Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

Α΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄
(08.09.1966 - 28.07.1967)

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1966*

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 1)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πρώτη συνεδρίασις τῆς νέας τακτικῆς συνόδου τῆς Βουλῆς.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Λόγῳ τῆς ἀπουσίας τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος, ὅστις ἀναπληροῖ τὸν Μακαριώτατον Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἀναβληθῇ, καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο ὑπάρχουν τρία θέματα τὰ ὁποῖα εἰσέτι ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύριε Πρόεδρε,

Δοθέντος ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 25ης Ἰουλίου 1966 ἀνεγνώσθησαν κατὰ λάθος δύο Ἀπαντήσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν αἱ ὁποῖαι ἀφεώρων ἄλλας Ἐρωτήσεις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Γιαμάκη ἀντὶ τῶν ἀναγνωσθεισῶν (Ἴδε σελ. 2 καὶ 3 Πρακτικῶν Βουλῆς 25ης Ἰουλίου 1966) διὰ τοῦτο θὰ ἐπαναλάβω τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἀπαντήσεων ἀφοῦ προταχθοῦν καὶ ἀναγνωσθοῦν αἱ ἀντίστοιχοι Ἐρωτήσεις πρὸς διόρθωσιν τοῦ γενομένου λάθους.

---

* (Σημ. : Κατόπιν νεωτέρας γνωστοποιήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἡ πρώτη συνεδρίασις τῆς νέας συνόδου ὡρίσθη διὰ τὴν 8ην Σεπτεμβρίου ἀντὶ τῆς 1ης τοῦ ἰδίου μηνὸς ὡς ἀρχικῶς ἀνεκοινώθη).

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἀπριλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1966.

«Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἢ Ὑπουργεῖα ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν διὰ τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1965 εἰς τί ποσὰ ἀνέρχονται κατ' ἔτος αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ ἀπὸ πολίτας τῆς Δημοκρατίας καὶ μή :

(α) Εἰς ἐγχωρίους βιομηχανίας.

(β) Εἰς ἄλλου εἴδους ἐπενδύσεις.

(2) Ἀπὸ τὰς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπενδύσεις τί ποσὰ προέρχονται ἐκ χωρῶν τῆς Κοινοπολιτείας καὶ τί ποσὰ ἐκ χωρῶν ἐκτὸς τῆς Κοινοπολιτείας.

(3) Διαρκούσης τῆς ἀνωτέρω περιόδου ἀπὸ ποίαν χώραν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἔγιναν αἱ μεγαλύτεραι ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐντεῦθεν, ὡς τοῦτο διεπιστώθη καὶ ὑπὸ ξένων ἐμπειρογνωμόνων, σημαντικὸν ξένον κεφάλαιον εἰσέρρευσεν εἰς Κύπρον μὲ ἀποτέλεσμα τὴν τόνωσιν τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος καὶ τὴν αὔξησιν τῶν εἰς ξένον συνάλλαγμα διαθεσίμων τῆς Νήσου.

2. Τὸ ἀκριβὲς ὕψος τῶν ἐν Κύπρῳ γενομένων ἐπενδύσεων ὑπὸ ἀλλοδαπῶν δὲν εἶναι γνωστὸν καὶ τοῦτο διότι αἱ ἐπενδύσεις ἐκ χωρῶν μελῶν τῆς περιοχῆς τῆς στερλίνας, λόγῳ τῆς ἐλευθερίας διακινήσεως κεφαλαίων, δὲν ὑπόκεινται αὐτομάτως εἰς οἱονδήποτε κρατικὸν ἔλεγχον καὶ ἀπογραφήν. Ἐν τούτοις ἐκ τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων εἰς χεῖρας τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας προκύπτει ὅτι αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ γνωσταὶ ἐπενδύσεις ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1965 ἀνῆλθον εἰς τὸ ποσὸν τῶν £1,500,000 περίπου. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ποσὸν £900,000 ἔχει ἐπενδυθῆ εἰς βιομηχανίας καὶ τὸ ὑπόλοιπον ποσὸν ἐκ £600,000 εἰς ἄλλους τομεῖς.

3. Ἀπὸ ἀπόψεως χώρας προελεύσεως τὸ ποσὸν τοῦτο κατανέμεται ὡς ἑξῆς :

(α) ἐκ χωρῶν τῆς Κοινοπολιτείας £600,000.

(β) ἐκ χωρῶν ἐκτὸς τῆς Κοινοπολιτείας £900,000.

4. Αἱ μεγαλύτεραι ἐπενδύσεις κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐν λόγῳ περιόδου προῆλθον ἐκ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἀνελθοῦσαι εἰς τὸ ποσὸν τῶν £500,000».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1966.

«Συμφώνως τοῦ τελευταίου Οἰκονομικοῦ Δελτίου τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης Κύπρου, τὰ ἀποθέματα τοῦ συναλλάγματος τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν ἐμπορικῶν Τραπεζῶν ἀνέρχονται εἰς 46 περίπου ἑκατομμύρια λιρῶν. Τὰ ἀποθέματα ταῦτα εἶναι τοποθετημένα εἰς ἐπενδύσεις εἰς χρεώγραφα τῆς Κυβερνήσεως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καὶ δάνεια πρὸς Δήμους ἐπίσης τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι—

(1) Εἰς ποῖον ποσὸν ἀνέρχεται τὸ Παθητικὸν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν ; (Διότι ἐνῷ γνωρίζομεν τί μᾶς χρεωστοῦν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, δὲν γνωρίζομεν ὅμως τί χρεωστοῦμεν).

(2) 'Εφ' ὅσον ὅλα τὰ ἀποθέματά μας εἶναι τοποθετημένα εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἐλήφθη οἱαδήποτε πρόνοια ἐν περιπτώσει ὑποτιμήσεως τῆς Ἀγγλικῆς Στερλίνας, ἐὰν τὰ χρέη μας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἶναι εἰς δολλάρια, μάρκα ἢ ἄλλως πως ;

(3) Τί ἀποφέρουν τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τοποθετημένα ἀποθέματά μας καὶ τί μᾶς στοιχίζουν τὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δάνεια τὰ ὁποῖα ἔχομεν ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιουλίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«Αἱ κατ' ἀριθμητικὴν σειρὰν ὑποβληθεῖσαι ἀπορίαι τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ἀπαντῶνται ἀντιστοίχως ὡς ἀκολούθως :

1. Τὸ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὀφειλόμενον Δημόσιον χρέος ἀνήρχετο κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1965 εἰς £10.8 ἑκατομμύρια, τῶν δὲ 'Ημικρατικῶν 'Οργανισμῶν εἰς £4 ἑκατομμύρια. Αἱ ἔναντι τοῦ Δημοσίου Χρέους χρεωλυτικαὶ ἐπενδύσεις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν ἀνήρχοντο εἰς £5.8.

Λεπτομερεστάτη ἀνάλυσις τόσον τοῦ Δημοσίου Χρέους ὅσων καὶ τῶν χρεωλυτικῶν ἐπενδύσεων παρατίθεται εἰς τὴν ἤδη κυκλοφορήσασαν διὰ τὸ 1965 Δημοσιονομικὴν "Εκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Λογιστοῦ τῆς Δημοκρατίας ἥτις ὑποβάλλεται ἐτησίως καὶ ἀνελλιπῶς εἰς τὴν Βουλήν. Παρακαλῶ ὅπως διὰ τὸ περυσινὸν ἔτος ἀναγνωσθῇ ἡ σελὶς 70.

2. Τὸ μέγιστον μέρος τόσον τῶν ἀποθεμάτων μας ὅσον καὶ τῶν ὑποχρεώσεών μας εἶναι εἰς στερλίνας. 'Εκ τῶν £10.8 ἑκατομμυρίων παθητικοῦ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὰ £10 ἑκατομμύρια εἶναι εἰς στερλίνας.

3. Τὰ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διαφυλαττόμενα ἀποθεμάτά μας, παρὰ τὴν ἀνάγκην διατηρήσεως ἀπολύτου ἀσφαλείας καὶ ρευστότητος, ἀπέφερον κατὰ τὸ 1965 περίπου 6½% κατὰ σταθμικὸν μέσον ὅρον, ἐνῷ τὸ κόστος τοῦ εἰς ἐξωτερικὸν δημοσίου χρέους ἦτο 4 1/16%. Πλήρεις λεπτομέρειαι ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐπιβαρύνσεις ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ὑποχρεώσεων ἀναφέρονται εἰς τὰς σελίδας 40 καὶ 70 τῆς Δημοσιονομικῆς 'Εκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Λογιστοῦ τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ ἔντιμον μέλος ἀσφαλῶς γνωρίζει ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δὲν ἀποκρύπτει οἱονδήποτε δημοσιονομικὸν στοιχεῖον καθ' ὅτι δὲν ὑπάρχουν μυστηριώδεις πράξεις καὶ μυστικὰ κονδύλια εἰς τοὺς κανονισμοὺς καὶ τὰ ἔθιμα διαχειρίσεως τῶν Δημοσίων Προσόδων τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. 'Επομένως, μετὰ τὴν μελέτην τῶν τακτικῶς κυκλοφορουσῶν ἐπισήμων δημοσιεύσεων καὶ ἐκθέσεων, ἐὰν τὸ ἔντιμον Μέλος ἐπιθυμῇ νὰ ἐλέγξῃ αὐτοπροσώπως οἱονδήποτε συγκεκριμένον στοιχεῖον τοῦτο εἶναι εὐπρόσδεκτον καὶ θὰ τύχῃ πάσης διευκολύνσεως καὶ ἐξυπηρετήσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1966.

«'Εφ' ὅσον τὸ κυκλοφοροῦν ἐν Κύπρῳ νόμισμα εἶναι 100% καλυμμένον μὲ ξένον συνάλλαγμα καὶ ἐφ' ὅσον διατηροῦμεν τόσον ὑψηλὸν κάλυμμα διατὶ δὲν διαθέτομεν τὰ ἀποθεμάτά μας δι' ἐγχώριον ἀνάπτυξιν ἐνῷ χρειαζόμεθα χρήματα διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον καὶ δανειζόμεθα ἀπὸ ξένους ; Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιουλίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«Τὸ εἰς ξένον συνάλλαγμα κάλυμμα τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1965 ἀνήρχετο εἰς 106.8 τοῖς ἑκατόν, τὸ δὲ σύνολον τῶν ὑποχρεώσεων

ὄψεως τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης κατὰ τὴν ἰδίαν ἡμερομηνίαν ἦτο κεκαλυμμένον κατὰ 93.2 τοῖς ἑκατὸν ἐν συγκρίσει πρὸς 30 τοῖς ἑκατὸν τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὡς κατώτατον ὅριον ὁ περὶ Κεντρικῆς Τραπέζης Νόμος τοῦ 1963.

Ἐκ τῶν στοιχείων τούτων προκύπτει ὅτι τὸ εἰς ξένον συνάλλαγμα κάλυμμα τοῦ ἐν κυκλοφορίᾳ νομίσματος εἶναι πράγματι ἀρκετὰ ὑψηλόν, ἀκριβῶς δὲ τοῦτο ἀπετέλεσε μίαν τῶν συνεπῶν ἐπιδιώξεων τῆς δημοσιονομικῆς μας πολιτικῆς.

Ἡ ἀνάγκη δημιουργίας καὶ διατηρήσεως ὑψηλῶν ἀποθεμάτων εἰς ξένον συνάλλαγμα δέον ὅπως ἐκτιμηθῇ ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν τῆς Κύπρου καὶ οὐχὶ μόνον πρὸς τὸ κυκλοφοροῦν νόμισμα. Θεωρῶ περιττὸν νὰ ὑπενθυμίσω εἰς τὸν ἔντιμον κύριον Βουλευτὴν ὅτι τὸ Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν τῆς χώρας παρουσιάζει, παρὰ τὴν ἐπιτελουμένην σταδιακὴν ἀναδιάρθρωσιν τῆς Οἰκονομίας, σοβαροὺς ἀσταθεῖς πόρους καὶ ἑπομένως μόνον διὰ τῆς δημιουργίας ἀποθεμάτων δύναται σήμερον ἡ Κύπρος νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς προσωρινὰς τοὐλάχιστον διακυμάνσεις εἰς τὸ Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν ἄνευ πανικοβλήτων ἐκκλήσεων δι' ἐξωτερικὴν βοήθειαν. Ἡ Κύπρος ἔχει πράγματι ἐξασφαλίσει ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος μίαν ἐπίζηλον θέσιν, καθ' ὅτι τὸ σύνολον τῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων τῆς χώρας καλύπτει σήμερον εἰσαγωγὰς διὰ περίοδον 11 μηνῶν. Ὑπὸ τὰς συνθήκας τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς δυνατότητος δραστικῆς μειώσεως τῶν ξένων στρατιωτικῶν δαπανῶν ἡ ἐν λόγῳ μετὰ δυσκολιῶν κτηθεῖσα θέσις ἀποτελεῖ κυριολεκτικῶς θεμέλιον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνοικοδομεῖται σταθερῶς ἡ εὐημερία τοῦ τόπου.

Παρὰ τὴν ἀνωτέρω περιεκτικῶς ἐκτεθεῖσαν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἔχει ἀναλυθῇ κατὰ καιροὺς καὶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς καταθέσεως τῶν ἑκάστοτε Προϋπολογισμῶν, τὸ ἔντιμον μέλος ἐκφράζει ἀπορίαν «διατὶ δὲν διαθέτομεν τὰ ἀποθεματά μας δι' ἐγχώριον ἀνάπτυξιν καὶ δανειζόμεθα ἀπὸ ξένους ;» Παρομοίας φύσεως, ἄνκαι διανθισμένα, σχόλια ἔχουν ἀναφανῇ τελευταίως καὶ εἰς μερίδα τοῦ τύπου, φαίνεται δὲ ὅτι ἡ εὔκολος λύσις ἐκλαμβάνεται ὅτι εἶναι πάντοτε καὶ ἡ ὀρθή. Ἐὰν λοιπὸν εἴχομεν ἀκολουθήσει τὴν συμβουλὴν αὐτὴν καὶ χρησιμοποιήσει τὰ ἀποθεματά μας ἀντὶ νὰ ἀγωνιζώμεθα νὰ ἐξασφαλίσωμεν ἐξωτερικὸν δανεισμὸν δι' ἐνίσχυσιν τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου, κατὰ τὴν τελευταίαν διετίαν, ὅτε, διὰ λόγους πολιτικῆς ἀνωμαλίας, ἀνεστάλη σχεδὸν πᾶσα ἐξωτερικὴ βοήθεια, θὰ εἶχε κατ' οὐσίαν ἐκφυλισθῇ τὸ ἐπενδυτικὸν πρόγραμμα καὶ ἐπὶ πλέον δὲν θὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ χρηματοδοτήσωμεν ἀμέσως τὰς μεγάλας καὶ ἐκτάκτους δαπάνας ἀμύνης.

Βεβαίως ἄτομα καὶ ἐπιχειρήσεις δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦν πλήρως τὰ κεφάλαια καὶ τὰ ἀποθεματά των καὶ μάλιστα συχνάκις καὶ κατὰ ριψοκίνδυνον τρόπον, ἀλλ' οὐδόλως ἐξυπακούεται τοιαύτη ἀνάλογος ἐλευθερία εὐκόλου καὶ ἐπικινδύνου διαχειρίσεως τῶν Δημοσίων διὰ μίαν Κυβέρνησιν ἔχουσαν συναίσθησιν τῶν εὐθυνῶν καὶ τῆς ἀποστολῆς της.

Εἰς μίαν ἔκθεσιν ἥτις ἐκυκλοφόρησε πρὸ τριῶν μόνον μηνῶν, ἤτοι τὴν 29ην Ἀπριλίου 1966, ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης ἀναγράφονται τὰ ἀκόλουθα περὶ Κύπρου :

«Ὡς συνέπεια τῆς συντηρητικῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, ἡ χώρα ἔχει συσσωρεύσει κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1965 σημαντικὸν ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ἰσοδυναμοῦν πρὸς 11 μῆνας εἰσαγωγῶν, ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως νὰ χρησιμοποιήσῃ ἐν ἀνάγκῃ ἐξωτερικὰ ἀποθέματα διὰ χρηματοδότησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1966, θὰ ἐπιφέρῃ μείωσιν τῶν συνολικῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων. Ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ ἐξωτερικοῦ χρέους ἀπορροφᾷ μόνον τρία ἕως τέσσαρα τοῖς ἑκατὸν τῶν συναλλαγματικῶν ἐσόδων καὶ ἡ Κύπρος κατέχει μίαν ἐξαίρετον ἐπίδοσιν σεβασμοῦ τῶν χρεῶν της».

'Ελλείψει ἐνισχυτικῆς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως, ἡ Κυβέρνησις ἔχει δηλώσει ὅτι θὰ διατηρήσῃ πάσῃ θυσίᾳ τὸν ρυθμὸν ἀναπτύξεως τοῦ τόπου καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ κάμῃ χρῆσιν μέρους τῶν ἀποθεμάτων της, ἐὰν βεβαίως τὰ αὐξανόμενα ἔσοδά της δὲν ἀποδειχθοῦν ἐπαρκῆ. 'Εν ἄλλοις λόγοις ἡ δημιουργία καὶ συντήρησις ὑψηλῶν συναλλαγματικῶν ἀποθεμάτων δὲν ἀποτελεῖ αὐτοσκοπὸν ἀλλὰ μίαν ἐπιβαλλομένην εἰσέτι προφυλακτικὴν ἀσπίδα τῆς ὑπὸ ἀνάπτυξιν καὶ ἀναδιάρθρωσιν Κυπριακῆς Οἰκονομίας.

'Επομένως, ἐλπίζω νὰ ἔχῃ γίνει σαφὲς εἰς τὸ ἔντιμον Μέλος ὅτι δὲν συνιστᾶται ἡ συναλλαγματικὴ ἀπογύμνωσις τῆς Κύπρου καὶ ὡς ἐκ τούτου ὀρθῶς καταβάλλεται συνεχὴς ἡ ἐπίπονος προσπάθεια ἐξασφαλίσεως τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν δημοσίων παραγωγικῶν ἐπενδύσεων κυρίως δι' ἄλλων μέσων, περιλαμβανομένου τοῦ ἐξωτερικοῦ δανεισμοῦ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Μαΐου 1966.

«Αἱ εἰσαγωγαί μας κατὰ τὸ 1965 ὑπερέβησαν τὰ 50 ἑκατομμύρια λιρῶν αἱ δὲ ἐξαγωγαί μας ἀνῆλθον εἰς τὸ πραγματικῶς σεβαστὸν ποσὸν τῶν 23 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Τὸ ἔλλειμμα τὸ ὁποῖον παρατηρεῖται καλύπτεται ἀπὸ ἀδήλους πόρους, ὡς π.χ. ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς Βάσεις, τὰ στρατεύματα τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν καὶ ἄλλων καθὼς καὶ ἐμβάσματα Κυπρίων εὑρισκομένων εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Μέχρι σήμερον κατωρθώσαμεν ὄχι μόνον νὰ καλύψωμεν τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου ἀλλὰ καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὰ ἀποθέματά μας.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν μέτρων τὰ ὁποῖα προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ λάβῃ διὰ νὰ καλύψῃ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἰς περίπτωσιν στερήσεως τῶν ἀδήλων πόρων.

Εἰς περίπτωσιν, βεβαίως, τῆς ἀποχωρήσεως τῶν ξένων στρατευμάτων καὶ τῶν Βρεττανικῶν βάσεων θὰ μειωθοῦν αἱ εἰσαγωγαὶ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν ἀλλὰ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑφίσταται ἕνα σεβαστὸν ποσὸν ἐλλείμματος».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος (1965) τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου τῆς Νήσου ηὐξήθη. Τὸ ἔλλειμμα ὅμως τοῦτο ὑπερεκαλύφθη ἀπὸ τοὺς ἄλλους πόρους τοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν τῆς Νήσου μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐμφανίσῃ πλεόνασμα £9 ἑκ. Συνέπεια τούτου ὑπῆρξεν ἡ αὔξησις τῶν εἰς ξένον συνάλλαγμα διαθεσίμων τῆς Νήσου τὰ ὁποῖα κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἐν λόγῳ ἔτους ἀνήρχοντο εἰς τὸ ποσὸν τῶν £47 ἑκ. περίπου.

Τὸ ἔλλειμμα εἰς τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον ἀποτελεῖ χαρακτηριστικὸν γνώρισμα μιᾶς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας, ὡς καὶ ἡ ἰδική μας, ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τῆς ἐπιπροσθέτου ζητήσεως ἐν γένει ἡ ὁποία δημιουργεῖται ἕνεκα τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσοδημάτων καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς εἰσαγωγῆς κεφαλαιουχικῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα εἶναι βεβαίως ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς οἰκονομίας. 'Επὶ τοῦ προκειμένου θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἀναφέρω ὅτι ναὶ μὲν τὸ ἔτος 1964 ηὐξήθησαν κατὰ £13.5 ἑκ. περίπου, ἀλλὰ ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ποσὸν £8.7 ἑκ. ἀντιπροσωπεύει αὔξησιν εἰσαγωγῶν εἰς πρώτας ὕλας καὶ κεφαλαιουχικὰ ἀγαθά, ἐξελικτικὴ τάσις ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι εὐπρόσδεκτος.

'Ασφαλῶς γνωρίζει ὁ ἔντιμος κ. Βουλευτὴς ὅτι σημασίαν ἔχει τὸ ἔλλειμμα ἢ πλεόνασμα τοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν μιᾶς χώρας καὶ οὐχὶ τὸ ἔλλειμμα ἢ πλεόνασμα τοῦ 'Εμπορικοῦ 'Ισοζυγίου τὸ ὁποῖον δὲν ἀποτελεῖ παρὰ μέρος, ἔστω σημαντικόν, τοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν. Αἱ ἁρμόδιαι 'Υπηρεσίαι ἔχουν

βεβαίως πλήρη ἐπίγνωσιν τῆς ἀσταθείας ὡρισμένων ἀδήλων πόρων τοῦ 'Ισοζυγίου Πληρωμῶν καὶ δι' αὐτὸ ἡ Κυβέρνησις προγραμματίζει τὴν βαθμιαίαν καὶ σχετικὴν ἀποδέσμευσιν τῆς Οἰκονομίας διὰ τῆς ἀναπτύξεως ἄλλων πόρων. 'Ως ὀρθῶς ὅμως παρατηρεῖ καὶ ὁ κ. Βουλευτὴς εἰς τὴν ἐρώτησίν του αἱ ὑψηλαὶ εἰσαγωγαὶ τῆς Νήσου ὀφείλονται εἰς ἕνα μεγάλο μέρος εἰς τὴν παρουσίαν αὐτῶν τῶν ἀδήλων πόρων, ἐπιπροσθέτως δὲ καὶ εἰς τὸ συγκριτικῶς χαμηλὸν τελωνειακὸν τεῖχος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Απριλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἱμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1966.

«Εἰς ἐρώτησίν μου σχετικῶς μὲ τὴν ἰατρικὴν ἕδραν Κελλακίου ἡμερομηνίας 24.6.1965 πρὸς τὴν 'Υπουργὸν 'Υγείας μοῦ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐλήφθη ἀπόφασις καταργήσεως τῆς ἰατρικῆς ἕδρας Κελλακίου καὶ ὅτι ὁ ἰατρικὸς λειτουργὸς Κελλακίου δὲν μετετέθη μονίμως εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ καὶ ὅτι θὰ ἐπισκέπτεται τακτικῶς τὴν περιοχὴν Κελλακίου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀναγκῶν της. "Εκτοτε παρῆλθον δέκα ὁλόκληροι μῆνες καὶ ἡ ἐν λόγῳ ἕδρα ὄχι μόνον παραμένει ἄνευ ἰατροῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ μακροῦ χρόνου οὐδεμία ἐπίσκεψις ἰατροῦ ἐγένετο εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν.

'Ως ἀποτέλεσμα μία μεγάλη περιοχή, ἡ ὁποία ἀπὸ πολλῶν δεκαετηρίδων διετήρει ἕδραν ἰατρικήν, παρέμεινεν ἄνευ ἰατροῦ πρὸς βλάβην τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων αὐτῆς.

Λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς καθημερινῶς μᾶς ἐκδηλώνουν τὴν ἀγανάκτησίν των, δικαίως, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποία ἀπόφασις ἐλήφθη ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω ζητήματος».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Αὐγούστου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Αἱμιλίου Φράγκου.

«Μετὰ τὴν μετάθεσιν τοῦ 'Ιατρικοῦ Λειτουργοῦ Κελλακίου εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ εἰς ἀντικατάστασιν παραιτηθέντος συναδέλφου του, κατεβλήθη πᾶσα προσπάθεια ὅπως εἷς 'Ιατρικὸς Λειτουργὸς ἐπισκέπτεται περιοδικῶς τὴν ἕδραν Κελλακίου.

2. Σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ φόρτου ἐργασίας εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ παρουσιάσθησαν δυσκολίαι εἰς τὰς ἐπισκέψεις ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ εἰς τὴν ἕδραν Κελλακίου.

3. "Ηδη, ὅμως, ἐδόθησαν ὑπ' ἐμοῦ ὁδηγίαι ὅπως 'Ιατρικὸς Λειτουργὸς ἐκ τοῦ Νοσοκομείου Λεμεσοῦ ἐπισκέπτεται ἀνελλιπῶς ἅπαξ τῆς ἑβδομάδος τὸ 'Αγροτικὸν 'Υγειονομικὸν Κέντρον Κελλακίου, μέχρι νεωτέρων διευθετήσεων.

4. Τὸ ζήτημα ἀναδιοργανώσεως τῶν 'Αγροτικῶν 'Υγειονομικῶν Κέντρων καὶ 'Ιατρικῶν 'Εδρῶν καθ' ἅπασαν τὴν Νῆσον ὡς καὶ τὸ θέμα χρησιμότητος τῶν ἐν λόγῳ Κέντρων ὑπὸ τὴν παροῦσαν των μορφήν, μελετᾶται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Υγείας καὶ αἱ δέουσαι εἰσηγήσεις θὰ γίνουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν εὐθὺς ὡς ἡ τοιαύτη μελέτη συμπληρωθῇ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαΐου 1966.

«Δεδομένου ὅτι, ἐν ὄψει καὶ τῆς ἐφετεινῆς ἀνομβρίας, διαγράφεται ὁ κίνδυνος τῆς λειψυδρίας διὰ τὰς πόλεις τῆς Νήσου—ὡς ἐτονίσθη ἤδη λίαν προσφάτως καὶ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου 'Υδατοπρομηθείας διὰ τὴν Λευκωσίαν— δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅτι :

(1) Διὰ τῆς καθιερώσεως κλίμακος διὰ τοὺς καταναλωτὰς ὕδατος κάτω τῶν 20 κυβ. μέτρων κατὰ διμηνίαν ἐπιτυγχάνεται περαιτέρω μείωσις

τοῦ κατωτάτου ὁρίου καταναλώσεως, δεδομένου ὅτι θὰ παρέχῃ τὴν δυνατότητα εἰς τούτους νὰ περιορίζωνται εἰς τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας ποσότητας, ἐνῷ—ἀντιθέτως—διὰ τῆς καθιερώσεως παγίας τιμῆς, ὠθοῦνται οὗτοι νὰ καταναλώσουν ὁπωσδήποτε τὰ 20 κυβ. μέτρα κατὰ δίμηνον, ἐφ' ὅσον οὕτως ἢ ἄλλως θὰ καταβάλουν τὸ ἐκ 1.100 μίλς πάγιον τίμημα τοῦ κατωτάτου ὁρίου, δοθέντος καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτοι εἶναι μεγάλη μερὶς τῶν καταναλωτῶν ;

(2) Διὰ τῆς περαιτέρω, κατὰ οὐσιαστικὴν ἀριθμητικὴν πρόοδον, προσαυξήσεως τῶν τελῶν διὰ τοὺς καταναλωτὰς τῶν μεγάλων ποσοτήτων—ἀναθεωρουμένου τοῦ ὑπάρχοντος πίνακος τελῶν—θὰ ἐπιτευχθοῦν ἐνθαρρυντικώτερα ἀποτελέσματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσπαθείας πρὸς περαιτέρω μείωσιν τῆς καταναλώσεως ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Αὐγούστου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«(α) Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ 70% περίπου τῶν καταναλωτῶν κατὰ τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ πρόβλημα τῆς ὑδατοπρομηθείας καθίσταται ὀξύτερον καταναλίσκει πέραν τῶν 20 κ.μ. ὕδατος κατὰ διμηνίαν, οἱαδήποτε ἐλάττωσις τοῦ κατωτέρου ὁρίου καταναλώσεως δὲν θεωρεῖται ὅτι θὰ συνέτεινεν εἰς τὴν σοβαρὰν ἐξοικονόμησιν ὕδατος. Πλὴν τούτου, εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον ὑπάρχουν καταναλωταὶ οἱ ὁποῖοι σκοπίμως σπαταλοῦν τὸ ὕδωρ τὸ ὁποῖον δικαιοῦνται νὰ καταναλώσουν.

(β) Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεως τοῦ κ. Στυλιανοῦ, οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι ἀριθμητικὴ πρόοδος προσαυξήσεως τῶν τελῶν διὰ τοὺς μεγάλους καταναλωτὰς θὰ ἐπετύγχανεν ἐνθαρρυντικώτερα ἀποτελέσματα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς προσπαθείας πρὸς μείωσιν τῆς καταναλώσεως ἀλλὰ τὸ Συμβούλιον δὲν θεωρεῖ σκόπιμον τὴν ἀνάληψιν μιᾶς τοιαύτης ἐνεργείας τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ παρόντος, καθ' ὅσον ὡς φαίνεται κατωτέρω μόλις πρὸ τριετίας ηὐξήθησαν τὰ τέλη σημαντικῶς.

(γ) Δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀρ. 2922 δημοσιευθείσης εἰς τὸ Τέταρτον Παράρτημα τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος ἀρ. 248 τῆς 9ης Μαΐου 1963, αἱ τιμαὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ὑδατοπρομηθείας Λευκωσίας παρεχομένου ὕδατος δι' ἰδιωτικὰς κατοικίας (συμπεριλαμβανομένων πολυκατοικιῶν μὲ ἕνα μετρητὴν) ηὐξήθησαν κατὰ 50% ἀπὸ τῆς 1ης Μαΐου 1963».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Μαΐου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς τὸ τελευταῖον ἔτος τοῦ πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως καὶ λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν δυσκολιῶν αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν ἐκ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως ἡ ὁποία συνεχίζεται εἰς τὸν τόπον ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1963, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων :

(α) Κατὰ πόσον ἔγινεν ἐκτίμησις τοῦ βαθμοῦ ἐκπληρώσεως τοῦ πενταετοῦς προγράμματος εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου.

(β) Ποῖα μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν κάλυψιν, κατὰ τὸ δυνατόν, τῆς καθυστερήσεως ἡ ὁποία παρουσιάσθη εἰς ὡρισμένους σημαντικοὺς διὰ τὴν οἰκονομίαν μας τομεῖς».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Αὐγούστου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«'Η ἐξαγγελία ἑνὸς Προγράμματος 'Αναπτύξεως τὸ ὁποῖον προνοεῖ τὴν πραγματοποίησιν ἑνὸς ὡρισμένου ὕψους δημοσίων ἐπενδύσεων δὲν ἐξυπακούει ὅτι ὁπωσδήποτε δέον νὰ δαπανηθοῦν ὅλα τὰ προβλεπόμενα ποσὰ διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἡ ἐπιτυχὴς αὐτοῦ ἐκτέλεσις. Βασικὸν στοιχεῖον ἀλλὰ καὶ χαρακτηριστικὴ δυσκολία τοῦ Δημοκρατικοῦ Προγραμματισμοῦ, εἰς οἰκονομίας ὡς ἡ ἰδική μας, ἀποτελοῦν ἡ ἐλαστικότης καὶ ἡ προσαρμογὴ τῶν δημοσίων δαπανῶν ἀναλόγως τῆς ἑκάστοτε ἀνταποκρίσεως τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως πρὸς τὸν σκοπὸν καθοδηγήσεως, ἄνευ βίας, τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τοῦ τόπου πρὸς τὰς ἐπιθυμητὰς μακροπροθέσμους κατευθύνσεις καὶ τὴν πραγματοποίησιν τῶν ἐπιδιωκομένων στόχων. Χάριν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιδιώξεως δύναται νὰ λεχθῇ κατὰ τρόπον ἐκλαϊκευμένον ὅτι ὁ ρυθμὸς τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων δέον νὰ ἐπιταχύνεται εἰς ἐποχὰς καθ' ἃς τὸ ὕψος τῶν ἰδιωτικῶν ἐπενδύσεων ὑστερεῖ τοῦ ἐπιθυμητοῦ, καὶ νὰ ἐπιβραδύνεται ὅταν αἱ ἐπενδύσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως ὑπερβαίνουν τὰ προδιαγραφέντα ἐπίπεδα, καὶ τοῦτο πρὸς ἀποφυγὴν πληθωριστικῶν πιέσεων.

'Εντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ὡς ἄνω ἀρχῶν ἐκινήθη καὶ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος 'Αναπτύξεως τῆς Δημοκρατίας αἱ δὲ δημόσιαι ἐπενδύσεις, περιλαμβανομένων βεβαίως καὶ τῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως ὑπὸ τῶν 'Οργανισμῶν Δημοσίας 'Ωφελείας, μέχρι τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀνέλθουν, παρὰ τὴν ἀνταρσίαν, εἰς τὸ ποσὸν τῶν £40 ἑκ. περίπου.

'Η υἱοθέτησις τῶν κατευθύνσεων τοῦ Προγράμματος καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τούτου ἐντὸς κλίματος νομισματικῆς σταθερότητος καὶ συναλλαγματικῆς ἰσχύος εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα, ὡς ἐν ἐκτάσει ἀνέπτυξα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, τὴν πραγματοποίησιν σημαντικῆς καὶ ριζικῆς οἰκονομικῆς προόδου καὶ μάλιστα εἰς ρυθμὸν ὁ ὁποῖος ὑπερέβη τὸν ὑπὸ τοῦ Προγράμματος προβλεπόμενον. Οὕτω ὁ μέσος ἐτήσιος πραγματικὸς ρυθμὸς αὐξήσεως τοῦ 'Ακαθαρίστου 'Εθνικοῦ Προϊόντος τῆς Νήσου κατὰ τὴν περίοδον 1962—1965 ὑπερέβη τὰ 7% ἐνῷ τὸ Πρόγραμμα προέβλεπεν 6% περίπου. 'Ως τὸ ἔντιμον μέλος γνωρίζει, εἰς τὸν Προγραμματισμὸν ἢ τὸν Σχεδιασμὸν μιᾶς Οἰκονομίας πρωταρχικὴν σημασίαν ἔχει ὁ ἐπιτυγχανόμενος πραγματικὸς ρυθμὸς ἀναπτύξεως καὶ οὐχὶ ἁπλῶς τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν ἢ ἡ ἀπαρίθμησις τῶν ἔργων.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος ὅλα τὰ μεγέθη τῆς οἰκονομίας ἐκινήθησαν εὐνοϊκῶς. Τόσον ἡ ἐπένδυσις ὅσον καὶ ἡ κατανάλωσις ηὐξήθησαν, ἡ ἀνεργία οὐσιαστικῶς ἐξέλιπεν, ἡ μετανάστευσις ἀποτελεῖ συμπτωματικὸν μόνον φαινόμενον ἡ δὲ σταθερότης τοῦ νομίσματός μας εἶναι διεθνῶς ἀνεγνωρισμένη.

'Η σημασία τῶν ὡς ἄνω δεδομένων καθίσταται μεγαλυτέρα ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἐπικρατοῦσα δυσμενὴς κατάστασις κατὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Δημοκρατίας καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1964 καὶ ἐντεῦθεν ὁ Προϋπολογισμὸς ἔχει ἐπιβαρυνθῇ μὲ τὰς τεραστίας δαπάνας ἀμύνης».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Μαΐου 1966.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1963, μετὰ τὴν Τουρκικὴν ἀνταρσίαν, χιλιάδες σκάλες καλλιεργησίμου γῆς τῶν περιοχῶν Γερολάκκου, 'Αγίου Παύλου, Δικώμου, Τράχωνα, εὑρίσκονται ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον. "Ενεκα δὲ τούτου ἑκατοντάδες 'Ελληνικῶν οἰκογενειῶν τῶν ὡς ἄνω περιοχῶν ἐστερήθησαν τοῦ μόνου πόρου ζωῆς των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τυχὸν μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβεν ἢ θὰ λάβῃ δι' ἀνακούφισιν τῶν πληγέντων ἰδιοκτητῶν».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Αὐγούστου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

Τὸ 'Υπουργεῖον τοῦτο κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη ἐχορήγησεν ὡρισμένην χρηματικὴν βοήθειαν πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους γεωργοκτηνοτρόφους τῶν χωρίων Δικώμου καὶ Τράχωνα, μελετᾶ δέ, ὁμοῦ μετ' ἄλλων 'Υπουργείων, ὡρισμένα σχέδια πρὸς περαιτέρω ἀνακούφισιν τῶν Τουρκοπλήκτων γεωργῶν ἑπτὰ χωρίων τῆς 'Επαρχίας Λευκωσίας καὶ Κυρηνείας, μεταξὺ τῶν ὁποίων συμπεριλαμβάνονται καὶ τὰ εἰς τὴν ἐν λόγῳ 'Ερώτησιν ἀναφερόμενα χωρία».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην 'Ιουνίου 1966.

«"Οπως εἶναι γνωστὸ ἡ φετεινὴ παραγωγὴ σιτηρῶν εἶναι ἀρκετὰ μειωμένη σὲ σύγκριση μὲ τὴν περσινή.

'Η ἀνομβρία καὶ ἡ σκωρίαση ἔχουν προξενήσει μεγάλες καταστροφὲς στὰ σιτηρά. 'Ιδιαίτερα ἡ παραγωγὴ κριθαριοῦ εἶναι πολὺ λίγη.

Τὸ κριθάρι ἀποτελεῖ μιὰ ἀπὸ τὲς κύριες ζωοτροφὲς γιὰ τὴν συντήρηση τῆς κτηνοτροφίας μας. Χρησιμοποιοῦνται κάθε χρόνο πάνω ἀπὸ 30 χιλιάδες τόνοι.

'Ερωτῶμεν τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας : 'Εν ὄψει αὐτῶν τῶν ἀναγκῶν τῆς κτηνοτροφίας μας ἔχουν ληφθῆ μέτρα γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἱκανοποιητικῶν ποσοτήτων κριθαριοῦ στὴν Κύπρο ;

Δὲν θεωρεῖται πρόωρη ἡ πώληση 5 χιλιάδων τόνων κριθαριοῦ ἐφετεινῆς ἐσοδείας στὸ ἐξωτερικό, προτοῦ ἐξασφαλιστοῦν οἱ ἐσωτερικὲς ἀνάγκες τῆς κτηνοτροφίας ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Αὐγούστου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Υπολογίζεται ὅτι ἡ συγκέντρωσις κριθῆς ὑπὸ τῆς 'Επιτροπῆς Σιτηρῶν θὰ ἀνέλθῃ εἰς περίπου 45.000 τόνους, καὶ ὅτι ἡ ἐπιτόπιος κατανάλωσις δὲν θὰ ὑπερβῇ τοὺς 30.000 τόνους μέχρι τῆς συγκομιδῆς τοῦ 1967. Συνεπῶς θὰ ὑπάρξῃ πλεόνασμα ἐκ 15.000 τόνων, καὶ ἐὰν ἐκ τοῦ πλεονάσματος τούτου πωληθοῦν 5.000 τόνοι εἰς τὸ ἐξωτερικόν, οὐδόλως θὰ ἐπηρεασθοῦν αἱ εἰς κριθὴν ἀνάγκαι τῆς κτηνοτροφίας μας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην 'Ιουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην 'Ιουνίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἐξηγγέλθη ἤδη ἐπισήμως ἀπόφασις τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ θεσπίσεως διὰ σχετικῆς νομοθεσίας ἐπακριβῶν τιμῶν διὰ τὰ πρὸς τὸ κοινὸν πωλούμενα φάρμακα, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι παρῆλθεν ἤδη ἀρκετὸς χρόνος ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἀνεκοινώθη ὅτι τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εἶναι ἕτοιμον, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ὅπως κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποῦ εὑρίσκεται ἡ πορεία τοῦ ἐν λόγῳ θέματος καὶ ἐὰν καὶ πότε θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Αὐγούστου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη.

«'Επειδὴ τὸ Νομοσχέδιον περὶ 'Ελέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν τῶν Φαρμάκων κατὰ τὸ πλεῖστον αὐτοῦ ἀντεγράφη ἐκ τῆς 'Αγγλικῆς καὶ 'Αμερικανικῆς Νο-

μοθεσίας, καταλλήλως ἐναρμονισθὲν πρὸς τὰς ἐν Κύπρῳ ἐπικρατούσας συνθήκας, ἐθεωρήθη εὐκολώτερον ὅπως συνταχθῇ εἰς τὴν Ἀγγλικήν. Εὐθὺς ὡς τοῦτο μεταφρασθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουνίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ τυγχάνει ὀρεινὴ περιοχή, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σὺν τῷ χρόνῳ βελτίωσις τοῦ ὁδικοῦ της δικτύου εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διάθεσις ὑψηλοῦ ποσοῦ κατ' ἔτος. Ἀτυχῶς τὰ παραχωρηθέντα ἐτησίως μέχρι σήμερον ποσὰ ἦσαν τόσον ἀνεπαρκῆ ὥστε ἐντὸς ὡρισμένων ἐτῶν, ἐὰν συνεχισθῇ ἡ ἰδία τακτική, ἐνῷ αἱ ἄλλαι ἐπαρχίαι θὰ ἔχουν ἀσφαλτοστρώσει τὰς ὁδούς των ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ παρουσιάζῃ ἓν πρωτόγονον καὶ ἀξιοθρήνητον ὁδικὸν δίκτυον.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόθεσις εἰς τὸν προσεχῆ προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως νὰ διατεθῇ ἱκανοποιητικὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ προωθηθοῦν τὰ σχέδια ἀσφαλτοστρώσεως τῶν ὁδῶν Ἁγίου Ἀμβροσίου—Κοιλανίου, Φασούλας, Λεμεσοῦ καὶ Ἁγίου Θεράποντος αἵτινες εὑρίσκονται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Αὐγούστου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Ἰουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ὅτι, «ἀτυχῶς τὰ παραχωρηθέντα ἐτησίως μέχρι σήμερον ποσὰ ἦσαν τόσον ἀνεπαρκῆ ὥστε ἐντὸς ὡρισμένων ἐτῶν ἐὰν συνεχισθῇ ἡ ἰδία τακτική, ἐνῷ αἱ ἄλλαι περιοχαὶ θὰ ἔχουν ἀσφαλτοστρώσει τὰς ὁδούς των, ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρουσιάζῃ ἓν πρωτόγονον καὶ ἀξιοθρήνητον ὁδικὸν δίκτυον» δὲν ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα.

2. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως τὴν 1.1.1962 μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1966, ἐδαπανήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων (Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων) δι' ὁδικὰ ἔργα ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £2,038,980 ἐξ οὗ £538,033 ἤτοι 26,4% διετέθη διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

3. Πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος, ἤτοι κατὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961, ἐδαπανήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων (Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων) δι' ὁδικὰ ἔργα καθ' ἅπασαν τὴν Νῆσον ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £982,443 ἐξ οὗ £199,967 ἤτοι 19,6% διετέθη διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

4. Εἰς τὰ ὡς ἄνω ποσὰ δὲν περιλαμβάνεται ἡ δαπάνη τῶν ὑπὸ τῶν Ἐπάρχων καὶ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως ἐκτελεσθέντων ἢ ἐκτελουμένων ἔργων ὁδοποιΐας. Ὡσαύτως δὲν περιλαμβάνονται αἱ ἀποζημιώσεις δι' ἐπιταχθείσας ἢ/καὶ ἀπαλλοτριωθείσας ἰδιοκτησίας.

5. Ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων (Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων) ἐξετέλεσεν ἢ ἐκτελεῖ ἔργα βελτιώσεως ἐπὶ τῶν κάτωθι ὁδῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ :

Λευκωσίας—Λεμεσοῦ
Φρουρίου Κολοσσίου
Μουσείου Ἐπισκοπῆς
Παλαιχωρίου—Ἀγροῦ
Λεμεσοῦ—Κτήματος

Λεμεσοῦ—Ἀγροῦ
Ὑφωνα Σαΐττᾶ
Σαΐττᾶ—Πλατρῶν
Καρβουνᾶ—Τροόδους
Κυπερούντας—Χανδριῶν
Μοναστηρίου Τροοδιτίσσης
Πρὸς Πάχναν
Τροόδους—Προδρόμου
Παρεκκλησιᾶς—Κελλακίου
Πέρα Πεδίου—Κελλακίου
Βουνίου—Ἁγίου Ἀμβροσίου.

Ἐπιπροσθέτως εἶναι ἤδη προγραμματισμένον καὶ θὰ ἀρχίσῃ συντόμως τὸ ἔργον τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ Προδόμου—Λεμύθου.

6. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαγγελθῶσιν ἀπὸ τοῦδε τὰ ὁδικὰ ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ περιληφθῶσιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967. Ἤδη καταρτίζεται τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως, τοῦ ὁποίου οὐσιῶδες μέρος θὰ ἀφορᾷ τὴν περαιτέρω βελτίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου εἰς ὁλόκληρον τὴν Νῆσον, συμπεριλαμβανομένης βεβαίως καὶ τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

7. Τὸ διατεθησόμενον διὰ τὸ 1967 εἰς ὁδικὰ ἔργα ποσὸν καὶ ἡ κατανομὴ τούτου εἰς συγκεκριμένα σχέδια θὰ ἐξαρτηθῶσιν ἐκ τοῦ συνολικοῦ ὕψους τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 καὶ ἐκ τοῦ βαθμοῦ προτεραιότητος ἑκάστου ἔργου ἐντὸς τοῦ εὐρυτέρου πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως τῆς Νήσου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουνίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ἄρθρον 46 1 (β) τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου, ὡς τοῦτο μετεφράσθη ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ εἰς τὴν Ἑλληνικήν, παρεμποδίζει τὴν λῆψιν δικαστικῶν μέτρων «παρ' οἱουδήποτε προσώπου ὑφ' οὗ διὰ λογαριασμὸν οὗτινος ἐλήφθησαν τὰ τοιαῦτα δικαστικὰ μέτρα ἀναφορικῶς πρὸς τὴν αὐτὴν σωματικὴν βλάβην», ἐναντίον ἐργοδότου ὅστις «ἐκ προσωπικῆς ἀμελείας ἢ δολίας πράξεως» προεκάλεσε σωματικὴν βλάβην ἐναντίον του (ὅταν ὑπάρχῃ ἀπόφασις ἢ δικαστικὴ ἀπόφασις ἐκδιδομένη ἐπὶ ἀπαιτήσεως δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου), καὶ δεδομένου ὅτι οὔτε εἰς τὸν Ἀγγλικὸν νόμον τοιαύτη πρόνοια ὑπάρχει, οὔτε καὶ συνάδει τὸ ὑπ' ἀρ. 46 ἄρθρον πρὸς τὸ 45ον, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ συντόμου ἀναθεωρήσεως τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου διὰ τῆς καταθέσεως τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου, καὶ

(β) ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἐκδόσεως διαφωτιστικῆς ἐγκυκλίου πρὸς τὰ οἰκεῖα ἐπαρχιακὰ γραφεῖα ἐργασίας—μέχρι τῆς στιγμῆς καθ' ἣν θὰ ὑπάρξῃ ἐνδεχομένη τροποποίησις—διὰ τῆς ὁποίας νὰ προτρέπωνται οἱ ἁρμόδιοι Ἐργατικοὶ λειτουργοὶ νὰ κατατοπίζουν, ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ διατάξεως τοῦ ἄρθρου, τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους, ἤτοι τοὺς ὑποστάντας σωματικὴν βλάβην (ἐργάτας) ὅτι εἰς περίπτωσιν ἀποδοχῆς ὠφελήματος ἐκ τοῦ Ταμείου, θὰ κωλύωνται οὗτοι νὰ κινήσουν ἀγωγὴν κατὰ τοῦ ἐργοδότου ἐπὶ νομικῇ ἀμελείᾳ, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη ἀμέλεια».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰουλίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Ἰουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«1. Τὸ Ἄρθρον 46 (1) (β) τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου δὲν μετεφράσθη ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ, ἀλλὰ διεμορφώθη κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ

συνάδῃ πρὸς τὰς ἐν Κύπρῳ ἰσχυούσας συνθήκας. Τὸ "Αρθρον 46 ἀνεφέρεται ἀποκλειστικῶς εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ σωματικὴ βλάβη προκαλεῖται ἐκ τῆς προσωπικῆς ἀμελείας ἢ δολίας πράξεως τοῦ ἐργοδότου ἢ ἀντιπροσώπου αὐτοῦ, τὸ δὲ "Αρθρον 45 ἀναφέρεται γενικῶς εἰς περιστάσεις δημιουργούσας νομικὴν ὑποχρέωσιν καὶ καταβολὴν ἀποζημιώσεως ὑπὸ προσώπων πλὴν τοῦ Ταμείου (ὡς π.χ. εἰς τὴν περίπτωσιν ἀτυχημάτων κατὰ τὴν μετάβασιν ἢ ἀποχώρησιν ἐκ τῆς ἐργασίας).

2. Ὡς πρὸς τὰς ὑποβληθείσας δύο ἐρωτήσεις ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

(α) Τόσον τὸ ἄρθρον 46 ὅσον καὶ τὸ "Αρθρον 45 εἶναι ὑπὸ συνεχῆ μελέτην καὶ ὑπάρχει πιθανότης θεωρήσεώς των ἀφοῦ συλλεγοῦν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα στοιχεῖα καὶ γίνῃ ἡ ἀναλογιστικὴ μελέτη τοῦ Σχεδίου.

(γ) ὅλοι οἱ Ἐργατικοὶ Λειτουργοὶ ἔχουν διαφωτισθῇ καὶ γνωρίζουν ὅτι πᾶς ἀποδεχόμενος παροχὴν ἐκ τοῦ Ταμείου κωλύεται ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν παρὰ τοῦ ἐργοδότου του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Ἰουνίου 1966.

«Τὰ δύο κοινὰ αἰτήματα τὰ ὁποῖα συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως ὑποβάλλονται πρὸς τοὺς Ἀρμοδίους ὑπὸ τῶν κατοίκων τῶν χωρίων τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παραχώρησις τῶν ἀναγκαίων ἐκσκαφέων εἰς χαμηλὰς τιμὰς αἵτινες νὰ καλύπτουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἀνανεώσεώς των, ὁπότε θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν γεωργῶν μας, καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ παροχὴ κατ' ἔτος ἱκανοποιητικῶν καὶ ἀναλόγων πρὸς τὰς γεωργικὰς ἀνάγκας ἑκάστης ἀγροτικῆς οἰκογενείας ποσῶν πρὸς κατασκευὴν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων ἀπολύτως ἀναγκαίων πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς περιουσίας των, ἥτις θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς των.

Ἀτυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθη ὑπὸ τῶν Ἀρμοδίων ἡ δέουσα προσοχὴ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐν λόγῳ δύο αἰτημάτων τῶν γεωργῶν μας. Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν—

(α) ποῖοι σοβαροὶ λόγοι ἠνάγκασαν τὴν Κυβέρνησιν νὰ μὴ ἱκανοποιήσῃ μέχρι σήμερον τὰ ὡς ἄνω αἰτήματα,

(β) εἰς τὸ ἐπὶ θύραις πρόγραμμα γεωργικῆς ἀναπτύξεως συμπεριλαμβάνεται ἡ ἱκανοποίησις τῶν ὡς ἄνω αἰτημάτων ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Αὐγούστου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Ἰουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἀναφέρομαι εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. 174 Ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παραχωρήσεως ἐκσκαφέων καὶ τῆς χορηγήσεως ἱκανοποιητικῶν κονδυλίων διὰ τὴν ἐπιδότησιν μικρῶν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων καὶ παρακαλῶ ὑμᾶς ὅπως ἀναφερθῆτε εἰς τὴν πανομοιότυπον Ἐρώτησιν ὑπ' ἀρ. 156 τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη εἰς τὴν ὁποίαν ἀπήντησα. Ἡ ἐπιστολή μου ὑπ' ἀρ. Φακ. 91/59/7 ἡμερ. 11ης Ἰουλίου 1966, εἶναι σχετική.

2. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη ἀπάντησίς μου ἀποτελεῖ καὶ ἀπάντησιν εἰς τὴν παροῦσαν ἐρώτησιν.

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην 'Ιουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην 'Ιουνίου 1966.

«Διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ὑδρευτικοῦ συστήματος καὶ τὴν κατ' οἶκον διανομὴν τοῦ ὕδατος τοῦ χωρίου Καλοῦ Χωρίου (Ζωοπηγῆς) ἐψηφίσθη ποσὸν £3.000. Ἴσον δὲ ποσὸν θὰ διατεθῇ ὑπὸ τῶν κατοίκων τοῦ ἐν λόγῳ χωρίου.

Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸν προϋπολογισμὸν ἀναπτύξεως τὰ ὑδρευτικὰ ἔργα τυγχάνουν προτεραιότητος εἰς ἐκτέλεσιν ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλα ἔργα, ἐν τούτοις, ἀτυχῶς, μέχρι σήμερον δὲν ἤρχισεν ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου, τὸ ὁποῖον τυγχάνει ζωτικῆς σημασίας διὰ τοὺς κατοίκους τοῦ ρηθέντος χωρίου. Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Ποῖοι λόγοι συνέτεινον εἰς τὴν καθυστέρησιν ἐκτελέσεως τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου;

(β) Πότε ὑπολογίζεται νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἔναρξις ἐκτελέσεώς του ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Ιουλίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας παρατηρεῖται εἰς τὸ χωρίον ἔλλειψις ὕδατος. Πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἐξεπονήθη ὑπὸ τοῦ Τμήματος 'Αναπτύξεως Ὑδάτων κατὰ τὸ 1964, σχέδιον τὸ ὁποῖον προϋνόει διὰ τὴν μεταφορὰν εἰς τὸ χωρίον προσθέτου ποσότητος ὕδατος ἐκ 5,000 γαλονίων ἡμερησίως ἐκ τῆς πηγῆς «'Αρκολαχανιά», κειμένης ἐντὸς τοῦ δάσους Τροόδους. 'Εξεπονήθησαν δύο σχέδια, τὸ πρῶτον συμπεριελάμβανε, πλὴν τῆς Ζωοπηγῆς, ἕτερα ἐννέα χωρία, πέντε τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ καὶ τέσσαρα τῆς 'Επαρχίας Λάρνακος, ἐνῶ τὸ δεύτερον μόνον τὰ πέντε χωρία τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ, ἡ δὲ δαπάνη διὰ τὴν Ζωοπηγὴν ὑπελογίζετο εἰς £2.002—καὶ εἰς £2.376—ἀντιστοίχως. 'Αμφότερα τὰ σχέδια ἐπεξηγήθησαν εἰς τοὺς οἰκοδεσπότας τοῦ χωρίου κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20ῆς Σεπτεμβρίου 1964, οἵτινες καὶ ἐψήφισαν ὑπὲρ τῆς ἐκτελέσεως οἱουδήποτε ἐκ τῶν δύο ἀνωτέρω σχεδίων.

Δυστυχῶς, παρ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπαθείας, δὲν κατέστη μέχρι τοῦδε δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ σχεδίου, λόγῳ τοῦ ὅτι διὰ τῆς διοχετεύσεως ἑτέρας ποσότητος ὕδατος ἐκ τῆς ἰδίας πηγῆς κατὰ τὰ ἔτη 1963—1964 εἰς ἕτερα ἐννέα χωρία τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ καὶ τῆς σημειωθείσης κατὰ τὸ 1964 ἀνομβρίας, ἐμειώθη εἰς μέγα βαθμὸν ἡ ἀπόδοσις τῆς πηγῆς, ἐὰν δὲ ἐπεχειρεῖτο ἡ διοχέτευσις νέας ποσότητος ὕδατος εἰς Ζωοπηγὴν καὶ τὰ ἕτερα συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸ σχέδιον χωρία, θὰ ὑπῆρχεν ἄμεσος κίνδυνος καταστροφῆς τῶν ἀρδευομένων ὑπὸ τοῦ ὕδατος τῆς πηγῆς κτημάτων εἰς Μονιάτη. Οἱ κάτοικοι Μονιάτη κέκτηνται δικαιώματα ἀρδεύσεως ἐπὶ τῆς πηγῆς τὰ δὲ ἀρδευόμενα κτήματά των ἀποτελοῦν τὸν κυριώτερον πόρον ζωῆς δι' αὐτούς. Ὡς ἐκ τούτου κατέστη σαφὲς ὅτι, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διοχέτευσις οἱασδήποτε προσθέτου ποσότητος ὕδατος ἐκ τῆς «'Αρκολαχανιᾶς», ἐπεβάλλετο ὅπως προηγηθῇ ἡ ἐκτέλεσις ἀρδευτικῶν ἔργων διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἐξησφαλίζετο ἡ ἀπρόσκοπτος ἄρδευσις τῶν κτημάτων τῶν γαιοκτημόνων Μονιάτη. Τὸ ὅλον ζήτημα μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν Τμημάτων».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην 'Ιουλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην 'Ιουλίου 1966.

«'Από τοῦ 1960 καὶ ἐντεῦθεν καταβάλλονται ἔντονοι προσπάθειαι διὰ τὴν κατασκευὴν φράγματος εἰς τὴν κωμόπολιν Καραβᾶ. Ἔκτοτε ἔχουν γίνει ἐπισκέψεις καὶ ἔρευναι εἰς τὴν περιοχὴν ὑπὸ εἰδικῶν διὰ τὴν προκαταρκτικὴν μελέτην τῆς τοποθεσίας ὅπου δέον νὰ κατασκευασθῇ ὁ ὑδατοφράκτης. Λόγῳ τῆς καθυστε-

ρήσεως τῆς ἐκτελέσεως τοῦ ἄνω φράγματος καὶ ἰδίως κατὰ τὰ ἔτη ὅπου ἡ βροχόπτωσις εἶναι χαμηλὴ οἱ κῆποι τῆς περιοχῆς δὲν ἀρδεύονται κανονικῶς μὲ ἀποτέλεσμα τὰς δυσμενεῖς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν κατοίκων λόγῳ ἀκριβείας καὶ ἐλλείψεως τοῦ νεροῦ, ἀπωλείας τῆς πρωϊμότητος τῶν λεμονιῶν καὶ κατ' ἀκολουθίαν ἀπώλεια ὑψηλῶν τιμῶν, καὶ ἄλλων ἐπακολούθων τῆς μειώσεως τῆς ποσότητος τοῦ νεροῦ. Δύναται νὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ νὰ μᾶς πληροφορήσουν ἐὰν ὅλαι αἱ μελέται ἔχουν τελειώσει καὶ ἐὰν θὰ εἶναι τὰ σχέδια τῆς κατασκευῆς τοῦ φράγματος Καραβᾶ ἕτοιμα οὕτως ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ τοῦτο εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Ιουλίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην 'Ιουλίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου.

«Ἔγινε προκαταρκτικὴ μελέτη ἐν σχέσει μὲ τὸ ἐν λόγῳ φράγμα. 'Εν τούτοις δὲν ἔχουν ἀκόμη συμπληρωθῆ τὰ ἀναγκαῖα σχέδια, καθ' ὅτι τὸ πρόβλημα τῶν δικαιωμάτων ἐπὶ τοῦ ὕδατος, τὸ ὁποῖον θὰ ἀποθηκεύηται εἰς τὸν ἐν λόγῳ φράκτην, εἶναι πολύπλοκον καὶ χρήζει προσεκτικῆς μελέτης.

'Υπεβλήθη σχετικὴ παράκλησις πρὸς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα διὰ γνωμάτευσιν ἐπὶ τῶν ἐγειρομένων νομικῶν σημείων, ἐν σχέσει μὲ τὰ δικαιώματα, καὶ ὅταν ταῦτα διευκρινισθοῦν, τότε τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων θὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἑτοιμασίαν τῶν τελικῶν σχεδίων».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουλίου 1966.

«Ἔχει ἐπικρατήσει σχεδὸν ἡ ἰδέα, ὅτι ὁ Γυμνασιάρχης κατὰ τὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων λογοδοσίαν του, πρέπει νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ ἕνα γενικωτέρου ἐνδιαφέροντος ἐκπαιδευτικὸν ζήτημα. 'Η τακτικὴ αὕτη, κατὰ τὴν ἄποψίν μας, ἔχει καὶ τὰ καλά της καὶ τὰ κακά της. Τὸ νὰ ὁμιλῇ π.χ. ὁ Γυμνασιάρχης ἐπὶ τῶν μειονεκτημάτων τῆς ἀκολουθουμένης ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, ἐπὶ τῆς χρησιμότητος ἢ μὴ ἑνὸς μαθήματος, ἐπὶ τοῦ ἀπηρχαιωμένου ἢ μὴ τοῦ ἀναλυτικοῦ προγράμματος, κ.τ.λ., εἰς μίαν τελετὴν τὴν ὁποίαν παρακολουθοῦν μαθηταὶ καὶ γονεῖς μαθητῶν καὶ μία δεκὰς περίπου ἐπισήμων ἐχόντων ἢ μὴ σχέσιν μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν, νομίζομεν ὅτι ζημίαν προκαλεῖ καὶ μόνον, διότι δημιουργεῖ ἀμφιβολίας εἰς τοὺς μαθητὰς καὶ τοὺς γονεῖς περὶ τῆς χρησιμότητος τῆς παιδείας τῆς παρεχομένης εἰς τὰ Γυμνάσιά μας (π.χ. χρησιμότης ἢ μὴ τῆς διδασκαλίας Λατινικῶν, ἢ τῶν 'Αρχαίων 'Ελληνικῶν εἰς τὰ πρακτικὰ Γυμνάσια, κ.λ.π.).

Δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι οἱ Γυμνασιάρχαι καὶ οἱ ἐκπαιδευτικοὶ δὲν πρέπει νὰ ἔχουν ἀπόψεις καὶ δὲν πρέπει νὰ τὰς ἐκφράζουν. 'Αντιθέτως πιστεύω ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις καὶ καθῆκον τῶν ἐκπαιδευτικῶν νὰ ἔχουν ἀπόψεις καὶ νὰ τὰς ὑποστηρίζουν, ἀλλ' εἰς τὸν κατάλληλον τόπον καὶ χρόνον. Καὶ πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι αἱ σχολικαὶ ἑορταὶ δὲν εἶναι κατάλληλος εὐκαιρία. Κατὰ τὴν ἄποψίν μου, νὰ ὀργανώνωνται ἐκπαιδευτικὰ συνέδρια, ἐκπαιδευτικὰ συμβούλια, ὅπου οἱ ἐκπαιδευτικοὶ θὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις των, θὰ συζητοῦν καὶ θὰ πείθουν ἑαυτοὺς καὶ τοὺς ἁρμοδίους καὶ θὰ λείψουν οἱ οὐδὲν τὸ χρήσιμον ἀποφέροντες ἐπιδεικτικοὶ μονόλογοι.

'Αφορμὴν εἰς τὸ νὰ ἐκθέσω τὰς ἀνωτέρω ἀπόψεις μοῦ ἔδωσεν ἡ ὁμιλία τοῦ Γυμνασιάρχου τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου κ. Φρ. Πετρίδη κατὰ τὴν τελετὴν τοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου, καὶ ἐρωτῶ τὸν Ἔντιμον 'Υπουργόν :

Ποῖος ἐν Κύπρῳ καθορίζει τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν; 'Η Κυβέρνησις διὰ τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καὶ ἡ Βουλὴ ἢ οἱ Διευθυνταὶ τῶν Σχολείων; Καὶ ἐὰν συμβαίνῃ τὸ πρῶτον δικαιοῦται Διευθυντὴς σχολείου νὰ διαφωνῇ δημοσίως πρὸς τὴν ἐπίσημον πολιτικὴν τοῦ κράτους;

Συμφωνεῖ ὁ κ. 'Υπουργὸς Παιδείας μὲ τὰς διατυπωθείσας ὑπὸ τοῦ κ. Φρ. Πετρίδη ἀπόψεις περὶ ἀπομακρύνσεως τῆς Κυπριακῆς Παιδείας ἀπὸ τὴν Παιδείαν τῆς 'Ελλάδος ἢ ὄχι ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην 'Ιουλίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

«Εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολείων ὑπεδείχθη ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως ἐξ ἀναλόγου ἀφορμῆς παρουσιασθείσης πρὸ ἐτῶν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ χρησιμοποιῶσι τὸ σχολικὸν βῆμα κατὰ τὴν τελετὴν ἐπὶ τῇ λήξει τῶν ἐργασιῶν τῶν σχολείων των, ἵνα ἀναλύωσι θεωρητικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν πραγμάτων, ἀλλὰ ὅτι δέον νὰ περιορίζωνται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν πεπραγμένων τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Οὕτω θὰ ἔχωσιν οὗτοι τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκθέσωσι, ποῖα μέτρα πρὸς προαγωγὴν τῆς ἐν τῷ σχολείῳ παρεχομένης ἐκπαιδεύσεως ἔλαβον ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς ἀσκουμένης ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς καὶ τῶν ἰσχυόντων προγραμμάτων. 'Εν συνεχείᾳ ὑπεδείχθη ὅτι ἰδίας αὐτῶν θεωρητικὰς ἀπόψεις περὶ τῆς ἐκπαιδεύσεως δύνανται νὰ ἔχωσιν ἄλλας εὐκαιρίας, ὅπως ἀναπτύξωσιν, εἴτε συγγράφοντες μελέτας ἢ ἄρθρα εἴτε ὁμιλοῦντες εἰς εἰδικὰς ἐκπαιδευτικὰς συγκεντρώσεις.

Δυστυχῶς πολλοὶ τῶν διευθυντῶν παρὰ τὴν γενομένην ταύτην ὑπόδειξιν ἀκολουθοῦσι παλαιὰν συνήθειαν, ἥτις εἶχε λόγον πρὸ τῆς ὑπάρξεως Κοινοτικῆς Συνελεύσεως ἢ 'Υπουργείου Παιδείας καὶ ἐπιμένουσιν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ σχολικοῦ βήματος πρὸς ἔκθεσιν ἰδίων, πολλάκις ἔξω τῆς ὀρθῆς ἐκτιμήσεως τῶν προγραμμάτων συλλαμβανομένων ἀπόψεων καὶ ἄσκησιν ἀκαίρου κριτικῆς.

Ταῦτα ὡς πρὸς τὰς γενικὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων. "Οσον ἀφορᾷ εἰς τὰ εἰδικὰ ἐρωτήματα ἀπαντῶ τὰ ἑξῆς :

Τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν ρυθμίζει ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας καὶ ἡ Βουλὴ διὰ τῶν ψηφιζομένων ὑπ' αὐτῆς νόμων. 'Εν τούτοις δὲν δύναμαι οὔτε ἐπιθυμῶ νὰ ἀποκλείσω τὸ δικαίωμα διευθυντοῦ σχολείου ὅπως διατυπώσῃ ἰδίας γνώμας ἐπὶ τῆς ἀκολουθητέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, ἀρκεῖ αὗται νὰ παρέχωνται εἰς τὸν κατάλληλον τόπον καὶ χρόνον κατὰ ἐπικοδομητικὸν τρόπον καὶ νὰ μὴ διασείωσι τὴν πίστιν τοῦ κοινοῦ εἰς τὴν ἀξίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ δὴ κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μεταπίπτωμεν ἐκ τῶν πολλῶν ἐγκωμίων δι' αὐτὴν καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς παρ' ἡμῖν εἰς τὴν ἄρνησιν τῆς ἀξίας της. 'Η 'Ελληνικὴ ἐν γένει ἐκπαίδευσις καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν προσαρμοζομένη εἰς τὴν βάσιν της ἐν Κύπρῳ ἐκπαίδευσις προσέφερε καὶ προσφέρει ἀκόμη σήμερον ἐξαιρετικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὸ ἔθνος καὶ τὸν λαόν, οἱ δὲ σήμερον τυχὸν ἀρνούμενοι τὴν ἀξίαν της δὲν ἐπιτρέπεται νὰ λησμονοῦν ὅτι ἐμορφώθησαν δι' αὐτῆς ταύτης καὶ δι' αὐτῆς ὑφίστανται. Τοῦτο δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται βελτίωσις τῶν συνθηκῶν λειτουργίας τῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν προγραμμάτων, διὰ τῆς βελτιώσεως τοῦ διδάσκοντος προσωπικοῦ, διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν χρησιμοποιουμένων μέσων (σχολικῶν κτιρίων, ἐργαστηρίων, βιβλιοθηκῶν, γηπέδων ἀθλητισμοῦ κ.λ.π.) καὶ διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν χρησιμοποιουμένων μεθόδων, προγραμμάτων κ.ἄ. 'Η ἐκσυγχρόνισις τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν βελτίωσιν κυρίως τούτων ἀποβλέπει, ἡ δὲ πολιτικὴ τοῦ 'Υπουργείου Παιρείας εἰς ταύτην κατ' ἐξοχὴν σκοπεῖ. Διὰ τοῦτο, ὡς ἔπραττε καὶ ἡ Ε.Κ.Σ.Κ. εἰσάγει παραλλαγάς τινας ἐκ τῶν ἐν 'Ελλάδι, ἀναγκαίας διὰ τὰς τοπικὰς συνθήκας, τοῦτο δὲ εἶναι ἐν γνώσει τοῦ 'Ελληνικοῦ 'Υπουργείου καὶ ἀνεγνωρίσθη ὑπ' αὐτοῦ ὡς ὀρθόν.

'Ως πρὸς τὸ ἐρώτημα, ἂν ὁ 'Υπουργὸς Παιδείας συμφωνῇ πρὸς τὰς διατυπωθείσας ὑπὸ τοῦ Γυμνασιάρχου κ. Φρ. Πετρίδη ἀπόψεις περὶ ἀπομακρύνσεως τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς 'Ελλάδος ἢ ὄχι, παρατηρῶ ὅτι αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἔχουν ἐπανειλημμένως ἐκτεθῆ καὶ εἶναι σαφεῖς, συνοψίζονται δὲ εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς 'Ελληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως τὴν ληφθεῖσαν ὑπ' αὐτῆς, ἐμοῦ εἰσηγουμένου ὡς προέδρου ('Απόφασις ΕΚΣΚ 23/1964, 25ης 'Ιουνίου 1964, βλ. ΕΕΔ 33, 9.7.1964, Παράρτημα Τέταρτον).

'Επαναλαμβάνω καὶ πάλιν σήμερον ἀπαντῶν εἰς τὸ ἔντιμον μέλος ὅτι κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ Κυπριακὴ ἐκπαίδευσις δὲν δύναται οὐδ' ἐπιτρέπεται τόσον

ἀπὸ ἐθνικῆς, ὅσον ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς καὶ πρακτικῆς ἀπόψεως νὰ ἀπομακρυνθῇ τῆς ἑλληνικῆς, χωρὶς διὰ τούτου νὰ ὑποδηλοῦται ὅτι δὲν δυνάμεθα ἢ δὲν δικαιούμεθα λόγῳ ἰδιαιτέρων ἐν Κύπρῳ συνθηκῶν νὰ βελτιώνωμεν τὴν ἐκπαίδευσίν μας παρακολουθοῦντες τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἄλλων χωρῶν, καὶ νὰ μεταχειριζώμεθα μεθόδους ἐκπαιδευτικὰς δυναμένας νὰ ὁδηγήσωσιν ἡμᾶς ταχύτερον πρὸς μεγαλυτέραν ἐκπαιδευτικὴν ἄνοδον τῆς νήσου, ὡς πράττει ἄλλως τε καὶ ἡ Ἑλλάς. Εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς τοιαύτης ἀνόδου δύνανται νὰ συντελέσωσιν εἰς μέγιστον βαθμὸν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ἐκπαιδευτικοί μας οὐχὶ διὰ θεωριῶν, ἀλλὰ διὰ τῆς πράξεως.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς ἥτις ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀρδεύεται ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966 ἐλήφθη πρόνοια δι' ἀνέγερσιν Κτηνιατρικῆς Μονάδος εἰς Λεμεσόν, ψηφισθέντος πρὸς τοῦτο ποσοῦ Λ.Κ. 12,000.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ δὲν ἐξετελέσθη τὸ ἔργον τοῦτο.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας δι' ἀπαντήσεώς του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16 Ἀπριλίου 1965, ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἔχει εἰσέτι διορισθῇ ἐμπειρογνώμων διὰ τὴν ὑδατικὴν μελέτην τοῦ ποταμοῦ Κούρη καθότι ἡ Κυβέρνησις διεπραγματεύετο μετὰ τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ προσέθεσεν ὅτι ἐὰν ἤθελε διορισθῇ ἐμπειρογνώμων ἐντὸς τοῦ 1965 τότε, ὡς ἐπιστεύετο, ἡ πρακτικὴ μελέτη τῆς ὑδατικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Κούρη θὰ ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς τοῦ 1966.

Παρακαλεῖται ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ διορισθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἐμπειρογνώμων καὶ ἐὰν ναί, ἐὰν ἔχῃ συμπληρωθῇ ἡ τοιαύτη μελέτη καὶ πότε ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ὡς καὶ ἡ ὑπολογιζομένη διάρκεια αὐτῆς.

Ἐὰν πάλιν δὲν ἔχῃ διορισθῇ ἐμπειρογνώμων παρακαλεῖται ὁ Ὑπουργὸς νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν γνωστοὺς τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης παραλείψεως.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἶναι παραδεκτὸν ὅτι διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ συγκρατήσωμεν τὸν πληθυσμὸν τῆς ὑπαίθρου καὶ κυρίως τὸν πληθυσμὸν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν εἰς τὴν γῆν του εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τοῦ δώσωμεν νερὸν διὰ τὴν ἄρδευσιν αὐτῆς τῆς γῆς.

Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον χρειάζεται νὰ γίνουν, μεταξὺ ἄλλων, ὑδατοφράκται εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ :

1. Καμινάρια—Τρεῖς Ἐλιὲς
2. Πελέντρι—Κάτω Ἀμίαντος
3. Πέρα-πέδι—Κοιλάνι—Μανδριὰ
4. Ἅγιος Θεόδωρος
5. Καλὸ-χωριὸ
6. Κυπερούντα
7. Ζωοπηγὴ
8. Ἅγιος Δημήτριος
9. Ἐπταγώνια
10. Ἀγρίδια
11. Ποταμίτισσα
12. Κάτω Μῦλος.

Ἔχουν ὑποβληθῆ εἰσηγήσεις εἰς τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων ὅπως μελετήσῃ καὶ ἐκπονήσῃ σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν ἐτησίως ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ὑδατοφρακτῶν εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἄνωθι χωρίων, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τοῦ μικροῦ των μεγέθους θὰ ἠδύναντο νὰ κατασκευασθῶσι παραλλήλως πρὸς τοὺς ἀνεγειρομένους εἰς τὰς πεδινὰς περιοχάς.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐξεπονήθησαν τοιαῦτα σχέδια, ἐὰν πρόκειται νὰ ἀνεγερθῶσι τοιοῦτοι ὑδατοφράκται ἐντὸς τοῦ 1966 ἢ 1967 καὶ ἐὰν ὄχι, διατί.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Τὴν 8ην Αὐγούστου 1966, παρευρέθην εἰς Παχύαμμον εἰς τὸ Μνημόσυνον τῶν πεσόντων κατὰ τὰς μάχας τῆς Τυλληρίας.

Τὴν ἱερὰν αὐτὴν τελετὴν παρηκολούθησαν αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, γονεῖς καὶ συγγενεῖς τῶν πεσόντων καὶ πλῆθος λαοῦ ἀπὸ ὅλην τὴν Νῆσον.

Ἀπουσίαν ἐσημείωσε μόνον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, καὶ ὅταν, κατὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνων, ὁ ἐκφωνητὴς ἀνήγγειλε τὴν κατάθεσιν στεφάνου τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, πρὸς γενικὴν κατάπληξιν, οὐδὲν μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐπαρουσιάσθη, κατὰ τὴν ἱερὰν ἐκείνην στιγμήν, διὰ νὰ τὸν καταθέσῃ.

Πρὸς κατασίγασιν τῆς ἀπορίας τοῦ λαοῦ, παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἀμύνης ὅπως δώσῃ μίαν λογικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ φυσικὸν ἐρώτημα :

«Διὰ ποῖον λόγον ἀπουσίαζεν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὸ μνημόσυνον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπέθανον διὰ τὴν Πατρίδα;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1966.

«Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὸ δυσάρεστον γεγονὸς ὅτι περὶ τοὺς 1,200 τόνους Κυπριακῶν πατατῶν, φορτωθεισῶν κατὰ τὸν μῆνα Ἰούνιον ὑπὸ τῆς ΣΕΓΙΔΕΠ ἐπὶ τοῦ ἀ/π «Terrica» ἐξ Ἀμμοχώστου διὰ παράδοσιν εἰς λιμένας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἐξηκριβώθη κατὰ τὴν ἄφιξίν των εἰς τοὺς λιμένας προορισμοῦ των ὅτι ἦσαν εἰς μέγαν βαθμὸν προσβεβλημέναι ἀπὸ λίταν, καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τοῦ λόγου τούτου, ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῶν ἐκεῖ Ἀρχῶν καὶ ἀπηγορεύθη ἡ εἰσαγωγή των εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον, μὴ ἀπομενούσης ἄλλης διεξόδου εἰμὴ μόνον εἴτε τῆς ἐπανεισαγωγῆς των εἰς Κύπρον εἴτε τῆς ρίψεως αὐτῶν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου, ἐπίσης, ὅτι ἡ περίπτωσις αὕτη τῆς ἀπορρίψεως καὶ ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῆς πατατῶν εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον συμβαίνει διὰ πρώ-

την φοράν εἰς τὰ χρονικὰ τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου πατατῶν καὶ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπέλθουν εἰς τὸ μέλλον σοβαραὶ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου τοῦ ζωτικοῦ τούτου διὰ τὴν οἰκονομίαν μας προϊόντος, θὰ ἤθελον νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τὰ ἀκόλουθα :

(α) Διατί, ἐνῶ προηγουμένως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἠρνεῖτο νὰ ἐκδώσῃ ἄδειας δι' ἵδρυσιν συσκευαστηρίων πατατῶν εἰς τὰ χωρία, κατὰ τὴν τελευταίαν περίοδον ἐξεδόθησαν τοιαῦται ἄδειαι εἰς διάφορα χωρία, μὲ τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα νὰ εὑρισκώμεθα σήμερον πρὸ τῆς δυσαρέστου διαπιστώσεως ὅτι τὸ βασικὸν τοῦτο προϊὸν τῆς οἰκονομίας μας παρεδόθη πρὸς ἐξαγωγὴν εἰς τοιαύτην ἀξιοθρήνητον κατάστασιν, ὥστε νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόρριψίν του καὶ τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσαγωγῆς του εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον; Κατὰ τὰς πληροφορίας, τὰς ὁποίας ἔχω λάβει παρὰ εἰδικῶν, ἡ ἐπὶ τοῦ ἀ/π «Terrica» φορτωθεῖσα ποσότης εἶχε συσκευασθῆ ὑπὸ τῆς ΣΕΓΙΔΕΠ εἰς τὰ εἰς τὰ διάφορα χωρία ἱδρυθέντα συσκευαστήριά των, καὶ δὲν ἀποκλείεται ἡ εἰς κακὴν κατάστασιν συσκευασία καὶ φόρτωσις τῶν πατατῶν νὰ ὠφείλετο εἴτε εἰς ἔλλειψιν πείρας τῶν συσκευαστῶν εἴτε, ἐνδεχομένως, καὶ εἰς τὴν πλημμελῆ καὶ ἄνευ τῆς ἐνδεδειγμένης αὐστηρότητος ἐπιθεώρησιν τοῦ πρὸς ἐξαγωγὴν προϊόντος. Καὶ ἐνῶ ὁ σκοπὸς καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ καλοῦ ὀνόματος τοῦ προϊόντος μας τούτου, διὰ τοῦ δυσαρέστου περιστατικοῦ κατωρθώσαμεν, ἀντιθέτως, νὰ δυσφημήσωμεν αὐτὸ καὶ νὰ κινδυνεύωμεν σήμερον νὰ βλάψωμεν τὰ συμφέροντα τόσον αὐτῶν τούτων τῶν πατατοπαραγωγῶν ὅσον καὶ τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας ἐν γένει.

(β) Διατὶ οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν παρὰ τὸ ὅτι ἡ ποσότης αὕτη τῶν πατατῶν ἦτο ἕτοιμος πρὸς παράδοσιν καὶ συσκευασίαν κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον, ὁπότε καὶ αἱ τιμαὶ ἦσαν πολὺ ὑψηλότεραι καὶ καμμίαν ὑποχρέωσιν δὲν εἶχε νὰ τὰς κρατήσῃ διὰ παράδοσιν κατὰ τὸν ἑπόμενον μῆνα Ἰούνιον, καὶ παρὰ τὰς προειδοποιήσεις ὑπὸ ἄλλων εἰδικῶν ὅτι διέτρεχον αὗται τὸν κίνδυνον τῆς προσβολῆς ὑπὸ λίτας, ἐν τούτοις δὲν παρέδωσαν ταύτας κατὰ τὸν μῆνα Μάϊον ἀλλὰ τὰς ἐκράτησαν διὰ νὰ τὰς παραδώσουν εἰς τὴν ΣΕΓΙΔΕΠ κατὰ μῆνα Ἰούνιον χωρὶς νὰ ἔχουν πρὸς τοῦτο ὑποχρέωσιν, καὶ δὴ εἰς χαμηλοτέραν τιμήν, μὲ τὰ δυσάρεστα ταῦτα ἀποτελέσματα, καὶ τὴν δυσφήμησιν τῶν προϊόντων μας.

(γ) Ποῖα μέτρα σκέπτεται νὰ λάβῃ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πρὸς ἀποφυγὴν εἰς τὸ μέλλον τοιούτων δυσαρέστων ἀποτελεσμάτων καὶ ἐπανάκτησιν τῆς καλῆς φήμης τοῦ προϊόντος μας τούτου.»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ἰουλίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«1. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, μὲ σκοπὸν τὴν ἐν γένει ὁμαλὴν διεξαγωγὴν τῆς συσκευασίας πατατῶν καὶ ἰδίως τὴν ἀποφυγὴν τοῦ παρατηρουμένου συνωστισμοῦ εἰς τὰς ἐν Ἀμμοχώστῳ ἀποθήκας, ἀφοῦ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν τὴν αὐξανομένην παραγωγὴν πατατῶν καθὼς καὶ τὸ βραχὺ χρονικὸν διάστημα ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἔπρεπεν ἡ συσκευασία τούτων νὰ συμπληρωθῇ, ἐπέτρεψεν ἐφέτος τὴν λειτουργίαν κέντρων συσκευασίας εἰς τὰ κυριώτερα πατατοπαραγωγικὰ χωρία τῶν ἐπαρχιῶν Ἀμμοχώστου καὶ Λευκωσίας.

2. Ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως γεωργικῶν προϊόντων ἠσκήθη πρὸ τῆς ἐκ Κύπρου ἐξαγωγῆς των αὐστηρὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν πατατῶν αἱ ὁποῖαι ἀπερρίφθησαν ὑπὸ τῶν Ἀρχῶν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν οὐδεμίαν εὐθύνην ἔχει διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν καὶ οὐδόλως ὡς ἐκ τούτου δύναται νὰ συσχετισθῇ μὲ τὴν ἀπόρριψιν τῶν ἐν λόγῳ πατατῶν.

3. Ὁ ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν δοθεὶς λόγος διὰ τὴν ἀπόρριψιν τῶν πατατῶν τῶν πλοίων "TERICA" & "PRINCE FREDERICK WILLEM" ἦτο ὅτι αὗται ἦσαν προσβεβλημέναι ὑπὸ τοῦ ἐντόμου τῆς λίτας, τὸ ὁποῖον παρ' ὅλας τὰς προσπαθείας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐξακολουθεῖ δυστυχῶς νὰ προσβάλλῃ τὰς Κυπριακὰς πατατοφυτείας.

Δέον ἐν τούτοις νὰ σημειωθῇ ὅτι διενεργηθεὶς ἐν Ἀμμοχώστῳ ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας Ἐπιθεωρήσεως ἔλεγχος ἐπὶ ὡρισμένης ποσότητος πατατῶν—ἐκ τῶν ὡς ἄνω πλοίων—ἐπιστραφείσης εἰς Κύπρον κατόπιν ἀπορρίψεώς των ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν, ἀπέδειξεν ὅτι τὸ ποσοστὸν προσβολῆς των ὑπὸ τῆς λίτας ἦτο ἀσήμαντον μὴ ὑπερβαῖνον τὰ 2%.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας προέβη εἰς παραστάσεις πρὸς τὰς Βρεττανικὰς Ἀρχὰς διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν ἐπιδειχθεῖσαν ὑπερβολικὴν αὐστηρότητα εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν.

4. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πώλησιν πρὸς τὴν ΣΕΓΙΔΕΠ πρὸς παράδοσιν ἐντὸς τοῦ Ἰουνίου τὸ θέμα τοῦτο ἀνεπτύχθη λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν δι' εἰδικοῦ ἀνακοινωθέντος ἡμερ. 30 Ἰουνίου 1966.

5. Δέον ἐπίσης νὰ τονισθῇ ὅτι ἐπὶ συνολικῆς ἐξαγωγῆς 93.000 τόνων ἐφετεινῆς ἐσοδείας, ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπίδοσιν εἰς τὰς ἐξαγωγάς μας τοῦ εἴδους τούτου, ἡ ἀπορριφθεῖσα ποσότης ἀποτελεῖ ἐλάχιστον ποσοστόν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ ἔντομον τῆς λίτας δύναται νὰ ἐκδηλωθῇ καὶ μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ πλοίου.

Διὰ τὸν λόγον τοῦτον ὑπῆρξαν καὶ εἰς τὸ παρελθὸν περιπτώσεις ἀπορρίψεως ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Ἀρχῶν πατατῶν προσβεβλημένων ὑπὸ τῆς λίτας κατὰ τὴν ἄφιξίν των εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον.

6. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας θὰ συνεχίσῃ νὰ ἀσκῇ τὴν συνήθη αὐστηρὰν ἐπιθεώρησιν τῶν ἐξαγομένων γεωργικῶν προϊόντων, ἐλπίζεται δὲ ὅτι, μὲ τὴν βιολογικὴν καταπολέμησιν τῆς λίτας, αἱ μέθοδοι τῆς ὁποίας ἐξετάζονται ὑπὸ εἰδικοῦ τοῦ Κοινοπολιτειακοῦ Γεωργικοῦ Ἰνστιτούτου πρὸς τοῦτο κληθέντος εἰς Κύπρον, αἱ Κυπριακαὶ πατάται θὰ βελτιώσουν ἔτι περαιτέρω τὴν θέσιν των εἰς τὸ διεθνὲς ἐμπόριον».

Αἱ ἐρωτήσεις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπερατώθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ καταθέσῃ τὰ Νομοσχέδια καὶ τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔχουν κατατεθῇ τὰ ἀκόλουθα Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966, σταλεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

(2) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966, σταλεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

(3) Οἱ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Κανονισμοὶ τοῦ 1966 σταλέντες ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

(4) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 23ην Ἰουλίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου (4) τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 1 τοῦ 1965) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 2 τοῦ 1965), κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

(5) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 23ην Ἰουλίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966), κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

(6) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 8ην Αὐγούστου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966), κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

(7) Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Ἰουνίου 1966, (Συμφώνως τοῦ ἄρθρου 119 (5) τοῦ Συντάγματος) σταλεῖσα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966, ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966 ἐπίσης ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπτεται πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως τόσον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν.

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐπειδὴ σχετίζεται μὲ ζητήματα ὑπαλληλικοῦ περιεχομένου, θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐξετασθῇ καὶ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Μιχαηλίδην διὰ τὴν εἰσήγησιν. Προστίθεται εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας, ἡ ὁποία δέον νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν διὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου.

Οἱ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Κανονισμοὶ τοῦ 1966 ἀπεστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Ὑπενθυμίζω τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ὅτι πρόκειται περὶ Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι ἐντὸς 15 ἡμερῶν πρέπει νὰ ἐγκριθοῦν, τροποποιηθοῦν ἢ μὴ ἐγκριθοῦν καὶ ἀπορριφθοῦν καὶ ἑπομένως παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ἡ ὁποία, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, παρακαλεῖται νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμοὺς καὶ νὰ παρουσιάσῃ τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

Τὰ ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ Ἐξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου τοῦ 1966, ἡ ὁποία ἔκθεσις ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, 22αν Σεπτεμβρίου, ὥραν 4ην ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

Ἐκλογὴ νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος (Τέλη καὶ Δικαιώματα) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966.

(5) Οἱ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Κανονισμοὶ τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ ὁρίζεται, ὡς συνήθως, ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.50 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις

(Αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπενδύσεις—Τὸ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὀφειλόμενον Δημόσιον Χρέος—Τὸ εἰς ξένον συνάλλαγμα κάλυμμα τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος—Ἔλλειμμα ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου—Ἰατρικὴ Ἕδρα Κελλακίου—Πρόβλημα ὑδατοπρομηθείας—Βαθμὸς ἐκπληρώσεως πενταετοῦς προγράμματος—Βοήθεια πρὸς τουρκοπλήκτους—Θέμα πωλήσεως κριθῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν—Περὶ ἐλέγχου ποιότητος καὶ τιμῶν φαρμάκων—Ὁδικὸν δίκτυον ἐπαρχίας Λεμεσοῦ (ἀσφαλτόστρωσις)—Ἄρθρον 46 (1) (β) τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου—Ὑδρευσις Καλοῦ Χωρίου (Ζωοπηγῆς)—Φράγμα Καραβᾶ—Ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ—Θέμα προσβεβλημένων ὑπὸ λίτας πατατῶν ἐπιστραφεισῶν ἐξ Ἀγγλίας).

(2) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 22ας ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 2)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἐκλογὴ νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Θὰ ἤθελα νὰ θέσω τὸ ἐρώτημα ἐὰν ὑπάρχουν ὑποψηφιότητες.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, προτείνω εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐκλογὴν τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη ὡς Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλαι ὑποψηφιότητες ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλαι ὑποψηφιότητες ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑποστηρίζομεν τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἄλλος ἔντιμος Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ζητεῖ τὸν λόγον ;

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν διότι θὰ ὑπάρξουν ἀποχαί, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ὁμιλήσουν ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ζητοῦν τὸν λόγον, τὸ ζήτημα τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη, ὡς Προέδρου τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν προέτεινεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, τίθεται εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ὑπῆρξε λάθος εἰς τὴν καταμέτρησιν τῶν ψήφων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ μετρήσῃ ἐκ νέου τοὺς ψηφίζοντας ὑπὲρ τῆς ὑποψηφιότητος τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

14.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

15 μὲ τὸν Προεδρεύοντα.

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδείς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ἀπέχουν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Γλαῦκος Κληρίδης ἐπανεκλέγεται ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ παρεκάλουν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ σκοποὺς πρακτικῶν, ὅπως σημειωθῇ ὅτι ἐπὶ 17 παρισταμένων Βουλευτῶν ἐψήφισαν ὑπὲρ 15 καὶ ἀπέσχον 2, οὕτως ὥστε νὰ φαίνεται ὅτι οὐδεὶς Βουλευτὴς δὲν ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ πρακτικὸν θὰ διατυπωθῇ κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην 'Ιουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην 'Ιουνίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἀποφάσει τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ἔχουν κατοχυρωθῆ, ὡς εἰσηγεῖτο καὶ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπή, ἡ ἱεραρχία καὶ ἡ προοπτικὴ ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεώς των ἐλλείψει ἐργασίας (δύο ἑβδομάδας δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας) τὰ ἔτη ἐξαναγκαστικοῦ περιορισμοῦ ἢ κρατήσεώς των ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατίας τῶν τακτικῶν Κυβερνητικῶν ἐργατῶν, οἵτινες κατὰ τὸν ὡς ἄνω τρόπον εἶχαν θυματοποιηθῆ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἐγένετο σχετικὴ ἐνημέρωσις ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως τῶν οἰκείων τμηματαρχῶν καὶ ἐὰν κατεχωρήθη εἰς τοὺς ἀτομικοὺς φακέλλους τῶν ἐν λόγῳ ἐργατῶν ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η ἀπόφασις τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται τὸ ἔντιμον Μέλος ἔχει ὡς ἑξῆς :

«'Αναγνώρισις τῆς περιόδου κατὰ τὴν ὁποίαν τακτικοὶ Κυβερνητικοὶ ἐργάται ἦσαν εἰς τὰ κρατητήρια ἢ περιωρισμένοι εἰς τὰ χωρία των ὡς «ὑπηρεσίας» διὰ σκοποὺς φιλοδωρήματος, συντάξεως καὶ/ἢ ἀρχαιότητος».

Τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως, διὰ σκοποὺς φιλοδωρήματος, συντάξεως καὶ/ἢ ἀρχαιότητος, θεωρηθῇ «ὡς ὑπηρεσία» ἡ περίοδος διαρκοῦντος τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ, κατὰ τὴν ὁποίαν τακτικοὶ Κυβερνητικοὶ ἐργάται ἦσαν μακρὰν τῆς ἐργασίας των οὐχὶ ἐξ ἰδικῆς των ὑπαιτιότητος.

'Η ἀπόφασις αὕτη ἐλήφθη κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων καὶ ἀφοῦ ἐλήφθησαν παρὰ πάντων τῶν Κυβερνητικῶν Τμημάτων πλήρη στοιχεῖα ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου τῶν οὕτω ἐπηρεαζομένων ἐργατῶν, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων δὲν ὑπερέβαινε τοὺς 19.

'Η ἀπόφασις τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου, ἥτις ἐλήφθη τὴν 14ην 'Απριλίου, ἐκοινοποιήθη πρὸς ἅπαντα τὰ Κυβερνητικὰ Τμήματα τὴν 28ην 'Απριλίου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων.

Κατόπιν προσφάτου ἐρεύνης διεξαχθείσης ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου συνεπείᾳ τῆς 'Ερωτήσεως τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ἐξηκριβώθη ὅτι ἅπαντα τὰ ἐνδιαφερόμενα Κυβερνητικὰ Τμήματα προέβησαν εἰς τὰς ἀναγκαίας σημειώσεις ἐπὶ τῶν φακέλλων τῶν ἐπηρεαζομένων ἐργατῶν οὕτως ὥστε κατὰ τὴν ἀφυπηρέτησίν των ἡ ὑπηρεσία νὰ θεωρηθῇ ὡς συνεχής. 'Εν τούτοις, εἰς μερικὰς περιπτώσεις ἡ καταχώρησις ἐπὶ τῶν δελτίων θὰ καθυστερήσῃ ἐπ' ὀλίγον μέχρις ὅτου οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐργάται προσαγάγουν ἱκανοποιητικὴν μαρτυρίαν ὅτι ἡ ἐκ τῆς ἐργασίας των ἀπουσία ὠφείλετο πράγματι εἰς φυλάκισιν ἢ περιορισμὸν διὰ πολιτικοὺς λόγους καὶ οὐχὶ λόγῳ ἄλλης αἰτίας.

Εἰς μερικὰς περιπτώσεις οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐργάται ἀπεχώρησαν οἰκειοθελῶς ἐκ τῆς ἐργασίας των λαβόντες τὸ σχετικὸν φιλοδώρημά των ἐν σχέσει μὲ τὴν πρὸ τῆς συλλήψεώς των ὑπηρεσίαν. Κατὰ τὴν ἐπαναπρόσληψίν των καὶ κατόπιν τῆς ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου διετήρησαν διὰ σκοποὺς ἱεραρχίας τὴν θέσιν τοῦ Τακτικοῦ 'Εργάτου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1966 ἐλήφθη πρόνοια δι' ἀνέγερσιν Κτηνιατρικῆς Μονάδος εἰς Λεμεσόν, ψηφισθέντος πρὸς τοῦτο ποσοῦ Λ. Κ. 12,000.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διατὶ δὲν ἐξετελέσθη τὸ ἔργον τοῦτο.

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«(α) 'Επιλογὴ καταλλήλου χώρου : 'Ως καὶ εἰς τὴν προηγουμένην ἀπάντησίν μου τῆς 5ης 'Ιουλίου 1966 ἀνέφερα, τὸ ζήτημα τῆς ἐπιλογῆς τοῦ καταλλήλου χώρου ἀπετέλεσε θέμα μακρῶν συζητήσεων, κυρίως λόγῳ τῶν ὑποβληθεισῶν ἐνστάσεων ὡς πρὸς τὴν καταλληλότητα τῶν διαφόρων ἀρχικῶς ἐπισημανθέντων χώρων. Τελικῶς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίαν του τῆς 31ης Μαρτίου 1966, ἀπεφάσισεν ὅπως ἡ ἀνέγερσις τοῦ εἰρημένου Σταθμοῦ γίνῃ ἐπὶ Κυβερνητικῆς γῆς εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ.

(β) Νομοτεχνικαὶ Διευθετήσεις : 'Επειδὴ ὁ ἐπιλεγεὶς χῶρος ἀπεκτήθη ἀρχικῶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δυνάμει ἀναγκαστικῆς ἀπαλλοτριώσεως διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐπεκτάσεως τῶν λιμενικῶν ἐγκαταστάσεων Λεμεσοῦ καὶ ἐπειδὴ ὁ ἴδιος αὐτὸς χῶρος ἀπεφασίσθη ὅπως χρησιμοποιηθῇ τώρα δι' ἕτερον σκοπὸν δημοσίας ὠφελείας, ἤτοι διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ Κτηνιατρικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ, ἡ ἐφαρμογὴ τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 15 (3) τοῦ περὶ 'Αναγκαστικῆς 'Απαλλοτριώσεως Νόμου, 15 τοῦ 1962, κατέστη ἀναγκαία. Κατόπιν συνεννοήσεων μετὰ τοῦ Τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας ἡτοιμάσθησαν σχέδιον καὶ περιγραφή, τελικῶς δὲ συνετάχθη προσχέδιον Διατάγματος 'Επισχέσεως τὸ ὁποῖον καὶ διεβιβάσθη πρὸς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα πρὸς ἔλεγχον. Εὐθὺς ὡς ληφθῇ ἡ ἀπάντησις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τὸ ὅλον θέμα θὰ παραπεμφθῇ πρὸς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς ἔγκρισιν καὶ δημοσίευσιν τοῦ Διατάγματος 'Επισχέσεως κατὰ τὸν συνήθη τρόπον.

(γ) 'Αρχιτεκτονικὰ Σχέδια : Τὰ σχέδια ταῦτα ἡτοιμάσθησαν ἤδη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων "Εργων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὑποδείξεων τοῦ Τμήματος Κτηνιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν, μικραὶ δὲ λεπτομέρειαι τούτων συζητοῦνται τώρα μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων Τμημάτων. 'Ελπίζεται ὅτι καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ διευθετηθῇ λίαν συντόμως, ὁπότε τὸ Τμῆμα Δημοσίων "Εργων θὰ παρακληθῇ ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ Κτηνιατρικοῦ Σταθμοῦ Λεμεσοῦ τὸ ταχύτερον δυνατόν, ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ Διατάγματος 'Επισχέσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1966.

«"Εχω ὑπ' ὄψιν μου, ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὸ εἰσαγόμενον ἐξ 'Αφρικῆς κρέας, αἱ μέχρι τοῦδε παρεχόμεναι ἄδειαι, αἵτινες ἐξεδόθησαν κατόπιν προσωπικῆς ἐπιθεωρήσεως ὑπὸ τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος τῶν διαφόρων ἐργοστασίων, προέβαινον εἰς διάκρισιν μεταξὺ κρέατος δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν καὶ κρέατος διὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς καὶ τοῦτο διὰ λόγους ὑγείας.

"Εχω, ἐπίσης, ὑπ' ὄψιν μου ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους δύο μῆνας ἤρχισαν νὰ ἐκδίδωνται ἄδειαι ἄνευ τοιαύτης διακρίσεως καὶ οὕτω ὁλόκληρος ἡ ποσότης κρέατος ἐξ 'Αφρικῆς δύναται νὰ διατεθῇ δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν καταναλωτῶν.

'Ερωτῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ ποίων δεδομένων ἐβασίσθη ἡ νέα τακτικὴ ἐκδόσεως ἀδειῶν διὰ κρέατα εἰσαγόμενα ἐξ 'Αφρικῆς ;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ τάσις δημιουργίας κλειστῶν μονοπωλίων καὶ ἐμποροβιομηχανικῶν τράστ πλήττει καιρίως καὶ ἀποφασιστικῶς οὐχὶ μόνον τὰ ἀσθενέστερα οἰκονομικῶς στρώματα, ἀλλὰ καὶ τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ λαοῦ, μὲ τὰς γνωστὰς ἀντικοινωνικὰς συνεπείας, σημαντικωτέρας ἀσφαλῶς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ συγκέντρωσις τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου εἰς ἐλαχίστας χεῖρας, σκοπεῖ μήπως ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διὰ τοῦ ἁρμοδίου 'Υπουργείου νὰ προβῇ εἰς θέσπισιν νομοθεσίας (ὡς συμβαίνει καὶ ἀλλαχοῦ) ἀπαγορευούσης τὴν ἐν λόγῳ τάσιν, καὶ πληττούσης αὐτὴν ἐν τῇ γενέσει της, δοθέντος ὅτι καὶ ἐν Κύπρῳ ἤρχισαν προσφάτως ἐκδηλούμεναι τοιαῦται τάσεις, διὰ τῆς δημιουργίας τοῦ γνωστοῦ τράστ τούβλων ὡς καὶ ἄλλων, μικροτέρας ἐπὶ τοῦ παρόντος κλίμακος, τάσεων συνενώσεως ὁμοειδῶν ἐπιχειρήσεων ;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἶναι πλέον τοῖς πᾶσι γνωστὸν διὰ τῶν δημοσιευμάτων τοῦ τύπου καὶ ἐκ τοῦ θανάτου τῶν δύο ἐθνοφρουρῶν μας ὅτι τμῆμα τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ ἐστάλη εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

Δύναται ὁ ἔντιμος κ. 'Υπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο :

(α) Πῶς ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἔστειλε συγκεκροτημένον τμῆμα Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν χωρὶς τὴν γνώμην τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς ;

(β) Εἶχε τοὐλάχιστον σύμφωνον γνώμην τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας ;

(γ) Ἔστειλεν ἐξ ἀρχῆς ἐπὶ κεφαλῆς ἀξιωματικούς, οἱ ὁποῖοι νὰ ἐνδιαφέρωνται διὰ τὴν πειθαρχίαν, τὴν τήρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τὴν ἐπίβλεψιν τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τοῦ στρατιωτικοῦ τούτου τμήματος εἰς ξένην ἐπικράτειαν ;

(δ) Ποῖος ἐπιβαρύνεται μὲ τὴν συντήρησιν τοῦ στρατιωτικοῦ αὐτοῦ τμήματος εἰς τὴν ξένην ἐπικράτειαν ;

(ε) Δύνασθε νὰ μᾶς πληροφορήσετε διὰ τὰς ἐπικρατούσας συνθήκας διαβιώσεως τῶν ἀνδρῶν τοῦ στρατιωτικοῦ αὐτοῦ τμήματος ;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ἡ ἐφημερὶς «ΠΑΤΡΙΣ» ἐδημοσίευσε τὴν 16ην 'Ιουλίου 1966, ὅτι τὸ ἀπόγευμα τῆς προτεραίας (15ην 'Ιουλίου) μετεφέρθη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς Λευκωσίαν φέρετρον μὲ τὴν σορὸν τοῦ ἐκ Παναγιᾶς 'Εθνοφρουροῦ 'Αντωνίου Χ. Λεωνίδου.

Ἡ ἐφημερὶς «ΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΟΣ» ἐδημοσίευσε τὴν 3ην Αὐγούστου 1966, ὅτι συμφώνως πρὸς μήνυμα ληφθὲν τὴν 2αν Αὐγούστου, ὁ ἐκ Παλουριωτίσσης 'Εθνοφρουρὸς 'Ανδρέας Κλεάνθους ἐπνίγη κατὰ τὴν διάρκειαν θαλασσίου μπάνιου. Οὗτος εἰδικεύετο εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰς τὴν χρῆσιν ὅπλων νέου τύπου.

Δύναται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο (α) διατὶ δὲν ἐξεδόθησαν ἐπίσημα ἀνακοινωθέντα εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου σας εἴτε ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνοφρουρᾶς κατατοπίζοντα τὸν λαὸν ἐπισήμως ἀντὶ νὰ διοχετεύωνται εἰς τὸν τύπον πληροφορίαι ἐκ διαφόρων πηγῶν ;

(β) Διατὶ εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, ἤτοι περὶ τοῦ Ἀνδρέου Κλεάνθους, ἐγνώσθη ἐκ τῶν προτέρων ὁ ἐκ πνιγμοῦ θάνατος τοῦ ἀτυχοῦς Ἐθνοφρουροῦ, ἡ ἡμέρα ἀφίξεως τοῦ φερέτρου καὶ τῆς ταφῆς του, ἐνῷ διὰ τὴν πρώτην περίπτωσιν πέπλος μυστηρίου ἐκάλυψε τὰ αἴτια τοῦ θανάτου, τῆς ἀφίξεως τοῦ φερέτρου καὶ μετακομιδῆς του ἐκ τοῦ Νοσοκομείου πρὸς ταφὴν τοῦ Ἐθνοφρουροῦ μας ; Εἶναι δυνατόν, ἔστω καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων, νὰ διαφωτισθῇ τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ συνεπῶς ὁ λαός, διὰ τὰ αἴτια τοῦ θανάτου του ;

(γ) Διὰ τῆς τακτικῆς αὐτῆς, ἔντιμε κ. Ὑπουργέ, δὲν νομίζετε ὅτι δημιουργεῖται σύγχυσις εἰς τὸν λαὸν περὶ τῆς ἀκριβείας τῶν εἰδήσεων αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν τὴν ἐκπαίδευσιν, διαβίωσιν κ.λ.π. τῶν ἐθνοφρουρῶν μας καὶ ἐπιτρέπεται δι' αὐτῆς νὰ γίνεται αἰσχρὰ ἐκμετάλλευσις ὑπὸ τῶν ἐθνοπροδοτῶν κομμουνιστῶν τῆς διὰ ψιθύρων καὶ διαδόσεων κατασυκοφαντήσεως τῆς Μητρὸς Πατρίδος—ἐν ὅσῳ ἡ ἐκπαίδευσίς των γίνεται τόσον εἰς Κύπρον ὅσον καὶ εἰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ—;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσετε τὴν Βουλὴν ἐὰν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν πολυκατοικιῶν εἰς τὴν παραλίαν Ἀμμοχώστου καὶ εἰδικώτερον τῶν πολυκατοικιῶν αἱ ὁποῖαι κτίζονται καὶ ἐφάπτονται τοῦ θαλασσίου νεροῦ καὶ τοῦ θαλασσίου κύματος, λαμβάνονται ὅλα τὰ μέτρα οὕτως ὥστε :

(1) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ δημοσία ὑγεία καὶ νὰ ἀποκλείεται τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ μόλυνσις τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἀπὸ τὰ ἀκάθαρτα νερὰ τῶν πολυκατοικιῶν αὐτῶν.

(2) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ διατήρησις τῆς παραλίας καὶ ἡ μὴ ἀλλοίωσίς της εἴτε λόγῳ ἀμέσου ἐπεμβάσεως μὴ ἐξουσιοδοτημένων προσώπων εἴτε ἐμμέσως λόγῳ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ εἴδους τῶν κατασκευῶν.

(3) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἀρκετὸς κατάλληλος ἰδιωτικὸς χῶρος σταθμεύσεως καὶ νὰ μὴ παρεμποδίζεται ἡ χρῆσις τοῦ δημοσίου δρόμου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀμμοχώστου καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῶν κέντρων ΑΚΤΑΙΟΝ καὶ ΑΛΑΣΙΑ κτίζονται μεγάλαι πολυκατοικίαι ἐφαπτόμεναι τῶν κυμάτων καὶ μὲ τὰ ὑπόγειά των εἰς τὴν στάθμην τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Λόγῳ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τῶν κατασκευῶν τὰ ἀκάθαρτα νερὰ τῶν διαμερισμάτων τῶν κατοικιῶν θὰ ἔρχωνται εἰς ταχεῖαν καὶ ἄμεσον σχεδὸν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ.

Δεδομένης τῆς καταστάσεως αὐτῆς, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι ἐλήφθησαν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἀποφυγὴν μολύνσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος πλησίον καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἐν λόγῳ πολυκατοικιῶν καὶ οὔτε τώρα οὔτε εἰς τὸ μέλλον οἱ λουόμενοι δὲν θὰ διατρέχουν κίνδυνον λόγῳ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τῶν κατασκευῶν καὶ λόγῳ τῆς ἐπαφῆς αὐτῶν μὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ καὶ κῦμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι δεκάδες χιλιάδες ξένων προσώπων, τόσον ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ περισσότερον ἐκ τῆς ὑπαίθρου, κατακλύζουν καθημερινῶς τὴν Λευκωσίαν, καὶ κατόπιν πλείστων παραπόνων περὶ μὴ ὑπάρξεως ἐπαρκῶν δημοσίων οὐρητηρίων, καὶ ἰδίως εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ὅπου συχνάζει ὁ πολὺς κόσμος, καὶ ἀκόμη λόγῳ τοῦ τουρισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ αὐξήσωμεν, ἡ ἀπουσία πολιτισμοῦ εἰς τὸ ἀναφερθὲν ζήτημα, μᾶς ὑποχρεώνει ὡς Βουλευτάς, νὰ ὑποβάλωμεν τὴν ἐρώτησιν, καὶ ἂς ἀπαντήσουν τὰ ἁρμόδια Τμήματα, πότε θὰ ληφθῇ φροντὶς νὰ καλυφθῇ τοῦτο τὸ κενόν, διὰ νὰ εἶναι ἡ πόλις τῆς Λευκωσίας συγχρονισμένη».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ὁ δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος, Δερύνεια μὲ τὴν Ἀμμόχωστο εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος. Μέσον τοῦ δρόμου αὐτοῦ μεταφέρονται χιλιάδες τόνοι πατατῶν καὶ ἄλλων ἀγροτικῶν προϊόντων στὴν Ἀμμόχωστο.

Ὁ ἴδιος δρόμος συνδέει τὴν Ἀμμόχωστο μὲ τὴν Λάρνακα μέσῳ τῆς Δεκέλειας. Ἡ κατάσταση ὅμως αὐτοῦ τοῦ δρόμου, παρ' ὅλο ποὺ ἀσφαλτοστρώθηκε πρὶν 4 χρόνια δὲν εἶναι καὶ τόσον καλή. Εἶναι ἀρκετὰ στενός, πρᾶγμα ποὺ δυσκολεύει τὲς μεταφορές, ἰδιαίτερα τὴν ἐποχὴ τῆς ἐξαγωγῆς τῶν πατατῶν.

Γιὰ τὴν διόρθωση καὶ τὸ πλάτεμα τοῦ δρόμου ἔχουν γίνει διαβήματα πρὸς τὴν Κυβέρνηση ἀπὸ μέρους τῶν κοινοτήτων Ξυλοφάγου, Λιοπετρίου, Φρενάρου καὶ Δερύνειας.

Λόγῳ τῆς σοβαρᾶς σημασίας ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ δρόμος γιὰ τὴν οἰκονομία μας μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ Ὑπουργεῖα Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐσωτερικῶν ἂν ὑπάρχουν σχέδια γιὰ τὴ διόρθωση καὶ τὸ πλάτεμά του μέσα στὴν προσεχῆ περίοδο ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Τὰ γεωργικὰ φάρμακα ἀποτελοῦν σήμερα βασικὸ παράγοντα γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή. Ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς γεωργούς μας γιὰ τὴν ἀγορὰ γεωργικῶν φαρμάκων κάθε χρόνο.

Ὑπάρχει εἰσήγηση ποὺ πολλὲς φορὲς ὑπεβλήθη στὴν Κυβέρνηση ἀπὸ μέρους τῶν γεωργῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων, σχετικὰ μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν τιμῶν καὶ τῆς ποιότητας τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Ὑπάρχουν ἐπίσης εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνηση ὅσον ἀφορᾶ τὲς ὁδηγίες χρήσης τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἀπὸ μέρους τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος λόγῳ τῶν πολλαπλῶν δηλητηριάσεων γεωργῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἂν μελετᾶται ἡ ἐφαρμογὴ νομοθεσίας ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἔλεγχο τῶν τιμῶν καὶ τῆς ποιότητας τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ;

Μελετᾶται ἐπίσης σχέδιο γενικώτερης ἐκστρατείας γιὰ διαφώτιση τῶν γεωργῶν στὴ χρήση τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἔτσι ποὺ νὰ ἀποφεύγωνται οἱ δηλητηριάσεις ἀνάμεσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Κατὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας ἐδηλώθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι κύριος σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἀπασχολουμένων ἐν τῇ Βιομηχανίᾳ Ξενοδοχειακῶν ὑπαλλήλων. Δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς οὐδὲν ἐπετελέσθη εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπιμορφώσεως, δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι συνέχισις τῆς λειτουργίας αὐτῆς εἰς ἣν μορφὴν ἐλειτούργησε καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος—ἤτοι μὲ κύριον σκοπὸν τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἐκπαίδευσιν—ἀποτελεῖ ἀντιοικονομικὸν καὶ πολυδάπανον ἐγχείρημα ; Ὁ Προϋπολογισμὸς τῆς Σχολῆς ἐν Λευκωσίᾳ ἀνερχόμενος εἰς £26,000 διὰ τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἐκπαίδευσιν 28 μαθητῶν δὲν κρίνεται ὑπερβολικὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας λειτουργοῦσαν ἐν Λάρνακι Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν τῆς ὁποίας ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν ὑπερβαίνει τὰς £3,000 ἐτησίως διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐκπαίδευσιν 40 μαθητῶν ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κύριον Γλαῦκον Κληρίδην, ἐν τῇ ἰδιότητί του ὡς Προεδρεύοντος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κατὰ τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ κατ' ἐπέκτασιν τὸν Κυπριακὸν λαόν :

(α) Ἐὰν τὸ ἀνακοινωθὲν τὸ ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης κυρίου Πολυκάρπου Γιωρκάτζη τὴν 17ην τρέχοντος, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰ γεγονότα τοῦ Ἄρσους μὲ τοὺς ὑπαινιγμοὺς ἐναντίον τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ἀνταποκρίνεται εἰς τὴν πραγματικότητα, καὶ

(β) Ἐὰν τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦτο ἐτέλει ἐν γνώσει τῆς Κυβερνήσεως πρὸ τῆς κοινοποιήσεώς του».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου, κ. Ἡροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1966.

«Δύναται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο κατὰ πόσον ὁ διορισμὸς Ἄγγλου καθηγητοῦ εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας γίνεται ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων προνομίων ;

2. Ἐὰν ὁ διορισμὸς προσοντούχου Ἄγγλου καθηγητοῦ δὲν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει προνομίων, διατὶ αἱ σχολαὶ Μέσης Παιδείας τῆς πόλεως Κτήματος στεροῦνται τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τούτου, καθ' ἣν στιγμὴν ἔγιναν τόσαι δικαιολογημέναι παραστάσεις ἐκ μέρους τῶν Βουλευτῶν Πάφου, τῆς σχολικῆς Ἐφορείας καὶ τοῦ Γυμνασιάρχου Πάφου ;

3. Μήπως ἀποτελεῖ προνόμιον τὸ ὅτι ἐπὶ ἀποικιοκρατίας αἱ πλεῖσται σχολαὶ Μέσης Παιδείας τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Κύπρου ἔγιναν Κυβερνητικαὶ καὶ τὸ Γυμνάσιον Πάφου ἠρνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ στερῆται τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν προσοντούχου Ἄγγλου καθηγητοῦ ;

4. Ἐκ μέρους ὑμῶν ὑπῆρξε πλήρης κατανόησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἡ μαθητιῶσα νεολαία ἀνέμενε τὸν διορισμὸν Ἄγγλου καθηγητοῦ κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος. Μήπως οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας λόγῳ τῆς μεγάλης ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἔχουν καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος δὲν εἶχον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ ἀποταθοῦν εἰς τὸ Βρεττανικὸν Συμβούλιον καὶ νὰ ζητήσουν προσοντοῦχον Ἄγγλον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης ;

5. Δύναται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς νὰ μᾶς πληροφορήσῃ διατὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχουν προβῆ οἱ ὑπεύθυνοι εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων καθηγητῶν οὕτως ὥστε νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι 42 κεναὶ ὧραι εἰς τὰ φιλολογικὰ μαθήματα, αἱ ἐξ ὧραι Θρησκευτικῶν, αἱ 60 ὧραι Φυσικῶν διὰ τὸ Γυμνάσιον Α' καὶ αἱ 23 ὧραι Φυσικῶν διὰ τὸ Γυμνάσιον Β' ;

6. Ἐν ὄψει τοῦ ἐφαρμοζομένου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἐξετάσεων τὰς ὁποίας θὰ ὑποστοῦν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου δύναται ἡ μαθητιῶσα νεολαία Πάφου μετὰ τὰς παρατηρουμένας στοιχειώδεις ἐλλείψεις εἰς πρωτεύοντα μαθήματα ὡς τὰ Φυσικὰ καὶ Φιλολογικὰ νὰ ἀποκτήσῃ τοῦτο ;»

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσωμεν εἶναι οἱ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Κανονισμοὶ τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν τούτων.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΥΔΑΤΟΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ (ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τοὺς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κατατεθέντας Κανονισμοὺς εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Σεπτεμβρίου 1966.

Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι κατετέθησαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου. Τὸ ἄρθρον παρέχει ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Ὡσαύτως προνοεῖ, ὅτι οἱ δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρου ἐκδιδόμενοι Κανονισμοί, θὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ἐὰν μετὰ πάροδον δεκαπέντε ἡμερῶν ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι τίθενται ἀμέσως ἐν ἰσχύϊ. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς, οὗτοι τίθενται ἀμέσως ἐν ἰσχύϊ ὡς ἤθελον τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς πλήρεις ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ τὴν λειτουργίαν τῶν Κανονισμῶν.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην διηυκρινίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅτι πρὸς καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῶν Κανονισμῶν, θὰ συσταθοῦν Ἐπαρχιακαὶ Συμβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, καθῆκον τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ἡ ὑποβοήθησις τῶν ἁρμοδίων τμημάτων ἅτινα εἶναι ἐπιφορτισμένα ὑπὸ τοῦ Νόμου μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν Κανονισμῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαί, μελετήσασαι ἐπισταμένως τοὺς παρόντας Κανονισμούς, κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ Νόμος καὶ οἱ ἀπορρέοντες ἐκ τούτου Κανονισμοὶ σκοπὸν ἔχουν τὴν διατήρησιν καὶ δικαίαν κατανομὴν τῶν διαθεσίμων ὑδατίνων πόρων εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου ὁ Νόμος θὰ ἐφαρμοσθῇ, ἐὰν γίνῃ καλὴ χρῆσις καὶ καλὴ ἐφαρμογὴ οὐχὶ τοῦ γράμματος ἀλλὰ τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου μὲ βάσιν τὴν φυσικὴν δικαιοσύνην θὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τὸν παραγωγὸν καὶ τὸν τόπον ἐν γένει.

Αἱ Ἐπιτροπαί, ἀφοῦ ἐπέφεραν ὡρισμένας τροποποιήσεις, συνιστοῦν ὁμοφώνως εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔγκρισιν τῶν Κανονισμῶν καὶ ἐπισύρουν τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐὰν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου παρουσιασθοῦν μειονεκτήματα ἢ ἐλλείψεις, ὀφείλουν νὰ τροποποιήσουν τοῦτον ἄνευ καθυστερήσεως διότι τοιαῦτα μέτρα διὰ πρώτην φορὰν θὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς τὸν τόπον μας πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς διατηρήσεως καὶ καλῆς κατανομῆς τοῦ ὑδατικοῦ μας πλούτου.

Αἱ τροποποιήσεις αἵτινες ἐπηνέχθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(1) Προστίθεται ἡ φράσις «εἰς περίπτωσιν πρώτης αἰτήσεως» εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ὅπως συνοδεύηται» (γραμμὴ ἕκτη τοῦ ἄρθρου 3 καὶ γραμμὴ τετάρτη τοῦ ἄρθρου 4).

(2) Ἀντικαθίσταται τὸ ποσὸν τῆς £1 εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 6 διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν διακοσίων πεντήκοντα μίλς.

(3) Προστίθεται ἡ λέξις «εὐλόγου» ἀμέσως μετὰ τὰς λέξεις «ἀπαιτήσῃ τὴν ἐντὸς» (γραμμὴ πρώτη τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἄρθρου 8).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Οἱ ὑπὸ συζήτησιν Κανονισμοὶ ἀφοροῦν τὸ Νομοσχέδιον Ὑδατοπρομηθείας τὸ ὁποῖον ἔχει ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ὑδατοπρομηθείας ἐν τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ ἀναφερθέντος Νόμου. Ἐπειδὴ εἰς τὴν ψήφισιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου ἀπέσχον τῆς ψηφοφορίας τὸ ἴδιον θὰ πράξω καὶ σήμερον διὰ τοὺς Κανονισμοὺς διότι θεωρῶ ἀνάρμοστον, τοὐλάχιστον ἀπὸ ψυχολογικῆς πλευρᾶς, τὴν ἐπιβολὴν οἱουδήποτε ποσοῦ διὰ τὴν ἀνανέωσιν κατ' ἔτος τῆς σχετικῆς ἀδείας διὰ τὴν ὕπαρξιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν διατρήσεως ἢ φρέατος ἐφ' ὅσον ἐπληρώθη ἐφ' ἅπαξ καὶ ἐλήφθη ἄδεια παρὰ τῆς Κυβερνήσεως τόσον διὰ τὴν ἀνόρυξιν ὅσον καὶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Σοβαρωτάτην εὐθύνην ἀναλαμβάνει ἡ Βουλή, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τῶν παρόντων Κανονισμῶν, διότι διὰ τῆς ἐπικυρώσεως τούτων δίδει πλέον τὴν ἐξουσίαν εἰς τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ τμήματα νὰ ἐφαρμόσουν τὸν περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμον, ὁ ὁποῖος ὡς ἔχει ψηφισθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν καὶ ἐπεξηγηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν σκοπὸν ἔχει ἀφ' ἑνὸς τὴν λῆψιν μέτρων διὰ λελογισμένην χρῆσιν τοῦ ὕδατος δι' ἀρδευτικοὺς σκοπούς, καὶ κατ' ἀκολουθίαν τὴν ἐξοικονόμησιν τούτου διὰ νὰ διατηρήσωμεν, ὅσον εἶναι ἀνθρωπίνως δυνατόν, τὸν ὑδατικόν μας πλοῦτον, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν δικαιοτέραν κατανομὴν τούτου.

Διὰ τοῦ νόμου τούτου ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ τὴν ἐξουσίαν νὰ λάβῃ τὰ πλέον ριζοσπαστικὰ μέτρα διὰ νὰ περισώσῃ τὰ ὑπόγειά μας νερά, διὰ τὰ ὁποῖα ὅλοι οἱ ἐμπειρογνώμονες, δικοί μας καὶ ξένοι, οἱ προσκληθέντες πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἐπεσήμαναν τοὺς κινδύνους τῆς ἐλλείψεως ἢ ἁλμυρίσεως τούτων ἐὰν συνεχισθῇ ἡ σημερινὴ σπατάλη διὰ τῶν σημερινῶν τρόπων ἀρδεύσεως καὶ ἀνεξελέγκτων ἐπεκτάσεων φυτειῶν καὶ ἄλλων καλλιεργειῶν.

Δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς λόγους οἱ Κυβερνητικοὶ ἐκπρόσωποι ποὺ θὰ ἐπιφορτισθοῦν μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος νόμου, πρέπει νὰ εἶναι πολὺ προσεκτικοὶ εἰς τὰς ἀποφάσεις των διότι ἀπὸ τὴν κρίσιν καὶ τὴν ἀπόφασίν των θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἐπιβίωσις πλείστων ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Πιστεύομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις λαμβάνουσα τὰ μέτρα ταῦτα ἔχει ὡς ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν ὑποβοήθησιν τοῦ γεωργικοῦ κόσμου νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν γῆν του καὶ νὰ αὐξήσῃ καὶ σταθεροποιήσῃ τὸ πενιχρόν του εἰσόδημα. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἀναμένομεν ἀπὸ τὰ ἁρμόδια τμήματα τὰ ἐπιφορτισμένα μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου, ὅταν θὰ ἀποφασίζουν διὰ τὴν παραχώρησιν ἀδείας ἀρδεύσεως, νὰ δίδεται πάντοτε προτεραιότης εἰς τὸν γεωργὸν καὶ δὴ εἰς τὸν μικροκαλλιεργητήν, διότι πιστεύομεν ὅτι διὰ τὴν προστασίαν αὐτῶν ἔγινεν ὁ νόμος.

Ἐπίσης κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου θὰ προκύψουν καὶ ἄλλα θέματα οἰκονομικῆς φύσεως διὰ τοὺς γεωργούς. Διὰ τῆς ὑποχρεώσεως νὰ ἀλλάζουν ἢ βελτιώνουν τὸν τρόπον ἀρδεύσεως θὰ ἔχῃ οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπ' αὐτῶν διότι θὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ χρησιμοποιήσουν σωλῆνας ἢ τσιμεντένια αὐλάκια ἢ ἄλλους τρόπους. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον εἶναι ἐπάναγκες ὅπως διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀντεπεξέλθουν οἱ γεωργοὶ εἰς τὰς νέας των οἰκονομικὰς ὑποχρεώσεις ἡ Κυβέρνησις εἶναι ἑτοίμη νὰ παραχωρήσῃ πρὸς αὐτοὺς δάνεια.

Ἐὰν ὅλα τὰ ἀνωτέρω ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν καὶ παρέχεται κάθε διευκόλυνσις καὶ ἐξυπηρέτησις εἰς τὸν γεωργὸν εἰς ὅλα τὰ προκύπτοντα ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου προβλήματα, πιστεύομεν ὅτι θὰ ἐξασφαλίσωμεν τὴν συνεργασίαν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ποὺ θὰ εἶναι καὶ ὁ βασικώτερος παράγων διὰ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ νόμου καὶ τὰ καλά του ἀποτελέσματα.

Εὐχαρίστως διεπιστώσαμεν τὰς καλὰς προθέσεις τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διὰ τῆς δηλώσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Τομπάζου ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν Συμβουλευτικῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν ἐκπροσωπουσῶν τοὺς παραγωγούς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν ἄλλων ἐπεξηγήσεων ποὺ ἔδωσεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Τασσόμενοι ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τῶν Κανονισμῶν, ἐλπίζομεν ὅτι ὁ νόμος καὶ οἱ ἐκ τοῦ νόμου ἀπορρέοντες κανονισμοὶ θὰ ἐφαρμοσθοῦν κατὰ τὸν δικαιότερον τρόπον πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Οἱ Κανονισμοὶ ποὺ κατετέθησαν στὴ Βουλὴ ἀποτελοῦν συμπλήρωση τοῦ Νόμου περὶ ὑδατοπρομηθείας.

Κύριος σκοπὸς αὐτοῦ τοῦ Νόμου εἶναι ἡ δικαία κατανομὴ τῶν νερῶν μεταξὺ τῶν γεωργῶν τῆς Κύπρου. Τόσον ὁ Νόμος ὅσον καὶ οἱ Κανονισμοὶ ἀφοροῦν τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ οἰκονομία μας, τὸ πρόβλημα τῶν νερῶν.

Ποῖες εἶναι οἱ αἰτίες ποὺ ὄξυναν τόσον αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἔχουν ἐπανειλημμένα λεχθῆ τόσο μέσα ὅσο καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν Βουλή, καὶ δὲν θὰ τὲς ἐπαναλάβουμε.

Ἡ οὐσία σήμερα μιὰ εἶναι : Ὅτι οἱ τρεῖς βασικὲς παραγωγικὲς περιοχὲς ποὺ μᾶς δίνουν ἑκατομμύρια λίρες εἰσόδημα κάθε χρόνο, ἡ περιοχὴ Ἀμμοχώστου—Κοκκινοχωριῶν, Μόρφου καὶ Λεμεσοῦ κινδυνεύουν σοβαρὰ λόγῳ τῆς ὑπεράντλησης.

Ἰδιαίτερα τὰ δυὸ τελευταῖα χρόνια ἡ στάθμη τῶν ὑπογείων νερῶν στὲς περιοχὲς Κοκκινοχωριῶν—Μόρφου ἔπεσε πάρα πολύ. Στοῦ Μόρφου 25 περίπου πόδια καὶ στὰ Κοκκινοχώρια 30 περίπου πόδια.

Ἐπιβάλλεται ἡ λήψη ἄμεσων μέτρων γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τῶν σοβαρῶν κινδύνων ποὺ διατρέχουν αὐτὲς οἱ περιοχές.

Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς νομοθεσίας θὰ λυθῆ ριζικὰ τὸ σοβαρώτατο πρόβλημα τῶν νερῶν σ' αὐτὲς τὲς περιοχές ; Ἀσφαλῶς ὄχι.

Ὅταν ἐφαρμοσθῆ ὁ Νόμος, ὅταν ἐφαρμοσθῆ τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου ὅπως ἀναφέρεται καὶ στὴν Ἔκθεση τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ κατάσταση θὰ καλυτερεύση, οἱ κίνδυνοι θὰ λιγοστέψουν, ριζικὴ λύση ὅμως δὲν θὰ ὑπάρξη.

Ἐφαρμογὴ τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου ἐννοοῦμε νὰ ἀκολουθηθῆ ἡ πολιτικὴ ποὺ διακήρυξε ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος στὲς συσκέψεις ποὺ συζήτησαν τὸ ὑδατικὸ πρόβλημα, νὰ ἀκολουθηθῆ ἡ πολιτικὴ ποὺ καθορίζουν οἱ σχετικὲς δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας κ. Τομπάζου καὶ οἱ εἰσηγήσεις τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων. Καὶ αὐτὴ ἡ πολιτικὴ περιλαμβάνει : Νὰ γίνη δίκαιη κατανομὴ τῶν νερῶν σ' ὅλους τοὺς γεωργούς.

Νὰ βοηθηθοῦν οἱ γεωργοὶ οἰκονομικὰ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση μὲ δάνεια γιὰ νὰ βελτιώσουν τὲς μεθόδους ἄρδευσης γιὰ ἐξοικονόμηση τοῦ νεροῦ.

Οἱ ἐκθέσεις τῶν εἰδικῶν λέγουν ὅτι στοῦ Μόρφου καὶ στὴν περιοχὴ Λεμεσοῦ γίνεται σπατάλη νεροῦ ἀπὸ τὰ 20—55%.

Ἂν θὰ γίνη περιορισμὸς τῶν φυτειῶν νὰ περιοριστοῦν οἱ φυτεῖες τῶν μὴ γεωργῶν, αὐτῶν ποὺ ζοῦν ἀπὸ ἐπιχειρήσεις καὶ ἔχουν μεγάλα εἰσοδήματα ἀπὸ ἄλλα ἐπαγγέλματα.

Μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου κύρια ἐπιδίωξη τῆς Κυβέρνησης νὰ εἶναι ὅπως προστατευθῆ καὶ βοηθηθῆ ἡ μάζα τῶν γεωργῶν γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ αὐξήσουν καὶ ὄχι νὰ ἐλαττωθῆ τὸ εἰσόδημά τους.

Ἐπειδὴ ἡ νομοθεσία αὐτὴ ἀφορᾶ τὸ σοβαρώτερο καὶ ὀξύτερο πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζουμε, ἐπηρεάζει χιλιάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες καὶ πρώτη φορὰ πάει νὰ ἐφαρμοστῆ στὴν Κύπρο, ἀσφαλῶς θὰ παρουσιαστοῦν μειονεκτήματα καὶ ἐλλείψεις.

Εἰσηγούμαστε γι' αὐτὸ ὅπως ἡ Γεωργικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς ἔχει στενὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας, νὰ κατατοπίζεται τακτικὰ γιὰ τὸ ὅλο πρόβλημα, ἔτσι ποὺ ὅταν παρουσιαστοῦν δυσκολίες καὶ ἐλλείψεις νὰ γίνουν οἱ ἀναγκαῖες τροποποιήσεις στὸ Νόμο καὶ τοὺς Κανονισμούς.

Ἡ σύσταση τῶν Ἐπαρχιακῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ἀνακοίνωσεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Γεωργίας ἀσφαλῶς θὰ συμβάλη στὴν καλύτερη ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου.

Ὅμως γιὰ νὰ βοηθήσουν αὐτὲς οἱ ἐπιτροπὲς θὰ πρέπει νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψη οἱ συμβουλὲς καὶ οἱ συστάσεις τους καὶ νὰ εἶναι ἀντιπροσωπευτικές.

Παράλληλα θὰ πρέπει νὰ προωθηθοῦν οἱ ἄλλες εἰσηγήσεις γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς πιὸ προγραμματισμένης καὶ πιὸ ὀρθῆς πολιτικῆς ὅσον ἀφορᾶ τὰ νερά.

Συγκεκριμένα :

Νὰ γίνουν καὶ ἄλλα ἀρδευτικὰ ἔργα στὲς κρίσιμες περιοχὲς Μόρφου, Ἀμμοχώστου, Λεμεσοῦ.

Νὰ συνεχιστοῦν οἱ ἔρευνες γιὰ ἀνεύρεση καὶ ἄλλων ὑπογείων νερῶν μὲ βαθειὲς διατρήσεις.

Νὰ ἀντιμετωπιστῆ τὸ πρόβλημα τῶν νερῶν στὲς τρεῖς περιοχὲς ὡς ἕνα παγκύπριο πρόβλημα καὶ νὰ μελετηθῆ ἡ μεταφορὰ νεροῦ στὲς κρίσιμες περιοχὲς ἀπὸ ἄλλες περιοχὲς τῆς Κύπρου.

Νὰ λυθῆ ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ σύντομα τὸ ζήτημα τῆς ὕδρευσης τῶν πόλεων Λευκωσίας καὶ Ἀμμοχώστου, ποὺ ὑδρεύονται ἀπὸ τὲς δυὸ κρίσιμες περιοχὲς τοῦ Μόρφου καὶ τοῦ Φρενάρου.

Μόνο μὲ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς ὁλοκληρωμένης πολιτικῆς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπιστῆ μὲ τὸν καλύτερο τρόπο τὸ ὀξὺ ὑδατικὸ πρόβλημα τῆς Κύπρου καὶ νὰ σωθοῦν οἱ περιοχὲς ποὺ κινδυνεύουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν πρόκειται σήμερον νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου δεδομένου ὅτι τὸ θέμα ἐπανειλημμένως ἀπησχόλησεν—ἔστω καὶ μὲ τὸν ἀποσπασματικὸν τρόπον ποὺ μέχρι τοῦδε ἀπησχόλησε—τὸ Σῶμα.

Ἐπιμένω ἐκ νέου ὅτι ὁ τρόπος μας ἦτο ἀποσπασματικὸς δεδομένου ὅτι οὐδεμία ὑπεύθυνος, σαφὴς καὶ συνεπὴς ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, μολονότι πλεῖστοι μετέχοντες τῆς Ἐπιτροπῆς κατέχουν ἐπακριβῶς τὸ θέμα καὶ θὰ ἠδύναντο, πιστεύω, πέραν τῶν γενικοτήτων καὶ τῶν θεωρητικῶν ἐκκλήσεων ἢ τῶν ἐπισημάνσεων τῶν ἀρνητικῶν στοιχείων τῶν ἑκάστοτε ψηφιζομένων ὑπὸ τοῦ Σώματος Νόμων, νὰ ὑποβάλουν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν συγκεκριμένας καὶ ἀναλυτικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ φλέγοντος καὶ τόσον ζωτικοῦ διὰ τὸν τόπον προβλήματος τούτου.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ἀρχὴ ἐγένετο ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συστήματος τῶν μετρητῶν καὶ διὰ τῆς καταθέσεως τῶν ἀνὰ χεῖρας Κανονισμῶν. Ἡ ἐμπειρία τὴν ὁποίαν βαθμιαίως θὰ προσκτήσωμεν θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ καὶ εἰς ἀνάλογον ἐπισήμανσιν τῶν τυχὸν λαθῶν ἢ παραλείψεων ποὺ ἐνδεχομένως θὰ ἀναφυοῦν, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ἡ τροποποίησις ἢ βαθμιαία ἀναλόγως τῶν ἀναγκαίων ἐξελίξεων θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ ἐπισημάνω εἶναι νὰ εἰσηγηθῶ ἐν πρώτοις ὅπως ἐντὸς τῶν ἐλεγχομένων περιοχῶν ὑπαχθῆ προσεχῶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ Κυθραία, καὶ κατ' ἐπέκτασιν ὁλόκληρος ἡ νότιος ὀροσειρὰ Πεν-

ταδακτύλου λόγῳ τῆς παρατηρουμένης σημαντικῆς ἐτησίας πτώσεως τῶν ὑδατικῶν πόρων τοῦ Κεφαλοβρύσου, πρᾶγμα ποὺ ὁδηγεῖ σταδιακῶς μὲν ἀλλὰ σταθερῶς εἰς τὴν μετατροπὴν τῆς φύσεως τῆς κοινότητος ἀπὸ καθαρῶς γεωργικῆς εἰς ἐργατοϋπαλληλικὴν μὲ τὰς γνωστὰς καὶ πλειστάκις ἤδη ἐπισημανθείσας δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἀνάγεται βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐνεργοῦντος ἐν προκειμένῳ βάσει νομοθετικοῦ διατάγματος, δὲν θὰ μακρηγορήσω. Εἰδικῶς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου περιορίζομαι νὰ ἐκφράσω τὴν πεποίθησιν ὅτι θὰ διερευνηθῇ ἐνδελεχῶς καὶ δὴ συντόμως.

Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ προστεθῇ μελλοντικῶς εἰς τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 7 τῶν ἀνὰ χεῖρας Κανονισμῶν διάταξις διέπουσα ὅτι :

Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν οἱοσδήποτε κάτοχος παραλείπει νὰ προσάξῃ τὴν ὑπ' αὐτοῦ κατεχομένην ἄδειαν διατρήσεως, ἀνασκαφῆς ἢ κατασκευῆς φρέατος ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας, καὶ δὴ ἀδικαιολογήτως, ὁ Ἔπαρχος νὰ δικαιοῦται νὰ χωρῇ εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιζητουμένην τροποποίησιν τῆς ἤδη ἐκχωρηθείσης ἀδείας ἀνεξαρτήτως καὶ πέραν τῶν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 9 προβλεπομένων ποινῶν.

Τέλος θὰ πρέπει νὰ ἐπανεξετασθοῦν καὶ νὰ ἀναδιερευνηθοῦν οἱ ὅροι ἀδείας ὡρισμένων ἰδιοκτητῶν τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας, οἵτινες ἐκμεταλλευόμενοι τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀρχεῖα τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας δὲν εὑρίσκονται ἀπὸ τοῦ τέλους Δεκεμβρίου τοῦ 1963 εἰς χεῖρας του, προβαίνουν εἰς αὐθαιρέτους ἐκβαθύνσεις ἢ ἐπεκτάσεις τροποποιοῦντες προσωρινῶς ἢ μονίμως τοὺς ὅρους τῆς ἀδείας των εἰς βάρος τῶν συμπολιτῶν καὶ τῶν συνοίκων των.

Περαίνων πιστεύω καὶ ἐγὼ ὅτι θὰ ἐπικρατήσῃ μέχρι τῆς ὁριστικῆς ἀντικρούσεως καὶ ἐπιλύσεως τοῦ θέματος, ποὺ θὰ εἶναι ἡ ἀναπότρεπτος κρατικοποίησις τῶν ὑδάτων, τάσις ἐφαρμογῆς τῆς οὐσίας καὶ τοῦ πνεύματος τοῦ Νόμου καὶ οὐχὶ τοῦ γράμματός του. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις ὅπως οἱ ὑπὸ συζήτησιν Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) τοῦ 1966 ἐγκρίνονται ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν.

Τὸ ἑπόμενον ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 7) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Λειτουργὸς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ £107,207 διά :

(α) τὴν ἀγορὰν ὕδατος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Σχεδίου Μείζονος Λευκωσίας κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ τρέχοντος ἔτους· καὶ

(β) τὴν ἐπιστροφὴν φόρου εἰσοδήματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησε καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκριθῶσι ;

Τὸ Προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £107,207 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966.

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῆ ;

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

'Η δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 7) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Τὰ ὑπόλοιπα Νομοσχέδια ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων 'Επιτροπῶν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῶσι σήμερον. Καὶ εἰσερχόμεθα ἐπομένως εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(1) 'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 5) τοῦ 1966.

(2) 'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 6) τοῦ 1966.

(3) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 8) τοῦ 1966.

(4) 'Ο περὶ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν 'Ελληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

(5) 'Ο Περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(6) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 9) τοῦ 1966.

(7) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 10) τοῦ 1966.

(8) 'Ο περὶ Πνευμονοκονιάσεως ('Αποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 5) τοῦ 1966 ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 6) τοῦ 1966 ἐπίσης ἀπεστάλη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ἰδίαν 'Επιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966, ἐπίσης ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966, ἐστάλη πρὸς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966 ὡς καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1966 ἐστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὸ τελευταῖον Νομοσχέδιον—ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας ἡ ὁποία ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν νὰ μελετήσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον καὶ νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐκ μέρους τῶν μὴ παρισταμένων ἐντίμων συναδέλφων κ.κ. Αἱμιλίου Φράγκου, Παναγιώτη Τουμαζῆ, Νίκου Κόσιη καὶ Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ἐμοῦ τοῦ ἰδίου, ἐνετάλην ὅπως προβῶ εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν :

Ἐπειδὴ συνέπεσε κατὰ τὴν ὥραν τῆς ψηφοφορίας πρὸς ἐκλογὴν Προέδρου τῆς Βουλῆς νὰ μὴ εὑρισκώμεθα ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Βουλῆς, δηλοῦμεν ὅτι ἐπικροτοῦμεν τὴν ἐπανεκλογὴν τοῦ κ. Γλαύκου Κληρίδη ὡς Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ ἐκφράζομεν πρὸς αὐτὸν τὴν ἀμέριστον ἐμπιστοσύνην μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸ ἔντιμον Μέλος διὰ τὴν δήλωσιν εἰς τὴν ὁποίαν προέβη τόσον διὰ τὸν ἑαυτόν του ὅσον καὶ διὰ τοὺς συναδέλφους του τοὺς ὁποίους ἀνέφερε καὶ ἡ δήλωσίς του θὰ καταχωρηθῇ εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3ην μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

Κεφάλαιον Α — Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β — Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος (Τέλη καὶ Δικαιώματα) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1966.

(7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

(8) Ὁ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

(9) Ὁ περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(10) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

(11) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1966.

(12) Ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ ἀναγράφεται τὸ θέμα—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐκλογὴ νέου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

(2) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Κατοχύρωσις ἐτῶν ἐξαναγκαστικοῦ περιορισμοῦ ἢ κρατήσεως τακτικῶν Κυβερνητικῶν ἐργατῶν ἀπολυθέντων ἢ σταλέντων εἰς κρατητήρια ἐπὶ Ἀποικιοκρατίας—Κτηνιατρικὴ Μονὰς Λεμεσοῦ κ.λ.π.).

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Κανονισμῶν τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτῶν ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χ. Χατζηχάρος—Α. Γιάγκου —Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 7) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Γυπεγραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 3)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπάρχει τὸ θέμα Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουλίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχει ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου σχετικῶς μὲ τὴν ἀπασχόλησιν ἀριθμοῦ ἀναπήρων εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν παρακαλῶ τοὺς ἁρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ἡ ὡς ἄνω ἀπόφασις ἐφαρμόζεται εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ;

2. Πόσοι ἀνάπηροι τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Σεπτεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Ἰουλίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' Ἀρ. 21 καὶ ἡμερομηνίαν 16ην Μαΐου 1963, περὶ «Ἀπασχολήσεως Ἐγγεγραμμένων Ἀναπήρων» (Employment

of Registered Disabled persons) ἐφαρμόζεται τόσον εἰς Λεμεσὸν ὅσον καὶ εἰς τὰς λοιπὰς Ἐπαρχίας, ὁ δὲ ἀριθμὸς τῶν νῦν ἀπασχολουμένων ὑπὸ Κυβερνητικῶν Ἐργοδοτικῶν Τμημάτων ἀναπήρων ἔχει ὡς ἑξῆς :

(α) ΚΑΤΑ ΕΠΑΡΧΙΑΝ

Ἐπαρχία	Ἀριθμὸς Ἀναπήρων
Λευκωσία	47
Λεμεσὸς	5
Ἀμμόχωστος	11
Λάρνακα	6
Πάφος	11
	80

(β) ΑΝΑΛΥΤΙΚΩΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΠΑΡΧΙΑΝ ΛΕΜΕΣΟΥ

Κυβερνητικὸν Τμῆμα	Ἀρ. ἀπασχολ. ἀναπήρων	Φύσις Ἀναπηρίας	Φύσις Ἀπασχολήσεως
Κυβερνητικὸν Νοσοκομεῖον	1	Τυφλὴ	Τηλεφωνήτρια
Δημόσια Ἔργα	1	Καρδιοπαθὴς	Νυκτοφύλαξ
Δημόσια Ἔργα	2	Χωλοὶ	Νεροφόροι
Γεωργικὸν Τμῆμα	1	Χωλὸς	Ἀνειδίκευτος ἐργάτης

2. Βεβαίως οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι ἀναφέρονται μόνον εἰς τὰς μονίμους ὑπηρεσίας καὶ δὲν περιλαμβάνουν πρόσωπα τῶν ὁποίων ἡ ἀναπηρία δὲν εἶναι ἐμφανής, οὔτε καὶ ἀνάπηρα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται εἰς τὰ διάφορα ἔκτακτα ἔργα ἀναπτύξεως, ἢ ἄλλα προσωρινὰ ἔργα τῆς Κυβερνήσεως.

3. Πρὸς πληρεστέραν κατατόπισιν τοῦ ἐντίμου Μέλους θεωρῶ σκόπιμον ὅπως ἐπισυνάψω ἀντίγραφον ἀπαντήσεώς μου εἰς τὴν ὑπ' ἀρ. Ἐρ. Στ. 139 καὶ ἡμερομ. 16.5.1966 ἐρώτησιν ἥτις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς «Ἐπαγγελματικῆς Ἀναπροσαρμογῆς καὶ Ἀπασχολήσεως Ἀναπήρων», ἔχω δὲ νὰ προσθέσω ὅτι πρόθεσις τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργείου εἶναι ἡ ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ἀπασχόλησις ἁπάντων τῶν ἀναπήρων. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐγένετο πρόνοια εἰς τὰς ἡμετέρας προτάσεις διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 διὰ ποσὸν £5,958 ἵνα, ὡς πρῶτον βῆμα, 90 τοὐλάχιστον ἀνάπηρα πρόσωπα ἐξ ὅλης τῆς Νήσου, μὴ ἔχοντα σήμερον καμμίαν εἰδίκευσιν ἢ προσοδοφόρον ἐργασίαν, καταρτισθοῦν ἐπαγγελματικῶς οὕτως ὥστε νὰ καταστοῦν ἐπικερδῶς «ἀπασχολήσιμα» πρόσωπα. Ἡ ὡς ἄνω ἐκπαίδευσις θὰ λάβῃ χώραν εἰς Λευκωσίαν εἰς τὸ ὑπὸ ἵδρυσιν Κέντρον Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως Ἀναπήρων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι 19 Ἑλληνικαὶ κατοικίαι εὑρισκόμεναι εἰς τὸ τρίγωνον τῶν ὁδῶν Ἄργους, Ἁγίου Δημητρίου καὶ Θεσσαλονίκης (παρὰ τὸ Συντεχνιακὸν Ἰατρεῖον Λευκωσίας) κατέστησαν «νεκρὰ ζώνη» μετὰ τὴν δημιουργίαν τῆς οὕτω καλουμένης «Πρασίνης Γραμμῆς», παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πῶς αἱ ἐν λόγῳ οἰκίαι περιῆλθον σταδιακῶς εἰς χεῖρας τῶν Τούρκων στασιαστῶν, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ τελευταῖαι πέντε τοιαῦται κατοικίαι περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν στασιαστῶν πρὸ 4–5 μηνῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ληφθεῖσα τὴν 28ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Τὴν 6ην Ἰουνίου ὑπέβαλα πρὸς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν ἀκόλουθον Ἐρώτησιν :

Ἐν ὄψει τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν δι' ἐπικράτησιν ἀντιπληθωρικῶν παρὰ τῷ λαῷ αἰσθημάτων καὶ τάσεων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα περὶ τῶν διαγραφομένων προοπτικῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Κύπρῳ τοῦ συστήματος «Ἐνσήμων ἀποταμιεύσεως» (Saving stamps) κατὰ τὸ πρότυπον ποὺ τοῦτο ἰσχύει καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἀλλαχοῦ, μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, δεδομένου ὅτι :

(α) Ἐνθαρρύνει ἀφαντάστως τὴν ἄμεσον ἀποταμίευσιν τῶν ἀπορωτέρων στρωμάτων.

(β) Παρέχει πρακτικὰ πλεονεκτήματα ὑπερέχοντα ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας ὅλων τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὸν τόπον συναφῶν συστημάτων ἀποταμιεύσεως, χωρὶς νὰ τὰ θίγῃ.

Δεδομένου ὅτι ἔκτοτε δὲν ἔτυχον σχετικῆς ἀπαντήσεως καὶ ἐν ὄψει τῶν εὐμενῶν ἐπιπτώσεων ποὺ τοῦτο θὰ προκαλέσῃ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ παγίου ταμείου τῆς Δημοκρατίας—ἐπιπροσθέτως τῶν πλεονεκτημάτων ποὺ ἤδη ἐπεσημάνθησαν—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ συναφῶς τὸ Σῶμα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ἀπὸ στατιστικὰς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐμφαίνεται ὅτι κατ' ἔτος ἑκατομμύρια τόνων νεροῦ τοῦ Καρκώτη ποταμοῦ, ὁ ὁποῖος διασχίζει τὴν κοιλάδα τῆς Σολέας, ρέουν εἰς τὴν θάλασσαν χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησίς των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τυχὸν σχέδια τὰ ὁποῖα μελετᾶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ρεόντων πρὸς τὴν θάλασσαν ὑδάτων ἀπὸ τὸν Καρκώτην ποταμὸν διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 5) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 5) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τῶν δοθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ πληροφοριῶν καὶ ἐπεξηγήσεων.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει τὴν διάθεσιν χρημάτων ἀναγκαίων διὰ :

(α) τὴν κατασκευὴν νέας γεφύρας καὶ διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ ἀσφάλτωσιν τμήματος ἑνὸς περίπου μιλίου τῆς ὁδοῦ Ἀστρομερίτου—Καρβουνᾶ παρὰ τὸ χωρίον Κουτραφᾶς·

(β) τὴν ἀγορὰν προσθέτου ἀριθμοῦ μηχανοκινήτων κλιμάκων δι' ἐπιβάτας ἀεροσκαφῶν καὶ τρόλλεϋ διὰ τὸν διεθνῆ ἀερολιμένα Λευκωσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £45,950 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966.

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκριθῶσι ;

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς κ. Μιχαλάκην Σαββίδην ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 6) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 6) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ £2,335 ἀναγκαίων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν μισθῶν, ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1966, προσθέτου προσωπικοῦ ἐπὶ ἡμερησίας βάσεως ἀναγκαίου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ὑδατοπρομηθείας (Εἰδικὰ Μέτρα) Νόμου (Ἀρ. 32 τοῦ 1964). Τὸ ὡς ἄνω πρόσθετον προσωπικὸν θὰ προσληφθῇ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ κατὰ τὴν ἐγκατάστασιν καὶ λειτουργίαν μετρητῶν ὕδατος ἐπὶ φρεάτων καὶ διατρήσεων κειμένων εἰς περιοχὰς αἵτινες ἤθελον κηρυχθῇ ὡς ἐλεγχόμεναι τοιαῦται βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ὡς εἴρηται Νόμου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Λειτουργοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὅστις προσκληθεὶς παρέστη εἰς τὴν συνεδρίασιν, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμ-

βρίου 1966, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £2,335 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ἄρθρου 2 ; Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκριθῶσι ;

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς κ. Μιχαλάκην Σαββίδην νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 8) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τοὺς μισθοὺς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1966, τῶν ἀκολούθων νέων θέσεων τῶν ἱδρυθεισῶν ἐν τῇ Ἐξωτερικῇ Ὑπηρεσίᾳ διὰ τοῦ προσφάτως ψηφισθέντος περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 35 τοῦ 1966) :

(α) Δύο θέσεων Πρέσβεων·

(β) Μιᾶς θέσεως Γραμματέως (Α' καὶ Β' Τάξεως) ἢ Προξένου καὶ Ὑποπροξένου·

(γ) Μιᾶς θέσεως Ἀκολούθου (Α' καὶ Β' Τάξεως)·

(δ) Μιᾶς θέσεως Ἀρχειοφύλακος (Β' Τάξεως).

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν καὶ ἤκουσε τὰς ὑπὸ τοῦ Λειτουργοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου παρασχεθείσας πληροφορίας εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς; Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £1,540 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει τὴν παροχὴν ἐξουσίας εἰς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους νὰ δύνανται νὰ ἑνοποιοῦν ὑφιστάμενα δάνεια, ὁσάκις τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην των θὰ ἦτο πρὸς τὸ συμφέρον τόσον τοῦ ὀφειλέτου ὅσον καὶ τοῦ δανειστικοῦ ταμείου, εἰς ἓν δάνειον πληρωτέον ἐντὸς περιόδου μὴ ὑπερβαινούσης τὰ τριάκοντα ἔτη καὶ ὑπὸ ὅρους οἵτινες δὲν θὰ ἦσαν περισσότερον ἐπαχθεῖς διὰ τὸν ὀφειλέτην ἢ οἱ ὅροι παντὸς ὑπὸ ἑνοποίησιν δανείου.

Ἡ ἀναγκαιότης πρὸς τροποποίησιν τοῦ περὶ Δημοσίων Δανείων Νόμου (Κεφ. 208 καὶ 18 τοῦ 1962), προέκυψεν ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ὅτε ὁ περὶ Δήμων Νόμος ἔπαυσε νὰ ὑφίστανται μερικοὶ Δῆμοι περιῆλθον εἰς οἰκονομικὰς δυσχερείας μὲ συνέπειαν νὰ καθυστεροῦν πολλὰς δόσεις διὰ δάνεια ὀφειλόμενα παρ' αὐτῶν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἢ τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους ἢ εἰς ἄλλους δανειοδοτικοὺς ὀργανισμούς.

Διὰ νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ ἐν λόγῳ Δῆμοι ἐκρίθη ἀναγκαῖον ὅπως τροποποιηθῇ ὁ περὶ Δημοσίων Δανείων Νόμος, ὡς ἀνωτέρω ἀνεφέρθη, οὕτως ὥστε νὰ ἑνοποιηθοῦν τὰ δάνειά των ὁμοῦ μετὰ τῶν καθυστερουμένων δόσεων εἰς ἓν νέον μακροπρόθεσμον δάνειον χορηγηθησόμενον ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων μὲ σχετικῶς χαμηλότερον χρεωλύσιον

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀγορεύσεις ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συνοπτικὸς τίτλος Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Δημοσίων Δανείων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 9) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις διὰ τῶν ὑπ' αὐτοῦ δοθεισῶν ἐπεξηγήσεων ἐβοήθησε τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν, ἤτοι μισθούς, ἐπιδόματα ἐνοικίου, ἱματισμοῦ, ἐξάρτυσιν κ.λ.π., 100 νέων ἀστυφυλάκων οἵτινες προσελήφθησαν πρὸς ἄμεσον ἀνακούφισιν τῆς ὅλης ἀστυνομικῆς δυνάμεως. Ἡ τοιαύτη δαπάνη ἀφορᾷ τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1966.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν καὶ ἤκουσε τὰς ἐπεξηγήσεις ἃς παρέσχε ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν 2αν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £21.374 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πρώτου Πίνακος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πρώτου Πίνακος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Δευτέρου Πίνακος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 10) τοῦ 1966

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 10) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 26ην Σεπτεμβρίου 1966.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Λειτουργὸς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅστις ἀφοῦ ἔδωσε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου κατέθεσεν ὡσαύτως ἐνώπιον αὐτῆς εἰσήγησιν περὶ τροποποιήσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ εἰσήγησις αὕτη συνεζητήθη μεταξὺ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης ἐνεργούσης ὡς ἀναπληρωτοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ συνεφωνήθη ὅπως αἱ σχετικαὶ τροποποιήσεις κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

Αἱ τοιαῦται τροποποιήσεις ἀφοῦ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνεσωματώθησαν εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τοὺς μισθοὺς ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου τῶν ἱδρυομένων νέων μονίμων θέσεων εἰς τὸ Κεφ. 73Α Παιδεία, Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου ὡς τοῦτο διεμορφώθη μετὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως ἥτις ὑπεβλήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £15,034 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πρώτου Πίνακος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπεράριθμοι διορισμοὶ ἐπὶ συμβάσει. Τρίτος Πίναξ. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Τρίτου Πίνακος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον καὶ ὁ Τρίτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ ὑπόλοιπος νομοθετικὴ ἐργασία ἐκκρεμεῖ εἰσέτι ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν. Θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω παράκλησιν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους Προέδρους τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ εἰς τὰ Μέλη νὰ καταβάλουν πᾶσαν δυνατὴν φροντίδα διὰ τὴν μελέτην καὶ ἐπίσπευσιν τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐκθέσεως διὰ νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι τοὐλάχιστον εἰς ὡρισμένα ἐκ τῶν συντομωτέρων Νομοσχεδίων νὰ τὰ συζητήσωμεν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν πρὸς κατάθεσιν ἔγγραφα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπάρχει τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορίας Καρόττων, τὸ ὁποῖον καθυστερεῖ καὶ θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως ζητήσετε ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως τὸ προωθήσῃ διὰ νὰ τὸ τελειώσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἀνέφερε τὸ ἔντιμον Μέλος, ὁ κ. Σαββίδης, ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας μόνον ἢ καὶ ἐνώπιον ἄλλων;

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Καὶ Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ Γεωργίας. Ὑποβάλλω θερμὴν παράκλησιν πρὸς τοὺς Προέδρους καὶ τὰ μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν αὐτῶν, νὰ ἐπισπεύσουν τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ τὸ συζητήσωμεν τὸ συντομώτερον δυνατόν. Τὸ ἴδιον βεβαίως,

ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ἰσχύει καὶ διὰ τὰ ὑπόλοιπα Νομοσχέδια. Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 3.30 μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(5) Ὁ περὶ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος (Τέλη καὶ Δικαιώματα) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας διὰ σήμερον, λύω τὴν παροῦσαν συνεδρίασιν.

(Ὥρα λήξεως 4.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀπασχόλησις ἀναπήρων εἰς τὴν κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν κ.λ.π).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 5) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 6) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίων Δανείων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(6) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 9) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(7) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 10) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 6ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 4)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Τὰ γεωργικὰ φάρμακα ἀποτελοῦν σήμερα βασικὸ παράγοντα γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή. Ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τοὺς γεωργούς μας γιὰ τὴν ἀγορὰ γεωργικῶν φαρμάκων κάθε χρόνο.

Ὑπάρχει εἰσήγηση ποὺ πολλὲς φορὲς ὑπεβλήθη στὴ Κυβέρνηση ἀπὸ μέρους τῶν γεωργῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων, σχετικὰ μὲ τὸν ἔλεγχο τῶν τιμῶν καὶ τῆς ποιότητας τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Ὑπάρχουν ἐπίσης εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνηση ὅσον ἀφορᾶ τὲς ὁδηγίες χρήσης τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἀπὸ μέρους τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος λόγῳ τῶν πολλαπλῶν δηλητηριάσεων γεωργῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἂν μελετᾶται ἡ ἐφαρμογὴ νομοθεσίας ὅσον ἀφορᾶ τὸν ἔλεγχο τῶν τιμῶν καὶ τῆς ποιότητας τῶν γεωργικῶν φαρμάκων;

Μελετᾶται ἐπίσης σχέδιο γενικώτερης ἐκστρατείας γιὰ διαφώτιση τῶν γεωργῶν στὴ χρήση τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἔτσι ποὺ νὰ ἀποφεύγωνται οἱ δηλητηριάσεις ἀνάμεσα στὸν ἀγροτικὸ κόσμο;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Νομοσχέδιον προνοοῦν διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος καὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπεστάλη εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας πρὸς μετάφρασιν εἰς τὴν Ἑλληνικήν.

Ἡ μετάφρασις τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου θὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν καὶ θὰ ὑποβληθῇ εὐθὺς ἀμέσως εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, πρὸς ψήφισιν εἰς Νόμον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαφώτισιν τῶν γεωργῶν εἰς τὴν χρῆσιν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων οὕτως ὥστε νὰ ἀποφεύγωνται αἱ δηλητηριάσεις μεταξὺ τῶν γεωργῶν, πληροφοροῦμεν ὅτι τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου τούτου οὐδέποτε παρέλειψε νὰ κατατοπίζῃ τοὺς γεωργοὺς ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος εἴτε δι' ἐκστρατείας διαφωτίσεως ἢ μέσῳ τοῦ τύπου καὶ ραδιοφώνου, ἐπίσης δὲ καὶ μέσῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας ἐκδιδομένου περιοδικοῦ «Ἀγρότης» καὶ λοιπῶν διαφωτιστικῶν φυλλαδίων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ τὸ πρόβλημα τῆς γῆς εἶναι ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα καὶ ὀξύτερα προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ ἀγροτική μας οἰκονομία. Ἐκτὸς τῆς Κυβερνητικῆς γῆς (Χαλίτικης καὶ γῆς τῶν χαμηλῶν δασῶν) κάπου 500 χιλιάδες σκάλες γῆς ἀνήκουν σὲ μὴ καλλιεργητὲς (Τσιφλικάδες καὶ μοναστήρια). Γι' αὐτὴ τὴν γῆ οἱ ἀγρότες πληρώνουν κάθε χρόνο πάνω ἀπὸ 1½ ἑκατομμύριο λίρες ἐνοίκια ἀπὸ τὸ χαμηλό τους εἰσόδημα. Καὶ τὰ ἐνοίκια τῆς γῆς ἀνεβαίνουν ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο.

Λόγῳ αὐτῆς τῆς κατάστασης δικαιολογημένα ὁ ἀγροτικὸς κόσμος καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ζητοῦν ὅπως ἡ γῆ δοθῇ στοὺς καλλιεργητές της.

Εἶναι αὐτὴ τὴν κατάσταση καὶ τὴν μεγάλη ἀδικία ποὺ γίνεται σὲ βάρος τῶν ἀγροτῶν ποὺ ὑπογράμμισε ἕνα περιφερειακὸ συνέδριο ποὺ ἔγινε πρὶν λίγες μέρες στὴ Γεροσκήπου μὲ τὴν συμμετοχὴ 6 χωριῶν γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς γῆς. Τὰ στοιχεῖα ποὺ κατετέθησαν στὸ συνέδριο εἶναι ἀρκετὰ ἐνδεικτικὰ τῆς ὀξύτητας καὶ τῆς σοβαρότητας τοῦ προβλήματος. Ἀπὸ τὲς 58 χιλιάδες σκάλες γῆς τῆς περιοχῆς οἱ 22 χιλιάδες σκάλες ἀνήκουν σὲ τσιφλικάδες, 11 χιλιάδες σκάλες στὴ Κυβέρνηση, 10 χιλιάδες στὰ μοναστήρια καὶ μόνο 15 χιλιάδες σκάλες ἀνήκουν στοὺς ἔξη χιλιάδες ἀγρότες τῶν γύρω χωριῶν.

Ἀσφαλῶς αὐτὴ ἡ κατάσταση δημιουργεῖ σοβαρώτατα προβλήματα γιὰ τὴν ἀγροτική μας οἰκονομία. Τὸ κυριώτερο πρόβλημα εἶναι ὅτι καθυστερεῖ ἡ ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς καὶ μειώνεται τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα.

Ἐρωτῶμεν τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἂν μελετᾶται ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ἀντιμετώπιση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος μὲ τὴν ἐφαρμογὴ πολιτικῆς γιὰ νὰ περιέλθῃ ἡ γῆ στοὺς πραγματικοὺς καλλιεργητές της.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Πρὶν τρία χρόνια ἄρχισε ἡ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου Γύψου—Μηλιᾶς—Ἀφκασίας, γιατὶ θεωρεῖται ἕνας βασικὸς δρόμος.

Διεκόπησαν ὅμως οἱ ἐργασίες γιὰ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου πρὶν δυὸ χρόνια ὅταν ἀπέμεινε μόνο 1½ μίλι γιὰ νὰ κλείση ἡ ὅλη δουλειά.

Αὐτὸ τὸ κομμάτι ποὺ ἔμεινε ἀδιόρθωτο ποὺ ἑνώνει τὴν Μηλιὰ μὲ τὴν Μονὴ Ἀφκασίας καὶ συνδέεται μὲ τὸν δρόμο Ἀμμοχώστου βρίσκεται σὲ πολὺ κακὴ κατάσταση καὶ δημιουργεῖ ἀρκετὲς δυσκολίες γιὰ τὲς συγκοινωνίες τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς μὲ τὴν Ἀμμόχωστο.

Γιὰ τὴν διόρθωση τοῦ δρόμου αὐτοῦ ἔχουν γίνει ἀρκετὰ διαβήματα ἀπὸ τὲς χωριτικὲς ἀρχὲς τῶν ἐνδιαφερομένων χωριῶν.

Μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ Ὑπουργεῖα Συγκοινωνιῶν καὶ Ἐσωτερικῶν πότε ὑπολογίζεται νὰ διορθωθῇ αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ δρόμου;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης κ. Πολ. Γιωρκάτζην.

Ἔντιμε Κύριε,

Τρεῖς Βουλευταὶ Ἀμμοχώστου, οἱ κ.κ. Π. Τουμαζῆς, Π. Παυλάκης καὶ ὁ ὑποφαινόμενος, ἀπηύθυναν πρὸς ὑμᾶς ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερ. 11ην Σεπτεμβρίου ἐ.ἔ., ἀντίγραφον τῆς ὁποίας ἐπισυνάπτω, αἱ Ὀργανώσεις καὶ Ἐθνικόφρονα Σωματεῖα τῆς Πόλεως Ἀμμοχώστου δι' ἐπιστολῆς των ἡμερ. 12ης τρεχ., ἐπισυνάπτω ἀντίγραφον, διεμαρτύροντο διὰ τὴν στάσιν τοῦ Δημάρχου καὶ τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν τῆς Πόλεώς μας ἔναντι τῶν ἑορτασμῶν τῆς «Ἡμέρας τῆς Πολεμικῆς Ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Ἐφέδρου Πολεμιστοῦ».

Ἡ μὲν πρώτη ἐπιστολὴ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν τύπον μετὰ ὀκταήμερον ἡ δὲ τὴν ἐπομένην τῆς ἐκδόσεώς της.

Ἐν πρώτοις ἐρωτῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν τοὺς λόγους διὰ τὴν παράλειψιν νὰ τύχουν ἔστω καὶ τῆς στοιχειώδους ἀπαντήσεως περὶ λήψεως τῶν ἐπιστολῶν.

Καὶ δεύτερον διὰ νὰ βοηθήσω τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ σχηματίσῃ γνώμην θὰ παραθέσω μερικὰ ἐκ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπέβαλον τὴν ἀποστολὴν τῆς διαμαρτυρίας, παρ' ὅλον ὅτι αὕτη ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτῆς.

Ὡς θὰ γνωρίζετε, κ. Ὑπουργέ, αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῶν πολιτικῶν Ἀρχῶν καὶ τῆς Ἐκκλησίας καθιέρωσαν ἑορτασμοὺς εἰς στρατόπεδα καὶ πόλεις τῆς νήσου τὴν Κυριακήν, 11ην Σεπτεμβρίου, ἐπὶ τῇ ἐπετείῳ τῆς «Ἡμέρας τῆς Πολεμικῆς Ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Ἐφέδρου Πολεμιστοῦ».

Ἡ Ἀνωτέρα Τακτικὴ Διοίκησις Ἀμμοχώστου ἐζήτησε τὴν συνεργασίαν καὶ βοήθειαν τοῦ Δήμου Ἀμμοχώστου εἰς θέματα ἐνδιαφέροντα τοῦτον πρὸς ἀρτιωτέραν ὀργάνωσιν τῶν ἑορτασμῶν. Πρὸς τοῦτο ὑπεύθυνος ἀξιωματικὸς τῆς 1ης Α.Τ.Δ. Ἀμμοχώστου τὴν πρωΐαν τῆς Πέμπτης, 8ην τρεχ., ἐπεσκέφθη τὸ Δημαρχεῖον Ἀμμοχώστου καὶ ἐζήτησε νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῶν ἀναφερομένων. Ὁ ἀναπληρῶν τὸν ἐπ' ἀδείᾳ ἀπουσιάζοντα Α' Δημοτικὸν Γραμματέα, κ. Βᾶσος Μαυράτσας, ἐδέχθη τὸν ἀξιωματικὸν ὅστις ἐξέθεσε πρὸς αὐτὸν ἐν λεπτομερείᾳ ὅσα καὶ ἡ κοινοποίησις ἀναφέρει καὶ ἐμπίπτουν εἰς τὰς Δημοτικὰς εὐθύνας.

(α) Σημαιοστολισμὸς τῆς πόλεως: Ὁ Δημοτικὸς Γραμματεὺς ἀπεδέχθη προθύμως νὰ ἐκτελεσθῇ καὶ εἰς μεγαλυτέραν ἔκτασιν τῆς εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπευθύνου Ἀξιωματικοῦ, πρὸς τοῦτοις δὲ ἐκλήθη ἀμέσως ὁ ἁρμόδιος Δημοτικὸς Ὑπάλληλος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐδόθη διαταγὴ ὑπὸ τοῦ κ. Β. Μαυράτσα περὶ τοῦ πρακτέου.

(β) Συμμετοχὴ τῆς Φιλαρμονικῆς τοῦ Δήμου: Μεθ' ἱκανοποιήσεως ἀνέλαβαν τὴν ἐμφάνισίν της ὅπου «ἡ κοινοποίησις» ἀνέφερε καὶ μάλιστα ἐπειδὴ δὲν προνοοῦσε συμμετοχήν της καὶ εἰς τὴν λαμπαδηφορίαν ἐζητήθη ὅπως γίνῃ καὶ τοῦτο, παρουσίᾳ δὲ τοῦ ὑπευθύνου τῆς Δημοτικῆς φιλαρμονικῆς ὑπαλλήλου, ὅστις εἶναι καὶ μέλος τῆς φιλαρμονικῆς, ἐδόθησαν ἐξηγήσεις ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικοῦ εἰς ποῖα σημεῖα θὰ παραταχθῇ καὶ ποῖα μουσικὰ τεμάχια θὰ ἀνακρούσῃ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν (ὅλα γνωστὰ εἰς τὴν φιλαρμονικὴν ἀπὸ προηγουμένας ἐμφανίσεις της).

(γ) Ἀνάρτησις Σημαίας ἐπὶ τοῦ Δημοτικοῦ Μεγάρου: Ὁ Δημοτικὸς Γραμματεὺς ὄχι μόνον ἀπεδέχθη τὴν πρότασιν ἀλλὰ καὶ ἐπρότεινεν ὅπως χρησιμοποιηθῇ ἡ Σημαία τοῦ Δήμου τὴν ὁποίαν τελευταίως ἔφεραν διὰ νὰ χρησιμοποιῆται δι' αὐτοὺς τοὺς σκοποὺς ἐπὶ εἰδικοῦ ἱστοῦ.

(δ) Κατάθεσις Στεφάνου ὑπὸ τοῦ Δημάρχου εἰς τὴν προτομὴν τοῦ Ἥρωος ΓΡΗΓΟΡΗ ΑΥΞΕΝΤΙΟΥ εἰς τὴν πλατεῖαν τοῦ Δημοτικοῦ Μεγάρου. Ὁ Δημοτικὸς Γραμματεὺς ἀπήντησεν ὅτι θὰ ἀναφέρῃ τοῦτο εἰς τὸν κ. Δήμαρχον ἀλλὰ δὲν βλέπει τὸν λόγον ὅτι δὲν θὰ γίνῃ καὶ μᾶλλον ὅτι εἶναι βέβαιος περὶ τούτου. Πάντως θὰ ἀπαντήσῃ μόλις συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ.

Ὁ Ὑπεύθυνος Ἀξιωματικὸς μὲ ἱκανοποίησιν ἐκ τῆς προθυμίας τῶν Δημοτικῶν Ὑπηρεσιῶν ηὐχαρίστησε καὶ ἀπεχώρησε διὰ νὰ ἐκδώσῃ τὴν ἐπίσημον κοινοποίησιν.

Τὴν πρωΐαν τῆς ἑπομένης, Παρασκευῆς 9ης τρέχ., ὁ ἴδιος ἀξιωματικὸς ἀπέστειλεν εἰς τὸ Δημαρχεῖον τὴν κοινοποίησιν, ὅτε ὁ κ. Β. Μαυράτσας τὸν ἐπληροφόρησε τηλεφωνικῶς ὅτι ἀνέφερεν εἰς τὸν Δήμαρχον ὅσα ἀντήλλαξαν τὴν προτεραίαν καὶ τοῦ ἀνέθεσε νὰ τὸν πληροφορήσῃ ὅτι ὁ Δῆμος Ἀμμοχώστου δὲν ἀναλαμβάνει τὸν σημαιοστολισμὸν τῆς πόλεως, δὲν παραχωρεῖ τὴν φιλαρμονικήν του λόγῳ ἀναδιοργανώσεως καὶ οὔτε θὰ προσέλθῃ ὁ Δήμαρχος, λόγῳ ἀπουσίας, πρὸς κατάθεσιν στεφάνου.

Ἔκπληκτος ὁ ἀξιωματικὸς πρὸ τῆς μεταστροφῆς τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν ἀπῆλθε καὶ ἤρχισε διαβήματα πρὸς νέας κατευθύνσεις. Ἤτοι ἐπεκοινώνησε μετὰ τοῦ Δημοτικοῦ Συμβούλου κ. Γ. Μάτση καὶ ἐξέθεσεν πρὸς αὐτὸν τὴν κατάστασιν ἐπιστήσας τὴν προσοχήν του ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς στάσεως τοῦ Δήμου Ἀμμοχώστου καὶ τὸν παρεκάλεσεν ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν διευθέτησιν διὰ συμμετοχὴν τοῦ Δήμου Ἀμμοχώστου εἰς τοὺς ἑορτασμούς. Ὁ κ. Γ. Μάτσης ὑπεσχέθη νὰ πράξῃ τοῦτο τὸ συντομώτερον (ἡ ἐπαφὴ αὕτη ἔγινε ἀνεπισήμως ὡς συνδεομένων μεταξύ των φιλικῶς).

Ὡσαύτως ἐπεκοινώνησε μετὰ τοῦ Ἐπάρχου καὶ παρεκάλεσεν αὐτὸν ὅπως ἐνεργήσῃ καὶ ἀναληφθοῦν ὑπὸ τοῦ Δήμου ὅσα αἱ ἁρμοδιότητες του ἐπιβάλλουν τὴν συνεργασίαν.

Αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαὶ (πλὴν τοῦ κ. Μάτση καὶ δύο σύμβουλοι ἀπουσίαζον εἰς τὸ ἐξωτερικὸν) μὲ τοὺς ἀνωτέρους ὑπαλλήλους τοῦ Δήμου ἀπέσχον τῶν ἐκδηλώσεων (δὲν παρευρέθησαν εἰς τὴν δοξολογίαν, εἰς τὴν κατάθεσιν στεφάνου, εἰς τὴν δεξίωσιν, τὸ Δημοτικὸν Μέγαρον ὡς τόπος συγκεντρώσεως τῶν ἐπισήμων, διὰ νὰ προσέλθουν οὗτοι πρὸς τὴν προτομὴν τοῦ Ἥρωος Αὐξεντίου, ἦτο ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν ἑνὸς γέροντος κλητῆρος, ἡ λαμπαδηφορία ὑπὸ στρατιωτικοῦ τμήματος ἠκυρώθη κλπ.) Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ ὑπὸ Κομμουνιστικὸν ἔλεγχον ὀργανώσεις δὲν συμμετέσχον ἐπίσης.

Ἐρωτῶμεν τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἐνημερώσῃ μέσον τῆς Βουλῆς ἡμᾶς καὶ τὸν λαὸν τῆς Πόλεως Ἀμμοχώστου ἐὰν προέβη οὗτος εἰς ἔρευναν ἐπὶ τῶν διαμαρτυριῶν των, καὶ ἐὰν ἔμεινεν οὗτος ἱκανοποιημένος ἐκ τῆς στάσεως τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν τῆς Πόλεως Ἀμμοχώστου ἔναντι τῆς «Ἡμέρας τῆς Πολεμικῆς Ἀρετῆς τῶν Ἑλλήνων καὶ τοῦ Ἐφέδρου Πολεμιστοῦ».

Ἀναγνωρίζει ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ἡ στάσις αὕτη τῶν Δημοτικῶν Ἀρχῶν μας ἀποτελεῖ πρόκλησιν πρὸς τὰ πλέον ἱερὰ συναισθήματα ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ Ἑλληνικὸν ἔθνος ἐπέζησεν ἐκ τῶν διαφόρων ἐχθρῶν του (μηδὲ τοῦ κομμουνισμοῦ ἐξαιρουμένου) ὡς τὸ «τῆς πολεμικῆς ἀρετῆς τοῦ Ἕλληνος στρατιώτου»;

Χάριν τῆς πολυθρυλήτου ἑνότητος θὰ ἀποδεχθῇ ἀπαρατήρητα καὶ σιωπηρῶς, ὁ κ. Ὑπουργός, εἰς ὃν ὑπάγονται αἱ Δημοτικαὶ Ἀρχαί, ὅπως αὗται ἀκολουθήσουν τὴν πολιτικὴν ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἄλλοτε τοὺς ἐπέβαλλον ἢ αὐτὴν τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία τοὺς διορίζει;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, τὰ χωρία Λάνια, Δωρὸς καὶ Μονάγρι, ἐξαρτῶνται οἰκονομικῶς εἰς μέγα βαθμὸν ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς σουλτανίνης. Αἱ καλλιεργη-

μέναι περιοχαὶ αἵτινες ἀνέρχονται εἰς 400 στρέμματα, ἡ παραγωγὴ τῶν ὁποίων κατὰ στρέμμα ἀνέρχεται εἰς £70.—ἐτησίως, δὲν ἀρδεύονται καὶ ἡ παραγωγὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς βροχοπτώσεως καὶ πολὺ συχνὰ ἐπηρεάζεται δυσμενῶς λόγῳ τῆς ἀνομβρίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῶν κατοίκων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων παρεκλήθη ὅπως ἐκπονήσῃ σχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ καλλιέργειαν γαιῶν κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ἐκ τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, ὅτε τὸ ὕδωρ ρέει εἰς τὴν θάλασσαν, ὁπότε δι' ἱκανοποιητικῆς ἀρδεύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ἡ δυσμενὴς ἐπίδρασις τῆς ἀνομβρίας ἐπὶ τῆς παραγωγῆς μειοῦται σημαντικῶς.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκπόνησις καὶ ἡ ταχεῖα ἐφαρμογὴ τοῦ ρηθέντος σχεδίου τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὰ ὡς ἄνω χωρία, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Συνεπληρώθη ἢ μὴ ἡ ἐκπόνησις τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου ἀρδεύσεως ἡ δαπάνη τοῦ ὁποίου προχείρως ὑπελογίσθη εἰς £50.000;

(β) Θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ἀρδεύσεως ἐντὸς τοῦ ἔτους 1967 εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σχέδιον διακλαδώσεως τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων ἐπιβάλλεται νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ρηθέντος σχεδίου θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1967».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας, κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς Ἁγ. Παύλου—Κεντρικῶν Φυλακῶν Λευκωσίας ἀπὸ τὰς ἑστίας μολύνσεως αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημιουργηθῇ ἐξ αἰτίας τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τὰ ὁποῖα λιμνάζουν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διατὶ δὲν ἐνσωματοῦνται τὰ προάστια τῆς Λευκωσίας, Λεμεσοῦ ἢ καὶ ἄλλων πόλεων εἰς τὰ δημοτικὰ ὅρια, ὅταν μάλιστα ἔχουν οὐσιαστικῶς συνενωθῇ μετὰ τῆς κυρίως πόλεως καὶ ὅταν εἶναι ἐπιστημονικῶς ἀποδεδειγμένον ὅτι οὔτε πολεοδομία οὔτε ὑγειονομικαὶ καὶ ἄλλαι ὑπηρεσίαι εἶναι δυνατὸν νὰ λειτουργήσουν ἱκανοποιητικῶς χωρὶς τὴν ἀναγκαίαν συνένωσίν των ὑπὸ τὴν αὐτὴν δημοτικὴν ἀρχήν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐργασίας καὶ Νομικῶν πρὸς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΝΕΥΜΟΝΟΚΟΝΙΑΣΕΩΣ (ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΩΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Σταῦρος Ποσκώτης
Αἰμίλιος Φράγκος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν ὁμοῦ μετὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1966 καὶ ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον.

Ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) Νόμου (Ἀρ. 11 τοῦ 1960) διεπιστώθησαν ὡρισμέναι δυσκολίαι εἰς τὴν διοικητικὴν ἐφαρμογήν του καὶ ἐπίσης κατέστη ἐμφανὴς ἡ ἀναγκαιότης τροποποιήσεως ὡρισμένων διατάξεων τούτου.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου εἶναι νὰ ἄρῃ ὡρισμένας δυσκολίας εἰς τὴν διοικητικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ βασικοῦ Νόμου, νὰ καθορίσῃ ἴσην μεταχείρισιν μεταξὺ ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ εὐθυγραμμισθῇ ὁ Νόμος πρὸς τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν 118, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπικύρωσίς της, νὰ καταργήσῃ τὸ πρῶτον Δελτίον τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ νὰ ἀντικαταστήσῃ τοῦτο διὰ νέου Δελτίου διὰ τοῦ ὁποίου περιορίζονται αἱ κλίμακες ἀναπηρίας ἀπὸ 8 εἰς 5 καὶ αὐξάνεται ἡ ἀποζημίωσις ἡ πληρωτέα εἰς ἐργάτας τῶν ὁποίων ἡ ἀναπηρία ὑπερβαίνει τὰ 40 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καὶ ἐξισώνεται ἡ σύνταξις δι' ἀναπηρίαν βαθμοῦ 40 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν μὲ τὴν σύνταξιν τὴν πληρωνομένην δι' ἀναπηρίαν τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου (Ἀρ. 2 τοῦ 1964). Ἡ προτεινομένη δὲ αὔξησις κυμαίνεται μεταξὺ 18 καὶ 19 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἡ ὅλη δαπάνη διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς τοιαύτης αὐξήσεως θὰ καλυφθῇ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καταβαλλομένων εἰσφορῶν κατὰ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, οἵτινες ἀπεδέχθησαν τὴν τοιαύτην αὔξησιν εἰς εἰδικὴν συνεδρίασιν.

Ὅλαι αἱ τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου αἵτινες ἐπιφέρονται ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου τυγχάνουν τῆς ἀπολύτου ἐγκρίσεως τῶν ἀμέσως ἐνδια-

φερομένων ἤτοι τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων καθότι ἐκπρόσωποι τούτων εἰς συνεδρίασιν τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος ἥτις ἔλαβε χώραν τὴν 4ην Μαΐου 1966 ἐνέκριναν ταύτας καὶ ἀπεδέχθησαν εἰσήγησιν ὅπως ἐργάται πάσχοντες ἐκ πνευμονοκονιάσεως εἰς βαθμὸν ἀναπηρίας μεταξὺ 1 καὶ 30 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, τῆς τοιαύτης ἀναπηρίας πιστοποιηθείσης μετὰ τὴν θέσπισιν τοῦ παρόντος Νόμου, μὴ πληρώνωνται ἀποζημίωσιν εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν οὗτοι θὰ ἐσυνέχιζον ἐργοδοτούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των εἰς ἐργασίαν μὴ προκαλοῦσαν ἐπιδείνωσιν τῆς παθήσεώς των.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, ἀφοῦ ἐπέφεραν ὡρισμένας νομοτεχνικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου, εἰσηγοῦνται τὴν ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον διότι θεωροῦν τὰς διὰ τοῦ Νομοσχεδίου γενομένας τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ βασικοῦ Νόμου ὡς ἀπολύτως ἀναγκαίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1960 ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐψήφισε τὸν πρῶτον ἐργατικὸν Νόμον περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημίωσις) ὑπ' ἀρ. 11 τοῦ 1960. Εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένη ἡ ἀρχὴ ὅτι ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς Νόμου θὰ διαπιστωθοῦν αἱ ἀτέλειαι καὶ αἱ ἐλλείψεις του. Τὸ αὐτὸ συνέβη καὶ μὲ τὸν περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημίωσις) βασικὸν Νόμον, ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ὁποίου διεπιστώθησαν ὡρισμέναι δυσκολίαι εἰς τὴν διοικητικὴν ἐφαρμογήν του καὶ ἐπὶ πλέον κατέστη ἐμφανὴς ἡ ἀναγκαιότης τῆς τροποποιήσεως ὡρισμένων διατάξεων τούτου.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ἄρῃ τὰς ἐν λόγῳ δυσκολίας εἰς τὴν διοικητικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἐπὶ πλέον δὲ ἐπιφέρει τὰς ἀπολύτως ἀναγκαίας τροποποιήσεις αἵτινες ἐν συνόψει εἶναι αἱ ἑξῆς :

(α) Πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ εὐθυγραμμισθῇ ὁ βασικὸς Νόμος μὲ τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν 118, διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπικύρωσίς της, καθορίζεται, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἴση μεταχείρισις μεταξὺ ἡμεδαπῶν καὶ ἀλλοδαπῶν.

(β) Καταργεῖ τὸ Πρῶτον Δελτίον τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικαθιστᾷ τοῦτο διὰ νέου Δελτίου διὰ τοῦ ὁποίου περιορίζονται αἱ κλίμακες ἀναπηρίας ἀπὸ 8 εἰς 5 καὶ αὐξάνεται ἡ ἀποζημίωσις ἡ πληρωτέα εἰς ἐργάτας τῶν ὁποίων ἡ ἀναπηρία ὑπερβαίνει τὰ 40 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

(γ) Ἐξισώνει τὴν σύνταξιν δι' ἀναπηρίαν βαθμοῦ 40 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν μὲ τὴν σύνταξιν τὴν πληρωνομένην δι' ἀναπηρίαν τοῦ αὐτοῦ βαθμοῦ δυνάμει τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου (ἀριθ. 2 τοῦ 1964).

(δ) Προσθέτει νέαν διάταξιν δυνάμει τῆς ὁποίας ἐργάται πάσχοντες ἐκ πνευμονοκονιάσεως εἰς βαθμὸν μεταξὺ 1 καὶ 30 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν, εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ τοιαύτη ἀναπηρία πιστοποιηθῇ μετὰ τὴν θέσπισιν τοῦ παρόντος Νόμου, μὴ πληρώνωνται ἀποζημίωσιν, ὁσάκις οὗτοι θὰ ἐσυνέχιζον ὑπὸ τοὺς αὐτοὺς ὅρους ἁμοιβῆς, ἐργοδοτούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου των εἰς ἐργασίαν μὴ προκαλοῦσαν ἐπιδείνωσιν τῆς παθήσεώς των.

Ἡ προτεινομένη διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου αὔξησις τῆς ἀποζημιώσεως κυμαίνεται μεταξὺ 18 καὶ 19 ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν καὶ ἡ δαπάνη διὰ τὴν πληρωμὴν τῆς τοιαύτης αὐξήσεως θὰ καλυφθῇ διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ὑπὸ τῶν ἐργοδοτῶν καταβαλλομένων εἰσφορῶν κατὰ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Ἡ προνοουμένη διὰ τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ βασικοῦ Νόμου περὶ Πνευμονοκονιάσεως ἀναλογιστικὴ μελέτη τοῦ Ταμείου Ἀποζημιώσεως Πνευμονοκονιάσεως διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1963 εἶχεν ἀναληφθῆ ὑπὸ τοῦ πρώτου Ἀναλογιστοῦ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας. Τὰ τελικὰ συμπεράσματα τοῦ Ἀναλογιστοῦ δεικνύουν ὅτι ἡ ἀρχικὴ συνδρομὴ τῶν £25.764 ὡς καὶ τὸ ὕψος τῆς τρεχούσης εἰσφορᾶς, δὲν ἐπαρκοῦν διὰ νὰ καλύψουν τὰς μελλοντικὰς ὑποχρεώσεις τοῦ Σχεδίου. Ὁ κυριώτερος δὲ λόγος διὰ τοῦτο εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια τῆς ἀρχικῆς συνδρομῆς ἡ ὁποία ἔδει νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ἀπορρεούσας ἐκ τῶν περιπτώσεων αἵτινες ἐνεφανίσθησαν πρὸ τοῦ 1961 καὶ θὰ ἀποζημιώνωνται ὑπὸ τοῦ Σχεδίου. Ἡ εἰσήγησις τοῦ Ἀναλογιστοῦ εἶναι ὅπως τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς δύναται νὰ καθορισθῇ κατὰ τὴν 31.12.1963 εἰς £110.000, μὲ ἐπὶ πλέον τόκον ἐκ 5% ἐτησίως ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἡμερομηνίας καὶ ἐντεῦθεν. Βάσει τῶν ὑπὸ τοῦ Ἀναλογιστοῦ εἰσηγήσεων καὶ τῆς αὐξήσεως τῶν συνταξιούχων τοῦ Ταμείου ἀπὸ 113 εἰς 123 τὸ ποσὸν τῆς εἰδικῆς εἰσφορᾶς ὑπελογίσθη κατὰ τὴν 31.12.1965 εἰς £125.400.

Ἡ ἀναλογιστικὴ ἔκθεσις καὶ ἡ εἰσήγησις περὶ αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν καὶ παροχῶν, ἐμελετήθησαν εἰς εἰδικὴν συνεδρίαν εἰς τὴν ὁποίαν παρέστησαν καὶ ἀντιπρόσωποι ὅλων τῶν μεταλλευτικῶν ἑταιρειῶν οἵτινες καὶ ἀπεδέχθησαν ὅπως τὸ ἔλλειμμα τοῦ Ταμείου καλυφθῇ ὑπὸ τῶν Ἑταιρειῶν διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰσφορῶν των κατὰ 20 ἐπὶ τοῖς ἑκατόν.

Εἶναι, πράγματι, πολὺ εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλαι αἱ τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου αἵτινες ἐπιφέρονται διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἔχουν τύχει τῆς ἀπολύτου ἐγκρίσεως τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων, καθότι ἐκπρόσωποι τόσον τῶν ἐργοδοτῶν ὅσον καὶ τῶν ἐργατικῶν συνδικάτων εἰς συνεδρίαν τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος, λαβοῦσαν χώραν τὴν 4ην Μαΐου 1966, ἐνέκριναν ταύτας.

Ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅπως ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημίωσις) Νόμος 11 τοῦ 1960 ἐνσωματωθῇ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον εἰς τὸν περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὑπ' ἀριθ. 2 Νόμον τοῦ 1964, ἐφ' ὅσον μάλιστα τοῦτο ἀνταποκρίνεται καὶ πρὸς τὴν ἐπικρατήσασαν γνώμην εἰς εἰδικὴν συνεδρίασιν τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλαι αἱ τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Νόμου αἱ ἐπιφερόμεναι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖαι, εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως Νόμος τὸν ὁποῖον τροποποιεῖ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἕνα ἀπὸ τὰ σημαντικώτερα Νομοθετήματα τὰ ὁποῖα ἐθέσπισεν αὐτὴ ἡ Βουλή.

Ὁ Νόμος αὐτὸς ἐθεράπευσε μίαν ἐγκληματικὴν ἀδικίαν ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς βάρος τῶν μεταλλωρύχων καὶ τὴν ὁποίαν ἡ Ἀποικιακὴ Κυβέρνησις ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἠρνεῖτο νὰ θεραπεύσῃ.

Νομίζω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν ἐπροχωρούσαμεν εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ τροποποιητικοῦ Νόμου ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται ἐνώπιον τοῦ Σώματος, χωρὶς νὰ ἀναφερθῶμεν μὲ συντομίαν εἰς μερικοὺς ἀριθμούς, δηλαδὴ τοὺς ἀριθμοὺς τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἓξ ἔτη ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου.

Περὶ τὰ μέσα τοῦ τρέχοντος ἔτους οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὰς μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις ἀνήρχοντο εἰς 5.000. Αὐτοὶ εἶναι κυρίως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν τὸν κίνδυνον τῆς πνευμονοκονιάσεως. Ἡ πρότασις πρὸς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων ἡ κατατεθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀναφέρει ὅτι περὶ τὰ μέσα τοῦ τρέχοντος ἔτους 123 πρόσωπα ἐλάμβαναν σύνταξιν ἐκ τοῦ Ταμείου Πνευμονοκονιάσεως. Τοῦτο σημαίνει ὅτι διὰ κάθε 100 ἐργαζομένους μεταλλωρύχους ὑπάρχουν 2½ συλικοπαθεῖς.

Ἀπὸ τὴν τελευταίαν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διὰ τὸ ἔτος 1965 πληροφορούμεθα ὅτι ἀπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τὸ 1960, 16 θάνατοι διεπιστώθη ὅτι ὀφείλοντο εἰς τὴν πνευμονοκονίασιν καὶ σχεδὸν £15.000 ἐπληρώθησαν εἰς τοὺς κληρονόμους τῶν θυμάτων ὡς ἀποζημιώσεις. Θὰ κάμω καὶ ἐδῶ μίαν σύγκρισιν ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου 1960–1965 τὸ ὁλικὸν τῶν θανάτων ἀπὸ ἐργατικὰ ἀτυχήματα εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς βιομηχανικῆς καὶ τῆς βιοτεχνικῆς παραγωγῆς καὶ εἰς ὅλας τὰς ὑπηρεσίας δὲν ὑπερέβη τὸν ἀριθμὸν τῶν 60, καὶ εἰς τὸν ἀριθμὸν αὐτὸν περιλαμβάνονται κατὰ τὸ 1965 καὶ ἕνας ἀριθμὸς ὁδικῶν δυστυχημάτων τὰ ὁποῖα ὡς ἐκ τῶν συνθηκῶν ὑπὸ τὰς ὁποίας συνέβησαν ἐθεωρήθησαν ὡς ἐργατικὰ ἀτυχήματα. Ἔχομεν λοιπὸν 16 θανάτους ἀπὸ πνευμονοκονίασιν μέσα εἰς ἕνα πληθυσμὸν 5.000 ἐργαζομένων μεταλλωρύχων καὶ 60 θανάτους ἀπὸ ἐργατικὰ ἀτυχήματα μέσα σὲ 100.000 καὶ πλέον ἐργατοϋπαλληλικοῦ δυναμικοῦ σὲ ὅλους τοὺς ἄλλους κλάδους παραγωγῆς καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἀναφέρω αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς διὰ νὰ δείξω τὴν σημασίαν ποὺ ἔχει ὁ ὑφιστάμενος βασικὸς Νόμος καὶ ἐπίσης τὴν μεγάλην σημασίαν ποὺ ἔχει ἡ ἐπιχειρουμένη βελτίωσίς του.

Θὰ ἀναφέρω, διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν, καὶ μερικοὺς ἄλλους ἀκόμη ἀριθμούς. Ἀπὸ τὴν μελέτην τῶν στοιχείων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων προκύπτουν δύο συμπεράσματα : Πρῶτον, ὅτι ἀπὸ τὴν θέσπισιν τοῦ Νόμου μέχρι σήμερον ἡ ἁρμοδία ἰατρικὴ ὑπηρεσία διαπιστώνει καὶ νέα κρούσματα κάθε χρόνον. 14 τὸ 1962, 23 τὸ 1963, 10 τὸ 1964 καὶ 4 τὸ 1965. Δεύτερον, ὅτι παρουσιάζεται μία τάσις ἐπιδεινώσεως τῆς καταστάσεως τῶν παλαιῶν συλικοπαθῶν. Τὸ 1962 εἴχαμεν 20 περιπτώσεις διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἁρμοδία ἰατρικὴ ὑπηρεσία διέγνωσεν ὑψηλοτέρου βαθμοῦ ἀνικανότητα πρὸς ἐργασίαν, τὸ 1963 22 τέτοιες περιπτώσεις, τὸ 1964 21, καὶ τὸ 1965 15 περιπτώσεις. Ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς δημιουργοῦνται μερικὰ ἐρωτήματα.

Βαίνομεν ἆρά γε πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως; Ὁ ἠλαττωμένος ἀριθμὸς τῶν νέων περιπτώσεων διὰ τὰ 2 τελευταῖα ἔτη εἶναι μήπως συμπτωματικὸς ἢ εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν μέτρων διὰ τὴν καταστολὴν τῆς συλικοφόρου κόνεως; Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι δὲν πρέπει νὰ βιασθῶμεν. Δὲν πρέπει νὰ ἐξάγωμεν ἀπὸ τὰ στοιχεῖα δύο μόνον ἐτῶν βεβιασμένα συμπεράσματα. Μακάρι νὰ παρουσιάζεται βελτίωσις. Μακάρι νὰ ἦταν καὶ νὰ εἶναι ἀποτελεσματικὰ τὰ ληφθέντα μέτρα. Χρειάζεται ὅμως νὰ μελετήσωμεν γιὰ μερικὰ ἀκόμη χρόνια τὰ στοιχεῖα διὰ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι παίρνομεν ὅσον ἀφορᾷ τὸ μέλλον τοῦ Νόμου καὶ τοῦ Ταμείου ὀρθὰς ἀποφάσεις. Ἔχω συγκεκριμένως τὴν γνώμην ὅτι εἶναι πολὺ ἐνωρὶς ἀκόμη νὰ καταλήξῃ κανεὶς ἐὰν εἶναι προτιμότερον μετὰ παρέλευσιν ὡρισμένων ἐτῶν τὸ παρὸν σχέδιον νὰ ἐνσωματωθῇ εἰς τὸν περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμον, ὅπως γίνεται λόγος εἰς τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος θεωροῦμεν τὰς βελτιώσεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὡς ἓν ἱκανοποιητικὸν βῆμα. Συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ οὐσιωδεστέρα τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων εἶναι ἡ σχετιζομένη μὲ τὸ Πρῶτον Δελτίον τοῦ Νόμου διὰ τῆς ὁποίας αὐξάνονται αἱ ἀποζημιώσεις κατὰ 18 ἕως σχεδὸν 20%. Εἶναι ἐπίσης ἀξιοπρόσεκτος ἡ τροποποίησις ἡ ἐπιφερομένη εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ

βασικοῦ Νόμου, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ ἐργάτης μὲ βαθμὸν ἀναπηρίας μέχρι 30% δύναται νὰ ἐκλέξῃ νὰ συνεχίσῃ ἀπασχολούμενος εἰς ἄλλην ἐργασίαν προσφερομένην ὑπὸ ἐργοδότου ἀπασχολουμένου εἰς μίαν τῶν βιομηχανιῶν αἱ ὁποῖαι κατονομάζονται εἰς τὸ Δεύτερον Δελτίον ἢ νὰ ἀπαιτήσῃ ἀποζημίωσιν. Βεβαίως καὶ μὲ τὴν νέαν διατύπωσιν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ Νόμου ἐξακολουθεῖ νὰ μὴν ὑπάρχῃ διασφάλισις διὰ τὴν ἐργοδότησιν τοῦ συλικοπαθοῦς. Δικαιοῦται ὁ συλικοπαθὴς μὲ ἀναπηρίαν κάτω τοῦ 30% νὰ ἐκλέξῃ μεταξὺ συνεχίσεως τῆς ἀπασχολήσεώς του ἢ τῆς ἀποζημιώσεως μόνον ἐὰν ὁ ἐργοδότης προσφέρῃ εἰς αὐτὸν ἐργασίαν. Ἐὰν δὲν γίνῃ προσφορὰ τότε οὐδεμία ἀλλαγὴ ἐπέρχεται εἰς τὴν σημερινὴν κατάστασιν.

Ἀπὸ τὸ Δεύτερον Δελτίον εἰς τὸ ὁποῖον κατονομάζονται αἱ ἐπιχειρήσεις ἢ αἱ βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι ὑποχρεοῦνται εἰς συνεισφορὰν πρὸς τὸ Ταμεῖον διαγράφονται αἱ βιομηχανίαι πηλίνων ἀγγείων, μωσαϊκῶν πλακῶν, τὰ χυτήρια καὶ διαγράφεται ἐπίσης ἡ γενικὴ παράγραφος (ε) δυνάμει τῆς ὁποίας ὑπεχρεοῦντο εἰς συνεισφορὰν ὅλαι αἱ ἐργασίαι ποὺ ἐκθέτουν τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς αὐτὰς εἰς τὴν εἰσπνοὴν κόνεως. Ἡ γνώμη τῶν εἰδικῶν εἶναι ὅτι αἱ βιομηχανίαι καὶ αἱ ἐργασίαι αὐταὶ δὲν ἐκθέτουν τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς αὐτὰς εἰς τὸν κίνδυνον τῆς συλικώσεως ἢ πνευμονοκονιάσεως διότι δὲν εἶναι κάθε κόνις, καὶ αὐτὸ εἶναι ὀρθόν, συλικοφόρος κόνις. Ἦτο λοιπὸν ἄδικον νὰ συνεισφέρουν αἱ βιομηχανίαι αὐταὶ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ ἀποζημίωσιν μιᾶς ἐπαγγελματικῆς ἀσθενείας ἡ ὁποία δὲν συναντᾶται μεταξὺ τῶν ἀπασχολουμένων εἰς αὐτάς. Οἱ εἰδικοὶ βεβαίως ἔχουν καθῆκον νὰ παρακολουθοῦν τὰς βιομηχανίας ποὺ ἐκθέτουν τοὺς ἐργάτας των εἰς τὸν κίνδυνον τῆς εἰσπνοῆς κόνεως καὶ νὰ συμβουλεύουν μέσῳ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως προνοῇ τὸ νέον ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Αὐταὶ εἶναι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς, αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ψηφίσωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀσφαλῶς τὸ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ, χάρις καὶ εἰς τὸ ἐπιδειχθὲν προσωπικὸν ἐνδιαφέρον τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας, σημαντικὸν καὶ ἀξιόλογον βῆμα πρὸς βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν 122 συλικοπαθῶν μεταλλωρύχων τῆς νήσου. Ἡ μείωσις τῶν κλιμάκων ἀναπηρίας ἀπὸ 8 εἰς 5 ὁδηγεῖ εἰς πρακτικωτέραν ἐξειδίκευσιν τοῦ βαθμοῦ ἀναπηρίας καὶ ἐνισχύεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι οὐδεὶς ἀνάπηρος ἐνυπάρχει εἰς τὰς κλίμακας 41 μὲ 50, 61—70 καὶ 81—90. Ἀφ' ἑτέρου διὰ τὰς προνοουμένας ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ προσαυξήσεις τοῦ ὕψους συντάξεως, αἵτινες ἐν περιπτώσει διαπιστουμένου ποσοστοῦ ἀναπηρίας πέραν τῶν 40% αὐξάνονται μέχρι 19% ἐπιπροσθέτως τοῦ μέχρι τοῦδε προνοουμένου βασικοῦ ὕψους, δὲν μπορεῖ παρὰ τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ αἰσθάνεται σοβαρὰν ἐκτίμησιν καὶ βασικὴν ἱκανοποίησιν. Ἄλλωστε αἱ τροποποιήσεις συνάδουν, ὄχι μόνον μὲ τὰς ἀπὸ τοῦ 1960, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ βασικὸς περὶ Πνευμονοκονιάσεως Νόμος, σημειωθείσας μεταβολὰς τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας κατ' ἐπέκτασιν, καὶ τοῦ Σώματος τούτου νὰ βοηθήσουν τὴν τόσον συμπαθῆ καὶ ἀναξιοπαθοῦσαν αὐτὴν τάξιν τῶν ἐργαζομένων τοῦ τόπου, δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν των ἐφικτῶν μέσων. Ἐξ ἄλλου ἡ διαγραφομένη προοπτικὴ ἴσης μεταχειρίσεως μεταξὺ ἡμεδαπῶν καὶ

ἀλλοδαπῶν καθιστᾷ, ὡς τονίζεται καὶ ἐν τῇ ἐκθέσει τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐργασίας καὶ Νομικῶν, δυνατὴν τὴν εὐθυγράμμισίν μας πρὸς τὴν ὑπ' Ἀρ. 118 Διεθνῆ Σύμβασιν εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ τὴν ἐπικυρώσωμεν.

Ὅ,τι ἤθελα ἐπιπροσθέτως προσωπικῶς νὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἡ εἰσήγησις ὅπως ἡ ληφθεῖσα ἤδη ἀπόφασις, ἥτις δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, περὶ δημιουργίας ἑνὸς παγίου καὶ ὁριστικοῦ ταμείου διὰ τοὺς συλικοπαθεῖς χρηματοδοτουμένου βάσει τῆς ληφθείσης κοινῆς ἀποφάσεως ἐργατῶν καὶ ἐργοδοτῶν, χωρήσῃ ἀπροσκόπτως εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ καὶ ἐφικτὴ ἡ λειτουργία του ἀπὸ τῶν ἀρχῶν τοῦ προσεχοῦς ἔτους 1967.

Ὑπογραμμίζω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὴν ἀνάγκην δημιουργίας, καὶ δὴ συντόμως, ἑνὸς τοιούτου ταμείου διὰ νὰ μὴν ἀντιμετωπίσωμεν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον κίνδυνον ἀνατροπῆς τῆς ἰσορροπίας τοῦ ἰσολογισμοῦ τοῦ ταμείου μολονότι γνωρίζομεν ὅτι ἡ Ἔκθεσις τοῦ Εἰδικοῦ Ἀναλογιστοῦ ἐκάλυψεν ἐπακριβῶς τὸ ὅλον θέμα καὶ ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν πρόκειται, ἐξ ὅσων μέχρι τοῦδε ἔχομεν ἤδη ἀκούσει, νὰ προβῇ εἰς μεταλλαγὴν τῶν κλιμάκων, ὡς ἐν τῇ εὐγενῇ προσπαθείᾳ της, ἀλλ' ἄνευ προσυνεννοήσεως μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, ἔπραξε τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1960 τὸ Σῶμα τοῦτο. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀντεμετωπίσαμεν, παρ' ὅλας τὰς φιλοτίμους προσπαθείας τῆς ἁρμοδίας Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας, ἀκροσφαλῆ Προϋπολογισμὸν τοῦ Ταμείου κινδυνεύοντα εἰς κάθε νέον σημειούμενον θάνατον νὰ ἀνατραπῇ. Ὡς ἐκ τούτου πιστεύομεν ὅτι ἡ σύστασις ἑνὸς τοιούτου παγίου ταμείου θὰ πραγματοποιηθῇ συντόμως καὶ δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δι' ἐκδόσεως εἰδικοῦ διατάγματος.

Παραλλήλως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν βελτιώσεως τῶν συνθηκῶν διαβιώσεως τῶν συλικοπαθῶν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως συστηματοποιηθοῦν ἔτι περαιτέρω αἱ καταβαλλόμεναι προσπάθειαι προλήψεως τῆς νόσου πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ τὴν βασικὴν φροντίδα μας. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν εἰσηγοῦμαι ὅπως :

Πρῶτον, ἐξακολουθήσῃ ἡ διαδικασία διενεργείας αἰφνιδιαστικοῦ ἐλέγχου εἰς τὰς διαφόρους καθοριζομένας ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις ὑπὸ τῶν ὑπεπιθεωρητῶν, τοὐλάχιστον, τοῦ Τμήματος Μεταλλείων εἰς τρόπον ὥστε νὰ διαπιστοῦται κατὰ τρόπον ἀντικειμενικὸν ἐὰν τηροῦνται ἐπακριβῶς οἱ θεσπισθέντες τὸ 1961 Κανονισμοὶ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 47, ἐδαφίου (2), τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Μεταλλείων καὶ Λατομείων Νόμου, Κεφ. 270.

Δεύτερον, ὅπως καταβληθοῦν περαιτέρω προσπάθειαι πρὸς ἐπακριβεστέραν τήρησιν τοῦ πνεύματος καὶ ὄχι ἁπλῶς τοῦ τυπικοῦ γράμματος τῶν Κανονισμῶν ἀσφαλείας τῶν διεπόντων τὴν λειτουργίαν τῶν ἐγκαθιδρυμένων Ἐπιτροπῶν Ἀσφαλείας, αἵτινες ὡς γνωστὸν ὑφίστανται εἰς κάθε Μεταλλεῖον ὅπου ὑπάρχουν ἄνω τῶν 300 μεταλλωρύχων.

Εἰδικώτερον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως οἱ διοριζόμενοι ἐκπρόσωποι τῆς Ἑταιρείας εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπιτροπὴν διαθέτουν προϋπηρεσίαν εἰς τὰ ὑπόγεια, πεῖραν, σχετικὴν μόρφωσιν τοὐλάχιστον δύο ἐτῶν πέραν τῆς δημοτικῆς, καὶ τυγχάνουν συνεχοῦς, κατὰ διαστήματα τοὐλάχιστον, θεωρητικῆς καταρτίσεως ἐπὶ θεμάτων ἀναφερομένων εἰς τὰς προνοίας καὶ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, καὶ ἐπὶ τῶν Κανονισμῶν καταστολῆς τῆς κόνεως εἰδικῶς καὶ ἀσφαλείας γενικώτερον.

Ἐξ ἄλλου, ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος θὰ πρέπει νὰ συνεχισθῇ ἡ κατὰ ὡρισμένα διαστήματα κατάρτισις τῶν συνδικαλιστικῶν στελεχῶν τῶν μετεχόντων εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ἀσφαλείας ἐπὶ τῶν βασικῶν προνοιῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀντιμετώπισιν καὶ τὴν καταστολὴν τῆς κόνεως εἰς τὰ ὑπόγεια, δεδομένου ὅτι τὰ ἐν λόγῳ στελέχη ἀνανεοῦνται ἀφ' ἑνός, καὶ τὰ μέσα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς καταστολῆς τῆς κόνεως συνεχῶς ἐξελίσσονται. Αἱ γενόμεναι εἰς τὸ παρελθὸν εἰσηγήσεις, ἔντιμε

κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου διὰ τὴν σύστασιν μιᾶς θέσεως ἑνὸς safety officer εἰς τὰ Μεταλλεῖα, ἂς ἐξετασθοῦν καὶ ἀπὸ ἀνθρωπιστικῆς σκοπιᾶς ποὺ εἶναι ἡ βάσις τῆς θέσεως τῆς εἰσηγήσεώς μας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ οἰκονομικῆς, δεδομένου ὅτι ἡμεῖς πλέον, τὸ κράτος, ὑπέχομεν τὴν εὐθύνην τῆς οἰκονομικῆς ἀντικρύσεως τῶν ἀτυχημάτων, ἐνῶ τέλος ἡ εἰσήγησις διὰ τὴν θέσπισιν ἑνὸς σώματος ἀσχολουμένου μὲ τὴν διερεύνησιν νέων μεθόδων ἀσφαλείας τῶν βιομηχανικῶν ἐργασιῶν καὶ τῆς προστασίας ἀπὸ τὰς βιομηχανικὰς ἀσθενείας, συμπεριλαμβανομένης ἀσφαλῶς καὶ τῆς συλικώσεως, δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ἐὰν περαιτέρω ἐμελετᾶτο.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω τὴν ἀνάγκην πλήρους ἐνισχύσεως τῶν ἀξιεπαίνων προσπαθειῶν τῆς διευθύνσεως τοῦ τμήματος στηθικῶν νοσημάτων τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου θὰ πρέπει νὰ καταβληθοῦν νέαι προσπάθειαι νὰ πεισθοῦν οἱ ἐλαφρότερον πάσχοντες ἐκ τῆς νόσου εἰς ποσοστὸν κάτω τῶν 40% καὶ οἱ ὁποῖοι ἀποτελοῦν τὰ 2/3 τοῦ συνολικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀσθενῶν—79 διὰ τὴν ἀκρίβειαν—νὰ ἐργοδοτηθοῦν φροντίδι τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας εἰς εἰδικὰς ἐλαφρὰς ἐργασίας, ἐξασφαλιζομένων τῶν προϋποθέσεων τακτικῆς καθημερινῆς μεταφορᾶς των εἰς τὰς κοινότητάς των. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ὡς γνωστόν, ἔγιναν ἤδη κρούσεις ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ἁρμοδίου τμήματος τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας κ. Νακούζη, καλὸν ὅμως θὰ ἦτο ἐὰν αὗται ἐπανελαμβάνοντο, διὰ τῆς καταβολῆς νέας προσπαθείας ὅπως οἱ ἀσθενεῖς μεταπεισθοῦν ἐκ τῆς ἀρχικῶς ἀρνητικῆς θέσεως ποὺ ἔλαβαν ἐπὶ τῆς γενομένης ἤδη προτάσεως. Τέλος, δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ἐὰν αἱ λειτουργοῦσαι ὑπηρεσίαι ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων θεωροῦν ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἑξῆς καὶ τοὺς συλικοπαθεῖς κανονικοὺς ἀναπήρους—ἀναλόγως τοῦ ἐμφαινομένου βαθμοῦ ἀναπηρίας των—καὶ προωθοῦν τούτους κανονικῶς πρὸς ἐργοδότησιν, ὅπως πράττουν καὶ διὰ τοὺς λοιποὺς ἀναπήρους.

Ἐν κατακλεῖδι δηλῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι θὰ ὑπερψηφίσω τὸ παρὸν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἁπλῶς δύο λόγια θέλω νὰ πῶ ἀπὸ τῆς θέσεως αὐτῆς.

Δεδομένου ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου ἦτο νὰ καλύψῃ ὅλους τοὺς ἐργαζομένους εἰς μεταλλευτικὰς ἐπιχειρήσεις ἀπὸ ἀσθενείας αἱ ὁποῖαι ὠφείλοντο εἰς τὴν εἰσπνοὴν κόνεων αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ ὁδηγήσουν εἰς παθήσεις τῶν πνευμόνων αἱ ὁποῖαι ὑπάγονται εἰς τὸν γενικὸν ὅρον τῆς πνευμονοκονιάσεως, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι πιθανῶς ὁ ὁρισμὸς ὁ ὁποῖος ὑπάρχει εἰς τὸν Κυπριακὸν Νόμον νὰ χρειάζεται διευκρίνισιν καὶ διεύρυνσιν οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἀφήνεται καμμία ἀμφιβολία ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ ἐργαζόμενοι οἱ ὁποῖοι πάσχουν λόγῳ αὐτῆς τῆς εἰσπνοῆς ὀφείλουν νὰ περιλαμβάνωνται εἰς τὰς προνοίας αὐτοῦ τοῦ Νόμου. Διότι πιστεύω ὅτι ὅπως εἶναι ὁ ὁρισμὸς τοῦ Νόμου εἶναι πιθανόν, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἐκ πνευμονοκονιάσεως ἀλλ' οὐχὶ ἐκ συλικώσεως νὰ συναντήσουν δυσκολίας εἰς τὸ νὰ ἐξασφαλίσουν τὸ ἐπίδομα τὸ ὁποῖον τοὺς ἐξασφαλίζει ἡ πάθησίς των.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁ ὁρισμὸς ὁ διδόμενος ὑπὸ τοῦ Νόμου διευρυνθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ἔντιμον Μέλος ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης κάμνει μίαν παρατήρησιν ἡ ὁποία θίγει τὴν βάσιν τοῦ ὅλου Νομοσχεδίου. Δηλαδὴ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι πιθανὸν ὁ ὁρισμὸς τῆς πνευμονοκονιάσεως νὰ μὴ

καλύπτῃ ὅλας τὰς περιπτώσεις τὰς ὁποίας ὁ νομοθέτης καὶ ἡ πολιτεία θὰ ἤθελον νὰ καλύπτῃ. Ἀλλὰ βεβαίως εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης θὰ συμφωνήσῃ ὅτι τὸ ζήτημα ἐγείρει ἀναλογιστικὰς δυσκολίας καὶ ἐπίσης ἐγείρει τὸ ζήτημα τῆς ἰσορροπίας τοῦ Ταμείου ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποζημιώνονται οἱ αἰτούμενοι, οἱ παθόντες.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἡ πρότασίς μου εἶναι ὅπως τὸ ζήτημα αὐτὸ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἁρμοδίαν τεχνικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου ἡ ὁποία ἀφοῦ μελετήσῃ τὴν εἰσήγησιν, ἀφοῦ ζητήσῃ τὴν ἄποψιν τοῦ ἀναλογιστοῦ νὰ ἔλθῃ τὸ δυνατὸν συντομώτερον μὲ μίαν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ἡ Βουλὴ τὰ πορίσματα τῆς ἐρεύνης αὐτῆς καὶ νὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα ἐφ' ὅσον θὰ ἀποφασισθοῦν ταῦτα.

Ὁ κ. Φράγκος.

Πρὶν δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Φράγκον, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου θὰ ἤθελε νὰ ὁμιλήσῃ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν Πρόεδρον ὅπως καθορίσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν παραπέμπεται τὸ θέμα τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν παραπέμπεται εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας. Θὰ εἰσηγούμην ἐπίσης ὅτι ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ἰατρικοῦ θέματος, θέσιν θὰ εἶχε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἡ ὁποία νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας, καὶ βεβαίως περιττὸν νὰ ἀναφέρω ὅτι τὸ θέμα θὰ μελετηθῇ καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τεχνικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐπικροτῶ καὶ συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ἀπολύτως μὲ τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιδιώκει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ νὰ καταστήσῃ τοὺς ὅρους διαβιώσεως τῶν πνευμονοκονιώντων καλυτέρους καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ Νόμου περὶ ἀποζημιώσεως τῶν πνευμονοκονιώντων ὑπῆρξεν ἕνα ἀπὸ τὰ θετικώτερα καὶ τὰ σοβαρώτερα νομοθετήματα τῆς παρούσης Βουλῆς.

Ἤθελα μόνον νὰ θίξω μερικὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν καὶ ἀπὸ προηγουμένους συναδέλφους.

Πρῶτον, τὸ ζήτημα τῆς ἐργασίας τῶν πνευμονοκονιώντων τοῦ πρώτου βαθμοῦ, δηλαδὴ ἀπὸ 1—30%. Ἡ εἰσήγησις τοῦ Ὑπουργείου καὶ ὅλα τὰ σημερινὰ ἐπιστημονικὰ δεδομένα συμφωνοῦν ὅτι πρέπει οἱ ἐργάται αὐτοὶ νὰ μὴ ἀποκλείωνται τῆς ἐργασίας καὶ εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως ἢ μᾶλλον τῆς ἀποθαρρύνσεως τῶν ἐργατῶν αὐτῶν νὰ ἀπέχουν ἀπὸ τὰς ἐργασίας των ἐπιτυγχάνεται ἕνα τεράστιον ψυχολογικὸν βῆμα εἰς τὴν μὴ χειροτέρευσιν τῆς καταστάσεως τῶν ἀσθενῶν τούτων. Διὰ νὰ δύνανται ὅμως οἱ πνευμονοκωνιῶντες τοῦ πρώτου βαθμοῦ οἱ ὁποῖοι ἢ ἔχουν τὸ ἐλάχιστον τῆς ἀνικανότητος ἢ ἀκόμα καὶ κανὲν ἐμφανὲς σημεῖον ἀνικανότητος, πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται ἡ ἀπαιτουμένη κατανόησις ἐκ μέρους τῶν ἐργοδοτῶν οἱ ὁποῖοι καλοῦνται ὅπως προσλαμβάνουν τοὺς ἐργάτας αὐτοὺς εἰς τὰς ἐργασίας των.

Βεβαίως διὰ πολλοὺς λόγους δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ὑποχρεωτικὴ πρόσληψις τῶν ἐργατῶν αὐτῶν εἰς ὡρισμένας ἐργασίας ἀλλὰ νομίζω ὅτι διὰ τῆς ἐκκλήσεως πρὸς τὴν ἐργοδοσίαν καὶ διὰ τῆς καταλλήλου διαφωτίσεως θὰ ἦτο ὀρθὸν

ὅπως ἐπιτυγχάνεται ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλυτέρα ἐργοδοσία τῆς κατηγορίας τῶν ἐργατῶν αὐτῶν. Ἐπίσης νοουμένου ὅτι πολλοὶ πάσχοντες ἐργάται τοῦ βαθμοῦ αὐτοῦ εἶναι δυνατὸν διὰ ψυχολογικοὺς λόγους νὰ φοβοῦνται ἢ νὰ μὴν ἐπιθυμοῦν νὰ ἐργάζωνται, θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως γίνεται ἡ κατάλληλος διαφώτισις, ἡ ὁποία ἐξ ὅσων ἀντιλαμβάνομαι γίνεται πλήρως ἐκ μέρους τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου, περὶ διαγνώσεως καὶ ἀποζημιώσεως τῶν πνευμονοκονιώντων ἀλλὰ πρέπει ἡ τοιαύτη διαφώτισις νὰ γίνεται καὶ ἐκ μέρους τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων.

Βεβαίως συζητοῦμεν διὰ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ πῶς θὰ ἀποζημιώνωμεν καὶ πῶς θὰ βελτιώσωμεν τοὺς ὅρους κατὰ τὸ δυνατὸν διαβιώσεως τῶν ἀτυχῶν αὐτῶν ἐργατῶν. Τὸ ἰδεῶδες εἶναι νὰ κτυπήσωμεν τὸ κακὸν εἰς τὴν ρίζαν του. Τὸ ἰδεῶδες εἶναι νὰ προσπαθήσωμεν ὅμως διὰ τῆς καταλλήλου λήψεως ὅλων ἐκείνων τῶν προφυλακτικῶν μέτρων ἀσφαλείας εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ γενικῶς εἰς ὅλας τὰς κονιορτοβριθεῖς περιοχάς, νὰ κατορθώσωμεν, λέγω, νὰ ἐξαφανίσωμεν τὴν ἀσθένειαν αὐτήν.

Βάσει τοῦ ψηφισθέντος τὸ 1960 Νόμου ἔχουν θεσπισθῆ Κανονισμοὶ διὰ τῶν ὁποίων ὑποδεικνύονται μέτρα ἀσφαλείας, ἂν μὴ ἐξουδετερώσεως τοὐλάχιστον ἐλαττώσεως τῆς παραγωγῆς κόνεως συλίκα, ἡ ὁποία δημιουργεῖ τὴν πνευμονοκονίασιν. Ἐναπόκειται εἰς τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα Ἐπιθεωρήσεως Μεταλλείων ὅπως διὰ τῆς τακτικῆς ἐπιθεωρήσεως καὶ διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν λόγῳ κανονισμῶν ἐφαρμόζονται ὅλα αὐτὰ τὰ μέτρα ἀσφαλείας διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ἐλάττωσιν καὶ τὴν σταδιακὴν ἐκμηδένισιν τῆς πνευμονοκονιάσεως. Αἱ στατιστικαί, ὅπως καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ζιαρτίδης ἀναφέρει, τῶν τελευταίων ἐξ μηνῶν, ἀφ' ἧς δηλαδὴ ἐθεσπίσθη ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως Νόμος, ἀποδεικνύουν ὅτι τὰ νέα κρούσματα τὰ ὁποῖα ἀνακαλύπτονται εἶναι σταδιακῶς ὀλιγώτερα καὶ θέτει τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον αὐτὸ πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὅτι ἡ ἀσθένεια εὑρίσκεται ἐν ὑποχωρήσει ἢ ὅτι εἶναι ἁπλῶς τυχαῖον γεγονός.

Προσωπικῶς ἐξ ὅσων γνωρίζω, πιστεύω ὅτι πραγματικῶς ἡ ἀσθένεια αὐτὴ πρέπει νὰ εὑρίσκεται ἐν ὑποχωρήσει, καὶ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι τὰ μεταλλεῖα, αἱ διευθύνσεις τῶν μεταλλείων καὶ οἱ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν κανονισμῶν ἀσφαλείας εἰς τὰ μεταλλεῖα θὰ ἐπιτείνουν τὰς προσπαθείας των, πιστεύω ὅτι μετὰ τὴν πάροδον ὡρισμένου χρόνου πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῆ ὁριστικῶς τὸ πρόβλημα τῆς πνευμονοκονιάσεως εἰς τὴν Κύπρον.

Βέβαια κρούσματα πνευμονοκονιάσεως θὰ ἔχωμεν διότι ἤδη ὑπάρχουν ἀρκεταὶ χιλιάδες μεταλλωρύχων οἱ ὁποῖοι ἤδη ἔχουν ἐργασθῆ ἐπὶ πολλὰ ἔτη εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ ἤδη ἔχουν προσβληθῆ ἀπὸ τὴν πνευμονοκονίασιν καὶ εἶναι ζήτημα χρόνου νὰ ἐκδηλωθῆ εἰς αὐτοὺς ἡ ἀσθένεια.

Ὁ σκοπὸς ὅμως δὲν εἶναι αὐτός. Ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ προλάβωμεν εἰς τοὺς ἤδη μὴ προσβληθέντας ὑπὸ τῆς πνεμονοκονιάσεως ὅπως διὰ τῶν καταλλήλων προφυλακτικῶν μέτρων ἀποφύγουν κατὰ τὸ δυνατὸν τὴν μόλυνσιν ἀπὸ τὴν συλίκα, τὴν σκόνην αὐτὴν ἡ ὁποία προκαλεῖ τὴν πνευμονοκονίασιν.

Ἑπομένως θέλω νὰ καταλήξω εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ προσπάθεια πρὸ παντὸς πρέπει νὰ στραφῆ εἰς τὸ νὰ ἐκμηδενίσωμεν τὴν ἀσθένειαν αὐτὴν διὰ τῆς λήψεως ὅλων ἐκείνων τῶν καταλλήλων μέτρων εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ τὴν ἀποφυγὴν τῆς κόνεως συλίκα εἰς βαθμὸν ἐπικίνδυνον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 1ου ἄρθρου;
Τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου;
Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 3ου ἄρθρου;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον 3 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 4ου ἄρθρου;
Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 5ου ἄρθρου;
Τὸ ἄρθρον 5 ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 6ου ἄρθρου;
Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 7ου ἄρθρου;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 8ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 28 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 9ου ἄρθρου;

Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 10ου ἄρθρου;

Τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις ἐκφράσεως ἐν τῷ βασικῷ Νόμῳ. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 11ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον 11 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ Πρώτου Δελτίου τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 12ον. Καὶ Πρῶτον Δελτίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 12ου ἄρθρου καὶ τοῦ Δελτίου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον καὶ τὸ Πρῶτον Δελτίον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ Δευτέρου Δελτίου τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 13ον καὶ Δεύτερον Δελτίον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 13ου ἄρθρου μετὰ τοῦ Δευτέρου Δελτίου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Δευτέρου Δελτίου ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 14ου ἄρθρου;

Τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) Νόμου τοῦ 1960 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Πληροφοροῦμαι ὅτι τὰ ὑπόλοιπα θέματα τῆς Νομοθετικῆς Ἐργασίας δὲν εἶναι ἕτοιμα πρὸς συζήτησιν, διότι δὲν ἔχει ἑτοιμασθῇ ἀπὸ τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς ἡ ἀναγκαία ἔκθεσις ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου τῶν θεμάτων τούτων καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως εἰσέλθῃ εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ καὶ καταθέσῃ Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Γάμου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως μελετήσῃ καὶ ὑποβάλῃ ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966 ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως μελετήσῃ καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Βουλήν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1966, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966, ἐστάλη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Γάμου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, ἐπίσης ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται τόσον εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ὅσον καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

(α) Διορισμὸς Γραμματέων καὶ Κοσμητόρων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

(β) Ἐκλογὴ Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς.

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(5) Ὁ περὶ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος (Τέλη καὶ Δικαιώματα) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966.

(7) Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

(8) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(9) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1966.

(10) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(11) Ὁ περὶ Γάμου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

*(12) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ ἐγγράφεται τὸ θέμα—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.05 μ.μ.)

---

* Ὁ Νόμος οὗτος ἐκ παραδρομῆς δὲν ἐτέθη ἐπὶ τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως. Προσετέθη ἀργότερον κατόπιν σχετικῆς γνωστοποιήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐφαρμογὴ νομοθεσίας πρὸς ἔλεγχον τιμῶν καὶ ποιότητος γεωργικῶν φαρμάκων κ.λ.π.)

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Πνευμονοκονιάσεως (Ἀποζημιώσεως) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Α. Ζιαρτίδης—Π. Στυλιανοῦ—Β. Λυσσαρίδης—Α. Φράγκος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 13ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 5)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ διορισμὸς Γραμματέων καὶ Κοσμητόρων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ Ἰωσὴφ Γιαμάκης καὶ Σταῦρος Ποσκώτης διορίζονται ὡς Γραμματεῖς τῆς Βουλῆς, ταυτοχρόνως δὲ θὰ ἐξασκοῦν καὶ καθήκοντα Κοσμητόρων.

Ἐκλογὴ Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς. Τὰ ὀνόματα θὰ ἀνακοινωθοῦν εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδρίας καὶ θὰ λάβῃ χώραν ἡ σχετικὴ ψηφοφορία.

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, θὰ παρακαλέσω τοὺς ἐντίμους κ.κ. Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς Ἐπενδύσεις Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας καὶ Νομικῶν.

'Ο περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν Ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς 'Επενδύσεις Νόμος τοῦ 1966, κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν.

'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 12) τοῦ 1966, κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐλήφθη Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμου, τὸ ὁποῖον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλήν.

'Ως γνωστὸν τὸ Νομοσχέδιον ἰσχύει καὶ τίθεται ἐν ἐφαρμογῇ ἀφ' ἧς στιγμῆς κατατίθεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ κατὰ τὴν ψήφισιν αὐτοῦ ἐπιφέρει τροποποιήσεις ἢ ἀκυρώσῃ τοῦτο.

Κεφάλαιον Α—'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1966.

«Δύναται ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο κατὰ πόσον ὁ διορισμὸς Ἄγγλου καθηγητοῦ εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας γίνεται ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων προνομίων ;

2. 'Εὰν ὁ διορισμὸς προσοντούχου Ἄγγλου καθηγητοῦ δὲν γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει προνομίων, διατὶ αἱ σχολαὶ Μέσης Παιδείας τῆς πόλεως Κτήματος στεροῦνται τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν τούτου, καθ' ἣν στιγμὴν ἔγιναν τόσαι δικαιολογημέναι παραστάσεις ἐκ μέρους τῶν Βουλευτῶν Πάφου, τῆς σχολικῆς 'Εφορείας καὶ τοῦ Γυμνασιάρχου Πάφου ;

3. Μήπως ἀποτελεῖ προνόμιον τὸ ὅτι ἐπὶ ἀποικιοκρατίας αἱ πλεῖσται σχολαὶ Μέσης Παιδείας τῶν κυριωτέρων πόλεων τῆς Κύπρου ἔγιναν Κυβερνητικαὶ καὶ τὸ Γυμνάσιον Πάφου ἠρνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ στερῆται τῶν πολυτίμων ὑπηρεσιῶν προσοντούχου Ἄγγλου καθηγητοῦ;

4. 'Εκ μέρους ὑμῶν ὑπῆρξε πλήρης κατανόησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ ἡ μαθητιῶσα νεολαία ἀνέμενε τὸν διορισμὸν Ἄγγλου καθηγητοῦ κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος. Μήπως οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας λόγῳ τῆς μεγάλης ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἔχουν καθ' ὅλον τὸ σχολικὸν ἔτος δὲν εἶχον τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν νὰ ἀποταθοῦν εἰς τὸ Βρεττανικὸν Συμβούλιον καὶ νὰ ζητήσουν προσοντοῦχον Ἄγγλον διὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς 'Αγγλικῆς γλώσσης ;

5. Δύναται ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς νὰ μᾶς πληροφορήσῃ διατὶ μέχρι τοῦδε δὲν ἔχουν προβῆ οἱ ὑπεύθυνοι εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ἀπαιτουμένων καθηγητῶν οὕτως ὥστε νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι 42 κεναὶ ὧραι εἰς τὰ φιλολογικὰ μαθήματα, αἱ ἓξ ὧραι Θρησκευτικῶν, αἱ 60 ὧραι Φυσικῶν διὰ τὸ Γυμνάσιον Α' καὶ αἱ 23 ὧραι Φυσικῶν διὰ τὸ Γυμνάσιον Β' ;

6. 'Εν ὄψει τοῦ ἐφαρμοζομένου ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος καὶ τῶν ἐξετάσεων τὰς ὁποίας θὰ ὑποστοῦν διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου δύναται ἡ μαθητιῶσα νεολαία Πάφου μετὰ τὰς παρατηρουμένας στοιχειώδεις ἐλλείψεις εἰς πρωτεύοντα μαθήματα ὡς τὰ Φυσικὰ καὶ Φιλολογικὰ νὰ ἀποκτήσῃ τοῦτο;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. 'Ηροδότου Νικολαΐδη.

«'Ο διορισμὸς "Αγγλων καθηγητῶν εἰς τὰ σχολεῖα μέσης παιδείας ἐγένετο κατὰ τρόπον τελείως ἀντικειμενικὸν καὶ βάσει τῶν ἀναγκῶν τῶν σχολείων.

'Η Σχολικὴ 'Εφορεία Πάφου εἶχε ζητήσει τὸν διορισμὸν "Αγγλου καθηγητοῦ διὰ τὰ ἐκπαιδευτήρια τῆς Πάφου. Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας εὗρε τὸ αἴτημα δικαιολογημένον καὶ δι' ἐγγράφου πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν 'Εκπαιδευτικῆς 'Υπηρεσίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17 Μαΐου 1966 ἐζήτησεν ὅπως αὕτη ζητήσῃ τὴν βοήθειαν τοῦ ἐν Κύπρῳ Βρεττανικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἐξεύρεσιν καταλλήλου καθηγητοῦ, ὅπως εἶχε συμβῇ καὶ ἄλλοτε. 'Η 'Επιτροπὴ 'Εκπαιδευτικῆς 'Υπηρεσίας ἀνταποκρινομένη ἐζήτησε παρὰ τοῦ Βρεττανικοῦ Συμβουλίου τὴν βοήθειαν ταύτην δι' ἐγγράφου της ἡμερομηνίας 9.6.1966. Πλὴν ὅμως ἐδόθη προφορικὴ ἀπάντησις, ὅτι θὰ καταβληθῇ μὲν πᾶσα προσπάθεια πρὸς ἐξεύρεσιν "Αγγλου καθηγητοῦ, ὀλίγαι ὅμως ἐλπίδες ὑπάρχουν πρὸς ἐξασφάλισιν τούτου πρὸ τῆς 1ης 'Ιανουαρίου 1967. Αἱ ἐνέργειαι συνεχίζονται, εὐθὺς δὲ ὡς ἐξευρεθῇ τὸ κατάλληλον πρόσωπον θὰ τοποθετηθῇ εἰς τὰ Γυμνάσια Κτήματος.

"Οσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν καθηγητῶν διὰ τὴν πλήρωσιν ὡρισμένων κενῶν εἰς τὰ ἐκπαιδευτήρια Πάφου, παρέχεται ἡ πληροφορία, ὅτι πᾶσα προσπάθεια καταβάλλεται πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως, ἥτις εἶναι ἐξαιρετικῶς δύσκολος λόγῳ τῆς κατατάξεως τῶν καθηγητῶν εἰς τὸν στρατὸν πρὸς ἐκπλήρωσιν τῶν στρατιωτικῶν των ὑποχρεώσεων. Αἱ προσπάθειαι θὰ συνεχισθοῦν, πιστεύεται δὲ ὅτι αἱ ἀνάγκαι θὰ ἱκανοποιηθῶσι συντόμως καὶ κατὰ τὸ δυνατὸν πλήρως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι θὰ ὑφίσταται καλυτέρα κατοχύρωσις ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν σχέσει μὲ κινδύνους ἀπωλείας, κλοπῆς ἢ καταστροφῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων τῶν μισθωτῶν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ἐξουσιοδότει τὰ κατὰ τόπους ἐπαρχιακὰ γραφεῖα ἐργασίας νὰ ἐφοδιάζουν τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτοὺς μὲ ἀπόδειξιν παραλαβῆς τῶν ἐν λόγῳ πινακίδων—ἐμφαινούσης καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαρχόντων εἰς ἑκάστην πινακίδα ἐνσήμων—δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν ἡ μέθοδος αὕτη ἠκολουθεῖτο ἀπὸ τοῦδε, δεδομένου ὅτι κατὰ καιροὺς (ἔστω καὶ εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις) μᾶς κατηγγέλθησαν—ὡς κατηγγέλθησαν καὶ εἰς τινα ἐπαρχιακὰ γραφεῖα ἐργασίας—περιπτώσεις ἀπωλείας τοιούτων πινακίδων ;

Καὶ δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν κατ' ἔτος ἐγένετο σχετικὴ κατατόπισις τῶν μισθωτῶν ἐν σχέσει μὲ τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνσήμων των, ὡς γίνεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχιταμείου μὲ τοὺς μισθωτοὺς ἐργάτας διαφόρων Κυβερνητικῶν τμημάτων ἐν σχέσει μὲ τὸ εἰς πίστιν των ὕψος τοῦ ταμείου προνοίας των ;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὑφίσταται καὶ ἐν Κύπρῳ Νόμος περὶ Προνομίων καὶ Εὑρεσιτεχνίας (Κεφ. 266, Νόμος 40 τοῦ 1957), δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἐπιτόπιος τεχνολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ διερεύνησις διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰδικοῦ ἐπιστήμονος, εἴτε μέσῳ τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν εἴτε διαφοροτρόπως, ἀποφευγομένης τῆς λίαν δαπανηρᾶς καὶ ἐπιπόνου μεταβάσεως τοῦ ἐφευρέτου εἰς Μ. Βρεττανίαν, προκειμένου οὗτος νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐφεύρεσίν του εἰς τὸ ἁρμόδιον τμῆμα διὰ νὰ ἐρευνηθῇ καὶ τύχῃ τῶν σχετικῶν προνομίων ;

Καὶ ἐὰν στοιχίζῃ ὁ διορισμὸς ἑνὸς τοιούτου εἰδικοῦ ἢ περισσοτέρων ἐμπειρογνωμόνων εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον, δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ διερευνηθῇ ἡ προοπτικὴ διορισμοῦ ἑνὸς σώματος ἐξ ἀντιστοίχων Κυβερνητικῶν τμημάτων, ἐνασκοῦντος τὸ ὅλον ἔργον ἐθελοντικῶς καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς ;

Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ διερευνηθῇ ἡ πιθανότης ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐξόδων ἢ μέρους ἔστω, τούτων—ποὺ συνεπάγεται ὁ διορισμὸς ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἐμπειρογνωμόνων, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ὡς ἄνω νόμου—διὰ τῆς παρενθέσεως εἰδικῆς διατάξεως δι' ἧς θὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐφευρέτης εἰς τὴν ἐκχώρησιν ὡρισμένων ἑκατοστιαίων ποσοστῶν ἐκ τῶν ἐνιαυσίων προσόδων του εἰς τὸ Κράτος ;

Τέλος δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ μελετηθοῦν οἱ τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους Κύπριοι ἢ ξένοι κάτοικοι τῆς νήσου, τεχνικοὶ ἢ ἐπιστήμονες, δεικνύουν προτίμησιν, οὕτως ὥστε νὰ ἐπανδρωθοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ εἰδικοὶ οὗτοι τομεῖς τῆς Τεχνολογίας, καὶ δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν μετὰ ταῦτα ἐγένετο διαφώτισις ἐπιστημόνων, τεχνολόγων καὶ λαοῦ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπιπτώσεων κάθε τεχνολογικῆς ἐφευρέσεως τόσον διὰ τοὺς ἰδίους ὅσον καὶ διὰ τὸν τόπον, δοθέντος ὅτι εἰς ἄλλας χώρας, ποὺ τοῦτο γίνεται, τὰ ἀποτελέσματα εἶναι λαμπρότατα καὶ θεαματικὰ καὶ δὴ βασικῶς προερχόμενα ἀπὸ ἁπλοὺς τεχνικοὺς ἢ ἐργοστασιακοὺς ἢ καὶ ἐργαστηριακοὺς ἐργάτας ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ ἀπό τινων ἐτῶν ἀρξαμένη πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ ἀγορανομίας Νόμου ἐν σχέσει μὲ τὸ ψωμὶ καὶ τὸ ἐλαιόλαδον ἀπέφερεν ἤδη θετικὰ ἀποτελέσματα—καὶ οἱ πάντες αἰσθάνονται ἐν προκειμένῳ τὰς εὐεργετικὰς συνεπείας καὶ ἐπιπτώσεις— παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἀποσκοπῇ νὰ προχωρήσῃ εἰς ἐπέκτασιν τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, καλύπτον καὶ ἄλλα βασικὰ εἴδη διατροφῆς τοῦ κοινοῦ, ὡς εἶναι οἱ ἰχθύες καὶ τὸ κρέας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἡ Πάφος λόγῳ τῆς ἀπομεμακρυσμένης ἀποστάσεως ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν καὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἰδιωτῶν εἰδικῶν ἰατρῶν ἔχει περισσοτέραν ἀνάγκην ἐπαρκοῦς ἐπανδρώσεως τοῦ Ἐπαρχιακοῦ της Νοσοκομείου μὲ εἰδικὸν ἰατρικὸν προσωπικὸν ὡς ἐπίσης καὶ μὲ ἐργαστήρια καὶ ἄλλον ἐξοπλισμὸν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν της.

Ὡς γνωστὸν τὸ Νοσοκομεῖον Πάφου διαθέτει ἐπὶ τοῦ παρόντος μονίμως ἕνα μόνον εἰδικὸν ἰατρόν, χειροῦργον, ὡς ἐπίσης καὶ τρεῖς παθολόγους ἐξ ὧν ὁ εἷς εἶναι ὁ Ἐπαρχιακὸς Ἰατρός, οἵτινες μετ' ἀπαραμίλλου ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ καθῆκον προσφέρουν τὰς ἀόκνους ὑπηρεσίας των πρὸς τὸ κοινόν. Τὸ προσωπικὸν τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας μιᾶς μεγάλης Ἐπαρχίας ὡς ἡ Πάφος.

Δι' αὐτὸ χρειάζεται ἄμεσος ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Νοσοκομείου Πάφου μὲ εἰδικὸν ἰατρικὸν προσωπικὸν καὶ ἐξοπλίσῃ τοῦτο καταλλήλως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαρκῶς αὐξανομένων ἀπαιτήσεων μιᾶς πολυπληθοῦς καὶ ἀπομεμακρυσμένης Ἐπαρχίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Πρὸ τετραετίας ἀπεφασίσθη ἡ ἀσφαλτόστρωσις μιᾶς βασικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας τῆς 'Επαρχίας Πάφου ἥτις ὁδηγεῖ πρὸς τὰ χωρία Κάθηκας, Πάνω 'Αρόδες, "Ινια, Δρούσιαν, Κρήτου Τέρραν καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν κεντρικὴν ὁδὸν πρὸς Πόλιν παρὰ τὴν Χρυσοχοῦν, καὶ ἤδη μέρος τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ ἔχει ἀσφαλτωθῆ ἐνῷ κατὰ τὸ 1966 δὲν προεβλέφθη ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ 'Αναπτύξεως ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου διὰ τῆς ψηφίσεως χρηματικοῦ πρὸς τοῦτο ποσοῦ.

'Η ἐν λόγῳ ὁδὸς ἐξυπηρετεῖ μεγάλα παραγωγικὰ χωρία μὲ διαρκῆ τροχαίαν κίνησιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς ἐλήφθη σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὅταν πρὸ τετραετίας ἀπεφασίσθη τὸ ὅλον ἔργον.

Παρακαλῶ ὅπως μὲ πληροφορήσητε κατὰ πόσον ἡ ἀσφάλτωσις τῆς προαναφερομένης ὁδοῦ θὰ συνεχισθῆ κατὰ τὸ 1967 καὶ κατὰ πόσον θὰ ἐπισπευσθῆ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, γινομένης πρὸς τοῦτο προβλέψεως ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ 'Αναπτύξεως διὰ τῆς διαθέσεως ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ ποσοῦ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐντὸς τοῦ 1967».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Πέρα, Καμπιά, Πολιτικόν, 'Επισκοπειόν, 'Εργάτες, 'Ανάγυια, Ψημολόφου, Δευτερᾶς, Λακατάμιας, ἀπὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ζητοῦν ὅπως κατασκευασθῆ ἕνα φράγμα εἰς τὸν ποταμὸν Πεδιαῖον, μεταξὺ τῶν χωρίων Πέρα καὶ Καμπιῶν, διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν γαιῶν καὶ τῶν δένδρων των.

Νοουμένου ὅτι τὸ φρᾶγμα τοῦτο θὰ ἐξυπηρετήσῃ τεραστίαν περιοχὴν τῶν ἀνωτέρω χωρίων μέχρι Λευκωσίας, καὶ ἐφ' ὅσον ἕνα μεγάλον ποσοστὸν λαχανικῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐφοδιάζεται καθημερινῶς ἡ ἀγορὰ τῆς Λευκωσίας, παράγεται ἐκ τῶν ἀναφερθεισῶν περιοχῶν, ὡς ἐπίσης καὶ φρούτων ὡς εἶναι τὰ καϊσιά, χρυσόμηλα καὶ ἄλλα, καὶ μὲ τὴν αὔξησιν τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἔπρεπε τὸ φρᾶγμα τοῦτο νὰ ἦτο ἐκ τῶν πρώτων τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται.

'Ερωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα καὶ δι' αὐτοῦ τὴν Κυβέρνησιν, κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος θὰ πραγματοποιηθῆ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καὶ ἐὰν τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν θὰ συμπεριληφθῆ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

'Ο περὶ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν 'Ελληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΕΝΤΡΟΥ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1964 (ΚΑΤΑΡΓΗΣΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

'Επιτροπὴ Παιδείας.

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Σταῦρος Ποσκώτης
'Ανδρέας Γιάγκου
Πέτρος Στυλιανοῦ

'Επιτροπὴ Νομικῶν.

'Αντώνιος 'Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην 'Οκτωβρίου 1966.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐκάλεσαν καὶ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας παρὰ τοῦ ὁποίου ἐζήτησαν ὡρισμένας πληροφορίας ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς καὶ τὴν μέχρι σήμερον δραστηριότητα τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν.

Τὸ Κέντρον 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν ἱδρύθη δυνάμει τοῦ 'Ελληνικοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου περὶ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν τοῦ 1964 καὶ ἐλειτούργει ἐπὶ τῇ βάσει τούτου ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς τέως 'Ελληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως. "Οταν ἡ Συνέλευσις αὕτη κατηργήθη, τὸν Μάρτιον τοῦ 1965, τὸ Κέντρον περιῆλθε, ὡς ἵδρυμα δημοσίου δικαίου, εἰς τὸ δημιουργηθὲν 'Υπουργεῖον Παιδείας.

'Εκ τῶν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας δοθεισῶν πληροφοριῶν αἱ 'Επιτροπαὶ ἱκανοποιήθησαν ὅτι αἱ ἐργασίαι τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν εἶναι σκόπιμον ὅπως συνεχισθοῦν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας.

Λόγῳ τοῦ ἐνδιαφέροντος τῶν 'Επιτροπῶν διὰ τὴν ἐν γένει δραστηριότητα τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν, αἱ 'Επιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ἡ Βουλὴ πληροφορῆται, ἐτησίως τοὐλάχιστον, περὶ τῶν δραστηριοτήτων τοῦ ἐν λόγῳ Κέντρου διὰ τῆς ὑποβολῆς σχετικῶν ἐτησίων ἐκθέσεων καὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν ἑκάστοτε ἐκδόσεων τοῦ Κέντρου πρὸς τὴν Βουλήν.

'Εν ὄψει τῶν ὡς ἄνω αἱ 'Επιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

'Ασφαλῶς ἡ ἰδέα περὶ συστάσεως τοῦ Κέντρου 'Επιστημονικῶν 'Ερευνῶν ὑπῆρξεν καθ' ὅλα ἐπιτυχὴς καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς πραγματικὰς καὶ οὐσιώδεις ἀνάγκας τῆς Κυπριακῆς 'Επιστήμης. 'Η Κύπρος, παρ' ὅλας τὰς μέχρι σήμερον γενομένας ἐρεύνας ὑπὸ ξένων καὶ ἐντοπίων ἐπιστημόνων, παραμένει παρθένον ἔδαφος διὰ τὸν ἐρευνητὴν εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς τομεῖς. 'Ιδίως ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν προέβαλλεν ἐπιτακτικὸν τὸ καθῆκον τῶν Κυπρίων ἐπιστημόνων νὰ ἀναλάβωσιν εἰς χεῖρας των συστηματικῶς τὸ ἔργον τῆς ὡς ἄνω ἐρεύνης διὰ τῆς ὁποίας θὰ διαφωτισθῇ πνευματικῶς ὁ τόπος, θὰ ἀνέλθῃ ἡ στάθμη τῆς ἱστορικῆς καὶ ἐθνικῆς του συνειδήσεως καὶ θὰ καταστῇ ὁ 'Ελληνισμὸς τῆς Κύπρου ἱκανὸς νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ ἀξιοποιῇ τὸν χῶρον του. 'Ως ἐτονίσθη ἤδη πλειστάκις εἰς εἰδικὴν ἀρθρογραφίαν Κυπρίων ἐπιστημόνων (ἀναφέρομαι εἰς τὴν «'Ελευθερίαν» τῆς 27ης, 29ης καὶ 31ης Δεκεμβρίου 1959 καὶ εἰς ἄλλας ἐκδόσεις τῆς ἰδίας ἐφημερίδος μετὰ τὰς ὡς ἄνω ἡμερομηνίας μέχρι τοῦ 1963) μόνον ἡ αὐτοδύναμος πρωτότυπος ἔρευνα ὑφ' ἡμῶν τῶν ἰδίων καὶ οὐχὶ ἡ δανειζομένη ἀπὸ ξένα συγγράμματα δύναται νὰ ὀξύνῃ τὸ ἐθνικὸν καὶ πολιτικὸν αἰσθητήριον ἀποτελεσματικῶς, καὶ νὰ μᾶς φέρῃ εἰς πραγματικὴν καὶ δημιουργικὴν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ πολύπλοκον περιβάλλον

τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ὅπου ἀνήκομεν ἱστορικογεωγραφικῶς, νὰ μᾶς καταστήσῃ ἱκανοὺς νὰ ἀντικρύσωμεν ὀρθῶς τὰ ὡς ἄνω προβλήματα καὶ νὰ μᾶς ὁδηγήσῃ μεθοδικῶς καὶ σταθερῶς πρὸς τὴν Ἕνωσιν μὲ τὸν Μητροπολιτικὸν Ἑλληνισμόν.

Ἡ ἱστορική, γλωσσολογικὴ καὶ λαογραφικὴ ἔρευνα τῆς Κύπρου, ἐν συσχετισμῷ πρὸς ἐκείνην τοῦ Μητροπολιτικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς Μέσης Ἀνατολῆς, ἀποτελεῖ ζωτικὴν ἀνάγκην τῆς Κυπριακῆς συνειδήσεως καὶ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναληφθῇ ἀλλαχοῦ τῆς Κύπρου, διότι ἐδῶ ὑπάρχει τὸ πρωτότυπον—ἀνεκμετάλλευτον κατὰ τὸ πλεῖστον—ὑλικόν, τὸ ὁποῖον μέχρι σήμερον δυστυχῶς ἐμελετήθη κυρίως ὑπὸ ξένων ἄνευ ἐπαρκοῦς κατανοήσεως, καὶ πολλὰς φορὰς μὲ διαστρεβλωτικὰς τάσεις, τεινούσας νὰ μειώσουν τὴν ἑλληνικότητα τῆς νήσου.

Ἡ ὑπὸ Κυπρίων ἐπιστημόνων συστηματικὴ ἀνάληψις τῶν ὡς ἄνω ἐρευνῶν—συνεχιζουσα βεβαίως ἀξιεπαίνους πλὴν ἐνίοτε σποραδικὰς προσπαθείας συλλογικῆς καὶ ἀτομικῆς ἐρεύνης ἐν Κύπρῳ, ὡς τῶν «Κυπριακῶν σπουδῶν», τῶν «Κυπριακῶν χρονικῶν», τῆς «Πάφου» παλαιότερον, καὶ ἄλλων, προσπαθείας εἰς τὰς ὁποίας διέπρεψαν ὀνόματα ὡς τοῦ Ἀθανασίου Σακελλαρίου, Σίμου Μενάρδου, Ἱερωνύμου Περιστιάνη, Φιλίου Ζαννέττου, τοῦ Ἰωάννη Συκουτρῆ, τοῦ Νικοδήμου, τοῦ Νεοκλέους Κυριαζῆ, τοῦ Κωνσταντίνου Σπυριδάκι, τοῦ Λοΐζου Φιλίππου καὶ ἄλλων—εἶναι ἀπολύτως ἐνδεδειγμένη, καὶ προώρισται νὰ ἀνοίξῃ νέους ὁρίζοντας εἰς τὴν πνευματικήν, ἐπιστημονικὴν καὶ ἐθνικὴν ζωὴν τοῦ τόπου, ἀναβιβάζουσα τὴν στάθμην αὐτοῦ γενικῶς εἰς πανεπιστημιακὰ καὶ ἀκαδημαϊκὰ ἐπίπεδα.

Βαθύτερον κρινόμενον τὸ τοιοῦτον ἔργον—ὡς διεπίστωσα ἐξ ἐπανειλημμένων προσωπικῶν ἐπισκέψεων τὰς ὁποίας ἐπραγματοποίησα εἰς τὸ Κέντρον, καθὼς καὶ ἐξ ἐπισκέψεως τὴν ὁποίαν ἐπραγματοποιήσαμεν τὸ 1965 μετὰ τῶν συναδέλφων Νίκου Κόσιη καὶ Ἰωσὴφ Γιαμάκη—ἀποτελεῖ ἐπένδυσιν πρώτου βαθμοῦ τῆς ὁποίας οἱ καρποὶ θὰ φανῶσι σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου. Διότι δὲν πρόκειται μόνον περὶ τῆς ἀναδείξεως τῆς ἑλληνικότητος τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἀφομοιώσεως τῶν πανισχύρων πολιτισμῶν, καὶ ἄλλων ἐπιδράσεων, ἡ ὁποία μόνον ὑπὸ καλῶς κατηρτισμένων Κυπρίων ἐπιστημόνων δύναται νὰ γίνῃ δεόντως· πρόκειται ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν ἄσκησιν τῆς σκέψεως τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ εἰς τὴν ἀκριβολογίαν καὶ διὰ τῆς ὑπευθύνου προσωπικῆς ἐρεύνης. Αὕτη διευρυνομένη βαθμηδὸν καὶ εἰς ἄλλους πλὴν τοῦ ἱστορικολαογραφικοῦ καὶ τοῦ γλωσσολογικοῦ τομέως, θὰ ἀποτελέσῃ θεμελιώδη παράγοντα ρεαλιστικῆς πορείας τῆς νήσου μας, ὀξύνσεως τῶν ἱκανοτήτων μας δι' ἔλεγχον, ἀξιοποίησιν τοῦ χώρου μας, καὶ κατ' οὐσίαν τὸ μόνον ἐχέγγυον τῆς μεθοδικῆς δικαιώσεως τῶν ἐθνικῶν μας πόθων.

Οἱ ἤδη ἐντὸς βραχυτάτου (ἀπὸ τοῦ 1963) χρονικοῦ διαστήματος, καὶ παρ' ὅλας τὰς ἀντιξοότητας, ἐν τῷ κέντρῳ ἐργαζόμενοι ἐπιστήμονες, παρέδωσαν—ὡς ἀνέφερε τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν καὶ ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας—ἀξιολόγους ἐργασίας ὡς εἶναι αἱ ἑξῆς :

Ἡ ἤδη ἐκδοθεῖσα Social and historical data on population 1570—1881 τοῦ κ. Θεοδώρου Παπαδοπούλου (διὰ τὴν ὁποίαν ἔκδοσιν, ὡς καὶ ἄλλοτε ἀνέφερα ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἐξέφρασε καὶ πρὸς ἐμὲ τὴν ἐξαιρετικήν του ἐκτίμησιν ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος) τὰ «Κυπριακὰ ἤθη καὶ ἔθιμα» τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν κ. Γεωργίου Παπαχαραλάμπους, «Anatomy of the Ottoman regime in Cyprus 1570—1878 from the social, legal, administrative and relevant points of view» τοῦ κ. Κώστα Κύρρη, ἐκδοθησόμενον προσεχῶς (πρῶτος τόμος, δηλαδὴ προλεγόμενα εἰς τὴν ἀκολουθοῦσαν σχολιασμένην ἔκδοσιν 30 πωλητηρίων ἐγγράφων ἐκ τῆς περιοχῆς Κανακαρίας—Καρπασίας τῶν πρώτων χρόνων τῆς Τουρκοκρατίας), ἡ «Φωνητικὴ τῆς Κυπριακῆς διαλέκτου» τοῦ κ. Μενελάου Χριστοδούλου, πλὴν ἄλλων

μικροτέρων ἐργασιῶν τὰς ὁποίας οὗτοι ἐδημοσίευσαν εἰς Κυπριακά, Ἑλλαδικὰ καὶ Εὐρωπαϊκὰ ἐπιστημονικὰ περιοδικὰ διεθνοῦς κύρους ἢ τινὲς τούτων ἀνεκοίνωσαν εἰς διεθνῆ ἐπιστημονικὰ συνέδρια, εἰς τὰ ὁποῖα μετέσχον.

Ἐπίσης σημαντικὴ εἶναι—ὡς διεπιστώσαμεν—ἡ ὑπὸ τοῦ Κέντρου δημιουργία ἱστορικοῦ, λαογραφικοῦ, γλωσσολογικοῦ καὶ μουσικοῦ ἀρχείου, ὡς καὶ ἀρχείου ἐπωνυμίων καὶ γενεαλογίας, εἰς τὰ ὁποῖα συγκεντροῦνται ἄφθονον ὑλικὸν διὰ μελλοντικὴν μελέτην. Ἡ ὡς ἄνω συγκέντρωσις γίνεται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀθορύβως δι' ἐπιπόνων περιοδειῶν εἰς χωρία τῆς νήσου καὶ διὰ συστηματικῆς ἀναζητήσεως καὶ μελέτης.

Εἶναι βέβαιον ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ οἱ καρποὶ τῆς ἐργασίας τοῦ Κέντρου, βαθμηδὸν ἀνδρουμένου καὶ ἐπανδρουμένου θὰ εἶναι πλουσιώτεροι. Ἀναγκαία πρὸς τοῦτο τυγχάνει ἡ ἐνίσχυσις τῆς βιβλιοθήκης τοῦ Κέντρου διὰ γενναίου κονδυλίου, οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐνημεροῦται καὶ νὰ πλουτίζεται τακτικῶς τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν ἐν τῷ Κέντρῳ ἐρευνητῶν. Πρὸς τοῦτο θὰ πρέπει ὅπως ἅπασαι αἱ Κυβερνητικαὶ ἐκδόσεις καθὼς καὶ τὰ ὑπὸ πάντων τῶν Κυπρίων ἐκδιδόμενα βιβλία ἀποστέλλωνται εἰ δυνατὸν δωρεὰν εἰς τὴν βιβλιοθήκην τοῦ Κέντρου ἵνα αὕτη βαθμηδὸν ἀποβῇ μία πλήρης περὶ Κύπρου βιβλιοθήκη.

Μετὰ λύπης ὡς ἐκ τούτου ἀναφέρω ὅτι αἱ μόναι ἐκδόσεις αἵτινες ἀποστέλλονται—καὶ αὐταὶ κατόπιν ἰδικῆς μας ἐκκλήσεως μετὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν—εἶναι ἔκδοσις τοῦ Τμήματος Στατιστικῶν καὶ τὰ πρακτικὰ τοῦ Σώματος αὐτοῦ, κατόπιν σχετικῆς συστάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος.

Πλουσιώτεροι θὰ εἶναι ὁπωσδήποτε οἱ καρποὶ ἐὰν τὸ Κέντρον ἐπανδρωθῇ διὰ περισσοτέρων τῶν νῦν ἐν τῷ Κέντρῳ ἀπασχολουμένων ἐπιστημόνων οὕτως ὥστε νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν δρᾶσιν του. Ἰδεώδης θὰ ἦτο βεβαίως ἡ ἐν αὐτῷ καλλιέργεια καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν ἐὰν ἠδυνάμεθα νὰ ὑπερνικήσωμεν τὰς τεχνικὰς καὶ οἰκονομικὰς δυσκολίας (ἐργαστήρια κ.λ.π.). Δύναται ὅμως νὰ ἐπεκταθῇ ἡ δρᾶσις τοῦ Κέντρου, σταδιακῶς ἔστω, καὶ πρὸς ἄλλους θεωρητικοὺς ἐπιστημονικοὺς τομεῖς, ὡς εἶναι ἡ κοινωνιολογία, αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιστῆμαι, ἡ ἀνθρωπολογία, ἡ ἀνθρωπογεωγραφία καὶ ἄλλοι συναφεῖς κλάδοι.

Θὰ ἠδύνατό τις βεβαίως νὰ ἀποβλέπῃ μελλοντικῶς εἰς μίαν ἑνοποίησιν πασῶν τῶν ἐρευνητικῶν ἐπιστημονικῶν δραστηριοτήτων τῆς νήσου (θετικῶν καὶ θεωρητικῶν ὡς π.χ. γεωλογικῶν, ἀρχαιολογικῶν, λαογραφικῶν, γεωπονικῶν, δασολογικῶν καὶ ἄλλων) ὑπὸ ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἐπιστημονικὸν κέντρον ὑποδιαιρούμενον εἰς τμήματα καὶ παραρτήματα. Τοῦτο ὅμως δύναται νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἐπιστέγασμα μακρῶν ἐπιδόσεων εἰς διαφόρους τομεῖς, εἰς τοὺς ὁποίους ἔχει ἤδη ἀναληφθῇ ἔρευνα ἐν τῇ νήσῳ, καὶ ὑπὸ καλυτέρας οἰκονομικὰς καὶ ἄλλας γενικὰς ἐθνικὰς συνθήκας.

Εἶναι περιττόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ τονισθῇ ποία εἶναι ἡ τεραστία ἐθνικὴ σημασία τῶν διαφόρων ἐπιστημονικῶν ἀποστολῶν αἱ ὁποῖαι ἀναλαμβάνονται καὶ θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ ἀναλαμβάνωνται ὑπὸ μελῶν τοῦ Κέντρου, ὡς π.χ. ἡ συμμετοχὴ εἰς διάφορα διεθνῆ ἐπιστημονικὰ συνέδρια, ἔρευνα εἰς ἀρχεῖα καὶ βιβλιοθήκας τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀνταλλαγὴ ἐπιστημόνων μετ' ἄλλων χωρῶν, κ.λ.π. Πάντα ταῦτα πρέπει βεβαίως νὰ χρηματοδοτοῦνται ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ δυνατοῦ ὡς οὐσιῶδες μέρος τοῦ ἔργου τοῦ Κέντρου, τοῦ ὁποίου—ἀφ' ἑτέρου—οἱ ἐπιστήμονες εἶναι δίκαιον νὰ ἀμείβωνται δι' ἀντιμισθίας ἀναλόγου πρὸς τὴν ὑψηλὴν ποιότητα τοῦ παραγομένου καὶ παρεχομένου ὑπ' αὐτῶν εἰς τὸ ἔθνος ἐπιπόνου ἔργου. Διὰ τοῦτο πιστεύω—ὡς μᾶς διεβεβαίωσε προσφάτως καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας εἰς μετ' αὐτοῦ σχετικὴν συνάντησιν—ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ κατάθεσιν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 θὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ πρόνοια περὶ δημιουργίας ἱκανοποιητικῶν κλιμάκων διὰ τοὺς ἐν λόγῳ ἐπιστήμονας, καὶ περὶ σαφοῦς νομικῆς τοποθετήσεώς των, οὕτως ὥστε νὰ προσελκυσθῶσι καὶ ἄλλοι νεώτεροι ἐπιστήμονες εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔργον.

Τέλος, ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν δὲν θὰ ἀποτελέσῃ μόνον ἑστίαν συγκεντρώσεως ὑλικοῦ καὶ συγγραφῆς πρωτοτύπων ἐπιστημονικῶν ἐργασιῶν, ἀλλὰ καὶ πρότυπον ἑστίαν καλλιεργείας τοῦ ὁμαδικοῦ πνεύματος ἐν τῇ ἐπιστημονικῇ ἐρεύνῃ, τοῦ ὁποίου βεβαίως τὰ ἀποτελέσματα εἶναι γονιμώτερα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου 9 τοῦ 1964. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφυλάξεις. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικὸς Κοινοτικὸς Νόμος τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ-ΑΜΥΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἀρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ περὶ Ἀστυνομίας Νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ καλυτέρα καὶ ἀπρόσκοπτος ἡ παροχὴ ὕδατος πρὸς τὴν Πυροσβεστικὴν Ὑπηρεσίαν διὰ σκοποὺς πυροσβέσεως.

Πρὸς τὸν ὡς ἄνω σκοπόν, τὸ Νομοσχέδιον προνοεῖ ὅτι πᾶς προμηθευτὴς ὕδατος ὑπέχει ὑποχρέωσιν ὅπως τῇ αἰτήσει τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας τοποθετήσῃ ὑδροστόμια πυροσβέσεως εἰς τοιαῦτα σημεῖα τοῦ δικτύου ὑδατοπρομηθείας ὡς ἡ Ὑπηρεσία ἤθελεν ὁρίσει.

Τὸ Νομοσχέδιον προνοεῖ ἐπίσης ὅτι ἡ Ὑπηρεσία δύναται νὰ κατασκευάζῃ φρεάτια ὑδροστομίων καὶ νὰ τοποθετῇ δείκτας πρὸς εὔκολον ἐπισήμανσιν τούτων.

Ἡ ἀξία τῶν ὑδροστομίων καὶ τὰ ἔξοδα ἐγκαταστάσεως, συντηρήσεως καὶ ἀνανεώσεως τούτων θὰ καταβάλλωνται ὑπὸ τῆς Ὑπηρεσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς ὡς ἄνω ἐκτεθέντας σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 47 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται. Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θ' ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θ' ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Γάμου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ—ΑΜΥΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΓΑΜΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐμελέτησε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1966.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου σκοπεῖται ἡ αὔξησις τοῦ πληρωτέου δικαιώματος δι' ἔκδοσιν εἰδικῆς ἀδείας γάμου ἀπὸ £10.000 εἰς £25.000 οὕτως ὥστε τὸ ὡς ἄνω πληρωτέον τέλος νὰ συνάδῃ πρὸς τὰς σημερινὰς συνθήκας, δεδομένου ὅτι ὁ βασικὸς Νόμος ἐψηφίσθη πρὸ πολλοῦ ὅτε ἡ ἀγοραστικὴ ἀξία τοῦ χρήματος ἦτο πολὺ μεγαλυτέρα τῆς σημερινῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὸν ὡς ἄνω σκοπὸν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται. Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Γάμου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Γάμου Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεως) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΗΣ, ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης
Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ ὡς ἄνω τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Ὀκτωβρίου 1966.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθέντες παρέστησαν ὡς ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἀνώτεροι ὑπάλληλοι τοῦ Τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας οἵτινες καὶ ἀνέλυσαν πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι, μεταξὺ ἄλλων, ἡ ἄρσις τῆς δυσχερείας ἥτις προέρχεται ἐκ τῆς ἀρνήσεως ὡρισμένων χωριτικῶν ἀρχῶν νὰ συνεργασθῶσι μετὰ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος κατὰ τὴν ἐκτίμησιν τῆς ἀγοραίας ἀξίας ἀκινήτων, ὡς ἀπαιτεῖται δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ βασικοῦ Νόμου, κατὰ τὴν διενέργειαν ἀναγκαστικῶν πωλήσεων ἀκινήτων διὰ δημοσίου πλειστηριασμοῦ.

Διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως προνοεῖται ὅτι εἰς τοιαύτας περιπτώσεις παραλείψεως ἢ ἀρνήσεως τῆς χωριτικῆς ἀρχῆς νὰ συνεργασθῇ μετὰ τοῦ Κτηματολογικοῦ ὑπαλλήλου πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ καθορισμοῦ τῆς ἀγοραίας ἀξίας τῶν ἀκινήτων, ἡ ἀξία αὕτη θὰ ὁρίζηται ὑπὸ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Κτηματολογικοῦ Λειτουργοῦ.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου προτείνεται ἐπίσης ἡ κατάργησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅτι αἱ λοιπαὶ διατάξεις τοῦ βασικοῦ Νόμου, κατὰ τὴν διενέργειαν ἀναγκαστικῶν πωλήσεων ὑποκειμένων εἰς ἐπιφυλασσομένας τιμὰς ὁριζομένας ὑπὸ τοῦ Κτηματολογίου, δὲν ἐφαρμόζονται εἰς περιπτώσεις ἀκινήτων κειμένων ἐντὸς τῶν ἓξ ἐπαρχιακῶν πόλεων ἄνευ τῆς ἐγγράφου συγκαταθέσεως τῶν αἰτουμένων τὰς πωλήσεις δανειστῶν. Ἡ κατάργησις τοῦ ἄρθρου 11 προτείνεται δεδομένου ὅτι δὲν συντρέχουσι σήμερον οἱ λόγοι οἵτινες ἴσχυον προπολεμικῶς καὶ ἕνεκα τῶν ὁποίων σειρὰ διαδοχικῶν Νόμων ἀπὸ τοῦ 1935 μέχρι τοῦ 1941, ὅτε ἐψηφίσθη ὁ νῦν ἰσχύων Νόμος, σκοπὸν εἶχον τὴν προστασίαν ἀκινήτων εἰς ἀγροτικὰς μόνον περιοχὰς ὅπου ὑπῆρχεν οἰκονομικὴ κρίσις. Δέον νὰ προστεθῇ ὅτι διάκρισις μεταξὺ ἀγροτικῶν καὶ ἀστικῶν περιοχῶν δὲν ὑφίσταται εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς παραλλήλου πρὸς τὴν τοῦ Κτηματολογίου ἐξουσίας τῶν Δικαστηρίων νὰ ὁρίζωσιν ἐπιφυλασσομένας τιμὰς ὅταν διατάσσωσι τὴν ἀναγκαστικὴν πώλησιν ἀκινήτων.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιφέρονται ἐπίσης καὶ ὡρισμέναι δευτερευούσης σημασίας τροποποιήσεις εἰς τὸν βασικὸν Νόμον.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν πλήρως πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ὡρισμένου ὅρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 2 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 3 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς καλουμένου «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1966. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 11) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 7ην Ὀκτωβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων διὰ τοὺς μισθοὺς καὶ ἐπιδόματα ἐνοικίου ἀπὸ τῆς 1ης Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1966, ὡς καὶ δι' ἱματισμὸν καὶ ἐξάρτυσιν ἑκατὸν νέων ἀστυνομικῶν οἵτινες θὰ προσληφθοῦν βάσει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου (Ἀπόφασις Ὑπ' ἀρ. 5971).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ πρόσληψις τῶν ἑκατὸν νέων ἀστυνομικῶν πρὸς αὔξησιν τῆς δυνάμεως τῆς Ἀστυνομίας ἐπιβάλλεται λόγῳ τῆς συνεχιζομένης ἀνωμάλου καταστάσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £18.380 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Ἄρθρον 4ον. Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἔληξεν ἡ συζήτησις τῶν θεμάτων τῶν ἐγγεγραμμένων εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία, διὰ τὰ ὁποῖα εἶχον κυκλοφορήσει αἱ σχετικαὶ Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν. Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἐγγεγραμμένα τὰ ἀκόλουθα θέματα διὰ τὰ ὁποῖα μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν :

Πρῶτον, ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1965. Δεύτερον, ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966.

Τρίτον, ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965. Τέταρτον, ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966. Πέμπτον, ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν νὰ ἐπισπεύσουν τὴν ἐργασίαν τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ νὰ κυκλοφορήσουν αἱ ἐκθέσεις καὶ νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπὶ τῶν ἄνω ἀναφερθέντων θεμάτων.

Ἐκλογὴ Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Κυρίους Γραμματεῖς νὰ μὲ πληροφορήσουν ἐὰν ἔχουν κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Γραμματείας εἰσηγήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Κατετέθησαν αἱ κάτωθι ὑποψηφιότητες διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς :

Λέλλος Δημητριάδης, Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Μιχαλάκης Σαββίδης, Παναγιώτης Τουμαζῆς, Στέλιος Μιχαηλίδης, Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Ἀνδρέας Γιάγκου, Αἰμίλιος Φράγκος, Βάσος Λυσσαρίδης, Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλαι εἰσηγήσεις;

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως οἱ ἀναφερθέντες Βουλευταὶ διὰ τοὺς ὁποίους κατετέθη πρότασις πρὸς ἐκλογὴν των θεωροῦνται ὡς ἐκλεγέντες.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς θὰ συνεδριάσῃ διὰ νὰ διορίσῃ τὰς ὑπολοίπους Ἐπιτροπάς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν Ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς Ἐπενδύσεις Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(7) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῇ τὸ ἀκόλουθον θέμα : «Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τῶν Κυπρίων Ἀγγλίας καὶ περιστολῆς τοῦ ἀφελληνιστικοῦ ρεύματος».

Τὸ θέμα ἀφορᾷ ἐρώτησιν καὶ μὴ ληφθεῖσαν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον.

Τὸ θέμα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, παρακαλῶ ὅπως ἐγγραφῇ ὑπ' ἐμοῦ καὶ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Νίκου Κόσιη διότι ἡ ἐρώτησις ὑπεβλήθη καὶ ὑπὸ τῶν δύο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Εφ' ὅσον τὸ θέμα προκύπτει ἀπὸ διατυπωθεῖσαν 'Ερώτησιν καὶ μὴ δοθεῖσαν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν ἐγγράφεται ἄνευ ψηφοφορίας εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ σημειώσουν ὅτι τὸ θέμα ἐγγράφεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

'Η προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 3.30 ἀπογευματινήν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

('Ωρα λήξεως 5.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Διορισμὸς Γραμματέων καὶ Κοσμητόρων τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Προέδρου.
2. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

3. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Διορισμὸς προσοντούχου Ἄγγλου καθηγητοῦ εἰς τὰς σχολὰς Μέσης Παιδείας τῆς πόλεως Κτήματος καὶ πλήρωσις ὡρισμένων θέσεων ἄλλων εἰδικοτήτων κ.λ.π.).

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν Ἑλληνικοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου τοῦ 1964 (Κατάργησις) Νόμου τοῦ 1966, ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀστυνομίας (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

6. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Γάμου (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

7. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

8. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 11) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

9. Ἐκλογὴ Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς.

Τιμὴ 50 Μίλς

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Γ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 20ῆς ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.55 μ.μ.)

(Ἀρ. 6)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὴν ἔκτασιν τῆς γῆς ἥτις ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀρδεύεται ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας.»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ὑπολογίζεται ὅτι μὲ βάσιν τὴν περιεκτικότητα τοῦ Ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας θὰ εἶναι δυνατὴ ἡ ἄρδευσις 6,000 σκαλῶν.

Ἐλήφθη ἐπίσης πρόνοια ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀναπληροῖ διὰ τῆς δωρεὰν παροχῆς ποσότητος ὕδατος ἐκ τοῦ φράγματος ἴσης πρὸς τὴν ἐλάττωσιν, ἐν περιπτώσει ἐπηρεασμοῦ τῆς ἀποδόσεως τῶν εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ φράγματος Γερμασόγειας τεσσάρων διατρήσεων τοῦ Συμβουλίου Ὑδατοπρομηθείας Λεμεσοῦ, ἕνεκεν τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ φράγματος.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1966.

«"Οπως εἶναι γνωστὸ τὸ πρόβλημα τῆς γῆς εἶναι ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα καὶ ὀξύτερα προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ ἀγροτική μας οἰκονομία. 'Εκτὸς τῆς Κυβερνητικῆς γῆς (Χαλίτικης καὶ γῆς τῶν χαμηλῶν δασῶν) κάπου 500 χιλιάδες σκάλες γῆς ἀνήκουν σὲ μὴ καλλιεργητὲς (Τσιφλικάδες καὶ μοναστήρια). Γι' αὐτὴ τὴν γῆ οἱ ἀγρότες πληρώνουν κάθε χρόνο πάνω ἀπὸ 1½ ἑκατομμύριο λίρες ἐνοίκια ἀπὸ τὸ χαμηλό τους εἰσόδημα. Καὶ τὰ ἐνοίκια τῆς γῆς ἀνεβαίνουν ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο.

Λόγῳ αὐτῆς τῆς κατάστασης δικαιολογημένα ὁ ἀγροτικὸς κόσμος καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ζητοῦν ὅπως ἡ γῆ δοθῇ στοὺς καλλιεργητές της.

Εἶναι αὐτὴ τὴν κατάσταση καὶ τὴν μεγάλη ἀδικία ποὺ γίνεται σὲ βάρος τῶν ἀγροτῶν ποὺ ὑπογράμμισε ἕνα περιφερειακὸ συνέδριο ποὺ ἔγινε πρὶν λίγες μέρες στὴ Γεροσκήπου μὲ τὴν συμμετοχὴ 6 χωριῶν γιὰ τὸ πρόβλημα τῆς γῆς. Τὰ στοιχεῖα ποὺ κατετέθησαν στὸ συνέδριο εἶναι ἀρκετὰ ἐνδεικτικὰ τῆς ὀξύτητας καὶ τῆς σοβαρότητας τοῦ προβλήματος. 'Από τὲς 58 χιλιάδες σκάλες γῆς τῆς περιοχῆς οἱ 22 χιλιάδες σκάλες ἀνήκουν σὲ τσιφλικάδες, 11 χιλιάδες σκάλες στὴ Κυβέρνηση, 10 χιλιάδες στὰ μοναστήρια καὶ μόνο 15 χιλιάδες σκάλες ἀνήκουν στοὺς ἕξη χιλιάδες ἀγρότες τῶν γύρω χωριῶν.

'Ασφαλῶς αὐτὴ ἡ κατάσταση δημιουργεῖ σοβαρώτατα προβλήματα γιὰ τὴν ἀγροτική μας οἰκονομία. Τὸ κυριώτερο πρόβλημα εἶναι ὅτι καθυστερεῖ ἡ ἀνάπτυξη τῆς παραγωγῆς καὶ μειώνεται τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα.

'Ερωτῶμεν τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ἂν μελετᾶται ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση ἀντιμετώπιση τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος μὲ τὴν ἐφαρμογὴ πολιτικῆς γιὰ νὰ περιέλθη ἡ γῆ στοὺς πραγματικοὺς καλλιεργητές της».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η Κυβέρνησις δὲν μελετᾶ τὴν λῆψιν νομοθετικῶν μέτρων πρὸς ἔλεγχον τῶν ἐνοικίων τῶν γεωργικῶν γαιῶν. 'Ως γνωστὸν τὰ ἐνοίκια ταῦτα καθορίζονται αὐτομάτως εἰς διάφορα ἐπίπεδα ἀναλόγως τῆς ἑκάστοτε προσφορᾶς καὶ ζητήσεως. 'Υπὸ τὸ ἐν Κύπρῳ ἐπικρατοῦν κοινωνικὸν καὶ οἰκονομικὸν σύστημα, τοιαύτης μορφῆς Κυβερνητικὸς παρεμβατισμὸς θὰ ἰσοδυνάμει πρὸς ἀδικαιολόγητον ἐπέμβασιν εἰς τὰ δικαιώματα ἐλευθέρας συναλλαγῆς καὶ συνάψεως ἰδιωτικῶν συμβάσεων μεταξὺ τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας.

Διὰ τοὺς ἰδίους ὡς ἀνωτέρω λόγους ἡ Κυβέρνησις δὲν προτίθεται νὰ εἰσαγάγῃ νομοθεσίαν ἥτις ν' ἀπαγορεύῃ τὴν ἀπόκτησιν γαιῶν ὑπὸ μὴ καλλιεργητῶν οὔτε μελετᾶ μέτρα περὶ ἀποξενώσεως γαιῶν ἀνηκουσῶν εἰς μὴ καλλιεργητάς.

Συναφῶς θὰ ἤθελα νὰ τονίσω πρὸς τὸ "Εντιμον Μέλος, ὅτι ἐνίοτε ἡ προσπάθεια τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας πρὸς διαφώτισιν τῶν ἀγροτῶν μας περὶ τῶν πλεονεκτημάτων ἅτινα θὰ προκύψουν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ 'Αναδασμοῦ ἀντιμετωπίζει τὴν ἀντίδρασιν πολλῶν καλλιεργητῶν γῆς, ἐρειδομένην ἐπὶ τοῦ φόβου των, μήπως ἡ ἀγροτικὴ αὕτη μεταρρύθμισις, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, σημαίνει καὶ ἀποκλεισμὸν πωλήσεως μέρους τινὸς τῆς ἰδιοκτησίας των, ἥτις πώλησις ἐνίοτε καθίσταται, κατὰ τὴν γνώμην των, ἐκ τῶν ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν ἀναπόφευκτος (ἐκποίησις κτήματος δι' ἀνοικοδόμησιν οἰκίας, ἔξοδα γάμου, διάθεσις μέρους ἰδιοκτησίας εἰς θυγατέρα ὑπὸ τύπον προικός, κ.ο.κ.).

'Εκ μόνον τῆς ὡς ἄνω ἀναφερθείσης διαπιστώσεως γίνεται ἀντιληπτὸν ὅτι τὸ ἐγειρόμενον ὑπὸ τοῦ 'Εντίμου Βουλευτοῦ θέμα εἶναι εὐρύτατον, ἐξερχόμενον τῶν περιωρισμένων πλαισίων τῆς ἁπλῆς διαμορφώσεως νέας ἀγροτικῆς πολιτικῆς, καὶ ἁπτόμενον θεμάτων γενικωτέρας οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπροσαρμογῆς.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, τὰ χωρία Λάνια, Δωρὸς καὶ Μονάγρι, ἐξαρτῶνται οἰκονομικῶς εἰς μέγα βαθμὸν ἐκ τῆς παραγωγῆς τῆς σουλτανίνης. Αἱ καλλιεργημέναι περιοχαὶ αἵτινες ἀνέρχονται εἰς 400 στρέμματα, ἡ παραγωγὴ τῶν ὁποίων κατὰ στρέμμα ἀνέρχεται εἰς £70 ἐτησίως, δὲν ἀρδεύονται καὶ ἡ παραγωγὴ ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς βροχοπτώσεως καὶ πολὺ συχνὰ ἐπηρεάζεται δυσμενῶς λόγῳ τῆς ἀνομβρίας, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν τῶν κατοίκων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων παρεκλήθη ὅπως ἐκπονήσῃ σχέδιον προνοοῦν διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν ὡς ἄνω ὑπὸ καλλιέργειαν γαιῶν κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας ἐκ τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, ὅτε τὸ ὕδωρ ρέει εἰς τὴν θάλασσαν, ὁπότε δι' ἱκανοποιητικῆς ἀρδεύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ἡ δυσμενὴς ἐπίδρασις τῆς ἀνομβρίας ἐπὶ τῆς παραγωγῆς μειοῦται σημαντικῶς.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκπόνησις καὶ ἡ ταχεῖα ἐφαρμογὴ τοῦ ρηθέντος σχεδίου τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὰ ὡς ἄνω χωρία, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Συνεπληρώθη ἢ μὴ ἡ ἐκπόνησις τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου ἀρδεύσεως ἡ δαπάνη τοῦ ὁποίου προχείρως ὑπελογίσθη εἰς £50.000;

(β) Θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου ἀρδεύσεως ἐντὸς τοῦ ἔτους 1967 εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμπεριληφθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ὀκτωβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐμελέτησε τὸ θέμα τῆς ἀρδεύσεως τῶν φυτειῶν σουλτανίνης εἰς τὰ τρία χωρία Λάνια, Δωρὸς καὶ Μονάγρι, ἀλλὰ τὸ ὅλον πρόβλημα προσκρούει εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸν ποταμὸν Κούρρη περίσσευμα ὕδατος διαρρέοντος πρὸς τὴν θάλασσαν ὑπάρχει μόνον μέχρι τὸν Μάρτιον, ὅτε ἡ ἄρδευσις ἀμπελώνων κατὰ τὴν περίοδον ταύτην τοῦ χειμῶνος εἶναι ἀνωφελής. Ὠφέλιμος ἄρδευσις θὰ ἀπέβαινεν ἐὰν αὕτη ἐπραγματοποιεῖτο κατ' Ἀπρίλιον καὶ πέραν, ἀλλὰ κατὰ τὴν περίοδον ταύτην, λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει περίσσεια ὕδατος εἰς τὸν ποταμόν, οἱ ἔχοντες δικαίωμα ἰδιοκτησίας ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ ἐνίστανται διότι παραβλάπτονται τὰ συμφέροντά των.

Μία ἄλλη δυσκολία, ἡ ὁποία παρεμβάλλεται, εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ φυτεῖαι εἰς τὰ τρία ταῦτα χωρία εἶναι διεσπαρμέναι εἰς μεγάλην ἀπόστασιν, γεγονὸς τὸ ὁποῖον καθιστᾶ τὸ ἔργον τῆς διοχετεύσεως πολυδάπανον καὶ ἀσύμφορον. Πρόχειρος ὑπολογισμός, ὁ ὁποῖος ἔγινεν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων, ἀπέδειξεν ὅτι μόνον ἡ διασωλήνωσις πρὸς ἄρδευσιν τῶν ἐν λόγῳ κτημάτων θὰ στοιχίσῃ £25 χιλ.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ σχέδιον διακλαδώσεως τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων ἐπιβάλλεται νὰ ἐκτελεσθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ρηθέντος σχεδίου θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους 1967.»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«'Υπάρχει πρόνοια διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἐν λόγῳ σχεδίου εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1966 καὶ ἀνάλογος πρόνοια ἔγινε καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967.

Λόγῳ διοικητικῶν καὶ ἄλλων τεχνικῶν δυσκολιῶν τὸ ἔργον δὲν ἀνελήφθη εἰσέτι, ἀλλ' ἐλπίζεται ὅτι ἡ ἀνάληψίς του δὲν θὰ βραδύνῃ ἐπὶ πολύ.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος Τροόδους—Σπηλιῶν, μήκους 3 περίπου μιλίων, δὲν ἔχει εἰσέτι ἀσφαλτοστρωθῆ, παρ' ὅλα τὰ διαβήματα τῆς κοινότητος καὶ τὰς διερευνήσεις τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ τῆς περιοχῆς (τὸ χωρίον Σπήλια κεῖται εἰς ὕψος 3,600 ποδῶν, ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἐλάχιστα χωρία τῆς νήσου εὑρίσκονται, κείμενον ἐν μέσῳ ἐκτεταμένου πευκοφύτου δάσους), ἐν ὄψει τῶν διαγραφομένων δυνατοτήτων περὶ ἱδρύσεως ξενοδοχείου τῇ βοηθείᾳ τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ, βάσει γενομένης ἤδη σχετικῆς εἰσηγήσεώς του, ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς συνδέει τὴν κοινότητα μετὰ τοῦ Σανατορίου Κυπερούντας καὶ τῶν πέριξ χωρίων : Καννα-βιῶν, Πολυστύπου, 'Αγροῦ, Κυπερούντας, Κάτω 'Αμιάντου, 'Ασίνου, 'Αγ. Θεοδώρου καὶ Νικηταρίου, ἡ δὲ προτεινομένη ἀσφαλτόστρωσις θὰ συμβάλῃ σοβαρῶς εἰς τὴν μετὰ τῶν προαναφερθέντων χωρίων ἀνάπτυξιν τῆς συγκοινωνίας, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς χρησιμοποιεῖται καθημερινῶς, καὶ δὴ τὸ θέρος, ὑπὸ δεκάδων αὐτοκινήτων (φορτηγῶν καὶ ἐπιβατηγῶν) ὡς καί, τέλος, τοῦ γεγονότος ὅτι σημαντικὸς ἀριθμὸς κατοίκων τῆς νήσου (ὡς καὶ ξένων) ἐπισκέπτεται κατ' ἔτος τὴν ἀρχαίαν καὶ ἱστορικὴν ἐκκλησίαν Κουρδάλων καὶ τὴν ἱστορικῆς ἤδη σημασίας ἄλυσιν κρησφυγέτων τοῦ ἀρχηγείου τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ὅπου διεξήχθησαν αἱ πρῶται σοβαραὶ συγκρούσεις ἀνταρτῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. καὶ 'Αγγλικῶν κατοχικῶν στρατευμάτων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον—ἐν ὄψει πάντων τῶν ἀνωτέρω—νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἐὰν κάποτε ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ἔστω καὶ—ἐν ὄψει τῶν γνωστῶν σημερινῶν δυσκολιῶν—τμηματικῶς.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966.

«'Εν ὄψει τῆς ἐξαγγελθείσης ἤδη διαθέσεως τοῦ ἁρμοδίου 'Υπουργείου νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς καί, εἰ δυνατόν, ἀτελοῦς φοιτήσεως μέχρι τοῦ 14ου ἢ 15ου ἔτους εἰς τρόπον ἀντίστοιχον τῶν Εὐρωπαϊκῶν σχολείων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἐν λόγῳ θέμα, ἐν ὄψει τῶν ἀναντιρρήτων θετικῶν πλεονεκτημάτων ποὺ θὰ προσπορίσῃ τὸ ἐν λόγῳ σύστημα εἰς τὸν τόπον, δεδομένης τῆς διαγραφομένης προοπτικῆς νὰ ἀποκτήσουν οἱ ἐν λόγῳ μαθηταὶ γενικῶς καὶ περιεκτικῶς σαφῆ εἰκόνα, ἔστω, τοῦ συνολικοῦ περιεχομένου τοῦ ἑξαετοῦς κύκλου σπουδῶν.

Παρακαλεῖται, ἐξ ἄλλου, τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἀντικρύζῃ θέμα σταδιακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος, ἀφ' ἑνός, καὶ ἐθελοντικῆς—ἐπὶ τοῦ παρόντος—φοιτήσεως διὰ τοὺς μαθητάς τοῦ οὕτω δημιουργηθησομένου τριετοῦς ἐπιμορφωτικοῦ κύκλου.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ θεμελιώδη προϋπόθεσιν ἀντικειμενικῆς καὶ γενικωτέρας ἀνελίξεως τοῦ τόπου, ὡς ἐτονίσθη ἤδη πολλάκις παρὰ πάντων τῶν ἁρμοδίων παραγόντων—ἐνίων μάλιστα Ὑπουργῶν ἀναλαβόντων καὶ τὴν ἀξιέπαινον πρωτοβουλίαν εὐρειῶν ἐκστρατειῶν διαφωτίσεως τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς νήσου—καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ τεχνικαὶ σχολαὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀπορροφήσουν πέραν τοῦ 10–15% τῶν προσερχομένων δι' εἰσιτηρίους ἐξετάσεις μαθητῶν—ἐπιλέγουσαι πρὸς τοῦτο μόνον τοὺς ἀριστεύοντας, μεταξὺ πολλῶν ἀρίστων προσερχομένων—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποίους τρόπους ἀντιμετωπίζει πρὸς ὑπερκεράσμὸν τῆς δημιουργουμένης καταστάσεως.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ γεωργοὶ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου Καρπασίας ὅπως καὶ ἄλλων χωρίων τῆς Κύπρου ποὺ ἔχουν ἀνεπαρκῆ κλῆρο ἐνοικιάζουν κυβερνητικὴ γῆ (γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν) καὶ πληρώνουν ἐνοίκια στὴ Κυβέρνηση.

Αὐτὴ τὴν γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν οἱ γεωργοὶ κατέβαλαν ἀρκετοὺς κόπους καὶ ἔξοδα γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουν. Μέχρι τὸν περασμένο χρόνο πλήρωναν ὡς ἐνοίκια 50 μίλς τὸν χρόνο γιὰ τὴν κάθε σκάλα καὶ 5 μίλς τὴν μιὰ ὡς ἐνοίκιο γιὰ τὲς ἀγριελὲς ποὺ ἐμβολίασαν.

Μέσα στὸ 1965 ἡ Κυβέρνηση παρὰ τὲς διαμαρτυρίες τῶν γεωργῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων αὔξησε τὸ ἐνοίκιο ἀπὸ τὰ 50 μίλς τὴν σκάλα στὰ 250 μίλς καὶ γιὰ τὲς ἐλὲς ἀπὸ τὰ 5 μίλς τὴν μιὰ στὰ 25 μίλς.

Στὴν διάρκεια τοῦ χρόνου οἱ γεωργοὶ συνέχισαν τὰ διαβήματα τους γιὰ ἐλάττωση τοῦ ἐνοικίου. Ἡ φετεινὴ ἀνομβρία καὶ ἡ σκωρίαση ἀπετέλεσαν ἀκόμα ἕνα πλῆγμα γιὰ τὴν δύσκολη οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν γεωργῶν τῆς Καρπασίας ὅπως καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἂν μελετᾶται ἡ ἀναθεώρηση τῆς περσινῆς ἀπόφασης τῆς Κυβέρνησης ἔτσι ποὺ νὰ ἐλαττωθοῦν τὰ ἐνοίκια τῆς Κυβερνητικῆς γῆς στὸ προηγούμενο ἐπίπεδο;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Τὸ πρόβλημα τοῦ ὕδατος εἶναι τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀλλὰ καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Διὰ τοῦ πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως ἔγιναν ὡρισμένα ἔργα (ὑδατοφράκται καὶ ἄλλα) τὰ ὁποῖα συμβάλλουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὑδατίνων πόρων. Δὲν λύουν ὅμως τὸ σοβαρώτατον αὐτὸ πρόβλημα καὶ οὔτε προωρίζοντο ἄλλωστε νὰ τὸ λύσουν. Τοιαῦτα μέτρα εἶναι βοηθητικὰ καὶ ἐπιβάλλεται ὅπως συνεχισθοῦν μὲ ταχὺν ρυθμὸν βάσει τῆς κτηθείσης πείρας.

Εἶναι ὅμως ὁλοφάνερον ὅτι ἡ Κύπρος θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ μελλοντικῶς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῶν ὑδατίνων πόρων διὰ τῆς ἀφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Σήμερον τοῦτο εἶναι δαπανηρὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀντιοικονομικόν.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ μεγάλαι χῶραι δαπανοῦν τεράστια ποσὰ εἰς πειράματα διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ προβλήματος καὶ τῶν διαφαινομένων προοπτικῶν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἀφαλατώσεως θὰ λυθῇ ἐντὸς μιᾶς

περίπου πενταετίας, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖαι ἐπιστημονικαὶ καὶ ἄλλαι προπαρασκευαὶ γίνονται ὥστε ἡ Κύπρος νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν εὐκαιριῶν τούτων καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐφαρμόσῃ ἄνευ καθυστερήσεως τὸ σύστημα τῆς ἀφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος, πρὸς ἱκανοποιητικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἀρδεύσεως, ἰδίως εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου τὰ σημερινὰ ἔργα δὲν πρόκειται νὰ βελτιώσουν οὐσιαστικῶς τὴν κατάστασιν.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γ. Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Τὸ Συμβούλιον Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου ἔχει τελευταίως διαβιβάσει παραγγελίαν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτουμένων μηχανημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν νέου στούντιο τηλεοράσεως ἀξίας 80.000 λιρῶν, χωρὶς νὰ ζητήσῃ διεθνεῖς προσφορὰς μέσον τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ ἄνευ τῆς γνωμοδοτήσεως ξένων εἰδικῶν περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τῶν μηχανημάτων τούτων, ὡς εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος, ὁ ἀκολουθούμενος καὶ ἐφαρμοζόμενος τρόπος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἡμικυβερνητικῶν ὀργανισμῶν, καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ παραγγελίαι εἶναι δι' ἀσήμαντα ποσά.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ἐὰν ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος ἐτέθη ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐὰν ἐδόθη ἡ ἔγκρισίς του καί,

(β) Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τί μέτρα ἔλαβεν ἵνα ἀκυρωθῇ ἡ παραγγελία αὕτη καὶ ζητηθοῦν διεθνεῖς προσφοραί;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν ὁ κινηματογράφος ἀποτελεῖ τὴν προσφιλῆ ψυχαγωγίαν τῶν ἀπορωτέρων, κυρίως, τάξεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις σχετικῶς χαμηλῶν εἰσιτηρίων εἰσόδου. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἐνῶ ὁ φόρος δημοσίων θεαμάτων ὁ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Δήμου Λευκωσίας, ἥτις ἀριθμεῖ πέραν τῶν 100.000 κατοίκων, εὑρίσκεται εἰς τὸ κανονικὸν ἐπίπεδον τῶν 16% ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου, ὁ ἐπιβαλλόμενος φόρος ὑπὸ τοῦ Δήμου Λεμεσοῦ ἥτις ἀριθμεῖ μόνον 47.000 κατοίκους καὶ θὰ ἐδικαιολογεῖτο νὰ τυγχάνῃ μικροτέρας δημοτικῆς φορολογίας, ἀνέρχεται εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ ἄδικον ἐπίπεδον τῶν 24% ἐπὶ τοῦ εἰσιτηρίου.

Λόγῳ τῆς ὑψηλῆς δημοτικῆς φορολογίας καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ κινηματογράφοι ἐπηρεάσθησαν δυσμενῶς εἰς μεγάλον βαθμὸν ἀπὸ τὰς τηλεοράσεις οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κινηματογράφων Λεμεσοῦ κατῆλθον εἰς ἀπεργίαν λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῆς Δημοτικῆς Ἐπιτροπῆς Λεμεσοῦ νὰ ὑποβιβάσῃ τὸν δημοτικὸν φόρον δημοσίων θεαμάτων εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ συνεχίσουν τὰς παραστάσεις των μὲ τὸ αὐτὸ τίμημα εἰσόδου καὶ νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ προβοῦν εἰς τὴν αὔξησιν τούτου.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχὴν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Διατὶ νὰ ὑπάρχῃ ἡ δυσμενὴς διὰ τὴν Λεμεσὸν καὶ εὐμενὴς διὰ τὴν Λευκωσίαν διάκρισις εἰς τὴν ἐπιβολὴν φόρου δημοσίων θεαμάτων;

2. Ὑπάρχει ἢ μὴ πρόθεσις τῶν Ἁρμοδίων νὰ καθορισθῇ ἓν ἴσον, λογικὸν καὶ δίκαιον ποσοστὸν φόρου ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων εἰσόδου τῶν κινηματογράφων ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος ἀνάλογον μὲ τὰς σημερινὰς δυσμενεῖς συνθήκας τὰς ὁποί-

ας ἐδημιούργησεν ἡ ἁλματώδης διάδοσις τῆς τηλεοράσεως ἐκ τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ Κυβέρνησις μὲ τὰς τελευταίας φορολογικὰς αὐξήσεις εἰσπράττει ἓν ἱκανοποιητικὸν ποσόν;»

Ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1965. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΛΗΓΕΝΤΩΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ (Ἀρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1965»

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων, τῆς τελευταίας συγκροτηθείσης τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966. Εἰς τινας τῶν συνεδριάσεων παρευρέθησαν καὶ οἱ Ὑπουργοὶ Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ἤδη ὑπὸ τῆς Βουλῆς θεσπισθέντος πρώτου μέρους τοῦ τιτλοφορουμένου «Νόμος Προνοῶν περὶ τῆς Καθιδρύσεως Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν» δημοσιευθέντος εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τὴν 16ην Ἰουνίου 1965 (Νόμος 29/65).

Ὡς τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς θὰ ἐνθυμοῦνται αἱ Ἐπιτροπαὶ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἐξήτασαν τὴν 15ην Ἰουνίου 1965, τὸ κατόπιν ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς παραπεμφθὲν εἰς αὐτὰς θέμα ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, κατὰ πόσον τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ διαιρεθῇ εἰς δύο μέρη, καὶ ἀπεφάνθησαν καταφατικῶς, προέβησαν δὲ εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς δύο μέρη, τοῦ μὲν πρώτου μέρους προνοοῦντος τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου καὶ τῆς παροχῆς ἐξουσίας ἐπιβολῆς φόρου καθοριζομένου κατ' ἔτος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοῦ δὲ δευτέρου μέρους προσδιορίζοντος τὸν σκοπὸν τοῦ Ταμείου ὡς καὶ τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτοῦ.

Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Βουλὴ ἀπεφάσισε τὸν διαχωρισμὸν τοῦ ἀρχικοῦ Νομοσχεδίου εἰς δύο μέρη εἶναι διότι κατὰ τὴν ἐξέτασιν τούτου ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἠγέρθη ὑπὸ ὡρισμένων μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν τὸ θέμα κατὰ πόσον τὸ Ταμεῖον θὰ ἔπρεπε νὰ περιορίζεται εἰς τὴν παροχὴν βοηθείας πρὸς τοὺς ἐκ τῆς ἀνομβρίας πληγέντας παραγωγοὺς ἢ κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπεκταθῇ οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ παροχὴ βοηθείας καὶ διὰ ζημίας προκυπτούσας ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν ὡς ἡ σκωρίασις, κ.λ.π.

Ἐπειδὴ ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅπως μὴ καθυστερήσῃ ἡ ψήφισις τοῦ μέρους τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον προέβλεπε τὴν ἵδρυσιν Ταμείου καὶ τὴν εἴσπραξιν φόρου, διὰ τοῦτο ἡ Βουλὴ ἐχώρησεν εἰς τὴν θέσπισιν τοῦ πρώτου μέρους καὶ ἀνέβαλε τὴν θέσπισιν τοῦ δευτέρου μέρους διὰ νὰ ἐξετάσῃ τὴν πιθανότητα ἐπεκτάσεως τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου οὕτως ὥστε νὰ καλύπτωνται καὶ αἱ ζημίαι ἐξ ἄλλων θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω θέματος αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας αἱ ὁποῖαι ἐτέθησαν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ὑπὸ τῶν Ὑπουργῶν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ Οἰκονομικῶν. Ἐν συντομίᾳ αἱ ἀπόψεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος δύνανται νὰ συνοψισθοῦν ὡς ἀκολούθως :

(α) Πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅπως καταρτίσῃ μελλοντικῶς εὐρύτερον σχέδιον παραχωρήσεως βοηθείας εἰς τοὺς σιτοπαραγωγοὺς διὰ ζημίας προερχομένας ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν.

(β) Εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἡ Κυβέρνησις λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀπαιτουμένων στατιστικῶν στοιχείων δὲν δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐγκαθίδρυσιν Ταμείου ἀρωγῆς πρὸς πληγέντας παραγωγοὺς τὸ ὁποῖον θὰ συμπεριλαμβάνῃ ζημίας προκληθείσας ἐκ θεομηνιῶν ἢ ἀσθενειῶν, πλὴν τῆς ἀνομβρίας.

(γ) Ἡ Κυβέρνησις ἤρχισεν ἤδη τὴν συλλογὴν τῶν ἀπαραιτήτων στοιχείων διὰ τὴν μελέτην τοῦ γενικωτέρου προβλήματος.

Κατόπιν τῶν ἄνω ἐκφρασθεισῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως, ὡρισμένα μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν εἰσηγήθησαν ὅπως τὸ δεύτερον μέρος τοῦ Νομοσχεδίου θεσπισθῇ εἰς Νόμον, δεδομένου ὅτι :

(α) Ἡ Κυβέρνησις θὰ συγκατετίθετο ὅπως τὸ ἐδάφιον (β) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμου ἀπαλειφθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου ἐδαφίου τὸ ὁποῖον θὰ προβλέπῃ ὅτι τὰ ἔσοδα τοῦ Ταμείου θὰ ἀποτελοῦνται οὐχὶ μόνον ἐκ τοῦ πληρωτέου ὑπὸ τῶν παραγωγῶν φόρου, ἀλλὰ καὶ ἐξ ὑποχρεωτικῶν συνεισφορῶν γενομένων ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων ἑκάστοτε θὰ καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν οἱῳδήποτε οἰκονομικῷ ἔτει ἐν ᾧ ἐπεβλήθη φόρος ἐπὶ τῶν σιτοπαραγωγῶν καθορισθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(β) Ὅτι ἡ διάρκεια τοῦ Ταμείου θὰ εἶναι διὰ τρία ἔτη μόνον διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως συλλέξῃ τὰ ἀπαραίτητα στατιστικὰ στοιχεῖα διὰ τὴν μελέτην καὶ ὑποβολὴν νέου εὐρυτέρου σχεδίου.

Ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῶν Ἐπιτροπῶν εἰσηγεῖται τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τῶν ἄνω τροποποιήσεων μὲ τὰς ὁποίας συνεφώνησε καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κ. Ἀνδρέας Γιάγκου καὶ τὰ μέλη αὐτῆς κ.κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος καὶ Σωτήριος Γιαννάκης ἀντιτίθενται εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ μορφὴν καὶ ἐμμένουν εἰς τὴν ἄποψιν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δέον νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε νὰ καλύψῃ καὶ ζημίας προκαλουμένας ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν. Τὰ ἐν λόγῳ μέλη ἐπεφύλαξαν εἰς ἑαυτὰ τὸ δικαίωμα νὰ ἀναπτύξουν τὰς ἀπόψεις των ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ὑπεστήριξε τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τῶν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν γενομένων τροποποιήσεων, διατηρεῖ ὅμως ὡρισμένας ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ποσοστοῦ προξενηθείσης ζημίας διὰ τὸν καθορισμὸν πληγείσης περιοχῆς, ἐπεφύλαξεν δὲ εἰς ἑαυτὸν τὸ δικαίωμα νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ὁ συνοπτικὸς τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς ἀκολούθως :

«Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Μέρος Δεύτερον) Νόμος τοῦ 1966».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κύριε πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐὰν σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι νὰ βοηθήσωμεν τὸν σιτοπαραγωγόν, πιστεύομεν ὅτι ἐστηρίχθημεν ἐπὶ ἐσφαλμένης βάσεως. Ἐὰν πράγματι ἐπιστεύαμεν καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ σιτοπαραγωγὸς εἶναι ἀπὸ τὰς πτωχοτέρας τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ χρήζει πράγματι βοηθείας λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ ἐπαγγέλματός του, ποὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑπόκειται ἡ καλλιέργειά του εἰς τὰς διαφόρους ἐπιπτώσεις τῶν καιρικῶν συνθηκῶν, εἰς τὰς καταστροφικὰς θεομηνίας καὶ τὰς διαφόρους ἀσθενείας καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸ πτωχὸν εἰσόδημα τοῦ προϊόντος του, εἴχαμεν ὑποχρέωσιν νὰ μελετήσωμεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ νὰ τὸ βελτιώσωμεν οὕτως ὥστε νὰ ἐξυπηρετήσῃ πράγματι τὸν σιτοπαραγωγόν.

Ἡ ἀτέλεια καὶ αἱ ἐλλείψεις τοῦ Νομοσχεδίου ἐφάνησαν ἀπὸ τὴν στιγμὴν τῆς καταθέσεώς του εἰς τὴν Βουλήν, πρὸ 16 μηνῶν περίπου, καὶ ἡ παράτασις αὕτη τῆς συζητήσεως ἐδόθη διὰ νὰ παρασχεθῇ καιρὸς πρὸς καλυτέραν μελέτην.

Παρ' ὅλας ὅμως τὰς ὑποδείξεις μας καὶ τὴν ἐπιμονήν μας, οὐδέποτε ἐζητήσαμεν νὰ δώσωμεν τὴν δέουσαν προσοχὴν εἰς τὸ τόσον σοβαρὸν αὐτὸ ζήτημα καὶ σποραδικῶς, χωρὶς σοβαρὰν μελέτην, ἐπαίρναμεν τὸ ζήτημα στὰ χέρια μας.

Προεβάλλετο πάντοτε ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν ὑπάρχουν στατιστικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ στηριχθῇ ἓν ὁλοκληρωμένον σχέδιον. Συμφωνοῦμεν ὅτι τὰ ὑπάρχοντα στοιχεῖα δὲν εἶναι ἀκριβῆ. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἰς τὰς εἰσηγήσεις μας δὲν ἐζητήσαμεν πλήρη ἀποζημίωσιν διὰ νὰ μὴ δεσμεύσωμεν τὴν Κυβέρνησιν δι' οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἀπροβλέπτους ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν τοῦ κράτους. Ἐξακολουθοῦμεν ὅμως νὰ πιστεύωμεν ὅτι βάσει τῶν ὑπαρχόντων στοιχείων, μποροῦμεν νὰ ἱδρύσωμεν Ταμεῖον τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ ἓν σεβαστὸν ποσὸν τῶν διαφόρων ζημιῶν ποὺ ὑφίσταται ὁ παραγωγός. Τὰ ὑπάρχοντα στατιστικὰ στοιχεῖα τῆς Κυβερνήσεως, ἀπὸ τοῦ 1959 ἕως τὸ 1964, παρουσιάζουν ζημίας ἀνερχομένας, ἐκτὸς τῆς ἀνομβρίας, κατὰ μέσον ὅρον, εἰς £140,000 κατ' ἔτος τοὐλάχιστον ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἔχομεν περισυλλέξει ἀπὸ τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα. Συγκεκριμένως αἱ εἰσηγήσεις μας ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Εἰς περίπτωσιν ἀνομβρίας νὰ δίδεται ἐκ τοῦ Ταμείου βοήθεια πρὸς τοὺς παραγωγοὺς μὲ βάσιν τὰ ἔξοδα καλλιεργείας. Εἰς περίπτωσιν ὅμως ποὺ αἱ ζημίαι προέρχονται ἐκ θεομηνίας ἢ ἄλλας ἀσθενείας νὰ δίδεται ἀποζημίωσις, ὁ συντελεστὴς δὲ τοῦ ποσοστοῦ τῆς ἀποζημιώσεως νὰ καθορίζεται μὲ βάσιν τὰ ὑπάρχοντα ἐν τῷ Ταμείῳ ἀποθέματα, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει νὰ ὑπερβαίνῃ τὸ 70–75% τῆς ὁλικῆς ζημίας, νοουμένου ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ καταβάλλῃ εἰς τὸ Ταμεῖον ἰσάξιον ποσὸν ἐκείνου ποὺ θὰ εἰσπράττῃ ἀπὸ τοὺς παραγωγούς.

Μὲ βάσιν τὰς ἀνωτέρω προτάσεις μας, πιστεύομεν ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ λειτουργήσῃ σχέδιον καλύπτον ὅλας τὰς ζημίας καὶ θὰ μᾶς ἔβλεπεν ἐντὸς τριετίας, μὲ τὴν ἐγκαθίδρυσιν ὑπευθύνου σώματος καὶ τὴν ὑποβολὴν ἀπαιτήσεων ἐκ μέρους τῶν παραγωγῶν δι' ἀποζημίωσιν, ὁπότε θὰ ἐγίνετο πραγματικὴ ἐκτίμησις, νέα στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασισθῶμεν καὶ νὰ προχωρήσωμεν

εἰς ἀναθεώρησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ Ταμείου. Ἀντὶ ὅμως νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν μελέτην δι' ὁλοκλήρωσιν τοῦ Ταμείου, προεβλήθη τὸ ἐπιχείρημα ὅτι λόγῳ τῆς ἐφετεινῆς ἀνομβρίας ἔπρεπε νὰ ψηφίσωμεν τὸ νομοσχέδιον διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ βοηθήσῃ τοὺς παραγωγοὺς νὰ σπείρουν.

Πρῶτοι ὅμως ἡμεῖς ἐζητήσαμεν νὰ δοθῇ βοήθεια, καὶ γνωρίζομεν περισσότερον παντὸς ἄλλου τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ σιτοπαραγωγοῦ. Ὑπάρχει δὲ τρόπος νὰ δοθῇ ἡ βοήθεια αὐτὴ πρὸς τοὺς πληγέντας ἐκ τῆς ἀνομβρίας. Ἡ οἰκονομία ἡ ὁποία προέκυψεν ἐκ τῆς ἐφετεινῆς συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν μέσῳ τῶν Συνεργατικῶν, τῇ ὑποδείξῃ καὶ ἐπιμονῇ τῶν Συνεργατικῶν καὶ τῆς ΠΕΚ, ἐὰν διατεθῇ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον θὰ εἶναι μία πραγματικὴ ἀνακούφισις τοῦ γεωργοῦ. Ἐὰν ὅμως καὶ αὐτὴ ἡ πρότασις δὲν ἐγίνετο ἀποδεκτὴ θὰ ἐδεχόμεθα καὶ ἀναδρομικῶς νὰ διατεθῇ ποσὸν ἀπὸ τὸ ὑπάρχον Ταμεῖον πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον, δηλαδὴ τῆς ἀνομβρίας.

Συνάδελφοι, πιστεύομεν ἀπολύτως ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον ὡς εἶναι συντεταγμένον οὔτε ἀνακούφισιν ἀπὸ τὴν ἀνομβρίαν δὲν θὰ δώσῃ. Καὶ προκαλοῦμεν ὁποιονδήποτε νὰ μᾶς ἀποδείξῃ, εἴτε τώρα εἴτε εἰς τὸ μέλλον, ἐὰν βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ παρόντος νόμου δύναται νὰ δοθῇ λογικὴ βοήθεια.

Δι' αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς λόγους θὰ ταχθῶμεν ἐναντίον τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ θὰ καλέσωμεν τὴν Βουλήν, ἐὰν τὸ παρὸν νομοσχέδιον καταψηφισθῇ, νὰ κάμῃ ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν νὰ βοηθήσῃ ἀμέσως τοὺς ἐκ τῆς ἀνομβρίας πληγέντας σιτοπαραγωγούς, διότι ὁ καιρὸς τῆς σπορᾶς ἦλθε, καὶ ἔπειτα νὰ συνεχίσῃ ἡ Βουλὴ τὴν μελέτην ὁλοκληρωμένου σχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ ἐξυπηρετήσῃ πράγματι τὸν σιτοπαραγωγὸν καὶ θὰ τοῦ ἐξασφαλίσῃ, κατὰ τοὺς χρόνους τοὺς καλούς, ἕνα κατὰ τὸ δυνατὸν σταθερὸν εἰσόδημα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι.

Τὸ Νομοσχέδιον ποὺ συζητοῦμε σκοπὸν ἔχει τὴν ἵδρυση Ταμείου Προνοίας γιὰ τοὺς πληγέντες ἀπὸ τὴν ἀνομβρία σιτοπαραγωγούς. Ἦταν ἀπαίτηση ἀπὸ πολλὰ χρόνια τῶν γεωργῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων ἡ ἵδρυση ἑνὸς Ταμείου Ἀσφαλείας τῶν γεωργικῶν προϊόντων ποὺ νὰ καλύπτη ὅλες τὲς θεομηνίες καὶ τὴν ἀνομβρίαν.

Ἡ Κυβέρνηση πρότεινε πέρσυ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιο ποὺ καλύπτει μόνο βοήθεια στοὺς σιτοπαραγωγοὺς γιὰ τὲς καταστροφὲς τῆς ἀνομβρίας.

Δὲν καλύπτει τὲς καταστροφὲς ἀπὸ ὅλες τὲς ἄλλες θεομηνίες.

Ἡ Κυβέρνηση βάζει τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν ἔχει συγκεκριμένα καὶ ἐπεξεργασμένα στοιχεῖα γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα καὶ ἔτσι δὲν ἑτοιμάστηκε ὁλοκληρωμένο σχέδιον ποὺ νὰ καλύπτη ὅλες τὲς καταστροφές.

Πιστεύουμε ὅτι καθυστέρησεν ἀρκετὰ ἡ Κυβέρνηση στὴν συγκέντρωση καὶ τὴν ἐπεξεργασία αὐτῶν τῶν στοιχείων. Ὑπῆρξεν ἐπίσημη δήλωση τῆς Κυβέρνησης τὸ 1961 ὅτι κλήθηκαν εἰδικοὶ τοῦ Ο.Η.Ε. γιὰ τὴν προετοιμασία βελτιωμένου Ταμείου Ἀσφάλειας γιὰ ὅλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Δηλώθηκεν ἐπίσης ἐπίσημα ὅτι μέσα στὸ 1963 θὰ λειτουργοῦσε αὐτὸ τὸ Ταμεῖο Ἀσφάλειας.

Πέρασαν 6 χρόνια καὶ ἀκόμα δὲν ἑτοιμάστηκε τὸ Σχέδιο. Εἶναι μεγάλη ἡ καθυστέρηση. Οἱ γεωργοὶ ὅλων τῶν κλάδων παθαίνουν κάθε χρόνο ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες καταστροφὲς ἀπὸ διάφορες θεομηνίες καὶ μένουν ἀβοήθητοι.

'Αναμένουμε μετὰ τὴν δήλωση τοῦ νέου 'Υπουργοῦ Γεωργίας κ. Τομπάζου ὅτι ἀποτελεῖ μέρος τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης ἡ ἵδρυση ἑνὸς ὁλοκληρωμένου Ταμείου 'Ασφάλειας. Θὰ γίνῃ σύντομα ἡ συλλογὴ καὶ ἡ ἐπεξεργασία τῶν στοιχείων ἔτσι ποὺ νὰ ἑτοιμαστῇ καὶ νὰ λειτουργήσῃ αὐτὸ τὸ σχέδιο μὲ τὴν βοήθεια τόσον τῆς Κυβέρνησης ὅσο καὶ τῶν γεωργῶν.

Μέχρι ποὺ νὰ ἑτοιμασθῇ ὁλοκληρωμένο σχέδιο ποὺ νὰ καλύπτῃ ὅλες τὲς θεομηνίες πιστεύουμε ὅτι εἶναι ἐξυπηρετικὸ γιὰ τοὺς γεωργοὺς ἡ ἵδρυση Ταμείου Προνοίας ποὺ νὰ καλύπτῃ τὴν ἀνομβρία.

'Η ἀνομβρία εἶναι συχνὸ φαινόμενο καὶ προξενεῖ μεγάλες καταστροφὲς στὴν ἀγροτικὴ παραγωγή. Εἴχαμε ἀνομβρία τὸ 1964. Εἴχαμε ἀνομβρία καὶ φέτος τὸ 1966. Μὲ βάση τὴν ἐπίσημη ἔκθεση τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας ἡ ἀνομβρία φέτος ἔπληξε περὶ τὰ 310 χωριὰ σὲ ὅλη τὴν Κύπρο. Σὲ 87 χωριὰ οἱ καταστροφὲς στὸ σιτάρι καὶ στὸ κριθάρι ξεπερνοῦν τὰ 90% καὶ σὲ ἕνα ἀριθμὸ χωριῶν ἡ καταστροφὴ εἶναι ὁλική. Σὲ 113 χωριὰ οἱ καταστροφὲς κυμαίνονται ἀπὸ 76–90% καὶ σὲ ἄλλα 110 χωριὰ ἀπὸ 50–75%.

Πάνω ἀπὸ 175.210 στρέμματα σιτηρῶν κτυπήθηκαν ἐφέτος ἀπὸ τὴν ἀνομβρία. Οἱ ζημιὲς ξεπερνοῦν τὸ 1 ἑκατομμύριο λίρες, καὶ ἐπηρεάζουν χιλιάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες.

Εἶναι χαρακτηριστικοὶ αὐτοὶ οἱ ἀριθμοὶ ὅσον ἀφορᾶ τὲς καταστροφὲς σὲ 36 χωριὰ τῆς Μεσαορίας.

Τὸ 1965, ἡ παραγωγὴ σιταριοῦ στὰ 36 αὐτὰ χωριὰ ἔφθασε τοὺς 14.000 τόνους, ἐνῶ τὸ 1966 μόνον 3.500 τόνοι συγκεντρώθησαν. 'Η παραγωγὴ κριθαριοῦ τὸ 1965 ἦταν 41.000 τόνοι καὶ φέτος μόνον 4.400 τόνοι.

Εἶναι μεγάλες οἱ καταστροφὲς τῆς ἀνομβρίας. "Αν οἱ γεωργοὶ αὐτοὶ δὲν βοηθηθοῦν ἀσφαλῶς δὲν θὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὲς καλλιέργειές τους καὶ θὰ χρεωκοπήσουν.

Τὸ νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε αὐτὸν τὸν σκοπὸν ἔχει. Νὰ δοθῇ μιὰ οἰκονομικὴ βοήθεια, μιὰ ἀνακούφιση, στὲς χιλιάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες ποὺ ἐπλήγησαν ἀπὸ τὴν ἀνομβρία.

Τὸ 1965 συγκεντρώσαμε γιὰ τὴν ἵδρυση τοῦ Ταμείου Προνοίας μὲ τὴν περικοπὴ ἀπὸ τοὺς σιτοπαραγωγοὺς περὶ τὲς 113,000 λίρες. 'Η εἰσήγηση τῶν γεωργῶν καὶ τῶν 'Αγροτικῶν 'Οργανώσεων ἦταν καὶ εἶναι νὰ καταβάλῃ ἡ Κυβέρνηση στὸ Ταμεῖο τοὐλάχιστο ἀντίστοιχο ποσὸ δηλ. ἄλλες £113,000.

Μόνον ἡ καταβολὴ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης τῶν ἴδιων ποσῶν ποὺ θὰ καταβάλλουν οἱ γεωργοὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνταποκριθῇ τὸ Ταμεῖο στοὺς σκοποὺς ποὺ τὸ ἱδρύουμε δηλ. νὰ βοηθοῦνται οἱ σιτοπαραγωγοί, γιὰ νὰ μποροῦν νὰ συνεχίσουν τὸ ἐπάγγελμά τους.

Γι' αὐτὸ κάμνουμε ἔκκληση στὴν Κυβέρνηση, παρὰ τὲς οἰκονομικὲς δυσκολίες ποὺ συναντᾶ, τὸ ὕψος τῆς συνεισφορᾶς της κάθε χρόνον νὰ μὴν εἶναι χαμηλότερον ἀπὸ τὴν συνεισφορὰ τῶν γεωργῶν.

'Η δεύτερη μας παρατήρηση ἀφορᾷ τὸ ἄρθρο 5 σχετικὰ μὲ τὸ ποιὰ περιοχὴ θεωρεῖται ὡς πληγεῖσα. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι ἡ πληγεῖσα περιοχὴ κηρύττεται ὅταν οἱ καταστροφὲς στὸ σιτάρι καὶ στὸ κριθάρι συμποσοῦνται στὰ 70% τοὐλάχιστο.

Πιστεύουμε ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν οἱ καταστροφὲς νὰ ὑπολογίζωνται μόνον ἀπὸ τὸ 70%. Θὰ πρέπει μιὰ περιοχὴ νὰ θεωρῆται ὡς πληγεῖσα ὅταν οἱ καταστροφὲς ξεπερνοῦν τὸ 50%. Διαφορετικὰ ἕνας σημαντικὸς ἀριθμὸς γεωργῶν μὲ μεγάλες καταστροφὲς δὲν θὰ τυγχάνῃ βοήθειας.

"Ας τὸ ἐξετάσουμε καὶ μὲ τοὺς ἀριθμούς.

"Ενας σιτοπαραγωγὸς ἔχει ἔξοδα γιὰ μιὰ σκάλα : Καλλιέργειες, σπόρους, λιπάσματα, ἐνοίκια, θερισμόν, ζιζανιοχτόνα, περὶ τὲς 6 λίρες. Ἡ μέση παραγωγὴ σιταριοῦ ὑπολογίζεται περὶ τὲς 100 ὀκάδες τὴν σκάλα. "Οταν ἔχει καταστροφὴ 50% σημαίνει ὅτι θὰ πάρη 50 ὀκάδες δηλαδὴ £2-10-0, θὰ καλύψη κάτω ἀπὸ τὰ μισὰ ἔξοδά του καὶ θὰ μείνη πίσω ἄλλες £3-10-0 τὴν σκάλα.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἐπιβάλλεται νὰ ἐλαττωθῆ τὸ ποσοστὸ γιὰ νὰ θεωρῆται πληγεῖσα μιὰ περιοχὴ στὰ 50%. Θὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰς τὴν δεύτερη ἀνάγνωση τοῦ Νομοσχεδίου σχετικὴ τροποποίηση στὸ ἄρθρο 5.

Πιστεύουμε ὅτι μετὰ τὴν ἔγκριση τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνουν ἔγκαιρα ὅλες οἱ σχετικὲς διευθετήσεις ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ γεωργοὶ ποὺ ἔπαθαν καταστροφὲς ἔγκαιρα γιατὶ βρισκόμαστε ἤδη στὴν ἐποχὴ τῆς σπορᾶς.

Προτοῦ κλείσω τὴν ὁμιλία μου θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ καὶ σὲ ἕνα ἄλλο σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ ἀφορᾷ ἀρκετὲς χιλιάδες γεωργούς, τοὺς γεωργοὺς τῶν τουρκόπληκτων περιοχῶν, τοῦ Γερολάκκου, τοῦ Δικώμου, τοῦ Βουνοῦ, τῶν Λυμπιῶν, τοῦ Τράχωνα καὶ ἄλλων χωριῶν ποὺ στερήθηκαν ἀπὸ τρία χρόνια χιλιάδες σκάλες γῆς τους, πρᾶγμα ποὺ τοὺς δημιούργησε σοβαρὲς οἰκονομικὲς δυσκολίες καὶ πολλὰ προβλήματα.

Προτείνω ὅπως παραπεμφθῆ αὐτὸ τὸ ζήτημα τῶν Τουρκόπληκτων ἀγροτῶν στὴν Γεωργικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ ἐξέταση καὶ ὑποβολῆς σχετικῆς ἔκθεσης στὴν Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

"Εντιμε κ Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Συζητοῦμεν σήμερον ἕνα Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν ἀξίαν ἔχει ἐὰν δὲν ἀποτελέσῃ συνέχειαν ἑνὸς ἄλλου Νόμου, ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη ἐντὸς τοῦ 1965, ὅταν τὰ σιτηρὰ ἦσαν ἤδη ἕτοιμα διὰ τὴν συγκέντρωσιν.

Δυνάμει τοῦ Νόμου ἐκείνου ἐγένετο περικοπὴ ἀπὸ τὴν τιμὴν ἑνὸς μίλ κατ' ὀκᾶν σίτου καὶ 1/2 μίλ κατ' ὀκᾶν κριθῆς ἐκ τῶν παραδιδομένων εἰς τὴν συγκέντρωσιν σιτηρῶν.

Οὔτε ἐκεῖνος ὁ Νόμος εἶχεν ἀξίαν, διότι ἐπέβαλλεν μὲν τὴν περικοπὴν τὴν ὁποίαν ἀνεφέραμεν πρὸς ἵδρυσιν ἑνὸς Ταμείου τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς δὲν καθωρίσθη ὅμως. Ἁπλῶς ἀναφέρεται οὗτος «ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμος τοῦ 1965».

"Αν δὲν μὲ ἀπατᾶ ἡ μνήμη ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἐψηφίσθη τότε καὶ τὸ δεύτερον μέρος, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ σήμερον συζητούμενον Νομοσχέδιον, ἦτο ἡ ἐπιμονὴ ἡμῶν τῶν ὑποστηριζόντων τὰς ἀπόψεις τῆς Παναγροτικῆς Ἑνώσεως Κύπρου καὶ ἄλλων ἀντιπροσώπων τῶν γεωργῶν ὅτι ἐφ' ὅσον διὰ τῆς περικοπῆς ἐκ τῆς τιμῆς ἑνὸς μίλ κατ' ὀκᾶν σίτου καὶ 1/2 μίλ κατ' ὀκᾶν κριθῆς, ἐπεβάλλετο μία βαρυτάτη φορολογία ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ παραγωγοῦ, ἔπρεπε τὸ Σχέδιον αὐτοῦ τοῦ Ταμείου, δηλαδὴ ὁ Νόμος, νὰ καλύπτῃ κάθε ζημίαν εἰς τὰ σιτηρὰ ἐναντίον κάθε εἴδους θεομηνίας.

"Ελαβον χώραν πλεῖσται συνεδριάσεις, καὶ μάλιστα τὸ ζήτημα ἀπησχόλησε καὶ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον εἰς μερικὰς συνεδριάσεις, ἄνευ καταλήξεως καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ ψηφισθῆ τὸ μέρος τῆς ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου, κακῶς κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, χωρὶς νὰ διαλαμβάνῃ ποῦ καὶ πῶς θὰ ἐχρησιμοποιεῖτο τοῦτο.

Ἡ περικοπὴ τοῦ 1965 ἀπέφερε ποσὸν £113,000, τὸ ὁποῖον ἀπέμεινεν εἰς τὰ Ταμεῖα τῆς Κυβερνήσεως. Παρῆλθον ἀπὸ τότε πλέον τῶν 15 μηνῶν καὶ ἠδύνατο ἡ Κυβέρνησις νὰ παρουσιάσῃ ἓν ὡλοκληρωμένον σχέδιον σήμερον, σύμφωνον μὲ τὰς ἀπόψεις τῶν παραγωγῶν, ἐφ' ὅσον γνωρίζει κάλλιστα ὅτι τὸ ὑπάρχον ἀπὸ μακροῦ καιροῦ σχέδιον ταμείου ἐναντίον χαλάζης καὶ ἄλλων θεομηνιῶν περιῆλθε σχεδὸν εἰς ἀχρηστίαν ἐφ' ὅσον οἱ παραγωγοὶ δὲν ἀγοράζουν μετοχάς, καὶ τοῦτο πάλιν λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀπέσυρε τὴν βοήθειαν αὐτῆς πρὸς τὸ Ταμεῖον τοῦτο.

Τὴν παχεῖαν ἀγελάδα τοῦ 1925 διεδέχθη ἡ ἰσχνοτάτη τοιαύτη τοῦ 1966, ὁπότε ἡ μὲν βροχόπτωσις ἦτο μηδαμινὴ μὲ ἀποτέλεσμα ἡ παραγωγὴ σιτηρῶν νὰ ἀποτύχῃ, προπαντὸς εἰς τὴν πεδιάδα τῆς Μεσαορίας, νὰ ὑστερήσῃ δὲ καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιοχὰς τῆς Νήσου.

Εἰς ἐπίμετρον δὲ μία πρωτοφανὴς καὶ ἄνευ προηγουμένου σκωρίασις προσέβαλε τὰ σπαρτὰ τῆς κριθῆς εἰς ὅλην τὴν Νῆσον καὶ τὰ ὁποῖα κατεστράφησαν ἐντελῶς μὲ ἀποτέλεσμα τεράστιαι ζημίαι γενικῶς εἰς ὅλους τοὺς γεωργούς, καὶ προπαντός, εἰς ἐκείνους οἵτινες ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ τὰς προτροπὰς «σπείρετε περισσότερα κριθάρια καὶ ὀλιγοστεύσετε τὴν καλλιέργειαν σίτου».

Οὐδεὶς γεωργὸς ἔμεινε ποὺ δὲν ὑπέστη τὴν ζημίαν ἐκ τῆς σκωριάσεως τῆς κριθῆς, καὶ ὑπάρχει μεγάλη μερὶς γεωργῶν τῶν ὁποίων ἡ ζημία ὑπερέβη τὸ ποσὸν τῶν £1,000 δι' ἕκαστον.

Ἐντεῦθεν καθίσταται ἐμφανὲς καὶ εἰς τοὺς ἀδαεῖς τῶν γεωργικῶν πραγμάτων ὅτι ἕνα γενικώτερον σχέδιον μερικῆς ἀποζημιώσεως εἶναι ἐπιβεβλημένον, ἐφ' ὅσον γενικῶς ὅλοι οἱ παραγωγοὶ συνεισέφεραν εἰς τὸν σχηματισμὸν τοῦ ταμείου τῶν £113,000 καὶ τὸ ὁποῖον, συμφώνως τῶν ἀπαιτήσεων τῶν παραγωγῶν, πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ δι' ἴσου ποσοῦ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία ὀφείλει νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἰς τὴν δυστυχήσασαν τάξιν τῶν γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι συμφώνως τῶν στατιστικῶν ἔχουν τὸ χαμηλότερον εἰσόδημα ἐξ ὅλων τῶν ἄλλων τάξεων, ὑποκείμενοι συχνῶς εἰς ἀποτυχίας λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ γεωργικοῦ ἐπαγγέλματος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἕνας ἀδιάκοπος ἀγὼν κατὰ τῶν στοιχείων τῆς φύσεως τὰ ὁποῖα κανεὶς δὲν δύναται νὰ δαμάσῃ.

Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε ὑπ' ἐμοῦ λεχθέντων δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὅτι ἀντιτιθέμεθα εἰς τὴν παροχὴν βοηθείας πρὸς τοὺς πλέον τῶν ἄλλων παθόντας ἐκ τῆς ἀνομβρίας γεωργοὺς ὡρισμένης περιοχῆς. Τοὐναντίον ἂς ἐπισπευθῇ ἡ πρὸς αὐτοὺς οἰκονομικὴ βοήθεια. Εἶναι ἤδη καιρὸς τῆς σπορᾶς. Ἀντὶ νὰ ἐπιμένῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ψήφισιν τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου, δύναται καὶ πρέπει νὰ βοηθήσῃ κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον :

Ἂς ἀποσύρῃ ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος ἤδη Ταμείου ἕνα ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἐνισχύσῃ δι' ἴσου ποσοῦ ἐκ τοῦ ἰδικοῦ της Ταμείου διὰ νὰ βοηθήσῃ κατὰ κάποιον τρόπον καὶ νὰ τὸ διανέμῃ ἀμέσως εἰς τοὺς περισσότερον πληγέντας γεωργούς.

Εἰσηγούμεθα τοῦτο, δὲν ἀντιτιθέμεθα. Ἡ ἀντίθεσίς μας εἶναι κατὰ τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον δὲν συμπεριέλαβεν ὡς ὤφειλε νὰ πράξῃ, ὅλας τὰς θεομηνίας καὶ καταστροφὰς τῶν σιτηρῶν ἐκ τούτων καὶ ὅλας τὰς φυτικὰς ἀσθενείας ὡς εἶναι ἡ σκωρίασις καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ἀνήκω εἰς μίαν ὀργάνωσιν, τὴν Παναγροτικὴν Ἕνωσιν Κύπρου, ἡ ὁποία ἐπανειλημμένως ἐξέθεσε τὰς ἀπόψεις της τόσον ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ζημιῶν ἐκ τῶν θεομηνιῶν καὶ τῆς ἀνομβρίας, ὅσον καὶ ἐπὶ τοῦ σήμερον συζητουμένου Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον, καίτοι φορολογεῖ ἀγρίως τοὺς γεωργοὺς δὲν καλύπτει τοῦτο ὅλους τοὺς κινδύνους ἐκ ζημιῶν τὰς ὁποίας ἀνέφερα παραπάνω.

Οἱ συνάδελφοι τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου γνωρίζουν καλῶς τὰς εἰσηγήσεις τῆς Π.Ε.Κ. καὶ τὴν γνώμην τῶν ἀντιπροσώπων τῶν σιτοπαραγωγῶν, διότι ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἔχουν συνεδριάσει μαζὶ καὶ ἔχουν ἀκούσει τὰς ἀπόψεις των.

Εἶναι ἡ ἀντίθεσις τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων γεωργῶν, ἡ ὁποία μετέτρεψε τὸν τίτλον τοῦ τότε ψηφισθέντος Νομοσχεδίου εἰς «Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμος τοῦ 1965». Δὲν λέγει πληγέντων ἐξ ὡρισμένης μόνον αἰτίας, λέγει πληγέντων παραγωγῶν.

Δυνάμει αὐτοῦ τοῦ Νόμου εἰσεπράχθη τὸ ποσὸν τῶν £113,000. Τώρα πῶς μετατρέπεται εἰς μόνην τὴν ἀνομβρίαν ἂς κρίνῃ ἕκαστος ἐξ ἡμῶν. Ἀλλὰ καὶ ὡς ἔχει τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον ἔχει πλεῖστα τρωτὰ σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἐνδιατρίψω ἐπὶ τοῦ παρόντος. Ὅμως εἰς μερικὰ ἀπὸ αὐτὰ τὰ σημεῖα πρέπει νὰ ἀναφερθῶ.

(1) Δὲν ἀναφέρεται εἰς αὐτὸ ἡ συνεισφορὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰς περιπτώσεις ζημιῶν. Πρωταρχικὸν ὅρον οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν γεωργῶν τάσσουν τὴν συνεισφορὰν τῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία πρέπει νὰ εἶναι καὶ ὡρισμένη εἰς ἴσον ποσὸν πρὸς τὸ εἰσπραχθὲν παρὰ τῶν γεωργῶν.

(2) Τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζονται αἱ ζημίαι τῶν σιτηρῶν εἶναι τοιαῦτα ποὺ δυσκόλως θὰ εὑρεθῇ ζημία καλυπτομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου.

(3) Τὸ ποσοστὸν ποὺ κατακρατεῖται ἐκ τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ὑπερβολικὸν διὰ τοὺς γεωργούς, ἰσοδυναμοῦν πρὸς ἀπεχθῆ φορολογίαν, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι δ' ἕνα μέσον γεωργὸν— ἐννοῶ σιτοπαραγωγὸν μονοκαλλιεργητὴν— θὰ εἶναι περὶ τὰς τριάκοντα ἕως ἑξήκοντα λίρας. Φαντασθῆτε δὲ τὸν παραγωγὸν τοῦτον εἰσφέροντα ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν τὸ ποσὸν τοῦτο διὰ νὰ λάβῃ βοήθειαν κάποτε, καὶ ἴσως οὐδέποτε εἰς τὰς ὀλιγώτερον ἐκ τῆς ἀνομβρίας πληττομένας περιοχάς, ὅταν τὰ κριτήρια περὶ ζημίας ἐκ τῆς ἀνομβρίας εἶναι ὅταν αὐτὴ ἡ ζημία πρέπει νὰ εἶναι πέραν τοῦ 70%.

Παραδεχόμεθα ὅτι δὲν εἶναι κατορθωτὴ ἡ ἀποζημίωσις εἰς τὸ ἄρτιον, ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἡ παρασχεθησομένη βοήθεια εἶναι βοήθεια μᾶλλον παρὰ ἀποζημίωσις, νὰ εἶναι καὶ ἡ συνεισφορὰ τοιαύτη ποὺ νὰ μὴ γίνεται τόσον αἰσθητὴ εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Θὰ ἦτο ἀδιανόητον νὰ ἀφήσωμεν ἔξω τοῦ σχεδίου αὐτοῦ τοῦ Νόμου περὶ παροχῆς βοηθείας εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνομβρίας ὅλας τὰς ἄλλας περιπτώσεις ζημιῶν ἐκ τῶν συνήθων θεομηνιῶν καὶ αὖριον νὰ ἐπανέλθωμεν ζητοῦντες ἄλλον Νόμον πρὸς προστασίαν ἐκ τῶν θεομηνιῶν καὶ μάλιστα ὅταν ἔχουν οἱ γεωργοὶ διαθέσει £113,000, τὸ ὁποῖον ποσὸν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀρχικὸν ταμεῖον δι' ὅλας ἐν γένει τὰς ζημίας.

Ψηφίζοντες τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ὡς ἔχει καταδικάζομεν τὸν σιτοπαραγωγικὸν κόσμον νὰ πληρώνῃ διαρκῶς χωρὶς νὰ προστατεύεται διόλου ἀπὸ τὰς θεομηνίας, ποὺ εἶναι συχνότεραι, καὶ νὰ ἀποκλείεται διὰ τοὺς περισσοτέρους γεωργοὺς ἡ περίπτωσις ὠφελείας ἐξ αὐτοῦ τοῦ Νόμου.

Διὰ τοὺς ἄνω λόγους δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ψηφίσω τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τοσαύτῳ μᾶλλον καθόσον ἡ ΠΕΚ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν παραγωγῶν εἰς συνεδριάσεις τούτων, καθ' ἃς ἐμελετήθη ἐπισταμένως τὸ ζήτημα, ἀπεκρυστάλλωσε τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ συμπεριλάβῃ ὁ Νόμος ὅλας τὰς ζημίας ἐξ οἱασδήποτε θεομηνίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀσφαλῶς τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον δὲν παρέχει οὐσιαστικὴν καὶ ὁριστικὴν λύσιν καὶ προστασίαν τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ἀπὸ τὰς προερχομένας ζημίας ἐκ τῶν ποικίλων θεομη-

νιῶν ποὺ οὗτος ἀντιμετωπίζει. Ὅμως, κάπως ἀργά, ἀλλὰ κατὰ τρόπον σαφῆ καὶ συγκεκριμένον, γίνεται ἕνα πρῶτον καὶ ἀποφασιστικὸν βῆμα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς πλήρους διασφαλίσεως τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου ἐκ τῆς ἀνομβρίας καὶ τῶν θεομηνιῶν ὡς συνόλου, καὶ ἐκ τῶν ἑκάστοτε ἀγροτικῶν ἀσθενειῶν.

Διὰ τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, προχωροῦμεν εἰς τὴν θέσπισιν Νομοθεσίας, ἀτελοῦς ἐπὶ τοῦ παρόντος, ἔστω, ἀλλὰ συγκεκριμένης, ἡ ὁποία καλύπτει τοὺς ἐκ τῆς ἀνομβρίας πληγέντας σιτοπαραγωγούς, ἀναλαμβάνεται δὲ διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἡ δέσμευσις ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ συνεισφορὰ θὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἐν οἱῳδήποτε, ὡς ἀναφέρεται ἐν τῇ ἐκθέσει, οἰκονομικῷ ἔτει ἐν ᾧ ἐπεβλήθη ἐπὶ τῶν σιτοπαραγωγῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου φόρος. Ἀμφιβολίαι ἐξεφράσθησαν ὡς γνωστὸν ὑπὸ ὡρισμένων συναδέλφων τόσον διὰ τὸ ἀκαθόριστον τοῦ ὕψους τῆς Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς, ὅσον καὶ διὰ τὴν παράλειψιν καλύψεως τῶν ζημιῶν τῶν προερχομένων ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν. Διὰ τὸ πρῶτον μέρος ὅμως τῶν ἐπιφυλάξεων δύναται νὰ ἀντιταχθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον εἶναι προσωρινὸν—ὑπογραμμίζεται τοῦτο ἄλλωστε καὶ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν—ὡς καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ μέχρι τοῦδε ἐμπειρία, καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἔσπευσεν ἐθελουσίως καὶ ἄνευ οἱασδήποτε νομικῆς δεσμεύσεως νὰ καλύψῃ δι' ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν μέρος τῶν ζημιῶν τῶν παραγωγῶν, ὡς ἀνεφέρθη καὶ ἄλλοτε καὶ διὰ στοιχείων ἀδιασείστων ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου, ὁδηγεῖ εἰς τὸ ἐπακριβὲς συμπέρασμα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ θελήσῃ καὶ ἐν προκειμένῳ, ὅτε δεσμεύεται καὶ ἠθικῶς καὶ νομικῶς, νὰ φανῇ συνεπὴς πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου.

Προσωπικῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δέχομαι τὴν αἰτηθεῖσαν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τριετῆ πίστωσιν χρόνου διὰ τὴν συγκέντρωσιν ἐπακριβῶν στοιχείων—ἐν ἀνάγκῃ διὰ τῆς βοηθείας διεθνῶν ἐμπειρογνωμόνων—διὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν ταμείου ἀρωγῆς πρὸς τοὺς πληγέντας παραγωγοὺς διὰ ζημίας προερχομένας ἐκ θεομηνιῶν καὶ ἀσθενειῶν. Ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰς τὴν ἀρχὴν ὅτι ὅταν δὲν δυνάμεθα διὰ τὸν α ἢ τὸν β λόγον νὰ φθάσωμεν δι' ἁλμάτων εἰς τὴν κορυφὴν τῆς πυραμίδος τῆς νομοθετικῆς τελειότητος εἰς ἓν συγκεκριμένον θέμα, εἶναι προτιμητέα ἡ ὁδὸς τῆς σταδιακῆς κλιμακώσεως παρὰ ἡ μέθοδος τῆς στατικῆς καθηλώσεως.

Τὸ ἴδιον περίπου θὰ εἶχα νὰ παρατηρήσω καὶ διὰ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ὕψους τοῦ ποσοστοῦ τῆς προξενηθείσης ζημίας διὰ τὸ ὁποῖον ἐξέφρασεν ἐνδοιασμοὺς ἕτερος συνάδελφος. Προσωπικῶς πιστεύω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι ὅτι, ἐὰν τὴν 15ην Ἰουνίου 1965, τὸ ἀνὰ χεῖρας δεύτερον σκέλος τῆς παρούσης Νομοθεσίας ἐψηφίζετο ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου, σήμερον θὰ εἴμεθα, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, ὡς ἐτονίσθη καὶ ἄλλοτε, εἰς θέσιν νὰ συζητοῦμεν ὄχι ἁπλῶς μείωσιν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοστοῦ διὰ τὸν καθορισμὸν μιᾶς περιοχῆς ὡς πληγείσης ἀπὸ τὸ 70% εἰς τὸ 60 ἢ τὸ 50%, ἀλλὰ καὶ περαιτέρω λεπτομερείας ἐν σχέσει μὲ τὸ πρόβλημα, ὡς εἶναι τὸ ἐνδεχόμενον κηρύξεως μιᾶς περιοχῆς ὡς πληγείσης, ἔστω καὶ ἂν μόνον τὸ ἕτερον τῶν δημητριακῶν θὰ κατεστρέφετο —ἐν ἀντιθέσει μὲ ὅ,τι προνοεῖ σήμερον τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον—καὶ ἄλλας οὐσιώδεις διὰ τοὺς παραγωγοὺς λεπτομερείας.

Ἐν συμπεράσματι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πιστεύω ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον —παρὰ τὰς ἀτελείας του καὶ τὴν πρωταρχικήν του διάρθρωσιν, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον δικαιολογοῦνται, μερικαὶ ὅμως μόνον, ἐπιφυλάξεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, καὶ δεδομένων τῶν διαγραφεισῶν ἐλλείψεων καὶ ἀδυναμιῶν μας, ὡς καὶ τῶν ρητῶν ὑποσχέσεων τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐκφρασθεισῶν ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τῶν ἁρμοδιωτέρων ἐν προκειμένῳ ἐκπροσώπων της, ἤτοι τῶν Ὑπουργῶν Οἰκονομικῶν καὶ Γεωργίας, ὅτι ἑτοιμάζεται ἐντὸς καθωρισμένης τακτῆς, καὶ δὴ συντό-

μου, προθεσμίας, νέα γενικωτέρα καὶ ἀντικειμενικωτέρα νομοθεσία—πιστεύω, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον θὰ πρέπει νὰ ὑπερψηφισθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ τονίσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν ἀποτελεῖ οὔτε σύστημα ἀσφαλίσεως γεωργικῶν προϊόντων οὔτε καὶ σχέδιον πλήρους ἀποζημιώσεως τῶν γεωργῶν εἰς περίπτωσιν καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας των. Ἀφ' ἧς στιγμῆς κατανοήσωμεν τὴν βάσιν αὐτὴν τῆς συζητήσεως, νομίζω ὅτι λύομεν τὸ ὅλον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἤγειραν οἱ διάφοροι ὁμιληταὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς.

Βεβαίως θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἐσυζητούσαμεν σήμερον σχέδιον ἀσφαλίσεως τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἀπὸ πάσης φύσεως κινδύνους, ἀνομβρίας, ἀσθενείας, κ.λ.π. Δυστυχῶς ὅμως τοῦτο εἶναι πρὸς τὸ παρὸν οἰκονομικῶς ἀδύνατον. Ἀσφαλῶς θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν σήμερον ὡμιλούσαμεν καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν πάσης φύσεως προσώπων ἀπὸ πάσης φύσεως κινδύνους εἰς ἓν σχέδιον κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων, τὸ ὁποῖον νὰ καλύπτῃ τὰ πάντα καὶ τοὺς πάντας. Δυστυχῶς ὅμως οἱ οἰκονομικοὶ πόροι αὐτῆς τῆς πολιτείας, καὶ δὴ σήμερον κατὰ τὰς δυσκόλους αὐτὰς ἐποχάς, δὲν ἐπιτρέπουν τοιούτου εἴδους σκέψεις.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον, προσπαθοῦμεν νὰ ἔλθωμεν ἀρωγοὶ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν οἱ γεωργοὶ θὰ ὑποστοῦν μίαν ὁλοκληρωτικὴν σχεδὸν καταστροφήν, μίαν καταστροφὴν τοῦ 70% τῆς ἐσοδείας των ἀπὸ ἕνα κίνδυνον, τὴν ἀνομβρίαν, διότι εἰς τὸ παρὸν στάδιον ἔχομεν καὶ τὰ στοιχεῖα ἀλλὰ καὶ τοὺς πόρους, ἴσως, νὰ καλύψωμεν τὴν ζημίαν αὐτήν. Εἶναι κάτι. Εἶναι κάτι διότι σήμερον ἡ οἰκονομία τῆς Κύπρου ἔχει πολλὰ βάρη νὰ ὑποβαστάξῃ καὶ εἶναι ἀξιέπαινος ἡ Κυβέρνησις διότι εἰς τὸ παρὸν στάδιον προβαίνει εἰς τὴν λῆψιν αὐτῶν τῶν μέτρων.

Ἔγιναν προτάσεις ἢ θὰ γίνουν προτάσεις περὶ μειώσεως τοῦ ποσοστοῦ τῆς καταστροφῆς τῆς ἐσοδείας εἰς μίαν συγκεκριμένην περιοχὴν προτοῦ κηρυχθῇ ἡ περιοχὴ αὐτὴ ὡς πληγεῖσα. Ἐπιφυλάττομαι νὰ ἀπαντήσω κατὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γίνουν αἱ τροποποιητικαὶ προτάσεις εἰς τὰ σχετικὰ ἄρθρα.

Ὡρισμένοι ἄλλοι συνάδελφοι ἐξέφρασαν τὸν κίνδυνον τῆς παραπομπῆς τοῦ ὅλου θέματος εἰς τὰς Ἑλληνικὰς καλένδας. Ἴσως αὐτὸς ὁ κίνδυνος νὰ ὑπάρχῃ πράγματι λόγῳ τῶν πολλῶν ἀσχολιῶν τὰς ὁποίας ἔχει σήμερον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, καὶ δὴ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων. Εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ προχωρήσῃ γρήγορα ἡ ἔρευνα αὐτὴ σχετικὰ μὲ τὰ διάφορα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ χρειασθοῦν διὰ νὰ γίνῃ σχέδιον ἀσφαλίσεως ἀπὸ ἄλλους κινδύνους

Θὰ ἔκαμνα τὴν πρότασιν ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων τοῦ Σώματος τούτου ἐπαγρυπνῇ καὶ φέρῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος εἰς εὐθετώτερον χρόνον τὸ ὅλον θέμα πρὸς μελέτην εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν παρατηρεῖται καθυστέρησις περαιτέρω μελέτης τοῦ ζητήματος.

Αὐτὰ εἶχα νὰ πῶ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ ἐπιφυλάττομαι νὰ ἀπαντήσω ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τεθοῦν τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, προτίθεμαι νὰ διακόψω δι' ἡμίσειαν ὥραν. Θὰ ἐπανέλθωμεν δηλαδὴ εἰς τὰς 6.15 διὰ νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἐργασίαν μας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

(Ὥρα διακοπῆς 5.45 μ.μ.)

("Ωρα Ἐνάρξεως 6.35 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Θὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου .

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς διήρεσε τὰς διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Νόμος Προνοῶν περὶ τῆς Καθιδρύσεως, Ρυθμίσεως καὶ Ἐλέγχου Ταμείου Προνοίας Πληγέντων ὑπὸ τῆς Ἀνομβρίας, τῆς παροχῆς βοηθείας εἰς Παραγωγοὺς ἐντὸς Πληγεισῶν ὑπὸ τῆς Ἀνομβρίας Περιοχῶν, περὶ τῶν Πόρων τοῦ Τοιούτου Ταμείου, περὶ τῶν ἐξ αὐτοῦ Γενομένων Πληρωμῶν καὶ περὶ Ἑτέρων Συναφῶν Ζητημάτων» εἰς δύο μέρη, καὶ

Δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐψήφισε τὸ πρῶτον μέρος (τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν καθίδρυσιν τοῦ Ταμείου) εἰς Νόμον τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν Νόμος τοῦ 1965», καὶ

Δεδομένου ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀνέβαλε τὴν ψῆφισιν τοῦ δευτέρου μέρους (τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὸν τρόπον διοικήσεως καὶ διαθέσεως τοῦ ρηθέντος Ταμείου).

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 2 ἐγκριθῇ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὰς ὁμιλίας μας ἐδηλώσαμεν ὅτι θὰ καταψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἀφοῦ ἐν τῇ ὁλότητί του τὸ Νομοσχέδιον θὰ τὸ καταψηφίσωμεν, θὰ τὸ καταψηφίσωμεν ὅλον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τότε θὰ χρειασθῇ νὰ γίνῃ ψηφοφορία.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ σημειώσουν ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

17, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἔχουν ἐγκριθῆ.
Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ 2ου ἄρθρου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 2ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 2ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διοίκησις Ταμείου. Ἄρθρον 3.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 3ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 3ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πληρωμαὶ ἐκ τοῦ Ταμείου. Ἄρθρον 4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 4ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 4ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κήρυξις περιοχῆς τινος ὡς πληγείσης ὑπὸ τῆς ἀνομβρίας. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 5ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 5ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατάλογος παραγωγῶν. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 6ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 6ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τῆς παραγράφου (6) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου 29 τοῦ 65.
Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 7ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κανονισμοί. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 8ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 8ον ἄρθρον ἐνεκρίθη

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διάρκεια ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ἀπέχουν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸ 9ον ἄρθρον ἐνεκρίθη.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Μέρος Δεύτερον) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
4.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐνεκρίθη εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 12) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 12) ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1966.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου σκοπεῖται ἡ διάθεσις χρημάτων διὰ τὴν παροχὴν ἐκτάκτου χορηγίας πρὸς τὸν Δῆμον Λευκωσίας διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν ὁδῶν τῆς περιοχῆς Νεαπόλεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι, καίτοι ἡ ἀσφάλτωσις τῶν ὁδῶν τῆς περιοχῆς Νεαπόλεως ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τοῦ Δήμου Λευκωσίας διότι ἡ ὡς ἄνω περιοχὴ εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν δημοτικῶν ὁρίων Λευκωσίας, ἐν τούτοις, λόγῳ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ὁδῶν αὐτῶν, τῆς δεινῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων καὶ ἐν γένει τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν τῆς τοιαύτης περιοχῆς, ἐπιβάλλεται ἡ ἔγκρισις τῆς χορηγίας ἐκ £13.904 πρὸς τὸν Δῆμον Λευκωσίας, διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων ὁδῶν, ὅστις ἐδήλωσεν ὅτι ἡ καταβολὴ τῆς τοιαύτης δαπάνης ἐκ μέρους του δὲν εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων αὐτοῦ κατὰ τὸ παρὸν στάδιον.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω ἀναφερομένους λόγους, ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Αἱμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐκτιμῶ δεόντως τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλον τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου διότι ἀφορᾷ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν ὡρισμένων ὁδῶν τῆς περιοχῆς Νεαπόλεως ἡ ὁποία διέρχεται δυσκόλους οἰκονομικὰς συνθήκας λόγῳ τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν τῆς σημερινῆς καταστάσεως. Ἀντιλαμβάνομαι ἐπίσης τὴν ἐπείγουσαν ἀνάγκην ἀσφαλτοστρώσεως τῶν ὁδῶν αὐτῶν. Βεβαίως ἡ δαπάνη ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τοῦ Δήμου Λευκωσίας ὅστις, ἐν τούτοις, ἐδήλωσεν ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ καταβάλῃ τὴν δαπάνην αὐτήν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Κυβέρνησις, ἡ ὁποία ὡς συνήθως πράττει προθύμως προκειμένου περὶ τοῦ Δήμου Λευκωσίας, ἔρχεται ἀρωγὸς καὶ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ζητεῖ ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ἐγκρίνῃ τὸ ποσὸν τῶν £13.904 ὡς χορηγίαν πρὸς τὸν Δῆμον Λευκωσίας.

Δὲν ἐνίσταμαι εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ καὶ θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου. Ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω τὰ ἑξῆς :

Ἐπειδὴ πολὺ συχνὰ ἡ Βουλὴ αὐτὴ καλεῖται νὰ ἐγκρίνῃ δαπάνας πολλάκις δεκάδων χιλιάδων λιρῶν ὡς χορηγίαν δι' ἔργα ἐξωραϊσμοῦ, ἀσφαλτοστρώσεως, κ.λ.π., περιοχῶν τοῦ Δήμου Λευκωσίας, θεωρῶ καθῆκον μου νὰ καλέσω τὴν Κυβέρνησιν ὅπως ἐπιδεικνύῃ τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἄλλους Δήμους οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἀντιμετωπίζουν πολλὰς οἰκονομικὰς δυσκολίας. Εἰδικῶς ἀναφέρομαι εἰς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ καὶ λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι σχεδὸν οὐδεμιᾶς ἰδιαιτέρας μερίμνης τυγχάνει ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον διατίθεται ὡς χορηγία πρὸς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ εἶναι μηδαμινὸν καὶ ἀνάξιον λόγου ἐν συγκρίσει μὲ τὸ τί διατίθεται διὰ τὸν Δῆμον Λευκωσίας. Ὑποβάλλω ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἐπεκτείνῃ τὸ ἐνδιαφέρον της εἰς τοὺς Δήμους τῶν ἄλλων πόλεων οἱ ὁποῖοι ἐπίσης ἀντιμετωπίζουν συνεχῶς καὶ μεγαλύτερα οἰκονομικὰ προβλήματα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Πέτρος Σπυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τόσον ἡ Ἔκθεσις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος ὅσον καὶ ἡ Εἰσηγητικὴ Ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, δίδουν μίαν ἀδρομερῆ μὲν ἀλλὰ χαρακτηριστικὴν εἰκόνα ποὺ ἐπικρατεῖ εἰς Νεάπολιν προκειμένου νὰ ἐπεξηγήσουν εἰς τὴν Βουλὴν τοὺς λόγους—τοὺς ἀναποτρέπτους λόγους—ποὺ καθιστοῦν ἐπιτακτικὴν τὴν ἀνάγκην ὑπερψηφίσεως τοῦ ἀνὰ χεῖρας Ὑπ' ἀρ. 12 Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1966. Ἀναφέρει, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐπὶ λέξει ἡ Ἔκθεσις τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἑξῆς : «Ἡ ἀσφάλτωσις τῶν ὁδῶν τῆς περιοχῆς τῆς Νεαπόλεως ἀποτελεῖ μὲν ὑποχρέωσιν τοῦ Δήμου Λευκωσίας διότι ἡ ὡς ἄνω περιοχὴ εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν δημοτικῶν ὁρίων Λευκωσίας, ἀλλ' ἐν τούτοις λόγῳ τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ὁδῶν αὐτῶν, τῆς δεινῆς καταστάσεως τῶν κατοίκων, καὶ ἐν γένει τῶν ἐξαιρετικῶν συνθηκῶν τῆς τοιαύτης περιοχῆς ἐπιβάλλεται ἡ ἔγκρισις τῆς ἐν λόγῳ χορηγίας πρὸς τὸν Δῆμον Λευκωσίας».

Ὑπεγράμμισα τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διὰ νὰ τονίσω καὶ ἐγὼ τὴν ἀνάγκην ἐπιδείξεως πρὸς τὴν περιοχὴν αὐτὴν ἀπὸ μέρους μας ἰδιάζοντος ἐνδιαφέροντος. Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν καὶ μόνος καὶ μὲ ἄλλους συναδέλφους τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας νὰ διαπιστώσω ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὴν πράγματι πλήρη ἐξαθλίωσιν ποὺ ἐπέφερεν ἡ Τουρκικὴ ἀνταρσία εἰς τὴν ἐν λόγῳ συνοικίαν καὶ τὴν περιοχήν, δι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ τονίσω ὅτι ἡ ὑπερψήφισις τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν καὶ οὐσιώδη ἐθνικὴν ἀνάγκην. Ἡ ὁμόφωνος ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπως ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν νὰ ἐξεύρῃ τὰς ἀπαιτουμένας πιστώσεις, ἐν ἀνάγκῃ διὰ νομοθεσίας Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἀντικατοπτρίζει τὴν διάθεσιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πρωταρχικῶν ἀναγκῶν τῆς περιοχῆς, δι' αὐτὸ καὶ ἐχαιρετίσθη μὲ εἰλικρινῆ αἰσθήματα ἀνακουφίσεως ἐκ μέρους τῶν κατοίκων της. Μὲ τὰ ἴδια ἀκριβῶς αἰσθήματα χαιρετίζομεν καὶ ἡμεῖς σήμερον τὴν ἐν λόγῳ ἐνέργειαν, πιστεύοντες ὅτι αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς συστηματικῆς προσπαθείας ἀντικρύσεως μερικῶν τοὐλάχιστον—ἂν ὄχι ὅλων—τῶν βασικῶν αἰτημάτων τῶν κατοίκων.

'Από τὰ αἰτήματα αὐτά, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ ὑπογραμμίσω ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα δὲν προνοεῖται δαπάνη ἐκ μέρους μας ἀλλὰ ἡ ἐκδήλωσις τῆς ἠθικῆς μας συμπαραστάσεως, ἡ ὁποία, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, θὰ ἐρμηνευθῇ—ὡς εἶναι καὶ ὁ ἀντικειμενικὸς ἄλλωστε σκοπός μας, κράτους, στρατοῦ καὶ λαοῦ—ὅτι ὄχι μόνον δὲν θὰ ὑποχωρήσωμεν οὔτε κατὰ μίαν ἴντσαν ἀπὸ τὰ ἐδάφη μας, ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ ἐξαλείψωμεν καὶ τὰς ἑστίας τῆς τελευταίας Τουρκικῆς ἀνταρσίας. Καὶ τὰ αἰτήματα αὐτά, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι νὰ ὁλοκληρωθῇ, πρῶτον, ἡ ἐπανεγκατάστασις τῶν διακοσίων περίπου ὑπαλλήλων τῆς 'Αρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου—ΣΥΤΑ—εἰς τὰ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Βότση Νεαπόλεως ἰδιόκτητα γραφεῖα της. Πρὸς τούτοις χαιρετίζομεν καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν ἐπανεγκατάστασιν 20 περίπου ὑπαλλήλων τῆς 'Αρχῆς, ἐλπίζοντες ὅτι συντόμως καὶ οἱ ὑπόλοιποι συνάδελφοί των θὰ τοὺς μιμηθοῦν εἰς τὴν προσφοράν των αὐτήν, δεδομένου ἀσφαλῶς ὅτι θὰ ληφθοῦν ἔστω καὶ ἐμμέσως τὰ κατάλληλα μέτρα ἀσφαλείας. Δεύτερον, θὰ πρέπει νὰ ἐπαναλειτουργήσουν αἱ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νίκου Νικολαΐδη Νεαπόλεως ἀποθῆκαι τῆς Κεντρικῆς Συνεργατικῆς Τραπέζης, καὶ τρίτον, νὰ ἐπαναμεταφερθῇ τιμῆμα τοὐλάχιστον τῶν ὑπηρεσιῶν ἐκδόσεως ἀδειῶν τροχοφόρων αὐτοκινήτων ὀχημάτων εἰς τὴν περιοχὴν Νεαπόλεως—Κωνσταντίας.

Τὴν 18ην 'Οκτωβρίου 1965, μετὰ ἀπὸ προηγηθεῖσαν δημοσιογραφικὴν διάσκεψιν, εἴχομεν τὴν εὐκαιρίαν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἀπέναντι ἀκριβῶς τῶν Γραφείων τῆς ΣΥΤΑ, τὸ ἐργοστάσιον ὑφαντουργίας τοῦ κυρίου Παπαδοπούλου μετὰ ἀπὸ βραχυτάτην διακοπὴν 15 μόλις ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀνταρσίας, ἐπανέλαβε καὶ ἐξακολουθεῖ ἔκτοτε καθημερινῶς ἀνελλιπῶς τὰς ἐργασίας του μὲ γυναικεῖον—ὑπογραμμίζω τὴν λέξιν—ἐργατικὸν προσωπικὸν ἐκ 200 περίπου ἐργατριῶν, ἐνῷ ἄλλα ἐργοστάσια βάμβακος καὶ ἀποθῆκαι ἐρίου καὶ συσκευασίας ξηρῶν καρπῶν, ὄπισθεν τῶν Γραφείων τῆς 'Αρχῆς, λειτουργοῦν ἀνελλιπῶς ἀπὸ τοῦ 'Ιανουαρίου τοῦ 1964 μὲ 40 ἕως 50 ἐργατρίας.

Θέλομεν, ὡς ἐκ τούτου, νὰ πιστεύωμεν ὅτι συντόμως θὰ γίνουν αἱ ἀναγκαῖαι διευθετήσεις ὥστε καὶ οἱ ὑπάλληλοι τῆς 'Αρχῆς νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὰς ἐργασίας των, ἀναζωογονοῦντες διὰ τῆς παρουσίας των ὁλόκληρον τὴν περιοχήν.

'Υποδεικνύομεν ὅτι αἱ ὑπηρεσίαι ἐκδόσεως ἀδειῶν τροχοφόρων ὀχημάτων δύνανται κάλλιστα νὰ στεγασθοῦν εἰς τὸ σύγχρονον καὶ εὐρύχωρον κτίριον τῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Νίκου Νικολαΐδη Νεαπόλεως ἀποθηκῶν τῆς Συνεργατικῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, ἐὰν τελικῶς αἱ ἀποθῆκαι δὲν ἀξιοποιηθοῦν ὑπὸ τῆς Τραπέζης, τὸ ὁποῖον κεῖται εἰς ἀπόστασιν ὀλιγωτέραν τῶν 200 μέτρων ἀπὸ τοῦ πλαγιοδρόμου Καϊμακλίου, ἔχει ἐμβαδὸν τριπλάσιον τοῦ παρὰ τὸν 'Ανεμόμυλον ἀνεπαρκοῦς εἰς χῶρον κτιρίου εἰς τὸ ὁποῖον στεγάζονται αἱ ὑπηρεσίαι τῆς ἐκδόσεως ἀδειῶν, προκαλοῦσαι πρόβλημα κυκλοφορίας, ἐνῷ πέριξ τοῦ κτιρίου τῶν ἐν λόγῳ ἀποθηκῶν εἰς Νεάπολιν ὑπάρχει χῶρος δι' ἄνετον κυκλοφορίαν καὶ στάθμευσιν 500 καὶ πλέον τροχοφόρων αὐτοκινήτων ὀχημάτων.

Συναφῆ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, αἰτήματα εἶναι ἡ ἀνάγκη ἠλεκτροφωτισμοῦ τῆς μοναδικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας ἡ ὁποία συνδέει τὰς περιοχὰς Τράχωνα, Κωνσταντίας καὶ Νεαπόλεως, ἤτοι τοῦ πλαγιοδρόμου Καϊμακλίου. 'Ως γνωστὸν ἡ ὁδικὴ αὐτὴ ἀρτηρία, μετὰ τὸν Βόρειον Πόλον Καϊμακλίου καὶ μέχρι τῆς διασταυρώσεώς της μὲ τὴν ὁδὸν Δαγκλῆ Νεαπόλεως, εἶναι σκοτεινὴ—δεδομένου ὅτι οἱ λαμπτῆρες της ἐθραύσθησαν κατὰ τὰς πρώτας ἡμέρας τῆς ἀνταρσίας διὰ λόγους συσκοτίσεως—πρᾶγμα ὅμως ὅπερ ἐκθέτει εἰς ἄμεσον κίνδυνον δυστυχημάτων, δοθέντος καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου παρατηρεῖται πυκνὴ κίνησις, ὅτε ἐπιστρέφουν εἰς τὰς περιοχάς των οἱ ἐργαζόμενοι εἰς Λευκωσίαν.

Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, μαζὺ μὲ τοὺς συναδέλφους Κόσιην καὶ Γιαμάκην νὰ μελετήσωμεν ἐπ' ἀρκετὸν τοὺς φακέλλους τῆς περιοχῆς, τοὺς ὁποίους εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ θέσῃ ἐνώπιόν μας ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς—κατόπιν προηγηθείσης μετ' αὐτοῦ μακρᾶς ἀνταλλαγῆς ἀπό-

ψεων πρὸς ἀναζωογόνησιν τῆς περιοχῆς— καθὼς καὶ τὰς ἀπαντήσεις ποὺ ἔδωσαν εἰς τὰς σχετικὰς ἐκκλήσεις του τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα. Πιστεύω ὅτι μερικαὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀπαντήσεων πρέπει νὰ ἀναθεωρηθοῦν, καταβαλλομένης— βάσει τῶν εἰσηγήσεων τοῦ ἐντίμου Προέδρου καὶ τῶν ὑπομνημάτων τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς περιοχῆς—νέας προσπαθείας διὰ νὰ ὑπερνικηθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι δυσκολίαι, ἔστω καὶ ἂν παρουσιάζωνται ὡς ἀνυπέρβλητοι ἐκ πρώτης ὄψεως. Ἤδη ἡ πρώτη εἰσήγησις τοῦ Προέδρου καὶ τῶν κατοίκων γίνεται διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πραγματικότης παρὰ τὰς ἐκφρασθείσας τότε ἐπιφυλάξεις.

Τελειώνων, κύριε Πρόεδρε, ἤθελα νὰ τονίσω ἐν συνόψει ὅτι ἀποτελεῖ θλιβερώτατον παράδειγμα ἡ μεταφορὰ ἡμικρατικῶν καὶ κρατικῶν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τὴν περιοχὴν τὴν ὁποίαν ἡ Τουρκικὴ τρομοκρατία καὶ ἡ πολιτικὴ ἡγεσία της ἐπεδίωξεν καὶ ἀποβλέπει νὰ ἴδῃ ἐγκαταλειπομένην ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν πληθυσμόν της. Ὅλη ἡ Κύπρος, ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος, πιστεύει ἀκραδάντως ὅτι ἡ πολιτική, ἡ ἐθνικὴ πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας—τῆς ὁποίας ἡγεῖται μία πανελλήνιος ἐθνικὴ φυσιογνωμία, ὁ Ἐθνάρχης Μακάριος—εἶναι ἡ πύκνωσις τῆς περιοχῆς καὶ οὐχὶ ἡ ἐρήμωσίς της ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας κατοίκους καὶ ἡ ὑποστήριξις καὶ οὐχὶ ἡ ἐξασθένησίς των.

Δι' αὐτὸ πιστεύομεν ὅτι καὶ ἐν προκειμένῳ θὰ ὑπάρξῃ ἀνάλογος κρατικὴ ἐνίσχυσις. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Προοιμίου καὶ τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου;

Τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £13,904 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—νομοθετικῆς φύσεως—εἶναι ὁ περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν Ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς Ἐπενδύσεις Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Μιχαλάκην Σαββίδην, Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΕΩΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΜΕΤΑΞΥ ΚΡΑΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΩΝ ΑΛΛΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1966.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ κύρωσις τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν Ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσεις πρὸς Ἐπενδύσεις ἡ ὁποία προπαρεσκευάσθη καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης Ἀνασυγκροτήσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

'Η κύρωσις τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ('Απόφ. ὑπ' ἀρ. 5331 καὶ ἡμερ. 20 'Ιανουαρίου 1966), ὑπεγράφη δὲ τὴν 9ην Μαρτίου 1966 ὑπὸ τοῦ εἰς 'Ηνωμένας Πολιτείας τῆς 'Αμερικῆς Πρέσβεως τῆς Δημοκρατίας.

Σκοπὸς τῆς Συμβάσεως εἶναι ἡ βελτίωσις τοῦ διεθνοῦς ἐπενδυτικοῦ κλίματος καὶ ἡ οὕτως ἐνθάρρυνσις τῆς εἰσροῆς ξένου κεφαλαίου εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας, τὸ ὁποῖον μεγάλως συμβάλλει εἰς τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν. 'Η Σύμβασις ἐπιδιώκει νὰ ἐπιτύχῃ τοῦτο διὰ τῆς δημιουργίας διευκολύνσεων ἐπὶ διεθνοῦς βάσεως πρὸς συμβιβασμὸν καὶ διαιτησίαν ἐπὶ διαφορῶν αἱ ὁποῖαι ἠθελον ἐγερθῆ ἐπὶ ἀλλοδαπῶν ἐπενδύσεων. 'Η προσφυγὴ εἰς τὰς διευκολύνσεις αὐτὰς εἶναι ἐθελοντικὴ καὶ οὐχὶ ὑποχρεωτική, ὑποχρεωτικὸς ὅμως καθίσταται ὁ σεβασμὸς πρὸς τὴν σύστασιν τῶν συμβιβαστῶν καθὼς καὶ ἡ συμμόρφωσις πρὸς πᾶσαν διαιτητικὴν ἀπόφασιν, ἅπαξ καὶ ἀποφασισθῇ ἢ ἔχει προσυμφωνηθῆ ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν ἡ χρῆσις τῶν ἐν λόγῳ διευκολύνσεων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπικύρωσιν τῆς Συμβάσεως διὰ τῆς εἰς νόμον ψηφίσεως τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης 'Ανασυγκροτήσεως καὶ 'Αναπτύξεως προπαρεσκευάσθη, ἐνεκρίθη καὶ κατετέθη εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Τραπέζης, κατὰ τὴν 18ην Μαρτίου 1965, Σύμβασις περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν "Αλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς 'Επενδύσεις.

Καὶ ἐπειδὴ δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀριθμὸν 5331 καὶ ἡμερομηνίαν 20ὴν 'Ιανουαρίου 1966, ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία προσχωρήσῃ εἰς τὴν ἐν λόγῳ Σύμβασιν καὶ ὑπογράψῃ ταύτην συμφώνως πρὸς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 67 ταύτης :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερμηνεία. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις Συμβάσεως. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν Ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς Ἐπενδύσεις Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἡ ὑπόλοιπος Νομοθετικὴ Ἐργασία θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς δεδομένου ὅτι ἀκόμη τὰ Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐξακολουθοῦν νὰ μελετῶνται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ δύο Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα μόλις τώρα κατετέθησαν προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Καὶ εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς : «Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τῶν Κυπρίων Ἀγγλίας καὶ περιστολῆς τοῦ ἀφελληνιστικοῦ ρεύματος».

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ ἐπιθυμία τόσον τοῦ ἐγγράψαντος ὅσον καὶ ἄλλων Βουλευτῶν εἶναι ὅπως δοθῇ περαιτέρω καιρὸς πρὸς καλυτέραν μελέτην καὶ ἐπαφὴν μὲ διάφορα Ὑπουργεῖα πρὸς συλλογὴν ὑλικοῦ, καὶ ἑπομένως προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὸ θέμα τοῦτο διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐκτὸς ἐὰν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχῃ ἄλλο τι νὰ παρατηρήσῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπειδὴ ὡρισμένοι συνάδελφοι ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ὁμιλήσουν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, κύριε Πρόεδρε, ἀφοῦ συλλέξουν περισσότερα στοιχεῖα, εἰσηγοῦμαι καὶ ἐγὼ ὅπως ἀναβληθῇ τὸ θέμα διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπομένως τὸ θέμα θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Δευτέραν, 31ην λήγοντος, μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966.

(6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1966.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ : «Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τῶν Κυπρίων Ἀγγλίας καὶ περιστολῆς τοῦ ἀφελληνιστικοῦ ρεύματος».

Ὥρα ὁρίζεται ἡ 3.30 μ.μ.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς 12ης καὶ 20ῆς ὀγδόου ἔχω ὑποβάλει δύο ἐρωτήσεις εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

12 καὶ 20 ποίου μηνός ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

12ης καὶ 20ῆς ὀγδόου. 12ην καὶ 20ὴν Αὐγούστου καὶ οὐδεμία ἀπάντησις ἐλήφθη. Παρακαλῶ ὅπως μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐγγράψω θέμα ἐπὶ τῶν ἐρωτήσεων εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἔχει ληφθῇ ἀπάντησις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸ ἔντιμον Μέλος ἐὰν μποροῦσε νὰ δώσῃ μίαν συνοπτικὴν περιγραφὴν τῶν θεμάτων.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Αἱ ἐρωτήσεις ἀφοροῦν τὴν ἀποστολὴν συγκεκροτημένου τμήματος στρατοῦ εἰς ξένην ἐπικράτειαν πρὸς ἐκπαίδευσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀμφότεραι αἱ ἐρωτήσεις ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα τὸ ὁποῖον προτίθεται νὰ ἐγγράψῃ ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης προκύπτει ἐκ τῶν δύο αὐτῶν ἐρωτήσεων, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ θέσω εἰς τὴν προσεχῆ ἡμερησίαν διάταξιν ἀμέσως κατόπιν ἀπὸ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤδη ἦτο ἐγγεγραμμένον δηλ. τὸ ὁποῖον εἶχεν ἐγγράψει προηγουμένως ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μπορῶ νὰ διατυπώσω τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσω ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν, ἡ μὴ ἐπιδειχθεῖσα μέριμνα πρὸς τοὺς ἄνδρας τοῦ Τμήματος τούτου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης καὶ τὰ προκύψαντα δυσάρεστα γεγονότα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸ ἔντιμον Μέλος νὰ διατυπώσῃ τὸ θέμα του κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος δὲν προδικάζει, δὲν ἐκφράζει ἀπόψεις, δηλαδὴ ἤδη τὸ ἔχετε διατυπώσει κατὰ τέτοιον τρόπον ποὺ ἐξεφράσατε ἀπόψεις, ἐνῷ συνήθως ἐπιτρέπεται ἡ ἐγγραφὴ ἀλλὰ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος δὲν προδικάζει τὰς ἀπόψεις σας. Ἑπομένως ἐὰν μπορούσατε νὰ τροποποιήσετε κατά τι τὴν ἐγγραφήν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ὑπάρχῃ ἐκ τῶν προτέρων ἐκπεφρασμένη γνώμη εἰς τὸν τίτλον τοῦ θέματος θὰ σᾶς ἤμην ὑπόχρεως.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ ζητηθὲν θέμα περιλαμβάνεται ἐντὸς τῶν ἐρωτήσεων, ἐν τούτοις εἶμαι πρόθυμος νὰ ἀποδεχθῶ τὴν πρώτην παράγραφον, δηλαδὴ «ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν.»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν εἰσηγοῦμαι ὅτι δὲν δικαιοῦσθε νὰ τὸ ἐγγράψετε καὶ τὸ δεύτερον μέρος ἀλλὰ ἐκφράζοντες γνώμην ἀπὸ τώρα περὶ μὴ λήψεως μέτρων προστασίας, προδικάζετε τὸ θέμα. Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα μὲ πλήρη ἐλευθερίαν νὰ ἐγγράψετε τὸ θέμα χωρὶς νὰ προδικάζετε ἢ νὰ ἐκφράζετε ἀπόψεις.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δι' ἐμὲ δὲν ἔχει σημασίαν ὁ τίτλος τοῦ θέματος ἀλλὰ ἡ οὐσία τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πολὺ ὡραῖα. Ὥστε τὸ θέμα ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ὡς τὸ διετύπωσε.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Κατόπιν μακρᾶς παραδόσεως τοῦ Σώματος τούτου οἱ Βουλευταὶ ἐγγράφουν θέμα πρὸς συζήτησιν εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουν λάβει ἀπάντησιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ ἢ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν ἔχουν λάβει ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν παρὰ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Τὴν παράδοσιν αὐτὴν γνωρίζω καὶ δέχομαι. Ἡ φύσις ὅμως τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐγείρῃ πιθανῶς θέμα δυσμενῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους εἰς περίπτωσιν συζητήσεως.

Δὲν θὰ προβῶ εἰς καμμίαν δήλωσιν εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Θὰ ἤθελα προηγουμένως νὰ συζητήσω τὸ θέμα τοῦτο μὲ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ὁμάδα καὶ μὲ τὸν Ὑπουργὸν καὶ νὰ ἐκθέσω τὰς ἀπόψεις μου πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος.

Ἤθελα ἁπλῶς νὰ ἀναφέρω αὐτὰ διὰ νὰ μὴ θεωρηθῇ ἡ σιωπή μου ὡς συγκατάθεσις εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου ἐνώπιον τοῦ Σώματος, λόγῳ τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων τὰς ὁποίας μπορεῖ νὰ ἔχῃ.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης κάτι θέλει νὰ πῇ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Οὐδὲν πρόκειται νὰ γίνῃ γνωστὸν περισσότερον τῶν ὅσων ἔχουν ἤδη γίνει γνωστὰ διὰ τοῦ τύπου, ὅσον ἀφορᾷ δηλαδὴ τὴν ἀνακοίνωσιν στρατιωτικοῦ περιεχομένου, ἀλλ' ἀφοῦ μοῦ δίδει τὴν εὐκαιρίαν ὁ ἔντιμος κ. Λέλλος Δημητριάδης ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, παρακαλῶ ἀπὸ μέρους μου ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης παρευρεθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος καὶ εἰ δυνατὸν λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ παράκλησίς σας βεβαίως ἐφ' ὅσον γίνεται δημοσίᾳ θὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει δικαίωμα νὰ προσέλθῃ, ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ μὴ προσέλθῃ.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης δὲν ἐνέστη εἰς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος ἀλλὰ θὰ συσκεφθῇ μετὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος τῆς ὁποίας ἡγεῖται καὶ βεβαίως ἐὰν ἐγερθῇ ζήτημα συζητήσεως τοῦ θέματος, λόγῳ τῆς φύσεώς του, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἐπαφίεται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσῃ.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράκλησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ διὰ τὴν πρόσκλησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, δὲν ἔχω νὰ παρατηρήσω τίποτε, ἁπλῶς λέγω ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δὲν μπορεῖ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν. Ἁπλῶς δύναται νὰ παραστῇ καὶ νὰ προβῇ εἰς δηλώσεις, δὲν εἶναι Μέλος τοῦ Σώματος αὐτοῦ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα ἐξηντλήθη, διότι ἤδη τὸ θέμα ἐνεγράφη. Ὅλαι αἱ ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι θὰ ἐκφρασθοῦν, θὰ ἐκφρασθοῦν κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς συζητήσεως, ἐκτὸς ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ οἱαδήποτε εἰσήγησις ὑπὸ οἱουδήποτε Βουλευτοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος. Ἡ περαιτέρω συζήτησις νομίζω ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ οἱονδήποτε σκοπόν. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἀντίθετος ἄποψις θὰ ἤθελα νὰ τὴν ἀκούσω.

Ὁ κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Χριστοδουλίδην νὰ περιμένῃ ἀκόμη ὀλίγας ἡμέρας προτοῦ ἐγγράψῃ τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, διότι πολὺ φοβοῦμαι ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν πιθανὸν νὰ ἐγερθοῦν θέματα καὶ νὰ ἀνακοινωθοῦν σημεῖα τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι δυσάρεστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα, κ. Γιαμάκη, ἔχει ἤδη ἐγγραφῇ καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἐναπόκειται εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην καὶ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ καθορίσῃ τὰ τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς καὶ τὰς λεπτομερείας εἰς τρόπον ὥστε νὰ συνάδῃ ἡ συζήτησις πρὸς τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Ὁ κ. Γιαμάκης.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Καὶ ἀκόμη καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι Κυπριακὰ στρατεύματα ἐξεπαιδεύθησαν εἰς ξένην χώραν, νομίζω ὅτι δὲν ἔγινεν ἐπισήμως γνωστὸν καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἐὰν συζητηθῇ ἐπισήμως καὶ περιέλθῃ εἰς τὴν δημοσιότητα....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οὐδὲν γνωρίζομεν περὶ τοῦ θέματος καὶ θὰ ἤθελα νὰ θέσω τέρμα εἰς τὴν συζήτησιν. Τὸ θέμα ἔχει ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, τὴν 31ην λήγοντος καὶ ὥραν 3.30 μ.μ.

(Ὥρα λήξεως 7.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἔκτασις ἀρδευσίμου γῆς ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου Γερμασόγειας—Κυβερνητικὸς παρεμβατισμὸς πρὸς ἔλεγχον τῶν ἐνοικίων γεωργικῶν γαιῶν μὴ ἀνηκουσῶν εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ ἐφαρμογὴ πολιτικῆς ἵνα περιέλθῃ ἡ γῆ εἰς τοὺς καλλιεργητάς της—Θέμα ἀρδεύσεως τῶν φυτειῶν σουλτανίνης εἰς τὰ χωρία Λάνια, Δωρὸς Μονάγρι—Σχέδιον διακλαδώσεως τοῦ ὕδατος τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων, κ.λ.π.).
2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1965, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου, Χαμπῆς Μιχαηλίδης, Χ. Χατζηχάρος, Π. Στυλιανοῦ, Λέλλος Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 12) τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Αἰμ. Φράγκος, Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυρώσεως τῆς Συμβάσεως περὶ Διευθετήσεως Διαφορῶν μεταξὺ Κρατῶν καὶ Πολιτῶν ἄλλων Κρατῶν ἐν σχέσει πρὸς ἐπενδύσεις Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
6. Συζήτησις ὡς πρὸς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν.».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ι'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 31ης ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.35 μ.μ.)

(Ἀρ. 7)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων—Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Ἰουνίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει καὶ ἐν Κύπρῳ στεγαστικὸν πρόβλημα λόγῳ τῆς παρατηρουμένης ἀπὸ ἐτῶν σταθερᾶς ζητήσεως στέγης καὶ παρὰ τῶν ξένων ἐν Κύπρῳ στρατευμάτων—πρᾶγμα ποὺ ὡδήγησεν εἰς μερικὰς πόλεις, ὡς τὴν Λεμεσὸν π.χ., εἰς δυσθεώρητον ὕψος τὰ καταβαλλόμενα ἐνοίκια—ποία προοπτικὴ διαγράφεται δημιουργίας καὶ ἐν Κύπρῳ ἡμικρατικῶν ἢ ἰδιωτικῶν Ὀργανισμῶν κατὰ τὸ πρότυπον τῶν οἰκοδομικῶν ἑταιρειῶν (Building Societies) τοῦ ἐξωτερικοῦ, δεδομένου ὅτι εἰς τοιοῦτος ὀργανισμός :

(α) συντελεῖ εἰς ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος,

(β) συμβάλλει εἰς τὴν οὐσιαστικὴν μείωσιν τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου, γνωστοῦ ὄντος ὅτι τὸ ¼ ἢ τὸ 1/3 πολλάκις τοῦ μισθοῦ τῶν ἐργαζομένων διοχετεύεται πρὸς τὴν καταβολὴν ἐνοικίου,

(γ) ὑποβοηθεῖ τὴν προσπάθειαν καταπολεμήσεως τοῦ ἀνεργιακοῦ προβλήματος, δεδομένου ὅτι θὰ ὑπάρξουν προοπτικαὶ ἀνεγέρσεως καλυτέρων ἰδιοκτήτων ἐπὶ ἐνοικιαγορᾷ κατοικιῶν, καὶ

(δ) ἐκ τῆς διαθέσεως, διὰ τῆς ἀξιοποιήσεως ὡς οἰκοπέδων, δεκάδων χιλιάδων στρεμμάτων χαλίτικης γῆς, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ

τὰ πρῶτα ἔτη ἡ διαφορὰ ἢ μέρος τῆς διαφορᾶς τοῦ καταβληθησομένου ὑψηλοτέρου τόκου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐπένδυσιν τοῦ ἀρχικοῦ κεφαλαίου τοῦ ὀργανισμοῦ.»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Επὶ τοῦ παρόντος δὲν ὑφίσταται ἐν Κύπρῳ νομοθεσία διέπουσα τὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας Οἰκοδομικῶν 'Εταιρειῶν (Building Societies). Τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀναγνωρίζον τὴν ἀνάγκην θεσπίσεως τοιαύτης νομοθεσίας, μελετᾷ, ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης, τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως καὶ ἄλλων ἐνδιαφερομένων μερῶν, τὴν κατάρτισιν εἰδικῆς πρὸς τοῦτο νομοθεσίας κατὰ τὸ πρότυπον τῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν λειτουργούντων ὁμωνύμων ὀργανισμῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966.

«'Ο δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος, Δερύνεια μὲ τὴν 'Αμμόχωστο εἶναι ἕνας βασικὸς δρόμος. Μέσον τοῦ δρόμου αὐτοῦ μεταφέρονται χιλιάδες τόννοι πατατῶν καὶ ἄλλων ἀγροτικῶν προϊόντων στὴν 'Αμμόχωστο.

'Ο ἴδιος δρόμος συνδέει τὴν 'Αμμόχωστο μὲ τὴν Λάρνακα μέσῳ τῆς Δεκέλειας. 'Η κατάσταση ὅμως αὐτοῦ τοῦ δρόμου, παρ' ὅλο ποὺ ἀσφαλτοστρώθηκε πρὶν 4 χρόνια δὲν εἶναι καὶ τόσον καλή. Εἶναι ἀρκετὰ στενός, πρᾶγμα ποὺ δυσκολεύει τὲς μεταφορές, ἰδιαίτερα τὴν ἐποχὴ τῆν ἐξαγωγῆς τῶν πατατῶν.

Γιὰ τὴν διόρθωση καὶ τὸ πλάτεμα τοῦ δρόμου ἔχουν γίνει διαβήματα πρὸς τὴν Κυβέρνηση ἀπὸ μέρους τῶν κοινοτήτων Ξυλοφάγου, Λιοπετρίου, Φρενάρου καὶ Δερύνειας.

Λόγῳ τῆς σοβαρᾶς σημασίας ποὺ ἔχει αὐτὸς ὁ δρόμος γιὰ τὴν οἰκονομία μας μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ 'Υπουργεῖα Συγκοινωνιῶν καὶ 'Εσωτερικῶν ἂν ὑπάρχουν σχέδια γιὰ τὴ διόρθωση καὶ τὸ πλάτεμα του μέσα στὴν προσεχῆ περίοδο;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Σεπτεμβρίου 1966, καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η περαιτέρω βελτίωσις καὶ ἀνάπτυξις τῆς ὁδοῦ ἥτις συνδέει τὰ χωρία Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος καὶ Δερύνεια μετὰ τῆς πόλεως 'Αμμοχώστου, μελετᾶται ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου 5ετοῦς Προγράμματος 'Αναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην 'Οκτωβρίου 1966.

«'Η Πάφος λόγῳ τῆς ἀπομεμακρυσμένης της ἀποστάσεως ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν καὶ τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως ἰδιωτῶν εἰδικῶν ἰατρῶν ἔχει περισσοτέραν ἀνάγκην ἐπαρκοῦς ἐπανδρώσεως τοῦ 'Επαρχιακοῦ της Νοσοκομείου μὲ εἰδικὸν ἰατρικὸν προσωπικὸν ὡς ἐπίσης καὶ μὲ ἐργαστήρια καὶ ἄλλον ἐξοπλισμὸν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἀναγκῶν της.

'Ως γνωστὸν τὸ Νοσοκομεῖον Πάφου διαθέτει ἐπὶ τοῦ παρόντος μονίμως ἕνα μόνον εἰδικὸν ἰατρόν, χειροῦργον, ὡς ἐπίσης καὶ τρεῖς παθολόγους ἐξ' ὧν ὁ εἷς εἶναι ὁ 'Επαρχιακὸς 'Ιατρός, οἵτινες μετ' ἀπαραμίλλου ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως

πρὸς τὸ καθῆκον προσφέρουν τὰς ἀόκνους ὑπηρεσίας των πρὸς τὸ κοινόν. Τὸ προσωπικὸν τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι ἀρκετὸν διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἀνάγκας μιᾶς μεγάλης Ἐπαρχίας ὡς ἡ Πάφος.

Δι' αὐτὸ χρειάζεται ἄμεσος ἀντιμετώπισις τῶν προβλημάτων τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου.

Ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Νοσοκομείου Πάφου μὲ εἰδικὸν ἰατρικὸν προσωπικὸν καὶ ἐξοπλίσῃ τοῦτο καταλλήλως πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν διαρκῶς αὐξανομένων ἀπαιτήσεων μιᾶς πολυπληθοῦς καὶ ἀπομεμακρυσμένης Ἐπαρχίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ὀκτωβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«1. Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας ἔχει προγραμματίσει τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Νοσοκομείου Πάφου δι' ἑνὸς ἐπιπροσθέτου ἰατροῦ ἀναισθησιολόγου ὁ ὁποῖος θὰ ἐκτελῇ προσθέτως καὶ καθήκοντα γενικῆς ἰατρικῆς.

2. Τὸ Ὑπουργεῖον ἔχει ἐπίσης προγραμματίσει τὴν τοποθέτησιν δευτέρου ἰατροῦ εἰς Πόλιν (Χρυσοχοῦς) καθὼς καὶ ἰατροῦ εἰς τὴν κενὴν ἕδραν τοῦ Ἀγροτικοῦ Ὑγειονομικοῦ Κέντρου Κελοκεδάρων.

3. Ἐλπίζεται ὅτι περὶ τὰ τέλη τοῦ ἔτους θὰ ἀρχίσῃ λειτουργίαν ἐν τῷ Νοσοκομείῳ Πάφου πλήρως ἐπηνδρωμένον καὶ ἐξωπλισμένον Μικροβιολογικὸν Ἐργαστήριον.

4. Ἡ πλήρωσις τῶν κενῶν τούτων θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπολύτως ἐκ τῆς ὑπάρξεως καὶ προθυμίας καταλλήλων ὑποψηφίων διὰ διορισμόν. Εἰς πρόσφατον δημοσίευσιν τοῦ Ὑπουργείου περὶ ὑπάρξεως τριῶν κενῶν θέσεων μόνον εἷς ἰατρὸς ὑπέβαλεν αἴτησιν. Ἀνάλογος ἔλλειψις παρουσιάζεται καὶ διὰ τὴν περίπτωσιν εἰδικευμένου προσωπικοῦ διὰ τὰ ἐργαστήρια. Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἀποστείλει πρὸ καιροῦ ὑποτρόφους εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς μετεκπαίδευσιν, εἷς δὲ τούτων συμπληρώνει τὴν ἐκπαίδευσίν του προσεχῶς.

5. Τὸ Ὑπουργεῖον τέλος ἔχει προτείνει πρὸς ἔγκρισιν καὶ περίληψιν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967, ἐπιπροσθέτων κονδυλίων διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ Νοσοκομειακοῦ συγκροτήματος Πάφου. Θεωρῶ ὑποχρέωσίν μου νὰ προσθέσω ὅτι λόγῳ ἐξαιρέτου ἀφοσιώσεως ὁλοκλήρου τοῦ ὑπηρετοῦντος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Πάφου προσωπικοῦ, τὸ Νοσοκομεῖον ἐξυπηρετεῖ ἱκανοποιητικώτατα τὰς ἀνάγκας τῆς Ἐπαρχίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Πρὸ τετραετίας ἀπεφασίσθη ἡ ἀσφαλτόστρωσις μιᾶς βασικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας τῆς Ἐπαρχίας Πάφου ἥτις ὁδηγεῖ πρὸς τὰ χωρία Κάθηκας, Πάνω Ἀρόδες, Ἴννια, Δρούσιαν, Κρήτου Τέρραν καὶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς τὴν κεντρικὴν ὁδὸν πρὸς Πόλιν παρὰ τὴν Χρυσοχοῦν, καὶ ἤδη μέρος τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ ἔχει ἀσφαλτωθῇ ἐνῷ κατὰ τὸ 1966 δὲν προεβλέφθη ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ Ἀναπτύξεως ἡ συνέχισις τοῦ ἔργου διὰ τῆς ψηφίσεως χρηματικοῦ πρὸς τοῦτο ποσοῦ.

Ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς ἐξυπηρετεῖ μεγάλα παραγωγικὰ χωρία μὲ διαρκῆ τροχαίαν κίνησιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς ἐλήφθη σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὅταν πρὸ τετραετίας ἀπεφασίσθη τὸ ὅλον ἔργον.

Παρακαλῶ ὅπως μὲ πληροφορήσετε κατὰ πόσον ἡ ἀσφάλτωσις τῆς προαναφερομένης ὁδοῦ θὰ συνεχισθῇ κατὰ τὸ 1967 καὶ κατὰ πόσον θὰ ἐπισπευσθῇ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου, γινομένης πρὸς τοῦτο προβλέψεως ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ Ἀναπτύξεως διὰ τῆς διαθέσεως ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ ποσοῦ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο ἐντὸς τοῦ 1967».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν 'Οκτωβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«Πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅπως συμπληρωθῇ ἡ βελτίωσις τῆς 'Οδοῦ Στρουμπίου—Κάθηκα—'Αρόδων—Χρυσοχοῦς.

Μέχρι σήμερον ἔχει βελτιωθῇ ὁλόκληρον τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ τὸ εὑρισκόμενον μεταξὺ τῶν χωρίων Στρουμπὶ—Κάθηκας, Κάθηκας—"Ανω 'Αρόδες, "Ανω 'Αρόδες—Κάτω 'Αρόδες καὶ "Ινια—Δρούσια, ἀπομένει δὲ πρὸς συμπλήρωσιν τὸ τμῆμα τὸ διερχόμενον διὰ τοῦ Τουρκικοῦ χωρίου Κάτω 'Αρόδες καθὼς ἐπίσης καὶ τὸ τμῆμα μεταξὺ Δρούσιας—Κεντρικῆς ὁδοῦ Κτήματος—Πόλεως παρὰ τὸ χωρίον Χρυσοχοῦ.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαγγελθῇ ἀπὸ τοῦδε τὸ ἀκριβὲς ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ ἐντὸς τοῦ 1967 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ὁδοῦ ταύτης. Τοῦτο θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τοῦ συνολικοῦ ὕψους τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως τοῦ 1967 καὶ τοῦ βαθμοῦ προτεραιότητος τοῦ ἔργου τούτου ἐντὸς τοῦ εὐρυτέρου πλαισίου τοῦ καταρτιζομένου δευτέρου 5ετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς 'Αναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην 'Οκτωβρίου 1966.

«'Ο Νόμος περὶ Ταμείου Προνοίας δι' ἀποζημιώσεις πρὸς γεωργούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀγοράσει μετοχὰς τοῦ Σχεδίου ἀποζημιώσεως κατὰ τῆς χαλάζης, σκωριάσεως καὶ ἄλλων θεομηνιῶν, δὲν καλύπτει ὡρισμένον εἶδος σκωριάσεως, καὶ ἐὰν αὐτὸ συμβαίνῃ, ποῖον εἶδος εἶναι τοῦτο, καὶ πῶς ὀνομάζεται;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι πολλαὶ καθηγήτριαι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμεναι καὶ μετὰ τὸ 57ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, σκοπεύει μήπως τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ προβῇ εἰς τροποποίησιν τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας (10 τοῦ 1963) εἰς τρόπον ὥστε καὶ αἱ καθηγήτριαι νὰ δικαιοῦνται μετὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος νὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμεναι μέχρι καὶ τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἄρρενας συναδέλφους των;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος Παλαικύθρου—Κυθραίας, μήκους 3 μόνον μιλίων, ἐξυπηρετεῖ τέσσαρα βασικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας, ἤτοι Κυθραίαν, Νέον Χωρίον, Τραχώνι καὶ Παλαίκυθρον, καὶ ἐν ὄψει τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ συμπεριελήφθη ἤδη εἰς τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι ἤδη θεμελιωμένος καὶ ἀρκετὰ εὐρύς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ σταδιακῆς, ἔστω, (λόγῳ τῶν σημερινῶν δυσκολιῶν) ἀσφαλτοστρώσεως καὶ τῆς ἐν λόγῳ ζωτικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας.»

'Η ἀνάγνωσις τῶν 'Ερωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν "Εκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου «'Ο περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμος ('Αρ. 7) τοῦ 1966».

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 13) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην 'Οκτωβρίου 1966.

Σκοποὶ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων, ἀναγκαίων—

(α) δι' ἐπιστροφὰς εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ καὶ φόρου καταναλώσεως ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους, καὶ

(β) δι' ἐπιστροφὰς δασμῶν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Τελωνείων διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

'Η ὁλικὴ ἐπιπρόσθετος δαπάνη ἀνέρχεται εἰς £160,000 καὶ κατέστη ἀναγκαία διότι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἀκριβὴς πρόβλεψις τῶν ἀναγκαίων ποσῶν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν καθ' ὅσον ταῦτα βασίζονται καθ' ὁλοκληρίαν ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς δέον νὰ γίνωνται ἐπιστροφαὶ εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων εἰς δικαιοῦχα πρόσωπα βάσει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

'Επειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ποσοῦ £12,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον ἄνευ ἐνστάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 13) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 7) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Ὀκτωβρίου 1966.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ διάθεσις ποσοῦ £12,000 ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀσφάλτωσιν τῆς ὁδοῦ Πεντάγυιας—Καλοῦ Χωρίου τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Μαραθάσαν καὶ ἀποτελούσης μέρος τοῦ μείζονος σχεδίου βελτιώσεως τῆς ὁδοῦ Ξεροῦ—Προδρόμου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰς ἐν τῇ Εἰσηγητικῇ Ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐμπεριεχομένας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £160.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία, ὑπάρχουν καὶ ἄλλα θέματα, καὶ πρῶτον «ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966». Δυστυχῶς τὸ θέμα αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι μόλις σήμερον ἐκυκλοφόρησεν ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμον τοῦ 1966, τὸν περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμον τοῦ 1966 καὶ τὸν περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμον τοῦ 1966, τὰ Νομοσχέδια αὐτὰ μελετῶνται ἀκόμη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι προτίθενται νὰ ἀκούσουν τὰς ἀπόψεις καὶ ἐνδιαφερομένων ἐξωκοινοβουλευτικῶν σωμάτων καὶ προσώπων, καὶ ἐπομένως καὶ τὰ θέματα αὐτὰ θὰ ἀναβληθοῦν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ καταθέσῃ Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

(2) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ἐστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ.8) τοῦ 1966 ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὑπάρχει τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψαν οἱ κ.κ. Πέτρος Στυλιανοῦ καὶ Νῖκος Κόσιης καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τῶν Κυπρίων Ἀγγλίας καὶ περιστολῆς τοῦ ἀφελληνιστικοῦ ρεύματος».

Δύο εἶναι οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐνέγραψαν τὸ θέμα. Ποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμιλήσῃ πρῶτος;

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κ. Προεδρεύων, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι. Ἔχει πλέον καταστῆ συνείδησις σ' ὅλους καὶ εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἀλλαχοῦ ὅτι ἡ παιδεία ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον καὶ τὴν ἀσφαλῆ βάσιν τοῦ μέλλοντος ἑνὸς λαοῦ.

Γνωρίζομεν ὅλοι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ ἰδική μας τοὐλάχιστον Κυβέρνησις λαμβάνει διὰ τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν καλυτέραν καὶ ὑγιῆ ἐκπαίδευσιν τῶν νέων μας καὶ ἐπιδοκιμάζομεν τὰ μέτρα ταῦτα καὶ ἐπιμένομεν ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦτο, διότι τὸ ἄξίωμα τὸ ὁποῖον ἐπικρατεῖ πλέον παντοῦ «ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ τὴν καλυτέραν καὶ ἀποδοτικωτέραν ἐπένδυσιν δι' ἕνα λαόν» ἔγινε κοινὴ πεποίθησίς μας. Ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀρχὴν ὁρμῶμαι διὰ νὰ χαρακτηρίσω ὡς ἐθνικὸν ἁμάρτημα τὴν συνεχιζομένην ἀδιαφορίαν μας διὰ τὴν θλιβερὰν κατάστασιν ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν τέκνων τῶν Ἑλληνοκυπρίων.

Ἀπετόλμησα τὸν χαρακτηρισμὸν αὐτὸν διότι ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ἀπὸ προσωπικὰς διαπιστώσεις τὴν ἐπικρατοῦσαν διὰ τὸ θέμα τοῦτο κατάστασιν. Τὸ μέγεθος τῆς συντελουμένης κάθε μέρα τραγωδίας μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς ὅταν ἀναλογισθῇ ὅτι σήμερα ζοῦν εἰς τὴν Ἀγγλίαν πέραν τῶν 120.000 Ἑλληνοκυπρίων, δηλαδὴ περίπου τὸ ¼ τοῦ ὁλικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου. Τὰ τέκνα τῶν συμπατριωτῶν μας αὐτῶν ποὺ ἀριθμοῦν ἀρκετὰς χιλιάδας, εὑρισκόμενα εἰς ξένον περι-

βάλλον, ἀγνοοῦν τὴν γλῶσσαν τῶν πατέρων των, τὰ ἤθη καὶ τὰ ἔθιμα, τὸν πολιτισμὸν καὶ τὴν ἰδιαιτέραν των πατρίδα καὶ μεταβάλλονται σιγὰ σιγὰ εἰς ξένους πρὸς κάθε τι τὸ Ἑλληνικόν.

Ἀπεύχομαι τὸν ἀφελληνισμόν των. Δὲν δύναμαι ὅμως παρὰ νὰ προβλέψω, καὶ κάθε λογικὸς ἄνθρωπος θὰ συμφωνήσῃ μαζί μου, ὅτι τοῦτο θὰ ἐπέλθῃ ἀναπόφευκτα ἐὰν δὲν ἐπιδειχθῇ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδιαφέρον, ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐκδηλωθῇ διὰ πράξεων καὶ ὀρθῶν ἐνεργειῶν καὶ οὐχὶ διὰ λόγων.

Δὲν εἶναι βεβαίως εὔκολος οὔτε καὶ ἐφικτὴ ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος ἡ λύσις ἑνὸς προβλήματος τόσον σημαντικοῦ ἀλλὰ καὶ δυσκόλου ἐξ ἴσου.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἀντὶ τῆς ὠργανωμένης καὶ καθολικῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως ὑπάρχουν ἐλάχιστα κατ' ἐπιεικῆ χαρακτηρισμὸν σχολεῖα τὰ ὁποῖα ἐδημιούργησαν εἰς διαφόρους συνοικίας τοῦ Λονδίνου καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς χώρας ἡ ὀρθόδοξος ἐκκλησία καὶ διάφοροι ἄλλοι κυπριακοὶ παράγοντες.

Ὡς διδακτήρια χρησιμοποιοῦνται ἐκκλησιαστικοὶ χῶροι, τὸ δὲ διδακτικὸν προσωπικὸν ἐπιστρατεύεται μεταξὺ τῶν Κυπρίων φοιτητῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι σπουδάζουν ἐκεῖ, συνταξιούχων διδασκάλων καὶ ἄλλων.

Εἶναι βέβαια ἀξιέπαινοι τόσον ἡ ἐκκλησία ὅσον καὶ οἱ παράγοντες αὐτοὶ ἐφ' ὅσον ἀπὸ τὸ μηδὲν καὶ μὲ τὴν ἰδικήν τους πρωτοβουλίαν ἐδημιούργησαν ὅ,τι ὑπάρχει σήμερα εἰς τὸν τομέα αὐτόν. Ἡ κατάστασις ὅμως αὐτή, πλημμελὴς καὶ ἐλλιπής, οὐδόλως πρέπει νὰ μᾶς ἱκανοποιῇ ἀσφαλῶς δὲ οὔτε καὶ νὰ μᾶς ἀφήσῃ ἡσύχους.

Δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἁπλοῦν οὔτε κἂν ἄμοιρον μόχθου καὶ οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων. Ἰσχυρίζομαι ὅμως ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἐνδιαφερθῶμεν, ὅτι ἀξίζει νὰ ἐνδιαφερθῶμεν, οἱαιδήποτε οἰκονομικαὶ ἐπιβαρύνσεις θὰ εἶναι μικραὶ ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ ὅσα ἡ Κύπρος λαμβάνει ἀπὸ τὰ ξενητεμένα αὐτὰ παιδιά της. Ἀλλὰ παραμένει καὶ τὸ θέμα τὸ καθαρῶς ἐθνικόν. Οἱ Κύπριοι τῆς Ἀγγλίας ἀποτελοῦν μίαν ζωντανὴν Ἑλληνικὴν Κύπρον εἰς τὴν καρδίαν τῆς χώρας αὐτῆς καὶ θὰ ἦτο ἔγκλημα νὰ ἀπολέσωμεν τὴν πολύτιμον αὐτὴν Ἑλληνικὴν Κύπρον. Περαίνω μὲ τὴν προσδοκίαν ὅτι ἡ Κυβέρνησις καὶ ἰδιαιτέρως τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ προβοῦν ἀμέσως καὶ ἐμπράκτως εἰς τὰς δεούσας ἐνεργείας ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα τοῦτο. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἄλλος ὁμιλητής;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ θέμα τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ 120.000 συμπατριωτῶν μας, ποὺ θὰ περιστείλῃ ἀποφασιστικῶς τὴν τρομερὴν ἀφελληνιστικὴν τάσιν τοῦ κοσμοπολιτικοῦ περιβάλλοντος εἰς τὸ ὁποῖον διαβιοῦν καὶ κινοῦνται, εἶναι τεράστιον.

Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατέχομεν—προερχόμενα κυρίως ἀπὸ δημοσιογραφικὰς πηγάς, διότι ἐπίσημα ἐλλείπουν—εἰς τὰ 30 ἀπογευματινὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα τῆς Ἀγγλίας φοιτοῦν μόνον 3.000 Κυπρίων μαθητῶν ἐνῶ μία τεραστία ἄλλη δύναμις 20 ἕως 25.000 Κυπρίων μαθητῶν δὲν ἐκμανθάνει τὴν μητρικήν της γλῶσσαν. Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ τὰ ἤδη λειτουργοῦντα σχολεῖα δὲν χαρακτηρίζονται οὔτε διὰ τὸ κατάλληλον διδακτικὸν προσωπικόν των, οὔτε διὰ τὴν ὁμοιομορφίαν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ των προγράμματος. Ἀναφέρεται, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι εἰς τὴν πρώτην τάξιν τοῦ Δημοτικοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ συμφοιτοῦν παιδιὰ ἡλικίας 6 μέχρι 15 ἐτῶν, καὶ ἄλλα μὲν ἐξ αὐτῶν γνωρίζουν καὶ ὁμιλοῦν τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐνῶ ἄλλα τὴν ἀγνοοῦν πλήρως.

Τὸ ἴδιον δυστυχῶς φαινόμενον συμβαίνει καὶ εἰς τὰς λοιπὰς τάξεις τῶν σχολείων τούτων. Ἐξ ἄλλου, οἱ εἰς αὐτὰ διδάσκοντες, καὶ δὴ οἱ διευθυνταί των,

προέρχονται ἀπὸ τοὺς ἱερατικοὺς προϊσταμένους τῶν ἐν Ἀγγλίᾳ Κοινοτήτων, διερωτῶμαι ὅμως καὶ ἐγὼ ἐὰν οὗτοι—παρὰ τὸν ἐξαίρετον ζῆλον καὶ τὴν δραστηριότητά των—διαθέτουν τὰ συναφῆ πρὸς τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον προσόντα καὶ τὴν ἀπαιτουμένην ἐμπειρίαν. Τὸ γεγονὸς ὡσαύτως ὅτι αἱ αἴθουσαι διδασκαλίας τῶν οὕτως ὑποτυπωδῶς λειτουργουσῶν αὐτῶν σχολῶν εἶναι αἴθουσαι προσωρινῶς ἐνοικιαζόμεναι, εἴτε οἱ ἴδιοι οἱ ναοί, ἐπαυξάνει τὰς δυσχερείας καὶ τὰς ἄλλας δυσκολίας ποὺ ἔχουν ἤδη προαναφερθῆ καθὼς καὶ τὰ δυσεπίλυτα οἰκονομικὰ προβλήματα.

Τὸ παρατηρούμενον φαινόμενον ὅμως ὅτι, παρὰ τὰς ἀτελείας καὶ τὰς ἐλλείψεις τῶν σχολείων τούτων, ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτώντων εἰς αὐτὰ μαθητῶν συνεχῶς ἐπαυξάνεται ὡς καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι συνεστήθη ἐν Ἀγγλίᾳ κεντρικὸν ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον ὡς καὶ μόλις προσφάτως διδασκαλικὸς σύνδεσμος, πείθουν ὅτι οἱ ἐν Ἀγγλίᾳ ὁμογενεῖς συναισθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ἀντιδράσουν, ἔστω καὶ ἀποσπασματικῶς—ὡς ἐξ ἐνστίκτου—ἔστω καὶ μόνοι, κατὰ τῆς τρομερᾶς ἀφελληνιστικῆς χοάνης εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς ἐκ τῆς βιοπάλης, ἀναγκαστικῶς εὑρέθησαν. Συναφεῖς πληροφορίαι φέρουν τὸν ἐν Μεγάλῃ Βρεττανίᾳ Ὕπατον Ἀρμοστὴν κ. Ἀσιώτην νὰ ἔχῃ ἐπισημάνει τὸ πρόβλημα, ἢ μᾶλλον τὴν τραγωδίαν, καὶ κινούμενον μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Θυατείρων πρὸς ἀντιμετώπισίν του.

Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ ἐκ μέρους μας σοβαρὰ καὶ ὑπεύθυνος ἀντίκρυσις τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ ἡ κατάστρωσις, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς συσταθησομένης ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ὑπάτης ἐν Λονδίνῳ Ἀρμοστείας ὁριστικῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς, ἀναλόγου προγράμματος. Πρὸς τοῦτο θὰ πρέπει νὰ συσταθῇ καὶ ἐν Κύπρῳ εἰδικὴ ἐπιτροπὴ ἐξ ἐκπροσώπων τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν καὶ Παιδείας, πλαισιουμένη ἐὰν εἶναι δυνατὸν τοῦτο καὶ ὑπὸ ἐκπροσώπων τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἀγγλίας νὰ προσεγγίσουν τὸ πρόβλημα εἰς τὴν οὐσίαν του καὶ νὰ τὸ ἀντιμετωπίσουν. Πρὸς τοῦτο θὰ πρέπει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἐγκρίνῃ τὴν σύστασιν τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ παράσχῃ οἱανδήποτε δυνατὴν διευκόλυνσιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Κάτι παρόμοιον, ὡς γνωστόν, υἱοθετήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἰσηγήσει τοῦ Σώματος τούτου, καὶ εἰς τὸ θέμα τῆς παροχῆς διευκολύνσεως πρὸς τὸ στράτευμα μὲ τὰ γνωστὰ ἤδη λαμπρὰ ἀποτελέσματα.

Ἡ διάθεσις ἐνισχύσεως τῆς ἐν λόγῳ προσπαθείας ἐνυπάρχει καὶ ἀσφαλῶς ἡ ἔφεσις θὰ πολλαπλασιασθῇ εὐθὺς ὡς γίνῃ σαφὲς ὅτι ἡ προσπάθεια δὲν θὰ παραμείνῃ εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν θεωρητικῶν εἰσηγήσεων. Ἤδη ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος προσέφερεν ὡς πρώτην δόσιν ποσὸν £3.000, ἐνῶ ἀσφαλῶς ἐκ παραλλήλου ἡ Κυπριακὴ Ἐκκλησία καὶ αἱ Μοναὶ θὰ θελήσουν, ὡς πιστεύω—εὐθὺς ὡς ὑπάρξῃ, ἐπαναλαμβάνω, συντονισμὸς καὶ προγραμματισμὸς—νὰ προσφέρουν πολλαπλασίως περισσότερα.

Ἐξ ἄλλου, δύναμαι ν' ἀναφέρω ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ὅτι ἡ Διεύθυνσις τοῦ γνωστοῦ σοβαροῦ ἐργοληπτικοῦ οἴκου τῆς πρωτευούσης Ἰωάννου & Παρασκευαΐδη μοῦ ἀνεκοίνωσεν εἰς προσφάτους μετ' αὐτῆς συναντήσεις ὅτι εὐχαρίστως ἀναλαμβάνει τὴν ἐκτέλεσιν σχεδίων Ἑλληνικῶν σχολείων εἰς Ἀγγλίαν ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων ἐργοληπτικῶν ἑταιρειῶν ἐγγεγραμμένων εἰς Μ. Βρεττανίαν εἰς τιμὰς κατωτέρας ἀκόμη καὶ τοῦ κόστους. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ οἶκος ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἵδρυσιν Ἑλληνικοῦ Γυμνασίου διὰ τὴν μικρὰν Ἑλληνικὴν Κοινότητα τῆς Βεγγάζης τὸ ὁποῖον ἤδη λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. Ὡσαύτως ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, μετὰ τοῦ ὁποίου εἴχομεν προσφάτως μετὰ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κόσιη συνάντησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἐξεδήλωσε τὴν διάθεσίν του διὰ πλήρη ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀνελαμβάνετο ἁρμοδίως σχετικὴ σοβαρὰ προσπάθεια. Ἄλλωστε τοῦτο διαφαίνεται εἰς τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν ποὺ ἔδωσεν εἰς σχετικήν μας ἐρώτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερείας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, προκαταλαμβάνων τὸ ἔργον τῶν ἁρμοδίων ποὺ ἐνδεχομένως θὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ θέμα-

τος, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως εἰς τὰ πρῶτα βήματά των,—τονίζω τὰς λέξεις «εἰς τὰ πρῶτα βήματά των»—τὰ οὕτω ἀναδιοργανούμενα σχολεῖα παρέχουν ἁπλῶς μαθήματα Ἑλληνικῆς γλώσσης, Ἑλληνικῆς ἱστορίας, πατριδογνωσίας, ἐπεκτεινομένης καὶ καλυπτούσης τὴν γεωγραφίαν Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, μαθήματα δηλονότι ποὺ ἔχουν καὶ περιεχόμενον ἀλλὰ καὶ ἑλκύουν τοὺς μαθητάς, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται πλέον ἀπρόσκοπτος καὶ πλέον ἐφικτὴ ἡ ἐμπέδωσις τῆς γλώσσης. Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν θὰ ἠδύνατο ἀσφαλῶς νὰ συμβάλῃ καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας διὰ τῆς δωρεὰν ἐκχωρήσεως ἀριθμοῦ διδασκάλων—ἀποστελλομένων ἰδίως νέων καὶ δὴ ἀδιορίστων—ὡς καὶ νέων, ἀδιορίστων, θεολόγων τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν δυναμένων νὰ διδάξουν ὡρισμένα μαθήματα.

Εἶναι περιττὸν νομίζω νὰ τονισθῇ ἡ ἀνάγκη συνεργασίας τῶν Κυβερνήσεων Κύπρου καὶ Ἑλλάδος ἐπὶ τοῦ τόσον ζωτικοῦ τούτου διὰ τὸν ἀπόδημον Ἑλληνισμὸν προβλήματος. Ἡ οὕτω τυχὸν συσταθησομένη Ἐπιτροπὴ θὰ πρέπει νὰ συνεργασθῇ ἐν προκειμένῳ στενῶς μετὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μετὰ τοῦ ὁποίου νὰ ἐπεξεργασθῇ βασικὰς λεπτομερείας τοῦ προγράμματος καὶ νὰ συζητήσῃ μετὰ τῆς Μητρικῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐλευθέρας πατρίδος περαιτέρω τρόπους ἠθικῆς καὶ ὑλικῆς ἐνισχύσεως τῆς προσπαθείας.

Αὐτὰ ἐν συνόψει καὶ εἰς γενικὰς γραμμὰς ἤθελα νὰ τονίσω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, χωρὶς νὰ θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς λεπτομερείας, πιστεύων ὅτι τόσον ἡ Νομοθετικὴ ὅσον καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ θελήσουν καὶ ἐν προκειμένῳ νὰ φανοῦν ἀντάξιαι τοῦ μεγέθους τοῦ ἐθνικοῦ ρόλου ποὺ καλοῦνται νὰ διαδραματίσουν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι σοβαρώτατον. Εἰς Βρεττανίαν, ὡς γνωστόν, διαβιοῦν ἄνω τῶν 100.000 Κυπρίων. Οἱ συμπατριῶται μας εἰς Βρεττανίαν διεδραμάτισαν καὶ θὰ συνεχίσουν διαδραματίζοντες σοβαρώτατον ρόλον εἰς τὴν διαφώτισιν σχετικὰ μὲ τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Καθῆκον μας εἶναι νὰ τοὺς βοηθήσωμεν νὰ ἀναπτύξουν ἔτι περισσότερον αὐτὸν τὸν ρόλον.

Ἀφ' ἑτέρου ἡ διδασκαλία τῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὰ σχολεῖα εἶναι ἀδιαμφισβητήτου σημασίας ὄχι μόνον ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐθνικῆς συνειδήσεως καὶ τοῦ ἐθνικοῦ πολιτισμοῦ ἀλλὰ καὶ ἀπὸ καθαρῶς ἐκπαιδευτικοὺς καὶ παιδαγωγικοὺς λόγους.

Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχει ἡ διδασκαλία τῆς μητρικῆς γλώσσης διὰ παιδία ποὺ ζοῦν εἰς ξενόγλωσσον περιβάλλον, διότι ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς πλευρᾶς προστίθενται καὶ οἰκογενειακὰ προβλήματα. Τὸ παιδὶ τῶν ἐργαζομένων Κυπρίων ποὺ βρίσκεται καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν εἰς Ἀγγλικὸν νηπιαγωγεῖον καὶ σχολεῖον, μὲ τὴν παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου θὰ δυσκολεύεται νὰ συνεννοῆται μὲ τοὺς γονεῖς του εἰς τὴν μητρικήν του γλῶσσαν καὶ θὰ ἀποξενώνεται ἀπὸ τὴν οἰκογένειάν του καὶ τὴν ἐθνικήν του παράδοσιν, πρᾶγμα ποὺ δυνατὸν νὰ ἔχῃ σοβαρὰς ψυχικὰς καὶ ἠθικὰς συνεπείας διὰ τὸ παιδί.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ δὲν εἶναι νέον. Ἀντεμετωπίσθη πολλὰς φορὰς εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἐθνικῶν μειονοτήτων καὶ μεταναστῶν εἰς πολλὰς χώρας. Καὶ εἰς τὴν Κύπρον ἀκόμη ἔχομεν τὸ παράδειγμα τῆς Ἀρμενικῆς μειονότητος ποὺ ἔλυσε μὲ ἕνα τρόπον αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τὰ Ἑλληνικὰ σχολεῖα εἰς τὴν Ρουμανίαν καὶ Αἴγυπτον εἰς παλαιότερον χρόνον εἶναι ἓν ἀκόμη παράδειγμα.

Εἰς τὸ ζήτημα αὐτὸ ἐκτὸς ἀπὸ τὰς δύο ἄκρως ἀντιθέτους λύσεις ποὺ πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν, δηλαδὴ τοῦ πλήρους ἀποχωρισμοῦ τῶν σχολείων τῆς παροικίας ἢ

ἀφ' ἑτέρου τῆς φοιτήσεως μόνον εἰς ξενόγλωσσα σχολεῖα, δυνατὸν νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἄλλος δρόμος πρακτικὸς καὶ εὐλύγιστος ὁ ὁποῖος ἀξίζει νὰ προσεχθῇ. Τῆς ἐνσωματώσεως τὰ τῆς διδασκαλίας τῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκονται κατόπιν συνεννοήσεως καὶ συνεργασίας μὲ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀρχὰς τῆς χώρας.

Ἡ ὀρθὴ λύσις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος δύναται νὰ ἐξευρεθῇ ἀφοῦ ζυγισθοῦν ὅλαι αἱ δυνατότητες ποὺ παρέχει ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος εἰς τὴν ἐν λόγῳ χώραν, αἱ δυνατότητες τῆς παροικίας καὶ ὁ παράγων τῆς ὑλικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἐνισχύσεως ποὺ θὰ δώσῃ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία.

Ἡ δημοτικὴ καὶ μέση ἐκπαίδευσις εἰς Ἀγγλίαν παρέχεται :

(α) Ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι εἶναι σώματα ποὺ ἐκλέγονται τοπικὰ εἰς κάθε δῆμον.

(β) Ὑπὸ τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων ποὺ ἱδρύονται ἀπὸ διάφορα σώματα ἀλλὰ συντηροῦνται καὶ ἐλέγχονται ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν, καὶ

(γ) Ὑπὸ ἀνεξαρτήτων ἰδιωτικῶν σχολείων.

Ἡ ἐνίσχυσις τῶν ἰδιωτικῶν σχολείων ποὺ συντηροῦνται ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν συνίσταται εἰς τὴν πληρωμὴν τῶν διδασκάλων, τὴν προμήθειαν βιβλίων καὶ ἐπίπλων, τὰ ἔξοδα συντηρήσεως τῶν κτιρίων, κ.λ.π.

Μὲ βάσιν αὐτὸ ἡ Κυπριακὴ παροικία τῆς Ἀγγλίας θὰ ἠδύνατο νὰ λύσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Κυπριοπούλων εἰς τὴν μητρικήν των γλῶσσαν διὰ τῶν ἀκολούθων τρόπων :

Διὰ τῆς δημιουργίας ἑνὸς ἢ περισσοτέρων Ἑλληνικῶν σχολείων ποὺ νὰ συντηροῦνται ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν παροικίαν καὶ τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν, εἰς τὰ ὁποῖα τὰ παιδιὰ νὰ λαμβάνουν πλήρη δημοτικὴν ἢ καὶ μέσην μόρφωσιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὡς κυρίαν γλῶσσαν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ὡς δευτερεύουσαν.

Λόγῳ τῶν μεγάλων δαπανῶν ποὺ ἀπαιτοῦνται ὁ ἀριθμὸς τοιούτων σχολείων θὰ ἦτο μικρὸς καὶ θὰ ἐκάλυπτε μόνον ἓν μικρὸν μέρος τῶν ἀναγκῶν τῆς παροικίας εἰς περιοχὰς ποὺ εἶναι συγκεντρωμένοι πολλοὶ Κύπριοι.

Τὰ σχολεῖα αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι ὑψηλοῦ ἐπιπέδου καὶ νὰ μὴ στεροῦνται τοῦ ἐπιπέδου μορφώσεως ἀπὸ τὰ σχολεῖα τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν διὰ νὰ πεισθοῦν οἱ γονεῖς νὰ τὰ προτιμοῦν καὶ διὰ νὰ μὴ μειονεκτοῦν τὰ παιδιὰ ποὺ ἀποφοιτῶντα θὰ συνεχίσουν τὴν ἐπαγγελματικὴν ἢ ἐπιστημονικήν των μόρφωσιν εἰς ἀνωτέρας σχολάς. Δι' αὐτὸ ἡ ἵδρυσις τοιούτων σχολείων πρέπει νὰ γίνῃ ἀφοῦ ἐξασφαλισθοῦν ὄχι μόνον τὰ οἰκονομικὰ μέσα ἀλλὰ καὶ τὸ κατάλληλον προσωπικὸν καθὼς καὶ ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ μέσα, δηλαδὴ κατάλληλα βιβλία, μελετημένον πρόγραμμα, κ.ἄ.

Ἡ δευτέρα δυνατότης εἶναι : Ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν ἡ δημιουργία χωριστῶν σχολείων ἢ τάξεων διὰ Κυπριόπουλα ποὺ θὰ συντηροῦνται ἀπὸ τὰς ἀρχὰς αὐτὰς καὶ θὰ ἔχουν ἓν πρόγραμμα ἐνιαίας ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἡ διδασκαλία 7 περίπου ὡρῶν Ἑλληνικῶν ἑβδομαδιαίως θὰ πρέπει νὰ θεωρῆται ἱκανοποιητική, ἐφ' ὅσον τὰ παιδιὰ θὰ ζοῦν εἰς ἑλληνικὸν οἰκογενειακὸν περιβάλλον καὶ θὰ φοιτοῦν εἰς Ἑλληνικὰ σχολεῖα.

Καὶ ὁ τύπος αὐτὸς τῶν σχολείων δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ μόνον εἰς περιοχὰς ποὺ ὑπάρχει μεγάλος ἀριθμὸς Κυπρίων ὥστε νὰ δύνανται νὰ σχηματισθοῦν τάξεις ἢ ὁλόκληρα σχολεῖα ἀπὸ Κυπριόπουλα.

Ἡ τρίτη δυνατότης ποὺ μπορεῖ νὰ χρησιμοποιηθῇ ὅπου ὑπάρχει ἀριθμὸς Κυπριοπούλων εἰς Ἀγγλικὰ σχολεῖα, εἶναι νὰ ὀργανωθοῦν ἐπιπροσθέτως πρὸς τὸ κανονικὸν Ἀγγλικὸν πρόγραμμα τοῦ σχολείου τάξεις Ἑλληνικῶν 5–7 ὥρας

ἑβδομαδιαίως. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἰδίως εἰς τὰς ἀνωτέρας τάξεις, ὑπάρχουν μαθήματα κατ' ἐπιλογὴν καὶ θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐνσωματωθοῦν τὰ Ἑλληνικὰ διὰ τὰ Κυπριόπουλα εἰς αὐτὸ τὸ σύστημα.

Ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ συστήματος εἶναι ἁπλῆ καὶ δὲν ἀπαιτεῖ παρὰ τὴν ἐξασφάλισιν ἑνὸς καταλλήλου διδασκάλου καὶ διδακτικῶν βιβλίων, ἀφοῦ βεβαίως ἐξασφαλισθῇ ἡ συγκατάθεσις τῶν τοπικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν.

Ἡ ἄμεσος ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ πρακτικοῦ συστήματος δὲν ἀποκλείει τὴν μελλοντικὴν ὀργάνωσιν τάξεων καὶ σχολείων διὰ τοῦ τρόπου ποὺ ἔχω ἀναφέρει ἐνωρίτερον. Ἀντιθέτως ἡ κτηθησομένη πεῖρα θὰ εἶναι πολύτιμος καὶ ἴσως ἀπαραίτητος δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν.

Τέλος ὑπάρχει ὁ τύπος τῶν νυκτερινῶν σχολείων ποὺ λειτουργοῦν σήμερον. Αὐτὰ μόνον ὡς μέτρον ἀνάγκης δύνανται νὰ γίνουν ἀποδεκτὰ ἐφ' ὅσον δὲν δύναται νὰ ἐνσωματωθῇ τὸ μάθημα τῆς μητρικῆς γλώσσης εἰς τὸ κανονικὸν σχολικὸν πρόγραμμα. Τὰ νυκτερινὰ σχολεῖα δύνανται νὰ διατηρηθοῦν ὡς μορφωτικὰ κέντρα δι' ἐνήλικας καὶ διὰ μαθητὰς ποὺ θὰ ἐξακολουθοῦν νὰ φοιτοῦν εἰς Ἀγγλικὰ σχολεῖα ποὺ δὲν ἔχουν τάξεις Ἑλληνικῶν.

Αὐταὶ εἶναι αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται νὰ ἀρχίσῃ νὰ ἀντιμετωπίζεται καὶ νὰ λυθῇ τελικῶς τὸ φλέγον αὐτὸ ζήτημα τῶν Κυπρίων εἰς τὴν Μ. Βρεττανίαν. Ὡρισμένα ὅμως μέτρα ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ἀμέσως.

Ἐπὶ παραδείγματι :

Εἰς τὴν Ὑπάτην Ἀρμοστείαν τοῦ Λονδίνου νὰ διορισθῇ εἰδικὸς διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μὲ ὀργανωτικὰς ἱκανότητας. Νὰ ὁρισθῇ μία ἐπιτροπὴ διὰ τὴν ὁλόπλευρον μελέτην τοῦ ζητήματος, ἐδῶ εἰς τὴν Κύπρον, ἀπὸ οἰκονομικῆς, τεχνικῆς, νομικῆς καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως, καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν νὰ συμμετέχουν ἀπαραιτήτως καὶ ἐκπρόσωποι τῶν Κυπρίων τῆς Ἀγγλίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ νὰ ὑποβάλῃ προκαταρκτικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐντὸς 6 μηνῶν καὶ νὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῆς μελέτης τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ σχεδίου εἰς τὰς λεπτομερείας του.

Νὰ ἐξασφαλισθοῦν διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ διὰ τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῶν σχολείων τῆς παροικίας.

Νὰ δοθῇ ἄμεσος οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ἀπὸ τὸ κράτος πρὸς τὰ σχολεῖα ποὺ ἤδη λειτουργοῦν.

Νὰ βοηθήσωμεν τοὺς συμπατριώτας μας καὶ εἰς τὸν πολιτιστικὸν τομέα διὰ τῆς ὀργανώσεως μορφωτικῶν διαλέξεων, ἀποστολῆς καλλιτεχνικῶν συγκροτημάτων, κ.λ.π.

Συζητοῦμεν σήμερον τὸ πρόβλημα τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας τῶν Κυπρίων τῆς Ἀγγλίας. Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἔχομεν Κυπριακὰς παροικίας καὶ εἰς ὡρισμένας ἄλλας χώρας, ὅπως π.χ. εἰς τὴν Αὐστραλίαν καὶ ἀλλοῦ. Δι' αὐτὸ καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως παραλλήλως πρὸς τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ λάβωμεν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας τῶν Κυπρίων εἰς Ἀγγλίαν μεριμνήσωμεν καὶ διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ ἐκπολιτιστικὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν καὶ αἱ Ἑλληνικαὶ Κυπριακαὶ παροικίαι ἄλλων χωρῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Οἱ συνάδελφοι Βουλευταὶ κ.κ. Νῖκος Κόσης καὶ Πέτρος Στυλιανοῦ ἐνέγραψαν πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν ἓν ζωτικῆς σημασίας θέμα ποὺ ἀφορᾷ τὴν ἐθνικὴν παιδείαν χιλιάδων Κυπρίων Ἑλληνοπαίδων ποὺ ζοῦν σήμερον εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν ὅπου ὡς μετανάσται ζοῦν οἱ γονεῖς των.

Πιστεύω ὡς ἐκ τούτου ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ ἡ Κυβέρνησις θὰ δώσουν τὴν δέουσαν σημασίαν εἰς τὸ θέμα τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐνέχει σοβαρὰν ἐθνικὴν σημασίαν. Πρὸς κατανόησιν τῆς σοβαρότητος καὶ ἐκτάσεως τοῦ θέματος, δύναμαι νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος ἐνεγράφησαν εἰς τὰ λειτουργοῦντα Ἑλληνικὰ ἀπογευματινὰ σχολεῖα τοῦ Λονδίνου περὶ τὰ 1,783 παιδιὰ καὶ διδάσκουν εἰς αὐτὰ 37 διδάσκαλοι. Ἀσφαλῶς ὅμως πρέπει νὰ ὑπάρχῃ περισσότερος ἀριθμὸς Κυπριοπαίδων ποὺ στεροῦνται ἐθνικῆς παιδείας καὶ ἀγωγῆς. Καὶ ἡ παρεχομένη σήμερον ἐθνικὴ παιδεία εἶναι περιωρισμένης μορφῆς καί, ὡς ἀνέφερον, προσφέρεται εἰς περιωρισμένον ἀριθμὸν παιδιῶν.

Ἐπικροτῶ τὰς ἐκτεθείσας ἀπόψεις ὑπὸ τῶν συναδέλφων Βουλευτῶν καὶ τονίζω ὅτι εἶναι καθῆκον ἐθνικὸν τῆς Κυβερνήσεως νὰ δώσῃ τὴν δέουσαν σημασίαν καὶ προσοχὴν εἰς τὸ ὅλον θέμα. Πρὸς τούτοις εἰσηγοῦμαι, ὡς πρῶτον μέτρον, ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἀποστείλῃ εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν εἰδικὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς ἐκεῖ Κυπριακῆς Ἀρμοστείας νὰ συλλέξουν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα πρὸς ἑτοιμασίαν μιᾶς μελέτης πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ὅλου θέματος.

Τοῦτο θὰ ἀποτελέσῃ τὸ πρῶτον θετικὸν καὶ πρακτικὸν βῆμα πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ θὰ θέσῃ τὰς βάσεις τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐνδιαφέροντος διὰ τὴν ἐθνικὴν παιδείαν τῶν Κυπρίων Ἑλληνοπαίδων.

Ἡ καλὴ καὶ προσεκτικὴ μελέτη ὅλων τῶν στοιχείων καὶ δεδομένων θὰ ὁδηγήσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὰ ληφθησόμενα μέτρα διὰ τὴν ὀρθὴν ἀντίκρυσιν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ ἐκπαιδευτικοῦ τούτου προβλήματος. Πρὸς τούτοις δέον νὰ προβλεφθῇ χρηματικὴ δαπάνη κατὰ τὸν προσεχῆ Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων συναδέλφων κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι πολὺ σοβαρὸν καὶ μεγάλης σημασίας, χρήζει δὲ εἰδικῆς μελέτης. Θὰ εἶναι δὲ πρὸς τιμὴν τῆς Βουλῆς αὐτῆς ἐὰν τὸ πρόβλημα τοῦτο λάβῃ τὴν ὁδὸν πρὸς αἰσίαν λύσιν του κατόπιν τῆς συζητήσεώς του εἰς τὴν Βουλήν. Ἐπιθυμῶ νὰ ἐλπίζω ὅτι τὸ ἀντιμετωπιζόμενον πρόβλημα θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ μελέτης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ ληφθοῦν τοιαῦται ἀποφάσεις καὶ μέτρα οὕτως ὥστε τοῦτο νὰ λυθῇ ἀποτελεσματικῶς.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι εἰς Μ. Βρεττανίαν διαβιοῦν σήμερον περὶ τοὺς 100.000 Ἑλληνοκύπριοι μετανάσται, δηλαδὴ περίπου τὸ 1/5 τοῦ Ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ τῆς Κύπρου. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ παρακολουθῇ πολὺ προσεκτικῶς τὸ θέμα τόσον τῆς στοιχειώδους ὅσον καὶ τῆς ἀνωτέρας Ἑλληνικῆς παιδείας τῶν τέκνων τῶν Κυπρίων μεταναστῶν. Προσωπικῶς εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπισκεφθῶ τὸ Λονδῖνον καὶ νὰ ἴδω προσωπικῶς τὴν κατάστασιν καὶ νὰ ἀκούσω ἀπὸ καλῶς ἐνημερωμένα πρόσωπα τὰ ὁποῖα κατέχουν ἐκπαιδευτικὴν πεῖραν λεπτομερείας περὶ τοῦ σοβαρωτάτου τούτου θέματος. Εἶδον ἐπίσης ἰδίοις ὄμμασιν Ἑλληνόπουλα ἡλικίας μεταξὺ τριῶν καὶ δώδεκα ἐτῶν τὰ ὁποῖα εἴτε δὲν ἠδύναντο νὰ ὁμιλήσουν τὴν Ἑλληνικήν, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ὡμίλουν ταύτην τὴν ὡμίλουν εἰς πολὺ πτωχὴν καὶ διεφθαρμένην γλῶσσαν.

Ἕνας ἄλλος σπουδαῖος παράγων ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει τὴν ἵδρυσιν Ἑλληνκῶν δημοτικῶν σχολείων καὶ γυμνασίων εἰς Μ. Βρεττανίαν εἶναι καὶ ἡ ἐθνικὴ καὶ θρησκευτικὴ διαπαιδαγώγησις. Τὸ παιδὶ ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας πρέπει νὰ σχηματίσῃ ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ νὰ λάβῃ τὴν ὀρθὴν ἑλληνοχριστιανικὴν διαπαιδαγώγησιν. Καὶ τοιαύτην μόρφωσιν καὶ συνείδησιν θὰ τὴν πάρῃ ἀπὸ τὸ σχο-

λεῖον. Παρ' ὅλον ὅτι μερικοὶ γονεῖς πληρώνουν σημαντικὰ ποσὰ δι' ἰδιαίτερα μαθήματα Ἑλληνικῆς εἰς τὰ τέκνα των νομίζω ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι ἀρκετόν, διότι δὲν εἶναι ἀρκετὸν ἕνας Ἑλληνόπαις νὰ ὁμιλῇ μόνον τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Εἶμαι δὲ βέβαιος ἀπὸ τὰς ἐπαφὰς τὰς ὁποίας εἶχα ὅτι αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ ἐν Μ. Βρεττανίᾳ θὰ βοηθήσουν μεγάλως εἰς τὴν προώθησιν καὶ λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου.

Παραλλήλως πρὸς τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ μελετηθῇ καὶ τὸ θέμα ἱδρύσεως ἑνὸς ἢ δύο Ἑλληνικῶν γυμνασίων ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τῆς Κυπριακῆς παροικίας ἐν Βρεττανίᾳ. Οἱ Κύπριοι εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ εἰς ἄλλας πόλεις τῆς Μ. Βρεττανίας κατοικοῦν εἰς εἰδικὰς περιοχὰς καὶ τοιουτοτρόπως δὲν βλέπω ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ ἵδρυσις Ἑλληνικῶν σχολείων εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς.

Εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν ὑπάρχουν καὶ ἀρκετοὶ Ἕλληνες προερχόμενοι ἀπὸ ἄλλας χώρας καὶ οἱ ὁποῖοι, εἶμαι βέβαιος, θὰ κάμουν χρῆσιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων. Ἀντιλαμβάνομαι πλήρως τὰς τυχὸν δυσκολίας τόσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅσον καὶ ἀπὸ ἄλλας πλευράς, τοῦτο ὅμως δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπογοητεύῃ. Οἱ Κύπριοι ἐν Μ. Βρεττανίᾳ εἶναι διατεθειμένοι νὰ συνεισφέρουν τὸ μέγιστον τῶν δυνάμεών των διὰ νὰ δώσουν εἰς τὰ τέκνα των Ἑλληνικὴν μόρφωσιν καὶ ἐθνικὴν συνείδησιν. Ἐὰν δὲν ἐνεργήσωμεν ἀποτελεσματικῶς θὰ ἀντιμετωπίσωμεν μίαν ἡμέραν μίαν οἰκτρὰν κατάστασιν καὶ θὰ βλέπωμεν Ἑλληνόπουλα νὰ μὴ γνωρίζουν οὔτε τὴν γλῶσσαν των οὔτε τὴν καταγωγήν των οὔτε καὶ τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν των.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ πρέπει νὰ ἀναθέσῃ εἰς τὴν ἐν Λονδίνῳ Κυπριακὴν Ὑπάτην Ἀρμοστείαν καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἐν ἀνάγκῃ δὲ καὶ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς, τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος καὶ τὴν κατάρτισιν ἐνδελεχοῦς ἐκθέσεως καὶ ὑποβολῆς ταύτης τόσον πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅσον καὶ πρὸς τὴν Βουλήν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ; Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ κ. Πρόεδρε, θέλω νὰ κάμω μίαν εἰσήγησιν ἀπὸ τῆς θέσεώς μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀπὸ τῆς θέσεώς σας ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ναί. Ἐν πρώτοις ἤθελα νὰ παρατηρήσω ἐν σχέσει μὲ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Γιαμάκη ὅτι οἱ ἐν Λονδίνῳ Κύπριοι δὲν ὁμιλοῦν διεφθαρμένην Ἑλληνικὴν ἀλλὰ παρεφθαρμένην.

Δεύτερον ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως θέσετε ἐνώπιον τοῦ Σώματος εἰσήγησιν ὅπως ἡ Βουλὴ ἀπευθύνῃ ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς σύστασιν Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐξ ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν καὶ ἐκπροσώπων τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς πρὸς μελέτην τοῦ θέματος ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἐκπροσώπων τοῦ κεντρικοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου Ἀγγλίας καὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ Ὑπάτης Ἀρμοστείας.

Αὐτὴ εἶναι μία εἰσήγησίς μου καὶ παρακαλῶ ὅπως ὑποβληθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος, οὕτως ὥστε νὰ ἀπευθυνθῇ ἔκκλησις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Οπως τὸ ἔντιμον Μέλος καλῶς ἐνθυμεῖται κατὰ τὴν περασμένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος ἐξελέγη ἡ 'Επιτροπὴ 'Επιλογῆς τῆς Βουλῆς. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει πλήρη ἐμπιστοσύνην εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Επιλογῆς καὶ θὰ ἀφήσῃ τὸ θέμα αὐτὸ νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν 'Επιτροπὴν αὐτὴν διὰ νὰ καταρτίσῃ τὴν 'Επιτροπὴν τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται διὰ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος.

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

'Η νέα εἰσήγησις τίθεται ὡς ἑξῆς :

'Η Βουλὴ νὰ ἀπευθύνῃ ἔκκλησιν πρὸς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν, οὕτως ὥστε νὰ συσταθῇ Εἰδικὴ 'Επιτροπὴ ἐξ ἐκπροσώπων τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας, τοῦ 'Υπουργείου 'Εξωτερικῶν καὶ ἐκπροσώπων τῆς 'Επιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Κεντρικοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, τοῦ ὑπάρχοντος ἐν 'Αγγλίᾳ, καὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ 'Υπάτης 'Αρμοστείας νὰ μελετήσῃ τὸ θέμα. Κάτι ἀνάλογον ἤδη ἐπετεύχθη καὶ μὲ τὴν 'Επιτροπὴν ἡ ὁποία ἐμελέτησε θέματα τοῦ στρατοῦ μὲ πολὺ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα. 'Εὰν καὶ αὐτὸ γίνῃ, νομίζω πὼς μπορεῖ νὰ φέρῃ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως τὰ πρακτικὰ αὐτὰ θὰ περιέλθουν εἰς γνῶσιν ὅλων τῶν 'Υπουργῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως. 'Αλλὰ ἐπανέρχομαι εἰς τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ θέμα αὐτὸ καὶ ἡ εἰσήγησίς σας μελετηθοῦν ἀπὸ τὴν 'Επιτροπὴν 'Επιλογῆς, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα διὰ νὰ ἐπιστήσῃ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων καὶ νὰ κάμῃ τὴν ἔκκλησιν τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖσθε πρὸς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν.

Νομίζω ὅτι ἡ εἰσήγησις αὐτὴ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὴ καὶ θὰ ἐπιλύσῃ τὸ πρόβλημα τὸ ὁποῖον σᾶς ἀπασχολεῖ μὲ ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὸν τρόπον.

'Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

'Επειδή, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ εἰσήγησις περὶ συστάσεως Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς οὐχὶ ἁπλῶς ἐκ Βουλευτῶν, εἶναι ἄποψις ἐκφρασθεῖσα ἀπὸ ὅλους τοὺς ὁμιλητὰς οἱ ὁποῖοι ὡμίλησαν ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αὐτὸ εἶναι ἓν σοβαρὸν μέτρον μὲ τὸ ὁποῖον θὰ μπορῇ νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ θέμα τοῦτο, παρακαλῶ ὅπως τὰ πρακτικὰ τῆς σημερινῆς συζητήσεως ἀποσταλοῦν εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας, οὕτως ὥστε νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του τὸ 'Υπουργεῖον τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία ἔγινε σήμερον καὶ τὰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Οπως εἶναι γνωστὸν τὰ πρακτικὰ ἑκάστης συνεδριάσεως στέλλονται εἰς ὅλα τὰ 'Υπουργεῖα. Εἰδικῶς ὅμως καὶ ἐν ὄψει τῆς συστάσεως ἡ ὁποία ἔγινεν ἀπὸ ὅλους τοὺς ὁμιλήσαντας, θὰ σταλῇ δι' ἰδιαιτέρας ἐπιστολῆς τὸ πρακτικὸν τῆς σημερινῆς συζητήσεως, οὕτως ὥστε τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ λάβῃ γνῶσιν τοῦ ὅλου ζητήματος καὶ νὰ ληφθοῦν τὰ δέοντα μέτρα.

'Η συζήτησις ἐπομένως ἐπὶ τοῦ παρόντος θέματος ἐτερματίσθη καὶ ἐρχόμεθα τώρα εἰς τὸ δεύτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

Τὸ θέμα εἶναι «'Η πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν».

Σχετικῶς πρὸς τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ ἀνακοινώσω πρὸς τοὺς ἐντίμους Βουλευτάς, ὅτι ἔλαβον ἐπιστολὴν ἐκ μέρους τοῦ κ. Γιωρκάτζη, Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης, τὴν ὁποίαν παρέδωσα εἰς χεῖρας τοῦ ἐντίμου Γραμματέως καὶ τὸν ὁποῖον παρακαλῶ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐν Λευκωσίᾳ τῇ 31ῃ Ὀκτωβρίου 1966.

Φίλε κ. Προεδρεύων,

Ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Κ. Χριστοδουλίδη ὑπ' ἀρ. Ζ. 9 καὶ Ζ. 10 διαβιβασθείσας εἰς ἐμὲ διὰ τῆς ἐπιστολῆς σας ὑπ' ἀρ. Ζ. 9 καὶ Ζ. 10 τῆς 16ης Σεπτεμβρίου 1966, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ προσέλθω εἰς τὴν Βουλὴν καὶ διὰ δηλώσεώς μου νὰ ἐνημερώσω τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν θεμάτων τῶν σχετιζομένων πρὸς τὰς ὡς ἄνω ἐρωτήσεις ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ διαρροὴ πληροφοριῶν αἵτινες, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἠδύναντο νὰ ἔχουν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις καὶ ἀπροβλέπτους συνεπείας ἐπὶ θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὴν ἄμυναν τοῦ κράτους.

Π. ΓΙΩΡΚΑΤΖΗΣ,
Ὑπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ ἔντιμα Μέλη θὰ εἶχαν τὴν εὔλογον ἐπιθυμίαν νὰ ἀκούσουν τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν νὰ προβῇ εἰς ὑπευθύνους δηλώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ρωτῶ τὸν κ. Προεδρεύοντα ἐὰν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου θέλῃ νὰ ἀποκλείσῃ τὴν σημερινὴν συζήτησιν τοῦ ἐγγραφέντος θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀπεναντίας θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην ὅτι ὄχι μόνον θὰ ἤθελα νὰ ὑποβοηθήσω τὴν συζήτησιν, ἀλλὰ καὶ ἐποικοδομητικῶς νὰ τὸ πράξω διὰ τῆς προσελεύσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ. Αὐτὸ τὸ δηλώνω ὡς Προεδρεύων. Ἐπαφίεται βεβαίως εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐκφράσῃ ἄλλας ἢ ἀντιθέτους ἀπόψεις.

Πρὶν σᾶς δώσω τὸν λόγον, κ. Χριστοδουλίδη, θὰ ἤθελα νὰ τελειώσω. Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸ ἔντιμον Μέλος ὅτι ὁ ἴδιος κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου τοῦ 1966 εἶπε τὰ ἀκόλουθα :

«Οὐδὲν πρόκειται νὰ γίνῃ γνωστὸν περισσότερον τῶν ὅσων ἔχουν ἤδη γίνει γνωστὰ διὰ τοῦ τύπου, ὅσον ἀφορᾷ δηλαδὴ τὴν ἀνακοίνωσιν στρατιωτικοῦ περιεχομένου, ἀλλ' ἀφοῦ μοῦ δίδει τὴν εὐκαιρίαν ὁ ἔντιμος κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, παρακαλῶ ἀπὸ μέρους μου ὅπως ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης παρευρεθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος καί, εἰ δυνατόν, λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν».

Καὶ ἀπήντησα :

«Ἡ παράκλησίς σας βεβαίως ἐφ' ὅσον γίνεται δημοσίᾳ θὰ περιέλθῃ εἰς γνῶσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ προσέλθῃ, ἔχει ἐπίσης τὸ δικαίωμα νὰ μὴ προσέλθῃ.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης δὲν ἐνέστη εἰς τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος ἀλλὰ θὰ συσκεφθῇ μετὰ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος τῆς ὁποίας ἡγεῖται καὶ βεβαίως ἐὰν ἐγερθῇ ζήτημα συζητήσεως τοῦ θέματος, λόγῳ τῆς φύσεώς του, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ἐπαφίεται εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφασίσῃ».

Ἐπανέρχομαι εἰς τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ὁ Ὑπουργὸς παραστῇ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν. Καὶ ἑπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης ὅτι ἡ πρόθεσίς μου εἶναι νὰ μὴ ἐπιτρέψω συζήτησιν πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τὴν πραγματικότητα. Τοὐναντίον ἡ Βουλὴ αὐτὴ πρέπει νὰ συζητῇ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν τὴν κοινὴν γνώμην, ἀλλὰ νὰ τὰ συζητῇ ὑπευθύνως, διότι διαφορετικὰ εἶναι δυνατὸν νὰ παραβλαφθῇ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Σέβομαι τὰς γενομένας δηλώσεις μου κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς 20ῆς Ὀκτωβρίου καὶ θὰ τὸ ἀποδείξω κατὰ τὴν ἀγόρευσίν μου ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιστολήν, ἡ ὁποία τώρα μᾶς γίνεται γνωστή, τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ, ὀφείλω νὰ τὴν παραγνωρίσω, διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχεν ἀρκετὸν καιρὸν εἰς τὴν διάθεσίν του, πρῶτον, νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰς σταλείσας ἐρωτήσεις καὶ τὸ ἀπέφυγε. Δεύτερον, μόλις σήμερα συγκατετέθη νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸν Προεδρεύοντα ὅτι θὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλήν. Εἶχεν ὅλον τὸν καιρὸν εἰς τὴν διάθεσίν του νὰ προσέλθῃ κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν ποὺ ἐνεγράφη τὸ θέμα καὶ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συζήτησιν.

Πάντως ἐὰν πρόκειται νὰ ἔλθῃ ὁ Ὑπουργὸς διὰ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν εἰς τὴν Βουλήν, εἶναι δικαίωμά του νὰ ὁρίσῃ τὴν ἡμέραν ἐν συνεννοήσει μαζί σας δι' οἱανδήποτε συζήτησιν, ἀρκεῖ ἡ σημερινὴ ἐγγραφὴ τοῦ θέματος νὰ λάβῃ χώραν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὅταν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης ἐνέγραψε τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ἀνέφερα τὰ ἑξῆς :

«Τὴν μακρὰν παράδοσιν τῆς Βουλῆς ὅπως δέχεται τὴν ἐγγραφὴν θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἐδόθη ἀπάντησις, τὴν δέχομαι. Ἡ φύσις ὅμως τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης εἶναι τοιαύτη, ὥστε νὰ ἐγείρῃ πιθανῶς θέμα δυσμενῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ κράτους εἰς περίπτωσιν συζητήσεως».

Συνεχίζων ἀνέφερα :

«Δὲν θὰ προβῶ εἰς καμμίαν δήλωσιν εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Θὰ ἤθελα προηγουμένως νὰ συζητήσω τὸ θέμα τοῦτο μὲ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ὁμάδα καὶ τὸν Ὑπουργὸν καὶ νὰ ἐκθέσω τὰς ἀπόψεις μου πρὸ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος».

Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰς συζητήσεις αὐτὰς καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων, ὑποβάλλω εἰς τὸ Σῶμα πρὸς ψήφισιν, κατ' ἀρχήν, τοποθέτησιν τοῦ θέματος τούτου εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως καὶ ψήφισιν μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων τῆς ἑξῆς προτάσεως :

Ὅπως ἡ συνεδρία ἡ ἀφορῶσα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος Δ (6) τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ἤτοι τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἐπιφυλάττομαι κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς προτάσεως αὐτῆς νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διὰ νὰ ἐξηγήσω εἰς τὸ Σῶμα διατὶ πιστεύω ὅτι πρέπει νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἡ πρότασις βεβαίως τὴν ὁποίαν θέτω δύναται νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ἐὰν τὸ Σῶμα τοῦτο δὲν θὰ ἤθελε νὰ θέσω τὴν πρότασιν αὐτὴν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν, δὲν θὰ τεθῇ. Ἐὰν ὅμως τὸ Σῶμα τοῦτο θέλῃ κατὰ πλειοψηφίαν ὅπως τεθῇ ἡ πρότασις ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τοῦτο δέον νὰ πράξῃ ὁ Πρόεδρος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γεώργιος Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου καὶ τὴν ἔνστασιν τὴν ὁποίαν ἤγειρεν εἰς τὸ νὰ συζητηθῇ τὸ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδουλίδη ἐγγραφὲν θέμα. Ἡ ἔνστασις ἔγινε διότι, ὡς διατείνεται ὁ ἔντιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά.

Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἐξετάσωμεν καὶ νὰ ἴδωμεν ποῖα στρατιωτικὰ μυστικὰ μποροῦν νὰ ἀποκαλυφθοῦν εἰς μίαν συζήτησιν τοιαύτης φύσεως. Ἐξ ὅσων γνωρίζω ἡ συζήτησις κυρίως θὰ διεξαχθῇ διὰ τὴν διαβίωσιν τῶν στρατιωτῶν αὐτῶν οἱ ὁποῖοι.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸ ἔντιμον μέλος,.....

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

...παρ' ὅλην τὴν ἐλευθερίαν τὴν ὁποίαν συνηθίζω νὰ δίδω εἰς τοὺς Βουλευτὰς ὁσάκις προεδρεύω, ὅτι ἔχω καθῆκον νὰ μὴ ἐπιτρέψω νὰ εἰσέλθῃ οἱοσδήποτε Βουλευτὴς εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Δὲν εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διότι συζητοῦμεν τώρα ἄλλο θέμα.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μὰ ἀκριβῶς εἶναι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δέν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν πρόκειται νὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, τότε δὲν εἶναι...

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

...δὲν εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ποὺ θὰ εἰσέλθω. Θὰ ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι δὲν εἶναι εἰς τὴν οὐσίαν ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐὰν πραγματικῶς θὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά.

Ἐὰν μὲ ἀφήσετε νὰ προχωρήσω τότε θὰ δῆτε ὅτι δὲν θὰ ἀποκαλύψω τίποτε. Διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ὁποῖον θὰ ἀποκαλυφθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀρκεῖ τὸ ἔντιμον μέλος νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του,....

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

...τὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ,....

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

...ὁ ὁποῖος εἶναι τὸ ἁρμόδιον πρόσωπον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ πολὺ περισσότερα ἀπὸ οἱονδήποτε πρόσωπον ἐν τῇ Βουλῇ καὶ ὁ ὁποῖος ὑπευθύνως δηλοῖ ὅτι θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις καὶ ἀπροβλέπτους συνεπείας ἐπὶ θεμάτων σχετιζομένων μὲ τὴν ἄμυναν τοῦ κράτους. Μὲ αὐτὸν τὸν γνώμονα θὰ ἤθελα νὰ προχωρήσῃ τὸ ἔντιμον Μέλος εἰς τὴν ἀγόρευσίν του.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Μάλιστα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ πῶ εἶναι ὅτι τὰ μόνα μυστικὰ τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ ἀποκαλυφθοῦν εἰς μίαν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, εἶναι ἡ χώρα εἰς τὴν ὁποίαν ἐστάλη τὸ στράτευμα αὐτὸ διὰ νὰ ἐκπαιδευθῇ καὶ δεύτερον τὰ ὅπλα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξεπαιδεύθησαν.

Ἀλλὰ ὅλοι γνωρίζομεν, ἔντιμοι κύριοι, ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον στρατιωτικὸν μυστικὸν τοιαύτης φύσεως, διότι τόσον ἡ χώρα.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ σταματήσω τὸ ἔντιμον Μέλος, ὄχι διότι μοῦ ἀρέσει, ἀλλὰ διότι κατὰ τρόπον ἔντεχνον, ὁμολογῶ, προχωρεῖ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, ἐκφράζει ἀπόψεις ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς αἱ ὁποῖαι σύμφωνα μὲ τὴν γνώμην τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας, ἔχομεν ὑπεύθυνον δήλωσιν ὅτι ἐὰν προχωρήσωμεν εἰς τὴν ἔκφρασιν γνωμῶν καὶ εἰς τὴν ἀναφορὰν εἰς γεγονότα μὴ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν καὶ οὐχὶ ἐν μυστικῇ συνεδριάσει, εἶναι δυνατὸν νὰ παραβλαφθοῦν τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα. Δι' αὐτό....

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅμως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸ ἔντιμον Μέλος νὰ μὴν προχωρήσῃ καθ' ὃν τρόπον αὐτὴν τὴν στιγμὴν προχωρεῖ εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας τοῦ θέματος πρὶν ἀποφασισθῇ κατὰ πόσον ἡ συζήτησις καὶ ἡ ἀναφορὰ εἰς γεγονότα θὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ ἐν ἀνοικτῇ συνεδριάσει.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὅταν ἀπεκαλύπτοντο διὰ τῶν ἐφημερίδων τὰ στρατιωτικὰ αὐτὰ μυστικά, δὲν ἔδειξαν καμμίαν ἀντίρρησιν καὶ οὔτε τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ὑπεχρέωσε τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ μέτρα ἐναντίον αὐτῶν οἱ ὁποῖοι ἀπεκάλυψαν αὐτὰ τὰ στρατιωτικὰ μυστικὰ καὶ τὰ διωχέτευσαν εἰς τὸν τύπον.

Ἔχω νὰ παρατηρήσω ἐπίσης ὅτι μέλος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἐντὸς αὐτῆς τῆς Βουλῆς ἀπεκάλυψεν αὐτὰ τὰ στρατιωτικὰ μυστικά. Ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει κανένα στρατιωτικὸν μυστικὸν τὸ ὁποῖον δὲν τὸ ξεύρει ὅλος ὁ κόσμος καὶ

ἐὰν τὸ Σῶμα τοῦτο ἀποφασίσῃ ὅπως γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἡ συζήτησις, δὲν εἶναι διότι φοβεῖται τὴν ἀποκάλυψιν στρατιωτικῶν μυστικῶν ποὺ δὲν ὑπάρχουν πλέον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλὰ φοβεῖται μήπως ὁ Κυπριακὸς λαὸς μάθῃ τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸν τρόπον διαβιώσεως τῶν παιδιῶν του, τὰ ὁποῖα θὰ γίνουν ὁλοκαύτωμα ὅταν τοὺς τὸ ζητήσωμεν.

Δὲν ἔχω τίποτε ἄλλο νὰ προσθέσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Τζιρκώτην ὅτι τὸ Σῶμα αὐτὸ ἀποτελεῖται ἀπὸ ὑπεύθυνα πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐξελέγησαν ὑπὸ τοῦ λαοῦ καὶ ἕκαστος ἀναλαμβάνει τὰς εὐθύνας του διὰ τὴν ψῆφον τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ ἐπὶ οἱουδήποτε ζητήματος.

Οὐδεὶς φόβος ἐξεφράσθη διὰ νὰ γίνῃ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν αὐτήν. Ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι διανύει ἡ Κύπρος μίαν πολεμικὴν περίοδον καὶ μέχρι σήμερον οὐδέποτε ἐτέθη ἀπὸ τῆς ἀνταρσίας καὶ ἐντεῦθεν ζήτημα συζητήσεως στρατιωτικῶν μυστικῶν ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου τούτου Σώματος. Ὁ τύπος μπορεῖ καὶ ἐκφράζει ἀπόψεις, μπορεῖ νὰ δημοσιεύῃ πληροφορίας, αἱ ὁποῖαι ὅμως πληροφορίαι δὲν προέρχονται ἀπὸ ἐπίσημον κρατικὸν ὄργανον καὶ ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ὑπεύθυνος δι' οἱανδήποτε πληροφορίαν ἢ δι' οἱανδήποτε γνώμην τὴν ὁποίαν ἐκφράζει ὁ τύπος. Ὅταν ὅμως πρόκειται νὰ συζητηθῇ θέμα ὑπὸ τοῦ ἑνὸς ἐκ τῶν τριῶν ὀργάνων τῆς πολιτείας ἐπισήμως, τὸ ὄργανον αὐτὸ πρέπει μὲ πλήρη ἐπίγνωσιν τῶν εὐθυνῶν του νὰ ἀποφασίσῃ νὰ συζητηθῇ μὲν τὸ θέμα, ἀλλὰ κατὰ πόσον θὰ συζητηθῇ ἐν δημοσίᾳ συνεδριάσει ἢ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν πρέπει καὶ πάλιν μὲ ἐπίγνωσιν ὅλων τῶν εὐθυνῶν του νὰ ἀποφασίσῃ, καὶ ἐπομένως αὐτὴ εἶναι ἡ ἀπάντησις τὴν ὁποίαν δίδω εἰς τὸν κ. Τζιρκώτην. Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θεωρῶ τὰ λεχθέντα ἀπὸ μέρους σας καὶ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὡς τελείως ἄσκοπα. Τὸ μόνον ἁρμόδιον πρόσωπον νὰ γνωρίζῃ ἐὰν πρόκειται νὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικὰ ἢ μὴ καὶ νὰ ἐπηρεασθοῦν κατὰ κάποιον τρόπον πολιτικαὶ ἢ στρατιωτικαὶ καταστάσεις τῆς νήσου εἶμαι ἐγώ.

Ἔχω πλήρη ἐθνικὴν συναίσθησιν εὐθύνης, μεγαλυτέραν καὶ ἐκείνης τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου καὶ ἐκείνης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ συμπεριφερθῶ, θὰ στηριχθῶ, θὰ ἀναπτύξω καταστάσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς ὅλους γνωσταὶ καὶ οὐδὲν στρατιωτικὸν μυστικόν. Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεώς μου κάμω κάτι τέτοιον ἐξ ἀβλεψίας, ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ μὲ ἀνακόψετε ἢ νὰ μοῦ στερήσετε τὸν λόγον.

Πάντως τὸ θέμα εἶναι ἐγγεγραμμένον καὶ οὔτε ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα σήμερον νὰ ἀποφασίσῃ ὅπως μὴ συζητηθῇ, ἐκτὸς ἐὰν θέλετε νὰ διαλύσετε τὴν συνεδρίαν σὰν Πρόεδρος, ἀλλὰ ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν δὲν ἔχει κανένα δικαίωμα σήμερον νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ διαλύσῃ τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ἐὰν ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἐκπρόσωπος καθοδηγούμενος προχωρῇ εἰς αὐτὸ καὶ ὁ κ. Πρόεδρος ἐπηρεασμένος ἐκ τῶν δηλώσεων τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ κ. Δημητριάδη θέλῃ νὰ κάμῃ κάτι τέτοιο εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν των νὰ τὸ κάμουν.

Πάντως ἡ συζήτησις πρέπει νὰ λάβῃ χώραν καὶ ἐὰν ὁ κ. Δημητριάδης ἐπιθυμῇ δύναται νὰ ἐγγράψῃ θέμα συζητήσεως κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν, διὰ τὴν μεταπροσεχῆ, ὁποτεδήποτε θέλει καὶ τὸν διαβεβαιῶ ὅτι θὰ εἶμαι παρὼν εἰς τὴν συζήτησιν ὁσάκις παρευρεθῇ ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην ὅτι βεβαίως ὁ ἴδιος μπορεῖ νὰ φρονῇ ὁ,τιδήποτε ἐπιθυμεῖ διὰ τὸν ἑαυτόν του, καὶ μπορεῖ πολλοὶ ἐκ τῶν συναδέλφων ἐδῶ νὰ συμφωνοῦν ὅτι ἐθνικῶς τίποτε δὲν ἔχει νὰ λεχθῇ εἰς βάρος του—ἡ δρᾶσις του ὑπῆρξεν ἐθνικὴ κατὰ τὸ παρελθόν—ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν ὅτι ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν ἀποτελεῖ τὴν Βουλὴν ἀλλὰ ἀποτελεῖ μέλος ἑνὸς συλλογικοῦ ὀργάνου, τὸ ὁποῖον ἔχει κάθε δικαίωμα νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον ἡ συζήτησις θὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ ἐν ἀνοικτῇ συνεδριάσει.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης. Ἀντιπαρέρχομαι τὰς νύξεις τὰς ὁποίας ἔκαμε, τὰς θεωρῶ ἀναξίας ἀπαντήσεως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι τίθεται κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν θέμα διαδικασίας. Ὑπάρχει πρὸς συζήτησιν ἓν θέμα. Ὑπάρχει πρότασις ὅπως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡ Βουλὴ λάβῃ ἀπόφασιν. Ἐπὶ θέματος διαδικασίας.

Θὰ ἀναγνώσω τὴν πρότασιν αὐτὴν καὶ παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον ὅπως θέσῃ εἰς ψηφοφορίαν τὴν πρότασιν. Ἐὰν ἀπορριφθῇ θὰ προχωρήσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν. Ἐὰν δὲν ἀπορριφθῇ τότε τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν ἀπόφασίν του. Τὸ τί φρονεῖ ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἢ οἱοσδήποτε ἄλλος συνάδελφος, νομίζω ὅτι δὲν ἔχει σημασίαν ἐπὶ τοῦ προκειμένου. Ὑπάρχουν κανόνες καὶ διαδικασίας καὶ ἠθικῆς τάξεως οἱ ὁποῖοι γίνονται δεκτοὶ εἰς ἀρκετὰς Βουλὰς ὅπως πολὺ καλῶς γνωρίζει ὁ κ. Χριστοδουλίδης. Ἡ πρότασίς μου εἶναι ἡ ἑξῆς :

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μπορεῖ ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς εἰσηγήσεώς του.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅπως ἡ Βουλὴ συνέλθῃ.... Εἶναι ἡ πρότασις αὐτὴ τὴν ὁποίαν παρακαλῶ ὅπως ὁ Πρόεδρος θέσῃ ἐν καιρῷ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς ὅλα τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς νὰ παραστοῦν καὶ νὰ συζητήσουν διὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ἐπὶ τῆς προτάσεως αὐτῆς. Οὐδὲν δημοκρατικώτερον τούτου μπορῶ νὰ φαντασθῶ.

Ὅπως ἡ Βουλὴ συνέλθῃ εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς : «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν».

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν θέτει ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν, οὐσιαστικῶς σημαίνει ταυτοχρόνως εἰσήγησιν πρὸς ἀναβολὴν τῆς σημερινῆς συζητήσεως τοῦ θέματος.

Συνεπῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον οὐσιαστικῶς ἔχομεν νὰ συζητήσωμεν σήμερον, δὲν εἶναι κατὰ πόσον ἡ συζήτησις τελικῶς θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ ὄχι. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἀντικείμενον τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον θέτει διὰ συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερα νὰ ἀποφασίσωμεν εἶναι κατὰ πόσον, πρῶτον, ἐν ὄψει τῆς γραπτῆς δηλώσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν περὶ τῆς προθυμίας του νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ τὴν κατατοπίσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, παραλλήλως μὲ τὴν διαβεβαίωσίν του ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δυνατόν, ἐὰν γίνῃ σὲ ἀνοικτὴν συνεδρίαν, νὰ συνεπάγεται κινδύνους διὰ τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν. Αὐτὸ εἶναι τὸ ἓν δεδομένον.

Τὸ δεύτερον δεδομένον τὸ ὁποῖον συνεπάγεται ἐκ τῶν πρακτικῶν τῆς προηγουμένης συνεδρίας εἶναι ὅτι ἦτο ἐπιθυμία καὶ τοῦ ἰδίου τοῦ ἐγγράψαντος τὸ θέμα, ἐὰν ἦτο δυνατὸν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ θέματος, καὶ τὸ τρίτον δεδομένον εἶναι ὅτι ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω δύο δεδομένων ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἐν ὄψει αὐτῶν τῶν δεδομένων εἶναι φανερὸν καὶ λογικὸν κατὰ τὴν γνώμην μου ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως, οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ συζητήσωμεν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης, καὶ ὁ καθεὶς νὰ ψηφίσῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος, δηλαδὴ ἐννοῶ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ἐὰν θὰ γίνῃ ἡ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ ὄχι ὅταν τὸ θέμα θὰ συζητῆται.

Χωρὶς νὰ λαμβάνω θέσιν ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος τούτου αὐτὴν τὴν στιγμήν, βρίσκω ὅτι τὰ ἐνώπιόν μας δεδομένα εἶναι τέτοια ποὺ ἐπιβάλλουν νὰ δεχθῶμεν τὴν ψήφισιν ἀναβολῆς τῆς σημερινῆς συζητήσεως, οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ συζητήσωμεν πρώτην τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ φροντίσωμεν ὅλοι μας ἐποικοδομητικῶς νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ὅλον θέμα χωρὶς καθ' οἱονδήποτε τρόπον νὰ ἐπηρεασθῇ ἡ ἐθνικὴ ἄμυνα αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Δὲν βλέπω κατὰ ποῖον τρόπον θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ διαφορετικὰ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον μᾶς διαβεβαιοῖ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν. Συνεπῶς ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Δημητριάδη, ἡ ὁποία, ὅπως εἶπα, συνεπάγεται ἀναβολὴν τῆς σημερινῆς συζητήσεως, μὲ εὑρίσκει ἀπολύτως σύμφωνον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὀφείλω νὰ διαφωνήσω καὶ μὲ τὸν προλαλήσαντα κ. Χρύσην Δημητριάδην διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα προηγουμένως, ἤτοι τὸ θέμα ἐνεγράφη ὑπ' ἐμοῦ καὶ ἁρμόδιος διὰ τὴν ἀποκάλυψιν στρατιωτικῶν μυστικῶν ἢ μὴ εἶμαι ἐγώ, καὶ τὸ πῶς θὰ τὸ χειρισθῶ εἶναι ἰδική μου ἁρμοδιότης. Δεύτερον δηλώνω ἀκόμη μίαν φορὰν ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ συνεχίσω τὴν συζήτησιν ὁσάκις ὁ κ. Ὑπουργὸς παραστῇ εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ πιστεύω ὅτι ἐὰν γίνῃ εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, ἡ ἀγόρευσις ἐπὶ τοῦ θέματος θὰ διευκολύνῃ τὸν ἔντιμον κύριον Ὑπουργὸν ὅταν θὰ ἔλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ μπορέσῃ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὅσα θὰ ζητήσῃ ἡ Βουλὴ νὰ διευκρινισθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω ὡς ἑξῆς εἰς τὸν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην. Βεβαίως θὰ ἦτο δυνατὸν εἰς μίαν Βουλὴν νὰ ὑπάρχῃ μονόλογος. Νὰ ὑπάρχῃ ἕνας ὁ ὁποῖος ἔχει ὡρισμένας ἀπόψεις νὰ τὰς ἐκφράζῃ καὶ ἐφ' ὅσον δὲν κατέχει οἱανδήποτε θέσιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ λέγῃ καὶ νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ἀποκαλύπτει οἱονδήποτε μυστικὸν τοῦ κράτους ἢ ὁ,τιδήποτε τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ παραβλάψῃ τὴν ἄμυναν τοῦ κράτους. Ἀλλά, πέραν τούτου, ἐντὸς κάθε Βουλῆς εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἡ Βουλὴ συνταυτίζεται μὲ τὴν λέξιν δημοκρατία, ὑπάρχει καὶ ὁ ἀντίλογος, ὄχι μόνον ὁ μονόλογος ἀλλὰ καὶ ὁ ἀντίλογος. Καὶ ὁ ἀντίλογος αὐτὸς συνήθως προέρχεται ἀπὸ τὴν συμπολίτευσιν, ἡ ὁποία ἐκπροσωπεῖ, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἐὰν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης θέλῃ νὰ μετατρέψῃ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἴδιος, εἰς μονόλογον, τότε νομίζω ὅτι θὰ φθάσωμεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρόκειται περὶ δημοκρατικῆς θέσεως, ἀλλὰ πρόκειται περὶ μιᾶς θέσεως, ὑποστηριζομένης μὲν ὑπὸ τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, ἡ ὁποία ὅμως ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν δημοκρατικὴν ἰδέαν τῆς γενικῆς συζητήσεως καὶ τοῦ δικαιώματος τῆς συμπολιτεύσεως νὰ ἐκφράζῃ ἐπισήμους ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι συνάδουν πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως τὴν ὁποίαν ὑποστηρίζει.

Ἐπομένως ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ ἐποικοδομητικὴ συζήτησις ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος θέματος τίποτε δὲν θὰ παραβλαφθῇ ἐὰν ἀποφασισθῇ, πρῶτον, κατὰ πόσον ἡ συζήτησις τοῦ θέματος θὰ γίνῃ εἰς ἀνοικτὴν συνεδρίασιν, ἀπὸ τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς, ἢ εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν, ὅπως συμβαίνει εἰς κρισίμους περιόδους εἰς ὅλα τὰ δημοκρατικὰ κράτη. Καὶ δεύτερον, εἰς τὸ δεύτερον στάδιον, ἀφοῦ ληφθῇ ἡ ἀπόφασις ἀπὸ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ γίνῃ ἡ συνεδρίασις κεκλεισμένων ἢ μὴ τῶν θυρῶν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν καλυτέραν δυνατὴν ἐξέτασιν τῶν θιγομένων ὑπὸ τοῦ ἐγγραφέντος θέματος θεμάτων καὶ τότε ἕκαστος θὰ φανῇ ὅτι ἔκαμε συμφώνως πρὸς τὴν συνείδησίν του τὸ καθῆκον του καὶ συμφώνως τῆς ἐντολῆς τὴν ὁποίαν ἔλαβε παρὰ τοῦ λαοῦ.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, πὼς τὸ θέμα ἐξηντλήθη. Σταδιακῶς εἰσερχόμεθα εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ἀποχρῶν λόγος. Ὅλοι ξέρομεν διατὶ πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ τηρηθοῦν κάποια μέτρα ἀσφαλείας πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Δι' αὐτὸ ὑπάρχει μία σαφὴς εἰσήγησις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ποὺ εἰσηγοῦμαι νὰ προταχθῇ καὶ νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ προτίθεμαι νὰ κάμω.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἐὰν ἔχῃ τίποτε νὰ προσθέσῃ εἰς τὰ ὅσα ἤδη ἐλέχθησαν ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὸ εἴπῃ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα ἐνεγράφη πρὸς συζήτησιν καὶ οὐχὶ διὰ πανηγυρικὴν ὁμιλίαν. Καὶ συζήτησις δὲν σημαίνει μονόλογον ἀλλὰ νὰ λάβουν μέρος ὁποιοιδήποτε ἐπιθυμοῦν εἰς τὴν συζήτησιν, καὶ ἡ συζήτησις θὰ γίνῃ ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Ὅταν ἐνέγραψα τὸ θέμα δὲν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου ὅτι θὰ ἔκαμνα πανηγυρικὴν ὁμιλίαν ἀλλὰ ὅτι καὶ ἄλλοι συνάδελφοι θὰ ἐλάμβανον μέρος εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Ἐπομένως τὰ ὅσα ἔχετε πεῖ περὶ μονολόγου καὶ συζητήσεως δὲν εὐσταθοῦν.

Δεύτερον, νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ δηλώσω ὅτι σήμερα δολοφονεῖται ἡ δημοκρατικὴ διαδικασία ἐντὸς αὐτῆς τῆς Βουλῆς χάριν σκοπιμοτήτων, αἱ ὁποῖαι ἁπλῶς,

χωρὶς νὰ γνωρίζετε, χωρὶς νὰ ἔχετε γνῶσιν τί θὰ λεχθοῦν, θέλετε νὰ ἀποκλείσετε τὴν συζήτησιν, θέλετε νὰ ἀποκλείσετε τὸν λαὸν ἀπὸ τοῦ νὰ λάβῃ γνῶσιν μιᾶς καταστάσεως κάθε ἄλλο παρὰ εὐχάριστης, ἡ ὁποία ἐπεκράτησεν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ σώματος ἐκείνου τὸ ὁποῖον ἐστάλη εἰς τὴν Αἴγυπτον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα διὰ πολλοστὴν φορὰν νὰ δηλώσω ἀπὸ τῆς ἕδρας αὐτῆς ὅτι εἶμαι ὁ τελευταῖος ὁ ὁποῖος θὰ ἤθελα νὰ ἐμποδίσω τὴν συζήτησιν, ἀλλὰ ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ ὑπευθύνως καὶ συμφώνως τῆς ἐπιθυμίας ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος καὶ ὄχι ἑνὸς μόνον μέλους τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως θὰ προχωρήσω νὰ θέσω τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς ὁλομελείας τῆς Βουλῆς.

Ποῖοι ἐγκρίνουν τὴν ἀναβολήν, ὀλιγοήμερον...

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Βεβαίως ἡ ἀναβολὴ εἶναι ἀναγκαῖον ἐπακόλουθον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀλλὰ ἡ πρότασις τὴν ὁποίαν θέτω πρὸς ψηφοφορίαν εἶναι ἡ ἀκόλουθος : "Οπως εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως τοῦ Σώματος τούτου ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν ἡ ἀκόλουθος πρότασις : "Οπως ἡ Βουλὴ συνέλθῃ εἰς μυστικὴν συνεδρίασιν διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς : «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν». Αὐτὴ εἶναι ἡ πρότασις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν καὶ ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν μόλις ἠκούσατε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη.

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Παρ' ὅλον ποὺ ὁ ἔντιμος συνάδελφος εἶπεν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς εἶναι ἐπακόλουθον, νομίζω ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀναβολῆς ὅπως ὀρθῶς ἐθέσατε εἶναι πρῶτον. Ἡ συνεδρίασις ἡ σημερινὴ πρέπει, πρῶτον, νὰ τεθῇ ζήτημα ἐὰν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἢ ὄχι, καὶ δεύτερον, ἐὰν ἀποφασισθῇ ὅτι θὰ ἀναβληθῇ, τίθεται ζήτημα ὡς πρὸς θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐγγραφῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀκριβῶς. Οἱ νομικοὶ ἀναλύουν ἐνδελεχέστατα τὰ διάφορα ζητήματα ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος εἶναι μία. "Οτι ἐὰν γίνῃ δεκτὴ ἡ πρότασις τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἐνυπάρχει καὶ ἡ ἰδέα τῆς ἀναβολῆς. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη, διὰ νὰ μὴν ἀνησυχοῦν, ὅτι δὲν προτίθεμαι νὰ ἀφήσω τὴν ἡμερομηνίαν τῆς συζητήσεως νὰ εἶναι μακράν, ἀλλὰ προτίθεμαι συντομώτατα νὰ ὁρίσω τὴν συζήτησιν τόσον τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον τυχὸν θὰ ἐγγρα-

φῇ ὅσον καὶ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ἤδη ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης. Ἐπομένως ἐπανέρχομαι καὶ θέτω ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης. Καὶ ἐρωτῶ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς εἰσηγήσεώς του;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καμμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπομένως ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Δημητριάδη ὅπως κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁλομέλεια τῆς Βουλῆς ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσε καὶ ἐνέγραψεν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης θὰ ἐξετασθῇ εἰς ἀνοικτὴν ἢ μυστικὴν συνεδρίασιν θὰ συζητηθῇ. Κατὰ συνέπειαν ἡ συζήτησις τοῦ θέματος δὲν δύναται νὰ προχωρήσῃ σήμερον ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀναμείνωμεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς περὶ ἀνοικτῆς ἢ μυστικῆς συνεδριάσεως καὶ ἀμέσως κατόπιν νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα συμφώνως τῆς ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς. Δηλαδὴ ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ὅτι θὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν τότε θὰ γίνῃ ἡ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἐὰν τοὐναντίον ἀποφασίσῃ νὰ γίνῃ ἐν ἀνοικτῇ συνεδριάσει ἡ συζήτησις τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης, τότε θὰ γίνῃ ἐν ἀνοικτῇ συνεδριάσει, ὁ δὲ Ὑπουργὸς θὰ κανονίσῃ τὴν θέσιν του ἀναλόγως. Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 3.30 ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966. Καὶ τελευταῖον,

(6) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Καὶ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ : Ἡ πρότασις ἡ ὁποία ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ὁποία ἐγένετο κατόπιν τῆς προτάσεως τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ ἀμέσως κατόπιν, τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης, καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν.»

Ἡ παροῦσα συνεδρίασις κηρύττεται ὡς λήξασα.

(Ὥρα λήξεως 6.05 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

(Στεγαστικὸν πρόβλημα καὶ ἵδρυσις οἰκοδομικῶν ἑταιρειῶν (Building Societies) —Ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ τῆς συνδεούσης τὰ χωρία Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος καὶ Δερύνεια μετὰ τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου—Ἐπάνδρωσις καὶ ἐξοπλισμὸς Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου—Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Στρουμπιοῦ—Κάθηκα—Ἀρόδων—Χρυσοχοῦς, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 7) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 13) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(5) Αἱ διαγραφόμεναι προοπτικαὶ ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας τῶν Κυπρίων Ἀγγλίας καὶ περιστολῆς τοῦ ἀφελληνιστικοῦ ρεύματος (θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη) καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Ν. Κόσιης—Π. Στυλιανοῦ—Χρύσης Δημητριάδης—Γ. Ἰωαννίδης—Ι. Γιαμάκης).

(6) Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν (θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη) καὶ ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις ὡς πρὸς τὸν τρόπον διεξαγωγῆς τῆς συζητήσεως λόγῳ τῆς φύσεως τοῦ θέματος.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 3ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4η μ.μ.)

(Ἀρ. 8)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα τῆς Βουλῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων—Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὑπὸ τῆς κοινότητος Σαλαμιοῦς, συνεπικουρουμένης καὶ ὑπὸ τῶν κοινοτήτων Κελοκεδάρων, Τραχυπέδουλας, Κεδάρων, Πραιτωρίου, Φιλούσης (Κελοκεδάρων), Ἀρμίνους καὶ Μεσάνων, ὑπεβλήθη πρὸ ὀλίγων μηνῶν αἴτημα δι' ἵδρυσιν ἀνωτέρας Τριταξίου Σχολῆς Μέσης Παιδείας εἰς Σαλαμιοῦν.

Ἡ ἵδρυσις μιᾶς τοιαύτης Σχολῆς ὁμολογουμένως θὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν μακρινῶν αὐτῶν χωρίων καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐν γένει μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς περιοχῆς.

Ἐρωτᾶται : Κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἔχει μελετήσει τὸ αἴτημα τοῦτο καὶ μέχρι ποίου σημείου ἔχει τοῦτο προωθηθῇ;»

Ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων ἔχει τερματισθῇ ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς τρεῖς συνεδριάσεις, ἤτοι τὴν 17ην, 21ην καὶ 24ην Ὀκτωβρίου 1966.

Εἰς τὰς δύο τελευταίας συνεδριάσεις προσκληθεὶς παρέστη ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὁμοῦ μετ' ἀνωτέρου ὑπαλλήλου τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου, οἵτινες ἐβοήθησαν τὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τῆς παροχῆς πρὸς αὐτὴν πληροφοριῶν καὶ ἐπεξηγήσεων ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐβοηθήθη εἰς τὸ ἔργον της καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἥτις προσεκλήθη ὑπ' αὐτῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Σκοπὸς τῶν διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου προτεινομένων τροποποιήσεων τοῦ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου εἶναι ἡ προστασία καὶ ἐνθάρρυνσις ἀριθμοῦ ἐπιτοπίων βιομηχανιῶν καὶ ἐγχωρίων προϊόντων.

Ἡ τοιαύτη προστασία πρὸς τὰς Κυπριακὰς βιομηχανίας ἐπιδιώκεται διὰ τῶν ἀκολούθων δύο τρόπων :

(1) Διὰ τῆς ἐλαττώσεως ἢ καταργήσεως τοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν τὰς ὁποίας ἡ ἐγχώριος βιομηχανία δὲν δύναται νὰ προμηθευθῇ ἐπιτοπίως, εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθοῦν αὗται νὰ μειώσουν τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ συνεπῶς τὰς τιμὰς τῶν προϊόντων των καὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ξένον συναγωνισμὸν πλέον ἐπιτυχῶς.

(2) Διὰ τῆς ἐπιβολῆς ηὐξημένου δασμοῦ ἐπὶ εἰδῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς τρόπον ὥστε προϊόντα ὁμοειδῆ ἅτινα κατασκευάζονται ἢ βιομηχανοποιοῦνται ἐν Κύπρῳ νὰ τύχουν τοιαύτης προστασίας ὥστε νὰ δύνανται νὰ προσφέρωνται εἰς συναγωνιστικὰς τιμὰς ἔναντι τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ τὸ εὐνοϊκὸν ἀποτέλεσμα τῆς μεγαλυτέρας διαθέσεως τούτων εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν καὶ τὴν εὐμενῆ ἐπίπτωσιν τῆς αὐξήσεως τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τῆς ἐλαττώσεως τῆς διαθέσεως ξένου συναλλάγματος, τῆς αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος καὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου.

Ἕτερος σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ καταλόγου τῶν εἰδῶν ἅτινα ἀπαλλάττονται τελωνειακοῦ δασμοῦ ὅταν προορίζωνται «διὰ χρῆσιν ἐν ξενοδοχείοις ἐν Κύπρῳ» διὰ τῆς προσθήκης νέων εἰδῶν.

Ἡ τροποποίησις αὕτη σκοπὸν ἔχει τὴν προώθησιν τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μελετήσασα ἑκάστην περίπτωσιν δασμολογικῆς τροποποιήσεως διεπίστωσεν ὅτι ὡρισμέναι αὐξήσεις δὲν ἦσαν ἀπαραίτητοι καθ' ὅσον μᾶλλον αὔξησιν τοῦ κόστους ζωῆς θὰ ἐπέφερον ἢ θὰ παρέβλαπτον τὴν πρόοδον ὑφισταμένων ἐγχωρίων βιομηχανιῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἄλλας μὲν ἀπέρριψεν, ἄλλας ὑπεβίβασε, ἄλλας δὲ ηὔξησε.

Ἡ Ἐπιτροπὴ συνιστῶσα τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἔχει τὴν διαβεβαίωσιν ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ ὄργανα θὰ παρακολουθοῦν ἀνελλιπῶς τὴν ποιότητα καὶ τὴν τιμὴν τῶν προϊόντων τῶν ὑποστηριζομένων ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου βιομη-

χανιῶν πρὸς προστασίαν τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ ἐν γένει.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ἐπίσης τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι δὲν θὰ παρασχεθῇ προστασία διὰ ποσοτικοῦ περιορισμοῦ εἰς ἐκείνας τῶν βιομηχανιῶν εἰς ἃς παρέχεται δασμολογικὴ τοιαύτη διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἔχει ἐπίσης τροποποιηθῇ τὸ λεκτικὸν ὡρισμένων δασμολογικῶν κλάσεων ἵνα ἀποφεύγηται οἱαδήποτε παρερμηνεία κατὰ τὴν ταξινόμησιν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων.

Αἱ τροποποιήσεις τὰς ὁποίας ἐπέφερεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἀναφέρονται εἰς τὰς δασμολογικὰς κλάσεις 048–04, 272–05, 413–03, 512–09, 533–01, 533–03, 551–01, 551–02, 599–04, 599–09, 611–01/02, 612–03, 631–09, 652–02, 656–04, 687–01/02, 699–29, 821–01/02, 821–09, 899–11, 899–15, ὡς αὗται ἐμφαίνονται εἰς τὸ τροποποιηθὲν Νομοσχέδιον.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατόπιν τῆς γενομένης ἐκθέσεως ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἔχομεν ἐπιφέρει μίαν, μᾶλλον προτείνω ὅπως γίνῃ μία ὡρισμένη τροποποίησις τοῦ λεκτικοῦ τοῦ ἄρθρου 413–03, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ ἀποκλεισθῇ ἡ ἀφορολόγητος εἰσαγωγὴ σάπωνος κατειργασμένου. Τὸ λεκτικὸν τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἀναφέρει τὰ ἑξῆς :

413–03

«Ἐλαιώδη περιέχοντα μεγάλην ὀξύτητα, λιπαρὰ ὀξέα καὶ στερεὰ ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας τῶν ἐλαίων καὶ λιπῶν, περιλαμβανομένης σαπωνόπαστας (soap stocks) καὶ στεαρίνης (ἐξαιρουμένου τοῦ ἡμικατειργασμένου σάπωνος)».

Ἡ πρότασις εἶναι νὰ ἀφαιρεθοῦν αἱ λέξεις «στερεὰ» ὡς ἐπίσης καὶ «περιλαμβανομένης σαπωνόπαστας» καὶ νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τὸ "soap base or milling base". Δηλαδή, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμὴν προτείνω εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ἄρθρον 413–03.

«Ἐλαιώδη περιέχοντα μεγάλην ὀξύτητα, λιπαρὰ ὀξέα, ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας ἐλαίων καὶ λιπῶν (soap stocks) καὶ στεαρίνης, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡμικατειργασμένου σάπωνος (soap base or milling base).»

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καθορίζεται ἐπακριβῶς τί ἀκριβῶς θέλομεν νὰ ἐξαιρέσωμεν τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ, καὶ ὡς ἐκ τούτου καταθέτω τοῦτο πρὸς ἐπιψήφισιν ὅταν θὰ γίνῃ ψηφοφορία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸ ἔντιμον μέλος κατὰ πόσον ὑπάρχει τὸ λεκτικὸν τὸ ὁποῖον προτείνει πρὸς τροπολογίαν διατυπωμένον εἰς τρόπον ὥστε οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀναγνώσουν τοῦτο πρὸς τοὺς Βουλευτάς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ λεκτικὸν εἶναι διατυπωμένον, ἔχει ἐλεγχθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τὸ ἔχω ἐξετάσει καὶ ἐγὼ ἐνδελεχῶς, καὶ ὄχι μόνον ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολὴν τὴν ὁποίαν μοῦ ἔχουν ἀποστείλει ἀλλὰ καὶ ἐπλησίασα εἰδικοὺς διὰ νὰ ἐξακριβώσω κατὰ πόσον μὲ τὸ λεκτικὸν αὐτὸ παρεμποδίζεται κάθε τρόπος ἐκμεταλλεύσεως καὶ ἔχω εὕρει ὅτι εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ὑπάρχῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κατὰ πόσον ἡ τροπολογία αὐτὴ τυγχάνει τῆς ἐγκρίσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὡς γεγονός, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δὲν εἶχα τὸν καιρὸν νὰ ζητήσω νὰ γίνῃ

συνεδρίασις τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς, δεδομένου ὅτι τὸ περιεχόμενον τῆς ἐπιστολῆς αὐτῆς ἐστάλη εἰς ἐμὲ χθές, καὶ κατηνάλωσα τὴν ἡμέραν διὰ νὰ ἐξακριβώσω ποῖα εἶναι τὰ πραγματικὰ αἴτια τῆς τροπολογίας αὐτῆς. Καὶ ἡ τροπολογία αὐτή, ὅπως ἔχω ἐξηγήσει, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ εἶναι τὴν λέξιν «σαπωνόπαστα» ἡ ὁποία ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ ἐξήγησις τοῦ "soap stocks" ποὺ εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν εἶναι αὐτή. Διότι τὰ "soap stocks" εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι τὰ ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας τῶν ἐλαίων καὶ τῶν λιπῶν ἐνῷ «σαπωνόπαστα» μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ τὸ ὑπόλειμμα τοῦ σάπωνος, δηλαδὴ τῶν ἐλαίων ἀφοῦ κατεργασθοῦν ἀλλὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι σὲ τέτοιαν στερεὰν κατάστασιν οὕτως ὥστε νὰ δοθοῦν ὡς σάπων, καὶ μὲ μικρὰν ἐπεξεργασίαν μετατρέπονται εἰς σάπωνα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πάντες συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῶν βιομηχανικῶν δραστηριοτήτων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ μας εἶναι ὄχι μόνον ὠφέλιμος ἀλλὰ καὶ ἐπιβεβλημένη, ἐφ' ὅσον ἐπιθυμία ὅλων μας—καὶ οὐδεὶς ἀμφιβάλλει περὶ τούτου—εἶναι νὰ καταβάλωμεν κάθε προσπάθειαν διὰ τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου, τὴν αὔξησιν τῆς ἐργατικῆς ἀπασχολήσεως, τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος καὶ τὴν ἐξοικονόμησιν ξένου συναλλάγματος πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς προόδου τῆς χώρας μας.

Συνέπεια τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν εἶναι ἡ ὑποβολὴ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μας τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πρὸς ἐπιψήφισίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἀναμφιβόλως ἔχει καθῆκον, ἀφοῦ ἐξετάσῃ ἐνδελεχῶς καὶ ἀντικειμενικῶς τοὺς προτεινομένους εἰσαγωγικοὺς δασμούς, ἄλλους μὲν νὰ ἐγκρίνῃ, ἄλλους νὰ ἀπορρίψῃ καὶ ἄλλους νὰ τροποποιήσῃ, μὲ γνώμονα τὴν ἐπιθυμίαν ὑποστηρίξεως τῆς βιομηχανίας μας, ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν προστασίαν τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ καὶ μὲ τὴν ἀποφυγὴν δυσκολιῶν καὶ παρερμηνειῶν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ δασμολογίου ἐκ μέρους τῶν Τελωνειακῶν ὑπηρεσιῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ αἱ ὁποῖαι ὑπὸ τὴν προεδρίαν μου ἐμελέτησαν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔχουν ἐπιφέρει ὡρισμένας τροποποιήσεις αὐτοῦ μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις αἱ προτεινόμεναι αὐξήσεις ἢ μειώσεις τῶν δασμῶν ὡρισμένων ἐμπορευμάτων, ἐνῷ εἶχον σκοπὸν νὰ προστατεύσουν ὡρισμένας βιομηχανίας, ἦσαν ἐν τούτοις, καταστρεπτικαὶ δι' ἄλλας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀναμφισβητήτως ἀντίκειται πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἄλλοτε, ἡ προτεινομένη δασμολογικὴ αὔξησις ἦτο τοιαύτη ὥστε εἰς τὴν πραγματικότητα οὐδεμία προστασία νὰ δίδεται εἰς τὰς προστατευομένας βιομηχανίας, ὡς ἦτο ἡ πρόθεσις τῆς Κυβερνήσεως, καὶ συνεπῶς δὲν ἐξυπηρέτει τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν, ἄλλοτε δὲ τὰ ὀφέλη τὰ ὁποῖα θὰ προέκυπτον ἐκ τῆς διδομένης προστασίας εἰς ὡρισμένην ἢ ὡρισμένας βιομηχανίας δὲν θὰ ἐδικαιολόγουν τὴν βλάβην τὴν ὁποίαν θὰ προεκάλει ἡ προστασία αὕτη εἰς βάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ.

Αἱ Ἐπιτροπαί, ὅθεν, ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω, καὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐνδελεχῶς καὶ ἀντικειμενικῶς τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἀφοῦ ἐζήτασαν ἑκάστην μεμονωμένην περίπτωσιν εἴτε δι' ἐπιτοπίου ἐπισκέψεως εἰς τὰ ἐργοστάσια εἴτε διὰ προσωπικῶν ἐπαφῶν μὲ τοὺς ἐπηρεαζομένους, κατέληξαν εἰς τὴν ἀπόφασιν νὰ τροποποιήσουν ὡρισμένας δασμολογικὰς κλάσεις, πεπεισμέναι οὖσαι ὅτι ἔπραξαν τὸ καλύτερον δυνατόν.

Θὰ ἦτο, ἴσως, καλὸν νὰ ἀναφέρω ὅτι, ἐφ' ὅσον τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει τὴν προστασίαν τῆς βιομηχανίας τοῦ τόπου μας, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἔχει ἀναμφιβόλως καθῆκον νὰ παράσχῃ κάθε δυνατὴν προστασίαν εἰς τὸν πλουτοπαραγωγικὸν τοῦτον κλάδον τῆς οἰκονομίας

μας, καθῆκον ἔχει, ἐπίσης, νὰ μὴ παραγνωρίζῃ συγχρόνως καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Ὡς ἐκ τούτου, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ὅπως ἡ Κυβέρνησις καταστήσῃ γνωστὸν εἰς τοὺς προτιθεμένους νὰ ἐπιδοθοῦν εἰς βιομηχανικὰς ἐπιχειρήσεις ὅτι αὕτη δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη οὔτε διατεθειμένη νὰ παρέχῃ πέραν τοῦ δέοντος προστασίαν εἰς βιομηχανίας, αἵτινες βασίζουν τὴν βιωσιμότητα αὐτῶν μόνον ἐπὶ βαρείας δασμολογικῆς προστασίας ἢ καὶ ἐπὶ ποσοτικῶν περιορισμῶν τῆς εἰσαγωγῆς ὁμοειδῶν προϊόντων, διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ τοιαύτη προστασία θὰ εἶναι δίκοπο μαχαῖρι καὶ τὸ ὄφελος τὸ ὁποῖον θὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς προστασίας τοιούτου εἴδους βιομηχανιῶν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ ἐξανεμίζεται ἐκ τῆς ζημίας, ἥτις θὰ προκύπτῃ ἐκ τῆς προκληθησομένης ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιφέρῃ ἀναποφεύκτως τὸ καταστρεπτικὸν ἀποτέλεσμα τῆς αὐξήσεως τῶν ἡμερομισθίων καὶ τῶν μισθῶν τῶν ἐργατοϋπαλλήλων, τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων μας καὶ τῆς αὐξήσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸ ἡ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεώς μας.

Εἶμαι, ὡς ἐκ τούτου τῆς γνώμης ὅτι ἡ προστασία πρέπει νὰ δίδεται εἰς ἐκείνας μόνον τὰς βιομηχανίας, αἱ ὁποῖαι εἶναι εἰς θέσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν μέγα μέρος τῶν χρησιμοποιουμένων πρώτων ὑλῶν νὰ τὸ προμηθεύωνται ἐκ τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς μας ἀφ' ἑτέρου δέ, ἔστω καὶ ἂν δὲν χρησιμοποιοῦν ἐπιτοπίους πρώτας ὕλας, νὰ ἀπασχολοῦν μεγάλον ἀριθμὸν ἐργατικῶν χειρῶν, ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν πάντοτε ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν βιομηχανιῶν τούτων προσφερόμενα προϊόντα θὰ εἶναι ἐφάμιλλα ποιοτικῶς τῶν εἰσαγομένων τοιούτων, ὅτι αἱ τιμαί των θὰ εἶναι λογικαὶ καὶ ὅτι ἡ παραγωγή των ποσοτικῶς θὰ εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ καλύπτῃ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, ἱκανοποιουμένου, οὕτω, τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ τόσον ποσοτικῶς ὅσον καὶ τιμαριθμικῶς.

Θὰ ἤθελον, ἐπίσης, νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐὰν καὶ ὁσάκις ἡ Κυβέρνησις προτίθεται εἰς τὸ μέλλον νὰ αὐξήσῃ τοὺς εἰσαγωγικοὺς δασμούς, καὶ μάλιστα εἰς μέγα ὕψος ὡς συμβαίνει ἐν τῷ παρόντι Νομοσχεδίῳ, ὅπου εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἡ αὔξησις αὐτῶν ἀνῆλθεν ἀπὸ 20% εἰς 300%, καλὸν θὰ εἶναι νὰ σκέπτεται καὶ τοὺς ἐμπόρους εἰσαγωγεῖς, διὰ νὰ μὴ εὑρίσκωνται οὗτοι, χωρὶς καμμίαν προειδοποίησιν, εἰς τὴν δύσκολον θέσιν νὰ παραλαμβάνουν ἐμπορεύματα π.χ. ἀξίας £1,000, διὰ τὰ ὁποῖα ἐνῷ ὑπελόγιζον ὅτι θὰ πληρώσουν εἰσαγωγικὸν δασμὸν μόνον £200 νὰ ὑποχρεοῦνται σήμερα νὰ πληρώσουν τὸν δυσβάστακτον δασμὸν τῶν £3,000, μὲ τὴν ἀναπόφευκτον συνέπειαν, ἐὰν μὲν τὰ εἰσαγάγουν, νὰ μὴ δυνηθοῦν νὰ τὰ διαθέσουν μὲ τὸν αὐξηθέντα εἰσαγωγικὸν δασμὸν καὶ νὰ ζημιωθοῦν, οὕτω, σημαντικῶς, ἐὰν δὲ προσπαθήσουν νὰ τὰ ἐπανεξαγάγουν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι τοῦτο δυνατόν, νὰ ὑποστοῦν καὶ πάλιν ζημίαν τοὐλάχιστον 15%, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶναι τελείως ἄδικον.

Εἶμαι, ὡς ἐκ τούτου, τῆς γνώμης ὅτι ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται νὰ ἐπιβάλῃ τοιαύτην ἀλματώδη δασμολογικὴν αὔξησιν, τὸ ἐλάχιστον τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ πράξῃ εἶναι νὰ ἀνακοινώσῃ διὰ τοῦ τύπου πρὸ τριῶν μηνῶν πρὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νέου δασμολογίου ὅτι θὰ ἀπαγορεύῃ προσωρινῶς τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐπηρεαζομένων τοιούτων ἐμπορευμάτων διὰ τὴν μέχρι τῆς ἐπιβολῆς τοῦ νέου δασμολογίου χρονικὴν περίοδον, ὥστε νὰ γνωρίζουν οἱ εἰσαγωγεῖς διὰ νὰ μὴ δεσμεύωνται μὲ παραγγελίας.

Θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω, τέλος, ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ δίδουν προστασίαν εἰς ὡρισμένας βιομηχανίας, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει ἀπαραιτήτως ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐπιβάλῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ποιότητος τῶν παραγομένων βιομηχανικῶν προϊόντων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ παρακολουθῇ τὰς τιμάς, εἰς τὰς ὁποίας προσφέρονται τὰ προϊόντα ταῦτα, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ προστασία καὶ διὰ τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, τὴν ὁποίαν ὅλοι μας ἔχομεν καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ παράσχωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὸν καθῆκον ἑκάστης Πολιτείας ὅπως προστατεύῃ δι' ἑνὸς ἐνδεδειγμένου τελωνειακοῦ δασμολογίου τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν της, καθότι τοῦτο ἐπιβάλλει ἡ ὀρθὴ καὶ σώφρων οἰκονομικὴ πολιτική.

Τὸ νέον τελωνειακὸν δασμολόγιον τὸ ὁποῖον ἐπιδιώκει νὰ ἐπιβάλῃ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν προστασίαν καὶ προαγωγὴν βιωσίμων καὶ εὐεργετικῶν ἐπιτοπίων βιομηχανιῶν, εἰς τὴν αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς των, εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἀπασχολήσεως ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, εἰς τὴν ἐλάττωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ εἰς τὴν μείωσιν τῶν τιμῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ ξένου συναγωνισμοῦ. μὲ εὐνοϊκὰς ἐξ ὅλων τούτων ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Ἡ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1961 ἀρξαμένη κυβερνητικὴ προσπάθεια, πρὸς ἐκβιομηχανοποίησιν τῆς Κύπρου διὰ τῆς λήψεως τῶν ἀναγκαίων νομοθετικῶν μέτρων πρὸς προστασίαν τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, εἶναι γεγονὸς ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἔτυχε τῆς γενικῆς ἐπιδοκιμασίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἔχει ἐπιφέρει πολὺ εὐνοϊκὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἡ αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν καὶ ἡ μείωσις τῶν εἰσαγωγῶν εἶναι ἡ πλέον ὀρθὴ καὶ σταθερὰ μέθοδος ἐξυπηρετήσεως τοῦ Κυπριακοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Ἀπὸ τῆς λήψεως τῶν ἐν λόγῳ μέτρων προστασίας τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας μας, ἤτοι εἰς χρονικὸν διάστημα τριῶν ἐτῶν, ἔχουν ἐλαττωθῆ κατὰ 3 περίπου ἑκατομμύρια λίρας αἱ εἰσαγωγαί μας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Ἐπὶ πλέον δὲ κατὰ τὴν ἰδίαν χρονικὴν περίοδον ἐσημειώθη σημαντικὴ αὔξησις τῆς συνεισφορᾶς τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας εἰς τὸ ἀκάθαρτον ἐθνικὸν εἰσόδημα. Τοῦτο ἀπὸ £11.5 ἑκατομμύρια εἰς τὰ ὁποῖα ἀνῆλθε κατὰ τὸ 1964, ἔφθασεν εἰς τὰ £15 ἑκατομμύρια τὸ 1965. Κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἐδημιουργήθησαν 84 νέαι βιομηχανικαὶ μονάδες αἱ ὁποῖαι ἀπασχολοῦν προσωπικὸν πλέον τῶν 2.000, τοῦ ὁλικοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀνελθόντος οὕτω εἰς 3.200.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τῶν ληφθέντων νέων δασμολογικῶν μέτρων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου θὰ ἐνισχυθῆ ἔτι περισσότερον ἡ Κυπριακὴ βιομηχανία, γεγονὸς τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν περαιτέρω ἀνόρθωσιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας, ἥτις δὲν δύναται νὰ βασίζῃ τὴν εὐστάθειάν της ἐπὶ μόνης τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, τοῦ τουρισμοῦ καὶ τῶν δαψιλῶν ἀδήλων πόρων, οἱ ὁποῖοι συνιστοῦν ἀστάθμητον παράγοντα διὰ τὴν εὐημερίαν τῆς νήσου μας. Αἱ δυσμενεῖς καιρικαὶ συνθῆκαι καὶ ἡ ὁλοὲν αὐξανομένη ἔλλειψις ἀρδευσίμου ὕδατος καθιστᾶ ἀσυμφόρους ὡρισμένας γεωργικὰς καλλιεργείας. Ἡ ὕπαρξις δὲ ἐπαρκοῦς ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἐν Κύπρῳ ἐπιβάλλει τὴν δημιουργίαν νέων βιωσίμων βιομηχανιῶν πρὸς ἀπασχόλησίν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς μεταναστεύσεως.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐκφράζονται δικαιολογημένα παράπονα ὑπὸ ὡρισμένων βιωσίμων βιομηχανιῶν, ὡς λ.χ. ὑπὸ τῆς Ἑταιρείας Χρωμάτων ΚΕΧ Λεμεσοῦ, ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου παραχωρουμένη δασμολογικὴ προστασία δὲν τυγχάνει ἐπαρκὴς διὰ νὰ προστατεύσῃ ταύτας. Ὡς ἐκ τούτου, ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ τὰ παράπονα τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανιῶν εἰς τρόπον ὥστε εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον νὰ προστατεύσῃ ταύτας διὰ νὰ μὴ διατρέχουν τὸν κίνδυνον νὰ τερματίσουν τὰς ἐργασίας των.

Αἱ προστατευόμεναι διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιτόπιοι βιομηχανίαι ἔχουν καθῆκον νὰ φανοῦν ἀντάξιαι τῆς ὑπὸ τῆς Πολιτείας παρεχομένης εἰς αὐτὰς προστασίας καὶ νὰ ἐπιδιώξουν νὰ ἐκσυγχρονίσουν τὴν παραγωγήν των, διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν προϊόντων των, καὶ ἐπὶ πλέον νὰ ἀναπροσαρμόσουν τὰς τιμάς των ὥστε νὰ εἶναι προσιταὶ εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν τὸ ὁποῖον, ἀσφαλῶς, προθύμως θὰ ὑποστηρίξῃ τὰ Κυπριακὰ βιομηχανικὰ προϊόντα ἐὰν τοῦτο ἱκανοποιηθῆ ὡς πρὸς τὴν ποιότητα καὶ τὰς τιμάς των, καθότι ὁ ἀπώ-

τερος σκοπὸς τῶν λαμβανομένων διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου νέων δασμολογικῶν μέτρων εἶναι νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸ σύνολον τοῦ Λαοῦ καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας.

Ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ παρακολουθῇ μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν ποιότητα καὶ τὰς τιμὰς τῶν προϊόντων τῶν προστατευομένων βιομηχανιῶν καὶ δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ αὐστηρὰ μέτρα καὶ ἐν ἀνάγκῃ τὸν νόμον περὶ ἀγορανομίας πρὸς προστασίαν τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ θεωρῶ καθῆκον μου ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς νὰ ἐκδηλώσω τὸ παλλαϊκὸν αἴσθημα δυσφορίας διότι μέχρι σήμερον δὲν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν, ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, παρὰ μόνον ἐπὶ τοῦ ἄρτου, ὁ πρὸ πολλοῦ ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς νόμος περὶ ἀγορανομίας.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὡς ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι ἡ προστασία ὡρισμένων ἐντοπίων βιομηχανιῶν καὶ ὡρισμένων ἐμπορευμάτων παραγομένων ἐν Κύπρῳ.

Ἡ προστασία αὕτη καὶ ἡ βοήθεια αὕτη πρὸς τὰς Κυπριακὰς βιομηχανίας ἐπιτυγχάνεται διὰ δύο τρόπων.

Πρῶτον, διὰ τῆς ἐλαττώσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ ὡρισμένων ἐμπορευμάτων, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν πρώτην ὕλην χρησιμοποιουμένην ὑπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ ἐργοστασίων, καὶ τὰ ὁποῖα ἐμπορεύματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξευρεθῶσιν ἐν Κύπρῳ. Καὶ ὁ δεύτερος τρόπος εἶναι διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ὅμοια τῶν ὁποίων κατασκευάζονται ὑπὸ Κυπριακῶν ἐργοστασίων.

Ἀλλὰ ποῖος εἶναι ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον γίνονται αἱ αὐξομειώσεις αὗται τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ; Πρόθεσις τῆς Βουλῆς, πρόθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, καὶ εἶμαι βέβαιος καὶ ὅλων τῶν Βουλευτῶν, εἶναι νὰ δοθῇ ἡ δυνατότης εἰς τὴν Κυπριακὴν βιομηχανίαν νὰ δώσῃ εἰς τὸ μέγα καταναλωτικὸν κοινὸν τῆς Κύπρου ἐμπορεύματα εἰς εὐθηνὰς καὶ εὐλόγους τιμὰς ὅταν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα, τὸ ἐπακόλουθον τῆς δημιουργίας καὶ παροχῆς εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν εὐθηνῶν ἐμπορευμάτων, θὰ εἶναι ἀσφαλῶς ἡ αὔξησις τῆς καταναλώσεως. Δημιουργουμένης αὐξήσεως καταναλώσεως αὐξάνεται καὶ ἡ παραγωγὴ καὶ οὕτω δημιουργοῦνται περισσότεραι θέσεις δι' ἐργατικὰς χεῖρας ἐν Κύπρῳ.

Ἄλλο ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ὅτι θὰ ἐλαττωθῇ ἡ ποσότης τῶν εἰσαγομένων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορευμάτων καὶ συνεπῶς θὰ ἐλαττωθῇ καὶ ἡ ἐξαγωγὴ Κυπριακοῦ συναλλάγματος.

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ὠφέλιμα διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ κράτους. Ἀλλὰ διὰ νὰ ἐπιτευχθοῦν ταῦτα πρέπει, ὡς εἶπα, ἡ Κυπριακὴ βιομηχανία νὰ διατηρήσῃ ἢ νὰ βελτιώσῃ τὴν ποιότητα τῶν κατασκευαζομένων ὑπ' αὐτῆς προϊόντων καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὰς τιμὰς εἰς τὰς ὁποίας θὰ πωλῇ ταῦτα εἰς τὸ κοινόν.

Καὶ ἐπ' αὐτοῦ εἴχομεν τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ὅτι εἶναι εἰς θέσιν καὶ ὅτι θὰ παρακολουθῇ καὶ θὰ ἔχῃ ὑπὸ τὸν ἔλεγχόν του τὰ ζητήματα ταῦτα, καὶ ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω καὶ νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῶν ἐργοστασιαρχῶν, οἱ ὁποῖοι τυγχάνουν τῆς προστασίας καὶ τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ αὕτη τοὺς δίδει, ὅτι ἐὰν γίνῃ κατάχρησις τῆς βοηθείας ταύτης τότε «ὁ τρώσας καὶ ἰάσεται».

Προτοῦ κατέλθω ἐκ τοῦ βήματος, θὰ ἤθελα, κ. Πρόεδρε, νὰ θίξω καὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα.

Εἰς τὴν Κύπρον ὑπάρχει βιομηχανία ἐλαιοβαφῶν, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη ἕνα μεγάλον μέρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ τῆς Κύπρου. Κατὰ τὴν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν γενομένην τροποποίησιν τοῦ δασμολογίου, ἐθίχθη τὸ ζήτημα τῆς προστασίας τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοβαφῶν καὶ ἐδόθη, ἐὰν δὲν μὲ ἀπατᾶ ἡ μνήμη, ἡ διαβεβαίωσις ὅτι ἐπειδὴ ἠγέρθη ἀργὰ τὸ ζήτημα, θὰ ἐξητάζετο μαζὶ μὲ ἄλλα προϊόντα ἀπὸ μίαν Ἐπιτροπὴν καὶ θὰ ἐγίνοντο κατόπιν νέαι εἰσηγήσεις διὰ τροποποίησιν τοῦ δασμολογίου. Ἔκτοτε δὲν ἔγιναν ἄλλαι τροποποιήσεις, καὶ σήμερον ποὺ τίθεται εἰς τὴν Βουλὴν νέον Νομοσχέδιον τροποποιοῦν τὸ δασμολόγιον δὲν εἰσήχθη κονδύλιον τροποποιοῦν τὸν εἰσαγωγικὸν δασμὸν ἐπὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐλαιοβαφῶν, ἐννοῶ ἐλαιοβαφὰς δι' οἰκοδομικοὺς σκοπούς.

Ἐλπίζω ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ μελετήσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο καὶ λίαν προσεχῶς θὰ εἰσηγηθῇ τροποποίησιν τοῦ δασμολογίου τοιαύτην, οὕτως ὥστε νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν Κυπριακὴν βιομηχανίαν ἐλαιοβαφῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ὑποστηρίζομεν κάθε μέτρον τὸ ὁποῖον θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν μιᾶς ὑγιοῦς Κυπριακῆς βιομηχανίας διότι πιστεύομεν ὅτι τοιαύτη βιομηχανία θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος καὶ θὰ δώσῃ ἀπασχόλησιν εἰς μίαν μερίδα τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου τοῦ νησιοῦ μας.

Ὑπεστηρίζαμεν καὶ ἐξακολουθοῦμεν νὰ ὑποστηρίζωμεν τοιαῦτα μέτρα, εἰλικρινὰ καὶ τίμια, χωρὶς νὰ μᾶς συνδέῃ οὐδεὶς δεσμὸς οἰκονομικὸς ἢ ἄλλος μὲ τὴν τάξιν τῆς βιομηχανίας ἀλλὰ ἀπὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν πρόοδον αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ κάθε ἀτόμου εἴτε βιομήχανος εἶναι οὗτος εἴτε ὄχι.

Πιστεύομεν ὅμως ὅτι διὰ νὰ ἀποδώσῃ τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα διὰ τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν τόπον τὸ μέτρον τῆς δασμολογικῆς προστασίας, πρέπει παράλληλα νὰ ληφθοῦν καὶ ἄλλα μέτρα. Μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ πείσουν τὸν καταναλωτὴν ὅτι τοιαύτη προστασία δὲν δίδει εὐκαιρίαν πρὸς πλουτισμὸν εἰς ὡρισμένα ἄτομα, ἀλλὰ εἶναι μέτρα προστασίας τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας καὶ κατ' ἐπέκτασιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Νὰ δημιουργήσωμεν αἴσθημα ἀσφαλείας εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ ἐπίβλεψις εἶναι ἀσφάλεια διὰ τὸν καταναλωτὴν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποιότητα καὶ τὴν τιμὴν τῶν βιομηχανικῶν μας προϊόντων, καὶ ὅταν κατορθώσωμεν νὰ κερδίσωμεν τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ κοινοῦ θὰ ἐπιτύχωμεν καὶ τὴν συμπαράστασιν καὶ ὑποστήριξίν του πρὸς τὰ βιομηχανικά μας προϊόντα.

Πρὸς τοῦτο ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν ὀργάνωσιν ὑπηρεσίας ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ τόσον τὴν ποιότητα ὅσον καὶ τὴν τιμὴν ὄχι μόνον εἰς τὸ ἐργοστάσιον ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν λιανικὴν πώλησιν καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω διὰ τῆς λήψεως, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ ποινικῆς διώξεως.

Μὲ τὴν εἰσήγησίν μας αὐτὴν δὲν θέλομεν νὰ θίξωμεν κανένα, ἀλλὰ νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἀντικειμενικοῦ σκοποῦ δηλ. τῆς ἀναπτύξεως τῆς βιομηχανίας μας καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ὑποστηρίξεως τοῦ κοινοῦ πρὸς αὐτήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ὅσον καὶ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀντίκρυσαν τὸ ὅλον θέμα τῆς μερικῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Τελωνειακοῦ δασμολογίου μὲ τὸ πρῖσμα τῆς ἀνάγκης οὐσιαστικῆς ἐνισχύσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας. Τοῦτο ἐξηρτήθη καὶ συνεδέθη τόσον ἀπὸ τὴν ἱκανότητα τῆς ἐγχωρίου βιομηχανικῆς παραγωγῆς νὰ προσφέρῃ καταναλωτικὰ ἀγαθὰ ἐφάμιλλα ἢ περίπου ἐφάμιλλα τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων, ὅσον καὶ ἀπὸ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς νὰ παράσχῃ αὕτη οὐσιαστικὴν ἐξάρκειαν ἀγαθῶν διὰ τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας. Εἶναι περιττόν, βεβαίως, νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ προστατευτικὴ κάλυψις παρεσχέθη ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰς προσφερομένας τρεχούσας τιμὰς πωλήσεως τῶν ἐντοπίων βιομηχανικῶν προϊόντων καὶ ἀγαθῶν.

Ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὄχι μόνον ἀπεδέχθη ἐκθύμως τὰς βασικὰς προνοίας καὶ διατάξεις τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, ἀλλὰ καὶ εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις—καὶ κατόπιν ἐνδελεχοῦς σταθμίσεως—προέβη εἰς περαιτέρω κάλυψιν ὡρισμένων ἐγχωρίων βιομηχανιῶν, ἐκεῖ ὅπου ἐνόμισεν ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ τοιαύτη προστασία. Ἡ ἀνάγκη, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, βασικῆς καὶ οὐσιαστικῆς προστασίας τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας εἶναι, ὡς γεγονός, ἐξόφθαλμος, θὰ ἦτο ὅμως καλὸν νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἡ ὅλη προσπάθεια καθ' ἡμᾶς ἀποσκοπεῖ εἰς δύο βασικὰς καὶ ἀντικειμενικὰς κατευθύνσεις : Εἰς τὴν οἰκονομικὴν πλευρὰν καὶ τὴν κοινωνικὴν τοποθέτησιν ἀφ' ἑτέρου.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου σκέλους αἱ εὐεργετικαὶ ἐπιπτώσεις εἶναι πολλαπλαῖ καὶ σύνθετοι, προεξαρχούσης βεβαίως τῆς εὐεργετικῆς διὰ τὸν τόπον ἀνόδου τοῦ προσκτωμένου ἐνιαυσίου ποσοστοῦ φόρου εἰσοδήματος παρὰ τοῦ Παγίου Κυβερνητικοῦ Ταμείου. Ἐξ ἄλλου ἡ παρεχομένη ὑπὸ τῆς ἐγχωρίου παραγωγῆς ἀπασχόλησις ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἀποτελεῖ τὸ δεύτερον σκέλος καὶ ἴσως τὸ βασικώτερον κέρδος διὰ τὸν τόπον.

Ἡ ἀποσπασματικὴ προσπάθεια ἐνισχύσεως τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας ἀπαριθμεῖ βεβαίως ἱστορίαν ἀρκετῶν δεκαετιῶν. Κάποια, ἐκ λόγων ἐθνικιστικῆς ἀντιδράσεως, προσωρινὴ προσπάθεια ἀνελήφθη κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος 1955—1959, ἡ ὁποία ὅμως ἀνεστάλη ἀποτόμως, ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Μία καλὴ διαφωτιστικὴ ἐκστρατεία ἀνελήφθη τὸ 1959—1960 ὑπὸ ἑνὸς ἐργατικοῦ κέντρου τῆς Λεμεσοῦ, τῆς κατ' ἐξοχὴν βιομηχανικῆς πόλεως τῆς νήσου, ἡ ὁποία εἶχεν ἐξ ὅσων γνωρίζομεν, διότι τὴν παρηκολουθήσαμεν ἐκ τοῦ σύνεγγυς καὶ τὴν ἐνισχύσαμεν δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν μας μέσων, θετικὰ ὠφελήματα. Ἀργότερον τὸ συσταθὲν Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐκινήθη δι' ὅλων τῶν εἰς τὴν διάθεσίν του μέσων πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνισχύσεως τῆς ἐντοπίου βιομηχανικῆς παραγωγῆς. Τὰ διαγραφόμενα περαιτέρω περιθώρια ἀνελίξεως τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἀρκετά, δὲν θὰ ἦτο δὲ ἄσκοπον ἐὰν ἀντὶ νὰ παρέχωμεν μόνον μεταγενεστέραν προστατευτικὴν κάλυψιν ἀπησχολούμεθα καὶ μὲ τὰς προοπτικὰς περαιτέρω ἐνισχύσεως τῆς ἐντοπίου βιομηχανικῆς δραστηριότητος, κινούμενοι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐλαφρᾶς καὶ τῆς μετρίας βιομηχανίας.

Θεωρῶ ὅμως ἐκ παραλλήλου σκόπιμον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ἡ ἐργαζομένη τάξις τῆς νήσου ἡ ὁποία ἀποτελεῖ εἰς τὴν οὐσίαν της τὸ σύνολον σχεδὸν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐπιζητεῖ ὅπως ἡ διεύθυνσις τῆς Κυπριακῆς βιομηχανίας ἐκτιμῶσα τὰς γενομένας προστατευτικὰς καλύψεις, βελτιώσῃ ἐκεῖ ὅπου εἶναι τοῦτο δυνατὸν καὶ ἀναγκαῖον τὴν ποιότητα τῶν ὑπ' αὐτῆς παραγομένων προϊόντων ἀφ' ἑνός, καὶ κρατήσῃ τὰς τιμὰς εἰς τὸ ἐπίπεδον καὶ τὸ ὕψος τῶν νῦν προσφερομένων ἀφ' ἑτέρου, τοὐλάχιστον νὰ τὰς κρατήσῃ ἐὰν δὲν τὰς μειώσῃ. Καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων ζωτικῶν διὰ τὴν ὑγείαν καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ λαοῦ θεμάτων ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ ἀνάλογος ἀνταπόκρισις. Διὰ κάθε ὅμως ἐνδεχόμενον ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας παρακολουθῇ καὶ ἐξακολουθήσῃ καὶ εἰς τὸ μέλλον νὰ παρακολουθῇ τὰς ἐξελίξεις. Ἐν περιπτώσει δὲ καθ' ἣν ἤθελε παρατηρήσει οἱανδήποτε αὐθαιρεσίαν καὶ ἀδικαιολόγητον τακτικήν, ἤτοι πτῶ-

σιν τῆς ποιότητος ἢ καὶ ἀδικαιολόγητον αὔξησιν τιμῶν, νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ Κοινοβουλίου—διὰ καταθέσεως νέου τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου—ἄρσιν τῆς προστατευτικῆς δασμολογικῆς καλύψεως. Εὔχομαι, κύριε Πρόεδρε, νὰ μὴν ὑπάρξῃ τέτοια περίπτωσις ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν ἀντικειμενικῶν συμφερόντων τοῦ τόπου.

Ἐξ ἄλλου θὰ ἦτο πρέπον ὅπως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας χωρήσῃ ἀδιστάκτως τὸ συντομώτερον δυνατὸν εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ὡρισμένων τοὐλάχιστον νέων προστατευτικῶν μέτρων πρὸς τὴν πλευρὰν τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ ἀγορανομίας νόμου διὰ τὰ βασικὰ εἴδη, τοὐλάχιστον, διατροφῆς — ὡς ἐτονίσθη καὶ εἰς πρόσφατον ἐπερώτησιν — λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ τεραστίου χάσματος ἀφ' ἑνὸς ποὺ ὑφίσταται μεταξὺ παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως καὶ δεδομένης τῆς πλήρους ἐπιτυχίας ἐκ τῆς μερικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος διὰ τὰ καλυφθέντα ἤδη ὑπὸ τοῦ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἀγαθὰ ἀφ' ἑτέρου. Τοῦτο πρέπει νὰ μᾶς καταστήσῃ αἰσιοδόξους ὡς πρὸς τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς ἐπιτυχίας τοῦ σχεδίου, ἐὰν τοῦτο ἀντικρυσθῇ καὶ ἀρχίσῃ ἐφαρμοζόμενον ἔστω καὶ σταδιακῶς.

Περαίνων, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καλεῖται εἰς τὸ βῆμα ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ ἐκβιομηχάνησις τῆς νήσου μας, ἰδίως εἰς τὸν τομέα τῆς ἐλαφρᾶς βιομηχανίας, εἶναι σήμερον μία πραγματικότης. Καὶ αὐτὴ ἡ προσπάθεια δέον νὰ τύχῃ τῆς δεούσης ἐνθαρρύνσεως καὶ ὑποστηρίξεως τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον παρέχει εἰς σημαντικὸν βαθμὸν εἰς μεγάλον ἀριθμὸν βιομηχανιῶν τὴν κρατικὴν ἐνθάρρυνσιν, ὑποστήριξιν καὶ ἐνίσχυσιν. Καὶ ἡ τοιαύτη κρατικὴ ἐνίσχυσις πρὸς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν, ὡς ὀρθῶς διατυποῦται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, παρέχεται ὑπὸ διπλῆν μορφήν. Πρῶτον, διὰ τῆς ἐλαττώσεως ἢ καὶ καταργήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ τῆς εἰσαγομένης πρώτης ὕλης τὴν ὁποίαν ἡ ἐγχώριος βιομηχανία προμηθεύεται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν προϊόντων της, καί, δεύτερον, διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ὅμοια τῶν ὁποίων κατασκευάζονται ἐπιτοπίως. Τόσον διὰ τῆς πρώτης ὅσον καὶ διὰ τῆς δευτέρας περιπτώσεως θὰ δυνηθῶσιν αἱ ἐγχώριοι βιομηχανίαι νὰ προσφέρωσι τὰ προϊόντα των εἰς χαμηλοτέρας τιμὰς συναγωνιστικὰς τῶν εἰσαγομένων τοιούτων καὶ θὰ αὐξήσουν οὕτω τὴν παραγωγὴν καὶ κατανάλωσιν τῶν προϊόντων των. Τοῦτο θὰ ἔχῃ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς καθ' ὅλου οἰκονομίας τοῦ τόπου καθ' ὅτι θὰ αὐξήσῃ τὴν ἀπασχόλησιν ἐργατικοῦ καὶ τεχνικοῦ δυναμικοῦ, θὰ τείνῃ εἰς τὴν μείωσιν τῶν εἰσανωνῶν καὶ τὴν ἐλάττωσιν ἐξαγωγῆς συναλλάγματος. Ἡ προσφερομένη προστασία εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν εἶναι σημαντικὴ μὲ εὐεργετικὰς συνεπείας διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τῆς νήσου μας καθ' ὅτι τὰ λαμβανόμενα μέτρα θὰ ἔχουν εὐμενῆ ἀποτελέσματα ἐπὶ τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου καὶ τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Εἶναι ἐπίσης καλὸν νὰ τονισθῇ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον παρέχον προστασίαν πρὸς τὴν βιομηχανίαν συντετηρημένου κρέατος κατ' ἐπέκτασιν προσφέρει θετικὴν βοήθειαν πρὸς μίαν πολυπληθῆ ἀγροτικὴν τάξιν, τὴν τάξιν τῶν κτηνοτρόφων. Λίαν ἀξιέπαινος εἶναι ἡ γενομένη ἐργασία καὶ μελέτη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, δεικνύουσα τὴν βαθυτάτην συναίσθησιν εὐθύνης ἔναντι τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἔναντι τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας ἀφ' ἑτέρου, οὕτως ὥστε διὰ τῶν ἐπενεχθεισῶν ὑπ' αὐτῆς ἐποικοδομητικῶν τροποποιήσεων νὰ παρουσιάζεται σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἓν

πληρέστερον καὶ ἐπιτυχέστερον Νομοσχέδιον πρὸς ψήφισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸς ὄφελος καὶ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς βιομηχανίας καὶ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας.

Πιστεύω ὅτι ἡ παρεχομένη προστασία εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς αὐτὴν νὰ βελτιώσῃ ποιοτικῶς τὰ προϊόντα της καὶ νὰ προσφέρῃ ταῦτα εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν εἰς καλὰς τιμάς· πράττουσαι οὕτω αἱ ἐγχώριοι βιομηχανίαι κάμνουν καλὴν χρῆσιν τῆς παρεχομένης εἰς αὐτὰς κρατικῆς προστασίας καὶ ἐνισχύσεως. Τὸ καθῆκον τοῦτο τῆς προστασίας τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ δὲν εἶναι μόνον καθῆκον τῶν ἐγχωρίων βιομηχανιῶν ἀλλὰ καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἥτις διὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου της δέον νὰ ἐλέγχῃ πλήρως καὶ ἀποτελεσματικῶς τὴν ὅλην κατάστασιν. Ἡ Βουλὴ ἔχει ἤδη παράσχει εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν σχετικὴν νομοθεσίαν διὰ τὴν ἐνάσκησιν ὑπ' αὐτῆς τοῦ ἐλέγχου τούτου. Τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν ἔχει ὡσαύτως καθῆκον νὰ ὑποστηρίξῃ δι' ὅλων τῶν δυνάμεών του τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν, συμβάλλον οὕτω εἰς τὴν ἄνοδον καὶ βελτίωσιν τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Καὶ αἱ δημιουργηθεῖσαι προϋποθέσεις ὑποβοηθοῦν τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν τῆς Κύπρου νὰ ἀποδείξῃ ἐμπράκτως τὸ ἐθνικὸν τοῦτο καθῆκον.

Διὰ τοῦ ἰδίου Νομοσχεδίου παρέχεται ὡσαύτως, διὰ τῆς ἀπαλλαγῆς πληρωμῆς δασμοῦ ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν προοριζομένων διὰ χρῆσιν ὑπὸ ξενοδοχείων τῆς νήσου, προστασία εἰς τὴν ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν ἥτις πρέπει νὰ τύχῃ πάσης κυβερνητικῆς ἐνθαρρύνσεως. Ἡ τοιαύτη προστασία θὰ προωθήσῃ μεγάλως τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν τῆς Κύπρου καὶ θὰ δώσῃ, δὲν ἀμβιβάλλω, ἐνθάρρυνσιν διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ δημιουργίαν περισσοτέρων ξενοδοχείων εἰς τὴν νῆσον μας.

Μὲ τὰς διαγραφομένας νέας εὐνοϊκὰς προοπτικὰς διὰ τὴν αὔξησιν τουριστικοῦ ρεύματος πρὸς τὴν Κύπρον ἔχομεν ἀνάγκην νέων συγχρονισμένων ξενοδοχείων καὶ ἐπέκτασιν τῶν ὑπαρχόντων. Δὲν ἀμφιβάλλω δὲ ὅτι τὸ ληφθὲν μέτρον θὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν προσπάθειαν ταύτην. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου εἰσηγοῦμαι ὅπως κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1967 γίνῃ πρόβλεψις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὴν διάθεσιν μεγαλυτέρου ποσοῦ διὰ τὴν δανειοδότησιν προσώπων ἢ ἑταιρειῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέων ξενοδοχείων ἢ ἐπέκτασον καὶ βελτίωσιν τῶν ὑπαρχόντων τοιούτων. Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ συμπληρώσῃ τὴν προσφερομένην διὰ τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου κρατικὴν βοήθειαν.

Τελικῶς θὰ εἰσηγούμην ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία συμπληρώσῃ τὴν παρεχομένην εἰς τὴν ἐγχώριον βιομηχανίαν προστασίαν της διὰ τῆς λήψεως παρομοίων μέτρων, ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἐμπορικῆς καὶ βιομηχανικῆς πείρας τοῦ τόπου, καὶ πρὸς ἄλλας βιομηχανίας, αἵτινες ἔχουν ἀνάγκην ταύτης τώρα ἢ θὰ ἔχουν ἀνάγκην ταύτης εἰς τὸ μέλλον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ γενικὴ ἀρχὴ ἡ ὁποία ἐπέβαλε τὴν πρότασιν τροποποιήσεως τῶν περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμων, ἡ ἐνθάρρυνσις καὶ ἡ προστασία δηλαδὴ τῆς ἐγχωρίου βιομηχανίας, εὑρίσκει καὶ ἐμέ, ὡς καὶ τοὺς ἄλλους συναδέλφους, ἀπολύτως σύμφωνον. Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὰ λεχθέντα ὑπὸ τῶν ἐντίμων συναδέλφων οἱ ὁποῖοι προηγήθησαν εἰς τὸ βῆμα αὐτὸ καὶ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ ὅπως θίξω σημεῖα τινὰ τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου ἔχουν μεγάλην σημασίαν.

Ἐφιστῶ καὶ ἐγὼ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τοῦ ἐνδεχομένου νὰ τύχωσι τὰ προστατευτικὰ αὐτὰ δασμολογικὰ μέτρα, μέτρα ἐκμεταλλεύσεως ἐκ

μέρους ἐνίων βιομηχανιῶν, δηλαδὴ νὰ χρησιμοποιηθῶσι τὰ μέτρα αὐτὰ ὡς μέσον αἰσχροκερδείας καὶ ἐμπλουτισμοῦ εἰς βάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου καὶ ἐκτιμῶ δεόντως τὴν δήλωσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ὅτι θὰ παρακολουθῆται ἀγρύπνως ἡ κατάστασις καὶ θὰ πατάσσεται κάθε προσπάθεια αἰσχροκερδείας. Ὅμως ἁπλῆ παρακολούθησις δὲν εἶναι ἀρκετή. Τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα ἔχει εἰς χεῖρας του τὸν κατάλληλον μηχανισμὸν καὶ φρονῶ ὅτι θὰ ἦτο εὐκταῖον ὅπως βάσει τοῦ μηχανισμοῦ αὐτοῦ ληφθῶσιν ὡρισμένα πρακτικὰ μέτρα ἐλέγχου τῆς ποιότητος καὶ τῶν τιμῶν τῶν προϊόντων τῶν προστατευομένων δασμολογικῶς βιομηχανιῶν, πρὸς ὄφελος καὶ τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ ἀλλὰ καὶ τῆς καλῆς φήμης τῶν Κυπριακῶν βιομηχανικῶν προϊόντων.

Ἰδιαιτέρως ἐφιστῶ τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῆς ποιότητος τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων μας, διότι ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι πολλὰ βιομηχανικὰ προϊόντα, ἰδίως προϊόντα εἰδῶν ἐπενδύσεως, τὰ ὁποῖα προσφέρονται εἰς τὴν ἀγορὰν φθηνὰ μὲν ἀλλὰ εἰς πολὺ εὐτελεῖς ποιότητας, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἶναι εἰς βάρος τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἰδιαιτέρας ἐρεύνης τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος. Διὰ τὸ ζήτημα προστασίας τῆς βιομηχανίας ἐλαιοβαφῶν τὸ ὁποῖον ἔθιξαν οἱ προηγηθέντες συνάδελφοι κ.κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης καὶ Γιάγκος Ποταμίτης, ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ ὅπως συμφωνήσω μαζί τους ὅτι δὲν ἐδόθη εἰς τὴν βιομηχανίαν αὐτὴν ἡ δέουσα προσοχὴ καὶ διερωτῶμαι διὰ ποῖον λόγον. Πρόκειται περὶ σοβαρᾶς βιομηχανίας, ἡ ὁποία ἀπασχολεῖ σεβαστὸν ἀριθμὸν ἐργατικῶν χειρῶν, καλύπτει εὐρὺ πεδίον τῶν ἐν Κύπρῳ χρησιμοποιουμένων ἐλαιοβαφῶν καὶ παράγει ἀρίστης ποιότητος προϊόντα.

Πρέπει καὶ ἡ βιομηχανία αὐτὴ νὰ τύχῃ εἰς τὴν προσεχῆ ἀναθεώρησιν τῶν δασμολογικῶν τελῶν τῆς προσοχῆς καὶ κατ' ἀκολουθίαν τῆς προστασίας τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 1ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου.
Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὁ κ. Σαββίδης, ὅπως ἤδη προειδοποίησε τοὺς ἐντίμους Βουλευτάς, ἔχει μίαν τροπολογίαν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν δασμολογικὴν κλάσιν 413–03.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα, ὁ ὁποῖος ἔχει ἤδη ἀντίγραφον τῆς τροπολογίας τοῦ κ. Σαββίδη, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δασμολογικὴ κλάσις 413–03. Ἡ τροποποίησις ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἐλαιώδη περιέχοντα μεγάλην ὀξύτητα, λιπαρὰ ὀξέα καὶ ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας ἐλαίων καὶ λιπῶν (soap stocks), καὶ στεαρίνης, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡμικατειργασμένου σάπωνος (soap base or milling base).»

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἐὰν ὑπάρχουν παρενθέσεις θὰ ἦτο καλὸν νὰ τὰς ἀκούσωμεν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἀντελήφθην τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ κείμενον ποὺ ἀνεγνώσθη νομίζω ὅτι ὑπάρχουν παρενθέσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν παρενθέσεις ἀναφορικῶς πρὸς.....

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Θὰ εἶναι καλὰ νὰ ξέρωμεν ποῦ ὑπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....τοὺς Ἀγγλικοὺς ὅρους.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Μόνον εἰς τοὺς Ἀγγλικοὺς ὅρους ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δηλαδὴ "soap stocks" καὶ εἰς τὸ τέλος «soap base or milling base».

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Μπορεῖ νὰ ξαναδιαβασθῇ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Γραμματέα μὲ ἀργὸν ρυθμὸν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν τροπολογίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Ἐλαιώδη περιέχοντα μεγάλην ὀξύτητα, λιπαρὰ ὀξέα, καὶ ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας ἐλαίων καὶ λιπῶν (soap stocks), καὶ στεαρίνης, ἐξαιρουμένου τοῦ ἡμικατειργασμένου σάπωνος (soap base or milling base)».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θὰ εἰσηγούμην προτοῦ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἡ προτεινομένη τροποποίησις, ἐπειδὴ δὲν ἐτέθη ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ὅπως τεθῇ πρῶτον ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, συζητηθῇ καὶ τύχῃ ἡ Βουλὴ τῆς συστάσεως ἢ μὴ τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως διὰ μιᾶς διακοπῆς ἢ ἀναβολῆς τῆς συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ἀπὸ τὸν κ. Ποταμίτην πόσην ὥραν νομίζει ὅτι θὰ χρειασθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν. Βεβαίως αὐτὸ ἀφορᾷ καὶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς κ. Σαββίδην. Ἐν συνεννοήσει ὁ κ. Σαββίδης μὲ τὸν κ. Ποταμίτην νὰ μᾶς πληροφορήσουν κατὰ πόσον θὰ εἶναι μακροχρόνιος ἡ συνεδρίασις ἢ κατὰ πόσον θὰ εἶναι σύντομος.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐπειδὴ.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, συγγνώμην, ἐπειδὴ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν οἱ δικηγόροι εἶναι ἡ μειονότης, ἐλπίζω ὅτι εἰς ἓν τέταρτον τῆς ὥρας θὰ τελειώσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης τί λέγει ; Βεβαίως μὲ τὴν συμφωνίαν ἀναφορικῶς μὲ τοὺς δικηγόρους.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἐφ' ὅσον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης ἔχει κάμει τὸν χαρακτηρισμόν του, τί μπορῶ νὰ πῶ ἐγώ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχετε ἤδη πεῖ τόσες πολλὲς φορὲς διὰ τοὺς δικηγόρους ποὺ εἶναι γνωσταὶ αἱ ἀπόψεις σας, κ. Σαββίδη.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὡς γεγονὸς εἶναι ζήτημα πέντε λεπτῶν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, διότι εἶναι ἁπλοῦν τὸ ζήτημα. Ἁπλῶς θὰ ἐξηγήσω διὰ ποῖον λόγον ἔχει γίνει ἡ τροποποίησις αὐτή. Καὶ ἡ τροποποίησις αὐτὴ δὲν ἔχει ἄλλον λόγον παρὰ νὰ ξεκαθαρίσῃ ἀκριβῶς ποῖα εἶναι τὰ εἴδη τὰ ὁποῖα θὰ εἰσάγωνται ἐλευθέρως ἄνευ πληρωμῆς δασμοῦ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἀποφυγὴν εἰσαγωγῆς ἡμικατεργασμένου σάπωνος διὰ τὸν ὁποῖον παρὰ τὸ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ πληρώνεται φόρος εἰσαγωγικός, ἐν τούτοις θὰ ἤρχετο ἀφορολόγητος καὶ θὰ «ἐπρεσάρετο» μόνον ἀπὸ ὡρισμένα πρόσωπα ἐδῶ καὶ θὰ ἐπωλεῖτο ὡς σάπων ἀπηλλαγμένος φορολογίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπειδὴ δὲν ἐξητάσθη τὸ θέμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ διακοπὴ τὴν ὁποίαν ἐζήτησε ὁ κ. Ποταμίτης δὲν θὰ εἶναι πέραν τῶν 15 λεπτῶν, συμφωνῶ καὶ θὰ διακόψω διὰ 15 λεπτά.

Ἡ ὥρα εἶναι 5 παρὰ 5, εἰς τὰς 5.10 θὰ εὑρισκώμεθα πίσω, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὴν εἰσήγησίν της διὰ τὴν ὁλομέλειαν.

(Ὥρα διακοπῆς 4+55 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 5+15 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀφοῦ ἐξήγησα εἰς τοὺς κυρίους συναδέλφους τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἔχομεν ἐπιφέρει αὐτὴν τὴν τροποποίησιν συνεφώνησαν, καὶ τὸ μόνον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι μία διόρθωσις ἀντὶ ἑνὸς «καὶ» νὰ μπῇ ἕνα

«κόμμα,» δηλαδὴ λιπαρὰ ὀξέα «κόμμα», ἀντὶ τοῦ «καὶ» νὰ ὑπάρχῃ «κόμμα», καὶ ὑπολείμματα ἐκ τῆς κατεργασίας ἐλαίων καὶ λιπῶν (soap stocks) καὶ στεαρίνης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν ὀξέα προστίθεται ἕνα «κόμμα» καὶ ἀπαλείφεται ἡ λέξις «καί». Τίποτε ἄλλο.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μάλιστα τίποτε ἄλλο. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ τρίτου ἄρθρου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παμψηφεί, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 4ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 4ου ἄρθρου καὶ τοῦ Δευτέρου Πίνακος ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμων 1961 ἕως 1963 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 8) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 1ην Νοεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £25,500 ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἀκολούθων ἔργων πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπισκοπήσεως τῶν εἰς ἐπιφανειακὰ καὶ ὑπόγεια ὕδατα δυνατοτήτων τῶν ἐπαρχιῶν Λάρνακος καὶ Ἀμμοχώστου :

(α) Τριῶν γεωτρήσεων παραγωγῆς εἰς τὸ ὑδροφόρον στρῶμα Φρενάρου (Ἐπαρχία Ἀμμοχώστου).

(β) Δώδεκα γεωτρήσεων εἰς τὰ ἀσβεστοῦχα καὶ ἐκ κρητίδων ὑδροφόρα στρώματα Τριμιθίου—Πούζη—Πεντασκήνου—Ἁγίου Μηνᾶ—Βασιλικοῦ (Ἐπαρχία Λάρνακος).

(γ) Ἐπιτόπιοι ἔρευναι καὶ ἐπισκοπήσεις διὰ πιθανὴν μελλοντικὴν ἀνέγερσιν τριῶν ὑδατοφρακτῶν μετὰ ἐκτροπῶν ἀναλήψεως εἰς τὰ ἀνάντη ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πεντασκήνου, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Βασιλικοῦ (Ἐπαρχία Λάρνακος).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ μὲ τὰς ἐν τῇ Εἰσηγητικῇ Ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐκτιθεμένας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις καὶ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κύριον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ Νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £25,500 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα νομοθετικῆς φύσεως λόγῳ τοῦ ὅτι ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν δὲν δυνάμεθα νὰ τὰ συζητήσωμεν σήμερον καὶ εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον μόλις κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἡ ὁποία ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ μελετήσῃ τοῦτο καὶ θὰ ὑποβάλῃ τὴν Ἔκθεσίν της πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχουν ἐγγεγραμμένα δύο θέματα. Τὸ πρῶτον θέμα εἶναι ἡ συζήτησις καὶ λῆψις ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ μὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν».

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὡς εἰσηγητὴς τῆς προτάσεως αὐτῆς νὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ εἰς τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι μὲ ὤθησαν ὅπως καταθέσω εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς τὸ κείμενον τῆς προτεινομένης ἀποφάσεως.

Ὡς γνωστὸν ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης ἀπαντῶν εἰς ἐρωτήσεις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χριστοδουλίδη διεμήνυσεν εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι εἶναι πρόθυμος νὰ παραστῇ καὶ διὰ δηλώσεώς του νὰ διαφωτίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἔθιξεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης.

Τοῦτο, ἐδήλωσεν ὁ Ὑπουργός, θὰ πράξῃ ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι τὸ Σῶμα θὰ ἀκούσῃ τὴν δήλωσιν καὶ θὰ συζητήσῃ τὸ θέμα τοῦτο κεκλεισμένων τῶν θυρῶν λόγῳ τῶν ἐπιπτώσεων τὰς ὁποίας πιθανὸν νὰ ἔχῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ θεμάτων ἀμύνης ἢ ἀσφαλείας τοῦ τόπου. Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγήθην εἰς τὸ Σῶμα ὅπως ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ τεθέντος ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χριστοδουλίδη θέματος διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἐπὶ θεμάτων διαδικασίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὁ ὁμιλητὴς θὰ πρέπει νὰ περιορίζεται εἰς τὰ ὅσα λέγει αὐστηρῶς εἰς τὸ θέμα, τὸ στενὸν θέμα τῆς διαδικασίας καὶ νὰ μὴ ὑπεισέρχεται καθόλου εἰς τὸ θέμα τῆς οὐσίας. Αὐτὸ καὶ θὰ πράξω καὶ θὰ παρεκάλουν ὅλους τοὺς συναδέλφους ὅπως πράξουν τὸ ἴδιον, ἄλλως οὐδεὶς ὠφέλιμος σκοπὸς θὰ ἐξυπηρετηθῇ ἐὰν ἐν τέλει τὸ

Σῶμα τοῦτο ἀποφασίσῃ νὰ συζητήσῃ τὴν οὐσίαν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ Σῶμα συζητήσῃ τὸ θέμα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, διότι κατ' ἀρχὴν τοὐλάχιστον ἔχομεν δήλωσιν τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ τῆς Δημοκρατίας ὅτι τὰ ὅσα θὰ ἀναφέρῃ ὁ ἴδιος καὶ ἴσως καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρουν οἱ Βουλευταὶ εἶναι πιθανὸν νὰ ἔχουν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀμύνης τοῦ κράτους.

Ἂς δεχθῶμεν, ἔντιμοι συνάδελφοι, κατ' ἀρχὴν τὴν δήλωσιν αὐτὴν ὡς προερχομένην ἐκ τοῦ Ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ τῆς Δημοκρατίας. Ἐὰν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ ὅλου θέματος διαπιστωθῇ ὅτι πράγματι δὲν προέκυψαν θέματα ἢ δὲν ἐδόθησαν πληροφορίαι αἱ ὁποῖαι θὰ ἔχουν δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, τότε οὐδεὶς μπορεῖ νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικὰ τῆς συζητήσεως, τὰ ὁποῖα ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ τηρηθῶσι. Αἱ στενογράφοι ὅπως καὶ τὸ μηχάνημα ἠχοληψίας τῆς Βουλῆς θὰ λειτουργοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως. Ἐπομένως ἐὰν τὸ Σῶμα ἀποφασίσῃ ὅτι εἶναι προτιμητέον διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικὰ ὁλοκλήρου τῆς συζητήσεως, οὐδεὶς μπορεῖ νὰ ἀπαγορεύσῃ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ λάβῃ τοιαύτην ἀπόφασιν.

Καταλήγων καὶ πάλιν ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τοὺς συναδέλφους ὅπως μὴ ἐπεκταθοῦν ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος διότι ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως δὲν θὰ ὑπάρξῃ ἴσως λόγος ἐν τέλει νὰ πάρωμεν τὴν ἀπόφασιν νὰ συζητήσωμεν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Κατὰ τὴν συζήτησιν τῆς περασμένης συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου πειρᾶται νὰ ἀποκλείσῃ δημοσίαν συζήτησιν ἐπὶ θέματος ἐγγραφέντος ὑπ' ἐμοῦ καὶ χρησιμοποιεῖ ἐπιχειρήματα διὰ τὴν κατοχύρωσιν αὐτῆς τῆς τοποθετήσεώς του. Ἕνα ἐκ τῶν ἐπιχειρημάτων του εἶναι ὅτι θὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά. Διεβεβαίωσα τὴν Βουλὴν καὶ κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συζήτησιν καὶ τὴν ἐπαναβεβαιῶ ὅτι οὐδεμία πρόθεσις ὑπάρχει νὰ θιγοῦν προβλήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐκθέσουν τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν. Πιθανόν, κατὰ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ κ. Δημητριάδη καὶ τῶν ὑποστηριζόντων αὐτόν, τοῦτο νὰ μὴ συνεπάγεται ὅτι ἄλλοι ὁμιληταὶ δὲν θὰ τὸ ἀποφύγουν ἢ ἀκόμη καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς διὰ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὸ ἐγγραφὲν θέμα νὰ ἀναγκασθῇ νὰ ἀποκαλύψῃ στρατιωτικὰ μυστικά.

Ἄλλο ἐπιχείρημα εἶναι νὰ βασισθῶμεν εἰς τὴν δήλωσιν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι θὰ παρευρεθῇ καὶ θὰ συζητήσῃ νοουμένου ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ συζητήσῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Τὸ θεωρῶ σὰν ἐπιβολὴν ἐπὶ τῆς Βουλῆς Ὑπουργὸς νὰ ὑποδεικνύῃ εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο, τὸ ἐκλελεγμένον ὑπὸ τοῦ λαοῦ, τίνι τρόπῳ πρέπει νὰ διεξαχθῇ μία συζήτησις ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Εἶναι Ὑπουργὸς ἀσφαλείας διὰ τὸν λαὸν καὶ ὤφειλε νὰ ἐκτελέσῃ τὸ καθῆκον του διὰ τὴν προστασίαν τοῦ λαοῦ. Νομίζω ὅτι οἱ Βουλευταὶ ἔχουν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης αὐτῆς ἐὰν θὰ ἀποκαλυφθοῦν ἢ ὄχι μυστικά, ἐὰν ἐκθέτουν τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου αὐτοῦ ἢ ὄχι καὶ δὲν χρειαζόμεθα τὴν ὑπόδειξιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

Τρίτον ἐπιχείρημα τοῦ κ. Δημητριάδη εἶναι ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἀπήντησεν. Ὁ Ὑπουργὸς εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του τὰς Ἐρωτήσεις ἀπὸ τὸν Αὔγουστον, ὅτε ὑπεβλήθησαν καὶ ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀπαντήσῃ ἀκόμη καὶ μὲ τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔδωσε τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν. Δηλαδὴ νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι «δὲν δύναμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς τὰς Ἐρωτήσεις τὰς ὑποβληθείσας ὑπὸ τοῦ κ. Χριστοδουλίδη διότι αὐτὸ καὶ αὐτό, ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐκτεθῇ.....»

Ἐν τούτοις προσῆλθε μίαν ὥραν τοὐλάχιστον πρὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς νὰ κατοπίσῃ, ἐν εἴδει μαφίας, τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον καὶ ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἄλλους Βουλευτὰς διὰ νὰ πάρουν τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν ἐπῆραν. Μπορεῖ νὰ εἶναι συνηθισμένος ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τοιούτου εἴδους ἐνεργείας, ἀλλὰ ἡ Βουλὴ δὲν πιστεύω ὅτι εἶναι συνηθισμένη. Καὶ ἔπρεπε ἡ Βουλὴ νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν αὐτὸ τὸ θέμα καὶ οὕτως ἔπρεπε νὰ ἐνεργήσῃ. Ἡ Βουλὴ ὅμως, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ τὸ ἔργον τῆς ὁποίας εἶναι ἡ νομοθετικὴ ἀποστολή, ἔχει καὶ κάποιαν ἄλλην σοβαρὰν ἀποστολήν, ἡ ὁποία πρέπει νὰ γίνεται, καὶ γίνεται εἰς τὰ καθαρῶς δημοκρατικὰ κοινοβουλευτικὰ καθεστῶτα, καὶ εἶναι αὐτὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς σήμερον θέλομεν νὰ βάλωμεν ἕνα ὀδόφραγμα. Συνηθίσαμεν φαίνεται μὲ τὴν ἐποχὴν καὶ θέλομεν τώρα νὰ τὸ ἐφαρμόσωμεν καὶ εἰς τὴν Βουλήν. Ἕνα ὀδόφραγμα εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ ἐλέγχου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ εἰς τὴν διαφώτισιν καὶ ἐνημέρωσιν τοῦ λαοῦ ἐπισήμως καὶ ὑπευθύνως διὰ τῆς Βουλῆς ἐπὶ σοβαρῶν ζητημάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων διακυβεύεται σήμερα τὸ μέλλον του.

Ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐφάνη ἀναξία τῆς ἀποστολῆς της γιατὶ μέχρι σήμερον οὐδὲν σοβαρὸν θέμα συνεζήτησε πλὴν νὰ ἔρχεται, νὰ σηκώνεται καὶ νὰ κάθηται διὰ νὰ ἀπασχολῆται μὲ νομοθετικὰ ζητήματα. Δὲν ἠσχολήθη μέχρι σήμερον διὰ τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου. Δὲν ἠσχολήθη ποίαν θέσιν θὰ τηρήσωμεν εἴτε εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη, εἴτε τὰς σχέσεις μας μετὰ τῶν ἄλλων κρατῶν καὶ ἀγόμεθα καὶ φερόμεθα ἀπὸ διωρισμένους Ὑπουργούς. Ἐὰν αὐτὴ εἶναι ἡ ἀποστολή μας ἐντρέπομαι νὰ λέγω ὅτι εὑρίσκομαι εἰς μίαν δημοκρατικὴν Βουλήν.

Τὸ θέμα, κύριοι, τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσωμεν δὲν ἠγέρθη σήμερον, καὶ παρ' ὅλον τοῦτο τὸ ἀποφεύγομεν. Τὸ ἀπεφύγαμεν σὰν ὑπεύθυνον Σῶμα νὰ τὸ συζητήσωμεν ὅταν ἠγέρθη. Γιατί; Διότι αὐτὸ ἐξυπηρετοῦσε τὰ σχέδια, τὰ παράνομα, τὰ ἄνομα σχέδια ἀρκετῶν οἱ ὁποῖοι εἰργάζοντο διὰ τὴν ἀνθελληνικὴν καὶ ἀνθενωτικὴν ἐκστρατείαν ἡ ὁποία ἐγίνετο. Ἠσχολήθη ἡ Βουλὴ διὰ τὸ στρατιωτικὸν θέμα ὅταν ἠγέρθη; Ἠσχολήθη διὰ τὸ θέμα τῶν πυραύλων ὅταν ὅλα εἶχον γίνει γνωστὰ καὶ πότε ἤρχοντο καὶ πότε ἔφευγον;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸ ἔντιμον Μέλος νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι δὲν θὰ ἐπιτρέψω καμμίαν συζήτησιν ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα θίγουν στρατιωτικὰ ζητήματα.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα νὰ μοῦ πάρῃς τὸν λόγον ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος. Δὲν συζητοῦμεν ἐπὶ συγκεκριμένου θέματος τώρα. Συζητοῦμεν ἐὰν θὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα, ἐὰν θὰ συζητηθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ εἰς δημοσίαν συζήτησιν. Δὲν ὑπάρχει συγκεκριμένον θέμα καὶ δὲν δικαιοῦσαι νὰ μοῦ ἀποστερήσῃς τὸν λόγον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐξάπτεται τὸ ἔντιμον μέλος ἄνευ λόγου.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὄχι δὲν ἐξάπτομαι. Διότι συνηθίσατε σὰν πρόεδροι «μπορεῖς νὰ μιλήσῃς» «μπορεῖς νὰ μὴ μιλήσῃς». Ὑπάρχει συγκεκριμένον θέμα, κύριε Πρόεδρε, ἐπὶ τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ βασισθῶ καὶ νὰ ὁμιλήσω αὐτὴν τὴν στιγμήν; Θέλω νὰ μοῦ τὸ ἀναφέρετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα, κύριε Χριστοδουλίδη, εἶναι κατὰ πόσον.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

"Οχι κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα εἶναι ἐγγεγραμμένον ὡς ἑξῆς : «Συζήτησις καὶ λῆψις ἀποφάσεως.....»

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Σᾶς παρακαλῶ, κύριε Χριστοδουλίδη, ἐὰν ἔχετε δημοκρατικὸν ἦθος.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Φυσικὰ τὸ ἔχω καὶ αὐτὸ προσπαθῶ νὰ κατοχυρώσω.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....νὰ ἐπιτρέψετε εἰς τὸν Προεδρεύοντα νὰ τελειώσῃ τὴν ἄποψίν του, νὰ τὴν ὁλοκληρώσῃ, διὰ νὰ μπορέσετε νὰ ἀπαντήσετε, καὶ ἴσως πεισθῆτε, ἐὰν ὑπάρχῃ καλὴ θέλησις ἐκ μέρους σας. Ἡ παρατήρησις τὴν ὁποίαν ἤθελα νὰ κάμω εἶναι ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἶναι ἁπλούστατον. Κατὰ πόσον ἡ συζήτησις τὴν ὁποίαν ἐσεῖς ἐθέσατε θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων ἢ μὴ τῶν θυρῶν. Θὰ σᾶς παρακαλέσω ἑπομένως ἄνευ ἐξάψεως νὰ πείσετε τὴν Βουλὴν ὅτι πρέπει νὰ διεξαχθῇ ἐν ἀνοικτῇ συνεδριάσει, ἐὰν αὐτὸ πιστεύετε, ἢ ἐὰν πιστεύετε τὸ ἀντίθετον, ὅτι ὑπάρχουν πραγματικὰ ἐκ πρώτης ὄψεως λόγοι καὶ ἡ διαβεβαίωσις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἶναι ὀρθή, ὅτι ἡ ἄμυνα τοῦ τόπου αὐτοῦ τὴν ὁποίαν πάντοτε πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας—διότι πάντοτε καιροφυλακτεῖ ὁ ἐχθρὸς—κατὰ πόσον πρέπει νὰ μὴ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν διαβεβαίωσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ νὰ συμπεριφερθῶμεν ὡς ἀνεύθυνα πρόσωπα.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ, κύριε Πρόεδρε, διότι μοῦ δίδετε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ θέματος ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὁμιλήσω. Τόσον ὁ κ. Δημητριάδης ὅσον καὶ ἐσεῖς καὶ ἡ στάσις τοῦ Ὑπουργοῦ εἶναι ὅτι θὰ ἀποκαλύψω στρατιωτικὰ μυστικά Ποῖα στρατιωτικὰ μυστικὰ θὰ ἀποκαλύψω; Ὀφείλω σήμερα νὰ ἐκθέσω ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου, διότι ὅπως ἀνέφερα προηγουμένως διακυβεύονται πολλὰ πράγματα, ὀφείλω νὰ ἐκθέσω ἐὰν ἡ στάσις τὴν ὁποίαν τηρῶ εἶναι ἡ ἁρμόζουσα. Καὶ κατοχυρώνεσθε καὶ εἰς τὸ Σῶμα αὐτὸ ἀλλὰ καί, ἐνόσω εἶναι ἀνοικτὴ ἡ συζήτησις, εἰς τὸν λαόν, ὅτι πρέπει ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Σᾶς ἐρωτῶ, κύριε Πρόεδρε, παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὴν ὁμιλίαν μου δὲν πρόκειται νὰ ἀναφερθῶ οὐδ ' ἐπ' ἐλάχιστον ἐπὶ τοῦ ἀσημάντου στρατιωτικοῦ ὅπλου, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν ξένην ἐπικράτειαν εἶναι ἤδη θέμα γνωστὸν καὶ ἀφορᾷ τοὺς ἐκπαιδευθέντας διὰ τοὺς πυραύλους.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ στερήσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην διότι ἐπανειλημμένως καὶ παρὰ τὰς ὑποσχέσεις του ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅπλου, ἐπανέρχεται ἐπὶ ζητήματος τὸ ὁποῖον οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὴν παροῦσαν συζήτησιν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν πρόκειται νὰ ἐξακολουθήσετε κύριε Χριστοδουλίδη κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τότε δὲν συμπεριφέρεσθε καθ' ὃν τρόπον θὰ ἔπρεπε ὑπεύθυνον καὶ ἔντιμον μέλος

τῆς Βουλῆς, τὸ ὁποῖον μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἔδωσε τὸν λόγον του ὅτι δὲν θὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τοῦ ἐλαχίστου ὅπλου, δὲν τηρεῖ τὸν λόγον του, τὸ ὁποῖον μὲ ἀναγκάζει νὰ τὸ χαρακτηρίσω ὡς, τοὐλάχιστον, οὐχὶ ὀρθὴν στάσιν ἀπέναντι τῆς Βουλῆς, τοῦ λαοῦ καὶ τῶν συναδέλφων του.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἴσθε ἓν σοβαρὸν καὶ ἀντιπροσωπευτικὸν μέλος αὐτῆς τῆς Βουλῆς διὰ νὰ σᾶς δίδεται καὶ ἡ ἐξάσκησις τοῦ καθήκοντος τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τοῦ Προεδρεύοντος. Τὴν εὐθιξίαν αὐτὴν δὲν τὴν εἴχατε προηγουμένως ὅταν τὸ θέμα ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλετε νὰ μοῦ ἀποστερήσετε τὸν λόγον, δὲν τὴν ἠγείρατε εἰς τὴν Βουλὴν αὐτήν, δὲν τὴν ἐδείξατε εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν οὔτε τὴν καταγγείλατε εἰς τὸν λαὸν δημοσίως. Ἀπορῶ διατὶ τώρα ἡ τόση εὐθιξία τοῦ κ. Ἀναστασιάδη καὶ τῶν λοιπῶν ἀκολούθων του εἰς αὐτὸ τὸ θέμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐπὶ ἓν ἔτος ὁ λαὸς παρεπλανᾶτο τόσον αἰσχρῶς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Οὐδὲν μέλος τῆς Βουλῆς.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Συγγιώμην, ἀφῆστε με νὰ τελειώσω. Μπορεῖ νὰ ἔχετε τὸ δικαίωμα νὰ ὁμιλῆτε. Ὁρίστε τὶ γράφει ἡ «Χαραυγή», καὶ ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὑποστηρίξω τὸν ἑαυτόν μου, τὴν ἀξιοπρέπειάν μου καὶ τὴν θέσιν μου εἰς αὐτὴν τὴν κοινωνίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ τὶ γράφει ἡ.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἡ «Χαραυγὴ» εἰς τὰς 23.9.1966 γράφει.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κύριε Κώστα Χριστοδουλίδη, τὸ τὶ γράφει ἡ «Χαραυγὴ» εἶναι τελείως.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὄχι δὲν εἶναι, εἶναι εἰς αὐτὸν τὸν τόπον ποὺ γίνονται αὐτὰ τὰ γεγονότα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....εἶναι τελείως ἀνεξάρτητον μὲ τὸ θέμα τῆς παρούσης συνεδριάσεως....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὄχι δὲν εἶναι τίποτε ἀνεξάρτητον.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....καὶ ἐὰν ἔχῃ οἱανδήποτε σχέσιν τὸ θέμα αὐτὸ θὰ τὸ θίξετε, θὰ ἔχετε πλήρη ἐλευθερίαν νὰ τὸ θίξετε ὅταν θὰ συζητῆται τὸ θέμα.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐὰν ἦσαν ἀνεξάρτητα τὰ θέματα μὲ τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται αἱ ἐφημερίδες δὲν θὰ ἔμπαινεν εἰς τὸν κόπον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία κάποτε νὰ ἐκδίδῃ ἀνακοινωθέντα διὰ νὰ διαμορφώνῃ τὴν κοινὴν γνώμην, κάποτε δὲ νὰ ἐκδίδῃ ὅλως διόλου τὰ ἀντίθετα διὰ νὰ παραπλανᾷ τὴν κοινὴν γνώμην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νὰ μὴν ἀνησυχῆτε καθόλου διότι θὰ σᾶς δοθῇ πλήρως ἡ εὐκαιρία κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν, διότι ὁπωσδήποτε τὸ θέμα σας θὰ ἐξετασθῇ, νὰ ἀναφερθῆτε εἰς οἱονδήποτε θέμα ἢ δημοσίευμα τὸ ὁποῖον πραγματικὰ σχέσιν ἔχει μὲ τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐθέσατε πρὸς συζήτησιν. Ἀλλὰ εἰς τὸ παρὸν στάδιον σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι μοῦ προκαλεῖ ἔκπληξιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἀναφέρεσθε εἰς ἐφημερίδας, δὲν πρόκειται αἱ ἐφημερίδες νὰ ἀποφασίσουν ἐὰν θὰ γίνῃ κεκλεισμένων ἢ μὴ τῶν θυρῶν ἡ συζήτησις.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Σᾶς διεβεβαίωσα, κύριε Πρόεδρε, ὅτι εἰς τὴν ὁμιλίαν μου δὲν θὰ ἀσχοληθῶ μὲ αὐτὰ τὰ θέματα. Τώρα συζητῶ ἐὰν πρέπει ἡ συζήτησις νὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ μή. Καὶ διὰ νὰ ἀποφασισθῇ αὐτὸ πρέπει νὰ ἀναπτύξω τὰ ἰδικά μου ἐπιχειρήματα, διατὶ πρέπει νὰ γίνῃ δημοσίᾳ ἡ συζήτησις καὶ νὰ ἐνημερωθῇ ὁ λαός, τὸν ὁποῖον προσπαθοῦμεν ἀκόμη μίαν φορὰν νὰ ἀποστερήσωμεν αὐτῆς τῆς εὐκαιρίας νὰ μάθῃ τὴν πραγματικότητα, οὐχὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσίν του ἀλλὰ διὰ τὴν κατάστασιν καὶ τὴν ἀδιαφορίαν ἡ ὁποία ἐπεδείχθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαίδευσιν αὐτῶν τῶν ἀνθρώπων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχετε ἤδη ὑπ' ὄψιν σας τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὅτι ἐὰν ἐκ τῶν ὑστέρων διαφανῇ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά, ὅταν θὰ συζητηθῇ ἡ οὐσία τοῦ θέματός σας, τότε θὰ δημοσιευθοῦν ὅλα τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδριάσεως. Ἐπομένως μὴν ἀνησυχεῖτε διὰ τὸν λαόν. Ὁ λαὸς θὰ πληροφορηθῇ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ πληροφορηθῇ, ἀλλὰ ἡ προσπάθειά μας εἶναι νὰ μὴ πληροφορήσωμεν ταὐτοχρόνως καὶ τὸν ἐχθρόν, διότι πρῶτος ὁ λαὸς θὰ φέρῃ ἔνστασιν ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ταὐτοχρόνως μὲ τὸν λαὸν πληροφορηθῇ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα προτίθεσθε νὰ ἀποκαλύψετε.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὅπως ἐξειλίχθη ἡ συζήτησις εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν εἶναι σημαντικωτέρα ἡ συζήτησις αὐτὴ ἀπὸ τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τὸ ἐπίμαχον θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὴν κάμνετε, τὴν θεωρεῖτε ἐσεῖς σημαντικήν, κύριε Κώστα Χριστοδουλίδη, ἁπλούστατα διότι συνεχῶς προσπαθεῖτε νὰ ἐκτροχιάσετε τὴν συζήτησιν ἀπὸ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν καὶ νὰ ἀρχίσετε οὐσιαστικῶς τὴν συζήτησιν τοῦ δευτέρου θέματος τὸ ὁποῖον ἐνεγράψατε.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὄχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μὲ εὐχαρίστησε πρὸς στιγμὴν ἡ διαβεβαίωσίς σας ὅτι ἀντελήφθητε πραγματικὰ ὅτι συζητεῖτε τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη. Καὶ σᾶς διαβεβαιῶ

ὅτι ἐπὶ τῆς οὐσίας τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἔχετε πλήρη ἐλευθερίαν, ὄχι ὅμως δι' οἱουδήποτε ἐμμέσου ἢ ἀμέσου τρόπου, καὶ κάμνω ἔκκλησιν εἰς τὴν συνείδησίν σας ὡς ὑπευθύνου Βουλευτοῦ νὰ μὴν ἐπεκταθῆτε, καὶ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι θὰ ἔχετε πλήρη ἐλευθερίαν νὰ ἐκθέσετε οἱανδήποτε ἄποψιν καὶ οἱαδήποτε γεγονότα τὰ ὁποῖα ἔχετε εἰς τὴν κατοχήν σας, ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ σειρά σας νὰ ὁμιλήσετε ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐθέσατε πρὸς συζήτησιν ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Πειρᾶσθε πάλιν σὲ ζητήματα εὐθιξίας τοῦ λαοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποκάλυψιν στρατιωτικῶν μυστικῶν. Καὶ σᾶς λέγω ὅτι αὐτὴν τὴν εὐθιξίαν ἔπρεπε νὰ τὴν εἴχατε προηγουμένως, καὶ χωρὶς νὰ ἀναφερθῶ σὲ ζητήματα ὅπλων καὶ ἐκπαιδεύσεως κ.λ.π. ἂς ἀναφερθῶ ὅτι ἔπρεπε νὰ εἴχατε αὐτὴν τὴν εὐθιξίαν προηγουμένως καὶ ἐσεῖς καὶ ἡμεῖς ὅλοι. Καὶ ἂς πάρωμεν.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὴν εἴχαμεν κύριε Χριστοδουλίδη.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν τὴν εἴχαμεν. Ἐὰν τὴν εἴχαμεν.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....καὶ τὴν ἔχομεν καὶ θὰ τὴν ἔχωμεν τὴν εὐθιξίαν καὶ τὴν συναίσθησιν τῆς εὐθύνης μας.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀκοῦστε με. Ἔχετε τὴν ὑπομονὴν νὰ μὲ ἀκούσετε. Εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἀγὼν» τῆς 10ης Ἰουλίου μὲ τίτλον «Ἀποκαλύψεις διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς καταστάσεως εἰς Τρυπημένην», νὰ τὸν τίτλον: «Συμπαιγνία εἰς βάρος τῆς Κύπρου».....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Σᾶς εἶπα, κύριε Χριστοδουλίδη, ὅτι δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν αἱ ἐφημερίδες.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν μᾶς ἐνδιαφέρουν; «Ἐπεῖγον σῆμα τῶν Ἀθηνῶν τὸ ὁποῖον κατέχομεν». Ποῖος ἐνδιεφέρθη, κύριοι ὅτι ὑποκλέπτονται στρατιωτικὰ μυστικά, ὅτι κατέχουν τὰ σήματα αἱ ἐφημερίδες, τὰ ὁποῖα στέλλονται, καὶ ὅμως οὐδὲν μέτρον ἐπῆρε οὔτε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία οὔτε αὐτὴ ἡ Βουλή.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν δὲν ἔχετε ἄλλα ἐπιχειρήματα, κύριε Χριστοδουλίδη.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δὲν ἔχομεν; Ἔχομεν ἀρκετὰ κύριε Πρόεδρε. Ἔχομεν ἀρκετά.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....διὰ νὰ πείσετε τὴν Βουλὴν διατὶ πρέπει νὰ γίνῃ ἀνοικτὴ ἡ συνεδρίασις τότε νομίζω παρέλκει οἱαδήποτε περαιτέρω.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Παραδέχονται ἐνυπογράφως ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς Βουλῆς, δημοσιεύουν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην ὅτι κατέχουν μυστικὰ σήματα καὶ οὐδὲν μέτρον λαμβάνεται ἐναντίον των, καὶ ὁμιλεῖτε περὶ εὐθιξίας καὶ περὶ δημοκρατίας.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Εὰν ἔχετε ἔγγραφον Βουλευτοῦ εἶναι διαφορετικόν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

'Ορίστε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Εσεῖς ἀναφέρεσθε εἰς ἐφημερίδα.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

'Εγὼ δὲν ἔχω. 'Ορίστε τὸ ἔγγραφον, κύριε Πρόεδρε. Νὰ τὸ καταθέσω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀφήσω νὰ καταθέσητε ὅ,τιδήποτε τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν παροῦσαν συζήτησιν, καὶ τὸ ἐπανέλαβα πλειστάκις. Νομίζω ὅτι ἀντελήφθητε πλήρως τὸ ζήτημα.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Τόσον ἡ «'Αλήθεια» εἰς τὰς 11 'Ιουλίου ὅσον καὶ ὁ «'Αγὼν» εἰς τὰς 10, ὁμιλοῦν καὶ παραδέχονται οἱ ἴδιοι ὅτι κρατοῦν στρατιωτικὰ μυστικὰ καὶ τὰ βάλλουν εἰς ἐκδόσεις τῶν ἐφημερίδων των. Ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν κύριοι; Τί ἐνδιαφέρον ἐδείξαμεν ἡμεῖς;

Θέλετε νὰ συνεχίσω, κ. Πρόεδρε, νὰ ὑποστηρίξω διατὶ δὲν πρέπει νὰ γίνῃ ἡ συνεδρία κεκλεισμένων τῶν θυρῶν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν σᾶς ἐστέρησα τὸν λόγον ἀλλά.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μοῦ στερεῖτε τὸν λόγον, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

.....σᾶς παρακαλῶ νὰ συνεχίσετε ἐπὶ τοῦ θέματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

'Επὶ τοῦ θέματος.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ σᾶς προειδοποιῶ ὅτι ἐὰν ἐξέλθετε τοῦ θέματος τότε βεβαίως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ τηρήσω τὴν τάξιν καὶ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Προσωπικῶς πιστεύω ὅτι θέματα ἀπτόμενα ἔστω καὶ ἐμμέσως, ἔστω καὶ μὲ τὸν πλέον ἔμμεσον τρόπον, τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου αὐτοῦ, δὲν πρέπει νὰ γίνωνται ἀντικείμενον δημοσίας συζητήσεως ἔστω καὶ ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλίου, ἐφ' ὅσον ἐκκρεμεῖ τὸ μέγα ἐθνικὸν πρόβλημα καὶ ὁ ἐχθρὸς καραδοκεῖ νὰ ἐκμεταλ-

λευθῇ ὄχι μόνον ἀπορρέοντα ἀπὸ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα στρατιωτικὰ μυστικά, ἀλλὰ καὶ τυχὸν ἀδυναμίας ἢ παραλείψεις μας. Παραμένει πάντως ἄλλο θέμα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν ἐγὼ προσωπικῶς πιστεύω ὅτι τὸ ὅλον θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη πρὸς συζήτησιν δὲν ἀναφέρεται εἰς παραλείψεις καὶ λάθη ἀλλὰ πιστεύω ὅτι τὰ πάντα ἐξειλίχθησαν μὲ πλήρη ἐπιτυχίαν, ὅπως θὰ ἀναφέρω εἰς τὴν πάρα πέρα ὁμιλίαν μου, ἂν γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ὁ ἰσχυρισμὸς τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδουλίδη ὅτι μόνος ἁρμόδιος νὰ διακηρύξῃ ὅτι δὲν θὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά, ἔστω καὶ ἀσήμαντα, εἶναι ὁ ἴδιος καὶ οὐδεὶς ἄλλος, δὲν εὐσταθεῖ, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι πολλοί, καὶ δὴ περὶ ἑνὸς τοιούτου θέματος, συνάδελφοι θὰ θελήσουν νὰ λάβουν τὸν λόγον. Καὶ οὐδεὶς δύναται, οὔτε ἀσφαλέστατα ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης, νὰ γνωρίζῃ τί θὰ λεχθοῦν παρ' ἄλλων συναδέλφων.

Ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συνεδρίας ἡ ὁποία ἐνδεχομένως θὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, φανῇ ὅτι δὲν ὑπάρχουν τίποτε ἀπὸ τὰ ὁποῖα δύναται νὰ ὠφεληθῇ ὁ ἀντίπαλος, τότε ἁπλούστατα δυνάμεθα νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Δημητριάδη, καθ' ἣν μποροῦμεν νὰ δημοσιεύσωμεν τὰ πρακτικὰ τῆς συνεδρίας τοῦ Σώματος τούτου, ὁπότε ὁ σκοπός, ὁ ἀντικειμενικός, ὁ οὐσιαστικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐνέγραψε τὸ θέμα του ὁ ἔντιμος συνάδελφος, ἐπιτυγχάνεται καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἀπόλυτον.

Εὐτυχῶς ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι τὰ πρακτικὰ τοῦ Σώματος κυκλοφοροῦν ἀπὸ ἔτους καὶ πλέον ἐγκαίρως, ἤτοι εἰς διάστημα 10—15 τὸ πολὺ ἡμερῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἡ ἐνημέρωσις τῆς κοινῆς γνώμης διὰ τὴν ὁποίαν τόσον πολὺ ἐνδιαφέρεται ὁ ἔντιμος συνάδελφος δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ καὶ δὴ κατὰ τρόπον ἄρτιον.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς δὲν καθώρισε τὸν τρόπον τῆς διαδικασίας, ἀλλ' ὑπέδειξεν εἰς τὸ Σῶμα ὅτι τοῦτο δύναται νὰ συζητήσῃ τὸ πρόβλημα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἑπομένως δὲν πρόκειται περὶ καθορισμοῦ, ἀλλὰ περὶ ὑποδείξεως καὶ ἐκφράσεως ἀπόψεως.

Θέλω νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Χριστοδουλίδην ὅτι ἡ κοινοβουλευτικὴ δημοκρατία δὲν ἐκφράζεται διὰ τῆς γνώμης τοῦ ἑνὸς ἢ τῶν δύο συναδέλφων Βουλευτῶν. Ἐκφράζεται μὲ τὴν συντριπτικὴν πλειοψηφίαν τοῦ Σώματος τούτου, ἡ ὁποία πολλάκις εἰς τὸ παρελθὸν τὴν ἐξέφρασε.

Ἤθελα νὰ ὑποβάλω εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι ἐὰν αἰσθάνεται ἐντροπὴν διότι μετέχει τοῦ Σώματος τούτου τότε κάλλιστα δύναται νὰ παραιτηθῇ ἀπὸ τῆς θέσεώς του καὶ νὰ μὴ μετέχῃ τῶν συνεδριῶν τοῦ Σώματος τούτου.

Περαίνων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐκφράζω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ συζήτησις κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, τὴν ὁποίαν ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ποὺ ἤδη ἐξέθεσα ὑποστηρίζω, τίποτε δὲν θὰ μᾶς ἐμποδίσῃ νὰ ζητήσωμεν τὴν ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου ψηφίσματος εὐγνωμοσύνης πρὸς τὴν γνωστὴν ξένην ἐπικράτειαν διὰ τὸν ἄριστον καὶ ἄψογον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ὑπεδέχθη καὶ ἐξήσκησε τὰ στρατευμένα παιδιά μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτήν,.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔκλεισα, κ. Πρόεδρε, τὴν συζήτησίν μου καὶ εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ναί, ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ἀποσύρετε τὸ τελευταῖον μέρος, κ. Πέτρο Στυλιανοῦ, διότι ὑπεισήλθατε εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος διὰ τῆς ταχύτητος μὲ τὴν ὁποίαν τὸ εἴπατε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θά ἤθελα νά.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως πιστεύω ὅτι δὲν θὰ μᾶς ἀπαγορεύσετε νὰ ὑποβάλωμεν οἱονδήποτε ψήφισμα.

Αὐτὸ ἤθελα νὰ πῶ κ. Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γεώργιος.....

Ὁ Προεδρεύων τῆς Δημοκρατίας κ. Γλαῦκος Κληρίδης προτίθεται νὰ προβῇ εἰς δήλωσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ :

(ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ)

Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἡ Βουλὴ ἐξετάζει τὸ θέμα κατὰ πόσον τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη πρέπει νὰ ἐξετασθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ δημοσίως.

Ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Προεδρεύοντα τῆς Βουλῆς ἐπληροφόρησε τοῦτον ὅτι εἶναι διατεθειμένος νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ὅλα τὰ ἐρωτήματα τὰ ὁποῖα ἔθεσεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης. Ἐζήτησεν ὅμως ὅπως ἡ συνεδρία τῆς Βουλῆς, διὰ λόγους ἀσφαλείας τοῦ κράτους, λάβῃ χώραν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ὁ σκοπὸς διὰ τὸν ὁποῖον ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ παρουσιασθῶ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἶναι διότι ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ἐπισήμως καὶ ὑπευθύνως ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, δὲν προέρχεται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας τοῦ Ὑπουργοῦ ἀλλὰ κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ὡς ὑπεύθυνον Σῶμα πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι οὐδεὶς Ὑπουργὸς δικαιοῦται νὰ προβῇ εἰς οἱανδήποτε δήλωσιν ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ ἐπηρεάζῃ τὴν ἄμυναν ἢ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου χωρὶς νὰ λάβῃ ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ὅταν μάλιστα πρόκειται νὰ προβῇ εἰς ἀποκαλύψεις γεγονότων, στοιχείων καὶ ἐγγράφων, ἐκ τῶν ὁποίων δυνατὸν νὰ προκύψῃ κίνδυνος διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ τί θὰ ἀκούσετε ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν, ὅπως καὶ οἱ ὑπόλοιποι Ὑπουργοί, καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶναι πλήρως κατατοπισμένον ἐπὶ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρῃ ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Οὐδεὶς φυσικὰ ἔχει τὸ δικαίωμα, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Προεδρεύοντος ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ἢ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἀντικαταστήσῃ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς διὰ τῆς ἰδικῆς του καὶ νὰ ὑπαγορεύσῃ εἰς τὴν Βουλὴν νὰ ἐξετάσῃ ἓν θέμα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἐν τούτοις ἡ Βουλὴ ὀφείλει νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰς ἀπόψεις τῆς ὑπευθύνου Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, ὅτι τὰ γεγονότα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναγκασθῇ ὡς ἐκ τῆς φύσεως τῶν ἐρωτήσεων νὰ ἀποκαλύψῃ πρὸς τοὺς Βουλευτὰς δὲν εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ περιέλθουν εἰς γνῶσιν δυνάμεων ἐχθρικῶς διακειμένων πρὸς τὴν Κύπρον. Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ὅτι ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος εἶναι εἰς μὲν τὸ πρῶτον στάδιον ἡ Βουλὴ νὰ ἀκούσῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν τὰς ἀγορεύσεις καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ καταθέσῃ ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν, ἐὰν δὲ μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν γεγονότων, στοιχείων καὶ ἀγορεύσεων ἡ Βουλή, ἐξασκοῦσα τὴν ἰδίαν αὐτῆς κρίσιν, καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οὐδεὶς λόγος συντρέχει εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ μὴ δημοσιευθοῦν τὰ πρακτικά, θὰ πράξῃ τοῦτο πάραυτα. Θὰ προβῇ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν.

Ἐὰν ὅμως ἡ Βουλὴ ἐκ τῶν ἐνώπιον αὐτῆς κατατεθέντων στοιχείων ἀποφασίσῃ ὅτι ἐθνικὰ συμφέροντα ἐπιβάλλουν τὴν τήρησιν σιωπῆς εἰς τὸ παρὸν στάδιον, τότε θὰ ἀποφασίσῃ νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικὰ εἰς εὐθετώτερον χρόνον. Οὐδεμία πρόθεσις ὑπάρχει ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ ἀποφύγῃ δημοσίαν συζήτησιν οἱουδήποτε θέματος, ἐκτὸς ἐὰν τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάσῃ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου. Τόσον ἐγὼ ὅσον καὶ ὁλόκληρον τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἶναι πεπεισμένον ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ θέματος δημοσίως θὰ ἔχῃ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου. Ἡ φύσις τοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἐξετάζεται δὲν εἶναι δυνατὸν παρὰ νὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀποκαλύψεις ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν, τὸν ὁπλισμὸν καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀμύνης τῆς Κύπρου.

Εἶναι πιθανὸν ὁ ἐγγράψας τὸ θέμα βουλευτὴς νὰ νομίζῃ ὁ ἴδιος ὅτι θὰ περιορισθῇ μόνον ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκπαιδεύσεως Κυπρίων. Διὰ νὰ τεθοῦν ὅμως ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτοῦ ὅλα τὰ στοιχεῖα καὶ διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ ἐξασκήσῃ τὴν κρίσιν του πρέπει νὰ γνωρίζῃ ποῖοι λόγοι ὡδήγησαν καὶ ποῖοι παράγοντες ἐξηνάγκασαν νὰ προμηθευθῇ ἡ Κύπρος εἰδικὰ ὅπλα, διατὶ τὰ ὅπλα αὐτὰ ἐστάλησαν εἰς ξένην ἐπικράτειαν, διατὶ ἐστάλησαν Κύπριοι νὰ ἐκπαιδευθοῦν, ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἔγινεν ἡ ἐκπαίδευσις. Ὅλα αὐτὰ δὲν δύνανται νὰ ἐξετασθοῦν πλήρως ὑπὸ τοῦ Σώματος ἄνευ τῆς καταθέσεως ἐνώπιον του ὅλων τῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑποθέσεως αὐτῆς.

Δὲν εἶναι δύσκολον καὶ δι' ὁποιονδήποτε ἄνθρωπον ὁσονδήποτε περιωρισμένης διανοητικῆς ἱκανότητος καὶ ἐὰν εἶναι νὰ ἀντιληφθῇ τὰς ἐπιπτώσεις μιᾶς τόσον σοβαρᾶς δηλώσεως ἐκ μέρους ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ καὶ οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ συγκριθῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγεται ἐπισήμως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὑπὸ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ ἐν σχέσει μὲ θέματα ἀμύνης τῆς Κύπρου μὲ ἀνεύθυνα δημοσιεύματα εἰς τὸν τύπον, εἰς τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ περιέχωνται στοιχεῖα ἀληθείας, μπορεῖ ὅμως καὶ νὰ εἶναι τελείως φανταστικά. Δὲν ἔχω νὰ προσθέσω τίποτε περισσότερον παρὰ νὰ πῶ ὅτι συμμερίζομαι πλήρως τὴν ἄποψιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας περὶ τῆς ἀνάγκης ἡ Βουλὴ εἰς τὸ πρῶτον στάδιον νὰ ἀκούσῃ τὸ θέμα κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, καὶ ὅτι εἶμαι ἀπολύτως ἱκανοποιημένος ὅτι κατέληξεν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἰς τὸ ἐν λόγῳ συμπέρασμα κατόπιν ἐμπεριστατωμένης ἐξετάσεως τοῦ ὅλου θέματος καὶ ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὰ ὅσα ὁ Ὑπουργὸς θὰ καταθέσῃ πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς.

Αὐτὰ θὰ εἶχα νὰ πῶ καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διότι μὲ ἠκούσατε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν Προεδρεύοντα τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν ὑπεύθυνον δήλωσιν εἰς τὴν ὁποίαν προέβη καὶ ἡ ὁποία, εἶμαι βέβαιος, ὅτι θὰ ἀποτελέσῃ καθοδηγητικὴν γραμμὴν καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς νὰ λάβουν ὑπεύθυνον ἀπόφασιν ὅταν τὸ συζητούμενον ζήτημα θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Γεώργιος Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Ἀλλὰ πρίν, θὰ παρακαλέσω τὸν κ. Γεώργιον Τζιρκώτην νὰ μοῦ δώσῃ τρία μόνον λεπτὰ νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος, ὅπως εἶπα, καλεῖται νὰ ἀνακαλέσῃ τὸ τελευταῖον μέρος τῆς ὁμιλίας του.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Δηλῶ ὅτι θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸ Σῶμα νὰ ἐγκρίνῃ ψήφισμα διὰ τὴν ξένην ἐπικράτειαν χωρὶς νὰ ἀναφέρω τὸν χρόνον καταθέσεως τοῦ ψηφίσματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐξέρχεσθε κύριε Πέτρο Στυλιανοῦ καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν ἀπὸ τὸ θέμα. Ἐξέρχεσθε τοῦ συζητουμένου θέματος καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἀνακαλέσητε.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπὶ τοῦ παρόντος κύριε Πρόεδρε, ἀνακαλῶ τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα ἐπιφυλασσόμενος δι' ἀργότερον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ ὅσα εἴπατε ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, καὶ σᾶς εὐχαριστῶ διότι τὸ ἀνακαλεῖτε.

Ὁ κ. Γεώργιος Τζιρκώτης, τὸν ὁποῖον εὐχαριστῶ διὰ τὸ ὅτι μοῦ παρεχώρησε τὰ τρία λεπτά.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Κατὰ τὴν περασμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἀπηύθυνα ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου μίαν ἐρώτησιν τόσον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ πρὸς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἰς τὴν ὁποίαν ἐρώτησίν μου δὲν ἔλαβα ἀπάντησιν. Καὶ ἡ ἐρώτησίς μου αὐτή, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπαναλάβω, βασίζεται ἐπὶ τοῦ δεδομένου τῆς ἀποκαλύψεως στρατιωτικῶν μυστικῶν ὑπὸ τῶν ἐφημερίδων. Καὶ ἠρώτησα, τί μέτρα ἔλαβεν ἡ Κυβέρνησις ἐναντίον τῶν ἐφημερίδων αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἀπεκάλυψαν στρατιωτικὰ μυστικά; Καὶ ποία ἦτο ἡ ἀντίδρασις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου καὶ τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἐν τῷ συνόλῳ του ἔναντι αὐτῆς τῆς ἀπαραδέκτου καταστάσεως; Εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν παρακαλῶ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου νὰ μοῦ δώσῃ μίαν ἱκανοποιητικὴν ἀπάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατ' ἀρχὴν δὲν νομίζω ὅτι ἐδῶ διεξάγεται διαλογικὴ συζήτησις, καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω τώρα εἰς τὴν ἐρώτησιν αὐτήν, ἀλλὰ ἡ σιωπή μου δὲν θὰ ἤθελα νὰ παρεξηγηθῇ ὅτι ἀρνοῦμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ἔθεσεν ὁ κ. Τζιρκώτης, διότι ἐγὼ δὲν τυγχάνει νὰ εἶμαι ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ὁ ὁποῖος τρὶς ἐκλήθη νὰ δώσῃ λεπτομερείας καὶ νὰ δώσῃ ἀπαντήσεις καὶ δὲν ἔδωσε μέχρι σήμερον. Δι' αὐτὸ ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι εἰς τὸν κατάλληλον χρόνον τῆς διαδικασίας προτίθεμαι νὰ ἀπαντήσω.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θὰ ἤθελα ἐν πρώτοις νὰ τονίσω ὅτι συμφωνοῦμεν πλήρως μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως αὐτῆς εἰς τὸ παρὸν στάδιον, ὅπως ἔχει τονισθῇ, κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι μᾶς ὁδηγοῦν εἰς τὴν ὑποστήριξιν μιᾶς σοβαρᾶς πράγματι ἀποφάσεως ἐπὶ ἑνὸς σοβαροῦ, θέλω νὰ πῶ, ζητήματος, εἶναι τὰ ἀκόλουθα ἐνώπιόν μας στοιχεῖα :

Πρῶτον, ἡ δήλωσις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦτο, ὅτι δηλαδὴ ἡ συζήτησίς του ἐνέχει, πιθανῶς νὰ ἐνέχῃ ἀποκαλύψεις ἐπὶ θεμάτων ἐθνικῆς ἀσφαλείας.

Ἡ ἄποψις τὴν ὁποίαν ἐκφράζει μὲ αὐτὸν τὸν κατηγορηματικὸν τρόπον ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς ἦλθε σήμερον νὰ ὑποστηριχθῇ πλήρως διὰ τῆς δηλώσεως ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου τοῦ Ἐξοχωτάτου Προεδρεύοντος τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος μάλιστα προσέθεσεν ὅτι τοῦτο εἶναι ἄποψις ὁλοκλήρου τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ πῶ ὅτι τοῦτο δεσμεύει καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὸ Σῶμα, εἶναι ἀσφαλῶς ἕνας σοβαρὸς παράγων καὶ ἓν σοβαρὸν στοιχεῖον διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος. Ἐξ ἄλλου πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ δοθῇ κἂν αὐτὴ ἡ διαβεβαίωσις διὰ νὰ πεισθῶμεν καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δυνατὸν νὰ ἀνάγεται σὲ θέματα στρατιωτικῶν μυστικῶν καὶ ἐθνικῆς ἀσφαλείας, λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἔχει τεθῇ τὸ θέμα, δηλαδὴ τὸ θέμα αὐτὸ καθ' ἑαυτό, τὸ ὁποῖον λέγει ὡς ἑξῆς : «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν».

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος, καὶ ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἡ ἐπιθυμία μου νὰ γίνῃ κάτι τέτοιο, αὐτὸς οὗτος ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον εἶναι διατυπωμένον τὸ θέμα, ὑποδηλοῖ ὅτι τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ συζητηθοῦν σχετίζονται μὲ κινήσεις τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ, μὲ ἐκπαίδευσιν τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ, καὶ δὴ εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ φύσις τοῦ θέματος, ὅπως εἶναι διατυπωμένη, εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐκφύγῃ εἰς κάποιο στάδιον τῶν στρατιωτικῶν μυστικῶν. Ἐξ ἄλλου τὸ γεγονὸς ὅτι ἀναφέρει ἁπλῶς μέσα εἰς τὸ θέμα καὶ τὴν φράσιν «εἰς ἄλλην ἐπικράτειαν» ἐγείρει καὶ ἄλλα θέματα, τὰ ὁποῖα πιθανῶς σχετίζονται μὲ τὴν ἀσφάλειαν καὶ τὰ συμφέροντα τοῦ κράτους τὰ ὁποῖα ἴσως νὰ μὴν εἶναι ὀρθὸν νὰ συζητηθοῦν δημοσίᾳ.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, τῆς δηλώσεως τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ χάριν τῆς τάξεως, πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ὑπάρξῃ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἐπιβάλλεται ὑπὸ τούτου, διὰ τῆς ἐπιστολῆς του, εἰς ἡμᾶς νὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ τὸν α ἢ β τρόπον.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς λέγει ὅτι «εἶμαι διατεθειμένος νὰ ἔλθω νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν Βουλὴν ἐὰν ἡ συζήτησις γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν διότι αὐτὰ τὰ ὁποῖα θὰ πῶ ἐπηρεάζουν τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν».

Συνεπῶς δὲν ἐπιβάλλει, διὰ νὰ εἴμεθα δίκαιοι, τὸν τρόπον τῆς συζητήσεως, δικαιούμεθα ἂν θέλωμεν νὰ συζητήσωμεν καθ' οἱονδήποτε τρόπον ἢ καὶ νὰ μὴν τὸν ἀκούσωμεν ἐὰν θέλωμεν, ἀλλὰ ὁ ἴδιος θέτει ὡς ὅρον διὰ νὰ ὁμιλήσῃ ὁ ἴδιος καὶ νὰ μᾶς κατατοπίσῃ,ὅτι αὐτὰ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ πῇ πιθανὸν νὰ ἐπηρεάζουν τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν. Πιστεύω ὅτι αὐτὸ καὶ μόνον, ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀκούσωμεν τὸν κ. Ὑπουργόν, μᾶς ἐπιτρέπει, δικαιολογεῖ τὴν συζήτησιν κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἰς τὸ παρὸν στάδιον.

Ὁ δεύτερος λόγος εἶναι ἀκριβῶς οὗτος, ὅτι ἔχομεν ἀντιληφθῇ καὶ ἀπὸ τὰς προηγουμένας συζητήσεις ὅτι εἶναι ἐπιθυμία γενικὴ νὰ ἀκουσθῇ ὁ Ὑπουργὸς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἀντιλαμβάνομαι καὶ ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἰδίου τοῦ εἰσηγητοῦ. Διότι ἂς μὴ λησμονῶμεν πὼς τὸ θέμα τοῦτο ἔχει τεθῇ πρὸς συζήτησιν.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔθεσε μίαν ἐρώτησιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν καὶ ἔθεσε θέμα διότι δὲν ἔλαβεν ἀπάντησιν. Συνεπῶς ἐπιζητοῦσεν ἀπάντησιν τοῦ Ὑπουργοῦ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἔχωμεν αὐτὴν τὴν ἀπάντησιν.

Τελικῶς, μεγάλον ρόλον εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ συζήτησις εἰς μυστικὴν συνεδρίαν, δηλαδὴ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, παίζει τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὑπεστήριξε κατόπιν καὶ ὁ Προεδρεύων τῆς Δημοκρατίας, εἰσηγεῖται ὅπως εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν τὸ Σῶμα κατὰ τὴν συζήτησιν ἤθελε διαπιστώσει ὅτι τὰ λεχθέντα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπηρεάζουν τὴν ἐθνικὴν ἀσφάλειαν, νὰ προβῇ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν πρακτικῶν. Τοῦτο δύναται θαυμάσια νὰ κατοχυρωθῇ καὶ νὰ εἶναι μέρος τοῦ ἰδίου ψηφίσματος τοῦ σημερινοῦ, οὕτως ὥστε ἡ Βουλὴ νὰ ἔχῃ εἰς τὸ ἑπόμενον στάδιον τὸ δικαίωμα νὰ πράξῃ τοῦτο καὶ ἔτσι νὰ καθησυχασθῇ καὶ ἀπ' αὐτῆς τῆς πλευρᾶς οἱοσδήποτε ἔχει ἔνστασιν ἐπὶ τοῦ τρόπου τούτου τῆς διαδικασίας.

Νομίζω όμως ότι εγείρεται ένα άλλο θέμα διά το οποίον θά ήθελα νά πώ ωρισμένα λόγια. Ο έντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης επανειλημμένως ετόνισε και διεβεβαίωσεν ότι εκείνα τά οποία ο ίδιος θά πή επί του θέματος τούτου δέν περιέχουν οίονδήποτε μυστικόν.

Εν πρώτοις νά μου επιτρέψη, μέ πάσαν φιλικήν διάθεσιν, νά όμιλήσω εις το θέμα τούτο ότι δέν είναι εύκολον διά τον ίδιον εκ των προτέρων νά είναι τόσον βέβαιος. Και διατί μάς καλεί νά μή δεχθώμεν την διαβεβαίωσιν του εντίμου Υπουργού ότι εκείνα τά οποία θά πή θά επηρεάσουν την εθνικήν ασφάλειαν, και άφ' ετέρου νά δεχθώμεν την ιδικήν του διαβεβαίωσιν ότι δέν θά επηρεάσουν την εθνικήν ασφάλειαν; Δέν είναι δυνατόν εκ των προτέρων νά είναι τόσον βέβαιος ότι εκείνα τά οποία θά πή δέν θά επηρεάσουν την εθνικήν ασφάλειαν, αλλά και εάν ακόμη είναι έτσι, από την ώραν κατά την οποίαν το θέμα τίθεται προς συζήτησιν, παύει νά είναι θέμα του κ. Κώστα Χριστοδουλίδη ή οιουδήποτε Βουλευτού· είναι θέμα συζητούμενον ενώπιον της Βουλής, εις το οποίον άφ' ενός οιοσδήποτε Βουλευτής και άφ' ετέρου οιοσδήποτε εκπρόσωπος της Εκτελεστικής Εξουσίας δικαιούται νά συμμετάσχη. Εις την συζήτησιν και εις την διεξαγωγήν της συζητήσεως δέν είναι δυνατόν νά προκαθορίση ο εισηγητής τον τρόπον μέ τον οποίον ένας ομιλητής επί του θέματος θά χειρισθή τοιούτο ούτως ώστε νά αποκλείσωμεν ότι ένας ομιλητής δέν θά υπεισέλθη εις τοιαύτα θέματα εάν αυτά εμπίπτουν εντός του εγγραφέντος θέματος. Και το θέμα, όπως έχω ήδη τονίσει, είναι τέτοιο που όχι μόνον δυνατόν νά επιβάλλη συζήτησιν επί θεμάτων μυστικών που αφορούν την ασφάλειαν του κράτους, αλλά επιβάλλεται νά συζητηθούν μέ αυτόν τον τρόπον όπως έχη ήδη τονίσει ο Προεδρεύων της Δημοκρατίας.

Ειλικρινώς δέν μπορώ νά αντιληφθώ διά ποίον λόγον μπορεί νά υπάρχη ένστασις αυτήν την στιγμήν νά συζητήσωμεν το θέμα μέ τον τρόπον τούτον. Εάν σκοπός του εισηγητού είναι, και θέλω νά πιστεύω ότι είναι, ο επικοδομητικός έλεγχος οιασδήποτε πράξεως ή παραλείψεως της Εκτελεστικής Εξουσίας, εις την περίπτωσιν ταύτην, το θέμα τούτο συζητείται θαυμάσια κεκλεισμένων των θυρών εν όψει της φύσεως του ζητήματος τούτου.

Εάν σκοπός του θέματος είναι απλώς ή κατατόπισις του λαού, και τούτο δύναται νά επιτευχθή. Πρώτον, εάν δέν επηρεάζεται ή εθνική ασφάλεια διά της δημοσιεύσεως εκ των ύστερων των πρακτικών, και δεύτερον εάν ο κ. Χριστοδουλίδης είναι τόσον βέβαιος ότι το θέμα του, και ιδιαιτέρως εκείνα τά οποία θά πή δέν επηρεάζουν την εθνικήν ασφάλειαν, τίποτε δέν τον επηρεάζει νά διαφωτίση τον λαόν έξω του Σώματος τούτου δι' οιασδήποτε δηλώσεως, εφ' όσον είναι τόσον βέβαιος ότι πράττων τούτο δέν διαπράττει αξιόποινον πράξιν, δηλαδή δέν θίγει θέματα εθνικής ασφαλείας. Το γεγονός και μόνον ότι ο κ. Χριστοδουλίδης επιμένει διά συζήτησιν του θέματος εντός της Βουλής και εις ουδεμίαν δήλωσιν έχει προβή επί του θέματος εκτός της Βουλής, δεικνύει ότι και ο ίδιος συμφωνεί ότι τά θέματα αυτά, πιθανόν λέγω, το ολιγώτερον νά άπτωνται της εθνικής ασφαλείας. Και δι' αυτό, φρονίμως ποιών, έθεσε το θέμα εντός της Βουλής διά νά χειρισθή ή Βουλή κατά τρόπον υπεύθυνον το θέμα τούτο. Νομίζω ότι ο κ. Χριστοδουλίδης θά πρέπει νά αντιληφθή ότι δέν είναι δυνατόν νά αποφευχθή ή πορεία της συζητήσεως εις θέματα που πρέπει εν πάση περιπτώσει νά αποφευχθή ή δημοσίευσίς των. Αυτοί οι λόγοι είναι που μάς υπαγορεύουν νά υποστηρίξωμεν την συνεδρίασιν κεκλεισμένων των θυρών χωρίς τούτο νά αποτελέση προηγούμενον δι' οιανδήποτε άλλην περίπτωσιν. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ο κ. Σαββίδης δέν ωμίλησεν ακόμη και αμέσως κατόπιν ο κ. Τζιρκώτης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Μέχρι σήμερον ὅταν ὑπεβάλλαμεν ἐρωτήσεις πρὸς τοὺς Ὑπουργοὺς εἴχαμεν τὸ μειονέκτημα νὰ λαμβάνωμεν μίαν ἀπάντησιν, κάποτε χωρὶς νὰ εἶναι σαφὴς καὶ κάποτε περιέχουσαν πολὺ ὀλίγας λεπτομερείας. Σήμερα εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χριστοδουλίδη μᾶς δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ προσέλθῃ ἐν τῇ Βουλῇ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος θὰ μᾶς δώσῃ κάθε εἴδους λεπτομέρειαν διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ κατατοπισθῶμεν πραγματικῶς ἐπὶ τῆς ὅλης ὑποθέσεως καὶ τοῦ ὅλου ζητήματος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπεν ὄχι μόνον νὰ ἀρνηθῶμεν ἀλλὰ ἀπ' ἐναντίας νὰ τὸ ἐπιδιώξωμεν, διότι γενομένης τῆς συνεδριάσεως κεκλεισμένων τῶν θυρῶν θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα ὁ Ὑπουργὸς νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ κάθε τι τὸ ὁποῖον ἔχει εἰς χεῖρας του διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ σχηματίσωμεν μίαν σαφῆ ἰδέαν τοῦ τί συμβαίνει πραγματικῶς. Καὶ μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο παράλογον νὰ ἐπιμένωμεν νὰ γίνῃ ἡ συνεδρίασις οὐχὶ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν, ὁπότε δὲν θὰ τοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς ἀποκαλύψῃ τὸ κάθε τι. Καὶ ἐφ' ὅσον ὄχι μόνον ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος ἀλλὰ καὶ ὁ Προεδρεύων τῆς Δημοκρατίας μᾶς ἔχει δώσει τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι περατουμένης τῆς συνεδριάσεως θὰ ἐξετάσῃ ἡ Βουλὴ δημοκρατικῶς καὶ θὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον τὰ ζητήματα εἶναι μυστικά, τὰ ὁποῖα δὲν πρέπει νὰ ἀποκαλύψωμεν, καὶ ἑπομένως πρέπει νὰ τὰ κρατήσωμεν μυστικὰ καλῶς, ἐὰν ὅμως ἀποδειχθῇ ὅτι τὰ ὅσα θὰ λεχθοῦν δὲν περικλείουν στρατιωτικὰ μυστικὰ τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι ἐπιβλαβῆ εἰς τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τόπου, ἐὰν γνωσθοῦν εἰς τοὺς φίλους καὶ ἐχθρούς μας, τότε θὰ δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ δημοσιευθοῦν τὰ πρακτικά. Μοῦ φαίνεται τὸ ὅλον ζήτημα λήγει, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἐὰν ἐξακολουθήσωμεν νὰ συζητῶμεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος πραγματικῶς εἶναι χάσιμον χρόνου καὶ θὰ ἐπρότεινα ὅπως ἀρχίσωμεν νὰ πάρωμεν μίαν ἀπόφασιν ψηφίζοντες κατὰ πόσον θὰ γίνῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἡ ἀνοικτὴ ἡ συνεδρίασις. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γεώργιος Τζιρκώτης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Βεβαίως εἶναι δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου νὰ ἐπιφυλάξουν τὴν ἀπάντησίν των εἰς τὴν ἐρώτησίν μου, ὅπως καὶ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐρώτησιν. Εἶναι ὅμως ἀπορίας ἄξιον πῶς ἔρχονται σήμερον τόσον ἡ Κυβέρνησις ὅσον καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου νὰ ἀντιδράσουν εἰς μίαν δημοσίαν συζήτησιν τοῦ θέματος ἀπὸ φόβον ὅτι θὰ ἀποκαλυφθοῦν στρατιωτικὰ μυστικά, τὰ ὁποῖα ἔχουν ἤδη πρὸ πολλοῦ ἀποκαλυφθῇ εἰς τὰς ἐφημερίδας, καὶ δὲν ἀντέδρασαν ὅταν τὸ πρῶτον αὐτὰ τὰ στρατιωτικὰ μυστικὰ ἀπεκαλύπτοντο.

Εὐχαριστῶ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω θαυμάσει τὴν ἰώβειον ὑπομονήν σας καὶ διερωτῶμαι κατὰ πόσον θὰ πρέπει καὶ ἐγὼ νὰ ἐπιδείξω τοιαύτην ὑπομονήν. Ἐπανειλημμένως ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τζιρκώτης προσπαθεῖ ἐντέχνως διὰ διαφόρων τρόπων, καὶ ἐν συνεχείᾳ τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης, διὰ τοῦ συνεταιρισμοῦ των αὐτοῦ, νὰ μᾶς ἐμπλέξουν εἰς τὴν συζήτησιν τῆς οὐσίας. Ἀρνοῦμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ στάδιον τοῦτο καὶ θὰ τοῦ ἀπαντήσω δεόντως, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ θὰ ἤθελε νὰ μὴ δημοσιευθοῦν τὰ πρακτικὰ ὅταν τοῦ ἀπαντήσω, ὅταν πρέπει νὰ τοῦ ἀπαντήσω.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον ὅμως θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ πῶ ὅτι ἐὰν ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔκαμνε τίποτε ἄλλο ἀπὸ τοῦ νὰ ἀπαντᾶ εἰς τὰς διαφόρους πληροφορίας, διὰ νὰ μὴ τὰς περιγράψω κατ' ἄλλον τρόπον, τὰς ὁποίας γράφουν αἱ ἐφημερίδες, μὴ ἐξαιρουμένης καὶ τῆς Πατρίδος ἐν προκειμένῳ, τότε μὲ οὐδένα ἄλλο ἔργον θὰ εἴχαμεν τὸν καιρὸν νὰ ἀσχοληθῶμεν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον καὶ ἐλπίζω ὅτι, μᾶλλον κάμνω τὴν διαπίστωσιν ὅτι πλησιάζομεν τὴν στιγμὴν νὰ θέσωμεν τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν διότι ἤδη ἐξηντλήθη.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀποτελεῖ δημοκρατικὸν ἀξίωμα αἱ συνεδριάσεις τῆς Βουλῆς νὰ διεξάγωνται δημοσίᾳ ἵνα οὕτω παρέχηται εἰς τὸν λαὸν ἡ εὐκαιρία νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν τῶν συζητήσεων ἐπὶ προβλημάτων ποὺ τὸν ἀπασχολοῦν. Εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀξίωμα, συνταγματικῶς κατωχυρωμένον καὶ δημοκρατικῶς δεκτόν, ὅτι εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις ἡ συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ἐπί τινος θέματος δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ὅταν τοῦτο ἐπιβάλλουν εἰδικοὶ λόγοι. Καὶ ἀσφαλῶς ἓν ἐκ τῶν θεμάτων, τῶν ἐλαχίστων ἐξαιρετέων θεμάτων, ποὺ ἐπιβάλλουν μίαν τοιαύτην συζήτησιν εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἀμύνης τοῦ τόπου, ἰδίως ὅταν ὁ τόπος οὗτος εὑρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν.

Ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ Βουλὴ αὕτη ἔχει νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἐξῆς δεδομένα : Πρῶτον, κατὰ πόσον ἡ νῆσος μας εὑρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν. Ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα αὐτὸ εἶναι καταφατική. Καί, δεύτερον, κατὰ πόσον ἐκ πρώτης ὄψεως τὸ ἀναγραφὲν θέμα δύναται νὰ ἔχῃ κατὰ τὴν συζήτησίν του ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀμύνης τῆς νήσου ἢ σχετίζεται μὲ τὴν ἄμυναν ταύτην. Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ἡ ἀπάντησις εἶναι καταφατική. Ἐπιπροσθέτως ἡ δήλωσις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ τῶν Ἐσωτερικῶν, διὰ τῆς ἀναγνωσθείσης κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἐπιστολῆς του, εἶναι σαφὴς ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ. Ἡ διαδικασία αὕτη εἶχεν ἀκολουθηθῇ πλειστάκις ὑπὸ τῶν Βουλῶν ἄλλων χωρῶν κατὰ τὸν δεύτερον παγκόσμιον πόλεμον. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἐφημερίδες δημοσιεύουν πληροφορίας ἀφορώσας εἰς τὴν ἄμυναν τῆς νήσου δὲν ἀποτελεῖ δικαιολογίαν διὰ τὴν δημοσίαν συζήτησιν τοῦ θέματος. Ἡ Βουλὴ αὕτη εἶναι ὑπεύθυνον ἔναντι τοῦ λαοῦ Σῶμα καὶ δέον νὰ ἔχῃ ἀντίληψιν τῶν εὐθυνῶν της αὐτῶν. Ὑπεράνω τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ κ. Χριστοδουλίδη ἢ ἐκείνης οἱουδήποτε μέλους τῆς Βουλῆς, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ἰδικῆς μου, τίθεται τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ καὶ τὸ ἐθνικὸν συμφέρον τοῦ τόπου.

Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀποκλείσῃ τὸ ἐνδεχόμενον ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου δὲν θὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς τὴν παράθεσιν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἤθελον ἀποδειχθῇ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν ἄμυναν τῆς νήσου. Πρὸς τούτοις, ὁ κ. Χριστοδουλίδης ὡς εἰσηγητὴς τοῦ θέματος ἐζήτησεν ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν, καὶ ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν ὡς ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς ἀπήντησεν ὅτι θὰ προσέλθῃ. Καὶ ἐκ τῆς ἀπαντήσεώς του καταφαίνεται ὅτι ἡ δήλωσίς του θὰ ἔχῃ σχέσιν μὲ τὴν ἄμυναν τῆς νήσου. Καὶ εἶναι ὀρθὸν ὅπως ἡ Βουλὴ αὕτη διαφωτισθῇ πλήρως, καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ ὡς ὑπευθύνου Κυβερνητικοῦ παράγοντος καθίσταται ἀναγκαία διὰ νὰ διαφωτισθῇ ὀρθῶς ἡ Βουλή. Εἶναι, ὡς ἐκ τούτου, δῆλον ὅτι ὑψιστοι ἐθνικοὶ λόγοι ἐπιβάλλουν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τούτου κεκλεισμένων τῶν θυρῶν. Ἡ ἄμυνα τῆς νήσου εἶναι τὸ ὑπέρτατον καθῆκον καὶ μὲ πλήρη συναίσθησιν εὐθύνης ἔναντι τοῦ λαοῦ ἂς ἀντικρύσῃ ἡ Βουλὴ τὸ ἐγερθὲν θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Εάν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὅπως τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσε πρὸς συζήτησιν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ;

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

'Εάν μοῦ ἐπιτρέπετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς προτάσεώς μου νὰ τεθῇ.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Η πρότασίς σας εἶναι ἐγγεγραμμένη ὡς ἐξῆς :

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα ὅπως εἶναι ἐγγεγραμμένη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«Συζήτησις καὶ λῆψις ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ μὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος».

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ σημαίνει ὅτι δὲν λαμβάνετε θέσιν ὅπως τὸ ἔχετε διατυπώσει, καὶ ἑπομένως εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω κατὰ πόσον ἡ Βουλὴ τίθεται ὑπὲρ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

21.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Επομένως ἡ συζήτησις τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης θὰ συζητηθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Προτίθεμαι..... ναί, ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

'Απλῶς θὰ ἤθελα νὰ κάμω τὴν πρότασιν ὅπως διακόψωμεν ἐπὶ πεντάλεπτον διὰ νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι πράγματι ἡ Βουλὴ συνεδριάζει κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Αὐτὸ ἀκριβῶς ἐπρόκειτο νὰ ἀναγγείλω, ὅτι εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ θὰ διακόψωμεν ἐπὶ 15 λεπτὰ διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν ὅτι ἡ συζήτησις γίνεται πράγματι κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

('Ωρα διακοπῆς 6.23 μ.μ.)

.....

.....

.....

Καὶ τώρα ἤλθαμεν εἰς τὴν λῆξιν τῆς παρούσης συνεδριάσεως, προτίθεμαι δὲ νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966, καὶ

(5) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὥρα τῆς συνεδριάσεως ὁρίζεται ἡ 3.30 μ.μ.

.....

.....

(Ὥρα λήξεως 10.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις.

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης– Χρ. Μιχαηλίδης–Γ. Ποταμίτης–Α. Γιάγκου–Π. Στυλιανοῦ–Γ. Ἰωαννίδης–Αἰμ. Φράγκος) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(5) Συζήτησις καὶ λῆψις ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον θὰ διεξαχθῇ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν ἢ μὴ ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ πρὸς ἐκπαίδευσιν ἀποστολὴ συγκεκροτημένου τμήματος Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς ἄλλην Ἐπικράτειαν».

(6) Δήλωσις τοῦ Προεδρεύοντος τῆς Δημοκρατίας κ. Γλ. Κληρίδη ἐπὶ τοῦ ἄνω θέματος.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

* ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 17ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1966

("Ωρα Ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἀρ. 9)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Τὴν 7ην Αὐγούστου 1966, παρευρέθην εἰς Παχύαμμον εἰς τὸ μνημόσυνον τῶν πεσόντων κατὰ τὰς μάχας τῆς Τυλληρίας.

Τὴν ἱερὰν αὐτὴν τελετὴν παρηκολούθησαν αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, γονεῖς καὶ συγγενεῖς τῶν πεσόντων καὶ πλῆθος λαοῦ ἀπὸ ὅλην τὴν Νῆσον.

Ἀπουσίαν ἐσημείωσε μόνον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, καὶ ὅταν, κατὰ τὴν κατάθεσιν στεφάνων ὁ ἐκφωνητὴς ἀνήγγειλε τὴν κατάθεσιν στεφάνου τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς γενικὴν κατάπληξιν, οὐδὲν μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐπαρουσιάσθη, κατὰ τὴν ἱερὰν ἐκείνην στιγμήν, διὰ νὰ τὸν καταθέσῃ.

Πρὸς κατασίγασιν τῆς ἀπορίας τοῦ λαοῦ, παρακαλῶ τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἀμύνης ὅπως δώσῃ μίαν λογικὴν ἀπάντησιν εἰς τὸ φυσικὸν ἐρώτημα :

«Διὰ ποῖον λόγον ἀπουσίαζεν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὸ μνημόσυνον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἀπέθανον διὰ τὴν Πατρίδα;»

---

* (Σημ.: Κατόπιν νεωτέρας γνωστοποιήσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἡ συνεδρίασις ἡ ὁρισθεῖσα διὰ τὴν 10ην Νοεμβρίου 1966 ἀνεβλήθη διὰ τὴν 17ην τοῦ ἰδίου μηνός).

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Κατὰ τὸ τελεσθὲν ἐν Παχυάμμῳ τὴν 7ην Αὐγούστου 1966 ἐτήσιον μνημόσυνον τῶν πεσόντων κατὰ τὰς μάχας τῆς Τυλληρίας, παρευρέθησαν καὶ κατέθεσαν στέφανον ὁ κ. Χρ. Βενιαμίν, 'Έπαρχος Λεμεσοῦ, ὅστις ἐξετέλει καθήκοντα 'Επάρχου Πάφου, ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὁ 'Αστυνομικὸς Διευθυντὴς Πάφου, ἐκ μέρους τῆς 'Αστυνομικῆς Διευθύνσεως Πάφου.

'Η κατάθεσις στεφάνου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὑπὸ τοῦ κ. Βενιαμὶν ἀνεκοινώθη διὰ μικροφώνου κατὰ τὴν τελετὴν ὑπὸ τοῦ ἐνεργοῦντος ὡς ἐκφωνητοῦ.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσετε τὴν Βουλὴν ἐὰν κατὰ τὴν ἀνέγερσιν πολυκατοικιῶν εἰς τὴν παραλίαν 'Αμμοχώστου καὶ εἰδικώτερον τῶν πολυκατοικιῶν αἱ ὁποῖαι κτίζονται καὶ ἐφάπτονται τοῦ θαλασσίου νεροῦ καὶ τοῦ θαλασσίου κύματος, λαμβάνονται ὅλα τὰ μέτρα οὕτως ὥστε :

(1) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ δημοσία ὑγεία καὶ νὰ ἀποκλείεται τώρα καὶ εἰς τὸ μέλλον ἡ μόλυνσις τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἀπὸ τὰ ἀκάθαρτα νερὰ τῶν πολυκατοικιῶν αὐτῶν.

(2) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἡ διατήρησις τῆς παραλίας καὶ ἡ μὴ ἀλλοίωσίς της εἴτε λόγῳ ἀμέσου ἐπεμβάσεως μὴ ἐξουσιοδοτημένων προσώπων εἴτε ἐμμέσως λόγῳ τοῦ τρόπου καὶ τοῦ εἴδους τῶν κατασκευῶν.

(3) Νὰ ἐξασφαλίζεται ἀρκετὸς κατάλληλος ἰδιωτικὸς χῶρος σταθμεύσεως καὶ νὰ μὴ παρεμποδίζεται ἡ χρῆσις τοῦ δημοσίου δρόμου.»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«(α) Αἱ ἀνεγειρόμεναι κατὰ μῆκος τῆς παραλίας 'Αμμοχώστου πολυκατοικίαι οὐδένα κίνδυνον δημιουργοῦν διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν, οὔτε καὶ προκαλοῦν μόλυνσιν τοῦ θαλασσίου ὕδατος, πλὴν τῶν ἀνεγειρομένων μεταξὺ τοῦ κέντρου «ΑΚΤΑΙΟΝ» καὶ τοῦ κέντρου «ΑΛΑΣΙΑ» πολυκατοικιῶν, τῶν ὁποίων οἱ σηπτικοὶ βόθροι εὑρίσκονται πράγματι πολὺ πλησίον τῆς θαλάσσης. 'Ως ἔχει σήμερον ὁ Νόμος εἶναι ἀδύνατον διὰ τὸν Δῆμον 'Αμμοχώστου νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἔκδοσιν ἀδειῶν εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ἡ μόνη δὲ δυνατὴ λύσις θὰ ἦτο ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῶν ἐπηρεαζομένων χώρων, πρᾶγμα ἀδύνατον ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας λόγῳ τῆς τεραστίας ἀνατιμήσεως τῆς γῆς εἰς τὴν περιοχὴν αὐτήν. Δι' αὐτὸ αἱ Δημοτικαὶ 'Αρχαὶ τῆς πόλεως ἀναζητοῦν ριζικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τούτου διὰ τῆς εἰσαγωγῆς καταλλήλου ἀποχετευτικοῦ συστήματος ἐφαρμοζομένου ἀρχικῶς διὰ τὴν περιοχὴν αὐτήν, καὶ ἐπεκτεινομένου σταδιακῶς εἰς ἄλλας περιοχὰς τῆς πόλεως.

(β) Τὸ θέμα τῆς διαβρώσεως τῆς παραλίας μελετᾶται ἤδη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἐλπίζεται δὲ ὅτι, ὅταν ὑποβληθοῦν αἱ εἰσηγήσεις τῶν νέων ἐμπειρογνωμόνων εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἀνέθεσε τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τούτου, αὕτη θὰ δυνηθῇ νὰ χωρήσῃ εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων μέτρων.

(γ) "Οσον ἀφορᾷ τοὺς χώρους σταθμεύσεως, ἄνκαι ἡ Δημοτικὴ 'Επιτροπὴ 'Αμμοχώστου ἐφαρμόζῃ αὐστηρῶς τὸν Νόμον κατὰ τὴν ἔκδοσιν ἀδειῶν οἰκοδομῶν, ἐπειδὴ ἐκρίθη ὅτι αἱ σημεριναὶ πρόνοιαι τοῦ Νόμου (δυνάμει τοῦ ὁποίου διατίθεται χῶρος δι' ἓν αὐτοκίνητον ἀνὰ 2 διαμερίσματα) εἶναι ἀνεπαρκεῖς, ἐγένετο εἰσήγησις διὰ τὴν τροποποίησίν του εἰς τρόπον ὥστε ἡ διάθεσις χώρου δι' ἓν αὐτοκίνητον ἀνὰ ἕκαστον διαμέρισμα νὰ καταστῇ ὑποχρεωτική. 'Η Δημοτι-

κὴ 'Επιτροπὴ φρονεῖ ὅτι τὸ πρόβλημα τῆς τροχαίας δὲν δύναται νὰ λυθῇ ἁπλῶς διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως χώρων σταθμεύσεως. Διὰ τοῦτο αὕτη μετεκάλεσεν εἰδικὸν ἐκ τοῦ 'Ισραὴλ ἐπὶ ζητημάτων τροχαίας ὅστις καὶ ὑπέβαλε προκαταρκτικῶς εἰσηγήσεις αἵτινες μελετῶνται.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966.

«'Εν ὄψει τῆς ἐξαγγελθείσης ἤδη διαθέσεως τοῦ ἁρμοδίου 'Υπουργείου νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐπαύξησιν τῶν ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς καί, εἰ δυνατόν, ἀτελοῦς φοιτήσεως μέχρι τοῦ 14ου ἢ καὶ 15ου ἔτους εἰς τρόπον ἀντίστοιχον τῶν Εὐρωπαϊκῶν σχολείων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἐν λόγῳ θέμα, ἐν ὄψει τῶν ἀναντιρρήτων θετικῶν πλεονεκτημάτων ποὺ θὰ προσπορίσῃ τὸ ἐν λόγῳ σύστημα εἰς τὸν τόπον, δεδομένης τῆς διαγραφομένης προοπτικῆς νὰ ἀποκτήσουν οἱ ἐν λόγῳ μαθηταὶ γενικῶς καὶ περιεκτικῶς σαφῆ εἰκόνα, ἔστω, τοῦ συνολικοῦ περιεχομένου τοῦ ἐξαετοῦς κύκλου σπουδῶν.

Παρακαλεῖται, ἐξ ἄλλου, τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἀντικρύζῃ θέμα σταδιακῆς ἐφαρμογῆς τοῦ συστήματος, ἀφ' ἑνός, καὶ ἐθελοντικῆς—ἐπὶ τοῦ παρόντος—φοιτήσεως διὰ τοὺς μαθητὰς τοῦ οὕτω δημιουργηθησομένου τριετοῦς ἐπιμορφωτικοῦ κύκλου.»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας δὲν κατέληξεν ἀκόμη εἰς ὁριστικὴν ἀπόφασιν, ποῖος εἶναι ὁ καλύτερος τρόπος ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις προβάλλει ὡς ἐπείγουσα ἀνάγκη. Σχέδια προκαταρκτικὰ συνετάχθησαν καὶ ἀπόψεις διετυπώθησαν, ἀλλ' ἐν ὄψει τῆς ὑπαρχούσης καταστάσεως, δηλ. ἐλλείψεως τοῦ ἀπαιτουμένου διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς ἀνάγκης μελέτης τῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων, ἡ μελέτη τοῦ θέματος δὲν ὡλοκληρώθη, ὥστε νὰ ὑποβληθῇ πρὸς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον μετὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967.

Τὸ ζήτημα τυγχάνει τῆς συντόνου προσοχῆς τοῦ 'Υπουργείου καὶ ὅταν αἱ ἀνωτέρω προϋποθέσεις θὰ ἔχουν πληρωθῇ, θὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ ἐνέργειαι πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως. 'Η δυνατότης σταδιακῆς ἐφαρμογῆς τοὐλάχιστον εἰς ἕβδομον ἔτος καὶ ἐν συνεχείᾳ εἰς ὄγδοον ὁμοίως μελετᾶται. Προσωπικῶς ἀποκλίνω ὑπὲρ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως τοῦ τύπου τῶν ὀκταταξίων δημοτικῶν σχολείων, οὐχὶ δὲ ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἴτε διὰ τοῦ συνήθους τύπου τῶν ὑπαρχόντων γυμνασίων κατωτέρου κύκλου εἴτε τῶν ὑπὸ μελέτην γυμνασίων κατωτέρου κύκλου μετ' ἐνισχυμένων τεχνολογικῶν μαθημάτων. 'Η ἄποψις αὕτη δὲν ἀποκλείει τὴν ἵδρυσιν τοιούτων γυμνασίων εἰς τὰς πόλεις καὶ τὰς κυριωτέρας κωμοπόλεις ἢ τὴν μετατροπήν τινων ὀκταταξίων δημοτικῶν σχολείων εἰς τοιαῦτα γυμνάσια μετ' ἐνισχυμένων τεχνολογικῶν μαθημάτων.

Πρὸς οἱανδήποτε ὅμως κατεύθυνσιν καὶ ἂν ἐπεκταθῇ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις πλὴν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιβαρύνσεων δύο προϋποθέσεις εἶναι ἀπαραίτητοι : (α) ἡ κατάρτισις εἰδικοῦ τεχνολογικοῦ προσωπικοῦ καὶ δὴ ἐκ τῶν διδασκάλων καὶ (β) ἡ ἀνέγερσις τῶν ἀναγκαίων ἐργαστηρίων καὶ αἰθουσῶν διδασκαλίας. Καὶ τοῦτο, διότι πιστεύω ὅτι ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως δέον νὰ γίνῃ πρὸς πρακτικωτέρας κατευθύνσεις καὶ οὐχὶ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τοῦ σήμερον ἐπικρατοῦντος κλασσικοῦ γυμνασίου κατωτέρου κύκλου.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ θεμελιώδη προϋπόθεσιν ἀντικειμενικῆς καὶ γενικωτέρας ἀνελίξεως τοῦ τόπου, ὡς ἐτονίσθη ἤδη πολλάκις παρὰ πάντων τῶν ἁρμοδίων παραγόντων—ἐνίων μάλιστα 'Υπουργῶν ἀναλαβόντων καὶ τὴν ἀξιέπαινον πρωτοβουλίαν εὐρειῶν ἐκστρατειῶν διαφωτίσεως τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς νήσου—καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ τεχνικαὶ σχολαὶ ἀδυνατοῦν νὰ ἀπορροφήσουν πέραν τοῦ 10—15% τῶν προσερχομένων δι' εἰσιτηρίους ἐξετάσεις μαθητῶν—ἐπιλέγουσαι πρὸς τοῦτο μόνον τοὺς ἀριστεύοντας, μεταξὺ πολλῶν ἀρίστων προσερχομένων—παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα ποίους τρόπους ἀντιμετωπίζει πρὸς ὑπερκερασμὸν τῆς δημιουργουμένης καταστάσεως.»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1966—67 ὁ ἀριθμὸς τῶν γενομένων δεκτῶν εἰς τὰς δημοσίας Τεχνικὰς καὶ 'Επαγγελματικὰς Σχολὰς μαθητῶν εἶναι ὁ μεγαλύτερος δυνατός, ἀνερχόμενος εἰς 3.780 ἐν συγκρίσει πρὸς 3.258 κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1965—66, λόγῳ δὲ τῆς αὐξήσεως τῶν μαθητῶν καὶ τῆς ἐντάξεως τοῦ σχεδίου μαθητείας εἰς τὸ πρόγραμμα τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν παρίσταται ἀνάγκη εἰς τινας σχολὰς μετακινήσεως τῶν τάξεων κατὰ τὰς διδακτικὰς ὥρας. 'Εκ τῶν προσελθόντων δι' ἐγγραφὴν εἰς τὸ Α' ἔτος τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν 1.788 μαθητῶν ἐγένοντο δεκτοὶ 653.

Αἱ δυσχέρειαι πρὸς ἐπέκτασιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως συνίστανται εἰς τὴν ἀνάγκην ἀνεγέρσεως νέων αἰθουσῶν διδασκαλίας εἰς τὰς ὑπαρχούσας Τεχνικὰς Σχολάς, τῆς ἀνεγέρσεως ἐργαστηρίων καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ των καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλων ἐκπαιδευτῶν πρὸς ἐπάνδρωσιν τῶν σχολῶν τούτων. 'Ως πρὸς τὸ τελευταῖον, τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας ἔχει εἰσηγηθῇ πρόγραμμα ἐκπαιδεύσεως ἐκπαιδευτῶν ἢ τῆς μετεκπαιδεύσεως ὑπάρχοντος προσωπικοῦ, θὰ ἀπαιτηθῇ ὅμως χρόνος διὰ νὰ καλυφθοῦν αἱ ὑπάρχουσαι καὶ αἱ δημιουργούμεναι νέαι ἀνάγκαι.

'Η δυναμικότης τῶν ὑπαρχουσῶν Τεχνικῶν Σχολῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαυξηθῇ (α) διὰ τῆς ἀποσπάσεως τοῦ κατωτέρου κύκλου (τριετοῦς φοιτήσεως) ὑπὸ μορφὴν γυμνασίου κατωτέρου κύκλου μετὰ ἐνισχυμένων τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ—ἑξαταξίους καὶ ἐπαγγελματικὰς τετραταξίους—καὶ ἡ διατήρησις εἰς αὐτὰς τῶν τάξεων ἐξειδικεύσεως καὶ Τεχνικῶν Λυκείων, καὶ (β) ἡ ἵδρυσις γυμνασίων κατωτέρου κύκλου μετὰ ἐνισχυμένων τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς 2—3 περιοχὰς τῆς Κύπρου. Διὰ τῶν μέτρων τούτων θὰ δύνανται αἱ κύριαι Τεχνικαὶ Σχολαὶ νὰ δέχωνται περισσοτέρους μαθητάς. Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας προσανατολίζεται πρὸς τοιαύτην λύσιν διὰ τὸ προσεχὲς, εἰ δυνατόν, σχολικὸν ἔτος.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι πολλαὶ καθηγήτριαι θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμεναι καὶ μετὰ τὸ 57ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, σκοπεύει μήπως τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ προβῇ εἰς τροποποίησιν τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας (10 τοῦ 1963) εἰς τρόπον ὥστε καὶ αἱ καθηγήτριαι νὰ δικαιοῦνται μετὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος νὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμεναι μέχρι καὶ τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ὡς συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἄρρενας συναδέλφους των;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ θέμα τοῦ ὁρίου ἡλικίας δι' ἀφυπηρέτησιν τῶν καθηγητῶν καὶ καθηγητριῶν μελετᾶται ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ θέμα τῶν ὠφελημάτων ἀφυπηρετήσεως αὐτῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος Παλαικύθρου—Κυθραίας, μήκους 3 μόνον μιλίων, ἐξυπηρετεῖ τέσσαρα βασικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας, ἤτοι Κυθραίαν, Νέον Χωρίον, Τραχώνι καὶ Παλαίκυθρον, καὶ ἐν ὄψει τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ συμπεριελήφθη ἤδη εἰς τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι ἤδη θεμελιωμένος καὶ ἀρκετὰ εὐρύς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ σταδιακῆς, ἔστω (λόγῳ τῶν σημερινῶν δυσκολιῶν) ἀσφαλτοστρώσεως καὶ τῆς ἐν λόγῳ ζωτικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου τούτου, τὸ μῆκος τοῦ ὁποίου εἶναι περὶ τὰ 4 μίλια, ἤρχισε τὸ ἔτος 1964. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τούτου, ὑπολείπεται ἡ ἀσφάλτωσις 1¼ μιλίων, ἡ προϋπολογισθεῖσα δὲ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς £2,400. Τὸ ὡς ἄνω ἔργον περιλαμβάνεται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου 'Υπουργείου ὑποβληθείσας συστάσεις πρὸς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ δι' ἔργα ἀναπτύξεως ἐντὸς τοῦ 1967.»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«'Υπὸ τῆς κοινότητος Σαλαμιοῦς, συνεπικουρουμένης καὶ ὑπὸ τῶν κοινοτήτων Κελοκεδάρων, Τραχυπέδουλας, Κεδάρων, Πραιτωρίου, Φιλούσης (Κελοκεδάρων), 'Αρμίνους καὶ Μεσάνων, ὑπεβλήθη πρὸ ὀλίγων μηνῶν αἴτημα δι' ἵδρυσιν ἀνωτέρας Τριταξίου Σχολῆς Μέσης Παιδείας εἰς Σαλαμιοῦν.

'Η ἵδρυσις μιᾶς τοιαύτης Σχολῆς ὁμολογουμένως θὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος διὰ τοὺς μαθητὰς τῶν μακρινῶν αὐτῶν χωρίων καὶ θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πνευματικοῦ καὶ ἐν γένει μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῆς περιοχῆς.

'Ερωτᾶται : Κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ἔχει μελετήσει τὸ αἴτημα τοῦτο καὶ μέχρι ποίου σημείου ἔχει τοῦτο προωθηθῇ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας ἔχει προγραμματίσει τὴν ἵδρυσιν ἀριθμοῦ τριταξίων Γυμνασίων εἰς μεγάλα ἀγροτικὰ κέντρα ἐντὸς τῆς προσεχοῦς πενταετίας. 'Η ἐπιλογὴ τῶν κέντρων τούτων θὰ γίνῃ βάσει μελέτης καλυπτούσης ὁλόκληρον τὴν νῆσον, θὰ ληφθοῦν δὲ ὑπ' ὄψιν πλὴν τῶν ἀντικειμενικῶν δεδομένων καὶ αἱ ἀπόψεις ὡς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν κοινοτήτων ἑκάστης περιοχῆς.

'Η περίπτωσις Σαλαμιοῦς ἔχει ἤδη μελετηθῇ προκαταρκτικῶς, προηγοῦνται ὅμως τοὐλάχιστον διὰ τὸ ἔτος 1967/68 ἄλλα κέντρα διὰ λόγους ἀντικειμενικούς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Νοεμβρίου 1966.

«Τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1965, τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀπαντῶν εἰς σχετικὴν μας ἐρώτησιν ἐδήλωσεν ὅτι «ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως ὀργανισμοῦ διὰ τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργείου, ἀναμένονται συντόμως εἰς Κύπρον εἰδικοὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας διὰ τὴν ἐμπορίαν γαλακτοκομικῶν προϊόντων καὶ κρεάτων».

Δεδομένου δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων εἰδικὸς κ. Γκάρετ ἀφίκετο ἤδη εἰς Κύπρον καὶ ἐπελήφθη τοῦ θέματος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα ἐπὶ τῆς διαγραφομένης ἐξελίξεως ἐν σχέσει μὲ τὸ ζωτικώτατον τοῦτο πρόβλημα ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ μὲ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς δι' ἵδρυσιν ὀργανισμοῦ ἐμπορίας γεωργικῶν προϊόντων καὶ δὴ κρεάτων ἀφ' ἑτέρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ νομοθετικὴ πρόνοια ἥτις νὰ ὑποχρεώνῃ τοὺς ἰδιοκτήτας καλλιεργητὰς ἐσπεριδοειδῶν νὰ λαμβάνωσι τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας διὰ ψεκασμάτων καὶ σκονισμάτων τῶν φυτειῶν των καὶ τῆς παραγωγῆς των ἀπὸ διαφόρους φυτικὰς ἀσθενείας, γεγονὸς τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν μὲ καταστρεπτικὰς συνεπείας τόσον εἰς τὰς ἰδικάς των φυτείας ὅσον καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς τοιαύτας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος διὰ τὴν προστασίαν τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἐκ τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν ;

2. Ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ληφθοῦν νομοθετικὰ μέτρα ἅτινα νὰ ὑποχρεώνουν τοὺς καλλιεργητὰς ἐσπεριδοειδῶν νὰ λαμβάνωσι τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα πρὸς πρόληψιν καὶ διάδοσιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἡ γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ τάξις τῆς νήσου εὑρίσκονται σήμερον, ἰδίως εἰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς ὡς ἡ Πάφος, εἰς δυσχερῆ θέσιν νὰ ἀξιοποιήσουν τὰ κτήματά των καὶ τὸν μόχθον των συνεπείᾳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν χρημάτων διὰ τὴν δανειοδότησίν των ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Συνεργατικῆς Τραπέζης μὲ μακροπρόθεσμα δάνεια. Οὕτω ἡ ὅλη προσπάθεια τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τύχῃ πάσης ἐνισχύσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, συναντᾷ τεραστίας καὶ ἀνυπερβλήτους δυσχερείας.

Ἐρωτᾶται : Διατὶ ἡ Κυβέρνησις καθυστερεῖ τὴν χορήγησιν περαιτέρω χρημάτων εἰς τὴν Κεντρικὴν Συνεργατικὴν Τράπεζαν διὰ τὴν δανειοδότησιν τῶν ἀγροτῶν μας, ἵνα οὕτω ἐκπληρώσῃ καὶ τὸ ἐξαγγελθὲν πρόγραμμά της τῆς πρώτης πενταετίας διὰ τὴν χορήγησιν δανείων εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἐκ δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ θὰ συμβάλῃ ἐνεργῶς καὶ θετικῶς εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν δυνατοτήτων τῆς νήσου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ Ἐπαρχία Λεμεσοῦ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα δενδροκομικὴ περιοχὴ εἰς Κύπρον, εἶναι ἡ πρώτη ἐπαρχία εἰς τὴν καλλιέργειαν φυλλοβόλων ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἡ τρίτη εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἐφόσον αἱ προοπτικαὶ ἀναπτύξεως τῶν ἄνω καλλιεργειῶν εἶναι εὐρύτεραι ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας ἐπαρχίας διότι διαθέτει ποταμοὺς διὰ φράγματα καὶ ἑπομένως δὲν θὰ ὑπάρχῃ πρόβλημα ἀρδεύσεως καὶ ἐφόσον ἡ ἐπαρχία Πάφου μὲ τὴν μελετωμένην ἀξιοποίησιν τῶν ποταμῶν καὶ ἀρδευσιν ἀρκετῶν χιλιάδων στρεμμάτων θὰ γίνῃ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον μία σημαντικὴ δενδροκομικὴ ἐπαρχία, ἐρωτῶμεν τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν κατὰ πόσον δὲν θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον καὶ σκόπιμον ὅπως ἐδρεύῃ εἰς Λεμεσὸν εἰδικὸς δενδροκόμος διὰ νὰ ἐπιλαμβάνεται τῶν διαφόρων προβλημάτων δενδροκομίας καὶ εἰς τὰς δύο ἐπαρχίας, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ ὅτι τοιαύτη διευθέτησις θὰ συνεπάγεται καὶ ὀλιγώτερα ἔξοδα μεταφορᾶς εἰδικῶν ἐκ Λευκωσίας καὶ ταχυτέραν ἐξυπηρέτησιν πρὸς τοὺς δενδροκαλλιεργητὰς τῶν δύο ἐπαρχιῶν;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐρωτῶμεν τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τὴν κοινὴν γνώμην τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν νερῶν τοῦ ποταμοῦ Κούρη.

Μία λεπτομερὴς ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω φλέγοντος καὶ σπουδαιοτάτου διὰ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ζητήματος θὰ ἀκουσθῇ μὲ μέγιστον ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ὅστις ἀνυπομονῇ νὰ λάβῃ ἐγκύρους καὶ θετικὰς πληροφορίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὁλόκληρος ἡ κοινὴ γνώμη τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ διατελεῖ ἐν συναγερμῷ καὶ ἀνυπομονεῖ νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν Λεμεσῷ, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως εὐαρεστούμενος προβῇ εἰς δήλωσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐκθέτων ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τὴν πολιτικὴν καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς προώθησιν τοῦ ὡς ἄνω ζητήματος.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι μία τοιαύτη δήλωσις θὰ ἀκουσθῇ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ θὰ ἐκτιμηθῇ τὰ μέγιστα ὑπὸ πάντων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται ὁ ἀρμόδιος Ὑπουργὸς διατὶ δὲν ἐτέθη ἀκόμη ἐν ἰσχύϊ ὁ Νόμος ὁ προνοῶν περὶ ἀναγκαστικῆς παροχῆς διόδου εἰς περίκλειστα κτήματα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὸν Νόμον τοῦτον ἀπὸ πολλῶν μηνῶν.

Ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τούτου κρατεῖ ἐν ἀδημονίᾳ πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ σιτηρὰ συγκεντρώνονται σὲ ἀποθῆκες στὰ χωριά. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸ ὅτι μεγάλες ποσότητες κριθαριοῦ ἀγοράζονται καὶ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν κτηνοτροφία τῆς Κύπρου.

"Εγιναν διαβήματα πολλὲς φορὲς ἀπὸ μέρους τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ὀργανώσεών τους πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν Σιτηρῶν ὅπως ἡ πώληση τοῦ κριθαριοῦ γίνεται πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους ἀπὸ τὲς κατὰ τόπους ἀποθῆκες στὰ χωριά. "Οταν ἡ πώληση τοῦ κριθαριοῦ γίνεται στὰ χωριὰ ἀπαλλάσσονται οἱ κτηνοτρόφοι μεταφορικὰ ἔξοδα, ταλαιπωρίες καὶ χασομερήματα.

"Ομως ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν ἀρνήθηκε νὰ δεχτῆ αὐτὴ τὴν εἰσήγηση καὶ σήμερα χιλιάδες κτηνοτρόφοι ὑποχρεώνονται γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν κριθάρι γιὰ τὰ ζῶα τους νὰ ὑποβάλλωνται σὲ μεγάλα ἔξοδα γιὰ νὰ κατεβαίνουν στὲς πόλεις.

'Ερωτῶμεν τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἂν ἔχη ὑπ' ὄψη του αὐτὴ τὴν κατάσταση καὶ γιατὶ δὲν ἐπεμβαίνει νὰ διευθετηθῆ τὸ ὅλο ζήτημα ἔτσι ποὺ ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν νὰ προμηθεύη κριθάρι στοὺς κτηνοτρόφους ἀπὸ τὲς τοπικὲς ἀποθῆκες τῶν χωριῶν ;»

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἔχει ψηφισθῆ ὁ νόμος διὰ ὑποχρεωτικὴν ἐξασφάλισιν δικαιώματος διόδου, παρέμεινον δὲ ὅπως συνταχθοῦν καὶ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου οἱ σχετικοὶ Κανονισμοί, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἐνδιαφέρει ἐπειγόντως μέγαν ἀριθμὸν ἀγροτῶν καὶ ἄλλων προσώπων, παρακαλῶ ὅπως ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ ἑτοιμασία τῶν Κανονισμῶν καὶ πότε προβλέπεται ἡ ἔγκρισις καὶ ἐφαρμογή των».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Αἱ ἀπὸ πολλοῦ τεθεῖσαι ἐνώπιον τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας μελέται ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ τουρισμοῦ ἔχουν υἱοθετηθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως; Καὶ ἐὰν ἔχουν υἱοθετηθῆ ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ πότε πρὸς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐκθέσεων τούτων, δεδομένου ὅτι οἱαδήποτε ἀργοπορία δυνατὸν νὰ ἐκθέσῃ ἐπικινδύνως τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τοῦ τόπου ;»

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι «'Ο περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966».

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῆ σήμερον διότι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς.

«Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966». Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

«Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ διότι καὶ πάλιν ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει. Τὰ ἄνω Νομοσχέδια εὑρίσκονται ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι τὰ ἐξετάζουν, δὲν ἔχουν δὲ συμπληρώσει τὴν μελέτην των.

«Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966».

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΚΑΡΟΤΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Ἀνδρέας Γιάγκου
Σωτήριος Γιαννάκης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Αἱ ἀνωτέρω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς πέντε κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις.

Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς λεπτομερείας καὶ ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Εἰς ἑτέραν συνεδρίασιν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐπληροφόρησαν τὰς Ἐπιτροπὰς περὶ τῶν ἀπόψεων τῶν Ὀργανώσεων των ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω Νομοσχεδίου :

(α) Ἐκπρόσωποι τῶν Συνεργατικῶν Ὀργανισμῶν,

(β) Ἐκπρόσωποι τῆς Παναγροτικῆς Ἑνώσεως Κύπρου (ΠΕΚ),

(γ) Ἐκπρόσωποι τῆς Ἑνώσεως Κυπρίων Ἀγροτῶν (ΕΚΑ), καὶ

(δ) Ἐκπρόσωποι τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Κύπρου.

Κύριος σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἵδρυσις Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων κατὰ τὸ πρότυπον τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν.

Τὸ Συμβούλιον τοῦτο πιστεύεται ὅτι θὰ προσφέρῃ τὴν καταλληλοτέραν ὀργάνωσιν διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἠδύναντο νὰ ληφθοῦν συλλογικὰ μέτρα πρὸς τοποθέτησιν τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορίου Καρόττων ἐπὶ καλῶς ὠργανωμένης, συντονισμένης καὶ ὑγιοῦς βάσεως.

Εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον περιγράφονται ἐπίσης καὶ οἱ ὅροι λειτουργίας τοῦ ὅλου σχεδίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων.

Βασικὴ διαφορὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἀπὸ τὸν Νόμον περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Πατατῶν εἶναι ὅτι εἰς αὐτὸ περιελήφθη διάταξις ἐν ᾗ ἀναφέρεται ὅτι ἡ ἄσκησις τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Συμβουλίου δέον ὅπως μὴ ἀντίκειται πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τοῦ νομοσχεδίου αἱ Ἐπιτροπαὶ συνεφώνησαν ἐπὶ τῆς ἀνάγκης θεσπίσεως τούτου εἰς νόμον.

Ὡρισμένα μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν ἐξέφρασαν ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου, ὡς αὕτη περιγράφεται ἐν τῷ νομοσχεδίῳ, καὶ εἰσηγήθησαν τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου οὕτως ὥστε νὰ διορισθοῦν ἐπὶ πλέον τοῦ ὑπάρχοντος ἀριθμοῦ μελῶν τοῦ Συμβουλίου τέσσαρα εἰσέτι ἀνεξάρτητα πρόσωπα μὴ προερχόμενα οὔτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων–ἐξαγωγέων οὔτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν καροττοπαραγωγῶν.

Ἡ ὡς ἄνω εἰσήγησις ἐγένετο διότι πιστεύεται ὅτι τὰ προτεινόμενα τέσσαρα ἀνεξάρτητα μέλη θὰ ἐλέγχουν καὶ θὰ συμβάλλουν ἔν τινι τρόπῳ εἰς τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συμβουλίου.

Ὡρισμένα ἐπίσης μέλη ἐπιμένουν ὅτι ἡ πλειοψηφία τοῦ Συμβουλίου δέον ὅπως μὴ ἐκφύγῃ τῶν χειρῶν τῶν παραγωγῶν διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θὰ ἀνετρέπετο ἡ βασικὴ φιλοσοφία ἥτις διέπει τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Ἐπὶ πλέον εἰσηγοῦνται ὅπως μόνον οἱ ἐκπρόσωποι τῶν παραγωγῶν ἔχουν δικαίωμα ψήφου, οἱ δὲ ἐκπρόσωποι τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἐξαγωγέων παρακάθηνται εἰς τὰς συνεδρίας ὡς παρατηρηταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀνταλλάξω ἀπόψεις μετὰ τῶν μελῶν τῆς Κοινοβουλευτικῆς ὁμάδος, τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι κατ' ἀρχὴν οἱ Βουλευταὶ εἶναι ὑπὲρ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Ὑπάρχει ὅμως μία διαφορὰ ἀπόψεων, ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου. Καὶ ἴσως τὸ θέμα τοῦτο νὰ ἀποτελέσῃ τὸ ἀντικείμενον κυρίως, τῆς συζητήσεως εἰς τὸ Σῶμα.

Ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν νομίζω ὅτι δὲν περιέχει ὅλα τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἐβοηθοῦσαν τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ προβῇ εἰς ἀντικειμενικὴν συζήτησιν καὶ λῆψιν τῆς δεούσης ἀποφάσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Θὰ ἔκαμνα, ἐπομένως, τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ Σῶμα παραπέμψῃ καὶ πάλιν πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, πρὸς ἐπανεξέτασιν τὸ εἰδικὸν τοῦτο θέμα τῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως περιλάβωσιν εἰς τὴν νέαν αὐτὴν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα, τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατά, ὅπως καὶ ὅλα τὰ ἄλλα σχετικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα θὰ βοηθήσουν τὸ Σῶμα νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν πρέπουσαν ἀπόφασιν.

Παρουσιάζεται ὅμως ὁ ἑξῆς κίνδυνος : Εἶναι πιθανόν, ἐὰν παραπέμψῃ τὸ Σῶμα τοῦτο εἰς ἐπανεξέτασιν τὸ Νομοσχέδιον, νὰ παρέλθῃ ἀρκετὸς χρόνος καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ δυσκολευθοῦν οἱ γεωργοί, οἱ ὁποῖοι θὰ φυτεύσουν τώρα, νὰ πωλήσουν τὸ προϊόν των σύμφωνα μὲ τὸ σχέδιον, διότι ἴσως νὰ καθυστερήσῃ ἡ θέσπισις τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἰς Νόμον. Καὶ ἐπομένως εἶναι πιθανὸν νὰ χάσωμεν καὶ αὐτὸν τὸν χρόνον καὶ οἱ γεωργοὶ νὰ μείνουν ἄνευ προστασίας καὶ αὐτὸν τὸν χρόνον.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰσηγοῦμαι ὅπως παραπέμψωμεν μὲν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς πρὸς ἐξέτασιν τὸ θέμα, ἀλλὰ ὅπως θέσωμεν χρονικὰ ὅρια ἐντὸς τῶν ὁποίων θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, οὕτως ὥστε καὶ τὸ Σῶμα νὰ βοηθηθῇ εἰς τὴν συζήτησιν ἀλλὰ καὶ οἱ γεωργοὶ νὰ μὴ μείνουν καὶ πάλιν χωρὶς Νόμον διὰ τὰ καρόττα των.

Ἐγείρεται ἐπομένως τὸ θέμα ποῖα εἶναι αὐτὰ τὰ χρονικὰ ὅρια.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶχα καὶ πάλιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔλθω εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ὁ ὁποῖος εὑρίσκεται εἰς τὴν αἴθουσαν τῆς Βουλῆς, καὶ νὰ ἀνταλλάξω ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρονικὰ αὐτὰ ὅρια. Ἀντελήφθην ὅτι μία ἀναβολὴ ἑπτὰ ἢ καὶ δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς σήμερον δὲν θὰ εἶχε σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νομοσχεδίου ἐὰν ψηφισθῇ εἰς Νόμον.

Εἰσηγοῦμαι, ἐπομένως, ὅπως τὸ χρονικὸν ὅριον τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς εἶναι τὸ χρονικὸν ὅριον τῶν 6 ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον, οὕτως ὥστε εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς νὰ ἔχωμεν τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ συζητήσωμεν περαιτέρω. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλαι εἰσηγήσεις ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅλα τὰ θέματα, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦσαν νὰ συζητηθοῦν εἰς τὰ Ἐπιτροπάς, ἔχουν ἤδη συζητηθῆ. Δὲν ἐνθυμοῦμαι εἰς καμμίαν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ μπαίνουν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα τῆς μιᾶς ἢ τῆς ἄλλης μερίδος ὅταν διαφωνοῦν. Ἐὰν πρόκειται νὰ στείλωμεν ὅλα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα κατέχομεν διὰ νὰ πείσωμεν τὸ Σῶμα τοῦτο, ἀσφαλῶς θὰ γράψωμεν ἀπὸ 20 καὶ 30 σελίδας ἕκαστος, τὰς ὁποίας δὲν μποροῦμεν ἀσφαλῶς οὔτε νὰ πολυγραφήσωμεν σὲ μίαν ἑβδομάδα διὰ νὰ τὰ στείλωμεν στὰ Μέλη τῆς Βουλῆς ἐγκαίρως διὰ νὰ συζητηθῇ τὸ θέμα.

Νομίζω ὅτι ἡ θέσις τὴν ὁποίαν παίρνει κάθε μερὶς εἶναι ὁλοκάθαρη. Οἱ μὲν ὑποστηρίζουν—καὶ εἶναι φανερὸν ποῖοι τὸ ὑποστηρίζουν—ὅτι τὸ Συμβούλιον πρέπει νὰ ἔχῃ ἀκόμα 4 ἀνεξάρτητα μέλη, διότι πιστεύουν ὅτι θὰ εἶναι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον καλυτέρα ἡ λειτουργία του. Ἄλλα Μέλη, καὶ φαίνεται μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὑποστηρίζουν ὅτι τὴν πλειοψηφίαν πρέπει νὰ τὴν ἔχουν οἱ παραγωγοὶ διότι θὰ διαχειρίζωνται προϊὸν καθαρῶς ἰδικόν των. Ἐπομένως τὸ ἐπίδικον θέμα τῆς συζητήσεως ἔχει τεθῇ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Κάθε Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ἐπῆρε τὴν ἔκθεσιν καὶ κάθε Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ἔχει ἀνὰ χεῖρας τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε πρὶν ἓξ μῆνας εἰς τὴν Βουλήν, νομίζω ὅτι εἶχε καιρὸν νὰ μελετήσῃ τὸ Νομοσχέδιον, νὰ ἀποκρυσταλλώσῃ γνώμην, νὰ ζητήσῃ ἀπόψεις καὶ νὰ εἶναι ἕτοιμος διὰ νὰ τὸ συζητήσῃ στὴν Βουλήν.

Πιστεύω ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς θὰ εἶναι ἑτοίμη νὰ συζητήσῃ σήμερα τὸ Νομοσχέδιον, διότι τὸ Νομοσχέδιον πιστεύω ὅτι ἐπείγει, πρέπει νὰ συζητηθῇ, κάθε ἡμέρα ποὺ παρέρχεται εἶναι κίνδυνος διὰ τὸ ἐμπόριον

τῶν καρόττων μας, διότι ὁ παραγωγὸς ἐὰν καθυστερήσῃ μὲν ὀκτὼ ἡμέρας διὰ νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου τούτου, ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸν ἐνοχλῇ, ἀλλὰ δὲν εἶναι βέβαιος ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο θὰ ψηφισθῇ διὰ νὰ ξέρῃ πῶς καὶ ποῦ θὰ διαθέσῃ τὸ προϊόν του. Διότι ἐὰν μὲν συμφωνῶμεν ὅλοι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον θὰ ψηφισθῇ, ἐν τούτοις ἡ ψῆφος μας θὰ ἐξαρτηθῇ πολὺ καὶ ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου, διότι τὸ οὐσιωδέστερον σημεῖον εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου, καὶ ἀσφαλῶς ἀπὸ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸν κάθε Βουλευτὴν νὰ δώσῃ ψῆφον ὑπὲρ ἢ κατά. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι εἴμεθα ἕτοιμοι, αἱ θέσεις μας ἐτέθησαν σαφῶς μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πρέπει νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ δι' ἀναβολὴν τῆς συζητήσεως;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὑποστηρίζω τὴν εἰσήγηση τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτηση τοῦ Νομοσχεδίου. Σὲ προηγούμενα Νομοσχέδια οἱ ἐκθέσεις δὲν ἀναφέροντο σὲ στοιχεῖα, ἦταν περιληπτικές, ἀναφέροντο μόνον ὅταν ὑπῆρχαν διαφωνίες ὅτι οἱ ἀπόψεις τῶν διαφωνούντων Βουλευτῶν θὰ ἐκτεθοῦν μπροστὰ στὴν Βουλήν. Γι' αὐτὸ θὰ μποροῦσεν ὅλα τὰ ἐπιχειρήματα νὰ λεχθοῦν στὴν συζήτηση, οἱ ἄλλοι Βουλευτὲς νὰ σχηματίσουν ἀντίληψη τί θὰ ψηφίσουν καὶ γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ συζητηθῇ τὸ Νομοσχέδιον. Ἄλλωστε ἐπείγει, ἀρκετὰ ἔχουμε καθυστερήσει ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποὺ τὸ ἔχουμεν μπροστά μας καὶ γι' αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ συζητηθῇ σήμερα τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχει οὐδεὶς εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοὺς Βουλευτάς μας ὁ ὁποῖος εἶναι ἐναντίον τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει ζητήσει ὁ συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶναι νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς νὰ ἐξετάσουν καὶ νὰ ἀποφασίσουν ἀφοῦ ἴδωσι τὸ κάθε στοιχεῖον τὸ ὁποῖον μποροῦν νὰ ἔχουν, τὸ ὁποῖον σήμερον δὲν ἔχουν. Ἐφ' ὅσον ἡ προθεσμία τὴν ὁποίαν θὰ δώσωμεν εἶναι ἓξ ἡμερῶν, διὰ νὰ παρουσιασθῇ ἡ ἔκθεσις, καὶ ὁπωσδήποτε χωρὶς καμμίαν περαιτέρω ἀναβολὴν θὰ ψηφισθῇ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα, δηλαδὴ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, μοῦ φαίνεται ὅτι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν διακινδυνεύει καθόλου ἡ παραγωγὴ τῶν καρόττων.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὰ ὅσα ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου, ὅτι αἱ ἀπόψεις μας εἶναι εἰς τὴν ἔκθεσιν καὶ ὅτι αὐταὶ εἶναι ἀρκεταὶ καὶ ὁ καθένας ἀφοῦ διαβάσῃ τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἔχῃ σχηματίσει γνώμην τί εἶναι ποὺ πρέπει νὰ κάμῃ, νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ μὴ συμφωνήσω μαζί του διὰ τὸν ἑξῆς λόγον.

Προηγουμένως ὅταν εἴχαμεν ἄλλα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἐσυζητούσαμεν, καὶ ἴσως δὲν εἴχαμεν ἐνδελεχῆ ἔκθεσιν διὰ νὰ μπορέσουν νὰ κατατοπισθοῦν οἱ συνάδελφοί μας, ἦτο διότι δὲν ὑπῆρχεν ἡ προηγουμένη πεῖρα. Δεδομένου ὅμως ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συζητήσωμεν εἶναι τελείως τὸ ἴδιον ὅπως εἶναι τὸ σχέδιον τὸ ὁποῖον ὑπάρχει διὰ τὴν ἐμπορίαν πατατῶν, καὶ δεδομένου ὅτι μᾶς ἔχει δοθῇ, λόγῳ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου, ἡ πεῖρα ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀντλήσει ὡρισμένα συμπεράσματα κατὰ πόσον ἡ σύν-

θεσις πρέπει νὰ εἶναι οὕτως ἢ ἄλλως, θὰ ἦτο καλὸν νὰ δώσωμεν εἰς τοὺς συναδέλφους ὅλας τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας χρειάζονται διὰ νὰ σχηματίσουν τὴν ἀπαραίτητον γνώμην καὶ νὰ τὸ συζητήσωμεν τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα, ὁπότε θὰ εἴμεθα πλέον ἐνήμεροι τοῦ κάθε τι. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Οὐδεὶς ἀμφιβάλλει διὰ τὴν καλὴν πίστιν τῆς εἰσηγήσεως καὶ διὰ τὴν ἀπόπειραν νὰ δοθῇ περισσότερος καιρὸς εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ συζητήσουν τὸ ἐπίμαχον θέμα. Ἀπὸ τὴν μικρὰν ὅμως αὐτὴν συζήτησιν γίνεται σαφὲς εἰς ὅλα τὰ μέλη ὅτι ἡ διαφωνία ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος εἶναι βαθεῖα. Ὅτι δὲν εἶναι θέμα μιᾶς τυπικῆς διαφωνίας ἡ ὁποία θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ λυθῇ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀλλὰ περὶ ἐντελῶς διϊσταμένων ἀπόψεων ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιμετώπισιν βασικῶν ἀγροτοοικονομικῶν θεμάτων. Καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι μὲ ὅλην τὴν καλὴν θέλησιν καὶ μὲ ὅλην τὴν καλὴν πίστιν, θὰ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος νὰ ἔχῃ καταλήξει οἱαδήποτε Ἐπιτροπὴ εἰς ὁμόφωνον ἀπόφασιν. Ἀπεναντίας νομίζω ὅτι καὶ τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος καὶ τὸ τέλος πολλῶν ἑβδομάδων θὰ εὕρουν τὰς δύο πλευρὰς αὐτοῦ τοῦ θέματος νὰ διατηροῦν τὰς ἀπόψεις των αἱ ὁποῖαι πηγάζουν ἀπὸ τὴν πίστιν των εἰς τὴν α ἢ εἰς τὴν β μέθοδον ἀντιμετωπίσεως τῶν ἀγροτοοικονομικῶν προβλημάτων. Πολὺ περισσότερον ὅτι οἱαδήποτε ἐξέτασις πολυπλόκων θεμάτων καὶ οἱαδήποτε ἄντλησις πείρας ἀπὸ προηγουμένας Ἐπιτροπάς, ὡς ἀνεφέρθη ὑπὸ τοῦ προηγουμένου ὁμιλητοῦ, ἀπαιτεῖ πολὺ μακροτέραν ἔρευναν καὶ ἀπαιτεῖ πολὺ μακρότερον χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἔρευναν αὐτήν, φοβοῦμαι δὲ πολὺ ὅτι τυχὸν ἀναβολὴ τῆς συζητήσεως δὲν θὰ εἶναι ἀναβολὴ διὰ μίαν ἑβδομάδα, ἡ ὁποία, ἀσφαλῶς, πιστεύω πιθανότατα νὰ μὴν εἶναι πολὺ ἐπιβλαβὴς διὰ τὴν τάξιν τῶν παραγωγῶν, ἀλλὰ θὰ εἶναι μία ἀναβολὴ ἡ ὁποία εἶναι δυνατὸν νὰ τραβήξῃ εἰς μάκρος καὶ ἡ ὁποία τελικῶς νὰ ἀποβῇ ὀλίγον μοιραία διὰ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐξετάζει αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ Βουλή. Παρ' ὅλον ὅτι, ἐὰν ἤμην πεπεισμένος ὅτι ἡ ἀναβολὴ θὰ ἦτο τόσον μικρὰ δὲν θὰ εἶχα ἐνστάσεις δι' αὐτὴν τὴν ἀναβολήν, ἐπειδὴ εἶναι πεποίθησίς μου ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ εὑρισκώμεθα εἰς ἄλλας θέσεις ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἀπὸ σήμερον, πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπάρχει κάποια παρεξήγησις. Ἐγὼ δὲν ἔκαμα τὴν εἰσήγησίν μου διὰ νὰ συμφωνήσωμεν ὅλοι ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς νέας ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς ὑποβάλῃ ἡ Ἐπιτροπή. Τὸ ξεύρω ὅτι ὑπάρχουν ἀρκεταὶ διαφοραί. Τὰ αἴτια τῶν διαφορῶν ἢ τὰ κίνητρα ἂς μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ μὴ τὰ ἀναφέρω τώρα. Δὲν ξεύρω αὐτὰ τὰ κίνητρα οὔτε τὰ αἴτια. Λέγω ὅμως ὅτι θέλω νὰ σταλῇ πρὸς ἐπανεξέτασιν, ὄχι διὰ νὰ πεισθοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μπορεῖ νὰ μὴ πεισθοῦν, ἀλλὰ ἁπλῶς διὰ νὰ βοηθήσωμεν αὐτὸ τὸ Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ ἀνθρώπους μὲ λογικὴν νὰ συζητήσουν πολιτισμένα καὶ νὰ ἀνταλλάξουν ἀπόψεις καὶ νὰ καταλήξουν εἰς ἕνα λογικὸν ἀποτέλεσμα. Ἀντιλαμβάνομαι τὸν λόγον, ἀντιλαμβάνομαι τὸ ζήτημα τοῦ χρόνου, τὸ στοιχεῖον τοῦ χρόνου, συμφωνῶ, ἐγὼ τὸ ἔθεσα πρῶτος, καὶ λέγω ὅτι θὰ θέσωμεν χρονικὰ ὅρια εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ θὰ παρακαλέσωμεν τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ὑποβάλῃ τὴν Ἔκθεσίν της ἐντὸς ἓξ ἡμερῶν ἀπὸ σήμερον. Ἓξ ἡμέραι ἀπὸ σήμερον εἶναι ἀρκεταὶ διὰ νὰ συνεδριάζῃ κάθε ἡμέραν, ἐν ἀνάγκῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸ Σῶμα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Λέλλον Δημητριάδην ὅτι ἡ ἀναβολὴ διὰ ἑπτὰ ἡμέρας δὲν θὰ ἐπηρεάσῃ καθόλου τὸ κατὰ πόσον ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ πολιτισμένα ἢ ὄχι, διότι καὶ ἐὰν διεξαχθῇ σήμερον ἡ συζήτησις θὰ διεξαχθῇ πολιτισμένα. Ἐὰν ἀντελήφθην τὴν εἰσήγησιν τοῦ κυρίου Δημητριάδη οὗτος εἰσηγεῖται ἀναβολὴν τοῦ θέματος διὰ μίαν ἑβδομάδα, παραπομπὴν εἰς τὰς ἁρμοδίους Ἐπιτροπὰς διὰ νὰ συμπληρώσουν τὴν Ἔκθεσίν των οὕτως ὥστε ὁ ἀναγνώστης τῆς Ἐκθέσεως νὰ ἔχῃ καλυτέραν εἰκόνα τῶν ἀπόψεων αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται συνοπτικῶς εἰς τὴν παροῦσαν Ἔκθεσιν.

Ἡ ἀντίρρησις τῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ἀντιτίθενται πρὸς τὴν ἄνω ἄποψιν εἶναι ὅτι καὶ ἐὰν ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ μίαν ἑβδομάδα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ὁμοφωνία. Τὸ θέμα ὅμως τὸ ὁποῖον ἐγείρεται δὲν εἶναι κατὰ πόσον πρέπει νὰ προκύψῃ ὁμοφωνία—ἀσφαλῶς ἡ ὁμοφωνία εἶναι ἐπιθυμητέα ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀπαραίτητος—ἀλλὰ κατὰ πόσον πρέπει νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις τοῦ θέματος οὕτως ὥστε νὰ ἔχωμεν περισσότερα στοιχεῖα ἐνώπιόν μας ὅταν θὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο.

Ἡ προσωπική μου ἄποψις, καὶ δὲν προβαίνω εἰς ἀπόφασιν ἐκ τοῦ προεδρείου αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶναι ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ καὶ σήμερον ἡ συζήτησις ἐφ' ὅσον τὰ ἐπιχειρήματα θὰ ἀναπτυχθοῦν προφορικῶς, διότι εἴτε περιληφθοῦν εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε ἀναπτυχθοῦν προφορικῶς ἀπὸ τοῦ βήματος ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ τὰ ἐπιχειρήματα καὶ ἑπομένως νὰ μορφώσῃ γνώμην. Πιθανὸν ἐὰν ἀκολουθηθῇ ἡ τακτικὴ τῆς συζητήσεως σήμερον νὰ χρειασθῇ ἀναβολὴ διὰ νὰ μελετηθοῦν τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἀκουσθοῦν προτοῦ ἕκαστος ψηφίσῃ κατὰ βούλησιν. Ἑπομένως τὸ θέμα εἶναι κατὰ πόσον ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῇ διὰ νὰ διατυπωθοῦν ἐν λεπτομερείᾳ αἱ ἀπόψεις τῶν διαφωνούντων ἐντὸς τῆς συμπληρωματικῆς Ἐκθέσεως, τὴν ὁποίαν θὰ ὑποβάλουν, ἢ κατὰ πόσον αἱ ἀπόψεις θὰ ἐκφρασθοῦν σήμερον, θὰ ληφθῇ σήμερον ἀπόφασις, ἢ κατὰ πόσον αἱ ἀπόψεις θὰ ἐκφρασθοῦν σήμερον καὶ ἐὰν οἱ Βουλευταὶ νομίζουν ὅτι χρειάζονται ὡρισμένην σύντομον χρονικὴν περίοδον διὰ νὰ ζυγίσουν ἐκεῖνα τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἀκούσουν νὰ ἀναβληθῇ κατόπιν τῆς διεξαχθησομένης συζητήσεως ἡ ψηφοφορία ἢ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν.

Συνώψισα τὰς διατυπωθείσας ἀπόψεις διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε ἀμφιβολία εἰς τοὺς Βουλευτὰς ὅταν θὰ θέσω τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν ποῖα εἶναι τὰ σημεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ κληθοῦν νὰ ψηφίσουν. Τὸ πρῶτον σημεῖον εἶναι ἐὰν θὰ ἀναβληθῇ ἡ σημερινὴ συζήτησις, ἐὰν τὸ θέμα θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰς ἁρμοδίους Ἐπιτροπὰς μὲ ἐντολὴν νὰ ὑποβάλουν λεπτομερεστέραν Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἀπόψεών των, ἢ ἐὰν θὰ διεξαχθῇ σήμερον ἡ συζήτησις καὶ τὸ θέμα θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει τὰ ὅσα μᾶς ἔχετε πεῖ καὶ βεβαίως εἶναι πολὺ λογικά. Ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἴσως δὲν θὰ συνεφώνουν μαζύ σας εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἴσως ἔχει προκύψει μία παρεξήγησις. Ἡ Ἔκθεσις τὴν ὁποίαν θὰ δώσωμεν ἐντὸς ἓξ ἡμερῶν θὰ εἶναι μία ἔκθεσις ἡ ὁποία θὰ περιέχῃ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δὲν θὰ εἶναι διαμφισβητήσιμα καὶ ἑπομένως θὰ ἀποφευχθῇ μία συζήτησις κατὰ πόσον αὐτὰ τὰ στοιχεῖα εἶναι ὀρθὰ ἢ ὄχι. Ἐνῷ ἐν ᾗ περιπτώσει σήμερον ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν καὶ ἀναφερθῶμεν εἰς ὡρισμένα γεγονότα ἀλλὰ χωρὶς τὰ ἀπαραίτητα ἁπτὰ σημεῖα ἴσως νὰ προκληθῇ μία συζήτησις ἀνώφελος χωρὶς νὰ χρειάζεται. Διότι ἐφ' ὅσον θὰ ἔχωμεν τὸ κάθε τι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Βουλευτῶν ὅλων, μὲ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ διαμφισβητήσῃ, τότε

θὰ εἶναι εἰς πλέον καλὴν θέσιν ὁ κάθε Βουλευτὴς νὰ ἐκφέρῃ τὴν γνώμην του καὶ νὰ συμφωνήσῃ ἢ διαφωνήσῃ ἢ θέσῃ τὰς γνώμας τὰς ἰδικάς του πρὸς ἐπιψήφισιν εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο.

Δι' αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ τὸ ἐπανεξετάσετε αὐτὸ τὸ ζήτημα, διότι θὰ ἦτο καλύτερον διὰ τὴν Βουλὴν παρὰ νὰ βιασθῇ αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ ἀρχίσῃ μίαν συζήτησιν ἡ ὁποία δὲν θὰ καταλήξῃ σὲ τίποτε, νὰ ἔχωμεν κάτι τὸ συγκεκριμένον εἰς τὰς χεῖρας ὅλων τῶν Βουλευτῶν, καὶ ἀφοῦ τὸ μελετήσωμεν καὶ ἴδωμεν τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ τότε νὰ ἔλθωμεν εἰς τὴν Βουλὴν ἐν γνώσει τοῦ κάθε τι διὰ νὰ συζητήσωμεν ἐποικοδομητικῶς διὰ νὰ εὕρωμεν τὶ εἶναι τὸ πραγματικὸν συμφέρον καὶ τοῦ παραγωγοῦ καὶ τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ τόπου μας ἐν γένει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διατυπωθῇ Ἔκθεσις ἡ ὁποία νὰ μὴ περιέχῃ διαμφισβητήσιμα στοιχεῖα. Διότι διὰ τὸν κ. Σαββίδην τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ παραθέσῃ ὁ ἴδιος δὲν θὰ εἶναι διαμφισβητήσιμα, θὰ εἶναι ὅμως διὰ τὸν κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου. Διὰ τὸν κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ παραθέσῃ ὁ ἴδιος δὲν θὰ εἶναι διαμφισβητήσιμα, θὰ εἶναι ὅμως διαμφισβητήσιμα διὰ τὸν κ. Σαββίδην. Οὐδὲν στοιχεῖον εἶναι δυνατὸν νὰ μὴ διαμφισβητῆται ὅταν ὑπάρχῃ διαφορὰ ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν βλέπω τὸν λόγον διατὶ δὲν μποροῦμεν νὰ καταθέσωμεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος σήμερον τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας νὰ καταθέσωμεν μετὰ μίαν ἑβδομάδα.

Εἴχαμεν εἰς τὰς χεῖρας μας τὸ Νομοσχέδιον τώρα καὶ ἓξ μῆνες. Ἀσφαλῶς θὰ ἔπρεπε εἰς αὐτὸ τὸ χρονικὸν διάστημα νὰ εἴχαμεν συγκεντρώσει ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα στοιχεῖα διὰ νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὰ καταθέσωμεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ἴδιον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν ἐν τῇ πορείᾳ τῆς συζητήσεως φανῇ ὅτι χρειάζεται ἀναβολή, κανεὶς δὲν μᾶς ἐμποδίζει, ὅπως εἴπατε καὶ σεῖς, νὰ ἐπανέλθωμεν ἐκ νέου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἐξέφρασα ἀπόψεις. Ἁπλῶς συνώψισα τοὺς τρεῖς δυνατοὺς τρόπους χειρισμοῦ.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅπως προχωρήσωμεν εἰς ψηφοφορίαν κατὰ πόσον θὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς θὰ εἶναι νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἀκριβῶς ἄσκοπος σπατάλη τοῦ χρόνου τῆς Βουλῆς, θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι Νομοσχέδιον δι' ἕνα νέον Νόμον καὶ δὲν ἀντιλαμβάνομαι ὅλα αὐτὰ τὰ περὶ στοιχείων. Τὸ πολὺ πολὺ αὐτὴ ἡ Βουλὴ μπορεῖ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ διέπουν τὴν ρύθμισιν τῆς διαθέσεως τῆς παραγωγῆς, ἀλλὰ τὸ νὰ ὁμιλῶμεν περὶ στοιχείων θὰ πρέπει νὰ ὁμιλῶμεν περὶ στοιχείων κάποιου πράγματος τὸ ὁποῖον προϋπῆρξεν. Τὸ Συμβούλιον τῶν Καρότων γίνεται τώρα, ἐὰν θὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν Νόμον τὸν ὁποῖον θὰ κάμῃ αὐτὴ ἡ Βουλή.

Τὸ μάξιμουμ τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ κάμῃ ἕνας Βουλευτὴς εἶναι νὰ θέλῃ νὰ ἀντλήσῃ στοιχεῖα διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἄποψίν του ἐπὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων ἀπὸ προηγούμενα παραδείγματα, ἀλλὰ καὶ πάλιν μόνον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον αὐτὸ δὲν σχετίζεται μὲ τὰ ἄτομα ἢ τὸ Συμβούλιον ἀλλὰ μὲ τὴν γενικὴν θεωρίαν περὶ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίζεται ἡ διάθεσις τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν θέσιν, τὴν καθαρὴν θέσιν ποὺ παίρνει ἡ κάθε παράταξις ἡ κάθε μερὶς μᾶλλον τῆς Ἐπιτροπῆς, μέσα εἰς τὴν ἔκθεσιν, ὑπάρχει ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ποὺ κατέθεσε τὸ Νομοσχέδιον. Καὶ ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις λέγει ὅτι «τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου κατέθεσε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ προγράμματός του ὅπως ἡ ἐμπορία Κυπριακῶν γεωργικῶν προϊόντων τεθῇ ἐπὶ πλέον ὀρθολογιστικῆς καὶ ὑγιοῦς βάσεως, καὶ ἐνθαρρυνθὲν ἐκ τῆς μέχρι τοῦδε ἱκανοποιητικῆς ἀποδόσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν καὶ εἶχε, λέγει πάρα κάτω, καὶ τὴν γνωμάτευσιν τοῦ εἰδικοῦ κ. Ἔλντερ».

Ἄρα καὶ ἀπὸ τὴν κτηθεῖσαν πεῖραν τοῦ Ὑπουργείου, ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ πατατῶν, ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος εἶναι ἐξουσιοδοτημένος νὰ παρακολουθῇ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου τῶν πατατῶν, λέγει ὅτι εἶναι πλήρως ἱκανοποιημένος. Τὸ ὅτι κατὰ τὸν κ. Σαββίδην θὰ παραθέσωμεν περισσότερα στοιχεῖα, νομίζω ὅτι τέτοια στοιχεῖα δὲν θὰ ὠφελήσουν σὲ τίποτε ἐκτὸς ἐὰν θέλῃ νὰ βοηθήσῃ κατὰ κάποιον τρόπον τοὺς ἐξαγωγεῖς ἐφαρμόζων τὸ ρητὸν «ποὺ στύλλον στύλλον ἄνεσιν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκπλήττομαι διὰ τὴν ὅλην συζήτησιν. Δὲν προσπαθῶ νὰ μεταπείσω κανένα, δὲν προσπαθῶ νὰ κάμω ἔκθεσιν μὲ τὴν ὁποίαν νὰ πεισθοῦν ὅλοι νὰ ψηφίσουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐγὼ ἢ οἱοσδήποτε ἄλλος πιστεύει. Ἁπλῶς εἶπα ὅτι, διὰ νὰ μποροῦμεν νὰ συζητῶμεν, ἀντὶ νὰ βγαίνῃ ὁ ἕνας συνάδελφος, ἀντὶ νὰ βγαίνῃ ὁ ἄλλος καὶ εἰς τόνον πολὺ ὑψηλόν, τὸ ὁποῖον ἤκουσα πρὸ 1½ περίπου ὥρας εἰς ἄλλον τόπον, νὰ τὸ ἐπαναλαμβάνουν ἐδῶ, μὲ μικρὰς πιθανότητας νὰ συζητῶμεν λογικά, εἶπα, γνωρίζων αὐτὰ ὅλα τὰ θέματα, καὶ ὅπως ἀνέφερα καὶ κατ' ἀρχὴν ἀφοῦ ἀντήλλαξα ἀπόψεις μὲ μέλη τῆς μερίδος τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ, εἶπα ὅτι θὰ ἦτο καλύτερον ἐντὸς τῶν χρονικῶν αὐτῶν ὁρίων τὰ ὁποῖα ἔθεσα, ἐξ ἡμερῶν, τὰ ὁποῖα ἔθεσα ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ μοῦ ἀπήντησεν ὅτι μάλιστα, κύριε, δὲν κινδυνεύομεν νὰ χαθῶμεν διὰ τὰς 6 αὐτὰς ἡμέρας, νὰ ἐπανέλθῃ τὸ θέμα εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, νὰ μᾶς τὰ τακτοποιήσῃ, νὰ μᾶς

τὰ θέσῃ ἐκεῖ κατὰ κάποιαν λογικὴν σειρὰν καὶ συνέπειαν, νὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ συζητήσωμεν. Δὲν βλέπω αὐτὴν τὴν σπουδήν. Ποῖος εἶναι ὁ λόγος; Βιάζονται οἱ συνάδελφοι νὰ ἔλθουν εἰς τὸ βῆμα καὶ νὰ ἀρχίσουν τοὺς μύδρους τοὺς Φιλιππικούς, ἂς ἔλθουν, ἀλλὰ εἶναι αὐτὸς ὁ κατάλληλος τρόπος νὰ συζητῶμεν; Ἢ μήπως ἤλλαξαν γνώμην ἀπὸ τὸ περιβάλλον τὸ ὁποῖον ἔχουν σήμερον ἐνώπιόν των;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν συνεχισθῇ ἡ συζήτησις τοῦ ἐὰν θὰ διεξαχθῇ ἡ συζήτησις ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, ἀσφαλῶς θὰ καταναλώσωμεν τόσον χρόνον ὥστε θὰ παραστῇ ἀνάγκη ἐὰν θὰ συζητηθῇ τὸ θέμα νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις. Ἑπομένως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, προτείνω ὅπως θέσετε τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν διὰ νὰ ἀποφασίσωμεν καὶ νὰ τελειώνῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος;

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου ἔχει ἀναφέρει τὸ ὄνομά μου ὅτι ἐνδιαφέρομαι γιὰ τοὺς ἐμπόρους νὰ εἶναι «στύλλος στύλλος ἄνεσις» ὅπως ἔχει πεῖ. Κάμνει μεγάλον λάθος ὁ ἔντιμος συνάδελφος. Ἐγὼ δὲν ἐνδιαφέρομαι διὰ τοὺς ἐμπόρους, ἐνδιαφέρομαι διὰ τὸν παραγωγόν, ἴσως περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐνδιαφέρεται ὁ ἴδιος, ὅσον ἐπίσης καὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν μας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρομαι εἶναι τὸ πῶς θὰ ἐξασφαλίσῃ ὁ γεωργὸς νὰ πάρῃ περισσότερα χρήματα καὶ πῶς θὰ ἐξασφαλίσῃ ἡ οἰκονομία μας νὰ ἀποκτήσῃ περισσότερα χρήματα. Ἡ ἐπιθυμία μου ἐπίσης εἶναι νὰ μὴν ἀποκλεισθοῦν καὶ οἱ ἔμποροι νὰ κάμνουν τὴν δουλειά τους ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ τὴν κάμνουν.

Ἀλλὰ σκοπός μου δὲν εἶναι ἐδῶ καθόλου νὰ ὑποστηρίξω ὡρισμένους καὶ νὰ καταπολεμήσω ἄλλους. Εἶναι λανθασμένη ἰδέα. Ἐγὼ ὅταν προτείνω κάτι τὸ προτείνω διότι πιστεύω ὅτι εἶναι διὰ τὸ καλὸν τοῦ τόπου μου, ἀνεξαρτήτως ἐὰν μία τάξις ἢ ἄλλη νομίζῃ ὅτι παραβλάπτεται μὲ τὰ ὅσα ἐκφράζω ἐγὼ εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ διεξαχθῇ περισσοτέρα συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος «ποὺ στύλλον στύλλον ἄνεσιν». Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Κατὰ πόσον ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης. Τὸ θέμα θὰ παραπεμφθῇ πρὸς ἐπανεξέτασιν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς δι' ἓξ ἡμέρας, ἤτοι μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

12, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατὰ τῆς ἀναβολῆς;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

9, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τονίζω δὲ ὅτι αὐτὴ θὰ εἶναι ἡ τελευταία ἀναβολή. Τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων μὲ ὅρον ἐντολῆς νὰ συμπληρώσουν τὴν Ἔκθεσίν των διὰ τῆς παρενθέσεως περισσοτέρων λεπτομερειῶν ὡς πρὸς τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ὑποστηρίζουν τὰ διαφωνοῦντα Μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν. Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δέον νὰ θεωρηθῇ ὅτι ἡ ἀναβολὴ καὶ ἡ ἐπαναπομπὴ εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς προϋποθέτει ἀνάγκην συμφωνίας μεταξὺ τῶν Μελῶν προτοῦ καταθέσουν τὴν συμπληρωματικήν των Ἔκθεσιν. Ἡ συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν δέον νὰ κυκλοφορήσῃ τοὐλάχιστον 24 ὥρας πρὸ τῆς συνεδριάσεως.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

«Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966». Τὸ Νομοσχέδιον ἐκκρεμεῖ ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν καὶ θὰ συζητηθῇ ἅμα τῇ ὑποβολῇ τῆς Ἐκθέσεως τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Συμβάσεως (Ἀρ. 106) τοῦ 1957, Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἁλιέων Συμβάσεως (Ἀρ. 114) τοῦ 1959, Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ δύο Κυρωτικοὶ Νόμοι κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

Ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν, Γεωργίας καὶ Νομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Συμβάσεως (Ἀρ. 106) τοῦ 1957, Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἁλιέων Συμβάσεως (Ἀρ. 114) τοῦ 1959, Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν).

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Διατὶ ἀπουσίαζεν ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὸ ἐν Παχυάμμῳ τελεσθὲν μνημόσυνον τῶν πεσόντων κατὰ τὰς μάχας Τυλληρίας—Λῆψις μέτρων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς δημοσίας ὑγείας, ἐπαρκοῦς χώρου σταθμεύσεως καὶ διατηρήσεως τῆς παραλίας Ἀμμοχώστου συνεπείᾳ ἀνεγέρσεως πολυκατοικιῶν—Ἐπέκτασις ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως—Ἐπέκτασις τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως—Θέμα παρατάσεως ὁρίου ἡλικίας δι' ἀφυπηρέτησιν καθηγητριῶν—Ἀσφαλτόστρωσις δρόμου Παλαικύθρου—Κυθραίας—Ἵδρυσις ἀνωτέρας τριταξίου σχολῆς μέσης παιδείας εἰς Σαλαμιοῦν κ.λ.π.)

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμου τοῦ 1966 καὶ συζήτησις περὶ ἀναβολῆς ἢ μὴ τῆς συζητήσεως τούτου.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 24ης ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 3.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 10)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, εἶναι ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων—Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν :

(α) Ἐὰν ἔλαβε γνῶσιν τοῦ ἀνακοινωθέντος τὸ ὁποῖον ἐκυκλοφόρησε, ταχυδρομικῶς, ἡ ἐν Κύπρῳ Πρεσβεία τῆς Βουλγαρίας, μεταξὺ πολλῶν καὶ διαφόρων πολιτῶν, σχετικῶς μὲ τὴν ὑπόθεσιν κατασκοπείας, εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, τοῦ Στρατιωτικοῦ Ἀκολούθου τῆς ἐν Ἑλλάδι Βουλγαρικῆς Πρεσβείας, καὶ τὸ ὁποῖον ἀνακοινωθὲν δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ λιβελλογράφημα ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, καὶ

(β) Τί μέτρα ἔλαβεν ἢ θὰ λάβῃ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐναντίον τῆς Πρεσβείας αὐτῆς ἡ ὁποία καταχρωμένη τῆς φιλοξενίας μας ἐξυβρίζει τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ Ἑλληνικοῦ ἐδάφους;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Νοεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐξωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ἡ Κυβέρνησις λαβοῦσα γνῶσιν τοῦ διανεμηθέντος ὑπὸ τῆς ἐνταῦθα Βουλγαρικῆς Πρεσβείας ἀνακοινωθέντος τοῦ Βουλγαρικοῦ Πρακτορείου Εἰδή-

σεων, ἀναφερομένου εἰς τὸ προσφάτως ἀναφυὲν ζήτημα περὶ τὸν Στρατιωτικὸν Ἀκόλουθον τῆς ἐν Ἀθήναις Βουλγαρικῆς Πρεσβείας, καὶ θεωρήσασα τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ ἀνακοινωθέντος καὶ ἐν γένει τὴν ἐνέργειαν ταύτην τῆς ἐνταῦθα Βουλγαρικῆς Πρεσβείας ὡς ἐντελῶς ἀπαράδεκτον προέβη διὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν ἐγγράφως εἰς τὰς δεούσας παραστάσεις».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῶν γνωστῶν εἰδικῶν δυσκολιῶν ποὺ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναστέλλουν καὶ τὴν ἀπὸ μέρους μας ἐξαγγελίαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς δωρεὰν παιδείας ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας ὑφίσταται ἀνάγκη πλήρους ἀπασχολήσεως πολλῶν πτωχῶν ἀλλ' ἀρίστων μαθητῶν, φρονεῖ μήπως τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐν Κύπρῳ (ὡς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ) τοῦ θεσμοῦ τῶν νυκτερινῶν Γυμνασίων εἰς τρόπον ὥστε οἱ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἄποροι καὶ ἄριστοι σπουδασταὶ νὰ δύνανται μετὰ τὸ πέρας τῆς φοιτήσεώς των νὰ ἐπανδρώνουν τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ δύνανται νὰ συνεχίζουν τὴν ἐπὶ ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου φοίτησίν των ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ τόπου των;

Θὰ ἦτο δὲ μήπως σκόπιμον νὰ ἐξετασθῇ—ἐν περιπτώσει ἀποδοχῆς τοῦ συστήματος—περίπτωσις ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς του εἰς μίαν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, πόλιν τῆς νήσου—ἐν ὄψει καὶ πάλιν τῶν ἰδίων δυσκολιῶν—τὴν Λευκωσίαν ἐπὶ παραδείγματι;»

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπεβλήθησαν πρὸς τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων εἰσηγήσεις πρὸς μελέτην διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν εἰς τὰ χωρία Ἅγιον Θεόδωρον, Καλὸν Χωρίον, Κυπερούνταν, Ζωοπηγήν, Ἅγιον Δημήτριον, Ἑπταγώνιαν, Ἀγρίδια, Ποταμίτισσαν καὶ Κάτω Μύλον, καθότι τὰ ἐν λόγῳ χωρία ἔχουν ἀνάγκην μεγάλης βοηθείας πρὸς βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων των εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ ἀναγκάζωνται νὰ ἐγκαταλείπουν ταῦτα καὶ νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰς πόλεις ὡς συνέβαινε μέχρι σήμερον.

Τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ τῆς ἀπογραφῆς τοῦ πληθυσμοῦ τοῦ 1945 μέχρι τῆς τελευταίας ἀπογραφῆς τοῦ 1960 ὄχι μόνον δὲν παρετηρήθη οἱαδήποτε αὔξησις τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπῆρξε μεγάλος ἀριθμὸς περιπτώσεων χωρίων ὅπου ὁ πληθυσμὸς ἠλαττώθη, μαρτυρεῖ τὸ ἀκατάσχετον ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας τὸ ὁποῖον δημιουργεῖται ἐξ αἰτίας τῶν ἀθλίων οἰκονομικῶν συνθηκῶν αἵτινες ἐπικρατοῦν εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ἐπομένως ἐπιβάλλεται ἡ λῆψις τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων πρὸς βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν κατοίκων διὰ νὰ συγκρατήσῃ τούτους εἰς τὰ χωρία των.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ ποσὸν δι' ἐκτέλεσιν ἑνὸς ἢ καὶ περισσοτέρων ἐκ τῶν ὑδατοφρακτῶν τῶν ὡς ἄνω χωρίων.»

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ περίπτερον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κουρίου ἐξυπηρετεῖται σήμερον διὰ μιᾶς γεννητρίας ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον. Καὶ δεδομένου ὅτι θεωρεῖται ἀπαραίτητος

ή σύνδεσις τοῦ περιπτέρου ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συνεχὴς παροχὴ ρεύματος ὡς ἐπίσης καὶ ρεῦμα διὰ μεταφορὰν δι' ὑπογείων καλωδίων πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον Κουρίου.

Διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῶν £2,000 διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ ἐν λόγῳ περιπτέρου ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν δι' ὑπογείων καλωδίων ρεύματος πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον.»

Ἡ ἀνάγνωσις Ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΚΥΠΡΙΑΚΩΝ ΚΑΡΟΤΤΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Σωτήριος Γιαννάκης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ τὴν συνεδρίαν αὐτῆς τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966 ἀπεφάσισεν ὅπως, λόγῳ τῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν διατυπωθείσης διαφωνίας ἐν τῇ ἀρχικῇ ἐκθέσει αὐτῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν καρόττων :

(α) Ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου δι' ἑπτὰ ἡμέρας.

(β) Ζητήσῃ ἀπὸ τὰς Ἐπιτροπὰς ὅπως, πρὸς πληρεστέραν κατατόπισιν τοῦ Σώματος ἐπὶ τῆς προκυψάσης διαφωνίας, ὑποβάλουν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν περιλαμβάνουσαν λεπτομερέστερον τὰς ἀπόψεις τῶν διαφωνούντων, αἵτινες ἐν τῇ ἀρχικῇ ἐκθέσει περιείχοντο συνοπτικῶς.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνῆλθον τὴν 22αν Νοεμβρίου 1966 διὰ σκοποὺς ἑτοιμασίας συμπληρωματικῆς ἐκθέσεως καὶ διὰ τὴν ἐξέτασιν ὡρισμένων τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων ἐπὶ ἄλλων σημείων τοῦ Νομοσχεδίου, αἵτινες ὑπεδείχθησαν ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς ἥτις ἐξήτασεν ἀρχικῶς τὸ Νομοσχέδιον.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐπισημάνσεως τῶν λόγων τῶν ἐνστάσεων ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου καὶ κατόπιν λεπτομεροῦς ἀναλύσεως τοῦ ὅλου Νομοσχεδίου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν εἰσηγηθεισῶν ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς τροποποιήσεων, προέκυψεν ὁμοφωνία ὡς πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου ὡς ἐπίσης καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐν γένει υἱοθέτησιν τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς.

Αἱ Ἐπιτροπαί, ἐπομένως, ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων παραμείνῃ ὡς ἀρχικῶς διετυπώθη εἰς τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον.

Λόγῳ τῆς προκυψάσης ὁμοφωνίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων παρέλκει ἡ λεπτομερεστέρα διατύπωσις τῶν λόγων οἵτινες ὡδήγησαν εἰς τὰς ἐν τῇ ἀρχικῇ ἐκθέσει ἀναφερομένας ἐνστάσεις.

Αἱ ὑπὸ τῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπῆς τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Α. (i) Εἰς τὸ ἄρθρον 26 παράγραφος (α) ὁ ὅρος «βιομηχανία καρόττων», ὁ ὁποῖος συναντᾶται εἰς τὴν 8ην γραμμὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, ἀπαλειφθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ δι' ἄλλου ὅρου ἀποδίδοντος πληρέστερον τὴν ἔννοιαν καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συνεφώνησαν μὲ τὴν ἀνάγκην τροποποιήσεως τοῦ ἐν λόγῳ ὅρου καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἀντὶ τοῦ ὅρου «βιομηχανία καρόττων» χρησιμοποιηθῇ ὁ ὅρος «παραγωγὴ καὶ ἐμπορία καρόττων».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπομένως εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἄρθρου 26 τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

«(α) Ὅπως διὰ τῶν ἀναγκαίων ρυθμιστικῶν μέτρων καὶ μέτρων ἐλέγχου ἐξασφαλίζῃ πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν καρόττων τὰς πλέον ἐπωφελεῖς καὶ οἰκονομικὰς διευθετήσεις διὰ τὴν διαβάθμισιν, συσκευασίαν, μεταφοράν, ἐμπορίαν, ἐξαγωγήν, φόρτωσιν καὶ πώλησιν καρόττων καὶ γενικῶς ὅπως προβαίνῃ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ λαμβάνῃ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτὸ ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμα μέτρα διὰ τὴν προαγωγὴν σταθερᾶς καὶ μεθοδικῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ὡς καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς συμφερόντων τῶν παραγωγῶν καρόττων».

(ii) Ἡ ἰδία τροποποίησις νὰ γίνῃ ὡσαύτως εἰς τὰς παραγράφους (ζ) καὶ (η) τοῦ ἄρθρου 27. Ὡς ἐκ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως αἱ παράγραφοι (ζ) καὶ (η) τοῦ ἄρθρου 27 διατυπωθοῦν ὡς ἀκολούθως :

«(ζ) Ὅπως τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἑκάστοτε λαμβανομένην ἀπόφασιν, ἐπιβάλῃ ὑποχρεωτικὴν ἐγγραφὴν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ ἁπάντων τῶν παραγωγῶν ἢ τινος κατηγορίας αὐτῶν ὡς καὶ ἁπάντων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐμπορίαν καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ προσώπων ἢ τινος κατηγορίας αὐτῶν· τὸ δὲ Συμβούλιον δύναται νὰ χορηγῇ ἀδείας εἰς τοὺς ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐγγεγραμμένους παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς περὶ τὰ καρόττα δραστηριότητας αὐτῶν, ὑπὸ ὅρους ἑκάστοτε καθοριζομένους ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Συμβουλίου τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ·

(η) ὅπως ἑκάστοτε καθορίζῃ ὅτι οἱαδήποτε κατηγορία παραγωγῶν ἢ ἑτέρων προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐμπορίαν καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ἢ ὅτι οἱοσδήποτε χαρακτηρισμὸς καρόττων ἢ μέθοδος πωλήσεως ἢ ἄλλως πως διαθέσεως καρόττων, ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου καθοριζομένων διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου».

(iii) Ἀπάλειψις τῆς παραγράφου (ιγ) τοῦ ἄρθρου 27.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι δὲν ἐνδείκνυται ἡ ἀπάλειψις τῆς παραγράφου (ιγ) ἀλλ' ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῶν ἐξουσιῶν τῶν προβλεπομένων ἐν τῇ ἐν λόγῳ παραγράφῳ λαμβάνει χώραν κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργοῦ, δι' ὃ καὶ εἰσηγοῦνται τὴν παρεμβολὴν τῆς φράσεως «τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ» εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν «ὅπως» καὶ πρὸ τῶν λέξεων «κτᾶται καὶ πωλῇ».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον διατυπωθῇ ὡς ἀκολούθως :

«(ιγ) Ὅπως, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, κτᾶται καὶ πωλῇ ἢ ἐκμισθοῖ εἰς παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν παραγωγήν, διαβάθμισιν, συσκευασίαν, ἀποθήκευσιν, προετοιμασίαν πρὸς ἐξαγωγὴν καὶ πώλησιν ἢ ἄλλως πως διάθεσιν, μεταφοράν, ἐξαγωγὴν καὶ πώλησιν ἢ ἄλλως πως διάθεσιν, δύναται δὲ νὰ παρέχῃ (ἐπὶ πληρωμῇ ἢ ἄλλως πως) εἰς παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα ὑπηρεσίας παρεχομένας ἐπὶ τῷ τέλει προαγωγῆς τῆς πλέον ἀποτελεσματικῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐνεργειῶν καὶ δραστηριοτήτων· ἐν πάσῃ περιπτώσει δέον ὅπως ἡ τοιαύτη πώλησις ἢ ἐκμίσθωσις πραγμάτων ἢ παροχὴ ὑπηρεσιῶν διενεργῆται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ὥστε νὰ εἶναι πιθανὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν εἴτε ἐξ ὁλοκλήρου εἴτε κατὰ κύριον λόγον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὑπὸ παραγωγῶν παραγωγὴν καρόττων».

Β. Οἱ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ περὶ τῶν ὁποίων γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 28 δέον νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ πρὸ τῆς ἐκδόσεως τούτων.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως ἀποδέχονται τὴν ἄνω τροποποιητικὴν εἰσήγησιν. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ νὰ ἐνσωματωθῇ ἡ ἐν λόγῳ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἐντὸς τοῦ ἄρθρου 28, εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον διατυπωθῇ ἐκ νέου. Ὡς ἐκ τούτου προτείνουν τὴν ἀκόλουθον διατύπωσιν :

«28.—(1) Τὸ Συμβούλιον δύναται—

(α) Διὰ τὴν ρύθμισιν καὶ ἔλεγχον ἐμπορίας καὶ ἐξαγωγῆς καρόττων καὶ διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιοτήτων αὐτοῦ νὰ ἐκδίδῃ κανονισμούς.

(β) Διὰ διατάγματος γνωστοποιουμένου κατὰ τρόπον καθοριζόμενον κατὰ τὸ δοκοῦν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου νὰ καθορίζῃ—

(i) Τὰ πρόσωπα ἐφ' ὧν θὰ ἐφαρμόζωνται οἱ τοιοῦτοι κανονισμοί.

(ii) Τὴν χρονικὴν καὶ τοπικὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τῶν τοιούτων κανονισμῶν, τὴν τροποποίησιν, μεταβολήν, ἀναστολὴν ἢ ἀκύρωσιν ἁπάντων ἢ οἱουδήποτε ἐκ τῶν ἐκδοθέντων κανονισμῶν ἢ διαταγμάτων.

(2) Οὐδεὶς τῶν συμφώνως τῷ ἀμέσως προηγουμένῳ ἐδαφίῳ γενομένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων ἐκδίδεται ἢ τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἐκτὸς ἐὰν—

(α) δοθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ προηγουμένη ἔγγραφος εἰδοποίησις περὶ τῆς προθέσεως ἐκδόσεως τοιούτου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος, καὶ

(β) ὁ Ὑπουργὸς ἐγκρίνῃ ἐγγράφως τὴν ἔκδοσιν τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος.

Νοεῖται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ πληροφορῇ ἐγγράφως τὸ Συμβούλιον περὶ τῆς ἐγκρίσεως ἢ ἀπορρίψεως τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς

ἐδόθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἔγγραφος εἰδοποίησις περὶ τῆς προθέσεως ἐκδόσεως κανονισμοῦ ἢ διατάγματος μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος.

(3) Ἅπαντες οἱ δυνάμει τῶν ἄνω διατάξεων γενόμενοι κανονισμοὶ καὶ διατάγματα κέκτηνται τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ὡς ἐὰν διελαμβάνοντο ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ.

(4) Τὸ Συμβούλιον δύναται ἑκάστοτε νὰ ἐκδίδῃ τοιαύτας ἐντολὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ρύθμισιν καὶ ἔλεγχον τῆς ἐμπορίας καὶ ἐξαγωγῆς καρόττων ὡς ἤθελε κρίνει ἀναγκαίας ἢ σκοπίμους διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιοτήτων αὐτοῦ».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθεισῶν τροποποιήσεων. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐνθαρρυνθὲν ἀπὸ τὴν καλὴν λειτουργίαν καὶ τὴν ἱκανοποιητικὴν ἀπόδοσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν, κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ νομοσχέδιον ἐμπορίας καρόττων διὰ νὰ θέσῃ καὶ τὸ ἐμπόριον αὐτὸ ἐπὶ πλέον ὑγιοῦς βάσεως.

Τί ἐννοοῦμεν ὅμως ἡμεῖς καλὴν λειτουργίαν καὶ ἱκανοποιητικὴν ἀπόδοσιν εἰς τὴν πρᾶξιν ; Εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν πῶς διεξήγετο μέχρι σήμερον τὸ ἐμπόριον τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ πῶς διεξάγεται τὸ ἐμπόριον τῶν καρόττων καὶ ἄλλων εἰδῶν. Εἶναι γνωστή, πέραν πάσης ἀμφιβολίας, ἡ αἰσχρὰ ἐκμετάλλευσις ἡ ὁποία ἐγένετο εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν ὑπὸ πλείστων ἐξαγωγέων καὶ μεσιτεμπόρων. Εἶναι γνωστὴ ἡ ἐν πολλοῖς σαδιστικὴ μεταχείρισις τῶν παραγωγῶν ἐκ μέρους τῶν ἐξαγωγέων καὶ μεσιτεμπόρων καὶ ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω πρὸς τοῦτο ἕνα καὶ μόνον παράδειγμα. Εἰς ἕνα καὶ μόνον φορτίον, ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ἤρχιζεν ἡ ἐκφόρτωσις μέχρι τέλους αὐτῆς, οἱ ἔμποροι ἐμείωναν πολλὲς φορὲς τὴν τιμὴν δὶς καὶ τρίς.

Οὐδεὶς παραγωγὸς ἐγνώριζε ποία θὰ ἦτο ἡ τιμὴ ποὺ θὰ ἐπωλοῦσε μεθαύριον τὸ προϊόν του καὶ οὐδεὶς παραγωγὸς ἐγνώριζεν ἐὰν θὰ ἐπληρώνετο ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ προϊόντος του. Ὅλα τὰ ἔγγραφα ἦσαν ἑτεροβαρῆ πρὸς ὄφελος τῶν μεσιτῶν καὶ ἐξαγωγέων καὶ ὁ γεωργὸς δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀντιδράσῃ, δὲν ἠδύνατο νὰ προστατεύσῃ τὰ συμφέροντά του γιατὶ δὲν εἶχε τὸ μέσον καὶ τὴν δύναμιν νὰ στείλῃ ὁ ἴδιος τὸ προϊόν του εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγοράν.

Ὁ γεωργός, μὴ ἔχων τὰ μέσα νὰ γνωρίζῃ τὰς πραγματικὰς τιμὰς τῆς ἐξωτερικῆς ἀγορᾶς, παρέμενε πάντοτε ἔρμαιον ἐκμεταλλεύσεως, καὶ οἱ πλεῖστοι ἔμποροι, ἔχοντες πάντοτε ὡς γνώμονα τὸ προσωπικόν των συμφέρον, ἐπωλοῦσαν ὅπως ἦτο δι' αὐτοὺς συμφερότερον τὸ προϊὸν τῶν κόπων καὶ τῶν μόχθων τοῦ γεωργοῦ. Καὶ διὰ νὰ προσφέρουν καὶ ἐξάξουν, συναγωνιζόμενοι, περισσοτέρας ποσότητας ἕκαστος, προεκάλουν πτῶσιν τῶν τιμῶν εἰς βάρος τῶν γεωργῶν καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐν γένει, ἤρκει δὲ δι' αὐτοὺς νὰ αὐξηθῇ τὸ προσωπικόν των κέρδος. Ἐὰν δὲ αἱ τιμαὶ ἔπαιρναν κάποιαν ἄνοδον ἠθέτουν τὰ συμβόλαιά των μὲ τοὺς εἰσαγωγεῖς τοῦ ἐξωτερικοῦ, ὡς ἔγινε τὸ 1962, μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου· εἶναι δὲ πολὺ γνωσταὶ καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας αὗται τὸ ὁποῖον ἀντεμετώπισε τὴν μῆνιν καὶ τὴν ἀντίδρασιν τῶν εἰσαγωγέων τῆς Ἀγγλίας εἰς μελλοντι-

κὰς αὐτοῦ προσπαθείας διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν πατατῶν μας ὅταν αὕτη ἀντεμετώπιζεν ὡρισμένας δυσκολίας. Καὶ ὅλα αὐτὰ ὄχι διὰ νὰ κερδίσουν οἱ παραγωγοί, ὄχι διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς οἰκονομίας μας, ἀλλὰ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς τσέπης ὡρισμένων ἀτόμων.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ ἄλλους ἦτο ἐπιβεβλημένη ἡ ἵδρυσις Συμβουλίου Ἐμπορίας Γεωργικῶν Προϊόντων. Καὶ ἐνθαρρυνομένη ἡ Κυβέρνησις ἀπὸ τὰ καλὰ ἀποτελέσματα τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν προέβη εἰς τὴν κατάθεσιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν καρότων πιθανὸν οἱ ἔμποροι νὰ θέλουν νὰ φαίνωνται πιὸ διαλλακτικοὶ διότι ὁ Συνεργατισμός, ὁ προστάτης τοῦ γεωργοῦ, τὸν ἐβοήθησε νὰ ἀπαλλαγῇ εἰς μέγαλον βαθμὸν ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ἐξαγωγέως. Ἐν τούτοις οἱ παραγωγοὶ διὰ νὰ ἀφοπλίσουν ἐντελῶς τοὺς ἐμπόρους, οἱ ὁποῖοι χολωθέντες ἀπὸ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τοῦ Συνεργατισμοῦ προσπαθοῦν μὲ κάθε τρόπον νὰ τορπιλλίσουν τοὺς συνεργατικοὺς αὐτοὺς ὀργανισμούς, παρασύροντες τοὺς ἀνοργάνωτους καὶ ἀκατατόπιστους γεωργούς, ἐπιδιώκουν τὴν διὰ νόμου κατοχύρωσιν τῶν συμφερόντων των.

Πιστεύομεν ὅτι διὰ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Συμβουλίου Καρότων θὰ σταθεροποιήσωμεν τὰς ἐξωτερικάς μας ἀγοράς, θὰ ἀπολαμβάνωμεν τὴν πραγματικὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν προσφέρει ἑκάστοτε ἡ ἀγορὰ καὶ θὰ νοιώθωμεν ἀσφαλεῖς ὅτι ἡ ἀξία τοῦ προϊόντος μας θὰ διοχετεύεται κατ' εὐθεῖαν εἰς τὴν τσέπην τοῦ παραγωγοῦ καὶ ὄχι εἰς τὴν τσέπην ὡρισμένων ἀνθρώπων. Θὰ διοχετεύεται κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸν παραγωγὸν χωρὶς ταλαιπωρίας, χωρὶς χασομερήματα καὶ περιττὰ ἔξοδα. Θὰ ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον ποὺ διατρέχομεν μέχρι σήμερον νὰ καταφεύγωμεν στὰ δικαστήρια διὰ νὰ εἰσπράττωμεν τὸ ἀντίτιμον τῶν κόπων μας. Θὰ ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον νὰ μᾶς μειώνουν ἀδικαιολογήτως τὰς τιμάς. Θὰ νοιώθωμεν ἀσφάλειαν διὰ τὰ προϊόντα μας, θὰ τὰ διαχειριζώμεθα, σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου, ἡμεῖς ποὺ τὰ παράγομεν.

Θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία καὶ τὰ μέσα πρὸς τοποθέτησιν τῶν καρότων μας εἰς νέας ἀγορὰς ὡς συνέβη καὶ μὲ τὸ Συμβούλιον Πατατῶν, τὸ ὁποῖον ἀπὸ τὸν πρῶτον χρόνον τῆς λειτουργίας του κατώρθωσεν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπὶ χρόνια ἐφαίνετο ἀκατόρθωτον, τὴν τοποθέτησιν τῶν πατατῶν μας εἰς μεγάλας ποσότητας εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἀγοράν.

Καὶ τότε καὶ τὰ καρόττα μας, ἀφοῦ θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα προσφορὰ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, θὰ ἀπολαμβάνουν πλέον σταθερὰς καὶ ἀμειπτικὰς τιμάς.

Διὰ τῆς ἱδρύσεως δὲ τοῦ Ταμείου Σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν θὰ σταθεροποιήσωμεν ἔτι περισσότερον τὸ εἰσόδημα τῶν γεωργῶν μας διότι μέσῳ τοῦ Ταμείου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον καὶ πάλιν δημιουργεῖται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τοὺς ἰδίους τοὺς παραγωγοὺς θὰ ἐπιχορηγῶμεν τὰς ποσότητας ἐκείνας τῶν καρότων αἱ ὁποῖαι διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον πωλοῦνται εἰς τὴν ἀγορὰν κάτω τοῦ κόστους παραγωγῆς.

Ἀλλὰ καὶ οἱ ἐξαγωγεῖς θὰ ἔχουν νὰ ὠφεληθοῦν τὰ μέγιστα διότι θὰ τοὺς παρέχεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἀγοράζουν τὴν ποσότητα ποὺ χρειάζονται ἀπὸ ἕνα Σῶμα ὑπεύθυνον, εἰς σταθερὰν τιμὴν καὶ ὡρισμένην ἡμερομηνίαν.

Ἐν τούτοις εἰς τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τῆς ὀρθῆς τοποθετήσεως τῆς ἐμπορίας τῶν καρότων ἐπὶ δικαιοτέρας καὶ ὑγιοῦς βάσεως οἱ ἔμποροι ἀντέδρασαν καλυπτόμενοι, δῆθεν, κάτω ἀπὸ τὸ δημόσιον συμφέρον καὶ προσεπάθησαν νὰ ἀλλοιώσουν τὸν νόμον διὰ τροποποιήσεων αἱ ὁποῖαι ἐὰν ἐγίνοντο ἀποδεκταὶ ὁ νόμος θὰ ἦτο ἐντελῶς ἄχρηστος, μὴ ἀνταποκρινόμενος πρὸς τοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους κατετέθη, καὶ εἰσηγήθησαν ὅπως εἰς τὸ Συμβούλιον προστεθοῦν 4 ἀνεξάρτητα Μέλη διὰ νὰ ἐξουδετερώσουν τὴν πλειοψηφίαν τῶν παραγωγῶν.

Ἐπίσης προσεπάθησαν νὰ καταπολεμήσουν τὸ σύστημα τῶν πληρωμῶν μέσῳ τῶν Συνεργατικῶν, τὸ ὁποῖον τόσον πολὺ ἐξυπηρετεῖ τὸν γεωργόν, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ἐξουσιῶν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον νὰ ἀποστερήσουν τοῦτο κάθε πρωτοβουλίας διὰ τὴν προώθησιν τῆς ἐμπορίας τῶν καρόττων καὶ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ σχεδίου.

Ἡ θέσις μας ὡς πρὸς τὰ ἐπιχειρήματα τῶν ἐξαγωγέων καὶ τῶν πολεμίων τοῦ σχεδίου εἶναι ἡ ἑξῆς :

Ὡς πρὸς τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤγειραν οἱ ἐξαγωγεῖς περὶ πληρωμῆς τῶν γεωργῶν οὐχὶ διὰ τῶν Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν, ἐὰν υἱοθετεῖτο τοιαύτη γραμμὴ τὰ ἀποτελέσματα θὰ ἦσαν καταστρεπτικά.

(α) Διότι θὰ ἐταλαιπωρεῖτο ὁ γεωργὸς εἰς τὴν εἴσπραξιν τῶν χρημάτων του.

(β) Τεράστια ποσὰ θὰ ἐπεβάρυναν τὸν παραγωγὸν διὰ τῆς δημιουργίας λαβυρινθώδους γραφειοκρατικῆς μηχανῆς.

(γ) Ὁ γεωργὸς θὰ ἔχανε τὴν εὐκαιρίαν τοῦ δανείζεσθαι ἀπὸ τὰς Συνεργατικὰς πρὸς κάλυψιν πλείστων ὅσων ἀναγκῶν του.

(δ) Ὁ γεωργὸς θὰ ὑφίστατο τεραστίας ταλαιπωρίας εἰς τὴν δανειοδότησιν ὡς καὶ εἰς τὴν προμήθειαν σπόρων, λιπασμάτων, κ.λ.π. Θὰ ὑπῆρχε καθυστέρησις πληρωμῆς τῶν παραγωγῶν καὶ συνεπῶς μείωσις τῆς ἀγοραστικῆς δυνάμεως τοῦ γεωργοῦ.

(ε) Χειρίστας ἐπιπτώσεις θὰ εἶχε τὸ μέτρον τοῦτο ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου διὰ τῆς διασπαθίσεως πλείστου ὅσου μέρους τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ εἰς οὐχὶ ἀναγκαίους σκοπούς.

(ζ) Ὁ γεωργὸς θὰ ἔχανε τὸ μεγάλο πλεονέκτημα τῆς ἀναλήψεως προκαταβολῆς ἔναντι τοῦ προϊόντος του χαμηλοτόκως, πολὺ δὲ περισσότερον σήμερον ὅτε ὁ δανειστικὸς τόκος οὐχὶ μόνον εἰς τὴν Κύπρον ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ διεθνὲς ἔχει ἀνέλθει εἰς δυσθεώρητα ὕψη ὡς πρὸς τὸν δανειστικὸν τομέα.

Ὡς πρὸς τὴν σύστασιν τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ἀπαρτίσουν τὸ Συμβούλιον εἶναι ἀναγκαῖον νὰ τονισθῇ τοῦτο. Ὅτι τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας ἱδρύθη διὰ νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν καὶ οὐχὶ τῶν ἐξαγωγέων. Πρέπει λοιπὸν τὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα διαχειρίζονται τὴν περιουσίαν τοῦ παραγωγοῦ νὰ ὑποδεικνύωνται ἀπὸ αὐτοὺς τούτους τοὺς παραγωγούς. Ἡ συμμετοχὴ ἄλλων προσώπων εἰς τὸ Συμβούλιον ἔχει χαρακτῆρα συμβουλευτικὸν καὶ χαρακτῆρα παρακολουθήσεως τοῦ τρόπου λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου. Διὰ τὰς ὑπηρεσίας των οἱ ἐξαγωγεῖς ἀμείβονται ἐκ τῆς διαφορᾶς τιμῆς μεταξὺ τῆς τιμῆς ἀγορᾶς καὶ τῆς τιμῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος.

Τὸ ὕψος τῆς ἀμοιβῆς ἐναπόκειται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς αὐτούς. Εἶναι συνεπῶς καθαρώτερον κρυστάλλου ὅτι εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ γεωργοῦ νὰ διαχειρίζεται ὁ ἴδιος τὰς ὑποθέσεις του καὶ νὰ μὴ ἀνεχθῇ τὸν κόπον καὶ τὸν ἱδρῶτα του νὰ τὸν διαχειρίζωνται ἄλλοι πλὴν αὐτοῦ. Ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει καὶ εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ἐπιχειρήσεις μὲ τὴν ἑξῆς ὅμως προσθήκην, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ βοηθήσῃ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸν παραγωγόν. Εἶναι λοιπὸν ἀφελὲς νὰ γίνεται προσπάθεια δημιουργίας τῆς ἐντυπώσεως ὅτι πρόκειται περὶ Κυβερνητικῆς Ὀργανώσεως εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ μέλη τῆς κοινωνίας πρέπει νὰ συμμετάσχουν. Πρόκειται περὶ ὀργανώσεως μιᾶς τάξεως παραγωγῶν ἡ ὁποία δικαιοῦται νὰ ὀργανώσῃ τὴν ἐμπορίαν τοῦ προϊόντος της κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον ὥστε νὰ ἀντλῆται ἡ ὑψηλοτέρα δυνατὴ τιμὴ τὴν ὁποίαν ἡ ἀγορὰ δύναται νὰ προσφέρῃ. Συνεταῖροι εἰς τὸν ἱδρῶτα καὶ τὸν μόχθον τοῦ γεωργοῦ δὲν εἶναι νοητὸν νὰ ἐπιτραπῇ νὰ ὑπάρξουν.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν ἀπαίτησιν τῶν ἐξαγωγέων περὶ παύσεως καὶ διορισμοῦ τοῦ Προέδρου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, παρ' ὅλον ὅτι ὀψίμως ἔχουν ἐνθυμηθῆ τὴν παρουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ ὅσον ἀφορᾷ τὰ συμφέροντα ἐμπορίας καὶ ἀφοῦ κατεπολέμησαν τὸν θεσμὸν τοῦτον—ἀνέκαθεν συνεχίζουν νὰ τὸν καταπολεμοῦν μὲ διαφόρους τρόπους—ἔχομεν νὰ τοὺς εἴπωμεν ὅτι, ὁ κόσμος βαίνει πρὸς τὰ ἐμπρός, πρὸς περισσοτέραν δημοκρατικοποίησιν, καὶ οὐχὶ πρὸς τὰ ὀπίσω.

Ἐν κατακλείδι θέλομεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ ἐπιθυμία μας εἶναι ὅπως ἡ Κυβέρνησις υἱοθετήσῃ τὴν γραμμὴν δημιουργίας ὑποχρεωτικῶν συνεταιρισμῶν εἰς τοὺς ὁποίους ὁ γεωργὸς νὰ μετέχῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡς μέτοχος, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ δημοκρατικοῦ τρόπου νὰ ἐκλέγῃ τοὺς διαχειριστὰς τῶν ὀργανισμῶν τούτων. Οἱ ἐκλελεγμένοι οὗτοι διαχειρισταὶ νὰ εἶναι οἱ μόνοι οἱ ὁποῖοι νὰ διαχειρίζωνται τὴν τύχην τῶν ὀργανισμῶν, πολλῷ μᾶλλον καθ' ὅσον εἰς τὸν τόπον μας, ὅλως ἰδιαιτέρως, τὸ Συνεργατικὸν Κίνημα ἔχει ἐπιδείξει λαμπρὰ παραδείγματα ὑπευθύνου διαχειρίσεως.

Τότε μόνον θὰ λυθῇ πληθώρα προβλημάτων ὅταν ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς γίνῃ ὁ διαχειριστὴς τῆς περιουσίας του. Εἰς τὸν ἴδιον ἐναπόκειται νὰ ἀποφασίζῃ ποίους θὰ χρησιμοποιήσῃ, εἰς ποῖον βαθμὸν καὶ μὲ ποῖον τρόπον διὰ νὰ τὸν εὐκολύνουν εἰς τὴν ἑκάστοτε λύσιν τῶν προβλημάτων του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Πολὺ ὀρθὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου εἰσηγήθηκε στὴ Βουλὴ τὴν ψήφιση Νομοσχεδίου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρότων. Ἦταν εἰσήγηση ποὺ ὑπέβαλαν πολλὲς φορὲς οἱ καροττοπαραγωγοὶ καὶ οἱ ὀργανώσεις τους στὴν Κυβέρνηση ἡ Ἵδρυση Συμβουλίου γιὰ τὴν διάθεση τῶν καρότων.

Γι' αὐτὸ μὲ ἱκανοποίηση οἱ παραγωγοὶ καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις βλέπουν σήμερα νὰ συζητῆται ἔστω καὶ καθυστερημένα τὸ Νομοσχέδιο ἀπὸ τὴν Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ὑποστηρίζουμε τὸ Νομοσχέδιο. Γιατὶ πιστεύουμε ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὄχι μόνο τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ καὶ γενικώτερα τὴν οἰκονομία τοῦ τόπου μας. Μέσον τοῦ Συμβουλίου Καρότων θάχουν πρῶτα λόγο οἱ ἴδιοι οἱ παραγωγοὶ γιὰ τὴν διάθεση καὶ τὲς τιμὲς τοῦ προϊόντος τους. Κατοχυρώνεται αὐτὸ τὸ δικαίωμα ἀπὸ τὸν Νόμον. Καὶ εἶναι ἀπόλυτα ὀρθὸ καὶ δίκαιο ὁ παραγωγὸς ποὺ βασανίζεται καὶ ξοδεύει γιὰ νὰ παράγῃ νάχῃ λόγο καὶ δικαίωμα πῶς νὰ διαθέτῃ τὰ προϊόντα του.

Μὲ τὴν ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου εἶναι βέβαιο ὅτι θὰ ὑπάρξῃ καλύτερος συντονισμὸς στὴν πώληση τῶν καρότων μας στὴν Ἀγγλία. "Οταν ὅλα τὰ καρότα θὰ διατίθενται μέσῳ τοῦ Συμβουλίου θὰ ἀποφευχθῇ ὁ συναγωνισμὸς καὶ ἔτσι θὰ ἐξασφαλίζουμε καλύτερες τιμές.

Εἶναι γνωστὲς οἱ ταλαιπωρίες τῶν παραγωγῶν, ἡ μεγάλη καὶ καθημερινὴ πτώση στὲς τιμὲς ἰδιαίτερα προτοῦ ἱδρυθοῦν οἱ Συνεργατικοὶ Ὀργανισμοί.

Ὁ συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν ἐμπόρων ὅσον ἀφορᾷ τὲς προσφορὲς στὴν Ἀγγλία ξεσποῦσε σὲ βάρος τῶν παραγωγῶν.

Ὑπῆρξαν περιπτώσεις ποὺ μέσα σὲ μιὰ βδομάδα παρουσιάστηκε πτώση τῶν τιμῶν μέχρι 50% καὶ περιπτώσεις ποὺ πάρα πολλὰ καρότα ἔμειναν ἀπούλητα καὶ κατεστράφησαν ἢ πωλήθηκαν σὲ ἐξευτελιστικὲς τιμές.

Εἶναι βέβαιο ὅτι μὲ τὴν ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου θὰ λιγοστέψουν αὐτὲς οἱ δυσκολίες. Γιατὶ θὰ ὑπάρξη ἔλεγχος, θὰ ὑπάρξη συντονισμὸς καὶ συνεργασία ὅλων τῶν πλευρῶν, γιὰ τὴν διάθεση τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν ἐξασφάλιση ἀμειπτικῶν τιμῶν.

Θὰ γίνη ἐπίσης δυνατὸ μὲ τὴν ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου νὰ μελετηθῆ ἡ προώθηση μιᾶς ὀρθῆς εἰσήγησης τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν ὀργανώσεών τους, γιὰ τὴν ἵδρυση ἀποθηκῶν–ψυγείων γιὰ τὴν διατήρηση τῶν καρότων μέχρι τὴν ἐξαγωγή.

Ἐπίσης μὲ τὴν ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου οἱ παραγωγοὶ εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ πληρώνωνται πιὸ ἔγκαιρα καὶ πιὸ σίγουρα.

Θὰ σταματήσουν οἱ ταλαιπωρίες τῶν τελευταίων χρόνων ποὺ ὑπῆρξαν περιπτώσεις ποὺ οἱ παραγωγοὶ πέρασαν δυὸ χρόνια γιὰ νὰ πληρωθοῦν καὶ περιπτώσεις ποὺ κατέφυγαν στὰ δικαστήρια γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ λεφτὰ γιὰ τὰ προϊόντα τους.

Πιστεύουμε ἐπίσης ὅτι τὸ Συμβούλιο θὰ βοηθήση στὴν καλύτερη συσκευασία, στὰ ζυγίσματα, καὶ γενικώτερα στὴν καλύτερη ἐμπορία τῶν καρόττων, ἑνὸς προϊόντος βασικοῦ γιὰ τὴν οἰκονομία μας ποὺ μᾶς δίνει κάθε χρόνο περὶ τὲς 350–500 χιλιάδες λίρες εἰσόδημα, καὶ δίνει ἀπασχόληση σὲ χιλιάδες ἐργατικὰ χέρια.

Οἱ συνεργατικοὶ ὀργανισμοὶ γιὰ τὴν διάθεση τῶν καρόττων ποὺ ἱδρυσαν οἱ παραγωγοὶ στὰ τελευταῖα χρόνια συνέβαλαν ἀρκετὰ στὴν συγκέντρωση, τὴν διάθεση καὶ τὴν ἐξασφάλιση καλυτέρων τιμῶν γιὰ τὰ καρότα.

Μὲ τὴν ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου οἱ Συνεργατικοὶ Ὀργανισμοὶ θὰ παίξουν βασικὸ ρόλο γιὰ τὴν ἐκπλήρωση τῶν σκοπῶν τοῦ Συμβουλίου, γιὰ τὴν ὑπεράσπιση τῶν συμφερόντων ὅλων ἀνεξαίρετα τῶν παραγωγῶν.

Γενικὰ πιστεύουμε ὅτι εἶναι τὰ συμφέροντα τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ποὺ θὰ ἐξυπηρετήση ἡ ἵδρυση τοῦ Συμβουλίου καρόττων.

Μὲ τὸ ἄρθρο 5 τοῦ Νομοσχεδίου ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεση τοῦ Συμβουλίου εἴμαστε σύμφωνοι. Ἡ πλειοψηφία τοῦ Συμβουλίου ἀνήκει στοὺς παραγωγούς. Εἶναι ἡ οὐσία τοῦ Νόμου. Γίνεται ὁ Νόμος γιὰ νὰ προστατεύση τὰ συμφέροντα τῶν παραγωγῶν καὶ γενικώτερα τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Τὰ καρότα ἀνήκουν στοὺς παραγωγούς. Καὶ οἱ παραγωγοὶ πρέπει νὰ ἔχουν καθαρὴ πλειοψηφία στὸ Συμβούλιο γιὰ νὰ ἔχουν τὸν κύριο λόγο πῶς νὰ διαθέσουν τὴν παραγωγή τους. Τὸ ἴδιο γίνεται γιὰ ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους κλάδους. Γι' αὐτὸ ὀρθὰ κατοχυρώνεται τὸ δικαίωμα τῆς πλειοψηφίας στοὺς παραγωγοὺς ἀπὸ τὸ Νόμο.

Συνάδελφοι. Τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε εἶναι περίπου τὸ ἴδιο μὲ τὸ Νομοσχέδιο ποὺ ψηφίσαμε πρὶν δυόμισυ χρόνια γιὰ τὴν ἵδρυση Συμβουλίου Πατατῶν. Καὶ ὅπως ἀναφέρεται καὶ στὴν Εἰσηγητικὴ Ἔκθεση τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ἐνθαρρυνθὲν ἀπὸ τὴν καλὴν λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου Πατατῶν εἰσηγήθηκε αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε.

Ὅταν ἐψηφίζαμε τὸ Νομοσχέδιο γιὰ τὴν ἵδρυση Συμβουλίου Πατατῶν κάμναμε τὴν ἀρχὴ δίχως νὰ ἔχουμε καμιὰ πεῖρα ἀπὸ τὴν πρακτικὴ ἐφαρμογή. Μιλούσαμε μόνο θεωρητικά.

Σήμερα ἔχουμε μιὰ θετικὴ πεῖρα ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ Συμβουλίου Πατατῶν.

Ἔχουμε διαθέσει τὲς πατάτες τριῶν ἐσοδειῶν καὶ τώρα διαθέτουμε τὴν τέταρτη ἐσοδεία μέσῳ τοῦ Συμβουλίου. Παρὰ τὴν ἔλλειψη προηγούμενης πείρας, παρὰ τὲς δυσκολίες ποὺ συναντούσαμε, τὰ ἀποτελέσματα τῆς δουλειᾶς τοῦ Συμβουλίου Πατατῶν εἶναι ἀρκετὰ καλά. Ἔχουμε ἐξασφαλίσει μέσον ὅρον γιὰ τὲς τρεῖς ἐσοδεῖες ποὺ διαθέσαμε περίπου τιμὲς 25–35% πιὸ ψηλὲς ἀπὸ τὲς προηγούμενες ἐσοδεῖες πρὶν ὑπάρξει τὸ Συμβούλιο.

Εἶναι σημαντικὰ τὰ κέρδη καὶ τὰ ὠφελήματα τῶν παραγωγῶν καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἀπὸ τὴν λειτουργία τοῦ Συμβουλίου Πατατῶν. Ἔχουν ρυθμισθῆ καλύτερα οἱ σχέσεις παραγωγῶν καὶ ἐξαγωγέων. Ὑπάρχει ἕνας συντονισμὸς γιὰ τὴν διάθεση τῶν πατατῶν ποὺ μᾶς βοήθησε νὰ ἐξασφαλίσωμε πολὺ καλὲς τιμὲς καὶ στὲς τρεῖς ἐσοδεῖες.

Πιστεύουμε ὅτι αὐτὸς ὁ συντονισμὸς καὶ ἡ συνεργασία ὅλων τῶν πλευρῶν θὰ ὑπάρξῃ καὶ στὸ Συμβούλιο τῶν Καρόττων. Ἰδιαίτερα πιστεύουμε ὅτι τὸ Συμβούλιο θὰ ἔχῃ τὴν ὁλόπλευρη ὑποστήριξη τῆς Κυβέρνησις καὶ εἰδικὰ τῶν Ὑπουργείων Ἐμπορίου καὶ Γεωργίας.

Μὲ τὴν συνεργασία τῶν Ὑπουργείων Ἐμπορίου καὶ Γεωργίας, τὴν συμβολὴ καὶ βοήθεια τοῦ Συνεργατικοῦ κινήματος καὶ τὴν ὑποστήριξη ὅλων τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων πιστεύουμε ὅτι τὸ Συμβούλιο θὰ ἀνταποκριθῆ στοὺς σκοποὺς του καὶ θὰ βοηθήσῃ τόσο τοὺς παραγωγοὺς ὅσο καὶ τὴν Κυπριακὴ Οἰκονομία.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι.

Πρὶν δυὸ χρόνια, τὸ Σῶμα τοῦτο ἐψήφισε εἰς νόμον τὸ νομοσχέδιον τὸ σταλὲν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διὰ τὴν ἵδρυσιν Συμβουλίου Ἐμπορίας Κυπριακῶν πατατῶν.

Πέρασαν ἀπὸ τότε δύο χρόνια καὶ ἡ κτηθεῖσα πεῖρα ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ προκύψαντα ἀποτελέσματα διὰ τοὺς γεωργοὺς ἐδικαίωσαν πλήρως καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ τὸ Σῶμα τοῦτο διὰ τὴν ἀπόφασίν των νὰ δημιουργήσωσι τὸ Συμβούλιον ἐκεῖνο.

Βεβαίως ἀνεφύησαν πολλαὶ δυσχέρειαι κατὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦτο εἶναι πολὺ φυσικὸν λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἐπρόκειτο περὶ ἑνὸς θεσμοῦ νεοφανοῦς διὰ τὴν Κύπρον, ὁ ὁποῖος εἶχε μεταξὺ ἄλλων νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν ἐπιφυλακτικότητα ἀρκετῆς μερίδος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἐν τούτοις διὰ τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου καὶ παρ' ὅλην τὴν ἔλλειψιν πείρας καὶ παρὰ τὰς ποικίλας καὶ συνεχεῖς δυσκολίας ἀπεφεύχθη ἡ αὐξομείωσις τῶν τιμῶν αἱ δὲ καταβληθεῖσαι πρὸς τοὺς παραγωγοὺς τιμαὶ δύνανται νὰ θεωρηθοῦν ὡς ἀρκετὰ ἱκανοποιητικαί.

Ἡ ὕπαρξις τοῦ Συμβουλίου συνέτεινεν ἐπίσης εἰς τὴν διάθεσιν ὁλοκλήρου τῆς ἐξαγωγίμου ποσότητος τῶν πατατῶν, τὸ δὲ εἰσόδημα τῶν παραγωγῶν ηὐξήθη καὶ ἐδημιουργήθη τὸ ταμεῖον ἀσφαλείας πατατῶν.

Τὰ ἐνθαρρυντικὰ αὐτὰ δεδομένα ἐν σχέσει μὲ τὴν λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας πατατῶν, δικαιολογοῦν ἀκόμη περισσότερον τὴν ἀξιέπαινον ἐνέργειαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ εἰδικώτερον τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ ἀποστείλῃ πρὸς ψήφισιν τὸ ὑπὸ τῆς Βουλῆς συζητούμενον νομοσχέδιον, διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐμπορίας κυπριακῶν καρόττων.

Εὐεργετικὰ ὑπῆρξαν τὰ ἀποτελέσματα τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου πατατῶν διὰ τὴν ἀγροτικὴν τάξιν. Ἡ κτηθεῖσα πεῖρα μᾶς βεβαιώνει ὅτι ἀκόμη εὐεργετικώτερα θὰ εἶναι γιὰ τὴν ἀγροτικὴν τάξιν τὰ ἀποτελέσματα τῆς λειτουργίας Συμβουλίου Κυπριακῶν καρόττων.

Διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐξασφαλίζομεν εἰς τοὺς παραγωγοὺς καρόττων πλέον ἐπωφελεῖς οἰκονομικοὺς ὅρους διὰ τὴν ἐμπορίαν τῶν

καρόττων των, αὔξησιν τῶν κερδῶν των, σταθεροποίησιν τοῦ εἰσοδήματός των, ρύθμισιν τῶν σχέσεών των μετὰ τῶν ἐξαγωγέων, δημιουργίαν ταμείου σταθεροποιήσεως τῶν τιμῶν, ἡ δὲ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἔχῃ νὰ ἀντιμετωπίσῃ ζήτημα ἐπιχορηγήσεως τοῦ προϊόντος τούτου.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶναι δίκαιον, φυσικόν, λογικὸν καὶ ἐπιβεβλημένον ἐκεῖνοι τοὺς ὁποίους κατὰ κύριον λόγον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον νὰ ἔχουν καὶ τὸν κύριον λόγον εἰς τὴν λειτουργίαν τοῦ Συμβουλίου, νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὸ Συμβούλιον. Ἄλλωστε διὰ τῆς εἰδικῆς των προσφορᾶς θὰ τροφοδοτῆται ἡ λειτουργία τοῦ Συμβουλίου καὶ εἶναι οἱ ἴδιοι ποὺ θὰ μοιράζωνται τυχὸν κέρδη ἢ ζημίας.

Τὰ ἀποτελέσματα τῆς λειτουργίας τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν τοῦ ὁποίου ἡ σύνθεσις εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας καρόττων, ἀποτελοῦν μίαν ἐπὶ πλέον ἀπόδειξιν περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς προνοίας αὐτῆς. Οἱ ἀγρόται μας ἐπέδειξαν ηὐξημένην συναίσθησιν εὐθύνης ὅπως καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας σοβαρωτέρας περιπτώσεις, ἐπιπροσθέτως δὲ διαθέτουν πολύτιμον καὶ ἀναντικατάστατον πεῖραν. Ὁ δὲ ἔλεγχος ὁ ὁποῖος θὰ ἀσκῆται ἐπὶ τοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεῖ ἐγγύησιν τόσον διὰ τοὺς παραγωγοὺς ὅσον καὶ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅτι τὸ Συμβούλιον δὲν θὰ παρεκκλίνῃ τῆς γραμμῆς του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

ΜΙΧ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Σήμερον πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορίας Καρόττων. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐγὼ κατ' ἀρχὴν εἶμαι πάντοτε ἐναντίον κάθε κρατικοῦ ἢ ἡμικρατικοῦ μονοπωλίου ἢ ἄλλων σχεδίων τὰ ὁποῖα, διὰ τῆς ἐπιβολῆς των, περιορίζουν τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν ἐλευθέρων συναλλαγῶν, διότι πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ τοιούτου εἴδους ἀκολουθουμένη τακτικὴ παρεμποδίζει τὴν πρόοδον καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου, δημιουργεῖ δυσμενεῖς διακρίσεις εἰς βάρος ὡρισμένων τάξεων πολιτῶν, καὶ ἀναποφεύκτως παραλύουν κάθε ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν, ἥτις, ὡς εἶναι γνωστὸν εἰς πάντας καλῆς πίστεως κυρίους, εἶναι πηγὴ προόδου καὶ εὐημερίας, ἐν τούτοις, δεδομένου ὅτι τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον περὶ Ἐμπορίας Καρόττων πρόκειται νὰ ρυθμίσῃ τὴν παραγωγήν, τὴν διάθεσιν καὶ τὴν ἐξαγωγὴν ἑνὸς γεωργικοῦ προϊόντος τὰ μάλα φθαρτοῦ, καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἐξαγωγὴ ὀφείλει νὰ γίνεται ἐντὸς ὡρισμένης περιόδου καὶ εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα, ἄλλως τὸ προϊὸν τοῦτο θὰ μένῃ ἀδιάθετον καὶ θὰ καταστρέφεται πρὸς ζημίαν τόσον τοῦ παραγωγοῦ ὅσον καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους πιστεύω ὅτι ἓν Σχέδιον ἐμπορίας τοῦ εἴδους τούτου θὰ ἦτο ἀπαραίτητον καὶ χρήσιμον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον τὸ Σχέδιον τοῦτο θὰ ἐτίθετο ἐπὶ ὑγιοῦς βάσεως καὶ θὰ διηυθύνετο ὑπὸ ἀνεπηρεάστων, ὑπευθύνων, ἐμπείρων καὶ ἀντικειμενικῶς σκεπτομένων καὶ ἐνεργούντων προσώπων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπετέλουν τὸ ὑπεύθυνον Συμβούλιον, καὶ ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ὀφείλῃ πάντοτε νὰ εἶναι ὑπὸ τὴν στενὴν καὶ ὑπεύθυνον ἐπίβλεψιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ καθῆκον καὶ ὑποχρέωσιν νὰ ἐπεμβαίνῃ ἀστραπιαίως καὶ ἀδιστάκτως ἐὰν καὶ ὁσάκις θὰ παρίσταται πρὸς τοῦτο ἀνάγκη, διὰ νὰ θέτῃ χωρὶς δισταγμὸν καὶ χρονοτριβὴν εἰς τάξιν τὰ κακῶς ἔχοντα. Ὁπότε, τότε καὶ μόνον τότε, ὢν βέβαιος ὅτι ὁ νόμος οὗτος θὰ ἐφαρμόζεται πρὸς τὸ συμφέρον ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, θὰ εἶμαι ὁ πλέον ἔνθερμος ὑποστηρικτὴς αὐτοῦ.

Εἰς τὴν πρώτην Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγὼ ἤμην ὁ εἰσηγητὴς τῆς προτάσεως ὅπως τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Καρόττων ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν ἐν τῷ Νομοσχε-

δίῳ ἀναφερομένων προσώπων πλέον ἑτέρων τεσσάρων πολιτῶν οὐδεμίαν ἐχόντων σχέσιν μὲ τὴν παραγωγὴν ἢ τὴν ἐμπορίαν τοῦ προϊόντος τούτου ἵνα, διὰ τῆς τοιαύτης συνθέσεως τοῦ Συμβουλίου, διασφαλίζεται ἡ ὁμαλὴ καὶ ἀνεπηρέαστος λειτουργία αὐτοῦ πρὸς τὸ κοινὸν συμφέρον πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Παρὰ ταῦτα, κατόπιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποσταλεισῶν τροποποιήσεων τοῦ Νομοσχεδίου καὶ κατόπιν τῆς σχεδὸν ὁλικῆς ἐγκρίσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀπεστάλη τὸ Νομοσχέδιον πρὸς μελέτην, ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι διὰ τῶν τροποποιήσεων τούτων ἐξασφαλίζεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἂν ὄχι πλήρως, τοὐλάχιστον μερικῶς, ἔλεγχος τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ ὁμαλὴ λειτουργία αὐτοῦ, δὲν θὰ φέρω ἔνστασιν ἀναφορικῶς μὲ τὴν σύνθεσιν τοῦ Συμβουλίου καὶ θὰ ἐπιψηφίσω τὸ σχετικὸν ἄρθρον ὡς ἀπεστάλη τροποποιημένον τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔχων πάντοτε ὡς γνώμονα τὰς ἐκπεφρασμένας ἀπόψεις μου διὰ τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ οὐχὶ διὰ ἰδιοτελῆ ἢ ταξικὰ συμφέροντα.

Τελειώνων θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Γιάγκου ἔχει κάμει ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ. Πραγματικῶς μοῦ ἐνεποίησεν ἐντύπωσιν ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον κατηγόρησε μίαν τάξιν, καὶ ὁ τρόπος αὐτός, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, δὲν ἦτο ὁ εὐπρεπὴς τρόπος ὁ ὁποῖος ἥρμοζεν εἰς τὴν Βουλὴν αὐτήν. Ἐν τούτοις δὲν θὰ παρασυρθῶ τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ συζητήσω καὶ νὰ ἀπαντήσω διότι ἐπιφυλάσσομαι πολὺ συντόμως νὰ συζητήσωμεν ἐνδελεχῶς καὶ ἐμπεριστατωμένως διὰ τὸ κάθε τί ὅσον ἀφορᾷ τὰς δραστηριότητας τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Παρ' ὅλον ὅτι πιστεύω ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν, δεδομένου ὅτι ἐξεφράσθη ὁμοφωνία ὑπ' αὐτῆς τῆς Βουλῆς διὰ τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, ἐθεώρησα σκόπιμον νὰ ἀνέλθω ἐπὶ τοῦ βήματος διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχαρίστησίν μου καὶ νὰ δώσω συγχαρητήρια εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἑβδομάδος εἶχαν, ἴσως, περισσότερον δίκαιον ἀπὸ ἐμένα, ὁ ὁποῖος ἀπαισιοδόξως δὲν ἤλπιζα ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν θὰ ἤρχόμεθα εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν μὲ ὁμόφωνον ἀπόφασιν.

Βεβαίως χαίρομαι ἰδιαίτερα, διότι ἡ ὁμοφωνία αὐτὴ ἔγινε κατορθωτή, διότι ἔγινεν ἀντιληπτὸν ἀπὸ τοὺς διαφωνοῦντας ὅτι ἦτο ἀδιανόητον εἰς ἕνα Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐχειρίζετο τὰ προϊόντα τῆς παραγωγῆς μιᾶς τάξεως ἀνθρώπων, ἦτο ποτὲ δυνατὸν νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ὅτι τὸ Συμβούλιον αὐτὸ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτω ἀπὸ τὸν πλήρη ἔλεγχον καὶ τὴν καθοδήγησιν τῆς τάξεως ἐκείνης, ἡ ὁποία τυγχάνει νὰ εἶναι ὁ παραγωγὸς τῶν προϊόντων διὰ τὰ ὁποῖα τὸ Νομοσχέδιον προνοεῖ ἐμπορίαν καὶ διάθεσιν.

Διὰ τῆς ἄρσεως αὐτῆς τῆς ἐνστάσεως ἡ Βουλὴ καταλήγει ὁμοφώνως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου. Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναλύσω περαιτέρω τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα προβλέπομεν ὅτι αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἔχῃ ἐπὶ τῆς τάξεως τῶν καροττοπαραγωγῶν, δεδομένου ὅτι ἔγινε πλήρης καὶ ἐνδελεχὴς ἀνάλυσις ὑπὸ προηγουμένων ὁμιλητῶν.

Θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ τονίσω ὅτι χαιρετίζομεν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον ἁπλῶς ὡς ἕνα ἀκόμη βῆμα εἰς τὴν ἀναφερομένην Κυβερνητικὴν πολιτικήν, ὅτι ὁλοὲν καὶ περισσότερον θὰ γίνεται ὠργανωμένος ἔλεγχος τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ ὅτι

ἡ ἀγροτικὴ οἰκονομία ὁλοὲν καὶ περισσότερον θὰ παραδίδεται εἰς τὰ χέρια τῶν παραγωγῶν, οἱ ὁποῖοι καὶ μόνοι θὰ πρέπει νὰ εἶναι κυρίαρχοι τῆς διαθέσεως καὶ τῆς πωλήσεως τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα παράγουν.

Οὐδεὶς κίνδυνος διὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ παρουσιασθῇ, διότι αἱ παραγωγικαὶ τάξεις θὰ εἶναι ταὐτοχρόνως καὶ αἱ τάξεις ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι θὰ διαχειρίζωνται τὴν ἐμπορίαν καὶ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων των. Μία θαρραλέα πολιτικὴ πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν, εἰς ὅλους τοὺς ἀναλόγους τομεῖς τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὄχι μόνον θὰ ὠφελήσῃ τὰς παραγωγικὰς τάξεις τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ θὰ ὠφελήσῃ αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐθνικὸν εἰσόδημα, θὰ δημιουργήσῃ εὐϋποληψίαν διὰ τὸ ἐμπόριον τῆς Κύπρου καὶ θὰ δημιουργήσῃ ταυτοχρόνως καὶ τὴν ποθουμένην κάλυψιν τοῦ τεραστίου χάσματος τὸ ὁποῖον ὑπάρχει σήμερα εἰς τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῆς ἀγροτικῆς τάξεως μὲ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα ἄλλων τάξεων μὴ παραγωγικῶν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἑπομένως ἐπιψηφίζων αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον ἐλπίζω ὅτι αὐτὸ ἀποτελεῖ ἁπλῶς ἀπαρχὴν ἐφαρμογῆς μιᾶς τοιαύτης πολιτικῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐπιφέρῃ τὴν ἐξαγγελθεῖσαν ἤδη πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία θὰ ἔτεινεν εἰς τὴν ἐξίσωσιν τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος πρὸς τὸ εἰσόδημα ἄλλων τάξεων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κύριος Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν νομίζω ὅτι μπορῶ νὰ προσθέσω ὁτιδήποτε ἐποικοδομητικῶς εἰς τὸ ὅ,τι ἐλέχθη. Ἐπειδὴ ὅμως ἤμην ἐγὼ κυρίως ὑπεύθυνος διὰ τὴν προταθεῖσαν ἀναβολὴν καὶ παρεξηγήθην ἀπὸ πλείστους ὅσους εἰς τὴν πρότασίν μου ἐκείνην, θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχαρίστησίν μου καὶ τὴν ἱκανοποίησίν μου διότι ἐν τέλει λόγῳ τῆς ἀναβολῆς παρέστη ἡ εὐκαιρία εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι εἶχαν διαφορετικὰς ἀπόψεις νὰ συζητήσουν τὰς ἀπόψεις των καὶ ἤρέμως νὰ καταλήξουν εἰς αὐτὸ τὸ ὁποῖον εὐτυχῶς κατέληξαν σήμερον. Αἱ μόναι παρατηρήσεις τὰς ὁποίας εἶχα νὰ κάμω εἶναι ὅσον ἀφορᾷ τὴν διαπίστωσιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη ὅτι ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι ἀκριβῶς ὁ ἴδιος μὲ ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος ἀφορᾷ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἔχω διαφορετικὰς ἀπόψεις. Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἰδία περίπτωσις, ὅπως ἐπίσης δὲν νομίζω ὅτι καὶ τὸ θέμα τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς ἢ καὶ λειτουργίας τοῦ Νόμου ἐκείνου ἔχει κλείσει.

Ἐν κατακλεῖδι θὰ ἤθελα καὶ πάλιν νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν ὅτι κατόπιν τῆς ἐπελθούσης ὁμοφωνίας θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ εὔρυθμος λειτουργία τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Καρόττων πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ καὶ πρὸς ὄφελος τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας ἐν τῷ συνόλῳ της, τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ καροττοπαραγωγοὺς ἀλλ' ἀποτελεῖται καὶ ἀπὸ ἄλλους παραγωγοὺς καὶ ἀπὸ ἄλλους ἐπαγγελματίας.

Τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ πρέπει πάντοτε νὰ ἔχῃ κατὰ νοῦν τὰ συμφέροντα ὅλων τῶν τάξεων αὐτῆς τῆς νήσου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐξακολουθῶ νὰ πιστεύω, ἐν σχέσει μὲ τὸ ὑπερκερασθὲν ἐπὶ τοῦ παρόντος θέμα, ἤτοι τὸν τρόπον στελεχώσεως τοῦ Συμβουλίου, εἰς τὴν

ἀρχὴν ὅτι θὰ πρέπει οἱ παραγωγοὶ ἔστω καὶ ἐμμέσως, ἤτοι διὰ τῶν ἐκπροσώπων τοὐλάχιστον τῶν ἀγροτικῶν των ὀργανώσεων, νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν σύνθεσιν ἑνὸς τοιούτου Συμβουλίου.

Βεβαίως γνωρίζω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ὡρισμένα τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰσηγήθησαν τὴν ἐπιπρόσθετον προσαύξησιν τῶν μελῶν τοῦ Συμβουλίου κατὰ τέσσαρα πρόσωπα μὴ προερχόμενα οὔτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν ἐμπόρων οὔτε ἐκ τῆς τάξεως τῶν παραγωγῶν. Καὶ πιστεύω ὅτι ἡ εἰσήγησίς των προέρχεται ἐκ λόγων ἀπορρεόντων ἀπὸ ἐντελῶς καλόπιστον διάθεσιν ἔναντι τῶν προσπαθειῶν τοῦ σχεδίου. Εἶναι δὲ τοῦτο, ἡ ὁμόθυμος ἀποδοχὴ τῶν ἀρχῶν τοῦ σχεδίου, τῶν ἰδίων τῶν ἀρχῶν τοῦ σχεδίου, εὐτύχημα διότι μαρτυρεῖ ἀντικειμενικὴν ἀποδοχὴν τῶν ἀρχῶν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῆς φιλοσοφίας του ἀφ' ἑνός, διὰ τῆς ἐκδηλώσεως τῆς ἀρχῆς τοῦ ὑγιοῦς κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ καὶ εὐγενῆ διάθεσιν καὶ συμβολὴν εἰς τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐπιδιωκομένην τελικὴν προσπάθειαν.

Αὐτὸ καταμαρτυρεῖ ἐξ ἄλλου ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο ἐπείσθη κατὰ τρόπον ὁριστικόν, ἴσως, ὅτι πρέπει νὰ ἐνισχυθῇ ἡ τραγικὴ τάξις τῶν παραγωγῶν ἀλλὰ καὶ νὰ περιφρουρηθῇ ἡ εὐρεῖα τάξις τῶν καταναλωτῶν, ἥτις τόσον ἀκόμη μαστίζεται ἐκ τῆς παρενθετικῆς ἐμπορικῆς διακινήσεως. Ὅμως ἀποκλίνω, ἐπανατονίζω ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς ὅτι τὴν πλειοψηφίαν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Συμβουλίου πρέπει νὰ ἔχουν ἔστω καὶ κατὰ τρόπον πάλιν, τονίζω, ἔμμεσον οἱ ἴδιοι οἱ παραγωγοὶ εἰς χεῖρας των.

Βεβαίως ἰδεωδέστερον θὰ ἦτο ἐὰν ἡ ἐκπροσώπησις αὐτὴ ἐπραγματοποιεῖτο κατὰ τρόπον ἄμεσον, τῶν ἐκπροσώπων τῶν παραγωγῶν ὑποδεικνυομένων κατόπιν ψηφοφορίας—καὶ δὴ μυστικῆς—μεταξὺ τῶν ἰδίων τῶν παραγωγῶν ὑποδιαιρουμένων εἰς σαφεῖς ὁμοιοεπαγγελματικὰς τάξεις. Ὅμως καὶ τοῦτο δὲν ἀποκλείεται ὑπὸ τοῦ ἀνὰ χεῖρας, πιστεύω, Νομοσχεδίου. Ἐπομένως εἰς τοὺς ἰδίους ἐναπόκειται νὰ ζητήσουν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον ἐκπροσώπησίν των εἰς τὸ οὕτω συσταθησόμενον Συμβούλιον.

Ἐξ ἄλλου ἐὰν ἀναζητηθοῦν ἐπιπρόσθετα πρόσωπα νὰ στελεχώσουν τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ταῦτα ἀσφαλῶς θὰ ἀναζητηθοῦν κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ὄχι τῶν παραγωγῶν.

Γεννᾶται ὅμως αὐτομάτως τὸ πρόβλημα καὶ ἐρώτημα κατὰ πόσον οἱ μὴ παραγωγοὶ θὰ ἐπιδεικνύουν τὸ ἴδιον ἐνδιαφέρον πρὸς τοὺς παραγωγοὺς διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν προώθησιν τῶν σκοπῶν, αὐτῶν τῶν ἰδίων τῶν σκοπῶν, ὑποτίθεται, διὰ τοὺς ὁποίους ἐψηφίσθη καὶ συνεστήθη τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο. Ἴσως ἐν προκειμένῳ ἡ ἐμπειρία ἡ προσκτηθεῖσα ἀπὸ τὴν διετῆ λειτουργίαν τοῦ σχεδίου πατατῶν νὰ εἶναι ἱκανοποιητικὴ ἔνδειξις, χωρὶς μὲ τοῦτο νὰ θέλω νὰ ἀπολυτοποιήσω τὰ πράγματα.

Ἐξ ἄλλου τὸ ἑπόμενον πρόβλημα ποὺ αὐτομάτως θὰ προκύψῃ εἶναι τὸ κατὰ πόσον οὗτοι, ἐννοῶ οἱ μὴ παραγωγοί, θὰ ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα καὶ τὰς ἀπαραιτήτους γνώσεις διὰ τὴν ἐμπορίαν ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν καλλιέργειαν τοῦ προϊόντος ἀφ' ἑτέρου. Ἐὰν ὅμως, παρ' ἐλπίδα, συμβαίνῃ ἑκάτερον τούτων, δηλαδὴ νὰ ἔχουν τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις τότε καὶ πάλιν εἶναι ἐνδεχόμενον εἰς μὲν τὴν πρώτην περίπτωσιν νὰ πρόσκεινται μᾶλλον πρὸς τὴν τάξιν καὶ τὰ συμφέροντα τῶν ἐμπόρων, εἰς δὲ τὴν δευτέραν πρὸς τὰ συμφέροντα τῆς τάξεως τῶν παραγωγῶν, ὁπότε ἡ ἀντικειμενικότης των αἴρεται, τιθεμένης τοιουτοτρόπως ἐν ἀμφιβόλῳ. Διὰ τοὺς λόγους ἀκριβῶς τούτους θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, πιστεύων ὅτι ἡ κατάθεσίς του συμβάλλει, ὅπως ἐλέχθη καὶ ὑπὸ πολλῶν ἄλλων συναδέλφων, εἰς τὴν μείωσιν ἂν οὐχὶ εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τῆς κοινωνικῆς ἐκμεταλλεύσεως καὶ εἰς τὴν ἐμπέδωσιν συνθηκῶν κοινωνικῆς εὐημερίας καὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Μιχαηλίδην νὰ δευτερολογήσῃ.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, μίαν διευκρίνηση ἀπὸ τὴν θέση μου θὰ κάμω.

Σχετικὰ μὲ τὴν ὁμιλίαν μου ἐγὼ εἶχα πεῖ ὅτι τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε εἶναι περίπου τὸ ἴδιο μὲ τὸ Νομοσχέδιο γιὰ τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν. Δὲν εἶπα «ἀκριβῶς εἶναι τὸ ἴδιον», εἶπα «περίπου τὸ ἴδιον», γιατὶ ἔχω ὑπ' ὄψη μου ὡρισμένες διαφορὲς ποὺ ὑπάρχουν ἀπὸ τὸ ἕνα Νομοσχέδιο εἰς τὸ ἄλλο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δέχομαι πλήρως τὴν ἐξήγησιν, ἡ ὁποία ἐδόθη ἀπὸ τὸν ἔντιμον συνάδελφον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διεπιστώθη ὅτι ὑπάρχει μερικὴ διαφορὰ μεταξὺ καρότων καὶ πατάτας ! !

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

Παρακαλοῦνται ὡσαύτως οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ἐκεῖ ὅπου ἡ συμπληρωματικὴ ἔκθεσις ἀναφέρει τροποποιήσεις ὅπως ἀναγινώσκουν τὸ προτεινόμενον τροποποιητικὸν κείμενον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἵδρυσις τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συγκρότησις τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Θητεία. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Παραίτησις. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἱκανότης πρὸς ἐπαναδιορισμόν. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κένωσις θέσεως. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Χηρεύουσαι θέσεις. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσωρινὴ ἀπουσία τοῦ Προέδρου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσωρινὴ ἀπουσία μέλους. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία προσδοχῆς νέων μελῶν. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία συστάσεως Ἐπιτροπῶν. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συνεδρία. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πρακτικά. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κανονισμοί. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διαδικασία συνεδριῶν. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Σφραγίς. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀπόδειξις ἐγγράφων. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Συμβάσεις. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Γνωστοποίησις συμφερόντων μελῶν μετεχόντων εἰς συμβάσεις Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Αἱ πράξεις τοῦ Συμβουλίου εἶναι ἔγκυροι καὶ ἐάν ἔτι ὁ διορισμὸς μέλους τινὸς ἐνέχῃ ἐλάττωμά τι. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διορισμὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑπηρέται κ.λ.π. τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἰς τὸ 26ον ἄρθρον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ ἄρθρον 26, παράγραφος (α).

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Γενικαὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Συμβουλίου.

26. Τὸ Συμβούλιον ἔχει καθῆκον—

(α) ὅπως διὰ τῶν ἀναγκαίων ρυθμιστικῶν μέτρων καὶ μέτρων ἐλέγχου ἐξασφαλίζῃ πρὸς ὄφελος τῶν παραγωγῶν καρόττων τὰς πλέον ἐπωφελεῖς καὶ οἰκονομικὰς διευθετήσεις διὰ τὴν διαβάθμισιν, συσκευασίαν, μεταφοράν, ἐμπορίαν, ἐξαγωγήν, φόρτωσιν καὶ πώλησιν καρόττων καὶ γενικῶς ὅπως προβαίνῃ εἰς πᾶσαν ἐνέργειαν καὶ λαμβάνῃ ἅπαντα τὰ κατ' αὐτὸ ἀναγκαῖα ἢ σκόπιμα μέτρα διὰ τὴν προαγωγὴν σταθερᾶς καὶ μεθοδικῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ὡς καὶ διὰ τὴν προαγωγὴν τῶν διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς συμφερόντων τῶν παραγωγῶν καρόττων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ τροποποιητικὸν κείμενον τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἄρθρου 26 ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ τροποποιητικὸν κείμενον ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδικαὶ ἐξουσίαι Συμβουλίου. Ἄρθρον 27ον.

Ὑπάρχουν τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ ἐδάφιον (ζ), (η) καὶ (ιγ).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθοῦν αἱ τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις ἑκάστης παραγράφου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(ζ) ὅπως τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ καὶ συμφώνως πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἑκάστοτε λαμβανομένην ἀπόφασιν, ἐπιβάλῃ ὑποχρεωτικὴν ἐγγραφὴν παρὰ τῷ Συμβουλίῳ ἁπάντων τῶν παραγωγῶν ἤ τινος κατηγορίας αὐτῶν ὡς καὶ ἁπάντων τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐμπορίαν καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ προσώπων ἤ τινος κατηγορίας αὐτῶν· τὸ δὲ Συμβούλιον δύναται νὰ χορηγῇ ἀδείας εἰς τοὺς ὡς ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐγγεγραμμένους παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς περὶ τὰ καρόττα δραστηριότητας αὐτῶν, ὑπὸ ὅρους ἑκάστοτε καθοριζομένους ὑπ' αὐτοῦ τούτου τοῦ Συμβουλίου τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ·

(η) ὅπως ἑκάστοτε καθορίζῃ ὅτι οἱαδήποτε κατηγορία παραγωγῶν ἢ ἑτέρων προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐμπορίαν καρόττων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ἢ ὅτι οἱοσδήποτε χαρακτηρισμὸς καρόττων ἢ μέθοδος πωλήσεως ἢ ἄλλως πως διαθέσεως καρόττων, ἐξαιροῦνται τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἐν τῇ αὐτῇ ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου καθοριζομένων διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως αἱ παράγραφοι (ζ) καὶ (η) τοῦ ἄρθρου 27 ἐγκριθοῦν ὡς αἱ τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως αἱ παράγραφοι (ζ) καὶ (η) ἐγκρίνονται ὡς ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ ἐδαφίου (ιγ).

(ιγ) Ὅπως τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ κτᾶται καὶ πωλῇ ἢ ἐκμισθοῖ εἰς παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν παραγωγήν, διαβάθμισιν, συσκευασίαν, ἀποθήκευσιν, προετοιμασίαν πρὸς ἐξαγωγὴν καὶ πώλησιν ἢ ἄλλως πως διάθεσιν, μεταφοράν, ἐξαγωγὴν καὶ πώλησιν ἢ ἄλλως πως διάθεσιν δύναται δὲ νὰ παρέχῃ (ἐπὶ πληρωμῇ ἢ ἄλλως πως) εἰς παραγωγοὺς ἢ ἕτερα πρόσωπα ὑπηρεσίας παρεχομένας ἐπὶ τῷ τέλει προαγωγῆς τῆς πλέον ἀποτελεσματικῆς ἐκπληρώσεως τῶν ἐν τοῖς ἀνωτέρω ἐνεργειῶν καὶ δραστηριοτήτων· ἐν πάσῃ περιπτώσει δέον ὅπως ἡ τοιαύτη πώλησις ἢ ἐκμίσθωσις πραγμάτων, ἢ παροχὴ ὑπηρεσιῶν διενεργῆται ἀποκλειστικῶς ἢ κατὰ κύριον λόγον ὑπὸ τοιαύτας περιστάσεις ὥστε νὰ εἶναι πιθανὴ ἡ χρησιμοποίησις αὐτῶν εἴτε ἐξ ὁλοκλήρου εἴτε κατὰ κύριον λόγον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ὑπὸ παραγωγῶν παραγωγὴν καρόττων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ παράγραφος (ιγ) τοῦ 27ου ἄρθρου ἐγκριθῇ ὡς ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ;

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις διὰ τὴν παράγραφον (ιγ) ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τὸ Συμβούλιον δύναται νὰ ἐκδώσῃ ἐντολάς, Κανονισμοὺς καὶ διατάγματα διὰ τὴν ρύθμισιν καὶ ἔλεγχον τῆς ἐμπορίας καὶ ἐξαγωγῆς καρόττων. Ἄρθρον 28ον.

Ὑπάρχουν τροποποιήσεις, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ νὰ ἀναγνωσθῇ ὁλόκληρον τὸ 28ον ἄρθρον, τὸ ὁποῖον διετυπώθη ἐκ νέου ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«28.—(1) Τὸ Συμβούλιον δύναται—

(α) Διὰ τὴν ρύθμισιν καὶ ἔλεγχον ἐμπορίας καὶ ἐξαγωγῆς καρόττων καὶ διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιοτήτων αὐτοῦ νὰ ἐκδίδῃ κανονισμούς.

(β) Διὰ διατάγματος γνωστοποιουμένου κατὰ τρόπον καθοριζόμενον κατὰ τὸ δοκοῦν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου, νὰ καθορίζῃ—

(i) Τὰ πρόσωπα ἐφ' ὧν θὰ ἐφαρμόζωνται οἱ τοιοῦτοι κανονισμοί.

(ii) Τὴν χρονικὴν καὶ τοπικὴν ἰσχὺν τῶν διατάξεων τῶν τοιούτων κανονισμῶν, τὴν τροποποίησιν, μεταβολήν, ἀναστολὴν ἢ ἀκύρωσιν ἁπάντων ἢ οἱουδήποτε ἐκ τῶν ἐκδοθέντων κανονισμῶν ἢ διαταγμάτων.

(2) Οὐδεὶς τῶν συμφώνως τῷ ἀμέσως προηγουμένῳ ἐδαφίῳ γενομένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου κανονισμῶν καὶ διαταγμάτων ἐκδίδεται ἢ τίθεται ἐν ἰσχύϊ ἐκτὸς ἐὰν—

(α) δοθῇ εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ προηγουμένη ἔγγραφος εἰδοποίησις περὶ τῆς προθέσεως ἐκδόσεως τοιούτου κανονι-

σμοῦ ἢ διατάγματος μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος, καὶ

(6) ὁ Ὑπουργὸς ἐγκρίνῃ ἐγγράφως τὴν ἔκδοσιν τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος :

Νοεῖται ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ὑποχρεοῦται νὰ πληροφορῇ ἐγγράφως τὸ Συμβούλιον περὶ τῆς ἐγκρίσεως ἢ ἀπορρίψεως τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἀφ' ἧς ἐδόθη εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ ἔγγραφος εἰδοποίησις περὶ τῆς προθέσεως ἐκδόσεως κανονισμοῦ ἢ διατάγματος μετὰ τοῦ κειμένου τοῦ προτεινομένου κανονισμοῦ ἢ διατάγματος.

(3) Ἅπαντες οἱ δυνάμει τῶν ἄνω διατάξεων γενόμενοι κανονισμοὶ καὶ διατάγματα κέκτηνται τὴν αὐτὴν ἰσχὺν ὡς ἐὰν διελαμβάνοντο ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ.

(4) Τὸ Συμβούλιον δύναται ἐκάστοτε νὰ ἐκδίδῃ τοιαύτας ἐντολὰς ἀφορώσας εἰς τὴν ρύθμισιν καὶ ἔλεγχον τῆς ἐμπορίας καὶ ἐξαγωγῆς καρόττων ὡς ἤθελε κρίνει ἀναγκαίας ἢ σκοπίμους διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἐκπλήρωσιν τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος Νόμου ἁρμοδιοτήτων αὐτοῦ».

Τὸ ἑπόμενον μέρος, κ. Πρόεδρε διαγράφεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ὡς ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ὁμοῦ μετὰ τῶν τροποποιήσεων, ἅτινας εἰσηγήθησαν αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία πρὸς λῆψιν πληροφοριῶν. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰσόδου καὶ ἐπιθεωρήσεως. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία κτήσεως κινητῆς ἢ ἀκινήτου ἰδιοκτησίας καὶ συμβατικὴ ἱκανότης. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπενδύσεις. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πλεόνασμα. Ἄρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία πρὸς σύναψιν δανείων. Ἄρθρον 34ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡ Κυβέρνησις δύναται νὰ ἐγγυηθῇ τὰ δάνεια. Ἄρθρον 35ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία παροχῆς δανείων εἰς ἕτερα Συμβούλια Ἐμπορίας Προϊόντων. Ἄρθρον 36ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Χορηγήσεις εἰς παραγωγούς. Ἄρθρον 37ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Λῆψις καὶ διανομὴ τοῦ προϊόντος τῆς πωλήσεως. Ἄρθρον 38ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κεφάλαια τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 39ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δαπάναι. Ἄρθρον 40όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Καθήκοντα Συμβουλίου, Λογαριασμοὶ καὶ ἔλεγχος. Ἄρθρον 41ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Καθῆκον παροχῆς πληροφοριῶν. Ἄρθρον 42ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπισφαλεῖς ὀφειλαί. Ἄρθρον 43ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἰσφοραί. Ἄρθρον 44ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τέλη. Ἄρθρον 45ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διεκδίκησις εἰσφορῶν. Ἄρθρον 46ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περιορισμοὶ ἐπὶ παραγωγῶν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐμπορίαν καρόττων δι' ἐξαγωγήν. Ἄρθρον 47ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμοί ἐπὶ καρόττων δυναμένων νὰ ἐξαχθῶσι καὶ ἐπὶ προσώπων δυναμένων νὰ ἐξάγωσι καρόττα.. Ἄρθρον 48ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κτῆσις δικαιώματος κυριότητος ἐπὶ καρόττων γενομένων ἀποδεκτῶν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 49ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὅροι ἀποδοχῆς καρόττων προσφερομένων τῷ Συμβουλίῳ. Ἄρθρον 50ὸν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΕ :

Διακριτικὴ ἐξουσία Συμβουλίου ὅπως ἀποδεχθῇ καρόττα κατ' ἐξαίρεσιν τῶν ὅρων ἀποδοχῆς. Ἄρθρον 51ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ψευδεῖς παραστάσεις. Ἄρθρον 52ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄρθρον 52ον.

Γενικὰ ἀδικήματα. Ἄρθρον 53ον.

Ἀδικήματα περὶ τὴν γνωστοποίησιν ὡρισμένων πληροφοριῶν. Ἄρθρον 54ον.

Ποιναί. Ἄρθρον 55ον.

Ἀδικήματα νομικῶν προσώπων. Ἄρθρον 56ον.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις διὰ τὰ ἄρθρα 52–56 ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 52–56 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπουργικαὶ ὁδηγίαι. Ἄρθρον 57ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

57ον.

Διαιτησία. 58ον.

Διάλυσις καὶ ἐκκαθάρισις τοῦ Συμβουλίου. 59ον.

"Εναρξις ισχύος τοῦ παρόντος Νόμου. 60όν.

Ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἀντιρρήσεις τὰ ἄρθρα 57, 58, 59 καὶ 60 ἐγκρίνονται.

"Ελῃξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμος τοῦ 1966.

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

"Εληξεν ἡ συζήτησις τοῦ θέματος τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Συμβάσεως ('Αρ. 106) τοῦ 1957, Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσίν της εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑΣ ΑΝΑΠΑΥΣΕΩΣ (ΕΙΣ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟΝ ΚΑΙ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ) ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ('Αρ. 106) ΤΟΥ 1957, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Αἰμίλιος Φράγκος
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1966.

Ἡ περὶ τῆς Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Σύμβασις ('Αρ. 106) τοῦ 1957, ἥτις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διασκέψεως τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν αὐτῆς Σύνοδον ἐν Γενεύῃ τὴν 5ην Ἰουνίου 1957, προνοεῖ πρωτίστως περὶ συνεχοῦς περιόδου ἀναπαύσεως 24 τοὐλάχιστον ὡρῶν εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα ἑκάστης περιόδου ἑξ ἑπτὰ ἡμερῶν, ὅλων τῶν εἰς τὴν παροῦσαν Σύμβασιν ὑποκειμένων προσώπων. Ἐπίσης προνοεῖ ὅπως, εἰ δυνατόν, ἡ περίοδος τῆς ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως, παραχωρῆται ταυτοχρόνως εἰς ἅπαντα τὰ ἐνδιαφερόμενα πρόσωπα ἑκάστου οἴκου καὶ ὅπως αὕτη συμπίπτῃ μετὰ τῆς ἡμέρας τῆς ἑβδομάδος τῆς καθιερωθείσης ὡς ἡμέρας ἀναπαύσεως ὑπὸ τῶν παραδόσεων ἢ τῶν ἐθίμων τῆς χώρας ἢ τῆς ἐπαρχίας.

Περαιτέρω προνοεῖ ὅτι ἡ φύσις τῆς ἐργασίας, αἱ ὑπηρεσίαι τοῦ οἴκου, τὸ μέγεθος τοῦ ἐξυπηρετουμένου κοινοῦ ἢ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπασχολουμένων προσώ-

πων καθιστοῦν ἀναγκαίας ὡρισμένας ἐξαιρέσεις καὶ ἐπιφυλάξεις. Ἐν τέλει ἡ Σύμβασις προνοεῖ ὅπως μὴ ὑπάρξῃ οἱαδήποτε μείωσις τοῦ εἰσοδήματος ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἐφαρμογῆς τῆς ἑβδομαδιαίας αὐτῆς ἀναπαύσεως.

Τὸ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Ἐμπόριον καὶ Γραφεῖα) Διάταγμα 1961, ὁ περὶ Βοηθῶν Καταστημάτων Νόμος, Κεφ. 185, καὶ οἱ περὶ Ξενοδοχείων (Ὅροι Ὑπηρεσίας) Κανονισμοὶ τοῦ 1965 θέτουν ἐν ἰσχύϊ τὰς διατάξεις τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως. Ἐξ ἄλλου, ἡ ἐν Κύπρῳ γενικὴ τακτικὴ συνάδει πρὸς τὰς διατάξεις τῆς ὡς ἄνω Συμβάσεως. Ὑπάρχουν ὡρισμέναι ἐξαιρέσεις, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς περιπτώσεις προσώπων ἀπασχολουμένων εἰς τὰ θέατρα καὶ ἄλλα κέντρα ἀναψυχῆς, λόγῳ ὅμως τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας τῶν ὡς ἄνω προσώπων καὶ τοῦ μικροῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐπηρεαζομένων ἐργοδοτουμένων, αἱ ἐξαιρέσεις αὐταὶ δὲν δημιουργοῦν σοβαρὰ προβλήματα. Δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3 τῆς ὑπὸ κύρωσιν Συμβάσεως αἱ ἐν αὐτῇ διατάξεις δύνανται νὰ ἐφαρμόζωνται ἢ μὴ εἰς τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχει τὴν γνώμην ὅτι τὸ διὰ τῆς ὑπὸ κύρωσιν Συμβάσεως κατοχυρούμενον δικαίωμα ἑβδομαδιαίας ἀναπαύσεως ἀποτελεῖ στοιχειῶδες ἀνθρώπινον δικαίωμα ὅπερ δέον νὰ ἀπολαμβάνωσιν ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι καί, ὡς ἐκ τούτου, εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν κυρωτικοῦ νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Δεδομένου ὅτι ὁ Διεθνὴς Ὀργανισμὸς Ἐργασίας κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν αὐτοῦ Σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Γενεύῃ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1957, υἱοθέτησε τὴν ἐκτιθεμένην ἐν τῷ συνημμένῳ τῷ παρόντι Νόμῳ Παραρτήματι περὶ τῆς Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) (Ἀρ. 106) Σύμβασιν τοῦ 1957.

Καὶ δεδομένου ὅτι κρίνεται εὐκταῖον ὅπως ἡ εἰρημένη Σύμβασις καὶ ἅπασαι αἱ διατάξεις αὐτῆς τύχωσι νομοθετικῆς κυρώσεως.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Συμβάσεως (Ἀρ. 106) τοῦ 1957, Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ πέμπτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1966 ὁ ὁποῖος κυροῖ τὴν Σύμβασιν ὑπ' ἀρ. 114.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΑΛΙΕΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ (Ἀρ. 114) ΤΟΥ 1959, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης
Αἰμίλιος Φράγκος.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 21ην Νοεμβρίου 1966.

Ἡ περὶ Ἁλιέων Σύμβασις (Ἀρ. 114) ἥτις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διασκέψεως τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ Ἐργασίας κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν Τρίτην αὐτῆς Σύνοδον ἐν Γενεύῃ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1959, ἀποβλέπει εἰς τὴν προστασίαν τῶν σχετικῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργοδοτῶν καὶ ἁλιέων διὰ τῆς ἀπαιτήσεως ὅπως οὗτοι δηλοῦσι σαφῶς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτῶν διὰ συμφωνίας ἡ ὁποία θὰ ὑπογράφεται ὑπὸ τῶν ἰδίων. Ἡ Σύμβασις ἐφαρμόζεται δι' οἱονδήποτε ἐργοδοτούμενον πρόσωπον ἢ ἀπασχολούμενον ὑφ' οἱανδήποτε ἰδιότητα ἐπὶ ἐγγεγραμμένου πλοίου ἢ λέμβου τὰ ὁποῖα ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ναυτικὴν ἁλιείαν εἰς ἁλμυρὰ ὕδατα.

Εἰς τὴν Κύπρον ἡ ἁλιευτικὴ βιομηχανία εἶναι κατ' ἐξοχὴν οἰκογενειακὴ ἐπιχείρησις. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία περὶ Ἐμπορικῆς Ναυτιλίας (Νόμος 45/1963) καλύπτει τὰς προνοίας τῆς ὑπὸ κύρωσιν Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὴν ὑπὸ κύρωσιν Σύμβασιν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν κυρωτικοῦ νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Δεδομένου ὅτι ὁ Διεθνὴς 'Οργανισμὸς 'Εργασίας κατὰ τὴν Τεσσαρακοστὴν Τρίτην αὐτοῦ Σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Γενεύῃ τὸν 'Ιούνιον τοῦ 1959 υἱοθέτησε τὴν ἐκτιθεμένην ἐν τῷ συνημμένῳ τῷ παρόντι Νόμῳ Παραρτήματι περὶ 'Αλιέων Σύμβασιν ('Αρ. 114) τοῦ 1959.

Καὶ δεδομένου ὅτι κρίνεται εὐκταῖον ὅπως ἡ εἰρημένη Σύμβασις καὶ ἅπασαι αἱ διατάξεις αὐτῆς τύχωσι νομοθετικῆς κυρώσεως.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερμηνεία. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ; 'Εγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. "Αρθρον 3ον καὶ Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ τὸ Παράρτημα ἐγκρίνονται.

"Εληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ 'Αλιέων Συμβάσεως (ἀρ. 114) τοῦ 1959, Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον καὶ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ ὁ περὶ 'Εθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) ('Αρ. 4) Νόμος τοῦ 1966· δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν διότι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἡ "Εκθεσις τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς νὰ ἀναφέρῃ εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι των.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὰ δύο Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἔχετε ἀναφέρει ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον συζητήσεως εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Εσωτερικῶν, ἥτις

συνεδρίασε μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν τὴν 5ην, 7ην καὶ 14ην Νοεμβρίου. Περαιτέρω ἐξέτασις τῶν Νομοσχεδίων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διότι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀναμένουν τὰς ἀπόψεις τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, καὶ μοῦ ἀνετέθη ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν νὰ συγκαλέσω νέαν συνεδρίασιν εὐθὺς ὡς ἔχω τὰς ἀπόψεις αὐτὰς τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν. Μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔχω εἰδοποιηθῆ ὅτι αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαὶ εἶναι ἕτοιμαι νὰ προσέλθουν εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐκυκλοφόρησαν αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ θὰ θέσω τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων τούτων ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων :

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1966.

(3) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 16ην Νοεμβρίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1966 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1966 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα παραπέμπονται ὡσαύτως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀναφερόμενος εἰς τὴν συζήτησιν, ἥτις ἠγέρθη ἐν τῇ Βουλῇ τῶν Ἀντιπροσώπων τὴν 9ην Ἰουνίου 1966, καθ' ἣν ἐζήτησα ὅπως συσταθῇ ad hoc Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον ἔχονται ἀληθείας πληροφορίαι ὅτι ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου μας καὶ οἱ παραγωγοὶ πατατῶν ἔχουν ζημιωθῆ περὶ τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον λιρῶν, λόγῳ ἐσφαλμένης πολιτικῆς τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν, καὶ κατὰ τὴν ὁποίαν ἀπεφάνθητε ὅτι διὰ νὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς Διερευνητικὴ Ἐπιτροπὴ πρέπει :

(1) Δι' ἐγγράφου ὑπομνήματος νὰ ἐνημερώσω τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

(2) Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ παραπέμψῃ τὸ ὑπόμνημα εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ζητήσῃ ὅπως ὑποβάλουν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Καὶ (3) ὅπως ἀφοῦ συζητηθῇ τὸ θέμα νὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ἐὰν πρέπει νὰ διορισθῇ Διερευνητικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ ὄχι.

Καταθέτω τὸ ἔγγραφον τὸ ζητηθὲν πρὸς κατατόπισίν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 9ης Ἰουνίου τοῦ 1966 ἐζήτησεν ὅπως διορισθῇ Εἰδικὴ Διερευνητικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νὰ ἐπιληφθῇ

τοῦ θέματος «τῆς λανθασμένης πολιτικῆς» τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Πατατῶν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας, ὡς ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ἰσχυρίζεται, ἦτο νὰ ὑποστοῦν ζημίαν τόσον οἱ παραγωγοὶ ὅσον καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου πέραν τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου λιρῶν.

Τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν λόγῳ συνεδρίας ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

«ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

.....

Ὁ θεσμὸς τοῦ διορισμοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς Εἰδικῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ὅρους ἐντολῆς τὴν ἐξέτασιν συγκεκριμένου θέματος, ὡς π.χ. ἰσχυρισμῶν κακῆς διαχειρίσεως ἐξουσιῶν ἀνατεθεισῶν εἰς ὀργανισμοὺς ἱδρυθέντας δυνάμει Νόμου ψηφισθέντος ὑπὸ τῆς Βουλῆς, διέπεται ὑπὸ ὡρισμένων βασικῶν ἀρχῶν. Ἐν πρώτοις εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἐπιπροσθέτως οἱουδήποτε ἰσχυρισμοῦ ἢ καταγγελίας ἐναντίον οἱουδήποτε τοιούτου ὀργανισμοῦ ἢ ἀρχῆς κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν συγκεκριμένα στοιχεῖα. Τοῦτο δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ εἴτε διὰ τῆς καταθέσεως ἐγγράφων πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν εἴτε διὰ τῆς ὑποβολῆς σειρᾶς ἐρωτήσεων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον ἔχει τὸν ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ ἢ ἀρχῆς ἐναντίον τοῦ ὁποίου διατυποῦνται αἱ κατηγορίαι ἢ δι' ἐγγραφῆς τοῦ θέματος καὶ συζητήσεως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὅτε εἶναι δυνατὸν ἡ Βουλὴ ἐκ τῆς συζητήσεως νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ προβῇ εἰς τὸν διορισμὸν Εἰδικῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν εἶναι ἀρκετόν, ἐπειδὴ διετυπώθη ἰσχυρισμὸς ὑπὸ ἑνὸς καὶ μόνον Βουλευτοῦ ὅτι ὁ ἴδιος ἔχει πληροφορίας ἢ κατέχει στοιχεῖα, ἐκ τῶν ὁποίων ἐμφαίνεται ἡ κακὴ διαχείρισις, νὰ χωρήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὸν διορισμὸν Εἰδικῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἰσχυρίζεται ὅτι κατέχει ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς πρέπει νὰ τεθοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἡ Βουλὴ ἀφοῦ ἔχει ὑπ' ὄψιν της τὰ γεγονότα νὰ προβῇ εἰς τὸ σοβαρὸν διάβημα τοῦ διορισμοῦ Εἰδικῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦτο ἐὰν ὁ ἔντιμος Βυλευτὴς κ. Μιχαλάκης Σαββίδης προτίθεται νὰ ζητήσῃ τὴν σύστασιν Εἰδικῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἀνάγκη, πρῶτον, ὅπως ἐνημερώσῃ δι' ἐγγράφου ὑπομνήματος τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος θὰ παραπέμψῃ τὸ ὑπόμνημα εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς καὶ θὰ ζητήσῃ ἀπὸ αὐτὰς νὰ ὑποβάλουν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν. Ἐκ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ ἐκ τῆς διεξαχθησομένης συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ θὰ ἐξαχθῇ τὸ συμπέρασμα ἐὰν πρέπει νὰ διορισθῇ Εἰδικὴ Διερευνητικὴ Ἐπιτροπὴ ἢ μή.»

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἀπέστειλε πρὸς ἐμὲ τὴν 23ην Νοεμβρίου 1966 ἐπιστολὴν δι' ἧς καταθέτει τὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζει τοὺς ἰσχυρισμούς του. Ἑπομένως συνεμορφώθη πλήρως μὲ τὴν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καθορισθεῖσαν διαδικασίαν.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, συμφώνως τῆς ἄνω ἀναφερθείσης διαδικασίας, ὑποχρεοῦται νὰ παραπέμψῃ τὰ κατατεθέντα στοιχεῖα πρὸς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς. Δι' ὃ καὶ παραπέμπω τὰ κατατεθέντα στοιχεῖα εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας μὲ ὅρον ἐντολῆς ὅπως ἐξετάσουν τὰ κατατεθέντα στοιχεῖα καὶ διατυπώσουν εἰσήγησιν πρὸς τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐκ πρώτης ὄψεως προκύπτῃ ἀνάγκη διορισμοῦ Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὁ ὅρος «ἐκ πρώτης ὄψεως» δὲν σημαίνει ὅτι εἶναι ἀνάγκη αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ πεισθοῦν περὶ τῆς ὀρθότητος τῶν στοιχείων, ἀλλ' ὅτι ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτουν σοβαρὰ θέματα τὰ ὁποῖα δέον νὰ διερευνηθοῦν περαιτέρω.

Τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ συζητήσῃ ἡ Βουλὴ ἡ ὁποία ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει θὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν θὰ παραπέμψῃ τὸ θέμα εἰς Διερευνητικὴν Ἐπιτροπήν. Τὴν σύνθεσιν τῆς Διερευνητικῆς Ἐπιτροπῆς ὡς καὶ ὅλων τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς ὁρίζει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 3.30 ἀπογευματινήν. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μέτρα κατὰ τῆς Βουλγαρικῆς Πρεσβείας ἀναφορικῶς πρὸς κυκλοφορίαν ἀνακοινωθέντος σχέσιν ἔχοντος μὲ τὴν ὑπόθεσιν κατασκοπείας εἰς βάρος τῆς Ἑλλάδος, κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορίας Κυπριακῶν Καρόττων Νόμου, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Χ. Μιχαηλίδης—Ν. Κόσιης—Μ. Σαββίδης—Β. Λυσσαρίδης—Λ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περὶ Ἑβδομαδιαίας Ἀναπαύσεως (εἰς τὸ Ἐμπόριον καὶ τὰ Γραφεῖα) Συμβάσεως (Ἀρ. 106) τοῦ 1957, Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περὶ Ἁλιέων Συμβάσεως (Ἀρ. 114) τοῦ 1959, Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

6. Κατάθεσις ἐγγράφου ὑπομνήματος ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Μ. Σαββίδη ἀφορῶντος τὸ Συμβούλιον Ἐμπορίας Πατατῶν.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 1ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966

("Ωρα ἐνάρξεως 3.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 11)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας δι' ἀπαντήσεώς του ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Ἀπριλίου 1965 ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶχεν εἰσέτι διορισθῆ ἐμπειρογνώμων διὰ τὴν ὑδατικὴν μελέτην τοῦ ποταμοῦ Κούρη καθότι ἡ Κυβέρνησις διεπραγματεύετο μετὰ τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ προσέθεσεν ὅτι ἐὰν ἤθελε διορισθῆ ἐμπειρογνώμων ἐντὸς τοῦ 1965 τότε, ὡς ἐπιστεύετο, ἡ πρακτικὴ μελέτη τῆς ὑδατικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Κούρη θὰ ἠδύνατο νὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς τοῦ 1966».

Παρακαλεῖται ὁ Ὑπουργὸς Γεωργίας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ διορισθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ἐμπειρογνώμων καὶ ἐὰν ναί, ἐὰν ἔχῃ συμπληρωθῇ ἡ τοιαύτη μελέτη καὶ πότε ὑπολογίζεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων ὡς καὶ ἡ ὑπολογιζομένη διάρκεια αὐτῆς.

Ἐὰν πάλιν δὲν ἔχῃ διορισθῇ ἐμπειρογνώμων παρακαλεῖται ὁ Ὑπουργὸς νὰ καταστήσῃ εἰς τὴν Βουλὴν γνωστοὺς τοὺς λόγους τῆς τοιαύτης παραλείψεως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Εἰς ἀπάντησιν ἐσωκλείω ἀντίγραφον ἀνακοινωθέντος τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ δημοσιευθέντος τὴν 18ην 'Ιουνίου 1966, τὸ ὁποῖον παρέχει πλήρεις λεπτομερείας ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν λόγῳ μελέτην.

'Ελπίζεται ὅτι ἡ σχετικὴ Συμφωνία μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν θὰ ὑπογραφῇ συντόμως καὶ ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔναρξις τῆς μελέτης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1967».

Τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ἔχει ὡς ἀκολούθως :

ΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΤΑΜΕΙΟΥ ΤΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΔΙΑ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟΝ

Τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὴν ἀνακοίνωσίν του τῆς 28ης Μαρτίου 1966, τὴν ἀφορῶσαν τὸ Νέον Σχέδιον Εἰδικοῦ Ταμείου διὰ τὴν 'Επισκόπησιν, 'Επίδειξιν καὶ Προγραμματισμὸν Χρήσεως τῶν 'Υδατίνων Πόρων καὶ νὰ καταστήσῃ γνωστὸν ὅτι τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ Προγράμματος 'Αναπτύξεως τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν ἔχει τώρα ἐγκρίνει τὸ Σχέδιον τοῦτο τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου.

Σκοπὸς τοῦ Σχεδίου, τοῦ ὁποίου ἡ διάρκεια εἶναι δύο καὶ ἥμισυ ἔτη, εἶναι νὰ βοηθηθῇ ἡ Κυβέρνησις τῆς Κύπρου εἰς τὴν ἐπισκόπησιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου, εἰς τὸν προγραμματισμὸν ἀναπτύξεως εἰδικῆς ὑδροδιανομῆς καὶ εἰς τὴν διαμόρφωσιν ἑνὸς ἐθνικοῦ σχεδίου διὰ τὸν ἔλεγχον, ἀνάπτυξιν καὶ χρῆσιν τῶν ὑδατίνων πόρων.

Δυνάμει τοῦ Σχεδίου θὰ ἀναληφθῇ ἀναγνωριστικὴ ἐπισκόπησις ὑδροδιανομῆς τῆς νήσου. Σκοπὸς θὰ εἶναι ἡ καταγραφὴ τῶν ὑφισταμένων πόρων τόσον τῶν ὑπογείων ὅσον καὶ τῶν τῆς ἐπιφανείας. Τὰ δεδομένα αὐτὰ θὰ παραβληθοῦν μὲ πληροφορίας ἐπὶ τῆς παρούσης χρήσεως ὕδατος οὕτως ὥστε νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ἐναπομένουσα ποσότης ὕδατος διὰ κάθε περιοχὴν καὶ διὰ τὴν νῆσον ὡς σύνολον. Μελλοντικαὶ ἀνάγκαι ὕδατος δι' οἰκιακήν, βιομηχανικὴν καὶ γεωργικὴν χρῆσιν θὰ ὑπολογισθοῦν. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Γεωργίας, ὁ ὑπολογισμὸς αὐτὸς θὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν πιθανὰς μεταβολὰς εἰς τὸ σύστημα τῆς παραγωγῆς ὑπὲρ ὑψηλῆς ἀξίας γεννημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ κάμουν τὴν καλυτέραν χρῆσιν γῆς καὶ ὑδατίνων πόρων. Θὰ γίνουν ἐπίσης μελέται ἐπὶ μεθόδων αὐξήσεως τοῦ ρυθμοῦ ἐμπλουτισμοῦ τῶν ὑπογείων ὑδροφόρων στρωμάτων.

Διὰ κάθε μεγάλην ὑδροδιανομήν, πιθανὰ σχέδια ἀναπτύξεως, ὡς ὑδατοφράκται καὶ ἄλλα ἔργα συγκρατήσεως τοῦ ὕδατος θὰ ἐπισημανθοῦν καὶ θὰ γίνουν ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ὑπολογισμοὶ τῶν ἀπαιτουμένων ἐπενδύσεων καὶ τῶν ὠφελημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν ἐκ τῶν διαφόρων ἔργων.

Λεπτομερὴς προκαταρκτικὴ ἐπισκόπησις θὰ ἀναληφθῇ εἰς ὑδροδιανομὴν εἰς τὴν περιοχὴν Πάφου εἰς τὴν Νοτίαν ἀκτήν, ἀνατολικῶς τῆς Λεμεσοῦ. Αἱ ἐξετασθησόμεναι πλευραὶ θὰ περιλάβουν ὑδρολογίαν, ὑδρογεωλογίαν, ἔδαφος καὶ σπαρτά, ὡς ἐπίσης ὑπάρχοντα μηχανικὰ ἔργα, γεωργικὰς μεθόδους καὶ συστήματα κατοχῆς γῆς. 'Επὶ τῇ βάσει τῶν μελετῶν τούτων θὰ ἑτοιμασθῇ σταδιακὸν πρόγραμμα ἀναπτύξεως ὑδατίνων πόρων διὰ τὴν ὑδροδιανομήν, περιλαμβάνον προκαταρκτικὰ σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν φραγμάτων καὶ συστημάτων ὑδρεύσεως. Θὰ γίνουν ἀγρονομικαὶ δοκιμαὶ καὶ θὰ ἐγκαθιδρυθῇ δοκιμαστικὸν σχέδιον ἐπιδείξεως ἀρδευομένης γεωργίας, βάσει τοῦ ὁποίου θὰ γίνουν συστάσεις διὰ τὴν βελτιωμένην χρῆσιν γῆς καὶ τὴν εἰσαγωγὴν προκεχωρημένης τεχνικῆς εἰς τὴν προαγωγὴν γεννημάτων.

Διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἀποτελεσμάτων τόσον τῶν γενικῶν ἐπισκοπήσεων ὅσον καὶ τῆς λεπτομεροῦς τοιαύτης εἰς τὰς περιοχὰς Πάφου ἡ Κυβέρνησις θὰ βοηθηθῇ εἰς τὴν χάραξιν ἑνὸς συνοπτικοῦ Σχεδίου ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων, τὸν ὁποῖον θὰ περιλάβῃ ὄχι μόνον εἰδικὰ σχέδια ἐπενδύσεως ἀλλὰ καὶ μέτρα διὰ τὴν βελτίωσιν ὑπηρεσιῶν ἐφαρμογῆς, τὴν ἐπέκτασιν τῶν διευκολύνσεων γεωργικῶν ἐρευνῶν, τὴν εἰσαγωγὴν συγχρόνου νομοθεσίας διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦ ὕδατος καὶ τὴν δημιουργίαν τῆς ἀναγκαίας ἱδρυματικῆς διαρθρώσεως πρὸς διασφάλισιν συντονισμοῦ εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ὕδατος.

Τὸ Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν (Εἰδικὸν Ταμεῖον) θὰ συνεισφέρῃ διὰ τὸ Σχέδιον τοῦτο τὰς ὑπηρεσίας ἐμπειρογνωμόνων καὶ συμβούλων εἰς τομεῖς ὡς εἶναι ὁ ὑδατικὸς προγραμματισμός, ἡ ἄρδευσις, ἡ πολιτικὴ μηχανική, ἡ ὑδρολογία, ἡ ἐδαφολογία, ἡ ἀρδευομένη γεωργία, ἡ γεωργικὴ οἰκονομία, ὁ ἐμπλουτισμὸς τοῦ ὕδατος καὶ ἡ γεωφυσικὴ ἐργασία. Ὑποτροφίαι θὰ χορηγηθοῦν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐγχωρίου προσωπικοῦ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς τομεῖς τοῦ προγραμματισμοῦ ὑδραυλικῶν ἔργων καὶ τῆς διαχειρίσεως τοῦ ὕδατος. Ἡ παροχὴ ἐξοπλισμοῦ θὰ περιλαμβάνῃ ὀχήματα, ἐργαστηριακὰ καὶ ὑπαίθρια μηχανήματα ὑδρολογικῆς ἐπισκοπήσεως καὶ δοκιμῆς τοῦ ἐδάφους ὡς καὶ ἕνα γεωργικὸν ὑποσταθμὸν καὶ τὸ ὑποδειγματικὸν σχέδιον ἐπιδείξεως. Δυνάμει συμβολαίων θὰ διεξαχθῇ προκαταρκτικὴ μελέτη διὰ τὴν ὑδροδιανομὴν Πάφου.

Ἡ ὁλικὴ δαπάνη διὰ τὴν προκαταρκτικὴν ἐπένδυσιν τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης θὰ ἀνέλθῃ εἰς 1,979,000 δολλάρια. Μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἐπισκοπήσεως καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῶν συστάσεων αἱ ὁποῖαι θὰ γίνουν προβλέπεται ὅτι θὰ κατασκευασθοῦν ὑδατοφράκται καὶ ἄλλα ἔργα ἀναπτύξεως, τῶν ὁποίων ἡ δαπάνη θὰ κειμένεται πέριξ £3.5 ἑκ.

18ῃ Ἰουνίου 1966.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι δεκάδες χιλιάδων ξένων προσώπων, τόσον ἐκ τῶν ἄλλων πόλεων, καὶ περισσότερον ἐκ τῆς ὑπαίθρου, κατακλύζουν καθημερινῶς τὴν Λευκωσίαν, καὶ κατόπιν πλείστων παραπόνων περὶ μὴ ὑπάρξεως ἐπαρκῶν δημοσίων οὐρητηρίων, καὶ ἰδίως εἰς τὸ κέντρον τῆς πόλεως, ὅπου συχνάζει ὁ πολὺς κόσμος, καὶ ἀκόμη λόγῳ τοῦ τουρισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ αὐξήσωμεν, ἡ ἀπουσία πολιτισμοῦ εἰς τὸ ἀναφερθὲν ζήτημα, μᾶς ὑποχρεώνει ὡς Βουλευτάς, νὰ ὑποβάλωμεν τὴν ἐρώτησιν, καὶ ἂς ἀπαντήσουν τὰ ἁρμόδια τμήματα, πότε θὰ ληφθῇ φροντὶς νὰ καλυφθῇ τοῦτο τὸ κενόν, διὰ νὰ εἶναι ἡ πόλις τῆς Λευκωσίας συγχρονισμένη».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ὑπάρχουν σήμερον ἕνδεκα δημοτικὰ οὐρητήρια εἰς διαφόρους κεντρικὰς περιοχὰς τῆς πρωτευούσης. Ἐπὶ πλέον, ἐλπίζεται ὅτι ὁ Δῆμος Λευκωσίας θὰ δυνηθῇ νὰ προβῇ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἑπτὰ τριῶν τοιούτων εἰς τοὺς χώρους σταθμεύσεως ΤΡΙΠΟΛΙ, ΚΩΝΣΤΑΝΖΑ καὶ ΠΟΔΟΚΑΤΑΡΟ».

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ἀπέστειλεν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπιστολὴν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28.11.66, ἥτις ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἐνετάλην ὅπως ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἡμετέραν ἐπιστολὴν ὑπ' ἀριθμὸν 223/60/7 ἡμερομηνίας 5ης Νοεμβρίου 1966, καὶ νὰ πληροφορήσω ὑμᾶς ὅτι ἡ ὑφ' ἡμῶν

δοθεῖσα ἀπάντησις ἀφορᾷ τὴν ἐρώτησιν Ζ.23, ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ οὐχὶ τὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν ὑπ' ἀρ. Ζ.44, ὡς τοῦτο ἐκ παραδρομῆς διετυπώθη ἐν τῇ ὡς ἄνω ἀναφερομένῃ ἐπιστολῇ».

'Η ὑπὸ τοῦ 'Εντίμου Βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη ὑποβληθεῖσα ἐρώτησις μετὰ τῆς σχετικῆς ἀπαντήσεως ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Πρὶν τρία χρόνια ἄρχισε ἡ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου Γύψου—Μηλιᾶς—'Αφκασίας γιατὶ θεωρεῖται ἕνας βασικὸς δρόμος.

Διεκόπησαν ὅμως οἱ ἐργασίες γιὰ ἀσφαλτόστρωση τοῦ δρόμου πρὶν δυὸ χρόνια ὅταν ἀπέμεινε μόνο 1½ μίλι γιὰ νὰ κλείσῃ ἡ ὅλη δουλειά.

Αὐτὸ τὸ κομμάτι ποὺ ἔμεινε ἀδιόρθωτο ποὺ ἑνώνει τὴν Μηλιὰ μὲ τὴν μονὴ 'Αφκασίας καὶ συνδέεται μὲ τὸν δρόμο 'Αμμοχώστου βρίσκεται σὲ πολὺ κακὴ κατάσταση καὶ δημιουργεῖ ἀρκετὲς δυσκολίες γιὰ τὲς συγκοινωνίες τῶν χωριῶν τῆς περιοχῆς μὲ τὴν 'Αμμόχωστο.

Γιὰ τὴν διόρθωση τοῦ δρόμου αὐτοῦ ἔχουν γίνει ἀρκετὰ διαβήματα ἀπὸ τὲς χωριτικὲς ἀρχὲς τῶν ἐνδιαφερομένων χωριῶν.

Μποροῦν νὰ μᾶς πληροφορήσουν τὰ 'Υπουργεῖα Συγκοινωνιῶν καὶ 'Εσωτερικῶν πότε ὑπολογίζεται νὰ διορθωθῇ αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ δρόμου»;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου τούτου, τὸ μῆκος τοῦ ὁποίου εἶναι περὶ τὰ 4 μίλια, ἤρχισε τὸ ἔτος 1964. Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου τούτου, ὑπολείπεται ἡ ἀσφάλτωσις 1¼ μιλίων, ἡ προϋπολογισθεῖσα δὲ δαπάνη ἀνέρχεται εἰς £2,400. Τὸ ὡς ἄνω ἔργον περιλαμβάνεται εἰς τὰς ὑπὸ τοῦ ἡμετέρου 'Υπουργείου ὑποβληθείσας συστάσεις πρὸς τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ δι' ἔργα ἀναπτύξεως ἐντὸς τοῦ 1967».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος Τροόδους—Σπηλιῶν, μήκους 3 περίπου μιλίων, δὲν ἔχει εἰσέτι ἀσφαλτοστρωθῇ, παρ' ὅλα τὰ διαβήματα τῆς κοινότητος καὶ τὰς διερευνήσεις τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ τῆς περιοχῆς (τὸ χωρίον Σπήλια κεῖται εἰς ὕψος 3,600 ποδῶν, ὕψος εἰς τὸ ὁποῖον, ὡς γνωστόν, ἐλάχιστα χωρία τῆς νήσου εὑρίσκονται, κείμενον ἐν μέσῳ ἐκτεταμένου πευκοφύτου δάσους), ἐν ὄψει τῶν διαγραφομένων δυνατοτήτων περὶ ἱδρύσεως ξενοδοχείου τῇ βοηθείᾳ τοῦ Τμήματος Τουρισμοῦ, βάσει γενομένης ἤδη σχετικῆς εἰσηγήσεώς του, ὡς καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς συνδέει τὴν κοινότητα μετὰ τοῦ Σανατορίου Κυπερούντας καὶ τῶν πέριξ χωρίων : Κανναβιῶν, Πολυστύπου, 'Αγροῦ, Κυπερούντας, Κάτω 'Αμιάντου, 'Ασίνου, 'Αγ. Θεοδώρου καὶ Νικηταρίου, ἡ δὲ προτεινομένη ἀσφαλτόστρωσις θὰ συμβάλῃ σοβαρῶς εἰς τὴν μετὰ τῶν προαναφερθέντων χωρίων ἀνάπτυξιν τῆς συγκοινωνίας, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς χρησιμοποιεῖται καθημερινῶς, καὶ δὴ τὸ θέρος, ὑπὸ δεκάδων αὐτοκινήτων (φορτηγῶν καὶ ἐπι-

βατηγῶν) ὡς καί, τέλος, τοῦ γεγονότος ὅτι σημαντικὸς ἀριθμὸς κατοίκων τῆς νήσου (ὡς καὶ ξένων) ἐπισκέπτεται κατ' ἔτος τὴν ἀρχαίαν καὶ ἱστορικὴν ἐκκλησίαν Κουρδάλων καὶ τὴν ἱστορικῆς ἤδη σημασίας ἄλυσιν κρησφυγέτων τοῦ ἀρχηγείου τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ὅπου διεξήχθησαν αἱ πρῶται σοβαραὶ συγκρούσεις ἀνταρτῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. καὶ Ἀγγλικῶν κατοχικῶν στρατευμάτων, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον—ἐν ὄψει πάντων τῶν ἀνωτέρω—νὰ μᾶς πληροφορήσῃ ἐὰν κάποτε ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ἔστω καὶ—ἐν ὄψει τῶν γνωστῶν σημερινῶν δυσκολιῶν—τμηματικῶς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Παρὰ τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας καὶ Κυρηνείας διενεργοῦνται κατ' ἔτος αἱ συνήθεις ἐπισκευαὶ τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ. Ἐπὶ τούτῳ δὲ κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἐδαπανήθη τὸ ποσὸν τῶν £1,766 ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον ἔχον ὑπ' ὄψιν του τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ εἰς εὐθετώτερον χρόνον, προέβη ἤδη εἰς τὴν ἑτοιμασίαν τοῦ σχετικοῦ σχεδίου. Ἡ συνολικὴ δαπάνη τοῦ ἔργου τούτου ὑπελογίσθη εἰς £15,000».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὁ Νόμος περὶ Ταμείου Προνοίας δι' ἀποζημιώσεις πρὸς γεωργούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀγοράσει μετοχὰς τοῦ Σχεδίου ἀποζημιώσεως κατὰ τῆς χαλάζης, σκωριάσεως καὶ ἄλλων θεομηνιῶν, δὲν καλύπτει ὡρισμένον εἶδος σκωριάσεως, καὶ ἐὰν αὐτὸ συμβαίνῃ, ποῖον εἶδος εἶναι τοῦτο, καὶ πῶς ὀνομάζεται»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Νοεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Τὸ σχέδιον, ὡς λειτουργεῖ σήμερον, καλύπτει τὰς ζημίας αἱ ὁποῖαι προκαλοῦνται εἰς τὸν σῖτον ὑπὸ ὅλων τῶν εἰδῶν σκωριάσεων.

Τὸ σχέδιον, ἐν τούτοις, δὲν καλύπτει τὰς ζημίας, αἱ ὁποῖαι προκαλοῦνται εἰς ἄλλα δημητριακὰ ὑπὸ σκωριάσεων.

Ἐκτὸς τῆς μαύρης καὶ τῆς κιτρίνης σκωριάσεως, ἡ κριθὴ προσβάλλεται καὶ ὑπὸ ἰδιαιτέρας σκωριάσεως τῶν φύλλων, τῆς Puccinia hordei, ἡ ὁποία παρεμπιπτόντως προεκάλεσε πολὺ σοβαρὰς ζημίας ἐφέτος καὶ ἐμείωσε τὴν παραγωγὴν τῆς κριθῆς σημαντικῶς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Νοεμβρίου 1966.

«Τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1965 τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἀπαντῶν εἰς σχετικήν μας ἐρώτησιν ἐδήλωσεν ὅτι «ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως ὀργανισμοῦ διὰ τὰ κτηνοτροφικὰ προϊόντα, κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ Ὑπουργείου, ἀναμένονται συντόμως εἰς Κύπρον εἰδικοὶ τοῦ Ὀργανισμοῦ Τροφίμων καὶ Γεωργίας διὰ τὴν ἐμπορίαν γαλακτοκομικῶν προϊόντων καὶ κρεάτων».

Δεδομένου δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἐπὶ τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων εἰδικὸς κ. Γκάρετ ἀφίκετο ἤδη εἰς Κύπρον καὶ ἐπελήφθη τοῦ θέματος, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῆς διαγραφομένης ἐξελίξεως ἐν σχέσει μὲ τὸ ζωτικώτατον τοῦτο πρόβλημα ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ μὲ τὰς διαγραφομένας προοπτικὰς δι' ἱδρυσιν ὀργανισμοῦ ἐμπορίας γεωργικῶν προϊόντων καὶ δὴ κρεάτων ἀφ' ἑτέρου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Νοεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη.

«'Η ἔκθεσις τοῦ ἐμπειρογνώμονος κ. Γκάρετ ἐπὶ τῆς ἐμπορίας τοῦ γάλακτος ἔχει ληφθῆ καὶ μελετᾶται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐν συνεργασίᾳ μετ' ἄλλων Κυβερνητικῶν Τμημάτων.

"Οσον ἀφορᾶ εἰς τὸ ζήτημα τῶν κρεάτων, ὡς ἔχει ἤδη ἀνακοινωθῆ, ἀναμένεται ἐμπειρογνώμων ὅστις θὰ μελετήσῃ τὸ ὅλον θέμα τῆς ἐμπορίας τοῦ εἴδους τούτου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Νοεμβρίου 1966.

«'Από τὴν περιοχὴν Κοκκινοτριμιθιᾶς, Παλαιομετόχου καὶ 'Αγίων Τριμιθιᾶς μεταφέρονται κατ' ἔτος διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Λευκωσίας ἑκατομμύρια τόννοι νεροῦ. Λόγῳ τῆς ὑπεραντλήσεως εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς ἀρκεταὶ διατρήσεις ἔχουν ξηρανθῆ τελείως, ἄλλων δὲ ἡ ἀποδοτικότης ἔχει ἐλαττωθῆ εἰς τὸ ἐλάχιστον, εἰς τὸ ¼ περίπου τῆς ἀρχικῆς των ἀποδόσεως.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν μελετᾶ τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδάτων εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Νοεμβρίου 1966.

«'Επειδὴ παρατηρεῖται μεγάλη ἀνησυχία μεταξὺ τῶν γονέων καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Πόλεως, διὰ τὴν καταφανῆ ἔλλειψιν προσωπικοῦ, βιβλίων, μηχανημάτων καὶ ἄλλων ἐποπτικῶν μέσων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς ἀδύνατον, παρακαλῶ τὸν "Εντιμον 'Υπουργὸν Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν πρόκειται νὰ ληφθοῦν οἱαδήποτε ἄμεσα μέτρα διὰ τὴν στοιχειώδη τοὐλάχιστον ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«'Υπάρχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ περὶ τὰ 1000 στρέμματα γῆς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μετατραποῦν εἰς βοσκοτόπους πολὺ ἱκανοποιητικούς. 'Η ὑπολογιζομένη δαπάνη διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν ἀνέρχεται εἰς £5,000 νοουμένου δὲ ὅτι τὸ σχέδιον τῆς μετατροπῆς των θὰ συμπληρωθῆ ἐντὸς μιᾶς πενταετίας τὸ κατ' ἔτος ἀπαιτούμενον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £1,000.

Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῆ ποσὸν τοὐλάχιστον £1,000 πρὸς ἔναρξιν μετατροπῆς τῆς ἐν λόγῳ γῆς εἰς βοσκοτόπους, γεγονὸς ὅπερ θὰ συμβάλῃ ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἀλλὰ γενικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«'Από τοῦ ἔτους 1961 καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς ἐφηβικοῦ ξενῶνος τοῦ ὁποίου ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην. Κατὰ

τὸ ἔτος 1962 ἔγινε πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ ποσὸν £2,000 ἀλλὰ τελικῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀνεγέρσεώς του. Κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἔγινε πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ ποσὸν £6,000 ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἀνέγερσίς του δὲν κατέστη δυνατὴ καθότι ὑπεβλήθη ἔνστασις ὑπὸ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας ὡς πρὸς τὸν ἐπιλεγέντα χῶρον. Ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰσήγησις ὅπως παραλάβῃ ἓν κτίριον προσφερθὲν ὑπὸ Ἐπιτροπείας συσταθείσης πρὸ ἐτῶν καὶ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Τμήματος Εὐημερίας διὰ τὴν παροχὴν βοηθημάτων εἰς ἀπόρους τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Παρῆλθεν ἔκτοτε πέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη οὐδεμία ἀπόφασις ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Κατόπιν τούτου ἡ Ἐπιτροπεία προσέφερε τὸ οἴκημα πρὸς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ καὶ ἑπομένως ἡ εὐκαιρία διὰ τὴν ἀπόκτησιν οἰκήματος δωρεὰν ἀπωλέσθη. Ἡ ἰσχυριζομένη δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἐπίπλωσιν ἑνὸς τοιούτου ξενῶνος ἀνέρχεται εἰς £11,000.

Ὡς ἐκ τούτου, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ πρὸ ἐτῶν ληφθεῖσα ἀπόφασις πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἐν λόγῳ ξενῶνος ἐν Λεμεσῷ ὅστις θὰ ἀποβῇ πολὺ ἐξυπηρετικὸς διὰ τοὺς ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ κατερχομένους εἰς Λεμεσὸν πρὸς ἐργασίαν ἐφήβους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ 35,000 περίπου Κυβερνητικὰ στρέμματα καλλιεργημένα δι' ἀμπέλου τῶν ὁποίων ἡ παραγωγικότης εἶναι πολὺ πτωχή, καθότι οἱ ἀμπελῶνες εἶναι παλαιοὶ καί, ὡς ἐκ τούτου, ὑπάρχει συνεχὴς ἐγκατάλειψις τῶν χωρίων, διότι αἱ σταφυλαὶ εἶναι τὸ μόνον παραγόμενον προϊὸν τῆς περιοχῆς.

Πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἀνάληψις προγραμματισμένου σχεδίου ἀναμπελώσεως καὶ βελτιώσεως τῶν ποικιλιῶν.

Ὡς ἐκ τούτου, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐπίσπευσις τῆς μελέτης τοῦ προβλήματος ἀναμπελώσεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἥτις τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1966.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ τελευταῖες συνεχεῖς βροχὲς προξένησαν μεγάλες καταστροφὲς στὲς πατατοφυτεῖες Ξυλοφάγου, Αὐγόρου καὶ ἄλλων χωριῶν.

Οἱ ζημίες μόνο στοὺς πατατοπαραγωγοὺς Αὐγόρου καὶ Ξυλοφάγου ἀνέρχονται σὲ πολλὲς δεκάδες χιλιάδες λίρες. 400 οἰκογένειες πατατοπαραγωγῶν καὶ στὰ δυὸ χωριὰ ἔμειναν τώρα δίχως κανένα εἰσόδημα, ἐκτεθειμένες μὲ τεράστια χρέη καὶ ἀντιμετωπίζουν ὀξὺ πρόβλημα συντήρησης καὶ ἐπιβίωσης.

Οἱ δανειστὲς πιέζουν γιὰ ἐξόφληση τῶν χρεῶν τους, καὶ οἱ παραγωγοὶ θὰ πρέπει νὰ ἐξασφαλίσουν δάνεια, πατατοσπόρους καὶ λιπάσματα γιὰ τὴν νέα ἐσοδεία πατατῶν.

Ἐν ὄψει αὐτῶν τῶν σοβαρῶν καταστροφῶν καὶ τῶν προβλημάτων ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ παραγωγοὶ ἐρωτῶμεν τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἂν μελετᾶ μέτρα γιὰ ἄμεση βοήθεια τῶν πατατοπαραγωγῶν».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 15ην καὶ 25ην Νοεμβρίου 1966.

Κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς προσκληθέντες παρέστησαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ ἀνώτεροι λειτουργοὶ τοῦ Τμήματός του οἵτινες διὰ τῶν παρασχεθεισῶν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν πληροφοριῶν καὶ ἐπεξηγήσεων ἐβοήθησαν μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων προσκληθέντες παρέστησαν ὡσαύτως καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Κυπριακοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου ὡς καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Κεντρικῆς Συνεργατικῆς Τραπέζης οἵτινες ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις τῶν ὀργανισμῶν των ἀναφορικῶς μὲ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ διάθεσιν καὶ γενικῶς τὴν ἐμπορίαν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ παροχὴ προστασίας εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ ἕτερα πρόσωπα χρησιμοποιοῦντα γεωργικὰ φάρμακα πρὸς τὸν σκοπὸν ἐλέγχου τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν διὰ τῆς ρυθμίσεως τῆς κατασκευῆς καὶ πωλήσεως καὶ γενικῶς τῆς ἐμπορίας τούτων.

Ἐπίσης διὰ τοῦ νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ἐγγραφὴ τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, κατόπιν ὑποβολῆς δειγμάτων πρὸς τὸ Συμβούλιον πρὸς ἀνάλυσιν καὶ ἐξακρίβωσιν ὅτι ταῦτα ἀφ' ἑνὸς μὲν δὲν στεροῦνται ἀποτελεσματικότητος ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν εἶναι ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν βλάστησιν, τὰ ζῷα καὶ τοὺς ἀνθρώπους.

Πρὸς ἀποφυγὴν σφαλμάτων περὶ τὴν χρῆσιν τῶν τοιούτων γεωργικῶν φαρμάκων ὑπάρχει διάταξις διὰ τὴν ἐπίθεσιν εὐαναγνώστου ἐπιγραφῆς ἐπὶ τῶν τοιούτων φαρμάκων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ νομοσχέδιον εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τοῦτο διὰ τῆς ρυθμίσεως τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς ποιότητος τῶν γεωργικῶν φαρμάκων θὰ προστατεύσῃ τοὺς γεωργούς, θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν, διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν καταστροφῶν λόγῳ φυτικῶν ἀσθενειῶν, αἵτινες πλήττουν ταῦτα, θὰ βελτιώσῃ τὴν οἰκονομικὴν θέσιν τῶν γεωργῶν καὶ θὰ αὐξήσῃ τὸ ἐθνικόν μας εἰσόδημα.

Πρὸς καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου καὶ πρὸς παροχὴν καλυτέρας προστασίας πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

Α. Ἄρθρον 3, ἐδάφιον (1) : Συμβούλιον Ἐλέγχου Γεωργικῶν Φαρμάκων.

Ἡ σύνθεσις τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου Γεωργικῶν Φαρμάκων νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε νὰ ἀντιπροσωπεύωνται καλύτερον οἱ καταναλωταί.

Πρὸς τὸν σκοπον τοῦτον εἰσηγεῖται ἀντικατάστασιν τῆς φράσεως «ἀσκοῦντος ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα αὐτοῦ καὶ κατέχοντος τίτλον εἰς τὴν χημείαν» διὰ τῆς φράσεως «ἐκπροσωποῦντος τὰ συμφέροντα τῶν καταναλωτῶν».

Β. (1) Ἄρθρον 25, ἐδάφιον (1) Παράγραφος (γ). Ἀδικήματα καὶ Ποιναί.

Αἱ εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προνοούμεναι ποιναὶ δέον νὰ αὐξηθοῦν διότι ἡ Ἐπιτροπὴ πιστεύει ὅτι ἡ ἐπιβολὴ μεγάλων ποινῶν ἀποτρέπει παραβάσεις τοῦ νόμου.

Διὰ τοῦτο ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ἀντικατάστασιν τῆς ὡς ἄνω παραγράφου (γ) διὰ τῆς ἀκολούθου :

«(γ) παραβαίνει ἢ παραλείπει νὰ συμμορφωθῇ πρὸς οἱανδήποτε τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου ἢ οἱουδήποτε Κανονισμοῦ, δι' ἣν οὐδεμία ἑτέρα ποινὴ προνοεῖται ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ, εἶναι ἔνοχος ἀδικήματος, συνοπτικῶς ἐκδικαζομένου, ὑπόκειται δὲ εἰς χρηματικὴν ποινὴν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς 250 λίρας ἢ εἰς φυλάκισιν μὴ ὑπερβαίνουσαν τοὺς ἓξ μῆνας ἢ καὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς τοιαύτης».

(2) Τὸ ποσὸν τῶν £100 τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται εἰς τὴν ἕκτην γραμμὴν τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἰδίου ἄρθρου δέον νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £250.

Γ. Νὰ περιληφθῇ διάταξις ἥτις νὰ παρέχῃ ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὕτως ὥστε, ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον, νὰ ρυθμίζῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου.

Ἡ σύνταξις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἐπήνεγκεν ἐπίσης καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ παρέπεμψε, τῇ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα :

1. Ἄρθρον 2, ἐδάφιον (1) :

   Νὰ ἐξετασθῇ ὁ ὁρισμὸς τοῦ «πωλῶ».

2. Ἄρθρον 3, ἐδάφιον (8) :

   Νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον ἡ ἐκχώρησις δικαιωμάτων τοῦ Συμβουλίου πρὸς τὸν Πρόεδρον αὐτῆς εἶναι ἀναγκαία.

3. Ἄρθρα 17, 19 καὶ 27 :

   Νὰ ἐξετασθοῦν ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως.

4. Ἄρθρον 18, Παράγραφος (6) :

   Νὰ διευκρινισθῇ.

5. Ἄρθρον 25 :

   Νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως.

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς πρώτην αὐτῆς συνεδρίαν ἐπελήφθη τῶν πρὸς αὐτὴν παραπεμφθέντων θεμάτων, θὰ ὑποβάλῃ δὲ συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν ὁμοῦ μετὰ τοῦ τελικοῦ κειμένου τοῦ νομοσχεδίου ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης διατηρεῖ ἐπιφυλάξεις ὡς πρὸς τὴν αὔξησιν τῶν ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου προνοουμένων ποινῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὡς ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, ὡρισμένα ἄρθρα ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅτι ἔπρεπε νὰ παραπεμφθοῦν εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν δι' ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν νομικῶν τῆς Βουλῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχει πιθανότης αἱ ἐξουσίαι τὰς ὁποίας δίδουν τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα νὰ περιορίζουν πέραν τοῦ δεόντος τὴν ἐλευθερίαν τοῦ ἀτόμου, καὶ ὡς ἐκ τούτου πιθανὸν νὰ εἶναι καθ' ὑπέρβασιν τῶν προνοιῶν περὶ τοῦ δικαιώματος τῆς ἐλευθέρας ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Παρακαλῶ τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία ἤδη ἐπελήφθη τοῦ θέματος, ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα νὰ ἑτοιμάσῃ συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν ἡ ὁποία νὰ περιλαμβάνῃ καὶ οἱασδήποτε τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐν λόγῳ ἄρθρων.

Λόγῳ τῆς παραπομπῆς εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν ὡρισμένων ἄρθρων τοῦ Νομοσχεδίου, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διεξαχθῇ σήμερον ἡ συζήτησις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου. Διὰ τοῦτο ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ὁ περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ (ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἀριθ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην Νοεμβρίου 1966.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ παράτασις τῆς προθεσμίας τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῆς παραγράφου (γ), τοῦ ἄρθρου (5) τοῦ βασικοῦ Νόμου (ἥτις λήγει τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1966) μέχρι τῆς 13ης Ἰουνίου 1967, ἤτοι διὰ μίαν περαιτέρω ἑξαμηνίαν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ἡ τοιαύτη παράτασις εἶναι ἀναγκαία καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὅπως θὰ ἐνθυμῆται τὸ Σῶμα πρὸ μερικῶν ἐτῶν, ἂν δὲν ἀπατῶμαι τὸ 1962, εἶχε γίνει μιὰ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ θέμα τοῦ Ταμείου, ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν της εἰσηγήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ ἔκαμε μίαν συγ-

κεκριμένην εἰσήγησιν ἡ ὁποία ἐτόνιζε τὴν ἀνάγκην ἐξευρέσεως μιᾶς ὁριστικῆς, δικαίας καὶ ἱκανοποιητικῆς λύσεως, ἡ ὁποία, σὺν ἄλλοις, νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν της καὶ τὴν ἀνάγκην αὐξήσεως τῶν ἤδη πληρωνομένων συντάξεων, αἱ ὁποῖαι ὁμολογουμένως εἶναι πολὺ χαμηλαί, εἰς τὰς ἤδη ὑπαρχούσας χήρας καὶ ὀρφανά.

Ἀπὸ ὅ,τι βλέπομεν ἔχει τώρα 4 χρόνια καὶ τὸ θέμα δυστυχῶς ἐξακολουθῇ νὰ καθυστερῇ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς τελικῆς λύσεως.

Βεβαίως εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχουν δυσκολίαι σχετιζόμεναι μὲ ἀναλογιστικὰ καὶ ἄλλα θέματα οἰκονομικῆς φύσεως, ἐν τούτοις ὅμως πιστεύομεν ὅτι τὸ διάστημα τῶν 4 χρόνων ἔπρεπε νὰ ἦτο ὑπεραρκετὸν διὰ τὸ θέμα τοῦτο, καὶ δι' αὐτὸ ἐλπίζομεν ὅτι αὐτὴ ἡ παράτασις χρόνου ποὺ δίδεται θὰ εἶναι ἡ τελευταία, καὶ ὅτι πρὸ τῆς παρελεύσεως τοῦ ἑξαμήνου θὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἔχωμεν ἐνώπιόν μας μίαν τελικὴν εἰσήγησιν διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, μὲ παράλληλον εὐμενῆ ἐξέτασιν τῶν παλαιῶν, ἀπὸ πολλοῦ χρόνου, ἐκκρεμῶν αἰτημάτων τῶν ἤδη χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἐν σχέσει μὲ τὸ πενιχρὸν ἐπίδομα τὸ ὁποῖον λαμβάνουν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Συντάξεως Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 14) τοῦ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην Νοεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £30,000 διὰ τὴν παροχὴν Κυβερνητικῆς χορηγίας πρὸς τὸ Ταμεῖον Προνοίας Πληγέντων Παραγωγῶν.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν, κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τῆς ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν Εἰσηγητικῆς 'Εκθέσεως ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου, ἀπεφάσισεν ὅπως εἰσηγηθῇ τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £30,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον. Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, καὶ ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἐκυκλοφόρησαν αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν δι' ὃ καὶ ἀναβάλλονται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος 1966.

(2) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

(5) Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ τῆς Βουλῆς καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 μ.μ.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις — Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετική Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων :

Προτοῦ τελειώσω τὴν ἡμερησίαν διάταξιν θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ἐὰν ὑπάρχῃ πιθανότης ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966 νὰ εἶναι ἕτοιμος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν οὕτως ὥστε νὰ τὸν θέσω ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΑΙΜΙΛ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Εἰς τὴν προσεχῆ, κύριε Πρόεδρε ὄχι, ἀλλὰ διὰ τὴν μεταπροσεχῆ ἐλπίζομεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἤδη ἀνεκοίνωσα.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 4.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας.
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μελέτη ὑδατικῆς ἀναπτύξεως τῆς κοιλάδος τοῦ ποταμοῦ Κούρη—Ἐπάρκεια δημοτικῶν οὐρητηρίων πόλεως Λευκωσίας—Ἀσφαλτόστρωσις δρόμου Γύψου—Μηλιᾶς—Ἀφκασίας—Ἀσφαλτόστρωσις δρόμου Τροόδους—Σπηλιῶν—Μὴ κάλυψις ὑπὸ σχεδίου ἀποζημιώσεως κατὰ χαλάζης, σκωριάσεως κ.λ.π., τῆς σκωριάσεως τῆς κριθῆς τῆς ὀνομαζομένης Puccinia lordei—Ἐμπορίας γαλακτοκομικῶν προϊόντων, κρεάτων κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις τοῦ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμου τοῦ 1966.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1966, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 14) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(5) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966

("Ωρα Ἐνάρξεως 4.25 μ.μ.)

(Ἀρ. 12)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν θεμάτων ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, θεωρῶ καθῆκον μου νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι χθὲς ἔλαβε χώραν τραγικὸν ναυάγιον Ἑλληνικοῦ σκάφους μὲ βαρείας ἀπωλείας εἰς ἀνθρωπίνας ζωάς.

Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐκήρυξε δημόσιον πένθος. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ καὶ ὁ Κυπριακὸς λαὸς συμμετέχουν εἰς τὸ ἐθνικὸν τοῦτο πένθος καὶ ἐκφράζουν τὴν βαθυτάτην λύπην, συμπάθειαν καὶ συμπαράστασίν των πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὸν Πρόεδρόν της ὅπως διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν τὴν συμμετοχήν μας εἰς τὸ ἐθνικὸν πένθος, τὴν βαθυτάτην μας θλῖψιν καὶ τὴν συμπαράστασίν μας πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκφράζων τὴν ἄποψιν τῶν Βουλευτῶν τῆς Ὁμάδος τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ δίδω τὴν ἐξουσιοδότησιν ταύτην εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος ὅπως διαβιβάσῃ τὴν συμπάθειαν τοῦ Σώματος πρὸς τοὺς συγγενεῖς τῶν θυμάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

'Υποστηρίζομεν ὁλοψύχως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὴν εἰσήγησίν σας ὅπως διαβιβασθῇ πρὸς τὰ θύματα ἡ συμπάθεια τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

'Επιδοκιμάζομεν, κ. Πρόεδρε, τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἐκφρασθοῦν τὰ συλλυπητήριά μας πρὸς τὰ θύματα τῶν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Θὰ παρεκάλουν νὰ ἀναγνώσουν τὰς ἐρωτήσεις καὶ τὰς ἀπαντήσεις καὶ νὰ παραλείψουν τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων διὰ τὰς ὁποίας δὲν ἐλήφθη ἀπάντησις. 'Η ἀνάγνωσις τῶν ἐν λόγῳ ἐρωτήσεων θὰ γίνῃ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν. 'Ο λόγος εἶναι διότι ἡ ἡμερησία διάταξις περιέχει φόρτον νομοθετικῆς ἐργασίας καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καταναλώσωμεν πολὺν χρόνον εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων.

('Ο κ. 'Αναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Κληρίδην)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἶναι παραδεκτὸν ὅτι διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ συγκρατήσωμεν τὸν πληθυσμὸν τῆς ὑπαίθρου καὶ κυρίως τὸν πληθυσμὸν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν εἰς τὴν γῆν του, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ τοῦ δώσωμεν νερὸν διὰ τὴν ἄρδευσιν αὐτῆς τῆς γῆς.

Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον χρειάζεται νὰ γίνουν, μεταξὺ ἄλλων, ὑδατοφράκται εἰς τὰ ἀκόλουθα χωρία τῆς 'Επαρχίας Λεμεσοῦ :

1. Καμινάρια—Τρεῖς 'Ελιὲς
2. Πελένδρι—Κάτω 'Αμίαντος
3. Πέρα Πεδὶ—Κοιλάνι—Μανδριὰ
4. "Αγιος Θεόδωρος
5. Καλὸν Χωρίον
6. Κυπερούντα
7. Ζωοπηγὴ
8. "Αγιος Δημήτριος
9. 'Εφταγώνια
10. 'Αγρίδια
11. Ποταμίτισσα
12. Κάτω Μῦλος.

"Εχουν ὑποβληθῆ εἰσηγήσεις εἰς τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων ὅπως μελετήσῃ καὶ ἐκπονήσῃ σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν ἐτησίως ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ὑδατοφρακτῶν εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἄνωθι χωρίων, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τοῦ μικροῦ των μεγέθους θὰ ἠδύναντο νὰ κατασκευασθῶσι παραλλήλως πρὸς τοὺς ἀνεγειρομένους εἰς τὰς πεδινὰς περιοχάς.

Παρακαλεῖται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἐξεπονήθησαν τοιαῦτα σχέδια, ἐὰν πρόκειται νὰ ἀνεγερθῶσι τοιοῦτοι ὑδατοφράκται ἐντὸς τοῦ 1966 ἢ 1967 καὶ ἐὰν ὄχι, διατί».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Εἰς ἀπάντησίν μου πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. Ζ. 4 Ἐρώτησιν τοῦ ἰδίου Βουλευτοῦ ἔδωσα τὰς λεπτομερείας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου μελέτης τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Ἐκ τῶν 16 χωρίων τὰ ὁποῖα ἀναφέρωνται εἰς τὴν ἐπερώτησιν τὰ 12 εὑρίσκονται ἐντὸς τῆς ὑδροφόρου περιοχῆς τοῦ Κούρρη—Γαρύλλη, ἕτερα 3 ἐντὸς τῆς ὑδροφόρου περιοχῆς τῶν ποταμῶν Πάφου καὶ μόνον ἡ Ἐφταγώνια εὑρίσκεται εἰς ἄλλην ὑδροφόρον περιοχήν.

Ὅταν τὸ Ἐθνικὸν σχέδιον τὸ ἀναφερόμενον εἰς ἀπάντησίν μου πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. Ζ. 4 Ἐρώτησιν, ἑτοιμασθῇ τότε θ' ἀκολουθήσῃ εἰδικὴ μελέτη ἑκάστης ὑδροφόρου περιοχῆς πρὸς καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῶν διαθεσίμων ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Εἰς τὴν παραλίαν τῆς Ἀμμοχώστου καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν περιοχὴν μεταξὺ τῶν κέντρων ΑΚΤΑΙΟΝ καὶ ΑΛΑΣΙΑ κτίζονται μεγάλαι πολυκατοικίαι ἐφαπτόμεναι τῶν κυμάτων καὶ μὲ τὰ ὑπόγειά των εἰς τὴν στάθμην τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Λόγῳ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τῶν κατασκευῶν τὰ ἀκάθαρτα νερὰ τῶν διαμερισμάτων τῶν κατοικιῶν θὰ ἔρχωνται εἰς ταχεῖαν καὶ ἄμεσον σχεδὸν ἐπικοινωνίαν μὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ.

Δεδομένης τῆς καταστάσεως αὐτῆς, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας νὰ ἐρευνήσῃ καὶ νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὅτι ἐλήφθησαν τὰ ἀναγκαῖα μέτρα διὰ τὴν ἀποφυγὴν μολύνσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος πλησίον καὶ εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἐν λόγῳ πολυκατοικιῶν καὶ οὔτε τώρα οὔτε εἰς τὸ μέλλον οἱ λουόμενοι δὲν θὰ διατρέχουν κίνδυνον λόγῳ τοῦ τρόπου αὐτοῦ τῶν κατασκευῶν καὶ λόγῳ τῆς ἐπαφῆς αὐτῶν μὲ τὸ θαλάσσιον ὕδωρ καὶ κῦμα».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«Αἱ ὑγειονομικαὶ ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἀπὸ καιροῦ ἐπέσυραν τὴν προσοχὴν τῶν ὑπευθύνων δημοτικῶν ἀρχῶν πρὸς τὸν κίνδυνον μολύνσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος τῆς παραλίας Ἀμμοχώστου ἐκ τῶν ἀποχετεύσεων τῶν ξενοδοχείων καὶ κατοικιῶν αἵτινες εὑρίσκονται εἰς πολὺ μικρὰν ἀπόστασιν ἐκ τῆς παραλίας. Προσφάτως καὶ μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς παρούσης ἐπερωτήσεως ὑπὸ τοῦ ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς ἔδωσα ὁδηγίας ὅπως τὸ ὅλον θέμα ἐρευνηθῇ ἐπισταμένως ἐπὶ τόπου ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Τμήματος τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰς ὑγειονομικὰς ἀρχὰς τοῦ Δήμου Ἀμμοχώστου.

2. Ἀπό τινος χρόνου συνεχῶς καὶ ἀνελλιπῶς αἱ ὑγειονομικαὶ ὑπηρεσίαι λαμβάνουν δείγματα τοῦ θαλασσίου ὕδατος τῆς περιοχῆς διὰ βακτηριολογικὴν ἐξέτασιν. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ σᾶς πληροφορῶ ὅτι ὅλαι αἱ δειγματοληψίαι θαλασσίου ὕδατος αἱ ὁποῖαι διενηργήθησαν μέχρι τοῦδε εἰς διάφορα σημεῖα τῆς παραλίας ἀπέβησαν ἀρνητικαί.

3. Ὁ μόνος ἀποτελεσματικὸς τρόπος προλήψεως τῆς μολύνσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος ἔγκειται εἰς τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἐφαρμογῆς ἑνὸς γενικοῦ ἀποχετευτικοῦ σχεδίου. Τὸ ζήτημα τῶν ἀποχετεύσεων εἰς τὰς πόλεις τῆς Κύπρου ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν. Φροντίδι δὲ τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἐπεσκέφθη τὴν Κύπρον Εἰδικὸς Ἐμπειρογνώμων τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας ὁ ὁποῖος ὑπέβαλε μίαν ἐμπεριστατωμένην εἰσήγησιν διὰ τὰς ἀποχετεύσεις τῶν πόλεων Λευκωσίας καὶ Ἀμμοχώστου, ἥτις εἰσήγησις τυγχάνει σοβαρᾶς μελέτης ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων Τμημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 19ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Κατὰ τὴν ἵδρυσιν τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας ἐδηλώθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅτι κύριος σκοπὸς αὐτῆς εἶναι ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἀπασχολουμένων ἐν τῇ βιομηχανίᾳ Ξενοδοχειακῶν ὑπαλλήλων. Δεδομένου ὅτι κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς λειτουργίας τῆς Σχολῆς οὐδὲν ἐπετελέσθη εἰς τὸν τομέα τῆς ἐπιμορφώσεως, δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι συνέχισις τῆς λειτουργίας αὐτῆς εἰς ἣν μορφὴν ἐλειτούργησε καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος—ἤτοι μὲ κύριον σκοπὸν τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἐκπαίδευσιν—ἀποτελεῖ ἀντιοικονομικὸν καὶ πολυδάπανον ἐγχείρημα; Ὁ Προϋπολογισμὸς τῆς Σχολῆς ἐν Λευκωσίᾳ ἀνερχόμενος εἰς £26,000 διὰ τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἐκπαίδευσιν 28 μαθητῶν δὲν κρίνεται ὑπερβολικὸς ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας λειτουργοῦσαν ἐν Λάρνακι Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν τῆς ὁποίας ὁ Προϋπολογισμὸς δὲν ὑπερβαίνει τὰς £3,000 ἐτησίως διὰ τὴν ὑπ' αὐτῆς ἐκπαίδευσιν 40 μαθητῶν;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 19ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Σωτηράκη Γιαννάκη.

«Ἐν πρώτοις ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι, ὡς ἡ διεθνὴς πεῖρα ἀποδεικνύει, ἡ ὀργάνωσις ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων διὰ τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὰ ξενοδοχειακὰ ἐπαγγέλματα δὲν εἶναι εὔκολον ἔργον. Παρὰ τὰς δυσκολίας, λόγῳ καθυστερήσεως εἰς τὸν διορισμὸν τοῦ ἀναγκαιοῦντος προσωπικοῦ, εἶναι ἀξιοσημείωτον ὅτι κατωρθώθη ἡ ὑπὸ τῆς Σχολῆς παροχὴ ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων εἰς 100 περίπου ὑπαλλήλους ξενοδοχείων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὡς φαίνεται ἀγνοεῖ τὸ Ἔντιμον Μέλος τῆς Βουλῆς. Ὁμολογουμένως ἡ ἀνταπόκρισις δὲν ἦτο ἡ ἀναμενομένη. Τὴν εὐθύνην διὰ τοῦτο φέρουν τόσον οἱ ἐπηρεαζόμενοι ὑπάλληλοι ὅσον καὶ οἱ ἐργοδόται τούτων.

Ὁ προϋπολογισμὸς διὰ τὸ 1966 προβλέπει ποσὸν £19,200 καὶ οὐχὶ £26,000 ὡς ἀναφέρει τὸ Ἔντιμον Μέλος. Ἡ πρόβλεψις αὕτη καλύπτει οὐχὶ μόνον τὴν ἐξ ὑπαρχῆς ἐκπαίδευσιν 30 μαθητῶν (οὐχὶ 28) ἀλλὰ περιλαμβάνει καὶ τὰ ἔξοδα διὰ τὴν ὀργάνωσιν τῶν ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων ὡς καὶ ἀρχικὴν κεφαλαιουχικὴν ἐπένδυσιν εἰς ἐξοπλισμὸν καὶ ἄλλα συναφῆ. Παρὰ ταῦτα οὔτε τὸ ποσὸν τῶν £19,200 ἔχει δαπανηθῆ. Μέχρι τῆς 30ῆς Σεπτεμβρίου 1966, ἐδαπανήθη ποσὸν μόνον £8,998. Ἡ δαπάνη αὕτη περιλαμβάνει τὴν διατροφήν, διαμονὴν πλύσιμον καὶ λοιπὰς ἀνάγκας τῶν μαθητῶν, ἀγορὰν κλινῶν καὶ κλινοστρωμνῶν (£800) ὡς καὶ ἐνοίκια (£2,600). Ἡ Σχολὴ ἐπραγματοποίησε κατὰ τὴν ὡς ἄνω ἐννεάμηνον περίοδον τῆς λειτουργίας της ἔσοδα £3,200 προερχόμενα κυρίως ἀπὸ τὰ ὑπὸ τῶν μαθητῶν καταβληθέντα δίδακτρα ὡς καὶ ἀπὸ εἰσοδήματα ἐκ δεξιώσεων καὶ ἄλλων ἐκδηλώσεων εἰς τὰς ὁποίας συμμετέσχον μαθηταὶ τῆς Σχολῆς. Συνεπῶς ἡ καθαρὰ δαπάνη μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου ἀνέρχεται εἰς £5,798, ἔναντι £3,000 τῆς Σχολῆς Λάρνακος.

2. Σύγκρισις μεταξὺ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῆς Κεντρικῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας καὶ ἐκείνου τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λάρνακος δὲν δύναται νὰ γίνῃ διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Ἡ Ξενοδοχειακὴ Σχολὴ Λάρνακος στεγάζεται εἰς δημόσιον κτίριον, ἐνῶ διὰ τὴν Κεντρικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Λευκωσίας καταβάλλεται ἐτήσιον ἐνοίκιον ἐκ £3,900 διότι τὸ ἐνοικιασθὲν κτίριον περιλαμβάνει ὅλα τὰ χρειώδη, ἔπιπλα, ἐγκαταστάσεις κουζίνας καὶ πλήρη ξενοδοχειακὸν ἐξοπλισμόν, καθ' ὅτι, συμφώνως γνωμοδοτήσεως διεθνοῦς ἐμπειρογνώμονος, ἡ ἐκπαίδευσις ὑπὸ πραγματικὰς συνθήκας ξενοδοχείου εἶναι ἡ μόνη ἐνδεδειγμένη. Συμπλήρωσις τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Σχολῆς Λάρνακος εἰς τοιοῦτον βαθμὸν θὰ στοιχίσῃ ἄνω τῶν £10,000.

(β) Οἱ μαθηταὶ τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λάρνακος δὲν τρέφονται οὔτε διαμένουν ἐντὸς τῆς Σχολῆς. Τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὴν Κεντρικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Λευκωσίας. Καὶ πάλιν τοῦτο γίνεται διὰ σκοποὺς ἐκπαιδεύσεως καὶ συμφώνως τῆς γνωμοδοτήσεως τοῦ ὡς ἄνω ἐμπειρογνώμονος.

(γ) Ἡ Ξενοδοχειακὴ Σχολὴ Λάρνακος δὲν προσφέρει οὔτε δύναται νὰ προσφέρῃ ἐπιμορφωτικὰ μαθήματα διότι μόνον δύο ξενοδοχεῖα λειτουργοῦν ἐν Λάρνακι καὶ συνεπῶς δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ θέμα ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων διὰ τοὺς ἐν τῇ βιομηχανίᾳ αὐτῇ ἀπασχολουμένους ἐν τῇ πόλει ταύτῃ.

Εἰς Λευκωσίαν ἀπασχολεῖται (ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῆς διεξαχθείσης ἐπισκοπήσεως) ὁ μεγαλύτερος ἀριθμὸς ὑπαλλήλων ξενοδοχείων, ἤτοι περὶ τὰ 998 πρόσωπα εἰς 172 ὑποστατικά. Διὰ λόγους συγκρίσεως ἀναφέρονται οἱ ἀπασχολούμενοι εἰς τὴν ἰδίαν βιομηχανίαν ἐργατοϋπάλληλοι εἰς τὰς λοιπὰς πόλεις : Ἀμμόχωστος 441 εἰς 72 ὑποστατικά, Λεμεσὸς 687 εἰς 166 ὑποστατικά, Λάρναξ 102 εἰς 30 ὑποστατικά, Πάφος 97 εἰς 30 ὑποστατικὰ καὶ Κυρήνεια 113 εἰς 31 ὑποστατικά.

Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς βασίζεται εἰς τὴν ἐξασφάλισιν ἐκπαιδευτῶν καὶ καθηγητῶν ἐπὶ βάσεως μερικῆς ἀπασχολήσεως, ἵνα οὕτω ἐξασφαλίζεται ἡ οἰκονομικωτέρα λειτουργία τῆς Σχολῆς, ἡ εὐρυτέρα δυνατὴ ἐπιλογὴ εἰδικοτήτων καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ καλυτέρου δυνατοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἀναγκῶν καὶ νεωτέρων ἐπιπέδων. Οἱ περισσότεροι τούτων εἶναι εἰδικευμένοι τεχνικοὶ τῆς βιομηχανίας, ἀπασχολοῦνται κυρίως εἰς τὰ διάφορα ξενοδοχεῖα ἐν Λευκωσίᾳ καὶ θὰ ἦτο δύσκολον καὶ πολυέξοδον διὰ τούτους ὅπως μεταβαίνουν εἰς ἄλλην πόλιν διὰ παράδοσιν μαθημάτων ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως. Ὅλοι οἱ εἰδικοί, τῶν ὁποίων ἐζητήθη ἡ γνώμη, συμφωνοῦν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ μετεκπαίδευσις προσωπικοῦ τῶν ξενοδοχείων ἀποτελεῖ συνεχῆ ἀνάγκην, ἡ δὲ τοιαύτη μετεκπαίδευσις δέον νὰ ἀνανεοῦται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ πρακτικῆς ἐξασκήσεως τῶν ἐκπαιδευομένων εἰς λειτουργοῦντα ὑποστατικά. Κατὰ συνέπειαν καὶ ἐφ' ὅσον ταῦτα κατὰ μέγιστον μέρος εὑρίσκονται εἰς Λευκωσίαν, ἡ ἀνάγκη αὕτη εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθῇ μόνον ἐὰν ἡ σχολὴ τοῦ τύπου τούτου (δηλαδὴ παρέχουσα καὶ ἐπιμορφωτικὰ μαθήματα) εὑρίσκεται εἰς Λευκωσίαν ὅπου λειτουργοῦν ἄνω τῶν 172 ὑποστατικῶν.

Κατὰ τὸ τρέχον σχολικὸν ἔτος 1966–67 ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν ηὐξήθη εἰς 85, περιλαμβάνει δὲ καὶ 26 νεάνιδας αἱ πλεῖσται τῶν ὁποίων εἶναι ἀπόφοιτοι κλασσικῶν Γυμνασίων, προορίζονται δὲ διὰ τὸ ἐπάγγελμα τῆς θαλαμηπόλου. Ἐπρογραμματίσθη ἐπίσης σειρὰ ἐπιμορφωτικῶν μαθημάτων διὰ νὰ καλύψῃ 800 ὑπαλλήλους ἀπασχολουμένους εἰς τὴν Ξενοδοχειακὴν βιομηχανίαν εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον. Σκοπὸς τῶν μαθημάτων τούτων εἶναι ἡ βελτίωσις τῶν γνώσεων καὶ ἡ ἐξύψωσις τοῦ ἐπιπέδου τῶν δεξιοτήτων τῶν ἐν τῇ βιομηχανίᾳ ἀπασχολουμένων. Ἤδη κατόπιν σχετικῆς συμφωνίας μετὰ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἀφίχθη εἰς Κύπρον τὴν 18ην Ὀκτωβρίου ἐμπειρογνώμων τοῦ Γραφείου τούτου περὶ τὰ ξενοδοχειακά. Οὗτος θὰ παραμείνῃ ἐν Κύπρῳ ἐπὶ δωδεκάμηνον, σκοπὸς δὲ τῆς ἀποστολῆς του εἶναι ὅπως συμβουλεύῃ τὸν Διευθυντὴν τῆς Κεντρικῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς ἐπὶ θεμάτων ἐκπαιδεύσεως προσωπικοῦ ξενο-

δοχείων. Ἐπιπροσθέτως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ὑπέβαλεν αἴτησιν πρὸς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη διὰ τὴν ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἵδρυσιν Ἰνστιτούτου Ξενοδοχειακῶν Ἐπαγγελμάτων σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι νὰ προσφέρῃ ἐκπαίδευσιν διὰ τὰ ἀνώτερα καὶ ἀνώτατα στελέχη τῶν ξενοδοχείων ὡς καὶ νὰ προπαρασκευάζῃ ἐκπαιδευτὰς διὰ τὴν βιομηχανίαν ξενοδοχείων, νὰ διεξάγῃ ἐρεύνας καὶ μελέτας, νὰ προσφέρῃ συμβουλὰς πρὸς τοὺς ξενοδόχους ὡς πρὸς τὴν καλυτέραν ὀργάνωσιν τῶν ξενοδοχείων. Τὸ Ἰνστιτοῦτον τοῦτο θὰ ἐνσωματώσῃ καὶ τὴν λειτουργοῦσαν Κεντρικὴν Σχολὴν ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ἡ ἵδρυσις τοῦ Ἰνστιτούτου, διότι ἡ Κεντρικὴ Ξενοδοχειακὴ Σχολὴ θὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς βάσις διὰ τὸ Ἰνστιτοῦτον ὡς καὶ διὰ τὴν πρακτικὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐκπαιδευτῶν, θὰ συνεχίζῃ δὲ νὰ προσφέρῃ ἐκπαίδευσιν διὰ τὸ ἐπάγγελμα τοῦ μαγείρου, τραπεζοκόμου καὶ θαλαμηπόλου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω καταδεικνύεται ὅτι ἡ συνέχισις τῆς λειτουργίας τῆς Κεντρικῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς καὶ ἐπιβεβλημένη εἶναι καὶ χρήσιμος, πόρρῳ δὲ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ νὰ εἶναι ἀντιοικονομική».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ἀπὸ στατιστικὰς τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἐμφαίνεται ὅτι κατ' ἔτος ἑκατομμύρια τόννων νεροῦ τοῦ Καρκώτη ποταμοῦ ὁ ὁποῖος διασχίζει τὴν κοιλάδα τῆς Σολέας, ρέουν εἰς τὴν θάλασσαν χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὴ ἡ χρησιμοποίησίς των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τυχὸν σχέδια τὰ ὁποῖα μελετᾶ διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν ρεόντων πρὸς τὴν θάλασσαν ὑδάτων ἀπὸ τὸν Καρκώτην ποταμὸν διὰ τὴν καλυτέραν ἀξιοποίησιν τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση.

«Εἰς ἀπάντησίν μου πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. Ζ'4 Ἐρώτησιν τοῦ Ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς κ. Γιάγκου Ποταμίτη παρέθεσα λεπτομερείας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου ἐπισκοπήσεως, ἐπιδείξεως καὶ προγραμματισμοῦ χρήσεως τῶν Ὑδατίνων Πόρων τῆς Νήσου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ὅταν τὸ Ἐθνικὸν σχέδιον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἄνω ἀπάντησιν εἶναι ἕτοιμον, ἡ εἰδικὴ μελέτη τῆς ὑδροφόρου περιοχῆς τοῦ ποταμοῦ Καρκώτη, ὁ ὁποῖος συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς γενικῆς μελέτης τῆς περιοχῆς Μόρφου, θὰ ἀναληφθῇ, ὅτε καὶ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προγραμματισθοῦν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἔργα διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν διαθεσίμων ὑδατικῶν πόρων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι θὰ ὑφίσταται καλυτέρα κατοχύρωσις ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἐν σχέσει μὲ κινδύνους ἀπωλείας, κλοπῆς ἢ καταστροφῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων τῶν μισθωτῶν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἐξουσιοδότει τὰ κατὰ τόπους ἐπαρχιακὰ γραφεῖα ἐργασίας νὰ ἐφοδιάζουν τοὺς ἐν λόγῳ μισθωτοὺς μὲ ἀπόδειξιν παραλαβῆς τῶν ἐν λόγῳ πινακίδων—ἐμφαινούσης καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαρχόντων εἰς ἑκάστην πινακίδα ἐνσήμων—δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν ἡ μέθοδος αὕτη ἠκολουθεῖτο ἀπὸ τοῦδε, δεδομένου ὅτι κατὰ καιροὺς (ἔστω

καὶ εἰς ἐλαχίστας περιπτώσεις) μᾶς κατηγγέλθησαν—ὡς κατηγγέλθησαν καὶ εἷς τινα ἐπαρχιακὰ γραφεῖα ἐργασίας—περιπτώσεις ἀπωλείας τοιούτων πινακίδων;

Καὶ δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν κατ' ἔτος ἐγένετο σχετικὴ κατατόπισις τῶν μισθωτῶν ἐν σχέσει μὲ τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνσήμων των, ὡς γίνεται καὶ ὑπὸ τοῦ ἀρχιταμείου μὲ τοὺς μισθωτοὺς ἐργάτας διαφόρων Κυβερνητικῶν τμημάτων ἐν σχέσει μὲ τὸ εἰς πίστιν των ὕψος τοῦ ταμείου προνοίας των;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εργασίας καὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ ὑπὸ τοῦ 'Εντίμου Μέλους ὑποβληθεῖσα «'Ερώτησις» θίγει δύο θέματα : πρῶτον, τὴν ἔκδοσιν ἀποδείξεως παραλαβῆς ἑκάστου ἀσφαλιστικοῦ δελτίου εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ἐμφαίνεται καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπὶ τοῦ δελτίου ἐπικολληθέντων ἐνσήμων καί, δεύτερον, τὴν κατ' ἔτος κατατόπισιν τῶν μισθωτῶν ἐν σχέσει μὲ τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνσήμων των.

2. "Οσον ἀφορᾷ τὸ πρῶτον θέμα, τοῦτο ἐμελετήθη ἐπισταμένως εἰς τὸ παρελθὸν ἀλλ' ἡ ἐφαρμογή του κρίνεται ἀδύνατος διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Ἡ ἔκδοσις ἀποδείξεως παραλαβῆς δι' ἓν ἕκαστον ἀσφαλιστικὸν δελτίον θὰ ἐδημιούργει ἐπιπρόσθετον ἐργασίαν διὰ τὸ Τμῆμα Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων διὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἐχρειάζετο ἡ ἀπασχόλησις περιπλέον προσωπικοῦ, περίπου κατὰ 30%. 'Επίσης ὁ χρόνος τῆς ἀνταλλαγῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων θὰ παρετείνετο ἀπὸ ἕνα μῆνα εἰς τοὐλάχιστον τρεῖς μῆνας.

(β) 'Εκτὸς τῆς περιπλέον οἰκονομικῆς ἐπιβαρύνσεως τοῦ Ταμείου καὶ τῆς παρατάσεως τοῦ χρόνου ἀνταλλαγῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων, ὑπάρχει κίνδυνος αἱ ἐκδιδόμεναι ἀποδείξεις παραλαβῆς νὰ μὴ διαλαμβάνουν τὸν ἀκριβῆ ἀριθμὸν εἰσφορῶν τοῦ ἠσφαλισμένου, λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ ἐπιστάται τῶν ἀπασχολούντων ἐργάτας Κυβερνητικῶν Τμημάτων δὲν ἐπικολλοῦν ἔνσημα ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων τῶν ἐργατῶν ἀλλὰ μονογραφοῦν τὰς ἑβδομάδας κατὰ τὰς ὁποίας εἰργάσθη ὁ ἠσφαλισμένος, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ δημιουργοῦνται λάθη καὶ ἐσφαλμέναι ἐγγραφαί.

(γ) 'Αρκεταὶ χιλιάδες ἀσφαλιστικῶν δελτίων ἀποστέλλονται δι' ἀνταλλαγὴν ταχυδρομικῶς καὶ οὕτω εἶναι ἀδύνατον ὁ ἠσφαλισμένος νὰ εἶναι παρὼν κατὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν ἐπὶ τοῦ δελτίου του ἐνσήμων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου ὑπαλλήλου καὶ ἐπομένως ἡ ἔκδοσις ἀποδείξεως διὰ λόγους ἀσφαλείας οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ, ὡς μὴ οὖσα ἐπισήμως ἀποδεκτὴ ὑπὸ τοῦ ἠσφαλισμένου.

(δ) "Απαντες οἱ ἐργοδόται, ἀσχέτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν, ἀποστέλλουν τὰ ἀσφαλιστικὰ δελτία τῶν ὑπαλλήλων των ὁμαδικῶς καὶ οὕτω ἡ ἀπόδειξις παραλαβῆς δι' ἕνα ἕκαστον τῶν ἠσφαλισμένων εἶναι περιττὴ λόγῳ τοῦ ὅτι οὗτοι ἀπουσιάζουν κατὰ τὴν καταμέτρησιν τῶν πληρωθεισῶν ὑπὲρ αὐτῶν εἰσφορῶν.

3. Ἡ ἔκδοσις νέου ἀσφαλιστικοῦ δελτίου ὑποδηλοῖ αὐτομάτως παραλαβὴν τοῦ παλαιοῦ τοιούτου καὶ τυχὸν ἀπώλεια τοῦ ἀνταλλαγέντος δελτίου δύναται εὐκόλως νὰ διερευνηθῇ. Αἱ εἰς τὴν ἐπερώτησιν ἀναφερόμεναι καταγγελίαι ἀπωλείας ἀσφαλιστικῶν δελτίων δὲν ἀφεώρων ἀπωλείας ἀνταλλαγέντων δελτίων, ἀλλὰ δελτίων τὰ ὁποῖα ἦσαν εἰς τὴν κατοχὴν τῶν ἐργοδοτῶν ἢ τῶν μισθωτῶν προσώπων πρὸ τῆς ἀνταλλαγῆς. Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἡ προτεινομένη εἰσήγησις εἰς οὐδὲν ἐξυπηρετεῖ.

4. Ἐὰν ἡ προτεινομένη εἰσήγησις ἀφορᾷ τὴν περίπτωσιν ἀπωλείας, κλοπῆς ἢ καταστροφῆς τῶν ἀσφαλιστικῶν δελτίων τῶν φυλαττομένων εἰς τὸ ἀρχειοφυλάκιον τοῦ Ὑπουργείου, ἡ ἔκδοσις ἀποδείξεως δὲν λύει τὸ πρόβλημα. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ γίνεται ἡ δέουσα μελέτη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον.

5. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον θέμα, ἤτοι τῆς κατατοπίσεως ὅλων τῶν μισθωτῶν ἐτησίως ἐν σχέσει μὲ τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνσήμων των, τοῦτο προϋποθέτει τὴν δημιουργίαν εἰδικῆς ὑπηρεσίας μὲ ἐπιπροσθέτους ὑπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι νὰ πληροφοροῦν γραπτῶς ἓν ἕκαστον τῶν 265,000 ἠσφαλισμένων προσώπων περὶ τοῦ ὁλικοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἐνσήμων των. Τὸ γεγονὸς ὅτι τοῦτο ἐφαρμόζεται ὑπὸ τοῦ Ἀρχιταμείου εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ταμείου Προνοίας Κυβερνητικῶν Ἐργατῶν, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τῆς ἐπερωτήσεως, δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἐπιχείρημα ὑπὲρ τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ διὰ τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Ταμείου Προνοίας Κυβερνητικῶν Ἐργατῶν εἶναι μηδαμινὸς ἐν συγκρίσει μὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἠσφαλισμένων τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

(β) Λόγῳ τῆς συνεχοῦς μετακινήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν προσώπων τῶν ὁποίων ἡ τελευταία διεύθυνσις θὰ εἶναι ἄγνωστος εἰς ἡμᾶς θὰ εἶναι μεγάλος.

6. Γίνεται ὡσαύτως μελέτη, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν μηχανοποίησιν τῆς διεκπεραιώσεως τῆς ἐργασίας τοῦ Τμήματος Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον θὰ ἦτο πρακτικῶς ἐφαρμόσιμος ὁ κατ' ἔτος ἐφοδιασμὸς ἑκάστου ἠσφαλισμένου, τοῦ ὁποίου τὸ ἀσφαλιστικὸν δελτίον δὲν εἶναι πλῆρες, μὲ κατάστασιν τῶν ὑπ' αὐτοῦ πληρωθεισῶν εἰσφορῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Πέρα, Καμπιά, Πολιτικόν, Ἐπισκοπειόν, Ἐργάτες, Ἀνάγυια, Ψημολόφου, Δευτερᾶς, Λακατάμιας, ἀπὸ ἀρκετοῦ καιροῦ ζητοῦν ὅπως κατασκευασθῇ ἕνα φρᾶγμα εἰς τὸν ποταμὸν Πεδιαῖον, μεταξὺ τῶν χωρίων Πέρα καὶ Καμπιῶν, διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν γαιῶν καὶ τῶν δένδρων των.

Νοουμένου ὅτι τὸ φρᾶγμα τοῦτο θὰ ἐξυπηρετήσῃ τεραστίαν περιοχὴν τῶν ἀνωτέρω χωρίων μέχρι Λευκωσίας, καὶ ἐφ' ὅσον ἕνα μεγάλο ποσοστὸν λαχανικῶν διὰ τῶν ὁποίων ἐφοδιάζεται καθημερινῶς ἡ ἀγορὰ τῆς Λευκωσίας, παράγεται ἐκ τῶν ἀναφερθεισῶν περιοχῶν, ὡς ἐπίσης καὶ φρούτων ὡς εἶναι τὰ καϊσιά, χρυσόμηλα καὶ ἄλλα, καὶ μὲ τὴν αὔξησιν τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἔπρεπε τὸ φρᾶγμα τοῦτο νὰ ἦτο ἐκ τῶν πρώτων τὰ ὁποῖα κατασκευάζονται.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα καὶ δι' αὐτοῦ τὴν Κυβέρνησιν, κατὰ πόσον ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος θὰ πραγματοποιηθῇ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος, καὶ ἐὰν τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν θὰ συμπεριληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Νοεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Εἰς τὸ παρελθὸν ἔγιναν σχετικαὶ μελέται διὰ τὴν ἀνέγερσιν ὑδατοφράκτου εἰς τὴν περιοχὴν Ὀρεινῆς, ἡ πραγματοποίησις ὅμως τοῦ ἔργου προσέκρουε πάντοτε εἰς τὴν ἀμφιβολίαν μήπως διὰ τούτου ἐπηρεασθοῦν δυσμενῶς τὰ ἀρδευτικὰ δικαιώματα τῶν γεωργῶν τῆς πεδιάδος τῆς Μεσαορίας.

2. Παρὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο, ὅταν θὰ ἀρχίσῃ συντόμως ἡ προγραμματισθεῖσα Ὑδατικὴ Ἐπισκόπησις τῆς Νήσου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου

τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἓν ἐκ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα θὰ μελετηθοῦν εἶναι καὶ ἡ ἀξιοποίησις τῶν ὑδάτων τοῦ Πεδιαίου. Τὸ πόρισμα καὶ ἡ ἐκ τούτου ἐπακόλουθος εἰσήγησις θὰ καθοδηγήσῃ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας περὶ τοῦ πρακτέου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὁλόκληρος ἡ κοινὴ γνώμη τῆς πόλεως καὶ Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ διατελεῖ ἐν συναγερμῷ καὶ ἀνυπομονεῖ νὰ πληροφορηθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν κατασκευὴν λιμένος ἐν Λεμεσῷ, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως εὐαρεστούμενος προβῇ εἰς δήλωσιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐκθέτων ἐν πάσῃ δυνατῇ λεπτομερείᾳ τὴν πολιτικὴν καὶ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔλαβε καὶ θὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις πρὸς προώθησιν τοῦ ὡς ἄνω ζητήματος.

Πιστεύομεν ἀκραδάντως ὅτι μία τοιαύτη δήλωσις θὰ ἀκουσθῇ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ θὰ ἐκτιμηθῇ τὰ μέγιστα ὑπὸ πάντων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ἡ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς κατασκευῆς λιμένος ἐν Λεμεσῷ εἶναι ἐκπεφρασμένη, οὐδεμία δὲ ἔκτοτε μεταβολὴ ἔχει ἐπέλθει ὡς πρὸς τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ κατασκευάσῃ νέον λιμένα.

2. Ἤδη τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων διενήργησεν ἐφέτος βυθομετρήσεις καὶ γεωτρήσεις ἐν τῷ λιμένι, αἵτινες θὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν καλυτέραν μελέτην τῶν ἐκτελεσθησομένων ἔργων.

3. Ὡς γνωστὸν ἡ Κυβέρνησις ἀνέθεσε πρό τινων μηνῶν εἰς τὸν διεθνοῦς κύρους Ἀμερικανικὸν Οἶκον «Κάϊζερ» ὅπως συντάξῃ εἰδικὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς περαιτέρω λιμενικῆς ἀναπτύξεως τῆς Νήσου, συμπεριλαμβανομένης βεβαίως καὶ τῆς Λεμεσοῦ. Ἤδη ἡ προκαταρκτικὴ ἔκθεσις τῶν ἐμπειρογνωμόνων εὑρίσκεται εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως καὶ μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Ἡ τελικὴ ἔκθεσις ἀναμένεται ὅτι θὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τὰ τέλη τοῦ τρέχοντος ἔτους.

4. Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω δὲν δύναμαι ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ προβῶ εἰς λεπτομερεῖς δηλώσεις ἐπὶ τοῦ θέματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῶν γνωστῶν εἰδικῶν δυσκολιῶν ποὺ ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀναστέλλουν καὶ τὴν ἀπὸ μέρους μας ἐξαγγελίαν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς δωρεὰν παιδείας ἀφ' ἑνός, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπὸ τὰς ὑφισταμένας συνθήκας ὑφίσταται ἀνάγκη πλήρους ἀπασχολήσεως πολλῶν πτωχῶν ἀλλ' ἀρίστων μαθητῶν, φρονεῖ μήπως τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ εἰσαγωγὴ καὶ ἐν Κύπρῳ (ὡς συμβαίνει ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ) τοῦ θεσμοῦ τῶν νυκτερινῶν Γυμνασίων εἰς τρόπον ὥστε οἱ κατ' αὐτὸν τὸ τρόπον ἄποροι καὶ ἄριστοι σπουδασταὶ νὰ δύνανται μετὰ τὸ πέρας τῆς φοιτήσεώς των νὰ ἐπανδρώνουν τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ νὰ δύνανται νὰ συνεχίζουν τὴν ἐπὶ ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου φοίτησίν των ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς ἐπιστήμης καὶ τοῦ τόπου των ;

Θὰ ἦτο δὲ μήπως σκόπιμον νὰ ἐξετασθῇ—ἐν περιπτώσει ἀποδοχῆς τοῦ συστήματος—περίπτωσις ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς του εἰς μίαν, ἐπὶ τοῦ παρόντος, πόλιν τῆς νήσου—ἐν ὄψει καὶ πάλιν τῶν ἰδίων δυσκολιῶν—τὴν Λευκωσίαν ἐπὶ παραδείγματι ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας συμφωνεῖ πρὸς τὸν θεσμὸν τῶν νυκτερινῶν γυμνασίων καὶ ἐν γένει τῶν νυκτερινῶν σχολῶν, ὅστις ἰσχύει εἰς πολλὰς χώρας καὶ εἶναι λίαν χρήσιμος. 'Η δυνατότης ἱδρύσεως νυκτερινῶν γυμνασίων μελετᾶται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τούτου ἀπό τινος χρόνου, δὲν δύναται ὅμως νὰ προσδιορισθῇ ἀπὸ τοῦδε ὁ χρόνος ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τοῦ θεσμοῦ τούτου παρ' ἡμῖν. 'Εν πάσῃ περιπτώσει οὗτος δὲν δύναται νὰ εἶναι ἐνωρίτερον τοῦ προσεχοῦς Σεπτεμβρίου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Νοεμβρίου 1966.

«'Επειδὴ παρατηρεῖται μεγάλη ἀνησυχία μεταξὺ τῶν γονέων καὶ τῶν μαθητῶν τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Πόλεως, διὰ τὴν καταφανῆ ἔλλειψιν προσωπικοῦ, βιβλίων, μηχανημάτων καὶ ἄλλων ἐποπτικῶν μέσων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καθιστᾶ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Σχολῆς ἀδύνατον, παρακαλῶ τὸν "Εντιμον 'Υπουργὸν Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν πρόκειται νὰ ληφθοῦν οἱαδήποτε ἄμεσα μέτρα διὰ τὴν στοιχειώδη τοὐλάχιστον ἀντιμετώπισιν τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1966 τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Τὰ κενὰ εἰς τὸ προσωπικὸν τῆς 'Επαγγελματικῆς Σχολῆς Πόλεως (Χρυσοχοῦς) ἔχουν ἤδη πληρωθῆ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον. "Οσον ἀφορᾷ τὴν προμήθειαν διδακτικῶν βιβλίων τὰ πλεῖστα τούτων ἔχουν προμηθευθῆ οἱ μαθηταί, τὰ δὲ ὑπόλοιπα, ὅσα δὲν ἐξευρέθησαν ἐν Κύπρῳ, ἔχουν παραγγελθῆ καὶ ἀναμένονται. Τὸ θέμα συμπληρωματικοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς διὰ μηχανημάτων καὶ ἄλλων ἐποπτικῶν μέσων προωθεῖται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου, ἐλπίζεται δὲ ὅτι συντόμως θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ παραγγελίαι».

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. 'Αναστασιάδης)

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Λέλλον Δημητριάδην νὰ ἀναγνώσῃ τὴν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν τῆς Νομικῆς 'Επιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

'Αντώνιος 'Αναστασιάδης, Πρόεδρος

Λέλλος Δημητριάδης
Πανΐκος Σιβιτανίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων διὰ τῆς ἐκθέσεώς της πρὸς τὴν Βουλήν, ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρω Νομοσχεδίου, παρέπεμψε, τῇ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὡρισμένα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν ἵνα αὕτη ἀφοῦ μελετήσῃ ταῦτα ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ὑποβάλῃ συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα κατὰ τὰς συνεδριάσεις αὐτῆς τὰς συγκροτηθείσας τὴν 28ην Νοεμβρίου καὶ 5ην Δεκεμβρίου 1966 καὶ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὰ ἀκόλουθα :

1. Ἄρθρον 17 : Νὰ παραλειφθῇ τελείως τὸ ἐδάφιον (2), ἀντὶ τῶν διατάξεων τοῦ ὁποίου προτείνονται αἱ τροποποιημέναι διατάξεις τοῦ ἄρθρου 27 ὡς κατωτέρω.

Νὰ παραλειφθῇ ἐπίσης ὁ κατόπιν τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ ἄρθρου, ἐντὸς παρενθέσεως, ἀριθμὸς (1).

2. Ἄρθρον 18 : Νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ παράγραφος (6) διὰ τῆς ἀκολούθου:
«(6) ἡ παρ' οἱουδήποτε προσώπου παροχὴ ἐγγυήσεως, ὡς ἡ ἐν τῷ ἄρθρῳ 26 προνοουμένη, ἥτις ἤθελεν εἶναι ἐν γνώσει του ψευδὴς κατά τι στοιχεῖον, ἐκτὸς ἐὰν τὸ πρόσωπον τοῦτο παρέχῃ τὴν τοιαύτην ἐγγύησιν βάσει ἐγγυήσεως ἐχούσης τὸ αὐτὸ περιεχόμενον καὶ παρασχεθείσης αὐτῷ προηγουμένως παρ' ἄλλου προσώπου δυνάμει τοῦ ἄρθρου 26.».

3. Ἄρθρον 20 : Νὰ παραλειφθῇ τελείως ἡ τελευταία γραμμὴ τοῦ ἐδαφίου (3), ἡ ὁποία ἀναφέρεται εἰς τὸ τελεσίδικον τῆς ἐκθέσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημικοῦ. Ὡς πρὸς τὴν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἀποδοχὴν τῆς ἐν λόγῳ ἐκθέσεως ὡς μαρτυρίας τοῦ περιεχομένου της ὑπάρχει ἤδη ἐπαρκὴς πρόνοια εἰς τὸ ἄρθρον 12 τοῦ περὶ Ἀποδείξεως Νόμου (Κεφ. 9).

4. Ἄρθρον 27 : Νὰ ἀντικατασταθῇ τὸ ὅλον ἄρθρον διὰ τοῦ ἀκολούθου, ἀφαιρουμένης οὕτω τῆς ἐξουσίας πρὸς κατάσχεσιν (ἡ ἄσκησις τῆς ὁποίας δυνατὸν νὰ συνεπήγετο τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας), αἱρομένης τῆς ἐν τῷ ἀρχικῷ Νομοσχεδίῳ ἐπαλληλίας τῶν ἄρθρων 17 (2) καὶ 27 καὶ παραλειπομένης τῆς προνοίας περὶ συμμορφώσεως ἐντὸς εἰκοσαημέρου ἡ ὁποία δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ διὰ διοικητικῶν διευθετήσεων :

«Προσωρινὴ ἀπαγόρευσις διαθέσεως κ.λ.π. γεωργικῶν φαρμάκων.

27.—(1) Ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελεν ἐξακριβωθῇ ὅτι γεωργικόν τι φάρμακον διαφημίζεται, ἐκτίθεται, προσφέρεται ἢ κατέχεται πρὸς πώλησιν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ κατὰ παράβασιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου ἢ οἱωνδήποτε δυνάμει τούτου Κανονισμῶν, ἢ ἤθελε τοῦτο εὑρεθῇ, κατόπιν ἀναλύσεως, καθ' οἱονδήποτε τρόπον νοθευμένον, οἱοσδήποτε Ἐπιθεωρητὴς δύναται νὰ ἐπιδώσῃ ἔγγραφον περὶ τούτου εἰδοποίησιν εἰς τὸν ἰδιοκτήτην, ἀπὸ δὲ τῆς ἐπιδόσεως τῆς τοιαύτης εἰδοποιήσεως καὶ μέχρι παρελεύσεως τριῶν ἡμερῶν ὁ ἰδιοκτήτης δὲν δύναται νὰ πωλῇ, διαθέτῃ, χρησιμοποιῇ, μετακινῇ, ἐξάγῃ ἐκ τῆς Δημοκρατίας ἢ καταστρέφῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος γεωργικὸν φάρμακον.

(2) Μετὰ τὴν ἄσκησιν ποινικῆς διώξεως δι' οἱονδήποτε ἀδίκημα τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) διαλαμβανομένων, Ἐπιθεωρητὴς δύναται ὅπως καθ' οἱανδήποτε στάσιν τῆς ποινικῆς διαδικασίας νὰ ὑποβάλῃ ἄνευ εἰδοποιήσεως αἴτησιν (ex-parte application) εἰς τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἔκδοσιν συντηρητικοῦ διατάγ-

ματος ἀπαγορεύοντος τὴν ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου πώλησιν, διάθεσιν, χρησιμοποίησιν, μετακίνησιν, ἐξαγωγὴν ἐκ τῆς Δημοκρατίας ἢ καταστροφὴν τοῦ γεωργικοῦ φαρμάκου ἀναφορικῶς πρὸς τὸ ὁποῖον διεπράχθη τὸ ἀδίκημα μέχρις ἐκδικάσεως τῆς ποινικῆς διώξεως· ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ δὲ αἰτήσει τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἐκδώσῃ τοιοῦτο διάταγμα ὑπὸ τοιούτους ὅρους οἵους τοῦτο ἤθελε θεωρήσει πρέπον, νὰ ἐπιβάλῃ, τοῦ δικαστηρίου ὁρίζοντος ταυτοχρόνως τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν ὁ ποινικῶς διωκόμενος θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐνστῇ ἐπὶ δικαστηρίῳ κατὰ τοῦ ἐκδοθέντος διατάγματος».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἀπὸ τῆς ἀνόδου της εἰς τὴν ἀρχὴν ἤρχισε νὰ ἐφαρμόζῃ μίαν φιλαγροτικὴν πολιτικὴν καὶ νὰ λαμβάνῃ ὅλα τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ γεωργικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου μας δὲν δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἐὰν δὲν ληφθοῦν δραστικὰ καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα πρὸς καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν αἱ ὁποῖαι, ἀτυχῶς, μαστίζουν τὰς διαφόρους ποικιλίας τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας. Ἓν δὲ δραστικὸν μέτρον πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας μας, πρὸς αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας καὶ πρὸς προστασίαν τῶν γεωργῶν μας εἶναι ἡ διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐπιδιωκομένη ρύθμισις τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς ποιότητος τῶν γεωργικῶν μας φαρμάκων.

Τὸ καθιερούμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου Συμβούλιον θὰ ἐνασκῇ αὐστηρὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν γεωργικῶν φαρμάκων, εἰς τρόπον ὥστε διὰ τῆς χρήσεως τῶν καταλλήλων καὶ ἐνδεδειγμένων γεωργικῶν φαρμάκων νὰ ἐπιτευχθῇ ριζικὴ καὶ ἀποτελεσματικὴ καταπολέμησις τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν πρᾶγμα ὅπερ θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα τόσον εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς ποιότητος καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς παραγωγῆς τῶν γεωργικῶν μας προϊόντων ὅσον καὶ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου καὶ γενικῶς τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Ἀλλ' ὀφείλομεν νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιδιωκομένη ρύθμισις τῆς ἐμπορίας καὶ τῆς ποιότητος τῶν γεωργικῶν φαρμάκων δὲν εἶναι τὸ μοναδικὸν μέτρον τὸ ἐπιβαλλόμενον διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ δραστικὴ καταπολέμησις τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν. Ἀπαιτεῖται ἐπίσης καὶ ἡ διὰ νόμου ἐπιβολὴ τῆς ὑποχρεώσεως τῶν ἰδιοκτητῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἄλλων γεωργικῶν ποικιλιῶν ὅπως λαμβάνωσι τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας διὰ ψεκασμάτων, σκονισμάτων κ.ἄ. τῶν φυτειῶν καὶ τῆς παραγωγῆς των ἀπὸ διαφόρους φυτικὰς ἀσθενείας. Καθ' ὅτι ἡ παράλειψις ἐκ μέρους ἰδιοκτητῶν φυτειῶν νὰ λαμβάνωσι τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας τῶν φυτειῶν των διὰ τῆς χρήσεως τῶν ἐνδεδειγμένων γεωργικῶν φαρμάκων συντελεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν μὲ καταστρεπτικὰς συνεπείας τόσον δι' αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἰδιοκτήτας γειτονικῶν φυτειῶν αἵτινες ἐπηρεάζονται ἀπὸ ταύτας.

Κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα μοῦ ἐξεφράσθησαν παράπονα ἐκ μέρους καλλιεργητῶν ἐσπεριδοειδῶν ὅτι ὑπέστησαν μεγάλας ζημίας εἰς τὰς φυτείας των λόγῳ ἀμελείας ἰδιοκτητῶν γειτονικῶν φυτειῶν, οἵτινες παρέλειψαν νὰ ψεκάσουν τὰς φυτείας των αἵτινες προσεβλήθησαν ὑπὸ φυτικῶν ἀσθενειῶν αἱ ὁποῖαι ἐπεξετά-

θησαν καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς φυτείας. Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἔχω καταθέσει εἰς τὴν Βουλὴν τὸν παρελθόντα μῆνα σχετικὴν ἐρώτησιν πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ἀλλὰ μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι μελλοντικῶς θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νομοσχέδιον δυνάμει τοῦ ὁποίου νὰ ὑποχρεοῦνται οἱ ἰδιοκτῆται ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἄλλων φυτειῶν ὅπως λαμβάνωσι τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας τῶν φυτειῶν των διὰ τῆς χρήσεως τῶν ἐνδεδειγμένων γεωργικῶν φαρμάκων διότι τότε καὶ μόνον θὰ ἐπιτύχωμεν τὴν ριζικὴν καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν, ἥτις θὰ ἔχῃ ὡς ἄμεσον ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀγροτῶν μας.

Τὸ ἱδρυθησόμενον διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου Συμβούλιον ἐπωμίζεται πολὺ σοβαρὰς εὐθύνας καὶ θὰ πρέπει νὰ ἐνασκήσῃ τὰς παρεχομένας εἰς αὐτὸ ἐξουσίας μετὰ τοιαύτης ἐπιδεξιότητος, δραστηριότητος καὶ αὐστηρότητος ὥστε νὰ ἐπιτευχθοῦν τὸ γρηγορώτερον οἱ ἐπωφελεῖς διὰ τοὺς γεωργοὺς καὶ τὴν γεωργικήν μας οἰκονομίαν ἐπιδιωκόμενοι, διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, σκοποί.

Τελειώνων εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἰς νόμον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Τὸ Νομοσχέδιον ποὺ συζητοῦμε εἶναι ἀρκετὰ ἐξυπηρετικὸ καὶ ὠφέλιμο γιὰ τὴν ἀγροτική μας οἰκονομία. Ἀπὸ χρόνια πολλὰ οἱ ἀγρότες καὶ οἱ ὀργανώσεις τους εἰσηγοῦντο τὸν ἔλεγχο τῆς ποιότητας καὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων.

Τὰ γεωργικὰ φάρμακα ἀποτελοῦν βασικὸ παράγοντα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς. Χρησιμοποιοῦνται κάθε χρόνο ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς ἑκατοντάδων χιλιάδων λιρῶν ἀξίας φάρμακα γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν.

Πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι σὲ πολλὲς περιπτώσεις ἐγένετο νοθεία σ' αὐτὰ τὰ φάρμακα. Καὶ ἡ νοθεία εἶχε διπλὸ ἀντίχτυπο. Πλήρωναν ἀπὸ τὴν μιὰ οἱ ἀγρότες χιλιάδες λίρες καὶ ἀποτέλεσμα δὲν ἔφερναν τὰ φάρμακα μὲ συνέπειες νὰ καταστρέφεται ἢ νὰ μειώνεται ἡ παραγωγή. Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου μὲ τὸν ἔλεγχο τῆς ποιότητας τῶν γεωργικῶν φαρμάκων θὰ θέσῃ τέρμα σ' αὐτὴ τὴν κατάσταση.

Ἡ ἔλλειψη ἐπαρκῶν ὁδηγιῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν χρήση τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ἦταν ἕνα ἄλλο πρόβλημα ποὺ ἀντιμετώπιζαν οἱ γεωργοί. Καὶ ἔτσι συνέβαιναν πολλὲς φορὲς λάθη μὲ ἐπιπτώσεις τόσο γιὰ τὴν ὑγεία τῶν ἀγροτῶν—συνέβη νὰ ἔχουμε καὶ θύματα—ὅσο καὶ γιὰ τὴν ἀγροτικὴ παραγωγὴ μὲ καταστροφὲς στὲς φυτεῖες ἀπὸ κακὴ χρήση τῶν φαρμάκων.

Τὸ Νομοσχέδιον ὀρθὰ προνοεῖ γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος ὅτι κάθε δοχεῖο γεωργικῶν φαρμάκων θὰ φέρῃ ἐτικέτα μὲ τὰ συστατικὰ κάθε φαρμάκου, τὴν ἀναλογία τῶν συστατικῶν, καθὼς καὶ τὲς ὀνομασίες τῶν ἐντόμων, μυκήτων ἢ ζιζανίων ὡς καὶ τὰ εἴδη τῶν φυτῶν ποὺ θὰ χρησιμοποιεῖται. Οἱ ὁδηγίες στὴν ἐτικέτα θὰ βοηθοῦν νὰ ἀποφεύγωνται τὰ λάθη.

'Ορθὰ ἡ 'Επιτροπὴ εἰσηγήθη καὶ περιελήφθη πρόνοια στὸ Νομοσχέδιο ὅτι θὰ παρέχεται στὸ 'Υπουργικὸ Συμβούλιο ἐξουσία ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ ρυθμίζη τὴν τιμὴ πωλήσεως οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου.

'Ο ἔλεγχος τῆς ποιότητας εἶναι ὁ ἄλλος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου. 'Ο ἔλεγχος τῶν τιμῶν πρέπει νὰ εἶναι ὁ δεύτερος βασικὸς σκοπός.

'Υπῆρξαν περιπτώσεις μεγάλης ἐκμετάλλευσης γεωργῶν ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν φαρμάκων. 'Ιδιαίτερα ὅταν ὁ γεωργὸς δὲν μποροῦσε νὰ πάρη τὸ φάρμακο ἀπὸ τὴν Συνεργατικὴ γιατὶ ἦταν καλυμμένη ἡ πίστωσή του καὶ κατέληγε σὲ ἰδιῶτες, τότες οἱ τιμὲς αὐξάνοντο.

Τὸ ἀνεξέλεχτο στὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν φαρμάκων συνέβαλε στὴν αὔξηση τοῦ κόστους παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων καὶ στὴν ἐλάττωση τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν.

Πιστεύουμε ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ αὐτῆς τῆς προνοίας ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμὲς θὰ εἶναι ἀρκετὰ εὐεργετικὴ γιὰ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο.

'Ορθὴ ἐπίσης ἡ πρόνοια ποὺ εἰσηγεῖται ἡ 'Επιτροπὴ σχετικὰ μὲ τὰ ἀδικήματα καὶ τὲς ποινὲς στὸ ἄρθρο 25.

Εἶναι σοβαροὶ οἱ σκοποὶ τοῦ Νομοσχεδίου. 'Επιδιώκουμε νὰ προστατεύσουμε τοὺς ἀγρότες ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμὲς καὶ τὴν ποιότητα τῶν φαρμάκων. Μὲ τὴν αὔξηση τῶν ποινῶν θὰ βοηθήσουμε στὴν καλύτερη ἐπιτυχία τῶν σκοπῶν τοῦ Νόμου καὶ θὰ ἀποτρέψουμε τὴν παράβασή του.

Τελικὰ κάμνουμε αὐτὲς τὲς προτάσεις.

Μὲ τὴν ψήφιση τοῦ Νομοσχεδίου νὰ ἐπισπευσθῆ ἡ ἐφαρμογή του ὅσον τὸ δυνατὸ πιὸ σύντομα ἀπὸ τὸ 'Υπουργικὸ Συμβούλιον καὶ ἀπὸ τὸ 'Υπουργεῖο Γεωργίας.

'Η δεύτερή μας πρόταση ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχο τῶν τιμῶν στὰ γεωργικὰ μηχανήματα καὶ γεωργικὰ ἐξαρτήματα. Εἶναι ἕνα μέτρο ποὺ πολλὲς φορὲς εἰσηγήθησαν καὶ εἰσηγοῦνται οἱ ἀγρότες. Καὶ αὐτὸ τὸ μέτρο μπορεῖ νὰ προωθηθῆ μὲ τὴν ἄμεση ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ 'Αγορανομίας ποὺ ἐψήφισε ἡ Βουλὴ πρὶν 3½ χρόνια καὶ καθυστερεῖ ἡ ἐφαρμογή του.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. 'Ανδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

'Εάν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ κύριοι Βουλευταί, ἀναλογισθῆ κανεὶς τὰς ζημίας ποὺ μπορεῖ νὰ προκαλέσῃ εἰς τὴν γεωργικὴν παραγωγὴν φάρμακον νοθευμένον ἢ κακῶς χρησιμοποιούμενον, ἀσφαλῶς θὰ ὑπερψηφίσῃ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον καὶ θὰ ζητήσῃ τὴν αὐστηρὰν ἐφαρμογήν του.

Γεωργικὰ φάρμακα νοθευμένα δὲν ἔχουν μόνον ἐπιπτώσεις οἰκονομικὰς λόγῳ τῆς τιμῆς ἐπὶ τοῦ γεωργοῦ, ἀλλὰ κυρίως οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις λόγῳ καταστροφῆς τῆς παραγωγῆς του.

'Εὰν ἀνατρέξωμεν δέκα χρόνια πρὶν ποὺ τὰ γεωργικὰ φάρμακα δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο εἰς τὸν σημερινὸν βαθμόν, θὰ ἐνθυμηθῶμεν ἀσφάλως ὅτι τὰ φροῦτα μας ἦσαν σὲ πολὺ κακὴν κατάστασιν καὶ ἀρκεταὶ ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν ἦσαν αἱ ἀπώλειαι εἰς τὰ φθαρτά μας λόγῳ μὴ χρησιμοποιήσεως ἢ κακῆς χρησιμοποιήσεως ἢ χρησιμοποιήσεως νοθευμένων φαρμάκων ἀπὸ τὸν γεωργόν.

Συγκεκριμένα διὰ τὴν πατάταν μας, ἡ ὁποία ἀποφέρει μέσον ὅρον £3,000.000 εἰσόδημα εἰς τὸν τόπον, εἴχαμεν χρονιὲς ποὺ τὸ εἰσόδημα τῆς πατάτας μας ἀνήρχετο μόνον εἰς ἕνα ἑκατομμύριον λίρες λόγῳ κακῆς χρησιμοποιήσεως ἢ χρησιμοποιήσεως νοθευμένων φαρμάκων.

Τὰ γεωργικὰ φάρμακα, πωλούμενα στὸν γεωργόν, πρέπει νὰ ἔχουν αὐστηρῶς τὴν ἐτικέταν ποὺ διαλαμβάνει ὁ Νόμος καὶ τὸ Συμβούλιον, καὶ τὰ ὄργανα τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιβάλουν τὸν Νόμον ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου κατὰ τὴν γνώμην μας πρέπει νὰ εἶναι πολὺ αὐστηρά, διότι φάρμακα τὰ ὁποῖα πωλοῦνται εἰς ἀσθενεῖς δύνανται νὰ ἀποσυρθοῦν ἐμμέσως ἀπὸ τὴν ἀγορὰν διότι ὑπάρχει ὁ ἀνασταλτικὸς παράγων τοῦ ἰατροῦ. Ἐὰν ἕνα φάρμακον τὸ ὁποῖον εἰσάγεται ἀπὸ φαρμακοποιὸν καὶ τὸ ὁποῖον δίδεται κατόπιν συνταγῆς, ἔστω, καὶ ἐὰν ὁ φαρμακοποιὸς κάμῃ κάποιο λάθος, ὑπάρχει ὁ ἰατρὸς ὁ ὁποῖος ἐὰν ἀντιληφθῇ ὅτι ἓν εἶδος φαρμάκου δὲν εἶναι ἀποτελεσματικόν, ἀσφαλῶς δὲν θὰ τὸ δώσῃ εἰς τὸν ἄρρωστόν του. Ἐνῷ εἰς τὰ γεωργικὰ φάρμακα δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ διατίθενται παρὰ μόνον μέσῳ τῶν παντοπωλῶν. Διὰ τοῦτο ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ θὰ φύγῃ ἀπὸ τὸν κατασκευαστὴν τὸ φάρμακον καὶ θὰ προωθηθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν δὲν ὑπάρχει κανένας παράγων ὁ ὁποῖος νὰ τὸ ἐλέγξῃ διὰ νὰ τὸ σταματήσῃ. Διὰ τοῦτο ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ἡ ἄποψίς μας εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ εἶναι πολὺ αὐστηρὴ εἰς τὴν ἐφαρμογήν του. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἐπιτροπὴν ἔγινεν ἡ πρότασις καὶ κατὰ πλειοψηφίαν ἔγινεν εἰσήγησις εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως αἱ ποιναὶ εἶναι αὐστηραί. Ἐὰν ἦτο ζήτημα μόνον τιμῆς γεωργικοῦ φαρμάκου, ἀσφαλῶς κανένα δὲν θὰ ἐπείραζεν ἐὰν αἱ ποιναὶ δὲν ἦσαν τόσον αὐστηραί. Ἐφ' ὅσον ὅμως τὸ νοθευμένον φάρμακον, ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως, δὲν ἐπηρεάζει μόνον ἀπὸ ἀπόψεως τιμῆς τὸν γεωργόν, ἀλλὰ τοῦ καταστρέφει ὁλόκληρον τὴν παραγωγήν του, εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρξουν πλέον αὐστηραὶ ποιναί.

Ἐπίσης τὸ νοθευμένον φάρμακον προσφερόμενον εἰς τὸν παραγωγὸν θὰ μᾶς δώσῃ χρησιμοποιούμενον γεωργικὰ προϊόντα κακῆς ποιότητος, καὶ τὰ κακῆς ποιότητος γεωργικὰ προϊόντα δὲν θὰ ἔχουν μόνον ἀντίκτυπον ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ γεωργοῦ ἀλλὰ θὰ ἔχουν ἀντίκτυπον καὶ ἐπὶ τῆς τοποθετήσεως τῶν ἀγροτικῶν μας προϊόντων εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγοράν.

Διὰ τοῦτο πιστεύομεν ὅτι αἱ ποιναὶ πρέπει νὰ ψηφισθοῦν ὡς ἐτροποποιήθησαν αὗται ἀπὸ τὴν Γεωργικὴν Ἐπιτροπήν, διότι τὸ παράπτωμα εἰς τὴν πώλησιν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι πολὺ σοβαρόν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατ' ἀρχὴν προσωπικῶς πιστεύω ὅτι δὲν ὑφίσταται θέμα οὐσίας ἐπὶ τῆς προκυψάσης διαφορᾶς ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπαύξησιν ἢ μὴ τῶν ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου προνοουμένων ποινῶν. Μολονότι, διὰ νὰ ἀκριβολογήσωμεν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, οὐδεμία ζημία θὰ προκύψῃ διὰ τὸν τόπον ἐάν, ἐκ τῆς ἀποδεδειγμένης ἐνσυνειδήτου—καὶ τονίζω τὴν λέξιν ἐνσυνειδήτου—παραλείψεως οἱουδήποτε ἐμπόρου γεωργικῶν φαρμάκων νὰ ἀνταποκριθῇ πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου, κληθῇ οὗτος εἰς τὴν καταβολὴν χρηματικῆς ποινῆς μὴ ὑπερβαινούσης τὰς £250 ἢ τιμωρηθῇ διὰ φυλακίσεως μὴ ὑπερβαινούσης τοὺς ἓξ μῆνας ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινάς. Ἄλλωστε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἦτο καιρὸς νὰ ὑπάρξῃ ἐπαύξησις ποινῶν τοὐλάχιστον διὰ δύο λόγους. Πρῶτον, διότι ἡ κειμένη νομοθεσία—καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς ποινὰς τοῦ περὶ Φαρμάκων Νόμου, ἐὰν θὰ κάμωμεν σύγκρισιν μὲ τὸν ἐν λόγῳ Νόμον—εἶναι πεπαλαιωμένη, μὴ συνάδουσα πρὸς τὰς σημερινὰς δημοσιονομικὰς συνθήκας ἀφ' ἑνός, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου ἦτο ἀνάγκη νὰ προστατευθῇ ὁ γεωργικὸς κόσμος τῆς νήσου ταύτης ἐκ τῆς ἀνεξελέγκτου καὶ ἀσυνειδήτου τακτικῆς ὡρισμένων ἐμπόρων γεωργικῶν φαρμάκων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνετέλει εἰς τὴν ὁλοσχερῆ καταστροφὴν ὁλοκλήρων ἐσοδειῶν, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ζημίαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ὁλοσχερῆ οἰκονομικὴν κατάρρευσιν σκλη-

ρῶς ἐργαζομένων καὶ ἐλλιπῶς ἀμειβομένων κοινωνικῶν στρωμάτων, ἤτοι τῶν ἀγροτικῶν, ἀφ' ἑτέρου. Ἐπομένως πιστεύω ὅτι ἡ εἰσήγησις τῆς Ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς περὶ ἐπαυξήσεως τῶν ποινῶν διὰ τοὺς ἐνσυνειδήτως παρανομοῦντας δὲν θὰ ζημιώσῃ τὸν τόπον τοῦτον. Ἀντιθέτως θὰ τὸν ὠφελήσῃ καὶ ἀμέσως καὶ ἐμμέσως.

Μακάρι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ ὑπῆρχαν αὐστηρότεραι ποιναὶ ἀπὸ πολλοῦ τόσον διὰ τὰ γεωργικὰ ὅσον καὶ διὰ τὰ κτηνιατρικὰ φάρμακα, διὰ τὰ ὁποῖα τόσας καταγγελίας ἔχομεν σχεδὸν κατὰ τακτικὰ διαστήματα ὑπὸ τοῦ κτηνιατρικοῦ μας κόσμου. Ἔτσι δὲν θὰ εἴχαμεν τὴν ἀτυχίαν νὰ ἀκούωμεν ἀπὸ κτηνοτρόφους περιπτώσεις ἐκχωρήσεως πρὸς αὐτοὺς φαρμάκων γαγγραινώδους μαστίτιδος ἀντὶ ἐντεροτοξαιμίας μὲ τὰ γνωστὰ τραγικὰ συνεπακόλουθα. Ὅμως ἐπ' αὐτοῦ δὲν θὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον ἐφ' ὅσον ἐκκρεμοῦν ὑποθέσεις. Ἐπομένως δὲν θὰ μακρηγορήσω περαιτέρω ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ὅ,τι ἐν προκειμένῳ ἁπλῶς ἤθελα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐν συνόλῳ νὰ θίξω εἶναι ἡ παρατήρησις ὅτι ἡ Συνεργατικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα διὰ τοῦ Γραμματέως–Διευθυντοῦ της, ὑπέβαλε πλείστας ὅσας ἐπιφυλάξεις ἐν σχέσει μὲ βασικὰς προνοίας τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἀφ' ἑνὸς πολυάριθμοι (ὑπερβαίνουν τὰς 35) καὶ εἶναι ἐκ πρώτης ὄψεως βάσιμοι. Ἡ εἰσήγησις π.χ. ὅπως εἰς τὸ Συμβούλιον (σελὶς 3, ἄρθρον 3) Ἐλέγχου γεωργικῶν φαρμάκων ὑποδειχθῇ ἐκπρόσωπος καὶ τοῦ γεωπονικοῦ κόσμου, ἡ ἐρώτησις περὶ τοῦ ποῖαι δοκιμαὶ (σελὶς 6, ἄρθρον 7, ἐδάφιον (8)) θὰ γίνωνται ἀποδεκταί, τοῦ πωλητοῦ, τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, τοῦ Γεωργικοῦ Τμήματος ἢ τοῦ οἴκου ποὺ εἰσήγαγε τὸ γεωργικὸν φάρμακον, πρὸς ἐκμετάλλευσιν, ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ παρατήρησις ὅτι εὐθύνην διὰ τὴν λῆξιν τῆς ἡμερομηνίας πωλήσεως γεωργικῶν φαρμάκων (σελὶς 5, ἄρθρον 6) πρέπει νὰ ἔχῃ καὶ ὁ μεταπωλητής, ἡ ἄποψις ὅτι τὸ Συμβούλιον θὰ πρέπει ἐντὸς τακτῆς προθεσμίας (σελὶς 6, ἄρθρον 10) νὰ ἀπαντᾷ εἰς ἑκάστην αἴτησιν ἐγγραφῆς ἢ ἀνανεώσεως γεωργικοῦ φαρμάκου, ἡ ἐρώτησις βάσει ποίων στοιχείων (σελὶς 7, ἄρθρον 11) τῷ ἐν τῷ γεωργικῷ φαρμάκῳ περιεχόμενον δρῶν συστατικὸν θὰ κρίνεται ὡς ἀνεπαρκὲς νὰ προσδώσῃ τοιαύτην ἢ εἰς ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν ἀποτελεσματικότητα, ἀφοῦ τὰ πειράματα θὰ εἶναι μακροχρόνια, ὡς καὶ ἄλλα τριάκοντα περίπου ἐρωτηματικὰ–ἤδη ἡ Ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ἀπεδέχθη ὡρισμένας βασικὰς εἰσηγήσεις τοῦ Γραμματέως–Διευθυντοῦ τῆς Συνεργατικῆς Κεντρικῆς Τραπέζης–θὰ ἦτο καλόν, ἐπαναλαμβάνω, ὅλα αὐτὰ τὰ ἐρωτηματικὰ νὰ διερευνηθοῦν ἐπακριβέστερον.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ σημαντικοῦ γεγονότος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὁ γεωργικὸς κόσμος τῆς νήσου ἀναμένει ἐναγωνίως τὴν νομοθετικὴν προστατευτικὴν κάλυψιν, θὰ ψηφίσω–παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις μου–ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου, πιστεύων ὅτι τὰ θετικὰ στοιχεῖα του εἶναι σαφέστατα ἀφ' ἑνός, καὶ ὅτι ἐὰν ἐκ τῆς ἐμπειρίας φανῇ ὅτι ὑπάρχῃ ἀνάγκη ἀναθεωρήσεως ὡρισμένων προνοιῶν του πρὸς τὰ βελτίῳ θὰ σπεύσωμεν νὰ τὰς ἀναθεωρήσωμεν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Φαντάζομαι ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ ὁποῖος θὰ φέρῃ ἔνστασιν διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἰς νόμον, διότι ἴσως νὰ εἶναι οἱ εἰσαγωγεῖς

φαρμάκων ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐζήτησαν πρῶτοι νὰ ἐπιβληθῇ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν φαρμάκων διὰ νὰ μποροῦν νὰ ἀντεπεξέρχωνται εἰς τὸν συναγωνισμὸν ἀπὸ ἀνθρώπους ἀσυνειδήτους.

Βεβαίως διὰ τοῦ Νόμου τούτου δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ προστατευθοῦν οἱ γεωργοὶ καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ προστατευθοῦν οἱ ἔντιμοι εἰσαγωγεῖς φαρμάκων.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις εἶναι ὅτι ἔχω ἐπιφυλάξεις ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν ποινῶν. Καὶ ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἔχω φέρει ἔνστασιν δὲν εἶναι διότι ὑπάρχει ὁ φόβος ὅτι ἐκ μέρους τῶν εἰσαγωγέων θὰ ὑπάρξῃ παράβασις τῶν κανονισμῶν αὐτῶν, ἀλλὰ διότι νομίζω ὅτι θὰ εἶναι ἴσως ἄτοπον, ἐφ' ὅσον διὰ νοθείαν τροφῆς καὶ φαρμάκων ὑπάρχει διὰ μὲν τὴν πρώτην φορὰν £25 ποινὴ διὰ δὲ τὴν δευτέραν φορὰν (διὰ τὸν ἴδιον παραβάτην) £50 χρηματικὴ ποινὴ καὶ τριῶν μηνῶν φυλάκισις καὶ διὰ τὴν τρίτην φορὰν £100 πλέον ἓξ μῆνες, νὰ καθορίσωμεν διὰ μίαν παράβασιν ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ ἡ ὁποία νὰ μὴν εἶναι θεληματική, τοῦ εἰσαγωγέως ἢ τοῦ πωλητοῦ φαρμάκων, καὶ ἡ ὁποία νὰ μὴν ἐπηρεάζῃ τὴν παραγωγὴν ἢ ὁ,τιδήποτε—διότι μπορεῖ νὰ εἶναι μία παράλειψις τοποθετήσεως ἐτικέτας ἢ ἄλλη μικροπερίπτωσις—νὰ τιμωρῆται μὲ £250 πρόστιμον καὶ ἓξ μῆνας φυλάκισιν. Μοῦ φαίνεται ὅτι ἐν παραβολῇ μὲ τὰς ποινὰς αἱ ὁποῖαι διὰ νομοθεσίας ἐπιβάλλονται διὰ τοὺς παραβάτας ὡς πρὸς τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος τῶν τροφίμων καὶ φαρμάκων, εἶναι τελείως ἀντίθετος καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ὑποτιμῶμεν τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου εἰς τοιοῦτον βαθμόν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ ἔχει κάμει ἐντύπωσιν εἶναι ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὴν τὴν φορὰν δὲν παρέλειψε νὰ ρίξῃ τὸ ταξικὸν δηλητήριον ἀναφέρων ὅτι ὅταν ὑπάρχουν πωλήσεις φαρμάκων ἀπὸ τὰς Συνεργατικὰς τότε αἱ τιμαὶ εἶναι ἐν τάξει, ἐνῷ ὅταν λείψουν αἱ ποσότητες τὰς ὁποίας διαθέτει ἡ Συνεργατικὴ τότε οἱ εἰσαγωγεῖς καὶ ἔμποροι ἀρχίζουν νὰ ὑψώνουν τὰς τιμάς. Καὶ διερωτῶμαι πράγματι ἂν εἶναι ἐν γνώσει τοῦ ἐντίμου συναδέλφου ὅτι ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς ὁ ὁποῖος εἰσάγει καὶ διαθέτει εἰς τοὺς παραγωγοὺς λιπάσματα καὶ γεωργικὰ φάρμακα μὲ κεφάλαιον £3,500 σήμερα ἔχει ἀποθεματικὸν πέραν τῶν £600,000. Εἶναι ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος ἀπὸ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων αὐτῶν καρποῦται ἐτησίως πέραν τῶν £180,000 ἢ £200,000 αἱ ὁποῖαι χρησιμοποιοῦνται διὰ νὰ καλύπτωνται ἄλλαι ζημίαι διαφόρων ὀργανισμῶν διὰ τῆς εἰσροῆς εἰς τὰ ταμεῖα των καὶ διερωτῶμαι, πράγματι ποῖος εἶναι ποὺ ἐκμεταλλεύεται εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, οἱ ἔμποροι ἢ ὁ Συνεργατισμός; Διότι ἐὰν ὑπῆρχαν εἰσαγωγεῖς οἱ ὁποῖοι θὰ ἔκαμναν £200,000 κέρδος, τότε θὰ ἦτο πολὺ εὐτυχὴς ἡ Κυβέρνησις διότι θὰ ἔπαιρνε καὶ ἐκείνη τὸ μερίδιόν της τὸ ὁποῖον θὰ ἦτο περίπου £150,000 ἐν ἀντιθέσει μὲ ὅ,τι συμβαίνει μὲ τοὺς ὀργανισμοὺς αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς ὁποίους δὲν παίρνει τίποτε.

Ἐπίσης ἔχω παρατηρήσει ὅτι εἰσηγήθη ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ἔλεγχος καὶ ἀγορανομία ἐπὶ τῶν φαρμάκων καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν ἐργαλείων, ἀλλὰ μὲ ἐξέπληξε τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἐπροχώρησε νὰ μᾶς πῇ ὅτι πρέπει νὰ τεθῇ ἡ ἀγορανομία ἐπὶ ὡρισμένων γεωργικῶν προϊόντων ἕνεκεν τῶν ὁποίων σήμερα ὁ τιμάριθμός μας θὰ ἀνέλθῃ καὶ θὰ κοστίσῃ πολλὰς χιλιάδας λίρας ὄχι μόνον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ καὶ τὴν οἰκονομίαν μας ἴσως νὰ ὑπονομεύσῃ. Καὶ διερωτῶμαι πράγματι διὰ ποῖον λόγον νὰ ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ μονόπλευρος πολιτικὴ ἡ ὁποία πραγματικῶς δὲν ἐξυπηρετεῖ κανένα παρὰ μόνον τὴν καταστροφὴν τοῦ τόπου μας.

Καταλήγων, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο παρὰ τὸ ὅτι δὲν πρόκειται νὰ ψηφίσω τὴν αὔξησιν τῶν ποινῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ἀσφαλῶς τὸ ἐπιχείρημα τοῦ συναδέλφου Μιχαλάκη Σαββίδη ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς αἰσχροκερδεῖ περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον δὲν χρειάζεται ἀπάντησιν καὶ δὲν θὰ ἀπαντήσω ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου. Ἀπόδειξις ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς δὲν αἰσχροκερδεῖ ἀλλὰ βοηθεῖ εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ 90 καὶ πέραν τοῖς ἑκατὸν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἔχει ἐνταχθῆ εἰς τὸν Συνεργατισμὸν καὶ ἀρκετοὶ μπακάληδες καὶ μανάβηδες ἀκόμα ἔχουν κάμει συνεργατικὰ παντοπωλεῖα.

Ἀναφερόμενος ὅμως εἰς τὸν τιμάριθμον ζητεῖ νὰ ἐπιρρίψῃ τὴν αὔξησιν τοῦ τιμαρίθμου εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ ζητεῖ καὶ ἐπὶ τῶν γεωργικῶν προϊόντων νὰ τεθῆ ἔλεγχος καὶ νὰ λειτουργήσῃ ἀγορανομία. Ἀσφαλῶς καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δεχόμεθα νὰ γίνῃ ἔλεγχος, ἀλλὰ θὰ ζητήσωμεν νὰ γίνῃ καὶ κάτι ἄλλο. Ἐὰν πράγματι αὐξάνῃ τὸν τιμάριθμον τὸ εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ, δηλαδὴ τὸ γεωργικὸν προϊὸν αὐξάνει τὸν τιμάριθμον, τότε ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μελετήσῃ τί εἰσόδημα ἔχει ὁ γεωργὸς καὶ τί εἰσόδημα ἔχει ὁ εἰσαγωγεὺς ἢ ὁποιοσδήποτε ἄλλος ὁ ὁποῖος εἰσάγει ὡρισμένα προϊόντα διὰ τὸν γεωργόν. Ἐὰν κάμῃ αὐτὴν τὴν σύγκρισιν ἡ Κυβέρνησις, δηλαδὴ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ εἰσοδήματος τοῦ ἄλλου, τότε ἀσφαλῶς θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ ὀρθὸν συμπέρασμα ποίου πρέπει πρῶτα νὰ περιορίσῃ τὰ κέρδη καὶ μετὰ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὰς πολὺ–πολὺ πτωχὰς τάξεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἶναι περίεργον διότι ὁποτεδήποτε ἔχομεν νὰ συζητήσωμεν οἱονδήποτε ἀγροτικὸν πρόβλημα μοιραίως καταλήγομεν νὰ συζητῶμεν περὶ τοῦ θέματος τοῦ Συνεργατισμοῦ.

Θὰ ἤμουν εὐτυχὴς ἐὰν ἐτίθετο θέμα συζητήσεως ἀνοικτὰ ἐδῶ ἐνώπιον αὐτῆς τῆς Βουλῆς, παρ' ὅλον ποὺ ἐτέθη προηγουμένως κατὰ πόσον αὐτὴ ἡ Βουλὴ ἐγκρίνει τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν τῆς προωθήσεως τοῦ Συνεργατισμοῦ, τὴν ὁποίαν ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθεῖ ἢ ὄχι.

Οἱοσδήποτε αἰσθάνεται ὅτι κακῶς ἡ Κυβέρνησις προωθεῖ τὸ συνεργατικὸν κίνημα ἔχει κατὰ πάντα χρόνον τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐγγράψῃ θέμα καὶ νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ οὐχὶ ἐπὶ τῇ βάσει οἱουδήποτε ἀγροτικοῦ Νομοσχεδίου νὰ ἐρχόμεθα νὰ συζητῶμεν εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν παρεμπιπτόντως καὶ μὲ κίνδυνον νὰ διακοπτώμεθα, καὶ μὲ κίνδυνον νὰ μὴν ἐκφράζωμεν τὰς ἀπόψεις μας ἐπὶ τοῦ Συνεργατικοῦ κινήματος. Δι' αὐτὸ δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος. Ὅμως θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ παραμείνῃ ἀναπάντητον τὸ γεγονὸς ὅτι λέγεται ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ Σώματος ὅτι ἡ μὴ ἐπιβολὴ οἱασδήποτε ἀγορανομίας ἐπὶ τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων εἶναι ἐπικίνδυνος διὰ τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν αὐτοῦ τοῦ τόπου διότι αὐξάνει τὸν τιμάριθμον μὲ ὅλας τὰς γνωστὰς ἐπιπτώσεις.

Θὰ ἐπαναλάβω τὸ ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον προηγουμένως ἐλέχθη καὶ νὰ ὑπενθυμίσω αὐτὴν τὴν Βουλὴν ὅτι αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι τάχατες μὲ τὰ προϊόντα των αὐξάνουν τὸν τιμάριθμον ἔχουν κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα μεταξὺ £40 καὶ £60, ἐνῷ ἡ ἀστικὴ τάξις, εἰς βάρος τῆς ὁποίας ὑποτίθεται ὅτι γίνεται αὐτὴ ἡ διάκρισις, ἔχει δέκα ἢ δεκαπέντε ἢ εἴκοσι ἢ ἑκατὸν φορὰς μεγαλύτερον εἰσόδημα.

Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι οἱ ἀγρόται ἐπανειλημμένως, οἱ ἴδιοι, εἶχαν ὡς αἴτημα νὰ γίνῃ μία τιμαριθμικὴ στάθμισις τῶν προϊόντων των. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἀγροτικὴ τάξις θὰ ἐδέχετο τὸ μικρότερον μεροκάματο ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας τάξεις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Θὰ ἦτο ἡ τελευταία ἡ ὁποία δὲν θὰ ἤθελε ἐπὶ τιμαριθμικῆς βάσεως νὰ ἐλέγχωνται τὰ πάντα, καὶ θὰ εἶναι ἡ τελευταία ἡ ὁποία θὰ ὑπέφερεν ἀπὸ αὐτὴν τὴν τάξιν, διότι ὑποφέρει σήμερα ὑπὸ τὸ παρὸν καθεστώς, καὶ διότι δὲν ὑπῆρχεν αὐτὸς ὁ ἔλεγχος λόγῳ τῆς πολιτικῆς ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται σήμερα. Τὸ νὰ λέγωμεν ὅτι παραμένουν ἀνεξέλεγκτοι τάχατες οἱ γεωργοὶ καὶ κερδοσκοποῦν ἀποτελεῖ τὸ ὀλιγώτερον ὕβριν καὶ διὰ τὴν νοημοσύνην μας, ἐὰν κερδοσκοπικὴ τάξις σήμερα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ θεωρῆται ἡ ἀγροτικὴ τάξις, ἡ ὁποία εἶναι ἡ πλέον ὑποφέρουσα τάξις. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι εἶναι ἐντελῶς ἄσκοπος αὐτὴ ἡ παρατήρησις.

Ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι ἔχει μίαν βασικὴν ἔλλειψιν ἡ ὁποία θὰ ἱκανοποιήσῃ τόσον τὸν κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου ὅσον καὶ τὸν κ. Σαββίδην. Τὴν ἔλλειψιν ὅτι δὲν καθορίζει τιμὰς φαρμάκων. Δεδομένου δὲ ὅτι τὰ φάρμακα θὰ πωλῶνται καὶ ἀπὸ τοὺς ἐμπόρους καὶ ἀπὸ τὴν Συνεργατικήν, ἐπομένως καὶ οἱ δύο, ἀσφαλῶς, θὰ πρέπει νὰ θέλουν νὰ ὑπάρχῃ τιμὴ καθωρισμένη τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, οὕτως ὥστε οὔτε οἱ ἔμποροι νὰ κερδοσκοποῦν οὔτε, ὅπως ἰσχυρίζεται ὁ κ. Σαββίδης, αἱ Συνεργατικαὶ νὰ κάμνουν παράλογα κέρδη.

Ἂς καθορίσωμεν λοιπὸν ὅτι ἐντὸς τῶν Κανονισμῶν θὰ ἀναγράφεται συγκεκριμένως ἡ τιμὴ τοῦ γεωργικοῦ φαρμάκου καὶ νὰ ἴδωμεν ποῖοι ἀπὸ ὅλους θὰ διαμαρτυρηθοῦν, αἱ Συνεργατικαὶ ἆρά γε ἢ οἱ ἔμποροι; Ὁποιοιδήποτε διαμαρτυρηθοῦν θὰ εὑρίσκωνται ἐναντίον τοῦ γενικοῦ αἰσθήματος ὅτι τὸ γεγονὸς ὅτι καθορίζομεν τιμὰς εἶναι εἰς βάρος ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ κερδοσκοπήσουν.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἤδη ἀπεδέχθη τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν. Ἐλπίζω καὶ εὔχομαι καὶ ἡ ἄλλη πλευρὰ νὰ τὸν ἀποδεχθῇ.

Ἐπὶ μικροτέρων θεμάτων θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὰς ποινὰς δὲν σημαίνει ὅτι τὸ Δικαστήριον εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μάξιμουμ τῆς ποινῆς. Καὶ ἐὰν πράγματι ἀποδειχθῇ ὅτι τὸ παράπτωμα διὰ τὸ ὁποῖον ὁποιοσδήποτε φέρεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου εἶναι μικρὸν ἢ εἶναι ἀκούσιον εἶναι δυνατὸν ἡ κατηγορία ἐναντίον του νὰ ἀπορριφθῇ ὅλως διόλου ἢ καὶ νὰ ἐπιβληθῇ πολὺ χαμηλοτέρα ποινή, διότι εἶναι μέχρι £250 καὶ μέχρι 6 μηνῶν. Δὲν ὑποχρεώνει οὐδεὶς τὸν δικαστὴν νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μάξιμουμ τῆς ποινῆς. Ἐπομένως τὰ μικρὰ ἀδικήματα ἀσφαλῶς θὰ τυγχάνουν διαφορετικῆς μεταχειρίσεως ἀπὸ τὰ ἀδικήματα διὰ τὰ ὁποῖα ἡμεῖς θέλομεν νὰ προνοῶμεν τὸ μάξιμουμ, διότι εἶναι διὰ τὰ ἀδικήματα ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα εἶμαι βέβαιος ὅτι καὶ ὁ κ. Σαββίδης θὰ ἤθελε τὸ Δικαστήριον νὰ ἐπιβάλῃ τὸ μάξιμουμ τῆς ποινῆς.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω, ἐφ' ὅσον εὑρίσκομαι ἐπὶ τοῦ βήματος, ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 20, παράγραφος (3), δὲν νομίζω ὅτι εἶναι εὔκολον νὰ καθορίσωμεν ὅτι δι' οἱανδήποτε ἀνάλυσιν φαρμάκου, ἡ ὁποία θὰ γίνεται ἀπὸ τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον, νὰ εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ παρουσία τοῦ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ. Αὐτὸ θὰ δημιουργήσῃ μίαν γραφειοκρατίαν ἄνευ προηγουμένου. Δεδομένου ὅτι ὁ κατασκευαστὴς ἔχει τρίτον δεῖγμα εἰς τὰ χέρια του, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον νομίζῃ ὅτι ἀδικεῖται ἂς πάρῃ ἄλλα μέτρα διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἀδικεῖται. Ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ὑποχρεώσωμεν τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον κάθε φορὰν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ὑποβάλλῃ εἰς χημικὴν ἀνάλυσιν οἱονδήποτε γεωργικὸν φάρμακον νὰ φωνάζῃ καὶ τὸν χημικόν, ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ εὑρίσκεται καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὁ ὁποῖος δὲν ξέρομεν πότε θὰ μπορῇ νὰ προσέλθῃ διὰ νὰ εἶναι παρὼν κατὰ τὴν διάρκειαν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ γίνεται ἡ ἐξέτασις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν φαρμάκου.

Τέλος εἰς τὸ ἄρθρον 25, παράγραφος 2, ὑποπαράγραφος (β), ὁμολογῶ ὅτι ἀδυνατῶ νὰ ἀντιληφθῶ τὴν ἔννοιαν. Ἡ παράγραφος ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Πᾶς ὅστις ἑκουσίως μειώνει τὴν ἀξίαν γεωργικοῦ φαρμάκου τοποθετηθέντος ἐν τῇ ἀγορᾷ ὑπὸ τοῦ κατασκευαστοῦ, εἰσαγωγέως ἢ διανομέως, κ.λ.π., ὅτι εἶναι ἔνοχος».

«Μειώνει τὴν ἀξίαν γεωργικοῦ φαρμάκου» ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀντιλαμβάνομαι τί σημαίνει. Ἐὰν σημαίνῃ ἀλλοιώνει τὴν ποιότητα ἢ τὴν δραστικότητα, νὰ τὸ καθορίσωμεν μὲ αὐτὴν τὴν φρασεολογίαν, διότι διαφορετικὰ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ εἶναι ἐντελῶς ἀκατανόητον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον κάποτε ἤθελε ὑπὸ Δικαστηρίου κριθῇ οἱαδήποτε ὑπόθεσις μὲ βάσιν αὐτὴν τὴν παράγραφον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Νομίζω πρέπει νὰ γίνῃ μία διευκρίνιση ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν γιὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα. Εἰς τὴν ἔκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία κατετέθη εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίαση τῆς Βουλῆς εἶχε περιληφθῇ πρόνοια ἡ ὁποία ὁμόφωνα ἐνεκρίθη ἀπὸ τὴν Γεωργικὴν Ἐπιτροπὴν γιὰ νὰ δοθῇ ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο νὰ καθορίζῃ τὲς τιμὲς τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον. Αὐτὸ ὑπῆρξε μιὰ ὁμόφωνη εἰσήγηση τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, ὅμως ἐκ παραδρομῆς δὲν ἔχει περιληφθῇ μέσα στὸ νομοσχέδιο καὶ ὑπάρχει ἕτοιμη συγκεκριμένη εἰσήγηση, ὅταν θὰ ψηφίζεται κατ' ἄρθρο τὸ νομοσχέδιο, νὰ περιληφθῇ αὐτὴ ἡ ὁμόφωνη εἰσήγηση τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμές. Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ποὺ ἔχει ἀναφέρει ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Τώρα, σχετικὰ μὲ τὴν διαφωνία τοῦ κ. Σαββίδη ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῆς αὔξησης τῶν ποινῶν. Ὁ κ. Σαββίδης ἀνέφερε σὰν παράδειγμα τὸ ζήτημα τοῦ Νόμου περὶ Φαρμάκων καὶ Τροφίμων. Νομίζω ὅτι δὲν στέκει τὸ ἐπιχείρημα ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψη ὅτι αὐτὸς ἦταν ἕνας παληὸς Νόμος, ἐψηφίσθη ἐπὶ Ἀποικιοκρατίας καὶ δὲν λαμβάνει ὑπ' ὄψη οὔτε τὴν ὑγεία τοῦ λαοῦ οὔτε ἔχει ἐνδιαφέρον γιὰ τὸν Λαόν. Ἐὰν αὐτὲς οἱ ποινὲς εἶναι χαμηλές, ὅταν πρόκειται γιὰ τὰ φάρμακα καὶ τὰ τρόφιμα, θὰ πρέπει καὶ ἐμεῖς τώρα ποὺ ψηφίζομε ἕνα νέο νομοσχέδιο νὰ παραδειγματισθῶμε καὶ νὰ ἀφήσωμεν μειωμένες τὲς ποινές; Ἀσφαλῶς δὲν πρέπει. Ἐκεῖνο ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ εἶναι νὰ αὐξηθοῦν οἱ ποινὲς καὶ στὰ φάρμακα καὶ στὰ τρόφιμα ὅσον ἀφορᾷ τὸν παλαιὸν Νόμον. Αὐτὸ εἶναι τὸ ὀρθὸ ποὺ πρέπει νὰ κάμωμεν.

Τώρα σχετικὰ μὲ τὸν Συνεργατισμὸν νομίζω ὅτι ἔχουν ἀπαντήσει οἱ προηγούμενοι συνάδελφοι, ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου καὶ ὁ κ. Λυσσαρίδης. Ὑπάρχει μιὰ ριζικὴ διαφορὰ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἰδιῶτες ἐμπόρους καὶ τὸ συνεργατικὸν κίνημα. Οἱ ἰδιῶτες ἔμποροι κερδίζουν γιὰ τὸ δικό τους τὸ συμφέρον, κερδίζουν γιὰ τὸ δικό τους πορτοφόλι, ἐνῶ ὁ Συνεργατισμὸς εἶναι ὁ ἀγροτικὸς κόσμος, εἶναι ὁλόκληρος ὁ λαός, καὶ ὅ,τι κερδίζει ὁ Συνεργατισμὸς ἐπιστρέφεται πίσω στὸν ἴδιο τὸν ἀγροτικὸ κόσμο, εἰς τὸν ἴδιον τὸν λαόν. Εἶναι ριζικὴ ἡ διαφορά, μεγάλη ἡ διαφορά, καὶ πρέπει νὰ τὴν δῇ ὁ κ. Σαββίδης.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἐὰν ἔχῃ τίποτε νὰ προσθέσῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀπὸ τῆς θέσεως ποὺ εὑρίσκεσθε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἤθελα νὰ προσθέσω, ἐν σχέσει μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Σαββίδη, ὅτι ὁ Νόμος περὶ Φαρμάκων εἶναι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, πολὺ πλέον δυνατὸς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιβολὴν ποινῶν, διότι τὸ Νομοσχέδιον περὶ Φαρμάκων, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συζητηθῇ προσεχῶς, σύντομα—ἴσως σὲ μιὰν ἑβδομάδα—προνοεῖ ὅτι οἱοσδήποτε εἶναι ἔνοχος ἀδικήματος ἐν περιπτώσει καταδίκης ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν διὰ διάστημα μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ἓν ἔτος ἢ εἰς χρηματικὴν ποινὴν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς £300 ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς τοιαύτης. Ἐπιπροσθέτως τὸ ἐκδικάζον τὴν ὑπόθεσιν Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ κατάσχεσιν τῶν φαρμακευτικῶν συσκευασμάτων ἢ ἰατρικῶν προμηθειῶν ἀναφορικῶς πρὸς ἅτινας διεπράχθη τὸ ἀδίκημα.

Τὰ ἀνωτέρω, λέγει ἐν συμπεράσματι ἡ σχετικὴ παράγραφος, οὐδόλως ἐπηρεάζουν τὴν ἐξουσίαν τοῦ Συμβουλίου Φαρμάκων νὰ ἀνακαλῇ ἢ νὰ ἀναστέλλῃ τὴν ἰσχὺν τῆς ἀδείας ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ διαπράξας τὸ ἀδίκημα ἤθελεν εὑρεθῇ κάτοχος τοιαύτης ἀδείας.

Αὐτὰ διὰ νὰ κατατοπίσω ὅτι καὶ ὁ ἀπηρχαιωμένος Νόμος τροποποιεῖται καὶ αὐτὸς ὁσονούπω, ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης κάτι ἔχει νὰ προσθέσῃ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Μὲ λύπην μου παρετήρησα ὅτι τὸ βῆμα αὐτὸ μετετράπη εἰς βῆμα διὰ νὰ κάμνωμεν προπαγάνδαν. Εἶναι λυπηρὸν πράγματι διότι ἐνῷ ἄλλοι ἀνοίγουν μίαν πληγὴν ἄλλοι φταῖνε.

Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν ἤμουν ἐγὼ ὁ ὁποῖος ὑπῆρξα ὁ πρῶτος ὁμιλητὴς καὶ μέχρι τῆς στιγμῆς ποὺ εἶχα ὁμιλήσει τίποτε δὲν εἶχα ἀναφέρει οὔτε διὰ τὸν Συνεργατισμὸν οὔτε διὰ τοὺς ἐμπόρους. Ἔγινε μία ὁμιλία ἀπὸ ἕνα συνάδελφον, ὁ ὁποῖος ἀνέφερε χωρὶς κανένα λόγον ὅτι αἱ τιμαὶ αὐξάνουν ὅταν ὁ Συνεργατισμὸς δὲν ἔχει τὸ ἐμπόρευμα αὐτό. Ἁπλῶς ἀπήντησα ὅτι δὲν εἶναι ἀληθὲς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ ὅτι αἱ τιμαὶ εἰς τὰς ὁποίας πωλεῖ ὁ Συνεργατισμὸς δὲν εἶναι κατώτεραι ἀπὸ ἐκείνας εἰς τὰς ὁποίας πωλοῦν οἱ εἰσαγωγεῖς ἔμποροι. Τὸ πρῶτον εἶναι αὐτό.

Τὸ δεύτερον, δὲν ἔχω προτείνει νὰ γίνῃ ἀγορανομία διὰ τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἠρώτησα εἶναι τὸ ἑξῆς : Ἐφ' ὅσον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, ὁ ὁποῖος ἀναφερόμενος εἰς τὸ τί ἀγοράζουν οἱ παραγωγοί, οἱ γεωργοί, ἤθελε νὰ μπῇ ἀγορανομία, πῶς δὲν ἀνεφέρθη καὶ διὰ τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα συνέτειναν εἰς τὸν ὑψωμὸν τοῦ κόστους εἰς τὸν τόπον; Ἑπομένως τὸ ἕνα δὲν ἔχει καμμίαν σχέσιν μὲ τὸ ἄλλο. Ἐγὼ δὲν ἔχω εἰσηγηθῇ ἀλλὰ ἔχω πεῖ, διὰ ποῖον λόγον ἀναφέρεται πάντοτε ὅτι δι' ὅ,τι εἰσάγεται ἀπὸ ἕνα ἔμπορον πρέπει νὰ μπαίνῃ ἀγορανομία, πρέπει νὰ ὑφίστανται φυλακίσεις, ποιναί, καταδιώξεις, ἐνῷ ἐν ἀντιθέσει ἀπὸ τὴν ἄλλην μεριὰν πρέπει νὰ δίδεται πάντοτε προστασία καὶ νὰ μὴν ὑπάρχῃ κανένας περιορισμός.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ τρίτον, διὰ τὸ ὁποῖον ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης ἀνελθὼν ἐπὶ τοῦ βήματος μᾶς κατεκεραύνωσεν, ὅτι δὲν ζητοῦμεν νὰ γίνῃ συζήτησις διὰ τὸν Συνεργατισμόν, εἶναι λανθασμένον διότι ἐγὼ πλειστάκις ἐζήτησα καὶ μοῦ ὑπεδείχθη ὅτι δὲν πρέπει νὰ ζητήσωμεν, διότι πρόκειται νὰ εἰσαχθῇ Νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ Συνεργατισμοῦ διὰ νὰ συζητηθῇ τότε ἐκτενῶς· καὶ

ὁποτεδήποτε θὰ ἤθελεν ὁποιοσδήποτε ἄλλος νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο, εὐχαρίστως θὰ τὸ συζητήσω, διότι ἐγὼ δὲν εἶμαι ἐναντίον τοῦ Συνεργατισμοῦ, πλειστάκις τὸ ἔχω πεῖ, πλειστάκις τὸ ἔχω γράψει εἰς τὰς ἐφημερίδας, εἰς τὰς λογοδοσίας μου ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἐπιμελητηρίου καὶ οὐδέποτε εἶμαι ἐναντίον τοῦ Συνεργατισμοῦ. Ὄχι, εἶμαι ἕνας ἀπὸ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι πιστεύουν ὅτι ὁ Συνεργατισμὸς εἶναι ἀπαραίτητος, ἀλλὰ ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον εἶμαι ἐναντίον εἶναι τῆς κακῆς χρήσεως τοῦ Συνεργατισμοῦ.

Εἶναι δύο πράγματα τὰ ὁποῖα εἶναι πολὺ διαφορετικὰ τὸ ἕνα ἀπὸ τὸ ἄλλο. Ἄλλο εἶναι ὁ ὑγιὴς Συνεργατισμὸς καὶ ἄλλο εἶναι ἡ ἐκμετάλλευσις τῶν ὅρων τοὺς ὁποίους δίδει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸν Συνεργατισμὸν διὰ νὰ ἐπεμβαίνουν εἰς ἐργασίας αἱ ὁποῖαι δὲν εἶναι τῆς σειρᾶς των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐλπίζω ὅτι δὲν θὰ ἐπεκταθῶμεν ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ δεδομένου ὅτι ἤδη ἐξηντλήθη τὸ θέμα, καὶ ὅτι θὰ ἀρχίσωμεν τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ θέμα τοῦ Συνεργατισμοῦ θὰ συζητηθῇ ἐν καιρῷ τῷ δέοντι καὶ ὁ κάθε Βουλευτὴς θὰ ἔχῃ πλήρη εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ ζητήματος.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Πέραν τῶν ὅσων ἀνεφέρατε, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἴσως θὰ ἦτο χρήσιμον νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὰ ἑξῆς :

Πρῶτον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τιμῶν, ὑπάρχει ἤδη κειμένη νομοθεσία, ὁ καλούμενος Νόμος περὶ Ἀγορανομίας, διὰ τῆς ὁποίας εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς τοῦ καθορισμοῦ τιμῶν. Ἐπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τροποποιήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν τώρα διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς αὐτός.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦ Συνεργατισμοῦ, ἀναφέρομαι καὶ πάλιν εἰς προηγουμένην συζήτησιν ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὴν Βουλήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐπληροφορήθημεν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μελετᾷ τὸ θέμα τοῦ Συνεργατισμοῦ καὶ ἐν καιρῷ προτίθεται νὰ συντάξῃ Νομοσχέδιον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἢ νὰ προβῇ εἰς οἱασδήποτε ἄλλας πράξεις τὰς ὁποίας θὰ θεωρήσῃ ἀναγκαίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως : Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Αναφορικῶς μὲ τὸ 2ον ἄρθρον θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω προσωπικῶς ὅτι εἰς τὸν ὁρισμὸν τῆς λέξεως «Διευθυντὴς» δίδεται ἡ ἑξῆς σημασία :

«Διευθυντὴς» σημαίνει τὸν Διευθυντὴν τοῦ Τμήματος Γεωργίας. Προφανῶς ἔχομεν πλέον 'Υπουργεῖον καὶ ὄχι Τμῆμα Γεωργίας καὶ ἐπομένως εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁρισθῇ ὡς ἑξῆς :

«Διευθυντὴς» σημαίνει τὸν Διευθυντὴν τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

'Ο κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Πρόκειται περὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ 'Υπουργείου Γεωργίας ....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως τὸ 'Υπουργεῖον ....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

.... καὶ ὄχι περὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου. Διότι ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ 'Υπουργείου εἶναι δυνατὸν νὰ μὴν ἔχῃ τὰ προσόντα, νὰ τὰ ἔχῃ ἢ νὰ μὴν τὰ ἔχῃ. Νὰ εἶναι ἁπλῶς διοικητικός. 'Ενῶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος ὑποχρεωτικῶς πρέπει νὰ ἔχῃ εἰδικὴν ἐπιστημονικὴν κατάρτισιν ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Λυσσαρίδης κάμνει διάκρισιν μεταξὺ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ Διευθυντοῦ τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας. 'Εὰν τὰ μέλη συμφωνοῦν μὲ τὴν διατύπωσιν ὅπως ἦτο προηγουμένως τότε ἀποσύρω τὴν προσωπικήν μου εἰσήγησιν.

'Ο κ. 'Ανδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐπιβεβαιώσω τὰ ὅσα ἀνέφερεν ὁ κ. Λυσσαρίδης. "Αλλο εἶναι ὁ Διευθυντὴς τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας καὶ ἄλλο ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Γεωργίας, τὸ ὁποῖον ὑπάγεται πάλιν εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. 'Ανδρέαν Γιάγκου, ὁ ὁποῖος εἶμαι βέβαιος ὅτι γνωρίζει πολὺ περισσότερα διὰ τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ἀπὸ πολλὰ μέλη, περιλαμβανομένου καὶ ἐμοῦ.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ ἄρθρον 2;

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 2 ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον 2 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβούλιον 'Ελέγχου Γεωργικῶν Φαρμάκων. "Αρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγορεύεται ἡ κατασκευή, διαφήμισις ἢ πώλησις μὴ ἐγγεγραμμένου γεωργικοῦ φαρμάκου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αἴτησις ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπεύθυνος πρὸς τήρησιν τοῦ Νόμου, ὁ κατασκευαστής, εἰσαγωγεὺς ἢ διανομεύς. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προϋποθέσεις ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ αἴτησις συνοδεύεται ὑπὸ δείγματος καὶ ἑτέρων στοιχείων. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 8ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπογραφὴ αἰτήσεως ὑπὸ προσώπου μὴ διαμένοντος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξέτασις αἰτήσεων. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία Συμβουλίου ὅπως ἀρνῆται ἐγγραφήν. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διάρκεια καὶ ἀνανέωσις ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἰσχὺς ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 13ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀνάκλησις ἢ ἀναστολὴ ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πώλησις γεωργικῶν φαρμάκων ἐντὸς ἐνσφραγισμένων δοχείων. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 15ου ἄρθρου ;
Τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Σημείωσις δοχείων. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἡ Γεωργικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν Ἔκθεσίν της εἶχεν εἰσηγηθῆ ὁμοφώνως τὸ ἑξῆς : Εἰς τοὺς Κανονισμοὺς νὰ περιληφθῆ διάταξις ἥτις νὰ παρέχῃ ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὕτως ὥστε ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ ρυθμίζῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου. Νὰ προστεθῆ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἄρθρου 16 (1) τὸ ὁποῖον θὰ ρυθμίζῃ τοὺς Κανονισμούς. Αὐτὴ ἦτο ἡ εἰσήγησις, ἡ ὁμόφωνος εἰσήγησις τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἤδη ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει λάβει θέσιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος δίδοντας τὴν ἐπεξήγησιν ὅτι ὑπάρχει ἤδη γενικὸς Νόμος ὁ ὁποῖος παρέχει τὴν ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ ἐπιβάλλῃ τιμὰς καὶ νὰ καθορίζῃ ἀγορανομίαν. Ἐπομένως νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον ἤδη ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἔλαβε πρόνοιαν διὰ νὰ δώσῃ ἐξουσίαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ καθορίζῃ τὰς τιμὰς οἱουδήποτε εἴδους, θὰ ὑπῆρχεν ἐπαλληλία διατάξεων καὶ θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ συμπεριλάβωμεν δευτέραν διάταξιν εἰς τὸν εἰδικὸν αὐτὸν Νόμον, λόγῳ τῆς γενικότητος τοῦ προηγουμένου Νόμου περὶ Ἀγορανομίας ὁ ὁποῖος ὑπάρχει, ἐψηφίσθη καὶ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπιβάλῃ οἱανδήποτε τιμήν.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὅταν ἐσυζητεῖτο αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν ὁμόφωνα ὅτι θὰ πρέπει νὰ περιληφθῆ μία τέτοια πρόνοια, διότι μία παρομοία πρόνοια συμπεριλαμβάνεται, παρὰ τὸ ὅτι ὑπάρχει ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας, διὰ τὰ ἄλλα φάρμακα, τὰ φάρμακα ποὺ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν ἰατρικήν γι' αὐτὸ νομίζομεν ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον νὰ συμπεριληφθῆ ἡ ἰδία πρόνοια ποὺ περιλαμβάνεται καὶ γιὰ τὰ ἄλλα φάρμακα εἰς τὸ Νομοσχέδιον ποὺ θὰ συζητήσωμεν ὕστερα ἀπὸ μερικὲς μέρες.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, πὼς ἡ εἰσήγησις εἶναι ἐντελῶς ἀθῶα καὶ πολὺ ἐποικοδομητική, δεδομένου ὅτι ἀκριβῶς εἰς τὸ νέον Νομοσχέδιον ποὺ θὰ ψηφίσωμεν σὲ λίγον, περὶ Φαρμάκων, προνοεῖται ἡ εἰσήγησις περὶ Συμβουλίου καθορισμοῦ τιμῶν.

Ἐπομένως αὐτὸ τὸ πρᾶγμα εἶναι ἐντελῶς ἀνώδυνον καὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν ὁμοφώνως ἀπὸ τὸ Σῶμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἡ εἰσήγησις μπορεῖ νὰ εἶναι ἀθῶα, ἁπλῶς ἀθῶα, ἐποικοδομητικὴ ὅμως δὲν εἶναι, ἴσως καὶ πολὺ ἀθῶα. Ὑπάρχει γενικὴ διάταξις εἰς τὸν περὶ Ἐλέγχου Τιμῶν καὶ Ὑπηρεσιῶν Νόμον. Ἐὰν εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσῃ ἀργότερα ἡ Βουλὴ ὑπάρχει παρομοία πρότασις μὲ αὐτὴν τὴν ὁποίαν εἰσηγοῦνται τώρα, δὲν εἶναι αὐτὸ ἐπιχείρημα νὰ μᾶς πείσῃ ὅτι πρέπει καὶ εἰς τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον νὰ ὑπάρχῃ πρότασις ἡ ὁποία νὰ ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον.

Ἡ κειμένη νομοθεσία καλύπτει πλήρως τὸ σημεῖον τοῦτο. Μὲ τὸ νὰ βάζωμεν εἰς τὰ Νομοσχέδια προτάσεις καὶ νὰ κάμνωμεν τροποποιήσεις, δὲν νομίζω ὅτι ἐπιφέρομεν κανένα χρήσιμον σκοπόν. Ἐφ' ὅσον ἤδη ὑπάρχει γενικὴ νομοθεσία, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ τὰ ποθούμενα ἀποτελέσματα εἶναι μία ἐπιστολὴ τοῦ Προέδρου τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διὰ τῆς ὁποίας νὰ παρακαλῆται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν μηχανισμὸν ἐκεῖνον τοῦ Νόμου περὶ Ἐλέγχου τῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ Ἀγαθῶν. Ἴσως διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ νὰ ἐπιτευχθῇ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλομεν. Μὲ τὸ νὰ τροποποιήσωμεν καὶ νὰ θέσωμεν εἰς αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον μίαν πρότασιν ἁπλῶς δὲν νομίζω ὅτι ἐπιφέρομεν κανένα χρήσιμον σκοπὸν ἢ ἀποτέλεσμα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Λέλλον Δημητριάδην. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει αὐτὸς ὁ Νόμος δὲν χρειάζεται αὐτό. Ἀλλὰ ἐὰν πρόκειται νὰ μπῇ, θὰ μπῇ μόνον διὰ ζήτημα «φιγούρας» πρὸς τὸν κόσμον ὅτι προσπαθοῦμεν νὰ ὑποστηρίξωμεν τὰ συμφέροντά των. Ἐὰν εἶναι αὐτὸ τὸ ὁποῖον εὐχαριστεῖ διατὶ νὰ τοὺς δυσαρεστήσωμεν ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὑπάρχει ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας. Ἀλλὰ εἶναι γνωστὸν ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἐφηρμόσθη.....

(Ἦχεῖ τὸ τηλέφωνον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Λυποῦμαι διὰ τὴν διακοπὴν ἀλλὰ κάποτε τὰ τηλέφωνα τῆς Βουλῆς διακόπτουν τοὺς ὁμιλητάς.

Ὁ κ. Ποταμίτης παρακαλεῖται νὰ συνεχίσῃ.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐκεῖνο ποὺ ἤθελα νὰ πῶ, κ. Πρόεδρε, εἶναι τὸ ἑξῆς : Ὅτι ὑπάρχει βεβαίως ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας ἀλλὰ εἶναι γνωστὸ ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἐφηρμόσθη. Ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας δίδει δικαίωμα νὰ καθορίζωνται τιμαὶ πολλῶν, ἑνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ προϊόντων, ἐμπορευμάτων κ.λ.π., τὰ ὁποῖα θὰ ἤθελον κηρυχθῇ ὅτι χρήζουν καθορισμοῦ τιμῆς πωλήσεως. Ἐνῷ ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι ἕνας εἰδικὸς Νόμος καὶ νομίζω ὅτι εὐκολώτερον θὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ τιμαί, ἐὰν χρειάζεται νὰ ἐφαρμοσθοῦν, ἐὰν δώσωμεν τὴν ἐξουσίαν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχὴν τοῦ Νόμου τούτου, καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ εἶναι καὶ ἐποικοδομητικὸν παρ' ὅλον ποὺ μπορεῖ νὰ εἶναι ἢ νὰ μὴν εἶναι ἀθῷον, ὅπως εἶπεν ὁ φίλος κ. Λέλλος Δημητριάδης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω εἰς τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ποταμίτης τὸ ἑξῆς :

Βεβαίως ἐὰν πρόκειται νὰ τεθῇ ἢ ὄχι εἶναι καθαρῶς νομικῆς φύσεως θέμα, καὶ περαιτέρω θέμα γενικωτέρας πολιτικῆς ἐὰν εὑρεθῇ ὅτι ὁ ἄλλος Νόμος δὲν καλύπτει τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον θίγουν τὰ ἔντιμα Μέλη.

Ἐπομένως προτίθεμαι νὰ παραπέμψω τὸ θέμα τοῦτο εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς, εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν, θὰ διακόψω τὴν συνεδρίασιν ἐπὶ δεκαπεντάλεπτον καὶ ἀφοῦ αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ συνεργασθοῦν καὶ συμφωνήσουν ἢ διαφωνήσουν ἐπὶ τοῦ θέματος νὰ ἐπιστρέψωμεν διὰ νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ κάτι ἤθελε νὰ πῇ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, κ. Πρόεδρε, νὰ κατατοπίσω ὅτι βάσει τοῦ νέου Νόμου ποὺ θὰ ψηφισθῇ, τοῦ νέου Νομοσχεδίου περὶ Φαρμάκων, τονίζεται σαφῶς ὅτι καθιδρύεται Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου Τιμῶν Φαρμάκων ἥτις θὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν φαρμάκων καὶ ἀμοιβῶν δι' ἐκτέλεσιν συνταγῶν.

Ἐπομένως πιστεύω ὅτι αὐτὴ ἡ πολὺ ἀθῶα (ὅπως ἀνέφερεν χαριτολογῶν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης) ἄποψις καθ' ἣν μπορεῖ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ ρυθμίζῃ τὴν πώλησιν οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου εἶναι πολὺ ἐποικοδομητική. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ζήτημα παραπέμπεται εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς, αἱ ὁποῖαι νὰ ἀποφασίσουν ἐπὶ τοῦ ζητήματος καὶ νὰ ἀναφέρουν τὴν ἀπόφασίν των εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς 15 λεπτῶν.

(Ὥρα διακοπῆς 5.55 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 6.30 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Κατόπιν τῆς συσκέψεως τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, εἶμαι ἐξουσιοδοτημένος νὰ προβῶ εἰς τὴν ἀκόλουθον δήλωσιν, ὅτι ἅπαντα τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχουν ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ παρακολουθῇ στενῶς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων καὶ ὅτι μόλις προκύψῃ ἡ ἀνάγκη ἐπιβολῆς ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν τιμῶν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἐπιβάλῃ τοῦτον ἀμέσως δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ γενικοῦ Νόμου περὶ Ἀγορανομίας, ὁ ὁποῖος ἐψηφίσθη καὶ ἰσχύει ἤδη ὡς Νόμος.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Μποροῦμεν νὰ παρακολουθοῦμεν καὶ νὰ κάμνωμεν εἰσηγήσεις ἀλλὰ ἀπὸ τὸ 1962 μέχρι σήμερα ἔχομε κάμει εἰσηγήσεις διὰ τὰ γεωργικὰ ἐργαλεῖα καὶ ἄλλα εἴδη καὶ ἐν τούτοις μέχρι σήμερα καμμία πρόνοια δὲν ἐλήφθη. Αὐτὸ πράγματι μᾶς ἀνησυχεῖ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ φροντίσω νὰ ἀποσταλῇ ἡ παρατήρησις τὴν ὁποίαν ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔκαμε πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχήν, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐφ' ὅσον προέρχεται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ληφθῇ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάγνωσιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε τὸ 16ον ἄρθρον ἐνεκρίθη ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 16ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον.....

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐγὼ δὲν εἶμαι διατεθειμένος ὅ,τι ἀπεφάσισεν ἡ Γεωργικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ τὸ ἀποσύρω καὶ ἂς γίνῃ ψηφοφορία ἐπὶ τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Κατὰ παρεξήγησιν ἡ συζήτησις γίνεται ἐπὶ τοῦ 16ου ἄρθρου. Οἱαδήποτε συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ θὰ πρέπει νὰ γίνῃ εἰς τὸ 24ον ἄρθρον. Δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι νὰ προχωρήσωμεν μέχρις ὅτου φθάσωμεν εἰς τὸ 24ον. Διότι οἱ Κανονισμοὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ 24ον ἄρθρον τοῦ Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πολὺ ὀρθὴ ἡ παρατήρησις τοῦ κ. Λυσσαρίδη. Εἶναι ἕνα ζήτημα τὸ ὁποῖον βεβαίως θὰ κανονισθῇ, ἐὰν πρόκειται ἡ Βουλὴ νὰ ἀποφασίσῃ νὰ δώσῃ τοιαύτην ἐξουσίαν δυνάμει κανονισμῶν καὶ τὸ ζήτημα τῶν κανονισμῶν ἐμπίπτει εἰς τὸ ἄρθρον τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰσόδου Ἐπιθεωρητοῦ. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγόρευσις ὡρισμένων πράξεων. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία εἰσόδου καὶ δειγματοληψίας. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀνάλυσις δειγμάτων. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι ὅπως εἰς τὸ ἐδάφιον (3) καὶ εἰς τὴν γραμμὴν 6 τὸ «τῇ παρουσίᾳ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ» ἀπαλειφθῇ.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι εἰς αὐτὸ τὸ ἄρθρον προηγουμένως ὑπῆρχεν ἡ φράσις ὅτι ἡ ἀνάλυσις εἶναι τελεσίδικος, καὶ κατόπιν τῆς γνωμοδοτήσεως τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ φράσις αὐτὴ ἀπηλείφθη· ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι αὐτὸ προσετέθη ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ἀκόμη, δὲν εἶχε ληφθῇ αὐτὴ ἡ ἀπόφασις.

Δὲν νομίζω ὅτι θὰ εἶναι πρακτικῶς ἐφαρμοστέα αὐτὴ ἡ πολιτική, δηλαδὴ κάθε φορὰν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Κυβερνητικὸς Χημικὸς θὰ προβαίνῃ εἰς ἀνάλυσιν τῆς δειγματοληψίας ὅτι εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ τὸ κάμνῃ τότε μόνον ἐὰν ὑπάρχῃ ἡ παρουσία τοῦ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου μέρους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ μὴν συμφωνήσω μὲ τὸν ἔντιμον συνάδελφον, διότι ἐὰν τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον εἰδοποιήσῃ τὸν ἐνδιαφερόμενον ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ ἀνάλυσις καὶ δὲν παρευρεθῇ τότε βεβαίως δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ μὴν προχωρήσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κ. Λυσσαρίδης εἶναι ὅτι μπορεῖ νὰ μὴν παρουσιάζεται ὁ χημικός, ὁ ὁποῖος θὰ ἀντιπροσωπεύῃ τὸν πωλητὴν ἢ τὸν κατασκευαστὴν καὶ ἔτσι νὰ παρακωλύεται ἡ ὅλη διαδικασία. Ὑπῆρχεν, ὡς ἐνθυμεῖσθε, διάταξις τῆς ὁποίας τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἦτο ὅτι τὸ πιστοποιητικὸν ἀναλύσεως θὰ ἦτο τελεσίδικον ἐφ' ὅσον θὰ ἐγένετο ἐκ μέρους τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ. Ἤδη ὅμως ἡ διάταξις αὕτη ἀπηλείφθη καὶ οὐδεὶς κίνδυνος ὑπάρχει ὁ κατασκευαστὴς ἢ ὁ πωλητὴς νὰ ἀλωθῇ ἀπὸ οἱανδήποτε ἐξέτασιν ἢ ἀνάλυσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ, ἐφ' ὅσον ὁ ἴδιος ἐὰν ἀχθῇ ἐνώπιον Δικαστηρίου θὰ δύναται νὰ ἀποδείξῃ τὸ ἐναντίον.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Λυσσαρίδη εἶναι ὅπως ἀπαλειφθῇ ἡ φράσις «τῇ παρουσίᾳ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ».

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως προτοῦ ἀποφασίσωμεν ἐὰν θὰ ἀπαλειφθῇ ἢ ὄχι, μᾶς παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία, τοὐλάχιστον ὡς Νομικὴ Ἐπιτροπή, νὰ ἐξετάσωμεν παρόμοια νομοθετήματα ὡς τὸν περὶ Ἐλαιῶν, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, Νόμον ἢ καὶ τὸν περὶ Φαρμάκων καὶ Δηλητηρίων Νόμον, εἰς τοὺς ὁποίους ὑπάρχουν παρόμοιαι νομοθετικαὶ διατάξεις καὶ τοῦτο, λέγω, διὰ νὰ ὑπάρχῃ κάποια ὁμοιομορφία εἰς κείμενα παρομοίων νομοθετικῶν διατάξεων. Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι ὅταν τὸ Σῶμα τοῦτο ἐψήφιζε τὸν Νόμον περὶ Ἐλαιολάδου εἶχεν εἰσηγηθῇ τὴν τροποποίησιν τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου, παρομοία δὲ νομοθετικὴ διάταξις ὑπάρχει καὶ εἰς τὸν περὶ Τροφίμων καὶ Δηλητηρίων Νόμον, ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἴσως νὰ ὑπάρχῃ μία σύγχυσις περὶ τοῦ πόσον πολύπλοκος εἶναι μία τοιαύτη ἀνάλυσις καὶ πόσον ὄφελος ἡ παρουσία οἱουδήποτε προσώπου εἶναι δυνατὸν νὰ

προσκομίση, καὶ εἶναι ἀπὸ τὰς πράξεις αἱ ὁποῖαι δὲν ἐλέγχονται ἁπλῶς μὲ τὴν παρουσίαν οἱουδήποτε ἄλλου χημικοῦ. Δεδομένου δὲ ὅτι ὑπάρχει δεῖγμα εἰς τὰς χεῖρας τοῦ κατασκευαστοῦ, ἐνσφραγισμένον, καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἐφεσιβάλῃ τὴν ἀπόφασιν, ὄχι νὰ ἐφεσιβάλῃ ἀλλὰ κατὰ τὴν ὁποίαν θέλει νὰ ἀντιδικήσῃ πρὸς τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημικοῦ, ἔχει εἰς χεῖρας του ὁ ἴδιος ἐνσφραγισμένον δεῖγμα τοῦ φαρμάκου καὶ εἶναι δυνατόν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον θέλῃ, ἀπὸ Δικαστηρίου νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι πρέπει νὰ ἀποσταλῇ εἰς οἱονδήποτε καλὸν Χημεῖον τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ γίνῃ οἱαδήποτε περαιτέρω ἔρευνα· ἔχει κάποιον μέσον θεραπείας. Θὰ εἶναι ἐντελῶς ἀδιανόητον ὅταν μὲ τὰ φιαλίδια ἐκεῖ ὁ χημικὸς καὶ μὲ πολυπλόκους ἀναλύσεις ὡρῶν, ἡμερῶν ἴσως, εἶναι δυνατὸν νὰ προσπαθῇ νὰ ἀναλύσῃ τὸ περιεχόμενον ἑνὸς φαρμάκου, τὸ ὁποῖον καμμίαν φορὰν μπορεῖ νὰ πάρῃ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους, ἂν πρόκειται νὰ κάμῃ ἀναλυτικὴν χημείαν ἐπὶ ὅλων τῶν περιεχομένων σκευασμάτων, ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν αὐτὸ νὰ γίνεται τῇ παρουσίᾳ τρίτου προσώπου.

Μὲ τὸ ἐλαιόλαδον δὲν θυμᾶμαι τί ἦτο, ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμα εἶναι ὅπως τὰ λέγει ὁ κ. Δημητριάδης, ἴσως νὰ ἦτο θέμα ὀξύτητος, θέμα μιᾶς πολὺ ἁπλῆς χημικῆς ἀντιδράσεως. Ἐδῶ πέρα αἱ ἀντιδράσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ χρειασθοῦν εἶναι τοιαῦται ὥστε δὲν θὰ κάνωμεν ἄλλην δουλειὰν διότι ἐπὶ ἑβδομάδας ὁλοκλήρους τὸ Χημεῖον θὰ εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τοῦ χημικοῦ τοῦ κατασκευαστοῦ.

Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἀπαλειφθῇ ἐφ' ὅσον ὑπάρχει θεραπεία· δὲν ζητῶ νὰ ἀποστερήσω τὸ δικαίωμα ἀπὸ τὸν εἰσαγωγέα ἢ ἀπὸ τὸν κατασκευαστήν, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον νομίζῃ ὅτι ἀδικεῖται, ἀπὸ Δικαστηρίου νὰ ἰσχυρισθῇ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα καὶ μέσον τοῦ τρίτου δείγματος τὸ ὁποῖον ἔχει νὰ προσπαθήσῃ νὰ ἀποδείξῃ τὸ δίκαιόν του. Ἀλλ' ὄχι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον.

Νομίζω ὅτι εἶναι ὁ χειρότερος τρόπος θεραπείας τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ θὰ ἀκολουθήσῃ ἐὰν ἐπιμένῃ ὅτι πρέπει νὰ εἶναι παρουσίᾳ τοῦ Χημικοῦ, νοουμένου μάλιστα ὅτι ἀναλυταὶ—χημικοὶ δὲν ὑπάρχουν ἐν Κύπρῳ, ὑπάρχει μόνον ὁ ἀναλυτὴς τῆς Κυβερνήσεως, καὶ διερωτῶμαι ὑπὸ ποίας προϋποθέσεις θὰ στέλλῃ κάθε φορὰν ὁ κατασκευαστὴς κάποιον χημικόν, ὁ ὁποῖος θὰ παρακάθηται εἰς τὰς ἀναλύσεις τὰς ὁποίας θὰ κάμνῃ ὁ Κυβερνητικὸς Χημικός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Κληρίδης ἐπιθυμεῖ νὰ ὁμιλήσῃ.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ὁ κ. Λυσσαρίδης τὸ ἔχω ἐξετάσει, διότι ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε εἰσηγήθην ὅπως τοῦτο παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

Τὸ πρόβλημα ὅπως ἐπαρουσιάσθη εἰς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον ἔχει ὡς ἀκολούθως. Τὸ σχετικὸν ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου περιεῖχε πρόνοιαν προβλέπουσαν ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ θὰ ἦτο τελεσίδικος, διὰ τοῦτο καὶ περιείχετο πρόβλεψις ὅτι κατὰ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ, χημικὸς διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ ἐνδιαφερομένου προσώπου θὰ παρίστατο κατὰ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν διότι ἄλλως θὰ καθιεροῦτο ἡ ἀρχὴ τῆς τελεσιδίκου ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως χωρὶς νὰ ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν ἐνδιαφερόμενον νὰ εἶναι παρὼν εἴτε προσωπικῶς εἴτε νὰ ἐκπροσωπῆται ὑπὸ ἐξουσιοδοτημένου προσώπου.

Ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως θὰ ἐγίνετο ἀπὸ τὸν Κυβερνητικὸν χημικόν, διότι ἡ ἀπόφασίς του κατὰ πόσον τὸ φάρμακον ἦτο νοθευμένον ἢ ὄχι, κατάλληλον ἢ ἀκατάλληλον, θὰ ἦτο τελεσίδικος.

Ἐξήτασα τὸ θέμα αὐτὸ μὲ τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα καὶ συνεφωνήσαμεν πλήρως ὅτι οἱαδήποτε διάταξις περὶ τοῦ τελεσιδίκου τῶν ἀναλύσεων τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ ἀντενδείκνυται καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συμπεριληφθῇ.

Ἐν ὄψει τῆς ἀπαλείψεως ἐκ τοῦ σχετικοῦ ἄρθρου τοῦ τελεσιδίκου τῶν ἀναλύσεων τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ, οὐδεὶς λόγος ὑφίσταται ὅπως κατὰ τὴν χημικὴν ἀνάλυσιν γεωργικοῦ φαρμάκου παρευρίσκεται χημικὸς ἐκπροσωπῶν τὸν ἐνδιαφερόμενον εἰσαγωγέα, ἔμπορον ἢ πρόσωπον.

Ἐφ' ὅσον ἡ ἔκθεσις τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ εἶναι ἁπλῶς μαρτυρία καὶ οὐχὶ τελεσίδικος ἀπόφασις τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἀντικρούσῃ ὁ εἰσαγωγεύς, ἔμπορος ἢ ἐνδιαφερόμενον πρόσωπον διὰ τῆς μαρτυρίας ἄλλων χημικῶν τοὺς ὁποίους ὁ ἴδιος θὰ διορίσῃ καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ κάμουν τὰς ἰδικάς των ἀναλύσεις, οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ νὰ περιληφθῇ πρόνοια περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς παρουσίας χημικοῦ ἐκπροσωποῦντος τὸ ἐνδιαφερόμενον πρόσωπον, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ διεξαγομένης ἀναλύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Κατόπιν τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ Βουλευτὴς κ. Γλαῦκος Κληρίδης, νομίζω ὅτι οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει εἰς οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος κρίνει ἀντικειμενικῶς τὸ θέμα τοῦτο, ὅτι ἡ παρουσία χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ δέον νὰ ἀπαλειφθῇ. Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης δὲν θὰ ἐπιμείνῃ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνῶ μὲ τὸν ἔντιμον κ. Κληρίδην ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑφίσταται αὐτὴ ἡ παράγραφος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅμως νομίζω ὅτι θὰ εἶναι καλὸν εἶναι τὸ ἑξῆς.

Ἐὰν παρευρίσκεται εἰς τὴν ἀνάλυσιν καὶ ὁ χημικὸς τοῦ ἰδίου τοῦ εἰσαγωγέως θὰ διευκολύνῃ τὴν ὅλην κατάστασιν διὰ νὰ λαμβάνεται μία ἀπόφασις τελικὴ ἀμέσως. Ἐνῷ, τοὐναντίον, ἐὰν ἀκολουθήσωμεν τὴν μέθοδον ὁ εἷς νὰ κάμνῃ τὴν μίαν ἀνάλυσιν καὶ ὁ ἄλλος τὴν ἄλλην καὶ νὰ ὑπάρχῃ ἀντιδικία, ἴσως θὰ ὑπάρχῃ καθυστέρησις. Καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπρότεινα εἶναι ὅπως ὁ ἐκπρόσωπος χημικὸς εἶναι παρών, κατόπιν προειδοποιήσεως, κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν ποὺ θὰ καθώριζεν ὁ Κυβερνητικὸς Χημικός, οὕτως ὥστε νὰ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ κανονίζεται ἡ ὅλη αὐτὴ χημικὴ ἀνάλυσις ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τῶν δύο διὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ κατόπιν ἀντιδικία καὶ ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθουν πάλιν εἰς δευτέραν ἀνάλυσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ ἀντιδικία δὲν θὰ ἀρθῇ διότι ἐὰν ἀποφασίσῃ ὁ χημικὸς τοῦ εἰσαγωγέως νὰ ἀντιδικήσῃ μὲ τὸν Κυβερνητικὸν χημικόν, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι εἶναι εὐκολώτατον νὰ ἀντιδικήσῃ ἐπὶ τεχνικῶν θεμάτων ἀκριβῶς καθ' ὃν τρόπον καὶ οἱ μὴ ἀνήκοντες εἰς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας ἀντιδικοῦν.

Ἐδῶ πρόκειται περὶ ἑνὸς δικαιώματος τὸ ὁποῖον ἔχει ὁ πωλητὴς νὰ ἐφεσιβάλῃ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Γεωργικοῦ χημικοῦ. Εἰς τὸ πρῶτον στάδιον ὁ Γεωργικὸς χημικὸς ὑποβάλλει τὴν ἔκθεσίν του. Ὁ εἰσαγωγεὺς δύναται καὶ κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως ἀφοῦ καταβάλῃ τὸ νενομισμένον τέλος νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως τὸ φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ ἐπιθεωρητοῦ μέρος τοῦ δείγματος παραπεμφθῇ εἰς τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν πρὸς ἀνάλυσιν καὶ νὰ λάβῃ παρὰ τούτου ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς οὕτω διενεργηθείσης ἀναλύσεως. Οὐδόλως ὅμως δεσμεύεται ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναλύσεως. Ἁπλῶς ἐφεσιβάλλει τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναλύσεως ὑπὸ τοῦ Γεωργικοῦ χημικοῦ πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν χημικόν, ζητεῖ δευτέραν γνωμοδότησιν.

Ἐὰν συμφωνήσῃ μὲ τὴν γνωμοδότησιν τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ τὸ ζήτημα τελειώνει καὶ εἶναι ὑπὲρ τοῦ εἰσαγωγέως ἢ τοῦ πωλητοῦ. Ἐὰν ὅμως διαφωνῇ οὐδόλως δεσμεύεται ἀπὸ τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ, καὶ ἔχει πᾶ-

σαν εὐκαιρίαν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸν ἰδικόν του χημικόν, οἱονδήποτε χημικὸν τῆς ἀρεσκείας του, διὰ νὰ ἀποδείξῃ τὸ λανθασμένον ἀφ' ἑνὸς τῆς ἀναλύσεως τοῦ Κυβερνητικοῦ χημικοῦ καὶ τὴν ἐνδεχομένην μὴ ἐνοχήν του εἰς ποινικὴν δίωξιν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Μὲ ἠρωτήσατε προηγουμένως ἐὰν εἶχα οἱανδήποτε ἔνστασιν ἀλλὰ δὲν μοῦ ἐδώσατε δυστυχῶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀπαντήσω. Προηγουμένως εἰσηγήθηκα ὅπως δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ παρομοίας φύσεως νομοθετήματα. Δὲν ἐξέφρασα προηγουμένως καμμίαν ἄποψιν κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ ἀπαλείψωμεν ἢ ὄχι τὴν πρόνοιαν αὐτήν. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν μπορῶ νὰ ἐκφρασθῶ αὐτὴν τὴν στιγμήν. Λέγω ὅμως ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸ Σῶμα ἐὰν ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ μελετήσωμεν καὶ νὰ ἀντλήσωμεν οἱανδήποτε βοήθειαν μποροῦμεν νὰ ἀντλήσωμεν ἀπὸ παρομοίας φύσεως παραδείγματα εἰς τὴν κειμένην νομοθεσίαν. Καὶ ἀνέφερα ὡς παρομοίας φύσεως νομοθέτημα τὸν περὶ Ἐλαιολάδου Νόμον ὡς καὶ τὸν περὶ Τροφίμων καὶ Δηλητηρίων Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκτιμῶ τὴν ἐκφρασθεῖσαν ἄποψιν ἐκ μέρους τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη, ἀλλὰ ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι νὰ μὴν διακόψωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος, ἤδη εἰσήλθομεν εἰς τὸ βάθος, εἰς τὴν οὐσίαν τῆς διατάξεως, ἡ ὁποία ἀνελύθη πλήρως, καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε ἄλλη διάταξις εἰς τοὺς ἄλλους δύο Νόμους, τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ κ. Δημητριάδης, τότε ἐὰν μὲν αἱ διατάξεις ἐκεῖναι εἶναι ὀρθαὶ διὰ τὰς εἰδικὰς ἐκείνας περιπτώσεις μπορεῖ νὰ τὰς ἀφήσωμεν ὡς εἶναι. Ἐὰν ὅμως ἐκεῖναι αἱ διατάξεις χρήζουν τροποποιήσεως τότε οὐδὲν ἐμποδίζει τὴν Βουλὴν αὐτὴν νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀναθεώρησίν των. Ἀλλὰ κάμνω εἰσήγησιν νὰ μὴ διακόψωμεν τὴν συζήτησιν τώρα διὰ νὰ παραπέμψωμεν τὸ ζήτημα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ δώσωμεν τὴν ψῆφον μας ὑπὲρ ἢ κατὰ τῆς εἰσηγήσεως, ἡ ὁποία ἀνελύθη πλήρως, δηλαδὴ κατὰ πόσον θὰ ἀπαλείψωμεν τὴν φράσιν τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ κύριος Λυσσαρίδης.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἀπαλείψεως τῆς φράσεως «τῇ παρουσίᾳ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μία.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἡ ἐπεξήγησις τῆς ἀποχῆς εἶναι διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι πλήρως.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Διερωτῶμαι κατὰ πόσον δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ὅπως ὁ πωλητὴς καὶ ὁ κατασκευαστὴς ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐφεσιβάλουν τὴν ἀνάλυσιν τοῦ Γεωργικοῦ χημικοῦ κατὰ πόσον καὶ ὁ ἀγοραστὴς δὲν θὰ εἶχε, δηλαδὴ κατὰ πόσον δὲν θὰ ἦτο ὀρθότερον εἰς τὸ (3) νὰ εἶναι «ἐὰν ὁ πωλητὴς ἢ κατασκευαστὴς ἢ ἀγοραστὴς ἀμφισβητῇ τὴν γενομένην.....» νὰ δύναται νὰ καταβάλῃ τὸ νενομισμένον τέλος διὰ νὰ γίνῃ ἡ περαιτέρω ἀνάλυσις. Διότι διὰ μὲν τὸν κατασκευαστὴν ἔχομεν τρία στάδια, διὰ δὲ τὸν ἀγοραστὴν ὑπάρχει μόνον τὸ στάδιον τοῦ γεωργικοῦ χημικοῦ. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ὁ ἀγοραστὴς δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος μὲ τὴν ἔκθεσιν τοῦ Γεωργικοῦ χημικοῦ δὲν θὰ ἦτο ἴσως ὀρθὸν νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ αὐτός, καταβάλλων τὸ νενομισμένον τέλος, νὰ ἀπαιτήσῃ ὅπως ὁ Κυβερνητικὸς χημικὸς προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάλυσιν, τὴν ἀνάλυσιν τοῦ δευτέρου δείγματος;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Λυσσαρίδη εἶναι ὅτι ὁ Νόμος αὐτὸς κατ' ἐξοχὴν σκοπὸν ἔχει νὰ προστατεύσῃ τὸν ἀγοραστὴν καὶ τὸν καταναλωτήν. Ἑπομένως πάντοτε θὰ ἔχῃ παρὰ τὸ πλευρόν του τόσον τὸν γεωργικὸν χημικόν, ὁ ὁποῖος θὰ προβαίνῃ εἰς ἀνεξάρτητον καὶ δικαίαν ἀνάλυσιν, ἐπίσης δὲ θὰ ἔχῃ παρὰ τὸ πλευρόν του τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν καὶ τὴν ἀστυνομικὴν δύναμιν ἡ ὁποία θὰ ἀστυνομεύῃ τὴν τήρησιν τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, τὸ ἄρθρον 21 ἱκανοποιεῖ τὸν κ. Λυσσαρίδην, διότι ὁ «ἀγοραστὴς γεωργικοῦ φαρμάκου κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως, τῇ καταβολῇ τοῦ νενομισμένου τέλους, ὑποβάλῃ τοῦτο εἰς τὸν Γεωργικὸν χημικὸν πρὸς ἀνάλυσιν». Καὶ συνεχίζει μὲ παραγράφους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης τί ἔχει νὰ παρατηρήσῃ εἰς τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐπιμένω διότι μ' αὐτὸν τὸν τρόπον δὲν λύεται τὸ πρόβλημα. Ὁ ἀγοραστὴς ἔχει ἓν στάδιον, τὴν αἴτησιν πρὸς τὸν Γεωργικὸν χημικόν. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι διὰ τὸν α ἢ β λόγον νομίζει ὅτι ἔστω καὶ καλῇ τῇ πίστει ὁ Γεωργικὸς χημικὸς δὲν κατέληξεν εἰς τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα δὲν ἔχει δικαίωμα ἐφέσεως. Ἐνῷ ὁ κατασκευαστὴς ἔχει τριπλῆν θεραπείαν. Ἡ πρώτη ἀνάλυσις γίνεται ἐπίσης ἀπὸ τὸν Γεωργικὸν χημικὸν ἀλλὰ ἔχει δικαίωμα ἐφέσεως εἰς τὸν Κυβερνητικὸν χημικόν, καὶ τρίτην διαδικασίαν ἐὰν δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὸν Κυβερνητικὸν χημικόν. Ἐνῷ ὁ ἀγοραστὴς ἔχει μόνον μίαν διαδικασίαν, τοῦ γεωργικοῦ χημικοῦ. Τὴν κατωτέραν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ εἰσήγησίς σας, κύριε Λυσσαρίδη, θὰ μποροῦσε νὰ γίνῃ εἰς τὸ ἄρθρον 21.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔστω, δὲν ἔχω οὐδεμίαν ἔνστασιν νὰ γίνῃ εἰς οἱονδήποτε ἄρθρον, ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ἡ θεραπεία τοῦ κακοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ θὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα αὐτό, νὰ ἔχῃ τὸ δικαίωμα δηλαδὴ καὶ ὁ ἀγοραστὴς γεωργικοῦ φαρμάκου νὰ ἀποτείνεται πρὸς τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν καὶ ὄχι μόνον εἰς τὸν Γεωργικὸν χημικόν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα, ἐφ' ὅσον ἐψηφίσθη τὸ ἄρθρον 20, νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἄρθρου 21.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀφοῦ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὸ 20ὸν ἄρθρον, ἐδάφιον (3), «τῇ παρουσίᾳ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου.....;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«τῇ παρουσίᾳ χημικοῦ τοῦ ἐνδιαφερομένου πωλητοῦ ἢ κατασκευαστοῦ».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δικαίωμα ἀναλύσεως γεωργικῶν φαρμάκων. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης δύναται νὰ ὑποβάλῃ τὴν τροπολογίαν του.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἰς τὸ τέλος τῆς πρώτης παραγράφου. «Ἐν ἢ περιπτώσει ὁ ἀγοραστὴς ἀμφισβητῇ τὴν γενομένην ὑπὸ τοῦ Γεωργικοῦ χημικοῦ ἔκθεσιν οὗτος κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως τῇ καταβολῇ τοῦ νενομισμένου τέλους ἀπαιτήσῃ ὅπως τὸ φυλαττόμενον ὑπὸ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ μέρος τοῦ δείγματος παραπεμφθῇ εἰς τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν πρὸς ἀνάλυσιν καὶ λάβῃ παρὰ τούτου ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων τῆς οὕτω διενεργηθείσης ἀναλύσεως». Δηλαδὴ ἐπανάληψις τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 20. Ἀλλὰ ἀντὶ νὰ εἶναι αἱ λέξεις «πωλητὴς ἢ κατασκευαστὴς» θὰ εἶναι ἡ λέξις «ἀγοραστής».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ἔχετε ἑτοίμην τροπολογίαν ;

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἶναι ἑτοίμη, κύριε Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι εἶναι ἀκριβῶς τὸ 20 (3), μὲ τὴν μόνην διαφορὰν ὅτι ἀντὶ νὰ εἶναι «ἐὰν ὁ πωλητὴς ἢ κατασκευαστὴς» θὰ εἶναι «ἐὰν ὁ ἀγοραστής». Τὰ ὑπόλοιπα εἶναι ἐπὶ λέξει τὰ ἴδια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«Πᾶς ἀγοραστὴς γεωργικοῦ φαρμάκου κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως, τῇ καταβολῇ τοῦ νενομισμένου τέλους, ὑποβάλῃ τοῦτο κατὰ πρῶτον βαθμὸν εἰς τὸν Γεωργικὸν χημικὸν καὶ κατὰ δεύτερον βαθμὸν εἰς τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν πρὸς ἀνάλυσιν». Ἐὰν σᾶς ἱκανοποιῇ.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Μὲ ἱκανοποιεῖ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

..... τότε συντομεύεται ἡ ὅλη ὑπόθεσις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. «ὑποβάλῃ τοῦτο κατὰ πρῶτον βαθμὸν εἰς τὸν Γεωργικὸν χημικόν.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

..... καὶ κατὰ δεύτερον βαθμὸν εἰς τὸν Κυβερνητικὸν χημικὸν πρὸς ἀνάλυσιν». Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ ἄρθρου 21 παραμένει ὡς ἔχει.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 21 ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον 21 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγόρευσις διαφημίσεως ἀποτελεσμάτων ἀναλύσεως. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμὸς ἐπὶ τῶν διαφημίσεων. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία ἐκδόσεως Κανονισμῶν. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἔχω πρόθεσιν τὰ ὅσα εἶχα εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Γεωργικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ τὰ ἀποσύρω. Ἡ ἔκθεσις τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκυκλοφόρησεν πρὶν 10 ἡμέρας, ἀνεγνώσθη τὴν περασμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ εἶχε καιρὸν ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ τὸ ἐξετάσῃ διὰ νὰ τὸ διατυπώσῃ. Διὰ τοῦτο δὲν προτίθεμαι αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ τὸ ἀποσύρω. Ἂς τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν καὶ ὅ,τι ἀποφασίσει ἡ Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ κάμω μίαν διόρθωσιν εἰς τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου. Ἐκτὸς ἐὰν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη μου, τὸ ζήτημα αὐτὸ δὲν παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν. Ἀλλὰ ἂς μὴ συζητήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἂς ἀποφασίσωμεν ἐπὶ τῆς οὐσίας.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δὲν εἶπα ὅτι παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, κύριε Πρόεδρε. Ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις καὶ περιῆλθεν εἰς γνῶσιν καὶ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀσφαλῶς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀσφαλῶς περιῆλθεν εἰς γνῶσιν ἀλλὰ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἤδη .....

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Αὐτὸ εἶπα. Δὲν εἶπα ὅτι παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἤδη ἐξέφρασε τὴν ἱκανοποίησίν της ὅτι ὁ γενικὸς Νόμος περὶ Ἀγορανομίας ἱκανοποιεῖ τὰς ἀνάγκας τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ ἀρκεῖ νὰ γίνῃ ἡ ἐφαρμογή του, καὶ ἤδη προέβην εἰς τὴν δήλωσιν ἐκ μέρους τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, κατὰ πλειοψηφίαν ἔστω.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν διαδικασίαν, ἡ σύνταξις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως λέγει ὅτι τοῦτο παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τῆς ὡς ἄνω διατάξεως ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἡ ὁποία ὁμιλεῖ ἀκριβῶς περὶ τῆς ὡς ἄνω παραγράφου (Γ), διότι διαχωρίζεται ἀπὸ τὴν παράγραφον (Β) τῆς Ἐκθέσεως τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Περὶ ποίας διατάξεως ὁμιλεῖτε κ. Πέτρο ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὴν δευτέραν σελίδα, κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸ (Γ). Λέγει ἡ σύνταξις τῆς ὡς ἄνω παραγράφου (Γ). «Νὰ περιληφθῇ διάταξις ἥτις νὰ παρέχῃ ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὕτως ὥστε ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον νὰ ρυθμίζῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου». Ἡ σύνταξις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν σήμερον κατόπιν τῆς διακοπῆς ἀπεφάσισεν ὅτι δὲν χρήζει νομοτεχνικῶς περίληψις διατάξεως τοιαύτης εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, δεδομένου ὅτι ὁ γενικὸς Νόμος περὶ Ἀγορανομίας καλύπτει τὴν περίπτωσιν αὐτήν.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἐπιχειρήματα, θὰ ἤθελα ἁπλῶς νὰ τονίσω ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν δημιουργεῖται Συμβούλιον καὶ ὑπάρχουν εἰδικώτεροι καὶ εὐκολώτεροι τρόποι ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τῆς Ἀγορανομίας, ὅπως γίνεται καὶ μὲ τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ συζητηθῇ, ἀργό-

τερον, περὶ Φαρμάκων. Ἐπομένως ὑπάρχει μία εἰδικότης εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν. Τὸ γεγονὸς ὅτι δημιουργεῖται ἕνα Συμβούλιον τὸ ὁποῖον θὰ μπορῇ νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργόν, καὶ εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτὸ ὑπάγονται ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι, δημιουργεῖ μεγαλυτέρας προϋποθέσεις καὶ νομίζω ὅτι ἡ περίληψις μιᾶς τέτοιας διατάξεως εἰς τοὺς Κανονισμοὺς ὠφελεῖ μᾶλλον παρὰ παραβλάπτει τὸν Νόμον καὶ τονίζει τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Συμβούλιον ἐκτὸς τῶν ἄλλων ἔχει καὶ αὐτὸν τὸν σκοπόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ προσωπική μου γνώμη καὶ ἡ γνώμη τοὐλάχιστον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, διότι δὲν ξεύρω πλέον ποία εἶναι ἡ γνώμη τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, εἶναι ὅτι ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας ἐὰν ἐφαρμοσθῇ, καὶ κάμνομεν παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸ εἰς τὴν δήλωσιν εἰς τὴν ὁποίαν προέβην ἐκ μέρους τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, καίτοι προέβην εἰς τὴν δήλωσιν ἐκείνην κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως, ἐὰν ἐφαρμοσθῇ ὁ Νόμος ἐκεῖνος καλύπτεται πλήρως ὁ καταναλωτής. Διότι ἐκεῖνος ὁ Νόμος ὁμιλεῖ περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν τὰ ὁποῖα κυκλοφοροῦν καὶ πωλοῦνται καὶ καταναλίσκονται, καὶ ἐφ' ὅσον θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ὁ Νόμος ἐκεῖνος, ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἱκανοποιημένη ὅτι ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως δίδεται ἡ ἀπαιτουμένη ἐξουσία εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Ἐὰν πρόκειται νὰ κατατεμαχίσωμεν τὴν Ἀγορανομίαν εἰς ἕκαστον Νόμον καὶ νὰ ἐπιφέρωμεν μίαν δυαρχίαν, τριαρχίαν ἢ πολυαρχίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς Ἀγορανομίας, ἡ Βουλὴ αὐτὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐθύνην τῆς μὴ κανονικῆς καὶ ἐπὶ λογικῆς βάσεως ἐφαρμογῆς ἑνὸς συστήματος Ἀγορανομίας.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ κατὰ πλειοψηφίαν ἀπεφάσισαν καὶ ἀνέφεραν τὴν γνώμην των εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν κατόπιν τοῦ διαβήματος τὸ ὁποῖον ἔγινε. Ἐὰν ὅμως ἡ ἐπιθυμία τῶν μελῶν εἶναι νὰ τεθῇ τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν κατ' ἀρχήν, θὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν.

Ὁ κ. Κληρίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Προτοῦ θέσετε τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν θὰ ἤθελα νὰ διευκρινισθῇ ἡ παρεξήγησις, ἡ ὁποία προέκυψε λόγῳ τοῦ ὅτι διετυπώθη ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν. Προηγουμένως εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅταν μία Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσιζε νὰ παραπέμψῃ θέμα πρὸς ἄλλην Ἐπιτροπὴν ἡ διαδικασία ἦτο νὰ παραπέμπεται μέσῳ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς. Θὰ ἐνθυμῆσθε τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία διεξήχθη εἰς τὴν Βουλήν, ὅτι ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἀποτελεῖ ὄργανον νομικῆς διατυπώσεως τῶν ἀπόψεων τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν καὶ ὅτι παραπέμπονται εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν οὐχὶ νομοτεχνικὰ θέματα, δηλαδὴ θέματα διατυπώσεως, ἀλλὰ θέματα οὐσίας. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει τὰ ἑξῆς :

«Νὰ περιληφθῇ διάταξις ἥτις νὰ παρέχῃ ἐξουσίαν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, οὕτως ὥστε ὁσάκις κρίνει τοῦτο ἀναγκαῖον, νὰ ρυθμίζῃ τὴν τιμὴν πωλήσεως οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου».

Ἐν συνεχείᾳ ἀναφέρει : «Ἡ σύνταξις τῆς ὡς ἄνω διατάξεως νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν».

Ἐὰν συνεχίσετε μὲ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως θὰ δῆτε ὅτι τὰ θέματα τὰ ὁποῖα παρέπεμψα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν ἀφοροῦν τὴν παράγραφον αὐτήν. Ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα : «Ἡ Ἐπιτροπὴ παρέπεμψε, τῇ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα....». Ἐν συνεχείᾳ ἡ ἔκθεσις ἀναφέρει τὰ παραπεμφθέντα ἄρθρα ἐντὸς τῶν ὁποίων δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ εἰσήγησις τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἐκχώρησιν ἐξουσίας εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τὸν καθορισμὸν τιμῶν.

Ἐὰν ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἐξήταζε τὸ θέμα τῆς νομικῆς διατυπώσεως τῶν εἰσηγήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐνεργεῖ ὡς ἐκτελεστικὸν ὄργανον τῶν ἀποφάσεων τῶν ἄλλων Ἐπιτροπῶν. Ἐὰν θὰ παρεπέμπετο τὸ θέμα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν θὰ ἔπρεπε νὰ παραπεμφθῇ ὡς ἀκολούθως :

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον χρειάζεται ἡ προτεινομένη πρόβλεψις, κατὰ πόσον ὑπάρχει ἄλλος Νόμος ὁ ὁποῖος καλύπτει τὸ προτεινόμενον μέτρον, καὶ ἐὰν ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ κατέληγεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι χρειάζεται ἡ προτεινομένη τροποποίησις, τότε θὰ διετύπωνε τὴν ἀναγκαίαν τροποποίησιν.

Διὰ τοῦτο καὶ ἔγινεν ἡ σύντομος διακοπὴ πρὸ ὀλίγης ὥρας καὶ τὸ θέμα παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ διαπιστωθῇ, πρῶτον, κατὰ πόσον καλύπτεται ἡ εἰσήγησις, εἰς τὴν ὁποίαν προβαίνει ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας, ἀπὸ ἄλλον Νόμον, καὶ διεπιστώθη ὁμοφώνως ὅτι καλύπτεται ἡ εἰσήγησις αὐτὴ ὑπὸ τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου.

Τὸ δεύτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἐξήτασεν ἡ Ἐπιτροπὴ ἦτο κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ περὶ Ἀγορανομίας Νόμος καλύπτει τὴν πρότασιν περὶ ἐλέγχου τιμῶν γεωργικῶν φαρμάκων, νὰ γίνῃ πρόβλεψις εἰς αὐτὸν τὸν Νόμον εἰδικῶν προνοιῶν περὶ Ἀγορανομίας. Ἡ γενικὴ ἐντύπωσις τὴν ὁποίαν ἀπεκόμισα κατὰ τὴν σύντομον ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μετὰ τῶν μελῶν τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Θὰ ἦτο σφάλμα τακτικῆς, ἐὰν διὰ τὸν κάθε Νόμον τὸν ὁποῖον ψηφίζομεν ἀφαιροῦμεν ἀπὸ τὸν Νόμον τῆς Ἀγορανομίας ὡρισμένα τεμάχια καὶ τὰ θέτομεν ἐντὸς ἄλλων Νόμων δημιουργοῦντες οὕτω πως πολλὰς ἀρχὰς ἐπιφορτισμένας μὲ τὴν ἐπίβλεψιν ἀγορανομικῶν προνοιῶν. Τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ἐν τῇ οὐσίᾳ ὅτι εἰς τὸ τέλος δὲν θὰ ὑπῆρχεν εἰς Νόμος περὶ Ἀγορανομίας, διότι τὸ κάθε θέμα θὰ τὸ εἴχαμεν ἐξειδικεύσει εἰς τὸν σχετικὸν Νόμον τὸν ὁποῖον θὰ ἐψηφίζαμεν.

Πέραν ὅμως τούτου ἐὰν θὰ διατυπωθῇ γενικὴ πρόνοια περὶ ἀγορανομίας φαρμάκων προκύπτει σοβαρὸν πρόβλημα νομικῆς φύσεως εἰς τὸ ὁποῖον ἤδη ἐπέσυρα τὴν προσοχὴν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Διὰ νὰ κηρυχθῇ ἓν εἶδος ὡς ἐλεγχόμενον, δυνάμει τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου, προβλέπεται συγκεκριμένη διαδικασία. Τὸ εἶδος πρέπει πρῶτον νὰ κηρυχθῇ ὡς ἐλεγχόμενον δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου προτοῦ τεθοῦν εἰς ἐφαρμογὴν αἱ πρόνοιαι τοῦ Νόμου ἐκείνου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικατασταθοῦν αἱ πρόνοιαι τοῦ Νόμου περὶ Ἀγορανομίας, αἱ ὁποῖαι ἐπιτρέπουν διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος τὴν ἐπέμβασιν τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν διὰ μιᾶς γενικῆς διατυπώσεως, ὅπως ἡ προτεινομένη ὑπὸ τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς. Τοιαύτη ἐνέργεια θὰ ἐσήμαινεν ὅτι δημιουργεῖται μία διαφορετικὴ κατηγορία ἐμπορευμάτων ἢ προϊόντων διὰ τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῇ ἔλεγχος τιμῶν ἐπὶ κριτηρίων βασικῶς διαφορετικῶν τῶν ὑπὸ τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου προβλεπομένων. Διὰ τοῦτο θὰ ἤθελα νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχήν σας, ὅτι ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ ὅτι δέον νὰ περιληφθοῦν ἀγορανομικαὶ διατάξεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, πρέπει νὰ διατυπωθοῦν τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ βασίζεται ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν κήρυξιν οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου ὡς ἐλεγχομένου εἴδους. Δηλαδὴ θὰ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβάλετε τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς, καὶ ἰδίως τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπεξεργασθοῦν ὡρισμένα ἄρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Κληρίδην διὰ τὰς ἐξηγήσεις τὰς ὁποίας ἔδωσε καὶ τὴν

καθοδήγησιν τὴν ὁποίαν παρέσχε πρὸς τοὺς ἐντίμους Βουλευτάς.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δεδομένου ὅτι εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον θὰ ἦτο καλύτερον ἐὰν περιεῖχεν αὐτὴν τὴν πρόνοιαν, δέχομαι τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Κληρίδη περὶ ἀναβολῆς καὶ συζητήσεως τῶν ἀπόψεων τὰς ὁποίας ἐξέφρασεν, διὰ νὰ ἐξευρεθῇ, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ τὸ ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖον, μὲ ποῖον τρόπον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ περιληφθῇ διάταξις ἡ ὁποία νὰ προνοῇ διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι ἀνάλογον θέμα ἀντιμετωπίζομεν ἤδη διὰ νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κατετέθη ἤδη εἰς τὴν Βουλήν, καὶ μάλιστα τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖται «Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν)» ποὺ σημαίνει ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς βασικοὺς σκοποὺς τοῦ Νόμου εἶναι καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν.

Ἀσφαλῶς εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ πρέπουσα διαδικασία, καὶ οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω ὅπως ἀναβληθῇ τὸ θέμα διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ ἀκολουθήσωμεν τὴν πρέπουσαν διαδικασίαν διὰ τὴν περίληψιν ἢ μὴ αὐτοῦ τοῦ στοιχείου εἰς τὸν παρόντα Νόμον.

Δι' αὐτὸ δέχομαι τὴν ἄποψιν (διότι δὲν πρόκειται περὶ εἰσηγήσεως) τοῦ κ. Κληρίδη, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον προκύπτει ἀπὸ τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Κληρίδη ὅτι τυχὸν περίληψις ἑνὸς τοιούτου ἄρθρου χρειάζεται περισσότερον δικονομικὴν ἐπεξεργασίαν, προσωπικῶς εἶμαι ὑπὲρ τῆς ἀναβολῆς.

Ἐξ ὅσων ἀντελήφθην ὁ κ. Κληρίδης δὲν ἔκαμεν εἰσήγησιν περὶ ἀναβολῆς· ἁπλῶς ὑπέδειξε τοὺς κινδύνους τοὺς ὁποίους διατρέχομεν ἐὰν βάλωμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν μίαν ἀμελέτητον διάταξιν μέσα εἰς τὸ ἄρθρον 24. Θὰ θέσω τὸ ζήτημα κατὰ πόσον ἡ ἐπιθυμία τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ παραπεμφθῇ τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, περιλαμβανομένης καὶ τῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Προτοῦ παραπέμψετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἕνα θέμα εἰς Ἐπιτροπάς, θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω νὰ τεθοῦν οἱ ὅροι παραπομπῆς. Πρὸ ἡμισείας περίπου ὥρας παρεπέμψατε τὸ ἴδιον ἀκριβῶς θέμα εἰς τὰς ἰδίας ἀκριβῶς Ἐπιτροπάς, προέβητε εἰς μίαν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἀνεφέρατε ἐνώπιον τοῦ Σώματος, ἤμην παρὼν εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἴπατε, καὶ τώρα προτίθεστε νὰ ξαναστείλετε εἰς αὐτὰς τὰς Ἐπιτροπὰς τὸ ἴδιον, ἴσως, θέμα. Δὲν ἀντιλαμβάνομαι αὐτὴν τὴν διαδικασίαν. Δι' αὐτὸ παρακαλῶ ὅπως τεθοῦν ρητῶς οἱ ὅροι ἐντολῆς ἢ παραπομπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης μὲ διέκοψεν ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο ποὺ ἡ πρόθεσίς μου ἦτο νὰ καθορίσω ἐπακριβῶς τοὺς ὅρους ἐντολῆς.

Ποῖοι εἶναι ὑπὲρ τῆς παραπομπῆς τοῦ ζητήματος τῆς ἐντάξεως ἐντὸς τοῦ ἄρθρου 24 διατάξεως τοιαύτης ὥστε νὰ παρέχεται ἐξουσία ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐξ ὅσων ἀντιλαμβάνομαι θὰ παραπεμφθῇ πρὸς ἐξέτασιν τὸ κατὰ πόσον θὰ περιληφθῇ ἢ ὄχι ἡ πρόνοια περὶ....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἐὰν δεχθῶμεν τὴν ὡς ἄνω ἄποψιν θὰ κάμωμεν πρωθύστερον σχῆμα. Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ ἐὰν κατ' ἀρχὴν νομίζῃ ὅτι μία τοιαύτη διάταξις περὶ περιλήψεως ἐλέγχου τῶν τιμῶν εἶναι ἀναγκαία. Ἐὰν ἡ ἀπόφασις εἶναι ἀρνητική, τότε δὲν προκύπτει οὐδὲν θέμα οὔτε ἀναβολῆς οὔτε παραπομπῆς εἰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς. Ἐὰν ὅμως ἡ Βουλὴ κατ' ἀρχὴν αἰσθάνεται ὅτι εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι εἰς τοὺς κανονισμοὺς θὰ πρέπει νὰ δώσῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἤθελε κρίνει ἀναγκαῖον, καθορίζῃ τὰς τιμάς, καὶ διὰ νὰ ἀποφύγωμεν δικονομικοὺς σκοπέλους, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν, νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι τὸ πρῶτον θέμα εἶναι νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ ἐὰν κατ' ἀρχὴν εἶναι ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως ὅτι εἰς τοὺς κανονισμοὺς θὰ πρέπει νὰ δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ καθορίζῃ τιμάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς.....

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν εἶναι δυνατόν, κ. Πρόεδρε, νὰ ἔχωμεν δέκα λεπτῶν διάλειμμα, διὰ τὸν ἑξῆς λόγον : Διότι ἐὰν λάβετε οἱανδήποτε ἀπόφασιν καὶ καταγραφοῦν αἱ ψῆφοι εἰς τὰ πρακτικὰ θὰ φανῇ ἀμέσως ὅτι δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης θέτει ζήτημα ἀπαρτίας.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ μετρήσῃ κατὰ πόσον ὑπάρχει ἀπαρτία εἰς τὴν Βουλήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οἱ παρόντες Βουλευταὶ εἶναι 14, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τοῦ Προεδρεύοντος συμπεριλαμβανομένου ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

15.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

15. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δυνάμει τοῦ Συντάγματος τὸ 1/3 τῶν Βουλευτῶν ἀποτελοῦν ἀπαρτίαν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν δὲν εἶναι τρεῖς φορὲς 14. Ἑπομένως ὑπάρχει ἀπαρτία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ αὐτὸ τὸ ζήτημα θὰ παραπεμφθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Προεδρεύοντος εἶναι ὅπως τὸ ζήτημα κατὰ πόσον θὰ περιληφθῇ, εἰς

τὸ ἄρθρον 24, διάταξις περὶ ἐπιβολῆς ἀγορανομίας καὶ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν. Ἐπίσης τὸ δεύτερον θέμα κατὰ πόσον ἡ ἀπαρτία τῆς Βουλῆς εἶναι 17 ἢ μικρότερος ἀριθμός.

Ἡ περαιτέρω συζήτησις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δὲν δύναται νὰ γίνῃ, δεδομένου ὅτι παρεπέμφθη τὸ ζήτημα αὐτὸ πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ μελέτην καὶ ἑπομένως θὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν, μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα ἐν τῷ μεταξὺ καὶ ὑποβάλῃ τὴν ἔκθεσίν της ἐγκαίρως.

Τὸ δεύτερον Νομοσχέδιον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΣΥΝΘΕΣΙΣ, ΚΑΤΑΤΑΞΙΣ ΚΑΙ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν—Ἀμύνης ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 5ην, 7ην καὶ 14ην Νοεμβρίου καὶ 7ην Δεκεμβρίου 1966.

Κατὰ τὰς ὡς ἄνω συνεδριάσεις προσκληθέντες παρέστησαν Ἀνώτεροι Λειτουργοὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν οἵτινες ἐβοήθησαν τὴν Ἐπιτροπὴν παρασχόντες πρὸς αὐτὴν λεπτομερείας καὶ ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου.

Μετὰ τῶν Κυβερνητικῶν ἐκπροσώπων παρέστησαν ὡσαύτως καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου πρὸς κάλυψιν ὡρισμένων κενῶν, ἅτινα ὑφίσταντο ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ, καὶ πρὸς βελτίωσιν τῆς θέσεως τῶν μελῶν αὐτοῦ διὰ τῆς παροχῆς καλυτέρων ὅρων μισθοδοσίας, ἐκπαιδεύσεως καὶ σταδιοδρομίας.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου παρέχεται ἐπίσης ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ὅπως προβαίνῃ εἰς τὰς ἀναγκαίας ἀναπροσαρμογὰς τῶν ἀπολαβῶν ἤδη ὑπηρετούντων μελῶν τοῦ Στρατοῦ πρὸς τὰς νέας κλίμακας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδεδεγμένων ἐν προκειμένῳ ἀρχῶν, οὕτως ὥστε ἕκαστος τούτων νὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ αὔξησιν.

Αἱ τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ νόμου αἱ περιεχόμεναι εἰς τὸ νομοσχέδιον ὡς κατετέθη ἔχουν ὡς ἑξῆς :

(α) Προσθήκη νέου ἄρθρου 2Α καθορίζοντος τὰς ἐξουσίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀμύνης.

(β) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 προβλέπουσα τὴν ἐπὶ ἀποσπάσει πρὸς ὑπηρεσίαν εἰς τὸν Κυπριακὸν Στρατὸν προσώπων ἐχόντων ὑποχρέωσιν θητείας, ὡς καὶ μελῶν τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν.

(γ) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 προβλέπουσα τὸν εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις διορισμὸν ἐπὶ συμβάσει Ἀξιωματικῶν καὶ Ὑπαξιωματικῶν προσώπων ἅτινα δὲν εἶναι πολῖται τῆς Δημοκρατίας, τὴν μείωσιν τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀπὸ 20 εἰς 18 ἔτη καὶ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὅρων διορισμοῦ.

(δ) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 προβλέπουσα ἀναλυτικῶς τὴν ἀμοιβὴν τῶν Ὑπαξιωματικῶν καὶ Ὁπλιτῶν βάσει τῶν νέων προτεινομένων κλιμάκων, ὡς καὶ ὠφελήματα διὰ τοὺς ὑποψηφίους Ἀξιωματικοὺς καὶ Ὑπαξιωματικούς.

(ε) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 8 προβλέπουσα διαδικασίαν παραιτήσεως Ὑπαξιωματικοῦ ἢ Ὁπλίτου.

(στ) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 προβλέπουσα συντάξιμον τὴν σταδιοδρομίαν τοῦ μονίμου Ὑπαξιωματικοῦ.

(ζ) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 11 προβλέπουσα ἐξουσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀμύνης δι' ἐπαναπρόσληψιν Ὁπλίτου.

(η) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 προβλέπουσα τὴν παροχὴν ἐφοδίων, διαμονῆς, τροφῆς, στολῆς, κ.λ.π., εἰς τοὺς διαφόρων βαθμῶν στρατιωτικούς.

(θ) Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 16 προβλέπουσα τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου θέσπισιν Κανονισμῶν διεπόντων τὴν ἀρχαιότητα τῶν μελῶν ὡς καὶ οἱονδήποτε ζήτημα τὸ ὁποῖον δύναται ἢ δέον ὅπως καθορισθῇ.

(ι) Τροποποίησις τοῦ Πρώτου Πίνακος προβλέπουσα τὰς προτεινομένας ἀπολαβὰς τῶν Ἀξιωματικῶν καὶ τὴν διαγραφὴν τῶν ἐπιδομάτων στολῆς.

(ια) Τροποποίησις τοῦ Δευτέρου Πίνακος προβλέπουσα τὰς προτεινομένας ἀπολαβὰς τῶν Ὑπαξιωματικῶν καὶ τὴν εἰς αὐτοὺς παροχὴν τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος.

(ιβ) Τροποποίησις τοῦ Τρίτου Πίνακος προβλέπουσα τὰς προτεινομένας ἀπολαβὰς τῶν νῦν ὑπηρετούντων Ὁπλιτῶν.

(ιγ) Προσθήκη νέου ἄρθρου παρέχοντος ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν τῶν ἀπολαβῶν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων μελῶν τοῦ Στρατοῦ πρὸς τὰς νέας κλίμακας, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν παραδεδεγμένων ἐν προκειμένῳ ἀρχῶν, οὕτως ὥστε ἕκαστος τούτων νὰ δύναται νὰ λαμβάνῃ αὔξησιν.

(ιδ) Προσθήκη νέου ἄρθρου προνοοῦντος περὶ τῆς ἀναδρομικῆς ἰσχύος τῶν ἐν τῷ νομοσχεδίῳ ἀπολαβῶν ἀπὸ τῆς 1ης Ἰουνίου 1966.

Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, ἐπληροφόρησαν τὴν Ἐπιτροπὴν ὅτι δὲν εἶχον παρατηρήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις, ἐξαιρέσει τῆς τροποποιήσεως τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου (ὡς αὕτη προτείνεται διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου) περὶ τῆς ὁποίας καὶ θὰ ἤθελον νὰ θέσουν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς διάφορα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ἔργον της.

Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐν λόγῳ ἐκπρόσωποι δὲν ἦσαν εἰς θέσιν κατὰ τὴν περίοδον ταύτην νὰ θέσουν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἐν λόγῳ στοιχεῖα, λόγῳ ἀπουσίας ἀνωτάτων ἀξιωματούχων τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, οὗτοι παρεκάλεσαν τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως ἀναβάλῃ τὴν συζήτησιν ἐπὶ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως

τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ προσαγωγὴ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν ἐν λόγῳ στοιχείων.

Ἡ Ἐπιτροπή, ὡς ἐκ τούτου, ἀπεφάσισεν ὅπως παράσχῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ἐκπροσώπους ὅπως προσάξουν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς πᾶν στοιχεῖον τὸ ὁποῖον θεωροῦν ὅτι θὰ βοηθήσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ ἔργον της καὶ ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου μέχρις ὅτου προσκομισθοῦν τὰ στοιχεῖα. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ὑπολοίπους τροποποιήσεις τοῦ νομοσχεδίου ἡ Ἐπιτροπὴ προέβη εἰς τὴν ἐξέτασιν τούτων καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν τούτων. Διὰ νὰ καταστῇ δὲ δυνατὴ ἡ μελέτη τῆς τροποποιήσεως τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου, ἀφήρεσεν ἐκ τοῦ νομοσχεδίου τὴν προτεινομένην τροποποίησιν καὶ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως : Συνοπτικὸς τίτλος Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 1ου ἄρθρου ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νὰ ἐρωτήσετε ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχομεν συνηθίσει τόσον πολὺ εἰς τὰς ἐνστάσεις ἀπόψε ποὺ παρεσύρθην. Ἔχει πληρέστατον δίκαιον ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 1ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 3ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 4ου ἄρθρου ;
Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 5ου ἄρθρου ;
Τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δεύτερος Πίναξ, κύριε Πρόεδρε, καὶ Τρίτος Πίναξ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸ ἄρθρον. 6.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Μετὰ τῶν Πινάκων. Δευτέρου καὶ Τρίτου Πίνακος.
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ Πρώτου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ Τρίτου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐξουσία εἰς Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν πρὸς ἀναπροσαρμογὴν ἀπολαβῶν, Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος διατάξεων περὶ ἀπολαβῶν. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ Τρίτον Νομοσχέδιον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ—ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (ΑΡ. 4) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν—Ἀμύνης.

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Νῖκος Κόσιης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 5ην, 7ην καὶ 14ην Νοεμβρίου καὶ 7ην Δεκεμβρίου 1966.

Εἰς πλείστας τῶν συνεδριάσεων κληθεὶς παρέστη ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς χρησίμους πληροφορίας ὡς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ νομοσχεδίου. Μετὰ τοῦ Κυβερνητικοῦ ἐκπροσώπου παρέστησαν ὡσαύτως καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου σκοπεῖται :

(α) Ἡ τροποποίησις τῶν ἄρθρων 19, 20 καὶ 21 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ διὰ κανονισμῶν χορήγησις συντάξεων ἢ χορηγημάτων εἰς ἐξαρτωμένους τεθνεῶτος μέλους τῆς δυνάμεως ὡς καὶ εἰς μέλη καταστάντα ἀνίκανα εἰς βαθμὸν πέραν τοῦ δεκαπέντε τοῖς ἑκατόν.

(β) Ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 25 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ διατυπωθῇ καλύτερον καὶ ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀπόσπασις μελῶν τῆς δυνάμεως δι' ὑπηρεσίαν ἐν τῷ στρατῷ τῆς Δημοκρατίας.

Κατὰ τὴν μελέτην τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νομοσχεδίου αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐσημείωσαν μετ' εὐχαριστήσεως δήλωσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅτι μελετᾶται ἡ σύνταξις νομοσχεδίου διὰ τοῦ ὁποίου θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παροχὴ βοηθείας εἰς θύματα τοῦ ἀγῶνος εἴτε ταῦτα εἶναι ἁπλοῖ ἀστοὶ εἴτε εἶναι πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν περιλαμβάνονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ βασικοῦ Νόμου.

Ἐν ὄψει τῆς παρακλήσεως τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς περὶ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως ἐπὶ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὴν ἄποψιν τῶν ἐν λόγῳ ἐκπροσώπων αἱ διατάξεις τῆς τροποποιήσεως ἐκείνης συνδέονται μετὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων, εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀπεφάσισαν ὅπως ἀναβάλουν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νομοσχεδίου μέχρι τῆς προσαγωγῆς τῶν σχετικῶν στοιχείων ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις καὶ ἀφῆρεσαν τὸ ἄρθρον 3 τοῦ νομοσχεδίου διὰ τοὺς ἄνω λόγους, ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τῶν ἄρθρων 19, 20 καὶ 21 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 4) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμων 1964 ἕως 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ἡ ἀναβληθεῖσα παράγραφος, τόσον εἰς τὸ προηγούμενον Νομοσχέδιον ὅσον καὶ εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἐγκρίνει τώρα, εἰσηγοῦμαι ὅπως συζητηθῇ κατὰ τὴν ἐρχομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, εἰ δυνατόν, καὶ ὅπως ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ζήτημα ἐπαφίεται εἰς τὴν Κυβέρνησιν, εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, νὰ στείλῃ νέον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνῃ τὸ ἄρθρον τοῦ ὁποίου σήμερον δὲν ἐπελήφθημεν.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα τῆς.....

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ διαφωνήσω μὲ τὴν ἐξήγησιν τὴν ὁποίαν ἐδώσατε ὡς πρὸς τὴν τύχην τῶν ἄρθρων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀφηρέθησαν ἀπὸ τὰ Νομοσχέδια αὐτὰ καὶ πρόκειται νὰ συζητηθοῦν ἀργότερα. Εἶχα ὑπ' ὄψιν μου ὡς Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν νὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς εἰς τὴν κατάλληλον ὥραν, ὅταν θὰ ἀνήγγελλε τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς ἐπομένης συνεδριάσεως, νὰ συμπεριλάβῃ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τὸ θέμα αὐτὸ τῶν ἄρθρων τὰ ὁποῖα ἀπηλείφθησαν, διότι ἔχω κατὰ νοῦν ὅπως καλέσω συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης πρὸς ἐξέτασιν τοῦ περιεχομένου τῶν ἄρθρων αὐτῶν, καὶ θέλω νὰ πιστεύω ὅτι κατόπιν τῆς περιόδου αὐτῆς τῶν ἓξ περίπου ἑβδομάδων κατὰ τὴν ὁποίαν εἶχον εἰδοποίησιν οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας περὶ τοῦ περιεχομένου τοῦ Νομοσχεδίου θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ κατατοπίσουν τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ νὰ θέσουν ἐνώπιον αὐτῆς ὅλα ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα θὰ βοηθήσουν τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ καταλήξῃ εἰς ἕνα ὀρθὸν ἀποτέλεσμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὶν δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Παπαϊωάννου θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην ὡς ἑξῆς :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ἄρθρον 3 τὸ ὁποῖον παρελείφθη ἀπὸ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δύναται νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἐφ' ὅσον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη εἰς Νόμον. Οὐδὲν ὅμως κωλύει τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν τὸ δυνατὸν συντομώτερον νὰ λάβῃ πᾶσαν ἀπαιτουμένην ἐξήγησιν ἀπὸ τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς καὶ νὰ προβῇ εἰς εἰσήγησιν πρὸς

τὴν Βουλήν. Ἀναμφιβόλως δὲν μπορεῖ τὸ ἄρθρον 3 τὸ ὁποῖον σήμερον δὲν περιέχεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ νὰ ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἤδη ἐψηφίσθη εἰς Νόμον.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἀσφαλῶς δὲν ἀποτελεῖ μέρος τοῦ παρόντος Νόμου, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἡ ὑποχρέωσις, δεδομένου ὅτι ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου δι' εἰδικοὺς λόγους, διότι ἐλέχθη ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ συγκεντρωθοῦν ὡρισμέναι πληροφορίαι, διὰ τὰς ὁποίας ἐξεφράσθη ἡ ἐπιθυμία ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων νὰ δοθοῦν, ὅτι εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν χωριστά, χωρὶς νὰ σημαίνῃ ὅτι αὐτὸ ἐπηρεάζει ὁπωσδήποτε τὴν ἤδη εἰς Νόμον ἐφαρμογὴν τῶν τμημάτων ἐκείνων τοῦ Νομοσχεδίου τὰ ὁποῖα σήμερον ἐψηφίσθησαν. Ἐλέχθη ἤδη καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν καὶ λέγεται καὶ πρέπει νὰ λεχθῇ καὶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ Βήματος ὅτι δὲν χρειάζεται πλέον χωριστὴ πρᾶξις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ εἰσαγωγὴ νέου Νομοσχεδίου διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ ἄρθρου ἀλλ' ἄνευ νέου Νομοσχεδίου, ἄνευ ἄλλης ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δεδομένου ὅτι ὑπάρχει ἤδη καὶ ἐκκρεμεῖ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος. Ἡ Βουλὴ ὀφείλει καὶ πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ αὐτοῦ τοῦ θέματος τὸ δυνατὸν ταχύτερον εἰς τὴν ἐρχομένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὁ λόγος τῆς ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως τῶν δύο ἄρθρων, δηλαδὴ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ περὶ Στρατοῦ Νόμου καὶ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμου ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἀκολουθοῦσα διαδικασίαν τὴν ὁποίαν εἰς τὸ παρελθὸν ἐφηρμόσαμεν, δηλαδὴ ὅταν συζητῶμεν Νομοσχέδια περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἢ τοῦ Στρατοῦ νὰ ἀκούωμεν καὶ τὰς ἀπόψεις τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας, ἐζήτησε τὰς ἀπόψεις τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας ἐπὶ τῶν ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίων. Οἱ στρατιωτικοὶ ἐκπρόσωποι παρεκάλεσαν νὰ ἀναβληθῇ τὸ θέμα διὰ νὰ τοὺς δοθῇ εὐκαιρία νὰ συνεννοηθοῦν μετὰ τῆς ἡγεσίας των καὶ νὰ διατυπώσουν τὰς ἀπόψεις των. Δι' ὃ καὶ ἀνεβλήθη ἡ συζήτησις τοῦ θέματος. Δὲν θὰ ἤθελα οὔτε ἐπὶ στιγμὴν νὰ δημιουργηθῇ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ ἀναβολὴ σημαίνει ὅτι ἀπεφασίσαμεν ὑπὲρ τῆς ἀπαλείψεως τοῦ ἄρθρου 3 ἢ ὅτι ἀπεφασίσαμεν ὑπὲρ τῆς ψηφίσεώς του. Ἀπὸ πλευρᾶς διαδικασίας, ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν συζητᾶ τὰ ἄρθρα αὐτὰ καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν ἀποφασίζει περὶ τῆς ἀπαλείψεως ἢ τῆς ἐγκρίσεώς των ἀλλ' ἁπλῶς ἀποφασίζει νὰ ἀναβάλῃ τὴν συζήτησίν των, εἶναι ἀνάγκη ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ νὰ χωρίσῃ τὸ Νομοσχέδιον εἰς δύο μέρη, ἤτοι εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον καὶ εἰς τὸ μέρος τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῇ.

Αὐτὴν τὴν διαδικασίαν ἠκολουθήσαμεν καὶ εἰς ἄλλα Νομοσχέδια. Ἐπομένως ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι, πρῶτον, ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης ὑποβάλῃ τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ μορφὴν χωριστοῦ Νομοσχεδίου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ὅπως τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως τὸ νέον τοῦτο Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ περιλαμβάνῃ τὰ τμήματα ἢ τὸ τμῆμα τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ δὲν ἀπεφάνθη λόγῳ ἀναβολῆς τῆς συζητήσεως.

Θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναβληθοῦν ἐξ ὁλοκλήρου καὶ τὰ δύο Νομοσχέδια διὰ νὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀκολουθηθῇ αὐτὴ ἡ διαδικασία. Ἀλλὰ ἡ ἀναβολὴ τῶν δύο Νομοσχεδίων θὰ εἶχε δυσμενεῖς συνεπείας δι' ὡρισμένας τάξεις ἀνθρώπων. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς εἶναι ἀνάγκη νὰ ψηφισθῇ διότι διὰ τῆς ψηφίσεώς του θὰ δυνηθῇ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ προβῇ ἀμέσως εἰς τὴν δημοσίευσιν τῶν κανονισμῶν διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν θυμάτων τοῦ ἀγῶνος.

Οἱ κανονισμοὶ ἔχουν ἐγκριθῆ, δὲν ἦτο δυνατὸν ὅμως νὰ δημοσιευθοῦν λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἀνάγκη διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου νὰ τροποποιηθῆ ὁ βασικὸς περὶ Ἐθνοφρουρᾶς Νόμος οὕτως ὥστε νὰ δύναται τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ δώσῃ συντάξεις εἰς θύματα τοῦ ἀγῶνος, τὰ ὁποῖα ἔτυχον μερικῆς ἀνικανότητος λόγῳ τραυμάτων κ.λ.π. ἐνῷ ὁ ἀρχικὸς Νόμος, ὡς ἦτο διατυπωμένος, προέβλεπε μόνον τὴν παροχὴν βοηθημάτων εἰς πρόσωπα ἅτινα ὑπέστησαν ὁλικὴν ἀνικανότητα. Ἐπειδὴ δὲ πλησιάζουν καὶ αἱ ἑορταὶ καὶ ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ δημοσιευθοῦν οἱ κανονισμοί, ἠκολουθήσαμεν τὴν διαδικασίαν νὰ ψηφίσωμεν τὸ μέρος τοῦ Νομοσχεδίου ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ προχωρήσῃ μὲ τὴν δημοσίευσιν τῶν κανονισμῶν καὶ ἀφήσαμεν τὸ ἄρθρον 3 ἐκτὸς συζητήσεως διὰ νὰ τὸ συζητήσωμεν εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίαν. Τὸ ἴδιον καὶ διὰ τὸν περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας Νόμον.

Ἐψηφίσαμεν σήμερον τὸ μέρος τῶν οἰκονομικῶν διατάξεων τοῦ Νόμου διὰ νὰ δυνηθοῦν οἱ στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοὶ τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ νὰ ἐπωφεληθοῦν τῶν νέων μισθολογικῶν κλιμάκων.

Εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν ἐπαναφέρῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς εἰς τὴν προσεχῆ αὐτῆς συνεδρίαν τὸ θέμα τῶν διατάξεων τῶν δύο Νομοσχεδίων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ δὲν ἀπεφάνθη ἀλλ' ἀνέβαλε τὴν συζήτησιν ἐπὶ τούτων διὰ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἤδη ἀνέφερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Μὲ ἱκανοποιεῖ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ δήλωσις τοῦ ἐντίμου κ. Κληρίδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Προτίθεμαι, ὅπως ἤρχισα νὰ λέγω προηγουμένως, νὰ ἀναβάλω τὴν ὑπόλοιπον νομοθετικὴν ἐργασίαν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 5) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(5) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(6) Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

(7) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κατατεθεὶς περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν. Ἐπίσης ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὰ δύο αὐτὰ Νομοσχέδια συμπεριλαμβάνονται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, ὡς 8ον καὶ 9ον θέμα ἀντιστοίχως.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Νὰ προστεθῇ εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν Νόμος, ὁ ὁποῖος συμπεριελαμβάνετο εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν καὶ δὲν ἔχει συζητηθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ πλήρης τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶναι «ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966» καὶ συμπεριλαμβάνεται καὶ αὐτὸ εἰς τὴν Νομοθετικὴν ἐργασίαν τῆς προσεχοῦς συνεδριάσεως.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας ἡ παροῦσα συνεδρίασις τῆς Βουλῆς λύεται.

(Ὥρα λήξεως 7.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας.
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐξουσιοδότησις τοῦ Προέδρου ὑπὸ τοῦ Σώματος ὅπως διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν Βουλὴν συλλυπητήρια τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ἀνθρωπίνων ζωῶν συνεπείᾳ ναυαγίου Ἑλληνικοῦ πλοίου.

2. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Θέμα κατασκευῆς ὑδατοφρακτῶν εἰς ἀριθμὸν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ—Μόλυνσις θαλασσίου ὕδατος συνεπείᾳ τοῦ τρόπου κατασκευῆς τῶν πολυκατοικιῶν ἐπὶ τῆς παραλίας Ἀμμοχώστου—Χρησιμότης τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας—Ἀξιοποίησις κοιλάδος Σολέας διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Καρκώτη—Ἔκδοσις ἀποδείξεως παραλαβῆς ἀσφαλιστικῶν δελτίων καὶ κατατόπισις μισθωτῶν ὡς πρὸς τὸν συνολικὸν ἀριθμὸν τῶν ἐνσήμων των κατ' ἔτος—Κατασκευὴ φράγματος ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου Ποταμοῦ—Κατασκευὴ νέου λιμένος ἐν Λεμεσῷ—Εἰσαγωγὴ θεσμοῦ νυκτερινῶν Γυμνασίων—Ἐξοπλισμὸς Τεχνικῆς Σχολῆς Πόλεως (Χρυσοχοῦς)).

3. Συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμου τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Α. Γιάγκου—Π. Στυλιανοῦ—Μ. Σαββίδης—Β. Λυσσαρίδης—Γλ. Κληρίδης), μακρὰ διαλογικὴ συζήτησις καὶ ψήφισις ἄρθρων τινῶν τοῦ Νομοσχεδίου.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 4) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

6. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 15ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966

("Ωρα Ἐνάρξεως 4.07 μ.μ.)

(Ἀρ. 13)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐρωτῶμεν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ δι' αὐτῆς τὴν κοινὴν γνώμην τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν νερῶν τοῦ ποταμοῦ Κούρη.

Μία λεπτομερὴς ἀπάντησις ἐπὶ τοῦ ὡς ἄνω φλέγοντος καὶ σπουδαιοτάτου διὰ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ζητήματος θὰ ἀκουσθῇ μὲ μέγιστον ἐνδιαφέρον ἀπὸ τὸν λαὸν τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ὅστις ἀνυπομονεῖ νὰ λάβῃ ἐγκύρους καὶ θετικὰς πληροφορίας.

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Εἰς ἀπάντησίν μου πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. Ζ. 4 Ἐρώτησιν, τεθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς κ. Γιάγκου Ποταμίτη, παρέθεσα λεπτομερείας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου μελέτης τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν.

Ἐλπίζεται ὅτι ἡ σχετικὴ Συμφωνία μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν θὰ ὑπογραφῇ συντόμως καὶ ὅτι θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔναρξις τῆς μελέτης κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1967».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς διατὶ δὲν ἐτέθη ἀκόμη ἐν ἰσχύϊ ὁ Νόμος ὁ προνοῶν περὶ ἀναγκαστικῆς παροχῆς διόδου εἰς περίκλειστα κτήματα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Βουλὴ ἐψήφισε τὸν Νόμον τοῦτον ἀπὸ πολλῶν μηνῶν.

Ἡ μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου τούτου κρατεῖ ἐν ἀδημονίᾳ πάντας τοὺς ἐνδιαφερομένους».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀπὸ πολλοῦ ἔχει ψηφισθῇ ὁ νόμος διὰ ὑποχρεωτικὴν ἐξασφάλισιν δικαιώματος διόδου, παρέμεινον δὲ ὅπως συνταχθοῦν καὶ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου οἱ σχετικοὶ Κανονισμοί, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἐνδιαφέρει ἐπειγόντως μέγαν ἀριθμὸν ἀγροτῶν καὶ ἄλλων προσώπων, παρακαλῶ ὅπως ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ ἑτοιμασία τῶν Κανονισμῶν καὶ πότε προβλέπεται ἡ ἔγκρισις καὶ ἐφαρμογή των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρωτήσεις ὑποβληθείσας τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη καὶ τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος ἔχει συντάξει, δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου Ἀρ. 10 τοῦ 1966, Κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι διέπουν θέματα χρήζοντα ρυθμίσεως διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ ρηθέντος Νόμου. Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ μελετῶνται νῦν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, ἐλπίζεται δὲ ὅτι λίαν συντόμως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ τούτων πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἔγκρισιν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 24ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἀπὸ τὴν περιοχὴν Κοκκινοτριμιθιᾶς, Παλαιομετόχου καὶ Ἁγίων Τριμιθιᾶς μεταφέρονται κατ' ἔτος διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Λευκωσίας ἑκατομμύρια τόννοι νεροῦ. Λόγῳ τῆς ὑπεραντλήσεως εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς ἀρκεταὶ διατρήσεις ἔχουν ξηρανθῇ τελείως, ἄλλων δὲ ἡ ἀποδοτικότης ἔχει ἐλαττωθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον, εἰς τὸ ¼ περίπου τῆς ἀρχικῆς των ἀποδόσεως.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν μελετᾶ τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὸν ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδάτων εἰς τὰς περιοχὰς αὐτάς».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 24ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Δι' ἐπιστολῆς μου ὑπ' ἀρ. 33/64 τῆς 22ας Νοεμβρίου 1966, ἐπληροφόρησα τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς ὅτι ὁμὰς ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν θὰ μελετήσῃ τὴν ὅλην ὑδατίνην κατάστασιν τῆς Νήσου, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας θὰ γίνουν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἔργα διὰ τὴν καλυτέραν ἐξοικονόμησιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Κύπρου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1966.

«Συγκλίνουσαι πληροφορίαι ἐκ διαφόρων πηγῶν φέρουν τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν ὡς θέσασαν ὑπὸ παρακολούθησιν ἀποθήκας ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν τῆς Ἀστυνομίας ὡς καὶ τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης.

Ὡς ἐκ τούτου ἐρωτᾶται ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς τὰ ἀκόλουθα :

(1) Εἶναι ἀληθεῖς αἱ πληροφορίαι αὗται;

(2) Καὶ ἐὰν δὲν εἶναι ἀληθεῖς διατὶ δὲν διεψεύσθησαν αἱ εἰς τὸν τύπον δημοσιευθεῖσαι πληροφορίαι;

(3) Ἐὰν εἶναι ἀληθεῖς ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ κατὰ τῶν ἐκδωσάντων διαταγὰς ἢ ὁδηγίας διὰ τὴν προαναφερθεῖσαν παρακολούθησιν;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Αἱ πληροφορίαι, καθ' ἃς ἡ Ἐθνικὴ Φρουρὰ ἔθεσεν ὑπὸ παρακολούθησιν ἀποθήκας ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν τῆς Ἀστυνομίας ὡς καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης, ἐλέγχονται ὡς ἀκριβεῖς ἐπὶ τῇ βάσει στοιχείων εὑρισκομένων εἰς χεῖρας μου.

2. Ἐκ τῶν εἰς χεῖρας μου στοιχείων καὶ ἐνυπογράφων καταθέσεων προκύπτει ὅτι ἱδρύθησαν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ ὁμάδες παρακολουθήσεως φέρουσαι τὸν τίτλον «ΟΑΣ», αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦν κατόπιν ὁδηγιῶν τοῦ Δευτέρου Ἐπιτελικοῦ Γραφείου τοῦ Γ.Ε.Ε.Φ. καὶ ἐπὶ τῇ βάσει προγράμματος καταρτισθέντος ὑπὸ τόῦ ἐν λόγῳ Γραφείου.

3. Ἡ ἵδρυσις τῶν ἐν λόγῳ ὁμάδων δὲν ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ τῆς Δυνάμεως ἢ ὑπὸ οἱουδήποτε ἄλλου ἁρμοδίου.

4. Αἱ ἐν λόγῳ ὁμάδες ἐχρησιμοποιήθησαν διὰ τὴν παρακολούθησιν πολιτικῶν καὶ ἄλλων συγκεντρώσεων, τοῦ ἀερολιμένος Λευκωσίας καὶ ἄλλων Κυβερνητικῶν κτιρίων.

5. Ἐν σχέσει μὲ τὴν παρακολούθησιν ἀποθήκης ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν τῆς Ἀστυνομίας τὰ γεγονότα ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Τὴν 2.12.66, ἡμέραν Παρασκευὴν ἐλήφθη σῆμα εἰς τὸ Δεύτερον Ἐπιτελικὸν Γραφεῖον Γ.Ε.Ε.Φ ὅτι ἀφίχθη ὁπλισμὸς διὰ τὴν Ἀστυνομίαν.

(β) Ὁ Ταγματάρχης Λεονταρίδης διέταξεν ὅπως ὁμὰς ἀποτελουμένη ἐκ τοῦ Λοχίου Καστρίτη, τοῦ Νικολαΐδη Βασιλείου, τοῦ Τσακκάρη Μιχαήλ, Ζανέττη Ἰωάννου, Σκουταρίδη, Κασουλίδη, Καρακάννα, παρακολουθήσουν τὴν μεταφορὰν τοῦ ἐν λόγῳ ὁπλισμοῦ.

(γ) Ἐδόθησαν ὁδηγίαι εἰς τὰ ἄνω ἀναφερθέντα πρόσωπα νὰ παρακολουθήσουν εἰς ποίας ἀποθήκας θὰ ἐπήγαινον τὰ ὅπλα, νὰ καταγράψουν τοὺς ἀριθμοὺς τῶν ὀχημάτων, ἅτινα μετέφερον ταῦτα, ὡς καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν κιβωτίων καὶ γενικὰ νὰ σημειώσουν κάθε κίνησιν ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐν λόγῳ ὁπλισμόν.

(δ) Ἐκ τούτων ὁ Ζανέττης καὶ Καρακάννας Ἀνδρέας ἐτοποθετήθησαν εἰς τὸν θάλαμον διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ τηλεφώνου καὶ καταγραφὴν τῶν πληροφοριῶν, οἱ δὲ ὑπόλοιποι 4 ἐτοποθετήθησαν οἱ μὲν δύο ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ Γ.Ε.Ε.Φ., οἱ δὲ ὑπόλοιποι εἰς σημεῖα τοῦ δρόμου. Σημειωτέον ὅτι οἱ ἐπὶ τῆς ὀροφῆς τοῦ Γ.Ε.Ε.Φ τοποθετηθέντες ἐφωδιάσθησαν διὰ τηλεσκοπίων. Ἡ παρακολούθησις ἐσυνέχισε μέχρι τῆς 5 μ.μ. τῆς ἐπομένης. Οἱ 4 τοποθετηθέντες διὰ παρακολούθησιν ὑπέβαλον ἀναφορὰν πρὸς τὸν Ταγματάρχην Λεονταρίδην.

(ε) Ἀπηύθυνα ἐπιστολὴν τὴν 12ην Δεκεμβρίου τοῦ 1966 πρὸς τὸν Στρατηγὸν Διοικητὴν τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς διὰ τῆς ὁποίας ζητῶ νὰ μὲ πληροφορήσῃ ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς ἱδρύσεως τῶν ὁμάδων τούτων, ποῖος ἦτο ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὁδηγιῶν παρακολουθήσεως καὶ τίνα σκοπὸν ἐξυπηρέτει ἡ ἐνέργεια αὕτη.

Ἅμα τῇ λήψει τῆς ἀπαντήσεως τοῦ Στρατηγοῦ Διοικητοῦ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, θὰ ἐξετάσω τὸ θέμα τῶν μέτρων ἅτινα δέον νὰ ληφθοῦν καὶ θὰ ἐνημερώσω ἐπὶ τούτου πλήρως τὸ Σῶμα».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὰς Κεντρικὰς Φυλακὰς ὑπάρχει ἀξιόλογον, καὶ δὴ ἀνέκδοτον, ὑλικὸν ἀπὸ τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα 1955–59, ὡς καὶ οἱ τάφοι ἐπιφανῶν ἀγωνιστῶν τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀπαγχονισθέντων ἡρώων τῆς ἐν λόγῳ περιόδου, τοὺς ὁποίους ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος πλεῖστοι ὅσοι ἐπίσημοι καὶ ἰδιῶται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν μικροῦ μουσείου (μιᾶς τοὐλάχιστον αἰθούσης) εἰς τὸ ὁποῖον νὰ συγκεντρωθῇ τὸ ὑπάρχον ἱστορικὸν ὑλικὸν ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ τὰ κατὰ καιροὺς διάφορα ἀναθήματα τὰ προσφερθέντα ὑπὸ ξένων καὶ ἄλλων ἀντιπροσωπειῶν, νοουμένου ὅτι πρὸς ἐπιμέλειαν τοῦ ἐν λόγῳ ὑλικοῦ θὰ ἠδύνατο (ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον) νὰ ἀξιοποιηθῇ εἰς μὲ σχετικὴν μόρφωσιν δεσμοφύλαξ, καὶ τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐν λόγῳ μουσείου θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνεγείρουν εἴτε κατάδικοι εἴτε ἐργάται ἐθελοντικῶς ἐργαζόμενοι».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Δεκεμβρίου 1966.

«Ὡς γνωστὸν τὴν 1.12.66 ἐδόθη πρὸς τὰς συντεχνίας Στρατιωτικῶν ἐργατοϋπαλλήλων εἰδοποίησις ὑπὸ τοῦ Command Secretary ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ μονίμου ὑφυπουργοῦ τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως ὅτι «ἡ φρουρὰ Δεκελείας θὰ ἐλαττωθῇ καὶ ὡς ἐπακόλουθον τούτου ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργοδοτουμένων Κυπρίων ἐργατοϋπαλλήλων θὰ ἐλαττωθῇ κατὰ τοὺς μετριωτέρους

ὑπολογισμοὺς κατὰ 50% ἐντὸς χρονικῆς περιόδου 2 ἐτῶν, αἱ περισσότεραι ὅμως ἀπολύσεις θὰ λάβουν χώραν τὸ 1967. 'Αριθμοὶ κατ' ἐπάγγελμα καὶ ἀκριβεῖς ἡμερομηνίαι θὰ κοινοποιηθοῦν πρὸς τὰς συντεχνίας εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον».

Αἱ παροῦσαι συμφωνίαι—ἐν τῇ οὐσίᾳ οἱ ὅροι ἐργοδοτήσεώς των—διαλαμβάνουν πληρωμὴν φιλοδωρήματος δι' ὑπηρεσίας προσφερθείσας εἰς τὰς βρεττανικὰς ἀρχάς, ἕνα μῆνα μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας διὰ τοὺς ὑπαλλήλους καὶ 3 ἑβδομάδας δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας διὰ τοὺς ἐργάτας, χωρὶς νὰ γίνεται πρόνοια διὰ πληρωμὴν ἀποζημιώσεως δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας.

Εἰς τοὺς ὡς ἄνω ὅρους δὲν ὑφίσταται πρόνοια δι' ἀποζημιώσεις λόγῳ ἀπωλείας σταδιοδρομίας, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα ἐκκρεμεῖ ἀπὸ ἐτῶν ὑποβληθὲν ἀπὸ τοῦ 1961 εἰς τὰς ἁρμοδίας βρεττανικὰς ἀρχάς, ἀποτελέσαν ἀντικείμενον πολυετῶν διαπραγματεύσεων καὶ συζητήσεων μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων συντεχνιῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν βρεττανικῶν ἀρχῶν ἀφ' ἑτέρου.

Δεδομένου δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι πλεῖστοι ὅσοι Κύπριοι ἐργοδόται ἢ ὀργανισμοὶ ἀντεμετώπισαν τὸ πρόβλημα ἀπολύσεων—λόγῳ ἐλαττώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τοῦ προσωπικοῦ των—παρασχόντες ὄχι μόνον τὰ ὑπὸ τῶν συλλογικῶν των συμβάσεων προνοούμενα ὀφέλη πρὸς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους (ἤτοι ἕνα μῆνα μισθὸν δι' ἕκαστον ἔτος ὑπηρεσίας, ταμεῖα προνοίας, κ.ἄ.) ἀλλὰ καὶ σημαντικὰ ποσὰ δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, τί πρακτικὰ μέτρα ἢ ἐνεργείας σκοπεῖ νὰ λάβῃ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν συμφωνηθέντων ὑπὸ τῶν βρεττανικῶν ἀρχῶν, καθ' ἃ «αἱ συνθῆκαι καὶ οἱ ὅροι ἐργοδοτήσεως τῶν Κυπρίων ἐργατοϋπαλλήλων θὰ εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὰς συνθήκας ποὺ διέπουν ἀνάλογα ἐπαγγέλματα ἐργοδοτούμενα ὑπὸ καλῶν Κυπρίων ἐργοδοτῶν;»

Ἐν ὄψει δέ, τέλος, τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εὐθὺς ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει της ἀπεζημίωσε μὲ ὑπέρογκα σχεδὸν ποσὰ ὅλους τοὺς ἀποχωρήσαντας ἄγγλους ὑπαλλήλους δι' ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, δὲν εἶναι λογικὸν καὶ δίκαιον ὅτι τῆς ἰδίας ἀκριβῶς μεταχειρίσεως πρέπει νὰ τύχουν καὶ οἱ Κύπριοι ἐργατοϋπάλληλοι οἵτινες θὰ ἀντιμετωπίσουν ὄχι ἁπλῶς ἀπώλειαν σταδιοδρομίας, ἀλλ' ἴσως καὶ ἀνεργιακὸν πρόβλημα, μετὰ ἀπὸ δεκαπενταετεῖς καὶ εἰκοσαετεῖς προσφερθείσας ὑπηρεσίας των;»

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1966.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ πόλις τῆς Λεμεσοῦ ἀπὸ πολεοδομικῆς πλευρᾶς εὑρίσκεται εἰς τὴν χειροτέραν κατάστασιν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν πολεοδομικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως ἀπαιτεῖται ἡ συμπλήρωσις τῆς βελτιώσεως τῆς Λεωφόρου Μακαρίου τοῦ Γ', ἡ συμπλήρωσις τῶν καθέτων ὁδῶν ἐκ Πολεμιδίων, Μέσα Γειτονιᾶς καὶ 'Αγίας Φυλάξεως, ἡ βελτίωσις τῆς κεντρικῆς διασταυρώσεως Πενταδρόμου, διὰ τὸ ὁποῖον ἔργον ὑπάρχει ἤδη ἐγκεκριμένον σχέδιον, ἡ βελτίωσις τῆς παραλίας, ἡ βελτίωσις νέας λεωφόρου πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως, ἡ εὐθυγράμμισις τμήματος τῆς κυρίας ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Λευκωσίας δυτικῶς τῆς γεφύρας 'Αγίου Γεωργίου (Φραγκούδη) καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ Γρίβα-Διγενῆ. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἔργων τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £500,000. 'Από τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἤρχισε νὰ βοηθῇ τοὺς Δήμους δι' ἐπιχορηγήσεων, εἰς τὴν Λεμεσὸν παρεχωρήθη τὸ μικρότερον ποσὸν βοηθείας παρ' ὅλον ὅτι τυγχάνει εἰς πληθυσμὸν ἡ δευτέρα πόλις μετὰ τὴν πρωτεύουσαν.

Διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Λεμεσὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς πολεοδομικάς της δυσκολίας καὶ διὰ νὰ ἀρθῇ ἡ μέχρι σήμερον γενομένη πρὸς αὐτὴν ἀδικία ἐπιβάλλεται ὅπως παραχωρῶνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1967 καὶ πέραν ἱκανοποιητικαὶ ἐπιχορηγήσεις καὶ δάνεια ἐτησίως ἵνα δυνηθῇ ἡ Δημοτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀρχίσῃ τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὡς ἄνω καθὼς καὶ ἄλλων ἀπαραιτήτων ἔργων.

'Ως ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ ἱκανοποιητικὸν κονδύλιον διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὡς ἄνω ἔργων πολεοδομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Λεμεσοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀποχετευτικοῦ συστήματος, τῆς ἱδρύσεως χώρων σταθμεύσεως καὶ ὁδικῶν βελτιώσεων».

— 'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Πρό τινος ἔχει δημιουργηθῇ ἐν τῷ 'Υπουργείῳ Παιδείας ὑπηρεσία 'Επαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, ἥτις ἀποτελεῖ κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν μίαν τῶν βασικωτέρων ἀναγκῶν τῆς σήμερον.

Θὰ ἤθελον νὰ πληροφορήσητε τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν μέχρι σήμερον δραστηριοτήτων καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς καὶ ἐπὶ τῶν προβλέψεων τοῦ 'Υπουργείου διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς λίαν ἐπωφελοῦς καὶ χρησίμου ταύτης ὑπηρεσίας».

— 'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Πρὸ 3 ἐτῶν περίπου ἀπεφασίσθη ἡ μετακίνησις τοῦ χωρίου Παληάμπελα τῆς 'Επαρχίας Πάφου εἰς τοποθεσίαν πλησίον τοῦ χωρίου Πωμὸς καὶ κατηρτίσθησαν τὰ πρὸς τοῦτο σχέδια.

Νοουμένου ὅτι ἡ μετακίνησις τοῦ χωρίου τούτου εἶναι ἀναγκαιοτάτη ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἀρμόδιον 'Υπουργεῖον προτίθεται νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν τοιαύτην μετακίνησιν ἐντὸς τοῦ 1967».

— 'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς μεταξὺ Μόρφου—Μύρτου προσλαμβάνει συνεχῶς ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως καὶ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης, παρακαλεῖται τὸ 'Υπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόβλεψις δι' εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ, καὶ κατὰ πόσον ὑπάρχει σχέδιον διαπλατύνσεως τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Σερράχη παρὰ τὸν Δημοτικὸν Κῆπον Μόρφου ἢ ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ νέας γεφύρας, καθόσον ἡ γέφυρα αὕτη, λόγῳ τῆς τεραστίας τροχαίας ἥτις τὴν χρησιμοποιεῖ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ κατὰ μῆκος τῆς γεφύρας εἶναι μικρόν, θεωρεῖται ὡς μὴ ἐξυπηρετοῦσα τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς τροχαίας. Δύο αὐτοκίνητα ἐλαύνοντα ἐξ ἀντιθέτου κατευθύνσεως δὲν δύνανται νὰ διέλθουν τὴν γέφυραν ταύτην ταυτοχρόνως».

— 'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1966.

«'Η νέα ὁδὸς Λευκωσίας—Μύρτου—Κυρηνείας δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πολὺ ἱκανοποιητικὴ διὰ τὴν τροχαίαν. Νοουμένου ὅμως ὅτι ὁ ταξειδιώτης διανύει περὶ τὰ 16 μίλια (Γερόλακκος—Μύρτου) μέσῳ ἑνὸς δρόμου ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει οὔτε ἓν δενδρύλλιον κατὰ μῆκος του, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόθεσις ἢ σχέδιον φυτεύσεως, διαρκοῦντος τοῦ ἐφετεινοῦ χειμῶνος, καλλωπιστικῶν ἢ ἄλλων δένδρων κατὰ

μῆκος τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Γερολάκκου—Μύρτου, ἐφ' ὅσον τὰ εὐεργετήματα ἀπὸ τοιαύτας φυτείας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς, εἶναι γνωστά».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῆς δημιουργουμένης ἀνεργίας καὶ τῆς ἐπικρατούσης οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λάρνακος, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διὰ τὴν ἀνάπτυξιν παραγωγικῶν ἔργων, τῆς Βιομηχανίας καὶ γενικῶς τῆς οἰκονομίας εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπαρχίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπασχοληθῇ ἐπωφελῶς καὶ τὸ ἐργατοϋπαλληλικὸν δυναμικόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῆς σοβαρᾶς ἀνεπαρκείας ἰατρικοῦ καὶ ἄλλου προσωπικοῦ καθὼς καὶ κλινῶν εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λάρνακος καὶ τῆς ὑπάρξεως μιᾶς μόνον νοσοκομειακῆς μονάδος εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετῆται ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ προασπίζεται ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Νοουμένου ὅτι ἡ Κύπρος λαμβάνει μέρος εἰς διεθνεῖς Ἀθλητικοὺς ἀγῶνας οἵτινες διεξάγονται τόσον ἐν Κύπρῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τοῦτο δὲ ἀντανακλᾷ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κύπρου ἐν γένει, παρακαλεῖται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἢ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἡ ἀθλητικὴ δραστηριότης τῆς Κύπρου ἐν γένει καὶ τῶν διεθνῶν ἀγώνων ἰδιαιτέρως, ὑπαχθοῦν ἐπισήμως ὑπὸ τὴν ἁρμοδιότητα ἑνὸς Ὑπουργείου;

(β) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι διὰ τῆς παροχῆς Κυβερνητικῆς προστασίας καὶ ἐξασκήσεως ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ἀθλητικῆς δραστηριότητος, τοῦτο θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐμφάνισιν καὶ ταυτοχρόνως τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀθλητικοῦ ἐπιπέδου;

(γ) Νοουμένου ὅτι τὰ ὑφιστάμενα ἐν Κύπρῳ στάδια ὡς παρετηρήθη τελευταίως μὲ τὴν κάθοδον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Διεθνῶν Ὁμάδων, εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ μᾶλλον ἀκατάλληλα διὰ διεθνεῖς ἀγῶνας ποδοσφαίρου, μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀνέγερσις συγχρόνου σταδίου ἢ σταδίων τὰ ὁποῖα νὰ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας καὶ πρὸς τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον καταλληλότητος;»

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Θὰ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν μὲ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων

τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις διεκόπη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς καὶ τοῦ ὁποίου ὡρισμένα θέματα παρεπέμφθησαν πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἔλαβε χώραν ἡ ἐπεξεργασία τῶν θεμάτων ἅτινα παρεπέμφθησαν εἰς αὐτήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τόσον ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν ὅσον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας ἐξήτασαν τὸ θέμα τὸ ὁποῖον παρεπέμφθη πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς καὶ ἀπεφάσισαν κατ' ἀρχὴν ὅπως διατάξεις περὶ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου περιληφθοῦν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Ἡ ἐργασία ἀπὸ λεκτικῆς ἀπόψεως παρεπέμφθη εἰς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡτοίμασε τὰς σχετικὰς διατάξεις αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ συμπεριληφθοῦν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δυστυχῶς τὴν ἔκθεσιν, μᾶλλον τὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου μᾶς τὴν ἔχουν δώσει αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ δὲν ξεύρομεν τὶ θὰ ψηφίσωμεν. Δὲν εἴχαμεν καιρὸν νὰ τὴν διαβάσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον κατ' ἀρχὴν θὰ συζητηθῇ εἶναι κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ἡ περίληψις προνοιῶν περὶ ἀγορανομίας, ἐντὸς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων, τὸ ὁποῖον συζητεῖ ἡ Βουλή.

Ὡς θὰ ἐνθυμῆσθε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν διεξήχθη συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, παρεπέμφθη δὲ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν τὸ θέμα διὰ νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον ὁ περὶ Ἀγορανομίας Νόμος καλύπτει καὶ τὰ γεωργικὰ φάρμακα, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ συμπεριληφθοῦν πρόνοιαι περὶ ἀγορανομίας εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐξήτασε τὸ θέμα μετὰ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Νόμος περὶ Ἀγορανομίας καλύπτει καὶ τὴν διάθεσιν τῶν γεωργικῶν φαρμάκων, ἐν τούτοις, λόγῳ ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν, εἰσηγεῖται ὅπως περιληφθοῦν εἰς τὸ Νομοσχέδιον νομοθετικαὶ διατάξεις δι' ἀγορανομικὸν ἔλεγχον. Δηλαδὴ ἠκολούθησε τὴν ἰδίαν πορείαν τὴν ὁποίαν ἀκολουθεῖ τὸ περὶ Ἐλέγχου Φαρμάκων Νομοσχέδιον.

Ἡ τεχνικὴ διατύπωσις τῶν διατάξεων παρεπέμφθη εἰς τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα ὁ ὁποῖος ἡτοίμασε ταύτας.

Ἐὰν ὑπάρχουν παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν διατάξεων, τότε εἶναι θέμα νομοτεχνικόν, διότι ἡ ἀρχὴ ἀπεφασίσθη καί, ἑπομένως, εἶναι θέμα τεχνικῆς μελέτης ἐὰν αἱ διατάξεις, αἱ ὁποῖαι διετυπώθησαν ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὴν ἀπόφασιν περὶ συμπεριλήψεως τοιούτων διατάξεων εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν φέρω ἔνστασιν νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν Νόμον αὐτὸν ἡ διάταξις ἡ ὁποία ἔχει προταθῇ, διότι ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ δυνατότης νὰ

ὁρίζωνται αἱ τιμαὶ ὑπὸ τῆς ἀγορανομίας τὸ ἴδιον κάμνει ἐὰν βάλωμεν ἢ ὄχι ἀγορανομίαν ξεχωριστὴν σ' αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον διατείνομαι εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ψηφίσῃ κανεὶς κάτι χωρὶς νὰ τὸ διαβάσῃ. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον θὰ ἤθελα, τοὐλάχιστον, ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ μία παράτασις ὡρισμένου χρόνου, ἔστω καὶ ἑνὸς τετάρτου, διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ τὸ διαβάσωμεν προτοῦ τὸ ψηφίσωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Μιχαλάκην Σαββίδην ἀλλ' ἀμφιβάλλω ἐὰν ἡ ἀναβολὴ τοῦ ἑνὸς τετάρτου θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ μᾶς καταστήσῃ ἐνημέρους, ὅπως βλέπω, μιᾶς μακροσκελοῦς προσθήκης, καὶ διερωτῶμαι—δεδομένου ὅτι εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπάρχουν μερικὰ σημεῖα εἰς τὰ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως προτεινόμενα—κατὰ πόσον μία μακροτέρα ἀναβολὴ δὲν θὰ ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν μελέτην ὑπὸ τῶν μελῶν τῶν ἄρθρων τούτων τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον φαίνεται ὅτι οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ θὰ ἤθελαν μίαν ἀναβολὴν διὰ νὰ μελετήσουν τὰ νέα ἄρθρα τὰ ὁποῖα συνετάχθησαν διὰ νὰ καλύψουν τὸ θέμα τῆς ἀγορανομίας, θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορηθῶ ἐὰν ὑπάρχουν λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους πρέπει νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν συζήτησιν οὕτως ὥστε νὰ ὁρίσω ἔκτακτον συνεδρίαν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἀπὸ τὰς ἐπαφὰς τὰς ὁποίας εἴχαμεν μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὡς Ἐπιτροπὴ Γεωργίας, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἐπισπεύσωμεν καὶ νὰ γίνῃ ἔκτακτος συνεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀναβάλλω ἑπομένως τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς τὴν ὁποίαν θὰ ὁρίσω εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡΙΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΕΛΑΧΙΣΤΟΥ ΟΡΙΟΥ ΗΛΙΚΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΔΟΧΗΝ ΕΙΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΝ ΕΙΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝ ΟΡΥΧΕΙΟΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ (Ἀρ. 123) ΤΟΥ 1965, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Σταῦρος Ποσκώτης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Α. Ζιαρτίδην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

Ἡ περὶ τοῦ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας (Ὑπόγειοι Ἐργασίαι) Σύμβασις (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, ἥτις ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διασκέψεως τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑβδόμην αὐτῆς Σύνοδον ἐν Γενεύῃ τὴν 22αν Ἰουνίου τοῦ ἔτους 1965, ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ βεβαιωθῇ ὅτι πρόσωπα τῶν ὁποίων ἡ ἡλικία εἶναι κάτω τῶν δέκα ἓξ ἐτῶν δὲν θὰ ἀπασχολῶνται ἢ ἐργάζωνται ὑπογείως εἰς μεταλλεῖα, ἵνα προφυλάξῃ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐναντίον κινδύνων ζωῆς, ὑγείας καὶ ἠθικῆς οἵτινες περικλείονται εἰς τοιαύτην ἀπασχόλησιν.

Αἱ κυριώτεραι πρόνοιαι τῆς Συμβάσεως εἶναι ὅτι τὸ κατώτερον ὅριον ἀπασχολήσεως ἢ ἐργασίας ὑπογείως εἰς μεταλλεῖα ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δὰ εἶναι ὀλιγώτερον τῶν 16 ἐτῶν (ἄρθρον 2)· ὅτι αἱ ἐπικυροῦσαι τὴν Σύμβασιν χῶραι θὰ λάβωσιν ἅπαντα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα ἵνα διασφαλίσωσι τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως (ἄρθρον 4)· καὶ ὅτι ὁ ἐργοδότης θὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν καταλόγους περιέχοντας ὡρισμένας λεπτομερείας ὅσον ἀφορᾷ τὰ νεαρὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα εἶναι κατὰ δύο ἔτη μεγαλύτερα τῆς ἡλικίας τῆς ἀναφερομένης ὡς τὸ κατώτατον ὅριον (ἄρθρα 4 (4) καὶ 4 (5)).

Ὁ περὶ Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων (Ἀπασχόλησις) Νόμος, Κεφ. 178, καλύπτει τὰς προνοίας τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχει τὴν γνώμην ὅτι στοιχειῶδες καθῆκον ἑκάστης Πολιτείας εἶναι νὰ προστατεύῃ τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων ἡ ἡλικία εἶναι κάτω τῶν 16 ἐτῶν διὰ τῆς ἀπαγορεύσεως νὰ ἀπασχολῶνται ἢ ἐργάζωνται ὑπογείως εἰς μεταλλεῖα, προφυλάττουσα οὕτω ταῦτα ἀπὸ τοὺς κινδύνους ζωῆς, ὑγείας καὶ ἠθικῆς οἵτινες ἐνυπάρχουν εἰς τὴν τοιαύτην ἀπασχόλησιν καί, ὡς ἐκ τούτου, εἰσηγεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν τίθεται θέμα διαφωνίας καθ' οἱονδήποτε τρόπον· ἁπλούστατα θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι ὑπάρχει ἕνα σημεῖο εἰς τὸ ὁποῖον δὲν ὑπάρχει—ἀσφαλῶς ὄχι σκοπίμως ἀλλὰ ἴσως κατὰ λάθος—πλήρης συμμόρφωσις μὲ τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν καὶ δι' αὐτὸ τὸ θίγω οὕτως ὥστε νὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων καὶ νὰ διορθωθῇ. Ἀφορᾷ τὸ ζήτημα ὅτι συμφώνως τῶν ἄρθρων 44 καὶ 45 τῆς Συμβάσεως, ὁ ἐργοδότης ὀφείλει νὰ θέτῃ εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν καταλόγους περιέχοντας ὡρισμένας λεπτομερείας ὡσαύτως ἀφορᾷ τὰ νεαρὰ πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦνται. Εἰς τὸν Κυπριακὸν Νόμον δὲν ὑπάρχει πρόνοια βάσει τῆς ὁποίας ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται νὰ θέτῃ αὐτὰ τὰ στοιχεῖα καὶ ἐνώπιον τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐργατῶν. Καὶ δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅπως γίνῃ ἡ ἀναγκαία συμπλήρωσις τοῦ σχετικοῦ Νόμου ὥστε νὰ ὑπάρχῃ καὶ αὐτὴ ἡ βασικὴ προϋπόθεσις πρὸς πλήρη συμμόρφωσιν μὲ τὴν Σύμβασιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χρύση

Δημητριάδη ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται οἱαδήποτε τροποποίησις τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, διότι διὰ τῆς κυρώσεως τῆς Συμβάσεως αὕτη ἀποτελεῖ μέρος τῆς Κυπριακῆς Νομοθεσίας καὶ δυνάμει τοῦ περὶ Ἑρμηνείας Νόμου, ἡ μεταγενεστέρα πρόνοια καλύπτει τὰς προηγουμένας.

Περαιτέρω δὲ δυνάμει τῶν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων κανόνων οἱ Κυρωτικοὶ Νόμοι ἔχουν ὑξημένην ἰσχὺν ἔναντι οἱουδήποτε ἄλλου νομοθετήματος.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Δεδομένου ὅτι ὁ Διεθνὴς Ὀργανισμὸς Ἐργασίας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑνάτην αὐτοῦ σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Γενεύῃ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 υἱοθέτησε τὴν ἐκτιθεμένην ἐν τῷ συνημμένῳ τῷ παρόντι Νόμῳ Παραρτήματι περὶ τοῦ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Σύμβασιν (ἀρ. 123) τοῦ 1966.

Καὶ δεδομένου ὅτι κρίνεται εὐκταῖον ὅπως ἡ εἰρημένη Σύμβασις καὶ ἅπασαι αἱ διατάξεις αὐτῆς τύχωσι νομοθετικῆς κυρώσεως.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως, Ἄρθρον 3ον καὶ Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Παράρτημα τὸ ὁποῖον περιέχει τὰς λεπτομερείας τῆς Συμβάσεως κυρωθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Παράρτημα ἐγκρίνεται καὶ κυροῦται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Κυρωτικὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κυρωτικὸν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΙΚΗΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΣ ΤΩΝ ΕΦΗΒΩΝ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΔΙ' ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΙΝ ΕΙΣ ΥΠΟΓΕΙΟΥΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΕΝ ΟΡΥΧΕΙΟΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ('Αρ. 124) ΤΟΥ 1965, ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Σταῦρος Ποσκώτης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ἀνδρέαν Ζιαρτίδην.)

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐμελέτησε τὸ ὡς ἄνω Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

Ἡ περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ('Υπόγειοι Ἐργασίαι) Σύμβασις ('Αρ. 124) τοῦ 1965, ἥτις ἐγένετο ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Διασκέψεως τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑνάτην αὐτῆς Σύνοδον ἐν Γενεύῃ τὴν 2αν Ἰουνίου 1965, ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ διασφαλίζῃ λόγῳ τῶν κινδύνων ὑγείας οἵτινες ὑφίστανται εἰς ὑπογείαν ἀπασχόλησιν εἰς μεταλλλεῖα, τὴν ὕπαρξιν προνοίας δι' ἰατρικὴν ἐξέτασιν καὶ ἐπανεξέτασιν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν καταλληλότητα δι' ἐργασίαν προσώπων μέχρις ὅτου ταῦτα φθάσωσι τὴν ἡλικίαν τῶν εἴκοσι καὶ ἑνὸς ἐτῶν (ἄρθρον 2).

Αἱ κυριώτεραι πρόνοιαι τῆς Συμβάσεως εἶναι ὅτι ἰατρικαὶ ἐξετάσεις δέον ὅπως διεξάγωνται ὑπὸ προσοντούχων ἰατρῶν· ὅτι θὰ ἀπαιτῶνται ἀκτινογραφίαι τῶν πνευμόνων καὶ ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἐξέτασις θὰ εἶναι δωρεὰν (ἄρθρον 3)· ὅτι ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα δέον ὅπως λαμβάνωνται ἵνα καθίσταται ἀποτελεσματικὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν προνοιῶν τῆς Συμβάσεως (ἄρθρον 4)· καὶ ὅτι θὰ ζητῆται παρὰ τοῦ ἐργοδότου ὅπως φυλάττῃ ὡρισμένα στοιχεῖα ὅσον ἀφορᾷ τὰ πρόσωπα κάτω τῆς ἡλικίας τῶν 21 ἐτῶν καὶ ὅπως παρουσιάζῃ τὰ ἐν λόγῳ στοιχεῖα εἰς τοὺς ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν ἐργατῶν ἅμα τῇ αἰτήσει τούτων (ἄρθρον 4).

Ὁ περὶ Παιδίων καὶ Νεαρῶν Προσώπων ('Απασχόλησις) Νόμος, Κεφ. 178, ὁ περὶ Πνευμονοκονιάσεως ('Αποζημιώσεως) Νόμος τοῦ 1960, οἱ περὶ Πνευμονοκονιάσεως ('Ιατρικαὶ Διευθετήσεις) Κανονισμοὶ τοῦ 1961 καὶ οἱ περὶ Μεταλλείων καὶ Λατομείων (Πρόληψις Πνευμονοκονιάσεως) Κανονισμοὶ τοῦ 1961, καλύπτουν τὰς προνοίας τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θεωρεῖ ἀπολύτως ἀναγκαίαν τὴν ὕπαρξιν προνοίας δι' ἰατρικὴν ἐξέτασιν καὶ ἐπα-

νεξέτασιν ἀναφορικῶς πρὸς τὴν καταλληλότητα δι' ἐργασίαν προσώπων μέχρις ὅτου ταῦτα φθάσωσι τὴν ἡλικίαν τῶν 21 ἐτῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ διασφαλίζῃ ταῦτα ἐκ τῶν κινδύνων ὑγείας οἵτινες ὑφίστανται εἰς ὑπογείαν ἀπασχόλησιν εἰς μεταλλεῖα καί, ὡς ἐκ τούτου, εἰσηγεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Δεδομένου ὅτι ὁ Διεθνὴς Ὀργανισμὸς Ἐργασίας κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν ἑνάτην αὐτοῦ σύνοδον τὴν συνελθοῦσαν ἐν Γενεύῃ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1965 υἱοθέτησε τὴν ἐκτιθεμένην ἐν τῷ συνημμένῳ τῷ παρόντι Νόμῳ Παραρτήματι περὶ τὴν Ἰατρικὴν Ἐξέτασιν τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Σύμβασιν (Ἀρ. 124) τοῦ 1965.

Καὶ δεδομένου ὅτι κρίνεται εὐκταῖον ὅπως ἡ εἰρημένη Σύμβασις καὶ ἅπασαι αἱ διατάξεις αὐτῆς τύχωσι νομοθετικῆς κυρώσεως.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον καὶ Παράρτημα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ παράρτημα ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Κυρωτικὸς τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Κυρωτικὸν Νομοσχέδιον θεσπισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κυρωτικὸν Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ (ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Στέλιος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Σωτήριος Γιαννάκης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτῆς τὴν συγκροτηθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης δύο νέων ἄρθρων 14Β καὶ 14Γ διὰ τῶν ὁποίων παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅπως διὰ διατάγματος ἀπαιτῇ ὅπως ὁ ἐκθέτων πρὸς πώλησιν οἱονδήποτε ἐμπόρευμα καθοριζόμενον εἰς τὸ τοιοῦτον διάταγμα ἀναρτᾷ ἐπιγραφὴν ἐπὶ τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων ἐμφαίνουσαν τὴν προέλευσιν καὶ τὴν κατηγορίαν αὐτῶν.

Γίνεται ἐπίσης πρόνοια ὅπως τῇ αἰτήσει τοῦ πελάτου ὁ προϊστάμενος οἱουδήποτε ἑστιατορίου, ζαχαροπλαστείου, ταβέρνας, κέντρου διασκεδάσεως καὶ γενικῶς κέντρων πρὸς ἑστίασιν ἢ ψυχαγωγίαν ὑποχρεοῦται νὰ ἐκδίδῃ πρὸς αὐτὸν ἀπόδειξιν ὑπογεγραμμένην ὑπὸ ἢ ἐκ μέρους του καὶ ἀναγράφουσαν τὸ καταβληθὲν ὑπὸ τοῦ τοιούτου πελάτου ποσόν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας φρονεῖ ὅτι αἱ τροποποιήσεις αὗται εἶναι ἀναγκαῖαι, ὡς τοῦτο ἀπέδειξεν ἡ ἐμπειρία κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω νόμου, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ νέου ἄρθρου 14 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέων ἄρθρων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμοι 1962 ἕως 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 9) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων πρὸς συμπλήρωσιν διαφόρων κονδυλίων δαπανῶν ἀναπτύξεως ἅτινα δυνατὸν νὰ ἀποδειχθῶσιν ἀνεπαρκῆ διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους λόγῳ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς ἐφαρμογῆς τῶν σχετικῶν σχεδίων ἀναπτύξεως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συμφωνεῖ πλήρως μὲ τοὺς ἐν τῇ Εἰσηγητικῇ Ἐκθέσει τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐκτιθεμένους λόγους καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £75,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΕΩΣ ΤΗΣ ΤΡΟΧΑΙΑΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων :

Βάσος Λυσσαρίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Νῖκος Κόσιης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Αἱ ἀνωτέρω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν Δευτέραν, 12ην Δεκεμβρίου 1966.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ὑπαγωγὴ πασῶν τῶν εἰς τὴν ρύθμισιν τῆς τροχαίας μεταφορᾶς ὑπηρεσιῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς Νόμου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ἀντὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι πεπεισμέναι ὅτι ἡ ὑπαγωγὴ τῶν ὡς ἄνω ὑπηρεσιῶν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν διοικητικῶς εὐχερεστέραν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς Νόμου τοῦ 1964 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς καλουμένου «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὁμοῦ ὡς οἱ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς Νόμοι τοῦ 1964 καὶ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι ἕτοιμον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀκόμη. Θὰ εἶναι ἕτοιμον κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Ἀνεγνώσθη ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ;

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὄχι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΣΙΤΗΡΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ἀνωτέρω τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς δύο αὐτῶν συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 29ην Νοεμβρίου καὶ 5ην Δεκεμβρίου 1966.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 5ης Δεκεμβρίου 1966 κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὅστις ἀνέλυσε λεπτομερῶς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος

νομοσχεδίου καὶ παρέσχε πᾶσαν ζητηθεῖσαν πληροφορίαν ἀναφορικῶς μὲ τὸ νομοσχέδιον.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται :

(α) ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἐδαφίου (2) διὰ νέου ἐδαφίου προνοοῦντος περὶ τῆς συστάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν, ἥτις θὰ ἀποτελῆται ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, διοριζομένων ἀντιστοίχως ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, καὶ ἐκ δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων ἅτινα λόγῳ εἰδικῶν γνώσεων ἢ πείρας θὰ ὑπεβοήθουν τὴν Ἐπιτροπὴν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν λειτουργιῶν αὐτῆς. Οὗτοι θὰ διορίζωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συμβουλεύεται τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἐμπίπτοντος ἐντὸς τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῆς.

(β) Προστίθεται νέον ἄρθρον 4Α τὸ ὁποῖον προνοεῖ περὶ τῆς καθιδρύσεως, δυνάμει Διατάγματος Ἐλέγχου, Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς συνισταμένης ἐκ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν ὡς Προέδρου, δύο προσώπων ἱκανῶν ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τοῦ Συνεργατισμοῦ, δύο προσώπων ἱκανῶν ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ τεσσάρων προσώπων ἱκανῶν ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τῶν ἀλευροβιομηχάνων, τῶν ἀρτοποιῶν, τῶν καταναλωτῶν ἄρτου, καὶ τῶν καταναλωτῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀντιστοίχως. Τὰ ὡς ἄνω μέλη τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διορίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας νὰ προβῇ εἰς παραστάσεις ἐπὶ παντὸς ζητήματος τὸ ὁποῖον ἐγείρεται ἢ ἐνδεχομένως θὰ ἐγερθῇ κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν λειτουργιῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς περίπτωσιν μὴ ἀποδοχῆς τῶν τοιούτων παραστάσεων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει εἰδοποιεῖ ἐγγράφως περὶ τούτου τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, συναποστέλλουσα ἀντίγραφον τῆς τοιαύτης εἰδοποιήσεως πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ἐπιλαμβάνεται καὶ λύει τὴν τοιαύτην διαφοράν.

(γ) Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου τροποποιεῖται ἐπίσης τὸ ἄρθρον 5 τοῦ βασικοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπέκτασις ὡρισμένων ἐξουσιῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ νομοσχέδιον καὶ λαβοῦσαι σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἔθεσεν ἐνώπιον αὐτῶν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Ὡρισμένα ὅμως μέλη τῶν Ἐπιτροπῶν διατηροῦν τὰς ἐπιφυλάξεις των ἀναφορικῶς μὲ τὴν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ εἰδικῶς ἐπὶ τῆς συμμετοχῆς δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων, εἰσηγοῦνται δὲ ὅπως ὁ εἷς τοὐλάχιστον τούτων εἶναι ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς διότι ἀντιλαμβάνομαι θὰ ὑπάρχουν πολλοὶ ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ καὶ ἐπομένως θὰ ἦτο καλύτερον νὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμε-

ρησίας διατάξεως διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν ὅτε θὰ ὑπάρχῃ ὁ ἀπαραίτητος χρόνος διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966, καὶ ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 5) Νόμος τοῦ 1966. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι των.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Αἱ Ἐπιτροπαί, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, συνεχίζουν τὴν ἐξέτασιν τῶν δύο τούτων τροποποιητικῶν Νομοσχεδίων καὶ ἀναμένεται ὅτι αἱ ἐργασίαι των θὰ περατωθοῦν κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν αὐτῶν, ἥτις θὰ γίνῃ τὴν προσεχῆ Τρίτην, 20ὴν τρέχοντος μηνὸς καὶ ὥραν 3.30 ἀπογευματινήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τῶν δύο Νομοσχεδίων ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 5) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 16) τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 16) τοῦ 1966 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 16) τοῦ 1966 προστίθεται εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς ὡς

ἐπίσης καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966, διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἔχει κυκλοφορήσει Ἔκθεσις καὶ ἑπομένως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.02 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας.
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Στάδιον εἰς ὃ εὑρίσκονται τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως λαμβανόμενα μέτρα πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Κούρρη—Λόγοι καθυστερήσεως ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου περὶ Ἀναγκαστικῆς Παροχῆς Διόδου εἰς Περίκλειστα Κτήματα—Μέτρα δι' ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑπογείων ὑδάτων τῶν περιοχῶν Κοκκινοτριμιθιᾶς, Παλαιομετόχου καὶ Ἁγίων Τριμιθιᾶς—Παρακολούθησις ἀποθηκῶν ὁπλισμοῦ καὶ πυρομαχικῶν τῆς Ἀστυνομίας ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περὶ Ἐλαχίστου Ὁρίου Ἡλικίας διὰ τὴν Ἀποδοχὴν εἰς Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 123) τοῦ 1965, Νόμου τοῦ 1966 καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Κυρωτικοῦ τῆς περὶ Ἰατρικῆς Ἐξετάσεως τῶν Ἐφήβων ὡς πρὸς τὴν Ἱκανότητά των δι' Ἀπασχόλησιν εἰς Ὑπογείους Ἐργασίας ἐν Ὀρυχείοις Συμβάσεως (Ἀρ. 124) τοῦ 1965, Νόμου τοῦ 1966 καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 9) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

6. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ρυθμίσεως τῆς Τροχαίας Μεταφορᾶς (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

7. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966.

8. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 22ας ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966.

(Ὥρα Ἐνάρξεως 5.15 μ.μ.)

(Ἀρ. 14)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτίθεμαι νὰ ἀρχίσω μὲ τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία, αἱ δὲ Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις θὰ ἀναγνωσθοῦν μετὰ τὴν συζήτησιν τῶν Νομοσχεδίων.

Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ συζητήσωμεν εἶναι ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε ἔχει σχέση μὲ ἕνα πολὺ σοβαρὸ πρόβλημα, τὰ σιτηρά. Ὁ ἔλεγχος τῶν σιτηρῶν ἀφορᾶ τὸν μεγαλύτερο ἀγροτικὸ κλάδο, τοὺς σιτοπαραγωγούς, ἀφορᾶ τοὺς καταναλωτές, τοὺς κτηνοτρόφους καὶ γενικὰ ὁλόκληρο τὸ λαό μας.

Ἦταν βασικὴ παράλειψη μέχρι σήμερα τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἀντιπροσωπεύοντο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν τὰ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενα στρώματα, οἱ σιτοπαραγωγοί, οἱ κτηνοτρόφοι καὶ οἱ καταναλωτές. Ἡ σύνθεση τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἦτο

ἀντιπροσωπευτική. Ἀντιπροσωπεύοντο εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρόσωπα ἀντὶ ὀργανώσεις ποὺ ἐκπροσωποῦν σιτοπαραγωγοὺς καὶ καταναλωτές. Εἶχε συνέπειες γιὰ τὴν οἰκονομία τοῦ τόπου ἡ ἐλλιπὴς σύνθεση τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν. Ἐγένοντο λάθη στὴ διαχείριση καὶ θὰ ἀναφερθῶ σὲ μερικὰ πρόσφατα.

Φέτος εἴχαμεν ἀνομβρία. Ἡ παραγωγὴ κριθαριοῦ ἦταν ἀρκετὰ μειωμένη καὶ αὐτὸ ἦταν γνωστὸ ἀπὸ τὸν Μάϊο. Καὶ ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν ἐπροχώρησε μόλις ἄρχισε ἡ συγκέντρωση τοῦ κριθαριοῦ καὶ ἐπώλησε περὶ τοὺς 5,000 τόννους καὶ ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸν ὑποχρεωθήκαμε νὰ εἰσάξωμεν πάνω ἀπὸ 10,000 τόννους κριθάρι ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴ γιὰ τὲς ἀνάγκες τῆς κτηνοτροφίας μας μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ζημιώσωμε μερικὲς χιλιάδες λίρες καὶ νὰ εἰσάξωμε καὶ κριθάρι κατώτερης ποιότητος.

Τὸ δεύτερο ζήτημα ἀφορᾶ τὴν πώληση κριθαριοῦ στὰ χωριά. Ἐνῷ ἔχομε συγκεντρωμένο τὸ κριθάρι στὲς ἀποθῆκες τῶν χωριῶν καὶ τὸ ζητοῦν οἱ κτηνοτρόφοι δὲν τοὺς πωλεῖ ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν καὶ τοὺς ὑποχρεώνει νὰ κατεβαίνουν στὲς πόλεις, νὰ χασομεροῦν καὶ νὰ πληρώνουν 2–3 μίλς τὴν ὁκὰν περισσότερα. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα τέτοια παραδείγματα ὄχι καλῆς διαχείρισης. Εἶναι γνωστὸς ὁ ρόλος καὶ ἡ βοήθεια τῶν Συνεργατικῶν γιὰ τὴν συγκέντρωση τῶν σιτηρῶν. Οἱ Συνεργατικὲς βοήθησαν καὶ βοηθοῦν πάρα πολὺ τοὺς σιτοπαραγωγοὺς γιὰ τὴν συγκέντρωση τῶν σιτηρῶν. Ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν ἔκαμε φέτος ἐνέργειες γιὰ νὰ μὴ συγκεντρωθοῦν τὰ σιτηρὰ ἀπὸ τὲς Συνεργατικές, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐδημιουργοῦσε πάρα πολλὰ προβλήματα καὶ δυσκολίες στοὺς παραγωγούς.

Στὸ τροποποιητικὸ Νομοσχέδιο ποὺ συζητοῦμε περιλαμβάνεται πρόνοια γιὰ σύσταση Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 5 μέλη καὶ Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ 9 μέλη. Στὴν Ἐπιτροπὴ θὰ ἀντιπροσωπεύωνται τρία Ὑπουργεῖα καὶ δύο ἀνεξάρτητα πρόσωπα ποὺ θὰ διορίζωνται ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο. Τὸν κύριο ρόλο στὴν συγκέντρωση τῶν σιτηρῶν θὰ τὸν παίζῃ ἡ πενταμελὴς Ἐπιτροπή. Αὐτὴ θὰ συνιστᾷ στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο τὴν ἀνωτάτη τιμὴ ἢ κλίμακα τιμῶν στὲς ὁποῖες τὸ ἐλεγχόμενον εἶδος θὰ ἀγοράζεται ἢ θὰ πωλῆται ὅπως ἀναφέρει τὸ Νομοσχέδιο. Καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπὴ ἐνῷ θὰ μετέχουν Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι καὶ ἀνεξάρτητοι, οἱ γεωργοὶ δὲν θὰ ἔχουν τὸν δικό τους ἐκπρόσωπο. Αὐτὸ δὲν εἶναι ὀρθὸ οὔτε δίκαιο.

Οἱ ἄμεσα ἐνδιαφερόμενοι παραγωγοὶ ποὺ παράγουν τὰ σιτηρά, οἱ χιλιάδες δηλαδὴ τῶν σιτοπαραγωγῶν νὰ μὴν ἐκπροσωποῦνται στὴν κυρίως Ἐπιτροπή. Δὲν θὰ εἶναι πιὸ ὑπεύθυνη, πιὸ συγκεκριμένη, ἡ συμβουλὴ πρὸς τὴν Κυβέρνηση ἑνὸς ἐκπροσώπου τῶν παραγωγῶν παρὰ ἡ συμβουλὴ ἀπὸ ἕνα ἀνεξάρτητο πρόσωπο ; Ἀσφαλῶς θὰ εἶναι. Δὲν ἐζήτησαν οὔτε εἰσηγήθησαν νὰ ἔχουν τὴν πλειοψηφία στὴν Ἐπιτροπὴ οἱ παραγωγοί. Εἰσηγοῦνται νὰ ἔχουν τοὐλάχιστον ἕναν ἐκπρόσωπο. Πιθανὸν ἕνας νὰ θέσῃ τὸ ἐπιχείρημα : Ὑπάρχει Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ στὴν ὁποία θὰ μετέχουν ἐκπρόσωποι τῶν Συνεργατικῶν, τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν. Ἄλλος ὁ ρόλος τῆς Συμβουλευτικῆς. Ἡ οὐσιαστικὴ διαχείριση θὰ γίνεται ἀπὸ τὴν πενταμελὴ Ἐπιτροπὴ καὶ πιστεύομε ὅτι μὲ τὴν ἐκπροσώπιση τῶν σιτοπαραγωγῶν ἡ διαχείριση θὰ γίνεται πιὸ ἐξυπηρετικὴ ὄχι μόνο γιὰ τοὺς παραγωγοὺς ἀλλὰ καὶ γιὰ ὁλόκληρη τὴν οἰκονομία μας.

Τὸ ἄλλο ἐπιχείρημα ποὺ τίθεται ὅτι ἡ Κυβέρνηση ἐπιχορηγᾶ τὰ σιτηρὰ καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ ἔλεγχο στὴν Ἐπιτροπή, ὁ ἔλεγχος αὐτὸς ἐξασφαλίζεται μὲ τὰ τρία Κυβερνητικὰ μέλη τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς καὶ μὲ τὲς ἐξουσίες ποὺ παρέχει τὸ Νομοσχέδιο στὸν Ὑπουργὸ Οἰκονομικῶν καὶ στὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο.

Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους στὸν διορισμὸ τῶν δύο ἄλλων μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ πρέπει νὰ ἐπιλεγοῦν πρόσωπα ἀντιπροσωπευτικὰ μὲ πεῖραν καὶ γνώσεις γιὰ τὰ προβλήματα τοῦ ἐλέγχου τῶν σιτηρῶν. Ἡ ἀντιπροσώπευση τῶν σιτοπαραγωγῶν στὴν Ἐπιτροπὴ πιστεύομε ὅτι θὰ βοηθήσῃ καὶ σὲ ἕνα ἄλλο βασικὸ τομέα

τὴν Κυβερνητικὴ πολιτική. Στὸν καθορισμὸ δικαιοτέρων τιμῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ σιτηρά, τιμῶν ποὺ θὰ πρέπει νὰ στηρίζωνται στὸ κόστος παραγωγῆς. Ἡ Κυβέρνηση τὸν τελευταῖο χρόνο ἔρριξε τὲς τιμὲς τῶν σιτηρῶν κατὰ 1 μίλ ἡ ὀκὰ στὸ σιτάρι καὶ ½ μίλ ἡ ὀκὰ στὸ κριθάρι. Καὶ τὲς ἴδιες τιμὲς καθώρισε γιὰ τὸ 1967. Πιστεύομε ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ αὐτὴ ἡ πολιτική. Εἶναι ἄδικη γιὰ τοὺς σιτοπαραγωγούς.

Ἂν ἡ Κυβέρνηση διαφωνῆ μὲ τὴν πολιτικὴ τῶν ἐπιχορηγήσεων δὲν εἶναι ὀρθὸ νὰ περικόπτωνται οἱ ἐπιχορηγήσεις καὶ νὰ ἐλαττώνωνται οἱ τιμὲς τῶν σιτηρῶν προτοῦ ἐξασφαλισθῆ εἰσόδημα γιὰ τοὺς παραγωγοὺς ἀπὸ ἄλλες καλλιέργειες. Εἶναι σήμερα χαμηλὸ τὸ εἰσόδημα τῶν σιτοπαραγωγῶν. £75 εἶναι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικὸ εἰσόδημα, ἐνῷ ὁ μέσος ὅρος τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἄλλων ἐργαζομένων εἶναι £250. Ἄλλη ἀπόδειξη εἶναι τὰ χρέη τῶν παραγωγῶν. Αὐτὰ τὰ χρέη αὐξάνονται ἀπὸ χρόνο σὲ χρόνο. Οἱ συχνὲς ἀνομβρίες ἐλαττώνουν περισσότερο αὐτὸ τὸ εἰσόδημα, καὶ δὲν θὰ πρέπει ἡ Κυβέρνηση νὰ τὸ μειώνῃ καὶ ἄλλο μὲ τὲς ἐλαττώσεις εἰς τὲς τιμές. Ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης πρέπει νὰ τείνῃ πάντοτε πῶς νὰ αὐξάνεται αὐτὸ τὸ εἰσόδημα τῶν παραγωγῶν. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρηση τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί. Ἡ καλὴ λειτουργία καὶ ἡ ὀρθὴ ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου σιτηρῶν ἔχει ἀμέσους ἢ ἐμμέσους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν σιτοπαραγωγῶν. Ζημίαι ἢ ἄλλαι δυσμενεῖς οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις προερχόμεναι ἐν πολλοῖς ἀπὸ κακὴν διαχείρισιν, ἀδιαφορίαν ἢ ἀμέλειαν ἐπηρεάζουν τὴν Κυβερνητικὴν στάσιν εἰς τὸ θέμα τῆς ἐπιχορηγήσεως τὸ ὁποῖον ξεσπᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς βάρος τοῦ γεωργοῦ.

Διὰ τοῦτο τὸ παρὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον δίδει περισσοτέρας ἐξουσίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν νὰ ἐλέγχῃ τὰς πωλήσεις, νὰ ἐλέγχῃ τὰς εἰσαγωγάς, νὰ ἐλέγχῃ ὁ,τιδήποτε προέρχεται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν, νὰ ἔχῃ ἔλεγχον ἀκόμη ἐπὶ διορισμῶν τῶν ὑπαλλήλων, αὐτὸ ἀποδεικνύει τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως νὰ θέσῃ τέρμα εἰς ὡρισμένας ὑπερβασίας ποὺ πιθανὸν νὰ ὑπῆρξαν εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἶχαν ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ σιτοπαραγωγοῦ.

Κατ' ἀρχὴν εἴχαμεν ὡρισμένας ἀμφιβολίας πάνω στὴν σύνθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἴχαμε θέσει τὸ ἐρώτημα γιατὶ ἀνεξάρτητος καὶ ὄχι ἀντιπρόσωπος τῶν σιτοπαραγωγῶν. Ὡς ὅμως ἀντιλαμβάνομαι καὶ ἀπὸ Κυβερνητικῆς πλευρᾶς ἔγινε δεκτὸν καὶ πρόκειται νὰ γίνῃ εἰσήγησις εἰς τὴν Βουλὴν ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀποτελῆται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ Κυβερνητικὰ μέλη. Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου δὲν θὰ ἐπεκταθῶ. Ἐλπίζω ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία κατὰ κάποιον τρόπον πρέπει νὰ πάρῃ τὴν θέσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον κατ' οὐσίαν ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν θὰ ὑπάρχῃ σήμερον διότι θὰ εἶναι ὅλον Κυβερνητικὰ μέλη, δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις ἀγοράζουσα τὸ σιτάρι θὰ τὸ διαχειρίζεται ὡς ἰδικήν της περιουσίαν ὅπως θέλῃ, νομίζω ὅτι ἡ θέσις τοῦ Συμβουλίου κατὰ κάποιον τρόπον θὰ ὑπάρχῃ, θὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἐλπίζω οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν γεωργῶν νὰ αὐξηθοῦν τοὐλάχιστον κατὰ ἕνα, οὕτως ὥστε ἐὰν εἷς ἀντιπρόσωπος τῶν γεωργῶν κωλύεται διὰ τὸν α ἢ β λόγον νὰ παραστῇ εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ὑπάρχῃ κάποιος ὁ ὁποῖος νὰ ἐκφέρῃ τὰς ἀπόψεις τῶν σιτοπαραγωγῶν εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι. Ὁ ἔλεγχος τῶν σιτηρῶν εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει ὄχι μόνον μίαν τάξιν ἀλλὰ σχεδὸν ὁλόκληρον τὸν πληθυσμὸν τῆς Κύπρου. Ὁ ἔλεγχος τῶν σιτηρῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐνδιαφέρει σημαντικῶς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον, ἀφ' ἑτέρου σημαντικῶς ἐνδιαφέρει τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, διότι ἀπ' αὐτὸ ἐξαρτᾶται ποία εἶναι ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν θὰ πληρώσῃ διὰ τὸ ψωμὶ τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὸν καθένα καὶ ἐπίσης ἐνδιαφέρει καὶ τοὺς βιομηχάνους καὶ τοὺς ἀρτοποιούς, οἱ ὁποῖοι ἔχουν βιομηχανίας ἀλευρομύλων καὶ ἀρτοποιείων.

Πάντως ὁ ἔλεγχος αὐτὸς τῶν σιτηρῶν, δεδομένου ὅτι γίνεται ἀπὸ ἐπιχορήγησιν Κυβερνητικῶν χρημάτων, ὤφειλεν, ὡς γεγονός, νὰ ἦτο ἓν Τμῆμα Κυβερνητικὸν παρὰ νὰ ὑπάρχῃ ἕνα Συμβούλιον. Παρὰ ταῦτα, δεδομένου ὅτι ἐκ τῆς ἀποικιοκρατίας ἔχομεν κληρονομήσει τὸ σύστημα αὐτὸ τοῦ Συμβουλίου Σιτηρῶν, ἐξακολουθοῦμεν νὰ τὸ ἔχωμεν. Καὶ βεβαίως σήμερον μὲ τὴν νέαν νομοθεσίαν ἡ ὁποία πρόκειται νὰ ψηφισθῇ, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ ἔλεγχος πλέον θὰ καταλήξῃ εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία εἶναι καὶ ἡ ὑπεύθυνος ἔναντι καὶ τῶν παραγωγῶν καὶ τῶν καταναλωτῶν καὶ τῶν βιομηχάνων καὶ τῶν ἀρτοποιῶν, διὰ νὰ εἶναι αὐτὴ αὕτη ὑπόλογος ἔναντι τῶν κυρίων τούτων.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον εἶναι σημαντικὸν εἶναι ὅτι συμφώνως τῆς νομοθεσίας τὴν ὁποίαν πρόκειται νὰ ἐπιψηφίσωμεν σήμερον, ὑπάρχει ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία εἰς τὴν πραγματικότητα ἔχει πολὺ μεγάλας δυνατότητας νὰ ἐπιβάλῃ ἢ μᾶλλον νὰ σταματήσῃ κάτι τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ συμβῇ ἐναντίον τῶν συμφερόντων ὁποιασδήποτε ἐκ τῶν τάξεων τὰς ὁποίας ἔχω ἀναφέρει προηγουμένως. Διότι μπορεῖ νὰ ζητήσῃ αὐτομάτως ὅπως ἐπέμβῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ νὰ διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα.

Μὲ τὴν νέαν νομοθεσίαν, ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις θὰ πάρῃ τὰ ἡνία εἰς τὰς χεῖρας της, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐφαρμόσῃ μίαν πλέον συνετὴν πολιτικὴν ἀπὸ τὴν μέχρι σήμερον ἐφαρμοζομένην καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου νὰ γίνῃ ἐξοικονόμησις χρημάτων ὅσον ἀφορᾷ τὴν περισυλλογὴν καὶ ἐμπορίαν τῶν εἰδῶν αὐτῶν, οὕτως ὥστε μὲ τὰ χρήματα αὐτὰ τὰ ὁποῖα θὰ μπορέσῃ νὰ ἐξοικονομήσῃ νὰ δυνηθῇ νὰ βοηθήσῃ περισσότερον τὸν γεωργόν, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι χρειάζεται κάθε βοήθειαν.

Προηγουμένως ἤκουσα τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην ὁ ὁποῖος εἶχεν ἀναφερθῇ σὲ διάφορα ζητήματα· δὲν θὰ ἀπαντήσω σὲ ὅλα· μόνον, θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ ἕνα σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει καὶ εἰς τὸ ὁποῖον παρὰ τὸ ὅτι κάθε λογικὸς ἄνθρωπος λογικῶς σκεπτόμενος θὰ εὕρισκεν ὅτι ἔχει δίκαιον, ἐν τούτοις ἴσως νὰ ἤλλαζε γνώμην ἐὰν ἤξευρε τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον ἔγινεν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς μεθόδου ταύτης τὴν ὁποίαν μεταχειρίζονται τώρα. Καὶ συγκεκριμένως ἀναφέρομαι εἰς τὸ ζήτημα τῶν σιτηρῶν τὰ ὁποῖα παρὰ τὸ ὅτι εὑρίσκονται εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν διαφόρων παραγωγικῶν κέντρων, ὡς π.χ. τὸ κριθάρι, ἐν τούτοις δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἀγοράζωνται τὰ ἐμπορεύματα ταῦτα ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου διαφυλάττονται καὶ ἐξαναγκάζονται οἱ κτηνοτρόφοι, οἱ γεωργοί, νὰ μεταβαίνουν εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν πόλεων διὰ νὰ ἀγοράζουν ἀπὸ τὰς κεντρικὰς ἀποθήκας τὰ εἴδη ταῦτα καὶ νὰ τὰ μεταφέρουν εἰς τὸ χωρίον των, ποὺ πραγματικῶς, ὡς ἔχω ἀναφέρει, κάθε λογικὸς ἄνθρωπος θὰ εὕρῃ ὅτι καὶ παράλογον εἶναι καὶ σπατάλη μεγάλη γίνεται διὰ μεταφορικά.

Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐξηνάγκασε τὴν Κυβέρνησιν νὰ τὸ κάμῃ εἶναι τὸ ἑξῆς : Δὲν εἶναι ἡ μόνη φορὰ ποὺ ἔχει γίνει, περιοχὲς ὅπου ἡ παραγωγὴ ἦτο π.χ. 100 τόννοι, ἐπαρουσιάζετο εἰς τὰς ἀποθήκας ὅτι ἠγοράσθησαν 300 τόννοι καὶ ἐπωλήθησαν εἰς τοὺς γεωργοὺς 200 τόννοι ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα οὔτε

ἠγοράσθησαν οὔτε ἐπωλήθησαν ἀλλὰ ὁ ὑπεύθυνος διὰ τὴν περισυλλογὴν ἐπαρουσίαζεν εἰς τὰ βιβλία του ὅτι ἠγόρασε καὶ ἐπώλησε, διὰ νὰ ἐκμεταλλευθῇ καὶ νὰ καρπωθῇ τὴν διαφορὰν τῆς τιμῆς ἐπιχορηγήσεως τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε. Καὶ διὰ τὸν λόγον τοῦτον ἠναγκάσθησαν νὰ ἐφαρμόσουν αὐτὴν τὴν μέθοδον διὰ νὰ ἀποφύγουν αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὰς κλοπάς. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Πιστεύω ὅτι δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῇ κανεὶς ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐνδιαφέρει ζωηρῶς τοὺς σιτοπαραγωγούς. Ἐνδιαφέρει τοὺς σιτοπαραγωγοὺς διότι ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν θὰ διαχειρίζεται τὴν ἀγορὰν καὶ τὴν πώλησιν τοῦ προϊόντος των. Κατὰ συνέπειαν αὐτὴ ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἔχῃ τὸν λόγον καὶ θὰ κάμνῃ τὰς εἰσηγήσεις της ὅσον ἀφορᾷ τὴν τιμὴν ἡ ὁποία θὰ πληρώνεται εἰς τοὺς παραγωγούς.

Νομίζομεν ὅτι ἡ σύστασις αὐτῆς τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν εἰς τὴν οὐσίαν δὲν διαφέρει καὶ πολὺ ἀπὸ τὴν μέχρι σήμερον ὑπάρχουσαν τοιαύτην. Τρία πρόσωπα ἐκπροσωποῦντα τὰ τρία Ὑπουργεῖα, Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Γεωργίας, διοριζόμενα ὑπὸ τῶν οἰκείων Ὑπουργῶν, δηλαδὴ ἡ Κυβέρνησις. Προστίθενται καὶ δύο πρόσωπα ὡς δῆθεν ἀνεξάρτητα διοριζόμενα καὶ αὐτὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ, δηλαδὴ Ἐπιτροπὴ=Κυβέρνησις. Ὅμως οἱ γεωργοὶ ἔχουν πικρὰν πεῖραν τῶν εἰσηγήσεων αὐτῶν τῶν δῆθεν ἀνεξαρτήτων καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπαναπαύωνται ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων καὶ ἀπόψεών των ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων των. Διότι ἕνας ἐκ τῶν κυριωτέρων λόγων εἶναι ὅτι δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει κατανόησις ἐκ μέρους τῶν τοιούτων ἐπιτρόπων, εἴτε λέγονται Κυβέρνησις εἴτε ἀνεξάρτητοι, ὅτι ἡ παραγωγὴ τῶν προϊόντων ἐξαρτᾶται ἀπὸ ἀσταθμήτους παράγοντας οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄγνωστοι καὶ πολλάκις ἀπαράδεκτοι ἐκ μέρους μὴ γνωριζόντων πῶς γίνεται ἡ γεωργία ὑπὸ τὰς συνθήκας ποὺ ἐπικρατοῦν εἰς τὸν τόπον μας.

Παρακολουθοῦμεν μὲ ἀνησυχίαν, καὶ δύναμαι νὰ εἴπω μὲ ἀπογοήτευσιν, τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ ἐξηγοῦμαι. : Παρακαλῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ μὴ θεωρηθῶ ὅτι ἐξέρχομαι τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος τὸ ὁποῖον συνδέεται στενώτατα μὲ τὰ ζητήματα τῶν σιτοπαραγωγῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν προστασίαν τῶν συμφερόντων των. Ἔχομεν ἕνα Νόμον συγκεντρώσεως τῶν σιτηρῶν, σύστημα τὸ ὁποῖον λειτουργεῖ ἀπὸ 25ετίας περίπου καὶ διὰ τὸ ὁποῖον ἠγωνίσθημεν σκληρῶς καὶ τὸ ὁποῖον ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ἀπελθοῦσα Ἀποικιοκρατία καὶ τὸ ἐσεβάσθη ἐπὶ χρόνια.

Σήμερον ὅμως ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων τῆς ἰδικῆς μας Κυβερνήσεως ἡ πρέπουσα κατανόησις, καὶ τοῦτο συνάγεται ἀπὸ σειρὰν προσπαθειῶν καὶ διαφόρων τρόπων ἀφ' ἑνὸς μειώσεως τῶν τιμῶν τῶν σιτηρῶν—ἐνῶ οὐδεμιᾶς ἄλλης τάξεως ἐπιχειρεῖται μείωσις τῶν ἀπολαβῶν, τοὐναντίον σημειώνεται διαρκῶς ἄνοδος—καὶ ἀφ' ἑτέρου φράσσεται διὰ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους σιτοπαραγωγοὺς ἡ δυνατότης νὰ ἔχουν ἔστω καὶ ἀσθενῆ φωνὴν εἰς τὴν διαχείρισιν τοῦ ζητήματος τοῦ προϊόντος των.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ θελήσῃ νὰ δείξῃ κατανόησιν εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τοὺς σιτοπαραγωγοὺς διὰ νὰ ἔχουν τοὐλάχιστον ἔστω καὶ ἀσθενῆ φωνὴν διὰ τῆς συμπεριλήψεως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν ἀντιπροσώπου, γνώστου τῶν προβλημάτων τῶν σιτοπαραγωγῶν καὶ τῶν συνθηκῶν ποὺ ἐπικρατοῦν εἰς τὸν τόπον μας ὅπου αἱ ἀποτυχίαι εἰς τὴν παραγωγὴν δὲν λείπουν, καὶ τὰς ὁποίας πολλοὶ δὲν γνωρίζουν ἢ δὲν θέλουν νὰ κατανοήσουν.

Ἐζητούσαμεν νὰ τροποποιηθῇ ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν ἐλπίζοντες ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπὴν θὰ εἶχον οἱ ἐνδιαφερόμενοι γεωργοὶ ἔστω καὶ ἀσθε-

νῆ φωνήν. Ὅμως μὲ τὴν ὑπὸ συζήτησιν σύστασιν τῆς Ἐπιτροπῆς οὐδόλως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ δίκαιον παράπονον τῶν γεωργῶν. Ὅμως πρέπει νὰ γνωρίζῃ ἡ Κυβέρνησις ὅτι ἐὰν εἰς τὴν μέχρι σήμερον Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν περιελαμβάνοντο καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν σιτοπαραγωγῶν, πολλαὶ μεγάλαι ζημίαι θὰ ἐπρολαμβάνοντο μὲ τὸν τρόπον ἀποθηκεύσεως, μεταφορᾶς καὶ ἄλλων τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος.

Θὰ μᾶς πῇ ἴσως ἡ Κυβέρνησις : Μὰ ἱδρύεται καὶ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν δύνανται νὰ περιληφθοῦν καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν γεωργῶν. Δὲν ἱκανοποιεῖ τοῦτο τοὺς γεωργούς, πρῶτον, διότι ἔχουν πικρὰν πεῖραν τί ἀξίαν ἔχουν αἱ Συμβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ καί, δεύτερον, ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπαναπαυθῇ κανεὶς εἰς τὰς δραστηριότητας μιᾶς τοιαύτης Ἐπιτροπῆς καὶ πάλιν ἐξουδετεροῦται ἡ τοιαύτη ἐπανάπαυσις ἀπὸ τὴν σύστασιν τῆς τοιαύτης Ἐπιτροπῆς. Διότι οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν συμφερόντων τῶν παραγωγῶν ἀποτελοῦν μόνον μειοψηφίαν καὶ οὐδέποτε θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰσηγήσεις των.

Τέσσαρα πρόσωπα τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκπροσωποῦν τὰ συμφέροντα τῶν ἀλευροβιομηχάνων, τῶν ἀρτοποιῶν, τῶν καταναλωτῶν ἄρτου καὶ τῶν καταναλωτῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων—αὐτοὶ οὐδέποτε θὰ ζητήσουν ὑποστήριξιν τῆς τιμῆς τῶν σιτηρῶν —δύο δὲ θὰ εἶναι τῶν Συνεργατικῶν, δηλαδὴ εἰς τὴν οὐσίαν ἕνας, διότι οἱ Τοῦρκοι λείπουν. Πρόεδρος θὰ εἶναι ὁ Διευθυντὴς τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν. Καὶ δύο μόνον πρόσωπα δυνάμενα νὰ ἐκπροσωποῦν τὰ συμφέροντα τῶν σιτοπαραγωγῶν, ἅπαντα διοριζόμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Μὰ εἶναι διὰ νὰ ξεγελῶμεν τὸν ἑαυτόν μας;

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα ἐν συντομίᾳ, καὶ διότι πιστεύω ὅτι οὐδένα λόγον μποροῦν νὰ ἔχουν οἱ παραγωγοὶ ἐφ' ὅσον εἶναι τοιαύτη ἡ σύστασις τῶν Ἐπιτροπῶν, σκέπτομαι καὶ νομίζω ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, καὶ ἐπειδὴ ἔχω ὡρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τὰς ὁποίας θὰ ἤθελα νὰ ἀναπτύξω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς, παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ὁ κ. Α. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν Πρόεδρον)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἤκουσα μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς ἐκφρασθείσας ἀπόψεις ἀπὸ τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς κ. Χαμπῆν Μιχαηλίδην καὶ κ. Χατζηχάρον καὶ διεπίστωσα ὅτι τόσον ὁ πρεσβύτερος τῆς Βουλῆς κ. Χατζηχάρος ὅσον καὶ ὁ κ. Μιχαηλίδης διετύπωσαν συμφώνους εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ μέρος τῆς ἐπιχειρηματολογίας τοῦ κ. Χατζηχάρου, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν σύνθεσιν τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένης Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν.

Οἱ κύριοι Χατζηχάρος καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης ὑπεστήριξαν τὴν ἄποψιν ὅτι εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐκπρόσωπος τῶν σιτοπαραγωγῶν, ἰσχυρισθέντες ὅτι μόνον διὰ τῆς ὑπάρξεως ἀντιπροσώπου τῶν σιτοπαραγωγῶν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντα τῆς γεωργικῆς αὐτῆς τάξεως.

Ἐὰν ἀναλύσῃ τις τοὺς ἰσχυρισμοὺς τοῦ κ. Χατζηχάρου θὰ καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι οὗτος δὲν πιστεύει ὅτι οἱ Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι, οἱ ὁποῖοι θὰ

διορισθοῦν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν, εἶναι δυνατὸν νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντα τῶν σιτοπαραγωγῶν, ὅτι διὰ νὰ προστατευθοῦν τὰ συμφέροντα τῆς ἐν λόγῳ γεωργικῆς τάξεως εἶναι ἀνάγκη νὰ διορισθῇ ἐκπρόσωπος τῶν σιτοπαραγωγῶν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν, καὶ ὅτι οὐδεμίαν σημασίαν ἀποδίδει εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν, ὡς τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει, θὰ συμμετέχουν καὶ δύο ἐκπρόσωποι τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων.

Ἐὰν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς πιστεύῃ εἰς τὰς ἄνω θέσεις, ἡ εἰσήγησίς του θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι τελείως διαφορετική. Θὰ ἔπρεπε νὰ ζητῇ ὅτι τὴν πλειοψηφίαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρέπει νὰ ἔχουν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν σιτοπαραγωγῶν. Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι θὰ ἠδύνατο καὶ ὁ ἴδιος, μὲ ὅλην τὴν ἱκανότητα τὴν ὁποίαν διαθέτει, νὰ εἰσηγηθῇ ἢ νὰ ὑποστηρίξῃ μίαν τοιαύτην θέσιν, δεδομένου ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀγοράζει τὰ σιτηρά, πληρώνει δι' αὐτά, καὶ ἑπομένως μία τοιαύτη εἰσήγησις θὰ ἐσήμαινεν ὅτι ὁλόκληρος ὁ Κυπριακὸς λαός, ὁ ὁποῖος φορολογεῖται διὰ νὰ πληρώνωνται αἱ ἐπιχορηγήσεις τῶν σιτηρῶν, θὰ ἀνέθετεν ἐν λευκῷ εἰς τοὺς ἐκπροσώπους μιᾶς ἐνδιαφερομένης παραγωγικῆς τάξεως τὸν χειρισμὸν Κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Οἱ κύριοι Χατζηχάρος καὶ Χαμπῆς Μιχαηλίδης μᾶς ἀνέπτυξαν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δὲν ἀποδίδουν σημασίαν εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὴν ὁποίαν προνοεῖται καὶ ἡ ἐκπροσώπησις τῶν ἐνδιαφερομένων ἀγροτικῶν ὀργανώσεων.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ θεσμὸς τῆς ἱδρύσεως Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐκπροσωπῶνται καὶ αἱ ἀγροτικαὶ ὀργανώσεις ὄχι μόνον εἶναι χρησιμώτατος ἀλλὰ καὶ ὑψίστης σημασίας, διότι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου προβλέπεται ὅτι οἱαδήποτε διαφωνία μεταξὺ τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Σιτηρῶν θὰ παραπέμπεται εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον θὰ ἀποφασίζῃ ποίαν ἐκ τῶν δύο ἀπόψεων θὰ υἱοθετήσῃ.

Ἡ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ καταστῇ ἄχρηστον σῶμα ἐὰν δὲν ἐπανδρωθῇ διὰ προσώπων ἅτινα διαθέτουν εὐθικρισίαν, ἱκανότητα καὶ θάρρος ἐκφράσεως τῶν ἀπόψεών των. Δὲν εἶναι ἑπομένως θέμα θεσμοῦ ἀλλὰ θέμα ἐπανδρώσεως τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τῶν καταλλήλων προσώπων.

Συμφωνῶ μὲ τὸ μέρος τῶν εἰσηγήσεων τοῦ κ. Χατζηχάρου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Σιτηρῶν δύο «ἀνεξαρτήτων» προσώπων. Κατὰ τὴν γνώμην μου ὅταν τὸ Νομοσχέδιον περιλαμβάνῃ τὸν ὅρον «ἀνεξάρτητα» πρόσωπα, ἡ λογικὴ ἑρμηνεία εἶναι ὅτι τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα δὲν πρέπει νὰ εἶναι σιτοπαραγωγοί, ἐκπρόσωποι γεωργικῶν ὀργανώσεων ἢ νὰ ἔχουν οἱανδήποτε ἄλλην σύνδεσιν μὲ τὰς σιτοπαραγωγικὰς τάξεις. Ὡσαύτως δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἀλευροβιομήχανοι, νὰ ἐμπορεύωνται σιτηρὰ ἢ νὰ ἔχουν οἱανδήποτε σύνδεσιν μετὰ τῶν ἀλευροβιομηχάνων, ἀλευροποιῶν ἢ τῶν ἀσχολουμένων μὲ τὴν ἐμπορίαν τῶν σιτηρῶν. Ἑπομένως ἐννοοῦμεν πρόσωπα τὰ ὁποῖα θὰ παρακάθηνται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὡς μέλη αὐτῆς χωρὶς νὰ διαθέτουν οἱονδήποτε ἄλλο εἰδικὸν προσὸν πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι «ἀνεξάρτητα» πρόσωπα, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα τῶν σιτηρῶν δὲν θὰ τὸ κατέχουν οὔτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ σιτοπαραγωγοῦ οὔτε ἀπὸ τῆς πλευρᾶς τοῦ βιομηχάνου ἢ τοῦ ἐμπόρου.

Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν τροποποίησιν τῆς συνθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς οὕτως ὥστε νὰ ἀποτελῆται ἐκ πέντε δημοσίων ὑπαλλήλων ἀντὶ τριῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ διορίζωνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπειδὴ δὲ ἀποδίδω μεγάλην σημασίαν εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, θὰ εἰσηγηθῶ ὡσαύτως εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον εἰς τὸ ὁποῖον προβλέπεται ἡ ἐκπροσώπησις τῶν ἐνδιαφερομένων παραγωγῶν εἰς τὴν Συμβουλευτικήν, ἀντὶ τῶν προβλεπομένων δύο ἐκπροσώπων, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν νὰ αὐξηθῇ εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας, διὰ νὰ ἔχουν ἰσχυροτέραν φωνὴν οἱ ἐκπρόσωποι τῶν σιτοπαραγωγῶν εἰς τὴν Συμβουλευτικήν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὰ ὅσα ἐλέχθησαν περὶ τῶν σφαλμάτων τοῦ παρελθόντος οὔτε καὶ προτίθεμαι νὰ σχολιάσω ἐὰν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀγοράζουν οἱ

γεωργοὶ σιτηρὰ ἀπὸ τὰς ἐπαρχιακὰς ἀποθήκας καὶ οὐχὶ ἀπὸ τὰς κεντρικάς, διότι τοῦτο δὲν εἶναι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Τὸ γεγονὸς ὅτι ἀσχολούμεθα σήμερον μὲ τὴν ψήφισιν τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου δεικνύει, εἰς ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διαθέτουν κοινὴν λογικήν, ὅτι ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ὁ τρόπος ἐργασίας καὶ ἡ ὅλη διάρθρωσις ἡ ὁποία προεβλέπετο ὑπὸ τῆς προηγουμένης νομοθεσίας χρήζουν ἀναθεωρήσεως καὶ διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις κατέθεσε τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Ἐὰν καὶ κατὰ πόσον θὰ λειτουργήσῃ ὁμαλῶς τὸ νέον σχέδιον τὸ ὁποῖον προβλέπεται ὑπὸ τοῦ συζητουμένου Νομοσχεδίου θὰ ἀποδειχθῇ μελλοντικῶς. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ τονίσω ὅτι αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς πρέπει νὰ παρακολουθοῦν αὐστηρῶς τὴν ἐφαρμογὴν καὶ λειτουργίαν τῶν διατάξεων τοῦ τροποποιητικοῦ Νόμου διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαπιστώσουν ἐκ τῶν πραγμάτων ἐὰν αἱ ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις θὰ φέρουν τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα.

Κατὰ τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ ἄρθρου 2, θὰ εἰσηγηθῶ εἰς τὴν Βουλὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου τούτου, οὕτως ὥστε ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ συνίσταται ἐκ πέντε Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι θὰ διορίζωνται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων. Ὡσαύτως κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἄρθρου 4 (α), περὶ τῆς ἐκπροσωπήσεως τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων εἰς τὴν Συμβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, θὰ προτείνω τροποποίησιν οὕτως ὥστε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκπροσώπων τῶν σιτοπαραγωγῶν νὰ αὐξηθῇ ἀπὸ δύο εἰς τρεῖς ἢ τέσσαρας.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν.

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δεχόμαστε τὴν εἰσήγηση ποὺ ἔκαμεν ὁ κ. Κληρίδης ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνθεση τῆς πενταμελοῦς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ πέντε Κυβερνητικὰ μέλη, καὶ τὴν αὔξηση τῶν μελῶν τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀντιπροσώπευση τῶν γεωργῶν. Ἡ εἰσήγηση τοῦ κ. Κληρίδη γιὰ αὔξηση τῆς ἀντιπροσώπευσης τῶν γεωργικῶν ὀργανώσεων, τῆς ἀντιπροσώπευσης τῶν γεωργῶν, δείχνει ὅτι εἶχαν δίκαιον οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις καὶ οἱ ἀγροτικοὶ ἐκπρόσωποι ὅταν εἰσηγοῦντο ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ ἰσχυρότερη φωνὴ μέσα στὴν Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν. Ὅταν ἐμεῖς ἐπροτείναμεν νὰ ὑπάρχη ἔστω καὶ μιὰ φωνὴ στὴν πενταμελῆ Ἐπιτροπὴ εἴχαμεν ὑπ' ὄψη μας τὸ ἐπιχείρημα ποὺ ἔβαζεν ἡ Κυβέρνηση ὅτι ἀφοῦ ἐπιχορηγεῖ τὰ σιτηρὰ θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφία στὴν Ἐπιτροπή. Γι' αὐτὸ ἐμεῖς ἐλέγαμεν νὰ ὑπάρχη ἔστω μία φωνή, μόνον μία φωνὴ γιὰ νὰ ἀκούωνται οἱ ἀπόψεις τῶν ἀγροτῶν· ὄχι γιατὶ ἐπιστεύαμεν ὅτι θὰ μποροῦσε νὰ ἔχῃ τὴν πλειοψηφίαν ἢ γιατὶ θὰ ἐπηρέαζεν ἡ φωνὴ τὰ ἄλλα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ἀλλὰ θὰ ἀκούοντο οἱ ἀπόψεις τῶν γεωργῶν, οἱ ἀπόψεις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου, ἀπὸ μέρους τοῦ ἐκπροσώπου ποὺ θὰ ἦταν εἰς αὐτὴν τὴν Ἐπιτροπήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε. Κατόπιν τῆς εἰσηγήσεως

τὴν ὁποίαν ἔχετε κάμει ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύστασιν τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψω τὴν ἀπόφασίν μου περὶ μὴ ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Χατζηχάρον διὰ τὴν δήλωσίν του.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ ἄρθρον 2, ἐδάφιον (2), προτείνω τὴν ἀκόλουθον τροπολογίαν :

«Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συνίσταται ἐκ πέντε μελῶν, ἤτοι ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, διοριζομένων ἀντιστοίχως ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ.

Μετὰ τὸ «οἰκείου Ὑπουργοῦ» αἱ ἀκόλουθοι λέξεις «καὶ ἐκ δύο ἀνεξαρτήτων προσώπων ἅτινα λόγῳ εἰδικῶν γνώσεων ἢ πείρας θὰ ὑπεβοήθουν τὴν Ἐπιτροπὴν κατὰ τὴν ἄσκησιν τῶν λειτουργιῶν αὐτῆς» νὰ ἀπαλειφθοῦν καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν διὰ τῶν ἀκολούθων λέξεων :

«καὶ ἐκ δύο Κυβερνητικῶν Λειτουργῶν ὑποδεικνυομένων διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένων Ὑπουργῶν, πάντων τούτων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου». Θὰ ὑποδεικνύωνται ὑπὸ τῶν τριῶν Ὑπουργῶν, οἱ ὁποῖοι διορίζουν τοὺς τρεῖς Κυβερνητικοὺς ἐκπροσώπους, καὶ θὰ διορίζωνται ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Διότι τὴν εὐθύνην διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρέπει νὰ ἔχῃ Ὑπουργός τις, ἢ Ὑπουργοὶ νὰ προβοῦν εἰς τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως ἀναγνώσῃ ὁλόκληρον τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 2 μετὰ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«(2) Ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ συνίσταται ἐκ πέντε μελῶν, ἤτοι ἐξ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ἑνὸς τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, διοριζομένων ἀντιστοίχως ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ὑπουργοῦ, ὡς καὶ ἐκ δύο Κυβερνητικῶν Λειτουργῶν ὑποδεικνυομένων διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν ἐν τῷ παρόντι ἐδαφίῳ ἀναφερομένων Ὑπουργῶν, πάντων τούτων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, καὶ θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀντιπροσώπου τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

'Η περίοδος τῆς θητείας τῶν μελῶν θὰ εἶναι τριετὴς ἐκτὸς ἐὰν ἡ διορίζουσα ἀρχὴ ἀνακαλέσῃ τὸν διορισμὸν καθ' οἱονδήποτε χρόνον πρὸ τῆς λήξεως τῆς θητείας».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ὡς ἀνεγνώσθη μετὰ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 2 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ προσθήκης νέου ἄρθρου. "Αρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὴν ἕκτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (1) προτείνω ὅπως ἡ λέξις «δύο» ἀπαλειφθῇ καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «τριῶν».

'Ο κ. 'Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως προστεθῇ ἀκόμη ἕνας ἀντιπρόσωπος τῶν σιτοπαραγωγῶν, διότι πραγματικὰ ἐπαυξάνεται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἡ φωνὴ τῶν σιτοπαραγωγῶν, περιπλέον δὲ ἀντὶ 10 θὰ ἔχωμεν 11 μέλη οὕτως ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται νικῶσα ψῆφος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Διὰ τῆς προσθήκης ἀκόμη ἑνὸς γίνονται πέντε, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Προέδρου, καὶ σὲ περίπτωσιν διαφωνίας θὰ ὑπάρχῃ ἡ νικῶσα. 'Εν ἢ περιπτώσει μποῦν τέσσαρες, πλέον οἱ δύο τῆς Συνεργατικῆς, οἱ ὁποῖοι πάλιν εἶναι οἱ ἴδιοι, γίνονται ἕξ, ὁπότε θὰ ἔχουν συνεχῶς διαφωνίας μὲ τὴν 'Επιτροπὴν καὶ δὲν εἶναι ὀρθόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῆς ἰδικῆς μου τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως.

Εἰσηγήθην τρεῖς ἐκπροσώπους ἱκανοὺς διὰ νὰ ἐκπροσωποῦν τὰ συμφέροντα τῶν σιτοπαραγωγῶν, ὁ δὲ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. 'Αναστασιάδης εἰσηγήθη τέσσαρας.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν τελευταίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν πρώτην, καὶ ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ τότε θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν ἰδικήν μου τροποποιητικὴν εἰσήγησιν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς τροποιητικῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. 'Αναστασιάδη, ἡ ὁποία προβλέπει περὶ τοῦ διορισμοῦ τεσσάρων προσώπων ἱκανῶν ὅπως ἐκπροσωπῶσι τὰ συμφέροντα τῶν σιτοπαραγωγῶν;

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τρεῖς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἡ ἀποχή μου δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἑξῆς :

Ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων διεπίστωσα ὅτι ὑπάρχει μία δυσπιστία ἔναντι τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν ἀγροτικῶν προβλημάτων· τοὐλάχιστον ἀπὸ τὰς ἀγορεύσεις των αὐτὸ ἀφέθη νὰ νοηθῇ. Ἐπίσης δὲ ἀπὸ τὴν ἐπὶ πολλὰς συνεδριάσεις ἀναβολὴν τοῦ ζητήματος διὰ τὸ ὅτι ἐπέμεναν νὰ εἰσαχθοῦν περισσότεροι ἐκπρόσωποι τῶν ἀγροτικῶν ὀργανώσεων.

Ὡς ἐκ τούτου, ἔστω καὶ ἐὰν τώρα ἔχουν ἀλλάξει στάσιν ἔναντι τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ τηρήσω ἀποχήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πόσοι ἐψήφισαν ὑπέρ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

13, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πόσοι ἐψήφισαν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τρεῖς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἐγκρίνεται

Παρακαλῶ ὅπως διορθωθῇ τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς Γραμματείας διὰ τῆς ἀπαλείψεως τῆς λέξεως «δύο» καὶ τῆς ἀντικαταστάσεώς της διὰ τῆς λέξεως «τεσσάρων».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ τροποποίησις ἔγινε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ 3ου ἄρθρου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

18, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατά ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τρεῖς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 15) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1966.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων πρὸς κάλυψιν δαπανῶν προκυψασῶν λόγῳ τῆς ἐκτάκτου καταστάσεως ὡς καὶ δαπανῶν αἵτινες δὲν προεβλέφθησαν διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν εἰσηγεῖται πρὸς τὸ Σῶμα τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £100,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Καὶ Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 15) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 16) τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 16) ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

'Η Κοινοβουλευτική 'Επιτροπή Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 16ην Δεκεμβρίου 1966.

Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ἐντὸς τοῦ 1966 μεταφορὰ £5,000,000 ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου εἰς τὸ Ταμεῖον 'Αναπτύξεως.

'Η Κοινοβουλευτική 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν, μελετήσασα τοὺς ἐν τῇ εἰσηγητικῇ ἐκθέσει τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν ἐκτιθεμένους λόγους καὶ ἐπεξηγήσεις, συμφωνεῖ μὲ τὴν μεταφορὰν τοῦ προαναφερθέντος ποσοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον 'Αναπτύξεως καὶ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1966.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £5,000,000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966 "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

"Εληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. 'Η τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 16) τοῦ 1966.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966. Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν λόγῳ τοῦ ὅτι εἰς τὴν νέαν διατύπωσιν ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον περὶ Ἀγορανομίας περιελήφθησαν δύο οὐσιαστικαὶ πρόνοιαι αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ τύχουν περαιτέρω ἐπεξεργασίας ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῶν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γ. Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Τὸ Συμβούλιον Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου ἔχει τελευταίως διαβιβάσει παραγγελίαν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτουμένων μηχανημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν νέου στούντιο τηλεοράσεως ἀξίας 80,000 λιρῶν, χωρὶς νὰ ζητήσῃ διεθνεῖς προσφορὰς μέσον τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ ἄνευ τῆς γνωμοδοτήσεως ξένων εἰδικῶν περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τῶν μηχανημάτων τούτων, ὡς εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος, ὁ ἀκολουθούμενος καὶ ἐφαρμοζόμενος τρόπος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἡμικυβερνητικῶν ὀργανισμῶν, καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ παραγγελίαι εἶναι δι' ἀσήμαντα ποσά.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ἐὰν ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος ἐτέθη ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐὰν ἐδόθη ἡ ἔγκρισίς του, καὶ

(β) Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τὶ μέτρα ἔλαβε ἵνα ἀκυρωθῇ ἡ παραγγελία αὕτη καὶ ζητηθοῦν διεθνεῖς προσφοραί ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου εἶναι διὰ νόμου ἀνεξάρτητος Ὀργανισμὸς διοικούμενος ὑπὸ Συμβουλίου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Περαιτέρω ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ ΡΙΚ τυγχάνει παρακολουθήσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ ἐνέργειαι τοῦ ΡΙΚ δι' ἐπέκτασιν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἐπομένως δι' ἀγορὰν καὶ ἐγκατάστασιν τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἔλαβον χώραν κατόπιν ἐγκρίσεως καί, εἰς μέγαν βαθμόν, διὰ Κυβερνητικῆς δανειοδοτήσεως.

Τὸ "Ιδρυμα, τῇ παρακλήσει τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὑπέβαλε τὰς ἀκολούθους πληροφορίας αἵτινες ἠλέγχθησαν καὶ εὑρέθησαν ἀπολύτως ὀρθαί, καὶ αἵτινες ἀποτελοῦν διαφωτιστικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ἐγερθεῖσαν ἐρώτησιν :

«Κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὑπεβλήθη ἡ ἐρώτησις, ἡ γενομένη παραγγελία δὲν ὑπερέβαινε τὰς £50,000. Τὸ "Ιδρυμα εἶχε ζητήσει διεθνεῖς προσφορὰς δι' ἕκαστον τῶν μηχανημάτων κεχωρισμένως συνολικῆς ἀξίας £80,000 ἀπὸ 26 οἴκους ἐξ ὀκτὼ χωρῶν, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰ ὑπὸ ἀνέγερσιν νέα στούντιο ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως. Μερικοὶ τῶν οἴκων τούτων δὲν ἀντιπροσωπεύονται ἐν Κύπρῳ. Αἱ ληφθεῖσαι προσφοραὶ ἔτυχον ἐπισταμένης μελέτης ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τοῦ Τεχνικοῦ Τμήματος, οἱ ὁποῖοι ὑπέβαλον πρὸς τὸ Συμβούλιον ἠτιολογημένην εἰσήγησιν περὶ ἀγορᾶς ὡρισμένων μηχανημάτων διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν.

'Η ἔκθεσις τῶν τεχνικῶν τοῦ "Ιδρύματος ἐμελετήθη ἐπισταμένως καί, ἀφοῦ ἐδόθησαν αἱ δέουσαι ἐξηγήσεις, τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς προσφορὰς ἐκ δεκατεσσάρων διαφόρων προμηθευτῶν ἔναντι συνολικῆς δαπάνης £81,644. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν τὸ "Ιδρυμα ὑπολογίζει ὅτι θὰ δαπανήσῃ ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £41,000.

Τὸ "Ιδρυμα εἰς οὐδεμίαν μέχρι σήμερον περίπτωσιν ἐζήτησε γνωμοδότησιν ξένων εἰδικῶν διὰ τὰς τεχνικάς του ἐγκαταστάσεις, διότι πιστεύει ὅτι οἱ εἰς τὸ "Ιδρυμα ὑπηρετοῦντες τεχνικοὶ κατέχουν τὰ δέοντα πρὸς τοῦτο προσόντα καὶ πεῖραν. 'Η μόνη περίπτωσις ἐλέγχου τῶν μηχανημάτων κατὰ τὴν προμήθειαν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται ἐφ' ὅσον ἡ παραγγελία διαβιβάζεται μέσῳ τῶν «Πρακτόρων τοῦ Στέμματος», οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦτον.

Γνωμοδότησις ξένων εἰδικῶν δὲν ἐζητήθη οὔτε ὅταν τὸ 1963—64 ἐγένοντο παραγγελίαι εἰς τὸν 'Αγγλικὸν οἶκον «ΠΑ·Υ·» ἀξίας £140,000 περίπου διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Τηλεοράσεως. 'Ο ἔλεγχος διεξήχθη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἀποσταλέντων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν Τεχνικῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ P.I.K.

Τὸ "Ιδρυμα ὡς ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς δὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ ζητήσῃ ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἔγκρισιν τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τὰς παραγγελίας του· ἐν τούτοις ὅμως ὁ 'Υπουργὸς ἐτηρεῖτο γενικῶς ἐνήμερος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ P.I.K. ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὡς ἄνω θέμα».

'Εν τέλει ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ P.I.K. ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ διαδικασίαι καὶ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ ἀφορῶν βεβαίως τὸ Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον τοῦ ὁποίου ἁπλῶς αἱ ὑπηρεσίαι, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν εὑρεθοῦν ἱκανοποιητικαί, δύνανται νὰ τερματισθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Τὸ χωρίον "Αγιοι Τριμιθιᾶς ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἀσφαλτωμένον δρόμον, ὁ ὁποῖος ἑνώνει τὸ χωρίον μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Μόρφου, περὶ τὸ 1½—2 μίλια 'Αγγλικά.

Οἱ κάτοικοι μέχρι σήμερον ἔχουν κάμει ἀρκετὰ διαβήματα διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἔχουν δὲ ἐξοδεύσει καὶ οἱ ἴδιοι περὶ τὰς 600 λίρας διὰ τὸν ἴδιον δρόμον, ἐκ τῆς 'Αμερικανικῆς βοηθείας, αἵτινες προωρίζοντο δι' ἐπιδιόρθωσιν δρόμων ἐντὸς τοῦ χωρίου, βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς ὑποσχέσεως ἥτις

ἐδόθη εἰς αὐτούς, μέσον τοῦ Ἐπάρχου, περὶ ἀποπερατώσεως τοῦ εἰρημένου δρόμου, μέχρι τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος καταντᾷ ἀδιάβατος, ἰδίως τὸν χειμῶνα.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, μέχρι πότε ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχετικῶς μικροῦ τούτου ἔργου, διὰ νὰ μὴ μένῃ παρημελημένον ἕνα ἀγροτικὸν κέντρον πλησίον τῆς Πρωτευούσης, καὶ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ταλαιπωρίαν τῶν κατοίκων ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Τὸ χωρίον Ἅγιοι Τριμιθιᾶς δὲν ἔχει ἐγκατάστασιν τηλεφώνου, ἐνῷ τὰ πέριξ χωρία συνδέονται τηλεφωνικῶς. Ἀπέχει μόνον ἕνα μίλι ἐκ τοῦ πύργου ὑδατοπρομηθείας μεταξὺ Παλαιομετόχου καὶ Ἁγίων Τριμιθιᾶς, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπάρχει ἐγκατάστασις τηλεφώνου, ὅθεν εἶναι εὔκολος ἐγκατάστασις τοιούτου εἰς τὸ ἀναφερθὲν χωρίον.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, πότε θὰ διατάξῃ ἵνα γίνῃ ἡ ἐγκατάστασις, διὰ νὰ εὐκολυνθῇ τὸ ἐν λόγῳ ἀγροτικὸν κέντρον ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι αἱ σχέσεις τῶν Κυβερνήσεων Κύπρου καὶ Ἑλλάδος διεταράχθησαν λόγῳ εἰσαγωγῆς Τσεχοσλοβακικοῦ ὁπλισμοῦ διὰ τὴν Κυπριακὴν Ἀστυνομίαν, καὶ δεδομένου ὅτι ἀνεγνώσαμεν εἰς τὸν τύπον τὴν ἀνησυχίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὴν ὡς ἄνω εἰσαγωγὴν ὁπλισμοῦ ἐκ χώρας τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε διεθνεῖς περιπλοκάς, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἔγινε μονομερῶς καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐρωτᾶται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης :

1. Πότε ἐνημέρωσε περὶ τούτου ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις τὴν Ἑλληνικὴν τοιαύτην, ὡς ὤφειλε νὰ πράξῃ, δεδομένου ὅτι ἡ αὐτόβουλος αὕτη ἐνέργεια τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἐπηρεάζει τὰς σχέσεις δύο Κυβερνήσεων ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐνιαῖον ἀμυντικὸν χῶρον, οὗτινος τὴν εὐθύνην ἔχει ἡ Ἑλλάς ;

2. Ἐνημερώθη ἡ ἐν Κύπρῳ Στρατιωτικὴ Ἡγεσία περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐν λόγῳ ὁπλισμοῦ καὶ πότε, δεδομένου ὅτι αὕτη, ὡς ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἄμυναν τῆς Νήσου, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐν τῇ Νήσῳ δυνάμεις ἀπὸ ἀπόψεως ὁπλισμοῦ ;

3. Διὰ ποῖον σκοπὸν ἐφωδιάσθη ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία διὰ τοσούτου εἰς ἀριθμὸν καὶ ποιὸν ὁπλισμοῦ, κατὰ πολὺ ἀνωτέρου ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται διὰ τὰ ἀστυνομικά της καθήκοντα ;

4. Ἐφ' ὅσον γενικῶς ἡ ἀσφάλεια τῆς Νήσου ἔναντι τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ ἐνεπιστεύθη εἰς χεῖρας τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας ἐν Κύπρῳ, ποῖος ὁ λόγος ἐνισχύσεως τῆς Ἀστυνομίας διὰ βαρέος ὁπλισμοῦ, δεδομένου ὅτι τὰ καθήκοντά της εἶναι ἡ τήρησις τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως καὶ ἡ πάταξις τοῦ ἐγκλήματος ;

5. Μήπως σκοπὸς τῆς σημαντικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἀστυνομίας εἰς ὁπλισμὸν καὶ ἄνδρας εἶναι νὰ καταστῇ αὕτη μονὰς αὐτοδύναμος, δυναμένη νὰ ἀναλάβῃ πολεμικὰς ἀποστολὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοβούλως καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ἐπι-

θυμίας τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς αἱ ἐνέργειαί της αὐταὶ νὰ ἐγκρίνωνται, νὰ ἐλέγχωνται καὶ νὰ κατευθύνωνται ἀπὸ τὴν Στρατιωτικὴν Ἡγεσίαν;

6. Διὰ ποῖον λόγον ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία ἐφωδιάσθη μὲ ἀντιαρματικά; Ἐναντίον ποίων τεθωρακισμένων μέσων προορίζονται τὰ ἀντιαρματικὰ ὅπλα, δεδομένου ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς δὲν διαθέτει τοιαῦτα;

7. Διατὶ κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὁπλισμοῦ ἐλήφθησαν αὐστηρὰ μέτρα ὥστε νὰ μὴ πλησιάσουν καὶ πληροφορηθοῦν αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, μέχρι τοῦ σημείου καὶ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Ἀξιωματικὸν τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Λεμεσοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του;

8. Ποῖον ρόλον ἔπαιξεν ἡ ὀργάνωσις ΣΑΠΕΛ κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ ὁπλισμοῦ, δοθέντος ὅτι ὄργανα τούτου ἐβοήθησαν τὴν ἀστυνομίαν κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν, τινὰ δὲ τούτων ὁπλοφόρουν καὶ ἀπηγόρευαν τὴν προσέγγισιν οἱουδήποτε;

Δὲν νομίζει ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἐνέργειά του, ἤτοι ἡ ἀνάθεσις εἰς πολίτας ἀποστολῶν ἐμπιπτουσῶν εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἐνισχύει τὰς παρακρατικὰς ὀργανώσεις;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι γιὰ ἀρκετοὺς ποταμοὺς στὴν Κύπρο ἰσχύουν μέχρι σήμερα τὰ παλιὰ προνόμια ἰδιοχτησίας ποὺ παρεχωρήθησαν ἐπὶ Τουρκοκρατίας γιὰ τὴν χρησιμοποίηση τῶν νερῶν γιὰ ἄρδευση.

Αὐτὰ τὰ προνόμια ποὺ εἶχασιν οἱ Μπέηδες στὰ τσιφλίκια τῆς Πάφου ποὺ ὑποχρέωναν τοὺς ἀγρότες νὰ πληρώνουν φόρους γιὰ τὰ ποτίσματα ποὺ ἔκαμναν τὰ πῆρε ἡ ἀποικιακὴ Κυβέρνηση μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωση τῶν τσιφλικιῶν τὸ 1948 καὶ τὰ ἴδια προνόμια ὅσον ἀφορᾷ τὰ νερὰ χρησιμοποιοῦνται σήμερα ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν.

Παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαβήματα τῶν γεωργῶν γιὰ κατάργηση τῶν προνομίων καὶ τῆς ἄδικης φορολογίας ποὺ ὑποχρεώνονται νὰ καταβάλλουν οἱ ἀγρότες ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν μέχρι σήμερα.

Μέσα στὸν Γεννάρη θὰ παρουσιασθοῦν στὸ δικαστήριο 60 γεωργοὶ ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴ Πάφου μὲ τὴν κατηγορία ὅτι δὲν ἐπλήρωσαν στὴ Κυπριακὴ Δημοκρατία φόρο γιὰ τὴν χρησιμοποίηση νερῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀχέλιας μὲ βάση τὰ παλιὰ προνόμια ποὺ ἴσχυαν ἐπὶ ἐποχῆς τοῦ Μπέη.

Δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ ἡ Κυβέρνηση ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ἄδικη φορολογία γιὰ τοὺς γεωργοὺς ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ παλιὰ προνόμια τῆς ἐποχῆς τῶν Μπέηδων;

Καὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ μελετηθῇ ἡ κατάργηση ὅλων τῶν παλιῶν προνομίων στοὺς ποταμούς, γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ δικαιότερη κατανομὴ τῶν νερῶν μὲ βάση συγχρονισμένη νομοθεσία πρὸς ὄφελος τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν ἀγροτῶν μας;»

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν Ἐρωτήσεων καὶ Ἀπαντήσεων ἔληξεν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ Βουλευτὴς κ. Γεώργιος Τζιρκώτης θεωρῶ καθῆκον μου νὰ τὸν πληροφορήσω ὅτι αὕτη ἐλήφθη χθὲς τὸ ἀπόγευμα εἰς τὸ Γραφεῖον μου, ἤτοι μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, ἀπέστειλα ταύτην εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐσωτερικῶν ἀλλὰ λόγῳ τῆς ἀπουσίας του πιστεύω ὅτι ἡ ἀπάντησις θὰ δοθῇ ἅμα τῇ ἐπανόδῳ του.

Ἐπιπροσθέτως θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἀπάντησις τοῦ Ὑπουργοῦ δὲν θὰ εἶναι πλήρης, προτίθεμαι νὰ ἐγγράψω τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν διὰ νὰ ἐνημερωθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ ὅλων τῶν πτυχῶν τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ τοῦ θορύβου ὁ ὁποῖος ἐδημιουργήθη ὡς καὶ τῶν ἀνησυχιῶν διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Κύπρου ὑπὸ ὡρισμένων καταστάσεων.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω, ἔντιμε κύριε πρόεδρε, ὅτι ἐλπίζω νὰ μὴν ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία αὐτὴν τὴν φορὰν ὅπως ἡ Βουλὴ συνεδριάσῃ κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπειδὴ ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι εἶναι δυνατὸν ἡ Ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ νὰ ἀποσταλῇ πρὸ τοῦ τέλους τῆς παρούσης ἑβδομάδος, προτίθεμαι νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, καὶ νὰ θέσω τὸ θέμα τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως. Ἐὰν μέχρι τῆς προσεχοῦς Πέμπτης ἡ Ἔκθεσις δὲν κυκλοφορήσῃ ἐγκαίρως τότε δυνάμεθα νὰ ἀναγνώσωμεν τὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ ἀναβάλωμεν μέχρι τῆς Παρασκευῆς τὴν συζήτησιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Πάντως ἡ Ἔκθεσις θὰ ταχυδρομηθῇ τὸ ἀργότερον τὸ Σάββατον καὶ ἑπομένως θὰ ληφθῇ ὑπὸ τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν εἰς τὰς διαφόρους πόλεις οὐχὶ ἀργότερον τῆς Δευτέρας ἢ Τρίτης.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι, ἐξ ὅσων εἴπατε, προβλέπομεν ὅτι θὰ συζητήσωμεν τὸν Προϋπολογισμόν, εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁρίσωμεν τὴν 10ην πρωϊνὴν διὰ νὰ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἐξαντλήσωμεν τὸ θέμα εἰς μίαν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶχα ὑπ' ὄψιν μου νὰ συνεχίσωμεν τὴν Παρασκευὴν τὸ πρωῒ καὶ τὴν Παρασκευὴν τὸ ἀπόγευμα καὶ ἐν ἀνάγκῃ τὸ Σάββατον τὸ πρωῒ. Ἀλλὰ ἐὰν προτιμᾶτε νὰ ἀρχίσῃ ἡ συνεδρίασις τὴν Πέμπτην τὴν 10ην πρωϊνὴν ὥραν, δι' ἐμὲ δὲν ὑπάρχει καμμία δυσκολία.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἦτο προτιμότερον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως ὁρισθῇ τὴν 3.30 ἀπογευμα-

τινήν, νὰ ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις, νὰ δυνηθοῦν οἱ Βουλευταὶ νὰ συμβουλευθοῦν οἱαδήποτε ἔγγραφα ἢ νὰ δοῦν οἱαδήποτε πρόσωπα θέλουν καὶ τὴν ἐπαύριον νὰ συνεχίσῃ ἡ συζήτησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Ἔκθεσις θὰ εἶναι εἰς τὰς χεῖρας τῶν Βουλευτῶν τὸ ἀργότερον τὴν Τρίτην.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ναί. Ἀλλὰ ἔστω καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσίν της ἐνώπιον τοῦ Σώματος, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο καλύτερον νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἢ δι' ἀργὰ τὸ βράδυ ἢ διὰ τὴν ἑπομένην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὡς ἀντιλαμβάνομαι ἡ Ἔκθεσις γίνεται στένσιλ, καὶ φαντάζομαι ὅτι ἐὰν σταλῇ αὔριον μπορεῖ τὸ Σάββατον νὰ τὴν ἔχουν οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἂς ὑπολογίσωμεν ὅτι θὰ τὴν ἔχουν τὸ ἀργότερον τὴν Δευτέραν. Νομίζω ὅτι παρέχεται ἀρκετὸς καιρὸς ἀπὸ τὴν Δευτέραν μέχρι τῆς Πέμπτης διὰ νὰ εἶναι ἕτοιμοι διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Ἑπομένως θὰ ὁρίσω τὴν Πέμπτην τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχουν Νομοσχέδια πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως κατατεθοῦν τὰ Νομοσχέδια.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

1. Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

2. Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967.

3. Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 19ην Δεκεμβρίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δεδομένου ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως κατετέθη σήμερον καὶ δὲν πρόκειται νὰ συζητηθῇ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ παρόντος ἔτους, θὰ εἶναι, μοῦ φαίνεται, καλὸν νὰ ζητηθῇ ὅπως μᾶς σταλῇ ἓν Νομοσχέδιον Δωδεκατημορίων διὰ νὰ τὸ ψηφίσωμεν ἐπειγόντως, διὰ νὰ μὴ θρεθῇ σὲ δύσκολον θέσιν ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς ἀνάγκας της.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχω ἐξετάσει τὸ θέμα αὐτὸ μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ εἰς τὸ παρὸν στάδιον δὲν προκύπτει ἀνάγκη ἀποστολῆς δωδεκατημορίων, διότι ὑπάρχουν, ἀντιλαμβάνομαι, ἀρκετὰ ἔργα τὰ ὁποῖα συνεχίζονται καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ συνεχισθοῦν μέχρι τὰ μέσα Ἰανουαρίου χωρὶς τὴν ἐπιψήφισιν νέων κονδυλίων. Ἐὰν προκύψῃ ἀνάγκη τότε ἔχουν ἑτοιμάσει τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ σταλῇ.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ. Εἶναι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως.

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἀποστέλλονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην θὰ ἔχῃ ὡς μόνον θέμα τὸν Προϋπολογισμόν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐλέγχου Σιτηρῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 (Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Α. Γιάγκου—Μ. Σαββίδης—Χ. Χατζηχάρος—Γλ. Κληρίδης) συζήτησις καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 15) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 16) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Παραγγελία διὰ προμήθειαν μηχανημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν νέου στούντιο τηλεοράσεως ἀξίας £80,000 ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ., κ.λ.π.).

5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 29ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 15)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Προτοῦ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ Μέλη ὅτι, ἐπειδὴ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967, κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 22αν Δεκεμβρίου τοῦ 1966, καὶ ἐπειδὴ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους τοῦ 1967, καὶ ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966, ἡ Βουλὴ θὰ προχωρήσῃ εἰς δι' ἀποφάσεως ἐξουσιοδότησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως συνεχίσῃ ὡρισμένα ἔργα τὰ ὁποῖα ἤρχισαν τὸ 1966 καὶ ψηφίσῃ ποσοστὸν τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης.

Τὸ κείμενον τοῦ σχετικοῦ ψηφίσματος τῆς Βουλῆς ἔχει συνταχθῆ. Εἰς τὸν Πίνακα ἀναφέρονται, εἰς τὴν πρώτην στήλην τὸ Κεφάλαιον Δαπάνης, εἰς τὴν δευτέραν στήλην τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ψηφισθὲν διὰ τὴν ἐν λόγῳ δαπάνην τὸ ἔτος 1966, εἰς τὴν τρίτην στήλην ἀναφέρεται τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προτεινόμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 καὶ εἰς τὴν τετάρτην στήλην ἀναφέρεται τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον καλεῖται ἡ Βουλὴ διὰ τῆς ἀποφάσεώς της νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως δαπανήσῃ διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1967 μέχρι τῆς ἐξετάσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως. Τὸ θέμα αὐτὸ θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν μετὰ τὴν θέσπισιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θὰ ἀρχίσῃ ἐντὸς ὀλίγων λεπτῶν. Παρακαλοῦνται δὲ αἱ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ ὅπως ἐξετάσουν τὸ προτεινόμενον ψήφισμα καὶ ὑποβάλουν σύντομον ἔκθεσιν, ἡ ὁποία θὰ ἀναγνωσθῇ πρὸ τῆς ψηφοφορίας ἐπ' αὐτοῦ.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλεῖται ὁ Πρόεδρος τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :

Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Α. Ζιαρτίδην)

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Τὸ ἀνωτέρω ἀναφερόμενον νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1966, παρεπέμφθη δὲ εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τοῦ Σώματος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔσχον ἓξ συνεδριάσεις κατὰ τὰς ὁποίας προέβησαν εἰς τὴν κατ' ἄρθρον ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967. Ὀλιγομελὴς Ὑποεπιτροπὴ ἀπαρτιζομένη ἀπὸ μέλη καὶ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν συνέταξε τὴν παροῦσαν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ἐνέκριναν αἱ δύο Ἐπιτροπαί.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀπέστειλε Μνημόνιον ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 εἰς τὸ ὁποῖον περιείχοντο πληροφορίαι ὑποβοηθητικαὶ διὰ τὴν ἐργασίαν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν εἶχε παραστῆ εἰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ἔδωσε πληροφορίας καὶ ἐξηγήσεις ζητηθείσας παρ' αὐτοῦ.

Αἱ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ γενικαὶ παρατηρήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

1. Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 παρουσιάζει ἔσοδα £22,746,587 καὶ ἔξοδα £19,881,725, ἤτοι παρουσιάζει πλεόνασμα £2,864,862. Ὁ ἀναθεωρηθεὶς Προϋπολογισμὸς τοῦ 1966 παρουσιάζει ἔσοδα £23,763,312 καὶ ἔξοδα £19,773,475, ἤτοι ἐμφαίνεται ὅτι (1) τὰ προϋπολογιζόμενα ἔσοδα τοῦ 1967 εἶναι μικρότερα ἀπὸ τὰ ἔσοδα τοῦ 1966 κατὰ £1,016,725 καὶ (2) τὰ προϋπολογιζόμενα ἔξοδα τοῦ 1967 εἶναι κατὰ £108,250 περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔξοδα τοῦ 1966. Ἄρα προϋπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ 1967 ἐν συγκρίσει μὲ τὸ 1966, θὰ εἰσπραχθοῦν ὀλιγώτερα καὶ θὰ ἐξοδευθοῦν ἐλαφρῶς περισσότερα.

2. Ἐὰν ἡ σύγκρισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 γίνῃ μὲ τὸν ἀρχικῶς ἑτοιμασθέντα Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966 καὶ ὄχι μὲ τὸν ἀναθεωρηθέντα τοιοῦτον, τότε ἔχομεν τοὺς ἀκολούθους ἀριθμούς : (α) Περισσότερα ἔσοδα κατὰ τὸ 1967 κατὰ £2,976,276 καὶ (β) περισσότερα ἔξοδα κατὰ τὸ 1967 κατὰ £212,651.

Κατὰ τὸ 1967 προβλέπεται μεταφορὰ ποσοῦ £3,000,000 εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀναπτύξεως διὰ παραγωγικὰς ἐπενδύσεις.

3. Τὸ 1966 ἤρχισε μὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον £3,553,001 ἔναντι τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ τῶν £2,059,150. Τοῦτο ὠφείλετο εἰς τὴν μεγάλην αὔξησιν τῶν ἐσόδων τοῦ 1965 τὰ ὁποῖα ἀνῆλθον εἰς £24.456,234 ἐνῷ αἱ δαπάναι τοῦ 1965 ἦσαν μόνον £19,732,273. Ἡ μεγαλυτέρα αὔξησις τῶν ἐσόδων ὠφείλετο εἰς τὴν αὔξησιν τῶν ἐσόδων ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων.

Κατὰ τὸ 1966 ηὐξήθησαν ὁμοίως τὰ ἔσοδα λόγῳ μεγαλυτέρας εἰσπράξεως ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων.

4. Τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 προϋπολογίζεται εἰς £5,407,700 ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ποσὸν τῶν £3,000,000 θὰ μεταφερθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ὁπότε τελικῶς θὰ μείνῃ ὑπόλοιπον £2,407,700.

5. Αἱ προβλέψεις διὰ τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1967 εἶναι ὅτι αὐτὴ θὰ εἶναι σχεδὸν ἡ ἰδία μὲ τὴν τοῦ τέλους τοῦ 1966.

Τοῦτο βασίζεται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι κατὰ τὸ 1967 προβλέπεται περαιτέρω αὔξησις τῶν ἐσόδων ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων κατὰ £1,722,080, ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων κατὰ £695,100 καὶ μικροτέρα αὔξησις διαφόρων ἄλλων ἐσόδων καθὼς καὶ ἐλάττωσις τῶν δαπανῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν καὶ τὰς χορηγίας. Προβλέπεται ὡσαύτως αὔξησις τῶν δαπανῶν διὰ τὴν κρατικὴν μηχανὴν ἀπὸ 60,51% τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1966 εἰς 65,22% κατὰ τὸ 1967. Εἰς τὸ ἀνωτέρω ὅμως ποσοστὸν δὲν λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν ὅτι σημαντικὸς ἀριθμὸς λειτουργῶν τῶν ὁποίων αἱ ἀπολαβαὶ συμπεριλαμβάνονται εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν, κατὰ μεγάλον βαθμὸν ἀφοροῦν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

6. Τὰ κονδύλια ἐσόδων εἰς ποσοστιαίαν ἀναλογίαν ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ τῶν ἐσόδων εἶναι :

	Ἀναθεωρηθέντα 1966 %	1967 %
1. Ἐξ ἐμμέσων φόρων	49,54	49,74
2. Ἐξ ἀμέσων φόρων	24,93	26,26
3. Ἐκ Δικαιωμάτων, ὀφειλῶν καὶ εἰσφορῶν	12,05	11,65
4. Ἐκ τόκων ἐπὶ χρημάτων τοῦ Δημοσίου	8,19	7,70
5. Ἐκ τῶν Λαχείων	3,16	3,30
6. Ἐκ διαφόρων ἄλλων πηγῶν	2,13	1,35
	100,000%	100,000%

Ἐκ τοῦ ἀνωτέρω πίνακος ἐμφαίνεται ὅτι τὰ ἔσοδα αὐξάνονται κυρίως ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων.

7. Τὰ ἐκ τοῦ ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ προβλεπόμενα ἔξοδα δὲν ἀποτελοῦν κεφαλαιουχικὰς ἐπενδύσεις ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἀμέσου παραγωγικῆς ἀποδόσεως.

Ἐκ τῶν ἐξόδων τὰ περίπου 46%, ἀνερχόμενα εἰς £9,149,780, διατίθενται εἰς μισθούς, ἐπιδόματα, συντάξεις καὶ 19,22%, ἤτοι £3,819,325 διατίθενται διὰ τὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς. Διὰ τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν διατίθενται 12,58%, ἤτοι £2,500,000. Διὰ τὴν ἀπόσβεσιν δημοσίων χρεῶν διατίθενται 6,45%, ἤτοι £1,281,138. Διὰ χορηγίας καὶ συνεισφορὰς διατίθενται 5,66%, ἤτοι £1,125,122. Δι' ἐπιστροφὴν τελωνειακῶν δασμῶν καὶ ἄλλων διατίθενται 4,81%, ἤτοι £956,350, δι' ἐπιχορηγήσεις 4,02%, ἤτοι £800,000 καὶ διὰ ἀπρόβλεπτα, ἐπαναψηφίσεις, κ.λ.π., 1,26%, ἤτοι £200,000.

Ἐν συγκρίσει μὲ τὸ 1966 παρουσιάζεται αὔξησις εἰς τὴν δαπάνην διὰ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ ἐλάττωσις διὰ τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν καὶ τὰς Χορηγίας καὶ Συνεισφοράς.

Ἡ περικοπὴ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν, ὅπως ἐξήγησε τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ἔγινε λόγῳ τοῦ ὅτι προβλέπονται ὀλιγώτερα ἔξοδα διὰ τὸ 1967. Ἐν ἢ περιπτώσει χρειασθῇ ἐπιπρόσθετος δαπάνη πρέπει αὕτη νὰ ἐγκριθῇ, ὅπως γίνεται πάντοτε καὶ δι' ὅλας τὰς ὑπηρεσίας, ὅταν ζητηθῶσι συμπληρωματικαὶ πιστώσεις πρὸς κάλυψιν ἀναγκαίων δαπανῶν.

8. Παρετηρήθη ὅτι ἀφυπηρετήσαντες δημόσιοι ὑπάλληλοι ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργοδοτῶνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἀπασχολήσεως συνταξιούχων ἀφυπηρετησάντων δημοσίων ὑπαλλήλων τὸ ὁλικὸν τῆς ἀποδοχῆς ἑκάστου μὴ ὑπερβαίνῃ μαζὶ μὲ τὴν σύνταξίν του τὸ μέγιστον τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφυπηρετήσεώς του.

Αἱ κατὰ Κεφάλαιον παρατηρήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

9. Κεφάλαιον 7Α, Νομικὴ Ὑπηρεσία :

Τὸ Νομικὸν Τμῆμα προβλέπεται νὰ ἐνισχυθῇ διὰ τεσσάρων (4) νέων Δικηγόρων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ προτείνουν τὴν ἔγκρισιν τῶν νέων θέσεων καὶ εἶναι μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι θὰ ἐξασφαλισθῶσιν αἱ ὑπηρεσίαι ἱκανῶν δικηγόρων.

10. Κεφάλαιον 8Α, Ἐλεγκτικὴ Ὑπηρεσία :

Ἡ Ἐλεγκτικὴ Ὑπηρεσία ἡ ὁποία, ὅπως καὶ ἄλλοτε ἡ Βουλὴ ἐτόνισεν, εἶναι μία ἀπὸ τὰς σοβαρωτέρας κρατικὰς ὑπηρεσίας, ἐνισχύεται μὲ τέσσαρας (4) νέας θέσεις.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ προτείνουν ἔγκρισιν τῶν νέων θέσεων, ἐπιθυμοῦν ὅμως νὰ τονίσουν ὅτι ἡ ἐπάνδρωσις τοῦ Τμήματος αὐτοῦ πρέπει νὰ γίνῃ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ τοῦ ἐπιτρέπῃ νὰ κάμνῃ ὄχι μόνον λογιστικὸν ἔλεγχον ἀλλὰ πλήρη διοικητικὸν καὶ διαχειριστικὸν τοιοῦτον. Καλοῦν δὲ ὅλους τοὺς κλάδους τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας νὰ παρέχουν τὰς μεγίστας δυνατὰς διευκολύνσεις διὰ τὸν ἀποτελεσματικώτερον ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Τμήματος.

11. Κεφάλαιον 14Α, Τμῆμα Γεωργίας :

Εἰς τὸ Τμῆμα Γεωργίας αἱ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι δὲν προβλέπεται διορισμὸς νέου προσωπικοῦ. Τοῦτο εἶναι σύμφωνον μὲ τὴν γενικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως νὰ μὴ αὐξάνεται τὸ προσωπικὸν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ἐν τούτοις, τὸ Τμῆμα Γεωργίας ἐπεφορτίσθη μὲ ἀρκετὰ νέα σοβαρὰ καθήκοντα εἴτε βάσει νόμων εἴτε ἐμμέσως διὰ τῆς ἀναθέσεως εὐθυνῶν εἰς τὸν Διευθυντὴν ἢ ἄλλους λειτουργοὺς τοῦ Τμήματος. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἀποφεύγηται ἡ αὔξησις τῶν εὐθυνῶν τόσον τοῦ Τμήματος ὡς συνόλου ὅσον καὶ τῶν λειτουργῶν τούτου διὰ τῆς ἀναθέσεως εἰς αὐτοὺς καθηκόντων τὰ ὁποῖα θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ κατανεμηθοῦν κατ' ἄλλον τρόπον καὶ εἰς ἄλλα πρόσωπα.

Ἡ γεωργία διὰ τὴν Κύπρον εἶναι μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας καὶ σημαντικωτέρας κρατικὰς εὐθύνας καὶ εἶναι ὀρθὸν νὰ μὴ ἐπιβάλλωνται καθήκοντα τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ ἐλαττώσουν τὴν ἀποδοτικότητα τῶν λειτουργῶν εἰς τὰ βασικά των καθήκοντα.

12. Κεφάλαιον 15Α, Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Καὶ εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπίσης δὲν προβλέπονται νέαι θέσεις.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ Τμῆμα τοῦτο ἡ Βουλὴ εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις εἰσηγήθη αὔξησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς κτηνοτροφίας. Βεβαίως, ἡ ἐπάνδρωσις πρέπει νὰ γίνεται μὲ πολλὴν προσοχήν, διὰ νὰ ἐξασφαλίζωνται αἱ ὑπηρεσίαι ἐπιστημόνων ἀνωτέρου ἐπιπέδου ἀπὸ πάσης ἀπόψεως διὰ νὰ ἐξυπηρετοῦνται οἱ κτηνοτρόφοι καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον.

13. Κεφάλαιον 23Α, Τμῆμα Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας :

Εἰς τὸ Τμῆμα Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰδικώτερον δὲ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν Ἐλέγχου Προϊόντων, αὐξάνεται τὸ προσωπικόν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ ἔχουν τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ πάντοτε θὰ φροντίζῃ ὥστε τὰ ἐξαγόμενα γεωργικὰ προϊόντα μας νὰ εἶναι καθ' ὅλα ἄριστα, νὰ ἀποτελοῦν διαφήμισιν, νὰ προωθοῦν τὸ ἐμπόριόν μας καὶ νὰ αὐξάνουν τὰς ἐξαγωγάς μας.

Κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν πρωΐμων προϊόντων εἶναι ἀναγκαῖον νὰ δίδεται ἰδιαιτέρα προσοχή, νὰ μὴ δελεαζώμεθα ἀπὸ τυχὸν ὑψηλὰς τιμὰς καὶ νὰ ἐπιτρέπωμεν ἐξαγωγὴν μὴ ἀρίστων καὶ μὴ ἠγγυημένης ποιότητος προϊόντων, π.χ. τὰ πρώϊμα γκρέϊπ φροὺτ καὶ πορτοκάλια εἶναι πιθανὸν νὰ μᾶς δημιουργήσουν δυσφήμισιν ἐὰν δὲν ἔχουν ἀρκετὴν καὶ ἱκανοποιητικὴν περιεκτικότητα εἰς χυμὸν καὶ σάκχαρον.

14. Κεφάλαιον 32Α, Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις :

Εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Διοίκησιν ἔχει γίνει τροποποίησις εἰς τὴν ταξινόμησιν τοῦ προσωπικοῦ. Οἱ βοηθοὶ ἔπαρχοι, ἐπαρχιακοὶ ἐπόπται καὶ βοηθοὶ ἐπαρχιακοὶ ἐπόπται ἔχουν περιληφθῆ εἰς τὴν τάξιν τῶν Διοικητικῶν Λειτουργῶν 1ης, 2ας καὶ 3ης τάξεως ὡς προβλέπεται εἰς τὸ Κεφάλαιον 74Α.

Ἡ συγχώνευσις αὐτὴ ἐκρίθη δικαιοτέρα ἀπὸ τὸν προηγούμενον διαχωρισμὸν καὶ καλυτέρα διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν καὶ ὀργάνωσιν τῆς ὑπηρεσίας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐγκρίνουν τὴν ἐνέργειαν αὐτὴν καὶ πιστεύουν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα οὕτως ὥστε ἡ συγχώνευσις νὰ μὴ δημιουργήσῃ τυχὸν ἀδικίας εἰς κανένα ὑπάλληλον καὶ νὰ ἐξυπηρετήσῃ πράγματι τὴν πολιτείαν.

15. Κεφάλαιον 33Α, Ἀστυνομία :

Εἰς τὴν Ἀστυνομίαν προβλέπεται αὔξησις τῆς δυνάμεως κατὰ διακοσίους (200) ἄνδρας ὡς οἱ νόμοι 54 καὶ 63 τοῦ 1966 προβλέπουν.

Τοῦτο κρίνεται ἀπαραίτητον διὰ τὰς ἀνάγκας καὶ εὐθύνας τῆς ἀστυνομίας καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἔγκρισιν τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ δι' ἀμοιβάς, παρ' ὅλον ὅτι ἐπιφορτίζεται σημαντικώτατα ὁ Προϋπολογισμὸς δι' ἀποδοχάς, ἐπιδόματα, κ.λ.π., διὰ τὸ 1967 κατὰ £90,000.

Ἐπίσης γίνεται πρόνοια δι' ἐνίσχυσιν τῆς Ἀστυνομίας διὰ ποσοῦ £200,000.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ λαβοῦσαι ὑπ' ὄψιν τὸν σοβαρὸν ρόλον τῆς ἀστυνομίας ἀναφορικῶς μὲ τὴν τήρησιν τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως καὶ τὴν προστασίαν τῶν πολιτῶν ἐγκρίνουν τὴν δαπάνην διὰ τὴν Ἀστυνομικὴν Δύναμιν.

16. Κεφάλαιον 42Α, Ἐξωτερικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Αἱ Ἐξωτερικαὶ Ὑπηρεσίαι τῆς Δημοκρατίας ἐπιβαρύνουν τὸν Προϋπολογισμὸν κατὰ £205,000 περίπου. Ἐκ τῆς δαπάνης αὐτῆς μερικὰ σημαντικὰ κονδύλια δὲν ἀναλύονται καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν δύνανται νὰ πληροφορήσουν τὴν ὁλομέλειαν λεπτομερέστερον ἀπὸ ὅ,τι ἐμφαίνεται εἰς τὸν Προϋπολογισμόν, διὰ τὴν ἀκριβῆ κατανομὴν αὐτῶν. Εἰς προηγούμενα ἔτη ἐδόθη ἐξήγησις εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν διὰ τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν κονδυλίων αὐτῶν.

17. Κεφάλαιον 43Α, Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν—Διοίκησις :

Κεφάλαιον 44Α, Γενικὸν Λογιστήριον :

Κεφάλαιον 45Α, Τελωνεῖα :

Κεφάλαιον 46Α, Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων :

Κεφάλαιον 47Α, Τμῆμα Στατιστικῆς καὶ Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν :

Προβλέπονται ἀρκεταὶ νέαι θέσεις κυρίως εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἀρχιλογιστοῦ, τὰ Τελωνεῖα καὶ τὸ Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν δὲν εἶναι μὲν Ὑπουργεῖον τοῦ ὁποίου αἱ ὑπηρεσίαι εἶναι καθαρῶς παραγωγικαὶ ἀλλὰ ἡ ἐπάνδρωσις τούτου διὰ προσοντούχου προσωπικοῦ καὶ ἡ ἀπρόσκοπτος λειτουργία τῶν ὑπ' αὐτὸ ὑπηρεσιῶν συντείνει εἰς τὸ νὰ εἶναι ὑγιὴς ἡ οἰκονομία μας καὶ νὰ ἐνισχύωνται καταλλήλως καὶ ὀρθῶς ὅλοι οἱ κλάδοι τῆς κρατικῆς μηχανῆς.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἔγκρισιν τῶν προτεινομένων θέσεων. Πρέπει ὅμως νὰ τονισθῇ εἰς τὸ στάδιον αὐτό, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἐθίγη εἰς τὴν Βουλὴν κατὰ τὴν σηζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἤτοι ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ μελετήσῃ καὶ εἰσηγηθῇ ἀναθεώρησιν τοῦ νόμου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος οὕτως ὥστε τὸ ἔργον τῆς ὑπηρεσίας νὰ εἶναι εὐκολώτερον, ἡ κατανομὴ τῆς φορολογίας νὰ εἶναι περισσότερον ἀνάλογος τῶν πραγματικῶν εἰσοδημάτων ὅλων τῶν πολιτῶν, νὰ ἐλαττωθῇ περισσότερον ἡ φοροδιαφυγή, νὰ μὴ ἐπιβαρύνωνται μόνον οἱ φιλόνομοι πολῖται, νὰ ἀποθαρρυνθῇ δι' αὐτῆς ταύτης τῆς νομοθεσίας ἡ φοροδιαφυγή, νὰ ἀποφεύγεται ταλαιπωρία φορολογουμένων καὶ τέλος, ὅπερ σημαντικώτατον, νὰ βοηθηθῇ ἐμμέσως ἡ ἐθνικὴ μας οἰκονομία, νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δι' ἐπενδύσεις (διὰ μεγαλυτέρας καὶ ἀποδοτικωτέρας ἐργασίας) καὶ νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ εἰσροὴ χρημάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἐπενδύσεις εἰς παραγωγικὰς ἐργασίας.

Ἀναφερόμεναι εἰς τὸ Τμῆμα Τελωνείων αἱ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι εἰς τὰς περιοχὰς τῶν λιμένων ὑπάρχει ἀκόμη εἰς πλείστους τομεῖς σύγκρουσις ἁρμοδιοτήτων καὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ἡ προσεκτικὴ μελέτη τοῦ θέματος καὶ ὁ σαφὴς διαχωρισμὸς καὶ καθορισμὸς τῶν εὐθυνῶν τοῦ Ἀρχιτελώνου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσιῶν ἀπὸ τὰς εὐθύνας τοῦ Ἀρχιλιμενάρχου καὶ τῶν ὑπ' αὐτὸν ὑπηρεσιῶν.

18. Κεφάλαιον 56Α, Ἀνάπτυξις :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται τὸ συμβολικὸν ποσὸν τῶν £10 μόνον διότι αἱ δαπάναι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καλύπτονται ἀπὸ τὸ εἰδικὸν ταμεῖον ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 θὰ ἐνισχύσῃ διὰ ποσοῦ £3,000,000 ὡς προβλέπεται εἰς τὴν σελίδα 1 τοῦ συζητουμένου Προϋπολογισμοῦ.

19. Κεφάλαιον 57, Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραί :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο αἱ μεγαλύτεραι χορηγίαι εἶναι διὰ Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις £675,000, διὰ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα £230,000, διὰ Συνεισφορὰς καὶ Συνδρομὰς εἰς Ξένα Ἱδρύματα £60,000 καὶ διὰ Συνεισφορὰν εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀσφαλίσεως Γεωργικῶν Προϊόντων £50,000.

Αἱ συνεισφοραὶ αὗται γίνονται διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον. Διὰ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως τοῦτο καταστῇ αὐτοσυντήρητον διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως μεγαλυτέρων ἰδίων ἐσόδων.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £230,000 τὸ ὁποῖον παραχωρεῖται, αἱ £180,000 προβλέπεται νὰ εἰσπραχθῶσιν ἀπὸ τὰς ἀδείας ραδιοφώνων καὶ τηλεοράσεων ὁπότε οὐσιαστικὰ ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι μόνον £50,000.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ νομοθεσία ἥτις διέπει τοὺς ἡμικρατικοὺς Ὀργανισμοὺς οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τῶν τοιούτων Ὀργανισμῶν.

20. Κεφάλαιον 70Α, Ἰατρικαὶ Ὑπηρεσίαι :

Εἰς τὸ Τμῆμα τοῦτο προβλέπεται αὔξησις τῶν ἰατρῶν κατὰ ἓξ (6) καὶ αὔξησις ἄλλου προσωπικοῦ, κυρίως νοσοκόμων, κατὰ σημαντικὸν ἀριθμόν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἔγκρισιν τῶν προτεινομένων θέσεων.

Διὰ τὰς ἀνωτέρας θέσεις καὶ δὴ τῶν ἰατρῶν αἱ Ἐπιτροπαὶ θέτουν ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν (α) πρότασιν ὅπως ἀναθεωρηθοῦν αἱ κλίμακες ἀμοιβῆς των καὶ ὅπως ἐφαρμόζωνται αὐστηρῶς τὰ σχέδια ἀπασχολήσεως

τούτων ἀλλὰ κατὰ τρόπον συνάδοντα πρὸς τὴν φύσιν τοῦ ἐπαγγέλματός των καὶ (6) πρότασιν ὅπως ἐξασφαλίζωνται αἱ ὑπηρεσίαι ἐμπείρων καὶ ἱκανῶν ἰατρῶν διὰ ἀναλόγου ἀμοιβῆς τούτων.

21. Κεφάλαιον 72Α, Παιδεία :

Προβλέπονται 91 νέαι θέσεις, ὡς ὁ νόμος 55 τοῦ 1966 προβλέπει. Διὰ τὰς προσωπικὰς ἀπολαβὰς προβλέπονται £2,132,869, ἤτοι £112,204 περισσότεραι ἀπὸ τὸ 1966. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι μεγάλον ἀλλὰ αἱ ὑπηρεσίαι τῆς παιδείας διὰ τὴν πολιτείαν εἶναι σημαντικώταται καὶ δὲν ὑπάρχει σχόλιον περὶ τοῦ ἐναντίου.

Διὰ τῆς ἐξαγγελίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ συνεισφέρῃ περίπου £125,000 διὰ νὰ βοηθήσῃ σχέδιον δωρεὰν παιδείας εἰς τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τῶν Γυμνασίων θὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ φορολογούμενοι γονεῖς καὶ θὰ ἐνθαρρυνθῇ περισσότερον ἡ μόρφωσις.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας των διὰ τὴν σημαντικὴν αὐτὴν συνεισφορὰν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἔννοια τῆς δωρεὰν παιδείας ἀφορᾷ μόνον δίδακτρα, ἤτοι ἀμοιβὴν καθηγητῶν καὶ ἀγορὰν βιβλίων. Δὲν ἀφορᾷ ἀποπληρωμὴν κτιρίων καὶ ὑποστατικῶν γενικῶς ἀπαραιτήτων διὰ τὴν λειτουργίαν τῶν σχολείων. Θὰ ἦτο ὀρθὸν διὰ νὰ ὁλοκληρωθῇ ἡ ἔννοια τῆς δωρεὰν παιδείας τοὐλάχιστον διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις νὰ καλύπτωνται καὶ αἱ δαπάναι διὰ τὰ κτίρια ἐκ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ δι' ἄλλης γενικῆς φορολογίας καὶ νὰ καταργηθῇ ὁ εἰδικὸς φόρος τοῦ λεγομένου ἐσωτερικοῦ ταμείου. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ φορολογία αὐτὴ κατανέμεται βάσει τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῶν γονέων καὶ εἶναι δύσκολον νὰ κατανεμηθῇ δικαίως, δημιουργεῖ δὲ πολλὰ παράπονα καὶ ἐν πολλοῖς πραγματικὰς ἀδικίας εἰς βάρος γονέων παρὰ τὰς προσπαθείας ὑπευθύνων νὰ ἀποφεύγωνται αὗται.

22. Αἱ προβλεπόμεναι γενικῶς νέαι θέσεις εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἀνέρχονται εἰς 477.

Ἐκ τούτων αἱ 296 ἔχουν ἤδη ἐγκριθῇ δι' εἰδικῶν νόμων. Διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 προτείνονται μόνον 181 νέαι θέσεις τὰς ὁποίας αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἐγκρίνῃ ἡ Βουλή.

Ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀπεστάλησαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν ὡρισμέναι τροποποιήσεις τοῦ ἀρχικοῦ σχεδίου τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Αἱ τροποποιήσεις αὗται ἐγένοντο ἀποδεκταὶ καὶ ἔχουν ἐνσωματωθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967.

Αἱ ἐγκριθεῖσαι τροποποιήσεις ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Τὸ ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι Προϋπολογιζόμενον Ὑπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, νὰ τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

(α) Τὸ ποσὸν τῶν £19,872,219, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν Προϋπολογισμὸν Δαπανῶν διὰ τὸ ἔτος 1967 ὡς ἐκτίθεται ἐν λεπτομερείᾳ εἰς τὰς σελίδας 5 καὶ 6, νὰ τροποποιηθῇ εἰς £19,881,725·

(6) Τὸ ποσὸν τῶν £2,417,206, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸ Προϋπολογιζόμενον Ὑπόλοιπον Παγίου Ταμείου κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, νὰ τροποποιηθῇ εἰς £2,407,700.

Τὸ ποσὸν τῶν δεκαεπτὰ ἑκατομμυρίων πεντακοσίων καὶ εἴκοσι μιᾶς χιλιάδων ἐννεακοσίων καὶ τριάκοντα μιᾶς λιρῶν, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου, νὰ τροποποιηθῇ εἰς δεκαεπτὰ ἑκατομμύρια πεντακοσίας καὶ τριάκοντα μίαν χιλιάδας τετρακοσίας καὶ τριάκοντα ἑπτὰ λίρας.

Τὸ ποσὸν τῶν £17,521,931, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸν πλαγιότιτλον τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Νόμου, νὰ τροποποιηθῇ εἰς £17,531,437.

Αἱ ὑπόλοιποι τροποποιήσεις κ. Πρόεδρε, ἀφοροῦν λεπτομερείας κατ' ἄρθρον καὶ, ἐφ' ὅσον ἔχουν ἐνσωματωθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμόν, προτείνω ὅπως μὴ ἀναγνωσθῇ αὐτὸ τὸ μέρος τῆς ἐκθέσεως ἐὰν ἐγκρίνεται ἡ πρότασίς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχουν ἐνσωματωθῆ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ὁ ὁποῖος διενεμήθη εἰς τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔχει ἤδη δοθῆ ἐντολὴ κ. Πρόεδρε, νὰ ἐνσωματωθοῦν αὐταὶ αἱ τροποποιήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναγνωσθοῦν ἐφ' ὅσον περιλαμβάνονται τόσον εἰς τὸ κείμενον τοῦ προτεινομένου Προϋπολογισμοῦ ὅσον καὶ εἰς τὸ κείμενον τῆς ἐκθέσεως, καὶ ἐφ' ὅσον εἶναι μᾶλλον νομοτεχνικῆς φύσεως παρὰ οὐσίας.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

Μερικὰ μέλη τῶν δύο Ἐπιτροπῶν διατηροῦν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὡρισμένων σημείων τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ὁ ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον ἂς εὐχηθῶμεν ὅτι εἶναι ὁ τελευταῖος τὸν ὁποῖον θὰ ἔχῃ ἡ Κύπρος μὲ κατάστασιν ὅπως τὴν παροῦσαν ἢ τοὐλάχιστον ὁ τελευταῖος τὸν ὁποῖον συζητεῖ ἡ Βουλὴ ὑπὸ τὴν σημερινήν της μορφὴν καὶ ὑπόστασιν. Ἐὰν παρ' ἐλπίδα θὰ ἔχωμεν συνέχειαν τῆς ἀτυχοῦς καὶ ἀπαραδέκτου καταστάσεως τὴν ὁποίαν μᾶς ἐπέβαλον ξένοι παράγοντες καὶ θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ ἐπανεξετάσωμεν προϋπολογισμοὺς μὲ τὸν ἴδιον τρόπον τὸν ὁποῖον χρησιμοποιοῦμεν τώρα, ἐπιβάλλεται νὰ ὑπαχθοῦν ὅλα τὰ ἔσοδα καὶ ὅλα τὰ ἔξοδα τῆς πολιτείας ὑπὸ ἕνα ἐνιαῖον προϋπολογισμὸν καὶ νὰ σταματήσῃ ὁ διαχωρισμὸς εἰς Τακτικὸν ἐτήσιον καὶ εἰς Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Δὲν δικαιολογεῖται δι' ἕνα Προϋπολογισμὸν £30,000,000, ἴσως καὶ ὀλιγώτερον, νὰ ἔχωμεν διπλῆν ἐργασίαν προπαρασκευῆς, μελέτης, συζητήσεως τόσον ἀπὸ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν Βουλήν. Αἱ δαπάναι τῆς πολιτείας δὲν πρέπει νὰ χαρακτηρίζωνται ἄλλαι μὲν ὡς καθαρῶς παραγωγικαὶ καὶ δαπάναι ἐπενδύσεως καὶ ἀναπτύξεως καὶ νὰ διαχωρίζωνται ἀπὸ ἄλλας αἱ ὁποῖαι χαρακτηρίζονται ὡς μὴ παραγωγικαὶ ἢ καθαρῶς δαπάναι καταναλώσεως. Ἐπὶ παραδείγματι ὑπάρχουν πολλοὶ μόνιμοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι πληρώνονται ἀπὸ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἐνῷ ἐργάζονται δι' ἐργασίας αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸν λεγόμενον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Ἐπίσης ὑπάρχουν ἔργα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπολύτως ἀπαραίτητα διὰ τὴν κανονικὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς, ὅπως π.χ. ἕνα δημόσιον κτίριον, καὶ χαρακτηρίζεται αὐτὸ ὡς ἔργον ἀναπτύξεως καὶ περιλαμβάνεται εἰς τὴν κατηγορίαν ἐπὶ παραδείγματι, τῶν φραγμάτων ἢ τῶν ἄλλων ἀρδευτικῶν ἔργων.

Ὁ ἐτήσιος Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς εἶναι καὶ δείκτης τῶν ἐσόδων τοῦ κράτους ἐκ τῶν ὁποίων καλύπτονται αἱ δαπάναι τόσον τοῦ ἐτησίου κρατικοῦ

Προϋπολογισμοῦ ὅσον καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ὁ ὁποῖος οὐσιαστικὰ δὲν ἔχει ἄλλην πηγὴν ἐσόδων παρὰ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν.

Ἐπειδὴ τὰ ἔξοδα ἐμφαίνονται εἰς τὸν Προϋπολογισμόν, τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν, εἶναι ἀναγκαῖον ὅπως ἡ Βουλὴ καὶ ὅλοι οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ σχολιάσουν τὸν Προϋπολογισμὸν νὰ ἀσχοληθοῦν καὶ μὲ τὰ ἔσοδα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ πολίτου διὰ νὰ μπορέσῃ ἡ κρατικὴ μηχανὴ νὰ λειτουργήσῃ.

Εἰς τὸν ἑκάστοτε Προϋπολογισμὸν ἐμφαίνεται ὅλη ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις, οἱ πόροι καὶ αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ κράτους καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ κρίνῃ ὁ ἐνδιαφερόμενος καὶ δὴ ὁ Βουλευτὴς κατὰ πόσον πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ ἐξοδεύεται ἕνα ποσὸν καὶ κατὰ πόσον πρέπει ἢ δὲν πρέπει νὰ ἐπιβάλλεται ἕνας φόρος.

Βεβαίως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι ἑτοιμάζουν τὸν Προϋπολογισμὸν ἐσόδων καὶ ἐξόδων, στηρίζονται ἐπὶ ὑπαρχόντων Νόμων τοὺς ὁποίους ἔχει ψηφίσει ἡ Βουλή. Ἀλλὰ ἡ Βουλὴ δικαιοῦται καὶ ὀφείλει νὰ τροποποιῇ, ἐὰν παρίσταται ἀνάγκη, τοὺς ἀντιστοίχους Νόμους. Εἰς τὸ στάδιον τῆς μελέτης τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἡ Βουλὴ βλέπει πλήρη εἰκόνα τῆς οἰκονομίας καὶ τῆς οἰκονομικῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἡ νομοθεσία τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ἡ ἰδία ἡ Βουλὴ δημιουργεῖ, καὶ εἶναι ὁ κατάλληλος χρόνος διὰ νὰ κρίνῃ κατὰ πόσον, ὀφείλει ἢ βλάπτει, χρειάζεται ἢ εἶναι περιττή, εἶναι ἀπαραίτητος ἢ ὄχι κάποια νομοθεσία.

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1965 ἐψηφίσθη ὁ ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς βάσει τοῦ ὁποίου προεβλέποντο ἔσοδα £19,742,312 ἐνῷ εἰσεπράχθησαν εἰς τὴν πραγματικότητα £23,763,312, δηλαδὴ εἰσεπράχθησαν περίπου £4,000,000 περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι προεβλέποντο. Τὸ ὁλικὸν ὅμως τῶν εἰσπράξεων κατὰ τὸ 1966 ἦτο κατά τι μικρότερον ἀπὸ τὰ εἰσπραχθέντα κατὰ τὸ 1965. Τὸ χαρακτηριστικὸν σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θέλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς εἶναι ὅτι κατὰ τὸ 1966 εἰσεπράχθησαν £4,000,000 περισσότερα ἀπὸ τὰ προϋπολογισθέντα καὶ ἔμεινεν ὑπόλοιπον εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1967 £2,542,838 ἔναντι £3,542,838 τὴν 1ην Ἰανουαρίου τοῦ 1966. Ἐὰν πρόκειται κατὰ τὸ 1967 νὰ ἰσχύσουν ἀνάλογοι συνθῆκαι ἐσόδων, ἐξόδων καὶ ἔργων ἀναπτύξεως δύναται κανεὶς νὰ συμπεράνῃ ὅτι ἢ τὸ Πάγιον Ταμεῖον θὰ ἐξαντληθῇ ἢ θὰ αὐξηθοῦν, ὅπως συνέβη καὶ κατὰ τὸ 1966, τὰ ἔσοδα, ὁπότε ὁ Προϋπολογισμός μας τοῦ 1967 θὰ ἀνέβῃ περίπου εἰς τὰ £27,000,000, δηλαδὴ κατὰ πολὺ ὑψηλότερον τοῦ 1965–1966.

Εἶναι συνεπῶς καθῆκον μας νὰ ἀναλύωμεν καὶ νὰ ἐρευνῶμεν ἀπὸ ποῦ προέρχονται τὰ ηὐξημένα ἔσοδα. Φαίνεται σαφῶς ὅτι αἱ ἄμεσοι καὶ ἔμμεσοι φορολογίαι ἀποφέρουν περισσότερα· καὶ κυρίως ἡ ἄμεσος φορολογία.

Μεταφέρω ἐδῶ κάποιο κρυφὸ αἴσθημα καὶ ἀνεκδήλωτον δυσαρέσκειαν ἡ ὁποία διακατέχει πολλοὺς φορολογουμένους ποὺ βλέπουν ὅτι διαρκῶς ὁδηγούμεθα πρὸς φορολογικὴν κατάστασιν ἀφ' ἑνὸς πολυδαίδαλον μὲ ποικίλας καὶ διαφόρους ἐπιβαρύνσεις τῶν πολιτῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου πρὸς ὕψος φορολογίας δυνάμενον νὰ συγκριθῇ μὲ φορολογίας χωρῶν αἱ ὁποῖαι θεωροῦνται τολμηραὶ εἰς τὸ νὰ ἀποκτοῦν ἀπὸ τοὺς πολίτας σημαντικὰ ποσὰ κατὰ διαφόρους τρόπους, διὰ νὰ μὴ γίνεται αἰσθητὴ ἡ φορολογία λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ καταπότιον εἶναι κατὰ δόσεις καὶ δὲν εἶναι πολὺ δυσάρεστον. Ἡ ὑψηλὴ φορολογία δὲν εἶναι ἀπορριπτέα ἐὰν εἶναι ἀναγκαία καὶ ἀποδίδῃ ὑπὲρ τοῦ δημοσίου συμφέροντος. Μάλιστα πρέπει νὰ ὑποστηρίζεται καὶ δὴ ἀπὸ τὴν Βουλήν. Ἀπορριπτέα πρέπει νὰ εἶναι ἡ πολυσύνθετος φορολογία καὶ ἡ κατὰ διαφόρους τρόπους ἐπιβαλλομένη, καὶ δὴ ἡ φορολογία ἡ ὁποία δὲν ἔχει σαφῆ καὶ συγκεκριμένα ἀντικειμενικὰ κριτήρια.

Παράδειγμα αὐτῆς τῆς περιπτώσεως εἶναι τὸ λεγόμενον ἐσωτερικὸν ταμεῖον εἰς τὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας, τὸ ὁποῖον ταμεῖον σχηματίζεται μὲ ἐπιβολὴν

φόρων κατὰ τὴν κρίσιν μερικῶν σχολικῶν ἐφόρων. Οὔτε κλίμακες ὑπάρχουν, οὔτε ἔργα καθορίζονται, οὔτε εὐκαιρία ἐνστάσεως ὑπάρχει, οὔτε ἄλλος σύγχρονος τρόπος καθορισμοῦ καὶ ἐπιβαρύνσεως γνωστὸς ἐκ τῶν προτέρων εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους φορολογουμένους ὑπάρχει.

Ἀμφιβάλλω ἐὰν εἰς χώρας πολιτισμένας αὐτὸς ὁ τρόπος φορολογίας δύναται νὰ γίνῃ ἀνεκτὸς καὶ νὰ θεωρηθῇ νόμιμος, ἀνεξαρτήτως τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιβάλλεται, εἴτε εἶναι δίκαιος εἴτε εἶναι ἄδικος αὐτὸς ὁ σκοπός.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατανομὴν δαπανῶν, θὰ ἤθελα νὰ σχολιάσω μερικὰς προνοίας τοῦ Προϋπολογισμοῦ αἱ ὁποῖαι στηρίζονται ἐπὶ ὑπαρχούσης νομοθεσίας, ἀλλὰ ἡ νομοθεσία αὐτὴ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ νὰ γίνῃ δικαιοτέρα.

Ἀναφέρω ὡς παράδειγμα τὸ σύνολον τῶν ἀπολαβῶν, ὡς σύνολον καὶ ἐπὶ μέρους τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος προεδρεύει καὶ τῆς Δημοκρατίας, τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Βουλευτῶν. Τόσον ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὅσον καὶ οἱ Ὑπουργοὶ νομίζω ὅτι ἔχουν ἀποζημίωσιν δυσανάλογον πρὸς τὰς εὐθύνας, τὸν χρόνον καὶ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἔχουν. Δι' αὐτὸ χωρὶς νὰ ἀλλοιωθῇ τὸ σύνολον τὸ ὁποῖον διατίθεται διὰ τὰς ἀποζημιώσεις τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Βουλευτῶν, τὸ ὁποῖον σύνολον εἶναι περίπου £76,600, δηλαδὴ £53,000 διὰ μισθοὺς καὶ £23,600 δι' ἔξοδα παραστάσεων, χωρὶς λέγω νὰ ἀλλοιωθῇ αὐτὸ ἢ νὰ αὐξηθῇ, μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις καὶ δικαία κατανομὴ αὐτοῦ ποσοῦ, ὥστε ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι προσφέρουν περισσότερα νὰ ἀποζημιώνωνται καλύτερον, διότι εἶναι ζήτημα τάξεως καὶ ὑποχρεώσεως.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναφέρεται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ἐπιφορτίζεται μὲ καθήκοντα πέραν τῶν βασικῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα οἱ λειτουργοί του εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐκπληρώσουν, εἴτε ἐργαζόμενοι σκληρότερον εἴτε κατ' ἀνάγκην ἐλαττώνοντες τὸν χρόνον τὸν ὁποῖον διαθέτουν διὰ τὰ κυρίως καθήκοντά των. Τοῦτο δυστυχῶς συμβαίνει καὶ μὲ ἄλλα Ὑπουργεῖα εἴτε βάσει ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἴτε βάσει Νόμων τοὺς ὁποίους ψηφίζει αὐτὴ ἡ Βουλή. Εἶναι ἐν μέρει καὶ εὐθύνη τῆς Βουλῆς ἡ κατάστασις αὐτή, ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ὀρθή, δὲν εἶναι καλὴ καὶ ἐπιβάλλεται νὰ διορθωθῇ. Ἂν ἡ ἐπιφόρτωσις τῶν ὑπευθύνων τῶν Ὑπουργείων εἶναι ἀπαραίτητος εἴτε λόγῳ θέσεως εἴτε λόγῳ προσώπων τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰδικὰ προσόντα, πρέπει αἱ ὑπηρεσίαι αὐταὶ νὰ ἐνισχυθοῦν μὲ ἀρκετοὺς καὶ ἀξίους βοηθούς, οἱ ὁποῖοι νὰ ἀνακουφίζουν καὶ νὰ ἀναπληροῦν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι καλοῦνται νὰ κατανέμουν τὸν χρόνον των εἰς πολλὰς εἴτε Ἐπιτροπὰς ἢ ἄλλα σώματα ἐξαρτώμενα ἀπὸ τὴν κρατικὴν μηχανήν.

Θὰ ἀναφέρω μερικὰ μόνον παραδείγματα ὅπως εἶναι τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου, τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν, τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Εἰς ὅλα αὐτὰ τὰ Ὑπουργεῖα ἀνατίθενται καθήκοντα ὄχι ξένα ἀλλὰ ἐν πάσῃ περιπτώσει πρόσθετα τῶν βασικῶν καθηκόντων των καὶ φοβοῦμαι πολὺ πὼς μερικοὶ ἱκανώτατοι κρατικοὶ λειτουργοὶ δὲν μποροῦν νὰ διαθέσουν ὅλον τὸν χρόνον των διὰ τὰ κυρίως καθήκοντά των.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν αἱ Ἐπιτροπαὶ κάμνουν ἀναφορὰν διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν πρὸς ἐξαγωγὴν προϊόντων καὶ συνιστοῦν προσοχὴν κατὰ τὸν ἔλεγχον αὐτόν. Ἡ παρατήρησις τῶν Ἐπιτροπῶν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τύχῃ πολλῆς προσοχῆς ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου τὸ ὁποῖον καθορίζει τὸν χρόνον ἐκκοπῆς πρωΐμων προϊόντων καὶ δὴ ἐσπεριδοειδῶν. Ἡ ἀνθρωπίνη ἀδυναμία ἡ ὁποία εἰς τὸ ἐμπόριον ἐμφανίζεται ἐντονωτέρα, καὶ δὴ εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ κέρδους, πιθανὸν νὰ μᾶς κάμνῃ νὰ ριψοκινδυνεύωμεν πολὺ καὶ νὰ ἀποστέλλωμεν φροῦτα τὰ ὁποῖα μόλις καὶ μετὰ βίας εἶναι ἐμπορεύσιμα.

Εἰς τὰ πορτοκάλια καὶ γκρέϊπ φρουτ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὡρισμένη περιεκτικότης εἰς σάκχαρον καὶ ὡρισμένον ποσοστὸν χυμοῦ διὰ νὰ εἶναι κατάλληλα

πρὸς ἐξαγωγήν. Ἐὰν ἡ ἀναλογία δὲν εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλότερον ἀπὸ τὸ ὅριον ἀπὸ τὸ ὁποῖον καθορίζεται, εἶναι πιθανώτατον καὶ σχεδὸν βέβαιον ὅτι θὰ ἐξαχθοῦν καὶ φροῦτα μὴ ὥριμα καὶ θὰ καταστρέψουν τὴν ἀγοράν. Αὐτὴ ἡ ζημία ἔγινεν ἤδη πρὸ πολλῶν ἐτῶν διὰ τὴν Σκανδιναυϊκὴν ἀγοράν καὶ μέχρι σήμερον δὲν κατωρθώθη ἡ ἀγορὰ αὐτὴ νὰ ἐπανακτηθῇ παρὰ τὰς προσπαθείας καὶ τῶν ἰδιωτῶν ἐμπόρων καὶ τῶν ἐπισήμων ὀργανισμῶν. Ἀναφέρω καὶ τονίζω τὸ ζήτημα αὐτό, διότι τὰ ἐσπεριδοειδῆ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ κύρια καὶ εὐγενῆ προϊόντα μας τὰ ὁποῖα μᾶς ἀποφέρουν σημαντικὸν συνάλλαγμα, ἀλλὰ συγχρόνως ἔχουν καὶ ἰσχυροὺς συναγωνιστὰς καὶ ἀνταγωνιστὰς εἰς τὰς γειτονικὰς χώρας, οἱ ὁποῖοι προσπαθοῦν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν οἱονδήποτε λάθος μας καὶ νὰ μᾶς προξενήσουν ζημίαν ἐντὸς νομίμων ἀνεγνωρισμένων διεθνῶν δικαιωμάτων. Συνεπῶς εἶναι ἰδική μας εὐθύνη νὰ προσέξωμεν νὰ μὴ κάμνωμεν λάθη τὰ ὁποῖα νὰ ἐκμεταλλεύωνται οἱ συναγωνισταί μας.

Ἄλλος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐπιμένω ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ εἶναι πληροφορίαι αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν ὅτι ἐφέτος εἰς κάποιαν περίπτωσιν ἐλέγχου τῆς ποσότητος τοῦ χυμοῦ ὁ ὁποῖος περιείχετο εἰς τὰ ἐξαγόμενα γκρέϊπ φρούτ ἔγινε προσπάθεια δι' ἐπανειλημμένης συμπιέσεως τῶν φρούτων διὰ νὰ ἐξαχθοῦν καὶ αἱ τελευταῖαι σταγόνες ὥστε νὰ φθάσουν τὸ ὅριον τὸ καθορισθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου διὰ νὰ ἐπιτραπῇ ἡ ἐξαγωγὴ τῶν γκρέϊπ φρούτ.

Εἰς τὸ Τμῆμα Συνεργατικῆς Ἀναπτύξεως γίνεται πρότασις αὐξήσεως τῆς μισθοδοτικῆς κλίμακος τοῦ Διοικητοῦ ἀπὸ £1,548 εἰς £1,700. Ἡ πρόνοια αὕτη ἐπικροτεῖται καὶ θεωρεῖται ἀπολύτως δικαιολογημένη, διότι ὁ Διοικητὴς ἔχει εὐθύνας αἱ ὁποῖαι μὲ τὴν ἐξάπλωσιν τοῦ συνεργατισμοῦ ἔγιναν πολὺ μεγάλαι καὶ ὑπερβαίνουν κατὰ πολὺ τὰς εὐθύνας πολλῶν Τμηματαρχῶν οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ ἐπληρώνοντο εἰς τὴν κλίμακα Β, δηλαδὴ £1,700.

Εἰς τὴν Ἐπαρχιακὴν Διοίκησιν ἔγινε συγχώνευσις θέσεων καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν εἰσηγηθῆ ἔγκρισιν τῆς συγχωνεύσεως αὐτῆς. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῶν Ἐπαρχιακῶν Διοικήσεων καὶ ἴσως εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὑπάρχουν ἀνώτεροι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ὀνομάζονται γραφεῖς παρ' ὅλον ὅτι κατέχουν ἀνωτέραν θέσιν καὶ παρ' ὅλον ὅτι κατέχουν προσόντα ἐξ ἴσου σημαντικὰ ὅπως καὶ πολλοὶ ἄλλοι συνάδελφοί των ἀλλ' ἔχουν χαμηλὴν κλίμακα, καὶ παρὰ τὰς ἱκανότητας καὶ τὰ προσόντα των δὲν δύνανται οὔτε νὰ προαχθοῦν οὔτε νὰ μεταφερθοῦν εἰς ἄλλας θέσεις λόγῳ διαχωρισμοῦ τῶν ὑπηρεσιῶν.

Νομίζω ὀρθὸν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία λάβῃ μέτρα καὶ διὰ τοὺς ἀνωτέρους αὐτοὺς ὑπαλλήλους μὲ τὴν εὐκαιρίαν ἀνακατατάξεως μετὰ τὴν συγχώνευσιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ εἰς τὴν Διοικητικὴν Ὑπηρεσίαν.

Εἰς τὰς Ἰατρικὰς Ὑπηρεσίας προβλέπεται αὔξησις τοῦ προσωπικοῦ. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἔγκρισιν τῶν προτεινομένων θέσεων. Ὀρθὴ ἡ πρότασις καὶ ἀσφαλῶς θὰ γίνῃ ὁμοφώνως δεκτή. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ περιόδους παρουσιάζονται προβλήματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον αὐτό, καὶ δὴ προβλήματα σχετιζόμενα μὲ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἱκανῶν ἐπιστημόνων, πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ἐνδιαφερθῇ καὶ νὰ συμπαρασταθῇ εἰς τὰς προσπαθείας τοῦ ἀόκνου σημερινοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας διὰ νὰ ἐπανδρώσῃ καταλλήλως ὅλα τὰ ἱδρύματα μὲ τὸ ἐπιστημονικὸν προσωπικὸν τῆς ἀπαιτουμένης ἱκανότητος καὶ ἀριθμοῦ. Ἡ συμπαράστασίς μας ἔγκειται μεταξὺ ἄλλων καὶ εἰς τὸ νὰ ἐνθαρρύνωμεν τὴν διάθεσιν τῶν ἀπαιτουμένων πιστώσεων διὰ νὰ αὐξηθοῦν, πρῶτον, μέχρι λογικοῦ ὁρίου αἱ ἀπολαβαὶ τῶν ἰατρῶν καί, δεύτερον, νὰ αὐξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ ἰατρῶν διαφόρων εἰδικοτήτων, πείρας καὶ ἐπαρκῶν προσόντων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ τὴν παιδείαν γενικὰ αἱ συστάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν πρέπει νὰ γίνουν ἀποδεκταί, ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρέπει ἡ Βουλὴ ἐν καιρῷ νὰ προχωρήσῃ καὶ πάρα κάτω, πέραν τῶν συστάσεων αὐτῶν, καὶ ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ προχωρήσῃ καὶ νὰ μελετήσῃ

τὸ πρόβλημα τῆς παιδείας καὶ δὴ ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν τῶν νέων ὑπὸ μόρφωσιν. Ἡ φορολογία πρέπει νὰ εἶναι ἀντικειμενικὴ καὶ ἀπρόσωπος. Εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς περιπτώσεις τῆς φορολογίας οἱ πολῖται πληρώνουν τοὺς ἀμέσους καὶ τοὺς ἐμμέσους φόρους βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας καὶ καρποῦνται ἀντιστοίχως τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα προσφέρει τὸ κράτος κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον καὶ ἕκαστος κατὰ τὴν ἰδικήν του βούλησιν ἐντός, βέβαια, τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας. Χρησιμοποιοῦν ὅλοι τοὺς δρόμους, τὰ λιμάνια, τὰ ἀεροδρόμια, καρποῦνται τὰ ἀγαθὰ τοῦ φωτισμοῦ, τῆς καθαριότητος, τῆς δικαιοσύνης, τυγχάνουν συμπαραστάσεως ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν δι' ἀσφάλειαν, ἐξυπηρετοῦνται ἀπὸ τὰς Ἐπαρχιακὰς Διοικήσεις, κ.λ.π., κ.λ.π.

Ὅλα αὐτὰ χωρὶς καμμίαν διάκρισιν. Ἀντιθέτως τὰ τῆς παιδείας δὲν εἶναι ὑπὸ τοὺς ἰδίους καὶ ἀναλόγους ὅρους. Ἡ φορολογία διὰ μόρφωσιν ἀλλάσσει ἀπὸ πόλιν εἰς πόλιν, ἀπὸ ἄνθρωπον εἰς ἄνθρωπον, ἀπὸ μόρφωσιν εἰς μόρφωσιν ἔστω καὶ ἐὰν εἶναι τοῦ ἰδίου ἐπιπέδου ἡ μόρφωσις. Ὁ κάτοικος τῆς Λευκωσίας παραδείγματος χάριν πληρώνει ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους μορφώσεως καὶ διὰ τὴν ἰδίαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ φορολογουμένου ποσὸν διαφορετικὸν ἀπὸ ὅ,τι πληρώνει π.χ. ὁ κάτοικος τῆς Ἀμμοχώστου ἢ τῆς Λεμεσοῦ. Δυνατὸν μία πόλις νὰ ἔχῃ δωρεὰς διὰ κτίρια καὶ νὰ μὴ ἐπιβαρύνῃ τοὺς γονεῖς μὲ κανὲν ποσὸν ἢ νὰ τοὺς ἐπιβαρύνῃ μὲ μικρὸν ποσόν, ἐνῷ ἄλλη πόλις νὰ μὴ ἔχῃ δωρεὰς καὶ πρέπει τὰ κτίρια νὰ ἀποσβεσθοῦν δι' ὑποχρεωτικῶν συνεισφορῶν τῶν γονέων τῶν μαθητῶν. Τοῦτο κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἄτοπον διὰ μίαν ἐνιαίαν Δημοκρατίαν.

Ἄλλο ἄτοπον τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ χειρότερον εἶναι ὅτι τὴν ἐπιβάρυνσιν τὴν φορτώνωνται μόνον ὡρισμένοι γονεῖς μαθητῶν, καὶ δὴ μαθητῶν μόνον οἱ πλέον εὐκατάστατοι, οἱ ὁποῖοι βέβαια πληρώνουν καὶ διὰ τοὺς ἀπορωτέρους. Εἶναι ὀρθόν, ὀρθότατον οἱ εὐκατάστατοι νὰ πληρώνουν περισσότερα ἀπὸ τοὺς ἀπόρους. Ἀλλὰ δὲν εἶναι ὑποχρέωσις μόνον τῶν γονέων τῶν μαθητῶν νὰ συνεισφέρουν ἀποκλειστικὰ αὐτοὶ διὰ τὴν μόρφωσιν καὶ τῶν ἀπόρων. Αὐτὴ ἡ μόρφωσις τῶν ἀπόρων εἶναι καθολικὴ ὑποχρέωσις καὶ πρέπει νὰ ἐπιβαρύνῃ τὸν δημόσιον προϋπολογισμὸν ὁ ὁποῖος σχηματίζεται διὰ φορολογίας ὅλων τῶν δυναμένων νὰ πληρώσουν καὶ ὄχι μόνον τῶν γονέων τῶν φοιτούντων εἰς τὰ σχολεῖα μαθητῶν. Εὔποροι ὑπάρχουν καὶ μὴ γονεῖς καὶ ἐπιβάλλεται αὐτὴ ἡ ἀδικία καὶ ἡ διάκρισις νὰ σταματήσῃ. Πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληφθῇ εἰδικώτερον τοῦ θέματος τούτου συντόμως διότι ἐὰν κανένας γονεὺς προσφύγῃ εἰς τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἄνισον μεταχείρισιν εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ δικαιωθῇ.

Αἱ παρατηρήσεις μου αὐταί, κ. Πρόεδρε, δὲν μὲ ἐμποδίζουν νὰ συστήσω νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ πρότασις τῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως ψιφισθῇ ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 ὅπως ἔχῃ τροποποιηθῇ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 συνάγεται ἡ πολὺ εὐχάριστος διαπίστωσις ὅτι αἱ προβλεπόμεναι εἰς τοῦτον δαπάναι δὲν ὑπερβαίνουν τὰς δαπάνας τῶν ἀμέσως προηγουμένων ἐτῶν χρήσεως.

Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 παρουσιάζει ἔσοδα £22,746,587 καὶ ἔξοδα £19,881,725, ἤτοι παρουσιάζει πλεόνασμα £2,684,862. Συγκρινόμενος δὲ οὗτος μὲ τὸν ἀρχικῶς ἑτοιμασθέντα Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966 καὶ οὐχὶ τὸν ἀναθεωρηθέντα τοιοῦτον παρουσιάζει περισσότερα ἔσοδα κατὰ £2,976,276 καὶ περισσότερα ἔξοδα κατὰ £212,651.

Χάρις εἰς τὴν μέχρι σήμερον ἐπιτευχθεῖσαν οἰκονομικὴν ἐκεχειρίαν μεταξὺ κεφαλαίου καὶ ἐργασίας ἀπεφεύχθη ἡ ὑψωτικὴ τάσις τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων καθὼς καὶ ὁ κίνδυνος προσθέτου ἀμέσου ἢ ἐμμέσου φορολογίας. Ἐὰν ὅμως εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον δὲν συνεχισθῇ ἡ ἀποφυγὴ τοῦ φαύλου κύκλου τῶν τιμῶν καὶ ἡμερομισθίων μοιραίως ἡ πολιτεία θὰ ἀναγκασθῇ πρὸς ἰσοσκέλισιν τῶν δαπανῶν της καὶ καταπολέμησιν τοῦ πληθωρισμοῦ νὰ προσφύγῃ ἀτυχῶς εἰς νέας φορολογίας μὲ πολὺ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις εἰς βάρος ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ὑπόλοιπον εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 προϋπολογίζεται εἰς £5,407,700 ἐκ τῶν ὁποίων ποσὸν £3,000,000 θὰ μεταφερθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ὁπότε τελικῶς θὰ μείνῃ ὑπόλοιπον ἐκ £2,407,700. Ἡ ἐξοικονόμησις ἐσόδων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς χρηματοδοτήσεως τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὴν εὔκολον λύσιν τοῦ ἐλλειμματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπῆρξεν ἡ κατευθυντήριος γραμμὴ τῆς Κυβερνητικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἥτις ἐξηγγέλθη ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὸ 1962 ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Ὡς ἐκ τούτου μεθ' ἱκανοποιήσεως ὀφείλομεν νὰ διαπιστώσωμεν ὅτι ἡ ἐξοικονόμησις ποσοῦ £3,000,000 κατὰ τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967 δι' ἐξασφάλισιν χρηματοδοτήσεως τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας ἄνευ προσφυγῆς εἰς τὴν εὔκολον λύσιν τοῦ ἐλλειμματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως ἔμπρακτον ἐφαρμογὴν τῆς ρηθείσης καὶ ἐξαγγελθείσης Κυβερνητικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ὀφείλομεν νὰ ἐπικροτήσωμεν μετὰ ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ λῆγον ἔτος ἡ οἰκονομία τῆς νήσου μας ἔχει συνεχίσει τὴν ἀνοδικήν της πορείαν παρὰ τὰς σημερινὰς ἀντιξόους περιστάσεις τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963 ἡ Τουρκικὴ ἀνταρσία. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν μας ὅτι οἱ συντελέσαντες εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς οἰκονομίας μας παράγοντες εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον θὰ συνεχισθοῦν καὶ κατὰ τὸ νέον ἔτος 1967, καθ' ὅτι κατὰ τὸ νέον ἔτος αἱ Ἀγγλικαὶ στρατιωτικαὶ δαπάναι θὰ μειωθοῦν καὶ εἶναι πιθανὸν ἡ Διεθνὴς Εἰρηνευτικὴ Δύναμις κατὰ τὸν Ἰούνιον τοῦ 1967 νὰ ἀποσυρθῇ ἢ νὰ περιορισθῇ εἰς μόνον παρατηρητάς. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ λῆψις μέτρων οἰκονομικῆς λιτότητος, ἀφ' ἑτέρου δὲ καταβολὴ περαιτέρω προσπαθείας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας διὰ τὴν ἐντονωτέραν ἐκβιομηχάνησιν τοῦ τόπου μας καὶ διὰ τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας εἰς τρόπον ὥστε τὰ μέτρα ταῦτα νὰ συμβάλουν εἰς μερικὴν τοὐλάχιστον ἀναπλήρωσιν τῶν ἀδήλων πόρων τῶν προερχομένων ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς Βάσεις, τὴν Εἰρηνευτικὴν Δύναμιν καὶ ἄλλους ἀδήλους πόρους εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλεται ἡ ἰσοσκέλισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς νήσου μας καὶ ἡ ἀνθηρότης τῆς οἰκονομίας μας. Αἱ δύσκολοι περιστάσεις τὰς ὁποίας διέρχεται ὁ τόπος μας καὶ ἡ ἐπικειμένη μείωσις τῶν ἀδήλων πόρων ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται σήμερον ἡ οἰκονομία μας ἐπιβάλλουν ἐπίσης τὴν λῆψιν μέτρων αἰματηρῶν οἰκονομιῶν διὰ τῆς ἀναβολῆς τῆς ἐκτελέσεως μὴ παραγωγικῶν ἔργων, ὡς λ.χ. πολυδαπάνων κτιρίων, καὶ τῆς προωθήσεως τῆς ἐκτελέσεως ἔργων παραγωγικῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἐνισχύσουν τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς οἰκονομίας μας.

Εἷς οἰκονομικὸς τομεὺς εἰς τὸν ὁποῖον ὑστερεῖ ἡ οἰκονομία μας εἶναι ὁ κτηνοτροφικός. Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας μας ἐπανειλημμένως ἡ Βουλὴ εἰσηγήθη τὴν αὔξησιν τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς κτηνοτροφίας μας. Ἀτυχῶς εἰς τὸ Κεφάλαιον 15Α, Κτηνοτροφικαὶ Ὑπηρεσίαι, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967, οὐδεμία πρόνοια γίνεται διὰ νέας θέσεις παρ' ὅλον ὅτι εἰς ἄλλους τομεῖς δημιουργοῦνται νέαι θέσεις.

Ἐκ τῆς μελέτης τῶν κονδυλίων ἐσόδων εἰς ποσοστιαίαν ἀναλογίαν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ διαπιστοῦται ὅτι τὰ ἔσοδα ἐξ ἐμμέσων φόρων ἀνέρ-

χονται εἰς 49,74% τοῦ συνόλου τῶν ἐσόδων ἐνῷ τὰ ἔσοδα ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων ἀνέρχονται μόνον εἰς 26,26%. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία δὲν στηρίζεται ἐπὶ δικαίας βάσεως καθ' ὅτι πλήττει ἐξ ἴσου τὰς εὐπορωτέρας τάξεις ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων τὸ ὅλον φορολογικόν μας σύστημα εἰς τρόπον ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς συγχρόνους καὶ δικαίας φορολογικὰς ἀρχάς.

Συμφωνοῦμεν πλήρως πρὸς τὴν ὀρθολογιστικὴν ἄποψιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι εἰς περιπτώσεις ἀπασχολήσεως συνταξιούχων ἀφυπηρετησάντων Δημοσίων Ὑπαλλήλων τὸ ὁλικὸν τῶν ἀποδοχῶν ἑκάστου μὴ ὑπερβαίνῃ μαζὶ μὲ τὴν σύνταξίν του τὸ μέγιστον τοῦ μισθοῦ κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφυπηρετήσεως. Ταυτοχρόνως ὅμως θεωροῦμεν δίκαιον νὰ προβῶμεν εἰς τὴν θλιβερὰν διαπίστωσιν ὅτι αἱ παρεχόμεναι συντάξεις εἰς τοὺς ἀφυπηρετήσαντας πρὸ ἐτῶν, καὶ δὴ πρὸ τοῦ 1950, Δημοσίους Ὑπαλλήλους εἶναι συντάξεις πείνας καθ' ὅτι ὁ τιμάριθμος ἀπὸ τῆς ἀφυπηρετήσεώς των μέχρι σήμερον ἀνῆλθεν εἰς 900%. Ὡς ἐκ τούτου θεωροῦμεν ὅτι οἱ στοιχειώδεις κανόνες τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἐπιβάλλουν ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπιληφθῇ τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος τῆς προσαρμογῆς τῆς συντάξεως, ἰδίως τῶν πρὸ πολλῶν ἐτῶν ἀφυπηρετησάντων Δημοσίων Ὑπαλλήλων, πρὸς τὰς βιωτικὰς ἀνάγκας τοῦ σημερινοῦ τιμαρίθμου καθ' ὅτι δὲν εἶναι πρὸς τιμὴν μιᾶς πολιτείας νὰ ἀφήσῃ εἰς τὴν ἐσχάτην ἔνδειαν καὶ στέρησιν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη τῆς ζωῆς των ἐκείνους οἵτινες διέθεσαν τὰ παραγωγικά των ἔτη εἰς τὴν ἐξυπηρέτησιν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α30, Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας, Ἄρθρον 6, ἀτυχῶς διαπιστοῦται ὅτι τὸ κονδύλιον διὰ δημόσια βοηθήματα τὸ ὁποῖον εἰς τὸν ἐγκεκριμένον Προϋπολογισμὸν διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους 1966 ἀνήρχετο εἰς £170,000 ἐμειώθη εἰς £160,000 εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967.

Ἡ προσωπική μου γνώμη εἶναι ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιδεικνύεται ἐξοικονόμησις χρημάτων ἐκ τοῦ κονδυλίου τῶν δημοσίων βοηθημάτων καθ' ὅτι ἡ κοινωνικὴ δυστυχία καὶ ἡ ἀνθρωπίνη οἰκονομικὴ ἀθλιότης ἀτυχῶς ἐξακολουθοῦν νὰ μαστίζουν τὸν τόπον μας λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ Νόμος περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν καλύπτει ὅλους τοὺς ἀναξιοπαθοῦντας συνανθρώπους μας τοὺς ὁποίους ἔχει ἠθικὴν τοὐλάχιστον ὑποχρέωσιν ἡ Πολιτεία νὰ ἐνισχύσῃ οἰκονομικῶς διὰ νὰ τοὺς ἀπαλλάξῃ ἀπὸ τὴν πεῖναν.

Ὡς ἐκ τούτου ὄχι μόνον δὲν δικαιολογεῖται ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας ἡ μείωσις ἀπὸ £170,000 εἰς £160,000 τοῦ κονδυλίου τῶν δημοσίων βοηθημάτων ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπιβάλλεται ἡ αὔξησις τούτου μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὸν νὰ καλυφθοῦν ὅλοι οἱ πολῖται ἀπὸ τὸν Νόμον περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου 72Α, Παιδεία, συνάγεται ἡ θλιβερὰ διαπίστωσις ὅτι τὸ ζωτικὸν πρόβλημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας δὲν ἔχει φθάσει εἰς τὸ εὐχάριστον τέρμα τῆς ἐπιλύσεώς του παρ' ὅλον ὅτι ἐξηγγέλθη ἡ ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπως μέχρι τῆς τελικῆς λύσεώς του θὰ παρέχεται εἰς τοὺς ἀφυπηρετήσαντας καθηγητὰς χορήγημα μέχρι £35.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ λυθῇ δικαίως τὸ ἀδικαιολογήτως καθυστερῆσαν νὰ λυθῇ αἴτημα συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν καὶ θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν τυχὸν ἐξόδων συνταξιοδοτήσεώς των.

Τελειώνων τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου περὶ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967 εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἐτροποποιήθη τοῦτο ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι ὁ τέταρτος τακτικὸς Προϋπολογισμὸς τὸν ὁποῖον καλούμεθα νὰ συζητήσωμεν καὶ νὰ ἐγκρίνωμεν ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ἡ Τουρκοκυπριακὴ ἀνταρσία καὶ ἡ ὑπονομευτικὴ ἰμπεριαλιστικὴ δραστηριότης καὶ ὁ ἕκτος ἀφ' ὅτου ἀνεκηρύχθη ἡ Ἀνεξάρτητος Κυπριακὴ Δημοκρατία.

Εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μας ὀρθὸν νὰ ἐξαρθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία ὄχι μόνον ἄνθεξε τὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῆς τελευταίας τριετίας ἀλλὰ καὶ ἐσημείωσε ἐπίδοσιν εἰς ὡρισμένους τομεῖς. Τοῦτο ὀφείλεται κατὰ πρώτιστον λόγον εἰς τὸν πατριωτισμόν, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὸ δημιουργικὸν γενικῶς πνεῦμα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος ἤρθη πραγματικῶς εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων καὶ κατώρθωσε νὰ κρατήσῃ μὲ ἐπιτυχίαν τὸ οἰκονομικὸν μέτωπον ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται τόσον ἡ ἀντιϊμπεριαλιστικὴ ἀντίστασις τοῦ λαοῦ μας ὅσον καὶ ἡ ἐπιτυχὴς διεξαγωγὴ τοῦ ἐθνικο–ἀπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνος. Ἡ πατριωτικὴ ἑνότης τοῦ λαοῦ μας ἀπετέλεσε ἀποφασιστικὸν παράγοντα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν. Ἄνευ τῆς ἑνότητος θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ ἔχωμεν τὴν σημειωθεῖσαν ἐπίδοσιν εἰς τὸ Οἰκονομικὸν Μέτωπον. Αὐτὸς ὁ ἆθλος, διότι περὶ πραγματικοῦ ἄθλου πρόκειται, δὲν ἐσημειώθη ἄνευ θυσιῶν. Καὶ εἶναι πρέπον κατὰ τὴν γνώμην μας νὰ ἀπονεμηθῇ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ δημόσιος ἔπαινος πρὸς τὸν ἐργαζόμενον Κυπριακὸν λαόν, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ μόχθου του ἐπραγματοποίησεν αὐτὸν τὸν ἆθλον εἰς τὸν οἰκονομικὸν τομέα, ὅπως καὶ πρὸς ὅλους ἐκείνους ποὺ συνέβαλον εἰς τὴν ἑνότητα καὶ σύμπνοιαν τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ ἐργασία μας σήμερον μειονεκτεῖ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ἔχομεν ἐνώπιόν μας πρὸς συζήτησιν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Δι' αὐτὸ καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπιφυλάξωμεν πολλὰς ἀπὸ τὰς ἀπόψεις μας κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἐν λόγῳ προϋπολογισμοῦ.

Ἐπὶ τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1967 ἐπιτρέψατέ μου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ ἐκφράσω μερικὰς ἀπόψεις.

Τὸ ἐπίπεδον τῶν ἐξόδων εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 παρέμεινεν οὐσιαστικῶς εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1965 καὶ 1966, εἶναι ὅμως κατὰ £3 ἑκατ. περίπου ὑψηλότερον ἐκείνου τοῦ 1960. Αὐτὴ ἡ διαφορὰ ὀφείλεται κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν ἀντίστοιχον αὔξησιν τῶν ἐξόδων διὰ τὴν Ἀστυνομίαν καὶ τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν διὰ τὰ ἔτη 1964–1967. Ἀφαιρουμένων τῶν ἐκτάκτων αὐτῶν δαπανῶν αἱ κρατικαὶ δαπάναι ηὐξήθησαν μόνον κατὰ £600,000 τὸ 1967 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ 1960 καὶ εὑρίσκονται εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον μὲ τὰς δαπάνας τῶν 4–5 τελευταίων ἐτῶν, ὅτε ἤρχισαν νὰ λειτουργοῦν πλήρως ὅλαι αἱ κρατικαὶ ὑπηρεσίαι τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Τὰ προϋπολογιζόμενα τακτικὰ ἔσοδα διὰ τὸ 1967 ἀνέρχονται εἰς £22,643,000 καὶ εὑρίσκονται εἰς τὸ ἴδιον περίπου ἐπίπεδον μὲ ἐκεῖνα τοῦ 1965 καὶ τὰ προϋπολογιζόμενα νὰ εἰσπραχθοῦν κατὰ τὸ 1966. Εἶναι κατὰ 4–5 ἑκατομμύρια ὑψηλότερα τῶν ἐσόδων τῆς περιόδου 1960–1964. Ἡ αὔξησις αὕτη προέρχεται κατὰ £2 ἑκατ. ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας, τὰ δὲ ὑπόλοιπα ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων ἐκ τοῦ κρατικοῦ λαχείου καὶ τῶν προσόδων τῶν κρατικῶν κεφαλαίων.

Ἐξετάζοντες τὰ δύο βασικὰ κονδύλια τῶν κρατικῶν ἐσόδων, δηλ. τὴν ἔμμεσον καὶ τὴν ἄμεσον φορολογίαν, διαπιστώνομεν ὅτι ἀπὸ τὸ 1960 μέχρι τοῦ 1967 παρουσιάζεται μία συνεχὴς αὔξησις τῆς ἐμμέσου φορολογίας (παρὰ τὴν μείωσιν ἢ καὶ κατάργησιν τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν) ἀπὸ £9,452,000 τὸ 1960

εἰς £11,315,000 τὸ 1967, ἐνῷ ἡ ἄμεσος φορολογία παρέμεινεν οὐσιαστικῶς εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον καὶ τὸ βασικόν της μέρος, ὁ φόρος εἰσοδήματος παρουσίασεν μείωσιν κατὰ £500,000 παρὰ τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν βιομηχανικῶν ἰδίως ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Τὸ 1960 ἡ ἄμεσος φορολογία ἀπετέλει τὸ 30,5% τοῦ συνόλου τῶν τακτικῶν ἐσόδων ἐνῷ τὸ 1967 μόνον τὸ 26,4%. Χαρακτηριστικὸν ἐπίσης εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ἡ ποσοστιαία ἀναλογία τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἔπεσε ἀπὸ τὸ 24,7% τὸ 1960 εἰς 16,7% τὸ 1967.

Πλέον χαρακτηριστικὴν εἰσέτι εἰκόνα τῆς τάσεως αὐτῆς ἔχομεν ἐὰν ἐξετάσωμεν τὴν ποσοστιαίαν ἀναλογίαν τῶν ἐμμέσων φόρων καὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος εἰς τὸ σύνολον τῶν ἐσόδων καὶ ἀπὸ τὰς δύο αὐτὰς πηγάς. Τὸ 1960 τὰ κρατικὰ ἔσοδα ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων καὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἀνήρχοντο εἰς £13,766,000 ἐκ τῶν ὁποίων τὸ 68,7% ἦσαν ἔμμεσοι φόροι καὶ τὸ 31,3% φόρος εἰσοδήματος. Τὸ 1967 ἡ ἀναλογία αὐτὴ ἤλλαξεν εἰς βάρος τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Ἀπὸ σύνολον ἐσόδων ἐκ τῶν ἐμμέσων φόρων καὶ φόρου εἰσοδήματος £15,115,000 τὸ 75% εἶναι ἔμμεσοι φόροι καὶ τὸ 25% φόρος εἰσοδήματος.

Συνεπῶς ἡ κυρία τάσις τῶν ἐσόδων τοῦ κρατικοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ βάρους τῆς ἐμμέσου φορολογίας καὶ ἡ μείωσις τοῦ βάρους τῆς ἀμέσου φορολογίας καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ φόρου εἰσοδήματος. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἀναδιανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος γίνεται εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων στρωμάτων, ποὺ ἀποτελοῦν πέραν τῶν 90% τοῦ πληθυσμοῦ καὶ πληρώνουν τὰ 90% τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Συνέχισις αὐτῆς τῆς τάσεως σημαίνει διαρκῶς καὶ μεγαλυτέραν ἐπαύξησιν τῆς ἀδίκου κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, διαρκῶς καὶ μεγαλυτέραν ἐπιβάρυνσιν τῶν πτωχῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ.

Ἡ ἀρχὴ ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ διέπῃ τὴν φορολογικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἡ προϊοῦσα συνεισφορὰ κάθε πολίτου εἰς τὰ κρατικὰ ἔξοδα ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν του μέσων. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἐμμέσου φορολογίας, ἀλλὰ ἀντιθέτως διὰ τῆς μειώσεώς της καὶ τῆς ἀντιστοίχου αὐξήσεως τῆς ἀμέσου φορολογίας ἡ ὁποία ἀνταποκρίνεται κατὰ δικαιότερον τρόπον εἰς τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν ἑκάστου φορολογουμένου.

Δικαιολογημένως θὰ προβληθῇ τὸ ἐρώτημα : Ποῦ θὰ εὕρῃ τὸ κράτος τὰ ἀναγκαῖα ποσὰ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐσόδων του ἂν μειωθῇ ἡ ἔμμεσος φορολογία ;

Εἶναι ὀρθὸν ὅτι τὸ κράτος θὰ πρέπῃ ὁπωσδήποτε νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἀναγκαῖα ποσά. Μείωσις ὅμως τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ εἰδῶν εὐρείας καταναλώσεως ὡς καὶ τοῦ φόρου καταναλώσεως δὲν σημαίνει καὶ ἀναπόφευκτον μείωσιν τῶν κρατικῶν ἐσόδων. Ἓν μέρος αὐτῆς τῆς μειώσεως θὰ ἠδύνατο νὰ καλυφθῇ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν πολυτελείας. Καὶ ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα εἴδη πολυτελείας τῶν ὁποίων ὁ φόρος θὰ ἔπρεπε νὰ αὐξηθῇ σημαντικῶς. Τὸ σημαντικώτερον ὅμως μέρος εἶναι δυνατὸν καὶ ἐπιβάλλεται μάλιστα νὰ καλυφθῇ ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐσόδων τοῦ φόρου εἰσοδήματος.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ πραγματικὰ ἔσοδα ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος τὸ 1954 ἦσαν £2,817,000, τὸ 1955 £3,241,000, τὸ 1956 £4,468,000, τὸ 1957 £3,600,000 καὶ τὸ 1960 £4,314,000 ἐνῷ τὸ 1965, 1966 καὶ 1967 ἔπεσαν εἰς τὰ £3,140,000—£3,800,000. Καὶ τοῦτο ὅταν τὸ ἀκαθάριστον προϊὸν τῶν μεταλλείων ηὐξήθη ἀπὸ £7,6 ἑκατ. τὸ 1958 εἰς £11 ἑκατ. τὸ 1965, τῆς βιομηχανίας ἀπὸ £10,7 ἑκατ. εἰς £15,7 ἑκατ., τῶν οἰκοδομῶν ἀπὸ £7,9 ἑκατ. εἰς £8,7 ἑκατ., τῶν μεταφορῶν ἀπὸ £9,8 ἑκατ. εἰς £15,3 ἑκατ. καὶ τοῦ ἐμπορίου ἀπὸ £10,3 ἑκατ. εἰς £16,2 ἑκατ.

Πῶς δικαιολογεῖται αὐτὴ ἡ κατάστασις ; Πῶς δικαιολογεῖται ἡ συνεχὴς αὔξησις τῆς παραγωγῆς τῶν μεταλλείων καὶ τῶν ἄλλων κλάδων, ἡ δημιουργία συνεχῶς καὶ νέων βιομηχανιῶν καὶ ἐπιχειρήσεων καὶ ταυτοχρόνως νὰ μειώνωνται τὰ ἔσοδα τοῦ κράτους ἐκ τοῦ φόρου εἰσοδήματος ;

Εἶναι ὁλοφάνερον ὅτι ἡ κυρία αἰτία αὐτῆς τῆς καταστάσεως δὲν εἶναι ἄλλη ἀπὸ τὴν φοροδιαφυγήν, ἡ ὁποία ἔχει προσλάβει καταπληκτικὰς διαστάσεις καὶ ἐπιβάλλεται νὰ παταχθῇ. Ἡ πάταξις τῆς φοροδιαφυγῆς θὰ ἐξησφάλιζεν εἰς τὸ κράτος σημαντικὰ εἰσοδήματα, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ ὕψος τῆς φορολογίας τῶν 425 μίλς κατὰ λίραν διὰ τὰς ἑταιρείας, καὶ τοιουτοτρόπως θὰ ἐκάλυπτε καὶ μὲ τὸ παραπάνω τὴν μείωσιν τῶν κρατικῶν ἐσόδων ἀπὸ τὴν μείωσιν τῶν δασμῶν καὶ τοῦ φόρου καταναλώσεως ἐπὶ τῶν εἰδῶν εὐρείας καταναλώσεως.

Αὐτὴ κατὰ τὴν γνώμην μας, εἶναι ἡ ὀρθοτέρα φορολογικὴ πολιτική, δηλαδὴ ἡ προϊοῦσα φορολογία τῶν πολιτῶν ἀναλόγως τοῦ εἰσοδήματός των.

Ἕν ἄλλο ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι τὸ ζήτημα τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἀποτελεῖ ἀποφασιστικὸν παράγοντα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν μιᾶς προοδευτικῆς πολιτικῆς εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Ἡ τύχη μιᾶς ὀρθῆς πολιτικῆς εἰς οἱονδήποτε τομέα ἐξαρτᾶται εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν ἀπὸ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον καὶ ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν τμηματάρχην ὁ ὁποῖος ὑπέχει θέσιν ἀξιωματικοῦ εἰς ἕν στράτευμα.

Ἔχομεν μίαν ἀξιόλογον δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὸ Σῶμα ἐκτιμᾶ αὐτὸ ποὺ ἔχομεν. Ὀφείλομεν ὅμως νὰ βελτιώνωμεν τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν διὰ νὰ εἶναι αὕτη εἰς θέσιν νὰ ἀνταποκρίνεται πληρέστερον εἰς τὰς διαρκῶς ηὐξημένας ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς σημειουμένης προόδου. Καὶ διὰ νὰ βελτιώσωμεν τὴν δημοσίαν μας ὑπηρεσίαν χρειάζεται νὰ ἐφαρμόζωμεν παντοῦ καὶ πάντοτε ὀρθὴν πολιτικήν. Χρειαζόμεθα εἰδικευμένους ὑπαλλήλους καὶ ἐπιστήμονας. Καὶ διὰ νὰ τοὺς ἀποκτήσωμεν πρέπει νὰ τοὺς ἀμοίβωμεν καλῶς. Διαφορετικὰ ὁ καλὸς ἐπιστήμων καὶ εἰδικὸς θὰ προτιμήσῃ ἐργασίαν ἀλλοῦ, ὅπου θὰ πληρώνεται καλύτερα. Ὁ δημόσιος ὑπάλληλος πρέπει νὰ ζῇ ἀξιοπρεπῶς διὰ νὰ δύναται νὰ ἀφοσιωθῇ ἀπερισπάστως εἰς τὴν ἐργασίαν του καὶ νὰ προσφέρῃ εὐσυνειδήτως τὸ ἅπαντον τῶν ἱκανοτήτων του. Ὁ δυσαρεστημένος μὲ τὸ κράτος δημόσιος ὑπάλληλος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσφέρῃ ὅ,τι ἀπαιτεῖται εἰς τὴν ἐργασίαν του. Τὸ κοινόν, ἐξ ἄλλου, ἔχει ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν καὶ δικαιοῦται προθύμου καὶ ἀποτελεσματικῆς ἐξυπηρετήσεως.

Αὐτά, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι μερικαὶ ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1967 καὶ ἐπιφυλάσσω τὰς σχετικὰς εἰσηγήσεις μου ὅταν θὰ συζητήσωμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Μὲ ὅ,τι ἔχω εἴπει ὑποστηρίζω τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὸ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Μολονότι τὸ προνοούμενον πλεόνασμα ἀνέρχεται ἐφέτος εἰς £2,407,700, ἐν τούτοις προσωπικῶς πιστεύω ὅτι τὸ τέλος τοῦ προσεχοῦς ἔτους θὰ μᾶς εὕρῃ εἰς πολὺ πλεονεκτικωτέραν θέσιν ἐὰν δραστηριοποιήσωμεν τὰς προσπαθείας μας πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐπισημάνσεως καὶ ἀναλήψεως τῶν ἀμέσων φόρων. Τοῦτο κατωρθώθη ἐν μέρη μόνον κατὰ τὸ 1966 μὲ ἀποτέλεσμα τὸ Δημόσιον νὰ ὠφεληθῇ μὲ £1,722,080 πρᾶγμα ποὺ ἐπέτρεψεν—ἡ αὔξησις δηλονότι τῶν ἀμέσων φόρων—καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966 νὰ ἀρχίσῃ μὲ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον £3,553,001, ἐναντι τοῦ προϋπολογισθέντος ποσοῦ τῶν £2,059,150.

Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 παρουσιάζει, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ποσοστιαίαν ἀναλογίαν ἐμμέσων φόρων ἐπὶ τοῦ ὁλικοῦ ὕψους τῶν ἐσόδων 49,74% ἐναντι μόνον 26,26% ἐξ ἀμέσων φόρων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δεικνύει εὐρὺ ἀκόμη καὶ ἀπροσπέλαστον χάσμα μεταξὺ τῶν δύο πηγῶν δημοσίων προσόδων, τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει —ἐὰν θέλωμεν νὰ ὁδηγηθῶμεν σταδιακῶς εἰς κοινωνικῶς καὶ πολιτικῶς καὶ οὐσιαστικῶς ἐκφραζομένην δημοκρατίαν—κάποτε νὰ γεφυρωθῇ ἐξισορροπουμένων τῶν δύο αὐτῶν πηγῶν δημοσίων προσόδων. Τρόποι, κύριε Πρόεδρε, ἐπισημάνσεως τῆς φυγῆς ὑπάρχουν, τοῦτο δὲ ἀκριβῶς εἰς μίαν τοὐλάχιστον περίπτωσιν

ἐκφράζουν καὶ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦσαι συναφῶς εἰς τὴν 6ην σελίδα τῆς ἐκθέσεώς των ὅτι :

«Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν πρέπει νὰ μελετήσῃ καὶ νὰ εἰσηγηθῇ ἀναθεώρησιν τοῦ Νόμου περὶ Φόρου Εἰσοδήματος, οὕτως ὥστε τὸ ἔργον τῆς ὑπηρεσίας νὰ εἶναι εὐκολώτερον, ἡ κατανομὴ τῆς φορολογίας περισσότερον ἀνάλογος τῶν πραγματικῶν εἰσοδημάτων ὅλων τῶν πολιτῶν, πατασσομένης περαιτέρω τῆς φοροδιαφυγῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐπιβαρύνωνται κατὰ κυριότητα οἱ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι καὶ οἱ φιλόνομοι πολῖται καὶ διὰ τῆς ἰδίας ἀκριβῶς νομοθεσίας νὰ περισταλῇ βασικῶς καὶ ἀσφαλῶς ἡ φοροδιαφυγή».

Τὸ πρόβλημα τοῦτο θὰ πρέπει—καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τοῦτο θὰ καταστῇ λίαν συντόμως δυνατὸν—νὰ ἀπασχολήσῃ ἐνδελεχέστερον τὸ Σῶμα.

Συναφῶς ἐξ ἄλλου, θὰ πρέπει νὰ διερευνηθῇ ἐὰν αἱ ἐμφαινόμεναι τιμαὶ πωλήσεως τῶν προϊόντων ἐνίων μεγάλων βιομηχανικῶν μονάδων συνάδουν ὄχι ἁπλῶς πρὸς τὰς νομοτυπικὰς προσφοράς των, ἀλλὰ πρὸς τὰς διεθνεῖς οὐσιαστικὰς τιμὰς πωλήσεώς των εἰς τὴν παγκόσμιον ἀγοράν. Ἀλλ' ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ παράσχωμεν πρὸς τὸ Σῶμα συγκεκριμένα στοιχεῖα καὶ δὴ συντόμως, ὅταν ζητήσωμεν ἐγγραφὴν πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος κατόπιν ὑποβληθείσης καὶ μετ' ἄλλων συναδέλφων σχετικῆς ἐπερωτήσεως.

Γενικῶς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω μερικὰς γενικὰς παρατηρήσεις.

Ἐν πρώτοις εἰς τὸ κεφάλαιον τὸ ἀφορῶν τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ τὴν κατάθεσιν μερικῶν τοὐλάχιστον βασικῶν κανονισμῶν λειτουργίας τοῦ Σώματος. Ὁ τρόπος διεξαγωγῆς τῶν ἐργασιῶν τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ διαδικασία προωθήσεως ὡρισμένων εἰσηγήσεων εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς, ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῶν λαμβανομένων ἀποφάσεων—διερευνῶν τὰ πρακτικὰ τοῦ 1964 εἴδα εἰσηγήσεις ποὺ ἐνέκρινεν ἡ ὁλομέλεια τοῦ Σώματος χωρὶς ἔκτοτε νὰ ἔχουν προωθηθῇ—εἶναι ὡρισμένα μόνον ἀπὸ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο ἐπιτυχῶς νὰ ἐπιλύσουν οἱ τυχὸν ψηφισθησόμενοι κανονισμοὶ λειτουργίας τοῦ σώματος, καὶ ἴσως θὰ ἔδιδαν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, μίαν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἀναπάντητον ἐρώτημα μελῶν τοῦ Σώματος καὶ εὐρέων στρωμάτων τοῦ λαοῦ, τί κρατεῖ μακρὰν τῶν ἐργασιῶν του καὶ τῶν αἰθουσῶν του ὡρισμένα τῶν μελῶν τοῦ Σώματος τούτου.

Μὲ αὐτὴν τὴν γενικὴν παρατήρησιν, μαζὶ μὲ τὴν ὑπόδειξιν ὅτι αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τῶν λειτουργῶν καὶ γραμματέων τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ τοῦ λοιποῦ προσωπικοῦ της, θὰ πρέπει νὰ εἶναι τοὐλάχιστον ἀνάλογοι μὲ τὰς ἀντιστοίχους κλίμακας τῶν ἄλλων Ὑπουργείων, καθὼς καὶ τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἡ Βιβλιοθήκη τῆς Βουλῆς ἀξιοποιηθῇ περαιτέρω—εἰς τοῦτο ἴσως θὰ ἠδύνατο νὰ συμβάλῃ μικρὸν μέρος, ἔστω, τοῦ προνοουμένου κονδυλίου δι' ἐπίπλωσιν—οὕτως ὥστε νὰ ἀκολουθήσῃ ἡ Βουλή μας μικρογραφικῶς τοὐλάχιστον, ἔστω, τὴν πορείαν τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς τῆς Ἑλλάδος, μέχρις ὅτου ἀποτελέσῃ καὶ αὐτὴ ὁριστικόν Της τμῆμα.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Ἀμύνης καὶ εἰδικώτερον διὰ τὸ ὑπ' ἀρ. 12 Κεφάλαιον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὸν Κυπριακὸν Στρατόν, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω, δεδομένου ὅτι εἰς κάθε στράτευμα ἐξακολουθητικῶς οἱ διάφοροι ἀξιωματικοί του παρακολουθοῦν νέας σχολὰς πρὸς περαιτέρω θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν, ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀρχίσῃ καὶ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις νὰ μελετᾷ τρόπους περαιτέρω ἀντιστοίχου καταρτίσεως τῶν Κυπρίων Ἀξιωματικῶν, εἴτε διὰ τῆς ἀποστολῆς των εἰς στρατιωτικὰς σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἰ δυνατὸν ὅμως εἰς Ἑλλάδα, εἴτε—ἔστω—διὰ καταρτίσεώς των δι' εἰδικοῦ κύκλου σπουδῶν ἐν Κύπρῳ. Οἱ Κύπριοι Ἀξιωματικοὶ κινδυνεύουν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ εὑρεθοῦν, πραγματοποιουμένης τῆς Ἑνώσεως, εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν Ἑλλαδιτῶν συναδέλφων των, μολονότι ἡ συντριπτικὴ πλειονότης τούτων ὑπῆρξαν ἐμφανεῖς ἢ ἀφανεῖς ἀγωνισταὶ τῶν προσφάτων Ἐθνικοαπελευθερωτικῶν Ἀγώνων.

Ἤδη μία καλὴ προσπάθεια ἔγινεν ἀπὸ τὴν Βουλὴν προσφάτως μὲ τὴν μερικὴν ἀναθεώρησιν τῶν μισθοδοτικῶν των κλιμάκων. Ἡ ἀναθεώρησις αὕτη, ποὺ πρέπει σταδιακῶς νὰ διευρύνεται διὰ νὰ συμπορεύεται εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον—ἡ γραμμὴ ἀμοιβῆς των—μὲ ἐκείνην τοὐλάχιστον τῆς ἀστυνομίας, θὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ συνδυασθῇ μὲ τὴν περαιτέρω θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν των κατάρτισιν.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Κεφάλαιον 20, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς Φυλακάς, θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω δύο προβλήματα ποὺ ἀπασχολοῦν τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας των. Τὸ πρῶτον ἀφορᾷ τὴν προταθεῖσαν ὑπὸ τῶν ἀρχῶν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Συμβουλίου Ἀποκαταστάσεως καταδίκων, εἰσήγησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν περὶ ἱδρύσεως ξενῶνος δι' ἀποφυλακιζομένους νεαροὺς καταδίκους ἡλικίας 16–21 ἐτῶν, δεδομένου ὅτι ὅλαι αἱ Ἐργατικαὶ Ὁμοσπονδίαι τῆς νήσου ἐξεδήλωσαν ἤδη,—συμφώνως τῶν σχετικῶν πρακτικῶν—τὴν διάθεσίν των νὰ βοηθήσουν τόσον ἠθικῶς ὅσον καὶ ὑλικῶς εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἔργου τούτου.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως τὸ θέμα—ἐὰν δὲν συναντᾷ ἄλλας δυσχερείας, δοθέντος ὅτι θὰ δύναται νὰ ἀνεγερθῇ ὁ τοιοῦτος ξενὼν εἰς χαλίτικην γῆν—προωθηθῇ τὸ συντομώτερον. Ἐξ ἄλλου, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως ἡ γενομένη ἤδη πρότασις περὶ ἀνεγέρσεως νέων, ἐκσυγχρονισμένων κτιριακῶν συγκροτημάτων διὰ τὰς φυλακάς, δοθέντος ὅτι ἐκ τῆς ἐκποιήσεως τοῦ σημερινοῦ των χώρου θὰ ὑπερκαλυφθῇ ἡ προνοουμένη δαπάνη καὶ θὰ παρουσιασθῇ πιστωτικὸν ὑπόλοιπον ἀνερχόμενον εἰς μερικὰς δεκάδας χιλιάδας λιρῶν,—ἔστω καὶ ἐὰν ὑπὸ τὴν σημερινὴν ἱκανὴν ἡγεσίαν καὶ διεύθυνσίν των δὲν ὑστεροῦν, συμφώνως πρὸς γνωμοδοτήσεις καὶ ξένων ἐμπειρογνωμόνων, ἀπὸ ἀπόψεως ἐσωτερικῆς διαρθρώσεως τῶν καλυτέρων ἱδρυμάτων τοῦ ἐξωτερικοῦ,—μελετηθῇ ἀκόμη περαιτέρω.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Τμῆμα Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου (κλάδος ἐξεταστῶν) θὰ ἦτο πολὺ ἐξυπηρετικὸν νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὸ Τμῆμα τοῦτο διαιρεῖται εἰς 5 κλάδους πολὺ διαφορετικούς, καὶ συγκεκριμένως τὸν κλάδον ἐγγραφῆς Συντεχνιῶν, ἐγγραφῆς Ἑταιρειῶν, ἐγγραφῆς Ἐμπορικῶν Σημάτων, ἐγγραφῆς Συνεταιρισμῶν καὶ Πτωχεύσεων.

Ἡ νομοθεσία ἥτις διέπει τὴν ἐργασίαν ἑκάστου κλάδου εἶναι πολὺ διαφορετικὴ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν, ὡς πλεῖστοι ἐκ τῶν Ἐντίμων Μελῶν τῆς Βουλῆς γνωρίζουν· ἐὰν δὲ ὅλοι αὐτοὶ οἱ κλάδοι ὑπάγονται εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τμῆμα εἶναι διότι κατὰ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ ἐφαρμογὴν τῶν διαφόρων σχετικῶν νόμων ἡ ἐργασία τότε ἦτο πολὺ ὀλίγη.

Μὲ τὴν πάροδον ὅμως τοῦ χρόνου αὕτη ηὐξήθη εἰς μέγα βαθμὸν καὶ οὕτω ἐδημιουργήθησαν Εἰδικὰ Τμήματα—Κλάδοι ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ὁποίων εὑρίσκονται οἱ ἐν τῷ προϋπολογισμῷ ἀναφερόμενοι «Ἐξεταστάι».

Ἕκαστος Ἐξεταστὴς ἔχει ἀρκετὴν μόρφωσιν καὶ ἐξαιρετικὴν εἰδίκευσιν, εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ὅλην ἐργασίαν τοῦ κλάδου του καὶ οὐσιαστικῶς εἶναι ὁ ὑπεύθυνος προϊστάμενος τοῦ κλάδου του, τοῦ μικροῦ τμήματός του.

Τοιαῦτα τμήματα ὑπάρχουν ἄλλωστε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ Τμῆμα τοῦ Ἐπισήμου Παραλήπτου, ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Ἀνωτέρου Λειτουργοῦ Ἐρεύνης καὶ Βιομηχανικῆς Ἀναπτύξεως, Εἰσαγωγῶν, Ἐξαγωγῶν, Τουρισμοῦ, ὡς καὶ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, Ἀνώτερος Ἐπιθεωρητὴς Ἐργοστασίων, Ἀνώτερος Λειτουργὸς Ἐργοδοτήσεως, Ἀνώτερος Λειτουργὸς Βιομηχανικῶν Σχέσεων, μὲ μισθοδοτικὴν κλίμακα £1,236X42–1,404X48–1,548.

Ἐπίσης εἰς τὸ Κεφάλαιον «Γενικὸν Διοικητικὸν Προσωπικὸν» ἡ κλῖμαξ τοῦ Διοικητικοῦ Βοηθοῦ, 1ης τάξεως, ὁ ὁποῖος χειρίζεται παρομοίας φύσεως ζητήματα, εἶναι £900X30–1,020X36 μὲ κλίμακα ἀνωτάτην μέχρι £1,200.

Ἐκ τῶν προαναφερθέντων ἐμφαίνεται ὅτι παρ' ὅλον ὅτι ἔχει ἀναθεωρηθῇ ἡ ὑφισταμένη κλῖμαξ τῶν «Ἐξεταστῶν» μὲ τὸν κατατεθέντα καὶ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967, ἤτοι £720X30–900, εἰς £720X30–990, ἐν τούτοις

ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι εἰσέτι χαμηλὴ ἐν συγκρίσει μὲ τὰ προσόντα, μὲ τὰ καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην των, ἐν ὄψει μάλιστα πολὺ μεγαλυτέρων κλιμάκων διὰ θέσεις παρομοίας φύσεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ζήτημα τῆς μισθοδοτικῆς κλίμακος τῶν «Ἐξεταστῶν» τύχῃ τῆς δεούσης ἐξετάσεως καὶ σχετικῆς ἀναθεωρήσεως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

Ἐπίσης, ὁ τίτλος «Ἐξεταστὴς» οὐδόλως ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰ καθήκοντα καὶ τὴν εὐθύνην τῶν Δημοσίων αὐτῶν λειτουργῶν οὔτε καὶ ἀποδίδει τὴν φύσιν τῆς ἐργασίας των καὶ διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι ὅπως καὶ ὁ τίτλος αὐτὸς τροποποιηθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ εἶναι σύμφωνος πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Μία ἁπλῆ σύγκρισις τῆς μισθοδοτικῆς κλίμακος τοῦ Βοηθοῦ Ἐξεταστοῦ εἰς τὸ ἴδιον Τμῆμα, ἡ ὁποία εἶναι £426X24–642, μὲ τὰς θέσεις Λογιστικῶν Λειτουργῶν, Β΄ Τάξεως τῶν ὁποίων ἡ μισθοδοτικὴ κλῖμαξ εἶναι £570X24–690X30–720, καὶ τῶν Βοηθῶν Ἐλεγκτῶν, Β΄ Τάξεως, εἰς τὸ Ἐλεγκτικὸν Τμῆμα, τῶν ὁποίων ἡ κλῖμαξ εἶναι ἐπίσης £570X24–690X30–720, ἀποδεικνύει ὅτι ἡ κλῖμαξ τοῦ Βοηθοῦ Ἐξεταστοῦ, τοῦ Τμήματος Ἐπισήμου Παραλήπτου, χρήζει ἀναθεωρήσεως ὅπως καὶ ὁ τίτλος του.

Διὰ τὸ Γραφεῖον τοῦ Ἐφόρου Συντεχνιῶν, διὰ τὸ ὁποῖον ὑπάρχει εἰσήγησις ἀπὸ τοῦ Μαΐου τοῦ 1966 τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἤτοι Ἐργασίας καὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅπως συζητηθῇ ὑπὸ τῶν δύο ἐνδιαφερομένων Ὑπουργείων θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Τὸ Γραφεῖον τοῦτο, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἱδρύθη τὸ ἔτος 1942 καὶ ὑπήγετο εἰς τὸ Τμῆμα Ἐργασίας. Ἀργότερον τὸ Γραφεῖον τοῦτο ἐπεφορτίσθη ἐπίσης μὲ τὴν ἐγγραφὴν τῶν Ἑταιρειῶν καὶ Ἐμπορικῶν Σημάτων καθὼς καὶ μὲ τὰς Πτωχεύσεις.

Ἕνεκα τούτου, τὴν 1ην Ἰανουαρίου 1948 μετωνομάσθη εἰς γραφεῖον Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου καὶ ἀκολούθως ἀπετέλεσε ἓν Τμῆμα ὑπαγόμενον εἰς τὸν Ἀποικιακὸν Γραμματέα, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῆς ἐτησίας ἐκθέσεως τοῦ 1948, καὶ τοῦτο διότι αἱ Συντεχνίαι ἀπετέλουν ἓν μόνον μικρὸν μέρος τῶν ἐργασιῶν τοῦ Τμήματος τούτου, διότι ὑπῆρχον τότε μόνον 102 Συντεχνίαι, 369 Ἑταιρεῖαι, 442 Συνεταιρισμοί, 707 Ἐμπορικαὶ Ἑταιρεῖαι, 1,556 Ἐμπορικὰ Σήματα καὶ αἱ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν παρουσιαζόμεναι πτωχεύσεις.

Μετὰ τὴν ἀνακήρυξιν τῆς Κύπρου εἰς ἀνεξάρτητον κράτος καὶ κατὰ τὴν μελέτην τῆς ἀναδιαρθρώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ Ὑπουργικοῦ ἐπιπέδου, ἀπεφασίσθη κατ' ἀρχὴν ὅπως τὸ τμῆμα τοῦτο, ἕνεκα τῆς ἀνομοιογενείας τῶν διαφόρων ἐργασιῶν αὐτοῦ, καταργηθῇ καὶ ὅπως αἱ Συντεχνίαι ὑπαχθοῦν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, αἱ Ἑταιρεῖαι, οἱ Συνεταιρισμοί, καὶ τὰ Ἐμπορικὰ Σήματα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, αἱ δὲ πτωχεύσεις εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης. Δυστυχῶς ἡ ἀπόφασις αὕτη, διὰ διαφόρους λόγους, δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ καὶ τὸ τμῆμα τοῦτο ὑπήχθη ἐξ ὁλοκλήρου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου. Ἀλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν κλάδον τῶν Συντεχνιῶν οὗτος ὑπάγεται μὲν διοικητικῶς εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου, ἐπαγγελματικῶς δὲ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας.

Πλὴν τοῦ γεγονότος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι τοιαύτη διευθέτησις εἰς οὐδεμίαν ἄλλην χώραν ὑπάρχει, εἶναι ἐκπληκτικὸν νὰ ὑπάρχῃ ὑπηρεσία—προσωπικὸν—ἡ ὁποία νὰ ἔχῃ θεωρητικῶς δύο Ὑπουργοὺς καὶ πραγματικῶς οὐδένα. Διότι ὁ μὲν Ὑπουργὸς Ἐμπορίου οὐδὲν ζήτημα γνωρίζει τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰς Συντεχνίας, ὁ δὲ Ὑπουργὸς Ἐργασίας λαμβάνει γνῶσιν ἐπὶ ζητημάτων τὰ ὁποῖα ἤθελεν ἐγείρει ὁ ἴδιος, καθ' ὅτι τὸ προσωπικὸν τοῦ Γραφείου τοῦ Ἐφόρου δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ προσωπικὸν τοῦ Ὑπουργείου του καὶ δὲν μετέχει οὔτε εἰς τὰς συνδιασκέψεις οὔτε εἰς τὰς συνεδρίας καὶ ἄλλας εἰσηγήσεις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

"Ομως διά τὸ θέμα τοῦτο τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ μεγάλον, κύριε Πρόεδρε, ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐπανέλθωμεν.

'Υπογραμμίζων ὅμως ἐπιπροσθέτως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὴν ἀνάγκην διαχωρισμοῦ τοῦ Τμήματος καὶ ὑπαγωγῆς του εἰς τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας, ἐν κατακλεῖδι, πιστεύω ὅτι θὰ δυνηθῇ τὸ Τμῆμα τοῦτο νὰ ἀσχοληθῇ καὶ μὲ τὴν ἐπιμορφωτικὴν κατάρτισιν τῶν χιλιάδων συνδικαλιστῶν ἀξιωματούχων, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς τὸ 'Εξωτερικόν, ὅπου οἱ συνδικαλισταὶ ἀξιωματοῦχοι λαμβάνουν προσλαμβανούσας παραστάσεις ἐπὶ θεμάτων Πολιτικῆς Οἰκονομίας, 'Ιστορίας τῆς Φιλοσοφίας, 'Αγροτικῆς Οἰκονομίας, 'Ιστορίας τοῦ Παγκοσμίου Συνδικαλιστικοῦ κινήματος καὶ ἄλλων συναφῶν θεμάτων.

'Επομένως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ὑπάρχει ἀποχρῶν εἰδικὸς λόγος καὶ διὰ νὰ προωθηθῇ ἡ διαδικασία, δεδομένου ὅτι ἐκ τῆς ἱκανότητος, τῆς ἐμπειρίας ἀλλ' ἰδίᾳ τῆς ὡριμότητος τῶν συνδικαλιστικῶν ἡγετῶν ἑνὸς τόπου ἐπηρεάζονται ἑκατοντάδες χιλιάδων λιρῶν ἐτησίως τῆς 'Εθνικῆς Οἰκονομίας.

'Εν σχέσει μὲ τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας ὀρθῶς αἱ 'Επιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ἔγκρισιν τῶν προτεινομένων νέων θέσεων τόσον τῶν ἰατρῶν ὅσον καὶ τοῦ νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ ἀφ' ἑνός, καὶ κατ' ἐξ ἴσου ὀρθὸν τρόπον εἰσηγοῦνται διττὴν διαδικασίαν προωθήσεως τοῦ Παγκυπρίου αἰτήματος περὶ ἐπαυξήσεως τῶν δυνατοτήτων, τῶν ἱκανοτήτων καὶ τῆς ἀποτελεσματικότητος τῶν Κυβερνητικῶν 'Ιατρῶν. Συναφὲς αἴτημα εἶναι καὶ τὸ αἴτημα περὶ οὐσιαστικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ τῶν μισθοδοτικῶν κλιμάκων τοῦ Νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ, θέμα διὰ τὸ ὁποῖον κάποτε ἠσχολήθη σοβαρῶς καὶ ἡ ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ πρὸ ἔτους καὶ πλέον, πρὸς τὴν ὁποίαν παρεσχέθη ρητὴ καὶ κατηγορηματικὴ διαβεβαίωσις ἁρμοδίων παραγόντων ὅτι συντόμως θὰ κατετίθετο σχετικὸν νομοσχέδιον, ἀπτόμενον τῶν βασικωτέρων εἰσηγήσεών της. "Εκτοτε ὅμως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὸ θέμα παρέμεινε στάσιμον, καλὸν θὰ ἦτο δὲ ὅπως ἐντὸς τοῦ ἔτους προωθηθῇ καὶ τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα τοῦ κλάδου.

Ριζικὴ βεβαίως ἀντίκρυσις τοῦ θέματος δὲν νοεῖται ἄλλη ἀπὸ τὴν κρατικοποίησιν καὶ ἐν Κύπρῳ τῶν 'Ιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν. Εἶναι θέμα ἄλλωστε τοῦτο ποὺ πρωτίστως οἱ ἴδιοι οἱ 'Ιατροὶ διὰ τοῦ ἁρμοδίου συλλόγου των τοῦ «'Ιπποκράτη» ἐπιζητοῦν ἐναγωνίως. Μέχρις ὅτου ὅμως καταλήξωμεν εἰς τὸ ἰδεῶδες τοῦτο στάδιον, θὰ ἦτο καλὸν ἀπὸ τοῦδε νὰ μελετηθοῦν τρόποι οὐσιαστικῆς ἀντικρύσεως τοῦ θέματος. "Εχει ὑπολογισθῇ βάσει στοιχείων ὅτι μὲ τὴν ἐπιβολὴν ἑνὸς συμβολικοῦ τιμήματος ἐξ 150 μίλς διὰ κάθε προσερχόμενον ἀσθενῆ εἰς τὰ 'Επαρχιακὰ καὶ τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον ἐξοικονομεῖται ποσὸν £150,000 ἐτησίως. 'Εὰν τὸ τίμημα τοῦτο αὐξηθῇ εἰς 200 μίλς κατ' ἄτομον—ἐν ὄψει τῆς γενομένης ἤδη ἀπὸ τριμήνου προσαυξήσεως τῆς τιμῆς τῆς ἰατρικῆς ἐπισκέψεως —σημαίνει ὅτι £200,000 ἐτησίως θὰ δύνανται νὰ διατίθενται δι' ἀνάπτυξιν τῶν 'Ιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ τόπου. 'Εὰν εἰς τὸ ποσὸν τοῦτο προστεθῇ ποσοστὸν 10% ἐπιβαλλόμενον ἐπὶ τῶν ἐκχωρουμένων φαρμάκων (δοθέντος ὅτι καὶ εἰς τὰ Συντεχνιακὰ ἀκόμη 'Ιατρεῖα ὅπου οἱ μισθωτοὶ καλύπτουν ἐξ ὁλοκλήρου τὰς δαπάνας τῶν Συντεχνιακῶν 'Ιατρείων των οὗτοι ὑποχρεοῦνται εἰς τὴν καταβολὴν τοῦ ὡς ἄνω τιμήματος ἐκ 10%) τότε ἄλλαι 200 καὶ πλέον χιλιάδες λιρῶν πρέπει νὰ ἐξοικονομηθοῦν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς περαιτέρω ἀναπτύξεως τῶν 'Ιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ τόπου.

Διὰ νὰ εἶναι ὅμως οὐσιαστικῶς ἀποτελεσματικὴ ἡ παρεχομένη ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψις θὰ πρέπει πλὴν τῆς ἐπαιδρώσεως τῶν 'Ιατρικῶν 'Υπηρεσιῶν νὰ ἐνισχυθοῦν, ὡς ἐτόνισε καὶ ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς 'Υγείας, τὰ 'Επαρχιακὰ Νοσοκομεῖα καὶ τὰ μεγάλα τοὐλάχιστον ἀγροτικὰ Νοσοκομεῖα. 'Εν ἐναντίᾳ περιπτώσει θὰ ὑπάρξῃ ἀπαράδεκτος ὑδροκεφαλισμὸς ἀφ' ἑνός, ἀσύμφορος διὰ τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ἐπομένως ἄχρηστος. 'Επομένως ἡ αὔξησις τοῦ τιμήματος τῆς ἐπισκέψεως καὶ ἡ καθιέρωσις μικροῦ ποσοστοῦ ἐπὶ τῶν φαρμακευτικῶν προϊόντων θὰ πρέπει νὰ ἀξιοποιηθῇ καὶ πρὸς τὴν

κατεύθυνσιν τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς περαιτέρω ἐνισχύσεως τῶν Ἐπαρχιακῶν Νοσοκομειακῶν μονάδων ἀφ' ἑτέρου.

Ὁ νέος Προϋπολογισμός, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, προνοεῖ εἰσαγωγὴν θεσμοῦ Ἐπιθεωρητοῦ εἰς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον. Ἀσφαλῶς ὁ σκοπὸς ἐκτιμᾶται τὰ μέγιστα ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου, δοθέντος ὅτι συμβάλλει εἰς τὴν ἀπροσκοπτοτέραν, εὐρυθμοτέραν καὶ ἀρτιωτέραν ἐμφάνισιν τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου. Ὅμως αὐτοδικαίως γεννᾶται τὸ ἐρώτημα ἐὰν δὲν θὰ πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ ὁ εὐεργετικὸς αὐτὸς θεσμὸς καὶ διὰ τὴν ψυχιατρικὴν μονάδα, δοθέντος ὅτι αὕτη διαθέτει ἤδη ὑπερδιπλάσιον ἀριθμὸν θέσεων ἀπὸ ὅσας διαθέτει τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον, ἤτοι 750 ἔναντι 350, καὶ δυστυχῶς, κ. Πρόεδρε, ὁ ἀριθμὸς τῶν νοσημάτων ἐπαυξάνεται μὲ ταχύτητα γεωμετρικῆς προόδου, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου τὰ προβλήματα τοῦ προσωπικοῦ, ἀνερχομένου εἰς 300 καὶ πλέον, εἶναι ἐξ ἴσου σοβαρὰ μὲ τὰ προβλήματα τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου τοῦ ὁποίου ὁ ἀριθμός, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, εἶναι πολὺ κατώτερος.

Ὡσαύτως κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον, ποὺ εἶναι ἐπηνδρωμένον μὲ πολλοὺς καὶ καλοὺς ἐπιτελεῖς σὲ κάθε τμῆμα, ἡ ψυχιατρικὴ μονὰς δὲν ἔχει τὴν ἰδίαν ἐπάνδρωσιν εἰς ἀριθμὸν ἐπιτελῶν, τοῦ Διευθυντοῦ της ὄντος ἐπιφορτισμένου πλὴν τῆς γενικῆς ἐπιθεωρήσεως, καὶ τῆς ἐξασκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἴσως νὰ εἶναι ἀπίστευτον ἀλλ' ἀποτελεῖ ἐν προκειμένῳ γεγονὸς τὸ ὁποῖον αὐτοπροσώπως διεπίστωσα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὁ φιλότιμος, διὰ νὰ μὴ πῶ ὁ δυστυχής, Διευθυντὴς τῆς ἐν λόγῳ μονάδος γνωρίζει ἐκ προσωπικῆς αὐτοψίας τὴν ἀτομικὴν πορείαν ἑνὸς ἑκάστου ἀσθενοῦς, τῶν ὑπὲρ 750 ἀσθενῶν, ἀποτελεῖ δὲ εὐτύχημα διὰ τὸν τόπον τὸ γεγονὸς ὅτι ὑπὸ τὰς συνθήκας αὐτὰς δύναται ἀκόμη ὁ ἄνθρωπος οὗτος νὰ προσφέρῃ ὁμαλῶς ἀκόμη, εὐτυχῶς, τὰς ὑπηρεσίας του.

Τέλος, ἡ θέσις αὕτη δὲν πρόκειται νὰ σημάνῃ ἐπιπρόσθετον προσαύξησιν διὰ τὸν Προϋπολογισμόν μας δοθέντος ὅτι ἡ κλίμαξ τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου δὲν εἶναι ἀνωτέρα τῆς κλίμακος τοῦ Διευθυντοῦ τῆς μονάδος. Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας, μὲ τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν ἀντικειμενικότητα, θὰ ἐκδηλώσῃ ἐντὸς τῶν πλαισίων βεβαίως τῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου, καὶ ἐπὶ τῶν χρονίων προβλημάτων τοῦ Ψυχοπαθολογικοῦ Ἀσύλου, τὸ εὐγενές του ἐνδιαφέρον.

Ἕνα θέμα τὸ ὁποῖον ἐμπίπτει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν εἶναι ἡ ἔκκλησις ὅπως αἱ χορηγούμεναι πρὸς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ συντάξεις τύχουν κάποιας ἀναθεωρήσεως, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι παρῆλθεν ἤδη πενταετία καὶ πλέον ἀπὸ τοῦ τελευταίου χρόνου καθορισμοῦ των (καὶ τὸ κόστος ἔκτοτε ηὐξήθη σημαντικῶς) καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Ταμεῖον ἔχει, ὡς πιστεύομεν, τὴν δυνατότητα νὰ δεχθῇ ἐλαφρὰν τοὐλάχιστον προσαύξησιν, δοθέντος ὅτι τοῦτο ἐξοικονόμησεν ἤδη ἐπὶ τετραετίαν £360,000 λόγῳ τῆς μὴ καταβολῆς—λόγῳ τῆς ἐκκρεμότητος—οἱασδήποτε πληρωμῆς, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀκόμη ἑτοιμάζεται τὸ σχέδιον, αἱ ὁποῖαι μὲ τοὺς τόκους των θὰ πρέπει νὰ ὑπερβαίνουν τὰς £400,000.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους, κύριε Πρόεδρε, ὑποβάλλω θερμὴν ἔκκλησιν ὅπως αἱ συντάξεις τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν ἀναθεωρηθοῦν ἐλαφρῶς τοὐλάχιστον, ἔστω. Οὐσιαστικὴ πρόοδος ἐσημειώθη μὲ τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων μελῶν τῆς Ἐθνοφρουρᾶς, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ἐκφράζομεν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν ἱκανοποίησίν μας. Θὰ ἦτο ὅμως καλόν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐὰν ἐντὸς τοῦ 1967 ἐπιλυθῇ καὶ τὸ θέμα τῶν θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος, δι' εἰδικῆς νομοθεσίας ψηφιζομένης ὑπὸ τοῦ σώματος. Ἐλπίζομεν ὅτι ἐντὸς τοῦ νέου ἔτους θὰ ἐπιλυθῇ ὁριστικῶς καὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν, εἰς τὸ Κεφάλαιον 62, (Δημόσια Ἔργα) θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς τὰ Κεντρικὰ ἐργαστήρια τοῦ ἠλεκτρομηχανικοῦ τμήματος θὰ πρέπει νὰ δοθῇ ὁ ἀναγκαῖος ἐξοπλισμός, πρᾶγμα ποὺ

θὰ ἐπιτρέψῃ συνεχῆ ἀπρόσκοπτον ἐργοδότησιν σημαντικοῦ ἀριθμοῦ τεχνικῶν τοῦ τμήματος οἵτινες τώρα ὑποαπασχολοῦνται—ἐν γνώσει των ὅτι ὑποαπασχολοῦνται—μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἔκφρασιν ὑψηλοτέρου κοστολογίου, μὲ τὰς γνωστὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, ἐπὶ τοῦ ὅλου θεσμοῦ. Ἐπὶ τοῦ ἰδίου Ὑπουργείου καὶ ἐν σχέσει μὲ τὸ Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν τὸ Σῶμα νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῶν ζωτικῶν θεμάτων τῆς τυμβωρυχίας, τῆς ἐπαυξήσεως τῶν ποινῶν ἐπὶ τῶν ἀρχαιοκαπήλων, τῆς καταγραφῆς, τοὐλάχιστον, τῶν ἰδιωτικῶν συλλογῶν, καὶ τῆς πατάξεως τῆς λαθραίας ἐξαγωγῆς τῶν ἀρχαιολογικῶν θησαυρῶν τοῦ τόπου, ὅταν ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν κατατεθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος σχετικὸν τροποποιητικὸν νομοσχέδιον. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀντιμετωπίζεται, κατ' οἰκονομίαν, καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ληφθεῖσα ὁμοφώνως ὑπὸ τοῦ Σώματος τὸ 1964 περὶ ἀναθεωρήσεως τοῦ περὶ Ἀρχαιοτήτων Νόμου.

Τέλος, ἐν σχέσει μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἤθελα νὰ ὑποβάλω εἰς πολὺ γενικὰς γραμμὰς τὰ ἀκόλουθα : Ἀσφαλῶς θὰ πρέπει νὰ χαιρετίσωμεν τὴν σύστασιν ὀργανικῶν θέσεων εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, καὶ νὰ ἐκφράσωμεν πρὸς τοῦτο τὴν ζωηρὰν ἱκανοποίησίν μας. Ὅμως διερωτῶμαι διατὶ περιωρίσθη, δι' ἑφέτος τοὐλάχιστον, ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἐρευνητῶν, 1ης Τάξεως, εἰς ἕνα καὶ μόνον, δοθέντος ὅτι ὑπάρχουν Κύπριοι ἐπιστήμονες οἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ καλύψουν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα Ἐρευνητῶν, 1ης Τάξεως καὶ οἱ ὁποῖοι ὁπωσδήποτε πρέπει νὰ προσελκυσθοῦν διὰ νὰ ἀναλάβουν ἀνάλογον ἐπιστημονικὴν ἐργασίαν ἐν τῷ Κέντρῳ. Ἄλλωστε τοῦτο ἀποτελεῖ θέμα διὰ τὸ ὁποῖον πολλάκις τὸ Σῶμα τοῦτο ἐξεδήλωσε τὴν ὁμόθυμον περὶ τοῦ προκειμένου θέσιν του, διὰ τῆς ὁμοφώνου ἐγκρίσεως εἰσηγητικῶν ἐκθέσεων τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τέλος, διερωτῶμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, διατὶ περιεκόπη τὸ κονδύλιον τῶν £10,000 διὰ τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, καὶ πῶς προβλέπεται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ καλυφθοῦν αἱ ἐκδοτικαὶ καὶ ἄλλαι δαπάναι του. Ἂς μὴ λησμονῶμεν τὸ πολλάκις ἤδη τονισθὲν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὅτι τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν πρέπει παντοιοτρόπως νὰ ἐνισχυθῇ διὰ νὰ διερευνήσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ τόπου τούτου καὶ νὰ προβάλῃ ἐπὶ ἐπιστημονικῶν δεδομένων τὴν Ἐθνικήν μας ὑπόθεσιν.

Αὐτὰ εἰς πολὺ γενικὰς καὶ ἁδρὰς γραμμὰς ἤθελα νὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δηλῶν ὅτι θὰ ψηφίσω τὸν ἀνὰ χεῖρας Προϋπολογισμόν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πόσοι ἄλλοι Βουλευταὶ ὑπάρχουν οἱ ὁποῖοι προτίθενται νὰ ἀγορεύσουν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ ;

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν Πρόεδρον).

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι σοβαρὸν τὸ θέμα ποὺ συζητοῦμε, ὁ Προϋπολογισμός.

Γίνονται παρατηρήσεις καὶ προτάσεις ἀπὸ Βουλευτὲς γιὰ τὴν φορολογικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβέρνησης καὶ γιὰ τὴν καλύτερη λειτουργίαν τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Θὰ ἦταν πιὸ ἐξυπηρετικὸν ἂν αὐτὴν τὴν συζήτηση τὴν παρακολουθοῦσαν Ὑπουργοὶ καὶ περισσότεροι ἀπὸ ἕνας Κυβερνητικοὶ Τμηματάρχες.

Ἔγινεν αὐτὴ ἡ παρατήρηση καὶ ἄλλες φορὲς ὅμως δὲν βρῆκε ἀπήχηση. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀνάπτυξης δὲν θὰ ὑπάρξῃ αὐτὴ ἡ παράλειψη.

Ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς μαζὶ μὲ τὸν Προϋπολογισμὸ Ἀνάπτυξης ἀποτελοῦν τὸν καθρέπτη τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς κάθε χώρας.

Εἶναι καθρέπτης τῆς πολιτικῆς μιᾶς χώρας, γιατὶ φαίνεται ἀπὸ ποιὲς πηγές, μὲ ποιοὺς τρόπους ἐξασφαλίζονται τὰ ἔσοδα καὶ πῶς διατίθενται, σὲ ποιὰ ἔργα καὶ σὲ ποιοὺς τομεῖς.

Εἶναι γενικὰ ὀρθὴ παραδεδεγμένη ἀρχὴ ὅτι ὑγιὴς οἰκονομικὴ πολιτικὴ στὸν καταρτισμὸ τοῦ προϋπολογισμοῦ, σημαίνει νὰ ἐξασφαλίζωνται ἔσοδα ἀπὸ τὰ οἰκονομικῶς πιὸ εὔπορα στρώματα καὶ νὰ διατίθενται μὲ τέτοιο τρόπο σὲ ἔργα ἀνάπτυξης ὥστε νὰ ἀνεβαίνη συνεχῶς τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα καὶ εἰδικώτερα νὰ αὐξάνεται τὸ εἰσόδημα τῶν πτωχοτέρων τάξεων.

Ὀρθὴ φορολογικὴ πολιτική, ὀρθὸς προγραμματισμὸς συμβάλλει στὴ δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ στὴν ἀνύψωση τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαϊκῶν στρωμάτων.

Μιὰ ἄλλη πλευρὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι ἡ λειτουργία τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς ἀποτελεῖ βασικὸ κλειδὶ γιὰ τὴν οἰκονομία τῆς Κύπρου. Καλὴ ὀργάνωση τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ, ἐπάνδρωση τῶν βασικῶν ὑπηρεσιῶν, ὀρθὴ κατεύθυνση καὶ καθοδήγηση ἀποτελοῦν βασικὲς προϋποθέσεις γιὰ τὴν ἐκτέλεση τῶν ἔργων ἀνάπτυξης.

Μὲ βάση αὐτὲς τὲς ἀρχὲς θὰ πῶ μερικὲς πολὺ σύντομες ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾶ τὸ κεφάλαιο γιὰ τὴν γεωργίαν.

Εἶναι γνωστὸς ὁ ρόλος τῆς γεωργίας. Ἀποτελεῖ τὸν κορμὸ τῆς οἰκονομίας μας. Ἔγιναν ἀρκετὰ ἔργα ἀνάπτυξης στὴ διάρκεια τῆς πενταετίας. Ἔγινε πρόοδος. Σκοπὸς τῶν ἀπόψεών μας εἶναι νὰ βοηθήσουμε γιὰ βασικοὺς τομεῖς ποὺ ὑπάρχει καθυστέρηση, πῶς νὰ ἀναπτυχθοῦν. Γιὰ νὰ ἀναπτυχθῆ περισσότερο ὁ βασικὸς τομέας τῆς γεωργίας ἀπὸ τὸν ὁποῖο ἐξαρτᾶται ἡ ζωὴ 70,000 οἰκογενειῶν σοβαρὸ ρόλο παίζει ἡ ἐπάνδρωση τοῦ Τμήματος Γεωργίας. Στὸ κεφάλαιο 14Α τοῦ Τμήματος Γεωργίας δὲν προβλέπονται διορισμοὶ νέου προσωπικοῦ. Σὲ ἄλλα Ὑπουργεῖα καὶ Τμήματα προβλέπονται 180 νέες θέσεις.

Μήπως στὸ βασικὸ Τμῆμα τῆς Γεωργίας δὲν χρειαζόμαστε ἄλλο προσωπικό ; Ἀσφαλῶς χρειαζόμαστε. Ἔχω ὑπ' ὄψη μου ὅτι ἐζητήθηκαν νέες θέσεις σὲ βασικοὺς τομεῖς τοῦ Τμήματος, ὅμως δὲν ἐνεκρίθησαν ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο. Αὐτὸ δὲν εἶναι ὀρθό. Εἶναι ἀδύνατη ἡ σταθερὴ ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος, δίχως τοὺς εἰδικοὺς καὶ τεχνικοὺς στὸ Τμῆμα Γεωργίας. Στὸ Τμῆμα Γεωργίας πρέπει νὰ δίνουμε προτεραιότητα ὅσον ἀφορᾶ τὲς νέες θέσεις.

Στὴν ἔκθεση τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφέρεται ὅτι τὸ Τμῆμα Γεωργίας ἐπεφορτίσθη μὲ ἀρκετὰ νέα καθήκοντα, εἴτε βάσει νόμων, εἴτε ἐμμέσως διὰ τῆς ἀνάθεσης εὐθυνῶν εἰς τὸν Διευθυντὴν ἢ ἄλλους λειτουργοὺς τοῦ Τμήματος. Ὀρθὴ αὐτὴ ἡ διαπίστωση. Ὅμως αὐτὲς οἱ νέες εὐθῦνες καὶ καθήκοντα εἶναι συσχετισμένα μὲ τὸν ρόλο τοῦ Τμήματος Γεωργίας στὲς καινούργιες συνθῆκες γιὰ τὴν γεωργικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου μας.

Εἶναι δύσκολο νὰ ἀποφύγη τὸ Τμῆμα αὐτὰ τὰ καθήκοντα καὶ τὲς εὐθῦνες. Ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος εἶναι νὰ γίνη δεκτὴ ἡ εἰσήγηση γιὰ μεγαλύτερη ἐπάνδρωση τοῦ Τμήματος καὶ τὸν διορισμὸ Βοηθοῦ Διευθυντοῦ Γεωργίας.

Μιὰ ἄλλη παρατήρησή μας στὸ κεφάλαιο 14Α, γιὰ τὴν γεωργία, εἶναι ἡ περικοπὴ ποὺ ἔγινε τῶν ὁδοιπορικῶν στὸν φετεινὸ προϋπολογισμὸ κατὰ £500. Ξέρουμε ὅτι ἡ τακτικὴ ἐπαφὴ τοῦ ἐπιστήμονα γεωπόνου καὶ τοῦ γεωργικοῦ ὑπαλλήλου μὲ τὸν γεωργικὸ κόσμο εἶναι ἀπαραίτητη. Πολλὲς φορὲς εἰσηγη-

θήκαμε στὴ Βουλὴ νὰ ἔρχωνται σὲ πιὸ τακτικὴ ἐπαφὴ οἱ γεωπόνοι μὲ τοὺς ἀγρότες. Ὅμως ἀντὶ νὰ τοὺς αὐξάνουμε τὰ ὁδοιπορικά τους τὰ μειώνουμε. Δὲν εἶναι ὀρθὴ αὐτὴ ἡ τακτική. Ἐπιβάλλεται νὰ ἐνθαρρύνουμε τὲς ἐξορμήσεις καὶ τὲς ἐπισκέψεις τῶν ἐπιστημόνων γεωπόνων στὴν ὕπαιθρο. Θὰ δώσουμε μερικὲς ἑκατοντάδες λίρες περισσότερα ὁδοιπορικὰ καὶ θὰ κερδίσουμε δεκάδες χιλιάδες λίρες.

Αὔξηση τοῦ ἐπιστημονικοῦ προσωπικοῦ ἐπιβάλλεται νὰ γίνη ἐπίσης καὶ στὲς κτηνιατρικὲς ὑπηρεσίες στὸ Κεφάλαιο 15Α.

Ὑπάρχει ἡ χαραγμένη κυβερνητικὴ πολιτικὴ γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας. Ἡ κτηνοτροφία παίζει σήμερα βασικὸ ρόλο γιὰ τὴν διατροφὴ τοῦ λαοῦ μας. Ἀγωνιζόμαστε νὰ τὴν ἀναπτύξουμε, γιὰ νὰ περιορίσουμε τὲς εἰσαγωγὲς κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ποὺ ἀνέρχονται σὲ μερικὰ ἑκατομμύρια λίρες. Ὅμως ἡ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας εἶναι συσχετισμένη μὲ τὸν διορισμὸ περισσοτέρων ἐπιστημόνων κτηνιάτρων, ζωοτεχνῶν καὶ ἄλλων εἰδικῶν. Δὲν μποροῦμε μὲ 8 κτηνιάτρους γιὰ ὅλη τὴν Κύπρο νὰ ἀναπτύξουμε ἐπαρκῶς τὴν κτηνοτροφία.

Χρειαζόμαστε τὸ λιγώτερο τριπλάσιο εἰδικευμένο καὶ προσοντοῦχο προσωπικὸ γι' αὐτὸ τὸ βασικὸ Τμῆμα. Δυὸ παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾶ τὸ Κεφάλαιο 57Α, στὸ ἄρθρο 4, γιὰ τὸ Σχέδιο Ἀσφάλειας Γεωργικῶν Προϊόντων ποὺ προβλέπονται £50,000. Τὸ ποσὸ τῶν £50,000 εἶναι ἀνεπαρκὲς γι' αὐτὸ τὸν σκοπό. Μὲ αὐτὸ τὸ ποσὸ καὶ τὲς εἰσφορὲς τῶν γεωργῶν δὲν καλύπτουμε γιὰ τὰ σιτηρὰ καὶ τὰ σταφύλια οὔτε τὸ 50% τῶν καταστροφῶν ποὺ παθαίνουμε. Ἔτσι κάθε χρόνο οἱ σιτοπαραγωγοὶ καὶ οἱ ἀμπελουργοὶ ἐνῶ παθαίνουν ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες ζημιὲς παίρνουν μόνο ἕνα μικρὸ ποσὸ ἀποζημίωσης.

Ἡ δεύτερη παρατήρησή μου ἀφορᾶ τὴν καθυστέρηση γιὰ τὴν ἵδρυσι ἑνὸς βελτιωμένου ταμείου ἀσφάλειας ποὺ νὰ καλύπτη ὅλες τὲς θεομηνίες καὶ ὅλη τὴν ἀγροτικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ παραγωγή.

Καθυστερήσαμε ἀρκετὰ σ' αὐτὸ τὸ βασικὸ πρόβλημα. Ἔχουμε κάθε χρόνο καταστροφὲς ἀπὸ 400—500 χιλιάδες λίρες στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία, τὲς ὁποῖες πληρώνουν οἱ ἀγρότες ἀπὸ τὸ πτωχό τους εἰσόδημα.

Ἔχουμε πρόσφατα τὲς πλημμύρες ποὺ κατέστρεψαν τὲς πατάτες στὴ Ξυλοφάγου, τὴν Αὐγόρου καὶ ἄλλα χωριὰ μὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες ζημιά, καὶ λόγῳ τῆς ἀνυπαρξίας Ταμείου Ἀσφάλειας, οἱ παραγωγοὶ ἔχουν καταστραφῆ οἰκονομικὰ καὶ ζητοῦν σήμερα τὴν βοήθεια τῆς Κυβέρνησης γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὲς καλλιέργειές τους.

Ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισπευθοῦν οἱ μελέτες καὶ τὰ σχέδια μὲ ἐπιδίωξη στὸν προϋπολογισμὸ τοῦ 1968 νὰ προστεθῆ ποσὸν γιὰ νὰ λειτουργήση τὸ νέο βελτιωμένο σχέδιο ἀσφάλειας γιὰ ὅλα τὰ γεωργικὰ προϊόντα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Θὰ ἤθελον ἐν πρώτοις νὰ παρατηρήσω ὅτι, δυστυχῶς, ὁ ὑπὸ ἐξέτασιν Προϋπολογισμὸς τοῦ 1967 ἀπεστάλη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας πρὸς τὴν Βουλὴν πολὺ καθυστερημένος, καὶ τοιουτοτρόπως, παρὰ τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὸ καθῆκον τῶν διὰ τὴν μελέτην τούτου ἐπιφορτισμένων Ἐπιτροπῶν, δὲν παρεσχέθη εἰς αὐτὰς ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ νὰ ἐξετάσουν τοῦτον ἐνδελεχῶς καὶ λεπτομερειακῶς οὕτως ὥστε νὰ ἐξαγάγουν τὰ ἀπαραίτητα συμπεράσματα καὶ νὰ ὑποβάλουν πρὸς τὴν Βουλὴν τὰς εἰσηγήσεις καὶ παρατηρήσεις των. Ἐλπίζω καὶ ὑποβάλλω ὅπως εἰς τὸ μέλλον καταβληθῆ κάθε προσπάθεια ἵνα οἱ Προϋπολογισμοὶ τῆς Δημοκρατίας ἀπο-

στέλλωνται ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δίδεται οὕτως ἡ εὐκαιρία καὶ ἡ δυνατότης εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ ἐξασκοῦν τὰ καθήκοντά των κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον, ὡς εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, καὶ τὸ ὀρθόν.

Δεδομένου ὅτι ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος δὲν ὑφίσταται παρὰ ἐλαχίστας μόνον ἀλλοιώσεις καὶ ὅτι αἱ μελετήσασαι τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 Ἐπιτροπαὶ ἔχουν πραγματευθῆ ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου ἐκ τῶν Κεφαλαίων αὐτοῦ, θεωρῶ ὅτι θὰ ἦτο ἀπώλεια χρόνου ἐὰν ἠσχολούμην καὶ ἐγὼ ἐνταῦθα ἐπὶ ἑκάστου Κεφαλαίου. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῆ ὅπως ἀσχοληθῶ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν καὶ παρατηρήσεων καὶ ὑποβάλω ὡρισμένας εἰσηγήσεις.

Συγκρίνων, κατόπιν μελέτης, τὰ ἀρχικῶς προϋπολογισθέντα Ἔσοδα καὶ Ἔξοδα τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν ἐτῶν 1966 καὶ 1967 μετ' εὐχαριστήσεώς μου διαπιστώνω ὅτι, παρὰ τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τὴν ὁποίαν διερχόμεθα καὶ ἥτις δημιουργεῖ ἀναποφεύκτως σωρείαν περιττῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ὑφίσταντο ὑπὸ ὁμαλὰς καταστάσεις, τὰ Ἔσοδα τῆς Δημοκρατίας μας ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τοιοῦτον ὕψος ὥστε τὰ προϋπολογισθέντα Ἔσοδα διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ 1967 νὰ εἶναι ἀνώτερα τῶν ἀρχικῶς προϋπολογισθέντων Ἐσόδων τοῦ 1966 κατὰ £2,976,276, μὲ ἀντίστοιχον αὔξησιν τῶν Ἐξόδων διὰ τὸ 1967, ἔναντι ἐκείνων τοῦ 1966, κατὰ £203,145 μόνον.

Οἱ ἀριθμοὶ οὗτοι μᾶς δίδουν μίαν εἰκόνα τῆς ὑγιοῦς προοπτικῆς τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Δημοκρατίας μας, ἥτις θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν εὐμενῆ δυνατότητα τῆς διαθέσεως περισσοτέρων χρημάτων διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας, βάσει τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως τὸ ὁποῖον ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἀνακοινωθῆ συντόμως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ὑγιὴς αὕτη οἰκονομικὴ κατάστασις ὀφείλεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν ὀρθὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεώς μας ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὸν ἀξιοζήλευτον λαόν μας, ὁ ὁποῖος, διὰ τῆς ἀκαταπαύστως ἐπιδεικνυομένης ὑπομονῆς, ἐπιμονῆς, ψυχραιμίας, ζωτικότητος καὶ ἀόκνου ἐργατικότητος καὶ δραστηριότητος, συνέβαλεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας, ἔχων πάντοτε κατὰ νοῦν ὅτι ἓν ἐκ τῶν πλέον σημαντικῶν ὅπλων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβασιν οἱουδήποτε ἀγῶνος, εἶναι ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία.

Ἀνέφερα τὰ ἀνωτέρω, ἵνα μὴ σχηματισθῆ ἐσφαλμένη ἐντύπωσις τῆς πραγματικῆς καταστάσεως λόγῳ τῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν, αἵτινες ἐξήτασαν τὸν Προϋπολογισμόν, γενομένης συγκρίσεως τῶν προϋπολογισθέντων Ἐσόδων τοῦ 1967 μὲ ἐκεῖνα τοῦ ἀναθεωρηθέντος Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1966, ἐκ τῆς ὁποίας συγκρίσεως παρουσιάζονται τὰ Ἔσοδα τοῦ 1967 κατὰ £1,016,765 μικρότερα τῶν πραγματοποιηθέντων Ἐσόδων τοῦ 1966. Καὶ τοῦτο διότι, ὡς εἶναι εἰς πάντας γνωστόν, τὰ προϋπολογιζόμενα Ἔσοδα κάθε Προϋπολογισμοῦ προϋπολογίζονται πάντοτε μὲ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν συντηρητικότητα, ἵνα, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ πραγματοποιούμενα ἔσοδα εἶναι πάντοτε μεγαλύτερα τῶν προϋπολογιζομένων, παρέχεται ἡ δυνατότης ἀντιμετωπίσεως κάθε ἀπροβλέπτου ἀντιξοότητος κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ἐὰν ἡ Δημοκρατία μας ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς συστάσεώς της ὡς ἐλευθέρου κράτους κατώρθωσε, παρὰ τὰ διαπραχθέντα ἀναπόφευκτα λάθη, νὰ διεκπεραιώνῃ τὰς ἐργασίας της καὶ νὰ προωθῆ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον, τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην μου, ὀφείλεται κατὰ μέγιστον λόγον εἰς τὴν κληροδοτηθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατίας καλῶς ὠργανωμένην δημοσίαν ὑπηρεσίαν, ἥτις, ἐκτὸς τῆς καλῆς ὀργανώσεώς της, διαθέτει καὶ ἄριστα στελέχη, τὰ ὁποῖα κατέβαλον καὶ ἐξακολουθοῦν μετὰ ζήλου νὰ καταβάλλουν κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν πλήρη ἐξυπηρέτησιν τοῦ Κράτους μας.

Ἀναμφιβόλως ἡ τάξις τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου καὶ εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ, μοῦ φαίνεται

ὅμως, ὅτι τοῦτο δὲν εἶναι πλήρως ἀρκετόν. Πρέπει νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι σήμερον δὲν εἴμεθα πλέον μία ἀποικία, εἰς τὴν ὁποίαν ὅλα τὰ ζητήματά της ἐμελετῶντο ὑπὸ τῶν ἀποικιοκρατικῶν Ὑπουργείων, αἱ δὲ ἀποφάσεις αὐτῶν ἐφηρμόζοντο ἀπὸ ἀκριβοπληρωνομένους ξένους κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους. Σήμερον, ὅτε εἴμεθα ἀνεξάρτητον Κράτος μὲ ἰδικήν μας Κυβέρνησιν καὶ Ὑπουργεῖα καὶ ὅλα τὰ προβλήματά μας μελετῶνται καὶ διεκπεραιώνονται ὑφ' ἡμῶν τῶν ἰδίων, εἶναι ἀκατανόητον νὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν ὅλος ὁ κρατικὸς μηχανισμὸς νὰ κινῆται μὲ τὸ ἴδιον ἀριθμητικῶς προσωπικὸν καὶ μὲ τὰς ἰδίας μισθοδοσίας, χωρὶς νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει τὸ ποιὸν τῆς ἐργασίας καὶ αἱ εὐθῦναι τὰς ὁποίας ὑπέχει ἕκαστος Κυβερνητικὸς λειτουργός. Θὰ ἤθελον, ὅθεν, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὅπως εἰσηγηθῶ, ἵνα, πρὸς ταχυτέραν καὶ καλυτέραν διεκπεραίωσιν τῶν λειτουργιῶν τῆς Δημοκρατίας μας, ἀφ' ἑνὸς μὲν ὡρισμένης τάξεως τῶν Κυβερνητικῶν λειτουργῶν αὐξηθῇ ἡ μισθοδοτικὴ κλῖμαξ, ἵνα, οὕτω, ἀναγνωρισθοῦν αἱ πολύτιμοι ὑπηρεσίαι των καὶ ἀποφευχθῇ συγχρόνως ἐνδεχομένη ἀποχώρησίς των λόγῳ τῆς μὴ ἐπαρκοῦς ἀμοιβῆς των, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς ὡρισμένα Ὑπουργεῖα, εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει φόρτος ἐργασίας τοποθετηθοῦν ὡς Βοηθοὶ Γενικοὶ Διευθυνταὶ ἄτομα ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα—καὶ ἐπαναλαμβάνω, ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα—,ἵνα ἐξασφαλίζηται ἡ ταχυτέρα καὶ καλυτέρα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν τῶν Ὑπουργείων τούτων, καὶ ἵνα δύνανται οὗτοι νὰ ἀντικαθιστοῦν τοὺς Γενικοὺς Διευθυντὰς ἐν περιπτώσει ἀπουσίας των.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἰσηγηθῶ τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἡ ἡ μισθοδοτικὴ κλῖμαξ τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπουργείων νὰ αὐξηθῇ ἀπὸ £1,460X60 μέχρι £1,800 εἰς £1,560X60 μέχρι £1,920, ἢ εἰς ἣν περίπτωσιν ἡ κλῖμαξ παραμείνει ὡς ἔχει, νὰ χορηγηθῇ εἰς αὐτοὺς ἐπίδομα ἐξόδων παραστάσεως ἐκ £120 ἐτησίως.

(β) Εἰς τέσσαρα τοὐλάχιστον Ὑπουργεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ὑπάρχει πράγματι μέγας φόρτος ἐργασίας, καὶ τὰ ὁποῖα συντείνουν μεγάλως εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Δημοκρατίας μας, διορισθῇ τοὐλάχιστον ἀνὰ εἷς Βοηθὸς Γενικὸς Διευθυντὴς—καὶ ἐπαναλαμβάνω, μὲ τὰ ἀπαραίτητα προσόντα,—κατατασσόμενος εἰς τὴν μισθοδοτικὴν κλίμακα Α΄.

Ἐφ' ὅσον, ὅμως, εἰσηγήθην τὴν αὔξησιν τῶν ἀπολαβῶν ὡρισμένων Κυβερνητικῶν λειτουργῶν, θὰ ἦτο μεγάλη παράλειψις καὶ ἀδικία ἐὰν δὲν εἰσηγούμην καὶ τὴν αὔξησιν τῶν ἀπολαβῶν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τῶν Ὑπουργῶν, τῶν ὁποίων, παρὰ τὰς μεγάλας εὐθύνας των, τὰς κοινωνικάς των ὑποχρεώσεις, τὴν στέρησιν τοῦ δικαιώματος νὰ ἐνδιαφέρωνται εἰς οἱανδήποτε ἄλλην ἐργασίαν, καὶ παρὰ τὰς προσφερομένας εἰς τὴν Δημοκρατίαν μας μεγάλας ὑπηρεσίας, ἡ ἀντιμισθία των εἶναι μόνον £2,200 ἐτησίως, πλέον £600 δι' ἔξοδα παραστάσεως, στεροῦνται δὲ οἱουδήποτε Ταμείου Προνοίας ἢ ἄλλου εἴδους συντάξεως κατὰ τὴν ἐκ τῆς θέσεώς των ἀποχώρησίν των. Ὡς ἐκ τούτου, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πρέπον καὶ ὀρθὸν ἢ ἡ ἀντιμισθία αὐτῶν νὰ αὐξηθῇ τοὐλάχιστον εἰς £3,000 πλέον τῶν ἐξόδων παραστάσεως ἐκ £600, ἤ, ἐὰν ἡ ἀντιμισθία παραμείνῃ ἡ ἰδία, νὰ χορηγῆται καὶ εἰς τούτους τὸ τιμαριθμικὸν ἐπίδομα, ὡς χορηγεῖται καὶ δι' ἄλλας Κυβερνητικὰς θέσεις κατεχομένας ὑπὸ προσώπων διὰ συμβολαίου.

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἡ ἀκόλουθος εἰσήγησίς μου ἴσως σᾶς ξενίσῃ, καὶ θὰ ἤθελα τότε μόνον νὰ κρίνητε περὶ τῆς ὀρθότητος ἢ τοῦ λανθασμένου ταύτης, ἀφοῦ προηγουμένως ἐξετάσητε ταύτην ψυχραίμως καὶ ἐπισταμένως.

Εἶναι δεδομένον ὅτι σήμερον λειτουργοῦν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ μας, κληροδοτηθέντες ὑπὸ τῆς ἀποικιοκρατίας, πλεῖστοι ὅσοι ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοί, οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται μεγάλα ποσά, συνολικῶς ἴσως οὐχὶ μικρότερα τῶν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Βουλῆς διαχειριζομένων, καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἄλλοι μὲν ἐπιχορηγοῦνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἄλλοι δανειοδοτοῦνται ὑπ' αὐτῆς, ἄλλοι δὲ δανειοδοτούμενοι ὑπὸ ἐξωκυβερνητικῶν ὀργανισμῶν λαμβάνουν τὴν ἐγγύησιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς δανειοδοτήσεώς των. Ἐπὶ πλέον, εἰς ὅλους τούτους τοὺς ὀργανισμοὺς παρέχονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοιαῦτα μο-

νοπώλια ώστε νὰ ἐπιδροῦν μεγάλως ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας. Οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι θεωροῦνται ὡς ἀνεξάρτητοι, διοικούμενοι ὑπὸ Συμβουλίων διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ φαινομενικῶς μόνον καὶ θεωρητικῶς ἐξαρτωμένων ὑπὸ ὡρισμένων Ὑπουργείων.

Θὰ εἰσηγούμην, ὅθεν, ὅπως, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οἱ ὀργανισμοὶ οὗτοι ἐλέγχωνται οὐσιαστικώτερον καὶ καθοδηγοῦνται ἀποτελεσματικώτερον, ἱδρυθῇ ἓν ἐπιπρόσθετον Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον νὰ ἀναλάβῃ τὸν συντονισμὸν τῆς λειτουργίας, τὴν διεύθυνσιν, τὸν ἔλεγχον καὶ τὴν κατευθυντήριον γραμμὴν ὅλων τῶν ὑφισταμένων τοιούτων ὀργανισμῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο θὰ διευθύνῃ Ὑπουργὸς πλαισιούμενος ὑπὸ στελεχῶν καὶ προσωπικοῦ ἐξ οἰκονομολόγων ἢ ἐπιστημόνων τεχνικῶν, οἵτινες ὄχι μόνον θὰ ἔχουν τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν ἀλλὰ καὶ τὰς ἀπαιτουμένας γνώσεις καὶ πεῖραν διὰ νὰ παρακολουθοῦν ἐπισταμένως καὶ ἐκ τοῦ σύνεγγυς τὰς ἐργασίας καὶ τὰς δραστηριότητας τῶν ὀργανισμῶν τούτων καὶ διὰ νὰ ἐλέγχουν αὐτούς, ἀπαλλαττουμένων, οὕτως, σὺν τῷ χρόνῳ ἀπὸ τῆς σχετικῆς ἀπασχολήσεως τῶν διαφόρων Ὑπουργείων, τὰ ὁποῖα εἶναι σήμερον ἐπιφορτισμένα μὲ τὴν φροντίδα ταύτην. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ ἀπαιτηθησομένη διὰ τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ὑπουργείου τούτου πρόσθετος δαπάνη ὄχι μόνον θὰ ὑπερκαλυφθῇ ἀπὸ τὰς ἐξοικονομήσεις ποὺ θὰ ὑπάρξουν, ὅταν θὰ γίνεται καλύτερος ἔλεγχος τῶν δραστηριοτήτων τῶν ὀργανισμῶν, ἀλλ' ὅτι καὶ ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου μας πλεῖστα ὅσα θὰ ἔχῃ νὰ ὠφεληθῇ ἐκ τῆς διευθετήσεως ταύτης.

Εἷς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν εἶναι καὶ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου, τὸ ὁποῖον ἐπιχορηγεῖται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ σταλέντος Προϋπολογισμοῦ, μὲ £230,000. Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὴν ὑποβληθεῖσαν κατὰ τὴν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γ. Τζιρκώτη καὶ τὴν ἐπ' αὐτῆς δοθεῖσαν κατὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1966, ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, διεπίστωσα κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τῆς ἐν λόγῳ ἀπαντήσεως, ὅτι τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα περιέχονται εἰς ταύτην εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι στοιχεῖα δοθέντα ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος τούτου καὶ τὰ ὁποῖα οὐδόλως συνάδουν πρὸς τὰ πραγματικὰ γεγονότα. Διὰ τῆς ἀπαντήσεώς του ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι τὸ Ἵδρυμα τοῦτο εἶναι ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς διοικούμενος ὑπὸ Συμβουλίου, καὶ ὡς ἐκ τούτου, οὐδὲν δικαίωμα ἐλέγχου ἔχομεν ἐπὶ τῶν πράξεων αὐτοῦ. Δεδομένου, ὅμως, ὅτι καλούμεθα σήμερον νὰ ἐπιψηφίσωμεν μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς ἐπιχορήγησιν £230,000, ἔχω νὰ ὑποβάλω ὡρισμένην πρότασιν ἀφοῦ προηγουμένως σᾶς κατατοπίσω ἐπὶ τῆς μὴ ὀρθότητος τῶν ὅσων ἀναφέρονται εἰς τὴν ρηθεῖσαν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ.

Ἐν πρώτοις, ἀναφέρεται, ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ὑποβολῆς τῆς ἐρωτήσεως ἡ γενομένη παραγγελία δὲν ὑπερέβαινε τὰς £50,000, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα, ὡς ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος, εἶχον ληφθῇ ἀποφάσεις διὰ τὴν διαβίβασιν παραγγελιῶν διὰ ποσὸν £80,000, ὁ ὑπεύθυνος ὅμως ἐπὶ τῶν παραγγελιῶν ὑπάλληλος τοῦ PIK, παρὰ τὰς γενομένας παραστάσεις, ἐνδιεφέρθη νὰ δώσῃ εἰς ἕνα Οἶκον τὴν παραγγελίαν τῶν £50,000 μόνον, καθυστερήσας τὴν διαβίβασιν τῶν ὑπολοίπων παραγγελιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν μετ' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα εἰς διαφόρους ἄλλους ἐνδιαφερομένους. Διὰ νὰ ἀποφευχθῇ δὲ ὁ κίνδυνος ἀκυρώσεως τῆς δοθείσης παραγγελίας μέχρις ἐξετάσεως τοῦ ὅλου ζητήματος ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος, τοῦτο, διὰ νὰ δεσμευθῇ ἐν προκειμένῳ, ἔσπευσε παραδόξως νὰ ἀποστείλῃ ἐπειγόντως ἀντίγραφον τῆς παραγγελίας καὶ πρὸς τὸν ἐν Κύπρῳ ἀντιπρόσωπον τοῦ Οἴκου, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ δοθεῖσαι εἰς ὅλα τὰ ἐργοστάσια παραγγελίαι διεβιβάσθησαν μέσῳ τῶν Ἀντιπροσώπων τοῦ Στέμματος (Crown Agents) καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τὰς μέσῳ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου διαβιβαζομένας παραγγελίας οὐδέποτε παρουσιάσθη μέχρι σήμερον ἡ περίπτωσις ὑποβολῆς ἀντιγράφων τῆς παραγγελίας καὶ πρὸς τοὺς ἐν Κύπρῳ ἀντιπροσώπους τῶν ἐνδιαφερομένων ἐργοστασίων.

Δεύτερον, εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀναφέρεται ὅτι ἐζητήθησαν διεθνεῖς προσφοραί. Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι, ὡς κάλλιστα γνωρίζω, οὐδέποτε ἐζητήθησαν διε-

θνεῖς προσφοραὶ (tenders) ὡς γίνεται συνήθως διὰ τὴν προμήθειαν ἑνὸς νέου εἴδους, αἱ ὁποῖαι ζητοῦνται διὰ δημοσιεύσεως εἰς τὸν τύπον μὲ τὰς ἀπαραιτήτους λεπτομερείας (specifications), αἱ ὁποῖαι δέον νὰ καθορίζουν τὸν τρόπον καὶ τὸν χρόνον τῆς ὑποβολῆς τῶν προσφορῶν καὶ τὴν ἡμερομηνίαν καὶ ὥραν τοῦ ἀνοίγματος τῶν σχετικῶν φακέλλων. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἁπλῶς ἐζητήθη ἀπὸ διάφορα ἐργοστάσια, ἀντιπροσωπευόμενα ἢ μὴ ἐν Κύπρῳ, ὅπως ὑποβάλουν τιμὰς καὶ καταλόγους τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων των, ἤτοι ἐζητήθησαν ἁπλῶς quotations, ὡς ὀνομάζονται εἰς τὴν Ἀγγλικήν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γίνεται συνήθως διὰ νὰ δυνηθοῦν τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη νὰ σχηματίσουν μίαν γενικὴν γνώμην περὶ τοῦ εἴδους, τῆς ποιότητος καὶ τῆς τιμῆς τῶν πρὸς διάθεσιν ἐμπορευμάτων ἵνα, βάσει τούτων, ἑτοιμάσουν σχέδιον προσφορῶν (tenders) μὲ ὅλας τὰς ἀπαραιτήτους λεπτομερείας (specifications) καὶ ἀκολούθως ζητήσουν ἐπισήμως διεθνεῖς προσφορὰς (tenders). Καὶ δὲν εἶναι μυστικὸν ὅτι κατὰ τὰς διεθνεῖς προσφορὰς τὰς ζητουμένας μέσῳ τοῦ τύπου ἢ τῶν ξένων Πρεσβειῶν αἱ προσφερόμεναι τιμαὶ εἶναι κατὰ πολὺ χαμηλότεραι ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἀναγράφονται εἰς τὰ quotations. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν περικοπὴν τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ καθ' ἣν, μετὰ τὰς εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ PIK δοθείσας ἐξηγήσεις τοῦτο ἀπεφάσισε νὰ ἀποδεχθῇ τὰς προσφοράς, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ Συμβούλιον, μολονότι ἀποτελεῖται ἀπὸ εὐϋπόληπτα καὶ ἔντιμα μέλη τῆς κοινωνίας μας, ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο ἀπήτει τεχνικὰς γνώσεις τὰς ὁποίας εἶναι φυσικὸν νὰ μὴ κατέχουν τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τοῦτο ἐβάσισε τὴν ἀπόφασίν του ἐπὶ τῶν ὅσων ἐξετέθησαν πρὸς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ δώσαντος τὰς ἐξηγήσεις.

Εἰς ἄλλο σημεῖον τῆς ἀπαντήσεως ἀναφέρεται ὅτι εἰς οὐδεμίαν μέχρι σήμερον περίπτωσιν ἐζητήθη ὑπὸ τοῦ PIK ἡ γνωμοδότησις ξένων εἰδικῶν διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις του. Ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι ἐγὼ προσωπικῶς νομίζω ὅτι τοῦτο ἀποτελεῖ λανθασμένην πολιτικήν, ἐν τούτοις, ἐξ ὅσων γνωρίζω, ὡρισμένοι ἐκ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ PIK ἀπεστάλησαν προηγουμένως εἰς Ἀγγλίαν, οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέφθησαν τὸ BBC, ἐζήτησαν πληροφορίας διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ studio καὶ ἔλαβον ὡρισμένας συστάσεις, αἱ ὁποῖαι ὅμως, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, οὐδόλως ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν διὰ νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἐνταῦθα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἰς τὴν ἀπάντησιν ἀναφερόμενα ὅτι οὔτε κατὰ τὸ 1963–64, ὅτε ἐγένετο παραγγελία εἰς τὸν Ἀγγλικὸν Οἶκον PYE διὰ τὰς ἐγκαταστάσεις τῆς τηλεοράσεως, ἐζητήθη ἡ γνωμοδότησις ξένων εἰδικῶν, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἐξ ὅσων καλῶς ἐνθυμοῦμαι, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι πρὶν ζητηθοῦν αἱ ἐν λόγῳ προσφοραὶ προσεκλήθησαν ἐνταῦθα εἰδικοὶ διαφόρων ἐνδιαφερομένων διὰ τοιαύτας ἐγκαταστάσεις ἐργοστασίων, οἵτινες ἀφοῦ ἔκαναν ἐπιτοπίως μακροχρόνιον μελέτην, ἀφοῦ προέβησαν εἰς τὴν ὑψομετρικὴν μελέτην τῆς Νήσου μας καὶ ἀφοῦ ἔλαβον ὅλας τὰς ἀπαιτουμένας λοιπὰς χρησίμους πληροφορίας καὶ ἀφοῦ συνεζήτησαν πλειστάκις τὸ ὅλον ζήτημα μετὰ τοῦ τότε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ PIK ὑπηρετοῦντος Ἄγγλου εἰδικοῦ, ὅστις εἶχε παραχωρηθῇ εἰς τὴν Δημοκρατίαν μας ὑπὸ τοῦ BBC, οὗτοι ἐζήτησαν ἀρχικῶς σχέδια καὶ τιμὰς (quotations)—ὡς ἐκεῖναι αἱ ὁποῖαι ἐζητήθησαν εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν παραγγελιῶν τῶν £80,000—ἀφοῦ δὲ ἐμελέτησαν ταύτας ἐζήτησαν κατόπιν, κατὰ τὸν ὀρθόδοξον τρόπον, τὰς διεθνεῖς προσφοράς, ἤτοι tenders καὶ βάσει τούτων ἐδόθη ἡ παραγγελία εἰς τὸν συμφερότερον προσφοροδότην.

Ἀνέφερον πάντα τὰ ἀνωτέρω διὰ νὰ ἀποδείξω ὅτι, μολονότι ἐζητήθη ἀπὸ τὸ PIK νὰ ἐκθέσῃ τὴν πραγματικὴν κατάστασιν ἐν σχέσει μὲ τὰς παραγγελίας τῶν £80,000, ἵνα βάσει τῶν ἐξηγήσεών του συντάξῃ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τὴν ἀπάντησίν του, τοῦτο οὐδόλως ἀνταπεκρίθη, ὡς ὤφειλε, πρὸς τὴν παραγγελίαν τοῦ Ὑπουργοῦ.

Προτείνω, ὅθεν, κύριοι συνάδελφοι, ὅπως τὸ κονδύλιον τῶν £230,000 ἀπορριφθῇ ἐπὶ τοῦ παρόντος, νὰ ψηφισθῇ δὲ μεταγενεστέρως μόνον καὶ ἐφ' ὅσον

ληφθοῦν αἱ ἀπαραίτητοι πληροφορίαι, τὰς ὁποίας θὰ ἤθελον ζητήσει αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς ἀπὸ τὸ ΡΙΚ, ἐκτός, βεβαίως, ἐὰν ἡ Βουλή, μὴ ἐνδιαφερομένη διὰ τὴν διασπάθισιν τῶν χρημάτων τῆς Δημοκρατίας, θελήσῃ νὰ ψηφίσῃ τὸν κονδύλιον τοῦτο μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμούς, ὁπότε, ὅμως, ἡ εὐθύνη δὲν θὰ βαρύνῃ πλέον τοὺς ὑπευθύνους ἀλλὰ τὴν Βουλήν.

Τελειώνων, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐπισκεφθείς, κατόπιν παραστάσεων τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου, τὸ οἴκημα ὅπου στεγάζεται τὸ Τελωνεῖον Λευκωσίας ἠσθάνθην ἐντροπὴν ὄχι μόνον ὡς Βουλευτὴς ἀλλὰ καὶ ὡς ἁπλοῦς Κύπριος πολίτης διαπιστώσας ὅτι αἱ Τελωνειακαὶ Ἀρχαὶ Λευκωσίας, αἱ ὁποῖαι εἰσπράττουν χιλιάδας λιρῶν ἡμερησίως διὰ τὴν Κυβέρνησίν μας, στεγάζονται εἰς ἓν ἑτοιμόρροπον οἴκημα τελείως ἀκατάλληλον τόσον διὰ τὴν διαφύλαξιν τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἀκίνδυνον παραμονὴν τῶν εἰς αὐτὸ ἐργαζομένων Τελωνειακῶν ὑπαλλήλων. Εἰσηγοῦμαι, ὡς ἐκ τούτου, ὅτι παρίσταται ἐπείγουσα καὶ ἄνευ οἱασδήποτε καθυστερήσεως ἀνάγκη διὰ τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλου οἰκήματος διὰ τὴν στέγασιν τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνητικῶν ὑπηρεσιῶν, μέχρις ὅτου ἀνεγερθῇ ὑπ' αὐτῆς ταύτης τῆς Κυβερνήσεως τὸ ἀπαραίτητον καὶ κατάλληλον κτίριον πρὸς πλήρη ἐξυπηρέτησιν ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι ἔχω ἀκούσει ὡρισμένας εἰσηγήσεις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Παπαϊωάννου, ἀναφορικῶς μὲ τὴν φορολογίαν, καὶ ἐπειδὴ εἰς ὡρισμένα σημεῖα δὲν συμφωνῶ καθόλου μὲ τὰς προτάσεις του, θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ ἐπ' ὀλίγον.

Ἐν πρώτοις ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀναφέρει ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον οἱ μὲν ἄμεσοι φόροι νὰ αὐξηθῶσιν οἱ δὲ ἔμμεσοι φόροι νὰ ὀλιγοστεύσουν, καὶ διερωτῶμαι: Οἱ μὲν ἄμεσοι φόροι εἶναι ὁ φόρος εἰσοδήματος, ὁ φόρος κληρονομίας, τὰ τέλη χαρτοσήμων, ἡ ἐγγραφὴ ὀχημάτων, αἱ ἄδειαι ὀχημάτων, αἱ ἄδειαι ὁδηγῶν, αἱ ἄδειαι πυροβόλων ὅπλων, αἱ ἄδειαι κυνηγίου, αἱ ἄδειαι ξενοδοχείων, αἱ ἄδειαι ραδιοφώνων, αἱ ἄδειαι πωλήσεως καπνοῦ, αἱ ἄδειαι πωλήσεως οἰνοπνευματωδῶν, αἱ ἄδειαι ὁδικῆς χρήσεως, ἄλλαι ἄδειαι, ὁ φόρος ἀκινήτου περιουσίας, ὁ φόρος ἐπὶ τῆς χωρητικότητος τῶν πλοίων.

Καὶ διερωτῶμαι ποῖον ἐκ τῶν φόρων τούτων θὰ ἐνόμιζεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅτι πρέπει νὰ αὐξήσωμεν. Ἐὰν μὲν εἶναι ὁ φόρος εἰσοδήματος, ὁ φόρος εἰσοδήματος ἔχει φθάσει μέχρι τοῦ ἀπροχωρήτου, δηλαδὴ σήμερον ὁ φορολογούμενος φορολογεῖται μὲ 17 σελίνια κατὰ λίραν πέραν ἑνὸς ὡρισμένου εἰσοδήματος· ἐν συγκρίσει μὲ τὰς φορολογίας τῶν ἄλλων χωρῶν εἶναι εἷς ἀπὸ τοὺς ὑψηλοτέρους φόρους καὶ διερωτῶμαι μέχρι ποίου σημείου νομίζει ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ ὁ φόρος οὗτος.

Ἐὰν δὲ πάρωμεν ὅλους τοὺς ἄλλους φόρους τοὺς ὁποίους ἔχω ἀναφέρει, διερωτῶμαι, ποῖον ἐκ τούτων; Διότι ἀπὸ ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι σήμερον τὸ κοινὸν παραπονεῖται διὰ τὴν αὔξησιν τῶν τελῶν τῶν χαρτοσήμων, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἐγγραφῆς ὀχημάτων, διὰ τὴν αὔξησιν τῆς ἀδείας ὀχημάτων, διὰ τὴν αὔξησιν τῶν ἀδειῶν ὁδηγῶν, διὰ τὰ πυροβόλα ὅπλα, διὰ τὸ κυνήγιον, διὰ τὰ ραδιόφωνα, διὰ τὸν καπνόν, διὰ τὰς πωλήσεις τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ οὕτω καθεξῆς. Ἐπομένως ἀπὸ ὅλα αὐτὰ δὲν ὑπάρχει κανένας φόρος τὸν ὁποῖον μποροῦμεν νὰ αὐξήσωμεν. Καὶ διερωτῶμαι, ποίους φόρους θὰ ἔχωμεν νὰ ρίξωμεν διότι οἱ ἔμμεσοι φόροι εἶναι οἱ εἰσαγωγικοὶ δασμοί, τὰ ἀποβαθρικὰ τέλη, τὰ δικαιώματα ἐξαγωγῆς, τὰ διάφορα τελωνειακὰ δικαιώματα, φόροι καταναλώσεως, καπνοῦ, οἰνοπνεύματος, ζύθου, ἅλατος καὶ πυρείων.

Ἀπὸ μὲν τοὺς ἀμέσους φόρους ἔχομεν σύνολον £5,972,570 ἀπὸ δὲ τοὺς ἐμμέσους φόρους ἔχομεν £11,314,500. Καὶ διερωτῶμαι εἰς ποίαν ἀναλογίαν θὰ πρέπει νὰ ρίξωμεν τοὺς ἐμμέσους φόρους καὶ νὰ αὐξήσωμεν τοὺς ἀμέσους φόρους διὰ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ προτεινόμενον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου. Διότι πραγματικῶς μὲ ἐκπλήττει τὸ γεγονὸς ὅτι νομίζει ὅτι μὲ τοὺς ἐμμέσους φόρους φορολο-

γοῦνται οἱ πτωχοὶ καὶ ὄχι οἱ πλούσιοι, ἐνῷ κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην τοῦτο εἶναι τελείως ἀβάσιμον. Διότι ἕκαστος φορολογεῖται ἐπὶ τῆς καταναλώσεως, τὴν ὁποίαν κάμνει, διαφόρων προϊόντων εἰσαγομένων ἢ εἰδῶν καταναλώσεως, ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν του μέσων, καὶ ἐπομένως τῆς ἀγοραστικῆς του δυναμικότητος, καὶ τοιουτοτρόπως ὁ μὲν πτωχὸς πληρώνει κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀγορῶν του ἐνῷ, ἐν ἀντιθέσει, ὁ πλούσιος, ὁ εὔπορος, εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος κάμνει μεγαλυτέραν κατανάλωσιν καὶ ἐπομένως πληρώνει περισσοτέρους φόρους.

Ἐκτὸς δὲ τούτου θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι ἐὰν εἰς μίαν χώραν — ἡ ὁποία σήμερον ζητεῖ νὰ προωθήσῃ τὴν οἰκονομικήν της ἀνάπτυξιν — γνωρίζομεν ὅτι καμμία ἐκ τῶν βιομηχανιῶν ἢ ἐπιχειρήσεων δὲν ἐργάζεται μὲ χρήματα ἰδικά της ἀλλὰ μὲ δάνεια τὰ ὁποῖα παίρνουν ἀπὸ τραπέζας ἢ ἀπὸ ξένους οἴκους, ἐὰν αὐτὰς τὰς βιομηχανίας ἢ αὐτὰς τὰς ἐπιχειρήσεις τὰς φορολογήσωμεν ἐπιπλέον τῶν ὅσων σήμερον φορολογοῦνται, ποῖον θὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα; Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ἢ νὰ καταστρέψωμεν αὐτὰς τὰς βιομηχανίας ἢ νὰ τὰς ἀποκλείσωμεν ἀπὸ τοῦ νὰ κατορθώσουν νὰ σχηματίσουν ἕνα κεφάλαιον μὲ τὸ ὁποῖον νὰ ἀναπτυχθοῦν περαιτέρω, καὶ νὰ στερήσωμεν τὸν τόπον ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν, ἡ ὁποία ἀνάπτυξις ἔχει ὡς εὐάρεστον συνέπειαν νὰ δίδῃ περισσοτέραν ἐργασίαν εἰς τὸν ἐργαζόμενον λαόν. Καὶ δίδοντες τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὰς βιομηχανίας νὰ ἀναπτυχθῶσι, κατορθώνομεν ἡ ἐπιτόπιος παραγωγὴ νὰ αὐξάνεται εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ μπορῇ νὰ καλύπτῃ τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας τοῦ τόπου μας καὶ νὰ ὀλιγοστεύῃ ἡ εἰσαγωγὴ τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα σήμερον εἰσάγομεν, καὶ ἐπομένως διαφυλάττομεν τὸ ἐξωτερικόν μας συνάλλαγμα.

Αὐτὰ ἔχω ἀναφέρει ἁπλῶς καὶ μόνον διότι ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου, ἡ ὁποία πλειστάκις ἔχει γίνει ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ, εἶναι τελείως ἀσύμφορος διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐγείρει πάντοτε σωρείαν γενικῶν ἢ εἰδικῶν ζητημάτων πρὸς συζήτησιν, θὰ ἀναφερθῶ σὲ τρία μόνον ζητήματα, τὰ ὁποῖα εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, οὐσιώδη. Τὸ θέμα τῆς Παιδείας, τῆς ἐπανδρώσεως τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τὸ θέμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν Παιδείαν, εἶναι δίκαιον νὰ ἀπονεμηθῇ ἔπαινος σχετικῶς μὲ πολλὰ ζητήματα σχετιζόμενα μὲ αὐτὴν καὶ τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ διαπιστώσωμεν ἕνα γενικὸν ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον, καὶ μίαν πρόοδον, ἡ ὁποία ἀκόμη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔτυχεν ἐνθέρμων σχολίων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας τῆς Ἑλλάδος.

Ὅμως, ἡ πρόοδος αὐτὴ θὰ ἦτο μεγαλυτέρα, ἂν ἐλύοντο κατὰ ἱκανοποιητικὸν τρόπον μερικὰ βασικὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι κυρίως οἰκονομικά.

Τὸ θέμα π.χ. τῆς δωρεὰν παιδείας, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Ἑλλάδα τὰ τελευταῖα χρόνια ἀπετέλεσεν ἐπίκεντρον τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀλλαγῶν. Χαιρετίζομεν καὶ ἐκφράζομεν τὴν ἱκανοποίησίν μας διὰ τὴν τελευταίαν χειρονομίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ 50% τοῦ ποσοῦ διὰ τὴν δωρεὰν παιδείαν μέχρι τῆς τρίτης τάξεως τῶν Γυμνασίων. Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ ἐξεύρῃ τοὺς οἰκονομικοὺς πόρους διὰ συμπλήρωσιν αὐτῆς τῆς προσφορᾶς καὶ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν πραγματικῆς δωρεὰν παιδείας διὰ ὅλους τοὺς μαθητὰς τῶν τριῶν τούτων τάξεων τῶν Γυμνασίων, διότι συμφωνοῦμεν μὲ τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ἡ ὕπαρξις ἐσωτερικοῦ ταμείου, μὲ τὸν τρόπον μάλιστα μὲ τὸν ὁποῖον λειτουργεῖ, δὲν ἀποτελεῖ λύσιν οὔτε καὶ συνάδει μὲ τὴν ἔννοιαν τῆς δωρεὰν παιδείας.

Ἄλλον σοβαρὸν θέμα τῆς Παιδείας μας εἶναι ἀσφαλῶς τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν, θέμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιτρέπεται νὰ παραμένῃ ἀκόμη τελικῶς ἄλυτον. Ἡ τελευταία ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καθὼς καὶ αἱ τελευταῖαι ἐξαγγελίαι τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας τῆς Ἑλλάδος μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ἡ τελικὴ λύσις δὲν θὰ βραδύνῃ, χάριν ὄχι μόνον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου ἀλλὰ καὶ τῆς ἰδίας τῆς Παιδείας μας.

Τὸ σοβαρώτερον ὅμως, ἴσως, θέμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ σήμερον τὴν Παιδείαν μας εἶναι τὸ ὅλον θέμα τοῦ προσανατολισμοῦ της μὲ εἰδικὴν ἔμφασιν πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, ἡ ὁποία εἶναι σήμερα γενικῶς παραδεκτὸν ὅτι ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ κάθε προοδευμένην χώραν. Ἐκτὸς ἄλλων, πιθανῶν διχογνωμιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ πρέπει νὰ ἐκλείψουν καὶ αἱ ὁποῖαι ἀποτελοῦν ἴσως ἐμπόδιον εἰς τὴν πλήρη ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὸ κυριώτερον ἐμπόδιον ἐξακολουθεῖ δυστυχῶς νὰ παραμένῃ τὸ οἰκονομικόν. Εἶναι γνωσταὶ αἱ ἀνάγκαι μιᾶς ἀρτίας τεχνικῆς καταρτίσεως, εἰς οἰκήματα, ἐξοπλισμόν, εἰδικὰ βιβλία καί, πρὸ παντός, εἰδικὸν προσωπικόν. Πρὸς τὴν ὑπερπήδησιν αὐτῶν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν θὰ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ στραφῇ ἡ προσοχὴ ὅλων μας. Καί, ἰδιαιτέρως, διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς συνεχοῦς διαρροῆς τοῦ εἰδικοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ, τὸ ὁποῖον εὑρίσκει ἀποδοτικωτέραν τὴν ἀπασχόλησιν εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις.

Τὸ θέμα τοῦτο μοιραίως μᾶς ὁδηγεῖ εἰς ὡρισμένες σκέψεις, ποὺ ἀποτελοῦν καὶ τὸ δεύτερον ζήτημα ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω. Τὸ ζήτημα τῆς ἐπανδρώσεως τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν μὲ ἐπιστημονικὸν προσωπικόν.

Σὲ διάφορα μέρη τῆς Ἐκθέσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, τὸ ζήτημα τοῦτο ἐμφανίζεται εἰς ὅλην του τὴν ἔκτασιν. Εἰς τὸ Κεφ. 7Α (Νομικὴ Ὑπηρεσία), ἐκφράζεται ἡ βεβαιότης ὅτι θὰ ἐξασφαλισθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι ἱκανῶν δικηγόρων, διὰ τέσσαρας νέας θέσεις. Εἰς τὸ Κεφ. 8Α (Ἐλεγκτικὴ Ὑπηρεσία) τονίζεται ἡ ἐπιθυμία νὰ ἐπανδρωθῇ τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα μὲ προσωπικὸν ἱκανὸν νὰ ἐξασκῇ ὄχι μόνον λογιστικὸν ἀλλὰ πλήρη διοικητικὸν καὶ διαχειριστικὸν ἔλεγχον. Εἰς τὸ Κεφ. 15Α (Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι) ἐκφράζεται ἡ γνώμη ὅτι πρέπει ἡ ἐπάνδρωσίς των νὰ γίνεται μὲ πολλὴν προσοχήν, διὰ νὰ ἐξασφαλίζωνται αἱ ὑπηρεσίαι ἐπιστημόνων ἀνωτέρου ἐπιπέδου. Εἰς τὰ Κεφ. 43Α–47Α (Οἰκονομικαὶ Ὑπηρεσίαι) τονίζεται πολὺ σωστὰ ἡ μεγάλη σημασία τῆς ἐπανδρώσεώς των μὲ προσοντοῦχον προσωπικόν. Εἰς τὸ Κεφ. 70Α (Ἰατρικαὶ Ὑπηρεσίαι) γίνεται πρότασις νὰ ἐξασφαλίζωνται αἱ ὑπηρεσίαι ἐμπείρων καὶ ἱκανῶν ἰατρῶν δι' ἀναλόγου ἀμοιβῆς των καὶ γίνεται ἐπίσης εἰσήγησις ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων ἀμοιβῆς. Τέλος, εἰς τὸ Κεφ. 72Α (Παιδεία) ἀναφερομένη ἡ ἔκθεσις εἰς τὴν πλήρωσιν κενῶν θέσεων τονίζει τὰς σημαντικὰς ὑπηρεσίας τῆς Παιδείας διὰ τὴν πολιτείαν.

Ὅλα αὐτὰ τονίζουν μίαν βασικὴν ἀνάγκην: Νὰ ἐπανδρωθοῦν αἱ δημόσιαι ὑπηρεσίαι μὲ περισσότερον καὶ καθ' ὅλα ἄρτιον ἐπιστημονικὸν προσωπικόν. Αὐτὸ ὑπαγορεύουν αἱ ἀνάγκαι μιᾶς κοινωνίας εὑρισκομένης σὲ ἀνοδικὴν πορείαν εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν τῆς ἐπιστήμης, τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς προόδου. Χρειαζόμεθα περισσότερους καὶ ἱκανοὺς ἐπιστήμονας εἰς τὰς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἰατρούς, κτηνιάτρους, ἐκπαιδευτικούς, λογιστάς, οἰκονομολόγους, τεχνικούς. Χρειαζόμεθα ἕνα Δικαστικὸν Σῶμα καὶ μίαν Νομικὴν Ὑπηρεσίαν ἀπαρτιζομένην ἀπὸ τοὺς ἐκλεκτοτέρους ἐπιστήμονας νομομαθεῖς.

Ἐκτιμοῦμεν πλήρως τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τῶν δημοσίων λειτουργῶν γενικῶς καὶ τῶν ἐπιστημόνων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δικαστικῶν λειτουργῶν. Ὅμως, εἶναι ἀπαίτησις ὄχι μόνον τοῦ κοινοῦ ἀλλὰ καὶ τῶν ἰδίων νὰ γίνῃ πληρεστέρα καὶ ἀρτιωτέρα ἐπάνδρωσις.

Αὐτή, ὅμως, ἡ ἐπάνδρωσις, ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς ἱκανοὺς καὶ προσοντούχους ἐπιστήμονας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων μὲ τοὺς ὑπάρχοντας ὅρους ὑπηρεσίας καὶ ἀμοιβῆς. Εἶναι, εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι, γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ ἐλεύθερος ἐπιστήμων ἢ ὁ ἐπιστήμων ὁ ἀπασχολούμενος

εἰς ἰδιωτικὰς ἐπιχειρήσεις ἀμείβεται περισσότερον. Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀπαιτῶμεν ἐπάνδρωσιν μὲ ἀρτίους ἐπιστήμονας ὅταν παραγνωρίζωμεν τὴν στοιχειώδη αὐτὴν διαπίστωσιν. Καὶ αὐτὸ τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζεται καὶ ἀλλοῦ, διὰ νὰ λυθῇ, ἀπαιτεῖ ριζικωτέρας καὶ ρεαλιστικωτέρας ἀποφάσεις.

Ἕνας τρόπος εἶναι ἡ τοποθέτησις ὡρισμένων θέσεων κατεχομένων ὑπὸ ἐπιστημόνων εἰς ὑψηλοτέραν κλίμακα. Ἄλλος τρόπος εἶναι ἡ γενικὴ ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς ὅτι τὸ πανεπιστημιακὸν δίπλωμα προϋποθέτει ὑψηλοτέραν ἀμοιβὴν ὅταν εἶναι ἀπαραίτητον προσὸν μιᾶς θέσεως. Ἄλλος τρόπος εἶναι, ἴσως, ἡ μερικὴ ἀπασχόλησις ἢ ἡ εἰδικὴ ἐκμίσθωσις ἐπὶ συμβάσει ὡρισμένων ἰδιωτῶν ἐπιστημόνων δι' ὡρισμένην ἐργασίαν.

Διὰ νὰ ἀναφέρω δύο παραδείγματα :

(α) Εἰς πολλὰς χώρας ἡ σπάνις ἢ ἡ διαρροὴ τεχνικοῦ προσωπικοῦ ἀπὸ τὰς τεχνικὰς σχολὰς ἀντιμετωπίζεται μὲ τὴν μερικὴν ἀπασχόλησιν ἰδιωτῶν τεχνικῶν διὰ ὡρισμένας ὥρας διδασκαλίας.

(β) Εἰς πολλάς, καὶ πάλιν, χώρας, ὅπως στὴν Ἑλλάδα καὶ στὴν Ἀγγλία, ἀπὸ ὅ,τι γνωρίζω, ὡρισμέναι βασικαὶ θέσεις, κατεχόμεναι ἀπὸ ἐπιστήμονας, καὶ αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν ὑψηλὸν ἠθικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον, ὅπως π.χ. αἱ δικαστικαὶ θέσεις, εὑρίσκονται ἀπὸ ἀπόψεως ἀμοιβῆς σὲ βαθμίδα ἐντελῶς διάφορον καὶ ὑψηλοτέραν ἀπὸ ἐκείνην τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἱκανὴν νὰ ἑλκύσῃ τοὺς ἱκανωτέρους καὶ νὰ διατηρήσῃ καὶ ἀνυψώσῃ τὸ κῦρος τῆς θέσεως καὶ τὴν σοβαρότητα τῶν καθηκόντων.

Ἐτόνισα αὐτὴν τὴν ὄψιν τοῦ ζητήματος διότι ἐνσυνειδήτως πιστεύω ὅτι χωρὶς νὰ ἀντιμετωπισθῇ μὲ αὐτὸν τὸν φακὸν τὸ ζήτημα δὲν εἶναι δυνατὸν αἱ ὀρθαὶ εἰσηγήσεις τῆς Ἐκθέσεως τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ θὰ παραμείνουν μόνον εὐσεβεῖς πόθοι, πρὸς ζημίαν τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων τῆς χώρας μας καὶ τοῦ Κράτους, τὸ ὁποῖον ἔχει ἀνάγκην τῶν ἱκανωτέρων ἐπιστημόνων εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῶν δραστηριοτήτων καὶ τῶν ὑπηρεσιῶν του.

Τέλος, θὰ θίξω ἐν συντομίᾳ τὸ θέμα τοῦ P.I.K. Συμφωνοῦμεν, ἐν πρώτοις, μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν νὰ καταστῇ δυνατὸς ὁ πλήρης κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, περιλαμβανομένου τοῦ P.I.K.

Ὀφείλω νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ἀρκεταὶ φοραὶ ἔχομεν ἐπικρίνει τὴν τακτικὴν ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται εἰς μερικὰς τοὐλάχιστον ἀπὸ τὰς ἐκπομπὰς τοῦ Ραδιοσταθμοῦ μας.

Δὲν θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἐπαναλάβωμεν σήμερα αὐτὴν τὴν κριτικήν. Ὄχι διότι ἔπαυσαν νὰ ὑπάρχουν εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις (καὶ ἰδιαίτερα στὰ Δελτία Εἰδήσεων) λόγοι διὰ παρομοίαν κριτικήν, ἀλλὰ διότι ὑπάρχει μία βραδεῖα ἴσως ἀλλὰ σταθερὴ καλυτέρευσις τῆς καταστάσεως καὶ μία φιλότιμος πράγματι προσπάθεια ἀπὸ τὴν μεγάλην πλειοψηφίαν τῶν διαφόρων ὑπευθύνων τοῦ Ραδιοσταθμοῦ καὶ τῆς Τηλεοράσεως νὰ σταθοῦν εἰς τὸ ὕψος τῆς ἀποστολῆς των. Καὶ αὐτὴν τὴν προσπάθειαν, ἡ ὁποία πολλὰς φορὰς ἐκφράζεται καὶ μὲ εὐρυτέρας καλλιτεχνικὰς καὶ πνευματικὰς ἐκπολιτιστικὰς ἐκδηλώσεις, ὄχι μόνον δὲν θὰ ἠθέλαμεν νὰ τὴν ἀποθαρρύνωμεν ἀλλὰ ἀντιθέτως εἶναι ἡ ἐπιθυμία μας νὰ τὴν συνδράμωμεν καὶ νὰ τὴν ἐνθαρρύνωμεν.

Τὸ ραδιόφωνον καὶ ἡ τηλεόρασις ἀποτελοῦν σήμερα ἀπαραίτητον στοιχεῖον τῆς ζωῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς δραστηριότητος εἰς τὴν Κύπρον. Δὲν ὑπάρχει πιθανὸν Κύπριος καὶ πιθανῶς εἰς τὸ σύντομον μέλλον νὰ μὴν ὑπάρχῃ σχεδὸν χωριὸ ἢ σπίτι ποὺ νὰ μὴν ἔρχεται κατὰ κάποιον τρόπον σὲ ἐπαφὴ μὲ τὰ μαζικὰ αὐτὰ μέσα ἐπικοινωνίας.

Ὁ αὐξανόμενος ρόλος των εἰς τὴν κοινωνικὴν ζωὴν ἐπαυξάνει καὶ τὰ καθήκοντα ἐκείνων ποὺ τὰ κατευθύνουν.

Ἡ ὁποιαδήποτε τυχὸν προχειρότης ἢ ἀνευθυνότης ἔχει συνεπείας στὴν πνευματικὴν καλλιέργειαν καὶ στὴν διαπαιδαγώγησιν τοῦ κοινοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τῆς νεολαίας.

Μὲ πλήρη συναίσθησιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἐντὸς τῶν σημερινῶν κυπριακῶν συνθηκῶν καὶ μὲ πλήρη ἐποικοδομητικὴν διάθεσιν, πιστεύομεν ὅτι τὸ Ρ.Ι.Κ. διὰ νὰ δικαιολογῇ αὐτήν του τὴν ὑψηλὴν ἀποστολὴν καὶ τὴν δημοσίαν δαπάνην ποὺ προϋποθέτει, θὰ πρέπει νὰ καθοδηγῆται ἀπὸ μερικὰς γενικὰς ἀρχάς, ὅπως εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

(α) Σταθερὰ καὶ συνεπὴς ὑποστήριξις τῆς ἐθνικοαπελευθερωτικῆς καὶ τῆς γενικῆς γραμμῆς ποὺ ἑνωμένοι σήμερα ἀκολουθοῦν λαὸς καὶ Κυβέρνησις. Τὸ Ρ.Ι.Κ. δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι οὔτε ξένον οὔτε οὐδέτερον ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ὑπάρχει καθαρὰ ἐθνικὴ κυβερνητικὴ γραμμή, ὑποστηριζομένη ἀπὸ τὴν ὁλότητα σχεδὸν τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

(β) Πάντα μέσα στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς αὐτῆς ἀρχῆς τὴν ὁποίαν ἀνέφερα, θὰ πρέπει νὰ γίνῃ ἐξάλειψις κάθε τυχὸν ὑπολείμματος διακρίσεως ἢ τυχὸν μεροληψίας καὶ ἰδιαίτερα, ὅσον ἀφορᾶ τὴν μετάδοσιν ἐσωτερικῶν εἰδήσεων ἢ θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν κυπριακὴν ζωὴν καὶ δραστηριότητα.

(γ) Πληρέστερος ἔλεγχος, διασταύρωσις, καὶ ἐμπλουτισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν εἰδήσεων καὶ σχολίων, κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ συνάδῃ μὲ τὴν ὅλην ἐξωτερικήν μας πολιτικὴν καὶ νὰ μὴν συγκρούεται μὲ τὸ δημόσιον αἴσθημα.

(δ) Περισσοτέρα χρησιμοποίησις τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ τῆς Τηλεοράσεως διὰ ζωντανὰ προγράμματα ἐπὶ διαφόρων θεμάτων τῆς κυπριακῆς ζωῆς καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴν τῶν εὐρυτέρων δυνατῶν κύκλων, οὕτως ὥστε τὸ Ρ.Ι.Κ. νὰ καταστῇ πραγματικὸν βῆμα τοῦ κυπριακοῦ λαοῦ.

(ε) Μεγαλυτέρα ποικιλία καὶ ποιότης τῶν προγραμμάτων, τὰ ὁποῖα ἔχουν σκοπὸν τὴν πνευματικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν καλλιέργειαν καὶ διαπαιδαγώγησιν.

(στ) Παρομοία ποικιλία καὶ ποιότης τῶν ψυχαγωγικῶν προγραμμάτων, ἰδιαίτερα, τῶν μουσικῶν. Ἀποφυγὴ ὑπερβολικῆς προβολῆς ἐκείνου τοῦ εἴδους τῶν ἐλαφρῶν προγραμμάτων τὰ ὁποῖα ἀρέσουν στοὺς ὀλίγους κατὰ παρεξήγησιν μοντέρνους καὶ ξενίζουν καὶ ἀπωθοῦν τοὺς πολλούς. Ἐνθάρρυνσις ἐκείνων τῶν ἐλαφρῶν προγραμμάτων τὰ ὁποῖα δὲν ἐκχυδαΐζουν τὴν μουσικὴν καὶ τὸν ἄνθρωπον.

(ζ) Ἐνθάρρυνσις κυπριακῶν ταλέντων καὶ περισσοτέρα χρῆσις καὶ προβολὴ τῶν κυπρίων πνευματικῶν ἀνθρώπων καὶ καλλιτεχνῶν.

(η) Ὀρθὴ πνευματικὴ καὶ καλλιτεχνικὴ διαπαιδαγώγησις τοῦ κοινοῦ, καὶ ἰδιαίτερα, τῆς νεολαίας καὶ ἀποφυγή, ἰδίως εἰς τὴν τηλεόρασιν, προγραμμάτων τὰ ὁποῖα ὑποθάλπουν τὰ κατώτερα ἔνστικτα καὶ ἐπιδροῦν ἐπιβλαβῶς εἰς τὴν νεολαίαν μας.

Πιστεύομεν εἰλικρινὰ ὅτι τὸ Ρ.Ι.Κ. ἔχει τὰς δυνάμεις ἐκείνας καὶ τὸ ἄξιον προσωπικόν, τὸ ὁποῖον νὰ ἐφαρμόσῃ αὐτὰς τὰς ἀρχὰς κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικὸν καὶ πλήρως ἀντιπροσωπευτικὸν ἑνὸς λαοῦ μὲ ἀπαιτήσεις, ὁ ὁποῖος ἔχει ἐμπράκτως ἀποδείξει τὸν πατριωτισμόν του, τὰς ψυχικὰς ἀρετάς, τὸ φιλοπρόοδον καὶ τὴν ζωτικότητά του. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι Βουλευταί.

Καὶ ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς διὰ τὸ ἐπὶ θύραις ἔτος εἶναι σχεδὸν πανομοιότυπος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ λήγοντος ἔτους 1966, μὲ προσθήκην μόνον περαιτέρω αὐξήσεως τῶν ἐσόδων.

£1,722,000 φαίνεται αὔξησις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967, ποσὸν ὄχι εὐκαταφρόνητον, τὸ ὁποῖον θὰ προέλθῃ ἀπὸ ἀμέσους φόρους καὶ περὶ τὰς £700,000 ἀπὸ τοὺς ἐμμέσους φόρους.

Δὲν θὰ ἐνδιατρίψω σὲ ἄλλα ζητήματα διὰ τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθησαν προηγούμενοι ἀξιότιμοι κύριοι συνάδελφοι. Θὰ ἐνδιατρίψω μόνον ἐπὶ ἑνὸς θέματος, ἐκείνου τῆς φορολογίας καὶ ἰδίως τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς φορολογίας ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ καὶ πάλιν διὰ νὰ τονίσω ὅτι ἡ φορολογία ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ συστήματος τῆς πολλαπλῆς φορολογίας ἥτις δὲν περιορίζεται εἰς τοὺς ἀμέσους καὶ ἐμμέσους φόρους πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ ἐπεκτείνεται διὰ τῆς ἐπιβολῆς ποικιλονύμων φόρων, ἰδίως, εἰς τοὺς κατοίκους τῆς ὑπαίθρου, ὑπὸ μορφὴν κτηματικοῦ, ἐπαγγελματικοῦ, φόρου νεροῦ, σχολικῶν, φόρου ὑγείας, ἀγροφυλακῆς, εἰς τοὺς ὁποίους προσετέθη τελευταίως καὶ ὁ λεγόμενος «φόρος κατόχου». Ἕνεκα τοῦ τελευταίου τούτου, ὄντος τελείως ἀδικαιολογήτου, πλεῖσται τοιαῦται ὑποθέσεις ἔχουν ἀχθῆ εἰς τὰ Δικαστήρια.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁ κτηματικὸς φόρος ὅστις εἰσεπράττετο ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ὡς τοιοῦτος εἶναι ἄμεσος, ἔχει καταργηθῆ. Πλὴν ὅμως εἰς τὴν πραγματικότητα δὲν κατηργήθη. Ἐννοῶ τὸν κτηματικὸν φόρον τῆς γῆς ἡ ὁποία ἀνήκει εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ διὰ τοὺς ὁποίους αὐτὴ ἡ γῆ εἶναι τὸ κεφάλαιον τῆς ἐργασίας των. Αὐτὸ τὸ κεφάλαιον φορολογεῖται ἂσχετον ἐὰν αὐτὴν τὴν φορολογίαν εἰσπράττουν αἱ δημαρχούμεναι κοινότητες καὶ τὰ Συμβούλια Ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων χωρίων. Τὸ οὐσιῶδες εἶναι ὅτι αὐτὸς ὁ φόρος ποὺ ἐπιβαρύνει τοὺς κατόχους καλλιεργουμένης γῆς εἶναι ἐκ τῶν ἀμέσων φόρων καὶ φορολογεῖ τὸ κεφάλαιον τῶν γεωργῶν, ἐνῶ οὐδεμιᾶς ἄλλης ἐπιχειρήσεως φορολογεῖται τὸ κεφάλαιον ἀλλὰ τὰ κέρδη τὰ προερχόμενα ἐκ τῆς διαχειρίσεως τοῦ κεφαλαίου τούτου.

Πιστεύομεν ὅτι τὸ τοιοῦτον εἶναι ἄδικον τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅτι ὑπάρχει διὰ τοὺς ἰδίους ἀγρότας ὁ φόρος εἰσοδήματος. Ἢ ὁ ἕνας φόρος νὰ ὑπάρχῃ ἢ ὁ ἄλλος. Δὲν εἶναι δίκαιον φορολογουμένου τοῦ εἰσοδήματος νὰ φορολογῆται καὶ τὸ ἴδιον τὸ κεφάλαιον καθ' ἕκαστον ἔτος. Νομίζομεν ὅτι αὐτὸ πρέπει νὰ προσεχθῇ ἰδιαιτέρως.

Ἕνα ἄλλο σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἀναφερθῶ ἐν ὀλίγοις εἶναι ἡ διάκρισις μεταξὺ τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἐνοίκια τῆς κατοικίας τῶν διδασκάλων τὰ ὁποῖα προστιθέμενα ἐπὶ τοῦ προϋπολογισμοῦ τῶν σχολείων τῶν ἀγροτικῶν κέντρων αὐξάνουν τοῦτον κατὰ πολύ. Σήμερον αὐτὸ τὸ «πουπανογόμαρον» δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητον. Αὐξάνει τὸν προϋπολογισμὸν τῶν σχολείων τῆς ὑπαίθρου καὶ κάποτε μέχρι τῶν £800 ἴσως καὶ περισσότερον κάθε χρόνον. Τὰ ἐπιβαλλόμενα σχολικὰ ἐπὶ τῶν κατοίκων εἶναι δισβάστακτα καὶ ὅλοι παραπονοῦνται. Φαντασθῆτε μίαν κοινότητα ὄχι πολὺ μεγάλην ἐπιφορτισμένην μὲ ἐτήσιον προϋπολογισμὸν τῶν σχολείων £3,000-£4,000 ποὺ εἶναι ἀνάγκη νὰ κατανεμηθῇ μεταξὺ τῶν κατοίκων, καὶ ἐκ τοῦ ὁποίου προϋπολογισμοῦ πολλάκις τὸ ἓν τέταρτον ἴσως καὶ περισσότερον πολλὰς φορὰς προέρχεται ἐκ τοῦ ἐνοικίου κατοικιῶν διὰ τοὺς διδασκάλους. Γνωρίζομεν ὅτι εἰς τὰς πόλεις δὲν διατίθεται κατοικία διὰ τοὺς διδασκάλους.

Δὲν ἐπιθυμοῦμεν καθόλου νὰ ἐλαττωθοῦν αἱ ἀπολαβαὶ τῶν διδασκάλων, ἀλλὰ ἐὰν ἡ Κυβέρνησις νομίζῃ ὅτι εἶναι ὀλίγος ὁ μισθός των διατὶ δὲν δίδει αὔξησιν ἀλλὰ χρησιμοποιεῖ τὸ μέτρον τοῦτο ἀδικοῦσα τοὺς χωρικούς; Κάποτε μᾶς εἶχαν τάξει δωρεὰν τὴν παιδείαν. Λόγια. Πότε θὰ γίνῃ; Ἔχομεν πικρὰν πεῖραν αὐτῶν τῶν «ταξιμάτων» ἰδίως ἡμεῖς οἱ χωρικοί. Δὲν νομίζω ὅτι ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς μᾶς δίδει τὴν ἐλπίδα ὅτι οἰκονομικῶς θὰ προχωρήσωμεν καλύτερα. Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν ἐσόδων μας ἀπορροφᾶται ἀπὸ τὴν Κυβερνητικὴν μηχανήν. Ὁ θεσμὸς τῆς ὑπάρξεως τῆς λεγομένης Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ αὐτὸς παραπαίει, μὴ δυναμένη νὰ ἐπιβάλῃ πολλάκις τὰς ἀποφάσεις της, καὶ ἔτσι ἀπὸ χρόνον σὲ χρόνον θὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἀδιέξοδον ἢ θὰ πληρώνουν τὰ σπασμένα ἐκεῖνοι ποὺ δὲν μποροῦν νὰ φωνάξουν, καὶ αὐτοὶ δὲν εἶναι ἄλλοι παρὰ οἱ εἴλωτες τῆς γῆς. Καὶ τὸ τέλος θὰ εἶναι οἰκονομικὸν χάος ἂν δὲν ληφθοῦν οἰκονομικὰ μέτρα, καὶ τὰ κατάλληλα τοιαῦτα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν προτίθεμαι νὰ καταψηφίσω τὸν Προϋπολογισμὸν μὲ ὅλα τὰ ἀνωτέρω τὰ ὁποῖα ἔχω πεῖ.

Ἐλπίζω ὅτι κάποτε αὐτὴ ἡ ἀναμονὴ τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύομεν πάντοτε νὰ μὴν εἶναι, ἴσως, ἐπὶ ματαίῳ καὶ κάποτε νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰσηγήσεις τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἐπιφυλασσόμενος νὰ ἐκφέρω λεπτομερῶς τὰς ἀπόψεις μου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ μόνον ἐν συντομίᾳ εἰς ὡρισμένα σημεῖα τοῦ Κεφαλαίου 70Α— Ἰατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο σημειώνω μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν πρόβλεψιν δι' αὔξησιν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἰατρῶν κατὰ ἕξ καὶ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τοῦ νοσηλευτικοῦ καὶ ἄλλου προσωπικοῦ τοῦ Ἰατρικοῦ Τμήματος.

Ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνῃ δικαία κατανομὴ τῶν νεοδιορισθησομένων ἰατρῶν καὶ τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ καὶ θὰ πληρωθῶσι τὰ ὑφιστάμενα κενὰ εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ νοσοκομεῖα καὶ τὰς κενὰς ἀγροτικὰς ἕδρας.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἐπιθυμῶ νὰ ὑπενθυμίσω καὶ πάλιν τοὺς ἁρμοδίους ὅτι ἡ ἰατρικὴ ἕδρα Κελλακίου παραμένει ἀκόμα κενὴ καὶ ἀναμένει ἐπειγόντως τὴν πλήρωσίν της.

Μετ' εὐχαριστήσεως ἐπίσης παρατηρῶ πρόβλεψιν διὰ τὸν διορισμὸν νέων μαιῶν. Ὁ διορισμὸς νέων μαιῶν ἰδίως εἰς τὴν ὕπαιθρον ἐπείγει καὶ εὔχομαι ὅπως μὴ καθυστερήσῃ οὗτος ἐπὶ πολύ.

Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναθεωρηθῶσιν αἱ κλίμακες μισθοδοσίας τῶν ἰατρῶν, ἐνῶ ἐκ παραλλήλου νὰ τηρῶνται αὐστηρῶς οἱ ὅροι ἀπασχολήσεώς των. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ μισθοδοτικαὶ κλίμακες τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν, εἶναι πολὺ χαμηλαὶ καὶ δυσαναλόγως κατώτεραι τῶν προσόντων, τῶν εὐθυνῶν καὶ τῆς προσφερομένης ὑπ' αὐτῶν ἐργασίας.

Οἱ Κυβερνητικοὶ ἰατροὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν λοιπὴν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν δὲν ἔχωσι καθωρισμένον ὡράριον καὶ πολλάκις ἀναγκάζονται νὰ εὑρίσκωνται ἐπὶ καθήκοντι ὁλόκληρον εἰκοσιτετράωρον, συμπεριλαμβανομένης βεβαίως καὶ τῆς διανυκτερεύσεως.

Ἰδιαιτέρα προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἐμπείρων ἰατρῶν καὶ ἐν ἀνάγκῃ θὰ εἰσηγούμην τὴν πρόσληψιν τοιούτων ἰατρῶν ἐπὶ συμβολαίῳ μὲ ἱκανοποιητικὴν ἀμοιβὴν καὶ μὲ ὑποχρέωσιν, βεβαίως, πλήρους ὡραρίου ὑπηρεσίας. Ἐκτὸς ὅμως τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ἔχω τὴν γνώμην ὅτι εἶναι καιρὸς πλέον νὰ δοθῇ καὶ ἡ δικαία λύσις εἰς τὰ πρὸ πολλοῦ ἐκκρεμοῦντα μισθοδοτικὰ καὶ ἄλλα αἰτήματα τοῦ νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ.

Ἐπίσης σημειῶ μὲ ἱκανοποίησιν τὴν αὔξησιν τοῦ προβλεπομένου ποσοῦ διὰ τὸν νοσοκομειακὸν ἐξοπλισμὸν καὶ τὰς ἰατροφαρμακευτικὰς προμηθείας.

Ὅμως ἐπιθυμῶ νὰ ὑποβάλω εἰς τοὺς ἁρμοδίους τὰ ἑξῆς :

Νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τρόπον ὥστε ἡ κατανομὴ τόσον τοῦ ἐξοπλισμοῦ ὅσον καὶ τῶν ἰατροφαρμακευτικῶν προμηθειῶν νὰ γίνεται μὲ πνεῦμα δικαιοσύνης καὶ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν ὄχι μόνον τοῦ Κεντρικοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας ἀλλὰ καὶ τῶν ἐπαρχιακῶν τοιούτων.

Αὐτὰ τὰ σημεῖα ἤθελα νὰ τονίσω ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ θὰ ψηφίσω τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν ἐν τῇ ὁλότητί του.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ στάδιον τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως τοῦ Νομοσχεδίου καὶ τῆς ψηφίσεως, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν Κεφαλαίων, δηλαδὴ Κεφάλαιον Α1, Κεφάλαιον Α2, Κεφάλαιον Α3 καὶ οὕτῳ καθ' ἑξῆς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον:

ΕΠΕΙΔΗ δυνάμει τῆς Πρώτης Παραγράφου τοῦ ἄρθρου 167 τοῦ Συντάγματος ἔχει συνταχθῆ Προϋπολογισμὸς τῆς Δημοκρατίας ἐν σχέσει πρὸς τὸ οἰκονομικὸν ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, καὶ ἐγκριθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς προνοεῖται ἐν αὐτῇ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὰ δύο ἑκατομμύρια, τριακοσίας καὶ πεντήκοντα χιλιάδας, διακοσίας καὶ ὀγδοήκοντα ὀκτὼ λίρας δέον νὰ βαρύνῃ τὸ Πάγιον Ταμεῖον διὰ τὴν χρῆσιν τῶν δώδεκα μηνῶν, οἵτινες λήγουν τὴν τριακοστὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1967, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ Νόμου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1967, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑπὸ τοῦ Συντάγματος ἢ οἱουδήποτε Νόμου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ περαιτέρω καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις ὡρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὡρισμένων ὑφισταμένων τοιούτων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £17,531,437 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ 2ον, 3ον, 4ον καὶ 5ον ἄρθρον θὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Πίνακος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α1—Προεδρία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Κεφάλαιον Α1 ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α1 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α2—Προεδρικὸν Μέγαρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α2 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κεφάλαιον Α4—Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α4 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α5—Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Κεφάλαιον Α5—Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α5 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α6—Δικαστικὸν Τμῆμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Κεφάλαιον Α6 ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α6 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α7—Νομικὴ Ὑπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α7 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α8—Ἐλεγκτικὴ Ὑπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α8 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α9—Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α9 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α10—Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῆς Ὑπηρεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α10 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α11—Ὑπουργεῖον Ἀμύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α11 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α12—Κυπριακὸς Στρατός.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α12 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α13—Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α13 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α14—Τμῆμα Γεωργίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α14 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α15—Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α15 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α16—Τμῆμα Δασῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α16 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α17—Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α17 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α18—Μετεωρολογικὴ Ὑπηρεσία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α18 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α19—Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α20—Φυλακαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α20 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α21—Ἀναμορφωτικὴ Σχολή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α21 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α22—Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α22 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α23—Τμῆμα Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α23 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α24—Συνεργατικὴ Ἀνάπτυξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α24 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α25—Τμῆμα Γεωλογικῆς Ἐπισκοπήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α25 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α26—Μεταλλεῖα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α26 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α27—Τμῆμα Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α27 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α28—Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α28 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α29—Τμῆμα Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α30—Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α30 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α31—Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α31 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α32—Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α32 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α33—Ἀστυνομία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α33 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α34—Ἐθνικὴ Φρουρά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α34 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α35—Πυροσβεστικαὶ Ὑπηρεσίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α35 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α36—Τμῆμα Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α36 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α37—Ὑπηρεσία Μεταναστεύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α38—Ὑπηρεσία Καταγραφῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α38 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α39—Γραφεῖον Δημοσίων Πληροφοριῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α39 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α40—Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α40 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α41—Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α41 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α42—Ἐξωτερικαὶ Ὑπηρεσίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α42 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α43 — Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α43 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α44 — Γενικὸν Λογιστήριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α44 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α45 — Τελωνεῖα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α45 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α46 — Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α46 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α47 — Τμῆμα Στατιστικῆς καὶ Οἰκονομικῶν Ἐρευνῶν

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α47 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α48 — Κρατικαὶ Ἀποθῆκαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α48 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α49 — Τμῆμα Προσωπικοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α49 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α50 — Τυπογραφεῖον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α50 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α51 — Ὀφειλαὶ ἐκ Δημοσίου Χρέους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α51 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α52 — Συντάξεις καὶ Φιλοδωρήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α52 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α53 — Ἐπιχορηγήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α54 — Μακροπρόθεσμα Δάνεια καὶ Προκαταβολαί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α54 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α55 — Τιμαριθμικὰ ἐπιδόματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α56 — Ἀνάπτυξις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α56 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α57 — Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ Κεφάλαιον Α57, ἄρθρον 1 — Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου — £230,000, θὰ ἤθελα νὰ προτείνω ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος καταψηφισθῇ διὰ νὰ ὑποχρεωθῇ τὸ Ἵδρυμα τοῦτο νὰ παρουσιασθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ νὰ δώσῃ ὡρισμένας λεπτομερείας τὰς ὁποίας ζητοῦν αἱ Ἐπιτροπαὶ καὶ κατόπιν, βεβαίως, νὰ τὸ ψηφίσωμεν. Καὶ θὰ ἤθελα ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Μιχαλάκης Σαββίδης εἰσηγεῖται ὅπως ἡ χορηγία πρὸς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα, ἡ ὁποία προβλέπεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Α57, ἄρθρον 1, ἐκ £230,000, μὴ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ ὀργανισμὸς οὗτος νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ δώσῃ ὡρισμένας ἐξηγήσεις.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἤκουσα, κ. Πρόεδρε, μετὰ προσοχῆς τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Σαββίδη καὶ συμφωνῶ ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ βάσιμα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα χρήζουν διερευνήσεως, ἀλλὰ ἐν προκειμένῳ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Σαββίδη ὑποβληθῇ εἰς τὴν Βουλήν, γίνῃ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς καὶ παραπεμφθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐγὼ θὰ καταψηφίσω παρ' ὅλον ποὺ συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ τύχῃ διερευνήσεως ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Σαββίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσήγησιν δι' ὅλας τὰς ἡμικρατικὰς ὑπηρεσίας. Εἶναι γεγονὸς ὅτι χρειάζεται κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος καὶ ἑπομένως ἐπὶ τῆς οὐσίας συμφωνοῦμεν. Δεδομένου ὅμως ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ μὴ χορηγία, διότι αὐτὸ θὰ ἐσήμαινε διακοπὴν τῶν ἐργασιῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου — παρ' ὅλον ὅτι ἐν τῇ οὐσίᾳ συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ κατάλληλος νομοθεσία οὕτως ὥστε ὅλα αὐτὰ νὰ ὑπάγωνται εἰς κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον — νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δύσκολον τώρα νὰ ἀρνηθῶμεν τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ τοῦ κονδυλίου, καὶ νομίζω ὅτι καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ κ. Σαββίδη εἶναι αὐτό, δηλαδὴ νὰ ἐκβιάσωμεν μίαν κατάστασιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ θὰ δύναται νὰ ἐξασκῇ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὑπηρεσιῶν. Ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις, νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον σημειωθῇ ὅτι πολλὰ Μέλη τῆς Βουλῆς ἔχουν ἰσχυρὰς ἀπόψεις ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος καὶ ὅτι ἐπιμένουν εἰς τὸν κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν οἱ ὁποῖοι χειρίζονται σοβαρὰς ὑπηρεσίας δημοσίας ὠφελείας εἰς αὐτὸν τὸν τόπον, νομίζω ὅτι αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἱκανοποιήσῃ διότι ἤδη ἔχομεν ἀνοίξει τὸν δρόμον πρὸς αὐτὸν τὸν ἔλεγχον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω ὡρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ἐγερθέντος θέματος.

Ἐπροτάθη ὅπως τὸ ποσὸν τῶν £230,000 μὴ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ ὁ ὀργανισμὸς «Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου», νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ δώσῃ ὡρισμένας ἐξηγήσεις. Τὸ θέμα ἐτέθη καὶ ὑπὸ ἄλλων Βουλευτῶν εἰς τὰς ἀγορεύσεις των ὑπὸ τὴν γενικωτέραν αὐτοῦ μορφήν, ἤτοι ὡς θέμα κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου τῶν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑποδείξω εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι οὐδεὶς προέτεινε τὴν καταψήφισιν τοῦ κονδυλίου ἐκ £230,000 διὰ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα διότι διαφωνεῖ μὲ τὴν ἀνάγκην ἐπιχορηγήσεως τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος. Ἡ προταθεῖσα καταψήφισις τοῦ κονδυλίου ἐγένετο διὰ λόγους τακτικῆς, ἤτοι διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα νὰ δώσῃ ὡρισμένας πληροφορίας εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς.

Ἐὰν ἡ ἄποψις τῆς Βουλῆς εἶναι ὅτι οἱ ὀργανισμοὶ δημοσίου δικαίου, ὅπως τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Κύπρου, ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ, ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν κ.λ.π. πρέπει νὰ τεθοῦν ὑπὸ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, ὁ ὀρθὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος εἶναι διὰ νομοθετικῆς πράξεως καὶ οὐχὶ διὰ τῆς ἀρνήσεως τῆς ψηφίσεως τῆς προτεινομένης ἐπιχορηγήσεως. Ἡ πρωτοβουλία καταθέσεως τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου δύναται νὰ προέλθῃ τόσον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς. Εἶναι ἐπομένως θέμα τὸ ὁποῖον δύνανται οἱ Βουλευταὶ νὰ συζητήσουν καί, ἐὰν κρίνουν τοῦτο σκόπιμον, νὰ καταθέσουν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ θέτῃ τοὺς ὀργανισμοὺς δημοσίου δικαίου ὑπὸ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον ὅμως θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι οἱ ὀργανισμοὶ δημοσίου δικαίου βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας δὲν ὑπόκεινται εἰς κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Ὁ Ὑπουργὸς ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τοῦ ὀργανισμοῦ δημοσίου δικαίου δίδει ἐξηγήσεις εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς ὅταν ὑποβληθοῦν εἰς αὐτὸν ἐρωτήσεις ἀναφερόμεναι εἰς θέματα ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου ἢ ὅταν αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ ζητήσουν πληροφορίας.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ πληροφορηθῶ κατὰ πόσον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐζήτησαν νὰ παρουσιασθῇ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐξετάσεως ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ ἐὰν ὑπῆρξεν οἱαδήποτε ἄρνησις ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ὅπως δώσῃ τὰ ζητηθέντα στοιχεῖα.
Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐζήτησαν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου, ὁ ὁποῖος καὶ ἐστάλη. Ἀλλά, ὅπως ἀνεφέρατε καὶ ἐσεῖς, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν ὅτι διὰ τῆς καταλλήλου τροποποιήσεως τῆς νομοθεσίας μπορεῖ νὰ γίνῃ ἔλεγχος αὐστηρότερος καὶ συστηματικώτερος, εἰσηγοῦνται εἰς τὴν ἔκθεσίν των νὰ ψηφισθῇ ὁ Προϋπολογισμὸς ὡς ἐστάλη, δηλαδὴ καὶ τὸ ποσὸν τῶν £230,000, καὶ ὁ αὐστηρότερος ἔλεγχος νὰ γίνῃ δι' ἄλλου τρόπου καὶ ὄχι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ, δηλαδὴ τῆς ἀπορρίψεως καὶ τῆς ἀρνήσεως ἐγκρίσεως τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὡς ἔχω ἀναφέρει σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ καταψηφίσω τὸ κονδύλιον αὐτὸ ἀλλά, ὡς ἔχετε ὀρθῶς ἀναφέρει, νὰ ἐξαναγκάσω τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ P.I.K. νὰ μᾶς δώσῃ ὡρισμένας πληροφορίας. Ἀλλ' ἐφ' ὅσον μᾶς ἔχετε ἐξη-

γήσει ὅτι δυνάμεθα διὰ νομοθεσίας νὰ ἐπιβάλωμεν τὸν ἔλεγχον, ἐν ἡ περιπτώσει ζητήσωμεν ὅπως ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς παρουσιασθῇ διὰ νὰ μᾶς δώσῃ τὰς ἐξηγήσεις καὶ ἀρνηθῇ, τότε μοῦ φαίνεται εἶναι περιττὴ ἡ ἀπόρριψις τοῦ ποσοῦ τούτου, καὶ ἀποσύρω τὴν πρότασίν μου ὅπως τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω πεῖ εἶναι ὅτι δυνάμει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας οἱ ὀργανισμοὶ δημοσίου δικαίου δὲν ὑπόκεινται εἰς κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Δύναται ὅμως ἡ Βουλή, ἐὰν κρίνῃ ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ τεθοῦν ὑπὸ κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, διὰ καταλλήλου νομοθεσίας νὰ ρυθμίσῃ τὸ θέμα τοῦτο.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Κεφάλαιον Α57 ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Α57 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α58 — Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων καὶ Δασμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α58 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α59 — Διάφορα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α59 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α60 — Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι καὶ Ἀποθεματικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α60 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α61 — Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α62 — Δημόσια Ἔργα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α62 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α63 — Τακτικαὶ Δαπάναι Δημοσίων Ἔργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Α63 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κεφάλαιον Α64 — Μὴ Ἐπαναλαμβανόμεναι Δαπάναι Δημοσίων Ἔργων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α65 — Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α66 — Τμῆμα Πολιτικῆς Ἀεροπορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α67 — Λιμενικαὶ Ὑπηρεσίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α68 — Ταχυδρομεῖον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α69 — Ὑπουργεῖον Ὑγείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α70 — Ἰατρικὸν Τμῆμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ τηρήσω στάσιν ἀποχῆς ἐπ' αὐτοῦ διότι πιστεύω ὅτι αἱ νέαι θέσεις ἐδημιουργήθησαν χωρὶς νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ἄλλαι ὑπηρεσίαι ἐξ ἴσου σοβαραὶ μὲ μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἀσθενῶν, καὶ ἐνῷ ἐδημιουργήθη θέσις εἰδικοῦ διὰ τὸ νοσοκομεῖον Λευκωσίας μὲ 300 ἀσθενεῖς, δὲν ἐδημιουργήθη ἀνάλογος θέσις εἰς τὸ Ψυχιατρεῖον μὲ 800 ἀσθενεῖς.

Διὰ νὰ ἐκφράσω, λοιπόν, τὴν ἀπαρέσκειάν μου εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἔγινεν ἡ δημιουργία τῶν νέων θέσεων, δηλῶ ὅτι δὲν ψηφίζω ὑπὲρ αὐτοῦ τούτου τοῦ εἰδικοῦ ἄρθρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Δηλοῦτε ἀποχήν;
Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὑπάρχει μία ἀποχή.
Τὸ Α70 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α71—Ὑπουργεῖον Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α72—Παιδεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α73—Πολιτιστικαὶ καὶ Ἄλλαι Ὑπηρεσίαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α74—Γενικὸν Διοικητικὸν Προσωπικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α75—Γενικὸν Γραμματειακὸν Προσωπικόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κεφάλαιον Α76—Κλητῆρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις εἰς τὸ Α76;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Παράρτημα—Μισθοδοτικαὶ Κλίμακες.
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος—Ἵδρυσις Νέων Θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δεύτερον Μέρος—Κατάργησις Ὑφισταμένων Θέσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κατάλογος Λειτουργῶν Ὑπευθύνων διὰ τὴν Εἴσπραξιν Ἐσόδων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κατάλογος Λειτουργῶν Ἀσκούντων Ἔλεγχον ἐπὶ τῶν Κονδυλίων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.
Παρακαλῶ ὅπως τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν τὰ ἀκόλουθα ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου:
Τὰ 2, 3, 4 καὶ 5 ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £17,531,437 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ.
Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Χρησιμοποίησις τοῦ περισσεύματος ὡρισμένων ἄρθρων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἄρθρων ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Μέρος Πρῶτον. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Προϋπολογισμὸς ἐγκριθῇ ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Προϋπολογισμὸς ἐγκρίνεται καὶ τὸ Νομοσχέδιον θεσπίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ προτεινομένου ψηφίσματος διὰ τὴν ἐξουσιοδότησιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως προβῇ εἰς δαπάνας κατὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :—

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :

Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Βάσος Λυσσαρίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ συνῆλθον τὴν 29ην Δεκεμβρίου 1966 καὶ ἐπελήφθησαν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966 καὶ παρεπέμφθη πρὸς αὐτὰς πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ τῆς ἐκθέσεώς των πρὸς τὴν Βουλὴν μέχρι τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους λόγῳ τῶν περιωρισμένων χρονικῶν ὁρίων ἐντὸς τῶν ὁποίων αὗται θὰ ἔπρεπε νὰ μελετήσουν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ διὰ τοῦτο εἰσηγοῦνται ὅπως, μέχρις ὅτου ὑποβάλουν τὴν ἔκθεσίν των πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως συνεχισθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ ἵνα ἀποφευχθῇ ἡ ἀπόλυσις ἐργατῶν ἀπασχολουμένων εἰς ἔργα ἀναπτύξεως, πρᾶγμα ὅπερ θὰ συνέβαλλεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ἀνεργίας, ἡ Βουλὴ ἐξουσιοδοτήσῃ διὰ ἀποφάσεως αὐτῆς τὴν διενέργειαν δαπάνης ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1967·

Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἔγκρισιν σχετικοῦ σχεδίου ἀποφάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος παρακαλῶ ὅπως τὸ προτεινόμενον ψήφισμα ἀναγνωσθῇ καὶ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΕΠΕΙΔΗ ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 22αν Δεκεμβρίου τοῦ 1966.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ δὲν παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν μελέτην καὶ ψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἔτους 1967.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ συνέχισις ὑπηρεσιῶν διὰ τὰς ὁποίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀποφασίζει ὡς ἀκολούθως :—

(α) Παρέχει ἐξουσιοδότησιν διενεργείας δαπάνης διὰ τὸν μῆμα Ἰανουάριον τοῦ 1967 διὰ ποσὸν μὴ ὑπερβαῖνον τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ προβλεπόμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1967 διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον ἐν σχέσει πρὸς ἕκαστον Κεφάλαιον Δαπάνης, ὡς ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ :

Νοεῖται ὅμως ὅτι τὸ δαπανηθησόμενον ποσὸν ὑπὸ οἱονδήποτε Ἄρθρον δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ ποσὸν τὸ προνοούμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἄρθρον τοῦτο.

(β) Οὐδεμία δαπάνη δύναται νὰ διενεργηθῇ διὰ νέας ὑπηρεσίας ἢ σκοποὺς καὶ οὐδεμία νέα θέσις δύναται νὰ πληρωθῇ μέχρις ὅτου ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ἐγκριθῇ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

(γ) Δαπάνη ἀπὸ Ἄρθρα σημειούμενα διὰ σταυροῦ (+) δὲν δύναται νὰ διενεργηθῇ μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, μελετηθοῦν καὶ συστηθῶσιν ὑπὸ τῆς Ὑπεπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ μορφὴν «Ἐξουσιοδοτήσεως πρὸς Διενέργειαν Δαπανῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐξουσιοδότησις ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ ἀναγνωσθεῖσα ἐξουσιοδότησις καὶ ὁ ἐπισυνημμένος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσουν τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν, ὁ ὁποῖος θὰ προβῇ εἰς ἀνάλυσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τῆς Κύπρου.

Προτίθεμαι νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, 12ην τοῦ μηνός, διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ ἐξετάσουν ὡρισμένα Νομοσχέδια καὶ νὰ ἑτοιμάσουν τὰς ἐκθέσεις των.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὰς 3.30 μ.μ. τῆς 12ης Ἰανουαρίου, θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :—

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία :—

(1) Ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966, τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις ἤρχισεν ἤδη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

(2) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ὅπως ἐπισπεύσουν τὰς ἐργασίας τῶν Ἐπιτροπῶν των ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων ἅτινα παρεπέμφθησαν πρὸς αὐτὰς καὶ προσπαθήσουν νὰ κυκλοφορήσουν τὰς ἐκθέσεις των ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Ἔγγραφα:—

Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 23ην Δεκεμβρίου 1966, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 1 τοῦ 1965) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 2 τοῦ 1965).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὰ κατατεθέντα ἔγγραφα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Προτοῦ κηρύξω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς, ἡ ὁποία θὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία συνεδρία διὰ τὸ τρέχον ἔτος, εὔχομαι εἰς ὅλους τοὺς Βουλευτὰς εὐτυχὲς τὸ νέον ἔτος.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 7.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Π. Τουμαζῆς—Χρ. Μιχαηλίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Π. Στυλιανοῦ—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Μ. Σαββίδης—Χρύσης Δημητριάδης—Χ. Χατζηχάρος—Αἰμ. Φράγκος) καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.
2. Προκαταρκτικὴ Ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις Ἀποφάσεως ἐξουσιοδοτούσης διενέργειαν δαπάνης ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως διὰ τὸν μῆνα Ἰανουάριον τοῦ 1967.
3. Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 12ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 16)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κυρήσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰουλίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἰουλίου 1966.

«Εἶναι ἐν γνώσει τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα πλησίον ἐργοστασίου προκαλοῦν ἀνυπόφορον δυσοσμίαν εἰς ὁλόκληρον τὴν περιοχὴν τῆς κοινότητος Ζακακίου (παρὰ τὴν Λεμεσὸν) καὶ ἐπὶ πλέον ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος νὰ ἐπηρεάσουν καὶ νὰ μολύνουν τὸ πόσιμον ὕδωρ τῆς κοινότητος, καθότι ἡ διάτρησις εὑρίσκεται πολὺ πλησίον τοῦ μέρους ὅπου χύνονται ἀνεξελέγκτως τὰ ἀκάθαρτα αὐτὰ ὕδατα ; Νοουμένου ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι δημοσίου ἐνδιαφέροντος ὡς ἐπηρεάζον δυσμενῶς τὴν ὑγείαν καὶ τὰς ἀνέσεις μιᾶς ὁλοκλήρου κοινότητος, ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν ἢ πρόκειται νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἄμεσον ἀντιμετώπισίν του ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ἰουλίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὰ ἀκάθαρτα ὕδατα τοῦ ἐργοστασίου «ΣΜΕΤΛΕΥ» διοχετεύονται εἰς ἀνοικτὸν χῶρον ἰδιοκτησίας τοῦ ὡς ἄνω ἐργοστασίου.

Ἡ διεύθυνσις τοῦ ἐργοστασίου «ΣΜΕΤΛΕΥ» ἐκλήθη ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἐκπόνησιν σχεδίου πρὸς ἀξιοποίησιν τῶν ὡς ἄνω ὑδάτων δι' ἀρδευτικοὺς ἢ ἐμ-

πλουτιστικούς σκοπούς τῶν ὑπογείων ὑδάτων τῆς περιοχῆς διὰ διηθήσεως. Ἐν περιπτώσει δὲ ἀδυναμίας τῆς Ἑταιρείας νὰ ἑτοιμάσῃ τοιοῦτο σχέδιον αὕτη εἰδοποιήθη ὅπως κατασκευάσῃ ὀχετὸν κατὰ μῆκος τῆς δημοσίας ὁδοῦ καὶ μέρους τοῦ Μερρᾶ Ζακακίου πρὸς ἀποχέτευσιν τῶν ὑδάτων εἰς τὴν θάλασσαν, ἄλλως θὰ ληφθοῦν δικαστικὰ μέτρα ἐναντίον της.

Ἡ ὅλη ὑπόθεσις παρακολουθεῖται στενῶς ὑπὸ τῆς Ἐπαρχιακῆς Διοικήσεως Λεμεσοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ οἱ γεωργοὶ τοῦ Ἁγίου Θεοδώρου Καρπασίας ὅπως καὶ ἄλλων χωριῶν τῆς Κύπρου ποὺ ἔχουν ἀνεπαρκῆ κλῆρο ἐνοικιάζουν κυβερνητικὴ γῆ (γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν) καὶ πληρώνουν ἐνοίκια στὴ Κυβέρνηση.

Αὐτὴ τὴν γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν οἱ γεωργοὶ κατέβαλαν ἀρκετοὺς κόπους καὶ ἔξοδα γιὰ νὰ τὴν ἀξιοποιήσουν. Μέχρι τὸν περασμένο χρόνο πλήρωναν ὡς ἐνοίκια 50 μίλς τὸν χρόνο γιὰ τὴν κάθε σκάλα καὶ 5 μίλς τὴν μιὰ ὡς ἐνοίκιο γιὰ τὲς ἀγριελὲς ποὺ ἐμβολίασαν.

Μέσα στὸ 1965 ἡ Κυβέρνηση παρὰ τὲς διαμαρτυρίες τῶν γεωργῶν καὶ τῶν Ἀγροτικῶν Ὀργανώσεων αὔξησε τὸ ἐνοίκιο ἀπὸ τὰ 50 μίλς τὴν σκάλα στὰ 250 μίλς καὶ γιὰ τὲς ἐλὲς ἀπὸ τὰ 5 μίλς τὴν μιὰ στὰ 25 μίλς.

Στὴν διάρκεια τοῦ χρόνου οἱ γεωργοὶ συνέχισαν τὰ διαβήματά τους γιὰ ἐλάττωση τοῦ ἐνοικίου. Ἡ φετεινὴ ἀνομβρία καὶ ἡ σκωρίαση ἀποτέλεσαν ἀκόμα ἕνα πλῆγμα γιὰ τὴν δύσκολη οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν γεωργῶν τῆς Καρπασίας ὅπως καὶ τῶν ἄλλων περιοχῶν.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ἂν μελετᾶται ἡ ἀναθεώρηση τῆς περσινῆς ἀπόφασης τῆς Κυβέρνησης ἔτσι ποὺ νὰ ἐλαττωθοῦν τὰ ἐνοίκια τῆς Κυβερνητικῆς γῆς στὸ προηγούμενο ἐπίπεδο;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Παρομοία Ἐρώτησις ὑπ' ἀριθμὸν Ἐρ. Ε' 56 ὑπεβλήθη κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἐντίμου Μέλους καὶ ἐδόθη εἰς τοῦτο ἡ ἀπάντησις συμφώνως ἐπιστολῆς τοῦ Ὑπουργείου τούτου ὑπ' ἀρ. Φακ. 102/59/Β ἡμερομηνίας 10ης Αὐγούστου 1965.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος δὲν μελετᾶται οἱαδήποτε ἀναθεώρησις τῶν ἐνοικίων, καθ' ὅτι τὸ ὁρισθὲν ἐκ 250 μίλς κατὰ Κυβερνητικὴν σκάλαν ἐνοίκιον εἶναι ἀσήμαντον οὕτως ὥστε νὰ μὴ δικαιολογῆται ἐλάττωσις τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Τὸ πρόβλημα τοῦ ὕδατος εἶναι τὸ σοβαρώτερον πρόβλημα οὐχὶ μόνον διὰ τὴν ἀγροτικὴν ἀλλὰ καὶ δι' ὁλόκληρον τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν. Διὰ τοῦ πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως ἔγιναν ὡρισμένα ἔργα (ὑδατοφράκται καὶ ἄλλα) τὰ ὁποῖα συμβάλλουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν ὑδατίνων πόρων. Δὲν λύουν ὅμως τὸ σοβαρώτατον αὐτὸ πρόβλημα καὶ οὔτε προωρίζοντο ἄλλωστε νὰ τὸ λύσουν. Τοιαῦτα μέτρα εἶναι βοηθητικὰ καὶ ἐπιβάλλεται ὅπως συνεχισθοῦν μὲ ταχὺν ρυθμὸν βάσει τῆς κτηθείσης πείρας.

Εἶναι ὅμως ὁλοφάνερον ὅτι ἡ Κύπρος θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσῃ μελλοντικῶς τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῶν ὑδατίνων πόρων διὰ τῆς ἀφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος. Σήμερον τοῦτο εἶναι δαπανηρὸν καὶ κατὰ συνέπειαν ἀντιοικονομικόν.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ μεγάλαι χῶραι δαπανοῦν τεράστια ποσὰ εἰς πειράματα διὰ τὴν λύσιν αὐτοῦ τοῦ προβλήματος καὶ τῶν διαφαινομένων προοπτικῶν ὅτι τὸ ζήτημα τῆς οἰκονομικῆς ἀφαλατώσεως θὰ λυθῇ ἐντὸς μιᾶς περίπου πενταετίας, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖαι ἐπιστημονικαὶ καὶ ἄλλαι προπαρασκευαὶ γίνονται ὥστε ἡ Κύπρος νὰ ἐπωφεληθῇ τῶν εὐκαιριῶν τούτων καὶ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐφαρμόσῃ ἄνευ καθυστερήσεως τὸ σύστημα τῆς ἀφαλατώσεως τοῦ θαλασσίου ὕδατος, πρὸς ἱκανοποιητικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῆς ὑδρεύσεως καὶ ἀρδεύσεως, ἰδίως εἰς τὰς περιοχὰς ὅπου τὰ σημερινὰ ἔργα δὲν πρόκειται νὰ βελτιώσουν οὐσιαστικῶς τὴν κατάστασιν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων παρακολουθεῖ μετὰ μεγάλου ἐνδιαφέροντος τὰς ἐξελίξεις εἰς τὸν τομέα τῆς ἀφαλατώσεως τοῦ ὕδατος, κατατοπιζόμενον συνεχῶς εἴτε μέσῳ διαφόρων ἐκδόσεων εἴτε δι' ἀπ' εὐθείας ἐπικοινωνίας μετὰ τῶν Κυβερνήσεων ἄλλων χωρῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἡ ἔλλειψις παρουσιάζει τὰ ἴδια προβλήματα ὡς τὰ τῆς Κύπρου. Ἐπὶ τοῦ παρόντος αἱ γνωσταὶ μέθοδοι ἀφαλατώσεως ἀναβιβάζουν τὸ κόστος τοῦ ὕδατος εἰς τόσον ὑψηλὰ ἐπίπεδα, ὥστε ἡ οἰκονομικὴ χρῆσις αὐτοῦ νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ οὔτε διὰ σκοποὺς ὑδρεύσεως οὔτε διὰ σκοποὺς ἀρδεύσεως. Ὅταν τὸ κόστος τοῦτο ὑποβιβασθῇ, τότε αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐφαρμόσουν τὰς μεθόδους ἀφαλατώσεως ἄνευ καθυστερήσεως ἢ τεχνικῶν δυσκολιῶν.

Συμπληρωματικῶς ἀναφέρεται ὅτι τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων εὑρίσκεται ἤδη εἰς ἐπαφὴν μετὰ διαφόρων Οἴκων τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἵτινες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑποβάλλουν ἐκθέσεις ἐπὶ τῶν νεωτέρων ἐξελίξεων εἰς τὰς μεθόδους ἀφαλατώσεως, συχνάκις δὲ καὶ συγκεκριμένας προτάσεις διὰ τὴν ἀφαλάτωσιν ὕδατος πρὸς ὑδρευσιν πόλεων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ὑπάρχει εἰδικὴ νομοθετικὴ πρόνοια ἥτις νὰ ὑποχρεώνῃ τοὺς ἰδιοκτήτας καλλιεργητὰς ἐσπεριδοειδῶν νὰ λαμβάνωσι τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας διὰ ψεκασμάτων καὶ σκονισμάτων τῶν φυτειῶν των καὶ τῆς παραγωγῆς των ἀπὸ διαφόρους φυτικὰς ἀσθενείας, γεγονὸς τὸ ὁποῖον συντελεῖ εἰς τὸν πολλαπλασιασμὸν καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν μὲ καταστρεπτικὰς συνεπείας τόσον εἰς τὰς ἰδικάς των φυτείας ὅσον καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς τοιαύτας, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ποῖα μέτρα ἐλήφθησαν μέχρι σήμερον ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος διὰ τὴν προστασίαν τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἐκ τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν;

2. Ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ληφθοῦν νομοθετικὰ μέτρα ἅτινα νὰ ὑποχρεώνουν τοὺς καλλιεργητὰς ἐσπεριδοειδῶν νὰ λαμβάνωσι τὰ ἐνδεδειγμένα μέτρα πρὸς πρόληψιν καὶ διάδοσιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Πρὸς πληρεστέραν καταπολέμησιν τῶν ἐχθρῶν καὶ ἀσθενειῶν τῶν καλλιεργειῶν τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ 'Υπουργείου τούτου κατήρτισε καὶ ἐφήρμοσε πολυετὲς Σχέδιον Προστασίας τῶν Φυτῶν ἐκ τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν καὶ ἐχθρῶν. Τὸ σχέδιον περιλαμβάνει μεταξὺ ἄλλων καὶ τὴν προστασίαν τῶν ἐσπεριδοειδῶν διὰ τῶν ἀκολούθων μέτρων, τὰ ὁποῖα ἤδη ἐφαρμόζονται ἐπιτυχῶς εἰς μεγάλην κλίμακα.

(α) Παραχώρησις ἐπιδοτημένων ψεκαστήρων εἰς τοὺς ἐσπεριδοκαλλιεργητὰς εἰς περιφερείας εἰς τὰς ὁποίας οἱ παραγωγοὶ δὲν ἔχουν συνειδητοποιήσει τὴν μεγάλην οἰκονομικὴν σημασίαν τῆς καταπολεμήσεως τῶν ἀσθενειῶν.

(β) Διενέργεια ἐκπαιδευτικῶν διαφωτιστικῶν ἐκστρατειῶν εἰς τὰς κυριωτέρας λεμονοπαραγωγικὰς περιοχὰς τῆς Νήσου, αἵτινες περιλαμβάνουν διαλέξεις, προβολὴν φωτεινῶν εἰκόνων, διανομὴν διαφωτιστικῶν φυλλαδίων κ.λ.π.

(γ) Διενέργεια σειρᾶς ἐκπαιδευτικῶν μαθημάτων βραχείας διαρκείας εἰς πλείστας περιοχάς.

(δ) 'Ανάληψις ὁμαδικῶν καταπολεμήσεων ὡρισμένης ἀσθενείας ἢ ἐχθροῦ, ἐνισχυομένη διὰ τῆς δωρεὰν παραχωρήσεως φαρμάκων.

(ε) 'Εγκατάστασις ἀποδεικτικῶν κήπων ἐσπεριδοειδῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν.

(στ) Ἔκδοσις σχετικῶν ἀνακοινώσεων μέσῳ τοῦ τύπου, ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως.

2. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν θὰ βοηθήσῃ τὰ μέγιστα τοὺς παραγωγοὺς εἰς τὴν ποιότητα τῶν φαρμάκων διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν.

3. Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράλειψιν περιωρισμένου ἀριθμοῦ ἐσπεριδοκαλλιεργητῶν νὰ λαμβάνουν τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν ἀσθενειῶν, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι τοῦτο δὲν συνεπάγεται κατ' ἀνάγκην καὶ ἐξάπλωσιν τῶν ἀσθενειῶν εἰς τοὺς κήπους εἰς τοὺς ὁποίους γίνονται αἱ καταπολεμήσεις.

4. Σχετικῶς μὲ τοὺς ὑποχρεωτικοὺς ψεκασμοὺς τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας ἀντιμετωπίζει πολλαπλὰς δυσκολίας πρὸς ἐπιβολήν των καὶ διὰ λόγους νομικῆς φύσεως, ἀλλὰ καὶ οὐσίας. Παρὰ ταῦτα προτίθεμαι νὰ εἰσηγηθῶ τὴν θέσπισιν σχετικῆς Νομοθεσίας πρὸς διευκόλυνσιν τῆς ὁμαδικῆς καταπολεμήσεως τῶν ἀσθενειῶν, διότι οὕτω πιστεύεται ὅτι θὰ ἐπιτευχθοῦν καλύτερα ἀποτελέσματα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Α. 'Αναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ἡ 'Επαρχία Λεμεσοῦ εἶναι ἡ σημαντικωτέρα δενδροκομικὴ περιοχὴ εἰς Κύπρον, εἶναι ἡ πρώτη ἐπαρχία εἰς τὴν καλλιέργειαν φυλλοβόλων ὀπωροφόρων δένδρων καὶ ὡς πρὸς τὸ παρὸν ἡ τρίτη εἰς τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν, καὶ ἐφόσον αἱ προοπτικαὶ ἀναπτύξεως τῶν ἄνω καλλιεργειῶν εἶναι εὐρύτεραι ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας ἐπαρχίας διότι διαθέτει ποταμοὺς διὰ φράγματα καὶ ἐπομένως δὲν θὰ ὑπάρχῃ πρόβλημα ἀρδεύσεως, καὶ ἐφόσον ἡ ἐπαρχία Πάφου μὲ τὴν μελετωμένην ἀξιοποίησιν τῶν ποταμῶν καὶ ἄρδευσιν ἀρκετῶν χιλιάδων στρεμμάτων θὰ γίνῃ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον μία σημαντικὴ δενδροκομι-

κὴ ἐπαρχία, ἐρωτῶμεν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν κατὰ πόσον δὲν θεωρεῖ ἐπιβεβλημένον καὶ σκόπιμον ὅπως ἐδρεύῃ εἰς Λεμεσὸν εἰδικὸς δενδροκόμος διὰ νὰ ἐπιλαμβάνεται τῶν διαφόρων προβλημάτων δενδροκομίας καὶ εἰς τὰς δύο ἐπαρχίας, ἐν ὄψει μάλιστα τοῦ ὅτι τοιαύτη διευθέτησις θὰ συνεπάγεται καὶ ὀλιγώτερα ἔξοδα μεταφορᾶς εἰδικῶν ἐκ Λευκωσίας καὶ ταχυτέραν ἐξυπηρέτησιν πρὸς τοὺς δενδροκαλλιεργητὰς τῶν δύο ἐπαρχιῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Ἀντωνίου Ἀναστασιάδη.

«Ἐν ὄψει τῆς ὑφισταμένης ἀναπτύξεως τῶν δενδρωδῶν καλλιεργειῶν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ καὶ τῶν εὑρειῶν προοπτικῶν περαιτέρω ἐπεκτάσεώς των, θεωρεῖται ἐπιβεβλημένη ὑπὸ τοῦ Τμήματος Γεωργίας ἡ ἐνδυνάμωσις ἀφ' ἑνὸς τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γεωργικοῦ Γραφείου Λεμεσοῦ δι' εἰδικοῦ δενδροκόμου καὶ ἡ ἐπιμόρφωσις ἀφ' ἑτέρου ὡρισμένων τοὐλάχιστον ἐκ τῶν Περιφερειακῶν Γεωργικῶν Λειτουργῶν τῆς ἐν λόγῳ Ἐπαρχίας ἐπὶ δενδροκομικῶν θεμάτων.

Λόγῳ τοῦ περιωρισμένου ἀριθμοῦ εἰδικῶν δενδροκόμων ὑπηρετούντων εἰς τὸ Τμῆμα Γεωργίας, δὲν εἶναι δυνατὸν ἐπὶ τοῦ παρόντος νὰ τοποθετηθῇ εἰδικὸς δενδροκόμος εἰς Λεμεσόν. Ἡ Ἐπαρχία πάντως αὕτη θὰ ἔχῃ προτεραιότητα μόλις καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀποκέντρωσις τῶν εἰδικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Τμήματος.

Ἐν τῷ μεταξὺ διὰ συνεχῶν ἐνδοϋπηρεσιακῶν ἐπιμορφωτικῶν ἐκπαιδεύσεων δίδονται εἰς τοὺς γεωπόνους Γεωργικῶν Ἐφαρμογῶν τοῦ Τμήματος Γεωργίας αἱ νεώτεραι κατευθύνσεις τῆς δενδροκομίας πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ τῶν περιφερειῶν των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«Ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ περὶ τὰ 1,000 στρέμματα γῆς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μετατραποῦν εἰς βοσκοτόπους πολὺ ἱκανοποιητικούς. Ἡ ὑπολογιζομένη δαπάνη διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν ἀνέρχεται εἰς £5,000—νοουμένου δὲ ὅτι τὸ σχέδιον τῆς μετατροπῆς των θὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς μιᾶς πενταετίας τὸ κατ' ἔτος ἀπαιτούμενον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £1,000.

Παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν ἐπὶ θύραις Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ ποσὸν τοὐλάχιστον £1,000 πρὸς ἔναρξιν μετατροπῆς τῆς ἐν λόγῳ γῆς εἰς βοσκοτόπους, γεγονὸς ὅπερ θὰ συμβάλῃ ὄχι μόνον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἀλλὰ γενικῶς εἰς τὴν βελτίωσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου τούτου ὑπέβαλε πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως Βοσκοτόπων ἐπὶ Παγκυπρίου Κλίμακος εἰς τὸ ὁποῖον περιελήφθησαν καὶ 1,000 σκάλαι τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὡς ἄνω Σχεδίου θὰ ἀπαιτήσῃ ποσὸν £67,901, διὰ δὲ τὸ πρῶτον ἔτος ἡ δαπάνη ὑπελογίσθη εἰς £17,824.

Διὰ τὰς δαπάνας τοῦ πρώτου ἔτους ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ποσὸν μόνον τῶν £10,000 δι' ὁλόκληρον τὴν νῆσον. Ἐὰν τὸ ποσὸν τῶν £10,000 ἐγκριθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων θὰ κατανεμηθῇ συμφώνως πρὸς τὸ ἑτοιμασθὲν Σχέδιον ἐπὶ τῇ βάσει διαφόρων κριτηρίων προτεραιότητος (ἀπόδοσις τῶν ἔργων, προθυμία καὶ ἐπιθυμία τῶν γεωργοκτηνοτρόφων πρὸς συνεργασίαν κ.λ.π.)».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, ὑπάρχουν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ 35,000 περίπου Κυβερνητικὰ στρέμματα καλλιεργημένα δι' ἀμπέλου τῶν ὁποίων ἡ παραγωγικότης εἶναι πολὺ πτωχή, καθότι οἱ ἀμπελῶνες εἶναι παλαιοὶ καί, ὡς ἐκ τούτου, ὑπάρχει συνεχὴς ἐγκατάλειψις τῶν χωρίων, διότι αἱ σταφυλαὶ εἶναι τὸ μόνον παραγόμενον προϊὸν τῆς περιοχῆς.

Πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἀνάληψις προγραμματισμένου σχεδίου ἀναμπελώσεως καὶ βελτίωσις τῶν ποικιλιῶν.

Ὡς ἐκ τούτου, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐπίσπευσις τῆς μελέτης τοῦ προβλήματος ἀναμπελώσεως εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, ἥτις τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«(α) Τὸ πρόβλημα τῆς ἀμπέλου ἐμελετήθη ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος ἀπὸ πολλῶν ἤδη ἐτῶν. Μέχρι τοῦ 1960 συνεπληρώθη ἡ εἰσαγωγὴ διαφόρων ποικιλιῶν ἀμπέλου πρὸς μελέτην εἰς τὰς ἐδαφοκλιματικὰς συνθήκας τῆς Κύπρου καὶ κατὰ τὸ 1965 ἐγένετο γενικὴ καταγραφὴ τῶν ὑπαρχόντων ἀμπελώνων. Ἡ ἐν λόγῳ καταγραφή, μεταξὺ ἄλλων, ἔγινε διὰ νὰ δοθῇ πλήρης εἰκὼν τῆς ὑφισταμένης καταστάσεως πρὸς μελέτην.

(β) Ἡ πειραματικὴ καὶ δοκιμαστικὴ ἐργασία ἐπὶ τῶν εἰσαχθεισῶν ποικιλιῶν θὰ συνεχισθῇ μέχρι τοῦ 1970, ὅτε θὰ ὑπάρξῃ ἱκανὸς ἀριθμὸς μοσχευμάτων, ἐκ τῶν ποικιλιῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποδειχθοῦν ὡς αἱ πλέον κατάλληλοι διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ γενικὴ ἀναμπέλωσις.

(γ) Ἡ ἀναμπέλωσις θὰ εἶναι παγκυπρίου κλίμακος, θὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὸ 1970 ἢ 1971 καὶ θὰ συμπληρωθῇ σταδιακῶς καὶ συμφώνως λεπτομεροῦς καὶ πλήρους σχεδίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Πρό τινος ἔχει δημιουργηθῇ ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας ὑπηρεσία Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ, ἥτις ἀποτελεῖ κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν μίαν τῶν βασικωτέρων ἀναγκῶν τῆς σήμερον.

Θὰ ἤθελον νὰ πληροφορήσητε τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῶν μέχρι σήμερον δραστηριοτήτων καὶ ἐπιτευγμάτων τῆς ὑπηρεσίας αὐτῆς καὶ τῶν προβλέψεων τοῦ Ὑπουργείου διὰ τὴν μελλοντικὴν ἀνάπτυξιν τῶν δραστηριοτήτων τῆς λίαν ἐπωφελοῦς καὶ χρησίμου ταύτης ὑπηρεσίας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Ιανουαρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Ο θεσμὸς τῆς καθοδηγήσεως καὶ τοῦ 'Επαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ ἐφηρμόσθη πειραματικῶς κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1964–65 εἰς τὰ σχολεῖα μέσης παιδείας τῶν πόλεων. 'Από τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους ἐφαρμόζεται ἐπὶ συστηματικωτέρας βάσεως σταδιακῶς εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως, βάσει τῶν 'Αμερικανικῶν προτύπων προσαρμοζομένων πρὸς τὰς τοπικὰς συνθήκας καὶ δυνατότητας. Μολονότι δὲν ἐνεκρίθη εἰσέτι ἡ σύστασις εἰδικῆς ὑπηρεσίας, τὸ 'Υπουργεῖον χρησιμοποιεῖ καθηγητὴν εἰδικῶς ἐκπαιδευθέντα ἐν 'Αμερικῇ, ὅπου ὁ θεσμὸς ἀποτελεῖ βασικὸν μέρος τῆς σχολικῆς ἐργασίας.

'Η λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν ἀνετέθη εἰς συμβούλους–καθηγητὰς οἱ ὁποῖοι ἐπελέγησαν εἰδικῶς ὅπως ἀναλάβουν τὸ ἔργον τοῦτο τῇ συμπαραστάσει πάντοτε τῶν οἰκείων διευθυντῶν καὶ τῇ συνεργασίᾳ τῶν καθηγητικῶν συλλόγων τῶν σχολείων εἰς ἃ ὑπηρετοῦν. 'Η κατάρτισις τῶν Συμβούλων–καθηγητῶν πρὸς ἐπιτυχεστέραν ἐνάσκησιν τῶν καθηκόντων των γίνεται διὰ τῆς ὀργανώσεως μηνιαίων φροντιστηριακῶν μαθημάτων κατὰ περιφερειακὰ κέντρα.

Δι' ἕκαστον μαθητὴν τῶν πρώτων τάξεων ἑκάστου σχολείου (Α', Γ', καὶ ἐν συνεχείᾳ Β') ἠνοίχθη ἀτομικὸς φάκελος καὶ ἐφηρμόσθη ὁ θεσμὸς τοῦ ἀτομικοῦ δελτίου τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸν ὁποῖον καταγράφονται (α) τὰ σωματικὰ δεδομένα τοῦ μαθητοῦ, ἤτοι τῆς ὑγείας του κατόπιν ἰατρικῆς ἐξετάσεως, (β) τὰ κοινωνικὰ δεδομένα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ κοινωνικὸν καὶ φυσικὸν περιβάλλον τοῦ μαθητοῦ, ἤτοι αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας ὁ μαθητὴς ζῇ καὶ διὰ τῶν ὁποίων δύνανται νὰ διαφανοῦν αἱ σχετικαὶ ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀναπτύξεως τούτου, (γ) τὰ σχολικὰ δεδομένα, ἤτοι ἡ κατὰ μάθημα ἐπίδοσις τοῦ μαθητοῦ μετὰ τῶν σχετικῶν παρατηρήσεων τῶν καθηγητῶν αὐτοῦ.

Περιπλέον ὁ φάκελος περιλαμβάνει τὰ ἐκ τῆς συνεντεύξεως μετὰ τοῦ μαθητοῦ πορίσματα καὶ οἱασδήποτε ἄλλας πληροφορίας ἢ παρατηρήσεις ἀφορώσας εἰς τὸν χαρακτῆρα, τὰς ἀσχολίας, τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὴν δρᾶσιν του καὶ ἐν γένει συμπεριφορὰν καὶ διαγωγήν του, ὥστε ἐν καιρῷ τὰ στοιχεῖα ταῦτα νὰ βοηθοῦν εἰς τὸν ἐπαγγελματικὸν προσανατολισμὸν καὶ τὴν ψυχολογικὴν καὶ ἐκπαιδευτικὴν καθοδήγησιν αὐτοῦ.

'Από τοῦ τρέχοντος σχολικοῦ ἔτους εἰσήχθη εἰς τὴν Γ' τάξιν τὸ μάθημα τῶν «Πρακτικῶν Γνώσεων», ἡ διδασκαλία τοῦ ὁποίου ἀποσκοπεῖ νὰ κατατοπίσῃ τοὺς μαθητάς, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἐπὶ τοῦ χαρακτῆρος, τοῦ περιεχομένου καὶ τῶν συνθηκῶν ἐργασίας διαφόρων ἐπαγγελμάτων, παραλλήλως δὲ νὰ δοθῇ, ἐν τῇ πράξει, ἡ δυνατότης νὰ διαπιστωθοῦν αἱ τυχὸν κλίσεις καὶ ἱκανότητες αὐτῶν πρὸς διευκόλυνσιν τοῦ σχολικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ των προσανατολισμοῦ. 'Η διάρθρωσις τοῦ μαθήματος ἐφάπτεται τῆς σημασίας τῆς ἐργασίας, τῆς ἀναλύσεως καὶ μελέτης τοῦ ἐπαγγέλματος, τῶν βασικῶν παραγόντων διὰ τὴν ἐπαγγελματικὴν προκοπὴν κ.λ.π. Διαλαμβάνει ἐπίσης τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ὀργάνωσιν μαθημάτων ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ (α) δι' ὁμιλιῶν ὑπὸ εἰδικῶν περὶ τοῦ ἐπαγγέλματός των, (β) ἐπισκέψεων εἰς τόπους ἐργασίας, (γ) προβολῆς σχετικῶν πρὸς τὸ ἐπάγγελμα ταινιῶν, κ.λ.π.

'Υπὸ τῶν Συμβούλων–καθηγητῶν καταρτίζεται δελτίον σχολικῆς ἐπιδόσεως διὰ τοῦ ὁποίου διαπιστοῦται ἡ κατὰ μάθημα ἐπίδοσις τοῦ μαθητοῦ καθ' ὅλα τὰ ἔτη τῆς φοιτήσεώς του εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ Λύκειον. 'Ο τελειόφοιτος ἐξ ἄλλου συμπληρώνει δελτίον αὐτοεκτιμήσεως διὰ τοῦ ὁποίου δίδεται εἰς αὐτὸν ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπισημάνῃ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ τὰς κλίσεις του. Τὰ συλλεγόμενα στοιχεῖα ἐν συσχετίσει μὲ τὰς οἰκονομικὰς δυνατότητας τοῦ μαθητοῦ καὶ

τὰς ἐπαγγελματικὰς ἀνάγκας τῆς χώρας παρέχουν θετικὴν βοήθειαν εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν αὐτοῦ καθοδήγησιν.

Ὁ ὑπεύθυνος τῶν ὑπηρεσιῶν εἶναι μέλος τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ λαμβάνει μέρος εἰς τὰς συνεδρίας αὐτῆς. Τὰ ἐκ τῶν συνεδριῶν πορίσματα ὡς καὶ τὰ ἀποτελέσματα στατιστικῶν ἐπισκοπήσεων καὶ ἄλλα συναφῆ στοιχεῖα διαβιβάζονται εἰς τοὺς Συβούλους—καθηγητὰς καὶ τὰ κατὰ «κέντρα» συγκροτούμενα σεμινάρια.

Εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τηρεῖται ἀρχεῖον εἰς τὸ ὁποῖον περιλαμβάνονται πληροφοριακὰ δελτία καὶ κατάλογοι πανεπιστημίων καὶ ἀνωτέρων σχολῶν διαφόρων χωρῶν πρὸς παροχὴν πληροφοριῶν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους. Καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἀρχείου καὶ τὴν σύστασιν τοιούτων ἀρχείων εἰς ἅπαντα τὰ σχολεῖα πρὸς ταχεῖαν ἐξυπηρέτησιν τῶν γονέων καὶ μαθητῶν.

Ἡ Ὑπηρεσία αὕτη ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ Ψυχολόγου ἀσχολεῖται μὲ τὴν προσαρμογὴν καὶ στάθμισιν σειρᾶς «τὲστ» εὐφυΐας καὶ εἰδικῶν ἱκανοτήτων τῆς Ἀμερικανικῆς Ψυχολογικῆς Ἑταιρείας πρὸς ἐφαρμογὴν εἰς τὰ σχολεῖα μας.

Αἱ προγραμματιζόμεναι δραστηριότητες εἰς τὸν ἐν λόγῳ τομέα διαλαμβάνουν σὺν ἄλλοις :

1. Συμπλήρωσιν τῆς ἐργασίας διὰ τὴν προσαρμογὴν καὶ στάθμισιν σειρᾶς «τὲστ» εὐφυΐας, καὶ εἰδικῶν ἱκανοτήτων πρὸς ἐφαρμογὴν ἐν Κύπρῳ.

2. Συμπλήρωσιν τοῦ Κεντρικοῦ Ἀρχείου διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν καθοδήγησιν τῶν μαθητῶν καὶ σύστασιν ἀρχείων ἐκπαιδευτικῆς καθοδηγήσεως κατὰ σχολεῖον.

3. Σύστασιν κεντρικοῦ συμβουλίου ἢ ἐπιτροπῆς ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ μὲ ἐκπροσώπησιν σχετιζομένων Ὑπουργείων, Ἐργοδοτῶν, Ἐργαζομένων καὶ ἄλλων ὀργανισμῶν.

4. Δημιουργίαν Ἀρχείου φοιτώντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν Κυπρίων σπουδαστῶν.

5. Ὀργάνωσιν σειρᾶς εἰδικῶν μαθημάτων πρὸς τοὺς Συμβούλους—καθηγητὰς εἰς θέματα (α) γενικῆς καὶ ἐξελικτικῆς ψυχολογίας, (β) ψυχολογίας τῆς μαθήσεως καὶ (γ) ἐκπαιδευτικῆς στατιστικῆς.

Ἐλπίζεται ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ καταστῇ καὶ τύποις δυνατὴ ἡ ἵδρυσις εἰδικῆς ὑπηρεσίας, διότι ὁ θεσμὸς εἶναι χρησιμώτατος καὶ ὠφελιμώτατος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς μεταξὺ Μόρφου—Μύρτου προσλαμβάνει συνεχῶς ἐξαιρετικὴν σημασίαν ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως καὶ λαμβανομένης ὑπ' ὄψιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης, παρακαλεῖται τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόβλεψις δι' εὐθυγράμμισιν καὶ διαπλάτυνσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ, καὶ κατὰ πόσον ὑπάρχει σχέδιον διαπλατύνσεως τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Σερράχη παρὰ τὸν Δημοτικὸν Κῆπον Μόρφου ἢ ἀντικαταστάσεως ταύτης διὰ νέας γεφύρας, καθόσον ἡ γέφυρα αὕτη, λόγῳ τῆς τεραστίας τροχαίας ἥτις τὴν χρησιμοποιεῖ καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ πλάτος τῆς ὁδοῦ κατὰ μῆκος τῆς γεφύρας εἶναι μικρόν, θεωρεῖται ὡς μὴ ἐξυπηρετοῦσα τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς τροχαίας. Δύο αὐτοκίνητα ἐλαύνοντα ἐξ ἀντιθέτου κατευθύνσεως δὲν δύνανται νὰ διέλθουν τὴν γέφυραν ταύτην ταυτοχρόνως».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«'Η εὐθυγράμμισις, διαπλάτυνσις καὶ ἐν γένει βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Μόρφου—Μύρτου καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ ἀντικατάστασις τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Σερράχη παρὰ τὸν Δημοτικὸν Κῆπον τῆς κωμοπόλεως Μόρφου, μελετῶνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ Δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος 'Αναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1966.

«'Η νέα ὁδὸς Λευκωσίας—Μύρτου—Κυρηνείας δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πολὺ ἱκανοποιητικὴ διὰ τὴν τροχαίαν. Νοουμένου ὅμως ὅτι ὁ ταξειδιώτης διανύει περὶ τὰ 16 μίλια (Γερόλακκος—Μύρτου) μέσῳ ἑνὸς δρόμου ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει οὔτε ἓν δενδρύλλιον κατὰ μῆκος του, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ὑπάρχει πρόθεσις ἢ σχέδιον φυτεύσεως, διαρκοῦντος τοῦ ἐφετεινοῦ χειμῶνος, καλλωπιστικῶν ἢ ἄλλων δένδρων κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Γερολάκκου—Μύρτου, ἐφ' ὅσον τὰ εὐεργετήματα ἀπὸ τοιαύτας φυτείας, τόσον ἀπὸ ἀπόψεως ἐμφανίσεως ὅσον καὶ ἀπὸ ἄλλης πλευρᾶς, εἶναι γνωστά».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Ιανουαρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη.

«Πρόγραμμα πρὸς φύτευσιν δενδροστοιχειῶν κατὰ μῆκος τοῦ δρόμου Γερολάκκου—Μύρτου, κατηρτίσθη καὶ ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τῆς 20ῆς 'Οκτωβρίου 1966. Μέχρι σήμερον ἐδενδροφυτεύθη ἀπόστασις πέντε μιλίων μὲ 1,780 δενδρύλλια.

'Η ἐν λόγῳ ἐργασία θὰ συνεχισθῇ καὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

'Εν ὄψει τῆς σοβαρᾶς ἀνεπαρκείας ἰατρικοῦ καὶ ἄλλου προσωπικοῦ καθὼς καὶ κλινῶν εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λάρνακος καὶ τῆς ὑπάρξεως μιᾶς μόνον νοσοκομειακῆς μονάδος εἰς ὁλόκληρον τὴν ἐπαρχίαν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς καταστάσεως εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξυπηρετῆται ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ προασπίζεται ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην 'Ιανουαρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Υγείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ 'Υπουργεῖον 'Υγείας ἀντιμετωπίζει πρόβλημα ὡς πρὸς τὴν ἐξεύρεσιν 'Ιατρικοῦ προσωπικοῦ, ἀλλὰ πλέον ὀξὺ εἶναι

τὸ πρόβλημα τῆς ἐξευρέσεως Νοσοκομειακοῦ προσωπικοῦ. Αἱ ἐλλείψεις αὗται εἶναι οἱ κύριοι ἀλλὰ καὶ ἀποφασιστικοὶ παράγοντες οἵτινες περιορίζουν τὴν δυνατότητα περαιτέρω βελτιώσεως τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

2. Ἔχει προγραμματισθῆ ἡ τοποθέτησις ἐπιπροσθέτου Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Λάρνακος ἀπὸ τοῦ ἑπομένου ἔτους ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν βεβαίως ἐξευρέσεως τοιούτου Λειτουργοῦ, πρὸς πλήρωσιν ἀντιστοίχου θέσεως ἱδρυθείσης διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967.

3. Ἡ πολιτικὴ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας εἶναι ὅπως μὴ προχωρήσῃ εἰς τὴν ἵδρυσιν νέων Νοσοκομείων ἡ αὔξησιν τῶν ὑφισταμένων κλινῶν εἰς τὰ διάφορα Νοσοκομεῖα, προτοῦ ἐξασφαλισθῆ καὶ τὸ ἀπαιτούμενον Ἰατρικὸν καὶ παραϊατρικὸν προσωπικόν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Νοουμένου ὅτι ἡ Κύπρος λαμβάνει μέρος εἰς διεθνεῖς Ἀθλητικοὺς ἀγῶνας, οἵτινες διεξάγονται τόσον ἐν Κύπρῳ ὅσον καὶ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ, τοῦτο δὲ ἀνταναklᾶ ἐπ' ὀνόματι τῆς Κύπρου ἐν γένει, παρακαλεῖται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἢ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Ὑπάρχει πρόθεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἡ ἀθλητικὴ δραστηριότης τῆς Κύπρου ἐν γένει καὶ τῶν διεθνῶν ἀγώνων ἰδιαιτέρως, ὑπαχθοῦν ἐπισήμως ὑπὸ τὴν ἁρμοδιότητα ἑνὸς Ὑπουργείου ;

(β) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι διὰ τῆς παροχῆς Κυβερνητικῆς προστασίας καὶ ἐξασκήσεως ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ἀθλητικῆς δραστηριότητος, τοῦτο θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀρτιωτέραν ἐμφάνισιν καὶ ταυτοχρόνως τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἀθλητικοῦ ἐπιπέδου ;

(γ) Νοουμένου ὅτι τὰ ὑφιστάμενα ἐν Κύπρῳ στάδια, ὡς παρετηρήθη τελευταίως μὲ τὴν κάθοδον ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ Διεθνῶν Ὁμάδων, εἶναι ἀνεπαρκῆ καὶ μᾶλλον ἀκατάλληλα διὰ διεθνεῖς ἀγῶνας ποδοσφαίρου, μελετᾶται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἀνέγερσις συγχρόνου σταδίου ἢ σταδίων τὰ ὁποῖα νὰ ἀνταποκρίνωνται πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας καὶ πρὸς τὸ διεθνὲς ἐπίπεδον καταλληλότητος ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Ὁ ἐξωσχολικὸς ἀθλητισμὸς ὡς πολιτιστικὴ ἐκδήλωσις ἐμπίπτει εἰς τὰς ἁρμοδιότητας τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας τὸ ὁποῖον προβλέπει δαπάνας εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν αὐτοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ τομέως τούτου. Ἀτυχῶς τὸ ἀναγραφόμενον εἰς τὸν προϋπολογισμὸν σχετικὸν κονδύλιον εἶναι πολὺ μικρόν, ὥστε πᾶσα σοβαρὰ σκέψις περὶ ἀναπτύξεως τοῦ ἀθλητισμοῦ διὰ τῶν ἐλαχίστων τούτων μέσων νὰ ἀποκλείεται. Οὕτω παραμένει ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἀνάπτυξιν αὐτοῦ εἰς χεῖρας τῶν ἰδιωτικῶν συλλόγων καὶ ὀργανισμῶν.

Εἰς τὸ παρελθὸν ἐγένοντο διάφοροι σκέψεις ὡς πρὸς τὸν τρόπον χρηματοδοτήσεως τοῦ ἀθλητισμοῦ, προσφάτως δὲ κατηρτίσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Σχέδιον προβλέπον τὴν σύστασιν Γενικῆς Γραμματείας Ἀθλητισμοῦ καὶ τὴν διὰ νομοθετικῶν μέτρων ρύθμισιν τῶν ἀθλητικῶν πραγμάτων. Τὸ ζήτημα θὰ ἀχθῇ προσεχῶς πρὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐξέλιξις τοῦ θέματος θὰ ἐξαρτηθῇ ἐκ τῆς θέσεως, ἥτις θὰ δοθῇ εἰς τὸν τομέα τοῦτον εἰς τὸ Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην 'Ιανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην 'Ιανουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς 'Ελλάδα καὶ ἀλλαχοῦ τὰ τέκνα πολυτέκνων τυγχάνουν εἰδικῶν διευκολύνσεων καὶ παροχῶν εἰς πλείστους ὅσους τομεῖς, ἐν οἷς καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν καὶ τὸ ἰατροφαρμακονοσηλευτικόν, παρακαλοῦνται τὰ ἁρμόδια 'Υπουργεῖα νὰ κατατοπίσουν τὸ Σῶμα ἐὰν σχετικαὶ—ἂν οὐχὶ καὶ ἀνάλογοι—διευκολύνσεις προτίθενται νὰ ἀρχίσουν σταδιακῶς ἐφαρμοζόμεναι καὶ ἐν Κύπρῳ, ἐν ὄψει τῆς ἀναντιρρήτου οὐσιώδους κοινωνικῆς προσφορᾶς ποὺ αἱ τοιαῦται διευκολύνσεις καὶ παροχαὶ προσφέρουν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην 'Ιανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην 'Ιανουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι πολὺ περιωρισμένος ἀριθμὸς παθόντων ἢ ἐξαρτωμένων τούτων τοῦ πρώτου ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος (1955—59) δι' ὡρισμένους λόγους (ἀπουσίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀσθενείας ἢ ἀγνοίας, τῆς ψηφισθείσης νομοθεσίας—Νόμος 11 Φεβρουαρίου 1962, «περὶ Ταμείου Συντάξεως καὶ 'Εκτάκτων 'Επιδομάτων») δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ὑποβάλῃ ἐμπροθέσμως αἰτήσεις δι' ἀνάληψιν χορηγημάτων, δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐάν, δι' ἀναθεωρήσεως τῆς ἡμερομηνίας τῆς σχετικῆς νομοθεσίας ἢ ἄλλως (διὰ συμπεριλήψεως σχετικῆς διατάξεως εἰς τὸ ὑπὸ μελέτην νομοσχέδιον περὶ θυμάτων τοῦ προσφάτου ἀγῶνος), παράσχωμεν καὶ εἰς τούτους σχετικὴν προστατευτικὴν κάλυψιν ;»

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ Πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—εἰς τὸ κεφάλαιον Β—εἶναι ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

Τὸ Νομοσχέδιον συνεζητήθη εἰς προηγουμένας συνεδρίας τῆς Βουλῆς ὅτε ἐψηφίσθησαν ὡρισμένα ἄρθρα, ἤτοι τὸ πρῶτον ἄρθρον μέχρι τοῦ 23ου συμπεριλαμβανομένου. Παρεπέμφθη εἰς τὴν Νομικὴν 'Επιτροπὴν ἐπανειλημμένως τὸ θέμα κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπεν εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον νὰ συμπεριληφθοῦν διατάξεις ἀγορανομικῆς φύσεως. Εἰς τὰς ἐκθέσεις των αἱ 'Επιτροπαὶ εἰσηγήθησαν ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Νόμος περὶ 'Αγορανομίας καλύπτει καὶ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἐν τούτοις θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ συμπεριληφθοῦν ὡρισμέναι ἀγορανομικαὶ διατάξεις εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Κατόπιν ἐπανεξετάσεως τοῦ ὅλου θέματος εἰσηγοῦμαι τὴν ἀκόλουθον διατύπωσιν, ὡς 24ον ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου :

«Διαδικασία διὰ τὸν καθορισμὸν τιμῶν .

"Αρθρον 24ον. Τὸ Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως εἰσηγῆται εἰς τὸν 'Υπουργὸν 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας τὴν κήρυξιν οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου ὑπὸ ἔλεγχον ἢ κανονισμὸν δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ 'Εμπορευμάτων καὶ 'Υπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ "Ελεγχος) Νόμου τοῦ 1962, ἐξαιρουμένης τῆς διαδικασίας τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ ἄρθρῳ 5 τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου».

Διὰ τῆς τροποποιητικῆς αὐτῆς εἰσηγήσεως ἡ διαδικασία ἡ ὁποία θὰ ἀκολουθῆται θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Πρῶτον, τὸ Συμβούλιον διὰ τὰ γεωργικὰ φάρμακα θὰ εἰσηγῆται εἰς τὸν Ὑπουργὸν τὴν ἀνάγκην κηρύξεως δι' Ὑπουργικοῦ διατάγματος φαρμάκων, ἢ καὶ ἑνὸς ἐξ αὐτῶν, ὡς ἐλεγχομένων. Ἅμα τῇ ἐκδόσει ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διατάγματος διὰ τοῦ ὁποίου θὰ κηρύττεται ὡρισμένον φάρμακον ὡς ἐλεγχόμενον, τότε θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ πρόνοιαι τοῦ περὶ Ἀγορανομίας Νόμου, πλὴν τοῦ ἄρθρου 5, τὸ ὁποῖον προβλέπει ὅτι προτοῦ ὁ Ὑπουργὸς εἰσηγηθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν κήρυξιν οἱουδήποτε ἀντικειμένου ἢ ἐμπορεύματος ὡς ἐλεγχομένου, ἀκούει τὰς ἀπόψεις τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ περιληφθοῦν αἱ πρόνοιαι τοῦ ἄρθρου 5 εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ὁ ἀκόλουθος :

Ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ προβλεπομένη ὑπὸ τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου τοῦ 1962 ἔχει ὡς καθῆκον νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων αἵτινες ὑποβάλλονται εἰς αὐτὸν ἀπὸ τὰς Ἐπαρχιακὰς Ἐπιτροπάς. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν δὲν πρόκειται περὶ εἰσηγήσεων προερχομένων ἐκ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν ἀλλὰ ὑποβαλλομένων ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Συμβουλίου Φαρμάκων τὸ ὁποῖον, δυνάμει τοῦ θεσπιζομένου Νόμου, κέκτηται ἁρμοδιότητα νὰ χειρίζεται τὸ ὅλον θέμα τῶν γεωργικῶν φαρμάκων. Ὡς ἐκ τούτου ἡ εἰσήγησις διὰ τὴν κήρυξιν φαρμάκων ὡς ἐλεγχομένων εἰδῶν δέον νὰ γίνεται κατ' εὐθεῖαν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον πρὸς τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος θὰ ὑποβάλῃ τὰς γενομένας εἰσηγήσεις εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον πρὸς λῆψιν ἀποφάσεως. Ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κηρύξῃ ὡρισμένον φάρμακον ὡς ἐλεγχόμενον τότε θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ ὑπόλοιποι διατάξεις τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν Νόμου τοῦ 1962.

Διὰ τῆς ἄνω μεθόδου ἀποφεύγεται ἡ δημιουργία παραλλήλων ἀγορανομικῶν διατάξεων εἰς πολλὰ Νομοσχέδια ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δημιουργία χωριστῶν ἀγορανομικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα.

Θὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν ἐν λόγῳ τροποποιητικὴν εἰσήγησιν.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰ ὅσα μᾶς ἔχετε ἐκθέσει καὶ συμφωνῶ πλήρως μαζί σας. Τὸ μόνον θὰ ἤθελα μίαν διασάφησιν, ἐὰν ἦτο δυνατόν.

Ἐφ' ὅσον θὰ ἀποφασίζῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅτι ὡρισμένον ἢ ὡρισμένα φάρμακα θὰ τεθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον, ποῖος θὰ ἐξετάζῃ καὶ θὰ καθορίζῃ τὸ ὕψος τῶν τιμῶν εἰς τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πωλῶνται ; Διότι ἀπὸ ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 5, τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ἀπαλείψωμεν, εἶναι τὸ Συμβούλιον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον, ἀφοῦ ἐξετάσῃ τὰς διαφόρους ἐπιπτώσεις, ἀποφασίζει πῶς θὰ γίνῃ ὁ ἔλεγχος τῶν τιμῶν καὶ διερωτῶμαι κατὰ πόσον δὲν θὰ ἦτο φρονιμώτερον νὰ ἀποφασίζεται μὲν ἀπὸ τὸ Συμβούλιον Γεωργικῶν Φαρμάκων ἀλλὰ νὰ ἐπαφίεται εἰς τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 5, ἡ τεχνικὴ ἐργασία τοῦ καθορισμοῦ τοῦ ἐλέγχου τῶν τιμῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλαι ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι ὅταν ἀποφασισθῇ ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον ὁ συνάδελφος Μιχαλάκης Σαββίδης δὲν φέρει ἔνστασιν μὲ

τὴν διαδικασίαν ποὺ προτείνετε, τότε ἀπομένει σὲ εἰδικοὺς νὰ ἀποφασίσουν πῶς καὶ πόσον θὰ διατιμηθῇ ἕνα γεωργικὸν φάρμακον. Διότι ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπή, ἐὰν εἶναι τὴν Συντονιστικὴν ποὺ προτείνει ὁ συνάδελφος Μιχαλάκης Σαββίδης, νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἔχῃ οὔτε τὴν εἰδικότητα νὰ ἀποφασίσῃ πῶς καὶ πόσον θὰ διατιμηθῇ ἕνα φάρμακον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἄρθρον 5 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμος τοῦ 1962 ἀναθέτει εἰς τὴν Συντονιστικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν δύο καθήκοντα :

Τὸ πρῶτον καθῆκον τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν κατὰ πόσον εἶναι ἀνάγκη οἱονδήποτε εἶδος ἐμπορεύματος νὰ κηρυχθῇ ὡς ἐλεγχόμενον.

Τὸ δεύτερον καθῆκον τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν εἶναι, μετὰ τὴν κήρυξιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου οἱουδήποτε ἐμπορεύματος ὡς ἐλεγχομένου, νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τιμῆς, ἀντιμισθίας, ἢ ποσοστοῦ κέρδους ἐμπορεύματος ἢ ὑπηρεσίας τὸ ὁποῖον ἔχει κηρυχθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς ἐλεγχόμενον.

Ὁ καθορισμὸς τῆς τιμῆς τοῦ κηρυχθέντος ὡς ἐλεγχομένου ἐμπορεύματος ἢ τῆς ἀντιμισθίας ὑπηρεσίας κηρυχθείσης ὡς ἐλεγχομένης γίνεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ διὰ διατάγματος δημοσιευομένου ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ἀφοῦ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ καὶ τῶν Ἐπαρχιακῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν ἔχω κάμει περὶ μὴ ἐφαρμογῆς τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν Νόμου τοῦ 1962 ἐν σχέσει πρὸς τὴν κήρυξιν ἢ μὴ οἱουδήποτε γεωργικοῦ φαρμάκου ὡς ἐλεγχομένου ἰσοδυναμεῖ μὲ τὸ ὅτι κατὰ τὴν διαδικασίαν τῆς τοιαύτης ἐξετάσεως ὁ Ὑπουργὸς δὲν θὰ ζητῇ τὰς ἀπόψεις τῆς Συντονιστικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐλέγχου Ποιότητος ἀλλὰ θὰ ὑποβάλλῃ τὰς εἰσηγήσεις του εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀφοῦ ἀκούσει τὰς ἀπόψεις τοῦ Συμβουλίου Ἐλέγχου τῶν Γεωργικῶν Φαρμάκων.

Ὅταν ὅμως ληφθῇ ἡ ἀπόφασις ὅτι γεωργικόν τι φάρμακον κηρύττεται ὡς ἐλεγχόμενον τότε, δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου τοῦ 1962, ὁ Ὑπουργὸς δύναται νὰ ζητήσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς Συντονισμοῦ ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς τοῦ κηρυχθέντος ὑπὸ ἔλεγχον γεωργικοῦ φαρμάκου πρὸ τῆς ἐκδόσεως τοῦ διατάγματος τοῦ καθορίζοντος τὴν τιμὴν τοῦ ἐλεγχομένου εἴδους.

Ἐὰν μὲ αὐτὴν τὴν εἰσήγησιν δὲν συμφωνῇ ἡ πλειοψηφία τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν τότε εἶναι ἀνάγκη νὰ διατυπωθῇ πρόνοια εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐξαιροῦσα τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου τοῦ 1962, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὸν ρόλον τῆς Ἐπιτροπῆς Συντονισμοῦ εἰς τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τιμῆς ἐμπορευμάτων κηρυχθέντων ὡς ἐλεγχομένων, καὶ νὰ ἀντικατασταθοῦν δι' ἄλλων διατάξεων.

Ἐὰν ἡ πλειοψηφία τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν ἐπιθυμῇ νὰ δοθῇ εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ἡ εὐκαιρία νὰ ἀνταλλάξουν ἀπόψεις ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων ἂς ὑπέβαλον, εἶμαι διατεθειμένος νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος διὰ νὰ παρασχεθῇ ἡ εὐκαιρία ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων.

Συνοψίζων, ἡ εἰσήγησίς μου ἔχει ὡς ἀκολούθως :

(α) Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος κατὰ πόσον γεωργικόν τι φάρμακον εἶναι ἀνάγκη νὰ κηρυχθῇ ὡς ἐλεγχόμενον ἢ μή, ἡ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ

περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν Νόμου τοῦ 1962 προβλεπομένη Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ οὐδεμίαν ἁρμοδιότητα θὰ ἔχῃ.

(6) Μετὰ τὴν κήρυξιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου γεωργικοῦ τινος φαρμάκου ὡς ἐλεγχομένου, ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν θὰ ἔχῃ τὰς ἁρμοδιότητας τὰς παρεχομένας εἰς αὐτὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν Νόμου τοῦ 1962.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Δὲν ἔχομεν καμμίαν ἔνστασιν, κ. Πρόεδρε, ὅπως κάμνετε τὴν εἰσήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις, ἑπομένως, ὅπως τὸ 24ον ἄρθρον τὸ ὁποῖον προτείνω ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία ἐκδόσεως Κανονισμῶν. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα καὶ ποιναί. Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαιρέσεις. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωρινὴ ἀπαγόρευσις διαθέσεως κ.λ.π. γεωργικῶν φαρμάκων. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαίρεσις. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ; Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφύλαξις. Κεφ. 254. 59 τοῦ 1962. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 30ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 31ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966. Ἡ Ἔκθεσις δὲν ἔχει κυκλοφορήσει καὶ ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ.

Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΝΑΡΚΩΤΙΚΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966»

Παρόντες :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Πέτρος Στυλιανοῦ (ἀντικαθιστῶν τὸν κ. Βάσον Λυσσαρίδην)

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην εὐηρεστήθη νὰ παραστῇ καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας κ. Τάσος Παπαδόπουλος μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Ἀρχιφαρμακοποιοῦ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν ὡς ἄνω ἁρμοδίων ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου πρὸς τοὺς ὁποίους ἐκφράζει τὰς εὐχαριστίας της.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν τὴν τροποποίησιν καὶ κωδικοποίησιν τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ ναρκωτικῶν καὶ ἐναρμόνισιν ταύτης πρὸς τὴν Ἑνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ Ναρκωτικὰ τοῦ 1961. Ἡ Σύμβασις αὕτη ὑπεγράφη τὸν Μάρτιον τοῦ 1961 καὶ ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1964.

Ἡ Σύμβασις, ὅταν ὑπογραφῇ ὑπὸ ὡρισμένου ἀριθμοῦ κρατῶν, ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ὑποκαταστήσῃ τὰς ἐν ἰσχύϊ Συμφωνίας περὶ Ναρκωτικῶν αἱ ὁποῖαι ἀνέρχονται εἰς ἐννέα. Νοεῖται, βεβαίως, ὅτι, μέχρις ὅτου αὗται ὑποκατασταθῶσι θὰ εὑρίσκωνται ἐν ἰσχύϊ παραλλήλως πρὸς τὴν Ἑνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ Ναρκωτικὰ τοῦ 1961.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ληφθείσης τὴν 14ην Μαρτίου τοῦ 1963, ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος μὴ προσχωρήσῃ εἰς τὴν Ἑνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ Ναρκωτικὰ τοῦ 1961. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, ἐν τούτοις, παρὰ τὴν μὴ προσχώρησιν τῆς Κύπρου εἰς τὴν ὡς ἄνω Σύμβασιν, λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἀφ' ἑνὸς ἐγένοντο ἐπανειλημμέναι ἐκκλήσεις τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τῆς Παγκοσμίου Ὀργανώσεως Ὑγείας ὅπως προσχωρήσουν εἰς τὴν Σύμβασιν αὐτὴν ὅλα τὰ κράτη—μέλη καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι πρακτικῶς δυνατὴ ἡ τήρησις τῆς Συμβάσεως αὐτῆς, ἀπεφάσισεν ὅπως τηρῶνται αἱ προβλέψεις καὶ αἱ ἀπορρέουσαι ἐκ τῆς εἰρημένης Συμβάσεως ὑποχρεώσεις. Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὅμως τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητος ἡ τροποποίησις τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ Ναρκωτικῶν.

Ἐπειδὴ ὁ ἔλεγχος τῶν ναρκωτικῶν διεξάγεται ἐπὶ διεθνοῦς πεδίου, καὶ ἐπειδὴ αἱ χῶραι ἐξ ὧν ἡ Κύπρος εἰσάγει τὰ εἰς τὴν ὡς ἄνω ἀναφερομένην Σύμβασιν ναρκωτικὰ φάρμακα ἔχουν προσχωρήσει πρὸς ταύτην, μὴ ἐναρμόνισις τῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας πρὸς τὴν ὡς ἄνω Σύμβασιν θὰ ἐπέφερεν ἀρκετὰς δυσκολίας καὶ ταλαιπωρίας εἰς τὸν ἐμπορικὸν κόσμον τὸν ἀσχολούμενον μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν τοιούτων φαρμάκων. Π.χ. μερικὰ φάρμακα ἄτινα βάσει τῆς ἐν Κύπρῳ ἰσχυούσης νομοθεσίας θεωροῦνται ὡς ναρκωτικὰ ἔχουν παύσει νὰ θεωρῶνται ὡς τοιαῦτα καὶ ἀντιστρόφως.

Τὸ Μέρος Ι τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν νομοσχεδίου ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ἔλεγχον εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς, διαθέσεως, κατοχῆς, κ.λ.π., τῶν ἀκατεργάστων ναρκωτικῶν φαρμάκων, ἤτοι τοῦ ὀπίου, φύλλων τῆς κόκας, στελεχῶν τῆς μήκωνος τῆς ὑπνοφόρου, καννάβεως, κ.λ.π. Ἐπίσης ἀπαγορεύει τὸ κάπνισμα τῆς καννάβεως.

Τὸ Μέρος ΙΙ τοῦ νομοσχεδίου ἀπαγορεύει τὸ κάπνισμα τοῦ «παρεσκευασμένου ὀπίου».

Τὸ Μέρος ΙΙΙ τοῦ νομοσχεδίου ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς, διαθέσεως, κατοχῆς, κ.λ.π., τῶν κυρίως ναρκωτικῶν φαρμάκων ἅτινα χρησιμοποιοῦνται διὰ θεραπευτικοὺς σκοπούς. Τὰ ναρκωτικὰ ταῦτα καθορίζονται εἰς τὸ Παράρτημα τοῦ νομοσχεδίου. Τὸ Παράρτημα ὑποδιαιρεῖται εἰς δύο μέρη. Τὸ Μέρος Ι καθορίζει τὰ φάρμακα ἐφ' ὧν ἐφαρμόζεται πλήρης ἔλεγχος εἰσαγωγῆς, ἐξαγωγῆς, διαθέσεως, κατοχῆς, κ.λ.π., τὸ δὲ Μέρος ΙΙ καθορίζει τὰ φάρμακα ἅτινα ἐξαιροῦνται τοῦ ἐλέγχου εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Παραρτήματος ἐμελέτησεν εἰσήγησιν τοῦ

ἁρμοδίου Ὑπουργείου τὸ ὁποῖον, βάσει ἐγκυκλίου τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ζητεῖ ὅπως συμπεριληφθοῦν καὶ τὰ ἀκόλουθα φάρμακα : Ἀκετορφίνη, ἐτορφίνη καὶ νικοδικωδίνη.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τροποποίησιν τοῦ Μέρους Ι τοῦ Παραρτήματος διὰ τῆς προσθήκης τῶν ὡς ἄνω φαρμάκων εἰς τὴν προσήκουσαν ἀλφαβητικὴν σειράν.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον προβλέπει ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τοῦ ἄρθρου 13 κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως τροποποιῇ τὸ Παράρτημα ἵνα ἐναρμονίζῃ τὸν κατάλογον τῶν ναρκωτικῶν φαρμάκων πρὸς ἐκεῖνον τῆς Ἐνιαίας Συμβάσεως διὰ τὰ Ναρκωτικὰ τοῦ 1961, ὡς οὗτος ἤθελε τροποποιεῖται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Ναρκωτικῶν τοῦ Οἰκονομικοῦ καὶ Κοινωνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐπίσης ἐξουσίας ὅπως ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς κατασκευῆς, πωλήσεως, κ.λ.π., ναρκωτικῶν ἅτινα ὑπόκεινται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους ΙΙΙ τοῦ νομοσχεδίου.

Τὸ Μέρος ΙV τοῦ νομοσχεδίου προνοεῖ διὰ τὴν διαμετακόμισιν τῶν ναρκωτικῶν.

Τὸ Μέρος V προνοεῖ διὰ τὰς ποινὰς αἱ ὁποῖαι εἶναι πολὺ μεγαλύτεραι ἐν συγκρίσει πρὸς ἐκείνας τοῦ νῦν ὑφισταμένου νόμου. Ὁ νῦν ὑφιστάμενος νόμος προνοεῖ ποινὰς φυλακίσεως μέχρις ἑνὸς ἔτους καὶ προστίμου μέχρι £50 διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ νόμου. Διὰ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων τὸ πρόστιμον ἀνέρχεται μέχρι £1,000 καὶ ἡ ποινὴ φυλακίσεως μέχρι 10 ἐτῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν σοβαρότητα τοῦ ἀδικήματος τὸ ὁποῖον διαπράττεται διὰ τῆς παραβάσεως τοῦ Νόμου περὶ Ναρκωτικῶν θεωρεῖ δικαιολογημένας τὰς ἐν λόγῳ αὐξήσεις ποινῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐτροποποίησε τὸν τίτλον τοῦ νομοσχεδίου ἵνα τοῦτο ἀναφέρεται ὡς ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν ὅπως ψηφίσῃ τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον εἰς νόμον, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη, διότι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ ἐπιτευχθῇ ἀφ' ἑνὸς ἡ κωδικοποίησις τῆς νομοθεσίας τῆς ἀφορώσης εἰς τὰ ναρκωτικὰ φάρμακα καὶ ἀφ' ἑτέρου αὕτη θὰ ἐναρμονισθῇ πρὸς τὰς προνοίας τῆς Ἐνιαίας Συμβάσεως ἐπὶ τῶν Ναρκωτικῶν τοῦ 1961.

Ἐν τούτοις, ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἔχει τὴν γνώμην ὅτι δὲν δικαιολογεῖται ἡ μὴ προσχώρησις τῆς Κύπρου εἰς τὴν Ἐνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ Ναρκωτικὰ τοῦ 1961. Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται ὅπως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐπανεξετάσῃ τὸ ἐν λόγῳ θέμα τὸ ταχύτερον δυνατόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ Ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε σήμερον καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ τὸ Νομοσχέδιον, διὰ τοῦτο καὶ θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησίν του διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὸ τέταρτον θέμα, ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι καὶ αὐτοῦ ἡ Ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε σήμερον, καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησίν του διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τὴν Βουλῆς.

Ἔληξεν ἡ συζήτησις τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς ἔγγραφον : Ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1965.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Ἔκθεσις τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ διὰ τὸ ἔτος 1965 παραπέμπεται εἰς τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν Ἐκθέσεων τοῦ Γενικοῦ Ἐλεγκτοῦ.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἡμέρα συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως ἔχει ὁρισθῆ ἡ 27η τρέχοντος. Κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην θὰ ἀρχίσῃ, ὡς συνήθως, ἡ συζήτησις διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῆς Ἐκθέσεως τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ κατόπιν θὰ ἀκολουθήσῃ ἀγόρευσις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος θὰ προβῆ εἰς ἀνάλυσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως.

Ἐπομένως παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν νὰ φροντίσουν ὅπως κυκλοφορήσῃ ἐγκαίρως ἡ Ἔκθεσις τῶν δύο ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐξετάζουν τὸ Νομοσχέδιον.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, διότι ἡ προσεχὴς Πέμπτη εἶναι ἀργία.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

Κεφάλαιον Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.07 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις (Κίνδυνος μολύνσεως τοῦ ποσίμου ὕδατος τῆς κοινότητος Ζακακίου ἐκ τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τοῦ ἐργοστασίου «Σμέτλεϋ»–Ἀναθεώρησις ἐνοικίων κυβερνητικῆς γῆς–Ἀφαλάτωσις θαλασσίου ὕδατος–Μέτρα προστασίας τῶν ἐσπεριδοειδῶν ἐκ τῶν διαφόρων φυτικῶν ἀσθενειῶν–Διορισμὸς εἰδικοῦ δενδροκόμου διὰ τὰς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ Πάφου–Σχέδιον μετατροπῆς 1,000 στρεμμάτων γῆς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἰς βοσκοτόπους–Ἀναμπέλωσις–Δραστηριότητες Ὑπηρεσίας Ἐπαγγελματικοῦ Προσανατολισμοῦ–Ἀντικατάστασις τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Σερράχη παρὰ τὸν Δημοτικὸν κῆπον Μόρφου καὶ βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Μόρφου–Μύρτου–Δενδροφύτευσις κατὰ μῆκος τῆς ὁδοῦ Γερολάκκου–Μύρτου–Ἀνεπάρκεια ἰατρικοῦ καὶ ἄλλου προσωπικοῦ καθὼς καὶ κλινῶν εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λάρνακος καὶ μέτρα πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως–Ἐξωσχολικὸς ἀθλητισμός, κ.λ.π.).

(2) Ψήφισις τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων τοῦ περὶ Γεωργικῶν Φαρμάκων Νόμου.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμου.

(4) Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 20ῆς ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(ζΩρα Ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 17)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλετοῦ περιφερείας Λευκωσίας, κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς Ἁγ. Παύλου—Κεντρικῶν Φυλακῶν Λευκωσίας ἀπὸ τὰς ἑστίας μολύνσεως αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημιουργηθῆ ἐξ αἰτίας τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τὰ ὁποῖα λιμνάζουν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Τὸ θέμα τῆς προκαλουμένης ὀχληρίας ἐκ τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τῶν λιμναζόντων εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγίου Παύλου—Κεντρικῶν Φυλακῶν ἐν Λευκωσίᾳ ἐμπίπτει εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, τὸ ὁποῖον παρεκλήθη νὰ ἐξετάσῃ τοῦτο καὶ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καταλλήλως».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὁ δρόμος Παλαικύθρου—Κυθραίας, μήκους 3 μόνον μιλίων, ἐξυπηρετεῖ τέσσαρα βασικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας, ἤτοι Κυθραίαν, Νέον Χωρίον, Τραχώνι καὶ Παλαίκυθραν, καὶ ἐν ὄψει τοῦ δεδομένου ὅτι ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ συμπεριελήφθη ἤδη εἰς τὸ πρῶτον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως, καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι εἶναι ἤδη θεμελιωμένος καὶ ἀρκετὰ εὐρύς, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ προοπτικὴ σταδιακῆς, ἔστω, (λόγῳ τῶν σημερινῶν δυσκολιῶν) ἀσφαλτοστρώσεως καὶ τῆς ἐν λόγῳ ζωτικῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Ιανουαρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 31ην 'Οκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η ἐκτιμηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ δρόμου Παλαικύθρου —Κυθραίας ἀνέρχεται εἰς £4,800. Λόγῳ ὅμως οἰκονομικῶν περιορισμῶν δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὡς ἄνω ἔργου.

'Η ἐν γένει κατάστασις τοῦ ὡς ἄνω δρόμου εἶναι ἱκανοποιητική, διενεργουμένων κατ' ἔτος τῶν συνήθων ἐπισκευῶν ὑπὸ τοῦ 'Επάρχου Λευκωσίας καὶ Κυρηνείας. Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν ἔτος ἐδαπανήθη ποσὸν ἐκ £110 ἐκ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ δι' ἐπισκευὴν τοῦ ὡς ἄνω δρόμου. Διὰ τὴν περαιτέρω βελτίωσιν δὲ τούτου ἐγένετο πρόνοια ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ 'Αναπτύξεως τοῦ 1967 διὰ ποσὸν £700. 'Ο ὡς ἄνω δρόμος δυνατὸν νὰ ἀσφαλτοστρωθῇ εἰς εὐθετώτερον χρόνον».

'Ερώτησις

~~'Απάντησις~~ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Τὸ χωρίον "Αγιοι Τριμιθιᾶς ἀπέχει ἀπὸ τὸν ἀσφαλτωμένον δρόμον, ὁ ὁποῖος ἑνώνει τὸ χωρίον μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Μόρφου, περὶ τὸ 1½—2 μίλια 'Αγγλικά.

Οἱ κάτοικοι μέχρι σήμερον ἔχουν κάμει ἀρκετὰ διαβήματα διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἔχουν δὲ ἐξοδεύσει καὶ οἱ ἴδιοι περὶ τὰς 600 λίρας διὰ τὸν ἴδιον δρόμον, ἐκ τῆς 'Αμερικανικῆς βοηθείας αἴτινες προωρίζοντο δι' ἐπιδιόρθωσιν δρόμων ἐντὸς τοῦ χωρίου, βασιζόμενοι ἐπὶ τῆς ὑποσχέσεως ἥτις ἐδόθη εἰς αὐτούς, μέσον τοῦ 'Επάρχου, περὶ ἀποπερατώσεως τοῦ εἰρημένου δρόμου, μέχρι τοῦ χωρίου, ὁ ὁποῖος καταντᾶ ἀδιάβατος, ἰδίως τὸν χειμῶνα.

'Ερωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον, μέχρι πότε ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ διατάξῃ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχετικῶς μικροῦ τούτου ἔργου, διὰ νὰ μὴ μένῃ παρημελημένον ἕνα ἀγροτικὸν κέντρον πλησίον τῆς Πρωτευούσης, καὶ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν ταλαιπωρίαν τῶν κατοίκων ;»

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην 'Ιανουαρίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Διὰ τὴν πλήρη ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ δρόμου "Αγιοι Τριμιθιᾶς ἐγένετο ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ 'Αναπτύξεως 1967, πρόνοιαι διὰ ποσὸν £3,500».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι αἱ σχέσεις τῶν Κυβερνήσεων Κύπρου καὶ Ἑλλάδος διεταράχθησαν λόγῳ εἰσαγωγῆς Τσεχοσλοβακικοῦ ὁπλισμοῦ διὰ τὴν Κυπριακὴν Ἀστυνομίαν, καὶ δεδομένου ὅτι ἀνεγνώσαμεν εἰς τὸν τύπον τὴν ἀνησυχίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως σχετικῶς μὲ τὴν ὡς ἄνω εἰσαγωγὴν ὁπλισμοῦ ἐκ χώρας τοῦ σιδηροῦ παραπετάσματος, ἡ ὁποία ἐδημιούργησε διεθνεῖς περιπλοκάς, τοῦθ' ὅπερ σημαίνει ὅτι ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἔγινε μονομερῶς καὶ ἐν ἀγνοίᾳ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, ἐρωτᾶται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης :

1. Πότε ἐνημέρωσε περὶ τούτου ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις τὴν Ἑλληνικὴν τοιαύτην, ὡς ὤφειλε νὰ πράξῃ, δεδομένου ὅτι ἡ αὐτόβουλος αὕτη ἐνέργεια τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἐπηρεάζει τὰς σχέσεις δύο Κυβερνήσεων ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐνιαῖον ἀμυντικὸν χῶρον, οὗτινος τὴν εὐθύνην ἔχει ἡ Ἑλλάς ;

2. Ἐνημερώθη ἡ ἐν Κύπρῳ Στρατιωτικὴ Ἡγεσία περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐν λόγῳ ὁπλισμοῦ καὶ πότε, δεδομένου ὅτι αὕτη, ὡς ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἄμυναν τῆς Νήσου, πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὰς ἐν τῇ Νήσῳ δυνάμεις ἀπό ἀπόψεως ὁπλισμοῦ;

3. Διὰ ποῖον σκοπὸν ἐφωδιάσθη ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία διὰ τοσούτου εἰς ἀριθμὸν καὶ ποιὸν ὁπλισμοῦ, κατὰ πολὺ ἀνωτέρου ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖται διὰ τὰ ἀστυνομικά της καθήκοντα;

4. Ἐφ' ὅσον γενικῶς ἡ ἀσφάλεια τῆς Νήσου ἔναντι τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ ἐχθροῦ ἐνεπιστεύθη εἰς χεῖρας τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας ἐν Κύπρῳ, ποῖος ὁ λόγος ἐνισχύσεως τῆς Ἀστυνομίας διὰ βαρέος ὁπλισμοῦ, δεδομένου ὅτι τὰ καθήκοντά της εἶναι ἡ τήρησις τοῦ νόμου καὶ τῆς τάξεως καὶ ἡ πάταξις τοῦ ἐγκλήματος ;

5. Μήπως σκοπὸς τῆς σημαντικῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἀστυνομίας εἰς ὁπλισμὸν καὶ ἄνδρας εἶναι νὰ καταστῇ αὕτη μονὰς αὐτοδύναμος, δυναμένη νὰ ἀναλάβῃ πολεμικὰς ἀποστολὰς εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτοβούλως καὶ σύμφωνα μὲ τὰς ἐπιθυμίας τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, χωρὶς αἱ ἐνέργειαί της αὐταὶ νὰ ἐγκρίνωνται, νὰ ἐλέγχωνται καὶ νὰ κατευθύνωνται ἀπὸ τὴν Στρατιωτικὴν Ἡγεσίαν;

6. Διὰ ποῖον λόγον ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία ἐφωδιάσθη μὲ ἀντιαρματικά; Ἐναντίον ποίων τεθωρακισμένων μέσων προορίζονται τὰ ἀντιαρματικὰ ὅπλα, δεδομένου ὅτι ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς δὲν διαθέτει τοιαῦτα ;

7. Διατί κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ὁπλισμοῦ ἐλήφθησαν αὐστηρὰ μέτρα ὥστε νὰ μὴ πλησιάσουν καὶ πληροφορηθοῦν αἱ Στρατιωτικαὶ Ἀρχαί, μέχρι τοῦ σημείου καὶ νὰ μὴ ἐπιτραπῇ εἰς τὸν Ἀξιωματικὸν τῆς Στρατιωτικῆς Διοικήσεως Λεμεσοῦ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντά του ;

8. Ποῖον ρόλον ἔπαιξεν ἡ ὀργάνωσις ΣΑΠΕΛ κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ ὁπλισμοῦ, δοθέντος ὅτι ὄργανα τούτου ἐβοήθησαν τὴν ἀστυνομίαν κατὰ τὴν ἐκφόρτωσιν, τινὰ δὲ τούτων ὁπλοφόρουν καὶ ἀπηγόρευαν τὴν προσέγγισιν οἱουδήποτε;

Δὲν νομίζει ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς ὅτι ἡ ὡς ἄνω ἐνέργειά του, ἤτοι ἡ ἀνάθεσις εἰς πολίτας ἀποστολῶν ἐμπιπτουσῶν εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἐνισχύει τὰς παρακρατικὰς ὀργανώσεις ;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ἡ εἰσαγωγὴ ὁπλισμοῦ διὰ τὴν Κυπριακὴν Ἀστυνομίαν ἦτο ἀναγκαία διότι αὕτη εἶχε μεγάλας ἐλλείψεις εἰς ὁπλισμὸν λόγῳ τῆς μὴ ἀνανεώσεως τῶν προ-

μηθειῶν της ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας. Λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἦτο ὁ συνήθης προμηθευτὴς τῆς Ἀστυνομίας, νὰ προμηθεύσῃ ταύτην διὰ τοῦ συνήθους ὁπλισμοῦ, ἡ Κυβέρνησις ἀπετάθη κατὰ καιροὺς εἰς διαφόρους ἄλλας χώρας τοῦ Δυτικοῦ Συνασπισμοῦ ἀλλὰ δὲν κατέστη δυνατὸν διὰ τὰς χώρας ταύτας νὰ προμηθεύσουν τὴν Ἀστυνομίαν, μία δὲ ἐξ αὐτῶν κατακρατεῖ ἀπὸ διετίας ποσὸν £7,000, ὅπερ κατεβλήθη ὡς προκαταβολὴ διὰ τὴν προμήθειαν ὁπλισμοῦ, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει ἐπιστραφῆ μέχρι σήμερον. Ἡ Κυβέρνησις Κύπρου κατέληξεν εἰς τὰ Δικαστήρια τῆς ἐν λόγῳ χώρας ἀπαιτοῦσα τὴν ἐπιστροφὴν τῶν χρημάτων, ἡ ὑπόθεσις δὲ ἐκκρεμεῖ πρὸ τῶν Δικαστηρίων τῆς χώρας ταύτης.

Ἐπανειλημμέναι ἐκκλήσεις τῆς Ἀστυνομίας πρὸς τὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν εὗρον ἀσήμαντον ἀνταπόκρισιν, λόγῳ, ὡς ἐλέχθη ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, τῆς ἀδυναμίας τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς Ἀστυνομίας.

Ἡ Κυβέρνησις ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶχεν ἄλλην διέξοδον πλὴν τοῦ ἐνδεχομένου νὰ εἰσάξῃ τὸν ἀναγκαιοῦντα ὁπλισμὸν ἀπὸ οἱανδήποτε χώραν ἥτις ἦτο διατεθειμένη νὰ προμηθεύσῃ τοιοῦτον ὁπλισμόν. Ἐν προκειμένῳ ὑπομιμνήσκεται εἰς τὸν Ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἠγόρασεν ἐκ Ρωσσίας, τῇ πλήρει συγκαταθέσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ κατόπιν τῆς συμβουλῆς τῶν Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν, ὁπλισμὸν διαφόρων τύπων.

2. Ἡ ἐνέργεια αὕτη τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως οὐδένα ὡς ἐκ τούτου ὤφειλε νὰ ἐνοχλήσῃ, πλὴν βεβαίως τῶν ἐχθρῶν τῆς Κύπρου, καὶ ὁμολογῶ ὅτι ἐξεπλάγην, ὅπως ἀκριβῶς ἐξεπλάγη καὶ ὁλόκληρος ὁ Κυπριακὸς λαός, ἀπὸ τὸν δημιουργηθέντα θόρυβον πέριξ τοῦ ζητήματος τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῆς Ἀστυνομίας. Ὁ ἐξοπλισμὸς τῆς Ἀστυνομίας δὲν θεωρεῖται ὡς ἐνέργεια σχετιζομένη μὲ τὸν ἐνιαῖον ἀμυντικὸν χῶρον Ἑλλάδος—Κύπρου, ἀλλὰ καθαρῶς ἐσωτερικὴ ὑπόθεσις.

3. Ἡ ἐν Κύπρῳ Στρατιωτικὴ Ἡγεσία ἦτο πλήρως ἐνήμερος τῶν ἀναγκῶν τῆς Ἀστυνομίας δι' ὁπλισμὸν ὡς ἐπίσης καὶ περὶ τοῦ γεγονότος ὅτι, λόγῳ τῆς ἀδυναμίας αὐτῆς νὰ ἐκχωρήσῃ τοῦτον, ἡ Κυβέρνησις ἤρξατο διευθετήσεις διὰ τὴν ἐξεύρεσιν καταλλήλου ὁπλισμοῦ διὰ τὴν Ἀστυνομίαν. Ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ σκάφους τοῦ κομίζοντος τὸν ὁπλισμὸν τόσον ὁ Διοικητὴς τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ὅσον καὶ ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκησις Λεμεσοῦ ἐνημερώθησαν ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ ἀφιχθεὶς καὶ ἐκφορτωνόμενος ὁπλισμὸς προωρίζετο διὰ τὴν Κυπριακὴν Ἀστυνομίαν. Οὐδεὶς ἐπομένως λόγος συνέτρεχε διὰ τὰς ἐκδοθείσας διαταγὰς ὑπὸ τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας παρακολουθήσεως τῆς ἀφίξεως τοῦ ἐν λόγῳ ὁπλισμοῦ καὶ τῆς δημιουργίας ἀσκόπου θορύβου.

4. Ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία ἐφωδιάσθη μὲ ἀριθμὸν καὶ ποσότητα ὁπλισμοῦ κατάλληλον διὰ τὰ καθήκοντά της καὶ οὐχὶ μὲ περισσότερον ἢ ἀνώτερον τῶν Ἀστυνομικῶν καθηκόντων της. Ἐν προκειμένῳ τὸ ἔντιμον μέλος παραπέμπεται εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς «Ἀστυνομίας Πόλεων» (Ἑλλάδος) (Τὰ 40 χρόνια τῆς Ἀστυνομίας Πόλεων), σελίδες 125–133. Αὕτη δέον νὰ εἶναι λίαν κατατοπιστικὴ διὰ τὸ ἔντιμον Μέλος ὅσον ἀφορᾷ τὸν τύπον τῶν ὅπλων, ὀχημάτων καὶ ἐκπαιδεύσεως ἅτινα χρειάζονται διὰ μίαν Ἀστυνομίαν.

5. Ἡ Ἀνωτάτη Στρατιωτικὴ Διοίκησις γνωρίζει καλύτερον παντὸς ἄλλου ὅτι ἡ Ἀστυνομία εἶχε νὰ ἐκτελέσῃ καθήκοντα πολὺ βαρύτερα τῶν συνήθων ἀστυνομικῶν της καθηκόντων. Καίτοι αὕτη εὐχαρίστως θὰ περιώριζε τὰ καθήκοντά της εἰς τὰ συνήθη τοιαῦτα, ἐν τούτοις πολλάκις, τῇ ὑποδείξει τῆς Ἀνωτάτης Στρατιωτικῆς Διοικήσεως, ἀνέλαβε καθήκοντα πολὺ πέραν τῆς ἐκπαιδεύσεώς της, τῆς πείρας της καὶ τοῦ ὁπλισμοῦ της.

Ἡ Ἀστυνομία πάντοτε προθύμως καὶ μὲ μεγάλον κίνδυνον τῶν ἀνδρῶν της, ἀνέλαβε τὰ καθήκοντα ταῦτα ἄνευ ἐνισχύσεώς της εἰς κατάλληλα ὀχήματα ἢ ὁπλισμὸν ἀπὸ τὰς Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς αἵτινες δὲν διέθετον περισσεύματα διὰ τὴν Ἀστυνομίαν.

6. Ὁ σκοπὸς τῆς ἐνισχύσεως τῆς Ἀστυνομίας—οὐχὶ σημαντικῆς ὡς εἰκάζει ὁ ἔντιμος Βουλευτής—εἰς ἄνδρας καὶ ὁπλισμόν, εἶναι νὰ πληρωθοῦν τὰ κενὰ ἅτινα ἐδημιουργήθησαν λόγῳ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας. Τὰ κενὰ ταῦτα δὲν ἔχουν εἰσέτι πληρωθῆ ἡ δὲ ἀστυνομία εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ ἐργάζεται ὑπερωρίας, ἄνευ ἀμοιβῆς, ἵνα ἀντεπεξέλθῃ πρὸς τὰ ἐπιπρόσθετα καθήκοντα ἅτινα ἐπέβαλεν εἰς αὐτὴν ἡ Τουρκικὴ ἀνταρσία. Τὸ Ὑπουργεῖον ὡς ἐκ τούτου ἀντιπαρέρχεται τὰς εἰκασίας τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ ὡς ἐντελῶς ἀνεδαφικάς.

7. Πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ οἱ Τοῦρκοι στασιασταὶ διαθέτουν τεθωρακισμένα μέσα εἰς διάφορα μέρη τῆς Νήσου. Ὑπενθυμίζεται τὸ ἔντιμον μέλος ὅτι ἡ Ἀστυνομία Ἑλλάδος εἶναι ἐφωδιασμένη μὲ τεθωρακισμένα ὀχήματα ὡς καὶ μὲ ἀντιαρματικὰ ὅπλα καίτοι τὰ καθήκοντά της δὲν διαφέρουν ἀπὸ ἐκεῖνα τῶν τῆς Κυπριακῆς πλὴν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Ἀστυνομία Ἑλλάδος δὲν ἀντιμετωπίζει ἐσωτερικὴν ἀνταρσίαν.

8. Ἐλέχθη ἤδη ὅτι εἰς τὴν Στρατιωτικὴν Διοίκησιν Λεμεσοῦ ἐδόθη ἡ πληροφορία ὅτι ὁ ἀφιχθεὶς καὶ ἐκφορτωνόμενος ὁπλισμὸς ἀνῆκεν εἰς τὴν Κυπριακὴν Ἀστυνομίαν. Ἡ Στρατιωτικὴ Διοίκησις Λεμεσοῦ οὐδεμίαν ἁρμοδιότητα εἶχεν ὅπως προβῇ εἰς ἔλεγχον τοῦ διὰ τὴν Ἀστυνομίαν προοριζομένου ὁπλισμοῦ.

9. Ἡ ὀργάνωσις ΣΑΠΕΛ οὐδένα ρόλον ἔπαιξεν εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν ὁπλισμοῦ καὶ οὐδὲν ὄργανον τούτου, ὡς ἰσχυρίζεται ὁ Ἔντιμος Βουλευτής, ἔλαβε μέρος εἰς τὴν ἐκφόρτωσιν τοῦ ὁπλισμοῦ. Προφανῶς τὸ Ἔντιμον μέλος, παρεπλανήθη ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἄνω τῶν 5,000 Κυπρίων φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Λονδῖνον, Βηρυτόν, Παρισίους, Βόννην, Μόσχαν, Λειψίαν, Σόφιαν, Βουκουρέστι, Βελιγράδι, Κάϊρον, Τὲλ Ἀβίβ, Νέαν Ὑόρκην καὶ ἀλλαχοῦ, οἵτινες ἀντιμετωπίζουν σοβαρὰ ἐπαγγελματικὰ προβλήματα (τόσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς φοιτήσεώς των ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀποκατάστασίν των) ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ ἀφ' ἑτέρου βασικὰ προβλήματα ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ—ὡς ὑποψήφιοι σπουδασταὶ—ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν σημειουμένην ὀργανικὴν ἀνάγκην παροχῆς πρὸς τὸ ὠργανωμένον Κυπριακὸν σπουδαστικὸν κίνημα μονίμου στεγάσεώς του ἐν Κύπρῳ, ὡς καὶ ἐνισχύσεως τῶν διαφόρων σεμιναρίων, συνεδρίων καὶ ἀποστολῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου κατὰ κανόνα ἀναπτύσσεται ἐθνικὴ διαφωτιστικὴ προσπάθεια, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν φοιτητικοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιλαμβάνεται ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῶν φοιτητικῶν προβλημάτων καὶ νὰ ἐνισχύῃ διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσίν του μέσων τὰς ἐθνικὰς φοιτητικὰς ἐκδηλώσεις».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1966. Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ

βασικοῦ Νόμου ἐπιδιώκεται ἡ κωδικοποίησις καὶ ἐναρμόνισις τῆς περὶ τὰ ναρκωτικὰ φάρμακα Κυπριακῆς νομοθεσίας πρὸς τὴν ἐνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ ναρκωτικὰ τοῦ 1961.

Ἀπὸ τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν, ἥτις συνοδεύει τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον, πληροφορούμεθα ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς ἀποφάσεως αὐτοῦ, ὑπ' ἀριθμὸν 2805 καὶ ἡμερομηνίας 14ης Μαρτίου τοῦ 1963, ἀπεφάσισε νὰ μὴ προσχωρήσῃ εἰς τὴν ἐνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ ναρκωτικὰ τοῦ 1961. Ἐν τούτοις διὰ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως τοῦ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμου ἡ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει τὴν τήρησιν τῶν εἰς τὴν ἐνιαίαν Σύμβασιν περιεχομένων προβλέψεων καὶ τὰς ἐκ ταύτης ἀπορρεούσας ὑποχρεώσεις. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀποδεικνύει τὴν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἀποδίδει εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προβλέψεων τῆς ἐνιαίας Συμβάσεως.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἡ Παγκόσμιος Ὀργάνωσις Ὑγείας, ὡς γνωστόν, ἐπανειλημμένως ἐζήτησαν ὅπως εἰς τὴν ἐνιαίαν Σύμβασιν διὰ τὰ ναρκωτικὰ τοῦ 1961 προσχωρήσουν ὅλα τὰ κράτη—μέλη τοῦ Ὀργανισμοῦ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Τοῦτο ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην σημασίαν καὶ τὴν σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ὁ διεθνὴς Ὀργανισμὸς εἰς τὴν ἐναρμόνισιν τῶν περὶ τὰ ναρκωτικὰ φάρμακα νομοθεσιῶν ὅλων τῶν κρατῶν—μελῶν πρὸς μίαν ἐνιαίαν διεθνῆ Σύμβασιν.

Τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν εἶναι εὐνόητον καὶ πλήρως δικαιολογημένον, ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι διεξάγεται ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος μεγάλον λαθρεμπόριον τῶν ναρκωτικῶν, καὶ ἐὰν λάβῃ κανεὶς ὑπ' ὄψιν, ἐπίσης, τοὺς κινδύνους διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ τὰς κοινωνικὰς ἐπιπτώσεις ἐκ τῆς ἀνεξελέγκτου χρήσεως τῶν ναρκωτικῶν φαρμάκων. Οἱ κοκαϊνομανεῖς, οἱ ἡρωϊνομανεῖς, οἱ χασισοπόται, οἱ μορφινομανεῖς εἶναι τὰ ἀτυχῆ θύματα τῶν ἐμπόρων τοῦ λευκοῦ θανάτου. Τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ ράκη ἀποτελοῦσι τεράστιον κοινωνικὸν πρόβλημα πλείστων ὅσων χωρῶν. Ἐκεῖ ὅπου ὑπάρχουν τὰ κοινωνικὰ αὐτὰ ράκη, εἶναι ἐκεῖ ὅπου παρατηρεῖται μεγαλυτέρα ἀθλιότης, ἠθικὴ κατάπτωσις, ηὐξημένη ἐγκληματικότης καὶ ἄλλαι διάφοροι κοινωνικαὶ ἀσθένειαι.

Εἶναι, κύριοι συνάδελφοι, καταθλιπτικὸν τὸ γεγονὸς νὰ ὑπάρχουν καὶ νὰ δροῦν ἐπὶ διεθνοῦς πεδίου σπεῖραι ἀσυνειδήτων καὶ ἐγκληματικῶν τύπων λαθρεμπόρων μὲ μόνον κίνητρον τὸν εὔκολον χρηματισμὸν καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν τῶν ἀτυχῶν θυμάτων των. Τὸ λαθρεμπόριον τῶν ναρκωτικῶν διεξάγεται ἐπὶ διεθνοῦς κλίμακος· διεθνεῖς σπεῖραι μὲ πᾶσαν ἐπιτηδειότητα καὶ σατανικότητα, μὲ ἄφθονα μέσα καί, ἀτυχῶς, πολλάκις καὶ μὲ προστασίαν ἰσχυρῶν προσώπων διεξάγουν καθημερινῶς τὸ παράνομον αὐτὸ ἐμπόριον. Ἀκριβῶς διὰ τὸν λόγον αὐτὸν καὶ ἡ καταπολέμησις τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν πρέπει νὰ γίνεται ἐπὶ διεθνοῦς πεδίου μὲ πλήρη διεθνῆ συνεργασίαν.

Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως τοῦτο χρειάζεται ὅπως ὅλαι αἱ χῶραι ἀποδεχθοῦν μίαν ἐνιαίαν σύμβασιν, ὅπως εἶναι ἡ τοῦ 1961 τοιαύτη. Ἀτυχῶς φαίνεται ὅτι ἡ Κύπρος λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς θέσεώς της ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν ἀνωμάλων συνθηκῶν κατέστη τελευταίως κέντρον διεθνοῦς λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν. Μερικαὶ τελευταῖαι θεαματικαὶ ἐπιτυχίαι τῆς Κυπριακῆς Ἀστυνομίας ἀναφορικῶς μὲ τὴν καταδίωξιν τοῦ λαθρεμπορίου τῶν ναρκωτικῶν ἐπιβεβαιοῦν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ἡ Κύπρος κατέστη διαμετακομιστικὸν κέντρον τοῦ λαθρεμπορίου αὐτοῦ. Αἱ ἐπιτυχίαι αὐταὶ τῆς Κυπριακῆς Ἀστυνομίας ἐπιβάλλουσι μεγαλυτέραν ἐπαγρύπνησιν καὶ στενὴν συνεργασίαν μὲ τὴν "Ἰντερπολ. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι αὐτὸ πράττει συνεχῶς ἡ Κυπριακὴ Ἀστυνομία. Διερωτῶμαι ὅμως διατί ἡ Κυβέρνησις ἐνῷ θεωρεῖ πρακτικῶς δυνατὴν καὶ ἐπιβεβλημένην τὴν τήρησιν τῶν προβλέψεων τῆς ἐνιαίας Συμβάσεως διὰ τὰ ναρκωτικὰ τοῦ 1961, ἐν τούτοις δὲν προσχωρεῖ καὶ ἐπισήμως εἰς αὐτήν. Βεβαίως δὲν δύναμαι νὰ μαντεύσω ποῖοι λόγοι ὑπηγόρευσαν τὴν ἀπόφασιν τῆς μὴ προσχωρήσεως κατὰ τὸ 1963.

Ὅμως σήμερον, μετὰ τετραετίαν περίπου, πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἤρθησαν οἱ λόγοι αὐτοί. Ὡς ἐκ τούτου ἐπιθυμῶ νὰ ὑποβάλω, ὅπως ἄλλωστε ἔπραξε καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐπανεξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου προβλεπομένη μεγάλη αὔξησις τῶν ποινῶν διὰ τὰς παραβάσεις τοῦ Νόμου, νομίζω ὅτι εἶναι πλήρως δικαιολογημένη. Ἡ αὐστηρὰ καὶ παραδειγματικὴ τιμωρία τῶν ἀσυνειδήτων ἐμπόρων τοῦ λευκοῦ θανάτου τῶν κοινωνικῶν αὐτῶν ἐγκληματιῶν ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένον καθῆκον τῆς Δικαιοσύνης. Ἐπίσης ἐπιβεβλημένον καθῆκον εἶναι ἡ ἀνηλεὴς καὶ ἀδιάκοπος καταδίωξις των ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Ἀστυνομικῶν ἀρχῶν.

Ἀκόμα εἶναι ἐπιβεβλημένον καθῆκον τῶν διαφόρων κοινωφελῶν καὶ ἄλλων πολιτιστικῶν ὀργανώσεων καὶ τοῦ κοινοῦ ἐν γένει νὰ συνεργάζωνται καὶ νὰ βοηθοῦν τὰς ἁρμοδίας ἀστυνομικὰς ἀρχὰς εἰς τὸ δύσκολον ἔργον των, τῆς καταδιώξεως δηλαδὴ τῶν ἐμπόρων τοῦ λευκοῦ θανάτου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ναρκωτικὰ ὑποκείμενα εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους Ι. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμὸς ἐπὶ τῆς εἰσαγωγῆς ναρκωτικῶν ὑποκειμένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους Ι. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Περιορισμὸς ἐπὶ τῆς ἐξαγωγῆς ναρκωτικῶν ὑποκειμένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους Ι. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία ἐλέγχου παραγωγῆς, πωλήσεως, κ.λ.π. ναρκωτικῶν, ὑποκειμένων εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους Ι. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποινὴ διὰ τὴν χρῆσιν κτιρίων διὰ τὸ κάπνισμα καννάβεως κ.λ.π. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ποινὴ διὰ τὴν δολίαν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ τῆς καννάβεως. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀπαγόρευσις εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς παρεσκευασμένου ὀπίου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄρθρον 9ον, ἄρθρον 10ον, ἄρθρον 11ον. Τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα ἀποτελοῦν τὸ Μέρος ΙΙ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 9ον, 10ον καὶ 11ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 9 ἕως 11, τοῦ 11ου συμπεριλαμβανομένου, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐσίαι ὑποκείμεναι εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Μέρους ΙΙΙ. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἄρθρον 12ον, 13ον, 14ον, 15ον καὶ 16ον ἀποτελοῦν τὸ Μέρος ΙΙΙ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ προαναφερθέντα ἄρθρα ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 12, 13, 14, 15 καὶ 16 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ναρκωτικὰ φάρμακα ὑπὸ διαμετακόμισιν. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μέρος IV. Ἄρθρον 17ον, 18ον, 19ον, 20όν, 21ον. Τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα ἀποτελοῦν τὸ Μέρος IV τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 17 ἕως 21, συμπεριλαμβανομένου τοῦ τελευταίου, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος V. Ἐφαρμογὴ τῶν περὶ Διοικήσεως Τελωνείων Νόμων. Κεφάλαιον 315. 26 τοῦ 1961, 36 τοῦ 1963, 76 τοῦ 1963. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

22ον, 23ον, 24ον, 25ον, 26ον, 27ον καὶ 28ον ἀποτελοῦν τὸ Μέρος V τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 22 ἕως 28, συμπεριλαμβανομένου τοῦ τελευταίου, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄδειαι καὶ ἐξουσιοδοτήσεις. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συμπληρωματικαὶ Διατάξεις. Ἄρθρον 29ον καὶ 30όν.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 29ον καὶ 30ὸν ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράρτημα. Μέρος I καὶ Μέρος II.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Παράρτημα. Μέρος I καὶ Μέρος II ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Δεδομένου ὅτι δὲν ὑπῆρξαν τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις θὰ προχωρήσωμεν ἀμέσως εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐργασίαι τῆς Ἐπιτροπῆς του.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Συντάσσεται ἡ Ἔκθεσις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ θὰ εἶναι ἑτοίμη διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ τρίτον θέμα εἶναι ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966, καὶ τὸ τέταρτον θέμα, ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966. Διὰ τὰ ἐν λόγῳ θέματα δὲν ἔχουν ἀκόμη κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ ἑπομένως ἡ συζήτησίς των θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πρὸς κατάθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμα εἰς τὸν Ἔντιμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν, σχετικῶς μὲ τὴν παραγγελίαν τὴν ὁποίαν ἔκαμε τὸ P.I.K. διὰ μηχανήματα £80,000, καὶ εἰς τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔλαβα, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐγγράψετε θέμα τὸ ὁποῖον θὰ συζητηθῇ ὅποτε βεβαίως νομίζετε ὅτι θὰ μπορέσωμεν νὰ τὸ συζητήσωμεν. Τὸ θέμα νὰ εἶναι ὡς ἑξῆς : «Δραστηριότητες τοῦ P.I.K. καὶ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος ἐπὶ τῶν Δραστηριοτήτων αὐτῶν.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν Παρασκευὴν 27ην τρέχοντος.

Δὲν θὰ ὑπάρχουν Ἐρωτήσεις καὶ Ἀπαντήσεις. Τὸ μόνον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, θὰ εἶναι ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967. Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν θὰ παρευρεθῇ εἰς τὴν συνεδρίασιν καὶ θὰ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα τόσον ἐπὶ τῶν προνοιῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς γενικῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς Κύπρου.

Ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ συνεχισθῇ τὴν 28ην καὶ εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἔχῃ λήξει ἡ συζήτησις θὰ συνεχίσωμεν καὶ τὴν Δευτέραν, 30ὴν τρέχοντος.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐζήτησε νὰ ἐγγράψῃ ὁ κ. Τζιρκώτης δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐγγραφῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ προσεχὴς συνεδρίασις θὰ εἶναι μόνον ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως. Ὁ κ. Τζιρκώτης δύναται νὰ ζητήσῃ ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

'Η προσεχὴς συνεδρίασις ὁρίζεται διὰ τὴν 27ην τρέχοντος, ἡμέραν Παρασκευήν, καὶ ὥραν 3.30 ἀπογευματινήν.

("Ωρα λήξεως 4.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) 'Ερωτήσεις—'Απαντήσεις (Μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων 'Αγίου Παύλου—Κεντρικῶν Φυλακῶν ἐξ αἰτίας τῶν λιμναζόντων ἀκαθάρτων ὑδάτων—'Ασφαλτόστρωσις δρόμου Παλαικύθρου—Κυθραίας—'Ασφαλτόστρωσις δρόμου συνδέοντος τὸ χωρίον "Αγιοι Τριμιθιᾶς μὲ τὸν κύριον δρόμον Λευκωσίας—Μόρφου—Εἰσαγωγὴ Τσεχοσλοβακικοῦ ὁπλισμοῦ διὰ τὴν 'Αστυνομίαν).

(2) 'Αγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Αἰμ. Φράγκου ἐπὶ τοῦ περὶ Ναρκωτικῶν Φαρμάκων Νόμου καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 27ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.05 μ.μ.)

(Ἀρ. 18)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ μόνον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—εἶναι ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον ἐξητάσθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ. Ἡ ἔκθεσις ἔχει ἤδη κυκλοφορήσει. Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967.

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 ἐμελετήθη ἀπὸ κοινοῦ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ.

Τὰς δύο Ἐπιτροπὰς ἀπήρτιζον οἱ ἀκόλουθοι :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :	Ἐπιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος	Παναγιώτης Τουμαζῆς, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης	Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης	Σταῦρος Ποσκώτης
Σταῦρος Ποσκώτης	Χαρίδημος Χατζηχάρος
Πέτρος Στυλιανοῦ	Βάσος Λυσσαρίδης
Γιάγκος Ποταμίτης	Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 εἰς ὁκτὼ συνεδριάσεις.

'Ολιγομελὴς 'Υπεπιτροπὴ τῶν ὡς ἄνω 'Επιτροπῶν ἔσχε τρεῖς συνεδριάσεις διὰ τὴν σύνταξιν τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν δύο 'Επιτροπῶν παρέστη ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ὅστις παρέσχε πληροφορίας ἐν σχέσει μὲ τὸν καταρτισμὸν τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Παρέσχεν ἐπίσης λεπτομερείας ἀναφορικῶς μὲ τὰ κριτήρια ἐπὶ τῶν ὁποίων βασίζεται ἡ 'Επιτροπὴ Προγραμματισμοῦ διὰ τὴν προετοιμασίαν καὶ κατανομὴν τῶν διαφόρων κονδυλίων εἰς τὸν Προϋπολογισμόν.

Παρέστησαν ἐπίσης εἰς ἄλλας συνεδριάσεις τῶν 'Επιτροπῶν ὁ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Λειτουργὸς τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν καθὼς καὶ οἱ Γενικοὶ Διευθυνταὶ καὶ Τμηματάρχαι διαφόρων 'Υπουργείων οἵτινες παρέσχον λεπτομερείας τῶν κονδυλίων τῶν ἀφορώντων τὰ 'Υπουργεῖα των καὶ ἐβοήθησαν εἰς μεγάλον βαθμὸν τὰς ἐργασίας τῶν 'Επιτροπῶν.

Αἱ 'Επιτροπαὶ ἐπαναλαμβάνουν καὶ ἐφέτος τὴν ἰδίαν παρατήρησιν εἰς τὴν ὁποίαν προέβησαν καὶ διὰ τῆς περυσινῆς ἐκθέσεώς των ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως τοῦ 1966, ἤτοι ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς 'Αναπτύξεως δέον νὰ κατατίθεται ἐγκαίρως εἰς τὴν Βουλὴν ἵνα παρέχεται ἐπαρκὴς χρόνος διὰ τὴν ὑπὸ τῶν 'Επιτροπῶν βαθεῖαν καὶ πλήρη μελέτην αὐτοῦ.

'Η Βουλὴ θὰ εὑρίσκετο εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ ἐξετάσῃ τοὺς ἐτησίους Προϋπολογισμοὺς 'Αναπτύξεως ἐὰν ὑπῆρχε νέον σχέδιον ἀναπτύξεως ἐπὶ μακροπροθέσμου βάσεως, δοθέντος ὅτι ἡ περίοδος τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Σχεδίου 'Αναπτύξεως ἔχει λήξει.

'Ο ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς 'Αναπτύξεως εἶναι ὁ πλέον ὑψηλὸς τῆς τελευταίας πενταετίας, ὁ λόγος δὲ εἶναι ὅτι οἱ 'Ημικρατικοὶ 'Οργανισμοὶ (Public Corporations) θὰ ἔχουν ἐφέτος ὀλιγωτέρας ἐπενδύσεις ἢ ἄλλοτε, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὤθησε τὴν Κυβέρνησιν νὰ αὐξήσῃ τὸ ὕψος τῆς Κυβερνητικῆς ἐπενδύσεως ἐκ τοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως ἵνα διατηρηθῇ εἰς κανονικὸν ρυθμὸν ὁ συντελεστὴς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας.

Αἱ 'Επιτροπαὶ παρετήρησαν καὶ πάλιν ὅτι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως ὑπάρχουν κονδύλια δι' 'Επαναψηφίσεις, ἀνερχόμενα εἰς ὕψος 1,1 ἑκ. λιρῶν περίπου. Αἱ 'Επιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι ὁ λόγος διὰ τὰς 'Επαναψηφίσεις εἶναι ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τελευταίων τριῶν ἐτῶν ἡ Κυβερνητικὴ μηχανὴ δὲν ἐπραγματοποίησε δαπάνας δι' ὡρισμένα ἔργα, ὡς αὗται ἀρχικῶς προϋπελογίσθησαν, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους.

'Αξιοσημείωτον διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως τοῦ 1967 εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι εἶναι ἡ πρώτη φορὰ καθ' ἣν αἱ Κυβερνητικαὶ ἐπενδύσεις εἶναι τόσον ὑψηλαὶ καὶ αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι χρηματοδοτοῦνται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ Κυβερνητικὰς πηγάς. Πρὸς ἰσοσκέλισιν τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν ἀπαιτεῖται ποσὸν 3 ἑκατομ. λιρῶν τὸ ὁποῖον θὰ μεταφερθῇ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ 1967 ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 ἀνέρχονται εἰς £11.636.049. 'Εκ τοῦ ἀνωτέρω ποσοῦ, £7.001.427 θὰ διατεθοῦν δι' Εἰδικεύσεως Πιστώσεως ἐκ τοῦ Ταμείου 'Αναπτύξεως, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ £4.634.622 θὰ διατεθῇ ἐκ τῶν ἀκολούθων πηγῶν χρηματοδοτήσεως :

(α) 'Εκ τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων	£1.491.622
(β) 'Εξ ἄλλων πηγῶν	£3.143.000
Σύνολον	£4.634.622

Τὸ ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων προερχόμενον ποσὸν ἐκ £1.491.622 θὰ διατεθῇ ὡς ἀκολούθως :

	£
(1) Ἀνάπτυξις Ὑδάτων	263.577
(2) Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος	148.545
(3) Ἀνάπτυξις Γεωργίας	9.500
(4) Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως	705.000
(5) Ἀερολιμένες	100.000
(6) Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις	90.000
(7) Παιδεία	175.000
Σύνολον	£1.491.622

Τὸ ἐξ Ἄλλων Πηγῶν προερχόμενον ποσὸν τῶν £3.143.000 θὰ διατεθῇ ὡς ἀκολούθως :

	£
(8) Τηλεπικοινωνίαι	689.000
(8) Ἐξηλεκτρισμὸς	2.454.000
Σύνολον	3.143.000

Ἡ Βουλὴ δικαιοῦται νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διάθεσιν μόνον τοῦ ποσοῦ τῶν £7.001.427 δηλ. τὰ 60% τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τοῦ προβλεπομένου δι' ἀνάπτυξιν, ἐνῷ δὲν ἔχει καμμίαν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου ποσοῦ τῶν £4.634.622 τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὰ 40% περίπου τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Τὸ θέμα τοῦτο ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι τελικῶς κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν ἡ ἀντιπροσωπεία τοῦ λαοῦ νὰ μὴ ἔχῃ λόγον ἐπὶ σημαντικοῦ ποσοῦ δαπανῶν δι' ἀνάπτυξιν ἡ ὁποία ἀφορᾷ καὶ ἐπιβαρύνει αὐτὸν τοῦτον τὸν λαόν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις τῆς κειμένης νομοθεσίας ἥτις διέπει τὰ τῆς λειτουργίας καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν ἵνα καθίσταται δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς οἰκονομικὸς ἔλεγχος, εἰσηγοῦνται δὲ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως ἐνεργήσῃ δεόντως τὸ συντομώτερον.

Αἱ κατὰ Κεφάλαιον παρατηρήσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

1. Κεφάλαιον Δ2, Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ2 «Ἀνάπτυξις Ὑδάτων» προβλέπεται δαπάνη £1.845.264. Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι κατὰ £79.865 μεγαλύτερον τοῦ ἀρχικῶς ἐγκριθέντος Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1966 καὶ κατὰ £595.264 μεγαλύτερον τοῦ ἀναθεωρημένου Προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου ἔτους. Συγκρινόμενον ἐπίσης πρὸς τὰς πραγματικὰς δαπάνας εἰς τὸ Κεφάλαιον Ἀναπτύξεως Ὑδάτων τοῦ ἔτους 1965 εἶναι κατὰ £737.551 μεγαλύτερον.

Εἶναι φανερὸν ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ὅτι εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς ἀναπτύξεως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία συνεχίζει νὰ ἀποδίδῃ ἰδιαιτέραν σημασίαν καὶ νὰ συγκεντρώνῃ τὸ ἐνδιαφέρον της. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποστηρίζουν τὴν πολιτικὴν αὐτήν, δεδομένης τῆς συμβολῆς τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδατικῶν πόρων τῆς Νήσου εἰς τὴν ἐπιδιωκομένην ἐνίσχυσιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ εἰσοδήματος καὶ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἀγροτικῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ.

Ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν δαπανῶν διὰ τὴν Ἀνάπτυξιν Ὑδάτων, ποσὸν £1.107.573 προβλέπεται διὰ τὰ Μείζονα Ἀρδευτικὰ Ἔργα. Ὡς ἐπεξηγεῖται, τὸ ποσὸν τοῦτο θὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν πέντε ὑπὸ ἐκτέλεσιν

ὑδατοφρακτῶν, τὴν κατασκευὴν δύο ἄλλων καὶ τὴν ἀποπεράτωσιν ἢ κατασκευὴν συστημάτων διανομῆς ὕδατος εἰς ἀποπερατοθέντας ὑδατοφράκτας. Ἓν μέρος τοῦ ποσοῦ θὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἐμπλουτιστικὰ ἔργα.

Τὸ μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τονίζει ὅτι ἡ ἀρχὴ ἡ ἀκολουθουμένη ὅσον ἀφορᾷ τὸν τομέα τοῦτον τῆς ἀναπτύξεως ὑδάτων εἶναι ὅτι προτοῦ ἀναληφθῶσιν οἱαδήποτε νέα ἔργα πρέπει νὰ συμπληροῦνται τὰ ὑφιστάμενα σχέδια καὶ νὰ κατασκευάζωνται τὰ συστήματα διανομῆς οὕτως ὥστε τὸ ἐντὸς τῶν ὑδατοφρακτῶν ὕδωρ νὰ χρησιμοποιῆται πλήρως καὶ μὲ τὰ ἀνώτατα δυνατὰ οἰκονομικὰ ἀποτελέσματα.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀρχὴν αὐτήν, ὑποδεικνύουν ὅμως ὅτι παραλλήλως πρέπει νὰ συνεχίζεται ἡ μελέτη διὰ τὸν προγραμματισμὸν νέων ἔργων, εἰς τρόπον ὥστε ἡ συνέχισις τῆς ἐκτελέσεως Μειζόνων Ἀρδευτικῶν Ἔργων νὰ μὴ καθυστερήσῃ ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως μελετῶν.

2. Κεφάλαιον Δ3, Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος.

Ποσὸν £90.156 προβλέπεται ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο, ἐν συγκρίσει πρὸς £176.579 τοῦ ἐγκριθέντος Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1966 καὶ £131.000 τοῦ ἀναθεωρημένου Προϋπολογισμοῦ. Ἐκτὸς ὅμως τοῦ ποσοῦ τῶν £90.156, ποσὸν £148.545 θὰ δαπανηθῇ ἀπὸ χρηματοδοτήσεις ἐκ τοῦ Ταμείου τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων. Οὕτω, ἐνῷ διὰ τὸ 1966 ἡ ὁλικὴ δαπάνη ἀναπτύξεως διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς χρήσεως ὕδατος ἦτο £201.579, ἡ πρόβλεψις διὰ τὸ 1967 εἶναι £238.701.

Εἶναι γεγονὸς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι εἰς τὸν τομέα τῆς ὀρθῆς καὶ οἰκονομικῆς χρήσεως τοῦ ὕδατος ἡ Κύπρος ὑστερεῖ πολύ. Ἐὰν ὅμως ἄλλαι χῶραι δύνανται νὰ παραμελήσωσι ἢ ἀναβάλωσι τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος, διὰ τὴν Κύπρον ἡ λύσις ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισπευσθῇ ὅσον, ἴσως, οὐδενὸς ἄλλου προβλήματος.

3. Κεφάλαιον Δ4, Γεωργία.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑπογραμμίζουν τὴν ἀνάγκην ἐπισπεύσεως τῆς ἐξαγγελθείσης προθέσεως τῆς Κυβερνήσεως δι' εἰσαγωγὴν καὶ εἰς τὸν τόπον μας τοῦ εὐεργετικοῦ συστήματος τοῦ ἀναδασμοῦ, πιστεύουν δὲ ὅτι τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν συντόμως.

Ἐξ ἄλλου αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν στενωτέραν ἐπαφὴν Βουλευτῶν–Ἐπάρχων, προκειμένου περὶ προγραμματισμοῦ ἔργων ἀγροτικῆς ἀναπτύξεως.

Τέλος αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ζωηρὰν των ἱκανοποίησιν διὰ τὴν ἀρξαμένην ἐνθάρρυνσιν τῆς καλλιεργείας νέων ποικιλιῶν πρωΐμων λαχανικῶν ἐχόντων ζήτησιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὡς καὶ διὰ τὴν προσπάθειαν ἐνθαρρύνσεως καλλιεργείας νέων ποικιλιῶν ἀμπέλου, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπιτευχθῇ ἡ παραγωγὴ περαιτέρω καλῆς ποιότητος Κυπριακῶν οἴνων.

4. Κεφάλαιον Δ5, Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ διεπίστωσαν μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι ἐπιτελεῖται ἀξιόλογος ἐπιστημονικὴ ἐργασία εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὸ λίαν σύντομον χρονικὸν διάστημα ποὺ παρῆλθεν ἀπὸ τῆς συστάσεώς του, ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν του σημαντικὰ ἐπιτεύγματα. Ὡς ἐκ τούτου ἐγκρίνουν τὰς δημιουργουμένας νέας θέσεις καὶ εἰσηγοῦνται τὴν συνεχῆ καὶ σταθερὰν παρὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου του, δεδομένου ὅτι εἶναι πασιφανὴς ὁ ὀργανικὸς ρόλος ποὺ ἐξακολουθητικῶς καὶ κατ' αὔξοντα ρυθμὸν θὰ διαδραματίζῃ εἰς τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου τὸ ἐν λόγῳ Ἰνστιτοῦτον.

5. Κεφάλαιον Δ6, Κτηνοτροφία.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη διὰ τὸ 1967 εἶναι περίπου ἡ ἰδία μὲ τὴν ἀντίστοιχον τοιαύτην ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τῆς Κτηνοτροφίας διὰ τὸ ἔτος 1966. Αἱ Ἐπιτροπαὶ

ἐπληροφορήθησαν ὅτι σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ὅπως αὕτη ἀποσυρθῇ ἀπὸ ὡρισμένους τομεῖς τῆς κτηνοτροφίας, μέχρι τῆς στιγμῆς ὅμως ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς δὲν εἶναι εἰσέτι εἰς θέσιν νὰ ὑποκαταστήσῃ τὰς Κυβερνητικὰς δραστηριότητας ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς τομεῖς τούτους τῆς κτηνοτροφίας.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν χοιροτροφίαν αἱ Ἐπιτροπαὶ μεθ' ἱκανοποιήσεως ἐπληροφορήθησαν ἁρμοδίως ὅτι κατὰ τὸ 1966 ἡ παραγωγὴ χοιρινοῦ κρέατος ηὐξήθη κατὰ 15% ἀπὸ τὸ προηγούμενον ἔτος, μὲ προοπτικὴν περαιτέρω αὐξήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν Πτηνοτροφίαν αὕτη ἔχει ἀναπτυχθῇ εἰς πολὺ ἱκανοποιητικὸν βαθμὸν ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ καὶ ἐξαγωγὴ πουλερικῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ἐπίσης ὅτι σκοπεῖται ἡ ἵδρυσις Ὀργανισμῶν Ἐμπορίας Γάλακτος καὶ Κρέατος καὶ ὅτι μελετᾶται πρὸς τοῦτο ἐπισταμένως ἔκθεσις ἐμπειρογνώμονος.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπικροτοῦν τὴν ἵδρυσιν τοιούτων Ὀργανισμῶν καθ' ὅσον φρονοῦν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ βοηθηθῇ ἡ Κτηνοτροφικὴ τάξις καὶ θὰ ἐξυπηρετηθῇ μεγάλως τὸ καταναλωτικὸν κοινόν.

Ἡ ἐφαρμογὴ ὅμως τῶν σχεδίων τούτων δέον νὰ μελετηθῇ προσεκτικῶς, καθ' ὅσον ἡ φύσις αὐτῶν τῶν σχεδίων παρουσιάζει δυσχερῆ προβλήματα.

6. Κεφάλαιον Δ7, Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν τὴν μεγάλην σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ἡ Κτηνοτροφία εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Κύπρου εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ Τμῆμα τοῦτο ἐπανδρωθῇ διὰ περισσοτέρων καὶ καλῶς κατηρτισμένων κτηνιάτρων.

7. Κεφάλαιον Δ8, Ἀνάπτυξις Δασῶν.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο κατὰ τὸ 1967 εἶναι μικροτέρα τῆς περυσινῆς τοιαύτης. Τοῦτο κατὰ κύριον λόγον ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος οὐδεμία πρόβλεψις ἐγένετο διὰ δαπάνην ἀναφορικῶς μὲ τὸν Ὑλοχρηστικὸν Σταθμὸν Μόρφου. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι γίνονται μελέται ὑπὸ ξένων ἐμπειρογνωμόνων ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ δασικοῦ πλούτου, καὶ ὅτι αἱ μελέται αὗται καλύπτουν, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὸ θέμα τῆς κατασκευῆς χάρτου ἐκ Κυπριακῆς ξυλείας, ξυλίνων κιβωτίων καὶ ξυλείας δι' οἰκοδομικοὺς σκοπούς.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν περαιτέρω ὅτι ἡ ἀναδάσωσις εἰς μέρη ὅπου προεκλήθησαν πυρκαϊαί, συνεχίζεται μὲ ταχὺν ρυθμόν.

Λόγῳ τοῦ ἀνεκτιμήτου δασικοῦ μας πλούτου καὶ τῆς τεραστίας ζημίας ἥτις προκαλεῖται ὑπὸ πυρκαϊῶν, αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως τεθῇ ὁριστικῶς τέρμα εἰς τὴν κακὴν συνήθειαν νὰ ἀνάπτωνται πυραὶ δι' ὀβελίας ὑπὸ ἐκδρομέων κατὰ τὸ θέρος. Πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα σημασία εἰς τὴν διαφύλαξιν τῶν δασῶν μας, τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ κόσμου.

8. Κεφάλαιον Δ9, Ἀνάπτυξις Ἁλιείας.

Τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπει δαπάνην £36.720 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Ἁλιείας.

Ἐκτὸς τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ, ποσὸν £20.000 προβλέπεται ὅπως διατεθῇ εἰς δάνεια ἀναπτύξεως ἁλιείας, ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Δ10, Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως. Τὰ δάνεια ταῦτα θὰ παραχωρηθῶσιν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων.

Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966, τὸ προβλεφθὲν ποσὸν ἦτο £21.992, αἱ δὲ πραγματικαὶ δαπάναι τοῦ προηγουμένου ἔτους 1965 ἦσαν μόνον £8.275.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐγκρίνουν τὴν τοιαύτην αὔξησιν τῶν δαπανῶν, διερωτῶνται ὅμως ἐὰν καὶ πάλιν τὸ ποσὸν τῶν £36.720 τοῦ Κεφαλαίου Δ9, καὶ τὸ ποσὸν τῶν

£20.000 τοῦ Κεφαλαίου Δ10 εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὴν προώθησιν καὶ ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἁλιείας εἶναι πιθανὸν νὰ δημιουργήσῃ ἕνα νέον σημαντικὸν πλουτοπαραγωγικὸν πόρον διὰ τὴν Νῆσον μας καὶ διὰ τοῦτο εἰσηγοῦνται ὅπως κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη δοθῇ μεγαλυτέρα ἔμφασις εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν πληρεστέραν ἐπάνδρωσιν καὶ καλύτερον ἐξοπλισμὸν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος.

9. Κεφάλαιον Δ11, Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξέφρασαν ἱκανοποίησιν ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐργασίαν ἥτις διεξάγεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἀναφορικῶς μὲ τὴν δημοσιότητα καὶ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου ὡς καὶ δημοσιότητα τῶν οἴνων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ αὐξηθῇ ἡ διαφήμισις πρὸς προώθησιν τῆς ἐξαγωγῆς πορτοκαλιῶν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἀναφορικῶς μὲ τὰς Βιομηχανικὰς Περιοχάς, αἱ Ἐπιτροπαὶ λαβοῦσαι γνῶσιν τοῦ περιεχομένου τοῦ συμβολαίου τὸ ὁποῖον καλοῦνται νὰ ὑπογράψουν οἱ διάφοροι ἐνοικιασταὶ κατέληξαν, κατόπιν συζητήσεως τοῦ θέματος, εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι μερικαὶ πρόνοιαι τοῦ συμβολαίου τούτου χρειάζονται ἀναθεώρησιν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσουν καλύτερον τὰ συμφέροντα τῶν τοιούτων ἐνοικιαστῶν καθ' ὅτι ὁ σκοπὸς τῶν βιομηχανικῶν ζωνῶν εἶναι νὰ ἐνθαρρύνουν καὶ βοηθήσουν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ ἐπέκτασιν τῶν βιομηχανιῶν.

Λόγῳ τῶν ἰδιαζουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς Λάρνακος καὶ τῆς ἐπικρατούσης οἰκονομικῆς δυσπραγίας της, αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως δημιουργηθῇ εἰς τὴν πόλιν ταύτην Κυβερνητικὴ Βιομηχανικὴ Περιοχή, παραχωρουμένων εἰδικῶν οἰκονομικῶν κινήτρων πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ προσέλκυσιν τῆς ἐγκαταστάσεως βιομηχανιῶν εἰς Λάρνακα διὰ νὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ δημιουργία καλυτέρων οἰκονομικῶν συνθηκῶν εἰς τὴν ὡς ἄνω Ἐπαρχίαν.

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς ἐμποροβιομηχανογεωργικῆς ἐκθέσεως τῆς ὁποίας μελετᾶται ἡ ἵδρυσις πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδὲν ποσὸν ἀναφέρεται εἰς τὸ Κεφ. Δ11, Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία, ἐν τούτοις αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελε πραγματοποιηθῇ ἐντὸς τοῦ 1967 ἡ κατ' ἀρχὴν ἀποφασισθεῖσα ὑπὸ Κρατικὸν Ἔλεγχον Ἔκθεσις αἱ τυνὸν δαπάναι θὰ καλυφθοῦν ἀπὸ τὸ Κεφ. Δ30, Προκαταρκτικὸς Προγραμματισμός.

10. Κεφάλαιον Δ12, Μεταλλεῖα.

Ποσὸν £123.409 προβλέπεται νὰ δαπανηθῇ διὰ τὴν Γεωλογικὴν Ἐπισκόπησιν. Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὸ Μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὁλόκληρος ἡ προβλεπομένη δαπάνη ἀπαιτεῖται διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐκπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις τὰς ὁποίας ἀνέλαβε δυνάμει τοῦ Σχεδίου τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου Ὑδατίνων καὶ Μεταλλευτικῶν Πόρων.

Εἶναι περιττὸν διὰ τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ ὑπογραμμίσουν τὴν τεραστίαν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ ἐπιτυχὴς συμπλήρωσις τῆς γεωλογικῆς ἐπισκοπήσεως τῆς Νήσου καὶ τῆς ἀνακαλύψεως νέων μεταλλοφόρων καὶ ὑδροφόρων στρωμάτων.

Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ τὰ μεταλλεύματα, εἶναι γνωστὴ ἡ συμβολὴ τῆς μεταλλευτικῆς βιομηχανίας εἰς τὴν οἰκονομίαν τῆς Νήσου. Συμφώνως πρὸς τὴν Οἰκονομικὴν Ἔκθεσιν διὰ τὸ ἔτος 1965, 8,3% τοῦ ἐθνικοῦ προϊόντος μας προέρχεται ἀπὸ τὴν μεταλλευτικὴν βιομηχανίαν καὶ 40% τῶν ἐξαγωγῶν μας ἀντιπροσωπεύει τὴν ἀξίαν ἐξαχθέντων μεταλλευμάτων. Τὰ γνωστὰ ὅμως κοιτάσματα μεταλλευμάτων ἐξαντλοῦνται καὶ ἐὰν δὲν ἀνακαλυφθοῦν νέα αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας θὰ εἶναι σοβαρώταται. Ἐδῶ ἔγκειται ἡ τεραστία σημασία τῆς γεωλογικῆς ἐπισκοπήσεως.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ὡς ἐκ τῆς τεραστίας σημασίας τὴν ὁποίαν ἡ γεωλογικὴ ἐπισκόπησις ἔχει διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ μέλλον τῆς Νήσου μας δέον ὅπως αὕτη διεξάγεται μὲ ἐντατικώτερον ρυθμὸν καὶ εἰς μεγαλυτέραν κλίμακα.

Ἡ προβλεπομένη δαπάνη εἶναι ἴση περίπου μὲ ἐκείνην τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογισμοῦ τοῦ παρελθόντος ἔτους, εἶναι ὅμως κατὰ £42.409 μεγαλυτέρα τοῦ ἀναθεωρημένου Προϋπολογισμοῦ καὶ κατὰ £95.134 μεγαλυτέρα τῶν πραγματικῶν δαπανῶν τοῦ 1965.

11. Κεφάλαιον Δ13, Τουρισμός.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ διαπιστώνουν μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι εἰς τὸν τομέα τῆς τουριστικῆς προβολῆς τῆς Κύπρου ἐπιτελεῖται σημαντικὴ ἐργασία. Παρὰ ταῦτα αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως καταβληθῇ μεγαλυτέρα προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων τῆς Νήσου καὶ ὅπως δοθῇ μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις εἰς τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις δι' ἐπέκτασιν ὑφισταμένων ξενοδοχείων καὶ τὴν ἀνέγερσιν νέων τοιούτων.

12. Κεφάλαιον Δ14, Ἀρχαιότητες.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀποδίδουν ἰδιάζουσαν βαρύτητα καθ' ὅσον διὰ τῆς προαγωγῆς καὶ τῆς ἀξιοποιήσεώς των ἐπιτυγχάνεται διπλοῦς ἀντικειμενικὸς σκοπός: Ἐπιστημονικὸς ἀφ' ἑνὸς καὶ προώθησις καὶ ἀνάπτυξις τοῦ ἐσωτερικοῦ καὶ ἐξωτερικοῦ τουρισμοῦ ἀφ' ἑτέρου. Ὡς ἐκ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ καταστρωθῇ καὶ εὐρύτερον καὶ γενικώτερον πρόγραμμα ἀναπτύξεως καὶ ἐνθαρρύνσεως τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν.

Συναφῶς ἐξ ἄλλου παρατηροῦν ὅτι θὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀναθεώρησις τοῦ περὶ Ἀρχαιοτήτων Νόμου εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταπολεμηθῇ ἡ ἀρχαιοκαπηλεία καὶ ἡ τυμβωρυχία.

13. Κεφάλαιον Δ15, Δημόσια Ἔργα.

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ποσὸν £55.300.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ποσοῦ ἀφορᾷ ἔξοδα προσωρινοῦ καὶ ἐκτάκτου προσωπικοῦ, ἤτοι ἀποδοχὰς καὶ ἐπιδόματα, καὶ ἔξοδα ἀδειῶν μετὰ πληρωμῆς τακτικῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν, πάντων ἀπασχολουμένων ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων εἰς τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως.

Τὸ ὕψος τῆς προβλεπομένης δαπάνης εἶναι περίπου τὸ ἴδιον μὲ ἐκεῖνο τοῦ παρελθόντος ἔτους 1966.

14. Κεφάλαιον Δ16, Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου.

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς Νήσου προβλέπεται ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον Δ16, δαπάνη ποσοῦ £911.495. Ἡ δαπάνη αὕτη εἶναι κατὰ £124.012 ὑψηλοτέρα τῆς ἀρχικῶς προϋπολογισθείσης διὰ τὸ ἔτος 1966 καὶ κατὰ £216.495 ὑψηλοτέρα ἐκείνης τοῦ ἀναθεωρημένου προϋπολογισμοῦ τοῦ ἰδίου ἔτους, εἶναι δὲ σχεδὸν διπλασία τῆς πραγματικῆς δαπάνης τοῦ 1965.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἔμφασιν ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου.

Εἰδικῶς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς χωριτικὰς ὁδοὺς αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως δοθῇ περισσοτέρα προσοχὴ εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ ἀσφαλτόστρωσιν τῶν χωριτικῶν ὁδῶν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Διὰ τοῦτο καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη δοθῇ περισσοτέρα ἔμφασις εἰς τὰ ὁδικὰ ἔργα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Νήσου.

15. Κεφάλαιον Δ17, Λιμένες.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ σημειοῦν ὅτι ποσὸν ἐκ £250.000 προνοεῖται ἐφέτος δι' ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. Ἀμφότεραι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν μὲν τὴν ἱκανοποίησίν των διὰ τὴν ψήφισιν κι' ἐφέτος σχετικοῦ κονδυλίου, ἀλλὰ συγχρόνως ὑπογραμμίζουν ὅτι ἡ σχετικὴ πρόνοια γίνεται ἀπὸ ἐτῶν, ἄνευ οὐσιαστικῆς προωθήσεως τῶν ὑπαρχόντων σχεδίων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐλπίδα ὅτι δὲν θὰ συνεχισθῇ ἡ ἰδία τακτικὴ καὶ ὅτι ἡ ὅλη διαδικασία θὰ προωθηθῇ κατὰ τρόπον δραστικὸν καὶ σύντονον, καὶ θὰ ἐπισπευσθῇ τάχιστα ἡ ἔναρξις τῶν λιμενικῶν ἔργων, δεδομένου καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ μία ἐκ τῶν δύο πόλεων, ἡ Λάρναξ, ἀντιμετωπίζει ὀξὺ οἰκονομικὸν πρόβλημα.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ παρατηροῦν ὅτι δὲν γίνεται καμμία πρόβλεψις εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο δι' ἀγορὰν γερανῶν παρ' ὅλον ὅτι ἐκφράζονται παράπονα τόσον ἐκ μέρους τῶν ἐμπόρων ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῶν Ναυτιλιακῶν Πρακτόρων δι' ἔλλειψιν γερανῶν, εἰδικῶς δὲ εἰς τὸν λιμένα Λεμεσοῦ. Ἡ ἔλλειψις αὕτη συνεπάγεται μεγάλας δυσκολίας εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις καὶ μεγάλην καθυστέρησιν τῶν πλοίων.

16. Κεφάλαιον Δ18, Ἀερολιμένες.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι τὰ νέα ἀκραῖα κτίρια τοῦ Ἀερολιμένος Λευκωσίας θὰ εἶναι ἕτοιμα περὶ τὸ τέλος τοῦ Ἀπριλίου τοῦ τρέχοντος ἔτους, καὶ ὅτι παραμένει ἐκκρεμὲς τὸ θέμα τῶν ἐπίπλων καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν μαγειρείων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἐπιταχυνθῇ ὁ πλήρης ἐξοπλισμὸς ἵνα ἀποφευχθῇ οἱαδήποτε καθυστέρησις ὁριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῶν κτιρίων. Ἐφέτος ἐλπίζεται ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μεγάλον τουριστικὸν ρεῦμα πρὸς τὴν Κύπρον καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὸ ἐξυπηρετήσωμεν. Μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ ἐξωδεύθησαν διὰ τὰ νέα ἀκραῖα κτίρια καὶ πρόκειται νὰ ἔχωμεν ἕνα καθ' ὅλα ἄρτιον ἀερολιμένα. Πρέπει ὅμως οὗτος νὰ ἐξοπλισθῇ καταλλήλως, διότι οἱ ἀερολιμένες εἶναι μίαν χώραν εἶναι τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον θὰ ἀντικρύσῃ ὁ ἐπισκέπτης καὶ θὰ πρέπει νὰ σχηματίσῃ τὴν καλυτέραν ἐντύπωσιν.

17. Κεφάλαιον Δ19, Δημόσια Κτίρια.

Ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ποσὸν £188.500. Τὸ παρελθὸν ἔτος 1966, εἶχε γίνει ἀρχικῶς πρόβλεψις διὰ ποσὸν £96.000, ὁ ἀναθεωρημένος ὅμως Προϋπολογισμὸς προέβλεπε μόνον £6.000.

Ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ £64.500 προορίζονται, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Κεφαλαίου, διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἐπίπλωσιν τῶν Νέων Δικαστηριακῶν Κτιρίων Ἀμμοχώστου.

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Κεφαλαίου τούτου προβλέπεται δαπάνη £100.000 διὰ Κυβερνητικὰ Κτίρια. Ὡς ἐπεξηγεῖται εἰς τὸ μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀπὸ τὸ ποσὸν αὐτὸ τῶν £100.000, θὰ χρησιμοποιηθῇ ποσὸν £26.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν παρὰ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κτιρίων διὰ τὸ Τμῆμα Ταχυδρομικῶν Δεμάτων, Τμῆμα Τελωνείων Λευκωσίας, μέρος τοῦ Γραφείου τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γεωργικοῦ Λειτουργοῦ Λευκωσίας ὡς καὶ διὰ τὸ Τμῆμα Ἀλιείας.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸ ὑπόλοιπον ἐκ £74.000, τοῦτο προορίζεται διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέων Κυβερνητικῶν κτιρίων, πλησίον τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου Λευκωσίας, πρὸς στέγασιν τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, τοῦ Γραφείου τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως καὶ τοῦ Γραφείου Δημοσίων Πληροφοριῶν τῆς Δημοκρατίας.

Παρ' ὅλας τὰς ἀρχικὰς ἐπιφυλάξεις των αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐνέκριναν τὸ τελευταῖον αὐτὸ κονδύλιον διότι εἶχαν τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι μετὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῶν νέων κτιρίων, εἰς τοὺς κενωθησομένους χώρους ὅπου σήμερον στεγάζονται τὰ ὡς ἄνω ἀναφερθέντα Γραφεῖα θὰ μεταφερθοῦν ἄλλαι Κυβερνητικαὶ Ὑπηρεσίαι αἱ ὁποῖαι σήμερον στεγάζονται εἰς ἐνοικιαζομένους χώρους.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ «Σχέδια Νέων Κυβερνητικῶν Κτιρίων» προβλέπεται διάθεσις ποσοῦ £10.000 διὰ τὴν μελέτην καὶ προετοιμασίαν γενικοῦ σχεδίου ἑνὸς κτιριακοῦ συγκροτήματος εἰς τὸ ὁποῖον νὰ στεγασθῶσιν ὅλαι ἢ τοὐλάχιστον αἱ πλεῖσται τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι ὅπως εἶναι σήμερον διεσκορπισμέναι αἱ κυβερνητικαὶ ὑπηρεσίαι καὶ τὸ κοινὸν πολλάκις ταλαιπωρεῖται καὶ ἡ ἀποτελεσματικότης καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν διαφόρων ὑπηρεσιῶν ἐπηρεάζονται δυσμενῶς. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ταχεῖα μελέτη τοῦ προβλήματος αὐτοῦ καὶ ἡ ἔστω καὶ κατὰ στάδια ἀνέγερσις ἑνὸς κεντρικοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος πρὸς στέγασιν τῶν Δημοσίων Ὑπηρεσιῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑπογραμμίζουν ὅτι δέον νὰ ἀποφευχθοῦν κατὰ τὸ δυνατὸν ἡμίμετρα ὅσον ἀφορᾷ τὸ πρόβλημα τοῦτο.

18. Κεφάλαιον Δ20, Πολεοδομία καὶ Οἴκησις.

Τὸ ὁλικὸν τῆς προβλεπομένης δαπάνης ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦτο εἶναι £201.142. Ὁ Ἐγκεκριμένος Προϋπολογισμὸς τοῦ 1966 προέβλεπε δαπάνην £149.957, ὁ ἀναθεωρηθεὶς ὅμως μόνον ποσὸν £45.000. Ὅσον ἀφορᾷ τὰς πραγματικὰς δαπάνας τοῦ ἔτους 1965 αὗται ἀνῆλθον εἰς £57.207.

Εἰς τὸ μνημόνιον τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐπισυνάπτεται πίναξ δεικνύων τὰ πολεοδομικὰ ἔργα εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Νήσου διὰ τὰ ὁποῖα προβλέπεται δαπάνη £188.536 ὑπὸ τὸ ἄρθρον 4 τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ «Σχέδια Πολεοδομίας».

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Κεφαλαίου, «Γενικὸν Ρυθμιστικὸν Σχέδιον Ἀναπτύξεως Πόλεων καὶ Ὑπαίθρου» προβλέπεται δαπάνη £10.000. Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν ὅτι ἓν τοιοῦτο σχέδιον εἶναι ἀπαραίτητον, παρατηροῦν ὅμως ὅτι ἐν ὄψει τῶν μελετωμένων καὶ ἐξαγγελλομένων σχεδίων ηὐξήθη εἰς ὅλας τὰς πόλεις καὶ τὰς ἀναπτυσσομένας περιοχὰς τῆς Νήσου ἡ τάσις διὰ κερδοσκοπικὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς γῆς, διὰ τοῦτο καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ληφθοῦν ὅλα τὰ ἀπαραίτητα μέτρα διὰ τὴν παρεμπόδισιν τῆς τοιαύτης κερδοσκοπίας.

19. Κεφάλαιον Δ21, Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν προβλέπεται δαπάνη £158.144, ἤτοι ποσὸν κατὰ £100.000 μεγαλύτερον τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ 1966 καὶ κατὰ £143.144 μεγαλύτερον τοῦ ἀναθεωρημένου τοιούτου.

Ὁ τομεὺς τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν εἶναι ἀναμφιβόλως σημαντικώτατος. Τὸ ἐπίπεδον τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ ἐπιδρᾷ ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ προόδου. Εἶναι βεβαίως ὀρθὸν ὅτι ἡ βελτίωσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου δημιουργεῖ εὐνοϊκὰς συνθήκας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, εἶναι ὅμως ἐξ ἴσου ὀρθὸν ὅτι ἡ βελτίωσις τοῦ ἐπιπέδου τῆς ὑγείας δημιουργεῖ συνθήκας εὐνοούσας τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν. Εἰς τὴν προσπάθειαν, λοιπόν, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου ὁ τομεὺς τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν Ὑπηρεσιῶν δὲν πρέπει νὰ ὑποτιμηθῇ ἢ νὰ παραμεληθῇ. Ὡς συμβαίνει μὲ τὰς περισσοτέρας τῶν χωρῶν τοῦ κόσμου, οὕτω καὶ ἐν Κύπρῳ ἔχομεν δύο τομεῖς τῶν ἐν λόγῳ ὑπηρεσιῶν: *(α)* Τὸν Κρατικὸν καὶ *(β)* τὸν ἰδιωτικόν, καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐν προκειμένῳ ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ ἀνάπτυξις καὶ βελτίωσις τοῦ κρατικοῦ τομέως.

Εἰς κάθε ὑπηρεσίαν, κατὰ συνέπειαν καὶ εἰς τὰς Ἰατρικὰς καὶ Ὑγειονομικὰς τοιαύτας, τὸ ἀνθρώπινον ἐπιστημονικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικὸν εἶναι ὁ κύριος καὶ πλέον ἀποφασιστικὸς παράγων. Αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν ὑποτιμοῦν, ἀντιθέτως πλήρως ἀναγνωρίζουν τὰς ἱκανότητας καὶ τὴν εὐσυνειδησίαν τοῦ ἰατρικοῦ καὶ βοηθητικοῦ προσωπικοῦ τῶν κρατικῶν νοσοκομειακῶν καὶ ἄλλων ἰατρικῶν ἱδρυμάτων τῆς Νήσου, ἔχουν ὅμως τὴν γνώμην ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ὁμιλῶμεν δι' ἀνάπτυξιν τῶν Ἰατρικῶν καὶ Ὑγειονομικῶν μας Ὑπηρεσιῶν χωρὶς νὰ ἐπιδιώκωμεν τὴν εἰς τὸν κρατικὸν τομέα παραμονὴν τῶν ἤδη ὑπηρετούντων καλῶν ἐπιστημόνων καὶ τὴν προσέλκυσιν νέων μὲ ἱκανότητας, κατάρτισιν καὶ ζῆλον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ διὰ μιᾶς τολμηρᾶς ἀναθεωρήσεως τῶν ὅρων ἐργασίας, κυρίως τῶν ὅρων ἀμοιβῆς τῶν ἰατρῶν τῶν ἀπασχολουμένων εἰς τὰς κρατικὰς Ἰατρικὰς καὶ Ὑγειονομικὰς Ὑπηρεσίας.

20. Κεφάλαιον Δ23, Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Ποσὸν £50.731 προβλέπεται ὑπὸ τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν εἰς τὸν τομέα τῆς Ἐργασίας καὶ τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τοῦτο σημαίνει αὔξησιν

κατὰ £11.198 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἐγκεκριμένον Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966 καὶ αὔξησιν κατὰ £18.730 ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν ἀναθεωρηθέντα Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966.

Τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ προϋπολογιζομένου διὰ δαπάνην ποσοῦ, ἤτοι £39.400 θὰ διατεθῇ εἰς Σχέδια Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἄλλας συναφεῖς ὑπηρεσίας. Τὸ σημαντικώτερον ἐκ τῶν ἐννέα κονδυλίων τοῦ Κεφαλαίου αὐτοῦ τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι τὸ τοῦ ἄρθρου 7 διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Βιομηχανίαν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ξενοδοχείων ἐκ £25.000.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν μὲ τὴν ἔμφασιν ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Γίνεται κατ' αὐτὰς πολὺς λόγος διὰ τὸν τουρισμόν, θεωρεῖται δὲ σχεδὸν βέβαιον ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ σημειωθῇ σημαντικὴ αὔξησις τῶν ξένων ἐπισκεπτῶν καὶ περιηγητῶν. Οἱ ξένοι ἐπισκέπται καὶ περιηγηταὶ ὅμως δὲν ἱκανοποιοῦνται μόνον μὲ τὸ κλῖμα, τὰς φυσικὰς καλλονὰς ἢ τὰ ἀρχαιολογικὰ μνημεῖα τῆς χώρας τὴν ὁποίαν ἐπισκέπτονται. Ἀπαιτοῦν ταυτοχρόνως ὑπηρεσίαν ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου εἰς τὰ Ξενοδοχεῖα ποὺ θὰ παραμείνουν, εἰς τὰ ἑστιατόρια καὶ εἰς τὰ κέντρα ὅπου θὰ ἀναζητήσουν ἀναψυχήν. Ἡ ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου ὑπηρεσία προσφέρεται μόνον ὑπὸ εἰδικευμένων ὑπαλλήλων, ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν. Εἰς τὴν εἰδίκευσιν τοιούτου προσωπικοῦ ἀποβλέπει ἡ δαπάνη τῶν £25.000.

Ὑπὸ τὸ ἄρθρον 6, Σχέδιον Μαθητείας, προβλέπεται δαπάνη £3.500. Ἡ Βουλὴ ἀνεγνώρισε τὴν μεγάλην ἀξίαν τῶν Σχεδίων Μαθητείας καὶ ἐθέσπισε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ παρελθόντος ἔτους τὸν Νόμον περὶ Μαθητευομένων ὑπ' Ἀρ. 13 τοῦ 1966. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ ἐν λόγῳ Νόμος θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ταχύτερον.

21. Κεφάλαιον Δ24, Κέντρον Παραγωγικότητος.

Τὸ προβλεπόμενον ποσὸν £23.289 εἶναι μικρότερον κατὰ £16.760 τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ τοῦ ἐγκεκριμένου Προϋπολογικσοῦ τοῦ 1966 καὶ κατὰ £13.211 μικρότερον τοῦ ἀντιστοίχου ποσοῦ τοῦ ἀναθεωρημένου τοιούτου. Τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐφέτος δὲν προβλέπεται δαπάνη διὰ τὸ Ἐκπαιδευτικὸν Ἐπαγγελματικὸν Ἐργαστήριον τοῦ ὁποίου ἡ κατασκευὴ συνεπληρώθη ἐντὸς τοῦ 1966.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκτιμοῦν τὴν σημαντικὴν ἐργασίαν ἡ ὁποία ἐπιτελεῖται ὑπὸ τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος εἰς τὸν τομέα τῆς μεταδόσεως εἰς τὴν Κύπρον τῆς διευθυντικῆς πείρας καὶ τῶν μεθόδων ὀργανώσεως καὶ ἐργασίας τῶν προηγμένων χωρῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

22. Κεφάλαιον Δ26, Ὑπουργεῖον Παιδείας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἱκανοποίησίν των διὰ τὴν διάθεσιν ποσοῦ ἐκ £12.000 διὰ συμμετοχὴν εἰς διεθνῆ ἀρχαιολογικὴν ἔκθεσιν καὶ ἔκθεσιν Κυπριακῆς τέχνης, καὶ δι' ἄλλας ἐκδηλώσεις συναφεῖς, ἀλλ' ἐκ παραλλήλου διαπιστώνουν τὴν παντελῆ ἔλλειψιν οἱουδήποτε ποσοῦ διὰ τὴν πολιτιστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Ὡς ἐκ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως αὕτη προωθηθῇ διὰ συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ ἢ τουλάχιστον διὰ συμπεριλήψεως εἰδικοῦ κονδυλίου εἰς τὸν νέον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Ἡ ἀνάγκη ἐνθαρρύνσεως Κυπρίων συγγραφέων καὶ καλλιτεχνῶν θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἰδιαιτέρας μελέτης τόσον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Εἰς τὸ ἴδιον Ὑπουργεῖον ὑπάρχει κονδύλιον ἐκ £35.000 δι' ἐπιχορηγήσεις πρὸς ἀνέγερσιν δημοτικῶν σχολείων εἰς πτωχὰς κοινότητας τῆς νήσου. Αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι ἡ τοιαύτη ἐπιχορήγησις δέον ὅπως ἐκχωρῆται κατὰ κοινότητα καὶ ἀναλόγως τῶν οὐσιαστικῶν ἀναγκῶν ἑκάστης.

Τὸ ἐκ £30.000 κονδύλιον, τὸ προνοούμενον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπαρχόντων Τεχνικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν κρίνεται ὡς ἀνεπαρκὲς δεδομένων τῶν ἀναγκῶν

τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς πολλάκις ἐκφρασθείσης προθέσεως τοῦ κράτους νὰ ἐνισχύσῃ παντοιοτρόπως τὴν τεχνικὴν Παιδείαν.

Ἐν κατακλείδι αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Μερικὰ ὅμως μέλη ἀμφοτέρων τῶν Ἐπιτροπῶν διατηροῦν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ὡρισμένων σημείων τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἔληξεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὁ ὁποῖος θὰ προσφωνήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως καὶ θὰ ἀναλύσῃ τὴν ἐν γένει οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἔχει τὸν λόγον.

Ρ. ΣΟΛΟΜΙΔΗΣ
(ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ)

Ἔντιμε Κύριε Πρόεδρε,

Ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ ἔτους 1967 εἶναι ὁ πέμπτος κατὰ σειρὰν Προϋπολογισμὸς τὸν ὁποῖον ἔχω τὴν τιμὴν—καὶ τὴν εὐθύνην—νὰ ὑποβάλω πρὸς ἔγκρισιν.

Παρῆλθον ἤδη πέντε ἔτη διαχειρίσεως τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας συμφώνως πρὸς τὰς γενικὰς γραμμὰς τὰς ὁποίας ἐχάραξε τὸ πρῶτον Οἰκονομικὸν Πρόγραμμα τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ 1967 ἀποτελεῖ τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ δευτέρου Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας. Ἑπομένως ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ νέου ἔτους ἔχει ὅλως ἰδιαιτέραν σημασίαν καθ' ὅτι δὲν ἀποτελεῖ μόνον τὴν ἔμπρακτον ἐκδήλωσιν τῆς ἱκανότητος τῆς Κυβερνήσεως νὰ συνεχίσῃ τὴν διαδηλωθεῖσαν πολιτικὴν οἰκονομικῆς προκοπῆς καὶ κοινωνικῆς προόδου, ἀλλὰ παρουσιάζει ἐπίσης διὰ τῆς ἐναργείας τῶν ἀριθμῶν τὴν πρώτην, βάσει τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου, εἰκόνα τῶν κατευθύνσεων καὶ προτεραιοτήτων τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων.

Εἰς τὸ τέρμα μιᾶς χρονικῆς περιόδου ἀναμένεται συνήθως νὰ κατευθύνῃ κανεὶς τὴν σκέψιν πρὸς τὰ ὀπίσω διὰ νὰ ἐπισκοπήσῃ καὶ νὰ σταθμίσῃ τὸ συντελεσθὲν ἔργον. Εἴθισται ἐπίσης εἰς τὴν ἀρχὴν μιᾶς νέας περιόδου νὰ ἐπιχειρῆται μία κατόπτευσις τῆς μελλοντικῆς πορείας δι' ἐπισήμανσιν τῶν προβλημάτων καὶ θεώρησιν τοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον θὰ συντελεσθῇ κατ' αὐτήν.

Εὐχαριστῶ, Κύριε Πρόεδρε, διότι μοῦ παρέχετε σήμερον τὴν πολύτιμον εὐκαιρίαν νὰ προβῶ πρῶτον εἰς ἕνα Γενικὸν Ἀπολογισμὸν τοῦ ἔργου τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ὁ ὁποῖος διὰ μιᾶς περιληπτικῆς ἐκθέσεως τῶν πεπραγμένων θὰ διασκεδάσῃ ἐπίσης τυχὸν λανθασμένας ἐντυπώσεις αἱ ὁποῖαι ἐσχηματίσθησαν ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας. Συγχρόνως, ὁ Γενικὸς Ἀπολογισμὸς ἐπὶ τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας θ' ἀποτελέσῃ ἐν πολλοῖς τὴν ἐπεξηγηματικὴν εἰσαγωγὴν εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν Προβλημάτων καὶ Προοπτικῶν τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας τὸ ὁποῖον θὰ προδιαγράψω ἀκολούθως ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ἔντιμοι Κύριοι Βουλευταί,

Μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου καὶ τὴν τάσιν ἁπλουστεύσεως καὶ συνθηματοποιήσεως τῶν συγχρόνων προβλημάτων δημιουργοῦνται ὡρισμέναι ἀληθοφανεῖς καταστάσεις πραγμάτων καὶ ἀνάλογοι ἁπλοϊκαὶ ἑρμηνεῖαι τὰς ὁποίας ἡ Κοινωνιολογία χαρακτηρίζει ὡς «μύθους». Αὐτὰ τὰ «pseudo-credo» εἶναι δυνατὸν νὰ καταστοῦν ζημιογόνα καὶ ὑπονομευτικὰ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Οὕτω θὰ εἶχε διαταρακτικὰς ἐπιπτώσεις ἐὰν ἐγένετο γενικῶς πιστευτὸν ὅτι ἐν Κύπρῳ τὰ δημόσια χρήματα διασπαθίζονται. Ἡ κλασσικὴ μέθοδος τῆς «ρουσφετολογίας» ἀποτελεῖ εἰς πλείστας χώρας, ἰδίως ὑπαναπτύκτους, ἕνα φυσικὸν καὶ

ἀποδεκτὸν τρόπον ζωῆς. Τοῦτο εἶναι συνήθως ἀπότοκον μιᾶς ἀνωριμότητος καὶ ἀποτέλεσμα τῆς παραδόσεως ραγιαδισμοῦ τοῦ λαοῦ. Ἡ Κύπρος γειτνιάζει τῆς Ἀνατολῆς ἀλλὰ τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς γνωρίζουν καλῶς ὅτι, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ εἰωθότα καὶ εἰς αὐτὰς τὰς πλέον προηγμένας χώρας, ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία ἐπέτυχε, διὰ τῆς ἀφοσιώσεως τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ διὰ τῆς ἀμερίστου συνεργασίας τοῦ ὡρίμου λαοῦ μας, νὰ διασφαλίσῃ τὸ ἴδιον ἐ π ί π ε δ ο ν δαπανῶν πρὸς συντήρησιν τῶν Κρατικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Ὑπενθυμίζω ὅτι, ἐπὶ ἑπτὰ συνεχῆ ἔτη, καὶ εἰς ἀτμόσφαιραν συνταγματικῶν καὶ πολιτικῶν ἀνωμαλιῶν, τὸ Κυπριακὸν Κράτος κατώρθωσε νὰ λειτουργῇ μέσῳ τῶν σ τ α θ ε ρ ῶ ς βελτιουμένων δημοσίων ὀργάνων καὶ ὑπηρεσιῶν καὶ νὰ ἐξυπηρετῇ ἕνα σταθερῶς αὐξανόμενον πληθυσμὸν ἄ ν ε υ οὐσιαστικῆς μεταλλαγῆς τοῦ μέσου ἐτησίου ὕψους τῶν διοικητικῶν δαπανῶν, καὶ τοῦτο, παρὰ τὴν ἐκδήλωσιν τοῦ φαινομένου τοῦ αὐξητικοῦ αὐτοματισμοῦ εἰς τοὺς δημοσίους Τακτικοὺς Προϋπολογισμούς.

Ὁ παρατιθέμενος πίναξ Ι ἐμφανῶς ἀποδεικνύει τοῦτο, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν προκύψασαν τεραστίαν συμβολὴν τῆς κρατικῆς ἀποταμιεύσεως εἰς (i) τὴν χρηματοδότησιν τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ (ii) τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἐκτάκτων δαπανῶν ἀμύνης :

ΠΙΝΑΞ Ι (εἰς £)

Ἔτος	Α	Β	Γ	Δ	Ε	Α+Δ+Ε
1960	6.225.000	100	950.0	—	—	16.225.000
1961	14.806.000	—8.74	7.032.000	—	—	14.806.000
1962	15.640.000	—3.61	3.903.000	—	—	15.640.000
1963	15.635.000	—3.64	6.040.000	—	—	15.635.000
1964	13.933.000	—14.13	2.540.000	1.873.000	—	15.806.000
1965	13.410.000	—17.35	3.000.000	3.367.000	2.955.000	19.732.000
1966	13.474.000	—16.96	5,000.000	2.990.000	3.205.000	19.669.000
Σύνολον ..	103.123.000	—	28.465.000	8.230.000	6.160.000	117.513.000
Μέσος ὅρος ..	14.732.000	—	4.066.000	2.743.000	3.080.000	16.788.000

Α.—Πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι Διοικήσεως διὰ τῶν Τακτικῶν Προϋπολογισμῶν (τὸ ἔτος 1966 :-κατ' ἐκτίμησιν).

Β.—Συντελεστὴς μειώσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ 1960 ὅτε κατηρτίσθη ὁ τελευταῖος Προϋπολογισμὸς τῆς Ἀποικιακῆς Κυβερνήσεως.

Γ.—Μεταφοραὶ εἰς τὸ Τ α μ ε ῖ ο ν Ἀναπτύξεως ἐκ τῶν Τακτικῶν Προϋπολογισμῶν καὶ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας.

Δ.—Πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (δὲν περιλαμβάνονται αἱ αὐξηθεῖσαι δαπάναι Ἀσφαλείας καὶ Δημοσίας Τάξεως).

Ε.—Πραγματοποιηθεῖσαι δαπάναι λειτουργίας τοῦ ἱδρυθέντος Ὑπουργείου Παιδείας (δὲν περιλαμβάνονται δαπάναι διὰ τὴν Παιδείαν μὴ γενόμεναι μέσῳ τοῦ Ὑπουργείου). Προηγουμένως οἱ Τακτικοὶ Προϋπολογισμοὶ περιελάμβανον ἐτησίαν χορηγίαν ἐκ £2 ἑκ. διὰ τὰς Κοινοτικὰς Συνελεύσεις.

Α+Δ+Ε.—Σύνολον Τακτικῶν Δαπανῶν (περιλαμβανομένων τῶν δαπανῶν δι' ἵδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ Ὑπουργείου Παιδείας).

Τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀνεξαρτήτου διακυβερνήσεως ἔχουν μεταβάλει λοιπὸν τὴν Κύπρον εἰς πρότυπον πολιτικῆς περισυλλογῆς καθ' ὅτι φαίνεται ὅτι δὲν ὑπάρχει, ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τοῦ Ὑπουργείου μου στοιχείων, παράδειγμα παρομοίας ἐπιδόσεως οἱασδήποτε ἄλλης νεοανεξαρτήτου χώρας (καὶ πλείστων ὅσων παλαιῶν) εἰς τὸν τομέα τῆς διατηρήσεως σταθεροῦ ὕψους τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν ἑνὸς νεοσυστάτου Κράτους καὶ δὴ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν!

Βεβαίως, τοῦ μύθου τῆς γενικῆς διασπαθίσεως τῶν Δημοσίων προσόδων γελοιοποιουμένου, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι δὲν ἀποκλείεται εἰδικὴ διασπάθισις διὰ τῆς μεθόδου τῆς δημιουργίας θέσεων «διὰ τοὺς ἡμετέρους», ὡς ἄλλωστε τοῦτο συμβαίνει εἰς ἀρκετὰς χώρας ὑπὸ τῶν κυβερνώντων Κομμάτων. Εἰς τὴν Κύπρον, ἀναμφιβόλως, ἡ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Κράτους καὶ αἱ ἰδιάζουσαι συνταγματικαὶ διατάξεις προεκάλεσαν σύγχισιν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἐκ τῆς ὁποίας καὶ ἀπεχώρησαν οὐκ ὀλίγοι ἔμπειροι Βρεττανοὶ καὶ Κύπριοι λειτουργοί. Τὸ ἀπότομον κενὸν ὤφειλε νὰ πληρωθῇ ἐκ τοῦ ὑπάρχοντος δυναμικοῦ καὶ ἐπομένως νὰ λάβουν χώραν τ α χ έ ω ς ἀνασυστάσεις εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἤτις, τ α ὐ τ ο χ ρ ό ν ω ς, ἐπεξετάθη διὰ τῶν νεοϊδρυθέντων Ὀργάνων-Κράτους, ὡς ἦσαν αἱ νέαι Ὑπηρεσίαι Ἐξωτερικῶν καὶ Ἀμύνης, τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου καὶ τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλαι παρόμοιαι.

Παρὰ ταῦτα, καὶ μετὰ παρέλευσιν ἑπτὰ ἐτῶν, ἡ ἀριθμητικὴ διάρθρωσις τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἔχει ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ II:

ΠΙΝΑΞ II

Ἔτος	Τακτ. Προϋπ.	Προϋπ. Ἀναπτ.	Σύνολον	Παρατηρήσεις
1959 ..	7,858	97	7,858	Δὲν περιλαμβάνει ἐκπαιδευτικούς.
1960 ..	7,665	36	7,701	» »
1961 ..	7,775	33	7,808	» »
1962 ..	7,850	82	7,932	» »
1963 ..	8,006	179	8,185	» »
1964 ..	8,121	246	8,367	» »
1965 ..	8,282	271	11,961	Μεταφορὰ 3,408 θέσεων ἐκ τῆς Ε.Κ.Σ.Κ.
1966 ..	8,333	319	12,175	Αὔξησις 115 θέσεων ἐκπαιδευτικῶν.

Ἐπεξηγηματικὸν Σημείωμα:

(α) Ὅλαι αἱ θέσεις τῶν Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως ὑπῆρξαν προσωριναὶ καὶ ποικίλλουν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τῆς φύσεως τῶν ἔργων – ἐξαιρέσει τῶν δύο μονίμων θέσεων τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν.

(β) Ὁ μέσος ρυθμὸς αὐξήσεως θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τοὺς Τακτικοὺς Προϋπολογισμοὺς ὑπῆρξε: 1.20% (ἐξαιρουμένων τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων).

(γ) Ὁ μέσος ρυθμὸς αὐξήσεως θέσεων τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τοὺς Τακτικοὺς Προϋπολογισμοὺς καὶ τοὺς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως ὑπῆρξε: 1.94% (ἐξαιρουμένων τῶν ἐκπαιδευτικῶν θέσεων).

Παρὰ τὴν ἀποχὴν τῶν Τουρκοκυπρίων δημοσίων ὑπαλλήλων ποσοστὸν 15% περίπου τῶν θέσεων παραμένουν ἀπλήρωτοι διὰ λόγους γενικῆς οἰκονομίας, ἐλλείψεως προσοντούχων, διαδικαστικῶν καθυστερήσεων κ.λ.π. ἀναλόγως ἑκάστης περιπτώσεως. Πλήρωσις θέσεως προϋποθέτει ἐξέτασιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὑποβάλλω λοιπὸν τὴν ἐρώτησιν: Πῶς διετηρήθη σχεδὸν εἰς πάγιος ἀριθμὸς εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παρὰ τὴν αὔξησιν

τοῦ ἀριθμοῦ τῶν κρατικῶν ὀργάνων καὶ παρὰ τὴν λίαν αἰσθητὴν βελτίωσιν καὶ ποικιλίαν τῶν παρεχομένων ἐξυπηρετήσεων εἰς ἕνα αὐξανόμενον καὶ πλέον ἀπαιτητικὸν πληθυσμόν;

Καὶ ἀπαντῶ ἀδιστάκτως ὅτι δὲν ὑπῆρξε μαγικὴ φόρμουλα καὶ τὸ ἐπίτευγμα ὀφείλεται ἁπλούστατα εἰς τὸ ὅτι εἰς τὴν Κύπρον, ἡ κρατικὴ διαχείρισις, ὑπὸ τὴν ἐμπνέουσαν ἡγεσίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, ἀνελήφθη ὡς πρᾶξις προσωπικῆς θυσίας δι' ἐξυπηρέτησιν τῆς Κύπρου καὶ οὐχὶ ὡς ὑφαρπαγὴ ἢ ἐξαγορὰ δημοσίου ἀξιώματος δι' ἐξυπηρέτησιν προσωπικῶν ἢ κομματικῶν συμφερόντων. Συναφὴς αἰτία εἶναι ὅτι παρόμοιον δημόσιον πνεῦμα διέπει ἐπίσης τοὺς ἀνωτέρους κρατικοὺς λειτουργοὺς καὶ συμβούλους ἐπὶ τῶν ὁποίων ὀφείλει νὰ βασίζεται οἱαδήποτε μὴ δημοκοποῦσα Κυβέρνησις.

Ὡς ἐκ τούτου οἱ ἀριθμοὶ ἐπιβεβαιοῦν ὅτι δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὴν Κύπρον τὸ σύνηθες φαινόμενον τοῦ πληθωρισμοῦ τῶν δημοσίων θέσεων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν διάδοσιν περὶ προσλήψεως καὶ προαγωγῶν εἰς ὑπαρχούσας θέσεις καὶ κατὰ τὰ πρῶτα μετεπαναστατικὰ ἔτη σεβαστοῦ ἀριθμοῦ ἀγωνιστῶν τῆς ΕΟΚΑ, αὕτη δὲν ἀποτελεῖ διαστρέβλωσιν τῆς ἀληθείας—εἶναι πραγματικότης καὶ πιστεύομεν ὅτι ἐπεβάλλετο ὑπὸ τῆς Πολιτείας ἡ παροχὴ εὐκαιριῶν ἐργασίας καὶ προόδου ὡς ἐλάχιστον τίμημα εἰς πάντας ὅσους ἐπέδειξαν δι' ἔργων προθυμίαν νὰ παράσχουν καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν των διὰ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου μας. Ἐπὶ ἴσοις ὅροις θὰ προτιμῶνται πάντοτε οἱ παλαιοὶ ἀγωνισταὶ καὶ οἱ σημερινοὶ ἐθνοφρουροὶ ἐνῷ διὰ τῶν ἐνδοτμηματικῶν ἐκγυμνάσεων καὶ ἀναλόγων ἐξετάσεων ὡς καὶ διὰ τῶν λοιπῶν διατάξεων τοῦ Δημοσιοϋπαλληλικοῦ Κώδικος ἡ ποιοτικὴ στάθμη τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἥτις τυγχάνει ἤδη καὶ ἐντόνου μετεκπαιδεύσεως εἰς τὸ ἐξωτερικόν, θὰ καταστῇ συντόμως μία τῶν ὑψηλοτέρων εἰς τὸν Μεσογειακὸν χῶρον.

Ἡ ἀκολουθηθεῖσα ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας αὐστηρὰ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ περισυλλογῆς ἐξησφάλισε λοιπόν, μεταξὺ ἄλλων, διὰ τῆς σταθερότητος τοῦ ὕψους τῶν λειτουργικῶν κρατικῶν δαπανῶν: (α) τὴν ἐξοικονόμησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων πρὸς οὕτω ἱκανὴν χρηματοδότησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας καὶ (β) τὴν ἀποτροπὴν τῆς συνήθους τάσεως πληθωρισμοῦ ὑπαλληλικῶν θέσεων ἥτις δημιουργεῖ πολιτικὸν καὶ διοικητικὸν παρασιτισμόν.

Ἀλλ' ἡ ἐν λόγῳ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ συνειδητῶς ἀπεσκόπει—καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ ἀποσκοπῇ—εἰς τὴν διὰ θυσιῶν ἀποφυγὴν τῆς ἀνάγκης ἐπιβολῆς βαρείας φορολογίας διὰ κοινοὺς ταμιευτικοὺς λόγους ἤτοι πρὸς κάλυψιν ἀποφευκταίων δαπανῶν μολονότι δὲν παρέλειψα νὰ τονίσω εἰς τὴν Λαϊκὴν Ἐκπροσώπησιν ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ διστάσῃ νὰ ἐπιβάλῃ φόρους ἐὰν τοῦτο ὑπαγορεύῃ τὸ συμφέρον τῆς Οἰκονομίας καὶ ἡ διατήρησις τῆς ἀξιοζηλεύτου νομισματικῆς σταθερότητος τῆς Κύπρου.

Βεβαίως ὑπάρχουν ἰσχυρισμοὶ ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐπέβαλεν ἤδη δυσβαστάκτους φόρους καὶ ὅτι ὁ λαὸς αἱμάσσει κ.λ.π. Ἂς ἔχωμεν πάντοτε ὑπ' ὄψει ὅτι, ἐκ φύσεως, οὐδεὶς φόρος εἶναι εὐπρόσδεκτος ὑπὸ τοῦ πολίτου ἀλλὰ καὶ οὐδεμία ὠργανωμένη κοινωνία ἐπιζῇ ἄνευ φόρων. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐπεδίωξε μετὰ συνεπείας μίαν φορολογικὴν πολιτικὴν ἥτις νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀφ' ἑνὸς τὰς ταμιακὰς καὶ ἀφ' ἑτέρου τὰς ἐπενδυτικὰς ἀνάγκας τοῦ δημοσίου τομέως. Δι' ὑποστήριξιν τῆς ἐν λόγῳ πολιτικῆς ἀφ' ἑνὸς κατεβλήθησαν ἐπίπονοι προσπάθειαι συμπιέσεως τοῦ σκέλους τῶν καταναλωτικῶν δαπανῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐγένοντο διαβήματα παροχῆς ἐνισχυτικῆς ξένης βοηθείας καὶ χρηματοδοτήσεως.

Ἐντὸς τῶν ὡς ἄνω ἐπιδιώξεων, ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας ἐγένοντο ἀναθεωρήσεις συντελεστῶν φόρων ὡς καὶ δικαιωμάτων ἀλλὰ τὸ φορολογικὸν καθεστὼς παρέμεινεν ἁπλοῦν καὶ βασιζόμενον ἐπὶ τοῦ φόρου εἰσοδήματος καὶ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ. Ὑπάρχει βεβαίως καὶ ἀριθμὸς ἄλλων φόρων καὶ τελῶν ἀλλ' ἀποτελοῦν ἐλαχίστην ποικιλίαν ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας χώρας ἡ δὲ φοροδοτικὴ αὐτῶν ἀπόδοσις εἶναι δευτερευούσης σημασίας. Ἐξαιροῦνται τὰ δικαιώματα ἀδειῶν καὶ

ἐγγραφῆς ὀχημάτων τὰ ὁποῖα εἶναι σημαντικά—οὐχὶ ὅμως ἐξ αἰτίας τοῦ ὕψους τῶν ἐν λόγῳ δικαιωμάτων (τὸ ὁποῖον παραμένει καταφανῶς χαμηλότερον ἢ εἰς τὰς γειτονικὰς ἡμῶν χώρας) ἀλλὰ λόγῳ τοῦ μεγάλου καὶ αὐξανομένου ἀριθμοῦ τῶν εἰς Κύπρον κυκλοφορούντων ὀχημάτων.

Τὸ φορολογικὸν καθεστὼς περιεγράφη μὲν ἁπλοῦν ἀλλὰ περιέχει καὶ ἀρχαϊκοὺς φόρους, ἐνῷ ἄλλοι υἱοθετηθέντες ἀπὸ πολλοῦ καὶ ὑπὸ διαφόρους μορφὰς ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος (ΕΟΚ), ὡς εἶναι οἱ φόροι κύκλου ἐργασιῶν (Τ.V.A.) καὶ οἱ φόροι ὑπεραξίας, εἶναι εἰς τὸν τόπον μας ἀνύπαρκτοι. Ἀσφαλῶς, ἡ παρακολούθησις τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος εἶναι δ ι α ρ κ ὲ ς μέλημα τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀλλά, προτοῦ λάβῃ χώραν φορολογικὸς ἐκσυγχρονισμὸς διὰ ν' ἀνταποκρίνεται πληρέστερον εἰς τὴν ἐξελικτικὴν πορείαν τῆς Οἰκονομίας, ἀπαιτεῖται μακροχρόνιος κατάρτισις ἀρκετοῦ εἰδικευμένου προσωπικοῦ. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰς τὸν τομέα τῆς φορολογικῆς μεταρρυθμίσεως, παρὰ τὰς καταβαλλομένας προσπαθείας, δὲν ἐπῆλθε ριζικὴ πρόοδος καὶ οὔτε ἀναμένεται ραγδαία μεταρρύθμισις τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος. Ἡ Κυβέρνησις, ἔχουσα ἐπίγνωσιν τῶν φοροτεχνικῶν δυσκολιῶν, δὲν ἐπιθυμεῖ βεβιασμένας ἐνεργείας αἵτινες ἀποτυγχάνουσαι θὰ ὑποθάλψουν ἁπλῶς τὴν φοροδιαφυγὴν καὶ τὴν φοροκλοπήν. Σταθερὰ λοιπὸν ἐπιδίωξις τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν φορολογικὸν τομέα εἶναι ἡ σ τ α δ ι α κ ὴ ἀνασύστασις τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος *(α)* δι' ἐπίτευξιν δικαιοτέρας κατανομῆς τῶν φορολογικῶν βαρῶν καὶ *(β)* αὔξησιν τῆς ἀποδοτικότητος τῶν φόρων.

Τὰ ὑπὸ μερίδος τοῦ τύπου καὶ ἀριθμοῦ φορολογουμένων κατὰ καιροὺς ἀναφερόμενα περὶ ὑπάρξεως ἐν Κύπρῳ ἀσφυκτικοῦ ἀριθμοῦ φόρων καὶ τελῶν εἶναι ἀποτέλεσμα τῆς φυσικῆς δυσφορίας κατὰ παντὸς φόρου ἀλλὰ κυρίως καὶ ἀγνοίας τοῦ τί συμβαίνει εἰς ἄλλας κοινωνίας ὅπου ὁ ἀριθμὸς τῶν πάσης φύσεως φόρων εἶναι τόσον μεγάλος ὥστε ἡ ἰδιωτικὴ ζωὴ τοῦ πολίτου νὰ τίθεται ὑπὸ διαρκῆ ἀστυνόμευσιν.

Ἐφ' ὅσον ἀνεφέρθην εἰς τὴν φ ύ σ ι ν παραμένει ν' ἀναφερθῶ ἐν ὀλίγοις καὶ εἰς τὸ β ά ρ ο ς τοῦ παρόντος φορολογικοῦ μας καθεστῶτος, ἀφοῦ προηγουμένως καὶ ἰδιαιτέρως ἐπιμετρηθῇ πρῶτον ὁ κατ' ἐξοχὴν ἄμεσος φόρος,—ὁ κατὰ προοδευτικὸν συντελεστὴν φόρος ἐπὶ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος—καὶ κατόπιν ὁ κατ' ἐξοχὴν ἔμμεσος φόρος,—ὁ δασμός.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον εἰσοδήματος, ὑπενθυμίζω τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἐπὶ τριετίαν ὑπῆρξε κυριολεκτικῶς τριχοτόμησις τοῦ ἐν λόγῳ φόρου καὶ ἐπὶ ἔτη πλεῖσται διατάξεις ὑπέκειντο εἰς παραπομπὴν εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δικαστήριον μὲ ἐπακόλουθον νὰ παραλύουν, ἐν ἀναμονῇ τῶν ἑρμηνευτικῶν ἀποφάσεων, αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι. Δι' αὐτό, αἱ καθυστερήσεις, σήμερον ἀκόμη, μετροῦνται εἰς πολλὰς χιλιάδας φακέλλων. Δυστυχῶς ἡ ἐπαναφορὰ τῆς ἀποδοτικότητος τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν δὲν εἶναι θέμα προσλήψεως ποσότητος ὑπαλλήλων ἀλλὰ καλῆς καταρτίσεως ἱκανοῦ ἀριθμοῦ τούτων εἰς τὴν φ ο ρ ο τ ε χ ν ι κ ή ν.

Ὁ ἐν γένει φοροθέτης ὀφείλει νὰ ἔχῃ ὡριμότητα κρίσεως καὶ πλήρη τεχνικὴν κατάρτισιν. Ἡ εἰς αὐτὸν παρεχομένη ὑπὸ τοῦ Νόμου διακριτικότης φορεπιβολῆς δύναται νὰ ζημιώσῃ τὸν πολίτην, ἰδίως ὅταν οὗτος δὲν χρησιμοποιῇ τὰς ὑπηρεσίας Ἐγκεκριμένων Ἐλεγκτῶν, καὶ δύναται, ἐπίσης, νὰ ὑποσκάψῃ τὸ κῦρος τῆς Κυβερνήσεως ὅταν παρερμηνεύῃ τὰ στοιχεῖα τοῦ φορολογουμένου καὶ καταδιώκῃ οὕτω ἀ δ ί κ ω ς τὸν πολίτην. Ὅλα αὐτὰ καὶ ἄλλα παρόμοια περὶ φορολογικῆς δικαιοσύνης καὶ ἁπλοποιήσεως, ὡς ἀνεφέρθη εἰς ἔκθεσιν Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι εὔκολον νὰ διατυπωθοῦν ἀλλὰ πολὺ δύσκολον νὰ πραγματοποιηθοῦν πρὸ τῆς παρελεύσεως ἀρκετοῦ χρόνου.

Βεβαίως τὰ ἀποτελέσματα τῶν προσπαθειῶν εἰς τὸν εἰδικὸν τομέα τοῦ φόρου εἰσοδήματος εἶναι μᾶλλον ἐνθαρρυντικὰ καὶ ἐλπίζεται ὅτι συντόμως θὰ δυνηθοῦν αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι ν' ἀντεπεξέλθουν πλήρως εἰς τὴν ἀποστολήν των. Ἤδη ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀγωγῶν κατὰ πολιτῶν ἀδιαφορούντων, καθυστερούντων ἢ διαφωνούντων ἔναντι τῶν ὀφειλομένων φόρων εἰσοδήματος ἐμειώθη ἀπὸ 2,580 τὸ 1965

εἰς 1,680 τὸ 1966. Ἐν τούτοις θὰ συμφωνήσουν τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι πιθανὸν νὰ ἐπιβάλλεται σοβαρὰ ἀλλαγὴ τῆς νομοθεσίας ἐὰν συνεχίσουν τόσοι ἐνήλικοι καὶ κατὰ πάντα ὑπεύθυνοι πολῖται νὰ ἔχουν μόνον ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὴν Πολιτείαν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐκ μέρους των συνεισφορᾶς διὰ τῆς προθύμου ἀνταποκρίσεως εἰς τὰς διατάξεις τοῦ φορολογικοῦ νόμου. Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ φόρος εἰσοδήματος ἀποδίδει ὀλιγώτερον σήμερον ἢ τὸ 1960 καὶ τοῦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις διότι δὲν περιλαμβάνεται ἡ ἀπόδοσις τοῦ φόρου εἰσοδήματος ἐπὶ τουρκοκυπρίων ἥτις ἀνῆλθε τὸ 1963 εἰς £60.000 καὶ ὁ καταργηθεὶς πρόσθετος φόρος εἰσοδήματος ἐπὶ ἀγάμων ὅστις ἀνήρχετο εἰς ἑτέρας £80.000 περίπου.

Ἑπομένως, δι' ὅλους τοὺς ἀνωτέρω περιληπτικῶς ἐκτεθέντας λόγους, κακῶς μὲν ἀλλ' ἀληθῶς, παρὰ τὴν ραγδαίαν αὔξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος τῆς χώρας, ἡ ἄμεσος φορολογία ἐπιβαρύνει ὀλιγώτερον τὴν Οἰκονομίαν. Ὡς ἐκ τούτου μελετῶνται νέα μέτρα βελτιώσεως τῆς καταστάσεως ἥτις προῆλθε κ υ ρ ί ω ς ἐκ νομοτεχνικῶν δυσκολιῶν καὶ τῆς ἐκμεταλλεύσεως τούτων διὰ φοροδιαφυγὴν τὴν ὁποίαν, σὺν τῷ χρόνῳ, ἡ Κυβέρνησις καὶ καθῆκον καὶ σκοπὸν ἔχει νὰ πατάξῃ. Ἡ ἀνεύρεσις ὅμως πάντων τῶν φορολογητέων εἰσοδημάτων ἀπαιτεῖ μακρὸν χρόνον καὶ μεθοδικὴν ἔρευναν. Ἂς μὴ πανικοβαλλώμεθα λοιπὸν καὶ ἂς μὴ ἀδημονοῦμεν· διότι ἤδη αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι παρηκολούθουν κατὰ τὸ τέλος τοῦ 1966 τοὺς φορολογικοὺς φακέλλους 46.917 φυσικῶν προσώπων τῶν ὁποίων τὸ εἰσόδημα ὑπερέβαινε τὰς £400 διὰ νὰ καθίσταται φορολογητέον, ἐν συγκρίσει πρὸς 260,000 φακέλλους φυσικῶν προσώπων ὑπαχθέντων εἰς φόρον εἰσοδήματος ἐν Ἑλλάδι ὡς ὑποδεικνύεται εἰς τὴν Γενικὴν Γνωμοδότησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐξετάσεως τοῦ Προγράμματος πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Συντονισμοῦ ἥτις ἐδημοσιεύθη τὸν παρελθόντα μῆνα.

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Κυβέρνησις μελετᾶ μέτρα οὐσιαστικῆς βελτιώσεως τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐμμέσου φορολογικοῦ συστήματος, ἤτοι τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου. Ἀσχέτως θεωρητικῆς ἀναλύσεως, ἡ ἔμμεσος φορολογία κερδίζει ἔδαφος εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας διότι ἡ ἐν λόγῳ φορολογία ἔχει σοβαρὰν δόσιν ἐθελοντικῆς ἀποδοχῆς καὶ ἐὰν ὁ πολίτης ἀπέχῃ καταναλώσεως τοῦ α ἢ β προϊόντος δὲν ἐπιβαρύνεται φορολογικῶς. Ἕτερος λόγος εἶναι ἡ σχεδὸν ἀδύνατος φοροδιαφυγὴ ἐκ μέρους τοῦ πολίτου ὅταν οὗτος ἀποφασίσῃ νὰ καταναλώσῃ ἐν φορολογηθὲν ἀγαθόν.

Μία ἔρευνα δημοσιευομένη εἰς τὸν *Economist* τὴν 25ην Ἰουνίου 1966, ἐμφανίζει τὴν Βρεττανίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Γαλλίαν βασιζομένας ἐπὶ αὐξανομένης κλίμακος ἐπὶ τῶν ἐμμέσων φόρων καὶ κατὰ ποσοστὸν 65 μέχρι 82%, δεδομένου ὅτι ἡ προσωπικὴ φορολογία τοῦ εἰσοδήματος ἔχει ὅρια πέραν τῶν ὁποίων καταστρέφεται ἡ διάθεσις τοῦ πολίτου πρὸς παραγωγὴν τοῦ εἰσοδήματος.

Εἰς τὴν Κύπρον ἡ μεγαλυτέρα πηγὴ δημοσίων ἐσόδων εἶναι ἡ ἔμμεσος φορολογία καὶ χαρακτηριστικῶς τὸ Τμῆμα Τελωνείων ἀναμένεται νὰ εἰσπράξῃ ποσὸν πέραν τῶν £11 ἑκ. κατὰ τὸ 1967.

Αἱ τελωνειακαί μας ὑπηρεσίαι ὀφείλουν λοιπὸν νὰ ἑτοιμασθοῦν—ὅπως καὶ ὅλα τὰ ὄργανα φοροσυλλογῆς ἑνὸς Κράτους τοῦ ὁποίου αἱ παραγωγικαὶ δραστηριότητες εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ἀπαιτοῦν αὔξουσαν χρηματοδότησιν—διὰ ν' ἀντεπεξέλθουν εἰς τὸν προορισμόν των καὶ νὰ ἐξυπηρετήσουν διὰ νέων μεθόδων ἕνα σταθερῶς διογκούμενον ἐξωτερικὸν ἐμπόριον.

Ἑπομένως, τονίζεται ὀρθῶς ὑπὸ τοῦ ἐν Κύπρῳ μετακληθέντος εἰδικοῦ ἐπὶ τελωνειακῆς ὀργανώσεως κυρίου Μακιοὺν ὅτι «πρέπει νὰ διαδραματισθῇ μεγαλύτερος ρόλος ὑπὸ τῶν Κυπριακῶν Τελωνείων τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ἐξοπλισθοῦν ἵνα τὸν ἀναλάβουν ἀποτελεσματικῶς καὶ οἰκονομικῶς.».

Ριζικὸν βῆμα προόδου θ' ἀποτελέσῃ ἡ υἱοθέτησις, ὡς ἐλπίζεται ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, τοῦ δασμολογίου τῶν Βρυξελλῶν τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτρέψῃ καλυτέραν ταξινόμησιν τῶν ἀγαθῶν, δικαιοτέραν μεταχείρισιν τῶν πολιτῶν, εὐκολωτέραν τελωνειακὴν διαχείρισιν καὶ ὀρθοτέραν σύγκρισιν διεθνῶν στατιστικῶν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ ἀπόδοσις τοῦ δασμολογίου ὑπῆρξεν ἀνοδικὴ κατ' ἀπόλυτα ποσὰ ἀλλὰ μειωμένη κατ' ἀναλογίαν, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τοῦ παρατιθεμένου Πίνακος III :

ΠΙΝΑΞ III.

	Ἀξία Εἰσαγωγῶν*	Εἴσπραξις δασμῶν	Ἀπόδοσις Δασμολογίου
1960	37.000.000	9.100.000	24.5%
1961	38.300.000	8.700.000	22.7%
1962	49.900.000	9.900.000	22.1%
1963	47.100.000	10.600.000	22.5%
1964	37.600.000	9.300.000	24.7%
1965	51.400.000	11.200.000	21.8%
1966	56.800.000	12.000.000	21.1%

* Δὲν περιλαμβάνονται εἰσαγωγαὶ ΝΑΑΦΙ, ἐπανεξαγωγαί, κ.λ.π.

Ἐξαιρέσει τοῦ 1964, ἔτους ἐπηρεασθέντος ἐκ τῶν ἐσωτερικῶν ἀναταραχῶν, τὸ σύνολον τῶν ἐτησίων τελωνειακῶν ἐσόδων εἶναι μὲν σταθερῶς αὐξανόμενον ἀλλ' οὐδόλως ὑποδηλοῖ αὔξησιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους ἐπὶ τῶν ἀσθενεστέρων ἰδίως τάξεων, ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι δυνατὸν νὰ νομισθῇ. Τοὐναντίον, αἱ εἰσαγωγαὶ εἰς ἀξίαν ηὐξήθησαν ἀπὸ τοῦ 1960 σχεδὸν κατὰ 55% καὶ αἱ ἐπὶ τούτων εἰσπράξεις ἐμειώθησαν κατ' ἀναλογίαν σχεδὸν 3½%.

Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν ἀκολουθηθεῖσαν δασμολογικὴν πολιτικὴν τῆς Δημοκρατίας ἥτις διὰ κοινωνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς σκοποὺς ἀφ' ἑνὸς ἀπήλλαξε δασμοῦ πρώτας ὕλας καὶ εἴδη πρώτης ἀνάγκης καὶ ἀπεθάρρυνεν εἰσαγωγὰς βιομηχανικῶν εἰδῶν δυναμένων νὰ κατασκευασθοῦν ἐπιτοπίως εἰς ἀνταγωνιστικὰς τιμὰς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἐπέβαλεν ὑποφερτοὺς δασμοὺς ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας τῶν ὁποίων, καθ' ὃ μέτρον ἀνέρχεται τὸ εἰσοδηματικὸν καὶ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν χαμηλοτέρων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ κατανάλωσις ἀνέρχεται καὶ τὰ τελωνειακὰ ἔσοδα αὐξάνονται, ἄνκαι ὄχι κατ' ἀναλογίαν τῆς αὐξήσεως τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγωγῶν.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἡ ρ ο π ὴ πρὸς κατανάλωσιν εἰσαγομένων εἰδῶν ἔτυχεν ἐνισχύσεως οὐχὶ μόνον λόγῳ τῆς αὐξήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος καὶ τῆς γενομένης ἀνακατανομῆς του ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῆς οἰκοπεδοποιήσεως ἀγροτικῆς καὶ παραλιακῆς γῆς καὶ τῶν ἐξ αὐτῆς γενομένων ὑψηλῶν κερδῶν. Εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ὅτι ἡ πολιτικὴ ἐπὶ τῶν εἰσαγωγῶν εἶναι συνάρτησις τῆς συναλλαγματικῆς ἥτις, ὡς ἀνελύθη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν περυσινὴν κατάθεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐξησφάλισεν ἀσφαλῆ ἐπάρκειαν ἐπιτρέπουσαν τὴν ἄσκησιν μιᾶς ἐμπορικῆς πολιτικῆς—διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὴν γενομένην διαπίστωσιν ὑπὸ τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμείου—«ἐκ τῶν πλέον φιλελευθέρων».

Ἐὰν ἐξετάσωμεν τώρα τὸ σ υ ν ο λ ι κ ὸ ν φορολογικὸν βάρος εἰς τὴν Κύπρον ἐκ τῆς ἀμέσου καὶ ἐμμέσου κρατικῆς κ α ὶ τοπικῆς φορολογίας, τοῦτο ὑπελογίσθη τὸ 1963 ὑπὸ τοῦ ἐμπειρογνώμονος κ. Μακφέρσον εἰς 16% ἐπὶ τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος. Αἱ συγκρίσεις πρὸς ἄλλας χώρας ὡς ἡ Γαλλία καὶ Γερμανία (40%) ἢ ἡ Σουηδία (45%) δὲν παρουσιάζουν τὴν Κύπρον ὡς χώραν βαρέως φορολογουμένην. Ἀλλὰ πρέπει νὰ μὴ παροραθῇ ὅτι τὸ ἐν Κύπρῳ κ α τ ὰ κ ε φ α λ ὴ ν εἰσόδημα ὑπολείπεται κατὰ πολὺ τοῦ ἐπιπέδου εἰσοδήματος τῶν προηγμένων χωρῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι δυσχερεστέρα ἡ καταβολὴ μικροῦ ποσοῦ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν πτωχῶν ἢ ἡ καταβολὴ μεγάλου ποσοῦ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν πλουσίων.

Βεβαίως ἀ π ό λ υ τ ο ς κρίσις ἐπὶ τῶν ὑπολογισμῶν τοῦ φορολογικοῦ βάρους ἑκάστης χώρας καὶ τῶν μεταξὺ τούτων συγκρίσεων δὲν ἀποσκοπεῖται ἀλλ' ἁπλῶς ὑποβάλλεται ἐνδεικτικῶς ἡ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀναφορὰ τοῦ εἰδικοῦ κ. Μακφέρσον ὅστις λέγει :

«Δὲν ὑφίσταται προκαθωρισμένος κανὼν συμφώνως πρὸς τὸν ὁποῖον ἀποφασίζεται τὶ μέρος τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος δύναται νὰ κατακρατηθῇ διὰ τῆς

Κυβερνητικῆς Φορολογίας ἄνευ φθοροποιοῦ ἐπιδράσεως ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας. Ὁ κ. Κόλλιν Κλάρκ ἀνέπτυξε μίαν θεωρίαν ὅτι τὸ ὅριον τῆς φοροδοτικῆς ἱκανότητος ἐν καιρῷ εἰρήνης ἀνέρχεται εἰς 25% ἀλλὰ μετέπειτα ὕψωσε τὸ ὑπολογισθὲν ποσοστὸν εἰς 30% ὅταν ἐφήρμοσε τοῦτο εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου δικαιολογούμενος ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν ὑπάρχει Σχέδιον Ὑγείας καὶ ἄλλαι κοινωνικαὶ ὑπηρεσίαι ἐπιτρέπουσαι ὑψηλότερον ποσοστὸν ἢ εἰς ἄλλας χώρας ὅπου αἱ κοινωνικαὶ παροχαὶ δὲν ἔτυχον ἀναπτύξεως ἐπὶ τῆς ἰδίας κλίμακος.

Ἐν τούτοις τὸ ἐπίπεδον τοῦ φορολογικοῦ βάρους εἰς τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον εἶναι σήμερον 33% καὶ εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας ἐλαφρῶς μόνον χαμηλότερον ἐνῷ εἰς μερικὰς εὐρωπαϊκὰς χώρας εἶναι ἔτι ὑψηλότερον.

Αὐταὶ εἶναι χῶραι ὅπου τὸ μ έ σ ο ν ἐτήσιον εἰσόδημα εἶναι πολὺ ὑψηλότερον ἢ εἰς Κύπρον καὶ δύνανται νὰ ὑποστοῦν εὐκολώτερον πολὺ ὑψηλότερα ἐπίπεδα φορολογίας. Ἡ ἐν Κύπρῳ φορολογικὴ ἐπιβάρυνσις ἀνερχομένη εἰς 16% εἶναι χαρακτηριστικὴ χωρῶν πρωτογενοῦς παραγωγῆς καὶ δὲν εἶναι ὑπερβολικὴ οὔτε ἀναφορικῶς πρὸς τὴν θεωρίαν τοῦ κ. Κόλλιν Κλὰρκ οὔτε ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πρᾶξιν εἰς πλείστας ἄλλας χώρας.»

Ὁ ἀπολογισμὸς τῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐπὶ τῶν Δημοσίων Οἰκονομικῶν δὲν θὰ ἦτο πλήρης ἐὰν δὲν ἐγένετο ἰδιαιτέρα ἀναφορὰ ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν δανειοληπτικὴν πολιτικὴν καὶ ἀφ' ἑτέρου εἰς τὴν πολιτικὴν χρηματοδοτήσεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐκληρονόμησε τὸ 1960 ἓν βάρος δημοσίου χρέους ὕψους £14 ἑκ. Ἔχομεν ἀποπληρώσει, συνεπεῖς πρὸς τοὺς δανειστικοὺς ὅρους, ποσὸν ἑκ £1.283.000 καὶ ἔχομεν προβῆ εἰς νέον ἐξωτερικὸν δανεισμὸν διὰ σκοποὺς ἀναπτύξεως ἑκ £1.264.000, ποσὸν ἀναλυόμενον ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ IV:

ΠΙΝΑΞ IV

1963 :	£178.000 : Ἐκ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης	@ 5 1/3%	15 ἔτη
1963 :	£696.000 : Ἐκ τῆς Γερμανικῆς Κυβερνήσεως	@ 3%	20 ἔτη
1963 :	£390.000 : Ἐκ τῆς Ἀμερικανικῆς Κυβερνήσεως	@ 0.75%	30 ἔτη
	£1,264.000		

Διὰ τὴν ἀπόσβεσιν τοῦ Δημοσίου Χρέους ἔχομεν συστηματικῶς ἐνισχύσει τὸ Ἐξοφλητικὸν Ἀπόθεμα τὸ ὁποῖον ἀνῆλθε τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966 εἰς £6.800.000 (1960 : £3.400.000).

Ἐκτὸς τοῦ προαναφερθέντος δημοσίου χρέους ἐπραγματοποιήθη καὶ ἐξωτερικὸς ἐμπορικὸς δανεισμός, ἐκ μέρους τῆς Πολωνικῆς Ἑταιρείας Πόλσερβις διὰ £285.000 καὶ τοῦ Βρεττανικοῦ Κονσόρτιουμ διὰ £680.000, ὅστις ὑπεβοήθησε τὴν χρηματοδότησιν τῆς κατασκευῆς λιμένος καὶ ὑδατοφρακτῶν. Ἡ ἐξυπηρέτησις τῶν ἐν λόγῳ δανείων βαρύνει τὰ ἀντίστοιχα ἔργα καὶ γίνεται ἐτησίως πρόβλεψις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Παρομοίως παρεχωρήθη ἐξειδικευμένος δανεισμός, κυρίως ἐκ μέρους τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως, διὰ τὴν ἀγορὰν ἀμυντικοῦ ὁπλισμοῦ καὶ ἡ ἐτησία ἀποπληρωμὴ ἔχει βαρύνει ἀνελλιπῶς τὰ σχετικὰ κονδύλια τῆς Ἀμύνης.

Ὡς ἀνεγνωρίσθη, τὴν δανειοληπτικὴν ἡμῶν πολιτικὴν ἐχαρακτήρισε σύνεσις ἥτις ἐπιτρέπει ἀφ' ἑνὸς νὰ τιμῶμεν ἀ κ ε ρ α ί ω ς τὰς ὑποχρεώσεις μας καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ μὴν ἔχωμεν ἀνάγκην δανείων διὰ ν' ἀποπληρώσωμεν τοὺς τόκους τῶν παλαιῶν δανείων, ὡς σήμερον συμβαίνει εἰς πλείστας ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας αἵτινες ἠκολούθησαν τὴν ὁδὸν τοῦ ε ὐ κ ό λ ο υ δανεισμοῦ καὶ δὴ δανεισμοῦ συναλλάγματος διὰ καταναλωτικὰς δαπάνας. Ἡ ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ μᾶς παρέχει ἐπίσης τὴν ἄνεσιν νὰ μὴν ἐκλιπαρῶμεν δανεισμὸν καί, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ὑποκείμεθα εἰς ποικίλας πολιτικὰς πιέσεις. Τοιουτοτρόπως ἀποδεικνύεται ὅτι τὸ μέγεθος ἑνὸς Κράτους δὲν καθορίζει τὸ ὕψος τῆς ἀξιοπρεπείας του.

Ἡ Κυβέρνησις ἔχει ἐδραιώσει τὴν πίστιν τῆς μικρᾶς Κύπρου ἀνὰ τὸν κόσμον ἐπὶ τούτου δὲ Ἔκθεσις τῆς Διεθνοῦς Τραπέζης ἐκδοθεῖσα τὸν Ἀπρίλιον τοῦ 1966 ἀναφέρει :

«Ὡς ἀποτέλεσμα τῆς συντηρητικῆς νομισματικῆς καὶ δημοσιονομικῆς πολιτικῆς, ἡ χώρα εἶχε συσσωρεύσει μέχρι τέλους τοῦ 1965 σημαντικὰ συναλλαγματικὰ ἀποθέματα ἰσοδυναμοῦντα πρὸς τὴν ἀξίαν εἰσαγωγῶν ἕνδεκα μηνῶν. Μερικὴ χρησιμοποίησις τῶν ἀποθεμάτων δέον ν' ἀναμένεται ἐφ' ὅσον ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἐπιταχύνεται ἄνκαι ἡ Κυβέρνησις ἐπιδιώκει τὴν διατήρησιν ἱκανοποιητικῶν ἀποθεμάτων. Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας καὶ ἐν ὄψει τῆς ἐνδεχομένης ἀνάγκης ἐπισπεύσεως τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως πρὸς παροχὴν εὐκαιριῶν ἀπασχολήσεως εἰς ἕνα ταχύτερον αὐξανόμενον πληθυσμόν, ἡ Κύπρος θὰ ἦτο δικαιολογημένη νὰ δανεισθῇ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ παρόντος ἐξωτερικοῦ δημοσίου χρέους ἀπορροφᾷ μόνον 3% ἕως 4% τῶν συναλλαγματικῶν προσόδων καὶ ἡ Κύπρος ἔχει εἰς τὸ ἐνεργητικόν της μίαν ἐξαίρετον ἐπίδοσιν εἰς τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν ὑποχρεώσεών της.»

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν χρηματοδοτήσεως τῶν δημοσίων ἐπενδύσεων αὕτη συνίσταται εἰς τὴν διὰ πάσης θυσίας ἐξοικονόμησιν πόρων ἐκ τῶν Δημοσίων Προσόδων. Τυχὸν δανεισμὸς ὀφείλει νὰ χρησιμοποιηθῇ δι' ἔργα ἔχοντα χρηματικὴν ἀπόδοσιν οὕτως ὥστε ἡ ἀποπληρωμὴ τούτου νὰ ἐξασφαλίζεται ἐκ τῶν προτέρων καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ.

Βεβαίως ἐτύχομεν πολυτίμου ξένης οἰκονομικῆς βοηθείας τόσον ὑπὸ μορφὴν χρημάτων ὅσον καὶ εἰδικευμένου ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ ἔχω δὲ κατ' ἐπανάληψιν παράσχει ἀριθμητικὰ στοιχεῖα ἐπὶ τῆς ξένης βοηθείας. Ἀνεκτίμητος ὑπῆρξεν ἡ ἐξ Ἑλλάδος βοήθεια πάσης μορφῆς καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τύπον ἀμυντικῆς συμβολῆς εἰς τὸν Ἐθνικὸν Κυπριακὸν Ἀγῶνα κατὰ τῆς Τουρκικῆς ἐπιβουλῆς, τόσον διὰ τῆς παροχῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν Ἐθνοφρουρὰν ὅσον καὶ διὰ τῆς παρουσίας ἀκριτικῶν μονάδων ἐν Κύπρῳ. Πολύτιμος ἀμυντικὴ βοήθεια προθύμως παρεσχέθη ἐπίσης ὑπὸ τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας εἰς στιγμὰς ἐξαιρέτως κρισίμους διὰ τὴν Κύπρον.

Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι πλεῖσται χῶραι ἔτυχον μὲν ἀνὰ κεφαλὴν τεραστίας στρατιωτικῆς καὶ οἰκονομικῆς βοηθείας ἀλλ' ἐπέτυχον πολὺ ὀλιγώτερα ἀποτελέσματα παρὰ ἡ Κύπρος καὶ τοῦτο διότι, εἰς τὴν Κύπρον, Κυβέρνησις καὶ Λαός, ἔχουν ἀξιοποιήσει τὴν ξένην βοήθειαν εἰς τὸ μέγιστον διὰ τῆς ἀποφυγῆς πάσης καιροσκοπικῆς δαπάνης. Δι' αὐτὸ πέρυσι, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, ἐδήλωσα ὅτι: «ἡ Κύπρος ὀφείλει—καὶ δύναται—νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν διὰ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν αὐτοχρηματοδότησιν τῆς οἰκονομικῆς της ἀναπτύξεως παρὰ τὸ τεράστιον βάρος τῶν ἀναληφθεισῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν.».

Καὶ ἐφέτος, ἔντιμοι Κύριοι Βουλευταί, διὰ πρώτην φορὰν καλεῖσθε νὰ ἐγκρίνετε ἕνα Προϋπολογισμὸν Δημοσίων Ἐπενδύσεων ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ὑψηλότερος ὅστις ὑπεβλήθη ποτὲ καὶ ὁ ὁποῖος δὲν τυγχάνει οὐδεμιᾶς ἀπολύτως ξένης χρηματοδοτήσεως. Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 προβλέπει κρατικὰς δαπάνας £8.5 ἑκ. καὶ ἀντιπροσωπεύει 800% αὔξησιν ἐπὶ τῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως τοῦ 1960. Ἀντιπροσωπεύει ἐπίσης τὴν ἔκφρασιν τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως δι' οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας ὡς αὕτη θὰ ἐξαγγελθῇ διὰ τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου.

Ἄνευ τῆς νομισματικῆς σταθερότητος, ἥτις ἀποτελεῖ βασικὴν προϋπόθεσιν τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἥτις ἀπετέλεσε τὸν ἀκρογωνιαῖον λίθον τῆς γενικωτέρας οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, δὲν θὰ ἦτο ἐν τούτοις κατορθωτὴ ἡ πραγματοποιηθεῖσα πρόοδος. Τὸ μεγάλον ὕψος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ ἀντανακλοῦσε τὴν ὑποτίμησιν τοῦ νομίσματος καὶ τὸν πληθωρισμόν. Εὐτυχῶς αἱ νομισματικαὶ καὶ πιστωτικαὶ ἐξελίξεις ἐμφαίνουν καθαρῶς ὅτι ἡ ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἥτις ἐσημειώθη καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐπραγματοποιήθη ὑπὸ συνθήκας ἰσορροπίας.

Οὕτω ὁ αὐξητικὸς ρυθμὸς τῆς προσφορᾶς χρήματος καίτοι ἐπεταχύνθη σχετικῶς κατὰ τὸ 1966 ἐν τούτοις δὲν ἐπηρέασεν αἰσθητῶς τὸ ἐπίπεδον τιμῶν. Τοῦτο ὀφείλεται, κατὰ κύριον λόγον, εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν αὔξησιν τῆς προσφορᾶς χρήματος ηὐξήθη καὶ ἡ ζήτησις χρήματος καθ' ὅτι τὸ Ἐθνικὸν Προϊὸν ἐσημείωσε ν έ α ν ἐπίδοσιν.

Ὁ Δημόσιος τομεὺς κατέλιπε μικρὸν ταμειακὸν πλεόνασμα τῆς ἰδίας περίπου ἐκτάσεως ὡς καὶ κατὰ τὸ 1965 καὶ οὕτω ἐσυνέχισε νὰ ἐξασκῇ μειωτικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος. Οὐδεμία προσφυγὴ ἐγένετο εἰς τὰς παρεχομένας ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης εἰς τὸ Κράτος διευκολύνσεις, ἡ δὲ ἀπορρόφησις χρημάτων ἐκ τῆς κυκλοφορίας ἐσυνεχίσθη διὰ τῆς μεγάλης αὐξήσεως τῶν Γραμματίων τοῦ Δημοσίου ἀπὸ £3 ἑκ. εἰς £5½ ἑκ. ἐνῷ ἡ ἔκδοσις Ὁμολογιῶν, ὡς ἐκ τούτου, ἀνεβλήθη.

Ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸν Δημόσιον τομέα, ὁ Ἰδιωτικὸς τομεὺς κατὰ τὸ λῆξαν ἔτος ἤσκησεν αὐξητικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος. Αἱ τραπεζικαὶ χορηγήσεις πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα ηὐξήθησαν σημαντικῶς καὶ μέχρι τέλους Νοεμβρίου ἀνήρχοντο εἰς £59.8 ἑκ. ἐν συγκρίσει πρὸς £51.4 ἑκ. κατὰ τὸν ἀντίστοιχον μῆνα τοῦ 1965. Ἡ αὔξησις τῶν χορηγήσεων ἦτο συνέπεια ἐντατικῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος ἥτις ἐπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ 1966 ὅτε τόσον ἡ ἀνεργία ὅσον καὶ ἡ μετανάστευσις ὑπῆρξαν, συγκριτικῶς πρὸς τὸ 1960, ἀ μ ε λ η τ έ α ι. Σχεδὸν ἀντίστοιχον αὔξησιν πρὸς τὰς χορηγίας ἐσημείωσαν ἐπίσης αἱ ἀποταμιευτικαὶ καταθέσεις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως. Τὸ σύνολον τῶν ἰδιωτικῶν καταθέσεων μέχρι Νοεμβρίου, περιλαμβανομένων τῶν καταθέσεων ὄψεως, ἀνῆλθεν εἰς £74.2 ἑκ. ἤτοι ηὐξήθησαν κατὰ £8,1 ἑκ.

Ἀξιοσημείωτον ἐξέλιξιν ἀποτελεῖ ἡ ταχεῖα αὔξησις τῶν ἀποταμιευτικῶν καταθέσεων εἰς τὰς ἐν Κύπρῳ Τραπέζας ἐκ μέρους Κυπρίων διαμενόντων μ ο ν ί μ ω ς εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Τοῦτο καταδεικνύει οὐχὶ μόνον τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ξενητεμένων παιδιῶν τῆς Κύπρου πρὸς τὸ μέλλον τοῦ τόπου καὶ ἐκφράζει οὐχὶ μόνον τὴν ἐμπιστοσύνην των εἰς τὴν σταθερότητα τοῦ Κυπριακοῦ νομίσματος ἥτις παρέμεινεν ἀδιατάρακτος παρὰ πᾶσαν πολιτικὴν ἀνωμαλίαν, ἀλλὰ καὶ ὑποδηλοῖ ὅτι τὸ 1966 ἀπετέλεσε καὶ διὰ τοὺς ἐν ἀλλοδαπῇ Κυπρίους ἔτος οἰκονομικῆς ἐπιδόσεως. Οὕτω ἀπὸ £4,5 ἑκ. εἰς τὸ τέλος τοῦ 1965 αἱ ἐκ τῆς ξένης καταθέσεις Κυπρίων ἀνῆλθον μέχρι Νοεμβρίου, 1966, εἰς £6 ἑκ. ἤτοι ἐσημειώθη 33% αὔξησις.

Ἀπὸ τὰ δεδομένα τῶν 11 μηνῶν τοῦ 1966 προκύπτει ὅτι τὸ Ἰσοζύγιον Πληρωμῶν θὰ παρουσιάσῃ πλεόνασμα ὑπερβαῖνον τὰ £7 ἑκ. Ἐπομένως αὐξητικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς προσφορᾶς χρήματος ἤσκησε καὶ ὁ ἐξωτερικὸς τομεὺς τῆς Οἰκονομίας. Βεβαίως αἱ ἐνδείξεις εἶναι ὅτι τὸ ἔλλειμμα τοῦ Ἐμπορικοῦ Ἰσοζυγίου δὲν θὰ αὐξηθῇ καὶ ὅτι θὰ διατηρηθῇ εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ 1965 καθ' ὅτι ἡ ἐκδηλωθεῖσα ἀ λ μ α τ ώ δ η ς αὔξησις τῶν ἐξαγωγῶν ἐπανελήφθη κατὰ τὸ 1966. Ὑπολογίζεται ὅτι αἱ ἀ ν ὰ κ ε φ α λ ὴ ν εἰσαγωγαὶ ἀνῆλθον εἰς £95 ἔναντι £50 εἰς ἐξαγωγάς. Ὡς εἶναι γνωστόν, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ἐ μ π ο ρ ι κ ο ῦ ἐλλείμματος καλύπτεται ἐκ τῶν Βρεττανικῶν ἐν Κύπρῳ δαπανῶν, ἄνκαι σεβαστὸν ποσοστὸν εἰσαγωγῶν γίνεται δι' ἐμπορικὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν Βρεττανικῶν Βάσεων. Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν χρησίμως συνεισφέρουν καὶ τὰ ἄλλα ἐν Κύπρῳ εὑρισκόμενα στρατεύματα ἀλλ' ἀσφαλῶς ἡ ἀντικατάστασις τῆς ἐν λόγῳ συνεισφορᾶς ὑπὸ τῶν ἐκ τοῦ Τουρισμοῦ ἐσόδων θὰ ἔχῃ εὐμενεστέρας ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Οἰκονομίας.

Βάσει τῶν διαθεσίμων στοιχείων τὸ Ἰσοζύγιον Ἐξωτερικῶν Πληρωμῶν ἔχει σ υ ν ο π τ ι κ ῶ ς ὡς ὁ παρατιθέμενος Πίναξ V:

ΠΙΝΑΞ V

(εἰς ἑκ. £)	1965	1966
Ἐμπορικὸν Ἰσοζύγιον	—20.7	—19.7
Ἰσοζύγιον Ἀδήλων	23.1	20.7
Ἰσοζύγιον Τρεχουσῶν Συναλλαγῶν	2.4	1.0
Κίνησις Κεφαλαίων (Καθαρὰ)	7.8	6.6
Τακτοποιητέα Στοιχεῖα (n.e & o.)	—1.3	—0.6
Πλεόνασμα ..	+8.9	+7.0

Ἡ πλεονασματικὴ θέσις τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν παρουσιάζει ἱκανοποιητικὴν εἰκόνα ἀλλὰ ἡ ἀναλυτικὴ αὐτοῦ μελέτη ὑπαγορεύει τὴν ἀνάγκην συνεχίσεως τῆς ἐξυγιαντικῆς πολιτικῆς. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν ἐξ ἀδήλων πόρων μεγάλης ἀσταθείας ἔχει αἰσθητῶς ἀδυνατήσει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960 οὗτος δὲν ἔπαυσε ν' ἀποτελῇ ὑπολογίσιμον ἀνασχετικὸν παράγοντα εἰς περίπτωσιν ἀποτόμου ἀπωλείας τῶν ἐκ τῶν βάσεων ἐσόδων τῆς Οἰκονομίας.

Ἐν τῷ μεταξὺ κατὰ τὰ τελευταῖα ἑπτὰ ἔτη ἡ Κύπρος ἔχει ἐκμεταλλευθῇ τὰ συνεχῆ πλεονάσματα τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν καὶ ἔχει ἰσχυροποιήσει τὴν συναλλαγματικήν της θέσιν ὅσον οὐδέποτε προηγουμένως. Παρὰ ταῦτα ποτὲ δὲν παρεγνωρίσθη ἡ διαρθρωτικὴ ἀδυναμία τοῦ Ἰσοζυγίου μας Πληρωμῶν, οὐχὶ διότι αὕτη εἶναι ἀνίατος ἢ ἰδιάζουσα διὰ τὴν Κύπρον, ἀλλὰ διότι ἡ ἀναδιάρθρωσις τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν ἀπαιτεῖ μακροχρόνιον προγραμματισμὸν καὶ προγραμματισμὸς προϋποθέτει συνεχεῖς ἱεραρχήσεις ἀναγκῶν καὶ θυσίας. Ὡς ἐκ τούτου, βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς πολιτικῆς ἀναπτύξεως ἐτέθη ἡ μείωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῆς Οἰκονομίας μας ἀπὸ ἐξωγενεῖς παράγοντας. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1962, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, προειδοποίησα ὅτι «τὸ κοινὸν ἀναμένει διατήρησιν καὶ ἀκόμη βελτίωσιν τοῦ ἀπὸ πολλοῦ, λόγῳ τῶν ἐκ τῶν Στρατιωτικῶν Βάσεων ἀδήλων πόρων, τεχνητοῦ βιοτικοῦ μας ἐπιπέδου. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ καταστῇ δημοσία συνείδησις ὅτι ἄνευ θυσιῶν εἶναι οἰκονομικῶς ἀδύνατος ἡ συνέχισις τοῦ παρόντος βιοτικοῦ ἐπιπέδου». Ἡ Κυβέρνησις ἐξέφρασε συχνὰ τὴν εὐαρέσκειάν της διότι ὁ λαὸς ἀνταπεκρίθη, συνειργάσθη, ἐμείωσε τὰς ἀπαιτήσεις του καὶ ὑπέστη θυσίας. Ἄνευ τῆς ἐπιδείξεως πνεύματος κατανοήσεως καὶ αἰσθήματος εὐθύνης ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ καὶ τῶν ἡγετικῶν του παραγόντων δὲν θὰ ἐπετυγχάνετο τοιαύτη ταχύρρυθμος ἀλλὰ καὶ πρὸς ὑγιᾶς κατευθύνσεις οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου μας. Ἡ τυχὸν διασάλευσις τῆς μετὰ τόσων κόπων κτηθείσης οἰκονομικῆς εὐρωστίας θὰ εἶχεν ὡς μοιραῖον ἀποτέλεσμα καὶ τὴν βαθμιαίαν ἐξασθένησιν τῆς σημερινῆς καθολικῆς ἀντιστάσεως κατὰ τῆς ἐπιβολῆς πάσης νόθου λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ἐθνικοῦ Προβλήματος κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ λαοῦ.

Ἀλλὰ τὸ μέγα ἔργον δὲν ἔχει συμπληρωθῇ. Ἡ συμπλήρωσις τῆς πενταετίας τοῦ πρώτου προγράμματος εἶναι τὸ τέλος μιᾶς περιόδου καὶ ἡ ἀπαρχὴ μιᾶς νέας ἐποχῆς. Καλούμεθα νὰ συνεχίσωμεν τὸν εὐγενῆ ἀγῶνα τῆς κατακτήσεως διὰ τὸν τόπον μας τῶν ἀγαθῶν τῆς εὐημερίας—ἀγῶνα μὲν συνεχῆ ἀλλ' ὀλιγώτερον τραχὺν ἐφ' ὅσον σταδιακῶς θεμελιοῦται ἡ οἰκονομία τῆς χώρας ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων.

Καὶ παρὰ τὰς ἀντιξοότητας ἤδη διηνύθη μέγα μέρος τῆς ἀνηφορικῆς ὁδοῦ τῆς ἀναπτύξεως καὶ δυνάμεθα πλέον ἐκ τῶν ἤδη κεκτημένων θέσεων νὰ προδιαγράψωμεν, μετὰ καλῆς γνώσεως τῶν προβλημάτων, τὰς διανοιγομένας προοπτικὰς τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας.

Αὐταὶ αἱ θέσεις προβάλλουν ἤδη τὴν Κύπρον ὑπὸ νέον πρῖσμα, καὶ εἰς ἔκθεσίν του τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1966 ὁ ἐμπειρογνώμων καὶ Ἀνώτερος Οἰκονομικὸς Σύμβουλος τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν κ. Νοτὲλ ἀναφέρει:

> «Ἡ εἰκὼν τῆς Κύπρου, ὡς ἐμφανίζεται εἰς τὸν κόσμον σήμερον προσδιορίζεται ἀπὸ τὰ δραματικὰ καὶ σοβαρὰ γεγονότα τῆς πολιτικῆς της ἱστορίας τῶν τελευταίων δώδεκα ἐτῶν. Ἡ οὕτω παρουσιαζομένη εἰκὼν δὲν ἀποτυπώνει τὰς ἐξ ἴσου σημαντικὰς ἐξελίξεις, ἤτοι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κύπρος κατὰ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη τῆς ἐθνικῆς της ἀνεξαρτησίας ἀπεκαλύφθη ὡς μία πλήρως βιώσιμος οἰκονομικὴ μονάς. Ἡ Κύπρος ἀπέδειξεν ὅτι εἶναι ἱκανὴ νὰ καθοδηγῇ καὶ νὰ ἐλέγχῃ τὰ οἰκονομικά της πεπρωμένα καί, παρὰ τὰς ἀνωμαλίας, δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐξησφάλισε μίαν πράγματι ἐντυπωσιακὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου.»

Προσβλέπομεν ἄνευ συναισθηματισμῶν καὶ μετὰ δικαιολογημένης ἐμπιστοσύνης εἰς τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ τόπου μας καὶ εἰς τὴν αὐξανομένην ἱκανότητα τοῦ λαοῦ ν' ἀναπροσαρμοσθῇ εἰς τὰς ἀπαιτουμένας εἰσέτι διαρθρωτικὰς ἀλλαγὰς καὶ θεσμικὰς βελτιώσεις καὶ μεταρρυθμίσεις ἵνα δημιουργηθοῦν αἱ συνθῆκαι τῆς αὐτοδυνάμου ἀναπτύξεως τῆς Οἰκονομίας (self-sustained growth).

Πρὸς τοῦτο, ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, στερουμένη παραδόσεως, δὲν δύναται εἰσέτι νὰ διαδραματίσῃ τὸν πρωταρχικὸν ρόλον. Βεβαίως ἐδηλώθη ἐπανειλημμένως ὅτι ὁ ἰδιωτικός μας τομεὺς ἐπέδειξεν ἐξαιρετικὴν προοδευτικότητα καὶ ἤρχισεν ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰς νέας οἰκονομικὰς κατευθύνσεις ὡς αὗται ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς π.χ. ἡ βελτίωσις τῶν μεθόδων χρήσεως τοῦ ὕδατος ἢ τῶν λιπασμάτων, ἡ ἀνέγερσις ξενοδοχειακῶν κτιρίων, ἡ ἵδρυσις βιομηχανικῶν μονάδων διαφόρου μεγέθους, ἡ χαρουποκαλλιέργεια κ.λ.π.· ἀλλ' ἂς μὴ ξεχνῶμεν ὅτι ἡ ὄντως ἐκδηλωθεῖσα ἰδιωτικὴ προοδευτικότης εἰς τοὺς «νέους» τομεῖς, τρόπον τινά, ἐξηγοράσθη διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἐπιδοτήσεων ἢ τῆς ἐλκυστικῆς δανειοδοτήσεως ἢ τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῶν κ.ο.κ. ὅπερ, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ἰσυδυναμεῖ πρὸς μίαν λίαν δ α π α ν η ρ ὰ ν πρόσκλησιν τοῦ Κράτους πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐπιθυμουμένην δραστηριότητα. Ἐπομένως, ἡ σταθερῶς βελτιουμένη ἀνταπόκρισις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως δὲν ἀποτελεῖ, δυστυχῶς, αὐτοδύναμον καὶ πρωτοποριακὸν παράγοντα δι' ἐξασφάλισιν τῆς περαιτέρω ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου. Δι' αὐτό, καὶ ἴσως δι' ἀρκετὰ εἰσέτι ἔτη, τὸ Κράτος θ' ἀναλάβῃ, δι' αὐξανομένων δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ δι' ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου, τὸν πρωταρχικὸν ρόλον καὶ τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ τόπου.

Ὡς εἶναι γνωστόν, «οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις» σημαίνει «αὔξησις τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς παραγωγικότητος». Ἐπιτάχυνσις τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως ἐξυπονοεῖ ὄ γ κ ο ν ἐπενδύσεων εἰς τοὺς ἐπιλεγησομένους πλέον ἄμεσα παραγωγικοὺς κλάδους τῆς Οἰκονομίας μας, σ υ ν ο δ ε υ ό μ ε ν ο ν ὑπὸ τεχνικοῦ καὶ διοικητικοῦ ἐκσυγχρονισμοῦ ὡς καὶ ἄλλων θεσμολογικῶν μεταβολῶν. Διὰ τῆς ἐν λόγῳ «στρατηγικῆς» αἱ ἐπενδύσεις καθίστανται ταχέως παραγωγικώτεραι καθ' ὅτι ποιοτικῶς καλύτεραι, καὶ οὕτω προκαλεῖται, διὰ τῶν πολλαπλασιαστικῶν ἐπιπτώσεων, μία μεγέθυνσις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἥτις, οὖσα ἀνωτέρα ἐκείνης τοῦ πληθυσμοῦ, καθιστᾷ δυνατὴν μίαν πραγματικὴν αὔξησιν τοῦ κατ' ἄτομον εἰσοδήματος.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐξετάσω λοιπὸν τὰ ἐπὶ μέρους κονδύλια τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὰ ὁποῖα παρεσχέθησαν εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς τῆς Βουλῆς πᾶσαι αἱ ζητηθεῖσαι πληροφορίαι ἐπιπροσθέτως τοῦ ὑποβληθέντος ἐπεξηγηματικοῦ ἀναλυτικοῦ Μνημονίου. Γνωρίζομεν ὅτι ὅλαι αἱ ἀνάγκαι δὲν πρόκειται νὰ ἱκανοποιηθοῦν διὰ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπιθυμῶ νὰ ἐπαναλάβω ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ἀποτελεῖ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐν ἐξελίξει οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἥτις σχεδιοποιεῖται δι' εἰδικῆς πρὸς τοῦτο συσταθείσης Ὑπηρεσίας, τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ. Ἐπομένως, οἱ ἐνώπιον ὑμῶν Προϋπολογισμοὶ τυγχάνουν μιᾶς σταθερῶς βελτιουμένης καὶ ὀρθολογιστικῆς ἐπεξεργασίας καὶ δὲν εἶναι ἀποτέλεσμα ὑποκειμενικῶν ἀντιλήψεων ἢ τοπικιστικῶν ἀπαιτήσεων.

Ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὰ πρῶτα ἀποτελέσματα τοῦ Προγραμματισμοῦ εἶναι ἤδη ἐμφανῆ εἰς τοὺς Κυπρίους, οἱ ὁποῖοι ἤρχισαν ν' ἀποκτοῦν νοοτροπίαν ἀναπτύξεως, εἰς προσφάτως δημοσιευθεῖσαν ἔκθεσιν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς λήξεως πενταετοῦς περιόδου Τεχνικῆς Βοηθείας πρὸς τὴν Κύπρον ἀναγνωρίζεται:—

> «Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ μετὰ τῆς γραμματείας της, τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, ἔχει κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν πενταετίαν καταστῆ ἕνα πολὺ σημαντικὸν ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κυρία κινητήριος δύναμις ὄπισθεν τῆς συνεχοῦς προσπαθείας δι' ἐπιταχυνομένην οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν».

Ὁ Γάλλος ἐμπειρογνώμων κ. Ντυράν, Ἐνδο-περιφερειακὸς Οἰκονομικὸς Σύμβουλος, εἰς Ἔκθεσίν του ὑποβληθεῖσαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὸν Σεπτέμβριον τοῦ 1966 ἀναφέρει :—

> «Εἰς τὴν Κύπρον ἡ ἀποδοτικότης τῆς τεχνικῆς βοηθείας εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμὸν καὶ σχεδιασμὸν εἶναι πολὺ ὑψηλή. Θὰ ἔλεγον ὑψηλοτέρα παρὰ εἰς οἱανδήποτε ἄλλην χώραν ποὺ ἔχω ἐπισκεφθῆ. Κατὰ τὴν γνώμην μου τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι Μέλη τῆς Κυβερνήσεως ἀσχολούμενα μὲ τὰ ἐν λόγῳ θέματα ἔχουν σαφῆ εἰκόνα τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων τῆς νήσου,

εἰς τὸ ὑψηλὸν ἐπίπεδον τεχνικῆς ἱκανότητος τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ καὶ εἰς τὴν ἀντίληψιν τοῦ ἐν λόγῳ προσωπικοῦ περὶ δημοσίας ἐξυπηρετήσεως ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν διάθεσίν των ν' ἀποδεχθοῦν τὴν παροχὴν ἔξωθι συμβουλῆς.»

Ἔχω δηλώσει ὅτι :—

«Ἐπὶ δεκάδας ἐτῶν, ἡ Κύπρος ὑπέφερεν ἀπὸ ἔλλειψιν οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς πολιτικῆς. Αἰφνιδίως ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εὑρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναλήψεως τῆς εὐθύνης δημιουργίας Ὀργανισμοῦ Προγραμματισμοῦ καὶ χαράξεως οἰκονομικοκοινωνικῆς πολιτικῆς. Ὁ καταρτισμὸς Προγράμματος δὲν εἶναι κάτι τὸ ε ὐ κ ό λ ω ς κατορθωτόν.».

Αὐτὰ ἐλέχθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τῇ καταθέσει τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1963 ἀλλ' ἤδη αἱ νέαι Ὑπηρεσίαι Προγραμματισμοῦ ἔτυχον γενικῆς ἐκτιμήσεως ἐνῷ ἡ παλαιὰ Δημοσία Ὑπηρεσία ἤρχισεν ἐν γένει ν' ἀναπροσαρμόζεται πρὸς ἐξασφάλισιν ἀ π ο τ ε λ ε σ μ α τ ι κ ῆ ς συνδέσεως μεταξὺ τῶν προγραμματιζομένων καὶ τῶν ἐκτελουμένων.

Παρὰ ταῦτα εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ μεγαλύτερον κ ο ι ν ὸ ν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑπαναπτύκτων χωρῶν ἀποτελεῖ ἡ ἔλλειψις ἀρκετῶν καὶ καταλλήλων στελεχῶν. Ἐὰν εἰς τὸν τόπον μας ἐπῆλθε σχετικὴ ἄμβλυνσις τῆς κρίσεως τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὴν διορατικότητα τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν ἐξαίρετον ἐργασίαν τοῦ ἱδρυθέντος Κρατικοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ὑποτρόφων τὸ ὁποῖον ἔχει ἤδη ἐπιλέξει δι' ἀνωτέραν μόρφωσιν καὶ ἐκγύμνασιν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, βάσει προγραμματισθεισῶν προτεραιοτήτων, 1,005 ἐπιλέκτους Κυπρίους πολίτας. Πιστεύω ἐπίσης ὅτι ἡ ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ θὰ ἐπιφέρῃ μίαν πολύτιμον καὶ διαρκῶς πλέον αἰσθητὴν μεταβολὴν εἰς τὴν κοινωνίαν μας καθ' ὅτι δ ι ε σ π ά σ θ η ἤδη ἡ πατροπαράδοτος συσχέτισις πλούτου καὶ ἱκανότητος. Ἡ ταχεῖα ἀνάπτυξις δημιουργεῖ εὐκαιρίας ταχείας κοινωνικῆς ἀνόδου καὶ ἀπαιτεῖ μέγα ἀριθμὸν ἀπὸ ἱκανοὺς καὶ ἐμπείρους ἐπιστήμονας ὡς καὶ προοδευτικοὺς καὶ δυναμικοὺς ἐπιχειρηματίας. Παραλλήλως ἤρχισε ν' ἀποδίδῃ ἡ π ο λ υ π ο ί κ ι λ ο ς προσπάθεια ἀνυψώσεως τοῦ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν μας.

Πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κύπρου, οὐχὶ μόνον ὑπὸ τὴν συνήθη ἀντίληψιν τῆς ἐξασφαλίσεως ἐργασίας εἰς ὅλους τοὺς πολίτας τοὺς δυναμένους νὰ ἐργασθοῦν ἀλλὰ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς μεγιστοποιήσεως τῆς ἀποδοτικότητος τοῦ προσδιοριστικοῦ συντελεστοῦ Παραγωγῆς τὸν ὁποῖον ἀποκαλοῦμεν «Ἐργασίαν» ἢ «Ἐνεργὸν Πληθυσμόν», προϋποθέτει τὴν χάραξιν καὶ σ υ ν ε χ ῆ ἐναρμόνισιν μιᾶς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν σχολείων, ἡ ὁποία νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν παράγοντα ἄνθρωπον ὡς «ἀγαθὸν» μέλος τῆς Κοινωνίας ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς ἐ ν ε ρ γ ὸ ν στοιχεῖον ἀναπτύξεως τῆς Οἰκονομίας.

Παραμένει λοιπὸν ζωτικὸν τὸ πρόβλημα τῆς ἐγκαίρου προσαρμογῆς τῆς Παιδείας μας πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως κατὰ τὰ προσεχῆ ἔτη ὅτε εἶναι δυνατὸν ν' ἀνακοπῇ ἐ π ι κ ι ν δ ύ ν ω ς ὁ ρυθμὸς προόδου ἐὰν δὲν ὑπάρξῃ ἀνάλογος προσανατολισμὸς ἂν ὄχι ὀργανικὴ ἔνταξις τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμόν.

Ἐπιγραμματικῶς ὁ καθηγητὴς Ζολώτας διασαφηνίζει :—

«Εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας εἶναι ἀδύνατον νὰ νοηθῇ ἀποφασιστικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἄνευ τῆς ἀφομοιώσεως καὶ ἀξιοποιήσεως τῆς ἐπιτευχθείσης τεχνολογικῆς προόδου εἰς τὰς ἀνεπτυγμένας χώρας. Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ διαθεσίμου φυσικοῦ πλούτου καὶ τῆς ἀνθρωπίνης ἐργασίας εἰς τὰς ὑπαναπτύκτους χώρας δὲν εἶναι δυνατή, καὶ ἂν ἀκόμη ἐξευρεθῇ τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον διὰ τὴν χρηματοδότησιν τῶν ἐπενδύσεων, ἐφ' ὅσον δὲν ὑφίστανται συγχρόνως ὡρισμέναι τεχνικαὶ καὶ ὀργανωτικαὶ προϋποθέσεις αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν δυνατὴν τὴν ἐκμετάλλευσιν τῆς τεχνολογικῆς κληρονομίας καὶ ὀργανωτικῆς πείρας τῶν ἤδη προηγμένων χωρῶν.»

Ἡ μελλοντικὴ προσαρμογὴ τοῦ ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ μας εἰς τὰς διαρθρωτικὰς καὶ τεχνολογικὰς ἀλλαγὰς τῆς Οἰκονομίας καὶ εἰς τὰς ἐξ αὐτῶν συνεχῶς προκαλουμένας εἰδικὰς ἀνάγκας θ' ἀποτελέσῃ σοβαρώτατον πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἤρχισε νὰ διαφαίνεται τώρα ὅτε ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία ἐτέθη ἐπὶ τῆς τροχιᾶς τῆς σταθερᾶς ἀναπτύξεως, καὶ ἂς μὴ τρέφωμεν αὐταπάτας ὅτι πρόκειται ἢ δύναται τοῦτο νὰ λυθῇ α ὐ τ ο μ ά τ ω ς διὰ τῆς εὐκόλου λύσεως τῆς ταυτίσεως τῆς Κυπριακῆς Παιδείας πρὸς τὴν Ἑλλαδικήν.

Ἐν τούτοις, αἱ προοπτικαὶ τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας παραμένουν εὐοίωνοι δεδομένου ὅτι ὁ ἀνθρώπινος παράγων εἶναι σήμερον ὡριμότερος καὶ εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ διαπιστώσῃ, νὰ μελετήσῃ καὶ ν' ἀντιμετωπίσῃ ἐπιτυχῶς τὰ προβλήματα τοῦ μέλλοντος.

Ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας δύναται νὰ διερωτηθῇ κανεὶς ἐὰν κατόπιν τῆς ἐντυπωσιακῆς ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνόδου τοῦ τόπου τ ὰ π ά ν τ α εἶναι ρόδινα. Δὲν θὰ ἐπεθύμουν νὰ δώσω τοιαύτην ἐντύπωσιν. Ἁπλῶς τονίζω ὅτι ροδίζει ἐν μέλλον τὸ ὁποῖον ἡ Κύπρος εἶναι πλέον εἰς θέσιν νὰ κατακτήσῃ ἐὰν συνεχισθῇ ὁ ἀγὼν τῆς εὐημερίας π α ρ α λ λ ή λ ω ς πρὸς τὸν ἀγῶνα τῆς εἰρήνης τοῦ τόπου. Πολλὰ ὀφείλουν νὰ γίνουν προτοῦ ἡ ὅλη διάρθρωσις τῆς Οἰκονομίας ἐπιτρέψῃ τὴν ἐξάσκησιν συνεποῦς πολιτικῆς συγκυρίας καὶ ταὐτοχρόνου πολιτικῆς ἀναπτύξεως.

Κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθόν, βασικοὶ συντελεσταὶ ἀναπτύξεως ὑπῆρξαν: *(α)* ἡ ἐπέκτασις τῆς ἀρδευσίμου γῆς, *(β)* τὰ μεταλλεῖα, καὶ *(γ)* αἱ δαπάναι τῶν Βάσεων. Αὗται αἱ πηγαὶ εἰσοδήματος εἶναι ἀπίθανον εἰς τὸ μέλλον νὰ διατηρήσουν τὸν ἴδιον βαθμὸν συμβολῆς καί, ὅπερ σπουδαιότερον, ἡ φύσις των εἶναι τοιαύτη ὥστε δὲν δύναται νὰ ἐξασκηθῇ ἀπόλυτος ἐπίδρασις ἐπ' αὐτῶν. Κατὰ συνέπειαν τυχὸν μεταπτώσεις εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν ἐν λόγῳ πόρων εἶναι φρόνιμον νὰ καταστοῦν ὀλιγώτερον ἐπιπτωτικαί. Εἰς μίαν τοιαύτην πολιτικὴν πρέπει ν' ἀντιληφθῶμεν ὅτι δὲν ἐπιβάλλεται μόνον ἡ ἀνεύρεσις ν έ ω ν πηγῶν εἰσοδήματος ἀλλά, λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ προηγουμένως κύριοι συντελεσταὶ τῆς ἀναπτύξεως ἦσαν συγχρόνως σημαντικαὶ πηγαὶ ξένου συναλλάγματος, παρίσταται ἀνάγκη ηὐξημένης παραγωγῆς ἥτις νὰ προσθέτῃ εἰς τὰ συναλλαγματικὰ εἰσοδήματα τοῦ τόπου διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἢ τῆς μειώσεως τῶν εἰσαγωγῶν. Ἐπενδύσεις αἵτινες ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἐπαυξάνουν τὸ συναλλαγματικὸν εἰσόδημα δέον νὰ τυγχάνουν μεγαλυτέρας προτεραιότητος ἢ ἐκεῖναι αἵτινες δὲν ἀνταποκρίνονται εἰς αὐτὰ τὰ κριτήρια. Τοιουτοτρόπως, κατὰ τὸ Δεύτερον Σχέδιον θὰ ἐνταθῇ ἡ δι' ὅλων τῶν μέσων μεθοδικὴ προώθησις τῆς ἀρξαμένης ἀναδιαρθρώσεως τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας καὶ εἰς τρόπον ὥστε τὸ συντομώτερον ν' ἀπαλειφθοῦν αἱ ὑφιστάμεναι ὀργανικαὶ ἀδυναμίαι καὶ νὰ μειωθῇ ἡ ἐξάρτησις ἐκ τῶν ἐξωγενῶν, καὶ ἐκτὸς ἰδικοῦ μας ἐλέγχου, συντελεστῶν.

Τὸ νέον Πενταετὲς Σχέδιον ἀποτελεῖ ὀρθολογιστικὴν προσπάθειαν ἐπιλύσεως ἢ χειρισμοῦ τῶν προβλημάτων τῆς Οἰκονομίας τὴν ὁποίαν φιλοδοξεῖ νὰ καλύψῃ εὐρύτερον καθ' ὅτι τὸ πρῶτον, τὸ ὁποῖον ὑπῆρξεν ἡ πρώτη προσπάθεια σχεδιοποιήσεως εἰς τὴν Κύπρον, ἀπετέλει κατ' οὐσίαν ἓν πρόγραμμα δημοσίων ἐπενδύσεων. Βεβαίως τὸ νέον ἀποτελεῖ συνέχειαν τοῦ προηγουμένου καθ' ὅτι θὰ βασισθῇ ἐπὶ τῶν ἀποτελεσμάτων καὶ τῆς πείρας τοῦ παρελθόντος· ἀλλὰ θὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὸ νὰ περιλάβῃ ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς Οἰκονομίας. Θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν τούτοις νὰ εἶναι «ἐνδεικτικὸν» καὶ οὐχὶ «ἐπιτακτικὸν» Σχέδιον Ἀναπτύξεως διὰ μίαν φιλοσοφικῶς φιλελευθέραν κοινωνίαν ὅπου τὸ Κράτος ἐπιφυλάσσεται ν' ἀναλαμβάνῃ ἄμεσον παρέμβασιν, ὅταν καὶ ἐὰν ὑστερῇ ὁ ἰδιωτικὸς τομεύς, δι' ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ συνόλου.

Σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν συνίσταται ἁπλῶς εἰς τὴν κατάρτισιν ἑνὸς θεωρητικῶς συνεχομένου Σχεδίου καὶ εἰς τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογὴν ἀρτιωτέρων προγραμματικῶν μεθόδων. Ἐπιδιώκεται ἐπίσης ἡ κατάρτισις ἑνὸς Ἐθνικοῦ Σχεδίου κοινῆς λογικῆς καὶ γενικῆς ἀποδοχῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου θ' ἀναζητηθῇ ἡ ὑπεύθυνος συμμετοχὴ ἐκπροσώπων ὅλων τῶν στρωμάτων καὶ συμφερόντων τοῦ λαοῦ πρὸ τῆς τελικῆς του διαμορφώσεως καὶ ἐξαγγελίας εἰς τὴν Βουλήν. Τοιουτοτρόπως θὰ καλλιεργηθῇ

εὐρύτερον συνείδησις προγραμματισμοῦ καὶ νοοτροπία ἀναπτύξεως, ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ διαδικασία τῆς δημοκρατικῆς σχεδιοποιήσεως τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου θὰ συμπληρωθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Ἐν τῷ μεταξὺ παρακαλῶ νὰ μὴ θεωρηθῇ ὅτι ἀφ' ἑαυτοῦ τὸ Σχέδιον θὰ λύσῃ ὡς διὰ μαγείας τὰ προβλήματα τῆς περαιτέρω ἀναπτύξεως. Δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ἐπίσης ὅτι ἡ ἐπιτευχθεῖσα, ἐντὸς συντόμου χρόνου καὶ πρὸς ὑγιεῖς κατευθύνσεις, σημαντικὴ αὔξησις τοῦ Ἐθνικοῦ μας Εἰσοδήματος ἀποτελεῖ ἤδη ἐγγύησιν διὰ μίαν ἀπρόσκοπτον καὶ σταθερὰν ἀνάπτυξιν. Τὸ Σχέδιον ὑποβάλλει ἁπλῶς τὴν καλυτέραν στρατηγικὴν ἥτις ὀφείλει ν' ἀκολουθηθῇ ὑφ' ὅλων ἐὰν πρόκειται νὰ ἐξασφαλισθῇ ὅσον τὸ δυνατὸν ταχέως ἡ οἰκονομικὴ νίκη.

Ἡ στρατηγικὴ ἑνὸς Σχεδίου διακρίνεται εἰς σκοποὺς καὶ στόχους. Οἱ σκοποὶ ἀναφέρονται εἰς μακροχρόνιον περίοδον καὶ ἐκφράζουν τὸν ε π ι θ υ μ η τ ὸ ν ρυθμὸν καὶ τὴν ἀναζητουμένην μορφὴν οἰκονομικῆς, κοινωνικῆς καὶ χωροταξικῆς ἀναπτύξεως τῆς Χώρας. Οἱ στόχοι ἀναφέρονται εἰς τὰς σ υ γ κ ε κ ρ ι μ έ ν α ς ἐπιδιώξεις τῆς πενταετίας αἱ ὁποῖαι ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν—μακροχρονίως—τῶν σκοπῶν τοῦ Σχεδίου.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι (i) ἡ διατήρησις ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως καὶ ἡ ἐξασφάλισις ὑγιοῦς Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν (ii) ἡ ἀποφυγὴ τοῦ πληθωρισμοῦ καὶ ἡ πλήρης ἀπασχόλησις (iii) ἡ ὀρθολογιστικωτέρα κατανομὴ τῶν διαθεσίμων πόρων τῆς οἰκονομίας καὶ ἡ δικαιοτέρα διανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος θ' ἀποτελέσουν τοὺς μεγάλους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ Δευτέρου Σχεδίου τῆς Κύπρου.

Ἡ ταυτόχρονος ὅμως ἐπιδίωξις τοιούτων σκοπῶν παρουσιάζει πάντοτε σ υ μ φ ύ τ ο υ ς ἀντιρρόπους τάσεις. Ἐπὶ παραδείγματι, πολὺ ὑψηλὸς ρυθμὸς ἐπενδύσεων ἢ ταχεῖα ἀνακατανομὴ εἰσοδημάτων ἐνέχουν κινδύνους πληθωρισμοῦ ἐνῷ ἡ νομισματικὴ σταθερότης ὡς αὐτοσκοπὸς καὶ εἰς βάρος τῶν ἐπενδύσεων προκαλεῖ οἰκονομικὸν μαρασμόν. Παρομοίως εἰς πολὺ ὑψηλὸς ρυθμὸς ἀναπτύξεως δὲν εἶναι ἐφικτὸς ἐφ' ὅσον ἐπιθυμοῦμεν νὰ συγκρατήσωμεν τὴν ἐλλειμματικότητα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου εἰς ἀνεκτὰ ἐπίπεδα. Καὶ εἰς μίαν μικρὰν ἀλλὰ πραγματικῶς φιλελευθέραν οἰκονομίαν, ὡς ἐπελέξαμεν νὰ εἶναι ἡ ἰδική μας, δὲν ἔχομεν ἄλλην διέξοδον παρὰ νὰ παρακολουθῶμεν στενῶς τὸ Ἰσοζύγιον Ἐξωτερικῶν Πληρωμῶν καὶ νὰ προστατεύωμεν τὸ ἀξιόχρεον τῆς Κύπρου.

Ἑπομένως ἐπιβάλλεται ἱεράρχησις τῶν ἀναγκῶν καὶ χρονικαὶ κλιμακώσεις ἤτοι ἐ π ι λ ο γ ὴ στόχων.

Ἡ ἐπιλογὴ στόχων ἐξυπακούει τὴν ὕπαρξιν ἐναλλακτικῶν λύσεων καὶ διὰ τοῦ Σχεδιασμοῦ ἀναζητεῖται ἡ καλυτέρα δυνατὴ ἰ σ ο ρ ρ ο π η τ ι κ ὴ λύσις ἥτις, διὰ τῆς ἐναρμονίσεως τῶν σκοπῶν, ἐξασφαλίζει ὑ γ ι ᾶ οἰκονομικὴν ἄνοδον καὶ θ ε μ ε λ ι ο υ μ έ ν η ν κοινωνικὴν εὐημερίαν.

Ἐνδεικτικῶς ἀναφέρω ὅτι βάσει προκαταρκτικῶν μελετῶν ἐπὶ τοῦ νέου Σχεδίου ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ τέλος τῆς Πενταετίας τὸ Ἀκαθάριστον Ἐγχώριον Προϊὸν εἶναι δυνατὸν ν' ἀνέλθῃ εἰς £194 περίπου ἑκατομμύρια ἐν συγκρίσει πρὸς £102 περίπου ἑκατομμύρια κατὰ τὸ 1960· ἤτοι εἰς περίοδον ἑνδεκα ἐτῶν ἀπὸ τῆς Ἀνεξαρτησίας τὸ Ἐγχώριον Προϊὸν θὰ ἔχῃ σχεδὸν διπλασιασθῇ. Διὰ τὴν πραγματοποίησιν αὐτοῦ τοῦ στόχου θὰ ἀπαιτηθῇ σημαντικὴ αὔξησις τῆς ἐπενδυτικῆς δραστηριότητος, τόσον τοῦ ἰδιωτικοῦ ὅσον καὶ τοῦ δημοσίου τομέως, ἥτις κατὰ τὸ 1971 ὑπολογίζεται ὅτι θὰ εἶναι κατὰ 70% ὑψηλοτέρα ἐκείνης τοῦ 1965.

Ἔντιμοι Κύριοι Βουλευταί,

Ὁ γενικὸς ἀπολογισμὸς ἐπὶ τῆς Δημοσίας Οἰκονομίας καὶ ἡ περιγραφὴ τῶν προοπτικῶν καὶ προβλημάτων τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας ἐπιτρέπουν, πιστεύω, ν' ἀτενίζωμεν τὸ παρελθὸν μεθ' ἱκανοποιήσεως καὶ νὰ προσβλέπωμεν εἰς τὸ μέλλον μετ' ἐμπιστοσύνης.

Ἐπὶ 136 κρατῶν ἡ Διεθνὴς Τράπεζα διὰ τὸ ἔτος 1965 κατέταξε τὴν Κύπρον ὡς τὸ 125ον Κράτος ἀπὸ ἀπόψεως πληθυσμιακοῦ ὄγκου καὶ 35ον ἀπὸ ἀπόψεως εἰσοδηματικοῦ ἀνὰ κεφαλὴν ὕψους. Ἀλλ' εἰς τὸν διεθνῆ στίβον διὰ τὴν κατάκτησιν τῆς εὐημερίας τὰ πλούσια Κράτη καθίστανται συνεχῶς πλουσιώτερα καὶ ἐπιβάλλεται ἡ Κύπρος ν' ἀγωνίζεται οὐχὶ μόνον νὰ διατηρῇ ἀλλὰ νὰ βελτιώνῃ σταθερῶς τὴν θέσιν της διὰ τῆς ταχείας καὶ μεθοδικῆς ἀξιοποιήσεως ὅ λ ω ν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας πηγῶν.

Εἰς παρόμοιον εὐγενῆ ἀγῶνα ἐπεδόθη ἡ Ἑλλὰς ἡ ὁποία, ὡς ἐμφαίνεται διὰ τοῦ παρατιθεμένου Πίνακος VI, ἔχει καταλάβει τὴν δευτέραν θέσιν εὐθὺς μετὰ τὴν Ἱσπανίαν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ταχύτητα ἀναπτύξεως τῶν χωρῶν τοῦ Ὀργανισμοῦ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας.

ΠΙΝΑΞ VI

Ἐτήσιος Ρυθμὸς Ἀναπτύξεως τῶν χωρῶν τοῦ Ο.Ο.Σ.Α.

1960–1965

Ἱσπανία	9.2	Δανία	4.9
Ἑλλὰς	8.7	Ὁλλανδία	4.8
Πορτογαλία	5.8	Γερμανία	4.8
Ἰσλανδία	5.6	Ἡν. Πολ. Ἀμερικῆς ..	4.5
Καναδᾶς	5.5	Βέλγιον	4.5
Ἑλβετία	5.3	Αὐστρία	4.3
Νορβηγία	5.2	Τουρκία	4.3
Γαλλία	5.1	Ἰρλανδία	3.8
Ἰταλία	5.1	Ἡν. Βασίλειον	3.3
Σουηδία	5.1	Λουξεμβοῦργον	2.9

Ἑπομένως, τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὑπονομεύεται ἡ Ἕνωσις διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς εὐημερίας τῆς νήσου δὲν εἶναι μόνον ἐπιπόλαιον ἀλλὰ ἀντεθνικόν. Ἡ Ἑλλὰς δὲν πρόκειται νὰ ἀναστείλῃ τὴν ταχύτητα τῆς ἀναπτύξεώς της. Θὰ ἰσοδυνάμει δὲ πρὸς μοιρολατρείαν καὶ θὰ ἦτο αὐτόχρημα τ ρ α γ ι κ ὴ ὀπισθοδρόμησις ἐὰν ἡ Κύπρος, ἐν ἀναμονῇ τῆς Ἑνώσεως, ἀνέστελλε τὰς περαιτέρω προσπαθείας της διὰ πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν μὲ τὴν ἀσφαλῆ συνέπειαν νὰ καταλήξῃ ὑπανάπτυκτος περιοχὴ τοῦ Ἑλλαδικοῦ χώρου.

Δι' αὐτό, μετὰ προσηλώσεως εἰς τὰ ἑλληνικὰ ἰδεώδη ἀλλὰ καὶ μετὰ ρεαλισμοῦ, ὡς ἁρμόζει εἰς λαὸν ὥριμον, ὁ διὰ λόγων πατριωτισμὸς ὀφείλει ν' ἀντικατασταθῇ διὰ θετικῶν ἐνεργειῶν. Καὶ ἐφ' ὅσον οἱ ἰσχυροὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ διαμορφώσωμεν, ἐλευθέρᾳ βουλήσει, τὸ πολιτικόν μας μέλλον ὁ φ ε ί λ ο μ ε ν νὰ ἐπιδοθῶμεν, ἐν τῷ μεταξύ, εἰς τὴν διαμόρφωσιν τοῦ οἰκονομικοῦ μέλλοντος τοῦ τόπου μας ὅπου ἡ Τουρκία ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ προβάλῃ δικαίωμα «βέτο» ἀλλὰ καὶ δύναται ν' ἀντλήσῃ ἄφθονα παραδείγματα πρὸς μίμησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ της.

Οἱ Τουρκοκύπριοι θ' ἀντιληφθοῦν ὅτι διαμελισμὸς καὶ ἐδαφικὰ ἀνταλλάγματα καὶ ὁμοσπονδοποιήσεις θὰ συναντήσουν τὴν ἀντίδρασιν τῆς Ἑλλάδος καὶ τὴν ἀντίστασιν τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Οἱ Τουρκοκύπριοι θ' ἀντιληφθοῦν ἐπίσης ὅτι τὸ μέλλον των ἀ ν α γ κ α σ τ ι κ ῶ ς εὑρίσκεται εἰς τὴν εἰρηνικὴν συμβίωσιν μετὰ τῶν Ἑλλήνων καὶ εἰς τὴν ἀπὸ κοινοῦ συντονισμένην προσπάθειαν αὐξήσεως τῆς εὐημερίας τοῦ τόπου ὅπου ἐγεννήθησαν.

Τοιουτοτρόπως θὰ καταστῇ μοιραίως ἀναμφισβήτητον καὶ δι' αὐτὴν τὴν Τουρκίαν ὅτι ὑφ' οἱανδήποτε πολιτειακὴν μεταλλαγήν, ἐὰν κάποτε ἀφεθῇ ἐλεύθερος ν' ἀποφασίσῃ ἐπὶ ταύτης ὁ Κυπριακὸς λαός, δὲν πρόκειται νὰ ἐπηρεασθοῦν καθ' οἱονδήποτε τρόπον τὰ π ρ α γ μ α τ ι κ ὰ συμφέροντα τῆς μουσουλμανικῆς μειονότητος τῆς Κύπρου.

Ἂς ἐνθυμοῦνται πάντοτε οἱ Τοῦρκοι συμπατριῶται μας, ὅτι ἐντὸς τριῶν καὶ μόνον ἐτῶν ἐγνώρισαν μαζί μας μίαν εὐημερίαν τὴν ὁποίαν προηγουμένως δὲν εἶχον κἂν ὑποπτευθῆ ὅτι ἦτο δυνατὸν νὰ ἀπολαύσουν ἐντὸς ἑνὸς τόσον συντόμου διαστήματος. Ἐὰν λοιπὸν ὁ φανατισμός, τροφοδοτούμενος ἀπὸ μίαν κακῶς ἐνημερουμένην καὶ δημοκοποῦσαν Ἀγκυραν, κατέστρεψε τὴν κτηθεῖσαν οἰκονομικὴν εὐεξίαν τῶν τουρκοκυπρίων ἡ συμφιλίωσις, ἐνθαρρυνομένη ὑπὸ μιᾶς ὑπευθύνου καὶ ρεαλιστικῆς Ἀγκύρας, δύναται νὰ ἐπαναφέρῃ τὴν εὐημερίαν τῶν Τουρκοκυπρίων ραγδαίως λόγῳ τῆς ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τοῦ τόπου δημιουργηθείσης οἰκονομικῆς εὐρωστίας πρὸς ὄφελος ὅ λ ω ν τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

(Χειροκροτήματα ἀπὸ τὸ ἀκροατήριον)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὰ χειροκροτήματα εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων ἀπαγορεύονται.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐμβριθῆ ἀνάλυσιν τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας, ὄχι μόνον διὰ τὸν ἀπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἔκαμε διὰ τὸ παρελθὸν ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν εἰκόνα τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ὅσον ἀφορᾷ τὰς μελλοντικὰς κατευθύνσεις τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου.

Ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν, διότι νομίζω ὅτι εἶναι χρήσιμον νὰ δοθῇ εὐκαιρία εἰς τοὺς κυρίους Βουλευτὰς νὰ μελετήσουν τόσον τὴν ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ὅσον καὶ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Προτίθεμαι νὰ ὁρίσω τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν Δευτέραν, τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως:

Κεφάλαιον Α—Δὲν θὰ τεθοῦν ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις διὰ νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Βουλὴ μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων, ἐὰν ὑπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται Νομοσχέδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967.»

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας, ἡ ὁποία νὰ τὸ ἐξετάσῃ μαζὶ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Χρύσης	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Στυλιανοῦ Πέτρος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Κόσιης Νῖκος	Φράγκος Αἰμίλιος
Λυσσαρίδης Βάσος	Χατζηχάρος Χαρίδημος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967, (Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως).

(2) Προσφώνησις τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας τοῦ τόπου.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 3.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 19)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως. Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐνεγράφησαν 16 ὁμιληταί.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι,

Καλούμεθα σήμερον νὰ ἐπιψηφίσωμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι καταντᾶ πλέον μονότονος ἡ συνεχὴς καθ' ἕκαστον ἔτος ἐπανάληψις τῆς ὑποδείξεως ὅτι τόσον ὁ τακτικὸς Προϋπολογισμὸς ὅσον καὶ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ὀφείλουν νὰ ἀποστέλλωνται πρὸς μελέτην εἰς τὴν Βουλὴν ἐγκαίρως, ἵνα παρέχεται οὕτως ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν ἐνδελεχῆ καὶ ἐξονυχιστικὴν μελέτην αὐτῶν πρὸς ὑποβολὴν τῶν σχετικῶν εἰσηγήσεών μας, ἐν τούτοις θεωρῶ ὅτι θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν δὲν ἀνεφερόμην καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐὰν δὲν ἔκαμνον διὰ πολλοστὴν φορὰν ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ἵνα εἰς τὸ μέλλον ἀποφευχθῇ ἡ καθυστέρησις αὕτη, ἥτις δὲν ἀποβαίνει πρὸς τὸ συμφέρον τῆς Δημοκρατίας μας.

Ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν Ἐκθέσεων τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν μελέτην τοῦ Προϋπολογισμοῦ τούτου, θὰ ἔχετε προσέξει μεταξὺ ἄλλων, δύο τινά. Πρῶτον ὅτι τὸ ὕψος τοῦ ἐφετεινοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως εἶναι τὸ ὑψηλότερον τοῦ ὕψους τῶν Προϋπολογισμῶν τῶν πέντε τελευταίων ἐτῶν καὶ δεύτερον ὅτι αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι αὐτοῦ χρηματοδοτοῦνται ἐξ ὁλοκλήρου ἐκ Κυβερνητικῶν πηγῶν.

Ἐκ τῶν παρατηρήσεων τούτων ἐξάγονται δύο σημαντικὰ συμπεράσματα. Πρῶτον, ὅτι ἡ Κυβέρνησις, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Ὀργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου ἔχουν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος προϋπολογισμένας μικροτέρας τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐπενδύσεις, δὲν ἔχει διστάσει νὰ καλύψῃ τὴν διαφορὰν ταύτην διὰ τῆς προγραμματίσεως ἔργων εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, οὕτως ὥστε νὰ ἀποφευχθῇ ἡ ἀναπόφευκτος μείωσις τῆς ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ μας, ἥτις θὰ προεκάλει ὑποαπασχόλησιν ἢ καὶ ἀνεργίαν, καί, δεύτερον, ὅτι διὰ τῆς ἐκτελέσεως ὅλων τῶν προγραμματισθέντων ἔργων ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῆς

πόρων ἀποδεικνύεται ὅτι, παρὰ τὰς πολλαπλᾶς ἀντιξοότητας τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζομεν, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς χώρας μας εἶναι ὑγιής, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς, εἶναι λίαν ἐνθαρρυντικόν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μοῦ προξενεῖ κατάπληξιν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ μεγάλαι φίλαι χῶραι, ἐνῷ εἶναι πάντοτε πρόθυμοι νὰ βοηθοῦν οἰκονομικῶς διαφόρους χώρας, ἵνα αὗται διαμορφώνουν τὴν οἰκονομίαν των κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτρέπῃ εἰς αὐτὰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν χωρῶν των, εἰς τὴν περίπτωσιν τὴν ἰδικήν μας ὄχι μόνον οὐδεμίαν οἰκονομικὴν βοήθειαν μᾶς παρέχουν, ἀλλὰ τοὐναντίον οὐδὲ κἂν ἐκπληροῦν τὰς ὑποχρεώσεις των, αἵτινες πηγάζουν ἐκ τῶν διαφόρων διευκολύνσεων τὰς ὁποίας παρέχομεν εἰς αὐτὰς ἐπὶ τοῦ ἐδάφους μας.

Καὶ διὰ νὰ εἶμαι πλέον συγκεκριμένος εἰς τὴν παρατήρησίν μου ταύτην, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ, πρῶτον, εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον, τὸ ὁποῖον, μετὰ τὴν πάροδον τῆς πρώτης πενταετίας ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας μας, ἔχει παύσει νὰ προσφέρῃ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν, τὴν ὁποίαν μᾶς προσέφερε προηγουμένως εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν διευκολύνσεων τὰς ὁποίας τοῦ προσφέρομεν διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν βάσεών των, διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῶν λιμένων μας, τοῦ ἀεροδρομίου, τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, τοῦ ἐναερίου χώρου μας, διὰ τὴν ἐγκατάστασιν ραδιοσταθμῶν, διὰ τὴν παροχὴν ὕδατος καὶ τόσων ἄλλων ὑπηρεσιῶν τῶν ὁποίων κάμνει χρῆσιν ἐλευθέρως ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας, καὶ διὰ τὴν λειτουργίαν, τὴν ἐπέκτασιν καὶ τὴν συντήρησιν τῶν ὁποίων ἡ Δημοκρατία μας δαπανᾶ ἑκατομμύρια λιρῶν ἐτησίως. Καὶ δεύτερον, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν μεγάλην Δημοκρατίαν τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, ἥτις, ἐνῷ παραχωρῇ πολλὰ ἑκατομμύρια δολλαρίων εἰς ὡρισμένας γειτονικὰς χώρας πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομίας αὐτῶν καὶ πρὸς ἄλλους σκοπούς, προκειμένου περὶ τῆς Δημοκρατίας μας ὄχι μόνον ἔπαυσε νὰ παρέχῃ οἱανδήποτε οἰκονομικὴν βοήθειαν ἀλλὰ καί, μολονότι ἡ Δημοκρατία μας φιλοξενεῖ εἰς τὸ ἔδαφός της πλείστους ὅσους ραδιοσταθμοὺς τῆς χώρας ταύτης καὶ παραχωρεῖ πρὸς αὐτὴν κάθε δυνατὴν διευκόλυνσιν πάσης φύσεως, ὡς ἐὰν εὑρίσκοντο εἰς τὴν ἰδίαν αὐτῶν χώραν, ἐν τούτοις οὐδὲν οἰκονομικὸν ἀντάλλαγμα παρέχει πρὸς τὴν Δημοκρατίαν μας εἰς ἀνταμοιβὴν τῶν ἐν λόγῳ διευκολύνσεων. Καί, διερωτῶμαι. Δὲν νομίζει ἡ σεβαστὴ Κυβέρνησις ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ζητήσῃ τὸν διακανονισμὸν τῶν δικαιοτάτων τούτων ζητημάτων, καὶ νὰ ἀφήσῃ κατὰ μέρος τὴν μέχρι τοῦδε ἐπιδεικνυομένην εὐγένειαν, ἵνα μὴ εἰς τὸ τέλος ὑποτιμηθῇ καὶ ἡ νοημοσύνη μας ὑπὸ τῶν φίλων τούτων Κρατῶν;

Θὰ ἦτο παράλειψις ἐν τούτοις ἐκ μέρους μου ἐὰν δὲν ἐξέφραζον τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ τὰς εὐχαριστίας μας πρὸς τὴν Διεθνῆ Ἀμφικτυονίαν τῶν Ἡν. Ἐθνῶν ἥτις ἐφάνη πάντοτε πρόθυμος νὰ μᾶς παρέχῃ τὴν ἀνεκτίμητον τεχνικὴν καὶ ἄλλην βοήθειαν, ἡ ὁποία εἶναι τόσον ἀπαραίτητος καὶ χρήσιμος διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν δραστηριοτήτων μας καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεώς μας.

Γεωργία.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, κατόπιν τῶν καταβαλλομένων ἀόκνων προσπαθειῶν τόσον τοῦ Τμήματος Γεωργίας ὅσον καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, πολλὰ ἔχουν ἐπιτευχθῆ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀναπτύξεως καὶ βελτιώσεως τῆς γεωργίας μας, μὲ τὸ εὐχάριστον ἀποτέλεσμα ἡ μὲν παραγωγή μας νὰ αὐξάνεται συνεχῶς ἡ δὲ ποιότης τῶν προϊόντων μας νὰ βελτιοῦται ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος, εἰς σημεῖον ὥστε ταῦτα νὰ συγκρίνωνται εὐμενέστατα μὲ τὴν ποιότητα τῶν γεωργικῶν προϊόντων ἄλλων προωδευμένων γεωργικῶν χωρῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς συνέπειαν τὴν αὔξησιν τῆς ζητήσεως τῶν προϊόντων μας καὶ τὴν ἐπίτευξιν ἀρκούντως ἀμειπτικῶν τιμῶν. Χαρακτηριστικῶς θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι, ὅταν τελευταίως ἐπεσκέφθησαν τὴν Νῆσον μας οἱ φίλοι Ἄγγλοι εἰσαγωγεῖς φρούτων καὶ φθαρτῶν, οἱ ὁποῖοι περιῆλθον διαφόρους περιοχὰς φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν καὶ ἄλλων γεωργικῶν προϊόντων μας, οὗτοι μοῦ ἀνέφερον ὅτι τοὺς ἔκαμεν ἐντύπωσιν ἡ πρόοδός μας, τὴν ὁποίαν δὲν ἀνέμενον νὰ συναντήσουν, καὶ ὅτι αἱ φυτεῖαι μας καὶ τὰ προϊόντα μας γενικῶς οὐδόλως ὑστεροῦν ἐκείνων οἱασδήποτε ἄλλης

χώρας. Ἡ διαπίστωσις αὕτη, βεβαίως, εἶναι λίαν εὐχάριστος καὶ ἐνθαρρυντική, ἐφ' ὅσον προέρχεται ἀπὸ ξένους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀποκτήσει πεῖραν, ὄχι μόνον λόγῳ τοῦ ἐπαγγέλματός των ἀλλὰ καὶ λόγῳ ἐπισκέψεώς των εἰς τὰς γεωργικὰς περιοχὰς διαφόρων ἄλλων χωρῶν.

Ἐλπίζω ὅτι, κατόπιν τῶν μελετῶν καὶ τῶν προσπαθειῶν τὰς ὁποίας καταβάλλουν αἱ δύο ἀναφερθεῖσαι Ὑπηρεσίαι, συντόμως θὰ κατορθωθῇ νὰ ἐξευρεθοῦν καὶ προωθηθοῦν νέα σχέδια διὰ τὴν ξηρικὴν καλλιέργειαν, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς καλλιεργείας πρωΐμων λαχανικῶν ὡς καὶ ἀνθέων, διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς μικτῆς καλλιεργείας, διὰ τοὺς βοσκοτόπους, διὰ τὸν περιορισμὸν τῆς σπατάλης τοῦ πρὸς ἄρδευσιν ὕδατος, διὰ τὴν καλλιέργειαν γεωργικῶν προϊόντων μὲ ὑφάλμυρα ὕδατα, διὰ τὴν μετατροπὴν τῶν χέρσων περιοχῶν εἰς καλλιεργησίμους γαίας, διὰ τὴν προώθησιν τῆς φυτεύσεως χαρουπιῶν, ἀμυγδαλιῶν καὶ ἄλλων παρομοίων δένδρων καὶ διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τῶν ὑφισταμένων ἀμπελώνων διὰ νέων καλυτέρων καὶ πλέον προσοδοφόρων ποικιλιῶν.

Κτηνοτροφία.

Ἡ κτηνοτροφία εἶναι εἷς ἐκ τῶν πλουτοπαραγωγικῶν κλάδων, ὅστις ἀναμφισβητήτως παρουσιάζει μεγάλην προοπτικήν. Δὲν ὑπάρχει, ὅμως, ἀμφιβολία ὅτι διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κλάδου τούτου χρειάζεται ἡ βοήθεια τῆς Κυβερνήσεώς μας, ἡ ὁποία δὲν θὰ πρέπει νὰ περιορίζεται μόνον εἰς τὰς συμβουλάς, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ παρέχῃ καὶ τὴν οἰκονομικὴν βοήθειαν καὶ τὴν ἀπαραίτητον ποικιλόμορφον ἐνθάρρυνσιν πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους μας, ἵνα, οὕτω, κατορθώσωμεν νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγήν μας εἰς σημεῖον ὥστε ὄχι μόνον νὰ καλύπτωμεν τὰς ἐπιτοπίους ἀνάγκας μας εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀλλὰ καὶ νὰ ἐξάγωμεν τοιαῦτα, ἐξασφαλίζοντες οὕτως ἐργασίαν εἰς τοὺς ἀπασχολουμένους εἰς τὸν κλάδον τοῦτον τῆς παραγωγῆς μας καὶ προσποριζόμενοι ξένον συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον μᾶς εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ πληθυσμοῦ μας διαφόρων ἐμπορευμάτων.

Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, προκειμένου περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδατίνων πόρων μας, ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ μὴ παραλείπῃ νὰ καταβάλλῃ συνεχῶς κάθε δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς προώθησιν τοῦ ζωτικοῦ τούτου προβλήματος. Διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Κύπρος, οὖσα χώρα κυρίως γεωργική, διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναπτύξῃ τὴν γεωργίαν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν μεγαλυτέραν δυνατὴν ποσότητα διαθεσίμων γεωργικῶν προϊόντων πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς διατροφῆς τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τὴν αὔξησιν τοῦ ἐξαγωγικοῦ μας ἐμπορίου πρὸς ἀπόκτησιν ξένου συναλλάγματος, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν πρὸς τοῦτο ἀπαιτουμένην ποσότητα ὕδατος, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἄρδευσιν τῶν παραγωγικῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν μας, μὴ παραγνωριζομένης ἐπίσης καὶ τῆς ἀνάγκης ὑπάρξεως τῆς ἀπαραιτήτου ποσότητος διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων τῆς Δημοκρατίας μας.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι τοῦτο ἔχει πλήρως κατανοηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μας, καὶ θὰ ἦτο ἄδικον ἐὰν δὲν ἔκαμνον εὔφημον μνείαν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Κυβέρνησίς μας ἔχει πράξει πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην. Πράγματι, ἀπὸ τοῦ 1961 μέχρι τοῦ 1966 ἔχει δαπανηθῇ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδάτων ποσὸν περίπου £10 ἑκατομμ. παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου παρετηρήθη ποιά τις ἀναπόφευκτος καθυστέρησις τῆς προωθήσεως τῶν ἔργων λόγῳ μὴ ἐγκαίρου προγραμματίσεως τῶν σχεδίων πρὸς ἐπιτάχυνσιν τῆς ἐκτελέσεως αὐτῶν εἰς τὸν ἐπιθυμητὸν βαθμόν.

Ἡ χώρα μας, λόγῳ τῆς μὴ ὑπάρξεως ποταμῶν, ἐξαρτᾶται κυρίως ἐκ τῆς βροχοπτώσεως, τῆς ὁποίας ὁ μέσος ἐτήσιος ὅρος ἀνέρχεται περίπου εἰς 19", ἀντιστοιχῶν εἰς 4 δισεκατομμ. κυβικῶν μέτρων ὕδατος. Ἐκ τῆς ποσότητος ταύτης, μόνον 10% ἀπομένει διὰ τὴν μετατροπὴν εἰς ρύακας. Ποσοστὸν 4% περίπου ἐμπλου-

τίζει τὰ ὑπόγεια ἀποθέματα τῶν ὑδατίνων πόρων μας, τὸ δὲ ὑπόλοιπον 86% ἐξατμίζεται ἢ ἀπορροφᾶται. Ἐκ τοῦ ποσοστοῦ τῶν 10% τῆς βροχοπτώσεως τοῦ μετατρεπομένου εἰς ρύακας, μέρος μόνον αὐτοῦ συγκεντροῦται εἰς τὰ κατασκευασθέντα ἤδη διάφορα φράγματα. Τὸ ὑπόλοιπον χάνεται. Ὑποβάλλω, συνεπῶς ὅπως πρὸς τὸν σκοπὸν ἵνα ἐπιτευχθῇ ἡ χρησιμοποίησις ὁλοκλήρου τῆς ποσότητος ταύτης τοῦ ὕδατος διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου μας, καταβληθῇ τὸ ταχύτερον δυνατὸν κάθε δυνατὴ προσπάθεια κατασκευῆς καὶ ἄλλων φραγμάτων εἰς κάθε περιοχήν, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὴ ἡ κατασκευὴ αὐτῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπόγεια ἀποθέματα ὑδάτων, εἶναι καλὸν νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐκ τῶν ὑφισταμένων σήμερον 10 χιλ. διατρήσεων καὶ ἀβαθῶν φρεάτων, ἀντλεῖται ἐτησίως ἡ τεραστία ποσότης τῶν 40 ἑκατ. γαλόνια ὕδατος, καὶ πολὺ φοβοῦμαι ὅτι, ἐὰν ἐξακολουθήσῃ ἡ ἄντλησις μὲ τὸν σημερινὸν ρυθμὸν καὶ ἐὰν ὁ πληθυσμός μας δὲν ἀντιληφθῇ τὸν κίνδυνον τὸν ὁποῖον διατρέχομεν καὶ δὲν λάβῃ αὐτοβούλως τὰ κατάλληλα μέτρα περισυλλογῆς, θὰ πρέπει νὰ ἀναμένωνεν ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ εὑρεθῶμεν ἀναποφεύκτως πρὸ τοῦ δυσαρέστου γεγονότος τῆς ἐξαντλήσεως τῶν ὑδατίνων ἀποθεμάτων μας ἢ/καὶ τῆς ἐφαλμυρίσεως αὐτῶν, πρὸς μεγίστην βλάβην τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας. Πρὸς ἀποφυγήν, λοιπόν, τοῦ κινδύνου τούτου εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως ἡ Κυβέρνησις, μὲ τὴν κατανόησιν καὶ τὴν συνεργασίαν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, λάβῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν καὶ χωρὶς περαιτέρω χρονοτριβὴν τὰ κατάλληλα μέτρα διὰ τὴν πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν ψηφισθέντων Νόμων τῶν ἀφορώντων τὸν ἔλεγχον τῆς ἀντλήσεως ὕδατος, τὴν ἐπέκτασιν τῶν φυτειῶν καὶ τὸν τρόπον τῆς καλυτέρας χρήσεως τῶν ὑδατίνων πόρων μας.

Ἡ κατασκευὴ φραγμάτων, ἀντικειμενικῶς ἐξεταζομένη, ὑπῆρξεν ἀρκετὰ ἐντυπωσιακή. Κατὰ τὸ 1960 ἡ δυνατὴ περιεκτικότης αὐτῶν δὲν ἦτο παρὰ μόνον 300 ἑκατομ. γαλονίων ὕδατος ἐνῷ κατὰ τὸ 1966, διὰ τῶν ἐν τῷ μεταξὺ κατασκευασθέντων φραγμάτων, ἡ δυνατὴ περιεκτικότης αὐτῶν ἀνῆλθεν εἰς 4.300 ἑκατομ. ἐπαρκοῦντα διὰ τὴν ἄρδευσιν 15.000 στρεμμάτων καλλιεργησίμου γῆς, μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν κατὰ τὸ 1967 ἢ κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1968 καὶ τῶν ὑπὸ κατασκευὴν ἔργων, ἡ δυνατὴ περιεκτικότης τῶν φραγμάτων θὰ ἀνέλθῃ εἰς 7.300 ἑκατομ. γαλονίων, δυναμένων νὰ ἀρδεύσουν 30.000 στρέμματα, μὴ συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ διὰ τούτων ἐμπλουτισμοῦ τῶν ὑπογείων ὑδατίνων πόρων μας. Δὲν ὑπάρχει, ὅθεν, ἀμφιβολία ὅτι πᾶς καλῆς πίστεως πολίτης θὰ συμφωνῇ ὅτι πολλὰ ἔχουν γίνει πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην.

Πρέπει ἐπίσης νὰ γίνῃ εὔφημος μνεία τοῦ γεγονότος ὅτι καὶ ἡ ὑδατοπρομήθεια τῶν πόλεων καὶ τῶν χωρίων οὐδόλως ἔχει παραμεληθῆ. Ὅντως, διὰ μὲν τὰς πόλεις ἔχει ἐξασφαλισθῆ ἡ ἀπαραίτητος ποσότης ὕδατος ἀναλογοῦσα εἰς τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν κατὰ κεφαλὴν κατανάλωσιν, ἤτοι, διὰ τὴν Λευκωσίαν εἰς 30 γαλόνια, διὰ τὴν Ἀμμόχωστον καὶ τὴν Λεμεσὸν εἰς 25 γαλόνια, διὰ τὴν Λάρνακα, Πάφον καὶ Κυρήνειαν εἰς 20 γαλόνια, διὰ δὲ τὰ χωρία μεταξὺ 15-20 γαλονίων. Εἶναι ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐπίσης ἐξάρσεως τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς ἅπαντα τὰ χωρία—πλὴν 6 ἐξ αὐτῶν, ἤτοι 0,07% τῆς ὑπαίθρου—ἔχουν γίνει διασωληνώσεις διὰ τὴν παροχὴν τοῦ ὕδατος εἰς τὰς κατοικίας τῶν κατοίκων.

Ἀνάπτυξις τοῦ ὁδικοῦ μας δικτύου.

Ἡ ἐπέκτασις τοῦ ὁδικοῦ μας δικτύου εἶναι μία ἄλλη πλευρὰ τῶν δραστηριοτήτων τῆς Κυβερνήσεώς μας καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ ἐπιδειχθεῖσα δραστηριότης εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου. Διότι δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας μας ἀναλήψεως τῶν εὐθυνῶν της πολλὰ ἔχουν γίνει μέχρι σήμερον, μὲ τὸ ἀποτέλεσμα νὰ δύναται σήμερον ἡ Νῆσος μας νὰ ὑπερηφανεύεται διὰ τὸ ὁδικόν της δίκτυον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐπεκταθῆ, ἔχει εὐθυγραμμισθῆ καὶ ἔχει διαπλατυνθῆ, καὶ δύναται, οὕτω, νὰ ἐξυπηρετῇ ἀρτίως τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν καὶ τὸν τουρισμόν μας. Καὶ πρὸς μεγαλυτέραν κατατόπισίν σας ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω τοὺς κατωτέρω ἀριθμούς. Κατὰ τὸ 1960 ὑπῆρχον ἐν τῇ Νήσῳ μας 1.071 μίλια ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων. Κατὰ τὸ 1965

τὸ μῆκος τῶν ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων ἀνῆλθεν εἰς 1.700 μίλια, ἀναμφισβητήτως δὲ κατὰ τὸ 1966 ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἔχει αὐξηθῆ. Ἀντιθέτως, τὸ μῆκος τῶν μὴ ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων κατὰ τὸ 1960 ἀνήρχετο εἰς 2.612 μίλια, ἐνῷ κατὰ τὸ 1965 τοῦτο κατῆλθεν εἰς 2.439 μίλια. Ἐκ τῶν ἀριθμῶν τούτων διαπιστοῦται ὅτι, ἐνῷ κατὰ τὴν διαρρεύσασαν ταύτην περίοδον τὸ μῆκος τῶν ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων ηὐξήθη κατὰ 629 μίλια, τὸ μῆκος τῶν μὴ ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων ἐμειώθη κατὰ 173 μίλια, τὸ δὲ συνολικὸν μῆκος τῶν ὁδικῶν ἀρτηριῶν μας ἔχει αὐξηθῆ κατὰ 456 μίλια. Τὰ ἔργα ταῦτα ἐπετεύχθησαν βεβαίως μὲ τὴν ἀξιόλογον δαπάνην τῶν £8.857.000, ἀναλογούντων εἰς ἐτησίαν δαπάνην ἐκ ποσῶν £1.000.000–£1.800.000, διὰ τῶν ὁποίων ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπετεύχθη ἡ ἀλματώδης βελτίωσις τοῦ ὁδικοῦ μας δικτύου ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐξησφαλίσθη καθ' ὅλον τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐργασία καὶ ἀπασχόλησις εἰς πολλὰς ἑκατοντάδας ἐργατῶν.

Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία.

Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ Ἐμπόριον καὶ ἡ Βιομηχανία τῆς Νήσου μας ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν ἀναπτύσσεται κατὰ τὸν πλέον ἐνθαρρυντικὸν τρόπον, τοῦτο δὲ ὀφείλεται εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἥτις μὴ φειδομένη μόχθων, κόπων καὶ ἐπενδύσεων κεφαλαίων, ἔχει ἐπιδείξει μέχρι σήμερον ἀξιοζήλευτον καὶ ὑγιᾶ πρόοδον, τὴν ὁποίαν ἀναμφιβόλως πολλαὶ χῶραι θὰ ἐζήλευον. Ἡ ἐμποροβιομηχανικὴ αὕτη ἀνάπτυξις συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐξασφάλισιν σταθερᾶς καὶ ὑγιοῦς οἰκονομικῆς προόδου τοῦ τόπου μας, παρὰ τὰς διαφόρους ἀντιξοότητας τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζομεν ἤδη ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ἐὰν ἐνδιαφέρεται νὰ μὴ ἀπολεσθοῦν τὰ εὐχάριστα ταῦτα ἐπιτεύγματα τὰ πηγάζοντα ἐκ τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ὀφείλει χωρὶς κανένα δισταγμὸν νὰ παράσχῃ κάθε δυνατὴν συμπαράστασιν καὶ προστασίαν πρὸς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, ἡ ὁποία κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἔπρεπε νὰ παραγνωρισθῇ καὶ νὰ ἀπογοητευθῇ.

Κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, ἡ ἐνθάρρυνσις τῶν δραστηριοτήτων τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐκδηλωθῇ διὰ τῆς λήψεως σειρᾶς μέτρων, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρω τὰ κάτωθι:

(α) Τὴν ἀποφυγὴν δυσμενῶν διακρίσεων.

(β) Τὴν μείωσιν τῶν κλιμάκων φορολογίας, διὰ νὰ δοθῇ οὕτως ἡ δυνατότης σχηματισμοῦ ὡρισμένων κεφαλαίων, ἀπαραιτήτων διὰ τὴν δημιουργίαν ἢ καὶ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἐπωφελῶν τούτων δραστηριοτήτων, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ χώρα μας, μόλις τελευταίως ἀρχίσασα ἀναπτυσσομένη, στερεῖται τῶν ἀπαραιτήτων πρὸς περαιτέρω ἀνάπτυξιν κεφαλαίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἤδη ὑποχρεωμένη νὰ ἀντλῇ διὰ δανείων παραχωρουμένων ὑπὸ τραπεζιτικῶν ὀργανισμῶν.

(γ) Τὴν παροχὴν ἀπαραιτήτου προστασίας εἰς βιωσίμους καὶ οἰκονομικῶς συμφερούσας βιομηχανίας.

(δ) Τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἱδρύσεως Βιομηχανικῶν Περιοχῶν ἀκόμη καὶ εἰς ὡρισμένας παραγωγικὰς ἀγροτικὰς περιοχάς, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἀστυφιλία ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἐπαυξηθῇ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῶν κατοίκων τῶν περιοχῶν τούτων.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο, τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὰς Βιομηχανικὰς Περιοχάς, ὀφείλω νὰ ἀναφέρω ὅτι, μολονότι ὁ ἐμποροβιομηχανικὸς κόσμος ἐξετίμησε μεγάλως τὴν ἀπαρχὴν τῆς ἱδρύσεως τῶν Περιοχῶν τούτων, διὰ τῆς ἱδρύσεως τοιαύτης ἐν Λευκωσίᾳ, ἐν τούτοις οἱ ὅροι ἐξασφαλίσεως χώρου εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων βιομηχάνων εἶναι τελείως ἀσύμφοροι καὶ οὐδόλως συνάδουν πρὸς τοὺς σκοποὺς τῆς ἱδρύσεως τῶν Βιομηχανικῶν Περιοχῶν. Διότι ἡ ἵδρυσις τῶν Περιοχῶν τούτων ἀναμφισβητήτως δὲν πρέπει νὰ ἔχῃ κερδοσκοπικὸν κίνητρον ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ μᾶλλον νὰ ἀποτελῇ ἓν εἶδος Κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως εἰς τὴν τόσον προσοδοφόρον βιομηχανικὴν δραστηριότητα. Συνεπῶς, ἂν μή τι ἄλλο, ἡ παραχώρησις χώρου θὰ ἔπρεπε νὰ γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τῆς τιμῆς κτήσεως τῆς γῆς εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, οἱ ὁποῖοι

διὰ τῆς ὑποβολῆς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον τῶν σχεδίων καὶ τοῦ προγραμματισμοῦ τῶν πρὸς ἀνέγερσιν βιομηχανιῶν θὰ ἔπειθον τοῦτο ὅτι εἶναι βιώσιμοι βιομηχανίαι καὶ ἄξιαι ἐνθαρρύνσεως.

Μετὰ τὴν μελέτην τῶν ἐν λόγῳ σχεδίων, τὸ Ὑπουργεῖον θὰ ἔπρεπε νὰ παραχωρῇ τὴν γῆν μὲ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιαγορᾶς, οὕτως ὥστε νὰ δίδεται ἡ δυνατότης εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἀφοῦ ἱδρύσουν τὰς βιομηχανίας των, νὰ ὑποθηκεύσουν τὴν περιουσίαν των πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀπαιτουμένων κεφαλαίων κινήσεως καὶ ἐπεκτάσεως τῶν βιομηχανιῶν των, ἐὰν φυσικά, θὰ ἀπεδεικνύετο ὅτι θὰ ἦτο ἀπαραίτητος καὶ συμφέρουσα ἡ τοιαύτη ἐπέκτασις. Ὡς γνωστόν, διὰ τῶν προβαλλομένων σήμερον ὅρων, ἡ παραχώρησις τῆς γῆς γίνεται ὑπὸ τύπον ἐνοικιάσεως διὰ περίοδον 33 ἐτῶν μὲ τὸ δικαίωμα ἀνανεώσεως τῆς ἐνοικιάσεως δι' ἑτέρας δύο περιόδους, ἀνὰ 33 ἔτη ἑκάστης, ἤτοι συνολικῶς διὰ περίοδον 99 ἐτῶν, καὶ μὲ ἐνοίκιον ὑπολογιζόμενον πρὸς 5½% ἐτησίως ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς γῆς, καὶ μὲ τὸ δικαίωμα τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπανεξετάζῃ καθ' ἑκάστην ἐξαετίαν τὸ πληρωτέον ἐνοίκιον ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἑκάστοτε ἐπανεκτιμήσεως τῆς ἀξίας τῆς γῆς μὲ τὸ ἴδιον ποσοστὸν τῶν 5½% ἐτησίως, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταλήγει ὥστε ἡ προσφερομένη πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς βιομηχανίας Κυβερνητικὴ βοήθεια νὰ καταντᾷ δῶρον ἄδωρον.

Διὰ τοῦτο, θὰ εἰσηγούμην ὅπως, ἀφοῦ τὸ ζήτημα τοῦτο μελετηθῇ ἐνδελεχῶς καὶ ἀντικειμενικῶς, τροποποιηθῇ τὸ καταρτισθὲν σήμερον καὶ παρουσιαζόμενον πρὸς ὑπογραφὴν συμβόλαιον οὕτως ὥστε ἡ παραχώρησις τῆς γῆς νὰ γίνεται οὐχὶ δι' ἐνοικιάσεως ἀλλὰ διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐνοικιαγορᾶς. Ἐάν, δι' οἱονδήποτε λόγον, τοῦτο ἀποδειχθῇ τελείως ἀδύνατον, καὶ παραμείνῃ τὸ σύστημα τῆς ἐνοικιάσεως, θὰ εἰσηγούμην ὅπως τοὐλάχιστον σταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐπιψήφισιν νομοθεσία, διὰ τῆς ὁποίας νὰ δίδεται εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν τὸ δικαίωμα τῆς ὑποθηκεύσεως ἢ καὶ τῆς πωλήσεως τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης, οὕτως ὥστε νὰ παρέχεται ἡ εὐχέρεια εἰς τὸν ἐνοικιαστὴν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξευρίσκῃ τὰ ἀπαραίτητα δανειακὰ κεφάλαια πρὸς χρηματοδότησιν τῆς ἐπιχειρήσεώς του, ἀφ' ἑτέρου δέ, ἐὰν δι' οἱονδήποτε λόγον θὰ ἐπεθύμει τοῦτο, νὰ δύναται οὗτος νὰ διαθέτῃ ἐλευθέρως τὰ δικαιώματά του ἐπὶ τῆς ἐνοικιάσεως ταύτης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ καταβλητέον ἐνοίκιον θὰ εἰσηγούμην ὅπως μὴ ἀλλοιοῦται τοῦτο κατὰ τὸν προτεινόμενον τρόπον καθ' ἑκάστην ἐξαετίαν, ἀλλὰ μόνον καθ' ἑκάστην 33ετίαν, καὶ τοῦτο ἀποκλειστικῶς μὲ βάσιν τὴν πιθανὴν διαφορὰν τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐνοικιάσεως μέχρι τῆς ἡμερομηνίας τῆς ἐπανεκτιμήσεως τοῦ ἐνοικίου. Βεβαίως, αἱ ἀνωτέρω παρατηρήσεις μου ἀφοροῦν μόνον τὸν τρόπον τῆς παραχωρήσεως τῆς γῆς, καὶ οὐχὶ ὅλους τοὺς λοιποὺς τροποποιητέους ὅρους τοῦ συμβολαίου, ἡ ἀνάλυσις τῶν ὁποίων θὰ σᾶς ἐκούραζε σήμερον πολύ.

Τουρισμός.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ὑπεύθυνον Τμῆμα τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἔχει ἐπιδείξει ἀξιέπαινον ζῆλον διὰ τὴν διαφήμισιν τῆς Νήσου μας καὶ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας, χάρις εἰς τὸν ὁποῖον βλέπομεν τὴν ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αὔξησιν τοῦ τουρισμοῦ μας, μὲ προοπτικὴν ἀντιμετωπίσεως τόσον μεγάλου ρεύματος τουριστῶν ὥστε νὰ μὴ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὸ ἱκανοποιήσωμεν ἐπαρκῶς. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, κατόπιν τῶν ἐπιβληθεισῶν εἰς τὸ Ἡν. Βασίλειον συναλλαγματικῶν περιορισμῶν, μᾶς παρέχεται ἡ μεγάλη εὐκαιρία ἐξασφαλίσεως μεγάλου ἀριθμοῦ τουριστῶν ἐκ τῆς φίλης ταύτης χώρας, οἵτινες ἐρχόμενοι εἰς τὴν Νῆσον μας ἀσφαλῶς θὰ διαπιστώσουν ὅτι ὅσα προσφέρει ἡ Νῆσος μας ὡς τουριστικὸν κέντρον ὄχι μόνον οὐδόλως ὑστεροῦν ἐναντι οἱασδήποτε ἄλλης χώρας τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπισκεφθοῦν, ἀλλὰ ἐπὶ πλέον προσφέρει συγχρόνως καὶ κάτι ἄλλο τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἴσως εὔκολον νὰ εὕρουν εἰς ἄλλας χώρας. Αὐτὸ τὸ ἄλλο εἶναι ἡ ἔμφυτος φιλοξενία καὶ φιλία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ δυνατότης τῆς εὐκόλου συνεννοήσεώς των μὲ κάθε Κύπριον λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι σχεδὸν ὅλοι οἱ Κύπριοι, ἐκτὸς καὶ ἄλλων γλωσσῶν ὁμιλοῦν καὶ τὴν Ἀγγλικήν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ τοὺς δίδῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν εὑρίσκονται εἰς ξένην χώραν, ἀλλ' εἰς τὴν ἰδικήν των.

Παρὰ τὸ γεγονός, ὅμως, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει κάμει πολλὰ μέχρι σήμερον εἰς τὸν τομέα τοῦ Τουρισμοῦ, οὐδόλως πρέπει νὰ παραγνωρίσωμεν καὶ τὸ τί ἔχει προσφέρει καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, ἡ ὁποία, κατὰ τὰς χαλεπὰς ἡμέρας διῆλθε κρισίμους οἰκονομικῶς στιγμὰς πρὸς χάριν τῆς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας, χωρὶς νὰ τύχῃ εἰασδήποτε Κυβερνητικῆς βοηθείας. Πρέπει, ὡς ἐκ τούτου, καλῶς νὰ σκεφθῶμεν ὅτι, ἐφ' ὅσον προσπαθοῦμεν νὰ προωθήσωμεν παντοιοτρόπως τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας διὰ νὰ στρέψωμεν τὰ ρεύματα τῶν τουριστῶν πρὸς τὴν Νῆσον μας, θὰ πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι πρέπει νὰ μεριμνήσωμεν καὶ διὰ τὴν ἵδρυσιν περισσοτέρων ξενοδοχείων, ἵνα μὴ εὑρεθῶμεν κάποτε εἰς τὴν δυσάρεστον θέσιν νὰ ἔχωμεν μὲν τουρίστας, νὰ μὴ δυνάμεθα ὅμως νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς αὐτοὺς στέγην. Καὶ ἴσως θὰ μοῦ εἴπητε, ποῖον ἔγινε πρῶτον εἰς τὸν κόσμον, τὸ αὐγὸ ἢ ἡ κότα; Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τοῦ τουρισμοῦ, ἀσφαλῶς πρέπει νὰ δώσωμεν τὴν προτεραιότητα εἰς τὴν αὔξησιν τῆς ξενοδοχειακῆς χωρητικότητος. Διὰ τοῦτο νομίζω ὅτι, ἐφ' ὅσον ὁ τομεὺς οὗτος ἀφεθῇ εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν, δὲν πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ φανῇ φειδωλὸς πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ἐπιχειρηματίας, ἀλλὰ νὰ ἔλθῃ ἀρωγὸς εἴτε διαθέτουσα πρὸς αὐτοὺς Κυβερνητικοὺς χώρους μὲ χαμηλὰς τιμὰς εἴτε χορηγοῦσα μεγάλα καὶ ἐπαρκῆ κεφάλαια μὲ μακροχρόνιον δανειοδότησιν καὶ μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, ἴσως δὲ ἀκόμη καὶ μὲ φορολογικὰς ἀπαλλαγὰς δι' ὡρισμένα ἔτη. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ὑπάρξῃ τὸ κίνητρον διὰ τὴν προώθησιν τοῦ πλουτοπαραγωγικοῦ τούτου τομέως, εἰς τὸν ὁποῖον εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὄχι μόνον ἰδιῶται ἢ ἐπιχειρήσεις ὀφείλουν νὰ ἐνδιαφερθοῦν ἀλλ' ἀκόμη καὶ τράπεζαι καὶ Ἀσφαλιστικοὶ Ὀργανισμοί.

Διεθνὴς Ἐμποροβιομηχανογεωργικὴ Ἔκθεσις Κύπρου.

Καίτοι, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, δὲν ὑπάρχει χωριστὴ πρόνοια διὰ τὸ ἔργον τοῦτο, ἐν τούτοις, ὡς μᾶς ἔχει λεχθῇ ὑπὸ τοῦ ὑπευθύνου τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἐν ἡ περιπτώσει ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἔργου τούτου πρόκειται νὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὰ ἀπαιτούμενα κεφάλαια δύνανται νὰ ληφθοῦν ἀπὸ τὸ Κεφάλαιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ Δ30 «Προκαταρκτικὸς Προγραμματισμὸς» Ἄρθρον 1, £40.000. Ἐπειδὴ προσωπικῶς ἔχω ἀναμειχθῇ ἐνεργῶς εἰς τὴν προώθησιν τοῦ ἔργου τούτου, θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ κατατοπίσω τὰ Ἔντιμα Μέλη ἐπὶ τῶν μέχρι σήμερον γενομένων ἐνεργειῶν ἐπὶ τοῦ προκειμένου ζητήματος.

Κατόπιν τῆς κατ' ἀρχὴν ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὅπως ἱδρυθῇ ἡ Διεθνὴς αὕτη Ἔκθεσις ὡς Κυβερνητικὴ τοιαύτη ἢ ὡς ἡμικρατικὸς ὀργανισμός, ἀνετέθη εἰς εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἀπὸ Κυβερνητικοὺς λειτουργοὺς καὶ ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῆς ἐμποροβιομηχανικῆς τάξεως, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἤμην καὶ ἐγώ, ὁ καταρτισμὸς Προϋπολογισμοῦ Ἐσόδων καὶ Ἐξόδων μιᾶς τοιαύτης Ἐκθέσεως. Ἀφοῦ κατηρτίσθη ὁ ἐν λόγῳ Προϋπολογισμὸς καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἀπεφασίσθη ὅπως διαβιβασθῇ οὗτος πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ πρὸς περαιτέρω μελέτην καὶ ἔλεγχον.

Μετὰ τὴν γενομένην ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ μελέτην, ἐπανεισήχθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ζήτημα καὶ διεπιστώθη ὅτι διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς σημαντικῆς ταύτης διὰ τὴν οἰκονομίαν μας δραστηριότητος θὰ ἀπαιτηθοῦν κεφάλαια, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων θὰ εἶναι ἀρκετὰ μεγάλο, μὲ ἀνάλογα βεβαίως σημαντικὰ ἔσοδα. Βάσει τῆς διαπιστώσεως ταύτης, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἀκολουθῆσαν τὴν ὀρθὴν διαδικασίαν, ἐθεώρησε καλὸν ὅπως, πρὶν ἢ λάβῃ ὁριστικὴν ἀπόφασιν δι' ἓν τόσον σοβαρὸν ἔργον, ζητήσῃ τὴν τεχνικὴν βοήθειαν καὶ γνωμοδότησιν τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ τῶν Διεθνῶν Ἐκθέσεων, ὅστις εἶχε τὴν εὐγένειαν καὶ τὴν καλωσύνην νὰ ἀποστείλῃ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὸν Γενικὸν Διευθυντήν του ἵνα λάβῃ ἐπιτοπίως τὰς ἀπαραιτήτους πληροφορίας καὶ βάσει τούτων προχωρήσῃ εἰς μελέτην καὶ γνωμοδοτήσῃ κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔπρεπε νὰ λάβῃ τὴν ἐν προκειμένῳ ὁριστικὴν ἀπόφασιν, ἐν καταφατικῇ δὲ περιπτώσει νὰ μᾶς παράσχῃ καὶ τὴν ἀπαιτουμένην τεχνικὴν βοήθειάν του.

Κατόπιν συνεδρίας τοῦ Διεθνοῦς τούτου Ὀργανισμοῦ, συγκροτηθείσης ἐν Παρισίοις, οὗτος ἐνέκρινε τὴν αἴτησίν μας, καί, ὡς εἰδοποιήθη ἤδη τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, συντόμως ἀποστέλλεται εἰς Κύπρον εἰδικὸς πρὸς περαιτέρω μελέτην καὶ προώθησιν τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως Κύπρου. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μελετωμένη Ἔκθεσις δὲν πρόκειται νὰ ὀργανωθῇ ὡς μία ἁπλῆ ἐμποροπανήγυρις μὲ συμμετοχὴν πολὺ ὀλίγων ξένων χωρῶν, καὶ τούτων μετεχουσῶν μόνον συμβολικῶς, ἀλλὰ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ὀργανωθῇ μία σοβαρὰ Ἔκθεσις παρομοία μὲ ἐκείνας τῶν μεγάλων χωρῶν, ἀποκλείεται βεβαίως ἡ διοργάνωσις αὐτῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος.

Ἐλπίζεται, ὅμως, ὅτι ἡ ἔναρξις λειτουργίας αὐτῆς θὰ δυνηθῇ νὰ γίνῃ κατὰ τὸ προσεχὲς ἔτος 1968, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν δοθῇ ὁ ἀπαραίτητος χρόνος διὰ τελείαν προπαρασκευὴν ὅλων τῶν ἀπαιτουμένων προετοιμασιῶν ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ προβοῦν εἰς τὰς ἀπαραιτήτους προετοιμασίας των καὶ τὰ φίλα κράτη τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς διὰ νὰ συμμετάσχουν εἰς αὐτὴν εἰς ὃν βαθμὸν ἐπιθυμοῦν νὰ χρησιμοποιήσουν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Νήσου μας καὶ ὡς βιτρίναν τῶν προϊόντων των διὰ τὴν Μέσην Ἀνατολήν.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τῆς ἐκτελέσεως τοῦ σημαντικοῦ τούτου ἔργου, ἡ Δημοκρατία μας πολλὰ ὀφέλη θὰ ἔχῃ νὰ καρπωθῇ. Θὰ ἀναπτυχθοῦν αἱ ἐμπορικαί, αἱ βιομηχανικαὶ καὶ αἱ τουριστικαὶ σχέσεις μας μὲ ὅλας τὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ, θὰ προωθηθοῦν αἱ ἐξαγωγαὶ τῶν γεωργικῶν καὶ τῶν βιομηχανικῶν προϊόντων μας, θὰ διαφημισθῇ ἡ χώρα μας τουριστικῶς, καὶ γενικῶς, ἐρχόμενοι εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μεθ' ὅλων τῶν ξένων Κρατῶν, θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα κατανόησις μεταξὺ αὐτῶν καὶ ἡμῶν. Ἐπὶ πλέον, θὰ δοθῇ μεγαλυτέρα ἀπασχόλησις εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικόν μας, ἐκ τῶν προσόδων δὲ τῆς Ἐκθέσεως θὰ ὑπάρξῃ ἡ δυνατότης μεγαλυτέρας καὶ πληρεστέρας συμμετοχῆς τῆς Δημοκρατίας μας εἰς τὰς μεγάλας ἀνὰ τὴν ὑφήλιον Ἐκθέσεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ, πλὴν ἄλλων, καὶ εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας.

Ἵδρυσις Διϋλιστηρίου Πετρελαίων £200.000.

Δεδομένου ὅτι τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν πρόκειται νὰ διατεθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ἐξοικονομηθῇ ἐκ τῆς χρήσεως τοῦ 1967 ἰσόποσον ποσὸν διὰ νὰ σχηματισθῇ οὕτω τὸ ἀπαιτούμενον κεφάλαιον μέχρι τῆς ἀποπερατώσεως τοῦ Διϋλιστηρίου, ἵνα ἡ Κυβέρνησις δυνηθῇ νὰ διαθέσῃ τοῦτο ἐν καιρῷ διὰ νὰ ἀγοράσῃ τὸ 35% τῆς συμμετοχῆς της, βεβαίως οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχω διὰ τὴν ἀναγραφὴν τοῦ κονδυλίου τούτου. Θὰ ἤθελον, ἐν τούτοις, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀπευθύνω μίαν ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν. Ἐπειδὴ πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ ὑπογραφεῖσα σύμβασις διὰ τὴν παραχώρησιν τοῦ προνομίου τῆς ἱδρύσεως τοῦ Διϋλιστηρίου τούτου δὲν εἶναι συμφέρουσα διὰ τὴν Δημοκρατίαν μας, καὶ ἐπειδὴ νομίζω ὅτι μίαν ἡμέραν, ἀλλὰ ἴσως πολὺ ἀργά, θὰ μετανοήσωμεν πικρῶς διὰ τὴν πρᾶξιν μας ταύτην, ποιοῦμαι ἔκκλησιν ἔστω καὶ τὴν ὑστάτην ταύτην στιγμὴν ὅπως, ἐφ' ὅσον μέχρι σήμερον δὲν ἔχει εἰσέτι ἐγγραφῇ ἡ Ἑταιρεία Διϋλιστηρίων, ἐξευρεθῇ τρόπος ὥστε, καὶ μὲ πληρωμὴν ἀποζημιώσεως, ἀκυρωθῇ ἡ ὑπογραφεῖσα σύμβασις.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι οὕτω πράττοντες θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας μας, καὶ θεωρῶ ὅτι τὰ συμφέροντα ταῦτα θὰ ἐξασφαλισθοῦν ἢ ἐὰν τὸ Διϋλιστήριον ἀναληφθῇ ἀποκλειστικῶς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ ἐὰν συμμετάσχῃ εἰς αὐτὸ καὶ τὸ ἰδιωτικὸν Κυπριακὸν Κεφάλαιον, μὴ ἀποκλειομένης ἀκόμη καὶ τῆς συμμετοχῆς καὶ αὐτῶν τούτων τῶν Ἑταιρειῶν αἱ ὁποῖαι ἐνδιεφέρθησαν καὶ ὑπέγραψαν τὴν συμφωνίαν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει μὲ καλυτέρους διὰ τὴν Δημοκρατίαν ὅρους καὶ μὲ ἀπάλειψιν τοῦ πρὸς αὐτὰς μονοπωλίου εἰς τὸ διηνεκές, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ βλάψῃ σοβαρώτατα εἰς τὸ μέλλον τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας.

Λιμένες.

Κεφάλαιον Δ17 «Λιμένες», Ἄρθρον 2 «Ἀνάπτυξις Λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος», £250.000.

Κατέστη συνήθεια ὅταν μελετῶμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως νὰ συναντῶμεν τὸ Ἄρθρον τοῦτο καὶ νὰ πιστεύωμεν ὅτι πρόκειται νὰ γίνῃ μία ἀπαρχὴ κατασκευῆς τῶν λιμένων, ἐνῷ, τελικῶς, ἀπογοητευόμεθα καθ' ἕκαστον ἔτος διαπιστοῦντες ὅτι καὶ πάλιν ἀνεβλήθησαν τὰ ἔργα ταῦτα. Θὰ ἤθελον νὰ πιστέψω, ἐν τούτοις, ὅτι αὐτὴν τὴν φορὰν τὰ ἐν λόγῳ ἔργα θὰ λάβουν σάρκα καὶ ὀστᾶ, ἵνα μὴ οἱ κάτοικοι τῶν περιοχῶν τούτων χάσουν τὴν ἐμπιστοσύνην τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ τρέφουν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἀντιπρόσωπος τοῦ Οἴκου εἰς τὸν ὁποῖον ἔχει ἀνατεθῇ ἡ οἰκονομικοτεχνικὴ μελέτη τῶν ἔργων τούτων ἀφίχθη ἤδη εἰς Κύπρον κομίζων τὴν Ἔκθεσίν του. Ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἐπίσης, ἐξηκριβώθη ὅτι τὰ ὑπολογισθέντα καὶ δοθέντα στοιχεῖα ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἐμπορικὴν κίνησιν ἦσαν κατὰ πολὺ κατώτερα τῶν πραγματικῶν τοιούτων, ὅταν μάλιστα ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ συνεχῶς αὐξανόμενος ὄγκος τῶν ἐξαγωγῶν καὶ τῶν εἰσαγωγῶν μας, ὡς καὶ ἡ ὁσημέραι ἀνερχομένη τουριστικὴ μας κίνησις.

Λαμβανομένου, ἐξ ἄλλου, ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔχουν ἤδη προγραμματισθῇ καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ προγραμματίζωνται μεγάλα ἔργα ἀναπτύξεως εἰς τὰς περιοχὰς Λεμεσοῦ καὶ Πάφου, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀναμένωμεν πολὺ μεγάλην αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι καθίσταται πλέον καθῆκον καὶ ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως ὅπως ἄνευ περαιτέρω ἀναβολῆς πραγματοποιήσῃ ἐπὶ τέλους τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ἐὰν πράγματι ἐνδιαφερόμεθα διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας μας. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω μίαν χαρακτηριστικὴν συνομιλίαν μου μὲ τοὺς Ἄγγλους εἰσαγωγεῖς φρούτων καὶ λαχανικῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέφθησαν προσφάτως τὴν Νῆσον μας. Οὗτοι μὲ ἐβεβαίωσαν ὅτι ἔμειναν πλήρως ἱκανοποιημένοι ἀπὸ τὴν ἀρίστην ποιότητα τῶν γεωργικῶν προϊόντων μας καὶ ἀπὸ τὸ ἄψογον πακετάρισμα αὐτῶν, τὸ ὁποῖον οὐδόλως ὑστερεῖ, ὡς μοῦ ἐδήλωσαν, τῶν ἄλλων χωρῶν. Μοῦ προσέθεσαν, ὅμως, ὅτι ἡ ἔλλειψις λιμένος εἰς τὴν Λεμεσὸν οὐδόλως ἐξυπηρετεῖ τὰς ἐξαγωγάς μας διότι, λόγῳ τῆς ἐλλείψεως ταύτης, καὶ ἐκ μόνου τοῦ λόγου τούτου, εἰς πλείστας περιπτώσεις τὰ προϊόντα μας δὲν φθάνουν εἰς τὸν προορισμόν των εἰς οἵαν καλὴν κατάστασιν ἀναμένονται, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μειώνει τὰς τιμὰς τῆς διαθέσεως αὐτῶν.

Ἐκ τῆς συνομιλίας ταύτης διαπιστοῦται ὅτι διὰ τὴν κατασκευὴν λιμένος εἰς Λεμεσὸν δὲν συνηγοροῦν μόνον οἱ κάτοικοι τῆς περιοχῆς ταύτης ἀλλὰ καὶ οἱ ξένοι ἀγορασταὶ τῶν προϊόντων μας, οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρονται νὰ φθάνουν ταῦτα εἰς τὸν προορισμόν των εἰς ἀρίστην κατάστασιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν κατασκευὴν λιμένος εἰς τὴν Λάρνακα, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἐνδείκνυται ἢ ὄχι οἰκονομικῶς ἡ κατασκευὴ αὐτοῦ, ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη εἶναι μία ἐκ τῶν πλέον δυσπραγουσῶν περιοχῶν τῆς Νήσου μας καὶ ὅτι, διὰ τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς Λεμεσὸν καὶ τῆς ὑπάρξεως τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου, καὶ τὰ ἐλάχιστα πλοῖα τὰ ὁποῖα καταπλέουν νῦν εἰς Λάρνακα ἀναμφισβητήτως θὰ παύσουν νὰ κατευθύνωνται ἐκεῖ, θεωρῶ ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην ἡ κατασκευὴ λιμένος ἔστω καὶ μικρᾶς χωρητικότητος, ὥστε νὰ δύναται οὗτος νὰ ἐξυπηρετῇ τὰς ἐμπορικάς, τὰς βιομηχανικὰς καὶ τὰς τουριστικὰς ἀνάγκας τῆς περιοχῆς καὶ νὰ ἐξασφαλίζῃ ἀπασχόλησιν εἰς τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν τῆς πόλεως. Εἰς τοῦτο συνηγορεῖ, ἐπίσης, καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι καθῆκον μιᾶς Κυβερνήσεως εἶναι πρωτίστως νὰ βοηθῇ καὶ προωθῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν περιοχῶν αἵτινες ὑποφέρουν οἰκονομικῶς.

Ἀνάπτυξις λιμένος Πάφου.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ἡ περιοχὴ αὕτη ἦτο παραγωγικῶς περιφρονητέα, σήμερον, ἔφθασεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ ἀποβῇ μία ἐκ τῶν πλέον εὐφόρων περιοχῶν μὲ ἀρίστας προοπτικὰς διὰ τὸ μέλλον, λόγῳ τῶν εὐμενῶν κλιματολογικῶν καὶ γεωλογικῶν συνθηκῶν καὶ λόγῳ τῆς ὑδρολογικῆς καταστάσεώς της. Ὡς ἐκ τούτου, θὰ ἦτο καλὸν ἐὰν κατεβάλλετο προσπάθεια διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ λιμενοβραχίονος, διὰ τὸν ὁποῖον ἔχουν γίνει ἤδη μελέται, ὥστε νὰ δύναται οὗτος νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ τὰς φορτώσεις καὶ ἐκφορτώσεις ἐμπορευμάτων εἰς τὸν λιμένα τοῦτον.

Πλήν, ὅμως, τῶν περιοχῶν τὰς ὁποίας ἀνέφερον, ἔχομεν καὶ τὴν περιοχὴν Μόρφου, ἥτις, μὲ τὴν τεραστίαν γεωργικὴν παραγωγήν της καὶ τὴν προοπτικὴν τῆς ἔτι μεγαλυτέρας ἀναπτύξεως αὐτῆς, εἶναι ἡ περιοχὴ τοῦ μέλλοντος. Ἐν τούτοις, ἡ περιοχὴ αὕτη, ἐντὸς τῆς ὁποίας θὰ ἠδύναντο νὰ ἱδρυθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ καὶ ὡρισμέναι βιομηχανίαι, στερεῖται λιμένος. Βεβαίως, ὡς ἔχω ἀναφέρει καὶ εἰς τὴν περυσινὴν ἀγόρευσίν μου, ἔχει ἤδη γίνει μελέτη καὶ ὑπάρχουν σχέδια διὰ τὴν μετατροπὴν τῆς ὑφισταμένης σήμερον γερανογεφύρας κατὰ τρόπον ὥστε νὰ δύναται αὕτη νὰ ἐξυπηρετῇ καὶ τὸ εἰσαγωγικὸν καὶ ἐξαγωγικὸν ἐμπόριον τῆς περιοχῆς. Παρὰ ταῦτα, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει, ἐπίσης, νὰ κατασκευάσῃ ἕνα μικρὸν λιμενοβραχίονα, διὰ νὰ δύνανται διὰ τούτου νὰ ἐξυπηρετοῦνται τὰ μικρὰ πλοῖα, ὡς καὶ οἱ τουρίσται μας.

Ἀερολιμένες.

Κεφάλαιον Δ18. Ἄρθρον 1 «Νέα Ἀκραῖα κτίρια Ἀερολιμένος Λευκωσίας».

Εἶναι γεγονὸς ὅτι, μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν καὶ τὴν χρησιμοποίησιν τοῦ ἀερολιμένος τούτου, ἡ ἐξυπηρέτησις τὴν ὁποίαν θὰ δυνάμεθα νὰ προσφέρωμεν τόσον εἰς τὰ ἀεροσκάφη ὅσον καὶ εἰς τοὺς τουρίστας μας θὰ εἶναι μεγάλη, καὶ ὅτι θὰ παύσωμεν νὰ χρησιμοποιῶμεν τὰ σημερινὰ ἀκραῖα κτίρια, τὰ ὁποῖα οὐδεμίαν δύνανται νὰ προσφέρουν ἐξυπηρέτησιν. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι, ὡς ἔχουν ἀναφέρει οἱ ἁρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου, τὰ κτίρια θὰ ἀποπερατωθοῦν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Ἀπριλίου ἢ Μαΐου, ὁπότε ἀρχίζει καὶ ἡ μεγάλη τουριστικὴ κίνησις, ἐν τούτοις, λόγῳ καθυστερήσεως ἥτις θὰ ἠδύνατο νὰ ἀποφευχθῇ, ὁ ἐξοπλισμὸς καὶ ἡ ἐπίπλωσις τῶν κτιρίων ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ δυνηθῇ νὰ γίνῃ πρὸ τοῦ Ὀκτωβρίου. Οὕτως, ἡ καθυστέρησις αὕτη, θὰ ἔχῃ δυσμενῆ ἐπίδρασιν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ξένων μας, ἐπὶ πλέον δὲ θὰ ἔχωμεν καὶ μεγάλην ἀπώλειαν ἐσόδων, τὰ ὁποῖα θὰ ἐπραγματοποιούσαμεν ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ καθυστέρησις αὕτη.

Δημόσια Κτίρια.

Ἀνέμενον ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ ἔτους τούτου θὰ ὑπῆρχε πρόνοια διὰ τὴν ἀνέγερσιν Γραφείων τοῦ Κεντρικοῦ Ταχυδρομείου, τὸ ὁποῖον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰσπράττει ἑκατοντάδας χιλιάδων λιρῶν ἐτησίως, ἐν τούτοις ἐξακολουθεῖ νὰ στεγάζεται εἰς Γραφεῖα τὰ ὁποῖα προκαλοῦν ἐντροπήν. Πᾶς ἐπισκεπτόμενος αὐτὰ διαπιστώνει ὅτι εἰς ἕνα δωμάτιον, τὸ ὁποῖον μόλις θὰ ἐπήρκει δι' ἓν ἢ τὸ πολὺ δύο πρόσωπα, ἐργάζεται ἡμίσεια δωδεκὰς προσώπων καὶ εἰς τὰς πλέον ἀκαταλλήλους αἰθούσας. Θὰ ἦτο, ὡς ἐκ τούτου, καλὸν ἐὰν γίνῃ συντόμως ἡ ἀπαραίτητος πρόνοια διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ καταλλήλου διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον κτιρίου, ἢ τοὐλάχιστον νὰ ἐξασφαλισθῇ ἔστω καὶ ἐπὶ ἐνοικίῳ ἓν πλέον εὐρύχωρον καὶ κατάλληλον οἴκημα πρὸς στέγασιν τῆς Κυβερνητικῆς ταύτης ὑπηρεσίας.

Δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν ἀγόρευσίν μου ἐπὶ τοῦ τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἔχω κάμει κριτικὴν ὅσον ἀφορᾷ τὸ κτίριον τοῦ Τελωνείου Λευκωσίας θὰ ἦτο παράλειψίς μου ἐὰν δὲν ἀνέφερον ὅτι μετ' εὐχαριστήσεώς μου διεπίστωσα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ19, Ἄρθρον 5 «Ἀνέγερσις νέων Κυβερνητικῶν Κτιρίων ἐν Λευκωσίᾳ» £100.000, συμβεριλαμβάνεται καὶ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀπαραιτήτων τούτων κτιρίων διὰ τὴν στέγασιν τῶν Τελωνειακῶν Ὑπηρεσιῶν.

Κεφάλαιον Δ25, «Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας».

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑφίσταται εἰς τὴν Νῆσον μας ἓν φλέγον καὶ ἐπεῖγον ζήτημα. Τὸ τῆς οἰκονομικῆς βοηθείας πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους. Καὶ μολονότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι πολὺ σοβαρὸν καὶ εὐρὺ καὶ ὅτι ἡ ἱκανοποίησις τῶν αἰτημάτων ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων τελείως ἀδύνατος, διότι πλήρης ἱκανοποίησις τούτων θὰ ἐσήμαινε δαπάνην πολλῶν ἑκατομμυρίων λιρῶν, ἐν τούτοις νομίζω ὅτι καθῆκον καὶ ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεώς μας εἶναι ὅπως, ἀφοῦ ἐξετάσῃ ποῖαι εἶναι αἱ παροῦσαι οἰκονομικαὶ δυνατότητες, φροντίσῃ νὰ μελετήσῃ καὶ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν σχέδιον ἀρωγῆς πρὸς τὰ πρόσωπα

ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα χωρὶς ἀμφιβολίαν ἔχουν ἀνάγκην βοηθείας, ἵνα, οὕτως, ἐκλείψῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀδιαφορεῖ διὰ τοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας, εἰς τοὺς ὁποίους ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν χεῖρα βοηθείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ἀγορητήν, ἀλλ' ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ὁμιληταί, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ ἀναφερθοῦν εἰς τὸ θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων, θὰ ἤθελα νὰ τοὺς πληροφορήσω ὅτι τὸ θέμα θὰ εἶναι πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν ἐπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ὅτε θὰ κατατεθῇ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Διὰ τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφερθοῦν σήμερον εἰς τὸ θέμα, ἐφ' ὅσον θὰ εἶναι εἰδικὸν θέμα δι' εἰδικὴν συζήτησιν καὶ θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Βουλὴν ὡς θέμα Τουρκοπλήκτων.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Μπορῶ νὰ προχωρήσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεῖτε νὰ προχωρήσετε.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος τούτου θὰ ἤθελον νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, εἰπόντος, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἑξῆς: «Πρὸς τοῦτο, ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία, στερουμένη παραδόσεως, δὲν δύναται εἰσέτι νὰ διαδραματίσῃ τὸν πρωταρχικὸν ρόλον. Βεβαίως ἐδηλώθη ἐπανειλημμένως ὅτι ὁ ἰδιωτικός μας τομεὺς ἐπέδειξεν ἐξαιρετικὴν προοδευτικότητα καὶ ἤρχισεν ἀνταποκρινόμενος εἰς τὰς νέας οἰκονομικὰς κατευθύνσεις ὡς αὗται ἐτέθησαν ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὡς π.χ. ἡ βελτίωσις τῶν μεθόδων χρήσεως τοῦ ὕδατος ἢ τῶν λιπασμάτων, ἡ ἀνέγερσις ξενοδοχειακῶν κτιρίων, ἡ ἵδρυσις βιομηχανικῶν μονάδων διαφόρου μεγέθους, ἡ χαρουποκαλλιέργεια κ.λ.π., ἀλλ' ἂς μὴ ξεχνῶμεν ὅτι ἡ ὄντως ἐκδηλωθεῖσα ἰδιωτικὴ προοδευτικότης εἰς τοὺς «νέους» τομεῖς, τρόπον τινά, ἐξηγοράσθη διὰ τῆς μεθόδου τῶν ἐπιδοτήσεων ἢ τῆς ἐλκυστικῆς δανειοδοτήσεως ἢ τῆς ἀπαγορεύσεως εἰσαγωγῶν κ.ο.κ. ὅπερ, ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ἰσοδυναμεῖ πρὸς μίαν λίαν δαπανηρὰν πρόσκλησιν τοῦ Κράτους πρὸς τὸν ἰδιωτικὸν τομέα νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἐπιθυμουμένην δραστηριότητα. Ἑπομένως, ἡ σταθερῶς βελτιουμένη ἀνταπόκρισις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως δὲν ἀποτελεῖ, δυστυχῶς, αὐτοδύναμον καὶ πρωτοποριακὸν παράγοντα δι' ἐξασφάλισιν τῆς περαιτέρω ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου. Δι' αὐτό, καὶ ἴσως δι' ἀρκετὰ εἰσέτι ἔτη, τὸ Κράτος θ' ἀναλάβῃ, δι' αὐξανομένων δημοσίων ἐπενδύσεων καὶ δι' ἐκσυγχρονισμοῦ τοῦ θεσμικοῦ πλαισίου, τὸν πρωταρχικὸν ρόλον καὶ τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ τόπου».

Λυποῦμαι διότι αἰσθάνομαι ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ εἶναι τελείως ἄδικος ἔναντι τῆς μέχρι σήμερον ἐπιδειχθείσης ἐντατικῆς δραστηριότητος τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τῆς σημαντικωτάτης συνεισφορᾶς αὐτῆς εἰς τὴν πρόοδον τῆς χώρας μας καὶ εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῆς σταθερᾶς οἰκονομικῆς πορείας αὐτῆς. Διότι, ἀσχέτως τοῦ ὅτι δὲν προτίθεμαι ἐνταῦθα νὰ παραγνωρίσω ἢ καὶ νὰ ἐπαινέσω τὴν Κυβερνητικὴν συνεισφορὰν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην, ἐν τούτοις, ἐὰν θέλωμεν νὰ εἴμεθα δίκαιοι καὶ ἀμερόληπτοι, ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ἀσυζητητὶ ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἔχει ἐπιδείξει ἀξιοζήλευτον δραστηριότητα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου πρὶν κἂν ἐγκαθιδρυθῇ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία καὶ πολὺ πρὶν δοθῇ οἱαδήποτε ἔστω καὶ μικρὰ ἐνθάρρυνσις ἢ ὑποστήριξις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεώς μας. Διότι εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία εἶναι ἐκείνη ἡ ὁποία διὰ τῶν δραστηριοτήτων της καὶ διὰ τῆς ἐμπειρίας αὐτῆς, μὴ φειδομένη κόπων, μόχθων καὶ ἐξόδων, ἐδημιούργησε καὶ προώθησεν εἰς ἀξιοζήλευτον βαθμὸν τὸ ἐξαγωγικόν μας ἐμπόριον, καὶ διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως λίαν ἀμειπτικῶν τιμῶν διὰ τὰ γεωργικὰ προϊόντα μας

συνετέλεσεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς μας. Καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία, μὴ φειδομένη κεφαλαίων καὶ κινδύνων, καὶ πρὶν κἂν παραχωρηθῇ πρὸς αὐτὴν οἱαδήποτε προστασία, ἐδημιούργησε καὶ προώθησε τὰς βιομηχανικάς μας δραστηριότητας διὰ τῆς ἱδρύσεως σωρείας βιομηχανικῶν μονάδων. Καὶ εἶναι ἡ ἰδία ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐκείνη ἡ ὁποία ἐπρωτοστάτησεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ μας διὰ τῆς ἀνεγέρσεως πληθώρας ξενοδοχείων καὶ ἄλλων τουριστικῶν κέντρων εἰς ὅλα τὰ σημεῖα τῆς Νήσου μας, ὡς ἐπίσης καὶ πολλῶν τουριστικῶν ὀργανισμῶν, τῶν ὁποίων οἱ ἰδιοκτῆται κατὰ τὴν τελευταίαν τριετῆ περίοδον ὑπέστησαν ὀλεθρίας οἰκονομικὰς ζημίας. Καὶ μήπως δὲν εἶναι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἐκείνη ἡ ὁποία ἐπρογραμμάτισε καὶ ἀνέπτυξε μεγάλας γεωργικὰς καὶ κτηνοτροφικὰς ἐπαύλεις κατὰ τοιοῦτον ἐπιστημονικὸν τρόπον ὥστε νὰ ἀποτελοῦν αὗται ὑπόδειγμα πρὸς μίμησιν ὄχι μόνον διὰ τὴν Δημοκρατίαν μας ἀλλὰ καὶ διὰ πολλὰς ἄλλας γεωργικῶς προωδευμένας χώρας; Ἢ μήπως ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ὑπογείου μεταλλευτικοῦ πλούτου μας δὲν ὀφείλεται εἰς τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν;

Ἀλλὰ καὶ ποῖος μετέτρεψε τὰς πόλεις μας ἀπὸ χωρία εἰς μεγαλουπόλεις μὲ καλλιμάρμαρα κτίρια ἐφάμιλλα τῶν πλέον ἀνεπτυγμένων εὐρωπαϊκῶν πόλεων; Ἀλλὰ μήπως ὑστέρησεν ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ εἰς τὴν ἵδρυσιν καὶ ἀνάπτυξιν μεγάλων Τραπεζικῶν, Ἀσφαλιστικῶν, Κτηματικῶν καὶ Χρηματοδοτικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι πολλὰ εἰσφέρουν εἰς τὴν οἰκονομίαν μας; Ἡ δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία δὲν ἔδωσε πάντοτε τὸ παρόν της καὶ δὲν συμπαρεστάθη διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Παιδείας μας καὶ δὲν συνεισέφερε γενναίως διὰ τόσους ἄλλους κοινωφελεῖς καὶ ἐθνικοὺς σκοπούς; Καὶ ποῖος δύναται νὰ ἀρνηθῇ τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλαι αὗται αἱ δραστηριότητες τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐξεδηλώθησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἐκδηλοῦνται παρ' ὅλον ὅτι αὕτη ὄχι μόνον δὲν ἔχει τόσην συμπαράστασιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅσην θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ, ἀλλὰ τοὐναντίον ὑπονομεύεται διὰ διαφόρων δυσμενῶν διακρίσεων, τὴν ἀπάλειψιν τῶν ὁποίων αἰτεῖται ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν χωρὶς δυστυχῶς μέχρι σήμερον νὰ τύχῃ τῆς ἐνδεικνυομένης μερίμνης τῆς Κυβερνήσεώς μας;

Λυποῦμαι διότι ἀναφέρω τὰ ἀνωτέρω, δυστυχῶς ὅμως εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι δὲν θὰ ἔπραττον τὸ καθῆκον μου ἐὰν παρέβλεπον τὴν ἐκφρασθεῖσαν γνώμην τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὴν συμβολὴν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Συζητοῦντες τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1967 δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ ἐξάρωμεν τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν πρόοδον ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ πενταετοῦς προγράμματος οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ προγράμματος αὐτοῦ ἐσημειώθη σημαντικὴ πρόοδος, ἡ ὁποία καθρεπτίζεται εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος.

Διὰ τὰ ἐπιτελεσθέντα ἔργα ὡς καὶ διὰ τὴν σημειωθεῖσαν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος ἀξίζει ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ δημόσιος ἔπαινος εἰς ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι συνέβαλον εἰς τοῦτο καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τοὺς εἰδικοὺς καὶ ἐπιστήμονας, τοὺς ἐργάτας καὶ ἀγρότας οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἐνσυνειδήτου ἐργασίας των ἔκαμαν κατορθωτὴν τὴν σημειωθεῖσαν πρόοδον.

Ὁ ἐπιτελεσθεὶς ἄθλος εἰς τὸν τομέα τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ μάλιστα ὑπὸ συνθήκας τόσον ἀνωμάλους ὡς αἱ συνθῆκαι τῆς τελευταίας τριετίας, εἶναι προϊὸν σκληρᾶς συνειδητῆς ἐργασίας καὶ πηγαίου πατριωτισμοῦ, ποὺ ἐνισχύονται ἀπὸ τὴν ἀδιάρρηκτον ἑνότητα λαοῦ, στρατοῦ καὶ Κυβερνήσεως, στοιχείου ἀπαραιτήτου διὰ τὴν ἐπιτυχῆ διεξαγωγὴν τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνος.

Πιστεύω ὅτι ὅλοι μας θὰ συμφωνήσωμεν ὅτι ἐὰν ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1967 συνωδεύετο μὲ μίαν ἐμπεριστατωμένην ἐκτίμησιν τοῦ λήξαντος πενταετοῦς προγράμματος ἢ ἀκόμη ἐὰν εἴχαμεν ἐνώπιον μας καὶ τοὺς στόχους τοῦ νέου πενταετοῦς προγράμματος ἀναπτύξεως, θὰ εἴμεθα εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ ἐκφράσωμεν ἐποικοδομητικὰς ἀπόψεις. Διότι θὰ ἐγνωρίζαμεν μέχρι ποίου βαθμοῦ ἔχει ἐκπληρωθῆ τὸ πενταετὲς πρόγραμμα καὶ πρὸς ποίαν κατεύθυνσιν θὰ ἔπρεπε νὰ στρέψωμεν περισσότερον τὴν προσοχήν μας. Μὲ αὐτὸ δὲν θέλω νὰ εἴπω ὅτι ἡ συζήτησις δὲν θὰ εἶναι καὶ πάλιν ἐποικοδομητική, ὅμως πιστεύω ὅτι θὰ εἴμεθα εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ ἀκριβολογήσωμεν ἐπὶ τῶν νέων κατευθύνσεων τῆς οἰκονομίας καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων ἔργων.

Μετὰ τὰς γενικὰς αὐτὰς παρατηρήσεις ἐπιτρέψετέ μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἐκφράσω μερικὰς ἀπόψεις ἐπὶ τῆς πολιτικῆς κυρίως ποὺ πρέπει νὰ διέπῃ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τοῦ τόπου.

Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ μίαν ὑγιᾶ οἰκονομίαν εἶναι ἡ συνεχὴς αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Καὶ διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς μεγαλυτέρας καὶ ἀποτελεσματικωτέρας αὐξήσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος ἐπιβάλλεται ἡ ἐπιστημονικὴ μελέτη τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου, ὁ προγραμματισμός, αἱ κεφαλαιουχικαὶ ἐπενδύσεις, ἡ ἐπιστημονικὴ καὶ τεχνικὴ κατάρτισις καὶ ἡ συνειδητὴ ἐργασία.

Καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ τίθεται τὸ ἐρώτημα: Εἰς ποῖον βαθμὸν ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως στηρίζεται εἰς ἐπιστημονικὰς μελέτας; Εἰς ποῖον βαθμὸν τὰ ἔργα ποὺ ἔχουν προγραμματισθῆ στηρίζονται εἰς ἐπιστημονικὰ δεδομένα, εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἀπόδοσίς των ἀπὸ πλευρᾶς ἐθνικοῦ εἰσοδήματος νὰ εἶναι ἡ καλυτέρα καὶ ἡ μεγαλυτέρα; Αὐτὸ δὲν φωτίζεται εἴτε ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ, ἡ ὁποία εἶναι πολὺ γενικὴ καὶ δὲν δίδει καθαρὰν εἰκόνα διὰ τὰ προβλεπόμενα ἀποτελέσματα τῶν βασικῶν ἐπενδύσεων διὰ τὸ 1967, εἴτε ἀπὸ τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Ἴσως αὐτὸ νὰ ὀφείλεται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἀρκετοῦ καὶ εἰδικευμένου προσωπικοῦ.

Εἰς τὴν συνοδευτικὴν ἔκθεσιν διὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ 1967 γίνεται πρόβλεψις διὰ 2 νέας θέσεις εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ, τῆς ὁποίας καὶ πάλιν, ὡς ἀναφέρεται, δυνατὸν νὰ μὴ ἱκανοποιηθοῦν πλήρως αἱ ἀνάγκαι εἰς εἰδικευμένον προσωπικόν. Λαμβάνοντες ὑπ' ὄψιν τὸν σοβαρώτατον ρόλον ποὺ ἔχει νὰ διαδραματίσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ, καθὼς καὶ τὰ σοβαρά, πολυσύνθετα προβλήματα ποὺ ἔχει νὰ ἐπιλύσῃ, παρίσταται ἀνάγκη ὅπως προσληφθῆ ἐπαρκὲς εἰδικευμένον προσωπικὸν εἰς τρόπον ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκπληρώνῃ ἐγκαίρως τὰ τόσον σοβαρὰ καὶ δύσκολα καθήκοντά της. Οἱ ἐπιστήμονες καὶ εἰδικοὶ ἀποτελοῦν ἀπαραίτητον, ἀποφασιστικὸν παράγοντα διὰ τὴν ταχυτέραν καὶ ἀποδοτικωτέραν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας. Ὀρθὸς προγραμματισμὸς σημαίνει προγραμματισμὸς στηριγμένος εἰς τὰ φῶτα τῆς ἐπιστήμης καὶ τὰς ἀντικειμενικὰς δυνατότητας.

Ἕτερος βασικὸς καὶ ἀπαραίτητος συντελεστὴς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας εἶναι αἱ κεφαλαιουχικαὶ ἐπενδύσεις. Τὸ ὕψος τῶν κεχαλαιουχικῶν ἐπενδύσεων εἰς ἔργα διὰ τὸ 1967 ἀποτελεῖ ρεκὸρ καὶ αὐτὸ εἶναι πολὺ εὐχάριστον. Ὅσον μεγαλύτεραι εἶναι αἱ κεφαλαιουχικαὶ ἐπενδύσεις εἰς ὑψηλῆς ἀποδόσεως παραγωγικὰ ἔργα τόσον καὶ τὸ ὕψος τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος θὰ ἀνέρχεται.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω ὅσα τονίζονται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἀναθεώρησις τῆς κειμένης νομοθεσίας, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς οἰκονομικὸς ἔλεγχος τῶν διαφόρων Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν. Δὲν νοεῖται τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων νὰ μὴν ἔχῃ καμμίαν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τοῦ 40% περίπου τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ποὺ ἀντιπροσωπεύει ποσὸν £4.636.622 καὶ διατίθεται διὰ τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς. Ὁ λαὸς ποὺ πληρώνει δι' αὐτὰς τὰς ἐπιχειρήσεις δικαιοῦται νὰ ἀσκῇ ἐπ' αὐτῶν καὶ τὸν ἀπαιτούμενον ἔλεγχον μέσον τῶν ἀντιπροσώπων του.

Τὸ δημόσιον ταμεῖον θὰ ἀνέπτυσσε κατὰ πολὺ τὴν δυνατότητα κεφαλαιουχικῶν ἐπενδύσεων διὰ σκοποὺς ἀναπτύξεως ἐὰν ὁ μεταλλευτικὸς πλοῦτος αὐτοῦ τοῦ τόπου ἀνῆκεν εἰς τὸ κράτος. Συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα τὰ κέρδη τῶν μετόχων τῶν ξένων μεταλλευτικῶν ἑταιρειῶν τῆς Κυπριακῆς Μεταλλευτικῆς Ἑταιρείας, τῆς Ἑταιρείας Ἀμιάντου καὶ Λίμνης, διὰ τὸ 1965 ἀνῆλθον εἰς £2.045.981. Μὲ αὐτὰ τὰ χρήματα εἰς χεῖρας τοῦ κράτους θὰ ἐθέταμεν εἰς ἓν μόνον ἔτος τὰς βάσεις μιᾶς βιομηχανίας λιπασμάτων ἢ θὰ ἐκτίζαμεν 20 ὑδατοφράκτας τῆς χωρητικότητος τοῦ ὑδατοφράκτου εἰς Μόρφου. Εἰς πλείστας χώρας τοῦ κόσμου τὰ μεταλλεῖα ἔχουν κρατικοποιηθῆ. Τὸ συμφέρον τῆς Κύπρου ἐπιβάλλει ὅπως τὸ ἴδιον γίνῃ καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτόν. Ἀρκετὰ ἔχουν κερδίσει οἱ ξένοι ἑκατομμυριοῦχοι ἀπὸ τὴν ἐκμετάλλευσιν τοῦ ὀρυκτοῦ μας πλούτου.

Τρίτος βασικὸς καὶ ἀπαραίτητος συντελεστὴς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας μας εἶναι ὁ παράγων ποὺ λέγεται ἐργασία. Αὐτὸς εἶναι ὁ δημιουργὸς καὶ τῶν ἔργων καὶ τῶν κεφαλαιουχικῶν ἐπενδύσεων. Εἶναι ὁ δημιουργὸς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Παρίσταται λοιπὸν ἀνάγκη νὰ δώσωμεν μεγάλην προσοχὴν εἰς αὐτὸν τὸν παράγοντα. Ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν προσφώνησίν του ἀνεφέρθη εἰς θυσίας. Οἱ ἐργαζόμενοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ὑφίστανται τὰς μεγαλυτέρας θυσίας. Οἱ ἐργαζόμενοι εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν κατορθωτὸν τὸν ἄθλον τοῦ πενταετοῦς προγράμματος καὶ αὐτοὶ εἶναι ποὺ καλοῦνται νὰ σημειώσουν νέαν ἐπίδοσιν εἰς τὸ νέον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως. Δικαιοῦνται λοιπὸν καὶ καλυτέρων ἀπολαβῶν, μιᾶς δικαιοτέτας κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἐὰν λάβωμεν ὡς παράδειγμα τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους ποὺ ἐργάζονται εἰς τὰς ξένας μεταλλευτικὰς ἑταιρείας θὰ διαπιστώσωμεν, συμφώνως πρὸς τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα, ὅτι τὸ 1965 ἔλαβον μόνον τὸ 21% τοῦ καθαροῦ προϊόντος τὸ ὁποῖον οἱ ἴδιοι παρήγαγον. Οἱ ξένοι μέτοχοι ἔλαβον τὸ 45,4% καὶ τὸ κράτος ὑπὸ μορφὴν φόρου εἰσοδήματος τὸ 33,6%.

Ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα παραδείγματα ποὺ δείχνουν τὴν μεγάλην ἀδικίαν καὶ ἐκμετάλλευσιν εἰς βάρος τῶν ἐργαζομένων. Νομίζω ὅτι δὲν ὑπερβάλλω ἐὰν εἴπω ὅτι τὰ κέρδη γενικῶς διὰ τὸ ἔτος 1966 ἐσημείωσαν ρεκόρ. Ὑπάρχουν διάφοροι τρόποι διὰ τῶν ὁποίων θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ δικαιοτέρα κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος δι' ὅλα τὰ ἐργαζόμενα στρώματα τοῦ λαοῦ, ἐργατοϋπαλλήλους καὶ ἀγρότας, καὶ ὅλοι αὐτοὶ οἱ τρόποι θὰ πρέπει νὰ μελετηθοῦν.

Οἱ ἐργαζόμενοι θὰ ἀποδώσουν καλύτερα καὶ περισσότερα ἐὰν μετέχουν κατὰ δικαιότερον τρόπον εἰς τὴν κατανομὴν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Μία τοιαύτη πολιτικὴ ἐφαρμοζομένη ὀρθῶς θὰ συμβάλῃ μεγάλως εἰς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Τόσον κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ τακτικοῦ προϋπολογισμοῦ ὅσον καὶ εἰς τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἔγινε λόγος διὰ τὴν φορολογικὴν πολιτικήν. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναπτύξω τὰς ἀπόψεις μου ἀναφορικῶς μὲ τὴν πολιτικὴν αὐτήν. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος νὰ ἐπισύρω καὶ πάλιν τὴν προσοχὴν τοῦ Σώματος εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον, τῆς φορολογίας, τὸ βάρος πίπτει ἐπὶ τῶν πτωχοτέρων στρωμάτων τοῦ λαοῦ. Ἀπὸ τὸ 1960 μέχρι τοῦ 1967 παρουσιάζεται μία συνεχὴς αὔξησις τῆς ἐμμέσου φορολογίας (παρὰ τὴν μείωσιν ἢ καὶ κατάργησιν τῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν πρώτων ὑλῶν), ἀπὸ £9.452.000 τὸ 1960 εἰς £11.315.000 τὸ 1967 ἐνῷ ἡ ἄμεσος φορολογία παρέμεινε οὐσιαστικῶς εἰς τὸ ἴδιον ἐπίπεδον καὶ τὸ βασικόν της μέρος ὁ φόρος εἰσοδήματος, παρουσίασεν μείωσιν κατὰ £500.000 παρὰ τὴν σημαντικὴν αὔξησιν τῶν βιομηχανικῶν ἰδίως ἐπιχειρήσεων καὶ τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος. Ἡ ἔμμεσος φορολογία βαρύνει κυρίως τὰ πτωχότερα στρώματα τοῦ λαοῦ. Ἴσως λεχθῆ ὅτι τὸ ἀντίθετον εἶναι ὀρθόν. Ὅτι δηλαδὴ βαρύνει τοὺς πλουσίους, οἱ ὁποῖοι καταναλίσκουν καὶ περισσότερα. Αὐτὸ θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν οἱ πλούσιοι ἀπετέλουν τὴν πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ.

Ὅλοι μας γνωρίζομεν ὅμως ὅτι ἡ συντριπτικὴ πλειοψηφία τοῦ λαοῦ εἶναι τὰ πτωχότερα στρώματα. Καὶ αὐτὰ κυρίως βαρύνει ἡ ἔμμεσος φορολογία. Δὲν

εἰσηγοῦμαι κατάργησιν τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ὅλον φορολογικὸν σύστημα ἐπανεξετασθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλισθῇ δικαιοτέρα ἀναδιανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος καὶ διὰ νὰ πέσῃ τὸ κύριον βάρος τῆς φορολογίας εἰς τοὺς ὤμους τῶν πλέον εὐπόρων στρωμάτων τοῦ πληθυσμοῦ.

Ὀρθῶς εἰς τὸ πρόγραμμα ἀναπτύξεως τοῦ 1967 διατίθενται σεβαστὰ ποσὰ εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ἰδιαιτέρως εἰς τὴν ἀνάπτυξιν ὑδάτων. Τὸ πρόβλημα τοῦ ὕδατος παραμένει διὰ τὸν τόπον μας καὶ θὰ παραμένῃ διὰ πολλὰ ἔτη τὸ πλέον φλέγον πρόβλημα τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Ὅσα χρήματα καὶ νὰ ἐξοδεύσωμεν διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος αὐτοῦ ἀποτελοῦν ἀρίστην ἐπένδυσιν. Δὲν θὰ ὑπεισέλθω εἰς τὰς λεπτομερείας αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, θεωρῶ ὅμως καθῆκον μου νὰ τονίσω ὅτι ἐπιβάλλεται ἀπὸ τώρα νὰ κάμνωμεν ὅλας τὰς ἀναγκαίας προετοιμασίας, τεχνικὰς καὶ ὑλικὰς διὰ νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς εὐκαιρίας ποὺ θὰ μᾶς παρασχεθῇ ὅταν αἱ μεγάλαι χῶραι θὰ λύσουν τὸ πρόβλημα τῆς ἀφαλατώσεως θαλασσίου ὕδατος. Εἰς μίαν πενταετίαν προβλέπεται ὅτι μερικαὶ χῶραι θὰ ἐλαττώσουν τὰ ἔξοδα μετατροπῆς τοῦ θαλασσίου ὕδατος εἰς ἀρδεύσιμον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ποὺ θὰ ἀποτελέσῃ πραγματικὴν ἐπανάστασιν εἰς τὴν γεωργίαν. Ἐπιβάλλεται ὅπως γίνουν καὶ ἐκ μέρους μας ὅλαι αἱ ἀναγκαῖαι προετοιμασίαι διὰ νὰ καρπωθῇ καὶ ἡ Κυπριακὴ Οἰκονομία αὐτὸ τὸ μεγάλον ἀγαθόν.

Ἡ γεωργία καὶ ὅλοι οἱ συγγενικοὶ πρὸς αὐτὴν κλάδοι, ἰδίως ἡ κτηνοτροφία, πρέπει νὰ τύχουν μεγάλης προσοχῆς εἰς τὸ νέον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως.

Παραλλήλως ὅμως ἐπιβάλλεται ὅπως ἀναπτύξωμεν καὶ τὴν βιομηχανίαν, ἡ ὁποία θὰ χρησιμοποιῇ πολλὰς ἐπιτοπίους πρώτας ὕλας.

Τόσον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν μεγάλην προσοχὴν εἰς ἐκείνας τὰς ἐπαρχίας καὶ περιοχὰς αἱ ὁποῖαι δυσπραγοῦν οἰκονομικῶς. Αἱ ἐπαρχίαι Λάρνακος καὶ Πάφου, ἐπὶ παραδείγματι, ὡς καὶ αἱ ὀρειναὶ περιοχαὶ καὶ ἡ περιοχὴ τῆς Καρπασίας πρέπει νὰ τύχουν ἰδιαιτέρας μερίμνης. Εἶναι ὀρθὸν αἱ οἰκονομικῶς δυσπραγοῦσαι ἐπαρχίαι καὶ περιοχαὶ νὰ τυγχάνουν προτεραιότητος. Εἰδικῆς μερίμνης πρέπει νὰ τύχουν ἐπίσης καὶ οἱ παθόντες ἐκ τῆς ἀνταρσίας.

Ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν προσφώνησίν του ἐτόνισεν ὅτι «ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία στερουμένη παραδόσεως, δὲν δύναται εἰσέτι νὰ διαδραματίσῃ τὸν πρωταρχικὸν ρόλον» καὶ καταλήγει: «Διὰ αὐτὸ καὶ ἴσως δι' ἀρκετὰ ἀκόμη ἔτη τὸ Κράτος θὰ ἀναλάβῃ δι' αὐξανομένων δημοσίων ἐπενδύσεων . . . .τὸν πρωταρχικὸν ρόλον καὶ τὴν μεγαλυτέραν εὐθύνην διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τοῦ τόπου». Αὐτὴ ἡ διαπίστωσις εἶναι ὀρθή. Ὅμως τί γίνεται ἀπὸ μέρους τοῦ κράτους εἰς τὴν βιομηχανίαν, εἰς τὰ μεταλλεῖα καὶ εἰς τόσους ἄλλους τομεῖς; Διατί δὲν ἐπιδεικνύει τὴν πρωτοβουλίαν τὴν ὁποίαν δύναται καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιδείξῃ; Διατί εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν διϋλιστηρίων δὲν ἀνέπτυξε τὴν ἀπαιτουμένην πρωτοβουλίαν εἴτε μόνον εἴτε ἀκόμη τῇ συμμετοχῇ τοῦ Κυπριακοῦ κεφαλαίου, ἀντὶ τοῦ ξένου κεφαλαίου; Εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ λαοῦ τὸ κράτος νὰ ἀναλάβῃ πρωτοβουλίαν καὶ μεγαλυτέραν εὐθύνην διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ὡς καὶ διὰ τῆς ἐν γένει ἀναπτύξεως τοῦ ἐθνικοῦ μας εἰσοδήματος θὰ θέσωμεν τὴν οἰκονομίαν μας ἐπὶ πλέων ὑγιῶν βάσεων.

Δὲν πρέπει νὰ λησμονῶμεν ὅτι τὸ βιοτικόν μας ἐπίπεδον δὲν στηρίζεται ἐπὶ ὑγιοῦς βάσεως· τῆς βάσεως τῆς παραγωγῆς. Στηρίζεται ἐν πολλοῖς ἐπὶ τῶν ἀδήλων πόρων. Ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ἔχει τονίσει σχετικῶς τὰ ἑξῆς: «Ἡ πλεονασματικὴ θέσις τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν παρουσιάζει ἱκανοποιητικὴν εἰκόνα, ἀλλὰ ἡ ἀναλυτικὴ αὐτοῦ μελέτη ὑπαγορεύει τὴν ἀνάγκην συνεχίσεως τῆς ἐξυγιαντικῆς πολιτικῆς. Παρόλον ὅτι ὁ βαθμὸς τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ Ἰσοζυγίου Πληρωμῶν ἐξ ἀδήλων πόρων μεγάλης ἀσταθείας ἔχει αἰσθητῶς ἀδυνατήσει ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960, οὗτος δὲν ἔπαυσε νὰ ἀποτελῇ ὑπολογίσιμον ἀνασχετικὸν παράγοντα εἰς περίπτωσιν ἀποτόμου ἀπωλείας τῶν ἐκ τῶν βάσεων ἐσόδων τῆς οἰκονομίας».

Πολὺ ὀρθῶς ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπογραμμίζει τὸν κίνδυνον τῆς ἐξαρτήσεως τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν μας ἐξ ἀδήλων πόρων μεγάλης ἀσταθείας καὶ τὴν ἀνάγκην ἐξυγιάνσεως τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Δι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ βάσει προγράμματος ἀνάπτυξις τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς μειώσεως τῶν εἰσαγωγῶν καὶ αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν, οὕτως ὥστε νὰ παύσωμεν νὰ στηριζώμεθα ἐπὶ ἀσταθῶν καὶ ἄκρως ἐπισφαλῶν πόρων.

Συμφώνως πρὸς τὰς ἐπισήμους στατιστικὰς οἱ ἄδηλοι πόροι μας ἀνήρχοντο τὸ 1960 εἰς £7,7 ἑκατομ., τὸ 1961 εἰς £11,3 ἑκατομ., τὸ 1962 εἰς £19,2 ἑκατομ., τὸ 1963 εἰς £18,3 ἑκατομ., τὸ 1964 εἰς £15,2 ἑκατομ., τὸ 1965 εἰς £23,1 ἑκατομ., καὶ τὸ 1966 εἰς £20,7 ἑκατομ. Ἐκ τῶν ἀνωτέρω στοιχείων εἶναι φανερὸν ὅτι ἡ ἐξάρτησις τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν μας ἐκ τῶν ἀδήλων πόρων αὐξάνει συνεχῶς. Καὶ αὐτὸ ὀφείλεται, πλὴν τῶν ἄλλων, καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι προσετέθησαν εἰς τὰς δαπάνας τῶν Βρεττανικῶν βάσεων αἱ δαπάναι τῶν ἄλλων ἐν τῇ νήσῳ στατευμάτων.

Συνεπῶς ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον ἐπεσήμανεν ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὄχι μόνον δὲν ἔχει ὑποχωρήσει ἀπὸ τοῦ 1960, ἀλλὰ ἔχει παρουσιάσει αὔξησιν ἐντὸς τῶν τελευταίων ἐτῶν. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἔγκαιρος ἀντιμετώπισις τῆς καταστάσεως καὶ ἡ τοποθέτησις τῆς οἰκονομίας μας ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων.

Θὰ πρέπει ἐπίσης νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι δὲν ἀποτελεῖ ὑγιᾶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν τὸ νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸ ξένον κεφάλαιον νὰ ἀγοράζῃ χωρὶς περιορισμοὺς Κυπριακὴν γῆν, τὴν ὁποίαν νὰ ἐκμεταλλεύεται τὸ ἴδιον, πολὺ δὲ περισσότερον ὅταν ἐπιτρέπεται ἡ Κυπριακὴ γῆ νὰ μετατρέπεται εἰς ραδιοσταθμοὺς καὶ σταθμοὺς ραντὰρ ξένων χωρῶν, ὡς συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Ἀμερικανῶν καὶ τώρα τῶν Δυτικογερμανῶν. Αὐτὸ ὄχι μόνον δὲν ἀποτελεῖ ὑγιᾶ οἰκονομικὴν πολιτικὴν ἀλλὰ δημιουργεῖ καὶ δυσμενεῖς πολιτικὰς ἐπιπτώσεις διὰ τὸν τόπον καὶ τὸν ἐθνικόν μας ἀγῶνα.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε,

Ὁ ἐθνικοαπελευθερωτικός μας ἀγὼν ὄχι μόνον δὲν ἔληξε, ἀλλὰ καὶ διέρχεται μίαν κρισιμωτάτην καμπήν. Τὸ Οἰκονομικὸν Μέτωπον εἶναι τὸ βάθρον ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζονται οἱ μαχηταὶ τῆς Κυπριακῆς Ἐλευθερίας. Ἰσχυροποίησις τοῦ Οἰκονομικοῦ μας Μετώπου σημαίνει ἰσχυροποίησιν τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ μας ἀγῶνος. Διὰ τοῦ ὀρθοῦ προγραμματισμοῦ, τῆς εὐσυνειδήτου ἐργασίας καὶ τῆς ἑνότητος δυνάμεθα νὰ ἐπιτύχωμεν πολλά. Δυνάμεθα νὰ κατακτήσωμεν τὴν νίκην. Καὶ θὰ τὴν κατακτήσωμεν.

Μὲ ὅσα ἔχω εἴπει, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑποστηρίζω τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ 1967.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ:
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τοῦ προβλέποντος περὶ τῶν κρατικῶν δαπανῶν δι' ἔργα ἀναπτύξεως κατὰ τὸ ἔτος 1967, συμπίπτει μὲ τὸν τερματισμὸν τοῦ πρώτου καὶ τὴν ἀρχὴν τοῦ δευτέρου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀσφαλῶς δὲν δύναται νὰ παρέλθῃ ἀπαρατήρητον.

Τὰ κατὰ τὸ Πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως σημειωθέντα ἐπιτεύγματα δέον νὰ ἀποτελέσουν τὴν βάσιν τῆς περαιτέρω πορείας διὰ τήν, ὡς ἐνδείκνυται, ταχυτέραν ἀνάπτυξιν τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς νήσου διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ, κυρίως δὲ τῶν εὐρέων παραγωγικῶν μαζῶν. Ὡσαύτως αἱ σημειωθεῖσαι ἀδυναμίαι, ἐλλείψεις καὶ ὀπισθοδρομήσεις δέον νὰ ἐπισημανθῶσι διὰ νὰ μὴν ἀποτελέσουν ἐμπόδιον εἰς τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Ἡ μετάβασίς μας ἐκ τοῦ Πρώτου εἰς τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, ἔναρξιν τοῦ ὁποίου κάμνει ὁ ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμός, μᾶς ἐπιτρέπει καὶ μᾶς ἐπιβάλλει, δύναμαι νὰ προσθέσω, τὴν ἔκφρασιν γενικῶν ἀπόψεων ἐπὶ τῶν κατευθύνσεων τῆς δημοσιονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Διότι ἐν τῇ πράξει καὶ κατ' οὐσίαν ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ἀποτελεῖ τὴν πολιτικὴν πρᾶξιν, ποὺ ἐκφράζει τὸ οἰκονομικὸν πρόγραμμα τῆς Κυβερνήσεως.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ νῆσος μας διέρχεται σήμερον μίαν κρίσιμον καμπὴν τῆς ἱστορίας της διὰ τῶν δυσχερειῶν τὰς ὁποίας παρεμβάλλει ἡ Τουρκοανταρσία καὶ τῶν ἀμυντικῶν δαπανῶν τὰς ὁποίας ἀναγκαστικῶς ἡ νῆσος μας ἀντιμετωπίζει, ἡ οἰκονομία μας εὑρίσκεται εἰς συνεχῆ ἄνοδον.

Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζωμεν ὅτι διανύομεν μίαν περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν πραγματοποιοῦνται κοσμοϊστορικῆς σημασίας οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ ἀνακατατάξεις καὶ μεταβολαὶ εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον. Αἱ πλεῖσται τῶν ἄλλων χωρῶν εἰσέρχονται μὲ ταχὺν ρυθμὸν εἰς ἀνώτερα ἐπίπεδα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, τὸν ὁποῖον ρυθμὸν καὶ ἡμεῖς εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ἀκολουθήσωμεν καὶ ἐφαρμόσωμεν. Ὡς ἐκ τούτου ἡ ταχεῖα οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου μας πρέπει νὰ ἀποτελῇ τὴν συνεχῆ καὶ συνειδητὴν ἐπιδίωξιν τοῦ κράτους.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ὅπως ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου εἶναι ταχεῖα, ἀλλὰ καὶ ὀρθή. Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ ὁ ρόλος τῆς δημοσιονομικῆς δράσεως καὶ κρατικῆς πολιτικῆς δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος τῆς προσπαθείας ἐξυψώσεως τοῦ ἐπιπέδου τῆς κοινωνικῆς εὐημερίας.

Πιστεύω ὅτι τοῦτο δύναται νὰ ἐπιδιωχθῇ ἐν Κύπρῳ δι' ἑνὸς προγράμματος οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως ἀποβλέποντος εἰς τὴν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρὸς ὄφελος τῶν ἀγροτικῶν, ἐργατικῶν καὶ ἐν γένει εὐρέων μαζῶν τοῦ λαοῦ, διὰ τοῦ ὁποίου καὶ δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ μεγίστη κοινωνικὴ ὠφέλεια. Στόχος, ὡς ἐκ τούτου, δέον νὰ εἶναι ἡ βελτίωσις καὶ αὔξησις τῶν παραγωγικῶν δυνάμεων καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ τρόπου κατανομῆς τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Ἡ ποσοτικὴ καὶ ποιοτικὴ αὔξησις τῆς ἐθνικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ αὔξησις τοῦ εἰσοδήματος τῶν οἰκονομικῶς ἀσθενῶν τάξεων πρέπει κατ' ἐμὲ νὰ κατευθύνουν βασικῶς τὴν δημοσιονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἐὰν ἀποβλέπωμεν εἰς μίαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ κοινωνικὴν εὐημερίαν, ἥτις θὰ λύσῃ μονίμως καὶ λυσιτελῶς τὰ οἰκονομικὰ καὶ κοινωνικὰ προβλήματα τῆς νήσου.

Πιστεύω ὡσαύτως ὅτι ἡ Κυβέρνησις κατὰ τὸν καταρτισμὸν προγραμμάτων ἀναπτύξεως δέον νὰ πράττῃ τοῦτο ἐν ἐπιγνώσει τῶν καθολικῶν συμφερόντων τοῦ λαοῦ ὡς συνόλου καὶ ἐν συναρτήσει μὲ τὰ γεωγραφικὰ ὅρια τῶν ἐπαρχιῶν τῆς νήσου. Διότι δὲν νοεῖται νὰ ὑπάρχῃ εὐημερία καὶ αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἰς μερικὰς γεωγραφικὰς περιφερείας, ἐνῷ ἄλλαι περιφέρειαι νὰ παραμένουν οἰκονομικῶς ἀσθενέστεραι τῶν ἄλλων μὲ χαμηλὸν εἰσόδημα καὶ μόνιμον ἀνεργίαν καὶ ὑποαπασχόλησιν.

Τὰ καταρτιζόμενα προγράμματα δέον νὰ ἀποβλέπουν εἰς τὴν κατὰ ἰσότιμον καὶ ἰσόρροπον τρόπον ἀνάπτυξιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐν τῷ συνόλῳ του καὶ κατ' ἐπαρχίας. Αὐτὴ ἡ ἀρχὴ ἀποτελεῖ ὀρθὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικήν. Οὔτε καὶ ἀποτελεῖ τοῦτο ἐκδήλωσιν τοπικιστικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ πνεύματος, ὡς συμβαίνει πολλάκις μὲ τὴν ὑποβολὴν αἰτημάτων διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων, τὰ ὁποῖα μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια κρινόμενα, οὐδεμίαν ὠφέλειαν ἤθελον ἐπιφέρει εἰς τὸν λαόν.

Ἡ ἀπαρίθμησις ἔργων πρὸς ἐκτέλεσιν δὲν σημαίνει, ὡς ἐτόνισα καὶ προηγουμένως, πρόγραμμα δημοσιονομικῆς πολιτικῆς. Βασικὴ προϋπόθεσις διὰ μίαν ὀρθὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν εἶναι ὁ ὑγιὴς προγραμματισμός. Καὶ ὁ ὑγιὴς προγραμματισμὸς προϋποθέτει γνῶσιν, διάγνωσιν καὶ ἐμπειρικὴν ἔρευναν οἰκονομικῶν δεδομένων καὶ φαινομένων, ὡς ἐπίσης καὶ ρεαλιστικὴν ἐξέτασιν καὶ στατιστικὴν μελέτην τῆς σκοπιμότητος καὶ ἐπιδράσεως τῶν ἱεραρχηθέντων ἔργων ἐπὶ τῆς ὅλης δημοσιονομικῆς πολιτικῆς συμφώνως πρὸς τοὺς καθορισθέντας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως στόχους.

Εἶναι λίαν εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις ὅτι τοῦτο ἔχει ἐπισημανθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο εἰσῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς πραγματοποιήσεώς του διὰ τῆς δημιουργίας τριῶν βασικῶν ὑπηρεσιῶν, λίαν συντελεστικῶν τοῦ ὅλου ἔργου τῆς προωθήσεως τῆς ὀρθῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου.

Αἱ τρεῖς αὗται βασικαὶ ὑπηρεσίαι, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ τύχουν περαιτέρω ἀρτιωτέρας ἐπανδρώσεως καὶ ἐνισχύσεως εἶναι αἱ ἑξῆς:

(α) Ἡ ὑπηρεσία Προγραμματισμοῦ, τῆς ὁποίας ὁ ρόλος εἶναι λίαν σημαντικὸς καὶ εὐεργετικός.

(β) Ἡ ὑπηρεσία Στατιστικῶν Ἐρευνῶν, ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ κρατικὴ πολιτικὴ δὲν δύναται νὰ προωθηθῆ ὀρθῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς, καὶ

(γ) Τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν τοῦ ὁποίου ὁ ρόλος εἶναι σημαντικός, ὑπογραμμίζων τὴν σημασίαν καὶ τὴν βασικὴν ἀνάγκην τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως τῆς νήσου ἐπὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως. Ἡ γεωργικὴ ἀνάπτυξις τῆς νήσου μας, ἥτις εἶναι κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ χώρα, πρέπει νὰ ἀποτελῆ τὴν βασικωτέραν ἐπιδίωξιν τῆς Κυβερνήσεως, πρὸς ὄφελος αὐτῆς ταύτης τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ ἐπιδιώξει τῆς φιλαγροτικῆς καὶ φιλεργατικῆς της πολιτικῆς θὰ ἀκολουθήσῃ ὑγιᾶ δημοσιονομικὴν πολιτικὴν κατὰ τὸ Δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως, ἀποσκοποῦσα εἰς τὴν ἐπίτευξιν οἰκονομικῆς εὐημερίας πρὸς ὄφελος τῶν ἀσθενεστέρων στρωμάτων τοῦ λαοῦ ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς νήσου. Διότι δὲν δύναται νὰ νοηθῆ εὐημερία μὲ τὴν ὕπαρξιν ἀνεργίας καὶ ὑποαπασχολήσεως καὶ τὴν συνέχισιν τοῦ χαμηλοῦ εἰσοδήματος τῶν εὑρέων ἀγροτικῶν παραγωγικῶν τάξεων τοῦ λαοῦ.

Θὰ εἰσέλθω τώρα εἰς τὴν ἐξέτασιν ὡρισμένων βασικῶν τομέων κρατικῶν ἐπενδύσεων καὶ δαπανῶν, ποὺ προβλέπονται εἰς τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον.

Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑδατικῶν πόρων τῆς νήσου κατὰ τὸν ὀρθὸν τρόπον πρέπει νὰ ἀποτελῆ βασικὴν ἐπιδίωξιν τῆς Κυβερνήσεως. Τοῦτο θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν καὶ θὰ ἀνυψώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἀγροτῶν μας.

Ἡ ἐπίσπευσις τῆς ἐρεύνης καὶ μελέτης διὰ τὴν κατασκευὴν μεγάλων ἀρδευτικῶν ἔργων καθίσταται ἀνάγκη ἐπιτακτική.

Ἰδιαιτέρως καθίσταται ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ ὅπως ἐπισπευσθῆ ἡ μελέτη διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ὑδατικῶν πόρων τῆς ἐπαρχίας Πάφου, ὅπου ὑπάρχουν ὅλαι αἱ εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι πρὸς τοῦτο. Ἡ ὑπάρχουσα εὔφορος γῆ τῆς Πάφου, ἡ σταθερότης τῶν κλιματολογικῶν συνθηκῶν τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς, οἱ μεγάλοι ποταμοὶ ποὺ τὴν διασχίζουν, ἐγγυῶνται μίαν θετικὴν ἀξιοποίησιν πρὸς ὄφελος τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ τῶν ἀγροτῶν τῆς Πάφου. Τοῦτο θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν δημιουργίαν νέων πλουτοπαραγωγικῶν πόρων τῆς νήσου καὶ θὰ ἀναζωογονήσῃ μεγάλως μίαν οἰκονομικῶς ἀδύνατον ἐπαρχίαν πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου.

Εἶναι λυπηρὸν νὰ ἀφήνεται νὰ ρέῃ εἰς τὴν θάλασσαν νερὸν ἐκ τῶν ποταμῶν Ξεροῦ, Ἐζουσας καὶ Διαρρίζου τῆς Πάφου εἰς ποσότητα πέραν τῶν 2.050 ἑκατομ. κυβικῶν ποδῶν ἐπιφανείας ἐτησίως, ἐνῷ ὑπολογίζεται ὅτι δύνανται νὰ κατασκευασθοῦν ἔργα διὰ τῶν ὁποίων νὰ καθίσταται δυνατὴ ἡ ἄρδευσις τοὐλάχιστον 10 χιλιάδων στρεμμάτων εὐφόρου γῆς, ὡς ἐπίσης νὰ ἀφήνεται νὰ ρέῃ εἰς τὴν θάλασσαν νερὸν ἐκ τοῦ ποταμοῦ Χρυσοχοῦς εἰς ποσότητα τοὐλάχιστον 224 ἑκατ. κυβικῶν ποδῶν ἐπιφανείας ἐτησίως.

Αἱ ὑπάρχουσαι δυνατότητες διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατικῶν πόρων τῆς Πάφου πρέπει νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ ἐπίκεντρον τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ νὰ ἐπισπευσθῆ ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων αὐτῶν.

Πρέπει ὡσαύτως νὰ γίνουν διατρήσεις εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς τῆς Πάφου διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς καλλιεργείας ὀπωροφόρων δένδρων.

Θὰ ἦτο εὔκαιρον νὰ ἀναφέρω ὅτι ὁ ὑπάρχων Νόμος περὶ Κυβερνητικῶν Ὑδατικῶν Ἔργων, Κεφάλαιον 341, ὅστις ἐθεσπίσθη ἐπὶ ἀποικιοκρατίας, καὶ ἐξ ὅσων γνωρίζω δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῆ ποτὲ ἐπὶ ἀποικιοκρατίας χρήζει ἀμέσου ἀναθεωρήσεως καὶ πιθανὸν καταργήσεώς του καὶ θεσπίσεως νέου νόμου ρυθμίζοντος τὰ Κυβερνητικὰ Ὑδατικὰ Ἔργα. Πιστεύω ὅτι ὁ Νόμος οὗτος, θεσπισθεὶς ὑπὸ ἄλλας συνθήκας, δὲν ἐξυπηρετεῖ τὰς σημερινὰς ἀνάγκας, εἰς πολλὰ δὲ σημεῖα του εἶναι ἀνεφάρμοστος καὶ ἀρκούντως ἐλλειπής. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου θὰ ἐπαναλάβω προγενεστέραν μου εἰσήγησιν, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, περὶ τῆς ἀνάγκης καταρτισμοῦ σχεδίου διὰ τὴν διαχείρισιν καὶ ἐκμετάλλευσιν τοῦ νεροῦ ἐπὶ κρατικῆς βάσεως πρὸς ὄφελος ὅλων τῶν καλλιεργητῶν.

Γεωργία.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὁ τομεὺς τῆς γεωργίας ἔτυχε τῆς προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τεράστιαι προσπάθειαι καταβάλλονται διὰ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς γεωργίας μας καὶ τὴν αὔξησιν καὶ βελτίωσιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς τόσον ποσοτικῶς ὅσον καὶ ποιοτικῶς.

Εἶναι ὡσαύτως γεγονὸς ὅτι πολλὰ προβλήματα τοῦ γεωργικοῦ τομέως ἀναμένουν εἰσέτι τὴν λύσιν των. Ἡ μὴ λύσις εἰσέτι τῶν προβλημάτων αὐτῶν ἔχει σοβαρὰν ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἀγροτικοῦ πληθυσμοῦ, σοβαρὰ μερὶς τοῦ ὁποίου ἀναγκάζεται νὰ ἐγκαταλείπῃ τὰ χωρία μας ὁδεύουσα πρὸς τὰς πόλεις. Τὸ χαμηλὸν εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν, ἡ ἔλλειψις κρατικοῦ σχεδίου γεωργικῶν ἀσφαλίσεων καὶ ἡ βραδεῖα οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς ὑπαίθρου, εἶναι αἱ κύριαι αἰτίαι ποὺ ὠθοῦν τὸν ἀγρότην μας πρὸς τὰς πόλεις. Οὕτω παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον τῆς ἐρημώσεως πολλῶν χωρίων καὶ τῆς ὑπερτροφικῆς ἀναπτύξεως τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν μεγάλων κυρίως πόλεων τῆς νήσου.

Τοῦτο δύναται νὰ ἀνασχεθῇ διὰ τῆς ἐπισπεύσεως τῆς πραγματοποιήσεως ταχυτέρου ρυθμοῦ ἀναπτύξεως τῆς ὑπαίθρου, ἄλλως οἱ κίδυνοι διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς νήσου μας θὰ εἶναι σοβαροί.

Ὡσαύτως καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἄμεσος μελέτη διὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἑνὸς συστήματος γεωργικῶν ἀσφαλίσεων, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ λίαν εὐεργετικοῦ θεσμοῦ τοῦ ἀναδασμοῦ.

Ἡ δημιουργία καλυτέρων ὅρων διαβιώσεως εἰς τὰ χωρία θὰ συμβάλῃ ἐπίσης εὐεργετικῶς εἰς τὴν ἀνάσχεσιν τοῦ ρεύματος πρὸς τὰς πόλεις.

Ἕνα σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν συμπλήρωσιν τῆς διεξαγομένης μελέτης εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς χαλίτικης γῆς καὶ τῶν χαμηλῶν δασῶν, πρὸς ὄφελος τῶν ἀκτημόνων ἢ ἐχόντων μικρὸν κλῆρον ἀγροτῶν. Ἡ παρατηρηθεῖσα καθυστέρησις εἶναι ἀδικαιολόγητος. Εἰς Πάφον τὸ πρόβλημα εἶναι σοβαρώτατον. Ὑπάρχουν 36.000 στρέμματα χαλίτικης γῆς καὶ 73.000 στρέμματα χαμηλῶν δασῶν, ἐκ τῶν ὁποίων 53.000 στρέμματα τῶν δασῶν Ἀκάμα καὶ Πέγειας, ποὺ παραμένουν ἀνεκμετάλλευτα, ἐνῷ θὰ ἠδύναντο νὰ δοθοῦν διὰ καλλιέργειαν εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ διὰ κτηνοτροφικοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς κτηνοτρόφους. Ἡ ἀξιοποίησις τοῦ δάσους τοῦ Ἀκάμα ἀπησχόλησε σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν καὶ διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἔχουν διατεθῇ σχετικὰ χρηματικὰ κονδύλια κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ ἔχει ἑτοιμασθῇ καὶ συγκεκριμένον σχέδιον.

Μετὰ λύπης μου παρετήρησα ὅτι οὐδεμία πρόνοια ἔχει γίνει κατὰ τὸν ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμόν. Τὸ ἑτοιμασθὲν καὶ ἐπιμελῶς καταρτισθὲν σχέδιον διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν προσεγγίζει ρεαλιστικῶς καὶ ἐπιστημονικῶς τὸ ὅλον πρόβλημα καὶ παρέχει μίαν ὀρθὴν καὶ δυνατὴν λύσιν. Τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον τῆς Πάφου, ἰδιαιτέρως τῶν γειτνιαζόντων χωρίων, καὶ εἰσηγοῦμαι τὴν ἐφαρμογὴν τούτου τὸ συντομώτερον δυνατόν. Πιστεύω ὅτι τὸ ὅλον ἔργον εἶναι λίαν ἀποδοτικὸν καὶ δύναται νὰ συνεισφέρῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀγροτικὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

Ἕνα ὡσαύτως σοβαρὸν πρόβλημα τὸ ὁποῖον θὰ ἀπασχολήσῃ κατὰ τὸ 1967 τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ τὴν Κυβέρνησιν εἶναι ἡ καλλιτέρα ἀξιοποίησις τῶν Κυβερνητικῶν τσιφλικιῶν Ἀχέλειας, Κουκλιῶν καὶ Μαμωνιῶν, συνολικῆς ἐκτάσεως 11.045 στρεμμάτων. Καὶ θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κυβέρνησιν καθ' ὅτι κατὰ τὸ 1967 λήγουν τὰ ἐνοικιαστήρια συμβόλαιά της μετὰ τῶν ἀγροτῶν. Εἰσηγοῦμαι ὅπως δοθῇ περισσοτέρα γῆ εἰς τοὺς ἀγρότας καὶ συμπεριληφθῶσιν εἰς τὰς ἐνοικιάσεις καὶ ἄλλοι ἀγρόται, ἀκτήμονες καὶ ἔχοντες μικρὸν κλῆρον. Τὸ μεσολαβῆσαν χρονικὸν διάστημα τῶν δέκα ἐτῶν ἀφ' ὅτου τὸ πρῶτον ἐνοικιάσθη ἡ γῆ αὕτη, ἔχει δημιουργήσει μίαν νέαν κατάστασιν. Νέαι ἀγροτικαὶ οἰκογένειαι ἔχουν δημιουργηθῆ ποὺ νὰ ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβερνητικὴ γῆ τῶν τσιφλικιῶν δοθῇ ἐπὶ ἐνοικιάσει καὶ εἰς αὐτοὺς ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς τουρκοπλήκτους Ἕλληνας κατοίκους Σουσκιοῦς ποὺ ἀπὸ τὸ 1958 ἔχουν ἐγκατασταθῆ εἰς Κούκλια.

Ἕνα λίαν ἐπωφελὲς ἔργον διὰ τὰς ὀρεινὰς ἰδίως περιοχὰς διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διατίθενται περισσότερα χρήματα εἶναι τὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα.

Τεραστία προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὸν τομέα τῶν γεωργικῶν ἐφαρμογῶν καὶ τῆς καταπολεμήσεως τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν. Πρὸς τούτοις εἰσηγοῦμαι ὅπως εἷς εἰδικὸς γεωπόνος διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν τοποθετηθῇ εἰς Πάφον.

Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Εἰσηγοῦμαι τὴν τοποθέτησιν κτηνιάτρου εἰς Πόλιν Χρυσοχοῦς, ἥτις καλύπτει μίαν μεγάλην ἀγροτικὴν περιοχὴν μὲ ἀνεπτυγμένην κτηνοτροφίαν.

Ἀνάπτυξις Δασῶν.

Δὲν γίνεται πρόβλεψις διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς κυρίας δασικῆς ὁδοῦ τῆς νήσου, τῆς ἀγούσης ἐκ Κύκκου πρὸς τὴν Κανναβιοῦν μέσον Σταυροῦ Ψώκας, καίτοι τὸ θέμα τοῦτο πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ σοβαρῶς τὴν Κυβέρνησιν καθ' ὅτι θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν νῆσον μας τὸ ἔργον τοῦτο καὶ τουριστικῶς. Εἰσηγοῦμαι ἐπίσης ὅπως βιομηχανικὴ μονὰς δι' ἐκμετάλλευσιν τοῦ δασικοῦ μας πλούτου ἱδρυθῇ ἐν Πάφῳ ὅπου εὑρίσκονται καὶ τὰ δάση μας.

Τουρισμός.

Ἀναμφιβόλως ἀξιόλογος ἐργασία ἐπιτελεῖται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν τουριστικὴν προβολὴν τῆς Κύπρου.

Πρὸς τούτοις θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως ἀξιοποιηθῶσι τουριστικῶς ὅλαι αἱ περιοχαὶ τῆς νήσου, αἱ ὁποῖαι προσφέρουν τὰς δυνατότητας διὰ μίαν τοιαύτην ἀξιοποίησιν ὡς τοῦτο ἐγένετο κατανοητὸν καὶ ἠκολουθήθη ὑπὸ ἄλλων χωρῶν.

Ἡ Πάφος ἀποτελεῖ ἀναμφιβόλως ἕνα τόπον διὰ μίαν καλὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν, ἥτις θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου μας. Ὑπάρχουν παραλίαι, δάση, ἐξαιρετικὰ τοπία, πράσινον, ἀρχαιολογικὸς πλοῦτος ποὺ παρέχουν τὰς βάσεις διὰ μίαν ἀρτίαν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν. Καθίσταται ὡς ἐκ τούτου ἐπιβεβλημένον ὅπως ἡ Κυβέρνησις στρέψῃ τὴν προσοχήν της πρὸς τὴν Πάφον.

Ἀνάπτυξις ὁδικοῦ δικτύου.

Τὰ κονδύλια τὰ ὁποῖα διατίθενται διὰ τὴν ἐπαρχίαν Πάφου εἰς τὸν τομέα αὐτὸν εἶναι ἐλάχιστα. Καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα διατίθενται διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν ὡρισμένων ὁδῶν εἶναι ἐπίσης ἐλάχιστα καὶ ὑπὸ τοιαύτην μορφὴν ὥστε νὰ ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου ἀρκετὰ ἔτη. Παράδειγμα ἡ ὁδὸς Στρουμπιοῦ-Κάθηκα-Ἀρόδων-Χρυσοχοῦς ὅπου διατίθεται τὸ μηδαμινὸν ποσὸν τῶν £3.150 διὰ τὴν συνέχισιν—οὐχὶ ἀποπεράτωσιν—τοῦ ἔργου, τὸ ὁποῖον ἤρχισε πρὸ πενταετίας. Πιστεύω ὅτι ἡ τακτικὴ αὕτη δὲν εἶναι ὀρθὴ καὶ ἐπιπροσθέτως ἀποτελεῖ μέτρον ἀντιοικονομικόν.

Εἰσηγοῦμαι ὡσαύτως τὴν διάθεσιν μεγαλυτέρων κονδυλίων διὰ τὴν εὐθυγράμμισιν καὶ βελτίωσιν τῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας Κτήματος-Πόλεως Χρυσοχοῦς, καὶ τὴν μελέτην ἀλλαγῆς κατευθύνσεως τοῦ δρόμου αὐτοῦ ἀπὸ Τσάδαν μέχρι Στρουμπίου, διὰ τῆς βελτιώσεως καὶ ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὑπαρχούσης ὁδοῦ ἀπὸ Τσάδαν πρὸς Λετύμπουν, Πολέμιν καὶ Στρουμπίν, ἥτις ὁδὸς εἶναι εὐθεῖα, συντομωτέρα, πλέον ἐξυπηρετικὴ καὶ θὰ χρειασθῇ δαπάνην ὀλιγωτέρων χρημάτων.

Εἰσηγοῦμαι ὡσαύτως τὴν διάθεσιν περισσοτέρων κονδυλίων εἰς τοὺς Ἐπάρχους διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἀσφαλτόστρωσιν τῶν χωριτικῶν ὁδῶν ποὺ ὁδηγοῦν πρὸς διάφορα χωρία.

Λιμένες.

Κατὰ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ παρελθόντος ἔτους ἐγένετο πρόβλεψις διὰ τὴν δαπάνην ποσοῦ 20 χιλιάδων λιρῶν διὰ λιμενικὰς βελτιώσεις εἰς Κάτω Πάφον. Τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐδαπανήθη καίτοι κατηρτίσθη καὶ ὑπῆρχε σχέδιον, καὶ δι' αὐτὸ προβλέπεται ἐπαναψήφισις τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμόν.

Πιστεύω ὅτι ἐπὶ τοῦ προκειμένου δὲν κατενοήθη ὀρθῶς ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ τῆς Κυβερνήσεως τὸ λιμενικὸν πρόβλημα τῆς Κάτω Πάφου.

Ὁ ὑπάρχων εἰς Κάτω Πάφον λιμενίσκος χρειάζεται λιμενικὰς βελτιώσεις. Αἱ λιμενικαὶ αὐταὶ βελτιώσεις εἶναι ἐντελῶς ἄσχετοι μὲ τὴν ἀναμενομένην ἔκθεσιν τοῦ Οἴκου Keyser, ὅστις θὰ γνωμοδοτήσῃ πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ποῦ πρέπει νὰ κατασκευασθοῦν λιμένες. Ἡ Πάφος δὲν ἐζήτησε τὴν κατασκευὴν λιμένος. Συνεπῶς τὸ πρόβλημά της δὲν ἐμπίπτει ἐντὸς τῶν ἁρμοδιοτήτων τῆς συμβουλῆς τοῦ Οἴκου Keyser καὶ ἐὰν τοῦτο οὕτω ἐτέθη, πιστεύω ὅτι ἐσφαλμένως ἐτέθη. Ὁ ὑπάρχων εἰς Κάτω Πάφον λιμὴν χρειάζεται τὴν ἐπέκτασιν τοῦ ὑπάρχοντος λιμενοβραχίονος κατὰ τοιοῦτον τρόπον ποὺ νὰ προσφέρεται ἐπαρκὴς προστασία εἰς τὰ προσεγγίζοντα εἰς αὐτὸν μικρὰ φορτηγὰ σκάφη. Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ λιμενοβραχίονος θὰ καταστῇ ὡσαύτως δυνατὴ ἡ προσέγγισις τῶν μικρῶν αὐτῶν σκαφῶν.

Διὰ τὰς λιμενικὰς αὐτὰς βελτιώσεις γίνεται μνεία εἰς τὸ Πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως. Ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμενοβραχίονος αὐτοῦ ἔστω καὶ σταδιακῶς εἶναι ἀνάγκη ἐπιβεβλημένη. Ἄνευ τοῦ ἔργου αὐτοῦ θὰ παρατηρηθῇ ὀπισθοδρόμησις καθ' ὅτι οὐδένα πλοῖον θὰ προσέρχεται εἰς Κάτω Πάφον διὰ φόρτωσιν καὶ ἐκφόρτωσιν. Καὶ ὅμως ἡ Πάφος ἔχει καλὴν παραγωγὴν προϊόντων προσφερομένων πρὸς ἐξαγωγήν, ὡς ἐπίσης καὶ ἀρίστας προοπτικὰς διὰ τὸ μέλλον. Αὐτὸς εἶναι ἕνας ἐπιπρόσθετος λόγος διὰ τὸν ὁποῖον αἱ ἀναγκαῖαι λιμενικαὶ βελτιώσεις πρέπει νὰ γίνουν τὸ συντομώτερον δυνατόν.

Ὁ λιμὴν τῆς Κάτω Πάφου προσφέρει ἀρίστας προοπτικὰς διὰ τὴν προσέγγισιν θαλαμηγῶν (γιώτ), καὶ μὲ ἐλάχιστα ἔξοδα εἰς τὸν λιμένα αὐτὸν δύναται νὰ ἐξυπηρετηθῇ ὁ σκοπὸς αὐτός. Πρὸς τοῦτο δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ὁ λιμὴν τῆς Πάφου εἶναι ὁ πρῶτος ποὺ συναντᾶ τις ἐπισκεπτόμενος διὰ θαλάσσης τὴν νῆσον.

Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις ὅτι γίνονται ἐφέτος προβλέψεις διὰ τὸν ἀρτιώτερον ἐξοπλισμὸν τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Νοσοκομείου Πάφου. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἔχει κατανοηθῇ ἡ ἀρχή, ὅτι τὸ Κράτος πρέπει νὰ φροντίζῃ ἰσοτίμως διὰ τὴν ὑγείαν ὅλων τῶν κατοίκων τῆς νήσου.

Πρὸς τούτοις εἰσηγοῦμαι ὅπως δοθῇ σημασία τόσον διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν ὅσον καὶ διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῶν Νοσοκομείων τῶν Ἐπαρχιῶν, μὲ προτεραιότητα τῆς Πάφου, ἡ ὁποία ὡς ἀπομεμακρυσμένη ἐπαρχία, μὴ διαθέτουσα ἰδιωτικοὺς εἰδικοὺς ἰατροὺς χρειάζεται τὴν ὕπαρξιν ἑνὸς ἀρτίως ἐξωπλισμένου καὶ καλῶς ἐπηνδρωμένου ἐπαρχιακοῦ νοσοκομείου, καὶ τονίζω τὴν ἀνάγκην ἐπανδρώσεως τῶν ἀγροτικῶν ἰατρικῶν ἑδρῶν.

Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἐκτελεῖται λαμπρὰ ἐργασία, ἡ δὲ κοινωνικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀξιέπαινος.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἀνοδικὴ πορεία πρὸς περαιτέρω κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν θὰ συνεχισθῇ ἐν στενῇ συναρτήσει πρὸς τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου.

Παιδεία.

Ἡ Τεχνικὴ καὶ Γεωργικὴ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἐνισχυθῶσι μεγάλως ἐφ' ὅσον εἴμεθα νῆσος γεωργικὴ καὶ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον μιᾶς σχετικῆς ἐκβιομηχανίσεως.

Πρὸς τούτοις εἰσηγοῦμαι τὸν ἀρτιώτερον ἐξοπλισμὸν τῆς Τεχνικῆς Σχολῆς Πόλεως Χρυσοχοῦς καὶ τὴν μελέτην διὰ τὴν ἵδρυσιν Γεωργικῆς Σχολῆς εἰς Πάφον. Πιστεύω ὅτι μία Γεωργικὴ Σχολὴ εἰς μίαν ἐπαρχίαν, τῆς ὁποίας τὰ 5/6 τοῦ πληθυσμοῦ ἀποζοῦν ὁλικῶς ἢ μερικῶς κατὰ μέγιστον βαθμὸν ἐκ τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ καὶ θὰ προσφέρῃ θετικὰ ἀποτελέσματα.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸν τομέα τῆς Παιδείας θὰ ἤθελα νὰ τονίσω τὴν σημασίαν καὶ σπουδαιότητα τῆς ὑπηρεσίας ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ, πρὸς τὴν ὁποίαν καὶ πρέπει νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχή.

Εἶναι εὐχάριστος ἡ διαπίστωσις τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἀνάγκην πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Συνενώνω καὶ τὴν ἰδικήν μου διαπίστωσιν ὅπως γίνῃ πρόβλεψις διὰ συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τὸν τομέα αὐτόν. Δὲν δύναται νὰ νοηθῇ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις ἑνὸς τόπου ἄνευ τῆς ἐπιδείξεως ἐνδιαφέροντος καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως.

Εἰσηγοῦμαι ἐπίσης ὅπως τὸ θέμα τῆς Παιδείας τύχῃ τῆς ἰδιαιτέρας προσοχῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ δοθῇ πρὸς αὐτὴν κάθε ἐνίσχυσις. Ἡ ἐνίσχυσις τῆς Παιδείας ἀποτελεῖ τὴν καλλιτέραν ἐπένδυσιν.

Ὑπάρχουν δύο βασικοὶ τομεῖς, διὰ τοὺς ὁποίους οὐδεμία πρόβλεψις γίνεται εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμόν. Ὁ πρῶτος εἶναι ἡ παροχὴ πρὸς τοὺς γεωργοὺς μακροπροθέσμων δανείων διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν. Ἡ τοιαύτη δανειοδότησις, κατὰ τὴν γνώμην μου, εἶναι ἀναγκαία, καθ' ὅτι σήμερον ὁ γεωργός μας δὲν δύναται νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν γῆν του ἄνευ τῆς κρατικῆς δανειοδοτήσεως. Τὸ παραχωρηθὲν κατὰ τὸ πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα ἀναπτύξεως ποσὸν τοῦ ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου λιρῶν εἶναι ἀνεπαρκές. Ἐὰν πρόκειται ὁ γεωργός μας νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ἀνοδικὴν πορείαν τῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεως πρέπει νὰ τύχῃ τῆς δανειοδοτήσεως διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἄλλως θὰ ἀναγκάζεται, λόγῳ ἀκριβῶς ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων πόρων, νὰ πωλῇ τὴν περιουσίαν του εἰς κεφαλαιούχους μὴ ἀγρότας πρὸς μεγίστην βλάβην τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας.

Ὁ δεύτερος τομεύς, διὰ τὸν ὁποῖον ὁμοίως δὲν γίνεται πρόβλεψις, εἶναι ἡ οἰκονομικὴ βοήθεια πρὸς ἀσθενεῖς δήμους διὰ τὴν ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως τῶν πόλεων. Ὁ Δῆμος Πάφου σήμερον ἀντιμετωπίζει οἰκονομικὰς δυσχερείας συνεπείᾳ τῆς Τουρκοανταρσίας. Εἶναι ὑποχρεωμένος ἀπὸ τοῦ 1958 ἐξακολουθητικῶς νὰ ὑφίσταται τὰς δαπάνας διὰ τὴν παροχὴν ποσίμου νεροῦ καὶ ἠλεκτροφωτισμοῦ τοῦ Τουρκικοῦ τομέως, ὅστις περιλαμβάνει τὸ ἓν τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ τῆς πόλεως. Μὲ μειωμένα ἔσοδα καὶ ηὐξημένας δαπάνας δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν οἰκονομικὴν θέσιν νὰ προσφέρῃ οἱονδήποτε ἔργον πρὸς τοὺς πολίτας τοῦ Κτήματος. Πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ παραμένῃ μία πόλις χωρὶς ἀνάπτυξιν καὶ νὰ ὑφίσταται μίαν τοιαύτην οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν διὰ παροχὴν νεροῦ πρὸς τοὺς Τουρκοκυπρίους χωρὶς νὰ τυγχάνῃ τῆς δεούσης οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιβάλλεται ὅπως ἡ Κυβέρνησις ἔλθῃ οἰκονομικῶς ἀρωγὸς πρὸς τὸν Δῆμον Πάφου διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἐκτελέσῃ τὸ ἔργον του, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοὺς ἰδίους λόγους πρὸς τὸν Δῆμον Πόλεως Χρυσοχοῦς.

Τελικῶς θὰ ἤθελα νὰ ὑποδείξω ὅτι τὰ διατιθέμενα κονδύλια διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου διὰ τὸ 1967 εἶναι ἐλάχιστα καὶ κατὰ πολὺ μικρότερα τῶν κονδυλίων τῶν παρελθόντων ἐτῶν. Τοῦτο θὰ ἔχῃ δυσμενῆ ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς καθόλου οἰκονομίας τῆς Πάφου καὶ ἐπὶ τοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεώς της, ἐνῷ θὰ δημιουργήσῃ—καὶ τὸ πιστεύω ἀπολύτως—ὀξὺ ἀνεργιακὸν πρόβλημα. Διότι ἡ Κυβέρνησις ἀποτελεῖ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸν κυριώτερον ἐργοδότην διὰ τὴν ἀπασχόλησιν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Πάφου.

Δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω διὰ ποίους λόγους διατίθενται μικρὰ μόνον κονδύλια διὰ τὴν Πάφον ἐφέτος, ἐνῷ λογικῶς καὶ φυσικῶς ἔπρεπε νὰ διετίθεντο ηὐξημένα κονδύλια. Πρῶτον διότι ἡ ἐπαρχία αὕτη χρειάζεται ἀνάπτυξιν. Καὶ δεύτερον διότι τὸ ποσὸν τὸ διατιθέμενον ἐφέτος συνολικῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου εἶναι μεγαλύτερον ἀπὸ τὰ ποσὰ ποὺ διετέθησαν κατὰ τὰ παρελθόντα ἔτη.

Φαίνεται ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἐπηρεασθεῖσα προφανῶς ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι διὰ ξένης βοηθείας θὰ διεξαχθῇ ἐφέτος ἔρευνα διὰ τὴν ὑδατικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου, ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ περικόψῃ κονδύλια διὰ τὴν Πάφον. Τοῦτο κακῶς ἐγένετο διότι ἡ ἔρευνα διὰ τὴν ὑδατικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Πάφου δὲν θὰ ἀπασχολήσῃ ἐργατικὸν δυναμικόν, οὕτω δὲ θὰ παραμείνῃ ἐφέτος διὰ τὴν Πάφον ἕνα σοβαρώτατον κενὸν καὶ ἕνα ὀξὺ πρόβλημα ἀνεργίας. Τὸ κενὸν τοῦτο δύναται νὰ καλυφθῇ διὰ τῆς καταθέσεως συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ διὰ τοῦ ὁποίου νὰ διατίθενται ηὐξημένα κονδύλια διὰ τὴν Πάφον.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω τὴν ἀνάγκην ὅπως Ὑπουργοί, Γενικοὶ Διευθυνταὶ Ὑπουργείων καὶ Τμηματάρχαι ἐπισκέπτωνται τὴν Πάφον τακτικῶς διὰ νὰ λαμβάνουν γνῶσιν ἐπὶ τόπου τῶν προβλημάτων τῆς ἐπαρχίας αὐτῆς. Διότι καθίσταται δύσκολος ἡ ὀρθὴ γνῶσις τῶν προβλημάτων μιᾶς Ἐπαρχίας ὅταν ὡρισμένοι ὑπεύθυνοι ἐπὶ ὁλόκληρον ἑξαετίαν ἔχουν ἐπισκεφθῇ τὴν Πάφον μίαν ἢ δύο φορὰς καὶ τοῦτο δι' ὀλίγας μόνον ὥρας.

Πιστεύω ὅτι μία τοιαύτη στενωτέρα ἐπαφὴ εἶναι ἀναγκαία καὶ ἤθελεν ἀποβῇ χρήσιμος καὶ ὠφέλιμος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε,

Εἶναι φυσικὸ ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση ἑνὸς τόπου νὰ εἶναι βαθειὰ συνυφασμένη μὲ τὴν πολιτική. Κι' ἡ κατάσταση στὴν Κύπρον δὲν ξεφεύγει ἀπ' αὐτὸ τὸν κανόνα. Ἡ ἐξάρτηση ὅμως δὲν εἶναι μονόπλευρη, ἀλλὰ ἀμφίδρομη. Γι' αὐτό, θεμελίωση μιᾶς ὀρθῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς ἔχει τὴν εὐεργετική της ἐπίδραση πάνω στὴν ἀπαραίτητη ἀνεξαρτοποίησή μας ἀπὸ ἀντίζοες ἐπιδράσεις κι' ἔτσι βοηθᾶ στὴν διάνοιξη τῆς σωστῆς πορείας γιὰ τὴν ἐπίλυση τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος. Ὑπάρχουν πολλὰ σκέλη πρὸς αὐτὴν τὴν πορεία. Πρωταρχικά, ὁ μονόπλευρος προσανατολισμὸς τῆς οἰκονομίας μιᾶς μικρῆς ὑπὸ ἀνάπτυξη χώρας ἐνέχει τὰ στοιχεῖα τῆς δέσμευσης, τῆς ἐξάρτησης, τῆς ἡμιαποικιοποίησης. Χρειάζεται διάνοιξη δεσμῶν πρὸς ὅλες τὲς κατευθύνσεις, μὲ στόχο ἰσοζύγιο πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση, ποὺ δίνει οὐσιαστικὸ περιεχόμενο στὴν ἀδέσμευτη πολιτικὴ καὶ ποὺ καθιστᾶ τὴν πολιτικὴ προοπτικὴ ἀνεξάρτητη ἀπὸ οἰκονομικοὺς ἐκβιασμοὺς ἢ ἔστω ἀπὸ ἐσώτροπες οἰκονομικὲς πιέσεις.

Δὲν χρειάζεται νὰ τονίσω ὅτι ἡ σημερινὴ κατάσταση στὴν Κύπρον δὲν ἐμφανίζει αὐτὴ τὴν εἰκόνα. Ἡ οἰκονομία τῆς Κύπρου εἶναι σχεδὸν πολωμένη πρὸς μίαν κατεύθυνση, χωρὶς νὰ λέγω ὅτι δὲν ἔχουν γίνει ρήγματα εἰς αὐτὴ τὴν πόλωση καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἤδη προοπτικαὶ γιὰ διάνοιξη πρὸς ἄλλους τομεῖς οὕτως ὥστε τὸ ἰσοζύγιο τῶν ἐμπορικῶν μας ἐξαγωγῶν νὰ εἶναι τέτοιο ποὺ νὰ ἐπιτρέπῃ ἀνεξάρτητον οἰκονομικὴν πολιτικὴν καὶ ἐπομένως ἀδέσμευτον πολιτικὴν ὅσον ἀφορᾷ

ἐπίσης ὅλα τὰ ἄλλα θέματα. Σ' αὐτὴ τὴν διάνοιξη χρειάζεται ἰσότιμη μεταχείριση ἐκείνων ποὺ βρίσκονται σὲ ταὐτόσημη ἢ ἀνάλογη θέση καὶ προνομιακὴ μεταχείριση ἐκείνων ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἀπολαμβάνομε ἀνάλογη οἰκονομικὴ μεταχείριση.

Παρ' ὅλον ὅτι ἔχουν γίνει ἀρκετὲς προσπάθειες μὲ ἐπιτυχία σὲ ἀριθμὸ περιπτώσεων ἡ ἔλλειψη καθοδηγητικοῦ σχεδίου ποὺ νὰ πηγάζῃ ἀπὸ μιὰ πλήρη ἀνάλυση τῶν ἐμπορικῶν δυνατοτήτων καὶ τῶν ἐμπορικῶν προοπτικῶν δὲν ἐπιτρέπει τὴν ὁλοκλήρωση αὐτῆς τῆς προσπάθειας οὔτε κἂν τὴν ἐξέλιξή της σὲ σημεῖο ποὺ καὶ τὴν ἀνεξάρτητη πολιτική μας νὰ στηρίζῃ καὶ τὴν οἰκονομία μας νὰ βασίζῃ πάνω σὲ μιὰ μακρόπνοη βιώσιμη ἰσορροπία. Δηλαδὴ ἡ σημερινὴ πολιτική μας ἔναντι τῶν εἰσαγωγῶν μας δὲν στηρίζεται πάνω στὴν μελέτη τῶν δυνατοτήτων, τὸ τί μπορεῖ μία χώρα νὰ ἀπορροφήσῃ ἀπὸ τὴν χώρα μας οὕτως ὥστε νὰ ἀναπτύξωμε ἀνάλογη πολιτικὴ γιὰ τὲς εἰσαγωγές μας ἀπὸ τὲς χῶρες ἐκεῖνες οἱ ὁποῖες εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπορροφήσουν τὰ δικά μας ἀγροτικὰ προϊόντα καὶ τὰ ἄλλα προϊόντα τῆς παραγωγῆς μας. Ἡ προσωρινὴ ἰσορροπία ἀναφορικὰ μὲ τὴν νομισματικὴ σταθερότητα στηρίζεται λιγώτερο σ' αὐτὴ τὴ σχεδιασμένη προοπτικὴ καὶ περισσότερο σὲ παρασιτικοὺς ἢ προσωρινοὺς λόγους. Ἡ μεταλλαγὴ εἶναι ἀπαραίτητη ἂν θέλουμε νὰ στηρίξουμε σὲ ὀρθολογιστικὴ καὶ σταθερὴ βάση τὲς οἰκονομικές μας προοπτικές.

Μιὰ ἄλλη φάση τοῦ θέματος ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν προηγούμενη, εἶναι ἡ δημιουργία συνθηκῶν μόνιμης στήριξης τῆς οἰκονομίας μας πάνω σὲ παραγωγικὲς προϋποθέσεις καὶ ἡ ἀποδέσμευση ἀπὸ τὸν παρασιτικὸ τρόπο ἰσοσκελισμοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ. Αὐτό, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὲς εὐεργετικὲς ἐπιδράσεις πάνω στὲς γενικὲς οἰκονομικὲς προοπτικές, διανοίγει καὶ τὴν ἐλευθερία, ἀγώνα γιὰ κατάργηση τῶν καταλοίπων τοῦ ἀποικισμοῦ καὶ τῆς ξένης παρουσίας ποὺ δὲν θὰ ἀποτελοῦν πιὰ σημαντικὸ συμβλητικὸ παράγοντα στὸ οἰκονομικό μας ἰσοζύγιο.

Δὲν εἶναι λίγες οἱ φωνὲς ποὺ ἀκούονται ὅτι ἡ κατάργηση τυχὸν τῶν Βρεττανικῶν πολεμικῶν βάσεων θὰ ἐπιφέρῃ ἕνα σοβαρὸ πλῆγμα στὴν οἰκονομία μας, διότι ἕνα σοβαρὸ ἔσοδον τοῦ Προϋπολογισμοῦ μας θὰ ἔχῃ ἐλαττωθῇ σημαντικά. Ἂν λοιπὸν δὲν στηρίξουμε τὴν οἰκονομία μας πάνω σὲ παραγωγικὲς μεθόδους οὕτως ὥστε νὰ τὴν καταστήσουμε ἀνεξάρτητη ἀπὸ τὴν παρασιτικὴν ἰσοσκέλιση τοῦ Προϋπολογισμοῦ φοβοῦμαι ὅτι αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα θὰ ἀποτελῇ αἰώνιον ἐπιχείρημα καὶ ὅτι ἀντὶ νὰ στρέφουμε τὴν προσοχὴ τοῦ λαοῦ εἰς τὸ πῶς νὰ καταργήσῃ τὶς πολεμικὲς βάσεις, θὰ παρουσιάζουμε συνεχῶς τὴν φοβίαν ὅτι ἡ ἄμεσος κατάργηση τῶν Βρεττανικῶν πολεμικῶν βάσεων θὰ ἔχῃ κλονιστικὰ ἀποτελέσματα πάνω στὴν οἰκονομία τοῦ τόπου μας.

Δεδομένης τῆς πιθανῆς μεταλλαγῆς τῶν ἐμπορικῶν δυνατοτήτων μὲ τὴν προσθήκη νέων ξένων παραγωγικῶν δυνάμεων ἡ προετοιμασία τῶν παραγωγικῶν πηγῶν ποὺ θὰ καλύψουν τὸ χάσμα ἀπὸ τὴν ἀπώλεια τοῦ παρασιτικοῦ εἰσοδήματος πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ διαγνωσθοῦν, νὰ προετοιμασθοῦν καὶ νὰ ἀξιοποιηθοῦν. Δὲν εἶναι μυστικὸ ὅτι σὲ πολλὲς γειτονικὲς χῶρες ἡ παραγωγὴ γιὰ προϊόντα ἀνάλογα μὲ τὰ προϊόντα γιὰ τὰ ὁποῖα σήμερα εὑρισκόμεθα σὲ σχετικῶς προνομιακὴ θέση προχωρεῖ μὲ ἕνα ταχὺν ρυθμό. Ἂν λοιπὸν ἀπὸ τώρα δὲν προσαρμόσουμε τὴν πολιτική μας γιὰ τὴν παραγωγὴ καὶ τὴν πολιτική μας γιὰ τὶς ἐξαγωγὲς πολὺ σύντομα θὰ βρεθοῦμε στὴν δυσάρεστη θέση νὰ μὴν εἴμαστε εἰς θέσιν συναγωνιστικὰ νὰ μποῦμε στὴν Διεθνῆ Ἀγορά. Σ' αὐτοὺς φυσικὰ συμπεριλαμβάνω καὶ τὸν τουρισμὸ ποὺ ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸ νὰ προϋπολογισθῇ ὡς ἀπὸ μόνος του μὲ βεβαιότητα ἱκανοποιητικός, γιατὶ ἔχει λεχθῇ καὶ ἐπίσημα ὅτι ὁ τουρισμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντικαταστήσῃ τὲς πολεμικὲς βάσεις καὶ τοὺς ἄλλους παρασιτικοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους σήμερα γίνεται ἡ κάλυψη τῆς διαφορᾶς τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν. Πιστεύω ὅτι ὁ τουρισμὸς καὶ μόνος δὲν εἶναι δυνατόν, χωρὶς νὰ σημαίνῃ ὅτι δὲν ἀποδίδω σημαντικὴν σημασία στὴν αὔξηση τῶν ἐσόδων μας ἀπὸ τὸν τουρισμό.

Δὲν ἔχουμε ὑπ' ὄψη μας νὰ ἔχῃ ἑτοιμασθῇ ἕνα τέτοιο ὁλοκληρωμένο σχέδιο.

Πιὸ πέρα, οἱ κύριες πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς θὰ πρέπει νὰ βρίσκουνται στὰ χέρια τῶν παραγωγικῶν τάξεων καὶ ἡ Κυβέρνηση θὰ πρέπει νὰ προσανατολισθῇ πρὸς τὴν κατεύθυνση τῆς λαϊκῆς ἢ κρατικῆς ἐκμετάλευσης τῶν πλουτοπαραγωγικῶν

δυνατοτήτων καὶ ὅσο τὸ δυνατὸν μείωση τῆς ἐπέμβασης τῶν παρασιτικῶν διαμέσων στρωμάτων καὶ τῆς μέσῳ τῆς κατοχῆς τῶν πλουτοπαραγωγῶν πηγῶν μεγάλης ἀνισοσκέλειας τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ πὼς ἡ παραμονὴ τῆς μεγάλης ἀνισοσκέλειας στὴν κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος εἶναι ὁλότελα ἀσυμβίβαστη μὲ τὴν ἐθνικοοικονομικὴ ἐξέλιξη καὶ θὰ ἔχῃ σὰν συνέπεια τὸν μαρασμὸ τῶν παραγωγικῶν τάξεων μὲ καταστροφικὲς συνέπειες στὴν γενικὴ ἐθνικὴ οἰκονομία.

Δὲν ἔχουμε μπροστά μας καὶ πάλιν μέσα στὸν κυβερνητικὸ προγραμματισμὸ ὁλοκληρωμένη ἀνάλυση τῶν δυνατοτήτων καὶ σχεδιασμὸ γιὰ τὴν ἐκμετάλλευση τῶν πλουτοπαραγωγικῶν πηγῶν μὲ ὅσον τὸ δυνατὸ καλύτερα ἀποτελέσματα γιὰ τὴν ἐθνικὴ οἰκονομία γενικὰ καὶ γιὰ τὲς παραγωγικὲς τάξεις ἰδιαίτερα.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι σὲ ὅλα τὰ σχέδια παρουσιάζεται μία προσπάθεια τῆς Κυβέρνησης γιὰ βελτίωση τοῦ ἤδη ὑφισταμένου, δὲν ἔχει ὅμως ἀναληφθῆ μία ἐπιστημονικὴ μελέτη, μελέτη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου, μελέτη τῶν δυνατοτήτων τῆς διεθνοῦς καταστάσεως ἡ ὁποία νὰ ἀπορροφᾶ τὰ προϊόντα τῶν πλουτοπαραγωγικῶν δυνατοτήτων αὐτοῦ τοῦ τόπου καὶ ἡ μέθοδος μὲ τὴν ὁποία αὐτὲς οἱ πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς θὰ ἀποδώσουν τὸ μέγιστο τοῦ δυνατοῦ. Καὶ αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκτὸς ἂν οἱ κύριες πλουτοπαραγωγικὲς πηγὲς βρίσκουνται στὰ χέρια τῆς Κυβέρνησης καὶ τοῦ λαοῦ.

Πιστεύουμε πὼς πρέπει νὰ γίνεται κάποια ἐργασία πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση· δὲν ἔχω ὅμως ἀκόμα ὑπ' ὄψη μου αὐτὴ τὴν ἐργασία. Ὑπάρχει ἕνα εἶδος σχεδιασμοῦ ἐπίπλευσης (drifting) καὶ ὄχι σχεδιασμοῦ ὑπόταξης τῶν παραγωγικῶν δυνατοτήτων. Ἡ ἀνάλυση τῶν δυνατοτήτων πρώτων ὑλῶν μὲ τὴν ὑλοποίηση τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ σὲ συσχετισμὸ μὲ τὲς διεθνεῖς ἀναγκαιότητες καὶ ὁ ἀνάλογος σχεδιασμὸς δὲν εἶναι δυστυχῶς ἐδῶ γιὰ συζήτηση. Καὶ δὲν χρειάζεται νὰ φέρω παραδείγματα χωρῶν οἱ ὁποῖες γιατὶ δὲν ἔχουν προβῆ εἰς αὐτὴν τὴν ἀνάλυση ἐπέτρεψαν οὕτως ὥστε τὸ ἐργατικὸ δυναμικὸ νὰ ἀποβῇ ἐξαγωγικὴ ὕλη καὶ νὰ καταντήσουν οἱ ἴδιες παραγωγὲς ἐργατικῶν χεριῶν γιὰ ἐξαγωγὴ στὰ σκλαβοπάζαρα τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν χωρῶν.

Δὲν εἶναι οὔτε μία οὔτε δύο καὶ εἶναι χῶρες φιλικὲς πρὸς ἐμᾶς. Ἡ ἀνάλυση τῶν δυνατοτήτων ὅπως εἶπα δὲν εἶναι ἐδῶ γιὰ συζήτηση καὶ οὔτε φυσικὰ ἔχω σκοπὸ μὲ μιὰ ὁμιλία στὴ Βουλὴ νὰ ἀποπειραθῶ αὐτὴ τὴν ἀνάλυση. Σκοπὸς εἶναι νὰ κάνω γενικὲς διαπιστώσεις καὶ νὰ εἰσηγηθῶ ἀρχὲς ποὺ σύμφωνα μὲ τὴν δική μου ἀντίληψη εἶναι σωστὸ νὰ διέπουν τὸν οἰκονομικὸ σχεδιασμὸ καὶ τὴν οἰκονομικὴ πολιτικὴ μιᾶς μικρῆς ὑπὸ ἀνάπτυξη χώρας. Παρ' ὅλο τὸ σχετικὰ ψηλὸ βιοτικὸ ἐπίπεδο τῆς οἰκονομίας μας εἶναι ὑποανάπτυχτη. Γιατὶ καὶ ἐδῶ ὑπάρχει ἕνα "pseudo-credo", γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὴν ἔκφραση τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅτι τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον δὲν εἶναι πάντοτε παράλληλον μὲ τὴν ὑποανάπτυξη, τὴν ἀνάπτυξη ἢ τὴν ὑπερανάπτυξη μιᾶς χώρας.

Δὲν ὑποτιμῶ τὲς προσπάθειες ποὺ γίνονται καὶ δὲν μοῦ διαφεύγει τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ πιθανότητες ἀνάπτυξης γιὰ ὡρισμένους σημαντικοὺς τομεῖς ὅπως εἶναι ἡ βιομηχανία, εἶναι προβληματικὲς καὶ λόγῳ τῆς φύσης τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ λόγῳ τοῦ στενοῦ ἀγοραστικοῦ χώρου καὶ λόγῳ τῆς ὁλοένα συγκεντρούμενης βιομηχανικῆς δραστηριότητας τῶν ὑπεραναπτυγμένων χωρῶν. Βασικοὶ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι παραμένουν οἱ γεωργοκτηνοτροφικοὶ καὶ οἱ μεταλλευτικὲς πρῶτες ὕλες καὶ εἶναι μὲ βάση αὐτὰ τὰ δεδομένα ποὺ πρέπει νὰ σχεδιάσουμε τὶς προοπτικές, τὶς ἐπενδύσεις καὶ τὴν νομοθεσία μας. Θὰ πρέπει πρῶτα μελετημένα καὶ ἐπιστημονικὰ νὰ διαγνώσουμε τὰ ἀποθεματά μας, καὶ τὶς δυνατότητες ἀνάπτυξης τῶν παραγωγικῶν μας ἀποθεμάτων. Ἴσως θὰ μποροῦσαν νὰ ἐκφρασθοῦν κάποιες ἀνησυχίες γιὰ τὰ σχετικῶς χαμηλὰ ποσὰ ποὺ ἐπιφυλάσσουνται γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν γεωργοκτηνοτροφικῶν μας πόρων. Καὶ αὐτὸ εἶναι ποὺ μὲ ἐμβάλλει σὲ ἀνησυχία κατὰ πόσο γίνεται μιὰ ὁλοκληρωμένη μελέτη ἐπὶ τῶν ὅλων παραγωγικῶν δυνατοτήτων αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ἡ διάθεση τῶν παραγωγικῶν μας προϊόντων λογικὰ καὶ ἀμειπτικὰ γιὰ τοὺς παραγωγοὺς ἔχει ταὐτόχρονα ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς στὸ ἀνώτατο δυνατὸ σημεῖο. Γίνεται αὐτονόητο πὼς ἡ πολιτικὴ στὴν διάθεση τῶν προϊόντων μας ἀποτελεῖ κλειδὶ γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν οἰκονομικῶν μας δυνατοτήτων. Κι' ἂν τὸ τίμημα ἀπὸ τὴν πώληση δὲν διατίθεται λογικὰ στὲς παραγωγικὲς τάξεις, μὰ προστίθεται στὸ ἤδη ψηλὸ ἐπίπεδο τῶν μεσιτικῶν τάξεων, τοῦτο ἀποτελεῖ ἀνακοπτικὸ παράγοντα γιὰ τὴν ἐξέλιξη τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μας πηγῶν. Γιὰ τὴν διάθεσή τους χρειάζεται τολμηρὴ νέα προσέγγιση, γιὰ τὴν δίκαιη κατανομὴ τῶν κερδῶν χρειάζεται προσέγγιση μέσῳ τῶν συνασπισμένων καὶ συνεταιριζομένων παραγωγικῶν τάξεων.

Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναφερθῶ ὅτι μέχρι σήμερα λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ μεσιτικὰ στρώματα ἀπορροφοῦν τὸ μεγαλύτερο ποσοστὸ κέρδους τῆς παραγωγῆς εἶναι φυσικὸ νὰ ἀποθαρρύνουν καὶ τὸν καταναλωτὴν εἰς τὴν κατανάλωση μεγαλυτέρου ποσοῦ ἀγαθῶν, ἀλλὰ καὶ τὸν παραγωγὸν ὁ ὁποῖος λόγῳ τοῦ ὅτι διαθέτει τὰ προϊόντα του εἰς μὴ ἀμειπτικὲς τιμὲς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπιζητήσῃ τὴν αὔξηση τῶν παραγωγικῶν του δυνατοτήτων. Ἐὰν καταλήξουμε στὸ νὰ δώσουμε ἀμειπτικὲς τιμὲς στὲς παραγωγικὲς τάξεις δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζουμε τὲς παραγωγικὲς δυνατότητές μας στὸ σημερινὸ ἐπίπεδο ἀλλὰ σὲ πολὺ ὑψηλότερο ἐπίπεδο.

Σὰν χώρα παραγωγῆς ἀγροτικῶν καὶ γενικὰ πρώτων ὑλῶν κατὰ κύρια βάση ἔχουμε σύμπτωση συμφερόντων μὲ τὶς χῶρες ποὺ βρίσκουνται στὸν ἴδιο κύκλο παραγωγῆς ἔναντι τῶν μεγάλων βιομηχανικῶν συνασπισμῶν ποὺ προσπαθοῦν νὰ μονοπωλήσουν τὴν ἀγορὰ τῶν πρώτων ὑλῶν καὶ μ' αὐτὸ τὸν τρόπον νὰ ἐπιβάλουν τὴν πολιτικὴ τιμῶν ποὺ εὐνοεῖ τὰ συμφέροντά τους. Οἱ διαπιστώσεις τῆς οἰκονομικῆς διάσκεψης τῶν ἀδεσμεύτων στὸ Κάϊρο ἀποτελοῦν μιὰ καλὴ βάση γιὰ πάρα πέρα συνεργασία αὐτῶν τῶν χωρῶν, γιὰ ἀντιμετώπιση τῶν κινδύνων ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν νέα οἰκονομικὴ πολιτικὴ τῶν ὑπεραναπτυγμένων χωρῶν μὲ τὴν δημιουργία κλειστῶν οἰκονομικῶν κύκλων.

Δὲν εἶναι μυστικὸ ποιὰ εἶναι ἡ σημασία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς εἰς αὐτὸ τὸ θέμα. Μὲ τὸ νὰ καταφέρουν νὰ ἐλέγξουν τὴν βιομηχανία μονοπωλιακὰ καὶ νὰ τὴν περάσουν στὰ χέρια τους γίνουνται οἱ μοναδικοὶ ἀγοραστὲς πρώτων ὑλῶν. Μὲ τὸ νὰ γίνουνται οἱ μοναδικοὶ ἀγοραστὲς πρώτων ὑλῶν χωρὶς συναγωνισμὸ ἐπιβάλλουν τὲς τιμὲς ποὺ θέλουν στὲς χῶρες παραγωγῆς τῶν πρώτων ὑλῶν. Ταὐτόχρονα μὲ τὴν ὑπεράνάπτυξη τῆς βιομηχανίας τὴν ὁποίαν εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθώσουν λόγῳ αὐτῆς τῆς δημιουργίας τῶν κλειστῶν βιομηχανικῶν κύκλων δὲν μπορεῖ καμμιὰ μικρὴ χώρα νὰ ὑπολογίζῃ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναπτύξῃ βιώσιμη βιομηχανία ἡ ὁποία νὰ συναγωνισθῇ αὐτοὺς τοὺς μεγάλους βιομηχανικοὺς κύκλους.

Ἂν λοιπὸν οἱ μικρὲς χῶρες, συνδικαλιστικὰ ἂν θέλετε, δὲν ὀργανωθοῦν εἰς τὸ νὰ ἀντιμετωπίσουν αὐτοὺς τοὺς μεγάλους κινδύνους φοβοῦμαι ὅτι θὰ καταλήξουμε εἰς αὐτὸ τὸ ὁποῖο καὶ προηγουμένως ἐτόνισα, εἰς τὸ ὅτι αὐτὲς οἱ χῶρες θὰ καταστοῦν παραγωγὲς ἀνθρωπίνου ὑλικοῦ. Μέσα στὲς πρῶτες ὕλες τὲς ἄλλες τὲς ὁποῖες θὰ ἐξάγουν σὲ αὐτὲς τὲς χῶρες γιὰ βιομηχανοποίηση θὰ εἶναι καὶ τὰ ἐργατικά χέρια.

Συνδυασμένη μὲ τὴν πολιτικὴ τῆς διάθεσης τῶν προϊόντων εἶναι καὶ ἡ νομοθετικὴ κατοχύρωση τῆς κατοχῆς τῶν μέσων παραγωγῆς ἀπὸ τὶς παραγωγικὲς τάξεις. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει ἡ κατοχὴ τῆς γῆς καὶ τοῦ νεροῦ ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ τάξη καὶ ἰδιαίτερα ἡ κατοχὴ κατὰ κλήρους ποὺ νὰ συμφέρουν στὴν ἐθνικὴ οἰκονομία καὶ ποὺ νὰ ἐπιτρέπουν μιὰ σχεδιασμένη προοπτικὴ καλλιεργειῶν, πρᾶγμα ποὺ σήμερα γίνεται καὶ σὲ πολλὲς μὴ σοσιαλιστικὲς χῶρες. Πιστεύω ὅτι αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς κατανοητὸν ὅταν ξέρουμε ὅτι οἱ χῶρες σήμερα μὲ ὑπερπαραγωγὴν εἶναι ὑποχρεωμένες νὰ προβοῦν εἰς αὐτὲς τὲς διευθετήσεις γιὰ νὰ καθοδηγήσουν πλέον προσχεδιασμένα τὴν ἀγροτικὴ παραγωγή. Μόνον αὐτὴ ἡ πολιτικὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ ἐδῶ, καὶ γιὰ νὰ ἐφαρμοσθῇ αὐτὴ ἡ πολιτικὴ θὰ πρέπει ὁ κλῆρος

νὰ εἶναι μεγάλος, θὰ πρέπει ἡ παροχὴ νεροῦ νὰ εἶναι ὁμοιόμορφη καὶ θὰ πρέπει ταὐτόχρονα τὰ μέσα παραγωγῆς, ἡ γῆ καὶ τὸ νερό, νὰ ἀνήκουν στοὺς καλλιεργητές. Δὲν χρειάζεται νὰ ἀναφερθῶ ὅτι καὶ γιὰ τοὺς ἄλλους πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους, γιὰ τὰ μεταλλεῖα καὶ τὲς μεγάλες πλουτοπαραγωγικὲς πηγές, ἔχω ἀκριβῶς τὲς ἴδιες ἀπόψεις.

Μιὰ ριζικὴ ἀναθεώρηση τῶν καλλιεργειῶν μας, μιὰ τολμηρὴ πολιτικὴ στὸ θέμα τοῦ νεροῦ γιὰ ὁμοιόμορφη παραχώρηση στοὺς παραγωγοὺς ἀποτελοῦν στόχους ἐφικτοὺς καὶ ὠφέλιμους. Γιὰ τὸ θέμα τῆς κατοχῆς τῆς γῆς ἔχω ἐκφράσει ἐπανειλημμένα τὲς ἀπόψεις μου στὴν Βουλή. Μιὰ προοδευτικὴ φορολογία ποὺ νὰ ἐπιβαρύνῃ ἀποκλειστικὰ καὶ μόνο τοὺς μὴ γεωργοκτηνοτρόφους κατόχους γῆς καὶ ποὺ θὰ αὐξάνῃ γεωμετρικὰ μὲ τὴν αὔξηση τοῦ κλήρου θὰ ἀποκαταστήσῃ μιὰ ἰσορροπία στὸ θέμα τῆς κατοχῆς τῆς γῆς ἀπὸ τὴν ἀγροτικὴ τάξη. Δηλαδὴ ἐνῶ ἡ γῆ θὰ εἶναι ἀπαλλαγμένη φορολογίας ὅταν κατέχεται ἀπὸ τοὺς καλλιεργητές, ἡ γῆ νὰ εἶναι ἐπιβαρυμένη μὲ φορολογίαν ὅταν κατέχεται ἀπὸ μὴ καλλιεργητές, αὐτὴ δὲ ἡ φορολογία νὰ αὐξάνῃ γεωμετρικὰ ὅσον αὐξάνει ὁ κλῆρος.

Μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐνθαρρύνουμε τὴν σημερινὴ τάση πώλησης συνεχῶς γεωργικῆς γῆς ἀπὸ τοὺς ἀγρότες στοὺς μὴ ἀγρότες ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ ἐνθαρρύνουμε τὴν πώληση ἀπὸ τοὺς μὴ ἀγρότες στοὺς ἀγρότες γιατὶ θὰ καταστῇ ἀσύμφορος ἡ κατοχὴ γῆς ἀπὸ αὐτὲς τὲς τάξεις. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸ θέμα τοῦ νεροῦ ποὺ πρέπει νὰ παραχωρῆται καὶ νὰ ἀνήκῃ στὴν ἀγροτικὴ τάξη καὶ ὄχι νὰ ἀποτελῇ πρόσθετο παράγοντα πλουτισμοῦ γιὰ ἤδη εὔπορες μὴ ἀγροτικὲς τάξεις. Οἰκονομία νεροῦ νοεῖται, ἀλλὰ μὲ αὐτὴ τὴ βάση τῆς προτεραιότητας καὶ μὲ τάση νὰ ἀποξενώσῃ τοὺς μὴ παραγωγοὺς ἀπὸ τὴν κατοχὴ καὶ χρήση νεροῦ.

Δὲν εἶναι μυστικὸ ὅτι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἡ Κυβέρνηση ἔχει εἰσηγηθῆ εἶναι καὶ λογικὰ καὶ δίκαια καὶ εἶναι ἀπαραίτητα ἐὰν δὲν θέλουμε νὰ τραβήξουμε σὲ καταστροφὴ τεραστίων ἐκτάσεων σημερινῶν καλλιεργειῶν μὲ τὲς ἐπεκτάσεις οἱ ὁποῖες γίνουνται σὲ τόπους στοὺς ὁποίους ἤδη ἡ ποσότης τοῦ νεροῦ ἴσως νὰ εἶναι ἀνεπαρκὴς γιὰ τὲς καλλιέργειες ποὺ ὑπάρχουν σήμερα. Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ πεισθοῦν οἱ παραγωγικὲς τάξεις ὅτι αὐτὴ ἡ οἰκονομία εἶναι λογικὴ ὅταν μεγάλη ποσότης τοῦ νεροῦ τὸ ὁποῖον ὑπάρχει στὴν περιοχὴ διατίθεται ὄχι σ' αὐτοὺς γιὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν καθημερινή τους ζωή, τὸ νερό, ἀλλὰ διατίθεται σὲ ὅλους τοὺς πλουσίους ἀστοὺς οἱ ὁποῖοι ἀγοράζουν τὴν γῆν καὶ τὴν ἐκμεταλλεύονται καὶ καθιστοῦν τοὺς κατοίκους τῆς περιοχῆς εἴλωτες καὶ σκλάβους αὐτῆς τῆς γῆς. Ἡ πολιτικὴ θὰ ἀποτύχῃ ἐκτὸς ἐὰν συνδυασθῇ, ὅπως εἶπα καὶ πρίν, μὲ νομοθετικὴ κατοχύρωση ποὺ νὰ δίνῃ στὸν ἀγρότη κατοχὴν γῆς καὶ νεροῦ.

Βασικὸ γενικὰ στοιχεῖο παραμένει ἡ σχεδιοποίηση ὕστερα ἀπὸ προσεχτικὴ ἀνάλυση τῶν δυνατοτήτων μὲ βάση τοὺς πλουτοπαραγωγικούς μας πόρους, τὴν δυνατότητα καὶ τὸν τρόπον διάθεσης τῶν προϊόντων μας, τὸν τρόπο κατοχῆς τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ τὴν γεφύρωση τοῦ χάσματος τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος. Πιστεύω πὼς στὴν ἔλλειψη Ὑπουργείου Συντονισμοῦ ἕνα καλὰ ἐπανδρωμένο Ἐπιτελεῖο Συντονισμοῦ εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς ὁλοκληρωμένης κυβερνητικῆς πολιτικῆς.

Πιστεύω ἀκόμα ὅτι εἶναι λανθασμένη πολιτικὴ κάθε φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν συζητοῦμεν εἰς τὴν Βουλὴν ἕνα Προϋπολογισμὸ Ἀναπτύξεως, ἁπλῶς νὰ παίρνουμε σὰν τυφλοσούρτην τὸν ὑπάρχοντα Προϋπολογισμὸ καὶ νὰ κάνουμε τὴν κριτική μας ἐπὶ τῶν κεφαλαίων καὶ μόνον χωρὶς οἱ ἴδιοι νὰ προσπαθοῦμε νὰ βοηθήσουμε τὴν Κυβέρνηση σὲ μιὰν ἀνάλυση ὅλων τῶν προοπτικῶν γιὰ τὴν δημιουργία ἑνὸς σχεδίου, γιὰ τὴν δημιουργία ἑνὸς Προϋπολογισμοῦ, ὁ ὁποῖος νὰ ἔχῃ βάση τὲς ἀρχὲς τὲς ὁποῖες ἐμεῖς οἱ ἴδιοι πιστεύουμε ὅτι πρέπει νὰ υἱοθετήσουμε γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῶν οἰκονομικοπαραγωγικῶν μας δυνατοτήτων.

Πρὶν προχωρήσω σὲ ἐπὶ μέρους παρατηρήσεις μὲ βάση τὴν Ἔκθεση τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν θἄθελα νὰ σταματήσω σὲ ὡρισμένα σημεῖα τῆς ἀνάλυσης τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἀκολουθώντας, σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, κατὰ βάση τὴν δική του ταξινόμηση.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ δημιουργήσω "pseudo-credo"—μύθους—ὅπως εἶπεν ὁ Ὑπουργός, θὰ ἐτόλμουν νὰ ἰσχυρισθῶ ὅτι παρ' ὅλον ὅτι ἡ διασπάθιση δημοσίων χρημάτων δὲν ἀποτελεῖ καρκίνωμα τῆς οἰκονομικῆς ζωῆς τοῦ τόπου, ἐν τούτοις ὑπάρχουν ἀρκετὲς ἐνδείξεις καὶ ἀρκετὲς περιπτώσεις διασπάθισης δημοσίου χρήματος οἱ ὁποῖες δὲν πρέπει οὔτε νὰ ὑποτιμῶνται οὔτε νὰ παραλείπεται ἡ διαπίστωσή τους εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἀπὸ τὸν λαόν μας. Γνωρίζω ὅτι ἡ Κυβέρνηση καὶ τὴν διάθεση καὶ τὴν τόλμη ἔχει νὰ πατάξῃ αὐτὴν τὴν τάση ὅταν τὴν διαπιστώνῃ. Θὰ πρέπει νὰ παραδεχθοῦμε ὅτι ὑδροκεφαλικὲς ὑπηρεσίες, ἀτελῆ συμβόλαια ποὺ ἔδωσαν εὐκαιρίες κερδοσκοπίας—καὶ ἔχω ὑπ' ὄψη μου τέτοια συμβόλαια—καὶ συμβόλαια ἐπίσης τὰ ὁποῖα ἔγιναν μὲ ὅρους οἱ ὁποῖοι ἦταν ἐντελῶς ἀπαράδεκτοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ κόστους, ἐλλειπὴς ἔλεγχος,—καὶ ἔχω ὑπ' ὄψη μου ἀρκετὰ στοιχεῖα ἐλλειποῦς ἐλέγχου—σὲ μερικὲς περιπτώσεις ἀτυχὴς προγραμματισμὸς καὶ συντονισμὸς κι' ἄλλα συναφῆ, δὲν λείπουν ὁλότελα ἀπὸ τὴν δημοσιονομική μας ζωή.

Εἶναι ὀρθὸν ὅτι συγκριτικὰ μὲ πολλὲς χῶρες βρισκόμαστε σὲ πολὺ ψηλότερο ἐπίπεδο, ὅμως δὲν πρέπει νὰ ἐπαναπαυώμαστε μὲ τὴν ψευδαίσθηση ὅτι ὅλα εἶναι καλά. Καὶ ἡ ρουσφετολογία δὲν ἀπουσιάζει ὁλότελα ἀπὸ τὸν κρατικό μας μηχανισμό, ποὺ ἀκόμα παρουσιάζει ἀρκετὲς ρίζες γραφειοκρατισμοῦ καὶ δυσκινητικότητας ἐπιζήμιας στὴν ἐθνική μας οἰκονομία. Δὲν λέγω αὐτὰ γιὰ νὰ μεμφθῶ οἱονδήποτε· ἐὰν ὅμως ἐμεῖς οἱ ὁποῖοι πονοῦμε τὸν τόπο, τὴν Κυβέρνηση, διότι εἴμαστε κομμάτι αὐτῆς τῆς Κυβέρνησης, δὲν διαπιστώσουμε τὲς ἀδυναμίες μας καὶ δὲν ζητήσουμε τὴν διόρθωση τῶν κακῶν δὲν βοηθοῦμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς Κυβερνήσεως. Πιστεύω ἀκράδαντα ὅτι εἶναι πρόθεση καὶ διάθεση τῆς Κυβερνήσεως νὰ κτυπήσῃ καὶ τὴν διασπάθιση καὶ τὴν ρουσφετολογία, καὶ ἂν θέλετε νὰ χρησιμοποιήσουμε μίαν ἔκφραση, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἀξιοκρατία. Ὅμως θὰ πρέπει καὶ ἐμεῖς νὰ βοηθήσουμε σ' αὐτὸν τὸν τομέα.

Σταματῶ στὰ τρωτά, ὄχι γιατὶ δὲν ὑπάρχει σωρεία παραδειγμάτων ποὺ τιμᾶ καὶ τὴν Κυβέρνηση καὶ τὸν κρατικό μας μηχανισμὸ μὰ γιατὶ σκοπός μου δὲν εἶναι ὁ ἔπαινος τῶν καλῶς ἐχόντων—καὶ ὅπως εἶπα ὑπάρχουν ἀρκετὰ ἀξιέπαινα—ἀλλὰ ἡ διαπίστωση τῶν ἐλλείψεων, ἡ δημιουργικὴ κριτικὴ καὶ ἡ θεραπεία τῶν κακῶς ἐχόντων. Ἴσως δὲν εἶναι τὸ καλύτερο κριτήριον ἡ ἀναφορὰ στὴν διατήρηση τοῦ ἐπιπέδου δαπανῶν, καὶ ἴσως μιὰ βαθύτερη τομὴ χρειάζεται στὸν τομέα τῶν κρατικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀποδοτικότητα σὲ συσχετισμὸ μὲ τὴν δαπάνη καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὲς προσλήψεις προσωπικοῦ. Θὰ πρέπει νὰ ὑπενθυμίσω πάντως τὴν ἀδυναμία τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων νὰ προβῇ σὲ συγκεκριμένες εἰσηγήσεις μὲ συμπλήρωση τῆς Ἐκθεσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ δημιουργήθηκε γι' αὐτὸ τὸν σκοπό, καὶ ποὺ δυστυχῶς οὐδέποτε κατέληξε σὲ συμπεράσματα καὶ ἑπομένως οὐδέποτε κατάφερε νὰ βοηθήσῃ τὴν Κυβέρνηση εἰς τὸ νὰ βγῇ ἔξω ἀπὸ αὐτὰ τὰ ἀδιέξοδα. Τώρα ἀναμένουμε τὸ σχετικὸ νομοσχέδιο μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι θὰ καλύψῃ πολλὲς ἐλλείψεις.

Χαιρετίζω τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Ὑπουργὸς ἀνέφερε πῶς ἡ παρακολούθηση τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος ἀποτελεῖ διαρκὲς μέλημα τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ὅτι πολιτικὴ εἶναι ἡ σταδιακὴ ἀνασύσταση γιὰ δικαιότερη κατανομὴ τῶν φορολογικῶν βαρῶν καὶ γιὰ αὔξηση τῆς ἀποδοτικότητας τῶν φόρων. Ἡ φοροδιαφυγὴ στὸν φόρο εἰσοδήματος εἶναι σημαντικὴ καὶ μιὰ προσεχτικὴ μελέτη τοῦ ποσοῦ ποὺ καταβάλλεται ἀπὸ κάθε τάξη, φοβοῦμαι ὅτι θὰ δώσῃ πολὺ δυσάρεστα συμπεράσματα. Τὸ ποσοστὸ φόρων ἀπὸ τὲς κεφαλαιουχικὲς καὶ τὲς ἐμπορικὲς τάξεις εἶναι σημαντικὰ δυσανάλογο μὲ τὴν οἰκονομικὴ στάθμη αὐτῶν τῶν τάξεων, ἐνῶ ὁ μισθωτὸς ἀποτελεῖ τὸν κύριον προμηθευτὴν τοῦ φόρου εἰσοδήματος.

Δὲν ξέρω ἂν οἱ πληροφορίες μου εἶναι ὀρθὲς ὅτι μόνον μερικὲς μονάδες φορολογοῦνται μὲ βάση εἰσόδημα πέραν τῶν 5 χιλιάδων λιρῶν. Ἂν ὅμως αὐτὸ εἶναι τὸ εἰσόδημα πῶς δημιουργοῦνται ὅλες αὐτὲς οἱ μεγάλες περιουσίες; Ἐπίσης θὰ πρέπει νὰ διαπιστωθοῦν μερικοὶ «νόμιμοι» τρόποι διαφυγῆς οἱ ὁποῖοι ἐπιτρέπουν σὲ πολίτες νὰ μετατρέπουνται σὲ ἑκατομμυριούχους χωρὶς καταβολὴν φόρου εἰσοδήματος ἢ ἄλλου ἀναλόγου φόρου. Ἕνας ἀπὸ τοὺς τρόπους εἶναι καὶ ἡ διαφυγὴ

κεφαλαίων εἰς τὸ ἐξωτερικὸ καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνηση θὰ πρέπει νὰ πάρῃ ὅλα τὰ μέτρα καὶ νὰ δῇ καὶ νὰ ἐρευνήσῃ ὅλα τὰ κεφάλαια τὰ ὁποῖα φυγαδεύουνται καὶ νὰ ἐρευνήσῃ πῶς δημιουργοῦνται αὐτὰ τὰ κεφάλαια καὶ μήπως φυγαδεύονται ὄχι μόνον διὰ ἄλλους, ἀλλὰ καὶ διὰ λόγους διαφυγῆς πληρωμῆς τῶν ὀφειλομένων φόρων εἰς τὸ Δημόσιον.

Παρ' ὅλον ὅτι εἶναι ἀδιαμφισβήτητον ὅτι ὁ ἔμμεσος φόρος—ὅπως εἶπεν ὁ Ὑπουργὸς—ἐνέχει σοβαρὰν δόσιν ἐθελοντικῆς ἀποδοχῆς, φοβοῦμαι ὅτι ἡ ἀβασάνιστη ἀποδοχὴ αὐτῆς τῆς θέσης εἶναι δυνατὸ νὰ ἀποβῇ σὲ βάρος τῶν πλατειῶν λαϊκῶν στρωμάτων, γιατὶ ἂν οἱ ἔμμεσοι φόροι ἐπιβαρύνουν εἴδη πλατειᾶς λαϊκῆς κατανάλωσης αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἡ ἐπιβάρυνση πλουσίου καὶ φτωχοῦ κατὰ κεφαλὴν εἶναι ἡ ἴδια καὶ αὐτὸ ἀποτελεῖ ἀπαράδεχτη βάση καὶ συγκρούεται μὲ τὸν στόχο τοῦ Ὑπουργείου γιὰ δικαιότερη κατανομὴ τῶν φορολογικῶν βαρῶν. Δὲν θὰ εἴχαμε ἔνσταση ἂν ἡ ἐπιλογὴ γινόταν ἀνάμεσα στὰ εἴδη ποὺ καταναλίσκουνται κατ' ἀναλογίαν κυρίως ἀπὸ τὰ εὔπορα στρώματα. Καὶ ὑπάρχουν ἀρκετὰ εἴδη, καὶ ὑπάρχουν ἀρκετὲς μέθοδοι ἐπιβάρυνσης αὐτῶν τῶν εἰδῶν. Ὅπως ἐπίσης ὑπάρχουν ἀρκετὲς μέθοδοι ἐπιβάρυνσης μὲ ἀμέσους φόρους οἱ ὁποῖοι δὲν ὑφίστανται κἂν εἰς τὴν Κύπρον ἀλλὰ μὲ εὐχαρίστηση διαπίστωσα ὅτι καὶ ὁ Ὑπουργὸς τὸ διεπίστωσε καὶ ὑπεσχέθη μοντερνοποίηση τῆς φορολογίας μας γιὰ νὰ περιληφθοῦν αὐτοὶ οἱ ἄμεσοι φόροι οἱ ὁποῖοι ἐντελῶς ἀγνοοῦνται ὡς φόροι, καὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ συνεισφέρουν εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον.

Μετὰ τὸν κορεσμὸ τῆς ἀμέσου φορολογίας καὶ τὴν ἐξάντληση τῶν δυνατοτήτων εἰσπραξής του χωρὶς ἀντίκτυπο στὴν παραγωγικὴ δραστηριότητα, γιατὶ εἶμαι ἐναντίον αὐτοῦ τοῦ φόρου ὅταν ἔχει ἀντίκτυπο στὴν παραγωγικὴ δραστηριότητα, γίνεται στροφὴ πρὸς τοὺς ἐμμέσους φόρους καὶ τότε κατ' ἐπιλογήν. Θὰ μποροῦσε ὅμως κανεὶς νὰ συμπεράνῃ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ πρόθεση τῆς Κυβέρνησης γιατὶ ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν λίγο πιὸ κάτω ἀναφέρει ἀκριβῶς ὅτι ὁ δασμὸς ηὐξήθη κυρίως γιὰ εἴδη πολυτελείας καὶ ἡμιπολυτελείας καὶ ἐμειώθη ἢ κατηργήθη γιὰ εἴδη πρώτης ἀνάγκης.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν «φιλελευθέραν» ἐμπορικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία ἴσως ἀκόμα δὲν ἔκαμψε τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου γιὰ τοὺς λόγους ἀκριβῶς τοὺς ὁποίους ἀνέφερεν ὁ Ὑπουργός, φοβοῦμαι πῶς ἡ συνέχισή της θὰ ἔχῃ καταστρεπτικὴν ἐπίδραση πάνω στὴν οἰκονομία μας, δεδομένου ὅτι ὑπάρχει μιὰ μεγάλη ἀνισοσκέλεια ἀνάμεσα στὲς ἐξαγωγὲς καὶ στὲς εἰσαγωγὲς μας ποὺ καλύπτεται τώρα παρασιτικὰ ἢ ἀπὸ μιὰ λανθάνουσα πληθωριστικὴ τάση. Πιστεύω πὼς γιὰ νὰ ἐνθαρρύνουμε τὴν παραγωγή μας θὰ πρέπει νὰ υἱοθετήσουμε νέαν ἐμπορικὴ πολιτικὴ ποὺ νὰ βασίζεται πάνω στὴν προτίμηση εἰσαγωγῶν ἀπὸ χῶρες ποὺ εἶναι καταναλωτὲς καὶ ἀγοραστὲς δικῶν μας προϊόντων. Ἤδη μὲ τὴν Ἀγγλία—ποὺ εἶναι ἕνας σημαντικὸς καταναλωτὴς-ἀγοραστὴς—συνδεόμαστε μὲ τὸν ἰδιαίτερο κοινοπολιτειακὸ θεσμό. Θὰ μπορούσαμε ὅμως περαιτέρω νὰ ἀποθαρρύνουμε καὶ νομοθετικὰ ἀκόμα εἰσαγωγὲς ἀπὸ χῶρες ποὺ δὲν ἔχουν καμμιὰ εἰσαγωγικὴ δυνατότητα ἢ προθυμία ἀπὸ τὴν Κύπρον. Στὴν Ἑλλάδα αὐτὸ ἐφαρμόζεται, καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες χῶρες ἐφαρμόζεται μὲ ἐπιτυχία.

Θὰ μπορούσαμε μὲ αὐτὸ τὸν τρόπο, δεδομένου ὅτι οἱ εἰσαγωγές μας εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερες ἀπὸ τὲς ἐξαγωγές μας, νὰ καταφέρουμε ὥστε ὄχι μόνον νὰ μὴν ἔχουμε πρόβλημα διαθέσεως τοῦ σημερινοῦ ἐπιπέδου εἰσαγωγῶν μας ἀλλὰ νὰ μὴν ἔχουμε πρόβλημα τετραπλασίας καὶ πενταπλασίας ποσότητος τῶν σημερινῶν εἰσαγωγῶν ἐὰν ἐφαρμόζαμεν αὐτὴν τὴν τακτικὴν τῆς ἐνθαρρύνσεως νομοθετικὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ χῶρες οἱ ὁποῖες ἀποτελοῦν ἀγοραστὲς τῶν ἀγροτικῶν μας προϊόντων καὶ τῶν ἄλλων προϊόντων τὰ ὁποῖα παράγονται στὴν Κύπρο.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι αὐτὸ θὰ μποροῦσε νὰ ἀποβῇ ἐπιβαρυντικὸ γιὰ τὸν τιμάριθμο δὲν στέκει, γιατὶ ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει μιὰ σχετικὴ ἰσοπέδωση τῶν τιμῶν, ἡ πολιτικὴ αὐτὴ θὰ μποροῦσε νὰ ἀκολουθηθῇ μὲ ἐλαστικότητα καὶ ρεαλισμό, ἔτσι ποὺ καὶ τοὺς δυὸ σκοποὺς νὰ ἐξυπηρετήσῃ. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ὄχι μονάχα θὰ ἐξασφα-

λίζαμε ἀπορρόφηση τῶν προϊόντων μας στὸ σημερινὸ παραγωγικὸ ἐπίπεδο μὰ θὰ μπορούσαμε νὰ αὐξήσουμε τὴν παραγωγήν μας καὶ νὰ μειώνουμε σταθερὰ τὸ χάσμα ἀνάμεσα στὶς εἰσαγωγὲς καὶ τὶς ἐξαγωγές.

Φυσικὰ κύριος φορέας αὐτῆς τῆς πολιτικῆς θὰ πρέπει νάναι ἡ Κυβέρνηση καὶ κύριος διαχειριστὴς τῆς διάθεσης τῶν προϊόντων μας οἱ ἴδιες οἱ τάξεις ποὺ τὰ παράγουν. Σ' αὐτό, τὸ συνεργατικὸ κίνημα καλεῖται νὰ διαδραματίσῃ ἕνα σημαντικὸ ρόλο καὶ ἡ ὕπαρξή του, ἡ ὀργάνωσή του καὶ ἡ ἐπέκτασή του διευκολύνει τὸ ἔργο τῆς σχεδιοποίησης καὶ τῆς ὁμοιόμορφης πολιτικῆς στὸν τομέα τῶν ἐξαγωγῶν τῶν ἀγροτικῶν μας προϊόντων. Ἡ χρησιμοποίηση τοῦ συνεργατισμοῦ σὰν διαθετικοῦ ὀργανισμοῦ θἄχῃ περαιτέρω συνέπεια τὴν δικαιότερη κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, μὲ ἀποτέλεσμα καὶ πάλιν τὴν ἐνθάρρυνση τῆς ἀγροτικῆς τάξης καὶ τῆς γεωργοκτηνοτροφικῆς παραγωγῆς μὲ τελικὸ ἀποτέλεσμα τὴν αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος καὶ τὴν ἐξομάλυνση τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσοζυγίου. Δὲν νομίζω πὼς χρειάζεται διευκρίνιση διότι τὰ κέρδη ἀπὸ τὲς ἐξαγωγὲς τῶν προϊόντων μας θὰ διανέμουνται στοὺς ἰδίους τοὺς παραγωγοὺς καὶ ἔτσι καὶ τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα τῆς ἀγροτικῆς τάξης θὰ ἀνέβῃ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πολιτικὴν δανεισμοῦ θὰ ἦτο ἴσως σκόπιμον νὰ ἐξετασθῇ ἡ δυνατότης ἐγκαθίδρυσης βιομηχανικῶν μονάδων ἰδίως γιὰ τὲς γεωργικὲς πρῶτες ὕλες, μὲ μέθοδον ἀποπληρωμῆς τὴν ἀπορρόφησιν τῶν προϊόντων αὐτῆς τῆς βιομηχανίας, ἰδιαίτερα ὅταν στηρίζεται πάνω σὲ πρῶτες ὕλες ποὺ δὲν παράγονται ἀπὸ τὶς βιομηχανικὲς χῶρες. Ἀνάλογη πολιτικὴ ἔχει ἀκολουθηθῆ καὶ σὲ ἄλλες χῶρες—παραγωγοὺς πρώτων ὑλῶν. Καὶ ἀπὸ ὅτι ἔχω ὑπ' ὄψη μου ὑπάρχουν προτάσεις γιὰ χῶρες νὰ δώσουν ὁλόκληρες βιομηχανικὲς μονάδες γιὰ τὴν βιομηχανοποίηση ἀγροτικῶν προϊόντων μὲ ὑποχρέωση τὴν ἀνάληψη ἀγορᾶς τῶν τελικῶν προϊόντων αὐτῆς τῆς βιομηχανίας.

Ὀρθὴ ἡ διαπίστωση τοῦ Ὑπουργοῦ ὅτι ἀντὶ τῆς δαπανηρᾶς πρόσκλησης τοῦ κράτους πρὸς τὸν ἰδιωτικὸ τομέα τὸ κράτος πρέπει ν' ἀναλάβῃ τὸν πρωταρχικὸ ρόλο καὶ τὴν μεγαλύτερη εὐθύνη γιὰ τὸ οἰκονομικὸ μέλλον τοῦ τόπου. Κράτος—Λαὸς—Συνεργατισμός.

Ἐπικροτῶ τὴν προσδοκία τοῦ Ὑπουργοῦ γι' αὐτοδύναμη ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας. Ἴσως τὸ πρῶτο ρῆγμα στὴν συσχέτιση πλούτου καὶ ἱκανότητος νὰ ἔχῃ καταφερθῆ. Ὅμως πιστεύω ὅτι εἴμαστε πολὺ μακρυὰ ἀπὸ τοῦ νὰ δεχθοῦμε ὅτι σ' αὐτὸ τὸν τομέα βρισκόμαστε σὲ ἱκανοποιητικὸ ἐπίπεδο. Μεγάλος ἀριθμὸς ἱκανωτάτων νέων ἀδυνατοῦν νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἀπαιτούμενη μόρφωση καὶ ἔτσι ν' ἀνεβάσουν τὴν τεχνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ στάθμη τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τόπου. Πιστεύω ἀκόμα ὅτι μὲ τὶς ὑποτροφίες μόνο μιὰ ἀμυχὴ ἔχει χαραχθῆ στὴν πατροπαράδοτη συσχέτιση πλούτου καὶ ἱκανότητος. Ὅμως εἴμαστε βέβαιοι πὼς ἡ Κυβέρνηση κάνει καὶ θὰ κάνῃ ὅτι εἶναι δυνατὸ καὶ χρήσιμο πρὸς αὐτὴ τὴν κατεύθυνση. Εἴμαστε πάντως μακρυὰ ἀκόμα ἀπὸ τὸ σύνθημα ἐξίσωση εὐκαιριῶν τῶν πολιτῶν καὶ κατάργηση τῆς ἐκμετάλλευσης ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπον.

Τὸ Νέο Πενταετὲς Σχέδιο δὲν βρίσκεται ἀκόμα μπροστά μας καὶ ἔτσι δὲν μποροῦμε νὰ ἐκφέρουμε τὲς κρίσεις μας. Δὲν μποροῦμε ὅμως νὰ παραγνωρίσουμε τὴν πρόοδο ποὺ ὁ τόπος μας ἔχει γνωρίσει ἀπὸ τὸ τέλος τῆς ἀποικιακῆς διοίκησης καὶ ἀπὸ τὴν ἀνάληψη τῆς δικῆς μας Κυβέρνησης οἰκονομικῶν εὐθυνῶν. Καὶ ἀσφαλῶς ὅλοι συμφωνοῦμε μὲ τὸν Ὑπουργὸ ὅτι μὲ τὴν οἰκονομικὴ πρόοδο ὄχι μονάχα δὲν ὑπονομεύεται ἡ Ἕνωση μὰ ἀντίθετα ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη ὑποβοηθεῖ στὴν ἐλεύθερη πορεία ποὺ δίδει τὴν εὐκαιρία στὸν λαὸ νὰ ἀποφασίσῃ γιὰ τὸ μέλλον του χωρὶς ἐξωγενεῖς ἢ ἐνδογενεῖς πιέσεις. Καὶ ἡ ἐλεύθερη ἀπόφαση τοῦ λαοῦ εἶναι ἀμετάθετη. Ἡ Ἕνωση. Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξη διευκολύνει στὸ νὰ ἀρνηθοῦμε ἀντισταθμίσματα καὶ νὰ ἀκολουθήσουμε τὴν χαραγμένη γραμμὴ τοῦ ἄξιου Ἡγέτη τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ, τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, γιὰ χωρὶς ὁποιαδήποτε ἀνταλλάγματα Ἕνωση ὅλης τῆς Κύπρου μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

Καὶ τώρα σὲ μερικὰ ἐπὶ μέρους θέματα μὲ βάση τὴν Ἔκθεση τῶν Ἐπιτροπῶν.

Θὰ πρέπει νὰ μεταβάλουμε σὲ πράξη τὴν εἰσήγηση τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν γιὰ ἔλεγχο τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Εἶναι ἀδιανόητο 40% τοῦ Προϋπολογισμοῦ νὰ εἶναι ἀνεξέλεγκτα, ὅπως εἶναι ἀδιανόητο μονοπωλιακὲς ἡμικρατικὲς ἐπιχειρήσεις νὰ μὴν ἐλέγχουνται παρ' ὅλον ὅτι χειρίζονται προβλήματα ποὺ εἶναι ἡ ἀπαραίτητη σπονδυλικὴ στήλη γιὰ ὁποιαδήποτε σχεδιοποίηση. Ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος ἀποτελεῖ τὸν θεμέλιο λίθο τῆς οἰκονομίας μας καὶ σὲ πολλὲς χῶρες εἰδικὰ ὑπουργεῖα χειρίζονται τὲς ὑποθέσεις ποὺ σχετίζονται μ' αὐτὴ τὴν πλουτοπαραγωγικὴ πηγὴ ποὺ εἶναι ταὐτόχρονα εἶδος πλατειᾶς λαϊκῆς κατανάλωσης.

Οἱ τηλεπικοινωνίες ἀποτελοῦν ἄλλο σοβαρὸ κλάδο ποὺ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποτελῇ πηγὴν εἰσοδήματος γιὰ τὸν κρατικὸ μηχανισμό. Χωρὶς νὰ ὑπαινίττωμαι ὁ,τιδήποτε τονίζω πὼς κακὴ διαχείριση σ' αὐτοὺς τοὺς τομεῖς εἶναι δυνατὸ νὰ ἔχῃ τρομακτικὲς συνέπειες στὴν γενικὴ μας οἰκονομία.

Ὁ Ραδιοσταθμὸς ἀποτελεῖ τὸν ἐπίσημο ἐκπρόσωπο τοῦ κράτους καὶ ἡ πολιτική του α ἢ β θάταν δυνατὸ νὰ ἐπισωρεύσῃ κινδύνους γιὰ τὴν πολιτική μας ὑπόσταση. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ἔλεγχος στὲς οἰκονομικές του δραστηριότητες εἶναι ἀπαραίτητος, δεδομένου ὅτι ἐπιχορηγεῖται. Ὁ φόρος τῶν ραδιοφώνων ὁ ὁποῖος ἀνεφέρθη ἀνήκει στὰ κρατικὰ ἔσοδα, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐνσωμάτωσή του στὸ γενικὸν ταμεῖον προϋποθέτει μεγαλύτερη ἐπιχορήγηση γιὰ τὸ τμῆμα ραδιοφωνίας.

Κάθε φόρος ἀνήκει εἰς τὸ κράτος καὶ σὲ κανένα ἡμικρατικὸν ὀργανισμό. Εἶναι λανθασμένο τὸ ἐπιχείρημα λοιπὸν ὅταν γίνεται ἀνάλυσις τῶν πόρων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος νὰ λέγεται ὅτι οἱ πόροι τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος εἶναι α, β, γ, καὶ εἰς αὐτοὺς τοὺς πόρους νὰ συμπεριλαμβάνεται τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον εἰσπράττεται ἀπὸ τοὺς φόρους ραδιοφώνων. Οἱ φόροι ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνηση. Ἐὰν ἡ Κυβέρνηση τοὺς παραχωρῇ στὸ Ραδιοφωνικὸ Ἵδρυμα τοὺς παραχωρεῖ διότι τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα εἶναι ἀπαραίτητο γιὰ τὸ κράτος, ἀλλὰ τοὺς παραχωρεῖ ταὐτοχρόνως ἔχοντας ὑπ' ὄψη της ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ἔλεγχον ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος.

Ἡ εἰσαγωγὴ τῶν διαφημίσεων στὴν Τηλεόραση εἶναι ἕνα θέμα ποὺ πρέπει σοβαρὰ νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ γιὰ τὸν τυχὸν ἀντίκτυπο στὴν τύχη καὶ τὴν ἀνεξαρτησία τοῦ τύπου. Δὲν εἰσηγοῦμαι ἀκόμα συγκεκριμένα μέτρα ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀπασχοληθοῦμε σοβαρὰ μὲ αὐτὸ τὸ θέμα. Ποσότητες ἴσως διαφημίσεων. Δὲν γνωρίζουμε κἂν τὰ ποσὰ μὲ τὰ ὁποῖα ἐπιβαρύνονται αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι σήμερα διαφημίζουν στὴν Τελεόραση. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα ἀποτελοῦν σοβαρὰ θέματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἀπασχολήσουν αὐτὸ τὸ Σῶμα. Δεδομένου ὅμως ὅτι εἶναι δικαίωμα τῆς Βουλῆς νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν νομοθεσία σχετικὰ μὲ τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς, εἰσηγοῦμαι σήμερα τὴν σύσταση μιᾶς εἰδικῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ὕστερα ἀπὸ μελέτη νὰ ὑποβάλῃ Ἔκθεση στὸ Σῶμα.

Κεφάλαιον Δ2. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι σύντομα ἀρχίζει ὑδρολογικὴ μελέτη ὅλης τῆς Κύπρου ἀπὸ ἐμπειρογνώμονες τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ὅπως ἀντιλαμβάνωμαι πολιτικὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας εἶναι ἡ χρησιμοποίηση τοῦ νεροῦ ὅπου ἡ ἀποδοτικότητα εἶναι μεγαλύτερη χωρὶς ὅμως νὰ παραγνωρίζεται ἡ ἀναγκαιότης βελτίωσης τῶν πιὸ ὑποαναπτύκτων περιοχῶν.

Ἐλπίζω πὼς αὐτὴ ἡ διευθέτηση θὰ ἐπιτρέψῃ στὴν Κυβέρνηση σύντομα νὰ ἐξετάσῃ καὶ νὰ λύσῃ τὸ θέμα τοῦ ὑδατοφράκτου τῆς Ὀρεινῆς καὶ Μάσσαρι ποὺ ἀποτελοῦν ἀπαραίτητους πνεύμονες γιὰ τὶς ἀνάλογες περιοχές.

Θὰ ἤθελα ἀκόμα νὰ τονίσω ὅτι τὸ φράγμα Λευκάρων καθυστερεῖ ἀδικαιολόγητα.

Θὰ πρέπει νὰ σταθοῦμε μὲ ἱκανοποίηση στὴν δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ γιὰ σύντομη ἐφαρμογὴ τοῦ ἀναδασμοῦ καὶ γιὰ εἰσαγωγὴ νέων ποικιλιῶν στὴν παραγωγή μας, ἰδιαίτερα ποικιλιῶν γιὰ ὑφάλμυρα νερά.

Κεφάλαιον Δ6. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ Ἔκθεση γιὰ τὴν δημιουργία ὀργανισμοῦ διάθεσης τῶν γαλακτοκομικῶν προϊόντων ἔχει ἤδη μελετηθῆ. Εἶναι ἀπαραίτητη ἡ δημιουργία τοῦ ὀργανισμοῦ ποὺ θὰ ἐπιτρέψη τὴν σταθεροποίηση τῆς ἀμειπτικῆς τιμῆς γιὰ τοὺς κτηνοτρόφους μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐνθάρρυνση ἑνὸς ἀπὸ τοὺς σημαντικώτερους κλάδους τῆς παραγωγῆς μας. Ἔτσι σταδιακὰ εἶναι δυνατὸ νὰ προχωρήσουμε στὴ βιομηχανοποίηση τῶν περισσευμάτων καὶ στὴν περικοπὴ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ κονσερβοποιημένου γάλακτος μὲ ὅλα τὰ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα.

Οἱ δικές μου πληροφορίες εἶναι ὅτι ἀπὸ τὸν παραγωγὸν στὸν καταναλωτὴ τὸ ἀγελαδινὸν γάλα ἐπιβαρύνεται μὲ 16 γρόσια τὴν ὀκά. Εἶναι κάτι τὸ ἀπίστευτο. Μὲ τὸν ὀργανισμὸ διάθεσης γάλακτος ἐκτὸς τοῦ ὅτι αὐτὴ ἡ παρασιτικὴ κατάσταση θὰ σταματήση θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξηθῆ ἡ παραγωγή, νὰ δημιουργηθοῦν ἐργοστάσια κονσερβοποιήσεως τοῦ ντόπιου γάλακτος καὶ ἀποφυγὴ τῆς εἰσαγωγῆς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ μὲ ἀποτέλεσμα καὶ αὔξηση τοῦ κλήρου τῶν κτηνοτρόφων καὶ ἐλάττωση τῶν εἰσαγωγῶν μας μὲ τὰ εὐεργετικά της ἀποτελέσματα. Τὸ ἴδιο ἰσχύει μὲ σχέδιο διάθεσης κρεάτων. Εἶναι ἀπαράδεκτο νὰ δαπανοῦνται ἑκατομμύρια κάθε χρόνο γιὰ εἰσαγωγὲς κρεάτων, ὅταν μὲ τὴ σωστὴ πολιτικὴ ἡ Κύπρος θὰ μποροῦσε ἀπὸ εἰσαγωγέας νὰ μετατραπῆ εἰς ἐξαγωγέα.

Μὲ τὴν κτηνοτροφία συνδέεται ἄμεσα καὶ τὸ θέμα τῶν χαμηλῶν δασῶν. Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὰ χαμηλὰ δάση δὲν εἶναι δάση, εἶναι πρώην δάση. Καὶ ἡ ἀποδοσή τους στὴν κτηνοτροφία καὶ στὴ γεωργία θὰ συμβάλουν σημαντικὰ στὴν αὔξηση τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος, διότι ὑπάρχει ἡ λανθασμένη ἐντύπωση ὅτι ἡ τυχὸν παράδοσή τους στὴν κτηνοτροφία θὰ καταστρέψη τὰ δάση. Τὰ δάση εἶναι ἀνύπαρκτα.

Στὸ ἴδιο κεφάλαιο θὰ ἤθελα νὰ τονίσω πὼς οἱ περιορισμοὶ ποὺ ἐπιβάλλονται στὴν ἐξάσκηση τοῦ κτηνοτροφικοῦ ἐπαγγέλματος καταντοῦν ἀπαγορευτικοὶ καὶ ἐπιβάλλεται ἀναπροσαρμογὴ τῆς νομοθεσίας μας. Εἶναι γνωστὸ ὅτι κάθε κτηνοτρόφος ἐπιτρέπεται μόνον νὰ εἶναι ὑπεύθυνος γιὰ ὡρισμένο ἀριθμὸ ζώων. Ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς τῶν ζώων, ἀπὸ ὅ,τι θυμοῦμαι, εἶναι 80. Ἐὰν ἕνας κτηνοτρόφος ἔχη 83 ζῶα ὑποχρεοῦται νὰ πάρη βοηθὸν πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καταντᾶ τὸ ἐπάγγελμα ἐντελῶς ἀσύμφορον. Πιστεύω ὅτι χρειάζεται πλήρης ἀναπροσαρμογὴ αὐτῆς τῆς νομοθεσίας.

Ἐπίσης ἐπιβάλλεται πιστὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου περὶ Αἰγῶν, ὁ ὁποῖος ἐπιβάλλει ἐπανεξέταση τοῦ θέματος τῆς ἀπαγόρευσης σὲ ὡρισμένα χρονικὰ διαστήματα καὶ ὅταν οἱ κάτοικοι μιᾶς περιοχῆς προτιμοῦν τὴν ἀλλαγή.

Κεφάλαιον Δ12. Θὰ ἦταν ἴσως χρήσιμο τὸ Σῶμα νὰ πληροφορηθῆ γιὰ τὴν πορεία τῶν ἐργασιῶν τῆς Ἑταιρείας στὴν ὁποία παραχωρήθηκε τὸ δικαίωμα διερεύνησης τῆς δυνατότητας ἐξεύρεσης πετρελαίων στὴν Κύπρο.

Κεφάλαιον Δ13. Χρειάζεται σχεδιοποίηση καὶ εἰδικὴ νομοθεσία γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τοῦ Τουρισμοῦ, ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ ἀποτελέση ἕνα σημαντικὸ πόρο γιὰ τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα. Ἡ προχειρότης καὶ ἡ διάρρευση σχεδίων ὑποβοηθοῦν τὸ «σπεκιουλάρισμα» στὴν ἀγορὰ γῆς καὶ τὴν μονοπώληση τῶν δυνατοτήτων σὲ μιὰ προνομιοῦχα τάξη. Τὸ εἰσόδημα αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἀποβῆ πρὸς ὄφελος τοῦ κράτους καὶ τῶν πολλῶν.

Κεφάλαιον Δ21. Πέραν τῶν ὀρθῶν εἰσηγήσεων τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπιβάλλεται μιὰ βασικώτερη ἀναθεώρηση τῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς. Ἡ σημερινὴ κατάσταση ἐπιβαρύνει τὸν Προϋπολογισμὸ δυσανάλογα μὲ τὴν προσφορὰ πρὸς ἐκείνους ποὺ ἔχουν πραγματικὴ ἀνάγκη δωρεὰν ὑπηρεσίας ἢ μὲ ἠλαττωμένες τιμὲς ὑπηρεσίας. Ἀρκεῖ νὰ ἀναφέρω ὅτι πλούσιοι ἀσθενεῖς εἰς τὰ Ἐξωτερικὰ Ἰατρεῖα ἢ καὶ ἐσωτερικοὶ ἀσθενεῖς ἐπιχορηγοῦνται οὐσιαστικὰ ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμόν, δεδομένου ὅτι ἡ συνεισφορά τους εἶναι μικρότερη κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἀναλόγου κατὰ κεφαλὴν ἐξόδου. Ἔχω ἤδη ἐκφράσει ἐκτεταμένα τὲς ἀπόψεις μου πάνω σ' αὐτὸ τὸ θέμα, γι' αὐτὸ δὲν θ' ἀπασχολήσω τὴν Βουλήν.

Κεφάλαιον Δ15. Χρειάζεται καλύτερος ἔλεγχος, ὅπως καλύτερος ἔλεγχος χρειάζεται σὲ ὅλες τὲς Κυβερνητικὲς ἐπιχειρήσεις. Ὡς παράδειγμα θὰ φέρω τὴν ἐπιχείρηση Ἐπαύλεως Μόρφου στὴν ὁποία ἐνῶ ὑπάρχουν 800 σκάλες καλλιεργήσιμης γῆς μὲ 4 διατρήσεις ὄχι μόνον δὲν ἀποφέρει κέρδος εἰς τὴν Κυβέρνηση ἀλλ' ἀποβαίνει πρὸς ζημίαν τοῦ Δημοσίου. Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι διεξάγεται καὶ πειραματικὴ ἐργασία εἰς τὴν Ἔπαυλη εἶναι πολὺ πενιχρὸν διότι τὸ ποσοστὸ τῆς ἐπιστημονικῆς πειραματικῆς ἐργασίας εἶναι μικρό, ὁ ἀριθμὸς τῶν σκαλῶν τῆς Ἐπαύλεως εἶναι τεράστιος καὶ ἡ Ἔπαυλις αὐτὴ θὰ ἔπρεπε νὰ φέρη μεγάλα κέρδη, ὅταν γνωρίζουμε πόσα μεγάλα κέρδη φέρνει κατὰ σκάλα ἡ περιοχὴ τοῦ Μόρφου εἰς ὅλους τοὺς ἄλλους τῆς περιοχῆς ἐκείνης κατόχους.

Τελειώνοντας θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω πῶς χρειάζεται μιὰ ἐξονυχιστικὴ μελέτη γιὰ τὴν τραπεζιτική μας πολιτική. Ἐπίσης νὰ ὑπενθυμίσω πόσον ἡ κατ' ἐξαίρεσιν πολιτικὴ πρὸς τὲς τράπεζες ἐδημιούργησε δύο εἰδῶν χρεῶστες-ἀγρότες. Τοὺς χρεῶστες πρὸς τοὺς ἰδιῶτες μὲ χαμηλὸ ἐπιτόκιο καὶ τοὺς χρεῶστες πρὸς τὲς τράπεζες μὲ ψηλὸ ἐπιτόκιο.

Θὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ὅταν ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐψήφιζε τὸν Νόμο περὶ Ἀγροτικῶν Χρεῶν οἱ τράπεζες ἐξηρέθησαν μὲ τὸ ἐπιχείρημα ὅτι οἱ τράπεζες οὐδέποτε θὰ πιέσουν τοὺς ἀγρότες διὰ πληρωμὴν τῶν χρεῶν των. Ἀνεξαρτήτως τοῦ ἂν τοὺς πιέζουν ἢ ὄχι — πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀγνοῶ — θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ὅσοι ἀγρότες ἐχρεωστοῦσαν εἰς ἰδιῶτες οἱ ὁποῖοι εἶναι δυνατὸν νὰ ἦσαν καὶ οἱ ἴδιοι πτωχοί, τοὺς ἔχουν πάρει στὰ ἀγροτικὰ χρέη καὶ τὰ χρέη τους τώρα πληρώνονται μὲ ἕνα ἐπιτόκιον χαμηλόν. Ὅσοι ἀγρότες χρωστοῦν στὲς τράπεζες ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν τὰ ψηλὰ τραπεζικὰ ἐπιτόκια. Πιστεύω ὅτι αὐτὴ ἡ κατάσταση εἶναι ἀπαράδεκτη καὶ ὅτι χρειάζεται μία ἀναπροσαρμογὴ τῆς νομοθεσίας ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος.

Θὰ ἤθελα ἀκόμη νὰ τονίσω πῶς μετὰ τὴν ἐκπνοὴ τῆς συμφωνίας μὲ τὴν Βρεττανικὴ Κυβέρνηση, γίνεται χρήση τῶν διευκολύνσεών μας χωρὶς καμμιὰ καταβολὴ ἀποζημίωσης. Τὸ ἴδιο ἰσχύει γιὰ τοὺς Ἀμερικανικοὺς Ραδιοσταθμούς. Ἀνεξάρτητα τῆς ἐπιθυμίας μας γιὰ διάλυση αὐτῶν τῶν καταστάσεων, καὶ εἴμεθα ὅλοι σύμφωνοι ὅτι οὔτε τὲς Βρεττανικὲς Βάσεις ἐδῶ ἐπιθυμοῦμε οὔτε τοὺς Ἀμερικανικοὺς Ραδιοσταθμούς, νομίζω πὼς δὲν δικαιολογεῖται ἐν τῷ μεταξὺ δωρεὰν παροχὴ διευκολύνσεων. Γιὰ νὰ μὴ δεσμευθοῦμε γιὰ τὸ μέλλον τοὐλάχιστον ἂς τοὺς ὑποχρεώσουμε νὰ πληρώσουν γιὰ τὸ παρελθόν.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω ὅτι γιὰ περιοχὲς ὑποανάπτυκτες θὰ πρέπει ἡ ἐκτέλεση τῶν ἀναλόγων ἔργων νὰ χωρήσῃ μὲ ταχὺν ρυθμό. Ἡ ὑπόθεση τοῦ λιμένος Λάρνακος ἔχει πραγματικὰ ἀπασχολήσει αὐτὴν τὴν Βουλὴν ἐπανειλημμένως. Εἶναι ἀδιανόητον καὶ τοῦ χρόνου νὰ ἐξακολουθοῦμε νὰ συζητοῦμε τὸ θέμα τοῦ λιμένος Λάρνακος ἐφ' ὅσον κάθε χρόνο στὸν Προϋπολογισμὸ προϋπολογίζεται κονδύλι τὸ ὁποῖον οὐδέποτε χρησιμοποιεῖται.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ Διϋλιστήριον θὰ ἤθελα νὰ συμφωνήσω μὲ προηγούμενον ὁμιλητὴν ὅτι ἄλλη θὰ ἦτο καλυτέρα πολιτικὴ ἐκείνης ἡ ὁποία ἠκολουθήθη ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάληψη ὑποχρεώσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβέρνησης διὰ τὴν δημιουργία Διϋλιστηρίου. Συμφωνῶ ὅτι ἦτο προτιμώτερο τὸ Διϋλιστήριο νὰ εὑρίσκετο εἰς Κυβερνητικὰς χεῖρας καὶ ὅτι ἐὰν ἐχρειαζόταν οἱανδήποτε βοήθεια νὰ εἶχε ἀναζητηθῆ ἀπὸ τὰς ἐγχωρίους δυνάμεις.

Ἐν τούτοις θὰ ἤθελα καὶ τώρα νὰ τονίσω ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἴμαστε πολὺ προσεκτικοὶ στὴν περαιτέρω ἐφαρμογὴ τῆς Συμφωνίας, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον θὰ ἐφαρμοσθῆ, διότι καὶ ἐκεῖ θὰ ἐσυμφωνοῦσα ὅτι ἐὰν ἦτο δυνατὴ ἡ ἀναπροσαρμογὴ θὰ ἤμουν ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ συνεφώνουν γιὰ τὴν ἀναπροσαρμογή. Ἐὰν ὅμως πρόκειται νὰ προχωρήσουμε στὴν ἐφαρμογὴ τῆς Συμφωνίας, νὰ προχωρήσουμε μὲ ἔλεγχον ἀπὸ μᾶς καὶ ὄχι ἀπὸ τὲς Ἑταιρεῖες, διότι οἱ Ἑταιρεῖες ὡς εἰδικώτερες ἐπὶ τοῦ θέματος εἶναι δυνατὸ νὰ δημιουργήσουν ὅρους οἱ ὁποῖοι νὰ εἶναι εὐμενεῖς δι'

αὐτὰς καὶ ὄχι δι' ἡμᾶς. Χρειάζεται μεγάλη προσοχὴ καὶ χρειάζεται ἡ περίληψις στὴν Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία θὰ μελετᾶ τὸ θέμα, ἐμπειρογνωμόνων τοὺς ὁποίους θὰ χρησιμοποιῇ ἡ Κυβέρνηση ὡς ἐμπειρογνώμονες ὑπευθύνους πρὸς τὴν Κυβέρνηση.

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι. Εἶναι γεγονὸς πὼς μὲ τὸν κατάλληλο προγραμματισμὸ καὶ μὲ τὴν ἀνάλογη προσαρμογή, μποροῦμε νὰ ἀτενίσουμε πρὸς τὸ μέλλον μὲ αἰσιοδοξία καὶ σιγουριὰ γιὰ τὸ οἰκονομικό μας μέλλον. Καὶ μ' αὐτὴ τὴν πεποίθηση νὰ προετοιμαζόμαστε γι' ἀγώνα γιὰ πλήρη ὁλοκληρωμένη λευτεριὰ παραμερίζοντας τοὺς λιπόψυχους καὶ τοὺς συμβιβαστὲς ποὺ καλύπτονται πολλὲς φορὲς κάτω ἀπὸ ὑπερπατριωτικὰ τάχατες συνθήματα μὰ ποὺ εἶναι ἕτοιμοι νὰ δώσουν γῆν καὶ ὕδωρ σὲ ξένους ἀφεντάδες καὶ παραφεντάδες. Ἐμεῖς, ἑνωμένοι κάτω ἀπὸ τὴν ἐμπνευσμένη καὶ πατριωτικὴ ἡγεσία τοῦ Μακαρίου, θὰ τραβοῦμε μπροστὰ ἀκλόνητοι μὲ ἀμετάθετους σκοποὺς καὶ ἀμετάκλητη πορεία. Θὰ παραμερίσουμε κάθε πίεση καὶ ἀπειλὴ καὶ δὲν θὰ σταματήσουμε τὸν ἀγώνα ὡσότου δοθῇ στὸ λαὸ ἡ εὐκαιρία νὰ ἀποφασίσῃ μόνος του, χωρὶς δεσμεύσεις καὶ χωρὶς ὅρους, γιὰ τὸ μέλλον του. Καὶ γιὰ τὴν ἀπόφασή του, ἐμεῖς τοὐλάχιστο, δὲν ἔχομε ἀμφιβολία. Θὰ τραβήξῃ πρὸς τὴν γνήσια Ἕνωση χωρὶς ἀνταλλάγματα, χωρὶς δεσμεύσεις, χωρὶς ξένες παρουσίες. Καὶ ἡ οἰκονομικὴ προοπτική μας βοηθάει τὴν πορεία τοῦ λαοῦ γιὰ Λευτεριὰ καὶ γιὰ Αὐτοδιάθεση.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Προτοῦ εἰσέλθω εἰς τὴν διατύπωσιν τῶν παρατηρήσεών μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς προσφώνησιν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν ἐκτίμησίν μου καὶ τὰς ἀρίστας ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας εἶχον ἐκ τῆς ἐμβριθοῦς, γλαφυρᾶς καὶ ἐπιστημονικῆς ἀναλύσεως τῶν προβλημάτων ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίσθησαν καὶ μελλοντικῶς θὰ ἀντιμετωπισθοῦν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως.

Αἴσθημα ἱκανοποιήσεως, ἀσφαλῶς, θὰ ἠσθάνθη οἱοσδήποτε καλῆς πίστεως ἄνθρωπος, ἐκ τῆς ἀκροάσεως τῆς ὁμιλίας τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καθότι παρουσιάσθη ἐνώπιόν του ἀφ' ἑνὸς μὲν τὸ ἀξιόλογον μέχρι σήμερον ἐπιτελεσθὲν ἔργον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ ἐλπιδοφόροι προοπτικαὶ ἐκτελέσεως τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως πρὸς πραγματοποίησιν τοῦ ὁποίου ὑφίστανται ὅλα τὰ βασικὰ δεδομένα ἅτινα εἶναι τὸ ἄμεσον ἀποτέλεσμα μιᾶς ὑγιοῦς καὶ νοικοκυρεμένης οἰκονομικῆς πολιτικῆς τὴν ὁποίαν ἐφήρμοσε μέχρι σήμερον ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις.

Ἰδιαιτέρως ἐξετίμησα τὰς ὀρθολογιστικὰς παρατηρήσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ κυρίου συντελεστοῦ τῆς παραγωγῆς «Ἐργασία». Καθότι ἡ διεθνῶς παραδεδεγμένη ἀρχὴ ἀναγνωρίζει ὅτι οὐδεμία προσπάθεια οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως δύναται νὰ τελεσφορήσῃ ἐὰν δὲν στηριχθῇ αὕτη ἐπὶ τεχνικῶν, ὀργανωτικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν προϋποθέσεων εἰς ἔμψυχον ὑλικόν. Ἡ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καταβαλλομένη προσπάθεια ἐξειδικεύσεως στελεχῶν καὶ ἐπεκτάσεως τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖ τὴν ἀσφαλεστέραν ἐγγύησιν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος τοῦ 1967, ἀποτελεῖ τὸν ἕκτον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἀπὸ τῆς ἐξαγγελίας ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου Μακαρίου εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, τὸ ὁποῖον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξυγίανσιν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας διὰ μιᾶς προγραμματισμένης ἀναπτύξεως.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, συνάγεται ἡ πολὺ εὐχάριστος διαπίστωσις ὅτι οὗτος εἶναι ὁ ὑψηλότερος τῆς τελευταίας πενταετίας, καθότι ἡ Κυβέρνησις ἐθεώρησεν ἀναγκαῖον νὰ αὐξήσῃ τὸ ὕψος τῆς κυβερνητικῆς ἐπενδύσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ἵνα διατηρηθῇ, εἰς κανονικὸν ρυθμόν, ὁ συντελεστὴς ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας μας, διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ Ἡμικρατικοὶ Ὀργανισμοὶ θὰ ἔχουν ἐφέτος ὀλιγωτέρας ἐπενδύσεις παρὰ προηγουμένως.

Θὰ πρέπει νὰ καταλογισθῇ εἰς πίστιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τὸ γεγονὸς ὅτι κατορθώνει νὰ ὑπερπηδήσῃ τὰς δυσκόλους οἰκονομικὰς συνθήκας τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ Τουρκικὴ ἀνταρσία ἀπὸ τοῦ ἔτους 1963, ἐξ αἰτίας τῆς ὁποίας ἓν μεγάλον μέρος τῶν δημοσίων προσόδων δαπανᾶται δι' ἀμυντικοὺς σκοποὺς καὶ συνεχίζει μὲ ἀργὸν μὲν ἀλλὰ σταθερὸν βῆμα τὴν πρόοδον καὶ ἀνάπτυξιν τῆς νήσου μας παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἔλλειψις σοβαροῦ πλεονάσματος παρεμποδίζει τὴν ὁμαλὴν χρηματοδότησιν τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως.

Αἱ προϋπολογιζόμεναι δαπάναι εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ἀνέρχονται εἰς £11.636.049. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου £7.001.427 θὰ διατεθοῦν δι' εἰδικεύσεως πιστώσεως ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ £4.634.622 θὰ διατεθῇ ὡς ἑξῆς: £1.491.622 ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων καὶ £3.143.000 ἐξ ἄλλων πηγῶν διὰ τηλεπικοινωνίας καὶ ἐξηλεκτρισμόν.

Ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου Δ1, Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου διαπιστοῦται ἡ δικαιολογημένη, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, ἐνίσχυσις τῆς Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ διὰ τοῦ διορισμοῦ νέου ἀπολύτως ἀναγκαίου προσωπικοῦ διὰ νὰ καταστήσῃ ταύτην ἱκανὴν νὰ συνεχίσῃ μὲ συστηματικώτερον τρόπον τὸ ἀρκετὰ σοβαρὸν ἔργον τῆς προπαρασκευῆς τοῦ δευτέρου σχεδίου ἀναπτύξεως καὶ νὰ φέρῃ εἰς αἴσιον πέρας τὴν ἐκτέλεσιν τούτου πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου μας.

Μετὰ ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως διεπίστωσα ἐκ τῆς μελέτης τοῦ Κεφαλαίου Δ2, Ἀνάπτυξις Ὑδάτων, τὴν διάθεσιν τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ £1.845.264 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου μας εἰς τὸ ὁποῖον θὰ προστεθῇ ποσὸν £263.577 ὅπερ θὰ παραχωρηθῇ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων, ὁπότε τὸ συνολικὸν ποσὸν ὅπερ θὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδάτων ἀνέρχεται εἰς £2.108.841.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων προβλημάτων τῆς νήσου μας πολὺ ὀρθῶς διατίθεται ἓν σεβαστὸν ποσὸν διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν του.

Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ £1.845.264 ὅπερ διατίθεται διὰ τὴν ἀνάπτυξιν ὑδάτων θὰ διατεθῇ ποσὸν £1.107.573 πλέον £23.747 ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων διὰ μείζονα ἀρδευτικὰ ἔργα, ἤτοι διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν πέντε ὑπὸ ἐκτέλεσιν ὑδατοφρακτῶν, τὴν κατασκευὴν δύο ἄλλων καὶ τὴν ἀποπεράτωσιν ἢ κατασκευὴν συστημάτων διανομῆς ὕδατος εἰς ἀποπερατωθέντας ὑδατοφράκτας. Ὡς Βουλευτὴς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μὲ ἱκανοποίησιν παρετήρησα ὅτι διατίθεται ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ποσὸν £350.000 διὰ τὴν συνέχισιν κατασκευῆς τοῦ φράγματος Γερμασόγειας, £25.000 δι' ἐπιπροσθέτους ἐργασίας εἰς τὸ φράγμα Πολεμιδίων καὶ £147.000 διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ συστήματος διανομῆς τοῦ ὕδατος τοῦ φράγματος Πολεμιδίων τὸ ὁποῖον χρήζει ταχείας ἀποπερατώσεως.

Μετὰ λύπης ὅμως διεπίστωσα ὅτι οὐδεμία πρόνοια γίνεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἐκπόνησιν σχεδίων τῶν ὑδατοφρακτῶν τοῦ ποταμοῦ Κούρρη. Ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ φράγματος τυγχάνει ὑψίστης σημασίας ὄχι μόνον διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ, ἀλλὰ θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος γενικῶς τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας.

Εἰς ἀπάντησιν ἐπερωτήσεώς μου ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος κατατεθείσης εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 23.10.1965 ἐλέχθη μεταξὺ ἄλλων ὅτι «προωθεῖται τὸ θέμα διεξα-

γωγῆς πλήρους ἀγροτοοικονομικῆς μελέτης διὰ τὰ φράγματα τοῦ ποταμοῦ Κούρρη, ἥτις θὰ ἀπαιτήσῃ δαπάνην £250.000 καὶ περίοδον ἑνὸς περίπου ἔτους». Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν ἀρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι παραλλήλως μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑπὸ κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν, θὰ πρέπει νὰ συνεχίζεται ἡ μελέτη διὰ τὸν προγραμματισμὸν νέων ἔργων εἰς τρόπον ὥστε ἡ ἐκτέλεσις μειζόνων ἀρδευτικῶν ἔργων νὰ μὴ καθυστερῇ ἐξ αἰτίας τῆς ἐλλείψεως σχεδίων.

Διὰ μικρὰ ἀρδευτικὰ ἔργα διατίθεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως συνολικὸν ποσὸν £167.298 πλέον £84.080 ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ἤτοι ἐν ὅλῳ £251.378. Ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ ὑπεβλήθη πρότασις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους ὅπως ἐκτελεσθοῦν κατὰ τὸ 1967, τὰ ἀπολύτως ἀναγκαῖα μικρὰ ἀρδευτικὰ ἔργα εἰς τὰ χωρία Πελένδρι, Κάτω Ἀμίαντον, Πέρα Πεδί, Κυπερούντα, Ἀγρόν, Ἅγιον Ἰωάννην, Ἀγρίδια, Ἅγιον Παῦλον, Φοινί, Κοιλάνι, Πύργον, Συλίκου, Μονιάτην, Καμινάρια, Ποταμίτισσαν, Ἀκρούνταν, Τριμίκλινην, Δωρόν, Λάνιαν, Καλὸν Χωρίον, Ὅμοδος, Ἀθρακόν, Δύμες, Ἀρακαπᾶν, Τσιφλίκι Τζερκέζων–Φασούρι καὶ Ζακάκι. Ὑπελογίσθη δὲ ὡς συνολικὴ δαπάνη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὡς ἄνω μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων τὸ ποσὸν τῶν £147.315.

Ἀτυχῶς εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν διατίθεται μόνον τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £38.460 διὰ τὴν ἐκτέλεσιν μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων εἰς τὰ χωρία Πύργον, Τρίμικλινην, Πέρα Πεδί, Ἅγιον Θεόδωρον, Ἀρακαπᾶν, Ἅγιον Ἰωάννην, Φοινί, Ἀγρόν, Ἅγιον Παῦλον, Πελένδρι, Κάτω Ἀμίαντον, Δύμες καὶ Ἀθρακόν.

Ἡ ἐκτέλεσις μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων καθὼς καὶ μεγάλων τοιούτων εἰς τὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὸν σκληρὰ μοχθοῦντα ἀγροτικὸν μας κόσμον ὅστις ἀναγκάζεται νὰ κατέρχεται εἰς τὰς πόλεις διὰ νὰ κερδίσῃ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καθότι αἱ ἀπολαβαί του ἐκ τοῦ γεωργικοῦ του εἰσοδήματος τυγχάνουν πενιχρότατα. Διὰ τῆς ἐκτελέσεως μικρῶν καὶ μεγάλων ἀρδευτικῶν ἔργων θὰ ἐπιτευχθῇ ἡ αὔξησις τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς, ἥτις θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν γεωργῶν μας καὶ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀστυφιλίας ἥτις λαμβάνει ἐπικινδύνους διαστάσεις καὶ τείνει νὰ ὀξύνῃ τὸ ἀνεργιακὸν πρόβλημα.

Εἰς τὸ αὐτὸ κεφάλαιον τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διατίθεται διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν χωρίων τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £149.435 πλέον £116.325 ἐκ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ἤτοι συνολικὸν ποσὸν £265.760. Τὰ ἀμέσως ἀναγκαῖα ὑδρευτικὰ ἔργα εἰς τριάκοντα ἓν χωρία τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967 ἀπαιτοῦν συνολικὴν δαπάνην ἀνερχομένην εἰς £151.070. Σχετικαὶ δὲ προτάσεις διὰ τὰ ἐν λόγῳ ὑδρευτικὰ ἔργα ὑπεβλήθησαν ἐγκαίρως πρὸς τοὺς ἁρμοδίους ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου Λεμεσοῦ.

Ἀτυχῶς ἐκ τοῦ συνολικοῦ κονδυλίου τῶν £265.760, τὸ ὁποῖον διατίθεται διὰ τὸ ἔτος 1967 δι' ὑδατοπρομήθειαν χωρίων, διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ διατίθεται διὰ τέσσερα μόνον χωρία τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £18.080, ἤτοι τὸ 1/15 μερίδιον τοῦ δαπανηθησομένου διὰ τὸ 1967 ποσοῦ. Εἶναι, πράγματι, πολὺ λυπηρὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἀδικεῖται εἰς ἕνα οὐσιώδη τομέα ὅπως εἶναι ἡ ὑδατοπρομήθεια χωρίων ἥτις ἀποτελεῖ τὸ στοιχειωδέστερον ἀγαθὸν τὸ ὁποῖον δικαιοῦται νὰ ἀξιώσῃ μία κοινότης.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ4, Γεωργία, ἄρθρον 11, διατίθεται ποσὸν £65.000 ὡς οἰκονομικὴ βοήθεια δι' ἔργα διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους. Τὸ ποσὸν δὲ τοῦτο σημειοῦται διὰ σταυροῦ ὅπερ ὑποδηλοῖ ὅτι δὲν θὰ γίνῃ ἡ δαπάνη μέχρις ὅτου παρασχεθοῦν πλήρεις λεπτομέρειαι τοῦ σχεδίου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, μελετηθοῦν καὶ συστηθοῦν ὑπὸ τῆς Ὑπεπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑπὸ τὴν μορφὴν «ἐξουσιοδότησις πρὸς διενέργειαν δαπάνης».

Εἶναι γεγονὸς ὅτι δύο κοιναὶ αἰτήματα τὰ ὁποῖα συνεχῶς καὶ ἐπιμόνως ὑποβάλλουν πρὸς τοὺς ἁρμοδίους οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν τῆς

ἐπαρχίας Λεμεσοῦ εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ παροχὴ κατ' ἔτος ἱκανοποιητικῶν, καὶ ἀναλόγως πρὸς τὰς γεωργικὰς ἀνάγκας ἑκάστης ἀγροτικῆς οἰκογενείας, ποσῶν πρὸς κατασκευὴν ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων ἀπολύτως ἀναγκαίων πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς περιουσίας των, ἥτις θὰ ἔχῃ ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῆς γεωργικῆς παραγωγῆς των, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ παραχώρησις τῶν ἀναγκαίων ἐκσκαφέων εἰς χαμηλὰς τιμὰς αἵτινες νὰ καλύπτουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἀντικαταστάσεώς των ὁπότε θὰ ἐπετυγχάνετο ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐξυπηρέτησις τῶν γεωργῶν μας.

Δυστυχῶς μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἡ δέουσα προσοχὴ πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἐν λόγῳ δύο δικαίων αἰτημάτων τῶν ἀγροτῶν μας.

Ἐκφράζομεν τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £65.000 τὸ ὁποῖον θὰ διατεθῇ δι' ἔργα διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους θὰ δοθῇ ἱκανοποιητικὸν ποσὸν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἥτις τυγχάνει ὀρεινὴ περιοχὴ καὶ αἱ ἀνάγκαι τῶν χωρίων της εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλύτεραι τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν.

Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον θὰ ἱκανοποιηθῇ τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν ἀγροτῶν μας νὰ τοὺς παραχωρηθοῦν οἱ ἀναγκαῖοι ἐκσκαφεῖς εἰς χαμηλὰς τιμὰς αἵτινες νὰ καλύπτουν τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ ἀνανεώσεώς των.

Μὲ ἱκανοποίησιν παρετήρησα εἰς τὸ ἄρθρον 16, Ἀμπελουργία καὶ Οἰνολογία, τοῦ Κεφαλαίου Δ4, Γεωργία, ὅτι διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £4.750 δι' ἐπίδειξιν νέων ποικιλιῶν, βελτίωσιν παραγωγῆς σταφίδος καὶ βελτίωσιν καὶ ἐνθάρρυνσιν καλλιεργείας ἐπιτραπεζίων σταφυλῶν. Τὸ ἀμπελουργικὸν πρόβλημα διὰ τὰς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ Πάφου τυγχάνει ἓν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων προβλημάτων καὶ θὰ πρέπει νὰ τύχῃ ἰδιαιτέρας προσοχῆς ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ὑπάρχουν 35.000 περίπου κυβερνητικὰ στρέμματα γῆς καλλιεργημένα δι' ἀμπέλου, τῶν ὁποίων ἡ παραγωγικότης εἶναι πολὺ πτωχὴ καθότι οἱ ἀμπελῶνες εἶναι παλαιοὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπάρχει συνεχὴς ἐγκατάλειψις τῶν χωρίων, διότι αἱ σταφυλαὶ εἶναι τὸ μόνον παραγόμενον προϊὸν τῆς περιοχῆς.

Πρὸς βελτίωσιν τῆς καταστάσεως ἀπαιτεῖται ἡ ἀνάληψις προγραμματισμένου σχεδίου ἀναμπελώσεως καὶ βελτιώσεως τῶν ποικιλιῶν. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὸ σχέδιον ἀναμπελώσεως καὶ βελτιώσεως τῶν ποικιλιῶν θὰ τύχῃ ἐφαρμογῆς τὸ ταχύτερον δυνατὸν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀνέλθῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἀμπελουργικοῦ μας κόσμου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 12, τοῦ Κεφαλαίου Δ4, Γεωργία, διατίθεται ποσὸν £10.000 δι' ἀνάπτυξιν Νομῆς καὶ Ζωοτροφῶν. Μετὰ ἰδιαιτέρας ἱκανοποιήσεως θὰ ψηφίσω τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν καθότι τὸ θεωρῶ ἀπαραίτητον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας μας. Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ὑπάρχουν περὶ τὰ 1.000 στρέμματα γῆς τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ μετατραποῦν εἰς βοσκοτόπους πολὺ ἱκανοποιητικούς. Ἡ ὑπολογιζομένη δὲ δαπάνη διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν ἀνέρχεται εἰς £5.000.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £10.000 ὅπερ διατίθεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως θὰ διατεθῇ τοὐλάχιστον ποσὸν £1.000 κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὥστε ἐὰν διατίθεται καὶ εἰς τὰ προσεχῆ ἔτη ἰσάξιον ποσόν, εἰς μίαν πενταετίαν νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ μετατραποῦν εἰς βοσκοτόπους τὰ ρηθέντα 1.000 στρέμματα γῆς, γεγονὸς ὅπερ θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς κτηνοτροφίας τῆς ἐπαρχίας μας.

Εἰς τὸ ἄρθρον 35, τοῦ Κεφαλαίου Δ4, Γεωργία, διατίθεται ποσὸν £1.500 διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς παραγωγῆς ἐσπεριδοειδῶν. Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ νὰ βελτιωθῇ καὶ αὐξηθῇ ἡ παραγωγὴ τῶν ἐσπεριδοειδῶν θὰ πρέπει νὰ λαμβάνωνται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἰδιοκτήτας καλλιεργητὰς ἐσπεριδοειδῶν τὰ κατάλληλα μέτρα προστασίας διὰ ψεκασμάτων καὶ σκονισμάτων τῶν φυτειῶν των καὶ τῆς παραγωγῆς των ἀπὸ διαφόρους φυτικὰς ἀσθενείας. Ἀτυχῶς μᾶς ἐξεφράσθησαν παράπονα ὅτι λόγῳ τῆς ἀμελείας ἰδιοκτητῶν ἐσπεριδοειδῶν νὰ ψεκάσουν τὰς φυτείας των, ἐπεξετάθησαν αἱ φυτικαὶ ἀσθένειαι μὲ καταστρεπτικὰς συνεπείας καὶ εἰς τὰς γειτονικὰς φυτείας.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν τοιαῦτα μέτρα ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὥστε ὅλοι οἱ ἰδιοκτῆται ἐσπεριδοειδῶν νὰ ψεκάζουν τὰς φυτείας των, πρᾶγμα ὅπερ θὰ προστατεύσῃ τὴν παραγωγὴν τόσον τῶν ἰδίων ὅσον καὶ τῶν γειτόνων των.

Ἀτυχῶς εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ6, περὶ Κτηνοτροφίας, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ, οὐδεμία πρόνοια γίνεται δι' ἵδρυσιν συγχρόνου Κτηνιατρικῆς Κλινικῆς ἐν Λεμεσῷ καθὼς καὶ διὰ τὴν κατασκευὴν ἀριθμοῦ δεξαμενῶν διὰ τὸ λούσιμον τῶν προβάτων λόγῳ τῆς ἐλλείψεως τῶν ὁποίων προκαλοῦνται μεγάλαι ζημίαι εἰς τοὺς κτηνοτρόφους καὶ παρεμποδίζεται ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας. Ἐφιστῶμεν τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ ἀναγκῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι συντόμως θὰ ἐκτελεσθοῦν τὰ ρηθέντα ἔργα τὰ ὁποῖα θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς κτηνοτροφίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας.

Διεπίστωσα μεθ' ἱκανοποιήσεως εἰς τὸ ἄρθρον 1, τοῦ Κεφαλαίου 7, Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι, ὅτι διατίθεται ποσὸν £5.168 δι' ἑπτὰ βοηθοὺς Κτηνιατρικοὺς Λειτουργοὺς ἀντὶ τεσσάρων τοῦ προηγουμένου ἔτους. Μὲ τοὺς τρεῖς νέους διορισμοὺς Βοηθῶν Κτηνιατρικῶν Λειτουργῶν ἐλπίζω νὰ καλυφθοῦν ἐν μέρει καὶ ἐπὶ μονίμου βάσεως αἱ κτηνιατρικαὶ ἀνάγκαι τῶν ἐπαρχιῶν Λεμεσοῦ καὶ Πάφου, καθότι ἡ ἀνάπτυξις τῆς κτηνοτροφίας τῆς νήσου μας ἐπιβάλλεται νὰ ἐπιταχυνθῇ καὶ πρὸς ἐπίτευξιν τούτου θὰ πρέπει νὰ ἐπανδρωθῇ ἀκόμη περισσότερον διὰ καλῶς κατηρτισμένων κτηνιάτρων τὸ Κτηνιατρικὸν Τμῆμα, οἱ ὁποῖοι νὰ τυγχάνουν δικαίας μισθοδοσίας καὶ οὐχὶ τοῦ πενιχροῦ μισθοῦ τῶν £738 ἐτησίως, ὅστις πληρώνεται εἰς ἕκαστον ἐκ τῶν ρηθέντων ἑπτὰ Βοηθῶν Κτηνιατρικῶν Λειτουργῶν.

Εἰς τὰ ἄρθρα 2 καὶ 3, τοῦ Κεφαλαίου Δ11, Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία, διατίθενται ποσὰ £35.700 καὶ £36.200 ἀντιστοίχως διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου καὶ διὰ τὴν δημοσιότητα τῶν οἴνων. Ἡ δραστηριότης καὶ ἡ ἐπιδεξιότης μὲ τὴν ὁποίαν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας προάγει τὸ ἐμπόριον καὶ διαφημίζει τοὺς Κυπριακοὺς οἴνους προκαλεῖ δικαίως τὴν παλλαϊκὴν ἐκτίμησιν καὶ θὰ πρέπει νὰ τύχῃ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἑνὸς δικαίου ἐπαίνου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11, τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου, διατίθεται ποσὸν £75.000 δι' ἔξοδα πληρωμῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας γῆς ἀποκτηθείσης ἢ ἀποκτηθησομένης διὰ τὴν ἵδρυσιν βιομηχανικῶν περιοχῶν εἰς Λευκωσίαν καὶ Λεμεσόν. Παρ' ὅλον ὅτι τὰ ἐγκαίνια τῆς βιομηχανικῆς περιοχῆς Λευκωσίας ἐτελέσθησαν πρὸ ἡμερῶν, ἀτυχῶς διὰ τὴν πρώτην βιομηχανικὴν πόλιν τῆς Κύπρου, τὴν Λεμεσόν, τὸ ζωτικὸν πρόβλημα τῆς ἱδρύσεως βιομηχανικῆς περιοχῆς μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ἤχθη εἰς πέρας. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς ἔτους θὰ ἀποκτήσῃ καὶ ἡ Λεμεσὸς τὴν βιομηχανικὴν περιοχήν της ἥτις εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία διὰ τὴν περαιτέρω ἀνάπτυξιν τῆς βιομηχανίας της.

Οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ τὴν τεραστίαν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἐνέχει ἡ ἐπιτυχὴς συμπλήρωσις τῆς γεωλογικῆς ἐπισκοπήσεως τῆς νήσου μας καὶ τῆς ἀνακαλύψεως νέων μεταλλοφόρων καὶ ὑδροφόρων στρωμάτων. Ὡς ἐκ τούτου ἐπικροτοῦμεν μὲ ἱκανοποίησιν τὴν διάθεσιν τοῦ ποσοῦ £123.409 εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ12, Μεταλλεῖα, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ13, Τουρισμός, διατίθεται συνολικὴ δαπάνη £90.800. Ἡ Κυπριακὴ οἰκονομία πολὺ δικαίως ἀναμένει μεγάλην ἐνίσχυσιν ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος πρὸς τὴν Κύπρον. Ὡς ἐκ τούτου ἐπικροτοῦμεν τὴν εἰσήγησιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅπως καταβληθῇ μεγαλυτέρα προσπάθεια ἀξιοποιήσεως τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων τῆς Νήσου μας καὶ ὅπως δοθῇ μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις εἰς τὰς ξενοδοχειακὰς ἐπιχειρήσεις δι' ἐπέκτασιν ὑφισταμένων ξενοδοχείων καὶ τὴν ἀνέγερσιν νέων τοιούτων.

Εἰς τὸ ἄρθρον 6, τοῦ Κεφαλαίου Δ14, Ἀρχαιότητες, διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £19.900 δι' ἀναστήλωσιν καὶ ἀποκατάστασιν ἀρχαίων μνημείων. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται διὰ τὸ Κούριον μόνον τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £1.000 δι' ἐπιδιορ-

θώσεις τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ διὰ τὸ στάδιον Κουρίου. Τὸ Κούριον ἀποτελεῖ ἓν ἀξιόλογον ἀρχαιολογικὸν θησαυρὸν διὰ τὴν Κύπρον καὶ ἐνδείκνυται δαπάνη πολὺ μεγαλυτέρα διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ περιπτέρου ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συνεχὴς παροχὴ ρεύματος ὡς ἐπίσης καὶ ρεῦμα διὰ τῆς μεταφορᾶς του δι' ὑπογείων καλωδίων πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον καθὼς καὶ διὰ τὰς τόσας ἄλλας ἐπειγούσας ἀνάγκας τοῦ ἀληθῶς πολυτίμου διὰ τὴν Κύπρον ἀρχαιολογικοῦ τούτου χώρου.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ16, Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου, διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £911.495. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου διατίθεται διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ διὰ μὲν τὰς ὁδικὰς ἀρτηρίας τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £102.000 πλέον £16.000 ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν διὰ τὰς ὁδοὺς Λεμεσοῦ–Ἀγροῦ, Ὕψωνα–Σαϊττᾶ, Καρβουνᾶ–Τροόδους–Προδρόμου καὶ διασταυρώσεως Σαϊττᾶ–Πλατρῶν—Περιοχῆς Τροόδους, διὰ δὲ τὰς χωριτικὰς ὁδοὺς τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £28.500 πλέον £10.470 ὅπερ ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ τυγχάνει ὀρεινὴ περιοχή, καὶ παρουσιάζει διαφόρους ἄλλας ἐδαφικὰς ἀνωμαλίας καὶ διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ σὺν τῷ χρόνῳ βελτίωσις τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῆς ἐπαρχίας εἶναι ἀπαραίτητος ἡ διάθεσις ὑψηλοῦ ποσοῦ κατ' ἔτος. Ἀτυχῶς τὰ παραχωρηθέντα ἐτησίως μέχρι σήμερον ποσὰ ἦσαν πολὺ μικρότερα τῶν ὁδικῶν ἀναγκῶν της καὶ μετὰ λύπης διαπιστοῦμεν ὅτι ἡ ἄδικος κατανομὴ συνεχίζεται καὶ εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, καθότι τὸ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, διατιθέμενον ποσόν, ἀφοῦ ἀφαιρέσωμεν τὸ ἐπαναψηφισθὲν τοιοῦτο, δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1/7 μερίδιον τοῦ συνολικῶς διατιθεμένου ποσοῦ τῶν £911.495 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου.

Θεωρῶ σκόπιμον ν' ἀναφερθῶ εἰς ἐπίσημον Πίνακα τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ὅστις ἀπεστάλη πρὸς ἐμὲ μετὰ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 6.6.1966 ἐρωτήσεώς μου, ὅστις ἀναφέρεται εἰς τὴν κατὰ μίλια ἔκτασιν τῶν ἀσφαλτοστρωθέντων μεγάλων ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα ἀπὸ 1960–1965 καθὼς καὶ τὰ συμπεριληφθέντα εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς διατεθείσης δαπάνης.

Ἐπαρχίαι	Περίοδος 1960–1965				Προϋπολογισμὸς 1966			
	Δαπανηθὲν Ποσὸν £	Ποσοστὸν ἐπὶ τῆς συνολικῆς δαπάνης %	Ἀσφ. μίλια	Ποσοστὸν ἐπὶ τῶν ἀσφ. μιλίων %	Ποσὸν	Ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ διατεθέντος ποσοῦ %	Ἀσφ. μίλια	Ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τοῦ ποσοῦ τῶν ἀσφ. μιλίων %
1. Λευκωσία–Κυρήνεια	432.810	31,0	109	36,7	44.032	28,3	11,5	36,5
2. Ἀμμόχωστος	168.975	12,1	48	16,2	10.000	6,4	2,0	6,4
3. Λεμεσὸς	329.730	23,6	37	12,5	49.665	31,9	8,5	27,0
4. Λάρνακα	138.029	9,9	33,5	11,3	26.763	17,3	6,0	19,0
5. Πάφος	327.652	23,4	69	23,3	25.082	16,1	3,5	11,1
Σύνολον	1.397.196	100.0	296,5	100.0	155.542	100.0	31,5	100.0

Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἐπισήμου πίνακος τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ ἀποδεικνύεται ὅτι ἀπὸ τοῦ ἔτους 1960–1965 ἀσφαλτοστρώθησαν εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχίας μεγάλαι χωριτικαὶ ὁδοὶ συνολικῆς ἐκτάσεως 296,5 μιλίων. Ἡ κατὰ ἐπαρχίαν ἀσφαλτόστρωσις τούτων ἔχει ὡς ἑξῆς κατὰ σειρὰν ἐκτάσεως: Λευκωσία–Κυρήνεια 109 μίλια, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων 36,7%, Πάφος 69 μίλια, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων 23,3%, Ἀμμόχωστος 48 μίλια, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων 16,2%, Λεμεσὸς 37 μίλια, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων 12,5%, καὶ Λάρναξ 33,4 μίλια, ποσοστὸν ἐπὶ τοῦ συνόλου τῶν μιλίων 11,3%.

Ἐκ τοῦ ὡς ἄνω ἐπισήμου πίνακος ἀποδεικνύεται πέραν πάσης ἀμφιβολίας ἡ μεγάλη ἀδικία ἥτις ἐγένετο εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὴν εἰς μίλια ἀσφαλτόστρωσιν χωριτικῶν ὁδῶν, παρ' ὅλον ὅτι ἡ δι' ἕκαστον μίλιον ἀσφαλτόστρωσις εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἐστοίχιζε περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ἐστοίχιζεν ἡ ἀσφαλτόστρωσις εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ κατὰ τὴν διάθεσιν τῶν κονδυλίων δι' ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν τῶν διαφόρων ἐπαρχιῶν εἶναι ὀρθόν, δίκαιον καὶ λογικὸν νὰ λαμβάνῃ ὡς κριτήριον τὰς εἰς ἔκτασιν ἀνάγκας δι' ἀσφαλτόστρωσιν ἀγροτικῶν ὁδῶν εἰς ἑκάστην ἐπαρχίαν, καὶ οὐχὶ τὸ μέγεθος τῆς δαπάνης καθότι ἡ Λεμεσὸς λόγῳ τοῦ ὅτι ἔχει τὰς μαγαλυτέρας εἰς ἔκτασιν κατὰ μίλια ἀνάγκας ἐπιδιορθώσεως τῶν χωριτικῶν ὁδῶν της, λόγῳ τοῦ ὅτι τυγχάνει ὀρεινὴ περιοχὴ μὲ πολὺ δύσκολον μορφολογικὴν διάπλασιν τοῦ ἐδάφους της, χρειάζεται πολὺ μεγαλυτέρας δαπάνας διὰ νὰ κατορθώσῃ νὰ ἀσφαλτοστρώσῃ τὸ ἀγροτικὸν ὁδικόν της δίκτυον τοῦ ὁποίου ἡ ἀθλία καὶ ἀξιοθρήνητος κατάστασις εἶναι μεγαλυτέρα πάσης περιγραφῆς.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς λεπτομερῆ κατάλογον τῶν ἀγροτικῶν ὁδῶν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ αἵτινες χρήζουν ἀσφαλτοστρώσεως καθότι τοιοῦτος κατάλογος ὑπεβλήθη ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου πρὸς τοὺς ὑπευθύνους. Θὰ τονίσω μόνον καὶ θὰ μεταδώσω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὴν πικρίαν καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν κατοίκων τῶν χωρίων Φασούλας καὶ Ἁγίου Θεράποντος, διὰ νὰ μὴ ἐπεκταθῶ καὶ διὰ τοὺς ἄλλους, διὰ τὰς ζημίας καὶ ταλαιπωρίας ποὺ ὑφίστανται ἐξ αἰτίας τῆς ἀθλίας καταστάσεως τῶν ὁδῶν των καὶ θὰ ἐκφράσω τὴν ἐλπίδα ὅτι μελλοντικῶς θὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους κατὰ τρόπον δικαιότερον τὸ ὁδικὸν πρόβλημα τῆς Λεμεσοῦ.

Εἰς τὸ ἄρθρον 2, τοῦ Κεφαλαίου Δ17, Λιμένες, διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £250.000, ἐκ τοῦ ὁποίου ποσὸν £30.000 ἀποτελεῖ ἐπαναψήφισιν, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. Συζητοῦμεν καὶ πάλιν τὸν ἕκτον Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἀπὸ τῆς ἐξαγγελίας τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως χωρὶς μέχρι σήμερον νὰ ὑπάρχῃ μεγάλη ἐλπὶς ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ προωθηθῇ ἡ ἔναρξις τῆς ἐκτελέσεως τῶν σχεδίων κατασκευῆς τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ὅστις τυγχάνει ζωτικῆς σημασίας διὰ τὴν πόλιν μας. Μετὰ πικρίας καὶ ἀπογοητεύσεως, ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ λαοῦ τῆς ἐπαρχίας μου, ὑψώνω ἀπὸ σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς φωνὴν διαμαρτυρίας διότι ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων δὲν ἐπεδείχθη μέχρι σήμερον τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν δι' ἔργων καὶ οὐχὶ διὰ συνεχῶν ὑποσχέσεων προώθησιν τοῦ λιμενικοῦ προβλήματος τῆς Λεμεσοῦ. Ἀτυχῶς εἰς τὸ ἴδιον Κεφάλαιον οὐδεμία πρόβλεψις γίνεται διὰ τὴν ἀγορὰν γερανῶν διὰ τὸν λιμένα Λεμεσοῦ, καθότι ἡ ἔλλειψις τούτων συνεπάγεται μεγάλας δυσκολίας εἰς τὰς φορτοεκφορτώσεις καὶ μεγάλην καθυστέρησιν τῶν πλοίων.

Εἰς τὸ ἄρθρον 4, τοῦ Κεφαλαίου 20, Πολεοδομία καὶ Οἴκησις, διατίθεται τὸ συνολικὸν ποσὸν τῶν £188.536 διὰ σχέδια πολεοδομίας. Ἀτυχῶς ἡ πόλις Λεμεσοῦ ἀπὸ πολεοδομικῆς πλευρᾶς εὑρίσκεται εἰς τὴν χειροτέραν κατάστασιν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν στοιχειωδῶν πολεοδομικῶν ἀναγκῶν της, τὰς ὁποίας ἐξέθεσα εἰς ἐρώτησίν μου κατατεθεῖσαν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 3.12.1966, εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν, ἀπαιτεῖται συνολικὸν ποσὸν £500.000. Ἀτυχῶς ἐκ τοῦ ποσοῦ τῶν £188.536 ὅπερ διατίθεται εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν παραχωρεῖται διὰ τὴν Λεμεσὸν μόνον τὸ ποσὸν τῶν £27.130 διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν λεωφόρων Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' καὶ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου, καθότι καὶ πάλιν λαμβάνει τὴν μερίδα τοῦ λέοντος ἐξ £97.305 ἡ προνομιοῦχος Λευκωσία. Καὶ διερωτᾶται κανεὶς μέχρι πότε θὰ συνεχισθῇ ἡ ἄδικος κατανομὴ τῶν δαπανῶν ἀναπτύξεως πρὸς ὄφελος τῆς προνομιούχου Λευκωσίας;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἡ ἀπάντησις εἶναι ἁπλούστατη, κύριε Βουλευτά, ὅταν ἡ Λεμεσὸς γίνῃ πρωτεύουσα.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ διατίθενται ὅλα διὰ τὴν πρωτεύουσαν καὶ νὰ παραγκωνίζεται ἡ δευτέρα πόλις τῆς Κύπρου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διαμαρτύρεται ἡ Ἀμμόχωστος.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Μὰ δὲν εἶναι δευτέρα πόλις ἡ Ἀμμόχωστος.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ21, Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι, διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £158.144. Μετὰ λύπης διεπίστωσα ὅτι καὶ πάλιν οὐδὲν ποσὸν διατίθεται διὰ τὴν ἵδρυσιν ὑγειονομικῆς μονάδος εἰς Ἅγιον Ἀμβρόσιον Λεμεσοῦ, ἥτις θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ χωρία τῆς ἀμπελουργικῆς περιοχῆς Ἄνω Κυβίδες, Ἅγιον Ἀμβρόσιον, Βουνί, Πάχναν, Ποταμιοῦν, Μαλιάν, Ἄρσος, Δοράν, Τροζέναν, Γεροβάσαν, Βάσαν καὶ Κισσούσαν τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 7,200. Ἡ ἐν λόγῳ περιοχὴ οὐδεμίαν ἰατρικὴν ἐξυπηρέτησιν ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος καθότι πρὸ τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας αὕτη ἐξυπηρετεῖτο ἐξ Αὐδήμου ὅπου ὑπάρχει ὑγειονομικὴ μονάς. Ἀπεδείχθη ὅμως ὅτι ἡ ἐξυπηρέτησις ἦτο πάντοτε ἐλλιπὴς καὶ κατὰ συνέπειαν τὰ ἐν λόγῳ χωρία θὰ πρέπει νὰ ἔχουν ἰδιαιτέραν ὑγειονομικὴν μονάδα.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας ὅστις μετὰ τόσης ἐπιδεξιότητος ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα τὰ ἐμπίπτοντα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῶν δύο Ὑπουργείων του, θὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον τὸ δίκαιον αἴτημα τῶν κατοίκων τῆς ἀμπελουργικῆς περιοχῆς Λεμεσοῦ καὶ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν ἵδρυσιν ὑγειονομικῆς μονάδος εἰς τὴν περιοχήν των.

Παρετήρησα μὲ ἱκανοποίησιν εἰς τὸ ἄρθρον 6, τοῦ Κεφαλαίου Δ22, Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις, ὅτι διατίθεται τὸ ποσὸν τῶν £22.000 διὰ τὴν μετακίνησιν χωρίων. Εἰς τὰ ἐν λόγῳ μετακινούμενα χωρία συμπεριλαμβάνονται καὶ ἡ Μαθηκολώνη, Ἄνω Κυβίδες καὶ μερικαὶ οἰκίαι τοῦ Κοιλανίου. Ὡς εἶναι γνωστὸν τὰ ἐν λόγῳ χωρία ἐπηρεάζονται ἐπικινδύνως, λόγῳ τῆς θέσεως των ὑπὸ καθιζήσεων τοῦ ἐδάφους καὶ ἐπιβάλλεται ἡ μετακίνησίς των τὸ ταχύτερον δυνατὸν καθότι ὁ κίνδυνος τὸν ὁποῖον διατρέχουν ἀνθρώπιναι ζωαὶ εἶναι πολὺ μεγάλος.

Εἰςτὸ Κεφάλαιον Δ23, Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, διατίθεται συνολικὸν ποσὸν £50.731 ὅπερ ὑπερβαίνει κατὰ £11.198 τὸ ψηφισθὲν ποσὸν εἰς τὸν ἐγκεκριμένον προϋπολογισμὸν τοῦ 1966. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 τοῦ ρηθέντος Κεφαλαίου διατίθεται ποσὸν £3.500 διὰ τὸ Σχέδιον Μαθητείας τὸ ὁποῖον τυγχάνει ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν καὶ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας. Μεγίστην συμβολὴν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ θὰ ἐπιφέρῃ καὶ ἡ ἐνδεδειγμένη ἐκπαίδευσις τοῦ ἀναγκαίου προσωπικοῦ εἰς τὴν βιομηχανίαν ἐπισιτισμοῦ καὶ ξενοδοχείων. Ὡς ἐκ τούτου πολὺ ὀρθῶς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐμερίμνησε διὰ τὴν διάθεσιν ποσοῦ £25.000 διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ ὅπερ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου.

Ἡ ἀποκατάστασις τῶν ἀναπήρων ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὸν καθῆκον τῆς Πολιτείας. Ἡ διάθεσις, ἑπομένως, ποσοῦ £10.000 εἰς τὸ ἄρθρον 8 τοῦ ἰδίου Κεφαλαίου δι' ἐκτέλεσιν σχεδίου ἀποκαταστάσεως ἀναπήρων θὰ πρέπει νὰ ἐγκριθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς μετὰ ἰδιαιτέρας ἐκτιμήσεως.

Αἱ σύγχρονοι μέθοδοι ὀργανώσεως τῆς ἐργασίας καὶ ἡ μετάδοσις εἰς τὴν νῆσον μας τῆς διευθυντικῆς πείρας τὴν ὁποίαν ἐπιδιώκει, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του, τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος ἔχουν ἐκτιμηθῆ πρεπόντως ὑπὸ ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἑπομένως πολὺ δικαιολογημένη ἡ δαπάνη τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν £23.289 ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ24, Κέντρον Παραγωγικότητος.

Κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἔγινε πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ ποσὸν £2.000 δι' ἀνέγερσιν ἐφηβικοῦ ξενῶνος ἐν Λεμεσῷ. Εἰς δὲ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1964 ἔγινε καὶ πάλιν πρόνοια διὰ ποσὸν £6.000 ἀλλὰ δὲν κατέστη καὶ πάλιν δυνατὴ ἡ ἀνέγερσίς του. Ἀτυχῶς εἰς τὸ Κεφάλαιον 25, Ὑπηρεσίαι Κοινωνικῆς Εὐημερίας, οὐδεμία πρόνοια γίνεται διὰ τὴν ἀνέγερσιν τοῦ ρηθέντος Ξενῶνος ὅστις θὰ ἀποβῇ πολὺ ἐξυπηρετικὸς διὰ τοὺς ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ κατερχομένους εἰς τὴν πόλιν ἐφήβους πρὸς ἐξεύρεσιν ἐργασίας.

Ἀπὸ ὅλους γενικῶς τονίζεται ἐν Κύπρῳ ἡ μεγάλη σημασία ἥτις θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Ἀτυχῶς τὸ ποσὸν τῶν £30.000 ὅπερ διατίθεται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Κεφαλαίου Δ26, Παιδεία, διὰ προσθήκας καὶ ἐπεκτάσεις Τεχνικῶν, Ἐπαγγελματικῶν καὶ Γεωργικῶν Σχολῶν, τυγχάνει ἀνεπαρκέστατον. Διὰ νὰ ἐκπληρώσωμεν τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου μας αἱ Τεχνικαί, Ἐπαγγελματικαὶ καὶ Γεωργικαὶ Σχολαὶ θὰ πρέπει νὰ ἐπεκτείνουν κατὰ πολὺ τὰ κτίριά των, νὰ ἐξοπλισθοῦν ἀρτιώτερον αἱ τεχνικαὶ ἐγκαταστάσεις των καὶ νὰ ἐξασφαλισθῇ ἐπαρκὲς διδακτικὸν προσωπικόν. Ἐπιβάλλεται λοιπὸν ἡ ἐξεύρεσις καὶ διάθεσις τῆς ἀπαιτουμένης δαπάνης ἥτις θὰ καταστήσῃ ἱκανὰς τὰς Τεχνικάς, Ἐπαγγελματικὰς καὶ Γεωργικὰς Σχολὰς νὰ ἐκπληρώσουν τὸν ἐξαιρετικῶς ἐπωφελῆ σκοπόν των.

Σχολιάζων τὸ Κεφάλαιον Δ23, Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως ἐπιβάλλεται νὰ ἐξάρω τὴν μεγάλην συμβολὴν διὰ τὴν ἄνοδον τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν Κυπρίων ἐργαζομένων τὴν ὁποίαν θὰ ἔχουν τὰ δύο νομοσχέδια τὰ ὁποῖα συντόμως θὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν, ἤτοι τὸ νομοσχέδιον περὶ ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν καὶ τὸ περὶ ρυθμίσεως τοῦ τερματισμοῦ τῆς ὑπηρεσίας ἐργατοϋπαλλήλων καὶ κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας. Διὰ τῆς ψηφίσεως καὶ ἐφαρμογῆς, ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, τῶν ἐν λόγῳ δύο νομοσχεδίων θὰ ἱκανοποιηθοῦν δύο πρὸ πολλοῦ ὑποβαλλόμενα αἰτήματα τῆς Κυπριακῆς Ἐργατοϋπαλληλικῆς Τάξεως.

Τελειώνων τὰς παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν 18 ἐγγεγραμμένοι ὁμιληταί. Ἔχουν ἀγορεύσει μέχρι τῆς στιγμῆς πέντε ὁμιληταί. Προτίθεμαι νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν καὶ νὰ συνεχίσωμεν αὔριον εἰς τὰς 2.30 τὸ ἀπόγευμα.

Ἐὰν ἐπρόκειτο νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἀπόψε τότε θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ διάλειμμα, διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ξεκουρασθοῦν ὀλίγον καὶ αἱ στενογράφοι, καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν μετὰ μίαν ὥραν.

Εἶμαι εἰς τὴν διάθεσιν τῶν Βουλευτῶν νὰ ἀκολουθήσω εἴτε τὴν μίαν πορείαν εἴτε τὴν ἄλλην. Ἡ ἰδική μου πρότασις ὅμως εἶναι ὅπως διακόψωμεν καὶ νὰ συνεχίσωμεν αὔριον εἰς τὰς 2.30. Ὀφείλουν δὲ νὰ γνωρίζουν οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ὅτι θὰ συνεχίσωμεν καὶ ἐν ἀνάγκῃ μέχρι τῆς μεσονυκτίου ὥρας αὔριον, διότι ἡ ψήφισις τοῦ Προϋπολογισμοῦ δέον νὰ γίνῃ πρὸ τῆς 1ης Φεβρουαρίου. Ἐπειδὴ ὅμως ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἔρχονται ἀπὸ ἄλλας πόλεις καὶ οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ μὴ τὸ εἶχαν ὑπ' ὄψιν των διὰ νὰ κάμουν διευθετήσεις, καὶ ὅτι ἐὰν συνεχίσωμεν ἀπόψε τὴν συζήτησιν πιθανὸν νὰ τελειώσωμεν περὶ τὴν 12ην μεσονύκτιον, θὰ ἐπροτιμοῦσα, διὰ νὰ τοὺς διευκολύνω, νὰ διακόψωμεν τώρα τὴν συζήτησιν, νὰ συνεχίσωμεν αὔριον εἰς τὰς 2.30, καὶ προειδοποιῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς ὅτι θὰ συνεχίσῃ ἡ συνεδρίασις μέχρις, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ τοῦ μεσονυκτίου τῆς αὔριον.

Ὑπάρχουν ἀπόψεις;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι οἱ περισσότεροι συνάδελφοι θὰ ἐπροτιμοῦσαν τὴν πρώτην λύσιν. Δηλαδὴ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συνεδρίασις δι' αὔριον, καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ συνεχισθῇ ὡς ἀργὰ τὸ βράδυ οὕτως ὥστε νὰ προβοῦν εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀναβάλλεται δι' αὔριον εἰς τὰς 2.30 τὸ ἀπόγευμα. Ἐπαναλαμβάνω 2,30 διότι ὑπάρχουν ἀκόμη 12 ὁμιληταὶ καὶ πιθανὸν νὰ ὑπάρξουν καὶ ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ζητήσουν νὰ δευτερολογήσουν διὰ νὰ ἀπαντήσουν εἰς ὡρισμένα σημεῖα ἄλλων. Ἐπομένως πρέπει νὰ ὑπολογίζωμεν τοὐλάχιστον περὶ τοὺς 14 ἢ 15 ὁμιλητάς.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):—

Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσεράς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Μ. Σαββίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Γ. Ἰωαννίδης—Β. Λυσσαρίδης—Χρ. Μιχαηλίδης) ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967. (Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 31ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 3.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 20)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συνεχίζομεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης.

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Σήμερα εὑρισκόμεθα ἐδῶ διὰ νὰ συζητήσωμεν θέμα μεγίστης σημασίας διὰ τὴν εὐημερίαν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου.

Ἡ εὐημερία εἶναι ὁ ἀκρογωνιαῖος λίθος ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται καὶ θὰ στηριχθῇ ὁ ἀγὼν τὸν ὁποῖον διεξάγωμεν, καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ πρυτανεύῃ εἰς τὰς σκέψεις τῶν ὑπευθύνων τὸ ἐθνικὸν συμφέρον καὶ ὄχι τὸ τοπικόν. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνεργῶμεν καὶ νὰ σκεπτώμεθα ἀντικειμενικῶς τὸ γενικὸν συμφέρον. Δὲν ὁμιλῶ ἐδῶ ἐναντίον αὐτῆς τῆς σκέψεως, ὅτι δηλαδὴ πρέπει νὰ πρυτανεύῃ τὸ γενικὸν συμφέρον, ἐὰν ὅμως ὁμιλήσω διὰ τὴν ἐπαρχίαν τὴν ὁποίαν ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀντιπροσωπεύω φωνάζει ἡ ἰδία ἡ πραγματικότης καὶ ὄχι ἐγὼ ὡς ἄτομον ἢ ὡς ἀντιπρόσωπος ὅτι εἰς τὰς σκέψεις, ἀποφάσεις καὶ ἐνεργείας πολλῶν ὑπευθύνων δὲν ἐπικρατεῖ τὸ γενικὸν συμφέρον.

Δὲν παραγνωρίζω τὸ γεγονός, οὔτε δύναται κανεὶς νὰ τὸ ἀρνηθῇ, ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἰς τὸ ἐλάχιστον αὐτὸ χρονικὸν διάστημα παρὰ τὰς ἀντιξοότητας καὶ τὸν δύσκολον καὶ τεράστιον ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγει κατώρθωσε νὰ ἐπιτελέσῃ θαύματα πραγματικὰ εἰς τὸν τομέα τῆς βελτιώσεως καὶ ἀναπτύξεως τόσα ὅσα ἡ προηγουμένη ἀποικιακὴ Κυβέρνησις ἐπὶ 80 ὁλόκληρα χρόνια δὲν εἶχε κάμει, οὐδὲ τὰ ἀπολύτως στοιχειώδη διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

Οἱοσδήποτε ὅμως ἀντικειμενικὸς παρατηρητὴς ἔλθῃ εἰς Κύπρον, ὅστις ἤδη τὴν εἶχε ἐπισκεφθῇ καὶ προηγουμένως, δὲν ἔχει νὰ παρατηρήσῃ ἄλλο τι παρὰ τὴν ἀλματώδη πρόοδον τὴν συντελεσθεῖσαν εἰς ὅλας τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, πλὴν δυστυχῶς τῆς Πάφου, ἡ ὁποία σημειωτέον ἐκρίθη ἀπὸ Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ὅτι θὰ εἶναι ἡ ἐπαρχία τοῦ μέλλοντος. Δὲν φθονοῦμεν τὴν πρόοδον καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν διότι τοῦτο εἶναι πρὸς τὸ γενικὸν καλόν, ἀλλὰ ὅταν λέγωμεν μέλλον δὲν πρέπει νὰ ἐννοοῦμεν καὶ ἑκατονταετίαν. Τὸ μέλλον νὰ εἶναι σύντομον διὰ νὰ ἀποδώσῃ.

Ἡ Πάφος, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι γνώμη ἰδική μου, εἶναι ὁ τόπος παραγωγῆς ἀφθόνου καὶ μοναδικῆς ποικιλίας, καὶ λόγῳ τῆς ἐγκαταλείψεώς της τὰ προϊόντα της εἰς μεγάλον βαθμὸν μένουν ἀνεκμετάλλευτα καὶ τοιουτοτρόπως τὰ ἔξοδα, ὁ ἱδρώτας τῶν παραγωγῶν, πηγαίνουν χαμένα πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς ἐθνικῆς οἰκονομίας. Ἐν ὀλίγοις, ὁ τόπος τῆς εὐφήμου μνείας τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν μένει ἀνεκμετάλλευτος καὶ ἐρχόμεθα σήμερον νὰ ἀγνοήσωμεν τοῦτο ὡς ἀποδεικνύουν σαφέστατα τὰ διάφορα ποσὰ τὰ καθορισθέντα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ βελτίωσιν τῆς Πάφου.

Μετὰ μεγάλης μου λύπης ἔχω νὰ ἀναφέρω ὅτι πλεῖστα Κυβερνητικὰ σώματα ἐνεργοῦν ὅλως διόλου ἀνεξάρτητα, ἔχοντα ὑπ' ὄψιν μόνον τοπικὰς ἰδικάς των ἀπόψεις ἀναπτύξεως τοῦ τόπου των, ὡς ἐὰν δὲν εἴχομεν ἀγῶνα ὑπάρξεως, ἀγῶνα σωτηρίας, ἀγῶνα ἰδανικόν. Τὰ σώματα ταῦτα, καὶ εἰδικῶς τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ, μὴ ἀντιλαμβανόμενα τοὺς σκοποὺς τῆς Κυβερνήσεως, τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ποὺ εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι ὁλοκλήρου τοῦ λαοῦ τῆς Κύπρου, μηδὲ ἀκόμη λαμβάνοντα ὑπ' ὄψιν τὰς εἰσηγήσεις τῶν Βουλευτῶν, ἐπιδεικνύουν σκανδαλώδη καὶ ἀπαράδεκτον κατάστασιν καὶ διὰ τῆς συμπεριφορᾶς των καὶ διὰ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον ἐργάζονται καὶ σκέπτονται.

Εἶναι ἐντελῶς ἀπαράδεκτον καὶ ἀδιανόητον νὰ ψηφίζῃ τὸ Σῶμα τοῦτο ἕνα Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ Βελτιώσεως τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον νὰ γίνεται γνωστὸν καὶ ἀντικείμενον συζητήσεως ὑπὸ ἀνευθύνων προσώπων μὲ ἀπώτερον σκοπὸν τὴν κατακραυγὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως καὶ πολὺ περισσότερον τῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι, δυστυχῶς, γνωρίζουν τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου ὀλίγας ἡμέρας προτοῦ προσέλθουν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν τούτου, ἐνῶ τοῦτο ἦτο γνωστὸν καὶ εἰς τὸν τελευταῖον θαμῶνα τοῦ καφενείου.

Κλασσικὸν παράδειγμα τῆς προχειρότητος τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν κάμνει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἀναπτύξεως παρουσιάζω ὑπευθύνως τὸ ἀκόλουθον:

Μετὰ τὴν ἀποστολὴν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλήν, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης, ὑπεύθυνον δι' ὡρισμένον τομέα τῆς ἀναπτύξεως, συμμετασχὸν εἰς συνεδρίασιν μετὰ τῶν Βουλευτῶν καὶ ἀντιπροσώπων διαφόρων ὀργανώσεων κατὰ τὴν εἰς Πάφον ἐπίσκεψίν του, παρεδέχθη ὅτι οὐδόλως ἀνέφερεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ τὰς ἀνάγκας τῆς Πάφου. Καὶ εὑρισκόμενος πρὸ ἑνὸς ἀδιεξόδου διότι εἶχε λησμονήσει ὅτι ἡ Πάφος ἀποτελεῖ τμῆμα τῆς Κύπρου, μᾶς παρεκάλεσε νὰ ἐκλέξωμεν εἰδικὴν ἐπιτροπήν, ἀντιπροσωπευτικήν, ἡ ὁποία νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Μακαριώτατον μετὰ τῶν Βουλευτῶν τῆς Πάφου καὶ νὰ ζητήσῃ ὅπως τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον περιλαμβάνει ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως διὰ τὴν Πάφον σχετικὰ μὲ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸν τομέα του αὐξηθῇ κατὰ μερικὰς ἑκατοντάδας χιλιάδας λιρῶν. Ἀπὸ αὐτὰ καὶ μόνον παρακαλῶ νὰ κρίνετε πῶς γίνεται καὶ τὶ γίνεται διὰ τὸν τόπον μας ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως ὅστις ἀποτελεῖ τὸ θεμέλιον προόδου καὶ εὐημερίας τοῦ τόπου μας.

Πολλὰ ἄλλα παραδείγματα ἀπρονοησίας καὶ ἀδιαφορίας τῆς ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῆς δύναμαι νὰ παραθέσω. Ἀρκοῦμαι, λόγῳ τοῦ περιορισμένου χρόνου τὸν ὁποῖον ἔχω, νὰ ἀναφέρω καὶ τὸ ἀκόλουθον:

Ὁ δρόμος Στρουμπιοῦ-Κάθηκα-Πόλεως Χρυσοχοῦς εἶχε προγραμματισθῇ πρὸ ἐτῶν καὶ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου ἔφθασε μέχρι τῶν Ἀρόδων ἤτοι τοῦ 1/3 τῆς συμπληρώσεως τοῦ ὅλου ἔργου. Παρῆλθον δύο ἔτη καὶ οὐδὲν ποσὸν διετέθη πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ προγραμματισθέντος τούτου ἔργου. Ὅταν δὲ πρὸ ὀλίγου καιροῦ εἰς μίαν τῶν συσκέψεων τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ ἐγένετο λόγος περὶ συμπληρώσεως τοῦ ἔργου τούτου, μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ οὐδόλως ἐγνώριζεν ὅτι τὸ ἔργον τοῦτο ἦτο ἡμιτελές, βεβαιῶνον ὅτι τοῦτο εἶχεν ἀποπερατωθῇ. Κατόπιν ἐπιμονῆς ἐπείσθη ὅτι πράγματι τὸ ἔργον εἶναι ἡμιτελὲς καὶ παρ' ὅλον ποὺ παρῆλθον δύο ἔτη καὶ οὐδὲν ποσὸν διετέθη, ἡ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισε καὶ διέθεσε τὸ μικρὸν ποσὸν τῶν £3.150 ἀγνοοῦσα ὅτι ἡ ὁδικὴ αὐτὴ ἀρτηρία εἶναι κεντρικὴ ἐξυπηρετοῦσα πολλὰς καὶ μεγάλας κοινότητας.

'Αγνοοῦσα ὅτι ἡ περιοχὴ αὕτη ἀποτελεῖ τὴν κυριωτέραν ἀμπελουργικὴν περιοχὴν τῆς Κύπρου, καὶ ἐπομένως ὄχι μόνον ἡ κυρία ὁδὸς ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἀσφαλτοστρωθῇ ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἀγροτικοὶ δρόμοι ἔπρεπε νὰ γίνουν, διότι τοῦτο θὰ συνέβαλλεν εἰς τὴν μεγαλυτέραν αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τοιαύτη προχειρότης καὶ ἔλλειψις εὐθύνης διακρίνουν τὴν ἐν λόγῳ 'Επιτροπήν. Εἶναι λυπηρὸν διότι ἀντικρύζομεν ἡμεῖς, οἱ ὑπόλογοι ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, μίαν τοιαύτην ἀπαράδεκτον κατάστασιν.

Εἶναι καιρὸς πλέον ἕκαστος ποὺ ἀναλαμβάνει μίαν εὐθύνην ἔναντι τοῦ τόπου τούτου νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν τιμὴν ἡ ὁποία τοῦ παρέχεται καὶ νὰ ἐργάζεται μὲ ζῆλον καὶ εὐσυνειδησίαν διὰ τὸ καλὸν τῆς πατρίδος του μὴ παρασυρόμενος ἀπὸ τοπικιστικὸν ἢ ἀπὸ οἱονδήποτε ἄλλον λόγον. Τὸ νὰ παραπέμπωμεν τοὺς ἄλλους εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας 'Αρχιεπίσκοπον Μακάριον ἢ εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς διὰ νὰ διορθώσῃ τὰ σφάλματά μας λησμονοῦντες τὸν τεράστιον ὄγκον τῆς ἐργασίας των, τῶν εὐθυνῶν των, δὲν εἶναι ποσῶς τιμητικὸν δι' ἡμᾶς.

Μετὰ τὴν μικρὰν αὐτὴν εἰσήγησιν ἔρχομαι εἰς τὰ διάφορα κονδύλια τὰ ὁποῖα καθώρισε διὰ τὴν Πάφον ἡ 'Επιτροπὴ Προγραμματισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967.

Πνεύμων παραγωγῆς ἑνὸς τόπου εἶναι τὸ λιμάνι ἀπὸ τὸ ὁποῖον γίνεται ἡ ἐξαγωγὴ τῶν προϊόντων. 'Επὶ αἰῶνας τώρα ἐξακολουθοῦμεν τὸ ἴδιον βιολί, νὰ ἀποστέλλωμεν τὰ προϊόντα μας ἀπὸ τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ 'Αμμοχώστου, καὶ ὅπως φαίνεται, σύμφωνα μὲ τὴν νοοτροπίαν τῆς 'Επιτροπῆς Προγραμματισμοῦ πρέπει ἡ κατάστασις αὐτὴ νὰ διαιωνισθῇ, διότι ἡ ψήφισις μόνον £20.000 ἀποτελεῖ πραγματικὸν ἐμπαιγμόν. Πιθανὸν μερικοὶ ἐξ ὑμῶν νὰ πῆτε ὅτι ἔχομεν παραλόγους ἀπαιτήσεις ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ γνωρίζετε ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐψήφισε τὸ ἴδιον ποσὸν χωρὶς νὰ ἐξοδευθῇ οὔτε ἕνα μίλ, καὶ ἐρχόμεθα σήμερα νὰ ἐπαναψηφίσωμεν ἐκ νέου τὸ ἴδιον ποσόν.

Δὲν ἐζητήσαμεν λιμένας ὡς τῆς 'Αμμοχώστου ἢ ὡς ἐκείνους τοὺς ὁποίους ζητεῖ ἡ Λεμεσὸς καὶ ἡ Λάρναξ. 'Αλλὰ ἐζητήσαμεν, ἔχοντες ἐπίγνωσιν τῆς δυναμικότητος τῆς οἰκονομίας τῆς Κυβερνήσεώς μας, τὰ ἀπολύτως στοιχειώδη διὰ τὴν προσέγγισιν μικρῶν πλοίων πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἀπολύτων ἀναγκῶν τοῦ τόπου μας. Μὲ τὰς £20.000 προκαλοῦμεν οἱονδήποτε νὰ μᾶς εἴπῃ τί μπορεῖ νὰ γίνῃ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ διὰ τὸν ὁποῖον θὰ δαπανηθοῦν. 'Εκτὸς ἐὰν νομίζετε ὅτι μὲ τὸ νὰ σηκωθοῦν 2 ἕως 3 ἀκόμη πέτραι ἀπὸ ἕναν ὁρμίσκον, ποὺ μόνον καΐκια μποροῦν νὰ εἰσέλθουν, τοῦτο ἀποτελεῖ λιμένα. Καὶ αὐτὰ θὰ φαγωθοῦν ὅπως καὶ τόσα ἄλλα χωρὶς τίποτε τὸ θετικὸ νὰ προκύψῃ. 'Υπάρχει ἀνάγκη ἑνὸς προγραμματισμοῦ καὶ σοβαρᾶς μελέτης πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ κυρίου σκοποῦ καὶ δημιουργίας ἑνὸς πραγματικοῦ λιμένος καὶ ὄχι ἐμπαιγμοῦ. 'Η σωτηρία καὶ ἡ πρόοδος τῆς Πάφου θὰ ἐξαρτηθῇ μεγάλως ἀπὸ αὐτὸν τὸν λιμένα.

'Από τουριστικῆς πλευρᾶς πιστεύω ὅτι ἡ ἐπαρχία Πάφου ἔχει πολλὰ ἀξιοθέατα νὰ ἐπιδείξῃ, περισσότερα ἴσως ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας ἐπαρχίας, ἀλλ' ἄνευ τοῦ λιμένος οὐδέποτε θὰ εἶναι προσιτὴ εἰς τοὺς τουρίστας, διότι οἱαδήποτε βελτίωσις τοῦ δρόμου Λεμεσοῦ–Πάφου καὶ ἂν γίνῃ δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑφίσταται ὁ κύριος δυσμενὴς αἰτιολογικὸς παράγων, ἤτοι ἡ ἀπόστασις τῆς Πάφου, εὑρισκομένης εἰς τὴν ἄλλην ἄκραν τῆς Κύπρου.

Εἶναι λυπηρὸν πράγματι νὰ παραγνωρίζεται ὑπὸ τῶν ἰθυνόντων τοῦ τουρισμοῦ μία ἐπαρχία διαθέτουσα τὸ καλύτερον καὶ σταθερότερον κλῖμα τῆς Κύπρου, τὰς μοναδικὰς ἐν τῇ νήσῳ ἀρχαιότητας, πλεῖσται τῶν ὁποίων δὲν ἔχουν εἰσέτι ἀνασκαφῇ, τὸ μοναδικὸν δάσος ἐν τῇ νήσῳ μὲ τὴν ὁμορφιὰν καὶ τὸν πλοῦτον του, καὶ τὴν πρασινωτέραν περιοχὴν τῆς νήσου, τὰ Λουτρὰ τῆς 'Αφροδίτης καὶ τὴν Πέτραν τοῦ Ρωμηοῦ μὲ τὸν θρῦλον καὶ τὰς παραδόσεις των καὶ τὴν παρὰ τὸν κόλπον τῶν Κορραλλίων ὡραιοτέραν θάλασσαν τῆς Κύπρου. Αὐτὰ ἐπιθυμοῦν οἱ ξένοι καὶ ὄχι πολυκατοικίας καὶ ἐπίδειξιν πλούτου, διότι τοιαῦτα ἔχουν καὶ εἰς τὸν τόπον των.

Τόσον ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν Πάφου ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ δι' ὑπομνημάτων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ δι' εἰσηγήσεων τοῦ Ἐπάρχου, πολλάκις, ἐζητήθη ἐπιδιόρθωσις τοῦ δρόμου Ἁγίου Δημητριανοῦ–Λάσας–Σίμου πρὸς τὴν τοποθεσίαν Μπουγιούκα, δρόμου ἐξυπηρετοῦντος 12 κοινότητας ἀπὸ τὰς πλέον παραγωγικὰς καὶ εὐφόρους. Ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ οὐδεμίαν σημασίαν ἔδωσε.

Ἦτο ἐντελῶς περιττὴ ἡ ἀνέγερσις τοῦ Νοσοκομείου Φύτης ὡς καὶ ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις καὶ ἐγγραφὴ τῶν μαθητῶν εἰς τὰς κατὰ τόπους ἐκπαιδευτικὰς περιοχάς, ἤτοι Γυμνάσιον Πολεμίου καὶ Τεχνικὴν Σχολὴν Πόλεως Χρυσοχοῦς, ἐφ' ὅσον ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἐνίσταται εἰς τὴν ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ παραμείνῃ ὡς τὸν ἄφησεν ἡ Ἀποικιοκρατία. Τοὐλάχιστον οὕτω θὰ ὑφίσταντο ταλαιπωρίας μόνον οἱ κάτοικοι τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς οὐχὶ καὶ τὰ δυστυχισμένα τέκνα των.

Ποῖον ποσὸν διαλαμβάνει τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον διὰ τὴν βελτίωσιν δρόμου ἄγοντος ἐκ Πάφου πρὸς τὰ θέρετρα καὶ πόσα ποσὰ διαλαμβάνει τοῦτο διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπὸν διὰ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας ; Αὐτὸ καὶ μόνον ἀποδεικνύει τὰς προθέσεις μερικῶν ὑπευθύνων οἵτινες διὰ τῶν ἐνεργειῶν των δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Πάφος πρέπει νὰ μείνῃ ἀποκεκομμένη ἀπὸ τὴν ὑπόλοιπον Κύπρον ὡς ἦτο καὶ πρότερον.

Πόσον ποσὸν διετέθη διὰ τὸν δρόμον Ἁγίου Φωτίου–Χούλους; Οὐδέν. Παρὰ τὰς ὑποσχέσεις τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, ὅστις εἰς μίαν τῶν ἐπισκέψεών του ἐν Πάφῳ, εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν, διεπίστωσεν ἰδίοις ὄμμασι ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ ἐπιδιόρθωσις τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τόσον τῶν κατοίκων πολλῶν κοινοτήτων ὅσον καὶ τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν. Ἐν τούτοις καὶ τοῦτο ἠγνοήθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ.

Τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα διετέθησαν διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ δρόμου Κτήματος–Πόλεως Χρυσοχοῦς καὶ Στενῆς δὲν εἶναι καθόλου ἱκανοποιητικά, διότι δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦν οἱ ὑπεύθυνοι ὅτι ἡ μόνη ἀπασχόλησις τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς ἐπαρχίας μου εἶναι μόνον τὰ Δημόσια Ἔργα, ἐνῶ εἰς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας ὑπάρχουν βιομηχανίαι καὶ ἄλλα μέσα ἀπορροφήσεως τῶν ἐργατικῶν χειρῶν.

Τὸ ποσὸν τῶν £44.000 τοῦ δρόμου Κτήματος–Λεμεσοῦ ἀφορᾶ μόνον τὴν Λεμεσὸν ἀπὸ ἀπόψεως ἐργατικῶν χειρῶν, καὶ ἐπομένως δὲν ἀποκλείω κατὰ τὸ τρέχον ἔτος τὴν δημιουργίαν ἐν Πάφῳ ἐργατικοῦ προβλήματος. Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐκτελῇ κατ' ἔτος ἀριθμὸν ἔργων βάσει προγράμματος, ἅτινα ἀφ' ἑνὸς θὰ εἶναι παραγωγικὰ καὶ θὰ λύουν βασικὰς ἀνάγκας τοῦ λαοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἀπασχολοῦν τὸ ἐργατικὸν δυναμικὸν τῆς Πάφου τὸ ὁποῖον ἀπαρτίζουν ὄχι μόνον οἱ ἐργάται ἀλλὰ καὶ μικροὶ ἀγρόται.

Εἰδικοὶ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἀπεφάνθησαν ὅτι οἱ μόνοι ἰδεώδεις ποταμοὶ ἐν Κύπρῳ διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν εἶναι οἱ τῆς Πάφου. Ἀναμένομεν τὴν προετοιμασίαν καὶ ἐπίσπευσιν σχεδίων. Σχεδίων ὅμως οὐχὶ παρομοίων πρὸς τὰ τοῦ φράκτου τῆς τοποθεσίας «Μαῦρος Κόλυμπος», διότι ὁ φράκτης αὐτὸς κατεσκευάσθη χωρὶς νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἔγινε. Τεράστια ἔξοδα ἔγιναν διὰ τὴν κατασκευήν του καὶ σήμερον οἱ ὑπεύθυνοι ἔρχονται ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ ὁμολογήσουν ὅτι μόνον μέρος γῆς τῶν κοινοτήτων Κισσόνεργας καὶ Χλώρακας πρὸς τὴν θάλασσαν θὰ ἀρδεύεται. Ποῦ εἶναι αἱ ὑποσχέσεις τούτων ὅτι διὰ τοῦ ἐν λόγῳ φράκτου θὰ ἀρδεύεται ὁλόκληρος ἡ γῆ τῶν κοινοτήτων Ἔμπας–Χλώρακας–Κισσόνεργας καὶ μέρος τῆς γῆς τῆς Πέγειας; Τὸ σπουδαιότερον, ὁ φράκτης αὐτὸς εἰς πολὺ μικρὸν χρονικὸν διάστημα θὰ εἶναι ἄχρηστος, διότι προτοῦ ἀκόμη περικλείσῃ νερὸν ἔχει γίνει ἀποκοπὴ καὶ καθίζησις τοῦ ἐδάφους εἰς ἀπόστασιν πέραν τοῦ ἑνὸς μιλίου λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ περιοχὴ αὐτὴ εἶναι ἀργιλλώδης καὶ ἐπομένως ἀκατάλληλος διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν.

Τὰ ἔξοδα συντηρήσεως καὶ διατηρήσεως τοῦ ἐν λόγῳ φράκτου θὰ εἶναι πολὺ δυσανάλογα πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον κατεσκευάσθη. Οἱ κερδίσαντες εἶναι οἱ κατασκευάσαντες τοῦτον. Εὔχομαι ὅπως διαψευσθῶ καὶ τὸ ἐν λόγῳ ἔργον

ἐκπληρώσῃ τὸν προορισμὸν τῆς κατασκευῆς του, καὶ τότε ἐγὼ μὲν θὰ συγχαρῶ τοὺς ὑπευθύνους οἱ δὲ παραγωγοὶ οἱ ὁποῖοι ἀναγνωρίζουν τὰς θυσίας καὶ τὸ πρὸς αὐτοὺς ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως ὄχι μόνον θὰ τοὺς συγχαροῦν ἀλλὰ καὶ θὰ τοὺς εὐγνωμονοῦν διὰ τὰς καλὰς των ὑπηρεσίας.

Διὰ τὸν φράκτην Ἀργάκας, ὁ ὁποῖος κατεσκευάσθη καὶ σχεδὸν δὲν λειτουργεῖ, οἱ ὑπεύθυνοι ἀντὶ νὰ προσπαθοῦν νὰ πείσουν τοὺς παραγωγοὺς νὰ πειθαρχήσουν καὶ νὰ εἶναι συνεπεῖς πρὸς τὰς ἑκάστοτε γραπτὰς διαταγάς των, αἱ ὁποῖαι οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετοῦν, παρὰ τὴν κατακραυγὴν κατὰ τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὁποία πρέπει νὰ βοηθῆται ὑφ' ὅλου τοῦ λαοῦ, μὲ πρωτοπόρους τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους, ὀφείλουν νὰ στρέψουν τὰς προσπαθείας των εἰς τὴν μελέτην τοῦ καλυτέρου καὶ συμφερωτέρου τρόπου ἐξυπηρετήσεως τοῦ κοινοῦ.

Θὰ ἀναφέρω δύο παραδείγματα διὰ νὰ πεισθῇ τὸ Σῶμα τοῦτο ὅτι ἡ ἄρδευσις ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ φράκτου εἶναι ἀσύμφορος διὰ τὸν παραγωγόν. Παραγωγὸς διὰ μίαν ἄρδευσιν 5 στρεμμάτων γῆς ἐπλήρωσε £15 ὁπότε ἠναγκάσθη νὰ μὴν ἐπαναλάβῃ τοῦτο. Ἕτερος παραγωγὸς διὰ δύο ἀρδεύσεις 8½ στρεμμάτων γῆς ἐπλήρωσε £39.600. Ὡς βλέπετε τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ ἐνθάρρυνσιν τοῦ παραγωγοῦ δι' αὔξησιν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος παρὰ οἰκονομικὴν κάμψιν μὲ ἀντικτύπους τῶν ὁποίων ἡ διεύρυνσις θὰ εἶναι δύσκολον νὰ ἀνακοπῇ ἐκ τῶν ὑστέρων.

Ἕνα ἄλλο θέμα διὰ τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφερθῶ ἐν ὀλίγοις εἶναι τὸ θέμα τῶν ἰατρικῶν καὶ ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν. Ἀναφορικῶς μὲ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα διαλαμβάνει τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διὰ τὰς ἰατρικὰς καὶ ὑγειονομικὰς ὑπηρεσίας καὶ ἐν γένει διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δημοσίας ὑγείας τῆς νήσου μας οὐδόλως διαφωνῶ. Δὲν συμφωνῶ ὅμως μὲ τὴν τακτικὴν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, τὸ ὁποῖον πάντοτε ἀγνοεῖ ὅτι ἡ ἐπαρχία Πάφος εἶναι ἡ πλέον ἀπομεμακρυσμένη καὶ ἡ δικαιοσύνη ἐπιβάλλει οἱ ἀσθενεῖς τοῦ οὕτω καλουμένου Νοσοκομείου τῆς Πάφου, οἵτινες ἀποτελοῦν τὴν πτωχοτέραν τάξιν, ἤτοι ἐργάται καὶ ἀγρόται, νὰ τυγχάνουν καλυτέρας θεραπείας καὶ μεταχειρίσεως. Καὶ ἂν ἀνεγερθῇ ἀκόμη ἕνας θάλαμος εἰς τὸ Νοσοκομεῖον, ἡ προσφερομένη βοήθεια ὑπὸ τοῦ ὑπάρχοντος προσωπικοῦ, ὅσον καὶ ἂν ἐργάζεται εὐσυνειδήτως, θὰ εἶναι ἡ ἰδία. Νοσοκομεῖον στερούμενον πάσης εἰδικότητος καὶ παντὸς ἐργαστηριακοῦ μέσου δὲν πρέπει νὰ ὀνομάζεται νοσοκομεῖον.

Βλέπω εἰς τὸν παρόντα Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ποσὸν περίπου £6.000 διὰ τὴν ἵδρυσιν κέντρων φυσιοθεραπείας εἰς τὰ Νοσοκομεῖα Λεμεσοῦ καὶ Ἀμμοχώστου πρὸς ἀποφυγὴν ταλαιπωρίας τῶν ἀσθενῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐπισκέπτωνται τὴν Λευκωσίαν. Θὰ ψηφίσω ὡς ἰατρὸς τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλὰ σᾶς βεβαιῶ κύριοι συνάδελφοι διὰ τοὺς ἀσθενεῖς τῆς Πάφου, οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὴν ἄλλην ἄκρην τῆς Κύπρου, καὶ οἱ ὁποῖοι διὰ νὰ κάμουν μίαν μετάγγισιν αἵματος, χρειάζονται £10 διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς ὁμάδος αἵματος καὶ £8 διὰ τὴν ἀγορὰν τοῦ αἵματος, ἀνεξαρτήτως τῆς οἰκονομικῆς των καταστάσεως, ἢ διὰ νὰ κάμουν ἕνα ἠλεκτροκαρδιογράφημα πρέπει νὰ ἔλθουν εἰς Λευκωσίαν, τοῦτο ἀποτελεῖ σκάνδαλον.

Θὰ παρακαλέσω τὸν Πρόεδρον τοῦ Σώματος τούτου νὰ εἰσηγηθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως, ὅταν ἕνας Ὑπουργὸς ἐπισκέπτεται μίαν ἐπαρχίαν, ἀντὶ νὰ βλέπῃ τοὺς ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι νὰ ἐκθέτουν πρὸς αὐτὸν τὰ προβλήματα ἑνὸς τόπου ὅπως τὰ θέλουν οἱ ἴδιοι καὶ ὅπως τὰ ἐννοοῦν, νὰ συναντᾶται καὶ μὲ τοὺς Βουλευτὰς οἵτινες εἶναι ὑπεύθυνοι καὶ ὑπόλογοι πρὸς τὸν λαὸν καὶ γνωρίζουν πολὺ καλύτερα τὰ προβλήματα τοῦ τόπου. Εἶναι ἄδικον ὁ λαὸς τῆς Πάφου, ὅστις ἀποτελεῖ τμῆμα ὅλου τοῦ Κυπριακοῦ Λαοῦ, νὰ εὑρίσκεται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας ἐπαρχίας.

Δὲν ἐλαυνόμεθα ἐκ τοπικιστικοῦ πνεύματος ἀλλὰ ἀπὸ ἀγάπην πρὸς τὴν νῆσον μας καὶ διακαὴς ἐπιθυμία μας εἶναι ὅπως ἐπικρατῇ ἰσότης καὶ δικαιοσύνη μεταξὺ ὅλων τῶν κατοίκων τῆς νήσου. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν μεταχείρησιν ζητοῦμεν διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ φθάσωμεν τὸ ἐπίπεδον τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν καὶ νὰ βαδίσωμεν ἀκολούθως μαζί των εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου καὶ εὐημερίας τῆς νήσου μας.

Τόσον εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ὅσον καὶ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως βλέπομεν διάφορα ποσὰ διὰ τὴν συμπλήρωσιν ὡρισμένων θέσεων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἀντὶ μειώσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θέσεων πρὸς ἐξοικονόμησιν δαπανῶν τὰ ὑπεύθυνα σώματα προσπαθοῦν νὰ αὐξήσουν ἔτι περισσότερον τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ ἡ συντήρησις τοῦ κρατικοῦ μηχανισμοῦ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον χρειάζεται εἶναι ἡ ἀναδιάρθρωσις τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς ὑπηρεσίας ἀφ' ἑνός, περιοριζομένου τοῦ ἀριθμοῦ τῶν νέων θέσεων, καὶ ἀφ' ἑτέρου κάθε ὑπεύθυνος εἰς μίαν θέσιν νὰ ἔχῃ ἐπίγνωσιν τῶν εὐθυνῶν του καὶ τοῦ προορισμοῦ του, ὅστις προορισμὸς εἶναι ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ λαοῦ.

Δυστυχῶς, πολλάκις παρετήρησα ὅτι οἱ ὑπεύθυνοι τῶν διαφόρων τμημάτων δὲν δίδουν οὔτε μίαν στοιχειώδη γραπτὴν ἀπάντησιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ αἰσθήματα πικρίας εἰς τὸν λαόν. Εἰσηγούμεθα περιορισμὸν τῆς γραφειοκρατίας καὶ τοποθέτησιν τῶν ἱκανῶν εἰς τὰς καταλλήλους θέσεις διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας τῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης καὶ οὐχὶ τῆς εὐνοίας καὶ τῶν τοπικῶν συμφερόντων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ Σύνταγμα τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὸν ὕψιστον Νόμον τοῦ Κράτους ἐπιτάσσει ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ἀργότερον τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου οἰκονομικοῦ ἔτους, καὶ τοῦτο διὰ νὰ παραχωρῆται εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς καὶ εἰς τὴν Βουλὴν ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος τριῶν τοὐλάχιστον μηνῶν διὰ νὰ ἐρευνήσουν καὶ μελετήσουν τὰς προνοίας αὐτοῦ.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς ὅμως κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν 9 μόνον ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἔτους.

Ἡ παρακοὴ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας πρὸς τὴν συνταγματικὴν ταύτην ἐπιταγὴν ἐπαναλαμβάνεται δυστυχῶς κατ' ἔτος χωρὶς νὰ δίδεται κἂν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας οὐδεμία αἰτιολογία καὶ παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ καὶ πλείστων βουλευτῶν κατὰ τὰς ἀγορεύσεις των.

Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἁρμόδιοι διὰ τὴν κατάρτισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ οὐδεμίαν προσοχὴν δίδουν εἰς τὰς διαμαρτυρίας καὶ παρατηρήσεις ταύτας καὶ ὀλίγον ἐνδιαφέρονται διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι μὲ τὴν καθυστερημένην κατάθεσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν δίδεται ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τοῦ Λαοῦ νὰ μελετήσωσι καὶ ἐλέγξωσι ἀρκούντως τὰς προνοίας τοῦ Προϋπολογισμοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι καθόλου συντελεστικὸν εἰς τὴν καλὴν καὶ καρποφόρον κατανομὴν καὶ διάθεσιν τῶν κρατικῶν ἐξόδων δι' ἀνάπτυξιν.

Εἶναι ἄξιαι παντὸς ἀπαίνου αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ διότι κατόπιν ὀκτὼ συνεδριάσεων κατώρθωσαν ἐκ τῶν ἐνόντων νὰ διεξέλθωσι τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ νὰ ἑτοιμάσωσι τὴν Ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν σᾶς ἀνέγνωσε ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν.

Ὡς θὰ ἔχετε παρατηρήσει, ὁ ἐφετεινὸς Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως εἶναι εἰς ποσὸν ὁ μεγαλύτερος ἀπὸ τοὺς προϋπολογισμοὺς ποὺ ἐστάλησαν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τοῦ 1960.

Προνοεῖ περὶ διαθέσεως 7 ἐκ. λιρῶν εἰς τὰ ὁποῖα ἐὰν προστεθῇ καὶ τὸ ποσὸν τοῦ 1½ ἐκ. λιρῶν τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται ὅτι θὰ παραχωρήσουν οἱ Δανειστικοὶ Ἐπίτροποι ἀναβιβάζει τὸ συνολικὸν ποσὸν εἰς £8½ ἐκ.

Ὁλόκληρον δὲ τὸ ποσὸν τοῦτο προέρχεται καθαρῶς ἀπὸ τὸ Κυβερνητικὸν Ταμεῖον, διότι καὶ τὸ Ταμεῖον τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων ἀνήκει εἰς τὸ Κυπριακὸν κράτος.

Δὲν θὰ ἔχωμεν ἐφέτος τὰς ἀπὸ ξένας πηγὰς συνεισφοράς, καὶ θὰ βασισθῶμεν ἐπὶ τῶν ἰδίων μας δυνάμεων καὶ τῶν καθαρῶς Κυπριακῶν οἰκονομικῶν μέσων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ νὰ ἀνταποκριθῶμεν εἰς τὸν προγραμματισθέντα ρυθμὸν ἀναπτύξεως τῆς χώρας μας ἀπαιτεῖται ὅπως γίνωσι ἐπενδύσεις εἰς τὸν δημόσιον τομέα £11½ ἑκ.

Ἐὰν ὅμως λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ καὶ ἡ Ἀρχὴ Τηλεπικοινωνιῶν θὰ διαθέσωσιν ἐφέτος £3 ἑκ. εἰς ἐπενδύσεις, τότε τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῶν £11,5 ἑκ. συμπληροῦται καὶ δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι ὁ ἐπιδιωκόμενος ρυθμὸς ἀναπτύξεως θὰ ἐπιτευχθῇ ἐφέτος.

Εἶναι ἀξία παντὸς ἐπαίνου ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀπόφασίν της νὰ διαθέσῃ εἰς ἔργα ἀναπτύξεως τὸ σχετικῶς σημαντικὸν ποσὸν τῶν £7 ἑκ. καὶ διὰ τὴν καλὴν διαχείρησιν τῶν οἰκονομικῶν τοῦ Κράτους ἡ ὁποία τὴν κατέστησε ἱκανὴν νὰ διαθέσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο.

Ἐὰν τὸ ποσὸν τῶν £7 ἑκ. διατεθῇ ὁλόκληρον καὶ ἐὰν διατεθῇ κατὰ τὸν ἁρμόζοντα τρόπον, ἡ ἀνάπτυξις τοῦ τόπου μας θὰ ἐπιτελέσῃ σημαντικὸν βῆμα προόδου.

Ἡ Κυβέρνησις συνηθίζει δυστυχῶς νὰ μὴ ἐξοδεύῃ ἕνα σημαντικὸν μέρος ἀπὸ ὅσα προγραμματίζει πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων ἀναπτύξεως καὶ τὰ μὴ διατεθέντα ποσὰ τὰ περιλαμβάνει κατόπιν εἰς τοὺς προσεχεῖς προϋπολογισμοὺς ὡς ἐπαναψηφίσεις.

Αἱ ἐπαναψηφίσεις τοῦ ἀνὰ χεῖρας προϋπολογισμοῦ ἀνέρχονται εἰς £1.100.000. Καὶ διὰ μὲν τὰ πρῶτα 2–3 ἔτη τῆς διακυβερνήσεώς της ὑπῆρχε ποιά τις δικαιολογία διὰ τὴν παράλειψιν ἐκτελέσεως ἀρκετῶν ἔργων, ἀποδιδομένη εἰς τὴν ἔλλειψιν ἑτοίμων σχεδίων, ἱκανοῦ προσωπικοῦ καὶ μηχανικῶν μέσων.

Σήμερον ὅμως ἔχουν παρέλθει ἓξ ὁλόκληρα ἔτη ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1960 καὶ ἡ δικαιολογία αὐτὴ δὲν δύναται ἐν πολλοῖς νὰ εὐσταθῇ.

Ἄλλως τε ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία γνωρίζει ἐκ τῶν προτέρων τὰς δυνάμεις της καὶ ἃς μὴ προγραμματίζῃ ἔργα τὰ ὁποῖα ἐν γνώσει της ἀδυνατεῖ νὰ ἐκτελέσῃ.

Ἕνας ἄλλος παράγων ἀναγκαῖος καὶ ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπιτυχίαν οἱουδήποτε Κυβερνητικοῦ προγράμματος εἶναι ἡ καλὴ καὶ δικαία διάθεσις τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἡ καλὴ κατανομὴ τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα θὰ ἐκτελεσθῶσι.

Εἰς τὰ παράπονα τῶν διαφόρων χωριτικῶν κοινοτήτων, τῶν πόλεων καὶ τῶν ἐπαρχιῶν διὰ τὴν μὴ ἐκτέλεσιν ἔργων τὰ ὁποῖα χρειάζονται, προβάλλεται διαρκῶς τὸ ἐπιχείρημα τῆς προτεραιότητος.

Συμφωνοῦμεν ὅτι ὑπάρχουν ἔργα τὰ ὁποῖα ἔχουν προτεραιότητα ἀπὸ ἄλλα, καὶ τὰ πρῶτα πρέπει νὰ προηγοῦνται.

Ποῖος ὅμως ἀποφασίζει καὶ πρὸ παντὸς πῶς ἀποφασίζεται ἡ προτεραιότης καὶ ὁ βαθμὸς αὐτῆς;

Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ.

Ὀρθόν. Ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη, ἡ ὁποία βασίζει τὴν κρίσιν της μόνον ἐπὶ ἐκθέσεων τὰς ὁποίας ἄλλοι ἑτοιμάζουν, καὶ τοῦτο πράττει μέσα εἰς τοὺς τέσσαρες τοίχους τοῦ γραφείου της, χωρὶς νὰ ἔρχεται εἰς ἐπαφὴν μὲ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους, μὲ τὸν λαὸν διὰ τὸν ὁποῖον προορίζονται τὰ ἔργα, χωρὶς νὰ ἀκούῃ τὰς ἀνάγκας καὶ τὰς ἀπαιτήσεις του, δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφασίζῃ ἀκριβοδικαίως τὸ ζήτημα καὶ τὸν βαθμὸν τῆς προτεραιότητος τῶν ἔργων ποὺ πρέπει νὰ γίνουν.

Εἶναι ἀπαραίτητον ν' ἀκούῃ καὶ νὰ δίδῃ προσοχὴν καὶ βάσιν εἰς τὰς εἰσηγήσεις ἐκείνων ποὺ ἔρχονται εἰς ἄμεσον ἐπαφὴν μὲ τὸν λαόν, τῶν ἐκλελεγμένων ἀντιπροσώπων του.

Τότε καὶ μόνον τότε αἱ ἀποφάσεις της καὶ τὰ προγράμματά της θὰ βασίζωνται ἐπὶ τῶν πραγματικῶν ἀναγκῶν τοῦ λαοῦ καὶ δὲν θὰ εἶναι αὐθαίρετα.

Εἶναι δυστυχῶς λυπηρὸν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία οὔτε τοὺς βουλευτὰς ἀκούει ἀλλ' οὔτε καὶ τὰς ἐκθέσεις καὶ εἰσηγήσεις τῶν Ἐπάρχων οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς ἐπαφὴν μὲ τὸν λαὸν τῆς Ἐπαρχίας των δέχεται.

Εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, φερ' εἰπεῖν, καὶ ἀναφέρω τὴν Λεμεσὸν διότι γνωρίζω πολὺ περισσότερον παρὰ δι' ἄλλας ἐπαρχίας τὰ κατ' αὐτὴν πράγματα, αἱ μελετημέναι καὶ βάσιμοι εἰσηγήσεις τοῦ Ἐπάρχου διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὑπὸ τὴν διοίκησίν του ἐπαρχίας, πίπτουν εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων, ἐνῶ αἱ αἰτήσεις καὶ αἱ εἰσηγήσεις τῶν βουλευτῶν ἀπορρίπτονται μὲ διπλωματικὸν τρόπον.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ εἶναι καιρὸς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ ἀναθεωρήσῃ τοὺς τρόπους ἐνεργείας της ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου, ἐὰν ἐπιθυμῇ τὴν ὁμαλὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ αὐτῆς.

Βλέπω καὶ διαισθάνομαι τὴν κλασσικὴν ἀπάντησιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, εἰς πάντα ταῦτα, ὅτι δηλαδὴ δὲν δύναται οὔτε εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐκτελῇ κατὰ γράμμα κάθε ἐπιθυμίαν καὶ κάθε ἀπαίτησιν ποὺ γίνεται ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ διὰ τῶν βουλευτῶν, διότι ὡς ἰσχυρίζεται ἡ Κυβέρνησις οἱ βουλευταὶ εὑρίσκονται κάτω ἀπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἐκλογέων των καὶ εἶναι ἁπλῶς φερέφωνα τῶν ἐπιθυμιῶν των. Ἐνῶ τὰ Κυβερνητικὰ ὄργανα καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως ὡς μὴ ἐκλεγόμενα ἀπὸ τὸν Λαὸν εἶναι ἀνεπηρέαστα εἰς τὴν κρίσιν των.

Τὸ ἐπιχείρημα τοῦτο εἶναι ἀσθενὲς καὶ ἀναιμικὸν διότι βασίζεται ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως ὅτι οἱ βουλευταὶ εἶναι ἄνθρωποι χωρὶς ἀντίληψιν τῆς εὐθύνης τῶν πραξεών των καὶ τῶν εἰσηγήσεων τὰς ὁποίας ὑποβάλλουν, ὅτι εἶναι ἄνθρωποι ἄνευ κρίσεως καὶ κοινοὶ καιροσκόποι ἕτοιμοι νὰ εἰσηγηθῶσι πᾶν ὅτι οἱ ἐκλογεῖς των θὰ τοὺς ὑπηγόρευαν χωρὶς νὰ τὸ ἐξετάσωσι καὶ νὰ τὸ ζυγίσωσι, ἁπλῶς καὶ μόνον διὰ νὰ κερδίσωσι τὴν ψῆφον των.

Ἡ μέχρι τοῦδε πολιτικὴ καὶ συμπεριφορὰ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Βουλευτῶν, ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν παρατάξεων, ἀπέδειξεν ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ μέλη ἔχοντα πλήρη συναίσθησιν τῆς εὐθύνης τοῦ ὑψηλοῦ ἔργου τὸ ὁποῖον ἀνέλαβον, καὶ ἡ βοήθεια καὶ ἡ συμπαράστασίς των πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ ἡ συνεργασία των μετ' αὐτῆς ἔχει φθάσει μέχρι τοιούτου σημείου ὥστε νὰ ἐπικρίνεται ἡ Βουλὴ αὕτη ὅτι στερεῖται ἀντιπολιτευτικῆς ὁμάδος.

Δὲν θέλω νὰ ἐκληφθῇ ὅτι δι' ὅσων ἀνέφερα θέλω νὰ εἰσηγηθῶ ὅτι πρέπει νὰ ἐκτελοῦνται κατὰ γράμμα αἱ εἰσηγήσεις τῶν βουλευτῶν.

Ἡ ὀρθὴ θέσις εὑρίσκεται εἰς τὸ μέσον.

Νὰ δίδεται προσοχὴ εἰς τὰς βουλευτικὰς εἰσηγήσεις, νὰ συζητοῦνται καὶ ζυγίζωνται αὗται μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ ἐκτελεσθῶσι κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ ὄχι ἁπλῶς νὰ παρατίθενται ἐπιχειρήματα διὰ τὴν ἀπόρριψίν των.

Καὶ τώρα ἀφοῦ ἐκάμαμεν τὰς γενικὰς ταύτας παρατηρήσεις ἂς ἐξετάσωμεν ὡρισμένα κεφάλαια τοῦ ἀνὰ χεῖρας Προϋπολογισμοῦ.

Σημειοῦμεν μετ' ἰδιαιτέρας εὐχαριστήσεως τὴν λῆψιν προνοίας πρὸς διάθεσιν £1.845.264 δι' ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Νήσου καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐπαινέσωμεν τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν ἀπόφασίν της ταύτην ἡ ὁποία δεικνύει ὅτι βαδίζει ἐπὶ τῆς ὀρθῆς ὁδοῦ πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας.

Ἡ ἐξασφάλισις ἀρκετῆς ποσότητος ὕδατος πρὸς ἄρδευσιν τῆς Κυπριακῆς γῆς ἀποτελεῖ ἕνα τῶν σημαντικωτέρων παραγόντων πρὸς ἐξασφάλισιν μονίμου καὶ μεγάλου εἰσοδήματος εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐκ τῆς γεωργίας.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως ἡ ἀπόφασις νὰ ἐξοδευθῶσι μεγάλα χρηματικὰ ποσὰ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ὕδατος. Ἀπαιτεῖται καὶ προσοχὴ εἰς τὸ πῶς νὰ ἐξοδευθῶσι. Καὶ δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ἐπικρίνωμεν τὴν σπατάλην χρημάτων κατὰ τὴν

κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου Πολεμιδίων, ὅπου ἐὰν προηγεῖτο καλὴ γεωλογικὴ μελέτη προτοῦ ἀρχίσουν τὰ ἔργα τῆς κατασκευῆς του καὶ ἐὰν τὸ συμβόλαιον δὲν ἐδίδετο καθ' ὃν τρόπον ἐδόθη ἐπὶ τῆς λεγομένης "cost plus" βάσεως τὴν ὁποίαν ἐπικρίνει καὶ ὁ Γενικὸς Ἐλεγκτὴς τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Ἔκθεσίν του διὰ τὸ 1964, ἀσφαλῶς θὰ ἐστοίχιζε πολὺ ὀλιγώτερα καὶ θὰ ἀπέδιδεν ἀσυγκρίτως καλύτερα ἀποτελέσματα ἀπὸ τὰ πτωχὰ ἐκεῖνα ποὺ ἀπέδωσε.

Καὶ ἀφοῦ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ θέμα τῶν ὑδατοφρακτῶν εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ ὁμιλήσωμεν διὰ τὰ ὑδατικὰ ἔργα τοῦ ποταμοῦ Κούρρη.

Καθ' ἕκαστον ἔτος ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μᾶς βαυκαλίζει μὲ τὴν ὑπόσχεσιν τῆς κατασκευῆς τοῦ μεγάλου καὶ ὠφελιμοτάτου τούτου ἔργου καὶ καθ' ἕκαστον ἔτος μᾶς ἀπογοητεύει μὲ τὴν διαπίστωσιν ὅτι τίποτε δὲν ἔγινε καὶ οὔτε καὶ αὐτὰ τὰ σχέδια συνετάχθησαν.

Ὁ ὑδατοφράκτης αὐτὸς μαζὶ τὲ τὸν λιμένα Λεμεσοῦ εἶναι ὁ ἀναμενόμενος Μεσσίας τῶν Ἑβραίων ποὺ δὲν ἔρχεται ἢ τὸ φῶς κάποιων ἄστρων ποὺ εἶναι τόσο μακρυὰ ποὺ τὸ φῶς των θὰ ἔλθῃ στὴ γῆ ὕστερα ἀπὸ ἑκατομμύρια ἔτη.

Ἡ κατάστασις αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ συνεχισθῇ.

Μία ὁλόκληρος ἐπαρχία βλέπει τὰ νερὰ τῶν βουνῶν της νὰ φεύγουν καὶ νὰ χάνωνται εἰς τὴν θάλασσαν, ἐνῶ ἐὰν συνεκρατοῦντο καὶ ἐχρησιμοποιοῦντο καταλλήλως θὰ ἤλλασσε ἡ ὄψις τῆς ἐπαρχίας μας μὲ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν ὅλην οἰκονομίαν τῆς Νήσου.

Ἡ Λεμεσὸς ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Κύπρου, ἡ εὑρισκομένη εἰς τὸ κέντρον τῆς νήσου μας, μὲ ναυτιλιακὴν παράδοσιν καὶ μὲ μεγίστην κίνησιν πλοίων, ἡ διεξάγουσα τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ ἐξαγωγικοῦ ἐμπορίου καὶ σημαντικώτατον μέρος τῶν εἰσαγωγῶν, ἡ πρώτη βιομηχανικὴ πόλις (καὶ ἂν τὸ διαμφισβητοῦν οἱ φίλοι μου Βουλευταὶ τῆς πρωτευούσης, τότε διὰ νὰ τοὺς εὐχαριστήσω, ἡ δευτέρα βιομηχανικὴ πόλις, ἀλλὰ ἡ πρώτη εἰς τὴν βιομηχανίαν προϊόντων ποὺ κατασκευάζονται ἀπὸ Κυπριακὴν ὕλην καὶ ποὺ ἐξαγόμενα εἰσάγουν συνάλλαγμα καὶ ὄχι ἀπὸ πρώτην ὕλην προερχομένην ἐκ ξένων χωρῶν διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κύπρος ἐξάγει συνάλλαγμα) ἡ Ἐπαρχία αὐτὴ ποὺ μαζὶ μὲ τὴν Πάφον διαθέτει τὰ ὡραῖα Κυπριακὰ δάση, ἡ Ἐπαρχία μὲ ἕτοιμα θέρετρα διὰ τοὺς τουρίστας καὶ διὰ τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ συναλλάγματος, παραμένει ἀλίμενος, διὰ νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ ἐπισκέπται τῆς νήσου κατὰ τὴν ἐπιβίβασιν καὶ τὴν ἀποβίβασίν των, διὰ νὰ παρακωλύεται καὶ νὰ ἐμποδίζεται ἡ φόρτωσις καὶ ἡ ἐκφόρτωσις τῶν πλοίων, διὰ νὰ φεύγουν ἄπρακτα λόγῳ τρικυμίας τὰ πλοῖα, διὰ νὰ παρατείνεται ἡ φόρτωσις καὶ ἡ ἐκφόρτωσις τῶν ἐμπορευμάτων καὶ νὰ αὐξάνεται ἐκ τούτου τὸ κόστος τῶν εἰσαγωμένων πρὸς ζημίαν τοῦ Κυπρίου καταναλωτοῦ καὶ τὸ κόστος τῶν ἐξαγομένων πρὸς ζημίαν τῶν Κυπρίων παραγωγῶν καὶ ἐξαγωγέων καὶ πρὸς ὄφελος τῶν ξένων συναγωνιστῶν των.

Εἰλικρινῶς διερωτᾶται κανείς, ἐὰν δὲν βλέπωμεν αὐτὴν τὴν πασιφανῆ μεγάλην ζημίαν ποὺ γίνεται εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν διὰ τῆς παρατάσεως τῆς καταστάσεως αὐτῆς ἢ ἐὰν ἐθελοτυφλοῦμεν.

Πλήττομεν σοβαρῶς τὴν οἰκονομίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας, μὲ τὴν ἀδιαφορίαν τὴν ὁποίαν ἐπιδεικνύομεν καὶ κλείομεν τὴν θύραν καὶ τὴν εἴσοδον πρὸς τὸ συνάλλαγμα, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ὕπαρξιν τοῦ λιμένος τούτου θὰ ἐλαμβάναμεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Θὰ μᾶς ἀντείπουν ἴσως ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς λαμβάνει πρόνοιαν διὰ ποσὸν £250.000 διὰ τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος.

Τὸ ποσὸν τοῦτο εἶναι, ὡς θὰ παρατηρήσετε, σφραγισμένον διὰ τοῦ σχετικοῦ ξίφους ποὺ σημαίνει ὅτι δὲν θὰ διατεθῇ παρὰ ἀφοῦ πρῶτον δοθῶσι πλήρεις λεπτομέρειαι καὶ σχέδια τοῦ ἔργου εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, δεύτερον μελετηθῶσι ταῦτα ὑπὸ τῆς Ὑπεπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ τέλος ληφθῇ ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

'Εὰν μάθετε ὅτι εἶναι μακρὰν ὁ καιρὸς ποὺ θὰ εἶναι ἕτοιμα τὰ τοιαῦτα σχέδια καὶ αἱ λεπτομέρειαι, τότε, θὰ πιστεύσετε καὶ σεῖς ὅπως πιστεύω καὶ ἐγὼ ὅτι θὰ κλείσῃ καὶ τὸ σωτήριον ἔτος 1967 καὶ θὰ παραμείνῃ παρθένον καὶ ἄθικτον τὸ κονδύλιον τοῦτο τῶν £250.000 διὰ νὰ μεταφερθῇ ὡς ἐπαναψήφισις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1968, ἐὰν θὰ ζῶμεν καὶ ἐὰν θὰ ὑπάρχωμεν ἕως τότε.

Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ ἑταιρειῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος τούτου καὶ ἡ χρηματοδότησίς του μὲ εὐνοϊκοὺς ὅρους ἀποπληρωμῆς, ἀρκεῖ νὰ ὑπάρχῃ πραγματικῶς ἡ θέλησις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐκτελέσῃ αὐτὸ τὸ ἔργον.

Διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου προβλέπεται δαπάνη £911.495 ποὺ ὑπερβαίνει κατὰ £124.012 τὴν προϋπολογισθεῖσαν διὰ τὸ 1966 καὶ κατὰ £216.495 τὸ διατεθὲν ἐντὸς τοῦ 1966 ποσόν.

Εἶναι ἀξία ἐπαίνου ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦτο ἀλλὰ καὶ πάλιν ἐγείρεται τὸ ζήτημα τῆς ὀρθῆς κατανομῆς. Εἰς τὴν Λεμεσὸν ἥτις εἶναι ὀρεινὴ 'Επαρχία καὶ τῆς ὁποίας οἱ δρόμοι ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν παραμελοῦνται καὶ ἡ ὁποία εἶναι μία τῶν μεγαλυτέρων ἀπὸ τὰς ἓξ ἐπαρχίας καὶ παράγει τὰ κυριώτερα ἐξαγόμενα προϊόντα, σταφυλάς, οἴνους καὶ οἰνοπνευματώδη, χαρούπια καὶ ἐσπεριδοειδῆ καὶ ἡ ὁποία ἔχει τὰ θέρετρα τὰ ὁποῖα θέλομεν νὰ ἐπισκέπτωνται οἱ τουρίσται, καὶ φυσικὰ ἀπαιτοῦνται πρὸς τοῦτο δρόμοι καὶ καλοὶ δρόμοι, εἰς αὐτὴν τὴν ἐπαρχίαν διατίθεται διὰ τοὺς δρόμους μόνον τὸ ἓν ἕνατον τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ (£99.973 ἀπὸ τὰς £911.450) ἐὰν ὄχι τὸ ἓν δέκατον.

Αὐτὸ ἀποτελεῖ ὄχι μόνον κατάφωρον ἀδικίαν ἀλλὰ καὶ κακὴν οἰκονομικὴν πολιτικήν.

"Εν ἁπλοῦν βλέμμα εἰς τὸν χάρτην τῆς Κύπρου ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐσημειώθησαν οἱ ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας γενόμενοι δρόμοι, θὰ πείσῃ καὶ τὸν πλέον δύσπιστον περὶ τῆς ἀληθείας τῶν λεγομένων μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτήν, ἀλλ' ἐπειδὴ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ 'Υπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων λαβὼν ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς κατανομῆς τοῦ ποσοῦ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ μοῦ ἀπέστειλε σημείωμα, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι τὰ γεγονότα ἐν σχέσει πρὸς τὸ ποσὸν καὶ οἱ ἀριθμοὶ δὲν εἶναι ὡς ἰσχυρίσθη ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης οὔτε ὡς ἰσχυρίζεται ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ποταμίτης, καὶ ἀναφέρω:

«'Ο ἔντιμος Βουλευτὴς περιφερείας Λεμεσοῦ, κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως ἀγόρευσίν του παρέθεσεν ὡρισμένους ἀνακριβεῖς ἀριθμοὺς διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ἐσφαλμένον συμπέρασμα ὅτι τὸ διατιθέμενον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως 1967 διὰ τὴν ὁδικὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ποσὸν δὲν ὑπερβαίνει τὸ 1/7 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τοῦ διατιθεμένου διὰ τὴν ὁδικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου.

Εἰς τὸν κατωτέρω πίνακα παρατίθενται οἱ ἀκριβεῖς ἀριθμοὶ ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ὅτι τὸ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ προοριζόμενον ποσὸν ἀποτελεῖ τὸ 22,09%, ἤτοι τὸ 1/5 καὶ πλέον τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ.

'Η ἔκτασις τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἀντιπροσωπεύει μόλις τὸ 15,09% τῆς συνολικῆς ἐκτάσεως τῆς Κύπρου» καὶ παρατίθεται ὁ Πίναξ «'Οδικὴ 'Ανάπτυξις 1967» δι' ὁλόκληρον τὴν νῆσον £911.495 μεῖον £166.835, σύνολον £744.000. Διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ £208.073 μεῖον £43.573 ἐπαναψηφίσεις, σύνολον £164.500, ἤτοι 22,09%.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐπίσημα στατιστικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους Γραμματεῖς νὰ καταθέσουν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ ὑπάρχουν ἐπισήμως εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν γνωρίζω ποῦ ἐβάσισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς τοὺς ὑπολογισμούς του καὶ τοὺς λογαριασμοὺς τοὺς ὁποίους ἔστειλεν. Ἀλλὰ ἐγὼ ἐβάσισα τὸν ὑπολογισμόν μου ἐπὶ τοῦ Μνημονίου καὶ τῶν Πινάκων οἱ ὁποῖοι ἐπισυνάπτονται εἰς τὸ Μνημόνιον τὸ ὁποῖον συνώδευε τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

Διαφωνῶ ἐπίσης μὲ τὸν κ. Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς βάσεως τὴν ὁποίαν παίρνει καὶ λέγει ὅτι ἡ ἔκτασις τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ ἀποτελεῖ τὸ ἓν....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκτάσεως, ἔντιμε κ. Βουλευτά, τὸ ὁποῖον ἀναφέρει παρεμπιπτόντως, οἱ ἀριθμοὶ ἀποδεικνύουν, ἐὰν ἐξετασθοῦν διὰ μαθηματικῆς πράξεως, ὅτι διατίθεται διὰ τὴν Λεμεσὸν 22,09%.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης εἰς τὴν ἀγόρευσίν του ἀφήρεσε τὰς ἐπαναψηφίσεις ἀπὸ τὴν Λεμεσὸν διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ ποσοστόν, ἀλλὰ δὲν ἀφήρεσε τὰς ἐπαναψηφίσεις διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λευκωσίας καὶ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας. Διὰ τοῦτο τὸ ποσοστόν του εἶναι πολὺ χαμηλόν. Ἑπομένως ἐὰν ἀφαιρεθοῦν αἱ ἐπαναψηφίσεις ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν, ἀπὸ τὴν Ἀμμόχωστον, ἀπὸ τὴν Λάρνακα καὶ αἱ ἐπαναψηφίσεις ἀπὸ τὴν Λεμεσόν, τότε ἡ ἀριθμητικὴ πρᾶξις ἀποδεικνύει 22,09%, τὴν ὁποίαν προσωπικῶς—ἂν καὶ τὰ μαθηματικά μου εἶναι ὀλίγα κυρίως ὅταν πρόκειται περὶ χρημάτων!—ἔχω ἐλέγξει καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι εἶναι ὀρθή.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐγὼ λέγω ὅτι ἀπὸ ποσὸν £911.450, £99.973 διατίθενται διὰ τὴν Λεμέσον. Ἀλλὰ ἐπὶ τοῦ σημείου ἐπὶ τοῦ ὁποίου μὲ διεκόψατε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ πῶ εἶναι ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸς ὁ τρόπος αὐτός, ὅτι ἡ Λεμεσὸς εἰς ἔκτασιν ἀποτελεῖ τὸ 1/5 τῆς Κύπρου, ἄρα πρέπει νὰ παίρνῃ μόνον τὸ ποσὸν ἐκεῖνο. Ἐξήγησα καὶ εἶπα ὅτι ἡ Λεμεσὸς εἶναι ὀρεινὴ ἐπαρχία, ὅτι ἡ Λεμεσὸς ἔχει θέρετρα τὰ ὁποῖα θέλομεν νὰ ἐπισκέπτωνται οἱ τουρίσται καὶ ὅτι διὰ νὰ τὰ ἐπισκέπτωνται θέλομεν δρόμους καὶ καλοὺς δρόμους. Ἀπὸ τὴν Λεμεσὸν ἐξάγονται τὰ κυριώτερα προϊόντα τῆς νήσου.

Ὅλα αὐτὰ ὑποστηρίζουν τὴν ἄποψιν ὅτι πρέπει νὰ κάμωμεν πολλοὺς καὶ καλοὺς δρόμους εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοστοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μὲ τὴν ἄποψιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ συμφωνῶ πλήρως, ὅτι πρέπει νὰ γίνουν καλοὶ δρόμοι εἰς τὴν Λεμεσόν, ὅπως πρέπει νὰ γίνουν καὶ εἰς ἄλλας ἐπαρχίας, καὶ ὅτι πιθανὸν ἡ Λεμεσὸς νὰ ἔχῃ προτεραιότητα.

Ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον μὲ ἐνδιέφερεν εἶναι ἡ ἀκριβολογία ὅσον ἀφορᾷ τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα διετέθησαν εἰς τὰς ἐπαρχίας, καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ὡς ἐμφαίνονται εἰς τὰ στατιστικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα μοῦ ἀπέστειλε σήμερον ὁ Ὑπουργὸς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μετὰ ἀπὸ τὸν κ. Ποταμίτην μπορεῖτε νὰ ζητήσετε, ἀφοῦ δῆτε τὸ σχετικὸν ἔγγραφον καὶ τὸ ἐλέγξετε ἀριθμητικῶς ἐὰν εἶναι ἐν τάξει, νὰ μοῦ ἀπαντήσετε.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:
Νὰ συνεχίσω, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Μπορεῖτε νὰ συνεχίσετε.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ὁ κύριος δρόμος ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ ἀπὸ τὴν ζωτικὴν περιοχὴν τῶν κρασοχωριῶν τῆς Λεμεσοῦ πρὸς τὴν πόλιν, καὶ διὰ τοῦ ὁποίου μεταφέρεται εἰς τὰ ἐργοστάσια τὸ πλεῖστον μέρος τῶν σταφυλῶν τῆς ἐπαρχίας, ὅστις πάντοτε εὑρίσκετο εἰς οὐχὶ καλὴν ἢ ἱκανοποιητικὴν κατάστασιν ἀφέθη νὰ περιπέσῃ εἰς τοιαύτην οἰκτρὰν κατάστασιν ὥστε νὰ καθίσταται ἐπικίνδυνος ἡ διάβασις δι' αὐτοῦ δύο ταὐτοχρόνως αὐτοκινήτων, ἐνῶ ἡ στενὴ καὶ παμπάλαια γέφυρα τοῦ Πατσουνιοῦ, ἡ ὁποία χρονολογεῖται ἀπὸ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς ἂν ὄχι ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῆς Τουρκοκρατίας, παραμένει ἐκεῖ ὡς ἀρχαῖον μνημεῖον, δεῖγμα τῆς Ἀγγλικῆς ἀλλὰ καὶ τῆς Κυπριακῆς ἀδιαφορίας.

Καὶ ἐνῶ τοιαύτη εἶναι ἡ κατάστασις τῶν δρόμων εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ κυρίως εἰς τὰς ὀρεινὰς περιοχάς, ζητεῖται παρ' ἡμῶν νὰ ψηφίσωμεν κονδύλιον £100.000 δι' ἀνέγερσιν ὡρισμένων νέων δημοσίων γραφείων.

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν ἐξ αὐτοῦ ποσὸν £20.000 περίπου ποὺ ἀπαιτεῖται δι' ἀνέγερσιν κτιρίων διὰ τὴν διευκόλυνσιν τῶν ταχυδρομικῶν καὶ τελωνειακῶν ὑπηρεσιῶν τῆς Λευκωσίας, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἀνέγερσις τῶν ἄλλων κτιρίων δύναται νὰ ἀναβληθῇ δι' εὐθετώτερον χρόνον.

Διὰ πολεοδομικὰ ἔργα, ἐκ τοῦ ποσοῦ £188.536 θὰ ἐξοδευθῶσιν ἐντὸς τῆς πόλεως Λευκωσίας £97.310, ἤτοι 51-52%, καὶ διὰ τὴν πόλιν Λεμεσοῦ £27.130 ἤτοι 14% περίπου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εἰς τὸ ποσὸν τῆς Λευκωσίας ὑπάρχουν καὶ ἐπαναψηφίσεις ἐνῶ εἰς τὸ τῆς Λεμεσοῦ δὲν ὑπάρχουν.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἐν πάσῃ περιπτώσει εἴτε ὑπάρχουν, κ. Πρόεδρε, εἴτε δὲν ὑπάρχουν, θὰ ἐξοδευθοῦν αὐτὰ τὰ ποσά. Καὶ πέρυσι πάλιν εἴχαμεν διαφοράν, δὲν εἴχαμεν διὰ τὴν Λεμεσὸν πέρυσι περισσότερα ἀπὸ τὴν Λευκωσίαν ἀλλὰ κατὰ πολὺ ὀλιγώτερα. Καὶ ὁμολογῶ βέβαια ὅτι πρέπει νὰ ἐξοδεύωνται περισσότερα εἰς τὴν πρωτεύουσαν ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ μία ἀναλογία.

Καὶ ἀφοῦ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς πολεοδομίας, δὲν μποροῦμεν νὰ ἀντιπαρέλθωμεν ἄνευ σχολίων τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑφίσταται Νομοθεσία περὶ πολεοδομίας ἐν Κύπρῳ οὔτε ἐγκεκριμένον πολεοδομικὸν σχέδιον δι' οἱανδήποτε πόλιν.

Ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ δευτέρου παγκοσμίου πολέμου, ἀλλὰ κυρίως κατὰ τὰ τελευταῖα ἑπτὰ ἔτη, ἐγένετο εἰς τὰς κυριωτέρας Κυπριακὰς πόλεις ὁλόκληρος οἰκοδομικὸς ὀργασμὸς ἄνευ πολεοδομικοῦ σχεδίου καὶ ἄνευ νόμου πολεοδομίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ Σῶμα ὅτι ἐκτεταμένον Νομοσχέδιον κατηρτίσθη ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς πολεοδομίας, ἐστάλη τὸ προσχέδιον εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ὅτι αὐτὴν τὴν στιγμὴν διεξάγεται διάσκεψις εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον, εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα προσκληθῆ καὶ ἐγὼ ἀλλὰ λόγῳ τῆς συνεδρίας δὲν ἠδυνήθην νὰ παρευρεθῶ, εἰς τὴν ὁποίαν μελετᾶται τὸ ἐκτεταμένον Νομοσχέδιον περὶ Πολεοδομίας τὸ ὁποῖον ἡτοιμάσθη τῇ βοηθείᾳ ἐμπειρογνωμόνων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Μὲ εὐχαριστεῖ ἡ πληροφορία αὐτὴν τὴν ὁποίαν δίδει ὁ κ. Πρόεδρος, διότι ἔστω καὶ τὴν 12ην ἀπεφάσισεν ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑποβάλῃ Νομοσχέδιον. Ἐγὼ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ὅμως δὲν εἶπα ὅτι δὲν ὑπάρχει Νομοσχέδιον ἀλλ' ὅτι δὲν ὑπάρχει Νόμος. Νομοσχέδιον πληροφοροῦμαι ὅτι ἑτοιμάζεται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀλλὰ δὲν κατετέθη εἰς αὐτὴν τὴν Βουλήν.

Καὶ ἀφήνεται νὰ κτίζῃ ἕκαστος ὅπου ἐπιθυμεῖ μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἐπεκτείνωνται αἱ πόλεις εἰς ἔκτασιν, ἐνῶ παραμένουσι εἰς τὰ μετόπισθεν ἀναρίθμητοι κενοὶ χῶροι, καὶ οὕτως ἐπιβαρύνονται οἱ Δήμοι καὶ τὰ Συμβούλια Βελτιώσεως, καὶ εἰς τελευταίαν ἀνάλυσιν οἱ δημόται, μὲ τεράστια ἔξοδα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ συντήρησιν δρόμων, διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῶν ἠλεκτρικῶν ἐγκαταστάσεων καὶ τῆς ὑδατοπρομηθείας εἰς μεγάλην ἀκτῖνα.

Ἀφήνονται νὰ κερδοσκοποῦν εἰς βάρος τῶν πτωχῶν καὶ τῶν μεσαίων τάξεων οἱ κερδοσκόποι ἐπιχειρηματίαι τῶν οἰκοπέδων χωρὶς νὰ λαμβάνωνται τοιαῦται πρόνοιαι δι' ἑνὸς καταλλήλου Νόμου Πολεοδομίας ποὺ νὰ ἐμποδίζουν αὐτὴν τὴν ἁλματώδη καὶ συνεχῆ αὔξησιν τῶν τιμῶν τῆς γῆς ποὺ ἔχει φθάσει καὶ ξεπεράσει τοὺς ἀστρονομικοὺς πλέον ἀριθμούς.

Διὰ τὴν συνεχιζομένην ἔλλειψιν πολεοδομικῆς νομοθεσίας φέρει μεγάλας εὐθύνας ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία.

Καὶ δὲν εἶναι παρήγορον τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸν ἐφετινὸν Προϋπολογισμὸν ἀναγράφεται ποσὸν £10.000 διὰ Γενικὸν Ρυθμιστικὸν Σχέδιον Ἀναπτύξεως, διότι τὸ ἴδιον ἀκριβῶς ποσὸν περιελήφθη καὶ εἰς τὸν περυσινὸν προϋπολογισμόν, διὰ τὸν αὐτὸν σκοπόν, καὶ τὸ σχέδιον οὔτε ἐγένετο οὔτε ἤρχισε νὰ γίνεται. Ἄλλως τε καὶ τὸ ἐφετινὸν κονδύλιον εἶναι ἐσφραγισμένον μὲ τὸν σταυρόν.

Τελειώνων θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἓν μέρος τῆς ἐμβριθοῦς ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερεν ὅτι μεταξὺ τῶν βασικῶν συντελεστῶν ἀναπτύξεως ἦσαν καὶ αἱ δαπάναι τῶν πολεμικῶν Βάσεων καὶ προσέθεσεν ὅτι αὐτὴ ἡ πηγὴ εἰσοδήματος εἶναι ἀπίθανον εἰς τὸ μέλλον νὰ διατηρήσῃ τὸν ἴδιον βαθμὸν συμβολῆς καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν ἐπιβάλλεται ἡ δημιουργία νέων πηγῶν εἰσοδήματος τοιούτων ὥστε νὰ αὐξήσωσι τὴν παραγωγὴν καὶ ἐξαγωγὴν ἀγαθῶν καὶ οὕτω νὰ φέρουν εἰς τὸν τόπον ξένον συνάλλαγμα, πρὸς ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολεσθέντος τοιούτου.

Ἡ θέσις μας ἐπὶ τῶν πολεμικῶν Βάσεων εἶναι γνωστή. Ἀποτελοῦν θανάσιμον κίνδυνον διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ στραγγαλιστὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς πατρίδος μας. Ἀλλ' ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι ἡμεῖς λέγομεν πλειοδοτοῦντες ὅτι εἶναι πιθανώτατον, αὐτὸ μαρτυροῦν ὅλαι αἱ ἐνδείξεις, ὅτι ὄχι μόνον θὰ ἐλαττωθῇ τὸ ἐκ τῶν ξένων βάσεων συνάλλαγμα, ἀλλ' ὅτι ἡ πηγὴ αὐτὴ ἀργὰ ἢ γρήγορα θὰ στειρέψῃ, καὶ εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι, θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ μὴ βασίζωμεν πλέον τὴν οἰκονομίαν μας ἐπὶ τοιούτων προσκαίρων πηγῶν εἰσοδήματος ἀλλὰ ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων, ὡς εἶναι τὰ παραγωγικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα θὰ παρέχουν μονίμως καλὰ προϊόντα καὶ θὰ ἐξασφαλίσωσιν εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν μόνιμον διαρκῆ ἐργασίαν καὶ πάγιον εἰσόδημα.

Ἡ ἐπαρχία ἥτις θὰ αἰσθανθῇ τὸ μεγαλύτερον πλῆγμα θὰ εἶναι κυρίως ἡ Λεμεσός, ἡ ὁποία ἀφέθη, μὲ τὴν ἔλλειψιν δημιουργίας παραγωγικῶν ἔργων, νὰ καταστῇ ἐξηρτημένη εἰς ἀρκετὰ σημαντικὸν βαθμὸν ἐκ τῶν Βάσεων, καὶ ἐνῶ ἀπὸ ἐτῶν ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὴ πολιτικὴ νὰ τὴν καταστήσωμεν δευτέραν Μάλταν καὶ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ τὴν ἀπαγγιστρώσωμεν ἀπὸ τὰς ξένας Βάσεις, ὀλίγα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἐπράξαμεν.

Κλείω τὴν ὁμιλίαν μου μὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν εὐχὴν ὅτι τὸ νέον Πενταετὲς Σχέδιον θὰ προνοήσῃ τοιαύτας παραγωγικὰς ἐπενδύσεις εἰς τὴν παραμεληθεῖσαν ταύτην ἐπαρχίαν ἱκανὰς νὰ δημιουργήσουν νέους οἰκονομικοὺς πόρους διὰ τὸ καλὸν τῆς ὅλης Κυπριακῆς Οἰκονομίας.

Θὰ ἦτο πραγματικῶς σοβαρὰ παράλειψις, κύριοι Βουλευταί, ἐὰν προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος τούτου δὲν χαιρετίσω τὴν ἀπουσίαν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου ἀπὸ τὴν ἀσήμαντον ταύτην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς καὶ δὲν σφίξω θερμὰ τὸ χέρι τῶν ὑπευθύνων διὰ τὴν ἀξιέπαινον ταύτην χειρονομίαν καὶ τὸ ἐνδιαφέρον των!!! Ἀλλὰ θὰ ἔκαμνα δυσμενῆ διάκρισιν ἐὰν δὲν ἐξέφραζα καὶ τὰ συγχαρητήριά μου πρὸς τὰ ὄργανα ἢ πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἡ ὁποία καὶ ἐκείνη ἀπουσιάζει ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὴν Βουλήν. Εὐχαριστῶ.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θέλω νὰ σᾶς παρακαλέσω νὰ μὲ ἀφήσετε ἀπὸ τὴν θέσιν μου νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν ἰσχυρισμὸν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων—θὰ εἶμαι πολὺ σύντομος—διὰ νὰ ἀνασκευάσω τὸ ἀνακριβὲς ποσὸν τῶν £208.073, τὸ ὁποῖον ἰσχυρίζεται ὅτι διετέθη διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ δι' ὁδικὰ ἔργα τῆς ἐπαρχίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν ἰσχυρίζεται ὅτι διετέθη τοιοῦτο ποσὸν διὰ τὴν Λεμεσόν. Ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς τὸ ποσὸν τῶν £208.000 τὸ ὁποῖον ἀφαιρεῖ εἶναι ποσὸν ἐπαναψηφίσεων διὰ τὰ ὁδικὰ ἔργα.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸ ποσὸν τῶν £208.073 συμπεριλαμβάνει ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς ποσὸν £8.000 διὰ τὰ ὁδικὰ ἔργα Λευκωσίας–Λεμεσοῦ καὶ £44.000 διὰ τὰ ὁδικὰ ἔργα Κτήματος–Λεμεσοῦ· καὶ διατὶ νὰ προσθέσῃ εἰς τὴν Λεμεσὸν τὸ κονδύλι αὐτὸ καὶ ὄχι εἰς τὴν Λευκωσίαν ἢ τὴν Πάφον καὶ νὰ τὸ κατανείμῃ εἰς τὴν Λεμεσὸν διὰ νὰ ἀναβιβάσῃ τὸ ποσὸν εἰς £208.073;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διότι τὸ τμῆμα ὁδικῶν ἔργων τὸ ὁποῖον θὰ γίνῃ, ἔντιμε κ. Βουλευτά, εἶναι εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ. Ἀκριβῶς ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης ἀπηρνήθη τὸ ποσὸν τῶν ὁδικῶν αὐτῶν ἔργων διὰ τὴν ἐπαρχίαν Πάφου καὶ εἶπεν ὅτι τὸ ποσὸν αὐτὸ πρέπει νὰ θεωρηθῇ ὡς ποσὸν τῆς Λεμεσοῦ, διότι ἡ ἐργασία θὰ γίνῃ εἰς τὴν περιοχὴν Λεμεσοῦ. Ἄρα εἶναι κονδύλι τὸ ὁποῖον ἐγγράφεται εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Εἶναι παγκύπριαι ὁδικαὶ ἀρτηρίαι καὶ δὲν πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνωνται εἰς ὡρισμένην ἐπαρχίαν, κ. Πρόεδρε, αὐτὰ τὰ κονδύλια. Ἐγὼ ὡμίλησα...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμπεριλαμβάνονται ὅμως, Ἔντιμε κ. Βουλευτά, δι' ὅλας τὰς ἄλλας ἐπαρχίας· εἰς τὸ κονδύλι τὸ προβλεπόμενον διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λευκωσίας τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας–Λεμεσοῦ τὸ ὁποῖον ἐμπίπτει εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λευκωσίας θεωρεῖται ὡς δαπάνη διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λευκωσίας καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Τὸ χρησιμοποιεῖ ὅμως ὡς ἐπιχείρημα ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς διὰ νὰ διαψεύσῃ τοὺς ἰσχυρισμούς μου ὅτι διετέθη διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, τὸ 1/7 μερίδιον ἐπὶ τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν £911.000. Ἐγὼ ἀκριβῶς εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου ἀνέφερα ὅτι τὰ ὁδικὰ ἔργα τὰ ἐκτελεσθέντα ἰδίως εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιφερείας τῆς ἐπαρχίας ἀνέρχονται εἰς τὸ 1/7 τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν £911.445.

Ἑπομένως ἡ ἀγόρευσίς μου ἦτο ἀκριβὴς καὶ δὲν δύναται κανεὶς νὰ τὴν ἀντικρούσῃ μὲ ἀριθμούς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἀφηρέσατε τὰς ἐπαναψηφίσεις τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:
Τὰς ἀφήρεσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἀφηρέσατε τὰς ἐπαναψηφίσεις τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:
Ὄχι. Ἀναφέρω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ...

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἑπομένως δὲν ἦτο ἀκριβὴς ....

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:
... τὸ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ διατιθέμενον ποσὸν ἀφοῦ ἀφαιρέσωμεν τὸ ἐπαναψηφισθὲν τοιοῦτο. Ἀφήρεσα δηλαδὴ ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Διὰ τὴν Λεμεσόν ....

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:
Ναί ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Διὰ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας ὅμως δὲν ἀφηρέσατε τὰς ἐπαναψηφίσεις. Ἄρα ἡ ἀριθμητική σας πρᾶξις βασίζεται ἐπὶ ἐσφαλμένων ἀριθμητικῶν δεδομένων.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:
Ἀφήρεσα τὸ ποσόν, ἀλλὰ ἔρχεται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς νὰ προσθέσῃ κονδύλι £52.000 διὰ νὰ διαψεύσῃ τοὺς ἰσχυρισμούς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ ἑπόμενος ἀγορητὴς ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ κ. Ποσκώτης.

Σ. ΠΟΣΚΩΤΗΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἀνῆλθε μέχρι τῆς στιγμῆς αὐτῆς εἰς τὸ Βῆμα τοῦτο σειρὰ ἀγορητῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπραγματεύθησαν διαφόρους τομεῖς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, διετύπωσαν γενικὰς οἰκονομικὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων κατὰ τὴν γνώμην των ὤφειλεν ὁ Προϋπολογισμὸς αὐτὸς νὰ συντάσσηται, ἐπεσημάνθησαν Κυβερνητικαὶ παραλείψεις καὶ ἐπηνέθησαν ἀξιέπαινοι προσπάθειαι. Ἠκούσαμεν τοπικὰ παράπονα διακρίσεων καὶ ἀδικιῶν εἰς βάρος ἐπαρχιῶν εἰς τὴν κατανομὴν τῶν κονδυλίων. Διετυπώθησαν ἐπιφυλάξεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὀρθότητα ἢ μὴ γενικῶν κατευθυντηρίων γραμμῶν ἢ κριτηρίων προτεραιότητος κατὰ τὴν ἐπιλογὴν τῶν διαφόρων ἔργων καὶ ἐγένοντο εἰσηγήσεις ἐποικοδομητικαὶ μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τῆς νήσου μας.

Ἡ ἰδική μου ἀγόρευσις θὰ ἦτο μία μεταξὺ ὅλων τῶν ἀγορεύσεων τὰς ὁποίας ἠκούσαμεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν γραμμὴν καὶ τὸ περιεχόμενόν της ἐὰν εἰς τὴν περιοχὴν τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι ἀντιπρόσωπος δὲν συνέβαινον τὰς τελευταίας ἑβδομάδας ὡρισμέναι ραγδαῖαι οἰκονομικαὶ ἐξελίξεις μὲ καταλυτικοὺς ἀντικτύπους

ἐπὶ τῆς οἰκονομίας της, ἐπιβάλλουσαι τὴν κατὰ προτεραιότητα προβολὴν τοῦ θέματος ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς συζητήσεως ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως πρὸς ἐνημέρωσιν τοῦ Σώματος, πρὸς κατατόπισιν τῆς κοινῆς γνώμης γενικώτερον καὶ διὰ νὰ θέσω τοὺς ἁρμοδίους πρὸ τῶν εὐθυνῶν καὶ ὑποχρεώσεών των μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι οὕτω πράττων ὑποβοηθῶ εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἐνδεδειγμένων μέτρων καὶ ἀποφάσεων πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς δημιουργουμένης ἐπικινδύνου καταστάσεως.

Τερματίζων τὴν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου ἐξαίρετον ἀγόρευσίν του ὁ Ἐντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐξέφρασε τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ γενικὸς ἀπολογισμὸς ἐπὶ τῆς δημοσίας οἰκονομίας καὶ ἡ περιγραφὴ τῶν προοπτικῶν καὶ προβλημάτων τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας ἐπιτρέπουν νὰ ἀτενίζωμεν τὸ παρελθὸν μεθ' ἱκανοποιήσεως καὶ νὰ προσβλέπωμεν εἰς τὸ μέλλον μετ' ἐμπιστοσύνης.

Δυστυχῶς οἱ Λαρνακεῖς ἀτενίζοντες τὸ παρελθὸν τῆς τελευταίας ἑξαετίας ἀντικρύζουν τόσον τὴν παράλειψιν τῶν ἁρμοδίων νὰ προβλέψουν ἐγκαίρως τὴν ἤδη ἐπικειμένην οἰκονομικὴν συμφορὰν εἰς τὴν περιοχήν των, ἥτις θὰ ἐπακολουθήσῃ ἀναποφεύκτως τὴν κατὰ 50% μείωσιν τῆς ἀπασχολήσεως εἰς τὴν Βάσιν Δεκελείας, ὅσον καὶ τὴν ὁλοσχερῆ ἀπουσίαν οἱουδήποτε ἐγκαίρου προγραμματισμοῦ ἔργων δυναμένων νὰ ἀναπληρώσουν τὴν ἀπώλειαν τοῦ ἐκ τῆς Βάσεως σημαντικοῦ εἰσοδήματός των καὶ ἀντιμετωπίζοντες ἤδη ὡς πραγματικότητα τῶν ὀλίγων προσεχῶν μηνῶν ἕνα οἰκονομικὸν σεισμὸν εἰς τὰ ἤδη ἑτοιμόρροπα θεμέλια τῆς οἰκονομίας των τὸ τελευταῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἠδύνατο νὰ αἰσθάνωνται κατὰ τὴν περίοδον ταύτην καὶ ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐτὰς εἶναι ἡ ἐμπιστοσύνη πρὸς τὸ μέλλον.

Βεβαίως δύνανται οἱ πάντες νὰ ἔχουν εἰλικρινῆ αἰσθήματα καὶ ἱκανοποιήσεως διὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐμπιστοσύνης διὰ τὸ μέλλον. Καὶ νὰ τὰ ἔχουν οὐχὶ ἐκ λόγων συναισθηματικῶν ἀλλὰ ψυχρᾶς λογικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς ἐξετάσεως τῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα τοὺς ἀφοροῦν. Καὶ δυνατὸν νὰ εἶναι ὁλόκληρος ἡ Κύπρος ἡ ὁποία αἰσθάνεται καὶ πρέπει νὰ αἰσθάνεται τὰ αἰσθήματα αὐτά. Ἀλλὰ ὄχι ἡ Λάρναξ. Διότι εἰς τὴν Λάρνακα μετὰ τὴν ἀναγγελίαν τῆς ἀποφάσεως τῆς Βρεττανίας περὶ μειώσεως τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ εἰς τὴν Βάσιν Δεκελείας κατὰ 50% οἱ δεῖκται τοῦ ὡρολογίου δείχνουν ἤδη 12 παρὰ 5.

Ἡ πόλις καὶ ἡ ἐπαρχία Λάρνακος ζοῦν ὑπὸ τὴν φρικτὴν σκιὰν τῆς ἐπερχομένης ὁλοκληρωτικῆς οἰκονομικῆς συντριβῆς, ἔπαυσαν δὲ πλέον νὰ ὑπάρχουν οἱαδήποτε χρονικὰ περιθώρια. Πολὺ πέραν τοῦ ἡμίσεος ἑκατομμυρίου λιρῶν ἐτήσιον εἰσόδημα θὰ παύσῃ νὰ ἐνισχύῃ καὶ νὰ στηρίζῃ ποικιλοτρόπως τὴν ἀναιμικὴν οἰκονομίαν τῆς Λάρνακος ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου, μὲ σοβαρὰς πιθανότητας ἡ ἀπώλεια εἰσοδήματος κατὰ τὰ ἀμέσως ἑπόμενα ἔτη νὰ προσεγγίσῃ τὸ ἕνα ἑκατομμύριον λιρῶν κατ' ἔτος.

Παρ' ὅλην τὴν δυσκολίαν εἰς τὸν προσδιορισμὸν τοῦ ἀκριβοῦς ποσοστοῦ, φαίνεται ὅτι ἡ ἀπώλεια εἰσοδήματος θὰ ἔχῃ ἕνα κυμματισμὸν ποσοστοῦ ἀπὸ 30% τοῦ γενικοῦ εἰσοδήματος τῆς Λάρνακος μέχρι 50% ἀντιστοίχως. Σήμερον ἡ πτωχὴ καὶ δυσπραγοῦσα οἰκονομικῶς περιοχὴ τῆς Λάρνακος ἀπροστάτευτος καὶ ἀπροετοίμαστος δέχεται πλῆγμα συντριπτικὸν καὶ ἐξουθενωτικόν, τὴν μείωσιν τοῦ ἀπασχολουμένου προσωπικοῦ Δεκελείας. Αὐτὸ τὸ πλῆγμα μεταφραζόμενον εἰς ἀριθμοὺς καὶ εἰς ἔσοδα σημαίνει :

Πρῶτον, τὴν ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς φθινοπώρου ἀπόλυσιν 450 ἐργατοϋπαλλήλων κατοίκων Λάρνακος καὶ τέλος 250 κατοίκων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος. Σύνολον ἀπολυθησομένων Λαρνακέων εἰς πραγματοποίησιν τῆς κατὰ 50% ἀποφασισθείσης μειώσεως, 700 ἐργατοϋπάλληλοι.

Δεύτερον, τὴν ἐγκατάλειψιν ἐκ μέρους 300 Ἀγγλικῶν οἰκογενειῶν τῶν ἐνοικιαζομένων ἐν Λάρνακι οἰκιῶν των. 300 οἰκίαι ὁμαδικῶς κεναὶ ἄνευ ἐνοικιαστοῦ ἀναμένουσαι ἐνοικίασιν. Ἄμεσος συνέπεια ἡ πτῶσις τοῦ ὕψους τῶν σημερινῶν ἐνοικίων ἐν Λάρνακι, καὶ δεδομένου ὅτι αἱ πλεῖσται τούτων ἔχουν οἰκοδομηθῆ κα-

τόπιν ἐνυποθήκου δανείου μὲ ὑπολογισμὸν τὴν ἀποπληρωμὴν τοῦ χρέους ἐκ τῶν ἐνοικίων ὁπωσδήποτε θὰ παρουσιασθοῦν πλεῖσται περιπτώσεις οἰκονομικοῦ ἀδιεξόδου καὶ ἀπωλείας αὐτῶν τούτων τῶν οἰκιῶν.

Τρίτον, τὴν ἡμιδιάλυσιν ἑνὸς τεραστίου στόλου ἐξ 150 περίπου λεωφορείων μὲ τὸ ἀνάλογον πρὸς ἐπάνδρωσιν τεχνικὸν καὶ λοιπὸν προσωπικόν, ὁ ὁποῖος θὰ παύσῃ νὰ ἐργάζεται διὰ τὴν καθημερινὴν μετ' ἐπιστροφῆς μεταφορὰν 3.300 ἐργαζομένων εἰς τὴν Βάσιν Δεκελείας, μὲ συνέπειαν ἄμεσον τὴν ἀπόλυσιν προσωπικοῦ ἐξ ὁδηγῶν, μηχανικῶν ἐργαζομένων εἰς γκαράζ συντηρήσεως, γραφείων κ.λ.π.

Τέταρτον, τὴν ἀπώλειαν τοῦ 25–30% τοῦ εἰσοδήματος τῶν Λαρνακέων. Θὰ μειωθῇ εἰς μεγάλον βαθμὸν ἡ ἐμπορικὴ κίνησις καὶ ἐκ τῆς ἀνεργίας ἡ ὁποία θὰ ἐκδηλωθῇ ὑπὸ ὀξυτάτην μορφὴν καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι θὰ στερηθῇ τὸ ἐμπόριον καὶ ἡ ἀγορὰ τῆς Λάρνακος τῶν δαπανῶν συντηρήσεως, ἀγορᾶς δώρων, ψυχαγωγίας καὶ διακινήσεως τόσον τῶν ἀποχωρουσῶν ἐκ τῆς πόλεως Ἀγγλικῶν οἰκογενειῶν ὅσον καὶ πλείστων ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι διαμένουν ἐν Δεκελείᾳ ὡς καὶ τοῦ Βρεττανικοῦ στρατοῦ τῆς Βάσεως.

Πέμπτον, τὸ ἀπολεσθησόμενον εἰσόδημα μὲ τοὺς μετριωτέρους ὑπολογισμοὺς θὰ ἀνέλθῃ εἰς τοὐλάχιστον £55.000 μηνιαίως ἢ £660.000 ἐτησίως.

Καὶ πάντα ταῦτα ἐὰν ἡ μείωσις κρατηθῇ εἰς τὰ πλαίσια τοῦ ἐξαγγελθέντος 50%.

Δυστυχῶς ὅμως ὅλαι αἱ ἐνδείξεις πείθουν καὶ ὅλαι αἱ σχετικαὶ πληροφορίαι ὁμιλοῦν περὶ πλήρους ἐγκαταλείψεως τῆς Βάσεως Δεκελείας ἀπὸ πλευρᾶς ἀπασχολήσεως ἐντὸς τῆς προσεχοῦς πενταετίας. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ Βρεττανία περιορισθῇ εἰς τὴν ἐξαγγελθεῖσαν κατὰ 50% μείωσιν τῶν δυνάμεων καὶ ἐξόδων της ἐν Κύπρῳ, οὐδεὶς δύναται νὰ ἐγγυηθῇ ὅτι σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου δὲν θὰ συγκεντρώσῃ ἀπὸ πλευρᾶς ἀπασχολήσεως καὶ δραστηριοτήτων τὰς δυνάμεις της εἰς τὴν Βάσιν Ἀκρωτηρίου ἐγκαταλείπουσα ὁλοκληρωτικῶς τὴν Δεκέλειαν εἰς τὴν ὁποίαν δυνατὸν νὰ ἐγκαταστήσῃ διὰ λόγους γοήτρου ἢ ἄλλους ὀλιγάριθμον μόνον φρουρὰν διὰ νὰ κρατήσῃ τὴν κυριαρχίαν τῶν ἐδαφῶν αὐτῆς.

Κατὰ συνέπειαν θὰ εἴμεθα κατὰ πολὺ ἐγγύτερον τῆς πραγματικότητος ὅταν μελετῶμεν τὰς ἐκ τῆς μειώσεως κατὰ 50% τῆς Βρεττανικῆς δραστηριότητος εἰς τὴν Βάσιν Δεκελείας οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς Λάρνακος, ἐὰν βασίζωμεν τὰς σκέψεις μας καὶ τοὺς ὑπολογισμούς μας ἐπὶ ποσοστοῦ μειώσεως κατὰ πολὺ μεγαλυτέρου τοῦ 50%, δυναμένου νὰ ἀνέλθῃ καὶ μέχρι τοῦ 90%. Πολὺ περισσότερον εἶναι ἐπιβεβλημένον νὰ γίνῃ τοῦτο ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οἱαδήποτε ἔργα προγραμματιζόμενα ὡς ἀντιστάθμισμα τῆς ἀπωλείας εἰσοδήματος ἐκ τῆς πηγῆς τῆς Ἐπισταθμίας Δεκελείας δὲν δύνανται νὰ εἶναι ἀμέσως ἀποδοτικὰ ἀλλὰ θὰ ἀπαιτήσουν διὰ νὰ πραγματοποιηθοῦν καὶ νὰ ἀρχίσουν ἀποδίδοντα ἓν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ δύο μέχρι τεσσάρων ἐτῶν, περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ὁπωσδήποτε θὰ ἔχῃ συντελεσθῇ ἡ κατὰ 50% καὶ πιθανώτατα ἡ μέχρι καὶ 90% μείωσις, δηλαδὴ ἡ πλήρης ἐγκατάλειψις καὶ ἀπονέκρωσις τῆς πηγῆς αὐτῆς, τόσον ἀνεκτιμήτου ὑπὸ τὰς περιστάσεις εἰσοδήματος διὰ τὴν Λάρνακα.

Συνεπῶς ἅπαντες οἱ ἀριθμοὶ οἱ δοθέντες διὰ νὰ δείξουν τὰς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Λάρνακος εἶναι ἀπαραίτητον νὰ θεωρηθοῦν ὡς παρουσιάζοντες μόνον τὸ κατώτατον ὅριον ἀπωλείας εἰσοδήματος μὲ ἀνώτατον ὅριον ἓν φαινόμενον διὰ τοῦ διπλασιασμοῦ τούτων. Μὲ τὸν τρόπον τοῦτον θὰ δυνηθῶμεν νὰ προσεγγίσωμεν ἐπὶ ὀρθοτέρας βάσεως τὸ πρόβλημά μας.

Πιθανὸν τὴν γενικωτέραν οἰκονομίαν τοῦ τόπου τούτου λόγῳ τοῦ δυναμισμοῦ καὶ τῆς ἐπιτευχθείσης ἤδη ἀξιολόγου ἀναπτύξεώς της, αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις αἱ προερχόμεναι ἐκ τῆς μειώσεως αὐτῆς νὰ τὴν ἐπηρεάσουν ἀνεπαισθήτως ἢ καὶ καθόλου, ἀλλὰ διὰ τὴν δυσπραγοῦσαν Λάρνακα καὶ ἐν συνδυασμῷ μὲ τὴν ἀνυπαρξίαν οἱωνδήποτε μεγάλων ἔργων ἱκανῶν νὰ ἀναπληρώσουν τὸ δημιουργούμενον μέγα οἰκονομικὸν κενὸν δημιουργεῖται τραγικὸν θέμα ἐπιβιώσεως.

Μίαν ἀκόμη παρατήρησιν ἔχω νὰ κάμω ἐπὶ τῶν ἀναφερθέντων στοιχείων καὶ συγκεκριμένως θὰ ἤθελα νὰ εἴπω μερικὰς λέξεις διὰ τὰς ἑκατοντάδας ἐργατοϋπαλλήλων οἱ ὁποῖοι οὐχὶ εἰς τὸ πολὺ ἀπομεμακρυσμένον μέλλον θὰ ἀναμένουν ὡς ἄνεργοι τὸ Κυβερνητικὸν ἐνδιαφέρον διὰ νὰ ἀνασυντάξουν τὰς δυνάμεις των καὶ συνεχίσουν ὡς πολῖται τῆς Δημοκρατίας τὴν ὁμαλὴν ζωήν των. Αὐτὴ ἡ στρατιὰ τῶν ἀνέργων ἐργατοϋπαλλήλων ἡ ὁποία, πρὸς τὸ τέλος τοῦ τρέχοντος ἔτους, θὰ εἰσβάλῃ εἰς τὸν χῶρον τῆς ἀσθμαινούσης οἰκονομικῆς ζωῆς τῆς Λάρνακος διὰ νὰ φέρῃ ἀπόγνωσιν καὶ ἀδιέξοδον δὲν θὰ ἀποτελῆται ἀπὸ ἀνέργους τοῦ γνωστοῦ τύπου, ἀνέργου ἀποφοίτου σχολῆς μέσης παιδείας, ὁ ὁποῖος λόγῳ τοῦ νεαροῦ τῆς ἡλικίας του καὶ τῶν συνήθως στενῶν δεσμῶν του μὲ τὴν πατρικὴν στέγην καὶ τὸ πατρικὸν ταμεῖον, εἶναι ὁ ἄνεργος ὁ δυνάμενος ἔν τινι μέτρῳ νὰ ἐπιδείξῃ ἀντοχήν, ὑπομονὴν καὶ ἀναμονήν.

Τὸ πλῆθος αὐτὸ τῶν ἀνέργων θὰ ἔχῃ τὴν ἰδιοτυπίαν ὅτι θὰ τὸ ἀποτελοῦν ἄνθρωποι προχωρημένοι εἰς τὴν ἡλικίαν μὲ ὑπηρεσίαν 10–15 ἢ καὶ περισσοτέρων ἐτῶν, ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι πρὸ πολλοῦ ἔχουν δημιουργήσει ἰδικήν των οἰκογένειαν μὲ οἰκονομικὰς καὶ ἄλλας ὑποχρεώσεις καὶ οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη συνηθίσει νὰ ζοῦν ἀνέτως μίαν ἱκανοποιητικοῦ ἐπιπέδου οἰκονομικὴν ζωήν. Ἡ ἀπόλυσίς των καὶ ἡ ἀνεργία των δὲν θὰ δημιουργήσῃ ἁπλῶς πρόβλημα ἀπαιτοῦν ἐπειγόντως λύσιν, ἀλλὰ θὰ ἐπιφέρῃ πραγματικὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀναταραχὴν εἰς τὴν Λάρνακα, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἀλλοιώσῃ ἐπὶ τὸ χείριστον τὴν ἤδη καχεκτικὴν οἰκονομικὴν φυσιογνωμίαν τῆς Ἐπαρχίας Λάρνακος. Αὐτὰ εἶναι τὰ ὠμὰ καὶ ἀδιαφιλονίκητα γεγονότα.

Ἐπιθυμῶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο νὰ καταστήσω ἀπολύτως σαφὲς ὅτι ἐὰν ὑπογραμμίζω πάντα ταῦτα δὲν εἶναι διὰ νὰ συνηγορήσω ὑπὲρ συνεχίσεως τοῦ καθεστῶτος τῶν Βάσεων. Εἶναι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐξ ἄλλου ἐκπεφρασμένη καὶ σαφὴς τόσον τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ τῆς Βουλῆς ὁλοκλήρου ἡ θέσις. Ἁπλῶς ἐξετάζω καὶ ἀναλύω τὰς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς περιοχῆς ἐκ τῆς γνωστῆς ἀποφάσεως τῆς Βρεττανίας ὅπως μειώσῃ κατὰ 50% τὰς ἐν Δεκελείᾳ δυνάμεις της. Καὶ πράττω τοῦτο ἁπλῶς διὰ νὰ τονίσω καὶ ὑπογραμμίσω τὴν εὐθύνην καὶ τὴν ὑποχρέωσιν τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν διὰ τῶν ἐνδεδειγμένων γενναίων ἀποφάσεων.

Καθῆκον τῆς Κυβερνήσεως ἦτο νὰ προέβλεπε τὸ μέλλον καὶ νὰ εἶχε πρὸ πολλοῦ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν μέτρων βαθμιαίας ἀναπληρώσεως τοῦ ἐκ τῶν Βάσεων προερχομένου εἰσοδήματος διὰ νὰ περάσωμεν, ὅταν θὰ ἤρχετο ἡ στιγμή, ὅσον τὸ δυνατὸν ἀνωδύνως καὶ ὁμαλῶς ἀπὸ τὴν μίαν κατάστασιν εἰς τὴν ἄλλην. Διότι πιστεύομεν ὅτι εἶναι ἔργον τῆς Κυβερνήσεως ὄχι ἡ σπουδὴ πρὸς θεραπείαν ἑνὸς ἐκδηλωθέντος κακοῦ ἀλλὰ ἡ ἔγκαιρος πρόβλεψίς του καὶ ἡ διὰ καταλλήλων χειρισμῶν καὶ μέτρων πρόληψις ἐκδηλώσεώς του. Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἡ Κυβέρνησις, ὡς ἐμφαίνεται ἀπὸ τὴν καθόλου στάσιν τῶν ἁρμοδίων τμημάτων της, δὲν ἔχει ἀκόμη κατανοήσει καὶ συνειδητοποιήσει τὴν ὀξύτητα τοῦ προβλήματος τούτου ὅσον ἀφορᾷ τὴν Λάρνακα ὡς τείνει νὰ ἐξελιχθῇ μὲ τὰς ἐπικειμένας προεκτάσεις καὶ ἐπιπτώσεις του καὶ δὲν τὴν ἔχει μέχρι τῆς στιγμῆς ἀπασχολήσει σοβαρῶς ἡ ριζικὴ ἀντιμετώπισίς του.

Εἰσηγούμεθα νὰ πράξῃ τοῦτο τὸ ταχύτερον δυνατὸν καὶ νὰ ἐξετάσῃ σοβαρῶς καὶ ἐπειγόντως τί δύναται νὰ πράξῃ διὰ νὰ περισώσῃ τὴν κατάστασιν ἔστω καὶ τὴν 12ην παρὰ 5. Εὐτυχῶς ὑπάρχουν διὰ τὸν λιμένα Λάρνακος ἕτοιμα, κατόπιν τελευταίας εἰδικῆς ἐντολῆς τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου πρὸς τὸν λιμενολόγον καθηγητὴν κ. Πίππαν, τὰ τελικὰ σχέδια τῆς πρώτης φάσεως τοῦ λιμένος Λάρνακος ὡς καὶ ἡ συγγραφὴ ὑποχρεώσεων καὶ λοιπῶν ἐγγράφων ἐργολαβίας διὰ ζήτησιν προσφορῶν.

Ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὴν προεκτεθεῖσαν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῆς Λάρνακος, τὸ ἐγνωσμένον ἐνδιαφέρον καὶ τὴν ἐπιδειχθεῖσαν πάντοτε στοργὴν τοῦ Μακαριωτάτου, ὡς ἐπίσης καὶ τὴν σύστασιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, ἥτις περιλαμβάνεται εἰς τὴν κατατεθεῖσαν Ἔκθεσίν των, ὅπως ἡ ὅλη

διαδικασία προωθηθῇ κατὰ τρόπον δραστικὸν καὶ σύντομον καὶ ἐπισπευσθῇ τάχιστα ἡ ἔναρξις τῶν λιμενικῶν ἔργων, εἰσηγούμεθα νὰ παραμερισθοῦν σταθερῶς οἱαιδήποτε εἰσηγήσεις, μοναδικὸν σκοπὸν ἔχουσαι τὴν παρέλκυσιν τοῦ ζητήματος καὶ νὰ ζητηθοῦν ἐντὸς τοῦ συντομωτέρου χρονικοῦ διαστήματος διεθνεῖς προσφοραὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐκτελούμενον θὰ ἀποτελέσῃ τὴν βάσιν ἀναζωογονήσεως τῆς περιοχῆς καὶ τὴν ἐλπιδοφόρον καὶ στοργικὴν παρουσίαν τοῦ κράτους κατὰ τὴν ὥραν τῆς δοκιμασίας της.

Παραλλήλως εἰσηγούμεθα ὅπως ἡ Κυβέρνησις προχωρήσῃ τάχιστα καὶ προβῇ εἰς τὰς ἀπαιτουμένας διευθετήσεις οὕτως ὥστε ἐντὸς λογικῶν χρονικῶν ὁρίων, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους, νὰ ἱδρυθῇ καὶ νὰ λειτουργήσῃ ἐν Λάρνακι Κυβερνητικὴ βιομηχανικὴ περιοχὴ τοῦ τύπου τὸν ὁποῖον εἰσηγεῖται εἰς τὸ ὑπόμνημά της ἡ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Γραφεῖον Προγραμματισμοῦ ἀνέθεσε πρὸ διετίας τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος τῆς Λάρνακος καὶ τὴν ὑποβολὴν προτάσεων.

Τὴν ἄποψιν τῆς ὡς ἄνω Ἐπιτροπῆς υἱοθέτησαν ὁμοφώνως καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Προγραμματισμοῦ τῆς Βουλῆς αἱ ὁποῖαι εἰς τὴν Ἔκθεσίν των ἀναφέρουν ὅτι λόγῳ τῶν ἰδιαζουσῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν τῆς Λάρνακος καὶ τῆς ἐπικρατούσης οἰκονομικῆς δυσπραγίας της αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως δημιουργηθῇ εἰς τὴν πόλιν ταύτην Κυβερνητικὴ βιομηχανικὴ περιοχή, παραχωρουμένων εἰδικῶν οἰκονομικῶν κινήτρων πρὸς ἐνθάρρυνσιν καὶ προσέλκυσιν τῆς ἐγκαταστάσεως βιομηχανιῶν εἰς Λάρνακα διὰ νὰ ὑποβοηθηθῇ ἡ δημιουργία καλυτέρων οἰκονομικῶν συνθηκῶν εἰς τὴν ὡς ἄνω ἐπαρχίαν. Ἡ Κυβερνητικὴ βιομηχανικὴ περιοχὴ τῆς ὁποίας ἡ Λάρναξ ἔχει ἄμεσον ἀνάγκην δὲν εἶναι τοῦ τύπου ἐκείνων αἱ ὁποῖαι εἴτε ἱδρύθησαν εἴτε θὰ ἱδρυθοῦν εἰς Λευκωσίαν καὶ Λεμεσόν.

Ὁ τύπος βιομηχανικῆς περιοχῆς τὸν ὁποῖον χρειάζεται ἡ Λάρναξ καὶ δύναται νὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος καὶ σωτήριος διὰ τὴν περιοχὴν εἶναι αὐτὸς τὸν ὁποῖον ἀναφέρουν αἱ δύο Ἐπιτροπαί. Διότι δὲν εἶναι τὴν συγκέντρωσιν τῶν ὑφισταμένων εἰς Λάρνακα βιομηχανιῶν ποὺ ἀναμένομεν καὶ ζητοῦμεν ἀλλὰ κυρίως τὴν δημιουργίαν εὐνοϊκῶν οἰκονομικῶν συνθηκῶν ὥστε τὸ κεφάλαιον ἀνεξαρτήτως προελεύσεως νὰ ἐνδιαφερθῇ δι' ἵδρυσιν βιομηχανιῶν εἰς Λάρνακα. Τοιούτου εἴδους βιομηχανικὴ περιοχὴ ἱδρυομένη εἰς Λάρνακα εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ ἀποβῇ ἕτερον βασικὸν ἔργον δι' ἀναζωογόνησιν τῆς περιοχῆς.

Σὺν τῷ χρόνῳ ἐλπίζομεν ὅτι συμπληρουμένων τῶν προκαταρκτικῶν σταδίων καὶ αἱρουμένων οἱωνδήποτε ἐμποδίων θὰ καταβληθῇ πᾶσα προσπάθεια διὰ νὰ γίνῃ ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς θέρους ὁπωσδήποτε ἡ ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν ἀνεγέρσεως τοῦ διϋλιστηρίου εἰς τὴν Λάρνακα, ἕτερον βασικὸν ἔργον, τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι συμπληρούμενον κατὰ τὰ δύο προσεχῆ ἔτη θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν μείωσιν τῆς ἐντάσεως καὶ τὴν ἀναζωογόνησιν τῆς περιοχῆς.

Εἰσηγούμεθα ἐπίσης ὅπως ἐπιταχυνθῇ ὁ ρυθμὸς τῆς ἤδη ἀποφασισθείσης ἐπισκοπήσεως τῶν εἰς ἐπιφανειακὰ καὶ ὑπόγεια ὕδατα δυνατοτήτων τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος καὶ νὰ διεξαχθοῦν ἐπιτόπιοι ἔρευναι καὶ ἐπισκοπήσεις διὰ προσεχῆ ἀνέγερσιν τῶν τριῶν ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τῶν ποταμῶν Πεντασκήνου, Ἁγίου Μηνᾶ καὶ Βασιλικοῦ ὡς καὶ τοῦ Ἀρχαγγέλου τῆς Ἀραδίππου. Τὰ ἔργα ταῦτα πραγματοποιούμενα θὰ ἀποδώσουν ὑδατικὴν ἐπάρκειαν εἰς τὴν γεωργικῶς ὑπανάπτυκτον ἐπαρχίαν Λάρνακος καὶ θὰ παράσχουν εἰς αὐτὴν τὴν δυνατότητα πλουσίας καὶ προσοδοφόρου γεωργικῆς καὶ ἄλλης ἀναπτύξεως καὶ ἀνόδου τοῦ σημερινοῦ πτωχοτάτου εἰσοδήματός της.

Δὲν δυνάμεθα ὅμως κατὰ τὴν στιγμὴν αὐτὴν νὰ μὴν ἀναφερθῶμεν καὶ εἰς ὡρισμένας πληροφορίας κατὰ τὰς ὁποίας παρουσιάζεται ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ὡς προτιθεμένη νὰ ἐξασφαλίσῃ διὰ τῆς δημιουργίας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λάρνακος ὑδατοφρακτῶν καὶ ἄλλων συναφῶν ἔργων τὴν ὑδατικὴν ἐπάρκειαν οὐχὶ τῆς Λάρνακος ἀλλ' ἄλλων περιοχῶν καὶ νὰ μεταφέρῃ διὰ μηχανικῶν μέσων τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον θὰ ἐπιτύχῃ νὰ συγκεντρώσῃ ἐκ τῶν ποταμῶν καὶ τῶν ὑδροφόρων στρωμάτων τῆς Λάρνακος πρὸς ἐμπλουτισμὸν καὶ ἀνάπτυξιν περιοχῶν ξένων πρὸς αὐτήν.

Δὲν γνωρίζομεν τὸ ποσοστὸν τῆς ἀληθείας τὸ ὁποῖον περιέχουν αἱ πληροφορίαι μας αὐταί. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ πράγματι προσανατολίζεται πρὸς τοιαύτην κατεύθυνσιν θεωροῦμεν χρέος μας ἐκ μέρους τοῦ λαοῦ τῆς Λάρνακος νὰ προειδοποιήσωμεν ὅτι ἡ Λάρναξ οὐδέποτε θὰ δεχθῇ νὰ τῆς ἀφαιρέσουν τὸν ὑδατικὸν πλοῦτον της, μικρὸν ἢ μεγάλον, μόνην ἐλπίδα μελλοντικῆς γεωργικῆς ἀναπτύξεώς της.

Ὅταν ἡ Λάρναξ ἔχῃ ἕνα ἐκ τῶν χαμηλοτέρων ἀγροτικῶν εἰσοδημάτων καὶ ἀναμένει ἐπὶ δεκαετίας τώρα τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα θὰ τῆς δώσουν τὴν δυνατότητα διὰ νὰ ἀναγεννηθῇ καὶ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ ὑπανάπτυκτος γεωργία της, νομίζω ὅτι εἶναι πρόκλησις οἱαδήποτε σκέψις μετατροπῆς της εἰς δεξαμενὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν νὰ ἀντλῆται ὕδωρ διὰ νὰ ἀναπτύσσωνται καὶ νὰ εὐημεροῦν ἄλλαι μακρυναὶ περιοχαί. Τὰ ἔργα νὰ γίνουν εἰς τὴν Λάρνακα διὰ τὴν Λάρνακα καὶ ὑπὲρ τοῦ ἀγροτικοῦ της κόσμου.

Κλείω τὴν σημερινὴν ἀγόρευσίν μου μὲ τὴν προσδοκίαν, ὅτι πολὺ συντόμως ἡ Κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα μὲ ρεαλισμὸν τὴν δημιουργηθησομένην εἰς Λάρνακα κατάστασιν καὶ ἀνησυχοῦσα δεδικαιολογημένως διὰ τὰς συνεπείας εἰς βάρος ἑνὸς μεγάλου τμήματος τοῦ λαοῦ, θὰ θελήσῃ νὰ υἱοθετήσῃ τὰς ἐκτεθείσας εἰσηγήσεις καὶ προτάσεις ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τούτου λαμβάνουσα ἄνευ χρονοτριβῆς καὶ καθυστερήσεως τὰς ἐνδεικνυομένας ἀποφάσεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς.

Θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν δὲν ἐξέφραζα εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς τὴν ἱκανοποίησίν μου διὰ τὴν ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἐμφάνισιν τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν. Ἡ ὁμιλία τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ ἔδωσεν εἰς τὴν Βουλὴν ἀρκετὰ στοιχεῖα ἀπαραίτητα διὰ τὴν μελέτην καὶ συζήτησιν τοῦ προϋπολογισμοῦ. Ἐφώτισεν ἡ ὁμιλία του ἀρκετὰς περιοχὰς τῆς δημοσιονομικῆς καὶ οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐνῶ ὅμως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, παρηκολούθουν, τὴν προσφώνησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἐπανειλημμένως ἠρώτησα τὸν ἑαυτόν μου ἐὰν ἡ σημαντικὴ ἐκείνη ὁμιλία—σημαντικὴ διότι ἐξέθετε τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ σοβαρῶν θεμάτων καὶ προβλημάτων—δὲν ἔπρεπε νὰ εἶχε γίνει ἐνωρίτερον. Ἡ σταθερότης ἢ ἡ ἀστάθεια τῶν λειτουργικῶν δαπανῶν, ἡ αὔξησις τῶν δημοσίων ἐσόδων (μὲ εἰδικὴν ἔμφασιν ἐπὶ τοῦ φορολογικοῦ καθεστῶτος καὶ τοῦ φορολογικοῦ βάρους), αἱ νομισματικαὶ καὶ πιστωτικαὶ ἐξελίξεις, εἶναι μερικὰ τῶν πολὺ σοβαρῶν καὶ ἐνδιαφερόντων θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων μὲ εἰλικρίνειαν καὶ τόλμην ἐξέθεσε τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Αὐτὰ ὅμως, εἶναι θέματα ἄμεσα σχετιζόμενα μὲ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν. Δὲν λέγω ὅτι εἶναι ἄσχετα μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως. Τοὐναντίον ἡ σχέσις των καὶ μὲ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, δὲν εἶναι ὀλιγώτερον στενή. Ὅμως σχετίζονται κυρίως μὲ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν.

Διὰ τὸν λόγον αὐτόν, νομίζω, ὅτι ὁ καταλληλότερος χρόνος διὰ νὰ ἀκούσῃ ἡ Βουλὴ τὰ ὅσα πολὺ ἐνδιαφέροντα ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξέθεσεν, ἦτο ἡ ἡμέρα κατὰ τὴν ὁποίαν κατετέθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὁ Τακτικὸς Προϋπολογισμός. Ἐὰν δὲ τοῦτο, δι' οἱουσδήποτε λόγους δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ, τότε καὶ πάλιν νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πολὺ πλεονεκτικώτερον διὰ τὸ Σῶμα ἐὰν ἤκουε τὸ κ. Ὑπουργόν, τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως. Ἐὰν ἐγένετο τοῦτο αἱ δύο Ἐπιτροπαί, Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ, θὰ ἦσαν εἰς πολὺ-πολὺ καλυτέραν θέσιν νὰ μελετήσουν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως

ἐὰν προτοῦ ἀρχίσουν τὴν ἐργασίαν των ἤκουαν τὸν κ. Ὑπουργόν. Αὐτὸ νομίζω περίπου ἐννοοῦν αἱ δύο Ἐπιτροπαί, ὅταν εἰς τὴν ἔκθεσίν των παρατηροῦν ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἦτο εἰς καλυτέραν θέσιν νὰ ἐξετάσῃ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως ἐὰν εἶχεν ὑπ' ὄψιν της ἕνα νέον σχέδιον ἀναπτύξεως ἐπὶ μακροπροθέσμου βάσεως, δοθέντος ὅτι ἡ περίοδος τοῦ πρώτου πενταετοῦς ἔληξε.

Δὲν θὰ ἤθελα ὅμως νὰ νομισθῇ ὅτι μὲ τὴν παρατήρησιν αὐτήν, σχετικῶς μὲ τὸν χρόνον προσφωνήσεως τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὑποτιμῶ τὴν σημασίαν τῆς προσφωνήσεως καὶ τὴν βοήθειαν τὴν ὁποίαν μᾶς παρέσχε διὰ νὰ συζητήσωμεν σήμερα.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν προϋπολογισμὸς δημοσίων ἐπενδύσεων, ὅταν ὑπολογισθῶσι καὶ τὰ ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων διατεθησόμενα ποσά, θὰ εἶναι ὁ ὑψηλότερος ποὺ ὑπεβλήθη ποτὲ εἰς τὴν Βουλήν. Συμφωνοῦμεν δὲ ὅτι εἶναι σημαντικὸν τὸ ὅτι, ἐνῶ εἶναι ὁ ὑψηλότερος, χρηματοδοτεῖται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ κρατικὰς πηγάς.

Ὅταν συζητῆται ἕνας προϋπολογισμὸς δημοσίων ἐπενδύσεων, τὸ ὕψος καὶ οἱ σκοποὶ διὰ τοὺς ὁποίους αἱ δαπάναι προβλέπονται εἶναι τὰ θέματα τὰ κυρίως συζητούμενα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν δὲν μποροῦμεν παρὰ νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἱκανοποίησίν μας. Καὶ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς σκοπούς, ἀνεξαρτήτως τῶν ἐπὶ μέρους παρατηρήσεών μας, καὶ μιᾶς ἢ δυὸ ἐπὶ μέρους διαφωνιῶν, ἐπίσης ἐκφράζομεν ἱκανοποίησιν.

Ὑπάρχει ὅμως ἕνα ζήτημα, σχετικὸν μὲ τὸ ὕψος τοῦ Προϋπολογισμοῦ τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν νὰ θίξωμεν. Τὸ ἑξῆς: Ἐὰν ἐπιχειρήσωμεν ἔντιμε κ. Πρόεδρε μίαν σύγκρισιν μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν τῶν Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως καὶ τῶν ἀριθμῶν τοῦ ἀντιστοίχου πίνακος τῆς ἐτησίας Δημοσιονομικῆς Ἐκθέσεως, θὰ διαπιστώσωμεν ὅτι πάντοτε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τοῦ πενταετοῦς ὑπάρχει μία ἀρκετὰ μεγάλη ἀπόστασις. Θὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμούς. Τὸ 1962 ἡ ὁλικὴ πραγματικὴ δαπάνη ἀνῆλθεν εἰς £4,7 ἑκατομμύρια ἔναντι £7,5 ἀρχικῶς προϋπολογισθείσης δαπάνης. Τὸ 1963, ἡ πραγματικὴ δαπάνη ἦτο £4,7 ἑκατομμύρια ἐνῶ ἡ ἀρχικῶς προϋπολογισθεῖσα ἦτο £6,1 ἑκατ. Τὸ 1964 οἱ ἀντίστοιχοι ἀριθμοὶ ἦσαν £4 ἑκατ. ἔναντι £7,8 ἑκατ. καὶ τὸ 1965 £4 ἑκατ. ἔναντι £6,4 ἑκατ. Ἐὰν ἡ σύγκρισις γίνῃ μεταξὺ τῆς πραγματικῆς δαπάνης καὶ τοῦ ὁλικοῦ τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης, δηλ. συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν κονδυλίων τῶν Συμπληρωματικῶν Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως, τότε ἡ ἀπόστασις εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα.

Δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατόν, προπάντων εἰς ἕνα Προϋπολογισμὸν Ἀπενδύσεων, νὰ μὴν ὑπάρξῃ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν ἀριθμῶν τῆς πραγματικῆς δαπάνης καὶ τῶν ἀριθμῶν τῆς προϋπολογισθείσης δαπάνης. Αὐτὸ εἶναι ἐντελῶς ἀδύνατον. Ὅμως ὅσον μικροτέρα εἶναι ἡ ἀπόστασις μεταξὺ προϋπολογισμοῦ καὶ πραγματικῆς δαπάνης, τόσον καλυτέρα ἀποδεικνύεται ὅτι ἦτο ἡ μελέτη καὶ ἡ προετοιμασία τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τόσον ἀποτελεσματικωτέρα ἡ λειτουργία τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν ἐπιφορτισμένων μὲ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐπενδύσεων.

Ἡ εἰσήγησίς μας εἶναι νὰ ἐπισημανθῇ αὐτὴ ἡ ἀδυναμία τῶν προϋπολογισμῶν ἀναπτύξεως καὶ νὰ ἐπιδιωχθῇ ὅπως εἰς τὸ μέλλον ἐπιτευχθῇ ὑψηλότερον ποσοστὸν πραγματοποιήσεως τῶν προϋπολογιζομένων ἐπενδύσεων.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἀνεφέρθη εἰδικῶς εἰς τὸ θέμα τῆς φορολογίας. Εἶναι πολὺ ἐνδιαφέρον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶπε, ὅτι δηλ. παρὰ τὴν αὔξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος τῆς χώρας, ἡ ἄμεσος φορολογία ἐπιβαρύνει ὀλιγώτερον τὴν οἰκονομίαν. Συμφωνοῦμεν δέ, μαζί του, ὅτι τοῦτο ὅσον ἀληθὲς καὶ ἂν εἶναι, εἶναι κακόν. Ἐπικροτοῦμεν τὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως ὅπως μελετήσῃ νέα μέτρα βελτιώσεως τῆς καταστάσεως καὶ ἰδιαιτέρως θὰ ἐπικροτήσωμεν κάθε μέτρον διὰ τὴν ἐλάττωσιν τῆς φοροδιαφυγῆς. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως ἄφησε νὰ νοηθῇ ὅτι τὰ μελετώμενα μέτρα θὰ στρέφωνται κυρίως κατὰ τῶν νομοτεχνικῶν δυσκολιῶν.

Τὰ μέτρα αὐτά, εἶναι βεβαίως ἀπαραίτητα. Πέραν ὅμως ἀπὸ τὰ μέτρα τῶν νομοτεχνικῶν δυσκολιῶν δέον νὰ ἐπανεξετασθῇ κατὰ τὴν γνώμην μας καὶ ἡ οὐσία

τοῦ Νόμου μὲ κατεύθυνσιν τὴν αὔξησιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν εἰσοδημάτων καὶ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ φορολογικοῦ βάρους τῶν χαμηλῶν, κυρίως τῶν ἐργατοϋπαλληλικῶν εἰσοδημάτων, τὰ ὁποῖα εἶναι καὶ τὰ μόνα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν καθόλου περιθώριον διαφυγῆς.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ἐπίσης ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ Κυβέρνησις μελετᾶ τὴν λῆψιν μέτρων διὰ τὴν οὐσιαστικὴν βελτίωσιν τοῦ κατ' ἐξοχὴν ἐμμέσου φορολογικοῦ συστήματος, ἤτοι τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου. Δὲν ἀποκλείεται νὰ χρειάζεται πράγματι βελτίωσιν τὸ σύστημα τῆς ἐμμέσου φορολογίας μας. Συμφωνοῦμεν ὅτι εἶναι πιθανὸν αἱ νέαι συνθῆκαι τοῦ σταθερῶς διογκουμένου ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου μας νὰ ἀπαιτοῦν μίαν εἰδικὴν προετοιμασίαν καὶ ἀναδιοργάνωσιν καὶ υἱοθέτησιν νέων μεθόδων ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων τελωνειακῶν ὑπηρεσιῶν.

Μία φράσις ὅμως εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ μᾶς ἐμβάλλει εἰς ἀνησυχίας καὶ θεωροῦμεν ὅτι εἶναι καθῆκον μας νὰ ἀναφέρωμεν τὰς ἀνησυχίας μας αὐτὰς σήμερον. Ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι εἰς τὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας ἡ ἔμμεσος φορολογία κερδίζει ἔδαφος, διότι ὡς εἶπεν, ὑπάρχει εἰς αὐτὴν σοβαρὰ δόσις ἐθελοντικῆς ἀποδοχῆς, «καὶ ἐὰν ὁ πολίτης ἀπέχει καταναλώσεως τοῦ α ἢ τοῦ β προϊόντος δὲν ἐπιβαρύνεται φορολογικῶς».

Ἐὰν ὅλα αὐτὰ ὑποδηλοῦν ὅτι τὰ μελετώμενα μέτρα βελτιώσεως τοῦ ἐμμέσου φορολογικοῦ συστήματος ἀποσκοποῦν εἰς τὴν αὔξησιν τῶν εἰσαγωγικῶν δασμῶν ἐπὶ εἰδῶν πλατειᾶς λαϊκῆς καταναλώσεως τοῦτο μᾶς ἀνησυχεῖ. Ἐὰν ὑποδηλοῦν αὔξησιν ἐπὶ εἰδῶν πολυτελείας, θὰ εἴμεθα σύμφωνοι. Χρειάζεται βεβαίως προσοχὴ εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν εἰδῶν πολυτελείας, διότι μὲ τὴν σημειουμένην οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πρόοδον ἀρκετὰ εἴδη τὰ ὁποῖα χθὲς ἐθεωροῦντο ὡς εἴδη πολυτελείας σήμερον θεωροῦνται εἴδη καθημερινῆς χρήσεως.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὴν δόσιν ἐθελοντικῆς ἀποδοχῆς τῆς ἐμμέσου φορολογίας, αὐτὴ ὑπάρχει μόνον ὅσον ἀφορᾷ τὰ εἴδη πολυτελείας, ὄχι ὅμως καὶ τὰ εἴδη καθημερινῆς ἀπαραιτήτου καταναλώσεως καὶ ἰσχύει μόνον διὰ καταναλωτὰς μὲ ὑψηλὸν εἰσόδημα καὶ ὄχι διὰ καταναλωτὰς μὲ χαμηλὸν ἢ ἔστω καὶ μὲ μέσον εἰσόδημα. Ἡ ἔμμεσος φορολογία ἐπὶ τοῦ ψωμιοῦ π.χ. ἢ ἐπὶ τῆς ζαχάρεως ἢ ἐπὶ τοῦ μαγειρικοῦ λίπους εἶναι ἀναγκαστικῶς καὶ ὄχι ἐθελοντικῶς ἀποδεκτή, ἐνῶ ἡ ἔμμεσος φορολογία ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σιγαρέττων ἢ ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν εἶναι ἐθελοντικῶς ἀποδεκτή. Μπορεῖ ἕνας νὰ πῇ : δὲν θὰ πιῶ οὔτσκι, δὲν μπορεῖ ὅμως νὰ πῇ δὲν θὰ φάω ψωμὶ οὔτε δὲν θὰ μαγειρέψω μὲ λάδι οὔτε δὲν θὰ ἀγοράσω ζάχαρι.

Τὸ συμπέρασμά μου εἶναι ὅτι αὐτὸ τὸ θέμα τῆς μελέτης τῶν μέτρων βελτιώσεως, τῆς νομοθεσίας τῆς ἀμέσου φορολογίας καὶ τῶν μέτρων βελτιώσεως τοῦ τελωνειακοῦ δασμολογίου δέον νὰ μελετηθῇ μὲ ἰδιαιτέραν προσοχήν.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι «βασικὸς ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς πολιτικῆς ἀναπτύξεως ἐτέθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ μείωσις τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας μας ἀπὸ ἐξωγενεῖς παράγοντας». Συμφωνοῦμεν ἀπολύτως μὲ τὸν βασικὸν αὐτὸν ἀντικειμενικὸν σκοπόν. Ὅλοι γνωρίζομεν ποῖος εἶναι ὁ κυριώτερος καὶ ὁ πλέον ἐπικίνδυνος, προσθέτω ἐγώ, διὰ τὴν οἰκονομίαν μας ἐξωγενὴς παράγων. Εἶναι ὁ παράγων τῶν ξένων στρατιωτικῶν βάσεων. Ὁ παράγων αὐτός, ὅσον καὶ ἂν συμβάλῃ εἰς τὴν ἰσοσκέλισιν τοῦ ἰσοζυγίου τῶν πληρωμῶν μας δὲν δημιουργεῖ ὑγιεῖς οἰκονομικὰς βάσεις, δημιουργεῖ πράγματι, ὅπως εἶπεν καὶ ὁ κ. Ὑπουργός, τεχνητὸν βιοτικὸν ἐπίπεδον καὶ ἔχει ἐπίσης δυσμενεῖς πολιτικὰς ἐπιπτώσεις.

Αἱ εἰδήσεις ποὺ μᾶς ἔρχονται ἀπὸ τὴν Μάλταν τὰς τελευταίας αὐτὰς ἡμέρας, εἶναι ὁμίζω πολύ-πολὺ καθοδηγητικαί. Ὅσον τὸ ταχύτερον ἀπαλλαγῶμεν ἀπὸ τὰς πολιτικὰς καὶ τὰς οἰκονομικὰς ἐπιδράσεις τῶν ξένων βάσεων, τόσον τὸ καλύτερον καὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν μας καὶ διὰ τὸ πολιτικὸν μέλλον τοῦ τόπου.

Συμφωνοῦμεν ἐπίσης μὲ τοὺς μεγάλους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ Δευτέρου Σχεδίου ὅπως τοὺς παρέθεσεν ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργός : Δηλαδὴ (1ον) Διατή-

ρησις ὑψηλοῦ ρυθμοῦ ἀναπτύξεως καὶ ἐξασφάλισις ὑγιοῦς ἰσοζυγίου πληρωμῶν. (2ον) Ἀποφυγὴ τοῦ πληθωρισμοῦ καὶ πλήρης ἀπασχόλησις. (3ον) Ὀρθολογιστικωτέρα κατανομὴ τῶν διαθεσίμων πόρων τῆς οἰκονομίας καὶ δικαιοτέρα κατανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος.

Αὐτοὶ εἶναι σκοποὶ μὲ τοὺς ὁποίους οὐδεὶς δύναται νὰ διαφωνήσῃ. Ἔχουν ὅμως σημασίαν αἱ λεπτομέρειαι, διὰ τοῦτο καὶ χαιρετίζομεν τὴν δήλωσιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι εἰς τὴν κατάρτησιν τοῦ Σχεδίου θὰ ἀναζητηθῇ ἡ ὑπεύθυνος συμμετοχὴ ἐκπροσώπων ὅλων τῶν στρωμάτων καὶ συμφερόντων τοῦ λαοῦ πρὸ τῆς τελικῆς του διαμορφώσεως καὶ ἐξαγγελίας του εἰς τὴν Βουλήν.

Συζητῶν τοὺς μεγάλους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τοῦ νέου Σχεδίου, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἐξέφρασεν ὡρισμένους φόβους. Ὑπέδειξε τὰς «συμφύτους ἀντιρρόπους τάσεις» τὰς ὁποίας ὡς εἶπε πάντοτε παρουσιάζει ἡ ταυτόχρονος ἐπιδίωξις τῶν τοιούτων σκοπῶν. «Ὁ πολὺ ὑψηλὸς ρυθμὸς ἐπενδύσεων, εἶπεν, ἢ ἡ ταχεῖα ἀνακατανομὴ εἰσοδημάτων ἐνέχουν κινδύνους πληθωρισμοῦ . . .» Ὅσον ἀφορᾷ τὸν πολὺ ὑψηλὸν ρυθμὸν ἐπενδύσεων συμφωνοῦμεν ὅτι οὗτος δημιουργεῖ, πράγματι, πληθωριστικοὺς κινδύνους. Προσθέτομεν ὅμως ὅτι εἶναι γνωστὸν ὅτι μεταξὺ μιᾶς ἐπενδύσεως χρηματοδοτουμένης ἀπὸ τὰ κυπριακὰ κεφαλαιουχικὰ ἀποθέματα καὶ μιᾶς ἐπενδύσεως χρηματοδοτουμένης ἀπὸ κεφάλαια τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ δευτέρα εἶναι πολὺ περισσότερον ἐπικίνδυνος ὡς πηγὴ πληθωριστικῶν τάσεων. Καὶ αὐτὸ νομίζομεν ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνακατανομὴν τῶν εἰσοδημάτων, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ οἰκονομία μας τῆς τελευταίας πενταετίας δὲν χαρακτηρίζεται ἀπὸ τὸ φαινόμενον τῆς ταχείας ἀνακατανομῆς. Ἐὰν δὲ ὑπάρχῃ κάτι ποὺ πρέπει νὰ προσεχθῇ τοῦτο δὲν εἶναι ἡ ἀποφυγὴ ταχείας ἀνακατανομῆς, ἀλλὰ νὰ προσεχθῇ ἡ ἔγκαιρος καὶ δικαία ἀνακατανομὴ τοῦ εἰσοδήματος.

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφέρω ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μερικοὺς ἀριθμούς. Ἡ ἐπίσημος στατιστικὴ ἀναφέρει ὅτι μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1961–1965 ὁ δείκτης τοῦ καθαροῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος ἀνῆλθε σχεδὸν κατὰ 30% εἰς τρεχούσας τιμὰς καὶ κατὰ 20% εἰς σταθερὰς τιμὰς τοῦ 1958. Σύμφωνα μὲ τὴν ἴδιαν στατιστικὴν τὰ πραγματικὰ ἡμερομίσθια τῶν ἐργατῶν καὶ οἱ πραγματικοὶ μισθοὶ τῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον ηὐξήθησαν μόνον κατὰ 7%. Τοῦτο σημαίνει ὅτι ἔχομεν μίαν σχετικὴν ἐλάττωσιν τοῦ μεριδίου τῶν ἐργατῶν ἀπὸ τὸ οὕτω λεγόμενον ἐθνικὸν «κέϊκ».

Εἰς τὴν μεταλλευτικὴν βιομηχανίαν, μεταξὺ τῶν ἐτῶν 1963–1965 εἴχαμεν κατὰ 76% αὔξησιν τῆς παραχθείσης νέας ἀξίας καὶ μόνον 6,6% αὔξησιν εἰς τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ἐξοδευόμενον διὰ μισθοὺς καὶ ἡμερομίσθια.

Δὲν θὰ ἀναφέρω ἄλλους ἀριθμοὺς διότι νομίζω ὅτι δὲν χρειάζονται. Ἐπαναλαμβάνω μόνον ὅτι ἡ ἀνακατανομὴ ἢ ἡ δικαιοτέρα διανομὴ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος πρέπει νὰ εἶναι μεταξὺ τῶν σκοπῶν τοῦ Δευτέρου Σχεδίου, χωρὶς οἱασδήποτε ἐπιφυλάξεις.

Ὅπως ἀνέφερα καὶ προηγουμένως ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶπεν ὅτι ἐπιδιώκεται ἡ κατάρτησις ἑνὸς Ἐθνικοῦ Σχεδίου κοινῆς λογικῆς καὶ γενικῆς ἀποδοχῆς.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι μία μικρὴ χώρα, ἀσήμαντη ἐὰν τὴν συγκρίνῃ κανεὶς μὲ τὰς πλείστας τῶν ἄλλων χωρῶν, παρουσιάζει ἕνα χαρακτηριστικὸν τὸ ὁποῖον παρουσιάζουν ὅλαι σχεδὸν αἱ χῶραι τοῦ κόσμου ἀνεπτυγμέναι καὶ ἀναπτυσσόμεναι. Ἔχει δηλ. καὶ τὰς ἀνεπτυγμένας καὶ τὰς δυσπραγούσας οἰκονομικῶς περιοχάς της. Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου, οἱ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν προετοιμασίαν τῶν σχεδίων ἀναπτύξεως, ἐνδιαφέρονται βεβαίως μὲ τὸ γενικώτερον καὶ ἐπωφελέστερον σχέδιον ἀλλὰ ἐνδιαφέρονται καὶ μὲ τὸ πῶς θὰ προωθήσουν τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν δυσπραγουσῶν περιοχῶν.

Δὲν εἶναι μυστικὸν ὅτι εἰς τὴν Κύπρον αἱ ἐπαρχίαι τῆς Λάρνακος καὶ τῆς Πάφου ὑστεροῦν, ὅσον ἀφορᾷ τὴν οἰκονομικήν των ἀνάπτυξιν, ἀπὸ τὰς ἄλλας ἐπαρχίας

τῆς νήσου. Εἰς μερικοὺς δὲ τομεῖς, ἡ Λάρναξ ἰδιαιτέρως, ἐσημείωσεν ὄχι ἁπλῶς βραδέος ρυθμοῦ ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ καὶ ὀπισθοδρόμησιν. Ὁ λιμήν της, παραδείγματος χάριν, ἔχει σχεδὸν νεκρωθῆ πλήρως.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐκεῖνο ποὺ γίνεται εἰς τὰς ἄλλας χώρας μπορεῖ καὶ πρέπει νὰ γίνῃ καὶ εἰς τὴν Κύπρον. Νὰ δοθῇ μία ἰδιαιτέρα ἔμφασις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Λάρνακος καὶ τῆς Πάφου. Αἱ δύο Ἐπιτροπαί, σχολιάζουσαι τὸ Κεφάλαιον Δ11 τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἰσηγοῦνται ὅπως εἰς τὴν Λάρνακα δημιουργηθῇ μία Κυβερνητικὴ Βιομηχανικὴ περιοχὴ καὶ ὅπως διὰ τὴν προσέλκυσιν ἐπιχειρήσεων παραχωρηθοῦν εἰδικὰ οἰκονομικὰ κίνητρα. Θὰ ἐνώσω, κ. Πρόεδρε, τὴν φωνήν μου μαζὶ μὲ ἐκείνην τοῦ συναδέλφου κ. Ποσκώτη ὅσον ἀφορᾷ αὐτὸ τὸ ζήτημα.

Κατόπιν εἶναι τὸ λιμενικόν. Ἔχουν δίκαιον νὰ διαμαρτύρωνται καὶ οἱ Λαρνακεῖς καὶ οἱ Λεμεσιανοὶ διὰ τὴν καθυστέρησιν ἡ ὁποία παρατηρεῖται. Οἱ Λεμεσιανοὶ διότι ὁ ὄγκος τῶν ἐξαγωγῶν κυρίως, ποὺ γίνονται μέσον τοῦ ἀγκυροβολίου τῆς πόλεώς των ἀπαιτεῖ συγχρονισμὸν τοῦ λιμένος, καὶ οἱ Λαρνακεῖς διότι μόνον μὲ ἕνα λιμενικὸν ἔργον ἐλπίζουν ὅτι θὰ ἀνακτήσῃ ἡ πόλις των ἕνα μέρος τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τὴν ὁποίαν εἶχε καὶ ἔχασε.

Παρόμοιον μὲ τὸ ζήτημα τοῦτο τῶν δύο δυσπραγουσῶν περιοχῶν εἶναι καὶ ἐκεῖνο τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν των, σχολιάζουσαι τὸ κεφάλαιον Δ16 (Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου) εἰσηγοῦνται ὅπως δοθῇ περισσοτέρα προσοχὴ εἰς τὴν διόρθωσιν καὶ ἀσφαλτόστρωσιν τῶν χωριτικῶν ὁδῶν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Ἡ εἰσήγησις αὐτὴ ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι πράγματι εἰς τὸ παρελθὸν εἶχε δοθῇ περισσοτέρα προσοχὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῶν χαμηλῶν περιοχῶν. Καὶ ἐκεῖνο ποὺ συμβαίνει μὲ τὸ ὁδικὸν δίκτυον συμβαίνει δυστυχῶς καὶ μὲ ἄλλους τομεῖς τῆς οἰκονομικῆς καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀναπτύξεως. Αἱ ὀρειναὶ περιοχαὶ ὑστεροῦν καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἰατρικὰς ὑπηρεσίας καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἠλεκτροφωτισμὸν καὶ τὰς τηλεπικοινωνίας καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀρδευτικὰ καὶ τὰ ὑδρευτικὰ ἔργα.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι οἱ ὑπεύθυνοι διὰ τὴν μελέτην καὶ προετοιμασίαν τοῦ Νέου Πενταετοῦς θὰ ἦτο χρήσιμον ἐὰν ἔκαμναν μίαν εἰδικὴν ἔρευναν καὶ ἐὰν ἐλάμβαναν—ὅσον βεβαίως τοῦτο ἐπιτρέπεται ἀπὸ τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ Σχεδίου—ὑπ' ὄψιν των, τὴν ἀνάγκην εἰδικῆς προωθήσεως τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Ὅσοι ἐπισκέπτονται τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς θὰ διαπιστώσουν τὴν ἀνάγκην αὐτῆς τῆς εἰδικῆς προσοχῆς. Ἐγὼ θὰ ὑποδείξω μίαν περιοχὴν τῆς ὁποίας ἡ κατάστασις εἶναι ἀπελπιστικὴ καὶ τῆς ὁποίας τὰ προβλήματα εἶναι ἀνάγκη νὰ μελετηθοῦν ἄνευ καθυστερήσεως, ἐννοῶ τὴν περιοχὴν Κανναβιῶν–Ἁγ. Εἰρήνης εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαί, σχολιάζουσαι τὸ κεφάλαιον Δ23 (Ἐργασία καὶ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις) ἐστάθησαν εἰς τὰ κονδύλια τὰ προβλεπόμενα διὰ Σχέδια Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἐτόνισαν ὅτι συμφωνοῦν μὲ τὴν ἔμφασιν ἡ ὁποία δίδεται εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν εἰς τὴν ὁμιλίαν του εἶπεν ὅτι «πολιτικὴ ἐπὶ τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ . . . .προϋποθέτει τὴν χάραξιν καὶ συνεχῆ ἐναρμόνισιν μιᾶς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῶν σχολείων, ἡ ὁποία νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν παράγοντα ἄνθρωπον ὡς «ἀγαθὸν» μέλος τῆς κοινωνίας ἀλλὰ συγχρόνως καὶ ὡς ἐνεργὸν στοιχεῖον ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας».

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ παράσχῃ τὴν ἀμέριστον ὑποστήριξίν της πρὸς τὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία θὰ τείνῃ νὰ καταστήσῃ τὴν παιδείαν τοῦ τόπου μέσον ἀποδοτικωτέρας παραγωγικῆς δραστηριότητος τῶν ἀτόμων. Τοῦτο δὲν συγκρούεται μὲ τὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία λέγει ὅτι ἡ παιδεία δέον νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν παράγοντα ἄνθρωπον, ὡς «ἀγαθὸν» μέλος τῆς κοινωνίας, διότι πιστεύω ὅτι ὁ καλύτερος καὶ ὁ «ἀγαθώτερος» πολίτης τῆς σημερινῆς κοινωνίας εἶναι ἐκεῖνος

ὁ ὁποῖος κατέχει τὴν τεχνικο-οἰκονομικὴν μόρφωσιν καὶ κατάρτισιν διὰ νὰ ἀναπτύξῃ μίαν θετικὴν παραγωγικὴν δράσιν καὶ συμβολήν, εἰς ἕνα τομέα τῆς βιομηχανίας, ἢ εἰς τὰ μεταλλεῖα, εἰς τὸ ἐμπόριον, εἰς τὴν ἁλιείαν, εἰς τὰς μεταφορὰς ἢ εἰς τὴν γεωργίαν.

Συζητοῦμεν ἕνα Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ εἴμεθα εἰς τὰς παραμονὰς ἐξαγγελίας ἑνὸς νέου Πενταετοῦς Σχεδίου τοῦ ὁποίου ἕνας ἐκ τῶν μεγάλων σκοπῶν εἶναι ἡ αὔξησις τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Καὶ ἡ ἐπιτυχία μας ἐν πολλοῖς ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ πόσον θὰ ἐπιτύχωμεν νὰ δώσωμεν, μέσον τῆς παιδείας μας, εἰς τοὺς νέους καὶ τῶν δύο φύλων τὴν τεχνικο-οἰκονομικὴν μόρφωσιν ἡ ὁποία θὰ τοὺς μεταδώσῃ τὰς γνώσεις τῆς τεχνικῆς καὶ τῆς οἰκονομικῆς προόδου τοῦ αἰῶνος μας.

Ὑπογραμμίζω δὲ καὶ τῶν δύο φύλων, διότι ἡ ἐπιτυχία μας θὰ εἶναι μισὴ ἐὰν ἐπιδιώξωμεν συγχρονισμὸν τῆς παιδείας μας μόνον διὰ τοὺς νέους καὶ ὄχι καὶ διὰ τὰς νέας. Αἱ ἐξελίξεις εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς οἰκονομίας δεικνύουν ὅτι ἡ παραγωγὴ καὶ αἱ ὑπηρεσίαι δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ στηριχθοῦν μόνον ἐπὶ τῆς ἀνδρικῆς ἐργασίας. Εἰς αὔξοντα βαθμὸν στηρίζονται καὶ ἐπὶ τῆς γυναικείας ἐργασίας καὶ πρέπει κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ γυναῖκα ὡς ἐργάτρια, ὡς ὑπάλληλος, ὡς γεωργὸς ἢ κτηνοτρόφος νὰ εἶναι τεχνικῶς καὶ ἐπαγγελματικῶς κατηρτισμένη.

Εἰς τὴν Κύπρον σήμερον ἔχομεν ἕνα ὑδροκέφαλον μέσης γενικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μίαν ἀτροφικὴν ἐπαγγελματικὴν καὶ τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν. Ἡ τάσις μας πρέπει νὰ εἶναι: Νὰ περιορίσωμεν τὴν μέσην γενικὴν ἐκπαίδευσιν πρὸς ὄφελος τῆς ἐπαγγελματικῆς.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐφάνη ὅτι μία ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας δυσκολίας διὰ τὴν ἀλλαγὴν αὐτήν, εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τοῦ καταλλήλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Ἐλέχθη ὅτι ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, συνθήκας κυρίως ἀμοιβῆς, ὄχι μόνον νέους ἐκπαιδευτικοὺς εἰδικοὺς εἰς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν δὲν εὑρίσκομεν ἀλλὰ καὶ αὐτοὺς ποὺ ἔχομεν μᾶς τοὺς ἁρπάζει ὡς τεχνικοὺς ἡ βιομηχανία, ἡ ὁποία πληρώνει καλύτερον, ἢ μᾶς φεύγουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἐὰν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα πρέπει νὰ ληφθῇ ἡ τολμηρὴ ἀπόφασις διὰ καλυτέραν ἀμοιβήν. Διαφορετικὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκεῖνο ποὺ εἰσηγήθη ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, δηλ. «ἔγκαιρος προσαρμογὴ τῆς παιδείας μας πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως» ἢ ἄλλως πως «ὀργανικὴ ἔνταξις τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμόν».

Αὐταὶ εἶναι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, αἱ γενικαὶ παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἐπὶ τῆς Ὑπουργικῆς προσφωνήσεως. Δὲν εἶναι ἀρνητικαὶ ἀλλὰ ἐποικοδομητικαὶ παρατηρήσεις.

Γενικῶς θεωρῶ τὸν συζητούμενον Προϋπολογισμὸν ὡς ἱκανοποιητικόν, κρινόμενον δὲ μέσα εἰς τὰς σημερινὰς δυσκόλους πολιτικὰς συνθήκας ὡς ἐπιτυχίαν καὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἶναι ἴσως ἡ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ τόπου τυγχάνει τόσον προσεκτικῆς ἀναλύσεως τόσον παρὰ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ὅσον καὶ παρὰ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, διὰ τῆς κατατεθείσης ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν.

Καὶ σταδιακῶς ἀσφαλῶς ὁ ἑκάστοτε νέος Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως θὰ τυγχάνῃ ἐνδελεχεστέρας ἐπισκοπήσεως καὶ ἀναλύσεως δοθέντος ὅτι καὶ οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου τούτου ἀρχίζουν ὁλονὲν καὶ περισσότερον νὰ προσλαμβάνουν καὶ ν' ἀφομοιώνουν τὰ σημαντικὰ ἀγαθὰ τῆς ἀναπτύξεως, γεγονὸς πιστοποιούμενον ἐμφαντικῶς καὶ ὑπὸ τῆς προσφάτως δημοσιευθείσης Ἐκθέσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς ἐκπνοῆς τῆς πενταετοῦς περιόδου τεχνικῆς βοηθείας.

Ὑπογραμμίζων τὴν παρατήρησιν τῆς ἐκθέσεως τοῦ Ο.Η.Ε., Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καθ' ἣν ἀναγνωρίζεται ὅτι «ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ μετὰ τῆς Γραμματείας της, τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, ἔχει καταστῆ κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν πενταετίαν ἕνα πολὺ σημαντικὸν ὄργανον τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἡ κυρία κινητήριος δύναμις ὄπισθεν τῆς συνεχοῦς προσπαθείας δι' ἐπιταχυνομένην οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν», ἐν συνδυασμῷ μὲ τὰς προβλέψεις τοῦ Κυπριακοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, καθ' ἃς προκαταρκτικῶς ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ τέλος τῆς πενταετίας τὸ ἀκαθάριστον ἐγχώριον προϊὸν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνέλθῃ εἰς 194 περίπου ἑκατ. λίρας, ἐν συγκρίσει πρὸς 102 περίπου ἑκατ. λίρας τοῦ 1960, ἤτοι νὰ ὑπερδιπλασιασθῇ, ἐμφαίνεται πόσον ἀποφασιστικὸν ρόλον θὰ διαδραματίσῃ ἐπὶ τῆς πρὸς τὰς πρόσω πορείας τοῦ τόπου αὐτοῦ ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως.

Ὡς ἐκ τούτου ὑποβάλλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως αἱ ὑποβαλλόμεναι πρὸς τὸ Σῶμα Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν περιέχουν ὄχι ἁπλῶς γενικὴν ἐπισκόπησιν τοῦ προγραμματιζομένου σκοποῦ μὲ βραχυτάτας παρατηρήσεις, ἀλλὰ πλήρη καὶ ἀναλυτικὴν Ἔκθεσιν ἐφ' ἑνὸς ἑκάστου κεφαλαίου, διὰ νὰ δύνανται τὰ μέλη τοῦ Σώματος τούτου νὰ σχηματίζουν πραγματικῶς ἐναργῆ, σαφῆ καὶ πλήρη εἰκόνα τῶν προϋπολογιζομένων δαπανῶν καὶ τῶν ἐπιδιωκομένων ἀντικειμενικῶν σκοπῶν.

Αἱ ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἶχον ὀκτὼ ἐν ὅλῳ, ἐν προκειμένῳ, πολυώρους παραγωγικὰς καὶ χρησίμους συνεδρίας τόσον μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Γραφείου Προγραμματισμοῦ, ὅστις παρέσχε τὰς ἐπιζητηθείσας πληροφορίας ἐν σχέσει μὲ τὴν διάρθρωσιν τοῦ ὅλου Προϋπολογισμοῦ, ὅσον καὶ μετὰ τοῦ ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ λειτουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν—ὅστις ἀνελλιπῶς παρεκάθητο εἰς ὅλας τὰς συνεδρίας, παρασχὼν πολυτίμους πληροφορίας—ὅσον καὶ μετὰ τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν καὶ Τμηματαρχῶν πλείστων ὅσων Ὑπουργείων.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, προέβησαν εἰς τὴν κατάθεσιν μιᾶς περιεκτικῶς ἀξιολόγου μὲν ἐκθέσεως, ἀλλὰ ἀπεχούσης πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ δώσῃ σαφεῖς καὶ ἐναργεῖς ἐπεξηγήσεις πρὸς τὰ μέλη τοῦ Σώματος ἐπὶ τῶν ἐπιδιωκομένων στόχων, τῶν ἐπιτευχθέντων ἀποτελεσμάτων εἰς ἕνα ἕκαστον κεφάλαιον. Συνεπῶς, ἐν συμπεράσματι, ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι τὴν συγγραφὴν πολυσελίδου ἀναλυτικῆς Ἐκθέσεως εἰς τὸ μέλλον, καλυπτούσης σαφῆ ἀπολογισμὸν ἐπὶ τῆς δημοσίας οἰκονομίας ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀναλυτικὴν περιγραφὴν τῶν διαγραφομένων προοπτικῶν καὶ προβλημάτων της ἀφ' ἑτέρου.

Ἐξ ἄλλου ὑπάρχουν εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ὄχι ἄνω τῶν 24 βασικῶν Κεφαλαίων. Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, (δεδομένου ὅτι οὐσιαστικῶς ὑπάρχει σύμπνοια εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο μὲ ἐξαίρεσιν μιᾶς ἢ δύο περιπτώσεων) ὅπως κάθε Βουλευτὴς ἀναλάβῃ εἰδικῶς τὴν ἀνάπτυξιν ἑνὸς τοιούτου Κεφαλαίου. Τοιουτοτρόπως κάθε Κεφάλαιον θὰ ἀναλύεται ἐν ἐκτάσει καὶ θὰ ἐπιτελεῖται ἐποικοδομητικὴ κριτική, ἀντικειμενικῶς χρήσιμος διὰ τὸ ἁρμόδιον καὶ ἀντίστοιχον Τμῆμα τοῦ ἐνδιαφερομένου Ὑπουργείου.

Οὐδείς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὡμίλησεν ἐν πάσῃ ἐκτάσει π.χ. διὰ τοὺς ὑδατοφράκτας καὶ τὴν ἐπὶ τούτῳ ἀκολουθουμένην πολιτικὴν καὶ γνωρίζομεν ὅλοι πόσον σοβαρὰ σημασία δίδεται ἢ μᾶλλον πρέπει νὰ ἀποδίδεται εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο, καὶ τὶ σοβαρὰ λάθη εἰς ὡρισμένους τομεῖς τούτων π.χ. διεπράχθησαν, ὅπως καὶ ἐκ παραλλήλου τὶ οὐσιαστικαὶ ἐπιτεύξεις ἔχουν ἐπιτελεσθῆ εἰς τὸν τομέα τοῦτον. Οὐδεὶς

ὡμίλησεν ἀναλυτικῶς διὰ τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὰς Ἀρχαιότητας, τὴν Ὑδρευσιν, τὴν Ἁλιείαν, τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος, ἐνῶ δι' ἕκαστον Κεφάλαιον ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἕνας ὁμιλητὴς ἀναλύων πλεῖστα ὅσα ζωτικὰ θέματα ἀφορῶντα τὸ θέμα τοῦτο.

Ἀντιθέτως καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ καὶ οἱ ὁμιληταὶ διέρχονται οὐσιαστικῶς «ἀβρόχοις ποσὶν» ἓν ἕκαστον Κεφάλαιον, ἀφιερώνουν διὰ τοῦτο ὀλίγας γραμμάς, πλὴν ἴσως μιᾶς περιπτώσεως, τοῦ κ. Σαββίδη, ἐνῶ οὐσιαστικαὶ παρατηρήσεις καὶ ἐκθέσεις καταγράφονται ἁπλῶς—ὅσαι εἶναι δυνατὸν νὰ καταγραφοῦν—εἰς τὰ πρακτικὰ τῶν συνεδριῶν τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Αὐτὴν τὴν στιγμήν, κ. Πρόεδρε, διερωτῶμαι—ἀφοῦ ὅλοι εἴτε ἐξυμνοῦμεν ὡρισμένας προσπαθείας εἴτε ἐπικρίνομεν ὡρισμένας ἄλλας ἀτελείας ἑκάστου τμήματος—πόσοι ἀπὸ ἡμᾶς γνωρίζουν τί ἀκριβῶς ἐπιτελεῖται εἰς τὸ Ἰνστιτοῦτον Γεωργικῶν Ἐρευνῶν, τί ἐπιτελεῖται εἰς τὸ Κέντρον Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν, τί ἐπιτελεῖται οὐσιαστικῶς καὶ ὄχι ἐν γενικαῖς γραμμαῖς εἰς τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος, τί ἐπιτελεῖται εἰς τὸ Τμῆμα Ἀναπτύξεως Ὑδάτων. Ἀμφιβάλλω, κ. Πρόεδρε, συμπεριλαμβανομένου ἀσφαλῶς καὶ ἐμοῦ, ἂν ἡμεῖς ὅλοι μας ἐδῶ γνωρίζωμεν τί ἐπιτελεῖται εἰς τὰ ἐν λόγῳ Τμήματα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Βουλευτά, ἡ συζήτησις τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως δὲν γίνεται πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιδείξεως τῶν γνώσεων τῶν Βουλευτῶν ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου Κεφαλαίου. Ἕκαστος Βουλευτὴς ὀφείλει ἐκ καθήκοντος νὰ εἶναι ἐνημερωμένος ἐπὶ τοῦ ἔργου τοῦ ἐπιτελουμένου ὑπὸ οἱουδήποτε ὀργάνου τῆς Δημοκρατίας, καὶ ἐὰν ἔχῃ ὡρισμένας παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὰ μειονεκτήματα μιᾶς εἰδικῆς ὑπηρεσίας ἢ ὀργάνου τῆς Δημοκρατίας, τότε εἶναι καθῆκον του νὰ προβῇ εἰς τὰς δεούσας ἐπικρίσεις κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Σκοπὸς τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν εἶναι ἡ διεξοδικὴ ἀνάλυσις τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου ὑπὸ ἑνὸς ἑκάστου ὀργάνου τῆς πολιτείας. Σκοπὸς τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ εἶναι, πρῶτον, ἐὰν ἡ Βουλὴ συμφωνῇ ἢ διαφωνῇ μὲ τὰς γενικὰς γραμμὰς προγραμματισμοῦ ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐπιδιωκομένους ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς καὶ τὸν καθορισμὸν τῶν στόχων πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ προγραμματισμοῦ.

Δεύτερος σκοπὸς εἶναι ἡ δημοσία ἐπίκρισις τῶν σημείων ἐκείνων ἐπὶ τῶν ὁποίων ὁ Βουλευτὴς αἰσθάνεται ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ μηχανὴ ἢ αὐτὴ αὕτη ἡ Κυβέρνησις δὲν λειτουργοῦν ὁμαλῶς ἢ δὲν ἔχουν ἐπιδείξει τὸ ἀπαιτούμενον ἐνδιαφέρον ἢ ἔχουν ὑποπέσει εἰς σφάλματα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἴσως κ. Πρόεδρε, νὰ ἦταν ἐποικοδομητικώτερον, κατὰ τὴν ἰδικήν μου ἄποψιν, ἐὰν ἀντὶ ὁ κάθε ὁμιλητής, ὁ κάθε Βουλευτὴς νὰ ἀγορεύῃ ἐν γενικαῖς γραμμαῖς ἐφ' ὅλων τῶν θεμάτων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐὰν ἕκαστος ἐξ ἡμῶν, ἐφ' ὅσον οὐσιαστικῶς ὑπάρχῃ συμπολίτευσις, ἠσχολεῖτο εἰδικῶς μὲ ἕνα ἕκαστον Κεφάλαιον, τὸ ὁποῖον ἐκ συμφώνου θὰ μποροῦσε νὰ ἀναληφθῇ ἀπὸ τὸν καθένα. Δὲν θέλω νὰ κατονομάσω αὐτὴν τὴν στιγμὴν ποῖα πρόσωπα μποροῦσαν νὰ ἀναλάβουν ἓν ἕκαστον Κεφάλαιον διὰ νὰ ἐπιτελέσωμεν ἐποικοδομητικὴν κριτικήν, ἀλλὰ αὐτὴ εἶναι ἡ προσωπική μου ἀντίληψις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μία τοιαύτη ἐργασία προϋποθέτει νὰ δώσῃ κανεὶς ὡρισμένα θέματα εἰς ἕνα ἕκαστον Βουλευτὴν τὰ ὁποῖα νὰ ἀναλύσῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ Βουλὴ ὅμως δὲν εἶναι Μορφωτικὴ σχολή, ἀλλὰ εἶναι χῶρος συζητήσεως εἰς τὸν ὁποῖον ἕκαστος Βουλευτὴς δύναται νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ οἱουδήποτε σημείου ἄνευ ἐντολῆς, ἰδίᾳ βουλήσει.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Συμφωνῶ, κ. Πρόεδρε καὶ δὲν ἀμφιβάλλω. Ὅμως πιστεύω ὅτι ἠμπορούσαμεν νὰ ἐπιτελέσωμεν καλύτερον ἔργον καὶ κριτικὸν καὶ ἐποικοδομητικὸν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν. Διὰ πρώτην φορὰν παρέστην εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν ὅταν συνεζητεῖτο ὁ Προϋπολογισμός, διότι ἐφέτος εἶναι ποὺ συμπεριελήφθην, καὶ εἶδα πόσα κενὰ ἔχει ἕκαστος Βουλευτὴς ἀπὸ τὰς συζητουμένας καὶ διαγραφομένας προοπτικὰς ἐν σχέσει μὲ ἕκαστον Τμῆμα.

Πάντως διὰ νὰ κλείσῃ τὸ θέμα τοῦτο, κ. Πρόεδρε, πιστεύω ὅτι προχωροῦμεν κατὰ πλάτος καὶ ἀδιαφοροῦμεν ἴσως διὰ τὸ βάθος. Ὁπωσδήποτε ἐπὶ τῆς καθ' ὅλα ἐμπεριστατωμένης καὶ ἀξιολόγου κατὰ τὰ ἄλλα ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν τῆς γενομένης ἐνώπιον τοῦ Σώματος, Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ προβῶ εἰς μίαν μόνον παρατήρησιν ἀφορῶσαν τὸ μεγάλον κοινωνικὸν πρόβλημα ὅπως ἐκφράζεται καὶ διαμορφοῦται μὲ τὸν θεσμὸν τῆς ἐμμέσου φορολογίας. Ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου κυρίου Ὑπουργοῦ—βάσει ἐρεύνης σχετικῆς τοῦ "Economist" τοῦ τρέχοντος ἔτους—ὅτι ἡ Βρεττανία, ἡ Γαλλία καὶ ἡ Γερμανία ἐμφανίζουν αὔξουσαν κλίμακα ἐμμέσου φορολογίας κυμαινομένης κατὰ ποσοστὸν 65% καὶ ἐξικνουμένης μέχρι 82%, καὶ ἀνεφέρθησαν εὔλογοι διὰ τὰς ἐν λόγῳ χώρας αἰτίαι δι' ἃς προτιμᾶται ὁ θεσμὸς τῆς ἐμμέσου φορολογίας, ὡς εἶναι τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς τοῦ καταναλωτικοῦ ἀγαθοῦ ἐκ μέρους τοῦ πολίτου, τὸ οὐσιαστικῶς ἀδύνατον τῆς φοροδιαφυγῆς ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ πολίτης ἤθελεν ἐπιλέξει τὸ φορολογητέον ἀγαθὸν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ἀσφαλῶς ἡ ἔμμεσος φορολογία ἔχει καὶ αὐτὴ τοὺς εὐνοϊκούς της παράγοντας καὶ τὰς εὐμενεῖς προϋποθέσεις ἐπιβολῆς της. Καὶ δὲν θὰ μᾶς ἐβασάνιζε τὸ δημοσιονομικὸν αὐτὸ πρόβλημα ἐὰν ἐζούσαμεν εἰς μίαν ἰδανικὴν—ἀλλὰ δυστυχῶς ἀνέφικτον—ἢ πολὺ ἔστω προηγμένην πολιτείαν, ὅπου θὰ ὑπῆρχεν οὐσιαστικὴ ἐξισορρόπησις, ἀντικειμενικὴ ἀξιολόγησις καὶ ἀκριβοδικαία ἰσορροπητικὴ λύσις προσφορᾶς καὶ ἀμοιβῆς.

Δυστυχῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸν τόπον μας τὰ βαρύτερον στενάζοντα κοινωνικὰ στρώματα καὶ τὰ σκληρότερον μοχθοῦντα, τὰ ἀγροτικά, δὲν ἀπολαμβάνουν τοῦ κανόνος τοῦ ἰσοζυγίου τῆς προαναφερθείσης ἀμοιβῆς καὶ προσφορᾶς, μὲ ἀποτέλεσμα—γνωστοῦ εἰς πάντας πλέον ὅτι τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικὸν εἰσόδημα ἀποτελεῖ πτωχὸν ποσοστημόριον τοῦ ἀστικοῦ τοιούτου—νὰ γνωρίσουν νέαν δεινὴν δοκιμασίαν ἐὰν καθολικεύσωμεν τὴν ἔμμεσον φορολογίαν.

Ἐπομένως ὅσον ὀρθὴ εἶναι ἡ διαπίστωσις τῆς κατὰ τὰ ἄλλα ἀξιολόγου παραγράφου τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅτι εἶναι δυσχερεστέρα ἡ καταβολὴ μικροῦ ποσοῦ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν πτωχῶν ἢ ἡ καταβολὴ μεγάλου ποσοῦ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν πλουσίων, (ἡ παράγραφος ἐκείνη εἶναι ὅταν ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρετο εἰς τὸ συνολικὸν φορολογικὸν βάρος τῆς Κύπρου, ἐκ τῆς ἀμέσου, τῆς ἐμμέσου καὶ τοπικῆς φορολογίας, ὑπολογισθέντος ὑπὸ τοῦ κ. Μακφέρσον καὶ ἀντιδιαστελλομένου πρὸς ἄλλας χώρας ὡς τὴν Γαλλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὴν Σουηδίαν), κατὰ πολὺ μεγαλύτερον λόγον ἰσχύει τὸ δόγμα καθ' ὃ θὰ πρέπει νὰ εἶναι παντελῶς ἀπαράδεκτον καὶ ἐθνικῶς ἐπιζήμιον ἡ καταβολὴ τοῦ ἰδίου ποσοῦ ἐκ τοῦ εἰσοδήματος τῶν ἀσθμαινόντων πρὸς ἐπιβίωσιν καὶ τοῦ ἰδίου ἀκριβῶς αὐτὴν τὴν φορὰν ποσοῦ ἀπὸ τοὺς ἐν πολυτελείᾳ διαβιοῦντας.

Ἀσφαλῶς οὔτε ἡ Γαλλία οὔτε ἡ Γερμανία οὔτε—πολὺ περισσότερον ἴσως—ἡ Σουηδία παρουσιάζουν τὴν τραγωδίαν ὄχι ἁπλῶς τοῦ ἀπροσπελάστου, ἀλλὰ διαρκῶς εὐρυνομένου χάσματος μεταξὺ ἀστικοῦ καὶ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος, ποὺ παρουσιάζει ἡ Κύπρος. Ἀναμένομεν ὡς ἐκ τούτου διάφορον ἀντίκρυσιν τοῦ

θέματος τῆς ἐμμέσου φορολογίας ἀφ' ἑνὸς καὶ μὲ πραγματικὴν ἐθνικὴν ἀγωνίαν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐπιζητοῦμεν ἐπίσπευσιν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν πορισμάτων τῆς Ἐκθέσεως Γκάρρετ ἐν σχέσει μὲ τὴν συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τῶν ἀγροτικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀφ' ἑτέρου.

Τὸ τελευταῖον τοῦτο ὄχι ἁπλῶς θὰ περιστείλῃ ἀποφασιστικῶς τὸ τεράστιον χάσμα τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ἀλλὰ θὰ συμβάλῃ ἀποφασιστικῶς καὶ ριζικῶς εἰς τὴν περιστολὴν τῶν διαφαινομένων καὶ σχεδὸν ἀρξαμένων πληθωριστικῶν τάσεων καὶ τιμαριθμικῶν προσαυξήσεων, θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν προσωρινήν—λόγῳ τῶν ἐθνικῶν συνθηκῶν—σταθεροποίησιν τῶν ἐργατικῶν ἡμερομισθίων, τὴν ἐπαύξησιν τῆς τουριστικῆς διακινήσεως, εἰς τὴν δημιουργίαν δηλονότι προϋποθέσεων δημοσιονομικῆς γαλήνης καὶ ἀντικειμενικῆς εὐημερίας.

Ἐκ παραλλήλου μὲ τὸ θέμα τοῦτο ἐπείγει ὁ καθορισμὸς καὶ ἡ ἐπιβολὴ ἀγορανομικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν βασικῶν τοὐλάχιστον εἰδῶν καταναλώσεως, τῶν ἰχθύων καὶ τοῦ κρέατος, ὡς ἐκ τῆς ἐλλείψεως τοῦ ὁποίου ὁ μὲν Κυπριακὸς λαὸς ὑποφέρει οὐσιαστικῶς, ἐνῶ ἡ ἀσήμαντος μερὶς τῶν μεσαζόντων κερδοσκοπεῖ καὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ θησαυρίζει κατὰ τρόπον σκανδαλώδη. Μᾶς καταγγέλλεται συναφῶς ὅτι τάξις μεσαζόντων πραγματοποιεῖ ἡμερησίως κέρδη ὑπερβαίνοντα τὰς £30 κατ' ἄτομον.

Τέσσαρες μικραὶ ἀλλὰ δεινῶς δοκιμαζόμεναι τάξεις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πρέπει νὰ τύχουν κατὰ τὸ ἐπὶ θύραις ἔτος τῆς ἰδιαζούσης στοργῆς καὶ τῆς συνεχοῦς φροντίδος τόσον τῆς ἐκτελεστικῆς ὅσον καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας τοῦ τόπου. Ἀναφέρομαι εἰδικῶς εἰς τὰς τάξεις τῶν ἀναπήρων, τῶν τουρκοπλήκτων—διὰ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ μακρηγορήσω οὔτε θὰ ἐνδιατρίψω ἐφ' ὅσον τὸ θέμα θὰ συζητηθῇ προσεχῶς—τῶν συνταξιούχων καὶ τῶν θυμάτων τοῦ ἀγῶνος.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν πρώτην τάξιν, τῶν ἀναπήρων, ἐχαιρετίσθη ἤδη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἡ ἐκχώρησις ποσοῦ £10.000 διὰ τὴν ἵδρυσιν Κέντρου ἀποκαταστάσεως καὶ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν Κυπρίων ἀναπήρων κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων καὶ ὄχι εἰς τὴν ἔκθεσιν, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν εἰς τὰς ἁρμοδίας ἐπιτροπάς. Δεδομένου ὅμως τοῦ μεγάλου ἀριθμοῦ των—ὑπερβαίνει οὗτος τὰς 10.000 παγκυπρίως—ὑποβάλλομεν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως υἱοθετηθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος κατάλογος βασικῶν αἰτημάτων ὑποβληθέντων ἤδη πρὸς τὸ Σῶμα πρό τινων ἡμερῶν ὑπὸ τῆς παγκυπρίου ὀργανώσεως τῶν Κυπρίων ἀναπήρων, συνισταμένων εἰς τὴν ὁριστικὴν κατάργησιν τῶν ὑφισταμένων περιοριστικῶν νομικῶν ὅρων εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, ἐκχώρησιν μειωμένων σχολικῶν διδάκτρων, καὶ εἰ δυνατὸν δωρεὰν παιδείαν, διὰ τὰ τέκνα τῶν ἀναπήρων, εἰσαγωγὴν ἀναλογικοῦ συστήματος, δι' οὗ θὰ ἀπαιτῆται ἀπὸ τοὺς ἐργοδότας ἡ πρόσληψις καθιερωμένου ἐλαχίστου ποσοστοῦ ἀναπήρων, θέσπισιν ἐνθαρρυντικῆς νομοθεσίας προνοούσης περὶ μειωμένης φορολογίας δι' ἐργοδότας οἵτινες ἀπασχολοῦν ἀνάπηρα πρόσωπα καὶ παραχώρησιν ὡρισμένης ποσότητος ἀδασμολογήτου βενζίνης δι' εἰδικὰ καὶ καθοριζόμενα ἀναπηρικὰ αὐτοκίνητα.

Τὰ αἰτήματα αὐτά, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἰσχύουν ἤδη εἰς πλείστας τῶν προηγμένων χωρῶν καὶ θὰ πρέπει ὡς ἐκ τούτου νὰ ἀρχίσῃ τὴν σταδιακὴν ἐφαρμογήν των καὶ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία, ἀνταποκρινομένη τόσον ἐπὶ τῶν βασικῶν ἠθικῶν ἀρχῶν ὅσον καὶ τῆς ἐκκλήσεως τῆς ἐπὶ τούτῳ συγκληθείσης τὸ 1966 εἰς Πολωνίαν εἰδικῆς Διεθνοῦς Συνδιασκέψεως τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Διὰ τὰς δύο ἄλλας τάξεις, τῶν οἰκογενειῶν τῶν θυμάτων τοῦ ἀγῶνος καὶ τῶν συνταξιούχων δὲν θὰ μακρηγορήσω, δεδομένου ὅτι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐξέθεσα ἀναλυτικῶς τὰς ἀπόψεις μου, περιοριζόμενος σήμερον νὰ ἀναφέρω ἁπλῶς ὅτι πιστεύω ὅτι συντόμως θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος Νομοσχέδιον προνοοῦν περὶ τῆς προστατευτικῆς καλύψεως καὶ τῶν ἐν λόγῳ οἰκογενειῶν ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ περὶ ἐλαφρᾶς ἔστω ἀναθεωρήσεως, λόγῳ τῶν συνεχῶν τιμαριθμικῶν προσαυξήσεων, τῶν κλιμάκων ἀπολαβῶν τῶν συνταξιούχων.

Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου Δ13, Τουρισμός, αἱ Ἐπιτροπαὶ μετὰ τὴν διαπίστωσιν τῆς ἐπιτελέσεως σημαντικῆς ἐργασίας εἰς τὸν τομέα τῆς τουριστικῆς προβολῆς, εἰση-

γοῦνται τὴν καταβολὴν μεγαλυτέρας προσπαθείας δι' ἀξιοποίησιν τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων καὶ ἐπεκτάσεως τῶν ξενοδοχειακῶν μονάδων. Τὸ θέμα πάντως εἶναι τεράστιον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ ἀρχίσωμεν νὰ προβληματιζώμεθα ἐπὶ τῆς προτάσεως δι' ἵδρυσιν ἡμικρατικῆς, ἂν οὐχὶ κρατικῆς, ἀρχῆς —ἀναλόγου μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Ὀργανισμὸν Τουρισμοῦ, τὸν Ε.Ο.Τ.—ἐὰν θέλωμεν νὰ προχωρήσωμεν μὲ βηματισμοὺς σοβαροτέρους, καὶ ἑδραζόμενοι ἐπὶ ἐπιστημονικῆς καὶ οὐχὶ ἐρασιτεχνικῆς βάσεως.

Εἰς τὰ Κεφάλαια Δ14 καὶ Δ26, Ἀρχαιότητες καὶ Παιδεία, αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις εἰσηγοῦνται ὡρισμένα μέτρα ἐκ τῶν πλείστων ποὺ ὑπάρχουν πρὸς ὑποβοήθησιν καὶ ἐνθάρρυνσιν τοῦ ἔργου τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν. Ἐπὶ τοῦ πρώτου θέματος δὲν εὑρισκόμεθα οὔτε κἂν εἰς τὸ πρῶτον στάδιον μιᾶς ἀπαιτουμένης τριμεροῦς προσπαθείας πρὸς ἀξιοποίησιν τοῦ ἀμυθήτου ἀρχαιολογικοῦ θησαυροῦ τοῦ τόπου. Δὲν ἀρχίσαμεν ἀκόμη τὴν συστηματικὴν καταπολέμησιν τῆς τυμβωρυχίας καὶ τῆς ἀρχαιοκαπηλείας, ἐνῶ χωλαίνομεν εἰς τὸν τομέα τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἀρχαιολογικῆς διερευνήσεως καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς διαφυλάξεως τῶν εὑρημάτων. Τέλος θὰ πρέπει, αἱρουμένων τῶν δύο πρώτων δυσκολιῶν, νὰ ἀπευθυνθῇ ἔκκλησις πρὸς τὰ ξένα μουσεῖα (Λονδίνου, Λούβρου, Παρισσίων κ.ἄ.) καὶ τὰς ξένας ἀρχαιολογικὰς ἀποστολὰς αἵτινες ἐθησαύρισαν ἐκ τῆς Κυπριακῆς ἀρχαιολογικῆς παρακαταθήκης, νὰ ἐπιστρέψουν εἰ δυνατὸν ὅλα ἢ μέρος ἔστω τῶν ἐκθεμάτων των, ἅτινα μετεφέρθησαν ἐκ Κύπρου διὰ συλήσεως ἀρχαιολογικῶν Κυπριακῶν χώρων ὑπὸ ἀρχαιοκαπήλων.

Τὸ μέγα θέμα τῆς Παιδείας τίθεται ὀρθῶς ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων, ὑπογραμμιζομένης τῆς προσπαθείας περὶ δημιουργίας «καλῶν κἀγαθῶν πολιτῶν» ἀφ' ἑνὸς ἀλλὰ καὶ ἐνεργῶν στοιχείων ἀναπτύξεως τῆς οἰκονομίας ἀφ' ἑτέρου. Τὸ πρόβλημα ὅμως ἔγκειται οὐσιαστικῶς εἰς τὸ ὑφιστάμενον ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα, ποὺ παραμένει ἀναλλοίωτον δυστυχῶς ἐπὶ δεκαετίας, ἀποκεκομμένον τῆς συγχρόνου πραγματικότητος, μὲ ἀποτέλεσμα ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία νὰ νοσῇ ἐπικινδύνως καὶ ὁ ρυθμὸς τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως καὶ τῆς τεχνολογικῆς προόδου τῆς χώρας νὰ ἀδυνατῇ νὰ παρακολουθήσῃ τὸν ἀντίστοιχον ρυθμὸν ἀναπτύξεως τῶν προηγμένων χωρῶν. Ἐκεῖ μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τοποθετεῖται ἡ ρίζα τοῦ προβλήματος.

Ὅμως θὰ πρέπει νὰ τονισθῇ καὶ νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι οὐδεμίαν εὐθύνην φέρει τὸ Κυπριακὸν Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἀναγκασμένον διὰ λόγους ἱστορικοὺς καὶ δὴ ἐθνικοὺς νὰ ἀκολουθήσῃ ἐν τῇ οὐσίᾳ του τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς ἐλευθέρας πατρίδος. Ἡ ἐξυγίανσις ἀπὸ ἐκεῖ πρέπει νὰ προέλθῃ. Ἐπὶ τοῦ Κεφαλαίου τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑπογραμμίσω καὶ ἐγὼ τὴν ἀνάγκην ἐνθαρρύνσεως εἴτε ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας εἴτε δι' ἄλλου τρόπου τῶν Κυπριακῶν ἱστορικῶν καὶ πνευματικῶν ὀργανισμῶν, ὡς εἶναι αἱ «Κυπριακαὶ Σπουδαὶ» καὶ ὁ «Ἑλληνικὸς Πνευματικὸς Ὅμιλος Κύπρου», οἵτινες μὲ τὰς ἐκδόσεις των ἐπιτελοῦν, ἰδίως ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, χρήσιμον ἐθνικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν ἔργον, ἀναγνωρισθὲν διεθνῶς καὶ ἐκτιμώμενον ἐπαξίως. Τὸ θέμα τοῦτο ἀποτελεῖ μέρος τῆς προσπαθείας προβολῆς τῆς Ἑλληνικότητος τοῦ τόπου τούτου καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ ἰδιαιτέρως τὸ Σῶμα καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἀπέτισε τὸν ἐμπρέποντα φόρον τιμῆς πρὸς τὴν ὄντως ἀνεκτίμητον ἀμυντικὴν βοήθειαν τῆς μητέρας Πατρίδος, ὅσον καὶ πρὸς τὴν σπουδαιοτάτην βοήθειαν—παρασχεθεῖσαν μάλιστα εἰς στιγμὰς λίαν κρισίμους διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τόπου τούτου—ὑπὸ τῆς φίλης γείτονος χώρας, τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας. Ἐν τῷ πλαισίῳ τούτῳ θὰ πρέπει νὰ τεθῇ ἡ παλλαϊκὴ ἀξίωσις ὅπως ἀξιοποιηθῇ πάραυτα ἡ παρασχεθεῖσα δι' ἐκπαιδευτῶν ἢ στρατιωτικοῦ ἀμυντικοῦ ὑλικοῦ ξένη βοήθεια, ὁποθενδήποτε προερχομένη.

Εἶναι καιρὸς ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ καταστήσῃ ἀδιστάκτως ἄξονα τῆς ἐξωτερικῆς πολιτικῆς του τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα καὶ ὄχι τὰς διεθνεῖς του συμμαχίας. Πάνω

ἀπὸ τὴν θυσίαν διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἐλευθερίας τῶν ἄλλων προέχει ἡ ὀργανικὴ καὶ ἡ βιολογικὴ ἐπιβίωσις τοῦ ἰδίου τοῦ ἔθνους. Ὁ Ἑλληνισμὸς ὀφείλει νὰ μὴ τρέφῃ αὐταπάτας, ψευδαισθήσεις περὶ μονομεροῦς βοηθείας ἢ περὶ τῶν ἀγνῶν συμμαχικῶν προθέσεων τῶν Τούρκων σωβινιστῶν τῆς Ἀγκύρας.

Αἱ ὧραι ποὺ περνοῦμεν φέρνουν εἰς τὴν σκέψιν τὰς ὥρας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τῆς ἐσχάτης τραγωδίας τοῦ ἔθνους τῶν Ἑλλήνων, τὴν ἐποχὴν τῆς καταλήψεως τῆς Πόλης καὶ τῆς καταστροφῆς τῆς Ἰωνίας. Ἡ ἐναπόθεσις τῆς μαχητικότητος εἰς τὴν θείαν συνδρομὴν ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ κοντόφθαλμος μυωπικὴ ἐξωτερικὴ πολιτικὴ ἀφ' ἑτέρου συνέτειναν τὸ 1453 καὶ τὸ 1922 εἰς τὰς γνωστὰς καταστροφάς. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Κύπρος, ὁλόκληρος ὁ λαός της, μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὸν λαοπρόβλητον μαχητικόν της ἡγέτην, τὸν Πρόεδρον Μακάριον, θὰ εὑρεθῇ σύντομα ξανὰ σὲ ἐθνικὴν ἐγρήγορσιν.

Δὲν πρέπει νὰ περιμένῃ καὶ οὔτε περιμένει, οὔτε διανοεῖται νὰ ἀκούσῃ «τὴν ἀναστάσιμη σάλπιγγα ποὺ θὰ σημάνῃ τὴν ἀνάσταση» καὶ οὔτε κρατᾶ τὰ χέρια της ἡ Κύπρος δεμένα προσμένοντας καὶ αὐτὴ σὰν τὴν Πόλη «τὸν Τοῦρκο νὰ τὴν πάρῃ». Ἀντίθετα στὶς μποῦκες τῶν τουφεκιῶν, τῶν κανονιῶν καὶ τῶν πυραύλων της, εἴτε προέρχονται ἀπὸ τὴν Τσεχοσλοβακίαν εἴτε ἀπὸ τὴν Ἡνωμένην Ἀραβικὴν Δημοκρατίαν, ἔχει γράψει μὲ μεγάλα γράμματα—σὲ τρόπο ποὺ νὰ εἶναι εὐδιάκριτα ἀπὸ τοὺς Τούρκους νεομιλιταριστὰς—σαφὲς ἕνα μεγάλον σύγχρονον ΜΟΛΩΝ ΛΑΒΕ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μετὰ ἀπὸ τὸ «μολὼν λαβὲ» ἐσίγησαν καὶ τὰ μικρόφωνα τῆς Βουλῆς ! Θὰ ἤθελα νὰ γνωρίζω ἐὰν ὁ κ. Χατζηχάρος θὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ μακρόν, διότι προτίθεμαι εἰς τὰς 6 νὰ διακόψω δι' ὀλίγα λεπτὰ διὰ νὰ ξεκουραστοῦν αἱ στενογράφοι τῆς Βουλῆς.

Ἐὰν ἡ ὁμιλία σας δὲν θὰ εἶναι πέραν τῆς ½ ὥρας τότε θὰ σᾶς καλέσω εἰς τὸ βῆμα.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ὁμιλία μου θὰ εἶναι συντομωτάτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον, διότι ἀναζητῶ συντόμους ὁμιλητάς.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶμαι μεταξὺ τῶν συναδέλφων οἵτινες ἀπετέλεσαν τὰς δύο Ἐπιτροπάς, ποὺ ἐμελέτησαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, καὶ ἡτοίμασαν τὴν ἔκθεσιν ἡ ὁποία ἀνεγνώσθη.

Παρηκολούθησα ἐπίσης μὲ προσοχὴν τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἐξοχωτάτου Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Ὡς ἀναφέρεται, καὶ ὡς ἐξάγεται ἀπὸ τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, κατανοοῦμεν καὶ ὑποστηρίζομεν τὴν πρόθεσιν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ζωτικῶν καὶ τῶν οἰκονομικῶν καὶ πολιτιστικῶν κεφαλαίων, τῶν ἀναφερομένων εἰς τὸν ἐν λόγῳ καὶ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμόν.

Θὰ ψηφίσω ὑπέρ, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὅμως, θὰ ἀπετέλει δι' ἐμὲ παράβασιν καθήκοντος, ἂν δὲν ἀνεφερόμην δι' ὀλίγων ἐπὶ τῶν κάτωθι θεμάτων :

Ὑδατοπρομήθειαι Χωρίων, Βελτίωσις Ὑδατοπρομηθείας Χωρίων.

Νομίζω πρέπει νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ὑδατοπρομήθεια διὰ τὴν ὕδρευσιν τῶν χωρίων, ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ κανὲν χωρίον χωρὶς τὴν ὕδρευσίν του, καὶ νὰ ἐπισπευσθῇ ἡ κατ' οἶκον διανομὴ τοῦ νεροῦ πρὸς εὐκολίαν τῶν κατοίκων. Ἐκ τῶν πολλῶν, ἔχω νὰ ἀναφέρω τὸ ζήτημα τῆς κατ' οἶκον διανομῆς τοῦ νεροῦ τοῦ χωρίου Κλήρου ὡς παράδειγμα, ποὺ ἐνῷ πρὸ πολλοῦ ἔχει ἀποφασισθῇ καὶ ἔχει καθορισθῇ καὶ τὸ ἀπαιτούμενον ποσόν, ἐν τούτοις καθυστερεῖ τὸ ἔργον μέχρι σήμερον, πρὸς μεγίστην ζημίαν καὶ δυσκολίαν τῶν κατοίκων.

Ἐπίσης ὑπάρχουν πολλαὶ περιπτώσεις, ποὺ ἡ ἄντλησις διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν τῶν πόλεων ἐπηρεάζει τὰς πηγὰς ὑδρεύσεως ἀγροτικῶν κέντρων καὶ τὴν ἄρδευσιν διὰ τὴν παραγωγὴν γεωργικῶν προϊόντων.

Ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα περὶ καλῆς διευθετήσεως τῶν ζητημάτων τῆς ὑδατοπρομηθείας, πρὸς τὸ συμφέρον καὶ τὴν εὐκολίαν ὅλων γενικῶς τῶν κατοίκων.

Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου καὶ Χωριτικαὶ Ὁδοί.

Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου πλεῖστα χωρία, στερούμενα δρόμων ἀσφαλτωμένων, οἵτινες νὰ συνδέουν αὐτὰ τὰ χωρία μὲ τὰς πόλεις ἢ μὲ κεντρικοὺς δρόμους συνδέοντας τὰς πόλεις.

Καὶ ἐνῶ ὑπάρχουν χωρία στερούμενα δρόμων, διατίθενται μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ εὐθυγράμμισιν κυρίων ὁδῶν, ποὺ δὲν ἔχουν ἄμεσον ἀνάγκην τῆς τοιαύτης βελτιώσεως.

Δὲν ὑποστηρίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ βελτιοῦνται αἱ κύριαι ὁδοί, ποὺ συνδέουν μεταξύ των τὰς πόλεις, ἀλλὰ διερμηνεύω τὴν πικρίαν ἀρκετῶν χωρίων, τὰ ὁποῖα στεροῦνται καλῶν ἢ τοὐλάχιστον ὑποφερτῶν δρόμων διὰ τὴν καθημερινὴν συγκοινωνίαν των μὲ τὰς πόλεις, ἐνῶ βλέπουν οἱ κάτοικοί των νὰ ἀναβάλλωνται συνεχῶς αἱ κατασκευαὶ τῶν τοιούτων δρόμων καὶ νὰ διατίθενται πολὺ μεγάλα ποσὰ διὰ βελτιώσεις καὶ εὐθυγραμμίσεις ἐκεῖ ὅπου δὲν ὑπάρχει ἄμεσος ἀνάγκη.

Ὑπάρχουν ἐπίσης περιπτώσεις, καθ' ἃς εἰσηγήσεις κοινοτήτων περὶ νέων δρόμων ποὺ θὰ συνδέσουν ἄμεσα ἀγροτικὰ κέντρα μὲ τὰς πόλεις, οὐδόλως λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν. Καὶ ἀναφέρω συγκεκριμένον παράδειγμα, μὲ κίνδυνον νὰ χαρακτηρισθῶ ὡς τοπικιστής. Ἡ Ἀθηαίνου εὑρίσκεται μεταξὺ τῶν πόλεων Λευκωσίας καὶ Λάρνακος. Καίτοι πολλάκις ἀπετάθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ὁ δρόμος Λευκωσίας-Λάρνακος διέρχεται διὰ τοῦ μεγάλου τούτου ἀγροτικοῦ κέντρου, συνδέων ἀπ' εὐθείας τοῦτο μέσον Ἀβδελλεροῦ-Ἀραδίππου μὲ τὴν Λάρνακα, καὶ ἐνῶ ἐδόθησαν ὑποσχέσεις μελέτης τοῦ ζητήματος, καὶ ἐνῶ καὶ ἡ πόλις τῆς Λάρνακος ἐπιθυμεῖ τὴν κατασκευὴν τοῦ τοιούτου δρόμου, πρᾶγμα ποὺ θὰ ὠφελήσῃ ταύτην οἰκονομικῶς, ἐν τῇ προσπαθείᾳ βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως καὶ λιμενικῆς τοιαύτης, ἐν τούτοις προτιμᾷ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξοδεύῃ, (καὶ γνωρίζομεν ὅτι ὑπάρχει τοιοῦτον σχέδιον) ἐπαναλαμβάνω, προτιμᾷ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἐξοδεύῃ δι' εὐθυγράμμισιν τοῦ παλαιοῦ δρόμου, διότι ἴσως νὰ προτιμᾷ τὴν σύνδεσιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῆς Λουρουτζίνας καὶ τῆς Κόσιης διὰ νὰ μᾶς στήνουν καρτέρι.

Ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω σημείων, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν χωριτικῶν ὁδῶν.

Γεωργία.

Μεθ' ἱκανοποιήσεως βλέπομεν τὴν πλήρη σχεδὸν ἐπάνδρωσιν ὅλων τῶν τομέων τῆς γεωργίας, διὰ τῶν ἀπαιτουμένων λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων, διὰ τὴν προσπάθειαν ἀναπτύξεως καὶ προαγωγῆς τῆς γεωργίας μας, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς οἰκονομίας τῆς Νήσου μας, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν ἀσχολεῖται ἡ κατ' ἐξοχὴν ἀγροτικὴ τάξις.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον «Παραγωγὴ Σπόρων. Βελτιωμένοι πιστοποιημένοι σπόροι δι' ἐγχώριον πώλησιν,» διὰ τὸ ὁποῖον διατίθεται ποσὸν £175.000 λιρῶν, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ δι' ὀλίγων.

Νομίζω ὅτι τὸ ἄνω ποσὸν εἶναι ἀρκετὰ μεγάλον διὰ τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον προορίζεται. Ἐπίσης ἔχω νὰ ἀναφέρω ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀγοράζει τὸ ἁρμόδιον τμῆμα πιστοποιημένα σιτηρὰ ἀπὸ τοὺς μεγάλους γεωργοὺς ἢ τσιφλίκια, οἱ ὁποῖοι καρποῦνται ὀφέλη ἀπὸ τὴν ὑψηλοτέραν κατ' ὀκὰν τιμήν, περιπλέον δὲ παραλαμβάνει ταῦτα κατὰ τὸν θερισμὸν καὶ μέσα στὸ χωράφι. Αὐτὸ εἶναι ἕτερον κέρδος τὸ ὁποῖον καρποῦνται οἱ τσιφλικάδες καὶ οἱ μεγάλοι γεωργοί. Ἐνῶ διὰ τοὺς μικροὺς γεωργοὺς δὲν συμβαίνει οὕτω. Καὶ ὅμως καὶ αὐτοὶ ἔσπειραν ἀπὸ τὸν πιστοποιημένον σπόρον, τὸν ὁποῖον ἠγόρασαν παρὰ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τιμὴν κατὰ 15 μίλς κατ' ὀκὰν περιπλέον τῆς τιμῆς ποὺ παρέδωσαν τὰ σιτηρά των. Ἡ τοιαύτη διάκρισις εἰς βάρος τῶν μεσαίων ἢ τῶν μικρῶν γεωργῶν πρέπει νὰ λείψῃ.

Ἡ Κυβέρνησις προσθέτει τὰ ἔξοδα διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν σπόρων ἐπὶ τῆς τιμῆς των, ὥστε δὲν ὑφίσταται αὐτὴ οὐδεμίαν ζημίαν. Τὴν πληρώνουν πάντοτε οἱ γεωργοί.

Ἕνα ἄλλο σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον δίδει πολὺ μεγάλην σημασίαν τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα, καὶ τὸ ὁποῖον ἐπίστευσαν ὅλοι, καὶ οἱ μὴ γνωρίζοντες περὶ γεωργίας, ὅτι ἀποτελεῖ τὴν πανάκειαν ποὺ θὰ θεραπεύσῃ ὅλα τὰ γεωργικὰ προβλήματα, εἶναι ὁ ἀναδασμός, περὶ τοῦ ὁποίου γίνεται ἀρκετὴ προπαγάνδα. Δὲν εἴμεθα ἐναντίον τοῦ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς, ἀλλὰ ἂς παύσουν νὰ νομίζουν ὅτι γενομένου τοῦ ἀναδασμοῦ θὰ σωθῶμεν ὡς διὰ μαγείας.

Ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὁ ἀναδασμὸς ἄνευ τῆς ἑκουσίας θελήσεως τῶν ἐνδιαφερομένων, καὶ ἐκεῖ ποὺ θὰ ἀποφασισθῇ νὰ ἐφαρμοσθῇ πρέπει μετὰ μεγίστης προσοχῆς νὰ μελετηθοῦν αἱ τοπικαὶ συνθῆκαι, τὰ καλλιεργούμενα εἴδη, ἡ ἄρδευσις, τὸ εἶδος τοῦ χώματος, ὁ κατατεμαχισμὸς ἂν εἶναι μικρὸς ἢ μεγάλος καὶ πολλὰ ἄλλα. Ὁ δυστυχισμένος γεωργὸς πιστεύει πολλάκις εἰς ὡραίας ἐπαγγελίας, καὶ ἄθελά του γίνεται καὶ ὁ ἴδιος συνήγορος μέτρων, τὰ ὁποῖα ἐκ τῶν ὑστέρων ἀποδεικνύονται ὄχι ὠφέλιμα ἀλλὰ ἐπιζήμια. Ὁ ἀναδασμὸς εἶναι ἕνα πολὺ μεγάλο ζήτημα καὶ χρειάζεται μεγίστη προσοχή.

Διάθεσις τῶν γεωργικῶν προϊόντων.

Πρέπει νὰ προστατευθῇ πάσῃ θυσίᾳ, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἡ διάθεσις εἰς ἀμειπτικὰς τιμάς, γενικῶς ὅλων τῶν γεωργικῶν προϊόντων, διὰ νὰ δυνηθῇ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος νὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσόδημά του καὶ νὰ βελτιώσῃ τὸ βιοτικόν του ἐπίπεδον.

Ἡ ἀμοιβὴ τῶν κόπων καὶ τῶν ἐξόδων τοῦ γεωργοῦ, εἴτε σιτοπαραγωγὸς εἶναι οὗτος, εἴτε ἀμπελουργός, εἴτε κηπουρός, εἴτε ὁτιδήποτε ἄλλο παράγει, εἶναι τὸ κίνητρον πρὸς αὔξησιν τῆς παραγωγῆς. Καὶ ἡ καλὴ ἀμοιβὴ εἶναι τὸ ἀνασχετικὸν μέσον, τὸ ὁποῖον θὰ κρατήσῃ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον συνδεδεμένον μὲ τὴν γῆν του καὶ θὰ ἐλαττώσῃ τὸ ρεῦμα τῆς ἀστυφιλίας. Δι' αὐτὸ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ διστάζῃ ὅταν πρόκειται περὶ ἐπιχορηγήσεως τῆς τιμῆς, τόσον τῶν σιτηρῶν, ὅσον καὶ τῶν προϊόντων τῆς ἀμπέλου, διότι πᾶν ποσὸν παραχωρούμενον πρὸς προστασίαν τῆς γεωργίας ὑπὸ οἱανδήποτε μορφήν, καὶ πᾶσα βοήθεια πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, δὲν πρέπει νὰ θεωρῆται ζημία τῆς Κυβερνήσεως, ἀλλὰ προσπάθεια πρὸς βελτίωσιν τῆς γενικῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, διότι εὐημερία τοῦ γεωργικοῦ κόσμου, ὅστις ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, εἶναι κέρδος δι' ὅλους.

Τὰ Συμβούλια πατατῶν καὶ καρόττων πρέπει νὰ προστατευθοῦν, καὶ ταῦτα πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τὴν ἀρχὴν ἱδρύσεως τοιούτων Συμβουλίων, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, καὶ δι' ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα καὶ λαχανικά.

Ἡ καταπολέμησις τῶν διαφόρων ἐντομολογικῶν καὶ φυτοπαθολογικῶν ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν καὶ τῶν δένδρων, πρέπει νὰ εἶναι τὸ μέγα μέλημα τῆς Κυβερνήσεως,

ἐλπίζομεν δὲ ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, καὶ δὴ τὸ Γεωργικὸν Τμῆμα, πλαισιούμενον, ἐκτὸς τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ καὶ τοῦ δραστηρίου Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Γεωργίας, ὑπὸ καλῶν καὶ ἀξίων γεωπόνων καὶ ὑπαλλήλων, νὰ ἀγρυπνῇ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ ζητήματος, διὰ νὰ παρέχεται ἡ δέουσα συμπαράστασις πρὸς τὸν γεωργικὸν κόσμον, διότι εἶναι ἀληθὲς ὅτι παρουσιάζονται σήμερον πλήθη ἀναριθμήτων προσβολῶν καὶ ἀσθενειῶν τῶν φυτῶν, ἐναντίον τῶν ὁποίων δὲν δύναται μόνος του ὁ γεωργὸς νὰ ἀντεπεξέλθῃ. Ἡ γεωργία ἐξαρτᾶται καὶ ἐπηρεάζεται πάντοτε ἀπὸ τοὺς ἀσταθμήτους παράγοντας οἱ ὁποῖοι συντείνουν εἰς τὴν παραγωγὴν ἡ ὁποία πολλάκις ἐκμηδενίζεται.

Ἐκτὸς τῶν φυτοπαθολογικῶν καὶ μυκητολογικῶν ἀσθενειῶν, εἶναι οἱ θεομηνίες, ἡ ἀνομβρία, τὸ χαλάζι, ὁ ψυχρὸς ἢ θερμὸς ἀέρας καὶ ἄλλα.

Τὰ ὑπάρχοντα δύο Σχέδια, ἐξ ὧν τὸ ἓν ἐναντίον τῆς χαλάζης, καὶ τὸ ἕτερον ἐναντίον τῆς ἀνομβρίας, χρήζουν ἀναθεωρήσεως, διότι δὲν καλύπτουν ὅλων τῶν εἰδῶν τὰς ζημίας, εἶναι δὲ καὶ ἄδικα. Πρέπει νὰ μελετηθοῦν καλύτερα Σχέδια Ταμείων, εἰς τὰ ὁποῖα ἀπαραιτήτως νὰ συνεισφέρῃ καὶ ἡ Κυβέρνησις, καὶ πρὸς τοῦτο παρακαλῶ ὅπως ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν αἱ εἰσηγήσεις μας, καὶ ἡ ὑπόδειξίς μας, διὰ τὰ τρωτὰ τοῦ τελευταίως ψηφισθέντος Σχεδίου Ταμείου περὶ ἀνομβρίας, ὅταν τοῦτο συνεζητεῖτο εἰς τὴν Βουλήν.

Μεταξὺ τῶν ἐχθρῶν τῆς γεωργίας δέον νὰ περιληφθοῦν καὶ οἱ στροῦθοι, οἱ ὁποῖοι πληθυνθέντες κατήντησαν ἀληθινὴ μάστιξ, τόσον εἰς τὰ πρώϊμα σπαρτά, ὅσον καὶ εἰς τὰ σταφύλια καὶ πολλοὺς ἄλλους καρπούς.

Εἰσηγοῦμαι νὰ ἐγκαλέσωμεν αὐτὸν τὸν ἐχθρὸν εἰς τοὺς κυνηγούς μας, μὲ τὴν ὁλόχρονον ἄδειαν τῶν ἀεροβόλων, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ παραχωρήσῃ ἡ Κυβέρνησις μὲ τὸ ἀζημίωτόν της, μᾶλλον μὲ κέρδος, ἐφ' ὅσον τὸ πραγματικὸν κυνῆγι δὲν φοβεῖται τὰ ἀεροβόλα.

Εἶναι ἀνάγκη ἐπίσης ὅπως ἀρθοῦν ἀρκετὰ ἐμπόδια εἰς τὰς ὑπὸ τῶν γεωργῶν διεξαγομένας ἐργασίας. Πρὸ παντὸς ἡ δίωξις τῶν γεωργῶν ὅσον ἀφορᾷ τὰ γεωργικὰ τράκτορ, καὶ τὰ ἄλλα γεωργικὰ μηχανήματα, τὰ ὁποῖα τίθενται ὑπὸ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Τροχαίας, πρέπει νὰ παύσῃ. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο μελετηθῇ τόσον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ ἐπέλθῃ εἰς τὸν Νόμον καὶ τοὺς κανονισμοὺς τῆς Τροχαίας τροποποίησις τοιαύτη, ποὺ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς γεωργοὺς ἀπὸ αὐτὴν τὴν δυσκολίαν εἰς τὴν ἐργασίαν των, καὶ τὴν πληρωμὴν προστίμων τὰ ὁποῖα παρὰ οἱανδήποτε ἀπαγόρευσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποφευχθῇ αὕτη διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος.

Ἡ ἀγανάκτησις τῶν γεωργῶν ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου εἶναι τρομερά, καὶ πρέπει νὰ γίνῃ τοιαύτη διευθέτησις ποὺ νὰ θέσῃ τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν ἀπαράδεκτον κατάστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δὲν λαμβάνει νομοθετικὰ μέτρα διότι μία οἱαδήποτε τάξις τῶν κατοίκων τῆς Κύπρου ἔχει ἀγανακτήσει. Λαμβάνει νομοθετικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν ἀφοῦ μελετηθῇ ἀντικειμενικῶς τὸ θέμα.

Γνωρίζω τὸ θέμα τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖσθε· κυρίως ἀναφέρεται εἰς τὰ βοηθητικὰ τὰ ὁποῖα σύρονται ὄπισθεν τῶν τρακτέρ, καὶ αἱ περιπτώσεις εἶναι δύο. Εἶναι ἡ περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν φορτώνουν μόνον λιπάσματα, χώματα, σπόρους καὶ ἡ περίπτωσις εἰς τὴν ὁποίαν μεταφέρουν καὶ ἐργάτας.

Τὸ θέμα κατὰ τὴν ἀντίληψίν μου πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἤδη τὸ ἔχω ἀναφέρει, ἤτοι τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν, καὶ πρέπει νὰ ληφθοῦν μέτρα οὕτως ὥστε οἱαδήποτε τροποποίησις τοῦ Νόμου νὰ μὴν θέτῃ ἐν κινδύνῳ τοὺς μεταφερομένους ἐργάτας, δεδομένου μάλιστα ὅτι,

ὅπως εἶναι ἡ Κυπριακὴ νομοθεσία σήμερον, ἐὰν οἱοσδήποτε ἐργάτης μεταφερόμενος κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὑποστῇ οἱανδήποτε σωματικὴν βλάβην αἱ Ἀσφάλειαι δὲν ἔχουν εὐθύνην διὰ νὰ καλύψουν τὴν σωματικὴν βλάβην τὴν ὁποίαν οὗτος ὑπέστη.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε, νομίζω ὅτι σπανιώτατα συνέβη κάτι τέτοιο, ἀλλ' ἁπλῶς ἐγὼ ἀνέφερα τὴν ἀγανάκτησιν τῶν γεωργῶν διὰ νὰ τονίσω ὅτι εἶναι ζήτημα τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ κάποιος ἢ κάποιοι ὥστε νὰ γίνῃ μία τοιαύτη διευθέτησις ποὺ νὰ ἱκανοποιήσῃ ὅλους.

Κτηνοτροφία.

Δὲν εἶναι ἀρκετὸν τὸ ὅτι ἔχομεν κτηνιατρικὰς ὑπηρεσίας, καὶ ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους ποὺ χρειάζονται διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν τοῦ Τμήματος. Χρειάζεται καὶ ἡ κτηνοτροφία προστασίαν, καὶ αὐτὸ ἀφορᾷ τὴν βόσκησιν, τὰς ζωοτροφάς, καὶ πρὸ παντὸς τὴν ἱκανοποιητικὴν διὰ τοὺς κτηνοτρόφους διάθεσιν τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ κρέατος.

Δι' αὐτὸ τὸ τελευταῖον, εἴδαμεν μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι εἰδικοὶ μελετοῦν τὴν ἵδρυσιν Συμβουλίου Διαθέσεως, τόσον τοῦ γάλακτος ὅσον καὶ τοῦ κρέατος, πρᾶγμα ποὺ ἂν γίνῃ θὰ ἔχῃ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα τόσον διὰ τοὺς κτηνοτρόφους ὅσον καὶ διὰ τὸ καταναλωτικὸν κοινόν.

Ὁ διωγμὸς τῶν αἰγῶν πρέπει νὰ παύσῃ τοὐλάχιστον εἰς τὰ χαμηλὰ δάση, διὰ νὰ αὐξηθῇ τὸ κρέας καὶ τὰ τυροκομικὰ προϊόντα, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ ὑπάρχῃ πόρος ζωῆς εἰς ἀρκετοὺς ἀγρότας περιοχῶν ὅπου δὲν προξενοῦνται ζημίαι εἰς τὰ δένδρα.

Ὑγεία καὶ Ἰατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Ὁ ἀγροτικὸς κόσμος δὲν εἶναι ἱκανοποιημένος ἀπὸ τὴν ἰατρικὴν ἐξυπηρέτησιν. Ὑπάρχουν πλεῖστα χωρία τὰ ὁποῖα πολὺ ἀραιὰ ἐπισκέπτεται ἀγροτικὸς ἰατρός, τὰ δὲ διάφορα ἀγροτικὰ νοσοκομεῖα στεροῦνται ἐπαρκοῦς προσωπικοῦ, διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προορισμοῦ των. Ἀναμένομεν πληρεστέραν μέριμναν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑγείαν τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Κυβερνητικὴ Μηχανή.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς δαπάνας διὰ τὴν ἐπάνδρωσιν ὅλων τῶν Τμημάτων τῆς Κυβερνήσεως, ἂν καὶ ἡ κίνησις τῆς Κυβερνητικῆς Μηχανῆς εἶναι ἀρκετὰ πολυδάπανος, ἀπορροφῶσα μέγα μέρος τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦμεν καὶ εὐχόμεθα εἶναι νὰ ἐκτελέσουν ὅλα τὰ Τμήματα πᾶν ὅ,τι ἐξαρτᾶται ἀπὸ αὐτά, διὰ νὰ προαχθῇ ἡ οἰκονομία μας, διὰ νὰ καλύψῃ καὶ ὅλα τὰ ἔξοδα, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ συντείνῃ εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου ὅλων τῶν τάξεων τοῦ λαοῦ μας.

Τελειώνων, ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω ὅτι μὲ μεγάλην ἱκανοποίησιν ἔχω ἀκούσει τὴν δήλωσιν τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ ζήτημα τῆς βοηθείας πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ πολλοὶ χωρικοὶ καὶ γεωργοί, πρόκειται νὰ ἀποτελέσῃ ξεχωριστὸν θέμα πρὸς συζήτησιν προσεχῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχουν ἀγορεύσει 13 ὁμιληταί. Ὑπάρχουν ἀκόμη ἐγγεγραμμένοι ἓξ ὁμιληταί.

Θὰ δώσω τὸν λόγον, προτοῦ διακόψωμεν, εἰς τὸν κύριον Σωτήριον Γιαννάκην τοῦ ὁποίου ἡ ὁμιλία ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ εἶναι σύντομος.

ΣΩΤ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ:

Πολὺ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ σὰν σύνολον, διότι τοῦτο ἔγινεν ἤδη ὑπὸ πολλῶν ὁμιλητῶν τόσον κατὰ τὴν χθεσινὴν ὅσον καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἐπίσης, κατόπιν τῶν ὅσων ἀνέφερεν ὁ ἐκ Λάρνακος συνάδελφος κύριος Ποσκώτης, θὰ ἀναφερθῶ ἐν συντομίᾳ σὲ ὡρισμένα μόνον κεφάλαια τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Κεφάλαιον Δ2.—Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως τῶν τριῶν τελευταίων ἐτῶν ἐγένετο πρόνοια διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφράκτου εἰς Λεύκαρα. Διὰ τρία συνεχῆ ἔτη, ἐνῶ ἡ Βουλὴ ἐψήφιζε τὸ ἀναφερόμενον ποσὸν ἡ κατασκευὴ τοῦ ὑδατοφράκτου Λευκάρων δὲν ἔχει ἀκόμη ἀρχίσει καὶ τὸ χειρότερον δὲν γίνεται καμμία πρόνοια καὶ δὲν διατίθεται κανένα ποσὸν εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν Προϋπολογισμόν. Βέβαια ἐκτιμῶ τὸ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔδωσεν ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀναπτύξεως τῶν ὑδάτων, ἀλλὰ δι' ἐμένα παραμένει ἀκατανόητον τὸ μυστήριον ποὺ καλύπτει τὴν ὑπόθεσιν τοῦ ὑδατοφράκτου τῆς διψασμένης περιοχῆς τῶν Λευκάρων, μιᾶς περιοχῆς ποὺ μαστίζεται ἀπὸ τὴν φτώχειαν καὶ τὴν μετανάστευσιν.

Κεφάλαιον Δ23.—Ἄρθρον 7.

Γίνεται πρόνοια διὰ τὴν διάθεσιν ποσοῦ £25.000 διὰ τὴν Ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Βιομηχανίαν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ξενοδοχείων. Αἱ £25.000 θὰ διατεθοῦν διὰ τὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Λευκωσίας. Τὸ ἴδιον συνέβη καὶ μὲ τὰς £15.000 ποὺ ἀνεφέροντο εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1966.

Κύριοι Βουλευταί. Ὅπως γνωρίζετε εἰς τὴν Λάρνακα λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν, καὶ μὲ ἄριστα ὡς τώρα ἀποτελέσματα, Ξενοδοχειακὴ Σχολή. Συμφωνῶ ὅτι ἂν θέλωμεν νὰ ἔχωμεν τουρισμὸν πρέπει νὰ φροντίσωμεν διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν καταλλήλου προσωπικοῦ τόσον διὰ τὰ ξενοδοχεῖα ὅσον καὶ διὰ τὰ ἐστιατόρια καὶ τὰ ἄλλα κέντρα ψυχαγωγίας. Ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Βιομηχανίαν Ἐπισιτισμοῦ καὶ Ξενοδοχείων ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ τὸ ταχύτερον καὶ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον ἀριθμόν, διατὶ δὲν ἐνισχύθη καὶ διατὶ δὲν ἐνισχύεται οἰκονομικῶς ἡ Ξενοδοχειακὴ Σχολὴ Λάρνακος διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ἀναπτύξῃ τὰς δραστηριότητάς της;

Δὲν προτίθεμαι νὰ ψηφίσω τὸ ἄρθρον αὐτὸ διότι εἰς τὸν κατατεθέντα Προϋπολογισμὸν δὲν διαλαμβάνεται εἰδικὴ πρόνοια διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λάρνακος ἥτις, λειτουργοῦσα ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καίτοι ἐκπαιδεύει ἰσάριθμον ξενοδοχειακὸν προσωπικὸν μὲ τὴν νεοϊδρυθεῖσαν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Λευκωσίας ἔχει ἐγκαταλειφθῇ ἄνευ οὐδεμιᾶς προοπτικῆς ἐνισχύσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Αὕτη λειτουργεῖ μὲ ἕνα πενιχρότατον Προϋπολογισμὸν £3.000 ἐτησίως, ὅστις συγκρινόμενος μὲ τὰς £25.000 τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας καταδεικνύει σκανδαλώδη διάκρισιν. Λόγῳ ἀκριβῶς αὐτῆς τῆς διακρίσεως καὶ διότι βλέπω ὅτι σκοπεύεται διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ διάλυσις τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λάρνακος θὰ καταψηφίσω τὸ ἄρθρον αὐτό.

Κεφάλαιον Δ17, Λιμένες.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον αὐτὸ προβλέπεται ποσὸν £250.000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν λιμένων Λάρνακος καὶ Λεμεσοῦ. Εὔχομαι νὰ διαψευσθῇ ἡ προφητεία τοῦ ἀγαπητοῦ Ποταμίτη. Εὔχομαι καὶ πιστεύω πὼς δὲν θὰ ἔχουν τὴν ἰδίαν τύχην τὰ χρήματα αὐτὰ ὅπως ἐκεῖνα τῶν προηγουμένων ἐτῶν, καὶ θὰ ἐξοδευθοῦν διὰ νὰ ἀρχίσῃ, ἐπὶ τέλους, ἡ κατασκευὴ τῶν περὶ οὗ ὁ λόγος λιμένων. Εἶναι καιρός, ὅπως πολὺ ὀρθὰ παρατηροῦν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς ποὺ ἐξήτασαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, ἡ Κυβέρνησις νὰ προωθήσῃ κατὰ τρόπον δραστικὸν καὶ σύντονον καὶ νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἔναρξιν τῶν λιμενικῶν ἔργων, δεδομένου ὅτι ἡ μία ἐκ τῶν δύο πόλεων, ἡ Λάρναξ, ἀντιμετωπίζει ὀξὺ οἰκονομικὸν πρόβλημα.

Πιστεύω πὼς ἡ Κυβέρνησις, μὲ ὅλα τὰ οἰκονομικὰ βάρη λόγῳ τῶν ἀμυντικῶν δαπανῶν, δύναται καὶ θὰ ἀποφασίσῃ νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν κατασκευὴν τῶν λιμενικῶν ἔργων εἰς τὴν Λάρνακα. Καὶ τοῦτο πρέπει νὰ γίνῃ τώρα, διότι ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος πῆρε τοιαύτας δραματικὰς διαστάσεις, ποὺ ἂν ἡ Κυβέρνησις καθυστερήσῃ μελετῶντας ἀκόμα σχέδια ἀναποφάσιστα, θὰ εἶναι πολὺ ἀργὰ ὅταν πιὰ κανεὶς καὶ μὲ κανένα τρόπον δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ σώσῃ τὴν Λάρνακα.

Ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀνησυχίαν ποὺ ἐκφράζεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ποὺ ἐξήτασαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἀνησυχίαν ποὺ ἐξέφρασαν πολλοὶ συνάδελφοι ὁμιληταὶ διὰ τὸ μέγεθος τῆς δυσπραγίας τῆς Λάρνακος θὰ σᾶς παρακαλοῦσα, κύριε Πρόεδρε, ὅπως διαβιβάσετε ἐκ μέρους τῆς Βουλῆς ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅπως προχωρήσῃ ἀμέσως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ λιμένος καὶ ἄλλων ἔργων τὰ ὁποῖα θὰ συμβάλουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λάρνακος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι καὶ ὁ κ. Κόσιης θὰ εἶναι σύντομος. Δὲν προβαίνω εἰς τὴν παρατήρησιν διὰ νὰ ἀποθαρρύνω τοὺς Βουλευτάς, ἀλλὰ διότι ἤλλαξα τὴν σειρὰν τῶν ὁμιλητῶν, καὶ ἔδωσα τὴν εὐκαιρίαν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ εἶναι σύντομοι νὰ ἀγορεύσουν πρὸ τῆς διακοπῆς τὴν ὁποίαν προτίθεμαι νὰ κάμω εἰς τὰς 6.30.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναφερθῶ ἐν ἐκτάσει ἐπὶ ὅλων τῶν βασικῶν κεφαλαίων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ θίξω εἰς γενικὰς γραμμὰς μερικὰ βασικὰ θέματα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου ἐνέχουν ζωτικὴν σημασίαν διὰ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας.

Εἶναι κατ' ἀρχὴν εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἐπιδεικνύει μεγάλον ἐνδιαφέρον εἰς τὸν τομέα τῆς τουριστικῆς προβολῆς τῆς Κύπρου εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Εἶναι ὅμως γεγονὸς ὅτι τὸ τουριστικὸν θέμα εἶναι πολὺ πλέον περίπλοκον ἀπὸ ὅτι ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται. Ἔχει ἡ Κυβέρνησις προβῆ εἰς μίαν ἐκστρατείαν, ἀποσκοποῦσαν εἰς τὴν προσέλκυσιν τουριστῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ. Ὑφίσταται μεγάλη αἰσιοδοξία ὅτι πολλοὶ τουρῖσται θὰ ἐπισκεφθοῦν συντόμως τὴν νῆσον μας. Καὶ ἐλπίζομεν ὅτι μία καλὴ ἀρχή, ἡ ὁποία ἔχει ἤδη γίνει, θὰ συνεχισθῇ καὶ θὰ ὁλοκληρωθῇ.

Ἡ ἀξιοποίησις τῶν τεραστίων δυνατοτήτων τουριστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου μας ἀποτελεῖ κατὰ βάσιν εὐθύνην τῆς Κυβερνήσεως; κατὰ δεύτερον δὲ λόγον εὐθύνην τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ δραστηριοποιηθῇ ἀκόμη περισσότερον καὶ συστηματικώτερον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν προβολὴν τῶν φυσικῶν καὶ ἄλλων προτερημάτων τῆς Κύπρου, τὰ ὁποῖα ἑλκύουν τοὺς ξένους. Πέραν τούτου πρέπει νὰ μεριμνήσῃ διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὑφισταμένων ἤδη ξενοδοχείων καὶ τὴν οἰκοδόμησιν ἄλλων, παρέχουσα πρὸς τοῦτο τὰς ἀναγκαίας πιστώσεις πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἐνθαρρύνουσα καὶ καθοδηγοῦσα αὐτούς. Ἐπιβάλλεται ὅπως καταβληθοῦν ἄμεσοι καὶ σύντονοι προσπάθειαι διὰ τὴν δημιουργίαν στελεχῶν τὰ ὁποῖα νὰ πλαισιώσουν τοὺς διαφόρους κλάδους καὶ τομεῖς τῆς τουριστικῆς βιομηχανίας.

Ἀλλὰ καὶ τουριστικὴ συνείδησις δέον νὰ διαμορφωθῇ τόσον εἰς τοὺς ξενοδόχους ὅσον καὶ εἰς τὸν λαόν μας. Πρέπει ἀπὸ τώρα νὰ ἀναληφθῇ διαφώτισις καὶ νὰ ληφθοῦν τὰ δέοντα πρακτικὰ μέτρα, ὥστε οἱ τουρῖσται ποὺ θὰ ἔλθουν εἰς τὸν τόπον μας νὰ εὕρουν θερμὴν φιλοξενίαν καὶ νὰ διασφαλισθοῦν ἐξ οἱουδήποτε ἐνδεχομένου κακῆς μεταχειρίσεως. Ὀφείλομεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε κατὰ νοῦν ὅτι δύσκολον

εἶναι νὰ κερδίσωμεν τουρίστας, ἀλλὰ εὔκολον νὰ τοὺς χάσωμεν. Θέλομεν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ πράξῃ πᾶν ὅ,τι δύναται πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ ὅτι ἡ συνεργασία τῶν ξενοδόχων καὶ τοῦ λαοῦ θὰ εἶναι πλήρης. Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ Κυπριακοῦ τουρισμοῦ θὰ ἀποβῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν ὡς σύνολον.

Ἕτερον ζωτικὸν θέμα διὰ τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν εἶναι ἡ ἀνάπτυξις τῆς Βιομηχανίας μας. Βεβαίως, ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν μὲ ρεαλισμὸν ὅτι ἡ Κύπρος δὲν ἔχει τὰς βασικὰς προϋποθέσεις διὰ νὰ ἀναπτύξῃ βαρεῖαν βιομηχανίαν. Δύναται ὅμως νὰ ἀναπτύξῃ βιομηχανίαν εἰς ὡρισμένους τομεῖς οἱ ὁποῖοι εὐνοοῦνται ἀπὸ τὰς ἰδιαιτέρας συνθήκας τῆς Κυπριακῆς πραγματικότητος. Ἀπαιτεῖται ὅμως μεγάλη προσοχὴ καὶ περίσκεψις εἰς τὴν ἐπιλογὴν τῶν καταλλήλων κλάδων βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως. Καὶ ἀνακύπτει πάλιν ἐδῶ ἡ μεγάλη εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Μόνον βιομηχανίαι οἰκονομικῶς βιώσιμοι πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθοῦν καὶ νὰ βοηθηθοῦν ὅπως δημιουργηθοῦν. Βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι θὰ ἀφοροῦν εἰς ἱκανοποίησιν ἀναγκῶν τῆς κυπριακῆς καταναλώσεως καὶ συναγωνιστικαὶ ἄλλων βιομηχανιῶν τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Τονίζω ἐπίσης ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς βιομηχανίας δὲν πρέπει νὰ εἶναι μονομερής, ἀλλὰ πάντοτε ἐν στενῇ συσχετίσει καὶ συναρτήσει πρὸς τὸ σύνολον τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας καὶ ἰδιαιτέρως πρὸς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ μία οἰκονομία, πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ὑπάρχῃ παράλληλος καὶ ἰσόρροπος ἀνάπτυξις ὅλων τῶν κλάδων καὶ τομέων αὐτῆς.

Κύριε Πρόεδρε, εἶναι γεγονὸς ὅτι κατεβλήθησαν καὶ καταβάλλονται ἀξιόλογοι προσπάθειαι ἀπὸ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν τομέα τῆς γεωργικῆς μας ἀναπτύξεως. Ἡ Κύπρος εἶναι κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴ καὶ δὲν δύναται παρὰ νὰ μεριμνήσῃ πρωτίστως καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὴν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν. Δι' αὐτὸ καὶ πολὺ ὀρθά, εἰς τὸ Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως τοῦ 1967, διατίθενται σεβαστὰ ποσὰ διὰ τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ὑδατικόν. Εἶναι βέβαια γνωστὴ ἡ κατάστασις ὡς πρὸς τὸ ὑδατικόν μας πρόβλημα. Ὅσα δὲ χρήματα καὶ ἐὰν ξοδευθοῦν διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀποτελοῦν ἀρίστην ἐπένδυσιν. Ἡ ἀνάπτυξις τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς, θὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἀγροτικήν μας οἰκονομίαν καὶ θὰ ἀνυψώσῃ τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν ἀγροτῶν μας.

Τὸ προσωπικὸν τοῦ Τμήματος Ὑδάτων ἐργάζεται ἀόκνως, ἐρευνᾷ, μελετᾷ καὶ ὑποβάλλει σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν μεγάλων καὶ μικρῶν ἀρδευτικῶν ἔργων. Πρέπει τὸ τμῆμα τοῦτο νὰ στελεχωθῇ καὶ μὲ ἄλλο εἰδικευμένον προσωπικὸν διὰ νὰ μπορέσῃ νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Πρέπει τὰ σχέδια διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν, τσιμέντωμα αὐλακιῶν καὶ ἄλλων ἀρδευτικῶν ἔργων νὰ ἑτοιμασθοῦν καὶ νὰ ὑποβληθοῦν δι' ἔγκρισιν, νὰ μείνῃ δὲ μόνον ἡ ἐξεύρεσις χρημάτων διὰ τὴν ἐκτέλεσίν των.

Ἡ κατασκευὴ ὑδατοφρακτῶν εἰς Μάσσαρι καὶ Σκλῆδρον ἐπρογραμματίζοντο διὰ τὸ 1967. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι τὰ σχέδια θὰ εἶναι ἕτοιμα πρὶν τὰ μέσα τοῦ ἔτους καὶ ὅτι θὰ ἀρχίσῃ ἡ κατασκευὴ των ἐντὸς τοῦ 1967. Ἐπίσης ὅτι θὰ ἐπιταχυνθῇ ἡ ἔρευνα καὶ ἡ ὑποβολὴ σχεδίων διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν ἐπὶ τοῦ Πεδιαίου ποταμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Ὀρεινῆς καὶ ἐπὶ τοῦ Καρκώτη ποταμοῦ εἰς τὴν κοιλάδα τῆς Σολέας. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ἀναφέρω ὅτι ὁ Καρκώτης ποταμὸς παίρνει ἑκατομμύρια τόννους νερὸ κατ' ἔτος στὴν θάλασσα.

Ἐπίσης διὰ τὴν καλυτέραν ἐξοικονόμησιν νεροῦ πρέπει νὰ ἐπιταχυνθῇ τὸ τσιμέντωμα τῶν αὐλακιῶν διὰ νὰ ἀποφευχθῇ ἡ τεραστία σπατάλη τοῦ νεροῦ ποὺ γίνεται τώρα μὲ τὰ χωματένια αὐλάκια. Γιὰ τὰ χωριὰ τῆς κοιλάδος τῆς Σολέας ἐδόθη ὑπόσχεσις ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅτι θὰ ἐδίδοντο £100.000 διὰ τὸ τσιμέντωμα τῶν αὐλακιῶν διὰ τὸ 1966–1967. Τὰ χρήματα αὐτὰ δὲν ἐδόθησαν. Τεραστία δὲ ποσότης νεροῦ κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας ἐξαφανίζεται μέσα στὰ πελώρια χωματένια αὐλάκια.

Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῶν δρόμων πρὸς τὰ χωρία τῆς ὑπαίθρου καὶ ἰδίως τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν εἶναι ἀπαραίτητος. Τὸ χαμηλὸν εἰσόδημα τῶν περιοχῶν αὐτῶν, ἡ βραδεῖα ἀνάπτυξις καὶ ἡ μὴ λύσις τῶν προβλημάτων των εἶναι ἐκεῖνα ποὺ τοὺς κάνουν νὰ μεταναστεύουν εἰς τὰς πόλεις. Ἀναφέρομαι δὲ εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν εἰς τὰ χωρία τῆς Ὀρεινῆς, τῆς Τηλλυρίας καὶ τῆς Πιτσιλιᾶς. Εἰς τὴν περιοχὴν Ὀρεινῆς ὁ κύριος δρόμος ποὺ ἑνώνει τὰ χωρία Καλὸν Χωριόν, Γοῦρρι, Λαζανιά, Φαρμακᾶς, Φικάρδου μὲ τὸν κύριον δρόμον Πιτσιλιᾶς–Λευκωσίας εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατος κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας. Λυποῦμαι δὲ νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμόν.

Ὑπάρχουν ἐπίσης δρόμοι ποὺ συνδέουν ἕνα χωριὸ μὲ κυρίας ἀρτηρίας, ὅπως εἶναι ὁ δρόμος Κυρᾶς–Μόρφου, Αὐλώνας–Ἀκακίου, Κατωκοπιᾶς–Ἀστρομερίτου καὶ τόσοι ἄλλοι διὰ τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἐξοδεύει τεράστια ποσὰ κάθε χρόνον διὰ τὴν συντήρησίν των καὶ κάθε χρόνον γίνονται καὶ χειρότεροι. Διὰ τὸν δρόμον τῆς Κυρᾶς–Μόρφου ὁ ὁποῖος εἶναι 4 μίλια περίπου ἐξοδεύονται £1.000 τὸν χρόνον διὰ τὴν ἐπιδιόρθωσίν του. Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὰς ἄλλας περιπτώσεις. Θὰ ἦτο ὀρθὸν ἐὰν ἡ Κυβέρνησις ἐφρόντιζε διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῶν δρόμων αὐτῶν ἀντὶ νὰ ἐξοδεύωνται κάθε χρόνον τόσα πολλὰ χρήματα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Στέλιος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Σ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατ' ἀρχὴν ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω θερμοτάτας εὐχαριστίας πρὸς τὸν κύριον Ὑπουργὸν ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ὅστις εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ προσφωνήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ τοῦ 1967, νὰ ἐνημερώσῃ τὰ μέλη ἐπὶ τῶν ἀπόψεων καὶ τῶν συλλογισμῶν τῆς Κυβερνήσεώς μας, καὶ νὰ ἀναπτύξῃ μὲ σαφήνειαν καὶ ἐπιδεξιότητα τὴν οἰκονομικὴν αὐτῆς πολιτικήν.

Εἴχομεν πλειστάκις εἰς τὸ παρελθὸν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξάρωμεν τὸ βαθὺ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεώς μας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου μας καὶ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ μας. Ἡ προχθεσινὴ ὁμιλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διεδήλωσε περιτράνως διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν τὸ τοιοῦτον ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως καὶ τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ δημόσιον πνεῦμα μὲ τὸ ὁποῖον αὕτη ἀντιμετωπίζει τὰ προβλήματα τοῦ τόπου.

Εἰς τὴν σώφρονα πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δραστηριότητα τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, τὴν ὁποίαν ἐχαρακτήριζε πάντοτε τὸ αἴσθημα τῆς εὐθύνης, ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ὡριμότητα καὶ τὴν κατανόησιν τοῦ λαοῦ μας ἐν γένει, δυνάμεθα νὰ ἀποδώσωμεν τὴν ἐπιτυχίαν τῆς προσπαθείας διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνόρθωσιν τοῦ τόπου μας, παρ' ὅλας τὰς ἀντιξοότητας τὰς ὁποίας εἴχομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν καὶ παρὰ τὸ τεράστιον οἰκονομικὸν βάρος τῆς ἀμύνης τῆς νήσου μας τὸ ὁποῖον εἴχομεν νὰ ἐπωμισθῶμεν λόγῳ τῆς μισητῆς καὶ ξενοκινήτου Τουρκικῆς ἀνταρσίας. Πρὸς ὅλους αὐτοὺς τοὺς παράγοντας τῆς δημοσίας μας ζωῆς, τὴν Κυβέρνησίν μας, τοὺς ἰδιώτας ἐπιχειρηματίας, μικροὺς καὶ μεγάλους, καὶ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἀξίζει πράγματι δημόσιος ἔπαινος.

Ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τοῦ ἐνώπιόν μας Προϋπολογισμοῦ δὲν προτίθεμαι νὰ μακρηγορήσω. Ἄλλωστε, ὡς μέλος τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐμελέτησαν τὸν Προϋπολογισμόν, ἔχω ἤδη ἐκφέρει τὰς ἀπόψεις μου αἱ ὁποῖαι καὶ ἔχουν ἐνσωματωθῆ εἰς τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τῶν ἐν λόγῳ Ἐπιτροπῶν.

Θὰ ἤθελον μόνον νὰ προβῶ εἰς ὡρισμένας γενικὰς παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις.

1. Μετ' εὐχαριστήσεως ἐπρόσεξα ὅτι παρὰ τῇ Ἐπιτροπῇ Προγραμματισμοῦ δημιουργεῖται νέα θέσις, ἤτοι τοῦ Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἔργον θὰ εἶναι ἡ παρακολούθησις τῆς ἐκτελέσεως τῶν προγραμματισθέντων ἔργων. Ἐν τούτοις, συμφώνως τῶν ἐξηγήσεων ποὺ μᾶς ἐδόθησαν, ἡ τοιαύτη παρακολούθησις περιορίζεται μόνον εἰς τὸν τομέα τῆς δαπάνης πρὸς ἀποφυγὴν τυχὸν ὑπερβασιῶν. Βεβαίως, οὐδεὶς θὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ὁ ἔλεγχος ἐπὶ τῆς δαπάνης εἶναι ἀπαραίτητος καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ ἀπόφασις περὶ ὑπάρξεως Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ εἶναι ὀρθή.

Πλὴν ὅμως ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἐξυπηρετεῖ μόνον τὸ ἓν σκέλος τῆς ὀρθῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος τῆς ἐπιβλέψεως τῶν προγραμματιζομένων ἔργων. Τὸ ἕτερον σκέλος, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸν ὡς τὸ πρῶτον, εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν λαμβανομένων ἀποφάσεων καὶ εἰδικώτερον ἡ ἔγκαιρος ἔναρξις τῶν προγραμματιζομένων ἔργων, ἡ παρακολούθησις τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως καὶ ἡ ἐντὸς λογικοῦ χρονικοῦ διαστήματος συμπλήρωσις τῶν τοιούτων ἔργων.

Διὰ τοῦτο φρονῶ, ὅτι ἐπιβάλλεται εἴτε ἡ ἐπέκτασις τῶν ἁρμοδιοτήτων τοῦ Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ ὥστε νὰ καλυφθῇ ὁλόκληρος ὁ τομεὺς τῆς ἐγκαίρου συμπληρώσεως τῶν προγραμματιζομένων ἔργων ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς προϋπολογιζομένης δαπάνης, εἴτε ὁ διορισμὸς ἑτέρου Λειτουργοῦ Συντονισμοῦ ὅστις θὰ εἶναι ἐντεταλμένος μὲ τὴν παρακολούθησιν τοῦ ρυθμοῦ ἐκτελέσεως τῶν προγραμματιζομένων ἔργων καὶ θὰ ἐνημερώνῃ τακτικῶς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς προόδου ἐκτελέσεως τῶν τοιούτων ἔργων. Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ λαμβάνῃ ἐγκαίρως γνῶσιν τῶν παρουσιαζομένων κωλυμάτων ἢ δυσκολιῶν, καὶ θὰ ἐπιλαμβάνεται τούτων ἀμέσως.

2. Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀνάπτυξις Ἁλιείας», προϋπολογίζεται δαπάνη £36.720 ἐκ τῶν ὁποίων £5.075 ἀντιπροσωπεύουν ἀποδοχὰς καὶ ἔξοδα προσωπικοῦ.

Εἰς τὰ ἄλλα κονδύλια περίπου £7.450 θὰ διατεθοῦν διὰ πειραματισμοὺς καὶ ἐπισκοπήσεις καὶ τὰ ὑπόλοιπα διὰ καταφύγια ἁλιείας κ.λ.π. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ δύο ἐτῶν εὑρίσκεται εἰς Κύπρον εἰδικὸς τῶν Ἡν. Ἐθνῶν, ἀποσπασθεὶς εἰς τὴν Νῆσον μας διὰ νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἁλιείας μας, ἐν τούτοις μέχρι σήμερον οὐδεμία πρόοδος παρετηρήθη εἰς τὸν τομέα αὐτὸν καὶ τοῦτο διότι εἰς τὸν ἐν λόγῳ εἰδικόν, ὡς ὁ ἴδιος ἀνέφερε πρὸς τὰς Ἐπιτροπάς, δὲν διετέθησαν τὰ ἀπαραίτητα ὄργανα καὶ μέσα διὰ τὴν ἔρευναν καὶ μελέτην τῶν τοπικῶν συνθηκῶν.

Ἀντιλαμβάνεσθε, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι ὅσον εὐσυνείδητον καὶ ἂν εἶναι τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν Λευκωσίᾳ ἑδρεύοντος Τμήματος Ἁλιείας, ἡ ἀνάπτυξις τῆς ἁλιείας μας δὲν δύναται νὰ ἐπιτελεσθῇ διὰ μόνης τῆς γραφειακῆς ἐργασίας. Οὔτε ὁ εἰδικὸς ἢ οἱοσδήποτε ἄλλος δύναται νὰ ἀχθῇ εἰς τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα καὶ προβῇ εἰς τὰς ὀρθὰς εἰσηγήσεις διὰ τῆς ἁπλῆς παρακολουθήσεως τῶν ἐπιτευγμάτων τῶν ἁλιέων μας, ὡς γίνεται σήμερον.

Ἐπιβάλλεται ἐπιτοπίως συστηματικὴ ἔρευνα καὶ διὰ τὴν τοιαύτην ἔρευναν ἀπαιτοῦνται τεχνικὰ μέσα. Ἐλπίζω, ὅτι ἐφέτος, τοὐλάχιστον, ἔστω καὶ ἀργά, θὰ τεθοῦν τὰ μέσα αὐτὰ εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Τμήματος Ἁλιείας διὰ νὰ δυνηθῇ τοῦτο νὰ προχωρήσῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὸ ἔργον του.

3. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ Κεφάλαιον «Λιμένες» ὑπάρχει πρόβλεψις διὰ ποσὸν £250.000 διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν Λιμένων Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος, ἐν τούτοις διακατεχόμεθα ὑπὸ σοβαρῶν ἀμφιβολιῶν κατὰ πόσον τὰ ἔργα αὐτὰ θὰ ἀρχίσουν ἔστω τὸ 1967. Καὶ ἐξηγοῦμαι:

Μελέται διὰ τοὺς λιμένας αὐτοὺς ὑπῆρχον ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀποικιοκρατίας, ὡς ἦτο ἡ ἔκθεσις τοῦ Millbourn. Τόσον εἰς τὰς μελέτας αὐτὰς ὅσον καὶ εἰς ἄλλας μεταγενεστέρας ἐτονίζετο ὅτι ἡ κατασκευὴ λιμένος, τοὐλάχιστον εἰς Λεμεσόν, ἦτο ἐπιβεβλημένη ἀνάγκη, ἐγένοντο μάλιστα συστάσεις ὅτι ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος

τούτου ἔδει νὰ ἐτύγχανε προτεραιότητος. Παρ' ὅλα ταῦτα οὐδὲν ἔγινε μέχρι σήμερον, εἶναι δὲ λυπηρὸν διότι μὲ διαφόρους προφάσεις ἡ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἱ διάφοροι μελέται ἀπορρίπτονται ἢ ἐγκαταλείπονται καὶ ἡ κωμωδία συνεχίζεται.

Ἡ Κυβέρνησις τὴν ὁποίαν, ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου, χαρακτηρίζει σωφροσύνη, ὑψηλὸν δημόσιον πνεῦμα καὶ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου μας, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ θέμα τοῦτο μεθ' ὅλης τῆς σοβαρότητος τὴν ὁποίαν αἱ περιστάσεις ἐπιβάλλουν καὶ νὰ προβῇ ἄνευ οἱασδήποτε περαιτέρω χρονοτριβῆς εἰς τὰς δεούσας διευθετήσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τούτου.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ μελέτη Κάϊζερ θὰ εἶναι ἡ τελευταία καὶ ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξουν ἄλλαι νέαι προφάσεις ποὺ νὰ ὁδηγήσουν καὶ αὐτὴν πρὸς τὰς Κυπριακὰς καλένδας. Ἄλλωστε, τὴν κατασκευήν, καὶ δὴ τὴν ταχυτέραν δυνατὴν κατασκευὴν τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ὑπαγορεύουν ὄχι μόνον ἡ ἀνάπτυξις τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας ἀλλὰ καὶ πολλοὶ ἄλλοι λόγοι. Ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι ἡ θέσις τοῦ μοναδικοῦ λιμένος τὸν ὁποῖον διαθέτομεν εἶναι τοιαύτη ὥστε μὲ τὴν ἐλαχίστην ἀναταραχὴν ἡ χρησιμοποίησίς του νὰ καθίσταται ὄχι μόνον δύσκολος ἀλλὰ καὶ ἀδύνατος, ὡς κατεδείχθη καὶ εἰς τὸ πολὺ πρόσφατον παρελθόν, μὲ ἀποτέλεσμα ὁλόκληρος ἡ Νῆσος νὰ παραμένῃ ἄνευ λιμένος.

4.—Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου.

Ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ Κυβέρνησις καλεῖται ὅπως δώσῃ περισσοτέραν προσοχὴν εἰς τὴν βελτίωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς Νήσου.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἓν σημαντικὸν μέρος τοῦ προβλεπομένου ποσοῦ θὰ διατεθῇ διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου ὀρεινῶν περιοχῶν. Ἐν τούτοις, δὲν θὰ πρέπει ἐκ τούτου μόνον τοῦ γεγονότος νὰ συναχθοῦν ἐσφαλμένα συμπεράσματα. Λαμβανομένων ὑπ' ὄψιν τῶν ἀναλογιῶν καὶ τῶν σχετικῶν συνθηκῶν, εἶναι φυσικὸν καὶ λογικὸν νὰ διατίθεται μεγαλύτερον ποσὸν διὰ τὴν ὁδικὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Ἐκεῖνον τὸ ὁποῖον ἔχει σημασίαν εἶναι ὅτι :

(α) Τὸ ποσὸν τοῦτο πρέπει νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐνδεδειγμένον ὕψος καὶ *(β)*, ὅπερ καὶ σπουδαιότερον, πρέπει νὰ κατανέμεται δικαίως διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν. Ὡς πρὸς τὸ δεύτερον τοῦτο σημεῖον εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ παρατηρήσω μὲ λύπην μου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἴση μεταχείρισις ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν. Μία ἀνασκόπησις τῶν γενομένων μέχρι σήμερον ὁδικῶν ἔργων θὰ μᾶς ὁδηγήσῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ προσοχὴ τῆς Κυβερνήσεως συνεκεντρώθη κατὰ κύριον λόγον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὀρεινῆς περιοχῆς τῆς Ἐπαρχίας Λευκωσίας καὶ τῶν ἀρτηριῶν τῶν συνδεουσῶν τὰς ὀρεινὰς περιοχὰς μετὰ τῆς Λευκωσίας.

Διὰ τὴν Ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ εἶμαι καὶ πάλιν ὑποχρεωμένος νὰ παρατηρήσω μὲ λύπην μου ὅτι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν ἡ Κυβερνητικὴ μέριμνα ὑπῆρξε πενιχρά. Χαρακτηριστικῶς ἀναφέρω ὅτι τὸ 70% τῶν κοινοτήτων τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ στεροῦνται ἀσφαλτοστρωμένων δρόμων.

Σημαντικαὶ ὀρειναὶ ἀρτηρίαι ὡς οἱ δρόμοι :

Λεμύθου–Προδρόμου–Φοινιοῦ

Παλόδιας–Λιμνάτι–Ἁγ. Μάμα–Τριμίκληνης· καὶ

Κελλακίου–Καλοῦ Χωρίου–Μελήνης

εἶναι ἀνασφάλτωτοι καὶ καθίστανται σχεδὸν ἀδιάβατοι κατὰ τοὺς χειμερινοὺς μῆνας, ἐνῶ ὁ δρόμος τοῦ Ἀγροῦ, παρ' ὅλον ὅτι ἤρχισεν ἀπὸ τοῦ 1961, ἐξακολουθεῖ νὰ παραμένῃ ἀσυμπλήρωτος.

Τὸ θέμα τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῶν ὡς ἄνω βασικωτάτων διὰ τὴν ἐπαρχίαν μας ὀρεινῶν ἀρτηριῶν δέον νὰ ἀντιμετωπισθῇ κατεπειγόντως ὑπὸ τῆς Κυβερνή-

σεως, παραλλήλως δὲ πρέπει νὰ ἐπισπευσθῆ ἡ βελτίωσις τῶν δύο σημαντικωτέρων ἀρτηριῶν τῆς ἐπαρχίας μας, ἤτοι :

Λεμεσοῦ–Πλατρῶν–Τροόδους· καὶ

Καντοῦ–Ἁγ. Ἀμβροσίου–Μανδριῶν.

Αἱ τελευταῖαι αὐταὶ ἀρτηρίαι εἶναι ὑψίστης σημασίας καὶ ἀπὸ ἀπόψεως τουριστικῆς.

2. Ἐπειδὴ ἐμεσολάβησαν ἐν τῷ μεταξὺ πρὸ τῆς ὁμιλίας μου ὡρισμέναι ἀντιρρήσεις, μᾶλλον ἀριθμητικαὶ διαφοραί, ὡς πρὸς τοὺς δρόμους οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τὸν ἐφετεινὸν Προϋπολογισμόν, θὰ παρεκάλουν ἐὰν ἦτο δυνατὸν τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, νὰ ἐφοδιάσῃ τὴν Βουλὴν μὲ ἕνα χάρτην τῆς Κύπρου ἐπὶ τοῦ ὁποίου νὰ σημειωθοῦν ὅλα τὰ ὁδικὰ ἔργα ἅτινα ἔγιναν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Πενταετοῦς Σχεδίου Ἀναπτύξεως. Τότε ἀσφαλῶς ὅλοι μας θὰ ἐνημερωθῶμεν καλύτερον ἐπὶ τοῦ ὅλου ἔργου χωρὶς νὰ ἀσχολούμεθα μὲ ἀριθμοὺς καὶ παρεξηγήσεις.

Μὲ τὴν βεβαιότητα ὅτι μεγαλυτέρα Κυβερνητικὴ μέριμνα θὰ ἐπιδειχθῆ συντόμως καὶ διὰ τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ ἀτενίζω τὸ μέλλον μετὰ μεγίστης αἰσιοδοξίας.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ διακόψωμεν δι' ἡμίσειαν ὥραν διότι ὑπάρχουν ἀκόμη ἐγγεγραμμένοι πέντε ὁμιληταί.

Οὗτοι εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος, ὁ κ. Τουμαζῆς, ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου καὶ ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Θὰ συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν ἀκριβῶς εἰς τὰς 7.

(Ὥρα διακοπῆς 6.25 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 7.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι.

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξης τοῦ 1967, ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ σημαντικὰ θέματα ποὺ συζητεῖ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων. Σημαντικὸ θέμα γιατὶ εἶναι ὁ πρῶτος Προϋπολογισμὸς τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου, εἶναι ὁ ψηλότερος σὲ κονδύλια ἀνάπτυξης Προϋπολογισμός, καὶ ὅπως ἐτόνισε ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν στὴν προχθεσινὴ ὁμιλία του στὴ Βουλὴ «ἀντιπροσωπεύει τὴν ἔκφραση τῆς πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης δι' οἰκονομικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀνάπτυξη τοῦ τόπου μας ὡς αὔτη θὰ ἐξαγγελθῆ διὰ τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου».

Ἔχει δηλ. ἰδιαίτερη σημασία ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξης τοῦ 1967, γιατὶ φαίνονται οἱ κατευθύνσεις καὶ οἱ στόχοι τοῦ νέου προγράμματος.

Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν πολὺ ὀρθὰ μὲ τὴν ὁμιλία του στὴ Βουλὴ ἔδωσε ἕνα γενικὸ ἀπολογισμὸ τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἀνέφέρθη στὴν πρόοδο ποὺ σημειώθηκε στὴν διάρκεια τῆς πενταετίας καὶ καθώρισε τὴν γενικὴ στρατηγικὴ καὶ τοὺς κύριους στόχους τοῦ νέου οἰκονομικοῦ προγράμματος.

Δὲν ὑπάρχει καμμιὰ ἀμφιβολία ὅτι ἔχουμε σημειώσει οἰκονομικὴ πρόοδο καὶ ἀνάπτυξη στὴν διάρκεια τῆς πενταετίας. Ἔχουν ξοδευτῆ γύρω στὰ 40 ἑκατομμύρια λίρες σὲ ἔργα ἀνάπτυξης.

Μόνο στὸν τομέα τῶν νερῶν ἀρδευση καὶ ὕδρευση ἔχουν ξοδευτῆ περὶ τὰ 12 ἑκατομμύρια λίρες. Βοηθήθηκε ἡ γεωργία, ἡ κτηνοτροφία, ἡ βιομηχανία. Προωθήθηκε ὁ ἐξηλεκτρισμός. Βελτιώθηκε σημαντικὰ τὸ ὁδικὸ δίχτυο, ἐπεχτάθηκαν οἱ κοινωνικὲς ἀσφαλίσεις, ἔγιναν λιμενικὰ καὶ ἄλλα ἔργα ἀνάπτυξης.

Συνέβαλε τὸ πενταετὲς πρόγραμμα στὴν αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ γενικὰ τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Κάναμε βήματα ἀνάπτυξης καὶ προόδου. Ὅμως αὐτὴ ἡ πρόοδος καὶ ἡ προώθηση τοῦ Πενταετοῦς Προγράμματος πρέπει νὰ ἐχτιμηθῆ ἰδιαίτερα μέσα στὲς συνθῆκες, τὲς πολὺ δύσκολες, ποὺ ἔχει ἐπιτελεσθῆ.

Εἴχαμε στὰ τρία ἀπὸ τὰ πέντε χρόνια τὴν ἀνταρσία καὶ τὸν πόλεμο μὲ ὅλα τὰ προβλήματα, οἰκονομικά, πολιτικὰ καὶ ἄλλα ποὺ μᾶς ἐδημιούργησαν.

Εἴχαμε τὸν ὄγκο τῶν οἰκονομικῶν προβλημάτων ποὺ μᾶς ἄφησε ἡ ἀποικιακὴ Κυβέρνηση μὲ τὴν ἀποχώρησή της. Μᾶς ἔλειπε ἡ πεῖρα τοῦ προγραμματισμοῦ καὶ τῆς ἀνοικοδόμησης. Δὲν εἴχαμε ὅσους χρειαζόμαστε εἰδικοὺς καὶ τεχνικούς.

Ὅμως κάναμε πρόοδο. Εἴχαμε ἀνάπτυξη. Καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ τὸ πιστώσουμε στὴ Κυβέρνηση καὶ τὸν κρατικὸ μηχανισμό, στὸν πατριωτικὸ λαό μας, στὴν ἐθνοφρουρὰ καὶ στὲς δυνάμεις ἀσφαλείας στὲς ὀργανώσεις καὶ ὅλους τοὺς παράγοντες ποὺ μὲ τὴν στενὴ συνεργασία τους ἀγωνίστηκαν καὶ στὰ δύο ἀλληλένδετα μέτωπα. Στὸ μέτωπο τῆς ἀντίστασης γιὰ τὴν ματαίωση τοῦ διαμελισμοῦ καὶ τῆς ὑποδούλωσης τῆς Κύπρου καὶ στὸ οἰκονομικὸ Μέτωπο γιὰ νὰ αὐξηθῆ ἡ παραγωγή, τὸ ἐθνικὸ εἰσόδημα καὶ νὰ προοδεύση ὁ τόπος.

Ἀσφαλῶς κανένας δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυριστῆ ὅτι τὸ πρῶτο Πενταετὲς Σχέδιο ἔχει λύσει τὰ κύρια οἰκονομικὰ προβλήματα τῆς Κύπρου. Δὲν ἔχουν λυθῆ πάρα πολλὰ προβλήματα. Πρέπει νὰ γίνουν ἀκόμα ἀρκετά. Κάναμε ὅμως τὰ πρῶτα βήματα. Ἔχουμε τώρα τὴν πεῖρα τοῦ πρώτου Πενταετοῦς Σχεδίου. Καὶ μὲ βάση αὐτὴ τὴν πεῖρα μποροῦμε τώρα νὰ καθορίσουμε καλύτερα τὴν στρατηγικὴ καὶ τοὺς κύριους στόχους μας.

Ἡ πεῖρα τοῦ πρώτου Πενταετοῦς μᾶς λέει ὅτι οἱ στόχοι πρέπει νὰ εἶναι ρεαλιστικοί, καλὰ ἐπεξεργασμένοι καὶ συγκεκριμένοι. Πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι ἔχουμε σημειώσει καθυστέρηση στὴν ἐπεξεργασία τῶν στόχων τοῦ νέου Πενταετοῦς Σχεδίου. Μὲ τὸ κλείσιμο τοῦ παλιοῦ ἔπρεπε νἄμαστε ἕτοιμοι γιὰ τὸ νέο.

Χαιρετίζουμε τὴν δήλωση τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅτι «ἐπιδιώκεται ἡ κατάρτιση ἑνὸς ἐθνικοῦ Σχεδίου κοινῆς λογικῆς καὶ γενικῆς ἀποδοχῆς καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ἀναζητηθῆ ἡ ὑπεύθυνος συμμετοχὴ ἐκπροσώπων ὅλων τῶν στρωμάτων καὶ συμφερόντων τοῦ λαοῦ πρὸ τῆς τελικῆς διαμορφώσεως καὶ ἐξαγγελίας του στὴ Βουλή». Ἡ συμμετοχὴ τῶν ἐκπροσώπων ὅλων τῶν στρωμάτων καὶ συμφερόντων στὴν ἐπεξεργασία τοῦ σχεδίου θὰ βοηθήση ὄχι μόνον στὸν καλύτερο καταρτισμὸ καὶ συμπλήρωσή του ἀλλὰ καὶ στὴ μετέπειτα προώθηση καὶ ἐχτέλεσή του.

Ἐμεῖς γιὰ τὴν καλύτερη προώθηση καὶ ἐχτέλεση τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος προτείνουμε ὅπως συσταθῆ μόνιμη συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἐκπροσώπους ὅλων τῶν στρωμάτων, ἡ ὁποία θὰ συμβουλεύη τὴν Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ, καὶ θὰ συντονίζουν μαζὶ τὲς ἐνέργειες γιὰ τὴν ἐπιτυχία τοῦ προγράμματος μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ τοῦ Κρατικοῦ μηχανισμοῦ.

Ὁ κ. Σολομίδης καθορίζοντας τὴν στρατηγικὴ τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος ἔχει τονίσει στὴν ὁμιλία του ὅτι «παρίσταται ἀνάγκη ηὐξημένης παραγωγῆς ἥτις νὰ προσθέτη εἰς τὰ συναλλαγματικὰ εἰσοδήματα τοῦ τόπου διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ἐξαγωγῶν ἢ τῆς μειώσεως τῶν εἰσαγωγῶν».

Ὀρθὴ ἡ θέση νὰ αὐξήσουμε τὴν παραγωγή, γιὰ νὰ πάρουμε περισσότερο συνάλλαγμα. Αὐτὸς πρέπει νἄναι ὁ ἕνας στόχος. Δεύτερος σὲ συσχετισμὸ στόχος, πρέπει νὰ εἶναι ἡ αὔξηση τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ἰδιαίτερα τῶν ἐργα-

ζομένων στρωμάτων, ποὺ σήμερα εἶναι πολὺ χαμηλό. Ἀναφέρομαι εἰδικὰ γιὰ τὸν γεωργοκτηνοτροφικὸ κόσμο. Εἴχαμε μιὰν αὔξηση τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος στὴν γεωργικὴ οἰκονομία αὐτὰ τὰ χρόνια.

Ὅμως ἂν ληφθῇ ὑπ' ὄψη ὅτι τὸ μέσον κατὰ κεφαλὴν γενικὸ εἰσόδημα ἔφθασε στὲς £250, γιὰ τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους ὁ μέσος ὅρος βρίσκεται στὲς £85, δηλ. εἶναι μόνο τὸ 1/3 τῶν ἄλλων πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας. Τὸ χαμηλὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν φαίνεται καὶ ἀπὸ ἄλλα στοιχεῖα. Ἐνῶ οἱ ἐργαζόμενοι στὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία εἶναι τὰ 45% ὅλων τῶν ἐργαζομένων, τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα καλύπτει μόλις τὸ 19% τοῦ γενικοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος. Τὸ εἰσόδημα τῶν £85 κατὰ κεφαλὴν εἶναι ἀκόμα πιὸ χαμηλὸ στὲς ὀρεινὲς περιοχές. Ἀπὸ στατιστικὲς ποὺ ἔχουμε γιὰ τὲς ὀρεινὲς ἀγροτικὲς περιοχὲς τὸ κατὰ κεφαλὴν ἀγροτικὸ εἰσόδημα μόλις καλύπτει περὶ τὲς £30 τὸν χρόνο.

Μὲ βάση τὴν κάλυψη τῶν δυὸ στόχων, αὔξηση τῆς παραγωγῆς καὶ αὔξηση τοῦ κατὰ κεφαλὴν εἰσοδήματος, ἰδιαίτερα τοῦ ἀγροτικοῦ ποὺ εἶναι πολὺ χαμηλό, θὰ πῶ μερικὲς ἀπόψεις γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας σὲ σχέση μὲ τὸν Προϋπολογισμὸ Ἀνάπτυξης.

Θὰ ἀρχίσω ἀπὸ τὸ κεφάλαιο τῆς Ἀνάπτυξης τῶν Νερῶν. Τὰ ἀρδευτικὰ ἔργα ποὺ ἔγιναν, μᾶς ἔδωσαν σοβαρὰ οἰκονομικὰ ὠφελήματα. Ἂν αὐξήσαμε τὲς ἐξαγωγὲς μας σὲ γεωργικὰ προϊόντα στὰ τελευταῖα πέντε χρόνια σὲ μερικὰ ἑκατομμύρια ἐπιπρόσθετο συνάλλαγμα, αὐτὸ ὀφείλεται κυρίως στὴν αὔξηση τῶν ἀρδευομένων ἐχτάσεων.

Ὑπάρχουν ἀκόμα ἀρκετὰ περιθώρια ἀνάπτυξης σ' αὐτὸ τὸν ζωτικὸ τομέα τῆς ἄρδευσης. Οἱ στατιστικὲς τῶν εἰδικῶν λέγουν ὅτι μὲ τὰ ἔργα ποὺ κάναμε συγκεντρώσαμε περὶ τὰ 4.300.000.000 γαλόνια νεροῦ, ἐνῶ φεύγουν στὴ θάλασσα ἄλλα 40 δισεκατομμύρια γαλόνια.

Ἰδιαίτερη προσοχὴ πρέπει νὰ δώσουμε στὶς ἐπικίνδυνες παραγωγικὲς περιοχὲς Ἀμμοχώστου, Κοκκινοχωριῶν, Μόρφου, Λαπήθου-Καραβᾶ, Φασουρίου-Ζακακίου, ποὺ μᾶς δίνουν εἰσόδημα πάνω ἀπὸ ὀκτὼ ἑκατομμύρια λίρες τὸν χρόνο. Πρέπει πάση θυσίᾳ νὰ σωθοῦν αὐτὲς οἱ περιοχές.

Γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἀναπτύξουμε τὴν ἀρδευομένη γῆ καὶ νὰ σώσουμε τὲς περιοχὲς ποὺ κινδυνεύουν, ἡ ὑδατική μας πολιτικὴ θὰ πρέπει νὰ στηρίζεται πάνω σ' αὐτὲς τὲς κατευθύνσεις :

Πρῶτο.
Νὰ ἀξιοποιήσουμε ἀκόμα καλύτερα τοὺς ὑδατοφράκτες καὶ τὰ ἔργα ποὺ ἔχουν γίνει. Νὰ βοηθηθοῦν ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ οἱ ἀγρότες σ' αὐτὲς τὲς περιοχὲς γιὰ τὲς πιὸ προσοδοφόρες καὶ ἀποδοτικὲς καλλιέργειες ποὺ θὰ πρέπει νὰ κάμουν.

Δεύτερο.
Νὰ ἐπισπεύσουμε τὴν κατασκευὴ νέων ἔργων ἰδιαίτερα νὰ δώσουμε βάρος στὲς ἐπικίνδυνες περιοχές. Νὰ κατασκευάσουμε ἀρδευτικὰ ἔργα σὲ περιοχὲς ποὺ εἶναι πολὺ χαμηλὸ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα καὶ ποὺ οἱ κάτοικοι ἐγκαταλείπουν μαζικὰ τὰ χωριά τους ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ περιοχὴ τῆς Πιτσιλιᾶς μὲ τὴν ἐπίσπευση τῆς κατασκευῆς τοῦ ὑδατοφράκτη στὸ Παλαιχώρι, ἡ Ὀρεινὴ Λάρνακος μὲ τὴν κατασκευὴ τοῦ ὑδατοφράκτη στὰ Λεύκαρα καὶ στὴν περιοχὴ τῆς Χοιροκοιτίας.

Τρίτο.
Νὰ λυθοῦν ὅλες οἱ τεχνικὲς καὶ νομικὲς δυσκολίες γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ τοῦ σχεδίου γιὰ ἐξοικονόμηση νεροῦ. Γίνεται ἀκόμα μεγάλη σπατάλη νεροῦ. Ἰδιαίτερα στὴν περιοχὴ Μόρφου καὶ Φασουριοῦ. Νὰ βοηθηθοῦν οἱ γεωργοὶ οἰκονομικά, ἐπιστημονικὰ καὶ τεχνικὰ γιὰ νὰ ἐξοικονομηθῇ πολύτιμο νερό. Ὅταν λάβουμε ὑπ' ὄψη τὴν μεγάλη σημασία ποὺ ἔχει ἡ ἐξοικονόμηση τοῦ νεροῦ πρέπει νὰ ποῦμε ὅτι τὸ ποσὸ τῶν £90.000 ποὺ προβλέπει ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀνάπτυξης γι' αὐτὸ τὸν σκοπὸ εἶναι μικρὸ ποσό.

Τέταρτο.
Νὰ γενικευθοῦν οἱ ἔρευνες γιὰ ἐξεύρεση καὶ ἄλλων ὑπογείων νερῶν. Ἰδιαίτερα μὲ δοκιμαστικὲς διατρήσεις σὲ μεγάλα βάθη.

Νὰ μὴν ἀφίσουμε περιοχὴ δίχως ἔρευνα. Νὰ δώσουμε προτεραιότητα σὲ περιοχὲς μὲ ξηρικὲς καλλιέργειες ὅπως γιὰ παράδειγμα ἡ Μεσαορία, ἡ Καρπασία ποὺ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα εἶναι πολὺ χαμηλό.

Πέμπτο.
Νὰ ἐπισπευθῇ ἡ μεταφορὰ νερῶν γιὰ ὕδρευση τῶν μεγάλων πόλεων εἰδικὰ τῆς Λευκωσίας καὶ Ἀμμοχώστου ἀπὸ ἀλλοῦ καὶ ὄχι ἀπὸ τὲς ἐπικίνδυνες περιοχὲς Μόρφου καὶ Φρενάρου. Νὰ μελετηθῇ ἐπίσης ἡ μεταφορὰ νεροῦ γιὰ ἄρδευση στὴ περιοχὴ Ἀμμοχώστου ἀπὸ ἄλλες περιοχές.

Ἕκτο.
Νὰ ἐπανδρωθῇ τὸ Τμῆμα ἄρδευσης μὲ περισσότερο εἰδικευμένο ἐπιστημονικὸ καὶ τεχνικὸ προσωπικό. Νὰ μὴ συμβαίνει αὐτὸ ποὺ γίνεται γιὰ πέντε τώρα χρόνια, ποὺ ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ψηφίζουμε κοντύλια στοὺς Προϋπολογισμούς, ὅμως μᾶς λείπουν τὰ σχέδια καὶ μερικὰ ἔργα δὲν γίνονται στὸ τέλος τοῦ χρόνου. Νὰ ἐφοδιαστῇ ἐπίσης τὸ Τμῆμα ἄρδευσης μὲ πιὸ πολλὰ μηχανήματα.

Ὅλοι μας ὑπογραμμίσαμεν πολλὲς φορὲς τὴν σοβαρότητα τοῦ προβλήματος τῶν νερῶν γιὰ τὴν οἰκονομία μας. Καὶ αὐτὴ ἡ σοβαρότητα ἐπιβάλλει ὅπως ἡ Κυβέρνηση υἱοθετήσῃ μιὰ εἰσήγηση ποὺ πολλὲς φορὲς ἔγινε στὴν Βουλή, γιὰ νὰ ἱδρυθῇ εἰδικὴ Ἀρχή, ἢ εἰδικά, Συμβούλιο Ὑδάτων.

Μὲ τὴν ἵδρυση μιᾶς τέτοιας Ἀρχῆς μὲ εἰδικὸ καθῆκο τὴν ἀνάπτυξη καὶ καλύτερη ἀξιοποίηση τῶν νερῶν καὶ μὲ βάση τὲς κατευθύνσεις ποὺ εἰσηγούμαστε, πιστεύουμεν ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ αὐξήσουμε τὴν παραγωγή, τὲς ἐξαγωγὲς καὶ τὴν εἰσαγωγὴ ἀρκετοῦ συναλλάγματος.

Ἡ ἀνάπτυξη καὶ ἡ καλύτερη ἀξιοποίηση τῶν νερῶν ἔχει ἐπίσης σοβαρὴ σχέση μὲ τὴν αὔξηση τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς ποὺ ἐπιβάλλεται νὰ ἀποτελέσῃ ἕνα ἀπὸ τοὺς κύριους στόχους τοῦ νέου προγράμματος.

Ἔρχομαι τώρα στὰ προβλήματα τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας. Ἡ γεωργία καὶ κτηνοτροφία ἀποτελοῦν τὸν κορμὸ τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Ἡ Κυβέρνηση πολὺ ὀρθὰ ἔδωσε σοβαρὴ σημασία στὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα γιὰ νὰ ἀναπτυχθῇ ἡ γεωργία. Ὅμως χρειάζονται ἀκόμα πολλὰ νὰ γίνουν.

Ἡ ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν τοὺς κύριους στόχους τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος.

Αὔξηση τῆς γεωργικῆς καὶ κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς εἶναι δυνατὸ νὰ μᾶς δώσῃ περισσότερο συνάλλαγμα μὲ τὲς ἐξαγωγὲς περισσοτέρων γεωργικῶν προϊόντων.

Μποροῦν νὰ μειωθοῦν οἱ εἰσαγωγὲς κτηνοτροφικῶν προϊόντων καὶ συνάμα νὰ αὐξηθῇ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα.

Εἶναι γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ποὺ ἀξίζει καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ξοδεύσουμε ἀκόμα περισσότερα κοντύλια γιὰ τὴν γεωργία καὶ τὴν κτηνοτροφία γιατὶ τὰ ὠφελήματα θὰ ἔχουν ἐπίδραση σὲ ὁλόκληρη τὴν ἐθνική μας οἰκονομία.

Κατὰ τὴν γνώμην μας οἱ τομεῖς τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ποὺ πρέπει νὰ ἀποτελέσουν στόχους ἀνάπτυξης στὸ νέο Πενταετὲς Πρόγραμμα πρέπει νὰ εἶναι οἱ πάρα κάτω:

1. Νὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τῆς Κυβερνητικῆς γῆς. Ὑπολογίζεται ὅτι ὑπάρχουν κάπου 600.000 σκάλες Κυβερνητικὴ γῆ, χαλίτικη καὶ γῆ χαμηλῶν δασῶν. Νὰ ἐπισπευθοῦν τὰ σχέδια γιὰ νὰ δοθῇ αὐτὴ ἡ γῆ στοὺς μικρογεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους ἔτσι ποὺ νὰ αὐξηθῇ ἀκόμα περισσότερο ἡ παραγωγή.

2. Νὰ γίνουν μεταρρυθμιστικὰ μέτρα ἔτσι ποὺ ἡ γῆ νὰ περιέλθη στοὺς δικαιούχους της γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους. Πῶς μπορεῖ νὰ αὐξηθῆ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα καὶ ἡ παραγωγὴ ὅταν οἱ γεωργοὶ πληρώνουν κάθε χρόνο σὲ ἐνοίκια πάνω ἀπὸ 1½ ἑκατομμύριο λίρες;

3. Νὰ δοθοῦν περισσότερα χρήματα γιὰ ἀξιοποίηση ἄγονης γῆς καὶ σὲ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα. Οἱ στατιστικὲς τοῦ Τμήματος Γεωργίας λὲν ὅτι γιὰ νὰ ἀξιοποιήσουμε τὴν γῆ ποὺ ὑπάρχει χρειαζόμαστε 18 περίπου ἑκατομμύρια λίρες γιὰ ἀντιδιαβρωτικά. Ἐμεῖς διαθέτουμε φέτος γι' αὐτὸ τὸν σκοπό, παγκύπρια, μόνον £65.000 λίρες. Εἶναι μικρό, πολὺ μικρὸ αὐτὸ τὸ ποσό.

Εἶναι δυνατὸ νὰ βοηθήσουμε στὴν ἀξιοποίηση τῆς γῆς μὲ δυὸ τρόπους: Νὰ αὐξήσουμε τὰ ποσὰ ποὺ δίνουμε γιὰ ἐπιχορηγήσεις στοὺς γεωργοὺς γιὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα. Νὰ ἐνθαρρύνουμε τὴν ἵδρυση συνδέσμων γιὰ ἀντιδιαβρωτικά. Νὰ προμηθευτῆ τὸ Τμῆμα Γεωργίας μὲ πιὸ πολλὰ βαρέα τραχτὲρ γιὰ ἰσοπεδώσεις γῆς, γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ γεωργοὶ ἰδιαίτερα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸ Ἀνάπτυξης τοῦ 1962 ψηφίσαμε ἕνα κοντύλι £180.000 γιὰ βαριὰ μηχανήματα ἰσοπέδωσης γῆς καὶ ὅμως δὲν τὰ χρησιμοποιήσαμε μέχρι σήμερα.

4. Ἡ ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας εἶναι ἀδύνατο νὰ γίνῃ δίχως νὰ λυθῆ τὸ σοβαρὸ πρόβλημα τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν καὶ τῶν ἀγροτικῶν πιστώσεων. Τὰ 80% τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν εἶναι βραχυπρόθεσμα. Πληρώνουν οἱ ἀγρότες μόνο τόκους κάθε χρόνο γιὰ £16.000.000 χρέη ποὺ ἔχουν £1.400.000 περίπου σὲ τόκους. Τὸ βάρος τῶν ἀγροτικῶν πιστώσεων τὸ ἔχει σήμερα τὸ Συνεργατικὸ κίνημα. Ὅμως χρειάζεται νὰ δοθῆ περισσότερη Κυβερνητικὴ βοήθεια σὲ πιστώσεις γιὰ νὰ γίνουν μεγαλύτερες ἐπενδύσεις καὶ νὰ αὐξηθῆ ἡ ἀγροτικὴ παραγωγή. Ἕνα ποσὸ £200.000 θὰ δοθῆ μέσα στὸ 1967 γιὰ μακροπρόθεσμες ἀγροτικὲς πιστώσεις. Ὅμως ὑπάρχουν αἰτήσεις γεωργῶν ποὺ ἐκκρεμοῦν στὴν Συνεργατικὴ Κεντρικὴ Τράπεζα γιὰ μακροπρόθεσμα δάνεια ποὺ συμποσοῦνται στὰ £2.140.000.

Εἶναι σοβαρὸ καὶ ὀξὺ τὸ πρόβλημα τῶν χρεῶν καὶ τῶν πιστώσεων καὶ ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθῆ καὶ νὰ λυθῆ ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης.

5. Ἡ αὔξηση τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἔχει ἐπίσης σχέση μὲ τὴν καταπολέμηση τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν. Οἱ ὑπολογισμοὶ τοῦ Τμήματος Γεωργίας λὲν ὅτι ἔχουμε κάθε χρόνο καταστροφὲς στὴν ἀγροτικὴ παραγωγὴ ἀπὸ διάφορες ἀρρώστιες ἀξίας 4 ἑκατομμυρίων λιρῶν. Εἶναι σοβαρὲς οἱ καταστροφές. Στὸν φετεινὸ Προϋπολογισμὸ τὸ κοντύλι γιὰ προστασία τῶν φυτῶν ἀνέρχεται στὸ ποσὸ τῶν £30.000.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ Τμῆμα Γεωργίας βοήθησε καὶ βοηθᾶ τόσο μὲ διαφώτιση ὅσο καὶ μὲ ἐπιχορηγημένους ξεκαστῆρες γιὰ τὴν καταπολέμηση τῶν ἀσθενειῶν. Ὅμως τὸ ποσὸ τῶν £30.000 εἶναι συγκριτικὰ λίγο γι' αὐτὸ τὸν τομέα. Γιὰ παράδειγμα ἔχει ἀποδειχθῆ μὲ πειράματα ὅτι ἡ ἀγορὰ ἑνὸς μικροῦ ἀεροπλάνου θὰ φέρῃ σημαντικὰ ἀποτελέσματα γιὰ τὸν ψεκασμὸ τοῦ δάκου τῶν ἐληῶν.

6. Ἡ ἀσφάλεια τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς ἀπὸ τὲς θεομηνίες μὲ τὴν ἵδρυση ἑνὸς βελτιωμένου Ταμείου Ἀσφαλείας θὰ πρέπει νὰ ἀποτελεῖ ἐπίσης ἕνα ἀπὸ τοὺς στόχους τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος. Φέτος οἱ θεομηνίες μᾶς ἔχουν καταστρέψει τὴν παραγωγὴ πατατῶν σὲ πέντε χωριά, τὰ πρώϊμα φθαρτὰ σὲ ἄλλα 11 χωριά, μὲ ἑκατοντάδες χιλιάδες λίρες, καταστροφές. Πῶς θὰ αὐξήσῃ ἕνας γεωργὸς τὸ εἰσόδημά του, ὅταν καταστρέφεται ἡ παραγωγή του ἀπὸ τὲς θεομηνίες;

7. Πολὺ ὀρθὰ τὸ Τμῆμα Γεωργίας ἄρχισε μιὰ ἐκστρατεία γιὰ τὴν ἀνάπτυξη μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας γιὰ τὴν ὑποδειγματικὴ βοήθεια 360 γεωργοκτηνοτρόφων στὴ διάρκεια μιᾶς πενταετίας. Ὅμως τὸ πρόβλημα τῆς ἀνάπτυξης τῆς κτηνοτροφίας εἶναι πολύπλευρο καὶ σοβαρό. Σήμερα εἰσάγουμε κτηνοτροφικὰ προϊόντα ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ἀξίας 2½ ἑκατομμυρίων λιρῶν καὶ ἑνὸς ἑκατομμυρίου λιρῶν ζωοτροφές.

Εἶναι δυνατὸ νὰ γίνουμε αὐτάρκεις σὲ κτηνοτροφικὰ προϊόντα μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας μας. Αὐτὸ μπορεῖ νὰ γίνῃ μὲ περισσότερη οἰκονομικὴ βοήθεια ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν μιχτὴ γεωργία καὶ κτηνοτροφία, μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν σχεδίων συγκέντρωσης καὶ διάθεσης τοῦ γάλακτος καὶ κρέατος, μὲ τὴν ἐπιχορήγηση τῶν καλλιεργειῶν γιὰ ζωοτροφές, μὲ τὴν ἀνάπτυξη τῶν βοσκοτόπων καὶ ἄλλα μέτρα. Ἰδιαίτερη σημασία ἔχει γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας ἡ διάθεση τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων σὲ ἀμειπτικὲς τιμές.

8. Τὸ τελευταῖο σημεῖο ποὺ θὰ θίξω γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας εἶναι ἡ ἐπάνδρωση τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν ὑπηρεσιῶν.

Σήμερα ἔχουμε ἕνα Γεωργικὸ Τμῆμα μὲ αὐξημένες δραστηριότητες καὶ μὲ ταχτικὴ ἐπαφὴ μὲ τὸν ἀγροτικὸ κόσμο. Ὅμως χρειαζόμαστε ἀκόμα πιὸ πολλοὺς εἰδικοὺς ἐπιστήμονες γιὰ τοὺς δυὸ αὐτοὺς βασικοὺς τομεῖς.

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀνάπτυξης δὲν προβλέπει καμιὰ νέα θέση στὸ Τμῆμα Γεωργίας.

Ἐπιβάλλεται σταδιακὰ νὰ ἐπανδρώσουμε αὐτὰ τὰ Τμήματα μὲ τοὺς κατάλληλους ἐπιστήμονες. Λόγῳ τῆς σοβαρότητας ποὺ ἔχει γιὰ τὴν οἰκονομίαν μας ἡ ἀνάπτυξη τῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας πιστεύω ὅτι ἡ σύσταση μιᾶς Συμβουλευτικῆς Γεωργικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ ἐκπροσώπους τῶν Ἀγροτικῶν καὶ Κτηνοτροφικῶν ὀργανώσεων θὰ βοηθοῦσε τὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας γιὰ τὴν προώθηση τῶν στόχων ποὺ ἀναφέραμε καὶ θὰ συντόνιζε καλύτερα τὲς προσπάθειες μεταξὺ Τμήματος Γεωργίας καὶ ἀγροτικοῦ κόσμου.

Ἔντιμε Κύριε Πρόεδρε,

Μὲ αὐτὲς τὲς εἰσηγήσεις πιστεύουμε ὅτι εἶναι δυνατὸ νὰ ἐπιτευχθοῦν καλύτερα οἱ στόχοι τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος γιὰ αὔξηση τῆς εἰσαγωγῆς συναλλάγματος καὶ γενικὰ τοῦ εἰσοδήματος, ἰδιαίτερα τοῦ ἀγροτικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ κόσμου, νὰ δυναμώσῃ τὸ οἰκονομικὸ Μέτωπο ποὺ ἀποτελεῖ ἀπαραίτητη προϋπόθεση γιὰ τὴν ἐπιτυχῆ ἔκβαση τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἤκουσα μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὴν προσφώνησιν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἐπιθυμῶ καὶ ἐγὼ νὰ ἑνώσω μετὰ τῶν ἄλλων συναδέλφων τὰς εὐχαριστίας μου διὰ τὴν λίαν σαφῆ, ἐμπεριστατωμένην καὶ διαφωτιστικὴν ἀνάλυσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ δημοσιονομικῆς καταστάσεως τῆς νήσου μας.

Ἄξιον ἰδιαιτέρας ἐξάρσεως ἀποτελεῖ τὸ γεγονός, ὅτι ἐκ τῆς ὅλης ὁμιλίας τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ, ἀδιάσειστον ἐξάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἡ αὐστηρὰ δημοσιονομικὴ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως ἀπέβλεψε καὶ ἐξησφάλισε—

(α) ἐξοικονόμησιν τῶν δημοσίων ἐσόδων, εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ ἱκανοποιητικὴ ἡ χρηματοδότησις τοῦ Προγράμματος Ἀναπτύξεως·

(β) τὴν κατὰ τὸ δυνατὸν ἀποτροπὴν ὑπαλληλικοῦ πληθωρισμοῦ·

(γ) τὴν ἀποφυγὴν βαρείας φορολογίας· καὶ

(δ) τὴν διατήρησιν μιᾶς ἀξιοπροσέκτου νομισματικῆς σταθερότητος.

Τοῦτο κατέστη δυνατὸν χάρις εἰς τὴν ἱκανὴν καὶ συνετὴν διαχείρισιν τῆς οἰκονομίας μας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἰδιαιτέρως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, χάρις εἰς τὴν βοήθειαν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἀλλὰ καὶ χάρις εἰς τὴν ἀμέριστον συνεργασίαν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ὁ λαός μας, ἐν μέσῳ μιᾶς μακρᾶς περιόδου συνταγματικῆς καὶ πολιτικῆς ἀναταραχῆς χάρις εἰς τὸ ὑψηλὸν ἀγωνιστικὸν καὶ ἐθνικὸν φρόνημά του, κατώρθωσε νὰ διατηρήσῃ ὄχι μόνον τὴν δραστηριότητα καὶ τὴν ἐργατικότητά του ἀλλὰ καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἡγεσίαν του, βέβαιος ὅτι θὰ φθάσῃ νικητὴς εἰς τὸ ποθητὸν τέρμα τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεώς του, οἱαδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι αἱ ἀντιξοότητες, αἱ δυσκολίαι καὶ αἱ θυσίαι.

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἐμελέτησα μετὰ προσοχῆς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Προϋπολογισμοῦ καὶ Οἰκονομικῶν αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸν ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967. Πρὶν ἀναπτύξω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν διαφόρων κεφαλαίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ, ἐπιθυμῶ νὰ προβῶ εἰς ὡρισμένας γενικῆς φύσεως παρατηρήσεις.

Ἀποτελεῖ παράλειψιν οὐσιώδη, καὶ ἐφιστῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς ὅτι εἶναι ἀδύνατος πλήρης καὶ λεπτομερὴς μελέτη τοῦ Προϋπολογισμοῦ χωρὶς νὰ διανέμεται συγχρόνως εἰς τοὺς βουλευτὰς καὶ τὸ ἐπεξηγηματικὸν μνημόνιον τῶν κονδυλίων τὰ ὁποῖα προβλέπονται εἰς τὰ διάφορα κεφάλαια. Γνωρίζω ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν εἰς τὴν διάθεσίν των τοιοῦτο μνημόνιον δι' ἰδικήν των κατατόπισιν, ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξυπηρετήσῃ καὶ τοὺς βουλευτὰς τοὺς μὴ μετέχοντας εἰς τὰς δύο Ἐπιτροπάς. Ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν δὲν εἶναι τόσον λεπτομερής, οὔτε καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι, ὥστε νὰ παρέχῃ πλήρη ἀνάλυσιν τῶν διαφόρων κονδυλίων. Παρακαλῶ λοιπὸν τὸν ἔντιμον κύριον Πρόεδρον, ὅπως μεριμνήσῃ ὥστε νὰ διορθωθῇ ἡ οὐσιώδης αὐτὴ παράλειψις εἰς τὸ μέλλον.

Εἶναι ἄξιον προσοχῆς καὶ μᾶς προκαλεῖ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως τοῦ 1967, ὁ πρῶτος μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ πρώτου πενταετοῦς προγράμματος, εἶναι ὑψηλότερος τῶν προηγουμένων καί, ὅπερ τὸ σπουδαιότερον, σχεδιοποιεῖται ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐξωτερικῆς χρηματοδοτήσεως, στηριζόμενος μόνον ἐπὶ ἐπενδύσεων ἐξ ἰδίων οἰκονομικῶν πόρων. Ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ἀναλύων τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῶν κριτηρίων τοῦ ὑπὸ μελέτην νέου Προγράμματος Ἀναπτύξεως, ἐτόνισεν ὅτι αὐτὸ θὰ ἀποτελῇ τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐν ἐξελίξει οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ δὲν θὰ εἶναι ἀποτέλεσμα ὑποκειμενικῶν ἀντιλήψεων ἢ τοπικιστικῶν ἀπαιτήσεων.

Πρὸς τὴν ὀρθολογιστικὴν αὐτὴν ἄποψιν οὐδεὶς διαφωνεῖ. Ὅμως νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ παρατηρήσω ὅτι αὐτὴ ἡ ἄποψις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ἀπόλυτος. Εἶναι ἀνθρώπινον καὶ φυσικόν, ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ νὰ μὴ δύναται νὰ ἀπαλλαγῇ πλήρως τῆς ἐπιδράσεως, ἔστω καὶ μικρᾶς, τῶν ὑποκειμενικῶν ἀντιλήψεων καὶ τῶν τοπικιστικῶν ἀπαιτήσεων (διὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὰς λέξεις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ).

Διὰ νὰ εἶμαι πλέον σαφὴς ἀναφέρομαι εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ εἶμαι εἷς ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων της. Ἡ μελέτη καὶ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ λήξαντος πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, μᾶς πείθουν ὅτι δὲν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς πόλεως καὶ ἐπαρχίας Λεμεσοῦ. Τὸ λιμενικὸν πρόβλημα παραμένει ἄλυτον καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς οὐσιαστικῆς προωθήσεως.

Τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῆς ἐπαρχίας εὑρίσκεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἰς κακὴν κατάστασιν· καὶ τοῦτο καθίσταται ἀκόμη χειρότερον λόγῳ τοῦ ὀρεινοῦ τοῦ ἐδάφους. Ἡ προσπάθεια ἀξιοποιήσεως νέας γῆς καὶ αὐξήσεως τῆς καλλιεργησίμου τοιαύτης δὲν προωθεῖται ἱκανοποιητικῶς, ἡ γεωργικὴ ἀνάπτυξις καθυστερεῖ, ἡ μελέτη ἀξιοποιήσεως τοῦ ποταμοῦ Κούρρη βραδύνει. Αἱ περιοχαὶ Πιτσιλιᾶς, Κελλακίου καὶ κρασοχωρίων εὑρίσκονται ἀκόμη εἰς κατάστασιν ὑπαναπτύξεως. Ἐλάχιστον ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνύεται ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων διὰ τὰ θέρετρα τὰ ὁποῖα συνεχῶς μαραίνονται.

Ὅπως ἐτόνισα καὶ ἄλλοτε ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, φαίνεται ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη εἰς μερικοὺς ὑπευθύνους παράγοντας ἡ λανθασμένη ἐντύπωσις, ὅτι ἡ ἐπαρχία μας εὐημερεῖ καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν χρήζει προτεραιότητος εἰς τὴν ἱεράρχησιν τῶν διαφόρων ἔργων ἀναπτύξεως. Δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ πραγματικότης, δυστυχῶς. Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ὅτι ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ εἶναι ἴσως ἡ πτωχοτέρα ἐπαρχία τῆς νήσου.

Οἱ ἀγρόται μας ἔχουσι τὸ χαμηλότερον κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ χιλιάδας ἐγκαταλείπουν τὰ χωρία των καὶ ἐγκαθίστανται ὡς ἐργάται εἰς τὴν πόλιν.

Βεβαίως εἶναι ἀληθὲς ὅτι ἡ πόλις τῆς Λεμεσοῦ καὶ μία μικρὰ περιοχὴ πέριξ τῆς πόλεως παρουσιάζουν ἱκανοποιητικὴν ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐμπορικὴν καὶ οἰκονομικὴν δραστηριότητα. Ἀλλὰ τοῦτο ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν παρουσίαν μερικῶν χιλιάδων Ἄγγλων, λόγῳ τῆς γειτνιάσεως τῶν Βρεττανικῶν στρατιωτικῶν βάσεων Ἐπισκοπῆς καὶ Ἀκρωτηρίου. Ὅμως ὁ οἰκονομικὸς παράγων «Βρεττανικαὶ Βάσεις» εἶναι προσωρινὸς καὶ ἀστάθμητος. Προσωρινὴ λοιπόν, ἀνασφαλὴς καὶ τεχνητὴ ἡ παροῦσα οἰκονομικὴ δραστηριότης τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως Λεμεσοῦ.

Ἐὰν δὲν κατορθώσωμεν νὰ ἀναπτύξωμεν ταχέως τοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς πόρους τῆς ἐπαρχίας μας, καὶ τοῦτο δύναται νὰ γίνῃ μόνον ἐὰν δοθῇ κατὰ τὴν σχεδιοποίησιν τοῦ νέου προγράμματος ἀναπτύξεως ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ, τότε μᾶς ἀναμένουν δύσκολοι ἡμέραι οἰκονομικοῦ μαρασμοῦ. Εἶναι ζωτικὸν διὰ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λεμεσοῦ νὰ ἀξιοποιηθοῦν οἱ πλουτοπαραγωγικοὶ πόροι των τὸ ταχύτερον δυνατὸν διὰ νὰ παύσουν νὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὰς Βρεττανικὰς βάσεις αἱ ὁποῖαι καὶ προσωρινὰι εἶναι καί, βεβαίως, ἀνεπιθύμητοι.

Καὶ τώρα αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τῶν διαφόρων κεφαλαίων τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἔχουν ὡς ἀκολούθως:—

Κεφάλαιον Δ2. Ἀνάπτυξις Ὑδάτων.

Τὸ προβλεπόμενον ποσὸν εἶναι σημαντικῶς ὑψηλότερον τοῦ περυσινοῦ. Αὐτὸ ἀποδεικνύει τὴν μεγάλην σπουδαιότητα τὴν ὁποίαν ἀποδίδει ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου μας.

Εἰς τὸ ἄρθρον 10 προβλέπεται ποσὸν ἐκ £1.107.573 διὰ μείζονα ἀρδευτικὰ ἔργα. Τὸ ποσὸν αὐτὸ θὰ χρησιμοποιηθῇ κυρίως διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν πέντε ὑπὸ ἐκτέλεσιν ὑδατοφρακτῶν, τὴν κατασκευὴν δύο νέων καὶ τὴν κατασκευὴν ἢ ἀποπεράτωσιν συστημάτων διανομῆς ὕδατος εἰς ἀποπερατωθέντας ὑδατοφράκτας. Μεταξὺ τῶν ὑδατοφρακτῶν τούτων εἶναι καὶ ὁ ὑπὸ κατασκευὴν ὑδατοφράκτης τῆς Γερμασόγειας. Ὡς γνωστόν, ὁλόκληρος ἡ ἀρδεύσιμος γῆ τοῦ χωρίου Φοινικάρια καὶ μέγα μέρος τοῦ χωρίου Ἀκρούντα κατεστράφησαν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου. Πρὸ ἐτους εἶχα ἐπιστήσει τὴν προσοχὴν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος τῶν κατοίκων τῶν δύο αὐτῶν χωρίων.

Πληροφοροῦμαι τώρα, μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι ἤδη εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην σχέδιον διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτοῦ τοῦ προβλήματος. Ἐπελέγησαν δηλαδὴ τριακόσια στρέμματα γῆς διὰ τὴν Ἀκρούντα καὶ τετρακόσια εἴκοσι στρέμματα διὰ τὰ Φοινικάρια. Ἡ γῆ αὐτὴ θὰ ἀρδεύεται διὰ διασωληνώσεως ἐκ τοῦ ὑδατοφράκτου καὶ οἱ κάτοικοι θὰ χρηματοδοτηθοῦν διὰ τὴν ἀξιοποίησίν της. Πλέον τούτου θὰ λάβουν καὶ τὴν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν ἀπαλλοτρίωσιν τῆς γῆς των. Ἐλπίζω ὅτι τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον θὰ τύχῃ τῆς ἐγκρίσεως τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων καὶ θὰ προωθηθῇ τὸ ταχύτερον δυνατόν.

Κεφάλαιον Δ3. Βελτίωσις Χρήσεως Ὕδατος.

Ὁ ἔλεγχος χρήσεως τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου πρέπει νὰ ἀποτελῇ συνεχῆ μέριμναν τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος. Ὑπάρχουν περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας τὰ νερὰ ἔχουν ἐξαντληθῇ καὶ περιοχαὶ εἰς τὰς ὁποίας ἔχουν ἁλμυρίσει. Καὶ εἰς τὴν μίαν καὶ εἰς τὴν ἄλλην περίπτωσιν τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν κακὴν χρῆσιν τοῦ ὕδατος διὰ τῆς ὑπεραντλήσεως καὶ τῆς σπατάλης.

Πρέπει νὰ γίνῃ κατανοητὸν ἀπὸ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους γεωργοὺς καὶ τὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ἐὰν ἀφεθῇ ἡ κατάστασις ὡς ἔχει, τότε θὰ ἀντιμετωπίσωμεν κίνδυνον ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς μεγάλης καλλιεργησίμου γῆς μὲ σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου μας.

Κεφάλαιον Δ4. Γεωργία.

Εἰς τὸ ἄρθρον 16 προβλέπεται δαπάνη £3.000 διὰ τὴν βελτίωσιν νέων ποικιλιῶν ἀμπέλου, τόσον ἐπιτραπεζίων ὅσον καὶ διὰ οἰνοποίησιν. Σημειῶ μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν τὴν προσπάθειαν αὐτὴν καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ ἐνταθῇ ἀκόμη περισσότερον. Εἰς τὸ ἄρθρον 56 προβλέπεται δαπάνη ἐκ £300 διὰ τὴν καταγραφὴν καὶ ἐπισκόπησιν τῶν ἀμπελώνων. Γνωρίζω ὅτι ἡ ἐργασία αὐτὴ ἤρχισε πρὸ πολλοῦ καὶ διερωτῶμαι διὰ ποῖον λόγον καθυστερεῖ τόσον πολὺ ἡ συμπλήρωσίς της. Εἰς τὸ ἄρθρον 12 προβλέπεται μικρὰ δαπάνη ἐκ £1.000 διὰ τὸν ἀναδασμὸν τῆς γῆς. Πέρυσιν ἐνεκρίθη ποσὸν ἐκ £3.000 χωρὶς νὰ χρησιμοποιηθῇ. Ὁ ἀναδασμός, διὰ τῆς συνενώσεως πολυτεμαχισμένου κλήρου εἰς ἐνιαίας μονάδας, θὰ εἶναι πολὺ εὐεργετικὸς διὰ τὴν γεωργίαν μας. Νομίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ προωθήσῃ ταχέως τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον τοῦ ὁποίου ἡ κατάθεσις εἰς τὴν Βουλὴν καθυστερεῖ.

Κεφάλαιον Δ6. Κτηνοτροφία.

Ὁ πλουτοπαραγωγικὸς αὐτὸς τομεὺς τῆς οἰκονομίας μας πρέπει νὰ τυγχάνῃ συνεχοῦς καὶ μεγαλυτέρας ἐνθαρρύνσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Αἱ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγωγαὶ κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἀνέρχονται εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας λιρῶν. Διὰ μιᾶς ἐντατικῆς προσπαθείας δυνάμεθα εἰς σύντομον χρονικὸν διάστημα νὰ καλύψωμεν τὰς ἀνάγκας μας εἰς κτηνοτροφικὰ προϊόντα καὶ ἀκόμη νὰ διαθέτωμεν τοιαῦτα δι' ἐξαγωγήν. Διὰ νὰ γίνῃ ὅμως αὐτὸ κατορθωτὸν πρέπει νὰ αὐξήσωμεν τὴν παραγωγήν μας, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ νὰ μειώσωμεν καὶ τὰ κόστα παραγωγῆς. Εἰς τὰ ἄρθρα 16 καὶ 17 προβλέπονται συνολικῶς £10 δι' ἵδρυσιν ὀργανισμοῦ ἐμπορίας γάλακτος καὶ κρέατος. Ἡ ἵδρυσις τοιούτων ὀργανισμῶν καθίσταται ἐπιτακτικὴ καὶ πιστεύομεν ὅτι θὰ προωθηθῇ συντόμως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Κεφάλαιον Δ7. Κτηνιατρικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Προώθησις τῆς κτηνοτροφίας καὶ πτηνοτροφίας προϋποθέτει καλὰς κτηνιατρικὰς ὑπηρεσίας. Δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι αἱ κτηνιατρικαί μας ὑπηρεσίαι ἔχουν συμπληρωθῇ πλήρως. Χρειαζόμεθα περισσοτέρους κτηνιάτρους. Εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον εἷς κτηνίατρος νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας ὁλοκλήρου ἐπαρχίας, ὁσονδήποτε εὐσυνείδητος, ἔμπειρος καὶ δραστήριος καὶ ἐὰν εἶναι, ὅπως συμβαίνει εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας. Ἡ ἵδρυσις νέου κτηνιατρικοῦ σταθμοῦ εἰς Λεμεσὸν διὰ τὸν ὁποῖον ἐγένετο πρόβλεψις εἰς τρεῖς προηγουμένους Προϋπολογισμοὺς δὲν κατέστη εἰσέτι δυνατή. Εἰς τὸ Ἄρθρον 10 προβλέπεται καὶ πάλιν ποσὸν ἐκ £14.200 διὰ τὸν ἐν λόγῳ σταθμόν. Δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι ἐφέτος θὰ ἐκτελεσθῇ ἐπὶ τέλους τὸ ἐν λόγῳ ἔργον. Εἰς τὸ ἄρθρον 6 προβλέπεται δαπάνη ἐκ £25.000 διὰ φάρμακα καὶ ἐμβόλια. Ἐπειδὴ ἀκούομεν παράπονα διὰ πολλὰς ἀποτυχίας κατὰ τοὺς ἐμβολιασμοὺς τῶν ζώων, μὲ θανατηφόρα πολλάκις ἀποτελέσματα, ἐπιθυμῶ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων. Ὁ αὐστηρὸς ἔλεγχος τῆς ποιότητος καὶ τῆς δραστικότητος τῶν ἐν λόγῳ ἐμβολίων ἀποτελεῖ καθῆκον ἐπιβεβλημένον τῶν ὑπευθύνων τοῦ Τμήματος.

Κεφάλαιον Δ9. Ἁλιεία.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ πλουτοπαραγωγικοῦ αὐτοῦ κλάδου τῆς οἰκονομίας μας καθυστερεῖ εἰσέτι σημαντικῶς. Ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καταβάλλει ἀξιεπαίνους προσπαθείας. Χρειάζεται ὅμως καὶ τὴν θετικὴν συμπαράστασιν τοῦ κράτους. Ἡ ἐνθάρρυνσις τῆς ἁλιείας εἰς διεθνῆ ὕδατα διὰ τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν τρατῶν ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένην συμπαράστασιν ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Μετ' εὐχαριστήσεως παρατηρῶ ὅτι εἰς τὸ ἄρθρον 21 προβλέπεται ποσὸν ἐκ £500 διὰ τὸν σκοπὸν αὐτόν. Ἂν καὶ ἀνεπαρκὲς τὸ ποσὸν αὐτό, ἐν τούτοις ἀποτελεῖ ἐνθαρρυντικὴν ἔνδειξιν διὰ τὸ μέλλον.

Κεφάλαιον Δ11. Ἐμπόριον καὶ Βιομηχανία.

Εἰς τὸ ἄρθρον 11 γίνεται πρόβλεψις ἐκ £75.000 διὰ τὰς βιομηχανικὰς περιοχὰς Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ. Ἡ δημιουργία βιομηχανικῆς περιοχῆς εἰς Λεμεσὸν

καθυστερεῖ καὶ λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν καταβάλλεται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ἡ δέουσα προσπάθεια πρὸς ἐπιτάχυνσιν τοῦ ἔργου αὐτοῦ.

Κεφάλαιον Δ13. Τουρισμός.

Ἡ τουριστικὴ ἀξιοποίησις τῆς νήσου μας καὶ ἡ τουριστικὴ προβολή της εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀποτελοῦν στόχους εἰς τοὺς ὁποίους ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδει μεγάλην σημασίαν. Ἡ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἔναρξις τῶν ἐργασιῶν τοῦ ξενοδοχείου «Χίλτον» ἀποτελεῖ μίαν περαιτέρω τουριστικὴν ἐξέλιξιν διὰ τὴν νῆσον μας. Ἐν τούτοις χρειάζεται μεγαλυτέρα οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τῶν ξενοδοχειακῶν ἐπιχειρήσεων τόσον διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπέκτασιν ὑφισταμένων ξενοδοχείων ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέων τοιούτων. Ὅμως, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι παρατηρεῖται μεγάλη καθυστέρησις, πολλάκις δὲ καὶ κωλυσιεργία, διὰ τὴν ἔγκρισιν καὶ χορήγησιν τῶν σχετικῶν δανείων εἰς αἰτητὰς ξενοδόχους τῶν ὁποίων ἡ πεῖρα καὶ ἡ καλὴ φήμη εἶναι παγκυπρίως ἀνεγνωρισμένη.

Μεγάλη προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τουριστικῆς συνειδήσεως μεταξὺ τοῦ λαοῦ, ἰδίᾳ μεταξὺ τῶν τάξεων αἱ ὁποῖαι ἔρχονται εἰς περισσοτέραν ἐπαφὴν μὲ ξένους τουρίστας. Πρέπει νὰ δημιουργηθῇ τουριστικὴ ἀστυνομία καὶ ἀγορανομία ἡ ὁποία νὰ παρακολουθῇ καὶ νὰ πατάσσῃ οἱανδήποτε προσπάθειαν αἰσχρᾶς ἐκμεταλλεύσεως τῶν τουριστῶν, ὅπως δυστυχῶς συμβαίνει πολλάκις. Πρέπει νὰ προσέξουν οἱ ἁρμόδιοι τὰ σημεῖα αὐτά. Ἡ καλυτέρα καὶ ἀποτελεσματικωτέρα διαφήμισις τῆς νήσου μας εἶναι ἡ ζῶσα διαφήμισις. Εἶναι δηλ. αὐτοὶ οὗτοι οἱ τουρίσται οἱ ὁποῖοι, ὅταν φεύγουν εὐχαριστημένοι, δὲν ἔχουν παρὰ νὰ ἐνθαρρύνουν τοὺς δικούς των, τοὺς φίλους των νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν.

Κεφάλαιον Δ16. Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου.

Εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου δίδεται ἰδιαιτέρα ἔμφασις διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμοῦ. Τὸ σχετικὸν κονδύλιον παρουσιάζει αὔξησιν ἐκ £216.000 ἐν συγκρίσει μὲ ἐκεῖνον τοῦ 1966. Τὰ εἰς τὰ ἄρθρα 6 καὶ 50 προβλεπόμενα ποσὰ διὰ τὴν συνέχισιν ἀσφαλτοστρώσεως τῶν ὁδῶν Λεμεσοῦ–Ἀγροῦ καὶ Παρεκκλησιᾶς–Κελλακίου–Ἐφταγώνιας εἶναι ἀνεπαρκῆ. Δυστυχῶς μὲ τὸν βραδὺν αὐτὸν ρυθμὸν θὰ ἀπαιτηθοῦν πολλὰ ἀκόμη ἔτη διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ὁδῶν αὐτῶν. Ἀντιθέτως, παρατηροῦμεν ὅτι δι' ὁδικὰς ἀρτηρίας ἄλλων ἐπαρχιῶν προβλέπονται ἑκατοντάδες χιλιάδες λιρῶν εἰς τρόπον ὥστε τὰ ἔργα νὰ συμπληροῦνται εἰς βραχὺ χρονικὸν διάστημα.

Τοιαύτης προνομοιακῆς μεταχειρίσεως ὅσον ἀφορᾶ τὸ ὁδικὸν δίκτυον τυγχάνει ὁλόκληρος ἡ περιοχὴ ἡ ἐκτεινομένη βορείως, ἀνατολικῶς καὶ δυτικῶς τῆς Λευκωσίας, ἐνῶ ἡ Νότιος Κύπρος καὶ ἡ ὀρεινὴ περιοχὴ τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ παραμελοῦνται αἰσθητῶς. Ἐφιστῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου τὴν προσοχὴν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου. Εἶναι καιρὸς πλέον εἰς τὸ νέον σχέδιον ἀναπτύξεως νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα ἔμφασις εἰς τὸ ὁδικὸν δίκτυον τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ὁλοκλήρου τῆς νήσου. Ἰδιαιτέρως διὰ τὸν δρόμον Φασούλας–Μέσα Γειτονιᾶς (καὶ Ἁγίου Θεράποντος) ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι εὑρίσκεται εἰς ἀθλιεστάτην κατάστασιν καὶ κατέστη σχεδὸν ἀδιάβατος. Ἡ ἀσφαλτόστρωσις αὐτῶν τῶν δρόμων πρέπει νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον.

Κεφάλαιον Δ17. Λιμένες.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο προνοεῖται ποσὸν ἐκ £250.000 διὰ τοὺς λιμένας Λεμεσοῦ καὶ Λάρνακος. Νὰ ἐλπίσωμεν ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους θὰ ἀρχίσῃ ἐπὶ τέλους ἡ κατασκευὴ τοῦ σοβαροῦ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἐπιβίωσιν τῆς Λεμεσοῦ λιμένος;

Κεφάλαιον Δ20. Πολεοδομία καὶ Οἴκησις.

Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθεται ποσὸν ἐκ £201.142. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ κατανομὴ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ δὲν γίνεται μὲ τὴν προσήκουσαν ἀμεροληψίαν καὶ

κατὰ δίκαιον τρόπον. Ἡ Λεμεσὸς λαμβάνει πάντοτε ἕνα ἐλάχιστον ποσοστὸν ἐκ τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν τὴν Κυβέρνησιν διατὶ καθυστερεῖ ἡ θέσπισις τῆς πολεοδομικῆς νομοθεσίας, ἄνευ τῆς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ οἱαδήποτε πολεοδομικὴ ἐξέλιξις; Σημειῶ βεβαίως μὲ ἱκανοποίησιν τὴν δήλωσιν τοῦ Ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὅτι τὸ σχετικὸν νομοσχέδιον εἶναι ἤδη ἕτοιμον.

Κεφάλαιον Δ21. Ἰατρικαὶ καὶ Ὑγειονομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Προβλέπονται δαπάναι ἐκ £158.144. Ἐκ τοῦ ποσοῦ αὐτοῦ αἱ £30.000 προβλέπονται διὰ δαπάνας εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ νοσοκομεῖα καὶ £120.000 περίπου διὰ τὸ Γενικὸν Νοσοκομεῖον καὶ τὸ ψυχιατρεῖον Λευκωσίας. Εἶμαι καὶ πάλιν ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιστήσω ἀκόμη μίαν φορὰν τὴν προσοχὴν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου διὰ τὴν ἄνισον μεταχείρισιν τῶν ἐπαρχιακῶν νοσοκομείων ἐν συγκρίσει μὲ τὸ Γενικὸν τοιοῦτον. Ἐτόνισα καὶ ἄλλοτε, τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ τώρα, ὅτι δὲν ἀντιτίθεμαι ποσῶς εἰς τὴν συμπλήρωσιν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τοῦ Γενικοῦ Νοσοκομείου Λευκωσίας. Ἀντιθέτως πλειοδοτῶ. Ὅμως αὐτὸ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει πρέπει νὰ γίνεται εἰς βάρος τῶν ἐπαρχιακῶν τοιούτων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὰ ἐπαρχιακὰ νοσοκομεῖα ἔχουν αἰσθητὰς ἐλλείψεις τόσον ἀπὸ ἀπόψεως κλινῶν καὶ ἐξοπλισμοῦ ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. Τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ χρειάζεται ἐπέκτασιν διὰ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις πόλεως καὶ ἐπαρχίας μὲ πλέον τῶν £110.000 κατοίκων. Τὸ νοσοκομεῖον μας ἀντιμετωπίζει σοβαρὰν ἔλλειψιν κλινῶν. Ἀπὸ δεκαετίας οὐδεμία κλίνη προσετέθη. Ὁλόκληρος πτέρυξ δὲν λειτουργεῖ λόγῳ ἐλλείψεως νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ. Παρατηρεῖται ἔλλειψις στεγαστικοῦ χώρου διὰ τὰ διάφορα ἰατρεῖα. Εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ δωμάτιον στεγάζονται ὀφθαλμίατρος, ὠτορινολαρυγγολόγος καὶ ὁ δερματολόγος, ὁσάκις οὗτος ἐπισκέπτεται τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ. Χρειάζεται ἀποθήκη διὰ φάρμακα.

Παρ' ὅλον ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν ἀναγράφεται ποσὸν ἐκ £20.000 διὰ ἀποθήκην φαρμάκων εἰς τὴν Λευκωσίαν, οὐδὲν ποσὸν προνοεῖται διὰ τὴν Λεμεσόν. Ἡ ἵδρυσις νευροψυχιατρικῆς μονάδος εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη διὰ τὴν ἐπαρχίαν μας. Μέχρις ὅτου ἐπιτευχθῇ τοῦτο, τοὐλάχιστον ἂς ἐπισκέπτεται τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ ἅπαξ ἢ δὶς ἑβδομαδιαίως εἰδικὸς ἐκ Λευκωσίας. Αἱ περιπτώσεις ἀσθενῶν χρηζόντων νευροψυχιατρικῆς παρακολουθήσεως ἔχουν αὐξηθῇ μεγάλως τὸν τελευταῖον καιρόν. Πλεῖστοι ἐξ αὐτῶν, ἂν καὶ πτωχοί, εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ταλαιπωροῦνται καὶ νὰ ὑφίστανται οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις ἐπισκεπτόμενοι τὴν Λευκωσίαν. Μὲ ἱκανοποίησιν παρατηρῶ ὅτι γίνεται πρόνοια διὰ τὴν ἵδρυσιν φυσιοθεραπευτικοῦ κέντρου.

Ἐλπίζω ὅτι τοῦτο θὰ πραγματοποιηθῇ τὸ ταχύτερον. Χρειαζόμεθα ἕνα ἀκόμα ὀδοντίατρον. Εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ ὑπάρχει ὀδοντιατρικὴ μονὰς ἡ ὁποία ἀδρανεῖ. Μὲ τὸν διορισμὸν ἑνὸς νέου ὀδοντιάτρου θὰ παρέχεται ὀδοντιατρικὴ περίθαλψις εἰς τὴν ὕπαιθρον, ἰδίως εἰς τὰ σχολεῖα τῆς ὑπαίθρου. Ἡ κατάστασις τῶν ὀδόντων τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν ἀγροτοπαίδων εἶναι ἀθλία. Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ὀδοντιατρικὴ μονάς, καὶ μέχρις ὅτου διορισθῇ μονίμως ὀδοντίατρος, νὰ χρησιμοποιηθοῦν αἱ ὑπηρεσίαι ὀδοντιάτρου μὲ ἡμερησίαν ἀμοιβήν. Τοῦτο εἶναι εὐκόλως κατορθωτόν.

Ἡ λειτουργοῦσα ὀδοντιατρικὴ μονὰς Ἀγροῦ εἶναι ἀνθρωπίνως ἀδύνατον νὰ καλύψῃ εὐρείαν περιφέρειαν. Διὰ τῆς μονάδος αὐτῆς ἐξυπηρετοῦνται αἱ ἀνάγκαι τοῦ Ἀγροῦ, Εὐρύχου, Παλαιχωρίου, Πεδουλᾶ καὶ Πλατρῶν. Ἡ ἰατρικὴ ἕδρα Κελλακίου, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας ἐνεργείας μας, παραμένει ἀκόμη ἄνευ ἰατροῦ. Τοῦτο προκαλεῖ ταλαιπωρίαν ἀλλὰ καὶ δυσφορίαν εἰς τοὺς κατοίκους μιᾶς μεγάλης περιφερείας ἐκ δώδεκα καὶ πλέον χωρίων. Δυνάμεθα νὰ γνωρίζωμεν διατὶ αὐτὴ ἡ μεγάλη καθυστέρησις εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς ἕδρας αὐτῆς ἡ ὁποία ἐπὶ πεντηκονταετίαν περίπου δὲν ἐστερήθη ἰατροῦ; Ἡ εἴσοδος εἰς τὸ νοσοκομεῖον Λεμεσοῦ, ἐννοῶ εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ νοσοκομείου, γίνεται ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου, διότι δὲν

ὑπάρχει θυρωρός. Ὡς ἐκ τούτου δημιουργεῖται συνωστισμὸς πολιτῶν καὶ ὀχημάτων τὰ ὁποῖα προκαλοῦν πολλάκις θόρυβον καὶ ἐνόχλησιν εἰς τοὺς ἀσθενεῖς τοῦ νοσοκομείου. Δὲν εἶναι δύσκολον νὰ ἐξευρεθῇ τὸ μικρὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον χρειάζεται δι' ἕνα θυρωρόν. Ἐλπίζω ὅτι ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας, μὲ τὴν δραστηριότητα ἡ ὁποία τὸν διακρίνει, θὰ ἐπιληφθῇ ταχέως ὅλων τῶν προβλημάτων τοῦ νοσοκομείου Λεμεσοῦ καὶ τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ καὶ θὰ δώσῃ τὴν πρέπουσαν καὶ ταχεῖαν λύσιν.

Ἰδιαιτέρως ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν εἰσήγησιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ὅσον ἀφορᾷ τὸν διορισμὸν καὶ τὴν ἀμοιβὴν τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν. Συμφωνῶ καὶ ἐγὼ ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἀμοιβῆς τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ μιᾶς τολμηρᾶς ἀποφάσεως. Διότι εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ἀμοιβὴ τῶν ἰατρῶν εἶναι πολὺ χαμηλή.

Κεφάλαιον Δ22. Ἀγροτικὴ Ἀνάπτυξις.

Σημειῶ μὲ ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν ὅτι γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸ ἄρθρον 6 ἐκ £22.000 διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ὑποστάντων ἐπικίνδυνον καθίζησιν χωρίων, ἤτοι Κυβίδων, Κοιλανίου καὶ Μαθικολώνης. Τὸ ποσὸν αὐτὸ φρονῶ ὅτι εἶναι ἀνεπαρκές. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι θὰ αὐξηθῇ διὰ συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη. Ἐπίσης σημειῶ μὲ ἱκανοποίησιν τὸ διὰ τοῦ ἄρθρου 5 προβλεπόμενον ποσὸν ἐκ £16.000 δι' ἀντιπλημμυρικὰ ἔργα μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰς Πάχναν καὶ Ἅγιον Θεόδωρον.

Κεφάλαιον 27Δ. Ἄρθρον 5, Ταχυδρομικαὶ Ὑπηρεσίαι.

Καὶ πέρυσιν ἀνέφερα ὅτι παρ' ὅλην τὴν ἵδρυσιν παραρτήματος ταχυδρομείου παρὰ τὴν Λεωφόρον Μακαρίου τοῦ Γ' τὸ κεντρικὸν τοιοῦτον παρουσιάζει πολὺ μεγάλην συμφόρησιν καὶ ἀντιμετωπίζει ἐπειγόντως πρόβλημα στεγαστικοῦ χώρου. Τὸ ζήτημα αὐτὸ ὑποβάλλω ὅτι πρέπει νὰ ἐξετασθῇ μὲ πνεῦμα κατανοήσεως τὸ ταχύτερον δυνατόν. Τελειώνων, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Δὲν πρέπει καὶ δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν παρὰ δι' ὀλίγον χρόνον, διότι δὲν ἔχω νὰ προσθέσω πολλὰ εἰς τὰ ὅσα αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν ἀναφέρει εἰς τὴν ἔκθεσίν των ἐπὶ τοῦ συζητουμένου Προϋπολογισμοῦ καὶ εἰς τὰ ὅσα οἱ προηγούμενοι ἀπὸ ἐμὲ συνάδελφοι Βουλευταὶ ἔχουν εἴπει εἰς τὰς ὁμιλίας των καὶ πιθανὸν νὰ εἴπουν μερικοὶ ἀκόμη ποὺ ὑπολείπονται νὰ ὁμιλήσουν.

Ἐν τούτοις, ἔχω μερικὰ σχόλια λόγῳ ἐπιφυλάξεών μου ἐπὶ προνοιῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἢ ἐπὶ παρατηρήσεων εἰς ἀναφορὰς ποὺ ἔκαμαν οἱ προηγούμενοι ὁμιληταί.

Τὸ πρῶτον τὸ ὁποῖον θέλω νὰ θίξω εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπανειλημμένως ἀνεφέρθη ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ, δηλαδὴ τῆς ἐγκαίρου ἀποστολῆς τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, οὕτως ὥστε νὰ μελετᾶται καὶ νὰ συζητῆται μὲ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐφέτος ἐτονίσθη ἀπὸ τοῦ βήματος καὶ ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἐγὼ διαφωνῶ ἐν μέρει μὲ τὴν εἰσήγησιν τῶν Ἐπιτροπῶν, διότι νομίζω ὅτι ἔπρεπε αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ προχωρήσουν καὶ πέραν ἀπὸ τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν καὶ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ συμψηφίσῃ τοὺς δύο Προϋπολογισμούς, τὸν ἐτήσιον κρατικὸν Προϋπολογισμὸν καὶ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως.

'Ανάλογον εἰσήγησιν εἶχα κάμει καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ἐτησίου Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ. Τὴν εἰσήγησιν αὐτὴν στηρίζω εἰς τὸ ὅτι κατ' οὐσίαν κάθε δαπάνη τοῦ κράτους ἔχει κύριον σκοπὸν τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, καὶ κάθε ἔσοδον καὶ φορολογία ἔχει σκοπὸν νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἐξασφάλισιν καὶ κατοχύρωσιν αὐτῆς τῆς προόδου.

Δὲν νοεῖται π.χ. εἰς Διευθυντὴς 'Υπουργείου νὰ πληρώνεται ἀπὸ τὸν Τακτικὸν ἐτήσιον Προϋπολογισμόν, ὁ ὁποῖος ἀντιδιαστέλλεται χαρακτηριστικῶς ἀπὸ τὸν λεγόμενον Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως, ἐνῶ διευθύνει 'Υπουργεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάγονται καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον γίνονται ἔργα ἀναπτύξεως.

'Αντιθέτως χαρακτηρίζεται ὡς δαπάνη ἀναπτύξεως, ἡ δαπάνη ἡ προοριζομένη διὰ κάποιον κτίριον τὸ ὁποῖον στεγάζει ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία ἤδη ὑπάρχει καὶ λειτουργεῖ. Π.χ. ἡ ἀνέγερσις ἑνὸς δικαστικοῦ μεγάρου θεωρεῖται ὡς ἔργον ἀναπτύξεως, ἐνῷ οὐσιαστικὰ θὰ ἀντικαταστήσῃ ἄλλον κτίριον τὸ ὁποῖον ὑπάρχει καὶ ἐξυπηρετεῖ τὴν τακτικὴν καὶ τὴν ἐτησίαν δαπάνην τοῦ κράτους. 'Επιπλέον τὸ σύνολον τῶν δαπανῶν μας ὅπως καὶ τῶν ἐσόδων μας δὲν ὑπερβαίνει τὰ £30.000.000 καὶ συνεπῶς δὲν δικαιολογεῖται διπλῆ ἀπασχόλησις καὶ διπλῆ ἐργασία ἀπὸ ὅλους οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τοὺς Προϋπολογισμούς, δηλαδὴ τοὺς δημοσίους λειτουργούς, τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν, τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον, τὴν Βουλήν. Διὰ τοῦτο ἔχω τὴν γνώμην ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ συμψηφισθῶσιν εἰς ἕνα μόνον οἱ δύο Προϋπολογισμοί, ὁπότε καὶ τὰ ἔσοδα καὶ τὰ ἔξοδα τῆς πολιτείας ὡς σύνολον θὰ ἐξετάζωνται ταὐτοχρόνως καὶ ἡ ἐργασία ἡ ὁποία διατίθεται διὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν ἐξέτασιν θὰ ἐλαττωθῇ.

'Επιπλέον νομίζω ὅτι καὶ ἡ Βουλὴ αὐτὴ δὲν πρέπει νὰ ἀπασχολῇ δύο 'Επιτροπὰς διὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν Προϋπολογισμῶν, δηλαδὴ τὴν 'Επιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ καὶ τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν. 'Η 'Επιτροπὴ Προϋπολογισμοῦ ἔχει συσταθῇ διὰ νὰ ἀνακουφίσῃ τὴν 'Επιτροπὴν Οἰκονομικῶν, διότι εἶχε πολλὴν ἐργασίαν. Τώρα ποὺ ἀποστέλλονται οἱ Προϋπολογισμοὶ καὶ εἰς τὰς δύο 'Επιτροπάς, δὲν βλέπω νὰ ἐξυπηρετῆται κανένας σκοπός, πλὴν τοῦ ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν Βουλευτῶν οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐξέτασιν τῶν Προϋπολογισμῶν εἶναι μεγαλύτερος.

'Αλλο σημεῖο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω σχετικὰ μὲ τὸν Προϋπολογισμόν, εἶναι ἡ παράκλησις καὶ ἡ ἐκφρασθεῖσα καὶ ἀπὸ ἄλλους παρατήρησις καὶ ἐπιθυμία κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ δὴ τοῦ Προϋπολογισμοῦ 'Αναπτύξεως, νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὴν Βουλὴν περισσότεροι Βουλευταὶ καὶ οἱ ὑπεύθυνοι ὑπάλληλοι ἐπὶ τῆς συντάξεως καὶ τῶν Προϋπολογισμῶν καὶ τοῦ Σχεδίου 'Αναπτύξεως καὶ Προγραμματισμοῦ.

Βεβαίως δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὰ λεγόμενα ἐδῶ ἅπαξ καὶ ἐκδίδονται εἰς πρακτικὰ εἰς τὴν ἐπίσημον 'Εφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἀναγινώσκονται ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους, ἀλλὰ πιστεύω ὅτι θὰ εἶναι ἀποτελεσματικώτερα ἡ παρακολούθησις κατὰ τὴν συζήτησιν, ὁπότε αἱ ἐντυπώσεις εἶναι σαφέστεραι καὶ καλύτεραι.

'Η ὁμιλία τοῦ 'Υπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Σολομίδη, ἀπετέλεσε σαφῆ προβολὴν τῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καὶ ἱκανοποιεῖ τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ τὴν Βουλήν, διότι προσῆλθε καὶ παρουσίασε τὴν ὀρθὴν καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων, κατὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς Κυβερνήσεως, ἀρίστην δυνατὴν διαχείρισιν.

Κατὰ τὰς ὁμιλίας τῶν συναδέλφων, οἱ ὁποῖοι προηγήθησαν ἀπὸ ἐμένα, ἐσχηματίσθη ἡ ἐντύπωσις ὅτι, πλὴν τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οἱ περισσότεροι Βουλευταὶ εἶναι ἀντιπολίτευσις. Καὶ ἐὰν ληφθῇ μάλιστα ὑπ' ὄψιν ὁ τόνος μὲ τὸν ὁποῖον γίνονται αἱ συζητήσεις εἰς τὴν Βουλήν, δηλαδὴ χωρὶς ἔξαψιν καὶ ἔντασιν, ἡ ἐντύπωσις αὐτὴ πρέπει νὰ εἶναι ἰσχυροτέρα. Διότι σχεδὸν ὅλοι οἱ Βουλευταὶ ἐξέφρασαν παράπονα ἢ δὲν ἐξέφρασαν ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως, ὡς ἔχει συνταχθῇ.

Ἡ Βουλὴ καὶ κάθε Βουλευτὴς ἰδιαιτέρως, ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ κάμνῃ παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἡ ὁποία ἐκάλυπτε καὶ τὸ λῆξαν Πενταετὲς Σχέδιον Ἀναπτύξεως καὶ μὲ κάποιον τρόπον προέβαλε καὶ τὸ νέον Σχέδιον Ἀναπτύξεως.

Κατὰ τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. Ὑπουργὸς ἔθιξε τὸ ζήτημα τῆς διασπαθίσεως τοῦ δημοσίου χρήματος. Πιθανὸν νὰ ἀνεφέρετο εἰς παρατηρήσεις καὶ σχόλια ποὺ ἐγίνοντο κατὰ περιόδους ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτό. Νομίζω ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὴν Βουλὴν τοὐλάχιστον, ἡ τυχὸν εἰς κάποιο στάδιον ἀνακίνησις τοῦ θέματος τῶν οἰκονομιῶν, εἶχεν ὡς κύριον σκοπὸν ἐποικοδομητικὰς παρατηρήσεις καὶ νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ὑπευθύνους νὰ κατευθύνουν τὴν διάθεσιν τοῦ δημοσίου χρήματος κατὰ τὸν καλύτερον καὶ ἐπωφελέστερον διὰ τὸ δημόσιον συμφέρον τρόπον.

Δὲν νομίζομεν ὅτι ἔγινε ποτὲ κατ' εὐθεῖαν ὑπαινιγμὸς διὰ διασπάθισιν δημοσίου χρήματος ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλόγως καὶ ἀσκόπως. Ἐν τούτοις, ἐὰν τυχὸν ἔγιναν παρατηρήσεις, αἱ παρατηρήσεις αὐταὶ πιστεύω ὅτι εἶναι δικαιολογημέναι, διότι ὑπάρχουν τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως πείρας, εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως καταλλήλου προγράμματος, γίνεται σπατάλη καὶ διάθεσις χρημάτων ἡ ὁποία δὲν ἀποδίδει ὅσον ἔπρεπε νὰ ἀποδώσῃ.

Δὲν θέλω νὰ κατονομάσω εἰδικῶς Τμήματα ἢ Ὑπουργεῖα, ἀλλ' εἶναι φυσικώτερον αὐτὴ ἡ σπατάλη, ἔστω καὶ εἰς μικρὰν κλίμακα, νὰ γίνεται εἰς τὰ Ὑπουργεῖα τὰ ὁποῖα διαχειρίζονται μεγάλα ποσὰ χρημάτων. Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ ἐκληφθῇ ὡς κακῆς πίστεως κριτικὴ ἡ τυχὸν ἀναφορὰ εἰς τὴν διασπάθισιν τοῦ δημοσίου χρήματος, ἀλλὰ νὰ ἐκληφθῇ ὡς καλῆς πίστεως κριτική, διὰ νὰ βοηθήσῃ μᾶλλον παρὰ νὰ ἐπικρίνῃ τὴν Κυβέρνησιν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παρατήρησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ ὕψους τῶν δαπανῶν διὰ διοικητικοὺς σκοπούς, ἢ διοικητικῶν δαπανῶν, ὅπως τὰς ἀπεκάλεσεν, ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι ἡ αὔξησις τῶν δαπανῶν ἐτησίως, ἀπολύτως λαμβανομένη, εἶναι σημαντική. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ αὔξησις τῶν εὐθυνῶν καὶ τῶν δραστηριοτήτων γενικῶς τῆς Δημοκρατίας καὶ εἰδικώτερον, βέβαια, τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, τότε ἡ αὔξησις τῆς διοικητικῆς δαπάνης δὲν πρέπει, ὡς γεγονός, νὰ θεωρηθῇ πολὺ ὑψηλή.

Ἡ Βουλὴ ἔχει σχολιάσει ἐπανειλημμένως τὸ ζήτημα τῶν δαπανῶν διὰ τὴν κρατικὴν μηχανήν, διότι αἰσθάνεται καθῆκον της νὰ καταβάλῃ κάθε προσπάθειαν διὰ νὰ αὐξηθοῦν εἰς τὸ μέγιστον αἱ ἱκανότητες καὶ ὁ χρόνος τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, μὲ σκοπὸν νὰ ἐλαττώνονται εἰς τὸ ἐλάχιστον αἱ ἀπαιτούμενοι δαπάναι καὶ ἡ ἐπιβάρυνσις, ἀντιστοίχως βέβαια, τοῦ πολίτου διὰ τὰς προσφερομένας εἰς αὐτὸν ὑπηρεσίας.

Ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ εἶναι εὐχαριστημένη καὶ εὐτυχὴς καὶ ἰδιαιτέρως ὅσοι Βουλευταὶ ἔθιξαν τὸ ζήτημα τῆς ἐξοικονομήσεως δαπανῶν διὰ τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, διότι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία φαίνεται ὅτι προσπαθεῖ νὰ ἀξιοποιήσῃ τὴν φορολογίαν ἢ τὰ ποσὰ τὰ εἰσπραττόμενα ἀπὸ τὴν φορολογίαν καὶ νὰ ἱκανοποιήσῃ καὶ τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἐκφρασθείσας ἀπὸ τοὺς Βουλευτάς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογίαν, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη εἰς παρατηρήσεις Ἐπιτροπῶν εἰς τὰς ἐκθέσεις των, ὅτι πρέπει τὸ φορολογικὸν σύστημα νὰ ἐνοποιηθῇ καὶ νὰ ἁπλοποιηθῇ καὶ παρετήρησεν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι οὔτε εὔκολον οὔτε δυνατὸν νὰ γίνῃ γρήγορα.

Συμφωνοῦμεν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι εὔκολον οὔτε δυνατὸν νὰ γίνῃ γρήγορα, ἀλλὰ ἐπιμένομεν ὅτι ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ ἡ μελέτη καὶ ἀναθεώρησις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, ἀφ' ἑνὸς διὰ νὰ ἁπλοποιηθῇ τοῦτο καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ κατανεμηθῇ δικαιότερον ὁ φόρος. Ὅλοι οἱ Βουλευταί, ἢ τοὐλάχιστον ὅσοι ἠσχολήθησαν μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, συμφωνοῦν μὲ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ φορολογικοῦ συστήματος, πλὴν ἕκαστος, ἀναλόγως τῆς πολιτικῆς τοποθετήσεώς του, βλέπει ὡς κατάλληλον τρόπον τὴν ἁπλοποίησιν καὶ τὴν δικαιοτέραν κατανομὴν τῆς φορολογίας.

Πλεῖστοι ὑποστηρίζουν ὅτι πρέπει νὰ στρέψῃ τὴν προσοχήν της ἡ Κυβέρνησις εἰς τὴν ἄμεσον φορολογίαν καὶ νὰ ἐλαττώσῃ τὴν ἔμμεσον. Ἄλλοι ὑποστηρίζουν ὅτι ἡ ἔμμεσος φορολογία εἶναι δικαία, ὅπως καὶ ὁ κ. Ὑπουργὸς μὲ κάποιον τρόπον ἄφησε νὰ νοηθῇ, διότι ἀφ' ἑνὸς διευκολύνεται ἡ εἴσπραξις τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ καὶ ἀφ' ἑτέρου γίνεται ἡ κατανομὴ κατ' ἴσην ἀναλογίαν ἐπὶ τῶν καταναλισκομένων ἀγαθῶν. Παρ' ὅλον ποὺ αἱ πτωχότεραι τάξεις θὰ ἐπιβαρύνωνται κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ποὺ ἐπιβαρύνονται αἱ πλουσιώτεραι τάξεις, δὲν πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι αἱ πλουσιώτεραι τάξεις ἐπιβαρύνονται καὶ ἀναλόγως τῶν οἰκονομικῶν μέσων ποὺ διαθέτουν. Πληρώνουν τὸν φόρον εἰσοδήματος ὁ ὁποῖος στηρίζεται ἐπὶ τοῦ εἰσοδήματός των. Ἀδιάφορον ἐὰν ὅπως εἶναι ὁ Νόμος σήμερον, ἢ ὅπως εἶναι διαρθρωμένη ἡ ὑπηρεσία, ἢ μὲ τὴν ἱκανότητα ποὺ ἔχει ἡ ὑπηρεσία, δὲν κατορθώνει νὰ ἐπιβάλῃ κατὰ τὸν ὀρθὸν τρόπον τὸν φόρον αὐτόν.

Δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῆται ὅτι πλεῖσται ὅσαι ὑπηρεσίαι προσφέρονται δωρεὰν διότι ἐπιβαρύνονται ὡρισμέναι τάξεις διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν των. Π.χ. τὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας δὲν ἐπιχορηγοῦνται ἀμέσως ἀπὸ τὸ κράτος καὶ τὴν ἐπιβάρυνσιν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας τὴν ὑφίστανται οἱ μαθηταί, ὄχι οἱ μαθηταὶ ὅλοι, ἀλλὰ οἱ ὑποτιθέμενοι εὐπορώτεροι. Αὐτὴ εἶναι μία φορολογία ἡ ὁποία ἔχει σκοπὸν νὰ ἐπιβαρύνῃ τοὺς εὐπορωτέρους καὶ νὰ ἀνακουφίζῃ τοὺς ἀπορωτέρους.

Εἰδικῶς ὁ φόρος εἰσοδήματος χρειάζεται, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀναθεώρησιν. Τὸ ἐλάχιστον φορολογούμενον πρέπει νὰ ἀνέλθῃ, διότι τοῦτο στηρίζεται εἰς τὴν ἐποχὴν ποὺ ὁ τιμάριθμος ἦτο πολὺ χαμηλότερος καὶ τὰ εἰσοδήματα ἦσαν μικρότερα καὶ πρέπει νὰ τεθῇ ὑψηλότερον μίνιμουμ. Ἐπίσης τὸ ὕψος τοῦ μάξιμουμ πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ διότι ἡ ἡμιανάπτυκτος Κύπρος πρέπει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἐπέκτασιν καὶ διὰ τοῦ δέλεαρ τοῦ κέρδους νὰ ἐνθαρρύνῃ καὶ νὰ ὑποβοηθῇ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἐπίσης πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ βάσις τοῦ φορολογικοῦ συστήματος ὅσον ἀφορᾷ τὸν φόρον εἰσοδήματος, διότι αὐτὸς ἐστηρίχθη ἐπὶ Βρεττανικῶν προτύπων τὰ ὁποῖα ἐπέβαλλεν ἡ Ἀγγλία τότε ποὺ ἐκυβερνοῦσε, διότι ἔτσι τὴν ἐσύμφερε. Π.χ. ἡ εἰσαγωγὴ αὐτοκινήτων καὶ μηχανημάτων ἐνθαρρύνεται διὰ τοῦ συστήματος ποὺ ἔχομεν σήμερα, διότι τότε ἡ Ἀγγλικὴ Κυβέρνησις ἤθελε νὰ εἰσάγωνται ταχύτερον καὶ εὐκολώτερον αὐτοκίνητα καὶ μηχανήματα. Ἕνας ἐπιχειρηματίας κάθε πέντε χρόνια ἀποσβέννει τὸ αὐτοκίνητόν του καὶ ἀγοράζει ἄλλο, ἐνῶ ἕνα αὐτοκίνητο μπορεῖ νὰ διατηρῆται δέκα χρόνια. Αὐτὸ εἶναι μία ἔμμεσος ἐνθάρρυνσις τῆς ἐξαγωγῆς συναλλάγματος τὴν ὁποίαν καὶ ἡ σημερινὴ Κυβέρνησις δυστυχῶς ἐνθαρρύνει.

Ἡ παρατήρησις διὰ τὸ ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἡ φορολογία σχετικῶς εἶναι χαμηλή, καὶ εἰδικῶς τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Ὑπουργός, 16% ἐπὶ τοῦ ἀκαθάρτου εἰσοδήματος, θεωρεῖται χαμηλόν, πιθανὸν ἀπολύτως ἐξεταζόμενον νὰ εἶναι χαμηλόν, ἀλλὰ ἐὰν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Κύπρος εἶναι ὑποανάπτυκτος χώρα καὶ τὸ Κυπριακὸν κράτος δὲν παρέχει μεγάλα ἀνταλλάγματα κατὰ τὴν φορολογίαν ποὺ ἐπιβάλλει δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ χαμηλόν.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν μπορεῖ νὰ εἶναι 30, φερ' εἰπεῖν, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἀγγλίαν παρέχονται τόσαι ὑπηρεσίαι ποὺ ἀσφαλῶς κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀνταλλαγμάτων ποὺ παίρνει ὁ πολίτης, ἡ φορολογία πιθανὸν νὰ εἶναι σχετικῶς χαμηλοτέρα τῆς ἰδικῆς μας. Ἔχει καὶ παιδείαν δωρεάν, ἔχει καὶ διὰ τὰ παιδιὰ δωρεὰν γάλα, χυμοὺς καὶ μερικὰς ἄλλας διευκολύνσεις τὰς ὁποίας ἡμεῖς δὲν ἔχομεν. Γι' αὐτὸ δὲν πρέπει νὰ παρασυρώμεθα ἀπὸ αὐτὸ τὸ γεγονὸς καὶ νὰ ἀντιγράφωμεν ἄλλα ποὺ ὑπάρχουν εἰς ἄλλας χώρας.

Ὁ κύριος στόχος μας πρέπει νὰ εἶναι νὰ βοηθήσωμεν ὅλας τὰς τάξεις νὰ ἐξασφαλίζουν μεγαλύτερον εἰσόδημα, μεγαλύτερον ἡμερομίσθιον, ἀνάλογα μὲ τὰς ἱκανότητας καὶ τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχουν διὰ νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὰς ὑποχρεώσεις των. Δὲν εἶναι διὰ τῆς φορολογίας ἀλλὰ διὰ τῆς αὐξήσεως τῆς ἱκανότητος καὶ τῆς ἀπολαβῆς τοῦ κάθε ἀτόμου. Ὁ κάθε ἄνθρωπος ὑποθέτω ἔχει τὴν στοιχειώδη ὑπερηφάνειαν νὰ ἀνταμείβεται δι' ἐκεῖνο ποὺ προσφέρει καλὰ καὶ δὲν θὰ θέλῃ διὰ τῆς φιλανθρωπίας καὶ διὰ τῆς εὐσπλαχνίας παραχώρησιν.

Μίαν μεγάλην γενικὴν παρατήρησιν ποὺ ἤθελα νὰ κάμω, κ. Πρόεδρε, καὶ κύριοι Βουλευταί, εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοτε ἀνέφερα καὶ ὅλοι οἱ Βουλευταὶ τὸ ἀναφέρουν εἰς τὰς ὁμιλίας των. Εἶναι ἡ κατὰ τὴν γνώμην μου δυσανάλογη δαπάνη εἰς τὰ διάφορα ἔργα ἀναπτύξεως καὶ εἰδικῶς διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατικῶν πόρων. Μπορεῖ τὸ ποσὸν ἀπολύτως λαμβανόμενον νὰ θεωρηθῇ μεγάλον. Ἀλλ' ἐὰν συγκριθῇ μὲ δαπάνας δι' ἄλλους τομεῖς ἀναπτύξεως, ἐπιμένω ὅτι εἶναι πολὺ χαμηλόν.

Ὅταν διατίθενται πολλὰ ἑκατομμύρια λιρῶν διὰ δύο, τρεῖς ἐξ ἴσου σημαντικοὺς τομεῖς, ἀλλὰ ὄχι τόσον σημαντικοὺς ὅπως τὰ νερά, ὑποθέτω ὅτι τὸ κονδύλι τὸ ὁποῖον διατίθεται ἐφέτος διὰ τὰ νερά, ὅπως καὶ κάθε χρόνον, εἶναι πολὺ χαμηλόν.

Ὅταν π.χ. ἡ Ἀμμόχωστος—καὶ νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφέρω τὴν Ἀμμόχωστον διότι διὰ τὴν ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου εἰδικῶς τώρα γίνεται λόγος· οἱ ἄλλοι συνάδελφοι προεβλήθησαν ὡς ἀντιπρόσωποι ἀποκλειστικὰ μιᾶς ἐπαρχίας, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφέρω καὶ ἐγὼ τὴν Ἀμμόχωστον—κινδυνεύει ὡς πόλις νὰ στερηθῇ τοῦ ποσίμου ὕδατος — καὶ δὲν ὑπερβάλλω τονίζων αὐτὸν τὸν κίνδυνον — ὑπάρχει ἄμεσος κίνδυνος νὰ στερηθῇ τοῦ ποσίμου ὕδατος ἡ πόλις αὐτὴ καὶ νὰ καταστραφῇ, καὶ ἐν τούτοις δὲν γίνεται καμμία πρόνοια διὰ τὴν κάλυψιν τῆς βασικωτάτης αὐτῆς ἀνάγκης.

Ἐπίσης μία περιοχή, ἂν μὴ ὅλη ἡ ἐπαρχία Ἀμμοχώστου, ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην ἀπὸ εὐρύτατον καὶ σοβαρώτατον σχέδιον ἀναπτύξεως καὶ καλύψεως τῶν ὑδατικῶν ἀναγκῶν καὶ θὰ πρέπει κάθε χρόνον νὰ διατίθεται σημαντικὸν ποσόν, διότι ἡ κάλυψις τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐμμέσως θὰ ἐξυπηρετήσῃ ὅλην τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν.

Συνάδελφος ἔκαμεν εἰς ὁμιλίαν του χθὲς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς μίαν πολὺ σοβαρὰν εἰσήγησιν, παρ' ὅλον ποὺ ἡ εἰσήγησις αὐτὴ εἶναι ἀκαδημαϊκὴ καὶ θεωρητικὴ καὶ τὴν ἔχει συσχετίσει μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τῆς Κύπρου. Ἡ εἰσήγησις αὐτὴ εἶναι ἀπὸ τὸν συνάδελφον κ. Λυσσαρίδην καὶ ἀφορᾷ ὅλα τὰ μικρὰ καὶ τὰ ὑπὸ ἀνάπτυξιν κράτη.

Διὰ τὴν Κύπρον ἡ ὁποία εἶναι πολὺ μικρὰ καὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν, συγχρόνως, ἡ σημασία τῆς προτάσεώς του εἶναι ἀκόμη μεγαλυτέρα. Ἡ πρότασις βέβαια αὐτὴ ἀφορᾷ τὸν ὑπὸ κάποιαν μορφὴν συνδικαλισμὸν ἢ συνδικαλιστικὸν συνασπισμὸν μικρῶν κρατῶν διὰ νὰ προστατεύσουν τὰ συμφέροντά των καὶ νὰ ἀμυνθοῦν ἐναντίον τῶν ἐπιδιώξεων τῶν μεγάλων καὶ ἀνεπτυγμένων χωρῶν.

Θὰ συνεφώνουν μὲ τὸν κ. Λυσσαρίδην εἰς ὅσα ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ ἀνέφερεν, ἐὰν ἐτόνιζεν εἰς τὰς εἰσηγήσεις του ὅτι αὐτὰ δὲν ἰσχύουν δι' ἕνα μόνον σημεῖον τοῦ ὁρίζοντος, ἀλλ' ἐπεκτείνονται καὶ πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς νότον. Πρὸς ὅλας τὰς διευθύνσεις καὶ πρὸς ὅλα τὰ γεωγραφικὰ πλάτη καὶ μήκη. Ὑπάρχουν ὑπὸ ἀνάπτυξιν καὶ ὑπὸ ἐκμετάλλευσιν χῶραι, ὅπως ὑπάρχουν μεγάλα ἀνεπτυγμένα κράτη τὰ ὁποῖα εἶναι διατεθειμένα νὰ βοηθήσουν καὶ νὰ ἐκμεταλλευθοῦν.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς παρατηρήσεις τοῦ συναδέλφου κ. Σαββίδη, μὲ τὰς ὁποίας σχεδὸν συμφωνῶ, ἀλλὰ θέλω νὰ τὰς τονίσω καὶ νὰ προσθέσω καὶ ἐγὼ τὰς ἀπόψεις μου.

Ὅσον ἀφορᾷ, πρῶτον, τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν εἰς τὰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας, ὅπως καὶ ἡ Κύπρος, ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ἔπαιξε καὶ παίζει σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν πρόοδον. Τὰ μικρὰ κράτη δὲν διαθέτουν οὔτε τὰ οἰκονομικὰ μέσα οὔτε τὰ ἔμψυχα μέσα νὰ καλύψουν ἐπαρκῶς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς προόδου καὶ πρέπει νὰ ἐνθαρρύνουν εἰς τὸν μέγιστον βαθμὸν χρησιμοποίησιν τῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἰδιώτου δίδοντάς του νόμιμα καὶ ἠθικὰ κίνητρα ὥστε ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἐξασφαλίσῃ ἰδιωτικὰ ὀφέλη νὰ ἀποφέρῃ καὶ εἰς τὴν χώραν του πρόοδον, ἀνάπτυξιν καὶ ἐθνικὸν πλοῦτον.

Ἡ ἐνίσχυσις τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τοῦ ἰδιωτικοῦ παράγοντος εἶναι μεγάλη ἐθνικὴ ἀποταμίευσις πέραν τῆς καθαρᾶς κρατικῆς, ἡ ὁποία ἰδιωτικὴ ἀποταμίευσις θὰ ἐκδηλωθῇ ὡς ἐθνικὴ καὶ θὰ χρησιμοποιηθῇ ὅταν τὸ κράτος θὰ ἔχῃ τὴν ἀνάγκην τῆς βοηθείας αὐτῆς καὶ θὰ καλέσῃ τὸν ἰδιώτην νὰ διαθέσῃ τὴν ἀποταμιευθεῖσαν πάσης μορφῆς ἰσχύν του, εἴτε εἰς χρῆμα, εἴτε εἰς ἱκανότητα, εἴτε εἰς πεῖραν εἴτε εἰς ὀργάνωσιν. Παραλλήλως, βεβαίως, καὶ ἡ κρατικὴ καὶ ὁμαδικὴ προσπάθεια δὲν πρέπει νὰ παραμελῶνται, διότι τὸ ἕνα δὲν ἀποκλείει τὸ ἄλλον, καὶ ἐκφράζω τὴν ἱκανοποίησίν μου διότι ἡ Κυπριακὴ πολιτεία περίπου αὐτὴν τὴν γραμμὴν ἀκολουθεῖ. Χωρὶς νὰ παραλείπῃ δηλαδὴ τὴν ὁμαδικὴν καὶ ἐθνικὴν προσπάθειαν ἐνθαρρύνει κατὰ τὸ δυνατὸν καὶ τὴν ἰδιωτικὴν πρωτοβουλίαν.

Συναφὲς μὲ τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ θέμα τῶν κρατικῶν βιομηχανικῶν ζωνῶν. Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν των εἰσηγοῦνται προσεκτικὴν μελέτην τοῦ συμβολαίου διὰ τὴν ἐκχώρησιν καὶ παραχώρησιν χώρων ἐντὸς τῶν βιομηχανικῶν ζωνῶν εἰς ἰδιωτικοὺς ὀργανισμοὺς διὰ τὴν δημιουργίαν βιομηχανιῶν.

Ὁ κ. Σαββίδης ἀνεφέρθη εἰδικῶς εἰς τὸ συμβόλαιον τὸ ὁποῖον προτείνει ἡ Κυβέρνησις καὶ ἔκαμεν ὡρισμένας εἰσηγήσεις. Ἐπὶ τοῦ βασικοῦ ὅρου τῆς διαθέσεως τῶν χώρων, ἡ ἰδική μου ἄποψις εἶναι ὅτι οἱ χῶροι πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δηλαδὴ ἡ βιομηχανικὴ ζώνη πρέπει νὰ μείνῃ κρατικὴ περιουσία καὶ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔχῃ εὐθύνην διὰ τὰς δημοσίας καὶ κοινὰς τρόπον τινὰ ἀνάγκας, δηλαδὴ συντήρησιν δρόμων, φωτισμόν, καθαριότητα, ἀποχετεύσεις κ.λ.π., παροχὴν νεροῦ ἐπὶ πληρωμῇ, γενικὸν ἀποχετευτικὸν σύστημα εἰς τὸ ὁποῖον νὰ δέχεται ὅλα τὰ ὑγρὰ ἀκάθαρτα καὶ γενικῶς νὰ παρέχῃ κάθε ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία θὰ ζητῆται ἀπὸ ὅλους τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ὅρους, ἀπὸ οἰκονομικῆς ἀπόψεως, οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπιβάλλωνται, κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ καθορισθοῦν βάσει τῶν σημερινῶν τιμῶν τῆς γῆς καὶ τῶν ἐξόδων τὰ ὁποῖα ἔκαμεν ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ ἀναπτύξῃ τὸν χῶρον ἐκεῖνον, νὰ καθορισθῇ κλιμακηδὸν ἐνοίκιον, καὶ τὸ πρῶτον τμῆμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐκχωρηθῇ νὰ ἐκχωρηθῇ μὲ ἕνα μᾶλλον χαμηλὸν ποσόν, τὸ δεύτερον ηὐξημένον κατὰ 5%, τὸ τρίτον κατὰ 10%, τὸ τέταρτον κατὰ 15%, τὸ πέμπτον κατὰ 18% καὶ μετὰ αὔξησις κατὰ 2% διὰ κάθε νεώτερον ἐνοικιαστὴν ὁ ὁποῖος θὰ προσέρχεται. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ περίοδος ἡ ὁποία θὰ δεσμεύῃ τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν ἰδιώτην δὲν πρέπει νὰ εἶναι μικρά· κατὰ τὴν γνώμην μου πρέπει νὰ εἶναι τοὐλάχιστον 25 χρόνια μὲ τοὺς ἰδιους ὅρους, νὰ μὴ καρποῦται δηλαδὴ κανένας ἀπὸ τὴν προσπάθειαν τοῦ ἰδιώτου ὁ ὁποῖος ἐνοικίασεν ἕνα χῶρον, διότι ἂν τυχὸν αὐξηθῇ ἡ ἀξία τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἡ αὔξησις θὰ ὀφείλεται καὶ εἰς τὴν συμβολὴν τοῦ ἰδιώτου ὁ ὁποῖος ἐνοικίασε τὸν χῶρον ἐκεῖνον.

Μετὰ τὰ 25 χρόνια πρέπει ὁ ἰδιώτης καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναθεωρήσουν τὸ συμβόλαιον ἀλλὰ τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς νὰ τὸ ἔχῃ ὁ ἐνοικιαστής, ἐὰν θέλῃ δηλαδὴ νὰ παρατείνῃ τὴν διαμονήν του ἐκεῖ νὰ μπορῇ νὰ τὴν παρατείνῃ, μόνον ὅμως νὰ γίνεται ἀναθεώρησις τοῦ ἐνοικίου βάσει τοῦ γενικοῦ ἐπιπέδου τοῦ τιμαρίθμου καὶ τῆς ἀξίας τῆς γῆς, κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ καὶ ὁ νόμος κατὰ τέτοιον τρόπον ὥστε, ὅπως εἶπε καὶ ὁ κ. Σαββίδης, νὰ δικαιοῦται ὁ ἐνοικιαστὴς δι' ἀσφαλείας τῶν ὑποστατικῶν τὰ ὁποῖα ἔχει ἐπὶ τῆς γῆς ἐκείνης νὰ μπορῇ νὰ δανεισθῇ χρήματα, δηλαδὴ νὰ κάμνῃ ἕνα εἶδος ὑποθήκης τῶν ὑποστατικῶν του τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξεν ἐπὶ τῆς περιοχῆς.

Ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ποταμίτη διὰ τὴν νομοθεσίαν περὶ πολεοδομίας.

Ὡς γεγονὸς ὁ τομεὺς αὐτὸς τῆς ἀναπτύξεως εἶναι ἀπὸ τοὺς σημαντικωτέρους καὶ παρημελήθη δυστυχῶς κατὰ τρόπον ἀχαρακτήριστον, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κύπρος ἀναπτύσσεται ἀλματωδῶς. Φοβοῦμαι πῶς μαζὶ μὲ τὸ νερὸν ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ πράγματα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ Κυβέρνησις εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἦτο τὸ ζήτημα τῆς πολεοδομικῆς νομοθεσίας.

Λόγῳ ἐλλείψεως πολεοδομικῆς νομοθεσίας καὶ λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶς νομικῶν μέσων εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, αἱ πόλεις μας—λέγω ὑπευθύνως—αἱ πόλεις μας ἔχουν καταστραφῆ εἰς σημαντικὸν βαθμόν, εἰς μερικὰς δὲ περιοχὰς ἡ καταστροφὴ εἶναι τέτοια ποὺ πολὺ φοβοῦμαι πὼς θὰ χρειασθοῦν μακροχρόνιες καὶ δαπανηρὲς προσπάθειες νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς κάποιαν βάσιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν τότε πρέπει νὰ ἀρχίσωμεν νὰ κάμνωμεν βελτιώσεις.

Μπορῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὅλες τὲς πόλεις ἀλλὰ εἰδικώτερον νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Λευκωσίαν καὶ εἰς τὴν Ἀμμόχωστον, αἱ ὁποῖαι ἐπῆραν μεγαλυτέραν ἀνάπτυξιν τὰ τελευταῖα χρόνια καὶ αἱ ὁποῖαι σᾶς βεβαιῶ ἔκαμαν τεραστίαν σπατάλην ἰδιωτικοῦ καὶ δημοσίου χρήματος ἀσκόπως καὶ μὲ κίνδυνον νὰ μὴν ἀποδώσουν.

Λόγῳ τῆς μορφῆς τῆς νομοθεσίας καὶ τῶν κανονισμῶν, ὁ καθένας δικαιοῦται νὰ ἀναπτύξῃ κατὰ βούλησιν οἱανδήποτε περιοχὴν καὶ νὰ κτίσῃ ὁτιδήποτε θέλει, ἀρκεῖ μόνον νὰ περιορισθῇ ἀπὸ τοὺς στοιχειώδεις κανονισμοὺς περὶ ὁδῶν καὶ κτιρίων ποὺ ὑπάρχουν σήμερα. Ὑπάρχουν τεράστιες ἐκτάσεις σὲ περιοχὲς ποὺ ἔχουν τοὺς δρόμους των, ἔχουν τὸν φωτισμόν, ἔχουν τὴν καθαριότητα, δηλαδὴ ἔχει ἐπενδυθῇ τεράστιον ποσὸν δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ χρήματος, καὶ ἐν τούτοις πολὺς κόσμος πηγαίνει καὶ κτίζει πολὺ μακρυὰ καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων ἔρχεται τὸ κράτος καὶ ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ σπεύσῃ νὰ καλύψῃ αὐτὲς τὲς ἀνάγκες καὶ εἰς τὲς περιοχὲς ἐκεῖνες.

Ὑπάρχουν ἐπίσης περιοχὲς μὲ ἐμπορικὴν στέγην, ἡ ὁποία ἐγκαταλείπεται καὶ εἶναι ἄχρηστη, ἐνῷ ἀντιθέτως ἀναπτύσσονται καλπάζοντας ἄλλες περιοχές. Ὅλη ἡ ἐπένδυσις ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὲς πρῶτες περιοχὲς πηγαίνει χαμένη καὶ πηγαίνομεν καὶ ἐπενδύομεν χρήματα σὲ ἄλλες περιοχὲς σὰν νὰ εἴμεθα κράτος τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει συναίσθησιν οὔτε τοῦ κόπου του, οὔτε τοῦ αἵματος, οὔτε τῶν χρημάτων τὰ ὁποῖα ἀγωνίζεται νὰ κερδίσῃ καὶ νὰ ἐπενδύσῃ παραγωγικά.

Εἰς τὴν Ἀμμόχωστον δὲ ἔγινε μία τεραστία καταστροφὴ εἰς τὴν παραλίαν καὶ ἐπαληθεύσεν ἡ παρατήρησις κάποιου ἔξυπνου Εὐρωπαίου ὁ ὁποῖος εἶπε «πλεῖστες χῶρες ἔχουν θάλασσαν καὶ προσπαθοῦν νὰ τὴν βελτιώσουν, ἐσεῖς ἔχετε τὸ χάρισμα νὰ ἔχετε καλὴν θάλασσαν καὶ προσπαθεῖτε νὰ τὴν καταστρέψετε». Πολὺ φοβοῦμαι ὅτι αὐτὸ γίνεται, σὲ κάποιαν μικρότερην κλίμακα, καὶ σὲ ἄλλες πόλεις, ἀλλὰ εἰς τὴν Ἀμμόχωστον εἶναι κλασσικόν. Εἰδικῶς δὲ εἰς τὴν Ἀμμόχωστον, λόγῳ ἐλλείψεως σχετικῶν κανονισμῶν, ὑπάρχει κίνδυνος ἀπὸ τὲς κατασκευὲς καὶ τὰ πολυόροφα κτίρια ποὺ γίνονται εἰς τὴν παραλίαν νὰ μολυνθῇ τὸ θαλάσσιον νερὸν καὶ ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ τρόπος σὲ λίγα χρόνια νὰ προληφθῇ αὐτὸ τὸ κακόν.

Ἐπὶ μέρους αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν πρόνοιαν διαθέσεως κονδυλίων διὰ τὴν πληρωμὴν τεχνικῶν ἀπασχολουμένων ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ δὴ πολιτικῶν μηχανικῶν καὶ ἀρχιτεκτόνων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπάλληλοι τοῦ Τμήματος Γεωργίας καὶ ἀπασχολοῦνται βεβαίως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, εἰς τὸ Τμῆμα Συγκοινωνιῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Συκγοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ εἰς τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν.

Σχεδὸν ὅλοι οἱ πολιτικοὶ μηχανικοὶ καὶ ἀρχιτέκτονες τῶν Τμημάτων αὐτῶν ἐξασκοῦν κατὰ τὴν γνώμην μου παρανόμως τὸ ἐπάγγελμά των καὶ κακῶς ἀπασχολοῦνται ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐφ' ὅσον δὲν ἔχουν δικαίωμα νὰ ἐξασκοῦν τὸ ἐπάγγελμά των ὡς μὴ ἐγγεγραμμένοι βάσει τοῦ Νόμου 41/62 περὶ Ἐγγραφῆς Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν.

Ἐφ' ὅσον συμβαίνει τοῦτο, ἡ Βουλὴ δὲν πρέπει νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διάθεσιν κονδυλίων διὰ πληρωμὴν τῶν ὑπαλλήλων αὐτῶν οἱ ὁποῖοι ἐργάζονται καὶ προβάλλουν ἑαυτοὺς ὡς ἀρχιτέκτονας καὶ πολιτικοὺς μηχανικούς. Δὲν νοεῖται ἡ Βουλὴ νὰ ψηφίσῃ νόμους καὶ ἀκολούθως ἡ ἰδία ἡ Βουλὴ νὰ ἐγκρίνῃ νὰ πληρωθοῦν ἀπὸ τὰ δημόσια χρήματα πολῖται οἱ ὁποῖοι δὲν τηροῦν τοὺς νόμους αὐτούς, καὶ δὴ τῇ ἀνοχῇ καὶ τῇ πρωτοβουλίᾳ τῆς Κυβερνήσεως.

Εἰς τὸ Τμῆμα Δασῶν ὑπάγεται καὶ τὸ ἐργοστάσιον κατεργασίας καὶ ἐπεξεργασίας Κυπριακῆς ξυλείας, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ὑπὸ δημιουργίαν

εἰς τὴν περιοχὴν Μόρφου. Κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια σχεδὸν σὲ κάθε Προϋπολογισμὸν ἐπροβλέπετο νὰ ψηφισθῇ κονδύλι διὰ βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσιν τοῦ ἐργοστασίου τούτου. Εἰς τὸν ἐφετεινὸν Προϋπολογισμὸν δὲν προβλέπεται κανένα κονδύλι. Ἡ ἐξήγησις τοῦ γεγονότος αὐτοῦ εἶναι ὅτι ἀπεφασίσθη καὶ ἤδη γίνεται ὑπὸ εἰδικῶν μελέτη ἐξ ὑπαρχῆς τοῦ ὅλου θέματος ἀξιοποιήσεως τῆς ξυλείας τῶν Κυπριακῶν δασῶν.

Ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας εἶναι τῆς πλήρους ἐγκρίσεώς μας καὶ πρέπει ἡ Βουλὴ νὰ τὴν ἐπαινέσῃ. Εἶναι ὅμως καθῆκον τῆς Βουλῆς νὰ ἐκφράσῃ τὴν ἀπορίαν της διατὶ νὰ μὴ εἶχε γίνει αὐτὴ ἡ μελέτη προτοῦ ἀρχίσῃ καὶ γίνῃ σημαντικὴ δαπάνη διὰ κατασκευὴν ἐργοστασίου, ὁπότε πιθανώτατα ἢ θὰ ἐξοικονομοῦντο ἀρκετὰ χρήματα ἢ ὅσα διετέθησαν ἤδη, ἢ θὰ διατεθοῦν μεταγενεστέρως, θὰ διετίθεντο μὲ ὀρθότερον τρόπον καὶ θὰ ἦσαν πλέον ἀποτελεσματικά.

Εἶναι ἡ πεποίθησις ὅλης τῆς Βουλῆς, πιστεύω, ὅτι τὸ Τμῆμα Δασῶν θὰ ἔχῃ κάποιαν δικαιολογίαν διὰ τὸ πρωθύστερον αὐτὸ καὶ θὰ λάβῃ τὰ μέτρα του ὥστε νὰ μὴ σπαταληθοῦν καὶ νὰ ἀποβοῦν ἄκαρποι αἱ μέχρι σήμερον γενόμεναι δαπάναι.

Ἄλλη ἐπὶ μέρους παρατήρησις καὶ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν θὰ ἤθελα νὰ κάμω διὰ τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 εἶναι κάτι ποὺ ἀφορᾷ τὴν Μεσαορίαν.

Ἡ περιοχὴ αὐτὴ τῆς Κύπρου ἦτο πάντοτε ἡ καλυτέρα ἀπὸ γεωργικῆς ἀπόψεως. Ἡ σημασία της ὅμως ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος καὶ μάλιστα ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ μεταγενεστέρως δὲν ηὐξήθη παρὰ τὴν τεραστίαν ἀνάπτυξιν εἰς ὅλας τὰς ἄλλας γεωργικὰς περιοχάς. Αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι ἡ περιοχὴ Μεσαορίας ἐν ἀντιθέσει πρὸς ἄλλας περιοχὰς τῆς Κύπρου παραμένει εἰς τὴν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο πρὸ ἑκατονταετίας περίπου. Ἡ μόνη διαφορὰ ἡ ὁποία δὲν ἐπηρεάζει τὴν σημασίαν της ὡς γεωργικῆς περιοχῆς εἶναι ὅτι χρησιμοποιοῦνται μηχανικὰ μέσα πρὸς καλλιέργειαν καὶ οἱ ἀγρόται διαθέτουν ὀλιγώτερον χρόνον διὰ τὰς γεωργικὰς ἐργασίας των. Εἰς ὅλην τὴν Μεσαορίαν ἀπὸ τὰ προάστεια τῆς Ἀμμοχώστου μέχρι σχεδὸν τῶν προαστείων τῆς Λευκωσίας ἐκαλλιεργεῖτο ἀνέκαθεν σιτάρι καὶ κριθάρι.

Εἰς μερικὰς περιοχὰς ἄλλοτε ἐκαλλιεργοῦντο καὶ ἄλλα εἴδη—εἰς μικρὰν κλίμακα—ὅπως εἶναι τὸ βαμβάκι, τὸ λινάρι καὶ ἄλλα. Σήμερον πάλιν σχεδὸν μόνον δημητριακὰ καλλιεργοῦνται καὶ σχεδὸν ἐγκατελείφθησαν τὰ ἄλλα εἴδη. Καὶ ὅλη αὐτὴ ἡ καλλιέργεια ἐγίνετο ἄλλοτε μὲ τὸ ἄροτρον, τὸ ξύλον, καὶ σήμερον γίνεται μὲ τράκτορς. Ἡ ἀπόδοσις τῶν ἀγρῶν εἰς παλαιότερα χρόνια ἦτο καλυτέρα ἔστω καὶ ἂν ἡ καλλιέργεια δὲν ἐγίνετο μὲ τὰ εὔκολα καὶ ἐπιστημονικώτερα σημερινὰ μέσα.

Ἐπίσης τὸ εἰσόδημα τῶν ἀγροτῶν τῆς περιοχῆς σχετικὰ μὲ τὸν τιμάριθμον καὶ τὸ κόστος τῆς ζωῆς γενικὰ ἦτο ὑψηλὸν ἄλλοτε καὶ ἱκανοποιητικὸν διότι τὸ προϊόν των ἦτο σημαντικὸν καὶ πολύτιμον. Σήμερον ἡ Μεσαορία παράγει μὲν ἀκόμη τὸ σιτάρι καὶ τὸ κριθάρι, ἀλλὰ δὲν ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της τὸ νερὸν τῶν ποταμῶν γιὰ νὰ ποτίζῃ τὰ σπαρτά της καὶ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν καλὴν συγκομιδήν. Ἡ συγκομιδὴ τοῦ γεωργοῦ τῆς Μεσαορίας κατὰ τὸ πλεῖστον ἐξαρτᾶται ἐποκλειστικὰ σήμερα μόνον ἀπὸ τὸ νερὸν τῆς βροχῆς ποὺ θὰ πέσῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν ἀγρόν του. Δὲν ἐλπίζει ὅτι θὰ κατέβῃ ὁ ποταμὸς νὰ τοῦ φέρῃ νερὸν νὰ ποτίσῃ, ὅπως ἐγίνετο εἰς τὴν ἐποχὴν τῶν γονέων καὶ τῶν πάππων του.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ βροχόπτωσις ἐκεῖ εἶναι μικρά, λόγῳ γεωλογικῶν καὶ μορφολογικῶν συνθηκῶν τοῦ ἐδάφους τὸ νερὸν τὸ ὁποῖον εἶναι εἰς τὴν διάθεσίν του εἶναι πολὺ ὀλιγώτερον ἀπὸ ὅ,τι ἦτο πρὸ 20 ἢ 25 ἐτῶν, ἴσως καὶ λιγώτερον, διότι ἀνεπτύχθησαν ἄλλαι περιοχαὶ εὑρισκόμεναι ὑψηλότερον καὶ πλησιέστερον πρὸς τὰς πηγὰς τῶν ποταμῶν, αἵτινες χρησιμοποιοῦν τὸ νερὸν κατὰ φυσικὸν λόγον καὶ δὲν τὸ ἀφήνουν νὰ κατέβῃ εἰς τοὺς ἀγροὺς τῆς Μεσαορίας. Συνέπεια εἶναι ἡ ἐπιτυχία τῆς γεωργίας νὰ μὴ εἶναι καλὴ ἐκτὸς εἰς μεγάλην πολυομβρίαν καὶ εἰς ἐξαιρετικὰ εὐνοϊκὴν βροχόπτωσιν καὶ ἄλλας καιρικὰς συνθήκας.

Μὲ τὴν μεγάλην πρόοδον ἡ ὁποία παρατηρεῖται εἰς ὅλον τὸν κόσμον, καὶ εἰς τὴν Κύπρον, καὶ τὴν ἄνοδον τοῦ ἐπιπέδου καὶ τοῦ κόστους τῆς ζωῆς, ἡ θέσις τῶν γεωργῶν τῆς Μεσαορίας γίνεται διαρκῶς δυσκολωτέρα. Τὸ προϊόν των δὲν τοὺς ἀποδίδει ἀνάλογα μὲ τὰς κοινὰς ἀνάγκας συντηρήσεώς των καὶ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ζητοῦν καὶ ἄλλην ἀπασχόλησιν καὶ ἐνίσχυσιν καὶ νὰ γίνωνται φορτικοὶ καὶ νὰ καταντοῦν δευτέρας τάξεως παράγοντες τῆς οἰκονομίας μας, ἐκεῖ ποὺ ἄλλοτε ἦσαν οἱ κυριώτεροι στῦλοι τῆς γεωργικῆς καὶ τῆς γενικῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας. Ζητοῦν ἐπιχορηγήσεις ἀπὸ τὴν πολιτείαν διὰ νὰ συγκρατηθοῦν εἰς τὰς πατροπαραδότους ἐργασίας των. Παίρνουν ὡρισμένας ἐπιχορηγήσεις, ἀλλὰ ἐκτὸς τοῦ ὅτι αἱ ἐπιχορηγήσεις δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιήσουν τοὺς πραγματικοὺς κόπους καὶ τὰς ἀνάγκας των, αἱ παραχωρήσεις αὐταὶ συνοδεύονται πολλὲς φορὲς μὲ πικρὰ σχόλια εἰς βάρος τῶν γεωργῶν καὶ εἰς βάρος τοῦ προϊόντος των.

Τὰ σχόλια αὐτὰ στενοχωροῦν αὐτοὺς τοὺς ὑπερηφάνους γεωργοὺς διότι ἀποτελοῦν κάποιαν προσβολὴν καὶ ἀγνωμοσύνην διὰ τὴν ἀπὸ αἰώνων συμβολήν των εἰς τὴν διατήρησιν αὐτῆς ταύτης τῆς ζωῆς εἰς τὴν Κύπρον καὶ δὴ εἰς τὴν ὕπαιθρον.

Φαίνεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἀκόμη εἰς τὴν διάθεσίν της τὰ μέσα νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν κατάστασιν.

Δὲν βλέπομεν ἀπὸ τότε ποὺ μελετῶμεν Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως κανένα ρηξικέλευθον ἀλλὰ καὶ ρεαλιστικὸν σχέδιον δι' ἀντιμετώπισιν τοῦ προβλήματος τῆς Μεσαορίας, οὔτε δι' αὔξησιν καὶ σταθεροποίησιν τῆς ἀποδόσεως τῶν καλλιεργειῶν τῶν δημητριακῶν, οὔτε δι' ἀντικατάστασιν τῶν καλλιεργειῶν μὲ ἄλλα εἴδη τὰ ὁποῖα εὐδοκιμοῦν καὶ ἀποδίδουν. Διὰ νὰ εἶμαι πλέον ἀκριβολόγος, γίνονται μὲν μικρὰ καὶ μεμονωμένα σχέδια, ἀλλὰ αὐτὰ εἶναι πολὺ δειλὰ καὶ συντηρητικὰ συγκρινόμενα μὲ τὸ μέγεθος τοῦ προβλήματος. Ἀπαιτεῖται κατὰ τὴν γνώμην μου ἀφάνταστος καὶ τολμηρὰ προσπάθεια πρὸς διαφόρους κατευθύνσεις καὶ μάλιστα:

(α) Ἐξεύρεσις νεροῦ οἱασδήποτε ποιότητος.

(β) Βελτίωσις τοῦ νεροῦ κακῆς ποιότητος.

(γ) Μεγάλα πειράματα καλλιεργειῶν αἱ ὁποῖαι θὰ ἀποδίδουν μὲ τὸ νερὸν ποὺ θὰ ἐξευρεθῇ.

(δ) Τολμηρὰ ἐνθάρρυνσις τῆς κτηνοτροφίας διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως πολλῶν καὶ ἀποδοτικῶν κτηνοτροφικῶν φυτῶν καὶ ἀγορῶν τῶν προϊόντων τῆς κτηνοτροφίας, τοῦ γάλακτος καὶ τοῦ κρέατος.

(ε) Καθοδήγησις καὶ ἐνθάρρυνσις εἰς μεγαλυτέραν ἀπὸ τὴν σημερινὴν κλίμακα τῆς μικτῆς γεωργίας καὶ κτηνοτροφίας ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὰ σπάργανά της καὶ δὲν υἱοθετεῖται ἀκόμη ἀπὸ τὴν πλειονότητα καὶ εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ θεωρεῖται ἱκανοποιητικός.

(στ) Τέλος πρέπει νὰ προωθηθῇ ὁ ἀναδασμὸς τῆς γῆς, νὰ ἑνοποιηθῶσιν οἱ μικροὶ κλῆροι τῶν ἀγροτῶν διὰ νὰ μποροῦν νὰ ἐκμεταλλεύωνται καλύτερα τὴν γῆν των.

Διὰ τὴν περιοχὴν τῆς Καρπασίας καὶ γενικῶς διὰ τὴν περιοχὴν κατὰ μῆκος καὶ ἑκατέρωθεν τοῦ Πενταδακτύλου μέχρι τοῦ Ἀκρωτηρίου Ἀπ. Ἀνδρέου, πρέπει νὰ γίνῃ σχέδιον κατακρατήσεως τῶν νερῶν τῆς βροχῆς εἰς διάφορα μέρη τόσον δι' ἐμπλουτισμὸν ὅσον καὶ δι' ἄρδευσιν κατὰ τὴν ἄνοιξιν. Ἐπειδὴ ἡ ὀροσειρὰ τοῦ Πενταδακτύλου εἶναι στενὴ καὶ κατὰ τὸ πλεῖστον μὲ ἀποτόμους πλευράς, ὅλα τὰ νερὰ τῆς βροχῆς κυλοῦν γρήγορα καὶ φεύγουν πρὸς τὴν θάλασσαν χωρὶς νὰ ἀξιοποιηθοῦν. Πολλὰ καὶ μικρὰ ἀναχώματα, δηλ. πολὺ χαμηλὰ καὶ φθηνὰ φράγματα θὰ συμβάλουν εἰς τὸν ἐμπλουτισμὸν τοῦ ἐδάφους μὲ νερόν. Ἐπὶ πλέον θὰ ἀνακοπῇ ἡ διάβρωσις καὶ θὰ διευκολυνθῇ ἡ ἀναδάσωσις ἡ ὁποία ἐπίσης πρέπει νὰ προωθηθῇ μὲ γρηγορώτερον ρυθμὸν ἀπὸ τὸν ρυθμὸν ὁ ὁποῖος υἱοθετεῖται σήμερον.

Διὰ τὸ τμῆμα Δημοσίων Ἔργων τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἐπείγει νὰ γίνῃ τὸ συντομώτερον ἡ ὑπὸ μελέτην, ὅπως ἐπληροφορήθημεν, διεύρυνσις τῆς ὁδοῦ Ἀμμοχώστου--Λευκωσίας. Ἡ ὁδὸς αὐτὴ ἔχει πάρα

πολὺ πυκνὴν κυκλοφορίαν καὶ οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγάλοι, λόγῳ τῆς ταχύτητος μὲ τὴν ὁποίαν τρέχουν τὰ αὐτοκίνητα καὶ ἡ ὁποία ταχύτης, ἐν πάσει περιπτώσει, δὲν εἶναι εὔκολον καὶ δυνατὸν νὰ ἐλαττώνεται πάντοτε εἰς βαθμὸν ἀσφαλείας. Αἱ ὑπάρχουσαι συνθῆκαι ἐπιβάλλουν νὰ γίνῃ δρόμος μὲ τέσσαρες λωρίδες κυκλοφορίας καὶ εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἐργάζεται ἤδη μὲ τὴν βάσιν αὐτὴν καὶ ἑτοιμάζει τὴν σχετικὴν μελέτην.

Ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω καὶ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἶναι ἡ συμπλήρωσις καὶ ὁ ἐξοπλισμὸς τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου.

Ὁ λιμὴν αὐτός, λόγῳ φυσικῶν πλεονεκτημάτων, ἐστοίχισεν ἐλαχιστότατα, περὶ τὸ £1.000.000, διὰ νὰ κατασκευασθῇ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημερινὸν στάδιον. Καὶ τοῦτο χωρὶς οὐσιαστικὰ νὰ καταφύγῃ ἡ Κυβέρνησις εἰς καμμίαν πηγὴν χρημάτων λόγῳ ἐξαιρετικὰ εὐνοϊκῶν ὅρων τοὺς ὁποίους ἔκαμεν ἡ ἀνάδοχος ἑταιρεία τῆς κατασκευῆς.

Ἐν τούτοις ὁ λιμὴν Ἀμμοχώστου δὲν εἶναι ἀκόμη ἄρτιος καὶ αἱ ἐγκαταστάσεις του ἀκόμη δὲν συνεπληρώθησαν. Χρειάζεται π.χ. ἀκόμη καὶ ἄλλους ἀποθηκευτικοὺς χώρους γενικοῦ φορτίου καὶ ἄλλους εἰδικοὺς ἀποθηκευτικοὺς χώρους διὰ σιτηρά, δηλαδὴ σιρός, οἱ ὁποῖοι ἀποθηκευτικοὶ χῶροι εἶναι συμφέρον καὶ ὀρθὸν νὰ γίνωνται πλησίον τῶν λιμένων διὰ νὰ γίνεται φορτοεκφόρτωσις ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὸ πλοῖον εἰς τὲς ἀποθῆκες αὐτές. Ἡ τελευταία ἀπεργία αὐτοκινητιστῶν ἀπέδειξεν καὶ ἐπιστοποίησεν ἐπὶ πλέον τὴν ἀνάγκην αὐτήν. Χρειάζεται ἐπίσης εἰδικὴ αἴθουσα δι' ἐπιβάτας. Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀνέφεραν εἰς τὴν ἔκθεσίν των ὅτι τὰ ἀκραῖα κτίρια τοῦ ἀεροδρομίου εἶναι ἡ βιτρίνα μιᾶς χώρας, διότι οἱ ἐπιβάται τὸ πρῶτον πρᾶγμα ποὺ θὰ δοῦν εἶναι ὁ σταθμὸς εἰς τὸν ὁποῖον θὰ κατέβουν. Τὸ ἴδιον μποροῦσε νὰ ἀναφερθῇ καὶ διὰ τοὺς χώρους ἀποβιβάσεως ἐπιβατῶν ἀπὸ τὰ πλοῖα.

Εἰς τὸ ἀεροδρόμιον θὰ ἐξοδεύσωμεν τεράστια ποσὰ διὰ τὸν σκοπὸν ἀνέτου διακινήσεως τῶν ἐπιβατῶν, ἐνῶ εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου ταλαιπωροῦμεν κυριολεκτικῶς ὅλους τοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐπισκέπτας καὶ δυσφημοῦμεν τὸν τόπον μας μὲ τὴν πρώτην κακὴν ἐντύπωσιν.

Ἀρκεῖ νὰ σᾶς πῶ ὅτι πολλὲς φορὲς οἱ ἐπιβάτες μπαίνουν εἰς τὲς ἀποθῆκες καὶ ἐὰν καμμιὰν φορὰν χρειασθῇ κανένας τουαλέτταν πρέπει νὰ ἐρωτήσῃ δέκα ἀνθρώπους ποῦ θὰ βρῇ τουαλέτταν διὰ νὰ τὴν χρησιμοποιήσῃ.

Εἰς τὸν λιμένα Ἀμμοχώστου χρειάζονται ἐπίσης ψυκτικοὶ χῶροι διὰ τὰ ἐμπορεύματα διὰ νὰ προστατεύωνται αὐτὰ πρὸ τῆς φορτώσεως καὶ νὰ προλαμβάνωνται αἱ φθοραί, αἱ ζημίαι καὶ ἐν πολλοῖς ἡ κακὴ προβολὴ τῶν προϊόντων μας.

Ἐπείγει ἐπίσης νὰ συμπληρωθοῦν αἱ ἐγκαταστάσεις αἱ ἀπαιτούμεναι διὰ τὴν τροφοδότησιν μὲ καύσιμα τῶν πλοίων, τὰ ὁποῖα πλοῖα κατ' ἀνάγκην παίρνουν αὐτὰ τὰ καύσιμα εἴτε ἀπὸ ἄλλες χῶρες εἴτε ἀπὸ τὴν Κύπρον ἀλλὰ μὲ πολλὲς δυσκολίες καί, κατ' ἀκολουθίαν, μεγαλύτερον κόστος.

Δὲν μπορεῖ νὰ νοηθῇ λιμὴν εἰς τὸν ὁποῖον τὰ πλοῖα—σήμερον κατὰ τὸ πλεῖστον βενζινοκίνητα—νὰ μὴ δύνανται νὰ τροφοδοτοῦνται ἀπ' εὐθείας μὲ καύσιμα καὶ νὰ ἀναγκάζωνται νὰ πηγαίνουν σκοπίμως εἰς ἄλλους λιμένας διὰ νὰ πάρουν τὰ καύσιμά των.

Ἐπίσης χρειάζεται συμπλήρωσις τῶν ἐγκαταστάσεων τῶν γερανῶν ξηρᾶς, οἱ ὁποῖοι πρέπει νὰ ἔχουν μεγαλυτέραν δυνατότητα ἀνασηκώσεως ἐμπορευμάτων. Πρέπει νὰ ὑπάρχουν δηλαδὴ γερανοὶ οἱ ὁποῖοι νὰ φθάνουν μέχρι βάρους 25 τόννων διὰ νὰ μποροῦν νὰ ἐξυπηρετήσουν τὴν φορτοεκφόρτωσιν οἱουδήποτε ἐμπορεύματος.

Εἰδικῶς διὰ τοὺς λιμένας εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος ὥστε ἡ Κυβέρνησις διὰ νομοθεσίας νὰ ἐπιτρέπῃ τὸν ἔλεγχον τῶν ψυκτικῶν χώρων ἢ τῶν χώρων εἰς τοὺς ὁποίους ἀποθηκεύονται φθαρτὰ προϊόντα δι' ἐξαγωγὴν καὶ νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τοὺς ναυτιλιακοὺς πράκτορας νὰ ἐλέγχουν καὶ ἐκεῖνοι καὶ

νὰ βοηθοῦν μὲ κάθε τρόπον ὥστε οἱ διαθέσιμοι χῶροι διὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν προϊόντων νὰ εἶναι κατάλληλοι καὶ νὰ μὴ φθάνωμεν εἰς τὸ κατάντημα νὰ πηγαίνωμεν νὰ ἐναγάγωμεν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πλοιοκτήτας διότι διέθεσαν πλοῖα ἀκατάλληλα διὰ τὴν μεταφορὰν ἐμπορευμάτων μὲ ζημίαν εἰς τοὺς παραγωγούς μας, εἰς τοὺς ἐμπόρους μας, καὶ δυσφήμησιν τῶν ἰδικῶν μας γεωργικῶν προϊόντων. Εὐχαριστῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε,

Τὸ ὕψος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως μᾶς ὑπόσχεται ὀρθὴν ἀντιμετώπισιν τόσον τοῦ οἰκονομικοῦ ὅσον καὶ τοῦ ἐθνικοῦ προβλήματος. Διότι κράτος τοῦ ὁποίου τὰ οἰκονομικά, παρ' ὅλην τὴν τριετῆ ἀνώμαλον κατάστασιν καὶ τὰς μεγάλας στρατιωτικὰς δαπάνας, εἶναι ἀνθηρά, οὔτε σὲ πιέσεις οὔτε σὲ ἄλλες ἀπειλὲς ὑποκύπτει, ἀλλὰ δύναται νὰ προχωρήσῃ πρὸς τὰς ἐθνικάς του ἐπιδιώξεις ἀκολουθοῦν καὶ διερμηνεῦον τὰ ἐθνικὰ αἰσθήματα τοῦ λαοῦ ἐπὶ ὀρθῆς καὶ σταθερᾶς γραμμῆς. Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, χωρὶς νὰ ἀποβλέπω εἰς ἀνάλυσιν ὁλοκλήρου τοῦ Προϋπολογισμοῦ, θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ μὲ μερικὰ κεφάλαια μόνον τούτου.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον 4—Γεωργία, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς μίαν παρατήρησιν τὴν ὁποίαν ἐπανειλημμένως ἔχω κάμει καὶ εἰς προηγουμένους Προϋπολογισμούς. Ὑπάρχουν ποσὰ τὰ ὁποῖα διατίθενται δι' ὡρισμένους σκοποὺς καὶ τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἐπιστρέφονται ἐξ ὁλοκλήρου ἀλλὰ ἀφήνουν καὶ κέρδος εἰς τὸ κράτος. Εἶναι τὸ ποσὸν τῶν £175.000 διὰ βελτιωμένους σπόρους, ὡς καὶ ἄλλα ποσὰ τὰ ὁποῖα διατίθενται διὰ κτηνοτροφικὰς καὶ πτηνοτροφικὰς ἐπαύλεις. Ὅλα αὐτὰ τὰ ποσὰ ἀνεβάζουν τὸ ὕψος τῶν δαπανῶν διὰ τὴν γεωργίαν, καὶ χωρὶς νὰ λογίζω κακὴν πίστιν, πιστεύω ὅτι τοιαύτη τακτικὴ εἶναι παραπλανητική.

Ἕνα ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω εἰς τὸ Κεφάλαιον τῆς Γεωργίας εἶναι ἡ προσπάθεια ἐπεκτάσεως τῶν ἐλαιοδένδρων. Δὲν ἀμφιβάλλω διὰ τὴν καλὴν πρόθεσιν τῶν εἰσηγητῶν τοῦ σχεδίου. Ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι τὸ ὅλον θέμα τῆς ἐλαιοπαραγωγῆς δὲν ἔχει μελετηθῆ σοβαρῶς. Ἐὰν ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἐπεκτάσεως καὶ ἀναπτύξεως ἑκάστης καλλιεργείας εἶναι ἡ ἐξασφάλισις ἑνὸς ἱκανοποιητικοῦ εἰσοδήματος διὰ τὴν τάξιν ἡ ὁποία ἀσχολεῖται μὲ τὴν τοιαύτην καλλιέργειαν, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας πιστεύω ὅτι τοιαύτη μελέτη δὲν ἔγινε καὶ ὅτι τὸ ὅλον θέμα δὲν ἔχει ἐξετασθῆ ἐπισταμένως καὶ δὲν ἔχει δοθῆ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ἡ δέουσα προσοχή.

Ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις μέχρι σήμερον δὲν ἔδειξε τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐπιδείξῃ διὰ τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαιολάδου, οὔτε εἶναι εἰς θέσιν μέχρι τῆς στιγμῆς νὰ ὑποσχεθῇ ὁ,τιδήποτε διὰ τὸ μέλλον, νομίζω ὅτι μονομερὴς προσπάθεια δι' ἐπέκτασιν τῆς ἐλαίας καμμίαν ἀνταπόκρισιν δὲν δύναται νὰ ἀναμένῃ ἀπὸ τὴν τάξιν τῶν ἐλαιοκαλλιεργητῶν καὶ οὐδένα σκοπὸν ἐξυπηρετεῖ. Ἐὰν συνδυασμένη μελέτη ἀναπτύξεως καὶ διαθέσεως τῆς παραγωγῆς δώσῃ ἐνθαρρυντικὰ ἀποτελέσματα, ὅτι ἡ τοιαύτη καλλιέργεια εἶναι οἰκονομικῶς συμφέρουσα, τότε ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρξῃ καὶ ἡ δέουσα ἀνταπόκρισις καὶ ἡ ὅλη δαπάνη θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τόσον τῶν παραγωγῶν ὅσον καὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐν γένει.

Ἀξιόλογοι προσπάθειαι καὶ μελέται δι' ἄλλας προσοδοφόρους καλλιεργείας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὡς εἶναι ἡ μελέτη καὶ τὰ πειράματα διὰ τὴν καλλιέργειαν πρωΐμων λαχανικῶν μᾶς εὑρίσκει ἀπολύτως συμφώνους καὶ συγχαίρομεν τοὺς ἁρμοδίους διὰ τὴν προσπάθειάν των νὰ αὐξήσουν τὸ χαμηλὸν εἰσόδημα τῶν παραγωγῶν φθαρτῶν εἰδῶν.

Κτηνοτροφία: Εἶναι ὁ κλάδος ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν γνώμην μας δύναται καὶ πρέπει νὰ ἀναπτυχθῇ. Καὶ πρέπει μάλιστα νὰ ἀναπτυχθῇ εἰς μεγάλον βαθμόν. Πιστεύομεν ὅμως ὅτι καὶ ἐδῶ δὲν ἔχομεν προχωρήσει εἰς τὴν μελέτην καὶ τὸν προγραμματισμὸν τῆς διαθέσεως τῶν κτηνοτροφικῶν μας προϊόντων καὶ πολλαὶ κτηνοτροφικαὶ μονάδες διαλύονται ἅμα τῇ ἱδρύσει των λόγῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος τρόπου διαθέσεως τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων. Τὸ θέμα τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς διαθέσεως τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἐπείγει, διὰ νὰ βοηθήσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας καὶ τῶν κτηνοτρόφων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ὠφελήσῃ τὰ μέγιστα τὸν καταναλωτήν.

Ἡ ἀστάθεια τῶν τιμῶν καὶ ἡ μεγάλη διαφορὰ τιμῆς μεταξὺ παραγωγοῦ καὶ καταναλωτοῦ ἀποθαρρύνει τὴν ἐπέκτασιν τῆς κτηνοτροφίας καὶ ἀπογοητεύει τὸν γεωργὸν ὁ ὁποῖος διὰ τῆς κτηνοτροφίας ἐπιδιώκει νὰ συμπληρώσῃ τὸ χαμηλὸν εἰσόδημα ἄλλων καλλιεργειῶν, ὡς συμβαίνει μὲ τοὺς σιτοκαλλιεργητὰς καὶ ἄλλας παραγωγικὰς τάξεις μὲ χαμηλὸν εἰσόδημα. Ἐὰν μελετηθῇ τὸ θέμα τῆς διαθέσεως τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων, τὰ ἄλλα προβλήματα τῆς κτηνοτροφίας, ὡς ἐπὶ παραδείγματι τῆς μειώσεως τοῦ κόστους παραγωγῆς, τῆς καταπολεμήσεως τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν, δύνανται εὐκόλως νὰ λυθοῦν καὶ ἡ πρωτοβουλία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας διὰ τὰ ζητήματα αὐτὰ εἶναι ἀξιέπαινος.

Πιστοδότησις Ἀναπτύξεως: Εἰς τὸ Κεφάλαιον τοῦτο προβλέπεται ποσὸν £120.000 διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ποσὸν μηδαμινὸν κατὰ τὴν γνώμην μας, ἐν συγκρίσει μὲ τὸν σκοπὸν ποὺ θὰ ἐξυπηρετήσῃ. Ἐὰν διὰ τῆς μελέτης καὶ εἰσαγωγῆς νέων καλλιεργειῶν, διὰ τῆς ἀναπτύξεως καὶ βελτιώσεως τῶν ὑπαρχουσῶν, προσπαθοῦμεν νὰ αὐξήσωμεν τὸ εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ, καὶ ἐὰν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν διατίθενται ἑκατομμύρια λιρῶν διὰ φράγματα, βελτίωσιν τοῦ ἐδάφους καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ὑδατίνων μας πόρων, πιστεύομεν ὅτι καὶ ἀνάλογα ποσὰ εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὰς ἀγροτικὰς πιστώσεις πρὸς ἀνάπτυξιν καὶ ἀξιοποίησιν τῆς γῆς.

Θέλομεν νὰ πιστεύομεν ὅτι αἱ ἐλάχισται αὗται παρατηρήσεις εἰς τὸ Κεφάλαιον τῆς γεωργίας θὰ θεωρηθοῦν καλῆς πίστεως κριτικὴ καὶ ταὐτοχρόνως νὰ εἰσηγηθῶμεν πρὸς τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα ὅτι αἱ ἀπόψεις τοῦ γεωργικοῦ κόσμου πρέπει νὰ ζητηθοῦν καὶ νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν μελέτην καὶ τὸν καταρτισμὸν τοῦ νέου πενταετοῦς σχεδίου.

Καὶ τώρα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ προβῶ εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαρχίας Κυρηνείας. Χωρὶς νὰ ἰσχυρίζωμαι ὅτι σκοπίμως παραμελοῦνται ὡρισμένα ἔργα ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν ἐπαρχίαν Κυρηνείας, ἐν τούτοις ἀρκετὰ τούτων ἔχουν μείνει εἰς τὸ περιθώριον καὶ ἐπηρεάζουν σοβαρῶς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς, τινὰ δὲ τούτων θὰ ἔχουν πολὺ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις διὰ τὸ μέλλον.

Ἐλάχιστα ἔχουν γίνει διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ὑδάτων καὶ οὐδὲν ἔργον ἀξίας ἔχει κατασκευασθῇ εἰς τὴν ἐπαρχίαν, ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλα μεγάλα ἔργα τὰ ὁποῖα ἐκτελοῦνται εἰς ἄλλας ἐπαρχίας. Ἑκατομμύρια ἔχουν διατεθῇ διὰ τὴν κατασκευὴν ὑδατοφρακτῶν καὶ οὐδὲν εἰς τὴν ἐπαρχίαν Κυρηνείας. Ἀπὸ τοῦ 1960 καταβάλλονται προσπάθειαι διὰ τὴν κατασκευὴν ἑνὸς ὑδατοφράκτου εἰς τὸν Καραβᾶν, ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν βροχόπτωσιν, εἶναι δὲ εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι ὁ Καραβᾶς καὶ ἡ γύρω περιοχὴ εἶναι ἀξιοποιημένη μὲ λεμονιὲς αἱ ὁποῖαι ἀποδίδουν ἕνα πολὺ σοβαρὸν εἰσόδημα.

Ἐν τούτοις, παρ' ὅλον ὅτι ἤρχισε κάποια μελέτη, καμμία σοβαρὰ πρόοδος δὲν ἔχει γίνει καὶ αἱ οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις λόγῳ τῆς τοιαύτης καθυστερήσεως εἶναι τεράστιαι καὶ σὺν τῷ χρόνῳ γίνονται πλέον ἐμφανεῖς. Κατὰ τὴν γνώμην μου καμμία δικαιολογία δὲν ὑπάρχει, καὶ ἐὰν δοθῇ ἡ δέουσα προσοχή, τὸ ὅλον θέμα δύναται νὰ ἐξετασθῇ καὶ νὰ εὑρεθῇ ἡ ὀρθὴ λύσις ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος.

Ἕνα ἄλλο σοβαρὸν θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἐπίσης δὲν ἔχει δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ εἶναι ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν ὑπογείων ὑδάτων. Εἰς τὸ βόρειον τμῆμα τῆς ἐπαρχίας

Κυρηνείας ὅπου ἡ δενδροκαλλιέργεια μαζὶ μὲ τὴν ἀλματώδη ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ θὰ εἶναι αἱ μόναι πηγαὶ εἰσοδήματος διὰ τοὺς κατοίκους, ἐκτὸς ἀπὸ £8.000 αἱ ὁποῖαι ἐξωδεύθησαν εἰς Ἅγιον Γεώργιον δι' ἐμπλουτιστικὰ ἔργα, οὐδὲν ἄλλο ἐμπλουτιστικὸν ἔργον ἀξίας ἔχει γίνει. Καὶ διερωτᾶται κανεὶς πῶς δυνάμεθα νὰ ἐλπίζωμεν εἰς ἀνάπτυξιν τοῦ τουρισμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν ἄνευ ἱκανοποιητικοῦ ποσίμου ὕδατος καὶ ἄνευ πρασίνου τὸ ὁποῖον κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ ἀπὸ ἔλλειψιν ὕδατος δι' ἄρδευσιν.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ θίξω τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα. Ἀλλὰ τίποτε μέχρι σήμερον δὲν ἔχει γίνει. Ἐὰν δὲ ἐξακολουθήσωμεν μὲ τὸν ἴδιον ρυθμὸν νὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὸ πρόβλημα τοῦτο, ἡ ζημία ἡ ὁποία θὰ προκύψῃ θὰ εἶναι τεραστία καὶ ἀνεπανόρθωτος τόσον εἰς τὴν δενδροκαλλιέργειαν ὅσον καὶ εἰς τὸν τουρισμὸν ἀπὸ τὸν ὁποῖον τόσα πολλὰ ἀναμένει ὁλόκληρος ἡ περιοχή. Ἐὰν γίνωνται ἔργα ἐμπλουτισμοῦ εἰς ἄλλας περιοχὰς ποὺ ἡ ἀπόδοσίς των, ἂν καὶ μικρά, θεωροῦνται χρήσιμα, πολὺ περισσότερον πρέπει νὰ ἐκτελεσθοῦν τοιαῦτα ἔργα εἰς περιοχὴν ὅπου καὶ ἡ ἀπόδοσίς των θὰ εἶναι μεγάλη καὶ ἡ ὠφελιμότης τεραστία.

Δ ρ ό μ ο ι: Δὲν θέλω νὰ παραβλέψω τὸ γεγονὸς τῆς βελτιώσεως τοῦ δρόμου Λευκωσίας–Μύρτου–Κυρηνείας, ὁ ὁποῖος πρέπει νὰ ἀποπερατωθῇ τὸ συντομώτερον. Ἐν τούτοις ἐλάχιστα ποσὰ ἔχουν διατεθῇ δι' ἄλλους δρόμους οἱ ὁποῖοι καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν θὰ βοηθήσουν καὶ τοὺς κατοίκους μεγάλως θὰ ἐξυπηρετήσουν εἰς τὴν συγκοινωνίαν. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ δρόμου Κυθρέας–Χαλεύκας πρὸς Χάρτζιαν καὶ Ἅγιον Ἀμβρόσιον, ὁ ὁποῖος ἔπρεπε νὰ εἶχε διευρυνθῇ καὶ ἀσφαλτωθῇ διότι οἱ κάτοικοι ταλαιπωροῦνται μεγάλως λόγῳ τῆς κακῆς συγκοινωνίας ἡ ὁποία ἐν πολλοῖς ἐχειροτέρευσε καὶ ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν ἀνταρσίαν. Ἡ ἐπίσπευσις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ δρόμου τούτου καὶ ἡ ἐπέκτασις παραλιακῶς τούτου πρὸς τὴν Κυρήνειαν θὰ συμβάλῃ ἀποτελεσματικῶς εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς περιοχῆς καὶ γενικώτερον ὁλοκλήρου τῆς βορείας πλευρᾶς τῆς ἐπαρχίας Κυρηνείας.

Ἐπίσης μερικὰ χωρία τῆς ἐπαρχίας Κυρηνείας, ἂν καὶ πλησίον κεντρικῆς ἀρτηρίας, δυσκολεύονται τὰ μέγιστα λόγῳ τῆς κακῆς καταστάσεως τοῦ δρόμου ποὺ τὰ ἑνώνει μὲ τὰς κεντρικὰς ἀρτηρίας. Κάθε χρόνον διατίθεται ποσὸν δι' ἐπιχωματώσεις, ἀλλὰ αἱ ἐπιχωματώσεις, μὲ τὴν σημερινὴν χρῆσιν τῶν δρόμων, δὲν προσφέρουν καμμίαν ἐξυπηρέτησιν. Διὰ τοῦτο ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα διαθέτει νὰ τὰ διαθέτῃ δι' ἀσφάλτους οἱ ὁποῖοι ἀντέχουν εἰς τὴν διέλευσιν μεγάλων ὀχημάτων.

Ὑ δ α τ ο π ρ ο μ ή θ ε ι α χ ω ρ ί ω ν: Προβληματικὴ εἶναι ἡ ὑδατοπρομήθεια εἰς πλεῖστα χωρία καὶ κωμοπόλεις τῆς ἐπαρχίας Κυρηνείας. Εἰς περιοχὰς ὅπου τὸ κυριώτερον εἰσόδημα προγραμματίζεται νὰ προέλθῃ ἀπὸ τὸν τουρισμόν, τὸ διαθέσιμον νερὸν διὰ πόσιν εἶναι ἐλάχιστον καὶ οἱ μόνιμοι κάτοικοι τῶν περιοχῶν αὐτῶν ταλαιπωροῦνται τὰ μέγιστα. Ἀναφέρομαι εἰς τὰς δύο κωμοπόλεις Καραβᾶ καὶ Λαπήθου, αἱ ὁποῖαι πρέπει νὰ καταστοῦν κέντρον τουριστικῆς ἀναπτύξεως καὶ εἰς τὰ ὄμματα τῶν ξένων πιθανὸν νὰ δίδουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔχουν ἄφθονον νερόν, ἐν τούτοις, ἐὰν τὰς ἐπισκεφθῇ τις κατὰ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνας καὶ παρακολουθήσῃ τὴν διανομὴν τοῦ ποσίμου ὕδατος, θὰ ἀντιληφθῇ τὰς μεγάλας δυσκολίας ποὺ ἀντιμετωπίζουν.

Ἐλέχθη ἀπὸ προηγούμενον ὁμιλητήν, ὁ ὁποῖος ἀσφαλῶς ἐπῆρε τὰ στοιχεῖα ἀπὸ ἁρμόδιον Κυβερνητικὸν Τμῆμα, ὅτι ὅλα τὰ χωρία τῆς Κύπρου ἔχουν πόσιμον νερὸ τοῦ ὁποίου ἡ ποσότης κυμαίνεται μεταξὺ 15 καὶ 20 γαλονίων ἡμερησίως. Ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ τοιαύτη πληροφορία εἶναι λανθασμένη καὶ παραπέμπω τὸν συνάδελφον ὡς καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς Βουλῆς νὰ ἐξακριβώσουν καὶ νὰ διαπιστώσουν τὴν μεγάλην ἔλλειψιν ὕδατος εἰς πλεῖστα χωρία τῆς ἐπαρχίας Κυρηνείας — παραπέμπω τοὺς συναδέλφους εἰς μίαν μόνον περίπτωσιν, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν Βασίλειαν· ὑπάρχει μία διάτρησις ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἀναμένουν πόσιμον νερὸ

ἐννέα ὁλόκληρα χωρία τῆς ἐπαρχίας, μερικὰ τῶν ὁποίων τὸ πόσιμον νερὸ τὸ ὁποῖον διαθέτουν διὰ τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνας δὲν ὑπερβαίνει τὰ 3 ἕως 4 γαλόνια ἡμερησίως κατ' ἄτομον.

Ἐπειδὴ ὅμως ἡ ἐν λόγῳ διάτρησις εὑρίσκεται εἰς περιουσίαν ξένης μοναστηριακῆς γῆς καὶ ὁ ὑπεύθυνος τῆς μονῆς ἀρνεῖται διὰ διαφόρους λόγους νὰ συμμορφωθῇ μὲ προτάσεις τῆς Κυβερνήσεως, ἡ ὅλη περιοχὴ παραμένει ἄνευ ποσίμου ὕδατος, διότι τὸ ἔργον τῆς διασωληνώσεως κατὰ τοὺς ἁρμοδίους δὲν μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ πρὶν ἐξασφαλισθῇ ἡ ἰδιοκτησία τῆς διατρήσεως. Ἐντελῶς ἀδικαιολόγητος ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία δίδει ὑποσχέσεις εἰς τὴν περιοχὴν ἀπὸ τοῦ 1960 καὶ περισσότερον ὑπόλογος ἀπέναντι τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς διότι δὲν κατέβαλε προσπαθείας δι' ἐξεύρεσιν νεροῦ εἰς ἄλλην περιοχήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, προδιαγράφει τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως.

Ἡ οἰκονομικὴ αὐτὴ πολιτικὴ ἑδράζεται ἐπὶ τῆς οἰκονομικῆς φιλοσοφίας ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ εἰς τὸν τόπον καὶ κατ' ἐπέκτασιν ἐπὶ τοῦ εἰδικοῦ τύπου οἰκονομίας ὅστις ἐφαρμόζεται εἰς Κύπρον. Καὶ ἡ οἰκονομία μας εἶναι φιλελευθέρα καθοδηγουμένη οἰκονομία εἰς τὴν ὁποίαν ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἐμφανίζεται διὰ δημοσίων ἐπενδύσεων εἰς ἔργα ὑποδομῆς, ὡς καὶ εἰς ἄλλα ἔργα, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία ὑστερῇ. Δὲν ἔχομεν οἰκονομίαν ἄνευ οἱασδήποτε καθοδηγήσεως ἢ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ τοῦ τύπου τοῦ 19ου αἰῶνος, τοῦ laissez faire, κατὰ τὴν ὁποίαν ὠργίαζεν ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ ἄνθρωπον. Ἀλλὰ δὲν ἔχομεν καὶ σοσιαλισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον τὰ μέσα παραγωγῆς ἀνήκουν εἰς τὸ κράτος, ὅπου ἡ ἐλευθερία τοῦ παραγωγοῦ καὶ τοῦ καταναλωτοῦ ἐλλείπουν παντελῶς.

Μὲ ξένισαν λοιπόν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, οἱ νεωτερισμοὶ τοὺς ὁποίους μετὰ παρρησίας ἀνέπτυξε χθὲς ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς Λευκωσίας κ. Βάσος Λυσσαρίδης περὶ ἀποκτήσεως τῶν πλουτοπαραγωγικῶν μέσων ὑπὸ τοῦ κράτους. Ἡ ἀγόρευσίς του ὑπῆρξε μία σκιαγραφία τῆς Σοσιαλιστικῆς Λαϊκῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου. Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ὑπερέβαλε καὶ αὐτὸν τοῦτον τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Παπαϊωάννου, ὁ ὁποῖος ὑπὸ τὴν διττήν του ἰδιότητα θὰ εἶχε κάθε δικαιολογίαν νὰ ἐπεκταθῇ εἰς τὸν τομέα τοῦτον καὶ νὰ προτείνῃ πλέον ριζοσπαστικὰς ἢ ἐπαναστατικὰς λύσεις.

Δὲν διατείνομαι ὅτι ἡ οἰκονομία μας δὲν ἔχει λάθη καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἐπιδεκτικὴ τροποποιήσεων πρὸς καλυτέραν ἀπόδοσιν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον λέγω εἶναι ὅτι αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ δέον νὰ περιωρισθῶσιν ἐντὸς τῶν πλαισίων τοῦ εἰδικοῦ τύπου τῆς οἰκονομίας ὁ ὁποῖος ἐπικρατεῖ εἰς τὴν Κύπρον. Καὶ τὰ ὅσα ἤκουσα ἀπὸ τὸν κ. Λυσσαρίδην κυρίως, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὸν κ. Παπαϊωάννου ἐν μέρει, νομίζω ἐκφεύγουν τῶν πλαισίων τούτων.

Ἐντὸς λοιπὸν τῶν πλαισίων τούτων, ὡς τὰ περιέγραψα, ὑπάρχει ἀρκετὸν ἔδαφος προτάσεων περὶ τροποποιήσεων καὶ καλυτερεύσεων. Καὶ τοῦτο συνεχῶς γίνεται, καὶ πρέπει νὰ γίνεται, διότι ἡ οἰκονομία δὲν εἶναί τι τὸ στατικόν. Κύριος ὅμως παράγων εἰς τὴν οἰκονομίαν μας παραμένει ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία καὶ ἰσχύουν οἱ νόμοι τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως καὶ ἐπιτρέπεται καὶ προωθεῖται ὁ θεμιτὸς συναγωνισμός. Καὶ ἀκριβῶς εἰς τὸ θέμα τοῦτο τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸν κρατικὸν παρεμβατισμόν, θὰ ἤθελα νὰ προβῶ εἰς κάποιαν διευκρίνισιν λαμβάνων ἀφορμὴν ἐκ τῶν ἀγορεύσεων τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Σαββίδη καὶ Παπαϊωάννου. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν σελίδα 16 καὶ 17 τοῦ ἐντύπου

τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν προσφώνησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος κατὰ τὴν παροῦσαν συζήτησιν. Ὁ μὲν κ. Σαββίδης ὅταν ἠγόρευεν εἶπε....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀναφέρεσθε εἰς τὸν κ. Σαββίδην ἢ εἰς τὸν κ. Λυσσαρίδην ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, φαίνεται ἀπουσιάζετε. Τώρα ἀναφέρομαι εἰς τὸν κ. Σαββίδην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἀπουσίαζα. Ἤκουσα τὸ τί εἴπατε διὰ τὴν ἀγόρευσιν τοῦ κ. Λυσσαρίδη· Εἶχα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι αἱ παρατηρήσεις σας ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ἐπὶ τοῦ λόγου τοῦ κ. Λυσσαρίδη, ἀλλ' ἀντιλαμβάνομαι τώρα ὅτι μνημονεύετε τὸν κ. Σαββίδην.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Βλέπετε, κύριε Πρόεδρε, ἡ ἀντίληψίς σας εἶναι λανθασμένη.

Ὁ κ. Σαββίδης παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἐδόθη ἡ πρέπουσα ἔμφασις εἰς τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀλλὰ νομίζω ὅτι πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Δὲν ἐλέχθη τοιοῦτόν τι ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ. Ἀντιθέτως ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἔπλεξε τὸ ἐγκώμιον τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἁπλῶς εἶπεν ὅτι «δυστυχῶς, (καὶ ἀναφέρομαι εἰς ὅ,τι ἀκριβῶς εἶπεν, σελὶς 17) ἡ σταθερῶς βελτιουμένη ἀνταπόκρισις τοῦ ἰδιωτικοῦ τομέως δὲν ἀποτελεῖ αὐτοδύναμον καὶ πρωτοποριακὸν παράγοντα δι' ἐξασφάλισιν τῆς περαιτέρω ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου» κατὰ τὸ παρὸν στάδιον. Καὶ σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἄφησε νὰ ὑπονοηθῇ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Παπαϊωάννου, ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς ἀνεξαρτήτως τῶν ἐνεργειῶν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας, ἀλλὰ εἶπεν ὁ Ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ὁ κρατικὸς παρεμβατισμὸς εἰς τὸ παρὸν στάδιον μέχρις ὅτου ἀναπτυχθῇ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Μέχρις ὅτου τὸ ἔδαφος εἶναι πρόσφορον διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας. Ἑπομένως παραμένει κύριος παράγων εἰς τὴν οἰκονομίαν μας ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία.

Ἑπομένως τὸ νέον Πενταετὲς Σχέδιον, ὡς ἐμφαίνεται διὰ τοῦ προτεινομένου Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, παραμένει ἀπολύτως προσδεδεμένον εἰς τὸν τύπον τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας, καὶ διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, «θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐν τούτοις νὰ εἶναι «ἐνδεικτικὸν» καὶ οὐχὶ «ἐπιτακτικὸν» Σχέδιον Ἀναπτύξεως διὰ μίαν φιλοσοφικῶς φιλελευθέραν κοινωνίαν ὅπου τὸ κράτος ἐπιφυλάσσεται νὰ ἀναλαμβάνῃ ἄμεσον παρέμβασιν, ὅταν καὶ ἐὰν ὑστερῇ ὁ ἰδιωτικὸς τομεὺς δι' ἐξασφάλισιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ συνόλου». (Ἴδε σελίδα 20 τοῦ ἐντύπου τὸ ὁποῖον περιέχει τὴν ὁμιλίαν τοῦ Ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ).

Μὲ τὰς γενικὰς αὐτὰς παρατηρήσεις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὰς ὁποίας ἐθεώρησα ἀναγκαίας ἐν ὄψει τῶν ὅσων ἐλέχθησαν χθές, ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ, πολὺ συντόμως, νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ μελετήσῃ ταύτας μετὰ προσοχῆς καὶ θὰ προβῇ εἰς τὰς ἀναγκαίας διευθετήσεις διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἐκφρασθέντων αἰτημάτων.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα οἱ συνάδελφοι Βουλευταὶ ἀνέφεραν οὔτε καὶ θὰ ἀποπειραθῶ νὰ προβῶ εἰς ἀνακεφαλαίωσιν ἢ ταξινόμησιν τούτων. Μερικὰ αἰτήματα εἶναι δικαιολογημένα. Ἄλλα ἴσως ἀδικαιολόγητα. Δικαιολογημένον εἶναι τὸ αἴτημα τὸ ὁποῖον ἀνέφερον οἱ ἐκ Πάφου συνάδελφοι ὅσον ἀφορᾷ τὴν βοήθειαν ἑνὸς πτωχοῦ Δήμου, τοῦ Δήμου Πάφου, ὁ ὁποῖος αὐτὴν τὴν στιγμὴν φέρει τὸ βάρος τῆς συντηρήσεως τῶν Τούρκων κατοίκων τοῦ Δήμου χωρὶς νὰ ἔχῃ καὶ τὰ ἀνάλογα

εἰσοδήματα, καὶ ἀναφέρομαι εἰς τὸ θέμα τῆς παροχῆς ἠλεκτρισμοῦ καὶ ὕδατος. Ἡ ἀναλογία τοῦ πληθυσμοῦ, ἡ ἀναλογία εἰς Τούρκους εἰς τὸν Δῆμον Πάφου εἶναι μεγάλη ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἄλλους Δήμους, καὶ ὡς ἀποτέλεσμα τούτου πράγματι ὁ Δῆμος Πάφου ὑποφέρει καὶ θὰ πρέπει ἡ Κυβέρνησις νὰ ἔλθῃ ἀρωγός.

Ἐπίσης ἄλλο δικαιολογημένον αἴτημα τῶν ἐκ Πάφου συναδέλφων. Ὁ λιμενοβραχίων τοῦ λιμένος τῆς Πάφου. Δὲν χρειάζεται νομίζω πολλὰ ἔξοδα διὰ νὰ ἐπιδιορθωθῇ ἢ νὰ ἐπεκταθῇ πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς ἀπομεμακρυσμένης ἐπαρχίας τῆς Πάφου.

Ἐλέχθησαν πολλὰ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ. Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ, ἔντιμοι συνάδελφοι, κατ' οὐσίαν εἶναι ἕνα Ὑπουργεῖον Συντονισμοῦ, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἔχει ὅλον τὸ βάρος καὶ ὅλην τὴν εὐθύνην ἑνὸς Ὑπουργείου καὶ τὰ μέσα διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐπιβάλῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θεωρεῖ ὀρθόν. Νομίζω ὅτι τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἐπετέλεσεν ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ εἶναι ἀξιοθαύμαστον.

Εἶναι φυσικὸν νὰ ὑπάρχουν ἐλλείψεις, καὶ ἡ κυριωτέρα ἔλλειψις εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι σπανίως ἡ φωνὴ τῶν Βουλευτῶν ἀκούεται κατὰ τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς. Δὲν εἰσηγοῦμαι οἱ Βουλευταὶ νὰ παρίστανται κατὰ τὰς συνεδριάσεις, ἀλλὰ ὑπάρχουν πολλοὶ τρόποι διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τὴν Ἐπιτροπὴν ἡ φωνὴ τοῦ Βουλευτοῦ τῆς συγκεκριμένης ἐπαρχίας, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ θεωρηθῇ τόσον ἐπιπόλαιος ὥστε νὰ μεταφέρῃ ἁπλῶς διὰ σκοποὺς δημοκοπίας ὡρισμένα αἰτήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν οἱ ψηφοφόροι τῆς περιοχῆς του. Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐλπίζω νὰ θεραπευθῇ.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς νομίζω ὅτι ἀδίκως καταφέρεται ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως εἰς ἕνα τοὐλάχιστον σημεῖον τὸ ὁποῖον ὑπέπεσεν εἰς τὴν ἀντίληψίν μου. Ἀναφέρομαι εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ14, Ἀρχαιότητες—σελὶς 10 τῆς Ἐκθέσεως—καὶ ἀναγινώσκω :

> «Ὡς ἐκ τούτου αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι ἤδη καιρὸς νὰ καταστρωθῇ καὶ εὐρύτερον καὶ γενικώτερον πρόγραμμα Ἀναπτύξεως καὶ ἐνθαρρύνσεως τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν».

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἤδη ἐβελτιώθη αἰσθητῶς ἡ θέσις τόσον τοῦ ἐπιστημονικοῦ ὅσον καὶ τοῦ τεχνικοῦ προσωπικοῦ τοῦ τμήματος τούτου, ἀπὸ ἀπόψεως μισθοδοσίας καὶ μονιμότητος, εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν. Ὅσον ἀφορᾷ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως, διὰ τούτου δημιουργοῦνται δύο νέαι θέσεις μὲ ἐπιστημονικὸν προσωπικόν. Νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι μία καλὴ πρόοδος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν δευτέραν παρατήρησιν περὶ τῆς ἀναγκαιότητος ἀναθεωρήσεως τοῦ περὶ Ἀρχαιοτήτων Νόμου, πληροφοροῦμαι ἐπισήμως ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι τοιαύτης φύσεως νομοθεσία μελετᾶται καὶ ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος θὰ κατατεθῇ εἰς τὸ Σῶμα.

Πολλαὶ εἰσηγήσεις ἔγιναν ὅσον ἀφορᾷ τὴν φορολογικὴν πολιτικήν. Ἀναφέρομαι εἰς τὰς παρατηρήσεις τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ ἐνώπιον τοῦ Σώματος, καὶ εἰδικῶς ἀναφέρομαι εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὑπηρεσία αὐτὴ πρόκειται προσεχῶς νὰ ἐπανδρωθῇ διὰ καταλλήλου προσωπικοῦ, μέρος δὲ τῆς φορολογίας πρόκειται νὰ ἀναθεωρηθῇ. Νομίζω ὅτι αὐτὸ εἶναι μία καλὴ πρόοδος καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τὰ ὅσα ἐλέχθησαν, χρήσιμα ὅλα, ἐνώπιον τοῦ Σώματος, θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων. Τὸ ὅτι σήμερον οἱ Ὑπουργοὶ ἢ Ἀνώτατοι Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι δὲν παρίστανται δὲν σημαίνει, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, ὅτι δὲν λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγομεν σήμερον. Τὰ πρακτικὰ τὰ ὁποῖα θὰ κυκλοφορήσουν πολὺ σύντομα εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποσταλοῦν εἰς τὰ Γραφεῖα ὅλων τῶν Ὑπουργῶν καὶ τῶν Ἀνωτάτων Ἀξιωματούχων τῶν Ὑπουργείων των.

Ἓν εἰδικὸν θέμα μὲ ἀπασχολεῖ ἰδιαιτέρως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ θέμα τοῦ τουρισμοῦ. Δυστυχῶς ἐδῶ διαπιστώνω μεγάλας ἐλλείψεις. Ἀσυγχωρήτους ἴσως ἐλλείψεις. Ὑπάρχει ἔλλειψις προγραμματισμοῦ καὶ γενικῆς πολιτικῆς. Ἡ

ἀνέγερσις ξενοδοχείων καὶ αἱ φιλότιμοι προσπάθειαι τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου—οἱ ὁποῖοι πράγματι ἀγωνίζονται εἰς τὸν τομέα των—δὲν εἶναι ἀρκεταί. Ὑπάρχει μεγάλη ἀνάγκη κατευθυντηρίου γραμμῆς. Χρειάζεται σχέδιον. Τὸ ὅτι θὰ ἔλθουν οἱ τουρίσται εἰς τὴν Κύπρον, θὰ ἔλθουν· εἶμαι βέβαιος. Ἀλλὰ θὰ ἦτο σφάλμα ἐὰν ἀφήναμεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς τουρίστας ἐρχομένους εἰς τὴν Κύπρον νὰ ἐπιστρέψουν πίσω εἰς τὰς χώρας των δυσφημοῦντες τὸν τόπον μας. Καὶ θὰ τὸν δυσφημοῦν ὄχι διότι θὰ βροῦν ὅτι οἱ Κύπριοι εἶναι ἀφιλόξενοι, ἀλλὰ διότι μπορεῖ νὰ μείνουν χωρὶς στέγην, μπορεῖ νὰ μείνουν χωρὶς διασκέδασιν, ποὺ εἶναι βασικὸν θέμα δι' ἕνα τουρίστα. Εἶναι πιθανὸν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ φύγουν ἀπὸ τὴν Κύπρον ἀπογοητευμένοι, καὶ θὰ εἴμεθα ἀσυγχώρητοι ἐὰν ἐπετρέπαμεν νὰ συμβῇ τοιοῦτόν τι.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἡ ἐρώτησις τὴν ὁποίαν ὑπέβαλα πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὡς πρὸς τὴν τύχην κάποιας ἐκθέσεως εἰδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ τουρισμοῦ δὲν ἔτυχε μέχρι τῆς στιγμῆς ἀπαντήσεως.

Λυποῦμαι διὰ τὴν διαπίστωσιν αὐτήν. Γενικὴ ὅμως ἡ διαπίστωσις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ὅτι ὁ ὑπὸ συζήτησιν Προϋπολογισμὸς γίνεται ὑπὸ τοῦ Σώματος δεκτὸς ἐν τῷ συνόλῳ του ὡς μία ἀξιοθαύμαστος καὶ ἀξιέπαινος προσπάθεια τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου διὰ τὸ κοινὸν συμφέρον. Εἶναι ὁ Προϋπολογισμὸς μία ἀκόμη ἀπόδειξις τοῦ πόσα δύναται νὰ ἐπιτύχῃ ἡ σύνεσις, ἡ συνέπεια καὶ ὁ προγραμματισμός. Ὁ ἔπαινος ἀνήκει ὄχι μόνον εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸν λαόν, τὸν ἐργάτην, τὸν ἀγρότην, τὸν ἐπιχειρηματίαν, τὸν ἐπαγγελματίαν. Εἰς ὅλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μοχθοῦν διὰ μίαν ὑγιᾶ οἰκονομίαν ἐπὶ τῆς ὁποίας ὅλη ἡ Κύπρος θὰ βασισθῇ καὶ θὰ ἀντλήσῃ δύναμιν νὰ πολεμήσῃ καὶ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὁμιλήσει ἀκόμη;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης, προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς Βουλευτὰς οἱ ὁποῖοι θὰ δευτερολογήσουν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ πολὺ εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως. Ἁπλῶς θὰ ἐκθέσω μερικὰς παρατηρήσεις μου, ὄχι διότι δὲν ἐνδιαφέρομαι διὰ τὴν περιοχὴν ἀπὸ τὴν ὁποίαν προέρχομαι καὶ δὲν θὰ ὁμιλήσω εἰδικώτερον ἐπ' αὐτῆς, οὔτε διότι ἔχω διαπιστώσει ὅτι ἡ περιοχή μου, ἡ ἐπαρχία Ἀμμοχώστου, καλῶς ἔχει, ἀλλ' ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ὁ συνάδελφος κ. Τουμαζῆς ἐκάλυψε τὰ γενικώτερα προβλήματα τῆς ἐπαρχίας μας καὶ ἀφ' ἑτέρου διότι τὰ ὑπὸ συζήτησιν κονδύλια δὲν πρόκειται νὰ ἀλλοιωθοῦν, ἐνόσω λανθασμένως, ὅπως καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι ἔχουν ὁμιλήσει προηγουμένως, παρουσιάζεται ὁ Προϋπολογισμὸς τὴν τελευταίαν στιγμὴν διὰ νὰ δώσωμεν τὴν συγκατάθεσίν μας· διότι περὶ αὐτῆς πρόκειται. Ὑποστηρίζω ὅτι θὰ ἠδύναντο νὰ τίθενται ἐνώπιον τῶν Βουλευτῶν ἐκ τῶν προτέρων καὶ προτοῦ κἂν συνταχθῇ ὁ Προϋπολογισμὸς ὥστε νὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τῆς διαθέσεως διαφόρων κονδυλίων. Τοὐλάχιστον θὰ ἔπρεπε νὰ ἀκούωνται ἐμπροθέσμως αἱ ἀπόψεις τῶν Βουλευτῶν καὶ οὐχὶ ἐκπροθέσμως.

Ἐκεῖνο ποὺ μὲ ἔκαμε νὰ ζητήσω τὸν λόγον, ἔστω καὶ ὡς 20ὸς ὁμιλητής, εἶναι διὰ νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως διότι, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, δὲν ἐστηρίχθη ἐπὶ πραγματικῶν δεδομένων ὥστε νὰ σταθεροποιηθῇ ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου.

Ὁ Ὑπουργὸς φυσικὰ μὲ θριαμβολογίαν ὡμίλησε διὰ τὴν οἰκονομικὴν πολιτικήν. Μὲ τὸν ἀέρα αὐτὸν ὅμως ὡμίλησε καὶ ἔδωσε μίαν λανθασμένην εἰκόνα τῆς οἰκονο-

μικῆς μας δυνατότητος. Αὐτὸ ἔχει διαπιστωθῆ ἀπὸ τὰς διαφόρους ὁμιλίας, μηδὲ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ Ἐκπροσώπου τῆς Συμπολιτεύσεως ἐξαιρουμένου, ὅτι κατὰ κάποιον τρόπον ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καλυτέρα διαχείρισις τῶν οἰκονομικῶν μας ζητημάτων—διὰ νὰ μὴν ἀναφερθῶ εἰς τὴν καθ' ὅλα ἀξίαν ὁμιλίαν τοῦ συναδέλφου τῆς Λάρνακος κυρίου Ποσκώτη καὶ τὰς ἄλλας διαμαρτυρίας τῶν συναδέλφων τῆς Πάφου καὶ τῆς Λεμεσοῦ. Δηλαδὴ γενικῶς, ἀπὸ τὴν Βουλὴν αὐτὴν διεπιστώθη ἀπόψε ἡ ἀπαρέσκεια τοῦ Σώματος ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Δημοκρατίας καὶ τὴν διαχείρισιν τῶν διαφόρων ζητημάτων της.

Ἕνα ζήτημα ὅμως τὸ ὁποῖον ἐπέρασε τελείως ἀπαρατήρητον καὶ τὸ ὁποῖον μετὰ λύπης μου ἐπρόσεξα ὅτι παρεγνώρισαν καὶ οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι, εἶναι ἡ τάσις καὶ ἡ ἔντασις μὲ τὴν ὁποίαν ὡμίλησαν διὰ τὴν θαυμασίαν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας. Ὁμολογουμένως ἔγιναν ἀρκετὰ ἔργα εἰς τὸν τόπον μας. Ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία ἔζησεν ἐπὶ μίαν τριετίαν σὲ μίαν κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον εἰρηνικὴν περίοδον καὶ τώρα κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν εἰς μίαν ἰδιόρρυθμον κατάστασιν, τὴν ἐμπόλεμον εἰρηνικὴν κατάστασιν, τὴν ἔκτακτον κατάστασιν. Ὁμολογουμένως ἡ Κυβέρνησις ἐνδιεφέρθη δι' αὐτὴν τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν τῆς εἰρηνικῆς περιόδου εἰς βάρος τῆς ἐθνικῆς ὑποθέσεως τοῦ λαοῦ.

Δὲν εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν ὅτι πρέπει νὰ σταματήσῃ κάθε πρόοδος τοῦ τόπου, δῆθεν, διὰ νὰ παρουσιάσωμεν τὴν Κύπρον ὅτι ἔχει ἀνάγκην τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος διὰ νὰ ἀναπτυχθῇ. Ἕτερον ἑκάτερον. Τὸ ὅτι ὅμως ἐπὶ μίαν τριετίαν ἡ Κύπρος ἀφέθη ἀπροστάτευτος δῆθεν διὰ νὰ διαθέσωμεν εἰς μεγάλον βαθμὸν τὰ οἰκονομικά μας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου, αὐτὸ ἀπέβη τὸ θανατηφόρον μέσον, ἡ θανατηφόρος πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ὁποίαν πληρώνομεν σήμερα καὶ θὰ πληρώνωμεν διὰ πολλὰ ἔτη. Ἦτο ἐν γνώσει μας ὅτι οἱ Τουρκοκύπριοι καὶ οἱ Τοῦρκοι τῆς Ἀγκύρας ἡτοιμάζοντο διὰ νὰ δημιουργήσουν τὰς σημερινὰς συνθήκας, ὅτι ἐξωπλίζοντο. Τοὐναντίον ἡμεῖς δὲν ἐπεδιώξαμεν οὔτε τὸν στοιχειώδη ὁπλισμὸν νὰ διαθέσωμεν καὶ ὡμιλούσαμεν περὶ ὁδοποιΐας, περὶ φραγμάτων, περὶ ἐξηλεκτρισμοῦ, περὶ τηλεφώνων κ.λ.π. καὶ οὐδόλως ἐνδιεφέρθημεν, οὔτε ἡμεῖς ὡς Βουλευταί, διὰ τὴν ἀσφάλειαν αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ θεωρηθῇ σὰν ἔγκλημα ἐναντίον αὐτῶν οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν τὴν ζωήν των κατὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς Τουρκοκυπριακῆς ἀνταρσίας. Εἶναι χάρις εἰς αὐτὰς τὰς παραλήψεις ποὺ ἐπετεύχθη κάποια ἀνάπτυξις τοῦ τόπου. Ἔχομεν ὅμως μίαν ἄλλην τριετίαν, τὴν σημερινήν. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν τριετίαν πάλιν προβλέπομεν ἕνα σημαντικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον σήμερον ὅλοι οἱ Βουλευταὶ παρεσιώπησαν, καὶ μόνον ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς ἔκαμε μίαν εὔφημον μνείαν, χωρὶς ὅμως νὰ ἐνδιατρίψῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἐξωτερικὴν βοήθειαν, καὶ συγκεκριμένως εἰς τὴν ἀνεκτίμητον βοήθειαν τῆς Ἑλλάδος ἡ ὁποία ἐδόθη ὑπὸ πᾶσαν μορφήν, ἰδιαιτέρως ὑπὸ τύπον ἀμυντικῆς συμβολῆς, καὶ κατὰ κάποιον τρόπον καὶ εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας.

Συνάδελφοι. Ἔχετε εἰς τὸ μυαλό σας τὴν εἰκόνα τί θὰ ἔπρεπε νὰ διαθέσωμεν διὰ τὴν ἄμυναν ἢ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς σημερινῆς καταστάσεως ἀπὸ ἀμυντικῆς πλευρᾶς καὶ ποῖος καταβάλλει αὐτὴν ὅλην τὴν δαπάνην; Δὲν ἀμφισβητῶ ὅτι εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν ἔχομεν προβλέψει διὰ £2.500.000 περίπου διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ τόπου. Σήμερον ἡ Κύπρος ἐὰν διέθετε μόνον τὴν ὀροφὴν τῆς στρατιωτικῆς δυνάμεως ἀπὸ Κυπριακῆς πλευρᾶς καὶ μόνον, τὴν ὁποίαν ἔχει ἀνάγκην, δὲν θὰ ἀρκοῦσεν ὁ νῦν Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως. Πολὺ περισσότερον δὲν θὰ ἀρκοῦσεν ἐὰν ἐπληρώναμεν καὶ τὸν διπλάσιον ἀριθμὸν τῶν ἐξ Ἑλλάδος οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβαν σήμερον τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀσφαλείας μας. Διὶ αὐτὰ ὅλα ἐργαζόμεθα σήμερον καὶ ὁμιλοῦμεν περὶ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως.

Συνάδελφοι. Ὁ Προϋπολογισμός μας, Τακτικὸς καὶ ὁ τῆς Ἀναπτύξεως, εἶναι περίπου £31.000.000. Διεθέσαμεν £2.500.000 ἀπὸ τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμόν, ἤτοι τὰ 9 περίπου τοῖς ἑκατὸν τοῦ ὅλου Προϋπολογισμοῦ τῆς Δημοκρατίας. Ἐὰν φαντασθῶμεν πόσα χρειάζονται διὰ νὰ ἀντιμετωπίζωνται τὰ τρεχούμενα ἔξοδα,

ὁ ἐξοπλισμὸς ὁ ὁποῖος μᾶς διετέθη ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα κ.λ.π. τότε θὰ ἔπρεπε νὰ φθάσωμεν τὸ σεβαστὸν ποσοστὸν τὸ ὁποῖον καταβάλλουν αἱ ἄλλαι χῶραι ἐν καιρῷ εἰρήνης, δηλαδὴ νὰ μὴν πῶ τὰ 40% καὶ τὰ 50% ἀλλὰ τοὐλάχιστον τὰ 30% τοῦ Προϋπολογισμοῦ. Διότι νὰ μὴ ξεχνῶμεν ὅτι εὑρισκόμεθα εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν καὶ αὐτὰ τὰ χρήματα θὰ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ τὰ διαθέσωμεν, δηλ. τὰ 30% τοῦ Προϋπολογισμοῦ μας. Διαθέτομεν μόνον τὰ 9%. Τὸ ὑπόλοιπον 21% κάποιοι ἄλλοι μᾶς τὸ πληρώνουν, τὸ ὁποῖον σήμερα ἀγωνιζόμεθα τίνι τρόπῳ νὰ τὸ διαθέσωμεν διὰ τὴν οἰκονομικήν μας ἀνάπτυξιν. Δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ περάση ἀπαρατήρητον αὐτὸ τὸ σημεῖον.

Εἶχα πεῖ ὅμως ὅτι δὲν στηρίζεται ἐπὶ πραγματικῶν δεδομένων ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου, καὶ ἤδη ἔχουν κρούσει τὸν κώδωνα τοῦ κινδύνου ἄλλοι συνάδελφοι. Δὲν θὰ ἀσχοληθῶ ἐπ' αὐτοῦ, διότι πράγματι οἱ κίνδυνοι ἤρχισαν νὰ φαίνωνται. Σήμερον ἐφάνη εἰς τὴν Λάρνακα. Ἡ Ἀμμόχωστος εἶναι τὸ ἑπόμενον βῆμα. Εἴτε διὰ τὸν α ἢ διὰ τὸν β λόγον, εἴτε λόγῳ ἐλλείψεως τοῦ νεροῦ, εἴτε λόγῳ μὴ προβλέψεως ὁ τουρισμὸς νὰ μπορέσῃ νὰ δεχθῇ τοὺς ξένους οἱ ὁποῖοι θἄρθουν καὶ δι' ἄλλους λόγους, ἡ οἰκονομία τοῦ τόπου δὲν προβλέπεται ὅτι ἐργάζεται κανονικά. Ἀπὸ τὰς ὁμιλίας ὅλων τῶν συναδέλφων—καὶ ἡ ἰδική μου διαπίστωσις—ἕνα εἶναι μόνον τὸ συμπέρασμα ποὺ βγαίνει. Ὅλοι ὡμίλησαν περὶ φραγμάτων, περὶ ἔργων ἀντιδιαβρωτικῶν κ.λ.π. Καὶ ἡ ἰδική μου εἰσήγησις εἶναι νὰ γίνουν φράγματα. Φράγματα ὅμως εἰς τὴν διασπάθισιν τῶν οἰκονομικῶν τῆς Κύπρου. Φράγματα διὰ τὴν κακὴν κατανομὴν τῶν οἰκονομικῶν τῆς νήσου. Φράγματα εἰς τὴν φορολογικὴν πίεσιν τοῦ λαοῦ διὰ νὰ ἀνθέξῃ τὰς δυσκόλους στιγμάς, τὰς δυσκόλους περιστάσεις τὰς ὁποίας θὰ ἀντιμετωπίσῃ, διὰ νὰ ἐργασθῇ ἀπερίσπαστος διὰ τὴν ἐθνικήν του ὑπόθεσιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ὑποβάλω μίαν ἐρώτησιν ἐὰν ἐπιτρέπεται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μπορεῖτε νὰ ὑποβάλετε τὴν ἐρώτησιν.

Σημ.—(Ἡ ὑπὸ τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ὑποβληθεῖσα ἐρώτησις ὡς καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα σχετικὴ συζήτησις ἐπ' αὐτῆς διεγράφησαν ἀποφάσει τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, καθότι ἡ ἐρώτησις ἀφεώρα τὴν προσωπικὴν δρᾶσιν τοῦ Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη καὶ ἦτο ἐντελῶς ἄσχετος πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀπάντησις εἰς τὰς διατυπωθείσας κατηγορίας ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, ἡ ὁποία οὐδόλως σχετίζεται μὲ τὸ τί ἔπραξεν ἢ δὲν ἔπραξεν ὁ ἴδιος, καὶ θὰ δοθῇ πλήρης καὶ ἐμπεριστατωμένη. Διότι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶ νὰ κατηγορῆται ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις διὰ τὴν ἀνευθυνότητά της δῆθεν νὰ προμηθευθῇ ὁπλισμὸν ἢ νὰ κατηγορῆται ὁ Ὑπουργὸς διὰ τὰ δῆθεν σχέδια ἀμύνης τὰ ὁποῖα συνέταξεν ὁ ἴδιος—τὰ ὁποῖα εἶχον συνταχθῇ καὶ ὑπογραφῇ ὑπὸ ἀνωτέρων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ εἰς τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος ἔδωσε μόνον τὸ ψευδώνυμόν του—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον γίνεται συστηματικῶς χωρὶς νὰ δοθῇ ἡ πλήρης ἀπάντησις ἐπ' αὐτοῦ.

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ μὲ προεκάλεσε καὶ προηγουμένως ὁ ἔντιμος Χριστοδουλίδης. Συνεκρατήθην καὶ εἶπα ὅτι δὲν ἦτο τῆς ὥρας νὰ ἀποκαλύψω γεγονότα, ἀλλὰ ἡ ὑπομονὴ τῶν ἀνθρώπων δὲν εἶναι ἰώβειος.

Ὑπάρχουν Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ δευτερολογήσουν;

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς Βουλευτὰς νὰ δευτερολογήσουν, θὰ ἐξασκήσω τὸ δικαίωμά μου νὰ ἀγορεύσω ἀπὸ τοῦ βήματος.

Παρακαλῶ τὸν πρεσβύτερον τῶν Βουλευτῶν νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ὁ κ. Χατζηχάρος ἀντικαθιστᾶ τὸν Πρόεδρον).

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ:

Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί,

Ἤκουσα μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν ἐντίμων συναδέλφων ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως.

Δὲν πρόκειται νὰ σχολιάσω τὸν Προϋπολογισμὸν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, ἀναφερόμενος εἰς Κεφάλαια καὶ Ἄρθρα, διότι ἡ ἀνάλυσις αὕτη ἐγένετο ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν.

Τὸ πρῶτον σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἶναι τὸ θέμα τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ διὰ τὴν ὁποίαν ἔχουν γίνει—ὑπὸ ἑνὸς ἢ δύο Βουλευτῶν—ὡρισμένα σχόλια καὶ ἐπικρίσεις.

Θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ὑπεραμυνθῶ τόσον τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ ὅσον καὶ τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν ἡ Ἐπιτροπὴ αὕτη ἔχει ἐπιτελέσει. Ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἱδρύθη τὸ 1962, κατόπιν παρακλήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἐμὲ ὅπως ὑποβάλω ἐμπεριστατωμένην εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ.

Αἱ εἰσηγήσεις μου πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον (ὑπ' ἀριθμὸν 526 τοῦ 62) υἱοθετήθησαν τότε πλήρως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ εἰς τὸ μακροσκελὲς αὐτὸ ἔγγραφον ὑπέβαλα 28 ἀποφάσεις αἱ ὁποῖαι ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν. Αἱ εἰσηγήσεις μου πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῶν ἐμπειρογνωμόνων τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν οἱ ὁποῖοι ἀπεφάνθησαν ὅτι οὐδὲν εἶχον νὰ προσθέσουν εἰς αὐτὰς καὶ παρώτρυναν τὴν Κυβέρνησιν ὅπως χωρήσῃ πάραυτα εἰς τὴν ἔγκρισίν των.

Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ σᾶς πληροφορήσω, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, σήμερον, ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ὄχι μόνον ἔχει λειτουργήσει ἐξαίρετα ἀλλ' ἔχει ἀναγνωρισθῇ καὶ τύχει εὐφήμου μνείας ὑπὸ ἐμπειρογνωμόνων ἀξίας εἰς τὰς ἐκθέσεις των. Πέραν ὅμως τούτου ἀποτελεῖ, πιστεύω, τιμὴν διὰ τὴν Κύπρον, διότι τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἀπηύθυνε προσφάτως ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν διὰ τῆς ὁποίας ζητεῖ ὅπως ἀριθμὸς Ἄγγλων ἐμπειρογνωμόνων ἐπισκεφθῇ τὴν Κύπρον καὶ παρακολουθήσῃ τὸν τρόπον ἐργασίας τῆς Κυπριακῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ μελετήσῃ τὸ σύστημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει πράγματι ἀποδώσει σημαντικὰ εἰς τὸν προγραμματισμὸν ἀναπτύξεως καὶ βελτιώσεως τοῦ τόπου. Δὲν εἶναι, λοιπόν, ὑποανάπτυκτος χώρα ἡ ὁποία ζητεῖ νὰ διερευνήσῃ τὸ σύστημα αὐτό, ἀλλὰ χώρα ἡ ὁποία ἔχει ἄνω τῶν 1000 ἐτῶν ἐλεύθερον βίον καὶ μεγάλην πεῖραν εἰς ζητήματα προγραμματισμοῦ. Νομίζω ὅτι εἶναι ἄξιον μνείας τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ Κύπρου, ἡ ὁποία ἔχει ζωὴν πέντε περίπου ἐτῶν, διὰ τῆς ἀξιοσημειώτου ἐργασίας της καὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας αὐτῆς ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου.

Διετυπώθη ἡ ἄποψις ὑπὸ ὡρισμένων ἀγορητῶν ὅτι εἰς τὸ στάδιον τοῦ προγραμματισμοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποδίδεται μεγαλυτέρα σημασία εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν. Ἀσφαλῶς οὐδεὶς διαφωνεῖ ἐπὶ τούτου. Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ἐκ τῆς ἀλληλογραφίας ἡ ὁποία διεξάγεται μεταξὺ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ τοῦ Γραφείου μου, ὅτι πλεῖσται εἰσηγήσεις τῶν Βουλευτῶν ἐξετάζονται μετὰ μεγίστης προσοχῆς, ἀδιάφορον ἐὰν διὰ λόγους προτεραιότητος δὲν συμπεριλαμβάνονται εἰς τοὺς ἐτησίους Προϋπολογισμούς. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἐρωτήσω τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς πῶς θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ προγραμματισμὸς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰσηγήσεων τῶν Βουλευτῶν, ἐφ' ὅσον εἶναι φανερὸν ὅτι ἕκαστος

Βουλευτὴς εἰσηγεῖται τὰ ἔργα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν περιοχήν του, διότι αὐτὰ εἶναι τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα κατέχει, ἐνῷ ἄλλος Βουλευτὴς ἑτέρας περιοχῆς εἰσηγεῖται τὴν κατασκευὴν ἄλλων ἔργων.

Ἐπομένως, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ὅρια εἰς τὸ ὕψος τοῦ ἐτησίου Προϋπολογισμοῦ, εἶναι ἀνάγκη νὰ ὑπάρχῃ ἕνας ὀργανισμὸς εἰς τὸν ὁποῖον νὰ ἀποστέλλωνται ὅλαι αἱ εἰσηγήσεις καὶ νὰ δίδωνται αἱ προτεραιότητες ἐπὶ τῇ βάσει ὡρισμένων κριτηρίων.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν ὑποβαλλομένων εἰσηγήσεων δι' ἐκτέλεσιν ἔργων, ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ στηρίζεται ἐπὶ ὡρισμένων ἀντικειμενικῶν κριτηρίων τὰ ὁποῖα ἔτυχον ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐκ προσωπικῆς πείρας — διότι καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος ὑπέβαλα εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ ἔργα πρὸς ἐξέτασιν, ἅτινα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν μου ὑπὸ κοινοτήτων — εἶμαι εἰς θέσιν νὰ διαβεβαιώσω τὴν Βουλὴν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ τηρεῖ αὐστηρῶς τὰ προκαθορισθέντα ἀντικειμενικὰ κριτήρια. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ὁμολογήσω ὅτι παρὰ τὸν αὐστηρὸν ἔλεγχον τὸν ὁποῖον κάμνω εἰς τὰς ἀπαντήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ ἐν σχέσει πρὸς τὴν περίληψιν ἢ μὴ οἱουδήποτε ὑπ' ἐμοῦ ἢ ὑπὸ Βουλευτοῦ εἰσηγηθέντος ἔργου, εἰς καμμίαν περίπτωσιν δὲν ἠδυνήθην νὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἐστηρίχθη καὶ δὲν ἐφήρμοσε τὰ κριτήρια προτεραιοτήτων.

Ἐλέχθη ὑπὸ ὡρισμένων Βουλευτῶν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ πρέπει νὰ λαμβάνῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὰς εἰσηγήσεις τῶν Ἐπάρχων, οἱ ὁποῖοι γνωρίζουν τὰ προβλήματα τῶν περιοχῶν των. Εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω ὅτι δίδεται μεγίστη προσοχὴ εἰς τὰς εἰσηγήσεις τῶν Ἐπάρχων, ἰδιαιτέρως δὲ κατὰ τὴν προετοιμασίαν τοῦ παρόντος Προϋπολογισμοῦ Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ Ἔπαρχοι τῶν διαφόρων Ἐπαρχιῶν ὑπέβαλον ἔργα συνολικῆς δαπάνης πολὺ μεγαλυτέρας τῆς προβλεπομένης ἐν τῷ Προϋπολογισμῷ, παρεκλήθησαν δὲ οἱ ἴδιοι, ἀφοῦ τοὺς ἐδόθη τὸ ἀνώτατον ὕψος δαπάνης δι' ἕκαστον κεφάλαιον, νὰ ὑποδείξουν ποῖα ἐκ τῶν ὑπ' αὐτῶν προταθέντων ἔργων εἰσηγοῦνται νὰ καταταγοῦν εἰς τὴν κατηγορίαν προτεραιότητος «Α» ἢ εἰς τὴν κατηγορίαν προτεραιότητος «Β».

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν προτάσεων τῶν Βουλευτῶν διὰ τὴν κατασκευὴν ἔργων ἀναπτύξεως, θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι ἐπανειλημμένως εἰσηγήθην πρὸς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς, ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος ὑποβολῆς τῶν προβλημάτων τῶν περιοχῶν των εἶναι ἡ διὰ συλλογικῆς ἐργασίας τῶν Βουλευτῶν ἑκάστης ἐπαρχίας προπαρασκευὴ μνημονίου περιέχοντος τὰ εἰσηγούμενα ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν τῆς περιοχῆς ἔργα καὶ τὰς προτεραιότητας ἅτινας δίδουν εἰς αὐτὰ καὶ οὐχὶ ἡ ὑποβολὴ ὑπὸ ἑνὸς ἑκάστου Βουλευτοῦ κεχωρισμένων εἰσηγήσεων.

Εἰσηγήθην ὡσαύτως εἰς τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ὅπως ἀποστέλλουν τὰ ἐν λόγῳ μνημόνια εἰς τὸ Γραφεῖον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς διὰ νὰ τὰ ὑποβάλλῃ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ καὶ νὰ ἐλέγχῃ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ὡρισμένα ἐκ τῶν προτεινομένων ἔργων δὲν συμπεριελήφθησαν ἢ δὲν ἐθεωρήθησαν ὡς ἔχοντα προτεραιότητα.

Πιστεύω ὅτι ὁ καλύτερος τρόπος συντονισμοῦ τῶν ἐργασιῶν τῶν Βουλευτῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ εἶναι διὰ τῆς ὑποβολῆς τῶν αἰτημάτων ἑκάστης περιοχῆς ὑπὸ τῶν Βουλευτῶν αὐτῆς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι ὑπεύθυνος ἔναντι τῶν Βουλευτῶν νὰ μεταβιβάζῃ τὰς εἰσηγήσεις των καὶ νὰ ζητῇ ἐξηγήσεις εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν αἱ εἰσηγήσεις των ἀπορρίπτονται.

Ὑποστηρίζω ὅμως πλήρως ὅτι δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ προγραμματισμὸς ἄνευ τοῦ θεσμοῦ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ πιστεύω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Προγραμματισμοῦ ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν ἀπαρτίζεται ἀπὸ πολιτικὰ πρόσωπα, δύναται μὲ μεγαλυτέραν ἀντικειμενικότητα νὰ ἐξετάζῃ τὰ διάφορα θέματα ἀπὸ ἀπόψεως προτεραιοτήτων.

Πιστεύω δὲ ὅτι εἰς μίαν ἐξειλιγμένην χώραν εἰς τὴν ὁποίαν πράγματι ὁ κοινοβουλευτικὸς θεσμὸς ἔχει φθάσει εἰς τὸ ὕψος του, τὸ ἐνδιαφέρον τῶν Βουλευτῶν πρέπει κυρίως νὰ στρέφεται εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν γενικῶν κατευθύνσεων ἢ τῶν τομέων ἀναπτύξεως. Ἕκαστος Βουλευτὴς ἔχει ὡσαύτως ὑποχρέωσιν νὰ γνωρίζῃ ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ἐπαρχίας του καὶ τὰς ἀνάγκας αὐτῆς καὶ νὰ προωθῇ τὴν ἐπίλυσιν τούτων.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἀγορεύων ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς προσεπάθησε — πιστεύων ὅτι ἐκτελεῖ ἐθνικὸν καθῆκον!! — νὰ παρουσιάσῃ μίαν εἰκόνα ἀβεβαιότητος τῆς οἰκονομικῆς μας καταστάσεως, κακοῦ χειρισμοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῶν δημοσίων χρημάτων, νὰ μᾶς ὑποδείξῃ ὅτι ἡ ἐμβριθὴς ἀνάλυσις τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ τόπου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐβασίζετο ἐπὶ ἐσφαλμένων δεδομένων, καὶ περαιτέρω νὰ μᾶς ὑπενθυμίσῃ ὅτι διέφυγε τῆς προσοχῆς μας ἡ σημασία τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τὴν ὁποίαν ἡ Κύπρος ἔλαβεν ἐκ μέρους τῆς μητρὸς πατρίδος, ἄνκαι παρεδέχθη ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐγένετο εὔφημος μνεία ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι πέραν τῆς εὐφήμου μνείας τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἐγένετο εὔφημος μνεία τῆς βοηθείας τῆς μητρὸς πατρίδος καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Προϋπολογισμοῦ ἐπὶ τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἐξετάσω καὶ θὰ ἤμην διατεθειμένος νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν κατὰ πόσον τὸ συμπέρασμα τὸ ὁποῖον ἐξάγει ἐκ τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὁ ἔντιμος Βουλευτής, ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπικρίνει τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν καὶ ὅτι οἱ Βουλευταὶ ἐξέφρασαν τὴν ἀπαρέσκειάν των ὡς πρὸς τὸν προγραμματισμὸν ἀναπτύξεως καὶ τὴν ἐπιτευχθεῖσαν δι' αὐτοῦ πρόοδον, εὐσταθεῖ.

Παρηκολούθησα τὰς ὁμιλίας τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν καὶ εἷς ἕκαστος εἶχεν ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ ὡρισμένων τομέων, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ χαρακτηρισθοῦν εἴτε ὡς συμπληρωματικαὶ εἰσηγήσεις εἴτε ὡς ἐπικρίσεις διὰ τὴν καθυστέρησιν ἐνάρξεως προγραμματισθέντων ἔργων.

Πιστεύω ὅτι εἶναι ἐποικοδομητικὸν νὰ γίνωνται εἰσηγήσεις, ἐπικρίσεις καὶ σχόλια ἀλλὰ δὲν ἐκλαμβάνω ταῦτα ὡς ἔνδειξιν ὅτι ἡ πλειοψηφία τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν ἐπικρίνει τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἐπιτελουμένην ἐργασίαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἢ ὅτι δὲν παραδέχεται ὅτι διὰ τῆς συνετῆς Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπετεύχθη, παρὰ τὰς ἀντιξόους περιστάσεις, σημαντικὴ πρόοδος τοῦ τόπου.

Ἐάν, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, αἰσθάνεσθε ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ τύχῃ αὐστηρᾶς ἐπικρίσεως ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐχειρίσθη τὰ δημόσια χρήματα ἢ ὡς πρὸς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἐνήργησε διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου, τότε ἔχετε καθῆκον εἴτε νὰ καταθέσετε καὶ ἐγκρίνετε ψήφισμα μομφῆς κατὰ τῆς Κυβερνήσεως εἴτε νὰ ἀρνηθῆτε νὰ ἐγκρίνετε τὸν Προϋπολογισμόν.

Ἐφ' ὅσον οὔτε εἰς τὸ ἕνα προβαίνετε οὔτε εἰς τὸ ἄλλο, αἱ παρατηρήσεις τὰς ὁποίας ἐκάματε δὲν δύνανται νὰ ἔχουν ἄλλην ἔννοιαν παρὰ ὅτι εἶναι συμπληρωματικαὶ παρατηρήσεις δι' ὡρισμένα ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα ἔχετε τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐπισπευθῇ ἡ ἐκτέλεσίς των.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω εἰς ὡρισμένα σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, ὁ ὁποῖος ἐν τῇ προσπαθείᾳ του νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ οἰκονομικὴ εὐρωστία τῆς Κύπρου δὲν εἶναι πραγματικὴ ἐπισείει ὡς «Δαμόκλειον» σπάθην τὰς δαπάνας ἀμύνης τῆς Κύπρου καὶ μᾶς ὑπενθυμίζῃ ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ἡ βοήθεια τῆς μητρὸς πατρίδος εἰς τὸν στρατιωτικὸν τομέα θὰ εἴχαμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ὅλον τὸν φόρτον τῆς ἀμυντικῆς μας δαπάνης καὶ ὅτι δὲν θὰ ἠδυνάμεθα σήμερον νὰ ὁμιλῶμεν περὶ προγραμματισμοῦ καὶ οἰκονομικῆς εὐρωστίας.

Ὑπενθυμίζω τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι αἱ ἀμυντικαὶ δαπάναι τῆς Κύπρου, τὰς ὁποίας πληρώνει ὁ Κυπριακὸς λαός, δὲν περιορίζονται εἰς τὰ 2½ ἢ 3 ἑκατομμύρια λιρῶν τὰ ὁποῖα περιέχονται εἰς τοὺς ἐτησίους Προϋπολογισμούς. Διότι τὰ 2½

ἑκατομμύρια εἶναι μόνον διὰ τὰς ἐνδυμασίας, τὴν τροφὴν καὶ τὰ ἐπιδόματα τῶν ἐθνοφρουρῶν. Διὰ τὸν ὁπλισμὸν τῶν ἐθνοφρουρῶν, αὐτὴ ἡ Κυπριακὴ λεγομένη Δημοκρατία, αὐτὸς ὁ ὑπερήφανος Κυπριακὸς λαὸς ἐπλήρωσεν ἄνω τῶν 7 ἑκατομμυρίων λιρῶν ἀπὸ τὰ ὑστερήματά του, ἀπὸ τὰς ἀνάγκας του, διὰ νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν Τουρκικὴν εἰσβολήν· καὶ ἐνῶ δὲν θὰ ἤθελα οὐδ' ἐπὶ μίαν στιγμὴν νὰ ὑποτιμήσω τὴν μεγάλην συμβολὴν τῆς μητρὸς πατρίδος εἰς τὴν ἄμυναν τῆς Κύπρου, ἐν τούτοις δὲν εἶμαι διατεθειμένος οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν νὰ μειώσω τὴν συμβολὴν τῆς Κύπρου καὶ τῶν Κυπρίων εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα. Καὶ εἰς αἷμα καὶ εἰς χρήματα καὶ εἰς θυσίας ἔχομεν προσφέρει τὸ κάθε τι καὶ θὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ τὸ προσφέρωμεν μέχρι τῆς τελικῆς νίκης, τῆς νίκης ἐκείνης ἡ ὁποία θὰ περιέχῃ λύσιν τὴν ὁποίαν οὐδεὶς θὰ ἐπιβάλῃ ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, διότι θὰ εἶναι λύσις τῆς ἐπιθυμίας του, ἡ γνησία καὶ ἄνευ καρυκευμάτων ἕνωσις. Δηλῶ δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ ὅρου «καρυκευμάτων» περιέχεται δι' ἐμὲ καὶ οἱαδήποτε εἰσήγησις περὶ ξένων βάσεων ἐπὶ τῆς Κύπρου.

Ἐλέχθη ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις δὲν ἔπραξε τὸ καθῆκον της διὰ τὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Κύπρου ἐνῷ ἐγνώριζεν ὅτι οἱ Τοῦρκοι ἐξωπλίζοντο. Εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπεγράψαμεν συμφωνίας, οὔτε μετὰ τῶν Δυτικῶν οὔτε μετὰ τῶν Ἀνατολικῶν χωρῶν, πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας, διότι ἀσφαλῶς δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐλπίζωμεν ὅτι θὰ μᾶς ἐπωλεῖτο ὁπλισμὸς ἢ ὅτι θὰ τὸν ἐφέρναμεν χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζῃ ἡ Τουρκία.

Ἐζητήσαμεν ὅμως βοήθειαν καὶ ὁπλισμὸν ὑπὸ τῆς τότε Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Μετέβην ἐγὼ ὁ ἴδιος προσωπικῶς εἰς τὰς Ἀθήνας καὶ συνεζήτησα τὸ θέμα τοῦτο, καὶ μοῦ ἐλέχθη, τότε, ἐπισήμως ὅτι δὲν ἦσαν διατεθειμένοι νὰ μᾶς δώσουν ὁπλισμόν, διότι τὸν ὁπλισμὸν θὰ τὸν ἐχρησιμοποιούσαμεν διὰ νὰ ἀνατρέψωμεν τὰς συμφωνίας τῆς Ζυρίχης, καὶ διότι δὲν ἐπίστευαν ὅτι οἱ Τοῦρκοι, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐξασφαλίσει πλεονεκτήματα ἐκ τῶν Συμφωνιῶν, θὰ ἐχρησιμοποίουν τὸν ὑπ' αὐτῶν κρυφίως εἰσαχθέντα ὁπλισμὸν διὰ νὰ ἀνατρέψουν τὰς Συμφωνίας καὶ νὰ διακινδυνεύσουν τὰ πλεονεκτήματά των.

Παρέμεινον εἰς τὰς Ἀθήνας ἐπὶ τρεῖς ἡμέρας ἐκλιπαρῶν νὰ μοῦ δοθῇ ὁπλισμός, καὶ ἀντὶ τούτου ἀπεπέμφθην.

Παρακολουθῶ ὡρισμένην ἐφημερίδα καλῶς ἐπιχορηγουμένην καὶ καλουμένην «Πατρίδα», ἡ ὁποία καθημερινῶς δημοσιεύει μυστικὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα φέρουν τὴν ὑπογραφὴν «Ἀκρίτας», καὶ τὰ ὁποῖα οἱ ἐπηρεάζοντες τὴν ἐν λόγῳ ἐφημερίδα στρατιωτικοὶ κύκλοι προσπαθοῦν νὰ παρουσιάσουν ὡς ἔγγραφα καὶ διαταγὰς καὶ σχέδια τοῦ Ὑπουργοῦ Ἀμύνης κ. Πολυκάρπου Γεωργάτζη καὶ ὅτι δῆθεν ἐκ τούτων ἀποδεικνύεται ἡ ἀνικανότης του νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν Τουρκικὴν ἐπιβουλὴν εἰς τὸ ἐσωτερικόν.

Δηλῶ σαφῶς καὶ ἀπεριφράστως ὅτι τὰ ἐν λόγῳ ἔγγραφα ἡτοιμάσθησαν, ὅπως καὶ ὅλα τὰ σχέδια ἀμύνης, ὑπὸ ἀνωτέρων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ὑπεγράφησαν τότε ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς ὀργανώσεως διὰ τὴν ἄμυναν τοῦ τόπου κ. Πολυκάρπου Γεωργάτζη. Δηλῶ ἐπίσης ὅτι ἐπανειλημμένως, ὡς μέλος τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας, διεφώνησα μὲ τὰ σχέδια, ὑπέδειξα τὸ σφάλμα τούτων, ἀλλὰ μοῦ ἐλέχθη ὅτι δὲν ἤμην στρατιωτικός. Ἐνθυμοῦμαι, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ὑπέδειξα σαφῶς εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀνωτέρους ἀξιωματικοὺς οἱ ὁποῖοι παρεκάθηντο εἰς συνεδρίας μεθ' ἡμῶν, ὅτι ἦτο σφάλμα θανάσιμον νὰ ἐγκαταλειφθῇ ὁ Ἀστυνομικὸς σταθμὸς εἰς τὸ Σεράγιον καὶ ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐνισχυθῇ πάσῃ θυσίᾳ διότι ἡ ἐγκατάλειψίς του θὰ ἐδημιούργει χωριστὴν Τουρκικὴν περιοχήν.

Μοῦ ἀπήντησαν ὅμως ὅτι λόγοι στρατιωτικῆς τακτικῆς ὑπέβαλλον τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ ἀστυνομικοῦ τούτου σταθμοῦ.

Λυποῦμαι διότι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε νὰ ἀποκαλυφθοῦν, ἀποκαλύπτονται σήμερον. Ἀλλὰ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέπῃ κανεὶς διαρκῶς εἰς μίαν δημοκοπίαν, τῆς ὁποίας σκοπὸς εἶναι νὰ ὑποσκάψῃ τὸ κῦρος τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, νὰ ὑποσκάπτῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τοῦ

'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου καὶ τὴν ἡγεσίαν του. Καὶ ἐρωτῶ: Διὰ νὰ ἀντικατασταθῇ αὐτὴν διὰ ποίας ἡγεσίας; Ἢ μήπως πρόκειται νὰ ἀντικατασταθῇ ἡ σημερινὴ ἡγεσία διὰ μιᾶς ἄλλης ἡγεσίας, πιθανὸν μαλακωτέρας καὶ πιθανὸν δυναμένης νὰ ὑποστῇ ἐπηρεασμοὺς εἰς τὸ νὰ ἀποδεχθῇ ἀπαραδέκτους λύσεις;

'Ερωτῶ, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, διατὶ ἡ ἐπίθεσις κατὰ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως; Καὶ ἐὰν ἀκόμη ἡ Κυβέρνησις ἔσφαλλε, οὐδεμία Κυβέρνησις δύναται νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν ὑποπίπτει εἰς σφάλματα ἐκτιμήσεως καταστάσεων, σφάλματα κακῶν ὑπολογισμῶν. 'Αλλὰ ἐρωτῶ. Εἰς μίαν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν διεξάγεται ὁ ὑπὲρ πάντων ἀγών, διατὶ ἐπιχορηγεῖται ἐφημερὶς ἡ ὁποία ἔχει τάξει ὡς σκοπόν της τὴν καθημερινὴν ἐξύβρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, τῶν 'Υπουργῶν, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τῆς ἡγεσίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ;

Καὶ διερωτῶμαι: Διατὶ ἡ τόσον γενναιόδωρος ἐπιχορήγησις τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἐκ δημοσίων κονδυλίων;

'Απαντῶ, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί: Διότι κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις εἶναι εἰς ὅλους γνωστὸν ὅτι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει θὰ ὑποκύψῃ ἢ θὰ δεχθῇ συμβιβαστικὰς λύσεις τύπου «'Ατσησον», αἱ ὁποῖαι καὶ πάλιν ἐπαναφέρονται εἰς τὸ προσκήνιον ὑπὸ διαφόρους εὐσχήμους καὶ συγκεκαλυμμένους τρόπους. Γνωρίζω καλῶς τὰ λεγόμενα καὶ γνωρίζω καλῶς τὰς προτάσεις καὶ τὰς ἀπαντήσεις εἰς τὸν οὕτω καλούμενον διάλογον. Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ ἀναφερθῶ δημοσίως εἰς τὰς προτάσεις καὶ τὰς ἀπαντήσεις, ἀλλὰ κατέχω τὸ θέμα. Κατέχω στοιχεῖα. Κατέχω πληροφορίας καὶ ὅταν εἶναι ἡ κατάλληλος στιγμὴ θὰ ὁμιλήσω πρὸς τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ θὰ ἐξηγήσω ἐάν, ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ γνησίας ἑνώσεως καὶ ἀκαρυκεύτου, ὅλοι ἐννοοῦμεν τὸ ἴδιον ἢ ἐὰν μᾶς χωρίζῃ ἄβυσσος μεταξὺ τοῦ τί εἶναι πραγματικὴ ἕνωσις καὶ τὶ ὑπόταξις τῆς Κύπρου εἰς τριμερῆ διὰ νὰ μὴν εἴπω τετραμερῆ ἔλεγχον.

('Ο κ. Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας, δι' ἔργα 'Αναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην ἡμέραν τοῦ Δεκεμβρίου 1967, δι' ἃς δὲν ἔχει ἤδη γίνει πρόβλεψις ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε Νόμου.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἵδρυσις ὡρισμένων νέων θέσεων καὶ ἡ κατάργησις ὡρισμένων ὑφισταμένων τοιούτων.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δελτίον Δαπανῶν—Δ1.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Δελτίον Δαπανῶν—Δ1 ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ2.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Ἔχω ἔνστασιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἐγκριθῇ τὸ κονδύλιον τοῦ Κεφαλαίου Δ2, Ἄρθρον 1, ἀριθμὸς (1), 10 θέσεις, Ἐκτελεστικοὶ Μηχανικοί, 1ης τάξεως, ποσὸν £2.750.

Ἡ εἰσήγησίς μου αὐτὴ στηρίζεται εἰς τὸ ὅτι πιστεύω ὅτι οἱ ὑπάλληλοι αὐτοί, ἀπὸ τὰς πληροφορίας ποὺ ἔχω, ἐργάζονται παρανόμως, καὶ δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐγκριθῇ κονδύλιον ὑπὸ τῆς Βουλῆς δι' ἀμοιβὴν παρανόμως ἀπασχολουμένων ὑπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἡ πληροφορία σας εἶναι ὅτι δὲν ἔχουν λάβει ἄδειαν παρὰ τοῦ Συμβουλίου Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν;

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Βάσει τοῦ Νόμου 41.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Βάσει τοῦ Νόμου 41.

Εἶναι ἀμφίβολον κατὰ πόσον χρειάζονται ἄδειαν ἢ ὄχι, διότι δὲν εἶναι διωρισμένοι ὡς ἀρχιτέκτονες, εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι. Ὁ διορισμός των εἶναι διορισμὸς δημοσίων ὑπαλλήλων. Διὰ τοῦτο θὰ εἰσηγούμην ὅπως ἐγκριθῇ ἀλλὰ τὸ θέμα ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κατόπιν τῆς προτάσεώς σας ἀποσύρω τὴν ἔνστασίν μου, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Κεφάλαιον Δ2 ἐγκρίνεται. Τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ3 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ4.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ4 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ5.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ5 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ6.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ6 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ7 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ8.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ8 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ9.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ9 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Δ10.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης τὸ 10 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ11.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ11 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ12.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ12 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ13.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ13 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Δ14 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ15.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :
Εἰς τὸ Δ15, κ. Πρόεδρε, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἰσχύει ἡ ἰδία πρότασις, διότι ὑπάρχει εἰδικὴ πρόνοια δι' ἀμοιβὴν μηχανικῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὅπου ὑπάρχει τοιαύτη πρόνοια ἰσχύει ἡ ἰδία πρότασις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ17.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ18.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ19.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ20.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ21.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ22.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ23.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ24.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δ25.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ26.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ27.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ28.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ29.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δ31.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.
Οἱ Πίνακες.
Ὁ Δεύτερος Πίναξ.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.
Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει πρότασις διὰ δημιουργίαν ad hoc Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Δὲν ξέρω εἰς ποῖον στάδιον θέλετε νὰ ἐρωτήσωμεν τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ ἐνέκρινε μίαν τοιαύτην εἰσήγησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι πιθανὸν τὸ θέμα αὐτὸ νὰ προκύψῃ ἐκ θέματος τὸ ὁποῖον θὰ ἐγγράψῃ ὁ κ. Τζιρκώτης λόγῳ ἐρωτήσεως τὴν ὁποίαν ὑπέβαλε καὶ ἀπαντήσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 2.

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £7.001.427 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 3. Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 4ον. Χρησιμοποίησις τοῦ περισσεύματος ὡρισμένων ἄρθρων πρὸς κάλυψιν ἐλλείμματος ἄλλων ἄρθρων ὑπὸ τὸ αὐτὸ Κεφάλαιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 5ον. Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων.

Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ Δεύτερος Πίναξ, Δεύτερον Μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμος 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες.)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως:—

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία:

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κεφάλαιον Δ — Τὸ πρῶτον θέμα θὰ εἶναι τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Τζιρκώτη προτεινόμενον θέμα, τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐξ ὑποβληθείσης ὑπ' αὐτοῦ ἐρωτήσεως καὶ ληφθείσης ἀπαντήσεως.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ:

«Δραστηριότητες τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου καὶ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναί, «Δραστηριότητες τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου καὶ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος».

Τὸ θέμα ἐγγράφεται ἄνευ ψηφοφορίας.

Τὸ δεύτερον θέμα, εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, θὰ εἶναι ἡ ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 τὸ ἀπόγευμα.

Κυρήσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 10.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):—

Ἀγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος.
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Συνέχισις τῶν ἀγορεύσεων ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμείου Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Η. Νικολαΐδης—Γ. Ποταμίτης—Σ. Ποσκώτης—Α. Ζιαρτίδης—Π. Στυλιανοῦ—Χ. Χατζηχάρος—Σ. Γιαννάκης—Ν. Κόσιης—Στ. Μιχαηλίδης—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Αἰμ. Φράγκος—Π. Τουμαζῆς—Α. Γιάγκου—Λ. Δημητριάδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Γλ. Κληρίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 9ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 21)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ).

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι ὑφίσταται καὶ ἐν Κύπρῳ Νόμος περὶ Προνομίων καὶ Εὑρεσιτεχνίας (Κεφ. 266, Νόμος 40 τοῦ 1957), δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐνθαρρυνθῇ ἡ ἐπιτόπιος τεχνολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ διερεύνησις διὰ τοῦ διορισμοῦ εἰδικοῦ ἐπιστήμονος, εἴτε μέσῳ τοῦ Κέντρου Ἐπιστημονικῶν Ἐρευνῶν εἴτε διαφοροτρόπως, ἀποφευγομένης τῆς λίαν δαπανηρᾶς καὶ ἐπιπόνου μεταβάσεως τοῦ ἐφευρέτου εἰς Μ. Βρεττανίαν, προκειμένου οὗτος νὰ ὑποβάλῃ τὴν ἐφεύρεσίν του εἰς τὸ ἁρμόδιον τμῆμα διὰ νὰ ἐρευνηθῇ καὶ τύχῃ τῶν σχετικῶν προνομίων ;

Καὶ ἐὰν στοιχίζῃ ὁ διορισμὸς ἑνὸς τοιούτου εἰδικοῦ ἢ περισσοτέρων ἐμπειρογνωμόνων εἰς τὸ δημόσιον Ταμεῖον, δὲν θὰ ἦτο καλὸν νὰ διερευνηθῇ ἡ προοπτικὴ διορισμοῦ ἑνὸς σώματος ἐξ ἀντιστοίχων Κυβερνητικῶν τμημάτων, ἐνασκοῦντος τὸ ὅλον ἔργον ἐθελοντικῶς καὶ ἄνευ ἀμοιβῆς ;

Ἐξ ἄλλου δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ διερευνηθῇ ἡ πιθανότης ἀντιμετωπίσεως τῶν ἐξόδων ἢ μέρους ἔστω, τούτων—ποὺ συνεπάγεται ὁ διορισμὸς ἑνὸς ἢ περισσοτέρων ἐμπειρογνωμόνων, ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ὡς ἄνω νόμου—διὰ τῆς παρενθέσεως εἰδικῆς διατάξεως δι' ἧς θὰ ὑποχρεοῦται ὁ ἐφευρέτης εἰς τὴν ἐκχώρησιν ὡρισμένων ἑκατοστιαίων ποσοστῶν ἐκ τῶν ἐνιαυσίων προσόδων του εἰς τὸ Κράτος ;

Τέλος δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ μελετηθοῦν οἱ τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους Κύπριοι ἢ ξένοι κάτοικοι τῆς νήσου, τεχνικοὶ ἢ ἐπιστήμονες, δεικνύουν προτίμησιν, οὕτως ὥστε νὰ ἐπανδρωθοῦν ἐπὶ τοῦ παρόντος οἱ εἰδικοὶ οὗτοι τομεῖς τῆς Τεχνολογίας, καὶ δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν μετὰ ταῦτα ἐγένετο διαφώτισις ἐπιστημόνων, τεχνολόγων καὶ λαοῦ ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν ἐπιπτώσεων κάθε τεχνολογικῆς ἐφευρέσεως τόσον διὰ τοὺς ἰδίους ὅσον καὶ διὰ τὸν τόπον, δοθέντος ὅτι εἰς ἄλλας χώρας, ποὺ τοῦτο γίνεται, τὰ ἀποτελέσματα εἶναι λαμπρότατα καὶ θεαματικὰ καὶ δὴ βασικῶς προερχόμενα ἀπὸ ἁπλοὺς τεχνικοὺς ἢ ἐργοστασιακοὺς ἢ καὶ ἐργαστηριακοὺς ἐργάτας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 12ην Ὀκτωβρίου 1966 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ σχετιζόμενον μὲ τὴν εὑρεσιτεχνίαν θέμα εἶναι εὐρὺ καὶ πολύπλοκον παρουσιάζει δὲ διεθνῶς μεγάλας δυσκολίας. Τὰ κυριώτερα συστήματα ἐγγραφῆς ἐφευρέσεων εἶναι τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἐγγραφὴ ἄνευ ἐλέγχου: Βάσει τοῦ συστήματος τούτου, τὸ ὁποῖον ἰσχύει μὲ ὡρισμένας παραλλαγὰς εἰς Γαλλίαν, Ἰταλίαν, Ἑλβετίαν, Ἱσπανίαν, Ἑλλάδα, Τουρκίαν κ.λ.π. ἐγγράφεται σχεδὸν οἱαδήποτε δήλωσις ἐφευρέσεως ἥτις ἤθελεν ὑποβληθῆ εἰς τὸ Ἀρχεῖον ὑπὸ τοῦ Αἰτητοῦ. Διὰ τὴν τοιαύτην ἐφεύρεσιν ἀπονέμεται Δίπλωμα Εὑρεσιτεχνίας.

(β) Ἐγγραφὴ μετ' ἐλέγχου: Βάσει τοῦ συστήματος τούτου τὸ ὁποῖον ἰσχύει μὲ ὡρισμένας παραλλαγὰς εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν, Γερμανίαν, ὅλας τὰς Σκανδιναυϊκὰς χώρας, Ρωσσίαν, Ὁλλανδίαν, Ἡνωμένας Πολιτείας κ.λ.π. ἐνασκεῖται μακρὸς καὶ ἐνδελεχὴς ἔλεγχος. Διὰ τὰς ἀποδεχθησομένας ἐφευρέσεις ἀπονέμεται Προνόμιον Εὑρεσιτεχνίας τὸ ὁποῖον παραχωρεῖ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἀπόλυτον δικαίωμα ἐκμεταλλεύσεως.

Ἀμφότερα τὰ συστήματα παρουσιάζουν τὸ μὲν πρῶτον σημαντικὰ μειονεκτήματα τὸ δὲ δεύτερον διάφορα προβλήματα. Τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης κατήρτισεν εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπειρογνωμόνων πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου. Ἐπίσης δὲ αἱ χῶραι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Οἰκονομικῆς Κοινότητος ἔχουν ἤδη καταρτίσει Πρότυπον Νόμου Εὐρωπαϊκοῦ Προνομίου Εὑρεσιτεχνίας.

Ἐν Κύπρῳ ἐγγράφονται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 ὅλαι αἱ ὑποβαλλόμεναι ἐφευρέσεις αἵτινες ἔτυχον ἐγγραφῆς ἐν Μεγάλῃ Βρεττανίᾳ, δηλαδὴ ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα ἐλέγχου ὅστις γίνεται ὑπὸ τοῦ ἐν Λονδίνῳ Γραφείου Προνομίων Εὑρεσιτεχνίας. Ἀπὸ τοῦ 1961 ἔχει ἐξετασθῆ ἡ πιθανότης τροποποιήσεως τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας καὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἐπιτοπίου ἐλέγχου ἢ ἐλέγχου μέσῳ τοῦ Διεθνοῦς Ἰνστιτούτου Προνομίων Εὑρεσιτεχνίας τῆς Χάγης. Τὸ πρῶτον εὑρέθη δαπανηρὸν καὶ δύσκολον λόγῳ τῆς ἀνάγκης ἐξευρέσεως τῶν ἀναγκαίων εἰδικῶν ἐπιστημόνων, τοῦ καταρτισμοῦ Ἀρχείων κ.λ.π. τὸ δὲ δεύτερον ἀσύμφορον λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων δικαιωμάτων τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Χάγης. (Ἐφ' ἅπαξ εἰσφορὰ £2.550 καὶ ἐτησία ἐκ £45 περιπλέον δὲ καταβολὴ ἐκ £42 ὑπὸ τοῦ αἰτητοῦ διὰ τὸν ἔλεγχον ἑκάστης ἐφευρέσεως). Δέον νὰ σημειωθῆ ὅτι μόνον 5-6 περιπτώσεις Κυπρίων παρουσιάζονται κατ' ἔτος.

Κύπριοι αἰτηταὶ ἔχοντες ἐκ πρώτης ὄψεως ἀξιολόγους ἐφευρέσεις ὑποβοηθοῦνται ὑπὸ τοῦ Τμήματος τοῦ Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου διὰ τὴν ἐγγραφὴν αὐτῶν ἐν Μεγάλῃ Βρεττανίᾳ. Ἡ ἐκεῖ μετάβασις τῶν αἰτητῶν δὲν εἶναι ἀναγκαία. Τὰ καταβαλλόμενα βασικὰ δικαιώματα εἶναι £14.

Ἡ ὑφισταμένη ἐν Κύπρῳ κατάστασις θεωρεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὡς ἡ πλέον ἱκανοποιητικὴ ἀναμένεται δὲ μετ' ἐνδιαφέροντος ἡ ἐξέλιξις τοῦ ζητήματος εἰς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ πιθανὴ ἐγκαθίδρυσις τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Προνομίου Εὑρεσιτεχνίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ περίπτερον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Κουρίου ἐξυπηρετεῖται σήμερον διὰ μιᾶς γεννητρίας ἥτις ὅμως δὲν δύναται νὰ λειτουργήσῃ καθ' ὅλον τὸ εἰκοσιτετράωρον. Καὶ δεδομένου ὅτι θεωρεῖται ἀπαραίτητος ἡ σύνδεσις τοῦ περιπτέρου ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρχῃ συνεχὴς παροχὴ ρεύματος ὡς ἐπίσης καὶ ρεῦμα διὰ μεταφορὰν δι' ὑπογείων καλωδίων πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον Κουρίου.

Διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῶν £2.000 διὰ τὴν σύνδεσιν τοῦ ἐν λόγῳ περιπτέρου ἐπὶ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν μεταφορὰν δι' ὑπογείων καλωδίων ρεύματος πρὸς τὸ ἀρχαῖον θέατρον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ, κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ἐλήφθη πρόνοια διὰ τὴν παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος πρὸς τὸ Τουριστικὸν περίπτερον καὶ Ἀρχαῖον Θέατρον Κουρίου ἐκ τοῦ κεντρικοῦ συστήματος ἠλεκτροφωτισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1961 καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς ἐφηβικοῦ ξενῶνος τοῦ ὁποίου ἡ ἐπαρχία Λεμεσοῦ ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην. Κατὰ τὸ ἔτος 1962 ἔγινε πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ ποσὸν £2.000 ἀλλὰ τελικῶς δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ πραγματοποίησις τῆς ἀνεγέρσεώς του. Κατὰ τὸ ἔτος 1964 ἔγινε πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διὰ ποσὸν £6.000 ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἀνέγερσίς του δὲν κατέστη δυνατὴ καθότι ὑπεβλήθη ἔνστασις ὑπὸ τοῦ τμήματος Πολεοδομίας ὡς πρὸς τὸν ἐπιλεγέντα χῶρον. Ἐντὸς τοῦ ἰδίου ἔτους ὑπεβλήθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰσήγησις ὅπως παραλάβῃ ἐν κτίριον προσφερθὲν ὑπὸ Ἐπιτροπείας συσταθείσης πρὸ ἐτῶν καὶ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Τμήματος Εὐημερίας διὰ τὴν παροχὴν βοηθημάτων εἰς ἀπόρους τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ.

Παρῆλθεν ἔκτοτε πέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους καὶ μέχρι σήμερον ἀκόμη οὐδεμία ἀπόφασις ἐλήφθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Κατόπιν τούτου ἡ Ἐπιτροπεία προσέφερε τὸ οἴκημα πρὸς τὸν Δῆμον Λεμεσοῦ καὶ ἐπομένως ἡ εὐκαιρία διὰ τὴν ἀπόκτησιν οἰκήματος δωρεὰν ἀπωλέσθη. Ἡ ἰσχυριζομένη δαπάνη διὰ τὴν ἀνέγερσιν καὶ ἐπίπλωσιν ἑνὸς τοιούτου ξενῶνος ἀνέρχεται εἰς £11.000.

Ὡς ἐκ τούτου, παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἡ πρὸ ἐτῶν ληφθεῖσα ἀπόφασις πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ἐν λόγῳ ξενῶνος ἐν Λεμεσῷ ὅστις θὰ ἀποβῇ πολὺ ἐξυπηρετικὸς διὰ τοὺς ἐκ τῶν χωρίων τῆς ἐπαρχίας Λεμεσοῦ κατερχομένους εἰς Λεμεσὸν πρὸς ἐργασίαν ἐφήβους».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἰς τὴν Λεμεσὸν λειτουργεῖ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν Ξενὼν δι' ἐφήβους οἱ ὁποῖοι παρουσιάζουν ἀντικοινωνικὰς τάσεις. Ὁ ξενὼν οὗτος στεγάζεται εἰς οἴκημα

ἐπὶ ἐνοικίῳ τὸ ὁποῖον ὅμως λόγῳ τοῦ περιωρισμένου αὐτοῦ χώρου ὡς καὶ τῆς δομῆς του δὲν θεωρεῖται ὡς ἱκανοποιητικόν.

Ὡς ἐκ τούτου τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἐπέλεξεν εἰς τὸ παρελθὸν τεμάχιον Κυβερνητικῆς γῆς ἐν Λεμεσῷ καὶ τὸ 1964 ἐξησφάλισε τὴν ἔγκρισιν κονδυλίου ἐκ £6.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν καταλλήλου κτιρίου. Ἐν τούτοις ἡ ἀνέγερσις ἰδιοκτήτου κτιρίου ἐπὶ τῆς ἐν λόγῳ γῆς δὲν κατέστη δυνατὴ διότι τὸ Τμῆμα Πολεοδομίας ἐθεώρησε τὸν ἐπιλεγέντα χῶρον ὡς ἀκατάλληλον διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν.

Λόγῳ τῆς ὑψηλῆς δαπάνης ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ τὴν ἀγορὰν καταλλήλου οἰκοπέδου καὶ τὴν ἀνέγερσιν καταλλήλου κτιρίου τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας δὲν προτίθεται, ἐπὶ τοῦ παρόντος, ὅπως προωθήσῃ περαιτέρω τὸ θέμα τῆς ἀνεγέρσεως ἰδιοκτήτου κτιρίου, ἀντ' αὐτοῦ δὲ μελετᾷ τὴν δυνατότητα ἐνοικιάσεως ἑτέρου καταλληλοτέρου κτιρίου διὰ τὴν στέγασιν τοῦ ἐν λόγῳ ἱδρύματος.

Ὡς πρὸς τὸ προσφερθὲν κτίριον, εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται τὸ Ἔντιμον Μέλος, τοῦτο δὲν ἐθεωρήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου κατάλληλον διὰ τὴν στέγασιν τοῦ ὡς ἄνω ἱδρύματος. Περαιτέρω οἱ προσφέραντες τὸ οἴκημα τὸ προσέφεραν διὰ τὴν ἵδρυσιν Κέντρου Ἐργαζομένων Νέων καὶ οὐχὶ ὡς Ξενῶνος δι' ἐφήβους, ὡς οἱ τρόφιμοι τοῦ ὑφισταμένου ἱδρύματος. Ἐγένετο μελέτη ὅπως τοῦτο χρησιμοποιηθῇ ὡς Κέντρον δι' Ἐργαζομένους Ἐφήβους. Ἡ Κυβέρνησις ὅμως τελικῶς ἀπεφάσισεν ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ υἱοθετήσῃ εἰσήγησιν περὶ ἱδρύσεως τοιούτου Ξενῶνος εἰς τὸ παρὸν στάδιον διότι τυχὸν υἱοθέτησίς της θὰ ἐσήμαινε τὴν ἀπαρχὴν νέας πολιτικῆς καὶ νέου εἴδους Κοινωνικῆς Ὑπηρεσίας τὴν ὁποίαν μέχρι σήμερον ἡ Κυβέρνησις δὲν προσφέρει».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὰς Κεντρικὰς Φυλακὰς ὑπάρχει ἀξιόλογον, καὶ δὴ ἀνέκδοτον, ὑλικὸν ἀπὸ τὸν ἐθνικοαπελευθερωτικὸν ἀγῶνα 1955–59, ὡς καὶ οἱ τάφοι ἐπιφανῶν ἀγωνιστῶν τῆς Κυπριακῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν ἀπαγχονισθέντων ἡρώων τῆς ἐν λόγῳ περιόδου, τοὺς ὁποίους ἐπισκέπτονται κατ' ἔτος πλεῖστοι ὅσοι ἐπίσημοι καὶ ἰδιῶται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα κατὰ πόσον προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἵδρυσιν μικροῦ μουσείου (μιᾶς τοὐλάχιστον αἰθούσης) εἰς τὸ ὁποῖον νὰ συγκεντρωθῇ τὸ ὑπάρχον ἱστορικὸν ὑλικὸν ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ τὰ κατὰ καιροὺς διάφορα ἀναθήματα τὰ προσφερθέντα ὑπὸ ξένων καὶ ἄλλων ἀντιπροσωπειῶν, νοουμένου ὅτι πρὸς ἐπιμέλειαν τοῦ ἐν λόγῳ ὑλικοῦ θὰ ἠδύνατο (ἐπὶ τοῦ παρόντος τοὐλάχιστον) νὰ ἀξιοποιηθῇ εἰς μὲ σχετικὴν μόρφωσιν δεσμοφύλαξ, καὶ τὴν αἴθουσαν τοῦ ἐν λόγῳ μουσείου θὰ ἠδύναντο νὰ ἀνεγείρουν εἴτε κατάδικοι εἴτε ἐργάται ἐθελοντικῶς ἐργαζόμενοι».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Δεδομένου ὅτι ὑφίσταται Μουσεῖον Κειμηλίων τοῦ Ἀγῶνος, κρίνεται ἀναγκαῖον ὅπως τὸ ἐν ταῖς Κεντρικαῖς Φυλακαῖς ὑλικὸν παραδοθῇ εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ Μουσείου, ἵνα ταξινομηθῇ καταλλήλως καὶ ἐκδοθῇ ἐν καιρῷ. Τοῦτο ἐζητήθη ἤδη ἐνωρίτερον.

Ἡ ἵδρυσις ἰδιαιτέρας αἰθούσης Μουσείου εἰς τὰς Κεντρικὰς Φυλακὰς δέον νὰ ἀποφευχθῇ διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους: Πρῶτον διὰ νὰ μὴ κατατεμαχισθῇ περισσότερον ὁ μουσειακὸς πλοῦτος τοῦ Ἀγῶνος, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν κατὰ τμήματα προβολὴν αὐτοῦ. Δεύτερον διότι μία αἴθουσα Μουσείου δευτερευούσης σημασίας θὰ ἐπηρεάσῃ ἀρνητικῶς τὴν ἱερότητα καὶ ὑποβλητικότητα τῶν Φυλακισμένων Μνημάτων ἢ θὰ ἐκμηδενισθῇ ὡς ἐκ τῆς σημασίας

τῶν τελευταίων. Ἀνάλογοι ἀπόψεις ἐπεκράτησαν καὶ πρὸ καιροῦ, ὅτε ἐρρίφθη ἡ ἰδέα ἱδρύσεως μνημείου εἰς τὰς Κεντρικὰς Φυλακάς, ἥτις ἀπερρίφθη ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Μνημείων.

Ὡς πρὸς τὰ ἀναθήματα, ταῦτα θὰ ἠδύναντο νὰ συγκεντρῶνται εἰς τινα αἴθουσαν τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν μακρὰν τοῦ ἱεροῦ χώρου τοῦ Κοιμητηρίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι γιὰ ἀρκετοὺς ποταμοὺς στὴν Κύπρο ἰσχύουν μέχρι σήμερα τὰ παλιὰ προνόμια ἰδιοκτησίας ποὺ παρεχωρήθησαν ἐπὶ Τουρκοκρατίας γιὰ τὴν χρησιμοποίηση τῶν νερῶν γιὰ ἄρδευση.

Αὐτὰ τὰ προνόμια ποὺ εἶχασιν οἱ Μπέηδες στὰ τσιφλίκια τῆς Πάφου ποὺ ὑποχρέωναν τοὺς ἀγρότες νὰ πληρώνουν φόρους γιὰ τὰ ποτίσματα ποὺ ἔκαμναν τὰ πῆρε ἡ ἀποικιακὴ Κυβέρνηση μὲ τὴν ἀπαλλοτρίωση τῶν τσιφλικιῶν τὸ 1948 καὶ τὰ ἴδια προνόμια ὅσον ἀφορᾶ τὰ νερὰ χρησιμοποιοῦνται σήμερα ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν.

Παρὰ τὰ ἐπανειλημμένα διαβήματα τῶν γεωργῶν γιὰ κατάργηση τῶν προνομίων καὶ τῆς ἄδικης φορολογίας ποὺ ὑποχρεώνονται νὰ καταβάλλουν οἱ ἀγρότες ἐν τούτοις ἐξακολουθοῦν νὰ ἰσχύουν μέχρι σήμερα.

Μέσα στὸν Γεννάρη θὰ παρουσιασθοῦν στὸ δικαστήριο 60 γεωργοὶ ἀπὸ τὴν Ἐπισκοπὴ Πάφου μὲ τὴν κατηγορία ὅτι δὲν ἐπλήρωσαν στὴν Κυπριακὴ Δημοκρατία φόρο γιὰ τὴν χρησιμοποίηση νερῶν τοῦ ποταμοῦ Ἀχέλιας μὲ βάση τὰ παλιὰ προνόμια ποὺ ἴσχυαν ἐπὶ ἐποχῆς τοῦ Μπέη.

Δὲν νομίζει τὸ ὑπουργεῖον Γεωργίας καὶ ἡ Κυβέρνηση ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ σταματήσῃ αὐτὴ ἡ ἄδικη φορολογία γιὰ τοὺς γεωργοὺς ποὺ πηγάζει ἀπὸ τὰ παλιὰ προνόμια τῆς ἐποχῆς τῶν Μπέηδων;

Καὶ δὲν θὰ πρέπει νὰ μελετηθῇ ἡ κατάργηση ὅλων τῶν παλιῶν προνομίων στοὺς ποταμούς, γιὰ νὰ γίνῃ δυνατὴ ἡ δικαιότερη κατανομὴ τῶν νερῶν μὲ βάση συγχρονισμένη νομοθεσία πρὸς ὄφελος τῆς μεγάλης πλειοψηφίας τῶν ἀγροτῶν μας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ὑφίστανται προνόμια ἐπὶ πολλῶν ἐπιφανειακῶν ὑδάτων. Ἄλλα ἐκ τούτων παρεχωρήθησαν εἴτε εἰς ἰδιώτας, εἴτε εἰς ὡρισμένα κτήματα ἐπὶ ἐποχῆς τῆς Τουρκοκρατίας, ἄλλα ὅμως ἀπεκτήθησαν εἴτε ὑπὸ ἰδιωτῶν, εἴτε ὑπὸ κοινοτήτων χωρίων λόγῳ μακροχρονίου κατοχῆς ἢ χρήσεως.

Συγκεκριμένως τὰ Τσιφλίκια τῆς Πάφου εἶχαν τοιαῦτα προνόμια ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ Ἀχέλειας. Τὰ Τσιφλίκια τῆς Πάφου ἀπό τινος χρόνου ἀπηλλοτριώθησαν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως δι' ὡρισμένον σκοπὸν καὶ ὡς ἦτο ἐπόμενον ἀπηλλοτριώθησαν καὶ τὰ ἐπὶ τοῦ ὕδατος τοῦ ποταμοῦ προνόμια τῶν Τσιφλικιῶν.

Συμφώνως τοῦ περὶ Ἀναγκαστικῆς Ἀπαλλοτριώσεως Νόμου—ὁ ὁποῖος, εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, ὡς ἔχει σήμερον, ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς παρούσης Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων—τόσον ἡ ἀπαλλοτριωθεῖσα γῆ ὅσον καὶ τὸ ἀπαλλοτριωθὲν ὕδωρ πρέπει νὰ χρησιμοποιηθῶσι διὰ τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἐγένετο ἡ ἀπαλλοτρίωσις. Ἐν περιπτώσει ἐγκαταλείψεως ὑπὸ τῆς Ἀπαλλοτριούσης Ἀρχῆς τοῦ σκοποῦ δι' ὃν ἡ ἀπαλλοτρίωσις ἐγένετο, τότε ἡ ἀπαλλοτριωθεῖσα γῆ, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ ὕδατος, πρέπει νὰ ἐπιστραφοῦν εἰς τὸ πρόσωπον εἰς τὸ ὁποῖον πρότερον ἀνῆκον.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Τσιφλικιῶν τῆς Πάφου γῆ καὶ ὕδωρ ἀναμφιβόλως χρησιμοποιοῦνται σήμερον διὰ τοὺς σκοποὺς διὰ τοὺς ὁποίους ἀπηλλοτριώθησαν καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν κατὰ τὸν Νόμον νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἄλλως (ἴδε ἄρθρον 15 τοῦ περὶ Ἀναγκαστικῆς Ἀπαλλοτριώσεως Νόμου τοῦ 1962).

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν παράγραφον 3 τῆς ἐρωτήσεως τοῦ Ἐντίμου μέλους, ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι εἶναι πράγματι ὀρθόν, ὅτι πολλοὶ ἐκ τῶν γεωργῶν ἀπαιτοῦν κατάργησιν τῶν προνομίων ἐπὶ τοῦ ὕδατος, προσθέτω ὅμως ὅτι εἶναι ἐξ ἴσου ὀρθόν, ὅτι ἄλλοι τούτων διεκδικοῦν περαιτέρω κατοχύρωσιν τῶν δικαιωμάτων καὶ προνομίων των ἐπὶ τοῦ ὕδατος. Ἄλλωστε, τὸ Ἔντιμον μέλος ἐπανειλημμένως συνώδευσε ἐκπροσώπους κοινοτήτων διὰ νὰ διεκδικήσουν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας διαφύλαξιν τῶν ἀρδευτικῶν των προνομίων, τὰ ὁποῖα ἰσχυρίζονται ὅτι ἔχουν ἐπὶ ὕδατος ποταμοῦ, ἐπὶ τοῦ ὁποίου κατεσκευάσθη ὑδατικὸν ἔργον πρὸς περαιτέρω ἐξυπηρέτησιν αὐτῶν τούτων τῶν προνομιούχων ὡς καὶ ἄλλων γεωργῶν (Ὑδατοφράκτης Ἀργάκας-Μακούντας).

Παρ' ὅλα ταῦτα, τὸ ζήτημα τῶν προνομίων ἐπὶ τοῦ ἐπιφανειακοῦ ὕδατος ἀπησχόλησεν ἐπανειλημμένως τὴν Κυβέρνησιν ἥτις, ὡς γνωστόν, μετεκάλεσεν ἐμπειρογνώμονας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, οἵτινες ἐμελέτησαν τὴν κατάστασιν καὶ ἐγνωμοδότησαν ἐπὶ τοῦ θέματος. Δέον ὅμως νὰ καταστῇ ἀπολύτως σαφές, ὅτι αἱ δυσκολίαι αἱ ὁποῖαι παρεμβάλλονται διὰ τὴν λύσιν τοῦ ἀκανθώδους τούτου προβλήματος εἶναι τεράστιαι, δυνάμεναι νὰ ταξινομηθῶσιν εἰς νομικάς, οἰκονομικὰς καὶ τεχνικάς. Ἀναφέρεται ἁπλῶς πρὸς πληροφορίαν, ὅτι πρόχειρος ὑπολογισμὸς τῶν οἰκονομικῶν ἀπαιτήσεων διὰ τυχὸν ἀπαλλοτρίωσιν πάντων τῶν προνομίων, ἀνεβίβασε τὸ ἀπαιτηθησόμενον ποσὸν εἰς μερικὰς δεκάδας ἑκατομμυρίων λιρῶν.

Ἐν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐγκατέλειψε τὴν προσπάθειαν διερευνήσεως ἱκανοποιητικῆς λύσεως, χρειάζεται ὅμως περαιτέρω ἐκ μέρους της σοβαρὰ καὶ ἐμπεριστατωμένη μελέτη, μεγάλως δὲ ὑπολογίζει, ἐν προκειμένῳ, ἐπὶ τῆς εὐρύτητος πνεύματος τὴν ὁποίαν ὀφείλουν νὰ ἐπιδείξουν, κατὰ τὴν ἀντίκρυσιν τοῦ θέματος, τόσον οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀγρόται ὅσον καὶ αἱ ὀργανώσεις των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς Ἑλλάδα καὶ ἀλλαχοῦ τὰ τέκνα πολυτέκνων τυγχάνουν εἰδικῶν διευκολύνσεων καὶ παροχῶν εἰς πλείστους ὅσους τομεῖς, ἐν οἷς καὶ τὸν ἐκπαιδευτικὸν καὶ τὸν ἰατροφαρμακονοσηλευτικόν, παρακαλοῦνται τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ κατατοπίσουν τὸ Σῶμα ἐὰν σχετικαί—ἂν οὐχὶ καὶ ἀνάλογοι—διευκολύνσεις προτίθενται νὰ ἀρχίσουν σταδιακῶς ἐφαρμοζόμεναι καὶ ἐν Κύπρῳ, ἐν ὄψει τῆς ἀναντιρρήτου οὐσιώδους κοινωνικῆς προσφορᾶς ποὺ αἱ τοιαῦται διευκολύνσεις καὶ παροχαὶ προσφέρουν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰανουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὰ τέκνα πολυτέκνων τυγχάνουν εἰδικῶν διευκολύνσεων ἐφ' ὅσον συντρέχει καὶ ἀπορία τῶν γονέων. Αἱ διευκολύνσεις συνίστανται εἰς πλήρη ἢ μερικὴν ἀπαλλαγὴν ἐκ τῶν διδάκτρων καὶ τῶν ἐφορειακῶν τελῶν ὡς καὶ εἰς παροχὴν ἄλλων βοηθημάτων ὑπὸ τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ἄνω τῶν 5.000 Κυπρίων φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν εἰς Ἀθήνας, Θεσσαλονίκην, Λονδῖνον, Βηρυτόν, Παρισσίους, Βόννην, Μόσχαν, Λειψίαν, Σόφιαν, Βουκουρέστι, Βελιγράδι, Κάϊρον, Τὲλ Ἀβίβ, Νέαν Ὑόρκην καὶ ἀλλαχοῦ, οἵτινες ἀντιμετωπίζουν σοβαρὰ ἐπαγγελματικὰ προβλήματα (τόσον κατὰ τὸν χρόνον τῆς φοιτήσεώς των ὅσον καὶ κατὰ τὴν ἀποκατάστασίν των) ἀφ' ἑνός, ὡς καὶ ἀφ' ἑτέρου βασικὰ προβλήματα ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ—ὡς ὑποψήφιοι σπουδασταί—ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν σημειουμένην ὀργανικὴν ἀνάγκην παροχῆς πρὸς τὸ ὠργανωμένον Κυπριακὸν σπουδαστικὸν κίνημα μονίμου στεγάσεώς του ἐν Κύπρῳ, ὡς καὶ ἐνισχύσεως τῶν διαφόρων σεμιναρίων, συνεδρίων καὶ ἀποστολῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ὅπου κατὰ κανόνα ἀναπτύσσεται ἐθνικὴ διαφωτιστικὴ προσπάθεια, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν φοιτητικοῦ τμήματος τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιλαμβάνεται ἐκ τοῦ σύνεγγυς τῶν φοιτητικῶν προβλημάτων καὶ νὰ ἐνισχύῃ διὰ τῶν εἰς τὴν διάθεσίν του μέσων τὰς ἐθνικὰς φοιτητικὰς ἐκδηλώσεις».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 18ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ἐγειρόμενον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου μέλους θέμα ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπό τινων ἐτῶν. Δυστυχῶς δὲν ἐπετεύχθη εἰσέτι ἡ διεύρυνσις τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου ὡς ἐσκοπεῖτο, πρὸς πληρεστέραν ὀργάνωσιν τῆς καθοδηγήσεως καὶ τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ συγκροτήσεως εἰδικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἀρχείου διὰ τοὺς Κυπρίους σπουδαστὰς ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας. Ὡς ἐκ τούτου καταβάλλεται προσπάθεια ὅπως ἐκ τῶν ἐνόντων καλυφθῇ ἡ ἀνάγκη αὕτη, μολονότι ἄνευ εἰδικῆς ὑπηρεσίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος, καθοδήγησις καὶ ὑποβοήθησις τῶν σπουδαστῶν. Ἂν τοῦτο ἤθελεν ἐπιτευχθῇ, ἀπαραίτητος θὰ εἶναι παραλλήλως ἡ συνεργασία μετὰ τῶν ἐν τῷ ἐξωτερικῷ Κυπριακῶν πρεσβειῶν καὶ προξενικῶν ἀρχῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ παρεχόμεναι συντάξεις εἰς τοὺς πρὸ ἐτῶν καὶ δὴ πρὸ τοῦ ἔτους 1950 ἀφυπηρετήσαντας Δημοσίους καὶ Δημοτικοὺς Ὑπαλλήλους καὶ Διδασκάλους εἶναι τόσον χαμηλαὶ ὥστε νὰ μὴ δύνανται οὗτοι νὰ καλύψουν τὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς των ἀνάγκας, καθότι ὁ τιμάριθμος ἀπὸ τῆς ἀφυπηρετήσεώς των μέχρι σήμερον ἀνῆλθεν εἰς 900%.

Ἐν ὄψει δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων νομοθεσία θὰ ὑποστῇ βασικὰς τροποποιήσεις, παρακαλῶ τὰς ἁρμοδίας Ἀρχὰς ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι:

(α) Πόσοι ἀφυπηρετήσαντες Δημόσιοι, Δημοτικοὶ Ὑπάλληλοι καὶ Διδάσκαλοι λαμβάνουν σύνταξιν μικροτέραν τῶν £35 μηνιαίως;

(β) Μὲ ποῖον ποσὸν θὰ πρέπει νὰ ἐπιβαρυνθοῦν τόσον τὸ πάγιον ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας ὅσον καὶ τὰ ταμεῖα τῶν Δήμων διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ αὔξησις τῆς συντάξεως τῶν ὡς ἄνω ἀφυπηρετησάντων εἰς £35 μηνιαίως;

(γ) Εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην ἢ μὴ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν καὶ Δημοτικῶν Ἀρχῶν τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς τῶν συντάξεων τῶν πρὸ καιροῦ ἀφυπηρετησάντων Δημοσίων, Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Διδασκάλων πρὸς τὸν σημερινὸν ὑψωμένον τιμάριθμον»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου, 1967.

«Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ σκωρίασις ἡ ὁποία προσέβαλε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ σπαρτὰ τῆς κριθῆς, ἕνεκα τῆς ὁποίας αἱ ζημίαι εἰς τὴν παραγωγὴν ἦσαν τρομακτικαὶ διὰ τοὺς καλλιεργητάς, μικρὰν μόνον διαφορὰν ἔχουσα πρὸς τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφήν, καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη σκωρίασις δὲν καλύπτεται οὔτε μὲ τὸ Σχέδιον κατὰ τῶν θεομηνιῶν διὰ τῆς ἀγορᾶς μετοχῶν τοῦ Σχεδίου τούτου, ἀλλ' οὔτε μὲ τὸ Σχέδιον κατὰ τῆς ἀνομβρίας τὸ ὁποῖον ἱδρύθη διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς κατακρατήσεως ἀπὸ τοὺς σιτηροπαραγωγοὺς ἑνὸς μίλ κατ' ὀκᾶν σίτου, καὶ ἡμίσεος μίλ κατ' ὀκᾶν κριθῆς, παραδιδομένων εἰς τὴν συγκέντρωσιν, καὶ λόγῳ, ἀκόμη, τοῦ ὅτι ὑπάρχει φόβος, καὶ μεγάλη πιθανότης, νὰ σημειωθῇ καὶ ἐφέτος ἡ προσβολὴ ἐκ τῆς ἐν λόγῳ σκωριάσεως, παρακαλοῦμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, ἂν δύναται, νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλήν, πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σοβαρώτατον διὰ τοὺς γεωργοὺς τοῦτο πρόβλημα, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον προτρέπονται οἱ γεωργοὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ καλλιεργοῦν περισσότερα κριθάρια, ἐλαττοῦντες τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἰανουαρίου, 1967.

«Ἔχουν δημοσιευθῆ στὸν τύπο πληροφορίες ὅτι Δυτικογερμανοὶ ἐπιχειρηματίες ὑπέβαλαν αἴτηση στὲς ἀρχὲς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὅπως ἐξασφαλίσουν ἄδεια γιὰ λειτουργία ραδιοσταθμοῦ στὴν περιοχὴ Ἁγίας Νάπας Ἀμμοχώστου πρὸς μετάδοση διαφημιστικῶν προγραμμάτων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τυχὸν λειτουργία ἑνὸς τέτοιου ραδιοσταθμοῦ ἀπὸ δυτικογερμανοὺς ἐπιχειρηματίες στὴν Κύπρο θάχει πολὺ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις τόσο στὸν ἐθνικὸ ἀγώνα ποὺ διεξάγει σήμερα ὁ λαός μας καὶ στὲς γενικώτερες σχέσεις μας διπλωματικὲς καὶ οἰκονομικὲς μὲ πολλὲς γειτονικὲς καὶ ἄλλες φίλες χῶρες.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἂν ἔχει ὑποβληθῆ τέτοια αἴτηση, καὶ πῶς τὸ ἀντιμετωπίζει τὸ ὅλο ζήτημα ἡ Κυβέρνηση»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1967.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὴ Κυθραία ὑπάρχουν ἀπούλητες περὶ τὲς 360.000 ὀκάδες ἐληὲς τῆς ἐσοδείας 1965.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ λόγω τοῦ ὅτι τὸ προϊόν τους εἶναι ἀπούλητο γιὰ δυὸ τώρα χρόνια βρίσκονται σὲ πολὺ δύσκολη οἰκονομικὴ κατάσταση.

Ἡ θέση τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν ἔγινε προβληματικὴ καὶ περισσότερο δύσκολη ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπετράπη τελευταῖα ἡ εἰσαγωγὴ ἐληῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Ἐρωτῶμεν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ποιὰ μέτρα μελετᾶ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς παραγωγοὺς γιὰ τὴν διάθεση τῶν 360.000 ὀκάδων ἐληῶν ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους;

Καὶ ἀφοῦ ἦταν γνωστὸ ὅτι ὑπῆρχαν αὐτὰ τὰ ἀποθέματα τῆς ντόπιας παραγωγῆς γιατὶ δόθηκαν ἄδειες καὶ εἰσήχθησαν ἐληὲς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον εἶναι ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν εἶναι «ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1966».

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (ΕΛΕΓΧΟΣ ΠΟΙΟΤΗΤΟΣ, ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΙΜΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες:

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Νῖκος Ἀγγελίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ νομοσχέδιον αὐτὸ εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις μεταξὺ τῆς 22ας Νοεμβρίου 1966 καὶ τῆς 2ας Ἰανουαρίου 1967.

Εἰς μερικὰς τῶν συνεδριάσεων ἔλαβε μέρος καὶ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπή.

Ἐκλήθησαν ἐπίσης καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας μετὰ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Ἀρχιφαρμακοποιοῦ τῆς Κυβερνήσεως, ἐκπρόσωποι τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου, τῆς Παγκυπρίου Φαρμακευτικῆς Ὀργανώσεως καὶ τῶν φαρμακεμπόρων καθὼς ἐπίσης καὶ ἄλλα ἐνδιαφερόμενα πρόσωπα.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶχον τὴν εὐκαιρίαν, ἀφοῦ ἤκουσαν τὰς ἀπόψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων, νὰ μελετήσωσιν ἐνδελεχῶς καὶ ἐπισταμένως τὸ νομοσχέδιον. Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι νὰ θέσῃ ὑπὸ ἔλεγχον τὴν ποιότητα, τὴν τιμὴν καὶ τὰς προμηθείας τοῦ ἰατροφαρμακευτικοῦ ὑλικοῦ πάσης φύσεως, ἤτοι φάρμακα, χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, νοσηλευτικὸν ὑλικόν, διάφορα ἰατρικὰ χρειώδη, κ.λ.π.

Δυνάμει τοῦ Νομοσχεδίου καθιδρύεται Συμβούλιον Φαρμάκων τὸ ὁποῖον ἔχει τὰς ἀκολούθους ἁρμοδιότητας:

(α) Ὅπως παρασκευάζῃ καὶ ὑποβάλλῃ πρὸς ἔγκρισιν πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας τὸν πίνακα τῶν ἐλεγχομένων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων, ἐκείνων δηλ. τῶν φαρμάκων ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ περὶ ἐλέγχου διατάξεις τοῦ νόμου.

(β) Ὅπως παρασκευάζῃ καὶ ὑποβάλλῃ πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας τὸν πίνακα τῶν χρηζόντων συνταγῆς φαρμάκων.

(γ) Ὅπως ἐκδίδῃ τὰς ἀδείας ἐμπορίας αἵτινες θὰ ἀπαιτῶνται διὰ τὴν κυκλοφορίαν παντὸς ἐλεγχομένου φαρμακευτικοῦ σκευάσματος.

(δ) Ὅπως ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου, συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας διὰ τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν διεπόντων τὴν διαφήμισιν οἱουδήποτε φαρμάκου.

Τὸ Συμβούλιον Φαρμάκων θὰ ἀπαρτίζεται ἐκ:

(α) Τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, ὅστις καὶ θὰ προεδρεύῃ τοῦ Συμβουλίου·

(β) τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημικοῦ·

(γ) τοῦ Ἀρχιφαρμακοποιοῦ,

πάντων τούτων ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτῶν (ex officio).

(δ) δύο ἐγγεγραμμένων ἰατρῶν παρὰ τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου·

(ε) ἑνὸς ἐγγεγραμμένου κτηνιάτρου παρὰ τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου·

(στ) δύο ἐγγεγραμμένων ἰατρῶν ἀσκούντων ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν συμβουλευτικῆς γνωμοδοτήσεως τῶν οἰκείων ὀργανώσεων· καὶ

(ζ) τριῶν φαρμακοποιῶν ἀσκούντων ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα αὐτῶν, διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν συμβουλευτικῆς γνωμοδοτήσεως τῶν οἰκείων ὀργανώσεων.

Ἡ ἀναγκαιότης τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ κατέστη ἐπιτακτικὴ διότι, λόγῳ ἐλλείψεως νομοθεσίας προνοούσης διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος ἢ δραστικότητος τῶν φαρμάκων, κυκλοφοροῦν εἰς τὴν ἀγορὰν πληθώρα φαρμακευτικῶν σκευασμάτων ἐκ τῶν ὁποίων πολλὰ εἶναι ἀμφιβόλου θεραπευτικῆς ἀξίας, μικροτέρας δυνάμεως ἐκείνης ἥτις ἀναγράφεται ἐπὶ τῆς ἐτικέττας τῶν φαρμάκων καὶ παρουσιάζουν ἐπίσης σοβαρὰς παρενεργείας.

Ἡ ραγδαία πρόοδος τῆς φαρμακολογίας, λόγῳ τῆς ἀνακαλύψεως νέων συνθετικῶν φαρμάκων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, συνετέλεσεν ὥστε πλεῖστα νέα φάρμακα νὰ μὴν ὑφίστανται μακρὸν καὶ ἐπαρκῆ κλινικὸν ἔλεγχον μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ἀποδεικνύωνται πολλὰ ἐξ αὐτῶν οὐχὶ μόνον ἄνευ θεραπευτικῆς ἀξίας ἀλλὰ πολλάκις καὶ ἐπικίνδυνα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Ὡς ἐκ τούτου καὶ ἡ Παγκόσμιος Ὀργάνωσις Ὑγείας, διαπιστώσασα τοὺς κινδύνους ἐκ τῆς ἐλευθέρας κυκλοφορίας οἱουδήποτε φαρμάκου, ἀπεφάσισεν ὅπως ὅλα τὰ κράτη-μέλη παροτρυνθῶσι διὰ τὴν εἰσαγωγὴν νομοθεσίας ἐλέγχου τῆς ποιότητος καὶ δραστικότητος τῶν φαρμάκων.

Αἱ διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου αἱ ἀποσκοποῦσαι εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος καὶ δραστικότητος τῶν φαρμάκων περιλαμβάνονται εἰς τὸ μέρος ΙΙΙ τοῦ νομοσχεδίου.

Ὁ ἔλεγχος αὐτὸς δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ νομοσχεδίου θὰ ἐφαρμόζηται μόνον δι' ἐκεῖνα τὰ φαρμακευτικὰ σκευάσματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐγκριθοῦν ὡς «ἐλεγχόμενα φαρμακευτικὰ σκευάσματα» καὶ θὰ ἐμφαίνωνται εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα.

Εἶναι φανερὸν ὅτι δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ νομοσχεδίου ὡς ἐλεγχόμενα φαρμακευτικὰ σκευάσματα θὰ θεωρηθῶσι, κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου, τὰ πλέον οὐσιώδη καὶ βαθμιαίως θὰ ἐπεκτείνεται ὁ κατάλογος τῶν φαρμάκων αὐτῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἡ πλήρης ἐξυπηρέτησις τῶν σκοπῶν τοῦ νομοσχεδίου θὰ ἐπιτευχθῇ μόνον διὰ τῆς συμπεριλήψεως ὅλων τῶν κυκλοφορούντων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων εἰς τὸν πίνακα τῶν ἐλεγχομένων τοιούτων. Τὴν ἄποψιν αὐτὴν ἡ Ἐπιτροπὴ ἐμελέτησε μετὰ προσοχῆς καὶ ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ὑγείας καὶ τῶν ἀρμοδίων τοῦ Ὑπουργείου του κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου ἐπὶ παντὸς φαρμάκου ἐξ ὑπαρχῆς θὰ εἶναι καὶ πρακτικῶς ἀδύνατος ἀλλὰ θὰ ὡδήγει εἰς χάος καὶ ἀδιέξοδον μὲ κίνδυνον νὰ παραλύσῃ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νόμου πλήρως.

Ἐν τούτοις ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας θεωρεῖ ὡς οὐσιώδη τὴν σταδιακὴν κάλυψιν ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ νόμου ὅλων τῶν κυκλοφορούντων σκευασμάτων καὶ διὰ τοῦτο ὑποβάλλει ὅτι τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ πρέπει νὰ τυγχάνῃ τῆς συνεχοῦς καὶ ἐπισταμένης μελέτης ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου μὲ τελικὸν στόχον τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέραν ὁλοκλήρωσιν τοῦ ἐλέγχου ὅλων τῶν φαρμακευτικῶν σκευασμάτων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἀποδίδει ἰδιαιτέραν σημασίαν εἰς τὰ κριτήρια διὰ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν ἐμπορίας καὶ φρονεῖ ὅτι μεγίστη προσοχὴ πρέπει νὰ δίδεται εἰς τὴν ἐξακρίβωσιν, βάσει ἐπισήμων πιστοποιητικῶν, τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ ἐν λόγῳ φάρμακα εἶναι ἐγκεκριμένα καὶ κυκλοφοροῦν ἐλευθέρως εἰς τὰς χώρας τῆς παραγωγῆς των.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπίσης ἔχει τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ μεγίστη προσοχὴ εἰς τὸν τρόπον ἐλέγχου ὥστε νὰ μὴ δημιουργοῦνται καθ' οἱονδήποτε τρόπον οἱαδήποτε μονοπώλια εἰσαγωγῆς φαρμάκων.

Τὸ Συμβούλιον Φαρμάκων πρέπει νὰ ἐπιλαμβάνηται τοῦ ἔργου του μὲ τὴν προσήκουσαν ταχύτητα εἰς τρόπον ὥστε νὰ μὴ δημιουργῆται ἀδικαιολόγητος καθυστέρησις καὶ ταλαιπωρία τῶν ἐνδιαφερομένων πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ Μέρος IV τοῦ νομοσχεδίου ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς πωλήσεως, προμηθείας καὶ ἐκτελέσεως συνταγῶν καὶ χορηγήσεως τῶν χρηζόντων συνταγῆς φαρμάκων. Ὁ πίναξ τῶν τοιούτων φαρμάκων θὰ περιλαμβάνῃ τὰ ἀντιβιοτικὰ καὶ ἄλλα παρομοίας φύσεως ἢ ἀνάλογα φάρμακα.

Μέχρι σήμερον ἡ πώλησις, προμήθεια καὶ χορήγησις ἀντιβιοτικῶν ἐλέγχεται διὰ Διατάγματος θεσπισθέντος δυνάμει Διαταγμάτων Ἀμύνης.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου αὐτοῦ λαμβάνεται πρόνοια ὥστε ὁ ἔλεγχος τῶν φαρμάκων αὐτῶν νὰ γίνῃ διὰ μονίμου νομοθεσίας. Ἡ χορήγησις αὐτῶν τῶν φαρμάκων θὰ συνεχισθῇ νὰ γίνεται μόνον κατόπιν ἰατρικῆς, ὀδοντιατρικῆς ἢ κτηνιατρικῆς συνταγῆς.

Τὸ Μέρος V τοῦ νομοσχεδίου ἀποσκοπεῖ εἰς τὸν ἔλεγχον τῆς κατασκευῆς φαρμακευτικῶν σκευασμάτων. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἀπαιτεῖται «ἄδεια κατασκευῆς» ἡ ὁποία θὰ χορηγῆται ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Φαρμάκων καὶ ἄρνησις χορηγήσεως τοιαύτης ἀδείας δύναται νὰ προσβληθῇ δι' ἐφέσεως εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας.

Οὐσιῶδες μέρος τοῦ νομοσχεδίου ἀφορᾷ τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων. Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους VI τοῦ νομοσχεδίου γίνεται πρόνοια ἐλέγχου τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων. Καίτοι ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος ἠδύνατο νὰ γίνῃ διὰ τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας ἤτοι τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου (Νόμος 32 τοῦ 1962 καὶ 10 τοῦ 1963) ἐντούτοις λόγῳ τῆς ἰδιαζούσης φύσεως τῶν φαρμάκων καὶ τοῦ πολυπλόκου τοῦ θέματος ἐθεωρήθη σκόπιμον, τῇ συγκαταθέσει καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ὅπως γίνῃ χωριστὴ πρόνοια διὰ τὰς ἰατρικὰς προμηθείας εἰς τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Αἱ τοιαῦται διατάξεις αἵτινες ἀφοροῦν τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων ἀκολουθοῦν ἐκείνας τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου. Διὰ τῶν διατάξεων τοῦ Μέρους VI καθιδρύεται ἐπίσης Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου Τιμῶν Φαρμάκων ἥτις θὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν Ὑγείας ἐπὶ παντὸς θέματος ἀφορῶντος εἰς τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων καὶ τῶν ἀμοιβῶν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν συνταγῶν. Πρὸς τήρησιν ὅμως ἐνιαίας γραμμῆς καὶ πολιτικῆς εἰς τὸν καθορισμὸν τιμῶν μετ' ἐκείνης τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας γίνεται πρόνοια εἰς τὸν προτεινόμενον νόμον ὅπως διὰ τὴν ἔκδοσιν Διατάγματος καθορίζοντος τιμὰς φαρμάκων ἀπαιτῆται ἡ γνωμοδότησις τῆς «Συντονιστικῆς Ἐπιτροπείας Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν» ἤτοι τῆς Ἐπιτροπείας ἥτις διορίζεται δυνάμει τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου. Ἡ Ἐπιτροπεία Ἐλέγχου Τιμῶν Φαρμάκων, ἡ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 20 (1) καθιδρυομένη, θὰ εἶναι ἑπταμελὴς καὶ θὰ διορίζηται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Δύο τοὐλάχιστον μέλη τῆς τοιαύτης Ἐπιτροπείας θὰ εἶναι πρόσωπα ἔχοντα πεῖραν περὶ τὸ χονδρικὸν ἐμπόριον τῶν φαρμάκων.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ δοθῇ ἰδιαιτέρα προσοχὴ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὸν διορισμὸν τῶν ὑπολοίπων πέντε μελῶν τῆς Ἐπιτροπείας εἰς τρόπον ὥστε ταῦτα νὰ κατέχωσι τὴν ἀπαιτουμένην πεῖραν, προσόντα καὶ ἱκανότητας διὰ τὸ ἔργον αὐτό.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 21 τοῦ νομοσχεδίου προνοεῖται ὁ καθορισμὸς τῆς μεγίστης δυνατῆς τιμῆς πρὸς ἣν δύνανται νὰ πωληθῶσιν ἐλεγχόμεναι ἰατρικαὶ προμήθειαι καὶ τὸ ἀνώτατον ποσοστὸν κέρδους ἢ ἡ μεγίστη δυνατὴ ἀμοιβὴ διὰ τὴν παρασκευὴν

φαρμάκων ἢ τὴν ἐκτέλεσιν συνταγῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν οἱ εἰς τὰς παραγράφους *(α)*, *(β)*, *(γ)*, *(δ)* καὶ *(ε)* τοῦ ἐδαφίου (2) προνοούμενοι παράγοντες.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐμελέτησεν ἐπισταμένως καὶ μετὰ τῆς μεγίστης δυνατῆς προσοχῆς εἰσήγησιν ὅπως ἡ τιμὴ τῶν φαρμάκων καθορισθῇ ὡς σταθερὰ καὶ ἀμετάθετος ἀντὶ τῆς προνοουμένης μεγίστης δυνατῆς τιμῆς. Ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων καθὼς ἐπίσης καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι, παρ' ὅλον ὅτι θὰ ἦτο ἐπιθυμητὸς ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς, ἐν τούτοις τοῦτο θὰ ἦτο ἔργον πολὺ δύσκολον, καὶ ἴσως ἀδύνατον, μὲ κίνδυνον ἀτονίας ὁλοκλήρου τοῦ νόμου.

Πλεῖστα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὑποβάλλουν ὅπως ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς ἀποτελέσῃ θέμα μελλοντικῆς μελέτης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Εἰς τὸ μέρος VII τοῦ νομοσχεδίου προνοεῖται ὅτι, κατόπιν γνωμοδοτήσεως ἢ συστάσεως τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Συμβουλίου Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων, ὁ Ὑπουργὸς δύναται νὰ ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς διέποντας τὴν διαφήμισιν οἱουδήποτε φαρμάκου.

Διὰ τοῦ μέρους VIII τοῦ νομοσχεδίου λαμβάνεται πρόνοια διὰ τῆς ὁποίας ἀπαγορεύεται ἡ πώλησις ἰατρικῶν δειγμάτων καὶ δίδεται ἐξουσία ἐπιθεωρήσεως. Λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια διὰ τὰς ποινὰς τῶν παραβατῶν τοῦ νόμου. Εἰς τὸ ἴδιον μέρος τοῦ νομοσχεδίου δίδεται ἐπίσης ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως ἐκδίδει Κανονισμούς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰσηγεῖται τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 33 εἰς τρόπον ὥστε οἱοιδήποτε Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυνάμει τοῦ νόμου τούτου νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸς ἔγκρισιν.

Αἱ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις ἔχουν ὡς ἀκολούθως :—

1. Τροποποιεῖται ὁ τίτλος τοῦ νομοσχεδίου οὕτως ὥστε οὗτος νὰ ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1967».
2. Ἡ φράσις «κατόπιν συμβουλευτικῆς γνωμοδοτήσεως τῶν οἰκείων ὀργανώσεων» νὰ προστεθῇ εὐθὺς μετὰ τὰ τέλος τῶν παραγράφων (στ) καὶ *(ζ)* τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 3.
3. Ἡ λέξις «συμβουλῆς» εἰς τὴν τετάρτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 21 νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῶν λέξεων «συμβουλευτικῆς γνωμοδοτήσεως» αἱ δὲ λέξεις «μετὰ γνωμοδότησιν» εἰς τὴν πέμπτην γραμμὴν νὰ ἀπαλειφθοῦν.
4. Ἡ τελεία εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 25 νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ ἄνω τελείας καὶ νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος φράσις εὐθὺς ἀμέσως : «ἐπὶ ἑκάστου δὲ πωλουμένου φαρμακευτικοῦ σκευάσματος θὰ ἀναγράφῃ εἰς ἐμφανὲς μέρος τούτου τὴν μεγίστην δυνατὴν τιμήν».
5. Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (4) τοῦ ἄρθρου 33 :

«(4) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

6. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐπήνεγκεν ἐπίσης ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεως αἵτινες καὶ ἐμφαίνονται εἰς τὸ διορθωθὲν κείμενον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ νομοσχεδίου περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων τὴν 10ην Ἰουλίου τοῦ 1962, ὁμιλῶν ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ἐπεσήμανα τὸν κίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν λόγῳ τῆς ἀνεξελέγκτου εἰσαγωγῆς χιλιάδων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων, πλεῖστα τῶν ὁποίων ἦσαν ἀμφιβόλου ποιότητος καὶ φαρμακευτικῆς ἀξίας. Ἐν συνεχείᾳ ὑπέβαλα τότε πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν εἰσήγησιν ὅπως τὸ ταχύτερον δυνατὸν κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον ἐλέγχον τὴν εἰσαγωγήν, τὴν ποιότητα, τὴν φαρμακευτικὴν ἀξίαν καὶ τὴν τιμὴν τῶν διαφόρων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων.

Δὲν γνωρίζω διατὶ παρῆλθον τέσσαρα περίπου ἔτη διὰ νὰ προωθηθῇ τὸ ζήτημα τοῦτο, ὅμως σήμερον, δὲν δύναμαι παρὰ νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησίν μου διότι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν. Τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ τιτλοφορούμενον «Ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1967» ἔχει ὡς σκοπὸν τὸν ἔλεγχον τῆς ποιότητος τῶν φαρμάκων διὰ τῆς καθιερώσεως συστήματος χορηγήσεως ἀδειῶν ἐμπορίας, τὸν ἔλεγχον πωλήσεως, προμηθείας, ἐκτελέσεως συνταγῶν καὶ χορηγήσεως ἀντιβιοτικῶν, τὸν ἔλεγχον τῆς κατασκευῆς, τῶν τιμῶν καὶ τῆς διαφημίσεως τῶν διαφόρων φαρμάκων.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι λόγῳ τῆς ἀνεξελέγκτου εἰσαγωγῆς ἐδημιουργήθη ἕνας φαρμακευτικὸς κυκεὼν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ κυκλοφοροῦν περὶ τὰς 5.000 φαρμακευτικῶν σκευασμάτων, πλεῖστα τῶν ὁποίων ὄχι μόνον εἶναι ἀμφιβόλου ἢ ἄνευ οὐδεμιᾶς φαρμακευτικῆς ἀξίας ἀλλὰ πολλάκις λόγῳ διαφόρων παρενεργειῶν καὶ ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Θὰ εἶναι ἐνδιαφέρον νὰ ἀναφέρω ὅτι κυκλοφοροῦν σκευάσματα τὰ ὁποῖα εἶναι ἄγνωστα ἢ ἀπαγορεύεται ἡ πώλησίς των εἰς τὴν χώραν τῆς κατασκευῆς των.

Κύριοι Βουλευταί, εἶναι ἀμφίβολον ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλη πολιτισμένη χώρα εἰς τὴν ὁποίαν νὰ παρατηρῆται τὸ θλιβερὸν αὐτὸ φαινόμενον. Ἐξ ὅσων δύναμαι νὰ γνωρίζω σὲ κανένα μέρος τοῦ κόσμου ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία οἱουδήποτε φαρμάκου χωρὶς τὸν κρατικὸν ἔλεγχον. Καὶ αὐτὴ ἡ Παγκόσμιος Ὀργάνωσις Ὑγείας ἤδη προτρέπει τὰ διάφορα κράτη ὅπως θέτουν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν διαφόρων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων.

Διὰ νὰ δώσω ἔμφασιν εἰς τὴν σπουδαιότητα τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, ἀναφέρω ἀπαραδέκτους περιπτώσεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν καὶ κυκλοφορίαν ἰδιοσκευασμάτων χωρὶς αὐτὰ νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὴν ποιοτικὴν καὶ ποσοτικὴν σύνθεσίν των, πολλάκις καὶ μυστηρίων φαρμάκων τῶν ὁποίων οὔτε κἂν τὴν σύνθεσιν γνωρίζει ὁ ἰατρὸς ἢ ὁ φαρμακοποιὸς διὰ τὸν λόγον ὅτι οὐδεμία ἀναγραφὴ ὑπάρχει ἐπὶ τῆς ἐτικέττας ἢ εἰς τὴν βιβλιογραφίαν τῶν φαρμάκων αὐτῶν.

Τὰ τοιαῦτα σκευάσματα ἔχουν ὡς μοναδικὸν σκοπὸν οὐχὶ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ ἀλλὰ μόνον τὴν πραγματοποίησιν ὑψηλῶν κερδῶν. Διότι δυστυχῶς ὄχι μόνον διοχετεύονται αὐτὰ τὰ μυστήρια καὶ πολλάκις ἐπικίνδυνα φάρμακα εἰς τὴν φαρμακευτικὴν ἀγοράν, ἀλλὰ καὶ προσφέρονται πολλὰ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τιμὰς αἰσχροκερδείας, πραγματοποιουμένων πολλάκις κερδῶν μέχρι καὶ πλέον τῶν 500%.

Τὴν ἀπαράδεκτον αὐτὴν κατάστασιν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προτίθεται νὰ διορθώσῃ διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου. Ὅμως εἶναι πράγματι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ὑπὸ τὴν σημερινήν του μορφὴν πλῆρες ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐκπληρώσῃ τὸν ἐπιδιωκόμενον σκοπόν; Εἶναι ἀμφίβολον. Ἐν τούτοις τὸ θεωροῦμεν ὡς μίαν καλὴν ἀρχὴν καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτὴν ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας, τῆς ὁποίας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύω, τὸ ἐξήτασεν. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐπεσήμανε τὰ ἀδύνατα σημεῖα τοῦ Νόμου καὶ ἔχει συμπεριλάβει τὰς παρατηρήσεις της εἰς τὴν ἔκθεσιν τὴν ὁποίαν ἔχετε εἰς χεῖρας σας.

Ἡ γνώμη μου, ὅπως ἄλλωστε εἶναι καὶ ἡ γνώμη ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας, εἶναι ὅτι διὰ τὴν πλήρη ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν τοῦ Νόμου πρέπει νὰ συμπεριληφθοῦν ὑπὸ ἔλεγχον ὅλα τὰ φαρμακευτικὰ σκευάσματα. Ὅμως λαμβάνομεν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι λόγῳ τῶν χιλιάδων σκευασμάτων ποὺ κυκλοφοροῦν εἶναι πρακτικῶς ἀδύνατος ὁ ἄμεσος ἔλεγχος ὅλων αὐτῶν τῶν φαρμάκων. Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου ὁ ἔλεγχος θὰ ἀρχίσῃ ἐφαρμοζόμενος εἰς τὴν ἀρχὴν μόνον δι' ἐκεῖνα τὰ φαρμακευτικὰ σκευάσματα τὰ ὁποῖα θὰ ἐγκριθοῦν ὡς ἐλεγχόμενα καὶ θὰ φαίνωνται εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι εἰς τὸν σχετικὸν πίνακα θὰ συμπεριληφθοῦν τὰ πλέον οὐσιώδη. Κατὰ τὴν γνώμην μου ὅμως οὐσιώδη εἶναι ὅλα τὰ φάρμακα τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν θεραπευτικήν. Τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ μελετήσῃ τὸ Συμβούλιον Φαρμάκων τὸ ἐγκαθιδρυόμενον δυνάμει τοῦ ἄρθρου 3, τοῦ Νόμου.

Λόγῳ τῆς συνθέσεώς του πιστεύω ὅτι τὸ Συμβούλιον αὐτὸ θὰ εἶναι σὲ θέσιν νὰ καταλήξῃ εἰς τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὥστε ὁ πρῶτος πίναξ ἐλεγχομένων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερος. Τὰ ἀντιβιοτικά, αἱ ὁρμόναι, τὰ κορτικοστεροειδῆ, τὰ νευροψυχοθεραπευτικά, τὰ διάφορα τρανκουλάϊζερ, δηλαδὴ ὡς εἶναι γνωστά, τὰ ἀντιρευματικὰ φάρμακα εἶναι οὐσιώδη καὶ καθημερινῆς χρήσεως καὶ πρέπει νὰ τύχωσιν ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τοῦ Συμβουλίου. Ὅμως πολλαὶ ἄλλαι κατηγορίαι φαρμάκων ὅπως εἶναι αἱ βιταμῖναι, τὰ ἀναληπτικά, τὰ ἀντιχολινεργικά, τὰ διάφορα ἀντιγριππικὰ εἶναι ἐπίσης εὐρυτάτης καταναλώσεως καὶ πρέπει νὰ μὴ καθυστερήσῃ ἐπὶ μακρὸν ἡ ὑπαγωγή των εἰς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου Φαρμάκων δὲν θὰ εἶναι καθόλου εὔκολον. Θὰ ἀντιμετωπίσῃ πολλὰς δυσκολίας, ἰδίως τεχνικάς, ὅπως εἶναι ὁ ἔλεγχος τῆς ποιοτικῆς καὶ ποσοτικῆς ἀξίας τῶν φαρμακευτικῶν σκευασμάτων. Παρ' ὅλον ὅτι διαθέτομεν Κυβερνητικὸν Χημεῖον μὲ ἀρίστην διεύθυνσιν καὶ μὲ πεπειραμένον προσωπικόν, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι εἰς τὸν τομέα αὐτὸν πρέπει νὰ δοθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἰδιαιτέρα προσοχή. Πρέπει νὰ ὀργανωθῇ πλήρως ἐξωπλισμένον ἐργαστήριον καὶ πρέπει νὰ ἐκπαιδεύσωμεν ἐπειγόντως βιοχημικοὺς διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτήν. Πρέπει δηλαδὴ νὰ δημιουργήσωμεν τὸν κατάλληλον μηχανισμὸν διὰ τὴν καλὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Ἐν τῷ μεταξὺ ἰδιαιτέρα προσοχὴ πρέπει νὰ δοθῇ, ὅπως τονίζῃ καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰς τὴν ἔκθεσίν της, εἰς τὸ ἐπίσημον πιστοποιητικὸν τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ συνοδεύῃ οἱονδήποτε φαρμακευτικὸν σκεύασμα ὅτι τυγχάνει τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας τῆς χώρας εἰς τὴν ὁποίαν κατασκευάζεται καὶ ὅτι ἐπιτρέπεται ἡ κυκλοφορία αὐτοῦ τοῦ φαρμάκου εἰς τὴν χώραν τῆς κατασκευῆς του. Ἰδιαιτέρως ἐπιθυμῶ ὅπως ἀναφερθῶ εἰς τὸ Μέρος IV τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον Φαρμάκων νὰ ὁρίζῃ τὸν Πίνακα τῶν χρηζόντων συνταγὴν φαρμακευτικῶν σκευασμάτων.

Ὁ Πίναξ αὐτὸς πρέπει ἐπίσης νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν εὐρύτερος. Ἀτυχῶς παρατηροῦμεν ὅτι πολλὰ ἐπικίνδυνα φάρμακα πωλοῦνται, ἄνευ τῶν ἐνδεικνυομένων μέτρων ἀσφαλείας καὶ χωρὶς τὴν ἀπαραίτητον συνταγήν, ὄχι μόνον ἀπὸ φαρμακεῖα ἀλλὰ δυστυχῶς καὶ ἀπὸ παντοπωλεῖα.

Μὴ ἐκπλαγῆτε, κύριοι συνάδελφοι, ἐὰν σᾶς ἀναφέρω ὅτι χθές, ἐπικαίρως μάλιστα, μὲ ἐπεσκέφθη ἀσθενὴς πάσχουσα ἐκ γρίππης καὶ μὲ ἠρώτησεν ἐὰν ἠδύνατο νὰ συνεχίσῃ νὰ λαμβάνῃ τὰς καψούλας τὰς ὁποίας εἶχεν ἀγοράσει, ὅπως μοῦ ἐδήλωσε κατόπιν ὑποδείξεως φίλης της, ἀπὸ τὸ Συνεργατικὸν τῆς περιοχῆς της. Αἱ καψοῦλαι

αὐταὶ ἦσαν ἀντιβιοτικὸν φάρμακον. Εἶναι καθημερινὸν φαινόμενον φάρμακα ἐπικίνδυνα ὅπως τὰ κορτικοστεροειδῆ, τὰ ἀντιβιοτικά, τὰ ἀντιρευματικά, αἱ ὁρμόναι νὰ χορηγοῦνται ἄνευ συνταγῆς, ἀτυχῶς, ἀπὸ πολλοὺς φαρμακοποιούς. Αὐτὸ ἂν μή τι ἄλλο ἀποτελεῖ ἔλλειψιν ἐπαγγελματικῆς εὐθύνης, καὶ βεβαίως εἶναι καὶ ποινικῶς διώξιμον ἀδίκημα.

Τὸ Μέρος VI τοῦ Νομοσχεδίου ἀναφέρεται εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν τιμῶν τῶν φαρμάκων. Τὸ Μέρος αὐτὸ τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι σημαντικὸν διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 20 ἑδάφιον (Ι) ἐγκαθιδρύεται Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου Τιμῶν Φαρμάκων, ἡ ὁποία θὰ ἔχῃ καθῆκον νὰ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἀφορῶντος τὸν καθορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν ἰατρικῶν προμηθειῶν.

Τὸ ἄρθρον 21 τοῦ Μέρους αὐτοῦ ἀναφέρεται εἰς τὰ κριτήρια διὰ τὸν καθορισμὸν τῆς μεγίστης τιμῆς ἐλεγχομένων ἰατρικῶν προμηθειῶν. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς εἰσήγησιν μελῶν της ὅπως καθορισθῇ τιμὴ πωλήσεως φαρμάκων σταθερὰ καὶ ἀμετακίνητος «περὶ φίξ», καὶ ἡ προσωπική μου ἄποψις εἶναι ὅτι θὰ ἦτο προτιμοτέρα ἡ σταθερὴ τιμὴ ἀντὶ τῆς μεγίστης δυνατῆς τιμῆς. Κατὰ τὴν γνώμην μου θὰ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς δημοσίας ὑγείας ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς, διότι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ ἀποφεύγεται ἀθέμιτος συναγωνισμὸς μεταξὺ τῶν φαρμακοποιῶν, ὁ ὁποῖος ἀφεύκτως ὁδηγεῖ πολλάκις εἰς τὴν παραποίησιν συνταγῶν, εἰς διαφόρους «κομπίνας» καὶ εἰς τὴν χορήγησιν ποιοτικῶς καὶ ποσοτικῶς ἀμφιβόλου ἀξίας φαρμάκων.

Κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τοῦ σημείου αὐτοῦ καὶ ἀφοῦ ἠκούσαμεν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, συνεφωνήσαμεν ὅπως ἐπὶ τοῦ παρόντος μὴ ἐπιμείνωμεν ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως αὐτῆς. Ἐν τούτοις συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὅτι ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς εἶναι ἐπιθυμητὸς καὶ ὑποβάλλω ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο μελετηθῇ καλύτερον ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ μάλιστα ὑπὸ τὸ φῶς τῆς πείρας ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Ἡ ὑπὸ τοῦ Μέρους VII προνοουμένη διαδικασία διατιμήσεως τῶν διαφόρων φαρμάκων ἔχω τὴν γνώμην ὅτι πρέπει νὰ τύχῃ ἰδιαιτέρας προσοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων.

Φρονῶ ὅτι ἐκτὸς τῆς ἐπιβαλλομένης διαφημίσεως τῶν φαρμάκων πρὸς πρόσωπα ἐπαγγελματικῶς ἐνδιαφερόμενα ὅπως εἶναι οἱ ἰατροί, κτηνίατροι, φαρμακοποιοὶ καὶ ἄλλα, πρέπει νὰ ἀπαγορευθῇ ἡ διὰ τοῦ τύπου ἢ ἄλλως διαφήμισις οἱουδήποτε φαρμακευτικοῦ σκευάσματος. Οὐδεμία ὠφέλεια διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν μπορεῖ νὰ προέλθῃ ἐκ τῆς τοιαύτης διαφημίσεως.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 36 λαμβάνεται πρόνοια ἐξαιρέσεως τῆς Δημοκρατίας ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Δὲν διαφωνῶ. Ὅμως ὀφείλω νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ συνεχὴς ἐπαγρύπνησις καὶ νὰ γίνεται αὐστηρὸς ἔλεγχος ὅλων τῶν διὰ τὰς Ἰατρικὰς καὶ Κτηνιατρικὰς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας προοριζομένων ἰατροφαρμακευτικῶν προμηθειῶν. Ἰδιαιτέρως πρέπει νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἀνεξέλεγκτος χρησιμοποίησις ἀντιβιοτικῶν καὶ ἄλλων φαρμάκων διὰ τὴν θεραπείαν ἀσθενειῶν γαλακτοφόρων ζώων, πολλάκις προκαλεῖ ἀλλοιώσεις εἰς τὸ γάλα μὲ ἐπιζημίους ἐπιπτώσεις εἰς τὴν βιομηχανοποίησιν γαλακτοκομικῶν προϊόντων ἀλλὰ καὶ μὲ ἐπιβλαβεῖς συνεπείας ἐπὶ τῆς δημοσίας ὑγείας.

Ὡρισμένα μέτρα πρέπει νὰ λαμβάνωνται εἰς τρόπον ὥστε τὸ γάλα τῶν ζώων αὐτῶν ποὺ εὑρίσκονται ὑπὸ θεραπείαν νὰ ἐλέγχεται καταλλήλως.

Ἡ προσεκτικὴ ἀντιμετώπισις τῶν δυσκολιῶν ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου μὲ γνώμονα τὴν προάσπισιν τῆς δημοσίας ὑγείας κυρίως, ἀλλὰ καὶ τὴν λογικὴν προστασίαν τῶν φαρμακεμπόρων καὶ φαρμακοποιῶν καὶ ἡ στενὴ καὶ εἰλικρινὴς συνεργασία ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν, πιστεύω ὅτι θὰ συμβάλουν πολὺ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ σπουδαίου αὐτοῦ Νόμου καὶ θὰ τεθῇ ἐπὶ τέλους τέρμα εἰς μίαν ἀπαράδεκτον ἀλλὰ καὶ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν φαρμακευτικὴν ἀναρχίαν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης.

ΗΡ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἓν ἐκ τῶν πολλῶν μελημάτων τῆς κρατικῆς φροντίδος διὰ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν καλῶς νοουμένων συμφερόντων τοῦ κοινοῦ καὶ κυρίως διὰ τὴν προάσπισιν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ μας.

Ἡ ὑγεία εἶναι ἡ ζωὴ τῆς ζωῆς διότι ἄνευ αὐτῆς ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀπολαύσῃ τὰς χαρὰς αὐτῆς οὐδὲ νὰ ἐπιτελέσῃ τὸν ἐπὶ γῆς ὑψηλὸν αὐτοῦ προορισμόν.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν ἀποτελεῖ μόνον προσπάθειαν καλυτέρας θεραπείας τῶν ἀπόρων ἀσθενῶν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπαρχὴν πρὸς διαχωρισμὸν πλείστων ὅσων φαρμάκων τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον ἀπεδείχθησαν καταστρεπτικὰ διὰ τὴν ἀνθρωπότητα ἀλλὰ καὶ εἰς πλείστας ὅσας περιπτώσεις θανατηφόρα.

Ὁ ἐπιστημονικός, ἰατρικὸς καὶ φαρμακευτικὸς κόσμος ἐν τῇ προσπαθείᾳ του πρὸς διευκρίνισιν τοῦ αἰτιολογικοῦ παράγοντος πλείστων ὅσων παθολογικῶν ἐκδηλώσεων εἴτε ἀνωμάλων καταστάσεων, ἔδωκε λαβὴν πρὸς συστηματικωτέραν ἐξερεύνησιν τῶν παραγόντων τῶν συντελούντων εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῶν ἀνωμάλων αὐτῶν καταστάσεων καὶ διεπίστωσεν ὅτι οἱ κύριοι παράγοντες οἱ συντελέσαντες εἰς τοῦτο ἦσαν ὡρισμένα φάρμακα τὰ ὁποῖα τόσον εὐκόλως ἐλαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ κοινοῦ.

Διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πρέπει νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν κυκλοφορίαν πολλῶν φαρμάκων σχεδὸν ἀγνώστου προελεύσεως καὶ ἀμφιβόλου ποιότητος καὶ κατασκευῆς.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν τωρινὴν τιμὴν τῶν φαρμάκων εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ πῶ ἀπερίφραστα τὴν ἀλήθειαν χωρὶς οὔτε κἂν νὰ θέλω νὰ θίξω κανένα, ὅτι ὄχι μόνον τὸ κοινὸν πρέπει νὰ εὐγνωμονῇ τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ὁ φαρμακευτικὸς κόσμος ὅστις θὰ ἐπανακτήσῃ τὴν ἐμπιστοσύνην τῶν ἀσθενῶν, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ ἀπώλεσε, μάλιστα δὲ μέχρι τοιούτου σημείου, ὥστε οἱ ἀσθενεῖς δὲν ἐδίσταζαν νὰ ὁμολογοῦν ὅτι δὲν φοβοῦνται τοὺς ἰατροὺς ἀλλὰ τοὺς φαρμακοποιούς. Ὡς ἰατρὸς θὰ ἀναφέρω ἕνα κλασσικὸν παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ πείσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ψηφισθῇ εἰς Νόμον, καὶ ἀφ' ἑτέρου ὅτι ὁ φόβος τῶν ἀσθενῶν, καὶ μάλιστα τῶν πτωχῶν τάξεων, εἶναι πλήρως δικαιολογημένος.

Πρὸ τριῶν ἐτῶν περίπου ἐδόθη συνταγὴ εἰς ἀσθενῆ ὑπό τινος συναδέλφου ἰατροῦ ἐκ Λευκωσίας, ἥτις ἐξετελέσθη ὑπὸ φαρμακοποιοῦ ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν £7.500 μιλς. Ὁ ἀσθενὴς αὐτὸς μὲ ἐπεσκέφθη μετ' ὀλίγας ἡμέρας χωρὶς νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ φάρμακα. Ἀφοῦ εἶδα τὰ ἐν λόγῳ φάρμακα καὶ ἐγνώριζα βεβαίως τὴν ἀξίαν των, ἥτις ἦτο μόνον 900 μίλς συμπεριλαμβανομένου τοῦ νομίμου καὶ λογικοῦ κέρδους τοῦ φαρμακοποιοῦ, συνέστησα εἰς τοὺς δικούς τοῦ ἀσθενοῦς νὰ τὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὸν φαρμακοποιὸν καὶ νὰ ἐπιστήσουν τὴν προσοχήν του, ὁπότε οὗτος ἠναγκάσθη νὰ παραλάβῃ τὰ φάρμακα καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ τὰ χρήματα.

Ὡς βλέπετε, κύριοι συνάδελφοι, ὑπάρχει μεγάλη ἀπόστασις μεταξὺ τῆς πραγματικῆς τιμῆς τῶν φαρμάκων καὶ τῆς τιμῆς τὴν ὁποίαν καταβάλλει ὁ ἀσθενής. Ἡ κατάστασις αὕτη εἶναι ἀπαράδεκτος καὶ ἔπρεπε πρὸ πολλοῦ νὰ ἐκλείψῃ, διότι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν μεγαλυτέραν ἀνάγκην προστασίας εἶναι οἱ ἐργάται καὶ οἱ ἀγρόται ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ οἰκονομία καὶ ἡ εὐρωστία τοῦ τόπου. Πολλῶν φαρμάκων ἡ τιμὴ εἶναι τόσον ὑψηλὴ ὥστε τὰ ἐν λόγῳ φάρμακα εἶναι ἀπρόσιτα εἰς τὰς πτωχοτέρας τάξεις.

Συμφώνως τῶν δηλώσεων τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ὑγείας τὰ 70% τοῦ Κυπριακοῦ πληθυσμοῦ τυγχάνουν ἰατρικῆς καὶ φαρμακευτικῆς περιθάλψεως εἰς τὰ νοσοκομεῖα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῶν δαπανῶν τοῦ δημοσίου καὶ ἀφ' ἑτέρου τὴν μὴ ἀνακούφισιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τῶν πτωχῶν τάξεων. Δὲν δύναμαι νὰ παραδεχθῶ ὅτι τὰ 70% τοῦ πληθυσμοῦ ἐξυπηρετοῦνται ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ ἰατρικῶς. Φαρμακευτικῶς παραδέχομαι ὅτι ἐξυπηρετοῦνται τὰ 70 καὶ 80%. Ἐὰν τὰ 70% τοῦ πληθυσμοῦ θεωροῦνται ὡς ἄποροι καὶ καταφεύγουν εἰς τὰ νοσοκομεῖα δι' ἰατρικὴν καὶ φαρμακευτικὴν περίθαλψιν δωρεάν, τότε αἱ δηλώσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ὑγείας συγκρούονται μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὅτι δηλαδὴ ἡ οἰκονομία τῆς Κύπρου εἶναι ἀρκετὰ καλή.

Ὁ μεγάλος ὄγκος ὅστις συγκεντροῦται εἰς τὰ νοσοκομεῖα δὲν ἀφορᾷ μόνον τοὺς δικαιούχους ἀλλὰ καὶ ἐκείνους οἵτινες ἐκμεταλλεύονται ὡρισμένας καταστάσεις, καὶ ἐπομένως διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου καὶ τῆς ἐφαρμογῆς ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων ἄλλων ὑφισταμένων νομοθετικῶν μέτρων καὶ τὸ ποσοστὸν θὰ μειωθῇ, ὁπότε οἱ ἰατροὶ θὰ προσφέρουν καλύτερα καὶ ἀνετώτερα τὰς ὑπηρεσίας των, καὶ ἡ κρατικὴ ἐπιβάρυνσις θὰ μειωθῇ. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι πολὺ συντόμως μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου θὰ κανονισθῇ ἡ τιμὴ ὅλων τῶν ἐν χρήσει φαρμάκων οὕτως ὥστε ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ κοινοῦ νὰ εἶναι ἡ ἀρμόζουσα καὶ ἡ ἀναμενομένη.

Ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν φαρμάκων ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλα τὰ ἄλλα εἴδη, καὶ δὴ τῆς διατροφῆς, ἐπιβάλλεται ὁ καθορισμὸς τοῦ ἀνωτάτου ὕψους τιμῆς πέραν τοῦ ὁποίου ἡ πώλησις τῶν εἰδῶν αὐτῶν νὰ ἀπαγορεύεται. Τόσον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ὑπὸ ἄλλων ἁρμοδίων παραγόντων δέον νὰ μελετηθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου περὶ Ἀγορανομίας, διότι ἡ κατανάλωσις ὡρισμένων προϊόντων δύναται νὰ αὐξηθῇ ἐπιτοπίως διὰ τῆς μειώσεως τῶν τιμῶν των οὐχὶ εἰς βάρος τῶν παραγωγῶν. Εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων ὁ καταναλωτὴς ἀγοράζει προϊόντα πολὺ κατωτέρας ποιότητος τῶν ἐξαγομένων καὶ εἰς τιμὰς πολὺ ὑψηλοτέρας ἐκείνων τὰς ὁποίας καταβάλλει ὁ καταναλωτὴς τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ ὑψηλότερον βιοτικὸν ἐπίπεδον.

Ἡ ἀνορθόδοξος αὐτὴ κατάστασις πρέπει νὰ ἐκλείψῃ. Δὲν εἶναι ὀρθὸν οὔτε δίκαιον κατὰ τὰς δυσκόλους αὐτὰς στιγμὰς ποὺ διέρχεται ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ παραμένουν ἄνθρωποι ἀσύδοτοι ἐντὸς τῶν ὁποίων κυριαρχεῖ μόνον ὁ πόθος τοῦ κέρδους, ὁ πόθος τοῦ παρανόμου συμφέροντος, χάριν τοῦ ὁποίου εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἐγκληματοῦν καὶ κατὰ τῆς πατρίδος των. Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἠμπορεῖ νὰ λέγωνται ἐθνικόφρονες, κομμουνισταί, δημοκρατικοί, ἐπιστήμονες, πολιτευόμενοι, κοινωνικοὶ παράγοντες καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο τοὺς συμφέρει, χωρὶς νὰ εἶναι τίποτε ἀπὸ ὅλα αὐτά, καὶ μὲ καταπληκτικὴν εὐκολίαν νὰ μεταπηδοῦν ἀπὸ τὸ ἕνα κόμμα εἰς τὸ ἄλλο, ἀπὸ τὴν μίαν ἰδεολογίαν εἰς τὴν ἄλλην, διότι πιστεύουν ὅτι διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ κατορθώσουν νὰ ἐκμεταλλευθοῦν καλύτερα τοὺς ἄλλους καὶ θὰ προοδεύσουν καὶ θὰ εὐτυχήσουν διὰ τοῦ παρανόμου καὶ μεγάλου κέρδους.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θέσῃ εἰς ἄμεσον ἐφαρμογὴν τὰς προνοίας τοῦ παρόντος Νόμου αἱ ὁποῖαι μέλλουν νὰ ἀνακουφίσουν μεγάλως τὸν λαόν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Δὲν ἔχω εἰδικότητα ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν φαρμάκων καὶ δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ τεχνικοοικονομικῶν καὶ ἐπιστημονικῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον.

Ἐξ ἄλλου ἔχομεν ἀρκετοὺς ἰατρούς, ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ὁποίων ἐξαρτᾶται ἡ καλὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου, καὶ οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰδικοὶ ἐπὶ τοῦ τεχνικοεπιστημονικοῦ μέρους τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐπίσης οἱ δικηγόροι ὡς νομικοὶ καὶ ἄνθρωποι τῶν δικαστηρίων θὰ προσέξουν καὶ θὰ μᾶς εἰσηγηθοῦν νὰ τροποποιήσωμεν καταλλήλως τὸν Νόμον ὥστε ὅταν δηλητηριασμένοι πελάται των καταφεύγουν διὰ νὰ τοὺς ἐξυπηρετήσουν νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐφαρμόσουν τὸν Νόμον καλύτερον. Ἰατροὶ καὶ δικηγόροι κατὰ σχετικὴν πλειοψηφίαν ὑπερτεροῦν ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ δόξα τῷ Θεῷ εἶναι ἀρκετοὶ καὶ ἱκανοὶ νὰ σώσουν τὴν κοινωνίαν ἀπὸ τὰς ἀσθενείας καὶ τὴν παρανομίαν ὅταν θὰ ἔχουν εὐκαιρίαν. Ἐμεῖς οἱ ἄλλοι θὰ ἴδωμεν τὸν Νόμον ὡς κοινοὶ σχολιασταὶ ἀπὸ τὸ γενικὸν δημόσιον συμφέρον.

Προσωπικὰ θέλω νὰ ἀσχοληθῶ μόνον μὲ δύο προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου, εἰδικῶς, πρῶτον, μὲ τὴν πρόνοιαν τοῦ Νόμου περὶ καθορισμοῦ τῶν ἀνωτάτων τιμῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἐπιτρέπεται νὰ πωλῶνται τὰ φάρμακα. Ἡ πρόνοια αὕτη προστατεύει τὸ κοινὸν ἀπὸ οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ εἶναι ὀρθὴ καὶ πρέπει νὰ ἐπιβληθῇ. Δὲν προστατεύεται ὅμως τὸ κοινὸν διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ καὶ ἐναντίον κακῆς ποιότητος φαρμάκων καὶ παραποιήσεως συνταγῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι εὔκολον νὰ γίνουν λόγῳ ἀμοιβαίου οἰκονομικοῦ συμφέροντος πωλητοῦ καὶ ἀγοραστοῦ φαρμάκων.

Αἱ τιμαὶ τῶν φαρμάκων θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι καθωρισμέναι καὶ νὰ μὴ ἐπιτρέπεται εἰς τὰς συναλλαγὰς καμμία συνδιαλλαγή. Ἡ ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἱερὸν πρᾶγμα, καὶ ὁ οἰκονομικὸς παράγων δὲν πρέπει νὰ ἐπηρεάζῃ τὴν προμήθειαν φαρμάκων διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ὑγείας, ὁπότε ἐμμέσως καταντᾷ ἡ ὑγεία ἀντικείμενον συνδιαλλαγῆς. Ἐὰν κρίνεται ὅτι ὁ καθορισμὸς μιᾶς τιμῆς εἶναι ἐκ τῶν πραγμάτων δύσκολος, τότε ἂς καθορίζεται ἀνωτάτη καὶ κατωτάτη τιμὴ πωλήσεως, μὲ ἐλαχίστην διαφορὰν μεταξὺ μεγίστης καὶ ἐλαχίστης τιμῆς, διὰ νὰ ἀποφεύγωνται ὁ πειρασμὸς διὰ τὸ κέρδος καὶ ἡ παραπλάνησις ἀδαῶν διὰ καλῆς ποιότητος δῆθεν εὐθηνὰ φάρμακα. Ὅπως εἶναι δύσκολον νὰ καθορισθῇ ἡ τιμὴ ἐπακριβῶς, ἐξ ἴσου πιστεύω ὅτι εἶναι δύσκολον νὰ καθορισθῇ καὶ ἡ ἀνωτάτη τιμή. Διότι ἡ ἀνωτάτη τιμὴ θὰ καθορισθῇ ἀφοῦ καθορισθῇ τὸ κόστος. Συνεπῶς μπορεῖ νὰ καθορισθῇ καὶ ἐπακριβῶς ἡ τιμή.

Διὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς εἰσηγοῦμαι, κ. Πρόεδρε, ὅπως εἰς τὸ Νομοσχέδιον γίνῃ τροποποίησις τοιαύτη, ὥστε ὅπου ἀναφέρεται μεγίστη τιμὴ νὰ προστεθῇ ἡ λέξις «ἐλαχίστη» ἢ, ἀντιστοίχως, ἐὰν αὐτὸ δὲν εἶναι δυνατόν, ἐὰν θεωρῆται δύσκολον νὰ καθορισθῇ καθωρισμένη τιμή· δηλαδὴ ἕνα ἀπὸ τὰ δύο. Ἡ καθωρισμένη τιμὴ ἢ μεγίστη καὶ ἐλαχίστη.

Λυποῦμαι διότι διαφωνῶ ἢ συμπληρώνω τὴν καθ' ὅλα ἀρτίαν καὶ πολὺ κατατοπιστικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας. Πιστεύω ὅμως ὅτι διὰ τῆς προτάσεως αὐτῆς κάμνω κατὰ συνείδησιν καθῆκον τὸ ὁποῖον δὲν ἠμπόρεσα δυστυχῶς νὰ κάμω ἐνωρίτερον πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅταν ἐμελετοῦσε τὸ Νομοσχέδιον. Ἡ Ἐπιτροπὴ ὅπως διεπιστώθη ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα τῆς καθωρισμένης τιμῆς ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ἐπηρεάσθη ἀπὸ ἄλλας προτάσεις καὶ ἀνέβαλε τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ἐπ' αὐτῆς.

Ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω εἶναι τὸ ζήτημα τῆς διαφημίσεως τῶν φαρμάκων. Πρέπει νὰ ληφθῇ πολλὴ πρόνοια, μᾶλλον νὰ δοθῇ σοβαρὰ σημασία εἰς τὸν τρόπον τῆς διαφημίσεως τῶν φαρμάκων, καὶ πρέπει οἱ κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ γίνουν εἰδικῶς διὰ τὴν διαφήμισιν, νὰ εἶναι πολὺ λεπτομερεῖς καὶ νὰ προστατεύσουν τὸ κοινὸν ἀπὸ τὴν διαφήμισιν. Συνήθως διὰ τῆς διαφημίσεως παραπλανᾶται τὸ κοινὸν καὶ ἐξαπατᾶται καὶ χησιμοποιεῖ καμιὰν φορὰν φάρμακα τὰ ὁποῖα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιήσῃ ἢ τὰ χρησιμοποιεῖ εἰς μεγαλύτερον βαθμόν. Εἰδικώτερον πρέπει νὰ προσέξωμεν τὸ ζήτημα τῆς διαφημίσεως δι' ἡμικρατικῶν ὀργάνων, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς ἰδιότητός των παρασύρουν εὐκολώτερον τὸ κοινόν, καὶ ὅταν λέγω ἡμικρατικὰ ὄργανα ἀναφέρομαι κυρίως εἰς τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα.

Νομίζω ὅτι ἡ διαφήμισις τῶν φαρμάκων καὶ τῶν τροφίμων θὰ ἦτο εὐκταῖον ἐὰν ἀπεφεύγετο νὰ ἐγίνετο διὰ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργάνων. Τὰ ἡμικρατικὰ ὄργανα λόγῳ τῆς σοβαρότητος καὶ τῆς εὐθύνης ποὺ ἔχουν δὲν πρέπει νὰ χρησιμοποιοῦν τὴν ἰδιότητά των διὰ νὰ προωθοῦν τὴν χρῆσιν εἰδῶν διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι πάντοτε ὀρθὸν νὰ χρησιμοποιοῦνται ἀπὸ τὸν οἱονδήποτε καταναλωτήν.

Δὲν θέλω νὰ εἰσηγηθῶ βεβαίως τρόπους ἢ μέσα διὰ τῶν ὁποίων θὰ γίνεται ἡ διαφήμισις, ἀλλὰ θέλω νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε τὰ κρατικὰ ὄργανα νὰ μὴ βοηθοῦν τὴν ἔστω καὶ καλῆς πίστεως προσπάθειαν ἡ ὁποία τυχὸν θὰ βλάψῃ τὸ δημόσιον συμφέρον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ τοῦ θέματος διότι, ὅπως καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Τουμαζῆς, θεωρῶ τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Ἔκθεσιν ὡς καθ' ὅλα ἀρτίαν καὶ διαφωτιστικὴν διὰ τὸ Σῶμα.

Ἐπειδὴ ὅμως προηγούμενος ὁμιλητὴς ἔθιξε τὸ θέμα τῶν τιμῶν καὶ εἰσηγήθη τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ προβλέπεται ὁ καθορισμὸς ὄχι μόνον ἀνωτάτης ἀλλὰ καὶ κατωτάτης τιμῆς, καὶ ἐπειδὴ διαφωνῶ πρὸς τὴν εἰσήγησιν αὐτήν, ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφέρω τὴν ἄποψίν μου.

Ὁ σκοπὸς τοῦ κεφαλαίου τοῦ Νόμου τὸ ὁποῖον προνοεῖ τὴν θέσπισιν τῆς ἀνωτάτης τιμῆς, συγκεκριμένως τοῦ ἄρθρου 21, εἶναι διὰ νὰ προστατεύσῃ τὸ κοινὸν ἀπὸ τὴν οἰκονομικὴν ἐκμετάλλευσιν. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ νομοθέτης εἰσηγεῖται τὸν καθορισμὸν ὀροφῆς εἰς τὰς τιμὰς πωλήσεως τῶν φαρμάκων. Ὀροφῆς πέραν τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν φαρμακοποιὸν ἢ εἰς τὸν φαρμακέμπορον νὰ ὑψώσῃ τὴν τιμὴν τῶν φαρμάκων.

Ἡ πρότασις ἡ ὁποία γίνεται διὰ καθορισμὸν κατωτάτης τιμῆς, εἰσηγεῖται εἰς τὴν πραγματικότητα καθορισμὸν δαπέδου διὰ τὴν τιμήν. Δηλαδὴ ἕνα σημεῖον κάτω ἀπὸ τὸ ὁποῖον δὲν θὰ ἐπιτρέπεται νὰ ἐλαττωθῇ ἡ τιμή. Αὐτὴ ἡ εἰσήγησις δὲν προστατεύει τὸν ἀσθενῆ ἢ τὸν καταναλωτήν, ἂς ποῦμεν, τοῦ ὁποίου τὰ μέχρι σήμερον παράπονα εἶναι διὰ κερδοσκοπίαν εἰς τὴν πώλησιν τῶν φαρμάκων. Ὑπάρχουν βέβαια καὶ τὰ παράπονα διὰ τὴν παραποίησιν τῶν συνταγῶν, ὑπάρχουν τὰ παράπονα διὰ πώλησιν ἀκαταλλήλων φαρμάκων, ἀλλὰ τὰ παράπονα ἐκεῖνα ἀντιμετωπίζονται ὑπὸ τοῦ Μέρους ΙΙΙ τοῦ Νόμου, ὅπου προνοεῖται ὁ εἰδικὸς αὐστηρὸς ἔλεγχος διὰ τὴν ποιότητα τῶν φαρμάκων.

Ἡ εἰσήγησίς μου λοιπὸν εἶναι ὅτι ὁ Νόμος πρέπει νὰ μείνῃ ὡς προετάθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἡ γνώμη ὅτι πρέπει νὰ ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα τοῦ καθορισμοῦ τῆς κατωτάτης τιμῆς, πρέπει νὰ ἐπανεξετασθῇ μὲ πολὺ μεγάλην προσοχήν, διότι δὲν εἶναι ἀθέμιτος ὁ συναγωνισμὸς ὁ ὁποῖος ἐλαττώνει ἁπλῶς τὸ ποσοστὸν κέρδους τοῦ φαρμακοποιοῦ ἢ τοῦ φαρμακεμπόρου. Ὁ συναγωνισμὸς αὐτὸς εἶναι γνήσιος συναγωνισμὸς καὶ ὑγιής. Ἀθέμιτος εἶναι ὁ συναγωνισμὸς ὅταν παραποιῇ τὴν συνταγήν, ὅταν ἐξαπατᾷ τὸν πελάτην μὲ τὸ εἶδος τοῦ φαρμάκου τὸ ὁποῖον τοῦ διαθέτει, τὸ ὁποῖον τοῦ πωλεῖ. Ὁ ἀθέμιτος συναγωνισμὸς λοιπὸν δὲν θὰ σταματήσῃ διὰ τοῦ καθορισμοῦ δαπέδου ὅσον ἀφορᾷ τὰς τιμάς. Ὁ ἀθέμιτος συναγωνισμὸς θὰ σταματήσῃ ἐὰν ἐπιβληθῇ αὐστηρὸς ἔλεγχος ὅσον ἀφορᾷ τὴν ποιότητα τῶν φαρμάκων, ὁ ὁποῖος θὰ παρεμποδίσῃ τὰς τόσον φημολογουμένας συνεργασίας μερικῶν φαρμακοποιῶν καὶ μερικῶν ἰατρῶν, αἱ ὁποῖοι κατὰ κανόνα ὁδηγοῦν εἰς τὴν ἐξαπάτησιν τοῦ ἀσθενοῦς.

Ἡ γνώμη μου, λοιπόν, εἶναι νὰ μείνῃ ὡς ἔχει ὁ Νόμος καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε πρότασις δι' ἐπανεξέτασιν τοῦ σημείου, νὰ γίνῃ ἀργότερον ὅπως γίνεται εἰσήγησις καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀσφαλῶς τὸ Νομοσχέδιον οὔτε τὸ ἰδεῶδες εἶναι, οὔτε οὐδεὶς ἰσχυρίζεται ὅτι ἱκανοποιεῖ πλήρως τὰς ἀνάγκας διὰ τὰς ὁποίας ἠθέλαμεν νὰ θεσπισθῇ αὐτὴ ἡ νομοθεσία. Ὅμως μετὰ ἀπὸ διεξοδικὴν συζήτησιν μὲ τὸν Ὑπουργὸν καὶ μὲ τὰ ἀρμόδια Σώματα κατελήξαμεν ὅτι ἐπὶ τοῦ παρόντος διὰ τὴν ἔναρξιν ἐφαρμογῆς κάποιας νομοθεσίας ἦτο ἀνάγκη νὰ καταλήξωμεν εἰς κάποιο σχέδιον Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον νὰ ἀρχίσωμεν νὰ ἐφαρμόζωμεν μὲ τὴν προοπτικὴν ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον αἱ περιπτώσεις μᾶς ὑποδείξουν ὅτι θὰ πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς τὴν α' ἢ τὴν β' ἀναθεώρησιν τοῦ Νόμου νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸ κάνωμεν. Δεδομένου δὲ ὅτι κατελήξαμεν ὕστερα ἀπὸ ἔντονον συζήτησιν καί, πιστεύω, ἀρκετὰ διεξοδικὴν μελέτην ἑκάστου θέματος, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι βασικαὶ ἀλλαγαὶ εἰς τὸ Νομοσχέδιον εἶναι δυνατὸν νὰ ὠθήσουν τὸν Ὑπουργὸν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι εἶναι ἀνεφάρμοστον τὸ ὅλον νομοθέτημα, δεδομένου ὅτι, ὅπως εἶπα, ἔγινε διεξοδικὴ συζήτησις καὶ ὅλα τὰ θέματα συνδέονται μεταξύ των.

Δι' αὐτὸ ἡ ἰδική μου εἰσήγησις εἶναι ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον πρᾶγμα τώρα νὰ προβῶμεν εἰς ἀλλαγὴν ὅσον ἀφορᾷ τὰς διευθετήσεις τιμῶν καὶ ἄλλα συναφῆ, διὰ τὰ ὁποῖα ἔγινε διεξοδικὴ συζήτησις, καὶ πιστεύω ὅτι ὑπάρχει ἐπιχειρηματολογία καὶ ἀπὸ τὰς δύο ἀπόψεις, πιθανώτατα μάλιστα ἀρκετὰ λογικὴ ἐπιχειρηματολογία καὶ ἐναντίον ἀκόμη ὡρισμένων σημείων τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἕνα μόνον πρᾶγμα θὰ ἤθελα νὰ ὑποδείξω εἰς τὴν Βουλήν, τὸ ὁποῖον δὲν συνδυάζεται μὲ τὴν ὅλην ὑπόστασιν τοῦ Νομοσχεδίου καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐπιμένω καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου καλῶ τοὺς συναδέλφους νὰ σταματήσουν προσεκτικά. Ὅταν δίδωμεν τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ καθορίσῃ τὸ μάξιμουμ τῆς τιμῆς, δυστυχῶς δὲν περιοριζόμεθα εἰς τὸ νὰ εἴπωμεν ὅτι θὰ τὸ καθορίσῃ βασιζόμενος ἐπὶ λογικῶν κριτηρίων, ἀλλὰ προχωροῦμεν εἰς τὴν ὑπόδειξιν τῶν κριτηρίων.

Τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι ἀντεγράψαμεν τὸν Νόμον περὶ Ἀγορανομίας καὶ ὅτι εἰς τὸν Νόμον περὶ Ἀγορανομίας ὑπάρχει ἡ ἰδία διαδικασία. Πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατὸν τώρα νὰ ἐφαρμόσωμεν ἄλλην διαδικασίαν εἰς τὸ θέμα τῶν φαρμάκων ; Δὲν νομίζω ὅτι τὸ ἐπιχείρημα εἶναι πολὺ σταθερόν. Ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ κάμωμεν εἰδικὸν Νόμον διὰ τὰ φάρμακα, καὶ ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ δώσωμεν ἰδιαιτέραν προσοχὴν εἰς αὐτὸ τὸ κεφάλαιον ἀρχίζοντες ἴσα ἴσα τὴν ἐκκαθάρισιν τῆς ὅλης καταστάσεως τοῦ ἀγορανομικοῦ θέματος μὲ ἕνα θέμα βασικὸν διὰ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ καὶ γενικὰ διὰ τὴν ὑπόστασίν μας, τὸ θέμα τῶν φαρμάκων.

Δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ δεσμευώμεθα ἀπὸ τὸ τί λέγει ὁ βασικὸς Νόμος τῆς ἀγορανομίας ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον πειθώμεθα ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐφαρμόσωμεν ἐκείνας τὰς διατάξεις εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον. Τί λέγει τὸ Νομοσχέδιον ; Ὅτι ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεγίστην τιμὴν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ χονδροπώλης π.χ. θὰ δικαιοῦται νὰ πωλήσῃ τὸ φάρμακον, θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ ἔξοδα τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς, τὰ ἔξοδα ἀποθηκεύσεως, τὰ ἔξοδα ἀσφαλίσεως καὶ γενικῶς ἅπαντα τὰ ἀναγκαῖα διὰ τὴν φύλαξιν μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτῶν εἰς τὸν ἀγοραστὴν ἔξοδα. Οἱ μισθοί, τὰ ἐνοίκια, τὰ ἡμερομίσθια, αἱ ὑποτιμήσεις καὶ λοιπαὶ εὔλογοι δαπάναι. Δηλαδὴ σημαίνει ὅτι εἶναι δυνατὸν ἕνα φάρμακον τὸ ὁποῖον ἀρχίζει ἀρχικῶς μὲ τὴν ἰδίαν τιμὴν διὰ τὸ α' πρόσωπον καὶ διὰ τὸ β' πρόσωπον, νὰ καταλήξῃ εἰς μεγίστην τιμὴν διαφορετικὴν διὰ τὸ α' πρόσωπον καὶ διαφορετικὴν διὰ τὸ β' πρόσωπον.

Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ ἀποδεχθῶμεν μίαν τοιαύτην βάσιν; Πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ γνωρίζωμεν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτρέψωμεν εἰς εἰσαγόμενον φάρμακον, τὸ ὁποῖον στοιχίζει εἰς τὸν εἰσαγωγέα £2, ἐκεῖνος ὁ εἰδικὸς εἰσαγωγέας νὰ τὸ πωλήσῃ πρὸς £2½ ἐνῷ ἕνας ἄλλος εἰσαγωγέας ὁ ὁποῖος ἐπίσης εἰσάγει ἕνα ἄλλο φάρμακον, ἔστω, πάλιν μὲ τὸ ποσὸν τῶν £2 νὰ τοῦ ἐπιτρέψωμεν νὰ τὸ πωλήσῃ £3, διότι ἔχει πολυτελῆ γραφεῖα, διότι ἔχει πολλοὺς ὑπαλλήλους, διότι θέλει νὰ κάνῃ ἄλλης μορφῆς ἔξοδα τὰ ὁποῖα εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας εἰς τὸν προσδιορισμὸν τῆς μεγίστης τιμῆς. Ἀκόμη χειρότερα τὰ αὐτὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὸν λιανοπώλην. Ὁπότε ἂς ὑποθέσωμεν ὅτι δύο φαρμακοποιοὶ ἀγοράζουν καὶ οἱ δύο τὸ ἴδιον φάρμακον εἰς τὴν ἰδίαν τιμήν, ὁ ἕνας δύναται νὰ ὑποδείξῃ ὅτι ἔχει μεγαλύτερα ἔξοδα καὶ ὁ ἄλλος ὀλιγώτερα. Ἑπομένως θὰ ἔχωμεν δύο μεγίστας τιμὰς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ φαρμάκου τοῦ αὐτοῦ ἐργοστασίου, ὁπότε πρέπει νὰ ἔχωμεν δύο ἐτικέττας μὲ δύο διαφορετικὰς τιμάς.

Δὲν νομίζω ὅτι εἶναι αὐτὴ ἡ ἄποψίς μας καὶ δὲν νομίζω ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιθυμία τοῦ Σώματος. Πολὺ περισσότερον σκεφθῆτε τί θὰ γινότανε ἐὰν ἐλέγαμεν ὅτι ἔπρεπε νὰ καθορισθῇ «fixed price» ὅπως μερικοὶ εἶπαν. Θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν πολλὰς «fixed prices» διὰ τὸ ἴδιον φάρμακον. Τὰς ἰδίας τιμὰς καθωρισμένας διὰ τὸ ἴδιον φάρμακον.

Δι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιμένωμεν εἰς τὸ νὰ περιλάβωμεν εἰς τὸν Νόμον ὅλα αὐτὰ τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα καλῶς ἢ κακῶς—κατ' ἐμὲ κακῶς—περιελήφθησαν εἰς τὸν Νόμον περὶ Ἀγορανομίας.

Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι νὰ σταματήσωμεν εἰς τὰς ἀρχικὰς παραγράφους ὅτι κατὰ τὸν καθορισμόν, δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου, τῆς μεγίστης τιμῆς, ἀνωτάτου ποσοστοῦ κέρδους ἢ μεγίστης ἀμοιβῆς, νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν τὰ λογικὰ κριτήρια τῶν ἐξόδων ὄχι ἑκάστου, ἀλλὰ τῶν ἐξόδων τῶν ἀναγκαίων διὰ τὸ φάρμακον. Μοῦ ἐδόθη τὸ παράδειγμα π.χ. ὅτι εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν ἀκόμη καὶ ἀποσβέσεις. Σκεφθῆτε ἐὰν ἕνας φέρῃ ἕνα τεράστιον ψυγεῖον διότι νομίζει ὅτι πρέπει διὰ τοὺς ὁρρούς του νὰ φέρῃ ἕνα τεράστιον ψυγεῖον. Θὰ πρέπει νὰ πληρώνωμεν ἀποσβέσεις δι' ἕνα τεράστιον πολυτελὲς ψυγεῖον τὸ ὁποῖον ἕνας εἰσαγωγεὺς θεωρεῖ σκόπιμον νὰ φέρῃ διὰ τὴν φύλαξιν τῶν φαρμάκων του.

Πιστεύω ὅτι θὰ δημιουργήσωμεν κάποιο χάος καὶ ἡ ἄποψίς μου εἶναι νὰ παραλειφθοῦν ὅλα τὰ κριτήρια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δὲν πρόκειται νὰ ἀσχοληθῶ μὲ ἰατρικὰ ζητήματα διότι δὲν εἶμαι εἰδικὸς δι' αὐτά. Ἀλλὰ θὰ ἀσχοληθῶ διὰ τὰς τιμὰς καὶ δι' ἐμπορικὰ ζητήματα ποὺ μοῦ φαίνεται ὅτι εἶμαι περισσότερον εἰδικὸς ἀπὸ τὸν ἰατρόν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συμβαίνει εἶναι τὸ ἑξῆς: Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὁρίζῃς τιμὴν χωρὶς νὰ λαμβάνῃς κριτήρια, διότι θὰ εἶναι παράλογον νὰ βάλῃς ἕνα ποσοστὸν κέρδους π.χ. πάνω σὲ ἀσπιρίνες καὶ τὸ ἴδιον ποσοστὸν νὰ τὸ βάλῃς πάνω σὲ ὁρρούς, οἱ ὁποῖοι πιθανόν, ὄχι πιθανὸν ἀλλὰ ἀπαραιτήτως χρειάζονται ὡρισμένην διαφύλαξιν σὲ ψυγεῖα, ὑπάρχει ὁ κίνδυνος νὰ καταστραφοῦν καὶ ἐπίσης ὑπάρχει καὶ ὡρισμένη διορία ποὺ πρέπει νὰ καταστραφοῦν. Ἑπομένως θὰ εἶναι γελοῖον νὰ ζητήσῃ κανεὶς τὸ ἴδιον ποσοστὸν τὸ ὁποῖον θὰ βάλῃ κανεὶς πάνω σὲ αὐτὸ τὸ φάρμακο νὰ τὸ βάλῃ πάνω σὲ ἕνα ἄλλο. Ὁ ἰσχυρισμὸς δὲ ὅτι κάθε ἔμπορος θὰ ἔχῃ ἕνα ξεχωριστὸν κοστολόγιον, αὐτὸ καὶ πάλιν δὲν εὐσταθεῖ, διότι ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ νὰ καθορίσῃ τὰς τιμὰς οὐδέποτε θὰ δεχθῇ ὁ,τιδήποτε ἔξοδα θεωρήσῃ καλὰ νὰ προσθέσῃ ὁ εἰσαγωγεὺς ἐπὶ τῶν φαρμάκων αὐτῶν, ἀλλὰ θὰ βάλῃ ἕνα τοιοῦτο ποσοστὸν οὕτως ὥστε νὰ καλύπτῃ τὰ πραγματικά του ἔξοδα. Καὶ ἑπομένως εἶναι ὀρθόν, ὀρθότατον ὅπως ἔχει γίνει, ὅπως αἱ τιμαὶ πάντοτε ὁρί-

ζωνται συμφώνως ὡρισμένων κριτηρίων. Ἀλλοιώτικα τότε θὰ ἦτο ἕνα χάος, διότι θὰ ἐζητούσαμεν ἀπὸ ἕνα εἰσαγωγέα νὰ διαθέτῃ τὰ ἐμπορεύματά του μὲ ἕνα τόσον χαμηλὸν κόστος ποὺ δὲν θὰ τοῦ συνέφερε νὰ τὰ διατηρήσῃ ὅπως πραγματικῶς πρέπει.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὴν τιμὴν τοῦ μάξιμουμ καὶ τοῦ μίνιμουμ, μοῦ φαίνεται τὸ μίνιμουμ εἶναι περιττὸν διότι τὸ ἐμπόριον εἶναι ἐλεύθερον, ὑπάρχει ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ βάλῃ κανεὶς εἶναι τὸ μάξιμουμ καὶ νὰ στηρίζεται ἐπάνω εἰς τὸ τί μπορεῖ νὰ πωλήσῃ. Ἀλλὰ πῶς μπορεῖς νὰ ἐμποδίσῃς ἕναν ἄνθρωπον νὰ πωλήσῃ εἰς τὸ μίνιμουμ ἢ ἀκόμα ἐὰν θέλῃ καὶ νὰ τὸ χαρίσῃ; Εἶναι δικό του ἐμπόρευμα, εἰς ὁποιαν τιμὴν θέλει μπορεῖ νὰ τὸ δώσῃ. Θὰ μὲ ρωτήσετε: Θὰ τὸ πωλήσῃ; Ἀμφιβάλλω. Ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ κανεὶς ὁ ὁποῖος θὰ πωλήσῃ κάτω ἀπὸ τὸ μάξιμουμ τὸ ὁποῖον ὁρίζεται. Διότι δυστυχῶς ὅταν μπαίνουν περιορισμοὶ πάντοτε τὸ κοινὸν πληρώνει περισσότερα παρὰ ὅταν εἶναι ἐλεύθερον τὸ ἐμπόριον. Αὐτὸ εἶναι κανὼν ἀπαράβατος.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκμεταλλεύονται, ἴσως, τὸ κοινὸν μερικῶς, ἀποτελοῦν μικρόν, πολὺ μικρὸν ποσοστὸν εἰς τὴν πραγματικότητα, διότι ἕνας ἔντιμος ἔμπορος οὐδέποτε ζητεῖ νὰ ἐκμεταλλευθῇ ἀλλὰ νὰ πωλήσῃ εἰς τὰς τιμὰς τὰς ὁποίας πωλεῖ. Τὸ νὰ θέλῃ δὲ νὰ πωλήσῃ κάτι εἰς μικροτέραν τιμὴν ἐὰν π.χ. ἔχῃ ἕνα ἐμπόρευμα, τὸ ὁποῖον βλέπει ὅτι δὲν μπορεῖ νὰ τὸ διαθέσῃ, διὰ ποῖον λόγον νὰ τὸν περιορίσῃς νὰ τὸ πωλῇ εἰς τὸ μάξιμουμ ὁπότε δὲν θὰ τὸ διαθέσῃ; Τότε ἀναγκαστικῶς θὰ μειώσῃ τὰς τιμάς του διὰ νὰ τὸ διαθέσῃ καὶ νὰ ἀποφύγῃ τὴν τελείαν καταστροφήν.

Δι' αὐτό, κύριοι, μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ Νομοσχέδιον, παρὰ τὸ ὅτι μπορεῖ νὰ ἔχῃ διάφορα ἐλαττώματα, μοῦ φαίνεται ὅτι πρέπει νὰ μείνῃ ὅπως εἶναι.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Διὰ τρία σημεῖα ἤθελα νὰ ὁμιλήσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ πρῶτον εἶναι ἕνα κενὸν ἴσως τὸ ὁποῖον δὲν καλύπτεται διὰ τῆς ὑπὸ συζήτησιν νομοθεσίας. Ἐλπίζω ὅμως ὅταν θεσπισθῇ τὸ Νομοσχέδιον εἰς Νόμον νὰ χρησιμοποιηθοῦν ὡρισμέναι τοὐλάχιστον διατάξεις αὐτοῦ πρὸς ἐκπλήρωσιν καὶ τοῦ σκοποῦ τούτου, καὶ ἐξηγῶ ποῖον σκοπὸν ἐννοῶ. Ἐννοῶ κάποιον ἔλεγχον ἐπὶ τῆς καταχρήσεως, ἐὰν μποροῦσα νὰ πῶ, τῆς χορηγήσεως φαρμάκων, ἡ ὁποία γίνεται σήμερον, καὶ μάλιστα ἀντιβιοτικῶν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι πολὺ εὔκολα καὶ ἴσως χωρὶς σοβαρὸν λόγον χορηγοῦνται σήμερον ἀντιβιοτικά.

Τὸ δεύτερον σημεῖον εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ ἔντιμος κ. Λυσσαρίδης. Εἰσηγήθη ὅπως ἀπαλειφθοῦν τὰ κριτήρια ἀπὸ τὸν Νόμον. Ἀπαντῶ ὅτι ἐὰν ἀπαλειφθοῦν τὰ κριτήρια εἶναι πιθανώτατον αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργοῦ νὰ προσβάλλωνται διαρκῶς ἐνώπιον τοῦ Διοικητικοῦ Δικαστηρίου καὶ ὡς ἐκ τούτου νὰ μὴ καθίσταται δυνατὴ ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου.

Εἰσηγοῦμαι ὅτι ὡς ἔχει τὸ Νομοσχέδιον ἢ μὲ μίαν ἁπλῆν φραστικὴν τροποποίησιν, θὰ συμφωνήσῃ καὶ ὁ συνάδελφός μου κ. Λυσσαρίδης ὅτι ἱκανοποιοῦνται αἱ ἀπαιτήσεις του· καὶ ἀναφέρομαι εἰς τὸ ἄρθρον 21, παράγραφος 2 *(β)*. Εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς μεγίστης δυνατῆς τιμῆς. Εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου αὐτῆς ἀναφέρονται τὰ διάφορα ἔξοδα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν του ὁ Ὑπουργὸς εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως ὅλα αὐτὰ τὰ ἔξοδα ὡς οἱ μισθοί, τὰ ἐνοίκια, τὰ ἡμερομίσθια, αἱ ὑποτιμήσεις κ.λ.π., δὲν θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα ὁ συγκεκριμένος εἰσαγωγεὺς ἢ ἔμπορος θὰ θεωρήσῃ ὅτι εἶναι ἀναγκαῖα, ἀλλ' ἐκεῖνα τὰ

ὁποῖα εἶναι εὐλόγως ἀναγκαῖα διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προμηθειῶν, καὶ νομίζω ὅτι ἐὰν ἡ λέξις «εὔλογος», ἡ ὁποία ἀπαντᾶται εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τοῦ ἐδαφίου τούτου, διὰ φραστικῆς τροποποιήσεως καταστῇ φανερὸν ὅτι προσδιορίζει ὅλα αὐτὰ τὰ περὶ μισθῶν καὶ ἐνοικίων, νομίζω ὅτι θὰ ἱκανοποιηθῇ ὁ συνάδελφός μου κ. Λυσσαρίδης.

Ὡς ἔχει τώρα τὸ κείμενον εἶναι πιθανὸν νὰ μὴ ἀποδίδεται ἡ ἔννοια αὐτή.

Τὸ τρίτον σημεῖον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀναφέρεται εἰς τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν προτίθεται νὰ κάμῃ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Τουμαζῆς περὶ καθορισμοῦ εἰδικῆς, συγκεκριμένης « fixed », ὅπως τὴν ἀπεκάλεσαν, τιμῆς. Ὑποβάλλω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι αὐτὸ εἶναι πρακτικῶς ἀδύνατον καὶ διὰ τοὺς λόγους ποὺ ἀναφέρει ἡ Ἐπιτροπὴ ἀλλὰ καὶ πέραν τούτου λόγῳ τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἤδη, ὡς γνωρίζομεν, ἔδωσεν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὁ ἔντιμος Ὑπουργός.

Θὰ εἰσηγούμην ὅπως διατηρηθῇ ἡ διάταξις τοῦ νομοσχεδίου ὅπως ἔχῃ καὶ ἐὰν εἰς τὸ μέλλον τὸ Σῶμα τοῦτο νομίζῃ ὅτι μπορεῖ νὰ ἐπιφέρῃ οἱανδήποτε καλυτέρευσιν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου, δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ τὸ ἐμποδίσῃ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θέλω νὰ ὑποβάλω μίαν ἐρώτησιν, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τῆς θεσεώς μου.

Μένομεν μὲ τὴν ἐντύπωσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὁ καθορισμὸς μεγίστης τιμῆς θὰ ἰσχύῃ δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς χονδροπώλας, τοὺς εἰσαγωγεῖς καὶ δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς φαρμακοποιούς.

Ἀπὸ τὴν ἀγόρευσιν ὅμως τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη, ἐμφαίνεται ὅτι εἰς ἑκάστην περίπτωσιν θὰ ἐφαρμόζεται ἡ ἰδία ἀνάλογος τακτική. Ὅμως ὑπὸ αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις εἶναι ποὺ ψηφίζομεν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, δηλαδὴ ὅτι θὰ ἐφαρμόζωνται αἱ ἀνώταται τιμαὶ διὰ μίαν ἑκάστην τῶν περιπτώσεων, δηλαδὴ γενικῶς καὶ ἀντικειμενικῶς καὶ οὐχὶ εἰς ἑκάστην περίπτωσιν νὰ ἐφαρμόζεται ἰδιαιτέρα τιμή. Ἂν δὲν ἀπατῶμαι εἰς τὴν σελίδα 29 εἰς τὸ ἄρθρον 21 δὲν ἐμφαίνεται ὅτι εἰς ἑκάστην περίπτωσιν ὁ α' χονδροπώλης θὰ πωλῇ τὸ α' φάρμακον πρὸς £2 καὶ ὁ β' πρὸς £5 παραδείγματος χάριν.

Δι' αὐτὸ παρακαλῶ εἴτε τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε οἱονδήποτε ἄλλον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μᾶς δώσῃ μίαν σαφῆ ἐξήγησιν ἐπὶ τοῦ θέματος. Αὐτὰ ἐν παρόδῳ χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἀναφερθῶ σὲ μίαν ἄστοχον κατ' ἐμὲ εἰσήγησιν τοῦ κ. Δημητριάδη, ὁ ὁποῖος εἰσηγήθη ἀναστολὴν τῶν πολλῶν ἐκδόσεων ἰατρικῶν συνταγῶν διὰ τὰ ἀντιβιοτικά, διότι νομίζω ὑπεισερχόμεθα εἰς τὰ καθήκοντα τῶν ἰατρῶν τὰ ὁποῖα εἶναι σοβαρὰ καθήκοντα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὁ συνάδελφός μου ἔχει παρερμηνεύσει ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερα. Δὲν εἶπα ἐγὼ ἀναστολήν. Εἶπα κάποιον ἔλεγχον, διότι καὶ ἐξ ἰδίας πείρας γνωρίζω ποία κατάχρησις γίνεται διὰ τὰ ἀντιβιοτικά, καὶ εἶμαι βέβαιος, ἂν κρίνω ἀπὸ τοὺς συναδέλφους τοὺς ὁποίους βλέπω νὰ κλίνουν τὴν κεφαλὴν καταφατικῶς, ὅτι πλεῖστοι ὅσοι συμφωνοῦν μὲ τὴν ἄποψίν μου. Τὰ ἀντιβιοτικὰ δίδονται ὡσὰν νὰ πρόκειται περὶ ἀσπιρίνης.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ὁπωσδήποτε, κ. Πρόεδρε, δὲν θὰ ὑπεισέλθωμεν εἰς αὐτὸ τὸ θέμα, διότι εἶναι καθαρὰ ἰατρικόν. Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅπως δοθῇ ἰδιαιτέρα προσοχὴ εἰς τὴν πρώτην εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Βεβαίως.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Εἶμαι ὑπόχρεως νὰ ἀντικρούσω τὸν συνάδελφον κ. Δημητριάδην. Ὄχι εἰς τὸ ὅτι γίνεται κατάχρησις ἀντιβιοτικῶν, δὲν ἀρνοῦμαι ὅτι γίνεται κατάχρησις ἀντιβιοτικῶν, ἀλλ' ἐὰν γίνεται κατάχρησις ἢ ὄχι καὶ ἐὰν εἶναι ἐπιβλαβὴς ἢ ὄχι ἡ χρησιμοποίησις ἀντιβιοτικῶν ἢ ἄλλων φαρμάκων εἶναι ἐπαγγελματικὴ εὐθύνη τοῦ ἰατροῦ καὶ μόνον καὶ εἶναι ἀπαράδεκτος οἱαδήποτε ὑπόδειξις, ὅπως ἄλλωστε οὐδεμία χώρα καὶ οὐδεμία νομοθεσία διενοήθη νὰ ἐπέμβῃ εἰς τὸν τρόπον καὶ πῶς θὰ ἐξασκήσῃ τὸ ἐπάγγελμά του ὁ ἰατρός. Καὶ ἐπειδὴ γίνεται πολὺς λόγος περὶ τῶν ἀντιβιοτικῶν, εἶμαι ὑπόχρεως νὰ δηλώσω ὅτι καὶ ποικιλία φαρμάκων ἀθωοτάτων, ὅπως εἶναι ἡ ἀσπιρίνη, ἔχουν οὐχὶ ὀλιγωτέρας παρενεργείας καὶ κινδύνους ἀπὸ τὰ ἀντιβιοτικά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης βεβαίως δὲν ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸ συζητούμενον Νομοσχέδιον. Ἀλλὰ εἰς μίαν συζήτησιν μπορεῖ νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ γίνῃ ἡ παρατήρησις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Δημητριάδης οὐχὶ ὡς τεχνικὸς ἀλλὰ ὡς ἁπλὸς Βουλευτής, καὶ ὑπάρχει ἀρκετὰ μεγάλος ἀριθμὸς ἰατρῶν ὁ ὁποῖος εἰλικρινῶς θὰ παραδεχθῇ ὅτι ἐν Κύπρῳ γίνεται κατάχρησις ὡρισμένων εἰδῶν ὅπως εἶναι τὰ ἀντιβιοτικά. Αὐτό, συμφωνῶ πληρέστατα, εἶναι ζήτημα τακτικῆς καὶ ἐπιστημονικῆς συνειδήσεως ἑνὸς ἑκάστου ἰατροῦ τὴν ὁποίαν δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ συζητήσωμεν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τοῦ καθορισμοῦ ἀνωτάτης τιμῆς, εἶμαι βέβαιος ὅτι σκοπὸς τοῦ νομοθέτου εἶναι νὰ ὁρίσῃ μίαν καὶ μόνον ἀνωτάτην τιμὴν δι' οἱονδήποτε πολίτην. Αὐτὸ εἶναι ἁπλούστατον. Δὲν ὑπάρχει καμμία ἀμφιβολία ὅτι δὲν πρόκειται ὁ νομοθέτης νὰ καθορίσῃ α' τιμὴν διὰ τὸν ἕνα πωλητὴν καὶ οἱανδήποτε ἄλλην ὑψηλοτέραν ἢ χαμηλοτέραν διὰ τὸν β' πωλητήν.

Ἡ εἰσήγησις ὅμως τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ λύσῃ τὸ ὅλον πρόβλημα, ἐφ' ὅσον τὰ κριτήρια τὰ ὁποῖα θὰ λαμβάνῃ ὁ Ὑπουργὸς εἰς τὸν καθορισμὸν τῆς τιμῆς δὲν θὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα αὐθαιρέτως θὰ θέτῃ ὑπ' ὄψιν του οἱοσδήποτε πωλητής, εἰσαγωγεὺς ἢ φαρμακοποιὸς ἀλλὰ τὰ ἀντικειμενικῶς κρινόμενα ὡς εὔλογα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχει εἰσηγηθῇ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης ὑφίσταται εἰς τὸν Νόμον διότι «αἴτινες κρίνονται ἀναγκαῖαι διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἰατρικῶν προμηθειῶν.» Ἑπομένως ὑπάρχει· ποῦ θὰ τὸ βάλωμεν;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀπὸ νομικῆς ἀπόψεως ἂς μὴ ἀνησυχῇ ὁ κ. Σαββίδης, διότι ἀκριβῶς πῶς θὰ διατυπωθῇ καὶ ποῦ θὰ μπῇ ἡ λέξις «εὐλόγως» εἶναι ζήτημα διὰ τὸ ὁποῖον εὐκόλως μπορεῖ νὰ γίνῃ εἰσήγησις ἀπὸ οἱονδήποτε νομικόν, καὶ ἐν ἀνάγκῃ ἀπὸ τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὑπάρχει ὅμως, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, συμφωνία ἐκ μέρους ὅλων οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν ἀπόψεις ὅτι τὰ κριτήρια δὲν πρέπει νὰ εἶναι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐπιθυμεῖ ὁ εἰσαγωγεὺς ἢ οἱοσδήποτε πωλητὴς ἀλλὰ τὰ εὐλόγως καὶ ἀντικειμενικῶς κρινόμενα ὡς εὔλογα ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἀπολύτως, ὅλοι συμφωνοῦμεν, κ. Πρόεδρε, ἀλλὰ ὑπάρχει μέσα, καθορίζεται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐγὼ εἶμαι ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος εἶπα ὅτι ἡ λέξις «εὔλογος» ἀπαντᾶται εἰς τὴν προτελευταίαν γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου τούτου. Λέγω ὅτι ἐκεῖ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀπαντᾶται ἡ λέξις αὐτή, ἴσως νὰ μὴ βοηθῇ εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῆς ἐννοίας αὐτῆς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει καὶ ὁ κ. Σαββίδης. Ἐὰν ὅμως ὅλοι συμφωνοῦμεν ὅτι τὰ ἔξοδα πρέπει νὰ εἶναι εὐλόγως ἀναγκαῖα, τότε θὰ ἔκαμνα τὴν εἰσήγησιν, ὅπως καὶ ἔκαμα προηγουμένως, ὅπως ἡ λέξις «εὔλογος» προστεθῇ ἀμέσως πρὸ τῆς φράσεως ὡς καὶ οἱ μισθοί, τὰ ἐνοίκια κ.λ.π. ἢ εἰς οἱονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ κειμένου οὕτως ὥστε νὰ εἶναι πασιφανὲς ὅτι αὐτὴ προσδιορίζει ὅλα τὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα θὰ ἔπωνται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

ΣΩΤ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Μίαν παρατήρησιν, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν θέσιν μου.

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ διαψεύσω, πρὸ παντὸς δὲ δὲν θέλω νὰ ἀπογοητεύσω τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον κ. Ἡρόδοτον Νικολαΐδην, ποὺ ἀνέφερεν εἰς τὴν ὁμιλίαν ὅτι δυστυχῶς ὁ λαὸς φοβᾶται τοὺς φαρμακοποιούς, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι δυστυχῶς ὁ λαὸς φοβᾶται καὶ τοὺς ἰατρούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι μπορῶ νὰ προσθέσω ὅτι ὁ λαὸς φοβᾶται πολλοὺς ἐπαγγελματίας καὶ ἐλπίζω νὰ μὴ καταλήξῃ νὰ φοβᾶται καὶ τοὺς Βουλευτάς !

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀκριβῶς εἰς τὸ σημεῖον ποὺ ἀνέφερεν ὁ συνάδελφος κ. Νικολαΐδης νὰ κάμω μίαν διασαφήνισιν χάριν δικαιοσύνης. Εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ λαὸς βλέπει ὡς ἐκμεταλλευτὰς τοὺς φαρμακοποιούς. Δὲν πιστεύω ὅτι ἡ εὐθύνη, ἡ μεγίστη εὐθύνη διὰ τὴν ὑπερτίμησιν καὶ τὴν πραγματοποίησιν ὑψηλῶν κερδῶν εἶναι τῶν φαρμακοποιῶν. Ἀτυχῶς εἶναι ἔργον τῶν φαρμακεμπόρων. Καὶ οἱ φαρμακοποιοὶ πωλοῦν ἀναλόγως μὲ τὰς τιμάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα αὐτὸ ἐξηντλήθη, ἐφ' ὅσον διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πρόκειται νὰ ρυθμισθῇ ἀγορανομικῶς ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ἀρχῆς τὸ ὅλον θέμα, καὶ οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ προσπαθήσωμεν σήμερον νὰ ἐπιρρίψωμεν εὐθύνας εἰς οἱουσδήποτε ἐπαγγελματίας, εἴτε φαρμακοποιούς, εἴτε ἰατρούς, εἴτε φαρμακεμπόρους, διότι ἡ συζήτησις αὐτὴ δὲν μπορεῖ νὰ καταλήξῃ εἰς θετικὰ ἀποτελέσματα, οὔτε εἶναι τοῦ παρόντος νὰ συζητήσωμεν τὸ θέμα τοῦτο. Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβούλιον Φαρμάκων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πίναξ ἐλεγχομένων Φαρμακευτικῶν Σκευασμάτων. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγγραφὴ ἐπὶ τῇ ἐμπορίᾳ φαρμακευτικῶν σκευασμάτων. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αἴτησις ἐκδόσεως ἀδείας ἐμπορίας. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξέτασις αἰτήσεων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 7ου ἄρθρου;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀνάκλησις ἢ ἀναστολὴ ἀδείας ἐμπορίας. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Προσωρινὴ ἄδεια ἐμπορίας. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπιγραφὴ ἐλεγχομένων φαρμακευτικῶν σκευασμάτων. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Παρασκευὴ Πίνακος χρηζόντων Συνταγῆς Φαρμάκων. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔλεγχος πωλήσεως καὶ προμηθείας χρηζόντων συνταγῆς φαρμάκων. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔλεγχος ἐκτελέσεως χρηζόντων συνταγῆς φαρμάκων. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔλεγχος χορηγήσεως χρηζόντων συνταγῆς φαρμάκων. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔλεγχος κατασκευῆς φαρμακευτικῶν σκευασμάτων. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Διατάγματα ἐλέγχου. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 19ου ἄρθρου;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπιτροπεία Ἐλέγχου Τιμῶν Φαρμάκων. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 20οῦ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 20όν ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Ὑπουργοῦ πρὸς καθορισμὸν τιμῶν κλπ. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Θὰ θέσω τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἰς ψηφοφορίαν διότι.....
Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:
Διὰ νὰ διευκολύνω τὸ θέμα θὰ ἔλεγα ὅτι εἰς τὴν σελίδα 29, εἰς τὴν δευτέραν γραμμήν, θὰ μπορούσαμεν νὰ προσθέσωμεν τὰ ἑξῆς:

«Ὁσάκις αἱ ἰατρικαὶ προμήθειαι μεταφέρωνται δι' ἐξόδων τοῦ χονδροπώλου, τὰ εὐλόγως ἀναγκαῖα ἔξοδα τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς, ἀποθηκεύσεως, ἀσφαλίσεως καὶ γενικῶς ἅπαντα τὰ εὐλόγως ἀναγκαῖα διὰ τὴν φύλαξιν μέχρι τῆς παραδόσεως αὐτῶν εἰς τινα ἀγοραστὴν ἔξοδα, ὡς καὶ οἱ εὐλόγως ἀναγκαῖοι μισθοί, ἐνοίκια, ἡμερομίσθια, αἱ ὑποτιμήσεις καὶ αἱ λοιπαὶ δαπάναι κλπ.....»

οὕτως ὥστε νὰ καθίσταται σαφὲς ὅτι τὸ κριτήριον δὲν εἶναι τὸ πραγματικὸν ἔξοδον τὸ ὁποῖον παρουσιάζει ὁ πωλητὴς ἀλλὰ τὸ εὐλόγως ἀναγκαῖον ἔξοδον διὰ τὴν διατήρησιν, καὶ ὅτι οἱαδήποτε πολυτέλεια θὰ εἶναι εἰς βάρος τοῦ πωλητοῦ καὶ οὐχὶ εἰς βάρος τοῦ ἀγοραστοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Λυσσαρίδης προέτεινε τροπολογίαν ἡ ὁποία ἴσως ἠμποροῦσε νὰ ἁπλουστευθῇ ὡς ἐξῆς:

«Καὶ αἱ λοιπαὶ δαπάναι πάντων τῶν ὡς ἄνω στοιχείων κρινομένων ἀντικειμενικῶς ὡς εὐλόγων καὶ ἀναγκαίων διὰ τὴν διάθεσιν τῶν ἰατρικῶν προμηθειῶν».

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Συμφωνῶ, κύριε Πρόεδρε, «ὡς εὐλόγως ἀναγκαίων» ὅμως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

«Καὶ αἱ λοιπαὶ δαπάναι αἵτινες.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

«ἀπάντων τούτων κρινομένων.....» Ἴσως, κύριε Πρόεδρε, θὰ ἦτο ὀρθότερον ἐὰν ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπή, μέχρις ὅτου γίνῃ ἡ ἐπιψήφισις τῶν ὑπολοίπων ἄρθρων, συνέλθῃ καὶ ἐπιφέρῃ τὴν τροποποίησιν αὐτήν. Διότι εἶναι καθαρῶς νομοτεχνικῆς φύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Νομίζω πὼς εἶναι πολὺ λογικὴ ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη. Εἰς μικρὸν χρονικὸν διάστημα θὰ μπορέσῃ ὁ ἴδιος μὲ τὰ μέλη τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ φέρῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν τροπολογίαν ἡ ὁποία θὰ ἀποδίδῃ πράγματι τὸ νόημα τῆς τροπολογίας.

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, εἶχα κάμει εἰσήγησιν διὰ καθορισμὸν ἀμεταθέτων τιμῶν καὶ θὰ παρεκάλουν νὰ ἐρωτηθῇ ἡ Βουλὴ σ'αὐτὸ τὸ στάδιον κατὰ πόσον τὴν εἰσήγησίν μου αὐτὴν τὴν ἀποδέχεται κατ' ἀρχὴν ἢ ὄχι, διότι εἶναι ζήτημα βασικῆς ἀρχῆς αὐτό, καὶ ἐὰν ἀπορριφθῇ νὰ προχωρήσωμεν πάρα κάτω. Δηλαδὴ ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ ἀποδεκτὸν θὰ εἶναι γλωσσικὴ τροποποίησις ὁπότε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ἀναφορικῶς, βεβαίως, πρὸς τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ κ. Τουμαζῆς, ὑπάρχει ἡ ἀπάντησις εἰς τὴν σελίδα 5 τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, καὶ θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ τὴν ἀναγνώσω.

Ἐπὶ τοῦ σημείου ἀκριβῶς αὐτοῦ τοῦ καθορισμοῦ ἀμεταθέτων τιμῶν «ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων καθὼς ἐπίσης καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας, κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι παρ' ὅλον ὅτι θὰ ἦτο ἐπιθυμητὸς ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς, ἐν τούτοις τοῦτο θὰ ἦτο ἔργον πολὺ δύσκολον, καὶ ἴσως ἀδύνατον, μὲ κίνδυνον ἀτονίας ὁλοκλήρου τοῦ Νόμου. Πλεῖστα μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὑποβάλλουν ὅπως ὁ καθορισμὸς σταθερᾶς τιμῆς ἀποτελέσῃ θέμα μελλοντικῆς μελέτης ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου». Κατὰ βάσιν ἐπομένως ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἀπέκλεισε τὸ ἐνδεχόμενον εἰς τὸ μέλλον ὁ Ὑπουργὸς ἀφοῦ

μελετήση τὸ ὅλον θέμα νὰ ἔλθῃ μὲ νέον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ εἰσηγῆται, ἐνδεχομένως, τὴν υἱοθέτησιν τῆς ἀπόψεως τοῦ κ. Τουμαζῆ. Εἰς τὸ παρὸν ὅμως στάδιον ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας δὲν υἱοθέτησεν οὔτε προέβη εἰς σχετικὴν εἰσήγησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος πρὸς τὴν Βουλήν.

Ἐν τούτοις ἐὰν ὁ κ. Τουμαζῆς ἐπιμένῃ δὲν ἔχω καμμίαν δυσκολίαν νὰ θέσω τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν κρίσιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Ἀγγελίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, θὰ παρεκάλουν τὸν κ. Τουμαζῆν νὰ μὴ θέσῃ τὴν εἰσήγησίν του εἰς ψηφοφορίαν, διότι ἀρκετοὶ ἀπὸ ἡμᾶς, μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς, ποὺ ἔχομεν ἐξετάσει ἐπισταμένως τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς καθωρισμένης τιμῆς, θὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ καταψηφίσωμεν τὴν εἰσήγησιν παρ' ὅλον ποὺ συμφωνοῦμεν· καὶ ὁ λόγος εἶναι διότι ἐπείσθημεν ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι εἰς τὸ παρὸν στάδιον, διὰ πολλοὺς καὶ διαφόρους λόγους, ἀδυνατεῖ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν αὐτὴν τὴν διάταξιν. Δὲν θὰ ἤθελα ἡ Βουλὴ νὰ παρουσιασθῇ ὅτι διαφωνεῖ μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Τουμαζῆ, δι' αὐτὸ δὲν ξέρω ἂν ὑπῆρχεν ἄλλος τρόπος νὰ ἐκφρασθῇ—ἐκτὸς τῆς εἰσηγήσεως τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει εἰς τὴν ἔκθεσίν της ἡ Ἐπιτροπὴ—ἐπὶ πλέον ὅτι τοῦτο εἶναι τρόπον τινὰ ἡ ἐπιθυμία ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς καὶ νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τόσον ἡ συζήτησις ἡ ὁποία ἔγινεν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἐν τῇ Βουλῇ ὅσον καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐφ' ὅσον μάλιστα καὶ ὁ ἴδιος ὁ Ὑπουργὸς παρέστη εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ἀχθοῦν ὑπ' ὄψιν τόσον τοῦ Ὑπουργοῦ ὅσον καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ὅτι μελλοντικῶς θὰ ἔχωμεν τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θέλομεν. Ἐὰν ὅμως, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ὁ κ. Ἀγγελίδης κάμνῃ εἰσήγησιν ὅπως ἀχθῇ ἰδιαιτέρως τὸ ζήτημα αὐτὸ εἰς γνῶσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, οὐδεμία δυσκολία ὑπάρχει νὰ σταλῇ ἐπιστολὴ εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν εἴτε ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν κ. Τουμαζῆν εἴτε ἀπὸ τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχήν του εἰς τὰς οἰκείας παραγράφους τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἀφοῦ ὑπάρχῃ εἰς τὴν ἔκθεσιν κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ προστασία τοῦ κοινοῦ. Ἐφ' ὅσον μπαίνει τὸ μάξιμουμ τῆς τιμῆς, λύεται αὐτὸ τὸ ζήτημα. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ζήτημα, εἶναι ἐμπορικὴ ἡ σχετικὴ τιμὴ τὴν ὁποίαν θὰ βάλωμεν ἢ ὄχι;

Ἐμπορικῶς δὲν στέκει νὰ βάλετε μίαν τιμὴν καὶ νὰ ἀπαγορεύετε εἰς τὸν ἄλλον νὰ πωλήσῃ εὐθηνότερα.

Διὰ ποῖον λόγον νὰ ἐπιμένωμεν νὰ βάλωμεν τὸ μίνιμουμ; Δὲν ἀντιλαμβάνομαι ποῖος εἶναι ὁ λόγος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Δὲν πρόκειται περὶ καθορισμοῦ ἐλαχίστου ὁρίου. Τώρα ἡ πρότασις ἐκ μέρους τοῦ κ. Τουμαζῆ εἶναι τὸ δάπεδον καὶ ἡ στέγη νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὸ ἴδιον ἀκριβῶς ἐπίπεδον. Δηλαδὴ νὰ ὑπάρχῃ ἀκριβῶς μία τιμή, πέραν καὶ κάτω τῆς ὁποίας δὲν

θὰ μπορῇ νὰ πωλήσῃ ὁ πωλητής. Μία καὶ μόνη τιμὴ διὰ πάντα πωλητὴν καὶ διὰ πάντα ἀγοραστήν. Αὐτὴ εἶναι ἡ εἰσήγησις τὴν ὁποίαν κάμνει ὁ κ. Τουμαζῆς.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, τὸ νὰ πωλῇ πάνω ἀπὸ τὴν τιμὴν τὴν ὁποίαν τοῦ ὁρίζουν τὸ ἀντιλαμβάνομαι, ἀλλὰ τὸ νὰ πωλῇ εἰς οἱανδήποτε τιμὴν θέλει πιὸ κάτω μὲ ποῖον δικαίωμα νὰ τὸν ἐμποδίσωμεν δὲν τὸ ἀντιλαμβάνομαι. Δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιληφθῇ τὸ μυαλόν μου ὡς ἐμπορευομένου τί εἶναι αὐτὸ ποὺ θέλομεν νὰ κάμωμεν. Νὰ ὁρίσῃς σὲ ἕνα ἄνθρωπον τόσα νὰ πωλήσῃ καὶ ὄχι πιὸ κάτω;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νομίζω ὅτι τὸ θέμα ἐξηντλήθη καὶ διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα ὡς καὶ διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς· προτίθεμαι νὰ μὴ ψηφίσω ὑπὲρ τῆς προτάσεως τῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ κ. Τουμαζῆ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Νὰ πῶ δυὸ λόγια μόνον, κ. Πρόεδρε.

Πρῶτον, θέλω νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸν ἔντιμον κ. Σαββίδην ὁ ὁποῖος συγχίζει τὸ κοινὸν ἐμπόριον μὲ τὸ ἐμπόριον τῶν φαρμάκων. Ἄλλη εἶναι ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ χρησιμοποιῇ ὁ ἔμπορος διὰ τὰ κοινὰ ἐμπορεύματα καὶ ἄλλη διὰ τὸ φάρμακον τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως διὰ νὰ ὑποβοηθήσω τὴν Βουλὴν νὰ προχωρήσῃ, ἐὰν ἡ πρότασις τῆς Ἐπιτροπῆς σχετικὰ μὲ τὴν ἐξέτασιν τοῦ εἰδικοῦ αὐτοῦ θέματος θεωρῆται ὡς ἀποδεκτὴ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, δὲν ἐπιμένω νὰ τεθῇ εἰδικῶς ἡ πρότασίς μου εἰς ψηφοφορίαν. Ἐγὼ ὅμως ἐπειδὴ πιστεύω ὅτι κατ' ἀρχὴν αὐτὸ θὰ ἔπρεπε νὰ υἱοθετηθῇ ἀπὸ σήμερον, θὰ τηρήσω ἀποχὴν κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ἄρθρου τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὰς τιμάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ 21ου ἄρθρου;

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην ἐὰν ἔχῃ ἑτοίμην τὴν τροπολογίαν ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἀντικειμενικῶς εὔλογον τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα θὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν πρὸς καθορισμὸν τῶν τιμῶν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ἐὰν μοῦ παρασχεθοῦν ἀκόμη πέντε λεπτὰ θὰ εἶμαι τελείως ἕτοιμος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν περαιτέρω ἀνάγνωσιν, ἀρχόμενος ἀπὸ τὸ 22ον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀπαγορεύονται αἱ ὑπερβολικαὶ τιμαὶ ἢ ἀμοιβαί. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 22ου ἄρθρου;

Τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Τιμολόγια καὶ ἀποδείξεις. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 23ου ἄρθρου;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀναγκαῖα βιβλία. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 24ον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 24ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀναγραφὴ τῶν τιμῶν καὶ ἀμοιβῶν ἐλεγχομένων ἰατρικῶν προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 25ου ἄρθρου;
Τὸ 25ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀναγραφὴ τιμῆς ἰατρικῶν προμηθειῶν. Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 26ον ἄρθρον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Συμβαλλόμενα εἰς πώλησιν ἐλεγχομένων ἰατρικῶν προμηθειῶν. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 27ον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 27ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Διαφημίσεις. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 28ον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 28ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀπαγόρευσις πωλήσεως ἰατρικῶν δειγμάτων. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 29ον ἄρθρον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 29ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία ἐπιθεωρήσεως. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 30όν ἄρθρον;
Τὸ 30όν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀδικήματα καὶ ποιναί. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 31ον ἄρθρον;
Τὸ 31ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δὲν ἀσκεῖται ποινικὴ δίωξις ἄνευ τῆς συναινέσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 32ον ἄρθρον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 32ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Ἐκδόσεως Κανονισμῶν. Ἄρθρον 33ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 33ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 33ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 34ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 34ον ἄρθρον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 34ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 35ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 35ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δικαιώματα Δημοκρατίας. Ἄρθρον 36ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 36ον;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 36ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Μὴ ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ Ἔλεγχος) Νόμου ἐπὶ ἰατρικῶν προμηθειῶν καὶ ὑπηρεσιῶν. Ἄρθρον 37ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 37ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 37ον ἄρθρον ἐγκρίνεται. Τὸ μόνον ἄρθρον τὸ ὁποῖον παρέμεινε πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἶναι τὸ 21ον, καὶ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἶναι ἕτοιμος νὰ προτείνῃ τὴν τροπολογίαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Προτείνω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅπως ἀμέσως μετὰ τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 21 καὶ πρὸ τῆς παραγράφου (α) τοῦ αὐτοῦ ἐδαφίου προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος φράσις:

«ἐφ' ὅσον ταῦτα ἤθελον κριθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὡς εὐλόγως ἀναγκαῖα».

Καὶ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὴν παράγραφον (β) προτελευταίαν γραμμὴν ἡ λέξις «εὔλογοι».

Τὸ κείμενον τὸ παρέδωσα εἰς τὴν Γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ἡ εἰσήγησίς σας εἶναι ὅπως εἰς τὴν σελίδα 28, ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 21, προστεθῇ ἀμέσως μετὰ τὴν λέξιν «ἀκόλουθα» «ἐφ' ὅσον ταῦτα ἤθελον κριθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὡς εὐλόγως ἀναγκαῖα». Καὶ μετὰ ἀκολουθεῖ τὸ α, β, γ, δ.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ἄρθρον 21 μὲ τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν εἰσηγήθη ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 21ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὲ τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ἀνέγνωσεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ Τιμῶν) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως—Νομοθετικῆς Ἐργασίας—εἶναι ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες:

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν:

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν:

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος.
Λέλλος Δημητριάδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης.

Αἱ ὡς ἄνω Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 10ην Ἰανουαρίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ προστασία τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας κατὰ πάσης ἐξυβρίσεως, δυσφημήσεως ἢ προσβολῆς αὐτοῦ.

Τοιαύτη νομοθεσία περιέχεται εἰς πλείστους ὅσους Ποινικοὺς Κώδικας ἄλλων χωρῶν (ὡς ἐπὶ παραδείγματι εἰς τὸ ἄρθρον 95 τοῦ Γερμανικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, εἰς τὸ ἄρθρον 168 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, εἰς τὸ ἄρθρον 278 τοῦ Ἰταλικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, εἰς τὸ ἄρθρον 26 τοῦ Γαλλικοῦ Νόμου περὶ Τύπου τῆς 29ης Ἰουλίου 1881 ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη διὰ τῶν νόμων τῆς 24ης Νοεμβρίου 1943 καὶ 6ης Μαρτίου 1944).

Ὁ Κυπριακὸς Ποινικὸς Κῶδιξ, καίτοι περιέχει διατάξεις περὶ προστασίας ξένων ἡγεμόνων (ἴδε ἄρθρον 68) καὶ τῆς Βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας, ὅτε ἡ Κύπρος ἦτο ἀποικία (ἄρθρον 48 (α)) ἐντούτοις οὐδεμίαν διάταξιν ἔχει ἐν σχέσει πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πολιτείας.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ ἐν λόγῳ νομοσχέδιον καὶ ἀφοῦ ἤκουσαν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ὅστις παρέστη εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην, ἐτροποποίησαν τὸ Νομοσχέδιον, ὡς ἀκολούθως:

"Δυσφήμησις κλπ. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας.

46Α. Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ ἐξυβρίσῃ, δυσφημήσῃ ἢ ἐκθέσῃ εἰς μῖσος ἢ περιφρόνησιν ἢ κακοβούλως νὰ ὑποβιβάσῃ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πολιτείας εἶναι ἔνοχος πλημμελήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπίσης ἐτροποποίησαν τὸν τίτλον τοῦ νομοσχεδίου ἵνα τοῦτο ἀναφέρεται ὡς ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν τὸ 1966 καὶ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ψήφισις τούτου ἐντὸς τοῦ ὡς εἴρηται ἔτους.

Ἐν κατακλεῖδι αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως, πλὴν τοῦ κ. Κ. Χριστοδουλίδη, εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰς νόμον.

Ὁ ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν κ. Κώστας Χριστοδουλίδης φρονεῖ ὅτι δὲν εἶναι ἀναγκαία ἡ ψήφισις τοιούτου εἴδους νομοθεσίας, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐτάχθη ἐναντίον τῆς ψηφίσεως τοῦ παρόντος νομοσχεδίου κατ' ἀρχήν.

Πέραν τῆς ἐκθέσεως ταύτης, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὑπάρχει καὶ ἡ δήλωσις τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν τὴν ὁποίαν, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, νὰ ἀναγνώσω.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν συμπληρωματικῶς τὸ κείμενον τοῦ προτεινομένου ἀδικήματος καὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἔχουν καταθέσει εἰς τὴν Γραμματείαν τοῦ Σώματος καὶ τὸ ὁποῖον ἐκτίθεται κατωτέρω ἀποδίδει νομοτεχνικῶς κατὰ τρόπον σαφέστερον τὰς προθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

"Ἐξύβρισις κλπ. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας.

46Α. Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ ἐξυβρίσῃ ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας ἢ νὰ λοιδορήσῃ ἢ νὰ ἐξευτελίσῃ τοῦτον εἶναι ἔνοχος πλημμελήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν».

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ κειμένου δημιουργεῖται τὸ ἀδίκημα τῆς ἐξυβρίσεως τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας. Ὡς γνωστὸν ὁ ἰσχύων ποινικὸς Νόμος τιμωρεῖ τὴν ἐξύβρισιν οἱουδήποτε πολίτου, καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι εἶναι ἐπιβεβλημένον ὅπως κατὰ μείζονα λόγον προστατευθῇ ἡ τιμὴ καὶ ἡ ὑπόληψις τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι,

Ἐπὶ τῆς ἀναγκαιότητος ἢ μὴ τῆς προτεινομένης τροποποιήσεως τοῦ Κεφαλαίου

154, ἄρθρον 46 τοῦ Βασικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, διὰ τῆς προσθήκης τοῦ ἄρθρου 46Α θὰ ἐκθέσω ἐν συντομίᾳ μερικὰς παρατηρήσεις μου :

1. Εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν ὑποβληθὲν ἐπειγόντως νομοσχέδιον, σκοπὸν ἔχει νὰ δέσῃ χειροπόδαρα τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, τὴν ἐλευθερίαν τοῦ λόγου ἐντὸς τῆς Κυπριακῆς πολιτείας καὶ τὸ δικαίωμα παντὸς πολίτου νὰ ἐλέγχῃ καὶ νὰ κρίνῃ τὰς πράξεις τῶν κυβερνώντων. Καὶ αὐτὸ ἐξάγεται ἐκ τῆς γενικότητος τῆς διατυπώσεως τοῦ προτεινομένου ἄρθρου 46Α :

«Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει (ἐπαναλαμβάνω ὁ,τιδήποτε τείνει) νὰ ἐξυβρίσῃ, δυσφημήσῃ ἢ ἐκθέσῃ εἰς μῖσος ἢ περιφρόνησιν ἢ κακοβούλως νὰ ὑποβιβάσῃ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Πολιτείας εἶναι ἔνοχος πλημμελήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν».

Οὕτω, ἐπαφίεται εἰς τὴν ἐλευθέραν κρίσιν καὶ ἑρμηνείαν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νὰ προσαγάγῃ ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος ὑποτίθεται ὅτι παραβαίνει τὸ περιεχόμενον τοῦ ἄρθρου 46Α καὶ κατὰ τὴν κρίσιν πάλιν τοῦ Δικαστοῦ νὰ τοῦ ἐπιβληθῇ ποινὴ φυλακίσεως μέχρι τριῶν ἐτῶν.

2. Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ἥτις συνοδεύει τὸ Νομοσχέδιον ὡς καὶ αὐτὴν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν, λόγος τῆς νομοθετήσεως αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου εἶναι ὅτι εἰς ὅλους τοὺς ποινικοὺς κώδικας ἄλλων χωρῶν γίνεται εἰδικὴ πρόνοια περὶ προστασίας τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους κατὰ πάσης δυσφημήσεως, ἐξυβρίσεως ἢ προσβολῆς αὐτοῦ κ.λ.π. Δὲν ἀμφισβητῶ τοῦτο, καὶ ἡ προστασία τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους εἶναι ἀνάλογος μὲ τὴν παράδοσιν, τοὺς θεσμούς, τὴν πολιτικὴν ἐξέλιξίν του καὶ ἰδιαίτερα μὲ τὸ σύστημα διακυβερνήσεως ἑνὸς λαοῦ, καὶ ἔχουν ταῦτα μεγάλην σημασίαν, διότι ὅλως διαφορετικὰ θὰ ἐπιληφθῇ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τῆς μιᾶς χώρας ἀπὸ τὴν ἄλλην τοιούτων περιπτώσεων, ἔστω καὶ ἐὰν τὸ γράμμα τοῦ νόμου εἶναι ἐν πολλοῖς παρόμοιον. Διαφορετικὰ θὰ ἑρμηνευθῇ μία κριτικὴ κατὰ τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ Κράτους εἰς δημοκρατικὰς χώρας ἀπὸ τὰς διὰ φασιστικῶν καὶ ἀστυνομικῶν συστημάτων διακυβερνωμένας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς δημοκρατικὰς χώρας διαφορετικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ὑπάρχει ἀπὸ τὴν μίαν εἰς τὴν ἄλλην.

3. Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν γίνεται προσπάθεια νὰ ἐξισωθῇ ἢ νὰ ὑποδειγματισθῶμεν ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Ποινικὸν Κώδικα. Ὡς ἐκ τούτου ἁρπάζωμεν ἕνα μέρος ἀπὸ τὸ ἕνα ἄρθρον, ἄλλο κομμάτι ἀπὸ τὸ ἄλλο ἄρθρον, συγκολλοῦμεν καὶ ἰδικάς μας προσθήκας διὰ νὰ κολακεύσωμεν τὸν Πρόεδρόν μας καὶ ἀδιαφοροῦμεν διὰ τὰς συνεπείας τοῦ νόμου αὐτοῦ εἰς βάρος τοῦ λαοῦ.

Νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ, συνάδελφοι, νὰ κάμω μίαν μικρὴν συγκριτικὴν ἐξέτασιν τῶν ἄρθρων τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος μὲ τὸν ὑπὸ τροποποίησιν προτεινόμενον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ υἱοθετηθέντα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν.

(α) Διαβάζω κύριοι τὸ ἄρθρον 168 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος :

«Προσβολαὶ κατὰ τοῦ Βασιλέως καὶ τοῦ Διαδόχου. Παράγρ. 2». «Ὅστις προσβάλλει τὴν τιμὴν τοῦ Βασιλέως, τῆς Βασιλίσσης, τοῦ Διαδόχου ἢ τοῦ ἀσκοῦντος τὴν Βασιλικὴν ἐξουσίαν ἢ δυσφημεῖ αὐτὸν δημοσίᾳ ἢ ἐπὶ παρουσίᾳ αὐτοῦ, τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τοὐλάχιστον τριῶν μηνῶν».

Εἰς τὸν ἰδικόν μας Νόμον προβλέπεται νὰ τιμωρηθῇ ἕνας πολίτης καὶ μὲ τὴν ἁπλῆν πρόθεσιν ἢ μὲ ἐξ ἐντυπώσεως γνώμην τὴν ὁποίαν θὰ σχηματίσῃ ὁποιοσδήποτε, διότι αὐτὸ τὸ «τείνει» εἶναι τόσον ἀόριστον, τόσον ἐλαστικὸν ποὺ καὶ νὰ μὴ χαιρετίσῃς τὸν Πρόεδρον εἶναι ἐπιλήψιμον διὰ νὰ κατηγορηθῇς ὅτι ἐκθέτεις εἰς περιφρόνησιν τὸν Πρόεδρον. Αὐτὸ τὸ «κακοβούλως νὰ ὑποβιβάσῃ» ἀπὸ ποῦ ἔχει παρθῇ καὶ εἰς τί ἀποβλέπει ;

Συνεπῶς συνάδελφοι ἡ ἀόριστος διατύπωσις τοῦ Νόμου τείνει εἰς αὐθαιρεσίας πάσης μορφῆς κατὰ τὴν ἑρμηνείαν του καὶ κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του.

(β) Τὸ ἄρθρον 168 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ὁμιλεῖ περὶ τοῦ Βασιλέως καὶ «ὁ Βασιλεύς, κατὰ τὸ Ἑλληνικὸν Σύνταγμα, εἶναι ὁ Ἀνώτατος Ἄρχων τοῦ Κράτους, ἄρχει τῶν ἐνόπλων δυνάμεων, κηρύττει πόλεμον, συνομολογεῖ συνθήκας εἰρήνης, συμμαχίας κ.λ.π.».

Ὁ θεσμὸς τῆς Βασιλευομένης Δημοκρατίας εἶναι κατὰ τὸ Σύνταγμα μόνιμος καὶ κληρονομικός, ὁ δὲ Βασιλεὺς εἶναι πρόσωπον «ἀνεύθυνον καὶ ἀπαραβίαστον» ἤτοι ἀπολαμβάνει βάσει τοῦ Συντάγματος ἰδιαιτέρας ποινικῆς προστασίας, δὲν παραιτεῖται ἀλλὰ παραιτοῦνται αἱ ὑπ' αὐτοῦ Κυβερνήσεις.

Μήπως πρόκειται νὰ βασιλοποιήσωμεν τὸν Προεδρικὸν θεσμὸν καὶ νὰ τὸν μονιμοποιήσωμεν διὰ παντὸς μέσου ; Ὁμολογῶ ὅτι τὰ ἰσχυρότερα μέτρα προστασίας ποὺ παρέχονται δι' αὐτοῦ τοῦ Νόμου, εἶναι δυνατὸν προσωρινὰ νὰ ἐπιτύχουν αὐτό, ἐν ὅσῳ τὰ μέτρα ἀστυνομεύσεως ἐπὶ τοῦ λαοῦ ἔχουν ἐκφυλισθῆ ἀπὸ τὴν θέλησιν τοῦ λαοῦ νὰ ἀπαλλαγῆ ἀπὸ τὸ μισαρὸν αὐτὸ Ζυριχικὸν καθεστώς.

Ἀφοῦ γίνεται λόγος εἰς τὰς ἐκθέσεις καὶ περὶ τῆς προστασίας ἣν τυγχάνει ὁ Γάλλος Πρόεδρος πιστεύω ὅτι οὔτε κἂν σύγκρισις θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ περὶ τοῦ Προεδρικοῦ θεσμοῦ τῆς Γαλλίας μετὰ τοῦ ἰδικοῦ μας. Ποῦ εὑρίσκεται Πρωθυπουργὸς καὶ Ὑπουργοὶ ὡς τοῦ Προεδρικοῦ θεσμοῦ τῆς Γαλλίας ὅπου διορίζονται ὑπὸ τοῦ Γάλλου Προέδρου, προέρχονται ὅμως συνήθως ἐκ τοῦ Κοινοβουλίου καὶ ὑπόκεινται εἰς κριτικὴν καὶ ἔλεγχον ὡς Κυβέρνησις, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸ δικό μας Προεδρικὸ σύστημα ὅπου Πρόεδρος καὶ Κυβέρνησις εἶναι ἓν καὶ τὸ αὐτὸ πρόσωπο μὲ Ὑπουργοὺς διοριζομένους ὑπ' αὐτοῦ καὶ δίδοντας λόγον τῶν πράξεών των μόνον εἰς τὸν Πρόεδρον ἀπὸ τὸν ὁποῖον καὶ παύονται ; Ὡς ἐκ τούτου κριτικὴ καὶ ἔλεγχος τῶν Ὑπουργῶν του ἀναποφεύκτως τείνει νὰ ἐκθέσῃ εἰς περιφρόνησιν ἢ νὰ ὑποβιβάσῃ τὸ κῦρος τοῦ Προέδρου, διότι τὴν πολιτικὴν αὐτοῦ ἐκτελοῦν καὶ οὐχὶ τῆς Κυβερνήσεώς του.

(γ) Ἐπανέρχομαι ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ βλέπω ὅτι διὰ τὴν περίπτωσιν ποὺ συζητοῦμεν, τὴν προσθήκην τοῦ ἄρθρου 46Α, ἐδανείσθημεν ἀπὸ τὸ ἄρθρον 181 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, τὸ ὕψος τῆς ποινῆς, ἤτοι προνοεῖται φυλάκισις μέχρι τριῶν ἐτῶν. Δὲν ἐκάμαμεν ὅμως χρῆσιν ἐξ ὁλοκλήρου τοῦ ἄρθρου 181, «Περιῦβρισις τῆς ἀρχῆς καὶ συμβόλων», τὸ ὁποῖον ὁμιλεῖ :

ἄρθρον 181 παραγρ. 1 «Μὲ φυλάκισιν μέχρι τριῶν ἐτῶν τιμωρεῖται, ὅστις δημοσίως περιϋβρίζει ἀρχὴν δημοσίαν, δημοτικὴν ἢ κοινοτικὴν ἢ ἀνεγνωρισμένον κατὰ τὸν κανονισμὸν τῆς Βουλῆς ἀρχηγὸν κόμματος ἐν τῇ χώρᾳ».

Ἡ παράλειψις αὕτη δὲν εἶναι τυχαία κατὰ τὴν γνώμην μου. Πρόθεσις εἶναι νὰ ἀλληλοεκτίθενται οἱ πάντες, νὰ εἶναι ἀπροστάτευτοι ἀπὸ ὅσα προνοοῦνται διὰ τὸν Πρόεδρον, καὶ ἡ διὰ παντὸς μέσου φίμωσις τοῦ τύπου καὶ τῶν ὀργανώσεων ὥστε νὰ ἀποφεύγεται ὁ ἔλεγχος καὶ ἡ κριτικὴ τοῦ ἔργου τοῦ Προέδρου καὶ συνεπῶς καὶ τῆς Κυβερνήσεως, ὡς ἀτόμων, καὶ ἐν τῷ συνόλῳ της.

Διατὶ π.χ. παρομοία πρόνοια νὰ μὴ λαμβάνεται καὶ διὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ; Οὗτος εἶναι ὁ ἀμέσως μετὰ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας εἰς τὴν ἱεραρχίαν τῆς πολιτείας μας. Μήπως ἐπιτρέπεται δι' αὐτὸν νὰ ἐλέγχεται καθ' οἱονδήποτε τρόπον ὡς πολιτευόμενον πρόσωπον κατὰ τὴν Προεδρίαν του εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐκτάκτως ὡς Προεδρεύοντα τῆς Δημοκρατίας ἔχει ὑποχρέωσιν ὁ τύπος νὰ σέβεται ὡς Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας καὶ νὰ διακόπτεται κάθε δημόσιος ἔλεγχος ;

Διὰ τοῦ ἄρθρου 181 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος τίθενται αἱ προϋποθέσεις ἴσης μεταχειρίσεως συμπολιτεύσεως καὶ ἀντιπολιτεύσεως, ἔννοια δημοκρατική, ἐν ἀντιθέσει μὲ τὴν δικήν μας περίπτωσιν ποὺ νομοθετοῦμεν τώρα ἰσχυροποίησιν τῆς μονιμότητος ἑνὸς Προέδρου διὰ τοῦ περιορισμοῦ τοῦ ἐλέγχου τῶν πράξεών του, ὡς ἐκ τῶν κινδύνων ποὺ διατρέχουν ὅσοι καλῇ τῇ πίστει διαφωνοῦν μὲ τὴν πολιτείαν του—οἰκονομικήν, κοινωνικήν, πολιτικὴν καὶ ἐθνικήν. Διερωτῶμαι διατὶ δὲν λαμβάνεται πρόνοια καὶ προστασίας τοῦ συμβόλου τῆς Προεδρικῆς μας Δημοκρατίας, τῆς περιστερᾶς ἐν μέσῳ κλάδου ἐλαίας, διὰ νὰ μονιμοποιήσετε καὶ τὸ «πανὶ» αὐτὸ ποὺ λέγεται Κυπριακὴ Σημαία, ὥστε ἡ προσπάθεια ἀπαγκιστρώσεως

τῆς Ἑλληνικῆς συνειδήσεως τοῦ λαοῦ μας ἀπὸ τὸ ἐθνικόν του λάβαρον νὰ γίνῃ εὐχερέστερον πρὸς ἱκανοποίησιν ὅσων ἐπανειλημμένως τὸ ἐπρόδωσαν.

Ἡ ἄποψίς μου εἶναι ὅτι δὲν νοεῖται ὕπαρξις καὶ προστασία θεσμοῦ—ἐδῶ τοῦ Προέδρου—ἄνευ τῆς ὑπάρξεως προστασίας τοῦ «συμβόλου» του δηλαδὴ τῆς Κυπριακῆς Σημαίας....Προνοεῖστε λοιπὸν καὶ διὰ τὰ δύο ἢ καταργεῖστε καὶ τὸ ἕνα, τὸ ὁποῖον ἐπεξεργάζεσθε, ἀφοῦ δὲν προστατεύετε καὶ τὸ ἄλλο.

(4) Συνάδελφοι, διὰ τὴν ψήφισιν ἑνὸς Νόμου πρέπει νὰ ὑπάρχῃ αἰτία καὶ σκοπός. Ἐξέθεσα ἀνωτέρω τὴν ἔνστασιν καὶ τὴν μὴ ὕπαρξιν καμιᾶς ἀναγκαιότητος διὰ τὴν οὕτω προνοουμένην προστασίαν τοῦ Προέδρου ἐκ τοῦ δημοσίου ἐλέγχου. Κατὰ τὴν ἀναρρίχησιν εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ ἐν συνεχείᾳ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς διακυβερνήσεως τοῦ τόπου ἐχρησιμοποιήθησαν ὅλα τὰ μέσα. Εἶναι φυσικὸν ὅτι χρειάζονται νέα μέτρα ἐναντίον τοῦ ἀφυπνιζομένου ἀπὸ τὸν λήθαργον, τὴν πολιτικὴν ἐκμετάλλευσιν καὶ σύγχυσιν τοῦ λαοῦ μας. Καὶ τὰ μέτρα αὐτὰ πρέπει νὰ ἔχουν κάποιαν συγκάλυψιν διὰ νὰ παρουσιασθοῦν εἰς τὸν λαόν μας καὶ τὴν διεθνῆ κοινὴν γνώμην, ἐξ οὗ καὶ προσφεύγομεν εἰς Νόμους κ.λ.π. ἄλλων χωρῶν.

Οἱ βαθύτεροι σκοποὶ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου δὲν εἶναι οἷοι παρουσιάζονται εἰς τὰς ἐκθέσεις. Εἰς μίαν περίοδον ποὺ ὁ λαὸς ἐργάζεται δι' ὅλων τῶν ἠθικῶν καὶ ὑλικῶν μέσων ποὺ διαθέτει νὰ καταρρίψῃ τείχη καὶ καταστάσεις ποὺ τοῦ ἐπέβαλαν ἄνευ τῆς θελήσεώς του,—καὶ μαζὶ νὰ παρασύρουν Προέδρους καὶ Ἀντιπροέδρους—εἶναι σχῆμα ὀξύμωρον νὰ νομοθετῶμεν μέτρα ἑδραιώσεως αὐτῶν τῶν θεσμῶν. Ὁ λαὸς ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς Ζυριχικῆς δουλείας καὶ διὰ τὴν ἕνωσίν του μὲ τὸν μητρικὸν κορμόν. Νὰ καθοδηγηθῇ ἀνοικτὰ καὶ ἄνευ ἐπιφυλάξεων πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν καὶ ὄχι νὰ τοῦ φράσσεται ὁ δρόμος.

Ἡ ψήφισις νόμων στὰ καλούπια δῆθεν τοῦ νῦν Προέδρου, ἀπὸ κίνητρα τὴν κολακείαν καὶ τὴν αὐτοπροστασίαν τῶν εἰσηγηθέντων τὸ παρὸν νομοσχέδιον, δὲν πρέπει νὰ εὕρῃ τὴν ὑποστήριξιν τῆς Βουλῆς. Φορεὺς τῶν ἐνεργειῶν μας πρέπει νὰ εἶναι ὁ θεσμὸς τὸν ὁποῖον ἐπιδιώκομεν νὰ σταθεροποιήσωμεν καὶ αὐτὸς δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ ἡ ἔνταξίς μας εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ἐπικράτειαν τῆς ὁποίας ἀποτελοῦμεν ἀναπόσπαστον τμῆμα, καὶ ὄχι ἡ ἑδραίωσις τοῦ Προεδρικοῦ θεσμοῦ ἐν Κύπρῳ. Ὁ Μακαριώτατος δύναται νὰ αὐτοπροστατευθῇ ἀποτελεσματικώτερον τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, ἐὰν ἀποκόψῃ τοὺς δεσμούς του μὲ τοὺς κακοὺς φίλους του, διὰ τοὺς ὁποίους κάποτε ὠμίλησεν, καὶ εἶναι καιρὸς νὰ τὸ πράξῃ καὶ οἱ ὁποῖοι τοῦ ἐπροξένησαν πολὺ μεγαλυτέραν φθορὰν ἀπὸ ὅσην οἱοιδήποτε ἄλλοι.

Ὡς ἐκ τούτου συνάδελφοι θὰ καταψηφίσω τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Καταπληκτικὸς ὁ ἔντιμος συνάδελφος! Αὐτὴν τὴν φορὰν πραγματικῶς ὁμολογῶ ὅτι ὑπερέβαλε καὶ τὸν ἑαυτόν του. Ἦλθεν ἐδῶ διὰ νὰ χύσῃ τὸ δηλητήριον ἐναντίον τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐναντίον τοῦ Προέδρου, ἐναντίον τῆς Ἑνώσεως, ἐν ὀνόματι τῆς ὁποίας ὁμιλεῖ καὶ τὴν ὁποίαν αὐτὸς καὶ οἱ ὅμοιοί του ἐπρόδωσαν καὶ προδίδουν ἐπανειλημμένως, καὶ διὰ τὴν καταβάθρωσιν τῆς ὁποίας εἶναι οἱ ἴδιοι μόνοι ὑπεύθυνοι ἀπέναντι αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Καὶ ἐὰν κάποτε αὐτὸς ὁ λαὸς στήσῃ δικαστήρια τότε κατηγορούμενοι θὰ συρθοῦν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πραγματικὰ ὑπενόμευσαν ὅλον τὸν ἀγῶνα αὐτοῦ τοῦ λαοῦ. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὥπλισαν τὸν ἐχθρὸν διὰ νὰ ἐμποδίσουν αὐτὸν τὸν λαὸν εἰς τὴν ὁμαλὴν πορείαν πρὸς τὴν Ἕνωσιν τὴν ὁποίαν μὲ πολὺν φανατισμὸν καὶ ὁ Πρόεδρος ἐπίστευε καὶ ὁλόκληρος ὁ λαός, ἐκτὸς τῆς μικρᾶς μειοψηφίας τὴν ὁποίαν ἐσεῖς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐδῶ ἁπλῶς ἀποτελεῖτε. Οἱ σκοποί σας πλέον εἶναι διάφανοι. Εἶμαι χαρούμενος διότι εἶναι διάφανοι. Διότι δὲν θὰ ὑπάρξῃ πλέον Κύπριος τὸν ὁποῖον θὰ ἠμπορῆτε νὰ ἀπατᾶτε. Δὲν θὰ μπορῆτε πλέον νὰ καλύπτεσθε ὑπὸ τὸ πρόσχημα ὅτι καὶ ἐσεῖς εἶσθε τάχατες μὲ τὸν Πρόεδρον, ὅπως ἐπανειλημμένως προσεπαθήσατε νὰ μᾶς πείσετε. Ἐρρίξετε τὸ προσωπεῖον

σας. Ἡ λεοντὴ ἔπεσε. Εἴσθε πλέον ὑπόλογοι ἔναντι τοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἱστορίας καὶ διὰ τὸ παρελθόν σας καὶ διὰ τὸ παρόν σας καὶ διὰ τὰ γραφόμενά σας καὶ διὰ τὰς πράξεις σας. Καὶ ὁ λαὸς σᾶς κρίνει καὶ σᾶς βάζει εἰς τὴν μειοψηφίαν, καὶ σᾶς περιφρονεῖ, καὶ σᾶς δίνει μόνον τὸ 1% τὸ ὁποῖον εἶναι μοιραῖον νὰ ὑπάρχῃ ὡς χαμερπές, μικρόν, μειονοτικὸν ποσοστὸν εἰς οἱανδήποτε κοινωνίαν.

Ρωτῆστε τὸν Κυπριακὸν λαὸν διὰ νὰ σᾶς πῇ πόσοι ὑπάρχουν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὑπὸ τὴν σημαίαν τοῦ Προέδρου τὸν ὁποῖον ἐτολμήσατε νὰ ἔλθετε εἰς αὐτὸ ἐδῶ τὸ βῆμα καὶ νὰ κατηγορήσετε. Ρωτῆστε τὸν λαὸν νὰ σᾶς πῇ ποῖον ποσοστὸν δίδει εἰς τὴν παράταξίν σας καὶ εἰς τὴν ἐπιχορηγουμένην φυλλάδαν σας, ἡ ὁποία κανένα ἄλλον σκοπὸν δὲν ἔταξε παρὰ μόνον τὴν ὑπονόμευσιν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, τοῦ ἀγῶνος καὶ τῆς Ἑνώσεως, ἕτοιμη νὰ δώσῃ γῆν καὶ ὕδωρ εἰς τοὺς ξένους καὶ εἰς τοὺς κατακτητάς.

Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι αἱ καταστάσεις τὰς ὁποίας ἐσεῖς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὑπερασπίζεσθε, ἐδέχθησαν νὰ παραχωρήσουν ἐδαφικὰ ἀνταλλάγματα εἰς τοὺς Τούρκους τάχατες ὑπὸ τὸ πρόσχημα τῆς Ἑνώσεως. Εἶναι αὐτὴν τὴν Ἕνωσιν, ἔντιμε κύριε συνάδελφε, τὴν ὁποίαν ἔρχεσθε ἐδῶ νὰ μᾶς προπαγανδίσετε; Τὴν ἕνωσιν μὲ τὴν Τουρκίαν; Τότε νὰ φορέσετε φέσι καὶ νὰ πᾶτε νὰ γίνετε Τοῦρκος ὑπήκοος διότι ἡμεῖς δὲν πρόκειται νὰ δεχθῶμεν ἕνωσιν μὲ τὴν Τουρκίαν. Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἐπιτρέψωμεν, ὑπὸ τὸ κάλυμμα τῆς γνησίας Ἑνώσεως, ὑπὸ τὸ κάλυμμα τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ συνθήματος, τὸ ὁποῖον ἐσυγκίνησε καὶ συγκινεῖ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν νὰ φορέσετε φέσι εἰς τὴν μισὴν Κύπρον, νὰ παραχωρήσετε βάσεις καὶ κυριαρχικὰ δικαιώματα εἰς τὴν Κύπρον, διότι αὐταὶ εἶναι αἱ προθέσεις τῶν πατρώνων σας.

Αὐταὶ εἶναι αἱ προθέσεις τὰς ὁποίας καλῶς γνωρίζομεν. Αὐταὶ εἶναι αἱ προθέσεις τὰς ὁποίας ἐξέφρασαν εἰς ἐπισήμους συγκλήσεις τοῦ Συμβουλίου τοῦ Στέμματος. Αὐταὶ εἶναι αἱ προθέσεις τὰς ὁποίας ἄνθρωποι πρὸς τοὺς ὁποίους στενῶς πρόσκεισθε, καὶ τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα τάχατες ὑπερασπίζεσθε ἐδῶ πέρα ἔχουν δώσει εἰς τοὺς ξένους. Θὰ ὁμιλήσωμεν ἐφ' ὅσον τὸ θέλετε καὶ θὰ εἴπωμεν ὅτι ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἡ Κύπρος θὰ ἦτο διχοτομημένη, διότι τὴν διχοτόμησιν τὴν ἀπεδέχθητε, μάλιστα τὴν ἀπεδέχθητε καὶ ἤλθατε ἐδῶ, ἐσεῖς καὶ οἱ ὅμοιοί σας, διὰ νὰ τὴν ἐπιβάλετε εἰς τὸν Κυπριακὸν λαόν. Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς προειδοποιήσω ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος, ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς δὲν θὰ δεχθῇ τὰς νόθους λύσεις τὰς ὁποίας ἔχετε εἰς τὸ κεφάλι σας. Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς προειδοποιήσω ὅτι ἐὰν τολμήσετε, πιόνια τῶν ξένων συμφερόντων, νὰ ἐπιβάλετε σχέδιον διχοτομικὸν εἰς τὴν Κύπρον θὰ συναντήσετε τὴν ἰδίαν ἀντίστασιν τὴν ὁποίαν συνήντησαν ὅλοι οἱ κατακτηταὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαόν.

Θὰ σᾶς εἴπωμεν ΟΧΙ ὅπως εἴπαμεν ΟΧΙ ὅσας φορὰς τὰ Ἑλληνικὰ συμφέροντα ἐτίθεντο ἐν κινδύνῳ. Ἐντροπή, κύριε συνάδελφε, ἐντροπή! Νὰ ἔρχεσθε ἐσεῖς, οἱ ἐθνικοὶ μειοδόται, μειονότης, ἐσεῖς τὰ ὄργανα τῶν ξένων, ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος νὰ κατηγορῆτε τὸν λατρευτὸν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, νὰ κατηγορῆτε ἕναν ἄνθρωπον ὁ ὁποῖος ἠνάλωσε καὶ ἀναλίσκει τὴν ζωήν του διὰ τὸν Κυπριακὸν λαόν, διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ἐν τῷ συνόλῳ του, διὰ τὴν Ἕνωσιν, τὴν γνησίαν Ἕνωσιν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Εἶναι ἐντροπή, κύριε συνάδελφε. Διότι ἐὰν ὑπῆρξεν ὑπερηφάνεια εἰς τὴν τελευταίαν περίοδον τοῦ Ἑλληνισμοῦ αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον, διότι αὐτὸς ἔσωσε καὶ τὴν Κύπρον καὶ τὴν Ἑλλάδα καὶ τὸ Ἑλληνοκυπριακὸν ὄνομα καὶ τὸ Ἑλληνικὸν ὄνομα ἐν τῷ συνόλῳ του.

Ὁμολογῶ ὅτι δὲν ἀνέμενα μίαν τοιαύτην ἀγόρευσιν ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα ἀπὸ ἐσᾶς, κύριε συνάδελφε. Ἐὰν δὲ προκληθῶ θὰ προβῶ εἰς ἀποκαλύψεις αἱ ὁποῖαι θὰ κάνουν τὰς ἄλλας ἀποκαλύψεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος νὰ φαίνωνται ἁπλῶς ὡς μία μικρὰ λεπτομέρεια. Καὶ τότε ἐσεῖς καὶ οἱ ὅμοιοί σας δὲν θὰ ἔχετε θέσιν ὑπὸ τὸν Κυπριακὸν οὐρανὸν οὔτε ὑπὸ τὸν Ἑλληνικὸν οὐρανόν. Θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσετε γῆν καὶ ὕδωρ καὶ στέγην ἐκεῖ ὅπου ἐξυπηρετεῖτε. Διότι οὔτε ἐδῶ οὔτε εἰς τὴν Ἑλλάδα δὲν θὰ σᾶς ἀποδεχθοῦν ὡς γνήσια τέκνα οὔτε τοῦ Κυπριακοῦ οὔτε τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

Δὲν θὰ ἔπρεπε, κύριε συνάδελφε, νὰ κάμετε αὐτὸ τὸ κήρυγμα ἀπὸ αὐτῆς τῆς θέσεως. Ὡμιλήσατε διὰ καταστάσεις αἱ ὁποῖαι θὰ σαρώσουν τοὺς πάντας. Ὡμιλήσατε δι' Ἕνωσιν. Μήπως νομίζετε ὅτι ὑπάρχει οἱοσδήποτε ἐξ ἡμῶν ὁ ὁποῖος δὲν θὰ ἦτο ἕτοιμος αὐτὴν τὴν στιγμὴν νὰ τὸ πράξῃ; Ξέρετε πολὺ καλὰ ὅτι προκαλεῖτε. Καὶ ξέρετε πολὺ καλὰ ὅτι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι σᾶς ἔβαλαν νὰ προκαλῆτε θὰ εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ χύσουν πρῶτοι δάκρυα. Ἐὰν ἡμεῖς προκαλούμενοι ἀποκαλύψωμεν θὰ προχωρήσωμεν πρὸς ἕνα δρόμον ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐσεῖς δὲν θὰ μᾶς ἀνακόψετε πλέον. Ὅταν ἐπιτρέπετε εἰς τὸν ἑαυτόν σας νὰ προκαλῇ, καὶ αὐτὴ ἡ πρόκλησις νὰ ἀναγκάζῃ νὰ ἀποκαλύπτωμεν πράγματα τὰ ὁποῖα ὠφελοῦν τοὺς ἐχθρούς, ἐσεῖς θὰ εἶσθε ὑπεύθυνος κύριε συνάδελφε.

Ὡμιλήσατε ὅτι τὸ Νομοσχέδιον θὰ «δέσῃ χειροπόδαρα» τὸν τύπον καὶ θὰ στερήσῃ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου. Μήπως διαβάζετε τὴν «Πατρίδα» ἔντιμε κύριε συνάδελφε;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸ ἔντιμον Μέλος νὰ μὴν ἀπευθύνεται πρὸς τὸν Βουλευτὴν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην ἀλλὰ πρὸς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Μὲ συγχωρεῖτε, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἔχετε ἀπόλυτον δίκαιον.

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Μερικοὶ ἀπὸ ὑμᾶς φαντάζομαι θὰ διαβάζετε τὴν «Πατρίδα» καὶ θὰ βλέπετε τὴν «καλῇ τῇ πίστει» κριτικὴν τὴν ὁποίαν ἡ «Πατρὶς» ἐξασκεῖ διὰ τὰ γινόμενα ἐν Κύπρῳ. Αὐτὴν τὴν «καλῇ τῇ πίστει» κριτικὴν ὑπερασπίζεται ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ. Θὰ ἤθελα νὰ τὸν πληροφορήσω ὅτι ἡ «Πατρὶς» ἡ ὁποία ἐὰν δὲν ἔπαιρνε συνεχῶς λεφτὰ θὰ εἶχε κλείσει ἀπὸ τὴν περιφρόνησιν μὲ τὴν ὁποίαν τὴν περιβάλλει ὁ Κυπριακὸς λαός, ἀποτελεῖ ἁπλῶς ἕνα ὑβριστικὸν φυλλάδιον τὸ ὁποῖον ἐπειδὴ δὲν ἔχει οὐδὲν ἐπιχείρημα, καταφεύγει συνεχῶς εἰς ὕβρεις, εἰς συκοφαντίας καὶ εἰς μίαν δημοσιογραφικὴν ἀνήθικον τακτικὴν τὴν ὁποίαν, δυστυχῶς, ὡς τώρα δὲν ὑπῆρχαν νόμοι νὰ παρεμποδίσωμεν. Ἦτο καιρὸς πλέον εἰς τὸν ὀχετὸν τοῦ ὑβρεολογίου αὐτῆς τῆς φυλλάδας νὰ τεθῇ ἕνα τέλος. Καὶ θὰ τεθῇ ἕνα τέλος, κύριε συνάδελφε. Διότι οὐδένα θὰ πείσετε ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶμεν ὅτι τάχατες ἡ ἐλευθερία τοῦ τύπου κτυπιέται διότι θέλομεν νὰ προστατεύσωμεν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι κακοβούλως ἐξυβρίζουν ἢ προσπαθοῦν νὰ ὑπονομεύσουν τὸ κῦρος τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους.

Δὲν νομίζω νὰ εἶσθε, κύριε συνάδελφε, πολὺ ὑπὲρ τῆς ἐλευθεροτυπίας. Δὲν θὰ ἤθελα νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω μεθόδους ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ἐξυπηρετεῖτε ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐλευθεροτυπίαν. Ἂς μὴ ὁμιλῶμεν διὰ Δημοκρατίαν, κύριε συνάδελφε. Μὲ συγχωρεῖτε, κύριε Πρόεδρε. Ἂς μὴν ὁμιλῶμεν διὰ Δημοκρατίαν, ἂς μὴν ὁμιλῇ ὁ συνάδελφος διὰ Δημοκρατίαν.

Ὁ κ. συνάδελφος εἶπεν ὅτι οἱ νόμοι αὐτοὶ γίνονται εἰς κάθε χώραν ἀναλόγως τῆς παραδόσεως, καὶ θὰ πρέπει νὰ διαφέρουν ἀπὸ χώραν εἰς χώραν ἀναλόγως τῆς παραδόσεως. Ἐπειδὴ ὁ κ. συνάδελφος φαίνεται ἐλησμόνησεν ὀλίγον τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν θὰ προσπαθήσω νὰ ὑπενθυμίσω αὐτὴν τὴν παράδοσιν. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐξελέγη πρὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὡς ἰσόβιος Ἀρχιεπίσκοπος καὶ Ἐθνάρχης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἐὰν ἡ παράδοσις δι' ἄλλους λαοὺς ἐπέβαλλε τὴν προστασίαν τῶν ἀρχηγῶν τῶν διαφόρων κρατῶν, φαντασθῆτε πόσον ἡ παράδοσις τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξεν ὡς ἰσόβιον Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐθνάρχην, ἐπέβαλλε τὴν προστασίαν του ἀπὸ τοὺς κακοήθεις χαρακτηρισμοὺς τοὺς ὁποίους κάθε μέρα δέχεται ἀπὸ ἐφημερίδας ὅπως ἡ «Πατρίς».

Γνωρίζετε καλῶς, κύριοι συνάδελφοι, ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν διὰ τὸν Πρόεδρον, Ἀρχιεπίσκοπον Ἐθνάρχην Μακάριον, νὰ καταφεύγῃ εἰς τὰ Δικαστήρια διὰ νὰ βάλῃ τέρμα εἰς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν τῆς «Πατρίδος». Ἦτο ἑπομένως καὶ λόγοι

παραδόσεως οἱ ὁποῖοι ἐπέβαλλαν τὴν δημιουργίαν αὐτοῦ τοῦ Νόμου διὰ νὰ προστατευθῇ ὁ Πρόεδρος ὁ ὁποῖος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ καταφύγῃ εἰς ἄλλα νομικὰ μέτρα διὰ νὰ παρεμποδίσῃ αὐτοῦ τοῦ εἴδους τὴν τακτικὴν τὴν ὁποίαν ἠκολούθησεν αὐτὴ ἡ ἐφημερίς. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ κ. Χριστοδουλίδης θεωρῇ ὅτι ἄλλες χῶρες ἔχουν πολὺ πολυτιμότερην παράδοσιν ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας, ἐὰν θεωρῇ τὸν ἐθναρχικὸν θεσμὸν ὡς ἐντελῶς μηδαμινὴν ποσότητα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυπριακὴν παράδοσιν. Ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος προσέβαλε τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅταν ὡμίλησεν ὅπως ὡμίλησε καὶ ὅταν ὡμίλησεν ἔστω ἀκόμα καὶ περὶ παραδόσεως. Ἐὰν δὲ ἐρωτήσῃ τὸν Κυπριακὸν λαὸν πῶς αἰσθάνεται πάνω σὲ αὐτὴν τὴν παράδοσιν, δεδομένου ὅτι ἀκόμα ἐκκρεμοῦν τὰ καθήκοντα διὰ τὰ ὁποῖα ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἐξελέγη ὡς Ἐθνάρχης, καὶ δι' αὐτὸ ἄλλωστε εὑρίσκεται ἐπὶ κεφαλῆς τῆς πολιτείας διὰ νὰ ἐκτελέσῃ τὰ καθήκοντα τὰ ὁποῖα ὁ λαὸς τοῦ ἀνέθεσεν ὅταν τὸν ἐξέλεγεν ὡς ἰσόβιον Ἐθνάρχην, τότε θὰ ἐσέβετο καὶ τὸν Ἐθνάρχην καὶ τὸν λαόν.

Μᾶς θεωρεῖ ἀφελεῖς ὁ κ. συνάδελφος ὅταν λέγῃ ὅτι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ ἐμποδίσῃ τὴν καλῇ τῇ πίστει κριτικὴν πρὸς τὸν Πρόεδρον, καὶ ὅτι ἐὰν κάποιος δὲν χαιρετίσῃ τὸν Πρόεδρον κινδυνεύει νὰ φυλακισθῇ τρία χρόνια διότι δὲν ἐχαιρέτισε τὸν Πρόεδρον. Ἐγὼ ὅμως δὲν αἰσθάνομαι προσβεβλημένος. Διότι ἡ νοοτροπία καὶ ἡ διανοητικὴ κατάστασις τὴν ὁποίαν ἔδειξεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος πιστεύω ὅτι πράγματι εἶναι δυνατὸν νὰ πιστεύῃ αὐτὰ τὰ πράγματα. Ἐὰν ἦτο εἰλικρινὴς εἰς ὅλα τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα εἶπεν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος διατὶ νὰ μὴ πιστεύω ὅτι ἡ ἀφέλειά του καὶ ἡ νοοτροπία του εἶναι δυνατὸν νὰ τὸν κάνουν νὰ πιστεύῃ αὐτὰ τὰ πράγματα; Δι' ἡμᾶς βεβαίως εἶναι τρομερὸν κάποιος συνάδελφος, ὁ ὁποῖος θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ἕνα ὕψος διανοητικῆς ἱκανότητος, νὰ φθάσῃ εἰς τὸ σημεῖον, εἰς αὐτὴν τὴν Βουλήν, νὰ μᾶς προειδοποιήσῃ ὅτι, πρὸς Θεοῦ ὁ Νόμος αὐτὸς εἶναι δυνατὸν νὰ καταλήξῃ εἰς τὴν φυλάκισιν κάποιου ὁ ὁποῖος δὲν ἐχαιρέτισε τὸν Πρόεδρον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Χαρίζω τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ἐντίμου συναδέλφου.

Ὡμιλοῦμεν περὶ ἀστυνομεύσεως τοῦ λαοῦ. Ὑπάρχει ἀστυνόμευσις τοῦ λαοῦ, ἀλλὰ ὑπάρχει ἀπὸ ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ. Καὶ θὰ τὴν σταματήσωμεν τὴν ἀστυνόμευσιν τοῦ λαοῦ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Θὰ σταθῶμεν ἐμπόδιον εἰς τὸ νὰ προχωρήσῃ αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ ἀστυνόμευσις τοῦ λαοῦ ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν ἐξελέγησαν ἀπὸ τὸν λαὸν καὶ ἀπὸ ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν λογοδοτοῦν εἰς τὸν λαόν. Διότι ἡ ἀστυνόμευσις ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον τὸν ὁποῖον προστατεύομεν δι' αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, δὲν ὑπάρχει κἂν ὅση θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ αὐτὸν τὸν λαὸν ἀπὸ τοὺς ἄλλους οἱ ὁποῖοι ἀστυνομεύουν αὐτὸν τὸν λαὸν παρακρατικῶς.

Ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος ὡμίλησε περὶ προστασίας τῶν Ὑπουργῶν. Ἐὰν τὰ Ἑλληνικά μου εἶναι καλὰ δὲν ἀνεῦρον τίποτε εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον νὰ ὁμιλῇ περὶ προστασίας τῶν Ὑπουργῶν. Τὸ δὲ ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κύριος συνάδελφος ὅτι ἐὰν τυχὸν κατηγορήσωμεν τοὺς Ὑπουργούς, δεδομένου ὅτι οἱ Ὑπουργοὶ εἶναι ἐφαρμοσταὶ τῆς πολιτικῆς τοῦ Μακαρίου, αὐτὸ σημαίνει ὅτι ἐξυβρίζομεν τὸν Πρόεδρον, μοῦ ἐνθυμίζει τὴν ἱστορίαν τῆς κακόμοιρης ἐκείνης γυναίκας ἡ ὁποία ἔκλαιγεν εἰς κάποιαν κατηφορικὴν κάποιου δάσους διότι ὁ γυιός της θὰ γινόταν ξυλοκόπος καὶ ἦτο δυνατὸν κόβοντας τὰ δένδρα νὰ πεθάνῃ.

Μία κατάπληξις ὅμως εἶναι πόσον βαθὺς γνώστης τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Δικαίου εἶναι ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος ὁ ὁποῖος ἀπὸ ὅ,τι γνωρίζω δὲν ἐσπούδασε τὴν Νομικήν. Γραπτῶς ἀνεφέρθη εἰς πολλὰ πράγματα ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὅλην τὴν εὐχέρειαν νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Ποινικὴν Δικονομίαν καὶ εἰς τὰ ἄρθρα της ὡς πλήρης γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς Ποινικῆς Δικονομίας. Μήπως θὰ πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν τὸν δάκτυλον ὁ ὁποῖος συνέγραψε τὸ ὅλον αὐτὸ ἀνοσιούργημα κάπου ἀλλοῦ, εἰς κάποιον πραγματικὸν γνώστην ἢ κάποιον ποὺ προσποιεῖται ὅτι γνωρίζει τὴν Ἑλληνικὴν Ποινικὴν Δικονομίαν; Διότι πολὺ ὀλίγον θὰ μᾶς πείσῃ ὁ κύριος συνάδελφος ὅτι εἶναι γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς Ποινικῆς Δικονομίας.

Ὁ κ. συνάδελφος δὲν ἦλθεν ἐδῶ διὰ νὰ μᾶς πῇ ὅτι ἤθελεν ἁπλῶς διεύρυνσιν τοῦ Νόμου ὅπως προσεποιήθη. Καὶ ὅταν μᾶς ἔφερεν ὡς παράδειγμα ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάρχει ἀνάλογος Νόμος ὁ ὁποῖος προστατεύει καὶ ἄλλους ἐκτὸς ἀπὸ τὸν Πρόεδρον, καὶ ἐὰν αὐτὸ ἦτο τὸ πνεῦμα τῆς ὁμιλίας του, θὰ ἠκούαμεν μὲ προσοχὴν τὸν κύριον συνάδελφον, καὶ θὰ ἐβλέπαμεν ποίας τροποποιήσεις πράγματι θὰ ἠμπορούσαμεν νὰ ἐπιφέρωμεν διὰ νὰ προστατεύσωμεν ἐκείνους ποὺ πρέπει νὰ προστατεύωνται ἀπὸ αὐτὸν τὸν Νόμον. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἦτο ἡ πρόθεσις τοῦ κυρίου συναδέλφου. Ἐνῷ μᾶς ἔφερε παραδείγματα ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Νόμον, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ ἴδιος παρεδέχθη ὅτι περισσότερα τοῦ ἑνὸς ἄτομα προστατεύονται ἀπὸ ἀνάλογον τακτικήν, ἐν τούτοις—ὁ ἴδιος μᾶς τὰ εἶπεν—προηγουμένως μὲ τὸν πλέον ἔντονον καὶ κατηγορηματικὸν τρόπον ἠρνήθη νὰ ψηφίσῃ Νόμον ὁ ὁποῖος θὰ ἐπροστάτευε τὸν ἀρχηγὸν τῆς πολιτείας Ἀρχιεπίσκοπον καὶ Ἐθνάρχην.

Ἠπείλησεν ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος ὅτι τὸ πᾶν θὰ σαρωθῇ καὶ δὲν θὰ μείνῃ τίποτε ὄρθιον. Προειδοποιοῦμεν τὸν κύριον συνάδελφον ὅτι ἡμεῖς εἴμεθα ἕτοιμοι διὰ νὰ σαρώσωμεν τὸ πᾶν, ἐφ' ὅσον αὐτὸ τὸ σάρωμα θὰ καταλήξῃ εἰς γνησίαν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ σαρώσωμεν τὸ πᾶν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι, ἀλλὰ εἴμαστε καὶ ἕτοιμοι νὰ σαρώσωμεν τοὺς πάντας οἱ ὁποῖοι θὰ προσπαθήσουν νὰ ἐπιβάλουν ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ λαοῦ λύσιν ἀντίθετον πρὸς τὴν γνησίαν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

Ὁ ἔντιμος κύριος συνάδελφος ἤρχισε νὰ πολεμᾷ σὰν Δὸν Κιχώτης μὲ τοὺς ἀνεμομύλους ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος καὶ νὰ ἀπειλῇ τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα ποὺ θὰ σαρωθοῦν, Προέδρους καὶ Ἀντιπροέδρους καὶ Ζυριχικὰ καθεστῶτα.

Ἔντιμε κύριε συνάδελφε. Ἡμεῖς, ὅπως εἴπαμεν καὶ προηγουμένως, εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ δώσωμεν καὶ τὴν ζωήν μας διὰ τὴν πραγματικὴν ἐλευθερίαν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ πολεμήσωμεν διὰ νὰ ἴδωμεν τὴν πατρίδα μας νὰ ἑνώνεται μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα, ὅμως, ὅσον ὑπάρχουν ἐφημερίδες ὅπως ἡ «Πατρίς», ὅσον ὑπάρχουν ἔντιμοι συνάδελφοι ὅπως ὁ προομιλήσας, ὅσον ὑπάρχουν ἄνθρωποι ἕτοιμοι νὰ προδώσουν καὶ τὴν τακτικὴν καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτοῦ τοῦ ἀγῶνος, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι ἀπομακρυνόμεθα ἀπὸ τὴν ἡμέραν διὰ τὴν ὁποίαν ὅλοι εἰργάσθημεν καὶ ἐργαζόμεθα, ἀπὸ τὴν ἡμέραν νὰ ἴδωμεν τὴν Κύπρον ἑνωμένην μὲ τὴν Μητέρα Ἑλλάδα.

Εἶμαι βέβαιος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τόσον ἐσεῖς ὅσον καὶ ὁ Κυπριακὸς λαὸς θὰ δώσετε τὴν πρέπουσαν ἀπάντησιν εἰς τοὺς ὑβριστὰς καὶ συκοφάντας, διότι μόνον οἱ ὑβρισταὶ καὶ οἱ συκοφάνται φοβοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου, διότι θέλουν νὰ διατηρήσουν τὸ δικαίωμα νὰ ὑβρίζουν καὶ νὰ συκοφαντοῦν. Ἡ κριτικὴ καὶ ἡ καλῇ τῇ πίστει κριτικὴ δὲν ἀπεκλείσθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον. Μόνον αἱ ὕβρεις καὶ αἱ συκοφαντίαι εἰς τὰς ὁποίας ἐξειδικεύεται ἡ «Πατρὶς» καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὁ ὁποῖος ὡμίλησε πρὸ ἐμοῦ ἀπεκλείσθησαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου εἶναι ἡ προστασία τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τόσον κατὰ πάσης ἐξυβρίσεως καὶ συκοφαντίας ὅσον καὶ κατὰ κάθε ἐνεργείας ἡ ὁποία τείνει νὰ μειώσῃ τὸ κῦρος του ἀπέναντι τοῦ λαοῦ.

Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι εἰς ὅλας τὰς πολιτισμένας χώρας ἡ ἐξύβρισις οἱουδήποτε ἀτόμου ὑπὸ οἱουδήποτε εἶναι πρᾶξις ἀπαράδεκτος καὶ καταδικαστέα καὶ πολὺ ὀρθῶς αἱ νομοθεσίαι τῶν διαφόρων κρατῶν περιλαμβάνουν Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα τιμωροῦν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι παρεκτρέπονται.

Εἰς τὴν Κύπρον, ὑπάρχει νομοθεσία ἡ ὁποία προστατεύει κάθε πολίτην κατὰ πάσης ἐξυβρίσεως καὶ κατὰ πάσης συκοφαντίας. Ἐὰν ἡ ποινὴ τὴν ὁποίαν προνοεῖ ἡ ὑφισταμένη νομοθεσία δὲν εἶναι ἀρκετὰ αὐστηρή, οὕτως ὥστε νὰ ἐπιδράσῃ ἀνασταλτικῶς ἐπὶ τῶν προτιθεμένων νὰ παραβοῦν τὸν Νόμον, τότε θὰ ἤμην ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος θὰ ἐψήφιζε σήμερον Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἐπρονοοῦσε διὰ τὴν αὔξησιν αὐτῆς τῆς ποινῆς.

Δυστυχῶς ὅμως ὡς ἔχει τὸ Νομοσχέδιον ἀδυνατῶ νὰ τὸ ψηφίσω διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

(1) Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας εἶναι πολιτικὸν πρόσωπον καὶ οὐσιαστικὰ ὁ μόνος ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ λαοῦ διὰ τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεώς του, διότι εἶναι τὸ μόνον πρόσωπον ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ ὁποῖον ψηφίζεται ἀπὸ τὸν λαόν.

Οἱ Ὑπουργοὶ εἶναι πρόσωπα ἀνεύθυνα, τὰ ὁποῖα διορίζονται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον, καὶ ὡς ἐκ τούτου ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τῶν Ὑπουργῶν του.

Ἑπομένως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὸ δημοκρατικὸν δίκαιον τὸ ὁποῖον ἔχει κάθε πολίτης νὰ κρίνῃ καὶ νὰ ἐπικρίνῃ τὰς πράξεις τῶν Ὑπουργῶν καὶ τὴν ἑκάστοτε γραμμὴν τῆς Κυβερνήσεως, οὐσιαστικὰ ἀντανακλᾶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος, ὡς εἴπαμεν, εἶναι καὶ ὁ μόνος ὑπεύθυνος ἀπέναντι τοῦ λαοῦ. Καὶ νομίζω ὅτι θὰ συμφωνήσετε μαζί μου εἰς τὸ ὅτι οἱαδήποτε κρίσις ἢ ἐπίκρισις ὁσονδήποτε καλόπιστος καὶ ἐὰν εἶναι αὐτή, τείνει εἰς τὸ νὰ μειώσῃ τὸ κῦρος τοῦ κρινομένου προσώπου εἰς τὰ ὄμματα τῶν ψηφοφόρων του καὶ τοῦ λαοῦ.

Ἑπομένως, ἔντιμοι συνάδελφοι, ἐὰν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ψηφισθῇ ὡς ἔχει, τότε θὰ καταλυθῇ τὸ δημοκρατικὸν δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἔχει αὐτὸς ὁ λαὸς τοῦ κρίνειν, καὶ θὰ εἶναι τὸ δεύτερον βῆμα μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Δήμων Νόμου πρὸς ἐπιβολὴν ὁλοκληρωτικοῦ καθεστῶτος εἰς Κύπρον.

Προτοῦ κατέλθω ἀπὸ τοῦ βήματος θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρει ὡς παραδείγματα τοὺς Ποινικοὺς Κώδικας τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἀγγλίας, οἱ ὁποῖοι προστατεύουν τοὺς ἀρχηγοὺς τῶν κρατῶν αὐτῶν.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν παραδειγμάτων τούτων ὑπῆρξε πολὺ ἀτυχής, διότι τόσον ὁ Βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ὅσον καὶ ἡ Βασίλισσα τῆς Ἀγγλίας εἶναι πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν πολιτεύονται, εἶναι πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν ἀναμιγνύονται εἰς τὴν διακυβέρνησιν τοῦ κράτους των, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι πρόσωπα ἀνεύθυνα, ἐνῷ ἀντιθέτως ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας εἶναι πρόσωπον τὸ ὁποῖον πολιτεύεται καὶ οὐσιαστικὰ ὁ μόνος ὑπεύθυνος διὰ τὰς πράξεις τῆς Κυβερνήσεώς του ἀπέναντι τοῦ λαοῦ. Ὁ κ. Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς θὰ μποροῦσε κάλλιστα νὰ φέρῃ ὡς παράδειγμα τὸν Ποινικὸν Κώδικα τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἑνὸς κράτους τοῦ ὁποίου ἡ διακυβέρνησις προσομοιάζει πρὸς τὴν ἰδικήν μας. Δὲν ἔπραξεν ὅμως τοῦτο καὶ ἔφερεν ἄλλα ἀτυχῆ παραδείγματα, καὶ διερωτῶμαι ἐὰν τοῦτο τὸ ἔκαμεν ἀπὸ ἄγνοιαν ἢ δι' ἄλλους ἀγνώστους εἰς ἡμᾶς λόγους.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως εἰς τὸ ὁποῖον λέγει ὅτι ὑπάρχει νομοθεσία ἡ ὁποία προστατεύει τοὺς ἀρχηγοὺς ξένων κρατῶν. Καὶ θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸν Γενικὸν Εἰσαγγελέα ποῖα μέτρα ἔλαβε μέχρι σήμερον ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐξυβρίζουν τὸν Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ ὁμιλήσουν ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Μὲ διέπει ἕνα συναίσθημα ὅτι ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ ἀναφέρω ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἴσως νὰ εἶναι τὸ «ἀντικλάϊμαξ» τῶν ὅσων ἐλέχθησαν μέχρι τῆς στιγμῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἄδειάν σας θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναφέρω τὸ Σῶμα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν τώρα. Καὶ ἄνευ πάθους ἢ προκαταλήψεως, ὅπως συνηθίζωμεν νὰ λέγωμεν, νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ὅσων λογικῶν ἐν μέρει ἐπιχειρημάτων προέβαλον ὡρισμένοι ἀγορηταί. Καὶ θεωρῶ λογικὸν τὸ ἐπιχείρημα τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Τζιρκώτη, τὸ ὅτι δηλαδὴ οἱ ἀρχηγοὶ κρατῶν τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ἀνεύθυνα πρόσωπα πολιτικῶς, καὶ ἐπομένως ὡς ἀνεύθυνα πρόσωπα θὰ πρέπει νὰ προστατεύωνται πλήρως. Εἰς τὴν περίπτωσιν ὅμως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὁ ἀρχηγὸς τῆς Πολιτείας αὐτῆς κατέχει μίαν ἰδιότυπον θέσιν. Εἶναι καὶ ἀρχηγὸς τῆς πολιτείας ἀλλὰ συγχρόνως ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ πολιτεύεται. Προσομοιάζει πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀμερικῆς καὶ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Γαλλίας. Καὶ εἶναι φυσικὸν ὡρισμέναι διατάξεις, αἱ ὁποῖαι διέπουν τὴν προστασίαν αὐτὴν τοῦ Προέδρου τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τῆς Γαλλίας, νὰ ἔχουν θέσιν καὶ εἰς τὴν ἰδικήν μας νομοθεσίαν.

Ἡ τροποποίησις ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον ἐξετάζομεν σήμερον, εἰσηγοῦμαι ὅτι καλύπτει ἀκριβῶς τὰς ἐπιθυμίας αὐτὰς τοῦ κ. Τζιρκώτη, καὶ ἀναγινώσκω :

«Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ ἐξυβρίσῃ ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν....»

Νομίζω ὅτι θὰ συμφωνήσῃ ὁ κ. Τζιρκώτης ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐξυβρίζῃ τὸν Πρόεδρον τοῦ κράτους, διότι ἁπλούστατα δὲν δύναται νὰ ἐξυβρίζῃ καὶ οἱονδήποτε ἄλλον πολίτην εἰς τὴν Κύπρον δυνάμει τῆς κειμένης νομοθεσίας. Οὔτε καὶ νὰ προσβάλλῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας. Ἡ προσβολὴ τῆς τιμῆς οἱουδήποτε ἀνθρώπου εἶναι καταδικαστέα. Ἐκεῖνον ἴσως διὰ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀμφιβολίας ὁ κ. Τζιρκώτης εἶναι ἡ λέξις «ἐξύβρισις». Τί σημαίνει «ἐξύβρισις». Διότι τὸ νὰ λοιδορήσῃ ἢ νὰ ἐξευτελίσῃ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ κράτους εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι συμφωνοῦμεν ὅτι ἀποτελεῖ πρᾶξιν καθαρῶς καταδικαστέαν. Γεννᾶται ὅμως ἡ ἀπορία τί σημαίνει νὰ ἐξυβρίσῃ. Καὶ εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν νομοθεσίαν τῆς Ἑλλάδος, διὰ τὴν ὁποίαν πολλὰ εἶπεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης, ἀλλὰ εἶχε μίαν ἀτυχεστάτην ἔμπνευσιν, ἢ μᾶλλον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοῦ ὑπέδειξαν αὐτὸ τὸ θέμα εἶχαν μίαν ἀτυχεστάτην ἔμπνευσιν, διότι τοῦ ἔδειξαν ὡρισμένας προνοίας ἀλλὰ δὲν τοῦ ἐξήγησαν τοῦ ἀνθρώπου ὅτι ὑπάρχει ὁλόκληρος Νομολογία εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὑπάρχουν παραδείγματα εἰς τὰ ὁποῖα π.χ. εἷς ἁπλὸς σταθμάρχης ἐδίωξεν ἐνώπιον Δικαστηρίου ἕνα πολίτην καὶ τὸν κατεδίκασε διότι τὸν ἐξύβρισε· καὶ πῶς τὸν ἐξύβρισεν, τί τοῦ εἶπεν ; Τοῦ εἶπεν «αὔριον ποὺ θὰ εἶμαι κράτος θὰ σοῦ ξιλώσω τὰ γαλόνια». Γι' αὐτὸ τὸ ἀσήμαντον, μπορῶ νὰ πῶ, πρᾶγμα αὐτὸς ὁ πολίτης ἐδιώχθη εἰς τὴν Ἑλλάδα βάσει αὐτοῦ τοῦ ἄρθρου καὶ κατεδικάσθη.

Θὰ ἔπρεπεν ἴσως ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑπέδειξεν εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην νὰ τοῦ ἐξηγήσῃ ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα προστατεύονται οἱ ἀνεγνωρισμένοι ὑπὸ τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς ἀρχηγοὶ κόμματος· καί, ἔντιμε κύριε συνάδελφε, ἐὰν ὁ ἀρχηγὸς κόμματος δὲν πολιτεύεται δὲν ξέρω ποῖος πολιτεύεται. Ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κόμματος προστατεύεται ἀπὸ τί ; Ἀπὸ τὴν περιύβρισιν. Καὶ τί σημαίνει περιύβρισις; Νὰ σᾶς ἀναγνώσω ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸν Ποινικὸν Κώδικα :

«Ἡ περιύβρισις τῆς ἀρχῆς θεωρεῖται οὐχὶ μόνον ἡ ἐξύβρισις ὑπὸ στενὴν ἔννοιαν ἢ ἡ δυσφήμησις ἀλλὰ καὶ οἱαδήποτε ἔκφρασις περιφρονήσεως ἱκανὴ νὰ μειώσῃ τὸν σεβασμὸν καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν ἀρχήν».

Ἐὰν δὲν μὲ πιστεύῃ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἢ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τοῦ ὑπέδειξαν, ἀναφέρομαι εἰς τὴν σελίδα 367 τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος.

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ πολὺ μὲ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ.

Χριστοδουλίδη διότι εἶναι φανερὸν ὅτι ἀποτελεῖ τὴν ἀντίχησιν, ἁπλῆν ἀντίχησιν τῶν ὑστερισμῶν ἑνὸς γνωστοῦ κύκλου, ἑνὸς κύκλου μάλιστα τοῦ ὁποίου οἱ ὑστερισμοὶ προωθοῦνται καὶ διὰ τοῦ τύπου, διαθέτουν καὶ ἰδικήν των ἐφημερίδα ἡ ὁποία ἐφημερὶς ἔχει ὑποστῆ πολιτικῶς τὴν τιμωρίαν τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ εἶχεν ὑποστῆ· καὶ ποία εἶναι ἡ τιμωρία; Πωλεῖ μετὰ δυσκολίας 1,000–1,200 φύλλα. Εἰς αὐτὰ συμπεριλαμβάνονται καὶ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀγοράζουν αἱ Πρεσβεῖαι καὶ διάφοροι ἄλλοι οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται νὰ τὰ ἀγοράζουν. Παρ' ὅλην τὴν ἐπιχορήγησιν εἶναι φανερὸν ὅτι πολιτικῶς ἔχει τιμωρηθῆ αὐτὴ ἡ ἐφημερίς. Δὲν θὰ ἔπρεπε, ἔντιμοι συνάδελφοι, νὰ λάβωμεν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέτρα νὰ τιμωρήσωμεν καὶ ποινικῶς αὐτοὺς τοὺς κύκλους, αὐτὸ τὸ φερέφωνον, ἐὰν πράγματι παραφέρεται, καὶ παραφέρεται.

Λέγω παραφέρεται γιατί; Ἔχω ἐδῶ ἕνα ἀντίγραφον, ἕνα φύλλον τῆς ἐφημερίδος αὐτῆς. Τρίτη 20 Δεκεμβρίου τοῦ 1966. Ἀναγινώσκω : Ἀναγινώσκω τὴν ἐποικοδομητικὴν ἀντιπολίτευσιν τὴν ὁποίαν διατείνεται ὅτι κάμνει ἡ ἐφημερίς.

«Ἐγκληματίαι», (ἀναφέρεται εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ κράτους, τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τοὺς συνεργάτας του) «Ἐγκληματίαι πόσον ἐπαίξατε μὲ αὐτὸν τὸν λαόν, πόσον ἐπλήξατε φονιάδες τὴν Ἑλλάδα, ποῦ θὰ πᾶτε».

Δηλαδὴ μὲ τὸ νὰ ἀποκαλοῦν τὴν Κυβέρνησιν αὐτοῦ τοῦ τόπου φονιάδης, ἐγκληματίες καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο παρόμοιον θεωροῦν ὅτι ἐπιτελοῦν θεάρεστον ἔργον καὶ ἐποικοδομητικὴν ἀντιπολίτευσιν; Λυποῦμαι, τὸ διανοητικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ τούτου εἶναι ἀρκετὰ ὑψηλόν. Θὰ τοὺς ἀπογοητεύσῃ, τοὺς ἀπεγοήτευσε. Λυποῦμαι ἐπίσης διότι μία ἐφημερὶς ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχίσει μὲ καλὰς προοπτικὰς κατήντησεν εἰς αὐτὰ τὰ χάλια.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔντιμοι συνάδελφοι, ἀποτελεῖ κατὰ τὴν ταπεινήν μου ἄποψιν ἀναγκαῖον μέτρον πρὸς συμπλήρωσιν ἑνὸς ἤδη ὑφισταμένου κενοῦ, καὶ τὸ κενὸν τοῦτο ὑπῆρξεν, ὅπως πολλοὶ ἐξ ὑμῶν θὰ γνωρίζετε, διότι προηγουμένως ὅταν ὑπῆρχεν εἰς τὸ Συνταγματικὸν Δίκαιον τῆς Κύπρου ἡ θέσις τοῦ Ἀντιπροέδρου, ἐγεννῶντο πολλὰ δύσκολα θέματα ὅσον ἀφορᾷ τὴν προστασίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους. Διατάξεις, ὡς αἱ συζητούμεναι σήμερον, εἶχον ἤδη προταθῆ εἰς προγενέστερον στάδιον ἀλλὰ ἀφηρέθησαν λόγῳ ἀκριβῶς τῶν δυσκολιῶν ἐκείνων τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαίου, αἵτινες ἐπικρατοῦσαν κατὰ τὸν χρόνον ἐκεῖνον τῆς τροποποιήσεως τοῦ Ποινικοῦ Νόμου τῆς Κύπρου κατ' ἀρχήν.

Εἰσηγοῦμαι ἑπομένως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως τὸ Σῶμα προβῆ εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ὡς ἐτροποποιήθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος, καὶ ἡ προτεινομένη τροποποίησις ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ ἐξυβρίσῃ ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας ἢ νὰ λοιδορήσῃ ἢ νὰ ἐξευτελίσῃ τοῦτον εἶναι ἔνοχος πλημμελήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν».

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης εἶπεν ὅτι ἡ προτεινομένη τροποποίησις τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος θὰ φιμώσῃ τὸν τύπον καὶ θὰ ἀποτελέσῃ φίμωτρον τοῦ κάθε πολίτου. Ἐὰν πραγματικῶς ἐπίστευα ὅτι ἡ προτεινομένη τροποποίησις τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος θὰ ἔφερε τοιαῦτα ἀποτελέσματα θὰ ἤμην ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος θὰ ἤγειρα φωνὴν διαμαρτυρίας· θὰ ἤμην ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος θὰ ἐπολεμοῦσα τὴν τροποποίησιν ταύτην. Ἀλλά, πιστεύσατέ με ὅτι, καὶ ὡς πολίτης καὶ

ώς νομικός δεν βλέπω ούτε διαβλέπω ούτε ύποπτεύομαι ότι ύπάρχει κίνδυνος δεσμεύσεως της ελευθεροτυπίας ή στερήσεως από τον πολίτην της ελευθερίας του λόγου.

Ο Ποινικός Κώδιξ προστατεύει τον κάθε πολίτην από την εξύβρισιν και τιμωρεί την εξύβρισιν εναντίον οιουδήποτε πολίτου. Νομίζω ότι είναι λογικόν ίνα επιβάλλεται όπως το αυτό δικαίωμα χαίρη και ο άρχηγός της πολιτείας. Και είναι φυσικόν και πρέπον ή τιμωρία ή οποία επιβάλλεται διά την εξύβρισιν ενός πολίτου να μην είναι ή ιδία με την τιμωρίαν ή οποία επιβάλλεται διά την εξύβρισιν του άρχηγού του κράτους.

Ελέχθη επίσης ότι ο άρχηγός του κράτους είναι πολιτικόν πρόσωπον. Είναι πολιτικόν πρόσωπον, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι επιτρέπεται να εξυβρίζεται από οιονδήποτε ο άρχηγός ενός κράτους διότι απλώς είναι πολιτικόν πρόσωπον και πολιτεύεται.

Νομίζω ότι ουδείς θα διαφωνήση ότι ως είναι διατυπωμένη ή τροποποίησις του Ποινικού Κώδικος δεν επηρεάζει καθόλου τα δημοκρατικά δικαιώματα εν Κύπρω και ότι είναι απαραίτητος ή ψήφισίς του.
Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Εάν δεν ύπάρχουν άλλοι ομιληταί, ο κ. Κώστας Χριστοδουλίδης θέλει να δευτερολογήση.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :
Εκ της θέσεώς μου, κύριε Πρόεδρε, να πω κάτι.

Εν πρώτοις λυπούμαι διά την ανοχήν την οποίαν επέδειξεν ο Πρόεδρος όσον αφορά την αγόρευσιν του εντίμου κ. Λυσσαρίδη.

Διά της αγορεύσεως του κ. Λυσσαρίδη έγινεν ούχι απάντησις εις το ύπ' εμού συζητηθέν θέμα αλλά προσεποιήθη ή εξεμεταλλεύθη την ευκαιρίαν διά να ακολουθήση τον μόνιμον Πρόεδρον της Βουλής και να ακολουθήση την επίθεσιν εναντίον είτε μιας εφημερίδος είτε ωρισμένων κύκλων τους οποίους υπαινίσσεται. Ο Χριστοδουλίδης ωμίλησεν εις την Βουλήν ως Χριστοδουλίδης, και έχει αρκετήν πείραν και κρίσιν διά να εκπροσωπήση τον εαυτόν του χωρίς να εκπροσωπή άλλας καταστάσεις εντός της Βουλής. Υπηνίχθη επίσης διά το παρελθόν μου, και ομολογώ ότι εάν τα φυλάξη διά τον εαυτόν του όσα είπεν θα ήσαν αντιπροσωπευτικά του ατόμου του. Πιστεύω όμως ότι, και όλοι γνωρίζουν και ο Κυπριακός λαός, το παρελθόν μου και το παρόν μου είναι άψογα και προσπαθώ και το μέλλον μου να είναι αντάξιον του παρελθόντος μου και του παρόντος μου.

Δεν θέλω να ομιλήσω είτε διά την εθνικήν μου είτε την κοινωνικήν μου δράσιν, αλλά αυτό το αφήνω εις την κρίσιν των άλλων. Ας ξέρη μόνον ότι εις αίμα έδωσα τέσσαρας νεκρούς εις τους εθνικούς αγώνας, και ήδη με τας ασθενείς μου δυνάμεις ειργαζόμην και εργάζομαι και σήμερον, εις δε τας κοινωνικάς μου δραστηριότητας από επταετίας εργάζομαι δωρεάν μέσα εις τον ελεύθερον συνδικαλισμόν διαθέτων και από τα όλίγα οικονομικά μου. Επομένως αυτά που είπεν ας τα στρέψη τόσον εναντίον του εαυτού του όσον και εναντίον των άλλων συναδέλφων του και εντός και εκτός της Βουλής διά τους οποίους όλος ο κόσμος ομιλεί πολύ.....

Ανεφέρθη επίσης ότι υπήρξα προαγωγός της διχοτομήσεως. Ωραίαν τιμήν μου δίδει πραγματικά! Υπήρξαμεν προαγωγοί της διχοτομήσεως εμείς που όταν είμαστε κλεισμένοι και ακούαμεν την διχοτόμησιν εκλαίγαμεν από εκεί που εύρισκόμαστε. Και όταν πράγματι μετά το «νενικήκαμεν» δεν ακούσαμεν είς το τέλος και τον εθνικόν ύμνον δεν μπορούσαμεν να συγκρατηθώμεν εκεί που είμαστε από τα κλάματα. Ναί. Αυτή ήταν ή ζωή μας τότε. Και εφέραμεν, λέγει, την διχοτόμησιν! Την εφέραμεν τότε! Σαν να ερωτηθήκαμεν εμείς

τότε διὰ νὰ φέρωμεν τὴν διχοτόμησιν. Σὰν νὰ ἐρωτηθήκαμεν τὸ 63 ἂν ἔπρεπε νὰ κάμωμεν πράσινες γραμμὲς καὶ πράσινα ἄλογα, ἢ νὰ κάμωμεν καντόνια καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἐρωτηθήκαμεν ἐμεῖς ἢ ἐρωτήθη αὐτὸ τὸ Σῶμα ἢ κανένας ἀπὸ ἐσᾶς. Καὶ ἔρχεται νὰ μέμφεται καὶ νὰ κατηγορῇ ἐμὲ ὅτι προήγαγα τὴν διχοτόμησιν! Θὰ ἠσθάνετο νομίζω, καὶ τώρα θὰ αἰσθάνεται ἐντροπὴν διὰ τὸν ἑαυτόν του. Θὰ ὤφειλεν ὁ κ. Λυσσαρίδης νὰ ἀπαντήσῃ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸν Χριστοδουλίδην καὶ ὄχι σὲ κανέναν ἄλλον. Ναί, δὲν εἶμαι δικηγόρος, δὲν εἶμαι. Ἀλλὰ τὰ ὅπλα μᾶς τὰ ἐδώσατε ἐσεῖς οἱ ἴδιοι, καὶ μᾶς ἀνεφέρατε ὅτι τὸ ἄρθρον τάδε τοῦ Ἑλληνικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος λέγει ἔτσι καὶ ἔτσι. Προσέτρεξα κύριοι. Ναί. Δὲν μοῦ τὰ ἔγραψε κανένας αὐτὰ καὶ ἔχω καὶ τὰ χειρόγραφά μου. Ἂν θέλῃ ὁ κ. Λυσσαρίδης—ἂν ἔχῃ μοῦτρα—ἂς τὰ πάρῃ νὰ τὰ διαβάσῃ ἂν εἶναι ἰδικά μου ἢ ἂν εἶναι ἀντιγραφὴ κανενὸς ἄλλου.

Αὐτὰ ἔχω νὰ πῶ γιὰ τέτοιες κακοήθειες γιὰ τὲς ὁποῖες σηκώνονται ἄνθρωποι ἐδῶ νὰ ὁμιλήσουν.

Δὲν ἀμφισβητοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ νόμος. Τὴν ἀπάντησιν τὴν ἔδωσεν ὁ κ. Λυσσαρίδης. Παρεδέχθη ὅτι αἰτία τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ φίμωσις τοῦ τύπου καὶ οἱ ἄλλοι ἂς μὴ παίζουν τυφλόμυιγες ἐδῶ μέσα. Τὸ παρεδέχθη, ναί.
Αὐτὰ ἔχω νὰ πῶ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρὶν δώσω τὸν λόγον εἰς οἱονδήποτε ἄλλον Βουλευτήν, ἐπειδὴ ἀρχίζων τὴν ὁμιλίαν του ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἐξέφρασε τὴν λύπην του διὰ τὴν ἀνοχὴν τὴν ὁποίαν ἐπέδειξα, θὰ ἤθελα νὰ τὸν ὑπενθυμίσω ὅτι καὶ εἰς τὴν πρώτην ὁμιλίαν του καὶ εἰς τὴν δευτερολογίαν του δὲν τὸν διέκοψα καθόλου ἐνῷ τὸν κ. Λυσσαρίδην τὸν διέκοψα.

Δεύτερον, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀνεξαρτήτως τῶν πολιτικῶν παθῶν τὰ ὁποῖα μπορεῖ νὰ εἶναι ἐξημμένα—καὶ ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς ὑπάρχουν πολιτικὰ πάθη ἐξημμένα—νομίζω ὅτι κάθε λογικῶς σκεπτόμενος ἄνθρωπος, ἀνεξαρτήτως ποῖος εἶναι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ὑφίσταται τὴν ἐξύβρισιν, εἴτε πολιτικῶς φίλος εἴτε πολιτικῶς ἐχθρός, θὰ συμφωνήσῃ ὅτι ἡ πρᾶξις εἶναι κολάσιμος. Τὸ δὲ ἄρθρον 46Α ὅπως ἔχει διατυπωθῇ, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ ἔχουν τὸ τελευταῖον κείμενον, τὴν τελευταίαν διατύπωσιν, δὲν κάμνει τίποτε ἄλλο παρὰ νὰ φιμώσῃ τοὺς ὑβριστάς.

Ἐὰν ὑπάρχῃ οἱοσδήποτε ἐντὸς τῆς αἰθούσης αὐτῆς ὁ ὁποῖος θέλει οἱ ὑβρισταὶ νὰ παραμείνουν ἀφίμωτοι, τότε ἂς τὸ πῇ.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ νὰ τονίσω ὅτι δυστυχῶς δὲν διέλυσε τοὺς φόβους μου. Ὅπως εἶπα καὶ εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου θὰ ἤμην ὁ πρῶτος ὁ ὁποῖος θὰ ἐψήφιζε Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ ἐπρονοοῦσεν αὔξησιν τῆς ποινῆς διὰ ζητήματα ἐξυβρίσεως καὶ κατασυκοφαντήσεως. Δυστυχῶς ὅμως, ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν πρώτην μου ἀγόρευσιν, οἱαδήποτε κρίσις ἢ ἐπίκρισις οἱουδήποτε Ὑπουργοῦ τείνει νὰ μειώσῃ τὸ κῦρος τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας ὡς τοῦ μόνου ὑπευθύνου. Καὶ ὑποτεθείσθω, κύριοι, ὅτι ἕνας Ὑπουργὸς εἴτε ἐκ κακῆς προθέσεως εἴτε ἐκ καλῆς προθέσεως ὑποπίπτει αὐτοῦ εἰς ἕνα σφάλμα, τότε ἐὰν γίνῃ ἐπίκρισις εἰς τὴν ἐφημερίδα αὐτοῦ τοῦ σφάλματος, ἀσφαλῶς ἡ ἐπίκρισις αὐτὴ

θὰ ἀντανακλάσῃ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Προέδρου τοῦ ὁποίου μειώνεται τὸ κῦρος. Καὶ βάσει αὐτοῦ τοῦ Νόμου τὸν ὁποῖον θὰ ψηφίσωμεν σήμερα θὰ εἶναι αὐτὴ ἡ πρᾶξις καταδικαστέα.

Λυποῦμαι ἀλλὰ οἱ φόβοι μου ἀκόμα ὑπάρχουν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Παρέλειψα, κ. Πρόεδρε, κάτι τὸ πολὺ σημαντικὸν ἀπὸ τὴν ὁμιλίαν τοῦ κ. Λυσσαρίδη. Ἠπείλησεν ὅτι θὰ προβῇ εἰς ἀποκαλύψεις. Τὸν προκαλῶ νὰ προβῇ εἰς ἀποκαλύψεις ἐναντίον τοῦ ὀνόματός μου, ἐναντίον τῆς δράσεώς μου, ἀπὸ οἱασδήποτε σκοπιᾶς ἐντὸς τῆς Βουλῆς, εἴτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν εἴτε ὁποτεδήποτε, ἄλλως θὰ εἶναι ἢ ὡς μία δημοκοπία ἢ ὡς μία συκοφαντία ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὅτι θὰ ἀποκαλύψῃ εἰς τὸ μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Καὶ ἐὰν ἐπρόκειτο ὁ κ. Λυσσαρίδης νὰ ἀποδεχθῇ τὴν πρόκλησίν σας νὰ προβῇ εἰς ἀποκαλύψεις, αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ἐπέτρεπα ὡς Προεδρεύων τῆς Βουλῆς αὐτῆς. Διότι σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ δὲν εἶναι ὁ προπηλακισμὸς μεταξὺ τῶν Βουλευτῶν οὔτε ἡ ἐξύβρισις, ἀλλὰ ἀπεναντίας ἡ προστασία καὶ ἡ δημιουργία τοῦ ἰδιωνύμου αὐτοῦ πλημμελήματος τῆς ἐξυβρίσεως.

Θὰ ἦτο τελείως ἐκτὸς θέματος ἐὰν ἐπέτρεπα εἰς οἱονδήποτε Βουλευτὴν νὰ προβῇ, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς συζητήσεως αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, εἰς οἱανδήποτε ἀποκάλυψιν, ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰλικρινῶς πιστεύω εἰς τὴν συζήτησιν, δὲν πιστεύω εἰς τὴν ἀπαγγελίαν προετοιμασμένων λόγων, καὶ δι' αὐτὸ μὲ τὴν ἄδειάν σας θὰ προσπαθήσω καὶ πάλιν ἴσως πείσω ὡρισμένους καλοπίστους συζητητάς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διότι ἴσως ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἀποζῇ ἀπὸ τὴν συζήτησιν ὡς δικηγόρος!

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅπως καὶ ἄλλοι παρόμοιοι ἐμοῦ.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁ συνάδελφος κ. Τζιρκώτης εἶπεν ὅτι ἐὰν ψηφίσωμεν αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον θὰ φιμώσωμεν τὸν τύπον, ὁ δὲ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης εἶπε περίπου τὰ ἴδια λόγια ἀλλὰ μὲ πλέον ἔντονον ὕψος καὶ μὲ περισσότερες γαρνιτοῦρες.

Εἶμαι βέβαιος ὅμως ὅτι συμφωνοῦν καὶ οἱ δύο ὅτι εἰς τὴν Ἑλλάδα π.χ. ὁ τύπος δὲν εἶναι φιμωμένος. Εἶναι γνωστόν, εἶναι δεκτόν αὐτό. Εἰς τὴν Ἑλλάδα ὅμως ὑπάρχει παρομοίας φύσεως διάταξις διὰ τὴν προστασίαν ὄχι τοῦ Βασιλέως, ὄχι τοῦ Ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους—δι' ἐκεῖνον ὑπάρχει κάτι καλύτερον, κάτι τὸ πιὸ ἀπόλυτον—ὑπάρχει αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ προστασία διὰ τοὺς ἑξῆς, καὶ ἡ τιμωρία εἶναι πάλιν τρία ἔτη : Τιμωρεῖται μὲ φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν ὅστις δημοσίως περιῢβρίζει ἀρχὴν δημοσίαν. Πολὺ πλατὺς ὅρος. Δημοτικὴν ἢ κοινοτικὴν ἀρχήν, ἢ ἀνεγνωρισμένον κατὰ τὸν Νόμον τῆς Βουλῆς ἀρχηγὸν κόμματος.

Τώρα τί σημαίνει «περιῢβρίζει», διότι ἴσως νὰ πῇ ὁ κ. Τζιρκώτης ὅτι εἰς τὸν Ἑλληνικὸν Ποινικὸν Κώδικα ἀναφέρεται ἡ λέξις «περιῢβρίζω» ἐνῷ εἰς τὸ κεί-

μενον τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἀναφέρονται ἄλλαι λέξεις. "Οχι, ἡ λέξις ἐκείνη, περιῦβρισις ἀρχῆς, ἔχει ἑρμηνευθῆ κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ὡς περιέχουσα τὰς ἐννοίας τὰς ὁποίας περιέχει σήμερον τὸ Νομοσχέδιον, καὶ ἐπανέρχομαι.

"Εχει, ὅπως ἀνέφερα, καταδικασθῆ πολίτης ὁ ὁποῖος εἶπεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερα προηγουμένως εἰς σταθμάρχην, διότι τοῦτο ἐθεωρήθη περιῦβρισις τοῦ σταθμάρχου. "Εχει ἑρμηνευθῆ ἡ λέξις αὐτὴ ὡς ἑξῆς : "Οτι περιλαμβάνει μείωσιν τοῦ σεβασμοῦ καὶ τῆς ἐκτιμήσεως τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν ἀρχήν.

Μὰ ὑπάρχει γενικώτερον πρᾶγμα ἀπ' αὐτό ; Ἐπομένως φρονῶ ὅτι οὔτε ὁ τύπος θὰ φιμωθῆ οὔτε κανεὶς θὰ φιμωθῆ διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ φιμωθοῦν—καὶ πρέπει νὰ φιμωθοῦν—εἶναι οἱ πραγματικοὶ ὑβρισταί, αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι δὲν κάμνουν ἁπλῶς μίαν πολιτικὴν ἢ μίαν ἀντιπολίτευσιν, ἀλλὰ σκοπὸν ἔχουν, ἐφ' ὅσον τίποτε ἄλλο δὲν ἔχουν νὰ κάμουν, νὰ ὑβρίζουν τοὺς πάντας καὶ τὰ πάντα, ὅπως ἔπραξε δυστυχῶς ὁ ἔντιμος συνάδελφος, ὁ ὁποῖος μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶπεν ὕβρισεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος αὐτοῦ τὸν Ἀρχηγὸν τοῦ κράτους. Τὸ Ἀρχηγὸν μιᾶς πολιτείας, βάσει τῶν Νόμων καὶ τῶν κανονισμῶν τῆς ὁποίας ἔχει τὴν τιμὴν νὰ παρουσιάζεται ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ καὶ νὰ ὁμιλῇ. Ἐὰν αὐτὸ δὲν τὸ ἐδέχετο, καὶ τοῦ τὸ εἶπα ἐπανειλημμένως, θὰ ἦτο πλέον ἔντιμον δι' ἐκεῖνον ἐὰν ἔφευγεν ἀπὸ αὐτὸ τὸ Σῶμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν θὰ εἶχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητᾷ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης καὶ οὔτε τὴν εὐχαρίστησιν θὰ εἶχεν.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν χρειάζεται νὰ ὑπενθυμίσω τὴν Βουλὴν ποῖος προεκάλεσε καὶ ἐπομένως ποῖος εἰσέπραξε τὰ ἀποτελέσματα τῆς προκλήσεως.

Δι' αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ δευτερολογήσω. Ἡ κριτική μου δὲν ἐστρέφετο ἐναντίον ἑνὸς συγκεκριμένου ἀτόμου ἀλλὰ ἐναντίον μιᾶς καταστάσεως, ὅπως καὶ ἡ κριτικὴ ἡ ὁποία ἔγινεν ἦτο κριτικὴ ἐναντίον τοῦ Προέδρου τοῦ κράτους, καὶ νομίζω ὅτι ὅλοι ἀντιλαμβανόμεθα περὶ τίνος πρόκειται.

Δι' αὐτὸ διὰ νὰ μὴ ἀπασχολήσω τὸ Σῶμα, καὶ δεδομένου ὅτι ἁπλῶς ἀπήντησα εἰς πρόκλησιν ἡ ὁποία ἦτο καὶ ἄσχετος ἀκόμη μὲ τὸ θέμα, δὲν θὰ δευτερολογήσω. Μόνον θέλω νὰ πῶ δυὸ λόγια ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦ κ. Τζιρκώτη. Νομίζω ὅτι ἴσως νὰ ὑπάρχῃ μία παρεξήγησις. Διότι ὁ κ. Τζιρκώτης ὁμιλεῖ περὶ μειώσεως τοῦ κύρους. Αὐτὴ ἡ φράσις δὲν ὑπάρχει πλέον εἰς τὸ Νομοσχέδιον, ὅπως εἶναι αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ὑπῆρχεν εἰς τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχομεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἐνώπιόν μας. Δι' αὐτὸ τὰ ἐπιχειρήματα ἐκεῖνα ἴσως νὰ εἶχαν κάποιαν —ὄχι μόνον διὰ τοὺς Ὑπουργοὺς ἀλλὰ γενικὰ—ἄλλην σημασίαν, ἐὰν ὑπῆρχεν ἀκόμα αὐτὴ ἡ φράσις. Ἀπὸ ὅ,τι βλέπω αὐτὴ ἡ φράσις ἔχει ἀπαλειφθῆ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐπίσης πιστεύω ὅτι ὁ κ. Χριστοδουλίδης προέβη εἰς τὴν ὁμιλίαν του, μὴ ἔχων ὑπ' ὄψιν τὴν τελευταίαν διατύπωσιν τὴν ὁποίαν ὅλοι οἱ Βουλευταὶ ἔλαβον κατὰ τὴν ἀμέσως μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν, ἐκ μέρους τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη, ὡς Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν, τῆς νέας διατυπώσεως, ἡ ὁποία διενεμήθη.

Βεβαίως πρόκειται νὰ ψηφίσωμεν ἐντὸς ὀλίγου τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο καὶ ἐλπίζω ὅτι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ θὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των τὸ ἀκριβὲς κείμενον τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ἐνώπιόν των πρὸς ἔγκρισιν.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὸ κείμενον ὅπως ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη καὶ τὰς τροποποιήσεις.

Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ὡμίλησα εἶναι ἡ αἰτία ἡ ὁποία ἠνάγκασεν, αὐτὴν τὴν περίοδον, νὰ εἰσαχθῇ αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον, καὶ ὅταν θὰ διαβασθῇ ψυχραιμότερον ἡ ἀγόρευσις τὴν ὁποίαν ἔκαμα τότε θὰ εὑρεθοῦν οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ὡμίλησα καὶ ἐὰν εἶναι δικαιολογημένοι ἢ ὄχι. Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας ὑπῆρχεν ἀπὸ ἑξαετίας, ἑπταετίας ἤδη. Τροποποιήσεις τοῦ βασικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος ἔγιναν οὐχὶ ὀλίγαι, καὶ ἐξ ὅσων βλέπω ἐδῶ ἔγιναν πέντε τροποποιήσεις, καὶ οὐδεμία τέτοια πρόνοια ἐλήφθη μέχρι τώρα. Τὴν πρόνοιαν ἐπέβαλε, τὴν προεκάλεσε καὶ τὴν ἀνεγνώρισεν ἤδη ἡ δήλωσις τοῦ κ. Λυσσαρίδη ὅτι γίνεται διὰ συγκεκριμένον σκοπόν. Ἐπομένως ἐπὶ αὐτῆς τῆς θέσεως στηρίζομαι καὶ καταψηφίζω τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, καὶ οὐχὶ ἐὰν ὑπάρχῃ σὲ ἄλλες χῶρες ἢ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἢ ἐὰν πρέπει νὰ μπῇ διὰ τὸν Πρόεδρόν μας ἢ ὄχι. Ἔχω γνῶσιν δι' ὅλα αὐτά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐκεῖνο βαβαίως τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω εἶναι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ δὲν ἀποσκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ οἱονδήποτε προσωπικῶς. Ἀποσκοπεῖ νὰ προστατεύσῃ ἀπὸ ἐξύβρισιν οἱονδήποτε πρόσωπον τὸ ὁποῖον κατέχει τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς πολιτείας. Καὶ ἂς ξεχάσωμεν ὅτι ἀρχηγὸς τῆς πολιτείας σήμερα εἶναι ὁ Μακαριώτατος, αὔριον μπορεῖ νὰ εἶναι ἄλλος καὶ μεθαύριον ἄλλος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν μετὰ μεγάλης προσοχῆς εἶναι ἐὰν πρέπει ἐντὸς τῆς Κύπρου νὰ ἐξυβρίζεται ὁ Ἀρχηγὸς τῆς πολιτείας, οἱοσδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι.

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα ἐξηντλήθη καὶ ἐπομένως θὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ πρῶτον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ παρεκάλουν τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὸ δεύτερον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου.

2. Ὁ βασικὸς Νόμος τροποποιεῖται διὰ τῆς εἰς αὐτὸν προσθήκης εὐθὺς μετὰ τὸ ἄρθρον 46 τοῦ κάτωθι νέου ἄρθρου—

«Ἐξύβρισις, κ.λ.π. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας.

46Α. Πᾶς ὅστις δημοσιεύει προφορικῶς, ἐγγράφως, διὰ τοῦ τύπου ἢ δι' οἱουδήποτε ἄλλου μέσου ὁ,τιδήποτε τείνει νὰ ἐξυβρίσῃ ἢ νὰ προσβάλῃ τὴν τιμὴν τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Πολιτείας ἢ νὰ λοιδορήσῃ ἢ νὰ ἐξευτελήσῃ τοῦτον εἶναι ἔνοχος πλημμελήματος καὶ ὑπόκειται εἰς φυλάκισιν τριῶν ἐτῶν».

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
18, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :
Καταψηφίζω, κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δύο κατά, κ. Πρόεδρε, τότε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Δύο.
Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδεμία ἀποχή, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἔχει τελειώσει.
Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ Ποινικοῦ Κώδικος (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
19, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δύο, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη εἰς Νόμον.

Ἡ Νομοθετικὴ Ἐργασία ἔχει τερματισθῆ.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα, κ. Πρόεδρε.

(1) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 2αν Φεβρουαρίου 1967, συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἀποστέλλεται δὲ πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἀποστέλλονται πρὸς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ, εἰς τὸ ὁποῖον ὡς πρῶτον θέμα εἶναι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Γεώργιος Τζιρκώτης καὶ τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἑξῆς : «Δραστηριότητες τοῦ Ρ.Ι.Κ. καὶ Κοινοβουλευτικὸς Ἔλεγχος».

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐζήτησε τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν διαπίστωσιν τῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ παρόντος ἔτους, εἰς τὸ ὅτι δηλαδὴ χρήζει ἀναθεωρήσεως ἡ κειμένη νομοθεσία, ἥτις διέπει τὰ τῆς λειτουργίας καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, ἵνα καταστῇ δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς οἰκονομικὸς αὐτῶν ἔλεγχος.

Ἀναφέρομαι ἐπίσης καὶ εἰς εἰσήγησιν Βουλευτοῦ ἢ καὶ Βουλευτῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, διὰ τῆς ὁποίας ἐγένετο πρότασις ὅπως συσταθῇ ἐπὶ τούτῳ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἥτις καὶ νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθιξαν αἱ Ἐπιτροπαί.

Ἀναφερόμενος εἰς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη, θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῇ ὡς ἓν τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα θὰ ἐξετάσῃ ἡ οὕτω συσταθησομένη Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, εἰσηγοῦμαι ὅπως ληφθῇ ἀπόφασις παρὰ τοῦ Σώματος ὅπως συσταθῇ τοιαύτη ad hoc Ἐπιτροπή, ἥτις θὰ ἀπαρτίζεται ἐκ μελῶν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν, Νομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, καὶ τῆς ὁποίας τὰ μέλη θὰ διορισθῶσι συμφώνως πρὸς τὸν κανονισμὸν τοῦ Σώματος ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς, καὶ ἡ ὁποία νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐξέτασιν τοῦ εὐρυτέρου τούτου θέματος.

Θέτω τὴν πρότασιν ταύτην περὶ συστάσεως Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ παρὸν στάδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης κάτι θέλει νὰ παρατηρήσῃ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἀντιτίθεμαι εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου κ. συναδέλφου διότι τὸ θέμα ἐνεγράφη πρὸς συζήτησιν ἐντὸς τῆς Βουλῆς. Ἐὰν ἐκ τῆς συζητήσεως προκύψῃ θέμα περαιτέρω μελέτης, τότε νὰ σχηματισθῇ Ἐπιτροπὴ ad hoc, ὅπως ἐσυνηθίσετε νὰ λέγετε, διὰ νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος, ἀντὶ νὰ βγῇ οἱονδήποτε ψήφισμα ἢ ἀπόφασις τώρα ἀπὸ τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Τὸ ἕνα δὲν ἀποκλείει τὸ ἄλλο. Ἡ πρότασίς μου δὲν ἦτο διὰ νὰ ἐμποδίσω οἱανδήποτε συζήτησιν, ἡ ὁποία εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐν συνεχείᾳ. Ἡ πρόθεσίς μου δὲν ἦτο αὐτή. Ἡ πρόθεσίς μου ἦτο νὰ συσταθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτή, διότι ἤδη ἔχομεν ἀκούσει κατὰ τὰς ἀγορεύσεις τῶν Βουλευτῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀρκετὰ σχετικὰ μὲ τὸ θέμα αὐτό, εἶναι πιθανὸν νὰ ἀκούσωμεν καὶ ἄλλα ἐν συνεχείᾳ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τούτου, καὶ ἡ σύστασις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνδείκνυται νὰ γίνῃ κατὰ τὸ παρὸν στάδιον, διότι εἶναι πιθανὸν πολλοὶ συνάδελφοι, ὅπως π.χ. ἐγώ, νὰ ἐπιφυλαχθῶσι νὰ ἐκθέσωσιν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἔχουσι διὰ νὰ βοηθήσωσι τὴν Ἐπιτροπήν· καὶ ἐὰν καὶ μετὰ ἀπὸ τὴν ἔκθεσιν αὐτὴν τῶν γεγονότων καὶ τὴν σύνταξιν τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς οἱοσδήποτε συνάδελφος θέλει νὰ ἐπεκταθῇ, δύναται νὰ τὸ πράξῃ. Ἐπομένως μὲ παρεξήγησεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ τοῦ ὑπενθυμίζω ὅτι ἔχομεν ἀλλάξει θέμα τώρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, βεβαίως, ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, εἶμαι βέβαιος ὅτι ἀναφέρεται εἰς τὴν ἑξῆς παράγραφον : «Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ πιστεύουν ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ ἀναθεώρησις τῆς κειμένης νομοθεσίας, ἥτις διέπει τὰ τῆς λειτουργίας καὶ οἰκονομικῆς διαχειρίσεως τῶν διαφόρων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, ἵνα καθίσταται δυνατὸς ὁ κοινοβουλευτικὸς οἰκονομικὸς ἔλεγχος, εἰσηγοῦνται δὲ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως ἐνεργήσῃ δεόντως τὸ συντομώτερον».

Προχωρῶν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης εἰσηγεῖται ὅπως αὐτὴ αὕτη ἡ Βουλὴ προβῇ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν δημιουργίαν μιᾶς ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῆς μὲ μέλη λαμβανόμενα ἀπὸ τὰς διαφόρους Ἐπιτροπάς, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι μία Ἐπιτροπὴ ἀντιπροσωπευτική, νὰ ἐξετάσῃ τὸ γενικώτερον θέμα τῆς ἀνάγκης ἢ μὴ στενωτέρου κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς, καὶ οὐδεμίαν, βεβαίως, εἰσήγησιν ἔκαμε νὰ παρεμποδισθῇ ὁ κ. Τζιρκώτης νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος.

Προτίθεμαι ἐπομένως νὰ θέσω τὸ ζήτημα εἰς ψηφοφορίαν, καὶ ἐρωτῶ ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς προτάσεως τοῦ κ. Δημητριάδη διὰ τὴν ἵδρυσιν μιᾶς ad hoc Ἐπιτροπῆς, τῆς ὁποίας τὰ μέλη θὰ ὁρισθοῦν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς, καὶ ἡ ὁποία θὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης;

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰσάγετε νέον θεσμὸν εἰς τὴν διαδικασίαν. Ἐνεγράφη θέμα πρὸς συζήτησιν· δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, καὶ εἰς ἐπόμενα θέματα ἐὰν τυχὸν

ἐγγραφοῦν, θὰ θέτετε ζήτημα ἀποφάσεως ὅταν θὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα, διὰ νὰ παραπεμφθῇ κάπου ἀλλοῦ. Εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον ἐνεγράφη τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν καὶ πρέπει νὰ συζητηθῇ. Ἐὰν δι' ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς, μετὰ τὴν συζήτησιν, τεθῇ ζήτημα ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ πρέπει νὰ ἐπιληφθῇ τούτου, ἢ ἡ Βουλὴ θὰ ἐκφράσῃ τὲς εὐχές της, κ.λ.π. κ.λ.π. ὡς γίνονται συνήθως εἰς τὲς ἀγορεύσεις, τότε νὰ προχωρήσωμεν δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου. Ἐπομένως ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅτι ἡ συζήτησις πρέπει νὰ γίνῃ ἐνόσῳ ἐνεγράφη τὸ θέμα, ὄχι διότι μὲ ἐνδιαφέρει τὸ θέμα αὐτὸ καθ' ἑαυτό, ἀλλὰ διότι μὲ ἐνδιαφέρει ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τῆς ὁποίας μέχρι σήμερον ἐδράζετο ἡ ἐγγραφὴ θεμάτων πρὸς συζήτησιν καὶ ἡ ὅλη διαδικασία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὑπενθυμίζω ὅτι εἰς τὴν προηγουμένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς ὅταν ἐζήτησα ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ προβῇ εἰς τὸν καταρτισμὸν μιᾶς ad hoc Ἐπιτροπῆς, ὁ ἔντιμος κ. Πρόεδρος μοῦ ἀπήντησεν ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχει θέμα ἐγγεγραμμένον ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν, ἀναβάλλει τὴν λῆψιν ἀποφάσεως διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίαν. Ἐπομένως ὑπάρχει ἤδη μία προειλημμένη θέσις νὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον αὐτὸ τὸ Σῶμα θέλει μίαν ad hoc Ἐπιτροπὴν ἢ ὄχι. Αὐτὸ δὲν σημαίνει κατ' οὐδένα τρόπον ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀποκλεισθῇ, ἐφ' ὅσον δημιουργηθῇ ad hoc Ἐπιτροπή, εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Τζιρκώτην, ὁ ὁποῖος ἐνέγραψε θέμα κατόπιν λήψεως ἀπαντήσεως εἰς ἐρώτησιν, νὰ προχωρήσῃ κατ' αὐτὴν τὴν συνεδρίαν εἰς τὸ νὰ ἐκφράσῃ οἱασδήποτε ἀπόψεις θέλει ἐπ' αὐτοῦ αἱ ὁποῖαι θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν ὅταν θὰ ἐξετάζῃ τὸ γενικὸν θέμα τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν. Δηλαδὴ δὲν πρόκειται νὰ ἀποκλείσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος θέματος μὲ τὸ γεγονὸς ὅτι θὰ δημιουργήσωμεν μίαν ad hoc Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὄχι μόνον ὁ κ. Τζιρκώτης ἀλλὰ καὶ ἄλλοι θὰ ἐπιθυμοῦν νὰ ὁμιλήσουν.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἕνας ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ ὁμιλήσουν διὰ τὸ ζήτημα τοῦ Ρ.Ι.Κ εἶμαι καὶ ἐγώ. Δὲν πρόκειται νὰ σταματήσῃ ἡ συζήτησις διὰ τὸ Ρ.Ι.Κ. Τὸ ζήτημα εἶναι τὸ ἑξῆς :

Ἐφ' ὅσον τὸ θέμα εἶναι ἐγγεγραμμένον μόνον διὰ τὸ Ρ.Ι.Κ. δὲν μποροῦμεν νὰ πάρωμεν ἀπόφασιν δι' ὅλους τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς. Ἐφ' ὅσον δὲ αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἔχουν εἰσηγηθῇ ὅτι πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ μία ὡρισμένη νομοθεσία διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἕνας ὡρισμένος ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, δὲν ἐμποδίζει καθόλου νὰ ψηφισθῇ ἡ ἀπόφασις αὐτὴ τῆς Βουλῆς ὅτι θὰ διορισθῇ μία ad hoc Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται καὶ μὲ ποῖον τρόπον θὰ γίνῃ ὁ καλύτερος ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν αὐτῶν, καὶ κατόπιν μόλις ψηφισθῇ νὰ ἀρχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔχει ἐγγεγραμμένον ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤμην ὁ τελευταῖος ὁ ὁποῖος θὰ ἔλεγα ὅτι θὰ ἠμπόδιζα τὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Τζιρκώτη θέματος. Πρόκειται ὅμως περὶ μιᾶς εἰσηγήσεως σοβαρωτάτης, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἕνα ἐκ τῶν θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦν ὅλους τοὺς συνταγματολόγους, ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἔλεγχος

ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν ἐκ μέρους τοῦ Κοινοβουλίου ἑκάστης χώρας. Ἐπομένως ἕνα τόσον σοβαρὸν θέμα δὲν προτίθεμαι νὰ τὸ παρεμποδίσω. Τοὐναντίον ἡ ἐπιθυμία μου εἶναι νὰ προωθήσω τὸ δυνατὸν συντομώτερον τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς ad hoc Ἐπιτροπῆς, ἐὰν τὸ Σῶμα τοῦτο ἀποφασίσῃ νὰ διορίσῃ τοιαύτην Ἐπιτροπήν.

Ἐπομένως προτίθεμαι νὰ θέσω τὸ θέμα εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς δημιουργίας μιᾶς ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
20, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ποῖοι ψηφίζουν ἐναντίον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἷς.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :
Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἔγινε δεκτή. Τοῦ ζητήματος θὰ ἐπιληφθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς, ἡ ὁποία θὰ καθορίσῃ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς καθ' ὃν τρόπον ἤδη ἔχει προδιαγραφῆ.

Καὶ τώρα τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Τζιρκώτης ἐπὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐγγραφέντος θέματος.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἐνεγράφη ὑπ' ἐμοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς κατόπιν τῆς μὴ ἱκανοποιητικῆς ἀπαντήσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβον ἀπὸ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν εἰς ἐρώτησίν μου ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ὀκτωβρίου τοῦ 1966 καὶ ἡ ὁποία ἀφεώρα τὰς δραστηριότητας τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου.

Προτοῦ παραθέσω τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν μὲ ἱκανοποίησεν ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, θεωρῶ φρόνιμον ὅπως σᾶς ἀναγνώσω ἐκ νέου τόσον τὴν ἐρώτησίν μου ὅσον καὶ τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν ἔλαβον.

Ἡ ἐρώτησίς μου εἶναι ἡ ἑξῆς :

Τὸ Συμβούλιον Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου ἔχει τελευταίως διαβιβάσει παραγγελίαν διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαιτουμένων μηχανημάτων πρὸς ἐγκατάστασιν νέου στούντιο τηλεοράσεως ἀξίας 80.000 λιρῶν, χωρὶς νὰ ζητήσῃ διεθνεῖς προσφορὰς μέσον τοῦ ἡμερησίου τύπου καὶ ἄνευ τῆς γνωμοδοτήσεως ξένων εἰδικῶν περὶ τῆς ποιότητος καὶ τῆς χρησιμότητος τῶν μηχανημάτων τούτων, ὡς εἶναι ὁ ἐνδεδειγμένος, ὁ ἀκολουθούμενος καὶ ἐφαρμοζόμενος τρόπος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν ἡμικυβερνητικῶν ὀργανισμῶν, καὶ ὅταν ἀκόμη αἱ παραγγελίαι εἶναι δι' ἀσήμαντα ποσά.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Ἐὰν ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος ἐτέθη ὑπ' ὄψιν του, καὶ ἐὰν ἐδόθη ἡ ἔγκρισίς του, καὶ

(β) Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, τί μέτρα ἔλαβε ἵνα ἀκυρωθῇ ἡ παραγγελία αὕτη καὶ ζητηθοῦν διεθνεῖς προσφοραί ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Δεκεμβρίου 1966, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ἐρώτησίν μου.

«'Επιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα Κύπρου εἶναι διὰ νόμου ἀνεξάρτητος 'Οργανισμὸς διοικούμενος ὑπὸ Συμβουλίου ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου. Περαιτέρω ὁ Προϋπολογισμὸς τοῦ ΡΙΚ τυγχάνει παρακολουθήσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου αἱ ἐνέργειαι τοῦ ΡΙΚ δι' ἐπέκτασιν τῶν ὑπηρεσιῶν του καὶ ἐπομένως δι' ἀγορὰν καὶ ἐγκατάστασιν τεχνικοῦ ἐξοπλισμοῦ ἔλαβον χώραν κατόπιν ἐγκρίσεως καί, εἰς μέγα βαθμόν, διὰ Κυβερνητικῆς δανειοδοτήσεως.

Τὸ "Ιδρυμα, τῇ παρακλήσει τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ὑπέβαλε τὰς ἀκολούθους πληροφορίας αἵτινες ἠλέχθησαν καὶ εὑρέθησαν ἀπολύτως ὀρθαί, καὶ αἵτινες ἀποτελοῦν διαφωτιστικὴν ἀπάντησιν εἰς τὴν ὑπὸ τοῦ 'Εντίμου Βουλευτοῦ ἐγερθεῖσαν ἐρώτησιν :

('Ακολουθοῦν αἱ πληροφορίαι τὰς ὁποίας ἔδωσεν τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα Κύπρου).

«Κατὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ὑπεβλήθη ἡ ἐρώτησις, ἡ γενομένη παραγγελία δὲν ὑπερέβαινε τὰς £50.000. Τὸ "Ιδρυμα εἶχε ζητήσει διεθνεῖς προσφορὰς δι' ἕκαστον τῶν μηχανημάτων κεχωρισμένως συνολικῆς ἀξίας £80.000 ἀπὸ 26 οἴκους ἐξ ὀκτὼ χωρῶν, τὰ ὁποῖα πρόκειται νὰ ἐγκατασταθοῦν εἰς τὰ ὑπὸ ἀνέγερσιν νέα στούντιο ραδιοφώνου καὶ τηλεοράσεως. Μερικοὶ τῶν οἴκων τούτων δὲν ἀντιπροσωπεύονται ἐν Κύπρῳ. Αἱ ληφθεῖσαι προσφοραὶ ἔτυχον ἐπισταμένης μελέτης ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τοῦ Τεχνικοῦ Τμήματος, οἱ ὁποῖοι ὑπέβαλον πρὸς τὸ Συμβούλιον ἠτιολογημένην εἰσήγησιν περὶ ἀγορᾶς ὡρισμένων μηχανημάτων διὰ τὸν ἐν λόγῳ σκοπόν.

'Η ἔκθεσις τῶν τεχνικῶν τοῦ 'Ιδρύματος ἐμελετήθη ἐπισταμένως καί, ἀφοῦ ἐδόθησαν αἱ δέουσαι ἐξηγήσεις, τὸ Συμβούλιον ἀπεφάσισεν ὅπως ἀποδεχθῇ τὰς προσφορὰς ἐκ δεκατεσσάρων διαφόρων προμηθευτῶν ἔναντι συνολικῆς δαπάνης £81.644. Διὰ τὸν ἴδιον σκοπὸν τὸ "Ιδρυμα ὑπολογίζει ὅτι θὰ δαπανήσῃ ἐπιπρόσθετον ποσὸν ἐκ £41.000.

Τὸ "Ιδρυμα εἰς οὐδεμίαν μέχρι σήμερον περίπτωσιν ἐζήτησε γνωμοδότησιν ξένων εἰδικῶν διὰ τὰς τεχνικάς του ἐγκαταστάσεις, διότι πιστεύει ὅτι οἱ εἰς τὸ "Ιδρυμα ὑπηρετοῦντες τεχνικοὶ κατέχουν τὰ δέοντα πρὸς τοῦτο προσόντα καὶ πεῖραν. 'Η μόνη περίπτωσις ἐλέγχου τῶν μηχανημάτων κατὰ τὴν προμήθειαν αὐτῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ γίνεται ἐφ' ὅσον ἡ παραγγελία διαβιβάζεται μέσῳ τῶν «Πρακτόρων τοῦ Στέμματος», οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἔλεγχον τοῦτον.

Γνωμοδότησις ξένων εἰδικῶν δὲν ἐζητήθη οὔτε ὅταν τὸ 1963—64 ἐγένοντο παραγγελίαι εἰς τὸν 'Αγγλικὸν οἶκον «ΠΑ·Υ·» ἀξίας £140.000 περίπου διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Τηλεοράσεως. 'Ο ἔλεγχος διεξήχθη ἐν Λονδίνῳ ὑπὸ εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἀποσταλέντων ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τῶν Τεχνικῶν 'Υπηρεσιῶν τοῦ Ρ.Ι.Κ.

Τὸ "Ιδρυμα ὡς ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς δὲν εἶναι ὑπόχρεων νὰ ζητήσῃ ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἔγκρισιν τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν διὰ τὰς παραγγελίας του· ἐν τούτοις ὅμως ὁ 'Υπουργὸς ἐτηρεῖτο γενικῶς ἐνήμερος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἐν σχέσει πρὸς τὸ ὡς ἄνω θέμα».

Καὶ ἀκολουθεῖ ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν μὲ τὰ ἑξῆς :

«'Εν τέλει ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Ρ.Ι.Κ. ὡς καὶ αἱ σχετικαὶ διαδικασίαι καὶ ἐσωτερικοὶ κανονισμοὶ ἀφοροῦν βεβαίως τὸ Διοικητικὸν αὐτοῦ Συμβούλιον τοῦ ὁποίου ἁπλῶς αἱ ὑπηρεσίαι, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δὲν εὑρεθοῦν ἱκανοποιητικαί, δύνανται νὰ τερματισθοῦν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως».

Οἱ λόγοι, κύριοι Βουλευταί, διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ δὲν μὲ ἱκανοποίησεν εἶναι οἱ ἑξῆς :

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ προμήθεια τῶν μηχανημάτων διὰ τὴν ἐπέκτασιν τοῦ νέου στούντιο τηλοράσεως ἀξίας πέραν τῶν £80.000 ἔγινε χωρὶς νὰ ζητηθοῦν διεθνεῖς προσφοραὶ καὶ ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐάν, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, ἐχρειάζετο ἢ ὄχι νὰ ζητηθοῦν τοιαῦται προσφοραί, ἐν τούτοις εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ρητῶς ἀναφέρει ὅτι ἐζητήθησαν τοιαῦται προσφοραί.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι τοῦτο δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν πραγματικότητα. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ δὲν ἐγένετο οὔτε κακοπίστως οὔτε διὰ νὰ παραπλανήσῃ τὴν Βουλήν. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι ἡ δήλωσις αὕτη ἐγένετο διότι ἐσφαλμένως ἔδωσε πίστιν εἰς πληροφορίας παρασχεθείσας εἰς αὐτὸν ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τοῦ P.I.K., καὶ αἱ ὁποῖαι πληροφορίαι οὐδὲν περιλαμβάνουν τὸ ὁποῖον νὰ πείθῃ περὶ τῆς ἐλλείψεως κακῆς πίστεως ἐκ μέρους των. Ἀντιθέτως αἱ πληροφορίαι αὐταὶ ἐγένοντο διὰ νὰ δημιουργήσουν ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐσφαλμένας ἐντυπώσεις εἰς τὴν Βουλὴν ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐκθέτουν αὐτὸν τοῦτον τὸν ἔντιμον Ὑπουργόν.

Δεύτερον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφέρει ὅτι τὸ P.I.K ὡς ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ ζητήσῃ ἐκ τῶν προτέρων τὴν ἔγκρισίν του διὰ τὰς παραγγελίας του, ἐν τούτοις, εἶναι φανερὸν ὅτι οὗτος δὲν ἐτηρήθη ἐνήμερος περὶ τῶν ἐνεργειῶν τοῦ P.I.K. εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν, παρ' ὅλον ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ἐδήλωσεν ὅτι διὰ τὴν προμήθειαν τῶν μηχανημάτων τούτων κατὰ μέγα ποσοστὸν ἐδόθη Κυβερνητικὴ δανειοδότησις.

Καὶ διερωτῶμαι, κύριοι Βουλευταί, πῶς ὅταν αὐτὴ αὕτη ἡ Κυβέρνησις ὅταν ἀποφασίσῃ νὰ κάμῃ μίαν δαπάνην, ἔστω καὶ τὴν πλέον μικράν, ἀπαιτεῖ :

Πρῶτον, εἰσήγησιν τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ.

Δεύτερον, ἔγκρισιν αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν.

Τρίτον, ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου· καὶ

Τέταρτον, ἔγκρισιν ὑπὸ αὐτῆς ταύτης τῆς Βουλῆς πλὴν εἰς ἰδιαζούσης φύσεως ὑποθέσεις,

καὶ μετὰ ἀπὸ ὅλην αὐτὴν τὴν διαδικασίαν ζητοῦνται διεθνεῖς προσφοραί, διερωτῶμαι διατί δι' αὐτὴν τὴν προμήθειαν μηχανημάτων ἀξίας πέραν τῶν £80.000 ὑπὸ ἑνὸς ἡμικρατικοῦ ὀργανισμοῦ ἐδόθη ἐκ τῶν προτέρων ἡ ἄδεια λήψεως ἀποφάσεως καὶ ἐκτελέσεως τοῦ ἔργου τούτου καὶ ἐκ τῶν ὑστέρων νὰ πληροφορῆται ὁ ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς περὶ τούτου.

Πιστεύω, ἔντιμοι συνάδελφοι, ὅτι ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν οὐδόλως ἐτηρήθη ἐνήμερος εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν καὶ τὴν δήλωσίν του περὶ τοῦ ἐναντίον τὴν ἔκαμε διὰ νὰ καλύψῃ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ P.I.K. φέρων ἐπὶ τῶν ὤμων του τὴν εὐθύνην.

Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῶ, ἔντιμοι συνάδελφοι, ὅτι ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἐτηρεῖτο ἐνήμερος εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτὴν δὲν θὰ ἐζητοῦσε ἀπὸ τοὺς ὑπευθύνους τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος νὰ ζητήσουν διεθνεῖς προσφορὰς καὶ ὅτι θὰ ἐπέτρεπε νὰ δοθῇ εἰς χεῖρας ὡρισμένου ἢ ὡρισμένων τεχνικῶν ἡ διαχείρισις τῶν χρημάτων τῶν φορολογουμένων καὶ ὅτι αὐτά, ἢ αὐτό, τὰ ἴδια πρόσωπα θὰ ἦσαν ἐλεύθερα νὰ ἐξετάσουν, νὰ ἀποφασίσουν καὶ νὰ δίδουν ταυτοχρόνως καὶ συμβουλάς.

Μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ φαντασθῶ ὅτι αὐτὰ τὰ πρόσωπα ἀφέθησαν ἐλεύθερα ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Οἰκονομικῶν νὰ διαβιβάσουν παραγγελίας χωρὶς κανένα ἔλεγχον τῶν πράξεών των καὶ χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἐχέγγυον ὅτι ἐπέλεξαν τὰ καταλληλότερα καὶ τὰ ἁρμόζοντα μηχανήματα ἢ ὅτι διεπραγματεύθησαν τὰς τιμὰς ἐπωφελῶς ἢ ὅτι ὑπῆρξαν ἀμερόληπτοι εἰς τὴν κρίσιν των.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ ἐρωτήσω τὸν ἔντιμον Ὑπουργόν, πῶς ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διοριζομένους ὑπευθύνους τοῦ Ρ.Ι.Κ. νὰ ἐκδίδουν ἀνακοινωθέντα τὰ ὁποῖα νὰ προσβάλλουν καὶ νὰ προκαλοῦν τὴν Βουλὴν ἐφ' ὅσον διακηρύττουν ὅτι δὲν ὑπόκεινται εἰς κανένα ἔλεγχον καὶ ἐπομένως εἶναι ἐλεύθεροι νὰ διαχειρίζωνται τὰ χρήματα τῆς Κυβερνήσεως ὡς ἐὰν ἐπρόκειτο περὶ τῆς ἰδικῆς των περιουσίας;

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ δοθοῦν αὐστηραὶ ὁδηγίαι οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἐκδίδωνται τοιούτου εἴδους ἀνακοινωθέντα εἰς τὸ μέλλον προτοῦ ἐγκρίνονται ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Τρίτον, εἰς τὴν ἀπάντησίν του ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ἀναφέρει ὅτι αἱ παραγγελίαι ὅταν διαβιβάζωνται μέσῳ τῶν «Πρακτόρων τοῦ Στέμματος», οἱ τελευταῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸν ἔλεγχον τῶν παραδιδομένων ἐμπορευμάτων. Τοῦτο εἶναι ὀρθόν, μὲ τὴν ἐξῆς ὅμως διευκρίνισιν ὅτι ὁ ἔλεγχος οὗτος ἀφορᾷ τὸ κατὰ πόσον τὰ πρὸς ἀποστολὴν παραδιδόμενα μηχανήματα εἶναι τὰ ἴδια μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα παρηγγέλθησαν. Καὶ διερωτῶμαι, ἔντιμοι συνάδελφοι, ἀφοῦ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ὑπῆρχεν ἀπόφασις νὰ μεταβιβασθῇ ἡ παραγγελία μέσῳ τῶν «Πρακτόρων τοῦ Στέμματος», διατὶ δὲν ἐζητήθη τοὐλάχιστον ἡ γνωμοδότησίς των ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν τῆς παραγγελίας ἥτις καὶ θὰ ἐδίδετο οὕτως ὥστε νὰ ἔχωμεν καὶ μίαν δευτέραν γνώμην ; Οἱ τεχνικοὶ τοῦ Ρ.Ι.Κ. μπορεῖ νὰ εἶναι ἄριστοι μηχανικοί, ἀμφιβάλλω ὅμως ἐὰν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἰσχυρισθοῦν ὅτι ἀπέκτησαν τοιαύτην πεῖραν οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἔχουν ἀνάγκην καὶ μιᾶς δευτέρας γνώμης.

Εὐχαριστῶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ τῆς Δημοκρατίας εἶχον ἀναφέρει ὅτι, δεδομένου ὅτι διάφοροι ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοί, οἵτινες διαχειρίζονται τεράστια ποσὰ καὶ ἔχουν δραστηριότητας αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐπηρεάσουν σημαντικῶς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου, δὲν ὑπόκεινται εἰς τὸν ἀπαιτούμενον Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον, θὰ ἐνεδεικνύετο κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ ἵδρυσις ἑνὸς νέου συντονιστικοῦ Ὑπουργείου, ἐπηνδρωμένου μὲ τὸ κατάλληλον προσοντοῦχον τεχνικὸν προσωπικόν, ἵνα δύναται τοῦτο νὰ ἔχῃ πληρέστερον ἔλεγχον ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων τῶν ὀργανισμῶν τούτων καὶ νὰ καθοδηγῇ καλύτερον αὐτούς, ἐξασφαλιζομένου οὕτω ἀναμφισβητήτως καὶ τοῦ ἀπαραιτήτου Κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου. Τὴν εἰσήγησίν μου ταύτην ὑπέβαλον διότι, ἀφ' ἑνὸς μέν, διὰ τῆς ὑφισταμένης σήμερον νομοθεσίας, τὰ ὑπεύθυνα Ὑπουργεῖα, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν παρὰ μόνον ἕνα φαινομενικὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν τούτων ὀργανισμῶν, δὲν διαθέτουν, λόγῳ τῶν πολλαπλῶν καθηκόντων των μὲ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐπιφορτισμένα, καὶ τὸν ἀπαιτούμενον χρόνον διὰ μίαν ἀποτελεσματικὴν παρακολούθησιν αὐτῶν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι, παρὰ τὸ ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι πλεῖστα ὅσα τῶν Συμβουλίων τῶν ὀργανισμῶν τούτων ἔχουν ἐπιδείξει ἀξιοθαύμαστον ἱκανότητα καὶ δραστηριότητα, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῶν διαχειρίσεως μεγάλων συμφερόντων τῆς χώρας μας ὑπέχουν μεγάλας εὐθύνας καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ὤφειλον αὐτὰ ταῦτα τὰ Συμβούλια νὰ ἐπιζητήσουν ὅπως ἔχουν τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον καὶ τὴν ἔγκρισιν τῶν πράξεών των, ἵνα, οὕτως, ἀπαλλάσσωνται τῶν εὐθυνῶν καὶ πιθανῶς ἀδίκου κριτικῆς, θὰ ἔπρεπεν ἀπαραιτήτως, καὶ ἡ Βουλή, ἥτις εἶναι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ ὑπεύθυνος ἀπέναντί του, νὰ ἔχῃ τὴν ἀναμφισβήτητον ὑποχρέωσιν νὰ παρακολουθῇ καὶ νὰ ἐλέγχῃ ὅλας ἀνεξαιρέτως τὰς δαπάνας αἵτινες γίνονται ἐκ τῶν χρημάτων τῶν φορολο-

γουμένων, διὰ νὰ δύναται αὕτη νὰ δίδῃ λόγον εἰς τὸ κοινὸν τὸ ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ. Κατὰ τὴν ἀγόρευσίν μου ἐκείνην, ἀνεφέρθην ἐπὶ τοῦ γενικοῦ θέματος τοῦ ἐλέγχου τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῆς μὴ ἱκανοποιητικῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἥτις ἐδόθη εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Τζιρκώτη ἐν σχέσει μὲ τὰς δραστηριότητας τοῦ Ρ.Ι.Κ., ἀκολούθως δέ, διαπιστώσας ὅτι αἱ εἰς τὴν ἀπάντησιν δοθεῖσαι πληροφορίαι δὲν συνάδουν μὲ τὴν πραγματικότητα, εἶχον κάμει τὴν κατὰ τὴν γνώμην μου ἐπιβαλλομένην κριτικὴν καί, ἐφ' ὅσον ἐζητεῖτο ἡ ὑπὸ τῆς Βουλῆς μὲ κλειστοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ ἐπιψηφίσῃ ἐπιχορήγησιν ἀνερχομένην εἰς £230.000 διὰ τὴν κάλυψιν ἐλλείμματος τοῦ Ἱδρύματος τούτου, εἶχον ζητήσει ἀπὸ τὴν Βουλὴν νὰ ἀπορρίψῃ τὸ κονδύλιον τοῦτο προσωρινῶς καὶ μέχρις ὅτου τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. δώσῃ εἰς τὰς δύο Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς, τὰς ἐπιφορτισμένας μὲ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, τὰς ἀπαιτουμένας ἐξηγήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαθέσεως τῶν χρημάτων τῶν φορολογουμένων. Κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, συζητήσεως γενομένης ἐπὶ τοῦ Ἄρθρου τοῦ Κεφαλαίου τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν ἐπιχορήγησιν τοῦ Ρ.Ι.Κ., καὶ ἀφοῦ ἤκουσα τὰς διαφόρους ἀπόψεις τῶν λαβόντων μέρος εἰς τὴν συζήτησιν συναδέλφων μου ὡς καὶ τὴν ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς δοθεῖσαν διασαφήνισιν ἐν σχέσει μὲ τὸν ἐνδεικνυόμενον τρόπον, διὰ τοῦ ὁποίου ἡ Βουλὴ δύναται νὰ ἐξασκήσῃ πλήρη ἔλεγχον, καὶ δοθέντος ὅτι διὰ τῆς γενομένης εἰσηγήσεώς μου δὲν ἀπέβλεπα εἰς τὴν παρεμπόδισιν τῆς ὁμαλῆς λειτουργίας τοῦ Ἱδρύματος τούτου, ἀλλ' ἁπλῶς εἰς τὸ νὰ μᾶς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ἐλέγξωμεν τὰς δραστηριότητας αὐτοῦ, ἱκανοποιηθεὶς δὲ ἐκ τῶν δοθεισῶν διευκρινίσεων καὶ ἀντιληφθεὶς ὅτι καὶ οἱ συνάδελφοί μου δὲν θὰ διεφώνουν μὲ τὴν ἄποψιν τῆς ἐπιβολῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, ἐθεώρησα καλὸν καὶ πρέπον νὰ ἀποσύρω τὴν εἰσήγησίν μου περὶ ἀπορρίψεως τοῦ κονδυλίου τῶν £230.000 ἐν ἀναμονῇ συζητήσεως ἐν τῇ Βουλῇ καὶ λήψεως ἀποφάσεως περὶ τοῦ καλυτέρου καὶ ἀποτελεσματικωτέρου τρόπου, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ δυνηθῶμεν νὰ προασπίσωμεν τὰ συμφέροντα τῆς Δημοκρατίας μας.

Ἡ ἀγόρευσίς μου, ὅμως, ἐκείνη, ὡς καὶ ἡ ἐν τῇ Βουλῇ γενομένη γενικὴ συζήτησις ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων τοῦ Ρ.Ι.Κ. προεκάλεσε τὴν μῆνιν τοῦ ὑπὸ τοῦ κ. Φρίξου Πετρίδη Προεδρευομένου Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ., τὸ ὁποῖον ἐξέδωσεν ἀνακοινωθὲν δημοσιευθὲν εἰς τὸν ἡμερήσιον τύπον καὶ διαλαληθὲν ἐπανειλημμένως ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, τὸ περιεχόμενον τοῦ ὁποίου ἦτο δικτατορικόν, προσβλητικὸν διὰ τὴν Βουλὴν καὶ προκλητικὸν καὶ συνάμα περιφρονητικὸν διὰ τὸν Κυπριακὸν λαόν. Καὶ ἐξηγοῦμαι.

Ἦτο δικτατορικὸν διότι ἀναφέρει πομπωδῶς ὅτι τὸ Ρ.Ι.Κ. εἶναι ἀνεξάρτητος ὀργανισμὸς διοικούμενος ὑπὸ Διοικ. Συμβουλίου διοριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μὴ ὑποκειμένου εἰς οἱασδήποτε μορφῆς Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Ἐν ὀλίγοις, διακηρύσσει ὅτι ὅ,τι θέλει κάνει καὶ εἰς οὐδένα ἔχει νὰ δώσῃ λόγον. Καὶ λησμονεῖ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἱδρύματος τούτου ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὸν ἔλεγχον τούτου εἶναι ὑπόλογον εἰς τὴν Βουλὴν καί, ἐπομένως, καθίσταται αὐτομάτως ὑπόλογον καὶ τὸ "Ἱδρυμα τοῦτο. Τὸ περίεργον δὲ εἶναι ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. διὰ τοῦ ἀνακοινωθέντος του ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἀνευθυνότης τοῦ Ἱδρύματος ἔναντι τῆς Βουλῆς ἔχει ὑποστηριχθῆ καὶ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ἐνῷ εἰς τὴν πραγματικότητα ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔχει ἀναφέρει ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς : «Εἰς τὸ παρὸν στάδιον, ὅμως, θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι οἱ ὀργανισμοὶ Δημοσίου Δικαίου, βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας, δὲν ὑπόκεινται εἰς Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον. Ὁ Ὑπουργός, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν ἐποπτείαν ἐπὶ τῶν ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου δίδει ἐξηγήσεις εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς ὅταν ὑποβληθοῦν εἰς αὐτὸν ἐρωτήσεις ἀναφερόμεναι εἰς θέματα ὀργανισμῶν Δημοσίου Δικαίου ἢ ὅταν αἱ Ἐπιτροπαὶ ζητήσουν πληροφορίας».

Ἦτο προσβλητικὴ διὰ τὴν Βουλὴν διότι, χωρὶς νὰ ἐρυθριάσουν οἱ συντάκται τοῦ ἀνακοινωθέντος, ἀνέφερον εἰς αὐτὸ τὰ ἑξῆς : «Ἡ κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς

τὴν Βουλὴν ἀναφορὰ εἰς τὸ Ρ.Ι.Κ δὲν γίνεται δι' ἔλεγχον ἀλλὰ μόνον πρὸς ἔγκρισιν τοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως προβλεπομένου ποσοῦ ὡς χορηγία πρὸς τοῦτο». Ἐν ὀλίγοις δηλαδή, οἱ Βουλευταὶ τὸ μόνον δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἔχουν, ὅταν συζητῆται ἡ ἐπιχορήγησις ἀναφορικῶς μὲ τὸ Ρ.Ι.Κ. εἶναι νὰ ὑψώσουν τὰς χεῖρας ἐπιψηφίζοντες τοῦτο χωρὶς νὰ ἐρωτήσουν διατὶ πράττουν τοῦτο. Καὶ λησμονεῖ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. ὅτι ἡ Βουλὴ ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ἀπορρίψῃ καὶ ὁλόκληρον τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς Δημοκρατίας καὶ οὐχὶ μόνον ἕνα Κεφάλαιον αὐτοῦ. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ συντάξας τὸ ἀνακοινωθὲν ἔχει τὴν γνώμην ὅτι ἡ Βουλὴ δὲν ἀπαρτίζεται ἀπὸ ἄνδρας, ἀλλ' ἀπὸ ἀνδρείκελα. Ἐκτὸς ἐὰν ὁ Πρόεδρος τοῦ Ρ.Ι.Κ., ἐπηρεασμένος ἀπὸ τὰς λοιπὰς ἀσχολίας του, ἐνόμισεν ὅτι οἱ ἀπαρτίζοντες τὴν Βουλὴν Βουλευταὶ δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς λαμβάνοντας μέρος εἰς τὸ πρόγραμμα τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ «Ἀπαντῆστε παιδιά».

Ἦτο προκλητικὸν καὶ συνάμα περιφρονητικὸν διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν διότι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ, τὸ ὁποῖον δὲν ἐκλέγεται παρὰ τοῦ λαοῦ ἀλλὰ διορίζεται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ διαχειρίζεται ἀνεξελέγκτως τὰ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰσπραττόμενα χρήματα τὰ προερχόμενα ἐκ τῶν ἀμέσων καὶ ἐμμέσων φόρων, οἵτινες ἐπιβαρύνουν τὸν λαόν, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν ὑποχρέωσιν νὰ λογοδοτῇ πρὸς αὐτόν, νὰ διατυμπανίζῃ δὲ τοῦτο διὰ τοῦ πλέον προκλητικοῦ τρόπου, ὡς ἔχει πράξει διὰ τοῦ ἀνακοινωθέντος του.

Κατόπιν τῆς δημοσιεύσεως τοῦ ἀνακοινωθέντος τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ., τὸ ὁποῖον, ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω προκλήσεων, περιελάμβανε καὶ πλείστας ἄλλας ἀνακριβείας περὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῶ ἐν συνεχείᾳ πρὸς πληρεστέραν κατατόπισιν τοῦ κοινοῦ, ἔδωσα εἰς τὴν δημοσιότητα πιστὸν ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὰς ἐν τῇ Βουλῇ γενομένας συζητήσεις ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιψήφισιν ἢ τὴν προσωρινὴν ἀπόρριψιν τῆς ἐπιχορηγήσεως τῶν £230.000. Συγχρόνως, ἀπέστειλα καὶ πρὸς τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ρ.Ι.Κ. τὴν ἀπὸ 5/1/67 ἐπιστολήν μου, ἔχουσαν ὡς ἑξῆς :

«Γενικὴν Διεύθυνσιν
Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου
Λευκωσίαν.

Κύριοι,

Ἀναφερόμενος εἰς τὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ ὑμετέρου Ἱδρύματος, ἥτις ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἐφημερίδας τῆς 4ης Ἰανουαρίου 1967 καὶ μετεδόθη κατ' ἐπανάληψιν ὑπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ, ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ἀποστείλω ὑμῖν συνημμένως πλήρη τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ γενομένης σχετικῆς συζητήσεως, τὰ ὁποῖα παρακαλῶ ὅπως μεταδώσητε διὰ τοῦ Σταθμοῦ σας, ἵνα τὸ κοινὸν σχηματίσῃ ἀκριβῆ ἀντίληψιν τῆς προκειμένης ὑποθέσεως.

Εὐχαριστῶν,

Διατελῶ μετὰ τιμῆς,
Μιχ. Σαββίδης,
Βουλευτής».

Καὶ ὁ μὲν ἡμερήσιος τύπος, ἐνδιαφερόμενος διὰ τὴν ἀκριβῆ κατατόπισιν τοῦ ἀναγνωστικοῦ του κοινοῦ, εἶχε τὴν εὐγένειαν νὰ παραχωρήσῃ τὸν ἀπαιτούμενον χῶρον εἰς τὰς ἐφημερίδας καὶ νὰ δημοσιεύσῃ τὰ πρακτικά. Μὲ λύπην μου ὅμως ὀφείλω νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι τὸ Ρ.Ι.Κ, ἀντὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὴν παράκλησίν μου, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶχε μεταδώσει ἐπανειλημμένως διὰ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Συμβουλίου του, μοὶ ἀπηύθυνε τὴν κάτωθι ἐπιστολήν, ἡ ὁποία εἰς πάντα ὀρθολογικῶς σκεπτόμενον δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱ κύριοι οἱ ἀπαρτίζοντες τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἔχουν τὴν γνώμην ὅτι ὁ Ραδιοφωνικὸς Σταθμὸς εἶναι ἀμπελοχώραφον κληρονομηθὲν εἰς

αὐτοὺς ἀπὸ τοὺς γονεῖς των, καὶ ὅτι, ἐπομένως, δύνανται νὰ κάνουν ὅ,τι θέλουν καὶ ὅ,τι αὐτοὶ νομίζουν ὀρθόν. Ἡ ἐν λόγῳ ἀπαντητικὴ ἐπιστολή των ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Κον Μιχ. Σαββίδην,
Βουλευτήν,
Λευκωσίαν.

Κύριε,

Ἐνετάλην νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν ἐπιστολήν σας ἡμερ. 5 Ἰανουαρίου διὰ τῆς ὁποίας παρακαλεῖτε ὅπως μεταδοθοῦν ὑπὸ τοῦ Ρ.Ι.Κ. τὰ πλήρη πρακτικὰ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ γενομένης συζητήσεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ρ.Ι.Κ. καὶ νὰ πληροφορήσω ὑμᾶς ὅτι ἀδυνατοῦμεν νὰ μεταδώσωμεν ταῦτα τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ταῦτα ἔχουν δημοσιευθῆ εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον καὶ θὰ δημοσιευθοῦν σὺν τῷ χρόνῳ ὡς πρακτικὰ τῆς Βουλῆς.

Μετὰ τιμῆς,
(Ι. Χατζηϊωσὴφ)
Διοικητικὸς Γραμματεὺς καὶ
Λειτουργὸς Δημοσίων Σχέσεων».

Μετὰ πάροδον ὀλίγων ἡμερῶν, ἡ ἔγκριτος ἐφημερὶς «Ἐλευθερία» ἴσως θεωρήσασα σκόπιμον τὴν πληρεστέραν κατατόπισιν τοῦ κοινοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἄλλωστε εἶναι τὸ μέλημα κάθε σοβαρᾶς καὶ ὑπευθύνου ἐφημερίδος, ἐδημοσίευσεν ὁλόκληρον τὴν ἐν τῇ Βουλῇ ἀγόρευσίν μου, καὶ ὀφείλω νὰ εὐχαριστήσω τὴν Διεύθυνσιν τῆς ἐγκρίτου ταύτης ἐφημερίδος διὰ τὴν ἐνέργειάν της ταύτην. Ἡ δημοσίευσις αὕτη, διὰ τῆς ὁποίας ἐγένοντο δημοσίως γνωσταὶ περισσότεραι λεπτομέρειαι ἐπὶ τῶν δραστηριοτήτων τῶν ὑπευθύνων τοῦ Ἱδρύματος τούτου, προεκάλεσε τοιαύτην μῆνιν εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔκαμε νὰ χάσουν τόσον πολὺ τὴν ψυχραιμίαν των καὶ τὸν αὐτοσεβασμόν των, ὥστε ἀντί, ὡς διαχειριζόμενοι δημόσια χρήματα, ὄχι μόνον νὰ ζητήσουν, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἰσχυρίζονται ὅτι πράττουν ὅ,τι εἶναι τὸ πρέπον, νὰ ἀπαιτήσουν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἔλεγχον διὰ νὰ ἀποδείξουν ὅτι συκοφαντοῦνται—ἐὰν πράγματι συκοφαντοῦνται—καὶ οὕτω νὰ ἀποσπάσουν τὸν δίκαιον ἔπαινον ὅλων τῶν Κυπρίων πολιτῶν, δὲν ἐδίστασαν νὰ ἐκδώσουν καὶ δεύτερον ἀνακοινωθέν, διὰ τοῦ ὁποίου ἀφ' ἑνὸς μὲν ὑποτιμοῦν τὴν νοημοσύνην τοῦ κοινοῦ ἀφ' ἑτέρου δὲ παραδέχονται ἐμμέσως τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ἐν τῇ Βουλῇ, καταβάλλοντες συνάμα κάθε προσπάθειαν νὰ διαψεύσουν τὰ ἀδιάψευστα. Συγχρόνως δέ, δὲν ἐδίστασαν αὐτὴν τὴν φορὰν νὰ καταβάλουν ἐντέχνως μεγαλυτέραν προσπάθειαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν εἶχον καταβάλει εἰς τὴν διὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν δοθεῖσαν ἀπάντησιν εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, ὡς καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἀνακοινωθέν των, ὅπως ἐπιρρίψουν τὴν μομφὴν κατ' ἐμοῦ ὅτι τὸ κίνητρον τῆς συζητήσεως ταύτης εἶναι τὸ προσωπικόν μου συμφέρον, ὡς ἐνδιαφερομένου ἀπ' εὐθείας διὰ τὴν προμήθειαν τῶν παραγγελθέντων εἰδῶν, ἐνῷ εἶμαι συνάμα καὶ Βουλευτής, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ στρέψουν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τὴν γενομένην συζήτησιν εἰς ἄλλα θέματα. Θὰ ἤμην κύριοι, ὁ τελευταῖος ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος θὰ ἠκολούθει αὐτὴν τὴν γραμμήν. Τὸ κίνητρόν μου εἶναι ἡ διαπίστωσις τῆς ὑφισταμένης σαθρότητος καὶ ἡ ἀπάλειψις τῆς ἐντροπῆς, τὴν ὁποίαν ἠσθάνθην ὡς Κύπριος πολίτης ἔναντι τῶν ξένων, οἱ ὁποῖοι μολονότι ὡς κύριοι οὐδὲν μοῦ ἔχουν ἀναφέρει, ἐν τούτοις, ὡς ἔχω διαπιστώσει πέραν πάσης ἀμφιβολίας, ἔχουν σχηματίσει τὴν γνώμην ὅτι τὸ Ἵδρυμα τοῦτο, τοὐλάχιστον, δὲν εἶναι ἀμερόληπτον καὶ δὲν ἐκτελεῖ τὰ καθήκοντά του κατὰ τὸν πρέποντα τρόπον.

Καὶ διερωτῶμαι : Ἐφ' ὅσον τόσον εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ὅσον καὶ εἰς τὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ. οὐδόλως ἔχει παραλειφθῆ νὰ ἀναφέρεται τὸ ὄνομά μου ὡς ἐνδιαφερομένου ὡς

'Αντιπροσώπου τοῦ 'Εργοστασίου ΠΑ·Υ· καὶ ὡς ἐξασφαλίσαντος πρὸ καὶ μετὰ τὴν συζήτησιν ταύτην παραγγελίας τοῦ 'Ιδρύματος, μήπως εἶναι μυστικὸν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1930 ἔχω ἀρχίσει νὰ ἐργάζωμαι ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ταύτῃ ὡς ἔμπορος καὶ εἰσαγωγεύς, ἀντιπροσωπεύων διαφόρους μεγάλους Οἴκους ἠλεκτρικῶν καὶ ἠλεκτρονικῶν ἐμπορευμάτων καὶ παντὸς ἄλλου εἴδους μηχανημάτων καὶ ἐμπορευμάτων ; Καὶ μήπως, ἐπειδὴ εἶχον τὴν τύχην καὶ τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ εἶμαι Βουλευτὴς τῆς Δημοκρατίας, μοῦ ἀπαγορεύεται νομικῶς ἢ ἠθικῶς νὰ ἐξασκῶ τὴν ἐργασίαν ταύτην, τὴν ὁποίαν ἔχω δημιουργήσει πρὸ 36 ἐτῶν ; "Η μήπως, ὡς πολίτης τῆς Δημοκρατίας, δὲν ἔχω ἴσα δικαιώματα τῆς ἐλευθερίας τοῦ ἐμπορεύεσθαι, ὡς ἔχει πᾶς ἄλλος πολίτης τῆς Δημοκρατίας ; "Η μήπως δύναταί τις νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ἐξησφάλισα ποτὲ Κυβερνητικὴν ἐργασίαν χαριστικῶς καὶ πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῆς Δημοκρατίας διὰ τῆς προτιμήσεως τῶν εἰδῶν μου ἔναντι ἄλλων, οἵτινες προσέφεραν καλυτέρους ὅρους καὶ ποιότητας ἐμπορευμάτων ; "Η μήπως δύναται οἱοσδήποτε νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι ὀχυρούμενος ὄπισθεν τῶν διαφόρων ἀξιωμάτων τὰ ὁποῖα ἔχω τὴν τιμὴν νὰ κατέχω, ἐζήτησα ἔστω καὶ μίαν φορὰν νὰ ἐκμεταλλευθῶ τὰ ἀξιώματα ταῦτα πρὸς ἀτομικὸν ὄφελος ; "Η μήπως καὶ εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τοῦ Ρ.Ι.Κ., ὅστις ἀμείβεται ὑπὸ τοῦ 'Ιδρύματος τούτου λόγῳ τοῦ ἀξιώματός του μὲ £1.200 ἐτησίως, καὶ εἰς τὸν ὁποῖον παραχωρεῖται ἐπιπροσθέτως καὶ αὐτοκίνητον ἀνῆκον εἰς τὸ "Ιδρυμα τοῦτο μὲ ὅλα τὰ ἔξοδα αὐτοῦ ἀνερχόμενα εἰς τὸ ποσὸν τῶν £300 ἐτησίως ἐπιβαρύνοντα τὸ "Ιδρυμα, ἀπαγορεύεται νὰ ἐκτελῇ τὰ χρέη τοῦ Γυμνασιάρχου καὶ νὰ εἰσπράττῃ τὴν μισθοδοσίαν τῆς θέσεώς του ταύτης; "Η μήπως καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ., ἀμειβόμενα μὲ £100 ἐτησίως ἕκαστον, ἀπαγορεύεται νὰ ἔχουν τὰς ἀτομικὰς ἐργασίας των ; Διατί, λοιπόν, τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. διὰ τῶν ἀνακοινωθέντων του ζητεῖ νὰ μεμφθῇ διότι ἐγώ, ὡς Βουλευτής, ἐξακολουθῶ νὰ ἀσχολοῦμαι μὲ τὴν τακτικήν μου ἐργασίαν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν, πλὴν ἐμοῦ, συντηροῦνται τόσαι ἄλλαι οἰκογένειαι τῶν εἰς τὴν ἐπιχείρησίν μου ἀμέσως ἢ ἐμμέσως ἀπασχολουμένων;

Καὶ εἰς τὰ δύο ἀνακοινωθέντα τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ. περιέργως ἀναφέρεται συνεχῶς ὅτι ἡ πρὸς τὸ "Ιδρυμα Κυβερνητικὴ ἐπιχορήγησις ἀνέρχεται εἰς £50.000 καὶ οὐχὶ εἰς £230.000. Καὶ διερωτῶμαι ποῖος λέγει τὴν ἀλήθειαν, ὁ ἐπίσημος Προϋπολογισμὸς τῆς Δημοκρατίας ἢ τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. ; Διότι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τῆς Δημοκρατίας ἀναγράφονται τὰ ἑξῆς : Εἰς τὴν σελίδα 154, Κεφ. Α57 «Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραί», "Αρθρον 1 — Ρ.Ι.Κ. £230.000, εἰς τὴν σελίδα 155 (ἐπεξηγήσεις τοῦ "Αρθρου 1)—Χορηγία £50.000, 'Επιστροφὴ χρημάτων ἀδειῶν ραδιοφώνων £180.000, σύνολον £230.000. Τὰ ποσὰ ταῦτα ἀναγράφονται διὰ τὸ ἔτος 1967. Τὰ ἀντίστοιχα ποσὰ διὰ τὸ 1966 ἦσαν : Χορηγίαι £195.000, 'Επιστροφὴ χρημάτων ἀδειῶν ραδιοφώνων £70.000, σύνολον £265.000. Εἰς τὴν σελίδα 7 τοῦ Προϋπολογισμοῦ ἀναγράφεται : «Λεπτομέρειαι 'Εσόδων» «"Εσοδα κατὰ Κεφάλαιον». Κεφάλαιον 1, "Αμεσοι Φόροι. "Αρθρον 10, "Αδειαι ραδιοφώνων : Προϋπολογισμὸς 1967. £180.000 Προϋπολογισμὸς 1966. £70.000. Καὶ διερωτῶμαι, αὐτοὶ οἱ ἄμεσοι φόροι δὲν ἀνήκουν εἰς τὴν Δημοκρατίαν ἀλλ' εἰς τοὺς ὀργανισμούς ; Καὶ δὲν εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Κυβέρνησις, λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει τὰ διάφορα ἔξοδα, τὰ ὁποῖα ἀντιμετωπίζει γενικῶς ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, ἀναποφεύκτως αὐξάνει ἢ ἐλαττώνει τὴν ἄμεσον ἢ ἔμμεσον φορολογίαν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐξόδων ; "Η μήπως εἶναι δύσκολον νὰ ἀντιληφθῇ τις ἐκ τῶν ὡς ἄνω δοθέντων ἀριθμῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ ὅτι πρὸς κάλυψιν τοῦ ἐλλείμματος τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἔχει αὐξηθῇ κατὰ τὸ ἔτος 1967 ὁ ἄμεσος φόρος ἀδειῶν ραδιοφώνων καὶ ὅτι ἔχει ἐπιβαρυνθῇ ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἀπὸ £70.000 τὸ 1966 εἰς £180.000 τὸ 1967, ἤτοι κατὰ £110.000 ἐπὶ πλέον, καὶ ὅτι, παρὰ τὴν ἐπιβάρυνσιν ταύτην τῶν φορολογουμένων, ἡ Κυβέρνησις ὑπεχρεώθη νὰ ἐπιχορηγήσῃ τὸ Ρ.Ι.Κ., ἐπιπροσθέτως πρὸς τὰς £180.000, καὶ μὲ ἕτερον ποσὸν £50.000, τὸ ὁποῖον τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. παραπλανητικῶς ἀναφέρει ὅτι εἰσπράττεται παρ' αὐτοῦ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ παρεχομένας πρὸς αὐτὴν ὑπηρεσίας ; Καλόν, ἐπίσης, θὰ ἦτο νὰ ἀναφέρω ὅτι πρὸς κάλυψιν τῶν ἐλλειμμάτων τοῦ ἀνεξελέγκτου προϋπολογισμοῦ τοῦ ἡμικρατικοῦ τούτου ὀργανισμοῦ

δὲν ἀρκοῦν αἱ ἐπιχορηγήσεις μόνον αὗται, δὲν ἀρκοῦν τὰ μεγάλα ἔσοδα τὰ ὁποῖα προσπορίζεται οὗτος ἐκ τῶν μέσῳ τῶν ραδιοφωνικῶν ἐκπομπῶν μεταδιδομένων διαφημίσεων, ὑπερβαίνοντα τὰς £100.000 ἐτησίως, ἀλλ' ἐφέτος παρέστη ἀνάγκη νὰ προστεθοῦν καὶ αἱ μέσῳ τῆς τηλεοράσεως διαφημίσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἀναφέρουν καὶ αὗται ποσὸν ἄνω τῶν £100.000, καὶ οὕτω θὰ καταντήσῃ ὥστε οἱ παρακολουθοῦντες τὴν τηλεόρασιν νὰ ἀναμένουν νὰ γίνῃ διάλειμμα τῶν διαφημίσεων διὰ νὰ δύνανται νὰ παρακολουθοῦν καὶ ὀλίγον πρόγραμμα. Καὶ τοῦτο, διότι οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ 'Ιδρύματος, ἀδιαφοροῦντες διὰ τὴν ψυχαγωγίαν τοῦ κοινοῦ καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑφίσταται ὁ ἡμερήσιος τύπος, εἰσήγαγον τὸ εἶδος τοῦτο τῆς τηλεοπτικῆς διαφημίσεως πρὸς πορισμὸν περισσοτέρων ἐσόδων. 'Εν πάσῃ, ὅμως, περιπτώσει, ἐφ' ὅσον ἀπεφασίσθησαν αἱ διὰ τῆς τηλεοράσεως διαφημίσεις, θὰ ἔπρεπε τοὐλάχιστον νὰ αὐξηθοῦν τὰ τέλη τούτων εἰς τὸ πολλαπλάσιον τῶν σημερινῶν, ὥστε αἱ διαφημίσεις αὗται νὰ καταστοῦν προσιταὶ διὰ μεγάλους μόνον ξένους Οἴκους, συνάμα δὲ ἡ διάρκεια τούτων νὰ μειωθῇ εἰς τὸ ἐλάχιστον, ὥστε νὰ μὴ καταντοῦν αἱ διαφημίσεις αὗται ἀνιαραὶ καὶ ὀχληραί. Εἶμαι βέβαιος ὅτι διὰ μιᾶς τοιαύτης διευθετήσεως τὰ ἔσοδα τοῦ 'Ιδρύματος ὄχι μόνον δὲν θὰ ἐμειώνοντο ἀλλὰ τοὐναντίον θὰ ηὐξάνοντο εἰς ποσὸν πολὺ μεγαλύτερον τοῦ σήμερον εἰσπραττομένου.

Εἰς τὸ δεύτερον ἀνακοινωθὲν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ. ἀναφέρεται ὅτι ὁ ἰσχυρισμός μου ὅτι τὸ "Ιδρυμα τοῦτο δὲν ἐξέθεσε πρὸς τὸν 'Υπουργὸν Οἰκονομικῶν τὴν πραγματικὴν κατάστασιν ἐν σχέσει μὲ τὴν προμήθειαν μηχανημάτων ἀξίας £80.000 διεψεύσθη ἀπὸ τὴν ἀπάντησιν τοῦ 'Υπουργοῦ τὴν δοθεῖσαν κατὰ τὴν 21.12.66 ἐπὶ τῆς προγενεστέρως ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Γεωργίου Τζιρκώτη ἐρωτήσεως. Φαίνεται ὅτι ὁ συντάξας τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦτο ἐλησμόνησεν ὅτι ἡ συζήτησις ἐν τῇ Βουλῇ εἶχε γίνει μετὰ τὴν ρηθεῖσαν ἀπάντησιν τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν. Καὶ φαίνεται, ἐπίσης, ὅτι ἐλησμόνησεν ὅτι εἰς τὴν ἀπάντησιν ταύτην ἐδόθη κατηγορηματικῶς ἡ πληροφορία ὅτι διὰ τὴν διαβιβασθεῖσαν παραγγελίαν ἔχουν ζητηθῇ διεθνεῖς προσφοραί, γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἠλέγχθη τελείως ἀναληθές. Καὶ εἶναι φανερὸν ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐπανέλθῃ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, ἀλλ' ἐζήτησε δι' ἐλιγμῶν νὰ ὀχυρωθῇ ὄπισθεν τῶν ὅσων ἀνεκοινώθησαν εἰς τὴν ἀπάντησιν τοῦ 'Υπουργοῦ, τὰ ὁποῖα προῆλθον ἐξ ἐσφαλμένων πληροφοριῶν δοθεισῶν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ., τὸ ὁποῖον ἤδη καταφεύγει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἐν λόγῳ ἀπαντήσεως τοῦ 'Υπουργοῦ, ὡς πράττουν τὰ καταδιωκόμενα μικρὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα διὰ νὰ εὕρουν προστασίαν τρέχουν νὰ κρυβοῦν πίσω ἀπὸ τὴν φούσταν τῆς μητέρας των. 'Αλλ' οἱ συντάκται τοῦ δευτέρου τούτου ἀνακοινωθέντος δὲν ἀρκοῦνται μόνον εἰς τοῦτο. Προχωροῦν παρουσιάζοντες τὸν κ. Γεώργιον Τζιρκώτην ὡς μὴ διαμφισβητήσαντα τὴν ἀλήθειαν τῶν λεχθέντων ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ, προσπαθοῦντες οὕτω νὰ τὸν προκαταλάβουν πρὶν ἀκούσουν τὴν ὁμιλίαν του ἐν τῇ Βουλῇ. Καὶ προχωροῦν ἔτι περαιτέρω οἱ συντάκται τοῦ ἀνακοινωθέντος ἰσχυριζόμενοι ὅτι ἡ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν τῆς Βουλῆς ἔχει μείνει ἀπολύτως ἱκανοποιημένη ἀπὸ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐδόθησαν εἰς αὐτήν. 'Αλλὰ φαίνεται ὅτι τὸ Συμβούλιον τοῦ Ρ.Ι.Κ. δὲν θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψει του τὴν "Εκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρονται τὰ ἀκόλουθα : «Αἱ 'Επιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι πρέπει νὰ ἀναθεωρηθῇ ἡ νομοθεσία ἥτις διέπει τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸς ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ τῆς λειτουργίας τῶν τοιούτων ὀργανισμῶν».

Μετ' ἐκπλήξεώς μου παρετήρησα νὰ ἀναφέρεται εἰς τὸ ἀνακοινωθὲν τοῦ Ρ.Ι.Κ. ὅτι ἡ εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἀκολουθηθεῖσα διαδικασία διὰ τὴν προμήθειαν μηχανημάτων £80.000 πρὸς ἐγκατάστασιν τοῦ νέου στούντιο τῆς τηλεοράσεως ἦτο ἡ ὀρθὴ καὶ ἡ ἐνδεδειγμένη, καὶ ὅτι τὴν διαδικασίαν ταύτην οὐδεὶς ἠμφισβήτησεν ἐκ τῶν 26 βιομηχανικῶν Οἴκων ἀπὸ 8 χώρας, οἵτινες ὑπέβαλον προσφοράς, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἦτο καὶ ὁ Οἶκος PYE, ὁ ὁποῖος ἀντιπροσωπεύεται ἐν Κύπρῳ ἀπὸ τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Μιχ. Σαββίδην, ὅτι δὲ ἐὰν ἡ ἀκολουθηθεῖσα διαδικασία δὲν ἦτο, κατὰ τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Βουλευτοῦ ἡ ἐν-

δεδειγμένη, θὰ ἠδύνατο οὗτος νὰ διαμαρτυρηθῇ διὰ λόγους ἀρχῆς ἐκ τῶν προτέρων καὶ οὐχὶ ἐκ τῶν ὑστέρων.

"Εντιμοι κύριοι Βουλευταί, ὀφείλω νὰ σᾶς πληροφορήσω ὅτι τὸ Ρ.Ι.Κ ἀπὸ τοῦ 1963 οὐχὶ ἅπαξ μέχρι σήμερον, ἔχει ἀρχίσει διαπραγματεύσεις καὶ ἔχει ζητήσει λεπτομερεῖς πληροφορίας (quotations) ἀπὸ διαφόρους Οἴκους τοῦ ἐξωτερικοῦ, οὐδεὶς ὅμως ἐκ τῶν ἐνδιαφερομένων Οἴκων ἐγνώριζεν ὅτι θὰ κατεκυροῦντο παραγγελίαι δι' ἓν τόσον μεγάλο σχέδιον χωρὶς νὰ ζητηθοῦν προηγουμένως κανονικαὶ διεθνεῖς προσφοραὶ (tenders), ἢ τοὐλάχιστον χωρὶς νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τοὺς διαφόρους ἐνδιαφερομένους νὰ δώσουν ἐξηγήσεις καὶ νὰ διαπραγματευθοῦν μετὰ τῶν ὑπευθύνων τοῦ 'Ιδρύματος τὰς τιμὰς καὶ τὸ εἶδος τῶν προσφερομένων μηχανημάτων, οὕτως ὥστε ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ διάφοροι Οἶκοι νὰ δυνηθοῦν νὰ ὑποβάλουν τὰς καλυτέρας προσφορὰς ἀπὸ ἀπόψεως εἴδους, χρησιμότητος καὶ τιμῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα καὶ τὸ "Ιδρυμα νὰ κάμῃ τὴν ἐπωφελεστέραν ἐπιλογὴν τῶν ἐνδεικνυομένων μηχανημάτων καὶ εἰς τὰς χαμηλοτέρας δυνατὰς τιμάς. Μόλις, ὅμως, ἐπληροφορήθην τὰ διατρέχοντα τὴν 1.10.66 καὶ διεπίστωσα ὅτι ἐπροχώρησεν ἡ ἀνορθόδοξος αὕτη ἀκολουθουμένη πολιτική, ἔσπευσα νὰ διαμαρτυρηθῶ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ 'Ιδρύματος τούτου, συγχρόνως δὲ ἐπισκεφθεὶς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς παρεκάλεσα τοῦτον νὰ πληροφορήσῃ τὸν Πρόεδρον τοῦ Συμβουλίου—τὸν ὁποῖον καὶ ἐπληροφόρησε τηλεφωνικῶς—ὅτι εἶμαι πρόθυμος νὰ διαθέσω ποσὸν £1.000 καὶ ἄνω ἐξ ἰδίων μου διὰ νὰ προσκληθῇ εἰδικός, ὁ ὁποῖος καὶ νὰ ἐξετάσῃ τεχνικοοικονομικῶς τὰς ὑπαρχούσας προσφορὰς (quotations) καὶ νὰ συμβουλεύσῃ τὸ Συμβούλιον πρὸς λῆψιν τῆς καλυτέρας ἀποφάσεως. Παρὰ ταῦτα, ἡ πρότασίς μου αὕτη δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψει διότι ἡ παραγγελία διὰ τὸ ποσὸν τῶν £50.000 εἶχεν ἤδη διαβιβασθῇ, καθ' ὃν τρόπον ἔχω ἀναφέρει εἰς τὴν προηγουμένην ἀγόρευσίν μου.

Διὰ τοῦ δευτέρου ἀνακοινωθέντος του, τὸ Συμβούλιον τοῦ 'Ιδρύματος κατέβαλε προσπάθειαν νὰ μὲ παρουσιάσῃ ὡς διαμφισβητοῦντα τὴν τιμιότητα καὶ τὴν ἱκανότητα τῶν μηχανικῶν τοῦ 'Ιδρύματος. 'Εγώ, ἐν τούτοις, οὐδόλως ἀνεφέρθην εἰς τοὺς μηχανικούς, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ μόνον εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἀγόρευσίν μου εἶπον ἐπὶ λέξει τὰ ἑξῆς : «'Ο ὑπεύθυνος, ὅμως, ἐπὶ τῶν παραγγελιῶν ὑπάλληλος τοῦ Ρ.Ι.Κ. παρὰ τὰς γενομένας παραστάσεις, ἐνδιεφέρθη νὰ δώσῃ εἰς ἕνα μόνον Οἶκον τὴν παραγγελίαν τῶν £50.000 καθυστερήσας τὴν διαβίβασιν τῶν ὑπολοίπων παραγγελιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν μετ' ὀλίγον χρονικὸν διάστημα εἰς διαφόρους ἄλλους ἐνδιαφερομένους». Καὶ ἐφ' ὅσον ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ἐνῷ ἦτο πλήρως ἐνήμερος τῶν ὅσων ἔχουν συμβῇ, κατόπιν τῶν λεπτομερειακῶν πληροφοριῶν τὰς ὁποίας τοῦ εἶχα δώσει ἐγὼ προσωπικῶς, μὲ προκαλεῖ διὰ τοῦ ἀνακοινωθέντος του τούτου, εἶμαι ὑποχρεωμένος, μολονότι δὲν ἦτο αὐτὸς ὁ σκοπός μου, νὰ ἐκθέσω πρὸς ὑμᾶς ἔστω καὶ μερικὰ στοιχεῖα τῶν συμβάντων, ἵνα σχηματίσετε μόνοι σας ὀρθὴν γνώμην ἐπ' αὐτῶν. 'Εννοεῖται ὅτι, ἐὰν θὰ ἀπεφασίζετο ἡ σύστασις 'Επιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου, εἶμαι ἕτοιμος νὰ παράσχω πρὸς αὐτὴν περαιτέρω λεπτομερείας τῆς ὑποθέσεως.

'Εφ' ὅσον, ὀρθῶς ἢ μή, εἶχεν ἀποφασισθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ρ.Ι.Κ νὰ μὴ ζητηθοῦν διεθνεῖς προσφοραί, ἀλλ' ἁπλῶς ἡ ἀγορὰ τῶν μηχανημάτων νὰ γίνῃ διὰ διαπραγματεύσεων μετὰ διαφόρων Οἴκων, ἡ δὲ σχετικὴ διὰ τὴν παραγγελίαν ἀπόφασις τοῦ Συμβουλίου νὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς γνώμης καὶ τῶν ὑποδείξεων τοῦ ὑπευθύνου ἀρχιμηχανικοῦ τοῦ 'Ιδρύματος, τοῦ Συμβουλίου ὡς μὴ ἔχοντος μηχανικὰς ἢ τεχνικὰς ἰδιότητας, μὴ δυναμένου νὰ ἐλέγξῃ τὴν ὀρθότητα τῶν ἐν λόγῳ ὑποδείξεων, διερωτῶμαι κατὰ πόσον τὸ Συμβούλιον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἀναφέρει εἰς τὸ ἀνακοινωθέν του, ἀναλαμβάνει πλήρη εὐθύνην τῶν γενομένων ἐνεργειῶν του, θεωρεῖ τὰ ἀκόλουθα γεγονότα ὡς καλῶς γενόμενα.

Κατὰ τὸν μῆνα 'Ιούλιον 1966 ὑπεβλήθησαν πρὸς τὸ Ρ.Ι.Κ. ὑπὸ τοῦ Οἴκου τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύω quotations, ἤτοι κατάλογοι καὶ τιμαὶ διαφόρων μηχανημάτων διὰ τὸ στούντιο τοῦ σταθμοῦ τηλεοράσεως. 'Επισκεφθεὶς τὸ Ρ.Ι.Κ. διὰ νὰ ἐρωτήσω κατὰ πόσον οἱ ἁρμόδιοι ἐπὶ τῶν παραγγελιῶν θὰ ἐχρειάζοντο περισσοτέρας λεπτομερειακὰς πληροφορίας, ἐπληροφορήθην παρ' αὐ-

τῶν ὅτι τὰ ὑπὸ τοῦ Οἴκου τὸν ὁποῖον ἀντιπροσωπεύω προσφερόμενα cameras ἦσαν τὰ πλέον ἐνδεδειγμένα καὶ συγχρονισμένα, ὡς καὶ τὰ εὐθηνότερα τοῦ εἴδους των. Τὴν κρίσιν των ταύτην ἐβάσισαν οἱ ἁρμόδιοι καὶ εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν μετάβασίν των εἰς Ἀγγλίαν διὰ νὰ πληροφορηθοῦν ποῖα εἶναι τὰ ἐνδεδειγμένα μηχανήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπε νὰ χρησιμοποιήσῃ ὁ Σταθμός μας, οἱ ἁρμόδιοι τοῦ BBC εἶχον συστήσει ἐνθέρμως εἰς αὐτοὺς τὰ μηχανήματα τοῦ Οἴκου μου ὡς τὰ τελειότερα εἰς τὴν διεθνῆ ἀγοράν, πληροφορήσαντες συνάμα αὐτοὺς ὅτι καὶ τὸ Ἵδρυμά των ἐχρησιμοποίει τὰ μηχανήματα τοῦ Οἴκου τούτου.

Ἐπισκεφθεὶς ἐκ νέου κατὰ τὸν μῆνα Σεπτέμβριον 1966, τὸν ἀρχιμηχανικὸν τοῦ Ἱδρύματος μετ' εἰδικοῦ τοῦ ἐργοστασίου, ἐλέχθη ὑπ' αὐτοῦ ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἴδιος προσωπικῶς πιστεύει ὅτι καὶ τὰ τρία cameras, τὰ ὁποῖα ἐχρειάζετο τὸ νέον στούντιο, θὰ ἔπρεπε νὰ παραγγελθοῦν εἰς τὸν Οἶκον μας, ἐν τούτοις τὸ Συμβούλιον, παρὰ τὴν προσωπικήν του διαφωνίαν, ἐπιδιῶκον οἰκονομίας, ἐπέμενεν ὅπως παραγγελθῇ εἰς ἡμᾶς ἓν μόνον camera μὲ αὐτόματον φακὸν zoom τὰ δὲ ἕτερα δύο μὲ φακὸν turret εἰς ἄλλον Οἶκον, τοῦτο δὲ διότι ὁ τελευταῖος οὗτος τύπος τῶν φακῶν διὰ cameras ὢν πεπαλαιωμένος δὲν ἔχει πλέον ζήτησιν καί, ὡς ἐκ τούτου, πλεῖστα ὅσα τῶν ἐργοστασίων ὡς καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύω ἐν Κύπρῳ ἔπαυσαν τὴν κατασκευήν των. Κατόπιν τούτου, ὁ εἰδικὸς τοῦ ἐργοστασίου προσεφέρθη νὰ προμηθεύσῃ τὸ εἶδος τοῦτο ἀπὸ παλαιὰ stocks τὰ ὁποῖα διέθετε τὸ ἐργοστάσιον, καὶ μάλιστα, λόγῳ τῆς ἀζητησίας των, εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ κόστους των. Ἡ πρότασις αὕτη ἀπερρίφθη μὲ τὸ αἰτιολογικὸν ὅτι αἱ μηχαναὶ τούτων δὲν εἰργάζοντο μὲ τρανζίστορς ἀλλὰ μὲ λυχνίας. Κατόπιν τούτου, καὶ δεδομένου ὅτι ἡ σύναψις συμφωνίας περιωρίζετο πλέον μόνον εἰς τὸ ζήτημα τῆς τιμῆς τῶν cameras, τὸ ἐργοστάσιον ἀπέστειλεν ἐνταῦθα δύο ἀντιπροσώπους του διὰ νὰ ὑποβάλουν πρὸς τὸν ἀρχιμηχανικὸν διαφόρους νέας προσφορὰς διὰ cameras μὲ φακοὺς zoom μὲ χειροκίνητα μηχανήματα, εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν αἱ νέαι αὗται προσφοραὶ δὲν θὰ ἐγίνοντο ἀποδεκταί, εἶχον τὴν πρόθεσιν νὰ μειώσουν τὰς ἀρχικῶς προσφερθείσας τιμάς των, εἰς σημεῖον ὥστε συνολικῶς αὗται ὄχι μόνον νὰ μὴ εἶναι ἀνώτεραι, ἀλλὰ κατώτεραι τῶν ὑπὸ ἄλλων ἐργοστασίων προσφερομένων τιμῶν διὰ τὸν πεπαλαιωμένον τύπον.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας τῆς 1.10.66, ὁπότε ἐζητήσαμεν νὰ συζητηθῇ τὸ ζήτημα τῶν cameras, ὁ ἀρχιμηχανικὸς τοῦ PIK ἠρνήθη κάθε συζήτησιν, ἰσχυρισθεὶς ὅτι αἱ παραγγελίαι εἶχον ἤδη δοθῇ καὶ συνεπῶς, αἱ περαιτέρω συνομιλίαι οὐδένα πρακτικὸν σκοπὸν θὰ ἐξυπηρέτουν. Εἰς σχετικὴν δὲ ἐρώτησίν μας, οὗτος μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι αἱ παραγγελίαι ἐδόθησαν μόνον διὰ τὰ cameras, οὕτω δὲ ἀπέτρεψε τοὺς ἐπισκέπτας του νὰ κάνουν οἱανδήποτε ἄλλην συζήτησιν ἢ προσφοράν. Παρὰ ταῦτα, συναντήσας τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἱδρύματος, διεπίστωσα ὅτι αἱ παραγγελίαι δὲν εἶχον εἰσέτι διαβιβασθῇ, καὶ ὡς γεγονὸς αὗται δὲν διεβιβάσθησαν εἰμὴ μόνον κατὰ τὴν 10.10.66. Εἰς ἐρώτησίν μου δὲ κατὰ πόσον τὸ Συμβούλιον ἐπέμενε πράγματι διὰ λόγους οἰκονομίας νὰ παραγγελθοῦν cameras turret, ἀντὶ cameras μὲ zoom, ἔλαβον τὴν ἀπάντησιν ὅτι τοῦτο δὲν ἦτο ἀληθὲς ἀλλ' ὅτι ἡ τοιαύτη ἀπόφασις ἐλήφθη διότι οἱ μηχανικοὶ τοῦ PIK, ὡς τοῦ ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ, δὲν ἦσαν συνηθισμένοι νὰ ἐργάζωνται μὲ τὰ zoom καί, ὡς ἐκ τούτου, ἡ προτίμησίς των ἐστρέφετο πρὸς τὸ πεπαλαιωμένον σύστημα τῶν turret. Παρὰ τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι, κατόπιν τῶν ἐν λόγῳ πληροφοριῶν, ὑπέβαλον κατὰ τὴν 3.10.66 νέαν προσφορὰν δι' ἓν μόνον camera μὲ αὐτόματον φακὸν zoom καὶ διὰ δύο cameras ἐπίσης μὲ φακὸν zoom χειροκινήτους συνολικῆς ἀξίας £15.750, ἐν τούτοις ἡ παραγγελία ἐδόθη εἰς ἄλλον Οἶκον διὰ μίαν camera αὐτόματον zoom καὶ διὰ δύο cameras turret, συνολικῆς ἀξίας £18.650. Σημειώσατε ὅτι ἡ διαβιβασθεῖσα παραγγελία διὰ τὴν camera μὲ αὐτόματον zoom ἐδόθη εἰς τὴν τιμὴν τῶν £7.760, ἐνῷ ἡ ὑπὸ τοῦ Οἴκου μου προσφερθεῖσα τιμὴ ἦτο διὰ £6.757, ἤτοι κατὰ £1.010 κατωτέρα. Σημειώσατε, ἐπίσης, ὅτι δύναμαι νὰ σᾶς καταθέσω τηλεγράφημα, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀποδεικνύεται ὅτι διὰ τὰς πρώτον προσφερθείσας μηχανὰς διὰ cameras μὲ αὐτομάτους zoom τῶν ὁποίων ἡ τιμὴ ἀνήρχετο εἰς £20.272, ὑπῆρξε μεταγενεστέρα προσφορὰ διὰ

£18.067, ἤτοι κατὰ £698 κατωτέρα τῶν ὑπὸ τοῦ Ἱδρύματος ἀγορασθέντων cameras. Καὶ διερωτῶμαι κατὰ πόσον οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ PIK ἔχουν τὴν συνείδησίν των ἥσυχον ὅτι ἐνήργησαν καλῶς πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ Ἱδρύματος.

Κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν μας εἰς τὸ PIK τῆς 1.10.66, μετὰ τὴν ἐξέτασιν ἑνὸς ἑκάστου τῶν προσφερομένων μηχανημάτων, ἤρχισεν ἡ συζήτησις διὰ τὴν προμήθειαν τῶν ἀπαραιτήτων διὰ τὸ στούντιο 25 monitors. Κατὰ τὴν γενομένην συζήτησιν, ὁ ἀρχιμηχανικὸς ἐδήλωσεν ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἐν λόγῳ προσφερόμενα μηχανήματα εἶναι ἀρίστης ποιότητος, ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ταῦτα ἦσαν διαμέτρου 17″ ἀντὶ 19″, ὡς εἶναι τὰ νῦν ὑφιστάμενα εἰς τὸ Ἵδρυμα, ἦτο ὑποχρεωμένος νὰ παραγγείλῃ ταῦτα εἰς ἄλλο ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον κατασκευάζει τὴν διάμετρον ταύτην, διότι οἱ μηχανικοὶ οἱ χρησιμοποιοῦντες τὰ μηχανήματα ταῦτα κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἐδέχοντο νὰ παραγγελθοῦν νέα μηχανήματα διαμέτρου διαφορετικῆς ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν συνηθισμένοι. Εἰς παρατήρησίν μας ὅτι οὐδεμία σημασία ἔπρεπε νὰ δοθῇ εἰς τὴν ἐν λόγῳ διαφορὰν τῆς διαμέτρου, καὶ ὅτι διὰ τῶν ὑφ' ἡμῶν προσφερομένων monitors θὰ ἐξυπηρετεῖτο καλύτερον τὸ Ἵδρυμα διότι θὰ ἐπετυγχάνετο καλυτέρα ἀπόδοσις τῆς εἰκόνος τῆς τηλεοράσεως, κατηγορηματικῶς μᾶς ἐδηλώθη καὶ διὰ δευτέραν φορὰν ὅτι ἀποκλείεται νὰ γίνῃ ἡ προμήθεια ἀπὸ τὸν Οἶκον μου λόγῳ τῶν ἐνστάσεων τὰς ὁποίας θὰ ἤγειρον οἱ μηχανικοί, μετὰ τῶν ὁποίων οὐδόλως ἦτο διατεθειμένος νὰ ἔλθῃ εἰς προστριβάς. Ἀφοῦ ἐτερματίσθη, οὕτω ἡ συζήτησις, οἱ ξένοι μηχανικοὶ τοῦ ἐργοστασίου μου, ἐπισκεφθέντες μετὰ τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ τοῦ PIK τὰ στούντιο τοῦ Ἱδρύματος, μετ' ἐκπλήξεώς των διεπίστωσαν ὅτι τὰ ὑφιστάμενα μηχανήματα ἦσαν διαμέτρου 17″ καὶ οὐχὶ 19″ ὡς εἶχεν ἰσχυρισθῆ. Εὑρεθεὶς εἰς δύσκολον θέσιν διὰ τὴν πρὸ ὀλίγου ἀνακριβῶς δοθεῖσαν εἰς ἡμᾶς πληροφορίαν, ἠναγκάσθη νὰ δηλώσῃ εἰς ἡμᾶς ὅτι λυπεῖται διὰ τὸ γενόμενον λάθος καὶ ἐφ' ὅσον οὕτως ἔχει τὸ πρᾶγμα, θὰ ἦτο διατεθειμένος νὰ διαβιβάσῃ τὴν παραγγελίαν εἰς τὸν Οἶκον μου, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι θὰ ἐγίνετο ἔκπτωσις 10% ἐπὶ τῶν προσφερθεισῶν τιμῶν, διὰ νὰ μὴ εἶναι αὗται ὑψηλότεραι τῶν ὑπὸ ἄλλων Οἴκων προσφερθεισῶν τοιούτων. Κατόπιν μακρᾶς συζητήσεως, ἡ πρότασις αὕτη τοῦ ἀρχιμηχανικοῦ εἶχε γίνει δεκτή, οὗτος δέ, ἐπὶ παρουσίᾳ καὶ τοῦ Διοικητικοῦ Λειτουργοῦ τοῦ Ἱδρύματος, ἐζήτησεν ἀπὸ τοὺς ξένους ἐπισκέπτας του ὅπως ὑποβάλουν πρὸς αὐτὸν γραπτῶς τὴν νέαν προσφοράν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον καὶ ἐγένετο ἀμέσως καὶ ἀφοῦ προηγουμένως ἐνέκρινε τὸν τύπον τῆς ἐπιστολῆς, ἥτις συνετάγη ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1.10.66. Μετὰ τὴν ὑπογραφὴν τῆς ἐν λόγῳ ἐπιστολῆς, ὁ ἀρχιμηχανικὸς διεβεβαίωσεν ἡμᾶς ὅτι τὴν Δευτέραν, 3.10.66, θὰ διεβιβάζετο ἐπισήμως ἡ παραγγελία αὕτη. Παρὰ τὴν ἐν λόγῳ διαβεβαίωσιν, καὶ τὴν δέσμευσιν τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀναλάβει ὁ ἀρχιμηχανικός, ἐπληροφορήθην μετ' ὀλίγας ἡμέρας ὅτι ἡ παραγγελία διὰ τὰ monitors δὲν ἐπρόκειτο νὰ δοθῇ εἰς τὸν Οἶκον μου, ἀλλ' εἰς ἄλλον Οἶκον, διὰ monitors διαμέτρου 19″ παρὰ τοὺς ἰσχυρισμούς του ὅτι οἱ μηχανικοὶ κατ' οὐδένα λόγον θὰ ἐδέχοντο τὴν ἀλλαγὴν τῆς διαμέτρου εἰς τὴν ὁποίαν ἦσαν μέχρι τοῦδε συνηθισμένοι. Ἐπεσκέφθην ἀμέσως τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἱδρύματος καὶ ἀνέφερα τὰ ἀνωτέρω, οὗτος δὲ ἐπὶ παρουσίᾳ μου ἔδωσεν ἀμέσως τηλεφωνικῶς ἐντολὴν ὅπως οὐδεμία παραγγελία διαβιβασθῇ πρὶν ἐξετασθῇ πρότερον ὑπ' αὐτοῦ ἡ ὅλη ὑπόθεσις, ἔλαβεν ὅμως τὴν ἀπάντησιν ὅτι ἡ παραγγελία εἶχεν ἤδη διαβιβασθῇ διὰ 20 monitors τῶν 19″ συνολικῆς ἀξίας £6.460 καὶ διὰ 5 τῶν 14″ ἀξίας £1.520, ἤτοι συνολικῶς διὰ 25 monitors £7.980, ἔναντι τῶν ὑφ' ἡμῶν προσφερθέντων 20 τῶν 17″ καὶ 5 τῶν 14″ συνολικῆς ἀξίας £7.750, ἤτοι κατὰ £230 ἀκριβώτερα τῶν ὑπ' ἐμοῦ προσφερομένων. Σημειώσατε, ἐπίσης, ὅτι τὸ ἐργοστάσιόν μου μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν μοῦ ἀπέστειλε τηλεγράφημα καὶ δύο ἐπιστολὰς ζητοῦν πληροφορίαν πότε τὸ PIK ἐσκέπτετο νὰ διαβιβάσῃ τὴν παραγγελίαν τῆς μετ' αὐτοῦ κλεισθείσης πράξεως διὰ νὰ ἀρχίσῃ τὴν ἐκτέλεσιν τῆς παραγγελίας. Οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔδωσα μέχρι σήμερον εἰς τὰς ζητηθείσας πληροφορίας, διότι δὲν ἐγνώριζον τί νὰ ἀπαντήσω. Διότι, ὡς συμμετέχων εἰς τὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας μας, ἐντρεπόμην νὰ εἴπω ὅτι εἰς τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς τῆς Νήσου μας οὐδεμία συναίσθησις εὐθύνης ὑφίσταται καὶ οὐδεὶς λόγος «κυρίων» τηρεῖται. Τὸ ἐργοστάσιόν μου, μὴ λαβὸν ἀπάν-

τησίν μου ἠναγκάσθη, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, νὰ ἀπευθυνθῇ ἀπ' εὐθείας πρὸς τὸ Ἵδρυμα καὶ νὰ ἐρωτήσῃ σχετικῶς, ἔλαβε δὲ τὴν ἀπάντησιν ὅτι, κατόπιν νεωτέρων σκέψεων, ἀπεφασίσθη ὅπως μὴ δοθῇ ἡ παραγγελία εἰς αὐτό. Καλὸν θὰ ἦτο, ἐπίσης, νὰ ἀναφέρω ὅτι τὸ ἐργοστάσιόν μου, ἀνταπαντῶν πρὸς τὸ Ἵδρυμα, ἀνέφερε πρὸς αὐτὸ ὅτι βεβαίως ἀπεγοητεύθη πληροφορούμενον τὴν νέαν ταύτην ἀπόφασιν τοῦ PIK, ὅσον ἀφορᾷ τὴν παραγγελίαν τῶν monitors, τὰ ὁποῖα λίαν ἐπιτυχῶς ἔχουν τοποθετηθῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τοῦ Ἡν. Βασιλείου εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ τὰ ὁποῖα χρησιμοποιοῦνται εἰς τὰ Ἱδρύματα BBC, Rediffusion, Tyne Tees, I.T.N., ATV., καὶ Ulster Television τὰ ὁποῖα ἀναμφισβητήτως εἶναι τὰ μεγαλύτερα Ἱδρύματα τοῦ Ἡν. Βασιλείου, καὶ τῶν ὁποίων οἱ εἰδικοὶ ἔχουν ἀσφαλῶς τὴν ἀπαραίτητον εἰδικότητα διὰ νὰ ἐπιλέγουν τὰ καλύτερα μηχανήματα πρὸς ἰδίαν αὐτῶν χρῆσιν.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων δύο παραδειγμάτων, εἶμαι βέβαιος, Κύριοι, ὅτι θὰ εἴσθε πλέον εἰς θέσιν νὰ ἐξαγάγητε τὰ ἀληθῆ συμπεράσματα περὶ τοῦ κατὰ πόσον εἶναι ὀρθοὶ οἱ ἰδικοί μου ἰσχυρισμοὶ ἢ ἐκεῖνοι τοῦ PIK, καὶ περὶ τοῦ κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται ἢ ὄχι ὁ ἔλεγχος τῶν ἐνεργειῶν τοῦ Ἱδρύματος τούτου ἐπὶ παρομοίων περιπτώσεων εἰς τὸ μέλλον.

Πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος, θὰ ἤθελον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ ἀπολογηθῶ πρὸς ὑμᾶς πρῶτον διότι σᾶς ἐκούρασα μὲ τὴν μακρὰν ἀγόρευσίν μου καὶ δεύτερον διότι ἠναγκάσθην, παρὰ τὴν θέλησίν μου, νὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλὴν μὲ προσωπικὰς δοσοληψίας μου μετὰ τοῦ PIK. Ἔπραξα, ὅμως, τοῦτο ὄχι πρὸς ὑποστήριξιν προσωπικῶν οἰκονομικῶν μου συμφερόντων, ἀλλ' ἁπλῶς διὰ νὰ θέσω τέρμα εἰς τοιούτου εἴδους ἐνεργείας τοῦ PIK, αἵτινες βλάπτουν τὰ συμφέροντα καὶ τῆς Δημοκρατίας μας καὶ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου. Διότι, ἐὰν εἰς ἐμέ, ὁ ὁποῖος δὲν συνηθίζω νὰ σιωπῶ ἐνώπιον διαπιστουμένων ἀταξιῶν καὶ ἀνωμαλιῶν, ἐγένετο τοιαύτη μεταχείρισις, φαντάζομαι ποίας μεταχειρίσεως θὰ τυγχάνουν οἱ ἄλλοι ἐμπορευόμενοι, οἱ ὁποῖοι προτιμοῦν νὰ σιωποῦν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα εἶναι ἀσφαλῶς πολὺ σημαντικόν, μὴ δυνάμενον νὰ τύχῃ ἐπακριβοῦς καὶ ἀντικειμενικῆς διερευνήσεως μέσα εἰς τὰ στενὰ περιθώρια καὶ τὰ χρονικὰ πλαίσια μιᾶς ἀκαδημαϊκῆς βουλευτικῆς συζητήσεως. Διότι οὔτε ἐξαντλεῖται – ἀφοῦ δὲν μπορεῖ νὰ διερευνηθῇ κατὰ πλάτος καὶ κατὰ βάθος—μὲ τὰς ἐν προκειμένῳ σημερινὰς ἀγορεύσεις, οὔτε μεθοδεύεται ἡ διαδικασία πρὸς ἀντιμετώπισίν του.

Ἐκ παραλλήλου πρέπει νὰ καταστῇ μὲν σαφὲς ὅτι ὁ κοινοβουλευτικὸς παρεμβατισμὸς δὲν θὰ πρέπει νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς πτυχὰς τῶν δραστηριοτήτων τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν διότι εἶναι ἐνδεχόμενον ὅτι ἡ τοιαύτη διαδικασία θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν καθήλωσιν καὶ τὴν ἀδικαιολόγητον στατικότητα ὡρισμένων βασικῶν δραστηριοτήτων τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν, ἀλλ' ἐν προκειμένῳ πρέπει νὰ καταστῇ σαφὲς ὅτι δὲν ἐπιζητεῖται ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου ὁ παρεμβατισμός. Ἐπιζητεῖται ἁπλῶς ὁ ἔλεγχος. Καὶ ὁ ἔλεγχος—καὶ δὴ ὁ κοινοβουλευτικὸς—καὶ ἐπιτρέπεται ἀλλὰ καὶ ἐπιβάλλεται εἰς μίαν δημοκρατικῶς λειτουργοῦσαν κοινωνίαν.

Ὅταν τὰ 40% τῶν ἐνιαυσίων δαπανῶν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ κράτους ἐκχωροῦνται, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πρὸς τοὺς ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς δὲν νοεῖται καὶ δὲν προγραμματίζεται ἐθνικὴ ἀνάπτυξις ἄνευ τῆς ὁμορρόπου καὶ καταλλήλου ἀναπτύξεως τῶν βασικῶν ὑπηρεσιῶν ποὺ ἐκπροσωποῦν οἱ ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοί. Μὲ αὐτὸ ἀσφαλῶς δὲν ὑπονοῶ ὅτι δὲν ἀκολουθεῖται ὑγιὴς καὶ ὀρθόδοξος πολιτικὴ ὑπὸ τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν. Ἀντιθέτως μάλι-

στα, ἡ Διεύθυνσις τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν πλαισιοῦται ὑπὸ ἀνδρῶν καὶ ἐγνωσμένης ἐντιμότητος καὶ ἀδιαμφισβητήτου κύρους. Ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἀποκλείει—δὲν πρέπει ν' ἀποκλείῃ—τὴν καλόπιστον καὶ ἀντικειμενικὴν κοινοβουλευτικὴν κριτικήν. Ἀντιθέτως μάλιστα ἡ ὑπεύθυνος καὶ ἀντικειμενικὴ ὑπογράμμισις καὶ ἐπισήμανσις κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν—καὶ κατ' ἐπέκτασιν τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος—θέσεων βασικῶς ἢ μερικῶς διαφόρων πρὸς τὰς ἀπόψεις καὶ τὰς ἐκφρασθείσας θέσεις τῆς Διευθύνσεως τῆς α' ἢ τῆς β' ἡμικρατικῆς ἀρχῆς, ἔχει πολλὰ νὰ προσφέρῃ. Καὶ τοῦτο νομίζω ὅτι οὐδεὶς τὸ ἀμφισβητεῖ. Ἐπομένως τὸ πρῶτον σκέλος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐδράζονται ἀμφιβολίαι ἐπὶ τῆς ἀναγκαιότητος τῆς ὑπάρξεως τοῦ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου αὐτομάτως αἴρονται, ἐφ' ὅσον θὰ ἐξασκῆται καὶ καλόπιστος καὶ ἀντικειμενικὴ ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικὴ κοινοβουλευτικὴ παρακολούθησις καὶ οὐχὶ ἁπλῶς ἀπαράδεκτος καὶ ἐπομένως ἄχρηστος παρεμβατισμός.

Ἐπομένως ἐναπομένει ἡ δευτέρα ἐπιφύλαξις. Ἡ ἐκφρασθεῖσα δηλαδὴ ἄποψις ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο ὡς πολιτικὸν ὄργανον καὶ ὑποκείμενον συνεπῶς εἰς πολιτικὰς ἐπιρροὰς καὶ πιέσεις πιθανὸν νὰ μὴν ἀκολουθήσῃ ἀπολύτως ἀνεπηρέαστον γραμμήν. Ἀλλὰ καὶ ἡ δευτέρα αὕτη ἐπιφύλαξις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν εὐσταθεῖ, δεδομένου ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο ἐψήφισε μέχρι τοῦδε ὀκτὼ Προϋπολογισμοὺς Ἀναπτύξεως μὲ πολλὰ ἑκατομμύρια λιρῶν χωρὶς νὰ ἐπηρεασθῇ καθόλου ἀπὸ τὰ κοινοτικὰ ἢ, πολὺ περισσότερον, ἀπὸ τὰ προσωπικὰ ἢ τὰ ἐπαρχιακά του συμφέροντα. Ἀντιθέτως μάλιστα εἰς ὅλας τὰς Ἐκθέσεις του ὑπέβαλε σαφεῖς, συγκεκριμένας καὶ δὴ ἀπολύτως ὁμοφώνους εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ τὴν ὁμόρροπον ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν ἐπαρχιῶν τῆς νήσου. Εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν—καὶ τοῦτο εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Σώματος τούτου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τοῦ ἀναγνωρισθῇ—παρενέβαλεν οἱονδήποτε πρόσκομμα ἢ οἱανδήποτε τροχοπέδην κατὰ τὴν ἐξέτασιν καὶ συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ τόπου, ἐκ λόγων προσωπικῆς ἢ τοπικῆς ἀντιθέσεως.

Ἐπομένως οἱ φόβοι ὡρισμένων ἐκφρασάντων ἤδη σχετικὰς ἐπιφυλάξεις αἴρονται διὰ τῆς ἐπιδείξεως ὑπὸ τοῦ Σώματος ἀντικειμενικότητος διὰ τὸ ὅλον, καὶ εἶναι συνεπῶς ἀφ' ἑαυτοῦ ἀσύνετον νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ Σῶμα τοῦτο διάφορον πολιτικὴν διὰ τὸ ἐπὶ μέρους πρόβλημα.

Ὅ,τι ὅμως θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐν συμπεράσματι εἶναι ἡ εἰσήγησις ὅπως τοῦ τόσον σοβαροῦ καὶ τόσον λεπτοῦ αὐτοῦ θέματος ἐπιληφθῇ εἴτε ὑφισταμένη ἁρμοδία Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἴτε, ὡς ἤδη ἐψήφισα κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη, εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ—ἐπαναλαμβάνω—ἡ ὁποία, ἀφοῦ τὸ ἐξαντλήσῃ, νὰ ὑποβάλῃ πρὸς τὸ Σῶμα σαφῆ καὶ ἀναλυτικὴν Ἔκθεσιν καλύπτουσαν ὅλας τὰς ἐκφάνσεις τοῦ θέματος καὶ ἀποφευγομένων, εἰ δυνατόν, κινδύνων οἱ ὁποῖοι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν καὶ δὲν εἶναι ἀπὸ τοῦδε ὁρατοὶ καὶ σαφεῖς.

Ἐν συμπεράσματι καὶ προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος ὅμως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅτι αἱ θέσεις μου αὗται δὲν ἔχουν οὐδεμίαν προσωπικὴν αἰχμὴν ἐναντίον τοῦ Προέδρου τοῦ ΡΙΚ, τὸν ὁποῖον—ἀντιθέτως—καὶ ὡς ἄνθρωπον καὶ ὡς ἐπιστήμονα καὶ ὡς παιδαγωγὸν σέβομαι καὶ ἐκτιμῶ βαθύτατα ὅσον ἐλαχίστους ἴσως παράγοντας τοῦ τόπου τούτου. Ἄλλωστε ἡ τοιαύτη ἐκτίμησις πρὸς τὸ πρόσωπόν του καὶ τὸ ἔργον του ὡς ἐπιστήμονος, παιδαγωγοῦ καὶ ἀνθρώπου δὲν εἶναι μόνον προσωπικὴ καὶ ἐπαρχιακὴ ἀλλὰ παγκύπριος. Δι' αὐτὸ θέλω νὰ ὑπογραμμίσω ὅτι ὡρισμέναι κάπως ἀτυχεῖς ἐκφράσεις αἵτινες ἐξεφράσθησαν εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο ὑπὸ ὡρισμένων ἀγαπητῶν ἐντίμων συναδέλφων δὲν ἐκπροσωποῦν ἴσως βασικῶς οὔτε τὰς πραγματικὰς καὶ οὐσιαστικὰς ἀπόψεις καὶ ἐκτιμήσεις των περὶ τοῦ προσώπου του. Τὸ λέγω τοῦτο διότι γνωρίζω τὰς πραγματικάς των θέσεις καὶ διαθέσεις ἀπέναντι τοῦ κυρίου Πετρίδη, τοῦ Προέδρου τοῦ ΡΙΚ.

Αὐτά, κ. Πρόεδρε, ἤθελα μόνον νὰ πῶ καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν ἤθελα νὰ ὁμιλήσω σήμερον ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, διότι συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν ἀπόφασιν ποὺ ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Σώματος ὅτι θὰ πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν, τὴν ὁποίαν ἡ Βουλὴ ἔχει ἤδη ἀποφασίσει νὰ συγκροτήσῃ. Θεωρῶ ὅμως ὑποχρέωσίν μου νὰ τονίσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι ὁ ἔλεγχος, ὁ κοινοβουλευτικός, τόσον ἐπὶ οἰκονομικῶν ζητημάτων ποὺ ἀφοροῦν τὰς ἡμικρατικὰς ἐπιχειρήσεις ὅσον καὶ ἐπὶ πολιτικῶν ζητημάτων εἶναι ἐπιβεβλημένος.

Δὲν ὑπάρχει κατὰ τὴν γνώμην μου πλέον ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα εἰς οἱανδήποτε χώραν ἀπὸ τὸ Νομοθετικὸν Σῶμα, τὸ ὁποῖον ἐκλέγεται ὑπὸ τοῦ λαοῦ, καὶ αὐτὸ τὸ πλέον ἀντιπροσωπευτικὸν Σῶμα τοῦ λαοῦ τίθεται κατὰ τὴν γνώμην μου ὑπεράνω ὅλων καὶ θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ πλήρη ἔλεγχον τόσον ἐπὶ τῶν οἰκονομικῶν ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν πολιτικῶν θεμάτων ποὺ σχετίζονται μὲ τὰς ἡμικρατικὰς ἐπιχειρήσεις.

Μὲ αὐτὰ τὰ λίγα λόγια ἐπιφυλάσσω τὴν ἀγόρευσίν μου ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, τὸ ὁποῖον εἶναι ἕνα σοβαρώτατον θέμα, ὅταν ἡ Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ θὰ ἀπασχοληθῇ μὲ αὐτὸ καὶ ὅταν, ὅπως ἐλπίζω, τὸ πλῆρες Σῶμα θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσῃ καὶ πάλιν ἐπὶ τοῦ θέματος μὲ τὴν ἔκθεσιν ἡ ὁποία θὰ ἑτοιμασθῇ ἀπὸ τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ τὴν σχετικὴν εἰσήγησιν πρὸς τὸ Σῶμα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ σημεῖον τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη εἰς ὡρισμένας ἀτυχεῖς ἐκφράσεις, αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπὸ προηγουμένους ὁμιλητάς.

Ἐπειδὴ ἕνας ἐκ τῶν προηγουμένων ὁμιλητῶν ἤμην καὶ ἐγώ, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἀνέφερα εἰς τὴν ὁμιλίαν μου καμμίαν ἀτυχῆ ἔκφρασιν, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι φαίνεται ὅτι ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ, ὁ ὁποῖος γράφει τὰς ὁμιλίας του προηγουμένως, προϋπέθεσεν ὅτι θὰ μετεχειριζόμην ἀτυχῆ ἔκφρασιν, καὶ ἀφοῦ ἀνέγνωσε τὴν ὁμιλίαν του ἐλησμόνησε νὰ ἀφαιρέσῃ αὐτὸ τὸ σημεῖον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον. Μπορεῖ νὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τῆς θέσεως ποὺ εὑρίσκεται.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εὐχαριστῶ τὸν κ. Τζιρκώτην διὰ τὴν ἐπεξήγησιν ποὺ ἔδωσεν, ὀφείλω ὅμως νὰ τοῦ πῶ ὅτι καὶ γράφω καὶ ὁμιλῶ καλά. Καὶ προφορικὰ ὁμιλῶ καλὰ καὶ ἀπὸ χειρογράφου ὁμιλῶ πολὺ καλά. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα καταθέτω ἂν καταθέτω κάποτε ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ὅμως ἴσως νὰ μὴν ἦτο παρὼν ὅταν ὡμιλοῦσα—καὶ τοῦ τὸ συγχωρῶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει—ὅταν ἀναφέρῃ ὅτι ἐννοοῦσα τὴν ἰδικήν του ὁμιλίαν καὶ εἰδικὴν ἀποστροφὴν ἐν σχέσει μὲ εἰδικὴν ὁμιλίαν τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Διότι ἔπρεπε νὰ ξέρῃ ὅτι ὑπῆρξαν καὶ ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι ὡμί-

λησαν, καὶ ἔκαμαν θαυμασίας ἀγορεύσεις ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου καὶ οἱ ὁποῖοι πιθανόν, νὰ ὑπέπεσαν εἰς ἀτυχῆ ἔκφρασιν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τὴν ὁποίαν εἶχα ἐπισημάνει.

Ἐπομένως ἐκτὸς τῆς ἰδικῆς του ὁμιλίας, τοῦ κ. Τζιρκώτη, ὑπῆρξαν καὶ ἄλλαι περιπτώσεις ὁμιλητῶν. Τελευτῶν ὀφείλω νὰ ἀναφέρω ὅτι δὲν ἔγραψα τὴν ὁμιλίαν μου ἐκ τῶν προτέρων. Ἄλλωστε ἂν ἐπρόσεχεν ὀλίγον θὰ ἔβλεπεν ὅτι ἐδῶ, δίπλα του, αὐτὴν τὴν στιγμήν, εἶχα λάβει ὡρισμένας σημειώσεις τὰς ὁποίας καὶ ἀνέπτυξα ἀπὸ τοῦ βήματος. Αὐτὰ κ πρόεδρε, ἤθελα νὰ πῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὰ μέχρι τοῦδε προσαχθέντα στοιχεῖα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θὰ ἦτο καλὸν νὰ τεθοῦν ἐνώπιον τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθησομένης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν, ἀφοῦ ἀκούσῃ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ πᾶν ἐνδιαφερόμενον πρόσωπον. Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἐπιφυλάττομαι ὅπως ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῦ γενικωτέρου θέματος τὸ ὁποῖον θὰ ἐξετάσῃ ἐν καιρῷ ἡ ἐπὶ τούτῳ συσταθησομένη Ἐπιτροπή, ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς καὶ ἀργότερον ὅταν θὰ συζητῆται ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνώπιον τοῦ Σώματος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα ὅτι ἐθίγησαν ἴσως διὰ τῶν ὁμιλιῶν διάφορα πρόσωπα, ὡς ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου τοῦ ΡΙΚ, εἶμαι βέβαιος ὅτι οὐδεμία τοιαύτη πρόθεσις ὑπῆρχε. Δὲν συζητοῦμεν οὔτε θέλομεν νὰ θίξωμεν πρόσωπα. Ἀναφερόμεθα γενικῶς εἰς καταστάσεις τὰς ὁποίας οἱ ἔντιμοι ἀγορηταὶ ἤθελον νὰ ἐλέγξουν ἢ καὶ νὰ προβοῦν εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις σχετικὰ μὲ τὰς καταστάσεις αὐτάς.

Εἰς οὐδὲν ὅμως ἀποτέλεσμα δυνάμεθα νὰ καταλήξωμεν τώρα, καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως λήξῃ ἡ συζήτησις καὶ ὅπως μετατεθῇ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἐντὸς τῆς συσταθησομένης ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπιφυλαχθῶμεν ὅ,τι ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν νὰ τὸ προσθέσωμεν εἴτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου κηρύττω τὴν λῆξιν τῆς συζητήσεως.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ «Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων».

Πληροφοροῦμαι ὅτι ἡ ἐργασία τῆς Ἐπιτροπῆς ἐτερματίσθη. Ἤδη ἔχει συμπληρωθῇ ἡ σχετικὴ Ἔκθεσις, ἡ ὁποία ὅμως δὲν θὰ ἀναγνωσθῇ σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν διότι ἡ Ἐπιτροπὴ θέλει καὶ διὰ τελευταίαν φορὰν νὰ συσκεφθῇ καὶ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς τῶν Τουρκοπλήκτων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ λάβῃ χώραν συντομώτατα, οὕτως ὥστε οἱαδήποτε ἄποψις τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς νὰ ληφθῇ καὶ πάλιν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν τελικὴν διατύπωσιν τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς τὴν Βουλήν.

Μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου θέματος εἰς τὴν Βουλὴν εἶμαι ὑποχρεωμένος τώρα νὰ ὁρίσω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, 16ην Φεβρουαρίου καὶ ὥραν 3.30 ἀπογευματινήν, μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ.

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 8.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Ἀγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀπονομὴ διπλωμάτων εὐρεσιτεχνίας ἐν Κύπρῳ—Παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς τὸ περίπτερον καὶ τὸ ἀρχαῖον θέατρον τοῦ Κουρίου—Ἀνέγερσις ἐφηβικοῦ ξενῶνος ἐν Λεμεσῷ—Ἵδρυσις μικροῦ μουσείου εἰς τὰς Κεντρικὰς Φυλακὰς—Κατάργησις τῶν προνομίων ἐπὶ ἐπιφανειακῶν ὑδάτων καὶ τοῦ φόρου χρησιμοποιήσεως τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Ἀχέλειας—Εἰδικαὶ διευκολύνσεις διὰ τέκνα πολυτέκνων—Σύστασις φοιτητικοῦ τμήματος παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Παιδείας, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Φαρμάκων (Ἔλεγχος Ποιότητος, Προμηθείας καὶ τιμῶν) Νόμου τοῦ 1966, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Αἰμ. Φράγκος—

Η. Νικολαΐδης—Π. Τουμαζῆς—Α. Ζιαρτίδης—Β. Λυσσαρίδης—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 καὶ Δήλωσις τοῦ Προέδρου τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Κ. Χριστοδουλίδης—Β. Λυσσαρίδης—Γ. Τζιρκώτης—Λ. Δημητριάδης—Γ. Ποταμίτης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

(5) Δραστηριότητες τοῦ ΡΙΚ καὶ κοινοβουλευτικὸς ἔλεγχος, καὶ αἱ ἀγορεύσεις βουλευτῶν ἐπ' αὐτοῦ (Γ. Τζιρκώτης—Μ. Σαββίδης—Π. Στυλιανοῦ—Ε. Παπαϊωάννου—Λ. Δημητριάδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 16ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 22)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α.—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι κατόπιν τῆς ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἐλήφθη ὑπὸ τοῦ Σώματος κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν αὐτῆς, ὅπως συσταθῇ Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία νὰ ἐξετάσῃ τὸ θέμα τοῦ κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ἡ ἐπιβολὴ κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς ἀπεφάσισεν ὅπως διορισθοῦν τὰ ἀκόλουθα μέλη πρὸς συγκρότησιν τῆς ἐν λόγῳ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς:

(1) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν κ. Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, ὁ ὁποῖος θὰ προεδρεύῃ τῆς Ἐπιτροπῆς, λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ θέμα ἔχει πολλὰς νομικὰς ἐπιπτώσεις.

(2) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

(3) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν κ. Λέλλος Δημητριάδης.

(4) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας κ. Στέλιος Μιχαηλίδης.

(5) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων κ. Βάσος Λυσσαρίδης.

(6) Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Προϋπολογισμοῦ κ. Παναγιώτης Τουμαζῆς, καὶ

(7) Ὁ δικηγόρος κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἠκολούθησε τὴν εἰσήγησιν, ἢ μᾶλλον τὴν ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς, ὅπως ἡ εἰδικῶς συσταθεῖσα Ἐπιτροπή, ἀποτελῆται ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν ἀντιστοίχων πρὸς τὰ Ὑπουργεῖα Ἐπιτροπῶν, τὰ ὁποῖα ἐξασκοῦν ἔλεγχον ἐπὶ τῶν ὀργανισμῶν δημοσίου δικαίου. Τὸ εἰδικώτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἠγέρθη ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Τζιρκώτη, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἠγόρευσαν ὁ κ. Τζιρκώτης καὶ ὁ κ. Σαββίδης, παρεπέμφθη ἐπίσης εἰς Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία θὲ ἀποτελῆται ἀπὸ τὰ ἀκόλουθα μέλη:—

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος, Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Στέλιος Μιχαηλίδης, Βάσος Λυσσαρίδης καὶ Χρύσης Δημητριάδης.

Οἱ δύο Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος δύνανται νὰ παρουσιασθοῦν ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ νὰ καταθέσουν οἱαδήποτε στοιχεῖα ἔχουν, ἀλλὰ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποτελέσουν οἱ ἴδιοι μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ ἐξετάσῃ τὸ ὅλον θέμα.

Προτοῦ εἰσέλθωμεν εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία, καὶ παρακαλῶ ὅπως ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 θεωρηθῇ ὡς τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ὁ περὶ Συντάξεων;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν, συγγνώμην. Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος	Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Κόσης	Λέλλος Δημητριάδης
Αἰμίλιος Φράγκος	Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Κώστας Χριστοδουλίδης	Γιάγκος Ποταμίτης
Πέτρος Στυλιανοῦ	
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης	

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν συνῆλθον εἰς κοινὴν συνεδρίασιν τὴν 3ην Φεβρουαρίου 1967 καὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου εἶναι ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τῶν ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν ἐργοδοτουμένων προσώπων.

Αἱ κυριώτεραι πρόνοιαι τοῦ νομοσχεδίου εἶναι αἱ ἑξῆς:—

(α) Ἱδρύεται Ταμεῖον Ἀδειῶν τὸ ὁποῖον θὰ διαθέτῃ πρὸς τοὺς ἐργοδότας, μέσῳ τῶν κατὰ τόπους ταχυδρομικῶν ὑπηρεσιῶν, εἰδικὰ ἔνσημα τὰ ὁποῖα οἱ ἐργοδόται θὰ ὑποχρεοῦνται ὅπως ἐπικολλοῦν ἐπὶ εἰδικοῦ βιβλιαρίου ἐκδιδομένου ἐτησίως εἰς ἕκαστον ἐργοδοτούμενον. (Τοῦτο θὰ προνοῆται ὑπὸ τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν).

(β) Καθορίζεται διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὅτι ἕκαστος ἐργοδοτούμενος ἐν Κύπρῳ δικαιοῦται εἰς ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀπολαβῶν περιόδου, κατ' ἐλάχιστον ὅριον, ἐννέα ἡμερῶν ἐτησίως. Σημειωτέον ὅτι ἡ Διεθνὴς Σύμβασις ὑπ' ἀρ. 52 προνοεῖ δι' ἐλάχιστον ὅριον ἓξ ἡμερῶν ἐτησίως.

Τὸ ἐν Κύπρῳ ἐπικρατοῦν, δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων, ἐλάχιστον ὅριον ἐτησίας ἀδείας εἶναι 10 ἡμέραι (δι' ἐργάτας οἰκοδομῶν), ἀλλὰ λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι περίπου 50,000 ἀτόμων οὐδεμιᾶς ἀδείας τυγχάνουν πρὸς τὸ παρόν, ἐκρίθη ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐννέα ἡμερῶν εἶναι λογικὸν ὅριον διὰ τὴν Κύπρον. Ὁ τοιοῦτος καθορισμὸς τῶν ἐννέα ἡμερῶν δὲν ἐγένετο αὐθαιρέτως ἀλλὰ κατόπιν οἰκονομολογικῶν καὶ ἀναλογιστικῶν ὑπολογισμῶν διεξαχθέντων ὑπὸ τοῦ ἐμπειρογνώμονος τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας κ. Μάθιους ὅστις ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐννέα ἡμερῶν ὑπελόγισε τὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ὡς καὶ τὰ ἔξοδα λειτουργίας τοῦ Σχεδίου.

(γ) Γίνεται πρόνοια περὶ ἐξαιρέσεως ἐκ τοῦ Σχεδίου τούτου οἱουδήποτε ἐργοδότου ἢ ἐπιχειρήσεως ἥτις προσφέρει πρὸς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους της ηὐξημένα ἢ πλέον εὐεργετικὰ ὠφελήματα ἀδειῶν (π.χ. ἡ Κυβέρνησις).

(δ) Ὁ ὑπολογισμὸς τῆς ἀξίας τῶν ἐνσήμων τὰ ὁποῖα θὰ ἐπικολλῶνται εἰς τὸ βιβλιάριον ἑνὸς ἑκάστου ἐργαζομένου ὥστε τὸ σύνολον τῆς ἀξίας τῶν ἐνσήμων ἑκάστου νὰ συμποσοῦται εἰς ποσὸν ἀντίστοιχον πρὸς τὰς ἀπολαβὰς ἑκάστου ἐργαζομένου ἐννέα ἡμερῶν, γίνεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ 3% ἐπὶ τοῦ μισθοῦ ἢ ἡμερομισθίου ἑνὸς ἑκάστου.

(ε) Ἡ λῆψις τῆς ἐτησίας ἀδείας εἶναι ὑποχρεωτικὴ δι' ἕκαστον πρόσωπον καλυπτόμενον ὑπὸ τοῦ Νόμου, δεδομένου ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ παρασχεθῇ ἀναστολὴ καθ' οἱονδήποτε ἔτος διὰ λόγους δημοσίου συμφέροντος (π.χ. διὰ τὴν Ἀρχὴν Ἠλεκτρισμοῦ) ἐφ' ὅσον ἡ οὕτω ἀναστελλομένη ἄδεια θὰ λαμβάνηται κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος, ὁμοῦ μετὰ τῆς ἐτησίας ἀδείας τοῦ δευτέρου ἔτους.

(στ) Τὸ Κεντρικὸν Ταμεῖον Ἀδειῶν θὰ δικαιοῦται νὰ ἐπενδύῃ τὰ ἀποθέματα τοῦ Ταμείου διὰ σκοποὺς συναφεῖς πρὸς τὸν θεσμὸν τῶν Ἐτησίων Ἀδειῶν.

(ζ) Ἱδρύεται δικαστικὸν ὄργανον (Industrial Tribunal) πρὸς ἐπίλυσιν τυχὸν δημιουργουμένων διαφορῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

(η) Τὸ Ταμεῖον θὰ ἐπιβαρύνεται μὲ ἅπαντα τὰ διοικητικὰ ἔξοδα τὰ ὁποῖα τυχὸν θὰ ὑποστῇ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ Ταμείου, ὡς π.χ. μισθοὺς προσωπικοῦ, ἐλεγκτικὰ δικαιώματα κ.λ.π.).

Τὸ Νομοσχέδιον ἡτοιμάσθη τῇ βοηθείᾳ τοῦ ἐμπειρογνώμονος τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καθηγητοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Σαουθάμπτον, Δρος Τζὼν Κρόνιν.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσουν μετὰ τοῦ Δρος Κρόνιν καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 7ην Ἰανουαρίου 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος (εἰς τὸ ὁποῖον ἐκπροσωποῦνται δι' ἴσου ἀριθμοῦ ἀντιπροσώπων τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα καὶ οἱ ἐργοδόται), τὸ ὁποῖον ἐνέκρινε τοῦτο ὁμοφώνως καὶ ἐξέφρασε τὴν ὑποστήριξίν του πρὸς τὸ ὅλον Σχέδιον.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐπήνεγκον τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις αἵτινες σκοπὸν ἔχουν τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Νόμου :—

1. Ἄρθρον 2, Ἑρμηνεία.

(α) Ὁ ὅρος «Ἐργατικὴ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ» ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ὅρου «Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα». Ἡ ἰδία τροποποίησις νὰ ἐπενεχθῇ καὶ εἰς τὰ ὑπόλοιπα ἄρθρα τοῦ νομοσχεδίου ὅπου ἀπαντᾶται ὁ πρῶτος ὅρος.

(β) Ὁ ὁρισμὸς «ἐργοδοτούμενος» ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου νέου ὁρισμοῦ :

«Ἐργοδοτούμενος» σημαίνει πρόσωπον ἐργαζόμενον παρὰ τινι ἐργοδότῃ δυνάμει συμβάσεως ἐργασίας (contract of service) καὶ περιλαμβάνει μαθητευόμενον, ὁ δὲ ὅρος «ἐργοδότης» ἑρμηνεύεται ἀναλόγως καὶ περιλαμβάνει τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν νόμιμον προσωπικὸν ἀντιπρόσωπον θανόντος ἐργοδότου».

(γ) Αἱ λέξεις «εἴκοσι ὀκτὼ ὡρῶν» αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν τοῦ ὁρισμοῦ «ἔτος ἀδείας» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «τριῶν ἡμερῶν».

2. Ἄρθρον 5, Διάρκεια Ἀδείας.

Αἱ λέξεις «εἴκοσι ὀκτὼ ὡρῶν» εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τῆς δευτέρας παραγράφου τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (3) ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «τριῶν ἡμερῶν».

3. Ἄρθρον 9, Κανονισμοί.

(α) Τὰ ἐδάφια (1) καὶ (2) ἀντικαθίστανται διὰ τῶν ἀκολούθων :—

«(1) Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκδίδει Κανονισμοὺς διὰ τὴν ἵδρυσιν, λειτουργίαν καὶ διοίκησιν του Ταμείου. Τὸ Ταμεῖον διενεργεῖ ἁπάσας τὰς δραστηριότητας αὐτοῦ συμφώνως πρὸς τοὺς Κανονισμοὺς τούτους.

(2) Οἱ δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου ἐκδιδόμενοι Κανονισμοί, μεταξὺ ἄλλων, δύνανται νὰ προνοῶσι—»

(καὶ ἐν συνεχείᾳ αἱ παράγραφοι α, β, γ, κ.λ.π.).

(β) Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον προστίθεται ὡς ἐδάφιον (4).

«(4) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.»

4. Ἄρθρον 12, Διαιτητικὸν Δικαστήριον.

Αἱ ἐπιφυλάξεις τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐδαφίου (2) ἀντικαθίστανται ὑπὸ τῶν ἀκολούθων :—

«Νοεῖται ὅτι ὅταν τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον συνίσταται ἐξ ἑνὸς μέλους τοῦτο, ἢ ὅταν τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον συνίσταται ἐκ μελῶν πλειόνων τοῦ ἑνὸς ὁ πρόεδρος αὐτοῦ, θὰ εἶναι νομικὸς ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου ἐκ καταλόγου δικηγόρων ἀσκούντων τὸ ἐπάγγελμα διὰ περίοδον οὐχὶ μικροτέραν τῶν πέντε ἐτῶν, παρασκευαζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ :

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ἡ γνώμη τοῦ προέδρου ὡς πρὸς οἱονδήποτε κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νομικὸν σημεῖον ἐγειρόμενον κατὰ τὴν διαδικασίαν εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου.»

(β) Ἡ παράγραφος (γ) τοῦ ἰδίου ἐδαφίου ἀντικαθίσταται διὰ τῆς ἀκολούθου :

«(γ) πρόβλεψιν δι' ἔφεσιν ἐξ οἱασδήποτε ἀποφάσεως τοῦ Διαιτητικοῦ Δι-

καστηρίου εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον βάσει οἱουδήποτε λόγου συνεπαγομένου νομικὸν σημεῖον μόνον, γενομένην δι' ὑπομνήματος (case stated) ἐντὸς εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποφάσεως.»

(γ) Ἡ ἀκόλουθος παράγραφος προστίθεται ὡς παράγραφος (δ) τοῦ ἰδίου ἐδαφίου :

«(δ) πρόβλεψιν, ἀφοῦ προηγουμένως συμβουλευθῇ τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον, ἐν σχέσει πρὸς τὴν τακτικὴν καὶ τὴν διαδικασίαν τὴν ἀκολουθητέαν ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου.»

(δ) Τὸ ἐδάφιον (5) τοῦ ἰδίου ἄρθρου ἀπαλείφεται.

5. Ἄρθρον 13, Ἐπιθεωρηταί.

Ἡ λέξις «ἐγγράφου» προστίθεται μετὰ τὰς λέξεις «ἄνευ τῆς» καὶ πρὸ τῆς λέξεως «συγκαταθέσεως» εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (2).

6. Ἄρθρον 14, Ἀδικήματα.

Ἡ τελεία εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (1) ἀπαλείφεται καὶ προστίθενται αἱ ἀκόλουθοι λέξεις :—

«καὶ εἰς τὴν καταβολὴν τῆς ὡς εἴρηται εἰσφορᾶς.»

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπήνεγκον ὡσαύτως καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν ἔχουσαι ὑπ' ὄψιν των ὅτι διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου διασφαλίζεται νομοθετικῶς ἓν ἐκ τῶν βασικῶν δικαιωμάτων τῶν ἐργαζομένων, καθότι ἐπιτρέπει εἰς πάντας νὰ ἀνακτήσουν, κατὰ τὸ δυνατόν, διὰ τῆς παραχωρήσεως ἐτησίων ἀδειῶν, τὰς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀναλωθείσας σωματικάς, πνευματικὰς καὶ ψυχικὰς των δυνάμεις, συμφώνως τῶν διεθνῶς παραδεδεγμένων ἀρχῶν καὶ τῆς Διεθνοῦς Ἐργατικῆς Συμβάσεως ὑπ' ἀριθμὸν 52, εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πληροφοροῦμαι ὅτι ἡ ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐκυκλοφόρησε χθὲς καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν παρῆλθον 48 ὧραι ἀπὸ τὴν κυκλοφορίαν τῆς ἐκθέσεως. Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ μελετήσουν τὴν ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν, καὶ εἰδικώτερον τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται.

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ θὰ τεθῇ ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΣΤ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΜΠΟΡΙΟΥ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Προεδρεύων.
Λέλλος Δημητριάδης
Παναγιώτης Τουμαζῆς.
Ἀνδρέας Γιάγκου.
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας συνῆλθε τὴν 13ην Φεβρουαρίου 1967 καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἀνάθεσις εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας τῆς εὐθύνης τοῦ καθορισμοῦ τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ δέον ὅπως ρυθμισθῇ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Ἡ ὑφισταμένη διαδικασία περὶ καθορισμοῦ τῶν τοιούτων ἐμπορευμάτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ κατόπιν τούτου ρύθμισις τῆς εἰσαγωγῆς ὡρισμένων ἐκ τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καθιστᾶ δυσκίνητον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου καὶ ἀποτελεῖ διπλασιασμὸν τῆς ὅλης ἐργασίας. Διὰ τοῦ παρόντος νομοσχεδίου σκοπεῖται ἡ ἁπλούστευσις τῆς τοιαύτης διαδικασίας ἵνα καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐτροποποίησε τὸ κατατεθὲν νομοσχέδιον οὕτως ὥστε τὸ κριτήριον τοῦ κατὰ πόσον ὁ περιορισμὸς ἢ ἡ ρύθμισις τῆς εἰσαγωγῆς τῶν ἐμπορευμάτων εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, νὰ καταστῇ ἀντικειμενικὸν καὶ οὐχὶ ὑποκειμενικόν, ὡς ἀνεφέρετο εἰς τὸ νομοσχέδιον.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Μπορεῖ νὰ φαίνεται ἐντελῶς τυπικὴ ἡ τροποποίησις ἡ ὁποία προτείνεται εἰς τὸν Νόμον 49 τοῦ 1962. Μπορεῖ νὰ φαίνεται ὅτι πρόκειται ἁπλῶς περὶ ἀναθέσεως εἰς τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καθηκόντων τὰ ὁποῖα, δυνάμει τοῦ ὑφισταμένου Νόμου, ἀσκοῦνται σήμερον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Καί, ἐννοῶ τὴν εὐθύνην διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ δέον ὅπως ρυθμισθῇ πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Νομίζω ὅτι δὲν πρέπει νὰ θεωρηθῇ τυπικὴ ἡ τροποποίησις. Ἡ οὐσία τῶν ἐδαφίων (1) καὶ (2) τοῦ βασικοῦ Νόμου, ποὺ εἶναι καὶ ἡ οὐσία τοῦ νέου ἐδαφίου (1) τοῦ εἰσαγομένου διὰ τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νόμου, εἶναι ἡ ἐνθάρρυνσις καὶ ἡ προστασία τῆς τοπικῆς παραγωγῆς καὶ βιομηχανίας, ἡ βελτίωσις τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας τῆς Δημοκρατίας.

Διεπιστώθη ὅμως ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, καὶ ἡμεῖς συμφωνοῦμεν μὲ τὴν διαπίστωσιν αὐτήν, ὅτι ἐνῶ ἡ οὐσία καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν καταργουμένων ἐδαφίων (1) καὶ (2) εἶναι τὰ ἴδια μὲ ἐκεῖνα τοῦ νέου ἐδαφίου, ἡ διαδικασία διὰ τὸν καθορισμὸν τῶν ἐμπορευμάτων, τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ δέον νὰ ρυθμίζεται πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, θὰ γίνῃ ἁπλουστέρα καὶ θὰ καταστήσῃ περισσότερον εὐκίνητον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Καὶ ἡ εὐκίνητος ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ Νόμου ἔχει μεγάλην σημασίαν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διότι ἐὰν ἐνθυμούμαστε, πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν ὁμιλῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἀνεφέρθη εἰδικῶς εἰς τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν μας πληρωμῶν καὶ μᾶς ἐπληροφόρησεν ὅτι τὸ ἔλλειμμα εἰς τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον κατὰ τὸ 1966 ἀνῆλθεν εἰς εἴκοσι σχεδὸν ἑκατομμύρια λιρῶν καὶ ὅτι, ἐὰν δὲν ὑπῆρχαν οἱ ἐξωγενεῖς παράγοντες, τὸ ἰσοζύγιον τῶν ἐξωτερικῶν μας πληρωμῶν θὰ ἐπαρουσίαζεν ὁπωσδήποτε σοβαρὸν ἔλλειμμα.

Καθώρισε δὲ ὁ κ. Ὑπουργὸς ὡς βασικὸν ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τῆς πολιτικῆς τῆς ἀναπτύξεως, τὴν μείωσιν τῆς ἐξαρτήσεως τῆς οἰκονομίας μας ἀπὸ τοὺς ἐξωγενεῖς παράγοντας.

Ἡ εὐκίνητος ἐφαρμογὴ αὐτοῦ τοῦ Νόμου ἔχει ἄμεσον σχέσιν μὲ τὴν ἐπίτευξιν αὐτοῦ τοῦ βασικοῦ σκοποῦ.

Νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφέρω μερικοὺς ἀριθμοὺς ἀπὸ τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον διὰ νὰ γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι ὑπάρχουν περιπτώσεις ὅπου ἡ λῆψις ἀμέσων μέτρων—πάντοτε βεβαίως ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν διεθνῶν μας ὑποχρεώσεων—ἐπιβάλλεται.

Ἐκοίταξα σήμερα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὸν λογαριασμὸν τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου μὲ τὴν Ἰαπωνίαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν τριῶν ἐτῶν 1963–1965 αἱ εἰσαγωγαί μας ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν ἔφθασαν τὸ ποσὸν τῶν £3.700.000 ἐνῶ αἱ ἐξαγωγαί μας ἦσαν μόνον £220.000. Τὸ 1965 εἴχαμεν ἀπὸ τὴν Ἰαπωνίαν εἰσαγωγὰς £1.600.000, ἐνῶ αἱ ἐξαγωγαί μας εἰς αὐτὴν ἦσαν μόνον τὸ γελοῖον ποσὸν τῶν £6.000. Ἀπὸ τὴν Αὐστρίαν τὸ 1965 εἴχαμεν εἰσαγωγὰς £650.000 καὶ ἐξαγωγὰς μόνον £60.000. Ἀπὸ τὸ Βέλγιον τὸ 1965 εἰσαγωγὰς £1.050.000, ἐξαγωγὰς μόνον £158.000. Ἀπὸ τὴν Γαλλίαν τὸ 1965 £3.000.000 εἰσαγωγάς, £340.000 ἐξαγωγάς. Ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν τὸ 1965 £5.000.000 εἰσαγωγάς, £1.000.000 ἐξαγωγάς, καὶ ἀπὸ τὴν Πορτογαλίαν τὸ 1965 πάλιν £670.000 εἰσαγωγὰς καὶ μόνον £608 ἐξαγωγάς.

Εἶναι νομίζομεν καιρὸς οἱ ἁρμόδιοι τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ ἀρχίσουν νὰ ἀναδιφοῦν καὶ νὰ μελετοῦν αὐτοὺς τοὺς ἀριθμοὺς καὶ νὰ εἰσηγηθοῦν εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν τήν, βάσει τῶν ἐξουσιῶν ποὺ θὰ τοῦ δώσῃ ὁ ὑπὸ συζήτησιν Νόμος, λῆψιν τῶν καταλλήλων μέτρων.

Εἶναι καιρὸς νὰ σκεφθῇ καὶ ἡ Κύπρος τὸ ἐμπορικόν της συμφέρον, ὅπως τὸ σκέπτονται καὶ τὸ ὑπερασπίζουν ὅλαι αἱ χῶραι τοῦ κόσμου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί. Εἰς τὴν Κύπρον ἐφαρμόζεται ἐμπορικὸν καὶ οἰκονομικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον εἶναι φιλελευθέρως ἐλεγχόμενον, ὅπως τὸ λέγομεν. Ἐνῶ ὑπάρχει δηλαδὴ ἕνα εἶδος Δυτικοῦ συστήματος ἐλευθέρου ἐμπορίου καὶ ἐλευθέρων συναλλαγῶν, ἀναγκαζόμεθα νὰ χρησιμοποιῶμεν καὶ νὰ ἐπιβάλλωμεν κρατικὸν παρεμβατισμὸν καὶ ἔλεγχον διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐθνικῆς καὶ τῆς ἰδιωτικῆς οἰκονομίας.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ εὐχερέστερον καί, ἐν πολλοῖς, στενώτερον τὸν τοιοῦτον ἔλεγχον. Εὐχερέστερον διότι θὰ δοθοῦν εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου ἐξουσίαι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον, ὡς πολυπρόσωπον Σῶμα, χειρίζεται ὅλα τὰ θέματά του μὲ περισσοτέρας διαδικασίας καὶ μὲ μεγαλυτέραν βραδύτητα ἀπὸ ὅ,τι θὰ ἔπρεπε.

Ὁ Ὑπουργός, ἀντιθέτως, ὡς μονοπρόσωπος σχεδὸν ἐξουσία, θὰ ἔχῃ μεγαλυτέραν εὐχέρειαν νὰ χειρίζεται κάθε ζήτημα μὲ ταχύτητα καὶ νὰ τὸ διεκπεραιώνῃ ἐντὸς ὀλιγωτέρου χρονικοῦ διαστήματος. Θὰ γίνεται δὲ στενώτερος ὁ ἔλεγχος, διότι διὰ τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὁ Ὑπουργὸς νὰ χειρίζεται τὰ ζητήματα, τὰ ὁποῖα φυσικῷ τῷ λόγῳ θὰ τὰ χειρίζεται, ἀποτελεσματικὰ καὶ αὐστηρότερα καὶ θὰ χρησιμοποιῇ, κατὰ τὴν κρίσιν του, τὰ ὀρθότερα μέτρα.

Τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ εἶναι θεωρητικῶς καὶ κατὰ βάσιν ὀρθόν, λογικὸν καὶ ἀναγκαῖον. Δι' αὐτὸν ἐξ ἄλλου τὸν λόγον ἡ ἐπὶ τῶν ἐμπορικῶν θεμάτων ὑπεύθυνος Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία τὸ ἐμελέτησε τὸ ὑποστηρίζει καὶ προτείνει τὴν ψήφισίν του εἰς Νόμον. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ τόσον ὁ Ὑπουργὸς ὅσον καὶ ὁ ἐπὶ τούτῳ σύμβουλός του ἢ σύμβουλοί του εἶναι ἄνθρωποι, καὶ μὲ τὸ μέτρον τῆς ἀνθρωπίνης κρίσεως θὰ ἀποφασίζουν ἐπὶ τῶν ἑκάστοτε προβλημάτων, πολλοὶ δὲ οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται μὲ τὰς ἐργασίας αὐτὰς καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζονται ἢ θὰ ἐπηρεασθοῦν ἀπὸ τὴν τροποποίησιν θεωροῦν ὅτι ψηφίζοντες τὸν Νόμον ἀναθέτομεν

εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου σοβαρωτάτας εὐθύνας καὶ δημιουργοῦμεν πιθανότητας—καὶ τονίζω, ἁπλῶς πιθανότητας—νὰ ἐπιβάλλωνται μέτρα καὶ ἀπαγορεύσεις προτοῦ γίνῃ πλήρης καὶ ἐξονυχιστικὴ ἐξέτασις τῆς ἑκάστοτε περιπτώσεως, (ὡς γεγονὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον λόγῳ μεγαλυτέρας καὶ μακροτέρας διαδικασίας ὑπόκειται ὀλιγώτερον εἰς καλῆς πίστεως ὑπερβολικὰς ἀπαγορεύσεις ἀπὸ ὅ,τι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπόκειται ἕνα ἄτομον, ἕνας δηλαδὴ μόνον Ὑπουργός), διὰ τοῦτο νομίζω ἀναγκαῖον, κύριοι, νὰ τονισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς κατὰ τὸ στάδιον αὐτὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου ἡ ἀνάγκη ὅπως ὁ Ὑπουργός, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀνατίθενται αὐταὶ αἱ εὐθῦναι, χρησιμοποιῇ τὰς ἐξουσίας αἱ ὁποῖαι τοῦ παραχωροῦνται μὲ πολλὴν προσοχὴν καὶ περίσκεψιν πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικιῶν καὶ σφαλμάτων τὰ ὁποῖα, ἐν κατακλείδι, θὰ βλάπτουν παρὰ νὰ ὠφελοῦν τὴν οἰκονομίαν καὶ τὸ ἐμπόριον τῆς Κύπρου.

Ἀσφαλῶς, οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἐφαντάσθην ὅτι θὰ γίνουν ἠθελημέναι ὑπερβασίαι ἀπὸ τὴν σημερινὴν διεύθυνσιν καὶ ἐπάνδρωσιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου. Ἀλλὰ τόσον ἡμεῖς, ὡς Βουλευταί, ὅσον καὶ ὁ Ὑπουργός, δὲν ἐνεργοῦμεν καὶ δὲν ὁμιλοῦμεν ὡς ἄτομα καὶ πρόσωπα ἀλλὰ ἐνεργοῦμεν καὶ ὁμιλοῦμεν ὑπὸ τὴν ἰδιότητα τὴν ὁποίαν μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ λαὸς καὶ ὀφείλομεν νὰ ἐκθέτωμεν καλῆς πίστεως ἀπόψεις ἀνεξαρτήτως προσώπων ἀλλὰ βάσει τῶν κατὰ συνείδησιν ἀπόψεων καὶ βάσει τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Ὑποστηρίζω νὰ ψηφισθῇ ἡ τροποποίησις μὲ τὴν ἐκπεφρασμένην εὐχὴν νὰ χρησιμοποιῆται ἡ νέα ἐξουσία μὲ πολλὴν φειδώ.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος, μετὰ τὰ ὀλίγα ποὺ ἀνέφερα, θέλω νὰ τονίσω ὅτι συμφωνῶ ἀπόλυτα μὲ τὰ ὅσα εἰσηγήθη καὶ ἐτόνισεν ὁ προηγούμενος ὁμιλητής μου ἔντιμος κύριος Ζιαρτίδης, διότι εἶναι ἀπαράδεκτον, ὡς γεγονός, ἔστω καὶ ἐὰν ἔχωμεν φιλελεύθερον σύστημα ἐλέγχου τοῦ ἐμπορίου μας, νὰ ἐπιτρέπωμεν νὰ γίνωνται τεράστιαι εἰσαγωγαὶ ἀπὸ χώρας αἱ ὁποῖαι ἀγνοοῦν τελείως τὴν οἰκονομίαν μας καὶ οὐσιαστικὰ ἐνδιαφέρονται μόνον διὰ τὴν ἐξαγωγὴν πρὸς τὴν Κύπρον χωρὶς νὰ προσπαθοῦν νὰ κάμνουν παράλληλα καὶ τὴν ἐλαχιστοτάτην εἰσαγωγήν. Μόνον ποὺ ὁ ἀγαπητός μου κύριος Ζιαρτίδης παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ καὶ ἀρκετὰς ἄλλας χώρας μὲ τὰς ὁποίας, δυστυχῶς, συμβαίνει τὸ ἴδιον ὅπως μὲ τὰς χώρας ποὺ ἀνέφερε.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ ὁμιλήσω, ἀλλὰ ἐπειδὴ ἤκουσα τοὺς προηγουμένους συναδέλφους θὰ ἤθελα νὰ διασκεδάσω μερικοὺς ἀπὸ τοὺς φόβους των, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι ἀκριβεῖς.

Ἐν πρώτοις συμφωνῶ ὅτι πρέπει νὰ καταβάλλεται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεώς μας καὶ ἡμῶν κάθε προσπάθεια οὕτως ὥστε νὰ ἐλαττώσωμεν τὰς εἰσαγωγάς μας καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὰς ἐξαγωγάς μας. Ἀλλὰ τὸ ὅ,τι ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν, ὅπως ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ζιαρτίδης, ὅτι ὑπάρχει ἔλλειμμα £20.000.000 καὶ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ, θὰ ἤθελα νὰ ἐξηγήσω ὅτι τὸ ἔλλειμμα αὐτὸ τῶν £20.000.000 εἶναι φαινομενικόν, δὲν εἶναι πραγματικόν, διότι καλύπτεται ἀπὸ τοὺς ἀδήλους πόρους, οἱ ὁποῖοι ἄδηλοι πόροι προέρχονται ἀπὸ τὰ στρατεύματα τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἐγκατεστημένα ἐν Κύπρῳ, καὶ ἴσως ἐὰν ὄχι ὁλόκληρον ἀλλὰ τὸ μέγιστον μέρος αὐτῶν τῶν £20.000.000 διατίθεται εἰς ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν διὰ νὰ τροφοδοτήσωμεν αὐτὰ τὰ ξένα στρατεύματα.

Ἐπομένως ἐν ἡ περιπτώσει τὰ στρατεύματα αὐτὰ ἀποσυρθῶσι, τὸ εἰσαγωγικόν μας ἐμπόριον θὰ ἐλαττωθῇ ἐνῶ τὸ ἐξαγωγικόν μας θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παραμένῃ τὸ ἴδιον, ἢ ἴσως ἀκόμη καὶ νὰ αὐξηθῇ. Δηλαδὴ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω νὰ τονίσω, δὲν πρέπει ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ νὰ μᾶς φοβίζῃ τὸ ἔλλειμμα αὐτό, διότι εἶναι ὑγιεστάτη ἡ οἰκονομία μας μὲ τὸ νὰ ἔχωμεν πέραν τῶν 50% ἐξαγωγὰς ἀπὸ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ νὰ καλύπτωμεν τὴν διαφορὰν τοῦ ἰσοζυγίου μας μὲ τὸ παραπάνω ἀπὸ τοὺς ἀδήλους πόρους, οἱ ὁποῖοι ὄχι μόνον καλύπτουν τὸ ἔλλειμμά μας ἀλλὰ μᾶς ἀφήνουν καὶ ἕνα ἀρκετὰ σημαντικὸν περίσσευμα, τὸ ὁποῖον συντείνει εἰς τὴν σταθερότητα τοῦ νομίσματός μας, τὰ μεγάλα ποσὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν εἰς ξένον συνάλλαγμα καὶ τὴν δυνατότητα τοῦ τόπου μας νὰ ἔχῃ ξένον συνάλλαγμα δι' ἀγορὰν ἐμπορευμάτων δι' ἕνδεκα μῆνας τοὐλάχιστον, ποὺ εἶναι κάτι τὸ ἀξιοζήλευτον ἀπὸ πολὺ μεγάλας χώρας αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουσι αὐτὸ τὸ ποσοστόν, καὶ μερικαὶ ἐξ αὐτῶν ἔχουσι τρεῖς ἢ τέσσερας μῆνας ἀντὶ ἕνδεκα τοὺς ὁποίους ἔχομεν ἡμεῖς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφερθῇ, ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμέναι χῶραι αἱ ὁποῖαι ἐξάγουν εἰς τὸν τόπον μας ἐμπορεύματα μεγάλης ἀξίας ἐν ἀντιθέσει μὲ τὸ μικρὸν ποσοστὸν τὸ ὁποῖον εἰσάγουν ἀπὸ ἡμᾶς, βεβαίως εἶναι κάτι διὰ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ καταβληθῇ κάθε δυνατὴ προσπάθεια οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ ἕνας ὡρισμένος συγκερασμὸς αὐτῆς τῆς διαφορᾶς. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἐπιβάλωμεν σήμερον περιορισμοὺς εἰς τὰς χώρας αὐτὰς αἱ ὁποῖαι δὲν εἰσάγουν τὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον ἐξάγουν εἰς τὴν χώραν μας, σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ ἀλλάξωμεν τελείως τὴν ἀκολουθουμένην μέθοδον ἐργασίας τῶν Ὑπουργείων μας καὶ τοῦ ἐμπορίου, ὁπότε τὸ μεγάλον καλὸν τὸ ὁποῖον ἔχει σήμερα τὸ ἐλεύθερον ἐμπόριον (τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερον) καὶ τὸ ὁποῖον μᾶς δίδει τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀγοράσωμεν τὸ καλύτερον καὶ τὸ εὐθηνότερον καὶ εἰς τὸ πλέον σύντομον χρονικὸν διάστημα, χωρὶς νὰ γίνωνται ἐπεμβάσεις ἢ καὶ πολλὲς φορὲς ἐκμεταλλεύσεις ἀπὸ ὡρισμένους, θὰ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον νὰ ζητήσωμεν νὰ τὸ μεταβάλωμεν.

Ἴσως ὡρισμέναι χῶραι νὰ φαίνωνται ὅτι εἰσάγουν ἀπὸ τὴν Κύπρον μεγαλύτερα ποσοστὰ ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐξάγουν πρὸς ἡμᾶς. Ἀλλὰ ὑπάρχουν χῶραι τῶν ὁποίων ἡ εἰσαγωγὴ εἶναι μόνον μεταλλεύματα, τὰ ὁποῖα μεταλλεύματα μποροῦμεν νὰ διαθέσωμεν ὁπουδήποτε. Ἐὰν πάρῃ κανεὶς μόνον τὰς χώρας αἱ ὁποῖαι εἰσάγουν τὰ γεωργικά μας προϊόντα, τὰ ὁποῖα θέλομεν νὰ ἐξάγωμεν, θὰ ἴδωμεν ὅτι εἶναι πολὺ ὀλίγαι χῶραι καί, ἐπομένως, πρέπει νὰ περιορίσωμεν τὸ ἐμπόριόν μας μὲ τόσας χώρας ὅσας μποροῦμεν νὰ μετρήσωμεν εἰς τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρός, ποὺ θὰ εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα δίδομεν συμφώνως τοῦ Νόμου τούτου εἰς τὸν Ὑπουργόν, μοῦ φαίνεται ὅτι ὁ φόβος σας εἶναι μεγαλύτερος ἀπὸ ὅ,τι πραγματικῶς πρέπει νὰ εἶναι. Διότι, ὅταν ἐπεβάλαμεν τὰ διάφορα δασμολόγια διὰ τὴν προστασίαν τῶν διαφόρων βιομηχανιῶν, ἡ καθαρὰ ἐξήγησις τὴν ὁποίαν εἴχαμεν μὲ τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι ὅτι θὰ ἐδίδομεν τὴν προστασίαν αὐτὴν εἰς τὰς βιομηχανίας ἐκείνας αἱ ὁποῖαι χρειάζονται ἐνθάρρυνσιν, μόνον τότε, καὶ ἐφ' ὅσον θὰ μᾶς εἶχεν ὑποσχεθῇ καὶ θὰ ἐτηροῦσε τὴν ὑπόσχεσιν τὸ Ὑπουργεῖον ὅτι δὲν θὰ ἔδιδε προστασίαν περιοριστικὴν ἀλλὰ προστασίαν φορολογικήν.

Καὶ ἐπομένως τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον πραγματικῶς δίδομεν σήμερα εἰς τὸν Ὑπουργὸν εἶναι τὸ ἑξῆς:

Ὑπάρχουν, κύριοι, πλεῖσται ὅσαι ἐποχαὶ κατὰ τὰς ὁποίας εἶναι ἀπαραίτητον ὅπως σταματήσῃ ὁ περιορισμὸς εἰσαγωγῆς ὡρισμένων ὁσπρίων, τὰ ὁποῖα παράγομεν ἐν τῷ τόπῳ. Καί, βεβαίως, ὅταν ἡ παραγωγή μας εἶναι μεγάλη ἀπαγορεύομεν τὴν εἰσαγωγήν. Ἀλλ' ὅταν ὑπάρχῃ ἔλλειψις καὶ αἱ τιμαὶ ὑψώνονται εἰς βαθμὸν ποὺ νὰ ἐπηρεάσουν σημαντικῶς τὸν τιμαριθμικὸν δείκτην, τότε δίδεται ἄδεια ἐπειγόντως οὕτως ὥστε νὰ εἰσαχθοῦν τὰ ἀπαραίτητα ἐμπορεύματα διὰ τὸν τόπον.

Ἐπίσης ὑπάρχουν περιπτώσεις, ὡς εἶναι π.χ. τὰ ἄλευρα, τὰ ὁποῖα εἰσάγονται μόνον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ὑπάρχουν ὅμως περιπτώσεις ποὺ ἐργοστάσια διὰ τὴν κατασκευὴν μπισκότων ἢ μακαρονιῶν ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλου χρειάζονται

μίαν ὡρισμένην ἄδειαν διὰ μίαν μικρὰν ποσότητα αὐτῶν τῶν εἰδῶν καί, ἐπομένως, ἐὰν ἐζητεῖτο, κάθε φορὰν ποὺ θὰ ἐγίνετο μία τοιαύτη ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργείου, νὰ περάσῃ προηγουμένως, ἀπὸ τὸ Συμβουλευτικὸν Σῶμα τὸ ὁποῖον ὑφίσταται, κατόπιν τὸ Ὑπουργεῖον νὰ συστήσῃ τὴν μετατροπὴν τῆς ἀδείας αὐτῆς εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ πάρῃ τὴν ἀπόφασιν καὶ νὰ τὴν στείλῃ πίσω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον, θὰ ὑπῆρχε μία τέτοια σπατάλη χρόνου ποὺ ἴσως, ὡς ὅτου ληφθῇ ἡ ἀπόφασις, νὰ εἶναι ἢ ἀργὰ ἢ ἴσως, λόγῳ τῆς καθυστερήσεως, τὰ ἐμπορεύματα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσαγάγωμεν διὰ κατανάλωσιν εἰς τὸν τόπον νὰ εἶναι πολὺ-πολὺ ἀκριβώτερα. Ἐπομένως διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ διὰ τοῦ ὁποίου δίδομεν σήμερα τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἐνεργῇ ὁ ἴδιος χωρὶς νὰ παίρνῃ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἶναι μία διευκόλυνσις διὰ τὴν ταχυτέραν διεκπεραίωσιν τῆς ἐργασίας. Διότι πρέπει νὰ εἴσθε βέβαιοι, κύριοι, ὅτι συνήθως τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐφ' ὅσον θὰ ἔχῃ μίαν σύστασιν τοῦ ὑπευθύνου Ὑπουργοῦ ὁ ὁποῖος διὰ νὰ ζητήσῃ τὴν γνωμοδότησίν του σημαίνει ὅτι τὸ ὡρισμένον ἐμπόρευμα τὸ χρειάζεται ὁ τόπος, ἀμφιβάλλω ἐὰν εἰς τὰς 100 φορὰς θὰ τὴν ἀπορρίψῃ μίαν.

Ἐπομένως τὸ νὰ λέμεν ὅτι ἐπειδὴ ὑπάρχει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον θὰ ὑπάρχῃ ἔλεγχος, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι ἕνας φόβος ὁ ὁποῖος ἴσως δὲν ὑφίσταται. Πάντως δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ὁ Ὑπουργὸς θὰ κάμῃ καλὴν χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος τὸ ὁποῖον τοῦ δίδομεν, διότι ἄλλωστε διὰ νὰ κάμῃ χρῆσιν αὐτοῦ τοῦ δικαιώματος πρέπει νὰ πεισθῇ ὅτι εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, καί ὅπως ἔχομεν τροποποιήσει τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον μᾶς ἔχει στείλει, δὲν ἐπαφίεται εἰς αὐτὸν νὰ ἀποφασίσῃ κατὰ πόσον εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, ἀλλὰ ὡς ἔχει διατυπωθῇ ἐφ' ὅσον ἀντικειμενικῶς κρινόμενον εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ δύναται νὰ πάρῃ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν καί, ἐπομένως, μία ἄδικος ἀπόφασις, ἡ ὁποία δυνατὸν νὰ ληφθῇ ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, εὐκόλως μπορεῖ νὰ διαμφισβητηθῇ εἰς τὸ Δικαστήριον.

Εὐχαριστῶ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι οὐδεὶς ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας παρίσταται εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τοῦ Σώματος ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ὑποστηρίζω τοὺς σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου καὶ νομίζω ὅτι τὸ Σῶμα εἶχε τὴν εὐκαιρίαν, μόλις πρὸ δύο ἑβδομάδων, νὰ συζητήσῃ τὰς συνεπείας μιᾶς ἀνεξελέγκτου πολιτικῆς ἡ ὁποία θὰ ἀπέβαινε πρὸς μεγάλην ζημίαν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Πρέπει νὰ μᾶς ἀνησυχῇ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἔλλειμμα εἰς τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον ἀνέρχεται εἰς £20 ἑκατομμύρια, καὶ δὲν εἶναι ἀνακούφισις ὅταν γνωρίζωμεν ὅτι αὐτὸ τὸ ἔλλειμμα καλύπτεται σήμερον ἀπὸ τοὺς ἀδήλους πόρους. Αὐτὴ δὲν εἶναι ὑγιὴς οἰκονομία.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Ποσκώτης, κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἐπέστησε τὴν προσοχὴν τοῦ Σώματος ἐπὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς τῆς πολιτικῆς διὰ τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λάρνακος καὶ νομίζω ὅτι αἱ συνέπειαι τῆς πολιτικῆς, ἡ ὁποία στηρίζεται εἰς τοὺς ἀδήλους πόρους, εἶναι γνωσταὶ εἰς ὅλους μας καὶ εἶναι καταστροφικαὶ διὰ τὴν οἰκονομίαν αὐτοῦ τοῦ τόπου.

Ὑγιὴς οἰκονομία σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ στηριζώμεθα εἰς τὴν ἰδικήν μας παραγωγήν. Καὶ πρέπει τὸ συντομώτερον δυνατὸν νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἰσοσκελίσωμεν τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον μὲ τὰς ἰδικάς μας ἐξαγωγάς, μὲ τὴν ἰδικήν μας παραγωγήν.

Ὀρθὴ πολιτικὴ σημαίνει ὅτι θὰ πρέπει νὰ δώσωμεν προστασίαν εἰς τὴν ἐπιτόπιον παραγωγήν· καὶ νομίζω ὅτι ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα εἴδη διὰ τὰ ὁποῖα δίδεται εὐκόλως ἄδεια εἰσαγωγῆς ἐνῷ ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον καὶ εἰς ἀρκετὰς ποσότητας· καὶ νομίζω ὅτι αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ σταματήσῃ.

Ἔπειτα, ἡ πολιτική μας ἔναντι τῶν χωρῶν ποὺ εἶναι καλοὶ πελάται τῶν Κυπριακῶν προϊόντων θὰ πρέπει νὰ εἶναι νὰ γίνωμεν καὶ ἡμεῖς καλοὶ πελάται τῶν ἰδικῶν των βιομηχανικῶν προϊόντων. Αὐτὸ σημαίνει ὑγιὴς οἰκονομικὴ πολιτική.

Ἔπειτα ὑπάρχουν πλεῖστα ὅσα εἴδη πολυτελείας τὰ ὁποῖα δὲν χρειάζεται ὁ τόπος καὶ τὰ ὁποῖα εἰσάγομεν δυστυχῶς. Νομίζω ὅτι κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι χρειαζόμεθα αὐτοκίνητα τῶν 3.000 καὶ τῶν 4.000 λιρῶν διὰ νὰ «κυλοῦμεν» μέσα εἰς τοὺς πολὺ στενοὺς δρόμους τῆς Κύπρου. Νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ κάμωμεν τὴν δουλειάν μας μὲ αὐτοκίνητα τῶν £1.000 ἢ καὶ ὀλιγώτερα ἀκόμη. Αὐτὸ σημαίνει ἐξαγωγὴν συναλλάγματος ὅταν πληρώνωμεν £3.000 ἢ καὶ περισσότερα—κάποτε πάνω ἀπὸ £4.000—διὰ νὰ ἀγοράζωμεν αὐτὰ τὰ αὐτοκίνητα πολυτελείας. Ὑπάρχουν καὶ ἄλλα εἴδη πολυτελείας τὰ ὁποῖα θὰ ἔπρεπεν ἢ νὰ ἀπαγορευθοῦν ἢ νὰ τεθοῦν τόσον ὑψηλοὶ εἰσαγωγικοὶ δασμοὶ ὥστε νὰ καταστήσουν τὴν εἰσαγωγὴν αὐτῶν τῶν εἰδῶν πολυτελείας σχεδὸν ἀδύνατον.

Νομίζω ὅτι μὲ αὐτὰ τὰ μέτρα θὰ βοηθήσωμεν ὥστε τὸ ἐμπορικὸν ἰσοζύγιον τοῦ τόπου μας νὰ ἰσοσκελισθῇ ὄχι μέσα εἰς τὰ προσεχῆ ὀλίγα χρόνια, ἀλλὰ τοὐλάχιστον νὰ θέσωμεν τὴν βάσιν ἰσοσκελίσεως τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου μέσα εἰς μίαν λογικὴν περίοδον, ὁπότε καὶ ἡ οἰκονομία μας θὰ τεθῇ ἐπάνω σὲ ὑγιεῖς βάσεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ὁ σκοπὸς τοῦ παρόντος ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου εἶναι νὰ μεταβιβάσῃ τὰς ἐξουσίας τὰς ὁποίας κέκτηται σήμερον τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ὁ πρῶτος ὁμιλητὴς κ. Ζιαρτίδης ἐξέθεσε τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἁρμοδία ἀρχή, εἴτε αὕτη εἶναι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἴτε αὕτη ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν, τοὺς λόγους, λέγω, διὰ τοὺς ὁποίους θὰ πρέπει νὰ χειρίζεται τὰς ἐξουσίας ταύτας κατὰ τρόπον ὥστε νὰ ἐλαττωθῇ ἡ διαφορὰ καὶ τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ ἰσυζυγίου τῆς Κύπρου. Συμφωνῶ μὲ ὅσα εἶπεν ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος ὁ κ. Ζιαρτίδης.

Ὁ δεύτερος ὁμιλητής, ὁ κ. Τουμαζῆς, ἔθιξεν ἕνα ἄλλο σημεῖον, τὸ σημεῖον τῆς ἀργοπορίας δράσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἔναντι τῆς ταχύτητος μὲ τὴν ὁποίαν ἐλπίζει ὅτι θὰ ἐνεργῇ καὶ θὰ ἐξασκοῦνται αἱ ἐξουσίαι αὐταὶ ἐὰν ἐξασκοῦνται μόνον ἀπὸ τὸν Ὑπουργόν.

Αὐτὸ εἶναι ἕνα πλεονέκτημα, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ἕνα τρίτον σημεῖον. Μὲ τὸν Νόμον, ὡς ὑφίσταται σήμερον, τὸ ζήτημα τοῦ ἐὰν θὰ τεθῇ ὑπὸ ἔλεγχον τὸ *α* ἢ τὸ *β* εἶδος ἐμπορεύματος ἐξετάζεται καὶ ἀποφασίζεται ἀπὸ ἑπτὰ πρόσωπα, ἐνῷ μὲ τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν κάμνει ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, τὸ ζήτημα τοῦτο θὰ ἐξετάζεται καὶ θὰ ἀποφασίζεται ἀπὸ ἕνα μόνον πρόσωπον. Ἐὰν τώρα θέσωμεν ἐπὶ τοῦ ἑνὸς δίσκου τῆς πλάστιγγος τὸ πλεονέκτημα τῆς ταχείας διεκπεραιώσεως τῆς ἐξασκήσεως τῶν ἐξουσιῶν τούτων καὶ ἐπὶ τοῦ ἄλλου δίσκου τῆς πλάστιγγος θέσωμεν τὸ πλεονέκτημα τῆς λήψεως ἀποφάσεως κατόπιν ἐξετάσεως ὑπὸ ἑπτὰ προσώπων ἀντὶ ὑπὸ ἑνός, διερωτῶμαι ποῖον ἐκ τῶν δύο βαρύνει περισσότερον.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰσηγοῦμαι νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἀλλὰ νὰ τονισθῇ ἰδιαιτέρως, ὅπως εἰσηγήθη καὶ ὁ κ. Τουμαζῆς, ὅτι αἱ ἐξουσίαι αὗται θὰ ἐξασκοῦνται κατόπιν ἐνδελεχοῦς ἐξετάσεως καὶ μετὰ τῆς μεγίστης προσοχῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Σαββίδην νὰ δευτερολογήσῃ.

Ὁ κ. Σαββίδης μπορεῖ νὰ δευτερολογήσῃ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Παπαϊωάννου εἰς τὴν ὁμιλίαν του, ὅπως τὴν ἔχει κάμει, ἔδωσε, σὲ μένα τοὐλάχιστον, τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἰσηγούμην ὅτι εἶναι καλὴ πολιτικὴ νὰ ἐξαρτᾶται ἡ οἰκονομία μας ἀπὸ τὰ στρατεύματα. Κάθε ἄλλο. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον καταβάλλω κάθε προσπάθειαν, καὶ ὡς Βουλευτὴς καὶ ὑπὸ τὰς ἄλλας μου ἰδιότητας, ὥστε ἡ οἰκονομία μας νὰ παύσῃ πλέον νὰ ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς στρατιωτικὰς βάσεις καὶ νὰ προοδεύσῃ σὲ βιομηχανικούς, γεωργικούς, τουριστικοὺς καὶ ἄλλους κλάδους οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐξαρτᾶται ἀποκλειστικῶς ἀπὸ τοὺς ἰδικούς μας πόρους.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει, καὶ τὸ ἐπαναλαμβάνω, εἶναι τὸ ἑξῆς: Ὅτι τὸ ἔλλειμμα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχομεν δὲν πρέπει νὰ μᾶς φοβίζῃ, διότι προέρχεται ἀπὸ ἔξοδα τὰ ὁποῖα γίνονται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπὸ τὸν στρατόν, δηλαδὴ αὐτὰ τὰ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὅταν ὁμιλῆτε περὶ στρατοῦ ποῖον ἀπὸ ὅλους ἐννοεῖτε; Διότι ἀσφαλῶς....

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ὅλους....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἐννοῆτε τὴν Ἐθνοφρουράν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ὅλους ἐκτὸς ἀπὸ τὸν ἰδικόν μας.

Καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ εἶναι καὶ τὸ ἄλλο σημαντικὸν ζήτημα: Ὅτι σήμερον μὲ τὴν οἰκονομικὴν εὐημερίαν ἡ ὁποία ὑπάρχει εἰς τὸν τόπον, κατορθώνομεν νὰ εἰσάγωμεν σὲ ἕνα μεγάλον βαθμὸν μηχανήματα καὶ τὰ ἀπαραίτητα ὑλικὰ διὰ νὰ δημιουργήσωμεν βιομηχανίας καὶ οἱαδήποτε ἄλλα ἔργα ἀναπτύξεως εἰς τὸν τόπον μας οὕτως ὥστε σὲ περίοδον μιᾶς πενταετίας νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἐκμεταλλευθῶμεν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα σήμερον κτίζομεν καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὰ εἰσοδήματά μας εἰς τέτοιον βαθμὸν ὥστε, ἀκόμη καὶ χωρὶς τὰ ἔσοδα αὐτὰ τὰ ὁποῖα προέρχονται ἀπὸ τὰ στρατεύματα, ὄχι μόνον νὰ καλύπτωμεν τὸ ἰσοζύγιόν μας ἀλλὰ καὶ νὰ ἔχωμεν περισσεύματα. Δι' αὐτὸ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι σήμερον, ποὺ ἔχομεν αὐτὰ τὰ ἔσοδα τὰ ὁποῖα μᾶς καλύπτουν τὸ ἔλλειμμα τὸ ὁποῖον ἔχομεν, πρέπει νὰ καταβάλωμεν κάθε δυνατὴν προσπάθειαν οὕτως ὥστε νὰ ἀναπτύξωμεν καὶ τὴν γεωργίαν μας καὶ τὴν βιομηχανίαν μας, πρὸ παντὸς τὴν βιομηχανίαν μας, ἡ ὁποία θὰ δώσῃ ἐργασίαν σὲ πάρα πολὺν κόσμον, θὰ σταματήσῃ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ ἴσως θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ κάμωμεν καὶ ἐξαγωγάς καθὼς ἐπίσης νὰ αὐξήσωμεν τὸν τουρισμόν μας εἰς τέτοιον βαθμὸν ποὺ νὰ ἔχωμεν συνεχῆ ἔσοδα καὶ κίνησιν ἀρκετὴν εἰς τὸν τόπον διὰ νὰ ὑπάρξῃ παντοτεινὴ εὐημερία.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε ἀπὸ τὴν θέσιν μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἔχετε τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Μοῦ εἶναι δύσκολον νὰ κατανοήσω πῶς ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Σαββίδης ἐξέλαβε τὴν ὁμιλίαν μου ὅτι ἀφοροῦσε τὸν ἴδιον. Δὲν ἀνέφερα τὸ ὄνομα Σαββίδης ἐγώ. Ἁπλῶς ἀνεφέρθην εἰς τὴν σχετικὴν μὲ τὸ θέμα πολιτικήν. Ἑπομένως λυποῦμαι διατὶ ἐπιδεικνύει ὑποκειμενισμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Προτοῦ προβῶμεν εἰς τὴν δευτέραν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ἐν συντομίᾳ τὰ ἀκόλουθα.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὅλοι οἱ ὁμιληταὶ ἐξέφρασαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἰσοζυγίου ἐξαγωγῶν καὶ εἰσαγωγῶν, τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον οὐδεμίαν σχέσιν ἔχει μὲ τὸ θέμα τοῦτο. Τὸ Νομοσχέδιον ἁπλῶς μεταβιβάζει τὰς ἐξουσίας τὰς ὁποίας εἶχε τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον εἰς τὸν Ὑπουργόν, καὶ οὐδόλως ὑποδηλοῖ οἱανδήποτε ἀλλαγὴν πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Ἐν σχέσει μὲ τὴν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Τουμαζῆ καὶ τοῦ κ. Παπαϊωάννου ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δέον νὰ ἐξασκῇ τὴν ἐξουσίαν ἡ ὁποία δίδεται εἰς αὐτὸν μετὰ μεγάλης προσοχῆς—καὶ θὰ συνεπλήρωνα—καὶ κατὰ τρόπον δίκαιον, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα:

Τὸ Νομοσχέδιον ὡς τελικῶς διετυπώθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν παρέχει τὸ δικαίωμα εἰς οἱονδήποτε πολίτην ἢ εἰς οἱονδήποτε ἔμπορον ὁ ὁποῖος ἐστερήθη τῆς ἀδείας εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων νὰ προσφύγῃ εἰς τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον, καὶ ἐὰν δυνηθῇ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἡ ἐνέργεια τοῦ Ὑπουργοῦ εἶναι ἐναντίον τοῦ δημοσίου συμφέροντος, τότε τὸ Δικαστήριον δικαιοῦται νὰ ἀκυρώσῃ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ἀλλὰ πέραν τοῦ Δικαστηρίου εἶναι ἡ Βουλή, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὸν Ὑπουργὸν δυνάμει τῆς παραγράφου τοῦ ὑπὸ συζήτησιν ἄρθρου τὴν ἐξουσίαν. Ἑπομένως εἶναι εὐθύνη τῆς Βουλῆς καὶ εἰδικώτερον εὐθύνη τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας νὰ παρακολουθῇ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων, καὶ ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καταλήξῃ εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν γίνεται καλὴ ἐξάσκησις τῶν ἐξουσιῶν τὰς ὁποίας ἡ Βουλὴ δίδει εἰς τὸν Ὑπουργὸν τότε μπορεῖ νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐδαφίου καὶ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου, οὕτως ὥστε καὶ πάλιν αἱ ἐξουσίαι νὰ ἐπανέλθουν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ ὅπως γίνῃ ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία νὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν Νόμου τοῦ 1962 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ Νομοσχέδιον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Εὑρίσκεται εἰς τὸ τελικὸν στάδιον τῆς μελέτης, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ πιστεύω ὅτι τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν θὰ εἶναι ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὰς Ἐπιτροπὰς αἱ ὁποῖαι ἐξετάζουν τὸ Νομοσχέδιον ὅτι πρέπει τοῦτο νὰ ψηφισθῇ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνός, διότι ὑπάρχουν σοβαροὶ λόγοι ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως καὶ εἶναι ἀνάγκη τὸ Νομοσχέδιον νὰ ψηφισθῇ.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀμφιβάλλω ἐὰν θὰ εἶναι ἕτοιμον τέλος τοῦ μηνός. Διότι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐστάλη κοντά μας ἀφοῦ προηγουμένως εἶχε σταλῇ καὶ μᾶς εἶχον δοθῇ ὁδηγίαι νὰ προωθήσωμεν τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀσφαλειῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Καὶ τὰ δύο εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν ἄνευ ἀμφιβολίας. Θὰ πυκνώσωμεν τὰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν. Ὑπάρχουν λόγοι ποὺ θὰ καταστήσουν δύσκολον τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ συστήματος συνταξιοδοτήσεως, ἐὰν δὲν ψηφισθῇ τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον μέχρι τὸ τέλος τοῦ μηνός.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ ἀναδρομικῶς, κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θὰ εἰσηγούμην ὅπως καλέσετε ἀμέσως σύσκεψιν, κληθῇ καὶ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, διὰ νὰ ἴδωμεν μὲ ποῖον τρόπον μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ θέμα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:
Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ τονισθῇ, διὰ πολλοστὴν ἴσως φοράν, ὅτι, ὅταν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπιθυμῇ Νομοσχέδια νὰ θεσπίζωνται εἰς Νόμους συντόμως, θὰ πρέπει νὰ τὰ καταθέτῃ ἐν καιρῷ. Διότι πολλάκις ἀνεφέραμεν ἀπὸ τὸ βῆμα τῆς Βουλῆς ὅτι δὲν μποροῦμεν νὰ ἔχωμεν τὰ Νομοσχέδια τὴν τελευταίαν στιγμὴν καὶ νὰ τὰ ψηφίζωμεν σύντομα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Παρ' ὅλον ποὺ συμφωνῶ μὲ τὸν ἀγαπητόν μου κύριον Δημητριάδην λέγω ὅτι «ἐκεῖνος ποὺ κατοικᾶ σὲ σπίτια γυάλινα δὲν πρέπει νὰ ρίχνῃ πέτρες». Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀσφαλειῶν τὸ ἔχομεν εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ 18 μηνῶν καὶ δυστυχῶς καθυστερεῖ παρ' ὅλον ποὺ εἶναι μεγάλης σημασίας. Ἔχομεν δὲ καὶ πρόσφατον παράδειγμα ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἔχασαν χιλιάδας λίρας—ὅλη ἡ Κύπρος μπορεῖ νὰ ἔχασεν ἀπὸ £20.000 ἕως £30.000—διότι ἴσως δὲν ὑπῆρχεν ἐγκαίρως κατάλληλος Νόμος διὰ νὰ βοηθήσῃ τὸν κόσμον νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα τῆς ἀσφαλείας, τῆς ξένης ἀσφαλείας, μὲ τὸν κατάλληλον τρόπον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνῶ ὅτι οὐδεὶς εἶναι ἀνάγκη νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν ρίψιν λίθων. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κατατεθῇ ἐνωρίτερον διότι, ὡς γνωστόν, ἐχρησιμοποιήθησαν ἀναλογισταὶ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ μόλις ἡ Κυβέρνησις εἶχε τὰ στοιχεῖα τῶν ἀναλογιστῶν προέβη εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ὁποῖον εἶχε συνταχθῇ καὶ ἦτο ἕτοιμον, ἀνεμένοντο δὲ μόνον τὰ στοιχεῖα τῶν ἀναλογιστῶν.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐγὼ κατ' ἀρχὴν ὡμίλησα διὰ τὸ Νομοσχέδιον περὶ Συντάξεων. Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Ἀσφαλειῶν, ὡς πολὺ καλῶς γνωρίζει ὁ συνάδελφός μου κύριος Τουμαζῆς, κατετέθη ἀγγλιστί, μετεφράσθη ἀργότερον, ἔγιναν τροποποιήσεις—εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι θὰ γίνουν καὶ ἄλλαι τροποποιήσεις—δὲν λέγω ὅτι ἐπροχωρήσαμεν μὲ γοργὸν ρυθμόν, ὄχι δὲν λέγω αὐτό, ἀλλὰ συνεχῶς αἱ Ἐπιτροπαὶ τοῦ Σώματος συνεδριάζουν 4 ἢ καὶ 5 φορὰς τὴν ἑβδομάδα καὶ δὲν μποροῦμεν νὰ τὸ τελειώσωμεν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον λέγω εἶναι τὸ ἑξῆς: Τὸ Νομοσχέδιον περὶ Συντάξεων κατετέθη ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸ 5 ἢ 6 ἡμερῶν. Δὲν μπορεῖ νὰ ἀναμένῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀπὸ αὐτὸ τὸ Σῶμα ἐντὸς 5 ἢ 10 ἡμερῶν νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸ τὸ σοβαρὸν Νομοσχέδιον. Ἐκτὸς ἐὰν θέλῃ νὰ τὸ δῇ ἁπλῶς ἡ Ἐπιτροπή, νὰ πῇ ὅτι εἶναι πολὺ ἐντάξει καὶ νὰ εἰσηγηθῇ τὴν ψήφισίν του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἔντιμε κύριε Βουλευτά. Τὸ περὶ Συντάξεων Νομοσχέδιον δὲν κατετέθη πρὸ 5 ἢ 6 ἡμερῶν. Πρὸ 5 ἢ 6 ἡμερῶν εἶχε συνεδρίασιν ἡ Βουλὴ εἰς τὴν ὁποίαν δὲν προήδρευα. Καὶ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ κατετέθη εἰς περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν προήδρευα εἰς τὴν Βουλήν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὑπάρχουν, δυστυχῶς, καὶ ἄλλα Νομοσχέδια, κύριε Βουλευτά, τὰ ὁποῖα κατετέθησαν πρὸ ἀρκετοῦ καιροῦ καὶ τὰ ὁποῖα ἀκόμη ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Ἐὰν θέλετε μπορῶ νὰ σᾶς ἀναφέρω μερικά:

Ὁ περὶ Ἐπαρχιακοῦ Κτηματολογίου Λευκωσίας (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1965. Ὁ περὶ Ἰατρῶν, ὁ ὁποῖος κατετέθη πρὸ τεσσάρων περίπου μηνῶν καὶ μόλις εἶναι ἕτοιμος. Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὁ ὁποῖος ἔχει κατατεθῆ πρὸ ἀρκετῶν μηνῶν. Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν ὁ ὁποῖος ἔχει κατατεθῆ πρὸ πολλῶν μηνῶν καὶ ὁ περὶ Κτηματολογικοῦ καὶ Χωρομετρικοῦ Τμήματος (Τέλη καὶ Δικαιώματα) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1966.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Λυποῦμαι διότι παραμένω ὁ μόνος Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ὑπεραμύνεται τῶν δικαιωμάτων αὐτοῦ τοῦ Σώματος. Δὲν ἠγέρθην διὰ νὰ πῶ ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴ νυχθημερὸν ἐργάζεται καὶ προωθεῖ τὰ Νομοσχέδια καὶ ὅτι δὲν ἀργοπορεῖ. Ἀντιθέτως, λέγω ὅτι ὡρισμένα Νομοσχέδια ἀργοποροῦν. Τοῦτο εἶναι γεγονός. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἠγέρθην καὶ διεμαρτυρήθην ἐντόνως εἶναι ὅτι δὲν νοεῖται νὰ κατατίθεται ἕνα Νομοσχέδιον καὶ ἐντὸς 10 ἢ 12 ἢ καὶ 15 ἡμερῶν νὰ ἀναμένεται ἀπὸ τὸ Σῶμα αὐτὸ νὰ τὸ ἐξετάσῃ, εἰς Ἐπιτροπάς, νὰ κάμῃ ἐκθέσεις, νὰ ἀκούσῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχουν νὰ ποῦν οἱ οἱοιδήποτε ἐνδιαφερόμενοι, νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, ποὺ ἀμφιβάλλω ἐὰν ἐδημοσιεύθη καὶ ἐδόθη κάποιος καιρὸς διὰ νὰ τὸ δοῦν οἱ ἐνδιαφερόμενοι, καὶ μετὰ ἀπὸ ὅλα αὐτὰ νὰ τὸ δῇ τὸ Σῶμα καὶ νὰ τὸ συζητήσῃ ὅταν θὰ ἔχῃ καὶ τὴν ἔκθεσιν.

Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον ἠγέρθην νὰ διαμαρτυρηθῶ, καὶ ὄχι διὰ νὰ πῶ ὅτι ἐξετάζομεν τὰ Νομοσχέδια μὲ γοργὸν ρυθμόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Γενικῶς τὰ Νομοσχέδια, ἔντιμε κ. Βουλευτά, ἐξετάζονται μὲ πολὺ γοργὸν ρυθμόν. Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι περὶ τὰ 100 Νομοσχέδια ψηφίζονται κατὰ τὴν περίοδον τῆς Συνόδου καὶ ὅτι μόνον τρία ἢ τέσσερα καθυστεροῦν, δὲν μπορεῖ κανεὶς νὰ πῇ ὅτι καθυστεροῦν τὰ Νομοσχέδια οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ προβληθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι τὰ Νομοσχέδια κατατίθενται καὶ ζητεῖται ἀμέσως ἡ ψήφισις αὐτῶν. Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ὑπάρχουν εἰδικοὶ λόγοι τοὺς ὁποίους σᾶς ἐξήγησα. Τὰ περισσότερα Νομοσχέδια κατατίθενται καὶ ἔχομεν ἀρκετὸν καιρὸν διὰ νὰ τὰ συζητήσωμεν, δημοσιεύονται εἰς τὴν Ἐφημερίδα, ἐξετάζονται, συζητοῦνται, ψηφίζονται τροποποιοῦνται καὶ οὕτω καθεξῆς.

Εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν πρόκειται περὶ ἑνὸς Νομοσχεδίου τοῦ ὁποίου ἡ ἔναρξις εἶναι ἀνάγκη, διὰ καθαρῶς λογιστικοὺς σκοπούς, νὰ γίνῃ μέχρι τοῦ τέλους αὐτοῦ τοῦ μηνός. Κατετέθη ἀρχὰς τοῦ μηνὸς καὶ δὲν νομίζω ὅτι, ὅσον δύσκολον καὶ ἐὰν εἶναι ἕνα Νομοσχέδιον, δὲν εἶναι δυνατὸν ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς νὰ ἐξετασθῇ προσεκτικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται περὶ δυσκόλου ἢ εὐκόλου Νομοσχεδίου. Πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ὁποίου εἶναι πιθανόν, πιθανώτατον, αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ ἀκούσουν τὰς ἀπόψεις πολλῶν ἐνδιαφερομένων καὶ χρειάζεται χρόνος. Χρειάζεται συνεδρίασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἑπομένως ἐὰν ὁρίσουν συνεδρίασιν, κ. Βουλευτά, καὶ καλέσουν τοὺς ἐνδιαφερομένους, θὰ ἀκούσουν τὰς ἀπόψεις. Ἐφ' ὅσον ὅμως δὲν ὁρίζουν συνεδρίασιν, δὲν ἀκούουν τὰς ἀπόψεις.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὁ κ. Δημητριάδης ἐξέφρασε τὸ παράπονον ὅτι εἶναι ὁ μόνος Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ὑπεραμύνεται τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς τῆς Βουλῆς. Δὲν φταίει κανείς. Ἐγὼ ἐπανειλημμένως ἐσήκωσα τὸ χέρι μου διὰ νὰ ὑποστηρίξω τὸν κ. Δημητριάδην καὶ νὰ τὸν ὑπερασπίσω κατὰ τῶν «λιθοβολισμῶν» τοὺς ὁποίους ἤρχισε νὰ τοῦ ρίπτῃ ὁ ἄλλος ἔντιμος συνάδελφος, ὁ κ. Τουμαζῆς. Ἀλλὰ δυστυχῶς ἐπροθυμοποιεῖτο πάντοτε νὰ σηκώνῃ πρῶτος τὸ χέρι του ἐκεῖνος καὶ δὲν μοῦ ἐδίδετο ὁ λόγος. Εἶμαι μαζί του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὡς δικηγόρος δὲν ἐχρειάζετο ἄλλον δικηγόρον διὰ νὰ τὸν ὑπερασπίσῃ!

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τουμαζῆς ὅτι ὑπάρχει ἕνα Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐκαθυστέρησεν. Ἴσως νὰ μὴ ξεύρῃ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ τῶν Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία ἦτο ὑπεύθυνος δι' αὐτὸ τὸ Νομοσχέδιον, δὲν ἔπαυσε νὰ ἔχῃ συνεδριάσεις καθημερινῶς διότι ὑπῆρχαν διάφορα ἄλλα Νομοσχέδια καὶ Νόμοι καὶ προϋπολογισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἔπρεπε νὰ περάσουν.

Μία Ἐπιτροπὴ δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ 500 κομμάτια. Ἕνα—ἕνα τὰ ἐπερνούσαμεν. Αὐτὸ ἐθεωρεῖτο ὅτι δὲν ἦτο τόσον ἐπεῖγον, δεδομένου ὅτι εἶναι καὶ μακροσκελέστατον, καὶ ἠθέλαμεν νὰ γίνῃ μία καλυτέρα μελέτη διὰ νὰ εἴμεθα πλέον σίγουροι ὅτι κάμνομεν κάτι τὸ καλόν. Γι' αὐτὸν τὸν λόγον ὑπῆρξεν αὐτὴ ἡ καθυστέρησις, ὄχι γιὰ κανένα ἄλλον λόγον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ἁπλῶς θὰ ζητήσω ἀπὸ τὸν κ. Σαββίδην νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι δὲν ἤθελα νὰ μεμφθῶ καμμίαν Ἐπιτροπὴν καὶ κανένα Βουλευτήν. Ἁπλῶς εἶπα ὅτι ἡμεῖς, ὡς Σῶμα, ἔχομεν νὰ δώσωμεν καὶ κάποιον λόγον διὰ τὰς ἐργασίας μας, ὅπως καὶ ἡμεῖς ζητοῦμεν λόγους ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Διότι ἐπικρίνει τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅτι μᾶς στέλλει Νομοσχέδια καὶ μᾶς ζητεῖ ἐπειγόντως νὰ τὰ ψηφίσωμεν. Ἀλλά, ἀντιθέτως, ἔχομεν καὶ ἡμεῖς Νομοσχέδια πολὺ καθυστερημένα, καὶ ἀνεφέρθην εἰδικῶς εἰς τὸ Νομοσχέδιον περὶ τῶν Ἀσφαλειῶν. Διότι ὅπως καὶ προηγουμένως ἔγινε πολλὴ συζήτησις διὰ τὰς εἰσαγωγὰς καὶ τὰς ἐξαγωγὰς καὶ ὁ κύριος σκοπός μας εἶναι νὰ ἐμποδίσωμεν τὴν ἐξαγωγὴν συναλλάγματος· ἔτσι καὶ διὰ τὲς ἀσφάλειες πιστεύω ὅτι ἰσχύει ὁ ἴδιος λόγος. Ἀπὸ τὲς ἀσφάλειες ἐξάγονται τεράστια ποσὰ ἐτησίως καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχωμεν κατάλληλον Νόμον νὰ ἐλέγχωμεν αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι θὰ εἴμαστε περισσότερον εἰλικρινεῖς ἀπέναντι τοῦ Σώματος τούτου ἐὰν ἀνεγνωρίζαμεν ὅτι ἡ ἐργασία τῶν Ἐπιτροπῶν συγκεντρώνεται συστηματικῶς σὲ ὡρισμένα πρόσωπα εὐσυνείδητα, τὰ ὁποῖα, ἀναλαμβάνουν τὴν διεκπεραίωσιν αὐτῆς τῆς ἐργασίας, καὶ ἐπίσης ὅτι πολλὴ ἐργασία ἀνατίθεται συνεχῶς εἰς δύο Ἐπιτροπὰς—καὶ συγκεκριμένως ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν· ἀναγκάζεται νὰ παρευρίσκεται εἰς αὐτὰς τὰς Ἐπιτροπάς, τὰς ἄλλας δηλαδὴ ποὺ ἀναλαμβάνουν κεχωρισμένως τὰ Νομοσχέδια—καὶ ὡς ἐκ τούτου καθυστερεῖ ἐν μέρει ἡ ἐργασία ἡ ὁποία εἶναι ἐπειγούσης φύσεως καὶ πρέπει νὰ προωθῆται.

Ἀλλὰ θὰ ἐπερίμενα ἀπὸ τὸν Κοινοβουλευτικὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, εἰς αὐτὴν τὴν εὐκαιρίαν, νὰ κάμῃ ἔκκλησιν πρὸς τὰ μέλη του, τοὐλάχιστον, νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἰς τὰς Ἐπιτροπάς, διότι ἀκόμη λίγο θὰ καταντήσῃ ὄχι αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ μὴ συνεδριάζουν ἀλλ' οὔτε καὶ ἡ Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Πληροφορῶ τὸν ἔντιμον συνάδελφον ὅτι δὲν προτίθεμαι νὰ ποιήσω τοιαύτην ἔκκλησιν. Οἱοσδήποτε συνάδελφος θέλει νὰ ἔρχεται εἰς τὴν Βουλὴν δύναται νὰ ἔρχεται. Οἱοσδήποτε δὲν θέλει νὰ ἔρχεται ἂς μὴν ἔρχεται. Αἱ κυρώσεις εἶναι πολιτικαί. Δὲν προτίθεμαι ἐγὼ νὰ κάμω τοιαύτην ἔκκλησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει ὀρθῶς ἀναφέρει ὅτι ὡρισμέναι Ἐπιτροπαὶ ἔχουν μεγάλον φόρτον ἐργασίας. Ὁ φόρτος ἐργασίας ὅμως δὲν εἶναι διότι ὡρισμένα μέλη αὐτῶν ἀπουσιάζουν, ἀλλὰ εἶναι λόγῳ τῆς φύσεως τῶν θεμάτων. Σχεδὸν κάθε Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν ἔχει καὶ οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις καὶ ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Κάθε δὲ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλήν, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου, ἔχει νομικὰς ἐπιπτώσεις, καὶ ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὑπάρχουν ἐν ὅλῳ περὶ τοὺς πέντε ἢ ἓξ δικηγόροι εἰς τὴν Βουλήν, οἱ ὁποῖοι ἀπαρτίζουν τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ οἱ ὁποῖοι συνεδριάζουν σχεδὸν καθημερινῶς. Τὰ μέλη τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς συνεδριάζουν ἐπίσης σχεδὸν καθημερινῶς. Ἡ λύσις θὰ ἦτο νὰ ὑπάρχουν δύο Νομικαὶ Ἐπιτροπαί, ἀλλὰ δὲν ἔχομεν ἀρκετοὺς νομικοὺς διὰ νὰ κάμωμεν δύο Νομικὰς Ἐπιτροπὰς οὔτε διαθέτομεν ἀρκετοὺς οἰκονομολόγους διὰ νὰ κάμωμεν δύο Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν. Ἡ λύσις δι' ἐμὲ θὰ ἦτο ἡ διεξαγωγὴ ἐκλογῶν, ἡ συμπλήρωσις τῶν κενῶν θέσεων καὶ ἡ καλυτέρα λειτουργία τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία τώρα στερεῖται Βουλευτῶν. Ἀπὸ 50 Βουλευτὰς κατέληξε νὰ ἔχῃ μόνον 32 ἂν ὄχι 31.

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Μέχρι τῆς ἡμέρας ποὺ θὰ γίνουν ἐκλογαί, ἐπειδή . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν εἶπα ὅτι θὰ γίνουν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Μέχρι τῆς ἡμέρας . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Εἶπα ἡ λύσις.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἐπειδὴ τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι πράγματι ὀξύ, θὰ εἰσηγούμην εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐπιλογῆς, ὅταν πρόκειται νὰ ἐξετάσῃ τὸ ὅλον θέμα τῶν Ἐπιτροπῶν, νὰ δῇ τὴν περίπτωσιν τοῦ κατὰ πόσον σὲ κάθε Ἐπιτροπὴν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ συμμετέχουν δύο νομικοὶ καὶ νὰ καταργηθῇ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ὡς χωριστὴ ὕπαρξις, οὕτως ὥστε κάθε Ἐπιτροπή, ἡ ὁποία μελετᾷ ἕνα θέμα, νὰ ἔχῃ μέσα καὶ νομικοὺς διὰ νὰ ἀντιμετωπίζῃ οἱονδήποτε νομικὸν σημεῖον. Ἐὰν δὲν ἐγείρεται οἱονδήποτε θέμα εἰδικῶς καὶ ἀποκλειστικῶς νομικῆς φύσεως ἢ θέμα τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης, τότε θὰ ἠμποροῦσαν εἰδικῶς, νὰ συνεδριάζουν ὅλοι οἱ νομικοί—μέλη τῆς Βουλῆς. Ἀλλὰ κατὰ τὰ ἄλλα δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑπάρχῃ εἰδικὴ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ὡς σύνολον νὰ συμπαρίσταται σὲ συνεδριάσεις ἄλλων Ἐπιτροπῶν, ἐὰν κάθε Ἐπιτροπὴ ἄλλη ἔχει μέσα δύο νομικούς. Πιστεύω ὅτι τοιουτοτρόπως θὰ ἠμποροῦσε νὰ προχωρῇ τὸ ἔργον τῆς Βουλῆς καλύτερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἐν ὅλῳ 10 Ἐπιτροπαὶ τῆς Βουλῆς, μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν Προϋπολογισμοῦ 11, καὶ ὑπάρχουν, φυσικά, καὶ εἰδικαὶ Ἐπιτροπαί.

Ἐὰν εἰς τὴν κάθε μίαν δώσωμεν δύο δικηγόρους, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν ἔχομεν ἀρκετοὺς δικηγόρους, σημαίνει ὅτι οἱ δικηγόροι τῆς Βουλῆς θὰ ἐργάζωνται νυχθημερὸν εἰς τὴν Βουλήν. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ θέμα αὐτὸ εἶναι θέμα ἐσωτερικῆς φύσεως καὶ μπορεῖ νὰ ἐξετασθῇ εἰς σύσκεψιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς, ἡ ὁποία ἐξετάζει τώρα τὸ θέμα τῆς ἀναδιοργανώσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχομεν εἰς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη διὰ τὴν διάλυσιν τῆς πολὺ καταπονημένης Νομικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία ἔτυχε τῆς ὑποστηρίξεως τοῦ Προεδρείου, διότι ἀνεφέρατε ὅτι σχεδὸν καθημερινῶς συνεδριάζει. Οὐδὲν παράπονον ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξέφρασεν ἢ οἱονδήποτε μέλος αὐτῆς. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅμως, οὐδεμίαν ἔνστασιν ἔχει ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ διάλυσίς της. Πάντοτε τὰ μέλη της θὰ εἶναι εἰς τὴν διάθεσιν οἱωνδήποτε Ἐπιτροπῶν διὰ συνεργασίαν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω περαιτέρω εἶναι μία ἄλλη ὄψις τοῦ νομίσματος, καὶ αὕτη εἶναι ἡ ἐξῆς, κ. Πρόεδρε.

Ὑπάρχουν ὡρισμένα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἐψηφίσθησαν ἀπὸ τὴν παροῦσαν Βουλὴν καὶ τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερον δὲν ἐτέθησαν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν· καὶ αὐτὸ τὸ θεωρῶ ὅτι εἶναι ἐξ ἴσου σοβαρὸν θέμα.

Ἀναφέρομαι, κ. Πρόεδρε, ἐὰν μοῦ ἐπιτρέπετε, εἰς τὸ Νομοσχέδιον περὶ ἀναγκαστικῆς διόδου εἰς περικλείστους χώρους. Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ μνήμη μου δὲν μὲ ἀπατᾶ, ἐψηφίσθη ὁ Νόμος αὐτὸς ἀπὸ τὴν παροῦσαν Βουλὴν τὸν παρελθόντα Μάρτιον, καὶ μέχρι σήμερον ὁ Νόμος αὐτὸς δὲν ἐτέθη ἐν ἰσχύϊ παρὰ τὴν μεγίστην καὶ τεραστίαν σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει δι' ὅλον τὸν ἀγροτικόν, ἰδίως, κόσμον τῆς Κύπρου.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅπως ὑποβάλῃ διὰ τῆς Γραμματείας, ἢ ἀμέσως, πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον παράκλησιν ὅπως τεθῇ ὁ Νόμος, τὸν ὁποῖον ἀνέφερα, εἰς ἰσχύν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ὅτι δὲν συντρέχει λόγος νὰ διαβιβάσω τὴν παράκλησίν του, διότι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν τὴν ὁποίαν εἶχε τὴν περασμένην Πέμπτην, καὶ εἰς τὴν ὁποίαν εἶχα τὴν τιμὴν νὰ προεδρεύσω λόγῳ ἀπουσίας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀπεφάσισε νὰ τεθῇ ὁ Νόμος ἐν ἰσχύϊ καὶ ἐνέκρινε τοὺς Κανονισμοὺς οἱ ὁποῖοι ρυθμίζουν τὸ θέμα τῆς διαβάσεως.

Ἡ καθυστέρησις ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἔπρεπε νὰ γίνουν κανονισμοί, καὶ οἱ κανονισμοὶ ἀπησχόλησαν τόσον τὸ Ὑπουργεῖον Δικαιοσύνης ὅσον καὶ τὸ Κτηματολόγιον, διὰ νὰ μπορέσουν νὰ γίνουν αἱ ἀναγκαῖαι διευθετήσεις περὶ τοῦ τρόπου τῆς λειτουργίας τοῦ θεσμοῦ τῆς ἀναγκαστικῆς διαβάσεως. Οἱ κανονισμοὶ ἐνεκρίθησαν καὶ θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὴν ἐπίσημον Ἐφημερίδα αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα. Ἑπομένως δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ διαβιβάσω τὴν παράκλησίν σας διότι τὸ θέμα ἐρρυθμίσθη.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Β δὲν ὑπάρχουν ἄλλα θέματα.

Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης καταλαμβάνει τὴν ἕδραν τοῦ Προέδρου)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῆς δημιουργουμένης ἀνεργίας καὶ τῆς ἐπικρατούσης οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν Λάρνακος, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ ἐκτελεστικὴ ἐξουσία διὰ τὴν ἀνάπτυξιν παραγωγικῶν ἔργων, τῆς βιομηχανίας καὶ γενικῶς τῆς οἰκονομίας εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἐπαρχίαν, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπασχοληθῇ ἐπωφελῶς καὶ τὸ ἐργατοϋπαλληλικὸν δυναμικόν.»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἐπισυνάπτονται δύο πίνακες. Ἐκ τούτων ὁ μὲν πίναξ «Α» δεικνύει τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων κατὰ τὰ ἔτη 1965 καὶ 1966 ἐν τῇ πόλει καὶ ἐπαρχία Λάρνακος ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν οἰκονομικῶς ἐνεργὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας Λάρνακος, ὁ δὲ πίναξ «Β» τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνέργων εἰς ὁλόκληρον τὴν Νῆσον κατὰ τὰ ἴδια ἔτη ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν οἰκονομικῶς ἐνεργὸν πληθυσμὸν τῆς Νήσου.

Ἐκ τῶν εἰς τοὺς ἐν λόγῳ πίνακας στοιχείων προκύπτει ὅτι κατὰ τὸ 1965 τὸ ποσοστὸν τῶν ἐγγεγραμμένων ἀνέργων εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λάρνακος, ἐν συγκρίσει πρὸς τὸν οἰκονομικῶς ἐνεργὸν πληθυσμὸν τῆς ἐπαρχίας, ἦτο τὸ ἴδιον ὡς τὸ ποσοστὸν τῶν ἀνέργων ὁλοκλήρου τῆς Νήσου, ἤτοι 1.6%, κατὰ δὲ τὸ 1966 τὸ ποσοστὸν ἦτο 0.9% εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λάρνακος ἐν συγκρίσει πρὸς 1.4% εἰς ὁλόκληρον τὴν Νῆσον.

Ἐπισυνάπτεται ἐπίσης κατάλογος δεικνύων τὰ ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα γίνεται εἰδικὴ πρόβλεψις εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 πρὸς ἐκτέλεσιν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Λάρνακος.

Ὡς πρὸς τὸ διυλιστήριον, ἐλπίζεται ὅτι θὰ ζητηθοῦν προσφοραὶ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἀλλὰ δὲν εἶναι βέβαιον κατὰ πόσον θὰ γίνῃ σημαντικὴ ἐργασία ἐντὸς τοῦ ἔτους τούτου.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1967.

«Ἔχουν δημοσιευθῆ στὸν τύπο πληροφορίες ὅτι Δυτικογερμανοὶ ἐπιχειρηματίες ὑπέβαλαν αἴτηση στὲς ἀρχὲς τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ὅπως ἐξασφαλίσουν ἄδεια γιὰ λειτουργία ραδιοσταθμοῦ στὴν περιοχὴ Ἁγίας Νάπας Ἀμμοχώστου πρὸς μετάδοση διαφημιστικῶν προγραμμάτων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τυχὸν λειτουργία ἑνὸς τέτοιου ραδιοσταθμοῦ ἀπὸ δυτικογερμανοὺς ἐπιχειρηματίες στὴν Κύπρο θάχει πολὺ σοβαρὲς ἐπιπτώσεις τόσο στὸν ἐθνικὸ ἀγώνα ποὺ διεξάγει σήμερα ὁ λαός μας ὅσο καὶ στὲς γενικώτερες σχέσεις μας διπλωματικὲς καὶ οἰκονομικὲς μὲ πολλὲς γειτονικὲς καὶ ἄλλες φίλες χῶρες.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἂν ἔχει ὑποβληθῆ τέτοια αἴτηση, καὶ πῶς τὸ ἀντιμετωπίζει τὸ ὅλο ζήτημα ἡ Κυβέρνηση;»

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 25ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι τοιαύτη αἴτησις ὑπεβλήθη διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τρίτου «channel» Ραδιοφωνικοῦ Σταθμοῦ εἰς τὴν Νῆσον, διὰ σκοποὺς ἐμπορικῆς διαφημίσεως. Αὕτη μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν καὶ Ὑπουργείων.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι μαθήτριαι Μέσης Παιδείας ὡδηγήθησαν, εἰς ἐργασίμους σχολικὰς ὥρας, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» διὰ νὰ προσφέρουν ἀνθοδέσμας εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀφρικανοασιατῶν κατὰ τὴν 13ην ἰσταμένου, ἐρωτᾶται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας:

(α) Πῶς συμβιβάζονται τὰ ἀνωτέρω μὲ τὴν διαταγήν του πρὸς τὰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας ὅπως οἱ μαθηταὶ ἀπέχωσι πάσης ἐξωσχολικῆς ἐκδηλώσεως, σχετικῆς μὲ τὸ ἑνωτικὸν δημοψήφισμα τοῦ 1950;

(β) Μήπως ἡ ἐκδοθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ διαταγὴ δὲν ἴσχυεν εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν διὰ τὸν λόγον ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἀντιπροσώπων τούτων εἶναι φορεῖς τῆς κομμουνιστικῆς ἰδεολογίας καὶ, ἐπομένως, ἀντιτίθενται εἰς τὴν Ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα;»

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:
Κύριε Πρόεδρε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:
Ἐγείρω θέμα ἀπαρτίας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐγείρω θέμα ἀπαρτίας τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ καταμετρήσῃ τὰ παρόντα μέλη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
13, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
13. Τὸ θέμα, ὅπως γνωρίζει τὸ ἔντιμον μέλος, τῆς ἀπαρτίας ἔχει παραπεμφθῆ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ ἐξέτασιν ποία εἶναι ἡ δέουσα ἀπαρτία μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν τουρκικῶν μελῶν.

Ἐπομένως μὴ ὑπαρχούσης ἀκόμη τῆς ἀπαντήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν ἐκτὸς ἐάν, βεβαίως, τὸ ἔντιμον μέλος θὰ ἤθελε νὰ ὑποβάλῃ ὁ ἴδιος εἰσήγησιν ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἀριθμὸς τῶν παρόντων μελῶν ὁπότε τὸ ζήτημα δυνάμεθα νὰ τὸ συζητήσωμεν καὶ τώρα.

Ἔθεσα ἤδη τὴν ἐρώτησιν εἰς τὸ ἔντιμον μέλος καὶ θὰ ἤθελα νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ μᾶς εἴπῃ ποῖος εἶναι κατὰ τὴν γνώμην του, ὁ ἀπαιτούμενος ἀριθμὸς διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:
Κύριε Πρόεδρε....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Συμπεριλαμβάνετε καὶ τοὺς Τούρκους Βουλευτὰς εἰς τὴν ἀπαρτίαν;

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

.... τὸ θέμα εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐκκρεμεῖ ἀκόμη ἀλλὰ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὅταν ἠγείρετο αὐτὸ τὸ θέμα τῆς ἀπαρτίας καὶ τὰ μέλη ἦσαν κάτω τῶν 17 ἡ συνεδρίασις ἀνεβάλλετο. Μέχρι τῆς ἀποφάσεως ἔχω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ ζητήματος, τὰς ὁποίας θὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον ἐγείρετε τὸ ζήτημα αὐτό, θὰ ἤθελα νὰ ἔχω τὴν ἄποψίν σας ποῖος εἶναι ὁ ἀριθμὸς τὸν ὁποῖον ἐσεῖς, προσωπικῶς καὶ ὡς νομικός, νομίζετε ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχῃ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ δύναται νὰ προχωρήσῃ ἡ Βουλὴ εἰς τὰς ἐργασίας της.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν εἶναι τῆς παρούσης συνεδριάσεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ θέμα αὐτό. Τὸ θέμα ποῖαι εἶναι αἱ προσωπικαί μου ἀπόψεις, εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀναφέρω εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα. Ἀλλὰ ἐπικαλοῦμαι προηγουμένην διαδικασίαν εἰς τὸ Σῶμα αὐτὸ καθ' ἣν ὅταν τὰ παρόντα εἰς τὴν συνεδρίασιν μέλη τῆς Βουλῆς ἦσαν κάτω τῶν 17 ἡ συνεδρίασις δὲν ἐπροχωροῦσε μέχρις ὅτου ἐγίνοντο 17.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. . . . .

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Καὶ βεβαίως δὲν εἶναι τυχαίως ποὺ ἐγείρω τὸ θέμα αὐτὴν τὴν στιγμήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Νομίζω, κ. Πρόεδρε, ὅτι δὲν συντρέχει λόγος νὰ διακόψωμεν διότι δὲν ὑπάρχει ἀπαρτία, δεδομένου ὅτι καὶ εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ὅταν διεξήχθη συζήτησις ἐπάνω εἰς τὸ θέμα τοῦ στρατοῦ, ὅταν συνεζητεῖτο τὸ θέμα, ἀπεφασίσθη νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ διαδικασία τῆς παραπομπῆς τοῦ θέματος εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν. Ἐπομένως ἄπαξ καὶ ἀπεφασίσθη νὰ παραπεμφθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν προηγουμένως, νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ συνεχίσωμεν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, ἐφ' ὅσον περίπου ἡ ἀρχὴ ἰσχύει καὶ τώρα, ὅτι 11 ἀποτελοῦν ἀπαρτίαν, ἐφ' ὅσον ἔμειναν 30 τὰ μέλη τοῦ Σώματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον ὡς Κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος καὶ ἀμέσως κατόπιν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι τὸ θέμα τῆς ἀπαρτίας εἶχεν ἐγερθῇ καὶ εἰς τὸ παρελθόν, πρὸ ἑνὸς περίπου μηνός. Εἰσηγοῦμαι ὅπως τοὐλάχιστον ἐπὶ δεκάλεπτον ἀναβάλωμεν τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν διὰ νὰ κατατοπισθῶμεν ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ νὰ ἐπανέλθωμεν ἀμέσως μετά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανῆλθε καὶ εἶναι ἕτοιμος νὰ καταλάβῃ τὴν ἕδραν του)

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς ποῖον ἐκ τῶν δύο ὅμως θὰ ἀπευθύνωμαι ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συντόμως θὰ ἀπευθύνεσθε εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

(Ὁ Πρόεδρος καταλαμβάνει τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς μπορεῖ νὰ συνεχίσῃ ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ ἐτέθη ζήτημα ποῖος ὁ ἀριθμὸς διὰ τὴν ἀπαρτίαν τῆς Βουλῆς, καὶ μὴ ὑπάρχοντος ἑνὸς ὁρίου, νὰ μὴ ὑποβάλλεται κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως ἡ ἐρώτησις ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία, διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κάποιον ὅριον ὑπονοεῖται ἢ ἔχει δημιουργηθῇ ὡς θεσμός, καὶ ἑπομένως νὰ μὴν ὑποβάλλεται ἐὰν δὲν λυθῇ τὸ θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐπὶ τοῦ ἐγερθέντος θέματος, κατὰ πόσον ὑπάρχει ἀπαρτία ἢ ὄχι, θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ διαδικασία ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται εἰς ὅλα τὰ Κοινοβούλια τοῦ κόσμου εἶναι ὅτι διαπιστοῦται ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ἐπίσης εἶναι ἀνάγκη νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία κατὰ τὴν στιγμὴν οἱασδήποτε ψηφοφορίας ἢ πρὸ τῆς ψηφίσεως οἱουδήποτε Νομοσχεδίου. Οἱ ἄγραφοι κανόνες, τοὺς ὁποίους παραδέχονται ὅλα τὰ Κοινοβούλια, εἶναι ὅταν τὸ Κοινοβούλιον ἢ ἡ Βουλὴ ἐξετάζῃ θέματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, δηλαδὴ τὸ θέμα ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων, οὐδέποτε ἐγείρεται θέμα ἀπαρτίας λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ κάθε Βουλευτὴς ἐνδιαφέρεται νὰ ὑποβάλῃ μίαν ἐρώτησιν καὶ νὰ πάρῃ μίαν ἀπάντησιν, ἡ ὁποία μπορεῖ νὰ μὴ ἐνδιαφέρῃ τοὺς ὑπολοίπους Βουλευτάς. Δὲν γνωρίζω περίπτωσιν, καὶ ἔχω ἐξετάσει αὐτὸ τὸ θέμα πρὸ πολλοῦ, ἔχω ἐνδιατρίψει εἰς κανονισμοὺς Κοινοβουλίων ποὺ ἠγέρθη θέμα, ὅταν ἀναγινώσκωνται ἐρωτήσεις ἢ δίδωνται ἀπαντήσεις νὰ ἐγείρεται θέμα ἀπαρτίας.

Προσωπικῶς παρευρέθην εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Κοινοτήτων, ἡ ὁποία ἔχει περὶ τὰ 400 μέλη, καὶ ὅταν ἦτο ὁ Ὑπουργὸς παρών—διότι ἐκεῖ αἱ ἀπαντήσεις δίδονται προφορικῶς—ὑπῆρχον εἰς τὸ Κοινοβούλιον μόνον ἑπτὰ μέλη ἀπὸ τὰ 400. Τὰ ἑπτὰ μέλη τὰ ὁποῖα ἐνδιεφέροντο διὰ τὰς ἐρωτήσεις τὰς ὁποίας ὑπέβαλον. Δὲν ὑπάρχει, κατὰ τὴν γνώμην μου, κανὼν ὁ ὁποῖος ἀπαιτεῖ—καὶ δι' αὐτὸ χωρίζομεν καὶ τὸ Κεφάλαιον Α ἀπὸ τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία—κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ὅτι πρέπει ὅλοι οἱ Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι χρειάζονται διὰ νὰ ἀποτελεσθῇ ἀπαρτία νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὰς θέσεις των. Ἐν τῷ μεταξὺ πιστεύω ὅμως ὅτι ἤδη ἔχομεν ἀπαρτίαν καὶ ἑπομένως τὸ θέμα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συζητηθῇ περαιτέρω. Ὑπάρχει ἀπαρτία.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Μίαν διόρθωσιν, κ. Πρόεδρε. Ἴσως ἐκ παραδρομῆς νὰ ἀνεφέρατε ὅτι οἱ Βουλευταὶ τῆς Ἀγγλίας εἶναι 400 καὶ ὄχι 600. Ἐκτὸς ἐὰν τότε ποὺ τὴν ἐπεσκέφθηκατε ἦσαν 400.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὄχι, τὴν ἐπεσκέφθηκα καὶ πρὸ ἑνὸς ἔτους· ἴσως νὰ ἦτο λάθος εἰς τὸν ἀριθμόν. Εἶναι πέριξ τῶν 600, καὶ μάλιστα, πρὸς πληροφορίαν σας, ἡ Βουλὴ ἔχει μόνον θέσεις διὰ 400. Οἱ ὑπόλοιποι δὲν ἔχουν θέσεις διότι οὐδέποτε—ἐκτὸς εἰς πολὺ σπανίας περιπτώσεις—παρευρίσκονται καὶ οἱ 600 Βουλευταί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Φεβρουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη.

«Ἡ χρησιμοποίησις μαθητριῶν εἰς τὴν ἀναφερομένην ὑπὸ τοῦ ἐντίμου μέλους περίπτωσιν ἀντίκειται πρὸς ἐκδοθείσας ὁδηγίας τοῦ Ὑπουργείου πρὸς τὰ σχολεῖα, αἵτινες ἔχουσι γενικὴν ἐφαρμογήν. Ἡ ὑπόθεσις ἐξετάζεται κατὰ τὴν νενομισμένην διαδικασίαν.

Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ σχολιάσω τοὺς ὑπαινιγμοὺς τοῦ ἐντίμου μέλους εἰς τὴν δευτέραν παράγραφον τῆς ἐρωτήσεως. Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ διευκρινίσω ὅτι αἱ ὁδηγίαι τοῦ Ὑπουργείου καθορίζουσι σαφῶς τὸν τρόπον, καθ' ὃν ἐθνικῆς σημασίας γεγονότα ἢ ἐπέτειοι τιμῶνται εἰς τὰ σχολεῖα, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον εἶναι ἀποφασισμένον νὰ μὴ ἐπιτρέψῃ τὴν ἀναρχίαν καὶ τὴν διάβρωσιν τοῦ σχολικοῦ ἔργου, ἥτις προκαλεῖται διὰ τῆς ἐκ πολλῶν κατευθύνσεων προσπαθείας νὰ χρησιμοποιηθῇ ὁ μαθητικὸς κόσμος εἰς πολιτικὰς καὶ κομματικὰς ἐκδηλώσεις.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας γνωρίζει οὐχὶ ὀλιγώτερον ἄλλων, πῶς νὰ κατευθύνῃ τοὺς μαθητὰς τῶν ἑλληνικῶν σχολείων τῆς νήσου πρὸς τοὺς ὀρθοὺς ἐθνικοὺς δρόμους.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Σχολὴ Κωφαλάλων δὲν διαθέτει ἀρκετὰς θέσεις διὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην νὰ εἰσαχθοῦν εἰς αὐτήν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐπέκτασίν της εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀνάγκας τῶν κωφαλάλων παιδιῶν εἰς τὸν τόπον ;»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ὁ δρόμος Λευκωσίας-Φαρμακᾶ, Γούρρι, Λαζανιὰ ἀπὸ τὸ Καλὸν Χωρίον τῆς Κλήρου καὶ πέραν τούτου εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς περιοχῆς.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα σχέδια ὑπάρχουν διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον.»

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ἡ πόλις καὶ ἐπαρχία Λάρνακος εἶναι μία ἐκ τῶν οἰκονομικῶς δυσπραγουσῶν περιοχῶν τῆς Κύπρου.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀνεργία καὶ ἡ οἰκονομικὴ κρίσις ἡ ὁποία μαστίζει τὴν περιοχὴν ταύτην ἀπὸ πολλοῦ χρόνου ὀξύνεται μὲ κίνδυνον νὰ δημιουργηθῇ πρόβλημα ἐπιβιώσεως διὰ χιλιάδας οἰκογενείας, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς ποῖα ἄμεσα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς σοβαρᾶς αὐτῆς καταστάσεως.»

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: «Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.»

Ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐνημερώσω τὸ Σῶμα ὡς πρὸς τὸ θέμα τῆς Ἐκθέσεως τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ προβλήματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς ὡρισμένα συμπεράσματα καὶ ἡτοίμασε τὴν σχετικὴν Ἔκθεσιν διὰ νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ συζητηθῇ ὁλόκληρον τὸ θέμα. Ὁ Πρόεδρος τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων παρεκάλεσεν ὅπως ἡ Παγκύπριος Ἐπιτροπὴ Τουρκοπλήκτων ἐνημερωθῇ ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐζήτησεν ἀρχικῶς νὰ δοθῇ ἡ Ἔκθεσις εἰς τὴν Παγκύπριον Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ μπορέσουν νὰ προβοῦν εἰς τὰ σχόλια των.

Ἐξήγησα εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν πρὸ τῆς καταθέσεως τῆς Ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν νὰ δοθῇ τὸ κείμενον αὐτῆς εἰς τὴν Παγκύπριον Ἐπιτροπὴν Τουρκοπλήκτων, ἀλλὰ ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν εἰς κοινὴν σύσκεψιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μετὰ τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων νὰ γίνῃ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων καὶ νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπὶ τῶν συμπερασμάτων ἢ τῶν εἰσηγήσεων τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπραγματοποιήθη τοιαύτη σύσκεψις, τὴν 13ην τρέχοντος, εἰς τὴν ὁποίαν παρεκάθησαν ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Μετὰ τὴν ἐνημέρωσιν ἐξεφράσθη ὑφ' ὅλων τῶν μελῶν τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων ἱκανοποίησις ὡς πρὸς τὰ συμπεράσματα τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὰς εἰσηγήσεις εἰς τὰς ὁποίας θὰ προέβαινεν αὕτη διὰ τὴν ρύθμισιν τοῦ θέματος.

Εἰς τὰς 14/2/1967 ὁ Πρόεδρος τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς ἀπηύθυνε πρὸς ἐμὲ ἐπιστολὴν εἰς τὴν ὁποίαν ἀνέφερεν ὅτι διεφώνει μὲ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὅτι θὰ ἐκάλει συσκέψεις ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος τῶν Τουρκοπλήκτων διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν τῶν εἰσηγήσεων τὰς ὁποίας θὰ ἔκαμνεν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ καὶ νὰ ἐκφράσουν ἐπὶ τούτων τὰς ἀπόψεις των. Ἀσφαλῶς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει καθῆκον νὰ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐκπροσώπων τῶν Τουρκοπλήκτων ἀλλὰ ἔχει ἐπίσης καὶ τὸ δικαίωμα νὰ καταλήξῃ εἰς τὰ ἰδικά της συμπεράσματα καὶ εἰσηγήσεις.

Προέκυψεν ὅμως μία σύγχυσις κατὰ πόσον ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ τῶν Τουρκοπλήκτων δέχεται τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ προτιμᾶ τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Προέδρου της, αἱ ὁποῖαι ἐν συντομίᾳ ἔχουν ὡς ἀκολούθως: Νὰ δημιουργηθῇ μία ἰδιωτικὴ ἑταιρεία ἢ ἕνας ἰδιωτικὸς ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος νὰ τύχῃ χρηματοδοτήσεως τόσον ἀπὸ τὸ ἰδιωτικὸν κεφάλαιον ὅσον καὶ ἀπὸ τὸ κρατικὸν διὰ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς ἀκινήτου περιουσίας τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἐπειδὴ πρέκυψεν ἡ σύγχυσις αὐτὴ κατὰ πόσον ἡ Ἐπιτροπὴ Τουρκοπλήκτων προτιμᾶ τὰς εἰσηγήσεις τοῦ Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, θὰ ἤθελα, προτοῦ καταθέσω τὴν Ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν, νὰ διευκρινισθῇ αὐτὸ τὸ θέμα ἀπὸ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Τουρκοπλήκτων. Διότι, ἀσφαλῶς, θὰ ἐπηρεάσῃ σοβαρῶς ὄχι τόσον τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ κατὰ πόσον ἀργότερον ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀσπασθῇ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐὰν πράγματι οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν κρίνουν τὰ προτεινόμενα μέτρα ἱκανοποιητικὰ καὶ προτιμοῦν ὅπως τὸ θέμα ρυθμισθῇ διὰ τῆς ἱδρύσεως μιᾶς ἰδιωτικῆς ἑταιρείας τῆς ὁποίας πιθανόν, ὡς εἰσηγοῦνται, καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀγοράσῃ ὡρισμένας μετοχάς, τότε, ἀσφαλῶς, παρέλκει ἡ περαιτέρω ἐξέτασις τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ὑπερέβημεν εἰς δημοκρατικότητα τὴν κανονικὴν διαδικασίαν. Συνεκαλέσαμεν ὡς ad hoc Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Τουρκοπλήκτων ἡ ὁποία σχεδὸν ὁμοφώνως, διαφωνοῦντος μόνον ἑνὸς μέλους της, ἀπεδέχθη κατὰ γράμμα τὰς εἰσηγήσεις μας. Καὶ νομίζω πὼς ἔπρεπεν, ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι μποροῦσε ἡ Βουλὴ ὡς Σῶμα νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν διαδικασίαν ἄνευ τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ τῆς Ἐκθέσεώς μας ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων, ἔπρεπε πιστεύω ἡ Βουλὴ νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν λῆψιν ἀποφάσεως. Δὲν μποροῦμεν σὰν Σῶμα νὰ περιμένωμεν νὰ συμφωνήσουν καὶ τὰ δέκα μέλη τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων μὲ τὴν Ἔκθεσίν μας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὄχι δὲν ζητῶ νὰ συμφωνήσουν....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ὁ Πρόεδρος εἶναι ἕνας, κύριε Πρόεδρε, ἕνας ἐκ τῶν δέκα μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Συμφωνῶ, κύριε Βουλευτά, ὅτι δὲν ἔχομεν ὑποχρέωσιν νὰ περιμένωμεν μέχρις ὅτου συμφωνήσουν. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ ξέρωμεν εἶναι κατὰ πόσον ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν δέχεται τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Καὶ τοῦτο, ὄχι διότι μᾶς ἐνδιαφέρει ὡς Βουλὴν κατὰ πόσον τὰς δέχονται ἢ ὄχι—φυσικὰ προτιμοῦμεν νὰ τὰς δέχωνται—ἀλλὰ διότι ἐὰν αὔριον ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ Τουρκοπλήκτων εἰσηγηθῇ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος κατὰ διαφορετικὸν τρόπον καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἰσηγηθῇ τὴν ἀντιμετώπισιν κατ' ἄλλον τρόπον, τότε ἁπλῶς θὰ προκύψῃ σύγχυσις καὶ τίποτε δὲν θὰ γίνῃ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Συμφωνῶ μαζί σας, κύριε Πρόεδρε, μόνον σὲ ἕνα σημεῖον διαφωνῶ: Ὅτι περίπου διηυκρινίσθη ἡ θέσις τῶν ὑπολοίπων μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εἰς τὴν παρουσίαν μου εἶμαι βέβαιος ὅτι—καὶ παρευρίσκεσθε καὶ ἐσεῖς εἰς τὴν συνεδρίασιν—ἡ πλειοψηφία τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, πλὴν τοῦ Προέδρου της, συνεφώνει μὲ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶμαι ὅμως ὑποχρεωμένος, ἐφ' ὅσον τὸ γράμμα αὐτὸ ἐστάλη μετὰ τὴν σύσκεψιν καὶ εἶναι ὑπογεγραμμένον ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ θεωρήσω ὅτι ὁλόκληρος ἡ Ἐπιτροπὴ ἀσπάζεται τὰς ἀπόψεις τοῦ Προέδρου της, ἐκτὸς ἐὰν ἔχω οἱανδήποτε πληροφορίαν περὶ τοῦ ἀντιθέτου. Δι' αὐτὸ θὰ ὁρίσω σύσκεψιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν προσεχῆ Τρίτην, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ καλέσω καὶ τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ διαπιστωθῇ κατὰ πόσον ἡ πλειοψηφία τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς δέχεται τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β: Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ: Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν δὲν συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):—

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Σύστασις εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς μελέτην τοῦ θέματος τῆς ἐπιβολῆς κοινοβουλευτικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν Ἡμικρατικῶν Ὀργανισμῶν καὶ εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τῶν δραστηριοτήτων τοῦ P.I.K.
2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου τοῦ 1967.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κανονισμοῦ Εἰσαγωγῶν (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Α. Ζιαρτίδης—Π. Τουμαζῆς—Μ. Σαββίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Γ. Ποταμίτης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Θέμα ἐγκαίρου καταθέσεως τῶν Νομοσχεδίων τῶν ὁποίων ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐπιθυμεῖ τὴν σύντομον ψήφισιν εἰς Νόμους καὶ εὐρεῖα συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ.
5. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μέτρα δι' ἀνάπτυξιν παραγωγικῶν ἔργων, βιομηχανιῶν κ.λ.π. εἰς Λάρνακα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῆς ἐκεῖ ἐπικρατούσης οἰκονομικῆς δυσπραγίας—Αἴτησις ὑπὸ Δυτικογερμανῶν ἐπιχειρηματιῶν δι' ἐγκατάστασιν ραδιοσταθμοῦ εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγ. Νάπας Ἀμμοχώστου—Μετάβασις μαθητριῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας, κατὰ τὴν διάρκειαν ἐργασίμων σχολικῶν ὡρῶν, εἰς τὸ ξενοδοχεῖον «Χίλτον» πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως προσφέρωσιν ἀνθοδέσμας εἰς ἀντιπροσώπους τῶν Ἀφρικανοασιατικῶν Κρατῶν κ.λ.π.)
6. Θέμα ἀπαρτίας τῆς Βουλῆς καὶ συζήτησις ἐπ' αὐτοῦ.
7. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
8. Ἐνημέρωσις τοῦ Σώματος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 23ης ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.10 μ.μ.)

(Ἀρ. 23)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ).

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν Ἐρωτήσεων-Ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1966.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν ὁ κινηματογράφος ἀποτελεῖ τὴν προσφιλῆ ψυχαγωγίαν τῶν ἀπορωτέρων, κυρίως, τάξεων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ διατήρησις σχετικῶς χαμηλῶν εἰσιτηρίων εἰσόδου. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸν ὅτι ἐνῶ ὁ φόρος δημοσίων θεαμάτων ὁ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Δήμου Λευκωσίας, ἥτις ἀριθμεῖ πέραν τῶν 100.000 κατοίκων, εὑρίσκεται εἰς τὸ κανονικὸν ἐπίπεδον τῶν 16% ἐπὶ τῆς τιμῆς τοῦ εἰσιτηρίου, ὁ ἐπιβαλλόμενος φόρος ὑπὸ τοῦ Δήμου Λεμεσοῦ ἥτις ἀριθμεῖ μόνον 47.000 κατοίκους καὶ θὰ ἐδικαιολογεῖτο νὰ τυγχάνῃ μικροτέρας δημοτικῆς φορολογίας, ἀνέρχεται εἰς τὸ ὑψηλὸν καὶ ἄδικον ἐπίπεδον τῶν 24% ἐπὶ τοῦ εἰσιτηρίου.

Λόγῳ τῆς ὑψηλῆς δημοτικῆς φορολογίας καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι οἱ κινηματογράφοι ἐπηρεάσθησαν δυσμενῶς εἰς μεγάλον βαθμὸν ἀπὸ τὰς τηλεοράσεις οἱ ἰδιοκτῆται τῶν κινηματογράφων Λεμεσοῦ κατῆλθον εἰς ἀπεργίαν λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῆς Δημοτικῆς Ἐπιτροπῆς Λεμεσοῦ νὰ ὑποβιβάσῃ τὸν δημοτικὸν φόρον δημοσίων θεαμάτων εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθοῦν νὰ συνεχίσουν τὰς παραστάσεις των μὲ τὸ αὐτὸ τίμημα εἰσόδου καὶ νὰ μὴ ἀναγκασθοῦν νὰ προβοῦν εἰς τὴν αὔξησιν τούτου.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὴν ἁρμοδίαν Ἀρχὴν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Διατὶ νὰ ὑπάρχῃ ἡ δυσμενὴς διὰ τὴν Λεμεσὸν καὶ εὐμενὴς διὰ τὴν Λευκωσίαν διάκρισις διὰ τὴν ἐπιβολὴν φόρου δημοσίων θεαμάτων ;

2. Ὑπάρχει ἢ μὴ πρόθεσις τῶν Ἁρμοδίων νὰ καθορισθῇ ἐν ἴσον, λογικὸν καὶ δίκαιον ποσοστὸν φόρου ἐπὶ τῶν εἰσιτηρίων εἰσόδου τῶν κινηματογράφων ἐπὶ παγκυπρίου κλίμακος ἀνάλογον μὲ τὰς σημερινὰς δυσμενεῖς συνθήκας τὰς ὁποίας ἐδημιούργησεν ἡ ἀλματώδης διάδοσις τῆς τηλεοράσεως ἐκ τῆς ὁποίας μάλιστα ἡ Κυβέρνησις μὲ τὰς τελευταίας φορολογικὰς αὐξήσεις εἰσπράττει ἐν ἱκανοποιητικὸν ποσόν»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ὁ καθορισμὸς τῶν ὑπὸ τῶν δημοτῶν πληρωτέων δικαιωμάτων εἶναι θέμα ἀφορῶν τὸν οἰκεῖον Δῆμον ὅστις καθορίζει ταῦτα ἀναλόγως τῆς οἰκονομικῆς αὐτοῦ καταστάσεως καὶ τῶν ἑκάστοτε ἐπικρατουσῶν συνθηκῶν εἰς τὴν οἰκείαν δημοτικὴν περιοχήν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ἀμμοχώστου ὁ ἐπιβαλλόμενος ὑπὸ τοῦ Δήμου φόρος δημοσίων θεαμάτων εἶναι πολὺ ὑψηλότερος ἢ εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Λεμεσοῦ, ἰδίᾳ εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰσιτήρια μικρᾶς ἀξίας, εἰς δὲ τὴν περίπτωσιν τῆς Λευκωσίας ὁ ἐπιβαλλόμενος ὡς ἄνω φόρος εἶναι ὑψηλότερος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ εἰσιτήρια μεγάλης ἀξίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1967.

«Λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ σκωρίασις ἡ ὁποία προσέβαλε κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος τὰ σπαρτὰ τῆς κριθῆς, ἕνεκα τῆς ὁποίας αἱ ζημίαι εἰς τὴν παραγωγὴν ἦσαν τρομακτικαὶ διὰ τοὺς καλλιεργητάς, μικρὰν μόνον διαφορὰν ἔχουσα πρὸς τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφήν, καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ τοιαύτη σκωρίασις δὲν καλύπτεται οὔτε μὲ τὸ Σχέδιον κατὰ τῶν Θεομηνιῶν διὰ τῆς ἀγορᾶς μετοχῶν τοῦ Σχεδίου τούτου, ἀλλ' οὔτε μὲ τὸ Σχέδιον κατὰ τῆς ἀνομβρίας τὸ ὁποῖον ἱδρύθη διὰ τῆς ἀναγκαστικῆς κατακρατήσεως ἀπὸ τοὺς σιτηροπαραγωγοὺς ἑνὸς μίλ κατ' ὀκὰν σίτου, καὶ ἡμίσεος μίλ κατ' ὀκὰν κριθῆς, παραδιδομένων εἰς τὴν συγκέντρωσιν, καὶ λόγῳ, ἀκόμη, τοῦ ὅτι ὑπάρχει φόβος, καὶ μεγάλη πιθανότης, νὰ σημειωθῇ καὶ ἐφέτος ἡ προσβολὴ ἐκ τῆς ἐν λόγῳ σκωριάσεως, παρακαλοῦμεν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, ἂν δύναται, νὰ διαφωτίσῃ καὶ ἡμᾶς, καὶ γενικῶς τὴν Βουλήν, πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ σοβαρώτατον διὰ τοὺς γεωργοὺς τοῦτο πρόβλημα, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον προτρέπονται οἱ γεωργοὶ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νὰ καλλιεργοῦν περισσότερα κριθάρια, ἐλαττοῦντες τὴν καλλιέργειαν τοῦ σίτου»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ σκωρίασις τῶν φύλλων τῆς κριθῆς, ἥτις προσέβαλε τὴν κριθὴν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, σπανίως προκαλεῖ ζημίας εἰς τὸ προϊὸν τοῦτο. Ἡ περυσινὴ προσβολὴ χαρακτηρίζεται ὡς ἄνευ προηγουμένου εἰς τὰ χρονικὰ τῆς καλλιεργείας τῆς κριθῆς ἐν Κύπρῳ.

Λόγῳ τοῦ τρόπου πολλαπλασιασμοῦ καὶ τοῦ βιολογικοῦ κύκλου τοῦ μύκητος τοῦ προκαλοῦντος τὴν ἀσθένειαν, συνάγεται ὅτι εἶναι ἀδύνατος ἡ ἐπιβίωσίς του ἐν Κύπρῳ, μεταφέρεται δὲ κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ὑπὸ πνεόντων ἀνέμων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, καὶ πολλαπλασιάζεται μόνον ὅταν αἱ συνθῆκαι θερμοκρασίας καὶ ὑγρασίας εἶναι εὐνοϊκαί.

Κατὰ τὴν περίοδον τῆς κριθῆς συνήθως δὲν ἐπικρατοῦν συνθῆκαι εὐνοοῦσαι τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἀσθενείας, διὸ καὶ ἡ ἀσθένεια παρουσιάζεται μεθυστέρως, προσβάλλουσα, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, τὸν σῖτον.

Ἐκ τῶν ὡς ἄνω ἀναφερθέντων προκύπτει ἡ αἰτιολογία διατὶ ἡ σκωρίασις τῆς κριθῆς δὲν ἐθεωρήθη σκόπιμον νὰ καλυφθῇ ὑπὸ σχεδίου τινός, ὡς καὶ διατὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας δὲν ἀνησυχεῖ σοβαρῶς δι' ἐνδεχομένην ὑποτροπὴν τῆς περυσινῆς προσβολῆς τῆς κριθῆς ὑπὸ σκωριάσεως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ἡ κοινότητα τῆς Βατυλῆς ἀντιμετωπίζει ἀπὸ χρόνια ὀξύτατο πρόβλημα ὑδρεύσης.

Ἡ ἔλλειψη ποσίμου ὕδατος δημιουργεῖ ταλαιπωρίες καὶ δυσκολίες πολλὲς γιὰ τὴν μεγάλη κοινότητα τῆς Βατυλῆς.

Ἡ Χωριτικὴ Ἀρχὴ καὶ οἱ Ὀργανώσεις ἔκαμαν πολλὲς φορὲς διαβήματα γιὰ τὴν λύση τοῦ προβλήματος, δίχως ἀποτελέσματα ὅμως μέχρι σήμερα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο τὶ σχέδια ὑπάρχουν γιὰ τὴν ὑδατοπρομήθεια τῆς κοινότητος Βατυλῆς καὶ πότε θὰ ἐφαρμοσθοῦν γιὰ νὰ λυθῇ αὐτὸ τὸ ἐπεῖγον καὶ σοβαρὸ γιὰ τὴν κοινότητα πρόβλημα»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1967.

«Στὴν περιοχὴ τῶν χωρίων Βουκολίδας καὶ Ταύρου ὑπάλληλοι τοῦ Τμήματος δασῶν ζητοῦν ἀπὸ τοὺς κτηνοτρόφους νὰ πληρώνουν 10 μίλς γιὰ κάθε πρόβατο γιὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ βόσκουν τὰ κοπάδια τους σὲ δασικὴ γῆ.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ δημιουργεῖ δυσκολίες στοὺς κτηνοτρόφους λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ περιοχὲς γιὰ βόσκηση εἶναι πολὺ περιορισμένες.

Ἐν ὄψῃ τῆς διακηρυγμένης πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ καταργηθοῦν αὐτοὶ οἱ φόροι (ἢ δικαιώματα βόσκησης) γιὰ νὰ ἐνθαρρυνθοῦν καὶ νὰ βοηθηθοῦν καλύτερα οἱ κτηνοτρόφοι νὰ ἀναπτύξουν αὐτὸν τὸν βασικὸ πλουτοπαραγωγικὸ κλάδο»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1967.

«Εἰς ὅλας ἢ σχεδὸν ὅλας τὰς ἐλευθέρας καὶ πολιτισμένας χώρας ἡ ἐθνικὴ παιδεία, κατωτέρα καὶ μέση, παρέχεται δωρεάν.

Εἰς τὴν Κύπρον μόνον ἡ κατωτέρα παρέχεται δωρεάν. Ἡ μέση παιδεία παρέχεται ἐπὶ πληρωμῇ ἡ ὁποία γίνεται κατὰ δύο κυρίως τρόπους :—

(1) Ὡς εἰσιτήριον. (2) Ὡς ἐσωτερικὸν ταμεῖον.

Τὸ εἰσιτήριον εἶναι διάφορον ἀπὸ τάξεως εἰς τάξιν καὶ γίνεται ὑψηλότερον ὅσον ἡ τάξις τοῦ μαθητοῦ εἶναι μεγαλυτέρα, εἶναι δὲ γνωστὸν εἰς τοὺς γονεῖς προτοῦ ἐγγράψουν τὰ τέκνα των εἰς τὸ σχολεῖον.

Τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον πληρώνεται διὰ τὸ ἐσωτερικὸν ταμεῖον δὲν εἶναι γνωστὸν πρὸ τῆς ἐγγραφῆς τοῦ μαθητοῦ ἀλλὰ καθορίζεται ἀρκετὸν χρόνον μετὰ τὴν λῆξιν

τῶν ἐγγραφῶν καὶ τὴν ἔναρξιν τῶν μαθημάτων ὁπότε δὲν δύναται ὁ μαθητὴς νὰ ἐγγραφῇ εἰς ἄλλο σχολεῖον ἂν ἀποφασίσῃ πρὸς τοῦτο λόγῳ ὑψηλῆς φορολογίας.

Τὸ ὁλικὸν τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ διὰ τὸ ἐσωτερικὸν ταμεῖον κυμαίνεται ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν.

Ἡ κατανομὴ τοῦ ποσοῦ γίνεται καὶ ἐπιβαρύνει ὡρισμένους μόνον γονεῖς οἱ ὁποῖοι κρίνονται ὡς οἱ εὐπορώτεροι καὶ τὸ μέγεθος τοῦ φόρου εἶναι ἀνάλογον πρὸς τὴν κατὰ τὴν κρίσιν τῆς Σχολικῆς Ἐπιτροπῆς οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν γονέων.

Οἱ εὐπορώτεροι γονεῖς μαθητῶν ἐπιβαρύνονται καὶ διὰ τὴν μόρφωσιν τῶν ἀπορωτέρων.

Τὸ σύστημα αὐτὸ φορολογίας, ἢ ἀνάλογον σύστημα, διὰ τὴν παιδείαν γίνεται εἰς τὰς ὑπὸ ξένην διακυβέρνησιν χώρας ἢ καὶ εἰς τὰς κοινότητας αἱ ὁποῖαι διαβιοῦν εἰς ξένην χώραν ἡ ὁποία φυσικῷ τῷ λόγῳ δὲν θεωρεῖ τὴν παιδείαν τῆς φιλοξενουμένης κοινότητος ὡς ἐθνικήν της παιδείαν.

Δι' ἐλευθέρας χώρας τὸ σύστημα αὐτὸ φορολογίας εἶναι ἀναχρονιστικόν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι ἄδικον καὶ μεροληπτικόν.

Δεδομένης αὐτῆς τῆς καταστάσεως πραγμάτων παρακαλῶ τὸν κ. Ὑπουργὸν Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν:

(1) Ἐὰν μελετᾶται ἀναθεώρησις τοῦ τρόπου φορολογίας διὰ τὴν ἐθνικὴν παιδείαν ἡ ὁποία, ἀνεξαρτήτως τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ φορολογουμένου, εἶναι βαρυτάτη φθάνουσα ἐνίοτε ἢ ὑπερβαίνουσα τὸ ποσὸν τῶν £100 ἐτησίως διὰ κάθε μαθητήν.

(2) Ἐὰν μελετᾶται τρόπος ἐξομοιώσεως τῆς φορολογίας εἰς ὅλας τὰς κρατικὰς σχολὰς μέσης παιδείας ἀνεξαρτήτως τόπου λειτουργίας των.

(3) Ἐὰν μελετᾶται τρόπος καλύψεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητὰς ἀπαιτουμένης δαπάνης ἀντὶ νὰ γίνεται ἡ δυσμενὴς διάκρισις εἰς βάρος τῶν πολιτῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν τέκνα φοιτῶντα εἰς τὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας καὶ πληρώνουν αὐτοὶ μόνοι διὰ τοὺς ἀπόρους μαθητάς».

Ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὡς τὰ ἔντιμα μέλη θὰ ἐνθυμοῦνται ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῶν δύο Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου τοῦ 1967 ἔχει ἤδη ἀναγνωσθῇ, καὶ θὰ ἐρωτήσω ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967», ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ ρυθμίσῃ νομοθετικῶς τὴν παροχὴν ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν ἐργοδοτουμένων προσώπων.

Ἡ μεγάλη κοινωνικοπολιτικὴ σημασία τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν τυγχάνει διεθνοῦς ἀναγνωρίσεως, διότι ἐπιτρέπει εἰς τὸν μισθωτὸν νὰ ἀνακτήσῃ τὰς ἐν τῇ ἐργασίᾳ ἀναλωθείσας σωματικάς, πνευματικὰς καὶ ψυχικάς του δυνάμεις. Ὁ θεσμὸς οὗτος ἀπορρέει ἐκ τῆς γενικωτέρας ὑποχρεώσεως προνοίας τοῦ ἐργοδότου. Ἐξυπηρετεῖ δὲ τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, διότι εὐνοεῖ τὴν διατήρησιν καὶ τὴν βελτίωσιν τῆς λαϊκῆς ὑγείας. Τοῦτο ἐξηγεῖ καὶ τὸν ἀναγκαστικὸν χαρακτῆρα τῆς ὑποχρεώσεως τοῦ ἐργοδότου ὅπως συνεισφέρει εἰς τὸ σχετικὸν Κεντρικὸν Ταμεῖον Ἀδειῶν,

Διὰ τοὺς λόγους τούτους ὅλαι αἱ χῶραι ἔχουν ἀναγνωρίσει τὸ δικαίωμα τοῦτο τοῦ μισθωτοῦ, τινὲς δὲ μάλιστα τὸ ἔχουν κατοχυρώσει καὶ συνταγματικῶς. Τὸ ἐν λόγῳ δικαίωμα κατωχύρωσε τὸ Ἰταλικὸν Σύνταγμα τοῦ 1947 διὰ τοῦ ἄρθρου 36 ἐδάφιον γ', τὸ Γαλλικὸν Σύνταγμα τοῦ 1946 διὰ τοῦ ἄρθρου 29, τὸ Σύνταγμα τῆς Λαϊκῆς Γερμανικῆς Δημοκρατίας τοῦ 1949 διὰ τοῦ ἄρθρου 16, τὰ Συντάγματα τῶν πολιτειῶν Νοτίου Ἀμερικῆς καὶ ἄλλα. Ἐπίσης ἡ Οἰκουμενικὴ Διακήρυξις τῶν Ἀνθρωπίνων Δικαιωμάτων ἀναγνωρίζει διὰ τοῦ ἄρθρου 24 τὸ δικαίωμα ἀδείας μετ' ἀποδοχῶν. Ἡ Διεθνὴς Ὀργάνωσις Ἐργασίας ἐψήφισε κατὰ τὴν 20ὴν Διάσκεψιν τοῦ ἔτους 1935 τὴν ὑπ' ἀριθ. 52 Σύμβασιν, περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀποδοχῶν, ἥτις συνοδεύεται καὶ ὑπὸ Διεθνοῦς Συστάσεως ἡ ὁποία ἐκυρώθη ἐν Ἑλλάδι διὰ τοῦ Νόμου 2081/1952. Εἰς τὴν 35ην Διεθνῆ Διάσκεψιν Ἐργασίας τὴν λαβοῦσαν χώραν τὸ 1952 ἐψηφίσθη ἡ ὑπ' ἀριθ. 101 Διεθνὴς Σύμβασις ἐργασίας περὶ ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν τῶν ἀγροτικῶν ἐργατῶν.

Ὁ Ἑλληνικὸς Ἀστικὸς Κῶδιξ διὰ τῶν ἄρθρων 666 καὶ 667 ἐρρύθμισε δι' ἀναγκαστικῶν διατάξεων γενικώτερον τὸ ζήτημα τῆς παροχῆς ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν. Οὕτως «ὁ ἐργοδότης ἐργασίας καταναλισκούσης ἐντελῶς ἢ οὐσιωδῶς τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τοῦ ἐκμισθωτοῦ, ὑποχρεοῦται νὰ χορηγῇ κατ' ἔτος εἰς αὐτὸν ἄδειαν τοὐλάχιστον δέκα μὲν συνεχῶν ἡμερῶν ἐὰν ἡ σχέσις τῆς συμβάσεως ὑφίσταται ἄνευ διακοπῆς ἀπὸ ἔτους ἤδη, δέκα πέντε ἡμερῶν ἐὰν ἡ σχέσις ὑφίσταται ἀπὸ πέντε ἐτῶν, εἴκοσι δὲ ἡμερῶν ἐὰν ἡ σχέσις ὑφίσταται ἀπὸ δέκα πέντε ἐτῶν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας ὁ ἐργαζόμενος δικαιοῦται εἰς τὸν μισθόν». Αἱ ρυθμίζουσαι τὴν ἄδειαν ὡς ἄνω διατάξεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος εἶναι ἀναγκαστικοῦ δικαίου, ἀντικαθιστῶσαι τὰς τυχὸν δυσμενεστέρας ἐν τῇ ἀτομικῇ ἢ συλλογικῇ συμβάσει ἐργασίας διατάξεις. Ἡ ἄδεια δέ, δέον νὰ χορηγῆται κατ' ἔτος, διότι οὕτω καὶ μόνον ἐκπληροῦται ὁ σκοπὸς αὐτῆς.

Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν χορηγήσῃ τὴν ἄδειαν παρὰ τὴν πρὸς τοῦτο αἴτησιν τοῦ μισθωτοῦ καὶ τὴν πάροδον διμήνου προθεσμίας, ἐφ' ὅσον διὰ τῆς ἀτομικῆς ἢ συλλογικῆς συμβάσεως ἐργασίας δὲν εἶναι καθωρισμένος ὁ χρόνος χορηγήσεως, δύναται νὰ ἐξαναγκασθῇ εἰς τὴν χορήγησιν ταύτης δι' ἀγωγῆς πρὸς ἐκπλήρωσιν, ἐφαρμοζομένου τοῦ ἄρθρου 882 παράγραφος 2 τῆς Ἑλληνικῆς Πολιτικῆς Δικονομίας. Ἀνεφέρθην λεπτομερέστερον εἰς τὰς ἐν Ἑλλάδι ἰσχυούσας νομοθετικὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος τῶν ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν λόγῳ τοῦ ἰδιαιτέρου ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον, ἀσφαλῶς, θὰ ἔχουν τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ἐκ τοῦ στενοῦ δεσμοῦ μας μετὰ τῆς Μητρὸς Ἑλλάδος.

Τὸ αἴτημα τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀποδοχῶν ὑπῆρξεν, ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Συνδικαλιστικοῦ Κινήματος, ἓν ἐκ τῶν πρωταρχικῶν αἰτημάτων τῆς Κυπριακῆς Ἐργατοϋπαλληλικῆς Τάξεως. Κατόπιν δὲ μακρῶν συνδικαλιστικῶν ἀγώνων ἐπεβλήθη ἐν Κύπρῳ δυνάμει τῶν προνοιῶν διαφόρων συλλογικῶν συμβάσεων μεταξὺ Συντεχνιῶν καὶ Ἐργοδοτῶν, διὰ μίαν σημαντικὴν μερίδα τῶν Κυπρίων ἐργαζομένων ὁ θεσμὸς τῆς χορηγήσεως ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν πρὸς τοὺς ἐργαζομένους.

Ἡ περίοδος τῶν ἐτησίων τούτων ἀδειῶν ποικίλλει ἀναλόγως τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς φύσεως τῆς ἐργοδοτήσεως μεταξὺ 42 ἡμερῶν ἐτησίως, τὰς ὁποίας ἀπολαμβάνουν οἱ Κυβερνητικοὶ Ὑπάλληλοι καὶ 10 ἡμερῶν διὰ τοὺς διὰ πρώτην φορὰν προσλαμβανομένους Κυβερνητικοὺς ἐργάτας. Ὑπολογίζεται ὅτι περίπου 60.000 ἐργαζόμενοι καλύπτονται ἤδη ὑπὸ τῶν ὑφισταμένων σχεδίων ἀδειῶν, ἕτεροι δὲ 30.000 ἐργαζόμενοι εἶναι αὐτοεργοδοτούμενοι ἢ πρόσωπα ἀπασχολούμενα ἐπὶ μερικῇ ἀπασχολήσει. Πεντήκοντα δὲ ἕως ἑξήκοντα περίπου χιλιάδες ἀτόμων ἐν Κύπρῳ οὐδεμιᾶς ἐτησίας ἀδείας τυγχάνουν.

Οἱ ἐργαζόμενοι ἐν Κύπρῳ ὅσον ἀφορᾷ τὸν θεσμὸν τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν, ὑποδιαιροῦνται εἰς τρεῖς κατηγορίας:

(1) Εἰς τοὺς καλυπτομένους ὑπὸ πολὺ εὐεργετικῶν σχεδίων ἀδειῶν κατόπιν ἀπ' εὐθείας συμφωνίας μετὰ τῶν ἐργοδοτῶν των, ὅπως εἶναι οἱ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι, οἱ Τραπεζικοὶ Ὑπάλληλοι καὶ ἄλλοι.

(2) Εἰς τοὺς καλυπτομένους ὑπὸ σχεδίων ἀδειῶν λειτουργούντων ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Συντεχνιῶν, διὰ τὰ μέλη αὐτῶν. Τὰ συστήματα ταῦτα λειτουργοῦν διὰ τῆς ὑπὸ τῶν Συντεχνιῶν πωλήσεως πρὸς τοὺς ἐργοδότας ἐνσήμων, τὰ ὁποῖα ἔνσημα, ἀκολούθως, οἱ ἐργοδόται ἐπικολλοῦν ἑβδομαδιαίως ἐπὶ εἰδικοῦ βιβλιαρίου ἐκδιδομένου δι' ἕκαστον ἐργάτην ἢ ὑπάλληλον ἀναλόγως τῆς Συντεχνίας εἰς τὴν ὁποίαν οὗτος ἀνήκει. Ἅπαξ τοῦ ἔτους ἡ Συντεχνία ἐξαργυρώνει τὰ ἔνσημα καὶ καταβάλλει τὸ ἀντίστοιχον ποσὸν χρημάτων εἰς τὸν ἐργαζόμενον.

(3) Εἰς τοὺς ἐργαζομένους οἱ ὁποῖοι οὐδεμιᾶς ἀδείας τυγχάνουν, εἴτε διότι οὗτοι δὲν ἔχουν μόνιμον ἐργοδότην, εἴτε διότι δὲν συνήφθη εἰσέτι συλλογικὴ σύμβασις μετὰ τοῦ ἐργοδότου, εἴτε διότι ὁ ἐργαζόμενος δὲν ἀνήκει εἰς Συντεχνίαν.

Διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον θὰ κατοχυρωθῇ νομοθετικῶς ὁ θεσμὸς τῶν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν, καὶ θὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν παροχὴν ἐτησίων ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν εἰς 50 ἕως 60 χιλιάδας Κυπρίων ἐργαζομένων, οἵτινες σήμερον οὐδεμιᾶς ἐτησίας ἀδείας τυγχάνουν. Ταὐτοχρόνως δέ, οὐδόλως θὰ ἐπηρεάσῃ δυσμενῶς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους ἐκείνους οἵτινες ἀπολαμβάνουν παρὰ τοῦ ἐργοδότου των σχεδίου ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν εὐεργετικωτέρου τῶν προνοιῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, καθότι δυνάμει τοῦ ἄρθρου 11 τούτου, ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔχει τὴν ἐξουσίαν ὅπως ἐγκρίνῃ, διὰ πιστοποιητικοῦ ἐκδιδομένου κατὰ τὴν κρίσιν του, σχέδιον ἐργοδότου δι' ἀδείας γινόμενον πρὸς ὑποκατάστασιν τῶν διατάξεων τοῦ σχετικοῦ μέρους τοῦ Νομοσχεδίου, ἐὰν κατὰ τὴν γνώμην του τὸ σχέδιον τοῦτο εἶναι κατὰ τὴν ἐφαρμογήν του εὐεργετικώτερον διὰ τοὺς ἐργοδοτουμένους ἢ αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Δὲν θὰ προβῶ εἰς περιληπτικὴν ἀνάλυσιν τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καθότι αὕτη ἐγένετο εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν ὑπ' ἐμοῦ Ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ἀσφαλῶς ἡ Βουλὴ θὰ πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν, διότι τῆς δίδεται σήμερον ἡ εὐκαιρία νὰ ψηφίσῃ ἐν σημαντικῆς σπουδαιότητος Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατοχυρώνει νομοθετικῶς στοιχειώδη καὶ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένα δικαιώματα τοῦ ἐργαζομένου Κυπριακοῦ Λαοῦ καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν διατήρησιν καὶ βελτίωσιν τῆς λαϊκῆς ὑγείας.

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κύριος Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἡ θέσπισις Νόμου περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν χαιρετίζεται ὡς μιὰ σοβαρὰ ἐργατικὴ νίκη καὶ ἐπίτευγμα τῶν ὠργανομένων ἐργατοϋπαλλήλων καθ' ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο κατοχυρώνει νομίμως πλέον τὴν ἐπιβαλλομένην ἀνάπαυσιν, ἔστω καὶ διὰ ἐννέα ἡμέρας ἐτησίως μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν, δι' ὅλους ἀνεξαιρέτως τοὺς ἐργαζομένους μας ὠργανωμένους καὶ μή.

Εἶναι γεγονὸς ἀναμφισβήτητον ὅτι αἱ Συνδικαλιστικαὶ Ὀργανώσεις μας διὰ τῶν συνεχῶν ἀγώνων καὶ ἐπιδιώξεων τῶν ὠργανωμένων ἐργατοϋπαλλήλων, κατώρθωσαν νὰ παρέχουν σταθερῶς διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἐτησίας ἀδείας μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν εἰς πέραν τῶν 50 χιλιάδων ἐργαζομένων μελῶν των. Καὶ διὰ μὲν τοὺς ἑβδομαδιαίως καὶ μηνιαίως ἀμειβομένους ἡ ἄδειά των κυμαίνεται ἀπὸ 12 μέχρι 30 ἡμέρας, διὰ δὲ τοὺς ἡμερομισθίους ἀπὸ 10 μέχρι 12 ἡμέρας. Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ σύστημα ἐξασφαλίσεως τῶν ἀδειῶν τῶν ἡμερομισθίων ἐργατῶν, τὸ ὁποῖον ἐδημιούργησαν αἱ Συντεχνίαι—τὸ διὰ τῶν ἐνσήμων—ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίσθη καὶ θὰ λειτουργήσῃ τὸ ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπόμενον σύστημα.

Διὰ νὰ μὴ θεωρηθῆ ὅτι κομίζομεν «γλαῦκα εἰς Ἀθήνας» τοὐλάχιστον διὰ τοὺς ἀδαεῖς καὶ τοὺς ἀνοργάνωτους ἐργάτας, οἱ ὁποῖοι περισσότερον θὰ ἐξυπηρετηθοῦν ἐκ τοῦ παρόντος Νόμου καὶ μάλιστα μὲ θυσίαν κεκτημένων δικαιωμάτων τῶν ὀργανωμένων ἐργατῶν—θὰ ἀναφέρω ὅτι ἕνας ἀριθμὸς ἐργατῶν πέριξ τῶν 20 χιλιάδων τῆς ΣΕΚ καὶ ΠΕΟ ἀπολαμβάνουν ἀπὸ τοῦ 1962 τὰς ἐτησίας ἀδείας των μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν ἀπὸ 3 ἕως 10 λίρας ἕκαστος—ἀναλόγως τοῦ ὕψους τῶν ἐργασθέντων ἡμερομισθίων των—μὲ τὸ σύστημα τῶν ἐνσήμων, ἕτερος δὲ ἀριθμὸς πέριξ τῶν 30 χιλιάδων ἐργατοϋπαλλήλων διὰ συλλογικῶν συμβάσεων ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τοὺς ἐργοδότας.

Ἀπὸ σήμερον διὰ τοῦ Νόμου ὠφελοῦνται τυπικῶς ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἐργαζόμενοι-ἐργοδοτούμενοι τοῦ τόπου μας καὶ τὸ κοινωνικώτατον τοῦτο μέτρον χαροποιεῖ ὅλους ἀνεξαιρέτως.

Δὲν παραβλέπω τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ ἐργοδόται θὰ ἔχουν νὰ ὠφεληθοῦν ἐν τέλει μὲ τὴν παραχώρησιν ἀδείας εἰς τοὺς ἐργοδοτουμένους των, διότι ἔχει διαπιστωθῆ ἐπανειλημμένως ὑπ' ἄλλων οἱ ὁποῖοι ἀσχολοῦνται ἐπιστημονικὰ ἐπὶ τῶν ἐργατικῶν θεμάτων, ὅτι εἰς ὑποστατικὰ ὅπου οἱ ἐργαζόμενοι δὲν ἀπολαμβάνουν ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀπολαβῶν ἢ ἀδείας ἄνευ ἀπολαβῶν, ἡ ἀπόδοσις τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ ἡ παραγωγικότης τῶν ἐργατῶν βαίνει σταδιακῶς μειουμένη. Ἐνῷ ἀντιθέτως ἔχει παρατηρηθῆ ὅτι ἐκεῖ ὅπου οἱ ἐργαζόμενοι ἀπολαμβάνουν ἀδείας μετ' ἀπολαβῶν, καὶ τοιουτοτρόπως οὗτοι ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναπαυθοῦν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς ἀπερίσπαστοι τῆς ἀνησυχίας ὅτι δὲν ἔχουν ἔστω καὶ τὸ μεροκάματό των διὰ τὴν συντήρησίν των, ἐπανέρχονται εἰς τὴν ἐργασίαν των ἀναζωογονημένοι καὶ διαπιστοῦται ὅτι οὐδεμία μείωσις τῆς παραγωγῆς ὀφειλομένη εἰς τὸ ἐργατικὸν προσωπικὸν δημιουργεῖται, παρὰ ἐλαφρὰ αὔξησις ταύτης.

Ὡσαύτως αἱ προστριβαὶ ἀφ' ἑνὸς μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων ὡς καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῆς διευθύνσεως ἀφ' ἑτέρου εἶναι ὀλιγώτεραι ἐν συγκρίσει μὲ τὰς ὅσας λαμβάνουν χώραν εἰς ἀναφερθείσας ἐπιχειρήσεις ποὺ δὲν παρέχουν ἄδειαν μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν.

Εἶναι λοιπὸν τὸ κοινωνικὸν τοῦτο μέτρον ἐπιβεβλημένον ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἐξεταζόμενον καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας δικαίως πρέπει νὰ αἰσθάνεται ἱκανοποίησιν διὰ τὸ ἐπίτευγμα αὐτό, ὡς τὸ πρῶτον μέρος τῆς διὰ Νόμου κατοχυρώσεως ἐτησίων ἀδειῶν μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν. Λέγω πρῶτον μέρος διότι ἀναμφιβόλως σὺν τῷ χρόνῳ θὰ πρέπει νὰ γίνουν βελτιώσεις καὶ νὰ παρασχεθοῦν τὰ πραγματικὰ μέσα εἰς τοὺς ἐργάτας νὰ ἀπολαμβάνουν τὴν ἄδειάν των.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας διὰ τῆς μεθοδικότητος τῆς ἐργασίας του, μὲ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν ἐμπειρογνωμόνων τοὺς ὁποίους τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας μᾶς διαθέτει—καὶ τοὺς ὁποίους εὐχαριστοῦμεν τὰ μέγιστα—ἔχει δημιουργήσει εὐμενεῖς συνθήκας ἐργασίας τῶν μέσων παραγωγῆς καὶ τὰς βάσεις κοινωνικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως. Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ αἱ συνδικαλιστικαὶ ὀργανώσεις, πρόδρομοι τοιούτων ἐπιδιώξεων, παρέχουν πολὺ ὀρθῶς τὴν ἀπεριόριστον συμπαράστασίν των.

Καὶ τὸ ἐργατικὸν τοῦτο ἐπίτευγμα τῆς διὰ νόμου κατοχυρώσεως ἐτησίων ἀδειῶν μετὰ πλήρων ἀπολαβῶν, δέον ὅπως δημιουργήσῃ μεταξὺ τῶν ἐργαζομένων πνεῦμα αἰσιοδοξίας, θάρρους καὶ ἀγωνιστικότητος διὰ νέους ἀγῶνας, νέας ἐπιτεύξεις ὥστε νὰ δυνηθοῦν τελικῶς οὗτοι νὰ λαμβάνουν ὅ,τι δικαιοῦνται ἐκ τῆς ἐπιμόχθου προσφορᾶς των εἰς τὴν παραγωγὴν ἀγαθῶν διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ συνόλου.

Μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ, προσπάθειά μας θὰ εἶναι ἡ ἐξασφάλισις τῶν βασικῶν μέσων πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ὥστε νὰ δύνανται οὗτοι νὰ ἀπολαμβάνουν μὲ τὰ ἀπαιτούμενα οἰκονομικὰ καὶ ἄλλα μέσα τὴν παρεχομένην πρὸς αὐτοὺς ἄδειαν, ἄλλως αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ δῶρον-ἄδωρον ἢ μᾶλλον ἁπλῶς σχετικὴν αὔξησιν τῶν ἐτησίων ἀπολαβῶν των. Κάποια πρόνοια ὑπάρχει εἰς τὸν Νόμον ἥτις ἀπαγορεύει εἰς τοὺς εὑρισκομένους ἐπ' ἀδείᾳ νὰ ἐργάζωνται ἐπ' ἀμοιβῇ. Τοῦτο ὅμως κρίνεται ὡς ἡμίμετρον, διότι δὲν σημαίνει ὅτι ὁ τελῶν ἐπ' ἀδείᾳ ἀπολαμβάνει

κανονικῶς τὴν ἄδειάν του ἢ δὲν ἐρζάγεται ἐντελῶς, ὡς ἐκ τοῦ ὅτι δὲν δύναται νὰ γίνῃ ἱκανοποιητικὸς ἔλεγχος, καθ' ὅτι ἀπαιτεῖται μεγάλος ἀριθμὸς ἐπιθεωρητῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον πραγματικῶς εἶναι ἀδύνατον.

Συνεπῶς αὐτὸ τὸ ὁποῖον χρειάζεται καὶ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ στόχον ἐπιτεύξεως τόσον διὰ τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας καὶ τὰ Ἐργατικὰ Συνδικάτα εἶναι ἡ δημιουργία προϋποθέσεων καὶ τελικῶς τῶν εὐκαιριῶν ὥστε οἱ ἐπ' ἀδείᾳ εὑρισκόμενοι νὰ ἀπολαμβάνουν εἰς τὸ μάξιμουμ τὴν ἄδειάν των, γνωστοῦ ὄντος τοῦ ἀποτελέσματος εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου ἐκ μιᾶς ἐπιτυχῶς παρεχομένης ἀδείας, οἱασδήποτε φύσεως καὶ ἂν εἶναι ἡ ἀπασχόλησις τοῦ ἐργαζομένου.

Εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ὁμιλίας μου ἀνέφερα ὅτι «τυπικῶς» ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἐργοδοτούμενοι ὠφελοῦνται ἀπὸ τὸ κοινωνικὸν μέτρον τῆς ἀδείας μετ' ἀπολαβῶν ἐκ τοῦ Νόμου αὐτοῦ, καὶ ἐν συνεχείᾳ ὡς εἶδος κατοχυρώσεως διὰ Νόμου τοῦ θεσμοῦ αὐτοῦ καὶ ὅτι πρέπει σὺν τῷ χρόνῳ νὰ ἐπιτευχθοῦν βελτιώσεις τούτου πρὸς ὄφελος τῶν ἐργοδοτουμένων. Διατί «τυπικῶς» καὶ ὄχι «οὐσιαστικῶς» ὅλοι οἱ ἐργοδοτούμενοι θὰ ἀπολαύουν μέσῳ τοῦ Νόμου αὐτοῦ τοῦ εὐεργετήματος;

Μέσῳ τοῦ Συντεχνιακοῦ συστήματος αὐτὸ ἐπιτυγχάνεται ἀδιακρίτως ἐργασθέντων ἡμερομισθίων ἢ ἑβδομάδων, ἀρκεῖ ὁ ἐργοδοτούμενος νὰ παίρνει ἀπὸ τὸν ἐργοδότην του τὰ ἔνσημα τοῦ Ταμείου Ἀδείας ἑκάστης Συνδικαλιστικῆς Ὀργανώσεως εἰς ἣν ἀνήκει, ΣΕΚ ἢ ΠΕΟ. Διὰ τοῦ Νόμου ἕνα μεγάλο ποσοστὸν ἐργατῶν ἀνειδικεύτων καὶ ἐργατριῶν ἀποθηκῶν συσκευασίας καὶ γεωργίας, εἰδικευμένων καὶ μή, θὰ χάσουν τὸ πλεονέκτημα ποὺ εἶχαν μέχρι σήμερον. Εἶναι ἀδύνατον νὰ συγκεντρώσουν, ἡ πλειονότης τῆς κατηγορίας αὐτῆς τῶν ἐργατῶν καὶ ἐργατριῶν, τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν τῶν 25 ἐργασίμων ἑβδομάδων ἐτησίως καὶ συνεπῶς θὰ ἀπολέσουν ὅ,τι κεκτημένον εἶχον μέχρι σήμερον. Παράλληλα τὸ ἴδιον θὰ συμβῇ καὶ δι' ἕνα μεγάλο ποσοστὸν ἐκ τῶν μέχρι σήμερον ἀνοργανώτων οἱ ὁποῖοι διὰ τοὺς ἄνω λόγους θὰ συνεχίσουν νὰ μὴ ἀπολαμβάνουν πλέον καμμίας ἀδείας, διότι ὀργανούμενοι κάποτε εἰς τὰς συντεχνίας θὰ ἐτύγχανον ταύτης.

Συνεπῶς ἐπὶ τοῦ παρόντος—καὶ μέχρι βελτιώσεως τοῦ Νόμου—δὲν πρόκειται νὰ εὐεργετηθῇ κατ' εὐθεῖαν ἐκ τοῦ Νόμου ἡ πλειονότης τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Νήσου, ἂν καὶ τὸ ποσοστὸν αὐτὸ τῶν ἐργαζομένων διὰ τῶν ἐνσήμων ποὺ θὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παίρνουν ἐκ τῶν ἐργοδοτῶν θὰ συμβάλλουν πολὺ περισσότερον, τῶν ἄλλων ποὺ θὰ τὸ ἀπολαμβάνουν, εἰς τὴν συντήρησιν τοῦ Ταμείου Ἀδειῶν, ὡς καὶ τὴν ἐκ τῶν εἰσφορῶν αὐτῶν πάλιν ἀνέγερσιν ἀναπαυτηρίων, καταυλισμῶν, ξενώνων κ.λ.π. πρὸς ἀξιοποίησιν τῆς ἀδείας τὴν ὁποίαν θὰ ἔχουν οἱ εὐεργετούμενοι ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Δὲν πρέπει συνάδελφοι νὰ ξεχνῶμεν ὅτι ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει εἶναι δι' ὅλους τοὺς ἐργαζομένους, ἡ δι' ἐνσήμων παρεχομένη ἄδεια, εἶδός τι αὐξήσεως τῶν ἐτησίων ἀπολαβῶν ἑκάστου ἐργαζομένου, ἐν ὅσῳ ἐξαργυρώνεται εἰς αὐτὸν εἰς χρῆμα. Χρῆμα θὰ εἶναι καὶ διὰ τὸν ἔχοντα ἔνσημα ἀδείας ἀξίας 9–15 λιρῶν ὡς καὶ διὰ τὸν ἔχοντα 2–5 λιρῶν. Ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε ἡ ἀδικία αὐτὴ νὰ μετριασθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν εἰς μικρότερον ποσοστόν. Καὶ θὰ εἰσηγηθῶ τροποποίησίν τινα ὥστε ἡ ἀδικία ὅταν παρουσιασθῇ εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ προβλέπω ὅτι θὰ εἶναι, νὰ ἐπιτρέπεται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας μετὰ τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος νὰ τὴν ἐπανορθώσῃ μὲ τὰ κατάλληλα μέτρα.

Πολὺ ὀρθῶς παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας, ἀφοῦ συμβουλευθῇ τὸ Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα, νὰ ἐκδίδῃ Διάταγμα διὰ μακροτέραν ἄδειαν δι' οἱανδήποτε τάξιν ἐργοδοτουμένων ἐὰν θεωρῇ τοῦτο ἀναγκαῖον. Μὲ τὸν ἴδιον τρόπον εἰσηγοῦμαι ὅπως ληφθῇ πρόνοια ὥστε νὰ παρέχεται βραχυτέρα ἄδεια, ἤτοι νὰ ἐξαργυρώνωνται τὰ ἔνσημα τάξεως ἐργατῶν ἢ ἐργατριῶν οἱ ὁποῖοι συνεκέντρωσαν ὀλιγώτερον τοῦ καθωρισμένου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων ὡς ἐκ τῆς εἰδικῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των, ἢ ἀντὶ τῆς κατ' ἔτος ἐξαργυρώσεως νὰ μεταφέρεται διὰ Διατάγματος τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας ἡ ἄδεια τῆς τάξεως αὐτῆς εἰς τὸ ἑπόμενον ἔτος καὶ νὰ δίδεται συγκεντρωμένη.

Τοῦτο δύναται νὰ διαπιστοῦται μετὰ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἐνσήμων τῶν κανονικῶς δικαιουμένων, καὶ ἐὰν αἱ ἀδικούμεναι τάξεις ἐμφανισθοῦν ὅτι ἀποτελοῦν μεγάλον ἀριθμὸν ἐργοδοτουμένων τότε νὰ ἐπανορθώνεται ἡ ἀδικία ὡς ἀνωτέρω ἐξέθεσα καὶ τὰ ἔξοδα συντηρήσεως τοῦ Ταμείου δύνανται νὰ καλυφθοῦν δι' αὐξήσεως τοῦ ποσοστοῦ κατακρατήσεως κατὰ τὴν ἐξαργύρωσιν ἀπὸ ½% εἰς 1% καὶ ὅσοι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν θὰ μποροῦν νὰ καλυφθοῦν τελικῶς ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀλλὰ ὡς μερικῶς ἢ κατὰ περιόδους ἐργοδοτούμενοι θὰ παίρνουν τὰ ἔνσημα τοῦ Ταμείου Ἀδείας. Ἡ πρόνοια διὰ τὴν κάλυψιν τῆς εἰσηγήσεως, ἐὰν ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Σώματος, νὰ διατυπωθῇ εἰς τὸ ἄρθρον 5 παράγραφος 3 ἢ 4 τοῦ παρόντος Νόμου, τὸν ὁποῖον ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ ψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὁ κύριος Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί.

Τὸ Νομοσχέδιον ποὺ ἔχομεν ἐνώπιόν μας ἔχει ὡς σκοπόν του, ὅπως ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν, νὰ ρυθμίσῃ νομοθετικῶς τὴν εἰς τὰ ἐργοδοτούμενα πρόσωπα παροχὴν ἀδειῶν μετ' ἀπολαβῶν.

Ἡ ἐτησία ἄδεια μετ' ἀπολαβῶν εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων τὰ ὁποῖα ὄχι μόνον εἰς τὴν Κύπρον ἀλλὰ καὶ διεθνῶς ἀνεγνωρίσθησαν δυστυχῶς μὲ πολὺ μεγάλην καθυστέρησιν.

Πρὶν λίγα χρόνια καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἐδῶ ἐθεωρεῖτο παράλογος ἡ ἀπαίτησις νὰ ζητῇ ἕνας ἐργαζόμενος ἄδειαν ἀπὸ τὸν ἐργοδότην του διὰ νὰ ἀναπαυθῇ καὶ ταυτοχρόνως νὰ ἀπαιτῇ ὅπως πληρώνεται κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀναπαύσεώς του. Ἐδῶ εἰς τὴν Κύπρον ἐνθυμοῦμαι τὴν περίπτωσιν μιᾶς μεταλλευτικῆς ἑταιρείας—δὲν θὰ ἀναφέρω τὸ ὄνομά της διὰ νὰ μὴ μοῦ πῇ ὅτι κάμνω προπαγάνδαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐναντίον της—ποὺ ὅταν τῆς ὑπεβλήθη, πρὶν 20 περίπου χρόνια, τὸ αἴτημα δι' ὀκταήμερον ἐτησίαν ἄδειαν μετ' ἀπολαβῶν διὰ τοὺς μεταλλωρύχους ποὺ εἰργάζοντο τότε 48 ὥρας ἑβδομαδιαίως εἰς τὰ ὑπόγεια, ἀπήντησεν εἰς τὴν συντεχνιακὴν ἡγεσίαν ποὺ τὴν ἐπεσκέφθη ὅτι ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἦσαν σοβαροὶ ἄνθρωποι νὰ ζητοῦν ἀπὸ τὴν ἑταιρείαν νὰ πληρώνῃ τοὺς ἐργάτας της κατὰ τὴν διάρκειαν χρόνου ποὺ δὲν εἰργάζοντο. Ἔτσι ἐσκέπτοντο τότε ὄχι μόνον οἱ κύριοι τῆς μεταλλευτικῆς ἑταιρείας ποὺ σᾶς εἶπα ἀλλὰ σχεδὸν ὅλοι οἱ ἐργοδόται τῆς Κύπρου, καὶ ὄχι μόνον οἱ ἐργοδόται τῆς Κύπρου ἔτσι ἐσκέπτοντο ἀλλὰ καὶ οἱ ἐργοδόται εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔγινε μεγάλη ἀλλαγὴ καὶ ἐδῶ καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικόν.

Ἡ πρότασις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἡ ὁποία ἐστάλη πρὸς τὴν Βουλὴν μᾶς πληροφορεῖ ὅτι περίπου 60.000 ἐργατοϋπάλληλοι ἀπέκτησαν καὶ ἀπολαμβάνουν τὸ σημαντικὸν αὐτὸ ὠφέλημα τῆς ἐτησίας πληρωμένης ἀδείας. Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι—οἱ τακτικοὶ τοὐλάχιστον—πάντοτε εἶχαν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, ὅλοι οἱ ἄλλοι τὸ ἀπέκτησαν δυνάμει τῶν ὑφισταμένων συλλογικῶν συμβάσεων τὰς ὁποίας, ὅπως πολὺ ὀρθὰ ἐτόνισεν ὁ προηγούμενος ὁμιλητής, ὁ συνάδελφός μου κύριος Χριστοδουλίδης, συλλογικὰς συμβάσεις, ἐπαναλαμβάνω, διεπραγματεύθησαν καὶ διεξεδίκησαν αἱ ὀργανώσεις τῶν ἐργατῶν.

Ὑπάρχουν ὅμως, μᾶς λέγει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας, πέραν τῶν 50.000 ἐργατοϋπαλλήλων οἱ ὁποῖοι οὐδεμιᾶς ἐτησίας ἀδείας σήμερον τυγχάνουν, εἴτε διότι δὲν ἀνήκουν εἰς συντεχνίαν εἴτε διότι δὲν συνήφθη εἰσέτι μετὰ τοῦ ἐργοδότου των συλλογικὴ σύμβασις, εἴτε διότι δὲν ἔχουν μόνιμον ἐργοδότην δὲν ἀπολαμβάνουν τὸ σημαντικὸν ὠφέλημα τῆς ἐτησίας πληρωμένης ἀδείας. Εἶναι κυρίως αὐτοὺς ποὺ ἐπιδιώκει νὰ προστατεύσῃ ὁ Νόμος τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον καὶ ὁ ὁποῖος, ὅπως θὰ ἐπροσέξατε, προνοεῖ τὴν παροχὴν 9 τοὐλάχιστον ἐργασίμων ἡμερῶν ὅταν ὁ ἐργοδοτούμενος θὰ ἔχῃ ἐργασθῇ 50 τοὐλάχιστον ἑβδομάδας τοῦ ἔτους.

Πιστεύω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ μέτρον αὐτὸ εἶναι μέτρον κοινωνικῆς προόδου καὶ πολιτισμοῦ καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας τὸ ὅτι ἔχει προωθήσει τὴν θέσπισιν αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὅπως εἶναι καὶ πρὸς τιμὴν τῶν δύο πλευρῶν τῆς Κυπριακῆς οἰκονομίας τὸ ὅτι κατώρθωσαν νὰ συμφωνήσουν μέσα εἰς τὸ Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα, ὅτι τὸ βῆμα αὐτὸ τῆς προόδου καὶ τοῦ πολιτισμοῦ πρέπει νὰ γίνῃ.

Βεβαίως ἡ Νομοθετικὴ ἢ ἄλλως πως παροχὴ τοῦ ὠφελήματος τῆς ἀδείας εἶναι μὲν ἕνα σημαντικὸν βῆμα, δὲν εἶναι ὅμως τὸ πᾶν. Καὶ συμφωνῶ καὶ πάλιν μὲ τὸν προηγούμενον ὁμιλητήν—τὸν συνάδελφόν μου κύριον Χριστοδουλίδην—διὰ τὸ ὅτι χρειάζεται νὰ γίνουν καὶ πάρα κάτω βήματα. Σὲ ὅλας τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας τὸ δικαίωμα τῶν ἐτησίων ἀδειῶν ἀνεγνωρίσθη καὶ ἐρρυθμίσθη διὰ νόμου ἔγινε κατόπιν τὸ ἐπόμενον σημαντικὸν ἐπίσης βῆμα, τὸ ὁποῖον συνίσταται εἰς τὸ πῶς θὰ βοηθηθῇ καὶ θὰ καθοδηγηθῇ ὁ ἐργάτης νὰ χρησιμοποιήσῃ μαζὶ μὲ τὴν οἰκογένειάν του τὴν ἄδειάν του, μέσα σὲ κατάλληλες συνθῆκες ποὺ θὰ τοῦ προσφέρουν πράγματι ἀνάπαυσιν, καὶ θὰ τὸν βοηθήσουν ὥστε νὰ γυρίσῃ πράγματι εἰς τὴν δουλειάν του μὲ ἀνανεωμένας τὰς δυνάμεις του καὶ μὲ ἀποκατεστημένην τὴν ὑγείαν του.

Αὐτὸ τὸ θέμα δὲν εἶναι τοῦ παρόντος Νόμου, εἶναι ὅμως θέμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ καὶ τὸ Κράτος καὶ τὰς συνδικαλιστικὰς ὀργανώσεις καὶ τοὺς ἐργοδότας.

Τὸ Κράτος πρέπει ἀμέσως μετὰ τὴν γενίκευσιν τοῦ ὠφελήματος νὰ κοιτάξῃ πῶς θὰ παράσχῃ εὐκολίας διὰ τὴν εὐθηνὴν παραμονὴν τῶν ἐργατικῶν οἰκογενειῶν εἰς τὴν ἐξοχήν, μὲ τὴν ἵδρυσιν κάποιων κατασκηνώσεων εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ ἐργατικῶν ἀναπαυτηρίων ἀργότερον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ συντεχνιακὸν κίνημα, τοῦτο μπορεῖ νὰ προσφέρῃ μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸ θέμα τῆς καθοδηγήσεως καὶ τῆς βοηθείας τῶν ἐργατῶν ὅπως χρησιμοποιήσουν καταλλήλως τὴν ἄδειάν των. Μπορεῖ συγκεκριμένως νὰ ὀργανώσῃ τὴν ὁμαδικὴν ἐκδρομὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας καὶ τὴν ὁμαδικὴν ἀναψυχήν.

Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἐργοδότας θὰ πῶ κάτι ποὺ μπορεῖ νὰ μὴν εὐχαριστήσῃ ὅλους—ὄχι τοὺς ἐδῶ εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ τοὺς ἐργοδότας ποὺ εἶναι ἔξω—ὅτι ἴσως νὰ χρειασθῇ νὰ χρηματοδοτήσουν τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν καλὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀδείας τῶν ἐργαζομένων.

Ἐπὶ μερικῶν ἐκ τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς:

Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νόμου, παρέχει εἰς τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον τὸ δικαίωμα νὰ ἀπαιτῇ ἐπιστροφὴν ὅλων ἢ μέρους τῶν ἀπολαβῶν ποὺ ἕνας ἐργάτης ἐπῆρε ἀπὸ τὸ Ταμεῖον Ἀδειῶν ἐὰν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀδείας του ὁ ἐργάτης ἀντὶ νὰ ἀναπαυθῇ εἰργάσθη ἐπὶ πληρωμῇ εἴτε εἰς τὸν ἐργοδότην του εἴτε εἰς ἄλλον ἐργοδότην. Αὐτὸ ἴσως ἐκ πρώτης ὄψεως νὰ φαίνεται παράλογος πρόνοια τοῦ Νόμου, ἐγὼ ὅμως θέλω καὶ ὡς Βουλευτὴς καὶ ὡς Συνδικαλιστὴς νὰ ὑπογραμμίσω τὴν ἀπόλυτον συμφωνίαν μου μὲ αὐτὴν τὴν πρόνοιαν.

Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου ὅπου ἐδόθη ἢ ὅπου κατεκτήθη τὸ ὠφέλημα τῆς ἐτησίας ἀδείας παρουσιάζεται αὐτὴ ἡ τάσις, δηλαδὴ νὰ εἰσπράττῃ ὁ ἐργάτης ἀπὸ τὸν ἐργοδότην του τὴν πληρωμὴν τῆς ἀδείας του, νὰ μὴν ἀναπαύεται καὶ νὰ χρησιμοποιῇ τὸν χρόνον τῆς ἀδείας του ἐργαζόμενος ἐπὶ πληρωμῇ εἴτε εἰς τὸν ἴδιον ἐργοδότην εἴτε εἰς ἄλλον ἐργοδότην.

Ἡ τάσις αὐτὴ ἀποτελεῖ παραβίασιν τῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων οἱ ἐργαζόμενοι ἐστηρίχθησαν καὶ στηρίζονται διὰ νὰ διεκδικοῦν τὸ δικαίωμα τῆς ἀναπαύσεως, τὸ δικαίωμα τῆς πληρωμένης ἐτησίας ἀδείας καὶ πρέπει ἡ τάσις αὐτὴ νὰ πολεμηθῇ. Εἶναι τάσις ἐπιζημία καὶ διὰ τὸν ἴδιον τὸν ἐργάτην, ὁ ὁποῖος δὲν ἀναπαύεται καὶ συνεπῶς δὲν ἀναπληροῖ τὰς δυνάμεις του, καὶ διὰ τὴν κοινωνικὴν αὐτὴν κατάκτησιν τῶν ἐργαζομένων.

Τὸ δεύτερον σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἤθελα νὰ ὁμιλήσω εἶναι ἡ πρόνοια τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 7 διὰ τῆς ὁποίας ὁρίζεται ὅτι ἡ ἄδεια δέον νὰ περιλαμβάνῃ

μίαν συνεχῆ περίοδον οὐχὶ ὀλιγωτέραν τῶν ἑπτὰ ἡμερῶν. Ἡ ἐπιδίωξις εἶναι προφανής. Ἐπιδιώκει τὸ ἐδάφιον αὐτὸ τοῦ ἄρθρου τὴν παρεμπόδισιν τοῦ κατατεμαχισμοῦ τῶν ἡμερῶν τῆς ἀδείας.

Ἡ ἀξία τοῦ ὠφελήματος, ἡ ἀξία τῆς ἐτησίας ἀδείας, εὑρίσκεται εἰς τὸ ὅτι ὁ ἐργάτης θὰ ἔχῃ εἰς τὴν διάθεσίν του μίαν σχετικῶς μακρὰν περίοδον ἀναπαύσεως. Διότι τὴν περίοδον τῆς μονοημέρου ἀναπαύσεως τὴν ἔχει περὶ τὸ τέλος τῆς ἑβδομάδος σχεδὸν πάντοτε. Ἐὰν λοιπὸν ἀντὶ νὰ τοῦ δοθῇ μία περίοδος 9 ἡμερῶν τοῦ δοθοῦν 9 περίοδοι ἀδείας τῆς μιᾶς ἡμέρας, ὁ σκοπὸς τοῦ ὠφελήματος δὲν ἐξυπηρετεῖται καὶ ὁ ἐργάτης δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν ἄδειάν του δι' ἀνάπαυσιν καὶ ἀναψυχὴν μὲ τὴν οἰκογένειάν του ὅπως εἶναι ὁ σκοπὸς τοῦ Νόμου.

Θὰ ἤθελα, προτοῦ ἐγκαταλείψω τὸ βῆμα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ ἀναφερθῶ εἰς σημεῖα τὰ ὁποῖα, ὅπως ἀνεκοίνωσε, προτίθεται νὰ προτείνῃ ὅπως τροποποιηθοῦν ὁ ἔντιμος συνάδελφός μου κ. Χριστοδουλίδης. Τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἔθιξεν, ἰδιαιτέρως τῶν ἐργατῶν οἱ ὁποῖοι ἐνῶ ἀπολαμβάνουν σήμερον κάποιαν πληρωμὴν δι' ἄδειαν ἀπὸ τὰ Συντεχνιακὰ Ταμεῖα Ἀδειῶν θὰ παύσουν νὰ ἔχουν αὐτὸ τὸ ὠφέλημα βάσει τοῦ προτεινομένου Νόμου, συνεζητήθη πολὺ καὶ οἱ συντεχνιακοὶ ἐκπρόσωποι ἠγωνίσθησαν διὰ τὸ σημεῖον αὐτὸ μέσα εἰς τὸ Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα. Τελικῶς ἐπείσθησαν νὰ μὴν ἐπιμείνουν μέχρι τέλους, τοὐλάχιστον διὰ τὴν ἀρχικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, ἐν ὄψει τῶν ἀναλογιστικῶν ὑπολογισμῶν καὶ ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας ἔδωσεν ὁ ἐμπειρογνώμων τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας.

Προσωπικῶς θὰ ἤθελα τὸν Νόμον ὅπως τὸν περιέγραψεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης. Νομίζω ὅμως—ἐν ὄψει, ἐπαναλαμβάνω, τῶν ἐξηγήσεων τὰς ὁποίας παρέσχεν ὁ ἐμπειρογνώμων—ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον νὰ ψηφισθῇ ὁ Νόμος ὡς ἔχει καὶ νὰ ἀφήσωμεν τὴν τροποποίησιν μετὰ τὴν δοκιμαστικὴν τοὐλάχιστον ἐφαρμογήν του.

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Καὶ τώρα τὸν λόγον ἔχει ὁ κύριος Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον συνάδει βεβαίως πρὸς τὰς διεθνῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς καὶ πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. 52 Διεθνῆ Ἐργατικὴν Σύμβασιν, καὶ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἰατρικὰς καὶ τὰς συγχρόνους κοινωνιολογικὰς ἀντιλήψεις, δι' αὐτὸ—ἄλλωστε—καὶ αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως κατέληξαν εἰς τὴν κατατεθεῖσαν ἐνώπιόν σας Ἔκθεσιν εἰσηγούμεναι τὴν ἐπιψήφισίν του. Δι' αὐτὸ δὲν πρόκειται νὰ μακρυγορήσω οὔτε ἀναλύων οὔτε ἐπεξηγῶν τὰ εὐεργετικά του ὠφελήματα.

Ἐπιπροσθέτως ὅμως τῶν πολὺ καλῶν θεωρητικῶν αὐτῶν διακηρύξεων τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὁ ἐργαζόμενος Κυπριακὸς λαὸς θὰ χαιρετίσῃ τὴν σημερινὴν ἡμέραν ὡς ἀποφασιστικὸν σταθμὸν εἰς τὴν ἀνελικτικὴν πορείαν του καὶ θὰ τὴν καθορίσῃ ὡς ἀποφασιστικὸν ὁρόσημον εἰς τὴν πρὸς τὰ πρόσω καὶ βελτίω ἀκολουθουμένην προσπάθειάν του.

Πρακτικῶς ἐξεταζόμενον τὸ παρὸν Νομοσχέδιον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, σημαίνει διὰ τὴν κυπριακὴν πραγματικότητα τὰ ἀκόλουθα βασικὰ εὐεργετήματα :

Πρῶτον, νομικὴν κατοχύρωσιν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐτησίων ἀδειῶν.

Δεύτερον, ἐπέκτασιν τοῦ θεσμοῦ ἐπὶ τοῦ 30% τοὐλάχιστον, τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, τὸ ὁποῖον, εἴτε δὲν ἀπελάμβανεν οὐδεμιᾶς ἐτησίας ἀδείας, εἴτε ἀπελάμβανε μόνον δύο ἕως τριῶν ἡμερῶν.

Τρίτον ἁπλούστευσεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὴν μέχρι τοῦδε ἀκολουθουμένην διαδικασίαν ἐξαργυρώσεως τῶν ἐκχωρουμένων ἐνσήμων ἀδείας ὑπὸ τῶν Συνδικαλιστικῶν Ὀργανισμῶν τῆς νήσου.

Τέταρτον, θὰ προσδιορίσῃ ἐπακριβέστερον καὶ ἀντικειμενικώτερον τὸν χρόνον ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς τῆς περιόδου ἀναπαύσεως τῶν ἐργατοϋπαλλήλων.

Πέμπτον, θὰ ἀποδεσμεύσῃ τὸν ἐργατοϋπαλληλικὸν κόσμον τῆς νήσου ἀπὸ τὴν καταβολὴν πρὸς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς τῶν Συνδικαλιστικῶν Ὀργανώσεων τοῦ 10% ἢ τοῦ 8% τοῦ συνολικοῦ ὕψους τῶν ἐτησίων ἐνσήμων ἀδείας—καὶ ὅλοι, πιστεύω, γνωρίζομεν καὶ ἀντιλαμβανόμεθα πόσον εὐεργετικὸς θὰ ἀποβῇ ὁ θεσμὸς τῆς ἄρσεως τῆς διαδικασίας τοῦ ἀποδεκατισμοῦ τοῦ πενιχροῦ τούτου ἐργατικοῦ ἀποθέματος.

Ἔκτον, θὰ ἐπιτρέψῃ τὴν περαιτέρω ἀνεξαρτητοποίησιν καὶ ἐλευθερωτέραν διακίνησιν τῶν ἐργατοϋπαλλήλων, ἐντασσομένων εἰς ἐργατικὰς ὁμοσπονδίας τῆς ἀρεσκείας καὶ τῆς ἐπιλογῆς των, δεδομένου ὅτι θὰ ἀποφευχθῇ, διὰ τὸ μέλλον τοὐλάχιστον, ὁ κίνδυνος—διότι διὰ τὸ παρὸν δὲν ὑφίσταται θέμα—ἐφαρμογῆς τοῦ closed shop δι' ὡρισμένας ὁμοσπονδίας, αἵτινες δὲν θὰ τυγχάνουν τῆς ἀναγνωρίσεως τῆς ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς, ἐνῶ—ἐκ παραλλήλου—θὰ διευκολυνθῇ τὸ ἔργον τῶν ἐργατικῶν ὁμοσπονδιῶν ἐκείνων αἵτινες, λόγῳ τοῦ ὅτι διὰ διαφόρους λόγους δὲν ἔχουν πληθώραν ἐμμίσθων, οἵτινες, ὡς μέχρι τοῦδε συνέβαινε, νὰ ἀναλαμβάνουν τὴν διεκπεραίωσιν τοῦ ὅλου μηχανισμοῦ τῶν ἐνσήμων ἀδείας, ἀδυνατοῦσαν νὰ ἐπεκτείνουν τὸ θεσμὸν εἰς τὰ μέλη των. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ Νομοσχέδιον συντείνει ἀποφασιστικῶς εἰς τὴν ἐμπέδωσιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ἱερᾶς ἀρχῆς τοῦ ἐλευθέρως ὀργανοῦσθαι, ἀρχῆς διὰ τὴν ὁποίαν τόσαι θυσίαι καὶ τόσοι ἀγῶνες διεξήχθησαν ὑπὸ τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῆς νήσου.

Τέλος, ἕβδομον θὰ ἐπιτρέψῃ εἰς τὸ ἐργατοϋπαλληλικὸν δυναμικὸν νὰ ἀποφύγῃ τὰς ἐκ τοῦ ταμείου ἀδείας ἐμμέσους καὶ ἀμέσους προσωπικὰς συνεισφορὰς τῶν ὑπὲρ στόχων καὶ σκοπῶν, διὰ τοὺς ὁποίους οἱ ἴδιοι οἱ ἐργατοϋπάλληλοι δὲν θὰ ἔπρεπε μόνοι νὰ ὑποβληθοῦν εἰς θυσίας. Δὲν ἀναφέρομαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰς θυσίας δι' ἐθνικοὺς σκοποὺς καὶ ἐράνους διὰ τοὺς ὁποίους οἱ ἐργαζόμενοι προθύμως ἀποδέχονται νὰ συνεισφέρουν ὁσάκις κλειθοῦν νὰ συνεισφέρουν, καὶ τὸ θεωροῦν τοῦτο ἐθνικὸν καθῆκον ὕψιστον.

Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους καὶ δι' ἄλλους πολλοὺς τοὺς ὁποίους δὲν θέλω νὰ ἀναφέρω—οὐδεὶς ἄλλωστε βασικὸς ἀποχρῶν λόγος ὑπάρχει—εἰσηγήθημεν ἐπανειλημμένως πρὸς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ τοῦ Νόμου. Ἤδη ἀπὸ τοῦ 1962 ὑπεβάλαμεν εἰσήγησιν πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ὅπως ἐπιληφθῇ τῆς ἱδρύσεως ἑνὸς κεντρικοῦ κρατικοῦ ταμείου ἀδείας, τὸ ὁποῖον θὰ ὑπεκαθίστα τὴν διαδικασίαν καὶ τὸν μέχρι τοῦδε ἀκολουθούμενον μηχανισμὸν διεκπεραιώσεως τοῦ θεσμοῦ μὲ τὰς γνωστὰς ἀτελείας του.

Ἐξ ἄλλου τὴν 25ην Νοεμβρίου 1965 ὁμιλῶν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου εἰς τὴν Βουλὴν θέματος τοῦ Νόμου περὶ Συντεχνιῶν ἀνέφερα, σὺν ἄλλοις, τὰ ἀκόλουθα :

«Ἐξ ἄλλου ἡ παρεμβολὴ τῆς δυνατότητος ἀποτελεσματικωτέρου ἐλέγχου τῶν διαφόρων κεντρικῶν ταμείων τῶν ὁμοσπονδιῶν ἢ τῶν βασικῶν ταμείων τῶν συντεχνιῶν εἶναι διάταξις βασικὰ εὐνοϊκὴ διὰ τὰ καλῶς νοούμενα συμφέροντα τῶν ἐργατῶν μολονότι, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ πλήρης κρατικὴ ἀνάληψις ὡρισμένων ἐπὶ μέρους ταμείων τῶν ὁμοσπονδιῶν, ὡς εἶναι τὰ ταμεῖα ἀδείας ἀφ' ἑνὸς καὶ κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων ἀφ' ἑτέρου, εἰς τρόπον ὥστε—συμφωνούσης ὁμοφώνως, ἄλλωστε, ἐπὶ τούτῳ τῆς ἐργατικῆς πλευρᾶς—νὰ προωθηθῇ ἡ διαδικασία διὰ τῆς συγκεντρωτικῆς ὁδοῦ, ἐξοικονομήσεως χρημάτων πρὸς ἀνέγερσιν ἐργατικῶν ἀναπαυτηρίων καὶ παιδικῶν ἐξοχῶν τῶν ἐργαζομένων ἐκ τῶν ἀποκοπτομένων ποσοστῶν ἀπὸ τὸ πρῶτον ταμεῖον, τὸ ταμεῖον ἀδείας καὶ τῆς δημιουργίας εὐνοϊκῶν προϋποθέσεων κρατικοποιήσεως τῶν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν ἐκ τῆς συγκεντρωτικῆς διαχειρίσεως τοῦ δευτέρου ταμείου, τοῦ Ταμείου κοινωνικῶν ἀσφαλίσεων τῶν ἐργατικῶν ὁμοσπονδιῶν».

Ὡς ἐκ τούτου χαιρετίζομεν ἐκθύμως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν διὰ τοὺς ἐργαζομένους τοῦ τόπου ἀπόφασιν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ χαίρομεν ἰδιαιτέρως διότι ὑπήρξαμεν ἐκ τῶν πρώτων—ἂν οὐχὶ ἐν τῇ οὐσίᾳ οἱ πρῶτοι εἰσηγηταί του.

Ἐλπίζομεν βασίμως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅτι τὸ νέον Νομοσχέδιον, μὲ τὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων παραγόντων, θὰ λειτουργήσῃ ὁμαλῶς καὶ ἀπροσκόπτως.

Προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θεωρῶ καθῆκόν μου νὰ συγχαρῶ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐργασίας ὁ ὁποῖος, μὲ τὴν ἀντικειμενικότητα ποὺ τὸν χαρακτηρίζει, διεῖδεν ἐγκαίρως τὴν ἀναγκαιότητα τῆς παρούσης νομοθεσίας καὶ ἐχώρησεν εἰς τὴν κατάθεσίν της ἐνώπιον τοῦ Σώματος, νὰ εὐχαριστήσω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τὸν διακεκριμένον ἐμπειρογνώμονα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας καθηγητὴν τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Σάουθάμπτον Δρα Τζὼν Κρόνιν διὰ τὴν ἀρτίαν πραγματείαν ποὺ ἡτοίμασε καὶ ὑπέβαλε, καὶ νὰ ἐκφράσω τὰ αἰσθήματα τῆς δικαιολογημένης συγκινήσεως καὶ τῆς εὐγνωμοσύνης ποὺ διακατέχουν τὰ ἐργαζόμενα μισθοσυντήρητα στρώματα τῆς νήσου διὰ τὰς βασικὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου.

Εὐχαριστῶ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Ἡ Κύπρος εἶναι πολιτισμένος τόπος, εἶχε πάντοτε πολιτισμόν, ἔχει καὶ σήμερον καὶ καλλιεργεῖ πολιτισμὸν καὶ πρόοδον, σύμφωνα μὲ τὴν ἀπὸ αἰώνων παράδοσιν καὶ τὴν ἀπὸ αἰώνων φιλοδοξίαν της νὰ μὴ ὑστερῇ ἄλλων κρατῶν ὅταν ἡ ἐλευθερία καὶ αἱ συνθῆκαι τῆς ἐπιτρέπουν νὰ τὸ πράξῃ.

Μεταξὺ ἄλλων ἀποδείξεων εἶναι καὶ ἡ νομοθεσία τὴν ὁποίαν αὐτὴ ἡ Βουλὴ ψηφίζει τῇ εἰσηγήσει καὶ τῇ ἐγκρίσει τῆς ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ὁ λαὸς ὅμως ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν μεγίστην πλειοψηφίαν του εἶναι φιλόνομος καὶ προοδευτικὸς δέχεται καὶ ἐφαρμόζει τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν ὅταν πεισθῇ ὅτι γίνεται διὰ τὸ γενικὸν καλόν, διὰ τὴν πρόοδον καὶ τὸν Πολιτισμὸν τῆς Πατρίδος του.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν Νόμος εἶναι ἕνας ἀπὸ τοὺς πλέον προοδευτικοὺς καὶ πρωτοποριακούς. Ὑπερβαίνει καὶ αὐτὰς τὰς προτάσεις καὶ εἰσηγήσεις τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Προδίδει μεγάλην ἀντίληψιν τῶν κοινωνικῶν προβλημάτων καὶ ἀποτελεῖ ἀνασχετικὸν παράγοντα εἰς τὴν αὔξησιν ἢ καὶ ἐπιδείνωσιν ὑπαρχόντων καὶ ἀναποφεύκτων τοιούτων προβλημάτων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας προχωρεῖ σχεδὸν μὲ καλπασμὸν εἰς τὴν διὰ νόμου ἀντιμετώπισιν καταστάσεων αἱ ὁποῖαι προαιωνίζουν ἀνωμαλίας, προτοῦ αὐταὶ ἐξελιχθοῦν εἰς βαθμὸν μὴ ἐλεγχόμενον ἢ ἐπικίνδυνον διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἰσορροπίαν.

Εἶναι ἐπιθυμητὸν ὅπως τὰ ἀγαθά, ὁ πλοῦτος, ἡ εὐημερία, ἡ ὑγεία καὶ ἡ εὐτυχία εἶναι κατὰ τὸ δυνατὸν ὁμοιομόρφως κατανεμημένα ἢ τοὐλάχιστον ἡ κατανομὴ νὰ εἶναι βάσει ἐλεγχομένων λογικῶν καὶ δικαίων κριτηρίων καὶ παραγόντων.

Ἡ ἀνάπαυσις τοῦ ἐργαζομένου καὶ ἡ ἐπανάκτησις ἀπολεσθεισῶν δυνάμεών του εἶναι δικαίωμα κάθε πολίτου καὶ καθῆκον κάθε πολιτείας νὰ παρέχῃ εἰς τοὺς πολίτας της τὰ μέσα καὶ τοὺς τρόπους νὰ τὰς ἐξασφαλίζουν. Εἶναι ὁμοίως δημόσιον συμφέρον νὰ μὴ καταστρέφεται λόγῳ ὑπερκοπώσεως τὸ ἀνθρώπινον δυναμικὸν μιᾶς χώρας διὰ τῆς ἀλόγου χρήσεως καὶ καταχρήσεως καὶ ἐκμεταλλεύσεώς του. Κάθε ἐργαζόμενος πολίτης εἶναι ἕνα μικρὸν ἐξάρτημα τῆς Ἐθνικῆς μηχανῆς ἡ ὁποία ἐργάζεται ρυθμικὰ ὅταν ὅλα τὰ μέρη της καὶ τὰ τεμάχιά της εἶναι εἰς καλὴν κατάστασιν, ἐργάζονται εἰς τὸν κανονικὸν χρόνον καὶ δὲν ὑφίστανται κόπωσιν καὶ φθοράν.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἔχει σκοπὸν νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὸν τρόπον ἐπανακτήσεως καὶ διατηρήσεως τῆς δυνάμεως καὶ τῆς ἱκανότητός των πρὸς ἐργασίαν. Τὸ ἐπικροτοῦμεν καὶ ἐπαινοῦμεν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας διὰ τὴν μελέτην καὶ εἰσαγωγήν του εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εὐχαριστοῦμεν καὶ συγχαίρομεν τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας ἡ ὁποία, συνεπικουρουμένη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, ἐξήτασε τὸ νομοσχέδιον καὶ τὸ ὑπέβαλε πρὸς τὴν ὁλομέλειαν διὰ ψήφισιν.

Θεωρῶ ὅμως καθῆκον ὅπως κάμω μερικὰς συναφεῖς πρὸς τὸ νομοσχέδιον παρατηρήσεις μὲ κύριον σκοπὸν τὴν ἐποικοδομητικὴν συμπολίτευσιν διὰ πληρεστέραν ἐπιτυχίαν τῶν ἀόκνων προσπαθειῶν τῆς ἐκτελεστικῆς καὶ νομοθετικῆς ἐξουσίας διὰ τὸ γενικὸν καλόν.

Κατὰ τὴν μελέτην καὶ τὴν προπαρασκευὴν νόμων ὅπως εἶναι ὁ παρὼν «ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967» πρέπει νὰ λαμβάνωνται σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν πολλοὶ παράγοντες μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ οἱ ἀκόλουθοι, διὰ νὰ εἶναι οἱ νόμοι συγχρονισμένοι καὶ σύμφωνα μὲ διεθνεῖς περιφερειακὰς καὶ τοπικὰς συνθήκας :

(1) Οἱ διεθνῶς παραδεδεγμένοι παράγοντες καὶ αἱ συνθῆκαι ἐργασίας καὶ ἀπολαβῶν.

(2) Οἱ περιφερειακοὶ παράγοντες καὶ συνθῆκαι, ὅπως εἶναι εἰς τὴν περιοχήν μας τῆς Μεσογείου.

(3) Οἱ παράγοντες καὶ συνθῆκαι χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὡρισμένους γενικοὺς παράγοντας κοινοὺς μὲ τοὺς ἰδικούς μας, ὅπως εἶναι οἱ παράγοντες πολιτισμοῦ καὶ προόδου.

(4) Οἱ παράγοντες καὶ αἱ συνθῆκαι χωρῶν αἱ ὁποῖοι ἔχουν εἰδικὰς συνθήκας καὶ παράγοντας κοινοὺς μὲ ἡμᾶς ὅπως εἶναι αἱ ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ παραδόσεις, ἡ παιδεία, ἡ ψυχοσύνθεσις καὶ τὰ ὅμοια. Τέλος, αἱ εἰδικαὶ τοπικαὶ συνθῆκαι καὶ παράγοντες τῆς Κύπρου πρέπει νὰ μὴν ἀγνοῶνται.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναλύσω καὶ νὰ ἀναφερθῶ ἐν λεπτομερείᾳ, ἰδιαιτέρως διὰ κάθε περίπτωσιν, ἀλλὰ δικαιολογῶ τὴν ἀναφοράν μου εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ὡς ἑξῆς :

(1) Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διεθνῶς παραδεδεγμένας ἀρχὰς καὶ συνθήκας ἐπιβάλλεται νὰ μὴ ἀγνοῶνται διότι τὰ συμπεράσματα τὰ ὁποῖα ἐξάγονται μὲ συνεργασίαν αὐτῶν ἐπὶ διεθνοῦς ἐπιπέδου πρέπει νὰ εἶναι χρήσιμα εἰς ὅλον τὸν κόσμον ὅπως καὶ εἰς ἡμᾶς. Διὰ τὸν χρόνον ἀναπαύσεως, π.χ. κατέληξαν διεθνῶς νὰ συστήσουν οἱ ἐπὶ τούτῳ ἐντεταλμένοι τὸν ἀριθμὸν τῶν 6 ἡμερῶν ἐτησίως. Ἡμεῖς υἱοθετήσαμεν 9 ἡμέρας. Φαίνεται ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ οἱ σύμβουλοί του εὑρίσκουν ὅτι εἴμεθα εἰς σειρὰν τοιαύτην, ὥστε νὰ ἐπιβάλλεται μεγαλυτέρα ἀνάπαυσις ἀπὸ τὰς 6 ἡμέρας.

(2) Περιφερειακοὶ παράγοντες καὶ συνθῆκαι εἶναι ἀπαραίτητοι συντελεσταὶ κατὰ τὴν διαμόρφωσιν καὶ λῆψιν ἀποφάσεων, διότι εἰς τὴν ἰδίαν περιφέρειαν ὑπάρχουν κοινοὶ κλιματολογικοὶ ὅροι, περίπου αἱ ἴδιαι σωματικαὶ διαπλάσεις, οἱ ἴδιοι περίπου ὅροι διατροφῆς καὶ αἱ ἴδιαι περίπου κλιματολογικαὶ καὶ ψυχολογικαὶ ἐκδηλώσεις τῶν λαῶν.

(3) Οἱ παράγοντες χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν γενικὰς συνθήκας ὁμοίας μὲ τὰς ἰδικάς μας, ἡ κοινωνικὴ πρόοδος φερ' εἰπεῖν, ἡ πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξις, τὸ ἐπίπεδον πολιτισμοῦ, ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος εἰς χώρας τῆς ἰδίας περιοχῆς, ὅπως ἡ Μεσόγειος, εἶναι διάφοροι ἀπὸ χώρας εἰς χώραν, ἀλλὰ εἰς μερικὰς εἶναι περισσότερον ὅμοιοι παρὰ εἰς ἄλλας. Ἡ Κύπρος π.χ. θὰ ἔπρεπε νὰ διδαχθῇ ἀρκετὰ ἀπὸ τὴν Νότιον Ἰταλίαν, τὴν Νότιον Γαλλίαν, τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὴν Ἑλλάδα.

(4) Αἱ εἰδικαὶ συνθῆκαι καὶ παράγοντες θρησκείας, παιδείας, ἐθνικῶν παραδόσεων, γλώσσης, κ.ἄ. δὲν πρέπει νὰ ἀγνοῶνται. Αὐτὰ τὰ ἔχομεν ἀπολύτως κοινὰ μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ πρέπει νὰ συμβουλευώμεθα τοὺς εἰδικοὺς ἐξ Ἑλλάδος εἰς τοὺς τομεῖς εἰς τοὺς ὁποίους νομοθετοῦμεν προτοῦ προβῶμεν εἰς ἀντίστοιχον καὶ ἡμεῖς νομοθεσίαν.

(5) Οἱ καθαρῶς τοπικοὶ παράγοντες βεβαίως, εἶναι τὸ κύριον βασικὸν κριτήριον καὶ ἐπὶ τούτων κατὰ κύριον λόγον στηρίζονται ἢ πρέπει νὰ στηρίζωνται αἱ νομοθεσίαι μας. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀρχὴ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὡς σύνολον, εἶναι νὰ συμβουλεύεται διεθνεῖς ὀργανισμοὺς ὅταν πρόκειται νὰ ζητήσῃ δημιουργίαν βασικῆς νέας νομοθεσίας, ἀλλὰ νομίζω ὅτι ἡμεῖς πρέπει πάντοτε μὲν νὰ δεχώμεθα τὰς συμβουλὰς τῶν ξένων εἰδικῶν ἀλλὰ νὰ τὰς προσαρμόζωμεν καὶ πρὸς τὰς συμβουλὰς καὶ νομοθεσίας ὅλων τῶν περιοχῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν κοινὰς μὲ ἡμᾶς, πολλὰς ἢ ὀλίγας συνθήκας. Ὁ λόγος τῆς ἀναφορᾶς μου εἰς τὰ θέματα αὐτὰ εἶναι διότι πιστεύομεν ὅτι ὁ νόμος τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν εἶναι πολὺ καλὸς καὶ πρέπει νὰ ψηφισθῇ ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ σαφὲς εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ ὅτι ὁ Κύπριος ἐργαζόμενος δὲν κουράζεται ὑπερβολικὰ καὶ δὲν παράγει ἀρκετὰ ἱκανοποιητικὰ ἀκόμη, πλήν, ἀσφαλῶς, σοβαρῶν καὶ πολλῶν ἐξαιρέσεων. Πιστεύω ὅτι ἂν συγκριθῇ ὁ νόμος αὐτὸς μὲ τοὺς νόμους ὅλων τῶν χωρῶν αἱ ὁποῖαι ἔχουν πολλὰ κοινὰ μὲ ἡμᾶς, συνθήκας καὶ παράγοντας, καλοὺς ἢ κακούς, θὰ ἔχωμεν τὸ συμπέρασμα ὅτι πρέπει μετὰ τὸν νόμον αὐτόν, ὁ ὁποῖος εἶναι ὅπως εἴπαμεν πολιτισμένος καὶ ἐπιβεβλημένος, νὰ γίνῃ καὶ κάτι ἄλλο ἀκόμη διὰ νὰ ἐξομοιωθῶμεν μὲ ἄλλας χώρας διότι, ἐπαναλαμβάνω, ὁ Κύπριος ἀκόμη δὲν ἐργάζεται σκληρὰ καὶ δὲν παράγει περισσότερον ἀπὸ τὸν μέσον ὅρον παραγωγῆς ἐργαζομένων ἄλλων χωρῶν.

Τὸ ἔτος εἶναι 365 ἡμέραι, δηλ. 8760 ὧραι. Αἱ 78 ἡμέραι, δηλ. 1872 ὧραι εἶναι ἀπογεύματα Σαββάτων καὶ Κυριακαί. Ἐπίσης περίπου 15 ἡμέραι, δηλ. 360 ὧραι εἶναι ἐθνικαὶ καὶ θρησκευτικαὶ ἑορταί. Ἂν ἀφαιρεθοῦν αἱ ἡμέραι αὐταὶ μένουν ὡς ἐργάσιμοι ἡμέραι μόνον 272 ἢ 6528 ὧραι. Ἀπὸ αὐτὰς τὰς ὥρας τὸ μέγιστον τῆς ἀπασχολήσεως εἶναι 8 ὧραι ἡμερησίως, ἤτοι τὸ 1/3 τῶν 6000 τόσων ὡρῶν δηλ. 2176 ὧραι, αἱ ὁποῖαι εἶναι τὸ 1/4 τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Οἱ ὑπάλληλοι γραφείων καὶ οἱ πνευματικῶς ἐργαζόμενοι ὡς γνωστὸν ἐργάζονται ὀλιγώτερον ἴσως τοῦ 1/5 τῶν ὡρῶν τοῦ ἔτους. Ὅταν ἀφαιρεθοῦν ἀπὸ ὅλας τὰς ἐργασίμους ὥρας καὶ αἱ ὑπὸ τοῦ νόμου προτεινόμεναι, δηλαδὴ 8 ὧραι ἐπὶ 9 ἡμέρας=72 ὧραι, ἐλάχιστα ἐπηρεάζεται τὸ σύνολον τῶν ἐργασίμων ὡρῶν τὸ ὁποῖον γίνεται ἀπὸ 2176 ὧραι 2104.

Ἡ ἀνάλυσις αὐτὴ δίδει ὡρισμένα συμπεράσματα τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ κριθοῦν σοβαρά. Τὸ πρῶτον συμπέρασμα εἶναι ὅτι ὁ χρόνος ἐργασίας τοῦ Κυπρίου ἐργάτου καὶ ἐργαζομένου γενικῶς δὲν εἶναι ὑπερβολικὰ μεγάλος· ἂν ληφθοῦν δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ συνθῆκαι ἐργασίας, δὲν εἶναι καὶ κουραστικὸς ὁ χρόνος ἀπασχολήσεως. Ὁ ὁλικὸς χρόνος ἀπασχολήσεως εἶναι μικρὸς συγκρινόμενος μὲ τὸν χρόνον ἀπασχολήσεως τῶν αὐτοεργοδοτουμένων γεωργῶν καὶ δὴ τῶν κτηνοτρόφων. Κυρίως οἱ κτηνοτρόφοι ἀπασχολοῦνται τοὐλάχιστον 10 ὥρας ἡμερησίως κατὰ μέσον ὅρον ἐπὶ περίπου 313 ἡμέρας, δηλαδὴ ἀπασχολοῦνται 3130 ὧρας ἔναντι 2000 τόσων τῶν ἐργοδοτουμένων, οἱ δὲ γεωργοὶ μὴ κτηνοτρόφοι ἀπασχολοῦνται περὶ τὰς 3000 ὧρας ἐτησίως.

Τὸ δεύτερον συμπέρασμα τῆς ἀναλύσεως εἶναι ὅτι αἱ παρεχόμεναι 9 ἡμέραι ἀδείας, ἤτοι 72 ὧραι ἐτησίως, εἶναι περίπου τὸ 3 1/3% τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως διὰ τοὺς ἐπὶ ὀκτάωρον ἀπασχολουμένους καὶ κάτι μεγαλύτερον ποσοστὸν διὰ τοὺς ἐργαζομένους ὀλιγωτέρας ὥρας ἡμερησίως. Τὸ κύριον πλεονέκτημα καὶ ἡ κυρία ὠφέλεια ποὺ προκύπτει ἀπὸ τὸν νόμον εἶναι ὅτι ἡ παρεχομένη ἄδεια εἶναι συγκεντρωμένη καὶ δίδει τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸν ἀδειοῦχον νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὴν τὴν ἄδειαν κατὰ τρόπον ἀποτελεσματικώτερον διὰ τὴν ἀνάπαυσιν καὶ τὴν ἀναψυχήν του, διότι μὲ τὰς ἄλλας μὴ ἐργασίμους ἡμέρας δὲν δύναται νὰ κάμῃ καὶ νὰ ἀπολαύσῃ ὡρισμένην ἀναψυχήν.

Ἄλλη συνέπεια τοῦ νόμου εἶναι—καὶ εἶναι ἡ βασικὴ συνέπεια—ἡ ὠφέλεια τῶν ἐργαζομένων ἐπὶ μισθῷ ἢ ἡμερομισθίῳ ἀλλὰ συγχρόνως εἶναι καὶ ἡ αὔξησις τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς εἰς ὡρισμένους τοὐλάχιστον τομεῖς κατὰ τὸ ἀντίστοιχον ποσοστόν.

Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπηρεασθοῦν, καὶ θὰ ἐπηρεασθῇ καὶ ἡ τιμὴ τῶν προϊόντων τὰ ὁποῖα παράγουν, εἶναι οἱ μὲ μικρὰ εἰσοδήματα ἐργοδόται, οἱ βιοτέχναι καὶ μικρο-

καταστηματάρχαι οἱ ὁποῖοι μέχρι τώρα δὲν ἔδιδαν αὐτὰς τὰς ἀδείας καὶ συγχρόνως ἐπλήρωναν καὶ μικρὸν ποσοστὸν ἀπὸ τὸ εἰσόδημά των διὰ φόρον εἰσοδήματος, ἐὰν ἐπλήρωναν τοιοῦτον φόρον.

Οἱ μεγάλοι ἐργοδόται ἤδη παρεχώρουν, ὡς εἶναι γνωστόν, κατὰ τὸ πλεῖστον τὰς ἀδείας ποὺ προτείνει σήμερον ὁ νόμος, καὶ ἀσφαλῶς ἐπλήρωνον καὶ μεγαλύτερον ποσοστὸν ἀπὸ τὸ εἰσόδημά των διὰ φόρους. Συνεπῶς ἐλάχιστα θὰ ἐπηρεασθοῦν τὰ ἔσοδα καὶ αἱ τιμαὶ τῶν προϊόντων των. Γενικῶς βέβαια θὰ ὑπάρξῃ κάποια ἐπίδρασις, μικρὴ ἴσως, ἐπὶ τοῦ τιμαρίθμου. Διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν αἱ τυχὸν ἔστω καὶ μικραὶ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις, ἐπιβάλλεται νὰ μελετηθοῦν καὶ ὡρισμένα ἄλλα πράγματα :

(1) Μελέτη καὶ σύμπτυξις μερικῶν ἑορτῶν, θρησκευτικῶν καὶ ἐθνικῶν, διὰ νὰ αὐξηθῇ ὁ χρόνος ἀπασχολήσεως τοῦ Κυπρίου ἐργαζομένου, ἀλλὰ συγχρόνως νὰ αὐξηθῇ καὶ νὰ τονισθῇ ἡ σημασία τῶν ἐθνικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἑορτῶν.

(2) Πρέπει νὰ γίνῃ καλλιέργεια εἰς ὅλα τὰ στρώματα τοῦ λαοῦ τῆς συναισθήσεως τοῦ δημοσίου συμφέροντος, μὲ συνέπειαν τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς ἑκάστου ἐργαζομένου. Τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος καθοδηγεῖ τοὺς ἐργοδότας, τοὺς ἐργοδηγοὺς καὶ τοὺς ἐπόπτας, οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν καλὴν ἐκ μέρους των καθοδήγησιν ὅλων τῶν ὑπ' αὐτοὺς ἐργαζομένων θὰ ἐπιφέρουν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς.

Χρειάζεται ὅμως βασικὰ—καὶ αὐτὸ πρέπει νὰ τονισθῇ—νὰ ὑπάρξῃ περισσοτέρα κατανόησις καὶ συνεργασία ἐκ μέρους τῶν ἐργατικῶν καὶ συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ παίξουν σοβαρώτατον ρόλον εἰς τὸν τομέα αὐτὸν τῆς μεγαλυτέρας καὶ εὐθυνοτέρας παραγωγῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀποτελεῖ ἀκόμη ἕνα βῆμα εἰς τὴν προσπάθειαν τῆς Κυβερνήσεως πρὸς προστασίαν τοῦ ἐργοδοτουμένου καὶ προσφορὰν κοινωνικῶν ὑπηρεσιῶν εἰς ἕνα μεγάλο ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ, συμφώνως τῶν διεθνῶς παραδεδεγμένων ἀρχῶν.

Ἡ ἀνάλυσις τοῦ νομοσχεδίου ὡς καὶ οἱ σκοποὶ καὶ τὰ αἴτια αὐτοῦ ἀναφέρονται εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὡς καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰ ἔγγραφα ταῦτα ἢ νὰ προβῶ εἰς ἀνάλυσιν τοῦ κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ἀπονέμω δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὡς καὶ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον του καὶ εἰς τοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ μετακληθέντας ἐμπειρογνώμονας οἱ ὁποῖοι συνέταξαν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω ὡρισμένα σημεῖα σχετικὰ πρὸς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον παρέχει πλεονεκτήματα καὶ πρὸς τοὺς ἐργοδοτουμένους ἀλλὰ καὶ πρὸς τοὺς ἐργοδότας.

Παρέχει τὸ Νομοσχέδιον πλεονεκτήματα εἰς τοὺς ἐργοδοτουμένους διότι διὰ τῶν διατάξεων αὐτοῦ δίδεται εἰς τὸν ἐργοδοτούμενον τὸ δικαίωμα τῆς ἐτησίας ἀδείας μετ' ἀπολαβῶν. Οἱ πενῆντα ἢ ἑξῆντα περίπου χιλιάδες ἐργοδοτούμενοι οἱ ὁποῖοι οὐδὲν τοιοῦτον δικαίωμα εἶχον θὰ δύνανται τώρα νὰ ἀπολαμβάνουν ἐννεαήμερον τοὐλάχιστον ἄδειαν μετ' ἀπολαβῶν. Ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι

ἐτύγχανον τοῦ δικαιώματος τούτου, θὰ δύνανται νὰ ἀπολαμβάνουν περισσότερα διότι ἡ κατάλληλος καὶ ἄμεσος ἐπένδυσις τῶν χρημάτων τοῦ Ταμείου Ἀδειῶν θὰ προσφέρῃ, ἀντὶ ἐλαχίστης ἐπιβαρύνσεως διὰ διοικητικὰ ἔξοδα, περισσότερα ὠφελήματα πρὸς τοὺς ἐργοδοτουμένους. Τὸ ποσὸν τῶν 140.000 περίπου λιρῶν τὸ ὁποῖον συλλέγουν σήμερον τὰ ἐργατικὰ συνδικάτα διὰ τῶν ἰδικῶν των σχεδίων ἀδειῶν θὰ διοχετευθῇ ἀμέσως, ἄνευ καθυστερήσεως, εἰς τὸ Ταμεῖον Ἀδειῶν τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀναμένεται νὰ συλλέγῃ περὶ τὰς 300-400 χιλιάδας λιρῶν ἐτησίως. Τὰ ἀποθέματα τοῦ Ταμείου ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐπενδύωνται διὰ σκοποὺς συναφεῖς πρὸς τὸν σκοπὸν τῶν ἐτησίων ἀδειῶν ὡς π.χ. διὰ ἐργατικὰ ἀναπαυτήρια ἢ καὶ ξενοδοχεῖα.

Τὰ διοικητικὰ ἔξοδα τοῦ Ταμείου θὰ ἀντιπροσωπεύουν ποσοστὸν 0,5% περίπου ἐναντι τοῦ ποσοστοῦ τῶν 10% τὸ ὁποῖον σήμερον αἱ Συντεχνίαι χρεώνουν ὡς διοικητικὰ ἔξοδα τῶν ἰδικῶν των ταμείων. Περιπλέον θὰ ἐκλείψουν, πρὸς ὄφελος τῶν ἐργοδοτουμένων, αἱ παντοειδεῖς ἀφαιρέσεις ἐκ τῶν ταμείων ἀδειῶν, αἱ γενόμεναι πρὸς ἐπίτευξιν διαφόρων ἄλλων σκοπῶν ἀσχέτων, ἐν πολλοῖς, πρὸς τὸν θεσμὸν τῶν ἐτησίων ἀδειῶν.

Ἀλλὰ τὸ Νομοσχέδιον ἐμφανίζει πλεονεκτήματα καὶ διὰ τοὺς ἐργοδότας διότι τίθενται λογικαὶ κατευθυντήριοι γραμμαὶ διὰ τὴν ὁμαλὴν ἐξέλιξιν τοῦ συνδικαλιστικοῦ αἰτήματος τῶν ἐτησίων ἀδειῶν καὶ αἴρεται ὁ δυσμενὴς συναγωνισμὸς τῶν ἐργοδοτῶν οἵτινες δὲν παρέχουν ἐτησίας ἀδείας εἰς τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους των.

Πέραν τούτου τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἰσάγει εἰς τὸ νομικόν μας σύστημα καὶ ἕνα νέον θεσμόν, τὸν θεσμὸν τῶν Ἐργατικῶν ἢ Διαιτητικῶν, ὡς ὁρίζονται εἰς τὸ Νομοσχέδιον, Δικαστηρίων.

Τὰ Δικαστήρια ταῦτα ἀποτελοῦν ἤδη παράδοσιν εἰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Τὰ κυριώτερα χαρακτηριστικὰ τούτων εἶναι ὅτι παρακάθηνται εἰς αὐτὰ οὐχὶ μόνον πρόσωπα μὲ νομικὴν κατάρτισιν ἀλλὰ καὶ ἄλλα πρόσωπα συνδεόμενα πρὸς τὰ ἐργατικὰ θέματα, ἔχουν ἁπλῆν καὶ συνοπτικὴν κατὰ τὸ δυνατὸν τακτικὴν καὶ διαδικασίαν καὶ προβαίνουν εἰς τὴν ἐπίλυσιν ἐργατικῶν ἢ παρομοίων διαφορῶν.

Τὸ καθιδρυόμενον διὰ τοῦ Νομοσχεδίου Διαιτητικὸν Δικαστήριον κρίνει καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ ὅλων τῶν διαφορῶν ἢ συμπληρωματικῶν ζητημάτων, τῶν ἐγειρομένων ἐκ τοῦ Νομοσχεδίου, καὶ ἡ ἀπόφασις τοῦ προέδρου αὐτοῦ, ὅστις εἶναι νομικός, εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὸ Δικαστήριον ἐπὶ νομικῶν σημείων. Ἔφεσις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Δικαστηρίου χωρεῖ μόνον ἐπὶ θέματος συνεπαγομένου νομικὸν σημεῖον, δι' εἰδικῆς διαδικασίας ἐντὸς 21 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἀποφάσεως.

Τὸ δικαίωμα ὅμως οἱουδήποτε πολίτου ὅπως καταφύγῃ εἰς τὰ συνήθη πολιτικὰ δικαστήρια ἀντὶ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου διαφυλάττεται πλήρως.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐὰν σκοπὸς τῆς εὐημερούσης πολιτείας εἶναι ἡ ἀπόδοσις κοινωνικῆς δικαιοσύνης, ἀσφαλῶς τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἀποτελεῖ εὐπρόσδεκτον καὶ σημαντικὴν προσπάθειαν πρὸς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Εἶναι μία νομοθεσία ἥτις εἰσάγεται σήμερον ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ὡς φυσικὴ ἐξέλιξις τῆς πολιτικῆς της, ἄνευ τῆς ἀναγκαιότητος βιαίας ἐνεργείας τῶν ἐνδιαφερομένων ὡς συμβαίνει, δυστυχῶς, εἰς ἄλλας χώρας.

Καὶ τοῦτο εἶναι σημεῖον προόδου, σημεῖον πολιτισμοῦ, σημεῖον ὅτι τὸ κοινωνικοπολιτικόν μας σύστημα ἐπιτρέπει καὶ προκαλεῖ πράξεις κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἄνευ βιαίας, ριζοσπαστικῆς ἢ ἐπαναστατικῆς ἐνεργείας οἱασδήποτε ἐνδιαφερομένης μερίδος τοῦ λαοῦ.

Καὶ ὑπὲρ τῆς πράξεως ταύτης τάσσω τὴν ψῆφον μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΙΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω διότι συμφωνῶ μὲ τοὺς συναδέλφους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν τὸ Νομοσχέδιον. Ὅμως ὡρισμέναι ἀπόψεις τοῦ συναδέλφου κ. Τουμαζῆ δὲν πρέπει, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ μείνουν ἀναπάντητοι.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὑπεστήριξεν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ὅτι ὁ Κύπριος ἐργαζόμενος δὲν δουλεύει σκληρὰ καὶ ὅτι δὲν εἶναι ἀποδοτικός. Παρέθεσεν ὡρισμένα στοιχεῖα, τὰ στοιχεῖα του βέβαια δὲν μποροῦν νὰ λεχθοῦν ὅτι εἶναι στοιχεῖα, ἁπλῶς ἀνέφερεν ἀργίας τὰς ὁποίας ἀργίας ἔχουν ὅλαι αἱ χῶραι τοῦ κόσμου, ἀλλὰ παρέλειψεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος νὰ ἀναφέρῃ εἰς τὸ Σῶμα ὅτι εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς πολιτισμένας χώρας τοῦ κόσμου, τῆς Εὐρώπης, ὁ ἐργαζόμενος σήμερα ἐργάζεται 40 ὥρας τὴν ἑβδομάδα, δηλαδὴ πέντε ἡμέρας τὴν ἑβδομάδα, καὶ τὸ Σάββατον καὶ τὴν Κυριακὴν ἀργεῖ. Καὶ μάλιστα ὑπάρχουν ἐργαζόμενοι εἰς αὐτὰς τὰς πολιτισμένας χώρας οἱ ὁποῖοι δουλεύουν κάτω τῶν 40 ὡρῶν τὴν ἑβδομάδα.

Ὁ Κύπριος ἐργαζόμενος εἶναι κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ πλέον εὐσυνείδητος καὶ ὁ πλέον ἀποδοτικὸς εἰς τὴν ἐργασίαν του. Διότι τί παρέχομεν εἰς τὸν Κύπριον ἐργαζόμενον ; Ποίαν τεχνικὴν κατάρτισιν παρέχομεν εἰς τὸν Κύπριον ἐργαζόμενον διὰ νὰ μᾶς δίδῃ αὐτὰ ποὺ μᾶς δίδει ;

Ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι δὲν τοῦ παρέχομεν σχεδὸν τίποτα καὶ ὅμως ὁ ἐργαζόμενος κατέκτησε τὴν τέχνην του ὁ ἴδιος καὶ ἔφθασενεἰς τὸ ἐπίπεδον ποὺ ἔφθασεν ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ συναγωνίζεται τοὺς πλέον καλὰ καταρτισμένους τεχνικὰ ἐργαζομένους τῆς Εὐρώπης. Νομίζω ὅτι ἀδικοῦμεν τὸν Κύπριον ἐργαζόμενον ἐὰν τοῦ εἴπομεν ὅτι δὲν ἐργάζεται σκληρά. Ἴσως ὁ ἔντιμος συνάδελφος νὰ μὴν ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του πῶς ἐργάζονται εἰς ὡρισμένας ἀπὸ τὰς πολιτισμένας χώρας τοῦ κόσμου. Καὶ ἐὰν εἶχεν αὐτὸ ὑπ' ὄψιν του ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀδικοῦσεν εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ ἀδικεῖ τὸν Κύπριον ἐργαζόμενον.

Πιστεύω ὅτι ὁ Κύπριος ἐργαζόμενος καὶ σκληρὰ ἐργάζεται καὶ ἀποδοτικὸς εἶναι. Ὅ,τι χρειάζεται νὰ τοῦ δώσωμεν εἶναι νὰ τὸν βοηθήσωμεν νὰ κατακτήσῃ πληρέστερον τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν καὶ νὰ τὸν βοηθήσωμεν μὲ τὰς ἀπολαβάς του καὶ μὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τῶν ἀδειῶν του, μὲ τὴν ἀνάπαυσιν τὴν ὁποίαν θὰ πληρώνεται, ὥστε νὰ μπορέσῃ νὰ ἀποδώσῃ περισσότερα. Ἐὰν δὲ συγκρίνωμεν τὸν Κύπριον ἐργαζόμενον μὲ τὸν Κύπριον ἐργοδότην, τότε θὰ ἴδωμεν ὅτι ἡ διαφορὰ εἶναι τεραστία. Διότι ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν, καὶ ἐλέχθη ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως, ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 1966 τὰ κέρδη εἰς τὸν τόπον μας ἐσημείωσαν ρεκόρ, καὶ νομίζω ὅτι ὁ Κύπριος ἐργαζόμενος δικαιοῦται νὰ ἔχῃ τὸ μερίδιόν του εἰς αὐτὰ τὰ κέρδη.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Μόνον δυὸ λόγια παρακαλῶ.

Ἔδωσα τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἀγαπητὸν συνάδελφον κύριον Παπαϊωάννου νὰ αὐτοπροβληθῇ ὡς ὁ μόνος προστάτης τῶν ἐργαζομένων καὶ νὰ μὲ κατακεραυνώσῃ μὲ τὸ ὅτι ἐγὼ κατεφέρθην ἐναντίον τῶν ἐργαζομένων καὶ ὅτι εἶπα ὅτι οἱ Κύπριοι ἐργαζόμενοι δὲν ἐργάζονται σκληρὰ καὶ δὲν ἀποδίδουν, ἀλλὰ ὁ ἴδιος ἐν συνεχείᾳ καὶ ἐντέχνως δὲν τὸ ἐπρόβαλε καταλλήλως, παρεδέχθη ὅτι δὲν τοῦ παρέχομεν κατάλληλα μέσα ὥστε νὰ εἶναι ἀποδοτικὸς καὶ νὰ ἐργάζεται ὅσον θὰ πρέπει καὶ ὅπως πρέπει νὰ ἐργάζεται.

Ἐγὼ ἀνέφερα αὐτὰ ποὺ ἀνέφερα σχετικὰ μὲ τὴν ἀπόδοσιν τοῦ Κυπρίου ἐργαζομένου καὶ ἀσφαλῶς εἶχα κατὰ νοῦν ὅτι ἡ Πολιτεία δὲν κατώρθωσεν ἀκόμη νὰ παράσχῃ εἰς τὸν ἐργαζόμενον ὅλα τὰ κατάλληλα μέσα ὥστε νὰ ἀποδίδῃ περισσό-

τερον καὶ νὰ ἐργάζεται συστηματικώτερον. Οὔτε κατὰ διάνοιαν δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ Κύπριος ὁ ὁποῖος μέμφεται ἄλλους Κυπρίους ὅτι ἐσκεμμένως δὲν ἐργάζονται ὅσον πρέπει νὰ ἐργάζωνται καὶ δὲν ἀποδίδουν ὅσον πρέπει νὰ ἀποδίδουν.

Εἶναι ὑπεύθυνος ὅλη ἡ κοινωνία διὰ τὴν κατάστασιν ποὺ ὑπάρχει, ἀλλὰ δὲν πρέπει νὰ ἀρνούμεθα ὅτι ὑπάρχει μία κατάστασις, καὶ δι' αὐτὸ ἐργάζεται καὶ τόσον σκληρὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ ἐδημιουργήθησαν καὶ ἕνα σωρὸν εἰδικοὶ ὀργανισμοὶ μὲ κύριον σκοπὸν καὶ κύριον στόχον νὰ βελτιώσουν καὶ τὴν ἱκανότητα καὶ τὰς συνθήκας ἐργασίας τῶν ἐργαζομένων ὥστε μὲ ὀλιγώτερον χρόνον ἐργασίας νὰ ἀποδίδουν περισσότερον.

Ἐὰν ἐργάζωνται εἰς τὸ ἐξωτερικὸν 40 ὥρας τὴν ἑβδομάδα ἐνῷ ἡμεῖς ἐργαζόμεθα 44, εἶναι διότι αἱ συνθῆκαι ἐργασίας ἐκεῖ εἶναι καὶ πιὸ ὠργανωμέναι καὶ εἰς μερικὰς περιπτώσεις πολὺ σκληρότεραι. Εἶναι γνωστὸν καὶ θὰ ξέρῃ πολὺ καλὰ ὁ κ. Παπαϊωάννου ὅτι εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπάρχουν ἐργοστάσια εἰς τὰ ὁποῖα ἅμα μπῇ ὁ ἐργάτης ἐργάζεται σὰν μηχανὴ καὶ μόνον ὅταν θὰ βγῇ ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιον δικαιοῦται νὰ ἀνάψῃ τσιγάρον. Εἰς τὴν Κύπρον δὲν ὑπάρχουν εὐτυχῶς τέτοιαι σκληραὶ συνθῆκαι.

Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν πρέπει νὰ συγχύζωμεν τὸ ἕνα μὲ τὸ ἄλλο. Συμφωνῶ μαζί του ὅτι ὀφείλομεν νὰ ἀγωνισθῶμεν ὅλοι, ἴσως διὰ τῆς βελτιώσεως τῶν Τεχνικῶν μας Σχολῶν, ἴσως διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος καὶ ἄλλων ἀναλόγων ὀργανισμῶν νὰ βοηθήσωμεν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ ὀφείλομεν νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι ὑστεροῦμεν ἀκόμη εἰς τὸ νὰ φθάσωμεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἔχῃ κάθε ἐργαζόμενος εἴτε εἶναι ἐργοδότης—διότι καὶ οἱ ἐργοδόται ἐργάζονται—εἴτε εἶναι πνευματικῶς ἐργαζόμενος εἴτε εἶναι χειρῶναξ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐγὼ εἶχα πεῖ ὅσα εἶχα νὰ πῶ ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ δὲν ἐπρόκειτο νὰ ὁμιλήσω περαιτέρω. Ὑπάρχει ὅμως εἰς τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Δημητριάδη ἕνα ἀπόσπασμα τὸ ὁποῖον μὲ ἠνάγκασε νὰ ἀνέβω ξανὰ εἰς τὸ βῆμα.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἀνεφέρθη εἰς τὰ πλεονεκτήματα τοῦ νέου σχεδίου καὶ ἀνέφερεν, ὡς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πλεονεκτήματα, ὅτι τώρα μὲ τὸ σχέδιον αὐτὸ θὰ παύσουν νὰ γίνωνται ἀπὸ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργαζομένων ὅλαι ἐκεῖναι αἱ ἀφαιρέσεις αἱ ὁποῖαι ἐγένοντο, καὶ αἱ ὁποῖαι ἐν πολλοῖς ἦσαν ἄσχετοι μὲ τὸν σκοπὸν τῶν ταμείων ἀδειῶν.

Νομίζω ὅτι ἀπέδωσα καλὰ τὸ ἀπόσπασμα ἐκεῖνο τῆς ὁμιλίας του. Δὲν ξέρω τί πληροφορίας ἔχει καὶ διὰ ποῖα ταμεῖα ὡμίλησεν ὁ κ. Δημητριάδης.

Ἐγὼ ὅμως συνδέομαι σχεδὸν μὲ ὅλα τὰ ὑφιστάμενα ταμεῖα ἀκόμα καὶ μὲ ἐκεῖνα τῶν Συντεχνιῶν ποὺ δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν Παγκύπριον Ἐργατικὴν Ὁμοσπονδίαν καὶ νομίζω ὅτι εἶναι καθῆκον μου νὰ ὑπερασπίσω τοὺς ἱδρυτὰς καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι διαχειρίζονται αὐτὰ τὰ ταμεῖα. Καὶ ὑπευθύνως πρέπει νὰ δηλωθῇ ἀπὸ τὸ βῆμα αὐτὸ ὅτι αἱ Συντεχνίαι ποὺ ἵδρυσαν τὰ ταμεῖα ἀδειῶν καὶ τὰ διαχειρίζονται ὄχι μόνον δὲν ἔκαμαν καὶ δὲν κάμνουν ἀφαιρέσεις ἀσχέτους πρὸς τοὺς σκοποὺς τῶν ταμείων, ἀλλὰ τὸ ἀντίθετον, ἐπανειλημμένως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς λειτουργίας τῶν ταμείων μέσα σ' αὐτὰ τὰ χρόνια ἐχρειάσθη νὰ τὰ ἐπιχορηγήσουν ἀπὸ τὰ ταμεῖα των διὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰ διοικητικά των ἔξοδα.

Αὐτὸ ἐνόμισα ὅτι ἦτο ἀπαραίτητον νὰ πῶ διὰ νὰ ὑπερασπίσω ἐκείνους οἱ ὁποῖοι μὲ πολλοὺς κόπους καὶ μὲ πολλὴν ἐργασίαν ἵδρυσαν ταμεῖα καὶ ἤνοιξαν τὸν δρόμον διὰ τὸ σημερινὸν Νομοσχέδιον.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Οἱ πρωτοπόροι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι πάντοτε ἀξιέπαινοι, καὶ οἱ πρωτοπόροι εἰς τὴν ἵδρυσιν τῶν ταμείων αὐτῶν εἶναι καὶ αὐτοὶ ἀξιέπαινοι καὶ δὲν νομίζω ὅτι ἀνέφερα τίποτε τὸ ὁποῖον νὰ θεωρηθῇ ὡς μομφὴ ἐναντίον των.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον ἀνέφερα καὶ ἐπαναλαμβάνω, καὶ ἔχω ὡρισμένας πληροφορίας περὶ τούτου, εἶναι ὅτι ἀπὸ τὰ ταμεῖα αὐτὰ γίνονται ἀφαιρέσεις αἱ ὁποῖαι δὲν ἔχουν σχέσιν μὲ τὴν ἔννοιαν τοῦ θεσμοῦ τῶν ἐτησίων ἀδειῶν. Ἂς ἀναφέρω ἕνα παράδειγμα. Ἐὰν κατὰ τὸν Αὔγουστον ἐπισκεφθῇ ὁ ἐργάτης τὴν συντεχνίαν του καὶ ζητήσῃ τὴν ἐξαργύρωσιν τῶν ἐνσήμων του τῶν ἐτησίων ἀδειῶν διὰ νὰ διέλθῃ τὰς διακοπάς καὶ τοῦ λεχθῇ ὅτι ναὶ μὲν δικαιοῦται νὰ πάρῃ £10 ἀλλὰ ἐπειδὴ δὲν ἐπλήρωσεν τὴν α΄ ἢ τὴν β΄ συνδρομήν, θὰ πρέπει νὰ τοῦ ἀφαιρεθῇ ἕνα ποσόν, προτοῦ πάρῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα δικαιοῦται διὰ τὴν ἄδειάν του, αὐτὸ δὲν εἶναι ἴσως ἕνας τρόπος νὰ ἀφαιρεθῇ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ποὺ ὁ ἐργάτης θέλει νὰ πάῃ εἰς τὰς διακοπάς του ἕνα ποσὸν διὰ νὰ πληρώσῃ μίαν συνδρομὴν ἢ μίαν ἄλλην ὀφειλήν του σχετιζομένην πρὸς κάτι τὸ ὁποῖον εἶναι ξένον πρὸς τὸν θεσμὸν αὐτόν ; Αὐτὸ εἶναι ἕνα παράδειγμα.

Ἄλλο παράδειγμα εἶναι ὅτι ἀφαιροῦνται, ἀφηροῦντο τοὐλάχιστον, ποσοστὰ ὑπὸ τύπον διοικητικῶν ἐξόδων. Ἀλλὰ τὰ ἔξοδα αὐτὰ ἀφοροῦσαν καὶ ἄλλας ἐνεργείας τῶν συνδικάτων, καὶ θὰ ἔλεγα ἀκόμη ἐνεργείας αἱ ὁποῖαι μποροῦσαν νὰ λεχθοῦν ὡς πολιτικῆς φύσεως ἐνέργειαι. Πιστεύω ὅτι αὐτοῦ τοῦ εἴδους αἱ ἀφαιρέσεις γίνονται τοὐλάχιστον εἰς ὡρισμένα συνδικάτα καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἴσως νὰ ἀποφευχθοῦν, καὶ τοῦτο πρὸς ὄφελος τῶν ἐργοδοτουμένων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἐὰν δὲν θὰ μακρηγορήσῃ δύναται νὰ ὁμιλήσῃ ἀπὸ τῆς θέσεως ποὺ εὑρίσκεται.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ, γλυτώνω τὸν κόπον, κ. Πρόεδρε.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀφαίρεσιν τῶν συνδρομῶν πρὸς τὴν Συντεχνίαν, εἶναι γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πληρωμῆς ἀπὸ τὸ ταμεῖον ἀδειῶν εἰς τοὺς ἐργάτας τῶν δικαιωμάτων των, οἱ ἐργάται-μέλη τῶν Συντεχνιῶν οἱ καθυστεροῦντες τὴν πληρωμὴν τῶν συνδρομῶν των πρὸς τὴν Συντεχνίαν καλοῦνται νὰ τὰς ἐξοφλήσουν. Ἀλλὰ αὐτὸ γίνεται ἐθελοντικῶς καὶ μόνον ἐθελοντικῶς.

Πρέπει δὲ νὰ πῶ ὅτι εἶναι ὑποχρέωσις τῶν ἐργατῶν νὰ πληρώνουν πρὸς τὴν Συντεχνίαν, ἡ ὁποία διευθύνει τὸ ταμεῖον των, τὴν συνδρομήν των, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον ποὺ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ πληρώσῃ τὸ εἰτήριον του ὁ ἐπιβάτης τοῦ λεωφορείου. Δὲν μπορεῖ ἕνας ἐργάτης, μέλος μιᾶς Συντεχνίας, νὰ ἀπαιτῇ ἀπὸ τὴν Συντεχνίαν του ὑπηρεσίαν, διοίκησιν αὐτοῦ τοῦ ταμείου, ἡ ὁποία ἀπαιτεῖ κόπους 12 ὁλοκλήρων μηνῶν, διὰ νὰ πάρῃ τὴν ἄδειάν του, καὶ ὁ ἴδιος νὰ μὴν ἐκπληροῖ τὰς ὑποχρεώσεις του πρὸς τὴν Συντεχνίαν. Ἂν καὶ αὐτό, ἐπαναλαμβάνω, γίνεται ἐθελοντικῶς· ὅσον ἀφορᾷ ἄλλας ἀφαιρέσεις, ἐπαναλαμβάνω ὅτι ὁ κ. Δημητριάδης, δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ στοιχεῖα δι' ὁποιανδήποτε ἄλλην ἀφαίρεσιν, πολὺ δὲ περισσότερον δὲν μπορεῖ νὰ ἔχῃ στοιχεῖα δι' ἀφαίρεσιν διὰ πολιτικοὺς σκοπούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα ἐξηντλήθη καὶ δυνάμεθα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου. Οὐδεμία δὲ ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ

Νομοσχέδιον αὐτό, οἱαδήποτε καὶ ἐὰν εἶναι ἡ πραγματικότης, θὰ δώσῃ «νέον λεωφορεῖον πολυτελείας» εἰς τοὺς ἐργάτας.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως: Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 1ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ Ἐργατικῶν Ζητημάτων ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ὑποβάλω μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν σχετιζομένην μὲ τὸν ὁρισμὸν «ἐργοδοτούμενος» εἰς τὸ ἄρθρον 2, ἡ ὁποία ἔτυχε καὶ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Ἀντὶ τοῦ ὅρου «ἐργοδοτούμενος», ὡς ὑπάρχει εἰς τὸ Νομοσχέδιον, εἰσηγοῦμαι ὅπως μπῇ ὁ ἑξῆς ὅρος: «ἐργοδοτούμενος» σημαίνει πρόσωπον ἐργαζόμενον δι' ἕτερον πρόσωπον μετὰ τοῦ ὁποίου ὑφίσταται σχέσις ἐργοδοτουμένου καὶ ἐργοδότου καὶ περιλαμβάνει μαθητευόμενον, ὁ δὲ ὅρος «ἐργοδότης» ἑρμηνεύεται ἀναλόγως καὶ περιλαμβάνει τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸν νόμιμον προσωπικὸν ἀντιπρόσωπον θανόντος ἐργοδότου.

Ἡ τροποποιητικὴ αὐτὴ εἰσήγησις κατετέθη εἰς τὴν Γραμματείαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι ὑπάρχει ἀκόμη μία τροποποίησις, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὸ ἄρθρον 2, «ἔτος ἀδείας», εἰς τὴν τελευταίαν γραμμὴν αἱ λέξεις «21 ὡρῶν» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «τριῶν ἡμερῶν».

Ὑπάρχει εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐνσωματωθῇ καὶ εἰς τὸ Νομοσχέδιον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔχει ἐνσωματωθῆ κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει τροποποιημένον κείμενον, κ. Πρόεδρε.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Μάλιστα, ὑπάρχει εἰς τὸ Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Πολὺ καλά. Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ὡς ἐτροποποιήθη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἄδεια ἐργοδοτουμένων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 3ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οὐδεμία ὑποχρέωσις ἐργοδότου νὰ συνεισφέρῃ εἰς ἄλλας προνοίας δι' ἀδείας. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 4ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διάρκεια ἀδείας. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ὅπως θὰ ἐνθυμῆσθε ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὁμιλίας του ἐπὶ θέματος ἀρχῆς εἶχεν ἐκφράσει τὴν πρόθεσίν του ὅπως προτείνῃ εἰς τὸ ἐδάφιον (4) τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ μίαν τροποποίησιν, δυνάμει τῆς ὁποίας ὁ Ὑπουργὸς θὰ ἠδύνατο, ἐὰν ἔκρινε τοῦτο ἀναγκαῖον, νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν παροχὴν ὠφελημάτων καὶ εἰς ἐργάτας οἱ ὁποῖοι θὰ εἶχον ἐργασθῇ ὀλιγωτέρας τῶν 25 ἑβδομάδων τὸ ἔτος. Θέλω νὰ δηλώσω ἐκ μέρους τῶν ἐργατικῶν μελῶν τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ πρότασις αὐτὴ διὰ τροποποίησιν δὲν θὰ γίνῃ καὶ ὅτι θὰ παρακολουθήσωμεν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου, οὕτως ὥστε νὰ προτείνωμεν τροποποίησιν ὡς Βουλή, ἐὰν τοῦτο χρειασθῇ, μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἔχω τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Χριστοδουλίδη ἐπὶ τοῦ ζητήματος αὐτοῦ. Εἶμαι βέβαιος ὅτι συμφωνεῖ.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἡ πρότασίς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἦτο ὅπως τροποποιηθῇ. Ἐν ὄψει ὅμως τῆς δεσμεύσεως ἢ τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ Ἐργατικὸν Συμβουλευτικὸν Σῶμα θὰ συμμορφωθῶ, θὰ ἀκολουθήσω τὴν γραμμὴν αὐτὴν καὶ θὰ παρακολουθήσω τὴν πορείαν τοῦ Νόμου ὥστε ἐν καιρῷ τῷ δέοντι νὰ ὑποβληθῇ τροποποίησις διὰ τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Χριστοδουλίδην.

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 5ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρονικὰ διαστήματα ἐξαιρούμενα ἐξ ἀδείας. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 6ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐλάχιστον χρονικὸν διάστημα καὶ συσσώρευσις ἀδειῶν. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 7ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τὸ Ταμεῖον. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 8ου ἄρθρου ;

Τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 9ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαίρεσις τοῦ Ταμείου ἐκ φορολογίας καὶ τελῶν χαρτοσήμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 10ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις σχεδίων. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 11ου ἄρθρου ;

Ὁ κ. Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ὑποβάλω μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν εἰς τὴν παράγραφον *(α)* τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, εἰς τὸ τέλος αὐτῆς. Νὰ γίνῃ ἡ ἑξῆς προσθήκη : «Διὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου τοιαύτη ἔνορκος διαβεβαίωσις δὲν εἶναι ἀναγκαία». Καὶ αὐτὴ ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἐνεκρίθη ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐνεκρίθη καὶ ἀπὸ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Βεβαίως ἐνεκρίθη καὶ ἀπὸ τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἡ τροπολογία αὐτὴ εἰς χεῖρας τῆς Γραμματείας ;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ὑπάρχει, κ. Πρόεδρε.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μάλιστα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 11ου ἄρθρου μετὰ τῆς τροπολογίας τὴν ὁποίαν προέτεινεν ὁ κ. Μιχαηλίδης ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον, ὡς ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Μιχαηλίδη ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαιτητικὸν Δικαστήριον. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 12ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιθεωρηταί. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 13ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 14ου ἄρθρου ;

Τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 15ου ἄρθρου ;

Τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὰ ἄλλα θέματα νομοθετικῆς φύσεως, δηλαδὴ ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966, ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967 καὶ ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναβληθοῦν διότι εἰσέτι ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δὲν ὑπάρχουν Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα πρὸς κατάθεσιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ—Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη ὅτι ἡ ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της νὰ παρουσιάσῃ ὅσον τὸ δυνατὸν ἀρτιωτέραν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν, ἀφοῦ ἀκούσῃ καὶ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της πάσας τὰς ἀπόψεις τῶν ἐχόντων κάθε λόγον νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος, δὲν προτίθεται νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεώς της πρὸς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ ἡ ἀνάγνωσις αὐτῆς θὰ γίνῃ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ἐν τῷ μεταξὺ δὲ θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὴν ἐπὶ τούτῳ Ἐπιτροπὴν νὰ ἔλθῃ ὅπως ἐτόνισα καὶ προηγουμένως, εἰς συνεννόησιν μετὰ τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος 1967.

(3) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως : 5.50 μ.μ.).

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):—

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Φόρος δημοσίων θεαμάτων—Σκωρίασις τῶν φύλλων τῆς κριθῆς, κ.λ.π.).

2. Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου τοῦ 1967 (Χρ. Μιχαηλίδης—Κ. Χριστοδουλίδης—Ἀ. Ζιαρτίδης—Π. Στυλιανοῦ—Π. Τουμαζῆς—Λ. Δημητριάδης—Ἐ. Παπαϊωάννου) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 2ας ΜΑΡΤΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.07 μ.μ.)

(Ἀρ. 24)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς. Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Αἱ ἀπὸ πολλοῦ τεθεῖσαι ἐνώπιον τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας μελέται ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ τουρισμοῦ ἔχουν υἱοθετηθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ; Καὶ ἐὰν ἔχουν υἱοθετηθῆ ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις καὶ πότε πρὸς πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐκθέσεων τούτων, δεδομένου ὅτι οἱαδήποτε ἀργοπορία δυνατὸν νὰ ἐκθέσῃ ἐπικινδύνως τὴν τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τοῦ τόπου»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Ἀρκεταὶ εἰσηγήσεις περιεχόμεναι ἐν τῇ ὑπὸ τῆς Société Centrale pour l'équipment du Tiersmonde— Coopération, γενομένῃ μελέτῃ τουριστικῆς ἀξιοποιήσεως τῆς νήσου ἔχουν τεθῆ ἐν ἐφαρμογῇ σταδιακῶς. Τὸ διαρρεῦσαν, ἐν τούτοις, χρονικὸν διάστημα τουριστικῆς ὑφέσεως λόγῳ τῆς καταστάσεως, κατέστησεν ἀναπόφευκτον ἀναθεώρησιν καὶ ἀναπροσαρμογὴν τῆς Μελέτης ἥτις καὶ ἀνετέθη ἤδη εἰς τὸ Τεχνικὸν Γραφεῖον Δοξιάδη. Αὐτὴ αὕτη, ἄλλωστε, ἡ Μελέτη εἰσηγεῖται τοιαύτας κατὰ καιροὺς ἀναπροσαρμογάς.

Παραλλήλως, ἀφ' ἑτέρου, πρὸς τὰς ἐν τῇ ἀναφερθείσῃ Μελέτῃ τῶν Γάλλων Ἐμπειρογνωμόνων γενομένας εἰσηγήσεις, ἡ Κυβέρνησις ἔλαβε πλεῖστα ὅσα ἄλλα μέτρα πρὸς τουριστικὴν ἀξιοποίησιν τῆς Νήσου παρὰ τὴν ἐπικρατήσασαν ἀνώμαλον κατάστασιν. Οὕτω παρέσχεν, ὡς γνωστόν, δάνεια ὕψους £600.000 περίπου δι' ἀνέγερσιν νέων ξενοδοχείων καὶ τουριστικῶν κέντρων καὶ τὴν βελτίωσιν καὶ ἐπέκτασιν ὑφισταμένων, ἵδρυσε τὴν δημοσίαν ἑταιρείαν «Κυπριακὴ Ἑταιρεία Τουριστικῆς Ἀναπτύξεως Λτδ.» εἰς τὴν ὁποίαν καὶ συμμετέσχε διὰ μετοχῶν ἀξίας £800.000 περίπου πρὸς ἀνέγερσιν τοῦ ξενοδοχείου «Χίλτον τῆς Κύπρου», ἵδρυσε τὴν Κεντρικὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολήν, ἐκήρυξεν ὡρισμένας περιοχὰς ὡς τουριστικὰς ζώνας, ἀνήγειρε τουριστικὰ περίπτερα, ἐξεπαίδευσε ξεναγούς, διηυθέτησε διὰ τὴν παροχὴν ὑποτροφιῶν ἢ παρέσχεν ὑποτροφίας διὰ ξενοδοχειακὰς σπουδὰς εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἵδρυσε Κρατικὸν Γραφεῖον Τουρισμοῦ ἐν Λονδίνῳ, κ.ἄ. Συγχρόνως ἐξετέλεσε σημαντικώτατα καὶ βασικὰ ἔργα τουριστικῆς ὑποδομῆς ὡς ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος Ἀμμοχώστου καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ λιμένος Κυρηνείας, ἡ ἀνέγερσις νέων ἀκραίων κτιρίων εἰς τὸ Ἀεροδρόμιον καὶ ἡ κατασκευὴ νέων ὁδικῶν ἀρτηριῶν καὶ ἡ διεύρυνσις καὶ βελτίωσις τῶν ὑφισταμένων, ἰδιαιτέρως τῶν ἐχουσῶν τουριστικὴν προτεραιότητα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966.

«Τὸ χωρίον Ἅγιοι Τριμιθιᾶς δὲν ἔχει ἐγκατάστασιν τηλεφώνου, ἐνῷ τὰ πέριξ χωρία συνδέονται τηλεφωνικῶς. Ἀπέχει μόνον ἕνα μίλι ἐκ τοῦ πύργου ὑδατοπρομηθείας μεταξὺ Παλαιομετόχου καὶ Ἁγίων Τριμιθιᾶς, εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐγκατάστασις τηλεφώνου, ὅθεν εἶναι εὔκολος ἡ ἐγκατάστασις τοιούτου εἰς τὸ ἀναφερθὲν χωρίον.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, πότε θὰ διατάξῃ ἵνα γίνῃ ἡ ἐγκατάστασις, διὰ νὰ διευκολυνθῇ τὸ ἐν λόγῳ ἀγροτικὸν κέντρον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 25ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ ἀγροτικὴ τηλεφωνικὴ ἀνάπτυξις πραγματοποιεῖται ὑπὸ τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν σταδιακῶς καὶ βάσει αὐστηροῦ προγραμματισμοῦ. Ἡ τηλεφωνικὴ σύνδεσις τοῦ χωρίου Ἅγιοι Τριμιθιᾶς ἔχει προγραμματισθῇ διὰ τὸ τρέχον ἔτος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1967.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ στὴ Κυθραία ὑπάρχουν ἀπούλητες περὶ τὲς 360.000 ὀκάδες ἐληὲς τῆς ἐσοδείας 1965.

Οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ προϊόν τους εἶναι ἀπούλητο γιὰ δυὸ τώρα χρόνια βρίσκονται σὲ πολὺ δύσκολη οἰκονομικὴ κατάσταση.

Ἡ θέση τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν ἔγινε προβληματικὴ καὶ περισσότερο δύσκολη ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπετράπη τελευταῖα ἡ εἰσαγωγὴ ἐληῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικά.

Ἐρωτῶμεν τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου ποιὰ μέτρα μελετᾶ γιὰ νὰ βοηθήσῃ τοὺς παραγωγοὺς γιὰ τὴν διάθεση τῶν 360.000 ὀκάδων ἐληῶν ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους ;

Καὶ ἀφοῦ ἦταν γνωστὸ ὅτι ὑπῆρχαν αὐτὰ τὰ ἀποθέματα τῆς ντόπιας παραγωγῆς γιατὶ δόθηκαν ἄδειες καὶ εἰσήχθησαν ἐληὲς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Λόγῳ τῆς πενιχρᾶς παραγωγῆς τοῦ 1966, κατόπιν συμβουλῆς τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπείας Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ἐξεδόθησαν ἄδειαι εἰσαγωγῆς ἐλαιῶν.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον ἐλήφθησαν ὑπ' ὄψιν πληροφορίαι ἐκ τῶν παραγωγῶν Κυθραίας, ὅτι οὗτοι εἶχον ἀδιαθέτους περὶ τοὺς 450 τόννους (360.000 ὀκ.) ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 30 τόννοι ἦσαν Α΄ ποιότητος καὶ οἱ ὑπόλοιποι Β΄ ποιότητος. Πάντως ἡ ἔλλειψις καλῆς ποιότητος ἐλαιῶν εἰς τὴν ἀγορὰν ἦτο αἰσθητή.

Αἱ ἀνάγκαι τῆς Νήσου ὑπολογίζονται εἰς περίπου 1.500 τόννους ἐτησίως.

Αἱ τιμαὶ τῶν ἐλαιῶν σήμερον ἔχουσιν ὡς ἀκολούθως :

Εἰσαγόμεναι	Χονδρικῶς	Λιανικῶς
Ποιότητος Jumbo	315–335 μίλς κατ' ὀκᾶν	355–375
» Extra large	275–285 » » »	305–320
» Large	250–265 » » »	280–295
Ἐγχώριαι ἐλαῖαι μαῦραι :		
» Α΄ ποιότητος	225–250 » » »	250–280
» Β΄ ποιότητος	175–190 » » »	195–210
» ἐλαῖαι πράσιναι	180–200 » » »	200–220

Ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω ὅτι αἱ ἐλαῖαι τοῦ ἐξωτερικοῦ αἱ ὁποῖαι ἐπιβαρύνονται μὲ 20% εἰσαγωγικὸν δασμὸν εἶναι κατὰ πολὺ ἀκριβώτεραι τῶν ἐγχωρίων.

Ἐφ' ὅσον συνεπῶς τὰ βασικὰ κριτήρια τῆς ποιότητος καὶ ποσότητος δὲν ἠδύναντο νὰ ἱκανοποιηθοῦν καὶ ἡ τιμὴ τῶν εἰσαγομένων εἶναι ὑψηλοτέρα τῆς τῶν ἐγχωρίων, ἄδειαι εἰσαγωγῆς ἔπρεπε νὰ παραχωρηθοῦν ὡς συμβαίνει καὶ δι' ἄλλα γεωργικὰ προϊόντα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ Σχολὴ Κωφαλάλων δὲν διαθέτει ἀρκετὰς θέσεις διὰ παιδιὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν ἀνάγκην νὰ εἰσαχθοῦν εἰς αὐτήν, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν ἐπέκτασίν της εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἱκανοποιῇ τὰς ἀνάγκας τῶν κωφαλάλων παιδιῶν εἰς τὸν τόπον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἔχει ἤδη προγραμματισθῇ ἡ ἀνέγερσις νέου συγκροτήματος διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Σχολῆς Κωφαλάλων εἰς Λάρνακα. Τὰ προσχέδια ἔχουν καταρτισθῇ, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους, ἀφοῦ ρυθμισθοῦν ὁριστικῶς τινὰ

προκύπτοντα τεχνικὰ ζητήματα θὰ ἀρχίσουν αἱ σχετικαὶ ἐργασίαι. Περὶ τοῦ ἔργου τούτου περιελήφθη συμβολικὴ πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1967 (Κεφ. 26, Ἄρθρον Δ. 6). Τὸ ἔργον θὰ ἀπαιτήσῃ δαπάνην ὑπερβαίνουσαν τὰς £80.000».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 27ην Φεβρουαρίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ἐπὶ δεκαετίας ὅλας ὑφίσταται ὀξὺ πρόβλημα διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιῶν τόσον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ὅσον καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν ἀγορὰν—παρὰ τὰς φιλοτίμους προσπαθείας τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας—καὶ δεδομένης τῆς ἰδιαιτέρας ὀξύτητος μεθ' ἧς τὸ πρόβλημα παρουσιάζεται κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἰδίᾳ, ὅτε παρουσιάζεται περίπτωσις ὑπάρξεως ἐκ μόνης τῆς Κυθραίας 360.000 ὀκάδων ἀπωλήτων ἐλαιῶν ἐσοδείας 1965, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῇ νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν σχεδίου συγκεντρώσεως καὶ διαθέσεως ἐλαιῶν—ὡς συνέβη μὲ τὰ σχέδια πατατῶν καὶ καρρότων, ἅτινα λειτουργοῦν μὲ ἄριστα μέχρι τοῦδε ἀποτελέσματα—πρᾶγμα τὸ ὁποῖον,

(α) θὰ βοηθήσῃ τοὺς παραγωγοὺς νὰ ἐξεύρουν νέας ἀγορὰς διαθέσεως τῶν ἐλαιῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν,

(β) θὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἐλαιοκαλλιέργειαν, ἥτις ἀπεδείχθη προσοδοφόρος οἰκονομικὸς τομεύς, καὶ

(γ) θὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ τρόπου βιομηχανικῆς συσκευασίας, ἐκθέσεως καὶ διαθέσεως τῶν διαφόρων ποικιλιῶν κατὰ τρόπον ἐφάμιλλον τῶν Εὐρωπαϊκῶν συστημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαρτίου 1967.

«Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσητε τὴν Βουλὴν ποίας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς προτίθεται νὰ διεξαγάγῃ ἐντὸς τοῦ 1967 τὸ Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου, νομιζομένου ὅτι, ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Πάφος ἔχει ἐξαιρετικὸν ἀρχαιολογικὸν ἐνδιαφέρον ;

Ποῖον θὰ εἶναι γενικῶς τὸ πρόγραμμα τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων διὰ τὴν Πάφον ἐντὸς τοῦ 1967» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαρτίου 1967.

«Τὸ δάσος Ἀκάμας ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ Πάφου ἀπὸ καιροῦ προσείλκυσε, καὶ δικαίως, τὴν προσοχὴν τῆς Κυβερνήσεως διὰ μίαν συγχρονισμένην γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν πρὸς ὄφελος τῶν ἀκτημόνων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων τῆς περιοχῆς. Πρὸς τούτοις Εἰδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐμελέτησεν ἐπιστημόνως καὶ διεξοδικῶς τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἀξιοποιήσεως τῆς περιοχῆς αὐτῆς καὶ ἡτοίμασε μίαν ἀξιόλογον ἀπὸ πάσης ἀπόψεως μελέτην διὰ τῆς ὁποίας προσεγγίζεται τὸ ὅλον ζήτημα κατὰ τρόπον ρεαλιστικὸν καὶ ἐπιστημονικόν.

Δυστυχῶς, καίτοι τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζωτικῆς σημασίας διὰ τὸν ἀγροτικὸν κόσμον τῆς Πάφου καὶ τὴν ἐν γένει ἀγροτικὴν οἰκονομίαν, οὐδεμία ἐγένετο πρόοδος εἰς τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ οὐδεμία πρόβλεψις γίνεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως 1967 ἐν σχέσει πρὸς τὸ ζωτικὸν τοῦτο θέμα.

Ἐρωτᾶται :

(α) Ποῦ ὀφείλεται ἡ τόσον μεγάλη κωλυσιεργία εἰς τὴν προώθησιν τοῦ προβλήματος τούτου ;

(β) Πῶς προτίθεται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ προωθήσῃ τὸ ὅλον πρόβλημα μελλοντικῶς ;

(γ) Κατὰ πόσον τὸ πρόβλημα τοῦτο θὰ τύχῃ τῆς δεούσης προσοχῆς καὶ θὰ λυθῇ κατὰ τὸ δεύτερον πενταετὲς πρόγραμμα ἀναπτύξεως».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἔσχε δύο συνεδριάσεις, τὴν 20ὴν καὶ 21ην Φεβρουαρίου 1967, καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ἥτις συνεκροτήθη τὴν 20ὴν Φεβρουαρίου 1967, προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς τῶν Οἰκονομικῶν, συνοδευόμενος ὑπὸ Ἀνωτέρου Λειτουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου του, ὅστις καὶ ὑπεβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Κατὰ τὴν 2αν συνεδρίασιν τῆς 21ης Φεβρουαρίου 1967, κληθέντες παρέστησαν ἐκπρόσωποι διαφόρων τάξεων ὑπαλλήλων ἐπηρεαζομένων ἐκ τοῦ νομοσχεδίου, οἵτινες καὶ ἐπεξήγησαν πρὸς τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς τὰς ἰδιαζούσας συνθήκας τῶν ἐπηρεαζομένων τούτων ὑπαλλήλων καὶ εἰσηγήθησαν ὡρισμένας τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

(α) Εἷς ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐπέκτασις τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεως ἐκ τῶν 55 ἐτῶν εἰς τὰ 60 δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἐξαιρέσει τῶν ἀστυνομικῶν τῶν μὴ ἐχόντων θαθμὸν ἀνώτερον τοῦ λοχίου, δι' οὓς διατηρεῖται τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των λόγῳ τῆς ἐπιπόνου καὶ ἐξαντλητικῆς φύσεως τῶν καθηκόντων των.

Τὸ νομοσχέδιον προβλέπει ὅμως ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται, ἐὰν θεωρηθῇ τοῦτο ἐπιθυμητὸν πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, νὰ ἐπιτρέψῃ εἰς ὑπάλληλον ὅπως παραμείνῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ καὶ μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν καθ' ἣν συμπληροῦται ἡ ἡλικία ἀναγκαστικῆς ἀφυπηρετήσεως αὐτοῦ ἐπὶ τοσοῦτο χρονικὸν διάστημα ὅσον τὸ Συμβούλιον θέλει ὁρίσει.

Ὡσαύτως ὑπάρχει πρόβλεψις ὅπως ἡ ὑπηρεσία εἰς τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις τῆς Δημοκρατίας θεωρῆται διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ νόμου ὡς περίοδος δημοσίας ὑπηρεσίας, διαρκούσης δὲ τοιαύτης ὑπηρεσίας ὁ ὑπάλληλος θὰ θεωρῆται κατέχων τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατεῖχε πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τῆς Δημοκρατίας.

Τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχῦον ὅριον ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἤτοι τῶν 55 ἐτῶν, κρίνεται ὡς ἀντιοικονομικὸν τόσον διὰ τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ διὰ τοὺς ὑπαλλήλους, διότι ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τῆς Κυβερνήσεως αἱ τοιαῦται συντάξεις καταβάλλονται διὰ μακρότερον χρόνον ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ στερεῖται τῶν ὑπηρεσιῶν πεπειραμένων ὑπαλλήλων ὅτε οὗτοι εἶναι λίαν χρήσιμοι. Ἀπὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἡ παροῦσα ἡλικία ἀφυπηρετήσεως τῶν 55 ἐτῶν δὲν θεωρεῖται ἱκανοποιητικὴ διότι τὸ εἰσόδημα αὐτοῦ ἐλαττοῦται σημαντικῶς εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν συνήθως ἔχει ἀνάγκην περισσοτέρων πόρων εἴτε διὰ τὴν πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων αὐτοῦ εἴτε διὰ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῶν.

Ὁ συντελεστὴς τῆς συντάξεως καθορίζεται εἰς 1/660 δι' ὅλους τοὺς συνταξίμους ὑπαλλήλους. Διὰ νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν δυσμενῶς αἱ συντάξεις τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν γίνεται πρόνοια ὥστε αὗται νὰ αὐξάνωνται διὰ τῆς προσθήκης 1/660 τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν αὐτῶν δι' ἕκαστον μῆνα ὑπηρεσίας πέραν τῶν 25 ἐτῶν μὲ ἀνώτερον ὅριον αὐξήσεως 60/660. Οὕτω οἱ ἀστυνομικοὶ καὶ λοχίαι θὰ ἀφυπηρετοῦν μὲν εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀλλὰ θὰ δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀνώτερον ὅριον τῆς συντάξεως κατόπιν πραγματικῆς ὑπηρεσίας 31 ἐτῶν καὶ ὀκτὼ μηνῶν μόνον.

(6) Ἕτερος σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ νέου συστήματος διὰ τὴν παροχὴν συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ ἀρρένων συνταξίμων ὑπαλλήλων ἀποθνησκόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ κατόπιν δεκαετοῦς ὑπηρεσίας ἢ μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησιν αὐτῶν.

Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν τὸ ὁποῖον προυνόει περὶ τῆς παροχῆς συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων κατηργήθη τὸν Αὔγουστον τοῦ 1962 κατόπιν ἐπιμόνων παραστάσεων τῶν εἰσφορέων ἐπὶ τῷ ὅτι αἱ καταβαλλόμεναι εἰσφοραὶ ἦσαν ὑψηλαὶ καὶ τὰ ὠφελήματα πολὺ χαμηλά.

Οἱ τοιαῦται συντάξεις ἔχουν ὑπολογισθῆ ὑπὸ Ἀναλογιστοῦ καὶ προϋποθέτουν εἰσφορὰς ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων πρὸς 1¾% τῶν ἐτησίων συνταξίμων ἀπολαβῶν αὐτῶν ἐν συγκρίσει πρὸς 5% εἰς τὸ πρώην Ταμεῖον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν. Ἡ τοιαύτη εἰσφορὰ εἶναι ἀρκετὴ διὰ τὴν κάλυψιν μέρους μόνον τῆς δαπάνης διὰ τὰς ἐν λόγῳ συντάξεις, τὸ ὑπολειπόμενον δὲ μέρος ἀναλαμβάνει τὸ Κράτος. Οὕτω ἡ σύνταξις χήρας, ὅταν ὅλη ἡ ὑπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου καλύπτεται δι' εἰσφορῶν, εἶναι ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως τοῦ ὑπαλλήλου μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν καὶ μετατροπὴν τοῦ ¼ αὐτῆς εἰς ἐφ' ἅπαξ φιλοδώρημα. Ἐὰν βεβαίως ἡ ὅλη ὑπηρεσία δὲν καλύπτεται δι' εἰσφορῶν τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως εἶναι κατ' ἀναλογίαν μικρότερον.

Ἐκτὸς τῆς συντάξεως διὰ τὴν χήραν θὰ καταβάλλεται καὶ σύνταξις δι' ἕκαστον τέκνον μέχρι τριῶν ἐκ ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ 1/3 τῆς παρεχομένης συντάξεως εἰς τὴν χήραν. Ἐὰν ὅμως δὲν καταβάλλεται σύνταξις εἰς τὴν χήραν ἢ ἐὰν αὕτη ἀποβιώσῃ, ἡ σύνταξις ἑκάστου τέκνου εἶναι ἴση πρὸς τὸ ἥμισυ τῆς συντάξεως ἥτις θὰ κατεβάλλετο εἰς τὴν χήραν.

Τὸ εὐεργέτημα τῶν συντάξεων χηρῶν καὶ τέκνων παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ἐν ζωῇ συνταξιούχους. Ἡ σύνταξις τῆς χήρας συνταξιούχου ἰσοῦται πρὸς τὸ ¼ τῆς εἰς τὸν συνταξιοῦχον καταβαλλομένης συντάξεως κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου γίνεται πρόνοια οὕτως ὥστε οἱοσδήποτε «εἰσφορεὺς» ὑπηρετῶν ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ κατὰ τὴν ὁρισθεῖσαν ἡμέραν, ὅστις εἶχε προηγουμένην συντάξιμον ὑπηρεσίαν, νὰ δύναται νὰ ἀσκήσῃ δικαίωμα ἑκλογῆς ὅπως καταβάλῃ τὰς πληρωτέας εἰσφορὰς δι' οἱανδήποτε χρονικὴν περίοδον συμπεπληρωμένων μηνῶν τοιαύτης προηγουμένης ὑπηρεσίας, ἐν τοιαύτῃ δὲ περιπτώσει ἡ σύνταξις διὰ τὴν προηγουμένην ταύτην ὑπηρεσίαν λογίζεται ἀναλόγως. Τὸ τοιοῦτο δικαίωμα δέον νὰ ἀσκηθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ὁρισθείσης ἡμέρας δι' ἐγγράφου τοῦ ὑπαλλήλου ἀπευθυνομένου πρὸς τὸν Γενικὸν Λογιστὴν καὶ καθορίζοντος τὴν χρονικὴν περίοδον ὑπηρεσίας διὰ τὴν ὁποίαν ὁ ὑπάλληλος ἐπιθυμεῖ νὰ καταβάλῃ τὰς πληρωτέας εἰσφοράς.

Γίνεται ἐπίσης πρόνοια οὕτως ὥστε, ἐὰν εἰσφορεὺς ὁ ὁποῖος κατέβαλε περιοδικὰς εἰσφορὰς ἀποθάνῃ ἢ παύσῃ νὰ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος καὶ δὲν εἶχε νυμφευθῇ καθ' ὅλην τὴν χρονικὴν περίοδον τῆς ὑπηρεσίας του διὰ τὴν ὁποίαν κατεβλήθησαν εἰσφοραί, ἢ ὁ εἰσφορεὺς ὁ ὁποῖος κατέβαλε περιοδικὰς εἰσφορὰς ἀποθάνῃ ἢ παύσῃ νὰ εἶναι δημόσιος ὑπάλληλος ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας ὥστε νὰ μὴ δικαιοῦται εἰς τὴν χορήγησιν συντάξεως, τὸ σύνολον τῶν περιοδικῶν εἰσφορῶν του καὶ πᾶσα ἀρχικὴ εἰσφορὰ τὴν ὁποίαν κατέβαλε νὰ ἐπιστρέφωνται εἰς αὐτὸν ἢ ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως εἰς τὸν νόμιμον προσωπικὸν ἀντιπρόσωπον αὐτοῦ.

Τὰ δικαιώματα τῶν συνταξίμων ὑπαλλήλων οἵτινες εὑρίσκοντο ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τὴν 15ην Αὐγούστου 1960 δὲν ἐπηρεάζονται, οὗτοι δὲ δύνανται νὰ ἐκλέξωσιν ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ἐὰν οἱ προσφερόμενοι ὅροι θεωροῦνται ὑπ' αὐτῶν ὡς ὀλιγώτερον εὐνοϊκοί.

Ταυτοχρόνως μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διὰ τοῦ νόμου ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων ποσοστὸν 20% τῶν βασικῶν μισθῶν ἐκ τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος θὰ συγχωνευθῇ μὲ τὸν βασικὸν μισθὸν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τὸ ὑπόλοιπον τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος ἀναπροσαρμοζόμενον πρὸς τοὺς νέους μισθοὺς θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ καταβάλλεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, σχετικὸν δὲ νομοσχέδιον ἀναμένεται νὰ κατατεθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐντὸς τῶν ἡμερῶν.

Αἱ ἀνωτέρω περιληπτικῶς περιγραφόμεναι βελτιώσεις εἰς τὴν ἀλλαγὴν καὶ τὰ ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως τῶν συντάξεων δημοσίων ὑπαλλήλων ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐκσυγχρόνισιν τοῦ νόμου βάσει τῶν προοδευτικῶν ἀντιλήψεων περὶ συντάξεων, εἰς ἀναγνώρισιν τῆς πολυτίμου συμβολῆς τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας. Συγχρόνως δὲ ἀναμένεται ὅτι αἱ ἐπιφερόμεναι βελτιώσεις θὰ συντείνουν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας πρὸς ὄφελος τοῦ κοινοῦ.

Αἱ διὰ τοῦ νομοσχεδίου ἐπιφερόμεναι ἀλλαγαὶ εἶναι ἀποτέλεσμα μακρᾶς καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης βασιζομένης ἐπὶ ἀναλογιστικῶν ἐκθέσεων ἀνεγνωρισμένης ἀξίας ἐμπειρογνώμονος.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ Νομοσχεδίου ἐξήτασεν ἀριθμὸν ὑπομνημάτων ὑποβληθέντων ὑπὸ ἐνδιαφερομένων προσώπων καὶ ἤκουσε τὰς ἀπόψεις διαφόρων ἀντιπροσωπειῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξουσιοδότησε τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὸν Πρόεδρον αὐτῆς ὅπως ἐνημερώσουν τὸν Ὑπουργὸν Οἰκονομικῶν ἐπὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν κάτωθι ἀναφερομένων θεμάτων καὶ ζητήσουν τὴν ἐπανεξέτασιν τούτων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(1) Καθορισμὸς τῆς συνταξίμου ὑπηρεσίας ὡρισμένων ἐκπαιδευτικῶν οἱ ὁποῖοι διωρίσθησαν εἰς διοικητικὰς ὑπηρεσίας ἢ μὴ ἐκπαιδευτικὰς τοιαύτας τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ ἀκολούθως διὰ τῆς καταργή-

σεως τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως (διὰ τοῦ Νόμου Ἀρ. 12/65) ἐνετάχθησαν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Τὸ πρόβλημα ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἐν λόγῳ πρώην ἐκπαιδευτικούς, ὁ ἀριθμὸς τῶν ὁποίων ὑπολογίζεται εἰς 25 περίπου, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

Αἱ θέσεις τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ἐκηρύχθησαν συντάξιμοι ἀλλὰ ἡ συντάξιμος ὑπηρεσία αὐτῶν βάσει τοῦ ἰσχύοντος Νόμου περὶ Συντάξεων περιορίζεται εἰς τὴν περίοδον μετὰ τὴν 15ην Αὐγούστου τοῦ 1960.

Τὸ αἴτημα τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων εἶναι ὅπως ἀναγνωρισθῶσι διὰ σκοποὺς συντάξεως ὡς δημοσία ὑπηρεσία τὰ ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα, πρὸ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν, ὑπηρέτησαν ὡς καθηγηταί.

Οἱ ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς τὴν ἄνω ἀναφερθεῖσαν τάξιν ἰσχυρίζονται ὅτι ἡ περίπτωσις αὐτῶν διαφέρει τῶν ὑπολοίπων καθηγητῶν καὶ ὅτι ἀνεξαρτήτως οἱωνδήποτε προνοιῶν τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν, τὸ θέμα των ἔδει νὰ ρυθμισθῇ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Οὗτοι εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι.

(β) Ἀπώλεσαν τὸ δικαίωμα συντάξεως ἐξ Ἑλλάδος ἐνῷ οἱ καθηγηταὶ διατηροῦν τοῦτο.

(γ) Δὲν παρέχεται εἰς αὐτοὺς ἴση εὐκαιρία νὰ ἐξασκήσωσι τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς βάσει τοῦ νέου Νόμου ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους ἢ ἐν συγκρίσει πρὸς τοὺς καθηγητὰς οἵτινες δύνανται νὰ ἐπιλέξουν τὴν Ἑλλαδικὴν σύνταξιν, καὶ

(δ) Ὑπάρχουν προηγούμενα διὰ τὴν ὑπ' αὐτῶν αἰτουμένην μεταχείρισιν εἰς τοὺς κανονισμοὺς 25 καὶ 25 (α) τῶν περὶ Συντάξεων Κανονισμῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐξήτασε μετὰ προσοχῆς τὸ αἴτημα τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἦτο ὀρθὸν ὅπως ἀναγνωρισθοῦν τὰ ἔτη, κατὰ τὰ ὁποῖα, πρὸ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν, οἱ ἐν λόγῳ ὑπάλληλοι ὑπηρέτησαν ὡς καθηγηταί, ὡς δημοσία ὑπηρεσία διὰ σκοποὺς συντάξεως, ἐζήτησε δὲ ὅπως τὸ θέμα ἐπανεξετασθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν δι' ἐπιστολῆς του πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ἡμερομηνίας 20ῆς Φεβρουαρίου τοῦ 1967, ἐπληροφόρησεν αὐτὸν ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατόπιν ἐπανεξετάσεως τοῦ θέματος ἀπεδέχθη τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως προβῇ εἰς τροποποίησιν τῶν περὶ Συντάξεων Κανονισμῶν οὕτως ὥστε ἡ ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων νὰ λογίζεται διὰ σκοποὺς συντάξεως ὡς ὑπηρεσία ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ τῆς Δημοκρατίας.

(2) Μεταβίβασις Συντάξεων :

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐπεσήμανε τὸ γεγονὸς ὅτι βάσει τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ὅρου «συνταξιοῦχος» εἰς τὸ ἄρθρον 21 (1) δημιουργεῖται δυσμενὴς διάκρισις μεταξὺ πρώην Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ἐπέλεξαν ἀποζημίωσιν ὑπὸ φορφὴν φιλοδωρήματος διὰ τὴν πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ὑπηρεσίαν των καὶ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἐπέλεξαν μειωμένον φιλοδώρημα καὶ σύνταξιν.

Βάσει τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ ὅρου «συνταξιοῦχος» εἰς τὸ ἄρθρον 21 (1), πρώην Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος ὁ ὁποῖος ἐπέλεξε σύνταξιν διὰ τὴν πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ὑπηρεσίαν αὐτοῦ βάσει τοῦ Νόμου 52/62, δικαιοῦται εἰς μεταβίβασιν μέρους τῆς συντάξεως αὐτοῦ εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ.

Ἐνῷ πρώην Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος ὁ ὁποῖος βάσει τοῦ αὐτοῦ Νόμου ἐξέλεξεν ἀποζημίωσιν ὑπὸ μορφὴν φιλοδωρήματος δὲν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ὅρου καὶ δὲν δικαιοῦται εἰς τὸ ἐν λόγῳ ὠφέλημα.

Κατά τήν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦτο ἀποτελεῖ δυσμενῆ διάκρισιν ἡ ὁποία δέον νά ἀποφευχθῆ εἴτε διά τοῦ ἀποκλεισμοῦ τῆς πρώτης κατηγορίας ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ ὠφελήματος εἴτε διά τῆς χορηγήσεως αὐτοῦ καί εἰς τήν δευτέραν κατηγορίαν.

Ἡ Ἐπιτροπή παρεκάλεσε τόν Ὑπουργόν Οἰκονομικῶν ὅπως ἐνημερώσῃ τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον ἐπί τῶν ἄνω ἀπόψεών της, ὁ δέ Ὑπουργός Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἔθεσε τό θέμα ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐπληροφόρησε τόν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅτι τό Ὑπουργικόν Συμβούλιον ἀπεφάσισε τήν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 21 (1).

Ἀποτέλεσμα τῆς ὑπό τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπενεχθείσης τροποποιήσεως εἶναι ὅτι δέν λογίζεται διά σκοπούς μεταβιβάσεως εἰς τήν χήραν καί τά ὀρφανά ἡ προϋπηρεσία τοῦ ὑπαλλήλου διά τήν ὁποίαν οὗτος ἐπέλεξε καί ἔλαβεν εἴτε ἀποζημίωσιν ὑπό μορφήν φιλοδωρήματος εἴτε μειωμένην ἀποζημίωσιν καί σύνταξιν.

(3) Αἴτημα Ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας :

Τό αἴτημα τοῦτο ἀποσκοπεῖ εἰς τό νά δύνανται οἱ ἀξιωματικοί τῆς Ἀστυνομίας, οἱ ὁποῖοι δυνάμει τοῦ Νόμου ἀφυπηρετοῦν εἰς τό 60όν ἔτος τῆς ἡλικίας των, νά ἐπιτυγχάνωσι τό ἀνώτατον ὅριον τῆς συντάξεώς των κατόπιν ὑπηρεσίας 33 καί 1/3 ἐτῶν ὡς σήμερον.

Τοῦτο κατ' οὐσίαν θά ἐξουδετέρωνε τήν μείωσιν τοῦ συντελεστοῦ τῆς συντάξεως ἡ ὁποία γίνεται εἰς ἀντιστάθμισιν τοῦ οἰκονομικοῦ βάρους τῶν νέων ὠφελημάτων ἀφυπηρετήσεως. Οὕτω οἱ ἀξιωματικοί τῆς Ἀστυνομίας θά ἐξησφάλιζον ὑπηρεσίαν μέχρι τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας των ὡς οἱ λοιποί ὑπάλληλοι, ἀλλά θά ἐκέρδιζον τό ἀνώτατον ὅριον τῆς συντάξεως εἰς 33 1/3 ἔτη ἐν συγκρίσει πρός 36 2/3 διά τούς ἄλλους ὑπαλλήλους.

Τό αἴτημα τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας ἐστηρίχθη ἐπί τῶν ἀκολούθων ἐπιχειρημάτων :

(α) Ὅτι εἰς πολλάς χώρας ἡ Ἀστυνομία ἀπολαμβάνει καλυτέρων ὅρων ὑπηρεσίας καί ἀφυπηρετήσεως ἀπό τούς ὑπολοίπους δημοσίους ὑπαλλήλους.

(β) Ὅτι ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀστυνομικῶν εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ ἐργασία των νά εἶναι ἐπίπονος καί ὡς ἐκ τούτου ἡ κόπωσις νά ἐπέρχεται ἐνωρίτερον.

(γ) Ὅτι λόγῳ τῆς ἀποφάσεως ὅπως μή προσλαμβάνωνται ἀστυνομικοί πρό τῆς ἐκτελέσεως τῆς στρατιωτικῆς των θητείας δέν δύνανται οἱ ἐνδιαφερόμενοι νά καταταγοῦν εἰς τό 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἄν καί ὁ περί Ἀστυνομίας Νόμος ἐπιτρέπῃ τοῦτο.

(δ) Ὅτι ἐφ' ὅσον ὁ περί Ἀστυνομίας Νόμος ἐπιτρέπῃ κατάταξιν ἀστυνομικῶν ἀπό τό 19ον ἔτος τῆς ἡλικίας των μέχρι τοῦ 25ου, καί ἐφ' ὅσον οἱ ἀξιωματικοί τῆς Ἀστυνομίας δέν προσλαμβάνωνται ἀπ' εὐθείας ἀλλά προάγονται ἀπό τάς τάξεις τῶν ἀστυνομικῶν, πρόσωπα τά ὁποῖα κατατάσσονται εἰς τό 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των δέν θά δύνανται νά συμπληρώσουν 36 καί 2/3 ἔτη ὑπηρεσίας πρό τῆς ἀφυπηρετήσεώς των εἰς τό 60όν ἔτος, καί ἐπομένως δέν θά δικαιοῦνται εἰς τό ἀνώτατον ὅριον τῆς ὑπό τοῦ Νόμου προβλεπομένης συντάξεως.

Ἡ Ἐπιτροπή ἐξήτασε μετά προσοχῆς τάς ἀπόψεις τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας, παρεκάλεσε δέ ὅπως τό θέμα ἐπανεξετασθῆ ὑπό τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας χωρίς ὅμως νά δυνηθῆ νά συστήσῃ τήν ἀποδοχήν των.

Ἡ Ἐπιτροπή Οἰκονομικῶν δέν ἠδυνήθη νά εἰσηγηθῆ τήν ἀποδοχήν τῶν αἰτημάτων τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας διά τούς ἀκολούθους λόγους :

(α) Τό γεγονός ὅτι εἰς πολλάς χώρας ἡ Ἀστυνομία ἀπολαμβάνει καλυτέρων ὅρων ὑπηρεσίας καί ἀφυπηρετήσεως ἀπό τούς ὑπολοίπους δη-

μοσίους ὑπαλλήλους δὲν ἀποτελεῖ ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα διὰ τὴν υἱοθέτησιν τοιαύτης διαφοροποιήσεως, γνωστοῦ ὄντος ὅτι εἰς ἀρκετὰς χώρας οἱ ὅροι ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν ὑπολοίπων δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι παρόμοιοι.

(β) Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ἡ φύσις τῆς ὑπηρεσίας τῶν ἀστυνομικῶν εἶναι τοιαύτη ὥστε ἡ ἐργασία των νὰ εἶναι ἐπίπονος καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπέρχεται ἡ κόπωσις ἐνωρίτερον, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀστυνομικοὺς καὶ λοχίας οἱ ὁποῖοι δυνάμει τοῦ Νόμου ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ἀλλὰ δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς συντάξεως κατόπιν πραγματικῆς ὑπηρεσίας 31 ἐτῶν καὶ 8 μηνῶν μόνον. Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀξιωματικῶν οἱ ὁποῖοι ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὡς καὶ οἱ ὑπόλοιποι ὑπάλληλοι, οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον τῆς συντάξεως τῶν κατόπιν ὑπηρεσίας 33 καὶ 1/3 ἐτῶν ἀντὶ τῆς ὑπηρεσίας 36 καὶ 2/3 ἐτῶν ὡς οἱ ὑπόλοιποι δημόσιοι ὑπάλληλοι.

(γ) Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι λόγῳ τῆς μὴ προσλήψεως ἀστυνομικῶν πρὸ τῆς ἐκτελέσεως τῶν στρατιωτικῶν των ὑποχρεώσεων δὲν εὐσταθεῖ, διότι καὶ ἐὰν καταταγοῦν εἰς τὸ 23ον ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὅτε θὰ ἔχουν ἐκπληρώσει τὰς στρατιωτικάς των ὑποχρεώσεις, καὶ τύχουν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των προβιβασμοῦ εἰς θέσιν ἀξιωματικοῦ δύνανται καὶ πάλιν νὰ συμπληρώσουν ὑπηρεσίαν 36 καὶ 2/3 ἐτῶν ἐφ' ὅσον ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

(δ) Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι οἱ κατατασσόμενοι εἰς τὸ 24ον ἢ τὸ 25ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ προαγόμενοι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των εἰς τὸν βαθμὸν ἀξιωματικοῦ δὲν δύνανται, ἐφ' ὅσον ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των νὰ συμπληρώσουν 36 καὶ 2/3 ἔτη ὑπηρεσίας ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως, δὲν ἀποτελεῖ ἰσχυρὸν ἐπιχείρημα, δεδομένου ὅτι οἱ κατατασσόμενοι εἰς τὴν Ἀστυνομικὴν Δύναμιν εἰς ἡλικίαν 24 ἢ 25 ἐτῶν θὰ ἔχουν πλήρη γνῶσιν τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συμπληρώσουν 36 καὶ 2/3 ἔτη ὑπηρεσίας πρὸ τῆς ἀφυπηρετήσεώς των.

Πέραν ὅμως τῶν ἄνω ὑπάρχουν καὶ πολλαὶ ἄλλαι περιπτώσεις δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων πανεπιστημιακῶν προσόντων καὶ τῆς ὑπὸ τῶν διαφόρων Νόμων ἀπαιτουμένης ἐξασκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος πρὸς ἀπόκτησιν ὡρισμένης πείρας δὲν δύνανται νὰ καταταγοῦν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν εἰς ἡλικίαν μικροτέραν τῶν 25 ἐτῶν καὶ ὡς ἐκ τούτου διαφοροποίησις τῶν ἀπαιτουμένων ἐτῶν ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως ἐν σχέσει πρὸς τοὺς ἀξιωματικοὺς τῆς Ἀστυνομίας θὰ ἐδημιούργει δυσμενῆ διάκρισιν μεταξὺ τῆς τάξεως τῶν ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας καὶ τῆς τάξεως τῶν ἐν λόγῳ Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων.

(4) Αἴτημα Προέδρων καὶ Δικαστῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων :

Τὸ αἴτημα τῶν Προέδρων καὶ Δικαστῶν τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἐτέθη ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου μέσῳ τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης.

Τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον ἐνημέρωσεν ἐπίσης τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῶν Προέδρων καὶ Δικαστῶν τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων, ὁ ὁποῖος ἔθεσε τὸ θέμα ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν. Τὸ αἴτημα τῶν Δικαστῶν βασίζεται ἐπὶ τῶν κατωτέρω δύο σημείων :

(α) Οἱ Δικασταὶ ἤδη ἔχουν ὡς ἡλικίαν ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τὸ 60ὸν ἔτος καὶ συντελεστὴν συντάξεως 1/600, καὶ ἑπομένως τὰ προσφερόμενα ὠφελήματα εἰς αὐτοὺς εἶναι μικροτέρας ἀξίας, καὶ

(β) εἰσέρχονται εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν εἰς ἡλικίαν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν καὶ δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των.

Τὸ δεύτερον ἐπιχείρημα ἰσχύει ἐξ ἴσου διὰ πολλοὺς ἄλλους δημοσίους ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων προσόντων καὶ πείρας διὰ τὰς θέσεις των δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἐγκαίρως διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δὲν δύναται νὰ ἐξετασθῇ μόνον ἐν σχέσει μὲ τοὺς Προέδρους καὶ Δικαστὰς τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων. Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν στοιχείων τῶν Δικαστῶν οἵτινες διωρίσθησαν πρὸ τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ εὑρίσκωνται ἐν τῇ Δικαστικῇ Ὑπηρεσίᾳ, προκύπτει ὅτι ἡ χαμηλοτέρα ἡλικία διορισθέντος Δικαστοῦ ἦτο ἡ ἡλικία τῶν 29 ἐτῶν, ἡ δὲ μεγαλυτέρα ἡλικία διορισθέντος ἦτο 49 ἐτῶν.

Ἐκ τῶν στοιχείων τῶν διορισθέντων Δικαστῶν μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν προκύπτει ὅτι ἡ χαμηλοτέρα ἡλικία διορισθέντος Δικαστοῦ ἦτο ἡ ἡλικία τῶν 29 ἐτῶν καὶ ἡ μεγαλυτέρα ἡ τῶν 43 ἐτῶν. Ὁ μέσος ὅρος ἡλικίας διορισθέντων Δικαστῶν πρὸ τῆς ἀνεξαρτησίας ἦτο 35 ἐτῶν ὁ δὲ μέσος ὅρος ἡλικίας διορισθέντων Δικαστῶν μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν ἦτο 35 καὶ 3/4.

Ἐξέτασις τοῦ μέσου ὅρου ἡλικίας διορισθέντων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων εἰς ἕνα καὶ μόνον κλάδον, ἤτοι τῶν Εἰδικῶν Ἰατρικῶν Λειτουργῶν, ἀποδεικνύει ὅτι ὁ μέσος ὅρος ἡλικίας διορισθέντων Εἰδικῶν Ἰατρῶν εἶναι 32 ἐτῶν.

Ὑπάρχουν δὲ θέσεις καὶ εἰς ἄλλα Κυβερνητικὰ Τμήματα αἱ ὁποῖαι ἀπαιτοῦν πανεπιστημιακὰ προσόντα καὶ ἐπαγγελματικὴν πεῖραν καὶ ὡς ἐκ τούτου οἱ δυνάμενοι νὰ διορισθοῦν εἰς τὰς θέσεις αὐτὰς διορίζονται συγκριτικῶς πρὸς ἄλλας ὑπηρεσίας εἰς μεγάλην ἡλικίαν.

Ἡ λύσις τοῦ προβλήματος δύναται νὰ ἐξευρεθῇ διὰ τῶν ἀκολούθων τρόπων :

(α) Διὰ καθορισμοῦ μεγαλυτέρας ἡλικίας ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως ὡς π.χ. τῆς τῶν 65 ἐτῶν, οὕτως ὥστε οἱ εἰσερχόμενοι εἰς ὑψηλοτέραν ἡλικίαν νὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ συμπληρώσουν τὰ ἀπαιτούμενα ἔτη ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως, ἢ

(β) διὰ τοῦ καθορισμοῦ μικροτέρου ἀριθμοῦ ἐτῶν ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως δι' ὅλους ἐκείνους οἵτινες ἀρχίζουν τὴν ὑπηρεσίαν των μετὰ τὸ 30ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Κατὰ τὴν γνώμην τῆς Ἐπιτροπῆς ἐὰν πρόκειται νὰ γίνῃ οἱαδήποτε εἰδικὴ πρόνοια δέον ὅπως αὕτη εἶναι γενικῆς ἐφαρμογῆς δι' ὅλους τοὺς εἰσερχομένους εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν εἰς σχετικῶς ὑψηλὸν ὅριον ἡλικίας, λόγῳ ἀπαιτουμένων πανεπιστημιακῶν προσόντων καὶ πείρας κτωμένης δι' ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος, καὶ οὐχὶ μόνον διὰ τοὺς Προέδρους καὶ Δικαστὰς τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων.

Οἱαδήποτε τροποποίησις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος τούτου συνεπάγεται ἀναλογιστικοὺς ὑπολογισμοὺς πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀφοῦ προηγουμένως παραπεμφθῇ εἰς ἀναλογιστὰς διὰ τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων.

(5) Ὑπόμνημα Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἀναπήρων (Π.Ο.Α.) :

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασεν ὑπόμνημα ὑποβληθὲν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῆς Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἀναπήρων (ΠΟΑ). Τὸ ὑπὸ τῆς ΠΟΑ ὑποβληθὲν αἴτημα ἔχει ὡς ἀκολούθως :

(α) Μερικοὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἀστυνομικῶν, κατέστησαν σωματικῶς ἀνάπηροι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των λόγῳ ἀτυχημάτων κ.λ.π.

(β) Μερικοὶ ἐκ τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων κατέστησαν ἀνάπηροι πρὸ τῆς

θεσπίσεως τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου καὶ πρὸ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἀσφάλεια ἔναντι Τρίτου) Νόμου.

(γ) Ἡ κλῖμαξ τῶν ἀπολαβῶν των κατὰ τὴν περίοδον καθ' ἣν ὑπέστησαν τὴν ἀναπηρίαν ἦτο χαμηλή.

Ἡ ΠΟΑ εἰσηγεῖται ἐκ μέρους τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ὅπως τροποποιηθῇ ὁ Κανονισμὸς 27 (1) (ii) οὕτως ὥστε ἡ ἐπιπρόσθετος σύνταξις τὴν ὁποίαν δικαιοῦνται ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των διὰ τὴν ἀναπηρίαν ἣν ὑπέστησαν νὰ λογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς κατατάξεώς των εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς ἀφυπηρετήσεως αὐτῶν καὶ οὐχὶ μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὑπέστησαν τὴν ἀναπηρίαν, ὡς προβλέπεται ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ.

Δυνάμει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ ὁποῖοι ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των καὶ ἄνευ εἰδικῆς των ἀμελείας ὑπέστησαν ἀναπηρίαν ἀλλὰ κρίνονται ἱκανοὶ νὰ παραμείνουν ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ, ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των, διὰ τῆς συμπληρώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένων ἐτῶν ὑπηρεσίας, λαμβάνουν τὴν ἰδίαν σύνταξιν μὲ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι εὑρίσκονται εἰς τὰς ἰδίας μισθοδοτικὰς κλίμακας καὶ ἔχουν τὰ ἴδια ἔτη ὑπηρεσίας.

Ἐπιπροσθέτως ὅμως τῆς κανονικῆς των συντάξεως, οὗτοι δύνανται νὰ λάβουν καὶ ἑτέραν σύνταξιν ὑπολογιζομένην ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς κατατάξεώς των εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὑπέστησαν τὴν ἐν λόγῳ ἀνικανότητα.

Ἡ ἄποψις τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ὅτι, ἐφ' ὅσον ἡ σταδιοδρομία τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ δὲν ἐτερματίσθη λόγῳ ἀναπηρίας, καὶ ἐφ' ὅσον πέραν τῆς κανονικῆς των συντάξεως δικαιοῦνται καὶ εἰς ἐπιπρόσθετον σύνταξιν διὰ τὴν ἀναπηρίαν ἣν ὑπέστησαν, οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου. Ἂν καὶ ἡ ΠΟΑ διὰ τοῦ ὑπομνήματός της δὲν ἐζήτησε τὴν τροποποίησιν τοῦ Κανονισμοῦ 27 (1) (i), ἐν τούτοις πρὸς κατατόπισιν τῶν Μελῶν, ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ὁ Κανονισμὸς 27 (1) (i) καλύπτει καὶ ἐκείνους ἐκ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων οἵτινες κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των καὶ ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των ὑπέστησαν ἀναπηρίαν, ἀποτέλεσμα τῆς ὁποίας ἦτο ἡ ἀπόλυσίς των ἐκ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἢ καὶ ἡ ἐπίσπευσις τοῦ χρόνου ἀφυπηρετήσεώς των.

(6) Ὑπόμνημα Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (ΠΑ.ΣΥ.ΔΥ):

Ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασεν ὑπόμνημα τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων διὰ τοῦ ὁποίου ἡ ἐν λόγῳ Συντεχνία προέβαινεν εἰς ὡρισμένας παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸ ὑπόμνημα τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐξητάσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου, ἐπανεξητάσθη δὲ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν.

Διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἤγειρε τὰ ἀκόλουθα θέματα:

(α) Νὰ προστεθῇ εἰς τὸ ἐδάφιον (6) τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ Νόμου (ἄρθρον 10 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου) ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις:

«Νοεῖται ὅτι ἐὰν αἱ δυνάμει τοῦ Μέρους ΙΙ χορηγητέαι συντάξεις εἶναι συνολικῶς μικρότεραι τῶν δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου χορηγητέων συντάξεων, θὰ καταβάλλωνται αἱ μεγαλύτεραι συνολικῶς συντάξεις».

Κατόπιν τῆς ἄνω εἰσηγήσεως τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας τροποποιηθὲν Νομοσχέδιον συμπεριλαμβάνει τὴν ἄνω εἰσήγησιν (ἰδὲ ἐπιφύλαξιν τοῦ ἐδαφίου (6) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νομοσχεδίου).

(β) Ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. εἰσηγήθη ὅτι ἡ μεταβίβασις τῆς συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ συνταξίμων ὑπαλλήλων πρέπει νὰ ἰσχύῃ δι' ὅλους τοὺς συνταξίμους ὑπαλλήλους ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν οὗτοι ἤσκησαν τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς ὅπως μὴ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς πρώην συνεισφορεῖς εἰς τὸ Ταμεῖον Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν, οἱ ὁποῖοι δυνατὸν νὰ ἀσκήσουν τὸ δικαίωμα ἐκλογῆς ὅπως μὴ ὑπαχθοῦν εἰς τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου, ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. φρονεῖ ὅτι οὗτοι ἔχουν κεκτημένον δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει εἶναι δυνατὸν νὰ τοὺς ἀφαιρεθῇ.

Τὸ Νομοσχέδιον ὡς τελικῶς παρουσιάζεται εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας περιλαμβάνει πρόνοιαν ἱκανοποιοῦσαν τὴν παρατήρησιν τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., τὴν ἀφορῶσαν εἰς τοὺς πρώην εἰσφορεῖς τοῦ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν. Τοῦτο ἐπετεύχθη διὰ τῆς προσθήκης ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας νέου ἐδαφίου (2) εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Νομοσχεδίου.

(γ) Ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἔθεσε τὸ ἐρώτημα ποῖαι θὰ εἶναι αἱ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ ὕψους τῆς μεταβιβαζομένης εἰς τὰ τέκνα συντάξεως ἐκ τῆς ἀφαιρέσεως τῶν περιοδικῶν εἰσφορῶν ὡς καὶ πάσης καταβληθείσης ἀρχικῆς εἰσφορᾶς εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ἡ σύζυγος τοῦ εἰσφορέως προαπέθανεν αὐτοῦ, ὡς προβλέπεται ἐν τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 30.

Ἡ Κυβέρνησις ἔθεσε τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἐνώπιον τοῦ Ἀναλογιστοῦ καὶ ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ. Ὁ Ἀναλογιστὴς ἐγνωμάτευσεν ὅτι ἐν περιπτώσει προαποβιώσεως τῆς συζύγου ὑπαλλήλου, οἱαιδήποτε ἀρχικαὶ εἰσφοραὶ δέον νὰ ἐπιστρέφωνται καὶ αἱ τελικαὶ εἰσφοραὶ νὰ μὴ ἀποκόπτωνται ἐκ τοῦ φιλοδωρήματος. Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου κατὰ τὸν Ἀναλογιστὴν εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῶν εἰσφορέων. Αἱ ἀρχικαὶ καὶ τελικαὶ εἰσφοραὶ ἂν καὶ αὐξάνουν τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως, ἐν τούτοις ἡ αὔξησις δὲν εἶναι ἀνάλογος πρὸς τὸ προκύπτον ὄφελος ὅταν οἱ μόνοι εὐεργετούμενοι εἶναι τέκνα τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις εἶναι βραχείας διαρκείας.

(δ) Ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. εἰσηγήθη ὅπως τὸ ἄρθρον 25 (1) τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε νὰ παρέχεται σύνταξις εἰς τὴν οἰκογένειαν ὑπαλλήλου ἀποθνήσκοντος ἐν τῇ Ὑπηρεσίᾳ πρὸ τῆς συμπληρώσεως δεκαετοῦς ὑπηρεσίας.

Δυνάμει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας ὑπάλληλος ὅστις δὲν συνεπλήρωσε δεκαετῆ ὑπηρεσίαν δὲν δικαιοῦται εἰς σύνταξιν. Ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι τὸ δικαίωμα τῆς μεταβιβάσεως τῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν ὑπαλλήλου ὅστις δὲν συνεπλήρωσε δεκαετῆ ὑπηρεσίαν δὲν ὑφίσταται, ἐφ' ὅσον ὁ ὑπάλληλος δὲν ἔχει ἀποκτήσει δικαίωμα συντάξεως.

Αἱ εἰσφοραὶ ὑπαλλήλου ἀφυπηρετοῦντος διὰ λόγους ὑγείας πρὸ τῆς συμπληρώσεως δεκαετοῦς ὑπηρεσίας ἐπιστρέφονται εἰς αὐτὸν μετὰ τόκου, ἐν περιπτώσει δὲ θανάτου αὐτοῦ ἐπιστρέφονται μετὰ τόκου εἰς τὴν χήραν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξήτασε καὶ ἄλλας νομοθεσίας, καὶ εἰδικώτερον τὴν Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ θέματος, καὶ πρὸς κατατόπισιν τῆς Βουλῆς ἀναφέρει ὅτι ἐν Ἑλλάδι ἀπαιτεῖται δεκαπενταετὴς ὑπηρεσία διὰ τὴν χορήγησιν συντάξεως εἰς ὑπάλληλον ἀφυπηρετοῦντα λόγῳ ὑγείας ἢ διὰ τὴν μεταβίβασιν τῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν ὑπαλλήλου ἀποθνήσκοντος ἐν ὑπηρεσίᾳ.

(ε) Ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. εἰσηγεῖται ὅπως τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε ἡ Κυβέρνησις νὰ μὴ δικαιοῦται, κατὰ τὸν καθορισμὸν τῆς πληρωτέας συντάξεως εἰς χήραν ἢ ὀρφανόν, νὰ ἀποκόπτῃ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ 1/3 τῆς Κυβερνητικῆς συνεισφορᾶς εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Διὰ τὴν πλήρη κατατόπισιν τῶν Μελῶν ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἀναλύσῃ τὸ θέμα ἐκτενέστερον.

Αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ δημοσίων ὑπαλλήλων ἅμα τῇ θεσπίσει τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς νόμον θὰ δικαιοῦνται :

(i) Συντάξεως βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου.

(ii) Συντάξεως ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὰ 2/3 τῆς συνεισφορᾶς δι' ἕκαστον Κυβερνητικὸν ὑπάλληλον, ἤτοι 1/3 ὡς ἐργοδότης, 1/3 ὡς Κυβέρνησις, τὸ δὲ ὑπόλοιπον 1/3 καταβάλλεται ὑπὸ τοῦ ὑπαλλήλου.

Διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου πληρωτέου ποσοῦ συντάξεως δι' ἑκάστην χήραν ἢ ὀρφανόν, ἡ Κυβέρνησις λαμβάνει ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ χήρα καὶ τὸ ὀρφανὸν τυγχάνουν συνταξιοδοτήσεως καὶ ἐξ ἑτέρου Ταμείου, ἤτοι τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει τὰ 2/3 τῆς συνεισφορᾶς δι' ἕκαστον Κυβερνητικὸν ὑπάλληλον.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Κυβέρνησις, κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς πληρωτέας συντάξεως εἰς χήραν ἢ ὀρφανὸν συνταξιοδοτούμενον δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου, λαμβάνει ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐν λόγῳ χήρα ἢ τὸ ὀρφανὸν τυγχάνουν συνταξιοδοτήσεως καὶ ἐξ ἑτέρου Ταμείου περιέχοντος Κυβερνητικὴν συνεισφοράν, ἤτοι τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, καὶ μειώνει τὸ ποσὸν τῆς δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου πληρωτέας συντάξεως διὰ τῆς ἀφαιρέσεως ποσοῦ ἴσου πρὸς τὸ 1/3 τῆς ἐκ τοῦ Ταμείου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων παρεχομένης συντάξεως, τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύει τὸ ὠφέλημα τὸ προκύπτον ἐκ τῶν εἰσφορῶν τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων. Τὸ ἕτερον 1/3 τὸ ὁποῖον ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει ὡς Κυβέρνησις καὶ οὐχὶ ὡς ἐργοδότης εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων δὲν ἀφαιρεῖται.

(7) Θέμα Συνταξιοδοτήσεως Προέδρου Βουλῆς καὶ Ὑπουργῶν :

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ἐξήτασε τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως ἢ μὴ τῆς θέσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ τῶν Ὑπουργῶν.

Τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὡς καὶ τὸ Ὑπουργικὸν ἀξίωμα, ἀποκλείουν διὰ τὸν κάτοχον αὐτῶν τὴν ἐξάσκησιν ἐπαγγέλματος, καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων ἐπιβάλλεται ἡ ἐγκατάλειψις οἱουδήποτε ἐπαγγέλματος ἢ σταδιοδρομίας εἰς ἃ ὁ πολίτης ἠσχολεῖτο πρὸ τῆς ἐκλογῆς του ὡς Προέδρου τῆς Βουλῆς ἢ πρὸ τοῦ διορισμοῦ του ὡς Ὑπουργοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ περίοδος καθ' ἣν πρόσωπόν τι ὑπηρέτει ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἢ ὡς Ὑπουργὸς δὲν διέπεται ὑπὸ σταθερῶν παραγόντων ὡς πρὸς τὸν χρόνον τῆς ὑπηρεσίας των, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ρυθμισθῇ διὰ προνοίας συνταξιοδοτήσεως ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅτι ὁ κατέχων τὸ ἀξίωμα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ἢ τοῦ Ὑπουργοῦ δέον ἅμα τῇ ἀποχωρήσει ἐκ τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ καὶ κατόπιν συμπληρώσεως ἑνὸς ἔτους ὑπηρεσίας νὰ τυγχάνῃ φιλοδωρήματος ἐκ ποσοστοῦ ἴσου πρὸς 10% τῶν ὁλικῶν μηνιαίων ἀπολαβῶν του δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον μῆνα ἐξασκήσεως τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὸ ἄρθρον 6 προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις :

«Νοεῖται περαιτέρω ὅτι εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἢ εἰς Ὑπουργὸν ἀποχωροῦντα τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ κατόπιν ὑπηρεσίας

12 μηνῶν χορηγεῖται φιλοδώρημα ἐκ ποσοστοῦ ἴσου πρὸς 10% τῶν ὁλικῶν μηνιαίων ἀπολαβῶν του δι' ἕκαστον συμπεπληρωμένον μῆνα ἐξασκήσεως τοῦ λειτουργήματος αὐτοῦ».

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὁμοφώνως τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς νόμον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔληξεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967».

Λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε μόλις σήμερον καὶ εἶναι μακροσκελεστάτη, τὸ δὲ θέμα εἶναι ἀρκετὰ περίπλοκον, θὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ λάβῃ χώραν τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ Νομοσχέδιον καὶ ἔχει ἑτοιμάσει καὶ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν. Παρεκάλεσα ὅμως τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὅπως μὴ κυκλοφορήσῃ τὴν ἔκθεσίν του, διότι ὑπάρχουν ὡρισμένα θέματα νομικῆς φύσεως τὰ ὁποῖα θὰ παραπέμψω εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν. Ἑτοιμάζω σχετικὸν κατατοπιστικὸν ἔγγραφον διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν ἐπὶ τῶν σημείων τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου χρήζουν ἐνδελεχοῦς ἐξετάσεως ὅσον ἀφορᾷ τὰς νομικὰς ἐπιπτώσεις.

Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967 δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ διότι ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει ἀκόμη κυκλοφορήσει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ— Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν θεμάτων καὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν. Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ—Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἡ ἔκθεσις, ὡς ἐνημέρωσα καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους Τουρκοπλήκτους, θὰ καθυστερήσῃ δι' ὀλίγας ἀκόμη ἡμέρας, πιθανὸν 15 ἡμέρας, λόγῳ τοῦ ὅτι νέα στοιχεῖα ἔχουν ἀποσταλῆ πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ἀνάγκη ἐπανεξετάσεως τῶν στατιστικῶν δεδομένων ἐπὶ τῶν ὁποίων

ἐβασίσθη ἡ προετοιμασθεῖσα ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐπίσης μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐκθέσεως ἐνώπιον τῆς Βουλῆς θὰ ἀφεθῇ ὡρισμένος χρόνος οὕτως ὥστε οἱ ἐνδιαφερόμενοι νὰ μελετήσουν τὴν ἔκθεσιν καὶ νὰ ὑποβάλουν συμπληρωματικὰς εἰσηγήσεις καὶ ἀπόψεις ἐπ' αὐτῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967· καὶ

(5) Ὁ περὶ Ρυθμίσεως Πρατηρίων Πετρελαιοειδῶν Νόμος τοῦ 1967.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Αἱ μελέται ἐμπειρογνωμόνων ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ τουρισμοῦ καὶ ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῶν εἰσηγήσεών των—Ἐγκατάστασις τηλεφώνου εἰς τὸ χωρίον Ἅγιοι Τριμιθιᾶς—Ἄδειαι εἰσαγωγῆς ἐλαιῶν καὶ ἀδιάθετοι ποσότητες ἐλαιῶν εἰς τὴν Κυθραίαν—Ἐπέκτασις Σχολῆς Κωφαλάλων κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967.

(3) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 9ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 25)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966.

«Πρὸ 3 ἐτῶν περίπου ἀπεφασίσθη ἡ μετακίνησις τοῦ χωρίου Παληάμπελα τῆς Ἐπαρχίας Πάφου εἰς τοποθεσίαν πλησίον τοῦ χωρίου Πωμὸς καὶ κατηρτίσθησαν τὰ πρὸς τοῦτο σχέδια.

Νοουμένου ὅτι ἡ μετακίνησις τοῦ χωρίου τούτου εἶναι ἀναγκαιοτάτη ἐρωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον προτίθεται νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὴν τοιαύτην μετακίνησιν ἐντὸς τοῦ 1967».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 28ην Φεβρουαρίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι περὶ τὸ ἔτος 1963 ἐγένετο σκέψις περὶ μετακινήσεως τοῦ χωρίου Παληάμπελα λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ χωρίον τοῦτο, οἱ κάτοικοι τοῦ ὁποίου ἀνέρχονται περίπου εἰς 200, στερεῖται συγκοινωνιακοῦ δρόμου, σχολείου,

ἐκκλησίας, διασωληνωμένου ὕδατος κτλ. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπελέγησαν ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Τμημάτων τῆς Κυβερνήσεως 12 τεμάχια γῆς, ἅτινα ἦσαν ἰδιοκτησία κατοίκων Πωμοῦ. Τὸ ὡς ἄνω σχέδιον ἐγκατελείφθη, ἀφ' ἑνὸς μὲν συνεπείᾳ τῆς ἀρνήσεως τῶν ἰδιοκτητῶν τῶν ὡς ἄνω τεμαχίων νὰ παραχωρήσωσι τὴν ἀπαιτουμένην γῆν, ἀφ' ἑτέρου δὲ λόγῳ τῆς ἀρνήσεως τῶν κατοίκων τοῦ χωρίου Παληάμπελα ὅπως μετακινηθοῦν εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχήν. Μετὰ ταῦτα, ἐγένετο δευτέρα μελέτη περὶ μετακινήσεως τοῦ χωρίου καὶ πάλιν ἐντὸς τῶν χωριτικῶν ὁρίων Πωμοῦ, εἰς χῶρον ἀνήκοντα εἰς κατοίκους τοῦ χωρίου Παληάμπελα.

Τὸ ὡς ἄνω σχέδιον ἐπίσης ἐγκατελείφθη, τῆς ὡς ἄνω περιοχῆς κριθείσης ὡς ἀκαταλλήλου διὰ διαφόρους τεχνικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους. Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως ἡτοιμάσθη ἐκ νέου τρίτον σχέδιον δαπάνης £35.000, περὶ μετακινήσεως τῶν κατοίκων εἰς νέαν περιοχὴν κατὰ μῆκος τοῦ κυρίου δρόμου Πωμοῦ–Παχυάμμου, λόγῳ ὅμως οἰκονομικῶν περιορισμῶν τὸ ὡς ἄνω σχέδιον δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ περιληφθῇ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967.

Τὸ ὡς ἄνω θέμα ἐξακολουθεῖ νὰ τυγχάνῃ τῆς δεούσης μελέτης τοῦ Ὑπουργείου τούτου. Προτιθέμεθα προσεχῶς νὰ εἰσηγηθῶμεν τὴν περίληψιν τοῦ νέου τούτου σχεδίου ἐντὸς τοῦ προϋπολογισμοῦ τοῦ ἔτους 1968, ἡ ἔγκρισις ὅμως τούτου θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς διαθεσίμους πιστώσεις καὶ τὴν προτεραιότητα ἣν ἔχει ἐν σχέσει μὲ ἄλλα σχέδια ἀναπτύξεως ἅτινα θὰ ὑποβληθῶσι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαρτίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ὅλον ὑφιστάμενον ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα εἶναι—κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν—πεπαλαιωμένον, μὴ συνάδον πρὸς τὰς συγχρόνους ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας καὶ τάσεις τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας γενικώτερον καὶ τῆς Κυπριακῆς εἰδικώτερον, μὲ δυσμενεῖς καὶ ἐμφανεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀνελίξεως τοῦ τόπου, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα —

(α) πῶς ἀντικρύζει τὸ ὅλον πρόβλημα,

(β) ποίας βραχυπροθέσμους, ἐκ τῶν ἐνόντων, λύσεις ἀντικρύζει καὶ τὶ μακροπροθέσμους, καὶ

(γ) πῶς σκοπεύει νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἔξοδον τῆς παιδείας τῆς πατρίδος ἐκ τῆς κατατρυχούσης αὐτὴν στατικῆς καθηλώσεως, ἂν οὐχὶ καὶ ὀπισθοδρομήσεως ποὺ ἐπὶ δεκαετίας τὴν χαρακτηρίζει».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1967.

«Βάσει τοῦ Νόμου περὶ Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν (Ἀγορανομίας) ἔχει ἐγκαθιδρυθῇ ἐξαμελὴς Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ, τὰ καθήκοντα τῆς ὁποίας, μεταξὺ ἄλλων, εἶναι νὰ εἰσηγῆται καὶ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ποῖα καταναλωτικὰ ἀγαθὰ χρήζουν ἐλέγχου.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν δὲν ἔχει διορισθῇ ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διατὶ παρεμερίσθη ἡ μεγαλυτέρα καὶ παραγωγικωτέρα τάξις τοῦ τόπου καὶ ἐὰν μελετᾶται ἀναδιοργάνωσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑπάρχῃ δικαιοτέρα ἀντιπροσώπευσις ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαρτίου, 1967.

«Ὑπάρχουν πληροφορίες ὅτι Ἀμερικάνοι ἐπιχειρηματίες ἔχουν ἐξασφαλίσει ἄδεια ἀπὸ τὴ Κυπριακὴ Κυβέρνηση γιὰ τὴ δημιουργία μεγάλης ἔπαυλης γιὰ ἐκτροφὴ ἀγελάδων σὲ περιοχὴ τῆς Κύπρου.

Οἱ πληροφορίες αὐτὲς ἔχουν δημιουργήσει μεγάλη ἀνησυχία ἀνάμεσα σὲ ὅλους τοὺς κτηνοτρόφους τῆς Κύπρου καὶ ἰδιαίτερα στοὺς ἀγελαδοτρόφους.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ἂν ἀληθεύουν αὐτὲς οἱ πληροφορίες; Καὶ ἂν ἀληθεύουν δὲν ὑπάρχει ἀντίθεση μεταξὺ τῆς ὀρθῆς γενικῆς κυβερνητικῆς πολιτικῆς γιὰ ἐνθάρρυνση τῆς ντόπιας παραγωγῆς καὶ κτηνοτροφίας μὲ τὴν παραχώρηση αὐτῶν τῶν δικαιωμάτων σὲ ξένους ἐπιχειρηματίες ἔστω καὶ ἂν παρουσιάζονται ὅτι συνεργάζονται μὲ Κυπρίους κεφαλαιούχους; Καὶ δὲν θὰ ἐπηρεάσουν δυσμενῶς αὐτὲς οἱ ἐπιχειρήσεις τὴν δική μας κτηνοτροφία»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαρτίου 1967.

«Παρ' ὅλον ὅτι ἡ περυσινὴ παραγωγὴ ἐλαιολάδου ἦτο πενιχροτάτη μεγάλαι ποσότητες ἐλαιολάδου παραμένουν ἀδιάθετοι εἰς ἀποθήκας παραγωγῶν καὶ ὀργανισμῶν, ὡς ἐπίσης καὶ σεβαστὴ ποσότης ἐλαιῶν.

Αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι ἐλπίζεται ὅτι θὰ βοηθήσουν εἰς μίαν καλὴν παραγωγὴν κατὰ τὸ 1967.

Ἐν ὄψει τῆς κρίσεως ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὰ ἐλαιοκομικὰ προϊόντα καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθεν ὁ ἐλαιοπαραγωγός, τί μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας καὶ τὴν πρόληψιν ὁλοσχεροῦς χρεωκοπίας τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μὲ τὰς γνωστὰς πλέον δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐν γένει»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι «ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967».

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν σύνεδρίαν τῆς Βουλῆς καὶ ἑπομένως σήμερον θὰ ἀρχίσῃ ἡ συζήτησις ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς.

Προτίθεμαι εἰς τὴν σημερινὴν συνεδρίαν νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τοὺς ὁμιλητὰς οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ὁμιλήσουν ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς καὶ νὰ ἀναβάλω τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἤτοι τὴν συζήτησιν καὶ ψήφισιν κατ' ἄρθρον τοῦ Νομοσχεδίου, διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναβληθῇ ἡ κατ' ἄρθρον ψήφισις ἔχουν ἐν συντομίᾳ, ὡς ἀκολούθως:

(1) Εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν μερικαὶ τροποποιήσεις νομοτεχνικῆς φύσεως, τὰς ὁποίας εἰσηγήθη τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἐπιστολῆς ἡ ὁποία ἐλήφθη σήμερον εἰς τὸ Γραφεῖον μου, καὶ ἑπομένως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξετασθοῦν ἀπὸ τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

(2) Εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαλειφθῇ τὸ ἐδάφιον *(γ)* τοῦ 6ου ἄρθρου τὸ ὁποῖον προσε-

τέθη εἰς τὸ Νομοσχέδιον κατόπιν εἰσηγήσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν. Τὸ ἐν λόγῳ ἐδάφιον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῇ εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διὰ τοὺς ἀκολούθους δύο λόγους:

(α) Ἡ ἔγκρισίς του σημαίνει ἐπιβάρυνσιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ, καὶ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(β) Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον προβλέπει διὰ τὴν συνταξιοδότησιν δημοσίων ὑπαλλήλων. Ἡ πρότασις ἡ ὁποία γίνεται περὶ παροχῆς εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τοὺς Ὑπουργούς, ἅμα τῇ ἀποχωρήσει των, φιλοδωρήματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ περιληφθῇ εἰς Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους.

Ὡς ἐκ τούτου τὸ ἐδάφιον *(γ)* τοῦ ἄρθρου 6 δέον νὰ ἀπαλειφθῇ ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἔχομεν ἐνώπιόν μας.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἐπειδὴ ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι μακρὰ καὶ λεπτομερής, ἔχω τὴν γνώμην ὅτι θὰ διέπραττον σφάλμα ἐὰν κατεχρώμην τοῦ πολυτίμου χρόνου σας διὰ νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν ταύτην.

Ὡς ἐκ τούτου, θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτρέψητε νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπ' ὀλίγον διὰ νὰ ἐπισημάνω ἁπλῶς τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου πρόκειται νὰ καλυφθῇ ἓν μέγα κενὸν τὸ ὁποῖον ὑφίστατο μέχρι σήμερον ἀναφορικῶς πρὸς τὴν ἐξασφάλισιν τῶν Κυβερνητικῶν λειτουργῶν καὶ ὑπαλλήλων, ὡς καὶ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ ἀποδειχθῇ διὰ πολλοστὴν φορὰν ἐμπράκτως τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας μας καὶ τῆς Βουλῆς μας διὰ τὴν εὐημερίαν ὅλων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι προσφέρουν τὰς ὑπηρεσίας των πρὸς τὴν Δημοκρατίαν τοῦ τόπου μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αἱ εἰς τὸ Νομοσχέδιον περιλαμβανόμεναι πρόνοιαι δύνανται νὰ συγκριθοῦν εὐμενῶς μὲ τὰς προνοίας παρομοίων νομοθεσιῶν, αἵτινες ὑφίστανται εἰς τὰς πλέον προωδευμένας χώρας, καὶ ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τοῦτο.

Παρὰ ταῦτα, ἐν τούτοις, εἶναι πιθανὸν ὡρισμένη τάξις ἢ τάξεις Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων νὰ μὴ ἱκανοποιοῦνται πλήρως διὰ τῶν προνοιῶν τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου. Ἐὰν ὅμως ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἐν προκειμένῳ νομοθεσία τῆς Δημοκρατίας μας τίθεται ἐν ἐφαρμογῇ κατὰ τὴν παροῦσαν ἐποχήν, καθ' ἣν ἀντιμετωπίζονται πλεῖσται ὅσαι ἀντιξοότητες, πρέπει πάντες νὰ εἴμεθα ἱκανοποιημένοι χωρίς, βεβαίως, νὰ ἀποκλείωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι, ὅταν θὰ ἐπικρατήσουν καλύτεραι ἐποχαί, πλεῖσται ὅσαι πρόνοιαι τοῦ Νόμου τούτου θὰ δύνανται νὰ βελτιωθοῦν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἱκανοποιηθοῦν εἰς τὸ ἀκέραιον αἱ ἀπαιτήσεις ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ἐπίσης ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, τῇ βοηθείᾳ τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ ὑπευθύνου Λειτουργοῦ τοῦ Ὑπουργείου του, ἐξήτασε λεπτομερῶς καὶ μετὰ πάσης προσοχῆς τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον καὶ κατέβαλε κάθε δυνατὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ποικίλων αἰτημάτων τῶν διαφόρων αἰτητῶν. Ἐν τούτοις λαβοῦσα ὑπ' ὄψει της ἀφ' ἑνὸς μὲν τὰς παρούσας οἰκονομικὰς δυνατότητας τῆς Δημοκρατίας μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ τὰς συνταγματικὰς ἐπιπτώσεις αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ προκύψουν ἐκ τῆς ἱκανοποιήσεως ἑνὸς ἑκάστου τῶν ὑποβληθέντων αἰτημάτων, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς πλείστας περιπτώσεις ἡ Ἐπιτροπὴ θὰ ἦτο κατ' ἀρχὴν διατεθειμένη νὰ υἱοθετήσῃ ὡρισμένα ἐκ τῶν αἰτημάτων τούτων, δὲν ἠδυνήθη νὰ πράξῃ τοῦτο λόγῳ τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων λόγων.

Κάθε πρότασις τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι φυσικὸν ὅτι θὰ ἀπήτει τὴν ὑπὸ τοῦ Ἀναλογιστοῦ ἐκ νέου ἐξέτασιν αὐτοῦ, διὰ νὰ διαπιστωθῇ ποῖαι θὰ ἦσαν αἱ ἐκ τῆς τροποποιήσεως οἰκονομικαὶ ἐπιπτώσεις καὶ κατὰ πόσον ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Δημοκρατίας μας θὰ ἐπέτρεπεν ἢ ὄχι τὴν τοιαύτην τροποποίησιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ εἶχεν ὡς συνέπειαν τὴν μεγάλην καθυστέρησιν τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου. Διὰ τοῦτο θὰ ἀρκεσθῶ ἁπλῶς εἰς τὴν ὑποβολὴν ὡρισμένων παρατηρήσεων καὶ εἰσηγήσεων μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως, ἀφοῦ ἐξετασθοῦν αὗται καὶ διαπιστωθῇ ὅτι εἶναι δίκαιαι καὶ χρήσιμοι, μελετηθοῦν ἐπισταμένως καὶ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἐφαρμοσθοῦν εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον, ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον αἱ οἰκονομικαὶ δυνατότητες τῆς Δημοκρατίας μας θὰ ἐπιτρέψουν τοῦτο.

Εἷς ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι ἡ ἐπέκτασις τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεως ἀπὸ τοῦ 55ου ἔτους τῆς ἡλικίας εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, τόσον διὰ τοὺς ἄρρενας ὅσον καὶ διὰ τὰς θήλεις ὑπαλλήλους, πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν τῶν μὴ ἐχόντων βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ λοχίου. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι λίαν ἐξυπηρετικὸν καὶ διὰ τὸν ἐργοδότην καὶ διὰ τὸν ἐργοδοτούμενον. Ἐν τούτοις, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν τῆς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη αὐξήσεως τοῦ μέσου ὅρου ζωῆς τοῦ Κυπρίου πολίτου ἀφ' ἑτέρου δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ συνταξιοδότησις τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἄρχεται, συμφώνως τῷ Νόμῳ, ἀπὸ τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας μας, ἔχω τὴν ταπεινὴν γνώμην ὅτι ἐὰν ἐπεξετείνετο τὸ ὅριον ἀφυπηρετήσεως καὶ τῶν Κυβερνητικῶν εἰς τὸ 65ον ἔτος θὰ ἐξυπηρέτει πολὺ περισσότερον ἀμφοτέρας τὰς πλευράς, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι μέχρι τῆς ἡλικίας ταύτης ὁ ἐργαζόμενος εἶναι ἐξ ἴσου ἀποδοτικὸς ὡς καὶ εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 60 ἐτῶν.

Ἐξ ἄλλου, διὰ τῆς υἱοθετήσεως τοῦ μέτρου τούτου, θὰ ἀπηλλάσσετο ὁ συνταξιοῦχος τῆς ἀγωνιώδους σκέψεως ποίαν ἀσχολίαν θὰ ἠδύνατο νὰ ἐξασφαλίσῃ κατὰ τὴν συμπλήρωσιν τῆς ἡλικίας τῶν 60 ἐτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τοῦ εἶναι ἀπαραίτητον ἂν ὄχι μόνον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν ποιᾶς τινος αὐξήσεως τῶν μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησίν του μειωμένων ἐσόδων του, ἀλλ' ἐπίσης καὶ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς ἀσχολίας του μέχρι τοῦ 65ου ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἥτις ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ μειώνῃ τὴν ἀπογοήτευσιν τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ὁ ἐργαζόμενος, ὑποχρεούμενος νὰ μένῃ ἄνευ ἐργασίας ἀπὸ τοῦ 60οῦ ἔτους τῆς ἡλικίας του, ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἀποτρέπῃ αὐτὸν ἀπὸ τοῦ νὰ καθίσταται καφενόβιος εἰς ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ἀκμαίας εἰσέτι τὰς δυνάμεις του δι' ἐργασίαν. Πλὴν τούτου, διὰ τῆς ἐν λόγῳ ἐπεκτάσεως τοῦ ὁρίου ἡλικίας, θὰ ἐξασφαλίζῃ ὁ συνταξιοῦχος σχεδὸν πάντοτε τὸ ἀνώτατον ὅριον τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν του.

Δὲν ὑπάρχει, ἐπίσης, ἀμφιβολία ὅτι ὁ δεύτερος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου, ὅστις ἀποβλέπει εἰς τὴν εἰσαγωγὴν νέου συστήματος διὰ τὴν παροχὴν συντάξεως εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ ἀρρένων συνταξίμων ὑπαλλήλων, ἀποθνησκόντων ἐν ὑπηρεσίᾳ κατόπιν δεκαετοῦς ὑπηρεσίας των, ἢ μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησιν τούτων, εἶναι πράγματι ἀπαραίτητος καὶ τὰ μάλα ἐξυπηρετικός. Ἀναμφιβόλως, ὁ καθορισμὸς τῆς χρονικῆς περιόδου τῶν δέκα ἐτῶν διὰ τὴν περίπτωσιν τῆς ἀποβιώσεως τῶν ἀρρένων συνταξίμων, συγκρινόμενος μὲ τὰς νομοθεσίας ἄλλων χωρῶν, εἶναι ἄξιος παντὸς ἐπαίνου. Ἐν τούτοις, μολονότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ περαιτέρω περιορισμὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος θὰ ἦτο πολὺ δαπανηρὸς διὰ τὰ οἰκονομικὰ τῆς Δημοκρατίας μας, καὶ παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς περιπτώσεις θανάτου τῶν ὑπαλλήλων κατὰ τὰ ὀλίγα πρῶτα ἔτη τῆς ὑπηρεσίας των, ὁπότε οὗτοι θὰ ἔχουν προσφέρει ὑπηρεσίαν διὰ πολὺ μικρὰν χρονικὴν περίοδον, ἡ Κυβέρνησις θὰ ἐπεφορτίζετο μεγάλας εὐθύνας διὰ τὴν συνταξιοδότησιν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν νεαρᾶς ἡλικίας, ἐν τούτοις εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ἐξευρεθῇ εἷς μέσος ὅρος, καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἀντὶ συνταξιοδοτήσεως νὰ παρέχεται εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ ἓν ὡρισμένον ποσὸν ἀναλόγως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τοῦ προώρως ἀποθνήσκοντος ὑπαλλήλου, ἵνα δύνανται, οὕτω, οἱ κληρονόμοι νὰ ἀποφεύγουν τὴν πενίαν μέχρι τῆς ἐξασφαλίσεως ἄλλων πόρων ζωῆς.

Όσον ἀφορᾷ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς γενομένην εἰσήγησιν, ἀναφορικῶς μὲ τὸ αἴτημα τῶν Προέδρων καὶ τῶν Δικαστῶν τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων διὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των, εἰς ταύτην ἀναφέρεται ὅτι, προκειμένου νὰ γίνῃ τοιαύτη εἰδικὴ πρόνοια, αὕτη δέον νὰ τύχῃ γενικῆς ἐφαρμογῆς δι' ὅλους τοὺς εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν εἰσερχομένους εἰς σχετικῶς μεγάλην ἡλικίαν, λόγῳ ἀπαιτουμένων πανεπιστημιακῶν προσόντων καὶ πείρας ἐκ προηγουμένης ἐξασκήσεως ἐπαγγέλματος, καὶ ὅτι συνεπῶς τοῦτο πρέτει νὰ ἐφαρμοσθῇ ὄχι μόνον διὰ τοὺς Προέδρους καὶ τοὺς Δικαστὰς τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων, ἀλλὰ καὶ δι' ὅλους τοὺς Κυβερνητικοὺς Λειτουργοὺς τοὺς ἐμπίπτοντας εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην.

Ὡς ἐκ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐξετασθῇ ἐπισταμένως ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἀφοῦ προηγουμένως παραπεμφθῇ εἰς τὸν Ἀναλογιστὴν πρὸς ἐξακρίβωσιν τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων. Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι, μολονότι συμφωνῶ μὲ τὴν εἰσήγησιν ταύτην τῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν τούτοις φρονῶ ὅτι ἐξ ἴσου θὰ πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψει καὶ τὸ αἴτημα τῶν Ἀξιωματικῶν τῆς Ἀστυνομίας περὶ ἐξασφαλίσεως καὶ δι' αὐτοὺς τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου, εἰσηγοῦμαι ὅπως καὶ ἡ περίπτωσις αὕτη ἐξετασθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀναλογιστοῦ. Διότι πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι εἷς συνταξιοῦχος Κυβερνητικός, ὅταν οὗτος εἶναι νομικός, ἢ ἰατρός, ἢ μηχανικός ἢ γεωπόνος, ἢ οἰκονομολόγος, ἢ ἀρχιτέκτων, ἢ χημικός ἢ οἱοσδήποτε ἄλλος ἐπιστήμων, ἐξερχόμενος τῆς Κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔχων, πλὴν τῆς ἐπιστημονικῆς εἰδικότητός του καὶ πολυετῆ πεῖραν, δύναται εὐκόλως νὰ ἐξασφαλίσῃ μετὰ τὴν συνταξιοδότησίν του μίαν προσοδοφόρον ἐργασίαν. Ἐπὶ πλέον, δέον νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι οἱ ἔχοντες τοιαῦτα πανεπιστημιακὰ προσόντα Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι διορίζονται ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας τῆς προσλήψεώς των μὲ ὑψηλὴν μισθοδοσίαν, ἥτις τοὺς ἐπιτρέπει νὰ κάμνουν ὡρισμένας ἀποταμιεύσεις.

Τὸ ἀντίθετον συμβαίνει μὲ τοὺς Ἀξιωματικοὺς τῆς Ἀστυνομίας, οἵτινες ἐξερχόμενοι τῆς Κυβερνητικῆς ὑπηρεσίας πολὺ ὀλίγας πιθανότητας ἔχουν νὰ ἐξασφαλίσουν ἄλλην ἐργασίαν, λόγῳ τῆς πολυχρονίου ἀσχολίας των εἰς τὰ ἀστυνομικὰ καθήκοντα. Εἶμαι, ὡς ἐκ τούτου, τῆς γνώμης ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ σοβαρῶς ὑπ' ὄψει τὸ ζήτημα τοῦτο, ἵνα δώσῃ τὰ μέσα ἐξασφαλίσεως ἀνέτων γηρατείων εἰς τοὺς ἀστυνομικούς, οἵτινες ἠνάλωσαν ὅλην τὴν ζωήν των εἰς τὴν διαφύλαξιν τῆς ἀσφαλείας τοῦ τόπου μας.

Περαίνων, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι αἰσθάνομαι εὐτυχὴς διότι ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μου ψηφίζεται εἰς τόσον προοδευτικὸς καὶ ἀπαραίτητος Νόμος, ὅστις θὰ ἱκανοποιήσῃ χιλιάδας ἀτόμων καὶ θὰ συντείνῃ εἰς τὴν εὐημερίαν αὐτῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὡς εἶναι γνωστὸν ἡ μέχρι σήμερον ἰσχύουσα συνταξιοδοτική μας νομοθεσία τυγχάνει ἀπηρχαιωμένη καὶ παρουσιάζει οὐσιώδη μειονεκτήματα. Ἡ ὑφισταμένη ἡλικία τῶν 55 ἐτῶν ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τυγχάνει λίαν χαμηλὴ καὶ δὲν εἶναι ἱκανοποιητικὴ διὰ τὸν δημόσιον ὑπάλληλον, διότι τὸ εἰσόδημά του, ἐλαττοῦται σημαντικῶς εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν συνήθως ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην περισσοτέρων πόρων εἴτε διὰ τὴν πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν τῶν τέκνων του εἴτε διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τούτων. Ἐξ ἄλλου τυγχάνει ἐπιζήμιος διὰ τὸ κράτος ἡ ἰσχύουσα ἡλικία ἀφυπηρετήσεως, καθότι ἀφ' ἑνὸς μὲν αἱ συντάξεις καταβάλλονται διὰ μακρότερον χρόνον καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ κράτος στερεῖται τῶν ὑπηρεσιῶν τῶν πλέον πεπειραμένων ὑπαλλήλων του.

Ἕτερον οὐσιῶδες μειονέκτημα τῆς ἰσχυούσης συνταξιοδοτικῆς μας νομοθεσίας εἶναι ὅτι οὐδενὸς ὠφελήματος ἀφυπηρετήσεως τυγχάνουν αἱ χῆραι καὶ τὰ ὀρφανὰ ὑπαλλήλων ἀποθνησκόντων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησίν των, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ Ταμεῖον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν κατηργήθη ἀπὸ τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1962, κατόπιν ἐπιμόνων παραστάσεων τῶν εἰσφορέων ἐπὶ τῷ ὅτι αἱ εἰσφοραὶ πρὸς 5% ἦσαν ὑψηλαὶ καὶ τὰ ὠφελήματα χαμηλά. Οὐσιῶδες ἐπίσης μειονέκτημα τῆς ἰσχυούσης συνταξιοδοτικῆς μας νομοθεσίας εἶναι ὅτι ἐκ τῶν συνολικῶν ἀπολαβῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων μόνον μέρος τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος τυγχάνει συντάξιμον.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἶναι νὰ ἐκσυγχρονίσῃ τὴν συνταξιοδοτικήν μας νομοθεσίαν διὰ τῆς παροχῆς ὠφελημάτων συνταξιοδοτήσεως παρομοίων ἐκείνων τὰ ὁποῖα παρέχονται εἰς προηγμένας χώρας καὶ νὰ διορθώσῃ τὰ μειονεκτήματα τοῦ παρόντος συστήματος συνταξιοδοτήσεως.

Δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἡ ἡλικία ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως ἀναβιβάζεται ἀπὸ τὸ 55ον εἰς τὸ 60ὸν ἔτος δι' ὅλους τοὺς ὑπαλλήλους, ἐξαιρέσει τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως διὰ τοὺς ὁποίους διατηρεῖται ἡ ἡλικία τοῦ 55ου ἔτους λόγῳ τῆς ἐπιπόνου καὶ ἐξαντλητικῆς φύσεως τῶν καθηκόντων τούτων. Ὡσαύτως τὰ ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως εἶναι σύνταξις βασιζομένη οὐχὶ ἐπὶ τοῦ συντελεστοῦ 1/600 τῶν ἐτησίων συνταξίμων ἀπολαβῶν τοῦ ὑπαλλήλου κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἀφυπηρετήσεώς του δι' ἕκαστον πλήρη μῆνα ὑπηρεσίας, ὡς ἴσχυε μέχρι σήμερον, ἀλλὰ ἐπὶ συντελεστοῦ 1/660 δι' ὅλους τοὺς συνταξίμους ὑπαλλήλους, πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ λοχίου συμπεριλαμβανομένου διὰ τοὺς ὁποίους λαμβάνεται πρόνοια ὥστε νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν δυσμενῶς αἱ συντάξεις των λόγῳ τῆς ἀφυπηρετήσεώς των εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ αὐξάνονται διὰ τῆς προσθήκης 1/660 τῶν συνταξίμων ἀπολαβῶν αὐτῶν δι' ἕκαστον μῆνα ὑπηρεσίας πέραν τῶν 25 ἐτῶν μὲ ἀνώτερον ὅριον αὐξήσεως 60/660. Ἑπομένως οἱ ἀστυνομικοὶ καὶ λοχίαι θὰ ἀφυπηρετοῦν μὲν εἰς τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των ἀλλὰ θὰ δικαιοῦνται εἰς τὸ ἀνώτερον ὅριον τῆς συντάξεως κατόπιν πραγματικῆς ὑπηρεσίας 31 ἐτῶν καὶ 8 μηνῶν μόνον.

Διὰ τοῦ Δευτέρου Μέρους τοῦ Νομοσχεδίου εἰσάγεται ὁ θεσμὸς τῆς συντάξεως εἰς χήρας καὶ ὀρφανὰ διὰ ἄρρενας συνταξίμους ὑπαλλήλους ἀποθνήσκοντας ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ἢ μετὰ τὴν ἀφυπηρέτησιν τούτων. Αἱ συντάξεις ἔχουν ὑπολογισθῆ ὑπὸ τοῦ Ἀναλογιστοῦ καὶ προϋποθέτουν εἰσφορὰς ἐκ μέρους τῶν ὑπαλλήλων πρὸς 1 3/4% τῶν ἐτησίων ἀπολαβῶν αὐτῶν ἐν συγκρίσει πρὸς 5% εἰς τὸ καταργηθὲν Ταμεῖον Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν. Ἡ εἰσφορὰ αὕτη τῶν ὑπαλλήλων θὰ καλύπτῃ μόνον μέρος τῆς δαπάνης διὰ τὰς ἐν λόγῳ συντάξεις, τὸ δὲ ὑπόλοιπον μέρος θὰ καλύπτεται ὑπὸ τοῦ κράτους.

Τὸ εὐεργέτημα τῆς συντάξεως χηρῶν καὶ ὀρφανῶν παρέχεται καὶ εἰς τοὺς ἐν ζωῇ συνταξιούχους ὑπαλλήλους ἀλλ' ἡ σύνταξις τῆς χήρας συνταξιούχου ἰσοῦται πρὸς τὸ ½ τῆς εἰς τὸν συνταξιοῦχον καταβαλλομένης συντάξεως κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τοῦ θανάτου του.

Ταὐτοχρόνως μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων, ποσοστὸν 20% τῶν βασικῶν μισθῶν ἐκ τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος θὰ συγχωνευθῇ μετὰ τῶν βασικῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων διὰ σχετικοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ συντόμως εἰς τὴν Βουλήν, ὁπότε αἱ ὁλικαὶ ἀπολαβαὶ τῶν ὑπαλλήλων παραμένουν ἀμετάβλητοι ἐνῶ τὸ συντάξιμον μέρος αὐτῶν αὐξάνεται.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐναρμονίζεται ἡ ἰσχύουσα συνταξιοδοτικὴ μας νομοθεσία πρὸς τὰς συγχρόνους καὶ προοδευτικὰς συνταξιοδοτικὰς ἀντιλήψεις καὶ βελτιοῦται τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν Κυπρίων συνταξιούχων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Ἐκπληροῦται δὲ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας ἓν στοιχειῶδες καθῆκον πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἠνάλωσαν τὴν ζωήν των πρὸς ἐξυπηρέτησιν καὶ ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας ὡς στυλοβάται τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Συζητοῦντες σήμερον τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον περὶ Συντάξεων, ἀσφαλῶς ἡ Βουλὴ ἔχει καθῆκον νὰ ἀναλογισθῇ τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἔναντι τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων καὶ ἀφυπηρετησάντων καθηγητῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας, οἵτινες, ἀτυχῶς, μέχρι σήμερον στεροῦνται οἱασδήποτε συνταξιοδοτικῆς νομοθεσίας καὶ εἰς τὰς δυσμὰς τοῦ βίου των ἀντικρύζουν τὸ ἐξαθλιωτικὸν δρᾶμα τῆς στερήσεως καὶ τῆς οἰκονομικῆς ἐξαθλιώσεως. Ἔχει καθῆκον νὰ ἀναλογισθῇ ἡ Βουλὴ τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἔναντι τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διδασκάλων, οἵτινες δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν προνοιῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου, καθότι ἡ συνταξιοδότησίς των ρυθμίζεται δυνάμει τοῦ ἀπηρχαιωμένου νόμου περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Κεφ. 166) καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ἀφυπηρετοῦν οὗτοι εἰς τὴν ἀπαράδεκτον ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν. Ἔχει καθῆκον νὰ ἀναλογισθῇ ἡ Βουλὴ τὴν ἠθικὴν ὑποχρέωσιν τὴν ὁποίαν ἔχει ἔναντι τῶν παλαιῶν συνταξιούχων διδασκάλων, κυβερνητικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι μὲ τὰς συντάξεις πείνης τοῦ παρελθόντος ἔχουν φθάσει εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀπογνώσεως.

Ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐπιβάλλεται νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῶν δικαίων συνταξιοδοτικῶν αἰτημάτων τῶν καθηγητῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας διὰ τὴν ψήφισιν, τὸ ταχύτερον δυνατόν, τοῦ σχετικοῦ περὶ συνταξιοδοτήσεώς των Νόμου. Ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἐπιβάλλεται νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ταχείας τροποποιήσεως τοῦ ἀπηρχαιωμένου Νόμου (Κεφ. 166) περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως, τοῦ ρυθμίζοντος τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διδασκάλων. Καὶ ἀκόμη θὰ πρέπει νὰ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ τῶν ἐκπροσώπων τοῦ λαοῦ ὑπὲρ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων συντάξεως διὰ τῆς παροχῆς ἑνὸς δικαίου καὶ εὐλόγου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς παλαιοὺς συνταξιούχους διδασκάλους, κυβερνητικοὺς καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων πένονται, καθότι ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀφυπηρετήσεώς των ὁ τιμάριθμος ἀνῆλθε κατὰ 900% καὶ ἐπομένως ἡ ἀγοραστικὴ δύναμις τῆς συντάξεώς των σχεδὸν ἐξεμηδενίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ διακόψω τὸν ἔντιμον ὁμιλητήν, ἀλλὰ τὸ θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται δὲν εἶναι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐπανειλημμένως ἔχει ἀποφασίσει ὅτι οὐδόλως προδικάζει τὴν συζήτησιν θεμάτων προτοῦ ταῦτα κατατεθοῦν ἐνώπιόν της.

Θὰ ἤθελα, ἐν πάσῃ περιπτώσει, νὰ πληροφορήσω τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μὲ ἐπληροφόρησεν ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς θὰ κατατεθῇ Νομοσχέδιον διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν συντάξεων τῶν διδασκάλων καὶ μὲ παρεκάλεσεν ὅπως ἐπισπεύσωμεν τὴν ψήφισίν του οὕτως ὥστε ἐὰν εἶναι δυνατὸν νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τὴν 1ην Ἀπριλίου.

Διὰ τοῦτο δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐκφρασθοῦν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου προτοῦ τοῦτο κατατεθῇ, μελετηθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τεθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος πρὸς συζήτησιν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Δὲν ἐκφράζω ἀπόψεις ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων αὐτῶν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀλλ' ἁπλῶς ἀναφέρομαι κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ γενικοῦ Νομοσχεδίου περὶ συντάξεως Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, εἰς τὰς ἐλλείψεις τὰς ὁποίας μπορεῖ νὰ ἔχῃ, δηλαδὴ ὅτι δὲν καλύπτει ὡρισμένα ἐπαγγέλματα, καὶ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν καὶ τὴν ἐλπίδα ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καταθέσῃ συντόμως τὰ σχετικὰ Νομοσχέδια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν σᾶς διέκοψα ὅταν ὡμιλούσατε ἐπὶ θέματος ἀρχῆς. Σᾶς διέκοψα εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖνο ποὺ ἠρχίσατε νὰ εἰσέρχεσθε εἰς λεπτομερείας ὡς πρὸς τὸ τί πρέπει

τὸ Νομοσχέδιον νὰ προβλέπῃ ἐν σχέσει μὲ τὰς κλίμακας συντάξεων καὶ ὡρισμένας ἄλλας λεπτομερείας αἱ ὁποῖαι τότε μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὅταν κατατεθῇ ἐνώπιόν της τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Μὲ συγχωρεῖτε, κ. Πρόεδρε, κάποια παρεξήγησις ὑπάρχει. Δὲν ἀνεφέρθην εἰς λεπτομερείας ὅσον ἀφορᾷ τὴν τροποποίησιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἐν σχέσει μὲ τὰς συντάξεις.

Ἁπλῶς ἀνεφέρθην εἰς τὸ ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν καλύπτει τοὺς διδασκάλους, δὲν καλύπτει τοὺς καθηγητὰς σχολῶν Μέσης Παιδείας καὶ ἐπίσης ὅτι οἱ παλαιοὶ συνταξιοῦχοι οἱ ὁποῖοι παίρνουν σύνταξιν, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν, £12 καὶ £14 δὲν μποροῦν, βεβαίως, νὰ ζήσουν μὲ τὴν σύνταξιν αὐτήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αὐτὸ ἀκριβῶς εἶναι ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθητε καὶ τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ρυθμίσῃ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ. Τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν καλύπτει τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς καθηγητὰς Μέσης Παιδείας εἶναι φανερόν, διότι καὶ εἰς τὸν τίτλον του ἀναφέρεται ὡς Νομοσχέδιον συνταξιοδοτήσεως τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Ἐπομένως τὸ μόνον εἰς τὸ ὁποῖον μπορούσατε νὰ ἐπεκταθῆτε ἦτο νὰ ἀναφέρετε ὅτι εἶναι ἀνάγκη ὅπως καὶ τὰ ἄλλα θέματα ρυθμισθοῦν, τὸ ὁποῖον ἐκάματε καὶ διὰ τὸ ὁποῖον δὲν σᾶς διέκοψα. Πέραν τούτου δὲν δικαιοῦσθε.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Θὰ συνεχίσω διὰ νὰ ἐκφράσω εὐχήν, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐὰν συνεχίσετε διὰ νὰ ἐκφράσετε εὐχήν, θὰ εἶσθε ἐκτὸς θέματος.

Ἡ παρατήρησίς σας ἐλήφθη ὑπὸ σημείωσιν καὶ εἰς ἀπάντησιν σᾶς ἐπληροφόρησα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἑτοιμάζει Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ ἐντὸς τοῦ τρέχοντος μηνὸς μὲ εἰδικὴν παράκλησιν ὅπως ἡ Βουλὴ ἐπισπεύσῃ τὴν ψήφισίν του οὕτως ὥστε νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τὴν 1ην Ἀπριλίου.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Μήπως .....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέραν τούτου τὶ πρέπει νὰ προβλέψῃ τὸ Νομοσχέδιον δὲν εἶναι θέμα εἰς τὸ ὁποῖον μπορεῖτε νὰ ἀναφερθῆτε σήμερον, διότι προδικάζετε τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ κατατεθῇ. Αὐτὸ ἔχει ἐπανειλημμένως ἀποφασισθῇ ἀπὸ τὴν Βουλὴν ὡς κανὼν ὁ ὁποῖος διέπει τὴν διαδικασίαν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦμεν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἀνεφέρθην σὲ καμμίαν λεπτομέρειαν. Ἀνεφέρθην ἁπλῶς εἰς τὴν συνταξιοδοτικὴν νομοθεσίαν ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου. Δὲν ἀνεφέρθην σὲ καμμίαν λεπτομέρειαν. Ἴσως νὰ παρεξεγήθη ἡ ὁμιλία μου. Ἀκριβῶς θέλω νὰ ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐκπληροῖ ἕνα ἐπιβεβλημένον καθῆκον πρὸς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, θὰ θελήσῃ νὰ ἐπιταχύνῃ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας, καθὼς καὶ τοῦ τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου τοῦ Νόμου (Κεφ. 166) τοῦ ρυθμίζοντος τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἐν ὑπηρεσίᾳ διατελούντων διδασκάλων. Ταὐτοχρόνως δὲ ἐλπίζω ὅτι θὰ θελήσῃ νὰ ἐπιληφθῇ μετὰ τῆς δεούσης

στοργῆς τοῦ θέματος τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων συντάξεως διὰ τῆς παροχῆς ἑνὸς δικαίου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος εἰς τοὺς παλαιοὺς συνταξιούχους διδασκάλους, κυβερνητικοὺς καὶ δημοτικοὺς ὑπαλλήλους. Μία τοιαύτη χειρονομία της ὄχι μόνον θὰ τύχῃ τῆς εὐγνωμοσύνης τῶν ἀμέσως ἐνδιαφερομένων συνταξιούχων ἀλλὰ θὰ ἐπικροτηθῇ ἐνθουσιωδῶς ὑφ' ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Εἶμαι ἐντὸς τοῦ θέματος νομίζω, κ. Πρόεδρε, δὲν ἐξῆλθα τοῦ θέματός μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἔχομεν ἐνώπιόν μας πρὸς συζήτησιν καὶ ψήφισιν Νόμον τροποποιοῦντα τὸν περὶ Συντάξεως Δημοσίων Ὑπαλλήλων ὑφιστάμενον Νόμον.

Ἡ ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἶναι αὐτὴν τὴν φορὰν ἐξαιρετικῶς μακρά, πλήρης, ἐμπεριστατωμένη καὶ σαφὴς ὥστε ὀλίγα νὰ μένουν νὰ λεχθοῦν ὑπὸ τῶν ὁμιλητῶν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ κυριώτεραι ἐπιφερόμεναι τροποποιήσεις εἶναι τρεῖς:

Πρῶτον, τὸ ὅριον ἀναγκαστικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων αὐξάνεται ἀπὸ τὸ 55ον εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, πλὴν τῶν ἀστυνομικῶν τῶν μὴ κατεχόντων βαθμὸν ἀνώτερον τοῦ λοχίου, οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 55ον.

Δεύτερον, ἡ παροχὴ συντάξεων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ ἀρρένων δημοσίων ὑπαλλήλων. Ὡς γνωστὸν τὸ προηγουμένως ὑφιστάμενον Ταμεῖον Συντάξεων ἔχει καταργηθῆ.

Τρίτον, ὁ συντελεστὴς τῆς συντάξεως καθωρίσθη εἰς 1/660 ἐνῷ προηγουμένως ἦτο 1/600.

Ἐπικροτοῦμεν τὴν παράτασιν τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεως ἀπὸ τοῦ 55ου ἔτους εἰς τὸ 60ὸν διὰ τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφερομένους λόγους τοὺς ὁποίους δὲν χρειάζεται νὰ ἐπαναλάβω ἐδῶ.

Ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω εἶναι ὅτι καὶ μὲ τὴν παράτασιν ποὺ ἐπιφέρει τὸ Νομοσχέδιον καὶ πάλιν τὸ 60ὸν ἔτος ἀναγκαστικῆς ἀφυπηρετήσεως εἶναι χαμηλότερον ἀπὸ τὸ εἰς ὡρισμένας γειτονικάς μας χώρας καὶ εἰς ὡρισμένα Εὐρωπαϊκὰ κράτη ἐπικρατοῦν ὅριον ἀφυπηρετήσεως.

Οὕτως εἰς τὴν Ἑλλάδα τοῦτο κυμαίνεται μεταξὺ τοῦ 60οῦ καὶ τοῦ 65ου. Εἰς τὴν Ἀγγλίαν εἶναι τὸ 60ὸν ἀλλὰ παραχωρεῖται συνήθως παράτασις. Εἰς τὴν Ἰταλίαν, τὴν Γερμανίαν καὶ τὸ Ἰσραὴλ εἶναι τὸ 65ον ἐνῷ εἰς τὴν Ἑλβετίαν εἶναι τὸ 70όν.

Δὲν χρειάζεται συζήτησις ἢ παράθεσις ἐπιχειρημάτων διὰ νὰ πεισθῇ κανεὶς περὶ τῆς ὠφελιμότητος τῆς προνοίας συντάξεων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανὰ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων. Τοῦτο εἶναι μέτρον κοινωνικῆς προνοίας τὸ ὁποῖον ἔπρεπεν ἴσως ἀπὸ πολλοῦ νὰ εἶχε γίνει καὶ ἐπικροτοῦμεν τὴν εἰσαγωγήν του εἰς τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ὑποστηρίζομεν ἐκθύμως τὴν ψήφισίν του.

Ἡ τρίτη τροποποίησις, ἤτοι ἡ μείωσις τοῦ πολλαπλασιαστοῦ ἀπὸ 1/600 εἰς 1/660, ἡ ὁποία ἐπιφέρει καὶ ἐλάττωσιν τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως, κατέστη ἀναγκαία λόγῳ τοῦ ὅτι μὲ τὴν παράτασιν τῆς ὑπηρεσίας τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἀπὸ τοῦ 55ου εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, οὗτοι θὰ ἔχωσι τὸ ὠφέλημα νὰ εἰσπράττωσιν ἐπὶ πέντε ἐπιπλέον ἔτη μισθὸν ἀντὶ σύνταξιν, ἐνῷ τὸ Δημόσιον Ταμεῖον θὰ ἔχῃ τὴν ἐπιβάρυνσιν νὰ καταβάλλῃ ἐπὶ πέντε ἐπιπλέον ἔτη ηὐξημένον ποσόν, νοουμένου ὅτι τὸ ποσὸν τοῦ μισθοῦ εἶναι πάντοτε μεγαλύτερον τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως.

'Αφ' ἑτέρου κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν πέντε προστεθέντων ἐτῶν, εἰς πολλὰς περιπτώσεις ὁ μισθὸς τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου θὰ τύχῃ αὐξήσεως, καὶ οὕτω ὁ μισθὸς ἐπὶ τὸν ὁποῖον θὰ πολλαπλασιασθῇ τὸ 1/660 καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὑπολογισθῇ τὸ ποσὸν τῆς συντάξεως θὰ εἶναι ὑψηλότερος ἐκείνου ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ὑπελογίζετο ἡ σύνταξις ἂν ὁ δημόσιος ὑπάλληλος ἀφυπηρέτει εἰς τὸ 55ον ἔτος. Παρὰ ταῦτα ὡρισμέναι τάξεις δημοσίων ὑπαλλήλων μὲ τὴν ἐλάττωσιν τοῦ πολλαπλασιαστοῦ ἀπὸ 1/600 εἰς 1/660 θὰ εἰσπράττωσι μὲ τὸν νέον Νόμον μικροτέραν σύνταξιν ἀπὸ ἐκείνην ποὺ θὰ εἰσέπραττον μὲ τὸν ὑφιστάμενον Νόμον χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸ πλεονέκτημα τῆς παρατάσεως τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεώς των ποὺ θὰ τοὺς παρεῖχε τὰ ὠφελήματα τὰ ὁποῖα θὰ ἔχῃ ἡ μεγάλη πλειονότης τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἤτοι τὴν ἐπὶ πενταετίαν συνέχισιν εἰσπράξεως μισθοῦ ἀντὶ συντάξεως καὶ τὴν πιθανὴν αὔξησιν τοῦ μισθοῦ των κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πενταετίας μὲ ἐπακόλουθον τὴν αὔξησιν τοῦ ποσοῦ τῆς συντάξεως.

'Η οὕτως ἀδικουμένη τάξις εἶναι ἡ τάξις τῶν δικαστῶν οἱ ὁποῖοι ἀφυπηρετοῦν ἤδη εἰς τὸ 60ὸν καὶ οἱ τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου εἰς τὸ 66ον, καὶ οὕτω δὲν τοὺς παρέχεται παράτασις, ὡς καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι οἱ ἀφυπηρετοῦντες ἤδη εἰς τὸ 60ὸν ἔτος. Θὰ ἦτο σκόπιμον ἴσως νὰ λεχθῇ ὅτι ὁ λόγος, μεταξὺ ἄλλων, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἡλικία ἀφυπηρετήσεως τῶν δικαστῶν καὶ ὡρισμένων ἄλλων δημοσίων λειτουργῶν εἶχε καθορισθῇ εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, ἦτο διότι οὗτοι συνήθως διορίζονται εἰς τὴν Δημοσίαν 'Υπηρεσίαν κάπως ἀργά.

Οἱ δικασταὶ κατὰ μέσον ὅρον εἰς τὸ 35ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ οἱ εἰδικοὶ ἰατροὶ κατὰ μέσον ὅρον κατὰ τὸ 32ον ἔτος λόγῳ τοῦ ὅτι ἀπαιτεῖται νὰ συμπληρώσωσι, πρῶτον, τὰς σπουδάς των καί, δεύτερον, νὰ ἀποκτήσωσιν ἱκανοποιητικὴν πεῖραν ἐπί τινα ἔτη διὰ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος. Θὰ ἠδύνατο ἴσως νὰ λεχθῇ ὅτι αἱ τάξεις αὗται τῶν ἐπιστημόνων δημοσίων ὑπαλλήλων ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιλέξουν ὅπως μὴ ὑπαχθῶσιν εἰς τὰς προνοίας τοῦ τροποποιητικοῦ τούτου Νόμου καὶ οὕτω νὰ ἀποφύγωσι τὴν ἐλάττωσιν τῆς συντάξεώς των. Εἶναι ἴσως ἀμφίβολον ἐὰν οἱ μετὰ τὴν 15ην Αὐγούστου 1960 διορισθέντες δύνανται νὰ ἐπιλέξωσιν ὅπως παραμείνωσιν ὑπὸ τὰς προνοίας τοῦ νῦν ὑφισταμένου Νόμου καὶ νὰ ἀποφύγωσιν, οὕτω, τὴν ἐλάττωσιν τῆς συντάξεώς των. 'Αλλὰ ἐὰν ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ τὸ πράξωσι καὶ παραμείνουν ἐντὸς τοῦ παλαιοῦ Νόμου, αὐτὸ θὰ σημαίνῃ ὅτι οὕτως ἐπιλέγοντες θὰ στερηθῶσι τοῦ εὐεργετήματος τῆς παροχῆς συντάξεως πρὸς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά των. Καὶ διὰ νὰ κερδίσωσι τὸ εὐεργέτημα τοῦτο θὰ τὸ κερδίσωσι μὲ ἐλάττωσιν τῆς συντάξεώς των, ἐνῷ ὅλοι οἱ ἄλλοι δημόσιοι ὑπάλληλοι θὰ τὸ ἔχωσιν ἄνευ οἱασδήποτε οἰκονομικῆς ζημίας. Οὕτω δημιουργεῖται μία διάκρισις ἡ ὁποία ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἐπιθυμητή.

"Αλλο μειονέκτημα τῶν ἐπιστημόνων δημοσίων λειτουργῶν εἶναι, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς, τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπειδὴ εἰσέρχονται εἰς τὴν 'Υπηρεσίαν κατ' ἀνάγκην εἰς ἡλικίαν ἄνω τῶν 30 ἐτῶν δὲν δύνανται νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσει των. Τὰ μειονεκτήματα ταῦτα ἀναφορικῶς πρὸς τὴν σύνταξιν τῶν ἐπιστημόνων δημοσίων λειτουργῶν ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸ λόγῳ τοῦ ὑψηλοῦ τιμαρίθμου μικρὸν τοῦ μισθοῦ των θὰ ἀποθαρρύνουν τοὺς καλοὺς ἐπιστήμονας νὰ καταταγῶσιν εἰς τὴν Δημοσίαν 'Υπηρεσίαν πρὸς ζημίαν τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Εἶναι λυπηρὸν διότι δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια ἐν τῷ παρόντι Νομοσχεδίῳ πρὸς θεραπείαν τῶν μειονεκτημάτων τούτων. "Ημεῖς ὡς Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ καὶ ὡς Βουλευταὶ εἶναι ἐπίμαχον ἴσως κατὰ πόσον θὰ ἐδικαιούμεθα νὰ ἐπιφέρωμεν τροποποιήσεις εἰς τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν θεραπείαν τῆς καταστάσεως, νοουμένου ὅτι αὗται θὰ εἶχον ὡς ἀποτέλεσμα τὴν αὔξησιν τῶν δαπανῶν. Οὔτε πάλιν ἠδυνάμεθα νὰ εἰσηγηθῶμεν εἰς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν ὅπως ἐπιφέρῃ αὐτὴ τὰς τοιαύτας τροποποιήσεις καθότι μᾶς ἐτονίσθη, καὶ εἶναι ἄλλωστε γνωστόν, ὅτι ὡρισμέναι τροποποιήσεις θὰ εἶχον οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις, τὸ μέγεθος τῶν ὁποίων εἶναι ἄγνωστον ἄνευ ὑπολογισμῶν ὑπὸ ἀνα-

λογιστοῦ, πρᾶγμα ὅπερ θὰ ἀνέβαλλε τὴν ψήφισιν καὶ ἐφαρμογὴν τοῦ ὅλου Νόμου. Φρονῶ ὅμως ἐν πεποιθήσει ὅτι τὸ καλῶς νοούμενον δημόσιον συμφέρον ἀλλὰ καὶ τὸ καθῆκον τοῦ κράτους ἀπαιτοῦν ὅπως μὴ καθυστερηθῇ ἡ θεραπεία αὐτῆς τῆς καταστάσεως καὶ ἔχω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ ἀποδεχθῇ τὴν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν γενομένην εἰσήγησιν καὶ θὰ στείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν νομοθετικὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου τούτου λαμβάνουσαν τοιαύτην πρόνοιαν ὥστε νὰ θεραπευθῇ τὸ κακόν.

Εἰς ἄλλο μέρος τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς ἀναφέρεται ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεδέχθη εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ ἀπεφάσισε νὰ τροποποιήσῃ τοὺς περὶ συντάξεων κανονισμοὺς οὕτως ὥστε ἡ ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία ὡρισμένου ἀριθμοῦ ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τοῦ Κυπριακοῦ κράτους διωρίσθησαν εἰς διοικητικὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Κοινοτικὴν Συνέλευσιν καὶ εἶτα εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, λογισθῇ διὰ σκοποὺς συντάξεως ὡς ὑπηρεσία ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ.

Πλὴν τῆς ὁμάδος τῶν 25 τούτων πρώην ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη μικρὰ ὁμὰς πρώην ἐκπαιδευτικῶν καὶ κατόπιν δημοσίων λειτουργῶν οἱ ὁποῖοι παρέμειναν ἄνευ οἱασδήποτε συντάξεως διὰ τὰ ἔτη τῆς ἐκπαιδευτικῆς των ὑπηρεσίας.

Φρονῶ ὅτι θὰ ἦτο πρέπον ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ δοθῇ ἡ δικαία θεραπεία. Ὑπάρχει καὶ μία ἄλλη τάξις ἀνθρώπων. Οἱ συνταξιοῦχοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν φθάσει τὸ ὅριον τῆς συνταξίμου ἡλικίας καὶ ἔχουν ἤδη ἀποσυρθῇ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας πρὸ τῆς παρούσης τροποποιήσεως. Οὗτοι ἀπεχώρησαν ἀπὸ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των καὶ ἡ σύνταξις πολλῶν ἐξ αὐτῶν βασίζεται ἐπὶ χαμηλῶν μισθῶν, οὕτως ὥστε ἡ σύνταξίς των ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ ὑψηλοῦ σημερινοῦ τιμαρίθμου νὰ κάμπτεται καὶ νὰ ὑποβιβάζεται εἰς χαμηλὸν σημεῖον καὶ νὰ μὴ εἶναι καθόλου ἱκανοποιητική. Τὴν περίπτωσίν των εἶναι πρέπον νὰ ἐξετάσῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μετὰ συμπαθείας καὶ πρέπει μὲ τὴν κατάλληλον τροποποιητικὴν νομοθεσίαν νὰ δώσῃ τὴν ἁρμόζουσαν θεραπείαν. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὸν μικρὸν ἀριθμὸν τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν λαμβανόντων σύνταξιν ἐκ τοῦ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν.

Ὑπάρχει ἀριθμὸς δημοσίων ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι κατέστησαν ἀνάπηροι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων των. Ὡς Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξητάσαμεν τὴν ὑπόθεσίν των καὶ εὕρομεν ὅτι τὸ αἴτημά των δὲν ἠδυνάμεθα νὰ τὸ ὑποστηρίξωμεν. Ἐν τούτοις ἐπὶ τῇ βάσει νέων στοιχείων τὰ ὁποῖα σήμερον περιῆλθον εἰς γνῶσιν μου φρονῶ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία εἶναι πρέπον νὰ ἐπανεξετάσῃ εὐμενῶς τὸ αἴτημά των. Βασικώτερον στοιχεῖον εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ σύνταξίς των εἶναι μικρὰ διότι ὁ μισθὸς ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐβασίσθη αὕτη ὡς ἐκ τῆς ἀναπηρείας των δὲν ἦτο ἐκεῖνος τὸν ὁποῖον θὰ ἐπετύγχανον διὰ προαγωγῶν ὑπὸ ὁμαλὰς συνθήκας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ὑποβιβασμὸν τῆς ἡλικίας καθ' ἣν ὑποχρεοῦνται νὰ ἀποσύρωνται οἱ ἀστυνομικοὶ τῶν κατωτέρων βαθμῶν, δὲν διαφωνῶ πρὸς τὴν ἐπενεχθεῖσαν τροποποίησιν τοῦ Νόμου. Ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ἁπλῶς ὅπως ἀντὶ νὰ ἐπιβάλλεται ἡ ἀποχώρησις εἰς τὸ 55ον ἔτος νὰ δίδεται εἰς τούτους τὸ δικαίωμα νὰ ἐπιλέξουν ἐὰν θέλουν νὰ ἀποχωρήσουν ἢ νὰ παραμείνουν μέχρι τοῦ 60οῦ.

Τέλος προσυπογράφω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ληφθῇ πρόνοια διὰ παροχὴν ἁρμόζοντος φιλοδωρήματος εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τοὺς Ὑπουργοὺς ὡς καὶ ὅλους τοὺς λόγους ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι ἐκτὸς θέματος, διότι τὸ θέμα τοῦτο ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς τὴν ἀρχὴν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ρυθμισθῇ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, πρῶτον, διότι ἐπιφέρει αὔξησιν τοῦ Προϋπολογισμοῦ καὶ ἑπομένως χρειάζεται ἔγκρισιν ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, δεύτερον, διότι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ὁμιλεῖ περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ οἱ Ὑπουργοὶ καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἀκριβῶς δὲν εἰσηγοῦμαι· μετὰ τὴν παράγραφον αὐτὴν ἐπακολουθεῖ ἄλλη παράγραφος εἰς τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς λέγω ὅτι δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα προηγουμένως . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν κατατεθῇ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον θὰ τροποποιῇ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον προνοεῖ διὰ τὴν μισθοδοσίαν τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον προνοεῖ διὰ τὸν μισθὸν τῶν Ὑπουργῶν, τότε εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ τροποποίησις καὶ νὰ περιληφθῇ αὐτὴ ἡ πρόνοια. Ἐὰν κατατεθῇ τοιοῦτο Νομοσχέδιον τότε θὰ εἶναι ἡ ὥρα τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος, ἄλλως προσπαθεῖτε νὰ προδιαθέσετε τὴν Βουλὴν ἐπὶ θέματος τὸ ὁποῖον δὲν εὑρίσκεται ἐνώπιον αὐτῆς.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Πρόθεσίς μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν ἦτο νὰ προδιαθέσω τὴν Βουλήν· ἁπλῶς νὰ κάμω ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως στείλῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἁρμοδίαν νομοθετικὴν πρᾶξιν διὰ νὰ . . . .

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ πάλιν, ἔντιμε κ. Βουλευτά, προδικάζετε, διότι μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν ἄλλοι Βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ κάμουν ἔκκλησιν πρὸς τὸ ἀντίθετον. Ἄρα, εἶναι δυνατὸν νὰ ἀρχίσῃ σήμερον συζήτησις, προτοῦ τὸ Νομοσχέδιον κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον καὶ πάλιν βασιζόμενοι ἐπὶ προγενεστέρας ἀποφάσεως τῆς Βουλῆς νὰ ἀποφύγωμεν τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος αὐτοῦ καὶ νὰ ἐπιφυλαχθῶμεν ἐὰν καὶ ὅταν κατατεθῇ τοιοῦτον Νομοσχέδιον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐτελείωσα καὶ σᾶς εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀγγελίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπειδὴ δὲν πρόκειται νὰ ἀγορεύσω ἀλλ' ἁπλῶς νὰ ἀναφερθῶ ἐν ὀλίγοις εἰς ἕνα παραπλήσιον θέμα, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἄλλοι συνάδελφοι ἔχουν ἀναφερθῇ, δὲν πρόκειται νὰ ἀναφερθῶ εἰς λεπτομερείας ἀλλὰ λόγῳ τῶν κατὰ νόμον σχέσεών σας μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πιθανὸν νὰ ἔχετε νὰ πληροφορήσετε τὴν Βουλὴν κάτι, καὶ πιθανὸν αὐτὸ νὰ ἔχῃ καὶ εὐμενῆ ἀντίκτυπον εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους.

Πρόκειται διὰ τοὺς λειτουργοὺς τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως οἱ ὁποῖοι δὲν τυγχάνουν συντάξεως, ὡς γνωστόν, καὶ εἶναι φυσικὸν νὰ αἰσθάνωνται κάποιαν ἀδημονίαν ὅταν βλέπουν ὅτι ἄλλαι τάξεις δημοσίων ὑπαλλήλων ὄχι μόνον συνταξιοδοτοῦνται ἀλλὰ καὶ κατατίθενται Νομοσχέδια πρὸς τροποποίησιν καὶ βελτίωσιν τῶν ὅρων τούτων. Δι' αὐτὸ ἤθελα νὰ σᾶς ἐρωτήσω ἐὰν γνωρίζετε τίποτε νὰ ἐνημερώσετε τὸ Σῶμα, καὶ πιστεύω ὅτι θὰ εἶχε καὶ εὐμενῆ ἀντίκτυπον ἐπὶ τῶν ἀγωνιῶν τῶν λειτουργῶν τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ τόσα χρόνια ἐβάστασαν τὰ βάρη καὶ ἰδίως τώρα ποὺ τυγχάνει ὁ ἀρχηγὸς τοῦ κράτους νὰ εἶναι καὶ ὁ ἡγέτης τῆς ἐθναρχούσης ἐκκλησίας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς ὁποίας ὑπήγετο ἡ παιδεία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν σχέσει μὲ τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὰς συντάξεις τῶν καθηγητῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐζήτησα πληροφορίας ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ μοῦ ἐλέχθη ὅτι ἀναμένεται ἐντὸς τῶν ἡμερῶν ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀναλογιστοῦ, καὶ ὅτι μέχρι τὸ τέλος Μαΐου τὸ ἀργότερον θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς Νομοσχέδιον.

Πέραν τούτου φυσικὰ δὲν μπορῶ νὰ δώσω οἱανδήποτε περαιτέρω πληροφορίαν ἢ διαβεβαίωσιν, διότι τὸ ὅλον σχέδιον θὰ βασισθῇ ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῶν ἀναλογιστῶν. Εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι θὰ καταβληθῇ κάθε προσπάθεια οὕτως ὥστε ἡ σύνταξις ἡ ὁποία θὰ δίδεται εἰς τοὺς καθηγητὰς νὰ εἶναι ἐπὶ τῶν ἰδίων ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ εἶναι καὶ ἡ συνταξιοδότησις τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ προβῶ εἰς γενικὰς παρατηρήσεις ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς, οὔτε νὰ ἀναλύσω τὰς βασικὰς προνοίας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Πρόκειται ἁπλῶς νὰ ὑπογραμμίσω δύο σημεῖα τὰ ὁποῖα δὲν προυνοοῦντο εἰς τὸ ἀρχικῶς κατετεθὲν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας Νομοσχέδιον καὶ τὰ ὁποῖα ἀπησχόλησαν τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν.

Τὸ πρῶτον θέμα ἀφορᾷ τὴν ὑπογράμμισιν τῆς πολὺ ὀρθῆς καὶ ἀντικειμενικῆς ἀποφάσεως τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, ἡ ὁποία ἔθεσεν ὁριστικὸν τέρμα εἰς τὴν ἀγωνίαν τῆς ὀλιγαρίθμου τάξεως τῶν πρώην ἐκπαιδευτικῶν, οἱ ὁποῖοι διωρίσθησαν εἰς διοικητικὰς ὑπηρεσίας ἢ μὴ ἐκπαιδευτικὰς τοιαύτας τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ ἀκολούθως διὰ τῆς καταργήσεως τῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως ἐνετάχθησαν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Τὸ αἴτημα τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων ὅπως ἀναγνωρισθοῦν διὰ σκοποὺς συντάξεως τὰ ἔτη κατὰ τὰ ὁποῖα ὑπηρέτησαν ὡς καθηγηταὶ πρὸ τοῦ διορισμοῦ των εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν, ἦτο καὶ ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ἱκανοποιηθῇ καὶ διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀναφέρει ἐν τῇ ἐκθέσει της ἡ Ἐπιτροπὴ ἀλλὰ καὶ δι' ἕνα ἐπιπρόσθετον λόγον· ὅτι οἱ πλεῖστοι τούτων προσέφεραν ὑψίστας ἐκπαιδευτικάς, ἐπιστημονικὰς καὶ ἐθνικὰς ὑπηρεσίας κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σταδιοδρομίας των εἰς τὸν τόπον. Ἑπομένως ὑπῆρχαν πολλοὶ καὶ βάσιμοι λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους ἔπρεπε νὰ τονισθῇ ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ προστατευτικὴ κάλυψις τῆς ἐν λόγῳ ὀλιγαρίθμου τάξεως. Δικαίως, ἑπομένως, ὑπογραμμίζομεν τὴν πρωτοβουλίαν αὐτὴν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία θὰ πρέπει νὰ καταγραφῇ εἰς τὸ ἐνεργητικόν της ἀφ' ἑνὸς ὡς καὶ τοῦ Σώματος ὁλοκλήρου ἀφ' ἑτέρου.

Ἕνα ἄλλο αἴτημα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ προβάλω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἶναι τὸ αἴτημα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων τῶν καταστάντων ἀναπήρων ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των πρὸ τῆς ψηφίσεως τοῦ προσφάτου Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὅτε παρέχεται προστατευτικὴ οὐσιαστικὴ κάλυψις.

Δυστυχῶς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅταν τὸ θέμα συνεζητεῖτο εἰς τὴν ἁρμοδίαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν δὲν εἶχα ὑπ' ὄψιν μου συγκεκριμένα παραδείγματα. Εἶχα ἁπλῶς ἐνώπιόν μου τὸ αἴτημα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀναπήρων. Ἐξετάζων τὸ θέμα διαπιστώνω ὅτι εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ὑπῆρξαν πολλαπλᾶ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἔχουν προκύψει εἰς τοὺς ἐν λόγῳ ὑπαλλήλους οἵτινες κατέστησαν ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ των, ἐπαναλαμβάνω, ἀνάπηροι.

Ἐν πρώτοις περιωρίσθησαν αἱ δυνατότητες καὶ αἱ προοπτικαὶ προαγωγῆς των, ὑπέστησαν σοβαρὰν ψυχικὴν καὶ σωματικὴν ὀδύνην καί, ἐπιπροσθέτως, οὐσιαστικὴν οἰκονομικὴν ἀφαίμαξιν, δεδομένου ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν ἔλλειψιν Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, δὲν ὑπῆρχεν οὔτε ὁ Νόμος περὶ προστασίας ἔναντι τρίτου εἰς τὰ ὁδικὰ δυστυχήματα καὶ ἔμειναν ὡς ἐκ τούτου παντελῶς ἀκάλυπτοι.

Ἑπομένως πιστεύω ὅτι τὸ θέμα θὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν εἰς τὸ ἄμεσον προσεχὲς μέλλον.

Ὡσαύτως τὸ αἴτημα τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν κλιμάκων τῶν χηρῶν καὶ ὀρφανῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων αἵτινες ἐπέλεξαν τὴν παροῦσαν μορφὴν συνταξιοδοτήσεως καὶ αἵτινες εἶναι ἐλάχισται, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξα εἰς κατατεθεῖσαν σχετικὴν ἐπερώτησίν μου ἐνώπιον τοῦ Σώματος, πιστεύω ὅτι θὰ τύχῃ εὐμενοῦς ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Δὲν θὰ ὑπεισέλθω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν, πιστεύων ὅτι συντόμως θὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τοῦ Σώματος σχετικὸν Νομοσχέδιον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εὐθὺς ἅμα τῇ λήξει τῆς ἐκθέσεως τοῦ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐν ὄψει τῆς λίαν ἐμπεριστατωμένης καὶ λεπτομεροῦς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ τῶν ἀγορεύσεων τῶν προηγηθέντων ἐμοῦ ἐντίμων συναδέλφων, δὲν σκοπεύω νὰ ὁμιλήσω ἐπὶ μακρόν.

Ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ μόνον εἰς τὴν περίπτωσιν ἐκείνην τῶν Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, οἵτινες λόγῳ τῶν ἀπαιτουμένων προσόντων καὶ πείρας διὰ τὰς θέσεις των, δὲν δύνανται νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἐγκαίρως διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως. Ἡ κατηγορία αὐτὴ τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἡ ὁποία συμπεριλαμβάνει δικαστάς, ἰατρούς, πολιτικοὺς μηχανικοὺς καὶ γενικῶς ὅλους τοὺς κατόχους πανεπιστημιακῶν πτυχίων, εἶναι προφανὲς ὅτι εὑρίσκεται εἰς μειονεκτικὴν θέσιν. Διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι πρακτικῶς ἀδύνατον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν εἰς μικρὰν ἡλικίαν καὶ ἀφ' ἑτέρου λόγῳ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως εἰς τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των εἶναι ἀδύνατον νὰ συμπληρώσωσι τὰ ἀπαιτούμενα ἔτη ὑπηρεσίας διὰ νὰ ἐξασφαλίσωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως.

Ἐν ὄψει ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι οἱαδήποτε τροποποίησις τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὸ παρὸν στάδιον εἶναι ἀδύνατος, διότι αὐτὸ θὰ συνεπάγεται ἀναλογιστικοὺς ὑπολογισμοὺς λόγῳ οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων, ἐπιθυμῶ ὅπως ὑποβάλω τὴν εἰσήγησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο ἐξετασθῇ προσεκτικῶς εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον καὶ μετὰ τῆς δεούσης κατανοήσεως. Ἐπίσης ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ ἐπιθυμῶ ὅπως ἀναφερθῶ καὶ εἰς τὴν θέσιν τῶν ἤδη συνταξιούχων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων. Εἶναι εἰς ὅλους μας γνωστὸν ὅτι λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς ἀνόδου καὶ τοῦ ὑψηλοτέρου βιοτικοῦ καὶ τιμαριθμικοῦ ἐπιπέδου ἡ θέσις τῆς συντριπτικῆς πλειοψηφίας τῶν ἤδη συνταξιούχων Κυβερνητικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων εἶναι δεινή.

Οἱ πλεῖστοι τούτων ἀντιμετωπίζουν πραγματικῶς ἀνυπερβλήτους οἰκονομικὰς δυσκολίας.

Πιστεύω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν καὶ τὸ ζήτημα τοῦτο μὲ πνεῦμα κατανοήσεως καὶ δικαιοσύνης καὶ ἀνθρωπισμοῦ καὶ θὰ δώσῃ τὴν δέουσαν λύσιν.

Περαίνων δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον διότι θεωρῶ τοῦτο ὅτι καλύπτει εἰς πολὺ μεγάλον βαθμὸν τὰ μέχρι σήμερον αἰτήματα τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Τὸ θέμα τῶν συντάξεων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀποτελεῖ πάντοτε θέμα πολὺ ἐνδιαφέρον, θέμα τὸ ὁποῖον ἑλκύει τὴν συμπάθειαν τοῦ Σώματος διότι σχετίζεται πρὸς ἕνα κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστικὸν θέμα.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπαναλάβω ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀνέφερον οἱ συνάδελφοί μου, οὔτε καὶ νὰ προβῶ εἰς ἀνάλυσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἢ νὰ τονίσω εἰδικὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀναφέρονται εἰς τὴν ἐμπεριστατωμένην, πραγματικῶς, ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς.

Θὰ ἤθελα ὅμως ὡς ἐκπρόσωπος τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος νὰ παρακαλέσω θερμῶς ἀπὸ τοῦ βήματος τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως μετὰ προσοχῆς ἐξετάσῃ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται, οὕτως ὥστε νὰ ἀποδοθῇ κατὰ τὸ δυνατὸν δικαιοσύνη εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐργαζόμενοι ἀναμένουν, κατὰ τὸν χρόνον κατὰ τὸν ὁποῖον δὲν θὰ δύνανται πλέον νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίας, βοήθειαν ἀπὸ τὴν κοινωνίαν καὶ τοὺς συνανθρώπους των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐν σχέσει μὲ τὴν εἰσήγησιν τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως τὸ θέμα τῶν δικαστῶν καὶ τῶν κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι λόγῳ τῆς ἀνάγκης νὰ ἔχουν πανεπιστημιακὰ διπλώματα καὶ πεῖραν εἰσέρχονται εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν εἰς σχετικῶς μεγάλην ἡλικίαν καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύνανται νὰ συμπληρώσωσι τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν ἐτῶν ὑπηρεσίας διὰ νὰ ἐπιτύχωσι τὸ ἀνώτατον ὅριον συντάξεως, εἶναι ἀνάγκη φυσικὰ νὰ ἐπανεξετασθῇ, καὶ ἐτονίσθη τοῦτο ὑπὸ διαφόρων ἀγορητῶν.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐτονίσθη, καὶ δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ τὸ τονίσω, εἶναι ὅτι δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιλογῆς κατὰ πόσον ὁ ὑπάλληλος θὰ ἐκλέξῃ νὰ παραμείνῃ ὑπὸ τὸν παλαιὸν Νόμον ἢ νὰ ἐνταχθῇ κάτω ἀπὸ τὰς προνοίας τοῦ παρόντος Νόμου, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξασκηθῇ ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ὁ ὑπὸ ψήφισιν Νόμος.

Τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει ὅτι ἡ ἰσχὺς τοῦ Νόμου θὰ ἀρχίσῃ ἀπὸ τὴν 1ην Ἀπριλίου. Ἐπομένως εἶναι ἀνάγκη νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία πρέπει νὰ ἐπισπεύσῃ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου, οὕτως ὥστε νὰ σταλῇ ἐγκαίρως τόσον ἡ ἔκθεσις τοῦ Ἀναλογιστοῦ ὅσον καὶ ἡ τροποποίησις, ἐὰν ἀποφασισθῇ ἡ τροποποίησις, διὰ νὰ ψηφισθῇ πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας τῶν τριῶν μηνῶν, ἄλλως θὰ εἶναι δῶρον ἄδωρον διότι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀγνοοῦντες ποία θὰ εἶναι ἡ τελικὴ διευθέτησις τοῦ προβλήματός των δὲν θὰ δύνανται νὰ ἐκλέξουν ἔνταξιν ἢ μὴ ἐντὸς τῆς ὑπὸ τοῦ Νόμου προβλεπομένης προθεσμίας.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς θὰ γίνῃ ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία ὅμως θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, ἡ ὁποία θὰ ὁρισθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἰς τὴν Βουλήν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Ἐπιτροπὴ Ὑγείας:

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Γιάγκος Ποταμίτης
Νῖκος Ἀγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν:

Α. Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ὑγείας καὶ Νομικῶν ἐξήτασαν τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 25ην Ὀκτωβρίου, 29ην Νοεμβρίου 1966 καὶ 14ην, 20ὴν καὶ 27ην Φεβρουαρίου 1967.

Προσκληθέντες παρέστησαν καὶ ἀνέπτυξαν τὰς ἀπόψεις των ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ὑγείας, κ. Τάσος Παπαδόπουλος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας κ. Βάσου Βασιλοπούλου, ὁ ἔντιμος Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας κ. Κρίτων Τορναρίτης καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ἰατρῶν.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ αἴτημα τῶν ἀσκούντων τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας, διὰ τὴν δημιουργίαν ἑνὸς Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων, τὴν καθίδρυσιν Ταμείου Συντάξεων ἰατρῶν, καθὼς καὶ τὴν σύστασιν Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀσκοῦντος ἔλεγχον καὶ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν ἰατρῶν.

Τὸ Μέρος ΙΙ τοῦ Νομοσχεδίου, ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Πειθαρχικαὶ Διατάξεις», περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν ἐξάσκησιν ἐλέγχου καὶ πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ τῶν ἰατρῶν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ Νομοσχεδίου, ὡς τοῦτο κατετέθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, συνιστᾶται Πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον σύγκειται ἐκ τεσσάρων ex officio μελῶν καὶ ἐκ τριῶν αἱρετῶν τοιούτων.

Τὰ ex officio μέλη εἶναι τὰ ἀκόλουθα:

(α) Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας.

(β) Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας.

(γ) Εἷς δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

(δ) Ὁ Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

Τὰ τρία αἱρετὰ μέλη ἐκλέγονται ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, τὰ δύο δὲ ἐξ αὐτῶν πρέπει νὰ ἔχωσιν ἀσκήσει τὸ Ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν τοὐλάχιστον πρὸ τῆς ἐκλογῆς των.

Τὸ ἴδιον ἄρθρον προβλέπει ὅτι Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Γενικὸς Διεθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος αὐτοῦ καθήκοντα Προέδρου ἐξασκεῖ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος ἀμφοτέρων τῶν ἀνωτέρω ἀναφερθέντων, καθήκοντα Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ ὁ Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐξήτασαν τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις:—

(α) Τὰ ex officio μέλη νὰ ἀποτελοῦν οἱ ἀκόλουθοι:—

Ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας,

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν

καὶ

εἷς δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

Κατὰ τὴν γνώμην τῶν Ἐπιτροπῶν ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου ὡς πρόσωπον ἐκλεγόμενον διὰ τὸ ἐν λόγῳ ἀξίωμα δὲν εἶναι ὀρθὸν

νὰ εἶναι μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους οἵτινες ἐκτίθενται συνοπτικῶς :—

(α) Τὰ κριτήρια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἰατρός τις ἐκλέγεται ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου δὲν εἶναι πάντοτε τὰ ἴδια μὲ τὰ κριτήρια ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ἰατροὶ ἐκλέγονται ὡς μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

(β) Διὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Προέδρου τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψῃ ὀξεῖα ἀντίθεσις μεταξὺ ὁμάδων ὑποστηριζόντων τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ α' ἢ β' ἰατροῦ. Ὡς ἐκ τούτου δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου νὰ εἶναι μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν καὶ τὰς νομοθεσίας ἄλλων χωρῶν, ἐκ τῆς ἐξετάσεως δὲ εἰς ἣν προέβησαν προκύπτει ὅτι ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου δὲν εἶναι πάντοτε καὶ μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἀντὶ τοῦ αἱρετοῦ Προέδρου διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἰατρὸς ἀσκῶν ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν.

Ἡ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν προτεινομένη σύνθεσις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἔχει ὡς ἀκολούθως :—

(α) Τρία ex officio μέλη, ἤτοι ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ εἷς δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας.

(β) Εἷς ἰατρὸς ἀσκῶν ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν διοριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(γ) Τρεῖς ἰατροὶ ἐξ ὧν οἱ δύο νὰ ἔχωσιν ἀσκήσει τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν, ἐκλεγόμενοι ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὡσαύτως εἰσηγοῦνται ὅπως καθορισθῇ ἡ ἀπαρτία τοῦ Συμβουλίου διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐδαφίου: —

«(5) Ἀπαρτίαν ἀποτελοῦσι τέσσαρα τοὐλάχιστον μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἰς ἃ δέον νὰ συμπεριλαμβάνωνται ἀπαραιτήτως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἢ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ ὁ δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὡσαύτως εἰσηγοῦνται ὅπως καθορισθῇ ἡ ἀπαιτουμένη πλειοψηφία διὰ τὴν λῆψιν ἀποφάσεων διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐδαφίου (6).

«(6) Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὁ Πρόεδρος τῆς συνεδριάσεως κέκτηται δευτέραν ἢ νικῶσαν ψῆφον».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως εἰς τὸ ἄνω ἐδάφιον διατυπωθῇ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις :

«Νοεῖται ὅτι ἡ γνώμη τοῦ δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ὡς πρὸς οἱονδήποτε κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νομικὸν σημεῖον ἐγειρόμενον κατὰ τὴν πειθαρχικὴν διαδικασίαν εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου».

Ἐν σχέσει μὲ τὸ ἄρθρον 4 «Πειθαρχικὰ Μέτρα» ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ὑπέβαλε πρὸς τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν ὑπόμνημα διὰ τοῦ ὁποίου ἐγείρει ὡρισμένα θέματα

νομικῆς φύσεως καὶ εἰσηγεῖται τὴν διατύπωσιν ἄρθρων διὰ τῶν ὁποίων νὰ προβλέπεται ὅτι :—

(α) Ἀθωωτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου θὰ δεσμεύουν τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὡς πρὸς τὰ γεγονότα. (Αἱ καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου εἶναι ἤδη δεσμευτικαὶ διὰ τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὡς πρὸς τὰ γεγονότα).

(β) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον θὰ κέκτηται ἐξουσίαν νὰ ἀκούῃ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον, μαρτυρίαν συμπληρωματικήν, ἥτις δὲν προσήχθη ἐνώπιον τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης μαρτυρίας δύναται νὰ προκύψῃ ἡ ἀθώωσις ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου δικασθέντος ἰατροῦ.

(γ) Ἀποφάσεις Πολιτικῶν Δικαστηρίων ὡς πρὸς τὰ γεγονότα νὰ γίνωνται ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως μαρτυρία (prima facie).

(δ) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ δεσμεύεται ὑπὸ τῶν κανόνων μαρτυρίας οἵτινες ἰσχύουν διὰ τὴν ἐκδίκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν εἰς συνεδρίασιν καθ' ἣν παρευρέθη καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς ἐμελέτησε τὸ ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὑποβληθὲν ὑπόμνημα (τὸ ὁποῖον ἐπισυνάπτεται ἐπὶ τῆς παρούσης ἐκθέσεως πρὸς κατατόπισιν τῶν μελῶν) καὶ εἰσηγεῖται, διὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν ἐν τῷ Νομοσχεδίῳ τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :—

(α) Εἰς τὸ τέλος τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 4 νὰ προστεθῇ ἡ ἀκόλουθος ἐπιφύλαξις :

«Νοεῖται ὅτι εἰς λίαν ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καθ' ἃς νέα ἀθωωτικὰ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα μὴ διαθέσιμα κατὰ τὴν ἀκρόασιν τῆς ποινικῆς ὑποθέσεως καθίστανται διαθέσιμα καὶ δύνανται νὰ προσαχθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν πειθαρχικὴν διαδικασίαν, τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἐξετάσῃ τὰ ἐν λόγῳ ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα καὶ προβῇ εἰς ἐπανεκτίμησιν τῶν γεγονότων ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων ὁ ἰατρὸς κατεδικάσθη».

(β) Μετὰ τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 4 νὰ προστεθοῦν δύο νέα ἐδάφια ἀριθμούμενα ὡς (3) καὶ (4):

«(3) Ἰατρὸς διωχθεὶς διὰ ποινικὸν ἀδίκημα καὶ μὴ εὑρεθεὶς ἔνοχος δὲν δύναται νὰ διωχθῇ πειθαρχικῶς ἐπὶ τῇ αὐτῇ κατηγορίᾳ, δύναται ὅμως νὰ διωχθῇ διὰ πειθαρχικὸν ἀδίκημα προκῦπτον ἐκ διαγωγῆς αὐτοῦ ἡ ὁποία σχετίζεται μὲν πρὸς τὴν ποινικὴν ὑπόθεσιν ἀλλὰ δὲν ἐγείρει τὸ αὐτὸ ἐπίδικον θέμα ὡς τὸ τῆς κατηγορίας κατὰ τὴν ποινικὴν δίωξιν.

(4) Ἡ διαπίστωσις τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν ἐν ἀποφάσει ἐκδοθείσῃ ἐν ἀγωγῇ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου εἰς ἣν ἰατρὸς ὑπῆρξε διάδικος γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὡς ἐκ πρώτης ὄψεως μαρτυρία».

(γ) Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ 5ου ἄρθρου νὰ ἀπαλειφθῇ καὶ νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐδαφίου :

«Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς πειθαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, κέκτηται, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι πρακτικῶς δυνατόν, πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐν τῇ ἀκροάσει συνοπτικῶς ποινικῆς ὑποθέσεως κεκτημένας ἐξουσίας καὶ ἀσκεῖ τὴν πειθαρχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ὡς Δικαστήριον ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς συνοπτικῆς ποινικῆς αὐτοῦ διαδικασίας».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὡσαύτως εἰσηγοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ 5ου ἄρθρου οὕτως ὥστε καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας νὰ δικαιοῦται νὰ καταγγέλλῃ εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἰατροὺς διὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 4 (1) προβλεπόμενα παραπτώματα.

Τὸ Μέρος III τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Τοπικοὶ Ἰατρικοὶ Σύλλογοι» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν καθίδρυσιν Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων.

Μέλη τῶν Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων εἶναι ἅπαντες οἱ ἰατροί, κυβερνητικοὶ καὶ ἰδιῶται, οἱ ἐξασκοῦντες τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα εἰς τὴν πόλιν καὶ ἐπαρχίαν. Ἕκαστος Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος θὰ ἐκλέγῃ ἀνὰ τριετίαν τὴν Ἐπιτροπήν του ἐκ πέντε μελῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ ἀριθμὸν μελῶν τὰ ὁποῖα θὰ ἐκπροσωπῶσι τὸν Τοπικὸν Σύλλογον εἰς τὸ Παγκύπριον Ἰατρικὸν Συμβούλιον. Ἑκάστη Τοπικὴ Ἐπιτροπὴ δύναται νὰ ρυθμίζῃ τὴν ἄσκησιν τῶν ἰδίων αὐτῆς ἁρμοδιοτήτων, τὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς λειτουργίας, τὸν τρόπον διενεργείας ἐκλογῶν, τὴν ἐπιβολὴν ἐτησίας συνδρομῆς καὶ ἄλλα.

Τὸ Μέρος IV τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Παγκύπριος Ἰατρικὸς Σύλλογος καὶ Συμβούλιον Ἰατρικοῦ Σώματος» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὸν Παγκύπριον Ἰατρικὸν Σύλλογον καὶ τὴν σύστασιν Συμβουλίου Ἰατρικοῦ Σώματος.

Διὰ τῶν ἄρθρων 10 καὶ 11 τοῦ Μέρους αὐτοῦ, γίνεται πρόβλεψις διὰ τὴν διαδικασίαν τῆς συγκλήσεως τῆς Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου καὶ τῶν ἐκτάκτων τοιούτων.

Μέλη τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου εἶναι ἅπαντες οἱ ἰατροὶ τῆς Δημοκρατίας, ἰδιῶται καὶ Κυβερνητικοί, οἱ ἐξασκοῦντες τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Τακτικὴ Γενικὴ Συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, προβαίνει καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τριῶν ἰατρῶν ὡς μελῶν τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος καθὼς ἐπίσης καὶ ἑτέρων τριῶν ὡς μελῶν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 10 οὕτως ὥστε ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος, ἢ ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος αὐτοῦ ἢ ἐὰν δὲν ἔχῃ ἐκλεγῇ αἱρετὸς Πρόεδρος, μέλος ὁριζόμενον ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως νὰ προεδρεύῃ τῶν συνεδριάσεων τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως, ἡ ὁποία θὰ θεωρῆται ἐν ἀπαρτίᾳ ἐὰν παρευρίσκωνται προσωπικῶς 50 ἰατροί.

Ὡσαύτως ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως ἐὰν κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίαν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως δὲν ἐπιτευχθῇ ἀπαρτία, νὰ ἀρκῇ ἡ παρουσία 20 μελῶν κατὰ τὴν ἀμέσως ἑπομένην Γενικὴν Συνέλευσιν ἵνα θεωρῆται αὕτη ἐν ἀπαρτίᾳ.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ περαιτέρω εἰσηγοῦνται τὰ ἀκόλουθα :—

(α) Τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ κατατεθέντος Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως αὐτοῦ διὰ νέου ἐδαφίου (4) τὸ ὁποῖον νὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :—

«(4) Αἱ ἀποφάσεις ἐφ' ἁπάντων τῶν θεμάτων λαμβάνονται διὰ πλειοψηφίας τῶν παρόντων, ἐν περιπτώσει δὲ ἰσοψηφίας ὁ Πρόεδρος τῆς Συνελεύσεως κέκτηται δευτέραν ἢ νικῶσαν ψῆφον».

(β) Τὸ ὑφιστάμενον ἐδάφιον (5) τοῦ 10ου ἄρθρου νὰ τροποποιηθῇ διὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀκολούθων λέξεων :—

«.....ὡς καὶ εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν τριῶν μελῶν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ὡς προνοεῖται ἐν τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 3».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 προτείνεται ἡ καθίδρυσις Συμβουλίου τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος ἀποτελουμένου ὡς ἀκολούθως :—

(α) Τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας.

(β) Τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

(γ) Τῶν ἰατρῶν οἵτινες ἐξελέγησαν ὡς ἐκπρόσωποι τῶν Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (4) τοῦ ἄρθρου 8.

(δ) Τριῶν ἰατρῶν οἵτινες ἐξελέγησαν ὑπὸ τῆς Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (5) τοῦ ἄρθρου 10.

Προβλέπεται ὡσαύτως ὅτι τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον ἐκλέγει ἐκ τῶν ἰδίων αὐτοῦ μελῶν τὸν αἱρετὸν Πρόεδρον καὶ Γραμματέα αὐτοῦ.

Διὰ τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ ἄρθρου 12 ὁρίζεται ὅτι ἑπτὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου παρόντα συνιστῶσιν ἀπαρτίαν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ λέξις «ἑπτά» ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς λέξεως «ἐννέα», οὕτως ὥστε τὸ Συμβούλιον νὰ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρακάθηνται ἐννέα μέλη αὐτοῦ.

Τὸ ἄρθρον 13 καθορίζει τὰς ἐξουσίας τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου, αἵτινες εἶναι ἀρκούντως εὐρεῖαι καὶ ἔχουν ὡς σκοπὸν τὴν προστασίαν τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἀνεξαρτησίας τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, τὴν ρύθμισιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν ἀφορῶσαν εἰς τοῦτο δεοντολογίαν, τὴν ἐκπροσώπησιν τοῦ ἰατρικοῦ σώματος, τὴν προώθησιν καλῶν σχέσεων καὶ τὴν κατανόησιν μεταξὺ ἰατρῶν καὶ τοῦ κοινοῦ καὶ τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι οἱ ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ δέον νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς τελικὴν ἔγκρισιν, δι' ὃ καὶ εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :—

Ἄρθρον 13.—Ἐξουσίαι Συμβουλίου.

(α) Ἐδάφιον (1).

Ἡ παράγραφος *(ζ)* τοῦ ἐδαφίου τούτου νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς ἀκολούθου :

«*(ζ)* νὰ ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς διέποντας καὶ ρυθμίζοντας οἱονδήποτε τῶν ὡς ἄνω θεμάτων ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ τοιοῦτοι Κανονισμοὶ θὰ τύχωσι τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

(β) Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον δέον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (2) τοῦ ἰδίου ἄρθρου, τὰ δὲ ὑφιστάμενα ἐδάφια (2), (3), (4) καὶ (5) δέον νὰ ἐπαναριθμηθοῦν ὡς ἐδάφια (3), (4), (5) καὶ (6).

«(2) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

(γ) Τὸ νέον ἐδάφιον (3) νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου :—

«(3) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου εἶναι δεσμευτικοὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἰατρούς».

Διὰ τοῦ ἄρθρου 14 τὸ Συμβούλιον κέκτηται ἐπίσης ἐξουσίαν νὰ δημιουργήσῃ Ἐπιτροπὴν ἐπαγγελματικῆς Δεοντολογίας καὶ Ἐκτελεστικὴν τοιαύτην, μὲ προκαθοριζομένας ἁρμοδιότητας.

Τὸ Μέρος V τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Συντάξεις καὶ Χορηγήματα» περιλαμβάνει διατάξεις διὰ τὴν δημιουργίαν Ταμείου Συντάξεως Ἰατρῶν. Σκοπὸς τοῦ Ταμείου αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ κατόπιν ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, εἶναι ἡ παροχὴ συντάξεων καὶ χορηγημάτων εἰς ἀποσυρομένους τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἰατρούς, οἵτινες βεβαίως ἦσαν εἰσφορεῖς τοῦ Ταμείου. Ἕτερος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἐπίσης ἡ παροχὴ συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ ὀρφανὰ ἐν περιπτώσει θανάτου τῶν εἰσφορέων ἰατρῶν.

Διὰ τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ Μέρους αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου, προβλέπονται ἐν λεπτομερείᾳ ὅλα τὰ συναφῆ μὲ τὴν δημιουργίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως θέματα.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἄρθρου 15 δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν. Δι' ὃ καὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἀκόλουθον τροποποίησιν :

Ἄρθρον 15.—Κανονισμοὶ προνοοῦντες διὰ συντάξεις καὶ χορηγήματα.

(α) Ἐδάφιον (1).

Ἡ φράσις «δημοσιευθησομένους ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας» ἥτις ἀπαντᾶται εἰς τὴν 3ην καὶ 4ην γραμμὴν τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου δέον νὰ ἀπαλειφθῇ.

(β) Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον δέον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (3) τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

«(3) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ θεωροῦν σκόπιμον ὅπως ἀναφερθῶσιν εἰς τὸ ἄρθρον 16 τοῦ Μέρους αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου.

Τὸ ἄρθρον αὐτὸ ἀπαγορεύει εἰς τοὺς ἰατροὺς νὰ χρεώνωσιν ἢ νὰ εἰσπράττωσιν ἀπὸ τὸν ἀσθενῆ των οἱονδήποτε ποσὸν τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ὡς εἰσφορεὺς τοῦ Ταμείου θὰ καταβάλλῃ εἰς αὐτό.

Ἡ ἀπαγορευτικὴ αὐτὴ διάταξις ὀρθῶς ἐτέθη, διότι ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει πρέπει νὰ θεωρηθῇ παρὰ τοῦ κοινοῦ ὅτι ἡ δημιουργία Ταμείου Συντάξεως καὶ Χορηγημάτων Ἰατρῶν θὰ γίνῃ εἰς βάρος τοῦ βαλαντίου τῶν ἀσθενῶν.

Τὸ μέρος VI τοῦ Νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν γενικὸν τίτλον «Ποικίλαι Διατάξεις» περιλαμβάνει διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὴν ἡμερομηνίαν ἰσχύος τοῦ Νόμου.

Αἱ ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπενεχθεῖσαι τροποποιήσεις ἐμφαίνονται εἰς τὸ τροποποιημένον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς Νόμον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο διεμορφώθη ὑπ' αὐτῶν.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΒΟΥΛΗΣ
4η Μαρτίου 1967.

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΝΟΜΙΚΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙ «ΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) 1966»

Τὸ Νομοσχέδιον περὶ «Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) τοῦ 1966» παρεπέμφθη εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ὑγείας καὶ Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος ὑπομνήματος εἶναι ἡ διατύπωσις ὡρισμένων ἀπόψεων, νομικῆς φύσεως, ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 4 (1) (Πειθαρχικὰ μέτρα) τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου.

Ἀπευθύνω τὸ παρὸν ὑπόμνημα πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ ἀντίγραφον πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας, διότι τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐγείρω εἶναι καθαρῶς νομικῆς φύσεως καὶ παρακαλῶ ὅπως, ἀφοῦ ζητηθοῦν καὶ αἱ ἀπόψεις τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ἐξετασθοῦν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν.

Τὸ ἄρθρον 4 (1) τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«4 (1). Ἐὰν ἰατρὸς καταδικασθῇ ὑπὸ Δικαστηρίου δι' οἱονδήποτε ἀδίκημα τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἐνέχει ἠθικὴν αἰσχρότητα ἢ ἐὰν ἰατρὸς εἶναι, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἔνοχος ἀτιμωτικῆς ἢ ἐπονειδίστου διαγωγῆς ἢ διαγωγῆς ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἢ ἐὰν οὗτος ἐπέτυχε τὴν ἐγγραφήν του ὡς ἰατροῦ δυνάμει τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν Νόμου διὰ ψευδῶν ἢ δολίων παραστάσεων, τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δύναται .....»

Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ ἑρμηνεία τοῦ ἄνω ἄρθρου ἔχει ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἐὰν ἰατρὸς καταδικασθῇ ὑπὸ Δικαστηρίου δι' οἱονδήποτε ἀδίκημα, τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δεσμεύεται ὡς πρὸς τὰ γεγονότα ὑπὸ τῆς ἀποφάσεως τοῦ καταδικάσαντος τὸν ἰατρὸν Δικαστηρίου, ἐπαφίεται δὲ εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τὰ γεγονότα ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων κατεδικάσθη ὁ ἰατρὸς συνιστοῦν διαγωγὴν ἐνέχουσαν ἠθικὴν αἰσχρότητα.

(β) Εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἰατρὸς δὲν ἐδικάσθη ὑπὸ Δικαστηρίου, τότε τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἐξετάζει κατὰ πόσον ὁ ἰατρὸς εἶναι ἔνοχος ἀτιμωτικῆς ἢ ἐπονειδίστου διαγωγῆς ἢ διαγωγῆς ἀσυμβιβάστου πρὸς τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα. Εἰς τοιαύτην περίπτωσιν τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον εἶναι ἀνάγκη :

(i) Νὰ ἀκούσῃ μαρτυρίαν ὡς πρὸς τὰ γεγονότα καὶ νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν ἡ προσαχθεῖσα μαρτυρία ἀποδεικνύῃ τὰ γεγονότα.

(ii) Μετὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν γεγονότων νὰ ἐξετάσῃ κατὰ πόσον τὰ ἀποδειχθέντα γεγονότα συνιστοῦν ἀτιμωτικήν, ἐπονείδιστον ἢ διαγωγὴν ἀσυμβίβαστον πρὸς τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα.

Παραμένει κατὰ τὴν γνώμην μου ἀσάφεια εἰς τὸ ἄρθρον 4 (1) ὡς πρὸς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἰατρός τις προσήχθη ἐνώπιον ἁρμοδίου Δικαστηρίου καὶ ἠθωώθη ὑπ' αὐτοῦ. Αἱ διάφοροι πτυχαὶ ὑπὸ τὰς ὁποίας δυνατὸν τὸ πρόβλημα νὰ ἐμφανισθῇ ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἀθώωσις ἰατροῦ ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου λόγῳ ἀνεπαρκοῦς μαρτυρίας ἀποδεικνυούσης τὰ γεγονότα πέραν πάσης λογικῆς ἀμφιβολίας (beyond reasonable doubt) συμφώνως τῶν διατάξεων τῆς κειμένης νομοθεσίας.

(β) Ἀθώωσις τοῦ ἰδίου ἰατροῦ ὑπὸ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου (Civil Court) ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων γεγονότων, εἰς περίπτωσιν καταχωρήσεως ἀγωγῆς δι' ἀποζημιώσεις, (action in tort) ὅτε τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἀπόδειξιν τῶν γεγονότων ἐφαρμόζει τὸν κανόνα τῆς ὑπάρξεως ὑπεροχῆς μαρτυρίας (preponderance of evidence rule) καὶ οὐχὶ τῆς ἀποδείξεως πέραν πάσης λογικῆς ἀμφιβολίας, ὡς εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις.

(γ) Καταδίκη ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τοῦ ἰδίου ἰατροῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων γεγονότων τὰ ὁποῖα, τόσον τὸ Ποινικὸν ὅσον καὶ τὸ Πολιτικὸν Δικαστήριον, χρησιμοποιήσαντα καὶ τοὺς δύο κανόνας ἀποδείξεως «πέραν πάσης λογικῆς ἀμφιβολίας» καὶ τῆς (preponderance of evidence) «ὑπεροχῆς μαρτυρίας» ἠθώωσαν τὸν ἰατρόν.

Ἐὰν ἡ φράσις εἰς τὸ ἄρθρον 4 (1) «ἰατρὸς καταδικασθεὶς ὑπὸ Δικαστηρίου» δὲν συμπεριλαμβάνῃ καὶ καταδίκην ὑπὸ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου, τότε δυνατὸν νὰ προκύψουν καὶ αἱ ἀκόλουθοι περιπτώσεις :

Ἀθώωσις ἰατροῦ ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου, καταδίκη τοῦ ἰδίου ἰατροῦ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων γεγονότων ὑπὸ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου καὶ ἀθώωσις ἢ καταδίκη αὐτοῦ καὶ πάλιν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἰδίων γεγονότων ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Ἐθεώρησα σκόπιμον πρὸς ὑποβοήθησιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ προβῶ εἰς ἐξέτασιν τῆς νομοθεσίας ἄλλων χωρῶν ἐν σχέσει πρὸς τὰ ἄνω ἐγερθέντα θέματα. Ἐξήτασα τόσον τὴν Ἀγγλικὴν νομοθεσίαν ὅσον καὶ τὴν νομοθεσίαν κρατῶν τὰ ὁποῖα ἀκολουθοῦν τὸ Ἡπειρωτικὸν σύστημα, περιλαμβανομένης καὶ τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ θέμα διέπεται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 29 τοῦ "Medical Act of 1858".

Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

"29. If any registered medical practitioner shall be convicted in England or Ireland of any felony or misdemeanour, or in Scotland of any crime or offence, or shall after due enquiry be judged by the General Council to have been guilty of infamous conduct in any professional respect, the General Council may, if they see fit, direct the Registrar to erase the name of such medical practitioner from the register."

Ὁ σχετικὸς Νόμος ἀναφέρει ὅτι "the General Council" σημαίνει "the General Medical Council".

Τὸ ἄνω ἄρθρον τοῦ Νόμου ἑρμηνεύεται ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Ἐφετείου τῆς Ἀγγλίας, ἤτοι τοῦ Δικαστηρίου τῆς Βουλῆς τῶν Λόρδων εἰς τὴν ὑπόθεσιν General Medical Council v. Spackman (1963) 2 All E.R. 337.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν τὸ Δικαστήριον ἀπεφάνθη ὅτι :

(α) Καταδικαστικὴ ἀπόφασις Ποινικοῦ Δικαστηρίου δεσμεύει τὸ Γενικὸν Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὡς πρὸς τὰ γεγονότα καὶ δὲν ἐπιτρέπεται εἰς τὸν κατηγορούμενον ἰατρὸν νὰ προσαγάγῃ, κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεώς του ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου, μαρτυρίαν διὰ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἦτο ἀθῶος τῆς κατηγορίας διὰ τὴν ὁποίαν κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου.

(β) Ἀπόφασις Δικαστηρίου ἔχοντος ἁρμοδιότητα νὰ ἐκδικάσῃ ὑποθέσεις γαμικῶν διαφορῶν (matrimonial causes) μέχρι τοῦ 1956 ἠδύνατο νὰ γίνῃ δεκτὴ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὡς prima facie evidence, χωρὶς ὅμως νὰ παρέχῃ τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ ἀρνηθῇ νὰ ἀκούσῃ μαρτυρίαν διὰ τῆς ὁποίας νὰ ἀντικρούεται ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐν λόγῳ Δικαστηρίου ὡς πρὸς τὰ γεγονότα.

(γ) Μετὰ τὸ 1956 διὰ τροποποιήσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ Medical Act τοῦ 1858 (ἰδὲ ἄρθρον 32 (2) τοῦ Medical Act 1956) αἱ ἀποφάσεις Δικαστηρίου ἐξασκοῦντος ἁρμοδιότητα διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων γαμικῶν διαφορῶν (matrimonial causes) ἐτέθησαν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως ὡς καὶ αἱ ἀποφάσεις τῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων.

Τὸ σχετικὸν μέρος τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ἔχει ὡς ἀκολούθως :

"The section draws a significant distinction between a case in which the impeached practitioner has been convicted of a felony or misdemeanour and a case in which the allegation of infamous conduct is not connected with a criminal conviction. In the former case the decision of the Council is properly based on the fact of the *conviction and the practitioner cannot go behind it and endeavour to show that he was innocent of the charge and should have been acquitted.*"

Ὁ Viscount Simon εἰς τὴν ἀπόφασίν του εἶπε τὰ ἑξῆς :

"If it was considered desirable to make the decision of the Divorce Court conclusive and so to prevent the possibility of a second hearing of the issue of adultery, this could only be brought about by amending section 29."

Περαιτέρω εἰς ἄλλο ἀπόσπασμα τῆς ἀποφάσεώς του ὁ ἐν λόγῳ Δικαστὴς εἶπε τὰ ἑξῆς :

"The legislature has not made a decree of the Divorce Court conclusive on the question of adulterous conduct, *in the same way as it has made a conviction of felony or misdemeanour conclusive* ..... Parliament, when it thinks fit, can clearly and effectively put a decree of adultery of the divorce on the same footing for the purpose of disqualifying the offender as a conviction of treason and felony..... In Section 29 Parliament has not done so, but has put conviction for felony and misdemeanour in a special category by themselves. In other cases than this the offence charged must be proved independently by some evidence which the Council can accept. Thus the decree is *prima facie* but not more than *prima facie evidence*...."

Μετὰ τὴν ἔκδοσιν τῆς ἐν λόγῳ ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Ἀγγλίας ἡ Βουλὴ ἐτροποποίησε τὸ Medical Act τοῦ 1858 διὰ ἄρθρου 33 (2) τοῦ Medical Act τοῦ 1956 τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

"Where a person has been guilty of infamous conduct in any professional respect, any finding of fact which is shown to have been made in any matrimonial proceedings in the High Court in the United Kingdom, or on appeal, from a decision in such proceedings shall be *conclusive evidence of the fact found.*"

Τόσον τὸ ἄρθρον 29 τοῦ "Medical Act τοῦ 1858" ὅσον καὶ τὸ ἄρθρον 32 (2) τοῦ "Medical Act τοῦ 1956" προβλέπουν ὅτι τὰ γεγονότα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐστηρίχθη ἡ καταδίκη ἰατροῦ δεσμεύουν τὸ Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον εἰς περίπτωσιν καταδίκης τούτου εἴτε ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου εἴτε ὑπὸ Δικαστηρίου ἔχοντος ἁρμοδιότητα εἰς ὑποθέσεις γαμικῶν διαφορῶν (matrimonial causes). Οὐδεμία πρόβλεψις γίνεται ἐν Ἀγγλίᾳ ὅπως ἀθωωτικὴ ἀπόφασις δεσμεύῃ τὸ Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ δεχθῇ τὰ γεγονότα ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠθωώθη ὁ κατηγορούμενος ἰατρός.

Ἐν Ἑλλάδι τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας ἐξετάζον τὴν ἁρμοδιότητα ὀργάνων ἐξασκούντων δυνάμει Νόμου πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν εἰς σειρὰν ὑποθέσεων διετύπωσε τὰς ἀκολούθους ἀπόψεις :

(α) Συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας. Ἀριθμὸς Ὑποθέσεως 125 (1929).

«Ἀληθῶς μὲν ἡ πειθαρχικὴ δικαιοδοσία ἀσκεῖται αὐτοτελῶς καὶ ἀνεξαρτήτως τῆς ποινικῆς, ὡς διώκουσα σκοποὺς διαφόρους, ἀλλὰ ὅταν, ὡς ἐν προκειμένῳ, τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον, ἐν τῇ ἁρμοδιότητί του, καὶ δὴ ἐν διαδικασίᾳ, παρεχούσῃ μείζονας ἐγγυήσεις, δέχεται ἐπὶ τῇ βάσει νομίμων ἀποδείξεων ὅτι ἔλαβε χώραν ὡρισμένον ἀδίκημα καὶ τὴν εἰς τοῦτο ἐνοχὴν τοῦ ὑπαλλήλου, ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τὴν διοίκησιν νὰ σεβασθῇ τὸ διαδικαζόμενον ἐν τῇ ἀσκήσει τῆς πειθαρχικῆς ἐξουσίας καὶ νὰ δεχθῇ ὡς ἀληθὲς τὸ ὑπὸ τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου ἀποφασισθέν, διατηροῦσα μόνον αὐτοτέλειαν ἐν τῇ κρίσει περὶ τοῦ σκοπίμου τῆς ἐπιβολῆς πειθαρχικῆς ποινῆς».

(6) Πορίσματα Νομολογίας Συμβουλίου Ἐπικρατείας (1929—1959).

«Ἡ νομολογία ἐδέχετο ὅτι ἡ ἐν τῇ ἀποφάσει τοῦ Ποινικοῦ Δικαίου ἐνυπάρχουσα διαπίστωσις τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν δεσμεύει τὸ πειθαρχικὸν ὄργανον, τὴν ἀρχὴν δὲ ταύτην καθιεροῖ ἤδη ρητῶς καὶ ὁ Υ.Κ. Ἐὰν ὁ καταγγελθεὶς διότι ἔκλεψε ἠθωώθη ἀπὸ τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον, δὲν δύναται νὰ τιμωρηθῇ πειθαρχικῶς ἐπὶ κλοπῇ..... Ἡ ποινικὴ ἀπόφασις δεσμεύει τὸ πειθαρχικὸν ὄργανον μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐξακρίβωσιν τῶν πραγματικῶν περιστατικῶν, οὐχὶ δὲ καὶ ὡς πρὸς τοὺς χαρακτηρισμοὺς αὐτῶν ἢ ὡς πρὸς τὰ συμπεράσματά της περὶ τοῦ ἐὰν ὁ κατηγορούμενος εἶναι ἢ οὐ ἀπαλλακτέος».

Συνοψίζων τὴν θέσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου ὁ κ. Στασινόπουλος εἰς τὸ βιβλίον του «Μαθήματα Διοικητικοῦ Δικαίου» ἀναφέρει τὰ ἀκόλουθα :

«Οὕτω δὲ τὸ ὑπὸ τῆς ποινικῆς ἀποφάσεως προκῦπτον δεδικασμένον δεσμεύει τὴν κρίσιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Δικαστοῦ ὡς πρὸς τὴν ὕπαρξιν ἢ ἀνυπαρξίαν πραγματικοῦ τινος γεγονότος. Ἡ τοιαύτη ἀρχὴ δικαιολογεῖται ἐκ τοῦ ὅτι ἡ Ποινικὴ Δικαιοσύνη καὶ λόγῳ συγκροτήσεως αὐτῆς καὶ λόγῳ τῆς διεπούσης αὐτὴν Δικονομίας θεωρεῖται ὡς δυναμένη ἀσφαλέστερον νὰ κρίνῃ περὶ τῆς τελέσεως ἢ οὐ τῆς ἀποδιδομένης εἰς τὸν ὑπάλληλον πράξεως καὶ τῶν πραγματικῶν ὅρων ὑφ' οὓς ἡ βεβαιωθεῖσα πρᾶξις ἐτελέσθη».

Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας καὶ τὰ ἀποσπάσματα εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεφέρθην ἀνωτέρω ἀφοροῦν τὴν ἐξάσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας ὑπὸ διοικητικῶν ὀργάνων ἅτινα κέκτηνται διὰ Νόμου τοιαύτην ἐξουσίαν.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ ἐξουσία ἥτις ἐκχωρεῖται ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 4 (1) εἰς τὸ Συμβούλιον εἶναι πειθαρχικῆς φύσεως. Τοῦτο προκύπτει ἐκ τῶν ἀκολούθων :

(α) Τὸ ἄρθρον 3 (1) ἀναφέρει ὅτι «συνίσταται Πειθαρχικὸν Συμβούλιον πρὸς ἄσκησιν..... ἐλέγχου καὶ πειθαρχικῆς ἐξουσίας ἐπὶ ἰατρῶν.

(β) Τὸ ἄρθρον 4 (1) καθορίζει τὰ πειθαρχικὰ μέτρα.

Λόγῳ τῶν ἄνω εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οἱ κανόνες τοῦ Ἑλληνικοῦ Δικαίου οἱ ἀφορῶντες εἰς τὴν ἐξάσκησιν πειθαρχικῆς ἐξουσίας ὑπὸ διοικητικῶν ὀργάνων δύνανται νὰ υἱοθετηθοῦν καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν. Συμπληρωματικῶς ἀναφέρω ὅτι οἱ ἴδιοι κανόνες ἰσχύουν ἐν Γαλλίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ.

Ἐξήτασα ὡσαύτως τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου τῆς Κύπρου ἐν σχέσει πρὸς τὸ κατὰ πόσον καταδίκη ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου Κυβερνητικοῦ ὑπαλλήλου δεσμεύουν ὡς πρὸς τὰ γεγονότα τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν πειθαρχικῶν ἁρμοδιοτήτων αὐτῆς.

Ἡ πρώτη ἀπόφασις εἰς τὴν ὁποίαν τὸ ἐν λόγῳ θέμα ἠγέρθη εἶναι ἡ ὑπόθεσις τοῦ Morsis v. the Republic 4 R.S.C.C. 133.

Εἰς τὴν ἐν λόγῳ ὑπόθεσιν τὸ Ἀνώτατον Συνταγματικὸν Δικαστήριον ἀπεφάσισεν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας ἠδύνατο νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν, ἄνκαι δὲν ἦτο ὑπόχρεως νὰ ἀποδεχθῇ ὡς ὀρθά, τὰ γεγονότα ἅτινα ἀπεδέχθη τὸ Ποινικὸν Δικαστήριον. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Ἀνωτάτου Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ σημείου ἔχει ὡς ἀκολούθως :

"An important characteristic of the present case is that the applicant has been

convicted of a criminal offence which, bearing especially in mind the nature of his duties, constitutes most definitely a disciplinary offence as well. In the circumstances the Commission has proceeded to examine the relevant Court proceedings and has acted upon the basis of such proceedings without, as already stated, affording the applicant an opportunity to be heard in the matter.

"The Court is of opinion that the Commission *was entitled, though not also bound, to accept as correct the relevant facts as established* to the satisfaction of the Criminal Court concerned and so long as the applicant has been given an opportunity to be held in relation to such facts before the said Court he need not have been afforded a similar opportunity before the Commission."

Ἡ ἀπόφασις εἰς τὴν ἄνω ἀναφερθεῖσαν ὑπόθεσιν ἐξεδόθη τὴν 21ην Φεβρουαρίου τοῦ 1963, ἤτοι πρὸ τῆς διαλύσεως τοῦ Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου, καὶ ἦτο ἀπόφασις ἑνὸς Δικαστοῦ μόνον τοῦ τότε τριμελοῦς Δικαστηρίου. (Τριανταφυλλίδης).

Τὸ ἴδιον θέμα ἠγέρθη καὶ προσφάτως εἰς τὴν ὑπόθεσιν "The Republic of Cyprus, (through the Public Service Commission) and Antonios Mozoras (ἰδὲ "Monthly Publication of Judgments of the Supreme Court of Cyprus" April 1966, Part 4, σελὶς 504 –575).

Τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον, ἀποτελούμενον ἐκ τοῦ τότε Προέδρου αὐτοῦ κ. Ζεκιᾶ καὶ τῶν Δικαστῶν κ.κ. Βασιλειάδη, Μουνὶρ καὶ Ἰωσηφίδη, ἐξέδωσε τὴν ἀπόφασίν του ἡ ὁποία ὅμως δὲν ἦτο ὁμόφωνος. Ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος αἱ ἀποφάσεις τῶν Δικαστῶν τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Οἱ Δικασταὶ κ.κ. Ζεκιᾶ καὶ Ἰωσηφίδης ἀπεφάνθησαν ὅτι :

(α) Καταδικαστικαὶ ἀποφάσεις ὑπὸ Ποινικῶν Δικαστηρίων δεσμεύουν τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὡς πρὸς τὰ γεγονότα.

(β) Εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας παρὰ τὸ γεγονὸς τῆς καταδίκης ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου, δύναται νὰ δεχθῇ νέαν μαρτυρίαν ἐὰν αὕτη δὲν παρουσιασθῇ ἐνώπιον τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου.

Οἱ Δικασταὶ κ.κ. Βασιλειάδης καὶ Μουνὶρ συνεφώνησαν μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δικαστοῦ κ. Τριανταφυλλίδη εἰς τὴν ὑπόθεσιν Morsis καὶ ἀπεφάνθησαν ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας δὲν δεσμεύεται ὑπὸ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων τῶν Ποινικῶν Δικαστηρίων ἀλλὰ δύναται νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν της, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον, τὰς ἐν λόγῳ ἀποφάσεις.

Παραθέτω κατωτέρω ἀποσπάσματα ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν ἐν λόγῳ δικαστῶν ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτουν σαφῶς αἱ ἀπόψεις των.

(α) Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου Ζεκιᾶ :

"As to the second issue incidentally raised, namely whether the Public Service Commission is bound by findings of fact on which a conviction is based by a competent Criminal Court ; respondent relying on Morsis case, argued that the Commission was not bound with such finding which constitute the elements of the offence.....

Apart from any continental and English Authorities on the point there *is no law here making facts, on which a conviction is based by a competent Criminal Court binding on the Public Service Commission.* I feel, therefore, that we are at liberty to pave our own way in this direction. In doing so, we may usefully be guided by foreign authorities. It is of some importance to know that the Conseil D' Etat of Greece, before the enactment of any relevant law decided in 1929 that facts on which a conviction is based by a competent Criminal Court, are binding on a disciplinary Tribunal.

I would respectfully follow such authorities and I would say that such facts must be accepted as binding of the Commission, even if not by force of law as a matter of established practice, unless exceptional circumstances, such as exculpatory fresh material not available before the Criminal Court, become available before the Commission.

I consider highly impracticable and undesirable for the Public Service Commission to stage a trial with a view to ascertaining facts leading to a conviction already made by a proper competent Court of Law. The Public Service Commission no doubt is fully entitled to go into the nature of the offence committed and to the surrounding circumstances with a view of finding for itself whether the offence committed involves moral turpitude and whether the conduct of the officer calls for disciplinary punishment."

(β) Δικαστὴς κ. Ἰωσηφίδης :

"Considering the safeguards as to composition, procedure, rules of evidence and powers of Criminal Courts, I am of the view that Courts are in a better position to decide finally and conclusively as to the guilt or innocence of the public officer: and this would serve to preserve unity in the administration of justice. For these reasons I would hold that the Public Service Commission in the exercise of its disciplinary competence under Article 125(1) *should be bound by the findings of facts made by a Criminal Court as being conclusive evidence of the facts found, save in very exceptional circumstances e.g. where fresh evidence is tendered to the Commission.*"

(γ) Δικαστὴς κ. Βασιλειάδης :

Ὁ Δικαστὴς κ. Βασιλειάδης διεφώνησε μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου κ. Ζεκιᾶ καὶ τοῦ Δικαστοῦ κ. Ἰωσηφίδη καὶ ὑπεστήριξε τὴν ἀποφ ἡ ὁποία διετυπώθη εἰς τὴν ὑπόθεσιν Morsis ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας δὲν δεσμεύεται ἀπὸ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου ὡς πρὸς τὰ γεγονότα. Τὸ σχετικὸν ἐδάφιον τῆς ἀποφάσεως τοῦ κ. Βασιλειάδη ἔχει ὡς ἀκολουθως :

"I cannot see how the Commission would be able to exercise in a satisfactory manner disciplinary control of public officers which could result in a dismissal or removal from office, without having the duty and the power to make the fullest possible enquiry into the matter and, I respectfully and completely share the view taken by the Constitutional Court in Morsis case, that the Commission in exercise of their competence under Article 125, would have the duty to enquire into the conduct of the public officer, *whether such conduct had, or had not been the subject of criminal or other proceedings before a Court of Law; and regardless the result of any such proceedings,* the nature, form and object of which are different."

(δ) Δικαστὴς κ. Μουνίρ :

Ὁ Δικαστὴς κ. Μουνὶρ συνεφώνησε μὲ τὴν ἀπόφασιν τοῦ κ. Βασιλειάδη ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου δὲν δεσμεύει τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὡς πρὸς τὰ γεγονότα. Τὸ σχετικὸν ἀπόσπασμα ἐκ τῆς ἀποφάσεώς του ἔχει ὡς ἀκολούθως :

"It is true that no legislative provision has, as yet been made regulating the conduct and procedure of the Commission in the exercise of the powers vested in it by Article 125 of the Constitution as might have been expected, and the enactment of such organic legislation is, in my view, long overdue. Nevertheless, as stated by the Supreme Constitutional Court in Morsis and the Republic the Commission has not only been entitled, but also bound to exercise its competence under paragraph 1 of Article 125 without awaiting the enactment of legislative provisions regarding any other aspects connected with the exercise of such competence.....

"After having given full consideration to the respective submissions made by

both learned Counsel and to the previous authorities cited by them and bearing in mind, in particular the provisions of Article 125 of the Constitution and the system of criminal justice prevailing in Cyprus, *and also in view of the fact that the matters have not, as yet been regulated by legislation as it should have been,* I am of the opinion that it is right and proper that the Commission, *while being entitled to accept* and act upon the findings made in criminal proceedings, it should nevertheless, be opened to the Commission to investigate the matter itself in those exceptional and proper cases where the Commission felt that the better discharge of its duties under the Constitution required it to be so. I, therefore, see no reason for departing from the opinion expressed by the Supreme Constitutional Court on this point in Morsis and the Republic."

Ἐκ τῶν ἀποφάσεων τῶν δύο προμνημονευθεισῶν ὑποθέσεων προκύπτει σαφῶς ὅτι τὸ θέμα δέον νὰ ρυθμισθῇ διὰ νομοθετικῆς πράξεως.

Κατὰ τὴν γνώμην μου εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον εἶναι ἀνάγκη νὰ διατυπωθοῦν ἄρθρα διὰ τῶν ὁποίων νὰ προβλέπεται ὅτι :

(α) Ἀθωωτικαὶ ἀποφάσεις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου συμπεριλαμβανομένων καὶ ἀποφάσεων τοῦ Ἐφετείου (criminal jurisdiction) ἐπὶ γεγονότων νὰ δεσμεύουν τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον.

(β) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον θὰ κέκτηται ἐξουσίαν νὰ ἀκούῃ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον, μαρτυρίαν συμπληρωματικὴν ἥτις δὲν προσήχθη ἐνώπιον τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐκ τῆς τοιαύτης μαρτυρίας δύναται νὰ προκύψῃ ἡ ἀθώωσις τοῦ ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου δικασθέντος ἰατροῦ.

(γ) Ἀποφάσεις Πολιτικῶν Δικαστηρίων (Civil Courts) ἐπὶ γεγονότων νὰ γίνωνται ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὡς *prima facie evidence.*

(δ) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ δεσμεύεται ὑπὸ τῶν κανόνων μαρτυρίας οἵτινες ἰσχύουν διὰ τὴν ἐκδίκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὑπὸ τὴν παροῦσαν αὐτοῦ μορφήν, ἄνκαι εἶναι φανερὸν ὅτι δίδει ἐξουσίαν εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὅπως ἀκούσῃ μαρτυρίαν καὶ ἀποφανθῇ ἐπὶ γεγονότων, τοὐλάχιστον εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἰατρὸς δὲν προσήχθη ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης, ἐν τούτοις οὐδεμίαν πρόνοιαν περιέχει ὡς πρὸς τὰ ἀκόλουθα :

(α) Κατὰ πόσον τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν γεγονότων ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν Νόμον περὶ Μαρτυρίας (Evidence Law, Cap. 9).

(β) Κατὰ πόσον τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον θὰ ἐφαρμόζῃ τὰς διατάξεις τοῦ ἄνω ἀναφερθέντος Νόμου τὰς ἀφορώσας τὴν ἐκδίκασιν ποινικῶν ἢ πολιτικῶν ὑποθέσεων.

Ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νόμου περὶ Μαρτυρίας (Evidence Law, Cap. 9) δίδει ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «Δικαστήριον» ὡς ἀκολούθως :

"'Court' means a Court of competent jurisdiction and, in relation to arbitrations or references, shall be construed accordingly."

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἄνω ἄρθρου, τὸ ὁποῖον ὡσαύτως δίδει τὸν ὁρισμὸν τοῦ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου (Civil Court) καὶ Ποινικοῦ Δικαστηρίου (Criminal Court) προκύπτει σαφῶς ὅτι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δὲν ἐμπίπτει ἐντὸς τοῦ ὁρισμοῦ τοῦ Ποινικοῦ ἢ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου οὔτε καὶ καλύπτεται ὑπὸ τοῦ ὅρου «διαιτησία».

Εἶναι ἑπομένως πρόδηλον κατὰ τὴν γνώμην μου ὅτι ἄνκαι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως δεχθῇ μαρτυρίαν καὶ ἀποφασίσῃ ἐπὶ γεγονότων, ἐν τούτοις δὲν δεσμεύεται ὑπὸ τοῦ Νόμου περὶ Μαρτυρίας (Evidence Law).

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὸ θέμα τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀφεθῇ νὰ ρυθμισθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδίου τοῦ Συμβουλίου διὰ κανονισμῶν, διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Τὰ Κυπριακὰ Δικαστήρια, συμπεριλαμβανομένου καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, ὑποχρεοῦνται νὰ ἐφαρμόζουν τὰς προνοίας τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου. Δὲν ἐπαφίεται δὲ εἰς αὐτὰ νὰ ρυθμίζουν διὰ κανονισμῶν θέματα ἀναφερόμενα εἰς τὸν τρόπον ἀποδείξεως γεγονότων, τὸν βαθμὸν τῆς ἀποδείξεως, τὴν ἀποδοχὴν ἢ μὴ μαρτυριῶν, κ.λ.π.

(β) Ἐὰν εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δοθῇ τοιαύτη ἐξουσία διὰ κανονισμῶν, καὶ ἐὰν τοῦτο ἀποφασίσῃ νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς κανόνας περὶ μαρτυρίας τοὺς ἰσχύοντας διὰ τὴν ἐκδίκασιν πολιτικῶν ὑποθέσεων, τότε θὰ προκύψῃ ἡ ἑξῆς κατάστασις :

(i) Διὰ τὴν ἀφαίρεσιν τῆς ἀδείας τοῦ ὁδηγεῖν λόγῳ παραβάσεως τῶν κανονισμῶν τροχαίας θὰ χρειάζεται ὅπως τὰ γεγονότα ἀποδειχθοῦν πέραν πάσης λογικῆς ἀμφιβολίας (beyond reasonable doubt) ἐνώπιον τοῦ ἐκδικάζοντος τὴν ὑπόθεσιν Ποινικοῦ Δικαστηρίου.

(ii) Δι' ἀφαίρεσιν τῆς ἀδείας ἐξασκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐκδικαζομένης ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου θὰ εἶναι ἀρκετὸν ἐὰν τὰ γεγονότα ἀποδειχθοῦν δι' ὑπεροχῆς μαρτυρίας (preponderance of evidence).

Κατὰ τὴν γνώμην μου τὸ Νομοσχέδιον πρέπει νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε νὰ γίνεται σαφὲς ὅτι :

(α) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεως ἐναντίον ἰατροῦ, ὑποχρεοῦται νὰ ἐφαρμόζῃ τὸν περὶ Μαρτυρίας Νόμον (Evidence Law, Cap. 9).

(β) Ἐφ' ὅσον τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἀφαιρῇ τὴν ἄδειαν ἐπαγγέλματος ἰατροῦ καταδικασθέντος ἢ καὶ νὰ ἐπιβάλλῃ πρόστιμον μέχρι £500, τὸ μέτρον τῆς ἀπαιτουμένης ἀποδείξεως πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἴδιον ὡς εἰς τὰς ποινικὰς ὑποθέσεις, ἤτοι ἡ ἀπόδειξις τῶν γεγονότων πέραν πάσης λογικῆς ἀμφιβολίας.

(γ) Αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ Μαρτυρίας αἵτινες ἰσχύουν διὰ τὴν ἐκδίκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων δέον, *mutatis mutandis*, νὰ ἰσχύουν καὶ διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε σήμερον καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπακολουθήσῃ ἀμέσως ἡ συζήτησις πρὸ τῆς παρελεύσεως τοὐλάχιστον 48 ὡρῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐκυκλοφόρησεν ἡ ἔκθεσις.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966. Ἡ ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησε καὶ πάλιν σήμερον, καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Οἱ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Παροχὴ Διόδου) Κανονισμοὶ τοῦ 196

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Παροχὴ Διόδου) Κανονισμοὶ τοῦ 67 κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν δυνάμει τοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς θεσπισθέντος Νόμου, ὁ ὁποῖος προβλέπει ὅτι οἱ Κανονισμοὶ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ὁποία ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν.

Τὸ θέμα ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Νομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν, ἐὰν δὲ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας, ἐπειδὴ ἐνδιαφέρει καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας, θέλουν νὰ παρευρεθοῦν εἰς τὴν συζήτησιν διὰ νὰ ἐκφράσουν ἀπόψεις, εἶναι ἐλεύθεροι νὰ πράξουν τοῦτο.

Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀνάγκη ὅπως θεσπισθῇ πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου, καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν μὲ παράκλησιν ὅπως ἐπισπεύσῃ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ συζητηθῇ καὶ νὰ τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ πρὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β. Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966.

(4) Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμος τοῦ 1967.

Οἱ Κανονισμοὶ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθοῦν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν διότι ἔχομεν περιθώριον 15 ἡμερῶν. Ἑπομένως ἐὰν ὑπάρξουν τροποποιήσεις εἶναι δυνατὸν νὰ λάβουν χώραν πρὸ τῆς παρόδου τῶν 15 ἡμερῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 μ.μ.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις (Μετακίνησις τοῦ χωρίου Παληάμπελα τῆς ἐπαρχίας Πάφου, κ.λ.π.)

(2) Ἀγορεύσεις βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 (Μ. Σαββίδης–Χρ. Μιχαηλίδης–Γ. Ποταμίτης–Ν. Ἀγγελίδης–Π. Στυλιανοῦ–Αἰμ. Φράγκος–Λ. Δημητριάδης).

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμου τοῦ 1966.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 16ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 26)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ἡ κοινότητα τῆς Βατυλῆς ἀντιμετωπίζει ἀπὸ χρόνια ὀξύτατο πρόβλημα ὑδρεύσης.

Ἡ ἔλλειψη ποσίμου ὕδατος δημιουργεῖ ταλαιπωρίες καὶ δυσκολίες πολλὲς γιὰ τὴν μεγάλη κοινότητα τῆς Βατυλῆς.

Ἡ Χωριτικὴ Ἀρχὴ καὶ οἱ Ὀργανώσεις ἔκαμαν πολλὲς φορὲς διαβήματα γιὰ τὴν λύση τοῦ προβλήματος, δίχως ἀποτελέσματα ὅμως μέχρι σήμερα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο τί σχέδια ὑπάρχουν γιὰ τὴν ὑδατοπρομήθεια τῆς κοινότητος Βατυλῆς καὶ πότε θὰ ἐφαρμοσθοῦν γιὰ νὰ λυθῇ αὐτὸ τὸ ἐπεῖγον καὶ σοβαρὸ γιὰ τὴν κοινότητα πρόβλημα»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Φεβρουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι εἰς τὸ χωρίον Βατυλή, κατὰ τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον, παρατηρεῖται ἔλλειψις ποσίμου ὕδατος, ὀφειλομένη ἐν μέρει εἰς τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων κατοίκων τοῦ χωρίου ἀνεξέλεγκτον σπατάλην τοῦ ποσίμου ὕδατος. Διὸ καὶ ἡ Κυβέρνησις, ἀπὸ διετίας καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν πρὸς ἀνεύρεσιν ἑτέρων πηγῶν ὕδατος, διὰ τῆς διενεργείας διατρήσεων εἰς διαφόρους περιοχάς. Μέχρι σήμερον διενηργήθησαν, δυστυχῶς ἄνευ ἀποτελέσματος, πέντε ἐν ὅλῳ διατρήσεις ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἀναπτύξεως Ὑδάτων. Τὸ ἀνευρεθὲν ὕδωρ ἦτο εἴτε ἀνεπαρκὲς εἴτε ὑφάλμυρον, συνεπῶς δὲ ἀκατάλληλον πρὸς πόσιν. Ἐπὶ τοῦ παρόντος διενεργεῖται ἡ ἕκτη διάτρησις τῆς ὁποίας ἀναμένονται εἰσέτι τὰ ἀποτελέσματα. Ἡ Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις Ἀμμοχώστου εὑρίσκεται εἰς στενὴν ἐπαφὴν μὲ τὴν Χωριτικὴν Ἀρχὴν τοῦ χωρίου, παρακολουθοῦσα τὰς ἐξελίξεις τῆς ὑποθέσεως ταύτης. Αἱ προσπάθειαι θὰ συνεχισθοῦν, ἐλπίζεται δὲ ὅτι ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους θὰ στεφθοῦν ὑπὸ ἐπιτυχίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Μαρτίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ὅλον ὑφιστάμενον ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα εἶναι—κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν—πεπαλαιωμένον, μὴ συνάδον πρὸς τὰς συγχρόνους ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας καὶ τάσεις τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας γενικώτερον καὶ τῆς Κυπριακῆς εἰδικώτερον, μὲ δυσμενεῖς καὶ ἐμφανεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς, οἰκονομικῆς καὶ πολιτικῆς ἀνελίξεως τοῦ τόπου, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα —

(α) πῶς ἀντικρύζει τὸ ὅλον πρόβλημα,

(β) ποίας βραχυπροθέσμους, ἐκ τῶν ἐνόντων, λύσεις ἀντικρύζει καὶ τὶ μακροπροθέσμους, καὶ

(γ) πῶς σκοπεύει νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν ἔξοδον τῆς παιδείας τῆς πατρίδος ἐκ τῆς κατατρυχούσης αὐτὴν στατικῆς καθηλώσεως, ἂν οὐχὶ καὶ ὀπισθοδρομήσεως ποὺ ἐπὶ δεκαετίας τὴν χαρακτηρίζει».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ Νίκου Κόσιη.

«Πολὺ λυποῦμαι διὰ τοὺς ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν παρεχομένους ἐν τῇ ἐρωτήσει των χαρακτηρισμοὺς περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως, οἵτινες εὐτυχῶς δὲν ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα. Διότι οὔτε τὸ ὑφιστάμενον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἐν Κύπρῳ εἶναι πεπαλαιωμένον, ὡς ἰσχυρίζονται, οὔτε καὶ τὴν παιδείαν τῆς πατρίδος κατατρύχει στατικὴ καθήλωσις ἂν οὐχὶ καὶ ὀπισθοδρόμησις. Ἀπορρίπτω ὡς ἀβασίμους τοὺς ἐν τῇ ἐρωτήσει περιεχομένους ἀφοριστικοὺς χαρακτηρισμούς.

Δὲν πρόκειται νὰ ἀναλύσω ἐν τῇ ἀπαντήσει μου τὸ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἢ τὸ ἐν Ἑλλάδι, τὸ ὁποῖον μόλις τῷ 1964 μετερρυθμίσθη καὶ τὸ ὁποῖον κατὰ βάσιν ἀκολουθεῖ ἡ παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσις, διότι θὰ ἀπητεῖτο πρὸς τοῦτο συγγραφὴ τὸ ὀλιγώτερον ἑνὸς πολυσελίδου φυλλαδίου ἂν καὶ θὰ ἦτο ἀναγκαῖον, διὰ νὰ τὸ γνωρίσωσιν οἱ ἐρωτῶντες ἔντιμοι Βουλευταί. Δύνανται ὅμως νὰ μελετήσωσι τὸ Ἑλληνικὸν Νομοθετικὸν Διάταγμα περὶ γενικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ 1964 μετὰ τῆς εἰσηγητικῆς ἐκθέσεως καὶ τὰ βάσει τούτου συνταχθέντα προγράμματα.

Ἐπιθυμῶ ἐπίσης νὰ εἴπω πρὸς αὐτοὺς ἐρωτῶντας τοῦτο, ὅτι τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ τὸ ἐν Κύπρῳ ὡς πρὸς τὴν στοιχειώδη, τὴν μέσην καὶ τὴν ἀνωτέραν μέχρι τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἐκπαίδευσιν στηρίζονται ἐπὶ

τῶν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως, οἱαι αὗται ἰσχύουν εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ συνεχὴς καὶ πυκνὴ ἐπαφὴ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας μετὰ τοῦ Συμβουλίου τῆς Εὐρώπης.

Ἡ παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσις δὲν ἀκολουθεῖ καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ πολυτεχνικὸν σύστημα τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν, διότι διακρινόμεθα ἀπολύτως αὐτῶν ὡς πρὸς τὴν φιλοσοφίαν τῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ ἀγωγὴ τῶν ἑλληνοπαίδων οὔτε τὴν ἑλληνικὴν παράδοσιν δύναται νὰ ἀρνηθῇ οὔτε καὶ τὴν δημιουργίαν ἀνθρώπων-μηχανῶν μόνον δύναται νὰ ἀναλάβῃ.

Ἐὰν οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ διὰ τῆς ἐρωτήσεώς των ὑποδηλοῦν τὴν ἀνάγκην παροχῆς εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως δέον νὰ γνωρίζουν ἤδη ὅτι ἡ παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσις ἀπὸ 7ετίας καταβάλλει μετ' ἐπιτυχίας πρὸς τοῦτο πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν παρεχομένων εἰς αὐτὴν οἰκονομικῶν μέσων καὶ τῆς δυνατότητος ἐξασφαλίσεως τοῦ ἀναγκαίου ἀνθρωπίνου παράγοντος. Ἐὰν ἔχῃ συντελεσθῇ ἢ ὄχι πρόοδος καὶ δὴ σημαντικὴ εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ ἐκπαίδευσιν, τὰ πράγματα ὁμιλοῦσιν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ δὲν νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναλύσω αὐτὴν ἐν τῇ ἀπαντήσει μου. Ἡ πρόοδος αὕτη ἀναφέρεται εἰς τοὺς τύπους τῶν σχολείων, τὰ προγράμματα καὶ τὰς μεθόδους αὐτῶν, διὰ νὰ μὴ ὁμιλήσω περὶ τῆς εἰς ἀριθμοὺς ἐπεκτάσεως καὶ τοῦ ἐξοπλισμοῦ τῶν σχολείων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ παρέχῃ διὰ τῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως γενικὴν καὶ τεχνικὴν-ἐπαγγελματικὴν μόρφωσιν, χωρὶς τὴν τελευταίαν νὰ χωρίζῃ ἐκ τῆς πρώτης, θὰ προσπαθῇ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν περαιτέρω ποιοτικὴν ἄνοδον τῆς γενικῆς καὶ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ θὰ συνεχίσῃ τὰς προσπαθείας του περὶ ἐπεκτάσεως τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν της καὶ τῆς ἱδρύσεως νέων τύπων σχολείων καὶ εἰδικοτήτων. Καθ' ἕκαστον ἔτος προστίθενται καὶ νέαι εἰδικεύσεις εἰς τὰς ὑπαρχούσας τεχνικὰς σχολάς, αἵτινες εἶναι δημιούργημα μόνον τῶν τελευταίων 7 ἐτῶν, ὁμοίως δὲ καὶ νέα τμήματα κατευθύνσεως θετικῶν ἐπιστημῶν εἰς τὰ γυμνάσια.

Ἐλπίζω ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ προσεχῶς τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσῃ νομοσχέδιον περὶ τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως τὸ ὁποῖον καταρτίζεται ἤδη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Μαρτίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν ἐκκρεμεῖ ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν, ὅτι ἡ καθυστέρησις αὕτη προκαλεῖ σοβαρὰς ἀνησυχίας εἰς τοὺς κύκλους τῶν καθηγητῶν, ἀπειλεῖται δὲ νέα ἀναταραχὴ εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ὀργανώσεως Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐρωτῶνται τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ πληροφορήσουν τὸ Σῶμα εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ἐξαγγελθεῖσα μελέτη τοῦ προβλήματος ὑπὸ τῶν εἰδικῶν, πότε θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ταύτης καὶ προπαντὸς πότε προβλέπεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ λειτουργοῦν ἕνα ἱκανοποιητικὸν σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῆς ἀξιολόγου ταύτης μερίδος τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαρτίου 1967.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε πρὸ μηνῶν ὅπως παρέχεται εἰς τοὺς ἀφυπηρετήσαντας καθηγητὰς Σχολῶν Μέσης Παιδείας προσωρινὸν μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ £35 μέχρις ὅτου ψηφισθῇ ὁ νόμος τῆς συνταξιοδοτήσεώς των.

Παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπέβαλαν τὰς σχετικὰς αἰτήσεις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ ἐζήτησαν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδὲν ποσὸν ἐπληρώθη εἰς αὐτούς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι καθυστεροῦν τὴν πληρωμὴν τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος ;

(2) Πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ πληρωμὴ τούτου ;

(3) Ἡ πληρωμὴ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος θὰ γίνῃ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ ὄχι »;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαρτίου 1967.

«Εἰς τὸ χωρίον Μιὰ Μηλιὰ καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν κατοικήσιμον περιοχὴν ὡρισμέναι ἑταιρεῖαι καταγίνονται μὲ τὴν ἐγκατάστασιν μηχανημάτων διὰ τὴν κονιορτοποίησιν τῆς πέτρας καὶ ἄλλων ὑλικῶν οἰκοδομῆς.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ δημιουργία τοιούτων ἐπιχειρήσεων εἰς κατωκημένους χώρους ἐπιτρέπεται καὶ ἐὰν αἱ ὡς ἄνω ἑταιρεῖαι ἔχουν ἐξασφαλίσει τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἄδειαν».

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη καὶ τὸ στάδιον τῶν ἀγορεύσεων ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς ἔληξε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα σήμερον εἰς τὸ στάδιον τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως καὶ ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν προτίθεμαι φυσικὰ νὰ προβῶ εἰς ὁμιλίαν, δεδομένου ὅτι, ὅπως εἴπατε, τὸ στάδιον τῶν ὁμιλιῶν ἔληξε. Θὰ ἤθελα ἐν τούτοις νὰ προβῶ εἰς μίαν εἰσήγησιν ἀναφορικῶς μὲ τὸ Νομοσχέδιον αὐτό. Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι—δεδομένου ὅτι οἱ ἁπλοῖ ἀστυνομικοὶ τίθενται εἰς ἄλλην μοῖραν ἀπὸ ἄτομα τὰ ὁποῖα ἀνήκουν εἰς τὸν αὐτὸν κλάδον ἀναφορικῶς μὲ τὸ ὅριον ἀφυπηρετήσεως—κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα τῆς ἀφυπηρετήσεως αὐτῶν καὶ νὰ ἀποχωροῦν τῆς ὑπηρεσίας ὅπως καὶ οἱ ἀξιωματικοί, δηλαδὴ κατὰ τὸ 60ὸν ἔτος τῆς ἡλικίας των.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι οἱ δικηγόροι ὡδήγησαν τὴν Ἐπιτροπὴν εἰς τὸ νὰ καταλήξῃ εἰς αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν· ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετοὶ λόγοι οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπέβαλλαν μίαν ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσηγεῖσθε τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος τοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀφυπηρετήσεως τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν, ἡ ὁποία καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὸ 55ον ἔτος, μὲ δικαίωμα ἀποκτήσεως τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου συντάξεως κατόπιν ὑπηρεσίας 31 ἐτῶν καὶ 8 μηνῶν.

Ἡ εἰσήγησις φυσικὰ γίνεται σήμερον ὅτε ἀρχίζει ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις καὶ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου. Δὲν εἶναι δυνατόν, ἑπομένως, ἡ Βουλὴ νὰ ἐπιληφθῇ αὐτοῦ τοῦ θέματος εἰς τὸ παρὸν στάδιον καὶ δι' αὐτό, ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς, ἡ εἰσήγησίς σας εἶναι ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν πρὸς ἐπανεξέτασιν, ἄνευ ὅμως εἰσηγήσεως περὶ ἀναβολῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου μέχρι τῆς διευθετήσεως τοῦ ἐγερθέντος σημείου ἢ θέματος, διότι μπορεῖ νὰ ὑπάρχουν πρόσωπα τὰ ὁποῖα ἐν τῷ μεταξὺ νὰ ἀφυπηρετοῦν ἢ νὰ ἀφυπηρετήσουν, καὶ ἑπομένως νὰ μὴ καλυφθοῦν ὑπὸ τῶν προνοιῶν τοῦ Νομοσχεδίου. Δι' αὐτὸ θὰ μεταβιβάσω τὴν εἰσήγησιν ὡς εἰσήγησιν Βουλευτοῦ, διότι δὲν ἐτέθη ἐνώπιον τῆς ὁλομελείας τοῦ Σώματος οὔτε εἶναι δυνατὸν ἡ ὁλομέλεια νὰ ἐκφράσῃ ἀπόψεις προτοῦ ἐξετάσῃ τὸ θέμα μετὰ προσοχῆς.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπικροτῶ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λυσσαρίδη, ἀλλὰ νὰ διαβιβασθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὡς εἰσήγησις τοῦ Σώματος καὶ οὐχὶ ὡς εἰσήγησις Βουλευτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Διὰ νὰ διαβιβασθῇ ὡς εἰσήγησις τοῦ Σώματος θὰ ἔπρεπε νὰ διεξαχθῇ συζήτησις καὶ νὰ διαπιστωθῇ ἐὰν ὁλόκληρον τὸ Σῶμα εἰσηγῆται αὐτὴν τὴν τροποποίησιν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ:

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ τὸ θέσετε ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν. Διότι πιστεύω ὅτι καὶ οἱ ἄλλοι συνάδελφοι θὰ ἀποδέχωνται τὴν μελέτην αὐτοῦ τοῦ θέματος ὥστε νὰ ἱκανοποιηθοῦν καὶ οἱ κατώτεροι ἀστυνομικοί.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Εἰσηγοῦμαι κ. Πρόεδρε, ὅπως τὸ διαβιβάσετε ὡς εἰσήγησιν ἀρκετῶν μελῶν τοῦ Σώματος—διότι ἐκ τῆς προεργασίας ποὺ εἴχαμεν ἐπείσθημεν ὅτι πλεῖστοι ὅσοι Βουλευταὶ συμφωνοῦν—ἢ ὡρισμένων Βουλευτῶν, εἰς τὸ κάτω-κάτω, διὰ νὰ μὴν ἀρχίσωμεν τώρα τὴν συζήτησιν ἡ ὁποία θὰ ὁδηγήσῃ ὁπωσδήποτε εἰς ἀναβολὴν τῆς ψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑ-Ι-ΩΑΝΝΟΥ:

Ἐφ' ὅσον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ συζητήσῃ ἐπὶ τῆς εἰσηγήσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης, νομίζω ὅτι μπορεῖ νὰ λεχθῇ ὅτι εἶναι ἄποψις τοῦ Σώματος πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως ἐπανεξετασθῇ αὐτὸ τὸ θέμα, καὶ ἐφ' ὅσον θὰ τὸ ἐπανεξετάσῃ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὸ Σῶμα θὰ ἔχῃ καὶ πάλιν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὸ συζητήσῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχῃ εἰσηγηθῇ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας ὡς ὅριον ἀφυπηρετήσεως, τὸ ἔχει πράξει διότι ἦτο μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ πλειονότης τῶν ἀστυνομικῶν ἐπροτιμοῦσε τὸ ὅριον αὐτό. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἐὰν πράγματι ὑπάρχῃ ἕνα παράπονον ἀπὸ τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι εἶναι οἱ μόνοι

ἀπὸ τοὺς Κυβερνητικοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφυπηρετοῦν εἰς τὸ 55ον ἀντὶ εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἐξετασθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν, καὶ ἐν ἡ περιπτώσει δὲν ὑπάρχει δυσκολία νὰ ἐνσωματωθῇ καὶ αὐτὸ ἀργότερον, ἀφοῦ μᾶς σταλῇ ὡς ἐπιπρόσθετος πρόνοια τοῦ Νόμου διὰ νὰ τὴν συμπεριλάβωμεν εἰς....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Νομίζω ὅτι τὸ θέμα δύναται νὰ τεθῇ ὡς ἀκολούθως:

"Οτι ἡ γενικὴ ἄποψις τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς εἶναι ὅπως τὸ ὅριον ἀφυπηρετήσεως τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν λοχιῶν ἐπανεξετασθῇ ὑπὸ τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας, χωρὶς εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ διατυπώνεται οἱαδήποτε ἄποψις ὑπὲρ ἢ κατά. Διότι ἐὰν πρόκειται νὰ συζητήσωμεν τώρα ἐὰν πρέπει νὰ τροποποιηθῇ οὕτως ὥστε ἡ ἀφυπηρέτησις νὰ γίνεται εἰς τὸ 60ὸν ἀντὶ τοῦ 55ου, τότε ὅταν θὰ κατατεθῇ τὸ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον δὲν θὰ ὑπάρχῃ θέμα πρὸς συζήτησιν. Διότι ἤδη θὰ τὸ ἔχωμεν συζητήσει. 'Επομένως ἡ ἰδική μου εἰσήγησις εἶναι—καὶ ἀπὸ ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι ὅλοι οἱ Βουλευταὶ συμφωνοῦν—ὅτι τὸ θέμα πρέπει νὰ ἐπανεξετασθῇ. Πέραν τούτου δὲν ξέρω ἐὰν θέλετε νὰ διατυπώσετε καὶ ἀπόψεις κατὰ πόσον πρέπει νὰ υἱοθετηθῇ αὐτὴ ἡ εἰσήγησις. 'Εὰν θὰ διατυπώσετε ἀπόψεις κατὰ πόσον πρέπει νὰ υἱοθετηθῇ ἡ εἰσήγησις αὐτή, τότε πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ συζήτησις, νὰ ἀκουσθοῦν ἀπόψεις καὶ νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν τὸ θέμα.

'Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅπως διαβιβασθῇ ἁπλῶς ὡς εἰσήγησις πρὸς μελέτην δι' ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος τούτου καὶ ἀφοῦ ἔχωμεν τὴν ἀπάντησιν τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας τότε εἰς ἡμᾶς ἔγκειται, ἐὰν μὲν εἶναι Νομοσχέδιον νὰ τὸ συζητήσωμεν ἐὰν δὲ ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀρνητικὴ νὰ τὸ θέσωμεν ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν. 'Αλλὰ εἰς τὸ παρὸν στάδιον, ἐφ' ὅσον ἔχει φθάσει τὸ τέρμα τῆς δευτέρας ἀναγνώσεως, νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ νὰ ψηφισθῇ τὸ Νομοσχέδιον εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος;

'Επομένως θὰ διαβιβάσω εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Βουλῆς ὅπως τὸ θέμα ἐπανεξετασθῇ, ἡ δὲ Βουλὴ διαφυλάττει τὴν θέσιν της νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα ὅταν κατατεθῇ Νομοσχέδιον ἤ, εἰς περίπτωσιν ποὺ ἡ ἀπάντησις εἶναι ἀρνητικὴ νὰ συζητήσῃ τὸ περιεχόμενον τῆς ἀπαντήσεως.

'Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ εἰσηγούμην ὅπως μὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα γίνῃ εἰσήγησις ὅπως ἐπανεξετασθῇ καὶ τὸ θέμα τοῦ αἰτήματος τῶν ἀναπήρων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ἀναπηρίαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των πρὸ τῆς ὑπάρξεως τῶν σχετικῶν Νόμων οἱ ὁποῖοι τοὺς προστατεύουν, ὡς αἱ Κοινωνικαὶ 'Ασφαλίσεις κλπ.

Τὸ αἴτημα αὐτὸ ἀρχικῶς, εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς, ἐμφανίζεται ὡς μὴ γενόμενον ἀποδεκτόν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τελευταίαν συζήτησιν τοῦ Σώματος ἐξεφράσθησαν ὑφ' ὅλων τῶν πλευρῶν τῆς Βουλῆς νέαι ἀπόψεις βάσει νέων δεδομένων τὰ ὁποῖα περιῆλθον εἰς χεῖρας τῶν βουλευτῶν καὶ συνεπῶς εἶναι δίκαιον, νοουμένου ὅτι αἱ ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι ἐξεφράσθησαν εἶναι διαφορετικαὶ ἀπὸ ἐκείνας τὰς ὁποίας περιέχει ἡ ἔκθεσις, ἐὰν διεβιβάζετο καὶ ἡ παράκλησις ἐπανεξετάσεως καὶ τοῦ θέματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Δὲν δύναμαι νὰ διαβιβάσω παράκλησιν ἐπανεξετάσεως τοῦ θέματος τούτου,

διότι ἤδη διεβιβάσθη παράκλησις πρὸ τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τὸ θέμα ἐπανεξητάσθη, ἡ δὲ ἀπάντησις περιέχεται εἰς τὴν ἔκθεσιν.

Οἱ δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ κυρίως οἱ ἀστυνομικοί, οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν οἱονδήποτε ἀτύχημα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας των καὶ οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθησαν νὰ παραμένουν εἰς τὴν ὑπηρεσίαν, δικαιοῦνται εἰς δύο συντάξεις. Δικαιοῦνται εἰς τὴν κανονικὴν σύνταξιν ἡ ὁποία δίδεται εἰς αὐτοὺς βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ περὶ Συντάξεως Νόμου καὶ τῶν προνοιῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, καὶ δικαιοῦνται καὶ εἰς πρόσθετον σύνταξιν ἡ ὁποία δίδεται εἰς αὐτοὺς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τὰ ὁποῖα εἶχον ἀπὸ τὴν ἡμέραν τῆς ἐντάξεώς των εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν, μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν τὸ ἀτύχημα, καὶ ἐπιπροσθέτως λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν τὸ ποσοστὸν τῆς ἀνικανότητος τὸ ὁποῖον ἔχουν ὑποστῆ λόγῳ τοῦ ἀτυχήματος.

Ἄρα παίρνουν τὴν κανονικήν των σύνταξιν, ἐπιπροσθέτως δὲ παίρνουν καὶ ἄλλην σύνταξιν ἡ ὁποία λογίζεται, ὡς ἀνέφερα, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐντάξεώς των εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν μέχρι τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν τὸ ἀτύχημα.

Περὶ πλέον δικαιοῦνται καὶ εἰς τρίτην σύνταξιν ὅσοι ὑπέστησαν τὸ ἀτύχημα μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου.

Ἑπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραπέμψω θέμα τὸ ὁποῖον εἰσηγήθη ἤδη ἡ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, παρεπέμφθη εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ἐπανεξητάσθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἡ ἀπάντησις ἐδόθη καὶ συμπεριελήφθη εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Οἰκονομικῆς Ἐπιτροπῆς. Μπορῶ νὰ παραπέμψω θέμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐξητάσθη ἢ τὸ ὁποῖον ἐξητάσθη μὲν ἀλλὰ γίνεται εἰσήγησις δι' ἐπανεξέτασιν. Ἐφ' ὅσον ὅμως ἐπανεξητάσθη καὶ ἡ ἀπάντησις ἦτο ἀρνητική, δὲν μπορῶ καὶ πάλιν νὰ παραπέμψω τὸ ἴδιον θέμα πρὸς ἐπανεξέτασιν.

Ὁ κ. Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Σᾶς παρακαλῶ, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἐλήφθη ἕνας παράγων ὑπ' ὄψιν, ὁ παράγων τῆς ἀπωλείας τῆς ἱκανότητος πρὸς προαγωγὴν εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀστυνομικῶν οὐ κατέστησαν ἀνάπηροι—καὶ αὐτὸ ἀπετέλεσε τὸν κεντρικὸν ἄξονα τῆς ἀπορρίψεως ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ αἰτήματος, οὐσιαστικά, τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ἀναπήρων—ἤθελα ἐπειδὴ μὲ τὰ στοιχεῖα ποὺ μᾶς παρεσχέθησαν ἀποδεικνύεται ὅτι πράγματι ὑπέστησαν μείωσιν τῆς ἱκανότητός των πρὸς προαγωγήν, νὰ ἐπανεξετασθῇ, κατὰ κάποιον τρόπον, ἔστω καὶ σὰν ἔκκλησις ὡρισμένων μελῶν τοῦ Σώματος. Ἐξ ἄλλου αὐτὴ ἡ περίπτωσις ἀφορᾷ φθίνουσαν τάξιν τῆς ὁποίας ὁ ἀριθμὸς εἶναι πολὺ περιωρισμένος καὶ ἡ ὁποία σὲ πολὺ σύντομον χρονικὸν διάστημα θὰ ἐκλείψῃ. Καὶ αὐτὸ ὡς εἰσήγησις ὡρισμένων μελῶν, ἐὰν θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ παράγων αὐτὸς ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, καὶ ἀκριβῶς ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον πληρώνεται ἐπιπρόσθετος σύνταξις εἶναι διότι, ἄνκαι παρέμειναν εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν καὶ παίρνουν τὸν μισθόν των καὶ ἐπιπροσθέτως θὰ παίρνουν τὴν κανονικήν των σύνταξιν ὅταν ἀφυπηρετήσουν, ἐν τούτοις ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ἀνικανότης τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν δυνατὸν νὰ παρεμποδίσῃ τὴν προαγωγήν των καὶ ὡς ἐκ τούτου χορηγεῖται ἐπιπρόσθετος σύνταξις. Δύναμαι νὰ τὸ παραπέμψω καὶ πάλιν ὡς εἰσήγησιν ὡρισμένων Βουλευτῶν ἀλλὰ ὄχι ὡς ἀπόφασιν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω ἐξετάσει ἐνδελεχῶς τὸ ζήτημα αὐτὸ καὶ συμφωνῶ μὲ τὰ ὅσα ἔχετε πεῖ. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ εἰσηγούμην εἶναι τὸ ἑξῆς : Δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν ὡρισμένοι οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ὡρισμένα ἀτυχήματα καὶ ὡς ἐκ τούτου ὡρισμένην ἀναπηρίαν πρὸ τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, καὶ ἴσως καὶ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῶν αὐτοκινήτων ἔναντι τρίτου, καὶ λόγῳ τοῦ ὅτι αὐτοὶ εἶναι ἴσως ὀλιγώτεροι ἀπὸ ὅσα εἶναι τὰ δάκτυλα τῆς μιᾶς χειρός, θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε νὰ καλυφθῶσιν αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι πραγματικῶς ἠδικήθησαν. Διότι ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ἄλλους, δεδομένου ὅτι ὑπάρχουν τρεῖς τρόποι διὰ νὰ καλυφθῶσι, θὰ ἦτο ἴσως πρὸς βλάβην των ἐὰν ἐπετυγχάνετο αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔχουν προτείνει οἱ συνάδελφοι, διότι θὰ ἠνάγκαζεν ἴσως τὴν Κυβέρνησιν νὰ τοὺς ἀπολύσῃ, ὁπότε θὰ ἦτο χειρότερον οἰκονομικῶς δι' αὐτούς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐγὼ εἶναι δι' αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους ποὺ ἔχω ὁμιλήσει καὶ ὄχι γενικῶς δι' ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν ὑποστῆ ἀναπηρίαν πρὸ τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Ἐργατικῶν Ἀποζημιώσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, αὐτοὶ ὅμως δικαιοῦνται εἰς ἐπιπρόσθετον σύνταξιν.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ναί, ἀλλὰ ὑπάρχει καὶ ὁ παράγων ὅτι ἀπὸ τὴν ὥραν ποὺ ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιπροσθέτου συντάξεως θὰ ἔχῃ υἱοθετηθῇ διὰ τὴν περίπτωσίν των ὡς δικαία, ἐγείρεται περαιτέρω τὸ ἑξῆς σημεῖον. Ὅτι αὐτὴ ἡ ἐπιπρόσθετος σύνταξις λαμβάνεται ἐπὶ τῇ βάσει—καίτοι δίδεται ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει—τοῦ ὅλου μισθοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν τοὺς συνέβη τὸ ἀτύχημα. Ὁπότε δημιουργεῖται αὐτὸ τὸ ὀξύμωρον : Ἐὰν ἕνας εἶχε κτυπήσει κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς ὑπηρεσίας του εἰς τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν, ὅταν ὁ μισθός του ἦτο χαμηλότερος, ἀνεξαρτήτως προαγωγῆς ἢ ὄχι, θὰ παίρνῃ χαμηλοτέραν ἐπιπρόσθετον σύνταξιν παρὰ ἐὰν ἐκτυποῦσε φερ' εἰπεῖν, εἰς τὸ 50ὸν ἔτος. Καὶ αὐτὸ ἀπὸ ἀπόψεως λογικῆς δὲν εὐσταθεῖ. Διότι εἶναι καθαρῶς θέμα συμπτώσεως ἐὰν ἔχῃ κτυπήσει ἐνωρὶς εἰς τὴν σταδιοδρομίαν του ἢ ἀργά, καὶ ἐπιπλέον δὲν φθάνει ποὺ διὰ περισσότερα χρόνια θὰ ὑφίσταται τὰς συνεπείας, τὰς γενικωτέρας συνεπείας μιᾶς ἀναπηρίας, εἰς τὸ τέλος θὰ πάρῃ μικροτέραν ἐπιπρόσθετον σύνταξιν. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους εἶναι ποὺ εἰσηγήθημεν, ἐν σχέσει μὲ αὐτὸν τὸν μικρὸν ἀριθμὸν προσώπων, νὰ διαβιβασθῇ ἡ παράκλησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δηλαδὴ εἰσηγεῖσθε ἡ ἐπιπρόσθετος σύνταξις τὴν ὁποίαν θὰ παίρνῃ .....

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Νὰ εἶναι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου .....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

..... νὰ λογίζεται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ τελευταίου μισθοῦ.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μάλιστα αὐτὸ εἶναι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν αὐτὸ ρυθμισθῇ νομοθετικῶς, νομίζω ὅτι δὲν θὰ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον των. Ἂς πάρωμεν μίαν συγκεκριμένην περίπτωσιν. Πρόσωπον, ἀστυνομικός, τὸ ὁποῖον ὑπέστη ἀναπηρίαν λόγῳ αὐτοκινητικοῦ δυστυχήματος καὶ ἀπώλεσε τὸ δεξί του πόδι. Ἐὰν πρόκειται νὰ τοῦ καταβληθῇ διπλῆ σύνταξις, δηλαδὴ νὰ παραμείνῃ εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ ἅμα ἀφυπηρετήσῃ νὰ πάρῃ τὴν κανονικήν του σύνταξιν καὶ ἐπιπρόσθετον τοιαύτην, ἡ ὁποία καὶ πάλιν θὰ λογισθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, τοῦτο σημαίνει ὅτι θὰ παίρνῃ δύο συντάξεις. Καὶ τότε ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, διὰ νὰ μὴ παίρνῃ τὰς δύο συντάξεις, ἡ Κρατικὴ Ὑπηρεσία νὰ τὸν ἀπολύσῃ ὅταν θὰ πάθῃ τὸ δυστύχημα, ὁπότε θὰ παίρνῃ μόνον μίαν σύνταξιν. Διότι ἄλλως πως θὰ παίρνῃ δύο συντάξεις αἱ ὁποῖαι θὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μισθοῦ κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἀφυπηρετήσεως. Τὰ χρόνια ὑπηρεσίας θὰ εἶναι τὰ ἴδια, ἄρα αἱ δύο συντάξεις θὰ εἶναι τὸ διπλάσιον τῆς κανονικῆς του συντάξεως. Καὶ ἐπομένως ἐὰν τεθῇ ἕνα τέτοιον θέμα θὰ ὑπάρχῃ πάντοτε ὁ κίνδυνος διὰ νὰ μὴ πληρωθῇ δύο συντάξεις νὰ ἀπολύεται.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Καλῶς ἐτέθη, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ σᾶς ὅτι πρέπει νὰ ὑποβληθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὡς εἰσήγησις μερικῶν μελῶν τοῦ Σώματος πρὸς ἀναθεώρησιν. Ἡμεῖς δὲν ὑποβάλλομεν ὁριστικὰς εἰσηγήσεις. Ὑποβάλλομεν τὸ θέμα ἐν τῇ γενικότητί του πρὸς ἀναθεώρησιν διὰ νὰ μὴν ὑπάρξῃ χάσμα κοινωνικῆς ἀδικίας.

Νὰ μὴν ὑπάρξῃ περίπτωσις νὰ λαμβάνῃ τις σύνταξιν £400 ἐνῷ ἔχει ὑποστῇ, ἂς ποῦμεν, ζημίαν £1.000. Αὐτὸ ζητοῦμεν νὰ γίνῃ. Τώρα τοὺς τρόπους ἂς τοὺς ἐξετάσῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ ἂς ὑποβάλῃ, ἐὰν μπορῇ καὶ ὅποτε μπορεῖ, ἕνα σχετικὸν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, ἀλλὰ εἶναι καὶ τὸ τί θὰ ζητήσωμεν νὰ ἐπανεξετασθῇ. Ἐδῶ εἶναι θέμα συντάξεως καὶ ὄχι θέμα ἀποζημιώσεως δι' ἀναπηρίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τις ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Ἐὰν πρόκειται νὰ τεθῇ θέμα ἀποζημιώσεως τότε πρέπει νὰ ρυθμισθῇ δι' ἄλλου νομοθετικοῦ μέτρου καὶ οὐχὶ διὰ τοῦ νόμου περὶ συντάξεως. Ἐὰν π.χ. Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος ὑπέστη μίαν ἀναπηρίαν ἡ ὁποία δὲν ὀφείλεται σὲ ἰδικήν του ἀμέλειαν, καὶ τὴν ὑπέστη καθ' ὃν χρόνον εὑρίσκετο ἐν ἐνεργῷ ὑπηρεσίᾳ, τότε θὰ ἔπρεπε νὰ δικαιοῦται εἰς μίαν ἀποζημίωσιν διὰ τὴν σωματικὴν ἀναπηρίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ὑποστῇ. Δὲν εἶναι ὅμως θέμα συνταξιοδοτήσεως. Ἡ σύνταξίς του θὰ εἶναι ἐπὶ τῇ βάσει, πάντοτε, τῶν ἐτῶν τῆς ὑπηρεσίας του. Ἐκτὸς ἐὰν λόγῳ τῆς ἀναπηρίας δὲν εἶναι πλέον δυνατὸν νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν του—καὶ ὑπάρχει αὐτὴ ἡ πρόνοια εἰς τὸν Νόμον—καὶ ἀπολύεται, ὁπότε παίρνει ὁλόκληρον τὴν σύνταξίν του. Ἐὰν ὅμως ἡ ἀναπηρία δὲν εἶναι τέτοιου βαθμοῦ ὥστε νὰ μπορῇ νὰ συνεχίσῃ τὴν ὑπηρεσίαν του, δὲν μπορεῖ νὰ πληρώνεται δύο συντάξεις διὰ τὰ χρόνια τὰ ὁποῖα ὑπηρέτησεν, αἱ ὁποῖαι νὰ εἶναι ἀκριβῶς αἱ ἴδιαι.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ μεταβιβάσω αὐτὰς τὰς ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι ἐξεφράσθησαν δι' ἐπανεξέτασιν.

Προχωροῦμεν μὲ τὴν κατ' ἄρθρον ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς συστάσεως Μέρους Ι ἐκ τῶν ἄρθρων 2 μέχρι τέλους. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς παρενθέσεως νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου Μέρους. Ἄρθρον 12ον. Μέρος ΙΙ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐγκρίνεται.
Ἄρθρον 21ον, 22ον, 23ον, 24ον καὶ 25ον.
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 21(1), παρὰ τὸ ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ζητήσει καὶ δευτέραν γνωμάτευσιν ἀπὸ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον διὰ τὸ ζήτημα τῶν πρώην Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων, οἱ ὁποῖοι βάσει τοῦ Νόμου 52/62 εἶχον πάρει ὡρισμένον φιλοδώρημα καὶ σύνταξιν καὶ ἀποκλείονται σήμερον τοῦ δικαιώματος μεταβιβάσεως τῆς συντάξεως εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ ὀρφανά, παρὰ τὸ ὅτι, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἡ Κυβέρνησις τὸ ἔχει ἀπορρίψει καὶ πάλιν, θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω ὅπως ἐπανεξετασθῇ, ἐὰν εἶναι δυνατόν. Ὅπως καὶ τὰ ἄλλα δύο.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :
Συμφωνῶ μὲ τὸν κύριον Σαββίδην, κύριε Πρόεδρε, καὶ παρακαλῶ ὅπως καὶ τὸ θέμα τοῦτο ἐπανεξετασθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 21, 22, 23, 24 καὶ 25 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὰ ἄρθρα 21 ἕως 30 εἶναι τοῦ Μέρους ΙΙ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἄρθρα 21 μέχρι 30. Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις Κανονισμῶν Συντάξεων. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 15ον. Καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Θὰ ἀναγνώσωμεν τὸν Πίνακα χωριστά, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὁλόκληρος ὁ Πίναξ ἐνεκρίθη.
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικός) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.
Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) τοῦ 1966.
Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (ΑΡ. 17) ΔΙΑ ΤΟ ΕΤΟΣ 1966».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνῆλθε τὴν 6ην Μαρτίου 1967 καὶ ἐμελέτησε τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Τὸ Νομοσχέδιον ἀρχικῶς ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τὸν τίτλον «Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 17) διὰ τὸ ἔτος 1966» ἀλλ' ἡ Ἐπιτροπὴ ἀντικατέστησε τοῦτο διὰ τοῦ συνημμένου νομοσχεδίου ὑπὸ τὸν τίτλον

«Νόμος Τροποποιητικὸς τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966» διὰ λόγους καθαρῶς νομοτεχνικῆς φύσεως.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις—

(α) τοῦ ἄρθρου 2(ι)—Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων—Γενικὴ Κυβερνητικὴ Εἰσφορὰ τοῦ Κεφ. 58Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραὶ» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 οὕτως ὥστε τὸ ποσὸν τῶν £600.000 τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν £647.000, καὶ

(β) τοῦ ἄρθρου 2, Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων, τοῦ Κεφ. 59Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων καὶ Δασμῶν» οὕτως ὥστε τὸ ποσὸν τῶν £50.000 τὸ ὁποῖον ἐμφαίνεται ὑπὸ τὸ ὡς ἄνω ἄρθρον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ποσοῦ τῶν £95.000.

Αἱ τροποποιήσεις αὗται κατέστησαν ἀναγκαῖαι καθ' ὅσον διεπιστώθη ὅτι τὸ ποσὸν τῶν £600.000 ἦτο ἀνεπαρκὲς πρὸς κάλυψιν τῆς ηὐξημένης γενικῆς Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς εἰς τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων διαρκοῦντος τοῦ ἔτους 1966 καὶ διότι τὸ ποσὸν τῶν £50.000 τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται δι' ἐπιστροφὰς φόρου εἰσοδήματος ὑπὸ τοῦ Τμήματος Ἐσωτερικῶν Προσόδων ἀπεδείχθη ὡσαύτως ἀνεπαρκές.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου ὡς τοῦτο διεμορφώθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προοίμιον:

ΕΠΕΙΔΗ τὸ ἐν τῷ Ἄρθρῳ 2(ι) Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων—Γενικὴ Κυβερνητικὴ Εἰσφορὰ τοῦ Κεφαλαίου 58Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Χορηγίαι καὶ Συνεισφοραί» καὶ ἐν τῷ Ἄρθρῳ 2, Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων—Τμῆμα Ἐσωτερικῶν Προσόδων τοῦ Κεφ. 59Α ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐπιστροφαὶ Χρημάτων καὶ Δασμῶν» τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966, ὡς ψηφισθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κονδύλια διεπιστώθη ὅτι ἦσαν ἀνεπαρκῆ.

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου 2 τοῦ Κεφαλαίου 58Α τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ Ἄρθρου 2 τοῦ Κεφαλαίου 59Α τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ Τροποποιητικὸς τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ (ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ ΜΕΤΑ ΜΙΣΘΩΝ ΜΕΡΟΥΣ ΤΟΥ ΤΙΜΑΡΙΘΜΙΚΟΥ ΕΠΙΔΟΜΑΤΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν συνῆλθε τὴν Πέμπτην, 9ην Μαρτίου 1967, καὶ ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ συγχώνευσις μετὰ τῶν μισθῶν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ποσοστοῦ 20% ἐκ τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος.

Πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ὡς ἄνω σκοποῦ, οἱ μὲν πάγιοι μισθοὶ ηὐξήθησαν κατὰ 20%, αἱ δὲ μισθολογικαὶ κλίμακες ἀντικατεστάθησαν διὰ νέων τοιούτων ηὐξημένων ἐπίσης κατὰ 20%. Κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν νέων κλιμάκων διετηρήθη ὁ αὐτὸς ἀριθμὸς ἐτησίων βαθμίδων ὡς καὶ εἰς τὰς ἀντιστοίχους ὑφισταμένας κλίμακας.

Ὡς ἐμφαίνεται εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν πρὸς τὴν Βουλήν, κατεβλήθη προσπάθεια, κατὰ τὴν σύνταξιν τῶν νέων κλιμάκων, ὅπως τὸ ἀνώτατον σημεῖον ἑκάστης κλίμακος μὴ εἶναι χαμηλότερον τοῦ ἀνωτάτου σημείου τῆς ὑφισταμένης κλίμακος πλέον 20%.

Εἰς περιπτώσεις μισθῶν κάτω τῶν £400 ἐτησίως, διὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει κατώτατον ὅριον τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος βασιζόμενον ἐπὶ μισθοῦ £400 ἐτησίως, τὸ συγχωνευόμενον ποσὸν εἶναι £80 ἐτησίως, ἤτοι 20% ἐπὶ μισθοῦ £400.

Ὡρισμέναι θέσεις τοῦ νοσηλευτικοῦ προσωπικοῦ τοῦ Ἰατρικοῦ Τμήματος φέρουν ἐτήσια ἐπιδόματα διὰ διαμονὴν καὶ διατροφὴν ἢ μόνον διὰ διατροφὴν τὰ ὁποῖα θεωροῦνται ὡς μέρος τῶν βασικῶν μισθῶν τῶν θέσεων τούτων καὶ λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ εἰς τοὺς κατόχους αὐτῶν καταβλητέου τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος. Διὰ νὰ μὴ ἐλαττωθῶσιν αἱ νῦν ὁλικαὶ ἀπολαβαὶ τῶν κατόχων τῶν τοιούτων θέσεων ἐθεωρήθη ἐπάναγκες ὅπως τὰ τοιαῦτα ἐπιδόματα αὐξηθῶσι κατὰ 20% ἀλλὰ ληφθῇ πρόνοια ὥστε ὅταν ἡ Δημοκρατία παρέχῃ εἰς τοὺς κατόχους τῶν ἐν λόγῳ θέσεων διαμονὴν καὶ διατροφὴν ἢ μόνον διατροφὴν τὰ ὑπ' αὐτῶν πληρωτέα πρὸς τὴν Δημοκρατίαν ποσὰ διὰ τὴν τοιαύτην διαμονὴν καὶ διατροφὴν ἢ μόνον διατροφὴν παραμείνουν εἰς τὰ σημερινὰ αὐτῶν ἐπίπεδα.

Ἐὰν τοῦτο δὲν ἐγένετο αἱ ἀπολαβαὶ τῶν τοιούτων ὑπαλλήλων θὰ ἐμειοῦντο κατὰ 20% τῶν ἐπιδομάτων τὰ ὁποῖα, ὡς ἀνεφέρθη, λογίζονται κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος. Ἐντούτοις, λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ καταβαλλόμενα ἐπιδόματα δὲν εἶναι ἴσα δι' ὅλας τὰς θέσεις ἐπὶ τῆς αὐτῆς μισθολογικῆς κλίμακος, παρέστη ἀνάγκη δημιουργίας τεσσάρων νέων κλιμάκων.

Ἐπειδὴ ἀναμένεται ὅτι ὁ Νόμος περὶ Συντάξεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων θὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967, τὸ Νομοσχέδιον προνοεῖ ὅτι αἱ διατάξεις αὐτοῦ θὰ τεθοῦν ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνίας, ὁπότε ἐλπίζεται ὅτι θὰ τροποποιηθῇ καὶ ὁ Νόμος περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως βάσει τῶν νέων ὅρων περὶ συντάξεων.

Ἡ ἀναπροσαρμογὴ τοῦ συστήματος καταβολῆς τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος ὡς καὶ τοῦ ὑπολειπομένου ποσοστοῦ αὐτοῦ πρὸς τοὺς νέους μισθοὺς θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἐκδόσεως σχετικῆς ἐγκυκλίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀντικατάστασις παγίων μισθῶν καὶ μισθολογικῶν κλιμάκων. Ἄρθρον 3ον. Πρῶτος Πίναξ, Δεύτερος Πίναξ, Τρίτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον, ὁ Πρῶτος, Δεύτερος καὶ Τρίτος Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνοται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μετατροπὴ παλαιῶν κλιμάκων εἰς νέας κλίμακας. Ἄρθρον 4ον, καὶ Τέταρτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Τέταρτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Ἡ Ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν ἐκυκλοφόρησε κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ ἀνεγνώσθη. Ἡ συζή-

τησις ἐπὶ θεμάτων ἀρχῆς θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην διὰ νὰ δοθῇ εὐκαιρία νὰ ἀκουσθοῦν ἀπόψεις ἐπὶ ὡρισμένων τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων τὰς ὁποίας εἰσηγοῦνται αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Ἔγγραφα :

Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 14ην Μαρτίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 4 τοῦ 1967).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικός) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

(4) Οἱ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Παροχὴ Διόδου) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Θέλω νὰ σᾶς παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ἐκ μέρους μου καὶ ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κυρίου Νίκου Κόσιη ὅπως ἐγγραφῇ εἰς τὴν προσεχῆ ἡμερησίαν διάταξιν τὸ θέμα : «Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων». Τὸ θέμα προκύπτει ἀπὸ ὑποβληθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ ληφθεῖσαν σχετικὴν ἀπάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ὑδατοπρομήθεια χωρίου Βατυλῆς—Μέτρα πρὸς βελτίωσιν τοῦ ὑφισταμένου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος κλπ.)
2. Εἰσηγήσεις καὶ συζήτησις Βουλευτῶν (Β. Λυσσαρίδης—Πρόεδρος—Κ. Χριστοδουλίδης—Π. Στυλιανοῦ—Ε. Παπαϊωάννου—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Χρ. Δημητριάδης) ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεως τῶν ἁπλῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν καὶ τοῦ θέματος τῶν συντάξεων τῶν ἀναπήρων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων καὶ ψήφισις τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 17) τοῦ 1966, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 23ης ΜΑΡΤΙΟΥ 1967.

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 27)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Δεκεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1966.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ πόλις τῆς Λεμεσοῦ ἀπὸ πολεοδομικῆς πλευρᾶς εὑρίσκεται εἰς τὴν χειροτέραν κατάστασιν ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας πόλεις. Διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν πολεοδομικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως ἀπαιτεῖται ἡ συμπλήρωσις τῆς βελτιώσεως τῆς Λεωφόρου Μακαρίου τοῦ Γ΄. ἡ συμπλήρωσις τῶν καθέτων ὁδῶν ἐκ Πολεμιδίων, Μέσα Γειτονιᾶς καὶ Ἁγίας Φυλάξεως, ἡ βελτίωσις τῆς κεντρικῆς διασταυρώσεως Πενταδρόμου, διὰ τὸ ὁποῖον ἔργον ὑπάρχει ἤδη ἐγκεκριμένον σχέδιον, ἡ βελτίωσις τῆς παραλίας, ἡ βελτίωσις νέας λεωφόρου πρὸς βορρᾶν τῆς πόλεως, ἡ εὐθυγράμμισις τμήματος τῆς κυρίας ὁδοῦ Λεμεσοῦ—Λευκωσίας δυτικῶς τῆς γεφύρας Ἁγίου Γεωργίου (Φραγκούδη) καὶ ἡ βελτίωσις τοῦ ἀνατολικοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ Γρίβα—Διγενῆ. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ἐν λόγῳ ἔργων τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν ἀνέρχεται εἰς £500.000. Ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἡ Κυβέρνησις ἤρχισε νὰ βοηθῇ τοὺς Δήμους δι' ἐπιχορηγήσεων, εἰς τὴν Λεμεσὸν παρεχωρήθη τὸ μικρότερον ποσὸν βοηθείας παρ' ὅλον ὅτι τυγχάνει εἰς πληθυσμὸν ἡ δευτέρα πόλις μετὰ τὴν πρωτεύουσαν.

Διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ Λεμεσὸς νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὰς πολεοδομικάς της δυσκολίας καὶ διὰ νὰ ἀρθῇ ἡ μέχρι σήμερον γενομένη πρὸς αὐτὴν ἀδικία ἐπιβάλλεται ὅπως παραχωρῶνται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1967 καὶ πέραν ἱκανοποιητικαὶ ἐπιχορηγήσεις καὶ δάνεια ἐτησίως ἵνα δυνηθῇ ἡ Δημοτικὴ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀρχίσῃ τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὡς ἄνω καθὼς καὶ ἄλλων ἀπαραιτήτων ἔργων.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 θὰ συμπεριληφθῇ ἱκανοποιητικὸν κονδύλιον διὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὡς ἄνω ἔργων πολεοδομικῆς ἀναπτύξεως τῆς Λεμεσοῦ καθὼς καὶ διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ ἀποχετευτικοῦ συστήματος, τῆς ἱδρύσεως χώρων σταθμεύσεως καὶ ὁδικῶν βελτιώσεων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Δεκεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι ἀληθὲς ὅτι διὰ τὴν ἀποτελεσματικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν πολεοδομικῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως Λεμεσοῦ, εἶναι ἐπιθυμητὸν ὅπως ἐκτελεσθοῦν ἀριθμὸς ἔργων πολεοδομικῆς ἀναπτύξεως καὶ ὁδικῶν βελτιώσεων εἰς τὴν πόλιν ταύτην. Ἐν τούτοις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τοιούτων ἔργων ἀπαιτεῖται ἡ παρασκευὴ καὶ ἐκπόνησις σχεδίων, τεχνικῶν ὅρων καὶ ὑπολογισμῶν. Εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 περιέχεται πρόνοια διὰ τὴν διάθεσιν κονδυλίων διὰ τὴν ἔναρξιν τῶν ἀκολούθων ἔργων βελτιώσεως εἰς Λεμεσόν :

(α) Βελτίωσις μέρους τῆς ὁδοῦ 28ης Ὀκτωβρίου διὰ τῆς ἐκτελέσεως ἀντιπλημμυρικῶν ἔργων καὶ κατασκευῆς τῆς ὁδοῦ ἔναντι Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς ἐκ £19,330.000 μίλς. Διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ὁ Δῆμος Λεμεσοῦ θὰ συνεισφέρῃ ἕτερον ποσὸν ἐκ £9,368.000 μίλς·

(β) Βελτίωσις τῆς Λεωφόρου Λεοντίου Α΄ διὰ Κυβερνητικῆς εἰσφορᾶς ἐκ £4,613.000 μίλς ἔναντι τοῦ ὁλικοῦ ποσοῦ τῶν £6,920.000 μίλς τοῦ ἀπαιτουμένου διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου· καὶ

(γ) Βελτίωσις τῆς Λεωφόρου Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ΄ καὶ διαπλάτυνσις τῆς γεφύρας τοῦ ποταμοῦ Γαρύλλη ἐπὶ τῆς Λεωφόρου. Ὁλόκληρος ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου ἀνερχομένη εἰς £7,800.000 μίλς θὰ καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς βελτιώσεως τοῦ ἀποχετευτικοῦ συστήματος τῆς πόλεως Λεμεσοῦ τοῦτο θὰ μελετηθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εὐθὺς ὡς ὑποβληθῇ κατάλληλος πρότασις ὁμοῦ μετὰ τῶν ἀναγκαίων σχεδίων καὶ λεπτομερειῶν.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως χώρων σταθμεύσεως καὶ ὁδικῶν βελτιώσεων, σχετικὴ πρόνοια διὰ ποσὸν ἐκ £300,000.000 μίλς περιέχεται εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 ἀφορῶσα τὴν ἐκτέλεσιν δημοτικῶν ἔργων, διὰ δανειοδοτήσεως. Ἀναμένεται συντόμως ἐμπειρογνώμων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ συμβουλεύσῃ τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ καλυτέρου τρόπου χειρισμοῦ τοῦ πολυπλόκου ζητήματος τῶν χώρων σταθμεύσεως εἰς ὅλας τὰς πόλεις τῆς Νήσου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰανουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ παρεχόμεναι συντάξεις εἰς τοὺς πρὸ ἐτῶν καὶ δὴ πρὸ τοῦ ἔτους 1950 ἀφυπηρετήσαντας Δημοσίους καὶ Δημοτικοὺς Ὑπαλλήλους καὶ Διδασκάλους εἶναι τόσον χαμηλαὶ ὥστε νὰ μὴ δύνανται οὗτοι νὰ καλύψουν τὰς στοιχειώδεις βιοτικὰς των ἀνάγκας, καθότι ὁ τιμάριθμος ἀπὸ τῆς ἀφυπηρετήσεώς των μέχρι σήμερον ἀνῆλθεν εἰς 900%.

Ἐν ὄψει δὲ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων νομοθεσία θὰ ὑποστῇ βασικὰς τροποποιήσεις, παρακαλῶ τὰς ἀρμοδίας Ἀρχὰς ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(α) Πόσοι ἀφυπηρετήσαντες Δημόσιοι, Δημοτικοὶ Ὑπάλληλοι καὶ Διδάσκαλοι λαμβάνουν σύνταξιν μικροτέραν τῶν £35 μηνιαίως ;

(β) Μὲ ποῖον ποσὸν θὰ πρέπει νὰ ἐπιβαρυνθοῦν τόσον τὸ πάγιον ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας ὅσον καὶ τὰ ταμεῖα τῶν Δήμων διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ αὔξησις τῆς συντάξεως τῶν ὡς ἄνω ἀφυπηρετησάντων εἰς £35 μηνιαίως ;

(γ) Εὑρίσκεται ὑπὸ μελέτην ἢ μὴ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν καὶ Δημοτικῶν Ἀρχῶν τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς τῶν συντάξεων τῶν πρὸ καιροῦ ἀφυπηρετησάντων Δημοσίων, Δημοτικῶν Ὑπαλλήλων καὶ Διδασκάλων πρὸς τὸν σημερινὸν ὑψωμένον τιμάριθμον» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ἰανουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Κατὰ τὴν σειρὰν ὑποβολῆς τῶν ἐρωτημάτων τὸ ἔντιμον Μέλος παρακαλεῖται ὅπως λάβῃ ὑπὸ σημείωσιν τὰς κάτωθι ἀπαντήσεις :

1. Οἱ ἀφυπηρετήσαντες δημόσιοι ὑπάλληλοι καὶ διδάσκαλοι οἵτινες λαμβάνουν σύνταξιν μικροτέραν τῶν £35 μηνιαίως ἀνέρχονται εἰς 1569. Τὸ καταβαλλόμενον ποσὸν διὰ τὴν ἐν λόγῳ κατηγορίαν ἀνέρχεται εἰς £426,408 ἐτησίως.

2. Τὸ συμπληρωματικὸν ποσὸν μὲ τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεβαρύνετο τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ γενικὴ αὔξησις τῆς συντάξεως ὅλων τῶς ὡς ἄνω ἀφυπηρετησάντων εἰς £35 μηνιαίως, ὡς ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου Μέλους, θὰ ἀνήρχετο εἰς £232,572 ἐτησίως.

3. Κακῶς ἐπικρατεῖ ἡ ἐντύπωσις ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν ἐνδιεφέρθη διὰ τοὺς ἀφυπηρετήσαντας δημοσίους λειτουργούς. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἔλαβε τὰ ἀκόλουθα μέτρα διὰ τὴν αὐξητικὴν ἀναπροσαρμογὴν τῶν συντάξεων καὶ τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τῷ συνταξιούχων αὐτῆς :

(α) Αἱ μέχρι τοῦ 1956 διοικητικῶς χορηγηθεῖσαι σημαντικαὶ αὐξήσεις εἰς τὰς συντάξεις ἐνεσωματώθησαν εἰς αὐτὰς δυνάμει τοῦ Νόμου 13 τοῦ 1961 ὁ ὁποῖος παρέχει πλήρεις λεπτομερείας τῶν τοιούτων αὐξήσεων (ἄρθρον 3).

(β) Νοεῖται ὅτι οἱ συνταξιοῦχοι ἀφυπηρετήσαντες πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1957, λαμβάνουν ἐπιπρόσθετον ἐπίδομα ἐκ 10% ἐπὶ τῶν συντάξεών των.

(γ) Ἐν τέλει, τὸ 1963, ἀπεφασίσθη ὅπως συνταξιοῦχοι τῶν ὁποίων ἡ ὁλικὴ σύνταξις εἶναι κάτω τῶν £25 τυγχάνουν Κυβερνητικῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐὰν ἀποδειχθῇ ὅτι οὗτοι ἀντιμετωπίζουν οἰκονομικὰς δυσχερείας ἐλλείψει ἄλλων προσωπικῶν εἰσοδημάτων. Ἡ τοιαύτη ἐνίσχυσις ποικίλλει ἀναλόγως τῶν ὑποχρεώσεων τοῦ συνταξιούχου, τοῦ ποσοῦ τῆς κερδηθείσης συντάξεως καὶ τῶν ἄλλων πόρων αὐτοῦ. Παρόμοιον σύστημα δικαίας μεταχειρίσεως τῶν παλαιῶν συνταξιούχων ἔχει υἱοθετηθῇ καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἡ δὲ πρότασις περὶ γενικῆς ποσοστιαίας αὐξήσεως ἀναλόγως τοῦ τιμαριθμικοῦ δείκτου ἔχει μελετηθῇ καὶ ἀπορριφθῇ καθ' ὅτι οὐδόλως αὕτη ἐξυπηρετεῖ τοὺς ἔχοντας τὴν μεγαλυτέραν ἀνάγκην συνταξιούχους οἵτινες διὰ διαφόρους λόγους ἐξησφάλισαν κατὰ καιροὺς σύνταξιν ὀλιγωτέραν τῶν £25 μηνιαίως.

Ἐν τέλει δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τῇ συμπαραστάσει τῆς Κυβερνήσεως ἕκαστος συνταξιοῦχος δημόσιος ὑπάλληλος ἢ διδάσκαλος δύναται νὰ καλύψῃ σήμερον τὰς στοιχειώδεις βιοτικάς του ἀνάγκας, ὑπολογισθείσας εἰς £25 μηνιαίως, καὶ

ὅτι διὰ τῆς προταθείσης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιήσεως τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου πάντες οἱ συνταξιοῦχοι θὰ τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τῆς μεταβιβάσεως εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανὰ σοβαροῦ ποσοστοῦ τῆς συντάξεως ἄνευ οἱασδήποτε πρὸς τοῦτο συνεισφορᾶς ἐκ μέρους των, ὡς ἀπαιτεῖται ἀπὸ τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ λειτουργούς.

Τὸ ἔντιμον Μέλος ὀρθῶς θὰ παρατηρήσῃ ὅτι ἡ ἀπάντησις δὲν περιλαμβάνει τοὺς δημοτικοὺς ὑπαλλήλους. Τοῦτο ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι αἱ συντάξεις τούτων δὲν καταβάλλονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἥτις δὲν ἔχει ἄμεσον εὐθύνην ἐπὶ τῆς ἀπασχολήσεως καὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν ἐν λόγῳ ὑπαλλήλων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967.

«Ὁ δρόμος Λευκωσίας—Φαρμακᾶ, Γούρρι, Λαζανιὰ ἀπὸ τὸ Καλὸν Χωρίον τῆς Κλήρου καὶ πέραν τούτου εὑρίσκεται εἰς κακὴν κατάστασιν μὲ ἀποτέλεσμα νὰ ταλαιπωροῦνται οἱ κάτοικοι αὐτῆς τῆς περιοχῆς.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα σχέδια ὑπάρχουν διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ δρόμου εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Φεβρουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάνου.

«Ἡ ἐκτιμηθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ Φαρμακᾶ—Γουρρίου—Καλοῦ Χωρίου ἀνέρχεται εἰς £50,000. Λόγῳ ὅμως οἰκονομικῶν περιορισμῶν δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ ἐκτέλεσις τοῦ ὡς ἄνω ἔργου.

Ἡ ἐν γένει κατάστασις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ εἶναι ἱκανοποιητική, διενεργουμένων κατ' ἔτος τῶν συνήθων ἐπισκευῶν παρὰ τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας καὶ Κυρηνείας. Κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη διὰ τὴν συντήρησιν καὶ βελτίωσιν τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἐδαπανήθη ποσὸν ἐκ £2,215. Διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ δαπανηθῇ ποσὸν £1,450. Ἡ ὡς ἄνω ὁδὸς δυνατὸν νὰ ἀσφαλτοστρωθῇ εἰς εὐθετώτερον χρόνον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 2αν Μαρτίου 1967.

«Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσητε τὴν Βουλὴν ποίας ἀρχαιολογικὰς ἀνασκαφὰς προτίθεται νὰ διεξαγάγῃ ἐντὸς τοῦ 1967 τὸ Τμῆμα Ἀρχαιοτήτων εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου, νοουμένου ὅτι, ὡς εἶναι γνωστόν, ἡ Πάφος ἔχει ἐξαιρετικὸν ἀρχαιολογικὸν ἐνδιαφέρον ;

Ποῖον θὰ εἶναι γενικῶς τὸ πρόγραμμα τοῦ Τμήματος Ἀρχαιοτήτων διὰ τὴν Πάφον ἐντὸς τοῦ 1967» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 2αν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος θὰ διεξαχθῶσιν εἰς τὴν Ἐπαρχίαν Πάφου αἱ ἀκόλουθοι ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαί :

(α) Ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων εἰς τὴν ἔπαυλιν «Διονύσου» καὶ εἰς τὴν Λιμενιώτισσαν.

(β) Ὑπὸ τῶν Ἀρχαιολογικῶν Ἀποστολῶν Πολωνίας καὶ Δυτικῆς Γερμανίας εἰς Κάτω Πάφον καὶ Κούκλια ἀντιστοίχως».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Μαρτίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι τὸ ζήτημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν ἐκκρεμεῖ ἀπὸ μερικῶν ἐτῶν, ὅτι ἡ καθυστέρησις αὕτη προκαλεῖ σοβαρὰς ἀνησυχίας εἰς τοὺς κύκλους τῶν καθηγητῶν, ἀπειλεῖται δὲ νέα ἀναταραχὴ εἰς τὰς σχέσεις μεταξὺ τῆς Ὀργανώσεως Ἐκπαιδευτικῶν Λειτουργῶν καὶ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἐρωτῶνται τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα νὰ πληροφορήσουν τὸ Σῶμα εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ ἐξαγγελθεῖσα μελέτη τοῦ προβλήματος ὑπὸ τῶν εἰδικῶν, πότε θὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ ἀνακοινωθοῦν τὰ πορίσματα τῆς μελέτης ταύτης καὶ προπαντὸς πότε προβλέπεται ὅτι θὰ ἀρχίσῃ λειτουργοῦν ἕνα ἱκανοποιητικὸν σύστημα συνταξιοδοτήσεως τῆς ἀξιολόγου ταύτης μερίδος τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 10ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ὡς ἐπληροφόρησα καὶ ἄλλοτε τὴν Βουλήν, αἱ ἀπὸ ἐτῶν καταβαλλόμεναι προσπάθειαι πρὸς ἱκανοποιητικὴν λύσιν τοῦ αἰτήματος τούτου τῶν καθηγητῶν προωθήθησαν ἅμα τῇ ἐγκαθιδρύσει τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλε σχετικὴν πρότασιν εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν 31ην Μαΐου 1965 περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν βάσει τῶν περὶ δημοσίων ὑπαλλήλων ἰσχυόντων. Ὡς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὁ καταρτισμὸς εἰδικῆς ὑπεπιτροπῆς ἐξ Ὑπουργῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ἐν συνεχείᾳ γενομένη ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἔρευνα καὶ συγκέντρωσις τῶν σχετικῶν στοιχείων καὶ ἡ ἀνάθεσις ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τῆς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος εἰς Ἄγγλον ἀναλογιστήν.

Ὡς ἀνεκοίνωσεν ἤδη ὁ Μακαριώτατος εἰς τὴν Ὀργάνωσιν Λειτουργῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Κύπρου, ἡ Κυβέρνησις ἔχουσα ὑπ' ὄψει καὶ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν τοῦ ἀναλογιστοῦ, θὰ συνταξιοδοτήσῃ τοὺς καθηγητὰς μέσης ἐκπαιδεύσεως βάσει τῶν ἰσχυόντων διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἀναγνωρίζουσα τὰ ἔτη προϋπηρεσίας αὐτῶν. Τὸ ζήτημα εἶναι τώρα πλέον καθαρῶς τεχνικὸν πρὸς κατάρτισιν τοῦ σχετικοῦ νομοσχεδίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαρτίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Βρεττανικὴ βάσις Ἀκρωτηρίου χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς πυραυλικὴ βάσις τοῦ ΝΑΤΟ καὶ ἐὰν ἡ βάσις τῆς Δεκελείας χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν ὡς ὁρμητήριον δι' ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας στρεφομένας κατὰ τῆς φίλης χώρας Συρίας καὶ ἄλλων Ἀραβικῶν χωρῶν καί, ἐὰν ναί, ποῖα διαβήματα μελετᾷ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Κύπρου ὡς βάσεως τοῦ ΝΑΤΟ ἢ διὰ τὰς ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας τῶν Ἀγγλο-Ἀμερικανῶν εἰς Μέσην Ἀνατολήν, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ζήτημα προκαλεῖ σοβαρὰς ἀνησυχίας εἰς τὸν λαόν μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Μαρτίου 1967.

«Στὸ Ὑπουργεῖο Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὑπάρχει καὶ λειτουργεῖ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Στὴν Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἀντιπροσωπεύονται τὰ Ὑπουρ-

γεῖα Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, Γεωργίας καὶ Οἰκονομικῶν, καὶ τὸ Ἐμπορο-βιομηχανικὸν Ἐπιμελητήριον. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ συζητᾶ διάφορα θέματα ποὺ ἔχουν σχέση μὲ τὸ Ἐμπόριο καὶ συμβουλεύει τὸ Ὑπουργεῖον.

Ἐνῷ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ συζητᾶ ζητήματα ποὺ ἔχουν σχέση καὶ μὲ τὴν ἀγροτικὴ οἰκονομία (ἄδειες εἰσαγωγῆς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ διαφόρων ἀγροτικῶν προϊόντων, ὅπως μπανανῶν, ἐληῶν, φασολιῶν, μήλων, κρεμυδιῶν κ.ἄλ.) ὁ ἀγροτικὸς κόσμος καὶ οἱ Ὀργανώσεις του δὲν ἀντιπροσωπεύονται στὴν Συμβουλευτικὴ αὐτὴ Ἐπιτροπή.

Δὲν νομίζει τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ ἐξυπηρετικὸν τόσο γιὰ τὴν ἀγροτική, ὅσο καὶ γιὰ τὴν γενικώτερη οἰκονομία μας ἡ ἀντιπροσώπευση τοῦ ἀγροτικοῦ κόσμου στὴν Ἐμπορικὴ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, γιὰ νὰ ἀκούωνται καὶ οἱ ἀπόψεις τῶν γεωργοκτηνοτρόφων καὶ νὰ ἀποφεύγωνται λάθη ἀπὸ τὴν παραχώρηση ἀδειῶν γιὰ εἰσαγωγὴ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ προϊόντων ποὺ παράγει σὲ ἐπαρκεῖς ποσότητες ὁ τόπος μας» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ κάτωθι θέματος :

1. Ποία ἡ νομικὴ θέσις τῶν Σχολικῶν Ὑπαλλήλων ;

Εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ὡς οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ;

Ἐὰν ὄχι, κατὰ ποῖον τρόπον ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν ὑπαλλήλων τούτων ;

2. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1964 ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς Σχολικοὺς Ὑπαλλήλους διορισμοί. Ἀρκετοὶ Σχολικοὶ Ὑπάλληλοι ὑπέβαλον ἔνστασιν εἰς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἐξεδίκασε κανονικῶς ὅλας τὰς ἐνστάσεις καὶ παρέδωσε τὰς ἀποφάσεις της εἰς τοὺς ἁρμοδίους.

Τὸ Γραφεῖον Παιδείας ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὰς ἀπορριπτικὰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ δὲν ἐγνωστοποίησε τὰς δικαιωθείσας ἐνστάσεις μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1966, ὅτε πάντες οἱ δικαιωθέντες ἔλαβον προαγωγήν, ἥτις ἰσχύει ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1966.

Διατὶ αὐτὴ ἡ διετὴς καθυστέρησις περὶ τὴν γνωστοποίησιν ;

Καὶ διατὶ αἱ προαγωγαὶ νὰ μὴ ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Τελευταίως παρετηρήθη μέγα ἐνδιαφέρον τόσον ὑπὸ Ὀργανισμῶν ὅσον καὶ ὑπὸ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (μὴ Κυπριακῶν) δι' ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ καὶ κυρίως εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου περιουσίας εἰς παραθαλασσίους περιοχὰς δι' ἀξιοποίησιν τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων τῆς Κύπρου.

Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετοὶ εὐποροῦντες Κύπριοι εἰς διαφόρους χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ οἱ ὁποῖοι ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἦσαν πρόθυμοι ὅπως ἐπενδύσουν χρήματα εἰς τὴν πατρίδα των, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Ἔγινεν ἢ γίνεται καθ' οἱονδήποτε τρόπον διαφώτισις τῶν Κυπρίων

τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ σκοπὸν τὴν ἐνθάρρυνσιν τούτων ὅπως κάμουν οἱουδήποτε εἴδους ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ ;

(β) Τί εἴδους διευκολύνσεις παρέχονται εἰς Κυπρίους τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς περιπτώσεις ἐπενδύσεων εἰς τουριστικὰς ἢ ἄλλας ἐπιχειρήσεις ἐν Κύπρῳ ;

(γ) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἐὰν παρείχετο ἡ εὐκαιρία εἰς Κυπρίους, ἐὰν ἐνδιαφέρωνται, δι' ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου περιουσίας» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ὑπάρχει εὐρυτάτη καὶ ἐπίμονος διάδοσις ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη καὶ διεθνῶς ὡς ἔτος τουρισμοῦ, ἀμέτρητοι τουρίσται θὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν καὶ θὰ διέλθουν ἐδῶ τὰς διακοπάς των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

1. Ἔχεται πράγματι ἀληθείας ἡ ἐν λόγῳ διάδοσις καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ. Δηλ. ποῖος περίπου ὁ ἀριθμὸς τῶν μελλόντων ἐπισκεπτῶν μας ;

2. Ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ πράγματι μέγα τουριστικὸν ρεῦμα πρὸς τὴν Κύπρον (α) αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι συγκοινωνιακαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ἱκανοποιητικαὶ καὶ (β) ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος χῶρος ἀνέτου διαμονῆς ;

3. Ἡ Κυβέρνησις ποῖα μέτρα ἔλαβε ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθοῦν εὐμενεῖς ἐντυπώσεις ἐκ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς μας» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ὁδικῆς μεταφορᾶς δι' ὑπεραστικῶν ταξὶ βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῶν προσφάτων συζητήσεων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐν Κύπρῳ παιδείας ἐρωτᾶται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ποῖον εἶναι τὸ δημοσιονομικὸν κόστος τῆς ἐν Κύπρῳ παρεχομένης παιδείας· καὶ

(β) ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τομέως εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν καὶ κατὰ πόσον ἡ θέσις αὕτη συγκρίνεται ἱκανοποιητικῶς πρὸς ἄλλας χώρας παρομοίου οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν κατετέθη καὶ ἀνεγνώσθη εἰς τὴν Βουλήν. Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» ἐζήτησαν ὅπως συναντηθοῦν μετὰ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ ὑποβάλουν προφορικῶς ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων. Ἡ συνάντησις ἔλαβε χώραν τὴν περασμένην Τρίτην, παρευρέθην καὶ ἐγὼ προσωπικῶς καὶ ἡτοιμάσθη μνημόνιον τῶν παρατηρήσεων τὰς ὁποίας ὁ Ἰατρικὸς Σύλλογος «Ἱπποκράτης» ὑπέβαλε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπάς. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ θὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ θέματος καὶ θὰ ὑποβάλουν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν κατόπιν ἐπισταμένης ἐξετάσεως τῶν παρατηρήσεων τοῦ ἐν λόγῳ Ἰατρικοῦ Συλλόγου. Ὡς ἐκ τούτου τὸ θέμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ κατὰ τὴν σημερινὴν συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Τὸ δεύτερον θέμα εἶναι ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΞΑΛΕΙΨΕΩΣ ΠΑΣΗΣ ΜΟΡΦΗΣ ΦΥΛΕΤΙΚΗΣ ΔΙΑΚΡΙΣΕΩΣ (ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Νῖκος Ἀγγελίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Αἰμίλιον Φράγκον)
Ἐζεκίας Παπαϊωάννου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν Τρίτην, 7ην Μαρτίου 1967.

Ἡ Σύμβασις τῆς ὁποίας τὴν κύρωσιν ἐπιζητεῖ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου υἱοθετήθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1965.

Διὰ τῆς ὑπ' Ἀριθμ. 5600 καὶ ἀπὸ ἡμερομηνίας 28ης Ἀπριλίου 1966 ἀποφάσεώς του, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τῆς Δημοκρατίας ἀπεφάσισεν ὅπως ἐγκρίνῃ τὴν προσχώρησιν τῆς Κύπρου εἰς τὴν Σύμβασιν ταύτην καὶ τὴν 11ην Νοεμβρίου 1966 ὑπέγραψε τὴν Σύμβασιν, ἐκ μέρους τῆς Δημοκρατίας, ὁ παρὰ τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη Μόνιμος Ἀντιπρόσωπος τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος Σύμβασις ἀποτελεῖ τὸ ἀποκορύφωμα τῶν προσπαθειῶν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ὅπως συντάξουν διεθνῆ σύμβασιν διὰ τὴν ἐξάλειψιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων μετὰ τὴν ἀπόφασιν τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τὸ 1963 ὅπως δοθῇ ἀπόλυτος προτεραιότης ὡς πρὸς τὴν σύνταξιν τοιαύτης συμβάσεως.

Διὰ τῆς Συμβάσεως δὲν προωθεῖται ἁπλῶς ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς ἐξαλείψεως τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ἀλλὰ γίνεται πρόνοια καὶ διὰ τὸ δεύτερον ἀναγκαῖον βῆμα, τῆς ἐγκαθιδρύσεως διεθνοῦς μηχανισμοῦ διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ὁ σκοπὸς οὗτος.

Ὁ Γενικὸς Γραμματεὺς τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἀμέσως μετὰ τὴν λῆψιν τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1965, ἐδήλωσεν ὅτι εἶναι πεπεισμένος ὅτι ἡ σύμβασις θὰ ἀποτελέσῃ ἐν πολὺ σοβαρὸν ἔγγραφον διὰ τοῦ ὁποίου τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη θὰ δυνηθῶσι νὰ προωθήσωσι τὰς προσπα-

θείας των πρὸς ἐξάλειψιν τῶν ὑπολειμμάτων τῶν φυλετικῶν διακρίσεων ὁπουδήποτε καὶ ἐὰν ὑφίστανται.

Εἰδικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ὑπόθεσιν τῆς Κύπρου, διὰ τῆς Συμβάσεως ἀποδίδεται δικαιοσύνη εἰς τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας διετήρει πάντοτε ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ὡς πρὸς τὸ θέμα τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, καὶ αἱ πρόνοιαι αὐτῆς συνάδουν πλήρως πρὸς τὴν Δήλωσιν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἰς τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη ὡς πρὸς τὰς προθέσεις της περὶ προστασίας τῶν μειονοτήτων. Πρὸς τοῦτο ἐπισύρεται ἡ προσοχὴ τοῦ Σώματος εἰς τὸ Ἄρθρον 1, παράγραφος (4), τῆς Συμβάσεως εἰς τὸ ὁποῖον γίνεται διάκρισις μεταξὺ ἐξασφαλίσεως ἐπαρκοῦς προαγωγῆς ὡρισμένων φυλετικῶν ἢ ἐθνικῶν ὁμάδων ἢ ἀτόμων χρηζόντων προστασίας, ἐπὶ τῷ τέλει ὅπως ἐξασφαλισθῇ εἰς τὰς τοιαύτας ὁμάδας ἢ ἄτομα ἴση ἀπόλαυσις ἢ ἄσκησις τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν, ἀφ' ἑνός, καὶ ἀφ' ἑτέρου διαφόρων ἄλλων μέτρων τὰ ὁποῖα συνεπάγονται τὴν διατήρησιν χωριστῶν δικαιωμάτων διὰ διαφόρους φυλετικὰς ὁμάδας, τὰ ὁποῖα ἡ σύμβασις καταδικάζει.

Ἐπίσης διὰ τοῦ ἄρθρου 2, παράγραφος (2) ἐπιτρέπεται μὲν ἡ λῆψις οἱωνδήποτε μέτρων τὰ ὁποῖα πιθανὸν νὰ ὠφελοῦν τὰς μειονότητας ἀλλὰ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει τὰ μέτρα ταῦτα θὰ συνεπάγωνται τὴν διατήρησιν ἀνίσων ἢ χωριστῶν δικαιωμάτων διὰ διαφόρους φυλετικὰς ὁμάδας, μετὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν δι' οὓς ταῦτα ἐλήφθησαν.

Ἡ ἐπικύρωσις τῆς Συμβάσεως δὲν ἐπιφέρει ἀναγκαίως καὶ τὴν υἱοθέτησιν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας τῆς «ἀτομικῆς προσφυγῆς» τῆς ἀναφερομένης εἰς τὸ ἄρθρον 14 τῆς Συμβάσεως. Ἡ τοιαύτη υἱοθέτησις δὲν ἀποφασίζεται εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Παρέχεται ὅμως ἡ εὐχέρεια εἰς τὴν Δημοκρατίαν διὰ κεχωρισμένης διακηρύξεως νὰ υἱοθετήσῃ καὶ τὴν προσφυγὴν αὐτήν.

Τὴν Σύμβασιν ὑπέγραψαν μέχρι τῆς 13ης Δεκεμβρίου 1966, 35 χῶραι, ἐκ τῶν ὁποίων τὴν ἐπεκύρωσαν τέσσαρες.

Ἡ Σύμβασις αὕτη θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν εὐθὺς ὡς κυρωθῇ ὑπὸ εἰκοσιεπτὰ χωρῶν. Τοῦτο ἀναμένεται νὰ συντελεσθῇ ἐντὸς τῶν προσεχῶν τεσσάρων περίπου ἐτῶν.

Ἐν κατακλείδι ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὸ Σῶμα τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἐνώπιον ἡμῶν τίθεται σήμερον ἡ κύρωσις τῆς Συμβάσεως διὰ τὴν ἐξάλειψιν πάσης μορφῆς φυλετικῆς διακρίσεως.

Τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1965 ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν υἱοθέτησε τὴν Σύμβασιν τὴν ὁποίαν καλούμεθα νὰ κυρώσωμεν διὰ Νόμου τῆς Κυπριακῆς Βουλῆς.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκφράζω τὴν κοινὴν πάντων ὑμῶν γνώμην ἐὰν εἴπω ὅτι εἶναι ἡ ἐπιθυμία ὅλων τῶν Βουλευτῶν ὅπως ἐγκριθῇ ὁμοφώνως ἡ ἠθικὴ καὶ ἡ πραγματικῶς χριστιανική, μπορῶ νὰ πῶ, αὐτὴ Συμφωνία.

Ὁ Μέγας Διδάσκαλος τῆς Ναζαρὲτ ἦτο ὁ πρῶτος διδάξας καὶ αὐτὸς πρῶτος ἐκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον τὴν ἐξάλειψιν τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, διότι κατ' αὐτὸν δὲν ὑπάρχει «Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος» ἀλλὰ πάντες εἶναι ἀδελφοί.

Καὶ εἶναι ἰδιαιτέρως λυπηρὸν ὅτι σήμερον, ὕστερα ἀπὸ 20 αἰώνων βίον, ὑποτίθεται χριστιανικόν, οἱ χριστιανικοὶ λαοὶ τῆς γῆς ἀντικρύζουν τὸ οἰκτρὸν θέαμα νὰ θεωροῦνται οἱ μὴ λευκοὶ ἄνθρωποι ὡς ὑποδεέστερα ὄντα, ὡς κάτι ὀλιγώτερον ἀπὸ ἄνθρωποι, ὡς κάτι ἀνώτερον ἀπὸ κτήνη.

Καὶ ἀναγκάζονται τὰ Ἡνωμένα Ἔθνη τῆς γῆς νὰ ἐπαναλάβουν καὶ νὰ διακηρύξουν ὅτι πρέπει νὰ προάγεται καὶ νὰ ἐνθαρρύνεται ὁ σεβασμὸς πρὸς τὰ δικαιώματα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰς θεμελιώδεις ἐλευθερίας διὰ πάντας ἄνευ διακρίσεως, φυλῆς, γλώσσης ἢ θρησκείας.

Δυστυχῶς ἡ φωνὴ των πίπτει εἰς ὦτα μὴ ἀκουόντων, διότι βλέπομεν τοὺς «πολιτισμένους» Κυβερνήτας τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς καὶ τῆς Ροδεσίας νὰ περιφρονοῦν τὰς διακηρύξεις τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, καὶ τοὺς λευκοὺς κατοίκους ὡρισμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς νὰ ἐξακολουθοῦν νὰ εὑρίσκωνται ἀκόμη δύο χιλιάδες χρόνια πίσω, ὅτε οἱ Ἰουδαῖοι «οὐ συνεχρῶντο Σαμαρείταις».

Ἡ τοιαύτη συμπεριφορὰ τῶν λευκῶν πρὸς τοὺς ἐγχρώμους δὲν περιποιεῖ τιμὴν εἰς τὴν λευκὴν φυλὴν ἀλλὰ τοὐναντίον.

Ἐκεῖνοι ἐκ τῶν λευκῶν ποὺ ἐξακολουθοῦν νὰ εἶναι ὑπὲρ τῶν φυλετικῶν διακρίσεων, ἀσεβοῦν κατὰ τοῦ ἀναφαιρέτου δικαιώματος τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας καὶ ὑποπίπτουν εἰς τὴν συνείδησιν κάθε τιμίου ἀνθρώπου.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ μᾶς σέβωνται οἱ ἄνθρωποι πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ τοὺς σεβώμεθα εἰς οἱανδήποτε φυλὴν καὶ ἐὰν ἀνήκουν, οἱανδήποτε γλῶσσαν καὶ ἐὰν ὁμιλοῦν, σ' ὁποιαν θρησκείαν καὶ ἂν πιστεύουν.

Ὁ κακὸς δαίμων τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ Ἀδόλφος Χίτλερ, ἐθυσίασεν ἑκατομμύρια Ἑβραίων εἰς ἐφαρμογὴν τῆς ὁλεθρίας θεωρίας του περὶ τῆς ἀνωτερότητος τῆς Ἀρίας φυλῆς καὶ τοῦτο ἐν πλήρει εἰκοστῷ αἰῶνι, κατὰ τὸν αἰῶνα τῆς μεγίστης προόδου τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος.

Ὁ Χίτλερ ἐτάφη κάτω ἀπὸ τὰ ἐρείπια τοῦ σαθροῦ οἰκοδήματος ποὺ ἀνήγειρε. Ὁ ναζισμὸς καὶ αἱ θεωρίαι του κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ Συμμαχικοῦ Δικαστηρίου τῆς Νυρεμβέργης. Καὶ ὅμως ὀλίγα ἔτη μετὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην ἀνθρωποθυσίαν ποὺ ὀνομάζεται Δεύτερος Παγκόσμιος Πόλεμος, βλέπομεν ἀπαθεῖς τὸν ναζισμὸν νὰ φουντώνῃ καὶ πάλιν, μὲ τὴν φανερὰν ὑποστήριξιν ἐκείνων ποὺ τὸν ἐπολέμησαν καὶ τὸν κατεδίκασαν.

Ἐὰν πραγματικῶς ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξαλειφθοῦν αἱ φυλετικαὶ διακρίσεις, αἱ διακρίσεις αὐταὶ ποὺ ἀποτελοῦν στίγμα καὶ ἀνεξίτηλον κηλῖδα διὰ τὸν πολιτισμόν μας, πρέπει νὰ δείξωμεν περισσότερον ἐνδιαφέρον, ὄχι μόνον δι' ὅσα συμβαίνουν εἰς τὸ στενόν μας περιβάλλον ἀλλὰ πρέπει νὰ παρακολουθήσωμεν καὶ νὰ ἐνδιαφερθῶμεν καὶ διὰ τοὺς μαύρους ἥρωας καὶ μάρτυρας τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς καὶ τῶν Νοτίων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Ἡ Σύμβασις τὴν ὁποίαν καλούμεθα νὰ ἐπικυρώσωμεν σήμερον εἶναι ἕνα βῆμα πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν· ἀλλὰ ἂς μὴ εἶναι τὸ πρῶτον καὶ τὸ τελευταῖον.

Τὸ βῆμα τοῦτο ἂς τὸ ἀκολουθήσουν σταθερὰ καὶ συνεχῆ βήματα πρὸς τὸ στρατόπεδον ὅλων τῶν φίλων τῶν ἀδικουμένων ἐγχρώμων ἀδελφῶν καὶ συνανθρώπων μας.

Καὶ μὲ θετικὰς πράξεις καὶ ἰσχυρὰν φωνὴν ἂς καταδικάσωμεν τὴν αἰσχρὰν πολιτικὴν τῆς φυλετικῆς μισαλλοδοξίας ὁποθενδήποτε καὶ ἂν προέρχεται.

Ἄλλως τε ἡμεῖς οἱ Κύπριοι ἐγνωρίσαμεν τὴν ἀπόπειραν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν φυλετικῶν καὶ ἐθνικῶν διακρίσεων διὰ τῆς Συνθήκης τῆς Ζυρίχης.

Ὅπως εἰς τὴν Ροδεσίαν καὶ εἰς τὴν Νότιον Ἀφρικὴν οἱ ὀλίγοι ἐπήλυδες θέλουν νὰ κυβερνοῦν τὰ ἑκατομμύρια τῶν αὐτοχθόνων, ὅπως ἐκεῖ ὁ ἰμπεριαλισμὸς ἐπέβαλε διὰ τῆς βίας τῶν ὅπλων τὴν ἀποικιοκρατίαν καὶ κρατεῖ ἀκόμη κάτω

ἀπό τήν σιδηράν του πυγμήν σκλάβους ἐκείνους εἰς τούς ὁποίους ἀνήκουν αὐταί αἱ χῶραι, ἔτσι καί ἐδῶ εἰς τήν Κύπρον αἱ γνωσταί ἰμπεριαλιστικαί δυνάμεις ἠθέλησαν νά ἐπιβάλουν μίαν νόθον δημοκρατίαν, ἕνα πολίτευμα εἰς τό ὁποῖον ἡ μειονότης ἔχει ὑπερδικαιώματα καί ὑπερπρονόμια τοιαῦτα ὥστε νά τορπιλλίζῃ καί νά διαλύῃ τάς ἀποφάσεις τῆς συντριπτικῆς πλειονότητος καί νά ἀνατρέπῃ καί νά ἐκμηδενίζῃ τήν λαϊκήν θέλησιν.

Ἔσπειραν μέ τήν Συνθήκην αὐτήν τόν σπόρον τοῦ χωρισμοῦ καί τῆς διαιρέσεως καί ἤναψαν τήν φωτιάν τοῦ ἐμφυλίου πολέμου.

Ἐχώρισαν τήν Κύπρον εἰς δύο φυλετικάς ὁμάδας, ἐδημιούργησαν χωριστά δικαιώματα δι' ἑκάστην τοιαύτην ὁμάδα, δικαιώματα τῶν ὁποίων ὁ σκοπός δέν εἶναι ἡ προστασία τῆς μειονότητος οὔτε ἡ εἰς αὐτήν παραχώρησις ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων ἢ θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν.

Τοιαῦτα δικαιώματα καί ἐλευθερίας προσέφερε καί προσφέρει εἰς τούς Τουρκοκυπρίους συμπατριώτας μας πλούσια ἡ Κυπριακή Κυβέρνησις. Περισσότερα ἀπό ὅσα ἀναγνωρίζονται διεθνῶς ὡς δικαιώματα τῶν μειονοτήτων.

Ἀλλ' ὁ σκοπός ἐκείνων ποὺ ἐπέβαλαν τήν «Ζυρίχην» καί θέλουν νά δημιουργήσουν σήμερον μίαν νέαν «Ζυρίχην», δέν εἶναι ἡ προστασία τῶν Τουρκοκυπρίων, ἀλλ' ἡ δημιουργία μιᾶς ἐκρηκτικῆς σφήνας μέσα εἰς αὐτήν τήν κατά τά ἄλλα ἥσυχον καί ἥρεμον νῆσον.

Ἡ πολιτική τῶν φυλετικῶν ἢ ἐθνικῶν διακρίσεων εἰς τήν Κύπρον καί παντοῦ, δημιουργοῦν ἑστίας ἀναταραχῆς καί πολέμου.

Ἐπικυροῦντες τήν Συνθήκην αὐτήν διά τήν ἐξάλειψιν αὐτῶν τῶν διακρίσεων θέτομεν καί ἡμεῖς ἕνα λίθον—ἔστω καί μικρόν—εἰς τό οἰκοδόμημα τῆς εἰρήνης καί εἰς τό φράγμα κατά τοῦ ἀκαθάρτου ρεύματος τῆς φυλετικῆς μισαλλοδοξίας καί συντελοῦμεν κατά δύναμιν νά ἐκλείψουν τά ἐθνικά μίση.

Ἄς προχωρήσωμεν λοιπόν εἰς τήν ἐπικύρωσίν της καί εὐθύς ἀμέσως ἄς ἐπιδιώξωμεν τήν ἐφαρμογήν της διά νά ἐξαλειφθῇ αὐτό τό μίασμα ποὺ προσβάλλει τήν ἀνθρωπότητα καί διά νά δημιουργηθῇ ἀτμόσφαιρα κατανοήσεως μεταξύ ὅλων τῶν λαῶν, ἄνευ ἐξαιρέσεων, καί νά ἐπικρατήσῃ ἡ πολιτική τῆς ἀληθινῆς δημοκρατίας, τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας καί τῆς εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ἐπί θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Δέν ἔχω τι τό οὐσιαστικόν νά προσθέσω εἰς τά ὅσα ἀναφέρονται εἰς τήν Ἔκθεσιν, καί συμφωνῶ μέ τά περισσότερα ἀπό ἐκεῖνα τά ὁποῖα ἀνέφερε προηγουμένως ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης ὅσον ἀφορᾷ τήν ἀναγκαιότητα ὑπάρξεως τοιαύτης συνθήκης.

Ἤθελα ὅμως νά προσθῶ εἰς μίαν σύντομον παρατήρησιν ὅσον ἀφορᾷ τό Κυπριακόν, εἰς τό ὁποῖον ἀνεφέρθη ὁ κύριος Ποταμίτης.

Εἶναι γεγονός ὅτι πλεῖσται χῶραι χρησιμοποιοῦσαι τό θέμα τῆς Τουρκικῆς κοινότητος, προεκάλεσαν τάς γνωστάς ἀναταραχάς εἰς τήν Κύπρον. Ἀλλ' αἱ χῶραι αὐταί δέν εἶναι μόνον αἱ μεγάλαι δυνάμεις τοῦ ἑνός συνασπισμοῦ. Εἶναι καί αἱ μεγάλαι δυνάμεις τοῦ ἄλλου συνασπισμοῦ. Καί ἀναφέρομαι εἰς προσφάτους ἀκόμη δηλώσεις μιᾶς τοὐλάχιστον μεγάλης δυνάμεως ἡ ὁποία καί σήμερον ἀνεφέρθη εἰς τάς δύο χωριστάς κοινότητας τῆς Κύπρου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων, πλὴν τοῦ Πίνακος, ὁ ὁποῖος περιέχει τὴν Σύμβασιν καὶ ὁ ὁποῖος θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν οὐχὶ ἄρθρον πρὸς ἄρθρον ἀλλὰ ὡς σύνολον. Δεδομένου ὅτι πρόκειται περὶ Συμβάσεως, ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ τροποποιήσῃ οἱανδήποτε πρόνοιαν τῆς Συμβάσεως· ἁπλῶς δικαιοῦται νὰ ἐπικυρώσῃ ἢ μὴ τὴν Σύμβασιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Δεδομένου ὅτι ἡ Γενικὴ Συνέλευσις τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν κατὰ τὴν Εἰκοστὴν Σύνοδον αὐτῆς υἱοθέτησε τὴν Διεθνῆ Σύμβασιν τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν Ἐξάλειψιν Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως, δι' ἀποφάσεως αὐτῆς ὑπ' ἀριθμὸν 2106Α (XX) τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1965.

Καὶ δεδομένου ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε τὴν προσχώρησιν τῆς Δημοκρατίας τῆς Κύπρου εἰς τὴν ὡς ἄνω Σύμβασιν δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ ὑπ' ἀριθμὸν 5600 τῆς 28ης Ἀπριλίου 1966.

Καὶ δεδομένου ὅτι κρίνεται εὐκταῖον ὅπως ἡ εἰρημένη Σύμβασις καὶ αἱ διατάξεις αὐτῆς τύχωσι νομοθετικῆς ἐγκρίσεως :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, τὸ 1ον ἄρθρον, ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τῆς Συμβάσεως. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ ὁ Πίναξ ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ ἐγκριθῇ ;

Ὁ Πίναξ περιλαμβάνει τὰς διατάξεις τῆς Συμβάσεως.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρεται ὡς ὁ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἡ Σύμβασις κυρωθῇ ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἡ Σύμβασις κυροῦται καὶ τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ Τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς δὲν ἔχει κυκλοφορήσει καὶ ἑπομένως τὸ θέμα δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ. Θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Οἱ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Παροχὴ Διόδου) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Οἱ Κανονισμοὶ ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δυνάμει ἐξουσιοδοτήσεως παρασχεθείσης ὑπὸ τῆς Βουλῆς. Ὁ βασικὸς Νόμος προβλέπει ὅτι οἱ Κανονισμοὶ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ἡ ὁποία ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς ἡ ὁποία ἐπελήφθη τοῦ θέματος τῶν Κανονισμῶν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΩΝ ΑΝΑΦΕΡΟΜΕΝΩΝ ΩΣ «ΟΙ ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΠΑΡΟΧΗ ΔΙΟΔΟΥ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τοὺς περὶ οὗ ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 20ὴν καὶ 21ην Μαρτίου 1967.

Εἰς τὴν πρώτην συνεδρίασιν παρέστη καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων κ. Ἀνδρέας Γιάγκου, εἰς δὲ τὴν δευτέραν κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ τμήματος Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας.

Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (7) τοῦ ἄρθρου 11Α τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) Νόμου.

Τὸ ἐν λόγῳ ἐδάφιον προβλέπει ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐκδίδει Κανονισμοὺς ρυθμίζοντας πᾶν θέμα ὅπερ χρήζει ρυθμίσεως διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τοῦ ὡς εἴρηται ἄρθρου 11Α, καὶ ἰδιαιτέρως τὴν διαδικασίαν τὴν ἀκολουθητέαν διὰ τοὺς σκοποὺς τούτους. Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ἐδάφιον προνοεῖ ἐπίσης ὅτι οἱ οὕτω ἐκδιδόμενοι Κανονισμοὶ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, ἥτις ἐντὸς 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἀποφασίζει ἐπ' αὐτῶν. Ἐν περιπτώσει ἐγκρίσεως ἢ τροποποιήσεως τῶν οὕτω κατατεθέντων Κανονισμῶν οὗτοι τίθενται ἐν ἰσχύϊ ὡς ἤθελον ἐγκριθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐπισταμένως τοὺς τοιούτους Κανονισμοὺς εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις :

(1) Κανονισμὸς 2 :

Ἡ λέξις «ἐγγεγραμμένον» εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν τοῦ ὁρισμοῦ «δουλεῦον μέρος» νὰ διαγραφῆ.

(2) Κανονισμὸς 6 :

Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον νὰ προστεθῆ ὡς ἐδάφιον (2) τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ, τοῦ ὑφισταμένου τοιούτου ἀριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (1) :

«(2) Ἐν περιπτώσει ὑπάρξεως καὶ ἄλλου ἢ ἄλλων ἀκινήτων πλὴν τοῦ δουλεύοντος ἀκινήτου τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Διευθυντοῦ εἶναι κατάλληλα διὰ τὴν δημιουργίαν διόδου ἐπ' αὐτῶν, ὁ Διευθυντὴς δύναται νὰ ἀναβάλῃ τὸν καθορισμὸν τῆς αἰτουμένης διόδου καὶ νὰ ζητήσῃ παρὰ τοῦ ἀποκτῶντος μέρους ὅπως, ἐντὸς ἑξήκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐκφράσεως τῆς τοιαύτης γνώμης ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ περὶ τῆς ὑπάρξεως καὶ ἄλλων καταλλήλων ἀκινήτων διὰ τὴν δημιουργίαν διόδου ἐπ' αὐτῶν, ἐπιδώσῃ εἰς τὸν ἰδιοκτήτην ἢ τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν τοιούτων ἀκινήτων τὴν ἐν τῷ Κανονισμῷ 3 προνοουμένην εἰδοποίησιν, καὶ ἐπὶ τῇ συμμορφώσει τοῦ ἀποκτῶντος μέρους πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Κανονισμοῦ 4 καὶ τοῦ Διευθυντοῦ πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Κανονισμοῦ 5, ὁ Διευθυντὴς κατόπιν νέας ἐπιτοπίου ἐρεύνης καὶ μελέτης πάντων τῶν σχετικῶν στοιχείων καὶ γεγονότων καὶ ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως προκληθῆ ἡ μικροτέρα δυνατὴ ζημία, ὀχληρία ἢ ταλαιπωρία ἀποφασίζει ἐπὶ ποίου ἢ ἐπὶ ποίων ἀκινήτων θὰ παραχωρηθῆ ἡ δίοδος καὶ καθορίζει τὴν κατεύθυνσιν τῆς διόδου, τὴν ἔκτασιν τοῦ πρὸς χρῆσιν αὐτῆς δικαιώματος τοῦ ἀποκτῶντος μέρους καὶ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καταβλητέαν ἀποζημίωσιν, καὶ γνωστοποιεῖ τὸν ὑπ' αὐτοῦ καθορισμὸν τῶν θεμάτων τούτων πρὸς πάντα τὰ ἐνδιαφερόμενα μέρη».

(3) Κανονισμὸς 8 :

Ἡ φράσις «οὐχὶ πρὸ τῆς ἐκπνοῆς τῆς προθεσμίας ἐφέσεως κατὰ τῆς ἀποφάσεως Δικαστηρίου καὶ» νὰ προστεθῆ μετὰ τὰς λέξεις «μέρος δύναται» εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ὡς ἄνω Κανονισμοῦ.

Ἐν κατακλεῖδι αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἔγκρισιν τῶν τοιούτων Κανονισμῶν ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν ὑπ' αὐτῶν, ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ βασικοῦ Νόμου ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ θὰ τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν τὸ θέμα κατὰ πόσον οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἑτοιμασθέντες Κανονισμοὶ καὶ κατατεθέντες ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ἐγκρίνονται ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν δύο Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου αὐτοῦ, διότι παρῆλθεν ἀρκετὸν χρονικὸν διάστημα ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ἐπιψηφίσεώς του χωρὶς νὰ τεθῇ εἰς πρακτικὴν ἐφαρμογήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ποὺ ψηφίζονται οἱ Κανονισμοὶ εἶναι θέμα ἑνὸς ἑκάστου ἐνδιαφερομένου νὰ ὑποβάλῃ τὴν αἴτησίν του καὶ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν οὕτω θεσπισθέντων Κανονισμῶν.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πέραν τῶν ὅσων εἶπεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης θὰ ἤθελα νὰ ἐπισύρω τὴν προσοχὴν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι συνεχῶς τὸ Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας φορτώνεται μὲ ἐπιπρόσθετον ἐργασίαν λόγῳ τοῦ προγράμματος ἀναπτύξεως καὶ τῆς νέας νομοθεσίας. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω ὅτι ἐὰν θέλωμεν νὰ μὴν ἔχωμεν καθυστερήσεις εἰς τὸ Τμῆμα αὐτό, τὸ ὁποῖον παίζει σπουδαιότατον ρόλον εἰς τὴν ὅλην ζωὴν τῆς Κύπρου, πρέπει νὰ ἐξετασθῇ σοβαρῶς τὸ ζήτημα τῆς τοποθετήσεως νέων ἱκανῶν ὑπαλλήλων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ μεταβιβάσω τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν.

Ἐγκρίνονται οἱ Κανονισμοὶ ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν.

Τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως. Ἐπειδὴ ὅμως αἱ διατάξεις τοῦ Νόμου περὶ Ἐνσωματώσεως τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος τίθενται ἐν ἰσχύϊ τὴν 1ην Ἀπριλίου, καὶ δεδομένου ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν μέχρι τῆς 1ης Ἀπριλίου νὰ ἐξετασθῇ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διὰ τοῦτο εἶναι ἀνάγκη ὅπως δοθῇ εἰς αὐτὸ ἀναδρομικὴ ἰσχὺς οὕτως ὥστε νὰ ἰσχύῃ ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου.

Παρακαλῶ τὰ μέλη τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν νὰ λάβουν ὑπὸ σημείωσιν τὴν παρατήρησιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπιφέρουν τὴν ἀναγκαίαν τροποποίησιν εἰς τὸ σχετικὸν ἄρθρον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ—Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων.

Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ κατόπιν ὑποβληθείσης ἐρωτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ δοθείσης σχετικῆς ἀπαντήσεως.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἐνημερώσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τοῦ θέματος καὶ ὅπως ἐπίσης ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του.

Διὰ τοῦτο προτίθεμαι νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τοὺς Βουλευτὰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν ἐπὶ τοῦ θέματος σήμερον, νὰ ἀναβάλω δὲ τὴν περαιτέρω συζήτησιν τούτου διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας νὰ προσέλθῃ καὶ νὰ ἐκθέσῃ τὰς ἀπόψεις του.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ διαβιβάσω τὴν παράκλησιν ὅπως, ἐν ὄψει τῆς ἐπικειμένης συζητήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ θέματος τὴν ἐπομένην ἑβδομάδα, ἐὰν εἶναι δυνατὸν ὅλα τὰ Ὑπουργεῖα εἰς τὰ ὁποῖα ἔχουν ὑποβληθῆ ἐρωτήσεις αἱ ὁποῖαι σχετίζονται μὲ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα νὰ ἀποστείλουν τὰς ἀπαντήσεις των μέχρι τῆς ἑπομένης Πέμπτης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἐξετάσω ἐὰν ἐκκρεμοῦν ἐρωτήσεις πρὸς οἱαδήποτε Ὑπουργεῖα ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τοῦτο καὶ θὰ παρακαλέσω ὅπως ἀποσταλοῦν αἱ ἀπαντήσεις ἐγκαίρως.

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον καὶ κατόπιν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διηρμηνεύθησαν μέχρι σήμερον πολλαὶ ἀνησυχίαι μικρῶν ἢ μεγάλων ὁμάδων πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας. Καὶ ἡ Βουλὴ διεδραμάτισε τὸν ἰδικόν της ρόλον διὰ τὴν ἀντίκρυσιν τῶν ἀνησυχιῶν αὐτῶν.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν ὅμως θέμα ἀποτελεῖ ἓν ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα εἰς σημασίαν καὶ σπουδαιότητα διὰ τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον αὐτοῦ τοῦ τόπου πρόβλημα, τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει κάθε Κύπριον πολίτην.

Δὲν ἀρνούμεθα, βεβαίως, ὅτι κατὰ καιροὺς ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς τὴν λῆψιν μέτρων προσαρμογῆς τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς νήσου, μέτρα τὰ ὁποῖα ὅμως ἦσαν σπασμωδικὰ καὶ ὁπωσδήποτε ἀνεπαρκῆ.

Ἐσημειώθη ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας κάποια στροφὴ πρὸς τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν ἀλλὰ ὄχι εἰς τὸν ἐπιβαλλόμενον βαθμὸν καὶ ἔκτασιν. Ἐβαδίσαμεν μὲ πολὺ ἀργὸν ρυθμὸν εἰς τὴν ἵδρυσιν πρακτικῶν τμημάτων εἰς τὰ Γυμνάσια, εἰς τὴν ἵδρυσιν τεχνικῶν σχολῶν, εἰς τὴν εἰδίκευσιν προσωπικοῦ ξενοδοχειακῶν ἐπαγγελμάτων διὰ τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κύπρου. Δὲν ἐπράξαμεν ὅμως σχεδὸν τίποτε διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν ἀγροτοπαίδων μας, διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῆς Κυπριακῆς γῆς καὶ ἀνάπτυξιν τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας.

Δὲν κρίνομεν αὐστηρῶς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ἂν τοῦ καταλογίσωμεν τὴν σοβαρὰν εὐθύνην ὅτι οὐδέποτε ἐπεξηργάσθη ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία νὰ ἀντιμετωπίζῃ κατὰ τρόπον ρεαλιστικὸν καὶ ὁλοκληρωμένον τὰς παρούσας καὶ τὰς μελλοντικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Καὶ ὅμως τυγχάνει καλῶς γνωστὸν εἰς ὅλους ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ τὸν παραγωγικώτερον τομέα καὶ τὴν βάσιν τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ἑνὸς τόπου.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε,

Τὴν σπονδυλικὴν στήλην τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς Κυπριακῆς πολιτείας ἀποτελεῖ σήμερον ἡ φάλαγξ τῶν ἀποφοίτων τῶν κλασσικῶν Γυμνασίων μας τῶν τελευταίων ἐτῶν.

Ἡ φάλαγξ αὐτὴ θὰ ἦτο πολλαπλασία εἰς ἀριθμὸν ἂν οἱ περισσότεροι τῶν νέων ἀποφοίτων δὲν ἦσαν ἐντεταγμένοι εἰς τὴν Ἐθνικὴν Φρουράν. Τὴν δραματικότητα τοῦ φαινομένου θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐκτιμήσωμεν εἰς ὅλην του τὴν ἔκτασιν ὅταν θὰ ἀποστρατευθοῦν αἱ χιλιάδες τῶν ἀποφοίτων. Καὶ ἡ ἀνεργία αὐτὴ ὀφείλεται εἰς τὴν λανθασμένην τακτικὴν ποὺ ἀκολουθεῖ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ δίδῃ εἰς τοὺς νέους κλασσικὴν μόρφωσιν παρ' ὅλον ὅτι ὑπάρχει ἔλλειψις τεχνικῶν καὶ ἐξειδικευμένων ἐργατοϋπαλλήλων.

Βάσει δεδομένων, στατιστικῶν στοιχείων, λογικοφανῶν ὑπολογισμῶν, μέχρι τὸ τέλος τοῦ ἀρξαμένου νέου Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως, ἡ ἀναπτυσσομένη βιομηχανία μας θὰ χρειασθῇ τοὐλάχιστον ἄλλας ὀκτὼ χιλιάδας καὶ πεντακοσίους τεχνικοὺς καὶ ἐξειδικευμένους ἐργατοϋπαλλήλους.

Μὲ τὸν σημερινὸν ρυθμὸν ἀποφοιτήσεως αἱ Τεχνικαὶ Σχολαί μας θὰ προετοιμάσουν διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ κενοῦ μόλις δύο χιλιάδας καὶ πεντακοσίους ἀποφοίτους. Καὶ ἂν ἀκόμη μὲ προσεκτικὸν προγραμματισμὸν αἱ δύο χιλιάδες καὶ πεντακόσιοι ἀπόφοιτοι τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν ἀπορροφηθοῦν εἰς τὴν παραγωγὴν μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου—καὶ διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο πρέπει νὰ μὴ εἰδικευθοῦν εἰς κεκορεσμένα ἐπαγγέλματα—προκύπτει ὅτι θὰ ὑπάρχουν μετὰ πενταετίαν ἓξ χιλιάδες κενῶν θέσεων εἰς τὴν βιομηχανικὴν παραγωγήν, χωρὶς μνηστῆρας, ἐνῷ παραλλήλως θὰ ὑπάρχουν ἄλλαι ἓξ χιλιάδες ἀνέργων ἀποφοίτων τῆς προσεχοῦς πενταετίας, ἀπὸ κλασσικὰ Γυμνάσια, ἀκαταλλήλων δι' ἐργασίαν.

Ποῖος δὲν καταλαμβάνεται ἀπὸ δέος ἐνώπιον τῶν ἀδιαμφισβητήτων τούτων δεδομένων καὶ ἀριθμῶν;

Ἂν δὲν σπεύσωμεν νὰ θεραπεύσωμεν τὴν κατάστασιν θὰ ἀντικρύσωμεν συντόμως μεγάλο κοινωνικὸν πρόβλημα. Διότι ἡ μαζικὴ ἀνεργία φαλάγγων χιλιάδων μορφωμένων νέων δὲν θὰ ἔχῃ μόνον δραματικὰς ἐπιπτώσεις εἰς τὴν οἰκονομίαν μας λόγῳ τῆς μειώσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ μας, θὰ ἔχῃ πρωτίστως ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς κοινωνίας μας, τῶν θεσμῶν της, τῶν ἠθικῶν ἀξιῶν της, διότι ἡ ἀνεργία μὲ τὰ ἐπακόλουθα τῆς στερήσεως καὶ τῆς πείνης ἀποτελεῖ διὰ τοὺς νέους τὸν χειρότερον σύμβουλον.

Τὴν ἀπόγνωσιν τῶν νέων τούτων, τῶν ἀκαταρτίστων ἐπαγγελματικῶς διὰ τὴν ζωήν, ζῶμεν καθημερινῶς ὅλοι μας, πολὺ περισσότερον σεῖς κ. Πρόεδρε, εἰς τὸν ὁποῖον καθημερινῶς προσφεύγουν δεκάδες ἀνέργων ἀποφοίτων σχολῶν Μέσης Παιδείας, ἀρίστων μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι φλέγονται ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἐργασθῶσι καὶ τῶν ὁποίων τὸ μόνον ἁμάρτημα εἶναι ὅτι ἀπεφοίτησαν ἀπὸ κλασσικὰ Γυμνάσια.

Οἱ νέοι αὐτοὶ οὐδὲν περισσότερον ζητοῦν ἀπὸ ἕνα κομμάτι ψωμὶ διὰ νὰ ζήσουν. Παρουσιάζεται σήμερον ἐν Κύπρῳ τὸ οἰκτρὸν φαινόμενον νὰ ἐμφανίζωνται ὡς ἐπαΐται καὶ νὰ ἐκλιπαροῦν ἐργασίαν οἱ νέοι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἰς κάθε χώραν ἀποτελοῦν τὸ δυναμικώτερον καὶ πλέον παραγωγικὸν τμῆμα τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ὁ ὁποῖος θεωρεῖ ὅτι τὰ πάντα βαίνουσι καλῶς εἰς τὴν παιδείαν καὶ οὐδεὶς συντρέχει λόγος ἀνησυχίας καθότι ἡ Κυπριακὴ ἐκ-

παίδευσις δημιουργεῖ καλοὺς ἀνθρώπους καὶ καλοὺς Ἕλληνας, τί ἔχει νὰ εἴπῃ δι' ὅλα αὐτά ;

Οὐδεὶς πιστεύομεν εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν ἐνδιαφέρεται ὀλιγώτερον τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας ὅπως ἡ Κυπριακὴ ἐκπαίδευσις ἑδράζεται ἐπὶ θεμελίων ἀνθρωπιστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἰδανικῶν. Ἀλλὰ μήπως τὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ ἐθνικὰ ἰδεώδη ἀντιστρατεύονται τὴν ἀνάγκην ὅπως οἱ νέοι μας τυγχάνουν ἐκπαιδεύσεως καὶ διὰ τὴν ζωήν ;

Μήπως πρὸς τὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ ἐθνικὰ ἰδεώδη ἐναρμονίζεται ἡ ἀνικανότης πρὸς ἐργασίαν, ἡ ἀνεργία ;

Δὲν ἀντιλαμβανόμεθα ὅτι ἡ ἀνεργία καὶ ἡ πεῖνα ἀποτελοῦν τὸν δήμιον τῶν ἀνθρωπιστικῶν καὶ ἐθνικῶν ἰδανικῶν εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νέου, ὅσον καλῶς καὶ ἂν ταῦτα ἐκαλλιεργήθησαν ;

Ποία λογικὴ ἀντιτίθεται εἰς τὸ ἀξίωμα ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις δύναται νὰ δημιουργήσῃ καλὸν ἄνθρωπον—καλὸν Ἕλληνα—καλὸν ἐπιστήμονα, ἢ καλὸν ἄνθρωπον—καλὸν Ἕλληνα—καλὸν τεχνίτην, ἢ καλὸν ἄνθρωπον—καλὸν Ἕλληνα—καλὸν καλλιεργητὴν τῆς γῆς ; Οὐδεμία λογικὴ πιστεύομεν.

Ἡ ἐπίκλησις ἐθνικῶν λόγων διὰ νὰ βαδίζῃ ἡ παιδεία μας εἰς τὴν σημερινὴν ὀλισθηρὰν καὶ σκολιὰν ἀτραπόν, διὰ νὰ ζοῦν χιλιάδες νέων ἀποφοίτων μας ζωὴν στερήσεων καὶ πείνης, διὰ νὰ στερῆται ἡ οἰκονομία μας πολιτιμοτάτου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, ἰσοδυναμεῖ μὲ ἐθνοκαπηλείαν.

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι,

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι τὸ σοβαρώτερον ἀπὸ ὅσα κατὰ καιροὺς ἀπησχόλησε τὴν Βουλήν μας. Μακρὰν τῆς τάσεως τὸ πόρισμα τῆς Βουλῆς—ἐκ τῆς συζητήσεως—νὰ δικαιώσῃ ἀπόψεις καὶ πρόσωπα ἢ νὰ μειώσῃ ἄλλας ἀπόψεις καὶ ἄλλα πρόσωπα, πρέπει τοῦτο νὰ ἀποβῇ ὁρόσημον διὰ μίαν ἐνδελεχῆ, ἐπιστημονικήν, ὁλοκληρωμένην ἀνάλυσιν καὶ μελέτην τοῦ Κυπριακοῦ μας προβλήματος.

Ἡ εὐθύνη αὕτη βαρύνει τὴν Κυβέρνησιν. Ἂν ἡ Βουλὴ ἐπέτυχε νὰ ταράξῃ τὰ λιμνάζοντα ὕδατα, ἂν ἡ Βουλὴ ἐπιτύχῃ νὰ κάμῃ τὴν Κυβέρνησιν νὰ θέσῃ τὸν δάκτυλον εἰς τὸν τύπον τῶν ἥλων τῆς Κυπριακῆς Παιδείας ὡς κατὰ βάσιν «διαμηχανίας ἀνέργων» τότε ἡ Βουλὴ ἐπέτυχε τοῦ σκοποῦ της. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ κατατεθεῖσα ἐπερώτησις ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀνάγκην ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος ἀπεσκόπει εἰς ἕνα μόνον ἀντικειμενικὸν σκοπόν : Τὴν προβολήν, τὴν ἐπισήμανσιν καὶ τὴν ἀνάλυσιν τῶν βασικῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ἐλλείψεων, τῶν βασικῶν ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν μας, αἵτινες—παρὰ τὴν οὐσιαστικὴν προσπάθειαν ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως κατὰ τὸ 1964 ἐπὶ Κυβερνήσεως Παπανδρέου καὶ ἐπὶ τῆς περιόδου καθ' ἣν διετέλει Ὑφυπουργὸς Παιδείας ὁ συμπατριώτης μας ἀείμνηστος Λουκῆς Ἀκρίτας—ἐξακολουθεῖ εἰσέτι νὰ παρουσιάζῃ οὐσιαστικὰ κενὰ καὶ βασικὰς ἐλλείψεις.

Πρόθεσίς μας δὲν ἦτο ἡ προσωπικὴ ἐπίθεσις οὔτε κατ' ἀτόμων ἀλλ' οὔτε κὰν κατὰ καταστάσεων. Ἀντιθέτως, πρόθεσίς μας ἦτο νὰ συμβάλωμεν εἰς τὴν προσπάθειαν ἐμπεδώσεως συνθηκῶν ὡρίμων καὶ προϋποθέσεων ἀντικειμενικῶν πρὸς ἔναρξιν μεθοδικωτέρας, συστηματικωτέρας, καθολικωτέρας ἐξορμήσεως πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐνισχύσεως τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας—τοῦ

ὁποίου ἡγεῖται ἕνας σοφός, ἀκούραστος καὶ ὀτρηρὸς καθοδηγητής, ἀναλώσας ὑπὲρ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας τοῦ τόπου τούτου—διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ προβληματισμοῦ ταὐτοχρόνως, βάσει τῶν ἀναντιρρήτων δεδομένων ὅτι ἡ παιδεία ἐξελίσσεται, διὰ νὰ ἐπισπεύσωμεν τὸν ρυθμὸν προόδου καὶ ἐκπαιδευτικῆς ἀνελίξεως τῆς νήσου καὶ ὁ ὁποῖος ρυθμὸς—συγκρινόμενος μὲ τὸν διεθνῆ τοιοῦτον—μᾶς ἐμφανίζει περίπου παραμένοντας εἰς καταστάσεις στατικάς.

Ὅτι αὐτὴ ἦτο ἡ πρόθεσίς μας ἐμφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι εἴτε μόνοι εἴτε μετ' ἄλλων συναδέλφων ἐζητήσαμεν νὰ συζητηθοῦν ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου τὰ μόνα ἐκπαιδευτικὰ θέματα μὲ τὰ ὁποῖα ἠσχολήθη εἰδικῶς καὶ ἰδιαιτέρως τὸ Σῶμα τοῦτο καθ' ὅλην τὴν ἑπταετῆ περίπου θητείαν του, ἤτοι τῆς μελέτης τρόπων ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας, τῆς ἀνάγκης ἐνισχύσεως τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν ὁμογενῶν τῆς Μεγάλης Βρεττανίας καὶ τῆς ἀνάγκης συστάσεως ἐν Κύπρῳ Κέντρου μελέτης Βυζαντινῆς καὶ Μεταβυζαντινῆς τέχνης, χειρογράφων καὶ βιβλίων. Τὴν κάπως θετικὴν μας αὐτὴν προσπάθειαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας εἶχεν ἐπανειλημμένως τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑπογραμμίσῃ καὶ εἰς τὸ παρελθόν, ὡς καὶ μόλις προσφάτως, τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1967, ἐνώπιον τῆς ἐτησίας Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ἑλληνικοῦ Πνευματικοῦ Ὁμίλου Κύπρου. Καὶ ἡ τετάρτη, ἑπομένως, αὐτὴ προσπάθειά μας ἔντιμε κ. Πρόεδρε—ἤτοι προβολὴ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου τῶν ἐλλείψεων καὶ ἀδυναμιῶν μας εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν τομέα—τὸ ἴδιον τὸ ἔργον τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ τὰς ἰδίας τὰς προσπαθείας του ἀπέβλεπε νὰ ἐνισχύσῃ καὶ ὄχι νὰ τὰς δυσχεράνῃ. Ἐντίμως, ὡς ἐκ τούτου πιστεύομεν, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι, ὅτι καὶ τὸ μέγα τοῦτο θέμα τὸ ἀναγραφὲν πρὸς συζήτησιν ὄχι μόνον δὲν θὰ δυσχεράνῃ, ὄχι μόνον δὲν θὰ ζημιώσῃ τὴν παιδείαν, ἀλλ' ἀντιθέτως θὰ τὴν ἐνισχύσῃ, θὰ τὴν βοηθήσῃ ἀποφασιστικὰ καὶ θετικὰ καὶ θὰ τὴν καταστήσῃ ἴσως ἄξονα τῶν σκέψεων καὶ τῶν ἐνεργειῶν μας. Διότι τὸ πρόβλημα εἶναι καὶ βαθὺ καὶ μέγα.

Ἐπιπρόσθετος ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι μόλις ἀνεκινήσαμεν τὸ πρόβλημα, ἡ τηλεόρασις, τὰ ἐπιστημονικὰ καὶ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα τοῦ τόπου, τὸ ραδιόφωνον καὶ ὁ τύπος ἔσπευσαν νὰ λάβουν σαφῆ καὶ συγκεκριμένην θέσιν ἐπὶ τοῦ θέματος, τονίζοντες καὶ ὑπογραμμίζοντες τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην τῆς διερευνήσεως καὶ τῆς ἐπιστημονικῆς ἀντικρύσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων τοῦ τόπου ὡς καὶ τῆς οὐσιαστικῆς ἐνισχύσεως τῶν προσπαθειῶν τῶν ἐνταλμένων ἁρμοδίων ὀργάνων. Ὑπογραμμίζομεν ὡσαύτως τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ὁλότης σχεδὸν τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, ἡ Μάχη, ὁ Ἀγών, ἡ Χαραυγή, ἡ Τελευταία Ὥρα, ἡ Ἐλευθερία, ἡ Ἀλήθεια καὶ ἄλλαι, λαμβάνουσαι ἀφορμὴν ἀπὸ τὴν κατατεθεῖσαν ἐρώτησιν καὶ τὴν δοθεῖσαν ἀπάντησιν δι' ἐπανειλημμένων ἄρθρων των εἴτε ὑπογραμμίζουν τὴν ἀνάγκην τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ ἐπισπεύσεως τοῦ τρόπου καὶ τοῦ ρυθμοῦ ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε ἐπενεχθεισῶν μεταρρυθμίσεων, εἴτε τονίζουν τὴν ἀνάγκην ἐπιστημονικῆς καὶ τεκμηριωμένης συζητήσεως τοῦ θέματος εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἐξαγωγὴν χρησίμων καὶ ὠφελῶν συμπερασμάτων.

Ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια, ὅλος αὐτὸς ὁ τόνος καὶ ὁ ρυθμός, καταμαρτυροῦν ὅτι τὸ σύνολον τοῦ λαοῦ μας διψᾷ νὰ δῇ τὴν παιδείαν μας νὰ κατευθύνεται πρὸς τὰ ἐμπρός, τιθεμένη εἰς τὴν ἰδίαν, εἰ δυνατόν, πορείαν μὲ τὰς προηγμένας χώρας. Ἀναφέρομαι εἰς τὰς προηγμένας χώρας, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι, καὶ ὄχι ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς χώρας ποὺ ἀκολουθοῦν τὸ δυτικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα—ἂν ὑπάρχῃ αὐτὴ ἡ ἔκφρασις «δυτικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα»—διότι ἡ ἐκπαίδευσις καὶ αἱ ἐπιτεύξεις της εἶναι πανανθρώπινοι ἔννοιαι, τὰ θετικὰ στοιχεῖα καὶ τοὺς καρποὺς τῶν ὁποίων ἀξιοποιεῖ καὶ ἰδιοποιεῖ ἡ κάθε χώρα καὶ ὁ κάθε λαὸς ποὺ δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ διαχωρίσῃ τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα εἰς στεγανὰ διαμερίσματα, καὶ κάθε λαὸς ποὺ τὰ προσκτᾶ μὴ ἐπιθυμῶν τὴν στατικὴν καθήλωσιν ἀλλὰ τὴν πρὸς τὰ πρόσω πορείαν. Ἄλλωστε ἡ παιδαγωγικὴ εἶναι σήμερον πλέον ἐπιστήμη μὲ ἀντικειμενικὰ κριτήρια καὶ ἀντικειμενικὰς

μεθόδους ἐρεύνης καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι μία καὶ ἐνιαία. Ὁ Ντιουέϊ καὶ ὁ Μακαρέγκο, ἀνεξαρτήτως ἐθνικῆς προελεύσεως καὶ καταγωγῆς (Ἀμερικανικῆς ἢ Ρωσσικῆς) ὅπως καὶ ἄλλοι παλαιότεροι παιδαγωγοὶ ἔχουν γίνει παγκόσμιος κληρονομικὴ παρακαταθήκη.

"Οταν ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ, ἡ κατ' ἐξοχὴν ὀργάνωσις ποὺ εἶναι ἐντεταλμένη νὰ μεριμνᾷ καὶ νὰ προωθῇ τὰς ἐκπαιδευτικὰς ἀνάγκας καὶ ἀπαιτήσεις μιᾶς χώρας, ἐπισημαίνῃ ὀφέλη καὶ ἐπιτεύξεις δυναμένας νὰ ἀρυσθῶσι παρὰ χωρῶν μὴ ἀκολουθουσῶν τὸ δυτικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, ὅταν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐκφράζωμεν τὸν θαυμασμόν μας διὰ πολλὰς καὶ οὐσιαστικὰς καινοτομίας των, ὅταν "Αγγλοι καὶ 'Αμερικανοὶ ἐμπειρογνώμονες διὰ τὴν παιδείαν μεταβαίνουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ χώρας, μελετοῦν, παρακολουθοῦν καὶ ἀφομοιώνουν πολλάκις ἐπιτεύξεις τῶν χωρῶν τούτων εἰς θέματα παιδείας, ἀποτελεῖ τὸ ὀλιγώτερον ἀτύχημα δι' ἡμᾶς νὰ κλείωμεν τοὺς ὀφθαλμούς, ὅπως τοὺς μύστας τῶν 'Ορφικῶν Μυστηρίων πρὸ τῶν ἐπιτευγμάτων καὶ ἄλλων χωρῶν, μὴ δυτικῶν. "Οπως καὶ ἀποτελεῖ ἀτύχημα νὰ ἀντιφάσκωμεν μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων μόλις μηνῶν εἰς ὅσα ἐνθουσιωδῶς διεκηρύξαμεν, καὶ δὴ μετὰ ἀπὸ πραγματοποιηθείσας ἐπισκέψεις μας εἰς χώρας—ἐπαναλαμβάνω—μὴ δυτικάς, ὅτε μᾶς παρεσχέθη ἡ εὐκαιρία ἰδίοις ὄμμασι νὰ διαπιστώσωμεν καὶ ἀλλαχοῦ τῶν ἀκολουθούντων τὸ δυτικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἐπιτυχίας καὶ ἐπιτεύξεις.

'Ως ἐκ τούτου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν θὰ ὑπεισέλθω εἰς συγκρίσεις, διότι αὐτὸς δὲν εἶναι ὁ ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς παρούσης ὁμιλίας μου. 'Εν πάσῃ ὅμως περιπτώσει, εὐκαιρίας δοθείσης (occasione data), θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐχὴν ὅπως καὶ ὅλαι αἱ χῶραι αἱ ἀκολουθοῦσαι τὸ λεγόμενον δυτικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα παράσχουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς τοὺς νέους τῶν χωρῶν των νὰ νέμωνται τῶν ἀγαθῶν τῆς ἀνωτάτης παιδείας, ὄχι οἱ ἀριστοκράται τοῦ χρήματος ἀλλ' οἱ ἀριστοκράται τοῦ πνεύματος καὶ οἱ ἀριστοκράται τοῦ ἤθους. Τὸ μέγα τοῦτο ἄλμα, τὸ μέγιστον ἴσως εἰς τὴν παιδείαν, δυστυχῶς δὲν ἐπετελέσθη εἰσέτι εἰς ὅλας τὰς χώρας τῆς Δύσεως, ἔντιμοι κύριοι Συνάδελφοι. Θὰ ἦτο δὲ καλόν, θὰ ἦτο οὐσιωδῶς ἀναγκαῖον ἂν τοῦτο ἐπετυγχάνετο, διότι αὐτὴ εἶναι ἡ λυδία λίθος ἡ ὁποία θὰ συγκρίνῃ καὶ θὰ ἀξιολογήσῃ ἐκπαιδευτικὰς καταστάσεις. Θὰ ἦτο ὡς ἐκ τούτου καλὸν νὰ μὴ ὁμιλῶμεν δογματικῶς καὶ ἀποφθεγματικῶς, ἀλλὰ διαλεκτικῶς καὶ ἐμπειρικῶς.

'Ο ἔντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας πρέπει, ἀσφαλῶς, νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡ παιδεία ἐξελίσσεται ραγδαίως. "Αλλαι ἦσαν αἱ συνθῆκαι καὶ τὸ πρῖσμα ὑφ' ὃ ἀντικρύζαμεν τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα τὸ 1959 καὶ ἄλλαι αἱ σημεριναί. Διαφορετικὰ δὲν ἐξηγοῦνται θέσεις τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ Παιδείας, κατὰ τὸ 1959, καθ' ἃς ἀπὸ τοῦ Ραδιοφωνικοῦ 'Ιδρύματος Κύπρου—καὶ συγκεκριμένως τὴν 7.11.59—καὶ διὰ κυκλοφορήσαντος φυλλαδίου τοῦ Γραφείου Παιδείας ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ ὀκτατάξια σχολεῖα», ἐτόνιζε :

> «Θὰ πρέπει νὰ ἱδρυθοῦν ὀκτατάξια δημοτικὰ σχολεῖα εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχὰς διὰ νὰ ἀνακοπῇ ἡ προσέλευσις μαθητῶν τῆς ὑπαίθρου εἰς τὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας, ὡς μέσον καταπολεμήσεως τοῦ οὐρμπανισμοῦ καὶ τῆς ἀστυφιλίας»,

καὶ ὅταν ἐτόνιζεν αὐτὸ τὸ καταπληκτικῶς ἀδιανόητον, ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνωνται τὰ παιδιὰ αὐτὰ δεκτὰ ἀπὸ τὰ γυμνάσια διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἐπιζήμιον.

Αὐτὸς ἦτο ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον τότε ἀπηγορεύετο ἡ μεταγραφὴ ἀπὸ τὰ ὀκτατάξια εἰς τὰ γυμνάσια. 'Αλλ' εὐτυχῶς ἡ πορεία τῶν πραγμάτων καὶ ἡ ἐπακολουθήσασα εὔλογος ἀντίδρασις τοῦ λαοῦ μας ἔπεισε τοὺς ἰθύνοντας καὶ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τὸν ἔντιμον 'Υπουργὸν Παιδείας ὅτι τὸ ἀντίθετον ἀκριβῶς ἦτο τὸ ὀρθόν. Αἱ θέσεις αὐταὶ συγκρινόμεναι μὲ τὰς σημερινὰς καθ' ἃς ὁ ἐντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας τονίζει εἰς τὴν 'Αμερικανικὴν Βιβλιοθήκην—ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν Βουλήν—τὴν ἀνάγκην ἐνισχύσεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς διαφοροποιήσεως τοῦ συστήματος εἰς τὰς ἀγροτικὰς κωμοπόλεις, εὑρίσκεται

εἰς πολὺ μακρὰν θέσιν ἀπὸ τὰς τότε, τὸ 1959, θέσεις του καὶ πόρρω ἀπέχει ἀπὸ τὰς τότε ἐκφρασθείσας ἀπόψεις του.

Ἀλλὰ καὶ ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ εἰς τὸ κεφάλαιον the changing aims of the secondary education, τονίζει τὰ ἀκόλουθα :

«Τὰς τελευταίας δεκαετηρίδας ὅλαι αἱ χῶραι ἔχουν ἀποδείξει ὅτι ἀναγνωρίζουν ὅτι αἱ μεγάλαι ἀλλαγαὶ εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν ἐπιβάλλουν μίαν ἐπαναστατικὴν ἀναπροσαρμογὴν καὶ ἀναθεώρησιν τῶν σκοπῶν τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἰδιαίτερα διὰ τοὺς νέους μεταξὺ τῶν ἡλικιῶν τῶν ἕνδεκα καὶ δεκαοκτὼ ἐτῶν. Μεταξὺ τῶν πλέον οὐσιωδῶν λόγων ποὺ ἐπέβαλλαν αὐτὴν τὴν στροφὴν εἶναι ἡ τεχνολογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ ἐπανάστασις καὶ ὁ καλπάζων αὐτοματισμὸς ὡς καὶ ἡ δημοκρατικὴ ἐπανάστασις ἡ ὁποία ἀναβιβάζει τὸ ἐπίπεδον ὑπευθυνότητος τῶν πολιτῶν πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἀφομοιώσεως τῶν ἐθνικῶν καὶ τῶν διεθνῶν προβλημάτων.

Ἡ ἐκτίμησις ἑνὸς τοιούτου μεγέθους μεταβολῶν, τονίζει ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ, ὡς αἱ ἀνωτέρω ἐπέτυχον εἰς ἐξαιρετικῶς βραχὺ χρονικὸν διάστημα βασικὴν ἐπανεκτίμησιν τοῦ ἀνθρώπου καὶ μίαν διάφορον ἄποψιν περὶ τοῦ τί συνίσταται ἡ κατάλληλος ἐκπαίδευσις.

Ἐν τῇ οὐσίᾳ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον συνέβη, τονίζει περαιτέρω, εἶναι ὅτι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι φαίνονται σήμερον νὰ ἔχουν ἀνάγκην καὶ νὰ δικαιοῦνται τόσον γενικῆς ἐκπαιδεύσεως ἥτις ἐσυνηθίζετο νὰ ἀποκαλῆται «φιλελευθέρα», ὅσον καὶ τῆς εὐκαιρίας ἀναπτύξεως εἰδικῶν ἐπαγγελματικῶν ἱκανοτήτων.

Ἡ ἐπανεξέτασις αὕτη, τονίζει περαιτέρω ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ, τῶν στόχων διεξάγεται ταὐτοχρόνως εἰς πλεῖστα διαφορετικὰ ἐπίπεδα. Ἐπὶ τοῦ φιλοσοφικοῦ ἐπιπέδου ὁ Τζὼν Ντιουΐ εἰς τὸ περὶ Δημοκρατίας καὶ Παιδείας (1916) βιβλίον του προέβη εἰς ἀνάλυσιν τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ τῆς πολιτιστικῆς «φιλελευθέρας» ἐκπαιδεύσεως τῶν εὐπόρων καὶ τῆς στενῆς ἐπαγγελματικῆς καταρτίσεως καὶ ὑπέδειξε τὸν τρόπον τῆς συνθέσεως τῶν ἀξιῶν τούτων εἰς μίαν περὶ ἐκπαιδεύσεως ἀντίληψιν ἥτις θὰ ἐπέτρεπεν εἰς πάντας νὰ εἶναι ταὐτοχρόνως ἄνθρωποι καὶ ἐργάται εἰς μίαν δημοκρατικὴν κοινωνίαν. Τὸ ἀπόσπασμα προέρχεται ἀπὸ τὴν ΟΥΝΕΣΚΟ (ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΕΡΕΥΝΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΠΑΙΔΕΙΑΝ) (σελ. 133, στ. 1, παρ. 1–3).

Ὁ καθορισμὸς τῶν σκοπῶν, συνεχίζει ἡ ἔκθεσις, εἶναι πρᾶγμα διάφορον τῆς ἐξευρέσεως τῶν μέσων πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τούτων, εἰς πολλὰς δὲ χώρας ὑπάρχει χάσμα μεταξὺ τῶν εἰς ἐκπαιδευτικοὺς νόμους καὶ κανονισμοὺς ἐκτιθεμένων σκοπῶν καὶ πραγματικῶν μεθόδων τῶν ἐφαρμοζομένων εἰς τὰ σχολεῖα, αἵτινες εἶναι προσδεδεμέναι εἰς παλαιοτέρας μεθόδους, διέπονται ἀπὸ αὐστηρὰ ἀναλυτικὰ προγράμματα καὶ χαρακτηρίζονται ἀπὸ ἔλλειψιν καταλλήλων βιβλίων καὶ ἄλλων διδακτικῶν μέσων καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Εἰς τινας χώρας, συνεχίζει ἡ ἔκθεσις, ὡς ἡ Μεγάλη Βρεττανία, ἡ λεπτομερὴς ἐπεξεργασία προγραμμάτων ἐπαφίεται κατὰ μέγα μέρος εἰς αὐτὰς ταύτας τὰς ἰδιωτικὰς σχολὰς καὶ εἶναι εἰς τὸ ἐπίπεδον αὐτὸ ποὺ διεξάγεται ἡ ἔρευνα διὰ κατάλληλα ἀναλυτικὰ προγράμματα. Εἰς ἄλλας χώρας, ὡς εἶναι ἡ Τσεχοσλοβακία καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις, Ἰνστιτοῦτα διεξάγοντα ἐπιστημονικὰς ἐρεύνας ἐπεφορτίσθησαν μὲ τὸ εἰδικὸν ἔργον τῆς ἀναπτύξεως, δοκιμῆς καὶ ἀναθεωρήσεως ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τῇ βοηθείᾳ πειραματικῶν σχολῶν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐπιτευχθῇ στενωτέρα σχέσις μεταξὺ σκοποῦ καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς.

Οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι τὰ υἱοθετηθέντα μέσα, ὅλαι αἱ χῶραι διέρχονται μίαν ἔντονον περίοδον ἐπανεκτιμήσεως τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων καὶ ἀναδημιουργίας καὶ μόλις τώρα ἤρχισαν νὰ διαφαίνωνται αἱ κυριώτεραι τάσεις (World Survey of Education, σελ. 134).

Ἐν σχέσει μὲ τὴν νεότητα καὶ ποικιλίαν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων τὸ πρόβλημα παρουσιάζει κατὰ τὴν ΟΥΝΕΣΚΟ δύο ὄψεις. Ἡ μία ἀφορᾷ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ὡς τὸ πρὸς τὸ ποῖα ἐκ τῶν στοιχείων τῶν ἀναλυτικῶν προγραμμάτων θὰ εἶναι κοινὰ δι' ὅλους τοὺς μαθητὰς καὶ ποῖα θὰ θεωρηθοῦν ὡς καταλληλοτέρα διὰ τὴν ἀτομικὴν εἰδίκευσιν. Ἡ ἑτέρα ἀφορᾷ τὴν λῆψιν ἀποφάσεως ὡς πρὸς τὸ πότε καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ λάβῃ χώραν ἡ διαδικασία διαφοροποιήσεως (World Survey of Education, σελ. 134, στ. 2).

Ἐξ ἄλλου τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα σύμφωνα μὲ τὴν ἔκθεσιν «συγχρόνων φιλολογικῶν μαθημάτων» εἶναι σαφῶς διάφορον ἀπὸ τὸν κύκλον «κλασσικῶν φιλολογικῶν μαθημάτων» (135 σελ. 2 παρ. 2–3), ἐνῷ ἡ ἁπλῆ ἀντικατάστασις παλαιῶν σπουδῶν διὰ νέων τοιούτων δὲν λύει ποσῶς τὸ βασικὸν πρόβλημα.....» (135, 2, π.4)».

Ἐπίσης ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ Ἀναλυτικοῦ Προγράμματος τῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας τονίζει τὰ ἀκόλουθα :

«Εἰς πολλὰς χώρας ἔχει γίνει γενικῶς ἀποδεκτὴ ἡ ἄποψις ὅτι διάφορα ἀναλυτικὰ προγράμματα καὶ μέθοδοι διδασκαλίας δυνατὸν νὰ καταστοῦν ἀναγκαῖαι διὰ διαφορετικὰ παιδιά, ἔστω καὶ ἐὰν ἐπιδιώκωνται οἱ αὐτοὶ γενικοὶ ἀντικειμενικοὶ σκοποί.

Ἡ ταχεῖα ἐπέκτασις τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως καὶ ὁ ρυθμὸς τεχνολογικῆς ἀναπτύξεως ἀπαιτοῦν συνεχῆ ἐπανεξέτασιν τῶν σκοπῶν καὶ μεθόδων ἐκπαιδεύσεως.

.....Ἡ ἐκπαιδευτικὴ πρόοδος περαίνει ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ, εἶναι συνεχής. Εἰς τὴν πρόοδον αὐτὴν δέον νὰ ἐπιφέρωνται βαθμηδὸν μεταβολαὶ ἀναλυτικῶν προγραμμάτων καὶ μεθόδων» (128,1).

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὁμιλῶν τὴν 20ὴν Ἰανουαρίου 1966 ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον εἴχομεν ἐγγράψει πρὸς συζήτησιν μετὰ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Χρύση Δημητριάδη, ἐτόνιζεν ἐπὶ λέξει—βάσει τῶν ἐπισήμων πρακτικῶν τοῦ Σώματος τὰ ὁποῖα ἐκυκλοφόρησαν—τὰ ἀκόλουθα :

«Τὰ ἀγαθὰ τῆς σχολικῆς ζωῆς ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὴν ἄσκησιν ὀρθοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας εἶναι παρ' ἡμῖν περιωρισμένα μετὰ τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον κυρίως εἰς τοὺς φοιτῶντας εἰς σχολεῖα τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, οἵτινες δὲν δύνανται νὰ εἶναι κατὰ μέσον ὅρον πέραν τῶν 5%. Τὰ ὑπόλοιπα 5% εἶναι περισσότερον ἐκτεθειμένα εἰς τοὺς ποικίλους κινδύνους, οὓς συνεπάγεται ἡ πρόωρος εἴσοδος εἰς τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν ζωὴν τῆς παιδικῆς ἡλικίας τῶν 12–14 ἐτῶν. Ἀπὸ τῆς ἐπικινδύνου ταύτης καταστάσεως ἀποτρέπει ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς σχολικῆς ἡλικίας εἰς πλείστας προηγμένας χώρας μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 14 καὶ 16 ἐτῶν, ἤτοι ἐπὶ 8–10 ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰ σχολεῖα, ὡς εἶπον ἤδη προηγουμένως.

Ἡ ἐπέκτασις αὕτη, ἐτόνιζε τότε ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, δὲν ὡρμήθη, εἶναι ἀληθές, μόνον ἀπὸ τῆς ἀνάγκης τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας τῶν ἡλικιῶν τούτων. Αὕτη ἐπραγματοποιήθη, διότι εἶναι ἀπόλυτος ἀνάγκη τῆς γενικεύσεως τῆς μορφώσεως εἰς μεγαλύτερον βαθμόν, ὥστε ὁ νέος νὰ εἶναι ἱκανὸς διὰ τὴν ζωὴν ἔχων περισσότερα ἐφόδια ἢ προηγουμένως λόγῳ τῶν ηὐξημένων ἀναγκῶν τῆς σήμερον. Εἶναι ὅμως παράλληλον τὸ κέρδος, ἐτόνιζε περαιτέρω, ἐκ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως διὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως. Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει, ὅτι ὁ νέος καθοδηγούμενος ἐν τῷ σχολείῳ μέχρι τῆς ἡλικίας τῶν 14–16 ἐτῶν εἰσέρχεται ἔπειτα εἰς τὴν ζωὴν ἔχων σταθερώτερον τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν βούλησιν αὐτοῦ ἰσχυροτέραν καὶ ἀγαθωτέραν ἢ ὁ νεαρὸς παῖς τῶν 12 ἐτῶν. Ἀλλὰ πολὺ πέραν τούτου, εἰσήχθη εἰς πλείστας χώρας τὸ σύστημα οὐχὶ μόνον τῆς ἐπιμορφώσεως τῶν ἐνηλίκων, ἀλλὰ καὶ τῆς συνεχιζομένης ἐκπαιδεύσεως μετὰ τὴν ὑποχρεωτικὴν τῶν 8–10 ἐτῶν. Ὑπάρχουν συνεπῶς, ἀνέφερε, καὶ ἄλλαι πολλαὶ δυνατότητες παρακολουθήσεως καὶ καθοδηγήσεως τῶν νέων εἰς ἄλλας χώρας.

Νομίζω ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ παρ' ἡμῖν ἡ προώθησις τοῦ ζητήματος τούτου, τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 14–15 ἔτους τῆς ἡλικίας, ἤτοι αὔτη νὰ ἰσχύῃ ἐπὶ 8–9 ἔτη. Εἰς οὐδεμίαν εὐρωπαϊκὴν χώραν ἰσχύει πλέον ἡ ἑξαετὴς μόνον ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις, αὕτη δ' ἐπεκτείνεται εἰς 8–10 ἔτη. Ἐν Ἑλλάδι, ὡς γνωστόν, ἔγινεν ἐννεαετής. Ἡ βαθμιαία ἐπέκτασις αὐτῆς καὶ παρ' ἡμῖν εἶναι πλέον ἡ ἀναγκαία. Αὕτη ἐπεκτεινομένη τοὐλάχιστον ἐπὶ 2 ἔτη θὰ λύσῃ μερικῶς τὸ πρόβλημα. Ὡσαύτως θὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς νέους τῆς ἡλικίας 12–14 ἐτῶν νὰ ἀναλαμβάνωσιν ἐργασίαν καταστρατηγοῦντες καὶ τὸν ὑπάρχοντα περὶ ἐργασίας νόμον ἢ νὰ περιφέρωνται ἀσκόπως καὶ πολλάκις τυχαίως εἰς τοὺς δρόμους. Ἡ ἡλικία αὕτη εἶναι ἡ πλέον κρίσιμος καὶ δέον νὰ δώσωμεν εἰς αὐτὴν ἰδιαιτέραν προσοχήν. Μερικῶς τὸ ζήτημα τοῦτο λύει τὸ ὀκτατάξιον δημοτικὸν σχολεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν ἐδόθη ἡ δέουσα προσοχὴ καὶ ὀλίγοι σχετικῶς ἐπωφελοῦνται τούτου. Ἂν τὸ ζήτημα τοῦτο λύσωμεν, ἐπιτυγχανομένης τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως, τότε θὰ ἔχωμεν νὰ ἀπασχοληθῶμεν περισσότερον περὶ τῶν νέων ἡλικίας 15 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα ἢ καὶ διὰ τοὺς ἀποφοιτῶντας ἐκ τῶν σχολείων μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἤτοι ἡλικίας 18 ἐτῶν καὶ ἐπέκεινα, δηλαδή, κατέληγεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, διὰ πλέον συγκροτημένους νέους. Ταῦτα λέγων δὲν ἐννοῶ ὅτι ἡ σχολικὴ ἡλικία, οἱαδήποτε καὶ ἂν εἶναι αὕτη, δὲν ἔχει ἀνάγκην ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως. Ἁπλῶς μόνον ὅτι τὰ προβλήματα δι' αὐτὴν εἶναι ὀλιγώτερα».

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀνεφέρθη εἰς τὴν γενομένην ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964. Ἀσφαλῶς ἡ ἐθνοσωτήριος ἐκείνη προσπάθεια—ἡ ὁποία ὠφείλετο κατὰ τὸ ἓν σκέλος της εἰς τὸ ἐκλεκτὸν τέκνον τῆς νήσου αὐτῆς, τὸν ἀείμνηστον Λουκῆν Ἀκρίταν, καὶ κατὰ τὸ δεύτερον αὐτῆς σκέλος εἰς τὸν μέγαν ἐθνικὸν ἡγέτην, τὸν Γεώργιον Παπανδρέου—ἐχαιρετίσθη ὡς θαυμασία ἀπαρχὴ γενικωτέρου καὶ ρεαλιστικωτέρου ἐκπαιδευτικοῦ μετασχηματισμοῦ.

Ὁ εἰσηγητὴς τῆς πλειοψηφίας κύριος Ἀλαβᾶνος καταθέτων τότε τὸ Νομοσχέδιον ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Σώματος, προέβαινεν εἰς ἀνάλυσιν τῆς ἐπικρατούσης περὶ τὰ ἐκπαιδευτικὰ πράγματα τῆς ἐλευθέρας πατρίδος καταστάσεως, ἡ ὁποία ἀνάλυσις ἀπετέλει βαθεῖαν, ρεαλιστικὴν καὶ ὠμὴν ἀνατομὴν μιᾶς θλιβερᾶς καὶ τραγικῆς καταστάσεως. Παρουσίαζε τὰς ἀδυναμίας καὶ τὰς ἐλλείψεις μας κατὰ τρόπον εἰλικρινῆ, τίμιον καὶ ἀπερίσπαστον. Οἱοσδήποτε συνάδελφος ἐπιθυμεῖ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῶν ἐκτεθεισῶν—ἐν γενικῇ σκιαγραφίᾳ—διὰ τὴν ὅλην κατάστασιν ἀπόψεων τοῦ εἰσηγητοῦ τοῦ Νομοσχεδίου δὲν ἔχει παρὰ νὰ ἀναδιφήσῃ τὰ ἐπίσημα πρακτικὰ τῆς εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς τῆς ἐλευθέρας πατρίδος, τῆς πρώτης συνόδου, τῆς 8ης περιόδου, τῆς 23ης συνεδρίας, τῆς Πέμπτης, 27ης Αὐγούστου 1964.

Ὑποστηρίζων ὁ τότε Ὑφυπουργὸς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος ἀείμνηστος Ἀκρίτας ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς—καὶ ὄχι εἰς τὰς αἰθούσας τῶν βιβλιοθηκῶν τῶν ξένων πρεσβειῶν, καὶ μάλιστα διαπληκτιζόμενοι μὲ κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους, εἰς τρόπον ὥστε νὰ πλήττεται τὸ γόητρον καὶ τὸ ὑψηλὸν κῦρος τοῦ ἡμετέρου Ὑπουργοῦ, καὶ δὴ ἐνώπιον τῶν ξένων, τῶν ὁποίων ἀντικειμενικὸς σκοπὸς δὲν εἶναι μόνον, ὡς γνωστόν, ἡ ἐνημέρωσίς των ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων μας—ὑποστηρίζων, ἐπαναλαμβάνω, τὰς ἀπόψεις τοῦ εἰσηγητοῦ ὁ ἀείμνηστος Ἀκρίτας ὑπεγράμμιζε καὶ τὰ ἀκόλουθα, εἰς μίαν μνημειώδη καὶ ἀποτελοῦσαν οὐσιαστικῶς ἐθνικὴν παρακαταθήκην ὁμιλίαν του:

«Ζῶμεν εἰς μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας, τὰς πλέον εὐαισθήτους κοσμογονικὰς ὥρας τῆς ἀνθρωπότητος. Τὰ μικρὰ ἐθνικὰ κράτη τερματίζουν τὸν μακρὸν βίον των καὶ πολυάνθρωποι ὁμοσπονδίαι λαῶν κατακρατοῦν τὰς θέσεις των εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ κόσμου. Ἰδιαίτερα ἡ Ἑλλάς, ἔπειτα ἀπὸ σταδιοδρομίαν χιλιάδων ἐτῶν, προσδένεται σήμερον μὲ τὴν εὐρωπαϊκὴν οἰκογένειαν. Παύει νὰ εἶναι ἡ μικρὰ γεωγραφικὴ ἀπόφυσις τῆς Βαλκανικῆς Χερσονήσου καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ καταστῇ ἕνας ζωντανὸς παλλόμενος ὀργανισμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰ-

κογενείας, ἕνας ζωντανὸς ἁρμὸς τῆς εὐρωπαϊκῆς οἰκογενείας. Διανύομεν μίαν ἀπὸ τὰς κρισιμωτέρας ἐθνικάς μας στιγμάς. Μάχεται ἡ Ἑλλὰς διὰ τὴν ὁλοκλήρωσιν, διὰ τὴν ἑνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἀπὸ τοῦ Αἵμου μέχρι τοῦ μείζονος προμαχῶνος τοῦ γένους, εἰς Κύπρον.

Δίδει ὁ Ἑλληνισμός, ὑπεγράμμισε τότε ὁ ἀείμνηστος Λουκῆς Ἀκρίτας, τὴν ὑστάτην μάχην τῆς ἱστορίας του διὰ τὴν ἑνοποίησίν του. Καὶ προσδένεται ἡ Ἑλλὰς εἰς τὴν Εὐρώπην, ὄχι διὰ νὰ ἀσκήσῃ περιωρισμένον, ὑπηρετικὸν ρόλον. Προσδένεται διὰ νὰ κατακτήσῃ τὴν θέσιν ἡ ὁποία τῆς προσδιορίζεται ἀπὸ τὴν εὐαίσθητον γεωγραφικήν της θέσιν καὶ τὸν δυναμισμὸν τοῦ λαοῦ της καὶ τὴν πολύτιμον πολιτιστικήν της κληρονομίαν. Ἑπομένως ὁ,τιδήποτε αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀποτολμᾶται, ἀναλαμβάνεται διὰ νὰ βοηθήσῃ τὴν Ἑλλάδα εἰς τοὺς νέους καιροὺς οἱ ὁποῖοι ἀνεβαίνουν εἰς τὸ προσκήνιον τῆς ἱστορίας, διὰ νὰ κατακτήσῃ θέσιν ὄχι μικράν, ἀλλὰ μεγάλην. Φιλοδοξοῦμεν ὅλοι—καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐκφράζω τοὺς πόθους ὅλων τῶν Ἑλλήνων—ὅτι οὐδεὶς ἀπὸ ἡμᾶς φιλοδοξεῖ νὰ εἴμεθα οἱ ἐπίγονοι, ἀλλὰ οἱ πρόγονοι τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τοὺς νέους καιρούς. Τερματίζομεν μίαν μακρὰν ἱστορίαν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἐγκαινιάσωμεν μίαν νέαν ἔνδοξον ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν αὐτήν, ἐπέρανεν τότε ὁ Ἀκρίτας, εἰς οὐδὲν βασικὸν θέμα ἐπιτρέπεται μεταξὺ ἡμῶν ἡ ἀντιδικία. Ἐντεῦθεν ἡ κατ' ἐπανάληψιν δήλωσίς μας, ἡ ὁποία μόλις ἐπανελήφθη ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, ὅτι ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς παιδείας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρχουν ἀντιδικίαι.....»

Ὡς γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, γενικαὶ διατάξεις τῆς μεταρρυθμίσεως ἐκείνης καὶ βασικαὶ πρόνοιαι τοῦ Νομοσχεδίου ἦσαν αἱ ἀκόλουθοι :

1ον. Ἡ γενικὴ ἐκπαίδευσις ἐκτεινομένη εἰς δώδεκα σχολικὰς περιόδους (τάξεις), ἀπὸ τοῦ 16ου μέχρι τοῦ 18ου ἔτους τῆς ἡλικίας, κλιμακώνεται εἰς τρεῖς ἐπαλλήλους τύπους σχολείων, τὸ δημοτικὸν (ἓξ τάξεις), τὸ γυμνάσιον (τρεῖς τάξεις) καὶ τὸ Λύκειον (τρεῖς τάξεις).

2ον. Καθιερώνεται ἡ δωρεὰν ἐκπαίδευσις εἰς τὰ δημόσια σχολεῖα ὅλων τῶν βαθμίδων καὶ δι' ὅλους τοὺς Ἑλληνόπαιδας, ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις ἐννέα ἐτῶν (ἀπὸ 6ου μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας) περιλαμβάνουσα τὸ δημοτικὸν σχολεῖον καὶ τὸ γυμνάσιον (τὸ γενικὸν ἢ τὸ τεχνικόν).

3ον. Εἰσάγονται μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν σχολείων τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως μὲ σκοπὸν τὴν ἀνακαίνισίν του.

4ον. Καταργοῦνται αἱ εἰσιτήριοι ἐξετάσεις εἰς τὰς σχολὰς ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως καὶ καθιερώνεται τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἀπολυτήριον ὡς τίτλος ἐγγραφῆς εἰς αὐτάς.

5ον. Λαμβάνονται μέτρα τῶν διδακτικῶν στελεχῶν τῆς πρωτοβαθμίου καὶ δευτεροβαθμίου γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, καθὼς καὶ διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῶν σχολείων. Καὶ

6ον. Ἀναμορφώνεται τὸ σύστημα τῆς ἀνωτέρας ἐποπτείας καὶ γενικῆς διοικήσεως καὶ ἱδρύεται Ἀνώτατον Ὄργανον μελέτης τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων τῆς χώρας.

Προλογίζων τὴν μνημειώδη διὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ χρονικὰ τῆς ἐλευθέρας πατρίδος ἔκδοσίν του «Ἀγῶνες καὶ ἀγωνία διὰ τὴν Παιδείαν» (Ἀθῆναι 1965) ὁ συμπαραστάτης τοῦ θερμουργοῦ ἀνακαινιστοῦ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας Γεωργίου Παπανδρέου, ὁ τότε Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας κύριος Παπανούτσος, ἐτόνιζε μεταξὺ ἄλλων καὶ τὰ ἀκόλουθα :

«Τὸ 1964 εἶναι ἕνας σταθμὸς γιὰ τὴν ἐκπαιδευτική μας ἱστορία. "Υστερ' ἀπὸ μακρὲς καὶ ζωηρὲς συζητήσεις στὸν Τύπο καὶ στὴ Βουλὴ ψηφίστηκε τὸ Νομοθετικὸ Διάταγμα 4379 ποὺ θέτει τὶς βάσεις γιὰ μιὰν ἀνανέωση τῆς Ἐθνικῆς μας Παιδείας.

Τὸ ἔτος αὐτὸ εἶναι καὶ γιὰ τὴ ζωή μου σταθμός. Σαράντα πέντε χρόνων ἀγωνία καὶ ἀγῶνες γιὰ τὴν Παιδεία εἶχαν τὴν εὐτυχῆ ἀπόληξη ν' ἀξιωθῶ, ὡς Γενικὸς Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας, νὰ ἐργαστῶ (μαζὶ μ' ἕνα εὐγενῆ ὁραματιστὴ καὶ γενναῖον ἄνθρωπο : τὸν ὑφυπουργὸ Λουκὴ Ἀκρίτα) γιὰ τὴ νομοθετικὴ προετοιμασία καὶ τὴ διοικητικὴ ἐκτέλεση τῆς Ἐκπαιδευτικῆς Μεταρρύθμισης, ποὺ ἐπάξια ἔχει συνδεθῆ μὲ τὸ ὄνομα τοῦ ἐμπνευστῆ της Γεωργίου Παπανδρέου. Ἡ ἐργασία ὑπῆρξε σκληρή, ἐξαντλητική, ἐπὶ 20 ὁλόκληρους μῆνες : ἀπὸ τὸν Νοέμβριο τοῦ 1963 ποὺ ἄρχισε, ἕως τὶς 16 Ἰουλίου 1965 ποὺ παραιτήθηκα ἀπὸ τὴ θέση μου μαζὶ μὲ τὴν Κυβέρνηση τῆς Ἕνωσης Κέντρου. Τὴν ἔκανε ἀκόμη πιὸ κουραστικὴ ὁ πόλεμος ἀδυσώπητων ἰδεολογικῶν καὶ προσωπικῶν ἀντιπάλων ποὺ δὲν δίστασαν νὰ μεταχειριστοῦν ἐναντίον μου ὅλα τὰ ὅπλα τῆς συκοφαντίας καὶ τοῦ διασυρμοῦ. Εἶχε ὅμως καὶ ἕνα καλὸ τέλος, καὶ αὐτὸ ἦταν ἡ μεγαλύτερη ἀμοιβή της : ὁ ἐκπαιδευτικὸς κόσμος, στὴ μεγάλη του πλειονότητα, ἀγκάλιασε τὴ Μεταρρύθμιση μὲ στοργὴ καὶ ἡ ὑγιὴς Κοινὴ Γνώμη τὴ δέχτηκε μὲ ἀνακούφιση.

Ἐδῶ καὶ 200 χρόνια, στὸν τόπο μας, κάθε γενεὰ δίνει τὴ μάχη της γιὰ τὴν Παιδεία. Γιατὶ ἀπὸ ἔνστικτο αἰσθάνεται ὅτι τὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους κατὰ κύριο λόγο ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὸ εἶδος τῆς μόρφωσης ποὺ δίνομε στὰ παιδιά μας.

Αὐτὴ τὴ μάχη δίνει σήμερα καὶ ἡ δική μας γενεά, ὕστερα ἰδίως ἀπὸ τὸ τέλος τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου ποὺ ἐδημιούργησε ἕνα νέο πλαίσιο οἰκονομικῆς καὶ πνευματικῆς ζωῆς γιὰ τὴ χώρα μας.

Εἶχα τὴν καλὴ τύχη νὰ πολεμήσω γι' αὐτὴ τὴν ἱερὴ ὑπόθεση στὶς πρῶτες γραμμές, τὰ τελευταῖα εἴκοσι χρόνια. Μὲ ἄρθρα στὸν ἡμερήσιο Τύπο, μὲ διαλέξεις καὶ δημόσιες συζητήσεις, στὴν πρωτεύουσα καὶ στὶς ἐπαρχίες, μὲ τοὺς δεκαπέντε τόμους τοῦ περιοδικοῦ μας «Παιδεία» (1946—1961), μὲ ὑπομνήματα καὶ προτάσεις πρὸς τοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγοὺς ὅλων σχεδὸν τῶν κομμάτων ἀγωνίστηκα νὰ κάνω συνειδητὴ στὸ λαὸ καὶ στὴν ἡγεσία του τὴν ἐθνικὴ ἀνάγκη μιᾶς ἠθικῆς ἀνακαίνισης καὶ ἑνὸς ἀποφασιστικοῦ συγχρονισμοῦ τῆς παιδείας μας, ἀπὸ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο ἕως τὸ πανεπιστήμιον. Ἕως ὅτου ἦρθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόνου καὶ τὸ ὄνειρο ἄρχισε νὰ παίρνει πιὰ σάρκα καὶ ὀστᾶ : ἡ Μεταρρύθμιση ξεκίνησε—νὰ τὴ δυσκολέψουν οἱ ἀντίπαλοί της μποροῦν, ὄχι ὅμως καὶ νὰ τὴ ματαιώσουν. . . . . ».

Ἔτσι ἐπέρανε τὸν πρόλογόν του στὴ μνημειώδη αὐτὴ ἔκδοση, ἔντιμοι συνάδελφοι, ὁ Παπανούτσος. Γεννᾶται ὅμως τώρα αὐτομάτως τὸ ἐρώτημα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐὰν ἡ θαυμασία αὐτὴ προσπάθεια, ποὺ εἶχε βαθειὲς τὶς ρίζες, καὶ ἔτεινε βασικὰ νὰ προσδώσῃ ἕνα γενικώτερον περιεχόμενον εἰς τὴν ὅλην προσπάθειαν—νὰ ὑποβοηθήσῃ τοὺς ἀρίστους νὰ μετέχουν τῆς παιδείας καὶ νὰ «παράσχῃ ἴσας δυνατότητας ἐκκινήσεως, διότι τότε μόνον πράγματι θὰ ἔχωμεν ἀριστοκρατίαν ἐφ' ὅσον τὸ βαθύτερον νόημα τῆς δημοκρατίας εἶναι οἱ ἄριστοι νὰ κυβερνοῦν, ὅταν δηλαδὴ ἐπιτευχθῇ ἡ πραγματικὴ ἀριστοκρατία, κατ' ἀντίθεσιν μὲ ὅ,τι παρατηρεῖται σήμερα ποὺ ἀριστοκρατία ὀνομάζεται ἡ δυναστεία τοῦ πλούτου» ὅπως εἰς μίαν διαλεκτικὴν συζήτησιν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μεταρρυθμίσεως μετὰ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ κυρίου Τσάτσου ἐτόνιζεν, εἰς τὴν Βουλὴν ὅμως ἀσφαλῶς καὶ πάλιν, ὁ Γεώργιος Παπανδρέου—γεννᾶται, ἐπαναλαμβάνω, τὸ ἐρώτημα ἐὰν αὐτὴ ἡ εὐγενὴς προσπάθεια, αὐτὴ ἡ βασικὴ καὶ πρωταρχικὴ ἀπαρχὴ μιᾶς καθολικῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως ἐφηρμόσθη. Δυστυχῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τοὐλάχιστον ἐν Κύπρῳ οὔτε κἂν αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἐφηρμόσθη εἰσέτι ὁλοκληρωμένη μὲ τ' ἀκόλουθα ἀποτελέσματα :

Ὅλαι αἱ χῶραι τῆς Εὐρώπης—πλὴν τῆς Πορτογαλλίας καὶ τῆς Τουρκίας ἐὰν τάξωμεν καὶ τὴν Τουρκίαν εἰς τὰς χώρας τῆς Εὐρώπης— νὰ ἔχουν ἐννεαετῆ ὑποχρεωτικὴν φοίτησιν, ἐνῷ ἡμεῖς παραμένομεν εἰσέτι εἰς τὴν ἑξαετῆ. Καὶ ὅμως τὸ σχέδιον τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος, ἐτόνιζε τότε ὁ ἀείμνηστος Ἀκρίτας, αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ θέμα εἰς τὸ σημεῖον ποὺ οἰκοδομεῖ τὴν τριετῆ φοίτησιν εἰς τὸ γυμνάσιον εἶναι ποὺ καθώριζεν ὡς τὴν σημαντικωτέραν καινοτομίαν του.

«Δὲν παραμένει, ἐτόνιζε τότε ὁ Ἀκρίτας, εἰς τὴν στοιχειώδη μόρφωσιν τῶν 6 ἐτῶν τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἀλλὰ φέρει τὸ παιδὶ εἰς νέον κύκλον Μέσης Ἐκπαιδεύσεως μὲ καθηγητάς. Ὄχι διότι οἱ Ἕλληνες διδάσκαλοι δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διδάξουν, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχουν μόρφωσιν ἐξειδικευμένων, καθαρῶς ἐπιστημονικήν. Ὑπάρχει μία διαφορὰ εἰς τὴν ὀργάνωσιν τῶν σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ Δημοτικῶν. Ἐὰν λοιπὸν ὑπάρχῃ κάτι τὸ ἐντελῶς ἰδιαίτερον, ὑπὲρ τοῦ σχεδίου Νομοθετικοῦ Διατάγματος εἰς ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν εἶναι ὅτι θεμελιώνει τὴν ἐπὶ πλέον τῶν 6 ἐτῶν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν, τὰ τρία ἔτη, εἰς τὸ Γυμνάσιον.

Τὸ Γυμνάσιον, κύριοι Βουλευταί, ἐτόνιζε τότε ὁ Ἀκρίτας, εἶναι τὸ σχολεῖον τῆς δημοκρατίας. Αὐτὸ ἀκριβῶς : Τὸ σχολεῖον τῆς δημοκρατίας. Παραλαμβάνομεν τὸ παιδὶ ἀπὸ τὸ δημοτικὸν σχολεῖον, καὶ τὸ πᾶμε εἰς τὸ Γυμνάσιον. Καὶ ἐκεῖ, εἰς τὸ Γυμνάσιον, τοῦ ὀργανώνομεν καὶ τὴν σκέψιν καὶ τὴν γλῶσσαν καὶ τὸ παραδίδομεν ἐλεύθερον καὶ δημιουργικὸν πολίτην εἰς τὸ Κράτος. Ἀναβιβάζομεν, δηλαδή, τὸ ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ μας. Δὲν θεμελιώνομεν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὰ 6 ἔτη τοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου. Δὲν ἐπιμυκήνομεν τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν. Δηλαδή, δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἡ παραμονὴ τοῦ παιδιοῦ εἰς τὸ σχολεῖον. Εἶναι ὑποχρεωτικὴ ἁπλῶς ἡ φοίτησις εἰς ἕνα νέον κύκλον σπουδῶν. Αὐτὴ εἶναι ἡ δόξα, ἐπέρανεν ὁ Ἀκρίτας, τοῦ νομοσχεδίου, ὅτι καθιερώνει τὴν τριετὴ μόρφωσιν, τὴν καθιερώνει εἰς νέον σχολεῖον, καὶ δὴ εἰς τὴν Μέσην Ἐκπαίδευσιν.... ».

Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐν προκειμένῳ, ὅτι καὶ ὁ εἰσηγητὴς τῆς μειοψηφίας, ὡς ἐκπροσωπῶν τὴν δεξιάν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου, Ἀκαδημαϊκὸς κ. Τσάτσος, ἐπέμενεν εἰς τὴν δωδεκαετῆ ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν.

Ὅ,τι ἀπετέλει κάποτε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἱκανοποιητικὴν μόρφωσιν διὰ τοὺς ἀπωτέρους, τοὺς παλαιοτέρους προγόνους ἡ τετραετὴς φοίτησις, καὶ ἐπαρκῆ διὰ τοὺς πατέρας μας ἡ ἑξαετής, σήμερον—εἰς τὴν κοσμογονίαν τῶν μεταρρυθμίσεων τῶν ἄλλων χωρῶν—ἡ ἑξαετὴς φοίτησις θὰ πρέπει νὰ ἀποτελῇ παρωχημένην ἀνάμνησιν.

Δὲν θὰ ὁμιλήσω διὰ τὴν δωρεὰν παιδείαν οὔτε διὰ τὴν δωρεὰν σίτισιν τῶν μαθητῶν, ποὺ προνοεῖ ἡ Ἑλλαδικὴ Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις, διότι εἶναι πασίγνωστον ὅτι αὕτη δὲν ἐφαρμόζεται ὡσαύτως.

Οὔτε θὰ ἀναλύσω τὴν τραγωδίαν καὶ τὸ χάος εἰς τὸ ὁποῖον ἐντελῶς ἀπροστάτευτος ρίπτεται ὁ ἀπόφοιτος τοῦ γυμνασίου μας. Τὸ ἔκαμεν ἤδη ὁ πλέον ἁρμόδιος Ὑπουργός, ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας, ὁμιλῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τούτου κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος περὶ ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας κ. Τάσος Παπαδόπουλος. Εἰς τὴν σχετικὴν ὁμιλίαν του τῆς 3ης Φεβρουαρίου 1966, οὗτος ἐτόνιζε σὺν ἄλλοις τὰ ἀκόλουθα :

«Ἐφ' ὅσον ὅμως, κύριοι Βουλευταί, ἀπὸ τοὺς 2.500 οἱ ὁποῖοι περίπου ἀποφοιτοῦν ἐτησίως τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας μόνον 500 δύνανται νὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς γραφειακὰς ἀπασχολήσεις, αἱ ὁποῖαι συνάδουν πρὸς τὴν ἐκπαίδευσιν τὴν ὁποίαν οὗτοι ἔχουν λάβει, οἱ ὑπόλοιποι 2.000, προικισμένοι ὅπως εἶναι ἀπὸ τὴν ἀνθρωπιστικὴν παιδείαν, χρειάζονται 3–5 ἔτη μετεκπαιδεύσεως εἰς τεχνικὴν εἰδίκευσιν διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ ἀπασχοληθοῦν ἱκανοποιητικὰ καὶ νὰ ἀποδώσουν. Ἔτσι οἱ μορφωμένοι νέοι μας, ἀφοῦ κατὰ μέσον ὅρον ταλαιπωρηθοῦν διὰ ἓν περίπου ἔτος ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον ἀναζητοῦντες μίαν οἱανδήποτε γραφειακὴν ἀπασχόλησιν μὲ συντετριμμένα τὰ ὄνειρα, κατερρακωμένον τὸ ἠθικόν, καὶ διαψευσθείσας ἐλπίδας ἀντιλαμβάνονται τότε ὅτι, εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς νεότητός των, ὑποχρεοῦνται νὰ ἀρχίσουν τὴν τεχνικὴν μετεκπαίδευσίν των ἀπὸ ἀνθρώπους κατωτέρου μορφωτικοῦ ἐπιπέδου καὶ ὡς οὐραγοὶ ἄλλων νέων οἱ ὁποῖοι εἶχον τὴν πρόνοιαν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὸ τεχνικὸν ἐπάγγελμα ἐνωρὶς εἰς τὴν ἡλικίαν των καὶ εἶναι ἤδη εἰδικευμένοι ἐργάται εἰσπράττοντες ἄκρως ἀμειπτικὰ ἡμερομίσθια.

Τὸ δρᾶμα τὸ ὁποῖον καθημερινῶς ἐκτυλίσσεται εἰς τὰ γραφεῖα ἐξευρέσεως ἐργασίας, τὸ δρᾶμα τῶν ἀξιοθρηνήτων μορφωμένων νεαρῶν οἱ ὁποῖοι μὲ κατερρακωμένον τὸ ἠθικὸν καὶ συντετριμμένα τὰ ὄνειρα ἐκλιπαροῦν μίαν οἱανδήποτε ἐργασίαν ἄνευ οἱασδήποτε ἐλπίδος ἐξευρέσεως γραφειακῆς ἐργασίας εἶναι μεγάλο ἀλλὰ καὶ ἀπαράδεκτον διὰ τὴν Κύπρον. Μόνον εἰς τὴν ἐπαρχίαν Λευκωσίας ἄνω τῶν 300 ἀποφοίτων Γυμνασίων ἀσχολοῦνται σήμερον ὡς ἀνειδίκευτοι ἐργάται εἰς τὴν ὁδοποιΐαν, τὰ ἐργοστάσια καὶ τὰ ἐργαστήρια. Αὐτοὶ εἶναι, κύριοι Βουλευταί, συνέχιζε τότε ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας, οἱ νέοι διὰ τὴν ὑγιᾶ ἀπασχόλησιν τῶν ὁποίων ἀσχολούμεθα σήμερον, καὶ αὐτοὺς ἐπιδιώκομεν νὰ ἀφιερώσωμεν εἰς τὰς εἰκαστικὰς τέχνας, τοὺς χορούς, τὸ δρᾶμα καὶ τὰς ἄλλας ἐπιδιώξεις τῆς τέχνης. Αὐτοὶ εἶναι οἱ νέοι. Αὐτοὶ καὶ αἱ ἑκατοντάδες τῶν ἄλλων οἱ ὁποῖοι ἀκόμη παραμένουν ἄνεργοι ἀναμένοντες μοιρολατρικά, ἀλλὰ δυστυχῶς ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλπίδος ὅτι σύντομα θὰ ἐξεύρουν κατάλληλον γραφειακὴν ἐργασίαν.

Εἶναι μήπως οἱ εἰς μόνιμον ἀνεργίαν καταδικασμένοι μορφωμένοι νέοι ἐθνικὸν κεφάλαιο; Ἐξυπηρετοῦν τοὺς ἑαυτούς των, ἢ τὴν πατρίδα των, ἢ τὴν ἰδέαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ—εἰς τὰ νάματα τοῦ ὁποίου ἠνδρώθησαν, μὴ ἀξιοποιοῦντες τὴν ἐκπαιδευτικὴν προετοιμασίαν τῆς ὁποίας ἔτυχον;

Τοῦτο νομίζω ὅτι εἶναι, ἐπέρανεν ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας, τὸ βασικὸν πρόβλημα τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῶν νέων».

Δὲν θὰ ἐνδιατρίψω ὡσαύτως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἰς τὸ θέμα τῆς κωμικοτραγικῆς πλευρᾶς καθ' ἣν ἀπόφοιτοι τῶν ἑλληνικῶν γυμνασίων μας, διὰ νὰ μὴ πῶ καὶ τίποτε περαιτέρω, γνωρίζουν ὀλιγώτερον τοὺς ἀρχαίους Ἕλληνας συγγραφεῖς ἀπὸ τοὺς ἀποφοίτους τῶν Γερμανικῶν, τῶν Αὐστριακῶν καὶ Ἀγγλικῶν γυμνασίων. Δὲν θὰ ἀπασχοληθῶ περισσότερον ἐπὶ τοῦ θέματος οὔτε θὰ ὑποβάλω τρόπους ἀντικρύσεώς του. Τὰς παρέχει ὁ σοφὸς παιδαγωγὸς κ. Παπανοῦτσος εἰς τὸ μνημειῶδες σύγγραμμά του τὸ ὁποῖον ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω. Ὁλόκληρος ὅμως ἡ ἀγωνία διὰ τὴν στατικότητα τῆς παιδείας μας καθρεπτίζεται εἰς τὴν ἀκόλουθον παράγραφόν του ὑπὸ τὸ κεφάλαιον «ἡ Μέση Παιδεία». Γράφει :

«3. Μονότροπη καὶ μονοδιάστατη δὲν μπορεῖ, δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι ἡ Μέση Παιδεία μας. Πρῶτα γιατὶ ποικίλες εἶναι οἱ κλίσεις, τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ οἱ δεξιότητες τῶν νέων ἀνθρώπων ποὺ ἔχουν τὴν ἱκανότητα νὰ μορφωθοῦν τελειότερα, ὕστερα δηλ. ἀπὸ τὴν συμπλήρωση τῶν σπουδῶν τοῦ βασικοῦ σχολείου. Καὶ ἔπειτα γιατὶ πολλαπλὲς εἶναι οἱ ἀνάγκες τῆς κοινωνικῆς ζωῆς, οἱ ἀνάγκες ποὺ προορισμό της ἔχει νὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ Ἐκπαίδευση. Ὄχι λοιπὸν ἕνας, ἀλλὰ πολλοὶ πρέπει νὰ ὑπάρχουν τύποι σχολείων Μέσης Παιδείας. Στὴ χώρα μας ἕνας μονάχα τύπος ἐδέσποσε—τὸ Γυμνάσιο. Σχολεῖο κατὰ βάθος χωρὶς σαφὴ χαρακτήρα. Ἐγκυκλοπαιδικὸ καὶ «λίγο ἀπ' ὅλα» : μισοκλασικό, μισο-ἐπιστημονικό, μισο-θεωρητικό, μισο-πρακτικὸ ἀπὸ τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τῶν σπουδῶν. Ἕνας καὶ μονότροπος, ἕνας καὶ μονότονος τύπος. Κι' αὐτὸς καταβρόχθησε ὅλους τοὺς ἄλλους. Κοντά του φυτοζωοῦν οἱ ἐμπορικὲς σχολές. Ἡ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευση δὲν μπορεῖ ἀκόμη νὰ βγεῖ ἀπὸ τὴν ἀνυπαρξία. Ὕστερ' ἀπὸ τὸ Δημοτικὸ ἄλλος δρόμος δὲν ὑπάρχει—ἢ τὸ Γυμνάσιο ἢ τίποτα. Δίλημμα φοβερό, μὲ θύματα χιλιάδες παιδιὰ κάθε χρόνο. Παράλληλα λοιπὸν πρὸς τὸ «ἀνθρωπιστικὸ» Γυμνάσιο (μὲ τὰ δύο τμήματα στὶς ἀνώτερες τάξεις του : Γράμματα—καὶ Ἐπιστῆμες), ὅπου θὰ τραποῦν ὅσοι ἔφηβοι δείξουν ὅτι ἔχουν θεωρητικὲς διαθέσεις καὶ ἱκανότητες, πρέπει, τονίζει ὁ Παπανοῦτσος, μὲ προσοχὴ καὶ ἀγάπη νὰ ἱδρύσωμε σχολεῖα Μέσης Παιδείας μὲ πρακτικὸ χαρακτήρα τεχνικά. Θὰ πρέπει, περαίνει ὁ συγγραφεύς, νὰ εἶναι σχολεῖα ἠθικά, ἰσότιμα πρὸς τὸ ἀνθρωπιστικὸ Γυμνάσιο καὶ κοντὰ στὴν εἰδικὰ ἐπαγγελματικὴ θὰ προσφέρουν καὶ μιὰ γενικὴ μόρφωση στοὺς νέους ποὺ τὰ ἐνδιαφέροντα καὶ οἱ δεξιότητές τους τοὺς σπρώχνουν πρὸς πρακτικότερες ἐργασίες».

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς Παιδείας Δρ Σπυριδάκις ὑπεγράμμισε τὴν στροφὴν πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν διὰ τῆς ὁμιλίας του εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Βιβλιοθήκην ἀλλὰ παρέλειψε—ἑπτὰ μόλις ἡμέρας προηγουμένως—νὰ κατατοπίσῃ ἐν προκειμένῳ τὸ Σῶμα διὰ τῆς δοθείσης ἀπαντήσεώς του. Ἀλλ' ἴσως ἂν ἀναδιφήσῃ κανεὶς τὰ γεγονότα καὶ εἰς τὸν τομέα τοῦτον θὰ διαπιστώσῃ ἐξ ἴσου καταπληκτικὰ στοιχεῖα. Ὅταν προεπαναστατικῶς ἐτονίζετο—πολὺ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν ὑπὸ τῶν Ἄγγλων—ὑπὸ Ἑλλήνων Κυπρίων ἐπιστημόνων ἀρθρογραφικῶς ἡ ἀνάγκη δημιουργίας τεχνικῶν σχολῶν ὑφ' ἡμῶν—προτοῦ προλάβουν οἱ Ἄγγλοι νὰ θέσουν χεῖρα καὶ νὰ λάβουν τὸ προβάδισμα ἐπὶ τῶν ριζοσπαστικῶν τούτων μέτρων καὶ εἰσηγήσεων—καὶ ἐνῶ ἡ Εὐγενία Θεοδότου διέθετε τὰς ἀπαιτουμένας πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον δαπάνας, ἀνερχομένας εἰς ἑκατοντάδας χιλιάδας λιρῶν, ἡ Ἀποικιοκρατικὴ Κυβέρνησις ἐμελετοῦσε τὰς ἰδικάς μας εἰσηγήσεις καὶ ἐπρολάμβανε τὴν ἰδικήν μας πρωτοβουλίαν καὶ τὰς ἐνεργείας τῆς τότε Ἐπιτροπῆς—δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν ἂν εἷς αὐτὴν συμμετεῖχε τότε καὶ ὁ νῦν Ὑπουργὸς Παιδείας—μὲ ἀποτέλεσμα αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ νὰ περιέλθουν εἰς χεῖρας τῶν ξένων κυριάρχων. Ποῖα κακὰ θὰ προέκυπτον τότε μόνον οἱ ἱστορικοὶ τοῦ μέλλοντος θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξαγάγουν, ἂν ἡ παρουσία τῶν Ἄγγλων δὲν ἐτερματίζετο βιαίως ὑπὸ τοῦ ἐθνικοαπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος. Ὅμως αἱ Τεχνικαὶ Σχολαὶ τῆς Κύπρου δὲν εὗρον τὴν ἐμπρέπουσαν συμπαράστασιν. Καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας γνωρίζει καλύτερον παντὸς ἄλλου—διότι καὶ ὁ ἴδιος ἐμόχθησε, πρωτοστατήσας εἰς τοῦτο—πῶς ἐσώθησαν καὶ πῶς ἐπεβίωσαν. Ἑπομένως ἐκ τυχαίων ἴσως παραγόντων καὶ ἐντελῶς συμπτωματικῶς καὶ μὲ τὴν δραματικὴν ἔκκλησιν τοῦ ἰδίου τοῦ Ὑπουργοῦ ἐσώθησαν καὶ συνεχίζουν τὸ ἔργον των, τὸ ὁποῖον ὅμως χρήζει ὄχι ἁπλῶς τυπικῆς ἀλλὰ καὶ οὐσιαστικῆς καὶ ριζοσπαστικῆς ἐνισχύσεως καὶ φροντίδος. Ὁ ρυθμὸς τῆς ἐξελίξεώς των πρέπει νὰ καταστῇ ραγδαιότερος, ἀνάλογος πρὸς τὰς αὐξούσας οἰκονομοτεχνικὰς ἀπαιτήσεις τῆς πατρίδος.

Δὲν θὰ ἐπισημάνω τὴν ἀνάγκην καὶ τὴν σημασίαν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Θὰ ἀφήσω τὴν εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ σχεδίου Νόμου «περὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως» ὅπως κατετέθη εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς τῶν Ἑλλήνων τὸν Μάϊον τοῦ 1965 νὰ ὁμιλήσῃ ἀφ' ἑαυτῆς.

«Ἔχει, τονίζει ἡ ἔκθεσις, κατ' ἐπανάληψιν ἀναγνωρισθῆ καὶ τονισθῆ ἀπὸ ὅλους ὅσοι ἠσχολήθησαν σοβαρῶς μὲ τὸ θέμα ὅτι ἡ οἰκονομικὴ πρόοδος τῆς χώρας εὑρίσκεται εἰς στενὴν συνάρτησιν πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς, ἰδίᾳ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς βασικὰς προϋποθέσεις της. Ἐὰν δὲν στρέψωμεν τὸ ἐνδιαφέρον τῶν νέων μας, πρὸς τὰ τεχνικὰ ἐπαγγέλματα καὶ δὲν ἐκπαιδεύσωμεν αὐτοὺς κατὰ τρόπον ἐγγυώμενον τὴν θετικὴν ἐπαγγελματικήν των ἀπόδοσιν, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσδοκῶμεν ὅτι ἡ ἑλληνικὴ οἰκονομία θὰ γίνῃ ἀνταγωνιστικὴ εἰς τὸν στίβον τῆς διεθνοῦς ἀμίλλης, καὶ ὅτι ἑπομένως ἡ χώρα μας θὰ ἐπιζήσῃ καὶ θὰ προοδεύσῃ. Ζῶμεν εἰς τὸν αἰῶνα τῆς τεχνικῆς. Αἱ ἐξελίξεις καὶ τὰ ἐπιτεύγματα πραγματοποιοῦνται μὲ ἰλιγγιώδη ρυθμὸν εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῶν ἀνθρωπίνων ἐπιδόσεων : ἡ μηχανή, τὸ «ὑλοποιημένον πνεῦμα» καθὼς εὐστόχως ὠνομάσθη, ἔγινεν ἡ δόξα καὶ ἡ μοῖρα τοῦ ἀνθρώπου. Οἱ λαοὶ εὑρίσκονται λοιπὸν σήμερον πρὸ τοῦ ἀδυσωπήτου διλήμματος : ἢ νὰ κατακτήσουν ἢ νὰ δαμάσουν τὸ ὄργανον τοῦτο, ὁπότε θὰ λάβουν θέσιν εἰς τὴν φάλαγγα τῆς προόδου καὶ τῆς εὐημερίας, ἢ νὰ μείνουν ξένοι εἰς αὐτὴν τὴν λαμπρὰν κίνησιν τοῦ πολιτισμοῦ μας, ὁπότε θὰ καταδικασθοῦν εἰς τὴν ἀθλιότητα καὶ τὸν ἀφανισμόν. Οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις δὲν εἶναι δυνατὴ χωρὶς τεχνικὴν πρόοδον. Καὶ ἐπειδὴ ἡ τεχνικὴ πρόοδος προϋποθέτει, κατὰ κύριον λόγον, ἀνθρώπινον δυναμικόν, θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς κατηρτισμένον, ἱκανὸν νὰ ἀντιμετωπίζῃ ἐπιτυχῶς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις τῆς παραγωγῆς ἀγαθῶν, εἶναι αὐτονόητον ὅτι τίποτε δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ κατορθωθῇ εἰς τὸν τομέα τοῦτον τῆς ἐθνικῆς δραστηριότητος χωρὶς μίαν ἐπιμελῶς συγκεκροτημένην καὶ καλῶς λειτουργοῦσαν Τεχνικὴν Ἐκπαίδευσιν».

Πέραν ὅμως τῶν δυσκολιῶν τούτων, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι μόνον ἡμεῖς, οἱ Πορτογάλλοι καὶ οἱ Τοῦρκοι παραμένομεν ἀπὸ δεκαετηρίδων στάσιμοι εἰς τὸν ἑξαετῆ κύκλον σπουδῶν, πέραν τῶν ἐλλείψεων εἰς τὸν τομέα τῆς δωρεὰν παιδείας, πέραν τῶν ἀδυναμιῶν μας εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν—δὲν θὰ χρησιμοποιήσω ἐδῶ ἀποκαλύψεις τοῦ ἰδίου τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας διὰ τὸ ποῖοι ἵδρυσαν τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς καὶ ποῖοι καὶ πῶς τὰς συνετήρησαν, διὰ νὰ ἐπαυξηθῇ ὁ ἀριθμὸς τῶν μαθητῶν των καὶ νὰ βελτιωθῇ ὁσονούπω τὸ πρόγραμμά των—πέραν τῆς στατικότητος ποὺ παρατηρεῖται εἰς ὡρισμένους τομεῖς, ἐπιπροσθέτως τῆς βελτιώσεως ποὺ ὑπάρχει εἰς ἄλλους, καὶ ὅπου ὀφείλομεν νὰ ἀναγνωρίσωμεν ὅτι ὑπάρχει καὶ ὀπισθοδρόμησις. Καὶ ἡ ὀπισθοδρόμησις ἐντάσσεται εἰς τὸ θέμα τοῦ ὑπερβολικοῦ φόρτου ἐργασίας τόσον εἰς τὴν δημοτικὴν ὅπου ἐσημειώθη ἐλαφρὰ βελτίωσις, ὅσον καὶ εἰς τὴν μέσην ὅπου ἀντιθέτως ἐσημειώθη ὡς προανεφέρθη, εἰς τὸν τομέα τοῦτον ὀπισθοδρόμησις.

«Εἶναι πλέον ὑφ' ὅλων παραδεκτὸν—τονίζει ὑπόμνημα τῆς Π.Ο.Ε.Δ. τῆς 12ης Μαΐου 1966 πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας—ὅτι ὑφίσταται πρόβλημα φόρτου ἐργασίας τόσον τῶν μαθητῶν τῶν Δημοτικῶν Σχολείων ὅσον καὶ τῶν διδασκάλων.

Οἱ πλεῖστοι μαθηταὶ ἐργάζονται ἢ περιορίζονται ἐπὶ ὀκτὼ σχεδὸν ὥρας ἡμερησίως διὰ τὴν σχολικὴν καὶ κατ' οἶκον ἐργασίαν των, χρόνος ὑπερβολικὸς καὶ μὴ ἐνδεδειγμένος διὰ παιδιὰ ἡλικίας μεταξὺ 8—12 ἐτῶν. Αἱ διεθνεῖς στατιστικαί, ὁμιλοῦν εὐγλώττως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ἐπὶ πλέον σεβαστὸς ἀριθμὸς μαθητῶν, ἀναφέρει τὸ ὑπόμνημα, μετὰ τὴν λῆξιν τῶν ἀπογευματινῶν μαθημάτων, ἀπασχολεῖται μὲ ἄλλας δραστηριότητας, ἐκτὸς προγράμματος.

Τοιουτοτρόπως ὁ ἡμερήσιος χρόνος ἐργασίας αὐξάνεται ἔτι περισσότερον.

Οἱ διδάσκαλοι ἐργάζονται ἐπὶ δέκα καὶ πλέον ὥρας καθ' ἡμέραν, τόσον εἰς τὸ σχολεῖον, ὅσον καὶ εἰς ἐξωσχολικὰς δραστηριότητας, εἰς προετοιμασίαν τῶν μαθημάτων τῆς ἑπομένης καὶ εἰς διόρθωσιν καὶ ἔλεγχον τῆς ἐπιτελουμένης ἐν τῷ σχολείῳ ἐργασίας. Λεπτομερείας περὶ τοῦ χρόνου ἐργασίας ἔχομεν δώσει εἰς παλαιότερον ὑπόμνημά μας ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος.

Ὡς ἐκ τούτου, ἐλάχιστος ἐλεύθερος χρόνος παραμένει δι' ἐπιμόρφωσιν ἢ ἀναψυχήν των.

Τοιουτοτρόπως, ἡ ἐκ τοῦ φόρτου ἐργασίας ἀπορρέουσα καὶ σὺν τῷ χρόνῳ αὐξανομένη ἔντασις, ἕνεκα τῆς ἐλλείψεως τῶν καταλλήλων διδακτικῶν καὶ βοηθητικῶν βιβλίων, ἀνανακλᾶ δυσμενῶς ἐπὶ τοῦ ὅλου ἔργου καὶ τῆς προσωπικότητος τῶν διδασκάλων.

Τὸ ποσὸν τῆς ὕλης τοῦ Ὡρολογίου Προγράμματος θεωρεῖται ὑπερβολικόν, ἀνέφερε περαιτέρω ἡ ἔκθεσις τῆς Π.Ο.Ε.Δ. καὶ ἐν πολλοῖς μὴ ἀφομοιώσιμον ὑπὸ τῶν μαθητῶν.

Πολλάκις οἱ διδάσκαλοι, ἐπειγόμενοι νὰ καλύψουν τὴν διδακτέαν ὕλην, μεταπηδοῦν ἀπὸ ἑνότητα εἰς ἑνότητα χωρὶς νὰ διαθέτουν τὸν ἀναγκαῖον χρόνον διὰ τὰς τόσον χρησίμους ἐμπεδωτικὰς ἐργασίας.

Ἡ ὑφισταμένη ἀπογευματινὴ φοίτησις, περαίνει ἡ παράγραφος αὕτη τῆς Π.Ο.Ε.Δ., δὲν ἀποδίδει τὰ ἀναμενόμενα ἀποτελέσματα καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ κατάργησίς της διὰ τοὺς ἐξῆς λόγους, τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἀναφέρω ἐν προκειμένῳ».

Καὶ ὑφίσταται ἐν προκειμένῳ ὀπισθοδρόμησις, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, διότι τὸ Ὡρολόγιον Πρόγραμμα τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπηύξησεν, ὡς εἴπομεν, τὸν φόρτον ἐργασίας του ἀντὶ νὰ τὸν μειώσῃ, ὡς εἶναι γενικῶς παραδεδεγμένη ἐκπαιδευτικὴ ἀρχή, μὲ ἀποτέλεσμα τὴν τραγωδίαν ποὺ παρουσιάζουν ὑπομνήματα ὡς τὸ ἀνωτέρω ἀφ' ἑνός, καὶ ἡ κατάταξίς μας ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ εἰς τὴν

τελευταίαν μοῖραν ἀπὸ ὅλας τὰς χώρας τοῦ κόσμου ἀπὸ τῆς ζωτικωτάτης αὐτῆς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν πλευρᾶς, μαζὶ μὲ τὴν Λιβύην ἀφ' ἑτέρου.

'Ο ἴδιος ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας ἀπαντῶν προσφάτως εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ ἐρωτήσεώς μου διὰ τὴν ἀνάγκην συστάσεως μονίμου Τμήματος Σπουδαστικοῦ παρὰ τῷ 'Υπουργείῳ Παιδείας, πρᾶγμα ποὺ θὰ παρεῖχεν οὐσιαστικὴν ἀνακούφισιν καὶ οὐσιαστικὴν συμπαράστασιν πρὸς τὰς χιλιάδας τῶν Κυπρίων φοιτητῶν καὶ σπουδαστῶν μας ἐν τῇ ξένῃ, παρεδέχθη ὅτι ἡ ἔλλειψις ἑνὸς τοιούτου τμήματος εἶναι ὀργανικὴ καὶ οὐσιώδης.

Τέλος, ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἱδρύσεως Πανεπιστημίου ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας παρεδέχθη τὰ ἀκόλουθα εἰς τὴν 'Αμερικανικὴν Βιβλιοθήκην, ἀλλ' ὄχι εἰς τὴν ἀπάντησίν του πρὸς ἡμᾶς.

«'Η Κύπρος ὀφείλει νὰ ἀποκτήσῃ πανεπιστήμιον, διὰ νὰ δύναται νὰ προσφέρῃ ἀνωτάτην ἐκπαίδευσιν εἰς πλείστους νέους μὴ δυναμένους νὰ μεταβῶσι πρὸς τοῦτο εἰς τὸ ἐξωτερικόν. "Εχομεν ἀνάγκην πολὺ περισσοτέρων τῶν σημερινῶν ἐπιστημόνων, καὶ δὴ πτυχιούχων τῶν τεχνικῶν καὶ τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, διὰ νὰ ἀναπτύξωμεν εἰς μεγαλύτερον βαθμὸν τὴν ζωὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου. 'Η τοιαύτη ἀνάπτυξις δὲν γίνεται, συνέχιζεν ὁ ἔντιμος 'Υπουργός, εἰ μὴ διὰ τῶν ἐπιστημόνων. Προϋπόθεσις ὅμως πρὸς τὴν ἵδρυσιν πανεπιστημίου εἶναι ἡ συνεννόησις μετὰ τῆς 'Ελλάδος ἐπὶ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος του».

'Από τὴν ἐκπαιδευτικὴν ματαρρύθμισιν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἰσήξαμεν τὰς μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν σχολείων τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως. 'Αλλὰ ὡς γνωστὸν καὶ τὸ Τμῆμα τοῦτο τῆς μεταρρυθμίσεως βάλλεται σφοδρῶς μὲ ἀποτέλεσμα καὶ τοῦτο νὰ κινδυνεύῃ σήμερα νὰ ἀνατραπῇ. Θὰ ἦτο καλόν, θὰ ἦτο ὡς ἐκ τούτου ἀπαραίτητον, ὅπως καὶ τὸ ἡμέτερον 'Υπουργεῖον Παιδείας ἐκφράσῃ πρὸς ὅλας τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς τῆς ἐλευθέρας πατρίδος τὰς ἐπιφυλάξεις του ἀπὸ ἓν τοιοῦτον ἐνδεχόμενον, ἐὰν πιστεύῃ, ὡς διατείνεται ὅτι πιστεύει, ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις πρέπει νὰ περιφρουρηθῇ ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ "Εθνους καὶ τῆς πατρίδος.

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ ὁμιλῶν ἐξ ἰδίας ἐμπειρίας εἰς τὴν τραγωδίαν τῆς πανεπιστημιακῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς μας, παρὰ τὴν καταβαλλομένην φιλότιμον προσπάθειαν τῶν ἀγνῶν ἐθνικῶν ἐκπαιδευτικῶν μορφῶν τῶν σωμάτων ποὺ τὸ ἀποτελοῦν. Δὲν τὸ πράττω διὰ πολλοὺς λόγους. 'Ελπίζω νὰ τὸ πράξωμεν εἰς μίαν ἄλλην περίπτωσιν ὑπὸ συνθήκας ἑνώσεως μὲ τὴν ἐλευθέραν πατρίδα.

Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ ἄλλο ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τοῦ τόσον ζωτικοῦ διὰ τὴν πατρίδα αὐτοῦ θέματος, διότι διὰ νὰ ἐξαντληθῇ τὸ σοβαρώτατον τοῦτο θέμα θὰ ἀπῃτοῦντο ὄχι ἁπλῶς ἀγορεύσεις ὡρῶν καὶ ἡμερῶν ἀλλὰ ἐπιστημονικὴ καὶ πολυήμερος μελέτη καὶ συζήτησις. Δι' ἐκείνους ἐκ τῶν ἐλαχίστων, τῶν εὐτυχῶς πολὺ ἐλαχίστων, ποὺ ἐτάχθησαν κατὰ τῆς προσπαθείας δι' ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν καὶ μᾶς κατηγόρησαν οὔτε λίγο οὔτε πολὺ ὡς ὑπονομευτὰς τῆς ἐθνικῆς παιδείας, θὰ δώσω ἀπάντησιν μὲ τὴν θέσιν τοῦ 'Ακαδημαϊκοῦ Κωνσταντίνου Τσάτσου, ἐκπροσώπου τῆς δεξιᾶς εἰς τὴν Εἰδικὴν 'Επιτροπὴν τῆς Βουλῆς τῶν 'Ελλήνων, παρὰ τὰς ἐπιφυλάξεις καὶ τὰς ἀντιδράσεις του ἐν σχέσει μὲ τὸ ὅλον θέμα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, καὶ παρὰ τὰς σχετικὰς ἐπιφυλάξεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς 'Ενώσεως Κέντρου κ. Παπανδρέου εἰδικῶς ἐπὶ τῆς παραγράφου ταύτης. 'Ετόνιζε λοιπὸν τότε ὁ Τσάτσος :

«"Ερχομαι τώρα εἰς τὸ Λύκειον. 'Η πρώτη διαφωνία μου εἶναι εἰς τὴν κατάργησιν τοῦ διαχωρισμοῦ τῶν δύο τύπων πρακτικοῦ καὶ κλασσικοῦ, ἱστορικοφιλολογικῆς καὶ φυσικομαθηματικῆς κατευθύνσεως. 'Εκεῖ θὰ ἤθελον τοὺς δύο τύπους. Καὶ θὰ ἠχόμην ἂν τοῦτο καταστῇ ἐφικτὸν καὶ ἴσως θὰ πρέπει.

κ. Ὑπουργέ, νὰ ἔχετε καὶ τὴν διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος δυνατότητα νὰ τὸ κάμετε, νὰ δημιουργήσετε καὶ ἄλλον τύπον Λυκείου ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι δυνατόν, ἀλλὰ τοὐλάχιστον τοὺς δύο αὐτοὺς τύπους πρέπει νὰ τοὺς διατηρήσετε. Δὲν εἶναι ἐνωρὶς, ὅπως ὑποστηρίζεται ἢ ὑπεστηρίχθη ἀπὸ τὸν τεχνικόν σας σύμβουλον, δὲν εἶναι ἐνωρὶς διὰ νὰ ἐπιλέξῃ τὸ παιδὶ τοῦτο ἢ ἐκεῖνο, ἄλλως τε δὲν εἶναι ἀνεπανόρθωτον τὸ σφάλμα, ἂν κάνῃ ἐσφαλμένην ἐκλογήν. Δὲν εἶναι ἀκριβῶς ἡ ἡλικία ὅπου ἠμπορεῖ νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ κάμῃ τὴν ἐκλογὴν καὶ πρέπει νὰ διατηρηθοῦν αὐτοὶ οἱ δύο τύποι. "Ενας ἐκ τῶν τύπων τούτων εἶναι τὸ Κλασσικὸν Γυμνάσιον, ἀλλὰ ὅμως δὲν θέλω πολλὰ κλασσικὰ γυμνάσια, θέλω πολλὰ τεχνικά, ἐτόνιζε τότε ὁ Τσάτσος, θέλω πολλὰ πρακτικά. Δι' ὅλην τὴν χώραν θὰ ἠρκούμην εἰς 400 καὶ εἰς ὀλιγώτερα κλασσικὰ γυμνάσια. Ἀλλά, πλήρη κλασσικὰ γυμνάσια μὲ ἀρχαῖα ἑλληνικὰ τόσα ὅσα μαθαίνουν καὶ οἱ "Αγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι καὶ οἱ Γερμανοί, ποὺ θγαίνουν ἀπὸ τὰ κλασσικὰ γυμνάσια. Αὐτὸ εἶναι τὸ θέμα. Ἡμεῖς δὲν εἴμεθα ἐκεῖνοι, ἐτόνιζεν, οἱ ὁποῖοι θέλομεν νὰ ἐπιβάλωμεν εἰς τὸ πανελλήνιον τὸν Θουκυδίδην καὶ τὸ "Ομηρον ὡς γλῶσσαν, ἀλλὰ θέλομεν μέσα εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἱστορίαν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν νὰ διατηρήσωμεν ὅ,τι διατηροῦν ὅλαι αἱ πολιτισμέναι χῶραι τοῦ κόσμου, ἕνα τομέα, ἕνα τομέα ἐπανατονίζω ἐγώ, πλήρους κλασσικῆς παιδείας».

Εἰς τὴν ἀπάντησιν αὐτὴν δὲν ἔχω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ προσθέσω τίποτε περισσότερον. Μόνον θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἡμεῖς ποὺ εἰσηγήθημεν τὴν παροῦσαν συζήτησιν καὶ ἀνεγράψαμεν τὸ παρὸν θέμα, εἴμεθα ἐκεῖνοι ποὺ ἐζητήσαμεν καὶ τὴν ἐνίσχυσιν καὶ τὴν μεταλαμπάδευσιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης εἰς τοὺς ὁμογενεῖς τοῦ Λονδίνου καὶ οὐχὶ οἱονδήποτε ἄλλον Ὑπουργεῖον.

Τελειώνων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ μέγα θέμα τοῦτο, τὸ θέμα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἐξετασθῇ κατόπιν ἐκκλήσεως τοῦ Σώματος τόσον ὑπὸ εἰδικῆς ἐξ Ὑπουργῶν Ὑπεπιτροπῆς, ὅσον καὶ ἐκ παραλλήλου ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς. Μόνον τότε ἂν καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐν τῷ συνόλῳ του—ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν νέαν λαοπρόβλητον Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ποὺ θὰ προέλθῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τὰς κάλπας—ἐπιδείξῃ φιλελευθέραν καὶ ἀντικειμενικὴν διάθεσιν πρὸς ἐπίλυσίν του, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀρχίσωμεν τὸ ἀποφασιστικὸν ξεκίνημα ποὺ θὰ ὁδηγήσῃ εἰς πραγματικὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλληνικῆς παιδείας καὶ θὰ καταστήσῃ τοὺς νεοέλληνας νέους ἱκανοὺς ἱὰ αἰσθανθοῦν ὑπερηφάνειαν ποὺ εἶναι "Ελληνες καὶ ποὺ εἶναι ἄνθρωποι καὶ θὰ τοὺς δώσῃ σὰν ἔμβλημά τους τὸ στίχο τοῦ Μενάνδρου :

«ὡς χαρίεν ἔστ' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ἦ»

καὶ τὸ ἀπόφθεγμα τοῦ Σενέκα :

" Homo res sacra homini ".

('Ο ἄνθρωπος εἶναι γιὰ τὸν ἄνθρωπο πρᾶγμα ἱερό).

Εὐχαριστῶ.

('Ο κ. Α. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾷ τὸν Πρόεδρον).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κ. συνάδελφοι.

Πρὶν προχωρήσω εἰς τὴν ἔκφρασιν τῶν ἀπόψεών μας ἐπὶ τοῦ ἐγγεγραμμένου θέματος, θὰ ἤθελα πρῶτον νὰ παραθέσω μικρὸν μέρος τῆς ὁμιλίας μου εἰς τὴν Βουλήν, κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Σκοπὸς αὐτῆς τῆς παραθέσεως εἶναι διὰ νὰ τονίσω, ὅτι ἐπικρίνων εἰς τὴν σημερινήν μου ὁμιλίαν σημαντικὸν μέρος τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας πρὸς τοὺς ἐντίμους συναδέλφους κ.κ. Ν. Κόσιην καὶ Π. Στυλιανοῦ, δὲν ἐλαύνομαι ὑπὸ ἀντιπολιτευτικῆς ἢ παραλόγου ἐπικριτικῆς διαθέσεως. Διὰ νὰ τονίσω ἀκόμη ὅτι εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἔχομεν παραλείψει νὰ ἐκτιμήσωμεν ὅ,τι τὸ θετικὸν ἐπετεύχθη διὰ τὴν Κυπριακὴν παιδείαν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, χωρὶς ὅμως ποτὲ νὰ παραγνωρίζωμεν καὶ τὸ τί ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ.

Εἶχα τονίσει τότε εἰς τὴν ὁμιλίαν μου ὅτι :

«Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παιδείαν, εἶναι δίκαιον νὰ ἀπονεμηθῇ ἔπαινος σχετικῶς μὲ πολλὰ ζητήματα αὐτῆς τὰ ὁποῖα μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ διαπιστώσωμεν ἕνα γενικὸν ἱκανοποιητικὸν ἐπίπεδον καὶ μίαν πρόοδον, ἡ ὁποία ἀκόμη πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔτυχεν ἐνθέρμων σχολίων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας τῆς Ἑλλάδος».

Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ ζήτημα, ἐν ὄψει τῆς ἀπαντήσεως τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ;

Ἐν πρώτοις, ἡ ἀπάντησις χαρακτηρίζεται ἀπὸ μίαν ἀδικαιολόγητον καὶ ὑπερβολικὴν ἐπίθεσιν κατὰ τῶν ἐρωτώντων βουλευτῶν. Εἶναι δυνατὸν ἡ ἐρώτησις νὰ ἦτο διατυπωμένη εἰς ὀξὺ ὕφος, ὕφος ὅμως τὸ ὁποῖον, εἴμεθα βέβαιοι, δὲν ὠφείλετο εἰς οἱανδήποτε κακὴν πρόθεσιν ἀλλὰ εἰς τὸ δικαιολογημένον ἐνδιαφέρον καὶ τὰς δικαιολογημένας ἀνησυχίας τῶν ἐντίμων Συναδέλφων διὰ τὸ ὅλον ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημά μας. Ἐν οὐδεμιᾷ, ὅμως, περιπτώσει θὰ ἀνεμέναμεν ἀπὸ τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν νὰ παρασυρθῇ ἀπὸ τὸ οἱονδήποτε ὕφος τῆς ἐρωτήσεως καὶ νὰ ὁδηγηθῇ, δυστυχῶς, εἰς μίαν ἀπάντησιν ὡς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἔδωσε.

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ χαρακτηρίζεται ἀπὸ συνεχεῖς ἀφορισμοὺς καὶ δογματικὰς θέσεις, καί, συνεπῶς, ὁδηγεῖται ἀναποφεύκτως εἰς ἐσφαλμένα συμπεράσματα.

Ἡ ἀπάντησις δίδει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τὰ πάντα βαίνουν καλῶς εἰς τὴν παιδείαν μας καὶ ὅτι ἀποτελεῖ, ἴσως, ἔγκλημα καθοσιώσεως δι' οἱονδήποτε νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ἀπαιτοῦνται ἀλλαγαὶ ἢ ἐκσυγχρονισμοί.

Ἂς ἐξετάσωμεν, ὅμως, ἂν ἔτσι ἔχουν τὰ πράγματα, χωρὶς νὰ χρειάζεται νὰ ἐπαναλαμβάνωμεν τὰς προόδους ποὺ ἐπετελέσθησαν καὶ τὰς ὁποίας πολλὰς φορὰς ἔχομεν τονίσει.

Ἰσχυρίσθη ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι :

(α) Σημαντικὴ πρόοδος παρετηρήθη εἰς τοὺς τύπους, τὰ προγράμματα καὶ τὰς μεθόδους τῶν σχολείων μας.

(β) Τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα δὲν εἶναι πεπαλαιωμένον καὶ δὴ ἐν ὄψει τῶν ἐκπαιδευτικῶν μεταρρυθμίσεων εἰς Ἑλλάδα, τὸ 1964, τὰς ὁποίας κατὰ βάσιν ἀκολουθοῦμεν καὶ ἐδῶ.

(γ) Τὸ ἑλληνικὸν καὶ κυπριακὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα στηρίζονται ἐπὶ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως, ὡς ἰσχύουν εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον.

Πρὶν ἐκφράσω τὰς ἰδικάς μας ἀπόψεις, ἐπὶ τῶν σημείων τούτων, θὰ ἤθελα νὰ παραθέσω μερικὰς ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾷ τὴν μορφὴν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, ἀπόψεις ποὺ ἐκφράζουν τὰς δικαιολογημένας ἀνησυχίας διακεκριμένων Κυπρίων ἐκπαιδευτικῶν, διὰ νὰ καταδειχθῇ κατὰ πόσον τὴν ὑπέρμετρον ἱκανοποίησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ συμμερίζονται ἢ ὄχι οἱ κυριώτεροι συνεργάται καὶ βοηθοί του εἰς τὸ δύσκολον ἔργον του.

Εἰς δύο ἄρθρα τοῦ Διευθυντοῦ Ἐκπαιδεύσεως κ. Κλεάνθη Γεωργιάδη εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία», ἡμ. 6 καὶ 7 Αὐγούστου 1966, δηλ. δύο ἔτη μετὰ τὴν ἑλληνικὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν, ὑπὸ τὸν τίτλον «Προβλήματα τῆς Κυπριακῆς Ἐκπαιδεύσεως», τίθεται ἡ ἐρώτησις κατὰ πόσον ἀνταποκρίνεται ἡ μορφὴ τῆς κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὰς συγχρόνους ἀντιλήψεις. Καὶ ἀπαντᾷ ὁ

κ. Γεωργιάδης : «Μερικῶς μόνον ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀντιλήψεις ταύτας». Ἰδιαιτέρως διὰ τὴν Μέσην Παιδείαν τονίζει : «Ἐκεῖ ποὺ αἱ διαφοραί μας πρὸς τὰς συγχρόνους ἐκπαιδευτικὰς ἀντιλήψεις εἶναι μεγάλαι εἶναι ἡ μετὰ τὴν Στοιχειώδη ἐκπαίδευσις. Ἐδῶ οἱ τύποι τῶν σχολείων μας εἶναι σαφῶς διαγεγραμμένοι εἰς τρόπον ὥστε νὰ καθίσταται δυσκολωτάτη ἂν μὴ ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατος ἡ μεταπήδησις ἐκ τοῦ ἑνὸς τύπου σχολείου εἰς τὸν ἄλλον. Τοῦτο ὅμως εἶναι βασικὸν μειονέκτημα, τόσον βασικὸν ὥστε νὰ θεωρῆται ἐκπαιδευτικῶς ἀπαράδεκτον».

Ὁ τέως Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, κ. Κώστας Πηλαβάκης, εἰς ἄρθρον εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία», ἡμ. 2.8.66, τονίζει ὅτι : «Ἀλλαγὴ στὸ σύστημα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως εἶναι σήμερα, πιστεύω, καθολικὸ αἴτημα τῶν Ἐκπαιδευτικῶν, τῶν γονιῶν καὶ ἑνὸς παράγοντος, ποὺ λίγο συνήθως λαμβάνεται ὑπ' ὄψη, τῶν μαθητῶν, οἱ ὁποῖοι γιὰ ἕξη ὁλόκληρα χρόνια ταλαιπωροῦνται ἀπὸ τὰ τρωτὰ καὶ τὲς ἀτέλειες τοῦ συστήματος». Ἑνὸς συστήματος, τὸ ὁποῖον ὅπως χαρακτηριστικῶς λέγει ὁ κ. Πηλαβάκης μετατρέπει τοὺς μαθητὰς εἰς ἁπλοῦς «ἀχθοφόρους γνώσεων».

Τὴν ἰδίαν περιγραφὴν δίδει καὶ ὁ Γυμνασιάρχης τοῦ Κεντρικοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου κ. Φρῖξος Πετρίδης, ὁ ὁποῖος ἐπανειλημμένως μὲ ρεαλισμὸν καὶ θάρρος τῆς γνώμης ἐστηλίτευσε τὰ βασικὰ τρωτὰ τῆς μορφῆς καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς Ἑλλάδα καὶ Κύπρον. Πρόσφατος περίπτωσις εἶναι ἡ ὁμιλία του τῆς 10.7.1966, ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τοῦ Κεντρικοῦ Παγκυπρίου Γυμνασίου. Ὁ κ. Πετρίδης ἐτόνισε ὅτι ἀνεξαρτήτως τῆς πρὸ διετίας γενομένης εἰς Ἑλλάδα ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ τῶν ἐν αὐτῇ ὠφελίμων καὶ θετικῶν στοιχείων, ὁ νομοθέτης δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀπαγκιστρώσῃ τὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα τῆς Μέσης Παιδείας ἀπὸ πλῆθος ἀχρήστων στοιχείων καὶ γνώσεων, τὰ ὁποῖα βαρύνουν δυσβάστακτα τὸν μαθητήν. Ὁ νεοέλλην μαθητής, λέγει ὁ κ. Πετρίδης, γίνεται ἀχθοφόρος πολλῶν θεωρητικῶν γνώσεων περὶ πάντων καὶ παλαιῶν, ἀγνοεῖ δὲ κυρίως τὰ νέα καὶ σύγχρονα. Ἔχει καὶ ἡ ἐποχή μας, εἶπε, τὰ ἰδικά της ἱερὰ καὶ ὅσια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποστρέφωμεν συνεχῶς τὸ πρόσωπον. Ὁ σύγχρονος κόσμος δὲν θὰ χαθῇ ἂν τὸν ἀγνοήσωμεν. Ἡμεῖς θὰ χαθῶμεν καὶ θὰ κλαύσωμεν, διότι θὰ ἀποκοπῶμεν ἀπὸ τὴν ἐποχήν μας καὶ τὴν Εὐρώπην. Καυχόμεθα ὅτι εἴμεθα Εὐρωπαῖοι καὶ εἰς κάθε περίπτωσιν ἔργου, λέγει ὁ κ. Πετρίδης, εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν, ἀρνούμεθα τὴν πρόοδον τῆς Εὐρώπης ὡς κάτι ξένον καὶ δῆθεν ἀντεθνικόν. Ἡ Ἑλλάς, εἶπε, πρέπει νὰ τολμήσῃ καὶ νὰ ἀντιμετωπίσῃ μὲ ἐνιαίαν καὶ ἐθνικὴν συνείδησιν τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ συνεπῶς τὸ ἴδιον αὐτῆς μέλλον.

Σὲ ἄλλην περίπτωσιν, ὁ κ. Πετρίδης εἶχε ἐπὶ πλέον τονίσει ὅτι ὁ σημερινὸς τύπος τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου στὴν Κύπρον ἀποτυγχάνει τοῦ σκοποῦ του νὰ προσφέρῃ μίαν ἑλληνικήν, ἀνθρωπιστικὴν καὶ ὠφελιμιστικὴν μόρφωσιν. «Ἡ παράδοσις, ἐτόνιζε, διατηρεῖται ζωντανὴ καὶ ὠφέλιμος εἰς τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ, ἐφ' ὅσον εἶναι φορεὺς γονίμων καὶ ἀναγκαίων στοιχείων διὰ τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ».

Ἀλλὰ ἡ μεγαλύτερη ἐπίκρισις τοῦ σημερινοῦ ἀνεδαφικοῦ διὰ τὴν Κύπρον περιεχομένου τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας περιέχεται εἰς μίαν φράσιν τὴν ὁποίαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐπανειλημμένως ἐτόνισε καὶ ἡ ὁποία ἀποδίδει δραματικῶς τὴν πραγματικότητα : «Βλέπω, λέγει, τὴν σφριγῶσαν μαθητικήν μας νεολαίαν νὰ παρελαύνῃ εἰς τὰς ἐθνικὰς ἑορτὰς καὶ σκέπτομαι ὅτι αὐτοὶ ὅλοι εἶναι ἡ στρατιὰ τῶν μονίμως ἀνέργων, τῶν νέων οἱ ὁποῖοι μὲ μαθηματικὴν ἀκρίβειαν εἶναι καταδικασμένοι εἰς μόνιμον ἀνεργίαν, ἐκτὸς ἐὰν μετεκπαιδευθοῦν ὡς ἐργάται. Ὁποία, ὅμως, σπατάλη χρόνου, χρήματος καὶ ἀνθρωπίνου ὑλικοῦ».

Ἀκόμη τὴν περασμένην ἑβδομάδα, ὁμιλῶν ἀπὸ τὴν τηλεόρασιν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας ἐπανέλαβε τὴν ἰδίαν θέσιν καὶ ἔδωσε χαρακτηριστικοὺς ἀριθμούς, οἱ ὁποῖοι ἐπιβεβαιώνουν διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι τῶν σχολῶν μας Μέσης Παιδείας εἶναι ἡ μόνιμος στρατιὰ τῶν ἀνέργων, ἀποτελοῦντες σταθερῶς ἄνω τοῦ ¼ τούτων. Ὁ κ. Παπαδόπουλος διὰ πολλοστὴν φορὰν

εἰσηγήθη κάτι τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει γίνει μέχρι σήμερον καὶ τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι ἀπαραίτητον καὶ σύμφωνον μὲ τὰς συγχρόνους διεθνῶς ἀνεγνωρισμένας ἐκπαιδευτικὰς ἀρχάς : «Τὴν προσαρμογὴν τῆς Παιδείας πρὸς τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμόν. Διὰ ὅσους ἔχουν ἀμφιβολίας διὰ τὴν ὀρθότητα αὐτῆς τῆς θέσεως, δι' ἐθνικοὺς δῆθεν λόγους, ὁ κ. Παπαδόπουλος ἔδωσε πολλὲς φορὲς τὴν ἀπάντησιν. Ἀντιγράφω, π.χ., ἀπὸ δηλώσεις του εἰς τὴν ἐφημερίδα ΜΑΧΗ τῆς 3.12.1964 : «Θεωρῶ προσβλητικὸν τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι ὁ ἐθνισμὸς τῶν Κυπρίων καὶ ἡ ἀφοσίωσίς των πρὸς τὴν Ἑλλάδα θὰ διασαλευθῇ ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον ἐὰν ἡ παιδεία μας, ποὺ ὑπῆρξε πάντοτε, εἶναι καὶ θὰ παραμείνῃ καθαρῶς ἐθνική, προσαρμοσθῇ πρὸς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα».

Ἀλλὰ καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις εἰς πολὺ παλαιοτέρας ἀπόψεις του διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρον ἐπεσήμανε ὀρθῶς τὰ μεγάλα τρωτά, τὰ ὁποῖα ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν ἀναλλοίωτα, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μορφὴν καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς παιδείας. Ἀναφερόμενος τόσον διὰ τὴν Ἑλλάδα ὅσον καὶ διὰ τὴν Κύπρον ἔλεγε τότε : «Ἐξακολουθοῦμεν νὰ ἔχωμεν παιδείαν ἐκείνην, κατ' οὐσίαν, τὴν ὁποίαν εἴχομεν πρὸ 40 ἐτῶν ὡς πρὸς τὸ πρόγραμμα τῶν διδακτέων μαθημάτων καὶ πρὸ αἰῶνος καὶ πλέον ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς σκοπούς της». Καὶ ἀλλοῦ ἐτόνιζε : «Ἡ ἑλληνικὴ μέση παιδεία δὲν παρηκολούθησε μέχρι σήμερον παρὰ μὲ πολὺ ἀργὰ βήματα τὴν τοιαύτην ἀναστάτωσιν εἰς τὴν ζωὴν—ἐννοῶ τὴν μεγάλην πρόοδον τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν—καὶ παραμένει ὡς ἐκ τούτου μονόπλευρος».

Καί, περαιτέρω, ὁ κ. Σπυριδάκις ὑπεστήριζε τότε «τὴν ἀνάγκην προσαρμογῆς τῆς μέσης παιδείας πρὸς τὰς ἐπαγγελματικὰς καὶ τεχνικὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς ζωῆς καὶ τὴν ἀνάγκην ἐνισχύσεως τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας, ὥστε αὕτη νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸν σκοπόν της. Διότι ἔλεγεν, ὁμολογεῖται ὅτι ἡ μόρφωσις ἡ παρεχομένη ὑπὸ τοῦ κλασσικοῦ γυμνασίου ὄχι μόνον δὲν δύναται νὰ ἱκανοποιήσῃ τὰς ἀνάγκας τῆς σημερινῆς ζωῆς ἐξ ὁλοκλήρου, ἀλλὰ καὶ ὡς τοιαύτη εὑρίσκεται εἰς πολὺ μειονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῆς ἐγκυκλίου καὶ ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως, τὴν ὁποίαν παρέχουν ἀνάλογα σχολεῖα εἰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας. Εἰς τὸν αἰῶνα τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν πρέπει νὰ γίνωμεν περισσότερον ρεαλισταί. Ἄλλως θὰ ματαιοπονοῦμεν καὶ ταὐτοχρόνως θὰ ὀπισθοδρομοῦμεν, ἐνῷ θὰ βλέπωμεν ὅλους τοὺς γύρω μας, ἐχθροὺς καὶ φίλους, νὰ γίνωνται ἡγέται καὶ ἡμεῖς ἀκόλουθοι. Ἡ Ἑλληνικὴ μέση ἐκπαίδευσις χρειάζεται ὄχι μόνον μεταρρύθμισιν ἀλλὰ ἀνύψωσιν εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα».

Αὐτὰ ἔλεγε ὁ κ. Σπυριδάκις πρὸ 10 ἐτῶν, εἰς τὴν ἐφημερίδα «Ἐλευθερία». Θὰ ἀντιταχθῇ, ἴσως, ἡ ἄποψις ὅτι σήμερον ἡ κατάστασις διαφέρει τόσον εἰς Κύπρον, λόγῳ τῆς Δημοκρατίας, ὅσον καὶ εἰς Ἑλλάδα, λόγῳ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964. Ἐπιμένομεν ὅτι πολὺ ὀλίγα ἔχουν ἀλλάξει εἰς αὐτὸν τὸν τομέα τῆς μορφῆς καὶ τοῦ χαρακτῆρος καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας μέχρι σήμερον. Ἡ μεταρρύθμισις ὅσον σοβαρὰ καὶ ἐὰν ἦτο δὲν ἔχει ἀκόμη ἐφαρμοσθῇ πλήρως, ἰδιαιτέρως ἐν ὄψει τῶν μετέπειτα πολιτικῶν ἐξελίξεων εἰς Ἑλλάδα καὶ ποικίλων ἀντιδράσεων, πολὺ ὀλιγώτερον δὲ δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῇ εἰς Κύπρον.

Παρεμπιπτόντως, ὅσον ἀφορᾷ τὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, ἀξίζει νὰ σημειώσωμεν τὴν ἀκόλουθον περικοπὴν ἀπὸ τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, καὶ ἡ ὁποία ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτῆς, διὰ τὴν μορφὴν καὶ τὸν τρόπον τῆς μορφώσεως τὴν ὁποίαν ἐξακολουθοῦμεν νὰ παρέχωμεν :

«Εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Δυτικοῦ κόσμου, οἱ νέοι σπουδάζουν διὰ μεταφράσεων τοὺς Ἕλληνας Κλασσικοὺς καὶ τοὺς γνωρίζουν, ἀλλοίμονον, ἀπείρως πληρέστερον καὶ βαθύτερον ἡμῶν, οἱ ὁποῖοι μὲ ὑπερηφάνειαν καυχόμεθα ὅτι εἴμεθα οἱ ἀπόγονοι καὶ οἱ κληρονόμοι των».

Νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται ἄλλη ἐπιχειρηματολογία διὰ νὰ καταδειχθῇ ἡ ἄμεσος καὶ ἀπόλυτος ἀνάγκη ἀναπροσαρμογῆς τῆς μορφῆς καὶ τοῦ περιεχομένου

τῆς παιδείας μας πρὸς δύο κατευθύνσεις. Πρῶτον: Πρὸς τὴν κατεύθυνσιν τῆς περαιτέρω καὶ ἀποφασιστικῆς ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς συνδέσεως τῆς ὅλης ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν κυπριακὴν οἰκονομικὴν πραγματικότητα καὶ τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμόν. Δεύτερον: Πρὸς τὸν πλήρη ἐκσυγχρονισμὸν τῆς μὴ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, μὲ ἔμφασιν εἰς τὴν ἀνθρωπιστικὴν λεγομένην παιδείαν, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἀπομακρυνόμεθα τῶν παραδόσεών μας.

Βεβαίως, δὲν εἶναι μόνον αὐτὰ τὰ τρωτὰ καὶ αἱ ἐλλείψεις τῆς παιδείας μας. Ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις, ὁμιλῶν κατὰ τὴν τελευταίαν, πρὸ τῆς διαλύσεώς της, συνεδρίαν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως παρεδέχθη εἰλικρινῶς ὅτι ὑπάρχουν πολλὰ ἀκόμη τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ἐπιτελεσθοῦν εἰς τὸ ἄμεσον μέλλον καὶ ἀπηρίθμισε δέκα ἀπὸ τὰ πλέον σημαντικὰ καὶ ἐπείγοντα ζητήματα δι' ἀντιμετώπισιν.

Τὸ γεγονὸς ὅμως καὶ μόνον ὅτι εἰς αὐτὰ τὰ δέκα ζητήματα δὲν περιλαμβάνει ὁ κ. Σπυριδάκις τὸ θέμα τῆς μορφῆς καὶ τοῦ περιεχομένου τῆς παιδείας μας, διὰ τὸ ὁποῖον ἔχω ἤδη ἀναφερθῆ ἀναλυτικῶς, μεταφέρας τὰς δηλώσεις καὶ τὰς ἀνησυχίας τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ τόσον διακεκριμένων ἐκπαιδευτικῶν μας, εἶναι ἰδιαιτέρως σοβαρόν. Διότι δεικνύει ὅτι ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας δὲν θεωρεῖ ὡς σημαντικὸν καὶ ἐπεῖγον ζήτημα τὴν ἀνάγκην ἀλλαγῆς εἰς τὸν τομέα τοῦτον καί, οὐσιαστικῶς, θεωρεῖ ὡς ἱκανοποιητικὴν τὴν σημερινὴν κατάστασιν. Ἐπὶ πλέον, τοῦτο δεικνύει ὅτι ὑφίσταται οὐσιαστικὴ διαφωνία μεταξὺ μελῶν τῆς Κυβερνήσεως καὶ πιστεύομεν ὅτι τοῦτο ὀφείλει νὰ ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον ἀμέσου ἐξετάσεως ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διότι οἱαδήποτε συνέχισις τῆς σημερινῆς ἀβεβαιότητος, διχογνωμίας καί, κατὰ συνέπειαν, ἀδρανείας θὰ ἔχῃ σοβαρὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις τόσον ἐπὶ τῆς παιδείας, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς οἰκονομίας μας καὶ τοῦ οἰκονομικοῦ προγραμματισμοῦ μας.

Ἀλλὰ ἔστω καὶ διὰ τὰ ἄλλα δέκα σημεῖα τὰ ὁποῖα ἐπεσήμανεν ὁ κ. Σπυριδάκις, πιστεύομεν ὅτι θὰ συμφωνῇ μαζί μας ὅτι τὰ περισσότερα ἐξακολουθοῦν ἀκόμη νὰ ἀναμένουν τὴν πλήρη λύσιν των καὶ συνεπῶς, χωρὶς νὰ ἐπιρρίπτωμεν εὐθύνας, δὲν νομίζομεν ὅτι πρέπει πέραν τοῦ δέοντος νὰ ἰσχυριζόμεθα ὅτι ὅλα βαίνουν καλῶς, διότι τότε δημιουργοῦμεν ἀνεπιθυμήτους αὐταπάτας.

Ἀπὸ τὰ δέκα αὐτὰ σημεῖα, ἁπλῶς ἐνδεικτικῶς, θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω ὡς ἐκκρεμοῦντα τὸ θέμα τῆς ἐξασφαλίσεως δωρεὰν παιδείας, τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς 9ετῆ καὶ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ ἐνισχύσεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἀφ' ἑτέρου, ἐπισημαίνω ὡς εὑρισκόμενον εἰς τὸ στάδιον ἐλπίζω τῆς ὁριστικῆς λύσεως τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν.

Ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ ἄλλα σχετικὰ σημεῖα τῆς ἀπαντήσεως τοῦ κ. Σπυριδάκι τὰ ὁποῖα χρήζουν ἀπαντήσεως. Ὁ κ. Σπυριδάκις ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ τονίσῃ ὅτι τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα στηρίζεται ἐπὶ τῶν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἀρχῶν περὶ ἐκπαιδεύσεως, ὅπως ἰσχύουν εἰς τὸν δυτικὸν κόσμον, καὶ ὅτι, διὰ τοῦτο ὑπάρχει συνεχὴς καὶ πυκνὴ ἐπαφὴ μὲ τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης. Δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ εἰσέλθωμεν εἰς αὐτὴν τὴν συζήτησιν εἰς ἰδεολογικὰ θέματα, ἐὰν δὲ παρεμπιπτόντως γίνεται τοῦτο θὰ εἶναι διότι ἀναιτίως, ἀκαίρως καὶ ἀπροκλήτως ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀναφέρεται εἰς παρόμοιον θέμα. Πολὺ δὲ περισσότερον διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς ὑπεισῆλθεν εὐρύτερον εἰς ἀτυχῆ ἀντιπαράθεσιν μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν ἀνατολικὸν κόσμον.

Οὔτε οἱ ἐρωτήσαντες βουλευταὶ ἀσφαλῶς, οὔτε καὶ ἡμεῖς ἔχομεν εἰσηγηθῆ ὅτι εἰς τὴν Κύπρον, μὲ τὸ ὑπάρχον εἰς αὐτὴν σήμερον οἰκονομικο-κοινωνικὸν καθεστώς, θὰ ἔπρεπε νὰ ἀντιγραφῇ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα προσηρμοσμένον εἰς ἄλλας συνθήκας καὶ εἰς ἄλλης μορφῆς καθεστῶτα. Ὅμως ἀπὸ τοῦ σημείου τούτου μέχρι τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον φθάνει ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὑπάρχει μεγάλη διαφορά.

Ἐν πρώτοις, οἱαιδήποτε διεθνῶς ἀνεγνωρισμέναι ἀρχαὶ περὶ ἐκπαιδεύσεως δὲν δύνανται νὰ ἰσχύουν καὶ οὔτε ἰσχύουν μονοπωλιακῶς εἰς τὴν Δύσιν, διότι τοῦτο εἶναι αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ ἀντίφασις μὲ τὸν ὅρον «διεθνῶς ἀνεγνωρισμέναι». Οὔτε καὶ εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως ὑπάρχουν ἀπόλυτα στεγανά. Ὅπως ἐτονίσθη καὶ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, ἡ παιδεία δὲν γνωρίζει σύνορα. Συνεπῶς, δὲν ὑπάρχει σήμερον οὐδὲν τὸ ἀπολύτως δυτικὸν ἢ τὸ ἀπολύτως ἀνατολικὸν εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν. Ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις, εἰς μήνυμά του πρὸς τοὺς μαθητάς, ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει, τὸ 1966, ἐτόνιζεν ὅτι, διάφορα γεγονότα ἀσκοῦσιν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μας πορείας. Αὐτὰ τὰ γεγονότα, εἶπε, εἶναι καὶ «ὅσα ἀπορρέουν ἐκ τῆς ἀντικρύσεως τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων σήμερον εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον ὡς τῶν βασικῶν προβλημάτων τῆς ζωῆς τῶν λαῶν. Δὲν δυνάμεθα, προσέθεσε, ἢ δὲν μᾶς ἐπιτρέπεται νὰ σταθῶμεν ἀδρανεῖς πρὸ τοῦ γενικοῦ προβληματισμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως, οἷος οὗτος προβάλλεται σήμερον παντοῦ. Ἡ στασιμότης ἰσοδυναμεῖ πρὸς θάνατον». Πρὸ ἐτῶν δὲ καὶ πάλιν ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις ἔλεγεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ μέση παιδεία «δὲν προσηρμόσθη ὄχι μόνον πρὸς τὰς ἐξελισσομένας συνθήκας τῆς χώρας, ἀλλὰ καὶ πρὸς ὅ,τι εἰς τὸν λοιπὸν κόσμον, ἰδίως δὲ εἰς τοὺς γείτονας, συντελεῖται ἀπὸ ἐκπαιδευτικῆς ἀπόψεως». Καὶ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναφερόμενοι τότε ὑπὸ τοῦ κ. Σπυριδάκι γείτονες, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πρόοδον, δὲν ἦτο ἡ Τουρκία, γνωστὴ διὰ τὴν ἐκπαιδευτικὴν καθυστέρησίν της, ἔστω καὶ ἐὰν αὕτη ἀνήκει εἰς τὸν Δυτικὸν Κόσμον καὶ εἰς τὸ περίφημον Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης.

Σφάλμα, συνεπῶς, νὰ διατυμπανίζωμεν οὐσιαστικῶς ἐκπαιδευτικὴν ταύτισιν μὲ τὸν δυτικὸν κόσμον, ὅταν ἀκόμη καὶ μὲ τὴν Ἑλλάδα δὲν ὑπάρχει πλήρης ταύτισις. Ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ καλὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς χώρας τῆς Δύσεως πόρρω ἀπέχομεν ἀπὸ τοῦ νὰ τὰ ἔχωμεν ἐφαρμόσει, ὅπως, καὶ ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Δύσιν, τῆς Δύσεως μᾶλλον ἡ ἐκπαίδευσις δὲν ἀποτελεῖ πανάκειαν.

Ἐὰν θέλωμεν νὰ ὁμιλῶμεν περὶ διεθνῶς ἀνεγνωρισμένων ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν, ἂς στραφῶμεν περισσότερον πρὸς τὴν ΟΥΝΕΣΚΟ καὶ ὄχι πρὸς τὸ Συμβούλιον τῆς Εὐρώπης, ἀνεγνωρισμένον ἐχθρὸν τῆς ὑποθέσεώς μας, καὶ ἂς ἔχωμεν ὡς πυξίδα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα τονίζουν πράγματι διεθνῆ σώματα. Ὅπως π.χ. εἶναι ἡ ὁμόφωνος υἱοθετηθεῖσα ὑπὸ τῆς περυσινῆς ὁλομελείας τῆς Γεν. Συνελεύσεως τοῦ Ο.Η.Ε. Δήλωσις, τὴν ὁποίαν υἱοθέτησεν εἰς Ἔκθεσίν της καὶ ἡ Κοινοβουλευτική μας Ἐπιτροπὴ Παιδείας, καὶ ἡ ὁποία καλεῖ τὰς Κυβερνήσεις νὰ ἐξασφαλίζουν ὥστε ὅλα τὰ μέσα ἀγωγῆς καὶ μορφώσεως τῶν νέων νὰ συμβάλλουν εἰς τὴν διάδοσιν τῶν ἰδεωδῶν τῆς εἰρήνης, τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, τῆς ἐλευθερίας καὶ τῆς διεθνοῦς ἀλληλεγγύης.

Ἢ ὅπως π.χ. εἶναι ὁ τελευταῖος υἱοθετηθεὶς ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ «Χάρτης τοῦ Ἐκπαιδευτικοῦ» εἰς τὸν ὁποῖον, μεταξὺ ἄλλων, τονίζεται ὅτι «ἡ ἐκπαίδευσις οὖσα ὑπηρεσία ἀφορῶσα ὅλους τοὺς ἀνθρώπους ἀποτελεῖ γενικὸν ἐνδιαφέρον, παρέχεται δωρεὰν καὶ ὁ προγραμματισμός της ἀνάγεται εἰς τὸν γενικὸν προγραμματισμὸν διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν βελτίωσιν τοῦ ἐπιπέδου κάθε χώρας».

Τελικῶς, ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, θὰ ἠθέλαμεν νὰ ἐκφράσωμεν τὴν ἔκπληξίν μας διὰ τὴν ἄκαιρον καὶ ἀτυχῆ ἀναφοράν του εἰς τὸ πολυτεχνικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν καὶ εἰς τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τοῦτο δημιουργεῖ ἀνθρώπους—μηχανάς. Δύναται ὁ κ. Σπυριδάκις νὰ διαφωνῇ μὲ τὴν φιλοσοφικὴν τοποθέτησιν τῶν χωρῶν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν δύναται τόσον δογματικῶς καὶ ἀπολύτως νὰ χαρακτηρίζῃ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἑνὸς ὁλοκλήρου κόσμου, ὁ ὁποῖος διακρίνεται διὰ τὴν πλήρως δωρεὰν ἐκπαίδευσιν καὶ ὁ ὁποῖος διακρίνεται εἰς τὰς ἐπιστημονικὰς καὶ ἐκπολιτιστικὰς ἐπιτεύξεις, ὡς σύστημα παράγον ἀνθρώπους—μηχανάς. Θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι ὁ κ. Σπυριδάκις θὰ διασαφηνίσῃ καὶ θὰ ἐπανορθώσῃ οἱασδήποτε ἐντυπώσεις τὰς ὁποίας ἄφησεν αὐτὴ ἡ ἔκφρασις διότι ὁ ἴδιος, ὡς διαπρεπὴς ἐπιστήμων,

μὴ ἀρεσκόμενος εἰς ἀφορισμούς, ὡς ὁ ἴδιος τονίζει εἰς τὴν ἀπάντησίν του, δὲν θὰ πρέπει νὰ ἀφήνῃ νὰ διαλανθάνῃ τῶν χειλέων του ἕνας παρόμοιος ἀφορισμός.

Ἐξ ἄλλου, δὲν ἔχει παρέλθει πολὺς χρόνος ἀπὸ τότε ποὺ ὁ κ. Ὑπουργὸς καὶ ὁ κ. Κλ. Γεωργιάδης ἐπεσκέφθησαν τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν καὶ ὡμίλησαν περὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἐπιτεύξεών της καὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἐπιτευγμάτων της. Παρόμοια ἐπιτεύγματα, τὰ ὁποῖα εἰς πολλὰς περιπτώσεις συνεκλόνισαν τὸν κόσμον καὶ ἠνάγκασαν τὴν Δύσιν νὰ ἀναθεωρήσῃ πολλὰ σημεῖα τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, δὲν πραγματοποιοῦνται ὑπὸ ἀνθρώπων—μηχανῶν, διότι τοῦτο θὰ ἐσήμαινεν ὑποτίμησιν καὶ γελοιοποίησιν τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος.

Ἐξ ἄλλου, βασικὸν σκέλος τοῦ πολυτεχνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος, ἀποτελεῖ ἡ ἀνθρωπιστικὴ ἐκπαίδευσις καί, συνεπῶς, δὲν τίθεται ζήτημα ὑποβιβασμοῦ τοῦ ἀνθρώπου εἰς μηχανήν, ἀλλ' ἁπλῶς ζήτημα προσγειώσεώς του εἰς τὴν κοινωνίαν εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ καὶ προσφορᾶς τῶν ἐξειδικευμένων ὑπηρεσιῶν του διὰ τὸ καλὸν τόσον τοῦ ἰδίου ὅσον καὶ τοῦ συνόλου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ στόχον παντὸς συγχρόνου καὶ ρεαλιστικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος.

Αὐτὰ ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀπάντησιν τοῦ κ. Σπυριδάκι. Καὶ τώρα νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἐκφράσω μερικὰς συγκεκριμένας ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τῆς Ἑλλάδος τοῦ 1964 ἀνεζωογόνησε τὴν Ἑλληνικὴν Παιδείαν καὶ ἡ σημασία δὲν περιορίζεται μόνον εἰς τὰ συγκεκριμένα μέτρα τὰ ὁποῖα ἐφήρμοσεν ἢ σκοπεύει νὰ ἐφαρμόσῃ εἰς τὸ ἐγγὺς μέλλον. Ἡ σπουδαιότης της εὑρίσκεται κυρίως εἰς τὸ ὅτι ἐτάραξε τὰ λιμνάζοντα ὕδατα, ἤνοιξε τὸν δρόμον δι' ὡρισμένας βασικὰς ἀλλαγάς, ἔθεσε τὸ οὐσιῶδες πρόβλημα τῆς προσαρμογῆς τῆς παιδείας εἰς τὰς νέας κοινωνικὰς ἀνάγκας τοῦ ἀνθρώπου καὶ προπαντὸς εἰς τὸ ὅτι ἐκίνησε τὸ ἐνδιαφέρον ὄχι μόνον τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τοῦ πολιτικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ὅλων τῶν κοινωνικῶν παραγόντων καὶ τοῦ λαοῦ διὰ τὰ ἐκπαιδευτικά. Εἴμεθα ὑπερήφανοι διότι ἓν ἐπίλεκτον τέκνον τῆς Κύπρου, ὁ ἀείμνηστος Λουκῆς Ἀκρίτας, ἦτο εἷς τῶν προτεργατῶν τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἀναγεννήσεως εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Κύπρον.

Μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν διεπιστώσαμεν ὅτι ἀπὸ τοῦ 1964 πολλοὶ ἐκπαιδευτικοὶ τῆς Κύπρου ἠσχολήθησαν μὲ τὰ ζητήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὸν ἡμερήσιον καὶ περιοδικὸν τύπον καὶ ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐγράφησαν καὶ ἐλέχθησαν τόσα διὰ τὰ προβλήματα τῆς Παιδείας μας, ὅσα δὲν ἐγράφησαν εἰς τὸ διάστημα τῶν προηγουμένων δεκαετιῶν. Δὲν πρόκειται ὅμως μόνον περὶ τοῦ ποσοῦ. Τὸ πλέον ἐνθαρρυντικὸν εἶναι ὅτι εἰς τὴν Κύπρον τὸ ἐκπαιδευτικὸν συνεζητήθη μὲ σοβαρότητα καὶ βαθεῖαν συναίσθησιν εὐθύνης καὶ ὅτι κατὰ κανόνα τὸ ἐπικρατοῦν πνεῦμα ἦτο προοδευτικὸν καὶ ἐποικοδομητικόν. Αὐτὸ εἶναι τὸ πλέον ἐνθαρρυντικὸν γεγονός, διότι μᾶς πείθει ὅτι ὅσα δὲν ἔγιναν κατὰ τὴν κρίσιμον καὶ δύσκολον αὐτὴν περίοδον θὰ πραγματοποιηθοῦν εἰς τὸ μέλλον.

Ὑπάρχουν βεβαίως πολλὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λυθοῦν. Εἶναι περιττὸν νὰ ἀναζητῶμεν εὐθύνας, ἐφ' ὅσον γνωρίζομεν ὅτι ἡ καθυστέρησίς μας ὀφείλετο σχεδὸν ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀποικιοκρατίαν καὶ τὴν ἐχθρικὴν στάσιν της ἔναντι τῆς Ἑλληνικῆς μέσης παιδείας. Ἡ Κύπρος δὲν ἠδύνατο νὰ ἀναπτύξῃ ἰδικόν της ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἰς τὸ παρελθὸν καὶ οὔτε βασικῶς νὰ ἀναπροσαρμόσῃ τὸ Ἑλληνικὸν σύστημα εἰς τὰς συνθήκας καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Κύπρου, ἐφ' ὅσον τὰ διδακτικὰ βιβλία ἔπρεπε νὰ ἐξασφαλισθοῦν ἐξ Ἑλλάδος. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τῆς Ἑλλάδος ἔχει τόσην μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν πρόοδον τῆς γενικῆς μας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐλπίζομεν ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἡ Κυβέρνησις καὶ ἡ Βουλὴ θὰ βοηθήσουν, ὥστε ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις νὰ προχωρήσῃ μὲ ταχύτερον ρυθμὸν διὰ νὰ λύσῃ βαθμιαίως τὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα παρεμποδίζουν τὴν ἐπέκτασιν, τὴν ποιοτικὴν πρόοδον καὶ τὴν προσαρμογὴν τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰς νέας ἀνάγκας τῆς κοινωνίας καὶ τῶν πολιτῶν της.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις καὶ κάθε ἀλλαγὴ θὰ πρέπει νὰ εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα σοβαρᾶς καὶ ὡλοκληρωμένης μελέτης εἰδικῶν ἐπιστημόνων, παιδαγωγῶν, κοινωνιολόγων καὶ οἰκονομολόγων, θὰ ἤθελα νὰ ἐπισημάνω ὡρισμένα προβλήματα τὰ ὁποῖα κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν χρήζουν ἐπειγούσης λύσεως καὶ ἀποτελοῦν βασικὸν κρίκον τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως.

Τὸ πρῶτον εἶναι ἡ ἐπέκτασις τῆς δωρεὰν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἡ ἐπέκτασις αὐτὴ ἀποτελεῖ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ πολιτιστικὴν πρόοδον τοῦ τόπου. Ἡ ἐπέκτασις πρέπει νὰ γίνῃ βαθμιαίως διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν σοβαρὰ οἰκονομικὰ καὶ τεχνικὰ προβλήματα. Εἶναι, ὅμως, καιρὸς νὰ ἀρχίσῃ διὰ νὰ μὴ μένωμεν εἰς τὴν τελευταίαν βαθμίδα τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν. Ὡς πρῶτον μέτρον θὰ πρέπει ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους νὰ ἐφαρμοσθῇ δωρεὰν ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Α' τάξιν τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀπὸ τοῦ μεταπροσεχοῦς ἔτους νὰ εἰσαγάγωμεν τὴν ὀκταετῆ δωρεὰν ἐκπαίδευσιν. Διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο πρέπει νὰ ληφθοῦν ἐγκαίρως μέτρα διὰ τὴν ἐξασφάλισιν καθηγητῶν καὶ τὴν ἀνέγερσιν τῶν ἀναγκαίων σχολικῶν αἰθουσῶν. Ἡ Κύπρος θὰ πρέπει εἰς τὸ συντομώτερον χρονικὸν διάστημα, κατὰ τὴν γνώμην μας μέχρι τοῦ 1970, νὰ ἐφαρμόσῃ βαθμιαίως τὴν προνοουμένην ὑπὸ τοῦ νόμου περὶ ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964 ὑποχρεωτικὴν καὶ δωρεὰν ἐννεαετῆ μόρφωσιν ὅλων τῶν μαθητῶν. Τοῦτο θὰ σημαίνῃ αὔξησιν τῶν μαθητῶν τῶν κοινοτικῶν σχολείων καὶ τῶν καθηγητῶν κατὰ 15% περίπου.

Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐνῷ κατὰ τὰ τελευταῖα τρία ἔτη ἐγένετο πολὺς λόγος περὶ δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως, τὸ πρόσθετον εἰσιτήριον τῶν μαθητῶν, ἢ ἄλλως γνωστὸν ὡς ἐσωτερικὸν ταμεῖον, εἰς ὡρισμένα σχολεῖα ἐδιπλασιάσθη, ἐνῷ διὰ τοὺς πτωχοὺς μαθητὰς ἐτριπλασιάσθη. Τοῦτο δεικνύει ἀντίφασιν λόγων καὶ ἔργων καὶ σημαντικὴν ὀπισθοδρόμησιν. Πρέπει ἐπίσης νὰ τεθῇ ὁριστικῶς τέρμα, ὅπως καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἰς τὴν ἀνεπίσημον εἰσπραξιν χρημάτων παρὰ τῶν μαθητῶν ὑπὸ τῶν διευθύνσεων καὶ τῶν καθηγητῶν διὰ ποικίλους σκοπούς, ὡς τὰ οἰκοκυρικά, αἱ βιβλιοθῆκαι τῶν τάξεων, φυλλάδια κ.λ.π. Τὰ ἔξοδα ταῦτα ἀποτελοῦν ρητὴν ὑποχρέωσιν τοῦ Ἐσωτερικοῦ Ταμείου.

Ἀλληλένδετος μὲ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι καὶ ἡ κατάργησις τῶν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὰ γυμνάσια. Τοῦτο προνοεῖται ὑπὸ τοῦ Νόμου τοῦ 1964 καὶ ἐφηρμόσθη ἀρχικῶς ἐν Κύπρῳ. Ἀργότερον ὑπῆρξε παλινδρόμησις, παρὰ τὰς διαμαρτυρίας τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ τῆς ΠΟΕΔ. Διατί δὲν ἀρκεῖ ὁ ἔλεγχος τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ ἡ κρίσις τοῦ διδασκάλου δι' εἰσαγωγὴν εἰς τὸ γυμνάσιον; Εἶναι μήπως καλύτερον κριτήριον αἱ εἰσαγωγικαὶ ἐξετάσεις;

Τὰ σοβαρώτερα προβλήματα ἐξ ἄλλου τὰ ὁποῖα θὰ ἀντιμετωπίσῃ ἡ ἐκπαίδευσίς μας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως ἀνάγονται—

(1) εἰς τὴν διάρθρωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ἀνωτέραν αὐτῆς βαθμίδα, μετὰ τὴν ἐννεατῆ φοίτησιν·

(2) εἰς τὴν σύνταξιν καταλλήλων ἀναλυτικῶν καὶ ὡρολογίων προγραμμάτων· καὶ

(3) εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ καταλλήλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ, δι' ὅλους τοὺς τύπους τῶν σχολείων καὶ τὴν βελτίωσιν τῶν μεθόδων διδασκαλίας.

Τὰ προβλήματα αὐτὰ βεβαίως δὲν εἶναι μόνον Κυπριακὰ καὶ Ἑλληνικὰ ἀλλὰ παγκόσμια. Ἀκριβῶς δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἐξετάζονται εἰς διεθνῆ συνέδρια καὶ ὑπάρχει πλουσία πεῖρα ἀπὸ πολλὰς χώρας, αἱ ὁποῖαι τὰ ἀντιμετώπισαν μὲ διάφορον, βέβαια, βαθμὸν ἐπιτυχίας. Ἡ πεῖρα αὐτὴ εὑρίσκεται εἰς τὴν διάθεσίν μας μέσον κυρίως τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, ἡ ὁποία προσφέρει ἀνυπολογίστους ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης.

Ἡ πεῖρα ὅμως τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν πρέπει νὰ ὑποτιμηθῇ διότι ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι στηρίζεται ἐπὶ τῶν συγκεκριμένων συνθηκῶν τοῦ τόπου μας καὶ εἰς τὴν πολιτιστικήν μας παράδοσιν. Ἡ ἀφομοίωσις τῶν πορισμάτων τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης καὶ τῆς πείρας τῶν ξένων ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων θὰ ἐμπλουτίσῃ καὶ θὰ ἀναπτύξῃ τὴν ἰδικήν μας ἐκπαιδευτικὴν παράδοσιν.

Ἐπανέρχομαι εἰς τὰ συγκεκριμένα ζητήματα :

Εἶναι γενικῶς παραδεκτὸν ὅτι κατὰ τὴν νέαν διάρθρωσιν τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡ ἐπαγγελματικὴ καὶ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις πρέπει νὰ ἐπεκταθοῦν. Τὰ 33% περίπου τῶν μαθητῶν οἱ ὁποῖοι σήμερον δὲν εἰσέρχονται εἰς τὰ σχολεῖα Μέσης Παιδείας καὶ τὰ 33% περίπου ποὺ φοιτοῦν εἰς τὰς κατωτέρας μόνον τάξεις τῶν μέσων σχολῶν ἔχουν ἀνάγκην κάποιας εἰδικεύσεως διὰ νὰ εἶναι χρήσιμοι πολῖται καὶ νὰ δυνηθοῦν νὰ συμβάλουν εἰς τὴν πρόοδον τοῦ τόπου.

Ἡ διαρκὴς ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας μας καὶ τῆς τεχνολογίας ἐπιβάλλουν διαρκῶς καὶ περισσότερον τὴν εἰδίκευσιν ὅλων τῶν ἐργαζομένων. Ἡ ταὐτόχρονος ἀνάπτυξις τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως, ὄχι μόνον δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν εἰδίκευσιν ἀλλὰ ἀποτελεῖ τὸ ἀναγκαῖον ὑπόβαθρόν της καὶ τὴν βοηθᾷ ἀποτελεσματικῶς. Ἴσως ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς νὰ εἶναι εὐτύχημα διὰ τὴν Κύπρον τὸ ὅτι αἱ ἐπαγγελματικαὶ σχολαὶ ἦταν ἐξ ἀρχῆς ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας καὶ ὄχι οἰκονομικῶν ὀργανισμῶν.

Διὰ τὴν διαφοροποίησιν τῶν τάξεων τοῦ Λυκείου, δηλ. τῶν τριῶν τελευταίων τάξεων τοῦ Γυμνασίου, νομίζω ὅτι ἡ πεῖρα μας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη κατέδειξεν ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ ἀναγκαῖον νὰ διατηρήσωμεν τὴν διαφοροποίησιν καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας τάξεις καὶ νὰ μὴν ἀκολουθήσωμεν τὴν διαφοροποίησιν εἰς τὰς δύο μόνον ἀνωτέρας τάξεις. Πολλοὶ ἐκπαιδευτικοί μας ὑπεστήριξαν ὅτι ὅλοι οἱ ὑπάρχοντες τύποι τῶν Λυκείων, δηλ. Κλασσικόν, Θετικῶν Ἐπιστημῶν (Πρακτικόν), Οἰκονομικὸν καὶ τὸ Γεωργικὸν Γυμνάσιον, ὅπως καὶ οἱ τύποι οἱ ὁποῖοι θὰ δημιουργηθοῦν, ὅπως τὸ Λύκειον Ξένων Γλωσσῶν, χρειάζονται ἀπαραιτήτως τρία ἔτη εἰδικῶν σπουδῶν. Καὶ τοῦτο διότι τὸ πρόγραμμα εἰδικῶν σπουδῶν δὲν καταλαμβάνει πλέον τῶν 20% τῶν μαθημάτων, ἐνῷ τὰ 80% παραμένουν τὰ κοινὰ μαθήματα γενικῆς μορφώσεως.

Ἡ ἀνάγκη τῆς διαφοροποιήσεως καὶ τῆς δημιουργίας νέων τύπων σχολείων, ὅπως τὸ Λύκειον Ξένων Γλωσσῶν, εἶναι καταφανὴς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀπὸ τὴν μεγάλην ἀνάπτυξιν τῶν τάξεων τῶν Πρακτικῶν Γυμνασίων καὶ τὴν ἀθρόαν προσέλευσιν μαθητῶν εἰς τὰς σχολὰς ὅπου διδάσκονται ἀποτελεσματικώτερον αἱ ξέναι γλῶσσαι. Ἐδῶ πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι ἐνῷ αἱ ἐκπαιδευτικαί μας ἀρχαὶ ὑπεβοήθησαν τὴν ἐπέκτασιν τῶν τάξεων τοῦ Πρακτικοῦ Γυμνασίου εἰς ὅλας τὰς πόλεις, ὑπῆρξε μία δυσμενὴς καὶ ἐπιβλαβὴς διάκρισις εἰς βάρος τῶν γυμνασίων θηλέων. Μεγάλα γυμνάσια θηλέων ἔχουν τμήματα μόνον κλασσικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ. Καὶ ὅμως εἶναι ἐξ ἴσου χρήσιμον καὶ αἱ μαθήτριαι νὰ ἐνθαρρυνθοῦν ὅπως στραφοῦν πρὸς τὰς θετικὰς ἐπιστήμας.

Πολλαὶ τούτων θὰ ἠδύναντο νὰ σπουδάσουν μαθηματικά, φυσικήν, χημείαν καὶ νὰ βοηθήσουν μελλοντικῶς εἰς τὴν λύσιν τοῦ πλέον σοβαροῦ ζητήματος τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, τῆς ἐλλείψεως καθηγητῶν θετικῶν ἐπιστημῶν, ἡ ὁποία διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ γίνεται διαρκῶς καὶ ὀξυτέρα.

Νομίζω ὅτι ἐπὶ τοῦ ζητήματος τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν μεθόδων διδασκαλίας δὲν θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ὁμιλήσω εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν, ἔστω καὶ ἂν τοῦτο ἀποτελεῖ κεντρικὸν καὶ οὐσιαστικὸν ζήτημα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ τονίσω ὅτι διὰ τοῦ ὑπερβολικοῦ φόρτου ἐργασίας καὶ μαθημάτων, ὄχι μόνον δὲν ἐπιτυγχάνομεν τὸ ποθούμενον ἀποτέλεσμα, ὄχι μόνον καταρρακώνομεν σωματικῶς καὶ πνευματικῶς τοὺς μαθητὰς καὶ τὰ παιδιὰ μὲ ταλέντα, ἀλλὰ δημιουργοῦμεν καὶ ἀποστροφὴν πρὸς τὴν μά-

θησιν, ὡς ὁμολογοῦν ἰδικοί μας καὶ ξένοι ἐκπαιδευτικοί. Πιστεύω ὅτι οἱ ἀπόφοιτοι, ἀκόμη καὶ οἱ ἐπιστήμονές μας θὰ ἠγάπων περισσότερον τὸ βιβλίον, θὰ ἐμελέτων περισσότερον ἐὰν δὲν τοὺς ἐδημιουργεῖτο εἶδος ἀποστροφῆς πρὸς τοῦτο ἀπὸ τὸν φόρτον ὕλης κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν σπουδῶν των.

Ἀναφέρομαι, τέλος, εἰς τὸ τρίτον εἰδικὸν θέμα, τὸ θέμα τῶν καθηγητῶν. Διὰ τῆς ἐπεκτάσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ ὀξυνθῇ τὸ ζήτημα τῆς ἐλλείψεως καθηγητῶν ἰδιαιτέρως διὰ τὰ μαθήματα τῶν θετικῶν ἐπιστημῶν καὶ τῶν τεχνικῶν. Ἐπιβάλλεται ἑπομένως ἡ ἔγκαιρος, ἄμεσος, θὰ ἔλεγα, ἀντιμετώπισίς του. Εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἀποσταλῇ μέγας ἀριθμὸς ὑποτρόφων τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας διὰ τοὺς κλάδους τούτους εἰς τὸ ἐξωτερικόν. Πρέπει νὰ γίνῃ κατάλληλος ἐπιλογὴ ἀποφοίτων βάσει τῶν προσόντων των. Ἐπίσης ἕνας ἀριθμὸς φοιτητῶν σπουδαζόντων δι' ἰδίων ἐξόδων πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθῇ νὰ ἀκολουθήσῃ μαθηματικά, θετικὰς ἐπιστήμας καὶ τεχνικοὺς κλάδους.

Πρέπει νὰ ἀνασταλῇ ἡ ἀπώλεια διδακτικοῦ προσωπικοῦ ἐκ τῶν τεχνικῶν σχολῶν καὶ τῶν Γυμνασίων διὰ τῆς δημιουργίας εὐνοϊκῶν συνθηκῶν ὑπηρεσίας, οὐχὶ κατωτέρων τοῦ δημοσίου καὶ ἰδιωτικοῦ τομέως τῆς οἰκονομίας. Τὸ ζήτημα τῶν συντάξεων καὶ ἄλλα προβλήματα τῶν καθηγητῶν πρέπει νὰ λυθοῦν ἐγκαίρως καὶ νὰ ἐπιτύχωμεν οὕτω ἁρμονικὴν συνεργασίαν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν.

Πρέπει νὰ τονίσω ὅτι δὲν προσεπάθησα νὰ ἀναλύσω τὰ προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως, πολὺ περισσότερον δὲν προσεπάθησα νὰ διαγράψω τὴν γενικὴν πορείαν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Καὶ τοῦτο διότι πιστεύω ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις εἶναι ἔργον πολύπλοκον, ἔργον μακρόχρονον, ἀπαιτοῦν συνεργασίαν ἐπιστημόνων εἰδικῶν περὶ τὰ ἐκπαιδευτικά, κοινωνικὰ καὶ οἰκονομολογικὰ θέματα, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως μελέτην ὅλων τῶν δυνατοτήτων καὶ ἀναγκῶν τοῦ τόπου μας. Εὔχομαι ἡ συζήτησις μεταξὺ τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων ἁρμοδίων, ὅπως καὶ ὑπὸ τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς συνεχισθῇ καὶ εἰς τὸ μέλλον, διότι ἡ καλυτέρα καὶ ταχυτέρα λύσις τῶν ζητημάτων τῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ παίξῃ πρωτεύοντα ρόλον εἰς τὴν προσπάθειαν δι' ἀνάπτυξιν τῆς πατρίδος μας. Εὔχομαι ἐπίσης ἡ συζήτησις αὐτὴ νὰ εἶναι εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα ἐποικοδομητικὴ καὶ ἀντικειμενική, διότι ἡ ἄρνησις, ὁ δογματισμὸς καὶ ὁ ὑποκειμενισμὸς εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιφέρουν ἀνεπανόρθωτον ζημίαν εἰς τὴν ὁμαλὴν πρόοδον τοῦ πλέον σημαντικοῦ κοινωνικοῦ τομέως, τῆς παιδείας μας.

Τελικῶς ὑποστηρίζω τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ὅπως τὸ ὅλον ἐκπαιδευτικὸν θέμα γίνῃ εἰσήγησις ὅπως τύχῃ ἀμέσου προσοχῆς καὶ ἐξετάσεως τόσον ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται ἡ μὴ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος, εἶναι ἓν πολὺ σοβαρὸν θέμα τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ ἐξετάσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καὶ νὰ λάβῃ τὰς ἐνδεδειγμένας ἀποφάσεις, ἐν ὄψει μάλιστα, τῶν δηλώσεων τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν συνεζήτησεν ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως, οὔτε καθώρισε ταύτην μέχρι σήμερον, ἀλλὰ ἁπλῶς ἐξέδωσεν ἓν τυπικὸν διάταγμα σχετικῶς μὲ τὸν τύπον τῶν σχολῶν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἐκφράσω ἀπόψεις ἐπὶ ἑνὸς τόσον σοβαροῦ θέματος τὸ ὁποῖον χρήζει μακρᾶς καὶ ἐνδελεχοῦς μελέτης, οὔτε θὰ προβῶ εἰς λεπτομερεῖς εἰσηγήσεις ἀναφορικῶς μὲ τὰ μέτρα ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Θὰ περιορισθῶ μόνον εἰς τὴν διαπίστωσιν, τὴν ὁποίαν ἀσφαλῶς οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ, ὅτι τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα οὐδόλως συντονίζεται πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας ἐπαγγελματικῆς ἀπασχολήσεως καὶ παραγωγικῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ κυπριακοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ.

Ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἀντικρύζω μετὰ θλίψεως, ὡς ἀσχολούμενος ἰδιαιτέρως μὲ τὴν συνδικαλιστικὴν κίνησιν τοῦ τόπου μας, τὸ ἀνεργιακὸν δρᾶμα τῶν ἀποφοίτων τῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας οἱ ὁποῖοι ἀναγκάζονται, διὰ νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν, νὰ ἐνασκήσουν τὸ ἐπίπονον ἐπάγγελμα τοῦ ἀνειδικεύτου ἐργάτου τὸ ὁποῖον δι' αὐτοὺς μὲν τυγχάνει ἐντελῶς ἀκατάλληλον, διὰ δὲ τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας ἐπιζήμιον, καθ' ὅτι λόγῳ τῆς ἀνεπαρκοῦς τεχνικῆς καταρτίσεώς των ἡ παραγωγικότης των, παρὰ τὴν ἐντατικήν των προσπάθειαν, τυγχάνει ἐλαχίστη καὶ ἀσύμφορος δι' οἱανδήποτε ἐπιχείρησιν.

Οὐδείς, ἀσφαλῶς, ἀγνοεῖ τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῆς ἀπορροφήσεως τῶν ἀποφοίτων τῶν Γυμνασίων εἰς γραφειακὰς ἐργασίας, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ἀποφοίτους τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν οἱ ὁποῖοι εὑρίσκουν εὐκόλως ἐργασίαν τῆς εἰδικότητός των. Ἂν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν μας τὴν ἐπίσημον ἐπισκόπησιν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ τῆς νήσου μας τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, κατὰ τοὺς τελευταίους δώδεκα μῆνας, ὅτι ἐδηλώθη ζήτησις 7,900 προσώπων ἐκ τῶν ὁποίων μόνον 375 διὰ γραφειακὰ ἐπαγγέλματα, δυνάμεθα νὰ ἀντιληφθῶμεν τὴν ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ διαρρυθμίσωμεν κατὰ τοιοῦτον τρόπον τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα ὥστε νὰ βελτιώσωμεν καὶ ἐπεκτείνωμεν εἰς πολὺ μεγαλύτερον βαθμὸν τὰς τεχνικὰς καὶ Ἐπαγγελματικάς μας Σχολὰς ὥστε νὰ δύνανται αὗται νὰ ἀνταποκριθῶσι πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας μας καὶ ταὐτοχρόνως νὰ καταπολεμήσωμεν, διὰ τῆς ἐνδεδειγμένης διαφωτίσεως, τὴν ὑφισταμένην προκατάληψιν πρὸς τὰ χειρονακτικὰ ἐπαγγέλματα.

Ἡ βελτίωσις καὶ ἐπέκτασις τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Κύπρῳ, ἀσφαλῶς, θὰ πρέπει νὰ μὴ ἀποβῇ πρὸς βλάβην τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ τῆς ἐν γένει πνευματικῆς ἀνόδου τοῦ τόπου μας ἤτις θὰ πρέπει νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Συζητοῦντες σήμερον τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος θὰ ἦτο παράλειψις ἐκ μέρους μας ἐὰν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς δὲν ἠκούετο εἷς δημόσιος ἔπαινος διὰ τὸ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας ἐπιτελεσθὲν ἔργον, ὅστις μετὰ παραδειγματικοῦ ζήλου καὶ ἀφοσιώσεως πρὸς τὸ καθῆκον ἐπιλαμβάνεται τῶν σοβαρῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ζητημάτων, ἀνεξαρτήτως τῆς ἐπιφυλάξεώς μας ἐπὶ ὡρισμένων ἐκπαιδευτικῶν του ἀπόψεων.

Τελειώνων τὰς ὀλίγας παρατηρήσεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος, ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ εἰς τὸ ἀμέσως προσεχὲς μέλλον νὰ ἐπιληφθῇ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος καὶ νὰ χαράξῃ τὴν ἐνδεδειγμένην διὰ τὸν τόπον μας ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καὶ λόγῳ ταῦ γεγονότος ὅτι ὁ Δρ Σπυριδάκις, Ὑπουργὸς Παιδείας τῆς Δημοκρατίας, προτίθεται νὰ προσέλθῃ εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ προβῇ εἰς δηλώσεις, προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τὴν ὁποίαν ὁρίζω

διά τήν προσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 3.30 μ.μ., μέ τήν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων. (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

(1) Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις. (Ἐκτέλεσις ἔργων πολεοδομικῆς ἀναπτύξεως τῆς πόλεως Λεμεσοῦ, βελτίωσις τοῦ ἀποχετευτικοῦ συστήματος καὶ ἵδρυσις χώρων σταθμεύσεως—Ἀναπροσαρμογὴ τῶν συντάξεων τῶν πρὸ πολλοῦ καὶ δὴ πρὸ τοῦ 1950 ἀφυπηρετησάντων δημοσίων καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων καὶ διδασκάλων—Ἀσφαλτόστρωσις τοῦ δρόμου Φαρμακᾶ—Γουρρίου—Καλοῦ Χωρίου—Ἀρχαιολογικαὶ ἀνασκαφαὶ εἰς τὴν ἐπαρχίαν Πάφου ἐντὸς τοῦ 1967—Ρύθμισις τοῦ θέματος τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν, κ.λ.π.).

(2) Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Συμβάσεως περὶ τῆς Ἐξαλείψεως Πάσης Μορφῆς Φυλετικῆς Διακρίσεως (Κυρωτικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Γ. Ποταμίτης—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

(3) Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Παροχὴ διόδου) Κανονισμῶν τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

(4) Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

(5) «Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων» καὶ αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Ν. Κόσιης—Π. Στυλιανοῦ—Χρ. Δημητριάδης—Χρ. Μιχαηλίδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 30ῆς ΜΑΡΤΙΟΥ 1967.

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 28)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966.

«Ἡ γεωργικὴ καὶ κτηνοτροφικὴ τάξις τῆς νήσου εὑρίσκονται σήμερον, ἰδίως εἰς ὑπὸ ἀνάπτυξιν περιοχὰς ὡς ἡ Πάφος, εἰς δυσχερῆ θέσιν νὰ ἀξιοποιήσουν τὰ κτήματά των καὶ τὸν μόχθον των συνεπείᾳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν χρημάτων διὰ τὴν δανειοδότησίν των ἐκ μέρους τῆς Κεντρικῆς Συνεργατικῆς Τραπέζης μὲ μακροπρόθεσμα δάνεια. Οὕτω ἡ ὅλη προσπάθεια τοῦ ἀγροτικοῦ μας κόσμου, ἡ ὁποία πρέπει νὰ τύχῃ πάσης ἐνισχύσεως καὶ ἐνθαρρύνσεως ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, συναντᾶ τεραστίας καὶ ἀνυπερβλήτους δυσχερείας.

ΕΡΩΤΑΤΑΙ : Διατὶ ἡ Κυβέρνησις καθυστερεῖ τὴν χορήγησιν περαιτέρω χρημάτων εἰς τὴν Κεντρικὴν Συνεργατικὴν Τράπεζαν διὰ τὴν δανειοδότησιν τῶν ἀγροτῶν μας, ἵνα οὕτω ἐκπληρώσῃ καὶ τὸ ἐξαγγελθὲν πρόγραμμά της τῆς πρώτης πενταετίας διὰ τὴν χορήγησιν δανείων εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον ἐκ δύο ἑκατομμυρίων λιρῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἔχῃ εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἀγροτικῆς οἰκονομίας καὶ θὰ συμβάλῃ ἐνεργῶς καὶ θετικῶς εἰς τὴν ἀξιοποίησιν τῶν γεωργικῶν καὶ κτηνοτροφικῶν δυνατοτήτων τῆς νήσου».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 9ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου 'Ιωαννίδη.

«'Ο "Εντιμος Βουλευτὴς θὰ εὐχαριστηθῇ νὰ πληροφορηθῇ ὅτι εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν 'Αναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967 γίνεται πρόβλεψις διὰ τὴν παροχὴν ὑπὸ τῶν Δανειστικῶν 'Επιτρόπων μέσῳ τῆς Συνεργατικῆς Κεντρικῆς Τραπέζης πιστώσεων μέχρι £200.000 διὰ τοὺς γεωργούς. Αἱ πιστώσεις αὗται παρέχονται δυνάμει τοῦ περὶ 'Αγροτικῶν Πιστώσεων Νόμου ὑπ' ἀριθ. 56 τοῦ 1962».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι τὰ σιτηρὰ συγκεντρώνονται σὲ ἀποθῆκες στὰ χωριά. Εἶναι ἐπίσης γνωστὸ ὅτι μεγάλες ποσότητες κριθαριοῦ ἀγοράζονται καὶ χρησιμοποιοῦνται γιὰ τὴν κτηνοτροφία τῆς Κύπρου.

"Εγιναν διαβήματα πολλὲς φορὲς ἀπὸ μέρους τῶν κτηνοτρόφων καὶ τῶν ὀργανώσεών τους πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν Σιτηρῶν ὅπως ἡ πώληση τοῦ κριθαριοῦ γίνεται πρὸς τοὺς κτηνοτρόφους ἀπὸ τὲς κατὰ τόπους ἀποθῆκες στὰ χωριά. "Οταν ἡ πώληση τοῦ κριθαριοῦ γίνεται στὰ χωριὰ ἀπαλλάσονται οἱ κτηνοτρόφοι μεταφορικὰ ἔξοδα, ταλαιπωρίες καὶ χασομερήματα.

"Ομως ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν ἀρνήθηκε νὰ δεχτῇ αὐτὴ τὴν εἰσήγηση καὶ σήμερα χιλιάδες κτηνοτρόφοι ὑποχρεώνονται γιὰ νὰ ἐξασφαλίσουν κριθάρι γιὰ τὰ ζῶα τους νὰ ὑποβάλλωνται σὲ μεγάλα ἔξοδα γιὰ νὰ κατεβαίνουν στὲς πόλεις.

'Ερωτῶμεν τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἂν ἔχη ὑπ' ὄψη του αὐτὴ τὴν κατάσταση καὶ γιατὶ δὲν ἐπεμβαίνει νὰ διευθετηθῇ τὸ ὅλο ζήτημα ἔτσι ποὺ ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν νὰ προμηθεύη κριθάρι στοὺς κτηνοτρόφους ἀπὸ τὲς τοπικὲς ἀποθῆκες τῶν χωριῶν» ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Νοεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η ἐναποθήκευσις κριθῆς εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν χωρίων καθ' ὅλον τὸ ἔτος δὲν εἶναι δυνατὴ διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

(α) 'Ως γνωρίζετε, αἱ ἀποθῆκαι τῶν χωρίων εἶναι ἀκατάλληλοι δι' ἐναποθήκευσιν σιτηρῶν πέραν τῶν δύο ἢ τριῶν μηνῶν. 'Εὰν ἡ κριθὴ παραμείνῃ εἰς τοιαύτας ἀποθήκας πέραν τοῦ χρονικοῦ τούτου ὁρίου, θὰ ὑποστῇ ἀσφαλῶς μεγάλας βλάβας ἐκ τῆς ὑγρασίας, τῶν ἐντόμων καὶ τῶν παρασίτων.

(β) Διὰ νὰ δυνηθῇ ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν νὰ πωλῇ κριθὴν ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν κατὰ τόπους ἀποθηκῶν τῶν χωρίων ὡς ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου μέλους θὰ πρέπει νὰ δημιουργηθῇ ὀργάνωσις πωλήσεως εἰς ἑκατοντάδας χωρίων, καθ' ἅπασαν τὴν Κύπρον, καὶ τοῦτο θὰ συνεπάγεται τεράστια ἔξοδα εἰς ἀποθηκευτικὰ καὶ προσωπικὸν καὶ μεγάλην αὔξησιν ἢ εἰς τὴν τιμὴν πωλήσεως τῆς κριθῆς ἢ τῆς κυβερνητικῆς ἐπιχορηγήσεως.

(γ) Διὰ περίπου ἓξ ἕως ἑπτὰ μῆνας κατ' ἔτος ἡ 'Επιτροπὴ Σιτηρῶν πωλεῖ κριθὴν ἀναμεμειγμένην κατὰ 20%—30% μὲ σπαστὴν κριθήν, πράττει δὲ τοῦτο πρὸς προστασίαν κατὰ τοῦ κινδύνου τῆς ἐκ νέου πωλήσεως πρὸς αὐτὴν προϊόντος ἤδη ἐπιχορηγηθέντος, πρὸς τὸν σκοπὸν εἰσπράξεως διπλῆς ἐπιχορηγήσεως εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου. Τὸ σπάσιμον καὶ ἡ ἀνάμειξις σπαστῆς κριθῆς εἰς τὰ πλεῖστα τῶν ἀγροτικῶν κέντρων θὰ ἦτο ἀδύνατος εἰμὴ μόνον κατόπιν μεγάλων ἐξόδων.

2. Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους ἡ Ἐπιτροπὴ Σιτηρῶν συγκεντρώνει τόσον τὸν σῖτον ὅσον καὶ τὴν κριθὴν εἰς τὰ ἐπαρχιακὰ κέντρα, ὅπου διαθέτει καὶ καταλλήλους ἀποθήκας καὶ γραφεῖα καὶ ἔμπειρον προσωπικόν, καὶ ὅπου γίνεται καὶ ἡ μεγαλυτέρα κατανάλωσις.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου τὸ κόστος εἰς τὸ Δημόσιον κρατεῖται ὅσον τὸ δυνατὸν χαμηλότερον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Ἡ χορήγησις προσωρινοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀφυπηρετήσαντας καθηγητὰς ἐσημείωσεν ἐλαφρὰν καθυστέρησιν διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν ὡρισμέναι πληροφορίαι ἀπαραίτητοι διὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ποσοῦ τῆς χορηγηθησομένης βοηθείας.

2. Αἱ ἀναγκαῖαι πληροφορίαι ἔχουν τώρα ληφθῆ καὶ ἔχει ἤδη ἐγκριθῆ ἡ πληρωμὴ τοιούτου ἐπιδόματος εἰς δικαιούχους ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1966, συμφώνως τῆς σχετικῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαρτίου 1967.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπεφάσισε πρὸ μηνῶν ὅπως παρέχεται εἰς τοὺς ἀφυπηρετήσαντας καθηγητὰς Σχολῶν Μέσης Παιδείας προσωρινὸν μηνιαῖον ἐπίδομα ἐκ £35 μέχρις ὅτου ψηφισθῆ ὁ νόμος τῆς συνταξιοδοτήσεώς των.

Παρ' ὅλον ὅτι οἱ ἐνδιαφερόμενοι ὑπέβαλαν τὰς σχετικὰς αἰτήσεις πρὸς τοὺς ἁρμοδίους καὶ ἐζήτησαν τὴν πληρωμὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος, ἀτυχῶς μέχρι σήμερον οὐδὲν ποσὸν ἐπληρώθη εἰς αὐτούς.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήση τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

(1) Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι καθυστεροῦν τὴν πληρωμὴν τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος ;

(2) Πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ πληρωμὴ τούτου ;

(3) Ἡ πληρωμὴ τοῦ ὡς ἄνω ἐπιδόματος θὰ γίνῃ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς Ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἢ ὄχι»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Μαΐου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1966.

«Ἔχων ὑπ' ὄψιν μου ὅτι :

(α) Εἰς τὸν Πρῶτον Πίνακα τοῦ Τροποποιητικοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμου, 12 τοῦ 1963, εἰς τὴν Δασμολογικὴν Κλάσιν 551—02 (6), ἡ ὁποία ἀφορᾷ ὡρισμένας ὕλας καὶ συμπυκνώματα, χρησιμοποιούμενα εἰς ἀρκετὰς ἐγχωρίους βιομηχανίας, αἱ ἀγγλικαὶ λέξεις "citrus flavouring" κακῶς ἡρμηνεύθησαν ὡς «περιέχοντα ἀρώματα ἐσπεριδοειδῶν», ἐνῷ κανονικῶς ἡ λέξις "flavour" ἐμπερικλείει τόσον τὸ στοιχεῖον τῆς ὀσφρήσεως ὅσον καὶ ἐκεῖνο τῆς γεύσεως.

(β) Ἡ τοιαύτη λανθασμένη ἑρμηνεία ἀναγκάζει τὰς ἐνδιαφερομένας βιομηχανίας νὰ πληρώνουν δασμὸν 8% ἢ 16% διὰ τὰς τοιαύτας πρώτας ὕλας των, ἐνῷ κανονικῶς αὗται θὰ ἦσαν ἀδασμολόγητοι.

(γ) Ἡ πληρωμὴ τοῦ δασμοῦ τούτου προκαλεῖ δυσχερείας εἰς πολλὰς καὶ ποικίλας κυπριακὰς βιομηχανίας.

Παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον προτίθεται τὸ ἐνωρίτερον νὰ προβῇ εἰς τὴν διόρθωσιν τῆς καταστάσεως ταύτης, εἴτε διὰ τροποποιήσεως τοῦ νόμου εἴτε διὰ σχετικῆς ἐγκυκλίου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαΐου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Νομικὴν ἰσχὺν διὰ σκοποὺς ταξινομήσεως τῶν ἐμπορευμάτων ἔχει τὸ Ἑλληνικὸν κείμενον τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμου καὶ οὐχὶ ἡ Ἀγγλικὴ μετάφρασις τούτου, ἥτις σκοπὸν ἔχει, ἁπλῶς καὶ μόνον, τὴν γενικὴν κατατόπισιν καὶ διευκόλυνσιν τῶν ἀλλοδαπῶν. Ἡ ὑπ' ἀρ. 551—02 (6) δασμολογικὴ κλάσις τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου σαφῶς ἀναφέρεται εἰς «ὕλας καὶ συμπυκνώματα περιέχοντα ἀρώματα ἐσπεριδοειδῶν». Κατὰ συνέπειαν δὲν φαίνεται νὰ εὐσταθῇ ὁ ἰσχυρισμὸς περὶ κακῆς ἢ λανθασμένης μεταφράσεως τῶν Ἀγγλικῶν λέξεων "citrus flavouring".

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὡς ἐν τῇ πράξει ἀπεδείχθη, ἡ ὑπὸ τῶν Τελωνειακῶν Λειτουργῶν διαπίστωσις τῆς ὑπάρξεως ἢ μὴ «ἀρωμάτων ἐσπεριδοειδῶν» ὑπῆρξε δυσχερεστάτη, συχνάκις δὲ ἐγένετο πρόξενος προστριβῶν μεταξὺ Τελωνείου καὶ τῶν ἐνδιαφερομένων βιομηχανιῶν. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, πρὸς καλυτέραν ρύθμισιν προέβη, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς εἰσήγησιν διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου 551—02(β). Τὸ Ἔντιμον Μέλος παρακαλεῖται ὅπως ἀναφερθῇ εἰς τὸ ἐδάφιον 551—02 τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) Νόμου 1966, ὡς ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας ὑπ' ἀρ. 535 τῆς 10ης Νοεμβρίου 1966. Ὡς ἐκ τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως δὲν ἐστάλη ἐκ παραδρομῆς ἡ ὡς ἄνω ἀπάντησις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἰουνίου 1966.

«Ἐν ὄψει τῶν καταβαλλομένων προσπαθειῶν δι' ἐπικράτησιν ἀντιπληθωρικῶν παρὰ τῷ λαῷ αἰσθημάτων καὶ τάσεων, παρακαλεῖται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ σῶμα περὶ τῶν διαγραφομένων προοπτικῶν ἐφαρμογῆς καὶ ἐν Κύπρῳ τοῦ συστήματος «Ἐνσήμων ἀποταμιεύσεως» (Saving Stamps) κατὰ τὸ πρότυπον ποὺ τοῦτο ἰσχύει καὶ λειτουργεῖ ἀπὸ ἐτῶν εἰς Ἀγγλίαν καὶ ἀλλαχοῦ, μὲ λίαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα, δεδομένου ὅτι :

(α) Ἐνθαρρύνει ἀφαντάστως τὴν ἄμεσον ἀποταμίευσιν τῶν ἀπορωτέρων στρωμάτων.

(β) Παρέχει πρακτικὰ πλεονεκτήματα ὑπερέχοντα ἀπὸ ἀπόψεως διαδικασίας ὅλων τῶν ὑπαρχόντων εἰς τὸν τόπον συναφῶν συστημάτων ἀποταμιεύσεως, χωρὶς νὰ τὰ θίγῃ».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ἰουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Ἡ Κυβέρνησις ἐν τῇ ἐπιδιώξει ταχείας οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως ὑπὸ συνθήκας νομισματικῆς σταθερότητος μελετᾷ σχέδια περαιτέρω ἐνισχύσεως τῆς ἀποταμιευτικῆς τάσεως τοῦ πληθυσμοῦ. Ὡς ἀνηγγέλθη ἤδη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἡ Κυβέρνησις προτίθεται νὰ προωθήσῃ ἐν

καιρῷ τὴν ἔκδοσιν μεσοπροθέσμων καὶ μακροπροθέσμων δανείων. Τὸ σύστημα «Πιστοποιητικῶν Ἀποταμιεύσεως» (Savings Certificates) ὁμοῦ ἢ ἄνευ τῆς συμπληρωματικῆς ἐκδόσεως «Ἐνσήμων Ἀποταμιεύσεως» (Savings Stamps) ἀποτελεῖ μέρος τῆς διεξαγομένης μελέτης πρὸς περαιτέρω ἐνθάρρυνσιν τῶν ἀποταμιεύσεων.

Δέον ὅμως νὰ τονισθῇ ἡ διαπίστωσις, ἥτις καλῶς διαφαίνεται καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν τοῦ Ἐντίμου Μέλους, ὅτι αἱ ἀποταμιεύσεις εἶναι ἐπιθυμηταὶ καὶ ἡ δημιουργία νέων ἐπιδιώκεται ἀσχέτως τοῦ ἐὰν αὗται εὑρίσκωνται ἢ θὰ εὑρίσκωνται ἐμπεπιστευμέναι εἰς τὸν Κυβερνητικὸν Λογαριασμὸν ἢ τὰ ἐν Κύπρῳ λειτουργοῦντα Τραπεζικὰ καὶ Πιστωτικὰ Ἱδρύματα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαρτίου 1967.

«Τὸ χωρίο Ἀφάνεια ἀντιμετωπίζει πρόβλημα ποσίμου νεροῦ. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ γίνεται ὀξύτερο γιὰ τοὺς κατοίκους ἰδιαίτερα τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὰ μέτρα παίρνονται καὶ ποιὸ πρόγραμμα ὑπάρχει γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἐπαρκοῦς ποσότητας νεροῦ γιὰ τοὺς κατοίκους Ἀφάνειας» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Οἱ Πατατοπαραγωγοὶ τῶν Κοκκινοχωριῶν ἔχουν ὑποστῆ μέσα στὸν Νιόβρη σοβαρὲς καταστροφὲς ἀπὸ τὲς πλήμμυρες.

Ἑκατοντάδες οἰκογένειες ἔχουν μείνει δίχως κανένα εἰσόδημα, καὶ δίχως μέχρι σήμερα καμμιᾶς κυβερνητικῆς βοηθείας.

Οἱ παγετῶνες ἔχουν κάμει προχθὲς ἐπίσης σοβαρὲς καταστροφὲς στὲς πατατοφυτεῖες Αὐγόρου, Ξυλοφάγου, Φρενάρου, Παραλιμνιοῦ, Λιοπετριοῦ καὶ ἄλλων χωριῶν.

Λόγῳ αὐτῶν τῶν καταστροφῶν ἡ παραγωγὴ θὰ εἶναι μειωμένη, καθὼς καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν παραγωγῶν.

Ὕστερα ἀπὸ τὲς ἀπανωτὲς καταστροφὲς στὲς πατατοφυτεῖες δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἐπίσπευση τῆς ἱδρυσης Ταμείου Ἀσφαλείας ποὺ νὰ καλύπτει τὲς θεομηνίες τόσο γιὰ τὴν παραγωγὴ πατατῶν ὅσο καὶ γενικώτερα γιὰ τὰ ἄλλα ἀγροτικὰ προϊόντα» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ψηφισθῇ ὁ Νόμος περὶ ἐλεγχομένης ἐσπεριδοκαλλιεργείας, μᾶς ἐδηλώθη ἐπισήμως ὅτι δὲν σκοπεῖται διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἡ ἀπαγόρευσις εἰς πραγματικοὺς γεωργοὺς νὰ προβοῦν εἰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν.

Σήμερον ὑποβάλλονται παράπονα ἐκ μέρους πραγματικῶν γεωργῶν, ὅτι εἰς τὰς αἰτήσεις των ἀντιτάσσεται ἄρνησις ἀδείας διὰ φυτείαν. Εἰς ἐπίμετρον μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ἐχορηγήθη ἄδεια διὰ τοιαύτας φυτείας εἰς μὴ γεωργούς, οἵτινες ἔχουσιν ἄλλοθεν ἐπαρκεστάτους πόρους ζωῆς.

Ἐπιθυμοῦμεν μίαν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους

διὰ νὰ γνωρίσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁλόκληρος ἡ Βουλή, πῶς ἐφαρμόζεται ὁ σχετικὸς Νόμος, καὶ ἂν αὐτὸς πράγματι ἀποβαίνῃ πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ποὺ ἐργάζονται τὴν γῆν ἰδίαις χερσί».

—Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν, εἰς τὴν ἔκθεσίν των τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐν τῇ Βουλῇ τὴν 16ην Ἰουνίου 1966, ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Ἐλέγχου Ἐνοικιαγορᾶς, Πωλήσεως ἐπὶ Πιστώσει καὶ Μισθώσεως Ἰδιοκτησίας Νόμος τοῦ 1966», συνέστησαν τὴν ἐπιψήφισιν τούτου εἰς Νόμον ὅστις καὶ τελικῶς ἐψηφίσθη τὴν 23ην Ἰουνίου 1966 καὶ ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ διὰ διατάγματος τὴν 3ην Νοεμβρίου 1966, ἀφοῦ προηγουμένως κατέληξαν ὁμοφώνως ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὴν Κινητὴν Περιουσίαν ἐνδείκνυται ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λῆψιν μέτρων :

(α) Ἐλέγχου τῶν ἐκδηλωθεισῶν πληθωριστικῶν τάσεων.

(β) Διὰ σκοποὺς βελτιώσεως τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

(γ) Διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἀποτελεσματικωτέρας χρήσεως τῶν πόρων τῆς οἰκονομίας διὰ σκοποὺς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

(δ) Διὰ διακανονισμὸν δικαίου ἐμπορικοῦ συναγωνισμοῦ.

Παρὰ ταῦτα, ἐνῷ πᾶς ὀρθολογικῶς σκεπτόμενος νομιμόφρων πολίτης τῆς Δημοκρατίας θὰ ἀνέμενεν ὅτι πάντες οἱ ἐπηρεαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου θὰ συνεμορφώνοντο ἵνα ἐπιτευχθοῦν οἱ σκοποὶ τοῦ Νόμου τούτου, μὲ μεγάλην ἔκπληξιν καὶ δυσφορίαν οἱ ἐμπορευόμενοι διεπίστωσαν ὅτι, ἐνῷ τὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ διατάγματι τῆς 3.11.1966 ἔχει συμμορφωθῇ πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου κατὰ γράμμα, οὐδόλως μέχρι σήμερον ἔχουν συμμορφωθῇ μὲ τὰς προνοίας τοῦ Νόμου τούτου οἱ Συνεργατικοὶ Ὀργανισμοί, οἱ ὁποῖοι περιφρονήσαντες Κυβέρνησιν καὶ Βουλὴν καὶ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ Ἰδιωτικοῦ Ἐμπορίου, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐμπορεύωνται ἀσυδότως ὡς καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, καὶ τοιουτοτρόπως συναγωνίζονται ἀνίσως καὶ προκλητικῶς τὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον καὶ συνάμα ὑπονομεύουν γενικῶς τὴν οἰκονομίαν τῆς Δημοκρατίας μας.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους θὰ ἤθελον ὅπως ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εὐαρεστηθῇ νὰ μὲ πληροφορήσῃ τὰ ἀκόλουθα :

1. Αἱ ἐμπορικαὶ δραστηριότητες τοῦ Συνεργατισμοῦ ὑπόκεινται εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ἢ εἶναι ἀσύδοτοι ;

2. Ἐὰν αἱ ἐμπορικαὶ δραστηριότητες τοῦ Συνεργατισμοῦ ὑπόκεινται εἰς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου τούτου, τί μέτρα μέχρι σήμερον ἔχουν ληφθῇ διὰ νὰ τερματισθῇ ἡ ἀνήκουστος καὶ προκλητικὴ αὕτη στάσις των ;

3. Ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται, ἐὰν ὄχι διά τι ἄλλο τοὐλάχιστον διὰ ζήτημα γοήτρου, ἐφαρμόζουσα τὸν Νόμον, νὰ διώξῃ τοὺς ὑπευθύνους καὶ συνάμα νὰ ἐπιβάλῃ κυρώσεις εἰς αὐτούς ;

4. Ἐὰν δὲ δὲν σκέπτεται νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς προνοίας τοῦ Νόμου ἀναφορικῶς μὲ τὰς δραστηριότητας τοῦ Συνεργατισμοῦ, δὲν νομίζει ὅτι ἡ πλέον ἐνδεδειγμένη λύσις θὰ εἶναι ἡ ἄμεσος ἀκύρωσις τοῦ διατάγματος τῆς 3.11.66, διὰ νὰ παύσῃ ἡ δυσμενὴς αὕτη διάκρισις» ;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 1) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην Μαρτίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν ἀναθεώρησιν τῆς Μισθοδοτικῆς Κλίμακος τῶν πέντε προσωρινῶν θέσεων Ἐκπαιδευτῶν τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

Αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι θέσεις ἐδημοσιεύθησαν εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, δυνάμει ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπ' ἀρ. 5899 καὶ ἡμερομηνίαν 31ην Αὐγούστου 1966, ἀλλὰ ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας δὲν προέβη εἰς πλήρωσιν τούτων καθ' ὅτι οὐδεὶς προσοντοῦχος ὑπέβαλεν αἴτησιν.

Ἡ τοιαύτη ἀπροθυμία ὑποβολῆς αἰτήσεων διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν τοιούτων θέσεων ἀπεδόθη εἰς τὸ χαμηλὸν τῆς Μισθολογικῆς Κλίμακος 9 (642X24—690X30—810) διὰ τὰ αἰτούμενα προσόντα.

Ἐκ σχετικῆς ἐρεύνης εἰς Κυβερνητικοὺς καὶ Ἰδιωτικοὺς ὀργανισμοὺς ἐργοδοτοῦντας παρόμοιον προσωπικόν, διεπιστώθη ὅτι ἡ προσφερομένη μισθοδοσία εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς τούτους διὰ τοιοῦτον προσωπικὸν εἶναι ἀνωτέρα τῆς προσφερθείσης διὰ τὰς θέσεις αὐτὰς εἰς τὰ ἐργαστήρια τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν τῇ αἰτήσει τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀφοῦ ἐμελέτησε τὸ ζήτημα συνεφώνησεν ὅπως ἡ ἐν λόγῳ θέσις τεθῇ ἐπὶ Συνδεδυασμένων Κλιμάκων 9 (642X24—690X30—810) καὶ 7 (720X30—990) ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι εἰς τὴν Κλίμακα 7 δύνανται νὰ διορισθοῦν μόνον οἱ ὑποψήφιοι οἵτινες κατέχουν τὸ " City and Guilds Final Certicate " ἢ ἄλλον ἰσοδύναμον προσόν. Οἱ ὑποψήφιοι οἱ μὴ κατέχοντες τὰ τοιαῦτα προσόντα δέον νὰ διορισθοῦν ἐπὶ τῆς Κλίμακος 9.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἰσηγεῖται τὴν ἐπιψήφισιν τούτου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ πλήρωσις τῶν θέσεων τούτων διὰ τὴν καλυτέραν καὶ πλέον ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ καθίσταται ἀναγκαία ἡ πρόβλεψις διὰ τὰς ἐκ τῶν δαπανῶν τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας διὰ τὸ ἔτος τὸ λῆγον τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967, δι' ἃς δὲν ἔχει γίνει πρόβλεψις διὰ νόμου ἢ δὲν θὰ γίνῃ μετὰ ταῦτα τοιαύτη ὑφ' οἱουδήποτε νόμου.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £1.008 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι ἐξήτασαν τὸ Νομοσχέδιον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ὑγείας :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Σωτήριος Γιαννάκης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Νῖκος Ἀγγελίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν εἰς τὴν Βουλὴν τῆς ἐκθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966», ἥτις ἐγένετο κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τῆς 9ης Μαρτίου 1967, ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ὑπέβαλον προφορικῶς πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὡρισμένας παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐν τῇ ἐκθέσει των προτεινομένων τροποποιήσεων. Ἐν συνεχείᾳ οἱ ἐν λόγῳ ἐκπρόσωποι ἐξέθεσαν τὰς ἀπόψεις των προφορικῶς καὶ εἰς σύσκεψιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας εἰς ἣν παρεκάθησε καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς.

Αἱ παρατηρήσεις καὶ προτάσεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ἐξητάσθησαν κατὰ πρῶτον ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς, ὁ ὁποῖος ὑπέβαλεν ἐπὶ τούτων ἀναλυτικὸν ὑπόμνημα εἰς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς Ὑγείας καὶ Νομικῶν.

Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τοῦ ἐν λόγῳ ὑπομνήματος αἱ ἐν λόγῳ δύο Ἐπιτροπαί, εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν τὴν 28ην Μαρτίου 1967 ἐξήτασαν τὰς παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν Ἰατρῶν ὡς καὶ τὸ εἰς αὐτὰς ἀναφερόμενον ὑπόμνημα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ υἱοθετοῦν τὰς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς προτεινομένας τροποποιήσεις ὡρισμένων ἄρθρων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου τὰς ὁποίας καὶ ἐνεσωμάτωσαν εἰς τὸ νέον τροποποιημένον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου, ὁμοφώνως δὲ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον θέσπισιν τούτου.

Ἐπισυνάπτεται ὧδε πρὸς κατατόπισιν τῶν Μελῶν τὸ ὑπόμνημα τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΝ ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΠΡΟΣ ΤΑΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΙΑΤΡΩΝ (ΣΥΛΛΟΓΟΙ, ΠΕΙΘΑΡΧΙΑ ΚΑΙ ΤΑΜΕΙΟΝ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Μετὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐκθέσεως τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ ἄνω ἀναφερθέντος Νομοσχεδίου ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ

Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ἐζήτησαν συνάντησιν μετὰ τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς καὶ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας καὶ ὑπέβαλον προφορικῶς παρατηρήσεις ἐπὶ ὡρισμένων τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων αἵτινες περιέχονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο προαναφερθεισῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

Αἱ παρατηρήσεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ἀναφέρονται εἰς τὰ ἀκόλουθα θέματα :

(1) Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ὑγείας καὶ Νομικῶν εἰσηγήθησαν τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 13 (1) οὕτως ὥστε οἱ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ νὰ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἅμα τῇ παρόδῳ 21 ἡμερῶν, ἐκτὸς ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐντὸς τῆς ἄνω ρηθείσης προθεσμίας τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τούτους, ὁπότε θὰ ἰσχύουν ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν διετύπωσαν τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἄνω ἀναφερθεῖσαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν :

(α) Οἱ κανονισμοὶ οἱ ἐκδιδόμενοι ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν.

(β) Οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν ἐφ' ὅσον οἱ ἐν λόγῳ κανονισμοὶ θὰ ρυθμίζουν θέματα τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς ἰατρικῆς δεοντολογίας.

(γ) Ὁ περὶ Δικηγόρων Νόμος παρέχει τὴν ἰδίαν ἐξουσίαν ὡς πρὸς τὴν θέσπισιν κανονισμῶν ὑπὸ τοῦ «Μπὰρ Κάουνσιλ», χωρὶς ὅμως νὰ προβλέπεται ὅτι οἱ ἐν λόγῳ κανονισμοὶ ὑπόκεινται εἰς οἱονδήποτε ἔλεγχον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς ἢ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

(δ) Ἡ κατάθεσις τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένων κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν περιορίζει τὰς διὰ τοῦ Νομοσχεδίου ἐκχωρουμένας εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον ἐξουσίας ἐπὶ θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων τὸ Νομοσχέδιον ἀναγνωρίζει ἁρμοδιότητα εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον.

(2) Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ὑπέβαλον τὰς ἀκολούθους παρατηρήσεις ἐν σχέσει μὲ τὰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ ἄρθρου 3 (1) (Πειθαρχικὸν Συμβούλιον) :

(α) Δέχονται τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου δὲν εἶναι ἐπιθυμητὸν νὰ ἀποτελῇ «ἐξ ὀφφίκιο» μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

(β) Διαφωνοῦν μὲ τὴν εἰσήγησιν ὅτι τὰ διοριζόμενα μέλη πρέπει νὰ ἀποτελοῦν τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Εἰσηγοῦνται ὅμως ὅτι, ἐὰν ἡ πλειοψηφία θὰ παραμείνῃ εἰς τὰ διοριζόμενα μέλη τότε, ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διοριζομένου ἰατροῦ ἀσκοῦντος ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα, νὰ διορίζεται δικαστικὸς λειτουργός.

(γ) Διαφωνοῦν μὲ τὴν εἰσήγησιν τέσσαρα μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου νὰ ἀποτελοῦν ἀπαρτίαν καὶ εἰσηγοῦνται ὅπως τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον τελῇ ἐν ἀπαρτίᾳ, ὅταν παρακάθηται ἡ ὁλομέλεια τούτου. Διὰ σκοποὺς ἀντιμετωπίσεως περιπτώσεων ἀναγκαίας ἀπουσίας διοριζομένου ἢ αἱρετοῦ μέλους εἰσηγοῦνται ὅπως διορίζωνται καὶ ἐκλέγωνται ἀντικαταστάται τῶν τακτικῶν μελῶν.

(δ) Εἰσηγοῦνται ὅτι ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν δὲν πρέπει νὰ παρακάθηνται κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων ὅταν ὁ ἐκδικαζόμενος ἰατρὸς εἶναι μέλος τῆς

Κυβερνητικῆς Ὑπηρεσίας καὶ ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας ἢ ἡ Κυβερνητικὴ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία.

(3) Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν διαφωνοῦν μὲ τὰς προνοίας τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν ἐκπροσώπησιν τῶν τοπικῶν ἰατρικῶν συλλόγων εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον.

(4) Εἰσηγοῦνται ὅπως περιληφθῇ δυνητικὴ πρόνοια εἰς τὸ Νομοσχέδιον οὕτως ὥστε τὸ Παγκύπριον Ἰατρικὸν Συμβούλιον διὰ τῆς θεσπίσεως κανονισμῶν νὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ ἐξασφαλίζῃ τοὺς ἀναγκαίους οἰκονομικοὺς πόρους, δεδομένου ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ ἄρθρου 8 παρεχομένη ἐξουσία δι' ἐπιβολὴν καὶ εἴσπραξιν συνδρομῶν ἀναφέρεται εἰς τοὺς τοπικοὺς ἰατρικοὺς συλλόγους.

Ἐξήτασα τὰς ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν παρατηρήσεις ἐπὶ τῶν τροποποιητικῶν εἰσηγήσεων τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν τόσον ἐν σχέσει πρὸς τὴν ὑφισταμένην ἐν Κύπρῳ νομοθεσίαν ὅσον καὶ ἐν σχέσει πρὸς νομοθεσίας ἄλλων χωρῶν, συμπεριλαμβανομένης τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου, τὰ δὲ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα κατέληξα ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἔλεγχος ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς ἢ Νομοθετικῆς Ἐξουσίας Κανονισμῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ἐν σχέσει πρὸς θέματα παροχῆς συντάξεως ὡς καὶ γενικώτερα θέματα δεοντολογίας κ.λ.π.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου (Ἰδὲ ἐδάφιον (3) τοῦ 5ου ἄρθρου) προβλέπεται ὅτι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἐκδίδῃ κανονισμοὺς ἐγκρινομένους ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ρυθμίζοντας τὴν ἄσκησιν τῶν ἰδίων αὐτοῦ ἁρμοδιοτήτων, τὰ τῆς ἐσωτερικῆς αὐτοῦ λειτουργίας, τὴν ἐνώπιον αὐτοῦ διαδικασίαν ὡς καὶ πᾶν ἕτερον συναφὲς θέμα.

(1) Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον προκύπτει πρὸς ἐξέτασιν εἶναι κατὰ πόσον οἱ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ δέον νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἢ ἀκόμη καὶ κατὰ πόσον πέραν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρέπει νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὔτε ἡ καταθέσασα τὸ Νομοσχέδιον Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία οὔτε αἱ ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται.

Ἡ ἐν Κύπρῳ ὑφισταμένη νομοθεσία ρυθμίζει τὸ θέμα τῆς ἐκχωρήσεως ἐξουσίας ἐκδόσεως κανονισμῶν εἰς Πειθαρχικὰ Συμβούλια ὡς ἀκολούθως :

(α) Πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ἐξεχωρεῖτο διὰ διαφόρων Νόμων πειθαρχικὴ ἐξουσία εἰς ὡρισμένα ὄργανα χωρὶς ὅμως νὰ ἐκχωρῆται εἰς αὐτὰ δικαίωμα ἐκδόσεως κανονισμῶν ἐπὶ θεμάτων διαδικασίας. (Ἰδὲ :

(i) Νόμος περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν, ἄρθρον 15. (Medical Registration, Cap. 250).

(ii) Νόμος περὶ Ἐγγραφῆς Ὀδοντιάτρων, ἄρθρον 15. (Dentist Registration, Cap. 249).

(iii) Νόμος περὶ Δικηγόρων, ἄρθρον 13. (Advocates Law, Cap. 2)).

Ἡ μόνη διαφορὰ μεταξὺ τοῦ περὶ Δικηγόρων Νόμου καὶ τῶν ἄλλων προαναφερθέντων Νόμων (Ὀδοντιάτρων καὶ Ἰατρῶν) εἶναι ὅτι εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Νόμου περὶ Δικηγόρων περιέχεται πρόνοια (Ἰδὲ ἐδάφιον (7) τοῦ ἄρθρου 13) δι' ἧς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον, ἐν τῇ ἐκδικάσει παραπτώματος δικηγόρου, ἐφαρμόζει κατὰ τὸ δυνατόν, τὴν ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἀκολουθουμένην διαδικασίαν συνοπτικῆς ἐκδι-

κάσεως ὑποθέσεων χωρὶς ὅμως νὰ παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὅπως προβαίνῃ εἰς τὴν θέσπισιν κανονισμῶν.

(β) Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Δημοκρατίας, διὰ τῆς θεσπίσεως τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου (Ἀρ. 41 τοῦ 62) ἐξεχωρήθη δυνητικὴ ἐξουσία εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀρχιτεκτόνων, ὅπερ ἐξασκεῖ καὶ πειθαρχικὴν ἐξουσίαν, (Ἴδε ἄρθρον 12 (1) τοῦ ρηθέντος Νόμου) ὅπως, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐκδίδῃ κανονισμοὺς ὡς πρὸς τὸν καθορισμὸν τοῦ τρόπου ἐρεύνης ὡς καὶ τῶν κυρώσεων αἵτινες δυνατὸν νὰ ἐπιβληθῶσιν ἐπὶ παντὸς ὅστις ἤθελεν εὑρεθῇ ἔνοχος. (Ἴδε ἄρθρον 17, παράγραφος (στ) τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου 41 τοῦ 62).

Ἐκ τῶν ἄνω προκύπτει ὅτι πρὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας ἡ Κυπριακὴ νομοθεσία δὲν ἐξεχώρει ἐξουσίαν εἰς διὰ Νόμου ἱδρυόμενα Πειθαρχικὰ Συμβούλια ὅπως διὰ κανονισμῶν ρυθμίζουν θέματα διαδικασίας. Μετὰ τὴν ἐγκαθίδρυσιν τῆς Δημοκρατίας, εἰς τὴν μόνην περίπτωσιν διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Κυπριακὴ Βουλὴ ἐνομοθέτησεν ἐπὶ τοῦ ἐν λόγῳ σημείου (Ὁ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμος Ἀρ. 41 τοῦ 62), ἔθεσε τὴν ἐκχωρηθεῖσαν δυνητικὴν ἐξουσίαν διὰ τὴν θέσπισιν κανονισμῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως εἰς ἣν προέβην τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας τῆς ἀφορώσης εἰς ἰατρικοὺς συλλόγους καὶ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος, προκύπτει ὅτι ὄχι μόνον δὲν ἐκχωρεῖται δυνητικὴ ἐξουσία εἰς τὰ Πειθαρχικὰ Συμβούλια διὰ τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν διαδικασίας, ἀλλ' ὅτι αἱ περὶ διαδικασίας πρόνοιαι τῶν Πειθαρχικῶν Συμβουλίων περιέχονται ἐν ἐκτάσει εἰς τὸν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς θεσπισθέντα Νόμον. (Ἴδε ἐν σχέσει πρὸς τὰ τοπικὰ Πειθαρχικὰ Συμβούλια Ἀναγκαστικὸν Νόμον 185)45 ἄρθρα 95—105 καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἀνώτατον Πειθαρχικὸν Συμβούλιον τῶν Ἰατρῶν ἄρθρα 106-109).

Ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκχωρεῖται διὰ Νόμου ἐξουσία εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὅπως θεσπίζῃ κανονισμοὺς ἀναφερομένους εἰς τὸν τρόπον διαδικασίας.

Οἱ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου θεσπιζόμενοι κανονισμοὶ διαδικασίας ὑποβάλλονται πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὸ Ἀνακτοβούλιον (Privy Council) τὸ ὁποῖον εἴτε ἐγκρίνει αὐτοὺς ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἴτε τροποποιεῖ τούτους ὡς ἤθελε κρίνει πρέπον, ἀφοῦ ὅμως ἀκούσῃ καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν τροποποιήσεων ἃς προτίθεται νὰ ἐπιφέρῃ.

Τόσον ἡ Βουλὴ τῶν Κοινοτήτων ὅσον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Λόρδων διεφύλαξαν δι' ἑαυτὰς τὸ δικαίωμα τοῦ ἀκυροῦν δι' ἀποφάσεως οἱονδήποτε κανονισμὸν θεσπισθέντα ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐγκριθέντα μετὰ ἢ ἄνευ τροποποιήσεως ὑπὸ τοῦ Ἀνακτοβουλίου. (Ἴδε Halsbury's Laws of England, 3rd edition, Volume 26, page 57, paragraph 111 καὶ Medical Act 1956, Section 37 (i)).

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως εἰς ἣν προέβην τῆς Κυπριακῆς, Ἑλληνικῆς καὶ Ἀγγλικῆς νομοθεσίας προκύπτει σαφῶς ὅτι, εἴτε δὲν ἐκχωρεῖται ἐξουσία θεσπίσεως κανονισμῶν διαδικασίας εἰς Πειθαρχικὰ Συμβούλια, εἴτε οἱ κανονισμοὶ διαδικασίας τῶν Πειθαρχικῶν Συμβουλίων περιλαμβάνονται ἐν ἐκτάσει εἰς τὸν βασικὸν Νόμον, εἴτε ἐκχωρεῖται δυνητικὴ ἐξουσία θεσπίσεως κανονισμῶν ἀλλὰ καὶ ταυτοχρόνως διατηρεῖται ἔλεγχος.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ τὴν τροποποίησιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 δι' οὗ προβλέπεται ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ δέον νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Ἐξήτασα ὡσαύτως κατὰ πόσον οἱ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐγκριθέντες κανονισμοὶ διαδικασίας τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν. Θὰ ἀπέκλινα ὑπὲρ τῆς ἀπόψεως τῆς διατηρήσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς τοῦ ἐλέγχου ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ κανονισμῶν ἐὰν δὲν περιείχετο εἰς τὸ Νομοσχέδιον τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 5, τὸ ὁποῖον προβλέπει ὅτι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς πειθαρχικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, κέκτηται, ἐφ' ὅσον τοῦτο εἶναι πρακτικῶς δυνατόν, πάσας τὰς ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου ἐν τῇ ἀκροάσει συνοπτικῆς ποινικῆς ὑποθέσεως κεκτημένας ἐξουσίας καὶ ἀσκεῖ τὴν πειθαρχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν ὡς Δικαστήριον ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς συνοπτικῆς ποινικῆς αὐτοῦ διαδικασίας.

Ἐκ τοῦ ἄνω ἐδαφίου προκύπτει σαφῶς ὅτι οἱοιδήποτε κανονισμοὶ ἐκδοθέντες ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ συνάδουν πρὸς τὴν διαδικασίαν τὴν ἀκολουθουμένην ὑπὸ Δικαστηρίου ἔχοντος ἁρμοδιότητα διὰ τὴν ἐκδίκασιν ποινικῶν ὑποθέσεων καὶ ἀσκοῦντος ταύτην διὰ συνοπτικῆς διαδικασίας.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ὁ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 5 προβλεπόμενος περιορισμὸς ὡς πρὸς θέματα διαδικασίας ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 5 ἐπιβαλλόμενον ἔλεγχον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδομένων κανονισμῶν, ἀποτελοῦν ἱκανοποιητικὰ μέτρα ἐλέγχου καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν εἶναι ἀνάγκη ὅπως ἡ Βουλὴ τροποποιήσῃ τὸ Νομοσχέδιον οὕτως ὥστε οἱ ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν ὑπ' αὐτῆς.

(2) Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον περιέχει πρόνοιαν δι' ἧς προβλέπεται ὅτι τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον δύναται, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, νὰ ἐκδίδῃ κανονισμοὺς προνοοῦντας τὴν δημιουργίαν Ταμείου Συντάξεως Ἰατρῶν καὶ ρυθμίζοντας θέματα συναφῆ πρὸς τὸ Ταμεῖον Συντάξεως (Ἰδὲ ἄρθρον 15, ἐδάφια (1) καὶ (2).

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγήθησαν τὴν τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 15 οὕτως ὥστε οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοί, ἐν σχέσει μὲ τὸ Ταμεῖον Συντάξεως τῶν ἰατρῶν, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἔγκρισιν τούτων νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἔγκρισιν ὑπ' αὐτῆς.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, ἐφ' ὅσον δὲν προβλέπεται κρατικὴ συνεισφορὰ εἰς τὸ Ταμεῖον Συνταξιοδοτήσεως τῶν ἰατρῶν, οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ νὰ κατατίθενται οἱ ἐν λόγῳ κανονισμοὶ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν καὶ διὰ τοῦτο εἰσηγοῦμαι τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 15.

(3) Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» διετύπωσαν τὴν ἄποψιν ὅτι οἱ ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 13 (1) πρέπει μὲν νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν ἀλλ' ὅτι δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν ὡς εἰσηγοῦνται αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί. Τὰ ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα ἀνέπτυξαν πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἀπόψεώς των ἀναφέρονται συνοπτικῶς εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ παρόντος ὑπομνήματος καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν προτίθεμαι νὰ τὰ ἐπαναλάβω.

Διὰ νὰ καταλήξῃ τις εἰς τὸ ὀρθὸν συμπέρασμα κατὰ πόσον ἐνδείκνυται ἡ διατήρησις ἐλέγχου ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου θεσπιζομένων κανονισμῶν δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου 13 εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐξετάσῃ τὰ ἀκόλουθα :

(α) Κατὰ πόσον ἡ ἐκχωρουμένη δυνητικὴ ἐξουσία διὰ τὴν θέσπισιν κανονισμῶν περιορίζεται μόνον ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τὸ ἐπάγγελμα ἢ κατὰ πόσον διὰ τῆς θεσπίσεως κανονισμῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος ἐμμέσως ἢ ἀμέσως τὸ Συμβούλιον νομοθετεῖ κατὰ τρόπον ἐπηρεάζοντα τὸ εὐρύτερον κοινόν.

(β) Μὲ ποῖον τρόπον ἡ Κυπριακὴ νομοθεσία ρυθμίζει τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα εἰς ἄλλας παρομοίας περιπτώσεις ἐκχωρήσεως εἰς ἐπαγγελματικὰ σώματα δυνητικῆς ἐξουσίας θεσπίσεως κανονισμῶν.

(γ) Μὲ ποῖον τρόπον νομοθεσίαι ἄλλων κρατῶν ἀντεμετώπισαν τὸ πρόβλημα.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὡς τὸ ἄρθρον 13 (1) διετυπώθη εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐκχωρεῖ εὐρυτάτας ἐξουσίας διὰ τὴν θέσπισιν κανονισμῶν ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου, οἱ ὁποῖοι δύνανται νὰ ἔχουν ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ.

Ἡ παράγραφος (β) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 13 ἐκχωρεῖ ἐξουσίαν εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον νὰ θεσπίζῃ κανονισμοὺς καὶ νὰ ρυθμίζῃ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν ἀφορῶσαν εἰς τοῦτο δεοντολογίαν. Εἶναι πρόδηλον ὅτι μεταξὺ τῶν θεμάτων τῶν ἀναγομένων εἰς τὴν ρύθμισιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος εἶναι καὶ τὸ θέμα τῆς ἀμοιβῆς τῶν ἰατρῶν ὡς ἐπίσης καὶ τὸ θέμα τῆς κηρύξεως ὡρισμένων περιοχῶν ὡς ἐπαγγελματικῶς κεκορεσμένων, καὶ τῆς ὡς ἐκ τούτου ἀπαγορεύσεως εἰς νέους ἰατροὺς ὅπως ἐξασκοῦν τὸ ἐπάγγελμα εἰς τὰς ἐν λόγῳ περιοχάς.

Ἡ νομοθετικὴ ἀρχὴ ἡ ὁποία διέπει τὴν ἐκχώρησιν ἐξουσιῶν εἰς ἐπαγγελματικὰ συμβούλια, ἡ ἄσκησις τῶν ὁποίων ἐπηρεάζει τὰ συμφέροντα τῶν πολιτῶν, ἐπιβάλλει τὴν διατήρησιν ἐλέγχου ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας.

Ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι παρομοία ἐξουσία ἐκχωρεῖται ὑπὸ τοῦ περὶ Δικηγόρων Νόμου, Κεφ. 2, ἄρθρον 20 (1), δὲν εὐσταθεῖ διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(i) Τὸ Συμβούλιον τοῦ Παγκυπρίου Δικηγορικοῦ Συλλόγου (Bar Council) δὲν κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ρυθμίζῃ τὰς ἀπολαυὰς τῶν δικηγόρων, αἱ ὁποῖαι ὡς γνωστὸν ρυθμίζονται ὑπὸ Κυβερνητικοῦ διατάγματος. Ἡ ἐξουσία ἡ ὁποία παρέχεται εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Παγκυπρίου Δικηγορικοῦ Συλλόγου διὰ τῆς παραγράφου (β) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 20 " to regulate the practice and etiquette of the profession " εἶναι πολὺ πλέον περιωρισμένης φύσεως ἀπὸ τὴν ἐξουσίαν ἡ ὁποία παρέχεται εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον δυνάμει τῆς παραγράφου (β) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ἤτοι «νὰ ρυθμίζῃ τὴν ἄσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν ἀφορῶσαν εἰς τοῦτο δεοντολογίαν».

Ὁ ὅρος " practice and etiquette " ὁ ὁποῖος χρησιμοποιεῖται εἰς τὴν παράγραφον (β) τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 20 τοῦ περὶ Δικηγόρων Νόμου σημαίνει δεοντολογίαν καὶ ἐθιμοτυπίαν καὶ οὐχὶ τὴν ρύθμισιν τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τὴν ἀφορῶσαν εἰς τοῦτο δεοντολογίαν ὡς προνοεῖται εἰς τὸ ἄρθρον 13 (1) (β) τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐν σχέσει πρὸς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον.

Ἡ μόνη περίπτωσις καθ' ἣν ἐξεχωρήθη παρομοίας φύσεως, ἄνκαι ὑπὸ πλέον περιωρισμένην μορφήν, δυνητικὴ ἐξουσία εἰς ἐπαγγελματικὸν συμβούλιον εἶναι ἡ τοῦ ἄρθρου 17 (ε) τοῦ περὶ Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν Νόμου (41 τοῦ 1962). Δυνάμει τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου τὸ Συμβούλιον Ἀρχιτεκτόνων δικαιοῦται διὰ κανονισμῶν νὰ προβῇ εἰς τὸν καθορισμὸν κλίμακος ἀμοιβῶν ἐγγεγραμμένων ἢ ἀδειούχων προσώπων δι' ἐπαγγελματικὰς συμβουλάς, παρασχεθείσας ὑπηρεσίας ἢ ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν.

Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀρχιτεκτόνων καὶ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἐκχωρηθεῖσα ἐξουσία εἶναι πλέον περιωρισμένης μορφῆς τῆς ἐξουσίας τῆς παραχωρουμένης ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον, ἐν τούτοις καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν πολιτικῶν μηχανικῶν διετηρήθη Κυβερνητικὸς ἔλεγχος ἐπὶ τῶν ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου θεσπιζομένων κανονισμῶν.

Τὰ συμπεράσματα εἰς τὰ ὁποῖα καταλήγω ἐκ τῆς ἐξετάσεως τοῦ ἄνω θέματος δύνανται νὰ διατυπωθοῦν ἐν συντομίᾳ ὡς ἀκολούθως :

(α) Οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ δέον νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν.

(β) Οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ἐκδιδόμενοι κανονισμοὶ οἱ ἀναφερόμενοι εἰς θέματα ἐνδιαφέροντα ἢ ἐπηρεάζοντα μόνον τὸν ἰατρικὸν κόσμον νὰ ἰσχύουν ἀφοῦ ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν.

(γ) Οἱ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου συντασσόμενοι Κανονισμοὶ καὶ ἐγκρινόμενοι ὑπὸ τῆς Γειικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὸ εὐρύτερον κοινόν, νὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ νὰ κατατίθενται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς τελικὴν ἔγκρισιν.

Εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι τὸ ἄρθρον 13 χρήζει ὡσαύτως τροποποιήσεως οὕτως ὥστε τὸ Ἰατρικὸν Συμβούλιον νὰ κέκτηται ἐξουσίαν νὰ ἐπιβάλλῃ καὶ εἰσπράττῃ συνδρομὰς διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν οἰκονομικῶν του πόρων.

Πρὸς ἐπίτευξιν τῶν ἄνω εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ἄρθρον 13 τροποποιηθῇ ὡς ἀκολούθως :

«13.—(1) Τὸ Συμβούλιον ἐξετάζει ἅπαντα τὰ ἐφαπτόμενα τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος θέματα καὶ λαμβάνει ἅπαντα τὰ μέτρα ἅτινα ἑκάστοτε ἤθελε κρίνει σκόπιμα πρὸς τοῦτο. Ἄνευ δὲ ἐπηρεασμοῦ τῆς γενικότητος τῆς ἀνωτέρω διατάξεως ἢ οἱασδήποτε ἑτέρας ἐξουσίας χορηγηθείσης εἰς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ παρόντος Νόμου τὸ Συμβούλιον κέκτηται τὰς ἀκολούθους ἐξουσίας :

(α) Νὰ προστατεύῃ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου καὶ νὰ προασπίζῃ ταύτην εἰς τὰς σχέσεις αὐτοῦ πρὸς τὴν Νομοθετικὴν καὶ Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

(β) Νὰ ρυθμίζῃ διὰ κανονισμῶν τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἄσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος δεοντολογίαν.

(γ) Νὰ δίδῃ διευκρινήσεις καὶ νὰ ἀποφαίνεται ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν δεοντολογίαν.

(δ) Νὰ ἐξετάζῃ καί, ἐὰν κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον, νὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις ἐπὶ ἰσχυούσης νομοθεσίας καὶ ἰατρικῶν θεμάτων ὑποβαλλομένων αὐτῷ πρὸς ἐξέτασιν ἢ νὰ ὑποβάλλῃ εἰσηγήσεις πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ κατὰ πόσον εἶναι ἐπιθυμητὴ ἡ εἰσαγωγὴ νέας νομοθεσίας.

(ε) Νὰ ἐκπροσωπῇ τὸ ἰατρικὸν σῶμα δι' οἱονδήποτε θέμα ὡς πρὸς τὸ ὁποῖον ἡ τοιαύτη ἐκπροσώπησις θεωρεῖται ἀναγκαία ἢ σκόπιμος.

(στ) Νὰ προωθῇ καλὰς σχέσεις καὶ κατανόησιν μεταξὺ τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου καὶ τοῦ κοινοῦ.

(ζ) Νὰ καθορίζῃ τὸ εἰς τὸ Συμβούλιον πληρωτέον ποσοστὸν ἐκ τῶν ἐπιβαλλομένων ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἰατρικῶν συλλόγων ἐπὶ τῶν μελῶν αὐτῶν ἐτησίων συνδρομῶν δυνάμει τοῦ ἑδαφίου (5) τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ παρόντος Νόμου.

(η) Νὰ καθορίζῃ κλίμακας ἀμοιβῶν ἰατρῶν δι' ἐπαγγελματικὰς συμβουλάς, παρασχεθείσας ὑπηρεσίας ἢ ἐκτελεσθεῖσαν ἐργασίαν.

(θ) Νὰ ἐκδίδῃ κανονισμοὺς διέποντας καὶ ρυθμίζοντας οἱονδήποτε τῶν ὡς ἄνω θεμάτων ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ τοιοῦτοι κανονισμοὶ θὰ τύχωσι τῆς ἐγκρίσεως τῆς πλειοψηφίας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

Ἐδάφιον (2)—(α). Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι δυνάμει τῶν παραγράφων (α),

(β), (γ), (δ), (ε), (στ), (ζ) καὶ (θ) δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς των εἶναι δεσμευτικοὶ δι' ἅπαντας τοὺς ἰατρούς.

(2)—(6) Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι διὰ τὴν ρύθμισιν θεμάτων προβλεπομένων ἐν τῇ παραγράφῳ (η) ἢ διὰ τὴν ρύθμισιν οἱωνδήποτε ἄλλων θεμάτων πλὴν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (2)—(α) ἀναφερομένων, θὰ ἰσχύουν ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ τοιοῦτοι κανονισμοί, ἅμα τῇ ἐγκρίσει των ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, θὰ ἐγκρίνωνται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ θὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελεν οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Ἐκπροσώπησις Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων
εἰς τὸ Παγκύπριον Ἰατρικὸν Συμβούλιον.

Οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» ὑπέβαλον τὴν παρατήρησιν ὅτι ἡ ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 8 προβλεπομένη ἐκπροσώπησις τῶν τοπικῶν ἰατρικῶν συλλόγων εἰς τὸ Παγκύπριον Ἰατρικὸν Συμβούλιον ἔδει νὰ τεθῇ ἐπὶ δικαιοτέρας βάσεως.

Κατόπιν ἀνταλλαγῆς ἀπόψεων συνεφώνησαν ὅπως ἡ ἐκπροσώπησις τεθῇ ἐπὶ τῆς βάσεως τῆς ἐκλογῆς ἑνὸς ἰατροῦ ὡς ἐκπροσώπου ἐφ' ὅσον ὁ τοπικὸς ἰατρικὸς σύλλογος θὰ εἶχεν ἀπὸ 1—60 ἐγγεγραμμένα μέλη, δύο ἰατροὺς ἐφ' ὅσον ὁ τοπικὸς ἰατρικὸς σύλλογος θὰ εἶχεν ἐγγεγραμμένα ἀπὸ 60—120 μέλη καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Συνεφώνησαν ὡσαύτως ὅπως ὁ ἀνώτατος ἀριθμὸς ἐκπροσώπων ἐκλεγομένων ὑπὸ τοπικοῦ ἰατρικοῦ συλλόγου μὴ ὑπερβαίνῃ τοὺς πέντε, ἀνεξαρτήτως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μελῶν τοῦ ἐν λόγῳ συλλόγου, καὶ τοῦτο διὰ νὰ μὴ καταστῇ πέραν τοῦ δέοντος πολυμελὲς τὸ Παγκύπριον Ἰατρικὸν Συμβούλιον, ὅπερ θὰ ἐδυσχέραινε τοῦτο εἰς τὴν καλὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν του. Ὡσαύτως ἐδέχθησαν τὴν ἀρχὴν ὅπως, ἐκ τῶν τριῶν ἰατρῶν τῶν ἐκλεγομένων ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν ὡς μελῶν τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συμβουλίου συμφώνως τῶν προνοιῶν τοῦ ἐδαφίου (5) τοῦ 10ου ἄρθρου, ὁ εἷς νὰ εἶναι Κυβερνητικὸς ἰατρὸς οἱ δὲ ἄλλοι δύο νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὸν ἴδιον τοπικὸν ἰατρικὸν σύλλογον.

Διὰ τὴν ἐνσωμάτωσιν τῶν ἄνω εἰσηγήσεων, τὰς ὁποίας ἀπεδέχθη καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας τῆς Βουλῆς, δέον νὰ τροποποιηθοῦν τὰ ἄρθρα 8 καὶ 10 τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὡς ἀκολούθως :

«Ἐδάφιον (4) τοῦ ἄρθρου 8 :

Νὰ ἀντικατασταθοῦν αἱ παράγραφοι (α), (β), (γ), (δ) καὶ (ε) διὰ τῶν ἀκολούθων :

(α) Ἕνα ἰατρὸν ὁσάκις ὁ Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος ἀποτελεῖται ἐξ οὐχὶ πέραν τῶν 60 μελῶν.

(β) Δύο ἰατροὺς ὁσάκις ὁ Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος ἀποτελεῖται ἐξ οὐχὶ πέραν τῶν 120 μελῶν.

(γ) Τριῶν ἰατρῶν ὁσάκις ὁ Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος ἀποτελεῖται ἐξ οὐχὶ πέραν τῶν 180 μελῶν.

(δ) Τέσσαρας ἰατροὺς ὁσάκις ὁ Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος ἀποτελεῖται ἐξ οὐχὶ πέραν τῶν 240 μελῶν.

(ε) Πέντε ἰατροὺς ὁσάκις ὁ Τοπικὸς Ἰατρικὸς Σύλλογος ἀποτελεῖται ἐκ πλειόνων τῶν 240 μελῶν».

Ἐδάφιον (5) τοῦ ἄρθρου 10 :

Τὸ ἐδάφιον (5) τοῦ ἄρθρου 10 νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἀκολούθου ἐδαφίου :

«(5) Ἡ τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου προβαίνει ἐν ἄλλοις εἰς τὴν ἐκλογήν :

(α) Τριῶν ἰατρῶν ὡς μελῶν τοῦ Συμβουλίου.

(i) Δύο δέον νὰ ἔχωσιν ἀσκήσει τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν τοὐλάχιστον.

(ii) Εἷς νὰ εἶναι ἰατρὸς ἐν τῇ Κυβερνητικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

(iii) Δύο νὰ εἶναι ἰατροὶ ἐξασκοῦντες ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα καὶ μὴ μέλη τοῦ ἰδίου Τοπικοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

(β) Εἷς τὴν ἐκλογὴν τῶν τριῶν μελῶν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὡς προνοεῖται ἐν τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 3».

Πειθαρχικὸν Συμβούλιον.

Ἐξήτασα τὰς παρατηρήσεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ ἰατρικοῦ συλλόγου «Ἱπποκράτης» τὰς ἀναφερομένας εἰς τὴν σύνθεσιν καὶ ἁπαρτίαν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ τὸ θέμα τῆς συμμετοχῆς εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς Ὑγείας ἢ ἡ Κυβερνητικὴ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι διὰ τῆς ἐξασφαλίσεως τῆς πλειοψηφίας ἐν τῷ Πειθαρχικῷ Συμβουλίῳ εἰς τὰ αἱρετὰ μέλη, δὲν διασφαλίζεται κατὰ κανόνα ἡ ἀνεξαρτησία τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων. Τοὐναντίον δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι τὰ αἱρετὰ μέλη ὑπόκεινται εἰς ἐπηρεασμοὺς δυναμένους νὰ προκύψουν ἐκ τῆς πιθανότητος τῆς ἀντιδημοκρατικότητος τῆς ἀποφάσεως τὴν ὁποίαν καλοῦνται νὰ λάβουν.

Πιστεύω ὅτι ἡ ὀρθοτέρα ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος εἶναι ὁ διορισμὸς Δικαστικοῦ Λειτουργοῦ ὡς τετάρτου μέλους ἀντὶ τοῦ διορισμοῦ ἰατροῦ ἐξασκοῦντος ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τῆς τροποποιητικῆς εἰσηγήσεως τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν.

Ἐν Ἑλλάδι εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον παρακάθηται καὶ εἷς Πρωτοδίκης Δικαστὴς ἐκ τῶν παρὰ τῷ Πρωτοδικείῳ Δικαστηρίῳ ὑπηρετούντων τοιούτων, ὁριζόμενος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Δικαιοσύνης κατ' αἴτησιν τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου. Ἐὰν δὲ ἐν τῇ ἕδρᾳ τοῦ Συλλόγου δὲν ὑπάρχῃ Πρωτοδικεῖον, ἀντὶ τοῦ Πρωτοδίκου μετέχει τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὁ Εἰρηνοδίκης.

Ὑπὲρ τῆς ἀνάγκης ὑπάρξεως νομικῶν εἰς τὸ Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον συνηγορεῖ καὶ ἡ Ἀγγλικὴ νομοθεσία, ἥτις προβλέπει τὸν διορισμὸν παρὰ τῷ Ἰατρικῷ Πειθαρχικῷ Συμβουλίῳ δικηγόρου, ὁ ὁποῖος συμβουλεύει τὸ Ἰατρικὸν Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἐπὶ ὅλων τῶν θεμάτων νομικῆς φύσεως.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ προεδρία τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου πρέπει νὰ ἀνατίθεται εἰς τὸν Δικαστικὸν Λειτουργὸν λόγῳ τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων τὰ ὁποῖα ὁ Πρόεδρος τῆς Πειθαρχικῆς Ἐπιτροπῆς δέον νὰ ἐκτελῇ. Τὰ ἐν λόγῳ καθήκοντα πρέπει νὰ συμπεριλαμβάνουν δεσμευτικὰς διὰ τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἀποφάσεις ἐπὶ θεμάτων διαδικασίας καὶ ἀποδοχῆς ἢ μὴ μαρτυριῶν ἢ ἄλλων ἀποδεικτικῶν ἐγγράφων καὶ στοιχείων ὡς καὶ ἐπὶ παντὸς θέματος νομικῆς φύσεως. Τὸν Δικαστὴν Πρόεδρον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβου-

λίου ἀπουσιάζοντα ἢ κωλυόμενον δέον νὰ ἀναπληροῖ ὁ παρὰ τῷ Πειθαρχικῷ Συμβουλίῳ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως διοριζόμενος δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας, ὅστις νὰ ἔχῃ τὰς αὐτὰς ἐξουσίας ὡς ὁ Πρόεδρος.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς συμμετοχῆς ἢ μὴ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς ἢ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἀντενδείκνυται ἡ συμμετοχή των εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον καὶ ὅτι δέον νὰ ἀντικαθίστανται δι' ἄλλων Κυβερνητικῶν ἰατρῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Οἱ λόγοι οἱ ὁποῖοι μὲ ὁδηγοῦν εἰς τὸ ἄνω συμπέρασμα ἔχουν συνοπτικῶς ὡς ἀκολούθως :

(α) Ὅταν ἰατρὸς ἐν τῇ Κυβερνητικῇ Ὑπηρεσίᾳ κατηγορεῖται ἐνώπιον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ὑγείας ἢ ὑπὸ τῆς Ἰατρικῆς Ὑπηρεσίας, πρὸ τῆς διατυπώσεως τῆς ἐν λόγῳ κατηγορίας προηγεῖται ἔρευνα, τὰ στοιχεῖα τῆς ὁποίας περιέρχονται εἰς γνῶσιν τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας προτοῦ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑπουργοῦ. Ὡς ἐκ τούτου εἶναι πρόδηλον ὅτι οἱ δύο προαναφερθέντες δημόσιοι λειτουργοὶ θὰ ἔχουν σχηματίσει ἀπόψεις ἐπὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ μὴ τοῦ κατηγορουμένου ἰατροῦ, κατὰ δὲ τὴν ἐκδίκασιν ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου τῆς ὑποθέσεως τοῦ ἐκδικαζομένου ἰατροῦ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λεχθῇ μετὰ βεβαιότητος ὅτι οἱ προαναφερθέντες θὰ καταλήξουν εἰς τὰ συμπεράσματά των στηριζόμενοι μόνον ἐπὶ τῆς ἐνώπιον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου προσαχθείσης μαρτυρίας καὶ ἄνευ ἐπηρεασμοῦ ἐκ τῶν ὅσων γνωρίζουν λόγῳ τῆς ὑπ' αὐτῶν διεξαχθείσης προανακρίσεως τῆς ὑποθέσεως.

(β) Εἶναι δυνατὸν νὰ προκύψουν περιπτώσεις εἰς ἃς τόσον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ὅσον καὶ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν νὰ κληθοῦν νὰ καταθέσουν ἐνώπιον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Ἀντενδείκνυται, ἑπομένως, εἰς τοιαύτας περιπτώσεις νὰ εἶναι καὶ μάρτυρες ἀλλὰ ταὐτοχρόνως νὰ ἐκτελοῦν καὶ δικαστικὰ καθήκοντα.

(γ) Ἡ παρουσία τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὑποθέσεων ἐναντίον ἰατρῶν ἐν τῇ Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ, ὅταν ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς ἢ ἡ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία, δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι καὶ μέλος τῆς ἐκδικαζούσης τὴν ὑπόθεσιν Δικαστικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀντιβαίνει πρὸς τὸ ἐν Κύπρῳ ἐν ἰσχύϊ νομικὸν σύστημα.

Ἐξήτασα ὡσαύτως τὴν εἰσήγησιν τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἀπαρτίας τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐκφρασθεῖσα ἄποψις τῶν ἐν λόγῳ ἐκπροσώπων εἶναι ὅτι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον τότε μόνον νὰ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρακάθηται ἡ ὁλομέλεια αὐτοῦ. Διὰ σκοποὺς δὲ ἀντιμετωπίσεως περιπτώσεων ἀπουσίας μελῶν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἰσηγοῦνται τὸν διορισμὸν καὶ ἐκλογὴν ἀναπληρωματικῶν μελῶν.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ εἰσήγησις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου «Ἱπποκράτης» καὶ τῶν Κυβερνητικῶν ἰατρῶν δὲν λύει ἱκανοποιητικῶς τὸ πρόβλημα.

Ἐὰν υἱοθετηθῇ ἡ ἀρχὴ ὅτι ἀπαρτίαν ἀποτελεῖ ἡ ὁλομέλεια τοῦ Συμβουλίου τότε θὰ προκύψουν περιπτώσεις καθ' ἃς, μετὰ τὴν ἔναρξιν τῆς διαδικασίας, μέλος ἢ μέλη Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δυνατὸν νὰ ὑποχρεωθοῦν νὰ ἀπουσιάσουν λόγῳ ἀσθενείας ἢ ἄλλου κωλύματος. Θὰ προκύψῃ τότε θέμα κατὰ πόσον

ἡ ἐκδίκασις τῆς ὑποθέσεως θὰ συνεχισθῇ ἀπὸ τὸ σημεῖον εἰς τὸ ὁποῖον ἀφέθη, πρὸ τῆς ἀποχωρήσεως καὶ τῆς ἀντικαταστάσεως τῶν κωλυομένων μελῶν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἢ κατὰ πόσον ἡ ὑπόθεσις θὰ ἐπανεξετασθῇ ἐξ ὑπαρχῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δι' εὐνοήτους λόγους δὲν εἶναι ἐπιθυμητόν.

Ἐὰν υἱοθετηθῇ ἡ ἀρχὴ ὅτι ἡ ὑπόθεσις θὰ συνεχίσῃ ἀπὸ τοῦ σημείου εἰς τὸ ὁποῖον ἀφέθη, τότε ἀκολουθεῖται μία νέα ἀρχή, τὴν ὁποίαν τὰ Κυπριακὰ Δικαστήρια οὐδέποτε υἱοθέτησαν, καὶ ἡ ὁποία θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν τὸ ἀντικαθιστῶν μέλος.

Εἶναι πρόδηλον ὅτι τὸ ἀντικαθιστῶν μέλος δὲν θὰ ἔχῃ ἀκούσει ὅλας τὰς προσαχθείσας μαρτυρίας, καὶ ἐπομένως δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐκτιμήσῃ ἐξ ἰδίας πείρας τὴν ἀξιοπιστίαν ὅλων τῶν καταθεσάντων μαρτύρων.

Ἀποτελεῖ βασικὸν κανόνα τοῦ Κυπριακοῦ Δικαίου ὅτι ἡ ἀξιοπιστία τοῦ καταθέτοντος μάρτυρος κρίνεται οὐχὶ μόνον ἐκ τῆς λογικότητος τῆς καταθέσεως καὶ τῶν ἀπαντήσεων τὰς ὁποίας δίδει ἀντεξεταζόμενος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ τρόπου μὲ τὸν ὁποῖον καταθέτει (demeanour of the witness).

Ἀποδίδεται δὲ ὑπὸ τῆς παρ' ἡμῖν νομοθεσίας τοιαύτη σημασία εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον καταθέτει ὁ μάρτυς (demeanour) ὥστε τὸ Ἀνώτατον Δικαστήριον κατὰ τὴν ἀκρόασιν ἐφέσεων, ἄνκαι εὑρίσκεται εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν μὲ τὸ Πρωτόδικον Δικαστήριον νὰ ἐκτιμήσῃ ἐκ τῶν πρακτικῶν τὴν λογικότητα ἢ μὴ τῆς καταθέσεως τοῦ μάρτυρος, ἐν τούτοις μὴ ἔχον τὸν μάρτυρα ἐνώπιόν του καὶ μὴ δυνάμενον νὰ ἐκτιμήσῃ τὸν τρόπον, μὲ τὸν ὁποῖον καταθέτει οὗτος, τὴν ἀξιοπιστίαν του κ.λ.π. δὲν ἀνατρέπει ἀποφάσεις τοῦ Πρωτοδίκου Δικαστηρίου ὡς πρὸς τὴν ἀξιοπιστίαν ἢ μὴ τοῦ καταθέσαντος μάρτυρος ἐκτὸς εἰς λίαν ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις.

Κατὰ τὴν γνώμην μου ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος εἶναι ἡ ἀκόλουθος : Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον δέον νὰ θεωρῆται ἐν ἀπαρτίᾳ ὅταν παρακάθηνται πέντε ἐκ τῶν ἑπτὰ μελῶν αὐτοῦ, νοουμένου ὅτι ἓν ἐκ τῶν πέντε μελῶν θὰ εἶναι ὁ Πρόεδρος, δηλ. ὁ δικαστής, ἢ ἀπουσιάζοντος τούτου ὁ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως διοριζόμενος δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας ὅστις θὰ ἐκτελῇ καθήκοντα Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Τὸ ἀρχικὸν Νομοσχέδιον ὡς κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν οὐδεμίαν πρόνοιαν περιελάμβανε καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν παρόντων μελῶν πρὸς σύστασιν ἀπαρτίας, οὔτε καὶ προέβλεπεν ὅτι διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀπαρτίας ἀπητεῖτο νὰ παρευρίσκεται ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἢ ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Τοὐναντίον, ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου τῶν ρυθμιζουσῶν τὸ θέμα τῆς προεδρίας τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καθ' ἃς ἀπουσιαζόντων καὶ τῶν δύο προαναφερθέντων δημοσίων λειτουργῶν, τὴν προεδρίαν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀναλαμβάνει ὁ αἱρετὸς Πρόεδρος τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, προκύπτει σαφῶς ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν ἐθεώρει ἀναγκαῖον διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀπαρτίας τὴν παρουσίαν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἢ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὀρθῶς ἐκρίθη ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ἔδει νὰ περιλαμβάνῃ πρόνοιαν ρυθμίζουσαν τὸ θέμα τῆς ἀπαρτίας τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγήθησαν ὅτι ἀπαρτίαν πρέπει νὰ ἀποτελοῦσι τέσσαρα τοὐλάχιστον μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἰς ἃ δέον νὰ συμπεριλαμβάνωνται ἀπαραιτήτως ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ἢ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ ὁ δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας.

Κατὰ τὴν γνώμην μου οὐδεὶς λόγος συντρέχει νὰ προβλεφθῇ ὅτι διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀπαρτίας δέον νὰ παρευρίσκεται ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου

Ὑγείας ἢ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν. Ἀμφότεροι ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ παρευρίσκωνται ὡς μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ οἱ δύο θὰ κωλύωνται ταὐτοχρόνως.

Πέραν τούτου, ἐὰν υἱοθετηθῇ ἡ εἰσήγησίς μου ὅτι οἱ ἄνω ἀναφερθέντες δὲν θὰ παρακάθηνται εἰς περιπτώσεις ἐκδικάσεως ὑποθέσεων εἰς ἃς ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς ἢ ἡ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία καὶ ὁ ἐκδικαζόμενος ἰατρὸς εἶναι Κυβερνητικὸς ὑπάλληλος, τότε δὲν εἶναι δυνατὸν ἡ παρουσία των νὰ θεωρῆται ὡς ἀναγκαία διὰ τὴν ὕπαρξιν ἀπαρτίας.

Πέραν τῶν ἄνω εἶναι πιθανὸν νὰ προκύψουν περιπτώσεις καθ' ἃς τόσον ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ὅσον καὶ ὁ Διευθυντὴς τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν νὰ κληθοῦν νὰ καταθέσουν ἐνώπιον τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ὅτε δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ παρακάθηνται κατὰ τὴν ἀκρόασιν τῆς ὑποθέσεως. Ἐὰν ὅμως ἡ παρουσία των εἶναι ἀναγκαία διὰ τὴν σύστασιν ἀπαρτίας τότε δὲν θὰ εἶναι δυνατόν, ἄνευ τροποποιήσεως τοῦ Νόμου, τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον νὰ εὑρίσκεται ἐν ἀπαρτίᾳ.

Διὰ νὰ περιληφθοῦν αἱ εἰσηγήσεις μου εἰς τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ἄρθρον 3, ἐδάφια (2), (4), (5) καὶ (6) τροποποιηθοῦν ὡς ἀκολούθως :

«3.—(2) Τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον σύγκειται ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, ἑνὸς δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ὁριζομένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ ὡς "ex officio" μελῶν καὶ ἐκ τριῶν ἰατρῶν ἐξ ὧν οἱ δύο δέον νὰ ἔχωσιν ἀσκήσει τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἐπὶ δεκαπενταετίαν τοὐλάχιστον, ἐκλεγομένων ἀνὰ τριετίαν ὑπὸ τῆς Τακτικῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, ὡς αἱρετῶν μελῶν.

Νοεῖται ὅτι ἐὰν ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς δὲν εἶναι ἰατρός, οὗτος δὲν ἀποτελεῖ μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀλλὰ ὁρίζεται ἀντ' αὐτοῦ, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἰατρικὸς λειτουργὸς ὡς μέλος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ὅταν τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἐξετάζῃ ὑπόθεσιν ἐναντίον Κυβερνητικοῦ ἰατροῦ καὶ ἡ κατηγοροῦσα ἀρχὴ εἶναι ὁ Ὑπουργὸς ἢ ἡ Ἰατρικὴ Ὑπηρεσία, ὁ Γενικὸς Διευθυντὴς καὶ ὁ Διευθυντὴς δὲν θὰ παρακάθηνται εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ἀλλὰ θὰ ἀντικαθίστανται ὑπὸ δύο ἰατρῶν μὴ σχετιζομένων μὲ τὴν ὑπὸ ἐκδίκασιν ὑπόθεσιν καὶ διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

(4) Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος αὐτοῦ καθήκοντα Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ὁριζόμενος δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας.

(5) Ἀπαρτίαν συνιστῶσι πέντε τοὐλάχιστον μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἰς ἃ δέον νὰ συμπεριλαμβάνεται ὁ Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἢ, ἐν περιπτώσει ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος τοῦ Προέδρου, ὁ ἐκτελῶν καθήκοντα Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας.

(6) Αἱ ἀποφάσεις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν καὶ ἐν περιπτώσει ἰσοψηφίας ὁ Πρόεδρος τῆς συνεδριάσεως κέκτηται δευτέραν ἢ νικῶσαν ψῆφον :

Νοεῖται ὅτι ἡ γνώμη τοῦ Προέδρου ὡς πρὸς οἱονδήποτε κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ νομικὸν σημεῖον ἐγειρόμενον κατὰ τὴν πειθαρχικὴν διαδικασίαν εἶναι δεσμευτικὴ διὰ τὰ ἄλλα μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου».

Ἐὰν αἱ ἄνω εἰσηγήσεις υἱοθετηθοῦν δὲν θὰ ὑπάρχουν διοριζόμενα μέλη ὑπὸ τὴν ἔννοιαν τῆς ἐπιλογῆς προσώπων καὶ τοῦ διορισμοῦ αὐτῶν ἀλλὰ μέλη δικαιωματικῶς παρακαθήμενα εἰς τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον λόγῳ τοῦ ὅτι ὁ Νόμος θὰ προσδιορίζῃ συγκεκριμένας θέσεις οἱ κάτοχοι τῶν ὁποίων θὰ ἀποτελοῦν "*ex officio*" μέλη τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου.

Ἐξήγησα εἰς ἄλλο μέρος τοῦ ὑπομνήματός μου τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους θεωρῶ σκόπιμον ὅπως τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δέον νὰ προεδρεύῃ δικαστικός. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον εἰσηγοῦμαι νὰ προεδρεύῃ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ὁ ἑκάστοτε Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας εἶναι διότι τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον θὰ ἑδρεύῃ ἐν Λευκωσίᾳ καὶ θὰ εἶναι πρακτικώτερον νὰ προεδρεύῃ τούτου ὁ κατὰ καιρὸν Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας.

Ἐν κατακλείδι ἐξήτασα κατὰ πόσον ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας θὰ ἔπρεπε νὰ ἀποκλείεται ἀπὸ τοῦ νὰ παρακάθηται εἰς τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεως ἐναντίον ἰατροῦ ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἐὰν εἶχεν ἐκδικάσει ποινικὴν ἢ πολιτικὴν ὑπόθεσιν ἐπὶ τῶν ἰδίων γεγονότων ἐναντίον τοῦ δικαζομένου ὑπὸ τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἰατροῦ.

Κατὰ τὴν γνώμην μου οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ μίαν τοιαύτην πρόνοιαν λόγῳ τοῦ ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἐτροποποιήθη προβλέπει ὅτι αἱ μὲν ἀποφάσεις τοῦ Ποινικοῦ Δικαστηρίου δεσμεύουν τὸ Πειθαρχικὸν Συμβούλιον ὡς πρὸς τὰ γεγονότα αἱ δὲ ἀποφάσεις τοῦ Πολιτικοῦ Δικαστηρίου ἀποτελοῦν prima facie evidence.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ μέλη νὰ μελετήσουν τὴν νέαν συμπληρωματικὴν ἔκθεσιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ νὰ ἑτοιμασθῶσι διὰ τὴν συζήτησιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας, παραπέμπεται ἑπομένως εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἔχω νὰ καταθέσω Νομοσχέδιον προνοοῦν περὶ μέτρων ἀσφαλείας τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Τὸ ἐν λόγῳ Νομοσχέδιον ἀφορᾷ τοὺς παλαιοὺς κατασκόπους καὶ πράκτορας οἱ ὁποῖοι ἀλωνίζουν ἀσυδότως τὸ Κυπριακὸν ἔδαφος λόγῳ ἐλλείψεως καταλλήλου νομοθεσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐξήταζε Νομοσχέδιον σήμερον καὶ πιθανὸν νὰ κατατεθῇ καὶ ἐκ μέρους

τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἐν πάσῃ περιπτώσει τὸ κατατεθὲν Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως εἰς τὴν Βουλήν.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

«Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων». (Συνέχισις τῆς συζητήσεως).

Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ κατόπιν ὑποβληθείσης ἐρωτήσεως πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας καὶ δοθείσης ἀπαντήσεως.

Ὁ κ. Ὑπουργὸς θὰ προσέλθῃ σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἀπόψεών του.

Μετ' εὐχαριστήσεως βλέπω ὅτι ὁ κ. Ὑπουργὸς εἶναι ἤδη εἰς τὴν Βουλήν. Ἐκφράζω τὰς εὐχαριστίας τοῦ Σώματος διότι εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ ἔλθῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ νὰ ἀναλύσῃ τὰς ἀπόψεις του, καὶ καλῶ τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας εἰς τὸ βῆμα.

ΥΠ. ΠΑΙΔΕΙΑΣ :
(Δρ. ΣΠΥΡΙΔΑΚΙΣ)

Ἔντιμε Κύριε Πρόεδρε.

Εὐχαριστῶ ὑμᾶς, διότι μοὶ παρέσχετε τὴν εὐκαιρίαν, ὅπως παρουσιασθῶ ἐνώπιον τοῦ σώματος τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ καὶ ἐκθέσω τὴν ἀκολουθουμένην καὶ ἀκολουθητέαν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ κατὰ τὴν, ὡς ἐλπίζομεν, μεταβατικὴν περίοδον μέχρι τῆς ἑνώσεως αὐτῆς μετὰ τῆς μητρὸς πατρίδος. Ἡ τοιαύτη ἐπικοινωνία ἀπετέλει ἐπιθυμίαν μου ἐκδηλωθεῖσαν ἅμα τῇ συστάσει τοῦ Ὑπουργείου τούτου.

Ἐν πρώτοις ἐπιθυμῶ νὰ δηλώσω ὅτι ἡ ἔκθεσις, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ προβῶ ἐνώπιον τοῦ σώματος τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ ἀποβλέπει μόνον εἰς κατατόπισιν ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν ἡμῶν πραγμάτων καὶ τῆς ἀκολουθουμένης πολιτικῆς, εἶμαι δὲ βέβαιος ὅτι ἐξ αὐτῆς θὰ συναχθῶσι χρήσιμα συμπεράσματα καὶ θὰ ὑπάρξῃ μεγαλυτέρα κατανόησις τῆς ἐπιτελεσθείσης καὶ τῆς ἐπιτελουμένης ἐργασίας εἰς τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς καὶ τοῦ ἀληθοῦς σκοποῦ αὐτῆς καὶ τῶν παρουσιαζομένων πολλάκις ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν πρὸς περαιτέρω προώθησιν καὶ ἄνοδον αὐτῆς.

Ἡ ἐν Κύπρῳ ἐκπαίδευσις ἐκτιμᾶται ὑπὸ ἐπαΐοντων τόσον ἐν τῇ νήσῳ ὅσον ἐν Ἑλλάδι καὶ ἐν ἄλλαις χώραις. Αἱ πρόοδοι τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν εἶναι ὀφθαλμοφανεῖς εἰς πάντα τομέα, αἰσθάνομαι δὲ εὐτυχὴς διότι ἐπὶ 37 μὲν ἔτη ὑπηρέτησα τὴν ἐκπαίδευσιν ταύτην ὡς ἐκπαιδευτικὸς ἀγωνιζόμενος ὑπὲρ τοῦ ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος τῆς κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐπὶ 7 δὲ ἐν συνεχείᾳ ἔτη, διότι διηύθυνα αὐτὴν κληθεὶς πρὸς τοῦτο ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ κυπριακὴ ἐκπαίδευσις ἀντίκρυσεν, ὡς γνωστόν, εἰς τὸ παρελθὸν τὸν κίνδυνον νὰ παρεκκλίνῃ ἐκ τοῦ κυρίου χαρακτῆρος αὐτῆς ὡς ἐθνικῆς ἐκπαιδεύσεως συνδεδεμένης μετὰ τῆς ἑλληνικῆς καὶ στραφῇ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις καὶ προσανατολισμούς. Διέτρεξε τὸν κίνδυνον τοῦτον ἐπὶ ἀποικιοκρατίας, ὅτε ἡ ξένη κυβέρνησις ἐπεζήτει νὰ ἐπιτύχῃ τὴν τοιαύτην παρέκκλισιν προσφέρουσα εἰδικὰς οἰκονομικὰς χορηγίας, ἂν ἤθελεν ἀλλάξει χαρακτῆρα καὶ σκοπὸν ἡ κυπριακὴ ἐκπαίδευσις, προφασιζομένη πρὸς τοῦτο τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ἡ ἐπιχειρηθεῖσα καὶ ἀποτυχοῦσα παρέκκλισις ἀνεφέρετο οὐχὶ εἰς διαφοροποίησιν τῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀλλ' εἰς τὴν ἀλλοίωσιν τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος αὐτῆς. Ἡ μέση ἐκπαίδευσις ὅμως τότε ἠμύνθη ἐπιτυχῶς· διότι πιστεύω

ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀρνηθῇ ὅτι ὁ ἐθνικὸς χαρακτὴρ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος διατηρεῖ τὸ ἐθνικὸν φρόνημα καὶ ρυθμίζει τὸ μέλλον ἑνὸς λαοῦ.

Πιστεύω εἰς τὴν ἀνάγκην ἐθνικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας καὶ συνδέσεως τῆς κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως μετὰ τῆς ἑλλαδικῆς. Τινὲς διηρωτήθησαν ἢ διερωτῶνται, ποία εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἡμῶν πολιτική. Ἡ Ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ πολιτική, ἀπαντῶ, ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τῆς Κύπρου. Ἡ ἐπίκρισις ὅτι δὲν ὑπάρχει δῆθεν ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ παρ' ἡμῖν οὐδόλως εὐσταθεῖ. Δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν ἄποψιν περὶ ἀλλαγῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν πολιτικῆς, διότι τοῦτο θὰ ἦτο πλῆγμα κατὰ τῆς ἐν γένει ἐθνικῆς μας πολιτικῆς. Τί μᾶς συνδέει, ἄλλως τε, διερωτῶμαι, μετὰ τῆς Ἑλλάδος ; Μᾶς συνδέει κοινὸν αἷμα, κοινὴ γλῶσσα, κοινὸς πολιτισμός, θὰ μᾶς συνδέῃ δὲ κοινὸς βίος μετὰ τὴν ἕνωσιν. Δὲν ἐπιζητοῦμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα πράγματι διὰ τὴν ἕνωσίν μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ πολὺ προσεχοῦς μέλλοντος ; Διατί θέλομεν τότε χωριστὴν ἐκπαίδευσιν καὶ χαρακτηρίζομεν τὴν ἑλληνικὴν ἐκπαίδευσιν ὡς δῆθεν πεπαλαιωμένην καὶ κλονίζομεν διὰ τούτου τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα; Διότι ἂν ἡ σύνδεσίς μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ συνεπῶς τοῦ ὅλου πολιτισμοῦ καὶ τῆς ἱστορικῆς μας παραδόσεως ἐκλείψῃ, τί θὰ μείνῃ τὸ ὁποῖον νὰ μᾶς συνδέῃ μετ' αὐτῆς ;

Τὴν πολιτικὴν τῆς ἐκπαιδευτικῆς συνδέσεώς μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἠκολούθησα ὡς Πρόεδρος τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου πρῶτον, τῆς ἑλληνικῆς κοινοτικῆς συνελεύσεως ἔπειτα, ταύτην δ' ἀκολουθῶ καὶ σήμερον.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ἅμα τῇ ἀναλήψει ὑπ' ἐμοῦ τῆς εὐθύνης τοῦ νεοϊδρυθέντος Ὑπουργείου Παιδείας εἰς διαδοχὴν τῆς ἑλληνικῆς κοινοτικῆς συνελεύσεως ὑπέβαλον ὑπόμνημα πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τιτλοφορούμενον «περὶ τῆς ἀκολουθητέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς», τὴν ὁποίαν καθώριζα ἐπακριβῶς καὶ λεπτομερῶς, ἰδίως λόγῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1964 ἰσχυσάσης ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ὡς γνωστὸν ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις προνοεῖ περὶ μέσης γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐν τῷ ὑπομνήματι τούτῳ ἐτονίζοντο ἐπὶ λέξει : «Δι' ἀποφάσεως τῆς ἑλληνικῆς κοινοτικῆς συνελεύσεως περὶ ταυτίσεως τῶν τύπων καὶ τῶν κατευθύνσεων τῶν σχολείων τῆς Κύπρου πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι ἡ μεταρρύθμισις ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους 1964—65, γενομένων δεκτῶν τῶν μαθητῶν ἄνευ ἐξετάσεων καὶ ἐφαρμοσθέντος τοῦ νέου προγράμματος εἰς τὴν Α΄ τάξιν τῶν γυμνασίων. Ἡ συνέχισις τῆς τοιαύτης ταὐτίσεως εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία δι' ἐθνικούς, ἐκπαιδευτικούς, κοινωνικοὺς καὶ πρακτικοὺς λόγους. Πᾶσα παρέκκλισις ἐκ τοῦ τύπου καὶ τῆς κατευθύνσεως τοῦ ἑλληνικοῦ γυμνασίου θὰ ἀπεμάκρυνε παρ' ἡμῖν τὸ σχολεῖον τοῦτο μέσης ἐκπαιδεύσεως ἐκ τοῦ ἑλληνικοῦ καὶ θὰ παρέμενε μετέωρον». Ἐν συνεχείᾳ ἀναφερόμην εἰς τὰς ἀναγκαίας παρ' ἡμῖν μικρὰς παρεκκλίσεις λόγῳ ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἐνέκρινε, βάσει τοῦ ὑπομνήματος καὶ μετὰ μελέτην τοῦ ζητήματος ὑπὸ εἰδικῆς ἐξ Ὑπουργῶν ὑπεπιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Προέδρου, τὴν 17ην Ἰουλίου 1965, τοὺς προταθέντας τύπους σχολείων γενικῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Οὗτοι ἐπανεβεβαιώθησαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὑπὸ ἡμερ. 28 Ἰουλίου 1966 καὶ διὰ τὸ ἑπόμενον σχολικὸν ἔτος. Ἀναφέρομαι εἰδικῶς εἰς τοὺς τύπους τῶν σχολείων τούτων, διότι οὗτοι καθορίζουν τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικήν, τῶν ὁποίων ἀποτελοῦσι τὴν ἔμπρακτον ἔκφρασιν. Οἱαδήποτε ἐκπαιδευτικὴ νομοθεσία εἰς τοῦτο ἀποβλέπει, εἰς τὸν καθορισμὸν δηλαδὴ τῶν τύπων καὶ τῶν προγραμμάτων τῶν σχολείων. Πῶς ἄλλως ἐκφράζεται ἡ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ καὶ τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ; Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅμως δὲν ἀπεδέχθη τὴν ἄνευ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων εἰσαγωγὴν τῶν μαθη-

τῶν εἰς τὴν Α΄ γυμνασίου καὶ τὴν δωρεὰν ἐκπαίδευσιν, ὡς προυνόει ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία δι' οἰκονομικοὺς λόγους. Ὡς ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ὅτι κατὰ τὰς ἐξετάσεις τοῦ Ἰουλίου 1966 δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ εἰσέλθουν εἰς τὰ γυμνάσια 28% τῶν προσελθόντων. Τοῦτο ὑπῆρξε σημαντικὸν μειονέκτημα.

Περὶ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς ἀνάγκης διατηρήσεως ἰδίων τινῶν παρεκκλίσεων ἐπληροφόρησα τὴν Βουλὴν ἐκτενῶς ἀπαντῶν τὴν 25ην Ἰουνίου 1965 εἰς ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου μέλους αὐτῆς κ. Γεωργίου Ἰωαννίδου ἀναφέρων τὰ ἑξῆς : «Μολονότι ὡς σκοπὸς παραμένει ἡ παρακολούθησις τῶν ἐν Ἑλλάδι προοδευτικῶν ἐξελίξεων εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἡ προσαρμογὴ πρὸς τοὺς τύπους τῶν σχολείων καὶ τὰς κατευθύνσεις αὐτῶν, ἐν τούτοις θὰ ὑπάρχῃ παρ' ἡμῖν—ὡς συμβαίνει ἐξ ἄλλου καὶ εἰς Ἑλλάδα εἴς τινας περιπτώσεις—κάποια εὐλυγισία, ἥτις ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν στοιχείων τινῶν ἐφαρμοσθέντων μέχρι τοῦδε παρ' ἡμῖν καὶ ἀποδειχθέντων ἤδη ὠφελίμων. Ἐπὶ τῆς εὐχερείας ταύτης θὰ τηρῶμεν, ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθόν, συνεχῆ ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας τῆς Ἑλλάδος».

Οὐδεμία ἀντίρρησις ἐπὶ τῆς πολιτικῆς ταύτης ἐξεδηλώθη ὑπὸ οὐδενὸς ἐν τῷ σώματι τούτῳ, οὐδ' ἐχαρακτηρίσθη ὡς πεπαλαιομένον τὸ σύστημα τὸ εἰσαχθὲν ἐν Ἑλλάδι, διὰ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως τοῦ Ὀκτωβρίου τοῦ 1964. Ἡ κοινοβουλευτικὴ ἐπιτροπὴ παιδείας δὲν ἠσχολήθη ἐπὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἢ τῆς ἀκολουθουμένης ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς οὐδ' ἐπεκοινώνησαν μετ' ἐμοῦ εἴτε ἡ Ἐπιτροπὴ ὡς σῶμα εἴτε μέλη αὐτῆς μεμονωμένως.

Ἐπιθυμῶ συμπληρωματικῶς νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι κατὰ τὸν πρῶτον καθορισμὸν τῶν τύπων τῶν σχολείων διεξήχθη συζήτησις ἐν τῷ Ὑπουργικῷ Συμβουλίῳ, καθ' ἣν ἓν μέλος αὐτοῦ εἰσηγήθη τὴν βαθμιαίαν κατάργησιν τῶν 50% τῶν γυμνασίων καὶ τὴν ἵδρυσιν τεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολείων ἰδιορρύθμου τύπου ἀντ' αὐτῶν βάσει τῶν ἀναγκῶν τῆς χώρας, ἀλλὰ συγχρόνως τὸ μέλος τοῦτο συνεφώνει πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀνυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ καὶ τὴν διατήρησιν τῆς ἐθνικῆς παραδόσεως μὲ βάσιν τὸ τριετὲς γυμνάσιον. Ἡ πρότασις περὶ καταργήσεως τῶν 50% τῶν ἐξαταξίων γυμνασίων ἀπερρίφθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Τοῦτο ἐν συνεχείᾳ ἐνέκρινε τὴν 8ην Αὐγούστου 1965 τοὺς ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας προταθέντας τύπους καὶ τὰς εἰδικεύσεις τῶν παρ' ἡμῖν τεχνικῶν σχολῶν. Τοῦτο ἦτο ἀναγκαῖον, διότι τόσον ἡ ἑλλαδικὴ ὅσον καὶ ἡ ἐν Κύπρῳ ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τείνουν εἰς τὴν ἱκανοποίησιν δύο σκελῶν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τῆς γενικῆς καὶ τῆς τεχνικῆς, ἔλαβε δὲ ταὐτοχρόνως δύο σχετικὰς ἀποφάσεις.

(α) Ὅπως συσταθῇ κατὰ πρότασιν τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας ὑπεπιτροπὴ ἐκ τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ὑπουργείων Οἰκονομικῶν, Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Παιδείας πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ νέων τύπων σχολείων καὶ ὑποβολὴν εἰσηγήσεων πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, καὶ

(β) ὅπως ἀναθέσῃ εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας τὴν ὑποβολὴν ἐν εὐθέτῳ χρόνῳ ὑπομνήματος παρέχοντος πληροφορίαν περὶ τοῦ τύπου ἐπαγγελματικῶν σχολείων, τὰ ὁποῖα οὗτος εἰσηγεῖτο.

Ἡ ὑπεπιτροπὴ πρὸς μελέτην τοῦ ζητήματος (α) ἀποτελουμένη ἐκ τῶν κ. Κλ. Γεωργιάδη καὶ κ. Ὡρ. Σπυριδάκι τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, τοῦ κ. Α. Πρωτοπαπᾶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, τοῦ κ. Δ. Σκέττου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, τοῦ κ. Α. Παπακυριακοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας καὶ τοῦ κ. Στ. Θεοχαρίδη διευθυντοῦ τοῦ Κέντρου Παραγωγικότητος, ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ κ. Στ. Συρίμη συμβούλου νῦν τοῦ Ὀργανισμοῦ Εὐρωπαϊκῆς Συνεργασίας καὶ Ἀναπτύξεως

καὶ τὰς ἀπόψεις ἐκπροσώπων τῶν διαφόρων οἰκονομικῶν καὶ ἐργατικῶν ὀργανώσεων ὑπέβαλε τὴν 14ην Μαΐου 1966 διαφόρους ἐποικοδομητικὰς εἰσηγήσεις, ἀλλὰ προσέθεσε : «Συγκεκριμένη εἰσήγησις περὶ ἱδρύσεως νέων τεχνικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν ἢ προσθήκη νέων συγκεκριμένων εἰδικεύσεων εἰς τὰς νῦν ὑφισταμένας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ πρὶν ἢ ἔχωμεν τὰ πρῶτα στοιχεῖα τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀναληφθεισῶν ἐπισκοπήσεων. Οἱαδήποτε συγκεκριμένη εἰσήγησις πρὸ τῆς λήψεως τῶν στοιχείων τούτων θὰ ἦτο μᾶλλον πρόχειρος». Ἡ ἔκθεσις ὑπεβλήθη εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐν τούτοις δὲν ἀνέμενε καὶ ἐμερίμνησε βάσει ἰδίας αὐτοῦ γενικῆς ἐρεύνης περὶ προσθήκης νέων εἰδικεύσεων εἰς τὰς ὑπαρχούσας τεχνικὰς σχολὰς ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μαθητῶν αὐτῶν δι' ἀποδοχῆς μαθητῶν καὶ ἐκ τῶν γυμνασίων, τῶν ὀκταταξίων δημοτικῶν σχολείων καὶ περισσοτέρων νέων μαθητῶν εἰς τὴν Α΄ τάξιν ἀμφοτέρων τῶν τύπων τῶν τεχνικῶν σχολῶν, ἑξαταξίων καὶ τετραταξίων. Διὰ τῶν μέτρων τούτων ἐπετεύχθη κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1966—67 νὰ φοιτῶσι 223 περισσότεροι μαθηταὶ ἢ κατὰ τὸ ἔτος 1965—66 καὶ εἰς τὴν γενικὴν μέσην ἐκπαίδευσιν 668 ὀλιγώτεροι ἢ κατὰ τὸ προηγούμενον ἔτος. Ὁμοίως εἰς τὰς ἐμπορικὰς ἐπαγγελματικὰς σχολὰς φοιτῶσιν ἐφέτος 213 περισσότεροι μαθηταὶ ἢ πέρυσιν. Ηὐξήθη ὁμοίως ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτώντων εἰς ἰδιωτικὰ σχολεῖα ἔχοντα κατά τινα τρόπον ἐπαγγελματικὸν χαρακτῆρα. Ταῦτα ὑπῆρξαν τὰ κυβερνητικὰ μέτρα ἐν προκειμένῳ τὰ ληφθέντα εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας.

Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1966, ἤτοι μετὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου σχολικοῦ ἔτους, ἐδημοσιεύθη νέα ἐργατικὴ ἐπισκόπησις τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων περὶ τῶν ἀναγκῶν καὶ δυνατοτήτων εἰς τεχνικὸν προσωπικὸν κατὰ διάφορα ἐπαγγέλματα. Ἐν τούτοις ἐπιστολὴ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας προειδοποίει ὅτι ἐπρόκειτο «περὶ ἁπλῆς ἐπισκοπήσεως καὶ δὲν θὰ ἔπρεπε τὰ συμπεράσματα νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ἀκρίτως εἴτε διὰ σκοποὺς προγραμματισμοῦ ἢ ὡς ἀντιπροσωπευτικὰ τῆς πραγματικῆς καταστάσεως εἰς τὴν ἐργατικὴν ἀγοράν» καὶ ἐδήλου ὅτι «ἀπητοῦντο καὶ ἄλλαι ἐπισκοπήσεις προτοῦ ἀναληφθῶσιν ὁριστικαὶ καὶ ἐπιστημονικαὶ μελέται». Διερωτῶμαι, ἂν βάσει τῶν παρεχομένων στοιχείων καὶ τῶν γενομένων τούτων διαπιστώσεων καὶ προειδοποιήσεων εἶναι δυνατὸς περαιτέρω προγραμματισμὸς τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἡ κυβέρνησις δὲν δύναται νὰ ἱδρύῃ σχολεῖα ἁπλῶς βάσει μιᾶς ἐτησίας ἐργατικῆς ἐπισκοπήσεως. Ἐπιπροσθέτως παρατηρῶ ὅτι πλεῖσα τῶν ἐν τῇ ἐπισκοπήσει ἀναγραφομένων ἐπαγγελμάτων δὲν δύνανται νὰ καλυφθῶσι διὰ τεχνικῶν ἢ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν. Συνοπτικῶς παρατηρῶ τὰ ἑξῆς ἐπὶ τῆς ἐπισκοπήσεως ταύτης :

Τὰ προκύψαντα ἐκ τῆς ἐπισκοπήσεως ὁλικὰ τῶν τρεχουσῶν καὶ μελλουσῶν ἀναγκῶν εἰς ἐργατικὸν δυναμικὸν περιλαμβάνουν τὰς ἀνάγκας εἰς ἀνειδικεύτους ἐργάτας (περίπου 45%) καὶ ἐπαγγέλματα, διὰ τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσφέρῃ ἐξάσκησιν ἡ ἐκπαίδευσις ὡς εἶναι τὰ τῶν ἐπικολλητῶν ἐτικεττῶν, κατασκευαστῶν κιβωτίων καὶ συσκευαστῶν καὶ ἄλλων ἐργατῶν (περίπου 30%). Αἱ ὑπόλοιποι ἀνάγκαι ἀνερχόμεναι εἰς 25% περίπου περιλαμβάνουν ἐπαγγέλματα, τὰ ὁποῖα καλύπτονται ὑπὸ τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὡς ταῦτα εἶναι τὰ ὑπαλληλικά, γραφειακά, τεχνικὰ (μερικὰ) διοικητικὰ καὶ ἄλλα. Ταῦτα δύνανται νὰ ὑπολογισθῶσιν εἰς 15% περίπου τῶν ἀναγκῶν. Ἐπομένως παραμένουν ἐν τῇ πραγματικότητι 10% περίπου τῶν ἀναγκῶν, διὰ τὰς ὁποίας ἡ ἐκπαίδευσις δέον νὰ προσφέρῃ τὰ ἀναγκαῖα ἐκπαιδευτικὰ προγράμματα. Ἡ γενομένη ἐπισκόπησις ὅμως δὲν παρέχει τὰς δυνατότητας καθορισμοῦ νέων ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων ἀνταποκρινομένων εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομίας : (α) διότι τὰ συναχθέντα στοιχεῖα δὲν ἔχουν ἐπαληθευθῆ ἢ ἐπαρκῶς ἀξιολογηθῆ καὶ ἀναλυθῆ καὶ (β) διότι ἡ 12μηνος περίοδος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προσφέρῃ βάσιν διὰ τὴν διαπίστωσιν «τάσεων» πρὸς τὰ ἐπαγγέλματα, ὡς καὶ κατωτέρω παρατηρῶ.

'Αναφορικῶς πρὸς τὰς γενομένας δηλώσεις ἐπὶ τῶν διαπιστωθεισῶν ἀναγκῶν εἰς ἀνθρώπινον δυναμικὸν κατὰ τὰ προσεχῆ 5 ἔτη ἐξηκριβώθη ἀπὸ τὸ Τμῆμα Στατιστικῶν τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας ὅτι σχετικὰ στοιχεῖα δὲν ἀνεκοινώθησαν οὔτε ἐδόθησαν εἰς τὴν δημοσιότητα διότι ἀναμένεται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰδικὸς διὰ νὰ μελετήσῃ τὰ ἐκ σχετικῆς ἐπισκοπήσεως συναχθέντα στοιχεῖα καὶ ἀποφανθῇ περὶ τῆς ἐγκυρότητος καὶ χρήσεως αὐτῶν. Τὰ δημοσιευθέντα περὶ 7.000—12.000 εἰδικευμένων ἢ μὴ ἐργατῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἀπαιτηθοῦν εἰς διάστημα πέντε ἐτῶν, τόσης γενικῆς μορφῆς, δὲν παρέχουν βάσιν διὰ τὸν προγραμματισμὸν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας τότε θὰ μελετήσῃ τοὺς τύπους νέων ἀναγκαίων τεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ εἰδικεύσεων, ἀφοῦ ἔχῃ καὶ σχετικὰς εἰσηγήσεις παρὰ τῶν ἁρμοδίων 'Υπουργείων. Διότι τὰ σχολεῖα δὲν εἶναι διὰ σήμερον καὶ αὔριον ἀλλὰ διὰ μακροχρόνιον ζωήν, ἀλλὰ καὶ δὲν ἱδρύονται σχολεῖα διὰ πάντας τοὺς εἰδικευμένους ἢ ἀνειδικεύτους ἐργάτας, ὡς ἴσως τινὲς ἐννοοῦν.

Συμφώνως πρὸς μελέτας τῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας αἱ ἀνάγκαι διὰ τὴν βιομηχανίαν, τὰς ὁποίας καλεῖται νὰ πληρώσῃ ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις βάσει τῆς ἐπισκοπήσεως τοῦ Μαρτίου τοῦ 1966, εἶναι δυνατὸν νὰ ἱκανοποιηθῶσι διὰ τῆς ἱδρύσεως (α) νέων τινῶν τμημάτων εἰς τὰς ὑπαρχούσας τεχνικὰς σχολάς, (β) διὰ μετατροπῆς ἄλλων καὶ (γ) τῆς ἱδρύσεως τεχνολογικῶν γυμνασίων παραλλήλως πρὸς τὴν εἰσαγωγὴν τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς τὰ ὑπάρχοντα γυμνάσια. Λεπτομέρειαι ἐπὶ τούτων εἶναι διαθέσιμοι.

Βασικώτερον μειονέκτημα διὰ τὴν ἵδρυσιν νέων τεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ εἰδικεύσεων ἢ καὶ ἐπεκτάσεως τῶν ὑπαρχουσῶν εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ. 'Η προμνημονευθεῖσα ὑπεπιτροπὴ διεπίστωσεν ἐν τῇ ἐκθέσει της τὰ ἀκόλουθα : «'Η ὑπεπιτροπὴ φρονεῖ, ὅτι πρὸ πάσης μεταρρυθμίσεως πρέπει νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα τῆς ἐξευρέσεως καταλλήλου διδακτικοῦ προσωπικοῦ (ἐκπαιδευτῶν)». 'Ο 'Υπουργὸς Παιδείας εἰσηγήθη εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, συμφώνως πρὸς μελέτην τῆς αὐτῆς ὑπεπιτροπῆς, τὴν ἀποστολὴν 17 ὑποτρόφων διὰ διαφόρους εἰδικεύσεις βάσει τῆς ἐπισκοπήσεως τοῦ 'Υπουργείου 'Εργασίας τοῦ Μαρτίου τοῦ 1966. Τὸ θέμα παρεπέμφθη εἰς τὴν 'Επιτροπὴν Προγραμματισμοῦ. Δέον ὅμως νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἔχει ὡς ἀρχὴν νὰ μὴ στέλλῃ ὑποτρόφους ἐξ ἀρχῆς, ἅμα τῇ ἀποπερατώσει δηλαδὴ τῶν γυμνασιακῶν σπουδῶν, πλὴν ἐὰν ὑποτροφίαι προσφερθῶσιν ὑπὸ ξένων κρατῶν καὶ ὀργανισμῶν ὑπὸ μορφὴν ἐκπαιδεύσεως ἢ μετεκπαιδεύσεως. Διὰ τοῦτο εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν μου εἰσηγήθην τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως καὶ παρ' ἡμῖν 'Ιδρύματος Κρατικῶν 'Υποτροφιῶν κατὰ τὸ ἐν 'Ελλάδι πρότυπον. Τὸ ζήτημα ἐλπίζω νὰ φέρω διὰ προτάσεως εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον.

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμα μέλη.

Ταῦτα ἐν ὀλίγοις ἔχω νὰ εἴπω περὶ τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. "Ερχομαι τώρα εἰς τὸ ἐφαρμοζόμενον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα. 'Εν πρώτοις ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἄλλο εἶναι ἐκπαιδευτικὴ πολιτική, ἄλλο ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ ἄλλο πρόγραμμα μαθημάτων, παρ' ὅλον ὅτι ταῦτα συνδέονται μεταξύ των καὶ τὸ ἓν εἶναι ἀπότοκον τοῦ ἄλλου.

'Απαντῶν πρὸ δύο ἑβδομάδων εἰς ἐρώτησιν τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ. Κόσιη καὶ κ. Στυλιανοῦ ἐπὶ τοῦ ἰσχυρισμοῦ αὐτῶν περὶ δῆθεν, ὡς ὁ ἰσχυρισμός, πεπαλαιωμένου ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἰσχύοντος ἐν Κύπρῳ, φυσικὰ κατὰ τὰ ἐν 'Ελλάδι, παρέπεμψα εἰς τὸ Νομοθετικὸν Διάταγμα τῆς 'Ελλάδος τὸ ρυθμίσαν τὴν γενικὴν μέσην ἐκπαίδευσιν καὶ τὴν εἰσαγωγικὴν ἔκθεσιν αὐτοῦ, ἵνα κατατοπισθῶσιν ἐπὶ τῆς φύσεως τῆς ἐν 'Ελλάδι μεταρρυθμίσεως. Τοῦτο πράττω καὶ σήμερον διὰ πάντα ἐπιθυμοῦντα νὰ τὸ γνωρίσῃ. Τοῦτο μόνον ἐπιθυμῶ νὰ εἴπω ὅτι εἰσηγούμενος ἐν τῷ ὑπομνήματί μου πρὸς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον περὶ τῆς ἀνάγκης ἐφαρμογῆς τῆς ἑλληνικῆς μεταρρυθμίσεως ἐν Κύπρῳ ἀνεφερόμην μετ' ἐπιφυλάξεως εἰς τὴν διάταξιν περὶ διδασκαλίας τῶν ἀρχαίων ἑλ-

λληνικῶν διὰ μεταφράσεων καὶ μόνον, κατὰ τὰ λοιπὰ δὲ παρετήρουν ὅτι «τὸ πρόγραμμα τῶν λοιπῶν μαθημάτων ἐκσυγχρονίζεται, ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ πρὸς τὰς σημερινὰς γενικὰς τάσεις, ἰδίως ὡς πρὸς τὰ μαθηματικὰ καὶ τὰ φυσικά», μαθήματα τῶν ὁποίων ηὐξήθησαν καὶ αἱ ὧραι διδασκαλίας. Μόνον ἡ εἰσαγωγὴ τῶν νέων μαθηματικῶν εἰς τὰ ἑλληνικὰ γυμνάσια εἶναι ἀρκετή, διὰ νὰ δείξῃ τὸ διέπον τὴν ἑλληνικὴν μεταρρύθμισιν σύγχρονον πνεῦμα. Ὡς γνωστόν, τὰ νέα μαθηματικὰ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ εἰσαχθῶσι μέχρι σήμερον εἰς πολλὰς προηγμένας ἐκπαιδευτικὰς χώρας. Σημειωτέον ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ διδασκαλία τῶν νέων μαθηματικῶν εἰσήχθη μερικῶς καὶ ἐπεκτείνεται βαθμιαίως καὶ εἰς τὰ δημοτικὰ σχολεῖα. Περὶ τῆς ἐφαρμοζομένης κατὰ τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα διαφοροποιήσεως τῆς ἀνωτέρας βαθμίδος τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως θὰ ὁμιλήσω κατωτέρω.

Τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον καὶ ἡμεῖς ἀκολουθοῦμεν κατὰ βάσιν, διαλαμβάνει, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, δύο σκέλη μέσης ἐκπαιδεύσεως μετὰ τὴν ἑξαετῆ στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν. Τὸ σύστημα τοῦτο καθωρίσθη πληρέστερον διὰ τοῦ Νομοθετικοῦ Διατάγματος ἐν Ἑλλάδι τοῦ 1964, ἂν καὶ ἀληθὲς εἶναι ὅτι καὶ ἡ παλαιοτέρα νομοθεσία ἐπρονόει περὶ τῶν δύο τούτων σκελῶν. Τὰ τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καθωρίσθησαν διὰ τοῦ νόμου τοῦ 1959. Νέον νομοσχέδιον ὅμως εἶναι ὑπὸ μελέτην.

Δὲν θεωρῶ ἀναγκαῖον πλὴν τῶν ἀνωτέρω γενομένων γενικῶν παρατηρήσεων νὰ εἰσέλθω εἰς περισσοτέρας λεπτομερείας. Ἐπιθυμῶ μόνον νὰ τονίσω ἰδιαιτέρως ὅτι ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς νομοθεσίας προνοεῖται εἰς τὸν κατώτερον κύκλον τοῦ γυμνασίου ἡ διδασκαλία πρακτικῶν γνώσεων καὶ ἡ ἐργαστηριακὴ ἐξάσκησις τῶν μαθητῶν εἰς τεχνολογικὰ μαθήματα καὶ εἰς ἐργαστήρια οἰκιακῆς οἰκονομίας τῶν μαθητριῶν. Εἰς τὸν ἀνώτερον κύκλον προνοεῖται ἡ διδασκαλία οἰκονομικῶν μαθημάτων καὶ στοιχείων τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος, ἤτοι ἡ διδασκαλία μαθημάτων ἐκ τῆς πολιτικῆς ἐπιστήμης. Σποκὸς τῶν μεταβολῶν τούτων εἶναι ἡ δημιουργία τῶν νέων ὡς ὁλοκληρωμένων καὶ οὐχὶ ὡς μονοπλεύρων ἀνθρώπων. Ἡ διδασκαλία τῶν πρακτικῶν γνώσεων καὶ τῶν τεχνολογικῶν μαθημάτων ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐκτίμησιν ὑπὸ τῶν μαθητῶν τῆς χειροτεχνικῆς ἐργασίας, ὥστε νὰ μὴ περιφρονῶσιν οὗτοι τὰς πρακτικὰς ἐργασίας καὶ ἀποβάλωσι τὴν μέχρι σήμερον κρατοῦσαν παρ' αὐτοῖς ἐσφαλμένην νοοτροπίαν ὑπὲρ τῶν γραφειακῶν ἐπαγγελμάτων. Ἐπετύχομεν ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους τὴν εἰσαγωγὴν τοῦ μαθήματος τῶν πρακτικῶν γνώσεων εἰς τὰ γυμνάσια, ὄχι ὅμως καὶ τῶν τεχνολογικῶν μαθημάτων. Σχετικὴ συνεννόησις καὶ συμφωνία μετὰ τῆς ΟΥΝΙΣΕΦ προυνόει περὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου, ὥστε πενταετὲς σχέδιον διὰ τὴν διδασκαλίαν τεχνολογικῶν μαθημάτων νὰ ἐφαρμοσθῇ βαθμιαίως εἰς πάντα τὰ γυμνάσια διὰ μερικῆς δαπάνης ἐκ £20.000 ἀναλαμβανομένης ὑπὸ τῆς ΟΥΝΙΣΕΦ καὶ τῆς λοιπῆς ὑπερβαινούσης τὰς £300.000 ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν. Τὸ σχέδιον ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς οἰκονομικῶς ἀσύμφορον καὶ δὲν ἐτέθη εἰς ἐφαρμογήν. Νέον ὅμως σχέδιον προνοοῦν δι' οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν ὑπὸ τῆς ΟΥΝΙΣΕΦ διὰ ποσοῦ £2.000 καὶ δαπάνης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν ποσοῦ £20.000 διὰ δύο ἔτη ἐλπίζεται νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους εἰς 4 γυμνάσια. Τὰ τεχνολογικὰ μαθήματα, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, εἰσάγονται βαθμιαίως καὶ εἰς τὰ σχολεῖα στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως δαπάναις τῶν σχολικῶν ἐφορειῶν. Ὁμοίως τὰ τεχνολογικὰ μαθήματα ἔχουν εἰσαχθῆ εἰς τὰ ὀκτατάξια δημοτικὰ σχολεῖα ἀπὸ ὀκταετίας καὶ κατέχουν τὸ 1/3 τοῦ προγράμματος αὐτῶν. Τὸ σύστημα τῆς διδασκαλίας τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς τὰ σχολεῖα στοιχειώδους καὶ μέσης ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἤτοι τοῦ 9ου ἔτους φοιτήσεως, ἰσχύει εἰς πλείστας προηγμένας ἐκπαιδευτικῶς χώρας καὶ ἀποτελεῖ τὴν βάσιν τόσον διὰ τὴν γενικὴν ἐκπαίδευσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν τεχνικήν. Δὲν προορίζεται νὰ δημιουργήσῃ τεχνίτας, ἀλλὰ νὰ ἀναπτύξῃ δεξιότητας καὶ νὰ δημιουργήσῃ, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, τὴν πίστην εἰς τὴν ἀξίαν τῆς χειροτεχνικῆς ἐργασίας. Συναφὴς εἶναι καὶ ἡ ἀνάγκη ἱδρύσεως τριετῶν τεχνολογικῶν γυμνασίων, τὰ ὁποῖα δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἱδρυθῶσι λόγῳ ἐλλείψεως τῶν ἀναγκαίων οἰκονομικῶν πόρων.

Τὸ δεύτερον σκέλος τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως βάσει καὶ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος ἀποτελεῖ, ὡς εἶπον ἀνωτέρω, ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις. Ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ ἑλληνικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος προϋποθέτει δύο τινὰς μεταρρυθμίσεις, ἀλλὰ λίαν βασικάς. Πρῶτον τὴν δωρεὰν παιδείαν καὶ δεύτερον τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Ἀμφότερα ταῦτα, ἅτινα εἶναι ἀλληλένδετα, δὲν ἰσχύουν ἐν Κύπρῳ. Τὴν δωρεὰν παιδείαν, ἢ τοὐλάχιστον τὴν πληρωμὴν τοῦ ἡμίσεος τῶν διδάκτρων εἰσηγήθην πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἅμα τῇ ἀναλήψει ὑπ' ἐμοῦ τῆς εὐθύνης τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἀλλὰ δὲν ἐγένετο δεκτὴ δι' οἰκονομικοὺς λόγους ἡ πρότασις. Ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις μέχρι τοῦ 15ου ἔτους εἶναι ἀπολύτως συνυφασμένη μετὰ τῆς δωρεὰν παιδείας. Εἰς τὸ δεύτερον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως ὑποβάλλονται ἐκ νέου τὰ αἰτήματα ταῦτα. Δὲν γνωρίζω, ἂν θὰ γίνουν δεκτά.

Χαίρω ἰδιαιτέρως, διότι ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ἐτόνισαν εἰς τὰς ὁμιλίας των τὴν ἀνάγκην ἀποδοχῆς καὶ τῶν δύο τούτων αἰτημάτων. Εἶναι ταῦτα ἀναγκαία προϋπόθεσις ἀνυψώσεως τοῦ πνευματικοῦ ἐπιπέδου τῶν νέων καὶ συνεπῶς τοῦ λαοῦ ἐν τῷ μέλλοντι. Περὶ τοῦ θέματος τούτου ὡμίλησα πρὸς τὴν Βουλὴν πρό τινος χρόνου, ὅτε ἐκλήθην ὑπ' αὐτῆς συζητούσης τὸ θέμα περὶ τῆς ὑγιοῦς ἀπασχολήσεως τῆς νεολαίας. Τὸ θέμα ἔκτοτε δὲν ἐσυνεχίσθη ἂν καὶ εἶναι ἀμεσώτατα συνδεδεμένον πρὸς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ὑποχρεωτικῆς παιδείας μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας καὶ τὴν δωρεὰν παιδείαν. Ἐλπίζω ὅτι τὸ ζήτημα τῆς δωρεὰν παιδείας θὰ ἀνακινηθῇ μετὰ τὰς ἐν Ἑλλάδι ἐκλογάς, ὅτε θὰ διευκρινισθῇ ἡ ἰσχὺς τῆς δηλώσεως τοῦ τέως Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ τὴν εἰς Κύπρον ἐπίσκεψίν του τὸν παρελθόντα Δεκέμβριον περὶ χορηγίας τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τοῦ τοιούτου σκοποῦ ἐκ £125.000 ἐτησίως.

Εἰς πάσας τὰς πεπολιτισμένας χώρας ἡ μέση ἐκπαίδευσις καὶ εἷς τινας ἐξ αὐτῶν ἐν αἷς καὶ ἡ Ἑλλάς, καὶ ἡ ἀνωτάτη παρέχονται ἐντελῶς δωρεάν, ἡ δὲ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις ἐκτείνεται μέχρι τοῦ 14ου ἢ καὶ τοῦ 16ου ἔτους τῆς ἡλικίας, εἷς τινας δὲ ἀπαιτεῖται αὕτη καὶ μέχρι τοῦ 18ου ἔτους. Ἀναγκαία ὅμως προϋπόθεσις τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου ἐν Κύπρῳ εἶναι ἡ ἀποδοχὴ τῆς γενικῆς μορφώσεως ὡς ἀπαραιτήτου μέχρι τοῦ ἔτους τούτου. Πολὺ ὀρθῶς ἀναγνωρίζεται ὅτι ἐπιδιώκομεν νὰ καταρτίσωμεν ἀνθρώπους μὲ εὐρεῖαν ἀντίληψιν καὶ ὀρθῶς σκεπτομένους, ὄχι δὲ μόνον νὰ παράσχωμεν εἰς αὐτοὺς μερικὰς τεχνικὰς καὶ ἐπαγγελματικὰς γνώσεις δεξιοτεχνίας. Τότε δὲν δημιουργοῦμεν ἀνθρώπους, ἀλλὰ μηχανάς. Σήμερον πανταχοῦ τοῦ κόσμου ἐξαίρεται ἡ ἀξία τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως. Αὕτη συμπίπτει παρ' ἡμῖν πρὸς τὴν ἀνθρωπιστικὴν μόρφωσιν, ἥτις τυγχάνει νὰ εἶναι καὶ ἡ ἰδική μας προγονικὴ κληρονομία ἀποτελοῦσα τὴν βάσιν καὶ εἰς τὰς παρ' ἡμῖν τεχνικὰς σχολάς, ἑξαταξίους καὶ τετραταξίους ὡς καὶ εἰς τὰς πενταταξίους ἐπαγγελματικὰς ἐμπορικὰς σχολάς. Δέν πρόκειται νὰ ἀναπτύξω τὴν ἀξίαν τῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας, ἥτις ἐδοκιμάσθη ἀνὰ τοὺς αἰῶνας. Τοῦτο μόνον προσθέτω ὅτι εἰς τὸ ὑποβληθησόμενον προσεχῶς εἰς τὴν Βουλὴν νομοσχέδιον περὶ τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἂν τοῦτο ἐγκριθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, προνοεῖται δι' ἁπάσας ταύτας τὰς σχολὰς ἡ γενικὴ μόρφωσις μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἡ δὲ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις καὶ ἐξειδίκευσις θὰ ἀρχίζῃ μετὰ τὸ ἔτος τοῦτο. Τὸ σχέδιον τοῦτο προβλέπεται καὶ ὑπὸ τοῦ καταρτισθέντος ἐν Ἑλλάδι νομοσχεδίου περὶ τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἂν παρ' ἡμῖν ἐβράδυνεν ἡ σύνταξις ἰδίου νομοσχεδίου ὀφείλεται, εἰς τὸ ὅτι δὲν ἐψηφίσθη ἐν Ἑλλάδι τοιοῦτο παρὰ τὴν σύνταξίν του βάσει τῶν ἀνωτέρω ἀρχῶν. Εὑρίσκομεν ὅτι τὸ καταρτισθέν, ἀλλὰ μὴ ψηφισθὲν ἀκόμη νομοσχέδιον περὶ τῆς ἐν Ἑλλάδι τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως στηρίζεται ἐπὶ ὑγιῶν βάσεων. Ἡ βάσις του εἶναι τὸ ἰσχῦον παρ' ἡμῖν σύστημα γενικῶς ὅπερ κατὰ βάσιν ἐδοκιμάσθη καὶ ἀπεδείχθη ἀποτελεσματικόν. Δέον ἐπίσης νὰ τονισθῇ ὅτι παρ' ἡμῖν ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ τῷ ὄντι ἐκπαι-

δευσιν (education) ὅπως λέγουν οἱ Ἄγγλοι, οὐχὶ δὲ ἄσκησιν δεξιοτεχνίας δηλ. (training) καὶ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ταύτης δὲν πρόκειται νὰ ἀπομακρυνθῇ οὐδὲ διὰ τοῦ νέου νομοσχεδίου, ἀντιθέτως ἡ βάσις αὕτη θὰ ἐνισχυθῇ. Μετὰ τὸ 15ον ἔτος, ἤτοι τὸ γυμνάσιον, ὡς σήμερον καλεῖται ὁ κατώτερος κύκλος μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἀκολουθεῖ διαφοροποίησις πρὸς τὴν γενικὴν μέσην καὶ τὴν τεχνικὴν καὶ ἐπαγγελματικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ ἡ μὲν γενικὴ μέση ἐκπαίδευσις παρ' ἡμῖν, ἂν καὶ δὲν ἔχει ἀκόμη ὁλοκληρωθῇ, περιλαμβάνει ὅμως τοὐλάχιστον τρία τμήματα, τὰ κυρίως κλασσικά, τὰ τμήματα θετικῶν ἐπιστημῶν ἢ ἄλλως πρακτικὰ καλούμενα καὶ τὰ οἰκονομικὰ—ἐμπορικὰ τμήματα. Ἡ τεχνικὴ μέση ἐκπαίδευσις διαλαμβάνει τεχνικὸν λύκειον καὶ τεχνικὴν ἐπαγγελματικὴν ἐξειδίκευσιν εἰς πολλοὺς κλάδους. Ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας ἔχει ἐπέλθει πολλὴ διαφοροποίησις, οὕτω οὐδὲν νέον κλασσικὸν τμῆμα ἱδρύθη, ἀντιθέτως ἱδρύθησαν 8 νέα τμήματα θετικῶν ἐπιστημῶν ἐπὶ πλέον τῶν ὑπαρχόντων τριῶν καὶ 1 νέον τμῆμα οἰκονομικῆς καὶ ἐμπορικῆς κατευθύνσεως, ἐνῷ ἄλλα συνεπτύχθησαν εἰς ἐνιαῖα σχολεῖα, ἐπὶ πλέον τῶν ὑπαρχόντων 11. Ἐν τῷ συνόλῳ φοιτῶσι σήμερον εἰς τὰ κλασσικὰ τμήματα 5,100 μαθηταὶ ἔναντι 5,600 πέρυσιν, εἰς τὰ τμήματα φυσικῶν ἐπιστημῶν 1,370 ἔναντι 1,198 πέρυσιν καὶ εἰς τὰ οἰκονομικὰ τμήματα 2,384 ἔναντι 1,781 πέρυσιν. Εἶναι φανερὰ ἡ βαθμιαία στροφὴ πρὸς τὰς θετικὰς καὶ τὰς οἰκονομικὰς ἐπιστήμας. Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐνθαρρύνει τὴν τάσιν ταύτην. Ἡ μεγαλυτέρα ἐνίσχυσις τμημάτων κατευθύνσεως θετικῶν ἐπιστημῶν, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου θὰ ἀποτελέσουν τὰ κλασσικὰ σχολεῖα τοῦ μέλλοντος, ὡς ἐπανειλημμένως εἶπον, χωλαίνει λόγῳ ἐλλείψεως τοῦ ἀναγκαίου διδακτικοῦ προσωπικοῦ, ὅπερ εἶναι φαινόμενον παγκόσμιον. Καὶ ἡ λειτουργία τῶν ἤδη ὑφισταμένων εἶναι διὰ τὸν ἀνωτέρω λόγον ἐλλιπής. Ἐξασφάλισις ἐξ Ἑλλάδος καθηγητῶν τῶν φυσικῶν καὶ τῶν μαθηματικῶν εἶναι παντελῶς ἀδύνατος. Σημαντικωτέρα ὅμως ὑπῆρξεν ἡ διαφοροποίησις πρὸς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν, διὰ τὴν ὁποίαν ἱδρύθησαν 10 ἐν ὅλῳ σχολαί.

Ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις παρ' ἡμῖν χρονολογεῖται κατ' οὐσίαν ἀπὸ τοῦ τέρματος τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῷ 1959. Χάριν τῆς ἱστορίας τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐν Κύπρῳ ἀναφέρω ὅτι ἡ ὑπάρχουσα ἐν τῇ νήσῳ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις, εἰς ἣν σήμερον ἐκπαιδεύονται ὑπὲρ τοὺς 4000 μαθητὰς εἰς ἡμερησίας, νυκτερινὰς σχολὰς καὶ διὰ τοῦ συστήματος μαθητείας, ὀφείλεται εἰς τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν συμβούλιον τῆς μεταβατικῆς περιόδου καὶ τὴν ἑλληνικὴν κοινοτικὴν συνέλευσιν παρὰ τὰς οἰκονομικὰς ἀμφοτέρων τῶν σωμάτων τούτων δυσχερείας. Ὀρθῶς ὑποστηρίζεται σήμερον ἡ ἀνάγκη ἐπεκτάσεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἀλλὰ δέον νὰ ἐνθυμούμεθα ὅτι, ἂν δὲν παρελαμβάνοντο ὑπὸ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συμβουλίου τῷ 1959 αἱ δύο τεχνικαὶ σχολαὶ Λευκωσίας καὶ Λεμεσοῦ παρὰ τῆς ἀπελθούσης ἀποικιοκρατίας καὶ ἂν αἱ χορηγίαι τῆς ἑλληνικῆς κυβερνήσεως δὲν ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῆς ἑλληνικῆς κοινοτικῆς συνελεύσεως τῇ προτάσει μου πρὸς ἵδρυσιν νέων τεχνικῶν σχολῶν εἰς ἄλλας πόλεις τῆς νήσου, εἶναι ἀμφίβολον ἂν θὰ ὑπῆρχε τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἐν Κύπρῳ τῆς σημερινῆς ἐκτάσεως αὐτῆς. Διότι τὸ πρόβλημα τῶν τεχνικῶν σχολῶν παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνάγκην ἀπηκριβωμένης ἐργατικῆς ἐπισκοπήσεως εἶναι κατ' οὐσίαν πρόβλημα μεγαλυτέρας δαπάνης καὶ ἐξευρέσεως τοῦ ἀναγκαίου εἰδικευμένου διδακτικοῦ προσωπικοῦ. Δέον νὰ σημειώσω καὶ τοῦτο : Ἡ μόνη κυβερνητικὴ χορηγία κατὰ τὸ ἔτος 1967, ἡ ἀναγραφεῖσα εἰς τὸν προϋπολογισμὸν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ὑπερβῇ τὰς £30.000 διὰ κτίρια καὶ £10.000 δι' ἐξοπλισμόν. Πρότασις τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας περὶ ὑπερδιπλασίας τοὐλάχιστον χορηγίας δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ ἐγκριθῇ κυρίως δι' ἔλλειψιν οἰκονομικῶν πόρων καὶ ἄλλων κριθειῶν προτεραιοτήτων. Δὲν γνωρίζω, πῶς ἄλλως, εἰμὴ διὰ τῆς διαθέσεως τῶν ἀναγκαίων χρημάτων εἶναι δυνατὴ ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Διότι πλὴν τῶν ἀναγκαίων κτιρίων, ἐργαστηρίων καὶ ἐξοπλισμοῦ, δι' ἃ ἀπαιτεῖται μεγάλη δαπάνη, ἕκαστος μαθητὴς τῆς τεχνικῆς σχολῆς στοιχίζει διὰ τὴν Κυβέρνησιν £90 κατ' ἔτος ἔναντι £35 τῆς γενικῆς μορφώσεως.

Ἡ ἐνίσχυσις τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῆς καταργήσεως σχολείων γενικῆς μορφώσεως, ὡς ὑπεστηρίχθη, ἀλλ' ἀντιθέτως διὰ τῆς

παραλλήλου ἱδρύσεως καὶ ἀναπτύξεως περισσοτέρων τεχνικῶν καὶ ἐπαγγελματικῶν σχολείων, ὅπου καὶ οἷα χρειάζονται. Διότι δὲν ὑπερεξεχείλισεν ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὥστε νὰ χρειάζεται περιορισμός της. Ὡς ἀνέφερα καὶ εἰς δημοσίαν ὁμιλίαν μου προσφάτως, περίπου 30% τῶν ἀποφοίτων τῶν δημοτικῶν σχολείων δὲν εἰσέρχονται εἰς σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως, ἐκ δὲ τῶν εἰσερχομένων εἰς τὰ ἑξαετῆ δημόσια σχολεῖα μέσης ἐκπαιδεύσεως μόλις 50% τερματίζουσι τὴν ἑξαετῆ ἐκπαίδευσιν, ἤτοι 35% τοῦ συνόλου τῶν ἐκ τῶν δημοτικῶν σχολείων ἀποφοιτώντων μαθητῶν. Τὰ 65% λοιπὸν τῶν νέων δὲν τυγχάνουσι πλήρους ἑξαετοῦς μέσης ἐκπαιδεύσεως. Ὑπάρχει συνεπῶς πολὺ περιθώριον διὰ μαθητὰς τεχνικῶν σχολῶν ἐκ τῶν μὴ τυγχανόντων οἱασδήποτε μορφώσεως ὅσον καὶ ἐκ τῶν μαθητῶν σχολείων γενικῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως μὴ ἐπιτυγχανόντων εἰς αὐτήν. Ἀλλὰ πρὸς τοῦτο ἀπαιτεῖται, ὅπως ἐπεκταθῶσιν αἱ ὑπάρχουσαι καὶ ἱδρυθῶσι νέαι τοιαῦται σχολαί. Ὀφείλω ἐπίσης νὰ εἴπω ὅτι ἡ βάσις τῆς ἐκπαιδεύσεως ἡμῶν εἶναι δημοκρατικὴ καὶ οὐχὶ κατευθυνομένη. Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐμποδίσωμεν κανένα ἀπὸ τοῦ νὰ τύχῃ τῆς μορφώσεως, τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ καὶ δι' ἣν εἶναι ἱκανός. Τὸ κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ καθοδηγήσῃ καὶ νὰ παρέχῃ ἴσας εὐκαιρίας, δὲν εἶναι ὀρθὸν νὰ ἐπιβάλλῃ τὴν μόρφωσιν, τὴν ὁποίαν θέλει. Τὸ ἐλεύθερον κοινωνικὸν καὶ πολιτειακὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἰσχύει παρ' ἡμῖν, ἀπαιτεῖ καὶ ἐλευθέραν οὐχὶ κατευθυνομένην ἐκπαίδευσιν. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀρχὴν διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑπάρχει ζήτημα μὴ ἀπασχολήσεως ἢ ὑπαπασχολήσεως ἀποφοίτων ἂν καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀέργων ἐξ αὐτῶν εἶναι πολὺ μικρότερος τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀπολυομένων ἐκ τῶν γυμνασίων. Ἄλλως τε μέγα μέρος τῶν ἀποφοίτων μαθητριῶν δὲν ἀποβλέπουν εἰς ἐργασίαν. Ἀλλ' ἐν πάσῃ περιπτώσει πρόβλημα ὑπάρχει, ἀλλὰ τοῦτο δὲν λύεται οὔτε διὰ καταργήσεως ἢ μετατροπῆς σχολείων —εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ λαὸς θὰ ἀντέδρα ἰσχυρῶς κατὰ τῆς τοιαύτης προσπαθείας καὶ ὀρθῶς—ἀλλὰ μελετᾶται μὲ τὴν ἀπαιτουμένην βαθύτητα καὶ βαρύτητα. Δύνανται νὰ ἐξευρεθῶσι πολλοὶ τρόποι. Ἡ δυνατότης εὐχεροῦς προσαρμογῆς ἄλλως τε τῶν ἀποφοίτων γυμνασίων πρὸς πᾶσαν ἐργασίαν εἶναι καλῶς γνωστή. Μερικῶς πρὸς τοῦτο δύνανται νὰ βοηθήσωσι καὶ αἱ τεχνικαὶ σχολαί, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἡ βιομηχανία. Ἐξηντλήσαμεν ὅμως πάσας τὰς δυνατότητας προσφορᾶς ἐργασίας εἰς τοὺς ἀποφοίτους ὄχι μόνον εἰς τεχνικὰ ἐπαγγέλματα, ἀλλὰ καὶ εἰς ὠργανωμένην ἀνάπτυξιν τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν ἡμῶν ὑπηρεσιῶν; Νὰ ὑπενθυμίσω πλὴν τούτου ὅτι δὲν ὑπάρχει ἐπαρκὴς ἀριθμὸς νοσοκόμων εἰς τὰ νοσοκομεῖα καὶ ὅτι σχολιατρικὴ ὑπηρεσία ἀδυνατεῖ νὰ λειτουργήσῃ ἐλλείψει ἐπισκεπτριῶν ἀδελφῶν, ἐνῷ ὑπάρχει εἰδικὴ σχολὴ ἐν τῷ Γενικῷ Νοσοκομείῳ Λευκωσίας; Τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα εἰσαγωγῆς εἰς τὴν σχολὴν εἶναι ἑξαταξίου γυμνασίου. Νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι, ἐνῷ ἱδρύθη ἐν Λευκωσίᾳ νέα ξενοδοχειακὴ σχολὴ διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν ξενοδοχείων τῆς νήσου, ἡ παλαιοτέρα ἱδρυθεῖσα καὶ εὐδοκίμως λειτουργοῦσα ἐν Λάρνακι ὡς τμῆμα τῆς ἐπαγγελματικῆς σχολῆς τῆς πόλεως ταύτης ἐλλείψει μέσων εἶναι περιωρισμένη εἰς ἀριθμὸν μαθητῶν; Καὶ τοῦτο ἐνῷ ἡ γινομένη δαπάνη δι' ἕκαστον μαθητὴν τῆς ἐν Λάρνακι Σχολῆς εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς δαπάνης δι' ἕκαστον μαθητὴν τῆς ἐν Λευκωσίᾳ σχολῆς. Νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον δὲν θὰ ἔχωμεν ἄρρενας ὑποψηφίους διὰ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν παρὰ τὴν ὕπαρξιν ἑκατοντάδων ἀέργων ἀποφοίτων τῶν γυμνασίων; Νὰ ὑπενθυμίσω ὅτι μετὰ δυσκολίας εὑρίσκομεν ἐκπαιδευτὰς διὰ τὰς τεχνικὰς σχολὰς καὶ οὐχὶ τοὺς καλυτέρους; Δὲν θεωρῶ ἀναγκαῖον νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἄλλας ἀνάγκας τῆς ζωῆς, εἰς ἃς ἡ ἀπασχόλησις ἀποφοίτων τῶν γυμνασίων θὰ ἦτο δυνατή, ὄχι ἁπλῶς διὰ νὰ ἀπασχοληθῶσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ χρησιμοποιηθῶσιν ὡς δυνάμεις. Διότι κινδυνεύομεν νὰ θεωρήσωμεν ὅτι μόνον οἱ ἀπασχολούμενοι μὲ τὴν βιομηχανίαν συμβάλλουσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου καὶ τὴν πρόοδόν του.

Ἀνεφέρθην προηγουμένως εἰς τὴν ἀνάγκην παροχῆς πραγματικῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως (technical education) ἐν τῷ πλαισίῳ τῆς γενικῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως καὶ οὐχὶ ὑπὸ τὴν μορφὴν τῆς ἀσκήσεως δεξιοτεχνίας

(technical training). Διότι μόνον οὕτω δημιουργοῦνται καλοὶ τεχνῖται. Δὲν ὑποτιμῶ καθόλου τὴν ἀξίαν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ὁποίας κατέβαλον πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν. Ἀλλὰ δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω πρὸς τὴν προσπάθειαν ὑποτιμήσεως τῆς γενικῆς ἀνθρωπιστικῆς ἐκπαιδεύσεως δι' ἅπαντα τὸν κόσμον καὶ ἰδιαιτέρως δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας.

Πρό τινων ἡμερῶν διεξήχθη συζήτησις ἐν τῇ Ἀμερικανικῇ Βιβλιοθήκῃ, τῆς ὁποίας μετέσχον καὶ ἐγὼ ἐπὶ τοῦ θέματος, «ἂν τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς νήσου». Ἅπαντες οἱ ὁμιληταὶ ἐτόνισαν τὴν ἀνάγκην μὲν προσαρμογῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὴν ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν, ἀλλὰ παραλλήλως ἐξῆραν ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέον νὰ εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῆς φροντίδος μας, ἄνθρωπος σκεπτόμενος καὶ δημιουργῶν. Εἷς τῶν ὁμιλητῶν ἐτόνισε μάλιστα ἐμφαντικῶς ὅτι τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἡμῶν σύστημα εἶναι ὑγιές. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ εἰσέλθω εἰς περαιτέρω λεπτομερείας τῶν προγραμμάτων καὶ τῶν μεθόδων διδασκαλίας τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος καὶ τῶν γενομένων προόδων. Ἐπειδὴ εἰς τὰς περὶ τοῦ συστήματος συζητήσεις ἀνεφέρθη τὸ ἀγγλικὸν καὶ τὸ γερμανικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως ἐπιθυμῶ νὰ ἄρω δύο παρεξηγήσεις καὶ ἄγνοιαν τῶν πραγμάτων. Οὕτω ἀνεφέρθη ὡς πρότυπον τὸ ἀγγλικὸν σύστημα ὡς τοῦτο ἐρρυθμίσθη τῷ 1944. Εἶναι ὅμως γνωστὸν ὅτι τὸ σύστημα τοῦτο ἐπικρίνεται καὶ δικαίως ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἄλλων καὶ βαθμιαίως ἐγκαταλείπεται. Διὰ τοῦτο καὶ εἰσήχθη πρό τινων ἐτῶν τὸ σύστημα τῶν comprehensive schools. Ἀνεφέρθη ἐπίσης τὸ γερμανικὸν σύστημα. Θὰ ἀκούσετε ἴσως μετ' ἐκπλήξεως ὅτι εἰς τὸ δυτικὸν γερμανικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα δὲν ὑπάρχουν μέσαι τεχνικαὶ σχολαί, ὡς παρ' ἡμῖν. Καὶ ὅμως ἡ Δυτικὴ Γερμανία εἶναι ἐκ τῶν πλέον ἐξειλιγμένων τεχνικῶς καὶ βιομηχανικῶς χωρῶν. Τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν ἐπιτυγχάνει αὕτη ἁπλῶς διὰ τῆς συμπληρώσεως τῆς γενικῆς μορφώσεως διὰ τεχνολογικῶν μαθημάτων μέχρι τοῦ 15ου ἔτους καὶ τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολείων μετὰ τὸ 15ον ἔτος τῆς ἡλικίας, τῶν νέων ταὐτοχρόνως ὄντων ἀπησχολημένων εἰς τὰς ἐργασίας των. Βάσις τοῦ γερμανικοῦ συστήματος εἶναι ἡ γενικὴ μόρφωσις. Ἀνάλογόν τι συμβαίνει καὶ μὲ τὰς ἄλλας εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Ἡ ἀπάντησίς μου εἰς τὴν ἐρώτησιν τῶν ἐντίμων μελῶν κ. Κόσιη καὶ κ. Στυλιανοῦ περὶ τοῦ κατ' αὐτοὺς πεπαλαιωμένου ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος ἐπεκρίθη, διότι ἀνεφέρθην εἰς τὸ πολυτεχνικὸν σύστημα τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν, τὸ ὁποῖον ἀπέκρουσα. Λυποῦμαι, διότι ἓν ἁπλούστατον ζήτημα παρεξηγήθη. Εἰς πάσας τὰς χώρας τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι ἀπότοκον τῆς φιλοσοφίας τῆς ζωῆς ἢ γενικώτερον τῆς θεωρήσεως τοῦ κόσμου (Weltanschanung) (Λέγω τὴν γερμανικὴν λέξιν διότι αὕτη εἶναι διεθνής). Βάσει ταύτης διαμορφοῦται εἰς ἑκάστην χώραν τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, τὸ ὁποῖον ἐξυπηρετεῖ καὶ προάγει τὴν κοινωνικήν, τὴν πολιτειακὴν καὶ τὴν ἐθνικὴν ἰδεολογίαν. Ἡ διάφορος θεώρησις τοῦ κόσμου καὶ διάφορος φιλοσοφία τῆς ζωῆς π.χ. ἐν Σπάρτῃ καὶ ἐν Ἀθήναις εἰς τὴν ἀρχαιότητα προεκάλει καὶ διάφορον τρόπον ἀγωγῆς τῶν νέων εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως ἡ τοιαύτη ἀγωγὴ ὑπηρέτει ἀντιστοίχως τὴν φιλοσοφικὴν θεώρησιν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κράτους κατὰ διάφορον τρόπον εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις. Τὸ αὐτὸ συμβαίνει καὶ σήμερον. Ὁ κόσμος εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε ὄχι εἶναι χωρισμένος εἰς τὸν δυτικὸν καὶ εἰς τὸν ἀνατολικὸν μὲ διάφορα κοινωνικὰ καὶ πολιτειακὰ συστήματα καὶ ἰδεολογίας, πάντα ταῦτα ἀπορρέοντα ἐκ τῆς διαφόρου φιλοσοφικῆς θεωρήσεως τῆς ζωῆς. Ταῦτα δημιουργοῦσι καὶ ἀνάλογα ἐκπαιδευτικὰ συστήματα. Ἡ μεταφορὰ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος μετὰ τῆς ἰδεολογίας του ἐξ ἀνατολῆς πρὸς τὴν δύσιν ἢ καὶ ἀντιστρόφως θὰ ἔχῃ ὡς συνέπειαν τὴν ἀλλαγὴν τῆς φιλοσοφικῆς θεωρήσεως τῆς ζωῆς καὶ τοῦ κόσμου καὶ συνεπῶς ἀλλαγὴν τῶν κοινωνικῶν καὶ τῶν πολιτειακῶν συστημάτων τῶν χωρῶν τῆς δύσεως καὶ τῆς ἀνατολῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδεὶς θὰ δέχεται. Καὶ παρ' ἡμῖν ἡ παραδοχὴ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τῶν ἰσχυόντων εἰς τὰς ἀνατολικὰς χώρας τότε μόνον δύναται νὰ γίνῃ, ἂν ἀλλάξῃ ἡ φιλοσοφία τῆς ζωῆς καὶ ἡ γενικὴ θεώρησις τοῦ κόσμου, συνεπῶς ἡ κοινωνική, πολιτειακὴ καὶ ἐθνολογικὴ ἰδεολογία μας.

"Εντιμε Κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Προτοῦ τερματίσω τὴν ὁμιλίαν μου ἐπιθυμῶ νὰ συγκεφαλαιώσω τὰ ἀνωτέρω λεχθέντα :

1. Εἶναι ἀναγκαιοτάτη ἡ συνέχισις τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἡμῶν συνδέσεως μετὰ τῆς Ἑλλάδος τόσον δι' ἐθνικοὺς καὶ κοινωνικοὺς ὅσον καὶ δι' ἐκπαιδευτικοὺς λόγους. Ἡ ἀπομάκρυνσίς μας σημαίνει ἔστω καὶ ἀσυνείδητον ἀπομάκρυναν καὶ ἀπὸ τὴν ἰδέαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετ' αὐτῆς.

2. Τὸ ἐν Ἑλλάδι καὶ Κύπρῳ ἰσχῦον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ὡς σύστημα, εἶναι ἐκσυγχρονισμένον καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας, τοῦ λαοῦ, τοῦ ἔθνους καὶ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας καὶ στηρίζεται ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τῆς Δύσεως, εἰς ἣν ἀνήκει ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Κύπρος.

3. Βάσις πάσης ἐκπαιδεύσεως δέον νὰ εἶναι ἡ γενική, παρ' ἡμῖν ἡ ἀνθρωπιστικὴ καλουμένη μόρφωσις παρεχομένη πρῶτον διὰ τοῦ κατωτέρου κύκλου τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως, τοῦ γυμνασίου, καὶ τῶν διαφόρων τμημάτων γενικῆς μορφώσεως τοῦ δευτέρου κύκλου τοῦ λεγομένου λυκείου ἐν συνεχείᾳ. Ἡ γενικὴ μόρφωσις ὡς βάσις διὰ πᾶσαν μορφὴν ἐκπαιδεύσεως συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἰσχύει εἰς τὰς χώρας τῆς Δύσεως. Ταύτην, ὡς εἶπον, ἀκολουθοῦμεν καὶ ἡμεῖς.

4. Ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι συμπλήρωμα τῆς γενικῆς μορφώσεως καὶ ὑφίσταται ἐν τῷ πλαισίῳ ταύτης ὡς ἐκπαίδευσις καὶ οὐχὶ ὡς ἄσκησις δεξιοτεχνίας.

5. Εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ ἐκπαίδευσιν ἐσημειώθησαν ἀπὸ τῆς ἀνεξαρτησίας σημαντικαὶ ὀφθαλμοφανεῖς πρόοδοι τόσον ὡς πρὸς τοὺς τύπους καὶ τὰς κατευθύνσεις τῶν σχολείων ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὴν ἐσωτερικὴν αὐτῶν λειτουργίαν καὶ τὰς χρησιμοποιουμένας μεθόδους.

6. Τόσον ἡ γενικὴ ὅσον πολὺ περισσότερον ἡ τεχνικὴ καὶ ἐπαγγελματικὴ ἐκπαίδευσις ἔχουν ἀνάγκην περαιτέρω ἐνισχύσεως. Ἡ ὑποβολὴ καὶ θέσπισις τοῦ νομοσχεδίου τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπιβάλλεται νὰ ἐπισπευθῇ. Ἡ ἐπέκτασις τῶν ὑπαρχουσῶν τεχνικῶν σχολῶν καὶ ἵδρυσις νέων ὡς καὶ ἐπαγγελματικῶν εἶναι ἐπιβεβλημένη, ἀλλ' ὑπὸ τὴν διαγραφεῖσαν μορφήν. "Ανευ ἀναλήψεως εὐθύνης διὰ τὴν ἀναγκαίαν δαπάνην νέαι σχολαὶ δὲν γίνονται. Τὸ κλείσιμον σχολείων εἶναι παντελῶς ἀποκρουστέον.

7. Ἐπιβάλλεται ὁμοίως ἡ ἵδρυσις γυμνασίων μετ' ἐνισχυμένων τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς Λευκωσίαν καὶ Λεμεσὸν καὶ εἰς τὰς κυριωτέρας κωμοπόλεις. Διὰ τῆς ἱδρύσεως τούτων ὄχι μόνον θὰ προωθηθῇ ἡ τεχνικὴ ἐκπαίδευσις, ἀλλὰ καὶ θὰ παρασχεθῇ μεγαλυτέρα εὐχέρεια εἰς τὰς τεχνικὰς σχολάς, ὥστε νὰ δεχθῶσι περισσοτέρους μαθητὰς καὶ νὰ ἐπαυξήσωσι τὸ σύστημα μαθητείας καὶ τὰς νυκτερινὰς τάξεις. Παραλλήλως θὰ ἰσχύσῃ τὸ σύστημα συνήθων τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς τὸν πρῶτον κύκλον τῶν γυμνασίων.

8. Ἐπιβάλλεται ἡ ἵδρυσις Ἱδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν πρὸς ὑποβοήθησιν τῆς σπουδῆς νέων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ τὴν κατάρτισιν ἐκπαιδευτῶν διὰ τὰς τεχνικὰς σχολάς, διὰ τοὺς τελευταίους, μέχρις ὅτου ἱδρυθῇ ἐν Κύπρῳ, λειτουργήσῃ καὶ ἀποδώσῃ τὸ Ἀνώτερον Τεχνολογικὸν Ἱνστιτοῦτον ἱδρυθησόμενον τῇ βοηθείᾳ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ. Τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως ἑλληνικοῦ πανεπιστημίου ἐν Κύπρῳ δὲν ἔθιξα ὡς ἐκφεῦγον τοῦ σκοποῦ τῆς σημερινῆς μου ὁμιλίας.

9. Ἡ συνεχὴς μετεκπαίδευσις τοῦ προσωπικοῦ εἶναι ἀναγκαία βάσις βελτιώσεως τῆς στάθμης τῶν σχολείων μας. Δὲν ἀρκοῦν τύποι σχολείων καὶ προγράμματα ἄνευ τοῦ ἐμψύχου ὑλικοῦ.

10. Ἐπιβάλλεται ἐν Κύπρῳ ἡ ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως κατὰ τὰ ἐν Ἑλλάδι μέχρι καὶ τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἡ δὲ ἀνάπτυξις τῶν τεχνικῶν σχολῶν τοῦ τύπου λυκείου καὶ τῶν σχολῶν ἐξειδικεύσεως

νὰ γίνεται ἐν συνεχείᾳ ταύτης. Ὁμοίως ἐπιβάλλεται ἡ παροχὴ δωρεὰν παιδείας, ἀμέσως μὲν εἰς τὰς τρεῖς πρώτας γυμνασιακὰς τάξεις, ἐν συνεχείᾳ δὲ καὶ εἰς τὰς τρεῖς ἀνωτέρας, ὡς γίνεται ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ.

Ἡ ἱκανοποίησις πασῶν τῶν ἀνωτέρω ἐκπαιδευτικῶν ἀναγκῶν καὶ ἡ πλήρης ἐφαρμογὴ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἡμῶν συστήματος ἀπαιτεῖ δαπάνας. Αὗται ἔχουν ὑπολογισθῆ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, διὰ τὸ 5ετὲς σχέδιον ἀναπτύξεως μὴ περιλαμβανομένης προνοίας διὰ Πανεπιστήμιον, ἀνέρχονται δὲ εἰς ἑκατομμύρια λιρῶν. Δὲν γνωρίζω, τί θὰ γίνῃ δεκτόν. Ἂν αἱ δαπάναι δὲν ἀναληφθῶσι, ματαίως θὰ καταρτίζωνται σχέδια καὶ θὰ ἐξαγγέλλεται ἐκπαιδευτικὴ πολιτική, ἐνῷ θὰ συνεχίζονται αἱ συζητήσεις περὶ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

Θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν περαίνων δὲν ἐξέφραζα τὴν πλήρη ἱκανοποίησίν μου, διότι μοῦ ἐδόθη ἡ εὐκαιρία νὰ κατατοπίσω τὸ Σῶμα ἐπὶ τοῦ σημαντικοῦ τούτου θέματος τῆς ἀκολουθουμένης καὶ ἀκολουθητέας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, πρὸς ἅρσιν οἱωνδήποτε τυχὸν παρεξηγήσεων καὶ ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων, αἵτινες ἐδημιουργήθησαν κυρίως ἐξ ἀγνοίας λεπτομερειῶν περὶ τὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ τὴν ἀκολουθουμένην πολιτικὴν ἐπ' αὐτῆς. Ἐπίσης πρὸς ἐνημέρωσιν ἐκείνων καὶ ἐκτὸς τοῦ Σώματος, οἵτινες ὁμιλοῦσι περὶ τοῦ θέματος τούτου, ὑπὸ τὴν ἐπιρροὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν προγραμμάτων ἄλλων χωρῶν, εἴτε διότι γνωρίζουσι καλύτερον ταῦτα ἢ πολλάκις καὶ ἐξ ἀγνοίας εἴτε διότι συγκρίνοντες πρὸς τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τῆς Κύπρου εὑρίσκουσιν ἀριθμητικὰς ἀνισότητας, τὰς ὁποίας δὲν εἶναι δυνατὸν ὡς ἀναρμόδιοι νὰ δικαιολογήσωσι.

Εὐχαριστῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, διὰ τὴν προσοχὴν μεθ' ἧς μὲ ἠκούσατε. Εἶμαι εἰς τὴν διάθεσίν σας δι' οἱασδήποτε περαιτέρω πληροφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας διὰ τὴν ἀναλυτικὴν ἀγόρευσιν τὴν ὁποίαν ἠκούσαμεν, καὶ διὰ τῆς ὁποίας ἐκφράζει τὰς ἀπόψεις του καὶ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ θέματος.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω, κύριε Πρόεδρε, ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ καὶ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν καὶ διευθετήσετε ὅπως καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ, ὅπως καὶ αἱ ὁμιλίαι τῶν διαφόρων Βουλευτῶν, πολυγραφηθῇ καὶ δοθῇ πρὸς τὰ μέλη τοῦ Σώματος, ὅπως ἔχουν πολυγραφηθῇ καὶ αἱ ἰδικαί μας ὁμιλίαι καὶ ἔχουν δοθῇ εἰς ὅσους τὰς ἐζήτησαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν σήμερον ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Ἀγγελίδης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τὸ γενικὸν θέμα «Παιδεία». Ἐν ἀρχῇ ἠγέρθη διὰ τῆς ἐρωτήσεως τῶν ἐντίμων συναδέλφων κ.κ. Κόσιη καὶ Στυλιανοῦ περὶ σχεδιοποιήσεως τῆς παιδείας. Κατόπιν ἦλθεν ἡ ἀπάντησις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας ὁ ὁποῖος ἐν αὐτῇ ἐπεξέτεινε δι' ὀλίγων τὸ θέμα ἀναφερθεὶς καὶ εἰς κατευθύνσεις τῆς παιδείας μας. Τέλος διὰ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ συζητήσεως τὸ

θέμα ἐγενικεύθη. Τὸ εἰδικὸν ζήτημα «Γενικὴ καὶ Τεχνικὴ Ἐκπαίδευσις» ἐξεπεράσθη διὰ τῆς ἀναφορᾶς εἰς τοὺς στόχους καὶ σκοποὺς τῆς παιδείας εἰς τὰς πηγὰς καὶ εἰς τὸ ἐθνικὸν καὶ ἰδεολογικὸν περιεχόμενον αὐτῆς.

Παραλλήλως πρὸς τὴν ἀνακίνησιν τοῦ θέματος ἐν τῇ Βουλῇ ἔλαβε χώραν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν Βιβλιοθήκην συζήτησις περὶ παιδείας, καθ' ἣν ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας καὶ ἄλλοι ἁρμόδιοι παράγοντες ἐξέφρασαν ἀπόψεις. Τοῦτο κατεκρίθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κυρίου Στυλιανοῦ, ἀδίκως κατ' ἐμέ. Διότι τοιούτου εἴδους συζητήσεις ἀποτελοῦν ζωτικὸν μέρος τῶν ἐλευθέρων θεσμῶν.

Ἐν συνεχείᾳ προεβλήθησαν ἀπὸ τῆς Τηλεοράσεως συνεντεύξεις τῶν ἐντίμων Ὑπουργῶν Παιδείας καὶ Ἐργασίας, προκαλέσασαι ποικίλα σχόλια μεταξὺ τοῦ λαοῦ καὶ ἀρθρογραφίαν εἰς τὸν τύπον. Ἡ παιδεία ἦτο ἀνέκαθεν διὰ τοὺς λαοὺς θεμελιώδους σημασίας ζήτημα καὶ συνετὸς ἡγέτης ἐὰν εἶχε νὰ ἐκλέξῃ ἕνα μόνον κλάδον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς ἀσφαλῶς θὰ ἐξέλεγε τὴν παιδείαν. Διότι δι' αὐτῆς εἶναι ποὺ μορφώνει καὶ διαμορφώνει τὸ παρὸν καὶ τὸ μέλλον τοῦ τόπου.

Ἐγένετο ὑπὸ προηγουμένων ὁμιλητῶν λόγος περὶ ἰδεολογικῶν κατευθύνσεων τῆς παιδείας, περὶ πηγῶν καὶ περὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν συστημάτων τοῦ ἀνατολικοῦ συνασπισμοῦ καὶ τῆς δύσεως ἐν σχέσει πρὸς ἡμᾶς. Ἐπίσης περὶ τοῦ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος καὶ περὶ προσώπων τινῶν. Περὶ τῶν ὡς ἄνω παρατηρῶ τὰ κάτωθι :

Θὰ ἐνθυμοῦμαι πάντα τὰ λόγια Γάλλου ἀρχαιολόγου ἐνώπιον ἀνασκαπτομένου τάφου εἰς Σαλαμῖνα καθ' ἣν στιγμὴν ἤρχοντο εἰς φῶς ἀγγεῖα τοῦ 11ου αἰῶνος π.χ.

«Αὐτὸ εἶναι Εὐρώπη. Ἐδῶ εἶναι οἱ ρίζες μας». Μὲ δύο λόγια ὁ ἐπιστήμων αὐτὸς ἔδωσε τὸ νόημα καὶ τὴν πηγὴν τῆς δυτικῆς παιδείας. Καὶ ἀνεῦρε τὴν πηγὴν τῆς παιδείας του εἰς τὴν ἱστορίαν, τὴν τέχνην, τὸν πολιτισμὸν τῶν Ἑλλήνων. Καὶ αὐτὸ συνέβη ὄχι τὸν αἰῶνα τῆς ἀναγεννήσεως καὶ τοῦ ρομαντισμοῦ, ἀλλὰ πρόπερσι, κοντὰ σὲ ἕνα Κυπριακὸ ἀκρογιάλι. Ἐκεῖ εἶναι ἡ ρίζα τῆς παιδείας μας καὶ τῆς ὑπάρξεώς μας. Ρίζα τριῶν χιλιάδων χρόνων. Ρίζα παλαιὰ ἀλλὰ συνεχῶς νέα. Ἐδοκιμάσθη καὶ ἄντεξε. Καὶ ἀνανεουμένη παρέμενε ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ αὐτή. Τὸ νὰ ἐμμένῃς εἰς τὸ ἑλληνικὸν θεμέλιο δὲν εἶναι τυφλὸς συντηρητισμός. Διότι ὁ ἑλληνισμὸς ἀπὸ τῆς γεννήσεώς του τὸ 2.000 π.χ. δὲν εἶναι ἔννοια στατικὴ ἀλλὰ δυναμική. Εἶναι στατικὸς ὁ ἑλληνισμὸς καὶ μονολιθικὸς εἰς ἕνα μόνο ζήτημα : Τὴν πίστιν καὶ διαφύλαξιν τῆς ἐλευθερίας. Ἐλευθερία τοῦ προσώπου, τοῦ πνεύματος, τῆς οἰκονομίας, τῆς θάλασσας.

Ὁ συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ ἐπέκρινε τὸν Ὑπουργὸν Παιδείας διὰ τὸ ὅτι ἄλλα ἔλεγε περὶ ἐπιτευγμάτων ὅταν ἐπέστρεψεν ἐκ Ρωσσίας καὶ ἄλλα λέγει τώρα. Ἐξ ἀφορμῆς αὐτοῦ παρατηρῶ ὅτι βεβαίως ἡ Ρωσσία καὶ ἄλλα κομμουνιστικὰ κράτη ἐπιτελοῦν προόδους εἰς ὡρισμένους τομεῖς. Ἀλλ' ἡ διαφορά μας δὲν εἶναι τὸ τί ἐπιτελοῦν ἀλλὰ τὸ πῶς. Καὶ πῶς χειρίζονται τὸ ἄτομον. Ὡς πρὸς τὰ εἰδικώτερα θέματα περὶ προγράμματος περὶ γενικῆς καὶ τεχνικῆς παιδείας, παρατηροῦμεν ὅτι σοφῶς ἡ ἐθναρχοῦσα ἐκκλησία ἠκολούθει, καὶ ὀρθῶς σήμερον ἡ Κυβέρνησις ἀκολουθεῖ, τὸ σύστημα καὶ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος. Διότι ἡ παιδεία εἶναι ἐκ τῶν βασικωτέρων θεσμῶν ποὺ ἑνοποιοῦν τοὺς ἁπανταχοῦ Ἕλληνας : Ἐλευθέρους, ἀλυτρώτους, ἀποδήμους. Καὶ οὕτω τὸ Ἔθνος ψυχικῶς ἡνωμένον βαδίζει τὸ δρόμο του καὶ δικαιώνει τὴν αἰτίαν ὑπάρξεώς του. Καὶ ἡ αἰτία ὑπάρξεως τῶν Ἑλλήνων εἶναι ἡ προσφορὰ πρὸς τὴν ὑπόθεσιν τῆς ἐλευθερίας. Προσφορὰ ἄνευ ὅρων. Ὅταν τὸ Ἔθνος ἐπολέμησεν εἰς τὴν Πίνδον δὲν ἐπολέμησε χάριν ἀμοιβῆς ἀλλὰ ἕνεκα εὐθύνης. Καὶ δὲν ζητοῦμεν τὴν ἕνωσιν διότι ἐπολεμήσαμεν κατὰ καιροὺς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τοῦ ἑλληνικοῦ χώρου διὰ τὴν κοινὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ τὴν ζητοῦμεν χάριν δικαιοσύνης μόνης καὶ χάριν τῆς κοινῆς ἐλευθερίας ὅσων τοὐλάχιστον τὴν ἔχουν, τὴν ἀγαποῦν καὶ τὴν αἰσθάνονται ὡς κοινήν. Αὐτὰ διὰ τὰς πηγὰς καὶ κατευθύνσεις.

Ὡς πρὸς τὰ εἰδικώτερα θέματα ἐγένετο κατὰ κόρον λόγος περὶ τῆς ἀνάγκης περαιτέρω ἀναπτύξεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ μάλιστα τοῦτο ἐστάθη ἀφορμὴ νὰ κατακριθῇ ἐν μέρει τὸ κλασσικὸν γυμνάσιον. Καὶ νὰ γίνῃ λόγος περὶ μὴ ταυτίσεως τῆς Κυπριακῆς πρὸς τὴν Ἑλλαδικὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ τοῦτο ἀπὸ Ὑπουργόν, τὸν κ. Τάσον Παπαδόπουλον, ὁ ὁποῖος, εἰσελθὼν εἰς τὸ κάθε κυπριακὸν σπίτι διὰ τῆς τηλεοράσεως, συνεσχέτισε τὸ θέμα τῶν 6.000 ἀέργων ἀποφοίτων μὲ τὴν μὴ ταύτισιν τῆς Κυπριακῆς πρὸς τὴν Ἑλλαδικὴν ἐκπαίδευσιν, ἀναφερθεὶς καὶ εἰς παρεκκλίσεις. Ἀλλὰ ἐὰν χρειάζεται νὰ ἀναπτύξωμεν τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν εἶναι τοῦτο αἰτία διὰ νὰ μὴ ταυτίσωμεν τὴν παιδείαν μας πρὸς τὴν τῆς μητρὸς πατρίδος καὶ νὰ ὁμιλῶμεν περὶ ἀναγκαίων παρεκκλίσεων; Μήπως ἡ Ἑλλὰς δὲν ἔχει καὶ δὲν ἐνθαρρύνει γεωργικὰς καὶ βιοτεχνικὰς σχολὰς μονοετοῦς καὶ τριετοῦς φοιτήσεως δι' ἀγροτόπαιδας, διὰ ὑφαντουργούς, ὑποδημοτοποιούς, ράπτας, κομμωτάς, χρυσοχόους, ναυτικὸν γυμνάσιον καὶ τεχνικὰς σχολὰς διαφόρων τύπων, καὶ δὲν ἐνεθάρρυνε καὶ δὲν συνεισέφερε τὰ μέγιστα διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν τεχνικῶν σχολῶν Ξεροῦ καὶ Ἀμμοχώστου ; Διατὶ λοιπὸν ὁ ἀναίτιος λόγος περὶ μὴ ταυτίσεως καὶ ἐκείνη ἡ ἀκατανόητη ἀναφορὰ εἰς πόθους ; Ἢ μήπως ὁ λόγος περὶ μὴ ταυτίσεως εἶναι μᾶλλον ὁ τρόπος τοῦ σκέπτεσθαι καὶ ἀποτελεῖ νοοτροπίαν, δεῖγμα καὶ τοῦτο τῶν καιρῶν ; Ἀντὶ νὰ ἀνάγωμεν ἕνα ἁπλοῦν θέμα εἰς πολιτικὴν καὶ δὴ ἐπιζήμιον, καλύτερον θὰ ἦτο νὰ τὸ μελετήσωμεν καὶ νὰ μὴ παρασυρθῶμεν ἀπὸ προσωρινὲς ἐντυπώσεις. Ὁ προγραμματισμὸς τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ καλύψῃ τὸ ἐγγὺς ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπώτερον μέλλον διὰ νὰ μὴ πάθωμεν ὅπως πρό τινος μὲ τοὺς νέους δημοδιδασκάλους τοὺς ὁποίους ἀφοῦ ἐκπαιδεύαμεν εὑρισκόμεθα εἰς ἀμηχανίαν ποῦ νὰ τοὺς τοποθετήσωμεν.

Ἀπό τινων ἐτῶν ἐρρίφθη τὸ σύνθημα νὰ ἐνθαρρύνωμεν τοὺς νέους οὐχὶ πρὸς θεωρητικὰς ἀλλὰ πρακτικὰς σπουδάς. Ἕνα ἀποτέλεσμα ἦτο νὰ ἴδωμεν πρὸ τῆς Βουλῆς αὐτῆς παρελαύνοντας μὲ πινακίδας δεκάδας ἀέργων πτυχιούχων τῶν οἰκονομικῶν ἐπιστημῶν. Ἑπομένως ἐκεῖνο ποὺ χρειάζεται παραλλήλως πρὸς τὰς σειρὰς μαθημάτων πρὸς τεχνίτας ὡρισμένου κλάδου εἶναι νὰ ἐπεκτείνωμεν τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν εἰς τὸν βαθμὸν ἐκεῖνον ποὺ ἀφ' ἑνὸς μὲν δυνάμεθα νὰ συντηρήσωμεν ταύτην εἰς ἔμψυχον καὶ ἄψυχον ὑλικὸν ἀφ' ἑτέρου εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ δύναται φυσιολογικῶς νὰ ἀπορροφήσῃ καὶ νὰ ἀπορροφᾷ ἡ παραγωγή.

Ἔγινεν ἐπίσης λόγος καὶ περὶ τῶν σχολῶν μέσης παιδείας εἰς τὴν ὕπαιθρον καὶ ὅτι τὰ παιδιὰ ἐκεῖ διδάσκονται περὶ Ὁμήρου ἀλλ' οὐχὶ καὶ περὶ καλλιεργείας καπνοῦ καὶ σιτηρῶν. Καὶ ὅτι ὡς ἐκ τούτου οἱ νέοι δὲν μένουν εἰς τὴν γῆν των καὶ ἐνθαρρύνομεν οὕτω τὴν ἀστυφιλίαν. Ἐπὶ τούτων παρατηροῦμεν :

Εἰς τὴν ὕπαιθρον πλὴν τῶν κλασσικῶν γυμνασίων ὑπάρχουν καὶ γυμνάσια οἰκονομικῆς καὶ πρακτικῆς κατευθύνσεως. Καὶ ἂν ἱδρυθοῦν γεωργικὰ γυμνάσια δὲν εἶναι βέβαιον ὅτι ὁ ἀπόφοιτος θὰ μείνῃ στὸ χωριό του κοντὰ στὴ γῆ. Ἀξίζει νὰ μελετηθῇ στατιστικὴ περὶ τούτου τοῦ Γεωργικοῦ Γυμνασίου Μόρφου. Μὲ τὴν μηχανοποίησιν καὶ συνεχῆ ἐξέλιξιν τῶν καλλιεργειῶν εἶναι φυσικὸν νὰ ζητοῦνται συνεχῶς ὀλιγώτερα ἐργατικὰ χέρια ἀπὸ τὸ πρωτογενὲς γεωργικὸν ἐπάγγελμα, ἐνῷ ἀντιθέτως ἡ τάσις τῆς ἐποχῆς μας εἶναι νὰ ζητοῦνται περισσότερα πρόσωπα ἀπὸ τὰ δευτερογενῆ ἐπαγγέλματα, ἤτοι τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν, καὶ ἀκόμη περισσότερα ἀπὸ τὰ τριτογενῆ ἐπαγγέλματα, δηλαδὴ τὴν προσφορὰν ὑπηρεσιῶν. Ἐκεῖνο ποὺ σίγουρα ἐξυπηρετεῖ καὶ ἐξυψώνει τὴν στάθμην τῶν ἀγροτῶν εἶναι τὰ ὀνομαζόμενα κινητὰ σχολεῖα τὰ ὁποῖα λειτουργοῦν πρὸ καιροῦ εἰς τὴν μητροπολιτικὴν Ἑλλάδα καὶ ἤρχισαν τελευταίως ἐφαρμοζόμενα καὶ εἰς Κύπρον. Δηλαδὴ συστηματικὰ μαθήματα ὀλίγων ἑβδομάδων ἢ μηνῶν περὶ ἑνὸς εἰδικοῦ κλάδου μὲ στόχον τὴν θεωρητικὴν ἀλλὰ πρὸ παντὸς τὴν πρακτικὴν ἐπὶ τόπου κατάρτισιν τῶν ἀγροτῶν, τῶν ἀγροτοπαίδων καὶ ἀγροτονεανίδων. Καὶ τοῦτο ἀπὸ εἰδικοὺς γεωπόνους οἱ ὁποῖοι πλὴν τῆς ἐπιστήμης των κατέχουν καὶ τὴν τέχνην νὰ μεταδίδουν τὰς γνώσεις των.

Τελειώνων ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι τὸ βάρος τῆς παιδείας πίπτει κατ' ἐξοχὴν εἰς τοὺς ὤμους καὶ τὴν συνείδησιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν. Καὶ διὰ νὰ ἐπιτυγχάνουν πλήρως εἰς τὸ ἔργον των πρέπει ὅλαι αἱ τάξεις αὐτῶν νὰ ἱκανοποιοῦνται πλήρως καὶ δικαίως. Ἡ παιδεία ὅμως εἶναι ὑπόθεσις καὶ τῆς κάθε οἰκογενείας καὶ τοῦ κάθε ἀτόμου. Εἶναι πρὸ παντὸς εὐθύνη τῆς πολιτείας ἀλλὰ καὶ τῆς ἐθναρχούσης ἐκκλησίας. Καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἄνω παράγοντας δὲν δύναται νὰ ἀπαλλοτριώσῃ τὸ δικαίωμα καὶ τὴν εὐθύνην περὶ τῆς παιδείας αὐτοῦ τοῦ τόπου. Ὅταν ὁ Εὐρωπαῖος λέγῃ ὅτι «οἱ ρίζες του εἶναι εἰς τὴν Ἑλλάδα» ἐννοεῖ τὴν παιδείαν τῆς Ἑλλάδος. Διότι γαλανὸν οὐρανὸν διαθέτουν πολλὲς χῶρες.

Ἐλέχθη ὅτι ὁ Εὐρωπαϊκὸς πολιτισμὸς στηρίζεται εἰς ἕνα τρίποδα. Τὴν Ἱερουσαλήμ, τὰς Ἀθήνας, τὴν Ρώμην. Ἡ κάθε μία ἔχει νὰ ἐπιδείξῃ τὴν ἰδικήν της μορφὴν πολιτισμοῦ. Ἐν τούτοις τὰ τρία ὀνόματα συνεκφέρονται καὶ τὸ κάθε πόδι ἑνοῦται μὲ τὸ ἄλλο εἰς τὸν κύριον ἄξονα. Ποῖος ἀλήθεια ὁ ἄξων ποὺ τὰ συνήνωσε ; Ἡ ταπεινή μου γνώμη εἶναι ὅτι ὁ ἄξων εἶναι ἡ ἑλληνικὴ παιδεία. Αὐτὴ ἔπιασε τὸ θεῖον πνεῦμα τῆς Ἱερουσαλὴμ καὶ τὸ ἔκαμε λόγον, τὸ ἔκαμε δόγμα καὶ κήρυγμα εἰς ὅλην τὴν Βυζαντινὴν ἐπικράτειαν. Ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης, ὁ Σοφοκλῆς εἶχον ἀποθάνει. Ἐζοῦσαν ὅμως οἱ διάδοχοί των κατὰ χιλιάδες. Ἀπὸ τὴν ἄλλην ἡ Ἑλληνικὴ παιδεία εἶναι ποὺ ἔπιασε τὸ σκόρπιο Ρωμαϊκὸ Δίκαιον καὶ τὸ ἔκαμε Πανδέκτες καὶ Νεαρές. Ἀλλὰ πῶς ; Πῶς ἀλλοιῶς παρὰ μὲ τοὺς Ἕλληνας νομοδιδασκάλους τῆς ἑλληνικῆς σχολῆς Βηρυτοῦ, τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φυσικά. Καὶ οἱ σχολὲς αὐτὲς ἦταν ἡ συνέχεια τῶν ἑκατοντάδων σχολῶν ποὺ ἐγκατέσπειρεν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς τὴν πορείαν του. Ὡς γνωστὸν ἡ μεγαλειώδης αὐτὴ πολιτιστικὴ πορεία ἐκόπη κάθετα ἀπὸ τὴν ὑποταγὴν τῶν Ἑλλήνων εἰς τὸν Ὀθωμανόν. Καὶ τί ἔκαμνε 400 χρόνια τὸ Ἔθνος ; Ἐσυντηροῦσεν αὐτὴν τὴν κληρονομιά. Καὶ τὴν γλῶσσαν διεφύλαξε καὶ τοὺς νόμους τῶν Βυζαντινῶν προγόνων ἐφήρμοζε κατ' ἰδίαν καὶ πρὸς τὴν θείαν πίστιν συνεχῶς προσέβλεπε. Καὶ ἡ σκυτάλη παρεδόθη σὲ μᾶς. Καὶ ἡμεῖς σήμερον γνωρίζομεν ποῖοι εἴμεθα, πόσοι εἴμεθα καὶ τί δυνάμεθα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν ἀλλὰ θέλουν νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις διὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ μελετήσουν τὴν ἀγόρευσιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν περαιτέρω συζήτησιν τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Πέμπτης θὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία ἡμέρα τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος τούτου καὶ δὲν θὰ ἀναβληθῇ περαιτέρω.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

(2) Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

("Ωρα λήξεως 6.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Χορήγησις δανείων εἰς τὸν ἀγροτικὸν κόσμον —Πώλησις κριθῆς εἰς τοὺς κτηνοτρόφους ἀπ' εὐθείας ἐκ τῶν τοπικῶν ἀποθηκῶν τῶν χωρίων—Χορήγησις προσωρινοῦ ἐπιδόματος εἰς ἀφυπηρετήσαντας καθηγητάς—Τροποποίησις τῆς δασμολογικῆς κλάσεως 551—02 (β) τοῦ περὶ Τε-

λωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμου, 12)63, τῆς ἀναφερομένης εἰς ὡρισμένας ὕλας καὶ συμπυκνώματα—Ἐφαρμογὴ τοῦ συστήματος «ἐνσήμων ἀποταμιεύσεως» πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς ἀποταμιευτικῆς τάσεως τοῦ κοινοῦ κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου (Ἀρ. 1) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Συμπληρωματικὴ Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμου τοῦ 1966.

4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

5. Ἀγορεύσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας Δρος Κ. Σπυριδάκι καὶ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Ν. Ἀγγελίδη ἐπὶ τοῦ θέματος «Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων».

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 6ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967

(Ὥρα Ἐνάρξεως 4.15 μ.μ.)

(Ἀρ. 29)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 7ην Μαρτίου 1967.

«Βάσει τοῦ Νόμου περὶ Ἐλέγχου Ποιότητος καὶ Τιμῶν (Ἀγορανομίας) ἔχει ἐγκαθιδρυθῆ ἑξαμελὴς Ἐπιτροπὴ Συντονισμοῦ, τὰ καθήκοντα τῆς ὁποίας, μεταξὺ ἄλλων, εἶναι νὰ εἰσηγῆται καὶ συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ποῖα καταναλωτικὰ ἀγαθὰ χρήζουν ἐλέγχου.

Εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν αὐτὴν δὲν ἔχει διορισθῆ ἀντιπρόσωπος τῶν παραγωγῶν τῶν ὁποίων τὰ συμφέροντα ἐπηρεάζονται ἀπὸ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νόμου.

Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διατὶ παρεμερίσθη ἡ μεγαλυτέρα καὶ παραγωγικωτέρα τάξις τοῦ τόπου καὶ ἐὰν μελετᾶται ἀναδιοργάνωσις τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν ὁποίαν νὰ ὑπάρχῃ δικαιοτέρα ἀντιπροσώπευσις ὅλων τῶν τάξεων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ῆς Μαρτίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 7ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. 'Ανδρέα Γιάγκου.

«Σχετικὴ πρόνοια διὰ τὴν εὑρεῖαν ἀντιπροσώπευσιν τῶν παραγωγῶν ἐλήφθη ἐξ ὑπ' ἀρχῆς μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ 'Εμπορευμάτων καὶ 'Υπηρεσιῶν (Κανονισμὸς καὶ "Ελεγχος) εἰς τὰς 'Επαρχιακὰς 'Επιτροπάς.

Εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Συντονιστικῆς 'Επιτροπείας παρακάθηται ὡς σύμβουλος ὁ Διοικητὴς Συνεργατικῆς 'Αναπτύξεως.

Κατὰ τὴν ἐπικειμένην ἀνασύστασιν τῶν ἐν λόγῳ 'Επιτροπῶν αἱ παρατηρήσεις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ θὰ ληφθοῦν δεόντως ὑπ' ὄψιν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Μαρτίου 1967.

«'Ερωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Βρεττανικὴ βάσις 'Ακρωτηρίου χρησιμοποιεῖται καὶ ὡς πυραυλικὴ βάσις τοῦ NATO καὶ ἐὰν ἡ βάσις τῆς Δεκελείας χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τῶν 'Αμερικανῶν ὡς ὁρμητήριον δι' ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας στρεφομένας κατὰ τῆς φίλης χώρας Συρίας καὶ ἄλλων 'Αραβικῶν χωρῶν καὶ, ἐὰν ναί, ποῖα διαβήματα μελετᾶ ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ τεθῇ τέρμα εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς Κύπρου ὡς βάσεως τοῦ NATO ἢ διὰ τὰς ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας τῶν 'Αγγλο—'Αμερικανῶν εἰς μέσην 'Ανατολήν, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ ζήτημα προκαλεῖ σοβαρὰς ἀνησυχίας εἰς τὸν λαόν μας».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην 'Απριλίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εξωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«'Ως γνωστόν, δυνάμει τῆς διευθετήσεως, ἥτις ἐγένετο καθ' ὃν χρόνον ἡ Κύπρος ἐτέλη ἀκόμη ὑπὸ ἀποικιακὸν καθεστώς, αἱ περιοχαὶ τῶν Βρεττανικῶν Βάσεων 'Ακρωτηρίου καὶ Δεκελείας δὲν εὑρίσκονται ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ ἐπομένως ἡ Κυβέρνησις δὲν ἔχει ἄμεσον γνῶσιν τῆς καταστάσεως.

'Επὶ τῇ βάσει, ἐν τούτοις, πληροφοριῶν καὶ διαβεβαιώσεων, αἵτινες παρεσχέθησαν πρὸς τὸ ἡμέτερον 'Υπουργεῖον, τὰ ἀναφερόμενα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ, εἰς τὴν ἀπὸ 18ης Μαρτίου 1967 ἐρώτησίν του, δὲν ἐπιβεβαιοῦνται.

Τέλος ἐπιθυμῶ νὰ ὑπομνήσω ἐπανειλημμένας δηλώσεις τῆς Κυβερνήσεως ὅτι αὕτη θὰ πράξῃ πᾶν τὸ δυνατὸν πρὸς παρεμπόδισιν τυχὸν χρήσεως τῶν ἐν λόγῳ βάσεων εἰς βάρος φιλικῶν πρὸς τὴν Κύπρον χωρῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Νίκου 'Αγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ κάτωθι θέματος :

1. Ποία ἡ νομικὴ θέσις τῶν Σχολικῶν 'Υπαλλήλων ;

Εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι μὲ ὅλα τὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις ὡς οἱ λοιποὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι ;

'Εὰν ὄχι, κατὰ ποῖον τρόπον ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν ὑπαλλήλων τούτων ;

2. Τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1964 ἀπεστάλησαν εἰς τοὺς Σχολικοὺς Ὑπαλλήλους διορισμοί. Ἀρκετοὶ Σχολικοὶ Ὑπάλληλοι ὑπέβαλον ἔνστασιν εἰς τὴν Ἀναθεωρητικὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις ἐξεδίκασε κανονικῶς ὅλας τὰς ἐνστάσεις καὶ παρέδωσε τὰς ἀποφάσεις της εἰς τοὺς ἁρμοδίους.

Τὸ Γραφεῖον Παιδείας ἐγνωστοποίησεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους τὰς ἀπορριπτικὰς ἀποφάσεις, ἀλλὰ δὲν ἐγνωστοποίησε τὰς δικαιωθείσας ἐνστάσεις μέχρι τοῦ Δεκεμβρίου 1966, ὅτε πάντες οἱ δικαιωθέντες ἔλαβον προαγωγήν, ἥτις ἰσχύει ἀπὸ τῆς 1ης Δεκεμβρίου 1966.

Διατὶ αὐτὴ ἡ διετὴς καθυστέρησις περὶ τὴν γνωστοποίησιν ;

Καὶ διατὶ αἱ προαγωγαὶ νὰ μὴ ἔχουν ἀναδρομικὴν ἰσχὺν ἀρχομένην ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς τελεσιδίκου ἀποφάσεως τῆς Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη.

«Ἡ νομικὴ θέσις τῶν Σχολικῶν Ὑπαλλήλων (Ἐπιμελητῶν) καθορίζεται διὰ τοῦ Νόμου (ΕΚΣΚ) 8)1964 (ΕΕΔ. ἀρ. 312, ἡμερ. 23.4.1964). Βασικὴ διαφορὰ εἰς τοὺς ὅρους ὑπηρεσίας των ἔναντι τῶν λοιπῶν δημοσίων ὑπαλλήλων εἶναι ἡ μὴ κάλυψίς των καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως. Τὸ θέμα τοῦτο, ὡς αἴτημα τῆς Ὀργανώσεώς των, προωθεῖται παραλλήλως πρὸς τὸ θέμα τῆς συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν.

2. Ὡς πρὸς τὴν καθυστέρησιν ἐκτελέσεως τῶν ἀποφάσεων τῆς τέως Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ὡρισμένους ὑπαλλήλους παραπέμπω τὸ ἔντιμον μέλος εἰς ἀπάντησίν μου εἰς σχετικὴν ἐρώτησιν τοῦ ἐντίμου μέλους κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδου κατ' Ἰούλιον 1966. Ἔκτοτε προωθήθη καὶ διηυθετήθη ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἐν λόγῳ ἀποφάσεων. Τὸ θέμα τῆς ἀναδρομικότητος παρουσιάζει σοβαρὰς νομικὰς δυσκολίας, ἐτέθη δὲ ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς κάθε στράτευμα οἱ διάφοροι ἀξιωματικοί του ἐξακολουθητικῶς παρακολουθοῦν νέας σχολὰς πρὸς περαιτέρω θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν, τί προοπτικὴ διαγράφεται καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ πρὸς περαιτέρω ἀντίστοιχον κατάρτισίν των εἴτε δι' ἀποστολῆς των εἰς στρατιωτικὰς σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε—ἔστω—διὰ καταρτίσεως των δι' εἰδικοῦ κύκλου σπουδῶν ἐν Κύπρῳ» ;

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερειῶν Λευκωσίας καὶ Λάρνακος κ.κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ Σωτηρίου Γιαννάκη ἀντιστοίχως, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Οἱ κάτοικοι Καλαβασοῦ ἀνυπομονοῦν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Βασιλοπόταμος», διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὁποίου θὰ ἀρδεύωνται περὶ τὰς 4,500 στρεμμάτων γῆς, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς γεωργοὺς νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα, ἐνῶ ἀφ' ἑτέρου θὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν προϊόντων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Βασιλοπόταμος ἔχει μεγάλην ποσότητα νεροῦ, τὸ ὁποῖον ρέει καὶ μέχρι τοῦ Ἰουνίου, εἶναι δὲ ἄδικον νὰ μὴ κρατῆται μία ποσότης διὰ φράγματος πρὸς αὔξησιν τῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς.

"Οθεν ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ, εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου, καὶ ἐὰν ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου δύναται νὰ ἐπισπευθῇ».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πολιτικὴ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀποβλέπει εἰς τὴν αὔξησιν τῆς κτηνοτροφικῆς παραγωγῆς καὶ ἡ πληρωμὴ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐπὶ κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ «ἀντιτιβς» (additives) ἀντικειται πρὸς τὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :

1. Ὑφίσταται ἢ μὴ εἰσαγωγικὸς δασμὸς ἐπὶ κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ «ἀντιτιβς» (additives) ;

2. Ἐὰν ναί, μελετᾶται ἡ ἀπαλλαγὴ ἐκ τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων καὶ ἀντιτιβς» (additives)»;

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι μιὰ ἀπὸ τὲς βασικὲς φρουτοπαραγωγικὲς περιοχὲς εἶναι ἡ περιοχὴ Σολέας. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ διασχίζεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν «Καρκώτη» τοῦ ὁποίου μεγάλες ποσότητες νερῶν χύνονται κάθε χρόνο στὴ θάλασσα.

Οἱ ἀγρότες τῆς περιοχῆς εἰσηγήθησαν πολλὲς φορὲς τὴν ἐκτέλεση ἀρδευτικῶν ἔργων γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργικῆς καὶ φρουτοπαραγωγικῆς περιοχῆς.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὲς μελέτες καὶ σχέδια ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν νερῶν τοῦ ποταμοῦ «Καρκώτη» πρὸς ὄφελος τῶν χωριῶν τῆς Σολέας»;

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Μαρτίου 1967.

«Τὸ πρόβλημα τῆς κατασκευῆς ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῆς γῆς εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ βασικὰ αἰτήματα τῶν ἀγροτῶν μας, ἰδιαίτερα τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν. Στὸν προϋπολογισμὸ ἀνάπτυξης ἐνεκρίθη ἕνα ποσὸ γιὰ τὴν κατασκευὴν ἀριθμοῦ ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων μέσα στὸ 1967.

Ἡ πιὸ κατάλληλη ἐποχὴ γιὰ τοὺς γεωργοὺς γιὰ τὴν κατασκευὴ ἀντιδιαβρωτικῶν ἔργων εἶναι οἱ μῆνες τοῦ χειμῶνα Γεννάρης, Φλεβάρης, Μάρτης πρὶν ἀρχίσουν οἱ πολλὲς ἀγροτικὲς δουλειές.

Πληροφορούμαστε ὅμως ὅτι μέχρι σήμερα δὲν ἔχουν δοθῆ τὰ χρήματα ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸ ἀνάπτυξης γιὰ τὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο γιατὶ αὐτὴ ἡ καθυστέρηση καὶ πότε θὰ παραχωρηθοῦν τὰ χρήματα γιὰ τὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα;

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς ἀρκετὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡ θανατικὴ ποινὴ ἔχει καταργηθῆ ἢ περιορισθῆ εἰς ὡρισμένα μόνον σοβαρὰ ἀδικήματα, καὶ ἐν ὄψει

τοῦ ὅτι ἡ ἐγκληματικότης στὴν Κύπρον εἶναι περιωρισμένη, μελετᾶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ θανατικῆς ποινῆς»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλιαον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1966.

Αἱ δύο ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἀνεγνώσθησαν κατὰ τὰς δύο τελευταίας συνεδρίας τῆς Βουλῆς. Ἐπομένως εἰσερχόμεθα εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος.

Ὑπάρχουν ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θεωρῶ πρέπον νὰ ἐκφράσω τὴν ἱκανοποίησιν καὶ τὰς εὐχαριστίας μου καὶ ἐλπίζω ὅτι ἐκφράζω καὶ τὰ αἰσθήματα τῶν ἰατρῶν τῆς νήσου μας πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ὑγείας, ὁ ὁποῖος διὰ τῆς καταθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Νόμος προνοῶν περὶ τῆς Ἀσκήσεως Ἐλέγχου καὶ Πειθαρχικῆς Ἐξουσίας ἐπὶ Ἰατρῶν, περὶ τῆς Καθιδρύσεως Ἰατρικῶν Συλλόγων καὶ περὶ τῆς Δημιουργίας Ταμείου Συντάξεως Ἰατρῶν», ἱκανοποιεῖ παλαιὸν καὶ δίκαιον αἴτημα τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου τῆς Δημοκρατίας.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἐνῶ ὑφίσταντο ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἰατρικοὶ σύλλογοι, ἐν τούτοις λόγῳ τοῦ ὅτι ἐστεροῦντο νομικῆς ὑποστάσεως, ἦσαν περιωρισμένης δράσεως καὶ εὐθύνης καὶ ἀνίσχυροι νὰ ἐπιληφθῶσι σοβαρῶς καὶ ἀποτελεσματικῶς πολλῶν ἐπαγγελματικῶν καὶ ἄλλων ἰατρικῶν προβλημάτων. Τώρα μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προτεινομένου Νόμου, εἶναι φανερὸν ὅτι οἱ ἰατρικοὶ σύλλογοι θὰ ἀποκτήσουν τὸ πρέπον κῦρος καὶ τὴν ἰσχὺν ὥστε νὰ δύνανται νὰ καλλιεργοῦν τὴν συνεργασίαν καὶ νὰ ἐνισχύουν τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν ἐξύψωσιν καὶ κατοχύρωσιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῇ κοινωνίᾳ.

Οἱ ἰατροὶ τῆς Κύπρου εἶναι φυσικόν, ὅπως ἄλλωστε συμβαίνῃ καὶ μὲ τὰς ἄλλας ἐπαγγελματικὰς τάξεις, νὰ ἔχωσι τὰ προβλήματά των τὰ ἐπαγγελματικά, τὰ ἐπιστημονικά, τὰ δεοντολογικά. Αὐτὰ τὰ προβλήματα θὰ δύνανται τώρα νὰ προωθοῦνται διὰ τῆς συλλογικῆς συνεργασίας τῶν ἰατρῶν μέσα στὰ πλαίσια τῶν ἐπαγγελματικῶν ὀργανώσεων, δηλαδὴ τῶν ἰατρικῶν συλλόγων. Σκοπὸς τῶν ὑπὸ ἵδρυσιν ἰατρικῶν συλλόγων πρέπει νὰ εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ συνεχὴς προσπάθεια διατηρήσεως τοῦ ἰατρικοῦ σώματος ἱκανοῦ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς καὶ ἠθικῆς ἀπόψεως νὰ ἐξυπηρετήσῃ μετὰ προθυμίας καὶ αὐταπαρνήσεως τὴν δημοσίαν ὑγείαν καὶ τοὺς ἀσθενεῖς, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἡ ἐναρμόνισις τῶν ἠθικῶν καὶ οἰκονομικῶν συμφερόντων τῶν μελῶν αὐτῶν πρὸς τὰ γενικώτερα συμφέροντα τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ κράτους. Μόνον διὰ τῆς διαμορφώσεως ὑγιοῦς ἰατρικῆς συνειδήσεως καὶ τῆς ἀσκήσεως τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος κατὰ τρόπον ἀντάξιον τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς ἐμπιστοσύνης τὰς ὁποίας ἀπαιτεῖ τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῶσιν οἱ ἐπιδιωκόμενοι διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου γενικώτεροι κοινωνικοὶ σκοποί.

Ἡ ἄσκησις τῆς ἰατρικῆς εἶναι κάτι περισσότερον ἀπὸ ἐπάγγελμα, εἶναι ἕνα ὑψηλὸν λειτούργημα, εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστικὸν καὶ ἀλτρουϊστικὸν ἐπάγγελμα. Εἶναι στενὰ συνυφασμένον μὲ τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν δημοσίαν ὑγείαν. Βεβαίως διὰ κάθε ἐπάγγελμα χρειάζεται εὐσυνειδησία, ὑπευθυνότης καὶ ἀνωτέρα ἀντίληψις ἐπαγγελματικῆς ἠθικῆς. Ὅμως διὰ τὸ ἰατρι-

κὸν ἐπάγγελμα αἱ ἰδιότητες ἢ μᾶλλον αἱ ἀρεταὶ αὐταὶ εἶναι ἐπιβεβλημέναι καὶ ἀποτελοῦσι τὰ θεμέλια τῆς ἰατρικῆς δεοντολογίας.

"Εντιμοι κύριοι Βουλευταί. Ἐπιθυμῶ ὑπὸ τὴν διπλῆν ἰδιότητά μου, τοῦ Βουλευτοῦ καὶ ἰατροῦ, νὰ ἐπισημάνω τὸ γεγονὸς ὅτι, ἐνῶ διαθέτομεν ἀρίστους ἐπιστήμονας εἰς ὅλας σχεδὸν τὰς εἰδικότητας καὶ παρέχομεν ἰατρικὰς ὑπηρεσίας πρὸς τὸν λαὸν εἰς πολὺ ἱκανοποιητικὸν ἐπιστημονικὸν ἐπίπεδον,—καὶ δι' αὐτὸ ἀξίζει ἔπαινος εἰς τοὺς ἰατρούς μας—ἐν τούτοις λυποῦμαι διότι δὲν δύναμαι νὰ ἐπισημάνω τὸ ἴδιον ὑψηλὸν ἐπίπεδον τηρήσεως τῆς ἰατρικῆς ἐπαγγελματικῆς δεοντολογίας. Διαπιστοῦμεν συχνὰς παραβάσεις, ἐνίοτε πολὺ σοβαράς, τῆς ἐπαγγελματικῆς δεοντολογίας μὲ ἀμέσους ἐπιπτώσεις ὄχι μόνον ἐπὶ τῶν ἀγαθῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἰατρῶν ἀλλὰ κατ' ἐπέκτασιν καὶ ἐπὶ τῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἀσθενῶν ἢ τῶν συγγενῶν τῶν ἀσθενῶν.

Κυρίως διὰ τὸν λόγον αὐτὸν προσωπικῶς αἰσθάνομαι ἰδιαιτέραν ἱκανοποίησιν διὰ τὸν προτεινόμενον Νόμον καὶ ἰδιαιτέρως διὰ τὰς διατάξεις ἐκείνας τοῦ Νομοσχεδίου αἱ ὁποῖαι προνοοῦσι τὴν δημιουργίαν τῶν ἁρμοδίων σωμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ρυθμίζουν καὶ θὰ ἀποφασίζουν ἐπὶ θεμάτων ἀφορώντων τὴν ἐπαγγελματικὴν δεοντολογίαν.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ ἀνάλυσις τοῦ Νομοσχεδίου γίνεται λεπτομερῶς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Ὑγείας καὶ Νομικῶν, ἐν τούτοις ἐπιθυμῶ ὅπως ἀναφερθῶ εἰς ὡρισμένα ἄρθρα, τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν γνώμην μου ἐνέχουσιν ἰδιαιτέραν σημασίαν διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν σκοπῶν αὐτοῦ.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προβλεπομένη σύστασις Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι μία ἀπὸ τὰς σημαντικωτέρας προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ ἀπόφασις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου θὰ θεωρῆται ὡς διάταγμα Δικαστηρίου ἀσκοῦντος συνοπτικὴν διαδικασίαν καὶ θὰ ἐκτελῆται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ὡς καὶ τὸ διάταγμα τοῦ Δικαστηρίου τούτου.

Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι πολὺ εὐρεῖαι ὥστε νὰ δύναται νὰ ἐπιβάλλῃ διαφόρου βαθμοῦ ποινὰς κυμαινομένας ἀναλόγως τῶν περιπτώσεων μεταξὺ διαγραφῆς, προσκαίρου ἢ ὁριστικῆς, ἀπὸ τὸ μητρῷον τῶν ἰατρῶν, ἐπιπλήξεως καὶ προστίμου μέχρι £500. Ἡ ἐπενεχθεῖσα τροποποίησις εἰς τὴν σύνθεσιν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου διὰ τῆς ἀντικαταστάσεως ἑνὸς ἰατροῦ μέλους δι' ἑνὸς ἀνωτάτου δικαστικοῦ, ἀσκοῦντος καὶ καθήκοντα Προέδρου, μᾶς εὑρίσκει συμφώνους, διότι πιστεύω ὅτι ἡ παρουσία ἑνὸς δικαστοῦ γνώστου τῆς διαδικαστικῆς δικονομίας εἰς ἕνα Συμβούλιον μὲ τόσον εὐρείας ἐξουσίας, θὰ εἶναι καὶ χρήσιμος καὶ ἐποικοδομητική. Ἡ σύνθεσις τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι τοιαύτη ὥστε νὰ μᾶς ἐμπνέῃ ἐμπιστοσύνην καὶ νὰ μᾶς δίδῃ τὴν βεβαιότητα ὅτι ἡ ἐξάσκησις τῶν ἐξουσιῶν αὐτοῦ καὶ αἱ ἀποφάσεις του θὰ διέπωνται πάντοτε ὑπὸ πνεύματος ἀμεροληψίας καὶ δικαιοσύνης καὶ θὰ λαμβάνωνται ἄνευ οἱασδήποτε προκαταλήψεως ἢ προσωπικοῦ πάθους.

Αἱ τροποποιήσεις αἱ ἐπενεχθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν εἰς τὸ ἄρθρον 4 (1) τυγχάνουσι τῆς ἀπολύτου ἐπιδοκιμασίας μου. Αἱ τροποποιήσεις αὐταὶ ἐγένοντο βάσει τοῦ εἰσηγητικοῦ καὶ λίαν ἐμπεριστατωμένου καὶ ἐνδιαφέροντος μνημονίου τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Ἐπιθυμῶ ὅπως ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας πρὸς τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν πολύτιμον αὐτὴν βοήθειαν, ἡ ὁποία συνετέλεσεν εἰς τὴν διευκρίνισιν ὡρισμένων νομικῶν ἀσαφειῶν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Ἡ διὰ τῶν ἄρθρων 7, 8 καὶ 9 προβλεπομένη καθίδρυσις Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων, δίδει τὴν δυνατότητα εἰς τοὺς ἰατροὺς τῶν ἐπαρχιῶν νὰ δημιουργήσουν τοὺς ἰδικούς των τοπικοὺς συλλόγους. Οἱ Ἰατρικοὶ Τοπικοὶ Σύλλογοι διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των θὰ συμμετέχωσιν εἰς τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος. Αἱ λοιπαὶ ἁρμοδιότητες τῶν Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων ἄνκαι περιωρισμέναι, ἐν τούτοις πιστεύω ὅτι θὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν ἐπιστημονικὴν

ἐξύψωσιν τῶν μελῶν, εἰς τὴν περιφρούρησιν τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἰατρῶν, εἰς τὴν δημιουργίαν κοινοῦ συναδελφικοῦ πνεύματος, ὁμαλῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν ἰατρῶν καὶ μεταξὺ ἰατρῶν καὶ κοινωνίας καθὼς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς συνεργασίας καὶ ἀλληλοκατανοήσεως μεταξὺ τῶν λοιπῶν ἀδελφῶν ἰατρικῶν συλλόγων. Τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 καθιδρυόμενον Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος ἀποτελεῖ βασικὴν πρόνοιαν τοῦ Νομοσχεδίου. Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος θὰ ἀσκῇ τὴν ἀνωτάτην ἐξουσίαν καὶ θὰ ἔχῃ τὴν διαχείρισιν τῶν ἰατρικῶν προβλημάτων τῆς νήσου μας.

Τὸ Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος θὰ ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, τὸν Διευθυντὴν τῶν Ἰατρικῶν Ὑπηρεσιῶν, τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων καὶ ἀπὸ τὰ τρία αἱρετὰ ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν μέλη.

Αἱ ἐξουσίαι τοῦ Συμβουλίου εἶναι πολὺ μεγάλαι καὶ καθορίζονται διὰ τοῦ ἄρθρου 13.

Δυνάμει τῶν ἐξουσιῶν αὐτῶν τὸ Συμβούλιον ἐξετάζει ἅπαντα τὰ ἐφαπτόμενα τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος θέματα καὶ λαμβάνει ἅπαντα τὰ μέτρα ἅτινα ἑκάστοτε ἤθελε κρίνει σκόπιμα πρὸς τοῦτο. Διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐκδίδει κανονισμούς.

Ἐγένετο μακρὰ συζήτησις ἐὰν ἐπεβάλλετο ἡ ἔγκρισις τῶν κανονισμῶν αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τῆς Βουλῆς.

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ λίαν ἀναλυτικὸν καὶ διαφωτιστικὸν ὑπῆρξε τὸ συμπληρωματικὸν μνημόνιον τοῦ ἐντίμου Προέδρου τῆς Βουλῆς πρὸς τὰς ἐπιτροπὰς Ὑγείας καὶ Νομικῶν. Ἡ υἱοθέτησις τῶν εἰσηγήσεων τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν εἰς τρόπον ὥστε οἱοιδήποτε κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι ἐνδιαφέρουν καὶ ἐπηρεάζουν μόνον τὸν ἰατρικὸν κόσμον νὰ ἐγκρίνωνται μόνον ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τῶν ἰατρῶν, κανονισμοὶ ὅμως οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὸ εὐρύτερον κοινὸν νὰ ἐγκρίνωνται καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ τελικῶς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἀποτελεῖ ὀρθὴν ἀπόφασιν καὶ ἐκφράζω τὴν ἀπόλυτον ὁμοφωνίαν μου πρὸς αὐτήν. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἡ υἱοθέτησις αὐτῶν τῶν εἰσηγήσεων θὰ ἐγκριθῇ καὶ ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν καὶ θὰ τύχῃ τῆς ἐπιψηφίσεώς των.

Προσωπικῶς φρονῶ ὅτι αἱ ἐξουσίαι τοῦ Συμβουλίου ὁσονδήποτε εὐρεῖαι καὶ ἂν εἶναι, ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἐξασκούμεναι εἶναι δυνατὸν νὰ παρεμποδίζουν τὴν ἐντὸς τῶν αὐστηρῶν πλαισίων τῆς δεοντολογίας ἐλευθέραν ἐξάσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Μεγάλην σημασίαν ἀποδίδω εἰς τὰ ἐδάφια (β) καὶ (γ) τοῦ ἄρθρου 13, διότι ταῦτα ἀναφέρονται εἰς τοὺς κανονισμοὺς καὶ τὴν διευκρίνισιν τῶν θεμάτων τῆς ἐπαγγελματικῆς δεοντολογίας. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν προνοιῶν τῶν ἐδαφίων αὐτῶν λαμβάνεται πρόνοια εἰς τὸ ἐδάφιον 1 (α) τοῦ ἄρθρου 14.

Δυνάμει τοῦ ἐδαφίου αὐτοῦ δημιουργεῖται Ἐπιτροπὴ ἐπαγγελματικῆς δεοντολογίας. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ θὰ συντάξῃ σχέδιον κανονισμῶν διεπόντων τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ δεοντολογίαν ἥτις θὰ συντονίζῃ καὶ θὰ συμβουλεύῃ ἐπὶ θεμάτων ἐπαγγελματικῆς συμπεριφορᾶς.

Τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς θὰ εἶναι καὶ σοβαρὸν καὶ πολὺ δύσκολον. Θὰ κληθῇ ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ νὰ συντάξῃ κανονισμοὺς ἰατρικῆς δεοντολογίας. Δηλαδὴ πῶς θὰ συμπεριφέρεται ὁ ἰατρὸς καθ' ὃν χρόνον θὰ ἐξασκῇ τὸ ἔργον αὐτοῦ, καὶ πῶς ὁ ἰατρὸς θὰ διάγῃ εἰς τὸν ἰδιωτικὸν καὶ τὸν δημόσιον αὐτοῦ βίον.

Ὁ ἰατρικὸς δεοντολογικὸς κῶδιξ στηρίζεται εἰς τὴν Ἱπποκράτειον παράδοσιν καὶ τὰς συγχρόνους κοινωνικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις καὶ καθορίζει δι' εἰδικῶν ἄρθρων τὰ καθήκοντα τοῦ ἰατροῦ πρὸς τὸν ἑαυτόν του, πρὸς τοὺς

πελάτας του, πρὸς τοὺς συναδέλφους του, πρὸς τὴν κοινωνίαν, πρὸς τὸ κράτος καὶ πρὸς τὴν ἀνθρωπότητα ἐν γένει. Εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς πολλὰς ἄλλας πολιτισμένας χώρας ἔχει πρὸ πολλοῦ καθιερωθῆ διὰ νόμου ὁ κῶδιξ τῆς δεοντολογίας τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἐν Κύπρῳ μέχρι σήμερον, δὲν ὑφίσταται καθωρισμένος κῶδιξ βάσει Νόμου. Ἡ τήρησις τῆς δεοντολογίας ἐπαφίεται εἰς τὴν ἐπαγγελματικὴν παράδοσιν καὶ τὴν προσήλωσιν τῶν ἰατρῶν πρὸς τὸν Ἱπποκράτειον ὅρκον τὸν ὁποῖον ἕκαστος ὀμνύει κατὰ τὴν ἱερὰν στιγμὴν τῆς ἀνακηρύξεώς του εἰς μύστην τῆς ἰατρικῆς.

Ἡ ἔλλειψις αὐτὴ θὰ συμπληρωθῆ ἐντὸς ὀλίγου, ὡς ἐλπίζω, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου καὶ βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ. Ἡ μέλλουσα νὰ συντάξῃ τοὺς Κανονισμοὺς ἰατρικῆς δεοντολογίας Ἐπιτροπὴ πολύτιμον βοήθειαν θὰ ἀνεύρῃ εἰς τὸ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6.7.1955 δημοσιευθὲν Διάταγμα Κανονισμῶν τῆς ἰατρικῆς δεοντολογίας ἐν Ἑλλάδι.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 15 προβλεπομένη καθίδρυσις Ταμείου Συντάξεων καὶ Χορηγημάτων Ἰατρῶν θὰ ἱκανοποιήσῃ ἀσφαλῶς μίαν δικαίαν καὶ λογικὴν ἐπιθυμίαν τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου τῆς νήσου μας. Ἡ ἔκδοσις ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Κανονισμῶν διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ ταμείου αὐτοῦ προϋποθέτει ἔγκρισιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δὲν θὰ καθυστερήσῃ τὴν δημοσίευσιν τῆς τοιαύτης ἐγκρίσεως εὐθὺς ὡς ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου προχωρήσῃ εἰς στάδιον τὸ ὁποῖον θὰ καθιστᾷ δυνατὴν τὴν δημιουργίαν ταμείου συντάξεων.

Διὰ τὸν τρόπον συστάσεως, διοικήσεως, πόρων καὶ λοιπῶν συναφῶν ζητημάτων τοῦ Ταμείου Συντάξεως θὰ ἀναφέρωνται οἱ Κανονισμοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ γίνουν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 15. Τὸ ἄρθρον 16 καθιστᾷ σαφὲς ὅτι οὐδεὶς ἰατρὸς δικαιοῦται νὰ χρεώνῃ ἢ νὰ εἰσπράττῃ ἀπὸ τοὺς πελάτας του οἱονδήποτε ποσὸν χρημάτων τὸ ὁποῖον θὰ πληρώνῃ ὡς εἰσφορὰν εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων. Ἡ ἀπαγορευτικὴ αὕτη διάταξις τυγχάνει τῆς ἀπολύτου ἐπιδοκιμασίας μας, πιστεύω δὲ καὶ ὁλοκλήρου τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου. Δικαίως καὶ ὀρθῶς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ τῆς ἀπαγορευτικῆς αὐτῆς διατάξεως τοῦ Νόμου ἠθέλησε νὰ καταστήσῃ σαφὲς ὅτι ἡ δημιουργία ταμείων συντάξεων ἰατρῶν ἢ οἱασδήποτε ἄλλης ἐπαγγελματικῆς τάξεως ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει δύναται νὰ γίνεται εἰς βάρος τοῦ βαλαντίου ἄλλων.

Τελειώνων θὰ παρακαλέσω τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς ὅπως διαβιβάσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν εἰσήγησίν μου ὅπως καθορισθῆ ἄνευ καθυστερήσεως, εὐθὺς ὡς ἤθελε καταστῆ τοῦτο πρακτικῶς δυνατόν, ἡ ἡμερομηνία ἰσχύος τοῦ Μέρους V τοῦ Νόμου, τοῦ ἀναφερομένου εἰς τὴν δημιουργίαν τοῦ Ταμείου Συντάξεως Ἰατρῶν.

Ἐπίσης ἡ εἰσήγησίς μου πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως κατατεθῶσιν εἰς τὴν Βουλὴν τὰ ἀνάλογα Νομοσχέδια τὰ ἀφορῶντα καὶ τὰ παραϊατρικὰ ἐπαγγέλματα ὅπως εἶναι τῶν ὀδοντιάτρων, τῶν φαρμακοποιῶν, τῶν βιοχημικῶν ἀναλυτῶν κ.λ.π. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :
Κύριε Πρόεδρε. Θὰ παρεκάλουν ἐὰν εἶναι δυνατόν, νὰ μείνω νὰ ὁμιλήσω μετὰ τοὺς γνησίους ἰατρούς, διότι ἐγὼ εἶμαι χωρὶς ἄδειαν ἰατρός!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχουν ἄλλοι ἰατροὶ βουλευταὶ οἱ ὁποῖοι θέλουν νὰ ἀγορεύσουν ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Ἡρόδοτος Νικολαΐδης. Ἄνκαι δὲν προβλέπεται εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς Βουλῆς ὅτι ἐπειδὴ τὸ θέμα ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἰατροὺς πρέπει νὰ ὁμιλοῦν μόνον ἢ πρῶτον οἱ ἰατροί, ἐν τούτοις θὰ ἐπιτρέψωμεν νὰ ἀγορεύσουν πρῶτον οἱ ἰατροί.

Η. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ ψήφισις τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἰς Νόμον ἐπηρεάζει τὸν ἐπιστημονικὸν ἰατρικὸν κόσμον τῆς νήσου τοῦ ὁποίου ἡ ἀποστολὴ εἶναι λίαν ἐπωφελὴς διότι ἀφ' ἑνὸς μὲν σχετίζεται ἀμεσώτατα μὲ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ, ἥτις εἶναι ὁ πρωταρχικὸς παράγων τῆς κοινῆς εὐημερίας, ἀφ' ἑτέρου δὲ ὄχι μόνον θέτει τὰς βάσεις τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐξασφαλίσεως τῆς πολυπληθοῦς αὐτῆς τάξεως, ἀλλὰ περικλείει συγχρόνως καὶ τὸν ἀνθρωπιστικὸν παράγοντα. Τοῦτο θὰ ἔχῃ εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα καὶ ἐπὶ τῆς καλυτέρας διεξαγωγῆς τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος, διότι ὁ ἰατρὸς θὰ αἰσθάνεται πλέον ἑαυτόν, ἔν τινι μέτρῳ, ἐξησφαλισμένον κατὰ τὰς δυσμὰς τοῦ βίου του, καθ' ὅτι θὰ ἔχῃ μίαν σύνταξιν τὴν ὁποίαν ἀπολαμβάνουν σήμερον πλεῖσται ὅσαι ἄλλαι ἐπαγγελματικαὶ τάξεις. Πιστεύω ὅτι ὁ ἰατρικὸς κόσμος τῆς νήσου ἐν τῇ ἐξασκήσει τοῦ ἐπαγγέλματός του θὰ δώσῃ περισσοτέραν σημασίαν καὶ εἰς τὸν ἀνθρωπιστικὸν παράγοντα ἐφ' ὅσον τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα ἔχει ταχθῇ νὰ προΐσταται πάσης ἄλλης τάξεως πρὸς ἐξυπηρέτησιν ὅλων τῶν κοινωνικῶν τάξεων, καὶ τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ὄχι μόνον διὰ τῶν θυσιῶν τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ τῆς συμμετοχῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς εὐρείας αὐτῶν ἀποκεντρώσεως, ἐὰν θέλωμεν τὸ στοιχειῶδες αὐτὸ δικαίωμα τοῦ ἀνθρώπου, ἡ προάσπισις δηλαδὴ τῆς ζωῆς τοῦ πληθυσμοῦ μας, νὰ παρέχεται ἐξ ἴσου καὶ ἄνευ διακρίσεως εἰς πλουσίους καὶ πτωχούς, εἰς ἀστοὺς καὶ ἀγρότας, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ συντελέσῃ λίαν ἐπωφελῶς εἰς τὴν ἄνοδον τῆς στάθμης τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ, καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς εὐημερίας τούτου ὡς καὶ εἰς τὴν ἐξύψωσιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῶμεν ὅτι ἄξιοι τιμῆς δὲν εἶναι μόνον ὅσοι ἐργάζονται διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς ἐπιστήμης, ἀλλ' ἐξ ἴσου καὶ ἐκεῖνοι ποὺ θὰ ἐργασθοῦν διὰ νὰ ἀνυψώσουν καὶ συγκρατήσουν τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖνο ποὺ τὸ προσδιώρισε μὲ τὸν ὅρκον του ὁ ἀθάνατος Ἱπποκράτης.

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου αὐτοῦ δυνατὸν ἐν τῇ πράξει νὰ παρουσιασθοῦν ὡρισμέναι δυσκολίαι, ἀλλὰ ἡ μελλοντικὴ πεῖρα θὰ μᾶς καθοδηγήσῃ ἐπὶ τὸ καλύτερον εἰς μελλοντικὴν τροποποίησιν καὶ βελτίωσιν τοῦ Νόμου τούτου οὕτως ὥστε νὰ ἐκπληροῖ πληρέστερον τὸν προορισμόν του.

Πιστεύω εἰλικρινῶς ὅτι διὰ τοῦ παρόντος Νόμου, διὰ τῆς συνεργασίας καὶ τῆς καλῆς θελήσεως, αἱ πηγαὶ ζωῆς καὶ εὐημερίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ μποροῦν νὰ φθάσουν εἰς ἐπαρκῆ ποσότητα εἰς κάθε οἰκογένειαν, εἰς κάθε ἄνθρωπον, καὶ διὰ τῆς ἀνασυντάξεως τῶν πνευματικῶν δυνάμεων καὶ τοῦ ἐπιτελουμένου ἔργου ὑπὸ τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου, ἡ Κύπρος θὰ δύναται νὰ κατέχῃ τὴν ἐμπρέπουσαν θέσιν μεταξὺ τῶν γνωστῶν πεπολιτισμένων κρατῶν, βασιζομένην οὐχὶ ἐπὶ κενοδόξου καὶ ἀστηρίκτου καυχησιολογίας, ἀλλὰ ἐπὶ θετικῶν δεδομένων ἑνὸς συγχρόνου πνεύματος ἐμφανιζομένου εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου πρὸς ἐπιστημονικὴν ἔρευναν καὶ πρόοδον τῆς ἰατρικῆς.

Δὲν εὑρισκόμεθα εἰς τὸ πέρας τῶν προσπαθειῶν μας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ κατὰ συνέπειαν τῆς ὑγείας τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ σήμερον θέτομεν τὰς βάσεις πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὑπόδειξις μέτρων δὲν εἶναι καὶ πολὺ δύσκολον ἔργον. Δύσκολος εἶναι ἡ πραγματοποίησις αὐτῶν καὶ μάλιστα εἰς ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ νῆσος μας εὑρίσκεται εἰς ἐμπόλεμον κατάστασιν.

Δὲν ἀμφιβάλλω ὅμως ὅτι ὅταν παρέλθουν ὅλαι αἱ μεγάλαι δυσχέρειαι τὰς ὁποίας ἀντιμετωπίζει σήμερον ἡ Κυβέρνησις τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, θὰ ἐξακολουθῇ νὰ ὑφίσταται, καὶ πρέπει νὰ ὑφίσταται, ὁ ἐνθουσιασμὸς καὶ ἡ εἰλικρινὴς διάθεσις τοῦ ἰατρικοῦ κόσμου τόσον τοῦ ὑπηρετοῦντος ἐν τῇ Κυβερνητικῇ Ὑπηρεσίᾳ, ὅσον καὶ τοῦ ἐλευθέρως ἐξασκοῦντος τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα, καὶ ὅτι θὰ πραγματοποιηθοῦν οὐχὶ εἰς μακρὸν χρονικὸν διάστημα οἱ ὁραματισμοὶ τῆς πλήρους ἰατρικῆς ἐπαγγελματικῆς ἐξασφαλίσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς ὑγείας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον προϋπόθεσιν τῆς εὐημερίας τοῦ λαοῦ μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχει τὴν ρύθμισιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος.

Ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν αὐτοῦ ἔχουν κατατοπίσει τὴν Βουλὴν τόσον αἱ δύο λεπτομερεῖς ἐκθέσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὅσον καὶ τὰ ἰατρικὰ μέλη τὰ ὁποῖα ὡμίλησαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐγὼ δὲν ἔχω λόγον νὰ προβῶ εἰς ἀνάλυσιν τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ ἢ νὰ ὑπερασπίσω ἢ νὰ ἐπικρίνω οἱαδήποτε μέρη τούτου.

Παρὰ ταῦτα, ἡ ἐξαετής μου ὑπηρεσία εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας, ἡ ὁποία ἀπετελεῖτο διὰ τὰ πρῶτα ἓξ ἔτη ἀποκλειστικῶς ἐξ ἰατρῶν, μὲ τὴν προσθήκην ἑνὸς δικηγόρου, ἡ ἐπὶ ἓξ συναπτὰ ἔτη ἐπαφή μου μὲ τόσους ἰατροὺς καὶ ἡ συνεργασία μου ἐπὶ τῆς μελέτης διαφόρων νομοσχεδίων ἀφορώντων εἰς ἰατρικὰ ζητήματα, ὅλα αὐτὰ νομίζω ὅτι μοῦ δίδουν τὸ δικαίωμα καὶ μοῦ ἐπιβάλλουν τὸ καθῆκον νὰ χαιρετήσω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου καὶ νὰ ὑποστηρίξω τὴν θέσπισιν ἑνὸς Νόμου ὁ ὁποῖος δίδει σάρκα καὶ ὀστᾶ—ἂς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ χρησιμοποιήσω αὐτὴν τὴν φράσιν, ἀφοῦ ἄλλωστε πρόκειται περὶ ἰατρῶν—καὶ δημιουργεῖ διὰ πρώτην φορὰν ἐν Κύπρῳ ἓν νομικῶς ἰσχυρόν, ἓν ἐπίσημον Παγκύπριον Ἰατρικὸν Σύλλογον πλαισιούμενον ὑπὸ τῶν τοπικῶν συλλόγων τῶν ἐπαρχιῶν.

Οἱ σκοποὶ αὐτοῦ τοῦ Νόμου, ὡς σᾶς ἔχουν ἐξηγήσει οἱ συνάδελφοι ἰατροί, εἶναι πολλαπλοῖ καὶ ποικίλοι. Βασικὸς ὅμως σκοπὸς τοῦ Νόμου τούτου εἶναι νὰ ρυθμίσῃ κατὰ τὸν καλύτερον δυνατὸν τρόπον τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα, τὰς σχέσεις τῶν ἰατρῶν πρὸς ἀλλήλους ὡς καὶ τὰς σχέσεις αὐτῶν μετὰ τοῦ κοινοῦ. Ἐπίσης νὰ προωθήσῃ τὰ καλῶς νοούμενα ἐπαγγελματικὰ συμφέροντα μιᾶς τάξεως ἐπιστημόνων, ἡ πιστὴ ἐκτέλεσις τῶν ὑψηλῶν καθηκόντων τῶν ὁποίων ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν προσφορὰν ὑπηρεσιῶν πρὸς τὴν κοινωνίαν.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἐὰν οἱ Κύπριοι ἰατροὶ θελήσουν, καὶ δὲν ἀμφιβάλλω περὶ τούτου, νὰ ἐφαρμόσουν εὐσυνειδήτως τὰς προνοίας τοῦ Νόμου καὶ εὐόρκως νὰ ἐκτελέσωσι τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καὶ τῶν Κανονισμῶν αὐτοῦ δημιουργούμενα καθήκοντα, ἡ κυπριακὴ κοινωνία θὰ ἔχῃ κάθε λόγον νὰ τοὺς εἶναι εὐγνώμων, οἱ Κύπριοι Ἀσκληπιάδαι θὰ ἀπολαμβάνωσι τῆς γενικῆς ἐκτιμήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ θὰ κλείσωσιν ἑρμητικῶς τὰ στόματα κάθε κατηγόρου ἢ συκοφάντου τοῦ κατὰ τὰ ἄλλα συμπαθοῦς αὐτοῦ ἐπαγγέλματος.

Καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ τὸ πράξωσι καὶ θὰ διατηρήσωσι καθαράν, λευκὴν καὶ ἀκηλίδωτον τὴν μετόπην τοῦ ναοῦ τοῦ Ἀσκληπιοῦ.

Ὡς ἔχω εἴπει, κύριοι Βουλευταί, δὲν εἶναι πρόθεσίς μου νὰ ἀναλύσω τὰς προνοίας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου. Ἀνῆλθον εἰς τὸ βῆμα διὰ νὰ συγχαρῶ τοὺς συναδέλφους διὰ τὸν νέον τοῦτον Νόμον ὅστις δίδει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἰατρικὸν κόσμον τῆς νήσου νὰ συγκροτηθῇ καὶ δυνάμει νόμου εἰς σῶμα καὶ νὰ εὐχηθῶ κάθε πρόοδον εἰς τὸ εὐγενές των ἔργον πρὸς εὐδαιμονίαν καὶ τῶν ἰδίων καὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Καὶ ἕνα βῆμα πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου ἴσως θὰ ἦτο ἡ ἐθνικοποίησις τῶν ἰατρικῶν ὑπηρεσιῶν, καὶ φρονῶ ὅτι δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον νὰ ὑποβάλω τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἡ σοβαρὰ ἐξέτασις τοῦ ζητήματος τούτου μεταξὺ τῶν ἰατρῶν καὶ τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελέσῃ τὸ πρῶτον σοβαρὸν ἔργον τοῦ ἱδρυομένου Ἰατρικοῦ Συλλόγου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἔχει κύριον σκοπὸν τὴν ρύθμισιν τῶν σχέσεων ἰατρῶν καὶ κοινοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἰατρῶν πρὸς ἰατροὺς ἀφ' ἑτέρου.

Ἐπειδὴ ἡ εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν κάθε νόμου γίνεται κατὰ κανόνα ὅταν αἱ συνθῆκαι τὸ ἀπαιτοῦν διὰ νὰ προστατευθῇ τὸ δημόσιον συμφέρον ὑπὸ τὴν γενικὴν καὶ τὴν εἰδικὴν ἔννοιαν, φαίνεται ὅτι καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ νὰ ἑτοιμάσῃ καὶ νὰ εἰσαγάγῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὸν νόμον τοῦτον θὰ ἔχῃ διαπιστώσει ὅτι ἐχρειάζετο καὶ ὅτι τὸ δημόσιον συμφέρον δὲν ἐξυπηρετεῖτο ἱκανοποιητικὰ ἄνευ τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν δημόσιον συμφέρον εἶναι ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ καὶ τὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ ἐπιστημονικὰ συμφέροντα τῶν ἰατρῶν.

Εἶναι φυσικὸν ὁ ἀναγνώστης τοῦ συζητουμένου νόμου νὰ σχηματίσῃ τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ ἡ ὑγεία τοῦ λαοῦ δὲν τυγχάνουν ἄνευ νόμου τῆς δεούσης προσοχῆς, ὅτι δὲν ἐδίδετο εἰς αὐτοὺς ἡ ἀπαιτουμένη σημασία, καὶ ὅτι ἐπεβάλλετο ἡ ψήφισις νόμου ὁ ὁποῖος νὰ τοποθετήσῃ πλαίσια μέσα εἰς τὰ ὁποῖα νὰ κινῆται ὁ ἰατρὸς ὡς ἐπαγγελματίας ἐπιστήμων. Ἀσφαλῶς αὐτὸ δὲν εἶναι ἡ πραγματικότης κατὰ κανόνα ἀλλὰ δυστυχῶς ὑπάρχουν αἱ ἐξαιρέσεις καὶ δι' αὐτὰς τὰς ἐξαιρέσεις γίνεται ὁ νόμος. Εὔχομαι, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι τὸ ἴδιον εὔχονται, ὅπως οἱ νόμοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν σκοπὸν νὰ ἐλέγξουν τὸν ἰατρὸν ὡς ἄνθρωπον, ὡς ἐπιστήμονα καὶ ὡς ἐπαγγελματίαν, εὔχομαι λέγω, ὅλοι αὐτοὶ οἱ νόμοι ὅπως γίνουν ἄχρηστοι ἐφ' ὅσον γίνεται πιστὴ τήρησις τοῦ ὅρκου τοῦ Ἱπποκράτους. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι ἀντεμετώπιζαν μὲ ρεαλισμὸν καὶ μὲ τὸ ἀνθρώπινον μέτρον ὅλα τὰ προβλήματα τῆς ζωῆς, ἀντελαμβάνοντο ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ ἰατροῦ δὲν πρέπει νὰ εἶναι εἰς χεῖρας ἀνθρώπων μὴ ἐλεγχομένων ἀπὸ τὴν συνείδησίν των. Ἐχρησιμοποίουν τὸν ὅρκον τοῦ Ἱπποκράτους ὡς τὸν βασικὸν ὁδηγὸν καὶ ὡς ὑπέρνομον διὰ τὴν ἐξάσκησιν τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος. Ἐὰν ὁ ἰατρὸς δὲν ἀνελάμβανεν εὐθύνην νὰ τηρήσῃ τὸν Ἱπποκράτειον ὅρκον ἀσφαλῶς δὲν ἀνεγνωρίζετο ὡς ἰατρός.

Τὰ πανεπιστήμια σήμερον ἀντέγραψαν καὶ ἐφαρμόζουν τὴν ἰδίαν τακτικὴν καὶ ἀπαιτοῦν ἀπὸ τοὺς νέους ἐπιστήμονας νὰ δώσουν τὸν ὅρκον αὐτὸν προτοῦ πάρουν τὸ δίπλωμα τῆς ἰατρικῆς. Φαίνεται ὅμως ὅτι οἱ ἄνθρωποι δὲν μποροῦν νὰ ἀρκεσθοῦν εἰς ὑποσχέσεις καὶ ὅρκους καὶ αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιβάλουν εἰς τοὺς ἰατροὺς καὶ δεύτερον ἔλεγχον διὰ καταλλήλου νομοθεσίας, ἡ ὁποία ἐν πολλοῖς συμπληρώνει τὸν ὅρκον καὶ ἐν πολλοῖς τὸν ἀντικαθιστᾶ καὶ τὸν ὑποκαθιστᾶ εἰς τὰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἡ συνείδησις ἔχει ἀμβλυνθῇ καὶ μόνος του ὁ ὅρκος δὲν δύναται τυχὸν νὰ συγκρατήσῃ ἕνα ἰατρὸν μέσα εἰς τὰ ὀρθὰ διὰ τὸ ἱερὸν ἐπάγγελμά του πλαίσια.

Ὁ νόμος τὸν ὁποῖον σήμερον συζητοῦμεν εἶναι τροποποίησις καὶ συμπλήρωσις ὑπάρχοντος ἤδη νόμου καὶ εἶναι ἐπίσης παράλληλος μὲ νόμους οἱ ὁποῖοι ὑπάρχουν εἰς τὰς πολιτισμένας χώρας τοῦ κόσμου. Εἶθε, ὅπως εἶπα ἀνωτέρω, νὰ μὴ παραστῇ ἀνάγκη νὰ ἐφαρμοσθῇ καὶ εἰδικῶς δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας εἰς τοὺς ὁποίους ὁ ὅρκος τοῦ Ἱπποκράτους πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἰσχυρότερος καὶ ὁ αὐστηρότερος κριτὴς τῶν πράξεων τῶν ἰατρῶν μας. Πιστεύω ὅτι δὲν εἶναι τόσον σοβαρὰ ἡ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τοῦ νόμου τούτου. Πιστεύω ὅτι τὸν κάμνομεν διὰ νὰ εὐθυγραμμισθῶμεν μὲ ἄλλας χώρας. Πιστεύω ὅτι εἰσάγομεν νόμον ὁ ὁποῖος ἄνευ καλῆς θελήσεως καὶ βαθείας εὐθύνης τῆς ὑψηλῆς ἀποστολῆς τοῦ ἰατροῦ θὰ εἶναι ἄχρηστος. Ἔστω ὅμως ἂς τὸν ψηφίσωμεν διὰ τὰς χειροτέρας περιπτώσεις καὶ ἐξαιρέσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιάζωνται ἐνίοτε, καὶ κατὰ τὰς ὁποίας θὰ ἐπιβάλλεται ὁ ἐξωτερικὸς ἔλεγχος ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ συνείδησις μόνη της ἀδυνατῇ νὰ κρατήσῃ εἰς τὸν ὀρθὸν δρόμον ἐπιστήμονας ἀσθενοῦς χαρακτῆρος ἢ κατ' ἐξαίρεσιν ἐπιστήμονας δυνατοῦ ἀλλὰ κακοῦ χαρακτῆρος.

Ἅπαξ καὶ δεχόμεθα τὴν διὰ νομοθεσίας ρύθμισιν ζητημάτων ἀφορώντων εἰς τοὺς ἰατρούς, θὰ ἦτο ἀναγκαῖον νὰ ρυθμισθῇ διὰ νόμου κάθε τι σχετιζόμενον ἀμέσως καὶ ἐμμέσως μὲ τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα καὶ τὴν ὑγείαν τοῦ λαοῦ. Μεταξὺ ἄλλων πρέπει νὰ ρυθμισθῇ τὸ ζήτημα τῶν εἰδικοτήτων. Κάθε ἰατρὸς εἰδικὸς εἰς κάποιον τομέα τῆς ἰατρικῆς πρέπει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι κατέχει ἀφ' ἑνὸς τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα εἰς τὸν ἀπαιτούμενον βαθμόν, νὰ ἔχῃ ἐργασθῇ ἐπὶ ὡρισμένα ἔτη ὑπὸ κάποιον ἢ κάποιους ἐπὶ τούτῳ εἰδικούς, νὰ ὑποστῇ κατάλληλον ἔλεγχον καὶ μετὰ νὰ προβάλλεται ὡς εἰδικὸς εἴτε Κυβερνητικὸς ἰατρὸς εἶναι οὗτος εἴτε ἰδιώτης. Ἕκαστος ὁ ὁποῖος ἐξασκεῖ μίαν εἰδικότητα πρέπει νὰ εἶναι καὶ ἀδειοῦχος τῆς ἁρμοδίας αὐτῆς ἀρχῆς. Νὰ μὴ προβάλλεται π.χ. κάποιος ὡς καρδιολόγος, δερματολόγος, παιδίατρος, μικροβιολόγος καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, ἂν δὲν πείσῃ τὸ ἁρμόδιον σῶμα ὅτι εἶναι πράγματι ἄξιος νὰ ἐξασκῇ ἐπιτυχῶς τὴν εἰδικότητά του.

Ἡ διαφήμισις ἐπίσης τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος καὶ δὴ τῶν εἰδικοτήτων εἶναι σοβαρᾶς σημασίας καὶ πρέπει νὰ τελῇ ὑπὸ αὐστηρὸν ἔλεγχον. Διαφήμισις διὰ τοῦ τύπου ἢ δημοσίᾳ νομίζω ὅτι δὲν ἐπιτρέπεται σήμερον. Ἐπιτρέπεται ὅμως καὶ δυνατὸν νὰ ἐξασκῆται δι' ἄλλου τρόπου διαφήμισις ἡ ὁποία κατὰ νόμον μὲν εἶναι ἀνεκτὴ κατὰ συνείδησιν ὅμως εἶναι ἀπαράδεκτος. Π.χ. ἡ διὰ μεσιτῶν καὶ διὰ κραχτῶν διαφήμισις δὲν ἐλέγχεται διὰ τοῦ νόμου. Δύναται ὅμως νὰ εἶναι ἐξ ἴσου ἐπικίνδυνος ἢ τοὐλάχιστον παραπλανητικὴ ὅπως καὶ ἡ δι' ἄλλων μέσων διαφήμισις.

Διερωτῶμαι ἐπίσης ἐὰν δὲν εἶναι καιρός, κατ' ἐπέκτασιν τοῦ παρόντος νόμου, νὰ γίνῃ καὶ κάποιος ἔλεγχος τῶν σχέσεων τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος μὲ συγγενικὰ ἐπαγγέλματα τὰ ὁποῖα σχετίζονται ἄμεσα μὲ τὴν ἐξάσκησιν τῆς ἰατρικῆς, μὲ τὸν ἀσθενῆ καὶ μὲ τὴν ὑγείαν καὶ τὰ οἰκονομικὰ μέσα τοῦ ἀσθενοῦς. Ὁ ἰατρὸς εἶναι διὰ τὸν ἀσθενῆ ὁ κριτὴς τῆς ζωῆς του εἰς πολλὰς περιπτώσεις καὶ ἢ πρέπει, ὅπως ἀνέφερα προηγουμένως, νὰ ἐλέγχεται αὐστηρῶς ὁ ἰατρὸς ἀπὸ τὴν συνείδησίν του, ἢ πρέπει οἱ διέποντες τὸ ἰατρικὸν ἐπάγγελμα νόμοι νὰ γίνουν πολὺ ἐκτεταμένοι καὶ μὲ πολλοὺς περιορισμούς. Προσωπικὰ πιστεύω ὅτι ἡ συνείδησις τοῦ ἰατροῦ εἶναι ὁ μόνος καὶ ὁ ὑπέρτατος νόμος καὶ τὰ ἱδρύματα ποὺ δίδουν διπλώματα καὶ οἱ ὀργανισμοὶ οἱ ὁποῖοι δίδουν εἰδικὰ πιστοποιητικὰ πρέπει πρωτίστως νὰ ἱκανοποιῶνται ὅτι δίδουν εἰς τὴν κοινωνίαν ἰσχυρὰς καὶ ἁγνὰς ἰατρικὰς συνειδήσεις προτοῦ ἐκδόσουν τὸ δίπλωμα ἢ τὸ πιστοποιητικόν.

Διὰ τοῦτο πιστεύω ὅτι πέραν τούτου οἱ νόμοι εἶναι ἀμφιβόλου σκοπιμότητος καὶ ἀξίας καὶ προορίζονται μόνον δι' ἐξαιρέσεις ἐπιστημόνων οἱ ὁποῖοι δὲν σέβονται τὴν ὑψηλὴν των ἀποστολήν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων. Θὰ ἀναγνωσθῇ τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου μὲ τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας εἰσηγοῦνται αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ καὶ θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὸν Συμβούλιον. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς τὴν 4ην παράγραφον τοῦ ἄρθρου καθορίζεται ὅτι Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, ἐν περιπτώσει δὲ ἀπουσίας ἢ ἀνικανότητος αὐτοῦ καθήκοντα Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου ἀσκεῖ ὁ ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας ὁριζόμενος δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας.

Θὰ εἰσηγούμην ὅπως, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ὁ Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἶναι ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου καθορίζεται ἕτερος δικαστικὸς τῆς αὐτῆς περίπου σειρᾶς μὲ τὸν Πρόεδρον τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας διὰ νὰ ἐξασκῇ τὰ καθήκοντα τοῦ Προέδρου, διότι δεδομένου ὅτι δὲν καθορίζεται ποία εἶναι ἡ θέσις ἱεραρχικῶς τοῦ δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μεγάλη ἀπόστασις ἱεραρχικῶς μεταξὺ τοῦ Προέδρου τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου καὶ τοῦ ἀντικαταστάτου του. Δι' αὐτὸ ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅπως ὁ Πρόεδρος τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου, ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἀπουσιάζει ἢ ἀδυνατεῖ ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας νὰ προεδρεύσῃ, ὁρίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν σχέσει μὲ τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

'Ο Πρόεδρος τοῦ 'Επαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας ἔχει ἀναφερθῆ εἰς τὸ Νομοσχέδιον διὰ τοὺς λόγους οἱ ὁποῖοι ἐκτίθενται εἰς τὴν Συμπληρωματικὴν "Εκθεσιν τῶν 'Επιτροπῶν.

'Αλλὰ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὸ ἔντιμον Μέλος ὅτι ὑπάρχουν δύο Πρόεδροι τοῦ 'Επαρχιακοῦ Δικαστηρίου τῆς Λευκωσίας· ἐπομένως θὰ εἶναι ἀπίθανον ὅτι καὶ οἱ δύο Πρόεδροι θὰ κωλύωνται ἀπὸ τοῦ νὰ παρευρίσκωνται εἰς τὰς συνεδριάσεις.

Δὲν καθορίζεται ὀνομαστικῶς ὁ Πρόεδρος, ἀλλὰ ἀναφέρεται γενικῶς ὁ Πρόεδρος τοῦ 'Επαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας. Καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν δύο Πρόεδροι τοῦ 'Επαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας, σημαίνει ὅτι εἴτε ὁ ἕνας εἴτε ὁ ἄλλος δύνανται νὰ προεδρεύουν.

Εἰς τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν καὶ οἱ δύο θὰ ἀπουσιάζουν, ἐπειδὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ προεδρεύῃ νομικὸς λόγῳ τῶν θεμάτων διαδικασίας, τότε θὰ ἀναλαμβάνῃ χρέη Προεδρεύοντος ὁ δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας, ὁ ὁποῖος ἱεραρχικῶς δὲν εὑρίσκεται εἰς χαμηλότερον βαθμὸν ἀπὸ τοὺς Προέδρους τῶν 'Επαρχιακῶν Δικαστηρίων. 'Εὰν δὲ ἐξετάσωμεν τὸ θέμα ἀπὸ πλευρᾶς μισθοδοτικῶν κλιμάκων, νομίζω ὅτι πολὺ μικρὴ διαφορὰ ὑπάρχει εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας ἀλλὰ καὶ ἱεραρχικῶς δὲν νομίζω ὅτι ὁ δικηγόρος τῆς Δημοκρατίας εὑρίσκεται εἰς πολὺ χαμηλοτέραν θέσιν.

'Υπάρχουν ἄλλαι ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου ;

'Εὰν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ἐπιθυμῇ μπορῶ νὰ θέσω εἰς ψηφοφορίαν τὴν εἰσήγησίν του, ἀλλ' ἐὰν θὰ γίνῃ τροποποίησις θὰ εἶναι ἀνάγκη ὅπως διακόψωμεν τὴν συζήτησιν διὰ νὰ διατυπωθῇ ἡ τροποποίησις προτοῦ τὴν θέσω εἰς ψηφοφορίαν.

'Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Υπάρχει πιθανότης πολὺ προσεχῶς ἡ θέσις τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου νὰ παύσῃ νὰ ὑφίσταται. Μήπως δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ θέσωμεν ἐκεῖ τὴν πιθανότητα αὐτήν ; 'Εὰν δὲν ὑπάρχῃ ὁ Πρόεδρος, οἱοσδήποτε ἄλλος δικαστικὸς ὁ ὁποῖος θὰ ὁρισθῇ ἀπὸ τὸ 'Ανώτατον Δικαστήριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Επὶ τοῦ θέματος, προτοῦ προτείνω ὅτι τὴν προεδρίαν τοῦ Πειθαρχικοῦ Συμβουλίου πρέπει νὰ ἔχῃ ὁ Πρόεδρος, συνηντήθην μετὰ τοῦ Προέδρου τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου, συνεζήτησα τὸ θέμα καὶ ἐν συνεχείᾳ ὁ Πρόεδρος τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου τὸ ἔθεσεν ὑπ' ὄψιν τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου καὶ μοῦ ἀπήντησε γραπτῶς.

'Εζήτησα τὴν πληροφορίαν κατὰ πόσον προβλέπεται ἡ κατάργησις τῆς θέσεως Προέδρων Δικαστηρίων καὶ ἀπὸ ὅ,τι μοῦ ἔχει λεχθῆ δὲν βλέπω ὅτι ὑπάρχει προοπτικὴ καταργήσεως τῶν θέσεων Προέδρων τῶν Δικαστηρίων.

'Εὰν προκύπτῃ τροποποίησις τοῦ περὶ Δικαστῶν Νόμου τότε θὰ εἶναι εὔκολον νὰ γίνῃ καὶ ἡ ἀντίστοιχος τροποποίησις εἰς τὸ Νομοσχέδιον αὐτό. 'Επίσης ἐζήτησα ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου νὰ μὲ πληροφορήσῃ κατὰ πόσον ὑπῆρχεν οἱαδήποτε ἔνστασις ἐκ μέρους τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου λόγῳ φόρτου ἐργασίας καὶ ἀκριβῶς μοῦ ἐδόθη ἡ ἐξήγησις ὅτι λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν δύο Πρόεδροι εἰς τὴν Λευκωσίαν, αὐτὸ δὲν δημιουργεῖ καμμίαν δυσκολίαν διὰ τὴν Δικαστικὴν 'Υπηρεσίαν.

'Υπάρχουν ἄλλαι παρατηρήσεις ;

'Ο κ. 'Αναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἔχω νὰ παρατηρήσω ὅτι ἡ παρουσία τοῦ δικηγόρου τῆς Δημοκρατίας ὡς ἀντικαταστάτου τοῦ Προέδρου τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας εἶναι ὀρθὴ λόγῳ τῶν νομικῶν του γνώσεων.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

..... αἱ ὁποῖαι δὲν πρέπει νὰ ὑστεροῦν τῶν νομικῶν γνώσεων ἑνὸς Προέδρου, ἐφ' ὅσον μάλιστα οἱ δικηγόροι τῆς Δημοκρατίας δὲν δικηγοροῦν μόνον ἐνώπιον τῶν Ἐπαρχιακῶν Δικαστηρίων ἀλλ' ἐνώπιον καὶ τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω ὅτι ὁ σκοπὸς ἐξυπηρετεῖται πλήρως ἐὰν παραμείνῃ ἡ διάταξις αὐτὴ ὅπως ἔχῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὰ μέτρα. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πειθαρχικὴ διαδικασία. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπαρχία ἀσκήσεως ἐπαγγέλματος καὶ ἀρχαιότης ἰατρῶν. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τοπικοὶ Ἰατρικοὶ Σύλλογοι. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις Τοπικῶν Ἰατρικῶν Συλλόγων. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἤθελα νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας εἰς τὸ ἄρθρον αὐτό, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέφερα εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς καὶ τοὺς ὁποίους δὲν θεωρῶ σκόπιμον νὰ ἐκθέσω εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ σημειώσουν ὅτι ὑπάρχει μία ἀποχὴ ἐκ μέρους τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔκτακτος γενικὴ συνέλευσις Τοπικοῦ Ἰατρικοῦ Συλλόγου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τακτικὴ γενικὴ συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔκτακτος γενικὴ συνέλευσις τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Συμβούλιον τοῦ Ἰατρικοῦ Σώματος. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσίαι τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιτροπαὶ τοῦ Συμβουλίου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 14ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοὶ προνοοῦντες διὰ συντάξεις καὶ χορηγήματα. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Οἱ ἰατροὶ δὲν δύνανται νὰ χρεώνωσι τοὺς ἀσθενεῖς δι' εἰσφοράς. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 17ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ περὶ Ἐγγραφῆς Ἰατρῶν Νόμου. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

Τὸ Νομοσχέδιον εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν, ἡ ὁποία ἐπεξεργάζεται ὡρισμένας τροποποιήσεις τὰς ὁποίας εἰσηγήθη ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας.

Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος θὰ συζητηθῇ κατόπιν συσκέψεως ἡ ὁποία θὰ συγκροτηθῇ τὴν 17ην τρέχοντος καὶ εἰς τὴν ὁποίαν θὰ παρακαθήσῃ καὶ ὁ ἐμπειρογνώμων ὁ ὁποῖος θὰ ἔλθῃ ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὴν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι αἱ Ἐπιτροπαὶ ἔχουν ὁρίσει συνεδρίασιν διὰ τὴν προσεχῆ Τρί-

την διὰ νὰ ἀκούσουν τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων ὀργανώσεων τῶν διδασκάλων. Ἑπομένως ἡ συζήτησις θὰ ἀναβληθῇ μέχρις ὅτου αἱ Ἐπιτροπαὶ ὑποβάλουν ἔκθεσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου, ἀφοῦ ἀκούσουν καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐνδιαφερομένων.

Κεφάλαιον Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967, παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967, παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Τὸ Νομοσχέδιον ἀσχολεῖται μὲ τὸ θέμα τῆς κατασκοπείας.

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Τζιρκώτης κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν Νομοσχέδιον ἐπίσης ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος.

Παρακαλῶ τὰς Ἐπιτροπὰς νὰ ἐξετάσουν ταὐτοχρόνως καὶ τὰ Νομοσχέδια καὶ νὰ ὑποβάλουν ἔκθεσιν καὶ ἐπὶ τῶν δύο Νομοσχεδίων εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν δὲ ὁ κ. Τζιρκώτης δὲν εἶναι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν παρακαλῶ ὅπως, ὡς εἰσηγητὴς τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κατέθεσεν, εἰδοποιηθῇ διὰ νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας.

Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων. (Συνέχισις τῆς συζητήσεως). (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ).

Θὰ δώσω πρῶτον τὸν λόγον εἰς τοὺς ὁμιλητὰς οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὁμιλήσει ἐπὶ τοῦ θέματος.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ὁμιλήσουν διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ποῖοι ζητοῦν νὰ δευτερολογήσουν ;

Ὁ κ. Σωτήρης Γιαννάκης ἔχει τὸν λόγον πρῶτος.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἐπὶ τοῦ ἐγγραφέντος πρὸς συζήτησιν ἐκπαιδευτικοῦ θέματος ὑπὸ τῶν Βου-

λευτῶν κ.κ. Κόσιη καὶ Στυλιανοῦ ὡς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς ὁμιλίας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, ὅστις ἀνέλυσε τὴν ἀκολουθουμένην καὶ διέγραψε τὴν τηρητέαν εἰς τὸ μέλλον ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφέρω ἐν ὀλίγοις τὰ ἀκόλουθα :

Ἐν πρώτοις συμφωνῶ ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἡμῶν πολιτικὴ δὲν δύναται νὰ εἶναι διάφορος ἐκείνης ἥτις ἀκολουθεῖται ἐν Ἑλλάδι. Κατὰ τὴν ἄποψίν μου θὰ ἀπετέλει ὀλέθριον πολιτικὸν σφάλμα ἡ διακοπὴ τῆς συνδέσεως ἡμῶν μετὰ τῆς Ἑλλαδικῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. Πλὴν τῶν ἐθνικῶν καὶ κοινωνικῶν λόγων, τοὺς ὁποίους ἐξέθεσαν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, νομίζω ὅτι δὲν εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ προβῶμεν εἰς ἀλλαγὰς εἰς ἕνα νευραλγικὸν τομέα ὡς εἶναι ἡ Παιδεία, οὔτε τὴν σχετικὴν ἐκπαιδευτικὴν πεῖραν διαθέτομεν διὰ νὰ ἐγκαινιάσωμεν μεταρρυθμίσεις. Εἰς οἱασδήποτε ἀλλαγὰς προβῶμεν εἰς τὸ παρὸν στάδιον θ' ἀποτελοῦν ἀφ' ἑαυτῶν αὐτοσχεδίους πειραματισμοὺς οἵτινες δυνατὸν νὰ ἔχουν σοβαρὰς καὶ ἐπιζημίους ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς ζωῆς μας.

Ἐὰν τὸ θέμα ἐγείρεται ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι παρατηρεῖται ἀνεργία μεταξὺ τῶν ἀποφοίτων τῶν Κλασσικῶν Γυμνασίων, νομίζω ὅτι ἡ προσοχή μας πρέπει νὰ στραφῇ πρὸς τὴν Τεχνικὴν Ἐκπαίδευσιν χωρὶς νὰ θίξωμεν τοὺς ὑπάρχοντας τύπους Σχολῶν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως.

Μελετήσας μετὰ προσοχῆς τὰ παρασχεθέντα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου κ. Ὑπουργοῦ Παιδείας στοιχεῖα διεπίστωσα μεθ' ἱκανοποιήσεως ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας δὲν ἀντιτίθεται εἰς μίαν τοιαύτην ἐπέκτασιν τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως. Προκειμένου νὰ καταλογισθοῦν εὐθῦναι διὰ τὴν περιωρισμένην ἀνάπτυξιν τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως, αὗται βαρύνουν ἐξ ὁλοκλήρου τὴν Κυβέρνησιν ἥτις δὲν παραχωρεῖ ἢ δὲν δύναται νὰ παραχωρήσῃ τὰ ἀναγκαῖα οἰκονομικὰ μέσα. Καὶ ἐπὶ τούτου ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ εἰς συγκεκριμένα στοιχεῖα ἐνδεικτικὰ τῆς στάσεως τῆς Κυβερνήσεως ὡς πρὸς τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ θέματος τῆς ἀναπτύξεως τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως.

Ἀπὸ δύο ἐτῶν παρατηρεῖται εἰς Λάρνακα στροφὴ πρὸς τὴν εὐδοκίμως λειτουργοῦσαν ἐκεῖ Ἐπαγγελματικὴν Σχολήν. Ἐφέτος προσῆλθον δι' ἐγγραφὴν εἰς τὴν πρώτην τάξιν τῆς ὡς ἄνω Σχολῆς 200 μαθηταί, λόγῳ ἐλλείψεως ὅμως χώρου ἐξ αὐτῶν ἔγιναν δεκτοὶ μόνον 110. Οἱ ὑπόλοιποι 90 κατ' ἀνάγκην κατέφυγον εἰς Κλασσικὰ Γυμνάσια ἢ ξένας καὶ ἰδιωτικὰς Σχολάς. Ἐπανειλημμέναι παραστάσεις τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος πρὸς ἐπέκτασιν τοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος τῆς Σχολῆς τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς τὸ Κληροδότημα Διανέλλου, οὐδὲν ἐπέτυχον διότι οἱ ἁρμόδιοι προφασίζονται ὅτι δὲν δύνανται νὰ δαπανήσουν χρήματα ἐπὶ ξένης περιουσίας.

Ἐν ὄψει τῆς Κυβερνητικῆς ἀρνήσεως πρὸς ἀνάληψιν εὐθύνης διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς Σχολῆς, ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κιτίου, Πρόεδρος τοῦ Κληροδοτήματος, ὑπέβαλε τὴν ἑξῆς λογικὴν πρότασιν : Νὰ ἀναλάβῃ τὸ Κληροδότημα τὴν τοιαύτην ἐπέκτασιν ἔναντι ἐνοικίου ἐκ £1.500 ἐτησίως. Ἡ πρότασις, ὡς πληροφοροῦμαι, διεβιβάσθη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ καὶ πάλιν προσέκρουσεν εἰς τὴν ἄρνησιν ἄλλων Κυβερνητικῶν Τμημάτων. Ἡ Κυβέρνησις ἀφ' ἑνὸς ἀρνεῖται τὴν ἀνέγερσιν νέου κτιρίου, ἐπιθυμεῖ νὰ κατέχῃ τὸ ὑπάρχον κτίριον τοῦ Κληροδοτήματος δωρεάν, ἀρνεῖται ἐπέκτασιν τούτου, καὶ ὅταν ἄλλοι προσφέρωνται νὰ ἀναλάβουν τὴν ἐπέκτασιν καὶ πάλιν δὲν ἀποδέχεται. Ἀναφέρω ὅτι ἐφέτος ἡ Σχολικὴ Ἐφορεία Λάρνακος διὰ νὰ δώσῃ τὴν εὐκαιρίαν εἰς 30 νέους μαθητὰς νὰ προσληφθοῦν εἰς τὴν Σχολὴν ἠναγκάσθη ἐξ ἰδίων αὐτῆς χρημάτων νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνέγερσιν ἑνὸς παραπήγματος.

Τὸ θέμα τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λάρνακος ὁμιλεῖ εὐγλώττως περὶ τῆς Κυβερνητικῆς ἐγκαταλείψεως τῆς πόλεως αὐτῆς. Ὅταν ὑπὸ πάντων τῶν ἐπισήμων διακηρύσσεται ἡ ἀνάγκη ὅπως ἀναπτύξωμεν τὴν τουριστικήν μας βιομηχανίαν καὶ διὰ λόγων ἐξαίρεται τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν τοιαύ-

την ἀνάπτυξιν, ἡ πρώτη ἐν Κύπρῳ ἱδρυθεῖσα Ξενοδοχειακὴ Σχολὴ Λάρνακος, ὡς ὀρθῶς ἀνέφερε καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας, ἐγκατελείφθη ἄνευ οὐδεμιᾶς προσπαθείας πρὸς ἀνάπτυξίν της. Πλὴν τῆς ἐπιμόνου ἀρνήσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν ἀνέγερσιν οἰκοτροφείου πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν τῆς Σχολῆς διὰ νὰ δύναται αὕτη νὰ ἐκπαιδεύῃ μεγαλύτερον ἀριθμὸν μαθητῶν, αἴτησις τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας διὰ τὴν παραχώρησιν ποσοῦ £5.000 διὰ τὸν ἐργαστηριακὸν ἐξοπλισμὸν τῆς Σχολῆς καὶ πάλιν ἀπερρίφθη.

Ἐπὶ τοῦ σημείου, ὅμως, τούτου θεωρῶ καθῆκον μου νὰ κακίσω μίαν πρωτοφανῆ καὶ παράδοξον τακτικὴν τῆς Κυβερνήσεως. Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς αἱ αἰτήσεις τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας ὑποστηριζόμεναι ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας ἀπορρίπτονται λόγῳ ἀνεπαρκείας οἰκονομικῶν μέσων, εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς Ξενοδοχειακῆς Σχολῆς Λευκωσίας τὰ οἰκονομικὰ μέσα διατίθενται προθύμως, ἀφθόνως καὶ χωρὶς φειδώ. Διὰ μὲν τὴν Ξενοδοχειακὴν Σχολὴν Λάρνακος ἡ Κυβέρνησις δαπανᾷ £3.000 ἐτησίως διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν 40 μαθητῶν ἐνῷ διὰ τὴν νεοϊδρυθεῖσαν Σχολὴν Λευκωσίας δαπανᾷ £26.000 διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν 50–55 μαθητῶν. Ἕκαστος μαθητὴς τῆς Σχολῆς ἐν Λάρνακι στοιχίζει εἰς τὴν Κυβέρνησιν £75 ἐτησίως ἐνῷ ἕκαστος μαθητὴς τῆς Σχολῆς Λευκωσίας στοιχίζει £450–£500 ἐτησίως. Ἀμφότεραι αἱ Σχολαὶ ἐκπαιδεύουν τραπεζοκόμους, βοηθοὺς μαγείρους καὶ θαλαμηπόλους καὶ συνεπῶς ἡ διάκρισις οὐδόλως δικαιολογεῖται.

Ἀνέφερα τὰ ἀνωτέρω, κύριε Πρόεδρε καὶ κύριοι συνάδελφοι, διὰ νὰ καταδείξω ὅτι τὸ παρουσιαζόμενον φαινόμενον ἀνεργίας μεταξὺ τῶν ἀποφοίτων Κλασσικῶν Γυμνασίων δὲν δύναται νὰ ἀποτελέσῃ βάσιν δι' ἀλλαγὴν τῆς ἰσχυούσης παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς. Ὅ,τι ἀπαιτεῖται εἶναι ἡ δι' ἔργων καὶ οὐχὶ λόγων ὑποστήριξις τῆς ἀναπτύξεως τῶν Τεχνικῶν καὶ Ἐπαγγελματικῶν Σχολῶν. Ἡ στροφὴ τοῦ κοινοῦ πρὸς τὴν Τεχνικὴν Ἐκπαίδευσιν ὑπάρχει καὶ συνεπῶς ὀφείλει ἡ Κυβέρνησις νὰ παράσχῃ τὰ μέσα. Διὰ τῆς ἀναπτύξεως τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτούντων εἰς Κλασσικὰ Γυμνάσια ἀναποφεύκτως θὰ μειωθῇ καὶ θὰ περιορισθῇ εἰς μόνον ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐπιθυμοῦν νὰ συνεχίσουν τὴν ἐκπαίδευσίν των εἰς ἀνωτέρας Σχολὰς καὶ Πανεπιστήμια τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Παραλλήλως, θεωρῶ καθῆκον μου νὰ ὑποστηρίξω τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας δι' ἐπέκτασιν τῆς ὑποχρεωτικῆς δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας. Εἴμεθα, νομίζω, ἡ μόνη χώρα ἐξ ὅλων τῶν Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν ἥτις διατηρεῖ δωρεὰν Παιδείαν μόνον διὰ τὰ ἓξ πρῶτα ἔτη τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ μέτρου τούτου πολλὰ τῶν προβλημάτων ἅτινα ἀντιμετωπίζονται σήμερον θὰ ἐκλείψουν καὶ θὰ ἀνυψωθῇ τὸ γενικὸν μορφωτικὸν καὶ πολιτιστικὸν ἐπίπεδον τοῦ λαοῦ μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ συζήτησις εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων κατὰ τὰς τρεῖς τελευταίας συνεδριάσεις της ἐπὶ τῆς Κυπριακῆς Παιδείας ἔθιξεν ὡρισμένα οὐσιώδη ζητήματα καὶ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ διατυπωθοῦν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Μελῶν καὶ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας μερικαὶ βασικαὶ ἐλλείψεις καὶ ἀνάγκαι διὰ τὴν ὁμαλὴν πρόοδόν της καὶ προπαντὸς διὰ τὴν προσαρμογήν της εἰς τὰς νέας κοινωνικὰς συνθήκας καὶ τὰ δεδομένα τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης.

Ἀναγνωρίζομεν τὴν σημαντικὴν πρόοδον ἡ ὁποία ἐπραγματοποιήθη εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας κατὰ τὰ τελευταῖα ἑπτὰ ἔτη καὶ ἀκόμη τὰ

θετικά βήματα τὰ ὁποῖα ἔγιναν διὰ τὴν ποιοτικήν της βελτίωσιν, ἰδιαιτέρως κατὰ τὰ τρία τελευταῖα ἔτη, ἀφ' ὅτου ἤρχισεν ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις. Λαμβάνομεν ἀκόμη ὑπ' ὄψιν ὅλους τοὺς ἀρνητικοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι παρημπόδισαν τὴν ταχυτέραν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὅπως αἱ οἰκονομικαὶ δυσχέρειαι, ἡ ἔλλειψις καλυτέρων διδακτικῶν βιβλίων, ἡ ἔλλειψις καθηγητῶν ὡρισμένων κλάδων καὶ αἱ ἔκτακτοι συνθῆκαι αἱ ὁποῖαι ἐπεκράτησαν μετὰ τὴν τουρκικὴν ἀνταρσίαν. Ἡ διαπίστωσις ἐξ ἄλλου ὅλων τῶν παραγόντων, οἱ ὁποῖοι ἐπέδρασαν καὶ ἐπιδροῦν ἀρνητικῶς ἐπὶ τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας, εἶναι ἐξ ἴσου σημαντικὸν καθῆκον, ὅπως καὶ ἡ διαπίστωσις τῶν νέων ἀναγκῶν, διότι μόνον διὰ τοῦ παραμερισμοῦ τῶν ἀρνητικῶν παραγόντων, ἀντικειμενικῶν καὶ ὑποκειμενικῶν, εἶναι δυνατὴ οἱαδήποτε βελτίωσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος καὶ τῆς ἐργασίας εἰς τὰ σχολεῖα.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς ὡρισμένα μόνον βασικὰ προβλήματα τῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Τὸ πρῶτον εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ὁλοπλεύρου ἐπιστημονικῆς μελέτης τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας ζητήματος βάσει τῆς κτηθείσης πείρας καὶ τῶν ἐπιστημονικῶν δεδομένων. Ἰδιαιτέραν σημασίαν ἔχουν αἱ ἔρευναι διὰ τὰς ἐκπαιδευτικάς μας ἀνάγκας μέσα εἰς τὰς νέας κοινωνικάς, οἰκονομικὰς καὶ πολιτικὰς συνθήκας καὶ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ταχείας τεχνολογικῆς καὶ πολιτιστικῆς ἀνόδου εἰς ὅλον τὸν κόσμον καὶ εἰς τὴν περιοχήν μας. Κάθε προγραμματισμὸς διὰ τὸ μέλλον, κάθε ἀλλαγὴ πρέπει νὰ στηρίζεται εἰς ἀντικειμενικὰ συμπεράσματα μιᾶς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης. Καὶ ὅμως τοῦτο δὲν τονίζεται ὅσον πρέπει, μὲ ἐξαίρεσιν τὸ ζήτημα τοῦ τύπου τῶν τεχνικῶν σχολῶν, αἱ ὁποῖαι ἐξαρτῶνται ἐκ τῶν ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας. Ἂν δὲν συνειδητοποιήσωμεν τὴν ἀνάγκην τῶν ἐκπαιδευτικῶν καὶ παιδαγωγικῶν ἐρευνῶν, ἐὰν δὲν δημιουργήσωμεν τὰς συνθήκας καὶ τὰ σώματα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα θὰ μελετοῦν τὰ πολλαπλᾶ καὶ πολύπλοκα προβλήματα τῆς παιδείας, τότε ἡ λύσις βασικῶν προβλημάτων εἴτε θὰ καθυστερήσῃ, εἴτε θὰ δοθῇ βάσει ξένης πείρας, ἡ ὁποία δὲν θὰ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας μας.

Ἐὰν διὰ τοὺς τομεῖς τῆς γεωργίας καὶ βιομηχανίας ἔχομεν ἀνάγκην λεπτομεροῦς ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης διὰ τὴν ὀρθὴν προώθησίν των, πολὺ περισσότερον ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη αὐτὴ διὰ τὸν τομέα τῆς ἐκπαιδεύσεως, ὁ ὁποῖος εἶναι πλέον πολύπλοκος καὶ ἔχει περισσοτέρας ἰδιομορφίας. Προβάλλει λοιπὸν ἡ ἀνάγκη ἑνὸς ὀργανισμοῦ παιδαγωγικῶν καὶ ἐκπαιδευτικῶν ἐρευνῶν. Εἶναι αὐτονόητον ὅτι ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς θὰ πρέπει, ὡς ἐπιστημονικὸν σῶμα, νὰ εἶναι ἀνεξάρτητος καὶ νὰ συνεργάζεται μὲ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας. Αἱ εἰσηγήσεις του θὰ εἶναι πολύτιμοι διὰ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ, τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἡ δημιουργία ἑνὸς ἐπιστημονικοῦ σώματος παιδαγωγικῶν ἐρευνῶν δὲν μειώνει τὴν ἀνάγκην ὑπάρξεως μιᾶς κρατικῆς ὑπεπιτροπῆς διὰ τὸν προγραμματισμὸν τῆς ἐκπαιδεύσεως, εἴτε εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας εἴτε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ οὔτε ἐξουδετερώνει τὴν ἀνάγκην παραλλήλου ὑπάρξεως ἑνὸς Ἐκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ κοινωνικοὺς καὶ ἐκπαιδευτικοὺς παράγοντας, καὶ νὰ εἶναι συμβουλευτικὸν σῶμα τῆς Κυβερνήσεως, ἐκφράζον τὰς ἀπόψεις κυρίως τῶν γονέων καὶ τῶν πολιτῶν.

Κατὰ τὴν συζήτησιν ἀνεγνωρίσθη ὅτι τὸ βασικώτερον καὶ ἀμεσώτερον πρόβλημα τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας εἶναι ἡ ἐπέκτασις τῆς δωρεὰν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, δηλ. μέχρι τῆς 3ης Τάξεως τοῦ Γυμνασίου. Τὸ μέτρον τοῦτο ἀποτελεῖ πράγματι ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδόν του. Διότι συμφωνοῦμεν πλήρως μετὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας ὅτι ἡ ἀνάπτυξις τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀποτελεῖ τὸ καλύτερον ὑπόβαθρον διὰ τὴν παράλληλον ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Σήμερον πλέον τῶν ἓξ χιλιάδων παιδιῶν ἡλικίας 12—14 ἐτῶν δὲν φοιτοῦν εἰς κανένα σχολεῖον καὶ οὔτε ἐπιτρέπεται νὰ ἐργασθοῦν.

Γνωρίζοντες τὸ σοβαρὰ ἐκπαιδευτικὰ καὶ οἰκονομικὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα γεννᾶ ἡ ἐπέκτασις τῆς γενικῆς δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως μέχρι τῆς Γ' τάξεως τοῦ Γυμνασίου, εἰσηγούμεθα τὴν βαθμιαίαν ἐπέκτασίν της ἐντὸς τῶν προσεχῶν 3 σχολικῶν ἐτῶν. Θεωροῦμεν ὅμως ἀναγκαῖον νὰ ἀρχίσουν ἀμέσως, χωρὶς χρονοτριβήν, αἱ προετοιμασίαι διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς δωρεὰν ὑποχρεωτικῆς μορφώσεως εἰς τὴν Α' Γυμνασίου ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς σχολικοῦ ἔτους. Τοῦτο ἀπαιτεῖ ἔγκαιρον ἐξασφάλισιν αἰθουσῶν διδασκαλίας καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ διὰ 50 τοὐλάχιστον νέα τμήματα τῆς Α' τάξεως εἰς τὰ κρατικὰ σχολεῖα καὶ δαπάνην 100 τοὐλάχιστον χιλιάδων λιρῶν ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὴν δωρεὰν φοίτησιν ὅλων τῶν μαθητῶν τῆς Α' τάξεως.

Τοῦτο εἶναι ἐπιτευκτὸν διότι ἔχομεν Μέσας Σχολὰς εἰς ὅλας τὰς περιοχὰς τῆς Κύπρου καὶ θὰ ὑπάρξῃ σημαντικὴ προσέλευσις μαθητῶν εἰς τὰ γυμνάσια τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν, ὅπου ὑπάρχουν σήμερον μικρὰ τμήματα καὶ διαθέσιμος χῶρος. Ἡ ἐπέκτασις ὅμως τῆς γενικῆς ἐκπαιδεύσεως θὰ ἀπαιτήσῃ τὴν δημιουργίαν καὶ μερικῶν νέων σχολείων εἰς περιοχὰς ὅπως τῆς Κυθραίας, Λύσης καὶ ἄλλων μεγάλων κέντρων, ὅπου ὑπάρχει ἢ θὰ ὑπάρξῃ ἀριθμὸς μαθητῶν πέραν τῶν 300 διὰ τὰς τρεῖς πρώτας τάξεις τοῦ γυμνασίου.

Ἡ ἐπέκτασις τῆς δωρεὰν μορφώσεως εἰς τὴν Β' τάξιν τοῦ Γυμνασίου θὰ ἠδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1968—69 καὶ τῆς δωρεὰν μορφώσεως μέχρι τῆς Γ' τάξεως κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1969—70.

Εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀναγνωρίζεται γενικῶς ἡ ἀνάγκη τῆς βαθμιαίας ἀλλὰ καὶ ταχείας ἐπεκτάσεώς της. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ζωὴν τὸ μὲν 1)3 τῶν νέων τῆς Κύπρου χωρὶς νὰ φοιτήσῃ καθόλου εἰς σχολὴν Μέσης Παιδείας τὸ δὲ ἄλλο 1)3 μὲ ἐλλιπῆ μέσην μόρφωσιν καὶ χωρὶς νὰ ἔχῃ οἱανδήποτε ἐπαγγελματικὴν κατάρτισιν. Εἶναι ἀκριβῶς αὐτὰ τὰ 2)3 τῶν παιδιῶν ποὺ ἔχουν πλέον ἄμεσον καὶ ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς εἰδικεύσεως περισσότερον παρὰ οἱ ἀπόφοιτοι τῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας, παρ' ὅλον ὅτι ὑπάρχει καὶ δι' αὐτοὺς ζήτημα ἀπασχολήσεως, εἰδικεύσεως καὶ ἀποκτήσεως εἰδικῶν προσόντων κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς φοιτήσεώς των.

Ἐνῶ ὅμως ἀναγνωρίζεται ἡ ἀνάγκη ἐπεκτάσεως τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐκφράζονται καὶ φόβοι διὰ μελλοντικὴν πληθώραν τεχνητῶν εἰς τὰ διάφορα ἐπαγγέλματα. Ὡς νὰ εἶναι προτιμώτερον νὰ ἔχωμεν τὴν τεραστίαν πλειοψηφίαν τῶν νέων μας (90%) ἀνειδικεύτους, παρὰ ἐπαγγελματικῶς κατηρτισμένους εἰς τὴν μηχανικήν, ἠλεκτρολογίαν, γεωργίαν, τουρισμόν, ἐμπόριον κ.λ.π. Τὸ ζήτημα εἶναι ἐὰν τὰ παιδιὰ τῶν 14—17 ἐτῶν θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ στέλλωνται εἰς τοὺς διαφόρους κλάδους τῆς οἰκονομίας, ὡς σήμερον, διὰ νὰ ἐργασθοῦν καὶ νὰ μαθητεύσουν ὡς τσιράκια ἢ ἐὰν θὰ τοὺς δώσωμεν βασικὰ ἐπαγγελματικὰ προσόντα πρὶν ἀρχίσουν ἐργασίαν. Ἂς μὴ φοβούμεθα ἀπὸ τώρα τὸν ὑπερκορεσμὸν τῶν ἐπαγγελμάτων. Πρῶτον διότι θὰ εἶναι προσωρινὸς εἰς μίαν ἀναπτυσσομένην οἰκονομίαν καὶ δεύτερον διότι οὕτως ἢ ἄλλως θὰ πρέπει νὰ ἀναπροσαρμόζωμεν ἕκαστον τοὺς κλάδους τῆς ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἀναλόγως τῶν νέων ἀναγκῶν τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας. Τοῦτο ὅμως δὲν ἀποτελεῖ σοβαρὸν πρόβλημα ὅταν θὰ ὑπάρχῃ ἐπάρκεια ἐπαγγελματικῶν σχολῶν καὶ προσωπικοῦ.

Ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἀνέφερεν ὅτι : «Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ἐμποδίσωμεν κανένα ἀπὸ τοῦ νὰ τύχῃ τῆς μορφώσεως τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ». Γνωρίζομεν ὅμως ὅτι πολλαὶ ἑκατοντάδες νέων οἱ ὁποῖοι προσέρχωνται εἰς τὰς τεχνικὰς σχολὰς κατ' ἔτος δὲν γίνονται δεκτοὶ ἐξ αἰτίας τοῦ περιωρισμένου ἀριθμοῦ τῶν εἰσαγωμένων εἰς αὐτάς.

Βεβαίως ἡ ἀνάπτυξις τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν θὰ εἶναι δυνατὴ ἐὰν δὲν ἀνοικοδομηθοῦν νέαι αἴθουσαι διδασκαλίας, ἐὰν δὲν ἐξοπλισθοῦν ἐργαστήρια καὶ ἐὰν δὲν ἐξασφαλισθῆ ἡ ἐκπαιδευθῆ ἐγκαίρως τὸ κατάλληλον προσωπικόν. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸ ζήτημα τῆς ἐξασφαλίσεως τῶν οἰκονομικῶν μέσων διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

Σχετικῶς θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως εἰς τὸ νέον Πενταετὲς Πρόγραμμα Ἀναπτύξεως περιλαμβάνεται συγκεκριμένον σχέδιον διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς γενικῆς ὑποχρεωτικῆς μορφώσεως καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως. Ἐξ ἄλλου τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, δεδομένου ὅτι ἡ ὅλη ἀνάπτυξις τοῦ τόπου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ προγραμματίζεται ἀσχέτως πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς ἐκπαιδεύσεως, τόσον τῆς γενικῆς ὅσον καὶ τῆς ἐπαγγελματικῆς.

Σχετικῶς μὲ τὴν διαφοροποίησιν τῆς ἀνωτέρας βαθμίδος τῶν γυμνασίων, τῶν καλουμένων σήμερον λυκείων, πρέπει νὰ ἀναφέρω ὅτι ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις ἔχει πολλὰ νὰ ἐπιτελέσῃ.

Πρῶτον ἐρώτημα εἶναι ἂν θὰ παραμείνῃ τὸ παλαιὸν κλασσικὸν γυμνάσιον ἢ τὸ κλασσικὸν τμῆμα ὡς ὁ τύπος σχολείου γενικῆς μορφώσεως. Σήμερον αὐτὸ γίνεται. Καὶ τοῦτο δὲν ἔχει ὡς συνέπειαν μόνον νὰ φοιτῶσιν εἰς παγκύπριον κλίμακα πέραν τῶν 50% τῶν τριῶν ἀνωτέρων τάξεων εἰς κλασσικὰ σχολεῖα. Τὸ πλέον σοβαρόν, ἴσως, εἶναι ὅτι σχολεῖα ἀγροτικῶν περιοχῶν ὡς τῆς Αἰγιαλούσης, τοῦ Ριζοκαρπάσου, τοῦ Ὁμόδους, τῶν Λευκάρων, τῆς Πόλεως Χρυσοχοῦς, τοῦ Πολεμίου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, ἔχουσι μόνον κλασσικὰ τμήματα. Καὶ ὅμως εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τῶν ἀποφοίτων τῶν σχολείων αὐτῶν δὲν προορίζεται δι' ἀνωτέρας σπουδάς, ἀλλὰ διὰ πρακτικὰ ἐπαγγέλματα. Ἡ διατήρησις τοῦ κλασσικοῦ τύπου τῶν σχολείων εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς ἐνθαρρύνει τὴν μετανάστευσιν, διότι οἱ ἀπόφοιτοί των δὲν δύνανται εὐκόλως νὰ προσαρμοσθῶσιν εἰς τὰς ἀπαιτήσεις καὶ ἀνάγκας τῆς πρακτικῆς ζωῆς καὶ μειονεκτοῦν ἐπαγγελματικῶς ἔναντι τῶν ἀποφοίτων τοῦ Οἰκονομικοῦ ἢ Πρακτικοῦ Λυκείου, καὶ ἔναντι τῶν ἀποφοίτων τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν.

Ἀπὸ ἐτῶν τονίζεται ἡ ἀνάγκη περιορισμοῦ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν φοιτώντων εἰς τὰ κλασσικὰ Λύκεια διὰ τῆς δημιουργίας νέων τμημάτων ἄλλων κατευθύνσεων. Τοῦτο γίνεται αὐτομάτως ὅπου δίδεται ἡ δυνατότης εἰς τοὺς μαθητὰς νὰ ἐκλέξουν ἄλλον τύπον σχολείου. Π.χ. εἰς τὸ Κεντρικὸν Παγκύπριον Γυμνάσιον οἱ μαθηταὶ οἱ ὁποῖοι ἐνεγράφησαν κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος εἰς τὸ πρακτικὸν τμῆμα ἦσαν τριπλάσιοι ἐκείνων ποὺ ἐνεγράφησαν εἰς τὸ κλασσικὸν τμῆμα, ἐνῶ πρὸ πέντε ἐτῶν συνέβαινεν ἐντελῶς τὸ ἀντίθετον. Ἐπίσης εἰς τὸ Γυμνάσιον Κύκκου ἐνεγράφησαν περισσότεροι μαθηταὶ εἰς τὸ πρακτικὸν παρὰ εἰς τὸ κλασσικόν. Ἡ ἰδία τάσις παρατηρεῖται καὶ εἰς τὰ Γυμνάσια θηλέων. Οὕτω εἰς τὸ Γυμνάσιον Παλλουριωτίσσης ἐνεγράφησαν ἐφέτος 90 μαθήτριαι εἰς τὸ οἰκονομικὸν τμῆμα τῆς Δ΄ τάξεως καὶ 36 μόνον εἰς τὸ κλασσικόν.

Ἡ βραδεῖα ἀνάπτυξις τοῦ πρακτικοῦ τύπου τοῦ Λυκείου εἰς παγκύπριον κλίμακα ὀφείλεται εἰς τὸ ὅ,τι μεγάλα σχολεῖα θηλέων τῶν πόλεων καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ σχολεῖα κωμοπόλεων στεροῦνται πρακτικῶν τμημάτων. Διὰ τὸν ἴδιον λόγον παρατηρεῖται μία ἀφύσικος ἀνάπτυξις τοῦ ἀριθμοῦ μαθητῶν τῶν οἰκονομικῶν τμημάτων (30% περίπου κατὰ τὸ παρὸν σχολικὸν ἔτος).

Ἡ ἐπιτακτικὴ ἀνάγκη τῆς δημιουργίας τμημάτων ἄλλων κατευθύνσεων εἰς τὰ Λύκεια, ὅπως Ξένων Γλωσσῶν, Γενικῆς Μορφώσεως, Τεχνικῆς Κατευθύνσεως, ἐμφαίνεται καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἰς τὰ ξένα σχολεῖα ἐν Κύπρῳ φοιτᾷ πολὺ μεγάλη ἀναλογία ἑλληνοπαίδων, παρ' ὅλον ὅτι πολλοὶ δὲν γίνονται δεκτοὶ λόγῳ ἐλλείψεως θέσεων. Ἰδιαιτέρως ἡ δημιουργία τμήματος Λυκείου ξένων

γλωσσῶν ἀποτελεῖ ἀνάγκην ἄμεσον διὰ τὸν τόπον μας, ἐκτὸς ἂν θέλωμεν τὸ εἶδος τοῦτο τῆς ἐκπαιδεύσεως νὰ παρέχεται ὑπὸ ξένων. Διὰ τὸν τύπον τοῦτον, ἐξ ἄλλου, δὲν ὑπάρχει δυσκολία νὰ ἐξευρεθῇ τὸ κατάλληλον διδακτικὸν προσωπικόν.

Ἡ εἰσαγωγὴ τεχνολογικῶν καὶ πρακτικῶν γνώσεων εἰς τὰ γυμνάσια εἶναι ἕνα πολὺ προοδευτικὸν μέτρον καὶ μία γενικὴ τάσις εἰς τὴν σύγχρονον ἐκπαίδευσιν, ἡ ὁποία ἐνθαρρύνεται ὑπὸ τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ. Ἡ ὑποστήριξίς της ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰς ἀπόψεις του περὶ τῆς ἀξίας τοῦ πολυτεχνικοῦ συστήματος, διότι ἡ εἰσαγωγὴ πρακτικῶν καὶ τεχνολογικῶν μαθημάτων εἰς τὸ γενικὸν πρόγραμμα ἀποτελεῖ τὴν βάσιν καὶ τὸ περιεχόμενον τοῦ ἐν λόγῳ συστήματος.

Μελέται τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ ἀσχολούμεναι μὲ τὸ ζήτημα τῆς εἰσαγωγῆς πρακτικῶν γνώσεων εἰς τὸ θεωρητικὸν πρόγραμμα τῶν σχολῶν μέσης παιδείας ἐξαίρουν τὴν πρακτικὴν καὶ θεωρητικὴν συνεισφορὰν τῆς Σοβιετικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος.

Ἀναφέρω μερικὰ ἀποσπάσματα ἀπὸ τὸ κεφάλαιον «Τάσεις εἰς τὰ Προγράμματα τῶν Μέσων Σχολῶν» ἐκ τοῦ βιβλίου τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ, «Παγκόσμιος Ἐπιθεώρησις τῆς Ἐκπαιδεύσεως» ΙΙΙ, (σελ. 137—139) ἡ ὁποία ἐξεδόθη τὸ 1961, τρία ἔτη μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Πολυτεχνικοῦ Προγράμματος εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν.

Ἰδοὺ τί λέγει :

«Μία ἀπὸ τὰς σοβαρὰς ἀνεπαρκείας τοῦ πατροπαραδότου ἀκαδημαϊκοῦ προγράμματος τῶν μέσων σχολῶν, ἡ ὁποία ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ πολλῶν ἐκπαιδευτικῶν κατὰ τὸν παρόντα αἰῶνα εἶναι ἡ τάσις νὰ παραμελῇ τὰς πρακτικὰς ἐπιδεξιότητας τῶν νέων.....»

«Ἀπὸ τοῦ 1930 ὑπῆρξε μία αὐξανομένη τάσις εἰς πολλὰς χώρας διὰ τὴν εἰσαγωγὴν ξυλουργικῆς καὶ μεταλλοτεχνίας εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς κατωτέρας μέσης παιδείας διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ κάποιας καταλλήλου πρακτικῆς ἐργασίας (π.χ. ραπτικῆς) διὰ τὰς μαθητρίας.....»

Ἀφοῦ ἀναφέρει τοὺς λόγους ἀποτυχίας εἰς πολλὰς χώρας ἐξ αἰτίας κυρίως τῆς ἐλλείψεως οἰκονομικῶν μέσων, προκαταλήψεων καὶ βαρυφορτώματος τοῦ προγράμματος ἡ ἔκθεσις τῆς ΟΥΝΕΣΚΟ συνεχίζει :

«Αἱ προσπάθειαι αἱ ὁποῖαι γίνονται τώρα εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ἕνωσιν καὶ ἄλλας χώρας τῆς Ἀνατολικῆς Εὐρώπης διὰ τὴν παροχὴν πολυτεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα ..... ἀποτελεῖ τὴν πλέον φιλόδοξον προσπάθειαν ἡ ὁποία ἔχει ποτὲ γίνει ἐπὶ πανεθνικοῦ ἐπιπέδου διὰ νὰ συγχωνευθοῦν τὰ στοιχεῖα τοῦ λόγου καὶ τῆς χειροτεχνίας εἰς τὴν προσωπικὴν ἀνάπτυξιν ὅλων τῶν μαθητῶν καὶ νὰ συσχετισθοῦν στενῶς αἱ δραστηριότητες τοῦ σχολείου μὲ τὰς δραστηριότητας τῆς καθημερινῆς ζωῆς».

Καὶ τὸ Κεφάλαιον καταλήγει ὡς ἑξῆς :

«Φαίνεται πολὺ πιθανόν, ὅμως, ὅτι τὸ πείραμα αὐτὸ θὰ ἐπηρεάσῃ σημαντικῶς, μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρακτικὴν τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως εἰς ὅλον τὸν κόσμον».

Βεβαίως ἡ ΟΥΝΕΣΚΟ ἀναφέρεται συχνότατα εἰς τὰ ἐπιτεύγματα τῆς ἐκπαιδεύσεως τῶν Ἀνατολικῶν καὶ ἄλλων χωρῶν καὶ οὐδεμία διάκρισις γίνεται προκειμένου περὶ τῆς ἀναπτύξεως τῆς παιδαγωγικῆς ἐπιστήμης εἰς οἱανδήποτε χώραν.

Περαίνων θέλω νὰ ἐκφράσω τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ συζήτησις ἐπὶ τῶν πολλαπλῶν ζητημάτων τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας θὰ συνεχισθῇ εἰς ὅλα τὰ ἐπίπεδα μὲ τρόπον ἐποικοδομητικὸν καὶ ἀντικειμενικὸν καὶ ὅτι πρὸ παντὸς ἡ Κυβέρνησις

καὶ ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων θὰ παράσχουν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα μέσα διὰ τὴν σταθερὰν ἐπέκτασιν τῆς γενικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ διὰ τὴν συνεχῆ προσαρμογήν της εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς καὶ τῆς ἀναπτυσσομένης οἰκονομίας, ὥστε νὰ ἐξυπηρετῇ καὶ νὰ προάγῃ τὴν πρόοδον καὶ εὐημερίαν τοῦ λαοῦ μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

(Ὁ κ. Πρόεδρος ἀντικαθίσταται ὑπὸ τοῦ κ. Α. Ἀναστασιάδη)

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας εἶναι εἷς ἐκ τῶν πλέον διακεκριμένων ἐπιστημόνων τῆς Δημοκρατίας μας καὶ καθ' ὅλα ἐνδεδειγμένος διὰ τὴν τιμητικὴν θέσιν τὴν ὁποίαν κατέχει. Διὰ τοῦτο, ἔχω τὴν βεβαιότητα ὅτι αἰσθήποτε κριτικὴ γινομένη ἐπὶ τῆς ἀκολουθουμένης γραμμῆς τῆς Παιδείας μας, ὁποθενδήποτε προερχομένη, οὐδόλως ἔχει σκοπὸν νὰ διαμφισβητήσῃ τὰς ἱκανότητας τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, ἀλλὰ τοὐναντίον γινομένη πάντοτε καλῇ τῇ πίστει, ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν ἐξεύρεσιν τῶν καλυτέρων μεθόδων διὰ τὴν περαιτέρω πρόοδον τῆς Δημοκρατίας μας. Θὰ ἤθελον, ὡς ἐκ τούτου, νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκθέσω καὶ ἐγὼ ἐν συντομίᾳ τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ζωτικοῦ τούτου θέματος.

Δεδομένου ὅτι πάντες θὰ συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ Παιδεία τοῦ τόπου μας ἐπηρεάζει σημαντικώτατα τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν ἐν γένει πρόοδον αὐτοῦ, ἔχω τὴν ταπεινὴν γνώμην ὅτι κατὰ τὴν χάραξιν τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς θὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψιν αἱ ἀνάγκαι τοῦ τόπου μας καὶ βάσει αὐτῶν νὰ κατευθύνωμεν τὴν γραμμὴν τῆς Παιδείας μας διὰ νὰ δυνάμεθα οὕτως, ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἐξασφαλίζωμεν τὸ ἀναγκαῖον ἀνθρώπινον δυναμικὸν μὲ τὴν ἀπαραίτητον μόρφωσιν δι' ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ μας, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίζωμεν ἐργασίαν εἰς ἅπαντας τοὺς ἀποφοίτους τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Δημοκρατία μας ἔχει ἀνάγκην ἐπιστημόνων ὅλων τῶν εἰδικοτήτων καὶ ὅτι ἀναμφισβητήτως οὗτοι διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὰς ἀπαιτουμένας ἀνωτέρας σπουδὰς θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἀπόφοιτοι τῶν σημερινοῦ τύπου σχολῶν μέσης παιδείας. Φαντάζομαι, ὅμως, ἐξ ἄλλου ὅτι θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀναμένωμεν ὅτι ὅλοι οἱ νέοι τῆς Δημοκρατίας μας θὰ γίνουν ἐπιστήμονες, διότι, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἀπορρόφησις αὐτῶν εἰς τὰς καταλλήλους θέσεις. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον νομίζω ὅτι θὰ ἐπεβάλλετο ὅπως ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν λόγῳ σχολῶν μέσης παιδείας δευτέρου κύκλου σπουδῶν, τῶν καλουμένων Λυκείων, περιορισθῇ εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὅσος θὰ ἐχρειάζετο διὰ νὰ καλύψῃ τὰς πραγματικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου μας. Παραλλήλως, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τῆς Δημοκρατίας μας καταβαλλομένη προσπάθεια ἀποβλέπει εἰς τὴν εἰς τὸν ὑπέρτατον βαθμὸν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας, τοῦ τουρισμοῦ καὶ τῆς γεωργίας, διὰ νὰ δυνηθῶμεν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἀπαγκιστρωθῶμεν ἀπὸ μίαν οἰκονομίαν βασιζομένην ἐπὶ τῶν ἐσόδων τῶν προερχομένων ἐκ τῶν στρατιωτικῶν βάσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ νὰ ἐπιτύχωμεν οὕτω νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ὑγιᾶ οἰκονομίαν μὲ πλήρη ἀπασχόλησιν τοῦ ἀνθρωπίνου δυναμικοῦ μας, ἥτις νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίζῃ εὐμενὲς ἰσοζύγιον τοῦ ἐξωτερικοῦ μας ἐμπορίου, θὰ ἔπρεπεν, ἀφοῦ ὑπολογίσωμεν ποῖαι θὰ εἶναι αἱ εἰς ἀνθρώπινον δυναμικὸν ἀνάγκαι ἑνὸς ἑκάστου τῶν τομέων τούτων τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως, νὰ φροντίσωμεν νὰ ἐκπαιδεύσωμεν καὶ ἑτοιμάσωμεν τὸ διὰ τοὺς τομεῖς τούτους κατάλληλον προσωπικὸν καὶ νὰ κατευθύ-

νωμεν ὡς ἐκ τούτου τὴν παιδείαν μας διὰ τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας ἀντὶ Λυκείων περισσοτέρων ἐμπορικῶν, τεχνικῶν καὶ γεωργικῶν σχολῶν ὄχι μόνον εἰς τὰς πόλεις ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς ἀγροτικὰς περιοχάς. Διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἐξασφαλίσωμεν συγχρόνως εἰς τοὺς νέους μας τὴν βεβαίαν ἐπαγγελματικὴν ἀποκατάστασίν των μετὰ τὴν ἀποφοίτησίν των, ὡς καὶ τὴν οἰκονομικὴν πρόοδον τῆς Δημοκρατίας μας. Ὡς ἐκ τούτου, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πιθανὸν νὰ ὑπάρχῃ σήμερον ἔλλειψις τοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἀπαραιτήτου διδακτικοῦ προσωπικοῦ ὡς ἐπίσης καὶ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις αὕτη νὰ εἶναι πλέον δαπανηρά, ἡ Κυβέρνησίς μας ὀφείλει ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἔστω καὶ προσωρινῶς τοῦ ἀναγκαιοῦντος διδακτικοῦ τούτου προσωπικοῦ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ μὴ φεισθῇ ἐξόδων διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως, ἥτις εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποδώσῃ εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον πολλαπλάσια τῶν δαπανηθησομένων χρημάτων.

Ἐκ τῆς ἐν τῇ Βουλῇ γενομένης συζητήσεως μετ' εὐχαριστήσεώς μου ἔχω διαπιστώσει ὅτι ἀπὸ ἀπόψεως ζητήματος ἀρχῆς πάντες συμφωνοῦν διὰ τὴν ἀνάγκην προωθήσεως τῆς τεχνικῆς, τῆς γεωργικῆς καὶ τῆς ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἥτις ἀσυζητητὶ εἶναι ἀπαραίτητος διὰ τὴν πρόοδον τῆς Δημοκρατίας μας καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομίας μας. Ὡς ἐκ τούτου, ἡ μόνη διαφορὰ ἀπόψεων ἐντοπίζεται εἰς τὸν τρόπον ἐφαρμογῆς τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης. Ἕκαστος συζητητὴς βασίζει τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ ὡρισμένων ἀρχῶν, αἵτινες δυνατὸν νὰ εἶναι ὀρθαὶ ἢ καὶ λανθασμέναι, θὰ ἀποφύγω ὅμως νὰ σχολιάσω ταύτας διότι πιστεύω ὅτι οὐδεὶς ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ εἶναι ἀλάθητος καί, ὡς ἐκ τούτου, ὁ λανθασμένος πιθανὸν νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ἐγὼ ὁ ἴδιος.

Ὡς ἐκ τούτου νομίζω ὅτι ἐφ' ὅσον τὸ ζήτημα τοῦτο εἶναι ζωτικὸν διὰ τὸ οἰκονομικὸν μέλλον τῆς Δημοκρατίας μας καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ πληθυσμοῦ, θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον ὅπως καταρτισθῇ εἰδικὴ Ἐπιτροπή, εἰς τὴν ὁποίαν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ ἔχῃ τὸν πρωτεύοντα ρόλον καὶ εἰς τὴν ὁποίαν νὰ συμμετάσχουν τὰ Ὑπουργεῖα Ἐργασίας, Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, ὡς ἐπίσης καὶ ἀντιπρόσωποι τῶν ἐμποροβιομηχάνων τῶν Συντεχνιῶν, τῶν Γεωργικῶν ὀργανώσεων καὶ τῶν Τουριστικῶν ἐπιχειρήσεων, καὶ ἥτις Ἐπιτροπὴ νὰ μελετήσῃ ἐπισταμένως τὸ ὅλον ζήτημα καὶ νὰ ἑτοιμάσῃ ἔκθεσιν, ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων τῆς ὁποίας νὰ βασισθῇ ἡ μελλοντικὴ πορεία τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Γεώργιος Ἰωαννίδης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη παρατηρεῖται εἰς ὅλα τὰ κράτη τεράστιον ἐνδιαφέρον διὰ τὴν Παιδείαν.

Τοῦτο εἶναι τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναπτύξεως τῶν διαφόρων χωρῶν εἰς τὸν βιομηχανικὸν καὶ ἄλλους τομεῖς, ὡς ἐπίσης καὶ τῶν τεραστίων ἐπιτευγμάτων εἰς τὸν τεχνολογικὸν τομέα. Συνεπείᾳ τούτων γίνονται ἀναπροσαρμογαὶ εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα τῶν διαφόρων χωρῶν.

Ὑπολογίζεται ὅτι κατὰ τὸ ἔτος 2.000 εἰς μερικὰς χώρας τῆς Εὐρώπης ἡ ἐκπαίδευσις θὰ ἐπιβαρύνῃ περισσότερον ἀπὸ τοὺς ἄλλους τομεῖς τὸν κρατικὸν προϋπολογισμόν. Καὶ τοῦτο καθ' ὅτι προβλέπεται τριπλασιασμὸς τῶν μαθητῶν καὶ κατ' ἀνάγκην δημιουργία νέων προβλημάτων μὲ μεγάλας συνεπείας εἰς τὴν δομὴν τῆς κοινωνίας. Παραλλήλως θὰ καταστῇ ἀνάγκη ἀναπροσαρμογῆς τῶν συστημάτων διδασκαλίας, ὥστε νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ ἐπιταχυνομένη ἀνάπτυξις τοῦ σημερινοῦ κόσμου.

Ὡς ἦτο φυσικὸν αἱ γενόμεναι εἰς τὸν Εὐρωπαϊκὸν χῶρον ἀναπροσαρμογαὶ εἰς τὸ ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ αἱ ἀνάγκαι τῆς ἐποχῆς—οἰκονομικαὶ καὶ κοινωνικαὶ κυρίως—ὥθησαν καὶ τὴν Ἑλλάδα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, ἡ ὁποία ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη καὶ εἰς Κύπρον, μὲ ἐμφανῆ τὰ εὐεργετικά της ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς καθόλου προόδου τῶν μαθητῶν.

Πιστεύω ὅτι τὸ προβλεπόμενον ὑπὸ τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως εἰς Ἑλλάδα σύστημα, ἐφαρμοζόμενον πλήρως καὶ εἰς Κύπρον, θὰ ἀποφέρῃ θετικὰ ἀποτελέσματα. Βεβαίως τοῦτο προϋποθέτει ὅτι δέον νὰ τύχῃ ἡ Παιδεία τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τοῦ κράτους εἰς τὴν ἔκτασιν καὶ τὸν βαθμὸν ποὺ ἐπιβάλλεται διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ πρόγραμμά της. Δὲν ἀρκεῖ νὰ διαπιστώνωμεν τὰς ἐλλείψεις τῆς Παιδείας μας ἢ νὰ ὑποστηρίζωμεν τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν διὰ λόγων μόνον καὶ ἐπιχειρημάτων. Χρειάζεται καὶ ἡ ἐπαρκὴς χρηματοδότησις ἑνὸς ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος, ἐντὸς τῶν εὐρυτέρων δραστηριοτήτων τοῦ κράτους διὰ τὴν ἀρτίαν καὶ ἐπιτυχῆ ἐφαρμογήν του.

Ἡ μὴ διάθεσις ἐπαρκῶν οἰκονομικῶν μέσων διὰ τὴν Παιδείαν καθηλώνει ταύτην εἰς ἀδράνειαν καὶ στασιμότητα.

Ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀντικρύσῃ καὶ ἀντιμετωπίσῃ τὰ ἐκπαιδευτικά μας προβλήματα μὲ σοβαρότητα καὶ προγραμματισμόν. Τοῦτο ἀκριβῶς θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν τῆς Κυβερνήσεως, ἥτις ἐνσωματουμένη ἐντὸς τοῦ προσεχοῦς Πενταετοῦς Προγράμματος Ἀναπτύξεως θὰ προδιαγράφῃ τὴν ἀντίκρυσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας προβλημάτων μὲ βάσιν τὸ ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὸν σύστημα τοῦ 1964 τὸ ὁποῖον προβλέπει καὶ τὴν καθιέρωσιν καὶ ἀνάπτυξιν τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως, καὶ ἀποτελεῖ εἰς τὴν βάσιν του μίαν ρεαλιστικὴν ἀντίκρυσιν, ἐφαρμοζόμενον ἐπιτυχῶς, τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ἀναγκῶν.

Μέχρι σήμερον τὸ Κράτος δὲν παρέσχεν ἐπαρκῆ οἰκονομικὰ μέσα διὰ τὴν Παιδείαν τοῦ τόπου καὶ δὲν κατενοήθη σοβαρῶς ἡ σημασία τοῦ ρόλου τῆς Παιδείας διὰ τὴν ἐθνικήν, οἰκονομικήν, κοινωνικὴν καὶ πνευματικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου. Καὶ τοῦτο καθ' ὅτι, διὰ λόγους ἰδιάζοντας, τὸ Κράτος παρέμεινε μακρὰν τῆς Παιδείας. Τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν περίοδον τῆς ἀποικιακῆς διακυβερνήσεως τῆς νήσου ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις διὰ λόγους ἐθνικούς, ὡς ἐπεβάλλετο, παρέμεινε μακρὰν τοῦ κυβερνητικοῦ ἀποικιακοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ ἐν συνεχείᾳ ἡ σύστασις τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως, μὲ τὴν χαρακτηρίσασαν ταύτην ἰδιορρυθμίαν καὶ ἀνεξαρτησίαν, συνέτειναν ὥστε ἡ Κυβερνητικὴ δραστηριότης νὰ παραμείνῃ μακρὰν τῶν προβλημάτων τῆς Παιδείας καὶ οὕτω ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀποξενωθῇ, ἔν τινι βαθμῷ, τοῦ βασικοῦ τούτου τομέως. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καίτοι συνεστήθη ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ἡ μετέωρος κατάστασις ὡς πρὸς τὴν θέσιν τοῦ Ὑπουργείου συνεχίσθη, δοθείσης τῆς ἐντυπώσεως ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀποτελεῖ μίαν προσωρινὴν κατάστασιν, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ ἐγένετο κατανοητὸν ὅτι πρόκειται περὶ ἑνὸς οὐσιώδους Ὑπουργείου μὲ σοβαρὰς εὐθύνας καὶ δραστηριότητας. Ἀπόδειξις τούτου εἶναι ὅτι καὶ ἡ τύχη χιλιάδων ἐκπαιδευτικῶν παραμένει μετέωρος καὶ ἡ θέσις καὶ συνταξιοδότησις τούτων δὲν ἔχει εἰσέτι νομιμοποιηθῇ.

Τὸ ἀναγραφὲν θέμα πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν παρέχει τὴν εὐκαιρίαν διὰ νὰ τονισθῇ ἡ ἀνάγκη ἀντικρύσεως τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως εἰς ὅλον τὸ βάθος καὶ τὴν καθ' ὅλην αὐτοῦ ἔκτασιν.

Ἐκ τῆς γενομένης συζητήσεως ἔχουν ἀποκρυσταλλωθῇ ὡρισμέναι ἀπόψεις ἀναφορικῶς πρὸς τὰ ἐκπαιδευτικά μας ζητήματα.

Τὸ κυριώτερον μέρος τῆς διεξαχθείσης συζητήσεως ἔχει περιστραφῇ γύρω ἀπὸ τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος οὕτως ὥστε νὰ δύναται τοῦτο νὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, αἱ ὁποῖαι, ὡς ἐτονίσθη, συνηγοροῦν ὅπως δοθῇ σημασία εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

'Η ἄποψις αὕτη κατ' ἀρχὴν εἶναι ὀρθὴ καὶ ἀκολουθεῖται εἰς πλείστας χώρας. 'Η Παιδεία πρέπει νὰ ἐξυπηρετῇ τὸν λαόν. "Ενα χαρακτηριστικὸν γεγονὸς τῆς ἐποχῆς μας εἶναι ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀπευθύνεται περισσότερον εἰς τὸ μέλλον παρὰ εἰς τὸ παρελθόν, καὶ τοῦτο διότι παρακολουθεῖ τὰς ἀνάγκας τῶν ἐξελίξεων τῆς τεχνολογικῆς προόδου. Δι' αὐτὸ πρέπει τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα νὰ τυγχάνῃ τῆς συνεχοῦς μελέτης ἐκ μέρους εἰδικῶν ὡς πρὸς τὴν μελλοντικὴν προοπτικήν του. 'Ως ἀνέφερον καὶ προηγουμένως πιστεύω ὅτι τὸ εἰς 'Ελλάδα ἰσχῦον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα, ὡς τοῦτο μετερρυθμίσθη τὸ 1964, παρέχει μίαν ὀρθὴν λύσιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος καθ' ὅτι διατηρεῖ καὶ τὸν ἐθνικὸν καὶ ἀνθρωπιστικὸν χαρακτῆρα τῆς παιδείας μας καὶ δίδει τὴν ἀναγκαίαν σημασίαν εἰς τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

'Εκεῖνο ποὺ πρέπει πρωτίστως νὰ τονισθῇ εἶναι ὅτι ἡ Τεχνικὴ ἐκπαίδευσις ἐν Κύπρῳ, ἥτις ἤρχισεν ἐφαρμοζομένη ἀπό τινων ἐτῶν, πρέπει νὰ τύχῃ τῆς ἀναγκαίας ὑποστηρίξεως, κυρίως οἰκονομικῆς, καὶ τῆς δεούσης σημασίας ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Αἱ ὑπάρχουσαι τεχνικαὶ σχολαὶ ἔχουν μεγάλας ἐλλείψεις, καὶ ἀνάγκας, καὶ διὰ νὰ δυνηθῶσι νὰ ἀνταποκριθῶσι πλήρως εἰς τὸ ἔργον των χρειάζεται ἡ οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις τούτων ὑπὸ τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ.

'Ενώπιον τῆς Κυβερνήσεως τίθεται πλέον τὸ καθῆκον τῆς ἀντικρύσεως μὲ θετικόν, σοβαρὸν καὶ προγραμματισμένον τρόπον τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας προβλήματος.

'Η ἐν 'Ελλάδι μεταρρύθμισις τοῦ 1964 ἥτις ἔχει μελετηθῇ ἐπισταμένως ὑπό εἰδικῶν προσώπων δύναται νὰ μᾶς καθοδηγήσῃ πρὸς τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν.

Πρὸς τοῦτο καθίσταται ἀναγκαῖον ὅπως ἐπεκταθῇ βαθμιαίως ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις μέχρι καὶ τοῦ 15ου ἔτους, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον προϋποθέτει τὴν παροχὴν δωρεὰν Παιδείας ἄχρι τοῦ ἔτους τούτου.

Κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται αὔξησις τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τεχνικῶν σχολῶν ἐν Κύπρῳ, τοῦτο εἶναι θέμα χρῆζον ἰδιαιτέρας μελέτης βάσει στατιστικῶν στοιχείων, διὰ τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ σήμερον μία θετικὴ ἀπάντησις.

"Εν ὅμως εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν πρέπει νὰ παραγνωρίζεται ὑπὸ τὰ σημερινὰ δεδομένα ἡ ἀξία τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως καὶ ὅτι ἐπιβάλλεται ὅπως τὰ ὑπάρχοντα τεχνικὰ σχολεῖα ἐνισχυθῶσι περισσότερον.

Καταλήγων θὰ εἰσηγηθῶ ὅπως τὸ ὅλον θέμα ἀποσταλῇ πρὸς μελέτην ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς, ἡ ὁποία ἀφοῦ μελετήσῃ τοῦτο ἐμπεριστατωμένως ὑποβάλῃ σχετικὴν ἔκθεσιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Ο κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Θὰ ἤθελα μόνον δι' ὀλίγων νὰ κατατοπίσω ἐκ νέου τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν βασικῶν ἀρχῶν καὶ τῶν ἀντικειμενικῶν λόγων ποὺ μᾶς παρώρμησαν νὰ καταθέσωμεν πρὸς τὸ Σῶμα τὴν 'Ερώτησιν καὶ νὰ ἐγγράψωμεν τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, μολονότι κατέστη ἤδη σαφὲς τοῦτο καὶ ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς 'Ερωτήσεως καὶ ἀπὸ τὰς προσφάτους ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ θέματος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν προβολὴν τοῦ θέματος ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου, καταστάντος τὸ ὑπ' ἀριθμὸν ἕνα—μετὰ τὸ πολιτικὸν πρόβλημα—θέμα συζητήσεως καὶ διερευνήσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῶν πνευματικῶν καὶ πολιτικῶν ἐκπροσώπων καὶ ἐκφραστικῶν ὀργάνων του. «Τὸ ἐπιδειχθὲν—ἐτόνιζεν εἰς κύριον ἄρθρον της τὴν παρελ-

θοῦσαν Πέμπτην ἡ ἐφημερὶς 'Ελευθερία—πολλαχόθεν ἐνδιαφέρον ἀποδεικνύει τὴν ἀναγνώρισιν τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις ἀποτελεῖ τὸ σπουδαιότερον ἔργον ὑποδομῆς τοῦ τόπου..... 'Από τὰς διεξαχθείσας συζητήσεις—τονίζει ἡ ἰδία ἐφημερὶς—διεπιστώθη ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ διαφοροποίησις τῆς ἐκπαιδεύσεώς μας καὶ ὁ ἐκσυγχρονισμός αὐτῆς διὰ νὰ δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν οἰκονομικὴν καὶ τὴν βιομηχανικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου καὶ νὰ ἐξυψώσῃ συγχρόνως τὴν ἐκπολιτιστικὴν στάθμην τοῦ λαοῦ..... 'Η ἐκπαίδευσις δὲν δύναται νὰ εἶναι στατική. Δέον νὰ εἶναι ἐξυπηρετικὴ τῆς ζωῆς, ἐκσυγχρονιζομένη συγχρόνως πρὸς τὰς τεχνολογικὰς καὶ τὰς γενικωτέρας ἐκπαιδευτικὰς ἐξελίξεις. Καὶ νὰ προπαρασκευάζῃ, περαίνει ἡ ἐφημερίς, ἀνθρώπους διὰ ν' ἀντιμετωπίζουν τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς».

'Εξ ἄλλου ὁ «Δημόσιος 'Υπάλληλος» τῆς 23.3.67 ἐδημοσίευεν ἐν ἐκτάσει τὰς δηλώσεις τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ 'Εργασίας πρὸς τὴν Κυπριακὴν τηλεόρασιν, καθ' ἃς οὗτος ἐτόνιζεν ὅτι :

(α) Κατὰ τὰ προσεχῆ 5 ἔτη ἀλλὰ καὶ ἀπὸ σήμερον ἀκόμη ἤρχισεν νὰ σημειώνεται μία ἔντονος καὶ συνεχὴς συζήτησις εἰδικευμένων τεχνιτῶν, εἰδικευμένων ἐργατῶν καὶ γενικὰ δυνατοτήτων ἐργοδοτήσεως εἰς τὰ τεχνικὰ ἐπαγγέλματα.

(β) Πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ μὲ συνέπειαν καὶ κατὰ συνέχειαν ἡ προκατάληψις ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐναντίον τῶν χειρωνακτικῶν ἐπαγγελμάτων καὶ ἐναντίον τῆς τεχνικῆς ἐργασίας γενικῶς.

(γ) Θὰ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ πρόγραμμα τοὐλάχιστον πενταετοῦς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρις ὅτου καταστῇ δυνατὴ ἡ ἀνέγερσις ἢ ἐπέκτασις ὑφισταμένων τεχνικῶν σχολῶν διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ τόπου.

(δ) 'Υπὸ τὴν μορφὴν ποὺ παρέχεται σήμερον εἰς τὴν Κύπρον ἡ Παιδεία δὲν εἶναι καθόλου συντονισμένη οὔτε συνυφασμένη μὲ τὸν οἰκονομικὸν προγραμματισμόν.

(ε) "Ελλειψις καταλλήλου ἐργατικοῦ δυναμικοῦ προκαλεῖ ἀναστολὴν τοῦ ρυθμοῦ τῆς βιομηχανικῆς ἀναπτύξεως, πληθωριστικὰς τάσεις καὶ ἀνεργίαν.

(στ) 'Η τεχνικὴ ἐκπαίδευσις δύναται νὰ ἀναπτύξῃ τὸν ἄνθρωπον, τὴν ψυχὴν καὶ τὴν νόησιν ἑνῶ παραλλήλως προσφέρει εἰς τοὺς νεαροὺς τὴν εὐχέρειαν καὶ τὴν δυνατότητα νὰ κερδίσουν τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

(ζ) 'Η ἀνεργία φθείρει τὸ ἦθος, τὸν ἀνθρωπισμὸν καὶ τὴν πίστιν εἰς τὸ κράτος καὶ τὴν κοινωνίαν. Καὶ

(η) ὁ βαθμός, τὸ ὕψος καὶ ἡ ἔκτασις τοῦ διαχωρισμοῦ τῆς ἐν Κύπρῳ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἀπὸ τὴν 'Ελλαδικὴν ὑπαγορεύονται ἀπὸ τὰς οἰκονομικὰς ἀνάγκας.

'Η «Πατρὶς» τὴν 21.3.67 προέβαλλεν τὰς ἀπόψεις τοῦ Δρος Χόλντ, κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν σχετικὴν συζήτησιν τὴν 20.3.67 εἰς τὴν 'Αμερικανικὴν Βιβλιοθήκην, καθ' ἣν οὗτος ἀνέφερε, σὺν ἄλλοις, τὰ ἀκόλουθα :

«'Η Κύπρος ἔχει ἀνάγκην περισσοτέρων τεχνικῶν παρὰ μηχανικῶν καὶ ἐπιστημόνων. Παρατηρεῖται δὲ τὸ περίεργον νὰ διαθέτῃ περισσοτέρους τῶν ὅσων ἔχει ἀνάγκην κατόχους πανεπιστημιακῶν τίτλων παρὰ τοὺς ἀπαραιτήτους κατόχους τίτλων μέσης παιδείας».

'Εξ ἄλλου ἡ ἰδία ἐφημερὶς ἀνέφερεν ἀποσπάσματα ἀπὸ ὁμιλίαν τοῦ 'Επάρχου Λάρνακος ὁ ὁποῖος φέρεται δηλώσας ὅτι :

(α) 'Εκ τῶν 2.000 ἀποφοίτων σχολῶν μέσης παιδείας ἐτησίως, 1.100 περίπου παραμένουν ἄεργοι, ὄχι ἐλλείψει ἀπασχολήσεως ἀλλὰ λόγῳ μὴ καταλλήλου ἐκπαιδεύσεώς των.

(β) Κατὰ τὴν προσεχῆ πενταετίαν οἱ ἀπόφοιτοι τῶν τεχνικῶν σχολῶν θὰ εἶναι περίπου 2.500 ἐνῶ αἱ κεναὶ θέσεις 8.300. Ἐκ τῶν 2.500 μερικοὶ θὰ πλεονάζουν διότι θὰ εἶναι εἰδικευμένοι εἰς κλάδους διὰ τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ὑπάρχῃ ἀρκετὴ ζήτησις. Καὶ

(γ) τὸ ἐκπαιδευτικόν μας σύστημα ἐμποδίζει τὴν ἀνάπτυξιν διὰ τῆς ἀποτυχίας του νὰ προσφέρῃ τὸν ἀπαιτούμενον ἀριθμὸν καὶ τοὺς τύπους τεχνικῶν.

Ἡ «Ἐλευθερία» τῆς 22.3.67 ὑπεγράμμιζε :

(α) Ἡ παιδεία δὲν δύναται νὰ ἀγνοῇ τὰς τοπικὰς ἀνάγκας τῆς Κύπρου.

(β) Ἡ Κύπρος δὲν διαθέτει ἀρκετοὺς τεχνικοὺς εἰς τὰ μεσαῖα στρώματα τῆς βιομηχανίας καὶ τοὺς ἐργατοτεχνίτας.

(γ) Ἡ ἐκπαίδευσις δέον νὰ ἀναπροσαρμοσθῇ διὰ νὰ συντελέσῃ μὲ ρυθμὸν γοργὸν εἰς τὴν καθολικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου καὶ τῆς ἀξιοποιήσεως ὅλων τῶν δυνατοτήτων ποὺ προσφέρονται εἰς τὸν βιομηχανικόν, τὸν τουριστικόν, γεωργικόν, ναυτιλιακὸν καὶ τοὺς ἄλλους παραγωγικοὺς τομεῖς.

(δ) Χρειάζεται εὐθυγράμμισις τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὰς τεχνικοοικονομικὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Καὶ

(ε) ἡ πρόοδος τοῦ τόπου εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς ἠμπορεῖ νὰ προχωρήσῃ ἀνεξαρτήτως τῆς προσδοκίας τῆς ἑνώσεως.

Ἡ «Μάχη» τῆς 22.3.67 ἐτόνιζε :

(1) Ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου οὐδέποτε ἐξηγγέλθη οἱαδήποτε ἐκπαιδευτικὴ πολιτικὴ τοὐλάχιστον διὰ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν.

(2) Ἡ ἀκολουθουμένη πολιτικὴ δὲν εἶναι καλὴ τοὐλάχιστον διὰ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν. Καὶ

(3) ὁ χρόνος περνᾶ χωρὶς νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀναμένῃ τις ἐὰν θὰ τὸν ἐκμεταλλευθῶμεν καλῶς ἢ ἐὰν θὰ ἀποφασίσωμεν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὰς συγχρόνους ἀπαιτήσεις καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας διὰ νὰ δράσωμεν.

Ἡ ἰδία ἐφημερὶς τὴν ἑπομένην ἀνέφερε :

(1) Ἡ παιδεία ἀποβαίνει εἰς πᾶσαν προηγμένην πολιτείαν λειτούργημα τοῦ πνευματικοῦ πολιτισμοῦ.

(2) Ὅπου ἐλήφθη συστηματικὴ φροντὶς διὰ τὴν συσχέτισιν τῆς παιδείας μὲ τὰς ἑκάστοτε συνθήκας καὶ μὲ τοὺς συγχρόνους ὅρους τῆς οἰκονομικῆς καὶ τεχνικῆς ζωῆς ἀποτέλεσμα ἦτο ἡ γενικὴ πρόοδος καὶ ἐξέλιξις τῆς κοινωνίας.

(3) Τακτικὴ δὲν εἶναι ὡς ἐκ τῶν πραγμάτων τεκμαίρεται ἡ εἰς δευτέραν καὶ μειονεκτικοτάτην μοῖραν ὕπαρξις τῆς πρακτικῆς, τῆς τεχνικῆς, ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως, ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν καλουμένην γενικήν.

(4) Ὅλαι αἱ προηγμέναι χῶραι καθώρισαν τὴν ἐκπαιδευτικὴν πολιτικὴν των βάσει τῶν ἐποχιακῶν ἀπαιτήσεων.

Ὁ «Ἀγὼν» τῆς 22.3.67 ἐτόνιζεν :

Ἡ ζωὴ ἐξελίσσεται καὶ μεταβάλλεται. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος οὔτε σκέπτεται, οὔτε ἐνεργεῖ, οὔτε ζῇ ὅπως τὸν προπολεμικὸν ἄνθρωπον. Καὶ ὁ αὐριανὸς πολίτης, αὐτὸν ποὺ προετοιμάζει τώρα τὸ σημερινὸν σχολεῖον, πάλιν θὰ ζήσῃ πολὺ διαφορετικὰ ἀπὸ τὸν σημερινὸν ἀφοῦ αὐτὸς δυνατὸν νὰ ταξιδεύῃ καὶ εἰς τὴν σελήνην. Αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον τοῦ μέλλοντος ὀφείλει τὸ σημερινὸν σχολεῖον νὰ ἐκπαιδεύσῃ καὶ νὰ δημιουργήσῃ. Καὶ δι' αὐτὸ τὸ σχολεῖον ἐμπρὸς πρέπει νὰ βλέπῃ καὶ οὐχὶ πρὸς τὰ ὀπίσω. Ἂς ἀντλῇ ἀπὸ τὸ παρελθόν. Ἀλλὰ ὀφείλει νὰ προπαρασκευάζῃ.

Δεύτερον, ἡ ἐκπαίδευσις, εἰδικῶς τὰ ἐκπαιδευτικὰ συστήματα, δὲν ἔχουν ἐθνικὰ ὅρια καὶ δυνάμεθα νὰ ἀντλήσωμεν πεῖραν καὶ διδάγματα ἀπὸ οἱανδήποτε χώραν προηγμένην ἐκπαιδευτικῶς. Καὶ ἡ Ἑλλὰς παρακολουθεῖ τὶ γίνεται καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἀσχέτως ἐὰν δὲν μπορῇ νὰ τὰς ἀκολουθήσῃ. Τέλος ἡ «Χαραυγὴ» παραθέτει ἀποσπάσματα ὁμιλιῶν ἀπὸ τὴν Βουλὴν διὰ νὰ τονίσῃ ὅτι :

(1) Χρειάζεται ἐπέκτασις ἐπαγγελματικῆς καὶ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως.

(2) Θὰ σημειωθῇ προσεχῶς μεγάλη ἔλλειψις καθηγητῶν τεχνικῶν ἐπιστημῶν καὶ διὰ νὰ ἀνασταλῇ ἡ διαρροὴ πρέπει νὰ δημιουργηθοῦν αἱ εὐνοϊκαὶ συνθῆκαι ὑπηρεσίας.

(3) Πλεῖστα ἐπιτεύγματα τῆς Σοβιετικῆς Ἑνώσεως εἰς τὸν τομέα τῆς τεχνικῆς συνεκλόνισαν τὸν κόσμον καὶ ἠνάγκασαν τὴν Δύσιν νὰ ἀναθεωρήσῃ πολλὰ σημεῖα τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς της.

(4) Χρειάζεται διαφοροποίησις τῶν τριῶν τελευταίων τάξεων δεδομένου ὅτι χρειάζονται ἀπαραιτήτως τρία χρόνια εἰδικῶν σπουδῶν. Καὶ

(5) μαθήτριαι ὡσαύτως πρέπει νὰ ἐνθαρρυνθοῦν διὰ νὰ στραφοῦν εἰς τὴν τεχνικὴν παιδείαν.

Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς ἄλλα ἀποσπάσματα ἄλλων ἐφημερίδων, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως εἶναι ἡ «Ἀλήθεια», ἡ «Μάχη», ὁ «Ἀγὼν» καὶ ἡ «Χαραυγὴ» εἰς νέας ἐπανειλημμένας εἰσηγήσεις των καὶ ἄρθρα των ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἔχει ἤδη καταστῇ κοινὴ συνείδησις καὶ πεποίθησις παγκόσμιος ὅτι ἡ παιδεία, ἡ ἐκπαίδευσις, εἶναι ὑψίστη λειτουργία κοινωνικὴ καὶ ἐθνική, προσφερομένη διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὴν κοινωνίαν, τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἀνθρωπότητα ὡς σύνολον. Δὲν παρέχεται ἡ μόρφωσις διὰ τὴν μόρφωσιν, καὶ δὲν ὑπηρετεῖ τὸ πνεῦμα ὡς πνεῦμα, δὲν εἶναι μὲ ἄλλους λόγους ἡ παιδεία αὐτοσκοπός, ἀλλὰ ὀργανικὸν μέσον τὸ ὁποῖον θὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀνελικτικὰς βαθμίδας τὴν κοινωνίαν ὡς σύνολον, τὴν πατρίδα, τὴν ἀνθρωπότητα ὁλόκληρον. Ἐν προκειμένῳ τὸ σοφὸν λατινικὸν NON SCOLAE SED VITAE DISCIMOUS καθίσταται ἐν τῇ οὐσίᾳ του ὄχι μόνον ἁπλοῦν δόγμα, ἀλλὰ αἴτημα ἀπαρασάλευτον διότι ἡ παιδεία θὰ ἀξιολογηθῇ ἐὰν εἶναι χρήσιμος ἢ ὄχι εἰς ἕνα τόπον ἀπὸ τὴν ἐπιτυχίαν της νὰ καταστήσῃ τὰ ἄτομα ἢ τὸ ἔθνος ἱκανώτερον διὰ τὴν ἰδίαν τὴν ζωήν. Ἡ δραστηριοποίησις καὶ ἡ ἐπαύξησις τῶν ἐμφύτων ροπῶν, τάσεων καὶ δεξιοτήτων, ὁ σταδιακὸς καὶ μεθολογικὸς ἐμπλουτισμὸς τῆς γνώσεως, ἡ διαμόρφωσις αὐτῶν τῶν δεξιοτήτων καὶ ἱκανοτήτων διὰ τὴν προσαρμογὴν καὶ τὴν ὑποταγὴν τῶν συγκεκριμένων συνθηκῶν τοῦ ἐθνικοῦ καὶ τοπικοῦ περιβάλλοντος εἰς τὸ ὁποῖον κινούμεθα, ἡ χάλκευσις καὶ ἡ σφυρηλάτησις τῆς ψυχῆς, ἡ ὡστικὴ προώθησις τῆς θελήσεως καὶ τῆς βουλήσεως, ἡ δημιουργία κλίματος ἀνωτέρων καὶ βελτιωμένων ἐπιπέδων καὶ μορφῶν πολιτισμοῦ, ζωῆς καὶ κοινωνιολογικῶν συνθηκῶν, ἡ δραστηριοποίησις καὶ ἡ ἀξιολογικὴ κινητοποίησις τῆς κοινωνίας ὡς συνόλου καὶ τῶν ἀτόμων εἰδικώτερον εἰς μίαν πανεθνικὴν σταυροφορίαν πρὸς ἐφαρμογὴν τῶν ἀνωτέρων αὐτῶν στόχων καὶ ἰδεωδῶν, ἡ ἐμπέδωσις καὶ ἡ θεμελίωσις τῆς ἀγάπης πρὸς τὴν πατρίδα καὶ τὴν ἐλευθερίαν καὶ ἡ προσαρμογὴ πρὸς τὰς διατάξεις καὶ τὸ πνεῦμα τῆς παγκοσμίου διακηρύξεως τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, ἡ ὁποία διὰ τοῦ 26ου ἄρθρου της προσδιορίζει ἐπακριβέστερον τοὺς κατευθυντηρίους στόχους τῆς παιδείας κάθε ἔθνους : «Ἡ ἀνάπτυξις τῆς προσωπικότητος καὶ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ σεβασμοῦ τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων καὶ τῶν θεμελιωδῶν ἐλευθεριῶν. Ἡ κατανόησις—τονίζει—καὶ ἡ φιλία μεταξὺ πάντων τῶν ἐθνῶν καὶ ὁμάδων καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς δράσεως διὰ τὴν διατήρησιν τῆς εἰρήνης». Αὐταί, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ἀσφαλῶς μερικαὶ ἀπὸ τὰς παγίας ἐπιδιώξεις καὶ τοὺς θεμελιώδεις ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς τῆς παιδείας, ἡ ἐμπράγματος ἐφαρμογὴ τῶν ὁποίων δίδει θαυμασίους ἠθικοὺς καὶ πνευματικοὺς προσανατολισμοὺς εἰς κάθε ἔθνος, συντελεῖ εἰς τὴν

πρὸς τὰ πρόσω πολιτιστικὴν πορείαν ἑνὸς ἔθνους καὶ θεμελιοῖ τὴν ὁμαλὴν πορείαν του. Πέραν τούτου, διὰ τοὺς ἀλυτρώτους, ὑπάρχει τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐλευθερίας, ἡ ἔφεσις τῆς πάλης κατὰ τῆς τυρρανίας καὶ κατὰ τῆς καταδυναστεύσεως.

Εἶναι συνεπῶς αὐτονόητον ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τὸ μέγα τοῦτο ἄλμα χρειάζεται ἐναρμόνισις τῆς σκέψεως, τῆς βουλήσεως καὶ τῆς δράσεως ὅλων τῶν ἐπαΐόντων καὶ τῶν ἐντεταλμένων ἁρμοδίων παραγόντων τῆς πατρίδος, πρὸς προγραμματισμόν, μεθόδευσιν καὶ ὀργάνωσιν τῆς παιδείας. Διότι εἶναι θέμα μέγα. Καὶ τὸ ἐγχείρημα εἶναι δύσκολον. Καὶ ἀποτελεῖ, τὸ ὀλιγώτερον, ἀτύχημα, διὰ νὰ μὴν εἴπω ἐθνικὸν ἔγκλημα, νὰ ἐπαναπαυώμεθα ἀμέριμνοι καὶ ἀπαθεῖς χωρὶς νὰ ἐπικαλούμεθα τὴν συνδρομὴν ὅλων εἰς τὸν τιτάνιον τοῦτον ἀγῶνα, καὶ νὰ βαυκαλιζώμεθα ὅτι τὰ πάντα ἐξελίσσονται ὁμαλῶς. Μέσα εἰς τὰ πλαίσια ποὺ ἔχομεν προκαθορίσει καὶ ἐξυπηρετοῦσα τοὺς βασικοὺς ἀντικειμενικοὺς σκοποὺς ποὺ ἔχομεν προεπισημάνει εἶναι ποὺ ἐκινεῖτο ἡ ἐξαγγελθεῖσα καὶ εἰς τὴν ἐλευθέραν πατρίδα ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ Αὐγούστου τοῦ 1964. Τὰς συντηρητικὰς ἀντιλήψεις, τὰς ἀναχρονιστικὰς τάσεις, τὸ ὀλιγαρχικὸν πνεῦμα, τὸν ἀντεθνικὸν ἀτομικισμόν, τὰ ἀθέμιτα προσωπικὰ συμφέροντα, τὰς τάσεις φυγῆς πρὸ τῶν εὐθυνῶν, τὰς κρίσεις ἀξιῶν καὶ ἀρχῶν, τὴν ἔλλειψιν αὐτοπεποιθήσεως καὶ πίστεως εἰς τὰς προοπτικὰς ἐπιβιώσεως τοῦ ἔθνους εἶναι ποὺ ἐπεδίωκε νὰ καταπολεμήσῃ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τῆς ἐλευθέρας πατρίδος ὑπὸ τὸν Γεώργιον Παπανδρέου καὶ τὸν συμπατριώτην Λουκῆν Ἀκρίταν, ὅταν καθιέρωνε τὰ κοινὰ μαθητικὰ συσσίτια διὰ τὰς πόλεις καὶ τὰς κοινότητας μὲ πληθυσμὸν κάτω τῶν 10.000 κατοίκων, ὅταν ὠργάνωνε κοινὰ τὰ μέσα μεταφορᾶς τῶν μαθητῶν, ὅταν ἐσάλπιζε τὸ μήνυμα τῆς ἀπαρχῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Δὲν τὸ ἔπραττε διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ ἕνα ἄλφα ποσὸν ἡ μεσαία καὶ ἡ κατωτέρα τάξις μόνον, δὲν τὸ ἔπραττε διὰ νὰ προβῇ εἰς ἐπίδειξιν κοινωνικοῦ ἐνδιαφέροντος καὶ κοινωνιοκρατικῆς μερίμνης. Τὸ ἔπραττε—δυστυχῶς ὅμως φαίνεται ὅτι τοῦτο ὡρισμένοι ἐξ ἡμῶν ἐν Κύπρῳ οὔτε κἂν τὸ ἀντελήφθησαν—διὰ νὰ καταπολεμήσῃ τὰς κακὰς ἕξεις ποὺ ἐσκιαγραφήθησαν ἀνωτέρω, καὶ νὰ ἐμφυσήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς συλλογικῆς δράσεως καὶ τῆς ἐνιαίας συλλογικῆς κινητοποιήσεως ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν σκοπῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῆς πατρίδος.

Ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὀφείλει νὰ ἀποτελέσῃ ἔργον συλλογικῆς καὶ ἀντικειμενικῆς εὐθύνης ὄχι μόνον τῆς πνευματικῆς καὶ ἐθνικοπολιτικῆς ἡγεσίας τοῦ ἔθνους ἀλλὰ ὁλοκλήρου τοῦ ἔθνους. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει—ἐὰν ὡς ἄτομα καὶ ὡς σύνολον δὲν ἐργασθῶμεν πρὸς τὴν ἐν λόγῳ κατεύθυνσιν—δὲν ἔχομεν δικαίωμα νομῆς καὶ συμμετοχῆς εἰς τὰ ἀγαθὰ τῶν πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων τῆς πατρίδος, τῆς θρησκείας, τῆς ἐπιστήμης, τῶν οἰκονομικῶν καὶ τεχνολογικῶν ἐπιτευγμάτων της, τῶν καλλιτεχνικῶν της ἐπιτεύξεων καὶ τῶν ὑλικῶν ἀγαθῶν, τὰ ὁποῖα—ὡς πολλάκις ὑπὸ πολλῶν ἐτονίσθη—καταντοῦν οὐτοπιστικαὶ καὶ χιμαιρικαὶ ἔννοιαι ἄνευ τῆς ὑπάρξεως ὀργανικῶν, θεμελιωδῶν ἐκπαιδευτικῶν βάθρων καὶ ἀρτίας, ἐν γενικαῖς γραμμαῖς, ἐκπαιδεύσεως.

Ἡ Ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, προσδιώριζεν ὅτι ἡ ἐκπαίδευσις δέον ὅπως :

Πρῶτον, ἱκανοποιῇ τὰς πολλαπλᾶς ἀνάγκας μιᾶς κοινωνίας εὑρισκομένης ἐν ἐξελίξει πρὸς ἐξευγενισμὸν τῆς ἀτομικῆς καὶ συλλογικῆς ζωῆς τοῦ ἀνθρώπου.

Δεύτερον, ἀνταποκρίνεται καὶ ἀντικατοπτρίζῃ τὴν συγκεκριμένην κοινωνικὴν σύνθεσιν καὶ τὰς συγκεκριμένας οἰκονομικὰς ἀνάγκας καὶ βλέψεις. Καὶ

Τρίτον, στηρίζῃ καὶ ἀσφαλίζῃ τὴν προσπάθειαν διὰ τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς χώρας καὶ τὴν πνευματικὴν προκοπὴν τοῦ ἔθνους διὰ τὰ ὁποῖα ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν καὶ ἐγγύησιν.

Αἱ κατευθύνσεις βάσει τῶν ὁποίων θὰ ἐπετυγχάνοντο οἱ ἀντικειμενικοὶ στόχοι τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως καθωρίζοντο ὡς αἱ ἀκόλουθοι :

Πρῶτον, ἡ ἐκπαίδευσις θὰ ἔχῃ βασικῶς ἀνθρωπιστικὸν χαρακτῆρα.

Δεύτερον, ὁ ἀνθρωπισμὸς ποὺ διακινεῖ, ποὺ ἐμπνέει καὶ κατευθύνει τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν—ἑδραζόμενος εἰς τὸ βαθύτερον νόημα καὶ τὸ ἀντικειμενικὸν περιεχόμενον καὶ τὸ μήνυμα τῆς χριστιανικῆς πίστεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας—δὲν προσηλώνεται εἰς τὴν τυπικὴν παθητικὴν λατρείαν τῶν νεκρῶν τύπων καὶ τῶν νεκρῶν κανόνων τοῦ παρελθόντος καὶ δὲν παραμένει εἰς τὴν στατικὴν καθήλωσιν καὶ τὴν ἀπηρχαιωμένην μέθοδον καὶ τὸ ὅλον σύστημα, οὔτε ἀντιστρατεύεται τὰς θετικὰς ἐπιστήμας καὶ τὴν τεχνικὴν κατάρτισιν, ἀλλ' ἀντιθέτως ἐγκολποῦται τὰ μεγάλα πνευματικὰ καὶ τεχνολογικὰ ρεύματα τῆς ἐποχῆς διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῶν βασικῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν του.

Τρίτον, θὰ πρέπει νὰ δοθῇ εἰς τὴν εὐγενικὴν καὶ ἐθνοσωτήριον ἐξύψωσιν τῆς μορφωτικῆς στάθμης τῶν μεγάλων μαζῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ εἰς τρόπον ὥστε νὰ δυνηθῇ ὁ ταλαίπωρος λαὸς τῆς Ἑλλάδος—τοὐλάχιστον ἀπὸ τώρα καὶ εἰς τὸ ἑξῆς—νὰ ἀφομοιώνῃ καὶ νὰ ἀξιοποιῇ τὰς τεχνολογικὰς ἐπιτεύξεις τοῦ αἰῶνος μας διὰ τῆς παροχῆς εἰς τὴν ἐθνικήν μας οἰκονομίαν τῶν ἀναγκαίων προϋποθέσεων νὰ ἀφομοιώνῃ καὶ νὰ ἀξιοποιῇ τὰς τεχνολογικὰς αὐτὰς ἐπιτεύξεις, καὶ διὰ νὰ ἐνισχυθῇ ὁ γενικώτερος ρυθμὸς τῆς πνευματικῆς προόδου τῆς χώρας.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν γενομένην τότε ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ πρέπει νὰ ἐγκύψωμεν διεξοδικώτερον εἰς τὸ θέμα τῶν ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν ἐφ' ὅσον βασικὰ ἡ ἐκπαίδευσίς μας ἑδράζεται ἐπὶ τοῦ οὐμανισμοῦ. Ἀλλ' ὅσον βασικὸν παραμένει τὸ γεγονὸς ὅτι μία ἀπὸ τὰς οὐσιώδεις βάσεις τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς πρέπει νὰ εἶναι ὁ κύκλος τῆς κλασσικῆς ἀνθρωπιστικῆς παιδείας—καὶ ἑπομένως παράλληλος προβάλλει ἡ ἀνάγκη ἐντρυφήσεως τοῦ μαθητοῦ εἰς τὸν κύκλον τῶν κλασσικῶν σπουδῶν—ἄλλον τόσον βασικὸν λόγον ἔχει ἡ ἄποψις ὅτι ἐπιβάλλεται ὁ συγκερασμὸς καὶ ἡ σύζευξις τῶν ἀνθρωπιστικῶν σπουδῶν μὲ τὴν σύγχρονον πραγματικότητα, τὴν σύγχρονον τεχνολογικὴν ἔρευναν καὶ ἐπίτευξιν καὶ ἐπιστημονικὴν θεμελίωσιν.

Μόνον ὑπ' αὐτὰς τὰς προϋποθέσεις, μόνον μὲ τὴν βοήθειαν τῆς ὁμορρόπου πορείας δύνανται αἱ ἀνθρωπιστικαὶ σπουδαὶ νὰ ἀποτελέσουν κίνητρον πρὸς τὰ ἐμπρός, νὰ ἐμφυσήσουν δημιουργικὴν καὶ ὀργανικὴν καὶ ζωντανὴν ἐμπνοὴν εἰς τὰ Ἑλληνικὰ νιᾶτα, νὰ δημιουργήσουν ἀνώτερα ἐπίπεδα πολιτισμοῦ. Μόνον τότε θὰ καταστοῦν ἱκαναὶ νὰ δώσουν τὴν εὐκαιρίαν εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους νὰ μετάσχουν εἰς τὴν κατανομὴν τῶν ἀγαθῶν τῆς πατρίδος, νὰ ἀπολαύσουν τῶν ὑλικῶν καὶ πνευματικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ ἔθνους, νὰ γίνουν οἱ πολῖται μῦστες καὶ κοινωνοὶ τῶν πολιτιστικῶν καὶ ἐκπολιτιστικῶν ρευμάτων της, νὰ καταστήσουν τὸν ἄνθρωπον αὐτενέργητον, αὐτοσυνείδητον ὀντότητα καὶ ὄχι ἁπλὸν ἀνθρωπόμορφον λύκον. Μόνον τότε θὰ καταστήσουν ἀνθρώπους ἱκανοὺς νὰ ἀγωνισθοῦν καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ θυσιασθοῦν δι' ἰδανικὰ πανανθρωπίνης προβολῆς καὶ παγκοσμίου κύρους ὡς εἶναι ἡ ἐλευθερία, ἡ εἰρήνη, ἡ δημοκρατία. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τὸ χαρίεν ὄν τοῦ Μενάνδρου ἀλλ' ὁ homo homini lupus. Καταντᾷ ἀνθρωπόμορφος λύκος, χωρὶς τὰ ἰδανικὰ καὶ τὰς εὐγενικὰς παρορμήσεις, ἀπαράλλακτα ὅπως τὸν ἐγνωρίσαμεν μὲ τὰς ἀγχόνας τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν καὶ τὰ στρατόπεδα συγκεντρώσεως ἔστω καὶ ἂν εἶχε τὴν κλασσικὴν μόρφωσιν καὶ τὴν ἀνθρωπιστικὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ πανεπιστημίου τῆς Ὀξφόρδης, ἢ ὅπως τὸν ἐγνώρισαν οἱ μάρτυρες τῆς ἐλευθέρας πατρίδος εἰς τὰ Καλάβρυτα, καὶ τὰ τραγικὰ παιδιὰ τοῦ Λίντιτσε, ἔστω καὶ ἂν εἶχε μόρφωσιν ποὺ τοῦ παρεῖχαν τὰ λαμπρὰ ἐκπαιδευτικὰ ἱδρύματα καὶ αἱ ἐξαίρετοι κλασσικαὶ ἐκδόσεις τῆς Λειψίας καὶ τοῦ Μονάχου.

Συνεπῶς, ἐπιβάλλεται ἡ παιδεία μὲ τὰ προβλήματα καὶ τὰς ἀνάγκας της νὰ γίνῃ ἔργον τῆς πολιτείας, τῆς πατρίδος ὁλοκλήρου καὶ τοῦ λαοῦ της καὶ ἡ ἐνάσκησίς της νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τὴν μάστιγα τῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως καὶ τὴν ξένην ἀντεθνικὴν διάβρωσιν καὶ προπαγάνδαν, ἐνῷ ἐκ παραλλήλου θὰ πρέπει νὰ καταπολεμηθῇ μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις ὁ ἀναλφαβητισμός, ποὺ ἡ

ἔκτασίς του σήμερον ἀποτελεῖ διὰ τὴν πατρίδα μας στῖγμα, δεδομένου ὅτι ὑπερβαίνει τὸ 20%, ἐνῷ ἡμεῖς διατυμπανίζομεν ὅτι εἴμεθα ἡ πατρὶς καὶ τὸ ἔθνος τῆς κλασσικῆς δημιουργίας.

"Οταν ἄλλοι λαοὶ καὶ ἔθνη ὡς τὸ Ἀλγέριον, ποὺ μόλις προσφάτως ἀνεδύθη ἀπὸ μίαν πολυετῆ, πολυαίμακτον ἐθνικοαπελευθερωτικὴν πάλην, ἢ κάποια ἀποκεκομμένα νησιὰ τῆς Καραϐαϊκῆς Θαλάσσης ἀποδύονται—χωρὶς νὰ ἐναϐρύνωνται ὡς οἱ νάρκισσοι, ὡς πράττομεν ἡμεῖς, ποὺ πιστεύομεν ὅτι ἀποτελοῦμεν τὸ κατ' ἐξοχὴν ἔθνος τῆς κλασσικῆς δημιουργίας (ἀνεξαρτήτως τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ 1)5 τοῦ λαοῦ μας εἶναι παντελῶς ἀναλφάϐητον)—ὅταν αὐτοὶ οἱ λαοὶ ἐπανατονίζω ἐδόθησαν ὁλοψύχως εἰς τὴν εὐγενῆ κατ' ἐξοχὴν ἀνθρωπιστικὴν ἀλλὰ καὶ ἐθνικὴν προσπάθειαν καταπολεμήσεως τοῦ ἀναλφαϐητισμοῦ, ἐνῷ ἡμεῖς τυρϐάζομεν περὶ πολλῶν, ἀποτελεῖ, ἐπαναλαμϐάνω, τὸ ὀλιγώτερον ἀδικίαν κατὰ τῆς ἰδίας τῆς ἐννοίας τῆς πατρίδος καὶ τοῦ ἔθνους ἡ γνωμάτευσις καὶ ὁ ἀφορισμὸς ὅτι τὰ πάντα εἰς τὸν ἐκπαιδευτικὸν τομέα ἔχουν καλῶς. Διότι εἶναι πασίγνωστον ὅτι ἡ παιδεία μας—καὶ ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ παιδείας δὲν περιοριζόμεθα μόνον εἰς τὴν Κυπριακήν, ἀλλὰ τὴν πανελλήνιον—ἀποτελεῖ τὴν τελευταίαν πεντηκονταετίαν, κατὰ τοὺς ὁρισμοὺς ξένων καὶ ἡμετέρων, «τὸν μεγάλον ἀσθενῆ μας». Καὶ τὰ αἴτια ἦσαν καὶ εἶναι γνωστά. Ἦτο ἡ ἔλλειψις ὑπευθύνου ἀντικρύσεως τῆς οἰκονομικῆς δαπάνης ποὺ ἀπήτει ἡ παιδεία—εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀντικρύζεται ἐν προκειμένῳ τὸ πρόϐλημα ἐρασιτεχνικῶς καὶ παρασιτικῶς—ὡς δεικνύει ὁ κατωτέρω στατιστικὸς πίναξ δαπανῶν διὰ τὴν παιδείαν κατὰ κάτοικον κατὰ τὸ ἔτος 1961 :

	Δολλάρια
Βέλγιον	39
Γαλλία	35
Δυτ. Γερμανία	18
Ὁλλανδία	24
Ἑλλὰς .. .. (μόνον)	7

Ἐδέησε τότε νὰ ἀποδυθῇ εἰς τοὺς γνωστοὺς ὡραίους ἀγῶνας του ὁ φοιτητικὸς κόσμος τῆς πατρίδος, νὰ δεσπόσῃ καὶ τελικὰ νὰ ἐπιϐληθῇ τὸ ἐθνοσωτήριον σύνθημα «Προῖκα στὴν Παιδεία», ἐδέησε ν' ἀνέλθῃ εἰς τὴν ἀρχὴν τὸ 1964 μία λαοπρόϐλητος Κυϐέρνησις ποὺ ἐπίστευε καὶ ἐθήτευεν εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς παιδείας τοῦ ἔθνους διὰ ν' ἀνέλθῃ αὐτομάτως ἡ δαπάνη κατὰ κάτοικον ἀπὸ 7 δολλάρια εἰς 13 κατ' ἔτος.

Δεύτερος λόγος στατικῆς καθηλώσεως καὶ ἐν πολλοῖς ὀπισθοδρομήσεως ἦτο καὶ εἶναι ἡ ἀντίδρασις πρὸς πᾶσαν κατεύθυνσιν ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως καὶ μεταλλαγῆς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος. Ἀπὸ τοῦ Ψυχάρη, μέχρι τῆς μεταρρυθμιστικῆς προσπαθείας τοῦ Ἐλευθερίου Βενιζέλου μὲ τὰ ἐκπαιδευτικὰ νομοσχέδια τοῦ 1913 καὶ τὴν μετέπειτα ἐκπαιδευτικὴν του πολιτικὴν—μὲ τὴν συμπαράστασιν καὶ τὴν θερμουργὸν φροντίδα καὶ ϐοήθειαν ἑνὸς Γληνοῦ καὶ ἑνὸς Δελμούζου—τὰ ὁποῖα νομοσχέδια καὶ ἡ πολιτικὴ ἐν γένει κατηγορήθησαν ἀπὸ τοὺς ἰδίους πάντοτε κύκλους ὡς ἐθνικὴ προδοσία διότι ἡ μεταϐολὴ τοῦ ϐαυαρικοῦ συστήματος τὸ ὁποῖον εἰσῆξεν ἡ ϐαυαρικὴ ἀντιϐασιλεία διακόπτει δῆθεν τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους, μέχρι τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1924 καὶ τοῦ 1929 ποὺ κατηγορήθη ὡς κομμουνιστικὴ ἐπιϐουλὴ κατὰ τοῦ ἔθνους, ἀκόμη καὶ τὰ πρόσφατα νομοσχέδια τοῦ 1959 καὶ τοῦ 1964, ἰδίως ὅμως ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ 1964 ποὺ κατηγορήθη μόλις πρὸ ὀλίγων ἑϐδομάδων ὡς διανοίγουσα τὴν ὁδὸν πρὸς τὸ παραπέτασμα, ὅλαι αὐταὶ αἱ ἀντιθέσεις εἶχαν τὴν αὐτὴν πηγὴν καὶ προέλευσιν. Τὴν πίστιν, τὴν ἀκλόνητον πεποίθησιν καὶ πίστιν ὡρισμένων ὅτι ἐξαρκεῖ ἡ μόρφωσις ἐλαχίστων διὰ τὴν σωτηρίαν τοῦ ἔθνους ἐνῶ οἱ ἄλλοι μπορεῖ νὰ παραμείνουν εἰσέτι εἴτε παντελῶς ἀπαίδευτοι εἴτε εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς στοιχειώδους ἐπιμορφώσεως. Ἀλλὰ τὸ πρόϐλημα διὰ τὴν πατρίδα εἶναι μέγιστον. Καὶ εἶναι ἀνάγκη ἐνάρξεως προϐληματισμοῦ καὶ διερευνήσεως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἶναι θέμα τεράστιον. Δι' αὐτὸ ὑπέϐαλα τὴν πρότασιν ὅπως τὸ θέμα ἀντικρυσθῇ ἀπὸ εἰδικὴν ἐξ Ὑπουργῶν Ἐπιτροπὴν καὶ ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν Παιδείας

τοῦ Σώματος, ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὴν Κυβέρνησιν τῆς ἐλευθέρας πατρίδος ποὺ θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὰς κάλπας ἐντὸς ὀλίγου. Διότι τὸ θέμα τοῦτο ἀφορᾷ τὴν ἰδίαν τὴν ὑπόστασιν τῆς πατρίδος καὶ αὐτοῦ τοῦ ἰδίου τοῦ ἔθνους.

Ἐνταῦθα, ἐν Κύπρῳ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πέραν τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ὑπῆρξε ριζικὴ καὶ ἀλματώδης ἐξέλιξις καὶ πρόοδος ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τοῦ 1964, σημειοῦμεν τὰς ὑπαρχούσας σοβαρὰς ἀδυναμίας ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὴν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν τῆς ἐλευθέρας πατρίδος :

(1) Δὲν ὑπάρχει ἡ ἐννεαετὴς δωρεὰν φοίτησις.

(2) Δὲν ὑπάρχει ὁ θεσμὸς τῆς ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰσδοχῆς εἰς τὰ γυμνάσια.

(3) Δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ οὐσίᾳ δωρεὰν παιδεία.

(4) Δὲν ὑπάρχουν εἰς τὰς κάτω τῶν 10.000 κατοίκων πόλεις δωρεὰν σίτισις τῶν μαθητῶν καὶ δωρεὰν μεταφορά των ἐκ τοῦ σχολείου εἰς τὰς οἰκίας των καὶ τἀνάπαλιν.

(5) Αἱ παρεχόμεναι πρακτικαὶ γνώσεις ἔχουν μόνον θεωρητικὴν ἐφαρμογήν. Οὔτε τὸ δίωρον μάθημα κἂν ποὺ διαλαμβάνεται εἰς τὸ πρόγραμμα τῆς Γ' Γυμνασίου ἐφαρμόζεται καὶ εἰς αὐτὰ ἔστω τὰ ἀγροτικὰ γυμνάσια, καὶ πολὺ περισσότερον χωλαίνομεν εἰς τὰς πόλεις. Τὸ μάθημα τοῦτο γίνεται κατὰ τρόπον ὑποτυπώδη, διότι δὲν ὑπάρχει εἰδικὸν προσωπικὸν διὰ τὰ εἰδικὰ αὐτὰ μαθήματα.

(6) Ὁ φόρτος ἐργασίας ἀποτελεῖ συνέχειαν προστριβῶν.

(7) Ὑπάρχει ἔλλειψις ἐνιαίας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς καὶ τακτικῆς ἀπὸ γυμνασίου εἰς γυμνάσιον.

(8) Τὸ ἴδιον τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ὑποφέρει :

(α) ἀπὸ ἔλλειψιν ἐνιαίας ἐκπαιδευτικῆς γραμμῆς·

(β) ἀπὸ ἔλλειψιν ἐσωτερικῶν κανονισμῶν διεπόντων τὰ τῆς διοικήσεως τῶν γυμνασίων·

(γ) ἀπὸ ἔλλειψιν πνεύματος συνεργασίας·

(δ) ἀπὸ ἀποσπασματικὴν θεώρησιν πολλῶν σοβαρῶν προβλημάτων·

(ε) ἀπὸ ἀδυναμίαν κωδικοποιήσεως ἐσωτερικῶν κανονισμῶν διεπόντων ὅρους προαγωγῆς, μεταθέσεως καὶ παροχῆς μετεκπαιδεύσεως εἰς καθηγητὰς καὶ διδασκάλους·

(στ) στερεῖται στατιστικολόγων.

Ἐὰν τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶχεν ἔστω ὑποτυπώδη μορφὴν στατιστικολόγων, θὰ ἀντελαμβάνετο ὅτι ἐκ τῶν ἀποφοίτων τῶν δημοσίων σχολῶν συμφώνως πρὸς στατιστικὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἔχομεν εἰς χεῖρας μας μέχρι τῆς 31ης Μαρτίου 1967, θὰ ἀντελαμβάνετο, ἐπαναλαμβάνω, ὅτι τὸ σύνολον τῶν ἀνέργων μαθητῶν αὐτῶν τῶν σχολῶν ἀνήρχετο εἰς 948 ἐκ τῶν ὁποίων οἱ 501 ἦσαν ἄρρενες καὶ οἱ 447 θήλεις, ἤτοι ἀντεπροσώπευαν τὰ 82% τοῦ συνόλου τῶν ἀνέργων μαθητῶν. Ἐπὶ ἰδιωτικῶν σχολῶν, σύνολον ἀνέργων 123, ἐκ τῶν ὁποίων 61 μαθηταὶ καὶ 62 μαθήτριαι, ἤτοι 10,6%.

Ἐπὶ ξένων σχολῶν 86 ἐν ὅλῳ ἀπόφοιτοι ἄνεργοι, ἐκ τῶν ὁποίων 18 μαθηταὶ καὶ 68 μαθήτριαι, ἤτοι 7,4%.

(ζ) Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας οὐδεμίαν ἀξιόλογον συνεργασίαν ἐπέτυχε νὰ ἀποκαταστήσῃ μεταξὺ τῶν δύο βασικῶν ἐκπαιδευτικῶν ὀργανώσεων τῆς νήσου, τῆς ΟΕΛΜΕΚ καὶ τῆς ΠΟΕΔ, ἐνῷ ἐπιβάλλεται τοῦτο νὰ γίνῃ τάχιστα·

(η) οὐδεμίαν ἄποψιν τῶν Ἑλληνικῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων τῆς νήσου ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος τῆς νήσου ἐπεζήτησε, παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἀντιθέτου δηλώσεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα. Δὲν λέγω ἐν προκειμένῳ ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ψεύδεται ἀλλὰ ἡ δήλωσίς του δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀλήθειαν.

(9) Τὸ Κυπριακὸν Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὐδέποτε συνεζήτησε τὸ ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα, ὡς διεκήρυξεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας. Ἁπλῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ὑπέβαλε—καὶ τονίζω ὅτι ἁπλῶς ὑπέβαλε πρὸς πληροφορίαν καὶ οὐχὶ πρὸς συζήτησιν—ἕνα ὑπόμνημα, παραλείψας νὰ ὑποβάλῃ ἀναλυτικὴν ἔκθεσιν καὶ ἐπακριβεστέρας πληροφορίας καὶ συγκεκριμένας εἰσηγήσεις πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, μολονότι τοῦ ἐζητήθη ὅπως τὰς καταθέσῃ ἐντὸς ἑνὸς ἔτους, τὸν Μάρτιον τοῦ 1966.

Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ποὺ ἐνέκρινε εἶναι ἁπλῶς τοὺς τύπους τῶν σχολῶν, ἐνῶ ἀντιθέτως ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ἰσχυρίζεται ὅτι μὲ τὴν ἔγκρισιν τοῦ τυπικοῦ διατάγματος περὶ τύπου σχολῶν καθορίζεται καὶ ἡ ἐκπαιδευτικὴ ἐν προκειμένῳ πολιτική. Ἀλλ' αὐτό, δι' ἐμὲ τοὐλάχιστον ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶναι ἀκατανόητον. Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας διατύπωσε τὴν ἀπορίαν καὶ ἐξέφρασε τὸ παράπονο ὅτι οὐδεμία συγκεκριμένη εἰσήγησις ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας περὶ νέων τύπων ἐπαγγελματικῶν σχολῶν. Δὲν γνωρίζομεν ἐὰν τοιαύτη εἰσήγησις τελικῶς ἐγένετο παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας. Ὅμως δι' ἡμᾶς εἶναι ἀκατανόητον νὰ περιμένῃ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας τὴν ὑποβολὴν συγκεκριμένων εἰσηγήσεων καὶ συγκεκριμένων λεπτομερειῶν καὶ κανόνων πρὸς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ εἶχε τὴν ἀποκλειστικὴν φροντίδα τῆς προβολῆς καὶ προωθήσεως αὐτῶν τῶν σχολείων.

(10) Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας διατηρεῖ—ὡς ἐτόνισε καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν του τῆς παρελθούσης Πέμπτης ἐνώπιον τοῦ Σώματος—ἐπιφυλάξεις διὰ τὴν διδασκαλίαν τῶν ἀρχαίων κειμένων διὰ μεταφράσεων, ἀλλὰ δυστυχῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τοῦτο εἶναι πολὺ βασικὸν στοιχεῖον, ἂν οὐχὶ τὸ βασικώτερον τῆς ἐκπαιδευτικῆς ἐκείνης μεταρρυθμίσεως τοῦ 1964. Ἂν τοῦτο δὲν τὸ ἐνεστερνίσθημεν καὶ δὲν ἔχομεν συνειδητοποιήσει τὴν ἀξίαν του, διερωτῶμαι τί ἔχομεν ἀντιληφθῆ τέλος πάντων ἀπὸ τὸ νόημα καὶ τὸ μήνυμα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Καὶ ἐδῶ ἀκριβῶς—καὶ ἐκ τούτου ἀκριβῶς ὁρμώμενοι—ἐπισημαίνομεν καὶ ὑπογραμμίζομεν τὴν ἀνάγκην τῆς συλλογικῆς καὶ μεθοδικῆς ἐρεύνης καὶ ἀντικειμενικῆς ἀντικρύσεως τοῦ μεγάλου τούτου θέματος, τὸ ὁποῖον ἐνεγράψαμεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ τὸ ὁποῖον εἶναι, ἐπανατονίζομεν, καὶ βαθὺ καὶ μέγα.

Διότι ὡς γίνεται σήμερον ἡ διδασκαλία τῶν ἀρχαίων κειμένων εἰς τὰ γυμνάσια οὐδεμία οὐσιαστικὴ γνωριμία ἐπιτυγχάνεται μὲ τὸν ἀρχαῖον κόσμον καὶ τὸ πνεῦμα του, καὶ ἑπομένως καμμία οὐσιαστικὴ πνευματικὴ ἀκτὶς φωτὸς δὲν ἐκπέμπεται ἀπὸ τὰ ἀθάνατα ἀριστουργήματα τῆς Ἀρχαίας Ἑλληνικῆς Γραμματείας. Ἀντιθέτως—καὶ γνωρίζει τοῦτο πολὺ καλῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας (ὅταν ἤμουν μαθητής του τὸ 1951 ἐνθυμοῦμαι τὴν τραγικὴν ἐμπειρίαν ποὺ ἀπέκτησεν ἀπὸ τὰς γνώσεις τῶν μαθητῶν του ὅταν μᾶς ἐζήτησε νὰ ἀναλύσωμεν τὸν «Ἐπιτάφιον τοῦ Περικλέους») διότι ἡ ἐμπειρία του μὲ τὰ γυμνάσια τὸν ἔπεισε πέραν πάσης ἀμφιβολίας—ἀντιθέτως, ἐπαναλαμβάνω, ἐπιτελεῖται εἰς τὰ γυμνάσια ἁπλῆ ἀποσπασματικὴ τεχνολογικὴ καὶ ἐτυμολογικὴ ἐπεξεργασία ἐδαφίων, μόνον ἐδαφίων, ἀπὸ τὰ ἀρχαῖα κείμενα μὲ τὸ τραγικὸν ἀποκλειστικὸν ἀποτέλεσμα τὴν ἀπομνημόνευσιν λέξεων καὶ τύπων, τὴν διάκρισιν τῆς σημασίας τῶν λέξεων τοῦ «γε» καὶ τοῦ «γάρ», καὶ τὴν ἀνεξάντλητον καὶ ἀτελεύτητον διερεύνησιν τῆς ἱστορικῆς ἐξελίξεως καθ' ὅλην τὴν μακραίωνα δραματικὴν πορείαν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης, τῶν φθογγολογικῶν μεταβολῶν καὶ εἰδικώτερον τῶν διφθόγγων καὶ τῶν προσωδιακῶν

κανόνων, ἐνῶ—κατὰ τραγικὴν σύμπτωσιν—ἡ γλῶσσα μας ἀπέβαλεν ἤδη καὶ τὴν προσωδίαν καὶ τὴν ἐκφώνησιν τῶν διπλῶν φθόγγων, ... διὰ νὰ μὴν ἀναφερθῶμεν εἰς ἄλλους νεκροὺς τύπους.....

Τοιουτοτρόπως ἐπάνω εἰς τὸ ἄγριον κυνηγητό, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τῆς ἐτυμολογικῆς καὶ τεχνολογικῆς ἑρμηνείας καὶ εἰς τὴν ἀποστήθισιν τεσσάρων ἢ πέντε λατινικῶν φρασιδίων ὡς τὸ regina rosas amat, dum spiro spero, καὶ τοῦ Italia habet insulas διὰ νὰ μὴν ἀναφέρω καὶ ἄλλας ὀλίγας, σφαγιάζομεν τὸ νόημα καὶ τὸ μήνυμα τῶν κλασσικῶν κειμένων ποὺ θὰ τὸ προσέφερεν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς πατρίδος μία καλή, πολὺ καλὴ καὶ πολὺ προσεγμένη, ἠλεγμένη καὶ ἐπιστημονικὰ θεμελιωμένη μετάφρασις τοῦ κλασσικοῦ κειμένου. Δυστυχῶς ἐμφαίνεται, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι δὲν γεννῶνται εἰς τὴν πατρίδα πολλοὶ ἀείμνηστοι καὶ ἀείζωοι ἀναμορφωταὶ τῆς πνευματικῆς καὶ τῆς πολιτιστικῆς ζωῆς της ποὺ νὰ ὀνομάζωνται Γληνοί, Δελμοῦζοι, Συκουτρεῖς, Ἀκρίτες.

Ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας γνωρίζει πολὺ καλὰ ὅτι δὲν εἰσηγούμεθα ἀναθεώρησιν τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος ἄνευ προσυνεννοήσεως μετὰ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ἐλευθέρας πατρίδος καὶ ἄνευ ἐνδελεχοῦς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος. Ἐπομένως οἱαδήποτε ἄσκοπος καὶ ἄστοχος προέκτασις, αὐθαιρέτως, τῆς ἐπερωτήσεως καὶ τοῦ θέματος ἀποκρούεται ἐντόνως ἀπὸ μέρους μας. Ὑπηρετήσαμεν καὶ ὑπηρετοῦμεν μετὰ πάθους, τοὐλάχιστον ἴσου μετὰ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας, τὴν ἱερὰν ἔννοιαν τῆς ἑνώσεως μετὰ τῆς μητρὸς πατρίδος καὶ δὲν δεχόμεθα οἱουσδήποτε χαρακτηρισμοὺς—ἐπαναλαμβάνομεν αὐθαιρέτους—παρ' οἱουδήποτε. Ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἕνωσιν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις, τὰς σωματικάς, τὰς πνευματικὰς καὶ τὰς ψυχικάς. Ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἕνωσιν μὲ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς συνειδήσεώς μας καὶ θὰ ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἕνωσιν ὡς τὴν ὑστάτην ἐκπνοήν μας. Ἐπομένως ἀπορρίπτομεν οἱανδήποτε ἀθέμιτον καὶ σκόπιμον ἴσως διαστρέβλωσιν ἢ ἀντίθετον προέκτασιν τῆς ἐννοίας τῆς προσπαθείας μας.

Ἕνας ἔντιμος καὶ πολὺ ἀγαπητὸς φίλος, ὁ συνάδελφος Νῖκος Ἀγγελίδης προσπαθῶν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν γενομένην συζήτησιν ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προβλήματος εἰς τὴν βιβλιοθήκην ξένης πρεσβείας, καθ' ἣν στιγμὴν ἀπεφεύγετο πρὸ ἐλαχίστων μόλις ἡμερῶν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας νὰ δοθῇ σαφὴς καὶ σοβαρὰ ἀνάλυσις τοῦ θέματος ὅταν παρεκαλεῖτο περὶ τούτου ὑπὸ μελῶν τοῦ Σώματος, διέπραξεν ὁ ἐν λόγῳ συνάδελφος—τὴν τρίτην αὐτὴν φορὰν ποὺ ὁμιλεῖ ἀπὸ τοῦ βήματος κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἑπταετοῦς θητείας του—τοὐλάχιστον λάθος. Διότι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον διεξήχθη ἡ συζήτησις δὲν ἦτο οὔτε ὁ κατάλληλος οὔτε ὁ ἁρμόζων διὰ τὸ κῦρος τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ περιφρουρηθῇ καλύτερον.

Ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἴσως νὰ μὴν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του—καὶ διὰ τοῦτο ὅμως δὲν δικαιολογεῖται—ὅτι ἡ «Σάϊπρους Μέϊλ», ἡ κατ' ἐξοχὴν ἐφημερὶς ποὺ ἀναγινώσκεται ἀπὸ ξένους, περιέγραφεν εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 21.3.67 σκηνὰς ποὺ δὲν ἁρμόζουν οὔτε εἰς τὴν σοβαρότητα τοῦ θέματος οὔτε τὸ κῦρος τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας.

" Dr. Spyridakis (γράφει ἡ ἐφημερὶς) angrily declared that " these figures do not correspond to the truth ".

He said: If 2,000 school graduates remained jobless yearly, Cyprus would have 10,000 unemployed in five years. But the unemployed numbered only 4,000, of whom only 600 were school graduates.

He complained (γράφει ἡ ἐφημερὶς) that his Ministry had asked the Ministry of Labour for information about the types of school these people had graduated from, but the Labour Ministry was unable to give such details ".

Ἐνῶ προηγουμένως, γράφει ἡ ἰδία ἐφημερίς, ὁ "Επαρχος κ. Ζαχαριάδης ἔδιδε διάφορον εἰκόνα, προσθέτοντας αὐτὰ ποὺ προσέθεσεν. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ σ' ἄλλα ἀποσπάσματα τῆς ἐφημερίδος. Εὐτυχῶς ὅμως τὸ θέμα ποὺ ὑπεγραμ-

μίσαμεν ἔγινεν ἀντιληπτὸν καὶ ἀπὸ τοὺς πνευματικοὺς ἡγέτας τοῦ τόπου καὶ τὸ ἐπεσήμαναν μὲ τρόπον λιτὸν μὰ καὶ μὲ τόνον πολὺ σαφῆ καὶ κατηγορηματικόν. Παραπέμπω τὸν ἔντιμον συνάδελφον εἰς τὴν ἔκδοσιν τῆς «Κύπρου» τῆς παρελθούσης Δευτέρας σὲ ἐνυπόγραφον ἄρθρον ὑπὸ τὸν τρίστηλον γενικώτερον τίτλον «ἡ προώθηση ξένων ἐπιρροῶν» διὰ νὰ ἐξαγάγῃ καὶ ἀπ' ἐκεῖ τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα.

Ὁ ἴδιος ἔντιμος συνάδελφος ἐσχολίασε τὴν ἐπίκρισιν διὰ τὴν σημειωθεῖσαν ἀνακολουθίαν θέσεων ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας ἐπὶ τοῦ ἀνατολικοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος. Δὲν θέλω νὰ ὑπογραμμίσω τί ἐδήλωσε δημοσίᾳ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ὅταν ἐπέστρεφε τότε ἐκ σχετικοῦ ταξιδίου, διότι ἤδη ἔχουν δημοσιευθῆ, καὶ δι' ὅσους παρακολουθοῦν τὰ ἐκπαιδευτικά μας θέματα εἶναι αὐταὶ γνωσταί, οὔτε θέλω νὰ ἀναφερθῶ εἰς προσωπικὰς πρὸς ἐμὲ δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας διὰ τὰ «παλάτια πολιτισμοῦ» ποὺ ἐπεσκέφθη. Ἦτο δικαίωμά του νὰ τὰς ἐκθέσῃ. Δὲν ἦτο ὅμως δικαίωμα τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας νὰ παρουσιάσῃ καὶ νὰ συνδυάσῃ κατὰ τρόπον ὄχι καὶ τόσον καθαρὸν τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐπερώτησιν ὡς ἀποσκοποῦσαν εἰς εἰσαγωγὴν καὶ ἀντιγραφὴν ἀλλοτρίων καὶ ὀθνείων συστημάτων, ἐνῶ παραμένει θέμα ἄλλο—ἐντελῶς διάφορον—ἡ ἀνάγκη κάποιας συνοχῆς εἰς τὰς θέσεις καὶ τὰς δηλώσεις μας.

Ὁ ἴδιος συνάδελφος ἐνεθυμήθη τὸν θαυμασμὸν ξένου ἀρχαιολόγου κατὰ τὴν ἀνακάλυψιν ἀμφορέως εἰς τὴν Σαλαμῖνα διὰ νὰ ἐξαγάγῃ ὑπερβολικὰ ἐνθουσιώδη συμπεράσματα διὰ τὴν θέσιν τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιστήμονος ἔναντι τῶν ἐκπαιδευτικῶν προβλημάτων, τῶν ἀγώνων καὶ τῆς ἀγωνίας τοῦ ἔθνους διὰ τὴν παιδείαν του. Οὐδεὶς ἀμφισβητεῖ τὸ εὐγενὲς ἐνδιαφέρον τῶν ἐν λόγῳ ἐπιστημόνων πρὸς τὴν περίοδον ποὺ μελετοῦν καὶ διερευνοῦν. Πέραν τούτου ὅμως τὸ θέμα παραμένει ἐκκρεμὲς καὶ οὐδεμίαν ἀντίκρυσιν δίδει ὁ ἔντιμος συνάδελφος —ὁ ὁποῖος διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεώς του, ὡς γνωρίζω, ἀπουσίαζεν ἐκ τῆς αἰθούσης τῆς Βουλῆς ὅταν συνεζητεῖτο τὸ θέμα, συγχύσας εἰς τὸ τέλος κατὰ τρόπον τραγικὸν καὶ σπαραξικάρδιον ὅ,τι ἡμεῖς εἴπομεν ἀπὸ τοῦ βήματος μὲ ὅ,τι ἐγράφη εἰς τὸν τύπον—ἐπαναλαμβάνω, οὐδεμίαν ἀντίκρυσιν δίδει ὁ ἔντιμος συνάδελφος, διότι οἱ ξένοι ἐπιστήμονες οὐδεμίαν, πλὴν τῆς ἐπιστημονικῆς διερευνήσεως, διάθεσιν ἔχουν νὰ ἀσχοληθοῦν μὲ τὴν πρέπουσαν καὶ ζῶσαν ἑλληνικὴν πραγματικότητα. Ὅπως ἀσφαλῶς οὔτε ὁ ἴδιος ὁ ἀγαπητὸς συνάδελφος ἐνδιεφέρετο νὰ ἐγκύψῃ ἐπάνω εἰς τὰ ἐκπαιδευτικὰ προβλήματα τῆς Η.Α.Δ., φερ' εἰπεῖν, ἔστω καὶ ἂν ἐθαύμαζεν εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν τὸν Αἰγυπτιακὸν πολιτισμόν, τὸν ὁποῖον κάποτε ἐδιδάχθη. Καὶ οὐδεμίαν σύζευξιν ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ ἡ ἐμπειρία μὲ τὸ Λοῦξορ, τὸ Καρνάκ, τὸ Μεντινὲτ-Ἀβοῦ, τὴν Βιβὰλ ἐλ Μολούκ, τὴν Κοιλάδα τῶν Βασιλέων, τὴν Γκίζα, τὴν Μέμφιν, τὴν Ἡλιούπολιν, ἢ μὲ τὰς βασιλείας τοῦ Τουταγχαμὼν τῆς Χατσεψούτ, τοῦ Μήν, μὲ τὸ πανεπιστήμιον τοῦ Καΐρου ἢ μὲ τὰ δημοτικὰ σχολεῖα τῶν ἀγροτοπαίδων τῆς Τάντα.

Ἰδεῶδες θὰ ἦτο ἂν προωθεῖτο εἰσήγησις τὴν ὁποίαν καὶ ὁ ἴδιος, ὡς πληροφοροῦμαι, ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας ὑπέβαλε πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, περὶ ἐνάρξεως ἐφαρμογῆς πενταετοῦς συστήματος δημοτικῆς φοιτήσεως, τριετοῦς κύκλου ὑποχρεωτικῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως καὶ μετὰ ταῦτα τετραετοῦς ἐξειδικεύσεως, τριχοτομουμένης εἰς οἰκονομικοεμπορικὴν ἐκπαίδευσιν, πρακτικοτεχνικὴν καὶ κλασσικοφιλολογικοϊστορικὴν ἐκπαίδευσιν.

Τὸ νὰ τονίζωμεν ὅμως ὅτι τὸ ἐν Ἑλλάδι καὶ δὴ τὸ ἐν Κύπρῳ—ποὺ ἀπεδείχθη ὅτι δὲν ἀφωμοίωσε τὰς βασικὰς ἐκπαιδευτικὰς μεταρρυθμίσεις τῆς ἐλευθέρας πατρίδος διὰ τὸν α' ἢ τὸν β' λόγον, δὲν τὸ ἐξετάζω,—σύστημα γενικῆς καὶ τεχνικῆς παιδείας εἶναι ἐκσυγχρονισμένον καὶ ἀνταποκρίνεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῆς κοινωνίας, τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς οἰκονομίας τῆς χώρας μας καὶ στηρίζεται ἐπὶ τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος τῆς Δύσεως εἰς ἣν ἀνήκει ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Κύπρος καὶ νὰ μὴ θέλωμεν νὰ διεξάγωμεν σοβαρὰν ἔρευναν πρὸς ἐξαγω-

γὴν τῆς παιδείας τῆς πατρίδος ἐκ τῆς τραγωδίας εἰς τὴν ὁποίαν φέρεται, ἀποτελεῖ κατὰ τὴν γνώμην μου εὐθυνὴν δημαγωγίαν ἢ κατὰ τὴν γνώμην θυμοσόφου ἁπλῆν πτωχαλαζονείαν.

Ἀσφαλῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας ἐκτιμᾷ τὸν ἀποχωρήσαντα πρὸ τριημέρου Ὑπουργὸν Παιδείας—ὅπως τὸν ἐκτιμᾷ καὶ ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Νίκος Ἀγγελίδης—καὶ καθηγητὴν τῆς φιλολογίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν κ. Ἰωάννην Θεοδωρακόπουλον καὶ θὰ ἐκτιμᾷ καὶ θὰ σέβεται τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ τὸ ἐθνικόν του ἔργον, ὅπως ἐκτιμᾷ καὶ θὰ σέβεται ἐξ ἴσου τὸ ἐπιτελούμενον ἐπιστημονικὸν καὶ ἐθνικὸν ἔργον ὑπὸ τοῦ ἐν Ἀθήναις Συλλόγου «Παρνασσός». Θὰ ἦτο ὡς ἐκ τούτου καλὸν νὰ ὑπογραμμίσω ἐνταῦθα ὅτι εἰς πολὺ πρόσφατον διάλεξίν του πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν ποὺ ἐπραγματοποίησεν ἀπὸ τῶν αἰθουσῶν τοῦ «Παρνασσοῦ» ὁ ἐν λόγῳ καθηγητὴς καὶ τότε Ὑπουργὸς Παιδείας ὑπὸ τὴν ἰδιότητά του ὡς Ὑπουργοῦ Παιδείας, ἐτόνιζε σὺν ἄλλοις τὰ ἑξῆς :

«Τὸ Ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα εἶναι οὐσιαστικῶς ἀπηρχαιομένον μὴ συνάδον πρὸς τὰς συγχρόνους τεχνολογικὰς καὶ ἐπιστημονικὰς ἐπιτεύξεις καὶ θὰ ἔδει, ὡς ἐκ τούτου, νὰ ἀναδιαρθρωθῇ ἐκ βάθρων».

Ἤτοι συνεφώνει, ὡς ἐκ τούτου, μὲ τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐπερώτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος, πλήρως, οὐσιαστικῶς καὶ τυπικῶς. Ἀλλ' ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας τῆς ἐλευθέρας πατρίδος ἐπροχώρει πάρα κάτω διὰ νὰ τονίσῃ καὶ νὰ ὑπογραμμίσῃ μὲ τὸν ἐμφαντικώτερον τρόπον ὅτι οἱ ἐνιστάμενοι καὶ οἱ ἀπορρίπτοντες τὴν ἰδέαν τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως, ἐπικαλούμενοι ἐθνικούς, ἱστορικοὺς καὶ θρησκευτικοὺς λόγους, προσφέρουν τὴν χειρίστην ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν, τὴν ὁδηγοῦν εἰς τὴν ὀπισθοδρόμησιν, τὴν στατικὴν καθήλωσιν, μὲ ἀπροβλέπτους ἐθνικὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις διὰ τὴν πορείαν καὶ τὸ μέλλον τῆς πατρίδος. Ἀσφαλῶς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας τῆς Κύπρου ὀφείλει νὰ παραδεχθῇ κατόπιν τούτου ὅτι ἔσφαλεν ἀπαντήσας ὡς ἀπήντησε καὶ ὑποστηρίξας θέσεις ὡς ἀνέπτυξε κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην. Θὰ πρέπει, ὡς ἐκ τούτου, ἂν ὄχι νὰ ἐξαγάγῃ τὰ ἀναγκαῖα συμπεράσματα, τοὐλάχιστον νὰ ἀρχίσῃ νὰ διερευνᾷ τὰς προοπτικὰς καὶ μεθόδους ἀντικρύσεως καὶ μερικῆς ἔστω ἐπιλύσεως τοῦ θέματος ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως.

Προσωπικῶς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἀδυνατῶ νὰ πιστεύσω ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας δὲν ἔχει ὑπ' ὄψιν του τὴν ἔκδοσιν τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πολυτεχνείου κ. Κακριδῆ ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν ὑπομονήν, τὴν ἰώβειον ὑπομονήν, νὰ ἐπιλέξῃ ἀποσπάσματα ἀπὸ γραπτὰ εἰσιτηρίων ἐξετάσεων τελειοφοίτων τῶν γυμνασίων καὶ δὴ ἀποφοίτων πολλῶν τούτων ἀπὸ φροντιστηριακὰς σχολὰς μὲ ἕνα ἢ δύο χρόνια φροντιστηρίων, τὰ ὁποῖα τμήματα τῆς ἐρεύνης τοῦ κ. Κακριδῆ θὰ φροντίσω οὕτως ὥστε νὰ προωθηθοῦν ἐγκαίρως πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Παιδείας διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν τῆς τραγωδίας πρὸς τὴν ὁποίαν φέρεται τὸ ἔθνος. Ἀποσπῶ ἐλάχιστα τμήματα ἀπὸ τὸ δημοσίευμα τοῦ κ. Κακριδῆ, ἀναφερόμενα σὲ ἀποσπάσματα ἐκθέσεων 94 γραπτῶν τοῦ τμήματος Μεταλλειολογίας καὶ 140 ὑποψηφίων τοῦ τμήματος Χημείας.

Τὸ θέμα ποὺ τοὺς ἐτέθη τότε ἦτο :

«Ἀναγράψατε, ἑρμηνεύσατε καὶ ἀναλύσατε τὰ δύο πρῶτα τετράστιχα τοῦ ἐθνικοῦ μας ὕμνου. Γράψατε τί γνωρίζετε περὶ τοῦ ποιητοῦ τούτου καὶ τοῦ μουσουργοῦ ὁ ὁποῖος τὸν ἐμελοποίησε».

Ἰδοὺ τί περιεῖχον μερικὰ ἐκ τῶν 94 γραπτῶν τῶν ὑποψηφίων Μεταλλειολόγων καὶ ἀποφοίτων γυμνασίων, μετὰ ἀπὸ ἐμπειρίαν εἰς τὰ διάφορα φροντιστήρια :

..... ἐκδήλοντας τὸν πόθο τῶν Ἑλλήνων διὰ τὴν ἐλευθερίαν, τὸν εὐσεβῆ αὐτὸ πόθο ὁ ὁποῖος φωλιασμένος μέσα εἰς τὴν ψυχὴ τοῦ Ἕλληνος ἀνάμενε τὴν στιγμὴν ὅπου θὰ ἐξεχύνετο ὡς συρφετὸς παρασύροντας τὸ πᾶν κατὰ τὴν διάβασή του.....

"Αλλος :

..... Αργότερον τὸ ποίημα τοῦτο ἐμελοποιήθη ὑπὸ τοῦ Μόντζαλα.

"Αλλος :

Σὲ γνωρίζω ἐκ τοῦ προσώπου σου τὸ ὁποῖον εἶναι πλήρη κόπων ἐκ τῶν συνεχῶν ἀγώνων καὶ ἕνεκα τούτου μὲ θία ἀναμετρᾶ τὴν γῆ.....

"Αλλος :

Ὁ ὕμνος πρὸς τὴν ἐλευθερίαν καὶ οἱ ἐλεύθεροι πολιορκημένοι του ἀποτελοῦν τοὺς δύο πολυέδρους στόλους τῆς Σολωμικῆς πολιτείας τοῦ στίχου.

"Αλλος :

..... Ὁ Διονύσιος Σολωμὸς κατήγετο ἀπὸ ἕνα νησὶ τοῦ Αἰγέου..... ἀπογοητευμένος μετέβη εἰς ἄλλην νῆσον τοῦ Αἰγέου.....

"Αλλος :

..... ἐγεννήθη εἰς τὴν τότε Ἰταλικὴν ἀποικίαν τῆς Ζακύνθου..... τετρακόσια ἔτη ὑποδουλείας.....

"Αλλος :

..... τὸ ἀποκώρυφον ὅμως ποιητικῆς τέχνης τοῦ Σολωμοῦ ἐνεφανίζεται..

"Αλλος :

.....εἰς τοὺς δύο πρώτους τετραστίχους. Ἐμβαθυνόμενος εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν ὡς ἄνω δύο τετραστίχων, ἐσχημάτισα τὴν ἀλάνθαστον γνώμην ὅτι ἡ ἐλευθερία εἶναι δι' ἡμᾶς ἡ φυχὴ τῆς ψυχῆς μας.....

"Αλλος :

..... Θεωρεῖ ταύτην πηγάζουσα ἀπὸ τὰ κόκκαλα ἡμῶν.....

"Αλλος φοιτητὴς ὑποψήφιος :

..... γνωρίζει τὴν ἐλευθερίαν ἀπὸ τὴν κόψι τοῦ σπαθιοῦ τοῦ κατακτητοῦ.

"Αλλος :

..... Ὁ Διονύσιος Σολωμὸς..... προσωποιεῖ τὴν ἐλευθερίαν εἰς μίαν γυναῖκα ἡ ὁποία γνωρίζεται καὶ διακρίνεται ἀπὸ τὴν τρομερὴν τομὴν τὴν ὁποίαν τῆς ἔχει προξενήσει τὸ σπαθὶ τοῦ κατακτητοῦ.....

"Αλλος φοιτητὴς ὑποψήφιος :

..... ἡ ἐλευθερία λοιπὸν ἀποτελεῖ τὸ ὀξυγόνον τοῦ ἔθνους τὸ ὁποῖον ὁλόκληρον καταρρέει καὶ ἐξηφανίζεται.....

"Αλλος :

..... ὡς μία νεαρὰ κοπέλλα ἡ ὁποία ἐξέρχεται κρατῶν εἰς τὸ ἕνα χέρι..

"Αλλος ὑποψήφιος :

..... Ἐλευθερία! ἡ λέξις ἡ ὁποία εἰς τὸ ἄκουσμά της φέρει εἰς τὸν καθένα μας μίαν ψυχικὴν ἀνωμαλίαν.....

"Αλλος :

..... Ὁλόκληρες σελίδες δύναται νὰ ὑπαριθμήσῃ κανεὶς..... γνωρίζομεν ὅμως καὶ τὴν ὄψιν τοῦ σπαθιοῦ σου τὸν ὁποῖον ὑπονοεῖ τοὺς διανοουμένους "Ελληνας.....

"Αλλος :

..... ἴστατο ὀρθία, κόμη ἀνεμίζουσα, λευκὴ ἐσθῆτα, ἀπαστράπτομτας ὀφθαλμούς, τρομερά, μὴ ἀνεχομένη.....

Θὰ ἠδυνάμην, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, νὰ παραθέσω καὶ τὰς ὑπολοίπους 12 σελίδας ποὺ ἔγραψα. Ἀλλὰ δυστυχῶς φοβοῦμαι μήπως σᾶς κουράσω.

Ἐν ὄψει αὐτῆς τῆς τραγωδίας.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν θέλετε νὰ προχωρήσετε θὰ εἶναι πολὺ διασκεδαστικόν.

Γ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἶναι διασκεδαστικὸν ἀλλὰ καὶ τραγικόν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, δυστυχῶς.

Καὶ ἐν ὄψει αὐτῆς τῆς τραγῳδίας, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὁ οἱοσδήποτε ἐχεφρονῶν Ἕλλην, ὁ οἱοσδήποτε ἄνθρωπος ποὺ πονεῖ αὐτὸν τὸν τόπον του ἀντιλαμβάνεται ὅτι ὁδηγούμεθα κατὰ κρημνόν. Πρὸς πρόληψιν ἴσως νέων καταστάσεων, νέων δεινῶν, εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως καὶ ὑμεῖς βοηθήσητε, ἐὰν τελικῶς ἐγκριθῇ ἡ εἰσήγησις, περὶ παραπομπῆς τοῦ θέματος εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον καὶ εἰς τὴν εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπιστημονικὴν ἀντίκρυσιν τοῦ σοβαροῦ τούτου θέματος ἐπ' ὠφελείᾳ τοῦ λαοῦ καὶ τῆς πατρίδος. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ὁ κύριος Ὑπουργὸς Παιδείας τόσον εἰς τὴν ἀπάντησίν του τὴν δοθεῖσαν εἰς τὴν ἐπερώτησιν ἡ ὁποία προεκάλεσε τὴν συζήτησιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος ὅσον καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἐνώπιον τοῦ Σώματος προσεπάθησε νὰ σύρῃ διαχωριστικὴν γραμμὴν μεταξὺ αὐτοῦ, ὡς ἐθνικῶς σκεπτομένου ἐπὶ θεμάτων παιδείας, καὶ μελῶν τοῦ Σώματος, ὡς δῆθεν ἀντιπαρερχομένων τὴν ἀνάγκην τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος τῆς παιδείας μας.

Εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός : «Δὲν ἐπιζητοῦμεν καὶ ἀγωνιζόμεθα πράγματι διὰ τὴν ἕνωσίν μας μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ μάλιστα ἐντὸς τοῦ πολὺ προσεχοῦς μέλλοντος. Διατί θέλομεν τότε χωριστὴν ἐκπαίδευσιν καὶ χαρακτηρίζομεν τὴν ἑλληνικὴν ἐκπαίδευσιν ὡς δῆθεν πεπαλαιωμένην καὶ κλονίζομεν διὰ τούτου τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ εἰς τὴν Ἑλλάδα» ;

Διὰ τῶν ὡς ἄνω ἐρωτημάτων ὁ κ. Ὑπουργὸς θέτει ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν ἀγωνιστικὴν προσήλωσιν τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς μας εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ἑνώσεως καὶ ὑπαινίσσεται τὴν ἄσκησιν ἀνθελληνικῆς πολιτικῆς ὑπὸ Βουλευτῶν τοὺς ὁποίους χαρακτηρίζει ὡς δῆθεν κλονίζοντας τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ πρὸς τὴν Ἑλλάδα.

Εἰς ἀπάντησιν ἡμεῖς ἕνα ἔχομεν νὰ εἴπωμεν, ἢ μᾶλλον νὰ ἐπαναλάβωμεν. Δὲν χρειαζόμεθα μαθήματα ἐθνικῆς ἀγωγῆς ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν Παιδείας. Εἰς πατριωτισμόν, εἰς ἐκτίμησιν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, εἰς ἑνωτικὰ συνθήματα δὲν ὑστεροῦμεν. Οἱ δύο ἀπελευθερωτικοὶ ἀγῶνες τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἶναι τόσον πρόσφατοι καὶ ἡ Κύπρος τόσον μικρὴ ὥστε ἡ δρᾶσις τοῦ καθ' ἑνὸς νὰ εἶναι γνωστή. Αὐτὸ ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα αὐτό.

Παρὰ ταῦτα, ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς συνεφώνησε μὲ τὴν βασικήν μας διαπίστωσιν καὶ συνεμερίσθη τὰς ἀνησυχίας μας. Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸν ἐθνικὸν χαρακτῆρα τῆς Κυπριακῆς ἐκπαιδεύσεως σεβόμεθα μὲ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὡς ἐκπρόσωποί του εἰς τὴν Βουλήν. Ὅ,τι ἐζητήσαμεν νὰ συζητηθῇ καὶ συζητεῖται καὶ θὰ συζητῆται μέχρις ἐποικοδομητικῆς ἀντικρύσεως αὐτοῦ εἶναι ἡ ἐναρμόνισις τῆς ἐθνικῆς παιδείας μας πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου. Ἐναρμόνισις, ἡ ὁποία οὐδεμίαν περικλείει ἀντίφασιν. Ἀντιθέτως, ἡ παρουσία ἐθνικῆς παιδείας ἀπροσαρμόστου πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς δημιουργεῖ κακοὺς καὶ ὄχι καλοὺς Ἕλληνας. Διότι καὶ τὸ κάλλιστον τῶν Ἑλλήνων ἀποφοίτων δύναται νὰ φθείρῃ ἐθνικῶς ἡ πεῖνα, ὡς ἀποτέλεσμα τῆς ἀνεργίας.

Ἐπερμένεμεν ἀπὸ τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ θέσῃ τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν τύπων τῶν ἥλων τῆς παιδείας μας, νὰ δεχθῇ τὴν ἐποικοδομητικὴν συνδρομήν μας δι' ἀντίκρυσιν φλεγόντων προβλημάτων της. Ἐπελαγοδρόμησεν ὅμως εἰς ἐθνικὰ πελάγη ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργός, ἐπεριαυτολόγησε καὶ μετετώπισε τὸ θέμα. Καὶ ἔτράπη εἰς ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμοὺς δῆθεν σκέψεων τὰς ὁποίας ἡμεῖς δὲν ἐκάμαμεν.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ κύριος Ὑπουργὸς Παιδείας εἰς τὴν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ὁμιλίαν του ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὰ ἑξῆς :

«Εἰς ἀναγκαίας παρ' ἡμῖν παρεκκλίσεις—ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν Ἑλλάδι παιδείαν—λόγῳ ἰδιαζουσῶν συνθηκῶν.

Εἰς ἀναγκαίαν παρ' ἡμῖν εὐλυγισίαν—πάντοτε ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν Ἑλλάδι παιδείαν—ἥτις ἐπιτρέπει τὴν διατήρησιν στοιχείων τινῶν ἐφαρμοσθέντων παρ' ἡμῖν μέχρι τοῦδε καὶ ἀποδειχθέντων ὠφελίμων».

Ἀκριβῶς καὶ ἡμεῖς ἀναγκαίας παρεκκλίσεις καὶ ἀναγκαίας εὐλυγισίας ἐζητήσαμεν καὶ ζητοῦμεν γιὰ νὰ θέσωμεν τὴν παιδείαν μας ἐπὶ ὀρθῆς καὶ ρεαλιστικῆς βάσεως διὰ νὰ μπορῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου.

Περὶ βαθμοῦ παρεκκλίσεως καὶ εὐλυγισίας ζητοῦμεν καὶ οὐχὶ περὶ ἀρχῶν.

Ὁ κ. Σπυριδάκις διαπιστώνει τὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς τῆς παιδείας δι' ἀντίκρυσιν τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου, τὴν ἀνάγκην ἐπεκτάσεως τῆς τεχνικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ἐκπαιδεύσεως, τὴν ἀνάγκην βαθμιαίας ἀντικαταστάσεως κλασσικῶν γυμνασίων διὰ πρακτικῶν, τὴν ἀνάγκην ἱδρύσεως τεχνολογικῶν γυμνασίων, τὴν ἀνάγκην αὐξήσεως τῶν τεχνικῶν σχολῶν, τὴν ἀνάγκην προσθήκης νέων εἰδικεύσεων εἰς τὰς ὑφισταμένας τεχνικὰς σχολάς, τὴν ἀνάγκην ὅπως ἡ παιδεία δημιουργῇ ὄχι μόνον ἀνθρώπους—Ἕλληνας ἀλλὰ καὶ ἄτομα ἱκανὰ διὰ τὸν ἀγῶνα τῆς ζωῆς πρὸς τὸ ἰδικόν των συμφέρον καὶ τὸ γενικώτερον συμφέρον τοῦ τόπου.

Ἔγινε στροφὴ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, εἶπεν ὁ κ. Ὑπουργός. Συμφωνοῦμεν. Πρέπει νὰ γίνουν περισσότερα, λέγει. Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ὑπεβάλαμεν ἐντόνως. Χρειάζεται μελέτη καὶ προγραμματισμός, λέγει, διὰ τὸ τί δέον γενέσθαι. Οὐδεὶς διαφωνεῖ. Χρειάζονται χρήματα, λέγει ὁ κύριος Ὑπουργός. Χρειάζονται ἐξειδικευμένοι καθηγηταὶ καὶ ἐκπαιδευταὶ εἰς τεχνικὰς σχολάς. Πρέπει νὰ ἐξευρεθοῦν.

Ἐπερρίψαμεν εὐθύνην εἰς τὸν ἔντιμον κ. Ὑπουργὸν δι' ὅσα δὲν ἔγιναν καὶ πρέπει νὰ γίνουν. Ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅμως εἰς τὴν ὁμιλίαν του ἐπέρριψε τὴν εὐθύνην εἰς τὴν Κυβέρνησιν γενικῶς, εἰς τὴν ἀδυναμίαν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἔλλειψιν καθηγητῶν θετικῶν ἐπιστημῶν. Δὲν νομίζομεν ὅτι μὲ αὐτὰ ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἀπεκδύεται πλήρως τῆς εὐθύνης διότι καὶ ὁ ἴδιος εἶναι μέλος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπιρρίπτει τὴν εὐθύνην καὶ εἶναι μάλιστα ὁ ἀμέσως ὑπεύθυνος Ὑπουργὸς διὰ τὴν παιδείαν μας.

Ἀνεφέρθη ὁ κύριος Ὑπουργὸς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῆς ἀνάγκης ὅπως οἱ Ἑλληνόπαιδες τῆς Κύπρου τυγχάνωσι γενικῆς δωρεὰν ὑποχρεωτικῆς ἐκπαιδεύσεως μέχρι τοῦ δεκάτου πέμπτου ἔτους τῆς ἡλικίας των, δηλαδὴ μέχρι τῆς τρίτης τάξεως σχολῆς μέσης παιδείας, νὰ ἀκολουθῇ δέ, εἰς τινας τύπους σχολείων, ἐπαγγελματικὴ μόρφωσις. Συμφωνοῦμεν ἀπόλυτα μὲ τὸν κύριον Ὑπουργόν. Προτεραιότητα ὅμως θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὄχι ἡ δωρεὰν μόρφωσις ἀλλὰ ἡ ἀναπροσαρμογὴ τῆς παιδείας πρὸς τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου, διαφορετικὰ θὰ ἔχωμεν διὰ τῆς δωρεὰν φοιτήσεως ηὐξημένην παραγωγὴν ἀνέργων.

Τελειώνων, κ. Πρόεδρε, ἐκφράζω τὴν ἐλπίδα ὅτι ἀπὸ τὰς κρισίμους αὐτὰς συζητήσεις θὰ ἐξαχθοῦν ὀρθὰ καὶ χρήσιμα συμπεράσματα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποτελέσουν τὸν γνώμονα τῶν ἐνεργειῶν διὰ τὸ μέλλον τῆς Κυβερνήσεως γενικῶς καὶ δὴ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας εἰδικῶς, μὲ ἀγαθὰς ἐπιπτώσεις διὰ τὴν παιδείαν καὶ τὴν Κύπρον ὁλόκληρον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι εὐχάριστον τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας κατόπιν τῆς ἀναγραφῆς καὶ συζητήσεως εἰδικοῦ θέματος εἰς τὴν Βουλὴν ἐθεώρησε πρέπον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας πραγμάτων.

Ἀσφαλῶς, θὰ ἦτο πολὺ περισσότερον εὐχάριστον ἐὰν ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ἔπραττε τοῦτο ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας, ὡς εἶχε δικαίωμα, εἰς τὸ παρελθόν, ἀφοῦ, ἐξ ἄλλου, ὡς ἀνέφερε, τοῦτο ἀπετέλει καὶ ἐπιθυμίαν του ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ Ὑπουργείου του. Ἐὰν ἐγένετο τοῦτο προηγουμένως θὰ ἦτο πολὺ καλύτερον.

Πρῶτον, διότι θὰ ἐπεδεικνύετο πλήρης σεβασμὸς πρὸς τὸ Σῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἔχει ἐξ ἴσου σοβαρὰς εὐθύνας, δικαιώματα καὶ λόγον ἐπὶ τῆς χαράξεως διὰ σχετικῆς νομοθεσίας ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, καὶ δὲν θὰ ἐδίδετο ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἶναι εὐκολώτερον εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν νὰ ἀναλύῃ τὴν ἐκπαιδευτικήν μας πολιτικὴν εἰς τὴν Βιβλιοθήκην μιᾶς ξένης χώρας παρὰ εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων, καὶ

Δεύτερον, διότι ἡ μορφὴ τῆς συζητήσεως θὰ ἐλάμβανε διαφορετικὸν χαρακτῆρα, θὰ ἀπεφεύγοντο ἀνεπιθύμητοι παρεξηγήσεις καὶ δὲν θὰ ἐδίδετο ἡ ἐντύπωσις ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας εὑρίσκεται ὑπὸ τὰ πυρὰ τῆς Βουλῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀποτελεῖ ὀρθὴν καὶ πλήρη ἀπεικόνισιν τῆς πραγματικότητος. Διότι, ἀνεξαρτήτως τῶν ἀπόψεών μας ἐπὶ διαφόρων πλευρῶν τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, κανεὶς δὲν ὑποτιμᾷ τὸ τί ἐπετεύχθη καὶ δὲν διαμφισβητεῖ τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον, τὴν μεγάλην πεῖραν καὶ τὰς πολλαπλᾶς ὑπηρεσίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ εἰς τὴν Κυπριακὴν παιδείαν.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἔστω καὶ τώρα, ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ἀναλυτικὴ καὶ διαφωτιστική, ὡς ἦτο, μᾶς ἐπιτρέπει καλύτερον νὰ συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν ἐπὶ ὑγιοῦς βάσεως, ὁρμώμενοι ὅλοι μας ἀπὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον διὰ τὴν περαιτέρω πρόοδον καὶ ἄνοδον τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας πραγμάτων.

Διὰ νὰ μὴ μακρηγορῶ, θὰ ἤθελα μὲ ἀριθμὸν συμπερασμάτων νὰ ἐκφράσω τὰς ἀπόψεις μας ἐπὶ τῆς συζητήσεως, κατόπιν τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ.

1. Οὐδεὶς διημφισβήτησε ἢ διαμφισβητεῖ τὰς ἐπιτεύξεις τῆς κυπριακῆς παιδείας κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει πολλὲς φορὲς τονισθῇ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ἔχει ἐπιβεβαιωθῇ μὲ τὴν ὁμιλίαν καὶ τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα παρέθεσεν ὁ κ. Ὑπουργός.

2. Οὐδείς, ὅμως, ἐπίσης εἶναι δυνατὸν νὰ διαμφισβητήσῃ τὰς τεραστίας ἀκόμη ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἔχει ἡ παιδεία μας, καὶ αἱ ὁποῖαι ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, διαφαίνονται διὰ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, τόσον ἐξ ὅσων εἶπε, ὅσον καὶ δι' ἐκείνων τὰ ὁποῖα διαφαίνονται διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῆς ὁμιλίας του, ὅσον καὶ δι' ἐκείνων τὰ ὁποῖα παρέλειψε νὰ ἀναφέρῃ.

3. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ γεγονός, ἐμφανῶς ἀντιληπτὸν διὰ μέσου τῶν γραμμῶν τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅτι ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ μεταξὺ μελῶν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας διαφορὰ ἀντιλήψεων καὶ ἐκτιμήσεων ὅσον ἀφορᾷ πολλὲς πλευρὲς τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιβεβαιώνει τὴν ἀνάγκην, ἡ ὁποία ἐτονίσθη κατὰ τὴν συζήτησιν, ὅπως τὸ ὅλον θέμα ἐξετασθῇ τόσον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας τῆς Βουλῆς. Ἴσως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ εἶχε τὴν θέσιν της παράκλησις πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐργασίας ὅπως ἐκφράσῃ καὶ αὐτὸς τὰς ἀπόψεις του εἰς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ θέματος, διὰ νὰ χυθῇ πληρέστερον φῶς ἐπὶ τοῦ ὅλου ζητήματος.

4. Οὐδεὶς διαμφισβητεῖ τὴν ἀνάγκην τῆς ἐθνοπρεποῦς διαπαιδαγωγήσεως καὶ μορφώσεως τῆς νεολαίας μας καὶ οὐδεὶς ἔχει εἰσηγηθῇ ἡ κυπριακὴ παιδεία νὰ ἀπομοκρυνθῇ ἐκ τῆς ἑλληνικῆς. Ἀλλὰ τὸ νὰ ἐμφανίζεται κάθε ἐξέλιξις ἡ ὁποία

εἶναι δυνατὴ εἰδικώτερον εἰς τὴν Κύπρον ἐκπαιδευτικῶς, λόγῳ τῶν Α ἢ Β ἀντικειμενικῶν συνθηκῶν ἢ κάθε ἀλλαγὴ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν ἐκπαιδευτικὴν τακτικήν, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τῶν τοπικῶν ἢ ἄλλων συνθηκῶν ὡς ἀπειλοῦσα τὴν ἑλληνικότητα τῆς παιδείας μας ἢ τὴν ἐθνικήν μας ὑπόστασιν, τοῦτο εἶναι ἀπαράδεκτον, διότι, ἐν πρώτοις, θίγει τὸν ἑλληνικὸν κυπριακὸν λαόν, τοῦ ὁποίου ἡ ἑλληνικότης ἔχει ἀνθέξει, ὑπὸ ξένην κυριαρχίαν, διὰ μέσου τῶν αἰώνων, καὶ δὲν δύναται νὰ διανοηθῇ κανεὶς τὴν ἀλλοίωσίν του ὑπὸ ἰδικήν μας κυβέρνησιν. Τὰ ὡς ἄνω λεχθέντα δὲν εἶναι ἰδικά μας κακὰ δαιμόνια, ἀλλὰ ἔχουν τονισθῇ τόσον ἀπὸ κυβερνητικοὺς ὅσον καὶ ἀπὸ ἐκπαιδευτικοὺς παράγοντας. Ἐξ ἄλλου, ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις ἀπεδέχθη ἐπανειλημμένως τὴν ἀνάγκην ἀπαραιτήτων «παρεκκλίσεων», ὡς ὁ ἴδιος τὰς καθώρισεν, ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν ἐκπαιδευτικὴν τακτικὴν καί, συνεπῶς, εἶναι ἁπλῶς θέμα τοῦ ποῖαι, πόσαι καὶ πότε παρόμοιαι «παρεκκλίσεις» ἐπιβάλλονται ὑπὸ τὰς Κυπριακὰς συνθήκας. Εἰς συνέντευξίν του πρὸς τὴν ἐφημερίδα «Δημοκρατία» τοῦ Λονδίνου, ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν κυπριακὸν τύπον τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν, ὁ κ. Ὑπουργὸς ἀνεφέρθη εἰς τὴν ἐφαρμογὴν ἐν Κύπρῳ πρωτοπορειακῶν ἐκπαιδευτικῶν μεθόδων, μὴ εἰσέτι ἐφαρμοζομένων εἰς Ἑλλάδα, ἀνέφερεν ἀκόμη ὅτι τὸ ἑλληνικὸν πρόγραμμα συμπληροῦται εἰς Κύπρον καὶ εἰς ὕλην καὶ εἰς μεθόδους καί, τέλος, ἐτόνισεν ὅτι ἡ ὀργάνωσις τῆς ἐν Κύπρῳ τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως ἐχρησίμευσεν ὡς βάσις τοῦ συνταχθέντος ἐν Ἑλλάδι νομοσχεδίου. Ἐξ ἄλλου, τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα εἴχομεν πληροφορηθῇ ὅτι οἱ Ἕλληνες μαθηματικοὶ εἰς Ἑλλάδα θεωροῦν τὴν ὅλην διδασκαλίαν τῶν μαθηματικῶν εἰς Κύπρον ὡς εὑρισκομένην εἰς ὑψηλότερον ἐπίπεδον. Ὅλα αὐτὰ ὄχι μόνον δὲν ἠπείλησαν ἢ δὲν ἀπειλοῦν τὴν ἐθνικήν μας ὑπόστασιν ἀλλ' ἀπέδειξαν ὅτι ἡ Κύπρος, ἄξιον τέκνον τῆς Ἑλλάδος, ἔχει τὴν δυνατότητα καὶ τὴν εὐκαιρίαν ἐκεῖ ὅπου δύναται νὰ πρωτοπορήσῃ καὶ τοῦτο πρὸς τὸ γενικώτερον καλὸν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἐν τῷ συνόλῳ της.

5. Οὐδεὶς δύναται νὰ ἀμφισβητήσῃ ὅτι εἰς ἀρκετὰ σημεῖα τὸ ἑλληνικὸν καὶ κυπριακὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ἀπαιτεῖ τροποποιήσεις, μεταρρυθμίσεις. Τὸ νὰ κατηγοροῦνται Κύπριοι ἐκπαιδευτικοὶ ἢ ἄλλοι παράγοντες ὅτι χαρακτηρίζοντες τὸ ἑλληνικὸν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα ὡς πεπαλαιωμένον κλονίζουν τὴν πίστιν τοῦ λαοῦ μας εἰς τὴν Ἑλλάδα, εἶναι ἄδικον καὶ λυπούμεθα διότι ὁ κ. Ὑπουργὸς περιέπεσεν εἰς αὐτὸ τὸ σφάλμα. Τὸ νὰ ἐκφράζωνται εἰλικρινῶς καὶ ἐποικοδομητικῶς ὡρισμέναι ἀπόψεις διὰ διόρθωσιν μιᾶς καταστάσεως πιστεύομεν ὅτι εἶναι ἱερὸν καθῆκον παντὸς Ἕλληνος. Ἐξ ἄλλου, ὅταν καὶ ὁ ἴδιος ὁ κ. Σπυριδάκις ἔλεγε πρὸ μερικῶν ἐτῶν ὅτι εἰς Ἑλλάδα ἐξηκολούθουν τότε νὰ ἔχουν παιδείαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸ ἑνὸς αἰῶνος καὶ πλέον ὡς πρὸς τὸν χαρακτῆρα καὶ τοὺς σκοπούς της, τοῦτο καθόλου δὲν ἐσήμαινε κλονισμὸν τῆς πίστεως πρὸς τὴν Ἑλλάδα ἀλλ' εἰλικρινῆ ἔκφρασιν ἀνησυχίας καὶ ἐνδιαφέροντος διὰ τὸ ἐκπαιδευτικὸν μέλλον τῆς μητρὸς πατρίδος.

6. Οὐδεὶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι ἡ ἑλληνικὴ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις τοῦ 1964 εἶναι βασική, ἱστορική, οὐσιώδης. Εἶναι, ὅμως, γεγονὸς ὅτι δὲν ἔλυσε ὅλα τὰ ζητήματα. Καὶ τοῦτο ἐπιβεβαιώνεται ὄχι μόνον ἀπὸ ἡμᾶς ἀλλὰ καὶ ἀπὸ διακεκριμένους ἐκπαιδευτικοὺς τῶν ὁποίων τὰς ἀπόψεις ἀνέφερα εἰς τὴν τελευταίαν ὁμιλίαν μου, ἀπόψεις αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἐκφρασθῇ δύο ὁλόκληρα ἔτη μετὰ τὴν μεταρρύθμισιν. Ἐξ ἄλλου, νοουμένου ὅτι ἡ μεταρρύθμισις αὐτὴ ἐκάλυπτε σχεδὸν τὸ σύνολον τῆς παιδείας, δὲν δυνάμεθα νὰ παραγνωρίσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἀτυχεῖς ἐξελίξεις εἰς Ἑλλάδα μετὰ τὴν 15ην Ἰουλίου 1965, ἔθεσαν εἰς ἀρκετὰς περιπτώσεις φραγμὸν εἰς τὴν μεγαλεπήβολον αὐτὴν μεταρρύθμισιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ὡδήγησεν εἰς παραίτησιν τὸν κ. Παπανούτσον, τὴν ξεχωριστὴν αὐτὴν ἐκπαιδευτικὴν μορφὴν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος.

7. Οὐδεὶς ἀκόμη δύναται νὰ παραγνωρίσῃ τὸ γεγονὸς ὅτι σημαντικὰ σημεῖα τῆς ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως δὲν ἔχουν ἀκόμη ἐφαρμοσθῇ εἰς Κύπρον καί, συνεπῶς, ἐγείρεται ἄμεσον θέμα πρὸς ἀντιμετώπισιν. Ἐπισημαίνω μόνον ἐκ τῆς ὁμιλίας τοῦ κ. Ὑπουργοῦ παρόμοια σημεῖα μὴ ἐφαρμογῆς τῆς ἐν Ἑλ-

λάδι ἐκπαιδευτικῆς μεταρρυθμίσεως. Ἡ δωρεὰν ἐκπαίδευσις, ἡ ὑποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας, ἢ ἄνευ ἐξετάσεων εἰσαγωγὴ εἰς τὰς Σχολὰς Μέσης Παιδείας, ἡ ἐργαστηριακὴ ἐξάσκησις εἰς τὸν κατώτερον κύκλον τοῦ γυμνασίου εἰς τεχνολογικὰ μαθήματα, ἡ ἵδρυσις τριετῶν τεχνολογικῶν γυμνασίων, κλπ.

8. Ἡ ἀξία καὶ σπουδαιότης τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς Κύπρον ἔχει ἐξαρθῇ ὑπὸ ὅλων καὶ συνεπῶς εἶναι καθαρῶς θέμα μὲ ποῖον ρυθμὸν πρέπει νὰ προωθηθῇ καὶ εἰς ποῖον ποσοστὸν τῆς ὅλης ἐκπαιδεύσεώς μας δέον ὅπως ἀνέλθῃ. Δὲν τίθεται ζήτημα νὰ κλεισθοῦν σχολεῖα, ὡς ἐνόμισεν ὁ κ. Ὑπουργὸς ὅτι ὑπάρχει τοιαύτη ἄποψις. Τίθεται ὅμως ζήτημα νὰ προσαρμοσθοῦν, νὰ μετατραποῦν ἢ νὰ ἱδρυθοῦν νέα σχολεῖα, ἀνάλογα μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς σημερινῆς κυπριακῆς πραγματικότητος. Διὰ παράδειγμα, τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς μίαν ἀγροτικήν, κυρίως, χώραν ὡς ἡ Κύπρος, ἡ γεωργικὴ ἐκπαίδευσις καὶ τὰ γεωργικὰ μαθήματα εὑρίσκονται εἰς ὑποτυπώδη κατάστασιν δὲν μᾶς περιποιεῖ καθόλου τιμήν. Τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς μίαν μακροσκελῆ ὡς ἐκείνην τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὁμιλίαν, δὲν ἐγένετο ἀναφορὰ περὶ γεωργικῆς ἐκπαιδεύσεως μαρτυρεῖ ὅτι πράγματι ἀπαιτεῖται νὰ ὑπερπηδηθῇ ἡ τυχὸν ὑποτίμησις καὶ καθυστέρησις εἰς αὐτὸν τὸν τομέα. Ἐξ ἄλλου, γενικῶς, διὰ τὴν τεχνικὴν ἐκπαίδευσιν δὲν εἶναι νοητὸν νὰ δικαιολογῶμεν οἱανδήποτε καθυστέρησιν μὲ τὸ ὅτι δὲν ὑπάρχουν πλήρως ἐξηλεγμένα στοιχεῖα ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀνάγκας διαφόρων ἐπαγγελμάτων τὰ ὁποῖα ἀπαιτοῦν τεχνικὴν κατάρτισιν. Ὅταν τὴν ἰδίαν ἡμέραν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦσεν εἰς τὴν Βουλὴν ὁ κ. Ὑπουργός, ὁ τύπος ἐδημοσίευεν ἀνακοίνωσιν ἑνὸς τόσον σοβαροῦ κρατικοῦ ἱδρύματος ὅπως εἶναι τὸ Κέντρον Παραγωγικότητος Κύπρου ὅτι εἰς τὴν προσεχῆ πενταετίαν ἡ κυπριακὴ οἰκονομία θὰ ἔχῃ ἀνάγκην 7—12 χιλ. νέων εἰδικευμένων τεχνιτῶν, δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν ἢ νὰ καθυστεροῦμεν τὴν ἀξιοποίησιν αὐτῶν τῶν στοιχείων, ἐπειδὴ δὲν γνωρίζομεν εἰσέτι ἐὰν ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς θὰ εἶναι. φερ' εἰπεῖν ἀκριβῶς 8.822 ἢ ἔστω 6.321 οἱ νέοι οἱ ὁποῖοι θὰ χρειασθοῦν εἰδίκευσιν εἰς τὴν βιομηχανίαν. Ἐὰν ἀναμένωμεν νέους εἰδικοὺς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ ἐξακριβώνουν ἑκάστοτε τὰς στατιστικάς μας καὶ τὰς διαπιστώσεις τῶν κρατικῶν ἱδρυμάτων μας, τότε πολὺ φοβοῦμαι ὅτι θὰ χάσωμεν τὸ τραῖνον τῆς τεχνικῆς ἀναπτύξεως τοῦ αἰῶνος μας.

9. Εἶναι ἀναμφισβητήτως ὀρθὴ ἡ διαπίστωσις τοῦ κ. Ὑπουργοῦ ὅτι δὲν ἔχομεν εἰσέτι ἐξαντλήσει τὰς δυνατότητας προσφορᾶς ἐργασίας εἰς τοὺς ἀποφοίτους διὰ τῆς ὠργανωμένης ἀναπτύξεως τῶν κοινωνικῶν καὶ πολιτιστικῶν ὑπηρεσιῶν μας. Ὅμως, τὸ θέμα τοῦτο εἶναι ἀρρήκτως συνδεδεμένον μὲ τὸ ὅλον ἐκπαιδευτικὸν σύστημα καὶ μὲ τὸ σύστημα τοῦ λεγομένου ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῆς νεολαίας, ὁ ὁποῖος, ὡς γνωστόν, πρέπει νὰ ἀρχίζῃ ἀπὸ τὸ σχολικὸν θρανίον, ἐὰν πρόκειται νὰ εἶναι ἀποτελεσματικός. Καὶ ἐδῶ πολλὰ θὰ πρέπει νὰ γίνουν εἰς τὰ σχολεῖα μας διὰ νὰ μετατραπῇ ὁ θεσμὸς τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ εἰς πρᾶξιν ἀποδίδουσαν θετικὰ ἀποτελέσματα.

10. Ὅλα σχεδὸν τὰ βασικὰ ἐκπαιδευτικά μας ζητήματα, ὅπως ἐπανεβεβαίωσε καὶ ἡ ὁμιλία τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ἔχουν ἄμεσον σχέσιν μὲ τὸ οἰκονομικόν. Οὐδεὶς ὑποτιμᾷ τὴν βασικὴν αὐτὴν δυσκολίαν ἂν καὶ φαίνεται ὅτι ὑπάρχουν πιθανῶς ἀπόψεις ὑποτιμοῦσαι τὴν ἀνάγκην αὐξήσεως τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῆς παιδείας μας. Ἡμεῖς ὡς Βουλή, πολλὲς φορὲς ἔχομεν ὑψώσει τὴν φωνήν μας διὰ τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἐναπόκειται εἰς τὸν κ. Ὑπουργὸν Παιδείας, ὡς τὸν ὑπεύθυνον χειριστὴν τῶν ἐκπαιδευτικῶν ζητημάτων, νὰ συνενώσῃ αὐτὴν τὴν φωνὴν μετὰ τῶν ἰδικῶν του προσπαθειῶν, ὥστε νὰ πεισθῇ οἱοσδήποτε τυχὸν διαφωνῶν ὑπεύθυνος, ὡς καὶ ὁλόκληρος ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία διὰ νὰ προχωρήσῃ πλέον ἀποφασιστικῶς εἰς τὰς ἀναγκαίας οἰκονομικὰς δαπάνας διὰ πλήρη ἐκσυγχρόνισιν καὶ ἄνοδον τῆς Παιδείας μας. Διότι δὲν ὠφελεῖ νὰ λέγεται ὅτι ἔχουν γίνει ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου εἰσηγήσεις διὰ τὴν Α ἢ Β ἐκπαιδευτικὴν δαπάνην ἀλλὰ αὗται δὲν ἐνεκρίθησαν. Καθῆκον τῶν ἐκπαιδευτικῶν ὑπευθύνων ὅπως καὶ τῶν ὑπευθύνων οἱωνδήποτε ἄλλων τομέων τῆς κρατικῆς μηχανῆς, εἶναι νὰ ἴδουν ὅτι αἱ δικαιολογημέναι εἰσηγήσεις των δι' οἰκονομικὰς δαπάνας εὑρίσκουν τὴν ἀπαιτουμένην ἀπήχησιν ὅπου δεῖ, ἐντὸς, βεβαίως, τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτή-

των μας. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς μας, ὡς Βουλευταί, εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ πράξωμεν τὸ καθῆκον μας, ὑποστηρίζοντες καὶ ψηφίζοντες κάθε λογικὴν δαπάνην δι' ἐκπαιδευτικοὺς σκοπούς.

Εὐχαριστῶ.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἐκ τῶν ὅσων ἐλέχθησαν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἐνώπιον τοῦ Σώματος, καθίσταται ἐμφανὲς ὅτι τὸ ὅλον πρόβλημα τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐμφανίζεται ὡς ἐξαιρετικῶς δξύ. Αἱ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἐκφρασθεῖσαι ἀπόψεις ὑπῆρξαν ὄχι μόνον ἐνδιαφέρουσαι καὶ διαφωτιστικαὶ ἀλλὰ πέραν τούτου ἐτόνισαν τὴν ἀνάγκην λήψεως μέτρων πρὸς ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος τούτου. Ἐν ὄψει δὲ τοῦ μελετωμένου ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως νέου πενταετοῦς σχεδίου ἡ λῆψις τῶν τοιούτων μέτρων καθίσταται ἄμεσος. Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι τὸ Σῶμα τοῦτο θὰ ἐπιτελέσῃ ἐποικοδομητικὸν ἔργον ἐὰν συστήσῃ εἰδικὴν πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπὴν πρὸς μελέτην τοῦ ὅλου θέματος καὶ σύνταξιν ἐκθέσεως πρὸς τὸ Σῶμα μετὰ τῶν ἀναγκαίων εἰσηγήσεων. Εἰσηγοῦμεθα ὅπως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ταύτην συμμετέχουν μεταξὺ ἄλλων μέλη τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Παιδείας, Ἐργασίας καὶ Οἰκονομικῶν.

Ὡς πρὸς τοὺς ὅρους ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης εἰσηγοῦμαι ὅπως οὗτοι κατατεθοῦν πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Σώματος κατὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης εἰσηγεῖται ὅπως τὸ ὅλον θέμα παραπεμφθῇ εἰς Εἰδικὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπήν, εἰς τὴν ὁποίαν νὰ παρακάθηνται μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας, τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας. Τὸ νὰ παραπεμφθῇ τὸ θέμα εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν εἶναι φυσικὰ εὔκολον, ἐὰν ἀποφασίσῃ τοῦτο ἡ Βουλή. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον χρειάζεται προσοχὴν εἶναι ἡ διατύπωσις τῶν ὅρων ἐντολῆς τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ δι' αὐτὸ θὰ εἰσηγούμην, καὶ συμφωνῶ μὲ τὴν ἄποψιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη, ὅτι οἱ ὅροι ἐντολῆς—ἐὰν σήμερον ληφθῇ ἡ ἀπόφασις κατ' ἀρχὴν ὅτι τὸ θέμα θὰ παραπεμφθῇ εἰς Ἐπιτροπὴν—δέον ὅπως κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ κυκλοφορήσουν εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη πρὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς ἐρχομένης Πέμπτης οὕτως ὥστε νὰ διεξαχθῇ συζήτησις ἐπ' αὐτῶν.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις τὸ θέμα παραπέμπεται εἰς Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν. Ἡ σύστασις τῆς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι θέμα τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ διορίσῃ τὴν Εἰδικὴν Ἐπιτροπήν.

Οἱ ὅροι ἐντολῆς θὰ διατυπωθοῦν ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος καὶ θὰ τεθοῦν ὑπ' ὄψιν τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν ὑπὸ τοῦ Σώματος.

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἰσηγοῦμαι ὅπως μὴ ἀποκλεισθῇ οἱονδήποτε ἄλλο μέλος τοῦ Σώματος ὅπως καταθέσῃ ὅρους ἐντολῆς ἐπιπροσθέτως τῶν ὅρων ἐκείνων τοὺς ὁποίους θὰ συντάξουν οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ θέματος, καὶ ὅπως ἅμα τῇ καταθέσει προβῇ εἰς ἐπεξηγήσεις δι' ἀγορεύσεώς του ἐνώπιον τοῦ Σώματος ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅταν κατατεθοῦν οἱ ὅροι ἐντολῆς καὶ κυκλοφορήσουν εἰς τὰ Μέλη πρὸ τῆς

συζητήσεως τὴν προσεχῆ Πέμπτην, οἱονδήποτε μέλος τῆς Βουλῆς θὰ δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις τῶν ὅρων ἐντολῆς οἱ ὁποῖοι θὰ ἑτοιμασθοῦν ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος.

Ἐφ' ὅσον θὰ κατατεθοῦν ὅροι ἐντολῆς οἱ ὁποῖοι θὰ συζητηθοῦν δὲν θὰ ἔπρεπε, κατὰ τὴν γνώμην μου, νὰ κλείσῃ ἡ συζήτησις καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ἀρχῆς, εἰς τὸ παρὸν στάδιον, διότι διὰ τῆς συζητήσεως τῶν ὅρων ἐντολῆς θὰ ἦτο δύσκολον νὰ διαχωρισθῇ ἐὰν ὁ ὁμιλητὴς συζητῇ τοὺς ὅρους ἐντολῆς ἢ κατὰ πόσον εἰσέρχεται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα. Δι' αὐτό, διὰ λόγους χειρισμοῦ κατὰ τὴν συζήτησιν τῶν ὅρων ἐντολῆς, θὰ ὑπάρξῃ τὸ δικαίωμα τῆς ἀναφορᾶς εἰς τὸ γενικώτερον ἐκπαιδευτικὸν πρόβλημα ἐν συσχετισμῷ ὅμως μὲ τοὺς ὅρους ἐντολῆς.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐν συσχετισμῷ μὲ τὸ ὅλον θέμα τὸ ὁποῖον συνεζητήθη διεξοδικῶς μέχρι σήμερον καὶ τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις θὰ ἐξακολουθήσῃ καὶ κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, θὰ ἤθελα ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς καί, μέσῳ τοῦ Προεδρείου, τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸ ἑξῆς ζήτημα. Ἡ Κυβέρνησις πρὸ πέντε ἢ ἓξ ἐτῶν περίπου ἐνεθάρρυνεν ἀριθμὸν νεανίδων, 25 ἢ 30 περίπου, νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ νὰ σπουδάσουν νηπιαγωγοί. Δυστυχῶς ὅμως μέχρι σήμερον, παρ' ὅλον τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ κοπέλλαι αὐταὶ ἐπανῆλθον, δὲν ἔχουν χρησιμοποιηθῆ αἱ ὑπηρεσίαι των ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ μεσολάβησίς σας παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ, καὶ ἐν ἀνάγκῃ παρὰ τῇ Κυβερνήσει, θὰ δώσῃ ἕνα τέρμα εἰς τὴν τραγωδίαν αὐτὴν τῶν δεσποινίδων ἢ τῶν κοπέλλων, πολλαὶ τῶν ὁποίων παραμένουν ἄνευ ἐργασίας, καὶ τῶν ὁποίων αἱ ὑπηρεσίαι ἔπρεπε νὰ ἦσαν εὐπρόσδεκτοι ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα εἰς τὸ ὁποῖον ἀνεφέρθη ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἀναστασιάδης τὸ γνωρίζω, διότι ἔχουν σταλῆ εἰς τὸ Γραφεῖον μου σχετικαὶ ἐκθέσεις τὰς ὁποίας ἀπέστειλα ἤδη εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως τὸ θέμα ἐξετασθῇ.

Τὸ πρόβλημα προκύπτει ἐκ τῆς καταργήσεως τῶν νηπιαγωγείων καὶ ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ νηπιαγωγοί, δυνάμει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας, δὲν κατέχουν τὰ προσόντα διὰ νὰ ἐκτελοῦν καθήκοντα διδασκάλων.

Τὸ θέμα ἐξετάζεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος θὰ εὑρεθῇ λύσις τοῦ προβλήματος.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἤγειρα δημοσίως τὸ ζήτημα αὐτὸ διότι, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀπὸ ἑξαμήνου περίπου ἀπέστειλα ὑπόμνημα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον μέχρι σήμερον οὐδεμίαν ἀπάντησιν ἔλαβον, καὶ θὰ ἦτο εὐχῆς ἔργον ἐὰν μὲν πολιτικὴ τῆς Δημοκρατίας εἶναι νὰ ἐνανιδρύσῃ τὰ νηπιαγωγεῖα, νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰς ἐν λόγῳ νηπιαγωγοὺς εἰς τὰ νηπιαγωγεῖα, ἐὰν ὄχι, ἔχομεν τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι, κατόπιν τριετοῦς παρακολουθήσεως εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς τὴν εἰδικὴν σχολὴν νηπιαγωγῶν, μὲ ἐλαχίστην ἐπιμόρφωσιν, τὸ πολὺ-πολὺ ἑνὸς ἔτους, θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ δώσουν κάθε δυνατὴν καὶ ἐπιθυμητὴν ἐξυπηρέτησιν εἰς τὰ σχολεῖα τῆς κατωτέρας παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην εἰς τὰς 3.30 τὸ ἀπόγευμα.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.
(2) Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
(3) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.
(5) Ὁ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, καὶ
(6) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : (1) Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ἡ συζήτησις τῶν ὅρων ἐντολῆς.
(2) Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 7.10 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσεράς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἀντιπροσώπευσις τῶν παραγωγῶν εἰς τὴν Συντονιστικὴν Ἐπιτροπὴν ἥτις εἰσηγεῖται καὶ συμβουλεύει τὸν Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ποῖα καταναλωτικὰ ἀγαθὰ χρήζουν ἐλέγχου—Χρησιμοποίησις τῆς Βρεττανικῆς Βάσεως Ἀκρωτηρίου ὡς πυραυλικῆς βάσεως τοῦ ΝΑΤΟ καὶ τῆς Βάσεως τῆς Δεκελείας ὡς ὁρμητηρίου τῶν Ἀμερικανῶν δι' ἐπιδρομικὰς ἐνεργείας κατὰ τῶν Ἀραβικῶν χωρῶν—Νομικὴ θέσις σχολικῶν ὑπαλλήλων καὶ καθυστέρησις ἐκτελέσεως ἀποφάσεως τῆς τέως Ἀναθεωρητικῆς Ἐπιτροπῆς δι' ὡρισμένους ἐξ αὐτῶν κ.λ.π.).

2. Ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Αἰμ. Φράγκος—Η. Νικολαΐδης—Γ. Ποταμίτης—Π. Τουμαζῆς) ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Ἰατρῶν (Σύλλογοι, Πειθαρχία καὶ Ταμεῖον Συντάξεων) τοῦ 1966 καὶ ψήφισις αὐτοῦ εἰς Νόμον.

3. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

4. «Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων» (Συνέχισις τῆς συζητήσεως) καὶ αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Σ. Γιαννάκης—Ε. Παπαϊωάννου—Μ. Σαββίδης—Γ. Ἰωαννίδης—Π. Στυλιανοῦ—Ν. Κόσιης—Χρ. Δημητριάδης—Λ. Δημητριάδης).

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 13ης ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 30)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα ἔχει λάβει ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ νὰ προστατεύσῃ τὴν ὑγείαν τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς Ἁγ. Παύλου-Κεντρικῶν Φυλακῶν Λευκωσίας ἀπὸ τὰς ἑστίας μολύνσεως αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημιουργηθῇ ἐξ αἰτίας τῶν ἀκαθάρτων ὑδάτων τὰ ὁποῖα λιμνάζουν εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχήν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ὀκτωβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Αἱ ἁρμόδιαι Ὑπηρεσίαι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἐκείνων τῶν Ὑπουργείων Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ Ὑγείας, ἐξήτασαν προσφάτως λίαν ἐπισταμένως τὸ θέμα τῆς προκαλουμένης ὀχληρίας εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγίου Παύλου-Κεντρικῶν Φυλακῶν ἐν Λευκωσίᾳ. Αὗται προτίθενται ὅπως ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Ἁγίου Δομετίου καὶ τῆς ΕΛΔΥΚ, καὶ ἐν συνεν-

νοήσει μετὰ τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἐν Κύπρῳ, προβοῦν τὸ ταχύτερον δυνατὸν εἰς τὰς ἐνδεδειγμένας ἐνεργείας διὰ τὴν πλήρη ἐξάλειψιν τῶν ἑστιῶν μολύνσεως ἐντὸς τοὐλάχιστον τῆς περιοχῆς τῆς ἐλεγχομένης ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συμβουλίου. Δέον νὰ σημειωθῇ, ἐν τούτοις, ὅτι, ἐν πάσῃ περιπτώσει, λόγῳ τῆς γειτνιάσεως τῆς ἐν λόγῳ περιοχῆς πρὸς τὴν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐλεγχομένην τοιαύτην, εἰς τὴν ὁποίαν εἶναι ἄγνωστον ποῖα ὑγειονομικὰ μέτρα λαμβάνονται ἐπὶ τοῦ προκειμένου, ἡ πλήρης ἐξάλειψις τῶν κωνώπων εἰς τὴν περιοχὴν ταύτην θὰ εἶναι ἀδύνατος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Φεβρουαρίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1967.

«Στὴν περιοχὴ τῶν χωρίων Βουκολίδας καὶ Ταύρου ὑπάλληλοι τοῦ Τμήματος δασῶν ζητοῦν ἀπὸ τοὺς κτηνοτρόφους νὰ πληρώνουν 10 μίλς γιὰ κάθε πρόβατο γιὰ νὰ τοὺς δοθῇ ἄδεια νὰ βόσκουν τὰ κοπάδια τους σὲ δασικὴ γῆ.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ δημιουργεῖ δυσκολίες στοὺς κτηνοτρόφους λόγῳ τῆς οἰκονομικῆς τους κατάστασης καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ περιοχὲς γιὰ βόσκηση εἶναι πολὺ περιορισμένες.

Ἐν ὄψῃ τῆς διακηρυγμένης πολιτικῆς τῆς Κυβέρνησης γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ καταργηθοῦν αὐτοὶ οἱ φόροι (ἢ δικαιώματα βόσκησης) γιὰ νὰ ἐνθαρρυνθοῦν καὶ νὰ βοηθηθοῦν καλύτερα οἱ κτηνοτρόφοι νὰ ἀναπτύξουν αὐτὸν τὸν βασικὸ πλουτοπαραγωγικὸ κλάδο»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 22αν Φεβρουαρίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Συμφώνως τοῦ Περὶ Δασῶν Νόμου (Κεφ. 60) καὶ τῶν Δασικῶν Κανονισμῶν τοῦ 1941, ἡ βόσκησις ἐντὸς τῶν χαμηλῶν δασῶν ἐξασφαλίζεται διὰ τῆς πληρωμῆς 10 μίλς δι' ἕκαστον πρόβατον καὶ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν διὰ περίοδον μεταξὺ Νοεμβρίου καὶ Ἀπριλίου.

Τὸ ποσὸν τῶν 10 μίλς θεωρεῖται ἀσήμαντον καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἐνθαρρυνθῇ ἡ Κτηνοτροφία, τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο δὲν ἔλαβε μέτρα διὰ τὴν αὔξησιν τοῦ πληρωτέου ποσοῦ καίτοι τοῦτο ὡρίσθη κατὰ τὸ ἔτος 1941 ὅτε αἱ τιμαὶ τῶν κτηνοτροφικῶν προϊόντων ἦσαν πολὺ χαμηλαὶ ἐν συγκρίσει μὲ τὰς σημερινάς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἀπριλίου 1967.

«Ὡς εἶναι γνωστόν, τὸ χωρίον Τραχώνι (Λεμεσοῦ) εἶναι κτισμένον ἐπὶ ἑνὸς μερρᾶ ἐκτάσεως 3000 στρεμμάτων περίπου ἀνήκοντος εἰς τὴν κοινότητα τοῦ χωρίου καὶ ἐπὶ ὡρισμένης καλλιεργησίμου χαλίτικης γῆς ἐκτάσεως 400 περίπου σκαλῶν, δυναμένης νὰ καλλιεργηθῇ καὶ ἀξιοποιηθῇ ὑπὸ τῶν κατοίκων.

Ὑπὸ ὡρισμένων δὲ ἐπιχειρηματιῶν ἐζητήθη ἡ ἐξαγορὰ μέρους τοῦ μὴ καταλλήλου διὰ καλλιέργειαν μερρᾶ διὰ νὰ ἀνεγείρουν ἐργοστάσια, ἀλλὰ δὲν κατέστη δυνατὴ ἡ πρὸς αὐτοὺς πώλησις τῆς ἀναγκαίας γῆς λόγῳ ἐλλείψεως σχεδίων.

Ὑπὸ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας κατηρτίσθη σχέδιον διαχωρισμοῦ τῶν οἰκοπέδων τοῦ χωρίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ τιτλοποίησις ἐπ' ὀνόματι ἑνὸς ἑκάστου τῶν κατοίκων τοῦ ρηθέντος χωρίου τῶν οἰκοπέδων των καὶ ἡ πώλησις οἰκοπέδων εἰς διαφόρους ἐπιχειρηματίας πρὸς ἵδρυσιν ἐργοστασίων.

Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ἐφηρμόσθη μέχρι σήμερον τὸ ὡς ἄνω σχέδιον, παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας αἰτήσεις πρὸς τοὺς ἀρμοδίους τῶν κατοίκων του, γεγονὸς τὸ ὁποῖον δημιουργεῖ πολλὰς δυσκολίας καὶ ταλαιπωρίας εἰς αὐτοὺς καὶ ἐμποδίζεται ἡ καλλιέργεια τῆς χαλίτικης γῆς, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἀρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

1. Ποῖοι σοβαροὶ λόγοι καθυστεροῦν τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὡς ἄνω σχεδίου ;

2. Πότε θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐφαρμογή του ;

3. Ἀπεφασίσθη ἢ ὄχι ἡ διανομὴ τῶν ὡς ἄνω 400 σκαλῶν χαλίτικης καλλιεργησίμου γῆς εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ ὡς ἄνω χωρίου ἔναντι χαμηλῆς τιμῆς πρὸς γεωργικὴν ἀξιοποίησίν της »;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Βάσου Λυσσαρίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Ἀπριλίου 1967.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσετε τὸ σῶμα διατὶ τὰ ὀχυρὰ εἰς Μαρὶ δὲν κατελήφθησαν ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκκένωσίν των ὑπὸ τῶν τρομοκρατῶν»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967.

«Τὸ χωρίον Τσέρι ἀπέχει μερικὰ μόλις μίλια ἐκ τῆς πρωτευούσης καὶ ὅμως μία ἀπόστασις τριῶν περίπου μιλίων τοῦ δρόμου ποὺ ὁδηγεῖ εἰς αὐτὸ εὑρίσκεται εἰς ἄθλίαν κατάστασιν.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ὁ ἐν λόγῳ δρόμος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διατὶ δὲν χρησιμοποιοῦνται αἱ ἀξίας χιλιάδων λιρῶν μηχαναὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων διὰ τὴν ἐκκοπὴν σκυρῶν διὰ τὸ τμῆμα ὁδοποιΐας καὶ παραχωρεῖται ἡ ἐργασία αὐτὴ εἰς ἰδιώτας ἐργολάβους, πρᾶγμα ποὺ στοιχίζει πολὺ περισσότερον εἰς τὸ Δημόσιον»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τὶ εἴδους κυβερνητικὰ ἔργα παραχωροῦνται εἰς ἰδιώτας ἐργολάβους κατ' ἔτος καὶ διατὶ δὲν ἀφήνεται εἰς τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων ἡ ἐκτέλεσις τῶν ἔργων αὐτῶν ὅταν μάλιστα ἡ Κυβέρνησις ἀπολύουσα ἀριθμὸν ἐργατῶν ἀπὸ τὸ ἐν λόγῳ Τμῆμα δι' ἔλλειψιν ἐργασίας ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν καὶ τὴν πρόθεσιν ὅπως τὰ εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν διαλαμβανόμενα ἔργα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων πρὸν ἀποφυγὴν ἄλλων ἀπολύσεων».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΑΣΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Ἐπιτρ. Γεωργ. καὶ Φυσικῶν Πόρων.

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Ἀνδρέας Καρσεράς
Μιχαλάκης Σαββίδης
Σωτηράκης Γιαννάκης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 21ην Μαρτίου καὶ τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967.

Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Δασῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ὅστις ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπῶν.

Κύριος σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ κωδικοποίησις τῆς ὑφισταμένης περὶ δασῶν νομοθεσίας.

Ἕτερος σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ ὑπαγωγὴ ὅλων τῶν κατηγοριῶν τῶν δασῶν (Κύρια καὶ Δευτερεύοντα Κρατικὰ Δάση) ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ ὑπὸ τὴν διοίκησιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τμήματος Δασῶν.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐγκρίνουν ὅλα τὰ μέτρα τὰ λαμβανόμενα διὰ τὴν συντήρησιν καὶ διατήρησιν τῶν δασῶν τὰ ὁποῖα συμβάλλουν ποικιλοτρόπως εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἄνοδον τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων αἰσθάνεται ὑποχρεωμένη ὅπως μεταφέρῃ τὰς προσδοκίας τοῦ γεωργικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ κόσμου οἵτινες ἀναμένουν τὴν ἐπίσπευσιν τῆς μελέτης διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς δασικῆς γῆς ἥτις εἶναι κατάλληλος διὰ γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν εἰς τοὺς γεωργοὺς καὶ ἐκείνης ἥτις εἶναι κατάλληλος διὰ κτηνοτροφικοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς κτηνοτρόφους.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαί, κατὰ τὴν μελέτην τοῦ νομοσχεδίου, ἐπέφεραν τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις, σκοπὸς τῶν ὁποίων εἶναι ἡ καλυτέρα ἐφαρμογὴ τοῦ περὶ Δασῶν Νόμου.

(α) Τὸ ἄρθρον 11 νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου:

"Καταστολὴ πυρκαϊῶν ἐντὸς ἰδιωτικῶν περιουσιῶν

11—(1). Ὁ Διευθυντὴς ἢ οἱοσδήποτε δεόντως ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τούτῳ ἐξουσιοδοτηθεὶς δασικὸς λειτουργός, ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον διὰ τὴν προστασίαν κρατικοῦ τινος δάσους, δύναται, ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς διακριτικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, χωρὶς προηγουμένως νὰ ἀπευθυνθῇ πρὸς τὸν κύριον ἢ τοὺς κυρίους ἰδιωτικῆς ἰδιοκτησίας, νὰ καταπολεμήσῃ καὶ καταστείλῃ οἱανδήποτε πυρκαϊὰν ἥτις ἤθελε ἐκραγῇ ἐν οἱαδήποτε ἰδωτικῇ περιουσίᾳ ἐκθέτουσαν εἰς κίνδυνον τὸ τοιοῦτον κρατικὸν δάσος.

(2) Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ὁ Διευθυντὴς εἰδοποιεῖ τὸ ταχύτερον τὸν κύριον ἢ τοὺς κυρίους τῆς τοιαύτης ἰδιοκτησίας καί, ἐὰν ἡ τοιαύτη

πυρκαϊὰ ὠφείλετο εἰς ἀμέλειαν τοῦ τοιούτου κυρίου ἢ κυρίων ἢ οἱωνδήποτε ὑπηρετῶν ἢ ἀντιπροσώπων αὐτῶν, δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτῶν ὁλόκληρον ἢ μέρος τῆς γενομένης δαπάνης πρὸς καταστολὴν ἢ καταπολέμησιν τῆς τοιαύτης πυρκαϊᾶς τὸ ὁποῖον οὗτοι ὑποχρεοῦνται ὅπως καταβάλωσιν.

Νοεῖται ὅτι ἐὰν ἡ τοιαύτη πυρκαϊὰ δὲν ὠφείλετο εἰς οἱανδήποτε ἀμέλειαν ὡς ἀνωτέρω, ὁ Διευθυντὴς δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ παρὰ τοῦ κυρίου ἢ τῶν κυρίων τῆς τοιαύτης ἰδιοκτησίας μέρος τῆς γενομένης δαπάνης, ἀφοῦ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὴν ἀξίαν τῆς ἰδιωτικῆς περιουσίας καὶ τὴν ὠφέλειαν ἣν οὗτοι ἐξησφάλισαν διὰ τῆς καταστολῆς ἢ καταπολεμήσεως τῆς τοιαύτης πυρκαϊᾶς».

(β) Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (3) τοῦ ἄρθρου 14:—

«(3). Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

(γ) Προστίθεται ἄρθρον 22 ὡς ἀκολούθως:—

Κατάργησις Νόμου. Κεφ. 60

22. Ὁ περὶ Δασῶν Νόμος καταργεῖται διὰ τοῦ παρόντος Νόμου».

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐπέφεραν καὶ ὡρισμένας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ νομοσχεδίου.

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν. Ὡρισμένα ὅμως μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων διατηροῦν ἐπιφυλάξεις ἐπὶ ἐκείνων τῶν ἄρθρων τοῦ νομοσχεδίου ἅτινα ἀναφέρονται εἰς τὰς ἐπιβαλλομένας ποινάς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Καλούμεθα σήμερον νὰ ψηφίσωμεν Νόμον τροποποιοῦντα καὶ κωδικοποιοῦντα τοὺς Νόμους τοὺς ἀφορῶντας τὰ Κυπριακὰ δάση.

Εἶναι ἀνεγνωρισμένη ἡ ἀναγκαιότης καὶ χρησιμότης τῶν δασῶν γενικῶς εἰς ὅλον τὸν κόσμον, τόσον ἀπὸ οἰκονομικῆς ὅσον καὶ τουριστικῆς ἀλλ' ἀκόμη καὶ αἰσθητικῆς ἀπόψεως, ὥστε ἡ φύλαξις τῶν δασῶν καὶ ἡ διατήρησίς των εἰς καλὴν κατάστασιν νὰ ἀποτελῇ μαρτυρίαν προηγμένης χώρας. Ὅμως εἰς τὴν προσπάθειαν καὶ τὴν μέριμναν διὰ τὴν συντήρησιν τῶν δασῶν μας, δὲν πρέπει νὰ παραβλέπωμεν καὶ μερικὰ σημεῖα, τὰ ὁποῖα συμπεριλαμβανόμενα εἰς τὸν Νόμον δύνανται νὰ ἀποβοῦν καὶ ἐπιζήμια καὶ κατακριτέα. Εἶμαι μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ Γεωργικῶν Ζητημάτων ἡ ὁποία μαζὶ μὲ τὴν Ἐπιτροπὴν ἐπὶ Νομικῶν Θεμάτων ἐμελέτησε καὶ συνέταξε τὴν πρὸ ὀλίγου ἀναγνωσθεῖσαν ἔκθεσιν.

Διατηρῶ τὰς ἐπιφυλάξεις τὰς ὁποίας ἐξέθεσα καὶ κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τῶν ἀγαπητῶν ἐντίμων συναδέλφων. Καὶ ἐν πρώτοις θὰ ἀναφερθῶ

εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο τῆς ἐκθέσεως τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην ὅπως μεταφέρῃ τὰς προσδοκίας τοῦ γεωργικοῦ καὶ κτηνοτροφικοῦ κόσμου, κατὰ τὰς ὁποίας ἀναμένεται ἡ ἐπίσπευσις τῆς μελέτης διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς δασικῆς γῆς, ἐκείνης ἥτις εἶναι κατάλληλος διὰ γεωργικὴν ἐκμετάλλευσιν, εἰς τοὺς γεωργούς, καὶ ἐκείνης ποὺ εἶναι κατάλληλος διὰ κτηνοτροφικοὺς σκοποὺς εἰς τοὺς κτηνοτρόφους.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους ὅπως ὑποστηρίξουν ἐκθύμως τὴν τοιαύτην πρότασιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν πρὸς ἐνίσχυσιν τῆς οἰκονομίας μας.

Ὑπάρχουν μεγάλαι ἐκτάσεις δευτερευόντων δασῶν ὀνομαζομένων χαμηλῶν δασῶν, τὰ ὁποῖα ὡς περιωρισμένα δάση δὲν προσφέρουν τίποτε εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου. Ἐνῷ ἂν τὰ ἐκμεταλλευθῶμεν γεωργικῶς καὶ κτηνοτροφικῶς, θὰ ὠφελήσωμεν γενικῶς τὴν οἰκονομίαν μας καὶ συνάμα θὰ αὐξήσωμεν τὸν γεωργικὸν κλῆρον, ἐνῷ παραλλήλως θὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὴν κτηνοτροφίαν μας διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν βοσκοτόπων καὶ οὕτω θὰ δώσωμεν ἀπασχόλησιν εἰς πολλοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν νομαδικὴν κτηνοτροφίαν καὶ θὰ αὐξήσωμεν τὰ κτηνοτροφικά μας προϊόντα.

Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἐπιθυμῶ νὰ ἀναφερθῶ καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου εἰς τὰς ἐπιφυλάξεις μου ἐπὶ τῶν σημείων τοῦ Νομοχεδίου τῶν ἀναφερομένων εἰς ὡρισμένας ποινὰς λόγῳ παραβάσεων τοῦ Νόμου.

Οὕτω τὸ ἄρθρον 14, Κανονισμοί, ἀναφέρει περὶ κατασχέσεως ἁπάντων τῶν ἐργαλείων, μηχανοκινήτων ἑλκυστήρων, μηχανημάτων, σωλήνων, ὀργάνων ἢ ὀργάνων σημάνσεως, ὀχημάτων ἢ ζώων χρησιμοποιηθέντων διὰ τὴν διάπραξιν οἱουδήποτε ἀδικήματος κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν, ὡς καὶ τὴν τύχην τῶν οὕτω κατασχομένων πραγμάτων.

Τὸ ἴδιον ἐπαναλαμβάνεται καὶ εἰς τὸ ἄρθρον 18, σελὶς 17. «..... δύναται δὲ ὡσαύτως νὰ διατάξῃ τὴν κατάσχεσιν παντὸς ζώου, ἢ δασικοῦ προϊόντος, ἀναφορικῶς πρὸς ὃ διεπράχθη τὸ ἀδίκημα, ἢ παντὸς ἐργαλείου, μηχανοκινήτου ἑλκυστῆρος, μηχανήματος, σωλῆνος, ὀχήματος, ὀργάνου, ἢ ὀργάνου σημάνσεως ἀναφορικῶς πρὸς ὃ, ἢ μέσῳ τοῦ ὁποίου διεπράχθη τὸ τοιοῦτο ἀδίκημα».

Νομίζω ὅτι εἶναι δρακόντειοι αἱ ποιναί. Π.χ. ἡ κατάσχεσις μηχανοκινήτου ἑλκυστῆρος καὶ ζώων ἢ ἄλλων ὀχημάτων ἢ ἐργαλείων διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐσημειώθη κάποια παράβασις τοῦ Νόμου, διότι κάποιος ἰδιοκτήτης ἐκαλλιέργησεν ἔστω καὶ ἕνα προστάθι γῆς, τὸ ὁποῖον φυσικὰ δὲν θὰ τὸ πάρῃ εἰς τὸ σπίτι του οὔτε θὰ τὸ κρύψῃ πουθενά, καὶ τὸ ὁποῖον θὰ διαταχθῇ νὰ ἀγκαταλείψῃ. Καὶ μήπως δὲν εἶναι ἀρκετὴ ἡ ποινὴ φυλακίσεως ἢ προστίμου καὶ πρέπει νὰ δοθῇ καὶ δικαίωμα εἰς τοὺς ἐκτελεστὰς τοῦ Νόμου νὰ κατάσχουν τὸ τρακτὲρ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἔχει κάμει καὶ κανένα φόνον στὸ κάτω-κάτω;

Ἐπὶ ἄλλων πραγματικῶν ἐγκλημάτων ὡς ἡ κλοπὴ π.χ. δὲν ἐφαρμόζονται τοιαῦται ποιναί. Δεχόμεθα τοὺς νόμους τοῦ δράκοντος ἀλλ' ἐὰν ἐφαρμόζωνται εἰς ὅλα τὰ ἐγκλήματα, πρᾶγμα ποὺ δὲν ἔχει γίνει ποτὲ μέχρι σήμερον. Διατὶ νὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ κατάσχεσις ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ ἐγκλήματος ἀλλ' εἶναι ἁπλῶς παράβασις ἡ ὁποία κατὰ πᾶσαν πιθανότητα δὲν θὰ προξενήσῃ καὶ μεγάλην ἢ καθόλου ζημίαν;

Μᾶς ἐλέχθη ὅτι δὲν θὰ ἐφαρμόζεται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἡ κατάσχεσις, ἀλλὰ ποῖος μᾶς βεβαιώνει περὶ τούτου ὅταν θὰ ὑπάρχῃ τὸ δικαίωμα κατασχέσεως εἰς τὸν Νόμον; Ἔχομεν ἀρκετὰ παραδείγματα.

Ὅταν ἐπρόκειτο περὶ τοῦ Νόμου περὶ ἐπιβολῆς ἐλέγχου ἐπὶ τῶν φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν, μᾶς ἐλέχθη ὅτι προκειμένου περὶ πραγματικῶν γεωργῶν θὰ ἐδίδετο ἄδεια φυτείας καὶ ὅτι τὸ μέτρον θὰ ἐφηρμόζετο διὰ τοὺς μὴ γεωργούς. Καὶ ὅμως τώρα, μετὰ τὴν ψήφισιν τοῦ Νόμου ἐκείνου, ἀντιτάσσεται ἄρνησις φυτεύσεως εἰς ἀληθινοὺς γεωργούς. Ποῖος μᾶς βεβαιώνει ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν παραβάσεων τοῦ περὶ Δασῶν Νόμου δὲν θὰ ἐφαρμοσθῇ ἡ κατάσχεσις τοῦ ἑλκυστῆρος τοῦ

γεωργοῦ ; Καὶ ποῖος μᾶς βεβαιώνει ὅτι δὲν θὰ ἔχωμεν τὴν περίπτωσιν τοῦ χότζα, ὅστις κατέσχε τὸν ἀροτριῶντα βοῦν τοῦ γεωργοῦ μὲ τὸν ἰσχυρισμὸν ὅτι τὸν ἐκυνήγησεν ὁ κολιός του καθήσας ἐπὶ τῆς ράχεώς του ;

Ἕνα ἄλλο σημεῖον τοῦ Νομοσχεδίου χρήζει διευκρινίσεως. Πρόκειται περὶ τοῦ ἄρθρου 12. Ἀναφέρεται εἰς αὐτὸ ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐκκοπὴν πεύκων, κυπαρίσσων, κέδρων, πλατάνων, εὐκαλύπτων, δρυῶν καὶ λευκῶν. Δὲν ἀπαγορεύει ὅμως τὴν κλάδευσιν τῶν πλαγίων κλάδων.

Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι, ὅπως εἶναι συντεταγμένον, ἀναφέρεται οὐχὶ εἰς δένδρα τοῦ δάσους ἀλλὰ εἰς ἰδιωτικὰ τοιαῦτα. Πρέπει νὰ γίνῃ μία διευκρίνισις καὶ ἐὰν μὲν ἐννοῇ τὰ δένδρα τοῦ δάσους οὐδεμίαν ἀντίρρησιν ἔχω. Ἀλλ' ἐὰν πρόκειται περὶ δένδρων ἀνηκόντων εἰς ἰδιώτας πρέπει νὰ ἐξαλειφθῇ τὸ ἄρθρον, διότι ἐπεμβαίνει εἰς τὴν ἰδιωτικὴν ἰδιοκτησίαν.

Δι' ὅλα τὰ ἀνωτέρω τὰ ὁποῖα ἐξέθεσα ἐν συντομίᾳ ἐπιφυλάσσομαι νὰ προτείνω τὰς τροποποιήσεις ὅταν τὸ Νομοσχέδιον ἀναγινώσκεται κατ' ἄρθρον, ἐὰν δὲ δὲν γίνουν αὐταὶ αἱ τροποποιήσεις δὲν θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Συμφωνοῦμεν μὲ τοὺς κύριους σκοποὺς τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Δασῶν, γιὰ τὴν κωδικοποίηση τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας καὶ τὴν ὑπαγωγὴν ὅλων τῶν δασῶν στὴν δικαιοδοσία τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Πιστεύομεν ὅτι μὲ τὴν ἐφαρμογὴ τῆς συντονισμένης νομοθεσίας, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ τὴν συνεργασία τοῦ κοινοῦ θὰ ἀναπτυχθοῦν ἀκόμη περισσότερον τὰ δάση τῆς Κύπρου ποὺ ἀποτελοῦν ἕνα βασικὸ πλουτοπαραγωγικὸ κλάδο, ὁμορφιὰ γιὰ τὸν τόπο μας, καὶ συμβάλλουν συνάμα στὴν ὑγεία τοῦ λαοῦ μας.

Θέλω, κύριε Πρόεδρε, μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς συζήτησης τοῦ νομοσχεδίου νὰ ὑπογραμμίσω τὴν παρατήρηση ποὺ γίνεται στὴν Ἔκθεση τῶν Ἐπιτροπῶν ὅτι ὁ γεωργικὸς καὶ κτηνοτροφικὸς κόσμος ἀναμένει τὴν ἐπίσπευση τῆς μελέτης γιὰ τὴν παραχώρηση τῆς δασικῆς γῆς ποὺ εἶναι κατάλληλη γιὰ γεωργικοὺς καὶ κτηνοτροφικοὺς σκοπούς. Εἶναι μεγάλες αὐτὲς οἱ ἐκτάσεις. Ὑπολογίζονται περίπου σὲ 600.000–700.000 σκάλες. Μποροῦν μὲ αὐτὴν τὴν γῆν, ἀφοῦ ἀξιοποιηθῇ, νὰ πάρουν κλῆρο χιλιάδες οἰκογένειες ἀκτημόνων μικρογεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων. Ἕνα μέρος αὐτῆς τῆς γῆς ἐνοικιάζεται σήμερα στοὺς γεωργούς. Ὅμως ἡ Κυβέρνηση δὲν ἔχει προωθήσει τὴν ἐκτέλεση τῆς ὑπόσχεσης ποὺ ἔδωσε στὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα γιὰ παραχώρηση αὐτῆς τῆς γῆς στοὺς ἀγρότες.

Μιλοῦμεν γιὰ αὔξηση τῆς παραγωγῆς, γιὰ αὔξηση τοῦ ἀγροτικοῦ εἰσοδήματος καὶ εἰσαγωγὴ συναλλάγματος. Πῶς ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ αὐξήσωμεν στὸν βαθμὸ ποὺ πρέπει τὴν παραγωγὴ ὅταν χιλιάδες σκάλες δασικῆς γῆς δὲν παραχωροῦνται στοὺς καλλιεργητὲς καὶ τοὺς κτηνοτρόφους ;

Γίνονται μελέτες γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα γιὰ 7 χρόνια τώρα ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση. Ὅμως ἔχουν τραβήξει μάκρος αὐτὲς οἱ μελέτες. Δὲν ὑποτιμοῦμεν τὴν σοβαρότητα τοῦ προβλήματος. Ὅμως ἐπιβάλλεται νὰ κλείσουν οἱ μελέτες καὶ νὰ προχωρήσωμεν στὴν πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τῆς ἐξαγγελίας ποὺ κάναμε στὸ Πρῶτο Πενταετὲς Πρόγραμμα. Προτείνω ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀποταθῇ στὴν Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ εἰσηγηθῇ τὴν ἐπίσπευση τῶν σχεδίων γιὰ παραχώρηση τῆς δασικῆς καὶ ἄλλης κυβερνητικῆς γῆς στοὺς δικαιούχους καλλιεργητές της.

Ἡ δεύτερή μου παρατήρηση ἔχει σχέση μὲ τὲς πρόνοιες τοῦ ἄρθρου 18. Στὸ ἄρθρο αὐτὸ ἀναφέρεται ὅτι τὸ δικαστήριο ἐπιπροσθέτως οἱασδήποτε ποινῆς ἐπι-

βληθείσης δύναται ὡσαύτως νὰ διατάξῃ τὴν κατάσχεση παντὸς ζώου ἢ παντὸς ἐργαλείου, μηχανοκινήτου ἑλκυστῆρος ἢ μηχανήματος μέσῳ τοῦ ὁποίου διεπράχθη ἀδίκημα στὸ δάσος. Πιστεύω ὅτι εἶναι ὑπερβολικὴ αὐτὴ ἡ ἐπιπρόσθετος ποινή.

Στὸ ἄρθρο 13 προνοοῦνται ποινὲς φυλάκισης γιὰ τοὺς παραβάτες μέχρις ἐννέα μηνῶν καὶ προστίμου μέχρις £75. Εἶναι ἀρκετὲς αὐτὲς οἱ ποινὲς καὶ δὲν θὰ ἦταν σωστὸ νὰ προνοῆται καὶ ἡ κατάσχεση τῶν ζώων ἢ τῶν τρακτὲρ τῶν γεωργῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐξουσία Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς κήρυξιν Κυρίου ἢ Δευτερεύοντος Κρατικοῦ Δάσους. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ; Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τὰ Κύρια καὶ Δευτερεύοντα Κρατικὰ Δάση περιουσία τῆς Κυβερνήσεως. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀπαλλοτρίωσις ἀκινήτων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς κήρυξιν Κρατικοῦ δάσους εἰς δημοσίαν ὁδόν. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς παραχώρησιν κ.λ.π. γαιῶν ἐντὸς κρατικῶν δασῶν. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Διευθυντοῦ πρὸς ἔκδοσιν ἀδειῶν καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς κρατικὰ δάση. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Προνόμια διαφυλαττόμενα εἰς τοὺς κατοίκους ὡρισμένων χωρίων. Πίναξ Α. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Τὸ 9ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ Α ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἰδιωτικὰ δάση δυνατὸν νὰ τεθῶσιν ὑπὸ Κυβερνητικὸν ἔλεγχον. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Καταστολὴ πυρκαϊῶν ἐντὸς ἰδιωτικῶν περιουσιῶν. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἔλεγχος ὑλοτομίας. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀδικήματα. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Εἶναι εἰς τὸ 14ον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 13ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Προτείνω τὴν ἑξῆς τροποποίησιν :

Εἰς τὴν σελίδα 14, τὰ ἑπόμενα μετὰ τὰς λέξεις «γενομένων Κανονισμῶν» εἰς τὴν δευτέραν γραμμήν, ἤτοι «ἢ ἁπάντων τῶν ἐργαλείων, μηχανοκινήτων ἑλκυστήρων, μηχανημάτων, σωλήνων, ὀργάνων ἢ ὀργάνων σημάνσεως, ὀχημάτων ἢ ζώων χρησιμοποιηθέντων διὰ τὴν διάπραξιν οἱουδήποτε ἀδικήματος κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν, ὡς καὶ τὴν τύχην τῶν οὕτω κατασχομένων πραγμάτων» νὰ ἀπαλειφθοῦν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖτε νὰ μᾶς ἀναφέρετε τὴν παράγραφον τοῦ ἄρθρου τῆς ὁποίας προτείνετε τὴν τροποποίησιν ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Παράγραφος (*ια*).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

«(*ια*) τὴν κατάσχεσιν καὶ κατακράτησιν οἱουδήποτε δασικοῦ προϊόντος ἢ ξυλείας ληφθείσης, πωληθείσης ἢ κατεχομένης κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος Νόμου ἢ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν . . . . . »

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ὡς ἐκεῖ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ προτείνετε νὰ μείνῃ.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Νὰ μείνῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατόπιν, ἢ ἁπάντων τῶν ἐργαλείων, μηχανοκινήτων ἑλκυστήρων, μηχανημάτων, σωλήνων μέχρι τὸ τέλος τῆς παραγράφου εἰσηγεῖσθε νὰ ἀπαλειφθῇ ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Νὰ ἀπαλειφθῇ μέχρι τὸ τέλος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ εἶναι ὅπως ἀπαλειφθοῦν αἱ δυνητικαὶ πρόνοιαι αἱ περιεχόμεναι εἰς τὴν παράγραφον (*ια*) τοῦ ἄρθρου 14, δυνάμει τῶν ὁποίων τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν κατάσχεσιν οἱουδήποτε μηχανήματος ἢ ἐργαλείου παρανόμως χρησιμοποιηθέντος ἢ χρησιμοποιηθέντος κατὰ παράβασιν τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου.

Τὰ ἔντιμα Μέλη πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι ἡ ἐξουσία εἶναι δυνητικὴ καὶ ὅτι τὸ Δικαστήριον ἐξετάζει τὴν κάθε περίπτωσιν καὶ μετὰ ἀποφασίζει ἐὰν ἐνδείκνυται νὰ διατάξῃ τὴν κατάσχεσιν τοῦ χρησιμοποιηθέντος ἐργαλείου.

Ἐκ τῆς πείρας τὴν ὁποίαν ἔχω, καὶ πιστεύω ὅτι καὶ οἱ ἔντιμοι συνάδελφοι οἱ ὁποῖοι εἶναι δικηγόροι θὰ συμφωνήσουν, τὰ Δικαστήρια οὐδέποτε διατάσσουν τὴν κατάσχεσιν τοῦ ἐργαλείου ἐκτὸς ἐὰν ἔχουν ἐξαντληθῆ ὅλα τὰ περιθώρια καὶ ἐξακολουθῆ ὁ παραβάτης νὰ παραβαίνῃ τὸν Νόμον καὶ νὰ ἔχῃ καταδικασθῆ διὰ παρόμοιον ἀδίκημα ἐπανειλημμένως.

Νομίζω ὅτι οὐδεὶς λόγος συντρέχει διὰ νὰ ἀφαιρεθῆ ἡ ἐξουσία ἀπὸ τὸ Δικαστήριον, ἡ ὁποία εἶναι δυνητικῆς μορφῆς, καὶ τὴν ὁποίαν τὸ Δικαστήριον ἐξασκεῖ ἀφοῦ ἐξετάσῃ τὴν κάθε ὑπόθεσιν μὲ τὴν δέουσαν προσοχήν.

Εἰσηγοῦμαι ἑπομένως ὅπως μὴ ἀπαλειφθῆ. Ὑπάρχουν δύο εἰσηγήσεις. Ἡ μία τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου ὅπως ἀπαλειφθῆ καὶ ἡ ἰδική μου εἰσήγησις ὅπως μὴ ἀπαλειφθῆ. Ἑπομένως τὸ θέμα εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῆ εἰς ψηφοφορίαν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἀπαλείψεως τῆς δυνητικῆς ἐξουσίας;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

3.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

3. Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

16.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

16. Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Μία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μία.

Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου κ. Χατζηχάρου ἀπερρίφθη.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 14ον ἐγκριθῆ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 14ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Βάρος ἀποδείξεως. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 15ον ἐγκριθῆ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 15ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐπίθεσις ἐναντίον δασικῶν λειτουργῶν ἢ ἀστυνομικῶν ἢ παρακώλυσις τούτων. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐπίταξις ὑπηρεσιῶν πρὸς κατάσβεσιν πυρός.
Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Παρεπόμεναι ποιναί. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ὁ κ. Χατζηχάρος.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:
Εἶναι ἡ ἰδία περίπτωσις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, καὶ προτείνω πάλιν τὸ ἴδιον εἰς τὸ 18ον ἄρθρον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Θέτω εἰς ψηφοφορίαν τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Χατζηχάρου.
Ποῖοι ὑποστηρίζουν τὴν τροποποίησιν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
3, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
3. Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
15, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἀπορρίπτεται. Ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις ἀπορρίπτεται.
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἐξουσία Διευθυντοῦ πρὸς συμβιβασμὸν ἀδικημάτων. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 19ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ὁ Νόμος δὲν ἐπηρεάζει μεταλλευτικὰς μισθώσεις καὶ ἀδείας, ἀδείας οἰκοδομῶν καὶ ὡρισμένας συμφωνίας. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Χρηματικὸν ποσὸν κ.λ.π. οἱουδήποτε ταμείου διαχειριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἐπάρχου περιέρχεται εἰς τὸ πάγιον ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Κατάργησις Νόμου. Κεφάλαιον 60. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 22ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ὁ Πίναξ ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν καὶ ἐνεκρίθη.
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.
Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δασῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;
Ὁ κ. Χατζηχάρος.
Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἔνστασις τὸ Νομοσχέδιον δέον νὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
18, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Εἷς, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Καμμία, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθῇ καὶ πάλιν εἰς ψηφοφορίαν, διότι οἱ παρευρισκόμενοι Βουλευταὶ εἶναι περισσότεροι τῶν καταμετρηθεισῶν ψήφων ὑπὲρ καὶ κατά.
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
19, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Εἷς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:
Ἀποχαί;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Οὐδεμία κ. Πρόεδρε.

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ ΩΣ «Ο ΠΕΡΙ ΩΡΩΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ 1967».

Παρόντες:

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας & Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.	Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος	Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος	Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης	Λέλλος Δημητριάδης
Πέτρος Στυλιανοῦ	Γιάγκος Ποταμίτης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης	Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν συνῆλθον εἰς κοινὴν συνεδρίασιν τὴν 10ην Ἀπριλίου 1967 καὶ ὥραν 3.30 μ.μ. πρὸς μελέτην τοῦ ὡς ἄνω Νομοσχεδίου.

Δυνάμει τῆς ἐν Κύπρῳ ἰσχυούσης Ποινικῆς Δικονομίας ἡ ἐποπτεία διὰ τὴν τήρησιν τοῦ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως Νόμου (Κεφ. 182) ὡς καὶ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Διαταγμάτων εἶναι ἀνατεθειμένη εἰς τὴν Ἀστυνομίαν. Τοῦτο ἀντίκειται πρὸς τὰς προνοίας τῆς περὶ Ἐπιθεωρήσεως τῆς Ἐργασίας εἰς τὴν Βιομηχανίαν καὶ τὸ Ἐμπόριον Διεθνοῦς Συμβάσεως (Ἀρ. 81) ἥτις προνοεῖ μεταξὺ ἄλλων ὅπως αἱ ὑπ' αὐτῆς προβλεπόμεναι ἐπιθεωρήσεις διεξάγωνται ὑπὸ ἐπιθεωρητῶν ἐργασίας, οἵτινες «νὰ εἶναι δημόσιοι ὑπάλληλοι προσλαμβανόμενοι ἀποκλειστικῶς βάσει τῶν ἱκανοτήτων αὐτῶν διὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν εἰς αὐτοὺς ἀνατιθεμένων καθηκόντων».

Ἐπειδὴ ἡ ὡς ἄνω Διεθνὴς Σύμβασις ὑπ' ἀρ. 81 ἐπεκυρώθη τὸ 1960 ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, τὸ Διεθνὲς Γραφεῖον Ἐργασίας ἐπέσυρε κατ' ἐπανάληψιν τὴν προσοχὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰς τὴν ἀνάγκην ἀναπροσαρμογῆς τοῦ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως Νόμου (Κεφ. 182) πρὸς τὰς προαναφερθείσας προνοίας τῆς ἐν λόγῳ Συμβάσεως.

Σκοπός, ἑπομένως, τοῦ ὑπὸ μελέτην νομοσχεδίου εἶναι ἡ προσαρμογὴ τῶν ὡς ἄνω διατάξεων τοῦ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως Νόμου (Κεφ. 182) πρὸς τὰς προαναφερθείσας προνοίας τῆς ρηθείσης Συμβάσεως.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ προέβησαν εἰς τὴν προσθήκην τῆς ἀκολούθου ἐπιφυλάξεως μετὰ τὴν παράγραφον (*α*) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ νέου ἄρθρου 5:

«Νοεῖται ὅτι οὗτος δὲν ἔχει δικαίωμα νὰ εἰσέλθῃ εἰς κατοικίαν ἄνευ τῆς ἐγγράφου συγκαταθέσεως τοῦ ἐν αὐτῇ κατοικοῦντος εἰμὴ δυμάνει δικαστικοῦ ἐντάλματος».

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν θεωροῦν ἀναγκαίας τὰς ὑπὸ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιφερομένας τροποποιήσεις εἰς τὸν περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως Νόμον (Κεφ. 182) καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισίν του εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέων ἄρθρων. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικός) Νόμος 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου ἐλήφθη μόλις σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐπὶ τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ;

Τότε νὰ ἀναγνωσθῇ μόνον ἡ Ἔκθεσις καὶ νὰ ἀναβληθῇ ἡ συζήτησις ἐὰν ὑπάρχουν ἀποχρῶντες λόγοι.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ:

Νὰ σᾶς πῶ, κύριε Πρόεδρε. Διὰ νὰ σηκωθῶ καὶ νὰ....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μάλιστα. Ἀντελήφθην.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ Ἔκθεσις καὶ ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 1) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 11ην Ἀπριλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις:

(α) £18.740 πρὸς κάλυψιν τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀπομάκρυνσιν καὶ ἐπαναπατρισμὸν Κυπρίων ἐκ Κόγκου κατὰ τὸ ἔτος 1960· καὶ

(β) £4.552 πρὸς κάλυψιν τῆς δαπάνης ἀνελκύσεως καὶ ἐπισκευῆς τοῦ Πλωτοῦ Γερανοῦ τοῦ Τμήματος Λιμένων.

Ἡ εὐθύνη διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ποσοῦ τῶν £18.740 προκύπτει ἐκ τῆς ἀποφάσεως τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ἥτις ἐλήφθη τὴν 13ην Ἰουλίου 1960 καὶ ἥτις ἐκοινοποιήθη πρὸς τὰς ἁρμοδίας Βρεττανικὰς Ἀρχὰς εἰς Κόγκο καὶ ἄλλας γειτονικὰς χώρας ὑπὸ τοῦ τότε Κυβερνήτου τῆς Κύπρου. Ἡ ἐν λόγῳ ἀπόφασις ἔλεγε, μεταξὺ ἄλλων, ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις «ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καλύψῃ οἱανδήποτε σχετικὴν δαπάνην πρὸς ἀνακούφισιν τῶν παθόντων καὶ ὅτι εἶναι ὡσαύτως διατεθειμένη νὰ καλύψῃ τὴν δαπάνην ἐπαναπατρισμοῦ οἰωνδήποτε Κυπρίων ἐπιθυμούντων νὰ ἐπιστρέψωσιν εἰς Κύπρον καὶ μὴ ἐχόντων ἐπαρκῆ ἰδικά των χρήματα διὰ νὰ πράξουν τοῦτο».

Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὑπῆρχε πρόθεσις ἀνακτήσεως ὁλοκλήρου τοῦ ποσοῦ τῆς ἐν λόγῳ δαπάνης ἀπὸ τοὺς ἐπαναπατρισθέντας καὶ πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἐζητήθη ἀπὸ τοὺς περισσοτέρους τούτων ὅπως ἀναλάβωσιν ἐγγράφως τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἀποπληρώσουν τὰ ἔξοδα ἐπαναπατρισμοῦ των, λόγῳ τοῦ ὅτι ὅμως ἐν τῷ μεταξὺ οἱ πλεῖστοι τούτων ἐπέστρεψαν εἰς Κόγκο ἡ ἀνάκτησις τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ θὰ εἶναι λίαν δύσκολος.

Ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ἀνωτέρω κρίνεται ὅτι ὁ Λογαριασμὸς Προκαταβολῶν ὅστις ἐπεβαρύνθη διὰ τοῦ ἐν λόγῳ ποσοῦ πρέπει τώρα νὰ κλείσῃ διὰ τῆς μεταφορᾶς τοῦ ποσοῦ τῶν £18.740 εἰς τὰς Τακτικὰς Δαπάνας ὑπὸ νέον ἄρθρον 36 «Ἐπαναπατρισμὸς Κυπρίων ὑποχρεωθέντων νὰ ἐγκαταλείψουν τὸ Κόγκο» τοῦ Κεφ. 59Α «Διάφορα» τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967, ἐνῶ ὅλα τὰ ἐκ τῶν ἐπαναπατρισθέντων ἀνακτηθέντα ποσὰ νὰ πιστωθοῦν εἰς τὸ Κεφάλαιον 8 τῶν Προσόδων «Διάφοροι Εἰσπράξεις» Ἄρθρον 4 «Ἔξοδα Ἐπαναπατρισμοῦ καὶ Ἀπαιτήσεις Περιθάλψεως».

Λόγῳ τοῦ ὅτι καθίσταται ἀναγκαία ἡ ἐπιβάρυνσις νέου ἄρθρου διὰ τῆς συνεπαγομένης ἐν προκειμένῳ δαπάνης, ἀπαιτεῖται εἰδίκευσις συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Τὸ ποσὸν £4.552 ἀποτελεῖ ἐπιπρόσθετον δαπάνην διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν ἐξόδων ἀνελκύσεως καὶ ἐπισκευῆς τοῦ Πλωτοῦ Γερανοῦ τοῦ Τμήματος Λιμένων. Ὁ τοιοῦτος Γερανὸς ἀνελκύσθη καὶ ἐπεσκευάσθη διαρκοῦντος τοῦ Σεπτεμβρίου 1966 ἀντὶ ὁλικῆς δαπάνης £7.452. Κατεβλήθη ἐπίσης ἐντὸς τοῦ 1965 ποσὸν £1.050 πρὸς κάλυψιν τῆς δαπάνης χαλυβδίνων πλακῶν καὶ βαφῶν διὰ τὰς ἐπισκευὰς τούτου, καὶ οὕτω ἡ ὁλικὴ δαπάνη διὰ τὴν ἀνέλκυσιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ Γερανοῦ ἀνῆλθεν εἰς £8.503.

Διὰ τὴν ἐπιτελεσθεῖσαν ἐργασίαν προεβλέφθη εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1965 ποσὸν £2.900. Ἐκ τοῦ ποσοῦ τούτου ποσὸν £1.050 ἀπεδεσμεύθη τὴν 29ην Ὀκτωβρίου 1965 καὶ κατεβλήθη, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἐκ £1.850 κατεχωρήθη ὡς ἐπαναψήφισις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1966 καὶ κατεβλήθη πρὸς κάλυψιν μέρους τῶν ἐξόδων.

Λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ὑπάρχει πλέον οἱονδήποτε μὴ δαπανηθὲν ὑπόλοιπον τῆς ἀρχικῆς προνοίας τῶν £2.900, δὲν δύναται τώρα νὰ δημιουργηθῇ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὸ ἔτος 1967 νέον ἄρθρον ὑπὸ τὸ Κεφ. 67Α «Λιμενικαὶ Ὑπηρεσίαι» ὡς Ἐπαναψήφισις διὰ τῆς κατανομῆς χρημάτων ἐκ τοῦ Κεφ. 60Α «Μὴ Προβλεπόμεναι Δαπάναι καὶ Ἀποθεματικὸν» καὶ συμφώνως πρὸς τὰς Σημειώσεις τὰς ἀναγραφομένας εἰς τὰς σελίδας 160–161 τοῦ ἐν λόγῳ Προϋπολογισμοῦ. Ὑπὸ τὰς περιστάσεις ἡ καταχώρησις νέου ἄρθρου καὶ ἡ πρόβλεψις τῆς ἀπαιτουμένης ἐν προκειμένῳ δαπάνης εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνουν δι' εἰδικεύσεως συμπληρωματικῆς πιστώσεως.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἡ συζήτησις τοῦ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Ἔκθεσις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκυκλοφόρησε σήμερον καὶ ἑπομένως δὲν παρῆλθον 48 ὧραι ἀπὸ τῆς κυκλοφορίας της.

Ἡ συζήτησις τῶν ὑπολοίπων νομοσχεδίων ἀναβάλλεται λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ Ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ:
Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια:

1. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.
2. Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ:

«Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς

ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων». (Συνέχισις τῆς συζητήσεως). (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ).

Νομίζω ὅτι ἔληξαν αἱ ἀγορεύσεις ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ χώραν σήμερον εἶναι οἱ ὅροι ἐντολῆς, ἐλήφθη δὲ ἀπόφασις ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ὅπως οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ θέματος διατυπώσουν ὅρους ἐντολῆς.

Παρακαλῶ τὴν Γραμματείαν νὰ ἀναγνώσῃ τοὺς ὅρους ἐντολῆς τοὺς ὁποίους προτείνουν οἱ εἰσηγηταὶ τοῦ θέματος.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Σχέδιον ὅρων ἐντολῆς κατατεθὲν εἰς τὴν Γραμματείαν ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος κ.κ. Νίκου Κόσιη καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ

«Εἰσηγούμεθα ὅπως ἐξετασθοῦν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἀκόλουθα καὶ ὑποβληθοῦν ἐπ' αὐτῶν εἰσηγήσεις:

(1) Τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἐνισχύσεως τῆς τεχνικῆς ἐκπαιδεύσεως τοῦ τόπου ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ἀναγκῶν του.

(2) Τὸ θέμα τῆς ἀνάγκης ἐπεκτάσεως τῆς δωρεὰν παιδείας μέχρι τοῦ 15ου ἔτους καὶ ὁ τύπος τῆς παρασχεθησομένης τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως.

(3) Τὸ θέμα τοῦ ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ τῶν σπουδαστῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας, καὶ

(4) Γεωργικὴ μόρφωσις».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Υἱοθετῶ τὸ σχέδιον τοῦτο τῶν ὅρων ἐντολῆς καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα παραπεμφθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν πρὸς ἐξέτασιν. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ διορισθῇ ὑπὸ τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς, τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐπιλογῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἡ πρότασις ἡ ὁποία ἔχει ὑποβληθῇ καλύπτει σὲ σημαντικὸν βαθμὸν τὰ θέματα τὰ ὁποῖα συνεζητήθησαν καὶ ἀρκετὰ ἀπὸ τὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα ἠγείραμεν κατὰ τὴν συζήτησιν· συνεπῶς, παρ' ὅλον ὅτι δὲν ἐξαντλεῖ τὸ ὅλον θέμα θεωροῦμεν ἱκανοποιητικὸν τὸ σχέδιον καὶ συμφωνοῦμεν μὲ τὴν εἰσήγησιν, ἐν σχέσει δὲ μὲ ἄλλα θέματα τὰ ὁποῖα ἠγέρθησαν ἐπιφυλασσόμεθα νὰ ὁμιλήσωμεν, ἐὰν χρειασθῇ, ἀργότερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἐπιφυλάξεις δι' ἀγορεύσεις δὲν χρειάζονται διότι εἶναι δικαίωμα τοῦ Βουλευτοῦ νὰ ἀγορεύσῃ ἐπὶ οἱουδήποτε θέματος ὅταν τοῦτο εὑρίσκεται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις οἱ ὅροι ἐντολῆς ἐγκρίνονται. Ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐπιλογῆς θὰ συνέλθῃ πρὸ τῆς συνεδριάσεως τῆς ἐρχομένης Πέμπτης διὰ νὰ διορίσῃ Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία θὰ ἐπιληφθῇ τοῦ θέματος.

«Ἔκθεσις τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων».

Παρακαλῶ ἕν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥΤΩ ΣΥΣΤΑΘΕΙΣΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΙΝ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΟΠΛΗΚΤΩΝ.

Παρόντες:

Γλαῦκος Κληρίδης, Πρόεδρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Τὸ θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων ἐτέθη ἀρχικῶς ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν Τουρκοπλήκτων Λευκωσίας, Λάρνακος καὶ Πάφου ὡς καὶ ὑπὸ Ἐπιτροπῶν Τουρκοπλήκτων διαφόρων περιοχῶν τῆς ὑπαίθρου καὶ διὰ σωρείας αἰτημάτων τὰ ὁποῖα ἀπέστειλαν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς Τουρκόπληκτοι πολῖται.

Τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπλήκτων παρεπέμφθη εἰς τὴν εἰδικῶς συσταθεῖσαν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ εἰδικώτερον θέμα τῆς ἐνισχύσεως τῶν καταστηματαρχῶν τῶν ὁποίων τὰ καταστήματα εὑρίσκονται παρὰ τῇ Πρασίνῃ Γραμμῇ.

Κατὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν προβλημάτων τῶν Ἀρμενίων Τουρκοπλήκτων προσεκλήθη καὶ παρεκάθησεν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἀρμενικῆς κοινότητος κ. Μπὲρτζ Τιλπιάν.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1966 αἱ Ἐπιτροπαὶ Τουρκοπλήκτων διαφόρων περιοχῶν ἀπεφάσισαν τὴν σύστασιν Κεντρικῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων καὶ ἐγνωστοποίησαν τὴν ἐν λόγῳ ἀπόφασίν των πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, δι' ἐπιστολῆς ἡμερομηνίας 9ης Δεκεμβρίου 1966.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀρχικῶς ἤκουσε τὰς ἀπόψεις τῶν Ἐπιτροπῶν Τουρκοπλήκτων Λευκωσίας, Λάρνακος, Πάφου, Ἀμμοχώστου καὶ ἄλλων περιοχῶν, μετὰ δὲ τὴν ἵδρυσιν Κεντρικῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων συνέχισε τὰς ἐπαφὰς καὶ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μετ' αὐτῆς.

Συγκέντρωσις τῶν Ἀναγκαίων Στοιχείων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἀπεφάσισεν ὅτι διὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ ὅλου θέματος ἦτο ἀνάγκη ὅπως:

(α) Συγκεντρωθοῦν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα στοιχεῖα.

(β) Χρησιμοποιηθοῦν τὰ συγκεντρωθέντα στοιχεῖα ὡς βάσις διὰ τὴν διαπίστωσιν τῶν διαφόρων πτυχῶν τοῦ προβλήματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

(γ) Γίνουν ἀποδεκτὰ ὡς prima facie ἔνδειξις τῶν οἰκονομικῶν δυσπραγιῶν καὶ ἄλλων δυσχεριῶν ἅτινας ἀντιμετωπίζουν οἱ Τουρκόπληκτοι.

Διὰ τὴν συλλογὴν τῶν σχετικῶν στοιχείων ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ συνέταξεν ἐρωτηματολόγιον τὸ ὁποῖον διενεμήθη μέσῳ τῶν Ἐπιτροπῶν Τουρκοπλήκτων πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους πρὸς συμπλήρωσιν.

Πρὸς κατατόπισιν τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν ἐπισυνάπτεται τὸ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς ἑτοιμασθὲν ἐρωτηματολόγιον. (Πίναξ «Α»).

Ἡ συμπλήρωσις καὶ ἀποστολὴ πρὸς τὴν Βουλὴν τοῦ ἐν λόγῳ ἐρωτηματολογίου κατὰ ἐπαρχίαν ἤρχισε τὸν Ἰούλιον τοῦ 1966.

Εἰς τὰς 20 Δεκεμβρίου 1966 ἡ Κεντρικὴ Παγκύπριος Ἐπιτροπὴ Τουρκοπλήκτων ἀπέστειλε πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς τὰ στοιχεῖα τῶν Τουρκοπλήκτων Λάρνακος, τὴν δὲ 23ην Φεβρουαρίου 1967 τὰ στοιχεῖα Ἀμμοχώστου, Πόλεως Χρυσοχοῦς ὡς καὶ συμπληρωματικὰ στοιχεῖα διὰ τὰς πόλεις Λευκωσίας, Λάρνακος καὶ Λεύκας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησεν καὶ ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν της στοιχεῖα τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν, τὰ ὁποῖα ἡ ὑπηρεσία αὐτοῦ ἐπισυνέλεξεν ἐκ τῶν εἰς τὰ διάφορα Ἀστυνομικὰ Τμήματα δοθεισῶν καταθέσεων Τουρκοπλήκτων.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐζήτησε ὡσαύτως καὶ ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν της τὰ στοιχεῖα τῶν Τουρκοπλήκτων Ἀρμενίων τὰ ὁποῖα εἶχον κατατεθῆ πρὸ τῆς ἱδρύσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὰς ἁρμοδίας Κυβερνητικὰς Ὑπηρεσίας.

Ὁ Βικάριος τῆς Ἀρμενικῆς Ἐκκλησίας ἀπέστειλε τὴν 23ην Μαρτίου 1967 συμπληρωματικὰ στοιχεῖα ἐν σχέσει πρὸς τοὺς Ἀρμενίους Τουρκοπλήκτους.

Ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων καταστηματαρχῶν τὰ ὑποστατικὰ τῶν ὁποίων εὑρίσκονται εἰς περιοχὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων, στοιχεῖα ἐκ τῶν ὁποίων προκύπτει ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐγκαταλειφθέντων καταστημάτων, ἡ φύσις τοῦ ἐπαγγέλματος ἑνὸς ἑκάστου καὶ αἱ ζημίαι τὰς ὁποίας ὑπέστησαν.

Πρὸς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἀπεστάλη ὡσαύτως ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων βιομηχάνων εἰς τὸ ὁποῖον δίδονται στοιχεῖα ἀφορῶντα ἀκινητοποιηθείσας βιομηχανίας κειμένας ἐντὸς τοῦ Τουρκικοῦ τομέως Λευκωσίας.

Ἀνάλυσις Στοιχείων ὡς πρὸς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν περιουσιῶν διὰ τὴν Πόλιν Λευκωσίας.

Ἐκ τῶν στοιχείων ἅτινα κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἑλλήνων Τουρκοπλήκτων Λευκωσίας καὶ προαστίων προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) Σύνολον ἰδιοκτήτων κατοικιῶν Ἑλληνοκυπρίων εὑρισκομένων ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων στασιαστῶν	169
(β) Σύνολον ἰδιοκτήτων κατοικιῶν Ἑλληνοκυπρίων κειμένων ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐγκαταλειφθεισῶν διὰ λόγους ἀσφαλείας ἕνεκεν γειτνιάσεώς των πρὸς φυλάκια Τούρκων στασιαστῶν	67
Ὁλικὸν	236

Ἐκ τῶν στοιχείων ἅτινα κατετέθησαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τοὺς Ἀρμενίους Τουρκοπλήκτους προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) Σύνολον ἰδιοκτήτων κατοικιῶν Ἀρμενίων ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον κειμένων ἐν τῇ Ἀρμενικῇ ἐνορίᾳ ἐντὸς τῶν τειχῶν Λευκωσίας ..	106
(β) Σύνολον ἰδιοκτήτων κατοικιῶν Ἀρμενίων ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον κειμένων ἐντὸς τῶν τειχῶν Λευκωσίας ἀλλ' ἐκτὸς τῆς Ἀρμενικῆς ἐνορίας	22
(γ) Σύνολον ἰδιοκτήτων κατοικιῶν Ἀρμενίων ἐκτὸς τῶν τειχῶν Λευκωσίας ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον	103
Ὁλικὸν	231

Ὑποστατικὰ Ἐργασίας ἐν Λευκωσίᾳ ἐντὸς Περιοχῶν Ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων.

Ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Καταστηματαρχῶν, τῶν ὁποίων τὰ ὑποστατικὰ ἐργασίας εὑρίσκονται ἐντὸς τῶν Τουρκικῶν περιοχῶν, προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) Ἀριθμὸς ἐκκενωθέντων ὑποστατικῶν ἐργασίας 86

(β) Ἐκ τῶν 86 καταστημάτων τέσσαρα εἶναι ἰδιοκτησία Ἑλλήνων Κυπρίων, ἐχρησιμοποιοῦντο δὲ ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν των διὰ τὰς ἐργασίας των 4

(γ) 47 ὑποστατικὰ ἐργασίας εἶναι ἰδιοκτησία Ἑλλήνων, ἐνοικιάζοντο δὲ εἰς Ἕλληνας 47

(δ) 30 ὑποστατικὰ ἐργασίας εἶναι ἰδιοκτησία Τούρκων καὶ ἐνοικιάζοντο εἰς Ἕλληνας 30

(ε) 2 ὑποστατικὰ ἐργασίας ἀνήκουν εἰς Ἀρμενίους, ἐχρησιμοποιοῦντο δὲ ὑπ' αὐτῶν διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐργασιῶν των 2

(στ) 2 ὑποστατικὰ ἐργασίας ἀνήκουν εἰς Ἀρμενίους, ἐνοικιάζοντο δὲ εἰς Ἕλληνας 2

(ζ) 1 ὑποστατικὸν ἐργασίας ἀνήκει εἰς Ἀρμένιον, ἐνοικιάζετο δὲ εἰς Ἀρμένιον 1

Σύνολον 86

Ἐκ τῶν στοιχείων τῶν ἀναφερομένων εἰς τοὺς Ἀρμενίους Τουρκοπλήκτους ἐν σχέσει πρὸς ὑποστατικὰ ἐργασίας προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) 46 ὑποστατικὰ ἐργασίας Ἀρμενικῆς ἰδιοκτησίας καὶ εὑρισκόμενα ἐν τῇ Ἀρμενικῇ ἐνορίᾳ ἐντὸς τῶν τειχῶν περιῆλθον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Τούρκων 46

(β) 49 ὑποστατικὰ ἐργασίας Ἀρμενικῆς ἰδιοκτησίας εὑρισκόμενα ἐντὸς τῶν τειχῶν ἀλλ' ἐκτὸς τῆς Ἀρμενικῆς ἐνορίας περιῆλθον ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον 49

(γ) 7 ὑποστατικὰ ἐργασίας Ἀρμενικῆς ἰδιοκτησίας ἐκτὸς τῶν τειχῶν Λευκωσίας περιῆλθον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Τούρκων 7

Σύνολον 102

Ὑποστατικὰ ἐργασίας τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ ἦσαν Ἀρμένιοι:

(α) 11 ὑποστατικὰ ἐργασίας τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ ἦσαν Ἀρμένιοι ἐντὸς τῆς Ἀρμενικῆς ἐνορίας περιῆλθον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Τούρκων 11

(β) 56 ὑποστατικὰ ἐργασίας τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ ἦσαν Ἀρμένιοι ἐκτὸς τῆς Ἀρμενικῆς ἐνορίας ἀλλ' ἐντὸς τῶν τειχῶν περιῆλθον ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον 56

(γ) 2 ὑποστατικὰ ἐργασίας τῶν ὁποίων οἱ ἐνοικιασταὶ ἦσαν Ἀρμένιοι εἰς περιοχὰς ἐκτὸς τῶν τειχῶν περιῆλθον ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον .. 2

Σύνολον 69

Ἐκ τῶν στοιχείων ἅτινα εὑρίσκονται καταχωρημένα εἰς τοὺς φακέλλους τοῦ Ἐπάρχου Λευκωσίας προκύπτει ὅτι πέραν τῶν ἄνω ἀναφερθέντων ὑποστατικῶν ἐργασίας ἕτερα 80 περίπου ἐγκατελείφθησαν διότι εὑρίσκονται ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐλεγχομένων περιοχῶν.

Διὰ τὰ ἐν λόγῳ ὑποστατικὰ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ δὲν ἔχει ἐπαρκῆ στοιχεῖα λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν συνεπληρώθη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων τὸ ὑπὸ τῆς Κοινοβου-

λευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἑτοιμασθὲν ἐρωτηματολόγιον, ἀντίγραφον τοῦ ὁποίου ἐπισυνάπτεται διὰ κατατόπισιν τῶν Μελῶν (Πίναξ «Β»).

Ἐκ τῶν στοιχείων ἅτινα κατετέθησαν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων βιομηχάνων προκύπτει ὅτι 30 βιομηχανίαι εὑρισκόμεναι εἰς περιοχὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων ἠκινητοποιήθησαν. Ἐπισυνάπτεται λεπτομερὴς κατάλογος τῶν ἐν λόγῳ βιομηχανιῶν. (Πίναξ «Γ»).

Ἀνάλυσις Στοιχείων διὰ τὴν Πόλιν Ἀμμοχώστου.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων διὰ τὴν περιοχὴν Ἀμμοχώστου τὸ πρόβλημα ἐμφανίζεται ὡς ἀκολούθως :—

(α) Τεσσαράκοντα δύο Ἑλληνικαὶ κατοικίαι περιῆλθον εἰς τὴν κατοχὴν τῶν Τούρκων στασιαστῶν εἰς τὴν περιοχὴν «Σακκάρια» καὶ ἄλλας ἐπηρεασθείσας περιοχάς.

(β) Ἀριθμὸς Ἑλληνικῶν κατοικιῶν παρὰ τὴν ὁδὸν Λάρνακος ἦσαν ἐνοικιασμέναι εἰς Τούρκους πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας. Οἱ Τοῦρκοι ἐνοικιασταὶ ἐξακολουθοῦν νὰ παραμένουν εἰς τὰς ἐν λόγῳ οἰκίας, ἀρνοῦνται ὅμως νὰ καταβάλουν τὰ ἐνοίκια εἰς τοὺς Ἕλληνας ἰδιοκτήτας καὶ δὲν ἐπιτρέπουν εἰς αὐτοὺς νὰ τὰς ἐπισκεφθοῦν.

(γ) Μερικοὶ ἐκ τῶν Ἑλλήνων, οἵτινες ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰς οἰκίας των εἰς τὴν περιοχὴν «Σακκάρια», ἐστεγάσθησαν εἰς Ἑλληνικὰς κατοικίας αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἐνοικιασμέναι κυρίως εἰς ξένους καὶ ἐγκατελείφθησαν ὑπ' αὐτῶν, χωρὶς ὅμως νὰ καταβάλλεται οἱονδήποτε ἐνοίκιον εἰς τοὺς ἰδιοκτήτας τῶν ἐν λόγῳ κατοικιῶν.

(δ) Κῆποι μικροῦ ἀριθμοῦ στρεμμάτων ἀνήκοντες εἰς Ἕλληνας Κυπρίους περιῆλθον ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τῶν Τούρκων στασιαστῶν.

Ἀνάλυσις Στοιχείων διὰ τὴν Πόλιν Λάρνακος.

Ἐκ τῶν στοιχείων, ἅτινα κατετέθησαν διὰ τὴν πόλιν Λάρνακος, προκύπτει ὅτι 66 ἐν ὅλῳ οἰκίαι καὶ 13 ὑποστατικὰ ἐργασίας ἐγκατελείφθησαν.

Τὰ στοιχεῖα ἔχουν ὡς ἀκολούθως :—

(α)	43 οἰκίαι ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων	43
(β)	23 οἰκίαι εὑρισκόμεναι εἰς περιοχὰς γειτνιαζούσας μὲ Τουρκικὰ φυλάκια	23
	Σύνολον ..	66
(γ)	13 ὑποστατικὰ ἐργασίας	13
	Σύνολον ἐγκαταλειφθεισῶν οἰκιῶν καὶ ὑποστατικῶν ..	79

Ἀνάλυσις Στοιχείων τῆς πόλεως Κτήματος.

Ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα κατετέθησαν προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) 72 καταστήματα ὑπέστησαν ζημίας λόγῳ τῶν διεξαχθεισῶν μαχῶν εἰς τὴν περιοχὴν εἰς ἣν ταῦτα εὑρίσκονται, τὸ δὲ ὕψος τῶν ζημιῶν, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν δοθεισῶν ὑπὸ τῶν πληγέντων καταστηματαρχῶν καταθέσεων, ἀνέρχεται ἐκ πρώτης ὄψεως εἰς £88.087

(β) 44 οἰκίαι κατέστησαν ἀκατοίκητοι εἴτε λόγῳ προξενηθείσης ζημίας εἴτε διότι εὑρίσκονται εἰς ἐπικινδύνους περιοχάς.

Ἀνάλυσις Στοιχείων διὰ τὴν Πόλιν Χρυσοχοῦς.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι εἰς τὴν Πόλιν Χρυσοχοῦς ἐγκατελείφθησαν 12 κατοικίαι.

Ἀνάλυσις Στοιχείων διὰ τὴν Λεύκαν.

Ἐκ τῶν στοιχείων ἄτινα κατετέθησαν διὰ τὴν Λεύκαν προκύπτει ὅτι 42 κατοικίαι ἀνήκουσαι εἰς Ἕλληνας εὑρίσκονται ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον. Ἀριθμὸς ἐξ αὐτῶν ἦσαν ἐνοικιασμέναι εἰς Τούρκους οἵτινες δὲν καταβάλλουν ἐνοίκια εἰς τοὺς Ἕλληνας ἰδιοκτήτας. Ὡσαύτως τρία ὑποστατικὰ ἐργασίας περιῆλθον ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον.

Ἀριθμὸς ἀγροτικῶν οἰκιῶν εἰς διάφορα χωρία τῆς Κύπρου ἀνηκουσῶν εἰς Ἕλληνας Κυπρίους ἐγκατελείφθησαν ὑπὸ τῶν ἰδιοκτητῶν των εἴτε διότι εὑρίσκονται ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων εἴτε διότι γειτνιάζουν πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια ἢ καὶ διότι ὑπέστησαν ζημίας.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξαχθῇ ὁ πραγματικὸς ἀριθμὸς τῶν τοιούτων οἰκιῶν, διὰ τοῦτο καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως ἀνατεθῇ εἰς τοὺς Ἐπάρχους ἡ ἐξακρίβωσις τῶν πραγματικῶν στοιχείων πρὸς περαιτέρω διερεύνησιν τούτων.

Ἀγροτικὴ Γῆ.

Ἐκτὸς τῶν οἰκιῶν καὶ ὑποστατικῶν ἐργασίας, καλλιεργήσιμος ἀγροτικὴ γῆ ἀνήκουσα εἰς Ἕλληνας Κυπρίους περιλαμβάνεται εἰς περιοχὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ Τούρκων ἢ γειτνιαζούσας πρὸς Τουρκικὰς θέσεις, καὶ ὡς ἐκ τούτου παρεμποδίζονται οἱ ἰδιοκτῆται νὰ καλλιεργοῦν ταύτην.

Ἐκ τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

(α)	Δίκωμον, στρέμματα γῆς	10.000
(β)	Γερόλακκος, »	5.750
(γ)	Τράχωνας, »	4.000
(δ)	Περιοχὴ Ἁγίου Ἰλαρίωνος, στρέμματα γῆς .. .. (ἐκ τούτων 4.300 στρέμματα ἦσαν φυτευμένα μὲ χαρουπόδενδρα καὶ ἐλαιόδενδρα).	17.000
(ε)	Παρὰ τὰ Τουρκικὰ χωρία Αὐδήμου καὶ Παραμάλι, καλλιεργήσιμος γῆ ἀνήκουσα εἰς Ἕλληνας, στρέμματα γῆς	2.000
(στ)	Μοσφίλι, στρέμματα γῆς	500
(ζ)	Ἀμπελικοῦ »	1.377
(η)	Λιμνίτης »	351
(θ)	Λουτρὸς »	153
(ι)	Λεύκα »	1.105

(Ἐκ τούτων τὰ 205 στρέμματα ἦσαν πορτοκαλλεῶνες καὶ ἐλαιῶνες).

Πέραν τῶν ἄνω ὑπάρχουν καὶ εἰς ἄλλας περιοχὰς τεμάχια ἀγροτικῆς γῆς τῶν ὁποίων ἡ καλλιέργεια ἐπηρεάσθη, τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπολογισθοῦν μετ' ἀκριβείας λόγῳ ἐλλείψεως ἐπαρκῶν στοιχείων.

Τὸ σύνολον τῶν βοσκοτόπων οἵτινες κατέστησαν ἀπρόσιτοι εἰς Ἑλληνοκυπρίους βοσκοὺς ἀνέρχεται εἰς 40.000 περίπου στρέμματα γῆς.

Λευκωσία.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς στοιχείων προκύπτουν τὰ ἀκόλουθα :—

		£
(α)	Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων εἰς Τραπέζας ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	29.600
(β)	Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων ὀφειλομένων εἰς ἰδιώτας ὑπὸ Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	18.183

	£
(γ) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων ὀφειλομένων ὑπὸ Τουρκοπλήκτων Ἀρμενίων εἰς τραπέζας κατὰ τὴν 31.12.63	39.250
(δ) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων ὀφειλομένων ὑπὸ Τουρκοπλήκτων Ἀρμενίων εἰς ἰδιώτας κατὰ τὴν 31.12.63	17.742
	£104.775
(ε) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων 30 ἀκινητοποιηθεισῶν βιομηχανιῶν εὑρισκομένων ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων ἐλεγχομένων περιοχῶν ὡς ταῦτα εἶχον τὴν 31.12.63	843.920
	£948.695

Ἀμμόχωστος.

	£
(α) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων εἰς τραπέζας ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	10.909
(β) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων ὀφειλομένων εἰς ἰδιώτας ὑπὸ Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	15.662
Σύνολον ..	£26.571

Λάρναξ.

	£
(α) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων εἰς τραπέζας ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	9.860
(β) Ὕψος ἐνυποθήκων δανείων ὀφειλομένων εἰς ἰδιώτας ὑπὸ Τουρκοπλήκτων κατὰ τὴν 31.12.63	4.872
Σύνολον ..	£14.732

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν Λεύκαν καὶ Πόλιν Χρυσοχοῦς τὸ ὕψος τοῦ ὀφειλομένου ποσοῦ λόγῳ ἐνυποθήκων δανείων Τουρκοπλήκτων εἶναι τόσον μικρὸν ὥστε νὰ μὴ χρήζῃ ἰδιαιτέρας μνείας.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν Πάφον, ὡς ἤδη ἀνεφέρθη, τὸ πρόβλημα ἐμφανίζεται ὑπὸ ἰδιαιτέραν μορφήν· ὄχι μόνον ὡς πρόβλημα ζημιῶν, ἅτινας οἱ καταστηματάρχαι τῆς Πάφου ὑπέστησαν λόγῳ τῶν διεξαχθεισῶν μαχῶν ἀλλὰ καὶ ὡς πρόβλημα δυσχερείας ἀποπληρωμῆς ἐμπορικῶν οἰκονομικῶν ὑποχρεώσεων λόγῳ τοῦ ἐπηρεασμοῦ τῶν ἐργασιῶν των.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ σκόπιμον νὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἐκ συμπληρωματικῶν στοιχείων, ἅτινα κατετέθησαν ὑπὸ τοῦ Βικαρίου τῶν Ἀρμενίων, προκύπτει ὡσαύτως ὅτι οἱ Τουρκοκύπριοι ὀφείλουν εἰς Ἀρμενίους ποσὸν £20.743 ὑπὸ μορφὴν ἐνυποθήκων δανείων καὶ £97.604 λόγῳ δανείων μὴ ἠσφαλισμένων δι' οἱασδήποτε ὑποθήκης.

Τὰ ἀνωτέρω ἀναφέρονται διὰ νὰ τονισθῇ τὸ μέγεθος τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ μικρὸς ἀριθμὸς τῶν Ἀρμενίων πολιτῶν οἵτινες ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῶν Τουρκοκυπρίων νὰ ἐκκενώσουν 231 οἰκίας καὶ 188 ὑποστατικὰ ἐργασίας, ἀπώλεσαν τὰ ἐντὸς τῶν ἐγκαταλειφθεισῶν οἰκιῶν καὶ ὑποστατικῶν κινητά των ἀξίας χιλιάδων λιρῶν καὶ ἔχουν νὰ λαμβάνουν ἐκ τῶν Τουρκοκυπρίων ποσὸν ἀνερχόμενον εἰς £118.347, ὅπερ ἐδάνεισαν εἰς αὐτούς.

Ὡς ἤδη ἐλέχθη οἱ ἀναφερθέντες ἀριθμοὶ ἐν σχέσει πρὸς ἐνυπόθηκα δάνεια Τουρκοπλήκτων ἐμφανίζουν τὴν εἰκόνα ὡς αὕτη ὑφίστατο τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ 1963. Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει σαφῶς ὅτι—πλὴν ὡρισμένων μεμονωμένων περιπτώσεων—οἱ Τουρκόπληκτοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ καταβάλουν οἱονδήποτε ποσὸν ἔναντι τοῦ ὀφειλομένου κεφαλαίου ἢ τόκου καὶ ἐπομένως τὸ ὁλικὸν ὕψος τοῦ ὑπὸ τῶν Τουρκοπλήκτων ὀφειλομένου ποσοῦ ἔναντι ἐνυποθήκων δανείων ηὐξήθη σημαντικῶς.

Ἡ Ἐπιτροπὴ θεωρεῖ καθῆκον της ὡσαύτως νὰ τονίσῃ ὅτι ὅλαι αἱ ἐνυπόθηκοι περιουσίαι αἱ ἀνήκουσαι εἰς Τουρκοπλήκτους ἐν σχέσει μὲ τὰ προαναφερθέντα ἐνυπόθηκα δάνεια εὑρίσκονται εἴτε εἰς περιοχὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων εἴτε εἰς περιοχὰς γειτνιαζούσας πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν δύνανται νὰ ἀξιοποιηθοῦν ἢ νὰ ἀποφέρουν οἱονδήποτε εἰσόδημα.

(Ι).—ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΜΕ ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΩΝ ΕΝΥΠΟΘΗΚΩΝ ΔΑΝΕΙΩΝ.

Ἐκ τῆς ἐξετάσεως τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα κατετέθησαν καὶ ἐκ πληροφοριῶν αἵτινες ἐτέθησαν ὑπ' ὄψιν τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις :—

(α) Ἐνυπόθηκα δάνεια πρὸς ἰδιώτας Τουρκοπλήκτους:

(i) Τὰ ἐνυπόθηκα δάνεια πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους ἰδιῶτας ἐχορηγήθησαν εἴτε ὑπὸ Τραπεζῶν εἴτε ὑπὸ ἰδιωτῶν διὰ τὴν ἀνέγερσιν κατοικιῶν, αἵτινες καὶ ὑποθηκεύθησαν εἰς τοὺς δανειστάς.

(ii) Οἱ χρεῶσται ἀνήκουν εἰς τὴν κατηγορίαν τῶν πολιτῶν τῶν ὁποίων τὰ εἰσοδήματα ἐμπίπτουν ἐντὸς τῆς κλάσεως τῶν χαμηλῶν καὶ μέσων εἰσοδημάτων.

(iii) Σημαντικὸς ἀριθμὸς ἐκ τῶν ἀνεγερθεισῶν καὶ ὑποθηκευθεισῶν κατοικιῶν ἐνοικιάζοντο, ἐκ δὲ τῶν εἰσπραττομένων ἐνοικίων οἱ χρεῶσται ἐπλήρωνον μηνιαίας δόσεις ἔναντι τοῦ χρέους των.

(iv) Μερικαὶ ἐκ τῶν ἀνεγερθεισῶν καὶ ὑποθηκευθεισῶν κατοικιῶν ἐχρησιμοποιοῦντο ὑπὸ τῶν χρεωστῶν διὰ σκοποὺς διαμονῆς αὐτῶν, καὶ τοιουτοτρόπως οὗτοι ἐξοικονόμουν τὴν πληρωμὴν ἐνοικίου καὶ ἠδύναντο νὰ καταβάλλουν μηνιαίας δόσεις ἔναντι τοῦ χρέους των. Λόγῳ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐκκενώσεως τῶν κατοικιῶν ὑπὸ τῶν χρεωστῶν καὶ τῆς ἀνάγκης καταβολῆς ἐνοικίων δι' ἐνοικιασθείσας οἰκίας εἰς ἄλλας περιοχάς, ὡς καὶ τοῦ ἐπιπροσθέτου οἰκονομικοῦ βάρους τῆς ἐπιπλώσεώς των καὶ τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολεσθέντος προσωπικοῦ ἱματισμοῦ, οὗτοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ συνεχίσουν νὰ καταβάλλουν μηνιαίας δόσεις ἔναντι τοῦ χρέους των.

(v) Οἱ δανείσαντες τὰ χρήματα ἰδιῶται, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πλεῖστον δὲν εἶναι ἐξ ἐπαγγέλματος δανεισταὶ ἀλλὰ πολῖται ἐπενδύσαντες τὰς περιωρισμένας ἀποταμιεύσεις των, δὲν δύνανται νὰ εἰσπράξουν τὸ λαβεῖν των, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἔχουν ἀνάγκην τῶν χρημάτων των.

(vi) Λόγῳ τῆς παρατάσεως τῆς ἐκκρεμότητος τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος καὶ τῆς μὴ προβλεπομένης συντόμου ἐπιλύσεως αὐτοῦ, εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα ρυθμισθῇ διὰ κρατικῆς ἐπεμβάσεως.

(β) Ἐνυπόθηκα Δάνεια εἰς Ἑταιρείας, Συνεταιρισμοὺς καὶ Ἰδιώτας διὰ σκοποὺς Ἐπιχειρήσεων:

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὰς ἀκολούθους διαπιστώσεις :—

	£
(i) Ἐκ τοῦ προαναφερθέντος ποσοῦ τῶν £843.920, τὸ ὕψος τῶν τραπεζιτικῶν ἐνυποθήκων δανείων πρὸς ἑταιρείας ἀνέρχεται εἰς ..	625.000
(ii) Τὸ ὕψος τῶν τραπεζιτικῶν ἐνυποθήκων δανείων πρὸς συνεταιρισμοὺς ἀνέρχεται εἰς	173.100
(iii) Τὸ ὕψος τῶν τραπεζιτικῶν ἐνυποθήκων δανείων πρὸς ἰδιώτας ἀνέρχεται εἰς	45.820
Σύνολον ..	£843.920

(2).—ΖΗΜΙΑΙ ΤΟΥΡΚΟΠΛΗΚΤΩΝ.

Ἄνκαι ἡ Ἐπιτροπή, ὡς ἐδήλωσεν ἐπανειλημμένως εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς τῶν Τουρκοπλήκτων, δὲν ἐξετάζει εἰς τὸ παρὸν στάδιον θέμα ἀποζημιώσεως τῶν Τουρκοπλήκτων ἀλλὰ μέτρα ἐνισχύσεως καὶ ἀνακουφίσεως αὐτῶν, ἐν τούτοις ἐθεώρησε σκόπιμον διὰ τὴν ἐμφάνισιν τῆς πραγματικῆς εἰκόνος τῆς καταστάσεως νὰ συλλέξῃ στοιχεῖα ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῶν ζημιῶν ἄτινας οὗτοι ὑπέστησαν.

Τὸ πραγματικὸν ὕψος τῶν ζημιῶν τῶν Τουρκοπλήκτων δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ διαπιστωθῇ μετὰ θετικότητος διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους:—

(α) Οὐσιαστικὸς παράγων εἰς τὸν ὑπολογισμὸν ζημιῶν τῶν Τουρκοπλήκτων εἶναι ἡ ἀξία τῶν ἐκκενωθεισῶν περιουσιῶν, αὕτη δὲ εἶναι δυνατὸν νὰ διαπιστωθῇ μόνον μετὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος ὅτε θὰ γνωρίζωμεν ποῖαι ἐκ τῶν ἐκκενωθεισῶν περιουσιῶν ὑφίστανται, ποία ἡ κατάστασίς των, τὶ ποσὸν θὰ ἀπαιτηθῇ δι' ἀναγκαίας ἐπιδιορθώσεις διὰ μίαν ἑκάστην ἐξ αὐτῶν καὶ ποία ἡ ἀγοραία ἀξία των ἐν σχέσει μὲ ἐκείνην τὴν ὁποίαν εἶχον πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας.

(β) Ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀκινητοποιηθείσας βιομηχανίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ ἐκτίμησις τῆς ζημίας τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν οἱ ἰδιοκτῆται χωρὶς αὗται νὰ ἐπιθεωρηθοῦν διὰ νὰ διαπιστωθῇ ποίας καταστροφὰς ὑπέστησαν καὶ τὶ δαπάναι θὰ ἀπαιτηθοῦν δι' ἐπιδιορθώσεις ἢ ἀντικαταστάσεις καταστραφέντων μηχανημάτων κ.λ.π.

Ἐκ τῶν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι αἱ ζημίαι τῶν Τουρκοπλήκτων, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τῶν ἐκκενωθεισῶν ἀκινήτων περιουσιῶν, ἔχουν ὡς ἀκολούθως:—

Λευκωσία.

		£
(α)	Ζημίαι εἰς ἐμπορεύματα καὶ μηχανήματα ἐκκενωθέντων καταστημάτων (μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν 30 ἀκινητοποιηθεισῶν βιομηχανιῶν)	262.734
(β)	Ἀπολεσθέντα ἐνοίκια ὑπὸ ἰδιοκτητῶν ἐκκενωθεισῶν κατοικιῶν διὰ τὴν περίοδον 1.1.64 μέχρι 30.7.66..	62.941
(γ)	Πληρωθέντα ἐνοίκια ὑπὸ ἰδιοκτητῶν ἐκκενωθεισῶν κατοικιῶν διὰ τὴν περίοδον 1.1.64 μέχρι 30.7.66	43.255
(δ)	Καταβληθέντα ἐνοίκια ὑπὸ Ἀρμενίων ἰδιοκτητῶν ἐκκενωθεισῶν κατοικιῶν διὰ τὴν περίοδον 1.1.64 μέχρι 31.7.66	47.734
(ε)	Ἀπολεσθέντα ἐνοίκια ὑπὸ Ἀρμενίων ἰδιοκτητῶν ἐκκενωθεισῶν κατοικιῶν διὰ τὴν περίοδον 1.1.64 μέχρι 31.7.66	119.068
		£535.732

Εἰς τὰς ἄνω ζημίας διὰ τὴν πόλιν Λευκωσίας δὲν συμπεριλαμβάνεται ἡ ἀξία τῶν ἐπίπλων, οἰκιακῶν σκευῶν, ρουχισμοῦ κ.λ.π. τὰ ὁποῖα οἱ ἐκκενώσαντες τὰς οἰκίας των Τουρκόπληκτοι ἐγκατέλειψαν καὶ τὰ ὁποῖα δέον νὰ θεωρηθοῦν ὡς ὁλικὴ ἀπώλεια.

	£
Εἰς Ἀμμόχωστον αἱ ζημίαι τῶν Τουρκοπλήκτων ἀνέρχονται εἰς ..	253.440
Εἰς Λάρνακα εἰς	124.972
Εἰς Πάφον εἰς .. .. (Συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς ζημίας τῶν πληγέντων καταστηματαρχῶν).	136.326
Εἰς Λεμεσὸν εἰς	5.100
Σύνολον ..	£519.838

Ἐκ τῶν ἄνω προκύπτει σαφῶς ὅτι αἱ ζημίαι τῶν Τουρκοπλήκτων, χωρὶς νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ἡ ἀξία τῆς ἐκκενωθείσης ἀκινήτου περιουσίας, τὰ ἀπολεσθέντα ἔπιπλα καὶ οἰκιακὰ σκεύη, ὑπερβαίνουν κατὰ ὡρισμένας χιλιάδας τὸ £1.000.000 εἰς τὰς ἀναφερθείσας πόλεις.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ζημίαν τῶν γεωργικῶν περιοχῶν ἀναφέρεται ἐνδεικτικῶς ὅτι ἡ ἐπαρχία Κυρηνείας μόνον ὑπέστη ζημίαν ὑπολογιζομένην εἰς £200.000. Τὸ σύνολον τῆς ζημίας τῶν γεωργικῶν περιοχῶν προσεγγίζει τὸ £1.000.000.

(3).—ΑΝΑΓΚΗ ΕΞΕΥΡΕΣΕΩΣ ΤΡΟΠΩΝ ΔΑΝΕΙΟΔΟΤΗΣΕΩΣ ΤΟΥΡΚΟΠΛΗΚΤΩΝ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεσος ἐξεύρεσις ἱκανοποιητικοῦ ποσοῦ διὰ τὴν δημιουργίαν ταμείου δανειοδοτήσεως τῶν Τουρκοπλήκτων διὰ μακροπροθέσμων δανείων καὶ μὲ πολὺ χαμηλὸν τόκον.

Ἡ εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τοὺς τρόπους ἐξευρέσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ καὶ τοῦ ἐνδεικνυομένου ὕψους αὐτοῦ περιλαμβάνεται εἰς τὸ κεφάλαιον τῶν ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς γενομένων εἰσηγήσεων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ κατέληξεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐνδείκνυται ἡ δημιουργία ταμείου δανειοδοτήσεως τῶν Τουρκοπλήκτων λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὰ ἀκόλουθα :—

(α) Τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τῶν Τουρκοπλήκτων καὶ τὰ προβλήματα ἅτινα οὗτοι ἀντιμετωπίζουν.

(β) Τὸ γεγονὸς ὅτι Τουρκόπληκτοι, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀκίνητον περιουσίαν ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ γειτνιαζουσῶν πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια, δὲν δύνανται νὰ ἐξασφαλίσουν δανειοδότησιν ἀπὸ οἱανδήποτε Τράπεζαν ἢ ἰδιώτην.

(γ) Τουρκόπληκτοι ἰδιοκτῆται ἀκινήτου περιουσίας, ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων καὶ πλησίον τῶν Τουρκικῶν φυλακίων, βεβαρημένης διὰ μικρῶν ἐνυποθήκων δανείων δὲν δύνανται νὰ ἐπωφεληθοῦν τοῦ εὐεργετήματος τοῦ Νόμου περὶ δευτέρας ὑποθήκης, διότι οὐδεμία Τράπεζα καὶ οὐδεὶς ἰδιώτης δανείζει εἰς αὐτοὺς χρήματα.

(δ) Οἱ Τουρκόπληκτοι καταστηματάρχαι οἱ ὁποῖοι ἠναγκάσθησαν νὰ ἐγκαταλείψουν τὰ ὑποστατικὰ ἐργασίας των μετὰ τῶν ἐμπορευμάτων, ἐπίπλων καὶ ἐργαλείων τέχνης, ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα ἐπαναδημιουργίας τῶν ἐργασιῶν των εἰς ἄλλας περιοχὰς λόγῳ ἐλλείψεως δανειοδοτήσεως.

(ε) Τουρκόπληκτοι ἰδιοκτῆται ἀκινήτου περιουσίας τῶν ὁποίων αἱ ἐπιχειρήσεις εὑρίσκονται εἰς τὸν Ἑλληνικὸν τομέα δὲν δύνανται διὰ τῆς ὑποθήκης τῆς εἰς τοὺς Τουρκικοὺς τομεῖς εὑρισκομένης ἀκινήτου περιουσίας νὰ τύχουν δανειοδοτήσεως διὰ σκοποὺς τῶν ἐργασιῶν των.

(στ) Αἱ ἀκινητοποιηθεῖσαι βιομηχανίαι αἱ ὁποῖαι ἦσαν βεβαρημέναι δι' ἐνυποθήκων δανείων ἀντιμετωπίζουν ὡσαύτως πρόβλημα ἐξευρέσεως δανείων διὰ τὴν συνέχισιν τῶν ἐργασιῶν των εἰς τὰς νέας προσωρινὰς αὐτῶν ἐγκαταστάσεις.

Ἡ ἔλλειψις δανειστικῆς δυνατότητος δημιουργεῖ διὰ τὰ ἐπηρεαζόμενα πρόσωπα οὐχὶ μόνον προβλήματα οἰκονομοεπαγγελματικῆς φύσεως ἀλλὰ καὶ κοινωνικῆς τοιαύτης. Τουρκόπληκτοι τῶν ὁποίων τὰ τέκνα ἔφθασαν εἰς τὸ ὅριον ἡλικίας ὅτε ἄρχεται ἡ πανεπιστημιακὴ μόρφωσις δὲν δύνανται διὰ τῆς ὑποθηκεύσεως τῆς ἀκινήτου περιουσίας των νὰ ἐξασφαλίσουν χρήματα διὰ τὴν ἀποστολὴν τούτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν δι' ἀνωτέρας σπουδάς. Ὡσαύτως Τουρκόπληκτοι γονεῖς δὲν δύνανται διὰ δανειοδοτήσεως ἐπὶ ὑποθήκῃ ἀκινήτου περιουσίας νὰ ἐξασφαλίσουν τὰ ἀπαιτούμενα χρήματα διὰ τὴν ἀποκατάστασιν θηλέων τέκνων.

(4).—ΑΡΧΑΙ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΕΒΑΣΙΣΘΗ Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΙΑ ΤΗΝ ΔΙΑΤΥΠΩΣΙΝ ΤΩΝ ΕΙΣΗΓΗΣΕΩΝ ΤΗΣ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προτοῦ διατυπώσῃ τὰς εἰσηγήσεις της πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων τῶν Τουρκοπλήκτων υἱοθέτησε τὰς ἀκολούθους ἀρχάς :—

(α) Τὴν ἀρχὴν τῶν ἀνακουφιστικῶν μέτρων καὶ οὐχὶ τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τοὺς ἀκολούθους συνοπτικῶς ἀναφερομένους λόγους :—

(i) Δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα τῆς καταβολῆς ἀποζημιώσεως εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν διότι, ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως, αἱ ζημίαι ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ διαπιστωθοῦν πρὸ τῆς ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ, πέραν δὲ τούτου οὐδεὶς δύναται νὰ προβλέψῃ ποῖαι θὰ εἶναι αἱ μελλοντικαὶ ζημίαι.

(ii) Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας θὰ ἦτο ἀδύνατος ἡ ἐξεύρεσις τοῦ ἀπαιτουμένου κονδυλίου διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεων, ἐφ' ὅσον ταὐτοχρόνως εἶναι ἀνάγκη ὅπως ὁ ἐτήσιος Προϋπολογισμὸς περιλαμβάνῃ δαπάνην £2½–3 ἑκατομμυρίων διὰ τὴν συντήρησιν τῶν δυνάμεων ἀμύνης.

(β) Τὰ ληπτέα ἀνακουφιστικὰ μέτρα δέον νὰ ἀποσκοποῦν οὐχὶ μόνον εἰς τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐκ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας προκυψασῶν δυσμενῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῶν πληγέντων πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας, ἀλλὰ ταὐτοχρόνως νὰ συνάδουν καὶ πρὸς τὴν ἀρχὴν τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ ἀναλήψεως τοῦ βάρους τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων, δεδομένου ὅτι οἱ πληγέντες Τουρκόπληκτοι ὑπέστησαν ζημίας οὐχὶ ἐξ ὑπαιτιότητός των ἀλλὰ ἐκ τῆς συμπτώσεως τοῦ ὅτι αἱ περιουσίαι αὐτῶν ἔτυχε νὰ εὑρίσκωνται εἰς περιοχὰς κατ' ἐξοχὴν ἐπηρεασθείσας ὑπὸ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ὑπ' ὄψιν της ὅτι καὶ εἰς ἄλλας χώρας μετὰ τὴν λῆξιν ἐμπολέμων καταστάσεων, ἀνταρσιῶν ἢ ἐπαναστάσεων, ἐλήφθησαν νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐξίσωσιν μεταξὺ ὅλων τῶν πολιτῶν τῶν ἐκ τῶν ἐμπολέμων ἢ ἀνωμάλων καταστάσεων προκυψασῶν ζημιῶν καὶ ἄλλων οἰκονομικῶν βαρῶν.

Ἡ ἄνω ἀναφερθεῖσα ἀρχὴ ἐφαρμόζεται ἐπίσης καὶ ὅταν ὡρισμέναι περιοχαὶ ἑνὸς κράτους ὑποστοῦν μεγάλης ἐκτάσεως ζημίας λόγῳ σεισμῶν, πλημμυρῶν καὶ ἄλλων θεομηνιῶν. Ἐν σχέσει πρὸς τὸ θέμα τοῦτο πρόσφατον παράδειγμα ἀποτελεῖ ἡ ἐπιβληθεῖσα ἐν Ἰταλίᾳ γενικὴ φορολογία διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἐκ τῶν πλημμυρῶν προξενηθεισῶν ζημιῶν εἰς τὴν πόλιν Φλωρεντίαν. Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἐξισώσεως τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων καὶ ζημιῶν τῶν προξενηθεισῶν λόγῳ πολέμου ἰδὲ Νόμον τῆς Ὁμοσπόνδου Γερμανίας (The Equalization of War Burdens Law).

Εἰς ἁπάσας ὅμως τὰς περιπτώσεις τὰ πλήρη μέτρα διὰ τὴν γενικὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ζημιῶν λαμβάνονται μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως.

(5).—ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΕΝΔΕΙΚΝΥΟΜΕΝΑ ΔΥΝΑΤΑ ΜΕΤΡΑ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν λῆψιν τῶν ἀκολούθων μέτρων διὰ σκοποὺς ἀνακουφίσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν Τουρκοπλήκτων :—

(α) Τὴν παροχὴν δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ τέκνα Τουρκοπλήκτων ἅτινα φοιτοῦν εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας.

(β) Τὴν ἀπαλλαγὴν ἐξ οἱασδήποτε φορολογίας ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας κειμένης ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ καταστάσης ἀκατοικήτου λόγῳ γειτνιάσεως μὲ Τουρκικὰ φυλάκια.

(γ) Τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος τῶν Τουρκοπλήκτων τοῦ ποσοῦ τῶν ἐτησίων ἐνοικίων.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἀριθμὸς Τουρκοπλήκτων οἵτινες ἐργάζονται ὡς μισθωτοὶ ὑπάλληλοι εἰς τὴν Κυβέρνησιν, ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς καὶ ἄλλας ἐπιχειρήσεις, καὶ τῶν ὁποίων ὁ φόρος εἰσοδήματος ἀποκόπτεται πρὸ τῆς καταβολῆς τοῦ μισθοῦ των, ἐξακολουθοῦν νὰ πληρώνουν φόρον εἰσοδήματος ἐπὶ τῇ βάσει ὁλοκλήρου τοῦ μισθοῦ των χωρὶς νὰ ἀφαιρῆται ἐκ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματός των τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον, λόγῳ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἐγκαταλείψεως τῶν οἰκιῶν των, πληρώνουν δι' ἐνοικιασθείσας οἰκίας.

(δ) Τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου περὶ Ἀνακουφίσεως Ἀγροτῶν Ὀφειλετῶν τοῦ 1962.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἀριθμὸς γεωργῶν, τῶν ὁποίων τὰ ἀγροτικὰ χρέη ἐρυθμίσθησαν κατόπιν αἰτήσεως εἰς τὸ Δικαστήριον δυνάμει τοῦ περὶ Ἀγροτικῶν Χρεῶν Νόμου, ὑποχρεοῦνται νὰ καταβάλλουν ἐτησίας δόσεις ἔναντι τοῦ χρέους των, τὸ ὕψος τῶν ὁποίων καθωρίσθη ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ἀφοῦ ταῦτα ἔλαβον ὑπ' ὄψιν, μεταξὺ ἄλλων, καὶ τὰ ἐτήσια αὐτῶν εἰσοδήματα. Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ ἐτήσια εἰσοδήματά των ἠλαττώθησαν λόγῳ τοῦ ὅτι σημαντικὸν μέρος τῆς καλλιεργησίμου γῆς τῶν ἐν λόγῳ γεωργῶν εὑρίσκεται εἴτε ἐντὸς Τουρκικῶν περιοχῶν εἴτε ἐντὸς περιοχῶν γειτνιαζουσῶν πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια, ἐν τούτοις αἱ ἐτήσιαι αὐτῶν δόσεις παραμένουν εἰς τὸ ἴδιον ὕψος καὶ δὲν δύνανται νὰ ἀναθεωρηθοῦν ἄνευ τροποποιήσεως τοῦ σχετικοῦ Νόμου.

(ε) Τὴν τροποποίησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδοθέντων κανονισμῶν τῶν ρυθμιζόντων τὸ θέμα τῆς παροχῆς δανείων εἰς γεωργοὺς διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἀριθμὸς γεωργῶν, οἵτινες ἐδανείσθησαν χρήματα ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ £1.000.000 τὸ ὁποῖον ἐχορηγήθη εἰς τὴν Κεντρικὴν Συνεργατικὴν Τράπεζαν διὰ σκοποὺς γεωργικῆς ἀναπτύξεως, ἀδυνατοῦν νὰ καταβάλλουν τὰς καθορισθείσας ἐτησίας δόσεις λόγῳ τοῦ ὅτι σημαντικὸν μέρος τῆς καλλιεργησίμου γῆς των δὲν ἀποδίδει εἰσόδημα εἴτε διότι εὑρίσκεται ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων εἴτε λόγῳ γειτνιάσεως μὲ Τουρκικὰ φυλάκια καὶ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καλλιεργηθῇ.

(στ) Τὴν λῆψιν μέτρων κοινωνικῆς προνοίας δι' ἀπόρους οἰκογενείας Τουρκοπλήκτων.

Ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων προκύπτει ὅτι ἀριθμὸς Τουρκοπλήκτων τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἦτο λίαν δυσχερὴς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας, διὰ τῆς ἐπελθούσης εἰς αὐτοὺς ζημίας, ὀφειλομένης εἰς τὴν ἐγκατάλειψιν τοῦ χώρου διαμονῆς των, τὴν ἀνάγκην καταβολῆς ἐνοικίου, τὴν ἀνάγκην ἀγορᾶς τῶν ἀπολύτως ἀπαραιτήτων οἰκιακῶν σκευῶν, προσωπικοῦ ρουχισμοῦ καὶ λόγῳ ἀνεργίας, μετέπεσαν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἀπόρων καὶ ἔχουν ἀνάγκην οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μεθ' ἱκανοποιήσεως ἐπληροφορήθη ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος διέθεσεν, ἐκ τῆς περιουσίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τέσσαρα οἰκόπεδα σημαντικῆς ἀξίας ὅπως χρησιμοποιηθοῦν κατὰ τὸν καλύτερον τρόπον διὰ τὴν ἐξασφάλισιν χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἡ Ἐπιτροπὴ προτρέπει καὶ ἄλλα ἐκκλησιαστικὰ ἱδρύματα καὶ Μονὰς ὅπως ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, φρονοῦσα ὅτι ἐκ τοῦ εἰσπραχθησομένου ποσοῦ εἶναι δυνατὸν νὰ δοθῇ πρὸς τοὺς ἀπόρους Τουρκοπλήκτους ἐπιπρόσθετος βοήθεια τῆς ὑπὸ τοῦ Γραφείου Εὐημερίας δυναμένης νὰ παρασχεθῇ τοιαύτης.

(ζ) Τὴν υἱοθέτησιν τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δέον νὰ δίδῃ προτεραιότητα εἰς τὴν κατασκευὴν ἔργων εἰς πλησίον ἐκ τῆς

ἀνταρσίας γεωργικὰς περιοχάς, ἀποσκοποῦντων εἰς τὴν αὔξησιν τῆς παραγωγῆς τῆς ἐναπομεινάσης καλλιεργησίμου γῆς (π.χ. μικρὰ φράγματα, πετραύλακα, διατρήσεις, ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα κ.λ.π.) ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν ἄλλων ἔργων διὰ τὴν ἀπασχόλησιν τῶν ἐκ τῶν ἐν λόγῳ περιοχῶν πληγέντων γεωργῶν καὶ τὴν ὡς ἐκ τούτου αὔξησιν τῶν εἰσοδημάτων των (π.χ. ἀσφάλτωσις δρόμων, κατασκευὴ γεωργικῶν δρόμων κ.λ.π.)

(η) Τὴν ἀναζωογόνησιν τῶν περιοχῶν τῶν πόλεων, αἵτινες γειτνιάζουν πρὸς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων περιοχὰς διὰ τῆς ἐπανεγκαταστάσεως ἐντὸς ὑφισταμένων Κυβερνητικῶν κτιρίων ἢ κτιρίων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν τῶν ὑπηρεσιῶν αἵτινες ἐστεγάζοντο εἰς αὐτὰ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἀνταρσίας, τῆς οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν Συμβουλίων Βελτιώσεως καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως καλυτέρων μέσων συγκοινωνίας τοῦ ὁδικοῦ δικτύου.

(θ) Τὴν ἵδρυσιν Κυβερνητικοῦ Ταμείου Δανειοδοτήσεως ἐκ ποσοῦ £500.000 διὰ τὴν παροχὴν μακροπροθέσμων δανείων ἀποπληρωτέων εἰς διάστημα μεταξὺ 10 καὶ 15 ἐτῶν καὶ μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ 2%.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ τῶν £500.000 ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπισύρει τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν Προϋπολογισμῶν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως ἀπὸ τὸ 1961 καὶ ἐντεῦθεν τὸ ὕψος τῶν ἐτησίως προϋπολογιζομένων δαπανῶν δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς ἐτησίας πραγματικὰς δαπάνας, τοῦ ὑπολοίπου ἀνερχομένου περίπου εἰς £1.000.000 καὶ μεταφερομένου εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἑπομένου ἔτους.

(ι) Τὴν εἰς καταλλήλους περιοχὰς παραχώρησιν κρατικῆς γῆς διὰ μετατροπὴν εἰς οἰκόπεδα καὶ πώλησιν εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους (κυρίως εἰς περιπτώσεις ἀνάγκης ἀνεγέρσεως κατοικιῶν διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῶν τέκνων των) εἰς λογικὰς τιμὰς καὶ μὲ μακροπρόθεσμον περίοδον ἀποπληρωμῆς πρὸς τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ 3%.

(ια) Τὴν ἐνδελεχῆ ἐξέτασιν τρόπων διευθετήσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων καὶ μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτων πιέσεων.

(ιβ) Τὴν κατὰ προτεραιότητα ἀπασχόλησιν Τουρκοπλήκτων ἀνέργων ἐχόντων τὰ ἀναγκαῖα προσόντα εἰς Κυβερνητικὰς ἐργασίας ὡς καὶ ἡμικρατικοὺς ὀργανισμούς.

ΠΙΝΑΞ «Α»

ΔΗΛΩΣΙΣ ΚΑΤΟΧΟΥ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ ΚΕΙΜΕΝΗΣ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΩΝ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ Ἢ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΚΑΤΟΙΚΗΤΟΥ ΛΟΓΩ ΤΗΣ ΘΕΣΕΩΣ ΤΗΣ.

(1) Ὄνομα κατόχου.....

(2) Ὄνομα συζύγου.....

(3) Ὀνόματα ἀνηλίκων τέκνων καὶ ἡλικίαι αὐτῶν.....

.....

(4) Σχολαὶ εἰς ἃς φοιτοῦν ἀνήλικα τέκνα καὶ πληρωτέα δίδακτρα.....

(5) Τοποθεσία ἀκινήτου περιουσίας (δώσατε ἀριθμόν, ὁδόν, κ.λ.π.).....

(6) Φύσις ἀκινήτου περιουσίας (π.χ. κατοικία, κατάστημα, οἰκόπεδον, κ.λ.π. Εἰς περίπτωσιν οἰκοπέδων κ.λ.π. δώσατε ἀριθμὸν τίτλου τεμαχίων κ.λ.π).....

(7) Λεπτομέρειαι ἄλλης ἀκινήτου περιουσίας πέραν τῆς Πρασίνης Γραμμῆς.....

.....

(8) Λεπτομέρειαι ἀκινήτου περιουσίας ἐντὸς τοῦ Ἑλληνικοῦ τομέως καὶ εἰσόδήματα αὐτῆς .....

(9) Εἰσόδημα ἢ εἰσοδήματα ἐξ ἀκινήτου περιουσίας εὑρισκομένης πέραν τῆς Πρασίνης Γραμμῆς πρὸ τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1964.....

(10) Ἐὰν πρόκειται περὶ κατοικίας δηλώσατε κατὰ πόσον αὕτη ἦτο ἐνοικιασμένη καὶ ποῖον τὸ ἐνοίκιον. Ἐὰν ἐχρησιμοποιεῖτο ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ποία ἡ ἀγοραία ἀξία τοῦ ἐνοικίου ;.....

(11) Δηλώσατε οἱουσδήποτε φόρους πληρωτέους ἐν σχέσει μὲ ἀκίνητον περιουσίαν εὑρισκομένην πέραν τῆς Πρασίνης Γραμμῆς.....

12) Δηλώσατε τωρινὴν κατοικίαν καὶ πληρωνόμενον ἐνοίκιον.....

(13) Δηλώσατε, ἐν σχέσει μὲ οἱανδήποτε ἀκίνητον περιουσίαν πέραν τῆς Πρασίνης Γραμμῆς, ἐὰν αὕτη εἶναι βεβαρημένη δι' ἐνυποθήκου χρέους, τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ὑποθηκεύσεως, τὸ κεφάλαιον, τὸν τόκον, τὸ πρόσωπον ἢ ὀργανισμὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἡ περιουσία εἶναι ὑποθηκευμένη.....

(14) Δηλώσατε κατὰ πόσον χρειάζεσθε δανειοδότησιν, τοὺς σκοποὺς τῆς δανειοδοτήσεως καὶ τὸ ποσὸν ὅπερ ζητεῖτε.....

(15) Περιγράψατε ἐν συντομίᾳ τὸ μηνιαῖον εἰσόδημά σας εἴτε τοῦτο προέρχεται ἐξ ἰδιωτικῆς ἐργασίας, ἐκ μισθοδοτήσεως, ἢ καὶ ἐξ εἰσοδημάτων ἄλλης ἀκινήτου περιουσίας, ὡς καὶ τὰς ὑποχρεώσεις σας πρὸς τρίτους λόγῳ χρεῶν καὶ τὴν περίοδον καθ' ἣν τὰ ἐν λόγῳ χρέη ἐδημιουργήθησαν.....

.....

Ὑπογραφὴ.....

Ἡμερομηνία .....

ΠΙΝΑΞ «Β»

ΔΗΛΩΣΙΣ ΖΗΜΙΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑΡΧΩΝ ΕΓΚΑΤΑΛΕΙΦΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

1. Ὀνοματεπώνυμον Καταστηματάρχου.....
2. Ἐπάγγελμα.....
3. Κεφάλαιον.....
4. Διεύθυνσις Καταστήματος.....

5. Ὄνομα Ἰδιοκτήτου.....

6. Ἐνοίκιον.....

7. Παραδώσατε τὰ κλειδιὰ τοῦ Καταστήματος; Ναὶ..... Ὄχι.....

8. Ζημίαι τὰς ὁποίας ὑπέστητε ἀπὸ τῆς 20/12/1963 καὶ ἐντεῦθεν περίπου £.....

9. Ἀνάλυσις Ζημιῶν:.....

10. Ἔχετε ἐπαναρχίσει ἐργασίαν καὶ πότε:.....

11. Κεφάλαιον.....

12. Ἐπάγγελμα.....

13. Διεύθυνσις Καταστήματος.....

14. Ὄνομα Ἰδιοκτήτου.....

15. Ἐνοίκιον.....

16. Ὑποχρέωσις πρὸς τρίτους λόγῳ χρεῶν διὰ τὴν δημιουργίαν τῆς νέας Ἐπιχειρήσεως καὶ πόσα:.....

ΔΑΝΕΙΟΝ:

Οἰκονομικὴ ἐνίσχυσις ὑπὸ τύπον Δανείου ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἀπαραίτητος διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἀντεπεξέλθωμεν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις μας, ἄλλως ὁδηγούμεθα πρὸς ὁλοκληρωτικὴν καταστροφήν.

Ο ΔΗΛΩΝ

ΠΙΝΑΞ «Γ»

ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΘΕΙΣΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΙ ΚΕΙΜΕΝΑΙ ΕΝΤΟΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΕΛΕΓΧΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟ ΤΩΝ ΤΟΥΡΚΩΝ

1. Ἐργοστάσιον Ὑποδηματοποιΐας Ἄλφα.
2. Α.Β.Σ. Λτδ.
3. Ἑταιρεία Κυπριακῶν Ἀλευρομύλων Λτδ.
4. Κυπριακὴ Ἑταιρεία Ψυγείων Λτδ.

5. Ὑφαντουργικὴ Ἑταιρεία Λτδ.

6. Ἡνωμένα Λατομεῖα Λτδ.

7. Τέκο Λάϊμ Λτδ.

8. Δ. Δημάδης & Υἱοί.

9. Σάϋπρους Τρέϊτιγκ.

10. Γεώργ. Παυλίδης Λτδ.

11. Εὐριπίδης Κουρτουμπελλίδης.

12. Ἀδελφοὶ Φιλίππου.

13. Χριστάκης Κ. Κοῦκος.

14. Μιχαλάκης Διονυσίου.

15. Λένας & Χαραλαμπίδης.

16. Ξενοδοχεῖον Κορνάρο.

17. Η. Β. Ντακτατζιὰν & Υἱοί.

18. Ἀλεξ. Ντελυφέρ.

19. Διονύσιος Καζέλης.

20. Ἀσπρίδης & Κακογιάννης.

21. Ψυγεῖα Φράγκου.

22. Ἐπαμεινώνδας Κωνσταντινίδης.

23. Θ. Θεοδότου καὶ Υἱός.

24. Ἀριστόδημος Μιχαηλίδης.

25. Διονύσιος Νικολάου.

26. Ἀνδρέας Θεοδούλου.

27. Κ. Χαχοπιάν.

28. Μιχαὴλ Λακαταμίτης.

29. Μιχαὴλ Κληριώτης.

30. Ματθαῖος Φυλακτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ συζήτησις τοῦ θέματος θὰ ἀναβληθῇ διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τὰς ἐνδιαφερομένας ὀργανώσεις τῶν Τουρκοπλήκτων νὰ ὑποβάλουν τὰς παρατηρήσεις των ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως καὶ τῶν γενομένων εἰσηγήσεων. Ὡσαύτως οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ θὰ ἔχουν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποβάλουν οἱασδήποτε περαιτέρω εἰσηγήσεις διὰ συμπληρωματικὰ ἢ ἄλλα μέτρα.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην ὥραν 3.30 ἀπογευματινήν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις–Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ :

(1) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Δὲν νομίζω ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἑτοιμασθοῦν ἄλλα Νομοσχέδια. Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν νὰ ἑτοιμάζουν τὰς Ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν των οὕτως ὥστε νὰ κυκλοφορήσουν ἐγκαίρως.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :—

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις (Ἐξάλειψις ἑστιῶν μολύνσεων εἰς τὴν περιοχὴν Ἁγ. Παύλου-Κεντρικῶν Φυλακῶν δημιουργηθεισῶν ἐξ αἰτίας λιμναζόντων ἀκαθάρτων ὑδάτων—Κατάργησις τοῦ ποσοῦ τῶν 10 μὶλς κατὰ πρόβατον διὰ βόσκησιν ἐντὸς τῶν χαμηλῶν δασῶν κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δασῶν Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χ. Χατζηχάρος—Χαμπῆς Μιχαηλίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ὡρῶν Ἀπασχολήσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

6. Σχέδιον ὅρων ἐντολῆς κατατεθὲν ὑπὸ τῶν εἰσηγητῶν τοῦ θέματος «Ἡ ἀναθεώρησις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ μας συστήματος καὶ ὁ βαθμὸς τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν μέχρι τοῦδε γενομένων μεταρρυθμίσεων» καὶ ἐγκριθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

7. Ἔκθεσις τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 20ῆς ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 31)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῶν προσφάτων συζητήσεων ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐν Κύπρῳ παιδείας ἐρωτᾶται ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ποῖον εἶναι τὸ δημοσιονομικὸν κόστος τῆς ἐν Κύπρῳ παρεχομένης παιδείας· καὶ

(β) ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τομέως εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν καὶ κατὰ πόσον ἡ θέσις αὕτη συγκρίνεται ἱκανοποιητικῶς πρὸς ἄλλας χώρας παρομοίου οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Θέμα : Ἡ ἐν Κύπρῳ Παιδεία.

(α) Ποῖον εἶναι τὸ δημοσιονομικὸν κόστος τῆς ἐν Κύπρῳ παρεχομένης παιδείας :

Τὸ δημοσιονομικὸν κόστος τῆς ἐν Κύπρῳ παρεχομένης Ἑλληνικῆς δημοσίας παιδείας, ὡς ἔχει ἀναλυθῆ τὴν 17ην Δεκεμβρίου 1966, καὶ διαβιβασθῆ πρὸς κατατόπισιν τοῦ τότε Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ἀλαμανῆ διὰ τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας Κύπρου, ἔχει ὡς ἀκολούθως :

1965 : £3.005.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £19.732.000, ἤτοι 15.23%.
1966 : £3.255.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £19.669.000, ἤτοι 17.57%.
1967 : £3.375.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £19.872.000, ἤτοι 16.98%.

Οἱ ὡς ἄνω Τακτικοὶ Προϋπολογισμοὶ περιλαμβάνουν καὶ τὰς μεγάλας στρατιωτικὰς δαπάνας. Ἄνευ τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν τὸ σύνηθες ποσοστὸν κρατικῆς δαπάνης τὸ προοριζόμενον διὰ σκοποὺς δημοσίας Ἑλληνικῆς παιδείας ἔχει ὡς ἀκολούθως :

1965 : £3.005.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £16.365.000, ἤτοι 18.36%.
1966 : £3.255.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £16.679.000, ἤτοι 19.52%.
1967 : £3.375.000 ἐπὶ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐκ £17.242.000, ἤτοι 19.57%.

Ἐὰν εἰς τοὺς Τακτικοὺς Προϋπολογισμούς, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν στρατιωτικῶν δαπανῶν, προστεθοῦν οἱ Προϋπολογισμοὶ Ἀναπτύξεως, ἡ κατάστασις ἔχει ὡς ἑξῆς :

1965 : £3.050.000 ἐπὶ Προϋπολογισμῶν £24.280.000, ἤτοι 12.56%
1966 : £3.370.000 ἐπὶ Προϋπολογισμῶν £24.669.000, ἤτοι 13.66%
1967 : £3.675.000 ἐπὶ Προϋπολογισμῶν £28.375.000, ἤτοι 12.95%.

Δέον ὅπως σημειωθῆ ὅτι αἱ ἀνωτέρω ἀναφερόμεναι δημόσιαι δαπάναι δὲν περιλαμβάνουν τὰς σημαντικὰς δαπάνας ὑπὸ τῶν Σχολικῶν Ἐφορειῶν, ὑπολογισθεισῶν διὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1966/1967 εἰς πέραν τῶν £565.000 καὶ συνισταμένων ἐκ διαφόρων ἐφορειακῶν τελῶν, προσθέτων διδάκτρων καὶ κοινοτικῆς φορολογίας, ἁπάντων ἐγκρινομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους.

Συμφώνως πρὸς ἔκθεσιν τῆς Ὀργανώσεως δι' Οἰκονομικὴν Συνεργασίαν καὶ Ἀνάπτυξιν (O.E.C.D.), ἥτις ἐδημοσιεύθη ἐν Παρισίοις τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1965 ἐπὶ τῆς Παιδείας ἐξ Μεσογειακῶν Κρατῶν-Μελῶν, ἡ δημοσία δαπάνη διὰ τὴν Παιδείαν εἰς ἑκάστην τῶν χωρῶν τούτων, ἐκφραζομένη ὡς ποσοστὸν τοῦ συνόλου τῶν κρατικῶν δαπανῶν, εἶχεν ὡς ἑξῆς :

Ἑλλὰς	8.2%
Ἰταλία	19.0%
Πορτογαλλία, δὲν ἐδόθη ποσοστὸν	
Ἱσπανία	9.3%
Τουρκία	19.0%
Γιουγκοσλαυΐα, δὲν ἐδόθη ποσοστόν.	

Τὰ ὡς ἄνω ποσοστὰ ὁμιλοῦν ἀφ' ἑαυτῶν καὶ τὸ μόνον τὸ ὁποῖον δέον νὰ σημειωθῆ εἶναι ὅτι, ἐνῷ τὰ ποσοστὰ τῶν ἐν λόγῳ χωρῶν περιλαμβάνουν καὶ τὰς ἀναμφιβόλως μεγάλας δαπάνας διὰ κρατικὰ πανεπιστήμια, τὰ ποσοστὰ τῆς Κύπρου οὐδεμίαν τοιαύτην δαπάνην περιλαμβάνουν. Ἐὰν καὶ ἡ Κύπρος συνετήρει πανεπιστημιακὰς σχολὰς τότε ἀσφαλῶς τὸ ποσοστόν της θὰ ἦτο ὑψηλότερον οἱασδήποτε τῶν ἀναφερθεισῶν χωρῶν.

(6) Ποία εἶναι ἡ θέσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τομέως εἰς τὴν Κυπριακὴν Οἰκονομίαν καὶ κατὰ πόσον ἡ θέσις αὕτη συγκρίνεται ἱκανοποιητικῶς πρὸς ἄλλας χώρας παρομοίου οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου :

Ὡς πρὸς τὸ πρῶτον μέρος τῆς ἐρωτήσεως, ἡ ἀπάντησις ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἡ στοιχειώδης Ἐκπαίδευσις ἐνέχει ἀσφαλῶς μεγάλην σημασίαν διότι θέτει τὰς βάσεις καὶ δημιουργεῖ τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν μόρφωσιν ἀλλὰ δὲν δύναται, καὶ οὔτε θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀναμένεται παρ' αὐτῆς, νὰ διαδραματίσῃ σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν Κυπριακὴν Οἰκονομίαν καὶ εἰς τὴν περαιτέρω ἀνέλιξιν ταύτης. Δικαίως, ὅμως, ἀναμένεται ὅπως ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας, ἡ Μέση Ἐκπαίδευσις διαδραματίσῃ λίαν σοβαρὸν ρόλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς Κυπριακῆς Οἰκονομίας, καί, δυστυχῶς, δὲν δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν εἰσέτι ὅτι τοῦτο ἔχει τύχει προγραμματισμοῦ ἢ ἔστω συνειδητῆς προσπαθείας βάσει τῶν Κυπριακῶν δεδομένων καὶ συνθηκῶν. Ἐν ἄλλοις λόγοις ἡ ἐκπαίδευσις εἰς τὴν Κύπρον εἶναι οὐσιαστικῶς ἀσύνδετος πρὸς τὴν Οἰκονομίαν.

Βεβαίως εἶναι σημαντικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἔχει ἀντιμετωπισθῆ ἀρκούντως ἐπιτυχῶς ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκάλων καὶ τῶν καθηγητῶν, ὡς καὶ ἡ ἀνάγκη σχετικῆς αὐξήσεως τῶν ἀμοιβῶν καὶ συνταξιοδοτήσεων τῶν ἐκπαιδευτικῶν, ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰθουσῶν πρὸς στέγασιν τῆς αὐξανομένης μαθητιώσης νεολαίας, ὡς καὶ ἡ ἀνάγκη αὐξήσεως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν σχολείων, ἰδίως εἰς τὰς πόλεις, ὡς σημαντικὸν εἶναι καὶ τὸ γεγονὸς ὅτι ἀντεμετωπίσθη ἡ αὔξησις τῶν ἐργαζομένων διὰ τὴν Παιδείαν ὑπαλλήλων ὡς καὶ ἡ συνολικὴ δημοσία δαπάνη ἡ προκύπτουσα ἐκ τῆς μερικῆς ἢ πλήρους ἱκανοποιήσεως ὅλων τῶν ἀνωτέρω καὶ παρομοίων ποσοτικῶν ἀναγκῶν.

Ποιοτικῶς ὅμως ποίας κατευθύνσεις ἀκολουθοῦμεν καὶ πῶς ἡ ἐκπαίδευσις ἐξυπηρετεῖ τὴν Οἰκονομίαν τοῦ τόπου ; Δυστυχῶς δὲν ὑπάρχει αὐτόματος ἀλληλεξάρτησις μεταξὺ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν αἰθουσῶν διδασκαλίας ἢ τῆς αὐξήσεως τοῦ μισθολογίου, καὶ τῆς ποιότητος τῆς παρεχομένης μορφώσεως. Εἶναι μὲν σχετικῶς εὔκολον νὰ καθορισθοῦν τὰ ποσοτικὰ στοιχεῖα τῆς Ἐκπαιδεύσεως ἀλλὰ πολὺ δύσκολον νὰ συντονισθοῦν ταῦτα πρὸς τὸν σκοπὸν διὰ τὸν ὁποῖον ὀφείλεται ἡ ὕπαρξίς των (raison d' être), ἤτοι τὴν μόρφωσιν πολιτῶν ἱκανῶν νὰ συνεισφέρουν θετικῶς καὶ ταχέως εἰς τὴν πολιτιστικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνύψωσιν τῆς χώρας των.

Ἐπιθυμῶ νὰ τονίσω ὅτι ἐλλείψει τακτικῶν ἐπισκοπήσεων τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἡ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν φυσικῶς ἐπικρατήσασα ἐν Κύπρῳ ὀπισθοδρομικὴ ἀντίληψις περὶ «παιδείας χάριν τῆς παιδείας» ὡς τοῦ μοναδικοῦ μέσου διὰ τὴν αὔξησιν τῆς μορφωτικῆς στάθμης τοῦ τόπου ἀποτελεῖ τραγικὴν παρανόησιν τοῦ προορισμοῦ τῆς Παιδείας. Ἐπίσης θεωρῶ ἀπηρχαιωμένην τὴν ἐπεξήγησιν τοῦ φαινομένου τῆς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως διὰ μέσου τῆς ἀφελοῦς θεωρίας τῆς σχεδὸν καθολικῆς καταρτίσεως τοῦ λαοῦ διὰ τῆς ἀνθρωπιστικῆς μορφώσεως. Βεβαίως τὸ ἴδιον ἰσχύει διὰ τὴν ἐξ ἴσου ἁπλοποιημένην ἀντίληψιν ὅτι ἡ τεχνολογικὴ ἐκπαίδευσις εἶναι ἡ μόνη ἁρμόζουσα εἰς τὴν τεχνοκρατικὴν ἐποχήν μας. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προέχει νὰ γίνῃ σαφέστατον εἶναι ὅτι ἡ παροχὴ μορφώσεως εἰς τὸ ἀφηρημένον, ὡς συμβαίνει κατ' οὐσίαν εἰς τὴν Κύπρον ὅπου διὰ μιᾶς πατριωτικῆς προκηρύξεως ἡ ἐκπαίδευσις ἔχει ταὐτισθῆ, χάριν εὐκολίας, πρὸς τὴν Ἑλλαδικὴν τοιαύτην ἀλλ' ἄνευ προσπαθείας συσχετισμοῦ πρὸς τὰς ἀνάγκας τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀναπτύξεως τῆς Κύπρου, καταλήγει εἰς κακὴν ἐπένδυσιν διότι σπαταλῶνται τόσον τὰ χρήματα τοῦ τόπου ὅσον καὶ τὰ ἐγκεφαλικὰ κύτταρα αὐτοῦ διὰ τὴν παραγωγὴν μορφωμένων ἀέργων καὶ ὑποψηφίων μεταναστῶν.

Συμφώνως πρὸς στοιχεῖα παρασχεθέντα εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1965/1966 ὁ ἀριθμὸς μαθητῶν εἰς τὰς Τεχνικὰς Σχολὰς ἦτο 3.282 ἐν συγκρίσει πρὸς 28.264 μαθητὰς εἰς ὅλα τὰ σχολεῖα Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἰδιωτικῶν τοιούτων. Οἱ πλεῖστοι τῶν μαθητῶν (21.710) ἐφοίτων εἰς Γυμνάσια. Οὐδεὶς βεβαίως ἀρνεῖται ὅτι τὰ Γυμνάσια παρέχουν μόρφωσιν, τόσον ἐθνικὴν ὅσον καὶ γενικὴν καὶ ὅτι ὀφείλουν νὰ συντελοῦν εἰς τὴν δημιουργίαν ἤθους καὶ χαρακτῆρος· ἀλλ' ὑπὸ συνθήκας ὡς αἱ σημεριναὶ οἱ νέοι, ὅσοι δὲν ἔχουν εὐκαιρίας δι' ἀνωτέρας σπουδὰς—καὶ αὐτοὶ εἶναι οἱ περισσότεροι—χρειάζονται καὶ ἄλλα προσόντα διὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν ἐπιτυχῶς εἰς τὰς βιοτικὰς ἀνάγκας καὶ νὰ συντελέσουν ταχέως καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ πρόοδον τῆς πατρίδος των. Δυστυχῶς αἱ στατιστικαὶ δεικνύουν διὰ τῆς ἀψευδοῦς των γλώσσης ὅτι πολλοί, πάρα πολλοί, ἐκ τῶν ἀποφοιτώντων ἐκ Γυμνασίων παραμένουν ἄεργοι ἐπὶ μακρὰ χρονικὰ διαστήματα. Οὐδεμίαν ἐπομένως ἀμφιβολίαν ἔχω ὅτι ἡ Μέση ἐν Κύπρῳ Ἐκπαίδευσις ἀφίσταται ἐν πολλοῖς τῆς Κυπριακῆς πραγματικότητος καὶ ὅτι χρήζει ἐπειγόντως ριζικῆς μεταρρυθμίσεως τόσον ὡς πρὸς τὰ σχολικὰ προγράμματα ὅσον καὶ ὡς πρὸς τὰς μεθόδους διδασκαλίας, διὰ νὰ προσαρμοσθῇ εἰς τὰς σημερινὰς κοινωνικὰς καὶ βιοτικὰς συνθήκας τοῦ τόπου μας καὶ νὰ ἀνταποκριθῇ ἐπαρκῶς εἰς τὰς ποιοτικὰς ἀπαιτήσεις αἵτινες συνεχῶς προκύπτουν ἐκ τῶν ὅσων συνεχῶς συντελοῦνται εἰς τὴν ἐπαναστατικὴν τεχνολογικήν μας ἐποχὴν εἰς ὅλους τοὺς τομεῖς τῆς ἀνθρωπίνης δραστηριότητος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεως, ἤτοι τοῦ κατὰ πόσον ἡ θέσις τῆς ἐν Κύπρῳ Παιδείας ἀπὸ ἀπόψεως περιεχομένου συγκρίνεται ἱκανοποιητικῶς πρὸς ἄλλας χώρας παρομοίου οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου, παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι δὲν εἶναι εὔκολον νὰ διατεθῇ δημόσιος χρόνος διὰ μίαν τοιαύτην συγκριτικὴν ἔρευναν καὶ μελέτην ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν. Ἄλλωστε σπουδαιότητα ἔχει ἐὰν ἡ παρεχομένη παιδεία ἐξυπηρετῇ τὰς συνεχῶς μεταλλασσομένας συνθήκας καὶ ἀνάγκας ἑκάστης χώρας.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπίσης δύναται νὰ λεχθῇ, καὶ δὴ μετ' ἀπολύτου βεβαιότητος, εἶναι ὅτι αἱ χῶραι αἵτινες προγραμματίζουν τὴν ἐπιτάχυνσιν τῆς οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς των ἀναπτύξεως προγραμματίζουν ἐπίσης καὶ τὴν ἀνάλογον ἐκπαιδευτικὴν κατάρτισιν τῶν νέων των, ἵνα οὕτω ἀποβῇ ἡ Παιδεία των ἀποδοτικὴ ἐπένδυσις καὶ εἰς ὅσον τὸ δυνατὸν μεγαλύτερον βαθμὸν σημαντικὸς συντελεστὴς εἰς τὴν τοιαύτην ἀνάπτυξιν. Αἱ χῶραι αὗται γνωρίζουν καλῶς τὴν ὑψίστην σημασίαν τὴν ὁποίαν ἔχει ὁ ἀνθρώπινος παράγων διὰ τὴν ταχύρυθμον οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν ἄνοδόν των, καὶ ἐπιζητοῦν μετὰ θετικότητος καὶ συντονισμοῦ καὶ διαρκοῦς προσαρμογῆς ὅπως ὁ ζωτικὸς οὗτος παράγων καταστῇ ἱκανὸς νὰ διαδραματίζῃ πρωτεύοντα ρόλον εἰς τοὺς διαφόρους τομεῖς τῆς ἀναπτύξεώς των.

Ἐὰν ὅμως τὸ δεύτερον μέρος τῆς ἐρωτήσεως τοῦ ἐντίμου Μέλους ἀναφέρεται εἰς τὴν συγκριτικὴν θέσιν τῆς Παιδείας, ἀπὸ ἀπόψεως Ἐθνικῆς Δαπάνης, εἰς τὴν ζωὴν χωρῶν ἀναλόγου πρὸς τὴν Κύπρον οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου, παρακαλῶ νὰ μοὶ ἐπιτραπῇ νὰ διευκρινίσω τὰ ἀκόλουθα :

Ἐν πρώτοις πᾶσα μέχρι τοῦδε ἀναφορὰ εἰς τὸ δημοσιονομικὸν κόστος τῆς παιδείας μας ἀφεώρα ἀποκλειστικῶς τὴν ἐν Κύπρῳ δημοσίαν Ἑλληνικὴν παιδείαν.

Ὡς εἶναι ὅμως γνωστόν, ἡ ὀρθοτέρα ἐκτίμησις τῶν ἐν γένει δαπανῶν διὰ τὴν Παιδείαν ἑνὸς τόπου ὀφείλει νὰ γίνεται ἐν συσχετισμῷ πρὸς τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν (GNP). Ὑπὸ τὰς σημερινὰς περιστάσεις τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν διὰ τὸν λόγον ὅτι δὲν ἔχομεν ὅλα τὰ στοιχεῖα ὡς πρὸς τὴν συνολικὴν δαπάνην διὰ τὴν Παιδείαν ἐν Κύπρῳ—Ἑλληνικὴν καὶ ξένην, κρατικὴν καὶ ἰδιωτικήν.

Ἐκτὸς τῶν δαπανῶν τοῦ Κράτους, καὶ ἐκείνων τῶν Δημοσίων Ἐφορειῶν ἀνερχομένων εἰς £565.000, ὑπάρχουν αὐξανόμεναι δαπάναι ἐκ μέρους Ἰδιωτικῶν Ἐφορειῶν καὶ ἰδιοκτητῶν σχολῶν μὴ ἀμέσως ἐλεγχομένων ὑπὸ τοῦ Κράτους. Εἰς ὅλας τὰς ἐν λόγῳ δαπάνας δέον νὰ προστεθοῦν πρὸς καθορισμὸν τῆς συνολικῆς ἢ ἐθνικῆς δαπάνης ἐκεῖναι τῶν ξένων σχολῶν—αἵτινες δὲν εἶναι εὐκαταφρόνητοι—ὡς καὶ αἱ ἐγχώριοι δαπάναι διὰ τὴν Τουρκικὴν Παιδείαν, καθ' ὅτι ἐν τελευταίᾳ ἀναλύσει, ἀσφαλῶς καὶ αὐταὶ βαρύνουν τὴν Οἰκονομίαν τῆς Κύπρου. (Τὸ 1963 αἱ δαπάναι διὰ τὴν Τουρκικὴν Παιδείαν ἀνῆρχοντο εἰς £800.000 περίπου). Ἐν τέλει, ἡ ἀνωτέρα μόρφωσις εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τῆς παροχῆς συναλλαγματικῶν διευκολύνσεων εἰς πέντε περίπου χιλιάδας φοιτητῶν (μὴ περιλαμβανομένων τῶν τουρκοκυπρίων) προϋποθέτει ἐτησίαν δαπάνην ἐκ £2 ἑκ. λιρῶν τοὐλάχιστον. Παρὰ ταῦτα, διὰ μόνον τὴν κρατικὴν δαπάνην καὶ τὴν διὰ τῶν ἀμέσως ἐλεγχομένων Ἐφορειῶν ἐπίσης δημοσίαν δαπάνην, παρατηρεῖται ὅτι τὸ ποσοστὸν διὰ τὴν ἐν Κύπρῳ κρατικὴν Ἑλληνικὴν παιδείαν ἀνῆλθεν εἰς 2.42% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος διὰ τὸ 1965. (Τὸ Ἀκαθάριστον Ἐθνικὸν Προϊὸν κατὰ τὸ ἐν λόγῳ ἔτος διὰ τὸ ὁποῖον ἔχομεν ὑπολογισμοὺς ἀνῆλθεν εἰς £149.100.000).

Συμφώνως πρὸς τὴν προαναφερθεῖσαν ἔκθεσιν τῆς Ὀργανώσεως δι' Οἰκονομικὴν Συνεργασίαν καὶ Ἀνάπτυξιν (O.E.C.D.) τὰ ποσοστὰ ἐθνικῆς δαπάνης (κρατικῆς καὶ ἰδιωτικῆς) διὰ τὴν Παιδείαν τῶν ἓξ ἀναφερθεισῶν χωρῶν ὑπολογίζονται ὅτι θὰ αὐξηθοῦν ὡς κατωτέρω κατὰ τὸ ἔτος 1975 ἀπὸ τὸ σχετικῶς χαμηλὸν ποσοστὸν ἐθνικῆς δαπάνης πλείστων τούτων κατὰ τὸ 1961/1962.

Ἑλλὰς ἀπὸ 2.1% εἰς 3.2% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος

Ἰταλία ἀπὸ 4.3% εἰς 7% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐγχωρίου Προϊόντος

Πορτογαλλία ἀπὸ 1.8% εἰς 4.6% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος

Ἱσπανία ἀπὸ 1.8% εἰς 4% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος

Τουρκία ἀπὸ 3.7% εἰς 4.7% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος

Γιουγκοσλαυΐα ἀπὸ 3.8% εἰς 5.2% τοῦ Ἀκαθαρίστου Ἐθνικοῦ Προϊόντος.

Δυνάμεθα ὅθεν νὰ δηλώσωμεν συμπερασματικῶς εἰς ἀπάντησιν τῆς Ἐρωτήσεως τοῦ ἐντίμου Μέλους ὅτι ἡ θέσις τῆς Παιδείας ἐν Κύπρῳ συγκρίνεται λίαν κολακευτικῶς πρὸς ἄλλας χώρας παρομοίου οἰκονομικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνῃ ὅτι ἔχομεν ἐπιλύσει τὸ πρόβλημα τῆς Παιδείας διὰ τὴν Κύπρον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερειῶν Λευκωσίας καὶ Λάρνακος κ.κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ Σωτηρίου Γιαννάκη ἀντιστοίχως, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Οἱ κάτοικοι Καλαβασοῦ ἀνυπομονοῦν διὰ τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Βασιλοπόταμος», διὰ τῆς κατασκευῆς τοῦ ὁποίου θὰ ἀρδεύωνται περὶ τὰς 4.500 στρεμμάτων γῆς, πρᾶγμα ποὺ θὰ ἐνθαρρύνῃ τοὺς γεωργοὺς νὰ ἐξακολουθήσουν τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα, ἐνῷ ἀφ' ἑτέρου θὰ αὐξήσῃ τὴν παραγωγὴν προϊόντων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου. Εἶναι γνωστόν, ὅτι ὁ Βασιλοπόταμος ἔχει μεγάλην ποσότητα νεροῦ, τὸ ὁποῖον ρέει καὶ μέχρι τοῦ Ἰουνίου, εἶναι δὲ ἄδικον νὰ μὴ κρατῆται μία ποσότης διὰ φράγματος πρὸς αὔξησιν τῶν προϊόντων τῆς περιοχῆς.

Ὅθεν ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα, καὶ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς ἀπαντήσῃ, εἰς ποῖον σημεῖον εὑρίσκεται ἡ μελέτη τοῦ ἐν λόγῳ ὑδατοφράκτου, καὶ ἐὰν ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐν λόγῳ ἔργου δύναται νὰ ἐπισπευσθῇ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην 'Απριλίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερειῶν Λευκωσίας καὶ Λάρνακος κ.κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ Σωτηρίου Γιαννάκη, ἀντιστοίχως.

«Τὸ Τμῆμα 'Αναπτύξεως 'Υδάτων ἔχει ἤδη ἑτοιμάσει προκαταρκτικὴν μελέτην διὰ τὸ λεκανοπέδιον τοῦ ποταμοῦ «Βασιλοπόταμος», ἡ τελικὴ ἐπεξεργασία τῆς ὁποίας θὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τοῦ ἀφιχθέντος εἰς Κύπρον κλιμακίου ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν 'Ηνωμένων 'Εθνῶν. Σκοπὸς τοῦ κλιμακίου τούτου, ὡς ἀνεφέρθη καὶ εἰς ἄλλην περίπτωσιν, εἶναι νὰ βοηθήσῃ τὴν Κυβέρνησιν εἰς τὴν ἐπισκόπησιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς νήσου, εἰς τὸν προγραμματισμὸν ἀναπτύξεως εἰδικῆς ὑδροδιανομῆς καὶ εἰς τὴν διαμόρφωσιν ἑνὸς ἐθνικοῦ σχεδίου διὰ τὸν ἔλεγχον, ἀνάπτυξιν καὶ χρῆσιν τῶν ὑδατίνων πόρων τῆς Κύπρου».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Απριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν 'Απριλίου 1967.

«Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι τὰ διάφορα Κυβερνητικὰ Γραφεῖα εὑρίσκονται σκορπισμένα εἰς πλείστας περιοχὰς τῆς Πρωτευούσης, καὶ ἀπέχοντα μεγάλας ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἕνεκα τούτου τὸ κοινόν, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ ἀγρόται ταλαιπωροῦνται διὰ τὴν διεκπεραίωσιν τῶν ἐργασιῶν των, καθότι δὲν διαθέτουν αὐτοκίνητα, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ συχνὴ μετακίνησις, ἡ μεταφορὰ τῶν Γραφείων ἀπὸ ἑνὸς μέρους εἰς ἄλλο, ἐπαυξάνει τὰς ταλαιπωρίας τοῦ κοινοῦ, καὶ γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ Κυβέρνησις πληρώνει πολλὰς χιλιάδας λιρῶν ὡς ἐνοίκια διὰ τὴν στέγασιν τῶν τοιούτων Γραφείων, ἐρωτῶμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως, νὰ πληροφορήσουν καὶ ἡμᾶς, καὶ τὴν Βουλήν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ τὸ κοινόν, ἂν, καὶ πότε, ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ εἰς συγκέντρωσιν ὅλων τῶν Γραφείων δι' ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, εἰς ἕνα χῶρον, οἰκοδομοῦσα ἰδιόκτητα κτίρια διὰ τὴν στέγασίν των».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Απριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Ιωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν 'Απριλίου 1967.

«Τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Λευκωσίας—Γερολάκκου εἶναι εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι τμῆμα τῆς κυρίας ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Κυρήνειαν καὶ ἄλλας περιοχὰς τουριστικῆς σημασίας καὶ χρησιμοποιεῖται καθημερινῶς ὑπὸ μεγάλου ἀριθμοῦ ὀχημάτων καὶ ἐπισκεπτομένων τὴν Κύπρον τουριστῶν, παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Εἶναι τὸ 'Υπουργεῖον Συγκοινωνιῶν ἐνήμερον τῆς καταστάσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης;

(β) 'Υπάρχει εἰδικὴ 'Υπηρεσία ἐν τῷ 'Υπουργείῳ ἡ ὁποία εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν τῆς Κύπρου (καὶ ἰδίως τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν) καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη 'Υπηρεσία διατὶ ἐκαθυστέρησε τόσον πολὺ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ ταύτης ἡ ὁποία λόγῳ τῆς μεγάλης χρήσεως κατεστράφη εἰς μεγάλον βαθμόν» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

Ἐπειδὴ τελευταίως σχολιάζεται εὐρέως καὶ ἐξεφράσθησαν δημοσίως ἀπόψεις τόσον ὑπὸ τοῦ ἐμπορικοῦ κόσμου ὅσον καὶ ὑπὸ ὀργανισμῶν ὑπὲρ τῆς δημιουργίας Ἐλευθέρας Ζώνης ἐν Κύπρῳ, παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐν περιπτώσει ἐγκρίσεως τῆς δημιουργίας τοιαύτης Ζώνης, πότε προτίθεται νὰ ἐφαρμοσθῇ ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Νοουμένου ὅτι ἐν Κύπρῳ ἡ συντήρησις τῶν γονέων θεωρεῖται ὡς ὑποχρέωσις καὶ ἐπιβεβλημένον καθῆκον, τοῦτο δὲ τηρεῖται εἰς μεγάλον βαθμὸν πρὸς πίστιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ συντήρησις ἄλλων ἐξαρτωμένων προσώπων ἐκτὸς τῶν γονέων, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τροποποίησιν τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου διὰ παροχὴν ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ Φορολογικοῦ Εἰσοδήματος κατόπιν πλήρους ἐπιβεβαιώσεως τοῦ ἀληθοῦς τῆς δηλώσεως :

(α) Ἐξόδων συντηρήσεως γονέων ὑπὸ τῶν τέκνων.

(β) Ἐξόδων συντηρήσεως ἄλλων ἐξαρτωμένων προσώπων.

(γ) Ἐξόδων συντηρήσεως τέκνων ἡλικίας πέραν τῶν 18 ἐτῶν μὴ φοιτώντων εἰς ἐκπαιδευτήρια καὶ διανοητικῶς ἢ σωματικῶς ἀνικάνων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένης τῆς ἐλλείψεως σχετικῆς νομοθεσίας προνοούσης περὶ κατοχυρώσεως τοῦ Κυπριακοῦ κράτους ἀπὸ οἱανδήποτε ξένην ἐπιρροὴν ἢ ξένην διείσδυσιν, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν σκοπῆται ἡ ἀναθεώρησις τῆς σχετικῆς νομοθεσίας ἢ θέσπισις νέας σχετικῆς διατάξεως δι' ἧς νὰ ἀπαγορεύεται ἡ ἐργοδότησις ὑπὸ τοῦ κράτους ὡς τακτικῶν ἢ ἐκτάκτων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων ἢ ὑπαλλήλων ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, πάντων ὅσων ὑπηρετοῦν ὡς ὑπάλληλοι ἐν Κύπρῳ Πρεσβειῶν, Κυπριακῆς ἢ ξένης Ἰθαγενείας».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Προτίθεμαι νὰ θέσω εἰς δευτέραν ἀνάγνωσιν τὸν περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμον (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

Ἤδη ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ἔχει ἀναγνωσθῇ καὶ ἐρωτῶ ἐὰν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £23.292 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν.....

Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Θὰ δηλώσω μόνον ὅτι θὰ ἀπόσχω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ ὑπάρξῃ μία μόνον ἀποχή.

Ὑπάρχει ἔνστασις, πλὴν τῆς ἀποχῆς τοῦ κ. Ποταμίτη, ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἡ ἀποχὴ τοῦ κ. Ποταμίτη ἐσημειώθη.

Τὰ λοιπὰ Νομοσχέδια ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἐκκρεμοῦν ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν αἱ ὁποῖαι, ὡς ἀντιλαμβάνομαι, ἐργάζονται ἐντατικῶς διὰ νὰ παρουσιάσουν τὰς σχετικὰς ἐκθέσεις των τὸ δυνατὸν συντομώτερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως καταθέσῃ Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Ἔγγραφα :

(1) Οἰκονομικὴ Ἔκθεσις διὰ τὸ ἔτος 1966.

(2) Ἑξαμηνιαία Ἔκθεσις τοῦ Διοικητοῦ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Δημοκρατίας διὰ τὴν περίοδον τὴν λήγουσαν τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1966.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὰ κατατεθέντα Ἔγγραφα προέρχονται τὸ μὲν πρῶτον ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, τὸ δὲ δεύτερον ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας. Ἀμφότερα παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς καθορίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Πέμπτην, ὥραν 3.30 μ.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος 1967.

(5) Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ—Συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀφορώσης τοὺς Τουρκοπλήκτους.

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 5.55 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Δημοσιονομικὸν κόστος τῆς ἐν Κύπρῳ παρεχομένης παιδείας καὶ θέσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ τομέως εἰς τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν—Κατασκευὴ ὑδατοφράκτου ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ «Βασιλοπόταμος». κ.λ.π.).
2. Ψήφισις τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 1) τοῦ 1967.
3. Κατάθεσις Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 4ης ΜΑΪΟΥ 1967

("Ωρα Ἐνάρξεως 4.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 32)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Τελευταίως παρετηρήθη μέγα ἐνδιαφέρον τόσον ὑπὸ Ὀργανισμῶν ὅσον καὶ ὑπὸ ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ (μὴ Κυπριακῶν) δι' ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ καὶ κυρίως εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου περιουσίας εἰς παραθαλασσίους περιοχὰς δι' ἀξιοποίησιν τῶν τουριστικῶν δυνατοτήτων τῆς Κύπρου.

Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουν ἀρκετοὶ εὐποροῦντες Κύπριοι εἰς διαφόρους χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ οἱ ὁποῖοι ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἦσαν πρόθυμοι ὅπως ἐπενδύσουν χρήματα εἰς τὴν πατρίδα των, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Ἔγινεν ἢ γίνεται καθ' οἱονδήποτε τρόπον διαφώτισις τῶν Κυπρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ μὲ σκοπὸν τὴν ἐνθάρρυνσιν τούτων ὅπως κάμουν οἱουδήποτε εἴδους ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ ;

(β) Τί εἴδους διευκολύνσεις παρέχονται εἰς Κυπρίους τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰς περιπτώσεις ἐπενδύσεων εἰς τουριστικὰς ἢ ἄλλας ἐπιχειρήσεις ἐν Κύπρῳ ;

(γ) Δὲν νομίζει ἡ Κυβέρνησις ὅτι θὰ ἦτο προτιμότερον ἐὰν παρείχετο ἡ εὐκαιρία εἰς Κυπρίους, ἐὰν ἐνδιαφέρωνται, δι' ἐπενδύσεις ἐν Κύπρῳ καὶ πρὸ πάντων εἰς τὴν ἀγορὰν ἀκινήτου περιουσίας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«(α) Δι' ἐφημερίδων κυκλοφορουσῶν μεταξὺ τῶν Κυπρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ ἰδιαιτέρως τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου καταβάλλεται προσπάθεια προσελκύσεως τῶν κεφαλαίων τούτων δι' ἐπενδύσεις εἰς τὴν τουριστικὴν βιομηχανίαν. Τὸ νεοϊδρυθὲν Κυπριακὸν Γραφεῖον Τουρισμοῦ καὶ Ἐμπορίου ἐν Λονδίνῳ θὰ καταβάλῃ παρομοίαν προσπάθειαν. Τὸ Ὑπουργεῖον προσπαθεῖ ἀπὸ μακροῦ νὰ ἑλκύσῃ κεφάλαια Κυπρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ ὁποῖα εἶναι ἄκρως ἐπιθυμητά.

(β) Δὲν παρέχονται ἐπὶ τοῦ παρόντος πρὸς τοὺς Κυπρίους τοῦ ἐξωτερικοῦ ἰδιαίτερα προνόμια ἀλλὰ αἱ ἐπενδύσεις τούτων ἐν Κύπρῳ ἐνθαρρύνονται καὶ διευκολύνονται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ὑπάρχει εὐρυτάτη καὶ ἐπίμονος διάδοσις ὅτι κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, τὸ ὁποῖον ἐκηρύχθη καὶ διεθνῶς ὡς ἔτος τουρισμοῦ, ἀμέτρητοι τουρίσται θὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν καὶ θὰ διέλθουν ἐδῶ τὰς διακοπάς των.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα :

(1) Ἔχεται πράγματι ἀληθείας ἡ ἐν λόγῳ διάδοσις καὶ μέχρι ποίου βαθμοῦ. Δηλ. ποῖος περίπου ὁ ἀριθμὸς τῶν μελλόντων ἐπισκεπτῶν μας ;

(2) Ἐὰν θὰ ὑπάρξῃ πράγματι μέγα τουριστικὸν ρεῦμα πρὸς τὴν Κύπρον (α) αἱ ἤδη ὑπάρχουσαι συγκοινωνιακαὶ ὑπηρεσίαι εἶναι ἱκανοποιητικαὶ καὶ (β) ὑπάρχει ὁ ἀπαιτούμενος χῶρος ἀνέτου διαμονῆς ;

(3) Ἡ Κυβέρνησις ποῖα μέτρα ἔλαβε ἢ προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς ἀντιμετώπισιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματισθοῦν εὐμενεῖς ἐντυπώσεις ἐκ τῆς πρώτης ἐμφανίσεώς μας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 23ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση.

«1. Τὸ διὰ τὰς παραλίας προοριζόμενον τουριστικὸν ρεῦμα ἐξ Εὐρώπης καὶ ἰδιαιτέρως ἐξ Ἡνωμένου Βασιλείου καταφθάνει ἤδη ἀπό τινος χρόνου. Αἱ προοπτικαὶ διὰ τὸ ἐκ Μέσης Ἀνατολῆς τουριστικὸν ρεῦμα, τὸ ὁποῖον στρέφεται κυρίως πρὸς τὰ ὀρεινά μας θέρετρα, εἶναι πολὺ καλαί. Ἀναμένεται ὅτι συνολικῶς 80,000 περίπου περιηγηταὶ πολυημέρου διαμονῆς θὰ διέλθουν τὰς διακοπάς των ἐν Κύπρῳ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος. Ἕτεραι 90–100,000 περιηγηταὶ μονοημέρου διαμονῆς ἐλπίζεται ὅτι θὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν νῆσον.

2.–(α) Κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ὑπουργείου αἱ συγκοινωνιακαὶ ὑπηρεσίαι καὶ διευθετήσεις εἶναι ἱκανοποιητικαί.

(β) Ἐὰν ὑπῆρχον περισσότεραι ξενοδοχειακαὶ κλῖναι εἰς τὰς παραλίους περιοχάς, θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἔχωμεν μεγαλύτερον ἀριθμὸν ἐπισκεπτῶν.

3. Δὲν πρόκειται, βεβαίως, περὶ «πρώτης ἐμφανίσεως». Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις καταβάλλει πᾶσαν δυνατὴν προσπάθειαν ὅπως ἱκανοποιῶνται οἱ ἐπισκέπται μας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαρτίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αἱ ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ὁδικῆς μεταφορᾶς δι' ὑπεραστικῶν ταξὶ βάσει τῆς κειμένης νομοθεσίας».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Λέλλου Δημητριάδη.

«Τὸ θέμα μελετᾶται ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν ὀργάνων, συντόμως δὲ θέλουσι ληφθῆ αἱ δέουσαι ἀποφάσεις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην Μαρτίου 1967.

«Τὸ χωρίο Ἀφάνεια ἀντιμετωπίζει πρόβλημα ποσίμου νεροῦ. Τὸ πρόβλημα αὐτὸ γίνεται ὀξύτερο γιὰ τοὺς κατοίκους ἰδιαίτερα τοὺς καλοκαιρινοὺς μῆνες.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήση τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὰ μέτρα παίρνονται καὶ ποιὸ πρόγραμμα ὑπάρχει γιὰ τὴν ἐξασφάλιση ἐπαρκοῦς ποσότητας νεροῦ γιὰ τοὺς κατοίκους Ἀφάνειας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 29ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Τὸ χωρίον Ἀφάνεια ὑδρεύεται ἀπὸ τὸν «Κεφαλόβρυσον» Κυθραίας ὁμοῦ μετ' ἄλλων χωρίων τῆς Ἀνατολικῆς Μεσαορίας. Εἶναι γεγονὸς ὅτι κατὰ τὴν καλοκαιρινὴν περίοδον παρουσιάζεται ἐνίοτε ὡρισμένη ἔλλειψις ποσίμου ὕδατος. Ὑπάρχει ἐγκεκριμένον σχέδιον διὰ τὴν παροχὴν εἰς τὰ ἐν λόγῳ χωρία ἐπιπροσθέτου ποσότητος ὕδατος ἐκ διατρήσεως εἰς τὴν περιοχὴν Κυθραίας, καὶ ἐλπίζεται ὅτι ὅταν τὸ ἔργον τοῦτο ἐκτελεσθῇ ἡ κατάστασις θὰ βελτιωθῇ αἰσθητῶς. Τὸ πρόβλημα θὰ λυθῇ ριζικῶς ὅταν τὸ ὕδωρ διακλαδωθῇ εἰς τὰς οἰκίας, ἀλλὰ τοῦτο προσκρούει πρὸς τὸ παρὸν εἰς τὴν ἄρνησιν τῶν Τούρκων κατοίκων τόσον τῆς Ἀφάνειας ὅσον καὶ ἄλλων ἐπηρεαζομένων χωρίων νὰ συνεργασθοῦν. Τὸ ἔργον τῆς παροχῆς ἐπιπροσθέτου ποσότητος ὕδατος θὰ ἀναληφθῇ ἔστω καὶ ἄνευ τῆς συνεργασίας τῶν Τούρκων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν, εἰς τὴν ἔκθεσίν των τὴν ὑποβληθεῖσαν ἐν τῇ Βουλῇ τὴν 16ην Ἰουνίου 1966, ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ τιτλοφορουμένου «Ὁ περὶ Ἐλέγχου Ἐνοικιαγορᾶς, Πωλήσεως ἐπὶ πιστώσει καὶ Μισθώσεως Ἰδιοκτησίας Νόμος τοῦ 1966», συνέστησαν τὴν ἐπιψήφισιν τούτου εἰς Νόμον ὅστις καὶ τελικῶς ἐψηφίσθη τὴν 23ην Ἰουνίου 1966 καὶ ἐτέθη ἐν ἐφαρμογῇ διὰ διατάγματος τὴν 3ην Νοεμβρίου 1966, ἀφοῦ προηγουμένως κατέληξαν ὁμοφώνως ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὴν Κινητὴν Περιουσίαν ἐνδείκνυται ἡ παροχὴ ἐξουσίας εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὴν λῆψιν μέτρων :

(α) Ἐλέγχου τῶν ἐκδηλωθεισῶν πληθωριστικῶν τάσεων.

(β) Διὰ σκοποὺς βελτιώσεως τῆς συναλλαγματικῆς θέσεως καὶ τοῦ ἰσοζυγίου πληρωμῶν.

(γ) Διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἀποτελεσματικωτέρας χρήσεως τῶν πόρων τῆς οἰκονομίας διὰ σκοποὺς οἰκονομικῆς ἀναπτύξεως.

(δ) Διὰ διακανονισμὸν δικαίου ἐμπορικοῦ συναγωνισμοῦ.

Παρὰ ταῦτα, ἐνῷ πᾶς ὀρθολογικῶς σκεπτόμενος νομιμόφρων πολίτης τῆς Δημοκρατίας θὰ ἀνέμενεν ὅτι πάντες οἱ ἐπηρεαζόμενοι ὑπὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου τούτου θὰ συνεμορφώνοντο ἵνα ἐπιτευχθοῦν οἱ σκοποὶ τοῦ Νόμου τούτου μὲ μεγάλην ἔκπληξιν καὶ δυσφορίαν οἱ ἐμπορευόμενοι διεπίστωσαν ὅτι, ἐνῷ τὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον διὰ τὰ ἐμπορεύματα τὰ ἀναφερόμενα ἐν τῷ διατάγματι τῆς 3.11.1966 ἔχει συμμορφωθῆ πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου κατὰ γράμμα, οὐδόλως μέχρι σήμερον ἔχουν συμμορφωθῆ μὲ τὰς προνοίας τοῦ Νόμου τούτου οἱ Συνεργατικοὶ Ὀργανισμοί, οἱ ὁποῖοι περιφρονήσαντες Κυβέρνησιν καὶ Βουλὴν καὶ ἐκμεταλλευόμενοι τὴν νομιμοφροσύνην τοῦ Ἰδιωτικοῦ Ἐμπορίου, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐμπορεύωνται ἀσυδότως ὡς καὶ πρὸ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου, καὶ τοιουτοτρόπως συναγωνίζονται ἀνίσως καὶ προκλητικῶς τὸ ἰδιωτικὸν ἐμπόριον καὶ συνάμα ὑπονομεύουν γενικῶς τὴν οἰκονομίαν τῆς Δημοκρατίας μας.

Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους θὰ ἤθελον ὅπως ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν εὐαρεστηθῆ νὰ μὲ πληροφορήσῃ τὰ ἀκόλουθα :

1. Αἱ ἐμπορικαὶ δραστηριότητες τοῦ Συνεργατισμοῦ ὑπόκεινται εἰς τὸν Νόμον τοῦτον ἢ εἶναι ἀσύδοτοι ;

2. Ἐὰν αἱ ἐμπορικαὶ δραστηριότητες τοῦ Συνεργατισμοῦ ὑπόκεινται εἰς τὰς προνοίας τοῦ Νόμου τούτου, τί μέτρα μέχρι σήμερον ἔχουν ληφθῆ διὰ νὰ τερματισθῆ ἡ ἀνήκουστος καὶ προκλητικὴ αὕτη στάσις των ;

3. Ἡ Κυβέρνησις σκέπτεται, ἐὰν ὄχι διά τι ἄλλο τοὐλάχιστον διὰ ζήτημα γοήτρου, ἐφαρμόζουσα τὸν Νόμον, νὰ διώξῃ τοὺς ὑπευθύνους καὶ συνάμα νὰ ἐπιβάλῃ κυρώσεις εἰς αὐτούς ;

4. Ἐὰν δὲ δὲν σκέπτεται νὰ ἐφαρμόσῃ τὰς προνοίας τοῦ Νόμου ἀναφορικῶς μὲ τὰς δραστηριότητας τοῦ Συνεργατισμοῦ, δὲν νομίζει ὅτι ἡ πλέον ἐνδεδειγμένη λύσις θὰ εἶναι ἡ ἄμεσος ἀκύρωσις τοῦ διατάγματος τῆς 3.11.66, διὰ νὰ παύσῃ ἡ δυσμενὴς αὕτη διάκρισις»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Μιχαλάκη Σαββίδη.

«Αἱ πρόνοιαι τοῦ περὶ Ἐλέγχου Ἐνοικιαγορᾶς, Πωλήσεως ἐπὶ Πιστώσει καὶ Μισθώσεως Ἰδιοκτησίας (Κινητὴ Ἰδιοκτησία) Διατάγματος τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας ὑπ' ἀριθμὸν 533 καὶ ἡμερομηνίαν 3ην Νοεμβρίου 1966, ἰσχύουν δι' οἱονδήποτε ὁ ὁποῖος διαθέτει τὰ ἐν τῷ Διατάγματι καθοριζόμενα εἴδη ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ὁ διαθέτης εἶναι ἰδιωτικὴ ἐπιχείρησις ἢ συνεργατικὸν ἵδρυμα. Κατὰ συνέπειαν ἡ ἀπάντησις εἰς τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους ὑποβαλλόμενον ἐρώτημα εἶναι καταφατική.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον ἐρώτημα εἶναι γεγονὸς ὅτι δὲν δύναται νὰ λεχθῆ ὅτι ἔχει μέχρι σήμερον γίνει πλήρης συμμόρφωσις πρὸς τὰς προνοίας τοῦ Διατάγματος ὑφ' ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων. Ἔχουν καταγγελθῆ πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν περιπτώσεις παραβάσεων τόσον ὑπὸ συνεργατικῶν ἱδρυμάτων ὅσον καὶ ὑπὸ ἰδιωτικῶν ἐπιχειρήσεων, προτοῦ δὲ ἀρχίσῃ προσάγον ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης τοὺς παραβάτας, τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο διὰ προσφάτου ἐπὶ τοῦ θέματος Ἀνακοινώσεώς του προειδοποίησε τούτους ἐπὶ τῶν συνεπειῶν τῆς μὴ συμμορφώσεώς των. Ἐπὶ πλέον καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰδικῶς

τὰ συνεργατικὰ ἱδρύματα ἐπεστήθη ἐπὶ τοῦ θέματος ἡ προσοχὴ τοῦ Ἐφόρου τῶν Συνεργατικῶν Ἑταιρειῶν ὁ ὁποῖος καὶ ἀνέλαβεν ὅπως μεριμνήσῃ διὰ τὴν συμμόρφωσιν τῶν ἐν λόγῳ ἱδρυμάτων πρὸς τὰς προνοίας τοῦ διατάγματος.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ τρίτον ἐρώτημα ἡ Κυβέρνησις ἀναμφιβόλως προτίθεται νὰ ἐφαρμόσῃ τὸν Νόμον. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἔχει ἤδη καταρτισθῇ καὶ ἐξασκηθῇ εἰδικὴ ὁμὰς ἐκ δημοσίων λειτουργῶν οἵτινες θὰ προβαίνουν εἰς ἐπιτόπιον ἔλεγχον τῶν τηρουμένων λογιστικῶν βιβλίων καὶ ἄλλων ἐγγράφων. Κατὰ συνέπειαν τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο δὲν προτίθεται νὰ εἰσηγηθῇ πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν ἀκύρωσιν τοῦ ἐν λόγῳ Διατάγματος ἡ διατήρησις τῆς ἰσχύος τοῦ ὁποίου κρίνεται ὅτι ἐπιβάλλεται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς κάθε στράτευμα οἱ διάφοροι ἀξιωματικοί του ἐξακολουθητικῶς παρακολουθοῦν νέας σχολὰς πρὸς περαιτέρω θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν κατάρτισιν, τί προοπτικὴ διαγράφεται καὶ διὰ τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ πρὸς περαιτέρω ἀντίστοιχον κατάρτισίν των εἴτε δι' ἀποστολῆς των εἰς στρατιωτικὰς σχολὰς τοῦ ἐξωτερικοῦ, εἴτε—ἔστω—διὰ καταρτίσεώς των δι' εἰδικοῦ κύκλου σπουδῶν ἐν Κύπρῳ»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967 ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ ζήτημα ἐκπαιδεύσεως τῶν Στελεχῶν τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ, ἵνα οὗτοι καταστῶσι πλήρως ἱκανοὶ πρὸς ἐπωφελῆ χρησιμοποίησιν, τυγχάνει τῆς ἰδιαιτέρας προσοχῆς τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης.

Ἀπό τινος χρόνου προέβημεν εἰς ἐνεργείας πρὸς τὰς Ἀρμοδίας ἐν Ἑλλάδι Στρατιωτικὰς Ἀρχὰς διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν τῶν Στελεχῶν τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ εἰς Σχολὰς Ἑλλάδος, αἵτινες καὶ ἐγένοντο κατ' ἀρχὴν ἀποδεκταί.

Λεπτομέρειαι τῆς ἐν λόγῳ ἐκπαιδεύσεως συνεζητήθησαν προσφάτως μετ' ἀξιωματούχων τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς. Ἀναμένεται ἀπάντησις τῶν Ἀρμοδίων ἐν Ἑλλάδι Στρατιωτικῶν Ἀρχῶν πρὸς προώθησιν τοῦ ἐν λόγῳ θέματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967.

«Ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς διατί δὲν χρησιμοποιοῦνται αἱ ἀξίας χιλιάδων λιρῶν μηχαναὶ τῶν Δημοσίων Ἔργων διὰ τὴν ἔκκοπὴν σκυρῶν διὰ τὸ τμῆμα ὁδοποιΐας καὶ παραχωρεῖται ἡ ἐργασία αὐτὴ εἰς ἰδιώτας ἐργολάβους, πρᾶγμα ποὺ στοιχίζει πολὺ περισσότερον εἰς τὸ Δημόσιον»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Αἱ μηχαναὶ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων δὲν χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν ἔκκοπὴν σκύρων καθότι εἶναι μικραί, πεπαλαιωμέναι καὶ χαμηλῆς παραγωγῆς, μὲ ἀποτέλεσμα τὸ κόστος παραγωγῆς νὰ εἶναι ὑψηλόν.

Ἡ προμήθεια σκύρων βάσει προσφορῶν ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐργολάβων δὲν συνεπήγετο μέχρι σήμερον μεγαλυτέραν οἰκονομικὴν ἐπιβάρυνσιν διὰ τὴν Κυβέρνησιν ἢ ἡ ἔκκοπὴ σκύρων διὰ μηχανῶν τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων.

Κατόπιν τῆς προσφάτως παρατηρηθείσης αὐξήσεως τῆς τιμῆς τῶν σκύρων ὑπὸ τῶν ἰδιωτῶν ἐργολάβων τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων μελετᾷ τὸ θέμα τῆς ἀποκτήσεως ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων τοῦ ἀπαιτουμένου μηχανικοῦ ἐξοπλισμοῦ δι' ἔκκοπὴν σκύρων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Τὸ τμῆμα τῆς ὁδοῦ μεταξὺ Λευκωσίας—Γερολάκκου εἶναι εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Νοουμένου ὅτι ἡ ὁδὸς αὕτη εἶναι τμῆμα τῆς κυρίας ὁδοῦ τῆς ἀγούσης πρὸς τὴν Κυρήνειαν καὶ ἄλλας περιοχὰς τουριστικῆς σημασίας καὶ χρησιμοποιεῖται καθημερινῶς ὑπὸ μεγάλου ἀριθμοῦ ὀχημάτων καὶ ἐπισκεπτομένων τὴν Κύπρον τουριστῶν, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν διὰ τὰ κάτωθι :

(α) Εἶναι τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν ἐνήμερον τῆς καταστάσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης ;

(β) Ὑπάρχει εἰδικὴ Ὑπηρεσία ἐν τῷ Ὑπουργείῳ ἡ ὁποία εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς καταστάσεως τῶν ὁδῶν τῆς Κύπρου (καὶ ἰδίως τῶν κεντρικωτέρων ὁδῶν) καὶ ἐὰν ὑπάρχῃ τοιαύτη Ὑπηρεσία διατί ἐκαθυστέρησεν τόσον πολὺ ἡ ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ ταύτης ἡ ὁποία λόγῳ τῆς μεγάλης χρήσεως κατεστράφη εἰς μεγάλον βαθμόν»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνικῶν καὶ Ἔργων ἀσφαλῶς εἶναι ἐνήμερον τῆς καταστάσεως τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας—Γερολάκκου. Ἤδη ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων πρόχειρος ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ ἐν ἀναμονῇ τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἐκπονηθείσης μελέτης καὶ τῆς ἀποδεσμεύσεως τῆς ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθείσης πιστώσεως εἰς τὸ ἄρθρον 14 τοῦ Κεφ. 16Δ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως τοῦ 1967, διὰ τὴν ἀναμόρφωσιν ταύτης.

Δεδομένου ὅτι ἀπεφασίσθη ὅπως ἡ ἐν λόγῳ ὁδὸς ὑποστῇ ριζικὴν εὐθυγράμμισιν καὶ βελτίωσιν ἐντὸς τοῦ 1967, ἐθεωρήθη ὅτι θὰ ἦτο σπατάλη τοῦ δημοσίου χρήματος ἐὰν ἐγένετο ἐκτεταμένη ἐπιδιόρθωσις αὐτῆς κατὰ τοὺς πρώτους μῆνας τοῦ 1967. Ἡ ἀναμόρφωσις τῆς ὁδοῦ θὰ ἀρχίσῃ λίαν συντόμως.

Εἰς τὸ Τμῆμα Δημοσίων Ἔργων ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ κλάδος ὁδοποιΐας, ὅστις μετὰ τῶν ἐπαρχιακῶν γραφείων τοῦ Τμήματος ἐπιθεωροῦν ἁπάσας τὰς δημοσίας ὁδούς, αἵτινες ἐμπίπτουν εἰς τὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, καὶ ἐπιδιορθώνουν καὶ συντηροῦν αὐτὰς ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ ἐτησίως ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς κονδυλίου εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ὁδικοῦ δικτύου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 24ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 25ην Ἀπριλίου 1967.

«Εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λεμεσοῦ ἐκκρεμοῦν 1500 περίπου ὑποθέσεις δι' ἐπιτόπιον ἔρευναν καὶ ὁ ἴδιος περίπου ἀριθμὸς ὑποθέσεων δι' ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἐγγραφῆς.

Ἡ κατάστασις αὕτη ὀφείλεται :

(α) Εἰς τὸν ὄγκον ἐργασίας ὅστις ἔχει δημιουργηθῆ λόγῳ τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γενομένων μικρῶν ἢ μεγάλων ἔργων ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα συνεπάγονται τὴν ἀπαλλοτρίωσιν μεγάλου ἀριθμοῦ μικρῶν ἢ μεγάλων τεμαχίων γῆς καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πληρωτέων διὰ ταῦτα ἀποζημιώσεων.

(β) Εἰς τὴν ραγδαίαν οἰκοπεδικὴν ἀνάπτυξιν τῆς πόλεως, μὲ σωρείαν διαχωρισμῶν καὶ πωλήσεων οἰκοπέδων.

(γ) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ προσωπικοῦ πρὸς διεκπεραίωσιν ὅλης αὐτῆς τῆς ὑπερόγκου ἐργασίας καθότι τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν παρ' ὅλας τὰς φιλοτίμους καὶ εὐσυνειδήτους προσπαθείας του καὶ τὴν ὁμολογουμένην ἐργατικότητά του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τόσον ὑπέρμετρον φόρτον ἐργασίας.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε προτίθεται νὰ ἐπανδρώσῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ Κτηματολογίου τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μὲ τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν Κτηματολογικῶν Ὑπαλλήλων οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκκαθάρισις ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων, ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ Κτηματολογικοῦ ἔργου καὶ ἡ ταχεῖα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν του πρὸς ἄρσιν τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ κοινοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἀρδευτικοῦ προβλήματος τῆς Καρπασίας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ σχέδια καὶ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως περὶ τούτου.

Καὶ συγκεκριμένως :

(α) Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη περὶ ἀνεγέρσεως ὑδατοφρακτῶν εἰς Λευκόνοικον, Τρίκωμον, Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ καὶ Ἁγίαν Τριάδα Αἰγιαλούσης.

(β) Προοπτικὴ ἀνεγέρσεως μικρῶν ἔργων, ἀρδευτικῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν, πρὸς τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Ὀροσειρᾶς καὶ δὴ εἰς Ἀκανθοῦν, Φλαμούδι καὶ Δαυλόν.

(γ) Τί ἀπέδειξεν ἡ καταμέτρησις τῆς στάθμης τῶν γεωτρήσεων ὑδρεύσεως τῶν χωρίων τῆς Καρπασίας καὶ ἐὰν χρειάζωνται εἰδικὰ ἔργα ἐμπλουτισμοῦ τούτων, νοουμένου ὅτι ἡ Καρπασία στερεῖται ἐνδοχώρας καὶ μεγάλων ποταμῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸ σχέδιον καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς διαπλατύνσεως, εὐθυγραμμίσεως καὶ ἀποφυγῆς ἐπικινδύνων σημείων τῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας τῆς Καρπασίας, σημαντικῆς διὰ τὴν περιοχὴν καὶ τὴν Νῆσον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἐπιτελεῖται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἐξακολουθεῖ ἕνας οἰκοδομικὸς ὀργασμὸς ἄνευ οἱασδήποτε πολεοδομικῆς νομοθεσίας, πλὴν τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου ὅστις ἀποτελεῖ τύπον στοι-

χειώδους μόνον πολεοδομικοῦ νομοθετήματος, καὶ δεδομένου ὅτι οὔτε τὰ ἁπλούστερα σχέδια ἀναπτύξεως τῶν Κυπριακῶν πόλεων δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι μὲ τοιοῦτον νόμον, καὶ ἐφ' ὅσον ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ καιροῦ ἡ ἀνάγκη τῆς θεσπίσεως πλήρους πολεοδομικῆς νομοθεσίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ συμπληρωθῇ ἡ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρξαμένη μελέτη καὶ ἑτοιμασία τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου Πολεοδομίας καὶ πότε τοῦτο θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλήν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι, λόγῳ πιθανῶς τῶν μεγαλυτέρων κινδύνων, ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἀρνοῦνται ἢ ἀποφεύγουν νὰ ἀσφαλίσουν αὐτοκίνητα κατηγορίας «Ζ» καὶ ἀκόμη καὶ ἔναντι τῶν κινδύνων διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλεια ἔναντι τρίτων. Τὸ τοιοῦτον δυνατὸν νὰ ὁδηγήσῃ εἰς πλήρη ἀδράνειαν τῶν αὐτοκινήτων τούτων, μὲ ἐμφανῆ συνέπειαν διὰ τὸν τουρισμόν μας, νοουμένου ὅτι ταῦτα χρησιμοποιοῦνται εὐρέως ὑπὸ τῶν τουριστῶν.

Ἔχει ἀντιμετωπισθῇ ἡ τοιαύτη περίπτωσις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ ποῖα μέτρα λαμβάνονται τὰ ὁποῖα, ἐνῷ θὰ διασφαλίζουν τὰ συμφέροντα ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων, θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ὡς ἄνω αὐτοκινήτων»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Διὰ πολλὰς ἑβδομάδας συνεχίζεται ἡ ἀπεργία τῶν σπουδαστῶν τῆς Π.Α.Κ. μὲ αἰτήματα τῶν ὁποίων ἡ ἱκανοποίησις δὲν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀδύνατος ἢ παράλογος.

Ποῖαι ἐποικοδομητικαὶ προσπάθειαι καταβάλλονται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς ἱκανοποιητικῆς λύσεως, ἡ ὁποία νὰ θέτῃ τέρμα εἰς μίαν λυπηρὰν ἀντιδικίαν μὲ τοὺς μέλλοντας διδασκάλους τῆς Κύπρου»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔληξεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία. Τὸ τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) (Ἀρ. 2) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γεώργιος Τζιρκώτης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ Ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ὅπως—

(α) τροποποιηθῶσι μερικαὶ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου (Ἀρ. 9 τοῦ 1967) διὰ νὰ καταστῶσι αὗται τελείως σαφεῖς· καὶ

(β) τροποποιηθῇ τὸ ἄρθρον 14 (1) τοῦ ὡς εἴρηται Τροποποιητικοῦ Νόμου οὕτως ὥστε αἱ ἐν αὐτῷ προνοούμεναι προθεσμίαι τῶν τριῶν καὶ δύο μηνῶν ἐπεκταθῶσιν εἰς τέσσαρας καὶ τρεῖς μῆνας ἀντιστοίχως.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις εἶναι ἀναγκαῖαι διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντος Νόμου περὶ Συντάξεων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς ὅπως προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 21 (1) τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διαγραφὴ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Τροποποιητικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐφαρμογὴ τοῦ Τροποποιητικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις Κανονισμῶν Συντάξεων. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 7ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου θεωρεῖται ὡς ἀρξαμένη τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1967.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ Πίναξ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πίναξ ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πίναξ ἐγκρίνεται.

Ἤλεξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Συντάξεων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γεώργιος Τζιρκώτης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν ἐξήτασαν τὸ παρὸν Νομοσχέδιον εἰς κοινὰς αὐτῶν συνεδριάσεις συγκροτηθείσας τὴν 28ην Μαρτίου, 11ην καὶ 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις ταύτας παρέστη καὶ Ἀνώτερος Ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις ἐβοήθησε τὰ μέγιστα τὸ ἔργον τῶν Ἐπιτροπῶν.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ προσαρμογὴ τῶν ὅρων συνταξιοδοτήσεως τῶν διδασκάλων, οἱ ὁποῖοι διαλαμβάνονται εἰς τὸ Μέρος V τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμου (Κεφ. 166), πρὸς τοὺς ὅρους συνταξιοδοτήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων, ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν διὰ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967.

Οἱ ὅροι συνταξιοδοτήσεως τῶν διδασκάλων πάντοτε ἠκολούθουν τοὺς ὅρους συνταξιοδοτήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Ἐπειδὴ ὅμως κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη δὲν ἐγένετο οἱαδήποτε προσαρμογὴ πρὸς τοὺς ὅρους συνταξιοδοτήσεως τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ συντάξεων τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐπενεχθοῦν αἱ κατάλληλοι τροποποιήσεις καὶ εἰς τὸν βασικὸν περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμον πρὸς τὸ συμφέρον τῆς στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν γενικαῖς γραμμαῖς αἱ πρόνοιαι τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, αἱ ἴδιαι μὲ ἐκείνας αἵτινες ἐμπεριέχονται εἰς τὸν περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικὸν) Νόμον (Ἀρ. 9 τοῦ 1967) ὅστις ἀφορᾷ τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους.

Ὁ βασικὸς Νόμος μετὰ τῶν διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου ἐπιφερομένων τροποποιήσεων αὐτοῦ θὰ ἐφαρμόζηται ἐπὶ πάντων τῶν διδασκάλων οἱ ὁποῖοι θὰ καταστῶσι συντάξιμοι μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ προτεινομένου Νόμου, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐπὶ πάντων τῶν κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἡμερομηνίαν ὑπηρετούντων συνταξίμων διδασκάλων οἱ ὁποῖοι, ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ρηθείσης ἡμερομηνίας, δὲν θὰ ἀσκήσωσι δικαίωμα ἐκλογῆς ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς του.

Αἱ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιφερόμεναι βελτιώσεις εἰς τὰς συντάξεις τῶν διδασκάλων ἀποβλέπουν εἰς τὴν ἐκσυγχρόνισιν τοῦ νόμου βάσει τῶν προοδευτικῶν ἀντιλήψεων περὶ συντάξεων εἰς ἀναγνώρισιν τῆς πολυτίμου συμβολῆς τῶν διδασκάλων εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς Νήσου, πρᾶγμα ὅπερ θὰ συμβάλῃ τὰ μέγιστα εἰς τὴν γενικωτέραν προσπάθειαν διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ τόπου μας.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μελέτης τοῦ Νομοσχεδίου ἤκουσαν καὶ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Παγκυπρίου Ὁμοσπονδίας Ἑλλήνων Διδασκάλων (Π.Ο.Ε.Δ.) αἱ ὁποῖαι ὑπεβλήθησαν ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ὁμοσπονδίας ἥτις παρέστη εἰς μίαν συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν.

Αἱ ἐν λόγῳ εἰσηγήσεις ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

(α) Ἀναγνώρισις τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν διδασκάλων ἐκείνων οἵτινες εἰς κάποιον στάδιον εἰς τὸ παρελθὸν εἰργάσθησαν εἰς τὴν Ἑλλάδα ὡς διδάσκαλοι δι' ὀλίγα ἔτη καὶ μετὰ ἦλθον εἰς τὴν Κύπρον ἔνθα ἐργάζονται ὡς διδάσκαλοι.

(β) Ἀναγνώρισις τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν διδασκάλων ἐκείνων οἵτινες πρὶν ἢ φοιτήσουν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Κύπρου καὶ διορισθοῦν ὡς διδάσκαλοι ὑπηρέτουν εἰς ἄλλα Κυβερνητικὰ Τμήματα.

(γ) Τὰ ἔτη ὑπηρεσίας ἅτινα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν καταβολὴν πλήρους συντάξεως νὰ παραμείνουν ὡς εἶναι βάσει τῆς ἰσχυούσης νομοθεσίας.

(δ) Τροποποίησις τοῦ καταλλήλου ἄρθρου τοῦ Νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπηται εἰς τὸν διδάσκαλον νὰ ἀφυπηρετῇ μὲ μόνιμον σύνταξιν ἀφοῦ συμπληρώσει 25 ἔτη ὑπηρεσίας ἡ δὲ διδασκάλισσα νὰ δύναται νὰ ἀφυπηρετῇ ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους μετὰ 15ετῆ ὑπηρεσίαν.

(ε) Τροποποίησις τοῦ καταλλήλου ἄρθρου τοῦ νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ καταβολὴ πλήρους συντάξεως πρὸς ἐκείνην τὴν τάξιν τῶν διδασκαλισσῶν, τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία θεωρεῖται διακεκομμένη διότι λόγῳ τοκετοῦ διέκοπτον τὴν ὑπηρεσίαν των καὶ ἐλάμβανον φιλοδώρημα.

(στ) Νὰ δοθῇ τὸ δικαίωμα εἰς τοὺς διδασκάλους ἐκείνους οἵτινες κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ἐπέλεξαν νὰ λάβουν μόνον φιλοδώρημα ἅμα τῇ ἀφυπηρετήσει των νὰ ἐπιλέξουν μεταξὺ φιλοδωρήματος ἢ φιλοδωρήματος καὶ συντάξεως.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν διδασκάλων ἐκείνων οἵτινες ἀναφέρονται εἰς τὴν παράγραφον (α) ἀνωτέρω, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι τὸ ὅλον θέμα ἦχθη ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπερρίφθη εἰς τὸ παρὸν στάδιον, παρεκλήθη δὲ ὁ Ὑπουργὸς Παιδείας νὰ περισυλλέξῃ στοιχεῖα ἵνα ἐξετασθῇ εἰδικῶς ἡ περίπτωσις τῶν νῦν ὑπηρετούντων διδασκάλων.

Τὸ θέμα τῆς ἀναγνωρίσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν διδασκάλων ἐκείνων οἵτινες πρὶν ἢ φοιτήσουν εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν Κύπρου καὶ διορισθοῦν ὡς διδάσκαλοι ὑπηρέτουν εἰς ἄλλα Κυβερνητικὰ Τμήματα ρυθμίζεται διὰ τοῦ ἄρθρου 49(1)(γ), ὡς τοῦτο προτείνεται διὰ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς μειώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἅτινα ἀπαιτοῦνται διὰ τὴν καταβολὴν πλήρους συντάξεως εἰς τοὺς διδασκάλους ἡ Ἐπιτροπὴ φρονεῖ ὅτι τυχὸν υἱοθέτησις τῆς ἐν λόγῳ ἀπόψεως θὰ ἐδημιούργει δυσμενῆ διάκρισιν εἰς βάρος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ αἴτημα ὅπως ἐπιτρέπηται ἡ ἀφυπηρέτησις τῶν διδασκάλων καὶ διδασκαλισσῶν μετὰ 25ετῆ καὶ 15ετῆ ὑπηρεσίαν ἀντιστοίχως μὲ μόνιμον σύνταξιν, αἱ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τυχὸν υἱοθέτησις τούτου θὰ ἐδημιούργει δυσμενῆ διάκρισιν εἰς βάρος τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων. Ἐπὶ πλέον αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπληροφορήθησαν ὅτι τὸ θέμα τοῦτο ἐξητάσθη καὶ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἀπερρίφθη διότι δὲν κρίνεται ὀρθὸν νὰ ἐπιτρέπηται ἡ ἄνευ ἀποχρώντος λόγου ἀφυπηρέτησις μετὰ τὴν συμπλήρωσιν ὡρισμένων ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ νὰ παρέχηται μόνιμος σύνταξις, ἀλλ' ὅτι μόνιμος σύνταξις δέον ὅπως παρέχηται μόνον ἅμα τῇ συμπληρώσει τοῦ κανονικοῦ ὁρίου ἡλικίας ἀφυπηρετήσεως.

'Αναφορικῶς πρὸς τὸ θέμα τῶν δυσμενῶν ἐπιπτώσεων ἐπὶ τῶν σημερινῶν συντάξεων τῶν διδασκαλισσῶν, τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τὴν παράγραφον (ε) ἀνωτέρω, αἱ 'Επιτροπαὶ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι τὸ ἴδιον θέμα ἐγείρεται καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν γυναικῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων καὶ ὅταν ληφθῇ ὁριστικὴ ἀπόφασις ἐπὶ τούτου τότε θὰ γίνῃ ἡ κατάλληλος τροποποίησις διὰ τὴν κάλυψιν ἀμφοτέρων τῶν τάξεων.

'Αναφορικῶς πρὸς τὸ αἴτημα ὅπως οἱ διδάσκαλοι οἵτινες ἀφυπηρέτησαν καὶ ἔλαβον ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἀφυπηρετήσει των μόνον φιλοδώρημα, καὶ οἵτινες ζητοῦν ὅπως ἐπιστρέψουν τοῦτο καὶ τοὺς δοθῇ σύνταξις μετὰ φιλοδωρήματος, ἡ 'Επιτροπὴ ἔχει πληροφορηθῇ ὅτι οἱ διδάσκαλοι οὗτοι ἀνήκουν εἰς μίαν κατηγορίαν διδασκάλων οἱ ὁποῖοι τρεῖς φορὰς εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιλέξουν ὅπως λάβουν ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσει των σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος ἀλλ' ἐγγράφως ἀπεποιήθησαν τοιαύτην σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος. Αἱ τρεῖς αὐταὶ εὐκαιρίαι τοὺς παρεσχέθησαν διὰ νόμου τὸ 1944, τὸ 1947 καὶ τὸ 1955.

Εἷς ἐξ αὐτῶν προσέφυγεν εἰς τὸ 'Ανώτατον Δικαστήριον ἀλλ' ἡ προσφυγή του ἀπερρίφθη ὑπὸ τούτου.

Οἱ διδάσκαλοι οὗτοι ἠδύναντο νὰ ζητήσωσι νὰ ἀνακαλέσωσι τὰς παλαιὰς των ἐπιλογὰς καὶ νὰ λάβουν ἐπὶ τῇ ἀφυπηρετήσει σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος προτοῦ συμπληρώσουν τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Τοῦτο ὅμως δὲν ἔπραξαν. 'Εὰν ἐξήσκουν τοιαύτην ἐπιλογὴν θὰ ἀφυπηρέτουν εἰς τὴν ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν. Παραμείναντες ὑπὸ τοὺς ὑπ' αὐτῶν ἐπιλεγέντας ὅρους ἀφυπηρετήσεως εἰργάσθησαν ἐπὶ πέντε ἔτη περισσότερον ἀπὸ τοὺς συναδέλφους των οἱ ὁποῖοι ἔλαβον σύνταξιν μετὰ φιλοδωρήματος.

'Επὶ πλέον ἐὰν τὸ αἴτημα τοῦτο εἰσηκούετο θὰ ἠγείροντο δυσκολίαι καθορισμοῦ ἀναδρομικῆς ἰσχύος τοιαύτης προνοίας εἰς τὸν Νόμον.

'Ως ἐκ τούτου ἡ 'Επιτροπὴ φρονεῖ ὅτι ἐὰν υἱοθετεῖτο τὸ ὡς ἄνω αἴτημα θὰ ἐδημιουργεῖτο δυσμενὴς διάκρισις μεταξὺ τῶν διδασκάλων.

Αἱ 'Επιτροπαὶ κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου πλὴν τῶν ὑπ' αὐτῶν ἐπενεχθεισῶν λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεων εἶχον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐπιληφθῶσι καὶ ὡρισμένων τροποποιήσεων ὑποβληθεισῶν ὑπὸ τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας καὶ αἵτινες ἐγκριθεῖσαι ἐπισυνάπτονται ἐπὶ τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΤΟ ΠΕΡΙ ΣΤΟΙΧΕΙΩΔΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΝ) ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΝ ΤΟΥ 1967.

1. Τὸ ἄρθρον 16 νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ ἀκολούθου ἄρθρου :

«'Εφαρμογὴ τοῦ Νόμου.

16. Τηρουμένης πάσης ἄλλης διατάξεως αὐτοῦ ὁ παρὼν Νόμος ἐφαρμόζεται—

(α) εἰς πάντα διδάσκαλον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ 'Απριλίου 1967 ἦτο συντάξιμος :

Νοεῖται ὅτι :

(ι) πᾶς τοιοῦτος διδάσκαλος δύναται, ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς 1ης ἡμέρας τοῦ 'Απριλίου 1967, νὰ ἀσκήσῃ ἀνεκκλήτως, δι' ἐγγράφου ἀπευθυνομένου πρὸς τὸν Διευθυντὴν 'Εκπαιδεύσεως, δικαίωμα ἐκλογῆς ὅπως μὴ ὑπαχθῇ εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 (πλὴν τῆς πρώτης ἐπιφυλάξεως αὐτοῦ), 51 (1) (α), 53 (1), 56 καὶ 62 Α ἕως 62 Ι τοῦ βασικοῦ Νόμου ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ ἢ τροποποιοῦνται δι' αὐτοῦ·

(ιι) προκειμένου περὶ τοιούτου διδασκάλου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ 'Απριλίου 1967 συνεπλήρωσε τὸ πεντηκοστὸν ἔτος

τῆς ἡλικίας αὐτοῦ καὶ δὲν ἔχει ἐκλέξει ἐπὶ τῇ βάσει ἰσχυούσης νομοθεσίας ὅπως παραμείνῃ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ μέχρι τοῦ ἑξηκοστοῦ ἔτους, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως, δι' ἀποφάσεως αὐτοῦ λαμβανομένης καὶ κοινοποιουμένης εἰς τὸν ἐν λόγῳ διδάσκαλον ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς 1ης ἡμέρας τοῦ Ἀπριλίου 1967, διατάξῃ ὅπως μὴ ἐφαρμοσθῶσιν εἰς αὐτὸν αἱ διατάξεις τῶν ἄρθρων 46 (πλὴν τῆς πρώτης ἐπιφυλάξεως αὐτοῦ), 51 (1) (α), 53 (1), 56 καὶ 62 Α ἕως 62 Ι τοῦ βασικοῦ Νόμου ὡς ταῦτα ἐκτίθενται ἐν τῷ παρόντι Νόμῳ ἢ τροποποιοῦνται δι' αὐτοῦ·

(β) εἰς πάντα διδάσκαλον ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ (εἴτε κατὰ τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου 1967 εἴτε μετὰ ταύτην) ὁ ὁποῖος καθίσταται συντάξιμος μετὰ τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου 1967».

2. Ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὅρου «ὁρισθεῖσα ἡμέρα» εἰς τὸ ἄρθρον 62Α(1)—σελ. 14—νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τοῦ ἀκολούθου ὁρισμοῦ :

«ὁρισθεῖσα ἡμέρα» σημαίνει τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου 1967.

3. Ἡ ἀκόλουθος πρότασις νὰ προστεθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παραγράφου (γ) τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 49 :

«ἢ ἐὰν ἡ τοιαύτη ὑπηρεσία διεκόπη ἢ διακόπτεται λόγῳ φοιτήσεως ἐν Κύπρῳ εἰς τὸ Διδασκαλικὸν Κολλέγιον ἢ τὴν Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις συνεχίζουσα τὴν προσπάθειάν της νὰ ἐκσυγχρονίσῃ τὴν συνταξιοδοτικήν μας νομοθεσίαν κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον «περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967» σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι ἡ προσαρμογὴ τῶν ὅρων συνταξιοδοτήσεως τῶν διδασκάλων οἱ ὁποῖοι διαλαμβάνονται εἰς τὸ Μέρος V τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμου, Κεφ. 166, πρὸς τοὺς ὅρους συνταξιοδοτήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ὡς οὗτοι ἐτροποποιήθησαν προσφάτως διὰ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου (ὑπ' ἀριθ. 7 τοῦ 1967).

Αἱ βασικώτεραι τροποποιήσεις αἱ ἐπιφερόμεναι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι (1) ἡ ἐπέκτασις τῆς ἡλικίας ἀφυπηρετήσεως ἐκ τῶν πεντήκοντα πέντε ἐτῶν, ὡς ἴσχυε μέχρι σήμερον, εἰς τὰ ἑξήκοντα ἔτη, καὶ (2) ἡ μεταβίβασις τῆς συντάξεως εἰς τὴν χήραν καὶ τὰ τέκνα τοῦ διδασκάλου ὑπὸ τοὺς ἰδίους ὅρους ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Αἱ διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐπιφερόμεναι τροποποιήσεις θὰ ἐφαρμόζωνται εἰς πάντας τοὺς διδασκάλους οἱ ὁποῖοι θὰ καταστῶσι συντάξιμοι μετὰ τὴν ἡμερομηνίαν ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου, ὡσαύτως δὲ καὶ εἰς πάντας τοὺς κατὰ τὴν ἐν λόγῳ ἡμερομηνίαν ὑπηρετοῦντας συνταξίμους διδασκάλους οἱ ὁποῖοι, ἐντὸς τεσσάρων μηνῶν ἀπὸ τῆς ρηθείσης ἡμερομηνίας, δὲν θὰ ἐνασκήσωσι τὸ δικαίωμα ἐπιλογῆς ὅπως ἐξαιρεθῶσι τῆς ἐφαρμογῆς τούτου.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐναρμονίζεται ἡ ἰσχύουσα συνταξιοδοτικὴ νομοθεσία τῶν διδασκάλων πρὸς τὰς συγχρόνους καὶ προοδευτικὰς συνταξιοδοτικὰς ἀντιλήψεις καὶ βελτιοῦται τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τῶν Κυπρίων διδασκάλων.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐκπληροῖ ἓν στοιχειῶδες καθῆκον πρὸς ἐκείνους οἵτινες ἀφιέρωσαν τὴν ζωήν των εἰς τὸν ὑψίστης σημασίας, διὰ τὴν πνευματικὴν ἄνοδον τοῦ τόπου μας, ἐκπαιδευτικὸν τομέα.

Τὸ τρίτον νομοθετικὸν βῆμα πρὸς συμπλήρωσιν τῆς συνταξιοδοτικῆς μας νομοθεσίας εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας προπαρασκευαζόμενον νομοσχέδιον συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας τὸ ὁποῖον, ἀσφαλῶς, τυγχάνει ἐπειγούσης φύσεως καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ πρέπει νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν τὸ ταχύτερον δυνατόν. Καθότι δὲν εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς Κυπριακῆς Πολιτείας νὰ ἀφήσῃ νὰ παρέλθουν ἑπτὰ σχεδὸν ἔτη χωρὶς νὰ ἐξασφαλίσῃ μίαν δικαίαν καὶ λογικὴν σύνταξιν εἰς τοὺς καθηγητὰς σχολῶν Μέσης Παιδείας, χάριν εἰς τὸν πατριωτισμὸν καὶ τὰς οἰκονομικὰς θυσίας τῶν ὁποίων ἡ Παιδεία μας ἀπέφυγε τὸν κίνδυνον ἐπὶ ἀποικιοκρατίας νὰ παρεκκλίνῃ ἐκ τοῦ ἐθνικοῦ χαρακτῆρος καὶ διετήρησε τὸν ἀκραιφνῆ ἑλληνικὸν προσανατολισμόν της.

Θέλω νὰ πιστεύω ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία μετὰ τὴν σύνταξιν καὶ κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ νομοσχεδίου περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν καθηγητῶν σχολῶν Μέσης Παιδείας θὰ θελήσῃ νὰ ἐξετάσῃ μετὰ τῆς δεούσης στοργῆς καὶ συμπαθείας τὰ αἰτήματα τῶν παλαιῶν συνταξιούχων διδασκάλων, κυβερνητικῶν καὶ δημοτικῶν ὑπαλλήλων τῶν ὁποίων ἡ σύνταξις, λόγῳ τῆς ὑπερβολικῆς ἀνόδου τοῦ τιμαρίθμου ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῆς ἀφυπηρετήσεώς των, κατέστη πενιχροτάτη, καὶ θὰ δώσῃ μίαν δικαίαν καὶ λογικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος τῶν παλαιῶν συνταξιούχων.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισίν του ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς Νόμον, ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὁ κ. Γιάγκος Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Ὡς εἶναι γνωστὸν πλὴν τοῦ Νόμου τοῦ προνοοῦντος περὶ παροχῆς συντάξεων εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους ὑπάρχει καὶ ὁ Νόμος ὁ προνοῶν περὶ παροχῆς συντάξεων εἰς τοὺς διδασκάλους τῆς Στοιχειώδους Παιδείας.

Εἰς τὸν πρῶτον Νόμον ἔχουν ἐπενεχθῆ πρὸ ἑνὸς περίπου μηνὸς τροποποιήσεις διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν ὅρων συνταξιοδοτήσεως καὶ ὑπηρεσίας τῶν Δημοσίων Ὑπαλλήλων.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι νὰ τροποποιήσῃ καὶ τὸν περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμον οὕτως ὥστε νὰ ἀπολαμβάνωσι καὶ οἱ διδάσκαλοι τῶν αὐτῶν πλεονεκτημάτων, ἀναφορικῶς πρὸς τὰς συντάξεις καὶ τὴν περίοδον τῆς ὑπηρεσίας των, τὰ ὁποῖα ἐχορηγήθησαν εἰς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους.

Κυριώτεραι τροποποιήσεις εἶναι :

(1) Ἡ παράτασις τοῦ ὁρίου ἀφυπηρετήσεως ἀπὸ τὸ 55ον εἰς τὸ 60ὸν ἔτος, καὶ

(2) τὸ δικαίωμα τῆς μεταβιβάσεως τῆς συντάξεως τῶν διδασκάλων εἰς τὰς χήρας καὶ τὰ τέκνα των.

Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν, αἱ Ἐπιτροπαὶ αὗται ἐμελέτησαν τὰς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἰσηγήσεις τῆς Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἑλλήνων Διδασκάλων.

'Ως φαίνεται ἐκ τῆς 'Εκθέσεως τῶν 'Επιτροπῶν, δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ υἱοθετηθῶσιν ὅλαι αἱ εἰσηγήσεις τῆς Π.Ο.Ε.Δ. 'Εν τούτοις ἐκεῖνο ποὺ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνῃ εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον δύναται νὰ γίνῃ μεταγενεστέρως.

Τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον καὶ τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον δύνανται νὰ ἐπανεξετάσουν τὰς εἰσηγήσεις τῆς Π.Ο.Ε.Δ. καὶ νὰ στείλουν εἰς τὴν Βουλὴν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τοῦ περὶ Στοιχειώδους 'Εκπαιδεύσεως Νόμου.

'Η πρώτη εἰσήγησις τῆς Π.Ο.Ε.Δ. περὶ ἀναγνωρίσεως τῶν ἐν 'Ελλάδι ἐτῶν ὑπηρεσίας ὡρισμένων διδασκάλων οἵτινες ἔχουν συνεχίσει κατόπιν τὸ διδασκαλικὸν ἔργον ἐν Κύπρῳ, ὡς δηλοῦται ἐν τῇ 'Εκθέσει, θὰ ἐπανεξετασθῇ μετὰ τὴν συλλογὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας τῶν ἀναγκαίων στοιχείων.

Αἱ εἰσηγήσεις περὶ μειώσεως τοῦ ἀπαιτουμένου ἀριθμοῦ ἐτῶν ὑπηρεσίας πρὸς καταβολὴν πλήρους συντάξεως, δέον νὰ ἐξετασθῶσι μετὰ προσοχῆς, διότι τὸ ἔργον τοῦ διδασκάλου εἶναι πολὺ ἐπίπονον καὶ ἡ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἀναγκαστικὴ διαμονὴ τῶν διδασκάλων εἰς χωρία ὅπου στεροῦνται πάσης κοινωνικῆς ζωῆς καὶ ὑποβάλλονται εἰς πολλαπλὰς ταλαιπωρίας, καθιστοῦν τὴν θέσιν των διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν θέσιν τοῦ συνήθους Δημοσίου 'Υπαλλήλου.

Συνεπῶς, κατὰ τὴν γνώμην μας, θὰ ἠδύνατο νὰ καθορισθῇ μικρότερος ἀριθμὸς ἐτῶν δι' ἀπόκτησιν τοῦ δικαιώματος τῆς συντάξεως ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν ἐτῶν τὸν ἀπαιτούμενον διὰ τὴν πλειονότητα τῶν Δημοσίων 'Υπαλλήλων. Καὶ τοῦτο θὰ ἠδύνατο νὰ γίνῃ, ὅπως ἔγινε διὰ τοὺς ἀστυνομικούς, χωρὶς νὰ δημιουργῆται ζήτημα δυσμενοῦς διακρίσεως.

"Οπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἀστυνομικῶν αἱ ἰδιαίτεραι συνθῆκαι τῆς ἐργασίας καὶ τῆς ζωῆς των καθιστοῦν τὴν θέσιν των διαφορετικὴν ἀπὸ τὴν θέσιν τῶν ἄλλων δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ δικαιολογοῦν τὴν ἐλάττωσιν τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας, τὸ αὐτὸ δύναται νὰ ἰσχύῃ καὶ διὰ τοὺς διδασκάλους καθότι καὶ αὐτῶν αἱ συνθῆκαι ἐργασίας καὶ διαβιώσεως εἶναι διάφοροι.

'Αναφορικῶς πρὸς τὴν εἰσήγησιν ὅπως παραχωρῆται πλήρης σύνταξις πρὸς τὰς διδασκαλίσσας ἐκείνας τῶν ὁποίων ἡ ὑπηρεσία θεωρεῖται διακεκομμένη διότι λόγῳ τοκετοῦ διέκοπτον τὴν ὑπηρεσίαν των καὶ ἐλάμβανον φιλοδώρημα, ὑποστηρίζομεν ἐκθύμως τὴν εἰσήγησιν ταύτην ὅπως θὰ ὑπεστηρίζαμεν καὶ παρομοίαν εἰσήγησιν ἀναφορικῶς πρὸς γυναῖκας δημοσίους ὑπαλλήλους.

Αὐτὸ τὸ μέτρον εἶναι καὶ δίκαιον καὶ ἀνθρωπιστικόν.

Κατόπιν τῶν ὡς ἄνω παρατηρήσεων τὰς ὁποίας ἦτο ἐπιβεβλημένον νὰ κάμω, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία θὰ ἴδῃ μετὰ προσοχῆς καὶ συμπαθείας τὰς εἰσηγήσεις τῆς Παγκυπρίου 'Οργανώσεως 'Ελλήνων Διδασκάλων εἰς τὸ λίαν προσεχὲς μέλλον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 45 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 46 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 47 καὶ ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 45Α τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 48 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 49 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 51 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 52 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντκατάστασις τοῦ ἄρθρου 53 τοῦ Βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 55 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 56 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 60 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τοῦ ἄρθρου 61 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου Μέρους. Ἄρθρον 15ον. Καὶ Μέρος ΝΑ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Μέρος ΝΑ, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 62 Α, 62 Β, 62 Γ, 62 Δ, 62 Ε, 62 ΣΤ καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς μέχρι τοῦ 62 Ι, ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 16ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 16ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑπολογισμὸς συντάξεων εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις. Ἄρθρον 17ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου θεωρεῖται ὡς ἀρξαμένη τὴν 1ην ἡμέραν τοῦ Ἀπριλίου τοῦ 1967.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγιγνώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 2) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γεώργιος Τζιρκώτης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Ἀπριλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων διὰ τὴν κατα-βολὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως χορηγήματος ἐκ £15.000 εἰς τὸ Ταμεῖον Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν πεσόντων καὶ τῶν θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος ἐξαρτωμένων καὶ τῶν ἀναπήρων αὐτοῦ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος 1967.

Τὸ ἐν λόγῳ Ταμεῖον τὸ ὁποῖον ὑφίσταται καὶ λειτουργεῖ δυνάμει τοῦ Κοινοτικοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθ. 4 τοῦ 1962, ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας Νόμου ὑπ' ἀριθ. 12 τοῦ 1965, δὲν δύναται ἐκ τῶν ἰδικῶν του πόρων νὰ ἀνταποκριθῇ πλήρως πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις του διότι αὗται ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ηὐξήθησαν διὰ τὸν λόγον ὅτι ἀνετέθη εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἥτις διαχειρίζεται τοῦτο, διὰ τοῦ Νόμου 6 τοῦ 1966, ἡ πληρωμὴ τῶν διδάκτρων καὶ λοιπῶν τελῶν ἁπάντων τῶν εἰς σχολὰς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως φοιτώντων μαθητῶν οἵτινες εἶναι τέκνα ἢ ἐξαρτώμενοι ἐκ πεσόντων ἢ θυμάτων καὶ τῶν δύο Ἀγώνων.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως καὶ τὴν ὑποβληθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ἐκ παραλλήλου ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀναφερθῇ εἰς τὸ ποσὸν τῶν £400,000, τὸ ὁποῖον εἶναι κατατεθειμένον παρὰ τῇ Συνεργατικῇ Κεντρικῇ Τραπέζῃ ἐντόκως πρὸς 5.½% καὶ τοῦ ὁποίου οἱ τόκοι ἀποτελοῦν μέρος τῶν ἐσόδων τοῦ Ταμείου, καὶ νὰ παρατηρήσῃ ὅτι διὰ τὸ ἐν λόγῳ ποσὸν θὰ ἔπρεπε νὰ ζητηθοῦν προσφοραὶ διὰ τὴν καλυτέραν τοποθέτησιν αὐτοῦ.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει ὑπ' ὄψιν της ὅτι ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ ἔχει κατατεθειμένα παρά τινι Τραπέζῃ ἐν Κύπρῳ χρήματα διὰ περίοδον 13 μηνῶν μὲ ἐπιτόκιον 6½%. Ἐὰν τοῦτο συνέβαινε καὶ μὲ τὸ ποσὸν τῶν £400.000, τὸ Ταμεῖον θὰ εἶχεν ἓν ἐπὶ πλέον ἔσοδον ἐκ £4.000 πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἐμείωνε τὴν εἰς τὸ Ταμεῖον εἰσφορὰν τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται ὅπως τὸ ὅλον θέμα τύχῃ ἐπανεξετάσεως ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ,

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £15.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

1. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1967.
2. Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
3. Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
4. Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 22αν Ἀπριλίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 4 τοῦ 1967).
5. Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 24ην Ἀπριλίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται ἑπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, παραπέμπεται δὲ εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Κεφάλαιον Δ : Συζήτησις ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἀφορώσης εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους.

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων εἶναι πολὺ σοβαρόν, νομίζω δὲ ὅτι τοῦτο θὰ ἔπρεπε νὰ εἶχεν ἤδη ἐγερθῆ πολὺ ἐνωρίτερον καὶ νὰ εἶχον ληφθῆ ἐγκαιρότερον τὰ ἐνδεικνυόμενα ἀπαραίτητα μέτρα πρὸς ἀνακούφισιν τῆς τάξεως ταύτης τῶν πολιτῶν μας, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν θύματα τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας, χωρὶς οὐδόλως νὰ εὐθύνωνται διὰ τοῦτο, καὶ οἱ ὁποῖοι ἀπὸ τριῶν ἤδη ὁλοκλήρων ἐτῶν ὑποφέρουν οἰκονομικῶς, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰς ἄλλας τάξεις τῶν πολιτῶν τῆς Δημοκρατίας μας, αἵτινες, ὄχι μόνον οὐδεμίαν ὑπέστησαν ἐκ τῆς αἰτίας ταύτης ζημίαν, ἀλλ' ἴσως, συνεπείᾳ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως, ἐκαρπώθησαν οἰκονομικὰ ὠφελήματα πολὺ μεγαλύτερα ἐκείνων τὰ ὁποῖα θὰ ἐκαρποῦντο ὑπὸ ὁμαλὰς καταστάσεις.

Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι αἱ Κυβερνήσεις ὅλων τῶν χωρῶν, εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ἃς συμβαίνουν σεισμοὶ ἢ πλήμμυραι, ἢ ἐνσκύπτουν ἄλλαι θεομηνίαι, σπεύδουν νὰ δίδουν πάντοτε οἰκονομικὴν βοήθειαν δι' ἐπανόρθωσιν τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑφίστανται αἱ ὑπὸ τῶν θεομηνιῶν πληττόμεναι τάξεις τοῦ πληθυσμοῦ των, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Τουρκοπλήκτων ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας μας ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἔλθῃ ἔστω καὶ τόσον ἀργὰ οἰκονομικὸς ἀρωγὸς πρὸς τὴν πληγεῖσαν ταύτην τάξιν τοῦ πληθυσμοῦ μας, διὰ τὴν πρὸς τὸν σκοπὸν δὲ τοῦτον ἀπαιτουμένην χρηματικὴν δαπάνην νὰ ἐπιβαρύνῃ τὴν ὁλότητα τοῦ πληθυσμοῦ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θεωρῶ ὅτι εἶναι ὀρθὸν καὶ δίκαιον διὰ νὰ ἀποδειχθῇ οὕτως ὅτι εἰς τὴν Δημοκρατίαν ταύτην δὲν ὑπάρχει μόνον πατριωτικὴ ἀδελφοσύνη ἀλλὰ καὶ κοινωνικὴ ἀλληλεγγύη.

Ἡ δικαιολογία τῆς καθυστερήσεως τῆς λήψεως μέτρων πρὸς ἀνακούφισιν τῶν Τουρκοπλήκτων ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι οὐδεὶς ὀρθολογικῶς σκεπτόμενος θὰ ἠδύνατο νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἓν ζήτημα, ὡς τὸ ἐγερθὲν κατὰ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1963, δὲν θὰ διηυθετεῖτο ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος πρὸς τὸ συμφέρον πάντων τῶν κατοίκων τῆς Κύπρου. Οὐδεὶς ἐφαντάζετο ὅτι αἱ λεγόμεναι Μεγάλαι Δυνάμεις, αἱ κοπτόμεναι ὑπὲρ τῶν ἀρχῶν τοῦ Καταστατικοῦ Χάρτου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἐλευθερίας τῶν λαῶν, θὰ ἐπενέβαινον μὲ τὸν πλέον ἀηδῆ τρόπον καὶ θὰ ἐδημιούργουν τὴν σημερινὴν κατάστασιν, βασίζουσαι τὸ «πιστεύω» των οὐχὶ εἰς τὴν δικαιοσύνην καὶ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐλευθερίας, ἀλλ' εἰς τὰ οἰκονομικά, πολιτικὰ καὶ ἄλλα συμφέροντα καὶ προκαλοῦντες οὕτως ἕνα πολιτικὸν λαβύρινθον.

Παρὰ τὴν σημειωθεῖσαν, ὅμως, καθυστέρησιν τῆς διευθετήσεως τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος, ἔχω τὴν ταπεινὴν γνώμην ὅτι ἔστω καὶ σήμερον, διότι κάλλιον ἀργὰ παρὰ ποτέ, ἡ Κυβέρνησις ἔχει τὸ ἠθικὸν καθῆκον νὰ μελετήσῃ καὶ ἐφαρμόσῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα, διὰ τῶν ὁποίων νὰ καταστῇ δυνατὸς ὁ σχηματισμὸς κεφαλαίου τοιούτου μεγέθους ὥστε νὰ ἐπαρκῇ διὰ τὴν δανειοδότησιν, εἰς ὡρισμένας δὲ περιπτώσεις καὶ ἀποζημίωσιν, τῶν παθόντων καὶ ὑποστάντων οἰκονομικὰς ζημίας ἐκ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας, εἴτε οὗτοι εἶναι μεμονωμένα ἄτομα, εἴτε ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις, εἴτε βιομηχανίαι, ἵνα ἀποκτήσουν οὗτοι τοὺς ἀπαραιτήτους οἰκονομικοὺς πόρους, διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθοῦν νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν κανονικὴν ζωήν των ἀπροσκόπτως καὶ χωρὶς στερήσεις, καὶ διὰ νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐπαναρχίσουν ἢ νὰ προωθήσουν τὰς ἐμπορικὰς καὶ βιομηχανικὰς δραστηριότητάς των, συμβάλλοντες οὕτω καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν περαιτέρω πρόοδον τῆς οἰκονομίας μας. Διότι, εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι εἶναι ἄδικον καὶ ἀπαράδεκτον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν ἀκίνητον περιουσίαν των ἢ τὰς ἐπιχειρήσεις των ἐντὸς ἢ πλησίον τῶν οὕτω καλουμένων Τουρκικῶν περιοχῶν ὄχι μόνον νὰ μὴ δύνανται νὰ χρησιμοποιήσουν ταύτας, ὄχι μόνον νὰ

μὴ δύνανται νὰ καρποῦνται οἱονδήποτε εἰσόδημα, ἀλλ' ἀκόμη καὶ νὰ μὴ δύνανται νὰ ὑποθηκεύσουν ἢ νὰ πωλήσουν τὰς περιουσίας των διὰ νὰ πορισθοῦν τὰ ἀπαραίτητα χρηματικὰ μέσα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν βιοτικῶν ἀναγκῶν των ἢ πρὸς ἐπαναλειτουργίαν καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἐπιχειρήσεών των, ἐν ἀντιθέσει μὲ τοὺς ἄλλους πολίτας τῆς Δημοκρατίας, τῶν ὁποίων ἡ ἀκίνητος περιουσία, λόγῳ τῆς ἀπονεκρώσεως τῶν περιοχῶν τούτων, ἀπέκτησεν ὑπεραξίαν, ἐν συγκρίσει μὲ τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν θὰ εἶχεν αὕτη ὑπὸ ὁμαλὰς περιστάσεις.

Διότι, εἶναι, ἐπίσης, ἄδικον καὶ ἀπαράδεκτον αἱ βιομηχανίαι, αἱ ὁποῖαι εὑρίσκονται μακρὰν τῶν περιοχῶν τούτων, νὰ ἔχουν ἐπεκτείνει τὰς ἐργασίας των, εἰς βάρος τῶν ἐργασιῶν τῶν βιομηχανιῶν αἱ ὁποῖαι ἔπαυσαν τὰς δραστηριότητάς των ἐκ μόνου τοῦ λόγου ὅτι εἶχον τὴν κακὴν τύχην νὰ εὑρίσκωνται ἐντὸς ἢ πλησίον τῶν περιοχῶν τούτων. Ἀλλὰ πέραν τούτου, μήπως αἱ οἰκονομικαὶ δυσκολίαι καὶ αἱ ζημίαι δὲν θὰ ἐξακολουθήσουν νὰ βαρύνουν τοὺς Τουρκοπλήκτους καὶ ὅταν ἀκόμη ἐπανέλθωμεν, σὺν Θεῷ, εἰς τὴν ὁμαλότητα, ὁπότε αἱ ἀκίνητοι περιουσίαι των θὰ ἐξακολουθοῦν, καθ' ὅλας τὰς ἐνδείξεις, νὰ εἶναι ὑποτιμημέναι ἐν συγκρίσει μὲ τὰς περιουσίας τῶν ἄλλων περιοχῶν ;
Διὰ τοὺς ἀνωτέρω λόγους θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἰσηγηθῶ ὡρισμένα μέτρα, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἠδύναντο νὰ ληφθοῦν πρὸς ἐξυγίανσιν τῆς ἀπαραδέκτου ταύτης καταστάσεως.

Συμφωνῶ μὲ τὰς εἰσηγήσεις τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς παραγράφους (α), (β), (γ), (ε), (στ), (ζ), (η), (θ), (ι) καὶ (ιβ).

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν παράγραφον (δ), τὴν συνιστῶσαν τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου περὶ Ἀνακουφίσεως Ἀγροτῶν Ὀφειλετῶν τοῦ 1962, μολονότι συμφωνῶ μὲ τὰς συστάσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ μὲ τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν ἐν προκειμένῳ, ἐν τούτοις εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις ἡ ὁποία θὰ προκληθῇ ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μέτρου τούτου δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ πέσῃ ἐπὶ ἄλλης τάξεως τῶν πολιτῶν, ἀλλ' ἐπὶ τῆς ὁλότητος τοῦ πληθυσμοῦ, ἤτοι ἐπὶ τῆς Κυβερνήσεως. Φρονῶ συνεπῶς, ὅτι ἡ ἐκ τοιαύτης τυχὸν διευθετήσεως τῶν ἀγροτικῶν χρεῶν προκύπτουσα διαφορὰ θὰ πρέπει νὰ καλύπτεται διὰ χαμηλοτόκων δανείων χορηγουμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν παράγραφον (ια) τὴν συνιστῶσαν τὴν ἐξεύρεσιν τρόπων διευθετήσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτων πιέσεων, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι συμφωνῶ ἐπίσης πλήρως ἐπὶ τῆς ἀρχῆς τῆς εἰσηγήσεως ταύτης, ἐν τούτοις, ὡς καὶ προκειμένου περὶ τῆ παραγράφου (δ), ἡ παρατήρησίς μου εἶναι ὅτι, ἐπειδὴ εἶναι πιθανὸν νὰ ὑπάρχουν πιστωταὶ οἱ ὁποῖοι νὰ ἔχουν ἀπόλυτον ἀνάγκην τῶν χρημάτων των, δὲν εἶναι οὔτε δίκαιον οὔτε ὀρθόν, ἐν τῇ προσπαθείᾳ μας νὰ ἐξυπηρετήσωμεν καὶ νὰ ἀπαλλάξωμεν τῶν οἰκονομικῶν δυσχερειῶν μίαν ἀναξιοπαθοῦσαν, ἀσφαλῶς, τάξιν πολιτῶν, νὰ προκαλέσωμεν οἰκονομικὰς δυσχερείας εἰς ἄλλην τάξιν. Ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦμαι ὅτι καὶ εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας ἡ Κυβέρνησις ὀφείλει νὰ ἔλθῃ ἀρωγός.

Ἴσως, ὅμως, νὰ ἐγερθῇ τὸ ἐρώτημα, κύριοι, πόθεν καὶ κατὰ ποῖον τρόπον θὰ ἐξευρεθοῦν τὰ διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν Τουρκοπλήκτων ἀπαιτούμενα κεφάλαια, ἐφ' ὅσον εἶναι γνωστὸν ὅτι, λόγῳ τῆς διανυομένης ἀνωμάλου καταστάσεως εὑρισκόμεθα πρὸ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν. Δύο εἶναι οἱ τρόποι τοὺς ὁποίους ἔχω ὑπ' ὄψιν μου πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ὁ πρῶτος εἶναι ὁ διὰ τῆς ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ τῆς ὑπεραξίας τῆς γῆς, ἥτις ἔχει ἐπέλθει συνεπείᾳ τῆς δημιουργηθείσης καταστάσεως. Ἡ Ἐπιβολή, ὅμως τοιαύτης φορολογίας, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι δύσκολον καὶ θὰ ἀπαιτήσῃ μακρὸν χρονικὸν διάστημα διὰ τὴν ἐφαρμογήν της, θὰ ἀντιμετωπίσῃ καὶ πλείστας ὅσας δυσκολίας λόγῳ καὶ τῆς ἀντισυνταγματικότητος, ἴσως, τοῦ τοιούτου μέτρου. Ὁ δεύτερος ὁ ὁποῖος κατὰ τὴν γνώμην μου εἶναι ὄχι μόνον ὁ πλέον ἐνδεδειγμένος

καὶ ἀνώδυνος ἀλλὰ καὶ ὁ μόνος ὁ ὁποῖος δύναται νὰ ἐφαρμοσθῇ ταχύτατα καὶ ἄνευ οἱασδήποτε ἄλλης διαδικασίας, εἶναι ἡ διὰ καθωρισμένον χρονικὸν διάστημα ὀλίγων ἐτῶν ἐπιβολὴ γενικοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐξ ἑνὸς τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν εἰσαγομένων ἐμπορευμάτων, καλουμένου Φόρου Ἐκτάκτου Ἀνάγκης, διὰ τοῦ ὁποίου θὰ δυνάμεθα εὐκόλως νὰ εἰσπράττωμεν περὶ τὸ ἥμισυ ἑκατομμύριον λιρῶν ἐτησίως. Δεδομένου ὅτι ἡ εἴσπραξις τοῦ ποσοῦ τούτου ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ εἶναι ἐξησφαλισμένη ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ πραγματοποιῆται ἂν ὄχι ἀμέσως πάντως ἐντὸς βραχέος χρονικοῦ διαστήματος, ἡ Κυβέρνησις, βασιζομένη ἐπὶ τῶν ἐξησφαλισμένων τούτων ἐκτάκτων πόρων, θὰ δύναται νὰ ἐξαγγείλῃ μὲ θετικότητα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ προτίθεται νὰ λάβῃ πρὸς οἰκονομικὴν βοήθειαν τῶν Τουρκοπλήκτων. Διὰ τῆς τοιαύτης ἐξαγγελίας, οἱ παθόντες ὄχι μόνον θὰ ἐπανακτήσουν τὴν ψυχικὴν γαλήνην των ἀλλὰ καὶ θὰ ἀποκτήσουν τὴν βεβαιότητα ὅτι συντόμως θὰ λάβουν τὴν ὑπεσχημένην οἰκονομικὴν βοήθειαν, ἥτις θὰ τοὺς ἐπιτρέψῃ νὰ προβοῦν ἀμέσως εἰς διευθετήσεις διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῶν ἀμέσων ἀναγκῶν των καὶ τὴν ἐπαναλειτουργίαν ἢ τὴν ὁμαλὴν ἐξάσκησιν τῶν ἐργασιῶν των.

Εἰς τὴν πρότασίν μου ταύτην θὰ ἀντιταχθῇ ἴσως τὸ ἐπιχείρημα ὅτι, διὰ τῆς ἐπιβολῆς τοιαύτης φορολογίας, θὰ ἀνέλθῃ ὁ τιμάριθμος. Λαμβανομένου ὅμως ὑπ' ὄψιν ἀφ' ἑνὸς μὲν ὅτι εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ τιμαριθμικοῦ πίνακος συνυπολογίζονται τὰ ἐνοίκια καὶ τὰ ἐπιτοπίως παραγόμενα τρόφιμα καὶ βιομηχανικὰ προϊόντα ἀφ' ἑτέρου δὲ ὅτι τὸ ἐξ 1% ποσοστὸν τῆς ἐπιβληθησομένης φορολογίας ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν εἶναι ἐλάχιστον, νομίζω ὅτι οὐδόλως θὰ ἐπηρεάσῃ τοῦτο τὰς σημερινὰς τιμὰς τῆς ἀγορᾶς, ἢ ἐν πάσῃ περιπτώσει, ὁ ἐπηρεασμὸς αὐτῶν θὰ εἶναι ἀνεπαίσθητος.

Ἀλλὰ μήπως κύριοι, ἔχει καταβληθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀποτελεσματικὴ προσπάθεια διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν τῶν ἐν τῇ Νήσῳ παραγομένων εἰδῶν εἰς τὰ παλαιὰ ἐπίπεδα ; Κάθε ἄλλο. Διότι, ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς πολιτικῆς ἥτις ἀκολουθεῖται ὡς πρὸς τὴν ἐξαγωγὴν τῶν πατατῶν, κατωρθώθη ὥστε ἡ τιμὴ αὐτῶν διὰ τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν νὰ φθάσῃ τὰ 1½—2 σελίνια κατ' ὀκάν, ἤτοι εἰς ἐπίπεδον τιμῆς διπλασίας τῆς τιμῆς διαθέσεώς των εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἀφ' ἑτέρου δὲ διὰ τῆς ἐσχάτως ἐφαρμοσθείσης ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν Ἀγορανομίας, ἀντὶ τῆς μειώσεως τῶν τιμῶν τῶν φθαρτῶν ἐφθάσαμεν εἰς τὸ ἀντίθετον τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ ἀποτέλεσμα. Ἑπομένως, οἱαδήποτε δικαιολογία διὰ τὴν ἄρνησιν ἐπιβολῆς τῆς προτεινομένης φορολογίας, διὰ τὸν φόβον ὑψώσεως τοῦ τιμαρίθμου, κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν θὰ εὑσταθῇ ἐφ' ὅσον δὲν θὰ λαμβάνωνται καὶ εἰς ἄλλους τομεῖς τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα πρὸς συγκράτησιν τοῦ τιμαρίθμου.

Καὶ συγκεκριμένως, κύριοι, θὰ ἦτο καλὸν νὰ σᾶς ἀναφέρω ὅτι διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς προτεινομένης φορολογίας ὁ τιμάριθμος θὰ αὐξηθῇ μόνον κατὰ 2%, ἤτοι ὁ τιμαριθμικὸς δείκτης θὰ ἀνέλθῃ ἀπὸ 113.68 εἰς 113.97, καὶ ὅτι ἡ ἰδία ἄνοδος θὰ ἠδύνατο νὰ προκύψῃ καὶ ἐκ μόνης τῆς αὐξήσεως τῆς τιμῆς πωλήσεως τῶν πατατῶν κατὰ 3 μίλς τὴν ὀκάν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον, δυστυχῶς, εἶναι λίαν σύνηθες γεγονός, δοθέντος ὅτι αἱ πατάται πωλοῦνται ἐπιτοπίως εἰς τιμὴν τοὐλάχιστον κατὰ 9 μίλς πέραν ἐκείνης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἔπρεπε νὰ πωλῶνται εἰς τὴν ἐπιτόπιον κατανάλωσιν, καὶ ὅτι ἐὰν δὲν ἐπωλοῦντο εἰς τόσον ὑψηλὴν τιμὴν ὁ τιμάριθμος θὰ κατήρχετο κατὰ 6%. Ἐὰν ἔχετε, κύριοι, ἀμφιβολίαν περὶ τῶν ἀνωτέρω, δύνασθε νὰ ἐπιβεβαιώσητε ταῦτα ἀπὸ τὸ Τμῆμα Στατιστικῆς τῆς Κυβερνήσεως.

Πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος τούτου θὰ ἤθελον νὰ συστήσω ὅπως ἡ τελικὴ ἀπόφασις καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν προτεινομένων μέτρων γίνῃ ἄνευ περαιτέρω καθυστερήσεως, διότι οἱαδήποτε παρέλκυσις ἢ ἀναβολὴ θὰ ἐκληφθῇ δικαίως ὑπὸ τῶν παθόντων ὡς ἔνδειξις ἐλλείψεως ἐνδιαφέροντος τῆς Κυβερνήσεώς μας πρὸς μίαν ἀναξιοπαθοῦσαν τάξιν τῶν πολιτῶν μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι ἀρκετὰ σοβαρὸν καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Βουλὴ θὰ τὸ συζητήσῃ μὲ σοβαρότητα, προσοχὴν καὶ ρεαλισμόν.

Ἀπὸ τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1963 συνεχίζεται εἰς τὴν πατρίδα μας μία ἀνώμαλος πολιτικὴ κατάστασις ποὺ ὀφείλεται εἰς τὴν τουρκικὴν ἀνταρσίαν, εἰς τὴν τουρκικὴν ἐπέμβασιν καὶ ὅλα τὰ ἐπακόλουθα. Ἐξ αἰτίας τῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως ἕνας ὡρισμένος ἀριθμὸς συμπολιτῶν μας ἔχουν ὑποστῆ σημαντικὰς ζημίας. Ἡ Ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς δίδει μίαν ἂν ὄχι πλήρη ὅμως ἱκανοποιητικὴν εἰκόνα τῶν ζημιῶν καὶ τῶν προβλημάτων τοῦ ὡρισμένου αὐτοῦ ἀριθμοῦ τῶν συμπολιτῶν μας.

Ἐπεκράτησε νὰ ὀνομάζωμεν τὸ πρόβλημα ποὺ συζητοῦμεν «πρόβλημα Τουρκοπλήκτων». Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον ἐὰν ὡμιλούσαμεν διὰ πληγέντας ἢ παθόντας ἐκ τῆς ἀνταρσίας. Διότι ὅταν ἡ ἀνταρσία τερματισθῇ καὶ ἡ ὁμαλότης ἐπανέλθῃ τότε θὰ φανῇ ὅτι αὐτὸ τὸ πρόβλημα ἐπεκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἄλλην κοινότητα, σὲ ἀρκετὰ σοβαρὸν βαθμόν, καὶ ὅτι τὸ κράτος, σὰν κράτος ὅλων τῶν Κυπρίων, θὰ πρέπει νὰ ἐνδιαφερθῇ διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ ὅλου προβλήματος τῶν πληγέντων ἀπὸ τὴν ἀνταρσίαν. Τὰ λέγω αὐτὰ διὰ νὰ δείξω πόσον πολύπλοκον, πολύπλευρον καὶ δύσκολον εἶναι αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Τὸ σημαντικώτερον μέρος τῆς Ἐκθέσεως τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ἀναφέρει τὰς ἀρχὰς ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐβασίσθη ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ κάμῃ τὰς εἰσηγήσεις της. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔκαμε σαφὲς ὅτι δὲν πρόκειται νὰ εἰσηγηθῇ—καὶ ὡς γεγονὸς δὲν εἰσηγεῖται τώρα—μέτρα ἀποζημιώσεως τῶν πληγέντων ἀπὸ τὴν ἀνταρσίαν. Ὅτι οἱ πληγέντες ἀπὸ τὴν ἀνταρσίαν πρέπει νὰ ἀποζημιωθοῦν κάποτε, κανεὶς δὲν τὸ ἀρνεῖται. Θὰ ἦτο ὅμως λάθος νὰ ἀρχίσωμεν ἀποζημιοῦντες ἐνῷ ἡ ἀνταρσία συνεχίζεται· καὶ ἀκριβῶς ἐπειδὴ συνεχίζεται κανεὶς δὲν ξέρει οὔτε πόσαι εἶναι αἱ χθεσιναὶ ζημίαι τὰς ὁποίας ὑπέστη ὁ τόπος οὔτε πόσαι θὰ εἶναι αἱ αὐριαναὶ ζημίαι τὰς ὁποίας θὰ ὑποστῶμεν. Τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα προτείνει ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχουν ἕνα σκοπόν : Νὰ ἀνακουφίσουν τοὺς παθόντας καὶ τοὺς ὑποστάντας ζημίας, νὰ καταστήσουν ἐλαφρότερον τὸ βάρος τὸ ὁποῖον ὑφίστανται.

Ἡ Βουλή, κατὰ τὴν γνώμην μου, πρέπει νὰ ἀποφασίσῃ ἐὰν δέχεται αὐτὴν τὴν ἀρχήν. Ἐὰν τὴν δέχεται, τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ εἰσηγηθῇ πρέπει νὰ εἶναι σύμφωνα καὶ ἀνάλογα μὲ τὴν ἀρχήν. Καὶ τὸ λέγω αὐτὸ διότι ὑπάρχει ὁ κίνδυνος ἐνῷ θὰ λέγωμεν ὅτι δεχόμεθα τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνακουφίσεως καὶ ὄχι τῆς ἀποζημιώσεως, νὰ εἰσηγούμεθα κατόπιν μέτρα ποὺ εἶναι μέτρα ἀποζημιώσεως καὶ ὄχι ἀνακουφίσεως.

Θὰ φέρω ἕνα παράδειγμα : Ἡ εἰσήγησις ὅπως προπληρώνωνται τὰ ἐνοίκια πάντων τῶν Τουρκοπλήκτων, ἡ ὁποία φαίνεται εἰς τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Τουρκοπλήκτων, καὶ ὅπως ἡ πληρωμὴ τῶν τοιούτων ἐνοικίων γίνῃ ἀναδρομικῶς ἀπὸ τῆς 31ης Δεκεμβρίου τοῦ 1963 εἶναι μέτρον ἀποζημιώσεως, δὲν εἶναι μέτρον ἀνακουφίσεως. Ὑπάρχουν Τουρκόπληκτοι εἰς τοὺς ὁποίους ἐὰν πρόκειται νὰ προσφερθῇ ἀνακούφισις πρέπει πράγματι νὰ τοὺς καταβληθῇ καὶ νὰ τοὺς καταβάλλεται τὸ ὑπ' αὐτῶν πληρωνόμενον ἐνοίκιον. Ὑπάρχει μία τοιαύτη μερὶς Τουρκοπλήκτων. Ὑπάρχουν ὅμως ἄλλοι ποὺ δὲν ἔχουν τὴν ἰδίαν ἀνάγκην τοιαύτης ἀνακουφίσεως. Καὶ ἄλλοι εἰς τοὺς ὁποίους μερικὴ μόνον καταβολὴ τοῦ ἐνοικίου θὰ ἦτο λογικὴ προσφορὰ ἀνακουφίσεως.

Ἡ γνώμη μου λοιπὸν εἶναι ὅτι αὐτὸ τὸ θέμα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῇ διὰ μιᾶς γενικῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐνοικίων ἀποφάσεως ἢ εἰσηγήσεως. Ἡ γνώμη μου εἶναι ὅτι ἡ ἀρχὴ τῆς ἀνακουφίσεως πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ καὶ ὅτι ἡ προσπάθειά μας πρέπει νὰ τείνῃ εἰς τὸ πῶς τὰ ἀνακουφιστικὰ μέτρα θὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν πληρέστερα, ἀλλὰ νὰ εἶναι ἀνακουφιστικὰ μέτρα.

Εἰς τὸ ὑπόμνημα τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων τὸ ὁποῖον ὅλοι ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας ὑπάρχουν θετικαὶ προτάσεις ποὺ πρέπει νὰ προσεχθοῦν. Ἐγὼ ἰδιαίτερα, κύριε Πρόεδρε, ὑποστηρίζω τὰς προτάσεις Α, Β καὶ Γ τοῦ ὑπομνήματος τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων, δηλαδή, πρῶτον, τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἐξετασθοῦν αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ἄποροι Τουρκόπληκτοι ἔχουν ἀνάγκην οἰκιακῶν σκευῶν, ἀριθμοῦ τινος ἐπίπλων, ρουχισμοῦ ἢ ἄλλως ἀποδεδειγμένης ἐπειγούσης φύσεως βοηθείας. Δεύτερον, ὅπως ἐξετασθοῦν αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὑπάρχει ἀνάγκη δανεισμοῦ εἴτε δι' ἐπαναδημιουργίαν ἀπολεσθείσης ἐπιχειρήσεως εἴτε δι' ἀνοικοδόμησιν οἰκίας εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολεσθείσης τοιαύτης, εἴτε διὰ κάλυψιν χρεῶν τὰ ὁποῖα ἐδημιουργήθησαν ἐκ τοῦ προσφυγισμοῦ, εἴτε δι' ἐνοικίασιν ἀγροτικῶν κτημάτων εἰς ἀντικατάστασιν ἀπολεσθέντων τοιούτων, καὶ δι' ἄλλας ἀγροτικὰς ἀνάγκας. Καί, τρίτον, ὅπως ἐξετασθοῦν αἱ περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὑφίσταται ἀνάγκη δανεισμοῦ διὰ σπουδὰς ἢ δι' ἀποκατάστασιν τέκνων καὶ ὁ Τουρκόπληκτος δὲν δύναται νὰ δανεισθῇ χρήματα λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἀκίνητος περιουσία του εὑρίσκεται εἰς περιοχὴν ἐλεγχομένην ἢ ἐπηρεαζομένην ὑπὸ τῶν Τούρκων. Αὐταὶ αἱ προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μου, προτάσεις ποὺ ἐμπίπτουν μέσα εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνακουφίσεως καὶ οὐχὶ τῆς ἀποζημιώσεως καὶ πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν μὲ προσοχήν.

Ἡ δευτέρα ἀρχὴ ἡ ἀναφερομένη εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἀρχὴ τῆς κατὰ τὸ δυνατὸν ὑπὸ τοῦ εὐρυτέρου κοινοῦ ἀναλήψεως τοῦ βάρους τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων. Ὑποστηρίζομεν ἀνεπιφύλακτα αὐτὴν τὴν ἀρχήν. Ὁ ἀγὼν ὁ ὁποῖος διεξάγεται εἶναι διὰ τὰ συμφέροντα ὅλου τοῦ λαοῦ καὶ συνεπῶς ὅλος ὁ λαὸς πρέπει νὰ σηκώσῃ τὸ βάρος τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων. Αὐτὸ πρέπει νὰ ἰσχύῃ ὄχι μόνον διὰ τὸ βάρος τῶν ἀνακουφιστικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα τώρα εἰσηγούμεθα ἀλλὰ καὶ ἀργότερα διὰ τὸ βάρος τῶν ἀποζημιώσεων.

Πῶς θὰ γίνῃ ὅμως αὐτὴ ἡ ἐξίσωσις τῶν οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων; Νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται νὰ προχωρήσωμεν τώρα εἰς λεπτομερείας. Διὰ παράδειγμα ἕνα ἐσωτερικὸν ὁμολογιακὸν δάνειον τὸ ὁποῖον θὰ ἐξοφληθῇ ἐντὸς 5 ἢ 10 ἢ περισσοτέρων ἐτῶν ὑπὸ τοῦ Προϋπολογισμοῦ, δηλαδὴ ὑπὸ τοῦ φορολογουμένου, εἶναι ἕνας τρόπος, μία γενικὴ φορολογία ἐπὶ ὡρισμένων εἰδῶν πολυτελείας—δὲν συμφωνῶ μὲ τὸν προηγούμενον ὁμιλητὴν ὅπως αὐτη ἐπιβληθῇ ἐφ' ὅλων τῶν εἰδῶν—εἶναι ἕνας ἄλλος τρόπος. Ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι νὰ μὴ προχωρήσωμεν τώρα εἰς τὴν λεπτομέρειαν αὐτήν.

Τὸ τελευταῖον σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ ἤθελα νὰ ὁμιλήσω εἶναι τὸ σημεῖον (ια) τῶν εἰσηγήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς. Εἶναι τὸ σημεῖον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἐνυποθήκων δανείων. Ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν ἐιδελεχῆ ἐξέτασιν τρόπων διευθετήσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων καὶ μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν ἀδικαιολογήτων πιέσεων. Αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ Τουρκόπληκτοι. Καὶ ἔχω τὴν γνώμην, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐμελέτησε τὸ ζήτημα θὰ πρέπει νὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν της προετοιμάζουσα εἰδικὴν μελέτην ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν ἐνυποθήκων δανείων καὶ ὅπως ὑποβάλῃ εἰς τὴν Βουλὴν καὶ μέσῳ τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, μίαν νέαν Ἔκθεσιν ἡ ὁποία νὰ ἀναφέρεται εἰς τρόπους ρυθμίσεως τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ θέματος τῶν ἐνυποθήκων δανείων.

(Χειροκροτήματα ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἐπιτρέπονται τὰ χειροκροτήματα.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ :

Αὐταί, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι αἱ ἀπόψεις μου ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως. Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε ὑποστηρίζω τὴν Ἔκθεσιν καὶ εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ὑποστήριξίν της.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι βουλευταί.

Ἐὰν ὅλοι μας ἔχωμεν καταλήξει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐπιβάλλεται καὶ δὲν χωρεῖ καμμία ἀναβολὴ πλέον εἰς τὴν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως παροχὴν οἰκονομικῆς βοηθείας εἰς ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἐκ τῆς ἀνταρσίας ἐπηρεασθῆ εἰς μέγαν βαθμὸν τὰ οἰκονομικά τους καὶ ἀντιμετωπίζουν ἀνυπερβλήτους οἰκονομικὰς δυσχερείας, ὀφείλομεν δι' ὅλων τῶν μέσων νὰ συμβάλωμεν οὕτως ὥστε τὰ λόγια νὰ μετατραποῦν εἰς ἔργα.

Εἶναι ἐπιβεβλημένον μέτρον κοινωνικῆς δικαιοσύνης ἕνας λαὸς ποὺ ἀγωνίζεται διὰ τὸ ἰδεῶδες τῆς ἐλευθερίας, τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας τὸ κράτος νὰ τὰς διαμοιράζῃ εἰς ὅλους τοὺς πολίτας. Καὶ αὐτὸ θὰ γίνῃ διὰ τῆς λήψεως θετικῶν μέτρων οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ τῶν πολιτῶν ἐκείνων ποὺ λόγῳ τῆς γεωγραφικῆς των θέσεως ἐπλήγησαν καὶ ὑποφέρουν οἰκονομικῶς.

Δὲν προτίθεμαι νὰ προβῶ εἰς ἀνάλυσιν ὅλων τῶν περιπτώσεων ἢ εἰς λεπτομερεῖς εἰσηγήσεις ἐφ' ὅσον μάλιστα δὲν γνωρίζομεν τὶ ποσὸν τελικῶς θὰ διαθέσῃ ἡ Κυβέρνησις. Πολλὰ σημεῖα ἔχουν ἀναλυθῆ ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἄλλαι ἐποικοδομητικαὶ εἰσηγήσεις ἔχουν γίνει ἀπὸ ἄλλας Ἐπιτροπάς. Ἐν τούτοις, ἐπειδὴ ἔχω παρατηρήσει ὅτι εἰς τὰ μέτρα ἀνακουφίσεως τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν ὑπάρχουν σοβαραὶ ἐλλείψεις θὰ προβῶ εἰς συντόμους εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἐλπίζω νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν εἰς τὴν περαιτέρω μελέτην τοῦ ὅλου ζητήματος.

Εἰς τὰ προτεινόμενα ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς μέτρα δι' ἀνακούφισιν τῶν γεωργῶν, ἐνῷ θὰ ἐπιφέρουν ταῦτα κάποιαν βοήθειαν, ἐν τούτοις ἐὰν δὲν ληφθοῦν καὶ ἄλλα πιὸ ἀναγκαῖα μέτρα, οὐδεμίαν εἰς τὴν πραγματικότητα ἀνακούφισιν θὰ δώσουν. Ἡ ἐκτέλεσις ἔργων δι' αὔξησιν τῆς παραγωγῆς ὅπου τοῦτο εἶναι κατορθωτὸν δὲν θὰ αὐξήσῃ τὸ εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ ἀπὸ τὴν μίαν ἡμέραν εἰς τὴν ἄλλην. Ἡ ἐκτέλεσις ἄλλων ἔργων, ὡς ἀσφάλτωσις δρόμων καὶ ἄλλα, εἶναι ἐπιβεβλημένη διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν ἀλλὰ δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς βοήθεια πρὸς τοὺς γεωργούς. Τὸ γεωργικὸν ἐπάγγελμα ὅταν παύσῃς νὰ τὸ ἐκτελῇς σημαίνει καὶ καταστροφὴν ὅλων τῶν ἐργαλείων καὶ χρειωδῶν διὰ τὴν ἐξάσκησίν του.

Ὁ γεωργὸς ἐπιθυμεῖ οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν διὰ νὰ κρατηθῇ εἰς τὸ ἐπάγγελμά του καὶ νὰ μὴ μετατραπῇ εἰς ἐργάτην. Αὐτὸ εἶναι εὐκολώτατον. Ἀλλὰ ὁ γεωργὸς ἀναλογίζεται ὅλα τὰ κακὰ ἐπακόλουθα.

Ἡ εἰσήγησις διὰ τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ Ἀνακουφίσεως Ἀγροτῶν Ὀφειλετῶν τοῦ 1962, ὡς ἐπίσης καὶ ἡ τροποποίησις τῶν Κανονισμῶν τῶν ρυθμιζόντων τὰ δάνεια τὰ παραχωρηθέντα ἐκ τοῦ ποσοῦ τοῦ £1 ἐκ. ἐλαχίστας πε-

ριοχὰς θὰ ἐπηρεάσουν καὶ πολὺ ὀλίγα πρόσωπα θὰ βοηθήσουν. Διὰ τοῦτο διὰ μίαν σχετικὴν ἀνακούφισιν, μέχρις ὅτου εἶναι δυνατὴ ἡ μελέτη δι' ἀποζημίωσιν, εἰσηγοῦμαι καὶ τὰ κάτωθι πρόσθετα μέτρα :

(1) Τὴν καταβολὴν ἐτησίου χρηματικοῦ ποσοῦ πρὸς τοὺς γεωργοὺς ἴσου πρὸς τὸ ἐνοίκιον τῆς καλλιεργησίμου γῆς ποὺ κατακρατεῖται ἢ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τοὺς Τούρκους διὰ νὰ δύνανται οἱ γεωργοὶ νὰ ἐνοικιάζουν ἀλλοῦ γῆν διὰ καλλιέργειαν.

(2) Τὴν ἀνακούφισιν τῶν κτηνοτρόφων, τῶν ὁποίων οἱ βοσκότοποι ἐπηρεάσθησαν, διὰ τῆς παραχωρήσεως δωρεὰν ζωοτροφῶν.

(3) Τὴν ἀνάληψιν τῶν χρεῶν τῶν γεωργῶν, τὰ ὁποῖα ὀφείλονται πρὸς τὰς Συνεργατικάς, ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως μὲ πολὺ χαμηλὸν ἐπιτόκιον, 1% περίπου.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι αἱ Συνεργατικαὶ δὲν πιέζουν διὰ τὴν εἴσπραξιν τῶν ἀνωτέρω χρεῶν. Ἀλλὰ τὰ χρέη παραμένουν, ὁ τόκος αὐξάνει συνεχῶς, τὸ κεφάλαιον μεγαλώνει καὶ θὰ ἔλθῃ στιγμὴ ποὺ ἡ περιουσία τοῦ γεωργοῦ δὲν θὰ καλύπτῃ τὸ χρέος.

Ἐπίσης ἡ ἀναστολὴ πληρωμῆς ἄλλων χρεῶν, εἴτε ταῦτα προέκυψαν ἀπὸ ἀγορὰν γεωργικῶν ἐργαλείων εἴτε ἄλλως πως.

Εἰσηγούμενος τὰ ἀνωτέρω μέτρα, πιστεύω ὅτι εἶναι ἀπαραίτητα διὰ τὴν ἐπιβίωσιν τῶν ἀγροτῶν τῶν πληγέντων ἐκ τῆς ἀνταρσίας διότι τυγχάνω νὰ κατάγωμαι ἀπὸ αὐτὰς τὰς περιοχὰς καὶ νὰ ζῶ τὸ δρᾶμα τῶν κατοίκων καθημερινῶς. Ἐλπίζω ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ θελήσῃ νὰ ὑπερνικήσῃ ὡρισμένας οἰκονομικὰς δυσκολίας καὶ νὰ μετατρέψῃ τὰς εἰσηγήσεις μας εἰς ἔργα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶναι γεγονὸς τὸ ὁποῖον οὐδεὶς ἀσφαλῶς δύναται νὰ διαμφισβητήσῃ ὅτι ἡ ἁρμοδία ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων ἔφερεν εἰς τὸ χρονικὸν διάστημα ποὺ τῆς παρεσχέθη καὶ ἐντὸς τῶν πλαισίων ποὺ τῆς ἐξεχωρήθησαν εἰς πέρας τὴν ἀποστολήν της. Κινηθεῖσα ἐντὸς τοῦ προγράμματος ποὺ ἀνέλαβε καὶ χάρις εἰς τὴν πολύτιμον βοήθειαν ποὺ ἔλαβε παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος, κατώρθωσε νὰ παρουσιάσῃ μίαν σαφῆ εἰκόνα τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως—θεμελιωμένης τόσον ἀπὸ ἀπόψεως λογικῶν ἐπιχειρημάτων ὅσον καὶ ἀπὸ ἀπόψεως στοιχείων —ἐν σχέσει μὲ τὸ σοβαρὸν ἐθνικὸν θέμα τῶν τουρκοπλήκτων συμπατριωτῶν μας.

Ἀλλ' ὡς ὑπογραμμίζεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσιν σκοπὸς δὲν ἦτο ἡ ριζικὴ ἐπίλυσις τοῦ μεγάλου τούτου θέματος. Σκοπὸς ἦτο ἡ ἐπίσημος ἐμφάνισις καὶ ἡ ἐπίσημος ἀναγνώρισις ὑπὸ τοῦ κράτους τοῦ θέματος, διὰ νὰ μὴν εἰπω τοῦ δράματος, τῶν τουρκοπλήκτων Ἑλλήνων καὶ Ἀρμενίων. Σκοπὸς τῆς προσπαθείας ἦτο ἡ ἔναρξις—ἔστω καὶ κάπως ἀργὰ—προβληματισμοῦ ἐπὶ τοῦ τόσον ζωτικοῦ καὶ τόσον φλέγοντος τούτου θέματος. Ἤδη δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι ἀρχίζομεν νὰ προβληματιζώμεθα ἀφ' ἑνὸς καὶ νὰ ἀναζητοῦμεν συγκεκριμένας, θετικὰς καὶ ρεαλιστικὰς εἰσηγήσεις πρὸς ἀντίκρυσιν τοῦ δράματος.

Ἡ εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς δι' ἵδρυσιν κυβερνητικοῦ ταμείου δανειοδοτήσεως ἐκ £500.000 διὰ τὴν παροχὴν μακροπροθέσμων δανείων, ἀποπληρωτέων εἰς διάστημα 10 καὶ 15 ἐτῶν καὶ μὲ τόκον μὴ ὑπερβαίνοντα τὸ 2%, ὑπῆρξεν ἓν

ἐκ τῶν βασικῶν θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐξεφράσθησαν ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις τόσον παρὰ τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων, ὅσον καὶ παρ' ἄλλων προσώπων καὶ ὀργανισμῶν.

Εἰδικώτερον ἀπησχόλησε τόσον τὴν Ἐπιτροπὴν ὅσον καὶ τοὺς διαφόρους ἐρευνητὰς τῆς ἐκθέσεως ὁ τρόπος τῆς ἐξευρέσεως τοῦ ποσοῦ τούτου. Μία πολὺ καλὴ εἰσήγησις ἦτο ἡ ἄποψις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως τὸ ὑπόλοιπον τῶν Προϋπολογισμῶν Βελτιώσεως καὶ Ἀναπτύξεως, ἀνερχόμενον κατ' ἔτος εἰς £1.000.000 περίπου, ἀξιοποιηθῇ, ἐπενδυόμενον ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ ὑπὸ ἵδρυσιν Κυβερνητικοῦ Ταμείου δανειοδοτήσεως πρὸς Τουρκοπλήκτους συμπατριώτας μας. Ἐπὶ τοῦ θέματος ὅμως τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἠκούσθησαν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν καὶ ἄλλαι θετικαὶ εἰσηγήσεις, αἱ ὁποῖαι—λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐνεσωματώθησαν ὅλαι εἰς τὴν Ἔκθεσιν—δύνανται κατὰ τὴν γνώμην μου νὰ συμβάλουν, ἀφοῦ μελετηθοῦν περαιτέρω εἰς τὴν ἀντίκρυσιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

Ταὐτοχρόνως διερωτῶμαι αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐὰν οἱ δύο βασικοὶ οἰκονομικῶς ἡμικρατικοὶ ὀργανισμοὶ τῆς νήσου, ἡ ΣΙΤΑ καὶ ἡ Ἀρχὴ Ἠλεκτρισμοῦ, ἠδύναντο νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν ἐν λόγῳ προσπάθειαν, ἔστω καὶ μερικῶς. Θὰ ἠδύνατο ἐπὶ παραδείγματι νὰ μελετηθῇ ἡ ἄποψις ἀξιοποιήσεως—ἐν συνεργασίᾳ βεβαίως μετὰ τῶν ἁρμοδίων διευθύνσεων τῶν ἐν λόγῳ ὀργανισμῶν—μέρους ἔστω τῶν ὑπαρχουσῶν καταθέσεων των ὡς «ντεπόζιτς» εἰς τὰς διαφόρους τραπέζας, δεδομένου μάλιστα πὼς τὰ οὕτω ἐκχωρούμενα χρήματα, τὰ ὁποῖα βεβαίως θὰ ἀνελαμβάνοντο μὲ χαμηλὸν ἐπιτόκιον (4% ἐπὶ παραδείγματι) θὰ ἀπηλάσσοντο τῆς καταβολῆς φόρου εἰσοδήματος.

Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι ἀξιοπρόσεκτοι εἰσηγήσεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων ἀναφέρω καὶ τὴν ὑποβληθεῖσαν πρὸς μέλη τοῦ Σώματος ἔκθεσιν τοῦ οἰκονομολόγου κ. Ρώσσου, προνοούσης περὶ σχεδίου δανειοδοτήσεως διὰ τῆς ἐκδόσεως ἐσωτερικοῦ ἐθνικοῦ δανείου ἐκ £1.500.000 δι' ὁμολογιῶν ἀποφερουσῶν τόκον 7% ἐτησίως, καὶ ἀπηλλαγμένων φόρου εἰσοδήματος. Λίαν ἀξιοπρόσεκτον σημεῖον τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ρώσσου εἶναι τὸ θέμα τῆς προκυπτούσης διαφορᾶς ἀπὸ μίαν τοιαύτην πρότασιν εἰς βάρος τοῦ ταμείου—ἂν τοῦτο ὑποτίθεται πὼς θὰ δανειοδοτῇ πρὸς 4%—δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ διὰ μὲν τὸ πρῶτον ἔτος τὰς £45.999 καὶ 800 μίλς ἐτησίως, ποσὸν μειούμενον σταθερῶς κατὰ τὰ ὑπόλοιπα ἐννέα ἔτη—ἐὰν ἡ δανειοδότησις διαρκέσῃ ἐπὶ δέκα ἔτη—κατὰ τὸ ἓν ἔννατον.

Βεβαίως ἀναφέρων τὰ σχέδια καὶ τὰς εἰσηγήσεις αὐτάς, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὸ πράττω διὰ νὰ ὑπογραμμίσω ἅπαξ ἔτι τὴν διαγραφομένην προοπτικὴν καὶ τὰς ὑπαρχούσας ἐνδείξεις περὶ θετικῆς ἀντικρύσεως τοῦ θέματος εἰς τὸ οὐσιωδέστερον ἴσως τμῆμα του, δηλαδὴ τὸ θέμα τῆς ἐξευρέσεως τοῦ βασικοῦ κεφαλαίου.

Ἐξ ἄλλου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ Κεφάλαιον 5 «Εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὰ ἐνδεικνυόμενα δυνατὰ μέτρα», παράγραφος (ε), θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως γίνῃ σαφεστέρα καὶ εὐρυτέρα ἡ εἰσήγησις διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδοθέντων Κανονισμῶν, τῶν ρυθμιζόντων τὸ θέμα τῆς παροχῆς δανείων εἰς γεωργοὺς διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν, ἐὰν φυσικὰ οἱ κανονισμοὶ αὐτοὶ τροποποιηθοῦν εἰς τρόπον ὥστε νὰ τύχουν τοῦ εὐεργετήματος τούτου καὶ οἱ τουρκόπληκτοι γεωργοί, οἵτινες ἐδανείσθησαν χρήματα παρὰ τοπικῶν συνεργατικῶν τραπεζῶν διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν, καὶ δυνηθοῦν νὰ καταβάλουν τὰς δόσεις των, δεδομένου ὅτι βασικῶς ἡ περιουσία των θὰ εὑρίσκεται εἰς ἀποκλεισθεῖσαν τουρκικὴν περιοχήν. Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, τὴν περίπτωσιν γεωργοῦ γειτονικῆς κωμοπόλεως τοῦ ὁποίου ὅλη σχεδὸν ἡ ἀγροτικὴ περιουσία—ἀνερχομένη εἰς £40.000—κατεστράφη ὑπὸ Τούρκων, ἀδυνατῶν δὲ νὰ καταβάλῃ τὰς δόσεις τοῦ ἐκ £5.000 συναφθέντος δανείου του παρὰ τοπικῆς συνεργατικῆς τραπέζης,

διὰ σκοπούς, ἐπαναλαμβάνω, ἀναπτύξεως τῆς περιουσίας του, τῆς ὁλικῶς καταστραφείσης ἀγροτικῆς περιουσίας του, κινδυνεύει νὰ ἴδῃ ἐκποιουμένην καὶ αὐτὴν τὴν ἰδίαν τὴν κατοικίαν του. Ὡς ἐκ τούτου ὑποβάλλω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅπως καὶ αἱ ἐλάχισται αὗται περιπτώσεις ἐνσωματωθοῦν καὶ καλυφθοῦν ὑπὸ τῆς προαναφερθείσης παραγράφου (ε) τοῦ κεφαλαίου 5.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὀρθῶς προβαίνει μὲ τὴν ὑπ' ἀρ. 8 εἰσήγησίν της εἰς τὴν Ἔκθεσιν ἐπὶ τῶν ληπτέων μέτρων πρὸς ἀναζωογόνησιν τῶν περιοχῶν τῶν πόλεων, αἵτινες γειτνιάζουν πρὸς τὰς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων περιοχάς. Θέλω νὰ ὑπογραμμίσω καὶ ἐγὼ ἐν προκειμένῳ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὸν ἀγῶνα, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεδύθησαν αἱ ἐν λόγῳ περιοχαὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν διακοινοτικῶν συγκρούσεων ἀφ' ἑνός,—διὰ νὰ σώσουν τὴν ἐλευθερίαν τῶν ἐδαφῶν των—καὶ τὴν ἀγωνίαν των νὰ συντηρήσουν ἀφ' ἑτέρου ἐν ζωῇ καὶ ἐνεργῷ δραστηριότητι τὰς περιοχὰς αὐτὰς καθ' ὅλον τὸ διαρρεῦσαν ἀπὸ τῆς ἀνταρσίας διάστημα, καὶ νὰ ὑποβάλω ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὅπως τὸ πρόβλημα τῆς μεγαλυτέρας δυνατῆς δραστηριοποιήσεώς των ἀποτελέσῃ εἰδικήν, ἐν συντόμῳ χρόνῳ, εἰσηγητικὴν ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἄλλωστε δὲν δυνάμεθα νὰ διαχωρίσωμεν ἀπὸ τὸ μέγα ἐθνικὸν θέμα τῆς ἀποκαταστάσεως τῶν τουρκοπλήκτων τὸ θέμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρρήκτως συνυφασμένον μὲ τὸ ὅλον πρόβλημα.

Τέλος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι καὶ ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ Σῶμα μὴ θεωρήσῃ ὡς τελεσιδίκως περατωθὲν τὸ ἔργον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἢ τῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ad hoc περὶ Τουρκοπλήκτων ἀλλὰ ἐξουσιοδοτήσῃ τὴν εἰδικὴν αὐτὴν Ἐπιτροπὴν νὰ παραμείνῃ ἐν ἐνεργείᾳ δεδομένης τῆς ὑπάρξεως σοβαροῦ εἰσέτι ἔργου πρὸς ἀποπεράτωσιν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον δὲν χρήζει κἂν ἀναλύσεως καὶ δὲν νομίζω ὅτι εἰς κανένα μας ὑπάρχει οἱαδήποτε ἀμφιβολία διὰ τὴν ἀνάγκην λήψεως μέτρων δι' ἕνα θέμα τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτατα λαϊκὰ θέματα. Δὲν προτίθεμαι ἐπίσης νὰ ἐπαναλάβω τὰς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, μὲ τὰς πλείστας τῶν ὁποίων συμφωνῶ, οὔτε τὰς εἰσηγήσεις προηγουμένων συναδέλφων μὲ τὰς ὁποίας συμφωνῶ. Οὔτε χρειάζεται ἀνάλυσις ὅτι ἡ τελικὴ λύσις τοῦ προβλήματος τώρα εἶναι ἀδύνατος. Ὅμως θέλω—παρ' ὅλον ὅτι ἐλέχθη προηγουμένως—καὶ ἐγὼ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ νὰ ἐκφράσω τὴν ἄποψιν ὅτι εἰς τὴν τελικὴν λύσιν τοῦ προβλήματος δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς Τουρκικῆς Κοινότητος, διότι ἀσφαλῶς τὸ κράτος μετὰ τὸ πέρας τῆς ἀνταρσίας εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ φροντίσῃ οὕτως ὥστε τὰ κακὰ τῆς ἀνταρσίας νὰ ἀναληφθοῦν ὑφ' ὅλων τῶν στρωμάτων τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ὅπως ὀρθῶς τονίζεται εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ἀσχολούμεθα τώρα μᾶλλον μὲ μέτρα ἀνακουφίσεως καὶ οὐχὶ μὲ ριζικὴν ἐπίλυσιν τοῦ θέματος. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν ἀσχολούμεθα μὲ μέτρα ἀνακουφίσεως, εἶναι φυσικὸν κύριος γνώμων, κύριον στοιχεῖον καθοδηγητικὸν τῶν σκέψεών μας νὰ εἶναι ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐκείνων πρὸς τοὺς ὁποίους θέλομεν νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας καὶ τοὺς ὁποίους θὰ θέλωμεν νὰ ἀνακουφίσωμεν.

Δὲν χρειάζεται νὰ ὑπευνθυμίσω ὅτι δὲν ὑπάρχει ὁ ὁρισμὸς τοῦ τί εἶναι «Τουρκόπληκτος», καὶ θὰ ἦτο ὀλίγον ἄδικον οἱοσδήποτε μεγαλοεπιχειρηματίας καὶ οἱοσδήποτε μεγαλοκαπιταλιστὴς ὁ ὁποῖος ὑπέστη ζημίας λόγῳ τῆς Τουρκικῆς

ἀνταρσίας νὰ εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ περιμένῃ ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν ἀπὸ αὐτὴν τὴν Βουλὴν αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἀκόμη θὰ ἔλεγα καὶ εἰς τὴν τελικὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος, ὅτι τὰ πλατειὰ λαϊκὰ στρώματα θὰ πρέπει νὰ ἀναλάβουν οἰκονομικὰς εὐθύνας διὰ νὰ τὸν ἀπαλλάξουν ἀπὸ τυχὸν ζημίας, ἀπὸ τὰ πολλὰ κέρδη τὰ ὁποῖα θὰ εἶχεν ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ ἀνταρσία δὲν εἶχεν ἐκδηλωθῇ. Ἐπομένως θέλω νὰ γίνῃ σαφὲς ὅτι ἡ πρόθεσίς μας εἶναι νὰ βοηθήσωμεν ἐκείνας τὰς τάξεις τὰς λαϊκὰς αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν ζημίας ἀπὸ τὴν ἀνταρσίαν καὶ αἱ ὁποῖαι ἔχουν ἀνάγκην οἰκονομικῆς βοηθείας.

Δεδομένου μάλιστα ὅτι οἱ πόροι μας εἶναι περιωρισμένοι θὰ πρέπει νὰ εἴμεθα πολὺ σαφεῖς ὅτι αὐτοὺς τοὺς περιωρισμένους πόρους τοὺς ὁποίους διαθέτομεν θὰ τοὺς ἐξαντλήσωμεν ὅλους πρὸς ἐκείνους ποὺ ἔχουν ἀνάγκην καὶ οὐχὶ πρὸς ἅπαντας τοὺς ὑποστάντας ζημίας λόγῳ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας. Ἄρα ἐπιμένω ὅτι μέτρον ἀνακουφίσεως ἀποτελεῖ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἐκείνου τὸν ὁποῖον θέλομεν νὰ ἀνακουφίσωμεν.

Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι ἐφ' ὅσον αὐτὸ εἶναι τὸ μέτρον, ζημίαι εἶναι δι' ὅλους, εἴτε προκύπτουν ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ περιουσία των εὑρίσκεται εἰς τὴν Τουρκικὴν περιοχὴν εἴτε διότι γειτνιάζουν μὲ τὰς Τουρκικὰς περιοχάς. Διότι θὰ ἦτο ἄδικον ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον πράγματι ὑπάρχῃ οὐσιαστικὴ ζημία, ὅπως συμβαίνει μὲ τὰς περιοχὰς Νεαπόλεως, Κωνσταντίας, Ὁμορφίτας καὶ πολλὰς ἄλλας ἀγροτικὰς περιοχάς, εἰς τὰς ὁποίας εἶναι δυνατὸν ἡ ζημία νὰ μὴ προκύπτῃ ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ περιουσία εὑρίσκεται ἐντὸς τῆς περιοχῆς τῆς ἐλεγχομένης ὑπὸ τῆς ἀνταρσίας ἀλλὰ ἀπὸ τὴν γειτνίασιν, πιστεύω ὅτι, ὅπως εἶπα καὶ πρίν, δεδομένου ὅτι σκοπός μας εἶναι ἡ ἀνακούφισις τῶν πασχόντων, δὲν μποροῦμεν παρὰ νὰ περιλάβωμεν καὶ αὐτοὺς εἰς τὸν κύκλον ἐκείνων τοὺς ὁποίους θεωροῦμεν ὅτι—ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἀποδείξουν ὅτι ἔχουν ἀνάγκην βοηθείας—θὰ πρέπει νὰ βοηθηθοῦν.

Κατ' ἀρχήν, ὅπως εἶπα, ὑπάρχουν πολλαὶ ἐποικοδομητικαὶ εἰσηγήσεις εἰς τὴν Ἐκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ὅμως θὰ ἤθελα νὰ τονίσω ὅτι κάπως ἐκπλήττομαι ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν ὑπάρχει καμμία ἔκφρασις κατὰ πόσον αὐτὴ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ὑπ' ὄψιν της Κυβερνητικὰς ἀπόψεις, Κυβερνητικὰς εἰσηγήσεις, καὶ δεδομένου ὅτι τὸ θέμα εἶναι ἕνα θέμα ἐκ τοῦ ὁποίου προκύπτει ὑπὸ οἱασδήποτε προϋποθέσεις χρησιμοποίησις δημοσίου χρήματος, θὰ ἦτο σκόπιμον ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐγνώριζε, τοὐλάχιστον κατ' ἀρχήν, ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ εἶχεν ἔλθει εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Κυβέρνησιν, ποῖαι ἦσαν αἱ ἀπόψεις, ἐὰν ὑπῆρχαν διαφωνίαι ἢ συμφωνίαι ἐπὶ θεμάτων, διαφορετικὰ φοβοῦμαι ὅτι τμῆμα τῆς συζητήσεως θὰ εἶναι θεωρητικόν.

Ἡ προσωπική μου ἄποψις, εἶναι ὅτι εἶναι ἀπαραίτητος ἡ δημιουργία ἑνὸς Κυβερνητικοῦ Γραφείου μὲ ἀποκλειστικὸν σκοπὸν τὴν μελέτην ὅλων αὐτῶν τῶν θεμάτων καὶ τὴν ἄμεσον παραχώρησιν ἀνακουφίσεως εἰς τοὺς ἔχοντας ἄμεσον ἀνάγκην. Διότι ἔστω καὶ ἐὰν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον της, ὅπως ὀρθῶς ὑπεδείχθη, δὲν νομίζω ὅτι αὐτὸ μπορεῖ νὰ ἐγγυηθῇ εἰς τοὺς πάσχοντας ὅτι θὰ ὑπάρξουν μέτρα ἄμεσα, καὶ τὰ μέτρα τὰ ἄμεσα μόνον ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν μποροῦν νὰ προκύψουν, δι' αὐτὸ εἰσηγοῦμαι ὅτι εἶναι ἐπείγουσα ἀνάγκη νὰ δημιουργηθῇ ἀμέσως Κυβερνητικὸν Γραφεῖον ἀνακουφίσεως τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἐπειδή, ὅπως εἶπα καὶ πρίν, δὲν ὑπάρχει ὁρισμὸς τοῦ «Τουρκοπλήκτου» ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ αὐτὸ τὸ Γραφεῖον εἶναι δυνατὸν τὰ ὠφελήματα τὰ ὁποῖα ἡμεῖς θέλομεν νὰ περιορισθοῦν εἰς τοὺς ὀλίγους, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι ἀποτελεσματικά, νὰ δοθοῦν εἰς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἀνάγκην αὐτῶν τῶν ὠφελημάτων, καὶ ἐπομένως ἡ βοήθειά μας νὰ εἶναι ἀνεπαρκής, ἀκόμη καὶ αὐτὴ ἡ δωρεὰν παροχὴ περιθάλψεως εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους. Ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἕνας, ὅπως εἶπα πρίν, πολὺ πάρα πολὺ πλούσιος μπορεῖ νὰ ἀποδείξῃ ὅτι ἔχει περιουσίαν εἰς τὸν Τουρκικὸν τομέα, ἀσφαλῶς πιστεύω ὅτι οὔτε ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ οὔτε ἡμεῖς ἔχομεν ὑπ' ὄψιν μας νὰ θεωρήσωμεν αὐτὸν ὡς Τουρκόπληκτον.

"Ενα θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα ἰδιαιτέρως νὰ τονίσω εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια ἀρκετῶν εἰσηγήσεων ὅσον ἀφορᾷ τὰ μέτρα ἀνακουφίσεως τῶν ἀγροτῶν. Ἐὰν ὑπάρχῃ μία μεγάλη ἀνάγκη δι' ὅλας τὰς τάξεις ὑπάρχει ἀκόμη μία μεγαλυτέρα ἀνάγκη δι' ἐκείνους τοὺς ἀγρότας οἱ ὁποῖοι ἔχασαν ἐντελῶς τὰ μέσα ἐργασίας καὶ ἐπομένως τὰ μέσα ἐπιβιώσεώς των. Τὸ νὰ ζητῶμεν νὰ τοὺς μετατρέψωμεν ἀπὸ καλλιεργητὲς καὶ γεωργοὺς εἰς ἄλλην τάξιν δὲν πιστεύω ὅτι θὰ λύσωμεν τὸ θέμα. Ἐπομένως πιστεύω ὅτι θὰ πρέπει νὰ γίνῃ μία σοβαρὰ μελέτη, καὶ ὑπάρχουν τρόποι, ἀλλ' ἴσως δὲν εἶναι τώρα ἡ ὥρα νὰ συζητηθῇ μὲ ποῖον τρόπον οἱ ἀγρόται, οἱ ὁποῖοι πραγματικὰ ἔχουν χάσει ὅλως διόλου τὰ μέσα ἐπιβιώσεώς των, θὰ πρέπει νὰ βοηθηθοῦν ἀπὸ τὸ κράτος διὰ νὰ συνεχίσουν τὸ ἐπάγγελμά των κατὰ κάποιον τρόπον.

"Οσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῶν χρεῶν, ἐνυποθήκων καὶ μή, πιστεύω ὅτι χρειάζονται ριζικὰ μέτρα. Ἡ ἰδική μου ἄποψις εἶναι ὅτι θὰ πρέπει νὰ κηρυχθῇ πλῆρες χρεωστάσιον δι' ἐκείνους τοὺς ὁποίους θὰ θεωρήσωμεν ὅτι πράγματι ἔχουν ἀνάγκην ἀνακουφίσεως ἀπὸ αὐτὰ τὰ χρέη, καὶ νὰ ἐξαιρεθοῦν μόνον τοῦ χρεωστασίου ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ δανειστὴς εἶναι χαμηλῆς οἰκονομικῆς ἀντοχῆς ἢ ἐὰν ὑπάρχῃ αὐτοδανεισμός, ὅπως συμβαίνῃ μὲ τὰ Συνεργατικὰ Ἱδρύματα, ὁπότε τὰ δάνεια αὐτὰ νὰ μεταφέρωνται εἰς τὸ δανειστικὸν ταμεῖον τὸ ὁποῖον γίνεται εἰσήγησις ἀπὸ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἱδρυθῇ. Ἐὰν ὅμως καὶ ἐφ' ὅσον τὰ δάνεια παρέχωνται εἴτε ἀπὸ Τραπέζας εἴτε ἀπὸ ἰδιώτας τῶν ὁποίων ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις εἶναι ἀρκετὰ ἀνθηρά, καὶ οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ ἀνθέξουν εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν θὰ εἰσπράττουν τόκους ἀπὸ αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι δὲν μποροῦν νὰ πληρώσουν τόκους, νομίζω ὅτι αὐτὸ τὸ ριζικὸν μέτρον δὲν εἶναι οὔτε ἀκατόρθωτον, καὶ εἶναι ἐπιθυμητὸν καὶ θὰ ἐπιφέρῃ τὰ ἀποτελέσματα τὰ ὁποῖα θέλομεν, θὰ ἐλαττώσῃ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην δανειοδοτήσεως, ἐπομένως οἱονδήποτε δάνειον ἔχουν διὰ δανειοδότησιν θὰ μπορέσῃ πλέον ἐπαρκῶς νὰ ἀνακουφίσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην δανειοδοτήσεως. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον μάλιστα ἐφαρμόζεται ἡ ἀρχὴ τὴν ὁποίαν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἔθεσεν ὅτι θὰ πρέπει τὸ βάρος νὰ ἀναληφθῇ ἀπὸ ὅλας τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ καὶ ἰδιαίτερα φυσικὰ ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν ἐχόντων. Δεδομένου δὲ ὅτι αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ δανεισταὶ οἱ πλούσιοι εἶναι ἀπὸ τὰς τάξεις τῶν ἐχόντων, ἂς βαστάξουν καὶ αὐτοὶ ἕνα μικρὸν βάρος διὰ τὴν ἀνακούφισιν τῶν Τουρκοπλήκτων, οὕτως ὥστε οἱαδήποτε Κυβερνητικὰ χρήματα ἀποδεσμευθοῦν διὰ τὴν δανειοδότησιν τῶν Τουρκοπλήκτων νὰ δοθοῦν εἰς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ ἐμπίπτουν εἰς αὐτὴν τὴν κατηγορίαν.

Αὐτὰ κύριε Πρόεδρε.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Συζητεῖται τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπλήκτων. "Οπως ἐλέχθη προηγουμένως ἡ ἔννοια «Τουρκόπληκτοι» δὲν εἶναι ἡ ἁρμόζουσα διὰ τὴν περίπτωσιν καὶ θὰ ἔπρεπε τὸ συζητούμενον θέμα ἢ πρόβλημα νὰ εἶναι γενικώτερον καὶ νὰ χαρακτηρίζεται πρόβλημα παθόντων λόγῳ τῆς καταστάσεως τὴν ὁποίαν ἐδημιούργησεν ἡ Τουρκικὴ ἀνταρσία. Ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν μὲ τὴν ἔννοιαν «Τουρκόπληκτοι» ἐννοοῦμεν ὅσους γενικῶς ὑπέστησαν ζημίαν εἴτε ἄμεσον εἴτε ἔμμεσον ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν παράνομον δρᾶσιν.

Τὸ πρόβλημα αὐτὸ εἶναι παγκύπριον καὶ ἔχει διάφορον ἔντασιν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ἡμεῖς οἱ Βουλευταὶ δὲν γνωρίζομεν τὴν πραγματικὴν ἱεράρχησιν τοῦ προβλήματος παρ' ὅλον ὅτι ἔχομεν πληροφορίας διὰ τὴν σοβαρότητά του εἰς τὰς διαφόρους περιοχάς.

Ἕκαστος ἀπὸ ἡμᾶς πρέπει νὰ γνωρίζῃ καλύτερα τὸ πρόβλημα εἰς τὴν ἐπαρχίαν τὴν ὁποίαν ἀντιπροσωπεύει—τοὐλάχιστον εἰς μίαν περιοχὴν τῆς ἐπαρχίας του—ὅλοι δὲ νὰ καλύπτωμεν τὴν Κύπρον ὁλόκληρον, ἐὰν ὁ καθένας περιορισθῇ εἰς μίαν περιοχήν. Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν περιοχὴν Ἀμμοχώστου καὶ εἰδικώτερον εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου, καὶ ἀπὸ ὅσα ἐλέχθησαν προηγουμένως ἐλπίζω νὰ καλυφθῇ ἡ ὑπόλοιπος περιοχή.

Εἰς τὴν ἐπαρχίαν Ἀμμοχώστου αἱ μεγάλαι ἑστίαι τῶν ἀνωμαλιῶν καὶ αἱ περιοχαὶ αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν τὰς μεγαλυτέρας ζημίας εἶναι ἡ περὶ τὴν παλαιὰν Ἀμμόχωστον περιοχή, ἡ περιοχὴ Λευκονοίκου, Μαραθοβούνου, Τρυπημένης, ἡ περιοχὴ Λύσης—Περγάμου καὶ εἰς μικρότερον βαθμὸν ἄλλαι περιοχαί. Αἱ περιοχαὶ ἐκτὸς τῆς περιοχῆς τῆς πόλεως Ἀμμοχώστου εἶναι καθαρῶς ἀγροτικαὶ καὶ αἱ μεγαλύτεραι ζημίαι τὰς ὁποίας ὑπέστησαν εἶναι κυρίως γεωργικαί. Ἡ ἀντιμετώπισις τῆς καταστάσεως εἰς τὰς περιοχὰς αὐτὰς εἶναι ἔργον κυρίως τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ κατὰ δεύτερον λόγον τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν πρέπει νὰ δώσῃ προστασίαν εἰς τοὺς ἀγρότας διὰ νὰ καλλιεργοῦν ἐν ἀσφαλείᾳ τὰ κτήματά των καὶ τὸ δεύτερον, δηλαδὴ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας, νὰ κάμνῃ ὅλας τὰς δυνατὰς παραχωρήσεις καὶ διευκολύνσεις εἰς τοὺς ἐπηρεαζομένους ἀγρότας. Αἱ Συνεργατικαὶ Ὁμοσπονδίαι καὶ δὴ ἡ Κεντρικὴ Συνεργατικὴ Τράπεζα νὰ κάμνῃ εἰς τοὺς πληγέντας ἀγρότας οἰκονομικὰς εὐκολίας πολὺ μεγαλυτέρας ἀπὸ τὰς συνηθισμένας ἔστω καὶ ἐὰν αὗται αἱ εὐκολίαι θὰ ἀποστερήσουν ἄλλας περιοχὰς ἀπὸ τὰς συνηθισμένας πιστώσεις. Ἐπιβάλλεται νὰ ἐφαρμοσθοῦν ἀρχαὶ κοινωνικῆς δικαιοσύνης τοὐλάχιστον εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ μὴ δημιουργηθοῦν προβλήματα δυσεπίλυτα, τόσον οἰκονομικὰ ὅσον καὶ κοινωνικά.

Εἰς τὴν περιοχὴν τῆς παλαιᾶς πόλεως Ἀμμοχώστου τὸ πρόβλημα εἶναι ἁπλοῦν, σαφὲς καὶ συγκεκριμένον. Λόγῳ τῶν Τουρκικῶν ἐκδηλώσεων εἶχον δημιουργηθῇ καταστροφαὶ καὶ ζημίαι αἱ ὁποῖαι μπορεῖ νὰ ταξινομηθοῦν εἰς τὰς ἀκολούθους κατηγορίας :

Πρῶτον, ἔχουν δημιουργηθῇ Τουρκόπληκτοι πρόσφυγες οἱ ὁποῖοι ἐγκατέλειψαν τὰς κατοικίας των καὶ ζοῦν ὅπου μπόρεσαν νὰ στεγασθοῦν εἰς διάφορα ἄλλα μέρη τῆς πόλεως εἴτε πληρώνοντες ἐνοίκιον εἴτε ὀφείλοντες τὸ ἐνοίκιον τὸ ὁποῖον ἀργὰ ἢ γρήγορα ὀφείλουν νὰ πληρώσουν. Ὅλοι αὐτοὶ εἶναι πτωχότατοι ἐργαζόμενοι χειρώνακτες καὶ ἀγωνίζονται νὰ ἐπιζήσουν προσωρινῶς ὑπὸ δανεικὴν ἢ ξένην στέγην. Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ὀφείλουν εἰς τὸ κράτος ἢ καὶ πληρώνουν εἰς τὸ κράτος κτηματικοὺς φόρους διὰ τὸ σπίτι των τὸ ὁποῖον ἐγκατέλειψαν ἤδη. Ἐπίσης πλεῖστοι χρεωστοῦν ἀκόμη τὰ χρήματα μὲ τὰ ὁποῖα ἔκτισαν τὸ σπίτι των. Ἔχουν δηλαδὴ τὸ δρᾶμα τῆς προσφυγιᾶς καὶ τὸ δρᾶμα τοῦ χρεώστη, γιὰ κάτι ποὺ δὲν τὸ κατέχουν. Πιστωτὴς εἶναι ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ τὸ κράτος, διότι ἔχει νὰ παίρνῃ φόρους, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη μεριὰ ὁ δανειστὴς ἀπὸ τὸν ὁποῖον ἐλήφθησαν τὰ χρήματα διὰ νὰ κτισθῇ τὸ σπίτι.
Εἶναι γνωστὸν ὅτι τὰ σπίτια αὐτὰ χρησιμοποιοῦνται ἤδη ὑπὸ τῶν Τούρκων χωρὶς καμμίαν πληρωμὴν ἐνοικίου ἢ ἄλλης μορφῆς ἀποζημίωσιν καὶ χωρὶς συντήρησιν τοῦ κτιρίου.

Δεύτερον, ἔχομεν τὴν τάξιν τῶν παθόντων οἱ ὁποῖοι ἔχουν σπίτια εἰς τὴν γειτονικὴν πρὸς τὴν Τουρκικὴν περιοχὴν συνοικίαν. Τὰ σπίτια λόγῳ τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως ἐγκατελείφθησαν ἀπὸ τοὺς ἰδιοκτήτας καὶ κατελήφθησαν τῇ συστάσει, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, ὑπευθύνων προσώπων ὑπὸ οἰκογενειῶν προσφυγοποιηθέντων. Οἱ ἰδιοκτῆται αὐτοὶ δὲν εἰσπράττουν κανένα ποσὸν ὡς ἐνοίκιον ἢ ὡς ἀποζημίωσιν οὔτε ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν οὔτε ἀπὸ τοὺς ἐνοίκους τῶν κα-

τοικιῶν, οὔτε κανένας φροντίζει διὰ τὰς ἐπισκευὰς τῶν σπιτιῶν των. Τὸ ἴδιον ἰσχύει καὶ δι' αὐτοὺς ὅσον ἀφορᾷ τοὺς κτηματικοὺς φόρους καὶ τὰ χρέη πρὸς τοὺς ἰδιώτας καθόσον, ὅπως εἶπα ἀνωτέρω, τὰ περισσότερα σπίτια ἐκτίσθησαν μὲ χρέος.

Ὑπάρχουν, τρίτον, καὶ παθόντες ἀπὸ τὰς ἐνεργείας αὐτῆς ταύτης τῆς πολιτείας, διότι ἡ πολιτεία ἦτο ἀνάγκη κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς κρίσεως νὰ καταλάβῃ ὡρισμένα κτίρια διὰ τὴν χρῆσιν δημοσίων ὑπηρεσιῶν. Πλεῖστα σπίτια κατελήφθησαν ὑπὸ ἐκπροσώπων τοῦ κράτους χάριν προστασίας καὶ χάριν ἀσφαλείας. Διὰ τὴν κατοχὴν αὐτὴν δὲν ἐπληρώθη καμμία ἀποζημίωσις ἀπὸ τὸ κράτος πρὸς τοὺς ἰδιοκτήτας οὔτε ὡς ἐνοίκιον οὔτε ὡς δαπάνη διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ συντήρησιν διὰ ζημίας αἱ ὁποῖαι ἐπροξενήθησαν εἰς τὰ ὑποστατικὰ λόγῳ τῆς χρησιμοποιήσεώς των ὑπὸ ὀργάνων καὶ κατ' ἐντολὴν τοῦ κράτους.

Τέλος, ὑπάρχουν καὶ ζημίαι αἱ ὁποῖαι ἐπροξενήθησαν λόγῳ δυσκολίας νὰ διατηρηθῇ ὁ βαθμὸς ἀσφαλείας τῶν πολιτῶν ὁ ὁποῖος ὑπῆρχε πρὸ τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ 1963. Λόγῳ αὐτῆς τῆς ἀδυναμίας αἱ περιοχαὶ αἱ κατοικήσιμοι εἰς τὴν λεωφόρον Σαλαμῖνος ἔχασαν τὴν οἰκονομικήν των σημασίαν καὶ οἱ κάτοχοι περιουσιῶν ἤλλαξαν ἐπίπεδον οἰκονομικῆς ὑποστάσεως. Ἔχουν κατέβει τόσον πολὺ χαμηλὰ καὶ εἰς μερικοὺς γεννᾶται ζήτημα ὑπάρξεως.

Αἱ διάφοροι αὐταὶ καταστάσεις ἔχουν καὶ διάφορον ἀνάγκην βοηθείας καὶ ὁ τρόπος ἀντιμετωπίσεώς των πρέπει νὰ εἶναι ἀντίστοιχος. Αἱ περιπτώσεις τῆς Ἀμμοχώστου πρέπει βεβαίως νὰ ἐνταχθοῦν μέσα εἰς τὰ γενικώτερα πλαίσια τῶν παθόντων ἀπὸ τὴν κατάστασιν καὶ νὰ τύχουν ἀντιστοίχου καὶ ἀναλόγου μεταχειρίσεως. Πάντως γενικῶς ἐπιβάλλεται ἐπέμβασις καὶ ἐκδήλωσις ἐνεργοῦ καὶ ἐμπράκτου ἐνδιαφέροντος τὸ ὁποῖον νὰ κλιμακωθῇ καὶ τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν τὸ συντομώτερον. Ἐπιβάλλεται ἄμεσος συμπαράστασις οὐσιαστικῆς σημασίας καὶ οἰκονομικῆς βοηθείας. Τὸ κράτος ὀφείλει νὰ δώσῃ καὶ ἀπὸ τὸ ὑστέρημά του ἐν ἀνάγκῃ πρὸς τοὺς πληγέντας. Πρέπει νὰ λάβῃ μέτρα ὥστε ἡ θυσία τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν καὶ ἐξακολουθοῦν νὰ ὑφίστανται πολλοὶ νὰ κατανεμηθῇ εἰς ὅλον τὸν λαόν, εἰς ὅλους τοὺς φορολογουμένους. Αὐτὸ θὰ συντείνῃ εἰς τὸ νὰ ἀνακουφισθοῦν οἱ πολὺ πληγέντες χωρὶς σχεδὸν νὰ γίνῃ τοῦτο αἰσθητὸν εἰς τὸ σύνολον. Ἐὰν ὅμως γίνῃ καὶ αἰσθητὸν τότε θὰ προέλθῃ τὸ καλὸν ὅτι θὰ ἀντιληφθοῦν ὅλοι οἱ Κύπριοι τὴν σημασίαν τῆς θυσίας τὴν ὁποίαν ὑφίστανται μερικοί, καὶ θὰ ἐκτιμοῦν τὴν σημασίαν τῆς θυσίας αὐτῆς κατὰ τὸν ἀπαιτούμενον τρόπον.

Ἕνα στοιχειῶδες καὶ εὔκολον μέτρον εἶναι νὰ χαρισθοῦν οἱ κτηματικοὶ φόροι τῶν πληγέντων. Ἄλλο μέτρον εἶναι ἡ παραχώρησις δανείων ἀτόκων ἢ μὲ χαμηλὸν τόκον εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην ἢ κινδυνεύοντας νὰ ὑποστοῦν μεγαλυτέρας καταστροφάς. Πρέπει νὰ ἐξετασθοῦν καὶ ἱκανοποιηθοῦν αἱ περιπτώσεις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἔχουν χρηματικὰς ἀνάγκας καὶ ὑπέστησαν πραγματικὴν ζημίαν καὶ ἐπίσης ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπέστησαν ζημίας λόγῳ τῆς ἐξ ἀνάγκης ἐπεμβάσεως αὐτοῦ τούτου τοῦ κράτους.

Ὅλα ὅσα λέγομεν βεβαίως εἶναι ἁπλᾶ καὶ εἶναι καὶ γνωστὰ εἰς τὰς ἀρχάς· ἀρκεῖ ὀλίγη θέλησις καὶ οἰκονομικὴ εὐχέρεια. Τὴν θέλησιν θὰ τὴν ἐκδηλώσῃ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία καὶ τὴν νομοθεσίαν καὶ ἐξουσιοδότησιν διὰ τὴν διάθεσιν πιστώσεων θὰ τὴν κάμῃ ἡ Βουλή.

Εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλὴν νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν διάθεσιν τῶν ἀπαιτουμένων χρημάτων ὡς διάθεσιν πιστώσεων δι' ἀνάπτυξιν καὶ νὰ τὴν ἐγκρίνῃ χωρὶς δισταγμόν.

Εἶναι ἀνάπτυξις, κύριοι, αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, εἶναι κοινωνικὴ ἀνάπτυξις καὶ πρόοδος. Εἶναι πολιτισμὸς νὰ κατανέμωνται αἱ θυσίαι εἰς ὅλον τὸν λαὸν καὶ ὄχι μόνον εἰς τοὺς ἀτυχήσαντας, καὶ μάλιστα τοὺς ἀτυχήσαντας καὶ ἑτοίμους νὰ δέχωνται νὰ συνεχίσουν τὰς θυσίας των διὰ τὸ γενικὸν οἰκονομικὸν καὶ ἐθνικὸν καλόν.

"Οταν ὑπάρχουν ἄνθρωποι χρεωμένοι χωρὶς στέγην, χωρὶς πόρους, οἱ ὁποῖοι συμμορφοῦνται πρὸς τὰς ὑποδείξεις καὶ δὲν διαθέτουν τὴν χρεωμένην περιουσίαν των παρὰ τὰς δελεαστικὰς προσφορὰς ποὺ ἔχουν ἀπὸ ἐχθροὺς τῆς Κύπρου, οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ κάμνουν ἐθνικὸν καθῆκον διὰ τὴν ὠφέλειαν ὅλων μας. Ἡμεῖς, διερωτῶμαι ἐὰν ἔχωμεν ὑποστῆ ἀναλόγους θυσίας. Οὔτε ἡμεῖς ὡς Βουλευταὶ οὔτε ἄλλος εὐκατάστατος πολίτης συμπαρεστάθη ἀρκετά, καὶ δὲν νοεῖται πολιτεία μὲ αὐτὰς τὰς συνθήκας κατανομῆς τῶν εὐθυνῶν καὶ τῶν προνομίων.

Ἐπείγει νὰ δοθοῦν ἐντολαὶ εἰς τὰς εἰδικὰς Ἐπιτροπὰς τῆς Βουλῆς καὶ ἄλλας νὰ ἐπεκταθοῦν εἰς τὴν μελέτην τοῦ προβλήματος καὶ νὰ δοθοῦν ἐν ἀνάγκη ἐξουσίαι νὰ εἰσηγηθοῦν νομοθετικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπλήκτων εἶναι σοβαρὸν πρόβλημα ποὺ ἐπηρεάζει χιλιάδες πρόσωπα τῶν πόλεων καὶ τῆς ὑπαίθρου. Σοβαρὸν πρόβλημα γιατὶ πολλοὶ συμπατριῶτες μας ἀπὸ τὴν τούρκικην ἀνταρσίαν ἔχασαν τὲς περιουσίες τους, τὰ σπίτια, τὰ χωράφια καὶ τὰ ἐργαστήριά τους. Σὲ ἑκατομμύρια λίρες ἀνέρχονται αὐτὲς οἱ καταστροφές.

Ἡ "Εκθεση τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς θίγει τὴν οὐσία τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ εἶναι ἀρκετὰ λεπτομερειακή. "Εχουν ἰδιαίτερη σημασία οἱ δύο διαπιστώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὅτι δυστυχῶς δὲν προβλέπεται ὅτι ἡ ὑπάρχουσα ἐκκρεμότης θὰ τερματισθῆ συντόμως καὶ ὅτι λόγῳ τῆς παρατάσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ὑπὸ ἐξέταση θέμα ρυθμισθῆ διὰ κρατικῆς ἐπεμβάσης. Μὲ βάση αὐτὲς τὲς ὀρθὲς διαπιστώσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιβάλλεται ἡ ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος μὲ κρατικὰ μέτρα βοηθείας. Εἶναι ὅπως εἴπαμεν ἕνα πολὺ σοβαρὸ πρόβλημα καὶ πολύπλευρο. "Ομως πρέπει νὰ κάμωμεν ἐπίσης τὴν διαπίστωση ὅτι καθυστερήσαμεν νὰ τὸ προωθήσωμεν. Ὑπάρχουν καὶ τὰ δικαιολογητικά, ὅμως ὑπῆρξε καθυστέρηση. Ἡ βάση γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος πρέπει νὰ εἶναι οἱ προτάσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μὲ τὲς συμπληρωματικὲς εἰσηγήσεις τῶν ἐνδιαφερομένων ἐπιτροπῶν τῶν Τουρκοπλήκτων καὶ τῶν Βουλευτῶν. Τὰ μέτρα καὶ ἡ βοήθεια πρέπει νὰ εἶναι τέτοια ποὺ νὰ δίνουν πραγματικὴ ἀνακούφιση στοὺς πληγέντας. Μὲ βάση αὐτὴ τὴν ἀρχὴ θὰ πῶ μερικὲς ἀπόψεις ὅσον ἀφορᾶ τοὺς πληγέντες γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους.

Πάρα πολλοὶ γεωργοὶ καὶ κτηνοτρόφοι ἔχουν στερηθῆ τῆς γῆς τους γιὰ καλλιέργεια καὶ βόσκηση τῶν ζώων τους ἀπὸ τὴν τούρκικη ἀνταρσία. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ὁλόκληρα γεωργικὰ συγκροτήματα, ὅπως ἡ ἔπαυλη τῆς Ὀνήσιας, περβόλια μὲ κήπους ἐσπεριδοειδῶν ὅπως στὴν Ἀμμόχωστον καὶ Λεύκαν, ἐκτάσεις μὲ χαρουπόδενδρα καὶ ἐλαιόδενδρα στὰ χωριὰ τῆς Κερύνειας καὶ σὲ ἄλλες περιοχὲς ἔχουν καταληφθῆ ἀπὸ τοὺς Τούρκους. Σὲ πάνω ἀπὸ 50,000 σκάλες γῆς ἀνέρχονται τὰ κτήματα ποὺ τὰ στερήθηκαν οἱ γεωργοὶ καὶ σὲ πάνω ἀπὸ 40.000 οἱ σκάλες γῆς βοσκοτόπων ποὺ τὲς στερήθηκαν οἱ κτηνοτρόφοι. Γιὰ παράδειγμα στὸ Δίκωμο πάνω ἀπὸ 10.000 σκάλες, στὸν Γερόλακκο 6.000 σκάλες καὶ στὸν Τράχωνα πάνω ἀπὸ 4.000 σκάλες. Οἱ γεωργοὶ καὶ οἱ κτηνοτρόφοι αὐτῶν τῶν χωριῶν ἔπαθαν ἕνα σοβαρὸ οἰκονομικὸ πλῆγμα. Μειώθηκε τὸ εἰσόδημά τους, βούλιαξαν στὰ χρέη, ἀρκετοὶ σχεδὸν ξεκληρίστηκαν καὶ ἕνας ἀριθμὸς κτηνοτρόφων ὑποχρεώθηκαν νὰ πουλήσουν τὰ κοπάδια τους. Ἡ ἔπαυλις τῆς Ὀνήσιας καταστράφηκε ὁλοσχερῶς μὲ ζημιὲς πάνω ἀπὸ 60.000

λίρες. Γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συνεχίσουν τὸ ἐπάγγελμά τους οἱ γεωργοὶ ὑποχρεώνονται νὰ ἐνοικιάσουν γῆν, πληρώνοντας διπλάσιον ἐνοίκιον καὶ οἱ κτηνοτρόφοι ἀγοράζουν συνεχῶς ζωοτροφὲς γιὰ νὰ κρατήσουν τὰ ζῶα τους στὴν ζωή. Ἡ οἰκονομικὴ κατάσταση τῶν Τουρκοπλήκτων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων σὲ ἀρκετὲς περιπτώσεις εἶναι ἀπελπιστική. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεση βοήθεια τῆς Κυβέρνησης.

Συμπληρωματικὰ μὲ τὲς εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς προτείνομεν ἐπίσης ὅπως δίδεται κατὰ σκάλαν βοήθεια στοὺς γεωργοὺς ποὺ στερήθησαν τὴν γῆν τους στὴν διάρκεια τῆς ἀνταρσίας, πάνω στὴν βάση τῆς βοήθειας ποὺ δίνομεν στοὺς ἀνομβριόπληκτους ἀγρότες ποὺ παθαίνουν ὁλικὴν καταστροφὴν τῶν σιτηρῶν τους.

Δεύτερον, νὰ βοηθηθοῦν οἱ κτηνοτρόφοι τῶν Τουρκοπλήκτων περιοχῶν μὲ ἐπιχορηγημένες ζωοτροφές, Κυβερνητικὴν βοήθειαν γιὰ βόσκηση σὲ βοσκοτόπους καὶ γιὰ ὅσους ἔχασαν τὰ ζῶα τους βοήθεια γιὰ νὰ τὰ ἀντικαταστήσουν.

Τρίτον, ὅσον ἀφορᾷ τὰ χρέη τῶν Τουρκοπλήκτων γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων ἕνας πολὺ μικρὸς ἀριθμὸς θὰ ὠφεληθῇ ἀπὸ τὲς προτάσεις (δ) καὶ (ε) τῆς Ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν σελίδα 16 τῆς Ἔκθεσης. Γιὰ παράδειγμα στὸν Γερόλακκο ἀπὸ σύνολο 100 περίπου γεωργῶν ποὺ ἔχουν χάσει τὰ χωράφια τους τὰ ὁποῖα ἔχουν καταληφθῇ ἀπὸ τοὺς Τούρκους, μόνον τρεῖς θὰ ὠφεληθοῦν ἀπὸ τὴν τροποποίηση τοῦ Νόμου περὶ Ἀγροτῶν Ὀφειλετῶν. Τὰ πιὸ πολλὰ χρέη ὀφείλονται ἀπὸ τοὺς γεωργοὺς σὲ ἰδιῶτες, ἐμπόρους καὶ εἰσαγωγεῖς μηχανημάτων, ποὺ δὲν ἀποτάθηκαν γι' αὐτοὺς στὰ δικαστήρια, καὶ στὲς Συνεργατικές. Γι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ἕνα μέτρον ἀνακούφισης γιὰ τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους θὰ ἦταν ἡ ἀναστολὴ πληρωμῆς αὐτῶν τῶν χρεῶν σὲ ἰδιῶτες καὶ σὲ Συνεργατικές, ὅσες νομικὲς δυσκολίες καὶ ἂν ὑπάρχουν, δίχως πληρωμὴ τόκων σὲ ὅλην τὴν διάρκεια τῆς ἀνταρσίας.

Μὲ αὐτὲς τὲς συμπληρωματικὲς εἰσηγήσεις μας καὶ μὲ τὲς προτάσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἰδιαίτερα μὲ τὴν ἵδρυσιν Κυβερνητικοῦ ταμείου δανειοδοτήσεως μὲ χαμηλὸν τόκον, καὶ τὴν εἰσήγησιν ὅπως ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀνάπτυξης δίδῃ προτεραιότητα στὴν κατασκευὴ ἔργων στὲς πληγεῖσες περιοχὲς θὰ ὑπάρξῃ κάποια ἀνακούφιση γιὰ τὲς ἑκατοντάδες τῶν γεωργοκτηνοτρόφων ποὺ ἔχουν πληγῇ σὲ ἀρκετὰ χωριά.

Τελικὰ προτείνομεν ὅπως στὴν νομοθεσία ποὺ θὰ ἑτοιμασθῇ ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση γιὰ βοήθεια τῶν Τουρκοπλήκτων ληφθῇ πρόνοια γιὰ τὴν σύστασιν εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς γιὰ τὴν ἐξέταση ὅλων τῶν περιπτώσεων καὶ τὴν ἐφαρμογὴ τῶν μέτρων βοηθείας.

Αὐτὰ ὡς προσωρινὰ μέτρα βοήθειας. Παράλληλα θὰ πρέπει ἀπὸ τώρα ἡ Κυβέρνηση καὶ ἡ Βουλὴ νὰ ἑτοιμάσουν μελέτην γιὰ οὐσιαστικὴν ἀντιμετώπιση καὶ λύση τοῦ προβλήματος μὲ παροχὴν ἐπανορθώσεων μὲ βάση ὀρθὰ καὶ ἐφικτὰ κριτήρια μετὰ τὴν λύση τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Γιαμάκης ἔχει τὸν λόγον.

Ι. ΓΙΑΜΑΚΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί.

Δὲν ὑπάρχει οὔτε ἐλαχίστη ἀμφιβολία ὅτι ὅλοι συμφωνοῦμεν ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα εἶναι πολὺ σοβαρὸν καὶ ὅτι χρήζει ἀμέσου καὶ ἀποτελεσματικῆς ἀντιμετωπίσεως καὶ λύσεως. Ἀπὸ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς καὶ ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις καὶ εἰσηγήσεις

τόσον τῆς Παγκυπρίου Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως ὅσον καὶ ὑπὸ ἀτόμων καὶ ὀργανισμῶν, πιστεύω ὅτι ὑπάρχει δυνατότης ἱκανοποιητικῆς ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος, διότι ἐξεφράσθησαν πολὺ ἐποικοδομητικαὶ ἀπόψεις. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία πρέπει νὰ διορίσῃ εἰδικὴν Ἐπιτροπὴν ἀποτελουμένην ἐξ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως, τῆς Βουλῆς καὶ τῶν Τουρκοπλήκτων ἡ ὁποία νὰ μελετήσῃ ὅλας τὰς ἀπόψεις καὶ εἰσηγήσεις καὶ υἱοθετήσῃ ὅλα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ νὰ λυθῇ τὸ πρόβλημα τοῦτο.

Νομίζω ὅτι οἱ λόγοι καὶ αἱ ἐκδηλώσεις συμπαθείας πλέον πρὸς τοὺς Τουρκοπλήκτους δὲν εἶναι ἀρκετά. Ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ τονίσῃ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐπείγει καὶ ὅτι πρέπει συντόμως νὰ λάβῃ τὴν ἄγουσαν πρὸς τὴν λύσιν του.

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Συμφωνῶ πλήρως μὲ τὴν σύστασιν ταμείου δανειοδοτήσεως ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἔχων ὑπ' ὄψιν μου τὰ ἀναφερθέντα ὑπὸ μερικῶν ἀγορητῶν ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὸ πρόβλημα ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν Κυπρίων, οἵτινες ὑπέστησαν ζημίας κατὰ τὴν ἀνταρσίαν, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἐπιπροσθέτως τῶν ἄλλων φορολογικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα θὰ ἐπιβάλῃ ἡ Κυβέρνησις, ἐπιβάλῃ εἰδικὸν τέλος ἐκ μερικῶν μίλς ἐπὶ κάθε γραμματοσήμου τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖται. Τοῦτο δὲν θὰ εἶναι μεγάλη οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις καὶ πιστεύω ὅτι ὁ λαὸς θὰ τὸ ἀποδεχθῇ μεθ' ἱκανοποιήσεως. Τὸ μέτρον τοῦτο θὰ ἐνισχύσῃ κατὰ κάποιον τρόπον τὸ ταμεῖον ἀνακουφίσεως τῶν Τουρκοπλήκτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Προτοῦ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν ἔντιμον Βουλευτὴν κ. Μιχαλάκην Σαββίδην νὰ δευτερολογήσῃ, θὰ ἐξασκήσω τὸ δικαίωμά μου νὰ ἀγορεύσω ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὸν πρεσβύτερον τῶν Βουλευτῶν ὅπως μὲ ἀντικαταστήσῃ ἐφ' ὅσον ὁ Πρόεδρος τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἀπουσιάζει.

(Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Πρόεδρον)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ ἐξέτασιν θέμα ἀσφαλῶς εἶναι περίπλοκον, δύσκολον καὶ ἐπιπροσθέτως εἶναι ἀνάγκη ὅπως λυθῇ τὸ δυνατὸν συντομώτερον.

Νομίζω ὅμως ὅτι διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὸ πρόβλημα μὲ ρεαλισμὸν καὶ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ ὀρθὰ συμπεράσματα, εἶναι ἀνάγκη νὰ λάβωμεν τὴν ἀπόφασιν ὅτι δὲν πρέπει νὰ δημοκοπήσωμεν ἀλλὰ νὰ προχωρήσωμεν μὲ σταθερὰ βήματα καὶ νὰ νομοθετήσωμεν.

Ἤκουσα τὰς ἀπόψεις τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν, ἀνέγνωσα μετὰ προσοχῆς τὴν ἔκθεσιν ἢ μᾶλλον τὰς παρατηρήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Τουρκοπλήκτων ἐπὶ τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ πιστεύω ὅτι ἔφθασεν ἡ ὥρα νὰ λάβωμεν ὡρισμένας βασικὰς ἀποφάσεις καὶ νὰ χαράξωμεν τὸν δρόμον τὸν ὁποῖον θὰ ἀκολουθήσωμεν ἐὰν πρόκειται νὰ λύσωμεν ἢ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν ἐντὸς συντόμου χρονικοῦ διαστήματος τὸ πρόβλημα τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ἐν πρώτοις θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου ἀλλὰ περὶ Ἐκθέσεως τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἀπεφεύχθη ὅπως δοθῇ οἱοσδήποτε ὁρισμὸς τοῦ ὅρου «Τουρκό-

πληκτος», διότι αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι θὰ συντάξουν τὸ Νομοσχέδιον ἀφοῦ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀναφέρει ἡ ἔκθεσις καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ βγάλουν τὸ συμπέρασμα ποῖος πρέπει νὰ εἶναι ὁ ὁρισμὸς τοῦ Τουρκοπλήκτου.

Τὸ δεύτερον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω, τὸ καὶ βασικώτερον, εἶναι τὸ θέμα τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν χρεῶν τῶν Τουρκοπλήκτων. Ἡ Ἐπιτροπὴ ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ θέμα αὐτὸ δὲν διετύπωσεν εἰς τὴν ἔκθεσιν εἰσηγήσεις, διὰ σκοποὺς τακτικῆς. Καὶ πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο σφάλμα νὰ εἰσηγηθῶμεν εἰς τὸ παρὸν στάδιον οἱονδήποτε μέτρον προτοῦ καταλήξωμεν οἱ ἴδιοι εἰς θετικὰς ἀποφάσεις. Ἡ εἰσήγησις μέτρων τὰ ὁποῖα δυνατὸν νὰ καθυστερήσουν λόγῳ τῆς ἀνάγκης συντάξεως Νομοσχεδίων, συζητήσεως καὶ ψηφίσεως, θὰ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῶν ἰδίων τῶν Τουρκοπλήκτων, διότι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ὠθήσῃ ὡρισμένους δανειστὰς εἰς τὸ νὰ λάβουν νομικὰ μέτρα διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ λαβεῖν των καὶ τοιουτοτρόπως νὰ δημιουργήσωμεν μίαν ἄλλην κατάστασιν.

Βασικὴ προϋπόθεσις τῆς ἐκθέσεως τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς εἶναι ἡ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος τῶν Τουρκοπλήκτων ὡς θέματος ἀνακουφίσεως καὶ οὐχὶ ἡ ριζικὴ ἐπίλυσίς του. Διὰ νὰ ἀντιμετωπισθῇ ριζικῶς τὸ θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων εἶναι ἀνάγκη, πρῶτον, νὰ γίνῃ ἐπισταμένη ἔρευνα τῶν ζημιῶν τὰς ὁποίας ὑπέστησαν καί, δεύτερον, νὰ ἐξευρεθῇ χρηματικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀπὸ ἕνα πρόχειρον ὑπολογισμὸν πρέπει νὰ ὑπερβαίνῃ τὰ £3.000.000.

Ἡ εἰκὼν ἡ ὁποία ἐμφανίζεται ἐκ τῶν κατατεθέντων στοιχείων τῶν Τουρκοπλήκτων ἐν σχέσει μὲ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν—καὶ διαβεβαιῶ τὰ ἔντιμα μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι κατηνάλωσα σωρείαν νυκτερινῶν ὡρῶν διὰ νὰ διεξέλθω τὰ στοιχεῖα—εἶναι πολὺ πτωχή, διότι δὲν δίδονται λεπτομέρειαι τῶν στοιχείων ἀλλὰ ἁπλῶς εἷς ἕκαστος ἀναφέρει εἰς γενικὰς γραμμὰς τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη. Σύγκρισις τῶν κατατεθέντων στοιχείων ὑπὸ τῶν Τουρκοπλήκτων μὲ τὰς καταθέσεις αἱ ὁποῖαι ἐδόθησαν εἰς τὴν Ἀστυνομίαν δεικνύει ἀμέσως μίαν τεραστίαν διαφορὰν εἰς τὸ ὕψος τῶν ζημιῶν.

Ἀλλὰ πέραν τούτου, ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκίνητον περιουσίαν ἡ ὁποία παρέμεινεν εἰς τὸν Τουρκικὸν τομέα, δὲν εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ὑπολογισθῇ ἡ ζημία τὴν ὁποίαν ὑπέστη οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ προβλέψῃ τις ἐὰν ἡ ἀκίνητος περιουσία αὐτὴ θὰ ὑφίσταται μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος, εἰς ποίαν κατάστασιν θὰ ὑφίσταται καὶ ποία θὰ εἶναι ἡ πραγματική της ἀξία. Ἑπομένως εἰς τὸ παρὸν στάδιον οἱαδήποτε προσπάθεια ἀποζημιώσεως τῶν Τουρκοπλήκτων θὰ βασίζεται ἐπὶ ἐσφαλμένων δεδομένων λόγῳ τοῦ ἀδυνάτου τῆς διαπιστώσεως τῶν πραγματικῶν γεγονότων.

Ἐπὶ πλέον ἂς μὴ λησμονῶμεν ὅτι τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα δὲν ἔχει ἀκόμη λυθῇ. Οὐδεὶς δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ προβλέψῃ ὅτι δὲν θὰ ὑπάρξουν καὶ ἄλλαι ζημίαι. "Ολοι εὐχόμεθα τὸ ἐναντίον, ἀλλὰ οὐδεὶς δύναται νὰ προβλέψῃ τὸ μέγεθος τῆς ζημίας ἡ ὁποία δυνατὸν νὰ προκύψῃ εἰς περίπτωσιν Τουρκικῆς εἰσβολῆς, καὶ ἑπομένως δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποζημιωθῇ τώρα μία τάξις χωρὶς νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ γνωρίζωμεν τὸ μέγεθος τῆς ὁλικῆς ζημίας ἡ ὁποία δυνατὸν νὰ προκύψῃ.

Ἐξήτασα πῶς ἀντεμετώπισαν ἄλλαι χῶραι θέματα παρομοίας φύσεως, καὶ εἰς οὐδεμίαν περίπτωσιν ἐλύθη ριζικῶς τὸ πρόβλημα τῶν παθόντων πρὸ τῆς λήξεως τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τὴν ὁποίαν αἱ χῶραι αὗται ἀντεμετώπισαν. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν Δυτικὴν Γερμανίαν, ἡ ὁποία μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου ἐθέσπισε νομοθεσίαν διὰ τὴν ἐξίσωσιν τῶν ἐκ τοῦ πολέμου προκυψάντων βαρῶν καὶ εἰς πολλὰ ἄλλα κράτη. Ἑπομένως θὰ εἶναι ἁπλῶς δημαγωγία ἐὰν δώσωμεν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἴμεθα εἰς θέσιν ἢ ὅτι εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἀποζημιωθοῦν οἱ Τουρκόπληκτοι διὰ τὰς ζημίας τὰς ὁποίας ὑπέστησαν.

Ἐξητάσαμεν μετὰ μεγάλης προσοχῆς τὰ μέτρα ἀνακουφίσεως. Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν πρότασιν διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἐνοικίων. Ὀρθῶς ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Ζιαρτίδης ἀνέφερεν ὅτι ἡ καταβολὴ τῶν ἐνοικίων τῶν Τουρκοπλήκτων, καὶ μάλιστα ἡ ἀναδρομικὴ καταβολή, δὲν εἶναι θέμα ἀνακουφίσεως ἀλλὰ θέμα ἀποζημιώσεως διὰ τῆς ἀναπληρώσεως ἀπολεσθέντος εἰσοδήματος.

Τὸ κεντρικὸν σημεῖον τῆς ἐκθέσεως εἶναι ἡ προσπάθεια ὅπως ἐξευρεθῇ ἀρχικῶς ἓν ποσὸν ἐκ £500.000 διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἡ δανειοδότησις τῶν Τουρκοπλήκτων μὲ χαμηλὸν τόκον ὅπως προτείνῃ ἡ ἔκθεσις. Ἐάν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, κατορθώσωμεν νὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὴν ἵδρυσιν ἑνὸς ταμείου, τὸ ὁποῖον ταμεῖον νὰ δανειοδοτήσῃ τοὺς Τουρκοπλήκτους, τότε πιστεύω ὅτι πολλὰ ἀπὸ τὰ πλέον βασικὰ των προβλήματα θὰ τὰ ἀντιμετωπίσωμεν. Τὰ μέτρα ἀνακουφίσεως τὰ ὁποῖα εἰσηγούμεθα εἶναι τοιαύτης φύσεως, ὥστε ἄνκαι εἶναι μέτρα ἀνακουφίσεως ἐν τούτοις λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Τουρκόπληκτοι ἔχουν ἀπολέσει εἰσοδήματα, καὶ προτείνονται ὄχι μόνον διὰ τοὺς ἀπόρους ἀλλ' ὡρισμένα ἐξ αὐτῶν δι' ὅλους τοὺς Τουρκοπλήκτους. Π.χ. ἡ παροχὴ δωρεὰν παιδείας εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας δὲν εἶναι μέτρον διὰ τὸ ὁποῖον προτείνομεν νὰ ἐξετασθῇ ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις ἑνὸς ἑκάστου, ἀλλὰ ἀφορᾷ εἰς ὅλους τοὺς Τουρκοπλήκτους. Καὶ ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα αὐτὸ ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ σχολῶν Μέσης Παιδείας ἐννοοῦμεν ὅλας τὰς σχολὰς Μέσης Παιδείας, κρατικὰς ἢ μή.

Ἐτέθη τὸ ἐρώτημα κατὰ πόσον τὰ μέτρα αὐτὰ συνεζητήθησαν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ ποῖαι αἱ ἀπόψεις καὶ παρατηρήσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

Ὡρισμένα ἐκ τῶν μέτρων εἶναι φανερὸν ὅτι δὲν μποροῦν νὰ ληφθοῦν χωρὶς νὰ ἐγκριθοῦν καὶ ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Π.χ. ἡ ἵδρυσις ταμείου ἐκ £500.000 ἢ μεγαλυτέρου ἢ μικροτέρου ποσοῦ, δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ διὰ νόμου ὑπὸ τῆς Βουλῆς χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ ἔγκρισις τῆς Κυβερνήσεως, διότι ὡς γνωστὸν ἡ Βουλὴ δὲν δύναται νὰ αὐξήσῃ τὸν ἐτήσιον προϋπολογισμόν. Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ εἶναι ἀνάγκη ὅπως συντονίσωμεν τὰς ἐνεργείας μας μὲ τὴν Κυβέρνησιν καὶ θὰ προτείνω, ἐὰν αἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ὅπως ἐξουσιοδοτηθοῦν ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἡ εἰδικῶς συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ νὰ προωθήσουν τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως τοῦ ταμείου μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν. Ἄλλα ὅμως μέτρα τὰ ὁποῖα εἰσηγούμεθα, δὲν χρειάζονται τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας· θὰ εἴμεθα ἀσφαλῶς ἕτοιμοι νὰ ἀκούσωμεν τὰς ἀπόψεις της, τὰς εἰσηγήσεις της, ἀλλὰ ἡ εὐθύνη εἶναι ἰδική μας. Ἡμεῖς ἔχομεν καθῆκον νὰ λάβωμεν ἀποφάσεις καὶ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων νομοθετικῶν μέτρων. Ἡ παραχώρησις π.χ. δωρεὰν παιδείας εἰς τὰ τέκνα Τουρκοπλήκτων δὲν εἶναι θέμα αὐξήσεως τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ ἑπομένως μπορεῖ ἡ ἰδία ἡ Βουλὴ νὰ τὸ χειρισθῇ.

Ἐπίσης ἡ εἰσήγησις ὅπως ἀφαιρῆται ἀπὸ τὸ φορολογητέον εἰσόδημα τῶν Τουρκοπλήκτων οἱονδήποτε ποσὸν καταβάλλουν διὰ σκοποὺς ἐνοικίου εἶναι μείωσις ἐσόδων καὶ ὄχι αὔξησις δαπανῶν, καὶ ἑπομένως δὲν χρειάζεται τὴν ἔγκρισιν τῆς Κυβερνήσεως. Τὸ ἴδιον δι' ὅλα τὰ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς προτεινόμενα μέτρα. Ἑπομένως εἶναι ἀνάγκη, ἐὰν ἡ Βουλὴ ἐγκρίνῃ τὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν τῶν ἀναγκαίων τροποποιητικῶν Νομοσχεδίων.

Ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως Κυβερνητικοῦ ταμείου, ἐὰν ἡ Βουλὴ κατ' ἀρχὴν ἐγκρίνῃ τὸ θέμα αὐτὸ τότε πρέπει νὰ ἐξουσιοδοτήσῃ εἴτε τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν ἡ ὁποία ἐξήτασε τὸ θέμα εἴτε οἱανδήποτε ἄλλην Ἐπιτροπὴν νὰ χειρισθῇ τοῦτο μὲ τὴν Κυβέρνησιν.

Ἐπομένως θὰ εἰσηγηθῶ ὅπως τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν αἱ προτάσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐὰν ἐγκριθοῦν νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ συντάξῃ τὰ τροποποιητικὰ Νομοσχέδια, ἐὰν ὄχι, τότε φυσικὰ δὲν προκύπτει ἀνάγκη περαιτέρω ἐπεξεργασίας.

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ ἐξήτασε τόσον τὸ θέμα τῶν Τουρκοπλήκτων τῆς ἐπαρχίας Λευκωσίας ὅσον καὶ τῶν ἀγροτικῶν περιοχῶν καὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν. Ἐν τούτοις ἐὰν ὑπάρχουν συγκεκριμέναι εἰσηγήσεις διὰ περαιτέρω μέτρα, θὰ ἦτο διατεθειμένη ἡ Ἐπιτροπὴ νὰ ἀκούσῃ τὰς εἰσηγήσεις αὐτὰς καὶ νὰ τὰς ἐξετάσῃ.

Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ ὑπενθυμίσω τοὺς ἐντίμους κ. Βουλευτὰς ὅτι δὲν ἐξετάζομεν λεπτομερείας ἀλλὰ ἀρχὰς διότι δὲν συντάσσομεν Νομοσχέδιον ἀλλ' ἁπλῶς εἰς τὸ παρὸν στάδιον πρέπει νὰ ληφθοῦν ἀποφάσεις ἐπὶ γενικῶν ἀρχῶν αἱ ὁποῖαι θὰ δώσουν τὴν κατευθυντήριον γραμμὴν διὰ τὴν σύνταξιν εἰδικῆς νομοθεσίας. Π.χ. ἔχω ὑπ' ὄψιν μου τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Τουρκοπλήκτων ἡ ὁποία ἀναφέρει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ τύχουν προτεραιότητος εἰς βοήθειαν ὡρισμένοι Τουρκόπληκτοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἄποροι καὶ ἔχουν ἀνάγκην νὰ ἀγοράσουν οἰκιακὰ σκεύη ἢ ἐργαλεῖα τέχνης. Αὐτὸ εἶναι προφανές, ἀλλ' αὐτὸ εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ρυθμίσῃ τὸ νομοσχέδιον ἢ ὁ νόμος ὁ ὁποῖος θὰ ἱδρύσῃ τὸ ταμεῖον, καὶ δὲν εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον χρήζει συζητήσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Ἐπομένως ἐὰν ὑπάρχουν συγκεκριμέναι εἰσηγήσεις αὗται πρέπει νὰ εἶναι γενικῆς φύσεως, αἱ λεπτομέρειαι καὶ ἡ ἐπεξεργασία εἶναι θέμα εἰδικὸν π.χ. ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐξευρέσεως δανείου, ὡς πρὸς τὸν τρόπον ἐπιβολῆς φορολογίας κ.λ.π. Αὐτὰ εἶναι θέματα τὰ ὁποῖα θὰ ἀπασχολήσουν εἰδικοὺς καὶ ἡ Βουλὴ θὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ τὰ συζητήσῃ ὅταν θὰ κατατεθῇ τὸ Νομοσχέδιον ἐνώπιόν της.

Ἐάν, ἐπομένως, οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ ἔχουν συγκεκριμένας εἰσηγήσεις παρακαλῶ ὅπως τὰς στείλουν ἐγγράφως εἰς τὴν εἰδικῶς συσταθεῖσαν Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία θὰ τὰς ἐξετάσῃ καὶ θὰ ἐνημερώσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ πορίσματος τῆς ἐξετάσεως αὐτῶν.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ γίνῃ τώρα εἶναι νὰ ληφθοῦν ὡρισμέναι ἀποφάσεις κατὰ πόσον ἐγκρίνονται αἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, οὕτως ὥστε νὰ μὴν ὑπάρξῃ καθυστέρησις καὶ νὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐργασία ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων αὐτῶν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀποκλείει τὴν ἐξέτασιν καὶ ἄλλων εἰσηγήσεων, ἀλλὰ τοὐλάχιστον θὰ ὑπάρχουν ὡρισμένα δεδομένα ἐπὶ τῶν ὁποίων μπορεῖ νὰ ἀρχίσῃ ἡ προεργασία διὰ τὴν σύνταξιν τῆς ἀναγκαίας νομοθεσίας. Ἐπομένως βλέπω ὡς ἐπεῖγον θέμα νὰ υἱοθετήσωμεν τὰς εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς, ἢ ἐκείνας ἐκ τῶν εἰσηγήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς τὰς ὁποίας ἐγκρίνει τὸ Σῶμα, διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ προχωρήσωμεν μὲ γοργὸν ρυθμόν, ἄλλως θὰ συζητῶμεν ἐπὶ μακρόν, θὰ ἀναφερώμεθα εἰς τὴν κατάστασιν τῶν Τουρκοπλήκτων, θὰ πλέκωμεν τὸ ἐγκώμιόν των, θὰ ὑποσχώμεθα καὶ θὰ λέγωμεν ὅτι πρέπει ὅλοι νὰ ἀναλάβωμεν τὸ βάρος τῶν ζημιῶν ἀλλὰ δὲν θὰ προχωρήσωμεν μὲ θετικὰ βήματα.

Περαίνων εἰσηγοῦμαι ὅπως τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν τὸ μέρος τῆς ἐκθέσεως τὸ ὁποῖον περιέχει τὰς εἰσηγήσεις, καὶ ἐὰν ἐγκριθοῦν αἱ εἰσηγήσεις νὰ ἀνατεθῇ εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἀρχίσῃ τὴν νομοτεχνικὴν προπαρασκευὴν διὰ τὴν κατάθεσιν τῆς ἀπαιτουμένης νομοθεσίας.

(Ὁ κ. Κληρίδης ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν ζήτημα δὲν εἶναι θέμα φιλανθρωπίας ἀλλὰ θέμα ὑποχρεώσεως. Ἐπειδὴ προηγουμένως ἔχω ἀκούσει μερικοὺς ἐκ τῶν συναδέλφων νὰ ἀναφέρουν εἰς τὰς ὁμιλίας των ὅτι πρέπει νὰ δώσωμεν μίαν βοήθειαν διὰ νὰ «μπορέσουν νὰ περάσουν τὲς κακές τους ὧρες», λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν συμφωνῶ, διότι ἕκαστος πολίτης ἐκτὸς τῶν ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἔχει πρὸς τὴν Δημοκρατίαν εἰς τὴν ὁποίαν ζῇ ἔχει καὶ ἀπαιτήσεις. Καὶ ὅταν ὑφίσταται ὡρισμένας ζημίας, ὄχι λόγῳ ἰδικοῦ του λάθους ἀλλὰ λόγῳ μιᾶς καταστάσεως ἀπροβλέπτου, μοῦ φαίνεται ὅτι ἡ Κυβέρνησις εἶναι ὑπεύθυνος, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ὑποχρέωσις τῆς Κυβερνήσεως νὰ τοὺς βοηθήσῃ. Καὶ συμφωνῶ μὲ ὅ,τι ἔχει λεχθῆ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν σήμερον νὰ ἔλθωμεν νὰ ἀποζημιώσωμεν ἐξ ὁλοκλήρου τοὺς πάντας διὰ κάθε ζημίαν τὴν ὁποίαν ἔχουν ὑποστῆ διότι, ἐκτὸς τοῦ ὅτι εἶναι δύσκολον αὐτὴν τὴν στιγμήν, ἴσως θὰ εἶναι καὶ ἀδύνατον νὰ γνωρίζωμεν τὶ μπορεῖ νὰ συμβῇ ἀργότερον. Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχωμεν ὑποχρέωσιν εἶναι νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τώρα νὰ σχηματίζωμεν τὰ κεφάλαια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὰς ἀνάγκας μας αὐτάς. Ἑπομένως ἡ πρότασις ἡ ὁποία ἔχει γίνει νὰ ἐξεύρωμεν δηλαδὴ μίαν δανειοδότησιν ὡς Κυβέρνησις διὰ νὰ δανειοδοτήσωμεν ἡμεῖς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην δὲν εἶναι λύσις διότι τὰ χρήματα αὐτὰ πάλιν θὰ ὀφείλωμεν νὰ τὰ πληρώσωμεν. Ἑπομένως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ κάμωμεν χωρὶς ἀναβολὴν εἶναι νὰ ἐξεύρωμεν χρήματα οὐχὶ ἀπὸ δανειοδότησιν ἀλλὰ χρήματα προερχόμενα ἀπὸ ἕνα ὡρισμένον τρόπον περισυλλογῆς. Βεβαίως ἔχω προτείνει ἕνα τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον θὰ μποροῦμεν νὰ εἰσπράττωμεν ἥμισυ ἑκατομμύριον λιρῶν ἐτησίως, καὶ ἑπομένως καὶ ἐὰν ἀκόμη τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον θὰ χρειασθῶμεν θὰ εἶναι 3 ἑκατομ. λιρῶν μπορεῖ εὐκόλως νὰ τὸ ἔχωμεν ἀνεπαισθήτως ἐντὸς ἓξ ἐτῶν.

Ἐπίσης ἕνα ἄλλο πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχω ἀκούσει ἀπὸ μερικοὺς συναδέλφους εἶναι ὁ διαχωρισμὸς τῶν πολιτῶν εἰς πλουσίους καὶ πτωχούς. Αὐτὴ εἶναι μία φράσις τὴν ὁποίαν ἀκούομεν πολὺ συχνὰ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ. Εἰς τὴν Δημοκρατίαν αὐτὴν ὑπάρχει ἕνα εἶδος πολιτῶν. Ἢ εἶναι πολῖται ἢ δὲν εἶναι πολῖται. Ἑπομένως εἴτε ἕνας εἶναι πλούσιος εἴτε εἶναι πτωχός, ἐν ἢ περιπτώσει ἔχει πάθει μίαν ὡρισμένην ζημίαν, ὄχι ἐξ ἰδικοῦ του λάθους, ἔχει τὰ ἴδια δικαιώματα ποὺ ἔχει οἱοσδήποτε ἄλλος.

Τὸ τελευταῖον δὲ τὸ ὁποῖον ἔχω ἀκούσει καὶ μοῦ ἔχει κάμει ἔκπληξιν—ἴσως νὰ μὴ τὸ εἶχε ζυγίσει καλὰ ὁ ἔντιμος συνάδελφος ὅταν τὸ εἶχεν ἀναφέρει—εἶναι ἡ πρότασις περὶ χρεωστασίου. Πρὸς Θεοῦ! Δηλαδὴ ἔχομεν σήμερον μίαν εὐημεροῦσαν οἰκονομίαν, ἔχομεν μίαν ἐκτίμησιν ἀπὸ πάντας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὅτι εἴμεθα σὲ μίαν θέσιν ἀξιοζήλευτον καὶ νὰ προκαλέσωμεν διὰ τὸ τίποτε, διότι πραγματικῶς πρόκειται διὰ τὸ τίποτε, τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἴμεθα ἕνα κράτος χρεωκοπημένον ; Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ ὑπάρχῃ οὔτε χρεωστάσιον οὔτε περιορισμός. Εἶναι ἡ Κυβέρνησις ἡ ὁποία ἔχει τὴν εὐθύνην δι' αὐτά. Ἐὰν δὲ πρόκειται διὰ τραπέζας δὲν πρόκειται αὖται νὰ βιάσουν κανένα ἐκ τῶν ἐχόντων νὰ πληρώσουν πρὸς αὐτάς, ἀρκεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας. Ἑπομένως τὸ κάθε τι μπορεῖ νὰ διορθωθῇ χωρὶς νὰ προκύψῃ ἡ ἐντύπωσις ὅτι εἴμεθα ἕνα κράτος τὸ ὁποῖον διατρέχει μίαν οἰκονομικὴν κρίσιν τὴν ὁποίαν δὲν μποροῦμεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν.

Δι' αὐτὸ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγοῦμαι εἶναι—καὶ συμφωνῶ πλήρως μὲ τὰ ὅσα ἔχει πεῖ ὁ ἔντιμος κύριος Πρόεδρος—ὅτι πρέπει τὸ κάθε τι νὰ μελετηθῇ διότι πραγματικῶς εἶναι ζητήματα πολὺ λεπτὰ καὶ πολὺ περίπλοκα καὶ χρειάζονται ἐνδελεχῆ ἐξέτασιν, ἀλλὰ συγχρόνως μὲ τὴν μελέτην θὰ ἦτο καλὸν νὰ προτείνωμεν καὶ ἴσως νὰ πλησιάσωμεν καὶ τὴν Κυβέρνησιν—ἄνκαι δὲν χρειάζεται ἀκόμη νὰ πλησιάσωμεν τὴν Κυβέρνησιν—ἐὰν θελήσωμεν νὰ ἐπιβάλωμεν τὸν φόρον αὐτόν, τὸν εἰσαγωγικὸν φόρον ἐξ 1% ἐπὶ παντὸς εἴδους εἰσαγομένου,

πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἐπιβαρύνει καθόλου τὸν πληθυσμὸν διότι πραγματικῶς, ὡς ἔχω ἀναφέρει καὶ προηγουμένως, ἡ αὔξησις εἰς τὸν τιμάριθμον θὰ εἶναι 2%, καὶ ἑπομένως εἶναι κάτι τὸ τελείως ἀσήμαντον.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν νὰ γίνῃ δάνειον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μὲ τόκον πρὸς 7% ἀφορολόγητον, βεβαίως θὰ εἶναι πολλοὶ οἱ ὁποῖοι θὰ ἤθελαν τέτοιαν εὐκαιρίαν νὰ τοκίζουν πρὸς 7% ἀφορολόγητον, τὸ ὁποῖον θὰ ἐσήμαινεν ἴσως διὰ μερικοὺς 19%, 20% ἴσως καὶ περισσότερα. Μὲ 5,5% ἀφορολόγητα εἶναι εὐκολώτατον νὰ εὕρῃ ἕναν σωρὸν χρήματα ἡ Κυβέρνησις. 'Αλλ' ἐὰν τὰ δανεισθῇ θὰ ἔχῃ νὰ τὰ πληρώσῃ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἡ ἐνδεδειγμένη λύσις. Πρέπει νὰ ἐξασφαλίσωμεν πόρους τοὺς ὁποίους δὲν πρόκειται νὰ ἐπιστρέψῃ ἡ Κυβέρνησις, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ βοηθήσῃ μὲν ἀρχικῶς καὶ νὰ ἀποζημιώσῃ ἐκ τῶν ὑστέρων, ἢ ἐν ἀνάγκῃ ὡρισμένους, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀπαραίτητον ἀνάγκην βοηθείας, νὰ τοὺς βοηθήσῃ καὶ νὰ τοὺς ἀποζημιώσῃ διὰ νὰ μπορέσουν νὰ ἐξακολουθήσουν τὴν ζωήν των ἢ τὸ ἐμπόριόν των ἢ τὴν βιομηχανίαν των. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο κ. Λυσσαρίδης.

'Εὰν θὰ εἶσθε σύντομος μπορεῖτε ἀπὸ τὴν θέσιν σας.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. 'Εν πρώτοις συμφωνῶ ὅτι δὲν εἶναι ἡ ὥρα τῆς συζητήσεως λεπτομερειῶν ἐπὶ διαφόρων εἰσηγήσεων, πολὺ περισσότερον ἐὰν αἱ εἰσηγήσεις αὐταὶ εἶναι δυνατὸν νὰ προκαλέσουν οἱασδήποτε καταστάσεις τὰς ὁποίας δὲν θὰ ἠθέλαμεν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι νὰ δημιουργήσωμεν.

Θὰ ἤθελα μόνον νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν εἶναι τὸ βῆμα αὐτὸ ποὺ χωρίζει τοὺς πολίτας εἰς πλουσίους καὶ πτωχοὺς ἀλλὰ αὐτὴ αὕτη ἡ κοινωνικὴ διάρθρωσις. "Οταν δὲ ὁμιλῶμεν περὶ ἀνακουφίσεως εἶναι μοιραῖον—εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε δὲν τὸ θέλομεν—νὰ λαμβάνωμεν ὑπ' ὄψιν τὸν διαχωρισμὸν τῶν πλουσίων καὶ τῶν πτωχῶν. "Αλλο θέμα, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις μετὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀνταρσίας καὶ μετὰ ὅταν θὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν της τὰς ζημίας ὅλων τῶν πολιτῶν, ποῖα μέτρα θὰ θέλῃ νὰ πάρῃ, κατὰ πόσον θὰ εἶναι ἰσότιμα ἢ ὄχι, δὲν προτίθεμαι τώρα νὰ τὸ συζητήσω διότι δὲν εἶναι αὐτὸ ποὺ συζητοῦμεν. Αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὅλοι, συμπεριλαμβανομένου καὶ ἐμοῦ καὶ τοῦ κ. Προέδρου, ἐτονίσαμεν ὅτι πρόκειται περὶ μέτρων ἀνακουφίσεως. 'Επομένως ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μέτρων ἀνακουφίσεως, εἴτε τὸ θέλομεν εἴτε δὲν τὸ θέλομεν, χωρίζομεν τοὺς πολίτας εἰς πλουσίους καὶ πτωχοὺς καὶ εἶναι μοιραῖον τὴν ἀνακούφισιν νὰ θέλωμεν νὰ τὴν στρέψωμεν περισσότερον πρὸς τὰς πτωχοτέρας τάξεις καὶ οὐχὶ νὰ τὴν διανέμωμεν ἐξ ἴσου πρὸς πλουσίους καὶ πτωχούς.

Δεύτερον, ἀπὸ ἕνα πρόχειρον ὑπολογισμὸν τὸν ὁποῖον ἔχει κάμει ἡ Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ φαίνεται ὅτι τὰ ἐνυπόθηκα μόνον χρέη εἶναι πέραν τοῦ £1.000.000. Φαντασθῆτε πόσα εἶναι τὰ χρέη τῶν Τουρκοπλήκτων. 'Εν τούτοις ἡ εἰσήγησις, καὶ ἴσως δὲν ξέρομεν ἂν θὰ εἴμαστε εἰς θέσιν νὰ ἐξασφαλίσωμεν τὸ ποσὸν τοῦ ταμείου διὰ τὴν δανειοδότησιν, εἶναι £500.000 μόνον. 'Αντιλαμβάνεσθε, ἑπομένως, ὅτι εἶναι ἀνεπαρκὲς νὰ καλύψῃ ὅλας τὰς ἀνάγκας τὰς ὁποίας ἡ Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ μὲ ἕνα πρόχειρον ἔλεγχον ἔχει διαπιστώσει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο σκοπὸς τῆς ἱδρύσεως ταμείου δανειοδοτήσεως δὲν εἶναι διὰ τὴν ἀποπληρωμὴν τῶν χρεῶν, διότι δι' ἐκεῖνα γίνεται ἄλλη πρότασις τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν ἐθεωρήσαμεν σκόπιμον νὰ ἀναλύσωμεν ἐν λεπτομερείᾳ.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Μάλιστα, συμφωνῶ. Ἐπομένως, τρίτον, ἔχω νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς :

Ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου κ. Σαββίδη, καὶ ἐὰν εἴπωμεν ὅτι δὲν εἶναι τίποτα ἐφ' ὅσον αἱ τράπεζαι δὲν πιέζουν ἐκείνους οἱ ὁποῖοι χρεωστοῦν χρήματα εἰς αὐτὰς καὶ ἐὰν αὐτὴ ἡ κατάστασις διαρκέσῃ δέκα ἔτη, καὶ ἐὰν αὐτοὶ οἱ τόκοι ἐξακολουθοῦν νὰ χρεώνωνται, ἔστω θεωρητικῶς, ἡ περιουσία θὰ ἐπιβαρύνεται μὲ αὐτοὺς τοὺς τόκους, τότε θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω αὐτὸ τὸ Σῶμα ὅτι ὅλοι αὐτοὶ οἱ Τουρκόπληκτοι θὰ εἶναι εὐτυχεῖς, ἴσα—ἴσα ὅταν τελειώσῃ αὐτὸ τὸ θέμα, ἐὰν τὸ κεφάλαιον τὸ ὁποῖον χρεωστοῦν σήμερα καὶ οἱ τόκοι δὲν θὰ εἶναι πολὺ μεγαλύτερον τῆς περιουσίας τὴν ὁποίαν ἔχουν ὑποθηκεύσει.

Ἐπομένως εἶναι καθῆκον μας νὰ ἴδωμεν μὲ ποῖον τρόπον δὲν θὰ παραδεχθῶμεν μίαν κατάστασιν εἰς τὴν ὁποίαν ὁ τόκος θὰ ἐξακολουθῇ νὰ πληρώνεται ὅπως πληρώνεται σήμερα καὶ νὰ θεωρήσωμεν ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ ἀνακουφίσωμεν τοὺς Τουρκοπλήκτους.

Δὲν θὰ προβῶ εἰς λεπτομερείας τῆς εἰσηγήσεως, διότι, ὅπως πολὺ ὀρθῶς εἴπατε, δὲν εἶναι ἴσως ὀρθὸν τώρα—ἐκ τῶν προτέρων—νὰ δημιουργήσωμεν, ἴσως, ἐντυπώσεις. Ὅμως, διὰ τὴν γενικὴν ἀρχήν, πιστεύω—καὶ ὁ κ. Σαββίδης θὰ πρέπει νὰ συμφωνήσῃ μαζί μου—ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ παραγνωρίσωμεν τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ νὰ ἐξακολουθήσουν οἱ Τουρκόπληκτοι νὰ πληρώνουν φόρους ἐπὶ τῶν χρεῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν σήμερα, εἶναι δυνατὸν νὰ εὑρεθῇ κανεὶς ἐξ αὐτῶν, τοὐλάχιστον ἀπὸ τοὺς πτωχοὺς καὶ τὰ μεσαῖα στρώματα τὰ ἀστικά, μὲ περιουσίαν κατὰ τὸ τέλος τῆς ἀνταρσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς ὁ κ. Σαββίδης ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα ἐπὶ τῶν ἀκολούθων ἀρχῶν :

Πρῶτον, δέχεται ὅτι τὰ χρέη τῶν Τουρκοπλήκτων πρέπει νὰ διευθετηθοῦν, ἀλλὰ φρονεῖ ὅτι τοῦτο εἶναι εὐθύνη τῆς Κυβερνήσεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ἀφήνει νὰ νοηθῇ ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐξεύρῃ τὸ ποσὸν διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν χρεῶν, καί, δεύτερον, νὰ μεταβιβασθοῦν τὰ χρέη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὡς μακροπρόθεσμα δάνεια ἄνευ τόκου ἢ μὲ χαμηλὸν τόκον.

Ἡ τρίτη θέσις τοῦ κ. Σαββίδη, ἐὰν ἀντελήφθην καλῶς, ἢ μᾶλλον ἡ τρίτη πρότασίς του εἶναι ἡ ἐπιβολὴ φορολογίας ἐπὶ ὅλων τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν. Μὲ αὐτὴν τὴν πρότασιν τοῦ κ. Σαββίδη δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

Δέχομαι τὴν ἀρχὴν ὅτι εἶναι εὐθύνη ὅλων καὶ ὅτι ὅλοι ἔχουν δικαιώματα ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν εἶναι πλούσιοι ἢ πτωχοί, ἀλλὰ μία βασικὴ φορολογικὴ ἀρχὴ εἶναι ὅτι τὰ βάρη πρέπει νὰ κατανέμωνται καὶ ἀναλόγως οἰκονομικῆς δυνατότητος ἑνὸς ἑκάστου, καὶ δὲν εἶναι ὀρθὸν ὁ πτωχὸς ὁ ὁποῖος π.χ. κερδίζει Χ ποσὸν νὰ φορολογῆται διὰ τῆς μεθόδου τοῦ δασμολογίου τὸ ἴδιον ὅπως φορολογῆται ἕνας ὁ ὁποῖος κερδίζει πολλαπλάσιον ποσόν.

Ἐπομένως δὲν εἶναι πάντοτε ἡ δικαιοτέρα μέθοδος ἡ εἴσπραξις χρημάτων διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ δασμολογίου ἐπὶ ὅλων τῶν εἰσαγομένων εἰδῶν. Καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ὅταν ἡ Κυβέρνησις θὰ σκεφθῇ τὸν τρόπον ἐξευρέσεως μεγαλυτέρου ποσοῦ τότε θὰ εἶναι ἡ κατάλληλος στιγμὴ νὰ συζητήσωμεν ποία θὰ εἶναι ἡ ὀρθὴ φορολογικὴ πολιτικὴ ἡ ὁποία πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον ὅμως νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν, διότι αὐτὴν τὴν στιγμὴν δὲν εἰσηγούμεθα τὴν ἐπιβολὴν φορολογίας διὰ νὰ ἐπισπεύσωμεν τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ ποσοῦ, εἰσηγούμεθα ὅπως τοῦτο ἐξευρεθῇ ἀπὸ τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι πάντοτε παρουσιάζεται μία διαφορὰ μεταξὺ τῶν προϋπολογισθέντων καὶ τῶν ἐκτελεσθέντων ἔργων ἡ ὁποία εἶναι μεταξὺ £500.000 καὶ £1 ἑκατομμυρίου. Ἀκριβῶς διὰ

νὰ ἀποφύγωμεν τὰς συζητήσεις αὐτὰς καὶ διὰ νὰ μὴ χάνωμεν χρόνον ὁ ὁποῖος θὰ χρειασθῇ διὰ τὴν τροποποίησιν τῆς νομοθεσίας ἢ διὰ τὴν ἐπιβολὴν νέων φορολογικῶν μέτρων, εἰσηγήθημεν αὐτὴν τὴν μέθοδον διότι πιστεύομεν ὅτι εἶναι ἀνάγκη ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον νὰ ἐξευρεθῇ τὸ πρῶτον ποσὸν διὰ τὴν δανειοδότησιν τῶν Τουρκοπλήκτων.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Συμφωνῶ ἀπολύτως μὲ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἔχετε ἀναφέρει προηγουμένως, ὅτι ἀρκετὰ ἐλέχθησαν περὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν καὶ θὰ πρέπει νὰ λάβωμεν πρακτικὰ μέτρα διὰ τὴν ἐπίσπευσιν τῆς ἐπιλύσεως τοῦ ἀκανθώδους αὐτοῦ προβλήματος τὸ ὁποῖον ἀντιμετωπίζομεν. Πρὸς τοῦτο εἰσηγοῦμαι τὸ ἑξῆς : Ὅπως ἡ ἐπὶ τούτῳ συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν κειμένου τὸ ὁποῖον νὰ παρουσιάσῃ ἐνώπιον τοῦ Σώματος κατὰ τὴν προσεχῆ αὐτοῦ συνεδρίασιν τὴν ἐρχομένην Πέμπτην· τὸ κείμενον τοῦτο θὰ βασισθῇ ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων τῆς Ἐπιτροπῆς αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἔκθεσιν αὐτῆς, θὰ λάβῃ ὅμως ἡ Ἐπιτροπὴ ὑπ' ὄψιν κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ κειμένου καὶ τὰς μέχρι τοῦδε γενομένας παρατηρήσεις εἴτε ἀπὸ τοῦ βήματος εἴτε δι' ἐγγράφου πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως τὸ κείμενον τοῦτο συγκεντρώσῃ τὰς περισσοτέρας ψήφους εἰς τὸ Σῶμα διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἔγκρισις ψηφίσματος καὶ ἡ μετέπειτα σύνταξις τοῦ Νομοσχεδίου.

Βεβαίως ἐπὶ τοῦ κειμένου τὸ ὁποῖον θὰ συνταχθῇ εἶναι δυνατὸν νὰ τεθοῦν τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις πρὸ τῆς ψηφοφορίας. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον λέγω ὅτι τὸ κείμενον θὰ βασισθῇ μὲν ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων ἀλλὰ νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ συντάκτης τοῦ κειμένου τὰ μέχρι τοῦδε λεχθέντα εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπιψήφισις ἐν τέλει τοῦ κειμένου τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐὰν ἀντελήφθην ἡ εἰσήγησίς σας εἶναι ὅπως ἡ εἰδικῶς συσταθεῖσα Ἐπιτροπὴ συντάξῃ τὸ κείμενον τοῦ ψηφίσματος τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν. Τὸ κείμενον τοῦ ψηφίσματος θὰ βασίζεται ἐπὶ τῶν εἰσηγήσεων τῆς εἰδικῶς συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν εἰσηγήσεων αἱ ὁποῖαι.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὄχι τῶν εἰσηγήσεων, γενικῶς ἀπὸ τὰς γενομένας ἀποδεκτὰς κατὰ πλειοψηφίαν εἰσηγήσεις εἴτε τῶν ἀγορητῶν ἐνώπιον τοῦ Σώματος εἴτε ἄλλων ὀργανισμῶν ἐγγράφως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἔλεγα ὅτι θὰ ἦτο ὀρθότερον νὰ διατυπωθῇ ὡς ἀκολούθως : Εἰς τὸ πρῶτον μέρος τοῦ ψηφίσματος νὰ περιλαμβάνωνται ὅλαι αἱ εἰσηγήσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ψηφίσματος νὰ περιλαμβάνωνται αἱ εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἀπὸ τοῦ Βήματος τῆς Βουλῆς ἢ τὰς ὁποίας μέχρι τῆς προσεχοῦς Τετάρτης θὰ καταθέσουν Βουλευταί. Καὶ τότε νὰ τεθοῦν εἰς ψηφοφορίαν ἡ κάθε μία εἰσήγησις κεχωρισμένως.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Πιστεύω ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ δυσκολεύσωμεν ἐξαιρετικὰ τὸ ἔργον τῆς Ἐπιτροπῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ δὲν θὰ τελειώσωμεν εἰς τὴν ἄλλην συνεδρίασιν. Ἐγὼ θὰ ἔλεγα ὅτι βάσις νὰ εἶναι αἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἀλλὰ εἶναι γεγονός, εἶναι γνωστὸν μᾶλλον, ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχουν γίνει ὡρισμέναι προτάσεις αἱ ὁποῖαι γενικῶς ἐγιναν ἀποδεκταί. Πολὺ ὀλίγαι εἰσηγήσεις ἔχουν γίνει καὶ εἶναι γνωσταὶ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν. Αὐταὶ αἱ εἰσηγήσεις νὰ ἐπηρεάσουν τὸν συντάκτην κατὰ τὴν σύνταξιν τοῦ κειμένου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖαι εἰσηγήσεις ἔγιναν γενικῶς ἀποδεκταί ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Δὲν εἶναι τοῦ παρόντος νὰ τὰς ἀναφέρω ἀλλ' εἶμαι βέβαιος ὅτι κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς αἱ εἰσηγήσεις αὐταὶ θὰ εἶναι ἀρκετὰ γνωσταὶ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἔκαμαν τὰς εἰσηγήσεις αὐτὰς εἶναι δυνατὸν νὰ παραστοῦν ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ τὰς ἀναπτύξουν. Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἐμμένω εἰς αὐτὴν τὴν ἄποψιν εἶναι διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ συγκέντρωσις τῆς πλειοψηφίας τῶν ψήφων τοῦ Σώματος τούτου κατὰ τὴν ἔγκρισιν τοῦ κειμένου ἐκείνου, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὡρισμέναι εἰσηγήσεις εἶναι πλέον ἀποδεκταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δεδομένου, ὡς ὀρθῶς εἴπατε, εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον ἁπλῶς ψηφίζομεν ἀρχάς, καὶ δεδομένου ὅτι δὲν ἐξεφράσθησαν διαφωνίαι ἐπὶ τῶν ἀρχῶν τὰς ὁποίας ἔθεσεν ἐνώπιόν μας ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ— ἁπλῶς μερικοὶ ἐξ ἡμῶν ἐνόμισαν καὶ νομίζουν ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ προσθέσουν ὡρισμένα στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἐντὸς ἐκείνων τῶν ἀρχῶν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβοηθήσουν τὸ ἔργον καλύτερον—καὶ δεδομένου ὅτι ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ ἀργότερον θὰ φέρῃ Νομοσχέδιον ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὸ ὁποῖον θὰ ἀσχολῆται μὲ αὐτὸ τὸ θέμα, καὶ δεδομένου, ὡς εἴπατε, εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν εἶναι δυνατὸν οἱοσδήποτε νὰ ἐκφράσῃ γραπτῶς ἢ προφορικῶς τὰς ἀπόψεις του ἐπὶ τῶν θεμάτων αὐτῶν, νομίζω ὅτι διευκολύνομεν τὸ ἔργον περισσότερον ἐὰν τώρα εἰς αὐτὴν τὴν συνεδρίασιν δεχθῶμεν αὐτὰς τὰς βασικὰς ἀρχάς, ἐφ' ὅσον παραμένει ἀνοικτὴ ἡ πόρτα δι' οἱονδήποτε νὰ κάμῃ οἱασδήποτε ἐποικοδομητικὰς παρατηρήσεις. Θὰ εἶναι ἁπλῶς χάσιμο μιᾶς ἑβδομάδος διὰ νὰ ἐπανέλθωμεν τὴν ἐρχομένην ἑβδομάδα καὶ νὰ ψηφίσωμεν ἀκριβῶς τὸ ἴδιον κείμενον. Καὶ τὸ ψηφίζομεν τώρα ὁμοφώνως, διότι ἐπὶ τῶν ἀρχῶν δὲν νομίζω ὅτι διαφωνεῖ κανείς. Ἁπλῶς εἶναι δυνατὸν μερικοὶ ἐξ ἡμῶν νὰ θέλουν νὰ τὸ βελτιώσουν ὅταν ἡ Βουλὴ θὰ ἀσχολῆται πλέον μὲ οὐσιαστικὰ νομοθετικὰ μέτρα. Δι' αὐτὸ ἐγὼ εἰσηγοῦμαι ὅπως τελειώσωμεν τὸ ἔργον, τὸ πρῶτον στάδιον, εἰς αὐτὴν τὴν συνεδρίασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ σήμερον κατὰ πόσον ἐγκρίνει τὰς προτάσεις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, καὶ ἐὰν ἡ Βουλὴ τὰς ἐγκρίνῃ τότε θὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν ὅταν ἑτοιμασθοῦν ὑπὸ μορφὴν Νομοσχεδίου αἱ προτάσεις αὐταὶ νὰ τὰς συζητήσῃ καὶ νὰ προτείνῃ τροποποιήσεις, βελτιώσεις ἢ διασαφηνίσεις. Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἀντίθετος ἄποψις ..... ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Νὰ προτείνῃ εἰσηγήσεις πότε ; Ἐγώ, αὐτὸ εἶναι ἀκριβῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θέλω νὰ ἀποφύγω. Ἐπὶ ἑνὸς συγκεκριμένου κειμένου τὸ ὁποῖον θὰ ψηφίσῃ καὶ θὰ δεχθῇ τὸ Σῶμα ἀμέσως νὰ προβῇ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Νομοσχεδίου. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ἔκαμα καὶ τὴν πρότασιν. Ἐὰν θὰ ἐγκρίνωμεν σήμερον καὶ νὰ ἐπανέλθῃ ἡ Ἐπιτροπὴ διὰ νὰ κάμῃ εἰσηγήσεις κ.λ.π. δὲν θὰ τελειώσωμεν ποτέ. Μετὰ τὴν ἐπιψήφισιν τῶν εἰσηγήσεων ἐκείνων ἀμέσως θὰ σταλῇ τὸ κείμενον εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν διὰ νὰ γίνῃ οἱονδήποτε Νομοσχέδιον εἶναι ἀναγκαῖον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εὐτυχῶς δὲν ὑπῆρξαν βασικαὶ ἀντιθέσεις ἀπὸ τὴν "Εκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἑπομένως ἐὰν ἐγκρίνωμεν κατ' ἀρχὰς τὴν εἰσήγησιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς μποροῦμεν βάσει αὐτῆς νὰ προχωρήσωμεν μὲ τὸ Νομοσχέδιον, εἰς τὸ ὁποῖον μποροῦν νὰ ὑπάρξουν οἱαδήποτε λεπτομερέστεραι τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις. Ἑπομένως μποροῦμεν τώρα νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἔργον τῆς ἐγκρίσεως ἢ μὴ τῆς Ἐκθέσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω..... ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Στυλιανοῦ ἔχει παρακολουθήσει ἀρκετὰ στενὰ αὐτὸ τὸ θέμα. Ἐὰν ὁ ἴδιος νομίζῃ καὶ τὸ Σῶμα γενικῶς ἔχει τὴν ἐντύπωσιν ὅτι δὲν ἔγιναν βασικαὶ τροποποιήσεις,—ἐγὼ εἶχα τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἔγιναν—υἱοθετῶ πλήρως αὐτὴν τὴν ἄποψιν, νὰ ψηφισθῇ τώρα αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἀπὸ τὴν Βουλήν, νὰ ψηφισθοῦν αἱ εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ νὰ προχωρήσωμεν ἀμέσως ἐπὶ τὸ ἔργον. Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λοιπὸν κύριοι. Εἰς τὸ Κεφάλαιον 5, Εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. Μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο καλύτερον—ἤδη παρῆλθε τόσος καιρὸς ποὺ μία ἑβδομάδα ἀκόμη δὲν θὰ παίξῃ καθόλου ρόλον—ἐὰν μαζὶ μὲ τὴν "Εκθεσιν διεβιβάζοντο ἐπίσης καὶ αἱ εἰσηγήσεις μας πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ ζητήσωμεν καὶ αὐτῶν τὴν γνώμην ἐπὶ ποίων προτάσεων τῶν ὁμιλητῶν, ὄχι μόνον τῆς Ἐκθέσεως, θὰ ἐσυμφώνουν, οὕτως ὥστε νὰ ἔχωμεν μίαν σαφῆ εἰκόνα τοῦ τί εἶναι διατεθειμένη ἡ Κυβέρνησις νὰ δεχθῇ διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ θέσωμεν, ὡς ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης, σὲ μίαν "Εκθεσιν λεπτομερῶς τί πραγματικῶς θέλομεν νὰ ψηφίσωμεν, διὰ νὰ ψηφίσωμεν κάτι τὸ τελικόν. Διότι εἰς τὰς προτάσεις δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι—παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι πάντες συμφωνοῦμεν κατ' ἀρχὴν ἐπὶ τῶν προτάσεων τῆς Ἐκθέσεως—ἴσως ὑπάρχουν ὡρισμέναι ἐπιφυλάξεις ὅσον ἀφορᾶ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον προτείνονται. Δι' αὐτὸ θὰ ἦτο καλύτερον νὰ ἀναβληθῇ ἡ ψηφοφορία ἐπὶ μίαν ἑβδομάδα διὰ νὰ ἐξηγηθῶμεν καὶ μὲ τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὰ ἀκόλουθα :

Δὲν εἶναι θέμα ἐξηγήσεως μὲ τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα. Εἶναι θέμα λήψεως ἀποφάσεως ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων αὕτη ἔχει ἁρμοδιότητα. Ἐπὶ τῶν θεμάτων ἐπὶ τῶν ὁποίων δὲν ἔχει ἁρμοδιότητα, ἐὰν ἡ Βουλὴ ὡς σύνολον ἢ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἐγκρίνει τὴν δημιουργίαν ταμείου καὶ ψηφίσῃ ὑπὲρ τῆς προτάσεως αὐτῆς, ἐνδυναμοῦται ἡ θέσις ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ ἔλθουν εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ θὰ ποῦν ὅτι αὐτὸ δὲν εἶναι μόνον εἰσήγησις τῆς Ἐπιτροπῆς ἀλλὰ καὶ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς.

Διότι ἀσφαλῶς ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ ἀπαντήσῃ: «Θὰ τὸ ἐγκρίνῃ ἡ Βουλή; Ἂς τὸ ἐγκρίνῃ ἡ Βουλὴ καὶ τότε ἐλᾶτε νὰ τὸ συζητήσωμεν». Ἑπομένως οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει διὰ νὰ καθυστερήσωμεν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ.

Δεύτερον, ἐδῶ ἡ Ἐπιτροπὴ διατυπώνει ὡρισμένας εἰσηγήσεις. Αἱ εἰσηγήσεις αὐταὶ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὰ αἱ κατευθυντήριοι γραμμαὶ δι' ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θὰ συντάξῃ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐὰν δὲν δοθοῦν αὐταὶ αἱ γενικαὶ γραμμαὶ τότε οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει διὰ νὰ ἀσχοληθῇ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ μὲ τὴν σύνταξιν οἱουδήποτε κειμένου. Πέραν δὲ τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κάμωμεν νέαν Ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς Ἐκθέσεως. Ἐδῶ ὑπάρχουν θετικαὶ εἰσηγήσεις εἰς τὴν Ἔκθεσιν. Εἴτε τὰς υἱοθετεῖ τὸ Σῶμα εἴτε ὄχι. Ἐὰν γίνουν ἐπιπρόσθετοι εἰσηγήσεις ἀπὸ Βουλευτὰς τότε μποροῦν νὰ περιληφθοῦν εἰς ἕνα κείμενον καὶ νὰ τεθοῦν καὶ αὐταὶ εἰς ψηφοφορίαν. Ἀλλὰ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καθυστερήσωμεν τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας αὐτῆς μέχρις ὅτου διατυπωθοῦν τροποποιητικαὶ εἰσηγήσεις. Ἡ Ἔκθεσις ἐκυκλοφόρησεν εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς πρὸ 15 ἡμερῶν καὶ εἶχον κάθε εὐκαιρίαν, ἐὰν ἤθελον, νὰ διατυπώσουν τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις γραπτῶς καὶ αἱ ὁποῖαι θὰ ἐτίθεντο εἰς ψηφοφορίαν σήμερον. Ἀλλὰ καὶ πάλιν μποροῦμεν νὰ τοὺς δώσωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ τὰς διατυπώσουν μέχρι τῆς Πέμπτης. Οὐδεὶς λόγος ὅμως ὑπάρχει νὰ καθυστερήσωμεν τὴν ψήφισιν τῶν εἰσηγήσεων αἱ ὁποῖαι ὑπάρχουν εἰς τὴν Ἔκθεσιν αὐτήν.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Νομίζω μάλιστα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι εἶναι εὐρύτερον ὅπως τίθεται τώρα. Δηλαδὴ ἐὰν ψηφίσωμεν αὐτὰς τὰς γραμμὰς μένει ἀνοικτὸν δι' οἱονδήποτε Βουλευτὴν κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ Νομοσχεδίου νὰ κάμῃ τὰς τροποποιήσεις τὰς ὁποίας θέλει. Δὲν δεσμεύεται κανεὶς ἐκ τῶν προτέρων, παρὰ μόνον ἐπὶ τῶν βασικῶν ἀρχῶν. Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὅμως προσπαθήσωμεν νὰ ὑπεισέλθωμεν εἰς παρατηρήσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιφέρουν ἀντιρρήσεις μεταξύ μας, ἁπλῶς θὰ καθυστερήσωμεν καὶ τὰς βασικὰς ἀρχάς. Ἔχομεν ὅλον τὸν καιρὸν ὅταν τὰ Νομοσχέδια θὰ εἶναι ἐνώπιόν μας νὰ συζητήσωμεν ἐκεῖ καὶ ὅπου ὑπάρχει διαφωνία ἐπὶ τῶν λεπτομερειῶν.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ θέμα τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅπως δι' ἐκεῖνο τὸ εἰδικὸν τμῆμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν μὴ ληφθῇ ἀπόφασις, παρὰ μόνον ἀφοῦ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ συζητήσῃ τὸ θέμα διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ τὸ πρωθύστερον ὅτι δηλ. ἡ Βουλὴ ἐψήφισε προτοῦ ἀκόμα ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ἀσφαλῶς δὲν ψηφίζει Νομοσχέδιον.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ναί.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

..... ἐκφράζει ἄποψιν.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ἐκφράζει ἄποψιν. Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Πέραν τῶν ὅσων ἔχει πεῖ ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λυσσαρίδης θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς: Ὅσον καὶ ἐὰν συζητήσωμεν τὰς λεπτομερείας τώρα

δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ καταλήξωμεν διότι δὲν ἔχομεν συγκεκριμένον κείμενον ἐνώπιόν μας, τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνῃ τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς εἰσηγήσεις διὰ τὴν τροποποίησιν τῆς α΄ ἢ τῆς β΄ παραγράφου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν τώρα ἀπὸ τὴν Βουλὴν εἶναι νὰ χαράξῃ τὰς κατευθυντηρίους γραμμὰς διὰ νὰ ἀρχίσῃ ἀμέσως ἡ ἐπεξεργασία τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον θὰ καλύψῃ τὸ θέμα αὐτό.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον 5—Εἰσηγήσεις τῆς Ἐπιτροπῆς ὡς πρὸς τὰ ἐνδεικνυόμενα Μέτρα—ἡ Ἐπιτροπὴ εἰσηγεῖται τὴν λῆψιν τῶν ἀκολούθων μέτρων διὰ σκοποὺς ἀνακουφίσεως καὶ οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως τῶν Τουρκοπλήκτων :

Τὴν παροχὴν δωρεὰν ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ τέκνα Τουρκοπλήκτων ἅτινα φοιτοῦν εἰς σχολὰς Μέσης Παιδείας.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις ἡ εἰσήγησις ἐγκρίνεται.

Τὴν ἀπαλλαγὴν ἐξ οἱασδήποτε φορολογίας ἐπὶ ἀκινήτου περιουσίας κειμένης ἐντὸς περιοχῶν ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ἢ καταστάσης ἀκατοικήτου λόγῳ γειτνιάσεως μὲ Τουρκικὰ φυλάκια.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἀντίρρησις, ἡ εἰσήγησις ἐγκρίνεται.

Τὴν ἀφαίρεσιν ἐκ τοῦ φορολογητέου εἰσοδήματος τῶν Τουρκοπλήκτων τοῦ ποσοῦ τῶν ἐτησίων ἐνοικίων.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου περὶ Ἀνακουφίσεως Ἀγροτῶν Ὀφειλετῶν τοῦ 1962.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ ;

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν ὑπάρχει ἐκ μέρους μας ἀντίρρησις, ἀλλὰ εἴχαμεν κάμει ὡρισμένας εἰσηγήσεις ποὺ νομίζομεν ὅτι ἐὰν ἔμπαινον μόνον αἱ ἀρχαὶ ὅπως τὰς ἐθέσατε ἐξ ἀρχῆς,—αἱ γενικαὶ ἀρχαὶ—μπορούσαμεν εἰς τὸ μέλλον νὰ τὰς ἐξετάσωμεν λεπτομερέστερον, διότι ἀσφαλῶς ὅταν ὁμιλῶμεν διὰ χρέη ἀγροτῶν σύμφωνα μὲ τὰς εἰσηγήσεις τὰς ὁποίας ἔχομεν κάμει, εἶναι καὶ τὰ χρέη τὰ ὁποῖα ὀφείλονται πρὸς τὰς Συνεργατικάς, καὶ ὅπως ἔχωμεν ἐξηγήσει ὅταν παραμένουν τὰ χρέη ἔστω καὶ ἀνείσπρακτα ἐκ μέρους τῶν Συνεργατικῶν, οἱ τόκοι αὐξάνουν τὸ κεφάλαιον καὶ τὸ κεφάλαιον θὰ ἔλθῃ στιγμὴ ποὺ θὰ ὑπερβῇ τὴν ἀξίαν τῆς περιουσίας τοῦ γεωργοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἴδιον πρόβλημα παρουσιάζεται καὶ μὲ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔχουν χρέη καὶ δὲν εἶναι ἀγρόται· ἀλλὰ τὸ θέμα τῶν χρεῶν δὲν εἶναι εἰς τὸ κεφάλαιον αὐτὸ ἀλλὰ εἰς τὸ τέλος τῆς ἐκθέσεως, ἐκεῖ ποὺ εἰσηγούμεθα ὅτι πρέπει νὰ ἀντιμετωπισθῇ τὸ θέμα τῶν χρεῶν τῶν Τουρκοπλήκτων. Καὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ θὰ ἔχετε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποβάλετε τὰς εἰσηγήσεις σας εἴτε γραπτῶς εἴτε προφορικῶς πρὸς τὴν Ἐπιτροπήν.

Ὥστε ἐγκρίνεται.

Τὴν τροποποίησιν τῶν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐκδοθέντων κανονισμῶν τῶν ρυθμιζόντων τὸ θέμα τῆς παροχῆς δανείων εἰς γεωργοὺς διὰ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐπιφυλάσσομαι νὰ ὑποβάλω τροποποιητικὴν εἰσήγησιν κ. Πρόεδρε, νομίζω πὼς θὰ δικαιοῦμαι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν χρειάζεται νὰ ἐπιφυλαχθῆτε.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Αὐτὸ τὸ λέω διότι εἶναι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱαδήποτε τροποποιητικὴ εἰσήγησις θὰ τεθῇ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ θὰ ἐξετασθῇ κατὰ τὴν διατύπωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

..... (δὲν ἀκούεται) κ. Πρόεδρε, γιατὶ ἐστένεψε πολὺ μὲ τὴν παράγραφον ποὺ ἐτέθη ἔτσι ποὺ νὰ μὴ ἔχωμεν καμμίαν ἐπιφύλαξιν καὶ καμμίαν διαφορὰν αὔριον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὴν λῆψιν μέτρων κοινωνικῆς προνοίας.

Ἐγκρίνεται.

Τὴν υἱοθέτησιν τῆς ἀρχῆς ὅτι ὁ Προϋπολογισμὸς Ἀναπτύξεως δέον νὰ δίδῃ προτεραιότητα εἰς τὴν κατασκευὴν ἔργων εἰς πλησιεστέρας ἐκ τῆς ἀνταρσίας γεωργικὰς περιοχάς.

Ἐγκρίνεται.

Τὴν ἀναζωογόνησιν τῶν περιοχῶν τῶν πόλεων αἵτινες γειτνιάζουν πρὸς ἐλεγχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων περιοχάς.

Ἐγκρίνεται.

Τὴν ἵδρυσιν Κυβερνητικοῦ Ταμείου Δανειοδοτήσεως.

Ἐγκρίνεται.

Τὴν εἰς καταλλήλους περιοχὰς παροχὴν κρατικῆς γῆς διὰ μετατροπὴν εἰς οἰκόπεδα καὶ πώλησιν εἰς τοὺς Τουρκοπλήκτους (κυρίως εἰς περιπτώσεις κ.λ.π.....).

Ἐγκρίνεται.

Τὴν ἐνδελεχῆ ἐξέτασιν τρόπων διευθετήσεως τῶν ἐνυποθήκων δανείων.

(Εἶναι εἰς αὐτὸ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ διατυπωθοῦν εἰσηγήσεις).

Καὶ τὴν κατὰ προτεραιότητα ἀπασχόλησιν τῶν Τουρκοπλήκτων.

Θὰ παρακαλέσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα ἔχουν τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις ἢ συμπληρωματικὰ μέτρα νὰ προτείνουν ὅπως ἀπευθυνθοῦν γραπτῶς εἰς τὸ γραφεῖον μου πρὸ τῆς προσεχοῦς Πέμπτης.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Διὰ τοὺς σκοποὺς τῶν πρακτικῶν ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ πῶ τὰ ἑξῆς :

Ἐγκρίνω—ἐγὼ τοὐλάχιστον—ἐκείνας τὰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὑπὸ τὴν αἵρεσιν ὅτι θὰ ἐπέλθῃ πλήρης συνεννόησις μετὰ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας πρὸς ὑλοποίησίν των. Διότι τὸ νὰ ἐγκρίνω νὰ δημιουργηθῇ ταμεῖον ἢ νὰ δοθοῦν γαῖαι αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἐνῷ γνωρίζω ὅτι δὲν ἔχω τὸ συνταγματικὸν δικαίωμα νὰ τὸ πράξω, δὲν σημαίνει τίποτε· καὶ δι' ἐκείνας δὲ τὰς ἄλλας εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι συνταγματικῶς μὲν δὲν παρουσιάζουν καμμίαν δυσκολίαν νὰ γίνουν, ἐὰν ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ νὰ γίνουν, καὶ δι' ἐκείνας ἀκόμη, λέγω, ὅτι θὰ πρέπει τὸ Σῶμα τοῦτο, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ μίαν ἀπὸ τὰς τρεῖς ἐξουσίας τοῦ Κράτους, νὰ ἔλθῃ εἰς ἐπαφὴν καὶ εἰς στενὴν συνεργασίαν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ ὑλοποιηθῇ αὐτὸ τὸ ὁποῖον σήμερον ἐνεκρίναμεν καὶ νὰ μὴ μείνῃ ἁπλῶς ἓν νεκρὸν γράμμα, ὡς μία ἔγκρισις μιᾶς εἰσηγήσεως μιᾶς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Βουλευτά, ἡ στενὴ συνεργασία θὰ ὑπάρξῃ. Δὲν εἶναι ὅμως δυνατὸν ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ δευσμεύσῃ ἑαυτήν, ὅταν ἔχῃ τὸ δικαίωμα καὶ ὅταν πιστεύῃ ὅτι πρέπει νὰ νομοθετήσῃ ἐπὶ ἑνὸς θέματος, κατὰ πόσον ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία θὰ τὸ ἐγκρίνῃ ἢ ὄχι. Ἕτερον ἑκάτερον.

Ἀσφαλῶς θὰ ὑπάρξῃ συνεργασία. Ἀλλ' ἐὰν ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἀποφασίσῃ, ὑποθετικῶς, ὅτι δὲν πρέπει νὰ δίδεται δωρεὰν παιδεία εἰς τὰ τέκνα τῶν Τουρκοπλήκτων, ἐνῶ ἡ Βουλὴ πιστεύει ὅτι πρέπει νὰ δίδεται, ἡ Βουλὴ ἔχει κάθε ἐξουσίαν, κάθε δικαίωμα καὶ κάθε καθῆκον νὰ τὸ πράξῃ.

Δὲν ἀποτελοῦμεν ἁπλῶς ὄργανον τὸ ὁποῖον ἐκτελεῖ ἀποφάσεις τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας. Ἀποτελοῦμεν τὴν Νομοθετικὴν Ἐξουσίαν τοῦ Κράτους αὐτοῦ καὶ λαμβάνομεν ἀποφάσεις καὶ ἔχομεν εὐθύνας. Ἡ συνεργασία εἶναι ἀπαραίτητος καὶ θὰ ἐπιδιώξωμεν τὴν συνεργασίαν, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ τονίζωμεν ὅτι πρέπει νὰ ἀκούσωμεν καὶ τὰς ἀπόψεις τῆς Κυβερνήσεως. Ἀσφαλῶς θὰ ἀνταλλάξωμεν ἀπόψεις. Δὲν δεσμευόμεθα ὅμως ἀπὸ τὴν ἀνταλλαγὴν τῶν ἀπόψεων καί, ἑπομένως, ἡ Βουλὴ θὰ προχωρήσῃ μὲ ἐκεῖνα τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα πιστεύει ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ληφθοῦν καὶ τὰ ὁποῖα εἶναι ἐντὸς τοῦ δικαιώματός της νὰ λάβῃ. Διὰ τὸ ποσὸν τῶν £500.000 ἢ τὴν ἵδρυσιν Κυβερνητικοῦ Ταμείου ἡ Βουλὴ θὰ ἐξασκήσῃ τὴν ἐπιρροήν της οὕτως ὥστε νὰ δεχθῇ καὶ ἡ Κυβέρνησις τὴν ἵδρυσιν τοῦ ταμείου αὐτοῦ.

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Μίαν διόρθωσιν, κ. Πρόεδρε. Οὐδέποτε ἀνέφερα τὴν φράσιν ὅτι ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία ἐκτελεῖ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα διατάσσει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία. Ἀντιθέτως, περὶ τοῦ ἀντιθέτου πρόκειται. Ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία δημιουργεῖ Νόμον καὶ ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἐκτελεῖ τοῦτον. Ἀλλὰ πολὺ φοβοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι μὲ τὸ νὰ ἐγκρίνωμεν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἔχομεν ἐγκρίνει, ἐγγίζομεν ὀλίγον τὰ ὅρια τῆς δημοκρατίας ἐὰν δὲν ἔλθωμεν εἰς συνεργασίαν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ γνωρίζωμεν καὶ ἡμεῖς ὅτι θὰ ὑλοποιηθοῦν. Διότι τὸ νὰ λέγωμεν νὰ γίνῃ ταμεῖον, ἐνῶ γνωρίζομεν ὅτι δὲν μποροῦμεν νὰ κάμωμεν ταμεῖον, καὶ τὸ ὅτι τὸ κυριώτερον εἶναι τὸ ταμεῖον, λέγω, ὅτι θὰ

ἐπιτύχωμεν τὸν σκοπόν μας ἐὰν ἔλθωμεν εἰς πολὺ στενὴν συνεργασίαν μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, καὶ θὰ χρησιμοποιήσω τὴν φράσιν, «διὰ νὰ τοὺς καταφέρωμεν νὰ τὸ κάμουν», ἀλλ' ὄχι νὰ παίρνωμεν ἁπλῶς ἀποφάσεις. Καὶ ἐπιπλέον θὰ ἤθελα νὰ τελειώσω μὲ τὸ ἑξῆς : Οὐδεὶς ἐκ τῶν παρισταμένων εἶναι δυνατὸν νὰ διανοηθῇ νὰ μὴ ἐγκρίνῃ οἱανδήποτε τῶν εἰσηγήσεων αὐτῶν, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ προσγειωθῶμεν καὶ ὀλίγον καὶ νὰ συνεννοηθῶμεν ἐὰν πρακτικῶς αὐτὰ εἶναι δυνατά.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἀπαντήσω καὶ πάλιν εἰς τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτήν διὰ πολλοστὴν φορὰν εἶπα εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν ὅτι τὸ θέμα τῆς ἱδρύσεως Ταμείου εἶναι θέμα τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐζήτησα νὰ ἐξουσιοδοτηθῇ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς καὶ ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ νὰ κάμουν τὰς ἀπαιτουμένας ἐνεργείας πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ υἱοθετήσῃ τὴν ἄποψιν τῆς Βουλῆς.

Ἐν σχέσει ὅμως μὲ τὰ ἄλλα μέτρα τονίζω ὅτι δὲν εἶναι θέμα συνεργασίας, ἡ Βουλὴ θὰ νομοθετήσῃ ὅταν νομίζῃ ὅτι πρέπει νὰ νομοθετήσῃ καὶ δὲν εἶναι θέμα συνεργασίας ἡ ἐφαρμογὴ τῶν νόμων, εἶναι θέμα καθήκοντος, καὶ ἐὰν δὲν ἐφαρμοσθοῦν οἱ νόμοι ὑπάρχουν τὰ δικαστήρια τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ τοὺς ἐφαρμόσουν. Ἐὰν δηλαδὴ ἡ Βουλὴ ἀποφασίσῃ καὶ ψηφίσῃ νόμον ὁ ὁποῖος θὰ ἀναφέρῃ ὅτι ἡ παιδεία θὰ εἶναι δωρεάν, καὶ ἐὰν οἱοσδήποτε ἀγνοήσῃ τὸν νόμον αὐτόν, ὑπάρχουν τὰ νομοθετικὰ μέτρα καὶ μπορεῖ νὰ τεθῇ φραγμὸς εἰς οἱανδήποτε προσπάθειαν, ὅπως ἐτέθη καὶ εἰς τὸ παρελθὸν δι' ἄλλας ἐξουσίας, ὅταν προσεπάθησαν νὰ ἀγνοήσουν τοὺς νόμους τῆς Βουλῆς αὐτῆς. Καὶ ἐπομένως ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ αἱ ἀπόψεις μου εἶναι σαφεῖς. Δὲν προβλέπω ὅτι θὰ ὑπάρξῃ διαφωνία μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, ἀλλὰ δὲν δέχομαι τὴν ἀρχὴν ὅτι ἡ συνεργασία χρειάζεται διὰ τὴν ὁλοποίησιν τῶν ἀποφάσεων. Ἡ συνεργασία δὲν χρειάζεται διὰ τὴν ὁλοποίησιν τῶν ἀποφάσεων ἀλλὰ διὰ τὴν καλυτέραν λύσιν τοῦ προβλήματος. Ἡ ὁλοποίησις τῶν νόμων τῆς Βουλῆς γίνεται διὰ τῆς αὐστηρᾶς ἐφαρμογῆς καὶ ὑπάρχουν τὰ δικαστήρια τὰ ὁποῖα ἔχουν καθῆκον νὰ ἐφαρμόζουν τοὺς νόμους.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 3ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ : Συζήτησις τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων, ἐὰν ὑπάρχουν συμπληρωματικαὶ εἰσηγήσεις πρὸς συζήτησιν ἢ ἔγκρισιν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 7.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος	Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποσκώτης Σταῦρος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποταμίτης Γιάγκος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Δημητριάδης Χρύσης	Σάντης Γεώργιος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σιβιτανίδης Πανῖκος
Κόσιης Νῖκος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Λυσσαρίδης Βάσος	Τζιρκώτης Γεώργιος
Μιχαηλίδης Στέλιος	Τουμαζῆς Παναγιώτης

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐνθάρρυνσις Κυπρίων τοῦ ἐξωτερικοῦ δι' ἐπένδυσιν κεφαλαίων ἐν Κύπρῳ—Μέτρα πρὸς ἀντιμετώπισιν καὶ ἐξυπηρέτησιν τοῦ τουριστικοῦ ρεύματος πρὸς τὴν Κύπρον—Ἐνέργειαι τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὸν ἔλεγχον τῆς ὁδικῆς μεταφορᾶς δι' ὑπεραστικῶν ταξὶ—Ἐξασφάλισις ἐπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος δι' ὕδρευσιν τοῦ χωρίου Ἀφάνεια—Μέτρα διὰ τὴν ἀποτελεσματικωτέραν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ Ἐλέγχου Ἐνοικιαγορᾶς, Πωλήσεως ἐπὶ Πιστώσει καὶ Μισθώσεως Ἰδιοκτησίας Νόμου τοῦ 1966—Ἐνέργειαι πρὸς περαιτέρω κατάρτισιν τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ—Ἔκκοπὴ σκύρων διὰ τὸ τμῆμα ὁδοποιΐας ὑπὸ ἰδιωτῶν ἐργολάβων—Ἐπιδιόρθωσις τῆς ὁδοῦ Λευκωσίας—Γερολάκκου κ.λ.π.).
2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) (Ἀρ. 2) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Γ. Ποταμίτης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 2) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.
6. Ἀγόρευσις βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν Τουρκοπλήκτων (Μ. Σαββίδης—Α. Ζιαρτίδης—Α. Γιάγκου—Π. Στυλιανοῦ—Β. Λυσσαρίδης—Π. Τουμαζῆς—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Ι. Γιαμάκης—Γλ. Κληρίδης—Λ. Δημητριάδης) καὶ ἔγκρισις τῶν ἐν τῇ ἐκθέσει εἰσηγήσεων τῆς ἐπὶ τούτῳ συσταθείσης Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 11ης ΜΑΪΟΥ 1967.

(Ὥρα Ἐνάρξεως 3.35 μ.μ.)

(Ἀρ. 33)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1967.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

1. Δεδομένου ὅτι ὡρισμένα σπάνια εἴδη πτηνῶν—ὡς ἡ οἰκογένεια ἐρωδιῶν, ἀριθμοῦσα περὶ τὰς πέντε ποικιλίας—προστατευόμενα τόσον διεθνῶς, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας, φονεύονται ἀσκόπως—δεδομένου ὅτι οὐδὲν φονευόμενα προσφέρουν ἀπὸ ἀπόψεως κρέατος ἢ ἄλλως—τί ἐπιπρόσθετα προστατευτικὰ μέτρα προτίθεται τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὡς διεπίστωσα ἐκ προσφάτου ἐπισκέψεως καὶ ὡς ἀνέγνωσα καὶ εἰς τὸν τύπον τὸ παρελθὸν Σάββατον (Cyprus Mail 6.5.67) ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ ὀρνιθολογικοῦ Συνδέσμου Κύπρου Athar Stag τὰ ὡς ἄνω σπάνια πτηνὰ πυροβολοῦνται καὶ καταστρέφονται ἀσκόπως, εἰδικώτερον δὲ εἰς τὸν ὑδατοφράκτην Κουκλιῶν παρὰ τὴν Κοντέαν ;

2. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι, πολὺ ὀρθῶς, ὑπάρχει προστατευτικὴ κάλυψις πλείστων ὅσων πτηνῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπωάσεώς των, ὡς τῆς πέρδικος,

τῆς φραγκολίνας κ.ἄ., προτίθεται τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα καὶ διὰ τὰ ὑδρόβια πτηνὰ—ὡς εἶναι ἡ ὑδρόρνις ἡ χλωρόπους καὶ ἡ ὑδρόρνις ἡ μαύρη—τὰ ὁποῖα ὡσαύτως χρειάζονται προστατευτικὴν κάλυψιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπωάσεώς των, τοὐλάχιστον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὑδατοφράκτου Κουκλιῶν, ὅπου καταφεύγοντα δι' ἐπώασιν, ἀντιμετωπίζουν κίνδυνον ὁλοσχεροῦς ἐξαφανίσεώς των, λόγῳ τοῦ ὅτι, ἀσκόπως καὶ πάλιν, πυροβολοῦνται καὶ καταστρέφονται»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1967.

«Ὁ δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος μὲ τὴν Ἀμμόχωστο βρίσκεται σὲ πολὺ κακὴ κατάσταση. Μέσον τοῦ δρόμου αὐτοῦ μεταφέρονται χιλιάδες τόννοι προϊόντα καὶ ἰδιαίτερα πατάτες στὴν Ἀμμόχωστο. Τώρα ποὺ ἄρχισε ἡ μεταφορὰ πατατῶν οἱ δυσκολίες λόγῳ τῆς κακῆς κατάστασης τοῦ δρόμου εἶναι πολὺ μεγάλες.

Στὸν προϋπολογισμὸ ἀνάπτυξης τοῦ 1967, ἐνεκρίθη ποσὸν £5.000 γιὰ τὴν διόρθωση τοῦ δρόμου. Ὅμως βρισκόμαστε τώρα στὸν Μάϊο τοῦ 1967 καὶ ὁ δρόμος δὲν ἔχει διορθωθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ποῦ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ καθυστέρησι καὶ πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ διόρθωσι τοῦ δρόμου»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Μαΐου 1967.

«Ἀναφερόμενος εἰς τὰ δημοσιευθέντα εἰς τὸν τύπον τῶν τελευταίων ἡμερῶν ὅτι ὁ δολοφονηθεὶς εἰς Πύργον Τηλλυρίας Κώστας Διογένους ἦτο κάτοχος ἀδείας ὁπλοφορίας, ἐρωτᾶται ὁ Ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης:

(α) Ἐὰν ἀληθεύῃ ἡ ἄνω πληροφορία,

(β) ἐὰν ὑπάρχουν καὶ ἄλλοι πολῖται τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸ προνόμιον νὰ ἔχουν ἄδειαν ὁπλοφορίας, καὶ

(γ) δυνάμει ποίων κριτηρίων παρεχωρήθησαν αὐταὶ αἱ ἄδειαι»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς μεγάλης καταστροφῆς ἥτις προεκλήθη ἀπὸ τὴν σκωρίασιν τῆς κριθῆς καὶ ἡ ὁποία ζημία δὲν καλύπτεται οὔτε ἀπὸ τὸ Σχέδιον Ἀσφαλίσεως Σιτηρῶν, διὰ τοῦ τρόπου τῶν μετοχῶν, οὔτε ἀπὸ τὸν τελευταίως ψηφισθέντα νόμον περὶ Ἀνακουφίσεως τῶν ἐκ τῆς Ἀνομβρίας Πληγέντων Σιτοπαραγωγῶν καὶ διὰ τὸ ὁποῖον Σχέδιον οἱ καλλιεργηταὶ κριθῆς καταβάλλουν κατ' ἔτος ½ μὶλ κατ' ὀκάν, πῶς σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ τὴν μεγάλην ζημίαν ἥτις προεκλήθη ἐκ τῆς σκωριάσεως τῆς κριθῆς πρὸς ἀνακούφισιν τῶν γεωργῶν καθ' ὅσον μάλιστα εἰς τὴν κατάρτισιν τοῦ Σχεδίου δὲν ἔγιναν δεκταὶ αἱ εἰσηγήσεις τῶν γεωργῶν διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ συμπλήρωσίν του»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1967.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ μετὰ τὲς ἐνέργειες τῆς Μ. Βρεττανίας νὰ γίνῃ μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς τὴν Κυπριακὴ Κυβέρνηση ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸ ὅλο πρόβλημα.

Δὲν νομίζει ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνηση καὶ εἰδικὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι ἐν ὄψει τῆς σοβαρότητας τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ προτοῦ ληφθῆ ὁποιαδήποτε ἀπόφαση θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀπασχολήσῃ κοινὰς συσκέψεις γιὰ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων τόσο μεταξὺ ὀργανώσεων καὶ ἁρμοδίων Ὑπουργείων ὅσο καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ Βουλῆς»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΡΜΑΤΙΣΜΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΕΩΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Νίκος Κόσιης
Σταῦρος Ποσκώτης
Αἰμίλιος Φράγκος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν συνῆλθον ὁμοῦ εἰς συνεδριάσεις κατὰ τὴν 10ην, 17ην καὶ 20ὴν Ἀπριλίου 1967 καὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον.

Εἰς τὰς συνεδριάσεις αὐτὰς προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Ἀνώτερος Λειτουργὸς Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κ. Τελεσφόρος Νακούζη ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπὰς πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν δὲ τῆς 17ης Ἀπριλίου παρέστησαν καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Γλαῦκος Κληρίδης, ὅστις καὶ προήδρευσε τῆς συνεδριάσεως, ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας κ. Τάσος Παπαδόπουλος καὶ ὁ κ. Κρόνιν, Καθηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον Σαουθάμπτον, ἐμπειρογνώμων τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, ὅστις συνέταξε τὸ ὑπὸ μελέτην Νομοσχέδιον.

Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν παρέστησαν ἐπίσης, κατόπιν αἰτήσεώς των, καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Συμβουλευτικοῦ Συνδέσμου Ἐργοδοτῶν Κύπρου οἵτινες ἐξέφρασαν ὡρισμένας ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν τῆς 20ῆς Ἀπριλίου 1967 παρέστησαν, πλὴν τοῦ Ἐντίμου Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τοῦ κ. Κρόνιν, καὶ ἐκπρόσωποι τῆς ΣΕΚ καὶ ΠΕΟ, κατόπιν αἰτήσεώς των, καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὰς θερμὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Κρόνιν ὅστις συνέταξε τὸ νομοσχέδιον καὶ διέθεσε τὰς παιπιστημιακάς του διακοπὰς διὰ νὰ κατέλθῃ δι' ἐξόδων του εἰς Κύπρον καὶ νὰ παραστῇ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν κατὰ τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου. Ἐπίσης ἐκφράζουν τὰς εὐχαριστίας των καὶ δίκαιον ἔπαινον πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐργασίας κ. Τάσον Παπαδόπουλον διὰ τὰς παρασχεθείσας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις καὶ διὰ τὰς ἀκαταπονήτους προσπαθείας του διὰ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν σύνταξιν, τὴν ἔγκρισιν ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν καὶ τὴν κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου.

Τὸ Πρῶτον Πενταετὲς Σχέδιον Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως περιελάμβανε πρόνοιαν περὶ κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας ἐργατοϋπαλλήλων. Τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἐπιδιώξεως ταύτης. Ἡ κατοχύρωσις τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας ὑπαλλήλων ἤ, ἐν ἄλλοις λόγοις, ἡ ἀποζημίωσις ὑπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἐκ τῆς ἐργασίας των εἶναι ἓν τῶν παλαιοτέρων καὶ βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐργαζομένων ὁλόκληρου τῆς ὑφηλίου. Πλεῖσται ὅσαι χῶραι ἤδη, διὰ νομοθεσίας κατοχυροῦν τοὺς ἐργατοϋπαλλήλους ἔναντι ἀπολύσεως, εἴτε διὰ τῆς ρητῆς ἀπαγορεύσεως τῶν ἀπολύσεων εἴτε διὰ τῆς ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως. Τὸ πρόβλημα τοῦτο εἶναι τόσον σοβαρὸν ὥστε ὁ Διεθνὴς Ὀργανισμὸς Ἐργασίας ἐθέσπισε κατὰ τὸ 1963 Σύστασιν (ὑπ' ἀριθμὸν 119) περὶ κατοχυρώσεως τῶν ἐργατοϋπαλλήλων ἔναντι ἀπολύσεως. Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασιν αὐτοῦ τῆς 29.12.1964 ἀπεφάσισεν ὅπως ἐπικυρώσῃ τὴν ἐν λόγῳ Σύστασιν καὶ σχετικὸν Νομοσχέδιον ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Τὸ πρόβλημα τῆς κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας κατέστη προσφάτως ἓν τῶν πλέον σοβαρῶν καὶ ἐπιμόνως διεκδικουμένων αἰτημάτων τῶν Ἐργατικῶν Συνδικάτων τῆς Κύπρου. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι πεπεισμένον ὅτι τὸ αἴτημα τοῦτο καὶ ἡ ἐπιτυχὴς διεκδίκησίς του θὰ ἐπεκταθῇ κατὰ τὸ 1967 ὥστε νὰ καλυφθῇ ἡ πλειονότης τῶν ὠργανωμένων εἰς συντεχνίας ἐργατοϋπαλλήλων. Ταυτοχρόνως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας πιστεύει ὅτι τὸ αἴτημα τοῦτο εἶναι πλήρως δικαιολογημένον καὶ ὀρθὸν ἀπὸ οἰκονομικῆς καὶ κοινωνικῆς ἀπόψεως.

Τὸ προτεινόμενον νομοσχέδιον ἱκανοποιεῖ ἓν τῶν πλέον σοβαρῶν αἰτημάτων τῆς ἐργατικῆς τάξεως, παρέχον προστασίαν εἰς ἐργατοϋπαλλήλους, οἱ ὁποῖοι ἀπολύονται ἀδικαιολογήτως, ἢ ὡς ὑπεράριθμοι ἢ ἀκόμη καὶ διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως τῶν ἐργοδοτῶν. Προκειμένου περὶ ἀδικαιολογήτων ἢ αὐθαιρέτων ἀπολύσεων τὸ νομοσχέδιον προνοεῖ διὰ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως, ὑπολογιζομένης δυνάμει κριτηρίων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου καὶ καθοριζομένης ἐπακριβῶς δυνάμει τῶν ὡς ἄνω κριτηρίων ὑπὸ συσταθησομένου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὁποία, ἐν πάσῃ περιπτώσει, δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸν μισθὸν ἢ τὸ ἡμερομίσθιον ἑνὸς ἔτους. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τὸ Δικαστήριον θὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν παράγοντας ὡς εἶναι τὸ ἡμερομίσθιον ἢ ὁ μισθὸς καὶ ἄλλαι ἀπολαβαὶ τοῦ ἐργοδοτουμένου, τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ἀπώλειαν προοπτικῶν σταδιοδρομίας, τὰς πραγματικὰς περιστάσεις τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀπολυθέντος.

Δέον νὰ τονισθῇ ὅτι ἡ ψήφισις τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον δὲν εἶναι ἁπλῆ παραχώρησις πρὸς τοὺς ἐργαζομένους. Τὸ Νομοσχέδιον ἀσφαλῶς καλύπτει ἓν σοβαρὸν κενὸν εἰς τὴν προστασίαν τῶν ἐργαζομένων ἀλλὰ προσθέτως

ἀποσκοπεῖ νὰ ἐλέγξῃ τὸν τρόπον καὶ ὕψος ἱκανοποιήσεως τοῦ αἰτήματος τούτου τῶν ἐργατοϋπαλλήλων καὶ νὰ προστατεύσῃ ταυτοχρόνως τοὺς ἐργοδότας ἔναντι οἰκονομικῶς δυσβαστάκτων αἰτημάτων τῶν ἐργαζομένων. Παρετηρήθη τελευταίως ἓν διαρκῶς ὀγκούμενον ρεῦμα ὑποβολῆς τοῦ αἰτήματος τούτου πρὸς ἐργοδότας καὶ πολλοὶ εἶναι οἱ οἶκοι οἱ ὁποῖοι ἤδη ἔχουν ἐνδώσει εἰς τὸ αἴτημα τοῦτο. Ὅπου δὲ τὰ ἐργατικὰ Συνδικᾶτα ἔχουν κερδίσει τὸ αἴτημα τοῦτο, τὸ ἔχουν κερδίσει εἰς πολὺ μεγαλύτερον ὕψος καὶ κατὰ τρόπον ὁ ὁποῖος πλήττει καιρίως τὴν οἰκονομικὴν σταθερότητα τῶν ἐπιχειρήσεων. Οὕτω συνήθως, τὸ αἴτημα τῶν ἐργατοϋπαλλήλων, ὡς ὑποβάλλεται, εἶναι διὰ καταβολὴν ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἀντιστοιχούσης πρὸς ἕνα μῆνα δι' ἕκαστον ἔτος προϋπηρεσίας, αἴτημα τὸ ὁποῖον εἰς τὴν οὐσίαν σημαίνει δαπάνην 8,3% ἐπὶ τοῦ μισθολογίου ἑκάστης ἐπιχειρήσεως. Τὸ ὕψος τοῦτο τῆς δαπάνης κρίνεται μεγάλον καὶ ἡ ἐπέκτασις τοῦ αἰτήματος εἰς τοιοῦτον ὕψος δημιουργεῖ σοβαρὰς ἀνησυχίας ὡς πρὸς τὰς οἰκονομικὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὅλης οἰκονομίας τοῦ τόπου ἐκ τῆς τυχὸν ἱκανοποιήσεως τοῦ αἰτήματος εἰς μεγάλην ἔκτασιν. Ἀντιθέτως διὰ τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου ἡ συνολικὴ ἐπιβάρυνσις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας ὑπελογίσθη εἰς μόνον 0,5%. Ἡ τοιαύτη σοβαρὰ μείωσις ἐπιτυγχάνεται λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ δαπάνη διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τοῦ αἰτήματος ἐξαπλοῦται καὶ ἀναλαμβάνεται συλλογικῶς ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς ἐργοδοτικῆς τάξεως, ὑπὸ μορφὴν αὐτοασφαλίσεως, καὶ οὕτω εὐρυνομένης τῆς βάσεως τῶν φορέων τῆς οἰκονομικῆς δαπάνης μειοῦται τὸ βάρος ταύτης ἐπὶ ἑνὸς ἑκάστου.

Τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος εἰς τὸ ὁποῖον ἀντιπροσωπεύονται δι' ἴσου ἀριθμοῦ ἑδρῶν οἱ ἐργοδόται καὶ αἱ συντεχνίαι. Τὸ Νομοσχέδιον ἐμελετήθη ὡσαύτως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τῆς Ἐπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ καὶ ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως ἀμφοτέρων.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἐν συνεχείᾳ αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τοὺς τρόπους μὲ τοὺς ὁποίους ἄλλαι χῶραι ἐρρύθμισαν τὸ θέμα τῆς ἀπολύσεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ.

Ἐκ τῆς ἐρεύνης εἰς ἣν προέβησαν προκύπτει ὅτι ἠκολουθήθησαν ὑπὸ διαφόρων χωρῶν αἱ ἀκόλουθοι μέθοδοι :

Μερικαὶ ἔχουν ἀπαγορεύσει ἀπολύτως τὰς ἀπολύσεις ἄνευ ἐγκρίσεως Διαιτητικοῦ Ἐργατικοῦ Δικαστηρίου. Τοῦτο εἶναι ἀντίθετον πρὸς τὰς ἐν Κύπρῳ ἐπικρατούσας συνθήκας καὶ παράδοσιν ὅπου ἡ «ἀναγκαστικὴ» ἐργοδότησις ἀνεπιθυμήτου, δι' οἱονδήποτε λόγον, ἐργατοϋπαλλήλου κρίνεται ἀπαράδεκτος.

Ἄλλαι χῶραι ἔχουν ἁπλῶς ἐπιβάλει τὸ δικαίωμα τῶν ἐργατοϋπαλλήλων εἰς καθοριζομένην ἀποζημίωσιν διὰ Νόμου καὶ ὁ ἐργοδότης ὑποχρεοῦται ὅπως καταβάλλῃ τὴν τοιαύτην ἀποζημίωσιν ἅμα τῇ ἀπολύσει τοῦ ἐργατοϋπαλλήλου. Ἐνῷ ἡ τοιαύτη λύσις φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἡ ἁπλουστέρα εἰς τὴν πραγματικότητα εἶναι ἡ πλέον πολύπλοκος, ὑπὸ τὰς εἰδικὰς δὲ συνθήκας τῆς Κύπρου φαίνεται καὶ πρακτικῶς ἀνεφάρμοστος. Μεταξὺ πολλῶν ἄλλων λόγων ἀναφέρονται καὶ οἱ ἑξῆς ὡς καθιστῶντες ἀνεφάρμοστον τὴν τοιαύτην λύσιν :

(α) Οὐδεμίαν διασφάλισιν θὰ ἔχῃ ὁ ἐργαζόμενος ὅτι ἅμα τῇ ἀπολύσει του κατόπιν π.χ. 20—30 ἐτῶν ὑπηρεσίας ὁ ἐργοδότης του θὰ διαθέτῃ τὰ οἰκονομικὰ μέσα πρὸς καταβολὴν τῆς ἀποζημιώσεως, ἰδίως εἰς περιπτώσεις εἰκονικῆς ἢ πραγματικῆς ἀποξενώσεως ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου τῆς περιουσίας αὐτοῦ.

(β) Ὁ μικρὸς ἐργοδότης, ὁ ἐργοδοτῶν 2—3 ἐργατοϋπαλλήλους θὰ εὑρίσκῃ οἰκονομικῶς δυσβάστακτον τὸ βάρος τῶν τοιούτων ἀποζημιώσεων.

(γ) Δημιουργεῖται σοβαρὸν πρόβλημα ὑπολογισμοῦ τοῦ ὕψους ἀποζημιώσεων, ἰδίως εἰς περιπτώσεις ἐργατοϋπαλλήλου ὁ ὁποῖος ἀλλάζει 2—3 ἢ περισσοτέρους ἐργοδότας μέχρι τῆς ἀπολύσεως ἢ ἀφυπηρετήσεώς του.

(δ) Τοιαύτη λύσις καθιστᾷ δυσχερῆ τὸν διαχωρισμὸν καὶ διαφοροποίησιν τῆς ἀποζημιώσεως διὰ τὰς περιπτώσεις αὐθαιρέτου ἀπολύσεως ἢ ἀπολύσεως λόγῳ πλεονασμοῦ προσωπικοῦ ἀντιστοίχως. Τοιαύτη διαφοροποίησις πρέπει ἐν τούτοις νὰ ὑπάρχῃ καὶ μάλιστα ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἀπολύσεις λόγῳ πλεονασμοῦ προσωπικοῦ δὲν ὀφείλονται πάντοτε εἰς εὐθύνην τοῦ ἐργοδότου.

(ε) Καθίσταται δύσκολος ἡ ἐφαρμογὴ καὶ ἀνυπόφορον τὸ οἰκονομικὸν βάρος τοιαύτης λύσεως προκειμένου περὶ ἀναδρομικῆς κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας.

Ἄλλαι χῶραι ἐπεδίωξαν τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος διὰ τῆς ἱδρύσεως κοινοῦ Ταμείου πρὸς ἀποζημίωσιν τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῶν ἀπολυομένων λόγῳ πλεονασμοῦ καὶ ἀποζημιώσεως ἐκ μέρους τοῦ ἐργοδότου ἐν περιπτώσει αὐθαιρέτου ἀπολύσεως, εἰς ἀμφοτέρας δὲ τὰς περιπτώσεις, συμπληροῦται τὸ μέτρον διὰ τοῦ θεσμοῦ τῶν Ταμείων Προνοίας.

Τὸ προτεινόμενον Νομοσχέδιον υἱοθετεῖ τὴν τρίτην, ὡς ἀνωτέρω, λύσιν μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ὁ θεσμὸς τῶν Ταμείων Προνοίας δὲν ἐπιβάλλεται διὰ νόμου ἀλλ' ἀφίεται εἰς τὴν συνδικαλιστικὴν δραστηριότητα πρὸς σταδιακὴν υἱοθέτησίν του.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐμελέτησε τὸ ἐνδεχόμενον τῆς διὰ νόμου ἐπιβολῆς τοῦ θεσμοῦ τῶν Ταμείων Προνοίας ἀλλὰ ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ προχωρήσῃ εἰς τὸ συμπληρωματικὸν τοῦτο μέτρον διὰ σοβαροὺς πρακτικούς, διοικητικοὺς καὶ οἰκονομικοὺς λόγους. Ἄλλωστε διεπιστώθη ὅτι ἡ ἐπιβολὴ Ταμείων Προνοίας προχωρεῖ ἱκανοποιητικῶς διὰ τῆς συνήθους συνδικαλιστικῆς δραστηριότητος καὶ συνεπῶς δὲν ἐνδείκνυται Κυβερνητικὸς παρεμβατισμὸς διὰ νομοθεσίας. Πλέον σοβαρὸς λόγος διὰ τὴν μὴ ἐπιβολὴν Ταμείων Προνοίας διὰ Νομοθεσίας, εἰς τὸ παρὸν στάδιον, εἶναι ἡ διαπίστωσις ὅτι ὑπάρχουν ἄλλοι πλέον εὐνοϊκοὶ τρόποι ἐπιτεύξεως τοῦ ἰδίου ἀποτελέσματος κατ' ἀπλούστερον καὶ οἰκονομικώτερον τρόπον. Τοιοῦτος τρόπος εἶναι ἡ διαφοροποίησις ἢ συμπλήρωσις τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τρόπον ὥστε αἱ συνεισφοραὶ καὶ καταβαλλόμενα εἰς ἕνα ἕκαστον ἠσφαλισμένον ὠφελήματα νὰ ὑπολογίζωνται ἐπὶ τῇ βάσει καὶ εἰς ἀναλογίαν τῶν ἀπολαβῶν του ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ συστήματος τῆς ὁμοιομόρφου συνεισφορᾶς καὶ ὁμοιομόρφων ὠφελημάτων. Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας προσανατολίζεται πρὸς τὴν λύσιν ταύτην καὶ ἤδη εἰδικὸς ἐμπειρογνώμων τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας ὁ κ. Μάθιους, εὑρίσκεται ἐν Κύπρῳ ἐργαζόμενος ἐπὶ τῆς ἐξετάσεως ἑνὸς τοιούτου σχεδίου. Ἐὰν τελικῶς προκριθῇ ἡ ἐφαρμογὴ τοιούτου σχεδίου, ἡ ἐφαρμογή του θὰ εἶναι δυνατὴ ἐντὸς τριῶν περίπου ἐτῶν. Ἡ παράλληλος ἵδρυσις Ταμείου Προνοίας ἢ ἡ ἀναθεώρησις τοῦ Σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶναι τὸ ἀπαραίτητον συμπλήρωμα τοῦ προτεινομένου Νόμου.

Εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἐνσωματοῦνται βασικῶς αἱ κάτωθι ἀρχαί :

(α) Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι κυρίως κοινωνικὸν μέτρον σκοπὸν ἔχον νὰ παράσχῃ πρόσθετον οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς ἀπολυόμενον ὑπάλληλον μέχρις ὅτου ὁ ἐν λόγῳ ὑπάλληλος δυνηθῇ νὰ ἐξεύρῃ ἄλλην ἐργασίαν ἢ ἄλλως πως ἀπορροφηθῇ παραγωγικῶς εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου.

(β) Τὸ Νομοσχέδιον δὲν παρέχει ἀφ' ἑαυτοῦ λύσιν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς πλήρους ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου ὑπαλλήλου ἀλλὰ τοῦτο πρέπει νὰ ἐξετασθῇ ἐν συναρτήσει πρὸς ἄλλα κοινωνικὰ μέτρα, ὅπως τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς τοῦτο θὰ τροποποιηθῇ μελλοντικῶς, τὴν ἵδρυσιν Ταμείων Προνοίας, τὴν ἐφαρμογὴν σχεδίων μετεκπαιδεύσεως καὶ εἰδικεύσεως ἀπολυομένων ὑπαλλήλων.

(γ) Ἡ κατάργησις τῆς διακρίσεως μεταξὺ χειρωνακτῶν ἐργατῶν καὶ γραμματειακοῦ προσωπικοῦ.

(δ) Ἡ ἀναπόφευκτος ἐξέλιξις τῆς μηχανοποιήσεως καὶ τοῦ ἐκμοντερνισμοῦ τῆς παραγωγῆς ἐπιβάλλει εἰς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὴν κοινωνίαν τὴν ὑποχρέωσιν ἀφ' ἑνὸς τῆς διευκολύνσεως τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως ἀφ' ἑτέρου δὲ τῆς προστασίας καὶ διασφαλίσεως τοῦ ἀνθρωπίνου παράγοντος ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν δυσχερειῶν καὶ συνεπειῶν τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως.

(ε) Ὁ διαχωρισμὸς τῆς ἀπολύσεως ἐργαζομένων ὡς πλεοναζόντων εἰς ἀπόλυσιν λόγῳ μελετημένης καὶ ἐθελουσίας ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου (ὅπως εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς μηχανοποιήσεως) καὶ εἰς ἀπόλυσιν λόγῳ φυσιολογικῆς ἐξελίξεως (ὅπως ἡ μείωσις τῶν δραστηριοτήτων ἑνὸς οἴκου, ἡ μείωσις τῆς παραγωγῆς καὶ πωλήσεως κλπ).

(στ) Ἡ συλλογικὴ ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν νὰ ἀντιμετωπίζουν συλλογικῶς, συνεισφέροντες συλλογικῶς ἓν σχετικῶς ἀσήμαντον ποσοστὸν τοῦ μισθολογίου εἰς κοινὸν Ταμεῖον, τὰς συνεπείας τῶν ἀπολύσεων ἐργατοϋπαλλήλων.

(ζ) Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις τοῦ μέτρου ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου νὰ μὴν εἶναι δυσβάστακτος ἀλλὰ ἀντιθέτως νὰ εἶναι ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου. Ὑπολογίζεται ὅτι ἡ ἐπιβάρυνσις τοῦ μέτρου δὲν θὰ ὑπερβαίνῃ τὸ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν (ἤτοι 0,5%) τοῦ μισθολογίου ἑκάστης ἐπιχειρήσεως.

(η) Ὁ νόμος πρέπει νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν καὶ νὰ συνάδῃ πρὸς τὰς εἰδικὰς συνθήκας τῆς Κύπρου, τὰ ὑφιστάμενα ἐν Κύπρῳ εἰωθότα ἐπὶ τοῦ θέματος, τὰς διεθνεῖς προοδευτικὰς ἀντιλήψεις, τὰς Ἐργατικὰς Συμβάσεις τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας, ἐνῷ ταυτοχρόνως θὰ κατοχυρώνῃ καὶ διασφαλίζῃ βελτιωμένα σχέδια ἀποζημιώσεως δι' ἀπολύσεις, τὰ ὁποῖα τυχὸν ἰσχύουν ἐν Κύπρῳ ἐκ παραδόσεως ἢ δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων.

Σκοπὸς τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου εἶναι ἡ νομοθετικὴ ρύθμισις τερματισμοῦ ἀπασχολήσεως ἐργοδοτουμένων προσώπων, καθορισμοῦ ἐλαχίστης χρονικῆς περιόδου προειδοποιήσεως διὰ τοιοῦτον τερματισμόν, καθορισμοῦ περιπτώσεων καθ' ἃς ἀποζημίωσις εἶναι πληρωτέα διὰ τοιοῦτον τερματισμὸν καὶ καθίδρυσις ταμείου πρὸς πληρωμὴν ὠφελημάτων εἰς ἐργοδοτουμένους ἀπολυομένους ὡς πλεονάζοντας.

Τὸ ὑπὸ μελέτην Νομοσχέδιον, μεταξὺ ἄλλων, προνοεῖ :

(α) Περὶ ἐλαχίστης περιόδου προειδοποιήσεως περὶ ἀπολύσεως μιᾶς ἕως τεσσάρων ἑβδομάδων, ἀναλόγως τοῦ χρόνου ἀπασχολήσεως τοῦ ἐργοδοτουμένου, ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀπασχόλησις ἦτο ἐπὶ δοκιμαστικῆς βάσεως (ὁπότε οὐδεμία προειδοποίησις ἀπαιτεῖται) ἢ ἐὰν ὁ ἐργοδοτούμενος δικαιοῦται εἰς μακροτέραν περίοδον προειδοποιήσεως δυνάμει ἐθίμου, νόμου, συλλογικῆς συμφωνίας, συμβάσεως ἢ ἄλλου λόγου·

(β) περὶ καθορισμοῦ τῶν λόγων οἵτινες δὲν συνιστῶσι βασίμους λόγους διὰ τερματισμὸν ἀπασχολήσεως·

(γ) περὶ καθορισμοῦ ὑπὸ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου τῆς ἀποζημιώσεως εἰς ἣν δικαιοῦται οἱοσδήποτε ἐργοδοτούμενος ἀπολυόμενος δι' οἱονδήποτε λόγον ἐκτὸς τῶν λόγων τῶν ἀναφερομένων ἐν τῷ ἄρθρῳ 5·

(δ) περὶ τῶν δικαιωμάτων ἀμφοτέρων τῶν μερῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου προειδοποιήσεως περὶ τερματισμοῦ τῆς ἀπασχολήσεως· καὶ

(ε) περὶ τῶν περιπτώσεων καθ' ἃς ἐργοδοτούμενος ἀπολυόμενος λόγῳ πλεονασμοῦ δικαιοῦται εἰς τὴν πληρωμὴν ποσοῦ ἐκ τοῦ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθιδρυομένου Ταμείου διὰ πλεονάζον προσωπικὸν καὶ περὶ τοῦ καθορισμοῦ τοῦ οὕτω πληρωτέου ποσοῦ ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου.

Τὸ Ταμεῖον διὰ πλεονάζον προσωπικὸν κέκτηται νομικὴν προσωπικότητα καὶ αἱ λειτουργίαι αὐτοῦ ρυθμίζονται ὑπὸ Κανονισμῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, οἵτινες θὰ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς. Τὸ Ταμεῖον θὰ ἀπολαύῃ ὡρισμένων φορολογικῶν ἀτελειῶν.

Διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον θὰ εἶναι τὸ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 12 τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου (Ἀρ. 8 τοῦ 1967) συσταθὲν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Διαιτητικὸν Δικαστήριον.

Αἱ κυριώτεραι τῶν ἐπενεχθεισῶν τροποποιήσεων ἐπὶ τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

(α) Εἰς τὸ ἄρθρον 2 τοῦ Νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὁ ὁρισμὸς τῶν ὅρων «ἐργοδοτούμενος» καὶ «ἐργοδότης». Τὸ κείμενον τῶν προτεινομένων τροποποιήσεων ἐμφαίνεται ἐπὶ τοῦ τροποποιημένου Νομοσχεδίου. Σκοπὸς τῆς γενομένης τροποποιήσεως εἶναι νὰ δοθῇ εὐρύτερος ὁρισμὸς τῶν ὅρων «ἐργοδότης» καὶ «ἐργοδοτούμενος» ἀπὸ τὸν ἐντὸς τοῦ ἀρχικοῦ Νομοσχεδίου περιλαμβανόμενον, ὁ ὁποῖος ἐβασίζετο ἐπὶ τῆς Ἀγγλικῆς νομολογίας τῆς ἀναφερομένης εἰς τὰς σχέσεις προϊσταμένου καὶ ὑπαλλήλου (master and servant).

Ἡ Ἀγγλικὴ νομολογία ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου, ὡς ἀνέφερε καὶ ὁ καθηγητὴς τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου κ. Κρόνιν, δὲν ἔχει ἐξελιχθῇ ἱκανοποιητικῶς οὕτως ὥστε νὰ εἶναι προσηρμοσμένη πρὸς τὰς σημερινὰς ἐξελίξεις ἐργατικῶν σχέσεων καὶ Ἐργατικοῦ Δικαίου, βασίζεται δὲ ἐπὶ ἀρχῶν διατυπωθεισῶν κατὰ τὸν παρελθόντα αἰῶνα δι' ἀποφάσεων τῶν Ἀγγλικῶν Δικαστηρίων.

Διὰ τῆς γενομένης τροποποιήσεως τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν ὅρων «ἐργοδότης» καὶ «ἐργοδοτούμενος» δὲν εἶναι ὑποχρεωμένον νὰ ἀκολουθήσῃ τὰς ἀρχὰς τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας ἢ νομολογίας τὰς ἀναφερομένας εἰς τὰς σχέσεις προϊσταμένου καὶ ὑπαλλήλου (master and servant) ἀλλὰ δύναται νὰ θεωρήσῃ, ἂν καὶ δὲν ὑφίσταται σύμβασις ἐργασίας, ὅτι ὑφίσταται σχέσις ἐργοδότου καὶ ἐργοδοτουμένου ἐὰν αἱ μεταξὺ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν σχέσεις εἶναι τοιαῦται ὥστε νὰ ἀγάγωσι τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον εἰς τὸ ἄνω συμπέρασμα.

(β) Εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον διετυπώθη σαφέστερον ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὅρου «ἡμερομίσθιον». Τὸ νέον κείμενον ἐμφαίνεται ἐπὶ τοῦ τροποποιημένου Νομοσχεδίου.

(γ) Εἰς τὸ ἄρθρον 5 τοῦ Νομοσχεδίου, τὸ ἐδάφιον (γ) ἐτροποποιήθη οὕτως ὥστε νὰ διατυπωθοῦν σαφέστερον αἱ περιπτώσεις τερματισμοῦ ἀπασχολήσεως μὴ ὀφειλομένου εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ἐργοδότου. Τὸ ἐδάφιον (γ) προβλέπει ὅτι ὅταν ὁ τερματισμὸς ἀπασχολήσεως ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν, πολεμικὴν ἐνέργειαν, πολιτικὴν ἐξέγερσιν, θεομηνίαν ἢ καταστροφὴν τῶν ἐγκαταστάσεων διὰ πυρκαϊᾶς μὴ ὀφειλομένης εἰς ἐσκεμμένην ἐνέργειαν ἢ ἀμέλειαν τοῦ ἐργοδότου δὲν προκύπτει δικαίωμα ἀποζημιώσεως.

(δ) Εἰς τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Νομοσχεδίου προσετέθη ἐδάφιον (2) τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅτι καθ' οἱανδήποτε ἐνώπιον τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου διαδικασίαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7 τεκμαίρεται, μέχρις ἀποδείξεως τοῦ ἐναντίου, ὅτι ὁ ἐργοδοτούμενος δὲν ἐτερμάτισε τὴν ἀπασχόλησίν του νομίμως.

(ε) Ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 16 διετυπώθη ἐκ νέου διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(ι) Τὸ ἄρθρον 16 διαχωρίζει τὰς ἀπολύσεις προσωπικοῦ λόγῳ πλεονασμοῦ ὡς ἀκολούθως :

Περιπτώσεις πλεονασμοῦ ἐπιβληθέντος ὑπὸ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ περιπτώσεις πλεονασμοῦ προκληθέντος δι' ἐσκεμμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου ἀποσκοπούσης εἰς τὴν μείωσιν τῶν ἐξόδων παραγωγῆς διὰ τῆς χρησιμοποιήσεως μικροτέρου ἀριθμοῦ ἐργατῶν ἢ τὴν διατήρησιν οὐσιαστικῶς τοῦ αὐτοῦ ἢ ὑψηλοτέρου ἐπιπέδου παραγωγῆς καὶ ἑπομένως τὴν αὔξησιν κέρδους.

(ιι) Ὡς τὸ ἄρθρον 16 καὶ ἰδιαιτέρως ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου εἶχον διατυπωθῆ ἀρχικῶς, τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεων ἦτο ὑποχρεωμένον νὰ ἐξετάσῃ, προτοῦ ἀποφασίσῃ εἰς ποίαν κατηγορίαν θὰ ἐνέπιπτεν ὁ δημιουργηθεὶς πλεονασμός, ποῖαι ἦσαν αἱ προθέσεις τοῦ ἐργοδότου, ἐὰν δηλαδὴ ὁ πλεονασμὸς ἐδημιουργήθη κυρίως διὰ λόγους ἐλαττώσεως τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ ἢ διατηρήσεως τοῦ αὐτοῦ ἢ μεγαλυτέρου ἐπιπέδου παραγωγῆς πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτεύξεως μεγαλυτέρων κερδῶν.

Ἡ νέα διατύπωσις τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 16 ἀντικαθιστᾷ τὸ κριτήριον τῶν προθέσεων τοῦ ἐργοδότου, τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι πάντοτε εὔκολον νὰ διαπιστωθῇ, διὰ τοῦ θετικωτέρου κριτηρίου τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου.

Ἐὰν ὡς ἀποτέλεσμα τοῦ πλεονασμοῦ ἔχῃ μειωθῇ ἢ κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Δικαστηρίου ἐνδέχεται νὰ μειωθῇ τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς ἢ λειτουργίας τῆς ἐπιχειρήσεως ὡς συνόλου ἢ τοῦ κλάδου τῆς ἐπιχειρήσεως εἰς τὸν ὁποῖον προεκλήθη πλεονασμός, ἢ θὰ διατηρηθῇ ἢ ἐνδέχεται νὰ διατηρηθῇ οὐσιωδῶς τὸ αὐτὸ ἢ νὰ ἐπιτευχθῇ ὑψηλότερον ἐπίπεδον παραγωγῆς, διὰ μικροτέρου ἀριθμοῦ ἐργοδοτουμένων, τότε ὁ δημιουργηθεὶς πλεονασμὸς ἐμπίπτει εἰς τὴν δευτέραν κατηγορίαν, ἤτοι τὴν κατηγορίαν πλεονασμοῦ προκληθέντος δι' ἐσκεμμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου μὴ ἐπιβληθείσης ὑπὸ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του.

Ἡ διαφορὰ μεταξὺ τῶν δύο κατηγοριῶν πλεονασμοῦ εἶναι ὅτι ὅταν ὁ πλεονασμὸς δὲν προεκλήθη δι' ἐσκεμμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου τὸ ποσὸν τῆς πληρωμῆς ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὸν Τέταρτον Πίνακα τοῦ Νομοσχεδίου, ἐνῷ ὅταν ὁ πλεονασμὸς προεκλήθη δι' ἐσκεμμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου μὴ ἐπιβληθείσης ὑπὸ περιστάσεων ἀνεξαρτήτων τῆς θελήσεώς του, τὸ ποσὸν τῆς πληρωμῆς ὑπολογίζεται συμφώνως πρὸς τὸν Πρῶτον Πίνακα.

(στ) Ἡ παράγραφος (α) τοῦ ἐδαφίου (6) τοῦ ἄρθρου 16 διετυπώθη ἐκ νέου διὰ τῆς ὑποδιαιρέσεως τῆς παραγράφου (α) εἰς δύο παραγράφους (α) καὶ (β), αἵτινες προσδιορίζουν σαφέστερον τὸ ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἀφαιρούμενον ποσὸν ἐξ οἱασδήποτε ἐπιδικασθείσης ἀποζημιώσεως λόγῳ καταβολῆς ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς τὸν ἀπολυθέντα ὑπάλληλον ποσοῦ συνεπείᾳ εἰδικῶν διευθετήσεων γενομένων ἵνα καλύψωσιν εἰδικῶς τὸν τερματισμὸν τῆς ἀπασχολήσεως ἢ ὅταν ἡ πληρωμὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου ἐξ οἱουδήποτε ταμείου προνοίας ἢ παρομοίου ταμείου τὸ ὁποῖον ἔχει σκοποὺς ἄλλους ἢ νὰ καλύπτῃ εἰδικὸν τερματισμὸν ἀπασχολήσεως.

(ζ) Εἰς τὸ ἄρθρον 25 μετὰ τὸ ἐδάφιον (3) προσετέθη (4) ἐδάφιον τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅτι κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νόμου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ

πάροδον 30 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς ἐν λόγῳ κανονισμοὺς τότε θὰ ἰσχύουν ὡς κατετέθησαν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Εἰς περίπτωσιν τροποποιήσεως τούτων θὰ ἰσχύουν ὡς ἐτροποποιήθησαν ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

(η) Εἰς τὸ 30ὸν ἄρθρον προσετέθησαν δύο ἐδάφια. Διὰ τοῦ προστεθέντος ἐδαφίου (2) διαφυλάττεται τὸ δικαίωμα τόσον τοῦ ἐργοδότου ὅσον καὶ τοῦ ἐργοδοτουμένου ὅπως προσφύγῃ εἰς τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια ἀναφορικῶς πρὸς τερματισμὸν ἀπασχολήσεως. Ὁ καταχωρήσας ἀγωγὴν εἰς τὰ πολιτικὰ Δικαστήρια δὲν δικαιοῦται νὰ ὑποβάλῃ αἴτησιν εἰς τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον δυνάμει τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου.

Διὰ τοῦ ἐδαφίου (γ) προβλέπεται ὅτι τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον κέκτηται τὸ δικαίωμα ὅπως, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου αὐτοῦ, ἐπιληφθῇ ἐκ νέου ὑποθέσεώς τινος ἢ ἀναθεωρήσῃ οἱανδήποτε ἀπόφασιν ἐπὶ οἱασδήποτε πληρωμῆς γενομένης ὑπὸ τοῦ ταμείου κατὰ πάντα χρόνον, ἐὰν τοῦτο θεωρηθῇ ὑπὸ τοῦ Προέδρου ὡς ὀρθὸν καὶ δίκαιον.

(θ) Τὸ πρῶτον ἐδάφιον τοῦ ἄρθρου 31 τὸ ὁποῖον προέβλεπεν ὅτι ποσὸν ἐπιδικασθὲν ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου εἰσπράττεται ὡς ἀστικὸν χρέος, ἐτροποποιήθη οὕτως ὥστε νὰ μὴ εἶναι ἀνάγκη νὰ καταχωρηθῇ ἀγωγὴ διὰ τὴν εἴσπραξιν τοῦ ἐπιδικασθέντος ποσοῦ. Διὰ τῆς τροποποιήσεως προβλέπεται ὅτι ἡ ἀπόφασις τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θὰ ἐκτελῆται ὡς νὰ ἦτο ἀπόφασις οἱουδήποτε πολιτικοῦ Δικαστηρίου.

Εἰς τὸ ἄρθρον 31 προσετέθη ὡσαύτως τρίτον ἐδάφιον τὸ ὁποῖον προβλέπει ὅτι ὅταν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπιδικάσεως ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου ἔχῃ ἀρχίσει διαδικασία ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ἐργοδότην δυνάμει τοῦ περὶ Πτωχεύσεως Νόμου ἢ τοῦ μέρους V τοῦ περὶ Ἑταιρειῶν Νόμου, ὁ ἐργοδοτούμενος πρὸς τὸν ὁποῖον ἐγένετο ἡ ἐπιδίκασις εἰσπράττει ὁλόκληρον τὸ ἐπιδικασθὲν ποσὸν ἐκ τοῦ ταμείου. Τὰ δικαιώματα τοῦ ἐργοδοτουμένου ἀναφορικῶς πρὸς πᾶσαν ἐπιδικασθεῖσαν πληρωμὴν καταβλητέαν ἀπ' εὐθείας ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου μεταβιβάζονται εἰς τὸ ταμεῖον.

Αἱ ἄνω ἀναφερθεῖσαι τροποποιήσεις ἐγένοντο ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἰς συνεδριάσεις εἰς ἃς παρεκάθησε καὶ ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων μετ' ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου του καὶ ὁ ἐμπειρογνώμων κ. Κρόνιν. Αἱ ἐν λόγῳ τροποποιήσεις ἐγένοντο ἀποδεκταὶ τόσον ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ τοῦ ἐμπειρογνώμονος.

Εἰς ὡρισμένας ἐκ τῶν συνεδριάσεων παρεκάθησε καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν.

Ἐπηνέχθησαν ὡσαύτως καὶ ὡρισμέναι ἄλλαι τροποποιήσεις λεκτικῆς φύσεως αἱ ὁποῖαι ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ νέου κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Νομικῶν θεωροῦν τὸ ὑπὸ μελέτην Νομοσχέδιον ὡς ἓν ἐκ τῶν σοβαρωτέρων κοινωνικῶν νομοθετικῶν μέτρων τὰ ὁποῖα ἡ Βουλὴ ἔχει ψηφίσει μέχρι σήμερον, καθότι ἐπιδιώκει τὴν νομοθετικὴν κατοχύρωσιν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας τῶν ἐργατοϋπαλλήλων διὰ τῆς ἀποζημιώσεως τούτων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως καὶ ἱκανοποιεῖ ἓν πρὸ πολλοῦ διεκδικούμενον ἐπιμόνως δίκαιον αἴτημα τῆς Κυπριακῆς ἐργατοϋπαλληλικῆς τάξεως καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ μελέτην Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

"Εληξεν ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐκθέσεως ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τοῦ ρυθμίζοντος τὸν τερματισμὸν ἀπασχολήσεως. Ἐπειδὴ ἡ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἐκυκλοφόρησεν ὀλίγον ἀργὰ—καὶ πιθανὸν νὰ ἐλήφθη χθὲς ὑπὸ τῶν ἐντίμων κυρίων Βουλευτῶν—καὶ ἐπειδὴ τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀρκετὰ περίπλοκον καὶ σοβαρόν, προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς, οὕτως ὥστε νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ μελετήσουν τὰς τροποποιητικὰς εἰσηγήσεις αἱ ὁποῖαι προτείνονται εἰς τὸ κείμενον τῶν ἐκθέσεων τῶν Ἐπιτροπῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ (Ἀρ. 3) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις καὶ ἡ συμπλήρωσις τοῦ ἤδη ἐγκριθέντος βασικοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) ἐν σχέσει μὲ τὰς ἤδη γενομένας ἀναπροσαρμογὰς εἰς τὴν μισθοδοσίαν τῶν μελῶν τοῦ Κυπριακοῦ στρατοῦ βάσει τοῦ ἐγκριθέντος περὶ Στρατοῦ τῆς Δημοκρατίας (Σύνθεσις, Κατάταξις καὶ Πειθαρχία) (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 77 τοῦ 1966).

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις καθίσταται ἀναγκαία διότι ὁ Νόμος (Ἀρ. 77 τοῦ 1966), ὅστις ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τῆς 15ης Δεκεμβρίου 1966, καὶ μέχρις ὅτου συμπληρωθοῦν αἱ ἀναπροσαρμογαὶ τῶν ἀπολαβῶν τῶν μελῶν τοῦ στρατοῦ καὶ γίνουν αἱ σχετικαὶ πληρωμαὶ διὰ τὸ ἔτος 1966 παρῆλθεν ὁ μὴν Δεκέμβριος τοῦ 1966 καὶ τοιουτοτρόπως δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ γίνουν αἱ σχετικαὶ ἀλλαγαὶ εἰς τὰς μισθοδοτικὰς κλίμακας καὶ τὰ ἐπιδόματα ὡς καὶ ἡ σχετικὴ πρόνοια εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1967 ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐγκριθῇ ἐν τῷ μεταξὺ ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Αἱ ἀναθεωρηθεῖσαι διὰ τοῦ Νόμου (Ἀρ. 77 τοῦ 1966) κλίμακες διὰ τὸν Κυπριακὸν στρατὸν θὰ ἀντικατασταθῶσιν ἀπὸ τῆς 1ης Ἀπριλίου 1967 διὰ τῶν προνοουμένων ἀντιστοίχων νέων κλιμάκων δυνάμει τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν Μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμου τοῦ 1967. "Οταν ὁ ἐν λόγῳ Νόμος ἐφαρμοσθῇ, θὰ παραστῇ ἀνάγκη ψηφίσεως νέου νόμου περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ διὰ τὸ ἔτος 1967, ὁ ὁποῖος θὰ προνοῇ δι' εἰδίκευσιν συμπληρωματικῆς πιστώσεως δι' ὅλα τὰ Κεφάλαια Δαπανῶν τοῦ Τακτικοῦ Προϋπολογισμοῦ ὡς καὶ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως διὰ τὸ ἔτος 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τοῦ ὅλου θέματος εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £5.83? διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 3) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΑΡΤΟΣΗΜΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἐξαίρεσις ἀπὸ τῆς πληρωμῆς τελῶν χαρτοσήμου πάσης συμβάσεως ἢ ἄλλου ἐγγράφου ἀφορῶντος εἰς τὴν ἀγοράν, πώλησιν ἢ ὑποθήκευσιν πλοίου ἢ οἱουδήποτε μεριδίου αὐτοῦ ἢ ἄλλου συμφέροντος ἐν αὐτῷ.

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις κατέστη ἀναγκαία διότι ἡ περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας νομοθεσία τῆς Κυπριακῆς πολιτείας, ὡς αὕτη ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, σκοπὸν ἔχει νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν ἐγγραφὴν πλοίων ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν διὰ νὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς Κυπρίους νὰ ἀσχοληθῶσι μὲ τὸν κλάδον τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας. Ὡς γεγονὸς μέχρι σήμερον ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν περὶ τὰ 80 πρόσωπα, τὰ δὲ ἔσοδα τῆς Κυπριακῆς πολιτείας κατὰ τὸ 1966 ἐκ τῆς δραστηριότητος ταύτης ἀνέρχονται εἰς £44.300 περίπου, ἤτοι Φόρος Χωρητικότητος £25.700, Τέλη Πληρώματος £10.100 καὶ Τέλη Ἐγγραφῆς Πλοίων £8.500, μὲ προοπτικὴν αὐξήσεως εἰς τὸ πολλαπλάσιον.

Εἰς ἣν περίπτωσιν ἤθελεν ἐπιβληθῇ φόρος χαρτοσήμου διὰ τὴν πώλησιν καὶ ὑποθήκευσιν πλοίων οὐδὲν πλοῖον μεγάλης χωρητικότητος καὶ μεγάλης ἀξίας θὰ ἐνεγράφετο ὑπὸ Κυπριακὴν σημαίαν διότι ὁ φόρος χαρτοσήμου εἶναι ὑψηλὸς καὶ διότι εἰς ἄλλας χώρας, ὡς εἰς Ἀγγλίαν καὶ Ἑλλάδα, δὲν ὑφίσταται καθόλου τοιαύτη φορολογία.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἔλαβε τὰς ἀναγκαίας ἐπεξηγήσεις παρὰ τῶν ἁρμοδίων Ὑπουργείων καὶ ἐμελέτησεν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ της ὅπως προωθήσῃ τὸν κλάδον τοῦτον τῶν ἐσόδων, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου, τοῦ κ. Ποταμίτη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταί, ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας αὐτῆς, τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, διὰ νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ γενικώτερον θέμα τῆς ἀναγκαιότητος ὑπάρξεως σαφοῦς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐγγραφῆς πλοίων καὶ τῆς δημιουργίας ἑνὸς στόλου καθαρῶς Κυπριακοῦ.

Λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν ὑπάρχει τοιαύτη σαφὴς πολιτικὴ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως. Εἶναι ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἑλκύσῃ τοὺς ξένους πλοιοκτήτας νὰ ἐγγράψουν εἰς Κύπρον τὰ πλοῖα των ; Εἶναι δηλαδὴ ἐπιθυμία τῆς Κυβερνήσεως νὰ δημιουργήσωμεν μίαν σημαίαν εὐκαιρίας διὰ τὴν Κύπρον ; Ἐὰν αὐτὴ εἶναι ἡ πολιτικὴ τότε θὰ πρέπει ἡ νομοθεσία μας νὰ τροποποιηθῇ ἀναλόγως. Ἐὰν ὅμως πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως δὲν εἶναι αὐτὴ ἀλλὰ ἄλλη πλέον συντηρητική, τότε εἰσηγοῦμαι ὅτι καὶ πάλιν

ἡ νομοθεσία μας χρειάζεται πολλὰς τροποποιήσεις, μία τῶν ὁποίων ἴσως θὰ ἦτο τὸ ὑπὸ ἐπιψήφισιν Νομοσχέδιον. Ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν προτίθεμαι νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ παρόντος διότι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὸ ὑπὸ ἐπιψήφισιν Νομοσχέδιον εἶναι στενόν. Ἐπιφυλάττομαι ὅμως ὑπὸ τύπον ἐρωτήσεως νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν διὰ νὰ διαφωτίσῃ τὸ Σῶμα. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Δὲν θὰ ὁμιλήσω, ἁπλῶς ἤθελα ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἐὰν εἶναι δυνατόν, νὰ παρατηρήσω τὸ ἑξῆς : Πρόκειται περὶ ἑνὸς Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον ἀπαλλάσσει τῆς καταβολῆς χαρτοσήμου τὰς πωλήσεις καὶ τὰς ὑποθηκεύσεις πλοίων καὶ συστήνει εἰς τὴν Βουλὴν νὰ χαρίσῃ εἰς τοὺς πωλητάς, ἀγοραστάς, ἐνυποθήκους δανειστὰς ἢ ὀφειλέτας ἕνα σημαντικὸν ποσόν. Θὰ ἦτο ὀρθὸν τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ νὰ συνοδεύεται ἀπὸ μίαν ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἡ ὁποία νὰ ἐξηγῇ τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους τὸ συστήνει.

Νὰ μὴν περιοριζώμεθα μόνον εἰς τὴν Αἰτιολογικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, ἡ ὁποία γίνεται δι' ἄλλους σκοπούς. Δηλαδὴ κάθε Νομοσχέδιον πρέπει νὰ συνοδεύεται ἀπὸ μίαν ἔκθεσιν τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, εἰδικῶς δὲ τὸ παρὸν ποὺ συστήνει νὰ ἀπαλλάξωμεν τῆς πληρωμῆς φόρου σημαντικοῦ ποσοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν πρόκειται νὰ ὁμιλήσω διὰ νὰ σᾶς ἀπασχολήσω. Ἐν πρώτοις ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ ἀναφέρω εἶναι ὅτι ὁ Νόμος ὁ ὁποῖος ὑφίσταται διὰ τὴν ἐγγραφὴν πλοίων εἰς τὴν Κύπρον δὲν εἶναι πραγματικῶς νόμος εὐκαιρίας, διότι οὐδόλως εἴμεθα σὲ χειροτέραν θέσιν ἀπὸ ὅ,τι εἶναι αἱ ἄλλαι χῶραι. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ποταμίτης ὅτι δὲν μᾶς ἔχουν δοθῆ πληροφορίαι ἔχω νὰ ἀναφέρω τὸ ἑξῆς : Παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς τὴν Αἰτιολογικὴν Ἔκθεσιν ἡ ὁποία ἔχει σταλῆ δὲν ὑπῆρχον ὅλαι αἱ πληροφορίαι αἱ ὁποῖαι ἐχρειάζοντο, ἐν τούτοις κατόπιν αἰτήσεώς μας τὸ ὑπεύθυνον Ὑπουργεῖον μᾶς ἔχει δώσει ὅλας τὰς πληροφορίας τὰς ὁποίας ἐχρειαζόμεθα διὰ νὰ συμπεράνωμεν κατὰ πόσον ἦτο ὀρθὸν ἢ ὄχι.

Ἡ δὲ ἀπόφασις τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐξαιρέσῃ τῆς φορολογίας χαρτοσήμων τὴν ἐγγραφὴν καὶ ὑποθήκευσιν τῶν πλοίων, δὲν εἶναι τίποτε καινοτομικὸν καὶ μονοπωλιακὸν τῆς Δημοκρατίας μας, διότι εἰς πλείστας ὅσας χώρας—σχεδὸν εἰς ὅλας ἀπὸ ὅ,τι ἀντιλαμβάνομαι, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, αἱ ὁποῖαι εἶναι χῶραι αἱ ὁποῖαι φημίζονται διὰ τὴν μεγάλην των δρᾶσιν εἰς τὴν ναυτιλίαν—ὑπάρχουν οἱ ἴδιοι ὅροι μὲ τοὺς ἰδικούς μας. Διότι ὅπως θὰ γνωρίζουν τὰ ἔντιμα Μέλη τὰ περισσότερα πλοῖα ὅταν ἀγοράζωνται δὲν ἀγοράζονται τοῖς μετρητοῖς ἀλλὰ ἔναντι ὑποθηκεύσεως μὲ πίστωσιν τὴν ὁποίαν παρέχουν διάφοροι ὀργανισμοὶ ἢ τράπεζαι, καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ὑποθήκευσιν θὰ χρειάζωνται τεράστια ποσά· ἀρκεῖ νὰ σημειώσῃ κανεὶς ὅτι γιὰ ἕνα μεγάλον πλοῖον, ἐὰν ἐφηρμόζετο ἡ ἐπιβολὴ τῶν χαρτοσήμων, θὰ ἐχρειάζετο ἴσως νὰ πληρωθῇ ἕνα ποσὸν μεταξὺ £25.000 καὶ £40.000 μόνον εἰς χαρτόσημα, ὁπότε βεβαίως κάθε εὐκαιρία διὰ νὰ ἐγγραφοῦν τὰ πλοῖα ταῦτα εἰς τὴν ἰδικήν μας Δημοκρατίαν θὰ ἀπεκλείετο. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Δημητριάδης, ὅτι μέχρι σήμερον δὲν κατωρθώσαμεν νὰ ἔχωμεν ἰδικήν μας ἑταιρείαν πλοίων, εἶναι γεγονός.

Ἀλλὰ φαντάζομαι ὅτι δὲν θὰ μπορέσωμεν νὰ ἔχωμεν μεγάλης ὁλκῆς ἑταιρείας πλοίων ἐὰν δὲν ἀποκτήσωμεν καὶ ἡμεῖς τὴν ἀπαιτουμένην πεῖραν καὶ τὰ πληρώματα τὰ ὁποῖα χρειάζονται διὰ τὴν ἐργασίαν αὐτήν. Θέτοντες δὲ τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν εἰς ἐφαρμογὴν δίδεται ἡ εὐκαιρία εἰς πλεῖστα ὅσα μέλη τῆς κοινότητός μας νὰ ἐπιδοθῶσιν εἰς τὴν ἐργασίαν αὐτὴν οὕτως ὥστε μίαν ἡμέραν νὰ εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ ἔχωμεν τὴν ἰδικήν μας ναυτιλίαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας διὰ τὸν ἑξῆς λόγον : Ὄχι διότι διαφωνῶ μὲ τὴν βασικὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία διέπει τὸ Νομοσχέδιον—διότι ὅλοι εἴμεθα ὑπὲρ τῆς προωθήσεως τῆς ἰδέας δημιουργίας ἑνὸς ἰσχυροῦ ἐμπορικοῦ στόλου ὑπὸ τὴν Κυπριακὴν σημαίαν—ἀλλὰ ἡ ἀποχή μου θὰ πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν αὐταρχικὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ὁ Νηολόγος τῆς Δημοκρατίας χειρίζεται ἀρκετὰ σοβαρὰ ζητήματα, καὶ τῶν ὁποίων λεπτομερείας θὰ δώσω εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὸ ὁποῖον, εἶμαι βέβαιος, καὶ ἰδίως ὁ Ὑπουργὸς τὸν ὁποῖον ἐκτιμῶ, δὲν ἔλαβε μέχρι σήμερον γνῶσιν διότι ὁ κ. Νηολόγος εὑρίσκεται εἰς τὴν Ἀμμόχωστον καὶ ὄχι εἰς τὸ Ὑπουργεῖον του.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Νομίζω εἶχε ζητήσει τὸν λόγον ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἤθελα ἁπλῶς νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συντόμου ὁμιλίας μου οὐδόλως ἀνεφέρθην εἰς τὴν ἀνυπαρξίαν Κυπριακῆς ναυτιλιακῆς ἑταιρείας. Ἀντιθέτως, ἐξ ὅσων γνωρίζω τοὐλάχιστον, θὰ ὑπάρχουν ἐγγεγραμμέναι ἐν Κύπρῳ περὶ τὰς 50 ναυτιλιακαὶ ἑταιρεῖαι αἱ ὁποῖαι τυγχάνουν ἰδιοκτήτριαι ἀντιστοίχου περίπου ἀριθμοῦ πλοίων.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐτόνισα κατὰ τὴν ὁμιλίαν μου ἦτο ἡ ἀνυπαρξία Κυβερνητικῆς πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ναυτιλίας. Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι μέχρι σήμερον δὲν ἔχει ἀποφασισθῇ ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως τὸ εἶδος, ἡ φύσις τῆς ναυτιλίας τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἔχωμεν εἰς τὴν Κύπρον.

Ἐπιπλέον δὲ—παρ' ὅλον ὅτι ἔχουν ἐγγραφῇ εἰς τὴν Κύπρον περὶ τὰ 60 πλοῖα μέχρι σήμερον—δὲν διαθέτομεν καὶ τὴν κατάλληλον ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία θὰ ἐλέγξῃ τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ἐκ τοῦ Νόμου ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων τῶν πλοιοκτητῶν οὐχὶ μόνον εἰς τὰ ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα τῆς γῆς, ἀλλὰ καὶ εἰς Εὐρωπαϊκοὺς ἀκόμη λιμένας. Ἀλλ' ὅπως ἀνέφερα κατὰ τὴν ἀγόρευσίν μου, θὰ ἤθελα ἐν καιρῷ νὰ ὑποβάλω ἐρώτησιν εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον διὰ νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα, διότι εἶναι πιθανὸν νὰ ἀγνοῶ ἐγὼ τὴν ὕπαρξιν τοιαύτης πολιτικῆς καὶ εἶναι πιθανὸν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ διαφωτίσῃ περὶ τούτου τὸ Σῶμα, καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ μοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία νὰ ὁμιλήσω περισσότερον ἐν ἐκτάσει.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐν σχέσει μὲ ὅ,τι ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Σαββίδης εἶπεν ὅτι δηλαδὴ εἰς τὴν ἔκθεσιν ἀναφέρονται ὡρισμένα στοιχεῖα, ἤθελα νὰ εἴπω ὅτι

ἔκθεσις δὲν ἐδόθη καὶ ἑπομένως στοιχεῖα δὲν ἀναφέρονται. Μπορεῖ νὰ ἐδόθησαν κατόπιν εἰς τὸν κ. Σαββίδην τὰ στοιχεῖα. Ἀλλὰ τὸ ὀρθόν, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, εἶναι νὰ δίδωνται ἐγγράφως τὰ στοιχεῖα.

Ὁ κ. Σαββίδης, φερ' εἰπεῖν, εἶπεν ἐδῶ τώρα ὅτι εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις μπορεῖ τὸ δικαίωμα νὰ ἀνέρχεται εἰς £25.000. Τολμῶ νὰ εἴπω ὅτι εἶναι ὀλίγον ὑπερβολικόν. Καὶ ἐὰν ἐδίδετο ἔκθεσις τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἀνεφέρετο τοιοῦτος ἀριθμός.

Ἡ ἔκθεσις εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ δίδωνται ὑπευθύνως πληροφορίαι ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ βασίζωνται τὰ μέλη τῆς Βουλῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ παρατηρήσω ὅτι ἀναφέρεται ὅτι δὲν δίδονται ἀριθμοί. Ἐὰν εἶχε προσέξει ὁ ἔντιμος συνάδελφος εἰς τὴν ἔκθεσιν δίδονται ὡρισμένοι ἀριθμοὶ τοὺς ὁποίους δὲν ἠθέλαμεν ἡμεῖς διὰ μαγείας ἀλλὰ μᾶς τοὺς ἔχει δώσει τὸ ὑπεύθυνον Ὑπουργεῖον.

Τὸ ποσὸν δὲ τῶν £25.000 ἐπίσης μᾶς τὸ ἔδωσεν ὑπεύθυνος ὁ ὁποῖος μᾶς εἶχεν ἀναφέρει ἐν προκειμένῳ ὅτι εἶχε συζητηθῇ ἡ ἐγγραφὴ πλοίου μεγάλης χωρητικότητος καὶ ἡ ἀξία τῶν χαρτοσήμων ἦτο £25.000. Ἑπομένως δὲν πρόκειται περὶ φανταστικοῦ ἀριθμοῦ ἀλλὰ περὶ πραγματικότητος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως.

Ἐγὼ δὲν ἀναφέρομαι εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς. Ἐγὼ τονίζω τὴν ἀρχὴν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον ὅταν ἐστάλη δὲν ἐσυνοδεύετο ἀπὸ ἔκθεσιν τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου καὶ δὲν μᾶς ἔδιδε γραπτῶς, ὅπως συνηθίζῃ τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον, τὰς πληροφορίας. Αὐτὰ ποὺ λέγει ὁ κ. Σαββίδης ἀναφέρονται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ αἱ πληροφορίαι αὐταὶ πιθανὸν νὰ ἐδόθησαν εἰς τὸν κ. Σαββίδην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ἠγέρθησαν τρία σημεῖα τὰ ὁποῖα νομίζω ὅτι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀπαντηθοῦν.

Πρῶτον, τὸ σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ποταμίτης ὅτι τὰ Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν δέον νὰ συνοδεύωνται ὑπὸ ἐγγράφου ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου πρᾶγμα τὸ ὁποῖον συνήθως γίνεται.

Ὅταν, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ Νομοσχέδιον εἶναι περίπλοκον δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι πρέπει νὰ συνοδεύεται ὑπὸ ἀναλυτικῆς ἐκθέσεως τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργείου, ἡ ὁποία νὰ τίθεται ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν καὶ ἡ ὁποία φυσικὰ πρέπει νὰ εἶναι ἔγγραφος, καὶ ἐν ἀνάγκῃ αἱ Ἐπιτροπαὶ νὰ καλοῦν τὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα διὰ νὰ δώσουν περισσοτέρας προφορικὰς ἐπεξηγήσεις. Αὐτὴ εἶναι ἄλλωστε καὶ ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν αἱ Ἐπιτροπαί. Ὅταν ὅμως πρόκειται περὶ ἁπλουστάτου Νομοσχεδίου δὲν εἶναι πάντοτε ἀνάγκη ἡ ἔκθεσις νὰ κατατίθεται ἐγγράφως.

Εἶναι δυνατὸν εἰς μίαν τοιαύτην περίπτωσιν ἡ Ἐπιτροπὴ ἢ ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς προτοῦ ἐξετάσῃ τὸ Νομοσχέδιον νὰ ζητήσῃ ὅπως κληθῇ ὁ Ὑπουργὸς ἢ ἁρμόδιος ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου καὶ δώσῃ προφορικῶς οἱασδήποτε περαιτέρω ἐπεξηγήσεις ἢ οἱασδήποτε ἀναλυτικὰς ἐξηγήσεις, ἀριθμοὺς κ.λ.π. Ἐὰν αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν εἶναι ἱκανοποιημέναι μὲ τὰς προφορικὰς ἐξηγήσεις τότε, προτοῦ προχωρήσουν εἰς τὴν ἑτοιμασίαν τῆς ἐκθέσεως, δύνανται νὰ ζητήσουν ἐγγράφως, δι' ἐπιστολῆς πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ὅπως προβῇ εἰς ὡρισμένας σχετικὰς δηλώσεις, παρατηρήσεις ἢ ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ ὀρθοτέρα ὅμως πορεία εἶναι τὸ Νομοσχέδιον νὰ συνοδεύεται ὑπὸ ἐγγράφου ἐκθέσεως τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου.

Τὸ δεύτερον θέμα τὸ ὁποῖον ἠγέρθη εἶναι τὸ θέμα τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἐν σχέσει μὲ τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικὴν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς ἐμπορικῆς ναυτιλίας. Ἐὰν ἐνθυμοῦμαι καλῶς, ὅταν κατετέθησαν τὰ Νομοσχέδια περὶ ἐμπορικῆς ναυτιλίας ἐνώπιον τοῦ Σώματος, τόσον ἡ εἰσηγητικὴ ἔκθεσις τοῦ Ὑπουργείου ὅσον καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν διεσαφήνιζον ὅτι ἡ πολιτικὴ δὲν εἶναι νὰ δημιουργηθῇ σημαία εὐκαιρίας, ἀλλὰ νὰ τεθοῦν αἱ βάσεις διὰ τὴν δημιουργίαν Κυπριακῆς ναυτιλίας.

Συμφωνῶ μὲ τὸν κ. Δημητριάδην ὅτι τὰ Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα ἐθεσπίσαμεν καὶ τὰ ὁποῖα ἦσαν τὰ πρῶτα Νομοσχέδια ἐπὶ τοῦ πολυπλόκου αὐτοῦ θέματος χρήζουν ριζικῆς τροποποιήσεως. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι ἡ Κυβερνητικὴ πολιτικὴ καὶ ἡ πολιτικὴ τὴν ὁποίαν ἐνέκρινεν ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ σημείου αὐτοῦ εἶναι ἤδη ξεκαθαρισμένη καὶ εἶναι ἡ ὀρθὴ πολιτικὴ ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἐπιδιώξωμεν νὰ δημιουργήσωμεν σημαίαν εὐκαιρίας ἀλλὰ νὰ δημιουργήσωμεν Κυπριακὴν ναυτιλίαν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ὅμως αὐτοῦ θὰ ἔχωμεν, φαντάζομαι, συντόμως τὴν εὐκαιρίαν νὰ προβῶμεν εἰς ἐξονυχιστικὴν συζήτησιν ὅταν θὰ κατατεθοῦν τροποποιητικὰ Νομοσχέδια.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Πρώτου Παραρτήματος. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ποταμίτης.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη μία ἀποχή. Δύο ἀποχαί.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Χαρτοσήμων Νόμου τοῦ 1963 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Τὰ ὑπόλοιπα τρία θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλονται διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας, παραπέμπεται ἑπομένως εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ὑγείας καὶ Νομικῶν.

Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967 παραπέμπονται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Γεωργίας καὶ Νομικῶν.

Συμφώνως τοῦ Νόμου οἱ Κανονισμοὶ ἐὰν δὲν τροποποιηθοῦν ἐντὸς ὡρισμένης προθεσμίας τότε δημοσιεύονται ὡς ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἑπομένως παρακαλοῦνται οἱ Πρόεδροι τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ὅπως φροντίσουν νὰ κυκλοφορήσῃ ἡ ἔκθεσίς των πρὸ τῆς παρόδου τῆς προθεσμίας τὴν ὁποίαν ὁρίζει ὁ Νόμος.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(7) Ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰς ἐρώτησίν μου ἀναγνωσθεῖσαν τὴν 9ην Μαρτίου ἐρωτοῦσα τὴν Κυβέρνησιν τί μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαιολάδου.

Ἐπειδὴ μέχρι σήμερον δὲν ἐπῆρα καμμίαν ἀπάντησιν παρακαλῶ ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν ἑπομένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Ἀνδρέας Γιάγκου εἰσηγεῖται ὅπως εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ἐγγραφῇ θέμα τὸ ὁποῖον προκύπτει ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπέβαλεν ἐρώτησιν εἰς τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ οὐδεμίαν ἔλαβεν ἀπάντησιν. Δικαιοῦται ἑπομένως νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ἄνευ οἱασδήποτε ψηφοφορίας.

Τὸ θέμα ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Πρὸ τριῶν ἢ τεσσάρων μηνῶν εἶχα ὑποβάλει ἐρώτησιν ἀναφορικῶς μὲ τὸ θέμα τῆς κατασκευῆς λιμένος εἰς τὴν Λεμεσόν.

Μοῦ ἐδόθη ἀπάντησις ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον καὶ πληροφοροῦμαι τώρα ὅτι ἀπὸ ἀρκετῶν μηνῶν εἶναι εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως ἡ ἔκθεσις «Κάϊζερ». Θὰ ἤθελα νὰ θέσω θέμα καταθέσεως τῆς ἐκθέσεως «Κάϊζερ» εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν τοῦ περιεχομένου αὐτῆς οἱ Βουλευταί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αἱ ἐκθέσεις αἱ ὁποῖαι ὑποβάλλονται ὑπὸ τῶν ἐμπειρογνωμόνων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν κατὰ τὸ πρῶτον στάδιον εἶναι ἐμπιστευτικῆς φύσεως. Ἐὰν ἡ Βουλὴ ζητήσῃ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐν λόγῳ ἐκθέσεως εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν θὰ ὑπάρχῃ καμμία δυσκολία ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως ὅπως κατατεθῇ αὕτη ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Δὲν νομίζω ὅμως ὅτι εἶναι ὁ ὀρθόδοξος τρόπος νὰ ζητήσωμεν ὅπως ἔκθεσις ξένου ἐμπειρογνώμονος κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Θὰ ἔλεγα ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ ζητήσωμεν νὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δέχομαι τὴν εἰσήγησίν σας νὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κύριος.....

Ὑπάρχουν δύο οἱ ὁποῖοι ζητοῦν ταυτοχρόνως τὸν λόγον. Ὁ πρεσβύτερος τὴν ἡλικίαν.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Διαφωνῶ μὲ τὸν κ. Ἀναστασιάδην καὶ μαζί σας, ἐὰν υἱοθετῆτε τὴν ἄποψίν του, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἐὰν μέλος τῆς Βουλῆς πάρῃ μίαν ἔκθεσιν ἐμπειρογνωμόνων ἢ οἱανδήποτε μελέτην ὑποβληθεῖσαν εἰς τὴν Κυβέρνησιν, δικαιοῦται ὅλον τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς νὰ ἐνημερωθῇ ἐπ' αὐτῆς. Οὐδεμίαν ἐξαίρεσιν πρέπει νὰ ἔχῃ οἱαδήποτε ἐνδιαφερομένη Ἐπιτροπὴ εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον τοὐλάχιστον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον εἰσηγήθην ὅπως ἡ ἔκθεσις κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς δὲν εἶναι διὰ νὰ περιέλθῃ μόνον εἰς γνῶσιν τῆς Ἐπιτροπῆς. Θὰ δικαιοῦται οἱονδήποτε μέλος νὰ τὴν ζητήσῃ. Δὲν δύναται ὅμως ἡ ἔκθεσις νὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς διότι ἐνώπιον τῆς Βουλῆς κατατίθενται μόνον Νομοσχέδια, ἐρωτήσεις Βουλευτῶν καὶ αἱ εἰς αὐτὰς ἀπαντήσεις. Δὲν κατατίθενται ἔγγραφα τὰ ὁποῖα δὲν προέρχονται εἴτε ἀπὸ τὴν Βουλὴν εἴτε ἀπὸ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ἐὰν υἱοθετήσωμεν τὴν ἀρχὴν οἱονδήποτε ἔγγραφον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπογεγραμμένον ἀπὸ ἕνα ἐμπειρογνώμονα νὰ κατατίθεται εἰς τὴν Βουλήν, τότε θὰ εἶναι μία νέα ἀρχή, ἡ ὁποία ἀπὸ ὅ,τι ξέρω, δὲν ἔχει ἐφαρμοσθῆ εἰς καμμίαν ἄλλην Βουλήν. Εἴτε τὰ ἔγγραφα κατατίθενται εἰς τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς καὶ κοινοποιοῦνται εἰς τὰ μέλη τῆς Βουλῆς, εἴτε κατατίθενται εἰς τὴν βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς ὅπου οἱοσδήποτε Βουλευτὴς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ τὰ ἀναγνώσῃ ἢ νὰ τὰ μελετήσῃ. Δὲν κατατίθενται ὅμως ἔγγραφα ἐμπειρογνωμόνων ἐνώπιον τῆς Βουλῆς ἐκτὸς ἐὰν προκύψῃ συζήτησις καὶ τὰ ἔγγραφα χρειάζονται διὰ τὴν διεξαγωγὴν τῆς συζητήσεως.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι τότε μόνον μπορεῖ ἡ ἔκθεσις αὐτὴ νὰ κατατεθῇ εἴτε εἰς τὴν Βουλὴν εἴτε εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὑπάρχῃ θέμα πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Δεδομένου ὅτι δὲν ὑπάρχει θέμα πρὸς συζήτησιν, διότι δὲν ἔθεσεν ὁ κ. Ἀναστασιάδης θέμα πρὸς συζήτησιν, φοβοῦμαι ὅτι οὔτε ἡ μία οὔτε ἡ ἄλλη ὁδὸς εἶναι ὀρθή. Ὑπάρχουν κατ' ἐμὲ δύο τρόποι. Ὁ ἕνας εἶναι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ κ. Ἀναστασιάδης νομίζῃ ὅτι προκύπτει θέμα πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα ὅπως ἐνεγράφησαν ἄλλα θέματα τὰ ὁποῖα προκύπτουν κατόπιν ἐρωτήσεων Βουλευτῶν. Ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ὅμως ὁ κ. Ἀναστασιάδης νομίζῃ ὅτι δὲν εἶναι αὐτὸς ὁ καταλληλότερος τρόπος, τότε θὰ ἠδύνατο μέσῳ τοῦ Προέδρου τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ζητήσῃ φιλικῶς νὰ ἐξετασθῇ τὸ θέμα μετὰ τοῦ Ὑπουργείου, ἀλλ' οὐχὶ ἐπισήμως νὰ κατατεθῇ ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἐφ' ὅσον ἡ Βουλὴ δὲν ἐξετάζει αὐτὸ τὸ θέμα.

Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο τρόπους πρέπει νὰ προκριθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐν σχέσει μὲ τὰ δύο σημεῖα τὰ ὁποῖα ἤγειρεν ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς κ. Λυσσαρίδης, συμφωνῶ πλήρως μὲ τὸ πρῶτον σημεῖον, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλήν, διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἀνέπτυξα, ἐν τούτοις διαφωνῶ μὲ τὸ δεύτερον σημεῖον, ὅτι δὲν δύναται νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Εἰς τὸ Προεδρικὸν σύστημα ὁ ρόλος τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν εἶναι ἡ ἐπιτήρησις, ὁ ἔλεγχος τῶν ἀντιστοίχων Ὑπουργείων, καὶ ἑπομένως ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει κάθε δικαίωμα δι' ἀποφάσεως αὐτῆς καὶ ἐπικοινωνοῦσα μέσῳ τοῦ Προέδρου της μὲ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ ζητήσῃ ὡρισμένα ἔγγραφα τὰ ὁποῖα θὰ τὴν ὑποβοηθήσουν εἰς τὸ ἔργον της.

Ἐὰν φυσικὰ τὰ ἔγγραφα εἶναι, ὅπως ἀνέφερα, ἐμπιστευτικῆς φύσεως, διότι ἀναφέρονται εἰς θέματα ἀσφαλείας κ.λ.π., τότε ὁ Ὑπουργὸς δύναται νὰ ἀπαντήσῃ ὅτι διὰ λόγους ἀσφαλείας δὲν δύνανται νὰ κοινοποιηθοῦν ταῦτα. Ὅταν ὅμως εἶναι τεχνικαὶ μελέται ἢ ἄλλαι πληροφορίαι, δὲν προκύπτει θέμα ἀρνήσεως ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργοῦ. Εἶμαι, ἑπομένως, τῆς γνώμης ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ δικαιοῦται νὰ ζητήσῃ τὴν κατάθεσιν τῆς ἐκθέσεως τόσον διὰ τὴν ἰδικήν της χρῆσιν ὅσον καὶ διὰ τὴν διαφώτισιν τῶν ἄλλων μελῶν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Μιχαηλίδης.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Σχετικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῆς ἀνακοινώσεως τοῦ περιεχομένου τῆς ἐκθέσεως «Κάϊζερ», κατεθέσαμεν σήμερον εἰς τὴν Βουλὴν ἐρώτησιν μετὰ τοῦ συναδέλφου κ. Φράγκου καὶ θὰ ἀναμένωμεν βεβαίως τὴν σχετικὴν ἀπάντησιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἐρώτησις τὴν ὁποίαν κατεθέσατε καὶ ἡ ὁποία δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀναγνωσθῇ σήμερον διότι κατετέθη ὀλίγα λεπτὰ πρὸ τῆς συνεδριάσεως, ἀναφέρεται εἰς τὸ ἴδιον θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ κ. Ἀναστασιάδης, ὅστις ζητεῖ ὅπως γνωστοποιηθῇ τὸ περιεχόμενον τῆς ἐκθέσεως.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐξηντλήθη τὸ θέμα κύριε Πρόεδρε ; Ἐὰν ἐξηντλήθη ἤθελα νὰ ἐπανέλθω εἰς τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον ἤγειρεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Ἀνδρέας Γιάγκου. Ἐὰν ἐξηντλήθη, καὶ ἐφ' ὅσον ἐξηντλήθη. Μόνον ὅταν ἐξαντληθῇ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐγὼ δὲν ἐξηντλήθην! Δὲν γνωρίζω ἐὰν τὸ θέμα ἔχῃ ἐξαντληθῇ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Γιατὶ βλέπω ὅτι.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Δὲν διαφωνῶ μὲ τὴν ἄποψίν σας ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρξῃ ἀπόφασις εἴτε τοῦ Σώματος εἴτε τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅτι ζητεῖ τὴν Ἔκθεσιν. Δηλαδὴ δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ κατατεθῇ ἐπειδὴ ἕνας Βουλευτὴς ζητεῖ τὴν Ἔκθεσιν. Θὰ πρέπει αὐτὸ νὰ γίνῃ διὰ τῆς ὀρθοδόξου ὁδοῦ, ἡ ὁποία θὰ εἶναι ἢ ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ἢ ἀπόφασις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἔννοια τῆς εἰσηγήσεώς μου ἦτο ὅπως τὸ θέμα ἐγερθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπὴν καὶ ὅπως ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ διὰ τοῦ Προέδρου της ζητήσῃ τὴν κατάθεσιν τῆς Ἐκθέσεως δι' ἐνημέρωσιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ τῶν Μελῶν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Τότε συμφωνῶ κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Σκοπός μου ἦτο νὰ ἐγγράψω τὸ θέμα ἐφ' ὅσον δὲν ἐνδιαφέρονται οἱ Βουλευταὶ νὰ λάβουν γνῶσιν τῆς σπουδαιοτάτης αὐτῆς Ἐκθέσεως. Ἐὰν δὲ ὁ κ. Λυσσαρίδης δὲν ἐνδιαφέρεται ἐγὼ ἐνδιαφέρομαι, διότι ὁ κ. Λυσσαρίδης ἴσως νὰ μὴ ἐνδιαφέρεται ἐφ' ὅσον δὲν ἀφορᾶ τὴν Λευκωσίαν. Ἀλλὰ ἡ πληροφορία ἢ μᾶλλον ἡ γνώμη τῆς Ἐκθέσεως «Κάϊζερ» ἀναφορικῶς μὲ τὸ λιμάνι τῆς Λεμεσοῦ ἐνδιαφέρει μίαν ἀπὸ τὰς μεγαλυτέρας ἐπαρχίας τῆς Κύπρου καὶ θίγει ἕνα ἀπὸ τὰ οὐσιωδέστερα θέματα ποὺ ἐνδιαφέρουν ὄχι μόνον μίαν ἐπαρχίαν τῆς Κύπρου ἀλλὰ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν. Θὰ ἐξυπηρετήσῃ ἡ κατασκευὴ τοῦ λιμένος ὁλόκληρον τὴν Κυπριακὴν οἰκονομίαν, καὶ δι' αὐτὸ ἐὰν ὁ κ. Λυσσαρίδης ἐμμένῃ εἶμαι καὶ ἐγὼ διατεθειμένος νὰ θέσω θέμα, καὶ θὰ σᾶς παρακαλέσω ἐὰν ἔχετε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ τὸ ἐγγράψετε πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἀνεφέρθη ἁπλῶς εἰς θέμα διαδικασίας καὶ ὄχι εἰς θέμα οὐσίας. Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔθιξε τὸ θέμα ὡς θέμα διαδικασίας κατόπιν τῆς παρατηρήσεως τοῦ Προέδρου ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κατατεθῇ ἡ ἔκθεσις εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν μπορῶ νὰ ἀντιπαρέλθω τὴν φθηνὴν δημαγωγίαν. Δὲν ὑπεισῆλθον εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ θέματος καὶ εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀγενὲς καὶ ἀπρεπὲς δι' ἓν μέλος αὐτῆς τῆς Βουλῆς νὰ ἰσχυρίζεται ὅτι ὁ κ. Λυσσαρίδης δὲν ἐνδιαφέρεται νὰ γνωρίζῃ περὶ τῆς Ἐκθέσεως αὐτῆς ἢ περὶ κατασκευῆς λιμένος εἰς Λεμεσόν. Πολὺ κακὴν ἐξυπηρέτησιν προσφέρει εἰς τοὺς ψηφοφόρους τῆς ἐπαρχίας του ἐὰν μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θέτῃ τὰ θέματα τὸ ἔντιμον μέλος. Εἰς καμμίαν περίπτωσιν ἐξέφρασα οἱανδήποτε ἀντίθεσιν εἴτε πρὸς τὸν λιμένα τῆς Λεμεσοῦ εἴτε πρὸς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος. Ἀπεναντίας εἶμαι ὑπὲρ τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος. Ἁπλῶς ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὑπέδειξα εἶναι ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον τὸ θέμα πρέπει νὰ ἐγερθῇ εἰς τὴν Βουλήν. Ἐὰν αὐτὸ σημαίνῃ ἄρνησίν μου νὰ θέλω νὰ γνωρίζω τὰ γεγονότα ἢ ἄρνησίν μου νὰ θέλω νὰ συζητηθῇ τὸ θέμα εἰς τὴν Βουλήν, ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι λυποῦμαι διότι, ἐὰν δὲν πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως, τότε κάτι θὰ πρέπει νὰ συμβαίνῃ μὲ τὸν κύριον συνάδελφον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ κάμω ἔκκλησιν εἰς τοὺς ἀγαπητοὺς συναδέλφους ὅπως τεθῇ ἕνα τέρμα εἰς αὐτὴν τὴν ἐκ παρεξηγήσεως συζήτησιν ἡ ὁποία ἀνεφύη. Ὑπάρχει ἤδη εἰλημμένη ἀπόφασις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου περὶ τοῦ λιμένος Λεμεσοῦ, ὑπάρχει ψήφισις κονδυλίου ἀπὸ τὴν Βουλὴν αὐτὴν διὰ προκαταρκτικὰ σχέδια διὰ τὸν λιμένα Λεμεσοῦ καὶ σήμερον δὲν συζητοῦμεν τὸ θέμα τοῦτο. Συμφωνοῦμεν ὅλοι ὅτι ἡ Ἔκθεσις «Κάϊζερ» πρέπει νὰ

γίνῃ γνωστή. Ὑπεδείχθη ἤδη ἀπὸ ὑμᾶς ὁ ὀρθὸς τρόπος διὰ νὰ γίνῃ τοῦτο, μὲ τὸν ὁποῖον ἐσυμφώνησεν καὶ ὁ κ. Ἀναστασιάδης. Εἰλικρινῶς πιστεύω ὅτι τὸ θέμα, διὰ τὴν σημερινὴν τοὐλάχιστον συνεδρίασιν ἔχει ἐξαντληθῆ καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως προχωρήσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον, κατόπιν τῆς ἀποδοχῆς τῆς εἰσηγήσεώς σας ὅπως ἡ ἁρμοδία Ἐπιτροπὴ ζητήσῃ τὴν Ἔκθεσιν «Κάϊζερ», πρᾶγμα μὲ τὸ ὁποῖον ὅλοι συμφωνοῦμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σιβιτανίδης.

Π. ΣΙΒΙΤΑΝΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐφ' ὅσον τίθεται ζήτημα λιμένων—ἀπορῶ διατὶ ὁ κ. Δημητριάδης γελᾶ δηλαδὴ—θὰ ἤθελα νὰ ζητήσω ὅπως μαζὺ μὲ τὴν Ἔκθεσιν «Κάϊζερ», ποὺ ἀφορᾷ τὸν λιμένα τῆς Λεμεσοῦ, ἐπειδὴ ὑπάρχουν καὶ ἄλλαι παράλιοι πόλεις ποὺ ἐνδιαφέρονται διὰ τὰ λιμάνια των, κατατεθοῦν εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν, κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον συμφωνῶ ὅπως κατατεθῇ ἡ Ἔκθεσις διὰ τὴν Λεμεσόν, ὅλαι αἱ σχετικαὶ Ἐκθέσεις αἱ ἀφορῶσαι τὰς λιμενικὰς βελτιώσεις διὰ τοὺς πτωχοὺς παραλίους καὶ τῶν ἄλλων ἐπαρχιῶν διὰ νὰ λάβουν γνῶσιν ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι Βουλευταὶ καὶ ἐν συνεχείᾳ, ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι κάτοικοι τῆς Κύπρου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Αἰμίλιος Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἀναφορικῶς μὲ τὸ ζήτημα τῶν διαφόρων Ἐκθέσεων τῶν ἐμπειρογνωμόνων οἱ ὁποῖοι εἴτε ἀποστέλλονται ἀπὸ τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν εἴτε μετακαλοῦνται ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν, εἶχα ζητήσει ἀπὸ τὸ Προεδρεῖον πρὸ τριετίας περίπου ὅπως αἱ Ἐκθέσεις αὐταὶ κατὰ κάποιον τρόπον προωθοῦνται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς διὰ νὰ μελετῶνται ἀπὸ τὰ ἔντιμα Μέλη, καὶ τότε εἴχαμεν πάρει τὴν διαβεβαίωσιν ὅτι αὐτὸ θὰ ἐγένετο. Ἐὰν βεβαίως αὐτὸ ἐτηρεῖτο νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐγεννᾶτο σήμερον ὅλη αὐτὴ ἡ συζήτησις. Διότι συμβαίνει τὸ ἑξῆς παράδοξον : Εἶναι γεγονὸς ὅτι αὐταὶ αἱ Ἐκθέσεις, αἱ ὁποῖαι πολλάκις μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ ἀπόρρητοι—κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν δικαιολογεῖται ἀπόρρητος Ἔκθεσις ὅταν δὲν ἀφορᾷ ζητήματα ἀσφαλείας τῆς Δημοκρατίας—βλέπουν πολλὲς φορὲς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος ἀνεπισήμως λόγῳ ἀκριτομυθίας διαφόρων παραγόντων καὶ οἱ τελευταῖοι οἱ ὁποῖοι λαμβάνουν γνῶσιν εἶναι οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτὰς ὅτι ἐν σχέσει μὲ τὸ θέμα τῶν διαφόρων Ἐκθέσεων, ἀρκετὸς ἀριθμὸς Ἐκθέσεων ἐμπειρογνωμόνων εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὴν Βιβλιοθήκην τῆς Βουλῆς καὶ ἑπομένως οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δύνανται νὰ διαφωτισθοῦν ἐπὶ τοῦ περιεχομένου αὐτῶν. Ἐπίσης ἀρκεταὶ ἐξ ἐκείνων αἱ ὁποῖαι δὲν εὑρίσκονται εἰς τὴν Βιβλιοθήκην ὑπάρχουν εἰς τὸ ἰδικόν μου γραφεῖον καὶ οἱοσδήποτε βουλευτὴς ἐνδιαφέρεται μπορεῖ νὰ ἀποταθῇ διὰ νὰ πάρῃ τὴν Ἔκθεσιν, νὰ τὴν ἀναγνώσῃ καὶ νὰ τὴν ἐπιστρέψῃ. Ὑπάρχουν ἄλλοι οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὁμιλήσει ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ὅταν ἐψηφίζαμεν τὸν Προϋπολογισμὸν Ἀναπτύξεως τοῦ 1967 ὑπῆρχεν ὡρισμένη πρόνοια διὰ λιμένας. Ὅταν δὲ ἠρωτήσαμεν

κατὰ πόσον τὸ ποσὸν ἐκεῖνο θὰ ἐκάλυπτε τὴν ἀξίαν τῶν λιμένων, ἡ ἀπάντησις ἡ ὁποία μᾶς ἐδόθη ἦτο ὅτι τὰ ἔξοδα αὐτὰ εἶναι διὰ νὰ γίνῃ μελέτη τεχνοοικονομικὴ βάσει τῆς ὁποίας θὰ μπορέσωμεν νὰ ἀποφασίσωμεν κατὰ πόσον χρειάζονται λιμένες καὶ σὲ ποῖα μέρη τῆς Κύπρου. Δεδομένου δὲ ὅτι οἱ λιμένες εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει καὶ οἰκονομικῶς καὶ ἐμπορικῶς καὶ γεωργικῶς τὴν νῆσον μας, καὶ δεδομένου ὅτι ἐργασία καὶ ὑποχρέωσις τῆς Βουλῆς εἶναι νὰ ἐξετάζῃ ὅλας αὐτὰς τὰς Ἐκθέσεις διὰ νὰ κατατοπίζεται ὅπως πρέπει καὶ νὰ λαμβάνῃ τὴν ὀρθὴν ἀπόφασιν,—διότι κατόπιν θὰ κληθῇ νὰ ψηφίσῃ μεγάλα ποσὰ διὰ τὴν κατασκευὴν τῶν ἔργων τούτων—μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο ἀπαραίτητον τὰς Ἐκθέσεις αὐτὰς νὰ τὰς ἔχωμεν διὰ νὰ ξεύρωμεν ποῦ καὶ πῶς καὶ πότε πρέπει νὰ γίνουν τὰ διάφορα ἔργα διὰ τὰ ὁποῖα οἱ ἐμπειρογνώμονες μᾶς γνωμοδοτοῦν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Οἱ ρόλοι σήμερον ἀντεστράφησαν. Ὁ κ. Λυσσαρίδης κάμνει τὸν δικηγόρον καὶ ἐγὼ κάμνω τὸν ἰατρόν. Καὶ τὸ λέω αὐτὸ διότι κάμνω τὴν διάγνωσιν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Γι' αὐτὸ εἶναι ποὺ δὲν πηγαίνομεν καλά.

(Γέλωτες)

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Κάμνω τὴν ἐξῆς διάγνωσιν εἰς τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ βουλευτοῦ κ. Λυσσαρίδη. Λέγει ὅτι δὲν εἶναι ὁ ὀρθὸς τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον μία Ἔκθεσις πρέπει νὰ ἀχθῇ εἰς γνῶσιν τῶν ἐντίμων Μελῶν. Ἐγὼ λέγω ὅτι αὐτὸς εἶναι δικονομικὸς ἐλιγμός. Ἡ οὐσία ποία εἶναι ; Ἡ οὐσία εἶναι νὰ λάβῃ γνῶσιν ἡ Βουλή, οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, διὰ μίαν Ἔκθεσιν ἡ ὁποία ἐνδιαφέρει ὁλόκληρον τὸν λαόν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν θὰ δώσω τὸν λόγον διὰ περαιτέρω συζήτησιν. Πάντως ὡς Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν δύναμαι νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν διαπίστωσιν τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη ὅτι ὁ τρόπος δὲν ἔχει σημασίαν. Διότι ἀσφαλῶς εἰς μίαν Βουλὴν θέματα διαδικασίας ἔχουν πάντοτε σημασίαν. Δὲν θὰ ἦτο δυνατὸν π.χ. νὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν ἀνεπίσημα ἔγγραφα ἢ φυλλάδια ἢ καὶ ὁ,τιδήποτε ἄλλο. Πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ ὁ ὀρθὸς τρόπος διαδικασίας. Καὶ ἑρμηνεύω τὰς παρατηρήσεις τῶν διαφόρων βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ὡς καθαρῶς παρατηρήσεις διαδικασίας καὶ οὐχὶ ὡς παρατηρήσεις ἀποσκοπούσας εἰς τὸ νὰ δημιουργήσουν καθυστέρησιν εἰς τὴν κατάθεσιν τῆς σχετικῆς Ἐκθέσεως. Διὰ τοῦτο παρακαλῶ ὅπως οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπευθυνθοῦν πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς καὶ ζητήσουν ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴν νὰ ἐξετάσῃ.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐνεγράφη νομίζω τὸ θέμα καὶ ἐναπόκειται πλέον εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ζητήσῃ τὴν Ἔκθεσιν, ὁπότε τὸ ζήτημα δὲν θὰ χρήζῃ κἂν συνεχίσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Δὲν ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἐνεγράφη.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Ἐζήτησα νὰ ἐγγραφῇ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Λυποῦμαι, δὲν ἀντελήφθην ὅτι ἐζητήσατε νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐὰν θέλετε νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Βεβαίως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἐπήρατε ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Ἐζήτησα νὰ ἐγγραφῇ κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ποῖον θέμα ἐζητήσατε νὰ ἐγγραφῇ ;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Κατὰ πόσον πρέπει νὰ κατατεθῇ ἡ Ἔκθεσις τοῦ Οἴκου «Κάϊζερ» εἰς τὴν Βουλὴν ἢ ὄχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Τὸ θέμα αὐτὸ ἤδη ἀπεφασίσθη, ὅτι ἡ κατάθεσις εἰς τὴν Βουλὴν τῆς Ἐκθέσεως «Κάϊζερ» δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ, εἶναι ὅμως δυνατὸν νὰ κατατεθῇ εἰς τὴν ἁρμοδίαν Ἐπιτροπήν.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Ἐὰν δύνασθε, κύριε Πρόεδρε, νὰ μᾶς διαβεβαιώσετε ὅτι θὰ φροντίσετε νὰ κατατεθῇ τὸ δυνατὸν συντομώτερον εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Εἶναι θέμα τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :
Ποίας ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Τὸ θέμα τῶν λιμένων ὑπάγεται εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων. Ἡ ἀντίστοιχος Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ εἶναι ἡ Ἐπιτροπὴ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων. Ἐναπόκειται ἑπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων νὰ ζητήσῃ τὴν κατάθεσιν τῆς Ἐκθέσεως, δεδομένου μάλιστα ὅτι ἀπὸ τὰς ὁμιλίας διεπιστώθη ὅτι εἶναι ἡ ἐπιθυμία σχεδὸν ὁλοκλήρου τῆς Βουλῆς νὰ περιέλθῃ εἰς γνώσιν τῶν βουλευτῶν τὸ κείμενον τῆς ἐν λόγῳ Ἐκθέσεως.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐναπόκειται εἰς τὸν Πρόεδρον ἑπομένως τῆς Ἐπιτροπῆς νὰ μᾶς διαβεβαιώσῃ ὅτι θὰ ἀναλάβῃ τὴν εὐθύνην αὐτὴν νὰ ζητήσῃ τὴν Ἔκθεσιν, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίρης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὄχι ἁπλῶς ἐναπόκειται ἀλλ' ὑποχρεοῦται ὁ Πρόεδρος ἐντὸς τῆς ἡμέρας νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν κατάθεσιν τῆς Ἐκθέσεως. Εἶναι ἀπόφασις τῆς Βουλῆς. Καὶ ὁ Πρόεδρος ἐντὸς τῆς ἡμέρας θὰ ζητήσῃ τὴν κατάθεσιν τῆς Ἐκθέσεως ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Καὶ εὐχαριστῶ τὸν Πρόεδρον, κύριον Λυσσαρίδην, διότι θὰ πράξῃ τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Ἐντὸς τῆς ἡμέρας, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι ἀπολύτως ἀδύνατον νὰ γίνουν αὐτὰ τὰ ὁποῖα λέγουν οἱ συνάδελφοι διότι ἔχουν σχολάσει οἱ Δημόσιοι Ὑπάλληλοι. Ἀλλὰ εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα θεωρηθῇ ὡς λῆξαν. Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κύριος Λυσσαρίδης θὰ ζητήσῃ τὴν Ἔκθεσιν, θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Ἐπιτροπήν, ἐὰν χρήζῃ περαιτέρω ἐξετάσεως θὰ γίνῃ καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱ ἐκ Λεμεσοῦ συνάδελφοί μας, οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη ἀντικατοπτρίσει πλήρως τὰ αἰσθήματα τῆς ζωντανῆς πόλεως τῆς Λεμεσοῦ εἰς τὸ Σῶμα σήμερον, εἶμαι βέβαιος λέγω, ὅτι θὰ ζητήσουν νὰ γίνῃ συζήτησις. Ἑπομένως ἂς θεωρήσωμεν τὸ θέμα ὡς λῆξαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Κύριε Πρόεδρε. Ἐπανέρχομαι, ἐφ' ὅσον ἐξηντλήθη τὸ θέμα, εἰς τὸ πρῶτον θέμα τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, διὰ νὰ παρακαλέσω ὅπως ἐγγραφῇ τὸ θέμα ὑπὸ τὴν γενικωτέραν μορφήν του ἐφ' ὅσον καὶ ἡμεῖς εἴχομεν ὑποβάλει ἐρώτησιν διὰ συναφὲς πρόβλημα καὶ εἰς τὴν Ἐρώτησιν τοῦ κ. Γιάγκου ὑπάρχει γενικωτέρα προέκτασις τούτου. Εἰσηγοῦμαι, ὅθεν, ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ ὡς ἐξῆς, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου συναδέλφου : «Τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων».

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Καὶ ἡ ἐρώτησίς μου ἀναφέρετο εἰς τὰ ἐλαιοκομικὰ προϊόντα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἑπομένως ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει ἔνστασις ἐγγράφεται ὑπὸ τὴν μορφὴν τὴν ὁποίαν εἰσηγήθητε.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 5.00 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αγγελίδης Νῖκος
'Αναστασιάδης 'Αντώνιος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
Καρσερᾶς 'Ανδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. 'Ανάγνωσις 'Ερωτήσεων.
2. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τερματισμοῦ 'Απασχολήσεως Νόμου τοῦ 1967.
3. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 3) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χαρτοσήμων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Λ. Δημητριάδης—Γ. Ποταμίτης—Μ. Σαββίδης—Α. 'Αναστασιάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
6. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς καταθέσεως εἰς τὴν Βουλὴν τῆς 'Εκθέσεως τοῦ Οἴκου «Κάϊζερ» τῆς ἀφορώσης εἰς τοὺς λιμένας.

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 18ης ΜΑΪΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.40 μ.μ.)

(Ἀρ. 34)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ:

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως Ἐρωτήσεις-Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 16ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαρτίου 1967.

Εἰς τὸ χωρίον Μιὰ Μηλιὰ καὶ εἰς μικρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τὴν κατοικήσιμον περιοχὴν ὡρισμέναι ἑταιρεῖαι καταγίνονται μὲ τὴν ἐγκατάστασιν μηχανημάτων διὰ τὴν κονιορτοποίησιν τῆς πέτρας καὶ ἄλλων ὑλικῶν οἰκοδομῆς.

Παρακαλῶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἡ δημιουργία τοιούτων ἐπιχειρήσεων εἰς κατωκημένους χώρους ἐπιτρέπεται καὶ ἐὰν αἱ ὡς ἄνω ἑταιρεῖαι ἔχουν ἐξασφαλίσει τὴν ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτουμένην ἄδειαν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόσιη.

«Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ χωρίου Μιὰ Μηλιὰ ἱδρύθη τὸ ἐργοστάσιον τῆς Κυπριακῆς Ἑταιρείας Ἀσφαλτοστρώσεων, εἰς τὸ ὁποῖον ἐδόθη ἄδεια λειτουργίας κατόπιν γνωματεύσεως ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἁρμοδίας Ἀρχῆς καθὼς καὶ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ

Λειτουργοῦ τοῦ Τμήματος Πολεοδομίας καὶ Οἰκήσεως, τοῦ Ἀνωτέρου Ἐπιθεωρητοῦ Ἐργοστασίων καὶ τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Ἰατρικοῦ Λειτουργοῦ. Τὸ ἐργοστάσιον κεῖται εἰς ἀπόστασιν 800 καὶ πλέον ποδῶν ἐκ τῶν πλησιεστέρων κατοικιῶν καὶ ἡ ἄδεια λειτουργίας του ἐδόθη ὑπὸ τὸν ὅρον ὅτι οἱ ἰδιοκτῆται θὰ λάβουν τοιαῦτα μέτρα ὥστε νὰ περιορίσουν τὴν κόνιν, ἡ ὁποία δυνατὸν νὰ ἀναδίδηται ὑπὸ τοῦ ἐργοστασίου των, ἐντὸς τοῦ ὁρίου τοῦ οἰκοπέδου των.

2. Ἐζητήθη ἐπίσης ἄδεια διὰ τὴν ἵδρυσιν ἐργοστασίου τῆς ἑταιρείας DECCO LIME INDUSTRIES, τῆς ὁποίας ἡ ἔκδοσις ἐκκρεμεῖ.

Προτοῦ παρομοία ἄδεια ἐγκριθῆ, ἡ Ἁρμοδία Ἀρχὴ ζητεῖ τὴν γνώμην ὅλων τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν Τμημάτων.

3. Συμφώνως πρὸς γνωμοδότησιν τοῦ Νομικοῦ Τμήματος τῆς Δημοκρατίας, ἐφ' ὅσον ἡ αἰτουμένη ἄδεια λειτουργίας τοιούτων ἐργοστασίων συνάδει πρὸς τὰς προνοίας τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου, Κεφ. 96 καὶ τῶν συναφῶν Κανονισμῶν, ἡ Ἁρμοδία Ἀρχὴ δὲν δύναται νὰ ἀρνηθῆ τὴν ἔκδοσιν τῆς τοιαύτης ἀδείας».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967.

«Εἶναι γνωστὸ ὅτι μιὰ ἀπὸ τὲς βασικὲς φρουτοπαραγωγικὲς περιοχὲς εἶναι ἡ περιοχὴ Σολέας. Ἡ περιοχὴ αὐτὴ διασχίζεται ἀπὸ τὸν ποταμὸν «Καρκώτη» τοῦ ὁποίου μεγάλες ποσότητες νερῶν χάνονται κάθε χρόνο στὴ θάλασσα.

Οἱ ἀγρότες τῆς περιοχῆς εἰσηγήθησαν πολλὲς φορὲς τὴν ἐκτέλεση ἀρδευτικῶν ἔργων γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς γεωργικῆς καὶ φρουτοπαραγωγικῆς περιοχῆς.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ποιὲς μελέτες καὶ σχέδια ὑπάρχουν γιὰ τὴν ἀξιοποίηση τῶν νερῶν τοῦ ποταμοῦ «Καρκώτη» πρὸς ὄφελος τῶν χωριῶν τῆς Σολέας»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 4ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Εἰς τὴν ἀπάντησίν μου πρὸς τὴν ὑπ' ἀρ. Ζ' 21 Ἐρώτησιν τοῦ Ἐντίμου μέλους τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων κ. Νίκου Κόσιη, παρέθεσα λεπτομερείας τοῦ ὑπὸ συζήτησιν σχεδίου ἐπισκοπήσεως καὶ προγραμματισμοῦ χρήσεως τῶν Ὑδατίνων Πόρων τῆς Νήσου ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Εἰδικοῦ Ταμείου τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν. Ὅταν τὸ ἐθνικὸν σχέδιον τὸ ἀναφερόμενον εἰς τὴν ἐν λόγῳ ἀπάντησιν εἶναι ἕτοιμον, ἡ εἰδικὴ μελέτη τῆς ὑδροφόρου περιοχῆς τοῦ ποταμοῦ Καρκώτη, ὁ ὁποῖος συμπεριλαμβάνεται εἰς τοὺς ποταμοὺς τῆς γενικῆς μελέτης τῆς περιοχῆς Μόρφου, θ' ἀναληφθῆ, ὅτε καὶ θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ προγραμματισθοῦν ὅλα τὰ ἀναγκαῖα ἔργα διὰ τὴν ἀξιοποίησιν τῶν διαθεσίμων ὑδατίνων πόρων.

Ἐν τῷ μεταξὺ κατηρτίσθησαν σχέδια διὰ τὴν στεγανοποίησιν τῶν ἀρδευτικῶν αὐλάκων τῆς περιοχῆς Σολέας καὶ πρὸς τοῦτο ἔχει ἤδη γίνει πρόνοια εἰς τὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ 1967 διὰ τὴν στεγανοποίησιν αὐλάκων εἰς τὴν περιοχὴν Γαλάτας. Ἐλπίζεται ὅτι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ γίνῃ πρόνοια εἰς τοὺς Προϋπολογισμοὺς τῶν προσεχῶν ἐτῶν διὰ τὴν στεγανοποίησιν τῶν αὐλάκων τῆς περιοχῆς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967.

«Τὸ χωρίον Τσέρι ἀπέχει μερικὰ μόλις μίλια ἐκ τῆς πρωτευούσης καὶ ὅμως μία ἀπόστασις τριῶν περίπου μιλίων τοῦ δρόμου ποὺ ὁδηγεῖ εἰς αὐτὸ εὑρίσκεται εἰς ἀθλίαν κατάστασιν.

Ἐρωτᾶται τὸ ἀρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων πότε θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ ὁ ἐν λόγῳ δρόμος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 9ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου.

«Ἡ προϋπολογισθεῖσα δαπάνη διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ Τσερίου–Στροβόλου ἀνέρχεται εἰς £25.000. Κατ' ἔτος διενεργοῦνται αἱ συνήθεις ἐπιδιορθώσεις ἡ δὲ κατάστασις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ἀπὸ ἀπόψεως χωματοδρόμου κρίνεται ἱκανοποιητική.

Ἡ ὡς ἄνω ὁδὸς εἶναι μήκους 5½ μιλίων. Ἀπὸ τοῦ παρελθόντος ἔτους ἤρξατο ἡ σταδιακὴ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ ταύτης. Μέχρι τοῦδε ἠσφαλτοστρώθη 1.3 μίλια ἀντὶ δαπάνης £3.987. Πρὸς συνέχισιν τῆς ἐργασίας θὰ δαπανηθῇ κατὰ τὸ τρέχον ἔτος πρόσθετον ποσὸν ἐκ £3.000, ἀναμένεται δὲ ὅτι θὰ ἀσφαλτοστρωθῇ περὶ τὸ ἕτερον μίλιον. Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ θὰ συμπληρωθῇ σταδιακῶς».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Γνωστοῦ ὄντος, ὅτι τὰ διάφορα Κυβερνητικὰ Γραφεῖα εὑρίσκονται σκορπισμένα εἰς πλείστας περιοχὰς τῆς Πρωτευούσης, καὶ ἀπέχοντα μεγάλας ἀποστάσεις ἀπ' ἀλλήλων, καὶ ἕνεκα τούτου τὸ κοινόν, καὶ ἰδιαιτέρως οἱ ἀγρόται ταλαιπωροῦνται διὰ τὴν διεκπαιραίωσιν τῶν ἐργασιῶν των, καθότι δὲν διαθέτουν αὐτοκίνητα, καὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἡ συχνὴ μετακίνησις, ἢ μεταφορὰ τῶν Γραφείων ἀπὸ ἑνὸς μέρους εἰς ἄλλο, ἐπαυξάνει τὰς ταλαιπωρίας τοῦ κοινοῦ, καὶ γνωστοῦ ὄντος ὅτι ἡ Κυβέρνησις πληρώνει πολλὰς χιλιάδας λιρῶν ὡς ἐνοίκια διὰ τὴν στέγασιν τῶν τοιούτων Γραφείων, ἐρωτῶμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως, νὰ πληροφορήσουν καὶ ἡμᾶς, καὶ τὴν Βουλήν, διὰ νὰ λάβῃ γνῶσιν καὶ τὸ κοινόν, ἂν, καὶ πότε, ἡ Κυβέρνησις θὰ προβῇ εἰς συγκέντρωσιν ὅλων τῶν Γραφείων δι' ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ, εἰς ἕνα χῶρον, οἰκοδομοῦσα ἰδιόκτητα κτίρια διὰ τὴν στέγασίν των».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«Ἡ ἀνάγκη ἀνεγέρσεως κεντρικοῦ κτιριακοῦ συγκροτήματος διὰ τὴν στέγασιν τῶν διαφόρων Ὑπουργείων καὶ ἄλλων Ὑπηρεσιῶν κατέστη αἰσθητὴ πρὸ πολλοῦ χρόνου· ἐν τούτοις ἐθεωρήθη ὅτι ὤφειλε νὰ δοθῇ μεγαλυτέρα προτεραιότης εἰς πλέον ἀμέσως ἀποδοτικὰς ἐπενδύσεις κατὰ τὴν πρώτην πενταετίαν τοῦ προγραμματισμοῦ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ τόπου. Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι ἔχουν ἤδη προβῇ εἰς τὴν συλλογὴν στοιχείων καὶ ἄλλων πληροφοριῶν ἀναγκαίων διὰ τὴν ἐκπόνησιν ἑνὸς Γενικοῦ Σχεδίου (Master Plan) ἐπὶ τοῦ ὁποίου θὰ στηριχθῇ ἡ μελλοντικὴ σταδιακὴ ἐκτέλεσις τοῦ ἐν λόγῳ μεγάλου ἔργου.

Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου τοῦ 1967 ἡ Κυβέρνησις ἐξησφάλισεν, βάσει τοῦ Προγράμματος Τεχνικῆς Βοηθείας τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως, τὰς ὑπηρεσίας Ἄγγλου Ἐμπειρογνώμονος πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως οὗτος συμβουλεύσῃ ἐπὶ τοῦ καλυτέρου τρόπου ἐπιλύσεως τοῦ προβλήματος καὶ ὑποβάλῃ εἰσηγήσεις ἐπὶ τῶν τεχνικῶν, διοικητικῶν, λειτουργικῶν καὶ ἄλλων μέτρων ἅτινα δέον νὰ ληφθοῦν προτοῦ προωθηθῇ ἡ ἐκπόνησις καὶ ἐκτέλεσις ἑνὸς Γενικοῦ Σχεδίου.

Κατὰ συνέπειαν τὸ ὅλον θέμα τῆς ὀρθολογιστικῆς στεγάσεως τῶν Κυβερνητικῶν Ὑπηρεσιῶν εὑρίσκεται εἰς προκεχωρημένον στάδιον καὶ ἔχει ἤδη ὑποβληθῇ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν Προγραμματισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967.

«Νοουμένου ὅτι ἐν Κύπρῳ ἡ συντήρησις τῶν γονέων θεωρεῖται ὡς ὑποχρέωσις καὶ ἐπιβεβλημένον καθῆκον, τοῦτο δὲ τηρεῖται εἰς μεγάλον βαθμὸν πρὸς πίστιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καθὼς ἐπίσης καὶ ἡ συντήρησις ἄλλων ἐξαρτωμένων προσώπων ἐκτὸς τῶν γονέων, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τῶν ἀπόψεων τῆς Κυβερνήσεως ἀναφορικῶς πρὸς τροποποίησιν τοῦ περὶ Φόρου Εἰσοδήματος Νόμου διὰ παροχὴν ἐκπτώσεως ἐκ τοῦ Φορολογικοῦ Εἰσοδήματος κατόπιν πλήρους ἐπιβεβαιώσεως τοῦ ἀληθοῦς τῆς δηλώσεως :—

(α) Ἐξόδων συντηρήσεως γονέων ὑπὸ τῶν τέκνων.

(β) Ἐξόδων συντηρήσεως ἄλλων ἐξαρτωμένων προσώπων.

(γ) Ἐξόδων συντηρήσεως τέκνων ἡλικίας πέραν τῶν 18 ἐτῶν μὴ φοιτώντων εἰς ἐκπαιδευτήρια καὶ διανοητικῶς ἢ σωματικῶς ἀνικάνων».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 20ὴν Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ Ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἔχει ὑπὸ μελέτην ἀρκετὰς προταθείσας τροποποιήσεις τῆς περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος Νομοθεσίας περιλαμβανομένης τροποποιήσεως δι' ἧς νὰ παρέχεται ἔκπτωσις ἀναφορικῶς πρὸς ἐξαρτώμενα πρόσωπα ἄλλα ἢ συζύγους καὶ τέκνα ὡς καὶ τέκνα ἡλικίας ἄνω τῶν 18 ἐτῶν μὴ φοιτῶντα εἰς ἐκπαιδευτήρια καὶ διανοητικῶς ἢ σωματικῶς ἀνίκανα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Διὰ πολλὰς ἑβδομάδας συνεχίζεται ἡ ἀπεργία τῶν σπουδαστῶν τῆς Π.Α.Κ. μὲ αἰτήματα τῶν ὁποίων ἡ ἱκανοποίησις δὲν φαίνεται ἐκ πρώτης ὄψεως ἀδύνατος ἢ παράλογος.

Ποῖαι ἐποικοδομητικαὶ προσπάθειαι καταβάλλονται διὰ τὴν ἐξεύρεσιν μιᾶς ἱκανοποιητικῆς λύσεως, ἡ ὁποία νὰ θέτῃ τέρμα εἰς μίαν λυπηρὰν ἀντιδικίαν μὲ τοὺς μέλλοντας διδασκάλους τῆς Κύπρου»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 12ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Μετὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν σπουδαστῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας εἰς τὰ μαθήματά των, ὡς ἦτο καὶ ἐξ ἀρχῆς διὰ τῆς ἀπευθυνθείσης πρὸς ἐμὲ ΠΟΕΔ ἡ πρὸς αὐτοὺς σύστασίς μου, δὲν ἐπιθυμῶ νὰ ἀναλύσω τὰ αἰτήματα τῶν σπουδαστῶν καὶ τὴν ὑπ' αὐτῶν θέσιν τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, ἥτις ἄλλως τε κατέστη εἰς αὐτοὺς γνωστὴ διὰ τοῦ ἐγγράφου ἡμερ. 12 Ἀπριλίου 1967.

Ἡ ἀποχὴ τῶν σπουδαστῶν ἐκ τῶν μαθημάτων καὶ ἡ ἐν συνεχείᾳ μὴ προσήκουσα δυστυχῶς συμπεριφορὰ αὐτῶν ἔναντι τῆς προϊσταμένης ἀρχῆς, πράγματα συνιστῶντα πειθαρχικὸν παράπτωμα, πληροῦσι πάντα πονοῦντα τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ τόπου τούτου θλιβερῶν συναισθημάτων διὰ τοὺς μέλλοντας διδασκάλους.

Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας ἐν τούτοις δὲν θὰ ἐνεργήσῃ ὑπὸ τὸ κράτος τῶν ἐντυπώσεων τούτων. Εὐθὺς ὡς συμπληρωθῇ ἡ μελέτη πάντων τῶν συνδεομένων πρὸς τὴν λειτουργίαν τῆς Ἀκαδημίας προβλημάτων καὶ δὴ πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ νέου ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους θὰ τεθῶσι ταῦτα ἐνώπιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λεμεσοῦ κ.κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη καὶ Αἱμιλίου Φράγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 12ην Μαΐου 1967.

«Ὡς εἶναι γνωστὸν ὑπὸ τοῦ Τεχνικοῦ Οἴκου «Κάϊζερ» ἐπερατώθη καὶ ὑπεβλήθη εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἡ τεχνοοικονομικὴ μελέτη ἐπὶ τοῦ λιμενικοῦ προβλήματος τῆς νήσου μας.

Ἐπειδὴ μέχρι σήμερον δὲν ἐδημοσιεύθη ἐπισήμως τὸ περιεχόμενον τῆς ἐν λόγῳ μελέτης παρακαλοῦμεν τοὺς ἁρμοδίους ὅπως πληροφορήσουν τὴν Βουλὴν τὰ κάτωθι :—

(α) Προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ προβῇ εἰς τὴν δημοσίευσιν τῆς ἐκθέσεως «Κάϊζερ» ἐπὶ τοῦ λιμενικοῦ μας προβλήματος καὶ πότε ;

(β) Ἐὰν ὄχι ποῖοι σοβαροὶ λόγοι παρεμποδίζουν τὴν δημοσίευσίν της»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς Ἑλλάδα λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1955 λίαν ἐπιτυχῶς «αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἐργατικῆς κατοικίας», ἐμμέσως ὑπαγόμενος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συσταθέντων «Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ στεγασθοῦν μέχρι τοῦδε δεκάδες χιλιάδων ἀστέγων ἐργαζομένων μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀντιμετωπίζεται καὶ ἐν Κύπρῳ ὀξὺ στεγαστικὸν πρόβλημα, σκοπεύει μήπως καὶ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ προβῇ εἰς σύστασιν παρομοίου ὀργανισμοῦ ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι —ἐπιπροσθέτως τῆς ἐξαγγελθείσης προθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν νὰ προωθήσῃ τὸν θεσμὸν building societies ὁ ὁποῖος θὰ ὑποβοηθήσῃ τὰ μεσαῖα ἰδίᾳ στρώματα πρὸς ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης—εἰς τρόπον ὥστε καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἄστεγοι νὰ προσβλέπουν εἰς ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1967.

«Ἐπειδὴ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Κάτω Πλατρῶν-Φοινίου ὄχι μόνον θὰ διευκολύνῃ τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Φοινίου, Λεμεσοῦ καὶ ἄλλων περιοχῶν ἀλλὰ καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Φοινίου, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ, δεδομένου μάλιστα ὅτι αὕτη τυγχάνει ἐκτάσεως 1½ μόνον μιλίου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1967.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Διερώνας καὶ Ἀρακαπᾶ ἔχουν ὡς μοναδικὸν πόρον ζωῆς τὸ εἰσόδημά των ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαρκοῦς ἀρδεύσεως τῶν φυτειῶν των ἀποτελεῖ θέμα ὑψίστης διὰ τὰς ἐν λόγῳ κοινότητας σπουδαιότητος.

Ὡς ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ βελτίωσις τοῦ ὑπάρχοντος δήμματος πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ὕδατος καὶ μετατροπὴν τούτου εἰς φρᾶγμα πρὸς συγκέντρωσιν τοῦ ὕδατος εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπαρκὴς ἄρδευσις τῶν 250 στρεμμάτων ἐσπεριδοειδῶν Διερώνας καὶ 300 τοιούτων τοῦ Ἀρακαπᾶ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν θὰ ἦτο πρόθυμος νὰ μελετήσῃ τὴν δυνατότητα παραχωρήσεως ἀδείας βοσκήσεως αἰγῶν εἰς ὡρισμένας περιοχὰς καὶ ὑπὸ ὡρισμένας προϋποθέσεις.

Πλεῖσται κοινότητες, καὶ ἀναφέρω ἐνδεικτικῶς τὴν Ἀκανθοῦν καὶ Ριζοκάρπασον, εἶναι πρόθυμοι νὰ συνεργασθοῦν μὲ τὴν Διοίκησιν διὰ τὸ ἐν λόγῳ θέμα, ὑποδεικνύουσαι ζώνας, περιοχὰς καὶ μέτρα. Ἔχουσι δὲ τὴν πεποίθησιν, τὴν ὁποίαν βασίζουν ἐπὶ πραγμάτων, ὅτι τὸ μέτρον τοῦτο πραγματοποιούμενον οὐδὲν καὶ οὐδένα θὰ βλάψῃ, συγχρόνως δὲ θὰ αὐξήσῃ τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Μαΐου 1967.

«Πρῶτον θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ Ἐλαιολάδου παρετηρήθησαν τυχὸν κενὰ ἢ ἐλλείψεις ἢ δυσκολίαι καὶ ἐὰν ὡς ἐκ τούτου ὁ Νόμος χρειάζεται τροποποιήσεις καὶ βελτιώσεις.

2. Ὡς γνωστὸν οἱ παραγωγοὶ ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Νήσου εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραδίδουν τὸ ἐλαιόλαδόν των μόνον εἰς Ἅγιον Γεώργιον Κυρηνείας, μοναδικὸν τόπον παραλαβῆς τούτου, πρᾶγμα προκαλοῦν ποικίλας δυσκολίας. Μήπως ὑπάρχει σκέψις ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ δυνατότης δημιουργίας καὶ ἄλλων τόπων παραλαβῆς τοῦ ἐλαιολάδου;

3. Ὑπάρχει τρόπος ἐξακριβώσεως τῆς ποσοστιαίας ἀναλογίας κατὰ τὴν ἀνάμειξιν Παρθένου Ἐλαιολάδου μὲ Πυρηνέλαιον»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ἤδη ἔχει ἀναγνωσθῆ ἡ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμου τοῦ 1967 καὶ εὑρισκόμεθα εἰς τὸ στάδιον τῶν ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί.

Ἓν ἐκ τῶν βασικωτέρων αἰτημάτων τὸ ὁποῖον ὑπεβάλλετο ἐπιμόνως ὑπὸ τῶν Κυπρίων ἐργατοϋπαλλήλων ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Συνδικαλιστικοῦ Κινήματος, εἶναι ἡ κατοχύρωσις τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας, ἤτοι ἡ ἀποζημίωσις ἐργατοϋπαλλήλων ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως.

Τὸ ἐν λόγῳ αἴτημα τὸ ὁποῖον ἔχουν κατοχυρώσει νομοθετικῶς πλεῖσται χῶραι ἔτυχε διεθνοῦς ἀναγνωρίσεως διὰ τῆς θεσπίσεως ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ὀργανώσεως Ἐργασίας κατὰ τὸ ἔτος 1963 τῆς Συστάσεως ὑπ' ἀρ. 119 περὶ κατοχυρώσεως τῶν ἐργατοϋπαλλήλων ἐναντι ἀπολύσεως. Ὁ ἐν Ἑλλάδι τερματισμὸς τῆς ἀπασχολήσεως ἐρυθμίζετο ἀρχικῶς ὑπὸ τοῦ Νόμου 2112 τοῦ ἔτους 1920 περὶ ὑποχρεωτικῆς καταγγελίας τῆς συμβάσεως ἐργασίας ἰδιωτικῶν ὑπαλλήλων. Σήμερον δὲ ρυθμίζεται διὰ τῶν ἄρθρων 669-681 τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀστικοῦ Κώδικος.

Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ἐν τῇ προσπαθείᾳ της νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸ ἐν λόγῳ δίκαιον αἴτημα τῶν ἐργατοϋπαλλήλων συμπεριέλαβε εἰς τὸ πρῶτον Πενταετὲς Πρόγραμμα Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως εἰδικὴν ἀναφορὰν διὰ τὴν μελλοντικὴν λῆψιν τῶν ἀναγκαίων νομοθετικῶν μέτρων πρὸς κατοχύρωσιν τῶν ἐτῶν προϋπηρεσίας τῶν ἐργατοϋπαλλήλων.

Ἔκτοτε ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ οἱ ἁρμόδιοι ὑπάλληλοι τοῦ ἐν λόγῳ Ὑπουργείου κατέβαλον μεγάλας προσπαθείας διὰ νὰ συντονίσουν τὸν φαῦλον κύκλον τῶν ἀλληλοσυγκρουομένων συμφερόντων, ἤτοι τῶν ἐργατοϋπαλλήλων, τῶν ἐργοδοτῶν καὶ τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας, καὶ τῇ συνεργασίᾳ τοῦ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας κ. Τζὼν Κρόνιν, καθηγητοῦ τοῦ Ἐργατικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τοῦ Σαουθάμπτον, ἡτοίμασαν τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Ἐργατοϋπαλλήλων τὸ ὁποῖον τελικῶς ἤλεγξε καὶ ἐνέκρινε τὸ Γραφεῖον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἓν καθ' ὅλα οἰκονομικῶς ἰσορροπημένον σχέδιον βασισθὲν ἐπὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἐπικρατουσῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν καὶ δυνατοτήτων, καθὼς καὶ ἐπὶ τῶν διεθνῶς παραδεδεγμένων ἀρχῶν καὶ τῶν Διεθνῶν Ἐργατικῶν Συμβάσεων, ταὐτοχρόνως δὲ κατοχυρώνει καὶ διασφαλίζει βελτιωμένα σχέδια ἀποζημιώσεως δι' ἀπολύσεις ἰσχύοντα ἐν Κύπρῳ ἐκ παραδόσεως ἢ διὰ συλλογικῶν συμβάσεων. Παρέχει δὲ προστασίαν εἰς ἐργατοϋπαλλήλους οἱ ὁποῖοι ἀπολύονται ἀδικαιολογήτως, ἢ ὡς ὑπεράριθμοι ἢ καὶ ἀκόμη διὰ λόγους ἀνεξαρτήτους τῆς θελήσεως τῶν ἐργοδοτῶν.

Προκειμένου περὶ ἀδικαιολογήτων ἢ αὐθαιρέτων ἀπολύσεων τὸ νομοσχέδιον προνοεῖ τὴν καταβολὴν ἀποζημιώσεως ὑπολογιζομένης δυνάμει κριτηρίων καθοριζομένων ὑπὸ τοῦ νομοσχεδίου, ἥτις καθορίζεται ἐπακριβῶς ὑπὸ συσταθησομένου Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, ἡ ὁποία ἐν πάσῃ περιπτώσει δὲν ὑπερβαίνει τὸν μισθὸν ἢ τὸ ἡμερομίσθιον τοῦ ἑνὸς ἔτους. Κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς ἀποζημιώσεως τὸ Δικαστήριον θὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν διαφόρους παράγοντας ὡς εἶναι τὸ ἡμερομίσθιον ἢ ὁ μισθὸς καὶ ἄλλαι ἀπολαβαὶ τοῦ ἐργοδοτουμένου, τὴν διάρκειαν τῆς ὑπηρεσίας, τὴν ἀπώλειαν προοπτικῶν σταδιοδρομίας, τὰς πραγματικὰς περιστάσεις τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν ἡλικίαν τοῦ ἀπολυθέντος.

Εἰς περίπτωσιν ἀπολύσεων λόγῳ πλεονάζοντος προσωπικοῦ ὁ ἀπολυθησόμενος θὰ δικαιοῦται, νοουμένου ὅτι θὰ ἔχῃ συνεχῆ ὑπηρεσίαν 104 ἑβδομάδων εἰς τὸν ἴδιον ἐργοδότην, πληρωμῆς ἐκ Ταμείου ἱδρυθησομένου δυνάμει τοῦ νομοσχεδίου συμφώνως εἰδικοῦ πίνακος καὶ ἀναλόγως τῆς διαρκείας τῆς προϋπηρεσίας.

Κύριος σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἶναι νὰ παρέχῃ πρόσθετον οἰκονομικὴν βοήθειαν πρὸς ἀπολυόμενον ἐργατοϋπάλληλον μέχρις ὅτου οὗτος δυνηθῇ νὰ ἐξεύρῃ ἄλλην ἐργασίαν, ἢ ἄλλως πως ἀπορροφηθῇ παραγωγικῶς εἰς τὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας. Βεβαίως τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον δὲν παρέχει ἀφ' ἑαυτοῦ λύσιν εἰς τὸ πρόβλημα τῆς πλήρους ἀποζημιώσεως ἀπολυομένου ἐργατοϋπαλλήλου ἀλλὰ τοῦτο δέον νὰ ἐξετασθῇ ἐν συνδυασμῷ πρὸς ἄλλα κοινωνικὰ μέτρα, ὅπως τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, ὡς τοῦτο θὰ τροποποιηθῇ μελλοντικῶς, τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Προνοίας, τὴν ἐφαρμογὴν σχεδίων μετεκπαιδεύσεως καὶ εἰδικεύσεως ἀπολυομένων ἐργατοϋπαλλήλων.

Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου καταργεῖται ἡ διάκρισις μεταξὺ χειρωνακτῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ γραμματειακοῦ προσωπικοῦ.

Εἶναι γεγονὸς ὅτι ἡ ἀναπόφευκτος ἐξέλιξις τῆς μηχανοποιήσεως καὶ ὁ ἐκμοντερνισμὸς τῆς παραγωγῆς ἔχει ἐπιβάλει εἰς τὰς Κυβερνήσεις τῶν διαφόρων χωρῶν τὴν ὑποχρέωσιν ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διευκολύνουν τὴν τοιαύτην ἐξέλιξιν, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ προστατεύουν καὶ διασφαλίζουν τὸ ἀνθρώπινον ἐργατοϋπαλληλικὸν δυναμικὸν ἐκ τῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν ἐπιπτώσεων καὶ δυσχερειῶν τῆς τοιαύτης ἐξελίξεως.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχέδιον διαχωρίζει τὴν ἀπόλυσιν τῶν ἐργαζομένων ὡς πλεοναζόντων, εἰς ἀπόλυσιν λόγῳ μελετημένης καὶ ἐθελουσίας ἐνεργείας τοῦ ἐργοδότου, ὡς συμβαίνει εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς βιομηχανοποιήσεως, καὶ εἰς ἀπόλυσιν λόγῳ φυσιολογικῆς ἐξελίξεως, ὡς συμβαίνει εἰς περίπτωσιν μειώσεως τῶν δραστηριοτήτων ἑνὸς ἐργοδότου, εἰς περίπτωσιν μειώσεως τῆς παραγωγῆς καὶ πωλήσεως.

Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐπιβάλλεται ἡ συλλογικὴ ὑποχρέωσις τῶν ἐργοδοτῶν νὰ ἀντιμετωπίζουν συλλογικῶς, συνεισφέροντες συλλογικῶς ἓν σχετικῶς πολὺ μικρὸν ποσοστὸν τοῦ μισθολογίου εἰς τὸ κοινὸν Ταμεῖον, τὰς συνεπείας τῶν ἀπολύσεων τῶν ἐργατοϋπαλλήλων.

Ἡ οἰκονομικὴ ἐπιβάρυνσις ἐπὶ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐν γένει ἐπὶ τῆς κυπριακῆς οἰκονομίας ἐκ τῆς ἐπιβολῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εὑρίσκεται ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν οἰκονομικῶν δυνατοτήτων τοῦ τόπου μας καὶ καθὼς ὑπολογίζεται ὑπὸ τῶν ἐμπειρογνωμόνων δὲν ὑπερβαίνει τὸ ἥμισυ τοῖς ἑκατὸν τοῦ μισθολογίου ἑκάστης ἐπιχειρήσεως.

Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου γίνεται πρόνοια διὰ κατώτατα ὅρια προειδοποιήσεως ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἀνάλογα μὲ τὴν διάρκειαν προϋπηρεσίας ἐργατοϋπαλλήλων ὡς καὶ διάφορα ὅρια ἀποζημιώσεως ἐν περιπτώσει ἐθελουσίας καὶ φυσιολογικῆς ἀντιστοίχως ἀπολύσεως πλεονάζοντος προσωπικοῦ. Καθορίζεται ἐπίσης ἡ δικαιοδοσία καὶ διαδικασία ἐκδικάσεως ἰδιωτικῶν παραπόνων ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νομοσχεδίου ἐνώπιον εἰδικοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, καὶ τελικῶς προβλέπεται ἡ ἵδρυσις Ταμείου ὡς νομικοῦ προσώπου, καθορίζονται ποιναὶ διὰ παραβάσεις τῶν προνοιῶν τοῦ νομοσχεδίου καὶ παρέχεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ θεσπίζῃ Κανονισμοὺς διὰ τὴν καλυτέραν ἐφαρμογήν του, οἵτινες θὰ ὑποβάλλωνται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν.

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι διὰ τῆς ψηφίσεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου εἰς Νόμον θὰ πληρωθῇ ἓν κενὸν εἰς τὴν καθ' ὅλα ἀρτίαν καὶ συγχρονισμένην ἐργατικήν μας νομοθεσίαν ἥτις δύναται νὰ ἀποτελέσῃ ἓν ἀξιόλογον πρότυπον ἐργατικῆς νομοθεσίας τὴν ὁποίαν, ἀσφαλῶς, θὰ ἐζήλευον πλεῖσται ἐκ τῶν κοινωνικῶς προηγμένων χωρῶν.

Θὰ ἦτο μεγάλη παράλειψις ἐκ μέρους μου ἐὰν δὲν ἐξέφραζον ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ἕνα δημόσιον ἔπαινον πρὸς τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ τὸ προσωπικὸν τοῦ ἐν λόγῳ Ὑπουργείου διὰ τὰς πράγματι ἀξιολόγους προσπαθείας των διὰ τὴν προπαρασκευὴν καὶ κατάθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἀφοῦ κατώρθωσαν μετὰ μεγάλης ἐπιδεξιότητος νὰ ἐναρμονίσουν τὰ ἀλληλοσυγκρουόμενα συμφέροντα τὰ ὁποῖα ἐπηρεάζονται διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου καὶ νὰ προσαρμόσουν τὰς διατάξεις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου ἐντὸς τῶν πλαισίων τῶν κυπριακῶν κοινωνικῶν καὶ οἰκονομικῶν δυνατοτήτων. Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω ἐκ μέρους τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων τὸν διαπρεπῆ ἐμπειρογνώμονα τοῦ Διεθνοῦς Γραφείου Ἐργασίας Καθηγητὴν κ. Τζὼν Κρόνιν ὅστις μετὰ παραδειγματικοῦ ζήλου ἐπελήφθη τῆς συντάξεως τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου καὶ διέθεσε τὰς τελευταίας διακοπάς του διὰ νὰ κατέλθῃ εἰς Κύπρον δι' ἐξόδων του πρὸς τὸν σκοπὸν νὰ παρευρεθῇ εἰς τὰς συνεδριάσεις τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν πρὸς τὰς ὁποίας καὶ παρέσχε τὰς ἀναγκαίας ἐπεξηγήσεις καὶ ἐβοήθησε ταύτας εἰς τὴν μελέτην τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Ζιαρτίδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΖΙΑΡΤΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κ.κ. Βουλευταί.

Ἐπανειλημμένως ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ἠκούσθησαν ἔπαινοι διὰ διάφορα νομοθετικὰ μέτρα ὑπὲρ τῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Ὅλοι οἱ μέχρι σήμερον θεσπισθέντες Ἐργατικοὶ Νόμοι ἦσαν σημαντικοί, νομίζω ὅμως ὅτι ὁ σημερινὸς εἶναι ὁπωσδήποτε μεταξὺ τῶν δύο ἢ τριῶν σημαντικωτέρων τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔστειλε πρὸς τὸ Σῶμα.

Ὁ σκοπὸς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ρύθμισις τοῦ προβλήματος τοῦ σχετιζομένου μὲ τὴν κατοχύρωσιν τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας καὶ τὴν ἀποζημίωσιν ἐν περιπτώσει ἀπολύσεως ἐργάτου ἢ ὑπαλλήλου ἀπὸ τὴν ἐργασίαν του.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν των ἀναφέρουν ὅτι τὸ αἴτημα διὰ τὴν κατοχύρωσιν τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας εἶναι ἓν τῶν παλαιοτέρων καὶ βασικῶν αἰτημάτων τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῆς Κύπρου καὶ τῶν ἐργαζομένων τῆς ὑφηλίου. Εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν ὑπάρχει μέλος τῆς Βουλῆς ποὺ νὰ μὴ ἀντιλαμβάνεται τὴν θέσιν ἑνὸς ὑπαλλήλου ἢ ἐργάτου ὁ ὁποῖος, ἀφοῦ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν προσέφερε τὰς ὑπηρεσίας του εἰς μίαν ἐπιχείρησιν καὶ συνέβαλε εἰς τὴν πρόοδον καὶ τὴν εὐημερίαν της, ἀπολύεται εἴτε διότι ἕνας νεώτερος εἶναι πρόθυμος νὰ ἐργασθῇ μὲ χαμηλότερον ἡμερομίσθιον εἴτε διότι ἡ ἡλικία του τὸν καθιστᾶ ὀλιγώτερον ἀποδοτικὸν ἢ διότι ἡ μηχανὴ καὶ αἱ νέαι μέθοδοι ἐργασίας τὸν ἐκτοπίζουν.

Πρὶν λίγα χρόνια, βεβαίως, δὲν ἦτο εὔκολον νὰ κατανοηθῇ τὸ βασικὸν αὐτὸ αἴτημα τῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Ἐθεωρεῖτο ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας δὲν διέφερε μιᾶς οἱασδήποτε ἄλλης συμβάσεως. Ἐπεκράτει ἡ ἀντίληψις ὅτι ἡ σύμβασις ἐργασίας ἦτο μία ἐλευθέρως συνομολογουμένη σύμβασις μεταξὺ ἴσων συμβαλλομένων μερῶν ἐκ τῶν ὁποίων τὸ ἓν προσέφερε ὑπηρεσίαν καὶ τὸ ἄλλο ἀμοιβὴν διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τὴν ὁποίαν ἐλάμβανε. Ἡ ἀντίληψις αὐτὴ ἀπεδείχθη ἐσφαλμένη. Τὰ συμβαλλόμενα μέρη δὲν εἶναι ἴσα. Τὸ ἓν εἶναι οἰκονομικῶς ἰσχυρόν, διότι κατέχει τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς, τὸ δὲ ἄλλο εἶναι οἰκονομικῶς πολὺ ἀδύνατον διότι δὲν διαθέτει παρὰ τὴν ἐργατικήν του δύναμιν καὶ τὴν ἱκανότητά του ἡ ὁποία πολλὲς φορὲς ἐνῷ προσφέρεται δὲν ὑπάρχει κανεὶς νὰ τὴν ζητήσῃ.

Ἀφ' ὅτου ἤρχισε νὰ γίνεται παραδεκτὸν ὅτι εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας τὸ στοιχεῖον τῆς μεταξὺ τῶν συμβαλλομένων ἰσότητος δὲν ὑπῆρχε, ἤρχισε νὰ γίνεται σιγὰ-σιγὰ ἐπίσης παραδεκτὸν ὅτι ὁ ἐργάτης ἢ ὁ ὑπάλληλος ὡς ὁ ἀσθενέστερος τῶν συμβαλλομένων ἐχρειάζετο καὶ ἔπρεπε νὰ ἔχῃ μίαν προστασίαν ἔναντι τῶν δυσκολιῶν τὰς ὁποίας θὰ ὑφίστατο ἀπὸ τὴν διακοπὴν τῆς ἀπασχολήσεώς του.

Ἀφ' ὅτου λοιπὸν ἤρχισε νὰ γίνεται παραδεκτὸν ὅτι εἰς τὴν σύμβασιν ἐργασίας δὲν ὑπῆρχε πραγματικὴ ἰσότης συμβαλλομένων ἤρχισε νὰ διαμορφοῦται καὶ ἡ νέα φιλοσοφία, αὐτὴ ποὺ ὑπάρχει εἰς τὸν προτεινόμενον Νόμον. Ἡ φιλοσοφία τοῦ προτεινομένου Νόμου δὲν ἀναγνωρίζει εἰς τὸν ἐργοδότην ἀπόλυτον ἐλευθερίαν εἰς τὴν ἀπόλυσιν τοῦ ἐργατοϋπαλλήλου του. Ἡ ἐλευθερία τοῦ ἐργοδότου νὰ ἀπολύῃ τὸν ὑπάλληλόν του, διὰ τοῦ Νόμου αὐτοῦ δὲν καταργεῖται μὲν ἀλλὰ περιορίζεται σημαντικῶς.

Αὐτὴ εἶναι ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζεται ὁ Νόμος τὸν ὁποῖον συζητοῦμεν.

Τὸ αἴτημα λοιπὸν τῆς κατοχυρώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας ἦτο ἓν τῶν βασικωτέρων αἰτημάτων τῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Τίθεται τώρα τὸ ἐρώτημα: Ὁ Νόμος αὐτὸς ἱκανοποιεῖ πλήρως τὸ αἴτημα; Νομίζω ὄχι! Γίνεται ὅμως τὸ πρῶτον βῆμα, καὶ ἡ περίπτωσις αὐτὴ εἶναι ἐξ ἐκείνων ποὺ τὸ πρῶτον βῆμα εἶναι καὶ τὸ περισσότερον σημαντικόν. Οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐργατικῶν ὀργανώσεων οἱ ὁποῖοι συνήντησαν τὰς ἐπιτροπὰς ὑπέδειξαν τὰς ἀδυναμίας τοῦ Νόμου ἀλλὰ ἐτόνισαν ὅτι ἀνεξαρτήτως αὐτῶν τῶν ἀδυναμιῶν ἐπιθυμοῦν νὰ δοῦν τὸ Νόμον ἐφαρμοζόμενον τὸ ταχύτερον. Ἡ ἐφαρμογή του θὰ καταστήσῃ εὐκολωτέραν τὴν τροποποίησιν καὶ τὴν βελτίωσίν του εἰς τὸ μέλλον.

Ἐπὶ τοῦ πρώτου Μέρους τοῦ Νόμου (Εἰσαγωγικαὶ Διατάξεις) δὲν ἔχω νὰ παρατηρήσω τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ τὸ ὅ,τι ὑποστηρίζω τὸν ὁρισμὸν τῶν ὅρων «ἐργοδοτούμενος» καὶ «ἐργοδότης». Ὁ καθηγητὴς κ. Κρόνιν μᾶς ἔπεισεν ὅτι ὁ εὐρύτερος ὁρισμὸς τὸν ὁποῖον διετύπωσεν εἶναι πολὺ προτιμότερος ἐκείνου τὸν ὁποῖον δέχεται ἡ Ἀγγλικὴ νομολογία.

Τὸ δεύτερον Μέρος τοῦ Νόμου εἰσάγει τὴν ἀρχὴν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ ἀπόλυσις ἀπὸ τὴν ἐργασίαν πρέπει νὰ δικαιολογῆται. Ἐὰν ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ δικαιολογήσῃ τὴν ἀπόλυσιν, ὁ ἀπολυόμενος ἀποζημιοῦται. Ἡ ἀποζημίωσις εἶναι τὸ μόνον δικαίωμα τὸ ὁποῖον ὁ νόμος παρέχει εἰς τὸν ἀδικαιολογήτως ἀπολυόμενον. Ἡ διαφορά μας ἀπὸ τὴν νομοθεσίαν ὡρισμένων ἄλλων χωρῶν θὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὅτι δὲν παρέχεται εἰς τὸν ἀδικαιολογήτως ἀπολυόμενον τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς του εἰς τὴν ἐργασίαν του. Εἶναι συζητήσιμον ἐὰν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν ἐργασίαν θὰ κάμῃ τὸν Νόμον καλύτερον ἀπὸ ὅ,τι εἶναι. Πάντως, αὐτὸ τὸ σημεῖον εἶναι ἓν ἐξ ἐκείνων τὰ ὁποῖα εἰς τὸ μέλλον εἶναι πιθανὸν νὰ ἐγερθοῦν διὰ τὴν βελτίωσιν τοῦ Νόμου.

Εἰς τὸ δεύτερον Μέρος τοῦ Νόμου, ἡ παραγρ. (2) τοῦ ἄρθρου 6 ἀξίζει νὰ ὑπογραμμισθῇ, διότι κατοχυρώνει τὰς συνδικαλιστικὰς ἐλευθερίας καὶ τὰ δικαιώματα τῶν ἐργατοϋπαλλήλων. Διὰ τῆς παραγράφου αὐτῆς, ἡ συνδικαλιστικὴ δραστηριότης, ἡ φυλή, τὸ φῦλον, τὸ χρῶμα, ἡ θρησκεία, αἱ πολιτικαὶ ἀντιλήψεις οὐδέποτε συνιστοῦν βάσιμον λόγον διὰ τὸν τερματισμὸν τῆς ἀπασχολήσεως.

Τὸ τρίτον Μέρος τοῦ Νόμου παρέχει εἰς τὸν ἐργοδοτούμενον ἕνα ἄλλο ὠφέλημα, τὸ τῆς προειδοποιήσεως εἰς περίπτωσιν τερματισμοῦ τῆς ἀπασχολήσεώς του.

Τί ἐπιδιώκει ὁ Νομοθέτης διὰ τοῦ ὠφελήματος αὐτοῦ τῆς προειδοποιήσεως;

Πρῶτον, ἡ προειδοποίησις τείνει νὰ μειώσῃ τὰς δυσκολίας τὰς ὁποίας δημιουργεῖ διὰ τὸν ἐργοδοτούμενον ὁ τερματισμὸς τῆς ὑπηρεσίας του. Μεταξὺ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν εἰδοποιήθη δι' ἀπόλυσιν καὶ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ μείνῃ ἄνευ ἐργασίας καὶ κατὰ συνέπειαν ἄνευ εἰσοδήματος, μεσολαβεῖ ἓν διάστημα τὸ ὁποῖον χρησιμοποιεῖ διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἄλλης ἀπασχολήσεως. Εἶναι διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ποὺ περιελήφθη εἰς τὸν Νόμον τὸ ἄρθρον 12 διὰ τοῦ ὁποίου παρέχεται εἰς τὸν ἐργοδοτούμενον τὸ δικαίωμα ἀπουσίας ἄνευ ἀπωλείας ἀπολαβῶν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς περιόδου τῆς προειδοποιήσεως.

Δεύτερον, ἡ περίοδος τῆς προειδοποιήσεως δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ, καὶ πολὺ συχνὰ χρησιμοποιεῖται, διὰ τὴν μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τοῦ ἐργοδοτουμένου ἢ μεταξὺ τοῦ ἐργοδότου καὶ τῆς ὀργανώσεως τοῦ ἐργοδοτουμένου, συζήτησιν τῶν λόγων τῆς ἀπολύσεως. Δὲν εἶναι σπάνιαι αἱ περιπτώσεις ποὺ ἡ συζήτησις αὐτὴ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα τὴν ἀλλαγὴν τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου, τὴν ματαίωσιν τῆς ἀπολύσεως καὶ τὴν παραμονὴν τοῦ ἐργοδοτουμένου εἰς τὴν ἐργασίαν του.

Τὸ τέταρτον Μέρος τοῦ Νόμου εἶναι νομίζω καὶ τὸ σημαντικώτερον. Διαχωρίζει ἀπὸ τὴν συνήθη δικαιολογημένην ἀπόλυσιν τὴν ἀπόλυσιν ἡ ὁποία γίνεται διὰ λόγους πλεονασμοῦ καὶ ἐν συνεχείᾳ διαχωρίζει τὴν ἀπόλυσιν διὰ λόγους πλεονασμοῦ εἰς δύο κατηγορίας: Εἰς ἀπολύσεις διὰ λόγους πλεονασμοῦ ἀνεξαρτήτου τῆς θελήσεως τοῦ ἐργοδότου καὶ εἰς ἀπολύσεις διὰ λόγους πλεονασμοῦ ὀφειλομένου εἰς ἐσκεμμένην ἀπόφασιν τοῦ ἐργοδότου.

Εἶναι τὸ Μέρος αὐτὸ τοῦ Νόμου τὸ ὁποῖον προνοεῖ τὴν ἵδρυσιν τοῦ ταμείου εἰς τὸ ὁποῖον θὰ συνεισφέρουν ὅλοι ἀνεξαιρέτως οἱ ἐργοδόται καὶ ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ πληρώνωνται, εἰς τοὺς διὰ λόγους πλεονασμοῦ ἀπολυομένους, τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου καθοριζόμενα ὠφελήματα. Ἡ ἐπιτυχία τοῦ Νόμου θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὴν ἐπιτυχῆ λειτουργίαν τοῦ ταμείου.

Εἶναι ἡ μελετωμένη συνεισφορὰ τοῦ 0,5% ἱκανοποιητικοῦ ὕψους ὥστε νὰ καλύψῃ τὰς ὑπὸ τοῦ Νόμου ὁριζομένας περιπτώσεις; Οἱ ἀναλογισταὶ λέγουν ὅτι

εἶναι, καὶ εἴμεθα ὑποχρεωμένοι νὰ δεχθῶμεν τὴν γνώμην των. Ἐπιβάλλεται ὅμως νὰ παρακολουθῶμεν στενῶς τὴν λειτουργίαν τοῦ Νόμου καὶ νὰ μὴ διστάσωμεν νὰ τροποποιήσωμεν τὸ ὕψος τοῦ ποσοστοῦ τῆς συνεισφορᾶς.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐπιτυχῆ λειτουργίαν τοῦ ταμείου εἶναι σημαντικὸν νὰ ἀνακαλύψωμεν τοιούτους κανονισμοὺς λειτουργίας ποὺ νὰ τὸ καθιστοῦν στεγανὸν ἔναντι κάθε εἴδους ἀπάτης. Τὸ λέγω αὐτὸ διότι γνωρίζω ἀπὸ τὴν πεῖραν ἄλλων παρομοίων ταμείων εἰς ἄλλας χώρας, τὰ ὁποῖα κατεστράφησαν οἰκονομικῶς ἀπὸ τὰς συμπαιγνίας ἐργοδοτῶν καὶ ἀπολυομένων, αἱ ὁποῖαι συμπαιγνίαι ἐφόρτωναν ἐπὶ τῶν ταμείων ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι κανονικῶς ἦσαν ὑποχρεώσεις τῶν ἐργοδοτῶν.

Ἡ ὑποπαράγραφος *(β)* τῆς παραγρ. (6) τοῦ ἄρθρου 16 τοῦ Νόμου, ἀξίζει νὰ σχολιασθῇ. Ἡ ὑποπαράγραφος αὐτή, συνδέει τὰ ὑφιστάμενα ταμεῖα προνοίας τὰ ἱδρυθέντα δυνάμει συλλογικῶν συμβάσεων μὲ τὴν ἀποζημίωσιν τὴν πληρωτέαν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς ἐργοδοτούμενον ἀπολυόμενον διὰ λόγους πλεονασμοῦ προκληθέντος ὑπὸ ἐσκεμμένης ἀποφάσεως τοῦ ἐργοδότου.

Εἶναι ὁλοφάνερον, κύριε Πρόεδρε, ὅτι ἡ διατύπωσις τῆς ὑποπαραγράφου αὐτῆς ἀποτελεῖ ἕνα συμβιβασμὸ μεταξὺ τῶν ἐργοδοτικῶν ἀπόψεων αἱ ὁποῖαι ἤθελον νὰ ἐξοφλήσουν τὰς σχετικὰς ὑποχρεώσεις των μὲ τὰς εἰς τὰ ταμεῖα προνοίας συνεισφοράς των ἀφ' ἑνός, καὶ τῶν συντεχνιακῶν ἀπόψεων ἀφ' ἑτέρου, συμφώνως πρὸς τὰς ὁποίας τὰ ταμεῖα προνοίας οὐδεμίαν ἀπολύτως σχέσιν εἶχον ἢ ἔχουν μὲ τὰ ὠφελήματα τὰ παρεχόμενα ὑπὸ τοῦ Νόμου αὐτοῦ.

Ὁ συμβιβασμὸς συνίσταται εἰς τὸ ὅτι μόνον τὸ ἥμισυ τῆς ἐργοδοτικῆς συνεισφορᾶς τῆς ὑπερβαινούσης τὰ 5% θεωρεῖται ὅτι ἔγινε διὰ σκοποὺς ἀποζημιώσεως ἐργάτου ἀπολυομένου διὰ λόγους ἐσκεμμένου πλεονασμοῦ. Παρ' ὅλον ὅτι ἐξακολουθοῦμεν νὰ θεωρῶμεν ὡς ἄδικον διὰ τοὺς ἐργάτας τὴν γενομένην συμβιβαστικὴν διατύπωσιν τῆς ἐν λόγῳ ὑποπαραγράφου, δὲν θὰ ζητήσωμεν τὴν τροποποίησίν της.

Πρὸ ὀλίγου εἶπα ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ Νόμου ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐπιτυχῆ λειτουργίαν τοῦ ταμείου. Ὑπάρχει ἀκόμη ἕνας παράγων ὁ ὁποῖος εἶναι ἀποφασιστικός. Εἶναι τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον. Ὡς ἐκ τῆς θέσεώς μου εἰς τὸ Συνδικαλιστικὸν κίνημα ἐπῆρα μέρος εἰς ὅλας τὰς προκαταρκτικὰς καὶ προπαρασκευαστικὰς συσκέψεις τὰς γενομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ γνωρίζω πόσον ὁ ἔντιμος κ. Ὑπουργὸς ὅσον καὶ ὁ καθηγητὴς κ. Κρόνιν αἰσθάνονται τὴν ἀνάγκην ἑνὸς ἐπιτυχῶς λειτουργοῦντος Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Δίχως αὐτὸ ὁ Νόμος ἀποτυγχάνει.

Οἱ ἁρμόδιοι πρέπει νὰ κάμουν ὅτι εἶναι δυνατὸν διὰ νὰ ἔχωμεν ἕνα Διαιτητικὸν Δικαστήριον ποὺ νὰ μὴ δεσμεύεται ἀπὸ στενοὺς καὶ αὐστηροὺς διαδικαστικοὺς κανονισμούς, ἕνα σῶμα ταχὺ καὶ εὐκίνητον εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν παρουσιαζομένων ὑποθέσεων. Ὁ Νόμος αὐτὸς πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπιτυχῶς.

Αὐταὶ εἶναι κ. Πρόεδρε αἱ ἀπόψεις μας. Θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τοῦ Νόμου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀσφαλῶς τὸ Σῶμα ἀντιλαμβάνεται τὴν σοβαρότητα τοῦ νομοθετήματος ποὺ καλεῖται νὰ ψηφίσῃ, διὰ τοῦτο, κατὰ τὴν γνώμην μου, παρέλκει νὰ τὴν ὑπογραμμίσω καὶ ἐγὼ ὡς γεγονὸς ὑψίστης κοινωνικῆς σπουδαιότητος.

Ὅ,τι θὰ ἤθελα ἐν προκειμένῳ νὰ ὑπογραμμίσω εἶναι ἡ ἔκφρασις τῶν αἰσθημάτων τῆς συγκινήσεως ποὺ διακατέχουν τὴν ἐργατικὴν τάξιν τῆς νήσου διὰ τὴν

ἀληθῆ κοσμογονίαν ποὺ ἐπιτελεῖται εἰς τὸν τομέα τῆς ἐργατικῆς νομοθεσίας καὶ τὴν ὁποίαν δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ χαιρετίσωμεν μὲ ἐνθουσιασμὸν ἀνυπόκριτον ὡς ἐργατικὴ τάξις.

Μέσα ἀκριβῶς εἰς τὰ πλαίσια τῶν δραστηριοτήτων τούτων ἀσφαλῶς ἰδιάζουσαν σπουδαιότητα κατέχει ἡ ἐπικειμένη συζήτησις καὶ ἡ βεβαία, ὡς πιστεύω, ὁμόφωνος ἐπιψήφισις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς Νόμον. Τοιουτοτρόπως ἀγῶνες καὶ ὁραματισμοὶ μιᾶς ὁλοκλήρου τοὐλάχιστον ἑπταετίας εὑρίσκουν σήμερον τὴν πραγμάτωσίν των. Τὸν ἐνθουσιασμὸν τοῦ ἐργατικοῦ δυναμικοῦ μας διὰ τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου ἐνστερνιζόμεθα, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἡμεῖς ἀπολύτως διότι ὑπήρξαμεν ἐκ τῶν πρώτων ποὺ διεπιστώσαμεν τὴν εὐμενῆ κοινωνιολογικὴν ἐπίπτωσίν του.

Ἀπὸ ἕνα ἐργατικὸν ἀνακοινωθὲν δημοσιευθὲν εἰς τὸν τύπον τὸν Νοέμβριον τοῦ 1961 ἀναγινώσκομεν ὅτι «ἐκπρόσωποι τῶν Ἑλληνικῶν Ἐργατικῶν Ὁμοσπονδιῶν, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς Τουρκικῆς Ὁμοσπονδίας, συνῆλθον εἰς σύσκεψιν πρὸς ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων καὶ λῆψιν ἀποφάσεων ἐπὶ τοῦ τρόπου προωθήσεως τοῦ ἐξαγγελθέντος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Τάσου Παπαδοπούλου προσχεδίου ἀποζημιώσεως τῶν ἐτῶν ὑπηρεσίας τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῆς νήσου. Οἱ συντεχνιακοὶ ἐκπρόσωποι, ἀνέφερε τὸ ἀνακοινωθὲν ἐν συνεχείᾳ ἔλαβαν σειρὰν ἀποφάσεων πρὸς προώθησιν τοῦ Νομοσχεδίου κατόπιν τῆς ἐπ' ἀόριστον ἀναβολῆς τῆς ἡμερομηνίας συγκλήσεως τοῦ Ἐργατικοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος.

Ὡς πρῶτον βῆμα ἐνεργειῶν, συνέχιζαν τότε οἱ συντεχνιακοὶ ἐκπρόσωποι ἀπεφασίσθη ὅπως ἐπιδιωχθῇ συνάντησις μὲ τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας μὲ τὸν ὁποῖον θὰ συζητήσουν τὸ ὅλον θέμα, ἀκολούθως δὲ θὰ ἐπιδιωχθῇ συνάντησις μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον, μετὰ τοῦ ὁποίου θὰ συζητηθῇ τὸ ὅλον θέμα ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ ἐξαγγελθέντος τὴν 5ην παρελθόντος Αὐγούστου Πενταετοῦς Προγράμματος Οἰκονομικῆς Ἀναπτύξεως τῆς νήσου. Ἐπίσης θὰ ἐπιδιωχθῇ ὑπὸ τῶν συντεχνιακῶν ἐκπροσώπων, ἐπέρανεν ἡ ἀνακοίνωσις, παγκύπριος μαζικὴ κινητοποίησις ὅλων τῶν ἐργατοϋπαλλήλων τῆς νήσου». Ὅμως ἡ ἐπελθοῦσα κρίσις εἰς τὸ ἐθνικὸν θέμα δὲν ἐπέτρεψε τὴν προώθησιν τοῦ θέματος διὰ μακρὰν χρονικὴν περίοδον. Πάντως ἤδη τὸ θέμα ἐξητάσθη ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Διασκέψεως Ἐργασίας ἡ ὁποία διὰ τῆς ὑπ' ἀρ. 119 Συστάσεώς της προέβη εἰς ἀναγνώρισιν τοῦ σοβαροῦ τούτου κοινωνικοῦ αἰτήματος.

Ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὴν σύστασιν τοῦ τεραστίου παγκοσμίου κύρους τούτου Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ, τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κατὰ τὴν συνεδρίασίν του τῆς 29/12/64 ἐπεκύρωσε τὴν Σύστασιν, ἐνῷ ἡ Βουλὴ ἐψήφιζεν ἀργότερα ὁμοφώνως τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον.

Σήμερα καλούμεθα νὰ χωρήσωμεν εἰς τὴν ἐμπράγματον ἐφαρμογὴν ὄχι ἁπλῶς Συστάσεως ἢ Συμβάσεως ἀλλὰ ἐσωτερικῆς ἡμεδαπῆς νομοθεσίας. Καὶ εἴμεθα πλέον ἢ βέβαιοι ὅτι τὸ Σῶμα θὰ ψηφίσῃ ἄνευ δισταγμοῦ τὸ εὐεργετικώτατον τοῦτο κοινωνιοκρατικὸν νομοθέτημα.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὅ,τι θὰ ἤθελα ἐν τέλει νὰ ἐκφράσω εἶναι ἡ εὐχὴ ἁπλῶς ὅπως τὸ Νομοσχέδιον τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ συντόμως καὶ ὅπως ἐπιδιωχθῇ ἡ πιστὴ τήρησις καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ πνεύματός του τόσον ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου, τὸ ὁποῖον ὑπέχει ηὐξημένην δικαιοδοσίαν, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς ἐργατικῆς καὶ ἐργοδοτικῆς πλευρᾶς ἡ ὁποία ὁμοφώνως—καὶ οὐσιαστικῶς εὐγνωμόνως—τὸ ἔχει ἀποδεχθῇ. Ὁ προσεχὴς χρόνος θὰ μᾶς ἐπισημάνῃ ἀδυναμίας, ἐὰν ὑπάρξουν, ἀλλὰ καὶ τρόπους πρὸς ἀντίκρυσίν των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Ἡ ἔκθεσις τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἶναι τόσον λεπτομερὴς καὶ αἱ ὁμιλίαι τῶν συναδέλφων «ἐργατοπατέρων» εἶναι τόσον κατατοπιστικαὶ ποὺ μοῦ φαίνεται ὅτι θὰ ἦτο περιττὸν νὰ ἀναλύσω καὶ ἐγὼ τὸ Νομοσχέδιον. Ἐν τούτοις, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελον ἦτο νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ σᾶς ὁμιλήσω διὰ πολὺ σύντομον χρόνον.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον δὲν εἶναι παρὰ ἓν ἐκ τῶν πολλῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα ἔχουν προταθῆ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ ψηφισθῆ ὑπὸ τῆς Βουλῆς εἰς Νόμους διὰ τὴν ἐξασφάλισιν καὶ προστασίαν τῶν ἐργαζομένων. Καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ γίνῃ, γιατὶ σὲ μίαν χώραν προωδευμένην καὶ κατοικουμένην ἀπὸ κατοίκους ἀνεπτυγμένους καὶ πολιτισμένους ὀφείλομεν νὰ δώσωμεν κάθε δυνατὴν προστασίαν καὶ ἐξασφάλισιν εἰς τὸν ἐργαζόμενον.

Τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποδεικνύεται καὶ ἀπὸ τὴν συμπαράστασιν τὴν ὁποίαν εἶχαν ὅλα τὰ νομοσχέδια δι' ἐργατικὰ ζητήματα καὶ ἀπὸ αὐτοὺς τούτους τοὺς ἐργοδότας οἱ ὁποῖοι μὲ κάθε προθυμίαν προσεπάθησαν νὰ ἱκανοποιήσουν ὅλα τὰ αἰτήματα τῶν ἐργαζομένων διότι πιστεύουν ὅτι διὰ τῆς ἱκανοποιήσεως τῶν ἐργαζομένων καὶ τῆς ἐξασφαλίσεως πάντων τῶν συμφερόντων των, ἐξασφαλίζεται ἡ συνεργασία καὶ ἡ πρόοδος τῆς οἰκονομίας καὶ τοῦ Κράτους μας.

Βεβαίως θὰ ἦτο παράλειψις ἐὰν δὲν ἐξεφράζετο ἡ εὐαρέσκεια τοῦ Σώματός μας πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ συγκεκριμένως πρὸς τὸν ὑπεύθυνον Ὑπουργὸν διὰ τὰς προσπαθείας τὰς ὁποίας κατέβαλε μέχρι σήμερον διὰ τὴν προώθησιν ὅλων αὐτῶν τῶν νομοθεσιῶν, καὶ μὲ τὴν βοήθειαν ξένων ἐμπειρογνωμόνων δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ Δημοκρατία μας ἐντὸς ἐλαχίστου χρονικοῦ διαστήματος εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἔχῃ τοιαύτην προωδευμένην ἐργατικὴν νομοθεσίαν ποὺ ἀναμφισβητήτως καὶ εἰς ἄλλας πολὺ πιὸ προωδευμένας χώρας ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας δὲν ὑφίσταται.

Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀναμφισβητήτως εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον ἐξασφαλίζει τὸν ἐργαζόμενον ἀκόμη καὶ ὅταν ὁ ἐργοδότης δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ τὸν χρησιμοποιῇ ἢ διὰ λόγους ἄλλους ἐκδιώχνεται ἐκ τῆς ἐργασίας του. Καὶ βεβαίως εἶναι Νόμος ὁ ὁποῖος εἶναι ἀπαραίτητος καὶ διὰ λόγους ἀνθρωπιστικοὺς καὶ διὰ λόγους δικαιοσύνης.

Ἀναμφισβητήτως ὅμως ὁ Νόμος αὐτός, δεδομένου ὅτι παρουσιάζει ὡρισμένας ἐπιβαρύνσεις καὶ ὑποχρεώσεις εἰς τὸν ἐργοδότην διὰ χρόνια τὰ ὁποῖα ἔχουν παρέλθει, παρουσιάζει ὡρισμένας δυσκολίας εἰς ὡρισμένους ἐργοδότας, οἵτινες δυνατὸν νὰ μὴν εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντιμετωπίσουν αὐτὰς τὰς οἰκονομικὰς ἐπιβαρύνσεις διὰ χρόνια περασμένα. Παρὰ ταῦτα, ἐνῷ δὲν εἶμαι καθόλου ἐναντίον τῆς νομοθεσίας ταύτης, νομίζω ὅτι θὰ ἦτο πολὺ καλύτερον δι' ὅλας τὰς τάξεις τὰς ἐνδιαφερομένας ἐάν, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν Ἔκθεσιν, ἐγίνετο μία διαφοροποίησις καὶ συμπλήρωσις τοῦ σχεδίου Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε αἱ συνεισφοραὶ καὶ τὰ καταβαλλόμενα εἰς ἕνα ἕκαστον ἡσφαλισμένον ὠφέλήματα ὑπελογίζοντο ἐπὶ τῇ βάσει καὶ κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀπολαβῶν του ἀντὶ τοῦ σημερινοῦ συστήματος τῆς ὁμοιομόρφου συνεισφορᾶς καὶ ὁμοιομόρφων ὠφελημάτων.

Διὰ τοῦ τρόπου τούτου ἀνεξαρτήτως τοῦ ποσοῦ χρημάτων τὸ ὁποῖον θὰ ἀνελάμβανεν ὁ ἐργοδότης, δεδομένου ὅτι τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ διετίθεντο ἀπὸ τοὺς προϋπολογισμοὺς ἑκάστου ἔτους, οὐδόλως θὰ ἐπηρεάζετο καὶ εὐχαρίστως θὰ τὸ ἐπραττε, διότι μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν θὰ μποροῦσε νὰ ξεύρῃ ὅτι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀπηλλάττετο κάθε ὑποχρεώσεως μελλοντικῆς ἀφ' ἑτέρου δὲ θὰ ἐξησφαλίζετο καὶ ὁ ἐργαζόμενος μὲ τὸν πλέον καλὸν τρόπον, καὶ μάλιστα θὰ ἐξησφαλίζετο ἔχων νὰ λαμβάνῃ τὰς ἀποζημιώσεις ἢ τὰ ἐπιδόματα ἢ καὶ τὰς συντάξεις ἀπὸ αὐτὴν ταύτην τὴν Κυβέρνησιν. Ὁπότε εἰς τὴν περίπτωσιν αὐτήν, εἰς τὴν πραγματικότητα, πάντες θὰ ὠφελοῦντο διότι ἀφ' ἑνὸς ὁ ἐργοδότης θὰ ἤξευρεν ὅτι δὲν ἔχει πλέον ὑποχρεώσεις,

διότι θὰ ἐπλήρωνε τὸ ἐπιβαλλόμενον εἰς αὐτὸν τέλος, ὁ δὲ ἐργαζόμενος θὰ ἤξευρεν ὅτι ἐξασφαλίζεται μέσον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ὅλοι θὰ ἦσαν εὐχαριστημένοι.

Καταλήγων, κύριοι, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς:

Ὅτι ἀναμφισβητήτως ἐκτὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ κάθε πολίτης ὁ ὁποῖος σέβεται τὸν ἑαυτόν του δὲν θέλει παρὰ νὰ γίνουν τοιαῦται νομοθεσίαι, οὕτως ὥστε νὰ ὑπάρξῃ δικαιοσύνη εἰς τὴν κατανομὴν τοῦ πλούτου εἰς πάντας.

Ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψιν εἶναι ὅτι πρέπει ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν νὰ γίνεται καλὴ χρῆσις καὶ οὐχὶ κατάχρησις τῶν νομοθεσιῶν αὐτῶν αἱ ὁποῖαι ἔγιναν ἢ πρόκειται νὰ γίνουν διότι εἶναι λυπηρὸν ἐὰν προσφέροντες ὡρισμένας νομοθεσίας διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ κανεὶς ὡρισμένα δίκαια αἰτήματα, ταῦτα κακῶς ἑρμηνευόμενα νὰ παραβλάπτουν τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας καὶ τὴν οἰκονομίαν μας.

Τέλος, κύριοι, θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν εὐαρέσκειάν μου διὰ τὴν νομοθεσίαν αὐτὴν καὶ νὰ δηλώσω ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ Νομοσχέδιον ὡς ἔχει προταθῇ. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀποτελεῖ ἀκόμη ἓν ἔργον κοινωνικῆς δικαιοσύνης τῆς Κυβερνήσεως. Καὶ τοῦτο πρὸς πεῖσμα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι διατείνονται ὅτι εἰς τὸ πολιτικὸν σύστημα τὸ ὁποῖον ἔχομεν σήμερον εἰς τὴν Κύπρον εἶναι ἀδύνατον νὰ δημιουργηθοῦν συνθῆκαι καὶ νομοθεσία ἡ ὁποία θὰ προστατεύῃ τὸν ἐργαζόμενον. Ἐκτὸς αὐτοῦ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀποτελεῖ καὶ θρίαμβον μιᾶς προσπαθείας συγκερασμοῦ συμφερόντων, ἀμοιβαίας κατανοήσεως, ἐκτιμήσεως τῶν ἀπαιτήσεων καὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἄλλου. Ἀποτελεῖ ἐπίσης καὶ ἕνα δίκαιον συμβιβασμὸν συμφερόντων.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὡς ἐκ τῆς λεπτομεροῦς Ἐκθέσεως ὡς καὶ τῶν ἀγορεύσεων δὲν ὑπάρχει λόγος δι' ἐμὲ νὰ μακρηγορήσω ἢ νὰ ἀναλύσω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον. Θὰ ἔχω ὅμως καὶ ἐγὼ νὰ προσθέσω καὶ νὰ τονίσω κάτι τὸ ὁποῖον ἀνέφεραν προηγούμενοι ὁμιληταί, καὶ ἰδιαιτέρως ὁ ἔντιμος κ. Ζιαρτίδης ὅτι ἡ ἐπιτυχία τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ ἔγκειται καὶ ἐν μένει εἰς τὸ Ταμεῖον, ἀλλὰ κυρίως εἰς τὸ κατὰ πόσον τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον θὰ δυνηθῇ νὰ ἀποδώσῃ εἰς τὴν πρᾶξιν, νὰ ὑλοποιήσῃ, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ συντάκτης τοῦ Νομοσχεδίου αὐτοῦ εἶχε κατὰ νοῦν. Διότι τὸ μὲν Ταμεῖον ἐὰν δὲν ἀνταποκριθῇ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ Νόμου εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπαυξηθῇ. Ἀλλὰ τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον ἐὰν ἀποτύχῃ καὶ ἐὰν ἡ νομολογία του θεωρηθῇ ὡς ἀποτυχημένη καὶ ἄσχετος πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ Νόμου τότε δὲν ὑπάρχει πλέον σωτηρία.

Δι' αὐτό, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἐγὼ θὰ ἤθελα νὰ τονίσω πρὸς τοὺς ἐνδιαφερομένους ὅτι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων ἢ τοῦ προσώπου τοῦ Προέδρου τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου θὰ πρέπει νὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὅλοι οἱ παράγοντες οὕτως ὥστε νὰ μὴν ὑπάρχῃ ἀνθρωπίνως περιθώριον λάθους εἰς τὴν ἐκλογὴν τῶν προσώπων αὐτῶν, διὰ νὰ καταστῇ τὸ δικαστήριον τοῦτο ἐπιτυχὲς εἰς τὸ ἔργον του. Εἶμαι βέβαιος ὅτι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν ἰδιαιτέρως τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας θὰ καταβάλῃ κάθε ἀναγκαίαν προσπάθειαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Πρὶν εἰσέλθωμεν εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου, ἐν τῇ ἰδιότητί μου ὡς Προέδρου τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω τὰς θερμάς μου εὐχαριστίας τόσον πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ τοὺς ὑπηρεσιακοὺς βοηθούς του ὅσον καὶ πρὸς τὸν καθηγητὴν κ. Κρόνιν διὰ τὴν σκληρὰν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν κατέβαλον πρὸς προετοιμασίαν καὶ ὑποβολὴν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου τοῦ ὁποίου ἡ σημασία διὰ τὴν ἐργατικὴν τάξιν εἶναι ἐξώφθαλμος.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Δικαίωμα τοῦ ἐργοδοτουμένου εἰς ἀποζημίωσιν ἐπὶ τῷ τερματισμῷ τῆς ἀπασχολήσεώς του.
Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀπώλεια δικαιώματος εἰς ἀποζημίωσιν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Ἀπόλυσις μὴ παρέχουσα δικαίωμα εἰς ἀποζημίωσιν.
Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 5ου ἄρθρου;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:
Βάρος ἀποδείξεως. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 6ου ἄρθρου;
Τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τερματισμὸς ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτουμένου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 7ου ἄρθρου ;
Τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πιστοποιητικὸν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 8ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περίοδος προειδοποιήσεως τὴν ὁποίαν δίδει ἐργοδότης.
Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ
Ὑπάρχει ἔνστασις ;
Τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περίοδος προειδοποιήσεως δοθησομένη παρ' ἐργοδοτουμένου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 10ον ἄρθρον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πληρωμὴ ἀντὶ προειδοποιήσεως καὶ ἐγκατάλειψις τοῦ εἰς προειδοποίησιν δικαιώματος. Ἄρθρον 11ον καὶ Τρίτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 11ον ἄρθρον μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκριθῶσι ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 11ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δικαίωμα τοῦ ἐργοδοτουμένου δι' ἀπουσίας διαρκούσης τῆς περιόδου τῆς προειδοποιήσεως. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 12ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 12ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Διάρκεια καὶ συνεχὲς τῆς ἀπασχολήσεως. Ἄρθρον 13ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 13ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δικαιώματα τῶν μερῶν κατὰ τὴν διάρκειαν περιόδου προειδοποιήσεως. Ἄρθρον 14ον καὶ Τρίτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 14ου ἄρθρου μετὰ τοῦ Πίνακος ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δικαίωμα ἀμφοτέρων τῶν μερῶν πρὸς ἄμεσον τερματισμόν. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 15ον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 15ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Δικαίωμα τοῦ ἐργοδοτουμένου εἰς πληρωμὴν λόγῳ πλεονασμοῦ. Ἄρθρον 16ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 16ου ἄρθρου μετὰ τοῦ Πίνακος ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 16ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, Δεύτερος Πίναξ, Τέταρτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Δεύτερος Πίναξ, Τέταρτος Πίναξ, Πρῶτος Πίναξ, Τέταρτος Πίναξ, Τέταρτος Πίναξ, Τέταρτος Πίναξ, ὅλοι οἱ Πίνακες οἱ ἀναφερόμενοι εἰς τὸ ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπιφύλαξις ὑφισταμένων δικαιωμάτων. Ἄρθρον 17ον καὶ Πίνακες, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 17ου ἄρθρου μετὰ τῶν ἐν αὐτῷ ἀναφερομένων Πινάκων ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 17ον ἄρθρον καὶ οἱ Πίνακες ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Πότε ἐργοδοτούμενος εἶναι πλεονάζων. Ἄρθρον 18ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 18ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 18ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περιορισμὸς τῆς πληρωμῆς λόγῳ πλεονασμοῦ. Ἄρθρον 19ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 19ου ἄρθρου :
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 19ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περιπτώσεις μὴ πληρωμῆς λόγῳ πλεονασμοῦ. Ἄρθρον 20όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 20οῦ ἄρθρου ;
Τὸ 20ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προειδοποίησις πλεονασμοῦ εἰς τὸν Ὑπουργόν. Ἄρθρον 21ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 21ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 21ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δικαίωμα πλεοναζόντων ἐργοδοτουμένων εἰς ἐπαναπρόσληψιν. Ἄρθρον 22ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 22ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 22ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιφύλαξις. Ἄρθρον 23ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 23ου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 23ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καθίδρυσις Ταμείου διὰ πλεονάζον προσωπικόν. Ἄρθρον 24ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 24ον ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 24ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξουσία τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου πρὸς ἔκδοσιν Κανονισμῶν διὰ τὴν διοίκησιν τοῦ Ταμείου. Ἄρθρον 25ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 25ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 25ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐξαίρεσις τοῦ Ταμείου ἐκ φορολογίας καὶ τελῶν χαρτοσήμων.
Ἄρθρον 26ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 26ου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 26ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα. Ἄρθρον 27ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 27ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 27ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδίκημα ὑπὸ ἐργοδότου ἐν σχέσει πρὸς πιστοποιητικόν. Ἄρθρον 28ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 28ου ἄρθρου ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 28ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἀδίκημα ὑπὸ ἐργοδότου ἐν σχέσει πρὸς προτιθέμενον πλεονασμόν. Ἄρθρον 29ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 29ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 29ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Παροχὴ δικαιοδοσίας εἰς τὸ Διαιτητικὸν Δικαστήριον. Ἄρθρον 30όν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 30οῦ ἄρθρου;

Τὸ 30όν ἐγκρίνεται ἄνευ ἐνστάσεως.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εἴσπραξις ποσῶν ἐπιδικασθέντων ὑπὸ τοῦ Διαιτητικοῦ Δικαστηρίου. Ἄρθρον 31ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 31ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 31ον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 32ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 32ου ἄρθρου;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἀκροτελεύτιον τοῦτο ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Κατόπιν τῆς ἐγκρίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐλπίζω ὅτι ἡ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας θὰ ὑποβάλῃ τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον διὰ νὰ τροποποιηθῇ ὁ ὁρισμὸς τοῦ ὅρου «ἐργοδοτούμενος» καὶ εἰς τὸν περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμον, ὁ ὁποῖος σχετίζεται πρὸς τὸν Νόμον τὸν ὁποῖον ἔχομεν τώρα ψηφίσει, διότι θὰ ἦτο ἀνακόλουθον ἐὰν δὲν κατετίθετο Νομοσχέδιον περὶ τροποποιήσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Ηδη τὸ ζήτημα αὐτὸ τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης συνεζητήθη ἐνώπιον τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ καὶ τῶν βοηθῶν του ὅσον καὶ ἐνώπιον τοῦ κ. Κρόνιν καὶ ἔχομεν τὸν λόγον τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι θὰ τὸ μελετήσῃ καὶ θὰ στείλῃ τὸ κατάλληλον Νομοσχέδιον. Ἐπίσης ἔχομεν τὸν λόγον τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ ὅτι θὰ προβῇ εἰς ἀκόμη μίαν μικρὰν τροποποίησιν τοῦ περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Νόμου καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τὰ δύο Νομοσχέδια θὰ ἔλθουν συντόμως εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ψήφισιν.

Τὸ δεύτερον ὑπὸ συζήτησιν θέμα σήμερον εἶναι ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΟΥ ΔΑΣΜΟΛΟΓΙΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 9ην Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νομοσχεδίου εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ εἰσαγωγικοῦ δασμοῦ ἐκ 16% καὶ 24% (ἀναλόγως προελεύσεως) ὅστις μέχρι τοῦδε ἐπεβάλλετο ἐπὶ χαρτίνων περιτυλιγμάτων καταλλήλων διὰ τὴν συσκευασίαν σταφυλῶν προοριζομένων δι' ἐξαγωγήν. Ὡς ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ἡ ἐπιβολὴ τοῦ τοιούτου δασμοῦ ὑπῆρξεν ἀδικαιολόγητος καθ' ὅσον οὐδεμία βιομηχανία κατασκευάζουσα τοιοῦτον χάρτην ὑφίσταται ἐν Κύπρῳ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον θέμα καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὸ ὁποῖον κατέθεσε τὸ νομοσχέδιον εἰς τὴν Βουλήν, ἀντικατέστησε τὸ κείμενον αὐτοῦ διὰ νέου τοιούτου, ὡς τοῦτο ἐμφαίνεται εἰς τὸ ἐπισυνημμένον νομοσχέδιον.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ Δευτέρου Πίνακος τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὸ 2ον ἄρθρον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Συνοπτικοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγιγνώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου Νόμων 1961 ἕως 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ἐνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Διακατοχή, Ἐγγραφὴ καὶ Ἐκτίμησις) (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 προέρχεται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν ὁμώνυμον Ἐπιτροπήν, ἡ ὁποία, ἐὰν θεωρῇ σκόπιμον, δύναται νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Γεωργίας καὶ τὴν Ἐπιτροπὴν Νομικῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως, καὶ ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Πρόκειται περὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Ἀνδρέα Γιάγκου καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ, ἤτοι τοῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Τὴν 9ην Μαρτίου ὑπέβαλα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τὴν ἑξῆς ἐρώτησιν, τὴν ὁποίαν καὶ θὰ ἀναγνώσω διὰ νὰ ὑπενθυμίσω ταύτην εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους Βουλευτάς.

«Παρ' ὅλον ὅτι ἡ περυσινὴ παραγωγὴ ἐλαιολάδου ἦτο πενιχροτάτη μεγάλαι ποσότητες παραμένουν ἀδιάθετοι εἰς ἀποθήκας παραγωγῶν καὶ ὀργανισμῶν ὡς ἐπίσης καὶ σεβαστὴ ποσότης ἐλαιῶν. Αἱ καιρικαὶ συνθῆκαι ἐλπίζεται ὅτι θὰ βοηθήσουν εἰς μίαν καλὴν παραγωγὴν κατὰ τὸ 1967.

Ἐν ὄψει τῆς κρίσεως ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὰ ἐλαιοκομικά μας προϊόντα καὶ τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς τὴν ὁποίαν περιῆλθεν ὁ ἐλαιοπαραγωγός, τί μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ ἡ Κυβέρνησις διὰ τὴν λύσιν τοῦ σοβαροῦ προβλήματος τῆς διαθέσεως τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας καὶ τὴν πρόληψιν ὁλοσχεροῦς χρεωκοπίας τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν μὲ τὰς γνωστὰς δυσμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου» ;

Σκοπὸς τῆς ἐρωτήσεώς μου ταύτης ἦτο νὰ πληροφορηθῶ ἐγὼ καὶ ἡ Βουλὴ καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐλαιοπαραγωγοὶ ποίαν τύχην θὰ ἔχουν εἰς τὸ μέλλον τὰ ἐλαιοκομικά τους προϊόντα.

Δυστυχῶς μέχρι σήμερον δὲν εἶχον καμμίαν ἀπάντησιν καὶ ἀναγκάζομαι νὰ δημιουργήσω αὐτὴν τὴν συζήτησιν ὠθούμενος οὐχὶ ἀπὸ ἀντιπολιτευτικὰ ἐλατήρια—διότι δὲν ἐπιθυμῶ καὶ δὲν εἶναι τοῦ χαρακτῆρος μου νὰ εἶμαι ἄρνησις—ἀλλὰ ἀπὸ καλὴν πρόθεσιν νὰ βοηθήσω τὴν Κυβέρνησιν νὰ λάβῃ ὀρθὰς ἀποφάσεις καὶ ἀποτελεσματικὰ μέτρα διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ βοηθήσῃ τοὺς ἐλαιοκαλλιεργητὰς οἱ ὁποῖοι κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἀντιμετωπίζουν πρόβλημα ἐπιβιώσεως λόγῳ τῶν πολλῶν δυσκολιῶν ποὺ συναντοῦν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων των καὶ τοῦ σκοτεινοῦ καὶ ἀβεβαίου μέλλοντος τούτων.

Ἐλπίζω ὅτι διὰ τῶν στοιχείων ποὺ θὰ παραθέσω καὶ τῶν ἐπιχειρημάτων μου ἡ Βουλὴ αὕτη νὰ λάβῃ τοιαύτην θέσιν ἡ ὁποία νὰ ἐνισχύσῃ τὴν προσπάθειάν μου δι' ἀποτελεσματικὴν βοήθειαν πρὸς μίαν τάξιν παραγωγῶν οἱ ὁποῖοι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη περιῆλθον οὐχὶ μόνον εἰς οἰκονομικὴν δυσχέρειαν ἀλλὰ καὶ εἰς ἀπόγνωσιν διὰ τὸ μέλλον τοῦ ἐπαγγέλματός των λόγῳ τῆς μεγάλης δυσκολίας ποὺ ἀντιμετωπίζουν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ προϊόντος των.

Εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον, συμφώνως ἐπισήμων στατιστικῶν, ὑπάρχουν δύο ἑκατομμύρια τριακόσιαι ἑξήκοντα χιλιάδες ἐλαιοδένδρων, ἡ καλλιέργεια δὲ τούτων γίνεται κατὰ μέγαν βαθμὸν ἀπὸ μικροκαλλιεργητὰς γεωργοὺς οἱ ὁποῖοι ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας. Τὰ περισσότερα χωρία τῆς βορείου πλευρᾶς τῆς ὀροσειρᾶς τοῦ Πενταδακτύλου ὡς ἐπίσης ἀρκετῶν χωρίων τῆς Λάρνακος, Λευκω-

σίας καὶ Καρπασίας καὶ μικρότερος ἀριθμὸς εἰς ἄλλας ἐπαρχίας ἔχουν ὡς κύριον εἰσόδημα τὰ προϊόντα τῆς ἐλαίας, εἰς ἀρκετὰς δὲ περιοχὰς ἡ ἐλαία εἶναι τὸ συμπληρωματικὸν εἰσόδημα τοῦ γεωργοῦ.

Εἰς παλαιοτέρας ἐποχὰς ὁ ἐλαιοκαλλιεργητὴς εὑρίσκετο εἰς κάπως πλεονεκτικὴν θέσιν ἔναντι τῶν ἄλλων γεωργῶν διότι τὸ εἰσόδημα τῆς ἐλαίας ἐθεωρεῖτο ἀπὸ τὰ καλύτερα γεωργικὰ εἰσοδήματα. Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως λόγῳ ἀλλαγῆς τοῦ διαιτολογίου τοῦ λαοῦ καὶ τῆς συνηθείας τὴν ὁποίαν ἀπέκτησεν ὁ καταναλωτὴς—καὶ ἡ ὁποία ὀφείλεται κατὰ μέγα μέρος εἰς τὴν νοθείαν—νὰ καταναλίσκῃ φυτικὰ ἔλαια, ἠλαττώθη τὸ εἰσόδημα τοῦτο καὶ ἀπό τινων ἐτῶν οἱ παραγωγοὶ ἀντιμετωπίζουν τεράστιον πρόβλημα διαθέσεως τοῦ προϊόντος των.

Κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς Δημοκρατίας κατόπιν κινητοποιήσεως τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ μελέτης ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐθεσπίσθη ὁ περὶ Ἐλαιολάδου Νόμος ὁ ὁποῖος ἐπιστεύετο ὅτι θὰ εἶχεν εὐεργετικὰ ἀποτελέσματα εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαιολάδου. Ἐν τούτοις ἀπὸ τοῦ 1962 μέχρι σήμερον παρουσιάσθησαν τεράστια κενὰ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου μὲ ἀποτέλεσμα ἡ νοθεία νὰ παραμένῃ ὁ βραχνᾶς τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου.

Δὲν θὰ ἐξετάσω σήμερον ποῖος πταίει καὶ διατὶ ἀπέτυχεν ὁ νόμος ἀλλὰ θὰ πάρω τὸ θέμα ὡς ἔχει σήμερον καὶ ποῖα μέτρα πρέπει νὰ ληφθοῦν διὰ τὴν ἀντιμετώπισίν του. Ἐὰν κατὰ τὸ διαρρεῦσαν διάστημα τῆς τελευταίας πενταετίας δὲν ἱδρύετο ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς ὁ ΣΟΡΕΛ, ὁ συνεργατικὸς αὐτὸς ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος συνεκέντρωνε μεγάλας ποσότητας ἐλαίου καὶ συγκρατοῦσε τὰς τιμάς, ὁ ἐλαιοκαλλιεργητὴς θὰ ἦτο ἐντελῶς κατεστραμμένος. Ἐπειδὴ δὲ καὶ ἡ προσπάθεια αὕτη τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν δὲν ἔφερε τὰ ποθούμενα ἀποτελέσματα λόγῳ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου περὶ νοθείας καὶ τῆς ἀπεριορίστου εἰσαγωγῆς σπορελαίων, καὶ ἐπειδὴ τὸ συνεργατικὸν κίνημα δὲν δύναται ἐπ' ἄπειρον νὰ χρηματοδοτῇ αὐτὸν τὸν ὀργανισμὸν διὰ τὴν συγκράτησιν τῶν τιμῶν καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ μένῃ ἀπαθής, σκοπὸν ἔχω νὰ ζητήσω ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀναλάβῃ τὰς εὐθύνας της διὰ νὰ σώσῃ μίαν τάξιν παραγωγῶν οἱ ὁποῖοι ἀντιμετωπίζουν βεβαίαν χρεωκοπίαν. Ἐνῷ ὑπάρχουν εἰς τὸν τόπον ἀδιάθετοι ἐλαῖαι εἰσάγονται τοιαῦται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διὰ νὰ παραμένουν καὶ νὰ γίνωνται ἄχρηστοι εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ παραγωγοῦ αἱ ἰδικαί του ἐλαῖαι.

Ἡ Κυβέρνησις διὰ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἔθεσεν εἰς ἐφαρμογὴν σχέδιον ἐπεκτάσεως τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας διὰ τῆς παραγωγῆς καὶ φυτεύσεως διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων δενδρυλλίων ἐλαιῶν, τὸ ὁποῖον θὰ στοιχίσῃ περίπου £40.000. Καί, ἀσφαλῶς, ἀντικειμενικὸς σκοπὸς τῆς Κυβερνήσεως ἦτο καὶ εἶναι ἡ διὰ τῆς ἐνθαρρύνσεως τῆς ξηρικῆς καλλιεργείας βελτίωσις τῆς θέσεως τοῦ γεωργοῦ διὰ τῆς αὐξήσεως τοῦ εἰσοδήματός του. Παρ' ὅλον ὅτι ὁ ἐλαιοπαραγωγὸς ἐκτιμᾷ τὴν προσπάθειαν αὐτὴν τοῦ Ὑπουργείου ὡς ὑποκινουμένην ἀπὸ φιλαγροτικὰ ἐλατήρια καὶ τὴν προσπάθειαν τοῦ Τμήματος Γεωργίας διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν (πυρηνοτρήτου, δάκου κ.λ.π.) διερωτᾶται πρὸς τί αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἐφ' ὅσον τὸ ἀγαθὸν ποὺ θὰ προκύψῃ ἀπὸ τὴν ὅλην δαπάνην καὶ ἐνέργειαν ἦτοι τὸ λάδι καὶ ἡ ἐλαία καταντᾶ πρᾶγμα σχεδὸν ἄνευ ἀξίας καὶ δὲν συντείνει εἰς οὐσιαστικὴν οἰκονομικὴν βελτίωσιν τῆς θέσεως τοῦ παραγωγοῦ.

Πιστεύομεν ἀπολύτως ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσῃ ριζικὰ τὸ θέμα τῆς ἐλαίας ἀρχίζοντας ἀπὸ τὸν τρόπον διαθέσεως τῶν προϊόντων της καὶ ὅταν ἀντιμετωπισθῇ τοῦτο ἀποτελεσματικῶς καὶ καταστῇ τὸ ἐπάγγελμα προσοδοφόρον τότε τὰ οἰκονομικὰ κίνητρα θὰ βοηθήσουν εἰς τὴν προσπάθειαν ἐπεκτάσεως τῆς ἐλαίας καὶ ὁ παραγωγὸς διὰ ζήλου θὰ ἐπιδοθῇ εἰς τὴν καταπολέμησιν τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν πρὸς βελτίωσιν τοῦ προϊόντος του.

Ἡ ἐτησία παραγωγὴ ἐλαιοκάρπου κατὰ μέσον ὅρον ἀνέρχεται εἰς 10 ἕως 12 χιλιάδας τόννους ἐτησίως ὁ ὁποῖος, φυσικά, μετατρέπεται εἰς λάδι καὶ φαγώσιμες ἐληές. Ἀπὸ τοὺς ἀριθμοὺς αὐτοὺς εἶναι πρόδηλον ὅτι ἡ παραγωγὴ εἶναι χαμηλὴ ἐν συγκρίσει μὲ τὴν κατανάλωσιν λαδιοῦ ὅλων τῶν τύπων, συμπεριλαμβανομένων

καὶ τῶν σπορελαίων ὡς καὶ τῶν φαγωσίμων ἐλαιῶν. Ἡ εἰσαγωγὴ σπορελαίων κατὰ τὸ 1966 ἀνῆλθεν εἰς 8 χιλιάδας τόννους καὶ ἡ ἀξία των ὑπερβαίνει κατὰ πολὺ τὸ ἓν ἑκατομμύριον λιρῶν.

Μὲ τὰς τεραστίας αὐτὰς ποσότητας εἰσαγωγῆς καὶ μὲ τὴν χαμηλὴν παραγωγὴν ἐλαιολάδου, δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρξῃ ἄνθρωπος ποὺ νὰ πιστεύῃ ὅτι ἡ διάθεσις τῆς ἰδικῆς μας παραγωγῆς εἶναι ἀπραγματοποίητος. Θὰ ὑπάρξῃ ὁ ἰσχυρισμὸς ὅτι ὁ καταναλωτὴς ἔχει συνηθίσει τὰ σπορέλαια καὶ δὲν μπορεῖ νὰ φάῃ τὸ ἐλαιόλαδον· ὁ ἴδιος ὅμως κόσμος ὑπάρχει καὶ εἰς Ἑλλάδα. Καὶ ἐκεῖ διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐπιτοπίου παραγωγῆς ἐπιβάλλονται διάφορα μέτρα διὰ τὴν ὑποβοήθησιν τῆς καταναλώσεως τοῦ παραγομένου ἐπιτοπίως ἐλαιολάδου.

Ὁ τόπος αὐτὸς κατοικεῖται ἀπὸ ἕνα λαὸν ὁ ὁποῖος ἀσχολεῖται μὲ διάφορα ἐπαγγέλματα. Ὅλοι ὅμως εἶναι πολῖται τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ τὸ Κράτος ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ τοὺς βοηθῇ καὶ ἐνισχύῃ εἰς τὰ προβλήματα ποὺ ἕκαστος ἀντιμετωπίζει εἰς τὸ ἐπάγγελμά του. Καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀναθεωροῦνται καὶ αὐξάνονται οἱ εἰσαγωγικοὶ δασμοὶ κατὰ περιόδους διὰ νὰ δώσουν προστασίαν εἰς τὰς βιομηχανίας μας καὶ νὰ ἐξασφαλίσουν ἐργασίαν εἰς διαφόρους τάξεις ἐπαγγελμάτων. Καὶ ὑποχρεώνονται δι' αὐτοῦ τοῦ μέσου οἱ πολῖται νὰ καταναλίσκουν Κυπριακὰ βιομηχανικὰ προϊόντα χάριν τῆς προστασίας μιᾶς μερίδος τοῦ λαοῦ καὶ γενικώτερον τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Μία τέτοια τάξις ἀσφαλῶς πρέπει νὰ θεωρῆται καὶ ἡ τάξις τῶν ἐλαιοκαλλιεργητῶν καὶ πρέπει νὰ ἔχῃ τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τὰς ἄλλας τάξεις καὶ νὰ τυγχάνῃ τῆς ἰδίας μεταχειρίσεως καὶ προστασίας. Τὸ παραγόμενον ἐτησίως ἐλαιόλαδον δὲν ὑπερβαίνει κατὰ μέσον ὅρον τοὺς 1.500 τόννους. Ἐὰν συγκριθῇ ὁ ἀριθμὸς αὐτὸς μὲ τὰς εἰσαγωγάς μας πιστεύομεν ὅτι ἡ διάθεσίς του δὲν πρέπει νὰ ἀποτελῇ σοβαρὸν πρόβλημα διὰ τὴν Κυβέρνησιν. Εἰς μίαν πενταετίαν ἀπὸ τοῦ 1961 ἕως τὸ 1966 ἔμενον ἀδιάθετοι περίπου 1.000 ἕως 1.500 τόννοι ἐλαιολάδου, 500 δὲ τόννοι τούτου ἐξήχθησαν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν τὸ πλεῖστον εἰς πολὺ χαμηλὰς τιμάς. Ἐὰν μὲ τὰς νέας μεθόδους καλλιεργείας, λιπάνσεως, κλαδεύματος καὶ καταπολεμήσεως διαφόρων ἀσθενειῶν αὐξήσωμεν κατὰ 50% τὴν παραγωγήν μας καὶ πάλιν συμφώνως τῆς ἐπιτοπίου καταναλώσεως, πρέπει τὸ λάδι μας νὰ καταναλίσκεται εὐκόλως.

Πρὸς τοῦτο εἶναι ἀπαραίτητον, κατὰ τὴν γνώμην μας, νὰ ἐπιβληθῇ ποσοτικὸς περιορισμὸς τόσον εἰς τὰ εἰσαγόμενα σπορέλαια ὅσον καὶ εἰς φαγωσίμους ἐλαίας, τόσος ὅσος θὰ χρειάζεται διὰ νὰ καταναλίσκωνται τὰ ἰδικά μας ἐλαιοκομικὰ προϊόντα. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐπιβάλλεται ἡ ἐγκαθίδρυσις διὰ νόμου ὀργανισμοῦ ἢ συμβουλίου ὁ ὁποῖος νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων καὶ νὰ παρέχῃ τὰ ἀναγκαῖα στατιστικὰ ἢ ἄλλα στοιχεῖα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἀναγκαῖον ποσοτικὸν περιορισμὸν ἐπὶ τῶν εἰσαγωμένων ἐλαίων καὶ ἐλαιῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διαθέσεως τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Βάσει τῶν στοιχείων τὰ ὁποῖα θὰ παρέχῃ τὸ συμβούλιον πρὸς τὴν Κυβέρνησιν, ἤτοι σταθερῶν ποσοτήτων, σταθερᾶς ποιότητος καὶ τιμῆς, πιστεύομεν ὅτι ἡ ἐκμετάλλευσις τοῦ κοινοῦ ἀπὸ τὰ περιοριστικὰ αὐτὰ μέτρα δὲν θὰ ὑφίσταται. Μερικοὶ ἴσως νὰ προβάλουν τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς θὰ ὑψώσῃ τὰς τιμὰς τῶν σπορελαίων. Πιστεύομεν ὅτι εἶναι πλέον καιρὸς νὰ ὑπάρξῃ καὶ εἰς αὐτὸν τὸν τομέα κάποια νομοθεσία ποὺ νὰ ρυθμίζῃ τὴν πώλησιν καὶ τὴν τιμὴν τῶν σπορελαίων.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Μερικοὶ μῆνες μᾶς χωρίζουν ἀπὸ τὴν νέαν ἐσοδείαν καὶ αἱ προβλέψεις διὰ τὴν παραγωγὴν διαγράφονται ἄριστα. Ἐὰν ἀδιαφορήσωμεν ἢ ἀργοπορήσωμεν νὰ λάβωμεν τὰ δέοντα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῆς παραγωγῆς μας τὰ ἀποτελέσματα θὰ εἶναι ὀλέθρια καὶ ἡ οἰκονομικὴ καταβαράθρωσις τῶν ἐλαιοκαλλιεργητῶν θὰ εἶναι ἀνεπανόρθωτος. Πιστεύομεν ὅτι ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ἔστω καὶ μὲ μερικὰς ἐλαχίστας θυσίας νὰ σώσωμεν ἀπὸ βεβαίαν καταστροφὴν μίαν δεινοπαθοῦσαν

τάξιν παραγωγῶν. Πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ αὕτη ἡ ὁποία ψηφίζει ποσὰ δι' ἐπέκτασιν καὶ ἐνθάρρυνσιν τῆς καλλιεργείας τῆς ἐλαίας θὰ τὸ θεωρήσῃ εὐθύνην καὶ ὑποχρέωσίν της νὰ συμβάλῃ διὰ τῆς ψήφου καὶ τοῦ κύρους της εἰς τὴν λῆψιν ἀμέσων καὶ δραστικῶν μέτρων διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων αὐτῆς. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον καταθέτω σχέδιον ψηφίσματος τὸ ὁποῖον ἀφοῦ ἐγκρίνῃ ἡ Βουλὴ νὰ διαβιβασθῇ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν διὰ τὰ περαιτέρω.

Τὸ σχέδιον ψηφίσματος ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Ἐν ὄψει τῶν ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ διάθεσις τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τεράστιαι ποσότητες ἐλαίων καὶ ἐλαιῶν εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ Βουλὴ αὕτη ψηφίζει ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ ὡς μέτρον ἐπειγούσης φύσεως:

(α) Τὴν ἀνάγκην διὰ νομοθεσίας ἱδρύσεως ὀργανισμοῦ ἢ συμβουλίου ἐμπορίας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

(β) Τὴν διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ συγκέντρωσιν καὶ διάθεσιν τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων.

(γ) Τὴν διὰ τοῦ ὀργανισμοῦ παροχὴν τῶν ἀναγκαίων στατιστικῶν ἢ ἄλλων στοιχείων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἀναγκαῖον ποσοτικὸν περιορισμὸν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐλαίων καὶ ἐλαιῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διαθέσεως τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων· καὶ

(δ) οἱαδήποτε ἄλλα συμπληρωματικὰ μέτρα διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Ἐὰν ὁ κ. Χατζηχάρος ἐπιθυμῇ νὰ ὁμιλήσῃ.....

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Θὰ ἀγορεύσῃ ἀπὸ τὴν θέσιν του, κύριε Πρόεδρε, καὶ παρακαλῶ νὰ τοῦ δοθῇ προτεραιότης.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Ἐπειδὴ δὲν προτίθεμαι νὰ ὁμιλήσω, κ. Πρόεδρε, ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι ὑποστηρίζω πλήρως τὰ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου λεχθέντα καὶ τάσσομαι ἀνεπιφυλάκτως ὑπὲρ τῶν ἐκφρασθεισῶν ὑπ' αὐτοῦ ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ ζητήματος ἱδρύσεως συμβουλίου διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων τῆς νήσου. Προσθέτω δὲ ὅτι εἶναι ἀδιανόητον ἐνῷ ἡ Κυβέρνησις ἐνθαρρύνει καὶ διὰ λόγων καὶ δι' ἐξόδων τὴν αὔξησιν τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας νὰ μὴν ἐνδιαφερθῇ καὶ διὰ τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων τῆς ἐλαίας, τὰ ὁποῖα, κατὰ τὴν γνώμην μου, δὲν εἶναι ἐπαρκῆ διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ πληθυσμοῦ, γνωστοῦ ὄντος ὅτι εἰσάγονται πολλαὶ χιλιάδες τόννων φυτικῶν ἐλαίων καὶ βρωσίμων ἐλαιῶν, ἐνῷ τὰ ἰδικά μας προϊόντα καταστρέφονται ἀζήτητα εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν παραγωγῶν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ἐγγραφὲν πρὸς συζήτησιν θέμα ἀποτελεῖ κατὰ γενικὴν ὁμολογίαν πρόβλημα ὀξύτατον διὰ τὰς μοχθούσας οἰκογενείας τοῦ ἐλαιοπαραγωγικοῦ μας κόσμου, ἡ

δὲ συζήτησις πρὸς ἐξεύρεσιν τρόπων, μεθόδων, καὶ προοπτικῶν πρὸς ἔγκαιρον ἐπίλυσίν του ἀποτελεῖ καθῆκον ὅλων τῶν ἁρμοδίων παραγόντων τῆς πολιτείας καὶ τοῦ Κράτους.

Τὸ πρόβλημα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐμφανίζει δύο ὄψεις. Τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιῶν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου. Ἐν πρώτοις, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἓν σκέλος, τὴν διάθεσιν τῶν ἐλαιῶν, θὰ πρέπει νὰ ὑπογραμμισθῇ ὅτι ἐκ μόνης τῆς περιοχῆς Κυθραίας παραμένουν ἀδιάθετοι, συμφώνως πρὸς στοιχεῖα ποὺ παρέθεσεν ὁ ἁρμόδιος ἐλαιοπαραγωγικὸς σύνδεσμος πρὸς τὸ ἐνδιαφερόμενον Ὑπουργεῖον, 400.000 ὀκάδες. Καὶ ἀποτελεῖ εὐτύχημα τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας κινηθὲν δραστηρίως κατὰ τὰς τελευταίας ἡμέρας ἐπέτυχεν ὥστε νὰ ἀκυρωθοῦν ἀπὸ τῆς 1ης τρέχοντος ὅλαι αἱ ἐκχωρηθεῖσαι ἄδειαι δι' εἰσαγωγὴν ἀντιστοίχου προϊόντος ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐν ὄψει τῶν ὑπαρχόντων τεραστίων ἀποθεματικῶν καταλοίπων, ἀλλὰ τὸ πρόβλημα θὰ παραμένῃ σοβαρὸν καὶ δυσεπίλυτον. Διότι δυνατόν, κατόπιν τῆς δοθείσης ὑποσχέσεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ, νὰ ἀναληφθῇ ἐπιτυχὴς προσπάθεια διαθέσεως μέρους ἔστω τῶν ὑπαρχόντων πλεονασμάτων εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἀγορὰν διὰ τοὺς Κυπρίους τοῦ Λονδίνου καὶ τὴν Κυπριακὴν Ἐθνοφρουράν, ἀλλὰ τὸ ὕψος τῶν ἀποθεματικῶν καταλοίπων θὰ παραμείνῃ δυστυχῶς δυσπρόσβλητον, δεδομένου ὅτι πολὺ σύντομα θὰ ἀρχίσῃ ἡ ἐμφάνισις τῆς νέας συγκομιδῆς.

Ἑπομένως, ὑπὸ τὰς καλυτέρας προοπτικάς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, μία ποσότης κάπου 500.000 ὀκάδων παγκυπρίως δυνατὸν νὰ παραμείνῃ, παρὰ τὰς φιλοτίμους προσπαθείας τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, ἀδιάθετος. Τὸ πρόβλημα ὅμως τοῦτο, ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, δὲν πρέπει νὰ τίθεται μόνον ἐπὶ βραχυπροθέσμου βάσεως. Ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἐγκύψωμεν ἐπὶ μεθόδων καὶ τρόπων μακροπροθέσμου διαδικασίας ἐὰν θέλωμεν πράγματι νὰ ὑπερηφανευώμεθα εἰς τὸ μέλλον ὅτι ἐπελύσαμεν τὸ ἐπὶ τοῦ παρόντος δυσεπίλυτον τοῦτο πρόβλημα.

Ἕνας παράγων, ὁ βασικώτερος ἴσως, ποὺ καθιστᾷ τὴν ἐπιτόπιον παραγωγὴν μὴ συναγωνιστικὴν πρὸς τὴν ἐξωτερικήν, παρὰ τὴν ἰσχύουσαν σοβαρὰν δασμολογικὴν προστατευτικὴν κάλυψιν, εἶναι ἀναμφιβόλως ἡ ποιότης. Ἔχομεν τὴν πεποίθησιν ὅτι τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ προγραμματίσῃ σταδιακὴν ἀλλαγὴν τῶν μέχρι τοῦδε καλλιεργουμένων εἰδῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ νὰ φροντίσῃ ἐκ παραλλήλου ὥστε ὅλα τὰ νέα φυτευόμενα δένδρα νὰ καταστοῦν ἐγκαίρως ἱκανὰ νὰ προσφέρουν ἀνταγωνιστικὰς τῶν ἐξωτερικῶν προϊόντων ποικιλίας.

Διότι θὰ ἀπετέλει τὸ ὀλιγώτερον ἀντίφασιν νὰ ἐξακολουθήσωμεν νὰ ἐνθαρρύνωμεν καὶ διὰ τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος—καὶ δὴ διὰ τοῦ νέου Πενταετοῦς Προγράμματος—τὴν καλλιέργειαν ἑκατοντάδων χιλιάδων νέων δένδρων ἐν ἐπιγνώσει μας ὅτι ἡ ἡμετέρα ποιότης ὄχι μόνον εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀγορὰν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παρουσιασθῇ (ἡ Ἔκθεσις FAO δὲν κατατάσσει οὔτε τὰς καλυτέρας μας ποιότητας μεταξὺ τῶν χειροτέρων ἄλλων ἐξωτερικῶν ποικιλιῶν) ἀλλ' οὔτε, ὡς ἀποδεικνύει ἡ πρόσφατος ὀδυνηρὰ ἐμπειρία, καὶ εἰς τὸ ἐσωτερικὸν δὲν θὰ δυνάμεθα νὰ συναγωνισθῶμεν τὰς ἐξωτερικὰς ποιότητας, μολονότι, ὡς ἤδη ἐτονίσθη, προστατευόμεθα ὑπὸ σοβαρᾶς δασμολογικῆς καλύψεως. Ἑπομένως τὸ καθῆκον καὶ ἡ εὐθύνη τῶν ἁρμοδίων τμημάτων, ὡς τοῦ Τμήματος Γεωργίας τοῦ ὁμωνύμου Ὑπουργείου, εἶναι σοβαρὰ ἐν προκειμένῳ.

Βεβαίως ἐπὶ βραχυπροθέσμου βάσεως, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ ἦτο καλὸν ἐὰν ὅλα τὰ ἁρμόδια Κυβερνητικὰ τμήματα ἤρχοντο ἀρωγὰ εἰς τὴν ἀναληφθεῖσαν προσπάθειαν τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου πρὸς ἔγκαιρον διάθεσιν τοῦ ὑπάρχοντος σημαντικοῦ πλεονάσματος, εἰς τὰς ἀγορὰς πρὸς τὰς ὁποίας ἤδη ἀνέλαβε νὰ κινηθῇ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον, ὡς καὶ πρὸς ἄλλας κατευθύνσεις καὶ ἀγοράς, ἐνῷ—ἐκ παραλλήλου—οὐδεμία νέα ἄδεια εἰσαγωγῆς ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ νέων ποσοτήτων θὰ πρέπει νὰ ἐκχωρηθῇ ἐφ' ὅσον ὑπάρχουν ἀπώλητα πλεονάσματα.

Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει, ὡς ἐκ τῆς ἐκ διαμέτρου ἀντιθέτου πορείας τοῦ φαινομένου τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως—τῆς ζητήσεως δηλονότι διὰ πολλοὺς λόγους σταθερῶς ὑποχωρούσης, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν αὔξουσαν παραγωγικότητα—τὸ πρόβλημα θὰ ἐπιτείνεται καὶ ἡ ἀγωνία τῶν παραγωγῶν θὰ κορυφοῦται, μὲ ἀποτέλεσμα—πρὸ τοῦ φάσματος τῆς πείνης καὶ τῆς ἀπογνώσεως—νὰ μεταλλάξουν οὗτοι τὴν παραγωγὴν μὲ ἄλλα εἴδη, καὶ τοιουτοτρόπως ἕνας σημαντικὸς καὶ προσοδοφόρος οἰκονομικὸς τομεὺς τοῦ τόπου νὰ ἐκλείψῃ.

Ταὐτοχρόνως θὰ πρέπει νὰ ἐξευρεθοῦν, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, τρόποι διαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ ἐλαιολάδου τόσον ἐπιτοπίως ὅσον καί, εἰ δυνατόν, δι' ἐξαγωγῆς. Ὡς γνωστὸν ὑφίσταται Διεθνὴς Συμφωνία καθορίζουσα τὰ τῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας ἐλαιολάδου, ἡ ὁποία εἶναι καὶ πάλιν γνωστὸν ὅτι ἐξέπνευσεν τὴν 30ὴν Σεπτεμβρίου 1963. Ἐκ παραλλήλου εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸν Μάρτιον τοῦ 1963 συνεκροτήθη ἐν Γενεύῃ διάσκεψις διὰ τὴν κατάρτισιν νέας συμφωνίας ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν τῇ συμμετοχῇ 17 χωρῶν, ἐν αἷς καὶ τῆς Ἑλλάδος. Εἰς τὴν ἐν λόγῳ διάσκεψιν λαμβάνουν μέρος ὡς τακτικὰ μέλη αἱ ἀκόλουθαι χῶραι:

Ἀλγερία, Αὐστρία, Βέλγιον, Βρεττανία, Γαλλία, Δυτικὴ Γερμανία, Ἱσπανία, Ἰσραήλ, Ἰταλία, Λιβύη, Λουξεμβοῦργον, Μαρόκον, Πορτογαλλία, Σενεγάλη, Τυνησία καὶ Τουρκία.

Ἐπιπρόσθετα μία ἄλλη σειρὰ χωρῶν ὅπως ἡ Ἀργεντινή, ἡ Αὐστραλία, ἡ Βουλγαρία, ἡ Βραζιλία, ἡ Γιουγκοσλαβία, ἡ Ἑλβετία, αἱ Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, ὁ Καναδᾶς, τὸ Μεξικὸν καὶ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ἀπέστειλαν παρατηρητάς.

Εἶναι χαρακτηριστικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ ἐκπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος ὑπεγράμμισε τὴν ἀνάγκην καταρτίσεως νέας Συμβάσεως, τονίσας ἐμφαντικῶς ὅτι ἡ Ἑλλὰς ἀποτελεῖ τὴν τρίτην χώραν ἀπὸ ἀπόψεως παραγωγῆς ἐλαιολάδου, ἐκ τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς βιομηχανικῆς ἐπεξεργασίας τοῦ ὁποίου συντηροῦνται 450.000 ἑλληνικαὶ οἰκογένειαι. Ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὸς ὁ Τοῦρκος ἀντιπρόσωπος ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ χώρα του ἀπεφάσισε νὰ συμμετάσχῃ διὰ πρώτην φορὰν εἰς συνδιάσκεψιν ἐπὶ τοῦ ἐλαιολάδου ὡς τακτικὸν μέλος διὰ νὰ συμβάλῃ, ὡς εἶπε, εἰς τὰς κοινὰς προσπαθείας πρὸς ὀργάνωσιν τῆς διεθνοῦς ἀγορᾶς.

Εἶναι γνωστόν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐξ ἄλλου ὅτι εἰς Ἱσπανίαν καὶ Ἑλλάδα γίνεται κατὰ διάφορον τρόπον, εἰς ἑκάστην χώραν, συγκέντρωσις τοῦ ἐλαιολάδου χρησιμοποιουμένων σχετικῶν ἐνθαρρυντικῶν προϋποθέσεων καὶ προοπτικῶν. Τοιουτοτρόπως εἰς Ἱσπανίαν ἡ Κυβέρνησις ἀγοράζει ἀπεριορίστους ποσότητας ἐφ' ὅσον ὑπάρξῃ πτῶσις τῶν τιμῶν εἰς τὸ ἐσωτερικόν. Δεύτερον, ἐνεργεῖ δι' ἐξεύρεσιν ἀγορῶν εἰς ἄλλας περιπτώσεις, ἀναλόγως τῆς παρουσιαζομένης ἑκάστοτε ἀνάγκης. Ἀπαγορεύει τὴν ἀνάμιξιν ἐλαιολάδου «χῦμα» μετὰ σπορελαίων. Καὶ τέλος ἐπιτρέπει μὲν τὴν ἀνάμιξιν προκειμένου διὰ τὸ πωλούμενον εἰς λευκοσιδηρὰ κυτία ἢ εἰς φιάλας, ἀλλὰ ὑπὸ τὸν ἀπαραίτητον ὅρον νὰ ἀναγράφεται εὐκρινῶς ἡ ἀναλογία τῆς συμμίξεως.

Ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται νομίζω, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅπως, ἐφ' ὅσον ἡ Κύπρος δὲν μετέσχε τῆς ἐν λόγῳ διασκέψεως, καὶ θὰ εἶναι πολὺ χρήσιμον, ἐὰν μέσῳ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ἐζητοῦντο ἀντίγραφα τῶν πρακτικῶν τόσον τῆς συσκέψεως αὐτῆς ὅσον καὶ τῆς ἐξελίξεως ἡ ὁποία ἐπηκολούθησε μέχρι σήμερον, ὡς καὶ τῶν διαφόρων εἰσηγήσεων καὶ ἐνδεχομένως τῶν ἐπιπροσθέτων μέτρων ἅτινα ἔχουν προταθῇ, καὶ ἐκείνων ποὺ ἔχουν ἤδη ἐφαρμοσθῇ ὡς καί, τέλος, τῶν ἀποφάσεων εἰς τὰς ὁποίας κατέληξεν ἡ συνδιάσκεψις διὰ τὴν ὅλην μελέτην τοῦ θέματος τῆς ἐλαϊκῆς πολιτικῆς.

Τοιουτοτρόπως νομίζω ὅτι, ἀφοῦ ἐνημερωθῇ ἡ Βουλὴ ἐπὶ τούτων, θὰ καταστῇ εὐχερεστέρα ἡ ἐπισήμανσις τῶν δυσχερειῶν τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖται ὑπὸ τοῦ Σώματος τούτου, ἡ ἐξομάλυνσις καὶ σαφέστεροι οἱ σκοποὶ καὶ αἱ προοπτικαὶ πρὸς

τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ ἀποβλέπῃ οἱονδήποτε σχέδιον πρὸς καθορισμὸν τῆς παραγωγῆς καὶ ἐμπορίας ἐλαιολάδου καὶ ἐλαιῶν εἰς τὸν τόπον μας. Θὰ δύναται ἡ Βουλὴ ἐπίσης νὰ ἀποφασίσῃ ἐπὶ τῆς ὠφελιμότητος ἢ τῆς ἀνάγκης συμμετοχῆς τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ὡς τακτικοῦ μέλους εἰς τὰς προσεχεῖς διασκέψεις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

Ὑπὸ οἱασδήποτε συνθήκας πάντως, μὲ τὴν ἐμπειρίαν τὴν ὁποίαν ἀπεκτήσαμεν, ὀφείλομεν, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, νὰ παραδεχθῶμεν σήμερον, ὅτι γίνεται ἐν Κύπρῳ κατάχρησις τῶν ἐπιτρεπτῶν ὁρίων συμμίξεως, δεδομένου ὅτι εἶναι ἤδη εὐρύτατα γνωστὸν ὅτι ὀργιάζει ἡ πρόσμιξις μὲ τὸ πυρηνέλαιον καὶ τὰ διάφορα σπορέλαια. Ἐξ ἄλλου ἡ σύμμιξις μὲ τὸ σπορέλαιον, rape seed, τὸ ὁποῖον προσιδιάζει κατὰ τρόπον καταπληκτικῶς ὅμοιον πρὸς τὸ ἐλαιόλαδον ἀπὸ ἀπόψεως γεύσεως καὶ ἐμφανίσεως—καὶ τὸ ὁποῖον προσφέρεται μόνον πρὸς 150 μίλς κατ' ὀκὰν ἐκτελωνισμένον, διὰ νὰ διατεθῇ ὀλίγον ἀργότερον πρὸς 400 μίλς ἐμφιαλωμένον ὡς ἐλαιόλαδον—πρέπει νὰ μᾶς ἐμβάλῃ εἰς σκέψεις διὰ τὴν περαιτέρω τύχην τοῦ ἐλαιοπαραγωγικοῦ μας κόσμου ὡς συνόλου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ πρόβλημα τῆς διάθεσης τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων εἶναι ἕνα πολὺ σοβαρὸ πρόβλημα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ ἀγροτική μας οἰκονομία.

Σοβαρὸ πρόβλημα γιατὶ ἀπὸ τὴν ἐλαιοκαλλιέργεια ἀποζοῦν χιλιάδες ἀγροτικὲς οἰκογένειες καὶ δίνει στὴν οἰκονομία μας εἰσόδημα κάθε χρόνο περὶ τὸ 1 ἑκατομμύριο λίρες.

Τὰ τελευταῖα χρόνια ὀξύνθηκε τὸ πρόβλημα τῆς διάθεσης τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Σήμερα ὑπάρχουν ἀδιάθετα ἐλαιοκομικὰ προϊόντα, ἐληὲς καὶ ἐλαιόλαδο, ἀξίας περίπου £700.000.

Ὑπάρχουν περὶ τοὺς 1.000 τόννους ἐλαιόλαδο ἀπούλητο στὲς ἀποθῆκες τοῦ ΣΟΡΕΛ καὶ στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν καὶ περὶ τοὺς 300 τόννους ἐληῶν στὴν περιοχὴ Κυθρέας.

Τὸ ἐλαιόλαδο εἶναι περισσεύματα τῶν τελευταίων 5 χρόνων καὶ οἱ ἐληὲς τῆς παραγωγῆς τοῦ 1965.

Εἶναι δύσκολη ἡ οἰκονομικὴ θέση τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν. Ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψη ὅτι οἱ ἐληὲς καλλιεργοῦνται κυρίως στὲς ὀρεινὲς περιοχὲς ποὺ οἱ γεωργοὶ ἔχουν πολὺ χαμηλὸ εἰσόδημα τὸ ὁποῖον κυμαίνεται ἀπὸ τὲς £40–£60 κατὰ κεφαλή, ἀσφαλῶς αὐτὸ τὸ εἰσόδημα γίνεται ἀκόμα πιὸ χαμηλὸ ὅταν τὰ ἐλαιοκομικὰ προϊόντα μένουν ἀπούλητα ἢ πουλιοῦνται σὲ τιμὲς ἐξευτελιστικές. Ὑπῆρξαν πολλὲς περιπτώσεις στὴ περιοχὴ Κερύνειας καὶ σὲ ἄλλες ἀκόμα περιοχὲς ποὺ οἰκογένειες ἐλαιοκαλλιεργητῶν ὑποχρεώθηκαν νὰ πουλήσουν μέρος τῆς κτηματικῆς τους περιουσίας γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ συντηρηθοῦν.

Ἀσφαλῶς τὸ πρόβλημα θὰ ἦτο ὀξύτερο καὶ οἱ τιμὲς διάθεσης τοῦ ἐλαιολάδου πιὸ ἐξευτελιστικὲς ἂν δὲν ἱδρύετο ὁ Συνεργατικὸς Ὀργανισμὸς συγκέντρωσης τοῦ ἐλαιολάδου, ὁ ΣΟΡΕΛ.

Ὁ ΣΟΡΕΛ ποὺ ἱδρύθηκε τὸ 1961 ὅταν ἡ παραγωγὴ ἦταν ἀρκετὰ καλὴ ἐξασφάλισε γιὰ τοὺς παραγωγοὺς ὑποφερτὲς τιμές, συγκέντρωσε μεγάλο μέρος τῆς παραγωγῆς καὶ στάθηκε ἐμπόδιο στὴν κατρακύλα καὶ τὸν ἐξευτελισμὸ τῶν τιμῶν.

Ποῦ ὀφείλεται ἡ σημερινὴ κρίση στὴ διάθεση τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων μὲ τὰ ἀποθέματα τῶν 1000 τόννων ἐλαιολάδου καὶ τῶν 300 τόννων ἐληῶν;

Κατὰ τὴν γνώμη μας στοὺς ἀκόλουθους παράγοντες:

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν διάθεση τῶν ἐληῶν ἡ κατάσταση θὰ ἦταν πολὺ διαφορετικὴ ἂν δὲν ἐπετρέπετο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ ἡ εἰσαγωγὴ 300 περίπου τόννων μέσα στοὺς τελευταίους μῆνες. Εἶναι λανθασμένη καὶ καταστροφικὴ ἡ πολιτικὴ αὐτὴ καὶ ἀποτελεῖ ἀντίφαση στὴν γενικώτερη πολιτικὴ μας γιὰ προστασία τῆς ντόπιας παραγωγῆς ὅταν ἐνῷ ἔχουμε δικές μας ἀπούλητες ἐληὲς νὰ ἐπιτρέπουμε τὴν εἰσαγωγὴ ἐληῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικό.

Ἕνας ἄλλος λόγος γιὰ τὴ λιγωστὴ κατανάλωση τῶν ἐληῶν εἶναι τὸ γεγονὸς ὅτι γενικὰ οἱ Κύπριοι σήμερα χρησιμοποιοῦν λιγώτερες ἐληὲς στὸ διαιτολόγιό τους. Ἀντικατέστησαν τὴν ἐληὰ οἱ κονσέρβες, τὰ τυριὰ καὶ ἄλλα εἰσαγόμενα τρόφιμα.

Τώρα ὅσον ἀφορᾶ τὴν διάθεση τοῦ ἐλαιολάδου.

Παράγομε στὴν Κύπρο μέσον ὅρο περὶ τοὺς 1500 τόννους ἐλαιόλαδο τὸν χρόνο. Ἀναλογεῖ γιὰ τὸ κάθε ἄτομο στὴν Κύπρο μόνο περίπου 2½ δράμια τὴν ἡμέρα γιὰ κατανάλωση. Ὅμως αὐτὴ ἡ κατανάλωση δὲν γίνεται. Οἱ λόγοι εἶναι τοῦτοι:

Εἰσάγουμε κάθε χρόνο στὴ Κύπρο ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ περὶ τοὺς 8.000 τόννους σπορέλαια ἀξίας ἑνὸς περίπου ἑκατομμυρίου λιρῶν.

Γίνεται μεγάλη νοθεία τοῦ ἐλαιολάδου μας μὲ τὰ σπορέλαια. Παρὰ τὰ μέτρα τῆς Κυβέρνησης ἡ νοθεία ἐξακολουθεῖ νὰ γίνεται σὲ μεγάλο βαθμό. Ὑπάρχουν περιπτώσεις ποὺ ἡ νοθεία φθάνει μέχρι τὰ 80% καὶ 90%. Ἔτσι μὲ τὴν νοθεία αὐξάνει ἡ κατανάλωση τῶν σπορελαίων, λιγοστεύει ὅμως ἡ κατανάλωση τοῦ ἐλαιολάδου.

Δεύτερος λόγος εἶναι, ὅπως καὶ στὲς ἐληές, ὅτι μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια περιορίστηκε ἡ χρήση τοῦ ἐλαιολάδου. Τὰ σπορέλαια σιγὰ-σιγὰ ἐκτοπίζουν τὸ ἐλαιόλαδο ἀπὸ τὴν καθημερινή μας χρήση.

Ἕνας τρίτος λόγος γιὰ τὴν αὔξηση τῶν ἀποθεμάτων ἐλαιολάδου στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν εἶναι ἡ ἐπίδραση τῆς προσβολῆς τῶν ἐληῶν ἀπὸ τὸν δάκο μὲ τὴν αὔξηση τῆς ὀξύτητος τοῦ ἐλαιολάδου.

Παρὰ τὲς προσπάθειες τοῦ Τμήματος Γεωργίας γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ δάκου, ἐξακολουθεῖ ἀκόμα νὰ μᾶς προξενεῖ τεράστιες καταστροφές. Τὰ σημερινὰ ἀποθέματα στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν ποὺ ἔχουν μεγάλη ὀξύτητα ὀφείλονται κυρίως στὴν προσβολὴ καὶ τὲς καταστροφὲς τοῦ δάκου. Ὑπολογίζεται ὅτι κάθε χρόνο ἀπὸ τὸν δάκο, καὶ τὸν πυρηνοτρήτη καθὼς καὶ μερικὲς ἄλλες ἀρρώστιες τῆς ἐληᾶς ἔχουμε ζημιὲς μεταξὺ 400.000–500.000 λιρῶν.

Τὸ ψηλὸ κόστος παραγωγῆς τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων ποὺ ἔχουμε στὴν Κύπρο εἶναι ἐπίσης ἕνας ἄλλος σοβαρὸς λόγος γιὰ τὲς δυσκολίες ποὺ συναντοῦμε στὴ διάθεσή τους.

Ἔχουμε ψηλότερο κόστος παραγωγῆς ἀπὸ ὅλες τὲς Μεσογειακὲς χῶρες: Ἰταλίαν, Ἑλλάδα, Ἱσπανίαν, Ἀλγερίαν καὶ ἄλλες. Μποροῦμε μὲ τὴν ἐφαρμογὴ μιᾶς προγραμματισμένης πολιτικῆς ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης καὶ μὲ διάφορα μέτρα βοήθειας πρὸς τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς νὰ ρίξουμε τὸ σημερινὸ κόστος παραγωγῆς (ἀντιδιαβρωτικὰ καὶ ἀρδευτικὰ ἔργα, πιὸ συστηματικὴ καταπολέμηση τῶν φυτικῶν ἀσθενειῶν, παραχώρηση τῆς Κυβερνητικῆς γῆς καὶ ἄλλα). Αὐτοὶ εἶναι κατὰ τὴν γνώμη μου οἱ βασικώτεροι λόγοι γιὰ τὴν ὄξυνση τοῦ προβλήματος στὴ διάθεση τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων.

Οἱ προτάσεις μας γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος εἶναι οἱ ἀκόλουθες:

(1) Νὰ συγκεντρωθοῦν ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης ὅλα τὰ ἀποθέματα ἐλαιολάδου καὶ νὰ μελετηθοῦν τρόποι ἐπεξεργασίας καὶ διάθεσής τους τόσο στὸ ἐσωτερικὸ ὅσον καὶ στὸ ἐξωτερικό.

(2) Γιὰ νὰ μὴ ἔχουμε τὲς μεγάλες καταστροφὲς ποὺ εἴχαμε ἄλλα χρόνια ἀπὸ τὸν δάκο, ἀπὸ τώρα νὰ παρθοῦν μέτρα ἀπὸ τὸ Τμῆμα Γεωργίας γιὰ μαζικοὺς

ψεκασμοὺς αὐτὲς τὲς μέρες εἴτε μὲ ἀεροπλάνο, ὅπως σχεδιάζεται ἀπὸ τὸ Τμῆμα Γεωργίας, εἴτε μὲ ἄλλες ψεκαστικὲς μηχανές.

(3) Νὰ ἀπαγορευθῆ ἡ εἰσαγωγὴ ἐληῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ μέσον τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς καὶ τῶν συνεργατικῶν ὀργανισμῶν νὰ βοηθηθοῦν ἀπὸ τὴν Κυβέρνηση οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ τῆς περιοχῆς Κυθραίας γιὰ τὴν διάθεση τῶν 300 τόννων ἀποθεμάτων ποὺ ἔχουν στὰ χέρια τους.

(4) Νὰ μελετηθῆ ἡ ἵδρυση Συμβουλίου συγκέντρωσης καὶ διάθεσης τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

(5) Περισσότερα μέτρα νὰ ληφθοῦν ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης γιὰ τὴν πάταξη τῆς νοθείας.

(6) Νὰ μὴ μείνη ἀνεξέλεγχτη ἡ εἰσαγωγὴ σπορελαίων ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ καὶ νὰ συνδυαστῆ μὲ τὴν διάθεση τοῦ δικοῦ μας ἐλαιολάδου.

(7) Νὰ προγραμματιστῆ ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος Γεωργίας ἐφαρμογὴ μέτρων γιὰ τὴν πτώση τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων.

Πιστεύουμε ὅτι μὲ τὴν ἐφαρμογὴ αὐτῶν τῶν μέτρων εἶναι δυνατὸ νὰ σώσουμε ἕνα βασικὸ πλουτοπαραγωγικὸ κλάδο, καὶ τὲς χιλιάδες οἰκογένειες ποὺ ζοῦν ἀπὸ τὴν ἐλαιοκαλλιέργεια. Αὐτὸ ἀπαιτεῖ τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Κατόπιν τῶν ὅσων ἠκούσαμεν εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ περαιτέρω συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἀναβληθῆ διὰ τὴν ἐπομένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος, τὴν ἐρχομένην Πέμπτην, οὕτως ὥστε νὰ δυνηθοῦν τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ μελετήσουν τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ὑπὸ τῶν ἐντίμων συναδέλφων, καί, ἐὰν θεωροῦν τοῦτο ἀναγκαῖον, νὰ ἀγορεύσουν καὶ οἱ ἴδιοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ὑποστηρίζω τὴν πρότασιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λέλλου Δημητριάδη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Δὲν ὑπάρχει ἔνστασις κ. Πρόεδρε. Οὐδεμία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐν ὄψει τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος καὶ ἐν ὄψει τῆς ἐπιθυμίας, εἶμαι βέβαιος, ὅλων τῶν βουλευτῶν νὰ μελετήσουν τὸ σοβαρώτατον αὐτὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ἀπὸ τοὺς κ.κ. Ἀνδρέαν Γιάγκου καὶ Πέτρον Στυλιανοῦ, τὸ θέμα νομίζω ὅτι εἶναι ὀρθὸν νὰ ἀναβληθῆ συμφώνως πρὸς τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ νὰ ἐκφρασθῶσι περαιτέρω ἀπόψεις καὶ νὰ ἐξετασθῆ καὶ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ διὰ ψήφισμα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Διὰ λόγους τάξεως, ἤθελα νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου εἶναι ποὺ κατετέθη τὸ ψήφισμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου. Μὲ συγχωρεῖτε. Εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὴν διόρθωσιν.

Μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου θέματος ἑτοίμου πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Βουλὴν σήμερον, ὁρίζω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, καὶ ὥραν 4ην μ.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1967.

Δὲν ὁρίζω διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς τὸν περὶ Ἑνοποιήσεως καὶ Ἀναδιανομῆς Ἀγροτικῶν Κτημάτων Νόμον τοῦ 1967 καὶ τὸν συναφῆ πρὸς αὐτὸν Νόμον περὶ Τροποποιήσεως τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας Νόμου τοῦ 1967 διότι πρόκειται περὶ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον λόγῳ τῆς σοβαρότητός του—πρόκειται περὶ τοῦ Νομοσχεδίου περὶ ἀναδασμοῦ τῆς γῆς—δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ἕτοιμον ἐντὸς μιᾶς ἑβδομάδος ἀπὸ σήμερον.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ἐπειδὴ εἰς ἐρώτησίν μου, εἰς ἐρωτήσεις μου μᾶλλον, ἐὰν σκέπτεται ἡ Κυβέρνησις νὰ τροποποιήσῃ τὸν Νόμον περὶ Τροχαίας, ὥστε νὰ ἀπαλλαγοῦν τὰ γεωργικὰ μηχανήματα τῆς διώξεως, ἐπὶ τῷ ὅτι σύρουν τὰς ἁμάξας των καὶ ὅτι μεταφέρουν τὰ χρειώδη τῆς γεωργίας καὶ τὰ προϊόντα των ὡς καὶ τοὺς βοηθούς των εἰς τὰ χωράφια των καὶ ἀπὸ αὐτὰ εἰς τὰς οἰκίας των, δὲν ἔχω λάβει ἀπάντησιν, παρακαλῶ νὰ ἐγγραφῇ τὸ θέμα τοῦτο πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω τὸ ἔντιμον Μέλος ἐὰν παρῆλθεν εὔλογος χρόνος ἀφ' ἧς ἡμερομηνίας ὑπέβαλε τὴν τελευταίαν Ἐρώτησίν του πρὸς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔχει παρέλθει ἀρκετὸς χρόνος—δὲν ἐνθυμοῦμαι ὡρισμένως πόσαι ἡμέραι, πόσοι μῆνες.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν πρόκειται περὶ μηνῶν ἀσφαλῶς τὸ ἔντιμον μέλος δικαιοῦται νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα. Καὶ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐπρότεινεν ὁ κ. Χατζηχάρος ἐγγράφεται πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ, Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ:

Εὐχαριστῶ, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Κυρήσσω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἐγκατάστασις μηχανημάτων διὰ κονιορτοποίησιν πέτρας καὶ ἄλλων ὑλικῶν οἰκοδομῆς παρὰ τὸ χωρίον Μιὰ Μηλιὰ—Ἀξιοποίησις τῶν ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ Καρκώτη—Ἀσφαλτόστρωσις τοῦ μὴ ἀσφαλτοστρωμένου τμήματος τῆς ὁδοῦ Τσερίου-Στροβόλου—Συγκέντρωσις τῶν Κυβερνητικῶν Γραφείων εἰς ἕνα χῶρον πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τοῦ κοινοῦ—Τροποποίησις τῆς περὶ φορολογίας τοῦ εἰσοδήματος νομοθεσίας διὰ παροχὴν ἐκπτώσεως ἀναφορικῶς πρὸς ὡρισμένους ἐξαρτωμένους—Διαβήματα πρὸς λύσιν τῆς ἀπεργίας τῶν σπουδαστῶν τῆς Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας κ.λ.π.).

2. Ἀγορεύσεις βουλευτῶν ἐπὶ τοῦ περὶ Τερματισμοῦ Ἀπασχολήσεως Νόμου τοῦ 1967 (Χρ. Μιχαηλίδης—Α. Ζιαρτίδης—Π. Στυλιανοῦ—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Τελωνειακοῦ Δασμολογίου (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

5. Ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Α. Γιάγκου—Χ. Χατζηχάρος—Π. Στυλιανοῦ—Χαμπῆς Μιχαηλίδης) ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 25ης ΜΑΪΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 4.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 35)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην Μαρτίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967.

«Ὅταν ἐπρόκειτο νὰ ψηφισθῇ ὁ Νόμος περὶ ἐλεγχομένης ἐσπεριδοκαλλιεργείας, μᾶς ἐδηλώθη ἐπισήμως ὅτι δὲν σκοπεῖται διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἡ ἀπαγόρευσις εἰς πραγματικοὺς γεωργοὺς νὰ προβοῦν εἰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν.

Σήμερον ὑποβάλλονται παράπονα ἐκ μέρους πραγματικῶν γεωργῶν, ὅτι εἰς τὰς αἰτήσεις των ἀντιτάσσεται ἄρνησις ἀδείας διὰ φυτείαν. Εἰς ἐπίμετρον μᾶς πληροφοροῦν ὅτι ἐχορηγήθη ἄδεια διὰ τοιαύτας φυτείας εἰς μὴ γεωργούς, οἵτινες ἔχουσι ἄλλοθεν ἐπαρκεστάτους πόρους ζωῆς.

Ἐπιθυμοῦμεν μίαν ἀπάντησιν ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους διὰ νὰ γνωρίσωμεν καὶ ἡμεῖς καὶ ὁλόκληρος ἡ Βουλὴ πῶς ἐφαρμόζεται ὁ σχετικὸς Νόμος, καὶ ἂν αὐτὸς πράγματι ἀποβαίνει πρὸς βλάβην τῶν συμφερόντων τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ποὺ ἐργάζονται τὴν γῆν ἰδίαις χερσί».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαΐου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 30ὴν Μαρτίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου.

«'Από τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ περὶ Κήπων 'Εσπεριδοειδῶν ('Επισκόπησις καὶ Καταγραφὴ) Νόμου 45/1966 μέχρι τῆς 26ης 'Απριλίου 1967, ὑπεβλήθησαν 1,186 αἰτήσεις πρὸς τὴν 'Επιτροπήν, ἥτις συνεστήθη, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 7, διὰ δημιουργίαν ἢ ἐπέκτασιν Κήπων 'Εσπεριδοειδῶν. 'Εξ αὐτῶν ἐνεκρίθησαν 851 καὶ μόνον 335 αἰτήσεις, ἤτοι 28,25% δὲν κατέστη πρὸς τὸ παρὸν δυνατὸν νὰ ἐγκριθοῦν.

'Η ἀπόρριψις τῶν ἐν λόγῳ αἰτήσεων ὀφείλεται εἰς δύο κυρίως λόγους:

(α) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ποσότητος ὕδατος εἰς τὸ ὑδροφόρον στρῶμα τῆς περιοχῆς εἰς τὴν ὁποίαν αἰτεῖται ἡ παραχώρησις ἀδείας πρὸς δημιουργίαν νέων φυτειῶν ἐσπεριδοειδῶν ἢ ἐπέκτασιν παλαιῶν τοιούτων.

(β) Εἰς τὴν πιθανότητα συγκρούσεως πρὸς ἄλλας νομοθετικὰς διατάξεις δεδομένου ὅτι παραχώρησις ἀδείας πρὸς δημιουργίαν φυτείας δέον νὰ συνεπάγεται καὶ παραχώρησιν ἀδείας ἀντλήσεως ἐκ τῆς περιοχῆς. 'Εὰν ὅμως τὸ 'Υπουργεῖον Γεωργίας εἶναι πεπεισμένον ὅτι εἰς τὴν περιοχὴν ἐκείνην οἱαδήποτε περαιτέρω ἄντλησις σημαίνει κίνδυνον ἐξαντλήσεως ἢ ἀλλοιώσεως τοῦ ὑπογείου ὕδατος, τότε πάντες πρέπει νὰ συμφωνοῦν ὅτι ἄρνησις παραχωρήσεως ἀδείας ἀντλήσεως ἐξυπηρετεῖ τὸ καλῶς νοούμενον συμφέρον καὶ τοῦ αἰτητοῦ εἰδικῶς, ἀλλὰ καὶ τοῦ συνόλου γενικώτερον.

Τονίζεται συναφῶς ὅτι δὲν ὑπάρχει περίπτωσις καθ' ἣν ἡ 'Επιτροπὴ ἠρνήθη τὴν παραχώρησιν ἀδείας πρὸς δημιουργίαν ἢ ἐπέκτασιν κήπου ἐσπεριδοειδῶν εἰς γεωργὸν εἰς περιοχὰς ὅπου δὲν ὑφίστατο ἐπικίνδυνος στενότης ὑπογείων ἀποθεμάτων ὕδατος.

Εἶναι πραγματικῶς μεγάλη ἡ ἀνησυχία τοῦ 'Υπουργείου, τὴν ὁποίαν εἶμαι βέβαιος συμμερίζονται καὶ πολλὰ ἐκ τῶν ἐντίμων μελῶν τοῦ Σώματος, ἥτις δημιουργεῖται λόγῳ τῆς ἀλογίστου ὑπεραντλήσεως εἰς ὡρισμένας κρισίμους περιοχάς, ἐὰν δὲ δὲν ληφθοῦν περιοριστικὰ μέτρα ἐγκαίρως δὲν θὰ καταστῇ ἀτυχῶς δυνατὸν νὰ ἀποφευχθῇ τὸ μοιραῖον μὲ ὅλα τὰ καταθλιπτικὰ ἐπακόλουθα.

Θὰ δικαιολογηθῇ ἀσφαλῶς ὁ τρόπος χειρισμοῦ τοῦ σοβαροῦ τούτου προβλήματος ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Γεωργίας, ἐὰν γίνῃ ἀντιληπτὸν ὅτι δὲν τίθεται θέμα ἐκλογῆς μεταξὺ ἐπεκτάσεως ἢ περιορισμοῦ μονίμων φυτειῶν, ἀλλὰ θέμα ἐκλογῆς μεταξὺ περιορισμοῦ ἢ ὁλοκληρωτικῆς καταστροφῆς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1967.

«'Ο δρόμος ποὺ συνδέει τὰ χωριὰ Ξυλοφάγου, Λιοπέτρι, Φρέναρος μὲ τὴν 'Αμμόχωστο βρίσκεται σὲ πολὺ κακὴ κατάσταση. Μέσον τοῦ δρόμου αὐτοῦ μεταφέρονται χιλιάδες τόννοι προϊόντα καὶ ἰδιαίτερα πατάτες στὴν 'Αμμόχωστο. Τώρα ποὺ ἄρχισε ἡ μεταφορὰ πατατῶν οἱ δυσκολίες λόγῳ τῆς κακῆς κατάστασης τοῦ δρόμου εἶναι πολὺ μεγάλες.

Στὸν προϋπολογισμὸ ἀνάπτυξης τοῦ 1967, ἐνεκρίθη ποσὸν £5.000 γιὰ τὴν διόρθωση τοῦ δρόμου. "Ομως βρισκόμαστε τώρα στὸν Μάϊο τοῦ 1967 καὶ ὁ δρόμος δὲν ἔχει διορθωθῆ.

Μπορεῖ νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον ποῦ ὀφείλεται αὐτὴ ἡ καθυστέρηση καὶ πότε θὰ ἀρχίσῃ ἡ διόρθωση τοῦ δρόμου»;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Μαΐου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«'Η ἐπιδιόρθωσις τοῦ ἀσφαλτικοῦ ὁδοστρώματος τῆς ὁδοῦ Φρενάρου—Λιοπετρίου—Ξυλοφάγου ἀπαιτεῖ δαπάνην £7.600, ἤτοι ἐπιπρόσθετον πίστωσιν ἐκ £2.600. 'Η πίστωσις αὕτη παρεχωρήθη καὶ τὸ Τμῆμα Δημοσίων "Εργων θὰ ἀρχίσῃ ἐντὸς τῶν ἡμερῶν τὴν ἐπιδιόρθωσιν τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 23ην Μαΐου 1967.

«'Εν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ Τουρκικὴ διπλωματία ἀναπτύσσει ἀπὸ διετίας περίπου ἔντονον δραστηριότητα, κινουμένη δραστηρίως τόσον μεταξὺ τοῦ κόσμου τῆς Δύσεως ὅσον καὶ τῆς 'Ανατολῆς, ὡς καὶ τῶν οὐδετέρων, μὲ ἀντικειμενικὸν σκοπὸν τὴν σταδιακὴν διεθνῆ ἀπομόνωσιν τῆς Κύπρου ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν προώθησιν τῶν ἐπ' αὐτῆς κατακτητικῶν βλέψεων ἀφ' ἑτέρου,—ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὴν 'Ελληνικὴν ἀντίστοιχον ὑπηρεσίαν ἡ ὁποία παντελῶς ἀπρακτεῖ—τί μέτρα προτίθεται τὸ ἡμέτερον ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ λάβῃ πρὸς ἀνακοπὴν τῆς ἀρξαμένης (ὡς ἐκ τῆς Τουρκικῆς δραστηριότητος, προπαγάνδας καὶ διαστρεβλώσεως τῆς πραγματικότητος) ζημίας, ποὺ ἤρχισε νὰ ὑφίσταται σταδιακῶς ἀλλὰ σταθερῶς ἡ Κυπριακὴ ὑπόθεσις»;

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον δέον νὰ ἐξετάσωμεν εἶναι οἱ περὶ Δασῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967. Οἱ Κανονισμοὶ αὐτοὶ ἐτέθησαν ἐνώπιον τῆς 'Επιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων καὶ τῆς 'Επιτροπῆς Νομικῶν καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς 'Επιτροπῆς Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν δύο 'Επιτροπῶν πρὸς τὴν Βουλήν.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΔΑΣΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1967.

Παρόντες :

'Επιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

'Ανδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Μιχαλάκης Σαββίδης
Σωτηράκης Γιαννάκης.

'Επιτροπὴ Νομικῶν :

'Αντώνιος 'Αναστασιάδης, Πρόεδρος
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐμελέτησαν τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς κοινὴν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Μαΐου 1967.

Οἱ ἐν λόγῳ Κανονισμοὶ ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου τὴν 16ην Φεβρουαρίου 1967 δυνάμει τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ περὶ Δασῶν Νόμου τοῦ 1967 ('Αρ. 14 τοῦ 1967) καὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλὴν τὴν 11ην Μαΐου 1967.

Τὸ ἐδάφιον (3) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου 14 προνοεῖ ὅτι ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει δὲ τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τοὺς ἐν λόγῳ Κανονισμοὺς θεωροῦν αὐτοὺς ἀναγκαίους διὰ τὴν συντήρησιν καὶ διατήρησιν τῶν δασῶν τὰ ὁποῖα συμβάλλουν ποικιλοτρόπως εἰς τὴν πρόοδον καὶ ἄνοδον τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ οὐδεμίαν τροπολογίαν εἰσηγοῦνται εἰς τοὺς Κανονισμούς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ἐρωτῶ τοὺς ἐντίμους Βουλευτὰς ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις ὅπως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκριθῶσι.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ θεωροῦνται ὅτι ἐνεκρίθησαν.

Τὸ ἑπόμενον θέμα νομοθετικῆς φύσεως εἶναι ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Προεδρεύων
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Ἀνδρέας Γιάγκου
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἡ τοιαύτη τροποποίησις εἶναι ἀναγκαία λόγῳ τῆς συγχωνεύσεως μέρους τοῦ τιμαριθμικοῦ ἐπιδόματος μετὰ τῶν μισθῶν, τῆς γενομένης δυνάμει τοῦ περὶ Δημοσίων Ὑπαλλήλων (Συγχώνευσις μετὰ τῶν Μισθῶν μέρους τοῦ Τιμαριθμικοῦ Ἐπιδόματος) Νόμου τοῦ 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Παιδείας ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 15 τοῦ βασικοῦ Νόμου. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εναρξις ἰσχύος τοῦ Νόμου. "Αρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

'Η δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ συνοπτικοῦ τίτλου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης 'Εκπαιδεύσεως (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης 'Εκπαιδεύσεως Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τρίτον θέμα νομοθετικῆς φύσεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 4) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 4) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £12.800 πρὸς ἀντιμετώπισιν δαπανῶν ἀναφορικῶς πρὸς διαφόρους ὑπηρεσίας τῆς 'Εθνικῆς Φρουρᾶς περὶ τῶν ὁποίων δὲν ἐγένετο πρόβλεψις εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν τοῦ ἔτους 1967.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε ἐπισταμένως τὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὑποβληθεῖσαν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου Εἰσηγητικὴν "Εκθεσιν καὶ ἀφοῦ ἔλαβε καὶ περαιτέρω πληροφορίας ἀπὸ τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον εἰσηγεῖται τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. 'Επειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Εγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £12.800 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

'Υπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 2ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. "Αρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη. Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 4) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ἀναφορικῶς πρὸς τὸ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νομοσχέδιον πληροφορῶ τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι ἡ σχετικὴ ἔκθεσις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ἔχει ἤδη κυκλοφορήσει ἀλλὰ δὲν εἴμεθα ἕτοιμοι οὔτε εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι δὲν ἔχει κυκλοφορήσει τοὐλάχιστον 48 ὥρας πρὸ τῆς παρούσης συνεδριάσεως. Ἐπομένως τὸ θέμα θὰ τεθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν. Ἐν τῷ μεταξὺ βεβαίως θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη νὰ μελετήσουν τὴν ἔκθεσιν καὶ νὰ ὑποβάλουν τὰς ἀπόψεις των.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1967.

(3) Οἱ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες ἑκάστης θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(4) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 19ην Μαΐου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 1 τοῦ 1965) καὶ τῷ ἐδαφίῳ 2 τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1965 (Ἀρ. 2 τοῦ 1965).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1967 ἀπεστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Τὸ ἴδιον δέον νὰ ἰσχύσῃ καὶ διὰ τὸν περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμον (Ἀρ. 6) τοῦ 1967.

Οἱ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες ἑκάστης θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1967 προέρχονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν καὶ παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐξωτερικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν

ἐκθέσεως ἐντὸς τῆς καθορισθείσης ὑπὸ τοῦ νόμου προθεσμίας πρὸς τὴν Βουλήν. Ἐὰν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε τροποποίησις οἱ Κανονισμοὶ αὐτοὶ θὰ ἐγκριθῶσιν ὡς ἡ Βουλὴ θὰ τοὺς τροποποιήσῃ. Ἐὰν δὲν ἐγκριθῶσιν, ὡς εἶναι γνωστόν, θὰ ἀπορριφθῶσιν ἀλλ' αὐτὸ ἐναπόκειται εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς.

Τὰ Ἔγγραφα τὰ ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται πρὸς μελέτην εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Εἰσερχόμεθα τώρα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Καὶ τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον ὑπάρχει πρὸς συζήτησιν εἶναι τὸ πρόβλημα τῆς διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων τοῦ ὁποίου ἡ συζήτησις ἤρχισε κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς καὶ συνεχίζεται σήμερον.

Τὸ θέμα αὐτὸ ἐνεγράφη ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ.κ. Ἀνδρέα Γιάγκου καὶ Πέτρου Στυλιανοῦ.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ;

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Ὁ ὀρθὸς οἰκονομικὸς προσανατολισμὸς μιᾶς χώρας εἶναι ἡ αὔξησις τῶν παραγωγικῶν δυνατοτήτων τῆς χώρας αὐτῆς. Ἐὰν αὐτὸ ἀποτελῇ κανόνα δι' ὅλας τὰς χώρας, διὰ τὴν Κύπρον ἀποτελεῖ κανόνα ἐπιβιώσεως. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὑπάρχει ἕνα τεράστιον ἔλλειμμα εἰς τὸ ἐμπορικόν μας ἰσοζύγιον, εἶναι γνωστὸν ὅτι τὸ ἔλλειμμα αὐτὸ καλύπτεται τώρα παρασιτικῶς ἀπὸ τὸ εἰσόδημα τῶν πολεμικῶν βάσεων καὶ ἀπὸ ἄλλα εἰσοδήματα τὰ ὁποῖα καὶ ἀνεπιθύμητα εἶναι ἀλλὰ καὶ ἐπισφαλῆ καὶ ἑπομένως ἐπιβάλλεται ἐπιτακτικῶς ὅπως τὸ παραγωγικὸν εἰσόδημα τοῦ τόπου αὐξηθῇ. Ἐπιβάλλεται ὅπως περικοποῦν ὅσον τὸ δυνατὸν αἱ εἰσαγωγαὶ καὶ ὅσον τὸ δυνατὸν αὐξηθοῦν αἱ ἐξαγωγαί. Εἶναι μὲ αὐτὴν τὴν γενικὴν ἀρχὴν ποὺ πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν τὸ θέμα τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἑκατομμύρια λιρῶν δαπανῶνται διὰ τὴν εἰσαγωγὴν σπορελαίων καὶ ἐλαιῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν ἐνῶ ταυτοχρόνως παραμένουν εἰς τὴν Κύπρον ἀδιάθετα προϊόντα ἐλαιοκομικά. Αὐτό, κατ' ἐμέ, ἀποτελεῖ πολιτικὴν αὐτοκτονίας διότι ὄχι μόνον δὲν ἐνθαρρύνει τὴν παραγωγήν μας νὰ αὐξηθῇ οὕτως ὥστε συνεχῶς καὶ περισσότερον νὰ ἐλαττώνεται τὸ ἔλλειμμα τοῦ ἐμπορικοῦ μας ἰσοζυγίου ἀλλ' ἀπεναντίας σπρώχνει τοὺς ἐλαιοπαραγωγοὺς εἰς τὸ νὰ ἐγκαταλείψουν αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα, καὶ ἑπομένως καὶ τὸ μικρὸν ἀκόμη αὐτὸ ποσοστὸν τὸ ὁποῖον σήμερα δὲν ἀναγκαζώμεθα νὰ εἰσάξωμεν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ σιγὰ-σιγὰ θὰ ἐκλείψῃ καὶ θὰ στηριζώμεθα ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον εἰς τὴν εἰσαγωγὴν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν μας εἰς ἐλαιοκομικὰ προϊόντα.

Ἑπομένως νομίζω ὅτι δὲν χρειάζεται κἂν συζήτησις διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἐπιβάλλεται κάποια προστασία διὰ τὴν συλλογὴν καὶ τὴν διάθεσιν τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Ἐὰν οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ δὲν εὑρίσκουν ὅτι τὸ ἐπάγγελμα εἶναι προσοδοφόρον, εἶναι φυσικὸν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ συνεχίσουν αὐτὸ τὸ ἐπάγγελμα.

Ἕνα ἄλλο σημεῖον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολήσῃ εἶναι ὅτι εὑρισκόμεθα ἐνώπιον ἑνὸς προϊόντος τοῦ ὁποίου ἡ παραγωγὴ ἐν Κύπρῳ παραδόξως εἶναι πολὺ χαμηλοτέρα τῆς καταναλώσεως, καὶ εἶναι ἀδιανόητον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι, ἐνῶ ὑπάρχει τόσον μεγάλη ζήτησις καὶ κατανάλωσις εἰς τὴν Κύπρον, εἶναι δυνατὸν νὰ στηριζόμεθα ἀποκλειστικῶς εἰς τὰς εἰσαγωγὰς ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν μας.

Τὸ ἐπιχείρημα ὅτι ἴσως ἡ ποιότης νὰ εἶναι διαφορετικὴ ἢ ἴσως ἡ ποιότης ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ νὰ εἶναι καλυτέρα, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἦτο δυνατὸν νὰ εὐσταθήσῃ, θὰ ἦτο ἀδύνατον νὰ τὸ δεχθῶμεν, διότι δὲν συνάδει μὲ τὴν γενικῶς ἀκολουθουμένην πολιτικὴν τῆς ἐνθαρρύνσεως καὶ τῆς αὐξήσεως τῆς ποσότητος ἀλλὰ καὶ τῆς ποιοτικῆς βελτιώσεως τῶν προϊόντων μας εἰς τὴν Κύπρον, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ μόνον ὅταν δώσωμεν πραγματικὴν προστασίαν εἰς τὸ ἐπάγγελμα.

Ὅμως θὰ ἤθελα νὰ πῶ ὅτι ὑπάρχει ἐδῶ, ἴσως, μία κακὴ προκατάληψις. Τὸ ἐλαιόλαδον εἶναι κατὰ πολὺ ἀνώτερον ἀπὸ τὰ εἰσαγόμενα σπορέλαια καὶ θερμιδικῶς καὶ ἀπὸ πλευρᾶς ὑγείας καὶ ἀπὸ πλευρᾶς βιταμινῶν καὶ ἀπὸ οἱανδήποτε ἄποψιν καὶ ἂν ἐξετασθῇ. Καὶ ἡ σύγκρισις τυχὸν τοῦ ἐλαιολάδου μὲ τὸ σπορέλαιον, διὰ νὰ συνάξωμεν συμπεράσματα διὰ τὸ πῶς θὰ πρέπει νὰ βοηθήσωμεν τὸ καταναλωτικὸν κοινόν, πιστεύω ὅτι εἶναι καὶ ἐπισφαλὴς καὶ ἀνόητος, διότι δὲν μπορεῖ τὸ σπορέλαιον νὰ συγκριθῇ μὲ τὸ ἐλαιόλαδον. Εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὴ ποιότης, πολὺ καλυτέρα, τὴν ὁποίαν ἡμεῖς πρέπει ἴσα-ἴσα νὰ εὐνοήσωμεν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ σημερινὴ ἐτησία παραγωγὴ ἐλαιολάδου εἶναι 1.500 περίπου τόννοι τὸν χρόνον. Δὲν ἔχομεν ἀκριβεῖς στατιστικὰς διὰ τὴν παραγωγὴν τοῦ ἐλαιοκάρπου ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ κατανάλωσις εἶναι κατὰ πολὺ μεγαλυτέρα καὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἐλαιολάδου καὶ τῆς καταναλώσεως τοῦ ἐλαιοκάρπου. Τί πρέπει νὰ γίνῃ; Κατ' ἐμὲ τὸ πρῶτον βῆμα εἶναι ἡ δημιουργία ἑνὸς ὀργανισμοῦ συλλογῆς, διαθέσεως καὶ ἐμπορίας ἀκόμη καὶ τῶν ἀναλόγων εἰδῶν πρὸς τὰ ἐπιτοπίως παραγόμενα ἐλαιοκομικὰ εἴδη. Μόνον μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον μποροῦμεν πραγματικὰ νὰ βελτιώσωμεν τὴν παραγωγήν. Θὰ εἶναι δὲ ἀκόμη πλέον ἀδιανόητον νὰ μὴ σκεφθῶμεν νὰ βελτιώσωμεν τὴν παραγωγὴν ὅταν τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας σκέπτεται νὰ σπαταλήσῃ χιλιάδας λιρῶν διὰ τὴν ἐπέκτασιν τῆς ἐλαιοκαλλιεργείας, ἐνῶ, ὅπως εἶναι φυσικόν, οἱ ἐλαιοπαραγωγοὶ δὲν εἶναι πρόθυμοι νὰ ἐπεκτείνουν τὴν ἐλαιοκαλλιέργειαν, ἀλλ' ἀπεναντίας πολὺ φοβοῦμαι ὅτι εἶναι ἕτοιμοι νὰ ἐγκαταλείψουν τὴν ἐλαιοκαλλιέργειαν.

Πιστεύω ὅτι ἡ εἰσαγωγὴ ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ θὰ ἔπρεπε νὰ ἐπιτρέπεται μόνον μετὰ τὴν ἀπορρόφησιν τῶν ἐπιτοπίως παραγομένων εἰδῶν.

Δεύτερον, πιστεύω ὅτι θὰ ἔπρεπεν οἱ εἰσαγωγεῖς ἀναλόγων εἰδῶν νὰ ὑποχρεοῦνται νὰ ἀγοράζουν ὡρισμένην ποσότητα ἐπιτοπίως παραγομένων εἰδῶν οὕτως ὥστε νὰ εἴμεθα βέβαιοι διὰ τὴν κατανάλωσιν τῶν ἐπιτοπίως παραγομένων. Εἰς ἣν περίπτωσιν οἱ εἰσαγωγεῖς δὲν ἤθελον ἀποδεχθῇ αὐτὸ τὸ σύστημα νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἴσως ἀκόμη εὐνοϊκώτερον ἐὰν τὸ Συμβούλιον τὸ ὁποῖον θὰ δημιουργηθῇ ἀνελάμβανε πρωτοβουλίαν καὶ—μὲ τὸν Κυβερνητικὸν ἔλεγχον φυσικά—ἀνελάμβανε τὴν ἐμπορίαν ὅλων τῶν ἀναλόγων εἰδῶν. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον θὰ προέκυπτεν ἓν τεράστιον κέρδος τὸ ὁποῖον θὰ μποροῦσε ξανὰ νὰ ἐναποτεθῇ εἰς τὴν καλλιέργειαν καὶ νὰ αὐξήσῃ ἀκόμη περισσότερον αὐτὸν τὸν σημαντικὸν πλουτοπαραγωγικὸν κόσμον τῆς Κύπρου.

Δεδομένου ὅτι λεπτομέρειαι ἴσως νὰ μὴ χρειασθοῦν—διότι πιστεύω ὅτι ἡ Βουλὴ εἶναι πεπεισμένη ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος—καὶ δεδομένου ὅτι κατετέθη ὑπὸ τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου εἰδικὸν ψήφισμα εἰς τὸ ὁποῖον κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον περιλαμβάνονται αὐταὶ αἱ εἰσηγήσεις, τὸ μόνον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ τονίσω προτοῦ ἐγκαταλείψω τὸ βῆμα εἶναι ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει μὲ μεγάλην βιασύνην νὰ ἐξετάσῃ αὐτὸ τὸ θέμα καὶ νὰ μὴ θεωρηθῇ τὸ ψήφισμα τῆς Βουλῆς ἁπλῶς ὡς ἕνα θεωρητικὸν ψήφισμα, ἀλλὰ νὰ τονισθῇ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἡ Βουλὴ ἐπιμένει ὅτι τὸ γράμμα καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ ψηφίσματος θὰ πρέπει ἀμέσως νὰ ἐγκριθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ συντόμως νὰ εὑρισκόμεθα πρὸ πρακτικῶν μέτρων διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ σοβαροῦ αὐτοῦ προβλήματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔχω ἀκούσει μετὰ προσοχῆς τὰς ἀγορεύσεις τῶν συναδέλφων, τὰς γενομένας κατὰ τὴν παρελθοῦσαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, διὰ τὴν ἐξεύρεσιν τοῦ καλυτέρου τρόπου διαθέσεως ἐλαιολάδου καὶ ἐλαιῶν, καὶ θὰ ἤθελον νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ ὅπως ἐκφράσω καὶ ἐγὼ τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ τούτου ζητήματος.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ διάθεσις οἱουδήποτε εἴδους, εἴτε τοῦτο εἶναι γεωργικὸν εἴτε βιομηχανικὸν προϊόν, διέπεται ὑπὸ τοῦ ἀγράφου νόμου τῆς προσφορᾶς καὶ ζητήσεως τοῦ εἴδους τούτου.

Ὅσον ἀφορᾶ τὴν διάθεσιν τοῦ ἐλαιολάδου, ἀπὸ τοὺς γνωστοὺς ἀριθμούς, ἡ προσφορά, δηλαδὴ ἡ ἐτησία παραγωγὴ Κυπριακοῦ ἐλαιολάδου, ἀνέρχεται εἰς 1.500 τόννους περίπου καὶ ἡ ζήτησις, δηλ. ἡ κατανάλωσις ὅλων τῶν εἰδῶν ἐδωδίμων ἐλαίων, ἀνέρχεται εἰς 9.000 τόννους περίπου ἐτησίως. Ἐπομένως δὲν δικαιολογεῖται ἡ ὑφισταμένη δυσχέρεια διαθέσεως τοῦ ὑφ' ἡμῶν παραγομένου ἐλαιολάδου καὶ ὡς ἐκ τούτου πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν τὴν αἰτίαν τῆς ἀδυναμίας μας ὅπως καταναλώσωμεν τὸ εἶδος τοῦτο εὐχερῶς εἰς ἄλλους λόγους, καὶ οἱ ὁποῖοι λόγοι, κατὰ τὴν ταπεινήν μου γνώμην, εἶναι οἱ ἀκόλουθοι :

(1) Ποιότης. (2) Τιμή. (3) Ἀλλαγὴ διαιτολογίου τοῦ πληθυσμοῦ μας.

Ἀναλύοντες τοὺς τρεῖς τούτους λόγους ἴσως νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξεύρωμεν τὴν ἐπιδιωκομένην λύσιν.

Ποιότης

(α) Εἶναι γνωστὸν ὅτι σήμερον ἡ ἀπαίτησις τοῦ καταναλωτικοῦ κοινοῦ εἶναι τελείως διάφορος τῆς πρὸ ἐτῶν ὑφισταμένης καὶ ὡς ἐκ τούτου τὸ ἐλαιόλαδόν μας δύναται νὰ καταναλωθῇ μόνον ὅταν τοῦτο εἶναι καλῆς ποιότητος καὶ χαμηλῆς ὀξύτητος. Παρὰ τὸ ὅτι σήμερον ὑφίστανται σύγχρονα ἐλαιοτριβεῖα δυνάμενα νὰ παραγάγουν ἀρίστης ποιότητος ἐλαιόλαδον, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο χρειάζονται ἐπίσης πρῶται ὕλαι δηλ. ἐλαῖαι ἀπηλλαγμέναι ἀσθενειῶν καὶ εἰς καλὴν κατάστασιν ἀπηλλαγμέναι ἀκαθαρσιῶν καὶ μούχλας λόγῳ καθυστερήσεως παραδόσεως τοῦ προϊόντος τούτου εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα.

Ἐπομένως, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν τὰ ἀνωτέρω, πρέπει πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ μας νὰ καταβληθῇ κάθε δυνατὴ προσπάθεια καὶ ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας καὶ ἐκ μέρους αὐτοῦ τούτου τοῦ γεωργοῦ νὰ καταπολεμηθῇ μὲ κάθε δυνατὸν τρόπον κάθε ὑφισταμένη ἀσθένεια τῶν ἐλαιοδένδρων μας, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι ἀπηλλαγμένα τοῦ δάκου, πυρηνοτρήτου κ.λ.π. διὰ νὰ δυνάμεθα νὰ παραδώσωμεν ἐλαίας ὑγιεῖς εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα.

(β) Ἵνα ἐξασφαλισθῇ ἡ παράδοσις τῶν ἐλαιῶν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα χωρὶς καθυστέρησιν, εὐθὺς μετὰ τὴν περισυλλογὴν τούτων, θὰ ἦτο ἐνδεδειγμένον ὅπως ἡ συλλογὴ ὡς καὶ ἡ παράδοσις εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα ὀργανωθῇ κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὑπὸ τῶν συνεργατικῶν ὀργανισμῶν—εἰς τοὺς ὁποίους οἱ παραγωγοὶ θὰ παραδίδουν τὰς ἐλαίας των καὶ κατόπιν ἐπεξεργασίας τούτων εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα νὰ παραλαμβάνουν ἐκ τῶν ὀργανισμῶν τούτων τὴν ἀνάλογον ποσότητα ἐλαιολάδου συμφώνως τῆς παραδοθείσης ποσότητος ἐλαιῶν—οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτυγχάνωνται τὰ ἀκόλουθα πλεονεκτήματα: Ἀρίστη ποιότης παραγομένου ἐλαιολάδου, ὁμοιομορφία εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἐλάττωσις κόστους.

Τιμή.

Φαντάζομαι ὅτι ὅλοι θὰ συμφωνοῦμεν ὅτι διὰ τὴν διάθεσιν οἱουδήποτε προϊόντος, καὶ συγκεκριμένως ὅταν ὑπάρχῃ ἀντικατάστατον τούτου, ἡ τιμὴ εἶναι εἷς ἐκ τῶν σημαντικωτέρων παραγόντων διὰ τὴν εὔκολον διάθεσιν τοῦ προϊόντος τούτου, ἢ τὴν δημιουργίαν ἀζητησίας. Καὶ ὡς ἐκ τούτου θὰ ἦτο καλὸν νὰ ἐξετάσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο ἀνεπηρεάστως καὶ ἀντικειμενικῶς ἴσως ἐξεύρωμεν τὴν λύσιν τούτου.

Λανθασμένως, κατὰ τὴν γνώμην μου, κατεβλήθη προσπάθεια νὰ ὑψώσωμεν τεχνιτῶς τὴν τιμὴν τοῦ ἐλαιολάδου εἰς τοιοῦτον ὕψος ποὺ ὁ καταναλωτὴς ἠναγκάσθη νὰ στραφῇ πρὸς ἄλλα ἐδώδιμα ἔλαια :

(α) Διὰ τῆς ἀκολουθουμένης λανθασμένης πολιτικῆς τοῦ ΣΟΡΕΛ.

(β) Διὰ τῆς καταστρεπτικῆς νομοθεσίας τοῦ περὶ Ἐλέγχου τοῦ Ἐλαιολάδου Νόμου,

καὶ ἐξηγοῦμαι :

(α) Παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἵδρυσις τοῦ ΣΟΡΕΛ ἠδύνατο νὰ ἔχῃ εὐεργετικώτατα ἀποτελέσματα ἐπὶ τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου ἐὰν οὗτος ἐλειτούργει ἐπὶ πραγματικοῦ συνεταιριστικοῦ τρόπου, παραλαμβάνων ἀπὸ τοὺς παραγωγοὺς τὸ ἐλαιόλαδόν των καὶ πληρώνων μίαν λογικὴν προκαταβολὴν ἀναλόγως ποιότητος καὶ ὀξύτητος καὶ διαθέτων εἰς τὸ καταναλωτικὸν κοινὸν εἰς λογικῶς συναγωνιστικὰς τιμὰς μὲ τὸν πλέον ἁπλὸν τρόπον, ἀποφεύγων κάθε περιττὸν ἔξοδον καὶ τοιουτοτρόπως ἐξασφαλίζων εὔκολον καὶ ταχεῖαν διάθεσιν τῶν ἀποθεμάτων του καὶ τὴν πληρωμὴν εἰς τοὺς μετόχους τοῦ ἀναλογοῦντος ὑπολοίπου ἐκ τῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος των, ἀναλόγως τῶν εἰσπράξεων, διὰ νὰ ἔχῃ τοιουτοτρόπως τὴν δυνατότητα νὰ παραλαμβάνῃ τὴν διαθέσιμον ποσότητα τῆς ἐπομένης παραγωγῆς καὶ νὰ διευκολύνῃ τοὺς παραγωγούς, δυστυχῶς ἐφήρμοσε μίαν λανθασμένην πολιτικὴν διὰ νὰ δημιουργήσῃ εὐαρέστους ἐντυπώσεις, ἀρχίσας τὴν παραλαβὴν ἐλαιολάδου καὶ προσφέρων εἰς τοὺς παραγωγοὺς καὶ τσιφλικάτορας, ὡς προκαταβολήν, τὸ ποσὸν τῆς £1 κατὰ λίτραν, ἀνεξαρτήτως ποιότητος ἢ ὀξύτητος, δημιουργῶν τοιουτοτρόπως δυσμενῆ διάκρισιν διὰ τὸν καλὸν παραγωγὸν καὶ προωθῶν τοιουτοτρόπως τὴν ἀδιαφορίαν τοῦ παραγωγοῦ διὰ καλυτέρευσιν τοῦ προϊόντος του κατὰ τὰς προσεχεῖς ἐσοδείας.

Μὴ ἀρκούμενος εἰς τοῦτο μόνον, ἀντὶ νὰ καταβάλλῃ προσπαθείας διὰ τὴν διάθεσιν τοῦ προϊόντος τούτου μὲ ὅσον τὸ δυνατὸν χαμηλότερον κόστος, παρὰ τὸ ὅτι τὸ εἰς χεῖρας του ἐλαιόλαδον δὲν διεκρίνετο διὰ τὴν ἀρίστην του ποιότητα, προέβη εἰς τὴν διάθεσιν τούτου ἐντὸς μικρῶν ἐσφραγισμένων ἐκ κασσιτέρου δοχείων τῶν ὁποίων τὸ κόστος συνέτεινεν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος τούτου κατὰ ἕνα μεγάλο ποσοστὸν πού, ἀναμφισβητήτως, ὁ κοινὸς καταναλωτὴς ὅστις κάμνει μεγάλην χρῆσιν τοῦ εἴδους τούτου δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀγοράσῃ τὸ προϊὸν τοῦτο καὶ συνεπῶς προωθεῖτο εἰς τὴν χρῆσιν ἄλλων ἐδωδίμων ἐλαίων κατὰ πολὺ εὐθηνοτέρων, μὲ τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα νὰ παραμείνῃ ἀδιάθετον μεγάλον ἀπόθεμα τοῦ προϊόντος τούτου εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ ΣΟΡΕΛ.

Τὸ προϊὸν τοῦτο ἀλλοιωθὲν λόγῳ τῆς μακροχρονίου παραμονῆς του εἰς τὰς ἀποθήκας ἀδιάθετον, μέρος μὲν τούτου ἐτάγγισε ἄλλου δὲ μέρους ἡ ὀξύτης ἀνῆλθεν εἰς τοιαῦτα ὑψηλὰ ἐπίπεδα ὥστε ἡ διάθεσίς του ἦτο ἀδύνατος, ποὺ τελικῶς ἐξηναγκάσθησαν μίαν μεγάλην μὲν ποσότητα νὰ διαθέσωσι πρὸς ἐξαγωγὴν εἰς τὴν χαμηλὴν τιμὴν τῶν £184 τὸν τόννον ΦΟΠ, τὸ δὲ ὑπόλοιπον ἀπόθεμα, διὰ νὰ δυνηθοῦν νὰ τὸ διαθέσουν παρέστη ἀνάγκη ἢ νὰ τὸ διϋλίσουν, μὲ τὴν ἐπιβάρυνσιν ζημίας καὶ ἐξόδων, ἢ νὰ τὸ ἀναμίξουν μὲ παρθένον ἐλαιόλαδον διὰ νὰ ὀλιγοστεύσουν τὴν ὀξύτητά του εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ὥστε νὰ δύνανται νὰ τὸ διαθέτουν ὡς κατάλληλον πρὸς βρῶσιν, μὲ τὸ δυσάρεστον ἀποτέλεσμα ἀφ' ἑνὸς νὰ αὐξήσουν τὸ κόστος τοῦ ἐμπορεύματος τούτου καὶ ἀφ' ἑτέρου—ἐξακολουθοῦντες νὰ ἔχουν μεγάλα ἀποθέματα—νὰ μὴ δύνανται νὰ παραλαμβάνουν νέας ποσότητας κατὰ τὰς ἑπομένας ἐσοδείας.

(β) Κατόπιν τῆς δημιουργηθείσης ἀξιοθρηνήτου καταστάσεως, τῇ ὑποβολῇ τοῦ ΣΟΡΕΛ, ἐψηφίσθη ὁ περὶ Ἐλέγχου Ἐλαιολάδου Νόμος. Ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὁ Νόμος οὗτος εἶναι ἀνεφάρμοστος, καὶ τοῦτο ἀποδεικνύεται διὰ τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τούτου ἐν τῇ ὁλότητί του μέχρι σήμερον, καὶ τοῦ ὁποίου αἱ ἐφαρμοσθεῖσαι πρόνοιαι συνέτεινον μεγάλως εἰς τὸν περιορισμὸν τῆς διαθέσεως τοῦ προϊόντος τούτου, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι οἱ μὲν ἀδειοῦχοι ἐμφιαλωταὶ δὲν ἦσαν εἰς θέσιν νὰ ἀπορροφήσουν ὁλόκληρον τὴν παραγωγὴν καὶ διότι, συμφώνως τοῦ

νόμου, παράδοσις ἡ διάθεσις τοῦ ἐλαιολάδου ὑπὸ τῶν παραγωγῶν ἀπηγορεύετο, δημιουργηθείσης τοιουτοτρόπως μιᾶς τραγελαφικῆς καταστάσεως ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ ἔχωμεν μεγάλας ποσότητας τοῦ εἴδους τούτου πρὸς διάθεσιν καὶ ἀφ' ἑτέρου νὰ παρεμποδίζωμεν τὴν διάθεσιν τούτου καὶ νὰ καταστρέφωμεν τοὺς δυστυχεῖς παραγωγοὺς ἐν τῇ λανθασμένῃ ἐπιθυμίᾳ μας νὰ τοὺς βοηθήσωμεν πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου.

Ταῦτα δυστυχῶς εἶχον προβλέψει κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὴν Βουλὴν καὶ εἶχον φέρει ἔνστασιν κατὰ τὴν ἐπιψήφισιν τούτου ἀλλὰ ἡ φωνή μου ἦτο φωνὴ βοῶντος ἐν τῇ ἐρήμῳ, ἐνῷ ἀντιθέτως ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε, ὡς εἶχα καὶ τότε ἀναφέρει νὰ πράξωμεν, ἦτο νὰ ἐπιβάλωμεν αὐστηρότατον ἔλεγχον νοθείας καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὰς ποινὰς διὰ τοὺς παραβάτας.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς εἰσηγήσεις ὡρισμένων συναδέλφων περὶ νομοθεσίας ἱδρύσεως Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι τοῦτο οὐδόλως θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὸν σκοπόν μας διότι εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ὁ ὀργανισμὸς οὗτος δὲν θὰ ἔχῃ ἄλλον σκοπὸν παρὰ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἔχει ὁ ὀργανισμὸς ΣΟΡΕΛ, ἐκτὸς βεβαίως ἐὰν σκοπὸς τῆς προτάσεως ταύτης εἶναι ὅπως τὰ ἐπιτευχθέντα λάθη καὶ ἡ δημιουργηθεῖσα ζημία ὑπὸ τοῦ ὀργανισμοῦ τούτου ἀναληφθῶσιν ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων.

Ἀλλὰ καὶ ἐὰν πάλιν αὐτὸς εἶναι ὁ σκοπός, δεδομένου ὅτι τὰ Συμβούλια Ἐμπορίας ἐργάζονται ἀποκλειστικῶς διὰ λογαριασμὸν τῶν παραγωγῶν καὶ οὐχὶ τῆς Κυβερνήσεως, τότε ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ζητοῦμεν νὰ πράξωμεν εἶναι νὰ ἐπιφορτίσωμεν ἐπὶ τῶν ὤμων τῶν παραγωγῶν τὰς προκυψάσας ζημίας ἕνεκεν σφαλμάτων τοῦ προηγουμένου ὀργανισμοῦ, γεγονὸς τὸ ὁποῖον πιστεύω ὅτι εἶναι καὶ λανθασμένον καὶ ἀνορθόδοξον.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρότασιν ὅπως πρὸς ἐπίτευξιν πλήρους διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου μας ἐπιβάλωμεν εἰσαγωγικὸν δασμὸν ἐπὶ ὅλων τῶν ἐδωδίμων ἐλαίων, καὶ τοῦτο δὲν εὐσταθεῖ διότι, λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ κατανάλωσις τοῦ εἴδους τούτου εἶναι περὶ τὰς 9.000 τόννων, μὲ παραγωγὴν μόνον 1.500 τόννων ἐλαιολάδου, θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἐπιβάλωμεν τοιούτου εἴδους φορολογίαν ἐπὶ ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ διὰ εἶδος τοῦ ὁποίου τὰ 83% δὲν παράγονται ἐπιτοπίως καὶ νοουμένου μάλιστα ὅτι διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ ἔχωμεν τὰ ἐπιδιωκόμενα ἀποτελέσματα, διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ δηλ. ὁ σκοπὸς οὗτος, ὁ τελωνειακὸς δασμὸς ὁ ὁποῖος θὰ ὤφειλε νὰ ἐπιβληθῇ δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι κάτω τῶν 150% τῆς ἀξίας τῶν εἰσαγομένων ἐδωδίμων ἐλαίων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ζήτημα τῶν ἐλαιῶν δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἡ κατανάλωσις ἔχει ὀλιγοστεύσει λόγῳ τοῦ γεγονότος ὅτι τὸ διαιτολόγιον ὁλοκλήρου τοῦ πληθυσμοῦ τῆς νήσου μας ἔχει σημαντικῶς ἀλλοιωθῆ. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἡ ποιότης τῶν παραγομένων ἐπιτοπίως μαύρων ἐλαιῶν, ἐκτὸς τοῦ ὅτι δὲν εἶναι παρομοία τῶν εἰσαγομένων, ἡ τιμή των ἐν συγκρίσει μὲ ἄλλα εἴδη τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ ἀντικαταστήσουν τὰς ἐλαίας, εἶναι ὑψηλή. Ὡς ἐκ τούτου θὰ ἦτο καλὸν ὅπως καταβληθῇ προσπάθεια ἵνα νέα εἴδη ἐλαιοδένδρων προωθηθοῦν ἄτινα νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ παράγουν ἐλαίας τύπου Βόλου ἢ παρομοίας διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀπαιτουμένη ζήτησις.

Τελειώνων θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ τὰ ἀκόλουθα :

(1) Ἀνάληψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἐκστρατείας πρὸς καταπολέμησιν τῶν διαφόρων ἀσθενειῶν τῶν ἐλαιοδένδρων πρὸς ἐξασφάλισιν ὑγιοῦς καρποῦ.

(2) Κατάργησιν ἢ ριζικὴν τροποποίησιν τοῦ περὶ Ἐλαιολάδου Νόμου καὶ, ἀντ' αὐτοῦ, αὐστηρότερον ἔλεγχον ἐπὶ τῆς νοθείας.

(3) Ἀλλαγὴν τῆς πολιτικῆς παραλαβῆς καὶ διαθέσεως ἐλαιολάδου ὑπὸ τοῦ ΣΟΡΕΛ ἐπὶ ρεαλιστικωτέρας βάσεως.

(4) Καταβολὴν προσπαθείας ἐξευρέσεως ἀγορῶν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν πρὸς διάθεσιν τῶν περισσευμάτων μας προσφέροντας τοῦτο εἰς λογικῶς συναγωνιστικὰς τιμὰς καί, ἐν ἀνάγκῃ, ἐπιχορηγουμένων ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεώς μας.

(5) Καλυτέρευσιν τῆς παραγωγῆς ἐλαιῶν δι' ἐπιτόπιον κατανάλωσιν διὰ νέων τύπων ἐλαιῶν ὡς αἱ ἐλαῖαι τοῦ Βόλου καὶ ἄλλαι παρομοίου τύπου.

Ὅσον ἀφορᾶ τὸ προταθὲν ψήφισμα, οὐδόλως φέρω ἔνστασιν νὰ τὸ ἐπιψηφίσω.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου.

Α. ΓΙΑΓΚΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι Βουλευταί.

Στὴν ὁμιλίαν μου τῆς περασμένης Πέμπτης ἐπεσήμανα τοὺς κινδύνους οἱ ὁποῖοι ἐπικρέμανται ἐπὶ τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου εἰσηγήθην μέτρα τὰ ὁποῖα θὰ προστατεύσουν τὴν παραγωγήν μας.

Οἱ πλεῖστοι τῶν ὁμιλητῶν ἔχουν συμφωνήσει μὲ τὸ θέμα τοῦτο γιατὶ εἶναι εἰς ὅλους γνωστὴ ἡ μεγάλη δυσκολία ποὺ ἀντιμετωπίζει σήμερον ὁ ἐλαιοπαραγωγός μας. Ἐν τούτοις εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὁ συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἠθέλησε νὰ βάλῃ τὸ θέμα ἐπὶ διαφορετικῆς βάσεως. Ὡμίλησε περὶ θέματος προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, περὶ θέματος ποιότητος, τιμῆς, ἀλλαγῆς διαιτολογίου κλπ.

Συμφωνοῦμεν ὅτι ἡ ἀλλαγὴ διαιτολογίου ἐπηρέασε τὴν κατανάλωσιν τοῦ ἐλαιολάδου μας. Διὰ νὰ ἐπέλθῃ ὅμως καλυτέρευσις τῆς ποιότητος, ὅπως ἔχω ἀναφέρει καὶ εἰς τὴν ὁμιλίαν μου τῆς περασμένης Πέμπτης, χρειάζεται προσπάθεια ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνισχύσῃ τοὺς παραγωγοὺς διὰ τῶν καταλλήλων μέσων νὰ ψεκάσουν τὰ δένδρα τους διὰ νὰ προλάβουν τὸν πυρηνοτρήτην, τὸν δάκον καὶ ἄλλες ἀσθένειες. Ἐν τούτοις, ὁ παραγωγὸς ἐπειδὴ βλέπει τὸ προϊόν του νὰ μένῃ ἀδιάθετον συνεχῶς εἰς τὰς ἀποθήκας του καὶ δὲν βλέπει κανένα μέλλον διὰ τὴν πώλησιν τούτου δὲν μπορεῖ νὰ προχωρήσῃ νὰ κάμνῃ ἔξοδα συνεχῶς διὰ νὰ παράγῃ καλυτέραν ποιότητα, διὰ νὰ παραμένῃ πάλιν καὶ ἡ καλυτέρα αὐτὴ ποιότης ἀδιάθετος εἰς χεῖρας τοῦ παραγωγοῦ ἢ κάποιου ὀργανισμοῦ τῶν παραγωγῶν.

Πληροφορῶ τὴν Βουλὴν ταύτην ὅτι ὁ ΣΟΡΕΛ, διὰ τὸν ὁποῖον πολὺς λόγος γίνεται, ἔχει σήμερον εἰς τὰς ἀποθήκας του 550 τόννους ἐλαιολάδου ἀδιάθετον μὲ ὀξύτητα κάτω τῶν 6%—ἀπὸ 3% μέχρις 6%—ποὺ εἶναι ἡ ὀξύτης τὴν ὁποίαν ἐπιτρέπει ὁ Νόμος καὶ εἶναι τὸ λάδι τὸ ὁποῖον μποροῦμεν κάλλιστα νὰ χρησιμοποιήσωμεν. Ἐν τούτοις, λόγῳ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων, εἶναι ἀδύνατος ἡ διάθεσις τοῦ ντόπιου ἐλαιολάδου.

Ἀλλὰ ὁ συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἐζήτησε νὰ κριτικάρῃ τὸν Ὀργανισμὸν αὐτὸν τῶν παραγωγῶν καὶ εἶπε, μεταξὺ ἄλλων, τὰ ἑξῆς :

«Ἀγοράζει ὁ ΣΟΡΕΛ τὸ λάδι σὲ ψηλὲς τιμὲς καὶ μὲ τὴν συσκευασίαν τὴν ὁποίαν κάμνει τὸ προσφέρει πάλιν εἰς τὸν καταναλωτὴν σὲ πολὺ ψηλὲς τιμές».

Ἀγοράζει ὁ ΣΟΡΕΛ τὸ λάδι σὲ ψηλὲς τιμές. Οἱ περυσινὲς τιμὲς εἰς τὲς ὁποῖες ἠγόρασε λάδι ὁ ΣΟΡΕΛ ἐκυμαίνοντο ἀπὸ 17 σελίνια μέχρι 21 σελίνια τὴν λίτραν, δηλαδὴ μέσον ὅρον κάτω τῶν 8 σελινίων τὴν ὀκάν. Ὅσοι παραγωγοὶ εἶχαν λάδι τὸ ὁποῖον μποροῦσε νὰ ἀγορασθῇ ἀπὸ τὸν ΣΟΡΕΛ εἰς αὐτὴν τὴν τιμήν, ἐστοίχιζεν αὐτὸ τὸ λάδι, μόνον διὰ τὸ μάζεμα, πέραν τῶν 40% τῆς

τιμῆς αὐτῆς. Ἄρα ἐὰν ὁ ΣΟΡΕΛ ἀποφασίσῃ νὰ ἀγοράσῃ τὸ λάδι πιὸ φθηνά, δηλαδὴ ἀντὶ £1 τὴν λίτραν μέσον ὅρον ἢ 18 σελίνια ἢ 15 ἢ 14 ἢ 12 σελίνια διὰ νὰ γίνῃ συναγωνίσιμον πρὸς τὰ εἰσαγόμενα σπορέλαια, ἀσφαλῶς οὔτε τὸ μάζεμα δὲν θὰ πληρώνῃ εἰς τὸν παραγωγόν.

Τότε γιατὶ ἡ προσπάθεια καὶ γιατὶ αὐτὴ ἡ συζήτησις μέσα εἰς τὴν Βουλὴν καὶ ποία προστασία θὰ δοθῇ εἰς τὸν παραγωγὸν ἐφ' ὅσον θὰ τὸν πιέζωμεν συνεχῶς νὰ πωλῇ τὸ προϊόν του σὲ πιὸ χαμηλὲς τιμές; Διὰ νὰ τὸν καταστρέψωμεν; Ἤδη εἶναι κατεστραμμένος. Ἐὰν οἱ τιμὲς ὑποβιβασθοῦν εἰς τὸ ἐπίπεδον τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων ἀσφαλῶς τὸ μόνο πρᾶγμα ποὺ ἀπομένει πλέον εἰς τὸν ἐλαιοκαλλιεργητὴν εἶναι νὰ ἐκριζώσῃ τὲς ἐλιές του καὶ νὰ ζητήσῃ ἄλλοῦ δουλειὰν νὰ ζήσῃ.

Ἐψηφίσαμεν τὸν περὶ ἐλαιολάδου Νόμον. Ἤμην ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι μαζὶ μὲ τοὺς παραγωγοὺς ὑπερημύνθην αὐτοῦ τοῦ Νόμου, διότι ἐπιστεύαμεν ὅτι μὲ τὸν Νόμον αὐτόν, μὲ τὴν καταπολέμησιν τῆς νοθείας καὶ μὲ τὴν προσφορὰν εἰς τὴν ἀγορὰν ἐλαιολάδου καλῆς ποιότητος θὰ ἦτο δυνατὸν τὸ ντόπιο ἐλαιόλαδον νὰ ἐξοδεύεται στὴν ἀγοράν. Ἐν τούτοις, καὶ μὲ αὐτὸν ἀκόμη τὸν Νόμον, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ διαθέσωμεν τὰ ἰδικά μας ἐλαιοκομικὰ προϊόντα, πρῶτον, διὰ τὸν λόγον τὸν ὁποῖον ἀνέφερα στὴν προηγουμένην μου ὁμιλίαν, λόγῳ τοῦ ὅτι δηλαδὴ ἡ νοθεία ἐξακολουθεῖ νὰ ὀργιάζῃ καὶ παραμένῃ ὁ βραχνᾶς τῆς διαθέσεως τοῦ ἐλαιολάδου καί, δεύτερον, λόγῳ τοῦ συναγωνισμοῦ τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων. Εἶναι τόσον χαμηλὲς οἱ τιμὲς τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων ποὺ εἶναι ἀδύνατον τὸ ντόπιο λάδι νὰ συναγωνισθῇ τὲς τιμὲς τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Εἶναι, συνάδελφοι, αὐτὸς ὁ λόγος διὰ τὸν ὁποῖον ὁ Νόμος οὗτος δὲν ἠδυνήθη νὰ βοηθήσῃ πραγματικὰ τὸν ἐλαιοπαραγωγόν, καὶ εἶναι δι' αὐτὸ ποὺ ὁ ἐλαιοπαραγωγὸς σήμερα προβαίνει εἰς τὴν ὑστάτην του ἔκκλησιν πρὸς τὴν Βουλὴν καὶ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅπως διὰ πλέον ριζοσπαστικῶν μέτρων ἀναλάβωσι τὴν προστασίαν τοῦ ἐλαιοπαραγωγοῦ διὰ καλυτέρων μεθόδων διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων. Καὶ ὁ καλύτερος τρόπος διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν μας προϊόντων, ὡς ἐτόνισα εἰς τὴν προηγουμένην μου ὁμιλίαν, καὶ ὡς φαίνεται καὶ εἰς τὸ ψήφισμα, τὸ ὁποῖον ἔχω καταθέσει, εἶναι ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων.

Ὁ ποσοτικὸς περιορισμὸς ἐπιβάλλεται διὰ νὰ σωθῇ μία τάξις ἡ ὁποία βαίνει ὁλοταχῶς πρὸς τὴν καταστροφήν. Πιθανὸν σὲ μίαν μόνον περίπτωσιν μέχρι σήμερον νὰ ἔχωμεν ἐπιβάλει ποσοτικὸν περιορισμόν. Ἔχομεν ὅμως ἐπιβάλει ὑψηλοὺς δασμοὺς ἐπὶ ἄλλων προϊόντων τὰ ὁποῖα παράγονται στὸν τόπον, καὶ οἱ ὑψηλοὶ δασμοὶ ὑποβοηθοῦν εἰς τὴν αὔξησιν τῆς τιμῆς τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον βιομηχανικῶν προϊόντων σὲ λογικὰ ἐπίπεδα διὰ νὰ δύνανται αἱ παράγουσαι ταῦται βιομηχανίαι νὰ ἐπιβιώσουν.

Τὸ ἴδιον μπορεῖ νὰ γίνῃ καὶ διὰ τὸ λάδι. Ἕνας ποσοτικὸς περιορισμὸς πιθανὸν νὰ ἐπιβαρύνῃ ἐλάχιστα τὸν καταναλωτήν, θὰ σώσῃ ὅμως μίαν μεγάλην τάξιν ἡ ὁποία σήμερον ὑποφέρει καὶ δὲν ἔχει διέξοδον διαθέσεως τοῦ προϊόντος της. Μήπως τὸ δασμολόγιον τὸ ὁποῖον ἐπιβάλλεται εἰς βιομηχανικὰ προϊόντα δὲν ἐπιβαρύνει τὸν καταναλωτήν, δὲν ὑψώνει τὲς τιμές; Πόσα εἴδη εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ τὰ ὁποῖα, ἐὰν ἔμεναν ἀδασμολόγητα, θὰ ἐπωλοῦντο σὲ πολὺ χαμηλὲς τιμὲς καὶ ὁ καταναλωτὴς θὰ ἐκαρποῦτο τὴν διαφορὰν τιμῆς πρὸς ὄφελός του;

Ἐν τούτοις, κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν ἔχει ἔνστασιν καὶ οὐδέποτε θὰ ἔχωμεν ἔνστασιν σὲ ὁποιονδήποτε μέτρον τὸ ὁποῖον ἤθελε λάβει ἡ Κυβέρνησις διὰ νὰ σώσῃ ὁποιανδήποτε τάξιν ἡ ὁποία χρειάζεται βοήθειαν.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον καὶ εἰς τὸ ζήτημα τοῦ λαδιοῦ ἐπιμένομεν ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ ἐπιβάλῃ ποσοτικὸν περιορισμὸν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων, ὁ ὁποῖος ποσοτικὸς περιορισμός, εἶναι ὁ μόνος ὁ ὁποῖος θὰ σώσῃ τὴν τάξιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν.

Ὁ συνάδελφος κ. Μιχαλάκης Σαββίδης φαίνεται ὅτι παρεξήγησε τὴν εἰσήγησίν μου. Δὲν ὡμίλησα δι' εἰσαγωγικὸν δασμόν. Ὡμίλησα διὰ ποσοτικὸν περιορισμόν. Ἀσφαλῶς, δὲν θὰ ἔκαμνα τὴν εἰσήγησιν νὰ αὐξηθῇ ὁ δασμὸς ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων σπορελαίων κατὰ 150% διὰ νὰ ἔχῃ τόσην μεγάλην ἐπιβάρυνσιν ὁ καταναλωτής. Ἐζήτησα ὅμως ἕνα ποσοτικὸν περιορισμὸν καὶ ἀνέφερα ἀριθμούς, συνάδελφοι. Καὶ ἀνέφερα ὅτι εἰς μίαν πενταετίαν τὰ περισσεύματα τοῦ ἐλαιολάδου μας ἀνέρχονται, κατὰ μέσον ὅρον, εἰς 1.500 τόννους. Δηλαδὴ εἰς μίαν πενταετίαν ἐὰν ἐπιβάλωμεν ἕνα περιορισμὸν ἐκ 1.500 τόννων ἢ ἐὰν αὐξηθῇ ἡ παραγωγὴ ἐλαιολάδου μας κατὰ 2.000 τόννους, θὰ ἐπηρεάσῃ ἄραγε τοῦτο τὸν τιμάριθμον εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ποὺ ὁ καταναλωτὴς νὰ μὴν ἀντέχῃ νὰ πληρώνῃ τὰ λάδια μας ;

Πιστεύω ἀπόλυτα ὅτι ὁ καταναλωτὴς εὐχαρίστως θὰ δεχθῇ αὐτὸ τὸ μέτρον διὰ νὰ σωθῇ μία τάξις ἡ ὁποία σήμερον πραγματικὰ ὑποφέρει.

Ἐλπίζω ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ ψηφίσῃ τὸ ψήφισμα τὸ ὁποῖον ἔχω καταθέσει καὶ—ὅπως πολὺ ὀρθὰ ἀνέφερεν ὁ συνάδελφος κ. Βάσος Λυσσαρίδης—νὰ ζητήσωμεν ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν ὅπως μελετήσῃ τὸ θέμα τοῦτο ἐπειγόντως γιατὶ ἡ ἐποχὴ τῆς συγκομιδῆς πλησιάζει καὶ πρέπει κάποιο μέτρον νὰ ληφθῇ διὰ τὴν λύσιν τοῦ ὅλου προβλήματος.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, ἔχει τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τόσον στὴν συζήτηση τῆς περασμένης ἑβδομάδος ὅσον καὶ στὴν σημερινὴ συζήτηση ὑπάρχει μιὰ ὁμόφωνη διαπίστωση ἀπὸ μέρους τῆς Βουλῆς. Ὅτι ὑπάρχει ἕνα ὀξὺ ἐλαιοκομικὸν πρόβλημα. Ὅτι ἔχουμεν ἀπούλητο κάπου 1000 τόννους ἐλαιόλαδον—καὶ περισσότερον ἀκόμα—καὶ κάπου 300 τόννους ἐληὲς στὴν περιοχὴν τῆς Κυθραίας.

Ἐκεῖ ποὺ δὲν ὑπάρχει συμφωνία καὶ ὑπῆρξεν διαφωνία ἀπὸ μέρους τοῦ κ. Σαββίδη εἶναι ὡς πρὸς τὲς αἰτίες γιὰ τὴν ὄξυνση αὐτοῦ τοῦ προβλήματος, ὡς πρὸς τὲς αἰτίες γιὰ τὴν ὕπαρξη τοῦ προβλήματος. Ποιὲς εἶναι οἱ αἰτίες γιὰ νὰ ὑπάρχουν σήμερα αὐτὰ τὰ μεγάλα ἀποθέματα ἐλαιολάδου καὶ ἐλιῶν ; Εἶναι τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος, εἶναι τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν μόνον ἢ ὑπάρχουν καὶ ἄλλες αἰτίες γιὰ νὰ ὑπάρχῃ αὐτὸ τὸ πρόβλημα ;

Ἀσφαλῶς ἡ ποιότης παίζει ρόλον ὅπως καὶ οἱ τιμὲς παίζουν βασικὸν ρόλο. Καὶ στὲς ἀγορεύσεις ποὺ ἔγιναν τὴν περασμένην Πέμπτην ἐλέχθησαν σὰν αἰτίες τὸ ζήτημα τῆς ποιότητος, τὸ ζήτημα τῶν τιμῶν, ὅτι θὰ ἔπρεπε ἡ Κυβέρνηση νὰ βοηθήσῃ, ἔπρεπε νὰ βοηθήσῃ, πρέπει νὰ βοηθήσῃ γιὰ νὰ ρίξουμε τὸ κόστος παραγωγῆς γιατὶ σήμερα ἐμεῖς στὴν Κύπρο, σὲ σύγκριση μὲ τὲς ἄλλες χῶρες ποὺ παράγουν ἐλαιόλαδον, ἔχουμε ἀρκετὰ ψηλὸ κόστος. Ὅμως δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ βασικὴ αἰτία ποὺ δημιουργεῖ τὸ πρόβλημα. Ἡ βασικὴ αἰτία ποὺ δημιούργησε τὸ ἰδικόν μας τὸ πρόβλημα εἶναι γιατὶ ὑπάρχει νοθεία, ὑπάρχει πολὺ μεγάλη νοθεία. Γίνεται νοθεία ἡ ὁποία φθάνει, ὅπως ἀπεδείχθη πολλὲς φορές, μέχρι 80% καὶ 90%. Εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος ποὺ ἐνῶ ἡμεῖς εἰσάγουμε 8.000 τόννους σπορέλαια ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ παράγουμε 1.500 τόννους μόνον ἐλαιόλαδον, τὸ δικό μας ἐλαιόλαδον μένει ἀπούλητο, διότι δὲν μπορεῖ νὰ λείψῃ, διότι συνεχῶς νοθεύεται μὲ σπορέλαια τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ βασική, ἡ κυρία αἰτία γιὰ νὰ ὑπάρχῃ σήμερα τὸ σοβαρὸν πρόβλημα τῶν ἰδικῶν μας ἀποθεμάτων.

Ὁ κ. Σαββίδης ἀνεφέρθη εἰς τὴν ὁμιλίαν του ὅτι γιὰ τὴν ὄξυνση τοῦ προβλήματος φταίει ὁ ΣΟΡΕΛ. Συνέβαλε καὶ ὁ ΣΟΡΕΛ εἰς τὴν ὄξυνση τοῦ προβλήματος.

Ὅμως, πῶς εἶναι δυνατὸν ἕνας ὀργανισμός, τὸν ὁποῖον ἵδρυσαν οἱ παραγωγοί, ὁ ὁποῖος ὀργανισμὸς σὲ μιὰν χρονιὰν ποὺ ὑπῆρχε πολὺ μεγάλη παραγωγὴ ἐσυγκέντρωσε τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς παραγωγῆς, τὸ συγκέντρωσε σὲ πολὺ καλὲς τιμές, ἀπετέλεσε ἐμπόδιον εἰς τὴν κατρακύλαν τῶν τιμῶν, αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ ὀργανισμὸς νὰ συνέτεινε εἰς τὴν ὄξυνση τοῦ προβλήματος ; Ἐὰν δὲν ἱδρύετο ὁ ὀργανισμός, ἂν οἱ παραγωγοὶ τοῦ 1961—1962 δὲν ἵδρυαν τὸν ὀργανισμόν τους, ἀσφαλῶς πολὺ μεγάλες ποσότητες ἢ θὰ ἔμεναν στὰ χέρια τῶν παραγωγῶν ἢ θὰ πουλιοῦνταν σὲ πολὺ ἐξευτελιστικὲς τιμές.

Ὁ ΣΟΡΕΛ συνέβαλε καὶ ἐβοήθησε εἰς τὸ νὰ συγκρατηθοῦν γιὰ ἕνα μεγάλο διάστημα οἱ τιμὲς τοῦ ἐλαιολάδου. Ὅμως ὁ ΣΟΡΕΛ ἐχρειάζετο τὴν βοήθειαν τῆς Κυβέρνησης, ἐχρειάζετο τὴν Κρατικὴν βοήθειαν, ἐχρειάζετο νὰ ἔλθη ἀρωγὸς ἡ Κυβέρνησης γιὰ νὰ μπορέση νὰ παίξη τὸν ρόλον γιὰ τὸν ὁποῖον ἱδρύθηκεν αὐτὸς ὁ ὀργανισμός. Ἔτσι τὸ συμπέρασμα ποὺ πρέπει νὰ καταλήξουμεν εἶναι ὅτι ὁ ΣΟΡΕΛ ὄχι μόνον δὲν ἀποτέλεσε αἰτίαν γιὰ τὴν ὄξυνση τοῦ προβλήματος, ἀλλὰ συνέβαλεν ἀποφασιστικὰ εἰς τὸ νὰ συγκρατηθοῦν οἱ τιμὲς νὰ μὴν κατρακυλήσουν καὶ νὰ βοηθηθοῦν οἱ παραγωγοὶ νὰ ἐξασφαλίσουν καλύτερες τιμές.

Τώρα ὅσον ἀφορᾷ τὲς τιμὲς ποὺ καθώρισεν ὁ ΣΟΡΕΛ, δὲν εἶναι ὁ ΣΟΡΕΛ ποὺ ἐκαθώρισε αὐτὲς τὲς τιμές, εἶναι τὸ ψηλὸ κόστος παραγωγῆς ποὺ ἔχουμε καὶ ὑποχρεωθήκαμε νὰ καθορίσουμε αὐτὲς τιμές. Ἐὰν τὸ ἐλαιόλαδό μας κοστίζη πάνω ἀπὸ £1 τὴν λίτραν, ἀσφαλῶς δὲν ἔφταιεν ὁ ΣΟΡΕΛ ποὺ ἐκαθώρισεν αὐτὲς τὲς τιμές. Ἐὰν ἐκαθωρίζαμεν τὴν μισὴν τιμήν, ἀσφαλῶς θὰ ἦταν σὲ βάρος τῶν παραγωγῶν, θὰ ἐχρεωκοποῦσαν οἱ ἴδιοι οἱ παραγωγοί.

Εἶναι αὐτὸς ὁ λόγος ποὺ ὑποχρέωσε τὸν ΣΟΡΕΛ νὰ καθορίση τὴν £1 γιὰ τὴν κάθε λίτραν τὸ λάδι τῆς πρώτης ποιότητος. Ὅμως ξανατονίζουμε, συνάδελφοι, ὅτι ἔπρεπε ἀρωγὸς τοῦ ὀργανισμοῦ τῶν παραγωγῶν νὰ ἔλθη ἡ ἰδία ἡ Κυβέρνηση γιὰ νὰ μπορέση νὰ παίξη τὸν ρόλον του γιὰ νὰ μπορέση νὰ βοηθήση τοὺς παραγωγοὺς γιὰ τὴν διάθεση τοῦ ἐλαιολάδου καὶ τῶν ἐλιῶν του.

Τώρα ὑπάρχει σήμερα ἕνα ὀξὺ πρόβλημα. Ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ σταθῇ περισσότερον ἡ Βουλὴ εἶναι πρακτικὰ πῶς θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσωμεν αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Καὶ ἐμεῖς πιστεύουμε ὅτι τὰ μέτρα τὰ ὁποῖα εἰσηγηθήκαμεν κατὰ τὴν περασμένην συνεδρίαν τῆς Βουλῆς καὶ διὰ τὰ ὁποῖα γίνεται εἰσήγηση συγκεφαλαιωμένη μέσα στὸ ψήφισμα ποὺ ἐπρότεινεν ὁ κ. Γιάγκου, πιστεύουμε ὅτι βοηθοῦν εἰς τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Δηλαδὴ ἡ Κυβέρνηση ἄμεσα νὰ συγκεντρώση αὐτὰ τὰ ἀποθέματα ποὺ ὑπάρχουν σήμερα τόσον τῶν ἐλιῶν ὅσον καὶ τοῦ ἐλαιολάδου καὶ νὰ φροντίση νὰ τὰ διαθέση, νὰ ἐπεξεργασθῇ τὸ ἐλαιόλαδο καὶ νὰ δοῦμε πῶς θὰ τὸ διαθέση. Ἄμεσα ἐπίσης νὰ δοῦμε πῶς θὰ βοηθηθοῦν οἱ παραγωγοὶ εἰς τὸ νὰ καταπολεμηθῇ ὁ δάκος διότι φέτος πᾶμεν γιὰ μιὰν καλὴν παραγωγὴ καὶ ἐὰν δὲν παρτοῦν ἄμεσα μέτρα γιὰ νὰ γίνουν ψεκασμοὶ τόσον ἀπὸ μέρους τοῦ Τμήματος καὶ νὰ βοηθηθοῦν καὶ οἱ παραγωγοί, θὰ ἔχουμε μεγαλύτερες καταστροφὲς εἰς τὸ ἐλαιόλαδο, μεγαλύτερην ὀξύτητα καὶ μεγαλύτερα ἀποθέματα γιὰ νὰ διαθέσωμεν ἀργότερον.

Τὸ δεύτερο ἄμεσο μέτρο θὰ πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἵδρυση Συμβουλίου γιὰ τὴν διάθεση τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Εἶναι δυνατὸν νὰ ἱδρυθῇ ἕνα τέτοιο Συμβούλιο. Ἐὰν ἡ Κυβέρνηση υἱοθετήση τὴν εἰσήγησιν ποὺ θὰ γίνη ἀπὸ τὴν Βουλήν, ἀσφαλῶς μπορεῖ νὰ ἱδρυθῇ ἕνας τέτοιος ὀργανισμὸς γιὰ νὰ ἀντιμετωπίση τὸ ὅλον πρόβλημα καὶ ὅταν ἐλέγξη τὲς εἰσαγωγὲς ποὺ γίνονται ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ νὰ συσχετίση τὲς εἰσαγωγὲς μαζὶ μὲ τὴν διάθεση τοῦ δικοῦ μας τοῦ ἐλαιολάδου, ἀσφαλῶς εἶναι δυνατὸ νὰ λύσουμε τὸ πρόβλημά μας, διότι τὰ ἀποθέματά μας δὲν εἶναι τόσον μεγάλα, φτάνει νὰ συσχετίσουμε τὸ ζήτημα τῶν εἰσαγωγῶν ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸ μὲ τὸ ζήτημα τῆς διάθεσης τοῦ ἐλαιολάδου εἰς τὸ ἐσωτερικό. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ὡμίλησαν ἀκόμη ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν καὶ ἐφ' ὅσον ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης θέλει νὰ δευτερολογήσῃ, ὁ λόγος δίδεται εἰς τὸν κ. Μιχαλάκην Σαββίδην.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Λυποῦμαι διότι ὅταν ἀνεβαίνῃ κανεὶς εἰς τὸ βῆμα αὐτὸ φοβᾶται νὰ κάμῃ κριτικὴν καὶ προσπαθεῖ νὰ φαίνεται εὐάρεστος χωρὶς νὰ ζητᾷ νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν τοῦ κάθε προβλήματος.

Ἔχω ὑποστῆ ἐπίθεσιν ἀπὸ δύο κυρίους συναδέλφους διότι, ὡς λέγουν, ἔχω φέρει ἀντιδράσεις εἰς τὸν ΣΟΡΕΛ, ἔχω κατακρίνει τὸν ΣΟΡΕΛ, καὶ διὰ διάφορα ἄλλα ζητήματα. Λοιπὸν θὰ πάρω ἕνα-ἕνα ἐξ αὐτῶν νὰ δῶ πραγματικῶς ποῦ εἶναι τὸ λάθος.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ΣΟΡΕΛ, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι, εἰς τὴν ὁμιλίαν μου εἶχα πεῖ καθαρὰ ὅτι ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς ἠδύνατο νὰ εἶναι ἐξαιρετικὰ ὠφέλιμος διὰ τοὺς παραγωγοὺς ἐὰν εἰργάζετο ἐπὶ μιᾶς ὀρθῆς βάσεως. Ὅταν δὲ εἶπα ὅτι ἡ τιμὴ ἡ ὁποία ἐδόθη ἀρχικῶς—μία λίρα ὡς προκαταβολὴ— ἦτο ὑψηλή, δὲν ἐννοοῦσα ὅτι τὸ λάδι πρέπει νὰ πωληθῇ πολὺ χαμηλότερα. Ἀπεναντίας. Ἀλλὰ ὅταν ἕνας ὀργανισμὸς ἐργάζεται καὶ πληρώνει ὡς προκαταβολὴν ἕνα ὡρισμένο ποσὸν δὲν παίρνει τὸ μάξιμουμ τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ πληρώσῃ ἀλλὰ παίρνει, ἴσως, τὸ μίνιμουμ διὰ νὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν νὰ μπορῇ νὰ διαχειρισθῇ τὴν ὅλην ὑπόθεσιν μὲ τὸν πλέον εὔκολον τρόπον οὕτως ὥστε νὰ ἐξασφαλίζῃ τὰς καλυτέρας τιμάς. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ἀνδρέας Γιάγκου ὅτι ὑπῆρχεν διαφοροποίησις τῶν τιμῶν εἰς τὰς διαφόρους ποιότητας, λυποῦμαι νὰ παρατηρήσω ὅτι αὐτὸ ἐγένετο κατόπιν ἑορτῆς. Δηλαδή, ὅταν ἤρχισεν ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς τὰς ἐνεργείας του ἡ τιμὴ ἦτο, ἀνεξαρτήτως ποιότητος καὶ ὀξύτητος, μία λίρα ἡ λίτρα καί, ἐπομένως, τὸ ὅ,τι ἔχω ἀναφέρει ἦτο ὀρθόν. Αὐτὸ δὲ ἔφερε καὶ ὅλην αὐτὴν τὴν δυσκολίαν εἰς τὴν διάθεσιν.

Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἔχω νὰ παρατηρήσω εἶναι ὅτι μὲ παρουσίασαν ὡς ἀντιδρῶντα καὶ ὡς μὴ ἐπιθυμοῦντα νὰ δώσω βοήθειαν εἰς τοὺς παραγωγούς. Ἀντιθέτως. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἔχω εἰσηγηθῇ κύριοι εἶναι, πρῶτον, πῶς νὰ καλυτερεύσῃ ἡ ποιότης μας. Καὶ αὐτό, ὡς ἔχω προτείνει, θὰ κατορθωθῇ διὰ τῆς ἐνεργοῦ ἐπεμβάσεως τῆς Κυβερνήσεως διὰ νὰ μπορέσωμεν νὰ ξεκαθαρίσωμεν ὅλας τὰς ἀσθενείας τῶν δένδρων.

Κατόπιν ἐζήτησα νὰ ἐξεύρω τρόπον πῶς νὰ ὀλιγοστεύσωμεν τὰ κόστα. Καὶ ὁ τρόπος τὸν ὁποῖον εἰσηγήθην ἦτο νὰ ὀργανωθοῦν συνεργατικοὶ ὀργανισμοὶ οἱ ὁποῖοι νὰ παραλαμβάνουν τὰς ἐλαίας ἀπὸ τὰ χωρία τοῦ κάθε παραγωγοῦ καὶ μαζικῶς νὰ τὰς παραδίδουν εἰς τὰ ἐλαιοτριβεῖα καὶ νὰ τοὺς παραδίδουν εἰς ἀντάλλαγμα λάδι οὕτως ὥστε τὸ κόστος ἐκτὸς τοῦ ὅτι θὰ ὀλιγόστευε σὲ μεγάλον βαθμὸν θὰ ὑπῆρχε μία ταυτόσημος ποιότης, μία ποιότης ἀρίστη ἡ ὁποία θὰ ἐκόστιζε πολὺ εὐθυνότερα. Ἐκεῖνο δὲ τὸ ὁποῖον ἔχω προτείνει εἶναι ὅπως ἡ Κυβέρνησις χρηματοδοτῇ καὶ ἐπιχορηγῇ τὴν ἐξαγωγὴν διὰ τὰ περισσεύματά μας, δηλαδὴ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον, ἐνῶ δὲν ἐπηρεάζει τὸν καταναλωτὴν ἐν τούτοις βοηθεῖ τὸν παραγωγόν.

Ποία εἶναι ἡ διαφορά ; Ἡ διαφορά, ἢ μᾶλλον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐπιζητοῦμεν σήμερον εἶναι πῶς νὰ διατεθοῦν τὰ λάδια μας εἰς τὴν καλυτέραν δυνατὴν τιμὴν καὶ ὁλοκληρωτικῶς. Τὸ τί ἔχω προτείνει ἐγὼ εἶναι πῶς νὰ κατασκευάσωμεν τὰ καλύτερα λάδια, πῶς νὰ τὰ διαθέσωμεν εἰς τὴν καλυτέραν τιμὴν καὶ εἰς τὴν ὁλότητα. Καὶ διερωτῶμαι πῶς ὁ ἔντιμος συνάδελφος βρίσκει ὅτι ἐγὼ εἶμαι ἐναντίον αὐτῆς τῆς προσπαθείας.

Ἐπίσης ὅπως ἀνέφερα προτοῦ κατέλθω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν νὰ ἐπιψηφίσω τὴν πρότασιν τὴν ὁποίαν ἔχει κάμει ὁ ἔντιμος συνάδελφος, ἀλλὰ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἐπεθύμουν εἶναι νὰ προσπαθήσωμεν νὰ εὕρωμεν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον νὰ ἐξυπηρετήσωμεν τὸν παραγωγὸν τὸν ὁποῖον θέλομεν νὰ ἐξυπηρετήσωμεν, καὶ ὄχι νὰ ποῦμεν μεγάλα λόγια καὶ εἰς τὸ τέλος νὰ κάμωμεν ἕνα τίποτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ πῶ δύο λόγια ἀπὸ τὴν θέσιν μου, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἐφ' ὅσον ὅλοι συμφωνοῦμεν ἐπὶ τοῦ ψηφίσματος, νομίζω ὅτι ἡ λεπτομερειακὴ συζήτησις δὲν θὰ ἀποδώσῃ καρπούς. Ὅμως ἴσως ἕνα τμῆμα τῆς εἰσηγήσεως τὴν ὁποίαν ἔκαμα ἀπὸ τοῦ βήματος νὰ μὴν ἔχῃ γίνει ἀντιληπτόν. Γι' αὐτὸ θὰ ἤθελα, ἐφ' ὅσον ὅλοι παραδεχόμεθα ὅτι ἡ σημερινὴ θέσις τοῦ ἐλαιοπαραγωγοῦ εἶναι δεινὴ καὶ ὅλοι παραδεχόμεθα ὅτι τὸ βιοτικὸν ἐπίπεδον τοῦ ἐλαιοπαραγωγοῦ σήμερον εἶναι χαμηλόν, καὶ ἐπομένως οἱαδήποτε πτῶσις τῆς τιμῆς τοῦ ἐλαιολάδου θὰ προκαλέσῃ τὴν ἐξαθλίωσιν αὐτῆς τῆς τάξεως, ἡ προσοχή μας νὰ στραφῇ διὰ τὴν λύσιν τοῦ προβλήματος πρὸς ἄλλην μέθοδον παρὰ πρὸς τὴν ἐλάττωσιν τῆς τιμῆς τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐλαιοπαραγωγοῦ πωλουμένου ἐλαιολάδου καὶ γενικῶς τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων.

Εἶχα εἰσηγηθῆ ὅτι ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον δημιουργηθῆ Συμβούλιον Ἐμπορίας Ἐλαιοκομικῶν Προϊόντων, δεδομένου ὅτι τὸ ἐπίπεδον κερδῶν τῶν εἰσαγωγέων τῶν ἐξωτερικῶν ἐλαιῶν εἶναι τεράστιον, ἐὰν αὐτὸ τὸ ὑπὸ Κρατικὸν ἔλεγχον Συμβούλιον ἀσχοληθῇ μὲ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, τὰ κέρδη τὰ ὁποῖα θὰ προκύψουν θὰ εἶναι τοιαῦτα ὥστε ὄχι μόνον θὰ διατηρηθοῦν αἱ σημεριναὶ τιμαὶ τοῦ ἐλαιολάδου χωρὶς καμμίαν ἀπολύτως ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τοῦ καταναλωτοῦ—διότι ἁπλῶς θὰ ἀφαιρεθοῦν τὰ κέρδη ἀπὸ ἐκείνους ποὺ δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ τὰ ἔχουν—ἀλλὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ἔχωμεν περισσεύματα τὰ ὁποῖα νὰ χρησιμοποιηθοῦν διὰ τὴν βελτίωσιν καὶ τῆς παραγωγῆς μας καὶ τῆς ποιότητος τὴν ὁποίαν παράγομεν.

Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἀποφεύγομεν καὶ τὰ δασμολόγια καὶ ὁτιδήποτε. Ὁ μὲν παραγωγὸς θὰ πάρῃ μεγαλυτέραν τιμὴν διὰ τὰ ἐλαιοκομικά του προϊόντα ὁ δὲ καταναλωτὴς θὰ τὰ πληρώσῃ εὐθηνότερον. Ἁπλῶς θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴν μέσην τὸ μεσάζον κέρδος τὸ ὁποῖον σήμερα παίρνουν οἱ εἰσαγωγεῖς αὐτῶν τῶν προϊόντων καὶ τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς εἶναι πολὺ μεγαλύτερον ἀπὸ τὸ κέρδος τὸ ὁποῖον προσκομίζουν οἱ παραγωγοί.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συμφωνῶ ὅτι ἤδη εὑρισκόμεθα πρὸς τὸ τέλος τῆς συζητήσεως καὶ τὸ θέμα προσωπικῶς τὸ θεωρῶ ὅτι ἔχει ἐξαντληθῆ καὶ ἐξετασθῆ ἀπὸ πάσης πλευρᾶς μὲ πᾶσαν προσοχήν. Ἀλλὰ βλέπω ὅτι ὁ Κοινοβουλευτικὸς Ἐκπρόσωπος κ. Λέλλος Δημητριάδης ζητεῖ τὸν λόγον καὶ ἐπομένως τὸν ἔχει.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κατόπιν τῆς συζητήσεως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τοῦ θέματος τούτου καὶ σήμερον ἐνώπιον τοῦ Σώματος ἀλλὰ καὶ τὴν παρελθοῦσαν Πέμπτην, ἐμφανίζεται πλέον ὡς ὀξὺ καὶ ἐπείγον τὸ θέμα τῆς διαθέσεως τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων. Σκοπός μου δὲν εἶναι νὰ προβῶ εἰς εἰσηγήσεις οὔτε νὰ ἀναφερθῶ εἰς ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἀρκετοὶ συνάδελφοι ἔχουν ἤδη ἀναφέρει ἀλλὰ θὰ προβῶ εἰς αὐτὴν τὴν

διαπίστωσιν : "Οτι κατόπιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὑπάρχει πρόβλημα, τοῦτο πρέπει νὰ λυθῇ σύντομα, διότι ἕνας μεγάλος ἀριθμὸς παραγωγῶν αὐτὴν τὴν στιγμὴν κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ, ἴσως, ἐν ὄψει μάλιστα καὶ τῆς νέας ἐσοδείας, καὶ θὰ ἤθελα νὰ παρακαλέσω τοὺς συναδέλφους ὅπως ὁμοφώνως ἐγκρίνουν τὸ ψήφισμα τὸ ὁποῖον ἔχει καταθέσει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιάγκου, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἔγιναν ὡρισμέναι λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις μὲ τὰς ὁποίας συμφωνεῖ ὁ ἔντιμος συνάδελφος.

Θὰ ἤθελα ἐπίσης νὰ τονίσω ὅτι τὸ πρόβλημα τοῦτο δὲν εἶναι εὐχερές. Χρειάζεται σοβαρὰ μελέτη διὰ νὰ λυθῇ, διότι ἐνθυμοῦμαι ὅταν πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ὡρισμένοι ἐξ ἡμῶν εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι ὁ περὶ Ἐλέγχου τῆς Διαθέσεως Ἐλαιολάδου Νόμος δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ ἀμέσως εἰς ἐφαρμογήν, τότε ἐσυναντήσαμεν τὴν ἀγανάκτησιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν καὶ οἱ ἐλαιοπαραγωγοί μᾶς εἶπαν ὅτι εἴμεθα ἐναντίον των, διότι ὑπεστηρίζαμεν ὅτι ἐκεῖνος ὁ Νόμος δὲν ἔπρεπε νὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν.

Ἀπεδείχθη ὅτι εἴχαμεν δίκαιον. Εἶναι γεγονὸς ὅτι διὰ νὰ ληφθῇ ἕνα μέτρον χρειάζεται σοβαρὰ μελέτη διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὰ σωστὰ ἀποτελέσματα καὶ νὰ λάβωμεν τὰ σωστὰ μέτρα. Δὲν λέγω ὅτι ὁ περὶ Ἐλέγχου Διαθέσεως Ἐλαιολάδου Νόμος εἶναι τελείως ἄχρηστος. Ἀντιθέτως ἔχει ἐπιφέρει ὡρισμένα ὠφέλιμα ἀποτελέσματα. Ἀλλὰ ἴσως νὰ εἴχαμεν προχωρήσει βεβιασμένα τότε.

Ἡ συσσώρευσις τῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, βεβαίως, ὀφείλεται εἰς πολλοὺς παράγοντας. Ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Συνεργατικοῦ Ὀργανισμοῦ Διαθέσεως, ἴσως νὰ ὀφείλεται εἰς τὸ ὅτι εἰσάγονται πολλὰ ἐλαιόλαδα ἢ σπορέλαια ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἴσως νὰ εἶναι τὸ κόστος ὑψηλόν. Οἱ παράγοντες εἶναι πολλοί. Ἴσως τὸ πρόβλημα νὰ ἐδημιουργήθη διότι ὑπῆρχεν εἰς ἕκαστον ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς παράγοντας κάτι τὸ δυσμενές, ἴσως καὶ ὀλίγον νὰ ἔφταιεν ὁ Συνεργατικὸς Ὀργανισμός, ἴσως νὰ φταίῃ καὶ ἡ εἰσαγωγή, ἴσως ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα νὰ ἐδημιούργησαν αὐτὸ τὸ πρόβλημα.

Εἰς τὸ παρὸν στάδιον δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπεκταθῶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου· θὰ ἤθελα καὶ πάλιν νὰ παρακαλέσω τοὺς ἐντίμους συναδέλφους ὅπως προβοῦν ὁμοφώνως εἰς τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ ψηφίσματος τὸ ὁποῖον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἐν ὄψει τῶν ἀνυπερβλήτων δυσκολιῶν ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ διάθεσις τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι τεράστιαι ποσότητες ἐλαίων καὶ ἐλαιῶν εἰσάγονται ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, ἡ Βουλὴ αὕτη ψηφίζει ὅπως :

(Α) Ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ ὡς μέτρον ἐπειγούσης φύσεως τὴν ἀνάγκην διὰ νομοθεσίας ἱδρύσεως ὀργανισμοῦ ἢ συμβουλίου ἐμπορίας ἐλαιοκομικῶν προϊόντων ὅστις :

(α) νὰ συγκεντρώνῃ καὶ διαθέτῃ τὰ ἐλαιοκομικά μας προϊόντα·

(β) νὰ συγκεντρώνῃ καὶ παρέχῃ εἰς τὴν Κυβέρνησιν τὰ ἀναγκαῖα στατιστικὰ ἢ ἄλλα στοιχεῖα οὕτως ὥστε αὕτη νὰ ἐπιβάλλῃ τὸν ἀναγκαῖον ποσοτικὸν περιορισμὸν ἐπὶ τῶν εἰσαγομένων ἐλαίων καὶ ἐλαιῶν πρὸς διευκόλυνσιν τῆς διαθέσεως τῶν παραγομένων εἰς τὸν τόπον ἐλαιοκομικῶν προϊόντων, καὶ

(Β) Ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ τὴν δυνατότητα οἱωνδήποτε ἄλλων συμπληρωματικῶν μέτρων διὰ τὸν ἀνωτέρω σκοπόν».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ψήφισμα, τὸ ὁποῖον ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἀνέγνωσεν, εἶναι τὸ ψήφισμα τὸ ὁποῖον ὁ κ. Ἀνδρέας Γιάγκου κατέθεσεν εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν προηγουμένην συνεδρίασιν αὐτῆς ὅτε ἤρχισε καὶ ἡ συζήτησις τοῦ θέματος.

Ἤδη διεπιστώθη τὸ ζωηρότατον ἐνδιαφέρον ὅλων τῶν βουλευτῶν διὰ τὸ σοβαρώτατον αὐτὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει μίαν μεγάλην τάξιν παραγωγῶν οἱ ὁποῖοι εἶναι διεσπαρμένοι εἰς ὁλόκληρον τὴν Κύπρον. Τὸ ζήτημα εἶναι παγκυπρίου μεγέθους καὶ ἐκτάσεως καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ σοβαρότης καὶ ἡ ὀξύτης τοῦ ζητήματος καθὼς καὶ ἡ ἐπείγουσα ἀνάγκη ἀντιμετωπίσεως αὐτοῦ θὰ ληφθοῦν σοβαρῶς ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως καὶ θὰ ἐξετασθῇ συντόμως κατὰ τρόπον μεθοδικὸν διὰ νὰ δυνηθῶμεν νὰ εἴπωμεν εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν ὅτι πραγματικὰ ἡ Βουλὴ τοὺς ἐβοήθησεν ἐπαξίως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ψήφισμα τοῦ κ. Ἀνδρέα Γιάγκου ἐγκριθῇ πρὸς ἀποστολὴν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ;

Μὴ ὑπαρχούσης οὐδεμιᾶς ἐνστάσεως τὸ ψήφισμα ἀποστέλλεται πρὸς τὴν Κυβέρνησιν μὲ τὴν παράκλησιν ὅπως τὸ ζήτημα μελετηθῇ ταχέως καὶ ἐπισταμένως καὶ δοθῇ μία λύσις εἰς τὸ ὀξὺ αὐτὸ πρόβλημα τῶν ἐλαιοπαραγωγῶν.

Ἡ συζήτησις ἔληξεν. Ἡ Γραμματεία τῆς Βουλῆς θὰ διαβιβάσῃ, βεβαίως, τὸ ψήφισμα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν.

Τὸ δεύτερον θέμα πρὸς συζήτησιν εἶναι τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς :

«Θέμα τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ Τροχαίας ἵνα μὴ διώκωνται κάτοχοι γεωργικῶν μηχανημάτων μεταφέροντες ἐπὶ τῶν συρομένων ἁμαξῶν τοὺς βοηθοὺς καὶ τὰ προϊόντα των».

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐζήτησα νὰ ἐγγραφῇ πρὸς συζήτησιν σήμερον εἶναι διὰ τοὺς γεωργοὺς μεγάλης σπουδαιότητος, καὶ παρακαλῶ ὅλους ὑμᾶς νὰ τὸ προσέξωμεν μὲ ἐνδιαφέρον διὰ νὰ προσπαθήσωμεν νὰ βοηθήσωμεν ὅπως οἱ γεωργοὶ ἀπαλλαγοῦν ἀπὸ μίαν δίωξιν ἡ ὁποία τόσον πολὺ ταλαιπωρεῖ τούτους καὶ ἀναπτύσσει αἰσθήματα παρεξηγήσεως καὶ μίσους ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως.

Πρόκειται περὶ τῆς χρησιμοποιήσεως τῶν ἑλκυστήρων καὶ τῶν ἁμαξῶν τὰς ὁποίας σύρουσι πρὸς μεταφορὰν τῶν σπόρων καὶ λιπασμάτων στὰ χωράφια καὶ ἀπὸ αὐτὰ τῶν διαφόρων γεννημάτων ὡς καὶ τὴν μεταφορὰν τῶν βοηθῶν τῶν γεωργῶν εἰς τὰς γεωργικὰς ἐργασίας των.

Πολλάκις ὑπέβαλα ἐρωτήσεις κατὰ πόσον θὰ ἦτο διατεθειμένον τὸ ἁρμόδιον Τμῆμα νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν τοιαύτην χρησιμοποίησιν διὰ νὰ παύσῃ ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ ταλαιπωρία καὶ ἡ προσαγωγὴ τῶν γεωργῶν εἰς τὰ Δικαστήρια μὲ ἀποτέλεσμα τὴν ἐπιβολὴν εἰς αὐτοὺς προστίμων, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἀπαλλάξῃ καὶ τοὺς τηρητὰς τῶν κανονισμῶν τῆς τροχαίας ἀπὸ ἕνα λυπηρὸν καθῆκον νὰ καταδιώκουν τοὺς γεωργούς.

Εἰς ἐρώτησίν μου ἐντὸς τῆς Βουλῆς ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Αὐγούστου 1965, διὰ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ἔχω λάβει ἀπάντησιν ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Δεκεμβρίου 1965, δηλαδὴ μετὰ τέσσαρας μῆνας, εἰς τὴν ὁποίαν, μεταξὺ ἄλλων, ἀναφέρεται ὅτι ἡ μεταφορὰ ἐπὶ ρυμουλκουμένου ὀχήματος ἀπαγορεύεται, ὡς καὶ διάφοροι ἄλλοι περιορισμοί, οἱ ὁποῖοι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τηρηθοῦν ἐκ μέρους τῶν γεωργῶν, καὶ ἐὰν ἀκόμη ἤθελον οὗτοι νὰ τοὺς τηρήσουν.

Φυσικά, ἡ ἀπάντησις δὲν θεωρεῖται ἱκανοποιητική. Δὲν ἐνέγραψα ὅμως τότε τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν, ἀλλὰ δὲν ἔπαυσα κρούων τὰς θύρας τῶν γραφείων τῶν ἁρμοδίων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς ἀπαλλαγὴν τῶν γεωργικῶν μηχανημάτων ἀπὸ μερικοὺς κανονισμοὺς τῆς τροχαίας οἱ ὁποῖοι κατὰ τὴν γνώμην τῶν γεωργῶν καὶ ἐμοῦ εἶναι ὅλως διόλου ἀνεφάρμοστοι.

Τὸ μόνον ποὺ ἐπέτυχα ἦτο : «Ἀφῆστε τὸ ζήτημα καὶ θὰ γίνῃ σύστασις εἰς τοὺς ἀστυνομικοὺς νὰ κάμνουν πὼς δὲν βλέπουν εἰς τοιαύτας περιπτώσεις γεωργῶν».

Περιττὸν νὰ προσθέσω ὅτι δὲν ἐτηρήθη αὐτὴ ἡ ὑπόσχεσις.

Ἐνθυμοῦμαι ὅτι ἀνέφερα τὸ ζήτημα καὶ εἰς ἀνεπίσημον συνεδρίαν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, εἶχον δὲ ἑτοίμην ἐρώτησιν διὰ τὸ ἴδιον ζήτημα, ἡμερομηνίας 24.11.1966, τὴν ὁποίαν ὅμως δὲν κατέθεσα ἐν ἀναμονῇ, ὡς μοῦ εἶχεν εἴπει ὁ ἔντιμος κύριος Πρόεδρος, νὰ ἐπιληφθῇ τούτου ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ ἁρμοδίου Τμήματος τῆς Τροχαίας.

Ἡ ἐρώτησις ἔχει οὕτω :

«Νοουμένου ὅτι ἡ μεταφορὰ ὑπὸ τῶν γεωργῶν διὰ τῶν συρομένων ὑπὸ τῶν τρακτὲρ ἁμαξῶν τῶν φορτίων, τῶν σπόρων καὶ τῶν λιπασμάτων ὡς ἐπίσης καὶ τῶν βοηθῶν των διὰ τὴν σπορὰν καὶ διὰ τὰς ἄλλας γεωργικὰς ἐργασίας των δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνεται δι' ἄλλου τινὸς τρόπου, καὶ νοουμένου ὅτι ἡ παραπομπὴ τῶν γεωργῶν εἰς τὰ δικαστήρια καὶ ἡ πληρωμὴ προστίμων δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ μεταβάλῃ τὴν κατάστασιν, διότι δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος μεταφορᾶς, καὶ ἐν ὄψει τοῦ διωγμοῦ τῶν γεωργῶν ὑπὸ ὀργάνων τῆς ἀστυνομίας, ἐπιδεικνυόντων ὑπέρμετρον καὶ ἄκαιρον ζῆλον, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι διερωτῶνται οἱ γεωργοὶ ἂν τελοῦν ὑπὸ διωγμόν, ἐφ' ὅσον ἀντὶ νὰ ἐνθαρρύνωνται εἰς τὸ ἔργον των, δηλαδὴ τῆς μάχης ἐναντίον τῶν στοιχείων τῆς φύσεως, διώκονται καὶ ὑπὸ τοῦ κράτους διὰ παράβασιν κανονισμῶν τοὺς ὁποίους δὲν εἶναι κατορθωτὸν νὰ τηρήσουν, ἐρωτῶμεν ἐπισήμως τὴν Κυβέρνησιν ἂν προτίθεται νὰ διατάξῃ ὅπως παύσῃ ὁ διωγμὸς ἢ ἂν θὰ τροποποιηθοῦν οἱ σχετικοὶ κανονισμοὶ καὶ ὁ νόμος κατὰ τοιοῦτον τρόπον ποὺ νὰ ἀπαλλάξῃ τοὺς γεωργοὺς ἀπὸ τὴν μεγάλην δυσκολίαν τὴν ὁποίαν ἔχομεν ἀναφέρει».

Ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὑπέβαλε, πρὸ δεκαπέντε ἡμερῶν, ὑπόμνημα πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ἡ Παναγροτικὴ Ἕνωσις Κύπρου διὰ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως της κ. Σάββα Φωτίου κατ' ἀπαίτησιν τῶν γεωργῶν, οἱ ὁποῖοι θεωροῦν τὴν δίωξίν των ἀδικαιολόγητον καὶ ἀκατανόητον.

Ὅμως ὁ ἄκαιρος ζῆλος ἐνίων ὀργάνων τῆς τροχαίας, ἢ καὶ ἁπλῶς ἀστυνομικῶν, οἵτινες ἐξακολουθοῦν συστηματικῶς νὰ καταδιώκουν τοὺς γεωργοὺς καὶ μέσα στὸ χωράφι τους ἀκόμη, μὲ ἠνάγκασε νὰ ἐγγράψω τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν καὶ παρακαλῶ νὰ ἐξετασθῇ μὲ κατανόησιν.

Ἂς παρακολουθήσωμεν, ἀγαπητοὶ Βουλευταί, μὲ τὴν φαντασίαν μας ἕνα γεωργὸν μεταβαίνοντα πρωῒ εἰς τὴν ἐργασίαν του. Εἶναι καιρὸς τῆς σπορᾶς. Ἡ δουλειὰ θὰ γίνῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν, γιατὶ τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως εἶναι ἄστατα καὶ ἀνυπότακτα καὶ «ἀπ' ὅν ἔσπειρεν μὲ τὸν τζαιρόν του στὸ θέρος θὰ θωρῇ πόμακρα».

Ὄρθρου βαθέος εἶναι στὸ πόδιν ὁ γεωργός, νὰ ἀνακατώσῃ τὰ λιπάσματά του, νὰ φορτώσῃ τὸ ἁμάξι σπόρους, λιπάσματα, ἐργαλεῖα, παίρνει καὶ τὸν βοηθὸν ἢ τοὺς βοηθούς του καὶ ξεκινᾶ. Ὁ ἥλιος δὲν ἐγεννήθη ἀκόμη. Πλήν, ἀστυνομικὸς εἶναι στὸν δρόμον καὶ περιμένει νὰ περάσουν γεωργοὶ νὰ τοὺς λαπορτάρῃ. Ἐλπίζει καὶ αὐτὸς νὰ πάρῃ κανένα γαλόνι. Εὔκολη δουλειά.

Ἄλτ ! «Τὶ συμβαίνει» ; ἐρωτᾶ ὁ γεωργός. «Γιατὶ τραβᾶς ἁμάξι μὲ τὸ τράκτορ ; Δὲν ἐπιτρέπεται», ἀπαντᾶ ὁ ἀστυνομικός.

«Μὰ ὁμιλεῖς σοβαρά» ; λέγει ὁ σκλάβος τῆς γῆς. «Πῶς θὰ πάρω αὐτὰ ὅλα εἰς τὸ χωράφι μου» ;

«Νὰ πληρώσῃς αὐτοκίνητον φορτηγὸν νὰ σοῦ πάρῃ τὰ φορτία σου καὶ νὰ πληρώσῃς καὶ ταξὶ νὰ πάρῃς τοὺς βοηθούς σου», ἀπαντᾶ ὁ ἀστυνομικός.

«Χριστὲ καὶ Παναγία μου» λέγει ὁ γεωργός. «Ποῦ ἐξανακούστην ἔτσι πρᾶμα» ;

«Δὲν μὲ ἐνδιαφέρει κύριε» ἀπαντᾶ ὁ ἀστυνομικός. «Ἐγὼ κάμνω τὸ καθῆκον μου καὶ σοῦ ἐκθέτω κατηγορίαν. Πρῶτον, ἔσυρες ἁμάξι μὲ φορτίον, δεύτερον, καὶ δύο ἐπιβάτας, καὶ δὲν μὲ ἐνδιαφέρει ἂν εἶναι βοηθοί σου οὔτε ἂν θὰ σπέρνῃς, οὔτε ἂν θὰ θερίζῃς».

Κάμνει μίαν τελευταίαν προσπάθειαν ὁ κατάδικος τῆς γῆς ἴσως μαλάξῃ τὸν ἀστυνομικὸν λέγοντας : «Ἂν αὐτὸ ποὺ κάμνω εἶναι παράβασις δὲν ξεύρω. Τὸ μόνον ποὺ ξέρω εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει ἄλλος τρόπος νὰ κάμω τὴν ἐργασίαν μου». Καὶ ἐξακολουθεῖ τὸν δρόμον του πρὸς τὸ χωράφι μνημονεύοντας καὶ ἐκείνους ποὺ ἔκαμαν τέτοιους νόμους καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀπὸ ὑπέρμετρον καὶ ἄκαιρον ζῆλον τοὺς ἐφαρμόζουν. Τὸ ἀποτέλεσμα ὅμως εἶναι ὅτι πρωῒ-πρωῒ ἅρπαξε τὲς τρεῖς λίρες πρόστιμον, καὶ τὸ σπουδαιότερον, διερωτᾶται μὲ πολλὴν πικρίαν ἂν ἔφταιξε σὲ τίποτε καὶ γιατὶ ὡς καὶ αὐτὴ ἡ Κυβέρνησις τὸν καταδιώκει. Μήπως δὲν φθάνουν τὰ στοιχεῖα τῆς φύσεως ποὺ τὸν πολεμοῦν ;

Αὐτὰ συμβαίνουν καθημερινῶς. Ἐπιστρέφει ὁ γεωργὸς ἀπὸ τὸ χωράφι ἢ τὸ περβόλι του μὲ τὲς πατάτες ποὺ ἔβγαλε μὲ τοὺς ἐργάτες του. Τάκ, λαπόρτο, διότι παρέβη τὸν νόμον.

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί.

Εἶναι καιρὸς νὰ τροποποιηθῇ ὁ σχετικὸς νόμος καὶ οἱ κανονισμοὶ τῆς τροχαίας. Εἰς κανένα μέρος, οὔτε εἰς τὴν Ἑλλάδα ὑπάγονται τὰ γεωργικὰ μηχανήματα εἰς τοιούτους κανονισμούς, ἀλλὰ παντοῦ οἱ γεωργοὶ τυγχάνουν προστασίας.

Ἡ πρόφασις ὅτι κινδυνεύουν τὰ πρόσωπα ποὺ βρίσκονται ἐπάνω στὸ ἁμάξι τοῦ τράκτορ δὲν στέκει καθόλου διότι δὲν συμβαίνουν τοιαῦτα δυστυχήματα, πλὴν σπανιώτατα. Ἐπίσης ἡ ταχύτης εἶναι ἐλαχίστη καὶ δύναται τὸ τράκτορ νὰ σταματήσῃ ἀμέσως.

Παραβαλλόμενα τὰ δυστυχήματα ἐκ τῶν τρακτὲρ εἶναι μηδὲν ἀπέναντι τῶν δυστυχημάτων ἐκ τῶν αὐτοκινήτων. Καὶ μήπως ποῦ δὲν γίνονται δυστυχήματα ;

Μήπως καὶ πρὸ τῆς μηχανοποιήσεως τῆς γεωργίας δὲν ἐπετρέπετο τὸ ὑπὸ ζώων συρόμενον ἁμάξι τῶν γεωργῶν ; Πῶς νοεῖται γεωργία σήμερον, ὅταν διώκονται τὰ γεωργικὰ μηχανήματα ; Ἐὰν πάλιν εἰσερχόμενα τὰ τρακτὲρ μὲ τὰ ἁμάξια των εἰς κυρίους δρόμους νομίζουν μερικοὶ ποὺ ἔχουν αὐτοκίνητα ὅτι ἐμποδίζουν τὴν ἐξωφρενικὴν ταχύτητά των, πρέπει νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὅτι ἔχουν καὶ οἱ γεωργοὶ δικαίωμα νὰ χρησιμοποιοῦν τοὺς δρόμους, ἐν ἀνάγκῃ, καὶ ὅτι εἶναι καὶ αὐτοὶ φορολογούμενοι.

Συνάδελφοι. Οἱ ἄνθρωποι κάμνουν τοὺς διαφόρους νόμους καὶ ἐὰν αὐτοὶ οἱ νόμοι εἰς τὴν ἐφαρμογήν των παρουσιάζουν μειονεκτήματα, τροποποιοῦνται διὰ νὰ μὴν εἶναι ἄδικοι.

Ὅλος ὁ γεωργικὸς κόσμος ἀναμένει ἀπὸ τὴν Βουλὴν μίαν τροποποίησιν ὥστε νὰ ὑπάρχῃ κάποια ἐξαίρεσις προκειμένου περὶ γεωργικῶν μηχανημάτων, διὰ νὰ μὴ ταλαιπωροῦνται οἱ γεωργοὶ ἐν τῇ προσπαθείᾳ των νὰ ρίψουν τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς.

Ἐλπίζω, ἔντιμοι συνάδελφοι, νὰ ἐμβαθύνετε εἰς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἀνέπτυξα μὲ συντομίαν καὶ νὰ θελήσετε νὰ κάμωμεν εἰσήγησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ διορθωθοῦν τὰ κακῶς ἔχοντα.

Πιστεύω ὅτι καὶ ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ θελήσῃ νὰ ἐξακολουθήσῃ αὐτὴ ἡ ἄδικος δίωξις τῶν γεωργῶν ἡ ὁποία εἶναι πολὺ εὔκολον νὰ σταματήσῃ. Ὅλοι οἱ νόμοι ἔχουν τὰς ἐξαιρέσεις των. Δὲν ἐργάζονται οἱ γεωργοὶ διὰ νὰ συναγωνισθοῦν κανένα μὲ τὰ ἁμάξια καὶ τὰ μηχανήματά των. Καὶ ἀναμένουν κατανόησιν τῆς θέσεώς των.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ πρόβλημα ποὺ συζητοῦμε δὲν εἶναι νέον ἢ ἄγνωστον γιὰ τὴν Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων. Εἶναι ἕνα πρόβλημα ποὺ μπῆκε πολλὲς φορὲς στὴ Βουλὴ μὲ ἐρωτήσεις, ἔγιναν διαβήματα ἀπὸ τὲς ὀργανώσεις στὰ ἁρμόδια Ὑπουργεῖα. Ὅμως ὡς τώρα δὲν τροποποιήθηκε ὁ σχετικὸς Νόμος καὶ οἱ ἀγρότες ταλαιπωροῦνται.

Πῶς παρουσιάζεται μὲ δυὸ λόγια τὸ ὅλον πρόβλημα. Ἡ γεωργία μας μέσα στὰ τελευταῖα χρόνια ἔχει ἐκσυγχρονισθῆ, μηχανοποιηθῆ. Αὐτὸ ἀπαιτοῦσε τόσο τὸ συμφέρον τῶν γεωργῶν ὅσον καὶ τῆς οἰκονομίας μας.

Καταργήθηκαν σὲ μεγάλο βαθμὸ τὰ βουδάμαξα καὶ τὰ ἄροτρα ποὺ ἐσύροντο μὲ τὰ ζῶα. Οἱ καλλιέργειες γίνονται κυρίως μὲ τρακτέρ. Μὲ τὸ τρακτὲρ πάει ὁ γεωργὸς νὰ σπείρη, νὰ φυτεύση καὶ νὰ ἐκριζώση πατάτες, νὰ θερίση καὶ νὰ κάμη τόσες ἄλλες γεωργικὲς δουλειές. Πίσω ἀπὸ τὸ τρακτὲρ ἔχει συνήθως τὴν καρότσαν του μὲ τοὺς ἐργάτες, τὰ λιπάσματα καὶ τοὺς σπόρους του. Ὁ Νόμος ὅμως ἀπαγορεύει νὰ σύρουν τὰ τρακτὲρ καρότσες καὶ νὰ μεταφέρουν ἀνθρώπους ἢ προϊόντα τοῦ γεωργοῦ. Γιὰ τὸν γεωργὸν ἄλλος τρόπος δὲν ὑπάρχει γιὰ νὰ κάμη τὴν δουλειάν του. Ἢ θὰ πληρώση ἔξτρα αὐτοκίνητον γιὰ νὰ μεταφέρη τοὺς ἐργάτες καὶ τὴν οἰκογένειάν του, πρᾶγμα ἀδύνατον μέσα στὲς οἰκονομικὲς συνθῆκες καὶ τὴν κατάσταση τῶν γεωργῶν, ἢ θὰ εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παρανομήση. Δηλαδὴ ἐκεῖ ποὺ ὅλοι μας ἀγωνιζόμαστε νὰ ρίξουμε τὸ κόστος τῆς παραγωγῆς γιὰ νὰ μποροῦμεν νὰ δώσουμε φτηνὰ ἀγροτικὰ προϊόντα, ἐκεῖ ποὺ ἐπιδιώκουμε νὰ μηχανοποιήσουμε τὴν γεωργίαν μας, ἔρχεται ἡ ἴδια ἡ νομοθεσία νὰ σταθῆ ἐμπόδιον καὶ νὰ δημιουργῆ προβλήματα καὶ ταλαιπωρίες στοὺς γεωργούς.

Ὑπάρχει τὸ ἐπιχείρημα ὅτι δημιουργοῦνται κίνδυνοι δυστυχημάτων ὅταν σύρωνται καρότσες πίσω ἀπὸ τὰ τρακτέρ. Οἱ ἴδιοι κίνδυνοι ὑπῆρχαν καὶ μὲ τὰ ἁμάξια. Μὲ τὴν βελτίωση τοῦ ὁδικοῦ δικτύου λιγοστεύουν αὐτοὶ οἱ κίνδυνοι. Ἀκόμα λιγώτεροι θὰ γίνουν ὅταν διορθωθοῦν περισσότεροι ἀγροτικοὶ δρόμοι καὶ ἀνοικτοῦν καὶ νέοι δρόμοι στὰ χωράφια. Τὰ δυστυχήματα γίνονται ὅταν οἱ δρόμοι βρίσκονται σὲ κακὴ κατάσταση. Νὰ διορθώσουμε λοιπὸν περισσότερους ἀγροτικοὺς δρόμους καὶ νὰ τροποποιήσωμεν τὸν Νόμον ἔτσι ποὺ νὰ ἐπιτρέπεται στοὺς γεωργοὺς νὰ μεταφέρουν τοὺς ἐργάτες καὶ τὰ προϊόντα τους μὲ τὰ τρακτέρ.

Σχετικὸν μὲ αὐτὸ εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῶν αὐτοκινήτων τύπου «βὰν» καὶ τῶν ἄλλων αὐτοκινήτων κατηγορίας «Β» ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ γεωργοί. Τὸ «βὰν» ἔχει ἀντικαταστήσει τὰ ζῶα. Ὁ γεωργὸς μεταφέρει μὲ αὐτοκίνητον «βὰν» τὴν οἰκογένειαν ἢ τοὺς ἐργάτες του στὸ περιβόλι ἢ στὸ χωράφι. Ὅμως ὁ Νόμος τοῦ τὸ ἀπαγορεύει. Τὸ ἐπιχείρημα εἶναι ὅτι πρέπει νὰ προστατευθοῦν οἱ ἐπαγγελματίες αὐτοκινητιστές. Ὁ γεωργὸς δὲν κάμνει ἐπιχείρηση μὲ τὸ αὐτοκίνητό του. Τὸ χρησιμοποιεῖ μόνον γιὰ τὴν δική του δουλειά. Εἶναι δίκαιον ἕνας κηπουρὸς ἐνῶ ἔχει τὸ δικό του αὐτοκίνητον «βὰν» νὰ πληρώση ἄλλο αὐτοκίνητον ἔξτρα γιὰ νὰ μεταφέρη τὴν οἰκογένειάν του ἢ 4—5 ἐργάτες εἰς τὸ χωράφι; Βοηθοῦμεν ἔτσι νὰ ρίξουμε τὸ κόστος παραγωγῆς καὶ νὰ αὐξηθῆ τὸ ἀγροτικὸ εἰσόδημα; Ἀσφαλῶς ὄχι. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πᾶμεν πίσω στὰ βουδάμαξα. Ἡ γεωργία μας ἔχει συγχρονισθῆ. Αὐτὸ εἶναι ἐπιδίωξη καὶ τῆς Κυβέρνησης καὶ τῶν γεωργῶν μας γιὰ νὰ αὐξηθῆ ἡ παραγωγὴ καὶ τὸ εἰσόδημά μας. Θὰ πρέπει ὅμως νὰ συγχρονίσωμε καὶ τὸν Νόμον περὶ Μεταφορῶν τροποποιώντας τον μὲ βάση τὲς σημερινὲς συνθῆκες.

Προτείνω ὅπως παραπεμφθῆ τὸ θέμα στὲς Ἐπιτροπὲς Γεωργίας, Νομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν γιὰ νὰ μελετήσουν τὸν Νόμον περὶ Μεταφορῶν καὶ νὰ κάμουν

τὲς ἀπαραίτητες τροποποιήσεις τόσο γιὰ τὸ ζήτημα τῶν καρότσων ὅσο καὶ γιὰ τὰ αὐτοκίνητα «βάν» ποὺ χρησιμοποιοῦν οἱ γεωργοί.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν τώρα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν εἶναι νέον· ὡς ἀνεφέρθη ἤδη καὶ εἰς τὸ παρελθὸν πολλάκις τὸ Σῶμα τοῦτο ἀπετάθη πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ ὑπέδειξεν ὅτι ὑπάρχει λόγος τροποποιήσεως τῶν σχετικῶν Κανονισμῶν. Διότι πρόκειται περὶ Κανονισμῶν καὶ ὄχι περὶ οὐσιαστικῆς νομοθετικῆς διατάξεως.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ ὅλον τοῦτο θέμα ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς διότι εἶναι κατ' ἐξοχὴν νομικὸν θέμα, καὶ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς αὐτῆς παραστοῦν καὶ ἐκθέσουν τὰς ἀπόψεις των ὅλοι οἱ ἐνδιαφερόμενοι μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαίως καὶ ὁ εἰσηγητὴς κ. Χατζηχάρος.

Ἤθελα νὰ διαβεβαιώσω τὸν κ. Χατζηχάρον ὅτι οἱ γεωργοὶ δὲν εὑρίσκονται ὑπὸ δίωξιν οὔτε καὶ οἱ ἀστυνομικοὶ οἱ ὁποῖοι τοὺς καταγγέλλουν εἶναι ἄνθρωποι τοὺς ὁποίους θὰ πρέπει νὰ κατακρίνωμεν, διότι ἁπλῶς ἐκτελοῦν τὸ καθῆκον των. Ἐὰν δὲν κατήγγελλον τοὺς γεωργοὺς θὰ ἔπρεπεν ἡμεῖς νὰ καταγγείλωμεν τοὺς ἀστυνομικοὺς ὅτι δὲν ἐκτελοῦν τὸ καθῆκον των. Ἡ θεραπεία δὲν εἶναι αὐτή. Ἡ θεραπεία εἶναι νὰ τροποποιηθῇ ὁ Κανονισμός.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὑπάρχει ὅτι τὸ θέμα τὸ ὁποῖον συνεζητήθη κατόπιν εἰσηγήσεως τοῦ κ. Χατζηχάρου εἶναι ὑψίστης σημασίας δι' ὁλόκληρον τὸ κόσμον τῶν παραγωγῶν γεωργικῶν προϊόντων εἰς τὴν Κύπρον. Εἶναι θέμα ὅμως τὸ ὁποῖον ἔχει πολλὰς πτυχὰς καὶ κυρίως νομικὰς ἐπιπτώσεις. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον νομίζω πὼς εἶναι σκόπιμον νὰ μελετηθῇ τὸ θέμα αὐτὸ ἀπὸ τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν ἐν συνεργασίᾳ μὲ τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπάς, δηλαδὴ Ἐπιτροπὴν Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ Γεωργίας, καὶ τὸ δυνατὸν συντομώτερον—ἀφοῦ ἀκουσθοῦν καὶ οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἐν ἀνάγκῃ—νὰ ἑτοιμασθῇ ἡ ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὸ ζήτημα αὐτό. Ἐὰν δὲ αἱ Ἐπιτροπαὶ καταλήξουν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι χρειάζεται τροποποίησις τοῦ Νόμου, τότε νὰ ληφθοῦν ἀμέσως τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ νὰ διευκολυνθῇ ὁ ἀγροτικὸς κόσμος εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν γεωργικῶν του ἐργασιῶν. Τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον δὲν πρόκειται μόνον περὶ «τρόλλεϋς» ἀλλὰ πρόκειται καὶ περὶ ἀπαγορεύσεως μεταφορᾶς ἐργατῶν ἐπὶ ὀχημάτων τάξεως «Β», ὅπως ἀνέφερε καὶ ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης, τὰ ὁποῖα οὐδένα ἀπολύτως κατὰ τὴν γνώμην μου κίνδυνον μποροῦν νὰ ἀποτελοῦν ἐὰν μεταφέρουν τοὺς ἐργάτας, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον οἱ γεωργοί, οἱ καλλιεργηταί, εἶναι διατεθειμένοι νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς οἱονδήποτε ὅρον ἀναφορικῶς μὲ καθίσματα ἢ ἄλλα μέτρα ἀσφαλείας τὰ ὁποῖα ἤθελον τυχὸν ἐπιβληθῇ ὡς ὅροι εἰς τὰς σχετικὰς ἀδείας.

Τὸ ζήτημα εἶναι, ὅπως εἶπα καὶ προηγουμένως, ἐπεῖγον καί, ὅσον ἀφορᾷ τὰς Ἐπιτροπάς, οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχω ὅτι θὰ ἐπιληφθοῦν τοῦ θέματος καὶ θὰ παρουσιάσουν τὴν ἔκθεσίν των τὸ δυνατὸν συντομώτερον εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Διὰ νὰ ἐπισπευσθῇ τὸ ὅλον θέμα εἰσηγοῦμαι καὶ πάλιν ὅπως ἀποσταλῇ πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν, καὶ ὅπως οἱοσδήποτε ἐνδιαφερόμενος Βουλευτὴς προσέλθῃ καὶ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ἡ διαδικασία αὐτὴ εὑρίσκει συμφώνους ἀρκετοὺς συναδέλφους. Διότι δι' αὐτοῦ τοῦ τρόπου, πρῶτον, δὲν θὰ ἀποκλεισθῇ οἱοσδήποτε συνάδελφος, ὁ ὁποῖος θέλει νὰ διαφωτίσῃ τὴν Ἐπιτροπὴν καί, δεύτερον, θὰ συνεδριάσῃ ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ πολὺ πιὸ σύντομα ἀπὸ ὅτι θὰ μποροῦσαν νὰ συνεδριάσουν δύο ἢ καὶ τρεῖς Ἐπιτροπαὶ ταυτοχρόνως. Δι' αὐτὸ καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀποσταλῇ πρὸς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν καὶ οἱοσδήποτε ἐνδιαφερόμενος ἂς προσέλθῃ καὶ καταθέσῃ ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι ἡ εἰσήγησις τοῦ κ. Δημητριάδη πραγματικὰ θὰ ὑποβοηθήσῃ εἰς τὴν ταχυτέραν ἐξέτασιν τοῦ ὅλου θέματος χωρὶς νὰ παρεμποδίσῃ οἱονδήποτε συνάδελφον νὰ ἀκουσθῇ καὶ νὰ ἐκφράσῃ ἀπόψεις εἴτε ἐνώπιον τῆς Ἐπιτροπῆς, εἴτε ἐντὸς τῆς Βουλῆς εἴτε δι' εἰσηγήσεώς του πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις προτίθεμαι νὰ παραπέμψω τὸ θέμα εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπήν.

Ὑπάρχει ἔνστασις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Χαρίδημος Χατζηχάρος παραπέμπεται εἰς τὴν Νομικὴν Ἐπιτροπὴν μὲ τὴν ἐντολὴν ὅπως ἐξετάσῃ τοῦτο καὶ προσέλθῃ τὸ δυνατὸν συντομώτερον μὲ τὴν ἔκθεσίν της πρὸς τὴν Βουλὴν ἀναφορικῶς πρὸς τὸ τί δέον γενέσθαι μὲ τὸ φλέγον αὐτὸ ζήτημα.

Μὴ ὑπάρχοντος ἄλλου θέματος πρὸς συζήτησιν ὁρίζω τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ. μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

(2) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1967, καὶ

(7) Οἱ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἀρμοδιότητες ἑκάστης θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 6.05 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' αλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Ἄρνησις παροχῆς ἀδείας εἰς πραγματικοὺς γεωργοὺς ὅπως προβῶσιν εἰς φυτείας ἐσπεριδοειδῶν—Ἐπιδιόρθωσις τοῦ ἀσφαλτικοῦ ὁδοστρώματος τῆς ὁδοῦ Φρενάρου—Λιοπετρίου—Ξυλοφάγου κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Δασῶν Κανονισμῶν τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Καθηγητῶν τῶν Κοινοτικῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 4) τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις αὐτοῦ.

5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

6. Ἀγορεύσεων συνέχεια (Β. Λυσσαρίδης—Μ. Σαββίδης—Α. Γιάγκου—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Λ. Δημητριάδης) ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς διαθέσεως τῶν Κυπριακῶν ἐλαιοκομικῶν προϊόντων καὶ ἔγκρισις ψηφίσματος.

7. Ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χ. Χατζηχάρος—Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Λ. Δημητριάδης) ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νόμου περὶ Τροχαίας ἵνα μὴ διώκωνται κάτοχοι γεωργικῶν μηχανημάτων μεταφέροντες ἐπὶ τῶν συρομένων ἁμαξῶν τοὺς βοηθοὺς καὶ τὰ προϊόντα των.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 1ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.00 μ.μ.)

(Ἀρ. 36)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Μαΐου 1967.

«Ὅπως εἶναι γνωστὸ μετὰ τὲς ἐνέργειες τῆς Μ. Βρεττανίας νὰ γίνῃ μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Κοινῆς Ἀγορᾶς, τὴν Κυπριακὴ Κυβέρνηση ἀπασχολεῖ σοβαρῶς τὸ ὅλο πρόβλημα.

Δὲν νομίζει ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνηση καὶ εἰδικὰ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι ἐν ὄψει τῆς σοβαρότητας τοῦ ὅλου προβλήματος καὶ προτοῦ ληφθῆ ὁποιαδήποτε ἀπόφαση θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἀπασχολήσῃ κοινὰς συσκέψεις γιὰ ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων τόσο μεταξὺ ὀργανώσεων καὶ ἁρμοδίων Ὑπουργείων ὅσο καὶ Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ Βουλῆς»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 31ην Μαΐου 1967, τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 11ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη.

«Ἐντὸς τοῦ πλαισίου τοῦ προπαρασκευαστικοῦ προγράμματος τῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μορφῆς συνδέσεως τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν

Οἰκονομικὴν Κοινότητα, εἰς ἣν περίπτωσιν τὸ Ἡνωμένον Βασίλειον ἤθελεν ἐνταχθῆ εἰς αὐτήν, ἡ Κυβέρνησις ἐζήτησεν ἤδη τὰς ἀπόψεις τῶν διαφόρων ὀργανώσεων ἐπὶ τοῦ σοβαροῦ διὰ τὴν Κύπρον τούτου θέματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην Ἰουνίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως τοῦ ἐντίμου Ὑπουργοῦ Παιδείας εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν, δύναται μήπως ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Παιδείας νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία προοπτικὴ διαγράφεται ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου του εἰς τὴν προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν διαβιούντων ὁμογενῶν»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔληξεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1965.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1965».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Τζιρκώτης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς ἐπανειλημμένας συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας μεταξὺ τῆς 6ης Φεβρουαρίου 1967 καὶ τῆς 15ης Μαΐου 1967.

Κατὰ τὴν πρώτην συνεδρίασιν τῶν Ἐπιτροπῶν προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ὅστις ἀνέλυσε πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τοὺς σκοποὺς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου.

Εἰς ὅλας τὰς συνεδριάσεις παρίστατο καὶ Ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὅστις συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν μελέτην τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Εἰς μίαν τῶν συνεδριάσεων παρέστησαν, τῇ αἰτήσει των, καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Συνδέσμου Ἀσφαλιστῶν Κύπρου οἵτινες ἐπεξήγησαν καὶ προφορικῶς πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου ἀπόψεις τοῦ ἀσφαλιστικοῦ κόσμου τῆς νήσου ὡς αὗται διετυπώθησαν καὶ γραπτῶς εἰς τὸ ὑποβληθὲν ὑπόμνημά των.

Εἰς ἀριθμὸν συνεδριάσεων παρέστη ἐπίσης καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας.

Κύριος σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ρύθμισις καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς ἐπὶ τῶν ἀσφαλειῶν διεξαγομένης ἐργασίας ἐν Κύπρῳ. Τοιαύτη νομοθεσία ὑπάρχει εἰς πλείστας ὅσας ἀνεπτυγμένας καθὼς καὶ ὑπὸ ἀνάπτυξιν χώρας, ἡ δὲ μὴ ὕπαρξίς της ἐν Κύπρῳ ἔχει σοβαρὰς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου.

Ὡς ἐκ τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου, ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς ἐπληροφόρησε τὰς Ἐπιτροπὰς ὅτι ἐμελετήθησαν αἱ νομοθεσίαι πλείστων ὅσων χωρῶν, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ αἱ νομοθεσίαι τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἀγγλίας καὶ τοῦ Ἰσραήλ.

Ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἀπεστάλη ἐπίσης εἰς Ἀγγλίαν ἀνώτερος λειτουργὸς τοῦ Γραφείου τοῦ Ἐπισήμου Παραλήπτου καὶ Ἐφόρου ὅστις συνεζήτησε διεξοδικῶς τὰς προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου μετὰ τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τῆς Βρεττανικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐκπροσώπων τοῦ ἐκεῖ ἀσφαλιστικοῦ κόσμου.

Ἡ τοιαύτη σχολαστικότης ὡς πρὸς τὴν μελέτην τοῦ θέματος ἐθεωρήθη ἀναγκαία διότι διὰ πρώτην φορὰν εἰσάγεται ἐν Κύπρῳ νομοθεσία τοῦ εἴδους αὐτοῦ καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐθεωρήθη σκόπιμον ὅπως μελετηθῇ τὸ πρόβλημα ἀπὸ πάσης πλευρᾶς ἵνα μὴ δημιουργηθῇ κλῖμα φοβίας καὶ φυγὴ τῶν ξένων Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν, πρᾶγμα ὅπερ δὲν σκοπεῖται ὑπὸ τῆς παρούσης νομοθεσίας.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον ἐβασίσθη κυρίως ἐπὶ τῆς ἐν Ἀγγλίᾳ ἰσχυούσης νομοθεσίας, ἐλήφθησαν ὅμως ὑπ' ὄψιν καὶ αἱ νομοθεσίαι ἄλλων χωρῶν, ὡς τοῦ Ἰσραήλ, τῆς Κένυας καὶ τῆς Ἑλλάδος.

Τὸ παρὸν νομοσχέδιον, ὡς ἐδηλώθη πρὸς τὰς Ἐπιτροπάς, ἔχει σαφῶς Κυπριακὴν ὑφήν, ἥτις προῆλθε διὰ τῆς καταλλήλου διατυπώσεως τῶν διαφόρων πορισμάτων ἅτινα προέκυψαν ἐκ τῆς μελέτης τῶν τοιούτων νομοθεσιῶν καὶ ἀφοῦ ἐμελετήθησαν καὶ αἱ ἐν Κύπρῳ κρατοῦσαι συνθῆκαι.

Αἱ κυριώτεραι τῶν προνοιῶν τοῦ νομοσχεδίου ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

Τοῦτο περιέχει τοὺς ὁρισμοὺς τῶν διαφόρων ὅρων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ Νομοσχέδιον.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.—ΕΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΝ ΣΩΜΑ ΑΣΦΑΛΕΙΩΝ

Διὰ τῶν ἄρθρων τοῦ Μέρους τούτου γίνεται πρόνοια περὶ διορισμοῦ Ἐφόρου Ἀσφαλειῶν καὶ διὰ τὴν καθίδρυσιν Συμβουλευτικοῦ Σώματος. Τὸ τοιοῦτον Σῶμα ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν τοὐλάχιστον καὶ οὐχὶ πλέον τῶν πέντε μελῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τοὐλάχιστον δύο θὰ ὑποδεικνύωνται ὑπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ Ἀσφαλιστικῶν Συνδέσμων.

Τὸ ἐν λόγῳ Συμβουλευτικὸν Σῶμα κέκτηται τὰς ἀκολούθους, μεταξὺ ἄλλων, ἁρμοδιότητας :

(α) Συμβουλεύει τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ τῆς καλυτέρας ἐφαρμογῆς τοῦ νόμου καὶ τῶν δυνάμει τούτου γενομένων Κανονισμῶν· καὶ

(β) διαχειρίζεται καὶ ἔχει ὑπὸ τὸν ἔλεγχον αὐτοῦ τὸ ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 55 ἱδρυθησόμενον Ταμεῖον Ἀσφαλιστῶν Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων, σκοπὸς τοῦ ὁποίου εἶναι νὰ ἱκανοποιῇ ἀπαιτήσεις αἵτινες ἀπορρέουσιν ἐκ κινδύνων ὑπὲρ τρίτου οἱ ὁποῖοι ἀπαιτεῖται ὅπως καλύπτωνται ὑπὸ τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως τῆς προβλεπομένης ὑπὸ τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἀσφάλειαι ὑπὲρ τρίτου) Νόμου καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν καλυφθῇ ἢ ἔχουν καλυφθῇ ὑπὸ ἀτελοῦς ἀσφαλείας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.—ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Εἰς τὸ Τρίτον Μέρος ἐκτίθενται οἱ περιορισμοὶ οἵτινες ἐπιβάλλονται ἢ οἵτινες δυνατὸν νὰ ἐπιβληθοῦν διὰ Κανονισμῶν ἢ δι' ἐκδόσεως ἀδειῶν ἀναφορικῶς μὲ τὴν ἄσκησιν τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐπιχειρήσεων ἐν Κύπρῳ.

Τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Μέρους τούτου προβλέπει, μεταξὺ ἄλλων, περὶ τῶν ἐλαχίστων προϋποθέσεων ἐν σχέσει μὲ τὴν ἄσκησιν ἀσφαλιστικῆς τινος ἐπιχειρήσεως, ἤτοι προνοεῖ ὅτι ἀπαγορεύεται ἡ ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως οἱουδήποτε κλάδου ὅστις καθορίζεται εἰς τὸ ἄρθρον 3 τοῦ Νομοσχεδίου, ἐκτὸς ἐὰν ἡ τοιαύτη ἐπιχείρησις κέκτηται ἄδειαν ἥτις παρεχωρήθη εἰς αὐτὴν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8.

Τὸ τοιοῦτον ἄρθρον 8 προβλέπει ὅτι ἡ τοιαύτη ἄδεια ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἐφ' ὅσον οὗτος ἱκανοποιηθῇ ὅτι ἡ ὑποβαλοῦσα τὴν αἴτησιν ἑταιρεία—

(α) κέκτηται καταβεβλημένον μετοχικὸν κεφάλαιον ἑκατὸν τοὐλάχιστον χιλιάδων λιρῶν·

(β) τὸ περιθώριον φερεγγυότητος τῆς ἑταιρείας δὲν εἶναι τοιοῦτον ὥστε ἡ ἑταιρεία νὰ θεωρεῖται ἀνίκανος νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς ὀφειλὰς αὐτῆς·

(γ) ὁ κλάδος ἀσφαλειῶν εἰς ὃν ἀφορᾷ ἡ αἴτησις θὰ ἀσκῆται ὑπὸ τῆς ἑταιρείας συμφώνως πρὸς ὑγιεῖς ἀσφαλιστικὰς ἀρχάς· καὶ

(δ) ἡ ἐπωνυμία τῆς ἑταιρείας δὲν εἶναι ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς ἐπωνυμίας ἑτέρας ἑταιρείας ἥτις ἔτυχεν ἤδη ἀδείας δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου ἢ μετὰ τῆς ἐπωνυμίας ἑταιρείας ἥτις νομίμως ἤσκει ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ κατὰ τὸν χρόνον ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, ἐκτὸς ἐὰν εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις ἡ ἤδη φέρουσα τὴν ἐπωνυμίαν ἑταιρεία εἶναι ὑπὸ διάλυσιν ἢ πρόκειται νὰ διαλυθῇ ἢ ἔπαυσεν ἢ πρόκειται νὰ παύσῃ τὴν ἄσκησιν ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ, συναινεῖ δὲ ὅπως παραχωρηθῇ τῇ αἰτητρίᾳ ἑταιρείᾳ ἄδεια ὑπὸ τὴν ὡς εἴρηται ἐπωνυμίαν.

Εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον γίνεται ἐπίσης πρόνοια ὅπως ὁ Ἔφορος, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, καὶ ἐν τῇ ἐνασκήσει τῆς διακριτικῆς αὐτοῦ ἐξουσίας, μὴ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων—

(α) τῆς παραγράφου (α) ἀνωτέρω ἐφ' ὅσον ἡ ἑταιρεία ἀμέσως πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ προτεινομένου νόμου ἤσκει ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τὸν κλάδον ἀσφαλειῶν εἰς ὃν ἀφορᾷ ἡ γενομένη αἴτησις·

(β) τῆς παραγράφου (β) ἀνωτέρω ἐφ' ὅσον ἤθελεν οὗτος ἱκανοποιηθῇ ἐκ στοιχείων παρασχεθέντων αὐτῷ ὑπὸ τῆς αἰτητρίας ἑταιρείας ὅτι ἡ ἑταιρεία εἶναι ἄλλως φερέγγυος, ἐν περιπτώσει δὲ ἑταιρείας ἧς ἡ ἕδρα κεῖται εἰς ἑτέραν χώραν ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας ὅτι ἡ τοιαύτη ἑταιρεία συνάδει πρὸς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς νόμους τῆς ὡς εἴρηται χώρας.

Τὸ ἄρθρον 10 προνοεῖ ὅτι ὁ Ἔφορος δι' ἠτιολογημένης ἐγγράφου αὐτοῦ γνωστοποιήσεως πληροφορεῖ ὅτι προτίθεται νὰ προβῇ εἰς ἀκύρωσιν τῆς παρασχεθείσης αὐτῇ ἀδείας, ἐὰν καθ' οἱονδήποτε χρόνον οὗτος ἤθελεν ἱκανοποιηθῇ ὅτι

ἡ ἐν λόγῳ ἑταιρεία δὲν συνεμορφώθη πρὸς οἱανδήποτε τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου ἢ τοῦ ἀσφαλιστικοῦ δικαίου τῆς χώρας ὑφ' οὗ διέπεται ἡ ὡς εἴρηται ἑταιρεία.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 11 παρέχεται ἐπίσης ἐξουσία πρὸς τὸν "Εφορον ὅπως προβαίνῃ εἰς ἀκύρωσιν παρασχεθείσης ἀδείας :

(α) ἐὰν ἤρξατο ἡ διαδικασία διαλύσεως τῆς ἀδειούχου ἑταιρείας· ἢ

(β) ἐὰν ἱκανοποιηθῇ ὅτι ἡ ἀδειοῦχος ἑταιρεία ἔπαυσεν ἀσκοῦσα ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ· ἢ

(γ) τῇ αἰτήσει τῆς ἀδειούχου ἑταιρείας, τοῦ ἐκκαθαριστοῦ, ἐπιτρόπου (trustee) ἢ τοῦ ὑπὸ δικαστηρίου διορισθέντος διευθυντοῦ, καθ' ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν συγκεκριμένον κλάδον ἢ κλάδους ἀσφαλίσεως εἰς οὓς ἀφορᾷ ἡ γενομένη αἴτησις.

Τὸ ἄρθρον 12 προνοεῖ περὶ τῆς ὑποβολῆς ἐφέσεως ὑπὸ οἱουδήποτε προσώπου οὗτινος τὰ νόμιμα συμφέροντα παραβλάπτονται ἀπὸ τὴν ἀπόρριψιν ἢ ἀκύρωσιν τῆς ἀδείας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.—ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΤΟΠΟΘΕΤΗΣΙΣ

(Α) Τὸ Τέταρτον Μέρος προνοεῖ διὰ τοῦ ἐπαναριθμηθέντος ἄρθρου 15 ὅτι πᾶσα ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία διεξάγουσα ἀσφαλιστικὴν ἐργασίαν ἐν Κύπρῳ ὀφείλει νὰ καταθέσῃ καὶ διατηρῇ κατατεθειμένα παρὰ τῇ Κεντρικῇ Τραπέζῃ εἴτε τοῖς μετρητοῖς εἴτε εἰς ἐγκεκριμένα χρεώγραφα ἓν ἢ πλείονα τῶν ἀκολούθων ποσῶν ἀναλόγως τοῦ κλάδου ἢ κλάδων ἀσφαλίσεων τῶν ἀσκουμένων ὑπὸ τῆς ἑταιρείας :

(ι) ποσὸν ἐκ £10.000 διὰ μακροπροθέσμους ἐργασίας καὶ ποσὸν ἐκ £10.000 διὰ τὴν διεξαγωγὴν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν ἀφορωσῶν εἰς μηχανοκίνητα ὀχήματα·

(ιι) ποσὸν ἐκ £10.000 δι' οἱανδήποτε ἄλλης φύσεως ἀσφαλιστικὴν ἐργασίαν.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω τὸ ἀνώτατον ὅριον ποσοῦ τὸ ὁποῖον δέον νὰ εἶναι κατατεθειμένον ἀνέρχεται εἰς £30.000. Ἡ ἐν λόγῳ πρόνοια ἀφορᾷ ὅλας τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας, ἐπιτοπίους καὶ ξένας, καὶ κατὰ συνέπειαν οὐδεμία διάκρισις γίνεται εἰς βάρος τῶν ξένων ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν.

(Β) Διὰ τοῦ νέου ἄρθρου 18 ὑποχρεοῦνται τόσον αἱ ἐπιτόπιοι ὅσον καὶ αἱ ξέναι ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ὅπως διατηροῦν κατατεθειμένα εἰς «ἐγκεκριμένας ἐπενδύσεις» περιουσιακὰ στοιχεῖα ἀξίας ἴσης τοὐλάχιστον πρὸς—

(ι) τὸ ποσὸν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἔναντι κατόχων ἐγχωρίων ἀσφαλιστηρίων κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν καθόσον ἀφορᾷ εἰς ἀπαιτήσεις αἵτινες ἔχουσι λήξει, ἀφαιρουμένου τοῦ ποσοῦ τῶν πληρωμῶν αἵτινες ἐγένοντο ἤδη ἀναφορικῶς πρὸς τοιαύτης φύσεως ἀπαιτήσεις· καὶ

(ιι) τὸ ποσὸν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῶν ἔναντι κατόχων ἐγχωρίων ἀσφαλιστηρίων κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν καθόσον ἀφορᾷ εἰς ἀπαιτήσεις αἵτινες δὲν ἔχουσι εἰσέτι λήξει ὡς αὗται ἤθελον καθορισθῇ ὑπό τινος ἀναλογιστοῦ· καὶ

(ιιι) ποσὸν ἴσον πρὸς ἑξήκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῶν ἐτησίων ἐξ ἀσφαλίστρων ἀκαθαρίστων ἐσόδων ἀφαιρουμένων τῶν εἰς ἀντασφάλισιν καταβαλλομένων ἀσφαλίστρων πρὸς ἑταιρείας αἵτινες κατέχουσιν ἄδειαν ἀσκήσεως ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ ἀναφορικῶς πρὸς οἱονδήποτε ἕτερον κλάδον ἀσφαλίσεως πλὴν τῶν κλάδων μακροπρο-

θέσμων ἐργασιῶν, θαλάσσης, ἀέρος καὶ μεταφορῶν· ἐν τῇ περιπτώσει τῶν κλάδων θαλάσσης, ἀέρος καὶ μεταφορῶν, τὸ ὡς ἄνω ποσὸν θὰ εἶναι ἴσον πρὸς τὰ τεσσαράκοντα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν τῶν τοιούτων ἐξ ἀσφαλίστρων ἐσόδων.

Αἱ καταθέσεις αἵτινες διενεργοῦνται δυνάμει τῆς παραγράφου (Α) ἀνωτέρω θεωροῦνται ὅτι ἀποτελοῦσιν μέρος τῆς ἐπενδύσεως ταύτης.

Ὁ Ὑπουργὸς κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως καθορίζῃ τὸ ποσὸν παντὸς εἴδους ἐγκεκριμένων χρεωγράφων καὶ μετρητῶν διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παραγράφου (Α) ὡς καὶ τὸ ποσὸν παντὸς εἴδους ἐγκεκριμένων ἐπενδύσεων διὰ τοὺς σκοποὺς τῆς παραγράφου (Β) ἀνωτέρω.

Ἡ ἐξουσία αὕτη ἀποσκοπεῖ εἰς τὴν εἰσαγωγὴν νέου ὀργάνου ἀσκήσεως οἰκονομικῆς πολιτικῆς τὸ ὁποῖον θὰ χρησιμοποιῆται λαμβανομένων δεόντως ὑπ' ὄψιν τῶν συνθηκῶν καὶ ἀναγκῶν τῆς οἰκονομίας.

Τὸ ἄρθρον 20 τοῦ ἰδίου Μέρους προνοεῖ περὶ τῶν προσώπων ἅτινα δὲν δικαιοῦνται εἰς παραχώρησιν δανείων ἢ προσωρινῶν παροχῶν ὑπὸ ἀσφαλιστικῆς τινος ἑταιρείας, ἐξαιρουμένων βεβαίως τῶν δανείων ἐπὶ ἀσφαλειῶν ζωῆς ἐκδιδομένων ὑπὸ τῆς ἑταιρείας ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῆς ἀξίας τῆς ἐξαγορᾶς των.

Τὰ ἐν λόγῳ πρόσωπα εἶναι τὰ οἱαδήποτε μέλη τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, ὁ διευθυντής, ὁ διευθύνων ἀντιπρόσωπος, ὁ ἀναλογιστής, ὁ ἐλεγκτής, ὁ ὑπάλληλος ἢ συνεταῖρος τῆς ἑταιρείας, ἢ οἱοσδήποτε γονεύς, σύζυγος, υἱός, θυγάτηρ, ἀδελφὸς ἢ ἀδελφὴ τῶν ὡς ἄνω, ἢ οἱαδήποτε ἑτέρα ἑταιρεία ἢ οἶκος εἰς ὃν οἱοσδήποτε τῶν ἐν λόγῳ προσώπων κατέχει θέσιν μέλους διοικητικοῦ συμβουλίου, διευθυντοῦ, διευθύνοντος ἀντιπροσώπου, ἀναλογιστοῦ, ὑπαλλήλου ἢ συνεταίρου.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟΝ.—ΛΟΓΙΣΤΙΚΑΙ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑΙ ΠΡΟΝΟΙΑΙ

(Α) Τὸ ἄρθρον 22 τοῦ Μέρους τούτου προνοεῖ ὅτι ὁσάκις ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ὑποκειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου ἀσκῇ, ὁμοῦ μεθ' ἑτέρων ἐργασιῶν, ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν ἑνὸς μόνον ἐκ τῶν ἀκολούθων κλάδων, ἤτοι τοῦ κλάδου ζωῆς, βιομηχανικοῦ κλάδου ζωῆς, κλάδου ἐπενδύσεως ὁμολόγων, ἀποσβέσεως ἀποθέματος ὡς καὶ κλάδου ἐργατικῶν ἀποζημιώσεων ἢ ἀσκῇ ὁμοῦ μεθ' ἑτέρων ἐργασιῶν ἢ μή, ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν δύο ἢ πλειόνων ἐκ τῶν εἰρημένων κλάδων, αἱ εἰσπράξεις τοῦ τοιούτου κλάδου ἤ, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, ἑκάστου τῶν τοιούτων κλάδων, καταχωροῦνται εἰς ἰδιαίτερον λογαριασμὸν καὶ μεταφέρονται πρὸς σχηματισμὸν χωριστοῦ ἀσφαλιστικοῦ ἀποθέματος.

Τὸ ἀπόθεμα εἰδικοῦ τινος κλάδου—

(ι) συνιστᾶ ἀσφάλειαν ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον τῶν κατόχων ἀσφαλιστηρίων τοῦ κλάδου τούτου·

(ιι) δὲν ἐπηρεάζεται ἐκ συμβάσεων τῆς ἑταιρείας αἵτινες δὲν θὰ ἐπηρέαζον τὸ ἐν λόγῳ ἀπόθεμα ἐὰν αἱ ἐργασίαι τῆς ἑταιρείας περιωρίζοντο εἰς τὸν ἐν λόγῳ κλάδον·

(ιιι) οὐδόλως χρησιμοποιεῖται δι' οἱονδήποτε ἕτερον σκοπὸν πλὴν τῶν σκοπῶν τοῦ εἰς ὃν ἀφορᾶ κλάδου ἀσφαλειῶν.

(Β) Τὸ ἄρθρον 23 τοῦ ἰδίου Μέρους προνοεῖ περὶ τῶν ἐτησίων λογαριασμῶν καὶ τῶν ἰσολογισμῶν τοὺς ὁποίους ἑκάστη ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία, ὑποκειμένη εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, ὀφείλει νὰ ἑτοιμάζῃ ἅμα τῇ λήξει τοῦ οἰκονομικοῦ ἔτους.

(Γ) Τὸ ἄρθρον 24 προνοεῖ περὶ περιοδικῆς ἐξετάσεως ὡρισμένων ἑταιρειῶν ὑπὸ ἀναλογιστοῦ. Ἡ τοιαύτη περιοδικὴ ἐξέτασις, ἥτις εἶναι ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας αἵτινες ἀσκοῦν κλάδον μακροπροθέσμων ἐργα-

σιῶν, δέον νὰ διεξάγηται παρά τινος ἀναλογιστοῦ ἅπαξ τοὐλάχιστον κατὰ πενταετίαν, σκοπὸν ἔχει δὲ τὴν ἐκτίμησιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τῆς ἐν λόγῳ ἑταιρείας ὡς καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν ὑποχρεώσεων αὐτῆς.

(Δ) Εἰς τὸ Μέρος τοῦτο γίνεται ἐπίσης πρόνοια διὰ τοῦ ἄρθρου 30 ὅπως ἕκαστος ἀλλοδαπὸς ἀσφαλιστὴς τηρῇ—

(ι) κατάστασιν πάντων τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντων ἐγχωρίων ἀσφαλιστηρίων, δεικνύουσαν τὰ δυνάμει τοιούτων ἀσφαλιστηρίων δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις·

(ιι) κατάστασιν ἁπάντων τῶν εἰσπραχθέντων ἀσφαλίστρων ἀναφορικῶς πρὸς ἅπαντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντα ἐγχώρια ἀσφαλιστήρια·

(ιιι) ἔγγραφα ἀποδεικτικὰ στοιχεῖα περὶ τὰ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ περιουσιακὰ αὐτοῦ στοιχεῖα.

(ιν) τοιαύτας ἑτέρας καταστάσεις ὡς ἤθελεν ἑκάστοτε καθορισθῇ.

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟΝ—ΣΥΓΧΩΝΕΥΣΙΣ—ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΙΣ

Τὸ Μέρος τοῦτο τοῦ Νόμου προνοεῖ περὶ τῆς διαδικασίας τῆς ἀκολουθητέας—

(ι) κατὰ τὴν συγχώνευσιν δύο ἢ πλειόνων ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν καὶ ὅταν οἱαδήποτε τούτων ἐνασκῇ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ κλάδον μακροπροθέσμων ἐργασιῶν ἢ τινα κλάδον ἐργατικῶν ἀποζημιώσεων· καὶ

(ιι) κατὰ τὴν μεταβίβασιν οἱουδήποτε κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν ἢ κλάδου ἐργατικῶν ἀποζημιώσεων ἀνειλημμένων ἐντὸς τῆς Δημοκρατίας ὑπό τινος ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας, ὑποκειμένης εἰς τὰς διατάξεις τοῦ νόμου, εἰς ἑτέραν τοιαύτην ἑταιρείαν.

ΜΕΡΟΣ ΕΒΔΟΜΟΝ—ΧΡΕΩΚΟΠΙΑ—ΔΙΑΛΥΣΙΣ

Τὸ Ἕβδομον Μέρος προνοεῖ περὶ τοῦ περιθωρίου φερεγγυότητος τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ὡς καὶ τὰ τῆς διαδικασίας εἰς περιπτώσεις χρεωκοπίας ἢ διαλύσεως τῶν τοιούτων ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν.

Ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία λογίζεται ὡς κατέχουσα τὸ ἀπαιτούμενον περιθώριον φερεγγυότητος διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ νόμου ἢ τοῦ ἄρθρου 211 τοῦ περὶ Ἑταιρειῶν Νόμου (Κεφ. 113) (ὅπερ παρέχει τῷ δικαστηρίῳ ἐξουσίαν πρὸς διάλυσιν ἑταιρείας μὴ δυναμένης νὰ ἐξοφλήσῃ τὰς ὀφειλὰς αὐτῆς) ἐὰν—

(α) ἐν τῇ περιπτώσει ἑταιρείας ἀσκούσης ἀσφαλίσεις γενικοῦ κλάδου μόνον ἡ ἀξία τοῦ ἐνεργητικοῦ ὑπερβαίνῃ τὸ παθητικὸν αὐτῆς κατὰ πεντήκοντα χιλιάδας λιρῶν ἢ τὸ ἓν δέκατον τῶν γενικῶν ἐξ ἀσφαλίστρων ἐσόδων τῆς ἑταιρείας κατὰ τὸ ἀμέσως προηγούμενον οἰκονομικὸν ἔτος αὐτῆς·

(β) ἐν τῇ περιπτώσει ἑταιρείας ἀσκούσης μόνον ἀσφαλίσεις τοῦ κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν αἱ ὑποχρεώσεις αὐτῆς δυνάμει μὴ ληξάντων ἀσφαλιστηρίων ζωῆς, βιομηχανικοῦ κλάδου ζωῆς, κλάδου ἐπενδύσεως ὁμολόγων ἢ κλάδου ἀποσβέσεως ἀποθέματος δὲν ὑπερβαίνουσι τὰ ποσὰ τῶν ἀποθεμάτων διὰ τοὺς τοιούτους κλάδους·

(γ) ἐν τῇ περιπτώσει ἑταιρείας ἀσκούσης ἀσφαλίσεις τόσον τοῦ γενικοῦ κλάδου ὅσον καὶ τοῦ κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν ἀναλόγως ὡς εἰς τὰς ἀναφερθείσας ἀνωτέρω περιπτώσεις.

ΜΕΡΟΣ ΟΓΔΟΟΝ.—ΕΙΔΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΦΟΡΩΣΑΙ ΕΙΣ ΩΡΙΣΜΕΝΑΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Τὸ Μέρος τοῦτο περιέχει εἰδικὰς διατάξεις αἵτινες ἐφαρμόζονται εἰς ὡρισμένας ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας. Τοιαῦται Εἰδικαὶ Διατάξεις εἶναι, μεταξὺ

ἄλλων, αἱ τοῦ ἄρθρου 40. Τὸ ἄρθρον τοῦτο προνοεῖ ὅτι ὁσάκις, τῇ αἰτήσει ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας ἀσκούσης γενικὸν κλάδον ἀσφαλειῶν, ὁ Ὑπουργὸς ἱκανοποιεῖται ὅτι αὕτη εἶναι ἠγγυημένη παρ' ἑτέρας ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας, οὗτος δύναται, διὰ διατάγματος αὐτοῦ, νὰ ἐξαιρέσῃ τὴν ἐν λόγῳ ἑταιρείαν τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 33 τὸ ὁποῖον προνοεῖ περὶ τοῦ περιθωρίου φερεγγυότητος τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν.

Τὸ ἴδιον ἄρθρον προνοεῖ ἐπίσης ὅτι ὁ ἐγγυητὴς δέον ὅπως εἶναι—

(α) νομικὸν πρόσωπον ἔχον καταβεβλημένον μετοχικὸν κεφάλαιον ἑκατὸν τοὐλάχιστον χιλιάδων λιρῶν, καὶ οὗτινος τὸ ἐνεργητικὸν ἔχει ἀξίαν ὑπερβαίνουσαν τὸ παθητικὸν αὐτοῦ· ἢ

(β) ἀσφαλιστὴς μὴ ὑποκείμενος εἰς τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 3 τοῦ νόμου· ἢ

(γ) ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ἥτις τυχοῦσα ἐγγυήσεως παρ' ἑτέρας ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας ἐπέτυχε τὴν ἔκδοσιν διατάγματος δυνάμει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου.

ΜΕΡΟΣ ΕΝΑΤΟΝ.—ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΚΑΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Εἰς τὸ ἄρθρον 44 τοῦ Μέρους τούτου ἐμπεριέχεται πρόνοια ὅτι ὁσάκις ἐν οἱαδήποτε διαφημίσει, ἀγγελίᾳ ἢ ἑτέρῳ ἐπισήμῳ ἐντύπῳ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας ἀναφέρεται τὸ ποσὸν τοῦ ἐγκεκριμένου κεφαλαίου τῆς ἑταιρείας, δέον ὅπως ἐν τῇ αὐτῇ δημοσιεύσει ἀναφέρεται ὡσαύτως καὶ τὸ ποσὸν τοῦ ἐκδιδομένου καὶ καταβεβλημένου κεφαλαίου τῆς ἑταιρείας.

Τὸ ἄρθρον 45 προνοεῖ ὅτι οἱονδήποτε χρηματικὸν ποσὸν τὸ ὁποῖον ἐμπεριέχεται εἰς οἱονδήποτε ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον δέον ὅπως εἶναι ἐκπεφρασμένον εἰς τὸ νόμισμα τῆς Δημοκρατίας ἐκτὸς ἐὰν ρητῶς οἱ συμβαλλόμενοι συμφωνήσωσιν ἄλλως πως.

Τὸ ἄρθρον 46 προβλέπει ὅτι οὐδεὶς δύναται νὰ ἐνεργῇ ὡς ἀντιπρόσωπος ἀσφαλειῶν, μεσίτης ἢ ἀντιπρόσωπος μεσιτῶν ἐκτὸς ἐὰν εἶναι ἐγγεγραμμένος δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Τὸ ἄρθρον τοῦτο περιέχει ἐπίσης πρόβλεψιν περὶ τῶν ἀντιπροσώπων ἀσφαλειῶν, μεσιτῶν ἢ ἀντιπροσώπων μεσιτῶν ἐφ' ὧν δὲν ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου.

Τὸ ἄρθρον 47 προβλέπει περὶ τῆς διαδικασίας ἐγγραφῆς καὶ ἀκυρώσεως ἐγγραφῆς ἀντιπροσώπων ἀσφαλειῶν, μεσιτῶν καὶ ἀντιπροσώπων μεσιτῶν.

Ἄλλον βασικὸν ἄρθρον τοῦ Μέρους τούτου εἶναι τὸ ἄρθρον 51 τὸ ὁποῖον προνοεῖ περὶ τῶν ἐπιβαλλομένων ποινῶν ἐπὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν αἵτινες παραλείπουν νὰ συμμορφωθοῦν πρὸς οἱανδήποτε τῶν διατάξεων τοῦ Νόμου.

Ἕτερον βασικὸν ἄρθρον εἶναι τὸ ἄρθρον 55 τὸ ὁποῖον παρέχει ἐξουσίαν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅπως, ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο ἀναγκαῖον καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, λάβῃ πᾶν μέτρον διὰ τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Ἀσφαλιστῶν Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων. Τὸ τοιοῦτον Ταμεῖον, ὡς ἀνεφέρθη καὶ προηγουμένως, θὰ τελῇ ὑπὸ τὴν διοίκησιν καὶ ἔλεγχον τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος Ἀσφαλειῶν. Σκοπὸς τούτου εἶναι ἡ ἱκανοποίησις ἀπαιτήσεων αἵτινες ἀπορρέουσιν ἐκ κινδύνων ὑπὲρ τρίτου ὡς οὗτοι ἀπαιτεῖται νὰ καλύπτωνται ὑπὸ ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἀσφάλειαι ὑπὲρ Τρίτου) Νόμου καὶ οἱ ὁποῖοι δὲν καλύπτονται ἢ καλύπτονται ὑπὸ ἀτελοῦς ἀσφαλείας.

Εἰς τὸ Ταμεῖον τοῦτο θὰ καταβάλλουν τὰς καθωρισμένας ὑπὸ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος Ἀσφαλειῶν εἰσφορὰς ὅλαι αἱ ἑταιρεῖαι αἵτινες κατέχουν ἄδειαν ἀσκήσεως ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως τοῦ κλάδου μακροπροθέσμων ἐργασιῶν.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον νομοσχέδιον καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως τῆς Δημοκρατίας προέβησαν εἰς τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τούτου.

Αἱ κυριώτεραι τῶν τοιούτων τροποποιήσεων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

1. Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 7 ἐτροποποιήθη ὡς ἀκολούθως :

«Οὐδεμία ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως ἄνευ ἀδείας. Δεύτερος Πίναξ.

7.(1) Ἐπιφυλαττομένων τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (3) τοῦ ἄρθρου 3 διατάξεων ὡς καὶ τῶν ἐν τῷ Δευτέρῳ Πίνακι τοιούτων, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ—

(α) ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως οἱουδήποτε τῶν ἐν ἐδαφίῳ (1) τοῦ ἄρθρου 3 καθοριζομένων κλάδων εἰμὴ ὑπὸ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας λειτουργούσης δυνάμει καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ἀδείας παρασχεθείσης αὐτῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 διά τινα κλάδον ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως·

(β) ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως κλάδου ζωῆς ἢ βιομηχανικοῦ κλάδου ζωῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἱασδήποτε διευθετήσεις ἀποσκοπούσας ἢ ἐχούσας ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παροχὴν διευκολύνσεων εἰς τὸν κάτοχον ἀσφαλιστηρίου, ὡς δικαιοῦχον δυνάμει τράστ (trust) εἰς κέρδη ἢ εἰσοδήματα προερχόμενα ἐκ τῆς κτήσεως κατοχῆς, διαχειρίσεως ἢ διαθέσεως χρεωγράφων οἱασδήποτε φύσεως ἢ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἰδιοκτησίας ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ταύτης, χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπὸ τὰς καθωρισμένας προϋποθέσεις, δυνάμει Κανονισμῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἔκδοσιν, τροποποίησιν ἢ ἀκύρωσιν ἀδείας ἐφαρμόζονται, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, καὶ εἰς οἱανδήποτε ἄδειαν χορηγουμένην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παρούσης παραγράφου».

Σκοπὸς τῆς ὡς ἄνω τροποποιήσεως τοῦ ἐδαφίου (1) εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν ἑταιρειῶν ἐκείνων αἵτινες ἀσκοῦν ἀσφαλιστικὰς ἐπιχειρήσεις κλάδου ζωῆς ἢ βιομηχανικοῦ κλάδου ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἱασδήποτε διευθετήσεις ἀποσκοπούσας ἢ ἐχούσας ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παροχὴν διευκολύνσεων εἰς τὸν κάτοχον ἀσφαλιστηρίου ὡς δικαιοῦχον δυνάμει τράστ (trust) εἰς κέρδη ἢ εἰσοδήματα προερχόμενα ἐκ τῆς κτήσεως κατοχῆς, διαχειρίσεως ἢ διαθέσεως χρεωγράφων οἱασδήποτε φύσεως ἢ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἰδιοκτησίας.

Ὁ τοιοῦτος ἔλεγχος ἐθεωρήθη ἀναγκαῖος διότι αἱ τοιαύτης φύσεως ἀσφαλιστικαὶ ἐπιχειρήσεις ἀποτελοῦν νέον εἶδος ἀσφαλίσεων εἰς τὴν Κύπρον.

Εἰς τὸ ἐδάφιον (5) τοῦ ἰδίου ἄρθρου, ἐγένετο τροποποίησις εἰς τρόπον ὥστε νὰ αὐξηθῇ τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἀπαιτεῖται ὅπως καταβληθῇ ὑπό τινος ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας πρὶν ἢ κάμῃ ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς ἀπὸ πεντήκοντα εἰς ἑκατὸν χιλιάδας λιρῶν, διότι τὸ ποσὸν τοῦτο ἐθεωρήθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν μικρὸν πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ἀσφαλιζομένων.

Ἡ ἰδία τροποποίησις ἐγένετο καὶ εἰς τὰ ἄλλα ἄρθρα τοῦ Νομοσχεδίου ὅπου τὸ ποσὸν τοῦτο ἀπαντᾶται.

2. Αἱ δύο Ἐπιτροπαί, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, προσέθεσαν νέον ἄρθρον 14 εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ Τετάρτου Μέρους τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅτι ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα δύναται νὰ ἐνεργῇ ὡς οἰκονομικὸς πράκτωρ, ἐπίτροπος (trustee), θεματοφύλαξ καὶ τραπεζίτης τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν βάσει ὅρων οἵτινες ἤθελον καθορισθῆ ὑπ' αὐτῆς.

Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα ἐνεργεῖ ὡς οἰκονομικὸς πράκτωρ, ἐπίτροπος, θεματοφύλαξ καὶ τραπεζίτης.

14. Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα δύναται, διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Νόμου, νὰ ἐνεργῇ ὡς οἰκονομικὸς πράκτωρ, ἐπίτροπος (trustee), θεματοφύλαξ καὶ τραπεζίτης τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, βάσει ὅρων οἵτινες ἤθελον καθορισθῆ ὑπ' αὐτῆς».

Ἡ τοιαύτη προσθήκη τοῦ νέου ἄρθρου 14 ἐθεωρήθη ἀναγκαία διὰ νὰ διευκρινισθῇ ὅτι παρὰ τὰς περὶ τοῦ ἀντιθέτου διατάξεις τοῦ περὶ τῆς Κεντρικῆς Τραπέζης τῆς Κύπρου Νόμου, 48 τοῦ 1963, ἡ ἐν λόγῳ Τράπεζα δύναται νὰ ἀποδέχεται καταθέσεις χρημάτων ἢ χρεωγράφων ἐκ μέρους τῶν Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν.

Τὰ ὑφιστάμενα ἄρθρα 14 ἕως 61 ἐπανηριθμίσθησαν ὡς 15 ἕως 62.

3. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐτροποποίησαν τὸ ἄρθρον 20 εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτρέπηται ἡ παραχώρησις δανείων πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς ὁποίους ἤθελεν ἐγκρίνει ὁ Ὑπουργός.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀντικατέστησαν τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ ἄρθρου τούτου διὰ τῆς ἀκολούθου :

«Νοεῖται ὅτι οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι ἄρθρῳ διαλαμβανομένων τυγχάνει ἐφαρμογῆς ἐπὶ δανείων γενομένων ὑπὸ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας—

(α) εἷς τινα τράπεζαν,

(β) εἷς τινα ὑπάλληλον τῆς ἑταιρείας δι' οἱονδήποτε σκοπὸν ἤθελεν ἐγκρίνει ὁ Ὑπουργός».

Ταυτοχρόνως ἀπεφασίσθη ὅπως τὰ τοιαύτης φύσεως παραχωρούμενα πρὸς τοὺς ὑπαλλήλους δάνεια μὴ λογίζωνται εἰς τὴν ἀξίαν τοῦ ἐνεργητικοῦ τῆς παραχωρούσης ταῦτα ἑταιρείας πρὸς τὸν σκοπὸν ὑπολογισμοῦ τοῦ περιθωρίου φερεγγυότητος.

Πρὸς τοῦτο αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ προέβησαν εἰς τροποποίησιν τοῦ ἄρθρου 33 διὰ τῆς ἐν αὐτῷ προσθήκης τῆς ἀκολούθου παραγράφου (α) εἰς τὸ ἐδάφιον (3) τῶν ὑφισταμένων παραγράφων (α), (β), (γ) ἀναγραμματιζομένων ὡς παραγράφων (β), (γ) καὶ (δ).

«(α) κατὰ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἐνεργητικοῦ ἀσφαλιστικῆς τινος ἑταιρείας δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν τὰ δυνάμει τῆς παραγράφου (β) τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἄρθρου 20 ἐκδοθέντα δάνεια·».

4. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἀπεφάσισαν ἐπίσης, συναινοῦντος καὶ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως, τὴν ἀπάλειψιν τοῦ ἄρθρου 60 καθ' ὅσον ὁ σκοπὸς τούτου ἐξυπηρετεῖται δι' ἄλλης διατάξεως τοῦ Νομοσχεδίου.

Εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ προσετέθη τὸ ἀκόλουθον νέον ἄρθρον 60 τὸ ὁποῖον προβλέπει ὅπως πᾶσα ἔκδοσις, τροποποίησις ἢ ἀκύρωσις ἀδείας ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου δημοσιεύεται εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως· καὶ τοῦτο πρὸς γνῶσιν παντὸς ἐνδιαφερομένου :

«Δημοσίευσις ἐκδόσεως, τροποποιήσεως ἢ ἀκυρώσεως ἀδείας.

60.—(1) Πᾶσα ἔκδοσις, τροποποίησις ἢ ἀκύρωσις ἀδείας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου δημοσιεύεται εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.

(2) Ὁ τρόπος καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς δημοσιεύσεως καθορίζονται διὰ Κανονισμῶν».

5. Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ προσέθεσαν ἐπίσης νέον ἄρθρον 63 τοῦ ὁποίου σκοπὸς εἶναι ὅπως οἱοιδήποτε Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Νόμου, πλὴν τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος Ἀσφαλειῶν, θὰ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων πρὸς ἔγκρισιν.

Ἡ τοιαύτη διαδικασία ἀναφορικῶς πρὸς Κανονισμοὺς ἠκολουθήθη καὶ εἰς ἄλλας περιπτώσεις ὑπὸ τῆς Βουλῆς.

Τὸ νέον ἄρθρον 63 ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Κατάθεσις τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλήν.

63. Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου, ἐξαιρουμένων τῶν Κανονισμῶν οἵτινες ἤθελον ἐκδοθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος Ἀσφαλειῶν, κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

6. Ὁ συνοπτικὸς τίτλος τοῦ Νομοσχεδίου δέον ὅπως ἀναφέρηται ὡς «Ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1967».

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον πληροῖ ἓν κενὸν ἀπὸ πολλοῦ ὑφιστάμενον καὶ ὅτι διὰ τούτου ἐπιτυγχάνεται ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ δημοσίου συμφέροντος, ἤτοι ἡ ἐξασφάλισις τῶν ἀσφαλιζομένων προσώπων ὡς καὶ ἡ παρεμπόδισις ἐξαγωγῆς ὅλων τῶν ὑπὸ τῶν Κυπρίων ἀσφαλιζομένων ποσῶν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, πρᾶγμα ὅπερ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου, καὶ ὡς ἐκ τούτου συνιστοῦν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τούτου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χρ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον πράγματι πληροῖ μίαν ἀνάγκην εἰς τὸν τόπον μας.

Ἡ καθιέρωσις τὰ τελευταῖα ἔτη ὑποχρεωτικῆς ἀσφαλίσεως δι' εὐθύνας ἔναντι τρίτων εἰς αὐτοκινητιστικὰ δυστυχήματα, ἡ μεγάλη αὔξησις τῶν ὀχημάτων καὶ ἡ γενικὴ ἀνάπτυξις τῆς οἰκονομίας μας, τοῦ ἐμπορίου, τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν συνθηκῶν ζωῆς ἔχουν πολλαπλασιάσει κατὰ τὰ τελευταῖα χρόνια τὰς ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας εἰς τὴν Κύπρον καὶ ἔχουν καταστήσει τὴν ἀσφάλισιν ἕνα θεσμόν, ὁ ὁποῖος δὲν εἶναι ἄγνωστος σήμερον καὶ εἰς τὰ πλέον ἀπομεμακρυσμένα σημεῖα τῆς Κύπρου. Ἡ ρύθμισις καὶ ὁ ἔλεγχος τῶν ἀσφαλιστικῶν ἐργασιῶν, συνεπῶς, πληροῖ ἕνα κενὸν καὶ εἶναι πρὸς τὸ συμφέρον τῆς οἰκονομίας μας ὡς ἐπίσης καὶ πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν ἰδίων τῶν καλῇ τῇ πίστει διεξαγουσῶν ἐργασίας εἰς τὴν Κύπρον ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν.

Ἕνα τόσον σοβαρὸν Νομοσχέδιον, τόσον πολύπλοκον καὶ διὰ πρώτην φορὰν ἐφαρμοζόμενον εἰς τὴν Κύπρον, δὲν δύναται νὰ εἶναι ἀσφαλῶς τέλειον. Ἐν τῇ πορείᾳ τῆς ἐφαρμογῆς του θὰ φανοῦν αἱ πιθαναὶ ἀτέλειαι καὶ ἐλλείψεις του τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ διορθώσωμεν.

Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ μόνον εἰς μερικὰ σημεῖα του.

Τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει, μεταξὺ ἄλλων, τὴν ἵδρυσιν Συμβουλευτικοῦ Σώματος ἀποτελουμένου ἐκ τριῶν ἕως πέντε προσώπων ἐκ τῶν ὁποίων τοὐλάχιστον δύο θὰ ὑποδεικνύωνται ὑπὸ τῶν ἐν Κύπρῳ ἀσφαλιστικῶν συνδέσμων. Ἐπειδὴ ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Σώματος δὲν καθορίζεται τελειωτικῶς, θὰ ἤθελα νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως κατὰ τὸν καθορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ καὶ τὸν διορισμὸν τῶν προσώπων ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν δύο παράγοντες.

Πρῶτον, ἡ δικαιολογημένη ἀνάγκη ὅπως οἱ ἀσφαλισταὶ ἐκπροσωποῦνται ἱκανοποιητικῶς, νοουμένου ὅτι ἐπηρεάζονται τὰ ἄμεσα συμφέροντά των, καὶ δεύτερον ἡ ἀνάγκη ὅπως ἐκπροσωπῆται, κατὰ κάποιον τρόπον, καὶ τὸ ἀσφαλιζόμενον κοινόν.

Τὸ ἄρθρον 55 τοῦ Νομοσχεδίου παρέχει ἐξουσίαν εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργόν, ὅταν τὸ κρίνῃ ἀναγκαῖον, νὰ λάβῃ μέτρα διὰ τὴν ἵδρυσιν Ταμείου Ἀσφαλιστῶν Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων, σκοπὸς τοῦ ὁποίου θὰ εἶναι ἡ πληρωμὴ ἀποζημιώσεων εἰς θύματα αὐτοκινητιστικῶν δυστυχημάτων ὅταν διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον τὸ πρόσωπον τὸ ὁποῖον εἶναι ὑπεύθυνον διὰ τὸ ἀτύχημα δὲν καλύπτεται ὑπὸ ἀσφαλείας. Ἡ πρόβλεψις αὐτὴ εἶναι βασικωτάτης σημασίας καὶ εἶναι μία εὐπρόσδεκτος καινοτομία εἰς τὴν Κυπριακὴν νομοθεσίαν, ἡ ὁποία ἰσχύει εἰς πολλὰς ἄλλας χώρας.

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ θὰ ἀποφευχθοῦν πραγματικαὶ τραγωδίαι τὰς ὁποίας ὅσοι ἀπὸ ἡμᾶς εἶναι δικηγόροι διαπιστώνομεν συχνὰ ὅταν πρόσωπα ἀποθνήσκουν ἢ καθίστανται ἀνάπηρα ἀπὸ δυστυχήματα χωρὶς νὰ δύνανται οἱ ἐξαρτώμενοί των ἢ οἱ ἴδιοι νὰ τύχουν ἀποζημιώσεως, διότι ἕνας ἀσυνείδητος ἢ ἀμελὴς ὁδηγὸς δὲν ἐφρόντισε νὰ ἔχῃ, ὡς προβλέπει ὁ Νόμος, δεόντως ἠσφαλισμένον τὸ ὄχημά του.

Ἡ εἰσήγησίς μας εἶναι ὅπως εὐθὺς ὡς τεθῇ εἰς ἐφαρμογὴν ὁ Νόμος αὐτός, ὁ Ὑπουργὸς προχωρήσῃ εἰς τὴν ἵδρυσιν τοῦ Ταμείου τούτου διὰ τὴν ἄμεσον διόρθωσιν μιᾶς ἀδικίας, ἡ ὁποία παρατείνεται ἀπὸ πολλοῦ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ πολὺ διότι ἤδη εἴχατε τὴν ὑπομονὴν νὰ ἀκούσετε τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω τὰ ὅσα ἔχω ἀναφέρει. Ἁπλῶς μόνον θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ σὲ μερικὰ σημεῖα τοῦ Νομοσχεδίου.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι διὰ τοῦ Νόμου τούτου ἐξασφαλίζονται δύο τινά: Πρῶτον, τὰ συμφέροντα τοῦ ἀσφαλιζομένου, ὁ ὁποῖος ἀσφαλιζόμενος καταθέτων χρήματα ἐλπίζει ὅτι εἰς τὴν λῆξιν τῆς ἀσφαλείας ζωῆς θὰ δύναται νὰ εἰσπράξῃ τὰ ὅσα ἔχει πληρώσει, σὺν ἕνα ὡρισμένον κέρδος, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου νὰ εἰσπράξῃ ἡ οἰκογένειά του, ἢ ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος νὰ ἀποζημιωθῇ εἴτε ἐκεῖνος εἴτε ὁ ὑποστὰς ζημίαν σωματικὴν ἢ ὑλικὴν ἀπὸ λάθος τοῦ ἀσφαλιζομένου. Μέχρι σήμερον, δυστυχῶς, εἴχαμεν τὴν κακὴν τύχην νὰ ἴδωμεν πλειστάκις ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι εἶχαν καλυφθῇ μὲ ἀσφάλειαν, νὰ καλύπτωνται ἀπὸ ἀσφαλείας αἱ ὁποῖαι ἔχουν χρεωκοπήσει καὶ ἄφησαν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς ἐκτεθειμένους εἴτε εἰς χρηματικὴν ζημίαν, διότι δὲν εἰσέπραξαν τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀνέμενον, εἴτε, ἐν περιπτώσει ἀτυχήματος, νὰ καταδιώκωνται αὐτοὶ οἱ ἴδιοι διότι ἡ ἀσφάλειά των δὲν εἶχε τὰ χρήματα διὰ νὰ πληρώσῃ.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι παρὰ τὸ ὅτι οἱ κίνδυνοι οὗτοι καλύπτονται διὰ τοῦ ἄρθρου 7 (1) (β) ὅπου δίδομεν τὸ δικαίωμα τὸ ὁποῖον ἀναφέρει τὰ ἑξῆς :

«(β) ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως κλάδου ζωῆς ἢ βιομηχανικοῦ κλάδου ζωῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἱασδήποτε διευθετήσεις ἀποσκοπούσας ἢ ἐχούσας ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παροχὴν διευκολύνσεων εἰς τὸν κάτοχον ἀσφαλιστηρίου, ὡς δικαιοῦχον δυνάμει τοῦ τρὰστ εἰς κέρδη ἢ εἰσοδήματα προερχόμενα ἐκ τῆς κτήσεως κατοχῆς, διαχειρίσεως ἢ διαθέσεως χρεωγράφων οἱασδήποτε φύσεως ἢ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἰδιοκτησίας ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ταύτης, χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπὸ τὰς καθωρισμένας προϋποθέσεις, δυνάμει Κανονισμῶν»,

παρὰ τὸ ὅτι, ἐπαναλαμβάνω, διὰ τοῦ ἄρθρου αὐτοῦ ἴσως νὰ δύναται ὁ Ὑπουργὸς νὰ θέσῃ τοιούτους ὅρους οὕτως ὥστε νὰ εἶναι πλέον δύσκολος ἡ λειτουργία τοιούτου εἴδους ἀσφαλείας, ἐν τούτοις, δεδομένου ὅτι δίδομεν τὸ δικαίωμα ὑπάρξεως τῶν τοιούτων ἀσφαλειῶν, μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν κατορθώνομεν νὰ ἐξασφαλίσωμεν πλήρως τὸν ἀσφαλιζόμενον διότι διὰ τοῦ εἴδους τούτου τῶν ἀσφαλειῶν, παρὰ τὸ ὅτι φαινομενικῶς φαίνονται ὅτι δίδουσι κέρδη μεγάλα, ὑπάρχει ἡ πιθανότης νὰ μὴν εἰσπράξωσι τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀναμένουν κατὰ τὴν λῆξιν τῆς ἀσφαλείας των. Καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τῆς Βουλῆς ὡς καὶ τῆς Κυβερνήσεως,—καὶ συγκεκριμένως τοῦ Ὑπουργοῦ ὁ ὁποῖος θὰ κάμῃ τοὺς Κανονισμοὺς—οὕτως ὥστε οἱ Κανονισμοὶ νὰ εἶναι τόσον αὐστηροὶ ποὺ νὰ μὴν δίδεται ἡ εὐκαιρία ἐκμεταλλεύσεως τοῦ κοινοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ δεύτερον σκέλος, ἤτοι τὴν ἐξασφάλισιν χρημάτων ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ μας, δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἕνας ἐκ τῶν σκοπῶν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι τὰ χρήματα τὰ ὁποῖα εἰσπράττονται ἀπὸ τὸν Κυπριακὸν λαὸν νὰ μὴ ἐκπατρίζωνται καὶ νὰ τὰ μεταχειρίζωνται αἱ Ἑταιρεῖαι εἰς χρηματοδοτήσεις ξένων χωρῶν, ἐνῷ τὰ χρήματα αὐτὰ θὰ μπορούσαμεν νὰ τὰ μεταχειρισθῶμεν διὰ προώθησιν τῆς οἰκονομίας τοῦ τόπου μας.

Τώρα, ὅπως εἶναι σήμερον ὁ Νόμος, βεβαίως δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν ἢ τὸν Ἔφορον νὰ ζητήσῃ τὸ ποσὸν αὐτὸ τοῖς μετρητοῖς ἢ νὰ ζητήσῃ τὴν ἐπένδυσιν τῶν χρημάτων τούτων εἰς χρεώγραφα τῆς ἐγκρίσεώς του.

Δεδομένου ὅμως ὅτι ἕνας τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἐξασφαλίζουν ἕνα ὡρισμένον κέρδος ἐκ τῶν γενομένων εἰσπράξεων εἶναι ἡ καλὴ τοποθέτησις, ἥτις ἀποφέρει ἕνα ἀρκετὰ λογικὸν εἰσόδημα, καὶ βεβαίως τὸ εἰσόδημα αὐτό, ἀνεξαρτήτως τοῦ ὅτι δίδει τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὴν Ἑταιρείαν νὰ κάμῃ κέρδη, δίδει ἐπίσης τὴν εὐκαιρίαν εἰς τὸν ἀσφαλιζόμενον καὶ συμμετέχοντα εἰς τὰ κέρδη πελάτην νὰ συμμετέχῃ τῶν κερδῶν τούτων, θὰ ἦτο ὀρθὸν καὶ δίκαιον νὰ ἐξεύρωμεν τρόπους διὰ τῶν ὁποίων καταθέτοντες οἱ διάφοροι ἐνδιαφερόμενοι, δηλαδὴ αἱ ἀσφαλιστικαὶ Ἑταιρεῖαι, τὰ χρήματα αὐτὰ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ μας νὰ εἶχον ἕνα τοιοῦτο εἰσόδημα ποὺ θὰ ἐδικαιολογοῦσε τὴν ἀπαίτησιν τῆς Κυβερνήσεώς μας διὰ τὴν τοποθέτησιν τῶν χρημάτων αὐτῶν ἐν τῇ χώρᾳ μας. Καὶ ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἐζητοῦσεν ἀπὸ τὰς ἀσφαλείας αὐτὰς νὰ καταθέσουν τὰ χρήματά των μὲ ἕνα μικρὸν ἔσοδον, δηλαδὴ μὲ ἕνα 5% τὸ ὁποῖον, περιπλέον, θὰ φορολογῆται, ποὺ εἰς τὴν πραγματικότητα θὰ παρέμενεν ἕνα 3% ἢ 2¾%, θὰ εἰσηγούμην ὅπως ἡ Κυβέρνησις μελετήσῃ τρόπους διὰ τῶν ὁποίων νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς τὰς ἑταιρείας αὐτὰς μίαν σίγουρον τοποθέτησιν μὲ ἕνα εἰσόδημα τὸ ὁποῖον νὰ εἶναι πραγματικῶς ἑλκυστικὸν διὰ τὰς ἑταιρείας διὰ νὰ καταθέτουν τὰ χρήματα αὐτὰ ἐν τῇ χώρᾳ μας.

Ὡς ἐκ τούτου θὰ εἰσηγούμην ὡς τρόπους ἐξευρέσεως τοῦ εἴδους τῶν τοποθετήσεων αὐτῶν τοὺς ἀκολούθους :

Ἡ Κυβέρνησις νὰ δέχεται καταθέσεις ἀπὸ τὰς ἀσφαλείας αὐτὰς μὲ ἕνα ἐπιτόκιον 4½ ἕως 5 τοῖς ἑκατόν, ἀπηλλαγμένον φόρου εἰσοδήματος, ὁπότε, εἰς

τὴν περίπτωσιν αὐτήν, εἰς τὴν πραγματικότητα τὸ ἔσοδον τῶν ἀσφαλειῶν θὰ ἐλογίζετο περίπου ὅτι θὰ εἶναι περὶ τὰ 8.5%, καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου θὰ ἀπολαμβάνωμεν τῆς καταθέσεως τῶν χρημάτων αὐτῶν μὲ τὸ ἐπιτόκιον τῶν 5% ποὺ θὰ μπορούσαμεν νὰ τὰ διαθέσωμεν δι' ἔργα ἀναπτύξεως ἐνῶ ἐὰν δὲν ἐφαρμόσωμεν τὸν τρόπον αὐτὸν τὰ χρήματα αὐτὰ κατατιθέμενα εἰς μετοχάς, οὐχὶ Κυπριακάς, ἡμεῖς οὐδὲν ὄφελος θὰ ἔχωμεν διότι ἁπλῶς θὰ εἴμεθα ὑπεύθυνοι νὰ φυλάττωμεν τὰς μετοχὰς αὐτὰς ὡς ἀσφάλειαν χωρὶς νὰ ἔχωμεν κανένα κέρδος. Ἤ, ἐπίσης, θὰ μπορούσαμεν νὰ κανονίσωμεν οὕτως ὥστε τὰ χρήματα αὐτὰ νὰ κατατίθενται ἢ νὰ δανειοδοτοῦνται εἰς τοὺς δήμους μας μὲ ἕνα χαμηλὸν ἐπιτόκιον, ὡς π.χ. τὸ ἐπιτόκιον τὸ ὁποῖον ἔχω ἀναφέρει 4.5% ἕως 5%, καὶ πάλιν χωρὶς νὰ ὑφίστανται τὴν ἐπιβάρυνσιν τοῦ φόρου εἰσοδήματος, ὁπότε, μὲ τὸν τρόπον αὐτόν, θὰ μπορούσαμεν νὰ ἔχωμεν ὠφέλειαν καὶ νὰ κρατῶμεν τὰ χρήματα εἰς τὸν τόπον μας.

Ὅσον ἀφορᾷ καὶ πάλιν τὴν προστασίαν εἰς τὴν ὁποίαν ἀναφέρεται ὁ Νόμος αὐτός, θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς:

Ἀναφορικῶς μὲ τὸ ἄρθρον 40 (2) (γ), δεδομένου ὅτι δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς ἀσφαλιστικὴν ἑταιρείαν «ἥτις, τυχοῦσα ἐγγυήσεως παρ' ἑτέρας ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας, ἐπέτυχε τὴν ἔκδοσιν διατάγματος δυνάμει τοῦ παρόντος ἄρθρου», δηλαδὴ ὅταν μία ἑταιρεία ἡ ὁποία ἔδωσε μίαν ἐγγύησιν εἰς μίαν ἄλλην ἑταιρείαν νὰ δύναται καὶ αὐτὴ ἡ ἑταιρεία νὰ δώσῃ δικαίωμα ἐγγυήσεως εἰς ἄλλην ἑταιρείαν καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς, μοῦ φαίνεται ὅτι τοιουτοτρόπως γίνεται δυσμενὴς διάκρισις εἰς βάρος τῶν Κυπριακῶν ἀσφαλειῶν, διότι ἐνῶ μία Κυπριακὴ ἀσφάλεια θὰ ἔχῃ νὰ καταθέσῃ αὐτὰ τὰ χρήματα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐργασίας τὴν ὁποίαν διεξάγει εἰς τὴν Κύπρον, διὰ τοῦ τρόπου τούτου μία σωρεία ἀσφαλειῶν μπορεῖ νὰ ἐργάζεται ἁπλῶς καὶ μόνον μὲ τὴν κατάθεσιν μιᾶς καὶ μόνον ἀσφαλείας, ἀνεξαρτήτως τῆς φερεγγυότητός της, καὶ ἐπομένως τὸ ἀποτέλεσμα θὰ εἶναι ὅτι δὲν θὰ ἔχωμεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἔχωμεν τὰ κεφάλαια αὐτὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ κατατίθενται εἰς τὸν τόπον μας ὡς θὰ ἔπρεπεν ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν αὐτὴ ἡ παράγραφος.

Ἐπίσης, ὅσον ἀφορᾷ τὸ ἄρθρον 8 (3) (α), καὶ (β) ἐνῶ, τὸ κεφάλαιον τῶν ἑταιρειῶν ὁρίζεται ὅτι πρέπει νὰ εἶναι £100.000, ἐν τούτοις διὰ τῆς παραγράφου (α) δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ ἐξαιρῇ ὡρισμένας τούτων διὰ τῆς ἀκολούθου παραγράφου :

> «(α) τῆς παραγράφου (α) τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου, ἐφ' ὅσον ἡ ἑταιρεία, ἀμέσως πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, ἦσκει ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ τὸν κλάδον ἀσφαλειῶν εἰς ὃν ἀφορᾷ ἡ γενομένη αἴτησις».

Διὰ τοῦ τρόπου αὐτοῦ πάλιν ὑπάρχει ἡ δυσμενὴς διάκρισις, διότι ἐφ' ὅσον εἶναι ὑποχρεωτικὸν νὰ εἶναι £100.000 δίδεται τὸ δικαίωμα εἰς ὡρισμένας περιπτώσεις νὰ γίνεται ἐξαίρεσις ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου, τῇ ἐγκρίσει τοῦ Ὑπουργοῦ, ὅπως μὴ ἐμμένῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου (α), τὸ ὁποῖον μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν εἶναι ὀρθόν.

Ἐπίσης εἰς τὸ ἴδιον ἄρθρον, εἰς τὴν παράγραφον (β), ὅπου ἀναφέρεται ὅτι συμφώνως τῶν ὅρων φερεγγυότητος «ἡ ἑταιρεία εἶναι ἄλλως φερέγγυος, ἐν τῇ περιπτώσει δὲ ἑταιρείας ἧς ἡ ἕδρα κεῖται εἰς ἑτέραν χώραν ἐκτὸς τῆς Δημοκρατίας, ὅτι ἡ ἑταιρεία συνάδει πρὸς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς νόμους τῆς ὡς εἴρηται χώρας», ἴσως καὶ εἰς αὐτὸ νὰ ἔχω τὰς ἀμφιβολίας μου· διότι πιθανὸν μία ἀσφάλεια ἡ ὁποία εἶναι ἐγγεγραμμένη εἰς μίαν χώραν τῆς ὁποίας ἡ νομοθεσία πιθανὸν νὰ μὴν εἶναι τοιαύτη ποὺ νὰ καλύπτῃ ὅλους τοὺς ὅρους διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πελατῶν, θὰ ἦτο ἴσως ὀλίγον ἐπικίνδυνον νὰ βασιζώμεθα ἐπὶ ξένης νομοθεσίας ἐφ' ὅσον ἔχομεν τὴν ἰδικήν μας νομοθεσίαν.

Καταλήγων θὰ ἤθελα νὰ ἐλπίσω ὅτι ὁ Νόμος οὗτος, ὁ ὁποῖος ἐλπίζω ὅτι θὰ ψηφισθῇ, θὰ ἐφαρμοσθῇ τὸ ταχύτερον διὰ νὰ ἐξασφαλισθῶσιν ὅσον τὸ δυ-

νατὸν γρηγορώτερα πάντες οἱ ἀσφαλιζόμενοι, διὰ νὰ ὑπάρχῃ ἡ πρέπουσα ἐμπιστοσύνη εἰς τὰς ἑταιρείας αὐτὰς εἰς τὰς ὁποίας ἀσφαλίζονται, καὶ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ἓν ἐκ τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς τὰ ὁποῖα θὰ τὸ ἐπιψηφίσουν θὰ εἶμαι καὶ ἐγώ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι βουλευταί. Αἱ ἀσφάλειαι, ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ὑπὸ τὴν ὁποίαν συζητοῦμεν σήμερον τὸ ἀντίστοιχον Νομοσχέδιον σκοπὸν ἔχουν νὰ καλύπτουν ζημίας προερχομένας ἀπὸ μὴ ἐλεγχομένας αἰτίας. Ζημίας εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν περιουσίαν τῶν ἀνθρώπων. Ἔχουν σκοπὸν νὰ κατανέμουν τὰς συνεπείας ἀπὸ τὰς ζημίας αὐτὰς εἰς περισσότερα πρόσωπα ἢ ὀργανισμοὺς καὶ νὰ τὰς μεταφέρουν εἰς ἰσχυροὺς οἰκονομικοὺς παράγοντας, οἱ ὁποῖοι εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς συνεπείας. Ὁ θεσμὸς τῶν ἀσφαλειῶν καὶ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ἔχει ἐπιβληθῇ καὶ ἔχει εὐδοκιμήσει εἰς ὅλας τὰς χώρας ὅπου ὑπάρχει ἐπαγγελματική, οἰκονομική, ἐμπορικὴ καὶ πολιτικὴ ἐλευθερία. Εἶναι θεσμὸς παραδεκτὸς καὶ εἰς τὰς πλήρως δημοκρατικὰς χώρας καὶ εἰς τὰς χώρας ὅπου ἡ ἀτομικὴ πρωτοβουλία εἶναι ὑπὸ πλήρη ἢ ὑπὸ μερικὸν ἔλεγχον. Εἶναι δεκτὸς ὁ θεσμὸς διότι εἶναι ἀναγκαῖος καὶ χρήσιμος καὶ μὲ τὴν γενικὴν πρόοδον καὶ τὴν ἐξέλιξιν εἰς ὅλας τὰς ἀνθρωπίνας δραστηριότητας, γίνεται ἀκόμη χρησιμώτερος.

Οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἱκανότητα πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν προβλημάτων εἶναι τόσον μεγάλοι ὥστε χρειάζεται σύμπραξις καὶ συμπαράστασις πολλῶν ἀτόμων, παραγόντων καὶ ὀργανισμῶν διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως. Παραγόντων τοπικῶν καὶ διεθνῶν διὰ νὰ ἐξασφαλισθῇ τὸ μέλλον καὶ νὰ κατοχυρωθῇ ἡ ἀποταμίευσις τῶν ἀποκτηθέντων διὰ μακροχρονίου ἐργασίας καὶ πολλῶν κόπων. Εἶναι τόσον ἀναγκαῖος ὁ θεσμὸς αὐτὸς καὶ τόσον καθολικὴ ἡ χρησιμότης του ὥστε νὰ τίθεται πλέον ἐπιτακτικὸν τὸ ἐρώτημα ἐὰν δὲν ἐπιβάλλεται νὰ γίνῃ δημοσία ἡ εὐθύνη διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν κτηθέντων ἢ κτηθησομένων ἀγαθῶν. Πρὸ τῆς ἀδυναμίας κρατικῶν ὀργανισμῶν ἢ πρὸ τῆς παραδεκτῆς ἀρχῆς τοῦ μὴ κρατικοῦ παρεμβατισμοῦ ἡ ἀσφάλισις παραμένει εἰς χεῖρας ἰδιωτικῶν μικρῶν ἢ μεγάλων ἐπιχειρήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐὰν μὲν ἔχουν ἰσχυροποιηθῇ, κερδίζουν ὑπέρογκα ποσὰ ἀπὸ τὰ εἰσπραττόμενα ἀσφάλιστρα, ἐὰν δὲ εἶναι ἀσθενεῖς ὀργανισμοὶ κινδυνεύουν νὰ καταστραφοῦν καὶ νὰ παρασύρουν πολλοὺς ἀσφαλισθέντας εἰς τοὺς ὀργανισμοὺς αὐτοὺς εἰς τὴν καταστροφὴν ἢ εἰς μίαν ἐπανορθωτὴν ἢ ἀνεπανόρθωτον κατάστασιν.

Ὑπάρχουν καὶ περιπτώσεις κακῆς διαχειρίσεως ἀσφαλιστικῶν ὀργανισμῶν, οἱ ὁποῖοι καταρρέουν καὶ πάλιν παρασύρουν εἰς ζημίας τοὺς πελάτας των. Ἡ ἀνάγκη ἀσφαλίσεως εἶναι κατὰ συνέπειαν ἀναπόφευκτος ἀλλὰ ὁδηγεῖ εἴτε εἰς ἀδικαιολόγητον ἐκμετάλλευσιν εἴτε εἰς ἐπικίνδυνον καταστρεπτικὴν σύμβασιν. Διὰ τοῦτο ἐχρειάζετο εἰδικὴ νομοθεσία ἡ ὁποία νὰ θέσῃ ὑπὸ ἔλεγχον τοὺς κινδύνους καὶ νὰ προστατευθῇ ὁ ἀσφαλιζόμενος ἐναντίον ἐκμεταλλεύσεως ἢ ἐναντίον κακοτυχίας ἢ ἐναντίον κακοβούλου πτωχεύσεως.

Ὁ ὑπὸ συζήτησιν Νόμος ἐλπίζω ὅτι θὰ ἀντιμετωπίσῃ εἰς μεγάλον βαθμὸν τοὺς ὑπάρχοντας κινδύνους. Ἐν τούτοις πρέπει νὰ σκεφθῶμεν ἐὰν δὲν ἐπιβάλλεται εἰς εὔθετον καιρόν, ἀλλ' ὄχι πολὺ ἀπομεμακρυσμένον ἀπὸ σήμερον, νὰ κάμωμεν τολμηρὰν νομοθεσίαν καὶ νὰ ὑπαγάγωμεν τὰς ἀσφαλείας καὶ ἀσφαλίσεις ὑπὸ ἓν δημόσιον ταμεῖον.

Τὸ Ταμεῖον Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων θὰ ἦτο ἰδεώδης ὀργανισμὸς ὁ ὁποῖος νὰ ἀναλάβῃ, ἐκτὸς τῶν ἤδη ὑπὸ τοῦ Νόμου ὑπαγομένων εἰς αὐτὸν δραστηριο-

τήτων, καὶ τὰς ἀποζημιώσεις δι' ἀπώλειαν ἐπαγγέλματος καὶ τὰς ἀποζημιώσεις διὰ βλάβην ἢ ἀπώλειαν ζωῆς, περιουσίας καὶ ἄλλων ἀγαθῶν καθοριζομένων σαφῶς ὑπὸ τοῦ Νόμου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι σήμερον εἰς τὴν Κύπρον τὰ ἀσφαλιζόμενα αὐτοκίνητα ἐπιβαρύνονται μὲ πολὺ μεγάλα ἀσφάλιστρα τὰ ὁποῖα κάθε χρόνον διαρκῶς αὐξάνουν. Οἱ λόγοι διὰ τοὺς ὁποίους εἶναι μεγάλα τὰ ἀσφάλιστρα δὲν ἐλέγχονται ἀπὸ τὴν Κυβέρνησιν. Δικαιοῦνται αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι νὰ προσαρμόζουν αὐτὰ τὰ ἀσφάλιστρα πρὸς τὰ ἰδικά των συμφέροντα. Ὑποστηρίζουν ὅτι ζημιώνουν λόγῳ τῶν πολλῶν ἀτυχημάτων ποὺ γίνονται εἰς αὐτοκίνητα καὶ τῶν μεγάλων ἀποζημιώσεων τὰς ὁποίας πληρώνουν. Δὲν ἀμφισβητεῖται ἡ ὑπὸ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ὑφισταμένη ζημία λόγῳ τῶν πολλῶν ἀτυχημάτων τῶν αὐτοκινήτων. Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀμφισβητηθῇ εἶναι κατὰ πόσον αἱ πληρωνόμεναι ἀποζημιώσεις ἀνταποκρίνονται εἰς τὰς πραγματικὰς ζημίας. Ἐπικρατεῖ ἡ ἐντύπωσις ὅτι, δυστυχῶς, οἱοσδήποτε ὑποστῇ ζημίαν ζητεῖ πολὺ περισσότερα ἀπὸ ὅ,τι πρέπει, καὶ τῇ συγκαταθέσει ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων καὶ κατόπιν πιστοποιητικῶν ἀπὸ εἰδικοὺς πληρώνονται ποσὰ δυσανάλογως μεγάλα τὰ ὁποῖα ἐμμέσως ἐπιφέρουν ἐπιβάρυνσιν ἐπὶ τῶν ἀσφαλιζομένων.

Ἀποτέλεσμα αὐτῆς τῆς καταστάσεως εἶναι νὰ πληρώνουν ἀδίκως μεγάλα ἀσφάλιστρα οἱ προσεκτικοὶ καὶ τίμιοι ὁδηγοὶ καὶ ἰδιοκτῆται ὀχημάτων. Διὰ νὰ ἀνασταλῇ τὸ κακόν, πρέπει νὰ λαμβάνωνται αὐστηρότατα μέτρα ἐναντίον τῶν παραβατῶν τῶν κανονισμῶν τροχαίας, νὰ ἐλέγχωνται ὑπὸ τῶν Δικαστηρίων ὅλαι ἀνεξαιρέτως αἱ πληρωνόμεναι ἀποζημιώσεις καὶ νὰ τιμωρῶνται παραδειγματικῶς οἱ χωρὶς ἐλαφρυντικὰ ὑπεύθυνοι διὰ τὰς ζημίας. Κατήντησε νὰ ἐπιβαρύνεται ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία μας, νὰ ἀνέρχεται ὁ τιμάριθμος καὶ νὰ κινδυνεύῃ ἡ ζωὴ τοῦ λαοῦ ἀπὸ καταστάσεις αἱ ὁποῖαι δημιουργοῦνται ὑπὸ ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι ἀγνοοῦν τὸν Νόμον, δὲν σέβονται τὸν συνάνθρωπόν των ἢ ἁπλῶς ἀψηφοῦν τοὺς κινδύνους ἐναντίον τῆς ζωῆς καὶ τῆς περιουσίας τόσον τῆς ἰδικῆς των ὅσον καὶ τῶν ἄλλων.

Εἰσηγοῦμαι ὅπως μελετηθῇ εἰδικῶς τὸ θέμα τοῦτο καὶ ἀντιμετωπισθῇ ἡ κατάστασις διὰ καταλλήλου νομοθεσίας, συμπληρωματικῆς τῆς παρούσης ποὺ συζητοῦμεν σήμερον, καὶ τῆς περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀσφαλείας περιουσίας γενικῶς δὲν νομίζω ὅτι δικαιολογεῖται παρατήρησις εἰς σχόλιον ἐπὶ τῆς ἀντιστοίχου καταστάσεως, διότι δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ ἀνησυχητικὸν πλὴν τοῦ ὅτι τὸ σύνολον τῶν πληρωνομένων ἀσφαλίστρων εἶναι μεγάλον καὶ θὰ ἦτο πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον ὅλοι οἱ κίνδυνοι καὶ ὅλα τὰ εἰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας πληρωνόμενα ποσὰ νὰ εὑρίσκωνται ὑπὸ ἐθνικὸν ἔλεγχον καὶ νὰ χρησιμοποιῶνται πρὸς τὸ γενικὸν καλὸν διὰ καταλλήλου νομοθεσίας καὶ ὀργανώσεως τῶν Κρατικῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων αἱ ὁποῖαι νὰ ἀναλάβουν τὰς ἀσφαλίσεις.

Διὰ τῆς ἀσφαλείας ζωῆς καὶ ἀναπηρίας, αἱ ὁποῖαι τὰ τελευταῖα ἔτη ἔχουν αὐξηθῇ, διότι οἱ κίνδυνοι ἐναντίον τῆς ζωῆς εἶναι καὶ πολλοὶ καὶ μεγάλοι, τὸ σχόλιόν μου εἶναι ὅτι αὐταὶ αἱ ἀσφάλειαι συντείνουν εἰς τὸ νὰ αἰσθάνεται ὁ ἀσφαλιζόμενος ὀλιγώτερον ἀνήσυχος διὰ τὸ μέλλον του.

Ἡ ἔλλειψις ἄλλης κατοχυρώσεως τοῦ μέλλοντος ὅλων τῶν αὐτοεργοδοτουμένων, τοὺς ἀναγκάζει νὰ καταφύγουν εἰς ἀσφάλειαν ἡ ὁποία θὰ καλύπτῃ μέρος τῶν ἀναγκῶν καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀσφαλιζομένου ἢ καὶ τῶν κληρονόμων του εἰς περίπτωσιν ἀναπηρίας ἢ ἀπωλείας ζωῆς.

Ἡ ἰδική μας πολιτεία μέχρι τώρα ἀγνοεῖ εἰς σημαντικὸν βαθμὸν τοὺς αὐτοεργοδοτουμένους, τοὺς ἐλευθέρους ἐπαγγελματίας καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἀγωνίζονται μόνοι των διὰ νὰ ἀντεπεξέλθουν εἰς τὰς ἀνάγκας των καὶ νὰ δημιουργήσουν δι' ἑαυτοὺς καὶ τὰ παιδιά των κάποιο μέλλον. Ἀγνοεῖ ἡ πολιτεία ὅτι πολλοὶ ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι οἱ σωτῆρες τῆς οἰκονομίας μας καὶ οἱ δημιουργοὶ τῆς

συνοχῆς καὶ τῆς συνεχείας τῆς ἐμπορικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς προόδου, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ τὸν κρίκον τῆς ἀλύσεως τοῦ συνόλου τῆς ἐσωτερικῆς προόδου καὶ ἀναπτύξεως καὶ τῆς ἐξωτερικῆς οἰκονομικῆς πολιτικῆς.

Αἱ νομοθεσίαι καὶ τὰ μέτρα ποὺ ἐλήφθησαν καὶ λαμβάνονται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως διὰ τοὺς ἐργοδοτουμένους καὶ εἰδικώτερον διὰ τοὺς δημοσίους καὶ ἰδιωτικοὺς ὑπαλλήλους εἶναι ὀρθότατα, δι' αὐτὸ ἐξ ἄλλου καὶ αὐτὴ ἡ Βουλὴ πάντοτε ὑπεστήριξε τοιαύτας νομοθεσίας καὶ τὰς ἐψήφισε μὲ ἐνθουσιασμόν.

Νομοθεσίαι ὅμως αἱ ὁποῖαι κάμνουν πρόνοιαν διὰ τὴν ἐνθάρρυνσιν καὶ κατοχύρωσιν τῶν αὐτοεργοδοτουμένων, καὶ εἰδικῶς δι' αὐτὸν τὸν σκοπόν, δὲν ἔχω ὑπ' ὄψιν μου νὰ ἔχουν γίνει σοβαραὶ τοιαῦται. Ὑπάρχουν ἑκατοντάδες βιοπαλαιστῶν ἐπαγγελματιῶν, μικροεμπόρων, καταστηματαρχῶν, ἐμπόρων, βιοτεχνῶν κ.λ.π., οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἀνάγκην συμπαραστάσεως διὰ νὰ ἐπιπλεύσουν. Κανένας δὲν τοὺς βοηθεῖ. Ἀντιθέτως ὑφίστανται ἐπιθέσεις ἀπὸ πολλὰς πλευράς. Ὑφίστανται συναγωνισμούς, περιορισμούς, ἐξευτελισμούς, καὶ ἄλλας προσβολάς. Ἀναγκάζονται νὰ κάμνουν ἀβαρείας συνειδήσεως διὰ νὰ ἐπιζήσουν. Νὰ κάμνουν φοροδιαφυγάς. Νὰ ἐκμεταλλεύωνται πελάτας των καὶ οὕτω καθεξῆς. Αἱ συνθῆκαι ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐργάζονται τοὺς ἀναγκάζουν νὰ συμπεριφέρωνται κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον, ἄλλως θὰ καταστραφοῦν. Ἐὰν ὑπῆρχε προστασία τοῦ ἐπαγγέλματος μὲ παράλληλον ἔλεγχον, τὰ ἐλαττώματα καὶ τὰ μειονεκτήματα ἀσφαλῶς ἐὰν δὲν ἐξέλιπον, τοὐλάχιστον θὰ ἦσαν ἐλάχιστα.

Δυστυχῶς ἐδῶ ὑπάρχει τοιοῦτο κλῖμα γύρω ἀπὸ τὰ ἐλεύθερα ἐπαγγέλματα ποὺ ἡ Κυβέρνησις τόσον ὡς Ἐκτελεστικὴ ὅσον καὶ ὡς Νομοθετικὴ Ἐξουσία δὲν ἀποφασίζει νὰ ἐπιληφθῇ τῶν προβλημάτων αὐτῶν τῶν ἐπαγγελματιῶν ὅπως κάμνῃ μὲ ἄλλας τάξεις διὰ νὰ βάλῃ μίαν σειρὰν καὶ νὰ ἐξυγιάνῃ τὴν κατάστασιν καὶ νὰ αὐξήσῃ τὸ κῦρος τῶν αὐτοεργοδοτουμένων καὶ τῶν ἐλευθεροεπαγγελματιῶν.

Εἶναι καιρὸς νὰ γίνῃ πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτὴν μελέτη καὶ κατάλληλος νομοθεσία. Ἡ γενικὴ πολιτικὴ μᾶς ὁδηγεῖ ἀφ' ἑνὸς εἰς τὴν ἐξευτέλισιν τῶν ἐπαγγελματιῶν αὐτῶν, εἰς τὴν καταβύθασιν τοῦ ἠθικοῦ κύρους των καὶ εἰς τὴν δημιουργίαν κρατικῶν εὐθυνῶν διὰ τὴν καταπολέμησιν τῶν συνεπειῶν αὐτῆς τῆς κακῆς καταστάσεως.

Ἡ Κυπριακὴ πολιτεία πρέπει νὰ ἐφαρμόζῃ πολιτικὴν ἡ ὁποία εἰς τὰς μικρὰς δραστηριότητας νὰ ἀφήνῃ πρωτοβουλίαν καὶ εὐθύνην εἰς τὰ ἄτομα καὶ τοὺς ἰδιώτας καὶ εἰς ἰδιωτικοὺς ὀργανισμούς, ἐνῷ εἰς μεγάλας δραστηριότητας ὅπως εἶναι ἡ ἀσφάλισις καὶ ἐξασφάλισις τῆς ζωῆς, τοῦ ἐπαγγέλματος καὶ τῆς περιουσίας, νὰ εἶναι εὐθύνη τοῦ κράτους ἢ κρατικῶν ἢ ἡμικρατικῶν ὀργανισμῶν, ἕνας ἀπὸ τοὺς ὁποίους μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, κατετέθη πρὸ ἀρκετοῦ χρόνου ἀλλὰ ἡ ἐξέτασίς του ἦτο ἀρκετὰ δύσκολος, καὶ ἐν τῷ μεταξύ, σὺν τῇ παρόδῳ τοῦ χρόνου, κατετίθετο ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ νέα τροποποίησις καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ κατηνάλωσαν ἀρκετὸν χρόνον εἰς τὴν ἐξέτασιν καὶ τοῦ ἀρχικοῦ κειμένου ἀλλὰ καὶ τῶν τροποποιήσεων αἱ ὁποῖαι κατετέθησαν μετὰ ταῦτα.

Εἶναι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἀρκετὰ δύσκολον καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὸ περιεχόμενόν του ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὰς πιθανότητας ἐπιτυχίας ὅταν θὰ τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν.

Ὁ σκοπός του, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, εἶναι διττός.

Πρῶτον, σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ὁ ἔλεγχος τῶν δραστηριοτήτων τῶν ἀσφαλειῶν ἐν Κύπρῳ. Εἰς τοὺς ἀσφαλιστικοὺς κύκλους εἶναι γνωστότατον, τὸ τὶ συνέβη τελευταίως μὲ μίαν ἀσφάλειαν ἡ ὁποία, ἐνῶ τὰ οἰκονομικά της εὑρίσκοντο εἰς ἀθλίαν κατάστασιν, ἐν τούτοις ἐσυνέχιζε νὰ ἐκδίδῃ ἀσφαλιστήρια καὶ πιστοποιητικὰ δι' ἀσφαλίσεις μηχανοκινήτων ὀχημάτων μὲ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἠσφαλίζοντο νὰ κληθοῦν ἐν τέλει νὰ πληρώσουν οἱ ἴδιοι δι' ἀτυχήματα τὰ ὁποῖα εἶχον.

Μὲ τὸ νέον Νομοσχέδιον, ὅταν τεθῇ εἰς ἐφαρμογήν, ἐλπίζομεν ὅτι παραδείγματα ὡς αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀνέφερα θὰ ἐκλείψουν. Παρ' ὅλον τοῦτο αἱ πληροφορίαι μου εἶναι ὅτι τοὐλάχιστον δύο ἑταιρεῖαι αἱ ὁποῖαι σήμερον ἐκτελοῦν ἀσφαλιστικὰς ἐργασίας ἐν Κύπρῳ θὰ πρέπει νὰ τεθοῦν ἐνώπιον τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου διὰ νὰ ἐξετασθῇ κατὰ πόσον θὰ πρέπει νὰ ἐπιτραπῇ εἰς αὐτὰς τὰς ἀσφαλείας νὰ συνεχίσουν τὸ ἔργον των εἰς Κύπρον.

Ὁ ἄλλος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι ἡ ρύθμισις τῶν ἐπενδύσεων εἰς τὰς ὁποίας προβαίνουν αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι, καὶ ἔν τινι μέτρῳ ἡ διοχέτευσις κεφαλαίου εἰς ὡρισμένας ἐπενδύσεις τὰς ὁποίας ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, ἐν προκειμένῳ ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργός, θεωρεῖ ὅτι εἶναι πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον νὰ γίνωνται.

Εἶμαι τῆς γνώμης ὅτι καὶ τοῦτο εἶναι χρήσιμον ἐν ὄψει μάλιστα τῶν τελευταίων μέτρων τὰ ὁποῖα λαμβάνει, καὶ πρέπει νὰ λαμβάνῃ ἡ Κυβέρνησις, λόγῳ τοῦ ἐπικρατοῦντος οἰκονομικοῦ κλίματος εἰς τὴν Κύπρον σήμερον. Παρ' ὅλον ὅμως τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Νομοσχέδιον παρέχει εἰς τὸν Ὑπουργὸν δικαιώματα ἐλέγχου τῶν δραστηριοτήτων τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, ἐν τούτοις θὰ πρέπει πάντοτε ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς νὰ ἔχῃ ὑπ' ὄψιν του ὅτι ἡ ἐλευθερία τῆς δικαιοπραξίας ἐν Κύπρῳ διαφυλάττεται πλήρως καὶ ἀπὸ τὸ Σύνταγμα ἀλλὰ καὶ ἀπὸ διεθνεῖς συνθήκας τὰς ὁποίας ἔχει σήμερον ἡ Κύπρος προσυπογράψει. Ἑπομένως αἱ ἐνέργειαι μιᾶς οἱασδήποτε ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας μπορεῖ νὰ ὑπόκεινται εἰς τὸν ἔλεγχον δυνάμει τῶν προνοιῶν τοῦ Νόμου τούτου, ἀλλὰ δὲν θὰ πρέπει νὰ εἶναι ὁ ἔλεγχος τόσον αὐστηρὸς ὥστε νὰ καταντήσῃ ἀπαγορευτικός.

Ὡς ἐκ τῶν διατάξεων τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι βέβαιον ὅτι ἀρκετὸς ἀριθμὸς ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν αἱ ὁποῖαι μέχρι σήμερον εἶχαν παραρτήματα ἢ ἀντιπροσωπείας εἰς τὴν Κύπρον ἢ θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ τερματίσουν τὰς ἐργασίας των ἢ θὰ ἀναγκασθοῦν νὰ συμβληθοῦν ἢ νὰ συνεργασθοῦν μὲ ἄλλας ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας διότι δὲν θὰ εἶναι εἰς θέσιν ἢ δὲν θὰ ἔχουν συμφέρον νὰ καταβάλλουν τὰ ποσὰ τὰ ὁποῖα ἀναφέρει τὸ Νομοσχέδιον. Τὸ πρόβλημα ὅμως τοῦτο δὲν παρουσιάζεται ὀξύ, εἰς τὸ παρὸν στάδιον, διότι, ἐξ ὅσων ἀντιλαμβάνομαι, ἔχουν ἤδη διευθετηθῇ ἐν πολλοῖς ἀρκετὰ προβλήματα τὰ ὁποῖα ἠγέρθησαν σχετικῶς μὲ τὸ θέμα τοῦτο.

Υἱοθετῶ πλήρως τὴν ἄποψιν τοῦ συναδέλφου μου κ. Χρύση Δημητριάδη περὶ τῆς ἀμέσου ἀναγκαιότητος ἱδρύσεως τοῦ Ταμείου τοῦ προβλεπομένου ὑπὸ τοῦ Νόμου εἰς τὸ ἄρθρον 55. Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς δικηγορικοὺς καὶ τοὺς ἀσφαλιστικοὺς κύκλους ὅτι συμβαίνουν τραγωδίαι πολλὲς φορὲς ὅταν μία πτωχὴ οἰκογένεια χάνῃ τὸν προστάτην της καὶ ἐν τέλει εἰς τὸ δικαστήριον φαίνεται ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὸν χαμὸν αὐτὸν δὲν ἦτο καλυμμένος, ὁ ἴδιος δὲν ἔχει χρήματα καὶ ἑπομένως οὐδεὶς ἀποζημιώνει τὴν χήραν καὶ τὰ ὀρφανά.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ τονίσω, καὶ ἐλπίζω νὰ ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, εἶναι τὴν ἀναγκαιότητα ἐγκαίρου γνωστοποιήσεως τῶν διαφόρων ἐνεργειῶν εἰς τὰς ὁποίας θὰ πρέπει νὰ προβοῦν οἱ ἐν Κύπρῳ ἀντιπρόσωποι τῶν ἑταιρειῶν, ὅπως π.χ. τὴν αἴτησιν διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας διὰ τὴν καταχώρησιν ἐντὸς τῶν νενομισμένων χρονικῶν ὁρίων τῶν διαφόρων

ἐγγράφων τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ καταχωροῦν εἰς τὸν "Εφορον, καὶ διαφόρους ἄλλας ὑποχρεώσεις αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸ Νομοσχέδιον καὶ δὲν εἶναι σήμερον γνωσταὶ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτοὺς τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν. Θὰ πρέπει ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία, προτοῦ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὰ ἄρθρα ἐκεῖνα τοῦ Νόμου καὶ προτοῦ συντάξῃ τοὺς Κανονισμούς, νὰ γνωστοποιήσῃ εἰς τοὺς ἀντιπροσώπους αὐτούς, ἴσως μέσῳ τοῦ συνδέσμου τὸν ὁποῖον διαθέτουν οἱ ἀσφαλισταί, τὰς ὑποχρεώσεις των συμφώνως τοῦ Νόμου.

Αὐτὰ εἶχα νὰ ἀναφέρω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία θὰ δυνηθῇ νὰ θέσῃ εἰς ἐφαρμογὴν τὸν Νόμον αὐτὸν συντόμως πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον.

Θὰ πρέπει ἴσως νὰ δημιουργηθῇ εἰδικὸν Τμῆμα εἰς τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου αὐτοῦ, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ἀποδώσῃ καρποὺς ἡ ἐνέργεια αὕτη τοῦ 'Υπουργείου.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ θὰ δώσω τὸν λόγον εἰς τὸν κ. Σαββίδην νὰ δευτερολογήσῃ.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε. "Εχω ἀκούσει τοὺς διαφόρους συναδέλφους νὰ ἀγορεύουν καὶ παρὰ τὸ ὅτι συμφωνῶ εἰς πλεῖστα ὅσα σημεῖα, ἐν τούτοις ὑπάρχουν ὡρισμένα σημεῖα εἰς τὰ ὁποῖα δὲν συμφωνῶ καὶ θὰ ἤθελα νὰ τὰ ἀναφέρω.

'Εν πρώτοις ἀπὸ τὸν φίλτατον συνάδελφον κ. Τουμαζῆν ἔχω ἀκούσει τὴν θεωρίαν ὅτι πρέπει αἱ ἀσφάλειαι νὰ ἀναληφθῶσιν ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως. Μέχρι σήμερον δὲν ἔχω ἀκούσει κανένα κράτος εἴτε 'Ανατολικὸν εἴτε Δυτικὸν νὰ ἔχῃ ἀναλάβει τὴν πρωτοβουλίαν καὶ τὴν εὐθύνην τῶν ἀσφαλειῶν καί, ἐπομένως, ἐὰν πρόκειται νὰ κάμωμεν τέτοιον πρᾶγμα, θὰ εἴμεθα πρωτοπόροι πράγματι. Αἱ ἀσφάλειαι δὲν εἶναι τόσον εὔκολον ζήτημα καὶ δὲν μπορεῖ ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀναλάβῃ τοιούτου εἴδους εὐθύνας, διότι, ὅπως πρέπει νὰ ξεύρετε, ὁποιαδήποτε ἀσφάλεια ἡ ὁποία κάμνει ἀσφαλίσεις καλύπτουσα ὁποιονδήποτε κίνδυνον, ὅσον μεγάλη καὶ ἐὰν εἶναι, οὐδέποτε καλύπτει ὁλόκληρον τὸ ποσὸν ἡ ἴδια, διότι οὐδέποτε εἶναι εἰς θέσιν νὰ ξεύρῃ ποῖαι θὰ εἶναι αἱ συνέπειαι ἐν περιπτώσει μιᾶς ζημίας, καί, ἐπομένως, ὑπάρχει τὸ σύστημα τῶν ἀντασφαλειῶν διὰ τοῦ ὁποίου διαμερίζεται ὁ κίνδυνος τῆς ζημίας εἰς μικρὰ ποσοστὰ εἰς ὅλων τῶν εἰδῶν τὰς ἀσφαλείας εἰς ὅλα τὰ κράτη, ὄχι εἰς ἕνα κράτος, καὶ ἐπομένως ἡ πρότασις τοῦ φιλτάτου μου συναδέλφου εἶναι πρότασις ἡ ὁποία δὲν μπορεῖ νὰ εὐσταθήσῃ.

"Οσον ἀφορᾶ τὴν δευτέραν παρατήρησιν τοῦ ἰδίου συναδέλφου ὅτι τὰ ἀσφάλιστρα διὰ τὴν κάλυψιν τῶν κινδύνων ἐξ αὐτοκινητοδυστυχημάτων εἶναι ὑψηλὰ καὶ ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἔλεγχος καὶ ὅτι πρέπει νὰ ὁρισθῶσι τὰ ἀσφάλιστρα καὶ νὰ ἐλεγχθῶσι κατὰ πόσον ζημιώνουν αἱ ἀσφάλειαι αὐταὶ ἢ ὄχι ἔχω νὰ παρατηρήσω τὰ ἑξῆς :

'Επειδὴ εἶμαι γνώστης τῶν ἀσφαλιστικῶν δραστηριοτήτων, ἀπὸ ὅ,τι εἶμαι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζω οὐδεμία ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν εἶναι εὐδιάθετος νὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ κάμνῃ ἀσφαλείας αὐτοκινήτων, διότι ὅλαι ζημιώνουν καὶ ἐὰν ἐξακολουθοῦν νὰ τὰς καλύπτουν δὲν εἶναι διότι κερδίζουν, ἀλλ' ἁπλῶς καὶ μόνον διότι θέλουν νὰ προσφέρωσιν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ κοινὸν καὶ νὰ μὴν ὑστεροῦν ἀπὸ ἄλλας ἀσφαλείας αἱ ὁποῖαι προσφέρουν ὑπηρεσίας, καὶ ἐν ἢ περιπτώσει ἡ Κυβέρνησις θὰ ἤθελε νὰ ἀναλάβῃ τὸν κίνδυνον αὐτὸν τῶν ἀσφαλειῶν τῶν αὐτοκινήτων, εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλαι αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι θὰ

ἦσαν εὐγνώμονες καὶ ἴσως θὰ ἦσαν καὶ διατεθειμέναι νὰ δίδουν δωρεὰν κατ' ἔτος ἕνα ποσὸν εἰς τὴν Κυβέρνησιν διὰ νὰ ἀναλάβῃ τοιούτου εἴδους κίνδυνον. Διότι σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι ὁ κίνδυνος αὐτὸς ὅπως κατήντησεν εἰς τὴν Κύπρον, εἶναι ὁ χειρότερος κίνδυνος καὶ ὁ πλέον ἐνοχλητικὸς ἀφ' ἑνὸς μὲν διότι ἴσως μὲ τὴν πληθώραν τῶν αὐτοκινήτων τὰ ὁποῖα ἔχομεν—ποὺ κατηντήσαμεν διὰ κάθε ὀκτὼ πρόσωπα νὰ ἔχωμεν ἕνα αὐτοκίνητον, μὲ προορισμὸν νὰ φθάσωμεν εἰς τὸν βαθμὸν ποὺ νὰ ἔχουν καὶ οἱ γάτοι αὐτοκίνητα—δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν ἔλλειψιν χώρου διὰ μπαρκάρισμα καὶ μὲ τὴν στενότητα τῶν δρόμων μας καὶ μὲ τὴν ἐπιπολαιότητα μὲ τὴν ὁποίαν οἱ πλεῖστοι τῶν ὁδηγῶν τῶν αὐτοκινήτων ὁδηγοῦν, τὰ δυστυχήματα εἶναι τόσον συχνὰ καὶ τόσον σοβαρὰ ποὺ ἐὰν κανεὶς θελήσῃ νὰ πάρῃ ἀπὸ τὰς στατιστικὰς τῆς Ἀστυνομίας πόσους θανάτους ἔχομεν ἀπὸ δυστυχήματα αὐτοκινήτων θὰ νομίσῃ ὅτι πρόκειται περὶ πολέμου.

Ἐπομένως, τὸ πρῶτον, θὰ ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν αὐστηρότατα μέτρα ἀπὸ τὴν Ἀστυνομίαν καὶ ἀπὸ τὰ Δικαστήρια ὅταν γίνωνται παραπτώματα καὶ ἐξ αἰτίας τῶν παραπτωμάτων τούτων προκύπτουν θάνατοι ἢ καὶ μεγάλα δυστυχήματα, νὰ μὴν εἶναι ἡ καταδίκη ἡ ἐπιβολὴ τοῦ γελοίου προστίμου τῆς £1 ἢ £2 ἢ £5 εἰς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι εἶναι ὑπεύθυνοι διὰ τὸ δυστύχημα, αἱ δὲ ἑταιρεῖαι νὰ πληρώνουν χιλιάδας λιρῶν διότι εἶναι ἑταιρεῖαι καὶ ἔχουν χρήματα. Καὶ τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι κάμνουν τὰ δυστυχήματα αὐτὰ καὶ ἔχουν παραπτώματα τρομακτικὰ εἰς τὴν τέχνην τοῦ ὁδηγεῖν νὰ τοὺς ἀφαιρῆται ἡ ἄδεια οὕτως ὥστε νὰ συνηθίσουν καὶ νὰ φοβοῦνται καὶ ὄχι νὰ μὴ λαμβάνουν τὸν κόσμον ὑπ' ὄψιν. Ἀρκεῖ νὰ πᾶτε εἰς τὴν πλατεῖαν Μεταξᾶ εἰς τὰς 7 καὶ θὰ δῆτε τὸ πλέον παράξενον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον μπορεῖτε νὰ ἀντικρύσετε. Μὲ κόκκινα φῶτα προχωροῦν, μὲ πράσινα σταματοῦν, γίνεται ἕνας φαῦλος κύκλος ἐκεῖ μέσα καὶ δὲν ξεύρεις οὔτε ποῦ θὰ πᾶς οὔτε ποῦ θὰ προχωρήσῃς. Τὸ πᾶν ἐπαφίεται εἰς τὰ φῶτα χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ ἡ ἀπαραίτητος ἐπιθεώρησις καὶ τιμωρία τῶν προσώπων αὐτῶν.

Ἐπίσης τὰ Δικαστήρια, ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ἀσφαλειῶν, ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν αἱ ἀποζημιώσεις τὰς ὁποίας ἐπιβάλλουν εἶναι τεράστιαι.

Τὰ γκαράζ ὅταν ξεύρουν ὅτι πρόκειται περὶ δυστυχήματος ἀσφαλείας ἔχουν δύο ταρίφες. Σὲ ἐρωτοῦν: Τὸ δυστύχημα πληρώνεται ἀπὸ τὴν ἀσφάλειαν ἢ ἀπὸ ἐσένα, καὶ εἶναι κατ' ἀναλογίαν. Ἐὰν εἶναι ἕνα διὰ τὸ δυστύχημα τὸ ἰδικόν σου, εἶναι δέκα διὰ τὲς ἀσφάλειες.

Τὸ ἴδιον συμβαίνει καὶ μὲ τὰς κλινικάς. Ὅταν εἶναι δυστύχημα τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ ἀσφάλειες, διὰ νὰ δικαιολογηθοῦν τὰ μεγάλα ἰατρικὰ ἔξοδα δίδουν πιστοποιητικὰ ὅτι ἡ ζημία τὴν ὁποίαν ὑπέστη γιὰ ὅλην τὴν ζωήν του εἶναι μεγάλη καὶ βλέπεις παράξενα πράγματα, ὅπως συνέβη μίαν φορὰν ὅταν κάποιος παρουσιάσθη εἰς τὸ Δικαστήριον μὲ τὰ πόδια καὶ τὰ χέρια του εἰς τὸν γύψον καὶ μὲ βασταριές. Ὅταν ἀπεφασίσθη ὅτι ἡ ἑταιρεία πρέπει νὰ πληρώσῃ ἕνα μεγάλον ποσόν, μόλις ἐβγῆκεν ἀπὸ τὸ Δικαστήριον, ἔσπασε τοὺς γύψους μὲ τὴν βασταριάν, τοὺς ἐπέταξε καὶ ἔτρεξε μόνος του νὰ φθάσῃ τὸ λεωφορεῖον καὶ νὰ πηδήσῃ ἐπάνω διὰ νὰ πάῃ. Διότι ἐτελείωσεν ἡ δίκη καὶ τὰ χρήματα τὰ εἰσέπραξε.

Αὐτὴ εἶναι ἡ κατάστασις καὶ περιμένομεν αἱ ἀσφάλειαι νὰ ἐλαττώσουν τὰ ἀσφάλιστρα.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὅ,τι ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος διὰ τὸ Ταμεῖον, φαίνεται ὅτι πρόκειται περὶ παρεξηγήσεως. Τὸ Ταμεῖον τὸ ὁποῖον προτείνεται δὲν εἶναι φιλανθρωπικὸν ἵδρυμα. Δηλαδὴ δὲν μπορεῖς νὰ ἀναμένῃς ἀπὸ τὸ Ταμεῖον αὐτὸ τὸ ὁποῖον πρέπει αἱ ἀσφάλειαι νὰ πληρώνουν, νὰ πληρώνουν ὁποιονδήποτε δι' οἱαδήποτε ἀτυχήματα ἢ οἱανδήποτε ζημίαν ἤθελε πάθει κανεὶς χωρὶς αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος νὰ εἶναι καλυμμένος. Διότι τὸ Ταμεῖον γίνεται θεληματικῶς

ὑπὸ τῶν ἑταιρειῶν διὰ νὰ καλύπτουν ὡρισμένους κινδύνους τοὺς ὁποίους θέλουν αὐταὶ αἱ ἴδιαι ἀλλὰ δὲν μποροῦμεν ἡμεῖς ὡς Κυβέρνησις νὰ ἔλθωμεν νὰ ὑποχρεώσωμεν τὰς ἑταιρείας χωρὶς νὰ εἰσπράττουν χρήματα νὰ πληρώνουν, διότι τότε θὰ ἦτο παράξενον καὶ ἴσως τότε θὰ ἠγείρετο τὸ ζήτημα κατὰ πόσον αἱ ἑταιρεῖαι θὰ ἦσαν διατεθειμέναι νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ καλύπτουν τοὺς κινδύνους αὐτοὺς τῶν αὐτοκινήτων, ὁπότε ποῖος πλέον θὰ ἦτο ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος θὰ τοὺς καλύπτῃ; Ἐὰν βεβαίως ἀνελάμβανεν ἡ Κυβέρνησις, πολὺ φοβοῦμαι ὅτι δὲν θὰ ἦτο σὲ καλυτέραν μοῖραν ἀπὸ ὅ,τι εἶναι σήμερον αἱ ἀσφάλειαι αἱ μὴ Κυβερνητικαί.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἀπὸ τὴν θέσιν του.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου, κ. Πρόεδρε. Ἤθελα νὰ σᾶς πῶ καὶ νὰ τονίσω ὅτι ὁ φίλτατος συνάδελφος κ. Σαββίδης συμφωνεῖ μὲ ὅσα εἶπα.

Πρῶτον διὰ τὴν πρωτοτυπίαν ποὺ εἰσηγήθηκα νὰ ἀναλάβουν αἱ Κοινωνικαὶ Ἀσφαλίσεις, καὶ ἡ ὁποία εἶναι εἰς τὰ πλαίσια τῆς διαρθρώσεως τοῦ Κράτους μας. Ἡμεῖς ὡς Κράτος εἴμεθα πρωτότυπον, καὶ συνεπῶς ἐὰν κάμωμεν καμμίαν τροποποίησιν μὲ τὰς Κοινωνικὰς Ἀσφαλίσεις δὲν βλάπτει.

Δεύτερον συμβαίνει ὅτι δὲν εἶπα ἐγὼ ὅτι δὲν δικαιολογοῦνται τὰ ὑψηλὰ ἀσφάλιστρα διὰ τὰ ἀτυχήματα τῶν αὐτοκινήτων, διότι πράγματι ὑπάρχουν πολλὰ ἀτυχήματα.

Τὸ τρίτον εὐχάριστον ποὺ διεπίστωσα εἶναι ὅτι αἱ Ἀσφάλειαι εἰς τὴν Κύπρον εἶναι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα διότι δέχονται καὶ πληρώνουν ἀπὸ τὴν τσέπην των χρήματα διὰ τὰ ἀσφάλιστρα τῶν αὐτοκινήτων. Αὐτὸ διεπιστώθη ἀπὸ τὰς παρατηρήσεις τοῦ κ. Σαββίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μὲ τὴν διαπίστωσιν τοῦ κ. Σαββίδη ὅτι αἱ Ἀσφάλειαι ζημιώνουν, ἀλλὰ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των νὰ προσφέρουν ὑπηρεσίαν ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται, διαφωνῶ ριζικῶς. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ζημιώνουν ἢ ὄχι, ἀλλ' οὐδεμία ἑταιρεία ἡ ὁποία ἐργάζεται διὰ σκοποὺς πραγματοποιήσεως κέρδους ὅταν ζημιώνῃ ἀπὸ μίαν ἐπιχείρησιν ἐξακολουθεῖ νὰ ἐργάζεται διότι διακατέχεται ἀπὸ ἐπιθυμίαν δημοσίου πνεύματος νὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίας εἰς τὸ δημόσιον. Μπορεῖ νὰ χάνουν ἀπὸ τὰ ἀσφάλιστρα τῶν αὐτοκινήτων, ἀλλὰ καλύπτουν τὰς ζημίας των ἀπὸ κέρδη ἄλλων ἀσφαλιστηρίων ἐγγράφων ὅπως ζωῆς, πυρκαϊᾶς καὶ οὕτω καθεξῆς, καὶ ἐπομένως προκύπτει ἕνα ἰσοζύγιον. Ἐὰν κοιτάξῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ μερίσματα τὰ ὁποῖα πληρώνουν εἰς τοὺς μετόχους των δὲν ἀποδεικνύεται ὅτι αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἐργάζονται ἐπὶ ζημίᾳ.

Τὸ δεύτερον τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ διορθώσω εἶναι ἡ ἐσφαλμένη ἐντύπωσις ὅτι αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἀποτελοῦν κατὰ κάποιον τρόπον μίαν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ἐκμεταλλεύονται οἱ πολῖται λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν, ὅπως ἀνέφερεν ὁ κ. Σαββίδης, περιπτώσεις ἢ ὁ γενικὸς κανὼν ὅτι τόσον οἱ ἰατροὶ ὅσον καὶ οἱ μηχανικοὶ αὐτοκινήτων ὅταν γνωρίζουν ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία θὰ πληρώσῃ, ἐξογκώνουν τὰς ἐκτιμήσεις ζημίας εἴτε τῶν παθόντων προσώπων εἴτε τῶν αὐτοκινήτων.

Ὑπῆρξα δικηγόρος ἐπὶ ἀρκετὰ χρόνια καὶ εἶχα τὴν εὐκαιρίαν νὰ εἶμαι νομικὸς σύμβουλος πολλῶν ἑταιρειῶν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον γίνεται εἶναι ὅτι ἡ ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ἁπλῶς δὲν βασίζεται ἐπάνω εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ ἰατροῦ

τοῦ παθόντος ἢ ἐπάνω εἰς τὴν ἐκτίμησιν τοῦ μηχανικοῦ τοῦ παθόντος ὡς πρὸς τὴν ζημίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τὸ ὄχημα αὐτοῦ, ἀλλὰ συνήθως θάζει καὶ τοὺς ἰδικούς της ἰατροὺς καὶ ἐξετάζουν τὸν παθόντα καὶ τοὺς ἰδικούς της μηχανικοὺς καὶ ἐξετάζουν τὸ ὄχημα τὸ ὁποῖον ὑπέστη ζημίαν· καὶ συνήθως ὅλα τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα προβλέπουν περὶ διαιτησίας εἰς περίπτωσιν διαφωνίας ὡς πρὸς τὴν ἐκτίμησιν.

Πολλαὶ μάλιστα ἐκ τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν δὲν πληρώνουν ἐὰν δὲν ἔχουν ὑπεύθυνον καὶ ἔγγραφον νομικὴν γνώμην τοῦ συμβούλου των, τὴν ὁποίαν, τοὐλάχιστον μερικαὶ ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, ἀποστέλλουν οἱ ἐδῶ ἀντιπρόσωποι τῶν ἑταιρειῶν εἰς τὴν Ἀγγλίαν, εἰς τοὺς ἐκεῖ δικηγόρους των, διὰ νὰ ἐξετάσουν καὶ ἐκεῖνοι καὶ νὰ συμβουλεύσουν ἐὰν εἶναι ὑπόθεσις ἡ ὁποία πρέπει νὰ συμβιβασθῇ διότι ὑπάρχει ἀμέλεια ἢ διότι δὲν ὑπάρχει ἀμέλεια ἢ διότι ὑπάρχει εὐθύνη ἢ διότι δὲν ὑπάρχει εὐθύνη.

Ἂς μὴ παρουσιάζομεν ἐπομένως τὴν κατάστασιν ὅτι γενικῶς γίνεται ἐκμετάλλευσις τῶν ἑταιρειῶν τούτων. Μπορεῖ νὰ καταβάλλεται μία προσπάθεια ἐκμεταλλεύσεως ἀλλὰ ὑπάρχει ὁ μηχανισμὸς διὰ τοῦ ὁποίου εἴτε ἐλαττοῦται εἰς τὸ ἐλάχιστον ἡ προσπάθεια ἢ τοὐλάχιστον αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἔχουν τὸν τρόπον νὰ ἐλέγξουν, νὰ ἀντιδράσουν καὶ νὰ προστατευθοῦν.

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν ἔχω πεῖ ὅτι αἱ ἀσφάλειαι εἶναι ἱδρύματα φιλανθρωπικά. Διότι θὰ ἤμουν ἀνόητος ἐὰν τὸ ἔλεγα, καὶ διερωτῶμαι πῶς ἀντελήφθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος καὶ Σεῖς ὅτι ἔχω πεῖ ὅτι τὰ ἱδρύματα αὐτὰ εἶναι φιλανθρωπικά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ ἀντελήφθην ἐκ τοῦ γεγονότος ὅτι εἴπατε ὅτι ἐνῶ μὲν ζημιώνουν ἀπὸ τὰς ἀσφαλείας αὐτοκινήτων, ἐν τούτοις, ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ των ὅπως ἐξυπηρετοῦν τὸ δημόσιον, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐργάζωνται. Ἡ ἐργασία ἄνευ κέρδους καὶ ἐπὶ ζημίᾳ διὰ σκοποὺς ἐξυπηρετήσεως τοῦ δημοσίου εἶναι τὸ κύριον χαρακτηριστικὸν τῶν φιλανθρωπικῶν ὀργανισμῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Δὲν ἔχω πεῖ αὐτά, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἶχα πεῖ εἶναι ὅτι αἱ ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἐκ τοῦ κλάδου ἀσφαλειῶν αὐτοκινήτων εἶναι γεγονὸς ὅτι συνεχῶς ζημιώνουν, καὶ ἐὰν ἐξακολουθοῦν καὶ ἀσφαλίζουν, τὸ κάμνουν ὄχι ὡς φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, ἀλλὰ διότι σὲ κάθε ἐργασίαν ὀφείλει κανεὶς νὰ κάμνῃ ὡρισμένας παραχωρήσεις διὰ νὰ παίρνῃ ἄλλα κέρδη, καὶ θὰ εἶναι δύσκολον διὰ μίαν ἑταιρείαν ἡ ὁποία ἔχει ὅλων τῶν ἄλλων εἰδῶν τοὺς ἀσφαλιστικοὺς κλάδους νὰ μὴν ἔχῃ καὶ τὸν κλάδον αὐτὸν διὰ νὰ ἐξυπηρετήσῃ.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἶναι αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ ὁποῖον εἶπα. Ὅ,τι ζημιώνουν εἰς ἕνα κλάδον τὸ κερδίζουν εἰς τὸν ἄλλον. Ἡ γενικὴ εἰκὼν εἶναι εἰκὼν κέρδους, ἐὰν κρίνῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ μερίσματα τὸ ὁποῖα πληρώνουν εἰς τοὺς μετόχους των.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Μὰ ἐὰν δὲν εἶχαν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κέρδη τότε θὰ ἦσαν ἀναξιόχρεοι, καὶ δὲν θὰ ἠμποροῦσαν νὰ ἐργάζωνται. Ἐπομένως οὐδεὶς διαμφισβητεῖ ὅτι δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος μία ἑταιρεία νὰ ἐργάζεται ἐὰν δὲν πραγματοποιῇ κέρδη. Ὅπως δὲν ὑπάρχει κανένας λόγος νὰ ἐργάζεται οἱοσδήποτε κάμνει μίαν δουλειὰν χωρὶς νὰ πληρώνεται. Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ὅτι εἶπα ὅτι εἶναι φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα, οὐδόλως ἔχω πεῖ τέτοιον πρᾶγμα. Γιὰ ὅ,τι λέγετε διὰ τὸ ζή-

τημα τῶν ζημιῶν, δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι ἦσθο δικηγόρος καὶ κάλλιστος δικηγόρος, πρώτης τάξεως, ἀλλὰ παρεμπιπτόντως, εἶμαι καὶ ἐγὼ πρόεδρος μιᾶς ἑταιρείας καὶ ξεύρω τὶ γίνεται ἀπὸ τὰς περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι παρουσιάζονται καὶ εἰς τὰ Δικαστήρια. Διότι ναὶ μὲν τὸ Δικαστήριον ἀποφασίζει ὄχι μόνον ἐπὶ τῆς ἀποφάσεως τοῦ ἰατροῦ τοῦ παθόντος, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀσφαλείας, ἀλλά, βεβαίως, δὲν πιστεύει μόνον τὴν ἀσφάλειαν, πιστεύει καὶ τὸν παθόντα. Ἑπομένως τὸ ἕνα σχετίζεται μὲ τὸ ἄλλο καὶ δὲν θὰ ἤθελα νὰ φέρω παραδείγματα, εἰδάλλως ἔχω σωρείαν παραδειγμάτων τὰ ὁποῖα μπορῶ νὰ σᾶς τὰ πῶ ὅποτε θέλετε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτρέψετε ἐν ὀλίγοις νὰ ἐκφράσω τὴν ἐξῆς ἄποψιν ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἔθιξεν ὁ κύριος Σαββίδης. Ἐκ τῆς σωρείας τῶν πολλῶν παραδειγμάτων, κατὰ τὴν γνώμην μου ἀνέφερε τὸ πλέον ἀνεπιτυχές. Δηλαδὴ τὴν περίπτωσιν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος εἶχε θλάσιν τῶν ποδῶν, τῶν ὀστῶν, καὶ ὁ ὁποῖος ἐξῆλθε, λέγει, ἐκ τοῦ Δικαστηρίου, ἔσπασε τὸν γῦψον καὶ ἐμπῆκε μέσα εἰς τὸ λεωφορεῖον καὶ ἔφυγε μὲ τὰς χιλιάδας εἰς τὴν τζέπην του.

Αὐτὸ ἀποτελεῖ τοὐλάχιστον ἀφέλειαν, ἐὰν πρόκειται νὰ τὸ πιστεύσωμεν, ἢ βλακεῖαν ἐκ μέρους τῆς ἑταιρείας ἡ ὁποία δὲν εἶχε τὴν στοιχειώδη πρόνοιαν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὸ ἀπὸ πεντηκονταετίας τοὐλάχιστον ὑπάρχον ἐπιστημονικὸν μέσον νὰ ἐξακριβώσῃ ἐὰν ὑπῆρχε πράγματι θλάσις καὶ βλάβη εἰς τὰ ὀστᾶ ἢ ὄχι. Περιπλέον αὐτὸ ἐκφράζει ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν ἀγχίνοιαν τῶν δικαστῶν μας καὶ ἔλλειψιν ἐμπιστοσύνης ἐπίσης εἰς τὴν ἀγχίνοιαν τῶν δικηγόρων οἱ ὁποῖοι ὑπερασπίζουν τὰ συμφέροντα τῶν ἑταιρειῶν, οἱ ὁποῖοι, ἀπὸ τὴν πεῖραν τὴν ὁποίαν ἔχω, κάποτε ὑπερβάλλουν εἰς τὸν ζῆλον των νὰ ὑπερασπίσουν τὰς ἑταιρείας, αἱ ὁποῖαι ἐὰν πληρώσουν ἕνα μικρὸν ποσοστὸν κέρδους δὲν πρόκειται νὰ στερήσῃ τίποτε τοὺς μετόχους, ἐνῶ ἐὰν στερήσουν τοὺς πτωχοὺς παθόντας καὶ κτυπηθέντας ἴσως εἰς τὴν Πλατεῖαν Μεταξᾶ, ἀπὸ τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἀνέφερεν ὁ κ. Σαββίδης, πολλὰ ἔχουν νὰ ζημιωθοῦν ἔστω καὶ ἐὰν τὸ ποσὸν εἶναι £300.

Καὶ πολλάκις, καὶ εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ εἰς τὴν Βουλήν, ὀφείλω νὰ δηλώσω ὅτι ἐὰν μία ἑταιρεία στερήσῃ τοὺς μετόχους της ἀπὸ ἕνα φύλλον τεῖου καὶ πίουν οἱ μέτοχοί της τὸ τέϊόν των κατὰ ἕνα φύλλον τεῖου ὀλιγώτερον παχύ, ὀλίγον θὰ στερηθοῦν—ἴσως ὠφεληθοῦν μᾶλλον—ἀλλ' ἐὰν στερηθῇ ἕνας διάδικος παθὼν ἀπὸ αὐτοκινητικὸν δυστύχημα ἔστω καὶ £100 ἢ £200 δι' αὐτὸν τὸν πτωχὸν ἄνθρωπον ἴσως εἶναι ζήτημα ζωῆς καὶ θανάτου.

Ἓν ἄλλο ζήτημα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ θίξω εἶναι ἡ σοβαρωτάτη πρόνοια ἡ ὁποία ὑπάρχει ἐντὸς τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν ἵδρυσιν εἰδικοῦ ταμείου οὕτως ὥστε αἱ περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν καλύπτονται ἀπὸ τὸν Νόμον ὁ ὁποῖος προνοεῖ διὰ τὴν ἀσφάλισιν ἐναντίον κινδύνων τρίτου προσώπου, τότε τὸ ταμεῖον αὐτὸ νὰ ἔρχεται ἀρωγὸν διὰ νὰ ἀποζημιώνῃ τὸν παθόντα. Αὐτὸ εἶναι ἕνας θεσμὸς ὁ ὁποῖος ὑπάρχει εἰς ἄλλας χώρας, διὰ πρώτην φορὰν ἱδρύεται εἰς τὴν Κύπρον καὶ εἶναι πρὸς τιμὴν τῆς Κυβερνήσεως, καὶ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργοῦ, βεβαίως, ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν πρόβλεψιν νὰ εἰσαγάγῃ τὸν θεσμὸν αὐτόν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ἀναφορικῶς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι νὰ ἑνώσω τὴν εὐχήν μου μαζὶ μὲ τὸν κ. Λέλλον Δημητριάδην καὶ τὸν ἕτερον κύριον Δημητριάδην, Χρύσην Δημητριάδην, ὅπως τὸ ἄρθρον αὐτὸ τοῦ Νόμου μὴ παραμείνῃ ἁπλῶς νεκρὸν γράμμα, ἀλλὰ ὅπως τὸ δυνατὸν συντομώτερον προχωρήσωμεν καὶ δώσωμεν σάρκα καὶ ὀστᾶ εἰς τὴν πρόνοιαν αὐτὴν ἡ ὁποία θὰ δώσῃ ἱκανοποίησιν εἰς πολλοὺς παθόντας οἱ ὁποῖοι περιέρχονται τὰς πόλεις καὶ τὰ χωρία ἄνευ οἱασδήποτε ἀποζημιώσεως.

Τὸ τρίτον θέμα τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ θίξω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, εἶναι τὸ ἑξῆς :

Σήμερον εἰς τὴν Κύπρον παρουσιάζεται τὸ ἑξῆς φαινόμενον, τὸ ὁποῖον εἰς οὐδὲν μέρος τοῦ κόσμου παρουσιάζεται. Δηλαδὴ μπορεῖ μία ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία νὰ ἐκδώσῃ τὸ συμβόλαιόν της φερ' εἰπεῖν, εἰς τὴν Κινεζικὴν γλῶσσαν. Οὐδεμία χώρα ἐπιτρέπει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα. Νομίζω ὅτι πρέπει ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ λάβῃ μίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς γλώσσης ἡ ὁποία θὰ χρησιμοποιῆται εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια οὕτως ὥστε ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἀσφαλίζεται τοὐλάχιστον νὰ γνωρίζῃ τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἀσφαλίζεται, καὶ δὲν πρέπει νὰ ξεχνῶμεν, ἐν σχέσει μὲ τὸ ζήτημα αὐτό, ὅτι ἐντὸς τῶν ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων ὑπάρχουν ὅροι μὲ τοὺς ὁποίους ἐὰν δὲν συμμορφωθῆς, χάνεις τὸ δικαίωμα νὰ ἀποζημιωθῆς ἀπὸ τὴν ἑταιρείαν. Δηλαδὴ μία ἀσφαλιστικὴ ἑταιρεία ὑπάρχει τρόπος νὰ ἀποφύγῃ τὴν εὐθύνην ἐάν, λόγῳ ἀγνοίας τῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν συνετάγη τὸ συμβόλαιον, ὁ ἀσφαλισθεὶς δὲν συμμορφωθῇ ἐντὸς τῆς προθεσμίας δίδων τὴν εἰδοποίησιν ἢ λαμβάνων οἱονδήποτε ἄλλο τυχὸν διάβημα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ λάβῃ.

Δι' αὐτὸν τὸν λόγον εἰς τὸ κατάλληλον στάδιον—καὶ φαντάζομαι, κύριε Πρόεδρε, ὅτι τὸ κατάλληλον στάδιον εἶναι ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις—θὰ προτείνω τὴν κατάλληλον τροποποίησιν καὶ θὰ εἰσηγηθῶ ὅτι ἡ γλῶσσα εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ συντάσσεται τὸ ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον τὸ ὁποῖον θὰ καθορίσῃ ὁ Ὑπουργὸς διὰ γνωστοποιήσεώς του εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως δέον νὰ εἶναι ἡ γλῶσσα τῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἡ ἑλληνική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν νομίζω, ἔντιμε κ. βουλευτά, ὅτι διὰ τῆς προνοίας τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖσθε εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξασφαλισθῇ αὐτὸ τὸ ὁποῖον ζητεῖτε. Ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ εἶναι ἡ γλῶσσα τοῦ ἀσφαλιζομένου, διότι ἐὰν π.χ. ὁ ἀσφαλιζόμενος τυγχάνῃ νὰ εἶναι Γάλλος ὁ ὁποῖος μένει εἰς τὴν Κύπρον, ἐὰν τὸ ἀσφαλιστήριον εἶναι εἴτε εἰς τὴν Ἀγγλικὴν εἴτε εἰς τὴν Ἑλληνικήν, διότι τὸ ὁρίζει ὁ Νόμος, τότε θὰ προκύψῃ τὸ ἴδιον πρόβλημα τῆς ἀγνοίας τῆς γλώσσης. Ἑπομένως, ὑποτεθήσθω ὅτι εἶναι Ἀρμένιος ὁ ἀσφαλισθεὶς καὶ δὲν γνωρίζει τὴν Ἑλληνικήν, ἄρα, πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου ἢ τοὐλάχιστον ἐὰν θὰ εἶναι εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους, εἰς τὴν Ἑλληνικήν, τότε πρέπει εἰς περίπτωσιν προσώπου μὴ γνωρίζοντος τὴν Ἑλληνικήν, νὰ ὑπάρχῃ πρόνοια περὶ τῆς ἀνάγκης μεταφράσεως.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐὰν μοῦ ἐπιτρέψετε νὰ ἀπαντήσω εἰς τὸ σημεῖον αὐτό, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἴσως καὶ Σεῖς ἴσως καὶ πολλοὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἐξέδωσαν ὅταν εὑρίσκοντο εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια, εἰς χώρας φερ' εἰπεῖν τῆς Εὐρώπης, καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι δὲν δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ οἱοσδήποτε ὅτι αἱ χῶραι αὐταὶ δυνάμει τῶν νομοθεσιῶν των ὑποχρεώνουν τὰς ἑταιρείας των νὰ ἐκδίδουν τὰ ἀσφαλιστικά των συμβόλαια εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον προτείνω εἶναι ὅπως ἡ γλῶσσα τῆς πλειοψηφίας—καὶ ἡ γλῶσσα τῆς πλειοψηφίας εἶναι ἡ Ἑλληνική—πρέπει νὰ υἱοθετηθῇ ὅπως ἤδη ἔχει υἱοθετηθῇ ἀπὸ ὡρισμένας ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας αἱ ὁποῖαι ἐνεργοῦν ἐντίμως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὸ Μπρίντιζι τῆς Ἰταλίας, ἔντιμε κ. βουλευτά, προέβην εἰς ἀσφάλειαν τοῦ αὐτοκινήτου μου ἡ ὁποία ἀπαιτεῖται διὰ νὰ κυκλοφορήσῃς εἰς οἱανδήποτε

χώραν. Μοῦ ἔδωσαν τέσσαρας φόρμας, μίαν Γαλλιστί, μίαν Ἀγγλιστί, μίαν Γερμανιστὶ καὶ μίαν εἰς τὴν Ἱσπανικὴν γλῶσσαν, διὰ νὰ ἐπιλέξω εἰς ποίαν γλῶσσαν μποροῦσα νὰ ἀναγνώσω προτοῦ ὑπογράψω τὸ ἀσφαλιστήριον. Τὸ ἴδιον συνέβη εἰς τὸ Παρίσι τῆς Γαλλίας· μοῦ ἔδωσαν τέσσαρας φόρμας εἰς τέσσαρας Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας ἀπὸ τὰς ὁποίας νὰ ἐπιλέξω τὴν γλῶσσαν ἡ ὁποία θὰ μὲ ἐβοηθοῦσε νὰ ἀντιληφθῶ τοὺς ὅρους τοῦ συμβολαίου.

Ἐὰν ἡ θέσις σας εἶναι ὅτι πρέπει ὁ ἀσφαλιζόμενος νὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναγνώσῃ τὸ ἔγγραφον, τότε δὲν μπορεῖτε νὰ ἐπιβάλετε μίαν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν πιθανὸν νὰ μὴ γνωρίζῃ, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπιβάλετε τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου, ὁπότε ἡ ἑταιρεία θὰ ἔχῃ εἰς διαφόρους γλώσσας τὰ ἔγγραφα καὶ θὰ τὰ δίδῃ. Ἐὰν εἶναι ἁπλῶς θέμα ὅτι πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα, τότε συμφωνῶ μαζί σας ὅτι θὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. Ἀλλ' ἐὰν τὸ νομικὸν θέμα τὸ ὁποῖον ἐξετάζετε εἶναι ὅτι διὰ νὰ δεσμεύεται πρέπει νὰ εἶναι εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν κατανοεῖ, τότε ἀσφαλῶς πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Πρόεδρον διὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Μπρίντιζι, καὶ συγχαίρω τὴν ἀσφαλιστικὴν ἑταιρείαν ἡ ὁποία ἔδωσεν εἰς τὸν κ. Πρόεδρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ γνωρίζῃ τί ἦτο ἐκεῖνο τὸ ἔγγραφον διὰ τὸ ὁποῖον ἐπλήρωσε τὰ ἀσφάλιστρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τὴν συζήτησιν. Ἐπειδὴ ὅμως ἐλέχθησαν πράγματα τὰ ὁποῖα εἶναι δυνατὸν νὰ καθάπτωνται τῆς ἀξιοπρεπείας τῶν ἰατρῶν, εἶναι ἀδύνατον νὰ τὰ ἀντιπαρέλθωμεν χωρὶς νὰ εἴπωμεν ὅτι εἶναι ἀδύνατον νὰ ἀκούωνται ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς αἰχμαὶ κατὰ τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος ὅτι εἶναι ποτὲ δυνατὸν ἰατρὸς νὰ ἐκδίδῃ πιστοποιητικὰ ἢ νὰ συνεργάζεται διὰ τὴν ἐξαπάτησιν ἑταιρειῶν.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι οἱ ἰατροὶ ἐξασκοῦν μετὰ μεγάλης εὐσυνειδησίας τὸ καθῆκον των καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν πιστοποιητικῶν εἶναι πολὺ προσεκτικοί, πολὺ περισσότερον καθότι γνωρίζουν ὅτι καὶ αἱ ἑταιρεῖαι διαθέτουν ἰατρικοὺς λειτουργοὺς καὶ ὅτι εἶναι δυνατὸν πάντοτε ἡ διάγνωσίς των ἢ ἡ ἄποψίς των νὰ τεθῇ ἐν ἀμφιβόλῳ ὑπὸ συναδέλφου ἐξ ἴσου ἱκανοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ δὲ τὸ τραγελαφικὸν περιστατικὸν τοῦ ἀνθρώπου ὁ ὁποῖος μόνος του ἔβγαλε τὸν γῦψον, θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι καὶ ἰατρὸς μὲ τὰ κατάλληλα ἐργαλεῖα δυσκολεύεται πολὺ νὰ προβῇ εἰς αὐτὴν τὴν ἐπέμβασιν καί, ἐπομένως, εἶναι ἀδύνατον νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι μὲ τόσην εὐκολίαν ὁ ὑπὸ συζήτησιν ἀσθενὴς κατάφερε μόνος του νὰ ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς γύψους καὶ νὰ πηδήσῃ ἐπὶ τοῦ λεωφορείου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐν πρώτοις εἰς ὅ,τι ἀνέφερεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ἀναστασιάδης ὅτι ἔχω ἐκλάβει τὴν Βουλὴν ὡς ἀφελῆ, αὐτὸ ὑπονοεῖ ὅτι ὑποτιμῶ τὴν νοημοσύνην τῆς Βουλῆς, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ὁ σκοπός μου.

Αὐτὸ τὸ γεγονὸς ἔχει γίνει ἐπὶ παρουσίᾳ πολλῶν μαρτύρων, καὶ ἐπομένως δὲν γεννᾶται ζήτημα περὶ τοῦ ἐὰν συνέβη ἢ ὄχι. Αὐτὸ εἶναι γεγονὸς τὸ ὁποῖον ἔχει γίνει.

"Οσον ἀφορᾶ τὸ ζήτημα τὸ ὁποῖον ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λυσσαρίδης, ἀναμφισβητήτως δὲν θὰ ἤθελα νὰ κατηγορήσω τοὺς ἰατροὺς ὅλους. Ἀλλὰ ὅπως σὲ κάθε ἐπάγγελμα, εἴτε αὐτοὶ εἶναι ἔμποροι εἴτε εἶναι βιομήχανοι εἴτε εἶναι ἰατροὶ εἴτε εἶναι δικηγόροι εἴτε εἶναι ὁ,τιδήποτε, ὑπάρχουν καὶ αἱ ἐξαιρέσεις. Μοῦ φαίνεται ὅτι δὲν μπορεῖ ὁ ἔντιμος συνάδελφος νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ ἐπάγγελμα τὸ ἰδικόν του εἶναι τὸ μόνον εἰς τὸ ὁποῖον δὲν μπορεῖ νὰ γίνῃ κάτι τὸ παράτυπον καὶ παρὰ τὸ ὅτι εἰς ὅλα τὰ ἄλλα ἐπαγγέλματα γίνεται κάτι, ὑπάρχει πάντοτε ἡ ἐξαίρεσις—διότι κάθε κανὼν ἔχει τὴν ἐξαίρεσίν του—εἰς αὐτὴν τὴν περίπτωσιν δὲν ὑπάρχει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ συμφωνήσω μὲ τὴν τελευταίαν παρατήρησιν τοῦ φίλου κ. Σαββίδη ὅτι εἰς ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα ὑπάρχουν οἱ ὀλίγοι, ἀλλὰ διαφωνῶ μὲ τὴν πρώτην δήλωσιν ὅτι δὲν μᾶς ἐξέλαβεν ὡς ἀφελεῖς. Αὐτὸ συνέβη, ἴσως, οὐχὶ ἅπαξ εἰς τὴν Βουλὴν αὐτὴν ἐκ μέρους τοῦ κ. Σαββίδη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ἡ συζήτησις τοῦ θέματος ἔληξε καὶ ὅτι πρέπει νὰ προβῶμεν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων κατὰ κεφάλαιον τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

"Αρθρα 1ον, 2ον καὶ 3ον τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν τὸ Πρῶτον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον, 2ον καὶ 3ον ἄρθρον, τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὸ Πρῶτον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

"Αρθρα 4, 5 καὶ 6 τὰ ὁποῖα συνιστοῦν τὸ Δεύτερον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 6, τὸ Δεύτερον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 4, 5 καὶ 6 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τὸ Τρίτον Μέρος ἀπαρτίζεται ἀπὸ τὰ ἄρθρα 7, 8, 9, 10, 11, 12 καὶ 13, κ. Πρόεδρε, ἀλλὰ ὑπάρχει τροποποίησις εἰς τὸ ἄρθρον 7.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ κείμενον τῆς τροποποιήσεως τοῦ 7ου ἄρθρου τοῦ Τρίτου Μέρους.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.—ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Οὐδεμία ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως ἄνευ ἀδείας. Δεύτερος Πίναξ.

7.—(1) Ἐπιφυλαττομένων τῶν ἐν ἐδαφίῳ (3) τοῦ ἄρθρου 3 διατάξεων ὡς καὶ τῶν ἐν τῷ Δευτέρῳ Πίνακι τοιούτων, δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ—

(α) ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως οἱουδήποτε τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) τοῦ ἄρθρου 3 καθοριζομένων κλάδων εἰμὴ ὑπὸ ἀσφαλιστικῆς ἑταιρείας λειτουργούσης δυνάμει καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ἀδείας παρασχεθείσης αὐτῇ δυνάμει τοῦ ἄρθρου 8 διά τινα κλάδον ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως·

(β) ἄσκησις ἀσφαλιστικῆς ἐπιχειρήσεως κλάδου ζωῆς ἢ βιομηχανικοῦ κλάδου ζωῆς ἐν συνδυασμῷ πρὸς οἱασδήποτε διευθετήσεις ἀποσκοπούσας ἢ ἐχούσας ὡς ἀποτέλεσμα τὴν παροχὴν διευκολύνσεων εἰς τὸν κάτοχον ἀσφαλιστηρίου, ὡς δικαιοῦχον δυνάμει τράστ (trust) διὰ συμμετοχὴν εἰς κέρδη ἢ εἰσοδήματα προερχόμενα ἐκ τῆς κτήσεως, κατοχῆς, διαχειρίσεως ἢ διαθέσεως χρεωγράφων οἱασδήποτε φύσεως ἢ οἱασδήποτε ἄλλης φύσεως ἰδιοκτησίας ἄνευ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο ἀδείας καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς ὅρους ταύτης, χορηγουμένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὑπὸ τὰς καθωρισμένας προϋποθέσεις, δυνάμει Κανονισμῶν.

Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος Νόμου αἱ ἀφορῶσαι εἰς τὴν ἔκδοσιν, τροποποίησιν ἢ ἀκύρωσιν ἀδείας ἐφαρμόζονται, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, καὶ εἰς οἱανδήποτε ἄδειαν χορηγουμένην ἐπὶ τῇ βάσει τῆς παρούσης παραγράφου.

Νοεῖται ὅτι—

(ι) οὐδὲν τῶν ἐν τῷ παρόντι διαλαμβανομένων ἀκυροῖ ἢ καθιστᾷ οὐχὶ ἐκτελεστὴν σύμβασίν τινα συναφθεῖσαν ἢ ἀσφαλιστήριον ἐκδοθὲν κατὰ παράβασιν τοῦ παρόντος ἐδαφίου·

(ιι) διὰ περίοδον ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου, τὸ παρὸν ἐδάφιον δὲν θὰ τυγχάνῃ ἐφαρμογῆς ἐπὶ ἑταιρείας, ἥτις ἐντὸς δύο μηνῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης ἡμερομηνίας ἤθελεν ὑποβάλει τῷ Ἐφόρῳ ἔγγραφον αἴτησιν διὰ τὴν παροχὴν ἀδείας καί, καίτοι ἐγνωστοποιήθη λῆψις τῆς αἰτήσεώς της, δὲν τῇ ἐγνωστοποιήθη εἰσέτι ἐὰν παρεχωρήθη ἡ αἰτηθεῖσα ἄδεια ἢ ἐὰν ἡ αἴτησις αὐτῆς ἀπερρίφθη.

(2) Ἐὰν πρόσωπόν τι παραβῇ τὰς διατάξεις τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου—

(α) ἐφ' ὅσον δὲν πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου, τὸ πρόσωπον τοῦτο εἶναι ἔνοχον ἀδικήματος καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης ὑπόκειται εἰς χρηματικὴν ποινὴν μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς χιλίας λίρας, ἢ εἰς φυλάκισιν διὰ διάστημα μὴ ὑπερβαῖνον τὰ δύο ἔτη, ἢ εἰς ἀμφοτέρας τὰς ποινὰς τῆς φυλακίσεως καὶ τῆς χρηματικῆς τοιαύτης.

(β) ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ νομικοῦ προσώπου—

(ι) τὸ δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ διάλυσιν τοῦ ἐν λόγῳ νομικοῦ προσώπου δυνάμει τοῦ περὶ Ἑταιρειῶν Νόμου, Κεφ. 113, τῇ αἰτήσει τοῦ Ἐφόρου ὑποβαλλομένῃ κατόπιν ἀδείας τοῦ δικαστηρίου·

(ιι) πᾶς ὅστις καθ' ὃν χρόνον ἐγένετο ἡ παράβασις ἦτο μέλος τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, διευθυντής, γραμματεὺς ἢ ἕτερος ὑπάλληλος ἢ ἀντιπρόσωπος τοῦ νομικοῦ προσώπου εἶναι ἔνοχος ἀδικήματος καὶ ἐν περιπτώσει καταδίκης ὑπόκειται εἰς τὰς ἐν παρα-

γράφῳ (α) προνοουμένας ποινάς, ἐκτὸς ἐὰν ἀποδείξῃ ὅτι ἡ παράβασις ἐγένετο ἐν τῇ ἀγνοίᾳ αὐτοῦ ἢ ὅτι κατέβαλε τὴν προσήκουσαν ἐπιμέλειαν ὅπως ἐπιτύχῃ τὴν παρεμπόδισιν τῆς ἐν λόγῳ παραβάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ ἄρθρον 7 ἐγκριθῇ ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 7 ἐγκρίνεται ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν. Τὸ ἄρθρον 8.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέχρι 13, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

9, 10, 11, 12 καὶ 13.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρα 14–21, τὰ ὁποῖα ἀπαρτίζουν τὸ Τέταρτον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 14–21 ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 14–21 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, προσετέθη νέον ἄρθρον 14.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ κείμενον τοῦ νέου ἄρθρου 14.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα ἐνεργεῖ ὡς οἰκονομικὸς πράκτωρ, ἐπίτροπος, θεματοφύλαξ καὶ τραπεζίτης.

14. Ἡ Κεντρικὴ Τράπεζα δύναται, διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Νόμου, νὰ ἐνεργῇ ὡς οἰκονομικὸς πράκτωρ, ἐπίτροπος (trustee), θεματοφύλαξ καὶ τραπεζίτης τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν, βάσει ὅρων οἵτινες ἤθελον καθορισθῇ ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ τροποποιημένον κείμενον τοῦ ἄρθρου 14, τὸ ὁποῖον ἀνεγνώσθη, ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ ἄρθρον 14 ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος Πέμπτον, ἄρθρα 22–30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις εἰς τὸ Πέμπτον Μέρος, τὰ ἄρθρα 22–30 ὅπως ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 22–30 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος Ἕκτον, ἄρθρα 31 καὶ 32.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 31 καὶ 32 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος Ἕβδομον, ἄρθρα 33–38.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 33–38 συμπεριλαμβανομένου ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 33–38 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος Ὄγδοον, ἄρθρα 39 μέχρι 43.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 39–43 ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος Ἔννατον. Ἄρθρα 44–63.

Ὑπάρχουν νέα ἄρθρα κ. Πρόεδρε, τὸ 60ὸν καὶ τὸ 63ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 44–59 ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 44–59 ἐγκρίνονται.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχει τροποποίησις εἰς τὸ 60ὸν ἢ 61ον ἄρθρον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὸ 60ὸν, κ. Πρόεδρε, καὶ 63ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθοῦν τὰ κείμενα τῶν νέων ἄρθρων 61 καὶ 63.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δημοσίευσις ἐκδόσεως, τροποποιήσεως ἢ ἀκυρώσεως ἀδείας.

60.—(1) Πᾶσα ἔκδοσις, τροποποίησις ἢ ἀκύρωσις ἀδείας ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νόμου δημοσιεύεται εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.

(2) Ὁ τρόπος καὶ τὸ περιεχόμενον τῆς δημοσιεύσεως καθορίζονται διὰ Κανονισμῶν.

Κατάθεσις τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλήν. Ἄρθρον 63ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 60ὸν ἄρθρον ἐγκριθῇ ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν ;

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ὅσον ἀφορᾷ τὸ 63ον, κ. Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἴμεθα εἰς τὸ 60όν, κ. βουλευτά. Τὸ 60ὸν ἄρθρον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Εἴπατε 63ον πρῶτα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἦτο λεκτικὸν σφάλμα.

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 60ὸν ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 61ον καὶ 62ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Εἰς τὸ 63ον ὑπάρχει τροποποίησις.

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ κείμενον· προτοῦ ἀναγνωσθῇ τὸ κείμενον ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Ἀναστασιάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν ὅσον ἀφορᾷ τὸ 63ον, κ. Πρόεδρε, ἀλλὰ εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ 63ον γίνῃ 64ον ὡς ἔχει εἰς τὸ κείμενον ἐνώπιον τῶν συναδέλφων, ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, καὶ ὡς 63ον προστεθῇ τὸ ἑξῆς ἄρθρον :

«Πᾶν ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον τοῦ κλάδου ὅστις θὰ καθορισθῇ διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Καταθέτω σχετικὴν τροπολογίαν εἰς τὴν Γραμματείαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὀλίγον ἀργὰ κατετέθη ἡ τροπολογία, καὶ ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου θὰ ἤθελα νὰ μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἀγορεύσω.

Τὸ θέμα εἰς ποίαν γλῶσσαν θὰ συντάσσεται ἓν ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον ἠγέρθη κατὰ τὴν ἐξέτασιν τοῦ Νομοσχεδίου ἐνώπιον τῶν Ἐπιτροπῶν. Ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Ἀναστασιάδης ἦτο παρών, προέβη εἰς τὴν εἰσήγησιν ταύτην, τὸ θέμα συνεζητήση καὶ ἐν τέλει αἱ Ἐπιτροπαὶ δὲν περιέλαβαν εἰς τὴν ἔκθεσίν των τὴν εἰσήγησιν ταύτην περὶ τροποποιήσεως. Εἰς τὴν κατ' ἰδίαν ἐξέτασιν τοῦ θέματος τούτου εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν Ἐπιτροπῶν—ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἀκροατήριον, ὅτε ἄλλοι παράγοντες οἱ ὁποῖοι ἴσως εἰς τὸ παρὸν στάδιον νὰ ἐπηρεάζουν τοὺς βουλευτὰς—οἱ βουλευταὶ εἶδον τὴν δυσκολίαν ἡ ὁποία ὑπάρχει διὰ μίαν ἄμεσον τροποποίησιν τοῦ κειμένου τῶν ἀσφαλιστηρίων ἐγγράφων.

Δὲν γνωρίζω διατί παρὰ ταῦτα ἐγένετο σήμερον ἡ τροποποίησις. Ἴσως τὸ θέμα νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐθνικὸν καὶ θὰ μᾶς λεχθῇ, ὅπως καὶ εἰς μίαν ἄλλην περίπτωσιν ἀπὸ ἔντιμον Ὑπουργόν, ὅτι ἐνεργοῦμεν ἐναντίον τοῦ ἔθνους. Ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ νὰ μὴ παρεξηγηθῶ εἰς τὰ ὅσα λέγω, δὲν εἶναι ἡ ἄποψίς μου ὅτι τὰ ἀσφαλιστήρια δὲν πρέπει νὰ συντάσσωνται ἑλληνιστί. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον λέγω ὅμως εἶναι τὸ ἑξῆς :

Τὸ θέμα εἰς ποίαν γλῶσσαν θὰ συντάσσωνται τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα ἀποτελεῖ, πρῶτον, θέμα Κανονισμῶν, ἡ Βουλὴ ἔχει λόγον εἰς τοὺς Κανονισμούς, διότι διὰ τοῦ ἄρθρου 63 ἅπαντες οἱ Κανονισμοὶ κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν πρὸς ἔγκρισιν καὶ ἐπομένως καὶ τροποποίησιν, καί, δεύτερον, ἐὰν διὰ τοῦ νομο-

θετήματος τούτου ἀναγκασθοῦν ἅπασαι αἱ ἑταιρεῖαι νὰ προβαίνουν εἰς τὴν σύνταξιν ἀσφαλιστηρίων ἑλληνιστί, θὰ ἐπέλθῃ χάος.

Ὅταν εἰσηγήθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν ὅπως τὸ κείμενον τῶν ἀσφαλιστηρίων συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ἐξεφράσθησαν διάφοροι ἀπόψεις. Μία ἄποψις ἦτο ὅτι θὰ ἠμποροῦσαν τὰ ἀσφαλιστήρια, κατ' ἀρχὴν τῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων, νὰ ἦσαν ἑλληνιστὶ καὶ μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου νὰ συνετάσσοντο ἑλληνιστὶ τὰ ἀσφαλιστήρια τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰς ναυτιλιακὰς ἐργασίας ἢ ἐργασίας ἄλλας εἰς τὰς ὁποίας οἱ συμβαλλόμενοι θὰ πρέπει νὰ γνωρίζουν τὴν Ἀγγλικήν, καὶ ἑπομένως τώρα δὲν γίνονται ἀδικίαι.

Συμφωνῶ πλήρως ὅτι πολλὲς φορὲς ὁ ἀσφαλιζόμενος, ἕνας χωρικός, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἰδέαν τοῦ τὶ ὑπογράφει, ὅταν ὑποβάλλῃ τὴν πρότασιν διὰ νὰ ἀσφαλισθῇ δὲν γνωρίζει περὶ τίνος πρόκειται. Συμφωνῶ ἀπολύτως, καὶ αὐτὸ εἶναι κάτι τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ διορθωθῇ. Πλὴν ὅμως δὲν διορθώνεται διὰ τῆς τροποποιήσεως τοῦ Νομοσχεδίου τούτου καὶ τῆς ἐνθέσεως ἑνὸς ἀπολύτου ἄρθρου ὅτι ἅπαντα τὰ ἀσφαλιστήρια θὰ πρέπει νὰ συντάσσωνται εἰς τὴν Ἑλληνικήν. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ πρέπει νὰ κάμωμεν.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐπὶ θέματος τάξεως, κ. Πρόεδρε, οὐδέποτε εἰσηγήθηκα αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ ἐὰν προσέξῃ ὁ κ. συνάδελφος ἀπὸ τὸ κείμενον τὸ ὁποῖον κατέθεσα θὰ διαπιστώσῃ ἀκριβῶς τὸ ἀντίθετον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ θέματος τάξεως δὲν εἴχατε τὸ δικαίωμα νὰ διακόψετε τὸν ἀγορητήν. Μπορούσατε νὰ ζητήσετε τὸν λόγον ἀμέσως μετὰ τὴν ἀγόρευσίν του.

Ὁ κ. Δημητριάδης παρακαλῶ ὅπως συνεχίσῃ.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Εἰλικρινῶς δὲν ἀντιλαμβάνομαι τὴν νευρικότητα ἡ ὁποία διακατέχει τὸν συνάδελφόν μου διὰ τὸ θέμα τοῦτο. Ἐπαναλαμβάνω δὲν εἶναι ἐθνικόν, δὲν πρόκειται νὰ ἀκούσωμεν ἤχους σάλπιγγος καὶ τὸν ἐθνικὸν ὕμνον. Ἐδῶ τὸ θέμα εἶναι ἁπλούστατον. Συμφωνοῦμεν ὅλοι ὅτι θὰ πρέπει ἕνα ἔγγραφον τὸ ὁποῖον ὑπογράφει ἕνας συμβαλλόμενος, νὰ εἶναι συντεταγμένον εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν ἀντιλαμβάνεται. Συμφωνοῦμεν. Οὐδεὶς θὰ διαφωνήσῃ.

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον λέγω εἶναι ὅτι, ὅπως θὰ ξεύρῃ καὶ ὁ συνάδελφός μου, σήμερον ἐὰν ὄχι ὅλα ἴσως τὰ 99% τῶν ἀσφαλιστηρίων εἶναι εἰς τὴν Ἀγγλικὴν συντεταγμένα, μὴ ἐξαιρουμένων ἴσως καὶ ἐγγράφων Κυπριακῶν ἑταιρειῶν, τὰ ὁποῖα εἶναι συντεταγμένα εἰς τὴν Ἀγγλικήν, διότι ἐπεκράτησεν ἡ ἑρμηνεία ὡρισμένων ὅρων εἰς τὰ Δικαστήρια κ.λ.π.

Θὰ πρέπει ἴσως αὐτὸ νὰ τερματισθῇ. Συμφωνοῦμεν. Πλὴν ὅμως αὐτὸ δὲν ἀποτελεῖ ἀντικείμενον ἐνθέσεως ἄρθρου εἰς τὸν Νόμον τοῦτον, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀντικείμενον Κανονισμῶν. Ἡ Βουλὴ ἔχει λόγον εἰς τοὺς Κανονισμοὺς καὶ εἶναι ἴσως καὶ θέμα σταδιακῆς ἐπιβολῆς τοῦ καθήκοντος αὐτοῦ, διότι ἄλλως θὰ ἐπέλθῃ χάος. Ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλιν τὸ θέμα ἀρχῆς περὶ τοῦ ὁποίου πάντοτε εἶχα ὡρισμένας ἀντιλήψεις: ὅτι δὲν νοεῖται, κύριοι συνάδελφοι, θέμα τὸ ὁποῖον ἐγείρεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ἀπὸ μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ διὰ τὸν α ἢ τὸν β λόγον δὲν ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν ἢ δὲν ἀναφέρεται ὅτι τὸ μέλος ἐκεῖνο ἐπεφύλαξε τὸ δικαίωμά του νὰ ὁμιλήσῃ κατὰ τὴν συνεδρίασιν, νὰ ἐπανέρχεται, νὰ τὸ θέτῃ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ εἰς τὸ στάδιον τοῦτο νὰ συζητῶμεν ἐπὶ ἑνὸς θέματος διὰ τὸ ὁποῖον, δὲν ἔχει τὸ Σῶμα ἐνώπιόν του τὰς ἀπόψεις τῆς Ἐπιτροπῆς. Ἡ Ἐπιτροπή, ἐπαναλαμβάνω, καθημένη εἰς τὴν αἴθουσαν ἐκείνην τῶν συνεδριάσεών της ἐνώπιον τῶν ἁρμοδίων ἀρχῶν, ἀφοῦ ἀκούσῃ ἀπὸ τοὺς ἁρμοδίους ὑπαλλήλους τὰς παρατηρήσεις των ἀναγνωρίζει τὴν δυσκολίαν

τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἄρθρου τούτου. Τὸ νὰ ἐρχώμεθα σήμερον χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν τίποτε καὶ ἐν εἴδει ἐθνικοῦ καθήκοντος νὰ ὑψώνωμεν τὰς χεῖρας μας καὶ νὰ λέγωμεν ὅτι ἡ γλῶσσα πρέπει νὰ εἶναι Ἑλληνικὴ ἢ Κινεζικὴ δὲν εἶναι ὀρθόν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἔχει τὸν λόγον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὁ Κοινοβουλευτικὸς ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἶναι Δονκιχωτικὸς συνήθως καὶ κάποτε μὲν ὁρμᾷ πρὸς τὴν ἀριστερὰν κάποτε πρὸς τὴν δεξιὰν καὶ σκιαμαχεῖ, κατὰ τὴν γνώμην μου.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον θὰ ἤθελα νὰ τονίσω εἶναι ὅτι δὲν πρόκειται περὶ φθηνῆς σωβινιστικῆς πολιτικῆς διὰ τῆς ὁποίας προσεπάθησε νὰ συγκαλύψῃ τὰ ἐπιχειρήματά του ὁ συνάδελφος, ἀλλὰ πρόκειται περὶ μιᾶς βασικῆς ἀρχῆς ὅτι ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος πληρώνει χρήματα πρέπει νὰ γνωρίζῃ τὶ ἀκριβῶς ἀγοράζει καὶ πρέπει νὰ γνωρίζῃ, ὅπως εἶπα, τοὺς ὅρους ὑπὸ τοὺς ὁποίους ἀσφαλίζει τὴν ζωήν του, τὴν ζωὴν τῆς οἰκογενείας του, τῆς θυγατρός του, τοῦ ἑαυτοῦ του, τὴν ὑγείαν του, τὴν κατοικίαν του ἢ ὁ,τιδήποτε ἄλλο.

Τὸ δεύτερον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἐγείρεται ἀπὸ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ εὐπαιδεύτου κ. Λέλλου Δημητριάδη, διότι δὲν βλέπω τὸν κ. Χρύσην Δημητριάδην εἰς τὴν αἴθουσαν, εἶναι ὅτι ἐὰν ἀναλύσωμεν τὸ ἐπιχείρημά του ἀναφορικῶς πρὸς τὴν στάσιν μου ἐντὸς τῶν Ἐπιτροπῶν, τότε πρέπει νὰ υἱοθετήσωμεν τὴν τυραννίδα τῶν Ἐπιτροπῶν ἐπὶ τῆς Βουλῆς, καὶ ἐλπίζω ὅτι ποτὲ δὲν θὰ συμβῇ αὐτὸ εἰς τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν. Ἕκαστος ἔχει τὸ δικαίωμα ὡς μέλος τῆς Βουλῆς νὰ ἐκφράσῃ τὰς ἀπόψεις του καὶ ἐὰν δὲν υἱοθετηθοῦν τότε νὰ ἔλθῃ εἰς τὴν ὁλομέλειαν τῆς Βουλῆς καὶ μὲ θάρρος, μὲ παρρησίαν καὶ ἄνευ δημοκοπίας ἀλλὰ μὲ ἐπιχειρήματα γερά, τὰ ὁποῖα βασίζονται εἰς τὴν λογικὴν καὶ εἰς τὰ προηγούμενα ὅλων τῶν πεπολιτισμένων χωρῶν, τὰ ὁποῖα ἀνέφερα προηγουμένως, νὰ ὑποστηρίξῃ τὴν γνώμην του.

Ἐὰν ὑπῆρξε παράλειψις ἐκ μέρους τοῦ συντάξαντος τὴν ἔκθεσιν νὰ προσθέσῃ ὅτι ὁ βουλευτὴς Ἀναστασιάδης διεφώνησε καὶ ὑπεστήριξε τὴν ἄποψιν ὅτι ἡ γλῶσσα εἰς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ συντάσσωνται τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα τοῦ εἴδους τὰ ὁποῖα θὰ καθορίζωνται ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν πρέπει νὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα, δι' αὐτὸ δὲν εὐθύνομαι ἐγὼ οὔτε ἀποτελεῖ οὐσιαστικὸν ἐπιχείρημα τὸ ὁποῖον δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ διὰ νὰ ἀποφασίσῃ ἡ Βουλὴ αὐτὴ ἐπὶ τῆς οὐσίας τοῦ θέματος.

Ἀλλὰ καὶ ἕνα ἄλλο ζήτημα παρεγνώρισεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης, ὁ ὁποῖος ηὐτύχησε νὰ γνωρίζῃ καὶ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ τὴν Ἀγγλικὴν καὶ ἑπομένως ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς πληρώνει τὰ ἀσφάλιστρά του καὶ μὲ ἀσφάλειαν ἀγοράζει τὰ ἀσφαλιστικά του ἔγγραφα, διότι γνωρίζει ἀκριβῶς τὶ ἀγοράζει. Ἀλλὰ ἂς μὴν ξεχνῶμεν ὅτι ὑπάρχουν συνάδελφοι σήμερα οἱ ὁποῖοι, συμφώνως πρὸς τὸν φιλελεύθερον νόμον τὸν ὁποῖον υἱοθέτησεν ἡ Βουλὴ αὐτή, δὲν προέρχονται ἀπὸ Ἀγγλικὰ πανεπιστήμια καὶ οἱ ὁποῖοι ἐλάχιστα Ἀγγλικὰ γνωρίζουν, καὶ οἱ ὁποῖοι καλοῦνται νὰ λάβουν μέρος εἰς τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης καὶ νὰ συμβουλεύσουν τοὺς πελάτας των ἀναφορικῶς μὲ τὰ νομικὰ δικαιώματα τὰ ὁποῖα μποροῦν νὰ διεκδικήσουν βάσει τῶν συμβολαίων τὰ ὁποῖα τοὺς παρουσιάζουν. Ποία θὰ εἶναι ἡ θέσις ἑνὸς δικηγόρου προερχομένου ἐξ Ἑλλάδος ὁ ὁποῖος δὲν γνωρίζει καθόλου ἢ ἐλάχιστα τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν ἐὰν τοῦ παρουσιασθῇ ἕνα συμβόλαιον τὸ ὁποῖον εἶναι συντεταγμένον εἰς τὴν Ἀγγλικὴν γλῶσσαν, εἰς μίαν νῆσον ἡ ὁποία λέγομεν ὅτι εἶναι Ἑλληνική;

Νομίζω ὅτι πρέπει ὅλοι οἱ συνάδελφοι εἴτε οὗτοι προέρχονται ἐκ τῶν Ἀγγλικῶν εἴτε ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν πανεπιστημίων, νὰ τεθοῦν ἐπὶ τῆς ἰδίας ἀκριβῶς βάσεως, ἀφοῦ ἔχουν τὴν ἰδίαν εὐκαιρίαν νὰ γνωμοδοτοῦν καὶ ἐπίσης νὰ γνωμοδοτοῦν ἐγκύρως πρὸς τοὺς πελάτας των χωρὶς νὰ ὑπάρχῃ κίνδυνος ὅτι θὰ παρεξηγήσουν τὸν α ἢ β ὅρον καὶ θὰ δώσουν μίαν ἐσφαλμένην γνώμην πρὸς τοὺς πελάτας των.

Τρίτον μποροῦσε νὰ ἀντιταχθῇ πρὸς αὐτὸ ὅτι ἡ Ἀγγλικὴ ὁρολογία δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιστοιχῇ πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν ἐπακριβῶς. Ἤδη ὅμως ὑπάρχουν ὡρισμέναι ἑταιρεῖαι αἱ ὁποῖαι υἱοθέτησαν τὴν τακτικὴν καὶ μετέφρασαν τὰ ἔγγραφά των εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ κυκλοφοροῦν τὰ ἔγγραφα αὐτὰ εἰς τὴν Κύπρον, καὶ αὐτὸς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἑταιρειῶν βεβαίως εἶναι μειοψηφία. Ἀλλὰ αὐτὴ ἡ μειοψηφία, ἡ ὁποία ἀκριβῶς υἱοθέτησε τὴν ὀρθὴν τακτικὴν πρέπει νὰ ἀκολουθηθῇ εἰς τὸ παράδειγμα τὸ ὁποῖον ἔδωσε καὶ δίδει.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐπιχειρηματολογίαν τοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ὅτι πᾶν εἶδος ἐγγράφου ἀσφαλιστικοῦ δὲν δύναται νὰ συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, συμφωνῶ μαζί του διότι ὑπάρχει καὶ εἶδος ἀσφαλιστικῶν ἐγγράφων τὰ ὁποῖα δὲν ἐκδίδονται κἂν ἐν Κύπρῳ, ἐκδίδονται εἰς Κυπρίους ἐμπόρους ἀπὸ οἱανδήποτε χώραν τοῦ κόσμου—καὶ ἀναφέρομαι ἰδιαιτέρως εἰς τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα τὰ καλύπτοντα κινδύνους θαλάσσης. Δι' αὐτὸ προσεκτικῶς συνέταξα τὴν τροπολογίαν οὕτως ὥστε, ἀφοῦ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς τὸν Ὑπουργόν, νὰ κρίνῃ ποῖα εἶναι τὰ ἀσφαλιστήρια ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πρέπει ὁπωσδήποτε νὰ συντάσσωνται εἰς τὴν Ἑλληνικήν, τὰ ὁποῖα ἔχουν εὐρεῖαν κυκλοφορίαν, ὅπως εἶναι π.χ. τὰ ἔγγραφα ἐναντίον κινδύνων τρίτων, τὰ ἀναφερόμενα εἰς τοὺς κινδύνους τῶν πεζῶν ἢ τῶν αὐτοκινητιστῶν, καθὼς καὶ ἄλλα τὰ ὁποῖα τυχὸν θὰ ἀποφασίσῃ ὁ Ὑπουργός.

Τὸ τελευταῖον σημεῖον τὸ ὁποῖον ἤθελα νὰ θίξω εἶναι ὅτι τὸ ἄρθρον 62 καθορίζει ὅτι τόσον ὁ Νόμος ὅσον καὶ οἱονδήποτε Μέρος τοῦ Νόμου ὅσον καὶ οἱονδήποτε ἄρθρον τοῦ Νόμου δύναται νὰ τεθῇ ἐν ἰσχύϊ διὰ διατάγματος δημοσιευομένου εἰς τὴν ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

Ἐπομένως ἡ τυχὸν πρακτικὴ δυσκολία τῆς ἐγκαίρου μεταφράσεως τῶν ἐγγράφων εἰς τὴν Ἑλληνικὴν δύναται νὰ ἀποφευχθῇ δεδομένου ὅτι ὁ Ὑπουργός, λογικῶς συμπεριφερόμενος, θὰ δώσῃ εὔλογον προθεσμίαν καὶ θὰ δοθῇ ἡ εὐκαιρία εἰς ὅλας τὰς ἑταιρείας νὰ συμμορφωθοῦν μὲ τὸ διάταγμα καὶ τὸν Νόμον.

Ὡς τελευταῖον δὲ ἐπιχείρημα θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω εἰς τὸν εὐπαίδευτον συνάδελφον ὅτι οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους ψηφίζομεν σήμερον συντάσσονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν καὶ μόνον εἰς τὴν Ἑλληνικήν. Μήπως θὰ ἤθελε νὰ συντάσσωνται εἰς οἱανδήποτε ἄλλην γλῶσσαν;

Ἐὰν οἱ νόμοι συντάσσωνται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν καὶ μόνον εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κατὰ μείζονα λόγον πρέπει τὰ ἔγγραφα τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται δυνάμει τοῦ νόμου, τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα εἰδικώτερον, νὰ ἐκδίδωνται εἰς τὴν γλῶσσαν τῆς πλειοψηφίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἔχουν ἀναφερθῇ εἰς τὴν συζήτησιν τὴν ὁποίαν εἶχαν οἱ δύο ἔντιμοι συνάδελφοι, κύριος Ἀναστασιάδης καὶ κύριος Δημητριάδης, δύο τινά.

Πρῶτον, ὅτι παρὰ τὸ ὅτι ὁ κύριος Ἀναστασιάδης ἦτο ὁ Πρόεδρος τῆς μιᾶς ἐκ τῶν Ἐπιτροπῶν καὶ παρὰ τὸ ὅτι ἡ ἔκθεσις αὐτὴ ἔχει κυκλοφορήσει πρὸ δέκα ἡμερῶν, μέχρι σήμερον δὲν εἶχεν ἀναφέρει ὅτι δὲν συμφωνεῖ καὶ τώρα ὑποστηρίζει ὅτι ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ διαφωνῇ, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι καθόλου ὀρθόν, διότι παρὰ τὸ ὅτι καὶ ἐγὼ εἰς ὡρισμένα σημεῖα εἶχα ἄλλην γνώμην, κατὰ τὸ διάστημα αὐτὸ τῶν δέκα ἡμερῶν δὲν ἔχω ὑποστηρίξει ὅτι πρέπει νὰ τὸ ἀλλάξωμεν, σεβόμενος τὴν ὑπογραφήν μου.

Τὸ δεύτερον ἀφορᾷ εἰς τὸ ζήτημα τῆς γλώσσης. Καὶ διὰ τὰς Κυπριακὰς ἑταιρείας καμμία δυσκολία δὲν ὑφίσταται διὰ νὰ ἐκδίδουν τὰ συμβόλαια ἑλληνιστί. Ἄλλωστε ὑπάρχουν ἑλληνιστὶ καὶ ἀγγλιστί. Τὸ ζήτημα ὅμως τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν εἶναι τὸ ἑξῆς : Θέλομεν νὰ στερήσωμεν τὰς ξένας ἀσφαλείας ἀπὸ τοῦ νὰ ἐργάζωνται εἰς τὸν τόπον μας; Διότι ἐφ' ὅσον ὡρισμέναι ἐκ τῶν ἀσφαλειῶν αὐτῶν ἐκδίδουν ὡρισμένα ἀσφαλιστικὰ συμβόλαια εἰς τὰς χώρας εἰς τὰς ὁποίας εἶναι ἡ ἕδρα των θὰ ἦτο παράδοξον ἐὰν ὑπεχρεώναμεν αὐτὰς τὰς ἑταιρείας νὰ μάθουν τὴν γλῶσσαν μας διὰ νὰ ἐκδίδωσι τὰ συμβόλαιά των.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μπορεῖ εὐκολώτατα νὰ γίνῃ χωρὶς νὰ ὑπάρξῃ καμμία δυσκολία θὰ ἦτο νὰ ἔχουν τὴν ὑποχρέωσιν αἱ ἀσφάλειαι αἱ ὁποῖαι ἐκδίδουν συμβόλαια εἰς ἄλλην γλῶσσαν πλὴν τῆς ἑλληνικῆς νὰ δίδουν μαζὶ ἕνα ἀντίγραφον εἰς τὸ ὁποῖον νὰ ὑπάρχῃ ἡ μετάφρασις τοῦ κειμένου, ὁπότε ὁ μὲν ἀσφαλιζόμενος θὰ γνωρίζῃ πραγματικῶς τί διαλαμβάνει ἀλλὰ δὲν θὰ ὑποχρεώνωμεν ἡμεῖς τοὺς ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν νὰ ἐκδίδουν συμβόλαια εἰς τὴν Ἑλληνικήν. Ἐκτὸς δὲ τούτου πρέπει νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι, ὡς ἔχω ἀναφέρει καὶ εἰς προηγουμένην μου ἀγόρευσιν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου, κάθε ἀσφάλεια ἔχει ἀντασφαλίσεις εἰς διαφόρους ἄλλας ἀσφαλείας καὶ ἑπομένως ἀντίγραφα τῶν ἐγγράφων αὐτῶν στέλλονται εἰς γλῶσσαν οὐχὶ ἑλληνικήν, διότι δὲν φαντάζομαι ὅτι θὰ ἔχωμεν τὴν ἀπαίτησιν ὅλος ὁ κόσμος νὰ ὁμιλῇ τὴν γλῶσσαν μας. Καὶ ἑπομένως συμφωνῶ μὲ τὸν ἔντιμον συνάδελφον κ. Λέλλον Δημητριάδην, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑποστηριχθῇ ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Ἀναστασιάδη. Τὸ μόνον τὸ ὁποῖον μποροῦμεν νὰ κάμωμεν εἶναι νὰ ζητήσωμεν ὅπως κάθε συμβόλαιον τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νὰ συνοδεύεται ἀπὸ μετάφρασιν ἡ ὁποία νὰ δίδεται εἰς τὸν ἀσφαλιζόμενον ἢ εἰς τὸν δικηγόρον του καὶ ἡ ὁποία νὰ καθορίζῃ ἀκριβῶς ὅ,τι διαλαμβάνει τὸ συμβόλαιον τὸ ὁποῖον τὸν καλύπτει.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ;

Ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Φράγκος.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Δὲν θὰ εἰσέλθω εἰς αὐτὴν τὴν συζήτησιν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὅλοι συμφωνοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ἐξευρεθῇ τρόπος νὰ συντάσσωνται, τοὐλάχιστον ὡρισμένη κατηγορία συμβολαίων, εἰς τὰ Ἑλληνικὰ διὰ νὰ λαμβάνῃ γνῶσιν κανεὶς ἐκείνου τὸ ὁποῖον ὑπογράφει. Ἀλλὰ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ αὐτῇ θὰ ἤθελα μόνον νὰ θίξω διὰ δύο λέξεων τί θὰ εἴπωμεν διὰ τὴν σωρείαν τῶν ἐπισήμων ἐγγράφων τὰ ὁποῖα μέχρι σήμερον, ἀτυχῶς, ἐξακολουθοῦν νὰ ἐξέρχωνται ἀπὸ τὰ διάφορα Ὑπουργεῖα Ἀγγλιστί. Νομίζω ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ ἐπιληφθῶμεν καὶ τοῦ ζητήματος τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἀπὸ τῆς θέσεώς μου νὰ ὑποβάλω τροποποιητικὴν εἰσήγησιν εἰς τὴν εἰσήγησιν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ κ. Ἀναστασιάδης τὴν ὁποίαν βλέπω ὅτι ἐνέχει κάποιαν βάσιν. Δηλαδὴ νὰ γίνουν τὰ συμβόλαια αὐτά, τὰ ἀσφαλιστήρια, σὲ τρεῖς ἢ τέσσαρας διεθνεῖς γλώσσας οὕτως ὥστε καὶ οἱ ξένοι ἐδῶ μέσα—ὅπως ἀναφέρατε καὶ Σεῖς μὲ τὸ παράδειγμα τοῦ Μπρίντιζι—νὰ κατανοοῦν καὶ νὰ ξέρουν τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ ὑπογράφουν. Αὐτὴ εἶναι ἡ πρότασίς μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ θέμα εἶναι ἁπλούστατον κατὰ τὴν γνώμην μου. Ὁ σκοπὸς τῆς εἰσηγήσεως τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη ἦτο νὰ χρησιμοποιῆται γλῶσσα τὴν ὁποίαν ὁ ἀσφαλιζόμενος μπορεῖ νὰ ἀναγνώσῃ καὶ νὰ ἀντιληφθῇ, καὶ εἰσηγεῖται, ἐφ' ὅσον ἡ πλειοψηφία εἰς τὴν Κύπρον ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἕλληνας καὶ ὁμιλοῦν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, ὅτι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα πρέπει νὰ εἶναι ἡ Ἑλληνική. Μέχρι τοῦ σημείου ποὺ εἰσηγεῖται ὅτι πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν γλῶσσαν τὴν ὁποίαν κατανοεῖ ὁ ἀσφαλιζόμενος, καὶ ὅτι ἡ πλειοψηφία κατανοεῖ τὴν Ἑλληνικὴν καὶ ἐπομένως πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν Ἑλληνικήν, μὲ εὑρίσκει σύμφωνον.

Ἡ διατύπωσις ὅμως ἡ ὁποία λέγει «πᾶν ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον τοῦ κλάδου ὅστις θὰ καθορισθῇ διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν» περιέχει τὸ ἑξῆς μειονέκτημα. Ἐὰν ὁ Ὑπουργὸς ἀποφασίσῃ ὅτι ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα διὰ σκοποὺς ἀσφαλίσεως αὐτοκινήτων ἔναντι ἀτυχημάτων πρέπει νὰ εἶναι εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τότε σημαίνει ὅτι χιλιάδες ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι μπορεῖ νὰ εὑρίσκωνται εἰς τὴν Κύπρον ἢ νὰ διέρχωνται διὰ τῆς Κύπρου ὡς τουρίσται, νὰ ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπογράφουν ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν κατανοοῦν. Ἐπομένως διὰ νὰ διορθωθῇ θὰ ἔλεγα ὅτι πᾶν ἀσφαλιστήριον συμβόλαιον τοῦ κλάδου ὅστις θὰ καθορισθῇ διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικήν, ἤ, νὰ τεθῇ διαζευκτικά, εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου.

Μὴ ξεχνᾶτε ὅτι ὑπάρχουν ἀρκεταὶ χιλιάδες Ἄγγλων εἰς τὰς Βάσεις οἱ ὁποῖοι ὑποχρεοῦνται διὰ Νόμου νὰ ὑπογράψουν ἀσφαλιστήρια προτοῦ ὁδηγήσουν τὰ αὐτοκίνητά των. Θὰ ὑποχρεώσωμεν ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀνθρώπους, σὺν τοὺς τουρίστας οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ ἔλθουν καὶ νὰ ἐνοικιάσουν αὐτοκίνητα, νὰ ὑπογράφουν ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν ὁμιλοῦν, δὲν ἀναγινώσκουν; Ἐπομένως, πρέπει νὰ εἶναι ἡ ἐπίσημος γλῶσσα ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπάρχῃ καὶ μία διέξοδος οὕτως ὥστε πρόσωπα τὰ ὁποῖα εἴτε παραμένουν μονίμως εἰς τὴν Κύπρον καὶ δὲν εἶναι Ἕλληνες καὶ δὲν γνωρίζουν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ θέλουν νὰ ἀσφαλισθοῦν νὰ μὴν ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπογράψουν ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν ἀντιλαμβάνονται.

Ἐπομένως ἡ εἰσήγησίς μου εἶναι ὅτι μέχρι τοῦ σημείου ποὺ λέγομεν ὅτι θὰ εἶναι ἡ Ἑλληνικὴ μπορεῖ νὰ τεθῇ διεζευκτικῶς ἡ πρόνοια «ἢ ἡ γλῶσσα τοῦ ἀσφαλιζομένου», διὰ τοῦ ὁποίου ἐξυπακούεται ὅτι ὅταν ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν εἶναι Ἕλλην τότε θὰ εἶναι ἡ ἰδική του γλῶσσα.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ὡς διεπιστώσατε ἤδη ὑπάρχουν ὡρισμέναι δυσκολίαι καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν σύνταξιν τοῦ τροποποιητικοῦ ἄρθρου ἀλλὰ καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρακτικὴν ἐφαρμογήν του. Δυνάμει τοῦ Νόμου δημιουργεῖται Συμβουλευτικὸν Σῶμα, τὸ ὁποῖον συμβουλεύει τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ πλείστων ὅσων θε-

μάτων τὰ ὁποῖα σχετίζονται μὲ τὴν ἀσφαλιστικὴν ἐπιχείρησιν. Ἐπαναλαμβάνω ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἰς ποίαν γλῶσσαν θὰ εἶναι συντεταγμένον ἓν ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον, θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ θέμα Κανονισμῶν, καὶ εἰς τὸ στάδιον ἐκεῖνο τοῦ θέματος τοῦ Κανονισμοῦ ἡ Βουλὴ πάλιν ἔχει τὸν λόγον ἐὰν ἔχῃ διαφορετικὰς ἀπόψεις. Ἀλλὰ δὲν εἶναι θέμα τὸ ὁποῖον αὐτὴν τὴν στιγμὴν μποροῦμεν νὰ συντάξωμεν καὶ νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι εἶναι καὶ ὀρθὸν ἀπὸ καθαρῶς νομοτεχνικῆς ἀπόψεως ἀλλὰ καὶ ὀρθὸν ἀπὸ ἀπόψεως πιθανότητος ἐφαρμογῆς εἰς τὴν πρᾶξιν. Μὲ κίνδυνον καὶ πάλιν νὰ παρομοιασθῶ ἀπὸ τὸν συνάδελφόν μου, δὲν ξέρω τώρα μὲ τί, μὲ τὸν Σάντσον φαντάζομαι, τὶ γίνεται μὲ τοὺς Τούρκους Κυπρίους ; Γιατὶ δηλαδὴ δὲν ἀναφέρεται πουθενὰ ὅτι θὰ πρέπει νὰ εἶναι συντεταγμένα εἰς τὴν Τουρκικὴν ἢ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ὁ,τιδήποτε; Γιατὶ νὰ δημιουργήσωμεν αὐτὸ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ λεπτὸν εἰς αὐτὸ τὸ στάδιον ;

Ἐπίσης ἕνα ἄλλο θέμα. Εἰς τὸν ὁρισμὸν ἀναφέρεται ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον, ἐὰν δὲν ἀπατῶμαι. Ἡ ὁρολογία εἰς τὴν κατατεθεῖσαν τροποποίησιν εἶναι ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Πᾶν ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον τοῦ περὶ.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον· τότε γεννᾶται θέμα ὁρισμῶν. Οὐδαμοῦ τοῦ Νομοσχεδίου ἀναφέρεται ἡ φράσις «ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον». Ὑπάρχει ἡ φράσις «ἐγχώριον ἀσφαλιστήριον» ἢ ἀσφαλιστήριον τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐγχώριον, ὑπάρχει ἡ ἔννοια ἢ ὁρισμὸς «ἀσφαλιστὴς» κ.λ.π. Δηλαδὴ δημιουργοῦμεν ἕναν νέον ὅρον, βάζομεν ἕνα νέον ὅρον, ὁ ὁποῖος δὲν ὑπάρχει. Δημιουργοῦνται θέματα καὶ νομοτεχνικὰ ἀλλὰ καὶ πρακτικά.

Εἰσηγοῦμαι, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνέφερα κατ' ἀρχήν. Ὅπως διαβιβάσωμεν τὴν ἐπιθυμίαν μας, ἐὰν θέλετε τὴν ἐπιθυμίαν τῆς Ἐπιτροπῆς, μέσῳ τοῦ Προέδρου τοῦ Σώματος, ὅπως τὸ θέμα τοῦτο τῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι συντεταγμένον τὸ ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον ἀποτελέσῃ ἀντικείμενον Κανονισμοῦ. Διότι ὁ Ὑπουργὸς θὰ καταθέσῃ Κανονισμοὺς ἐνώπιον τῆς Βουλῆς, εἶναι ἠναγκασμένος καὶ θὰ τοὺς καταθέσῃ ἀφοῦ ἀκούσῃ τὰς ἀπόψεις ὄχι μόνον τῶν βουλευτῶν ἀλλὰ καὶ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος, τὸ ὁποῖον ἐν πάσῃ περιπτώσει θὰ πρέπει κάτι νὰ γνωρίζῃ περισσότερον ἀπὸ ἡμᾶς. Καὶ ἀφοῦ κατατεθῇ ὁ Κανονισμὸς τότε ἡ Βουλὴ καὶ πάλιν θὰ ἔχῃ τὴν εὐχέρειαν, δυνάμει τοῦ ἄρθρου 63 τοῦ Νομοσχεδίου, νὰ συζητήσῃ καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ τροποποιήσῃ τὸν Κανονισμὸν αὐτόν.

Τώρα, αὐτὸ διὰ θέμα οὐσίας καὶ ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς τὸν συνάδελφόν μου νὰ μὴν πάρῃ τὸ θέμα ἐθνικὸν ἢ πατριωτικόν. Δυστυχῶς εἰς τὴν ἀπάντησίν του μὲ εἶπε Δὸν Κιχώτην τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου κ.λ.π. ὁπότε ἀντιλαμβάνεσθε τὶ πρᾶγμα θὰ πρέπει νὰ εἶναι, αὐτὸ τὸ Σῶμα. Δὲν ξέρω, τὶ νὰ σᾶς πῶ. Ἀλλὰ νὰ μὴν ἐνοχλῆται τόσον πολὺ διὰ τὰ θέματα αὐτά. Δὲν εἶναι πατριωτικὸν τὸ θέμα· εἶναι πρακτικὸν θέμα καὶ ποιοῦμαι ἔκκλησιν εἰς τὸν συνάδελφόν μου ὅπως μὴ βλέπῃ τὰ πράγματα ἀπὸ αὐτῆς τῆς σκοπιᾶς. Ἄλλωστε διεπίστωσα μετὰ μεγάλης μου ἐκπλήξεως ὅτι συμφωνοῦμεν, εἰς τὸ τέλος ἐσυμφωνήσαμεν δηλαδή, καὶ ἐγὼ εἶπα ὅτι πρέπει νὰ ἀλλάξῃ τὸ κείμενον διὰ νὰ μπορῇ νὰ καταλαμβαίνῃ ὁ καθεὶς τὶ ὑπογράφει καὶ ὁ ἴδιος συνεφώνησεν. Ἀλλὰ μὲ ἀπεκάλεσεν εὐπαίδευτον συνάδελφον ἀφ' ἑνὸς καὶ Δὸν Κιχώτην ἀφ' ἑτέρου. Πρώτην φορὰν ὁ Δὸν Κιχώτης ὠνομάσθη εὐπαίδευτος συνάδελφος, κ. Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

'Ανεξαρτήτως τῶν δονκιχωτικοσαντσοϊκῶν διαξιφισμάτων τῶν εὐπαιδεύτων συναδέλφων νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει κἂν θέμα πρὸς συζήτησιν. 'Η γενικὴ ἀντίληψις εἶναι ὅτι πράγματι τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα πρέπει νὰ συντάσσωνται εἰς γλῶσσαν ἡ ὁποία θὰ εἶναι κατανοητὴ ἀπὸ τὸν ἀσφαλιζόμενον. 'Η διαφωνία εἶναι κατὰ πόσον αὐτὸ θὰ πρέπει νὰ ἀποτελέσῃ εἰδικὸν ἄρθρον εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἢ κατὰ πόσον εἶναι δυνατὸν νὰ λυθῇ διὰ Κανονισμῶν. 'Επομένως δὲν ὑπάρχει διαφωνία ἐπὶ τῆς οὐσίας ἀλλὰ καθαρῶς δικονομικὴ διαφωνία. Τείνω νὰ συμφωνήσω ὅτι διὰ Κανονισμῶν ἴσως τὸ θέμα νὰ εἶναι καλύτερον, διότι ἐὰν τώρα προσπαθήσωμεν νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν καλυτέραν φρασεολογίαν διὰ τὸ ἄρθρον, φοβοῦμαι ὅτι εἶναι δυνατὸν πράγματι νὰ κάνωμεν λάθος. Π.χ. καὶ ἂν ἀκόμη βάλωμεν αὐτὸ τὸ ὁποῖον ὁ ἔντιμος κύριος Πρόεδρος εἰσηγήθη, ὅτι νὰ εἶναι εἰς τὴν 'Ελληνικὴν ἢ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου, εἶναι δυνατὸν ὁ ἀσφαλιζόμενος νὰ εἶναι Κινέζος ὁπότε θὰ εἶναι πολὺ δύσκολον νὰ ἔχωμεν καὶ Κινεζικά. Θὰ μπορούσαμεν νὰ εἴπωμεν π.χ. εἰς τὴν 'Ελληνικὴν καὶ εἰς διαφόρους ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς γλώσσας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ συνήθως λέγεται, ἢ εἰς τὴν ἐπίσημον γλῶσσαν τοῦ Κράτους ἢ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου ἢ εἰς γλῶσσαν κατανοητὴν ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιζομένου.....

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Πολὺ ὀρθῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

..... χωρὶς νὰ ὁρισθῶσιν αἱ διάφοροι γλῶσσαι.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Πολὺ ὀρθῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Εν πάσῃ περιπτώσει θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι ὁ ὅρος «ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον» δὲν περιλαμβάνεται εἰς τὸ Νομοσχέδιον ἀλλὰ περιλαμβάνονται διάφοροι ἄλλοι ὁρισμοί, ὅπως «ἀσφάλειαι κλάδου ζωῆς», σημαίνει τὴν ἔκδοσιν ἀσφαλιστηρίων, «ἀσφάλειαι κλάδου ἀτυχημάτων» σημαίνει τὴν ἔκδοσιν ἀσφαλιστηρίων, «ἀσφάλειαι κλάδου ἀποσβέσεως ἀποθέματος» σημαίνει τὸν κλάδον συνομολογήσεως ἀσφαλιστικῶν συμβάσεων, κ.λ.π. 'Επομένως δὲν ὑπάρχει εἰς τοὺς ὅρους τὶ εἶναι ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον· δὲν ὑπάρχει γενικὸς ὅρος ἀσφαλιστικοῦ συμβολαίου ἀλλὰ ὑπάρχει ἐξειδίκευσις ἀναλόγως τοῦ τύπου τῆς ἀσφαλείας ἡ ὁποία ἐκδίδεται, καὶ ἐπομένως θὰ χρειάζεται περισσοτέραν νομοτεχνικὴν διατύπωσιν ἡ προτεινομένη τροποποίησις.

'Ο κ. Λέλλος Δημητριάδης εἰσηγήθη ὅτι τὸ θέμα τοῦτο εἶναι δυνατὸν νὰ διευθετηθῇ διὰ Κανονισμῶν. Μπορεῖ νὰ μᾶς ἀναφέρῃ ποῖον ἄρθρον τοῦ Νόμου δίδει ἐξουσίαν διὰ τὴν ἔκδοσιν Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι νὰ ρυθμίζουν τὸ εἰδικὸν θέμα αὐτὸ τῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐκδίδωνται τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα; Διότι δὲν εἶναι βέβαιος ἐὰν ἐκχωρῆται ἐξουσία εἰς τὸ 'Υπουργικὸν Συμβούλιον νὰ ἐκδώσῃ Κανονισμοὺς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου.

'Ο κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

"Εντιμε κύριε Πρόεδρε. 'Υπάρχουν τοὐλάχιστον πέντε σημεῖα εἰς τὸ Νομοσχέδιον εἰς τὰ ὁποῖα δίδεται ἐξουσία εἰς τὸν 'Υπουργὸν νὰ συντάττῃ Κανονι-

σμούς. Δίδεται εὐρεῖα ἐξουσία εἰς τὸν Ὑπουργὸν νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν διὰ Κανονισμῶν θέσπισιν νομοθετήματος. Ἐν κατακλείδι, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν τώρα νὰ σᾶς ἀναφέρω εἰδικῶς τὸ συγκεκριμένον ἄρθρον. Ἀλλὰ καὶ ἐὰν παρ' ἐλπίδα δὲν ὑπάρχει ἐξουσιοδότησις δι' αὐτὸ τὸ συγκεκριμένον σημεῖον, εἰσηγοῦμαι ὅπως, ἀντὶ τῆς τροποποιητικῆς αὐτῆς εἰσηγήσεως, ἐνθέσωμεν εἰς τὸ κατάλληλον σημεῖον εἰδικὸν ἄρθρον ποὺ νὰ δίδῃ ἐξουσιοδότησιν εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅπως διὰ Κανονισμῶν ρυθμίζῃ τὸ θέμα τοῦ περιεχομένου τῶν ἀσφαλιστηρίων ἐγγράφων. Οἱ δὲ Κανονισμοί, ὅλοι οἱ Κανονισμοί, κατατίθενται εἰς τὴν Βουλήν, πλὴν τῶν Κανονισμῶν τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος τὸ ὁποῖον δὲν μᾶς ἀφορᾶ. Ἐπομένως δὲν ἀποκλείεται οἱοσδήποτε εἰς τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ἐκφράσῃ οἱανδήποτε ἄποψιν ἔχει. Ἀλλά, καὶ πάλιν λέγω, εἶναι ἴσως σοφώτερον νὰ ἀφήσωμεν τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν μὲ ὅλους τοὺς τεχνικοὺς συμβούλους τοὺς ὁποίους διαθέτει, νὰ προβῇ εἰς τὴν σύνταξιν ἑνὸς Κανονισμοῦ καὶ μετὰ ἡμεῖς νὰ προβῶμεν εἰς παρατηρήσεις. Ἐὰν ὅμως μοῦ παρασχεθῇ ὀλίγος χρόνος ἴσως μπορέσω νὰ βοηθήσω τὸν ἔντιμον κύριον Πρόεδρον ἀναφορικῶς μὲ τὸν συγκεκριμένον Κανονισμόν. Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὑπάρχει ἐξουσιοδότησις, διότι ἡ ἐξουσιοδότησις εἶναι εὐρυτάτη εἰς τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει εἰσήγησις ὅπως τὸ θέμα τοῦτο ἀφεθῇ νὰ ρυθμισθῇ διὰ Κανονισμῶν καὶ ὅπως ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς πληροφορήσῃ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν Κανονισμῶν ὅτι ἡ ἄποψις τῆς Βουλῆς εἶναι ὅτι τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα δέον νὰ ἐκδίδωνται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἢ εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ ἀσφαλιζομένου ἢ εἰς γλῶσσαν κατανοητὴν ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιζομένου, εἰς ἣν περίπτωσιν ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν γνωρίζει τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, καὶ ὅτι τὸ θέμα νὰ ἐπανεξετασθῇ ὅταν κατατεθοῦν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς οἱ σχετικοὶ Κανονισμοί.

Ἡ εἰσήγησις αὐτὴ ἐγένετο ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ὁ κ. Ἀναστασιάδης.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐμμένω εἰς τὴν τροπολογίαν μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰς τὴν τροπολογίαν ὅπως τὴν διετυπώσατε; Ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιφυλάξεως διὰ τὴν περίπτωσιν προσώπων τὰ ὁποῖα δὲν.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ὅπως τὴν διετύπωσα ἀκριβῶς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὅτι ὅλα τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐὰν ὑπάρχῃ οἱοσδήποτε ἄλλος ἐντὸς τῆς Βουλῆς αὐτῆς ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ τὴν κάμῃ καλύτερη.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν εἶναι ζήτημα καλυτέρας.

Κύριε Ἀναστασιάδη. Οἱ Νόμοι τοὺς ὁποίους θεσπίζομεν δυνάμει τῆς Συνθήκης Ἐγκαθιδρύσεως, ἰσχύουν κατόπιν καὶ διὰ τὰς Βάσεις.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Δὲν μὲ ἐνδιαφέρουν αἱ Βάσεις, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μᾶς ἐνδιαφέρει ὡς νομοθέτας. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ ὑποχρεώσωμεν..

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ὅταν νομοθετῶμεν διὰ τὰς Βάσεις τότε θὰ θεωρῶ τὸν ἑαυτόν μου εὐτυχέστατον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομοθετοῦμεν, ἔντιμε κύριε βουλευτά, καὶ ὑποχρεώνομεν δι' ὑποχρεωτικῆς νομοθεσίας νὰ ἔχουν ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα δι' ἀσφάλισιν τῶν ὀχημάτων των. Θὰ τοὺς ὑποχρεώσωμεν νὰ ἔχουν ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν δὲν γνωρίζουν ;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν θέλω νὰ ἐπιβάλω τὴν γνώμην μου σὲ κανένα. Ἁπλῶς ἐπιμένω εἰς τὴν τροπολογίαν μου. Νομίζω πὼς ὡς βουλευτὴς ἔχω τὸ δικαίωμα αὐτό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλῶς, ἀλλὰ ὁ σκοπὸς τῆς συζητήσεως εἶναι διὰ νὰ καταλήξωμεν εἰς τὴν ὀρθοτέραν διατύπωσιν. Τί εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον σᾶς ἐνοχλεῖ ἐὰν ὑπάρχῃ ἡ ἐξαίρεσις εἰς περίπτωσιν ποὺ ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν εἶναι γνώστης τῆς Ἑλληνικῆς ;

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἁπλούστατα, κύριε Πρόεδρε, ἐξήγησα προηγουμένως ὅτι ὅταν ἐγὼ θὰ εἶμαι εἰς τὴν Σουηδίαν ἢ εἰς τὴν Κίναν δὲν θὰ φροντίσουν οἱ Σουηδοὶ ἢ οἱ Κινέζοι νὰ μοῦ ἐκδώσουν συμβόλαιον εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ φροντίσουν ὅμως νὰ σᾶς ἐκδώσουν, ἐὰν ὄχι εἰς τὴν ἰδικήν σας γλῶσσαν, εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν κατανοεῖτε. Διότι ὡς δικηγόρος, ἔντιμε κύριε βουλευτά, γνωρίζετε καλῶς ὅτι ἐὰν ὑπογράψετε ἓν ἔγγραφον τοῦ ὁποίου τὸ περιεχόμενον δὲν δύνασθε νὰ ἀναγνώσητε, δὲν σᾶς δεσμεύει τὸ ἔγγραφον τοῦτο. Διότι ὑπογράφετε κάτι τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζετε τί προβλέπει. Αὐτὸ ὄχι μόνον ἰσχύει εἰς τὴν.....

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, κύριε Πρόεδρε, ἐὰν ἦτο ἔτσι ὁ νόμος τὰ πλεῖστα τῶν ἀσφαλιστικῶν συμβολαίων τὰ ὁποῖα ἐκδίδονται ἐν Κύπρῳ δὲν εἶναι ἔγκυρα, διότι οἱ πλεῖστοι τῶν ἀσφαλιζομένων ταξιτζήδων, ἰδιοκτητῶν αὐτοκινήτων, ἰδιοκτητῶν οἰκιῶν, κ.λ.π., δὲν γνωρίζουν τὴν Ἀγγλικήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀσφαλέστατα. Ἐὰν ὑπογράφῃ ἔγγραφον τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ ἀναγνώσῃ καὶ ἰσχυρίζεται ὅτι τὸ ὑπέγραψε χωρὶς νὰ γνωρίζῃ τὸ περιεχόμενόν του δὲν δεσμεύεται ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἔγγραφον.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Τότε εἶναι ἐπικίνδυνον νὰ ἀφήσωμεν τὸν νόμον αὐτὸν νὰ ἰσχύῃ, διότι τὰ πλεῖστα τῶν συμβολαίων αὐτὴν τὴν στιγμὴν καὶ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν πρέπει νὰ ἦσαν ἄκυρα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί, κύριε βουλευτά. Ἀλλὰ ἐσεῖς εἰσηγεῖσθε νὰ ὑποχρεώσωμεν οἱονδήποτε πρόσωπον τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὴν Κύπρον νὰ ὑπογράφῃ ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον εἰς γλῶσσαν τὴν ὁποίαν μπορεῖ νὰ γνωρίζῃ ἢ καὶ νὰ μὴ γνωρίζῃ.

Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ :

Τὰ ἀσφαλιστήρια ἔγγραφα, κύριε Πρόεδρε, ὡς γνωρίζετε πολὺ καλῶς, δὲν ὑπογράφονται ἀπὸ τὸν ἀσφαλιζόμενον ἀλλὰ ὑπογράφονται ἀπὸ τὰς ἀσφαλιστικὰς ἑταιρείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Μὰ θὰ κάμωμεν τώρα διάλεξιν ἐπὶ νομικοῦ θέματος ; Εἰσηγοῦμαι ὅπως τὸ θέμα τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν διὰ νὰ τελειώνωμεν. Δὲν βλέπω καμμίαν δυσκολίαν, δηλαδὴ διατὶ νὰ μὴν γίνῃ διὰ Κανονισμῶν. Ἐὰν ὁ ἔντιμος συνάδελφος ἐπιμένῃ ἐπὶ τοῦ τροποποιητικοῦ ἄρθρου τὸ ὁποῖον συνέταξε, τότε νὰ γίνῃ ψηφοφορία νὰ τελειώνωμεν μὲ αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως ἀναγνωσθῇ τὸ τροποποιητικὸν ἄρθρον τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Πᾶν ἀσφαλιστικὸν συμβόλαιον τοῦ κλάδου ὅστις θὰ καθορισθῇ διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ δημοσιευομένης εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας συντάσσεται εἰς τὴν Ἑλληνικήν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὑπάρχει καὶ ἡ ἰδική μου πρότασις, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν τὴν ἔχω ἀποσύρει. Ὑπάρχει καὶ ἐκείνη ἡ πρότασις. Θέλετε νὰ βάλετε πρῶτα αὐτὴν εἰς ψηφοφορίαν ἢ τὴν ἰδικήν μου πρότασιν ;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ ἰδική σας πρότασις.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἶναι ὅπως τὸ θέμα τοῦτο διευθετηθῇ διὰ Κανονισμῶν, καὶ ὅπως ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐξουσιοδοτηθῇ ὅπως διαβιβάσῃ τὴν τοιαύτην ἐπιθυμίαν εἰς τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν καί, βεβαίως, ἐὰν δὲν γίνῃ ἔχομεν κάθε ἐξουσίαν νὰ τὸ κάμωμεν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἡ πρότασίς σας εἶναι τροποποιητικὴ πρότασις τῆς εἰσηγήσεως τοῦ κ. Ἀναστασιάδη ;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἶναι εἰς ἀπάντησιν τῆς προτάσεως τοῦ κ. Ἀναστασιάδη. Δὲν εἶναι καθόλου τροποποιητική.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Δὲν εἶναι τροποποιητικὴ εἰσήγησις τῆς εἰσηγήσεως τοῦ.....

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :
Ὄχι, ὄχι, ὄχι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Καὶ ἑπομένως δὲν δύναται νὰ τεθῇ πρώτη εἰς ψηφοφορίαν. Ὡς θέμα διαδικασίας πρέπει νὰ τεθῇ πρῶτα ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη, ἐὰν δὲ ἀπορριφθῇ τότε μπορεῖ νὰ τεθῇ ὡς κεχωρισμένη ἡ ἰδική σας πρότασις.
Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :
Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Πρέπει ἐν πάσῃ περιπτώσει τὰ μέλη νὰ ξέρουν ἐκ τῶν προτέρων ὅτι θὰ ἐπακολουθήσῃ καὶ ἡ ἄλλη πρότασις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἀσφαλῶς. Ἐὰν ἐγκριθῇ ἡ τροποποίησις τοῦ κ. Ἀναστασιάδη δὲν γεννᾶται θέμα νὰ τεθῇ ἡ δευτέρα εἰς ψηφοφορίαν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :
Ναί, ἀλλὰ ἐὰν τὰ μέλη ξέρουν ὅτι θὰ τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ἀσφαλῶς ἐὰν δὲν ἐγκριθῇ ἡ τροποποιητικὴ εἰσήγησις τοῦ κ. Ἀναστασιάδη θὰ τεθῇ ἀμέσως εἰς ψηφοφορίαν ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη.
Ἀνεγνώσθη ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη καὶ παρακαλῶ ὅπως τεθῇ εἰς ψηφοφορίαν.
Ποῖοι ψηφίζουν ὑπέρ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Εἷς, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ποῖοι ψηφίζουν κατά;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὀκτώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχουν ἀποχαί ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
3, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
3 ἀποχαί.
Ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ἀναστασιάδη ἀπερρίφθη.
Τίθεται εἰς ψηφοφορίαν ἡ πρότασις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη, ἡ ὁποία εἶναι ὅπως μεταβιβασθῇ ἡ ἄποψις τῆς Βουλῆς εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ὅτι τὰ ἀσφαλιστικὰ ἔγγραφα πρέπει νὰ συντάσσωνται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἢ εἰς γλῶσσαν κατανοητὴν ὑπὸ τοῦ ἀσφαλιζομένου.
Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

..."Οπως ρυθμισθῇ τὸ θέμα τῆς γλώσσης εἰς τὴν ὁποίαν θὰ συντάσσεται τὸ ἀσφαλιστήριον ἔγγραφον.....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Διὰ Κανονισμῶν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Οἱ ὁποῖοι θὰ κατατεθοῦν εἰς τὴν Βουλήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μάλιστα.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Νὰ τονισθῇ ὅτι δέον νὰ ρυθμίζεται διὰ Κανονισμῶν ἀλλὰ ἡ γενικὴ ἐντύπωσις εἶναι ὅτι ἐπιθυμία κατ' ἀρχὴν εἶναι νὰ .....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ τὸ ὁποῖον εἶπα. "Οτι ἡ ἐπιθυμία εἶναι ὅτι κατ' ἀρχὴν θὰ συντάσσωνται εἰς τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν ἐκτὸς εἰς τὰς περιπτώσεις ἐκείνας ποὺ ὁ ἀσφαλιζόμενος δὲν γνωρίζει τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Καὶ τοῦτο νὰ ρυθμισθῇ διὰ Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι δυνάμει τοῦ Νόμου κατατίθενται ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς ἔγκρισιν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τῆς εἰσηγήσεως ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παμψηφεί, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παμψηφεί.

Ἡ εἰσήγησις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἐγκρίνεται καὶ θὰ μεταβιβασθῇ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν.

Εἰς ποῖον ἄρθρον τῆς ψηφοφορίας εὑρισκόμεθα;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰς τὸ 63ον τὸ ὁποῖον ἐτροποποιήθη, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ναί.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάθεσις τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλήν.

63. Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ παρόντος Νόμου, ἐξαιρουμένων τῶν Κανονισμῶν οἵτινες ἤθελον ἐκδοθῇ ὑπὸ τοῦ Συμβουλευτικοῦ Σώματος Ἀσφαλειῶν, κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 63ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 63ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρῶτος, Δεύτερος, Τρίτος, Τέταρτος καὶ Πέμπτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως οἱ Πίνακες ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πρῶτος, Δεύτερος, Τρίτος Τέταρτος καὶ Πέμπτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 5) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ £6.000 ὡς εἰσφορὰ τῆς Κυβερνήσεως ὑπὲρ τῶν σεισμοπλήκτων Ἠπείρου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐπιθυμεῖ ὅπως ἐκφράσῃ τὴν συμπάθειάν της πρὸς τοὺς σεισμοπλήκτους τῆς Ἠπείρου.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Κληρίδην)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ).

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Μὴ ὑπαρχόντων ὁμιλητῶν ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £6.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτελείωσε.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 5) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα νομοθετικῆς ἐργασίας ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν σχετικὴν ἔκθεσιν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 6) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Μαΐου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων £110.000 διὰ τὴν χορήγησιν πιστώσεως εἰς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου των οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παραχώρησις τῶν ἀκολούθων δανείων :

(α) £52.000 εἰς τὸν Δῆμον Λάρνακος διὰ τὴν ἐνοποίησιν τῶν δανείων του· καὶ

(β) £50.000 εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λάρνακος διὰ τὴν ἀνέγερσιν σχολικοῦ κτιρίου.

Ἡ παραχώρησις τοῦ ποσοῦ τῶν £52.000 πρὸς ἐνοποίησιν τῶν δανείων τοῦ Δήμου Λάρνακος ἀποτελεῖ μέτρον πρὸς καλυτέρευσιν τῆς οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ ἐν λόγῳ Δήμου.

Διὰ τῆς παραχωρήσεως τοῦ ποσοῦ τῶν £52.000, τὸ ὁλικὸν ποσὸν τὸ ὀφειλόμενον ὑπὸ τοῦ Δήμου Λάρνακος πρὸς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους θὰ ἀνέλθῃ εἰς τὸ ποσὸν τῶν £119.484.

Διὰ τοῦ ποσοῦ τῶν £50.000 τὸ ὁποῖον θὰ παραχωρηθῇ εἰς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λάρνακος θὰ ἀνεγερθῇ νέον σχολικὸν κτίριον, τοῦ ὁποίου ἡ ὁλικὴ δαπάνη ὑπολογίζεται νὰ ἀνέλθῃ εἰς £68.000, διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως (Τμῆμα Θηλέων τοῦ Παγκυπρίου Λυκείου Λάρνακος).

Τὸ ἤδη χρησιμοποιούμενον κτίριον τὸ ὁποῖον ἀνηγέρθη πρὸ πολλῶν δεκαετηρίδων καὶ τὸ ὁποῖον ἀρχικῶς ἀνῆκεν εἰς τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν, κρίνεται πεπαλαιωμένον καὶ ἐντελῶς ἀκατάλληλον δι' ἐκπαιδευτικοὺς σκοπούς.

Ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως Λάρνακος, ὅμως, οὐδόλως εἶναι καλὴ καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται αὕτη νὰ ἐπωμισθῇ ἓν τοιοῦτο χρέος. Ἀντιθέτως, ἡ οἰκονομικὴ κατάστασις τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως τῆς ἐν λόγῳ πόλεως εἶναι ἀνθηρά, ἀναμένεται δὲ νὰ συνεχίσῃ οὖσα ἀνθηρὰ ἐφ' ὅσον θὰ ἐξακολουθήσῃ νὰ εἰσπράττεται ἐκπαιδευτικὸς φόρος πρὸς 15 τοῖς χιλίοις ἐπὶ τῆς ἐκτιμημένης ἀξίας τῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας. Διὰ τοῦτο τὸ νέον κτίριον θὰ οἰκοδομηθῇ διὰ λογαριασμὸν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ ἀναγκαία δαπάνη θὰ ἀντιμετωπισθῇ ὡς ἑξῆς :

(ι) Διὰ πληρωμῆς £15.000 ἐκ τοῦ εἰς πίστιν τῆς Σχολικῆς Ἐφορείας Λάρνακος ποσοῦ εἰς τὸ Ταμεῖον «Α», τὸ ὁποῖον, ὡς γιωστόν, ὑφίσταται δυνάμει τοῦ περὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως Νόμου, Κεφ. 166.

(ιι) Διὰ τῆς συνάψεως ὑπὸ τῆς Ἐφορείας παρὰ τῶν Δανειστικῶν Ἐπιτρόπων δανείου ἐκ £50.000 δυνάμει τοῦ ἰδίου Νόμου.

Ἐκ τοῦ νέου κτιρίου θὰ χρησιμοποιηθοῦν μερικαὶ αἴθουσαι διὰ τὴν Στοιχειώδη Ἐκπαίδευσιν, τὸ δὲ ὑπόλοιπον μέρος θὰ χρησιμοποιῆται διὰ τὰς ἀνάγκας τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως ἐπὶ πληρωμῇ ἐνοικίου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐξήτασεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £110.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 6) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ τελευταῖον θέμα τὸ ὁποῖον εἶναι ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν σήμερον εἶναι οἱ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες Ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικοὶ) Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΞΩΤΕΡΙΚΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ (ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΠΡΟΣΟΝΤΑ ΔΙΟΡΙΣΜΟΥ Ἢ ΠΡΟΑΓΩΓΗΣ, ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΑΣΤΗΣ ΘΕΣΕΩΣ) (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ) ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1967.

Παρόντες :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης
Βάσος Λυσσαρίδης
Πανίκος Σιβιτανίδης
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Ε. Παπαϊωάννου).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἐμελέτησε τοὺς περὶ ὧν ὁ λόγος Κανονισμοὺς εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 29ην Μαΐου 1967.

Οἱ Κανονισμοὶ οὗτοι ἐξεδόθησαν δυνάμει τῶν διατάξεων τῆς παραγράφου (6) τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας Νόμου τοῦ 1960 (Ἀρ. 10 τοῦ 1960), ὡς αὕτη ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ Νόμου 35 τοῦ 1966. Τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον προβλέπει ὅτι Κανονισμοὶ ἐκδιδόμενοι δυνάμει τῆς παραγράφου (6) (ι) κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Σκοπὸς τῶν προτεινομένων Κανονισμῶν εἶναι ἡ κατάργησις τοῦ Κανονισμοῦ 4 τῶν Βασικῶν Κανονισμῶν ὅστις ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ Τρίτον Παράρτημα τῆς ἐπισήμου ἐφημερίδος τῆς Δημοκρατίας τὴν 11ην Αὐγούστου 1966.

Ὁ Κανονισμὸς 4 τῶν βασικῶν Κανονισμῶν προνοεῖ περὶ τῶν καθηκόντων καὶ ἁρμοδιοτήτων τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ὡς καὶ περὶ τῶν προσόντων διορισμοῦ διὰ τὴν ἐν λόγῳ θέσιν.

Ἡ τροποποίησις αὕτη σκοπὸν ἔχει νὰ καταστήσῃ δυνατὴν τὴν ἐξομοίωσιν τῆς θέσεως τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν μετὰ τῶν θέσεων τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν τῶν ἄλλων Ὑπουργείων οὕτως ὥστε νὰ γίνῃ ἐφικτὴ ἐνδεχομένη μετατροπὴ τῶν θέσεων τῶν Γενικῶν Διευθυντῶν τῶν Ὑπουργείων εἰς ἐναλλαξίμους.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐξωτερικῶν ἀφοῦ ἐμελέτησε τούτους καὶ ἀφοῦ ἔλαβε καὶ ὅλας τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις τὰς παρασχεθείσας ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, εἰς οὐδεμίαν εἰσήγησιν πρὸς τροποποίησιν προβαίνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει οἱοσδήποτε ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ τῆς οὐσίας;

Μὴ ὑπάρχοντος οἱουδήποτε ὁ ὁποῖος θέλει νὰ ὁμιλήσῃ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, ἐρωτῶ ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τῶν Κανονισμῶν.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται.

Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι τὰ ὑπόλοιπα θέματα δὲν εἶναι ἕτοιμα πρὸς συζήτησιν, ἐννοῶ τὰ θέματα νομοθετικῆς ἐργασίας, καὶ παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ καταθέσῃ Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα ἐὰν ὑπάρχουν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀμφότερα τὰ Νομοσχέδια ἐστάλησαν ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπονται πρὸς ἐξέτασιν καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως πρὸς τὴν Βουλὴν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 5ην μ.μ., μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α—Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β—Νομοθετική Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967, καὶ τελευταῖον

(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Κηρύττω τὴν λῆξιν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 7.45 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Σύνδεσις τῆς Κύπρου μὲ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Οἰκονομικὴν Κοινότητα, κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀσφαλιστικῶν Ἑταιρειῶν Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Δημητριάδης—Μ. Σαββίδης—Λ. Δημητριάδης—Α. Ἀναστασιάδης—Β. Λυσσαρίδης) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 5) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 6) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ Ἐξωτερικῆς Ὑπηρεσίας τῆς Δημοκρατίας (Ἀπαιτούμενα Προσόντα Διορισμοῦ ἢ Προαγωγῆς, Καθήκοντα καὶ Ἁρμοδιότητες Ἑκάστης Θέσεως) (Τροποποιητικῶν) Κανονισμῶν τοῦ 1967 καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.

6. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 8ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.45 μ.μ.)

(Ἀρ. 37)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Α τῆς ἡμερησίας διατάξεως, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς Ἑλλάδα λειτουργεῖ ἀπὸ τοῦ 1955 λίαν ἐπιτυχῶς «αὐτόνομος ὀργανισμὸς ἐργατικῆς κατοικίας», ἐμμέσως ὑπαγόμενος εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας ἐν τῷ πλαισίῳ τῶν ὑπ' αὐτοῦ συσταθέντων «Ὀργανισμῶν Κοινωνικῆς Πολιτικῆς», μὲ ἀποτέλεσμα νὰ στεγασθοῦν μέχρι τοῦδε δεκάδες χιλιάδων ἀστέγων ἐργαζομένων μετὰ τῶν οἰκογενειῶν των, καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀντιμετωπίζεται καὶ ἐν Κύπρῳ ὀξὺ στεγαστικὸν πρόβλημα, σκοπεύει μήπως καὶ τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ προβῇ εἰς σύστασιν παρομοίου ὀργανισμοῦ ἐν τῷ προσεχεῖ μέλλοντι —ἐπιπροσθέτως τῆς ἐξαγγελθείσης προθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν νὰ προωθήσῃ τὸν θεσμὸν Building Societies ὁ ὁποῖος, θὰ ὑποβοηθήσῃ τὰ μεσαῖα ἰδίᾳ στρώματα πρὸς ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης—εἰς τρόπον ὥστε καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἄστεγοι νὰ προσβλέπουν εἰς ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«*(α)* Ἐκ τῶν εἰς χεῖρας τῆς Κυβερνήσεως στοιχείων δὲν προκύπτει τὸ συμπέρασμα ὅτι ἡ Κύπρος σήμερον ἀντιμετωπίζει ὀξὺ στεγαστικὸν πρόβλημα.

'Η στεγαστική κατάστασις τῆς Κύπρου δύναται νὰ συγκριθῇ εὐνοϊκῶς μὲ πολλὰς Εὐρωπαϊκὰς χώρας.

(β) Εἰς τὴν Κύπρον ἐπικρατοῦν ἰδιάζουσαι συνθῆκαι ὅσον ἀφορᾶ τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα· ἕκαστος οἰκογενειάρχης τείνει νὰ ἀποκτήσῃ ἰδιόκτητον κατοικίαν ἀνεξαρτήτως τῶν ἀναγκῶν του καὶ τοιουτοτρόπως μέγα ποσὸν τοῦ ἐθνικοῦ εἰσοδήματος δεσμεύεται.

Τὸ 'Υπουργεῖον 'Εργασίας δὲν σκοπεύει νὰ υἱοθετήσῃ τὸ ἐν 'Ελλάδι λειτουργοῦν σχέδιον «αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἐργατικῆς κατοικίας» οὔτε οἱονδήποτε ἄλλον σχέδιον, ἀλλ' ἡ Κυβέρνησις ἐν τῷ πλαισίῳ τοῦ δευτέρου πενταετοῦς προγράμματος μελετᾶ τρόπους υἱοθετήσεως πολιτικῆς ἐπὶ τοῦ στεγαστικοῦ προβλήματος ὡς ἀκολούθως :—

(α) Καθορισμὸς οἰκοδομικῶν ἐπιπέδων ἐν σχέσει πρὸς τὰς νέας ἀνεγειρομένας οἰκοδομάς.

(β) Καθορισμὸς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰς ὑφισταμένας οἰκοδομὰς αἵτινες εἶναι κάτω τοῦ παραδεδεγμένου «ἐπιπέδου οἰκοδομῶν».

(γ) Καθορισμὸς στεγαστικῆς πολιτικῆς διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν τῶν στρωμάτων τοῦ λαοῦ μὲ χαμηλὸν εἰσόδημα.

(δ) Καθορισμὸς πολιτικῆς ἐν σχέσει πρὸς τὰ οἰκοδομικὰ ἔξοδα καὶ τὴν παραγωγὴν εἰς τὴν οἰκοδομικὴν βιομηχανίαν.

'Επίσης ἡ ἀναληφθεῖσα μελέτη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τοῦ θεσμοῦ τῶν Building Societies μὲ σκοπὸν ὅπως ὑποβοηθηθοῦν τὰ μεσαῖα καὶ κατώτερα στρώματα ἔχει σχεδὸν συμπληρωθῇ καὶ συντόμως θὰ ἐξαγγελθοῦν τὰ σχετικὰ συμπεράσματα.

Συνεπῶς ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω οὐδεμία ἐνέργεια δύναται νὰ ἀναληφθῇ ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου τούτου μεμονωμένως ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις ἀντιμετωπίζει τὸ στεγαστικὸν πρόβλημα, ὡς ἐμφαίνεται ἐκ τῶν ἀνωτέρω, ἐν τῷ συνόλῳ του».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 1ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 1ην 'Ιουνίου 1967.

«'Εν ὄψει τῆς προσφάτου ἐπισκέψεως τοῦ ἐντίμου 'Υπουργοῦ Παιδείας εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν, δύναται μήπως ὁ ἔντιμος 'Υπουργὸς Παιδείας νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ποία προοπτικὴ διαγράφεται ἐκ μέρους τοῦ 'Υπουργείου του εἰς τὴν προσπάθειαν ἐνισχύσεως τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν διαβιούντων ὁμογενῶν»;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην 'Ιουνίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 1ην 'Ιουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«'Η εἰς Λονδῖνον πρόσφατος ἐπὶ τριήμερον ἐπίσκεψίς μου ἀπέβλεπεν εἰς γενικὴν ἐνημέρωσίν μου ἐπὶ τῆς προόδου τῆς παροχῆς ἑλληνικῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τοὺς ἐν Λονδίνῳ καὶ γενικῶς ἐν Μ. Βρεττανίᾳ Κυπριόπαιδας.

'Εγνώρισα προκαταρκτικῶς τὸ ὑπὸ τῆς 'Ιερᾶς Μητροπόλεως Θυατείρων καὶ Μ. Βρεττανίας καὶ τοῦ ὑπ' αὐτοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ Συμβουλίου ἐφαρμοζόμενον σύστημα, ἤλθον εἰς ἐπαφὴν καὶ ἀντήλλαξα ἀπόψεις μετὰ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θυατείρων καὶ τοῦ 'Εκπαιδευτικοῦ αὐτοῦ Συμβουλίου ὡς καὶ τινων ἄλλων παραγόντων τῆς παροικίας καὶ συνεζήτησα τὸ ζήτημα μετὰ τοῦ ἐν Λονδίνῳ 'Υπάτου ἁρμοστοῦ κ. Κ. 'Ασσιώτη. 'Επληροφόρησα συναφῶς ὅτι κατ' ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως Κύπρου ὁ γενικὸς ἐπιθεωρητὴς τῶν σχολείων στοιχειώδους ἐκπαιδεύσεως κ. Α. Χριστοδουλίδης θὰ μεταβῇ προσεχῶς εἰς 'Αγγλίαν πρὸς διερευνητικὴν ἐξέτασιν τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν καὶ δυνατοτήτων.

Μετὰ τὴν ὑποβολὴν τῆς ἐκθέσεώς του τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας θὰ μελετήσῃ πληρέστερον τὸ ζήτημα καὶ θὰ ὑποβάλῃ τὰς εἰσηγήσεις του πρὸς τὴν Κυβέρνησιν περὶ τοῦ καλυτέρου δυνατοῦ τρόπου προωθήσεως τοῦ ζητήματος τούτου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1967.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσητε τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἐξαγγελθὲν Νομοσχέδιον συνταξιοδοτήσεως τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων ἐθελοντῶν καὶ θυμάτων τῆς Τουρκοανταρσίας, τῶν ὁποίων αἱ περιπτώσεις δὲν καλύπτονται ὑπὸ τοῦ προσφάτως ὑπὸ τῆς Βουλῆς θεσπισθέντος τροποποιητικοῦ Νόμου περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ παροχὴ συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν πεσόντων ἐθνοφρουρῶν.

Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουσιν ἀρκεταὶ περιπτώσεις ἐθελοντῶν μὴ καλυπτομένων ὑπὸ τοῦ προσφάτως θεσπισθέντος τροποποιητικοῦ Νόμου, τοὺς ὁποίους εἶναι δίκαιον καὶ ἠθικὸν νὰ καλύψῃ νέα νομοθεσία, καὶ νοουμένου ὅτι ἡ Πολιτεία ἔχει καθῆκον νὰ μεριμνᾶ ἰσοτίμως διὰ ὅλους τοὺς πολίτας, καθίσταται ἀναγκαῖον ὅπως τὸ συντομώτερον δυνατὸν ἀποσταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν νομοθεσία προβλέπουσα διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν οἰκογενειῶν ὅλων τῶν πεσόντων καὶ θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος, ὡς καὶ τῶν καταστάντων ἀναπήρων συνεπείᾳ τοῦ ἰδίου ἀγῶνος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1967.

«Ὡς τυγχάνει γνωστὸν ἡ Ἐπαρχία Πάφου ἀποτελεῖ τὴν κατ' ἐξοχὴν γεωργικὴν ἐπαρχίαν τῆς νήσου. Ἡ οἰκονομία της βασικῶς εἶναι γεωργικὴ καὶ αἱ δυνατότητες τῆς Πάφου διὰ μίαν ταχεῖαν γεωργικὴν ἀνάπτυξιν πρὸς ὄφελος τῆς οἰκονομίας τῆς νήσου παρουσιάζονται σταθεραὶ καὶ ἐνθαρρυντικαὶ καθ' ὅσον καὶ ὑδατίνους πόρους διαθέτει καὶ εὔφορον γῆν ἀρκετὴν ἔχει καὶ ἀρίστας κλιματολογικὰς συνθήκας παρουσιάζει.

Πῶς προτίθεται τὸ Ὑπουργεῖον σας καὶ διὰ ποίων τρόπων καὶ ἔργων προγραμματίζει τὴν ἀξιοποίησιν τῶν θετικῶν αὐτῶν στοιχείων ἅτινα παρουσιάζει ἡ Πάφος διὰ μίαν ἀσφαλῆ καὶ ἐκ τῶν προτέρων ἐπιτυχῆ γεωργικὴν ἀνάπτυξιν ἥτις θὰ ἀποβῇ πρὸς ὄφελος τῆς ἐθνικῆς μας οἰκονομίας»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λάρνακος κ. Γεωργίου Τζιρκώτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἰουνίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῶν ἰσχυρισμῶν τῆς ἐφημερίδος «Μάχη» περὶ ὑπάρξεως προδοτῶν τοῦ ἀπελευθερωτικοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ ἐντὸς τοῦ Κυβερνητικοῦ μηχανισμοῦ, ἐρωτᾶται ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν καὶ Ἀμύνης:

(α) Ἐὰν ἐτέθησαν πράγματι ὑπ' ὄψιν του, ὑπὸ τοῦ κ. Νίκου Σαμψών, στοιχεῖα ἀποδεικνύοντα τὴν ἐνοχήν των, καὶ

(β) Ἐὰν ναί, διατὶ οἱ ἐν λόγῳ προδόται προήχθησαν εἰς καιρίας Κυβερνητικὰς θέσεις ἀντὶ νὰ ἀπολυθοῦν ἀπὸ τὴν Κυβερνητικὴν Ὑπηρεσίαν, ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει νόμος περὶ καταδίκης τῶν προδοτῶν τοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰουνίου 1967.

«Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὡρισμένοι ἔμποροι ἐκμεταλλευόμενοι τὸν πόλεμον στὴν περιοχὴν τῆς Μ. Ἀνατολῆς ἀνύψωσαν τὲς τιμὲς βασικῶν εἰδῶν πρώτης

ἀνάγκης, δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ ἄμεση λήψη συγκεκριμένων ἀγορανομικῶν μέτρων γιὰ τὴν προστασίαν τοῦ κοινοῦ ;

Γιὰ παράδειγμα δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ καταγραφοῦν ἀμέσως ἀπὸ μέρους τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας ὅλα τὰ στόκς αὐτῶν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ νὰ καθορισθοῦν οἱ τιμὲς ποὺ ἴσχυαν πρὶν τῆς 5ης Ἰουνίου»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Κυρηνείας κ. Ἀνδρέα Γιάγκου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Ἰουνίου 1967.

«Τὸ παρελθὸν ἔτος ἐψηφίσθη ἀπὸ τὴν Βουλὴν ὁ νόμος περὶ ἀνακουφίσεως τῶν ἐκ τῆς ἀνομβρίας πληγέντων σιτοπαραγωγῶν.

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τοῦ νομοσχεδίου εἴχομεν προτείνει τὴν ἐπέκτασιν τῶν προνοιῶν τοῦ νόμου οὕτως ὥστε νὰ καλύπτωνται καὶ αἱ ζημίαι αἱ προερχόμεναι ἀπὸ θεομηνίας καὶ ἀνιάτους ἀσθενείας. Προεβλήθη ὅμως ἀπὸ Κυβερνητικῆς πλευρᾶς ἰσχυρισμὸς ὅτι δὲν ὑπῆρχον τὰ ἀπαραίτητα στατιστικὰ στοιχεῖα τῶν ζημιῶν τῶν προηγουμένων ἐτῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἐστηρίζετο περαιτέρω μελέτη ὁλοκληρώσεως τοῦ σχεδίου καὶ ὅτι ἡ συλλογὴ τοιούτων στοιχείων θὰ ἤρχιζεν ἀπὸ τὸ ἴδιον ἔτος. Ἐρωτῶμεν τοὺς ἁρμοδίους :—

(1) Ἔχουν γίνει ἐφέτος πλήρεις ἐκτιμήσεις τῶν ζημιῶν ποὺ προεκλήθησαν εἰς τὰ σιτηρὰ ἀπὸ χάλαζαν, σκωρίασιν ἢ καὶ ἄλλας αἰτίας ;

(2) Ἡ ἐκτίμησις ἔγινεν ἀπὸ εἰδικοὺς ὑπαλλήλους εἰς τὸν τόπον τῆς ζημίας ;

(3) Θεωροῦνται τὰ συλλεγέντα στοιχεῖα πλήρη ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ δύναται νὰ στηριχθῇ μελέτη διὰ τὴν ἐπέκτασιν καὶ ὁλοκλήρωσιν τοῦ σχεδίου ἀσφαλίσεως σιτηρῶν»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἔληξεν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι Ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΜΥΝΗΣ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΥ ΠΟΙΝΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΔΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :—

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Κώστας Χριστοδουλίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Χρύσης Δημητριάδης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 18ην Ἀπριλίου καὶ τὴν 22αν Μαΐου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τὴν συγκροτηθεῖσαν τὴν 18ην Ἀπριλίου 1967 κληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς τὰς ἐπὶ τοῦ θέματος ἀπόψεις τῆς στρατιωτικῆς ἡγεσίας.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν τῆς 22ας Μαΐου 1967 κληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας ὅστις συνέβαλε τὰ μέγιστα εἰς τὴν μελέτην τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας οὕτως ὥστε νὰ χορηγηθῇ ἐξουσία εἰς τὸ στρατιωτικὸν δικαστήριον ὅπως, ἐπιπροσθέτως πρὸς ἣ καθ' ὑποκατάστασιν ἄλλης ποινῆς ἣν δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ τοιοῦτον δικαστήριον, διατάττῃ τὸ ὑπ' αὐτοῦ καταδικαζόμενον πρόσωπον ὅπως καταβάλλῃ πρὸς τὴν Δημοκρατίαν ἀποζημίωσιν μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν διακοσίων λιρῶν ἀναφορικῶς πρὸς ὡρισμένα ἀδικήματα συνεπαγόμενα ἀπώλειαν ἢ βλάβην δημοσίας ἰδιοκτησίας.

Ἡ ὑπὸ Ποινικοῦ Δικαστηρίου διαταγὴ πρὸς καταβολὴν ἀποζημιώσεως εἰς βλαβὲν ἢ ζημιωθὲν ὑπὸ τοῦ ἀδικήματος πρόσωπον εἶναι κοινὸν γνώρισμα τοῦ Ἀγγλοσαξωνικοῦ νομικοῦ συστήματος (ἰδὲ Criminal Act 1870, ἄρθρον 4, The Magistrates Act 1912, ἄρθρον 34, καὶ The Laws of England, τ. 10, σελὶς 553, Archbold παράγραφοι 832 ἕως 834). Ἡ ἀρχὴ αὕτη υἱοθετήθη ἐν Κύπρῳ ἀπὸ τῆς Ἀγγλικῆς κατοχῆς καὶ ἀποτελεῖ σήμερον γνώρισμα τοῦ Κυπριακοῦ νομικοῦ συστήματος (ἰδὲ τὸν περὶ Δικαστηρίων Νόμον τοῦ 1960 ἄρθρα 20 (2) καὶ 24 (1) καὶ τὸν περὶ Ἀνηλίκων Νόμον (Κεφ. 157) ἄρθρον 12 (1) *(στ)*.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐμφαίνεται, ἡ χορήγησις τοιαύτης ἐξουσίας εἰς τὸ στρατιωτικὸν δικαστήριον (τὸ ὁποῖον πλὴν ἄλλων κέκτηται ἐξουσίαν ὅπως ἐπιβάλλῃ καὶ αὐτὴν τὴν ποινὴν τοῦ θανάτου) δὲν ἀντίκειται πρὸς τὰς βασικὰς ἀρχὰς τοῦ ἡμετέρου νομικοῦ συστήματος καὶ οὔτε εἶναι ἀσυνήθης καθ' ὅσον τοιαύτης φύσεως νομοθεσία ὑφίσταται καὶ εἰς ἄλλας χώρας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα, συμφώνως τοῦ ἄρθρου 240.3 τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος αἱ διατάξεις περὶ πολιτικῆς ἀγωγῆς τοῦ κώδικος ποινικῆς δικονομίας ἐφαρμόζονται ἐπὶ στρατοδικείου εἰς περιπτώσεις ὡρισμένων ἐγκλημάτων, ὡς κλοπῆς, ὑπεξαιρέσεως, ἀπάτης, πλαστογραφίας καὶ ἄλλων ρητῶς ἀναφερομένων ἐν τῷ ρηθέντι ἄρθρῳ.

Ὡσαύτως ἐν Ἀγγλίᾳ δι' ὡρισμένα ἐγκλήματα τὸ στρατοδικεῖον δύναται νὰ ἐπιδικάσῃ ἀποζημίωσιν ἢ νὰ διατάξῃ ἀποκατάστασιν (ἰδὲ ἄρθρον 138 τοῦ Army Act, 1955 καὶ ἄρθρον 147 τὸ ὁποῖον προνοεῖ δι' ἀποζημίωσιν ἐπιβαλλομένην ὑπὸ τοῦ Army Council ἐν περιπτώσει ἀπωλείας προκαλουμένης ὑπὸ παρανόμου πράξεως ἢ ἀμελείας).

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν τὸ νομοσχέδιον ὡς τοῦτο κατετέθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας καὶ ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ἀντικατέστησαν τοῦτο μὲ νέον τοιοῦτον τὸ ὁποῖον ἐπισυνάπτεται ἐπὶ τῆς παρούσης ἐκθέσεως.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μετὰ λύπης των διεπίστωσαν ὅτι πολλὰ δυστυχήματα ὀφείλονται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ χρῆσις στρατιωτικῶν ὀχημάτων ἔχει ἐμπιστευθῇ εἰς χεῖρας ἀπείρων μελῶν τῆς ἐθνοφρουρᾶς, καὶ ὡς ἐκ τούτου προβαίνουν εἰς τὴν σύστασιν ὅπως αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ πρὶν ἢ ἐμπιστευθοῦν στρατιωτικὸν ὄχημα εἰς μέλος τῆς ἐθνοφρουρᾶς προβαίνουν εἰς αὐστηρὰν ἐπιλογὴν τῶν ὁδηγῶν ἵνα ἐπιλέγωνται πρόσωπα μὲ τὴν κατάλληλον πεῖραν εἰς τὸ ὁδήγημα ὀχημάτων καὶ ἰδίως τῶν βαρέων τοιούτων.

Ἐν κατακλεῖδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἀντικατεστάθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:
Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔκτοτε, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κατετέθη Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ὑπὸ τῶν Ἐπιτροπῶν. Αἱ τροποποιήσεις ἀφοροῦν ἁπλῶς θέματα νομικῆς συντάξεως τοῦ Νομοσχέδιου, νομοτεχνικὰ θέματα, καὶ τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ ἐπισυνάπτεται εἰς τὴν ἔκθεσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἶναι γεγονὸς ὅτι αἱ προβλέψεις αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου συνάδουν μὲ τὰς νομικὰς ἀρχὰς αἱ ὁποῖαι ἐπικρατοῦν εἰς τὴν Κύπρον καὶ δι' αὐτὸν τὸν λόγον δὲν εἴμεθα ἐναντίον τοῦ Νομοσχεδίου τούτου.

Ἐν τούτοις πρέπει νὰ πῶ ὅτι εἶναι μὲ ἀρκετὴν ἐπιφύλαξιν ποὺ πράττω τοῦτο, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ ἐπιβολὴ χρηματικῆς ἀποζημιώσεως εἰς νεαροὺς ἐθνοφρουροὺς θὰ συνεπάγεται σχεδὸν εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις φυλάκισιν, λόγῳ ἀνικανότητος νὰ πληρώσουν, φυλάκισιν τῶν νεαρῶν αὐτῶν ἐθνοφρουρῶν καὶ συνεπαγομένην καθυστέρησιν τοῦ χρόνου τῆς ἀπολύσεώς των.

Βεβαίως αὐτὸ εἰς περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας ὁ ἐθνοφρουρὸς ἔχει ἀπόλυτον εὐθύνην, ὄχι μόνον νομικὴν ἀλλὰ καὶ γενικωτέραν ἠθικὴν εὐθύνην, αὐτὸ εἶναι ὀρθόν.

Ἐν τούτοις ὅμως, ὅπως διαπιστώνῃ καὶ ἡ ἔκθεσις τῶν Ἐπιτροπῶν, ὑπάρχουν περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας ὁ νεαρὸς ἐθνοφρουρὸς εὑρίσκεται εἰς τὴν ἀνάγκην, λόγῳ τοῦ καθήκοντος τὸ ὁποῖον ἔχει, νὰ ὁδηγήσῃ ὀχήματα βαρέα καὶ μάλιστα ἀρκετὰ ἀπὸ αὐτὰ μὲ ἀριστερὸν τιμόνι, χωρὶς νὰ ἔχει τὴν ἀπαιτουμένην πεῖραν. Κατὰ συνέπειαν, ἐν μέρει ὑπεύθυνος διὰ τὰς συνεπείας αὐτῆς τῆς καταστάσεως δὲν μπορεῖ νὰ εἶναι ὁ ἐθνοφρουρὸς ἀλλὰ καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑπὸ τὰς συνθήκας τὸν διατάσσουν νὰ πράξῃ τοῦτο.

Πιθανὸν τοῦτο νὰ ὀφείλεται εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ στρατεύματος. Ἀφ' ἑτέρου ὅμως πιστεύω ὅτι τώρα ποὺ καθορίζεται διὰ νόμου χρηματικὴ ἀποζημίωσις δι' αὐτὰς τὰς περιπτώσεις θὰ πρέπει αἱ ἁρμόδιαι ἀρχαὶ νὰ εἶναι ἀκόμη περισσότερον προσεκτικαὶ εἰς τὸ νὰ δίδουν τὸ τιμόνι εἰς νεαρὰ πρόσωπα, καὶ δὴ διὰ νὰ ὁδηγοῦν φορτηγὰ μετὰ ἀπὸ ἁπλῆν ἐξάσκησιν δύο ἢ τριῶν μηνῶν, ἐνῷ ὡς ἁπλὸς πολίτης θὰ ἐχρειάζετο τοὐλάχιστον ἑνὸς ἢ δύο ἐτῶν πεῖραν εἰς μικρὸν ὄχημα προτοῦ τοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ὁδηγήσῃ φορτηγὸν ὄχημα.

Ἐπίσης πιστεύω ὅτι καὶ ἡ εἰσαγγελικὴ ἀρχὴ ἡ ἐμφανιζομένη ἐνώπιον τῶν στρατοδικείων θὰ ἔχῃ αὐτὰ ὑπ' ὄψιν της οὕτως ὥστε νὰ μὴν ἐπιμένῃ διὰ τὴν ἐπιβολὴν παρομοίας ποινῆς παρὰ μόνον εἰς περιπτώσεις ἐντελῶς καὶ ἀπολύτως δικαιολογημένας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως: Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 6 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα ὅπως προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας τοῦ 1964 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος») καὶ ὁ βασικὸς Νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς ὁ Στρατιωτικὸς Ποινικὸς Κῶδιξ καὶ Δικονομία τοῦ 1964 ἕως 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν Ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟ·Υ·ΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 8) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 6ην Ἰουνίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ ἐν λόγῳ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τοὺς μισθοὺς τριῶν νέων προσωρινῶν θέσεων Κλητῆρος, 2ας Τάξεως, διὰ τὰς ἀνάγκας τῶν Ὑπουργείων Ἐξωτερικῶν, Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων.

Οἱ εἰς τὰς ὡς ἄνω θέσεις διορισθησόμενοι κλητῆρες θὰ χρησιμοποιηθῶσι καὶ ὡς ὁδηγοὶ τῶν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα ταῦτα Ὑπουργῶν.

Διὰ τῆς ἱδρύσεως τῶν ὡς ἄνω θέσεων σκοπεῖται ἡ ἐξασφάλισις ὁμοιομορφίας ὡς πρὸς τὴν ἀπασχόλησιν καὶ τὴν ἀντιμισθίαν τῶν ὑπὸ Ὑπουργῶν καὶ τοῦ Προεδρικοῦ Μεγάρου ἀπασχολουμένων ὁδηγῶν.

Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν οἱ σημερινοὶ προσωρινοὶ ὁδηγοὶ τῶν ὡς εἴρηται τριῶν Ὑπουργείων ἤθελον τελικῶς τύχει διορισμοῦ εἰς τὰς ὑπὸ ἵδρυσιν μηνιαίας θέσεις θὰ ἰσχύσουν οἱ ἀκόλουθοι κανόνες ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι οὗτοι θὰ ἐκτελοῦν ὡσαύτως καὶ καθήκοντα κλητῆρος.

(α) Διὰ τὰ πρῶτα τρία ἔτη προσωρινῆς ὑπηρεσίας οὐδεμία προσαύξησις.

(β) Διὰ κάθε μεταγενέστερον ἔτος προσωρινῆς ὑπηρεσίας μία προσαύξησις.

Οἱ ὅροι ὑπηρεσίας τῶν ὁδηγῶν τῶν ὑπηρετούντων εἰς τὰ ἄλλα Ὑπουργεῖα κρίνονται ἱκανοποιητικοὶ καὶ ὡς ἐκ τούτου οὐδεμία μεταβολὴ προτείνεται.

Εἰς τοὺς κλητῆρας οἵτινες ὑπηρετοῦν εἰς τὰ Ὑπουργεῖα ἐπὶ μηνιαίας βάσεως καὶ οἵτινες χρησιμοποιοῦνται ὡς ὁδηγοὶ τῶν Ὑπουργῶν ὡς καὶ εἰς τὸν κλητῆρα-ὁδηγὸν τοῦ Προέδρου τοῦ Ἀνωτάτου Δικαστηρίου, θὰ καταβάλλεται ἐν ἑκάστῃ περιπτώσει, ἄνευ δικαιώματος ὑπερωριῶν, τὸ ἀκόλουθον ἕκτακτον ἐπίδομα ὁδηγοῦ :

(α) £5 μηνιαίως διὰ τὰ πρῶτα δύο ἔτη· καὶ

(β) £10 μηνιαίως ἅμα τῇ συμπληρώσει διετοῦς ἱκανοποιητικῆς ὑπηρεσίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, μελετήσασα ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κύριον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον :

ΕΠΕΙΔΗ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

ΚΑΙ ΕΠΕΙΔΗ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος, ἄρθρον 1, ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £602 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἵδρυσις νέων θέσεων. Ἄρθρον 4ον. Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ὁ ὁποῖος ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο ἐγκριθῶσι;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ ἄρθρον τοῦτο μετὰ τοῦ Πίνακος ἐγκρίνονται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

* Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς, κύριον Φράγκον, νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΩΛΗΣΕΩΣ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Βάσος Λυσσαρίδης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Ἀνδρέας Καρσερᾶς
Γιάγκος Ποταμίτης

---

* (Σημ.: Ὁ ἀριθμὸς τοῦ παρόντος Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ ἐτροποποιήθη ἀπὸ (8) εἰς (7) διότι τὸ φέρον τὸν ἀριθμὸν (7) Νομοσχέδιον περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ δὲν ἐψηφίσθη εἰσέτι).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς δύο συνεδριάσεις αὐτῆς συγκροτηθείσας τὴν 22αν καὶ 29ην Μαΐου 1967.

Κατὰ τὰς ἐν λόγῳ συνεδριάσεις προσῆλθον καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἀπόψεις των καὶ ὁ Κυβερνητικὸς Χημικὸς καὶ ὁ Ἀρχιφαρμακοποιὸς ἐκ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας ὡς καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Ἑνώσεως Χημικῶν Κύπρου.

Ὅπως εἶναι γνωστὸν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας, ἀφοῦ ἐμελέτησε τὴν ὑπάρχουσαν νομοθεσίαν τὴν ἀφορῶσαν εἰς τὴν πώλησιν τροφίμων ὑπέβαλεν ἔκθεσιν εἰς τὴν Βουλὴν διὰ τῆς ὁποίας εἰσηγεῖτο τόσον τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τῆς ὑπαρχούσης νομοθεσίας πρὸς ἐκείνην ἄλλων προηγμένων χωρῶν, ὅσον καὶ τὴν ἐγκαθίδρυσιν Χημικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον νὰ ἐπιλαμβάνηται ὅλων τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων τὰ τρόφιμα.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ὑγείας τὸ ὁποῖον ἐπίσης εἶχε διαπιστώσει τὰ κενὰ καὶ τὰς ἀτελείας τῆς ἐν λόγῳ νομοθεσίας, υἱοθέτησε τὰς εἰσηγήσεις τὰς ὑποβληθείσας ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας καὶ κατέθεσεν εἰς τὴν Βουλὴν τὸ προτεινόμενον τροποποιητικὸν νομοσχέδιον.

Τὸ ἄρθρον 2 τοῦ προτεινομένου νόμου προνοεῖ ὅπως ὁ ὁρισμὸς «τρόφιμα» ἀντικατασταθῇ δι' ἑτέρου εὐρυτέρου τοιούτου εἰς τρόπον ὥστε νὰ συμβαδίζῃ μὲ τὰς συγχρόνους περὶ τούτου ἀντιλήψεις.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 3 προστίθεται νέον ἄρθρον 2 (Α) τὸ ὁποῖον προνοεῖ περὶ τῆς ἐγκαθιδρύσεως Συμβουλίου Τροφίμων. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀποτελεῖται ἐξ οὐχὶ πλειόνων τῶν ἑπτὰ μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ ἐκ τῶν ὁποίων τρία θὰ κατέχωσι τίτλον ἐν τῇ Χημείᾳ (περιλαμβανομένης καὶ τῆς Φαρμακευτικῆς Χημείας).

Τὸ Συμβούλιον Τροφίμων θὰ ἔχῃ καθῆκον ὅπως συμβουλεύῃ τὸν Ὑπουργὸν ἐπὶ παντὸς ζητήματος ἀφορῶντος εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου εἴτε αὐτεπαγγέλτως εἴτε τῇ αἰτήσει τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ Συμβούλιον Τροφίμων ἔχει εὐρείας ἐξουσίας καὶ αἱ εἰσηγήσεις του θὰ ἐπηρεάζουν σημαντικῶς τὴν ἐπιτυχῆ ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου. Διὰ νὰ ἐπιτύχῃ ὅμως τὸ Συμβούλιον πρέπει νὰ ἀποτελῆται ἀπὸ εἰδικευμένους καὶ ἐμπείρους ἐπιστήμονας, ὡς συμβαίνει εἰς παρόμοια Συμβούλια ἐν Ἑλλάδι καὶ ἀλλαχοῦ. Ὡς ἐκ τούτου ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰσηγεῖται ὅπως τὸ Συμβούλιον τοῦτο ἀπαρτίζηται ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ ἐπιστήμονας καὶ καθορίζηται διὰ τοῦ νόμου.

Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἰσηγεῖται ὅπως τὸ Συμβούλιον Τροφίμων μετονομασθῇ εἰς Ἐπιστημονικὸν Συμβούλιον Τροφίμων, ἡ δὲ σύνθεσις αὐτοῦ νὰ ἔχῃ ὡς ἑξῆς:

(α) Ὁ Κυβερνητικὸς Χημικός, ὁ Ἀρχιφαρμακοποιὸς καὶ εἷς Χημικὸς ἐν τῇ Κυβερνητικῇ ὑπηρεσίᾳ, πάντες ὡς ἐκ τοῦ ἀξιώματος αὐτῶν (ex officio),

(β) δύο ἰδιῶται Χημικοί, καὶ

(γ) δύο Ἰατροί, κατὰ προτίμησιν κατέχοντες καὶ τίτλον Ὑγιεινολόγου ἢ Μικροβιολόγου.

Ἕν ἐκ τῶν μελῶν θὰ διορίζηται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ ὡς Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὴν γνώμην ὅτι τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου δὲν πρέπει νὰ ἔχωσιν οἱανδήποτε σύνδεσιν μὲ βιομηχανίας τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ἢ μὲ οἱανδήποτε βιομηχανίαν εἰδῶν ἢ οὐσιῶν χρησιμοποιουμένων ἐν τῇ παρασκευῇ τροφίμων ἢ ποτῶν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ προτεινομένου νόμου καταργεῖται τὸ ἄρθρον 19 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικαθίσταται διὰ νέου τοιούτου. Διὰ τοῦ νέου ἄρθρου 19 διευρύνονται αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς πρὸς τὴν ἔκδοσιν κανονισμῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐξασφαλίζηται πλέον ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος καὶ διακανονισμὸς τῶν ἐν τῷ νόμῳ προβλεπομένων ποικίλων θεμάτων, ὡς π.χ. τῆς συνθέσεως τροφίμων, τῆς προσθήκης διαφόρων οὐσιῶν κ.λ.π.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι διὰ τοῦ ψηφισθέντος ἤδη Νόμου περὶ Ἐλέγχου Ποιότητος Φαρμάκων καὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικοῦ νομοσχεδίου αἱ εὐθῦναι καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημείου διευρύνονται μεγάλως ἀπεφάσισε καὶ εἰσηγεῖται τὴν μετονομασίαν τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημείου εἰς Γενικὸν Χημεῖον τῆς Δημοκρατίας. Τὸ ὑπάρχον Κυβερνητικὸν Χημεῖον ἔχει ἀρίστην διεύθυνσιν καὶ πεπειραμένον προσωπικόν, συμπληρούμενον δὲ καὶ ἐξοπλιζόμενον καταλλήλως θὰ δυνηθῇ νὰ ἐκπληρώσῃ ἀποτελεσματικῶς τὰς συνεχῶς αὐξανομένας αὐτοῦ ὑποχρεώσεις καὶ εὐθύνας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας ἐπέφερε καὶ ὡρισμένας ἄλλας τροποποιήσεις κυρίως λεκτικῆς φύσεως αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐν κατακλεῖδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι ἡ προθεσμία τῶν 48 ὡρῶν δὲν παρῆλθεν ἀπὸ τῆς κυκλοφορίας τῆς ἐκθέσεως τὴν ὁποίαν ἠκούσατε μόλις τώρα. Ἑπομένως προτίθεμαι νὰ ἀναβάλω τὴν συζήτησιν τοῦ Νομοσχεδίου διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, τὴν ὁποίαν θὰ καθορίσω εἰς τὸ τέλος τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

Δὲν ὑπάρχει ἄλλο θέμα νομοθετικῆς φύσεως ἕτοιμον πρὸς συζήτησιν, καὶ ἑπομένως εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἀκόλουθον Νομοσχέδιον :

Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἀποστέλλεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν πρὸς μελέτην καὶ ὑποβολὴν ἐκθέσεως.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4ην μ.μ.

Ὁ κ. Φράγκος κάτι θέλει νὰ παρατηρήσῃ.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἤκουσα μὲ ἱκανοποίησιν τὴν προειδοποίησιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε χθὲς ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας πρὸς τοὺς καιροσκόπους, αἰσχροκερδεῖς καὶ μαυραγορίτας, οἱ ὁποῖοι ἐκμεταλλευόμενοι τὴν Μεσανατολικὴν ἐμπόλεμον κατάστασιν ἔσπευσαν ἀσυνειδήτως καὶ ἀδικαιολογήτως νὰ ἀνυψώσωσι τὰς τιμὰς ὡρισμένων εἰδῶν τροφίμων βασικῆς καταναλώσεως. Ἐπειδὴ ὅμως ἡ πεῖρα μᾶς πείθει ὅτι αἱ προειδοποιήσεις δὲν δύνανται νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν παρατηρηθεῖσαν τάσιν ἀνατιμήσεως, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἡ Βουλὴ ἐκφράσῃ τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως τεθῶσιν ἀμέσως εἰς ἐφαρμογὴν οἱ σχετικοὶ Νόμοι περὶ Ἐλέγχου τῶν Τιμῶν ὡρισμένων εἰδῶν βασικῆς καταναλώσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἶναι ἡ ἐπιθυμία τοῦ ἐντίμου Μέλους νὰ ἐγγράψῃ θέμα ἐπὶ τοῦ σημείου τὸ ὁποῖον ἤγειρε καὶ τὸ ὁποῖον πραγματικὰ θίγει ἕνα σοβαρώτατον θέμα τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ὁλόκληρον τὸ καταναλωτικὸν κοινόν ;

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἤκουσα προηγουμένως ὅτι καὶ ἄλλος συνάδελφος τὸ ἔχει θέσει δι' ἐρωτήσεως. Ἀλλὰ ἡ πρόθεσίς μου δὲν εἶναι νὰ τὸ ἐγγράψω ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν ἀλλὰ ἐὰν ἡ Βουλὴ συμφωνῇ—καὶ οὐδεμίαν ἀμφιβολίαν ἔχω—νὰ ἐκφρασθῇ ἀμέσως ἡ ἐπιθυμία, διότι εἶναι ζήτημα ἐπεῖγον, καὶ δὲν νομίζω ὅτι πρέπει νὰ ἐμπέσωμεν εἰς τὴν διαδικασίαν τῶν ἐρωτήσεων καὶ τῶν ἀπαντήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐγώ, κ. Πρόεδρε, εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁ κ. Φράγκος ἤ τὸ Σῶμα, ἐγγράψῃ τοῦτο ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τοῦ Σώματος καὶ συζητηθῇ, ὁπότε θὰ ἐκφρασθοῦν καλύτεραι ἀπόψεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε εὐθὺς ὡς ἀντελήφθην ὅτι ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ ἐμπόλεμος κατάστασις εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, τὸ πρῶτον πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐσκέφθην ἦτο νὰ τηλεφωνήσω εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας διὰ νὰ τοὺς προειδοποιήσω ὅτι πρέπει νὰ λάβουν τὰ κατάλληλα μέτρα οὕτως ὥστε νὰ μὴν αὐξηθῶσι καθόλου αἱ τιμαὶ ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχει καμμία δικαιολογία αὐξήσεως.

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μὲ ἐπληροφόρησε τὸ Ὑπουργεῖον εἶναι ὅτι παρακολουθεῖ στενῶς τὴν ἀγορὰν καὶ ὅτι μόλις διαπιστώσῃ καὶ τὸν ἐλάχιστον ὑψωμὸν ἀμέσως θὰ ἐπιβάλῃ τὰ ἐνδεικνυόμενα μέτρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης νομίζω ἐζήτησε τὸν λόγον.

ΧΑΜΠΗΣ ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐγὼ ἔχω θέσει τὸ θέμα μὲ ἐρώτησή μου πρὸς τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας ὅτι εἶναι ἐπεῖγον καὶ ἐπιβάλλεται νὰ ληφθοῦν ἄμεσα, συγκεκριμένα μέτρα ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας. Ὅμως ὅπως τὸ θέτη ὁ κ. Φράγκος τὸ ζήτημα εἶναι πολὺ ἐπεῖγον καὶ προτοῦ παρέλθει ἡ ἑβδομάδα θὰ πρέπει νὰ παρθοῦν ἄμεσα μέτρα ἀπὸ μέρους τῆς Κυβέρνησης καὶ συγκεκριμένα τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου. Γι' αὐτὸ ὑποστηρίζω τὴν πρότασιν ὅπως ἐκφρασθῇ ἡ ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐμπορίου γιὰ νὰ πάρῃ ἄμεσα συγκεκριμένα μέτρα γιὰ νὰ ἐλέγξῃ τὰ ἐμπορεύματα τῶν ὁποίων ἤδη ἔχουν ἀνέλθει οἱ τιμές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὑποστηρίζω πλήρως τὴν θέσιν, κ. Πρόεδρε, τὴν ὁποίαν ἐκφράζουν οἱ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἀλλὰ νομίζω πὼς θὰ δημιουργηθῇ προηγούμενον διὰ τὸ Σῶμα τοῦτο, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἴσως νὰ μὴ δυνηθῶμεν νὰ βγοῦμεν ὕστερα πάρα πολὺ εὔκολα ἀπὸ τὸ ἀδιέξοδον ποὺ θὰ δημιουργηθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ ζήτημα τίθεται ὡς ἐξῆς :

Τὸ θέμα δὲν εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν. Ἤδη ὅμως, λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, καὶ τὸ ὁποῖον ἐτέθη ἀπὸ ὅλους σχεδὸν τοὺς βουλευτάς, νομίζω ὅτι ἐδόθη ἀρκετὴ δημοσιότης, ἤδη ἐξεφράσθησαν ἀπόψεις ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, αἱ ὁποῖαι εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ φθάσουν μέχρι τῶν ὠτων τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου, καὶ ἐπομένως δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν ὅτι τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον θὰ παρακολουθήσῃ τὴν κατάστασιν καὶ δὴ κατόπιν τῶν ἐνεργειῶν εἰς τὰς ὁποίας ὁ κ. Μιχαλάκης Σαββίδης, ὡς ἐδήλωσεν, ἀμέσως προέβη, διότι καὶ ὁ ἴδιος διεπίστωσε τὸν κίνδυνον αὐτόν. Κατόπιν τούτου . . . ., ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ἐὰν ἐκφρασθῇ μία εὐχὴ καὶ μία ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου θὰ ἔχῃ περισσότερον κῦρος νομίζω. Διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι κανεὶς ἐκ τῶν συναδέλφων δὲν φέρει ἔνστασιν διὰ τὴν εἰσήγησιν τοῦ κ. Φράγκου, ἡ ὁποία ὑπεστηρίχθη καὶ ἀπὸ τὸν συνάδελφον κ. Μιχαηλίδην.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἤδη ἐδήλωσα ὅτι ἡ εὐχὴ βγαίνει ἀπὸ τὰ ὅσα ἐλέχθησαν ἀπὸ ὅλους τοὺς βουλευτάς, οἱ ὁποῖοι ὡμίλησαν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ. Ἡ εὐχὴ αὐτὴ θὰ φθάσῃ εἰς τὰ ὦτα τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου ἢ Ὑπουργείων καὶ τῆς Κυβερνήσεως, καὶ ἐπομένως, ἐφ' ὅσον δὲν εἶναι τὸ θέμα αὐτὸ πρὸς συζήτησιν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, δὲν εἶμαι διατεθειμένος νὰ τὸ συζητήσωμεν περαιτέρω, τοσούτῳ μᾶλλον καθόσον ὁ κ. Φράγκος, ὁ ὁποῖος ἔθιξε τὸ ζήτημα, δὲν ἐπιθυμεῖ νὰ θέσῃ τὸ ζήτημα τοῦτο πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς. Ἤδη νομίζω ὅτι ἀρκετὰ ἐλέχθησαν ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, ἡ σοβαρότης τοῦ ζητήματος ἐτονίσθη ἀπὸ ὅλας τὰς πλευρὰς καὶ ἐπομένως οὐδεὶς λόγος ὑπάρχει νὰ ἐκφρασθῇ ἐπισήμως εὐχή. Ἤδη ἡ εὐχὴ ὑπάρχει.

Ὁ κ. Κληρίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐπὶ τοῦ ἐγερθέντος θέματος θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὴν Βουλὴν ὅτι τὴν παρελθοῦσαν Τρίτην εἰς σύσκεψιν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τὴν ὁποίαν ἐξητάσθη ἡ κατάστασις εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, ἐξητάσθη καὶ τὸ θέμα τῆς πιθανότητος ἀποτόμου αὐξήσεως τῶν τιμῶν ὡρισμένων καταναλωτικῶν εἰδῶν καὶ ἐξουσιοδοτήθη ὁ ἁρμόδιος Ὑπουργὸς ὅπως λάβῃ τὰ δέοντα μέτρα δυνάμει τῆς ὑφισταμένης νομοθεσίας.

Ἐπομένως πιστεύω ὅτι δὲν θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ διεξαχθῇ ψηφοφορία ἐπὶ οἱουδήποτε θέματος τὸ ὁποῖον δὲν εἶναι ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως, διότι ὀρθῶς, ὡς ἐλέχθη, θὰ δημιουργήσῃ προηγούμενον τὸ ὁποῖον μπορεῖ νὰ ἔχῃ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τοῦ τρόπου ἐργασίας τῆς Βουλῆς. Ἐφ' ὅσον διαπιστοῦται ἡ γενικὴ ἐπιθυμία τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ Κυβέρνησις πρέπει νὰ λάβῃ μέτρα πρὸς τὴν κατεύθυνσιν αὐτήν, καὶ ἐφ' ὅσον πληροφορῶ ἐπισήμως τὸ Σῶμα ὅτι ἤδη ἡ Κυβέρνησις ἠσχολήθη μὲ τὸ θέμα αὐτὸ καὶ ἔδωσεν ὁδηγίας καὶ ἐξουσίας δυνάμει τοῦ Νόμου εἰς τὸν Ὑπουργὸν ὅπως προχωρήσῃ, νομίζω ὅτι δὲν δυνάμεθα νὰ ἰσχυρισθῶμεν ὅτι συντρέχουν λόγοι ἐπειγούσης φύσεως διὰ νὰ παρακάμψωμεν τὴν διαδικασίαν τῆς Βουλῆς τὴν ὁποίαν ἡμεῖς οἱ ἴδιοι διὰ πολλῶν ἀποφάσεών μας ἔχομεν καθορίσει. Δι' αὐτὸ νομίζω ὅτι ἡ ὀρθοτέρα τακτικὴ εἶναι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς νὰ πληροφορήσῃ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅτι ἐξεφράσθησαν ἀπόψεις ὑπὲρ τῆς λήψεως μέτρων, καὶ ὅτι ἡ Βουλὴ ταὐτοχρόνως ἐπληροφορήθη ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἤδη ἐργάζεται πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν ἔντιμον βουλευτὴν κ. Κληρίδην διὰ τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλα τὰ μέλη τῆς Βουλῆς ἤκουσαν μὲ ἱκανοποίησιν ὅτι ἀπὸ τῆς παρελθούσης Τρίτης ἡ Κυβέρνησις τῆς Δημοκρατίας συνεζήτησε τὸ θέμα αὐτό, εἶχε τὸ θέμα ὑπ' ὄψιν της, παρακολουθεῖ τὴν κατάστασιν καὶ ὅτι δὲν θὰ διστάσῃ νὰ λάβῃ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέτρα διὰ τὴν πάταξιν οἱασδήποτε ἀποπείρας ἐκμεταλλεύσεως τοῦ λαοῦ.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην καὶ ὥραν 4.00 μ.μ. μὲ τὴν ἀκόλουθον ἡμερησίαν διάταξιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νομος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Μὴ ὑπαρχούσης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεων 6.25 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :—

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Σύστασις ὀργανισμοῦ παρομοίου τοῦ ἐν Ἑλλάδι λειτουργοῦντος «αὐτονόμου ὀργανισμοῦ ἐργατικῆς κατοικίας» ὅστις νὰ βοηθήσῃ τὰ μεσαῖα στρώματα νὰ ἀποκτήσωσιν ἰδιόκτητον στέγην—Προοπτικὴ ἐνισχύσεως τῆς διδασκαλίας τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης τῶν εἰς Μεγάλην Βρεττανίαν διαβιούντων ὁμογενῶν κλπ.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Χρ. Δημητριάδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967.
5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.
6. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἀδικαιολογήτου ὑψωμοῦ τῶν τιμῶν ὡρισμένων εἰδῶν τροφίμων βασικῆς καταναλώσεως λόγῳ τῆς Μεσανατολικῆς κρίσεως.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 15ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 5.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 38)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ὡς πρὸς τὸ σχέδιον καὶ ἐκτέλεσιν τοῦ ἔργου τῆς διαπλατύνσεως, εὐθυγραμμίσεως καὶ ἀποφυγῆς ἐπικινδύνων σημείων τῆς ὁδικῆς ἀρτηρίας τῆς Καρπασίας, σημαντικῆς διὰ τὴν περιοχὴν καὶ τὴν Νῆσον».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουνίου, 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη.

«Ἡ εὐθυγράμμισις, διαπλάτυνσις καὶ ἐν γένει βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Ἀμμοχώστου–Ἀποστόλου Ἀνδρέου ἐκτελεῖται τμηματικῶς βάσει τῶν ἑκάστοτε ψηφιζομένων πιστώσεων ἐντὸς τοῦ πλαισίου τῶν ἐτησίων Προϋπολογισμῶν Ἀναπτύξεως.

2. Κατὰ τὸ παρελθὸν ἐγένετο ἡ βελτίωσις τοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ 3ου μέχρι τοῦ 5ου μιλιοδείκτου καὶ ἀπὸ τοῦ 10ου μέχρι τοῦ 11ου μιλιοδείκτου.

3. Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐνεκρίθη διὰ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως πίστωσις £90.000 δι' ἧς ἐκτελεῖται ἡ ἀναμόρφωσις τοῦ τμήματος τῆς ὁδοῦ ἀπὸ τοῦ 5.10–10 καὶ ἀπὸ τοῦ 11–13.8 μιλιοδείκτου καθὼς ἐπίσης καὶ τῆς γεφύρας καὶ τῶν προσβάσεων αὐτῆς εἰς τὸν 72ον μιλιοδείκτην παρὰ τὴν κωμόπολιν Ριζοκάρπασον.

4. Τὰ χαρακτηριστικὰ τοῦ ὑπὸ ἀναμόρφωσιν τμήματος τῆς ὁδοῦ εἶναι:

(α) Ὁδικὸν κατάστρωμα πλάτους 9.5 μέτρων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὑφιστάμενον πλάτος τῶν 6 μέτρων.

(β) Ἀσφαλτικὸν ὁδόστρωμα πλάτους 5.5 μέτρων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὑφιστάμενον πλάτος τῶν 3–4 μέτρων.

(γ) Λωρὶς καταλήψεως πλάτους 15.0 μέτρων ἐν συγκρίσει πρὸς τὸ ὑφιστάμενον πλάτος τῶν 7.5 μέτρων.

5. Διὰ τῶν ὡς ἄνω βελτιώσεων θὰ ἐπιτευχθῇ ὁρατότης ἄνω τῶν 350 μέτρων καὶ μέση ὡριαία ταχύτης 50–70 μιλίων ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν σημερινὴν τῶν 30–40 μιλίων.

6. Διὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ἔργου τῆς εὐθυγραμμίσεως, διαπλατύνσεως καὶ βελτιώσεως τοῦ ὑπολειπομένου τμήματος τῆς ὁδοῦ Ἀμμοχώστου–Ἀποστόλου Ἀνδρέου μήκους 54 περίπου μιλίων θὰ ἀπαιτηθῇ πρόσθετος δαπάνη £500,000.000 μίλς περίπου».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 27ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς τὴν Κύπρον ἐπιτελεῖται ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἐξακολουθεῖ ἕνας οἰκοδομικὸς ὀργασμὸς ἄνευ οἱασδήποτε πολεοδομικῆς νομοθεσίας, πλὴν τοῦ περὶ Ρυθμίσεως Ὁδῶν καὶ Οἰκοδομῶν Νόμου ὅστις ἀποτελεῖ τύπον στοιχειώδους μόνον πολεοδομικοῦ νομοθετήματος, καὶ δεδομένου ὅτι οὔτε τὰ ἁπλούστερα σχέδια ἀναπτύξεως τῶν Κυπριακῶν πόλεων δύνανται νὰ ἐκτελεσθῶσι μὲ τοιοῦτον νόμον, καὶ ἐφ' ὅσον ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἀπὸ καιροῦ ἡ ἀνάγκη τῆς θεσπίσεως πλήρους πολεοδομικῆς νομοθεσίας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν ἔχῃ συμπληρωθῇ ἡ ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν ἀρξαμένη μελέτη καὶ ἑτοιμασία τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου Πολεοδομίας καὶ πότε τοῦτο θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλήν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη.

«Ἡ ἀνάγκη θεσπίσεως πλήρους πολεοδομικῆς νομοθεσίας ἐπὶ τῇ βάσει τῆς Κυπριακῆς κοινωνικῆς καὶ οἰκονομικῆς πραγματικότητος κατέστη ἐνωρὶς αἰσθητή. Λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ ἐγχειρήματος ἐθεωρήθη ὅτι ὤφειλε νὰ δοθῇ ἡ μεγίστη δυνατὴ προσοχὴ εἰς τὴν ἐπεξεργασίαν καταλλήλου νομοθεσίας. Πρὸς τοῦτο αἱ ἁρμόδιαι ὑπηρεσίαι προέβησαν εἰς τὴν λῆψιν γνωμοδοτήσεων ὑπὸ εἰδικῶν καὶ τὴν συλλογὴν πληροφοριῶν καὶ στοιχείων ἐπὶ τῶν ὁποίων νὰ καταστῇ δυνατὸν νὰ χαραχθῇ πολεοδομικὴ πολιτικὴ ἀνταποκρινομένη πρὸς τὴν μελλοντικὴν κοινωνικὴν καὶ οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῆς Νήσου.

Ἡ Κυβέρνησις ἐπίσης ἐξησφάλισε τὴν βοήθειαν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ διακεκριμένων Πολεοδόμων καὶ ἄλλων εἰδικῶν, ὡς εἰδικῶν ἐπὶ Πολεοδομικῆς Νομοθεσίας, ἥτις ἦτο ἀπαραίτητος διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ προβλήματος κατὰ τὸν καλλίτερον τρόπον. Τὸ σχετικὸν Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον ἔχει ἑτοιμασθῇ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀνωτέρω στοιχείων καὶ γνωμῶν, εὑρίσκεται εἰς τὸ τελευταῖον στάδιον ἐπεξεργασίας, ἐλπίζεται δὲ ὅτι θὰ κατατεθῇ εἰς τὴν Βουλὴν ἐντὸς τῶν προσεχῶν 2–3 μηνῶν.

Τονίζεται ἐν προκειμένῳ ὅτι παραλλήλως πρὸς τὴν σύνταξιν τῆς Νομοθεσίας ἔχουν ἀρχίσει καὶ εὑρίσκονται εἰς προκεχωρημένον στάδιον τόσον αἱ τεχνικαὶ

ὅσον καὶ αἱ διοικητικαὶ διευθετήσεις διὰ τὴν ἐκπόνησιν πλήρους πολεοδομικοῦ σχεδίου δι' ὁλόκληρον τὴν Νῆσον. Ἐκτὸς τῶν εἰδικῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν ἤδη ἀποπερατώσει τὴν τεχνικὴν προεργασίαν, προχωρήσει εἰς τὴν συλλογὴν τῶν ἀναγκαίων στοιχείων καὶ ἑτοιμάσει τὸ Πρόγραμμα ἐκπονήσεως καὶ ἐκτελέσεως τῶν Σχεδίων, θὰ εὑρίσκεται συντόμως ἐν Κύπρῳ ἡ πρώτη ἀποστολὴ τῆς ὁμάδος τεχνικῶν, ἀποτελουμένη ἐκ Πολεοδόμων, Κοινωνιολόγων κ.λ.π., τοῦ Πανεπιστημίου τοῦ Νόττιγχαμ, ἥτις ἐξησφαλίσθη βάσει τοῦ Προγράμματος Τεχνικῆς Βοηθείας τοῦ Ἡνωμένου Βασιλείου πρὸς τὴν Κύπρον. Ἐπίσης ἀνετέθη εἰς τὸν Οἶκον Δοξιάδη ἡ μελέτη ὡρισμένων περιοχῶν μὲ σκοπὸν τὴν ἀξιοποίησίν των ἀπὸ τουριστικῆς ἀπόψεως ἡ μελέτη δὲ αὕτη θὰ ἀποτελέσῃ μέρος τοῦ Γενικοῦ Πολεοδομικοῦ Σχεδίου τῆς Νήσου.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι τὸ ὅλον θέμα τῆς ὀρθολογιστικῆς ἐπιλύσεως τοῦ πολεοδομικοῦ προβλήματος καὶ τῆς ἐκπονήσεως Πολεοδομικῶν Σχεδίων εὑρίσκεται εἰς λίαν προκεχωρημένον στάδιον».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 2αν Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Ἀντιλαμβάνομαι ὅτι, λόγῳ πιθανῶς τῶν μεγαλυτέρων κινδύνων, ἀσφαλιστικαὶ ἑταιρεῖαι ἀρνοῦνται ἢ ἀποφεύγουν νὰ ἀσφαλίσουν αὐτοκίνητα κατηγορίας «Ζ» ἀκόμη καὶ ἔναντι τῶν κινδύνων διὰ τοὺς ὁποίους ἐπιβάλλεται ὑποχρεωτικὴ ἀσφάλεια ἔναντι τρίτων. Τὸ τοιοῦτον δυνατὸν νὰ ὁδηγήσῃ εἰς πλήρη ἀδράνειαν τῶν αὐτοκινήτων τούτων, μὲ ἐμφανῆ συνέπειαν διὰ τὸν τουρισμόν μας, νοουμένου ὅτι ταῦτα χρησιμοποιοῦνται εὐρέως ὑπὸ τῶν τουριστῶν.

Ἔχει ἀντιμετωπισθῇ ἡ τοιαύτη περίπτωσις ὑπὸ τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ ποῖα μέτρα λαμβάνονται τὰ ὁποῖα, ἐνῷ θὰ διασφαλίζουν τὰ συμφέροντα ὅλων τῶν ἐνδιαφερομένων, θὰ ἐπιτρέψουν τὴν ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῶν ὡς ἄνω αὐτοκινήτων»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Ἡ ἄρνησις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ὅπως προβαίνουν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν πρὸς ἐνοικίασιν καὶ ἄνευ ὁδηγοῦ προσφερομένων αὐτοκινήτων (self-drive cars) ἀκόμη καὶ ἔναντι τῶν κινδύνων διὰ τοὺς ὁποίους ἡ ἀσφάλισις καθίσταται ὑποχρεωτικὴ ὑπὸ τοῦ περὶ Μηχανοκινήτων Ὀχημάτων (Ἀσφάλεια Ὑπὲρ Τρίτου) Νόμου, (Κεφ. 333), περιῆλθεν ἐγκαίρως εἰς γνῶσιν τοῦ Ὑπουργείου τούτου, τὸ ὁποῖον πρὸ τῆς λήψεως οἱουδήποτε μέτρου, ἐθεώρησεν ὀρθὸν ὅπως συζητήσῃ τὰς ἐκ τῆς τοιαύτης ἀρνήσεως προκυπτούσας συνεπείας μετὰ τοῦ ἐν Κύπρῳ Ἀσφαλιστικοῦ Συνδέσμου.

Ἀποτέλεσμα τῶν τοιούτων ἐπαφῶν ὑπῆρξεν ἡ λῆψις ἀποφάσεως ὑπὸ τοῦ ἐν λόγῳ Συνδέσμου ὅπως τὰ μέλη αὐτοῦ προβαίνουν εἰς τὴν ὡς ἄνω ὑποχρεωτικὴν ἀσφάλισιν, ἐν σχέσει μὲ ὅλας γενικῶς τὰς κατηγορίας τῶν μηχανοκινήτων ὀχημάτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Μαΐου 1967.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι:—

1. Δεδομένου ὅτι ὡρισμένα σπάνια εἴδη πιτηνῶν—ὡς ἡ οἰκογένεια ἐρωδιῶν, ἀριθμοῦσα περὶ τὰς πέντε ποικιλίας—προστατευόμενα τόσον διεθνῶς, ὅσον καὶ ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς νομοθεσίας, φονεύονται ἀσκόπως—δεδομένου ὅτι οὐδὲν φο-

νευόμενα προσφέρουν ἀπὸ ἀπόψεως κρέατος ἢ ἄλλως—τὶ ἐπιπρόσθετα προστατευτικὰ μέτρα προτίθεται τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ὡς διετείστωσα ἐκ προσφάτου ἐπισκέψεως καὶ ὡς ἀνέγνωσα καὶ εἰς τὸν τύπον τὸ παρελθὸν Σάββατον (Cyprus Mail 6.5.67) ὑπὸ τοῦ γραμματέως τοῦ ὀρνιθολογικοῦ Συνδέσμου Κύπρου Athar Stag τὰ ὡς ἄνω σπάνια πτηνὰ πυροβολοῦνται καὶ καταστρέφονται ἀσκόπως, εἰδικώτερον δὲ εἰς τὸν ὑδατοφράκτην Κουκλιῶν παρὰ τὴν Κοντέαν;

2. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι, πολὺ ὀρθῶς, ὑπάρχει προστατευτικὴ κάλυψις πλείστων ὅσων πτηνῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπωάσεώς των, ὡς τῆς πέρδικος, τῆς φραγκολίνας κ.ἄ, προτίθεται τὸ ἡμέτερον Ὑπουργεῖον νὰ λάβῃ ἀνάλογα μέτρα καὶ διὰ τὰ ὑδρόβια πτηνὰ—ὡς εἶναι ἡ ὑδρόρνις ἡ χλωρόπους καὶ ἡ ὑδρόρνις ἡ μαύρη—τὰ ὁποῖα ὡσαύτως χρειάζονται προστατευτικὴν κάλυψιν κατὰ τὸν χρόνον τῆς ἐπωάσεώς των, τοὐλάχιστον εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ ὑδατοφράκτου Κουκλιῶν, ὅπου καταφεύγοντα δι' ἐπώασιν, ἀντιμετωπίζουν κίνδυνον ὁλοσχεροῦς ἐξαφανίσεώς των, λόγῳ τοῦ ὅτι, ἀσκόπως καὶ πάλιν, πυροβολοῦνται καὶ καταστρέφονται»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Πιθανῶς ὡρισμένα σπάνια εἴδη πτηνῶν, ὡς ἡ οἰκογένεια ἐρωδιῶν, νὰ φονεύωνται ὑπὸ τῶν κυνηγῶν οὐχὶ ὅμως ἐκ κακῆς προθέσεως, ἀλλὰ λόγῳ τοῦ ὅτι τὰ πτηνὰ ταῦτα εἶναι τόσον σπάνια ὥστε νὰ μὴν ἀναγνωρίζωνται ὑπὸ τῶν κυνηγῶν. Φρονεῖται ὅτι ἓν ἀποτελεσματικὸν μέτρον προστασίας τῶν ἐν λόγῳ πτηνῶν εἶναι ἡ διὰ μέσῳ τῆς Κυνηγετικῆς Ὁμοσπονδίας Κύπρου διάθεσις ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ φωτογραφιῶν τῶν ἐπηρεαζομένων πτηνῶν εἰς τὰ κατὰ τόπους οἰκήματα τῶν Κυνηγετικῶν Συνδέσμων πρὸς διαφώτισιν τῶν κυνηγῶν καὶ ἀναγνώρισιν τῶν ὡς εἴρηται πτηνῶν.

Τὸ ὅλον θέμα θὰ τύχῃ περαιτέρω μελέτης κατὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Κυνηγίου. Ἐὰν κατὰ τὴν συνεδρίαν θεωρηθῇ δυνατὸν ἀπὸ ἀπόψεως πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, πιθανὸν ἡ περιοχὴ τῆς λίμνης Κουκλιῶν νὰ ἀποκλεισθῇ διὰ σκοποὺς κυνηγίου χάριν τῆς προστασίας τῶν πτηνῶν τούτων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Μαΐου 1967.

«Ἐπειδὴ ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Κάτω Πλατρῶν–Φοινίου ὄχι μόνον θὰ διευκολύνῃ τὴν συγκοινωνίαν μεταξὺ Φοινίου, Λεμεσοῦ καὶ ἄλλων περιοχῶν ἀλλὰ καὶ θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ Φοινίου, διὰ ταῦτα παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῆς ἐν λόγῳ ὁδοῦ, δεδομένου μάλιστα ὅτι αὕτη τυγχάνει ἐκτάσεως 1½ μόνον μιλίου».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«Εἶναι γεγονὸς ὅτι ὑπὸ τοῦ ἡμέτερου Ὑπουργείου καταβάλλεται προσπάθεια διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ Κάτω Πλατρῶν–Φοινίου ἐντὸς τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τόσον τῆς ὡς ἄνω ὁδοῦ ὅσον καὶ ἑτέρων δύο ὁδῶν τῶν Ἐπαρχιῶν Λευκωσίας καὶ Πάφου παρεχωρήθησαν πιστώσεις ἐκ τοῦ Προϋπολογισμοῦ Ἀναπτύξεως συμποσούμεναι εἰς £12.000—Κεφάλαιον 16Δ, «Ἀνάπτυξις Ὁδικοῦ Δικτύου» Ἄρθρον 63 «Δευτερεύοντα Ὁδικὰ Σχέδια».—Ἡ ἀσφαλτόστρωσις τῶν ὡς ἄνω τριῶν ὁδῶν ἐξετιμήθη εἰς £22.700, τῆς δαπάνης διὰ τὴν ἀσφαλτόστρωσιν τῆς ὁδοῦ Κάτω Πλατρῶν–Φοινίου ἀνερχομένης εἰς £10.000.

Τὸ ὅλον θέμα θὰ τύχῃ προσεχῶς τῆς δεούσης μελέτης ὑπὸ τῆς Ὑπεπιτροπῆς Προγραμματισμοῦ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην Ἰουνίου 1967.

«Παρακαλῶ ὅπως πληροφορήσετε τὰ Μέλη τῆς Βουλῆς εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ ἐξαγγελθὲν Νομοσχέδιον συνταξιοδοτήσεως τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων ἐθελοντῶν καὶ θυμάτων τῆς Τουρκοανταρσίας, τῶν ὁποίων αἱ περιπτώσεις δὲν καλύπτονται ὑπὸ τοῦ προσφάτως ὑπὸ τῆς Βουλῆς θεσπισθέντος τροποποιητικοῦ Νόμου περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, διὰ τοῦ ὁποίου προβλέπεται ἡ παροχὴ συντάξεως εἰς τὰς οἰκογενείας τῶν πεσόντων ἐθνοφρουρῶν.

Νοουμένου ὅτι ὑπάρχουσιν ἀρκεταὶ περιπτώσεις ἐθελοντῶν μὴ καλυπτομένων ὑπὸ τοῦ προσφάτως θεσπισθέντος τροποποιητικοῦ Νόμου, τοὺς ὁποίους εἶναι δίκαιον καὶ ἠθικὸν νὰ καλύψῃ νέα νομοθεσία, καὶ νοουμένου ὅτι ἡ Πολιτεία ἔχει καθῆκον νὰ μεριμνᾶ ἰσοτίμως διὰ ὅλους τοὺς πολίτας, καθίσταται ἀναγκαῖον ὅπως τὸ συντομώτερον δυνατὸν ἀποσταλῇ εἰς τὴν Βουλὴν νομοθεσία προβλέπουσα διὰ τὴν συνταξιοδότησιν τῶν οἰκογενειῶν ὅλων τῶν πεσόντων καὶ θυμάτων τοῦ παρόντος ἀγῶνος, ὡς καὶ τῶν καταστάντων ἀναπήρων συνεπείᾳ τοῦ ἰδίου ἀγῶνος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 5ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀσπάζεται πλήρως τὰς ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Μέλους ἐκφρασθείσας ἀπόψεις. Ἡ ἐπεξεργασία τοῦ σχετικοῦ Νομοσχεδίου ἔχει ἤδη συμπληρωθῆ».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουνίου 1967.

«Ἡ πόλις Ἀμμοχώστου διατρέχει τὸν ἔσχατον κίνδυνον τῆς ἐλλείψεως καταλλήλου ποσίμου ὕδατος.

Ἡ Κυβέρνησις καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται τὸ Τμῆμα Ὑδάτων γνωρίζουν τὴν σοβαρότητα τῆς καταστάσεως. Μέχρι σήμερον δὲν εἶναι γνωστὸν εἰς τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τῆς Ἀμμοχώστου τί μέτρα λαμβάνονται διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν τοῦ κινδύνου.

Παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας νὰ μᾶς πληροφορήσῃ τί ἐνέργειαι γίνονται πρὸς ἐξασφάλισιν ποσίμου νεροῦ διὰ τὴν Ἀμμόχωστον καὶ εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκονται αὐταί, ἂν ἤδη γίνωνται».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 9ην Ἰουνίου 1967.

«Ἡ πόλις Ἀμμοχώστου διατρέχει σοβαρώτατον κίνδυνον λειψυδρίας λόγῳ ἐξαντλήσεως τῶν ὑπογείων παρακαταθηκῶν ποσίμου ὕδατος εἰς τὰς περιοχὰς ἀπὸ τὰς ὁποίας ἀντλεῖται αὐτὸ διὰ τὴν ὕδρευσιν τῆς Ἀμμοχώστου.

Τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν ὑπὸ τὸ ὁποῖον ὑπάγεται ὁ Δῆμος καὶ ἡ Ἐπαρχιακὴ Διοίκησις Ἀμμοχώστου γνωρίζει καλῶς τὸ πρόβλημα.

Ἐπειδὴ ὁ λαὸς ἀνησυχεῖ πολὺ διὰ τὰ δεινὰ τὰ ὁποῖα θὰ ἐπακολουθήσουν ἀπὸ τὴν ἔλλειψιν νεροῦ, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν καὶ τὸν λαὸν τί ἔργα γίνονται ἢ θὰ γίνουν πρὸς ἄμεσον ἀντιμετώπισιν τῆς καταστάσεως καὶ τί ἔργα θὰ γίνουν διὰ τὴν μόνιμον λύσιν τοῦ προβλήματος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ νόμος περὶ ἐτησίων ἀδειῶν δὲν ἐφηρμόσθη εἰσέτι, ἐνῷ—ἐκ παραλλήλου—ὑπολείπονται μόνον δύο μῆνες διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἔτους ἀδειῶν (ἀπὸ τῆς 15ης Αὐγούστου ἑ. ἔ.) τοῦ καθιερωθέντος ἀπὸ μέρους τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων (ἔτος 1967–1968), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πότε ὑπολογίζει ὅτι θὰ τεθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν ἰσχύϊ ὁ ἐν λόγῳ νόμος».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουνίου 1967.

«Διὰ τὴν προαγωγὴν μαθητῶν ἐκ τῆς τρίτης τάξεως τῶν Γυμνασίων εἰς τὴν τετάρτην τάξιν τούτων ἢ τὴν πρώτην τάξιν τῶν Λυκείων, ὅπως ἀποκαλοῦνται αἱ τρεῖς ἀνώτεραι τάξεις τῶν Γυμνασίων, γίνονται ἐξετάσεις ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται ἀπὸ τὸ κέντρον πρὸς ὅλα τὰ σχολεῖα.

Ἐπειδὴ ἡ διδαχθεῖσα ὕλη ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ διδάσκοντος ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶναι εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἡ ἰδία, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων δὲν θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἱκανότητα καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ μαθητοῦ μόνον.

Κατόπιν τούτου παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἶναι τοῦτο ἱκανοποιημένον ὅτι δὲν θὰ ἀδικηθῶσι μαθηταὶ ἐξ ὑπαιτιότητος ἄλλων παραγόντων μὴ ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἢ καὶ τῶν γονέων των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουνίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῶν ἀνησυχητικῶς αὐξηθέντων ὁδικῶν δυστυχημάτων κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἐν Κύπρῳ μὲ ἐν πολλοῖς τραγικὰς συνεπείας, παρακαλῶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐσωτερικῶν νὰ μὲ πληροφορήσῃ :—

(α) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἀναγκαῖον ὅπως ἐγκαθιδρυθῇ κατάλληλος ὑπὸ τὰς περιστάσεις αὐστηρὸς Κῶδιξ Ὁδικῆς Κυκλοφορίας, παρόμοιος τοῦ ἐν Ἑλλάδι ὑφισταμένου, συμπληρουμένων τῶν, κατὰ τὴν γνώμην μου, ἀτελῶς ὑφισταμένων ἐν Κύπρῳ σχετικῶν Νόμων καὶ ἀπηρχαιωμένων Κανονισμῶν.

(β) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν πλήρη ἰατρικὴν ἐξέτασιν τῶν ὑποψηφίων πρὸς ἀπόκτησιν ἀδείας ὁδηγοῦ, πρὸς ἐπιβεβαίωσιν τῆς πλήρους σωματικῆς, νευρολογικῆς καὶ ψυχολογικῆς ἀκόμη καταλληλότητος τούτων, πρὸ τῆς χορηγήσεως τῆς σχετικῆς ἀδείας, ἤτις ἐξέτασις καὶ καταλληλότης νὰ εἶναι ἀπαραίτητος προϋπόθεσις χορηγήσεως τοιαύτης ἀδείας ὁδηγοῦ.

(γ) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἐπιβεβλημένην τὴν ἐν τῇ παραγράφῳ *(β)* ἀνωτέρω ἰατρικὴν ἐξέτασιν τῶν ἤδη ἀδειούχων ὁδηγῶν ὀχημάτων κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα, π.χ. 5 ἐτῶν.

(δ) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν τροποποίησιν τοῦ Νόμου εἰς τρόπον ὥστε, ὁδηγοὶ οἵτινες στεροῦνται τῆς ἀδείας των ὑπὸ ἁρμοδίων Δικαστηρίων διὰ περίοδον πέραν τῶν 6 μηνῶν, νὰ ὑποχρεοῦνται εἰς ἐπανεξέτασιν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς ἀδείας των.

(ε) Κατὰ πόσον θεωρεῖ ἀναγκαίαν τὴν ὑποχρεωτικὴν ἐξέτασιν καὶ μηχανικὸν ἔλεγχον καὶ τῶν ἰδιωτικῶν ὀχημάτων κατὰ κανονικὰ χρονικὰ διαστήματα πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς κανονικῆς μηχανικῆς λειτουργίας τούτων.

(στ) Ποῖος ἔλεγχος ἐξασκεῖται ὡς πρὸς τὰς ἱκανότητας τῶν Ἐθνοφρουρῶν οἵτινες ὁδηγοῦν ὀχήματα τῆς Ἐθνοφρουρᾶς»;

—Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Πανίκου Σιβιτανίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἡ παροχὴ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς διαφόρους περιοχὰς (ὡς εἰς τὴν περιοχὴν «Πετρίδια» τῆς Κοινότητος Ἔμπας Πάφου καὶ ἄλλας) ὡς καὶ οἰκίας ἐντὸς τῆς πόλεως Κτήματος, ἀνηκούσας εἰς πτωχοτάτους βιοπαλαιστάς, παρακωλύεται, λόγῳ ὑπερβολικῶν—ἐν συγκρίσει πρὸς τὰ οἰκονομικὰ μέσα ποὺ διαθέτουν οἱ ἐνδιαφερόμενοι—ἀξιώσεων τῆς Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ, παρακαλεῖται ἡ διεύθυνσις τῆς εἰρημένης Ἀρχῆς ὅπως πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα, κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ ἐλάττωσις τῶν πληρωτέων δικαιωμάτων διὰ παροχὴν ἠλεκτρικοῦ ρεύματος, ἵνα καταστῇ καὶ διὰ τοὺς πτωχοὺς πολίτας τῆς Δημοκρατίας προσιτὸν τὸ ἀγαθὸν τοῦτο, τὸ ὁποῖον εἶναι ἓν τῶν κυριωτέρων μέσων τῆς ὑγείας, εὐημερίας καὶ προόδου τοῦ Λαοῦ.

Ἐπίσης εὐγνωμόνως θὰ ἐδεχόμεθα πληροφορίας σχετικῶς μὲ τὴν ἐπίσπευσιν παροχῆς ἠλεκτρικοῦ ρεύματος εἰς διάφορα χωρία τῆς Πάφου, πλησίον μερικῶν ἐκ τῶν ὁποίων ἤδη ἐτοποθετήθησαν ἠλεκτρικοὶ πάσσαλοι καὶ παρεσχέθη ἤδη ἠλεκτρικὸν ρεῦμα εἰς πλησιέστατα πρὸς αὐτὰ χωρία, πρᾶγμα προκαλοῦν ἀνησυχίαν καὶ αἴσθημα ἀνίσου μεταχειρίσεως, ὡς λ.χ. εἰς Πάνω καὶ Κάτω Ἀκουρδάλιαν καὶ ἄλλα χωρία τῆς Ἐπαρχίας Πάφου».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς ἀνεγνώσθη κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Αἱμίλιος Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι ὁ νόμος περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων τοῦ 1938 εἶναι ἀπηρχαιωμένος καὶ ἀνεπαρκής. Ὡς ἐκ τούτου καθίσταται δύσκολος, ἂν μὴ ἀδύνατος, ὁ ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος τῆς βιομηχανίας τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ποτῶν, εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς, κ.λ.π.

Καθίσταται ἐπίσης ἀδύνατος ὁ ποσοτικὸς καὶ ὁ ποιοτικὸς ἔλεγχος τῶν χρησιμοποιουμένων συντηρητικῶν καὶ χρωστικῶν οὐσιῶν εἰς τὰς βιομηχανίας αὐτάς.

Διὰ νὰ γίνω πλέον κατανοητὸς ἀναφέρω ὅτι διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν τροφίμων καὶ τῶν διαφόρων ἀναψυκτικῶν ποτῶν, ὁ ὑφιστάμενος Νόμος ἐνῷ ἐπιτρέπει τὴν χρησιμοποίησιν ὡς συντηρητικῶν οὐσιῶν μόνον τοῦ διοξειδίου τοῦ θείου καὶ βενζοϊκοῦ ὀξέος, ἐν τούτοις δὲν καθορίζει καὶ τὴν ἐπιτρεπομένην ποσότητα τῶν τοιούτων συντηρητικῶν οὐσιῶν. Αὐτὸ σημαίνει ὅτι αἱ διάφοροι βιομηχανίαι τροφίμων καὶ ποτῶν δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦν αὐτὰς τὰς οὐσίας, εἰς ποσότητας ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν.

Ἐπίσης συμφώνως πρὸς τὸν ὑφιστάμενον Νόμον, ἐνῷ ἀπαγορεύεται ἡ χρησιμοποίησις μόνον μικροῦ ἀριθμοῦ χρωστικῶν οὐσιῶν, ἐν τούτοις οὐδεμία διάταξις αὐτοῦ ἀπαγορεύει τὴν χρησιμοποίησιν χιλιάδων ἄλλων ὀργανικῶν συνθετικῶν οὐσιῶν, χρωστικῶν οὐσιῶν, τὰς ὁποίας ἡ χημεία συνεχῶς ἀνακαλύπτει.

Πολλαὶ ἀπὸ τὰς χρωστικὰς αὐτὰς οὐσίας, συμφώνως τῶν τελευταίων βιοχημικῶν καὶ βιολογικῶν ἐρευνῶν, θεωροῦνται ὡς καρκινογόνοι καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν ὑγείαν τῶν ἀνθρώπων. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν σήμερον ὅλαι αἱ προηγμέναι χῶραι συνεχῶς ἀναθεωροῦν τὸν πίνακα τῶν ἐπιτρεπομένων χρωστικῶν οὐσιῶν, καθὼς ἐπίσης καὶ τὸν πίνακα τῶν ποσοτικῶν ἀναλογιῶν τῶν ἐπιτρεπομένων συντηρητικῶν οὐσιῶν εἰς τὰς διαφόρους βιομηχανίας τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ποτῶν, εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς, καραμελοποιΐας, κ.λ.π.

Ἀτυχῶς μέχρι σήμερον ἐν Κύπρῳ δυνάμεθα νὰ ὑποστηρίξωμεν ὅτι σχεδὸν οὐδεὶς τοιοῦτος ἔλεγχος γίνεται, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ ὑφισταμένου Νόμου. Καὶ εἶναι ἀνησυχητικὸν τὸ γεγονὸς ὅτι κυκλοφοροῦν εἰς τὴν ἀγορὰν ἄνευ οὐδενὸς ἐλέγχου μερικὰ εἴδη τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ποτῶν καὶ εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς, διὰ τὴν παρασκευὴν τῶν ὁποίων δυνατὸν νὰ χρησιμοποιῶνται συντηρητικαὶ οὐσίαι εἰς ποσότητας ἐπιβλαβεῖς καὶ χρωστικαὶ οὐσίαι αἱ ὁποῖαι ἤδη ἔχουν ἀπορριφθῆ ὑπὸ ἄλλων χωρῶν ὡς ἐπικίνδυνοι. Π.χ. κατέχομεν στοιχεῖα ὅτι ἐχρησιμοποιήθη βρωμοξεικὸν ὀξὺ ὡς συντηρητικὴ οὐσία καὶ ροδαμίνη ὡς χρωστικὴ οὐσία, αἱ ὁποῖαι πρὸ πολλοῦ ἔχουν ἀπορριφθῆ ὡς ἐπιβλαβεῖς διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν.

Τὸ ζήτημα τοῦτο ἐθίγη τὸ πρῶτον δι' ἐρωτήσεως εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη. Ἐν συνεχείᾳ ἐμελετήθη ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας, ἡ ὁποία καὶ ὑπέβαλε σχετικὴν ἔκθεσιν πρὸς τὴν Βουλὴν μὲ συγκεκριμένας εἰσηγήσεις διὰ τὴν τροποποίησιν καὶ τὸν ἐκσυγχρονισμὸν τοῦ περὶ Πωλήσεως Φαρμάκων καὶ Τροφίμων Νόμου τοῦ 1938.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ δημιουργήσῃ ὅλας τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ πρακτικῶς δυνατὸς ὁ ἀποτελεσματικὸς ἔλεγχος ὄχι μόνον τῶν ἐπιτοπίως κατασκευαζομένων τροφίμων, εἰδῶν ζαχαροπλαστικῆς, ἀναψυκτικῶν ποτῶν κλπ., ἀλλὰ καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ εἰσαγομένων τοιούτων. Τοῦτο θὰ ἐπιτευχθῇ ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ τῆς ἐγκαθιδρύσεως Συμβουλίου Τροφίμων καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ τῆς διευρύνσεως τῶν ἐξουσιῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν θέσπισιν τῶν ἀναγκαίων Κανονισμῶν.

Τὸ καθιδρυόμενον Συμβούλιον Τροφίμων ἀποτελεῖ σημαντικὴν πρόνοιαν τοῦ Νομοσχεδίου. Αἱ ἐξουσίαι καὶ εὐθῦναι τοῦ Συμβουλίου αὐτοῦ θὰ εἶναι μεγάλαι. Ἀπὸ τὰς εἰσηγήσεις αὐτοῦ θὰ ἐξαρτηθῇ ἡ ἀποτελεσματικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου. Ἡ παροχὴ ἁρμοδιότητος εἰς τὸ Συμβούλιον αὐτὸ νὰ ἐπιλαμβάνεται ὅλων τῶν θεμάτων τῶν ἀφορώντων τὸν Νόμον, ὄχι μόνον κατόπιν αἰτήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ ἀλλὰ καὶ αὐτεπαγγέλτως, ἀποτελεῖ ὀρθὴν καὶ ἐποικοδομητικὴν ἀπόφασιν τῆς Κυβερνήσεως. Ὀρθῶς ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας μετωνόμασε τὸ Συμβούλιον αὐτὸ εἰς Ἐπιστημονικὸν Συμβούλιον Τροφίμων, καὶ ὀρθῶς καθώρησε τὴν σύνθεσιν αὐτοῦ ἀπ' εὐθείας διὰ τοῦ Νόμου.

Τὸ Συμβούλιον αὐτὸ πρέπει νὰ ἀπαρτισθῇ ἀπὸ πεπειραμένους καὶ εἰδικευμένους ἐπιστήμονας καὶ μεγίστη προσοχὴ πρέπει νὰ καταβληθῇ ὥστε τὰ διορισθησόμενα μέλη του νὰ μὴ συνδέωνται καθ' οἱονδήποτε τρόπον μὲ βιομηχανίας τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ποτῶν κλπ., ὅπως ὀρθῶς τονίζῃ καὶ ἡ ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐξεύρεσις λίαν πεπειραμένων καὶ εἰδικευμένων ἐπιστημόνων πιθανὸν νὰ προσκρούσῃ εἰς δυσκολίας, ὅμως πιστεύω ὅτι διαθέτομεν ἐν Κύπρῳ ἱκανοὺς ἐπιστήμονας αἱ συμβουλαὶ τῶν ὁποίων θὰ εἶναι πολύτιμοι καὶ ἐπικοδομητικαὶ διὰ τὸ ἔργον τοῦ Συμβουλίου.

Ἡ διὰ τοῦ ἄρθρου 19 διεύρυνσις τῶν ἐξουσιῶν τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ τὴν θέσπισιν Κανονισμῶν εἶναι ὀρθὴ ἐνέργεια καὶ τυγχάνει τῆς ἀνεπιφυλάκτου ὑποστηρίξεώς μου. Μόνον ἔτσι ἡ Κυβέρνησις θὰ ἔχῃ τὴν δυνατότητα νὰ ρυθμίζῃ καὶ διακανονίζῃ ὅλα τὰ συναφῆ πρὸς τὰ τρόφιμα ζητήματα ὅπως π.χ. τὴν κατασκευήν, τὴν σύστασιν, τὴν χρῆσιν συντηρητικῶν οὐσιῶν, τὴν χρῆσιν χρωστικῶν οὐσιῶν, τὸν ἔλεγχον τῶν εἰσαγομένων τροφίμων, τὴν διαφήμισιν, τὸν ἔλεγχον τῶν κτιρίων

ἔνθα κατασκευάζονται διάφορα τρόφιμα ἢ ποτά, τὸ ἔλεγχον τῶν προσώπων τῶν ἀπασχολουμένων μὲ τὴν παρασκευὴν ἢ πώλησιν τροφίμων, κλπ.

Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο ἄσκοπον ἐὰν ὑποβάλω πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὴν εἰσήγησιν ὅπως ἐξετασθῇ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς τὸ γεγονὸς τῆς ἀπὸ τῆς τηλεοράσεως διαφημίσεως ὡρισμένων εἰδῶν, ὅπως εἶναι τὰ σιγαρέττα, τὰ ποῦρα, τὰ καπνὰ πίππας καὶ ὡρισμένα φάρμακα. Αὐτὰ τὰ εἴδη εἶναι ἐπιβλαβῆ διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν συμφώνως πρὸς τὰς τελευταίας ἐπιστημονικὰς ἀντιλήψεις.

Ἔχω τὴν γνώμην ὅτι εἶναι ἐπιβλαβὴς διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν ἡ διὰ τῆς τηλεοράσεως διαφήμισις τῶν εἰδῶν αὐτῶν καὶ μάλιστα ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν τὸ γεγονὸς ὅτι μεταξὺ τῶν τακτικῶν θεατῶν τῆς τηλεοράσεως εἶναι χιλιάδες παιδιῶν καὶ χιλιάδες νεαρῶν προσώπων.

Ἰδιαιτέρως ἐπισημαίνω τὴν ἐξουσίαν ἡ ὁποία δίδεται διὰ τοῦ ἐδαφίου *(ζ)* τοῦ ἄρθρου 19 διὰ τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν οἵτινες ἀφορῶσιν εἰς τὴν λῆψιν, ἀνάλυσιν καὶ ἐξέτασιν δειγμάτων, δηλαδὴ τὴν δειγματοληψίαν. Βάσει τῶν προνοιῶν τοῦ παλαιοῦ Νόμου, ἐνῷ ἐπιτρέπεται ἡ δειγματοληψία τροφίμων κλπ. ἀπὸ τὰ καταστήματα ὅπου πωλοῦνται, ἐν τούτοις ἡ δειγματοληψία ἀπὸ τὰς ἀποθήκας ἢ τὰ μέσα διανομῆς των ἢ ἀπὸ τοὺς τόπους κατασκευῆς των, λόγῳ τῆς ἀνεπαρκείας τοῦ Νόμου, καθίσταται προβληματική. Ἔτσι ἐνῷ δύναται νὰ διωχθῇ ὁ πωλητὴς τροφίμων διὰ τυχὸν παραβάσεις τοῦ Νόμου διὰ τὰς ὁποίας πολλάκις δὲν εὐθύνεται ὁ ἴδιος, ὁ κατασκευαστὴς αὐτῶν ἀφήνεται ἀτιμώρητος ἄνκαι ὁ κυρίως ὑπεύθυνος.

Ἡ ἀσάφεια ἢ μᾶλλον ἡ ἀτέλεια αὐτὴ τοῦ Νόμου πιστεύω ὅτι θὰ διορθωθῇ διὰ τῶν νέων Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι θὰ θεσπισθῶσι βάσει τοῦ νέου ἄρθρου 19. Νομίζω ὅτι εἶναι ἐποικοδομητικὸν ἐὰν ἐπιστήσω ἰδιαιτέρως τὴν προσοχὴν τῶν ἁρμοδίων ἐπὶ τῶν προνοιῶν τῶν Κανονισμῶν οἱ ὁποῖοι θὰ ἀφορῶσι τὴν δειγματοληψίαν.

Ἡ δειγματοληψία δέον νὰ ἐνεργῆται ἐπὶ πάντων τῶν κατὰ τὸν Νόμον εἰς ἔλεγχον ὑποκειμένων εἰδῶν ὁπουδήποτε καὶ ἂν εὑρίσκωνται ταῦτα, εἴτε εἰς τὰ ὑποκαταστήματα πωλήσεως, εἴτε εἰς τὰ ἀποθήκας, εἴτε εἰς τὰ μέσα διανομῆς αὐτῶν, εἴτε εἰς τοὺς τόπους κατασκευῆς, εἴτε εἰς τὰς τελωνειακὰς ἀποθήκας. Ἡ δειγματοληψία ἐπίσης νὰ διενεργῆται ὄχι μόνον ὅταν ὑπάρχῃ εὔλογος ὑπόνοια ὅτι τὰ τρόφιμα εἶναι ἐπικίνδυνα διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν, ἀλλὰ καὶ ὁσάκις κρίνῃ τοῦτο σκόπιμον ἡ ἁρμοδία ὑπηρεσία διὰ καθαρῶς σκοποὺς ἐλέγχου.

Ἡ ἀπόφασις τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας νὰ μετονομάσῃ τὸ Χημικὸν Ἐργαστήριον, ὡς ἀναφέρεται ἐπισήμως, εἰς Γενικὸν Χημεῖον τῆς Δημοκρατίας εἶναι ὀρθή. Εἶναι καιρὸς πλέον νὰ ἀντιληφθῶμεν ὅτι αἱ συνεχῶς αὐξανόμεναι εὐθῦναι καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Χημείου αὐτοῦ ἐπιβάλλωσι τὴν ὅσον τὸ δυνατὸν ταχυτέραν συμπλήρωσιν αὐτοῦ τόσον εἰς ἐξοπλισμὸν ὅσον καὶ εἰς προσωπικόν. Ὁ Χημικὸς καὶ οἱ Βοηθοὶ Χημικοί, ὡς ἀποκαλοῦνται, εἶναι ἄριστοι ἐπιστήμονες καὶ λίαν πεπειραμένοι. Ὅμως αἱ συνεχῶς αὐξανόμεναι ὑποχρεώσεις των καθιστοῦν τὸ ἔργον των ἐπίπονον. Κατόπιν τῆς μετονομασίας τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημείου εἰς Γενικὸν Χημεῖον, εἰσηγοῦμαι ὅπως ὁ Χημικὸς τιτλοφορῆται ὡς ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γενικοῦ Χημείου τῆς Δημοκρατίας, οἱ δὲ Βοηθοὶ Χημικοὶ τιτλοφοροῦνται ὡς Χημικοί, διαφόρου βεβαίως βαθμοῦ.

Εἶναι περίεργος ἀλλὰ καὶ ἀπαράδεκτος ἡ τακτικὴ τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐπιμένῃ ὅπως χαρακτηρίζῃ ἐπιστήμονας χημικοὺς ἐν τῇ Κυβερνητικῇ Ὑπηρεσίᾳ ὡς Βοηθοὺς Χημικούς. Εἶναι ἐπίσης ἄξιον ἀπορίας τὸ γεγονὸς ὅτι ἐνῷ ἀποστέλλωνται κατὰ δεκάδας Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι διαφόρων εἰδικοτήτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ μετεκπαίδευσιν, ἐν τούτοις, ἐξ ὅσων γνωρίζω, οὐδεὶς χημικὸς ἀπεστάλη ἀπὸ τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον δι' εἰδίκευσιν καὶ μάλιστα καθ' ὃν χρόνον ψηφίζομεν Νόμους ἐλέγχου φαρμάκων, τροφίμων κλπ.

Αἱ συνεχῶς αὐξανόμεναι εὐθύναι καὶ ἁρμοδιότητες τοῦ Γενικοῦ Χημείου τῆς Δημοκρατίας ὅπως π.χ. εἶναι ἡ γνωμοδότησις ἐπὶ βιολογικῶν, μικροβιολογικῶν, τοξικολογικῶν κλπ. ἐξετάσεων τῶν τροφίμων, τῶν φαρμάκων καὶ λοιπῶν εἰδῶν

κοινῆς χρήσεως ἐπιβάλλουσι τὴν ἀποστολὴν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν χημικῶν πρὸς εἰδίκευσιν εἰς τὰς τελευταίας προόδους τῆς ἐπιστήμης των.

Πρὶν τελειώσω ἐπιθυμῶ νὰ προσθέσω καὶ μερικὰ λόγια σχετικῶς μὲ τὸ κτίριον τοῦ Κυβερνητικοῦ Χημείου. Μία ἁπλῆ ἐπίσκεψίς σας, κύριοι Βουλευταί, εἰς τὸ Κυβερνητικὸν Χημεῖον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται παραπλεύρως τῆς Βουλῆς, θὰ σᾶς προκαλέσῃ ἀπογοητευτικὴν ἐντύπωσιν. Τὸ κτίριον ὄχι μόνον εἶναι ἀκατάλληλον καὶ ἀνεπαρκές, ἀλλά, λόγῳ τῆς ἀθλιότητός του, εἶναι καὶ ἐπικίνδυνον τόσον διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ προσωπικοῦ ὅσον καὶ διὰ τὴν ἀσφάλειαν Κρατικῆς περιουσίας πολλῶν χιλιάδων λιρῶν.

Ἤδη ἐψηφίσθη ποσὸν ἐκ £20.000 διὰ τὴν ἀνέγερσιν νέου συγχρονισμένου Χημείου. Ἄνκαι ἀνεπαρκὲς τὸ ποσὸν αὐτό, ἐν τούτοις καθυστερεῖ ἡ ἔναρξις τοῦ ὅλου ἔργου. Ὑποβάλλω ὅτι οὐδεμία περαιτέρω καθυστέρησις δικαιολογεῖται.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Δὲν θὰ μακρηγορήσω, διότι ἡ ἀνὰ χεῖρας ἔκθεσις τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας ὑπῆρξεν καὶ ἀναλυτικὴ καὶ σαφής. Οὔτε ἄλλωστε ἀποσκοπῶ εἰς τὸ νὰ ἐξάρω τὴν χρησιμότητα τῆς νομοθεσίας διότι ἄλλωστε εἶναι αὐτὴ ἐξόφθαλμος.

Ὅ,τι ἁπλῶς ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς τὴν καθ' ὅλα τεκμηριωμένην, ἐπαναλαμβάνω, ἔκθεσιν τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, εἶναι ἡ πεποίθησις ὅτι εἰς τὸ συσταθησόμενον διὰ τοῦ ἄρθρου 2Α τοῦ βασικοῦ Νόμου Ἐπιστημονικὸν Συμβούλιον Τροφίμων καὶ Φαρμάκων, θὰ ἦτο χρήσιμος καὶ ἀναγκαία ἡ εἰς αὐτὸ παρουσία τοῦ Ἀρχιάτρου—τοῦ ἑκάστοτε ἀσφαλῶς Ἀρχιάτρου τῆς Δημοκρατίας—ἀντικαθιστῶντος τὸν Χημικόν, τὸν ἕνα ἐπαναλαμβάνω Χημικὸν ἐν τῇ Κυβερνητικῇ Ὑπηρεσίᾳ.

Ἐξ ἄλλου ἐν σχέσει μὲ τὸ ἴδιον θέμα θὰ ἤθελα νὰ ὑποβάλω ὅπως εἷς μόνον Χημικὸς ἀσκῶν ἰδιωτικῶς τὸ ἐπάγγελμα τοῦ χημικοῦ μετέχῃ τοῦ Συμβουλίου καὶ οὐχὶ δύο—ὡς ἐν προκειμένῳ εἰσηγεῖται ἡ Ἐπιτροπή—ὑποδεικνυόμενος, εἰ δυνατόν, ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Συνδέσμου Χημικῶν εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐνασκῇ οὗτος κατὰ πλέον ἀντικειμενικὸν τρόπον τὰ καθήκοντά του. Ἄλλωστε τοῦτο θὰ συνάδῃ καὶ πρὸς τὴν διατυπουμένην ἐν τῇ ἐκθέσει ἄποψιν τῆς Ἐπιτροπῆς καθ' ἣν «αὐτὴ ἔχει τὴν γνώμην ὅτι τὰ μέλη τοῦ Συμβουλίου δὲν πρέπει νὰ ἔχωσι οἱανδήποτε σύνδεσιν μὲ βιομηχανίαν τροφίμων, ἀναψυκτικῶν ἢ μὲ οἱανδήποτε βιομηχανίαν εἰδῶν ἢ οὐσιῶν χρησιμοποιουμένων ἐν τῇ παρασκευῇ τροφίμων ἢ ποτῶν».

Ὁ ἕτερος τῶν δύο ἰδιωτῶν Χημικῶν θὰ ἠδύνατο, κατὰ τὴν ἄποψίν μου, νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τοῦ Ἀρχικτηνιάτρου ὁ ὁποῖος θὰ ἠδύνατο νὰ προσφέρῃ θετικὰς ἐν προκειμένῳ ὑπηρεσίας εἰς τὸν ἔλεγχον τῶν κτηνιατρικῶν φαρμάκων.

Κατ' ἀντίστοιχον λόγον οἱ δύο ἰατροὶ θὰ ἠδύναντο νὰ ἀντικατασταθοῦν δι' ἑνὸς μόνον ἰατροῦ—καὶ τούτου ὑποδεικνυομένου ὑπὸ τοῦ Παγκυπρίου Ἰατρικοῦ Συλλόγου, κατέχοντος βεβαίως καὶ τὸν τίτλον ὑγιεινολόγου καὶ μικροβιολόγου —τοῦ ἑτέρου τῶν ἰατρῶν ὑποκαθισταμένου ὑπὸ τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας.

Τέλος πιστεύω ὅτι θὰ ἦτο θετικώτερον ἐὰν ὁ Πρόεδρος τοῦ Συμβουλίου ὑπεδεικνύετο ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀντὶ τοῦ Ὑπουργοῦ, δεδομένου ὅτι θὰ ἠδύναντο ἐν προκειμένῳ νὰ ἐκφρασθοῦν ἀπόψεις καὶ ἄλλων ἐνδιαφερομένων

Ὑπουργῶν. Ἄλλωστε, εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ δεύτερον σκέλος τοῦ κατὰ τὸ 1962 ψηφισθέντος Νόμου «περὶ Κανονισμοῦ καὶ Ἐλέγχου Ὡρισμένων Ἐμπορευμάτων καὶ Ὑπηρεσιῶν» ἐδράζεται ἐπὶ τοῦ ἐλέγχου ποιότητος.

Διερωτῶμαι, ὡς ἐκ τούτου, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, πῶς θὰ λειτουργήσῃ ἐν προκειμένῳ ὁ ἐν λόγῳ ὀργανικὸς Νόμος ἄνευ τῆς ἐμμέσου ἔστω συμμετοχῆς εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν Νόμον καὶ τοῦ Ὑπουργείου Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανίας.

Ἐν κατακλεῖδι ὀφείλω νὰ δηλώσω, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅτι—πλὴν τῶν γενικῶν τούτων παρατηρήσεων—θεωρῶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ὡς ὀργανικῶς οὐσιῶδες καὶ θὰ τὸ ὑπερψηφίσω.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ:

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, μίαν παρατήρησιν.

Ἤκουσα μετὰ προσοχῆς τὴν εἰσήγησιν τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ἀναφορικῶς μὲ τὴν συμμετοχὴν τοῦ Ἀρχιάτρου εἰς τὸ Συμβούλιον Τροφίμων. Αὐτὸ τὸ εἶδεν ἡ Ἐπιτροπὴ Ὑγείας καὶ νομίζω ὅτι δὲν ἀποκλείεται ἡ συμμετοχὴ τοῦ Ἀρχιάτρου ἐὰν τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὸ θεωρήσῃ λογικόν, διότι βάσει τῆς παραγράφου (iii) τοῦ ἄρθρου 2Α θὰ συμμετέχουν δύο ἰατροί, προτιμήσεως διδομένης εἰς τοὺς κατέχοντας τίτλον ὑγιεινολόγου ἢ μικροβιολόγου, καὶ δὲν καθορίζεται ἐὰν οἱ δύο αὐτοὶ ἰατροὶ θὰ εἶναι Κυβερνητικοὶ ἢ ὄχι. Ἑπομένως ἔχει τὸ δικαίωμα τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον, ἐὰν τὸ θεωρήσῃ ὀρθόν, νὰ διορίσῃ καὶ τὸν Ἀρχίατρον. Ἐὰν δὲν τὸ ἐθέσαμεν εἰς τὸν Νόμον εἶναι διότι γνωρίζομεν ὅτι πιθανῶς εἰς τὸ μέλλον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου νὰ μὴν κατέχῃ τίτλον ὑγιεινολόγου ἢ μικροβιολόγου, καὶ θὰ ἦτο κάπως εἰρωνικὸν νὰ συμμετέχῃ εἰς ἕνα συμβούλιον διὰ τὸ ὁποῖον χρειάζονται τὰ προσόντα αὐτά.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ:

Κατόπιν τῆς ἐπεξηγήσεως αὐτῆς τοῦ Προέδρου τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας κ. Φράγκου ἀποσύρω τὴν εἰσήγησίν μου περὶ συμμετοχῆς τοῦ Ἀρχιάτρου, ὁ ὁποῖος ἄλλωστε, ὅπως καταλαμβαίνω, μπορεῖ νὰ εἶναι καὶ προσωρινὸς τίτλος ἐν προκειμένῳ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ θέμα εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει πρόθεσις ὅπως ὁ Ἀρχίατρος μὴν εἶναι ἰατρός. Μπορεῖ εἰς τὸ μέλλον ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας νὰ μὴν εἶναι ἰατρὸς ἀλλὰ ἀσφαλῶς δὲν μπορεῖ ὁ Ἀρχίατρος νὰ μὴν εἶναι ἰατρός. Ἑπομένως τὸ θέμα εἶναι κατὰ πόσον θὰ ἔπρεπε νὰ ὁρισθῇ ὡς ex officio μέλος τοῦ Συμβουλίου ὁ Ἀρχίατρος, ὅπως ὁρίζεται ὡς ex officio μέλος ὁ Ἀρχιχημικὸς τῆς Κυβερνήσεως, ἢ κατὰ πόσον θὰ διορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ὡς εἷς ἐκ τῶν δύο ἰατρῶν τοὺς ὁποίους τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δικαιοῦται νὰ διορίσῃ.

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Προσθήκη νέου ἄρθρου 2Α ἐν τῷ βασικῷ Νόμῳ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου 11 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατάργησις τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ βασικοῦ Νόμου καὶ ἀντικατάστασις αὐτοῦ. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Ὁ παρὼν νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ Περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967, ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967, ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967, καὶ ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967, δὲν δύνανται νὰ συζητηθοῦν σήμερον διότι δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει αἱ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν. Ἡ συζήτησίς των θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ ἑβδομάδα.

Παρακαλοῦνται αἱ ἁρμόδιαι Ἐπιτροπαὶ ὅπως ἐπισπεύσουν τὸ θέμα τῆς κυκλοφορίας τῶν Κοινοβουλευτικῶν ἐκθέσεων ἐπὶ τῶν Νομοσχεδίων τὰ ὁποῖα μόλις ἀνέφερα.

Κεφάλαιον Γ—Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Κατατίθεται τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον:

Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Προσωρινὰι Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Τὸ νομοσχέδιον κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν. Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐξουσιοδότησις τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Κτηματολογίου ὅπως ὁρίζῃ τιμὴν πωλήσεως δι' ἀκίνητον περιουσίαν ἡ ὁποία ἐπηρεάσθη λόγῳ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας, καὶ ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἴτε ἐντὸς τῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων στασιαστῶν ἐλεγχομένων περιοχῶν εἴτε διότι λόγῳ γειτνιάσεως πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ἢ νὰ ἐνοικιασθῇ.

Τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει ὅτι ἡ τιμὴ τὴν ὁποίαν θὰ ὁρίσῃ ὁ Διευθυντὴς τοῦ Κτηματολογίου εἶναι ἡ πραγματικὴ ἀξία τῆς ἀκινήτου περιουσίας πρὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου τοῦ 1963.

Παρακαλῶ τὰς ἁρμοδίας Ἐπιτροπὰς ὅπως ἐπισπεύσουν τὴν μελέτην τοῦ Νομοσχεδίου, διότι ἐδημοσιεύθησαν ὡρισμέναι πωλήσεις ἀκινήτου περιουσίας καὶ εἶναι ἀνάγκη τὸ Νομοσχέδιον νὰ ἐπισπευσθῇ διὰ νὰ δυνηθῇ τὸ Κτηματολόγιον ἐγκαίρως νὰ καθορίσῃ τὴν πραγματικὴν τιμὴν πωλήσεως κάτω τῆς ὁποίας δὲν θὰ δύναται νὰ διεξαχθῇ πώλησις.

Ἐπίσης παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ὅπως καταθέσουν τὸ ἑξῆς Νομοσχέδιον:

Νόμος περιέχων Προσωρινὰς Διατάξεις ἀφορώσας εἰς τὴν ἐξαίρεσιν ἐπιβολῆς φορολογίας ἐπὶ ὡρισμένης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Τὸ Νομοσχέδιον κατατίθεται ἀπὸ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἀπαλλαγὴ ἀπὸ οἱανδήποτε φορολογίαν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἴτε ὑπὸ Τουρκικὸν ἔλεγχον εἴτε λόγῳ γειτνιάσεως πρὸς Τουρκικὰ φυλάκια δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ. Τὸ Νομοσχέδιον, ὡς διετυπώθη, θὰ ἔχῃ ἀναδρομικὴν ἰσχύν, ὅταν ψηφισθῇ εἰς Νόμον, ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου τοῦ 1963.

Τὸ Νομοσχέδιον κατατίθεται εἰς τὴν Βουλὴν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ ἐπομένη συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν. Ἡ ἡμερησία διάταξις θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α: Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β:

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Προσωρινὰ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς Φορολογίας Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Προσωρινὰ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δεδομένου ὅτι πιστεύω ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς καὶ ἡ Βουλὴ θέλουν νὰ διαδηλώσουν τὴν συμπαράστασίν των πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους Ἀραβικοὺς λαούς, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἐγγραφῇ θέμα «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ θέμα ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε,

Ἐν ὄψει τῆς προσφάτως παρατηρουμένης ἐντάσεως τῶν ἐνεργειῶν ὡρισμένων κύκλων, ἀποσκοπουσῶν εἰς τὸν ἐκφοβισμὸν τῶν Κυπρίων τῶν ἀντιφρονούντων πρὸς τὰς ἀπόψεις τῶν κύκλων τούτων. Ἐν ὄψει τοῦ ὅτι μεταξὺ τῶν κύκλων τούτων δὲν συμπεριλαμβάνονται μόνον πρόσωπα ἢ ὀργανισμοὶ εὑρισκόμενοι εἰς Κύπρον ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑλλαδικὸς τύπος καὶ τὸ ραδιόφωνον, τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, λόγῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Κυβερνητικῆς λογοκρισίας πιθανὸν νὰ ἀντανακλοῦν καὶ τὴν ἐπίσημον Ἑλληνικὴν πολιτικήν. Ἐν ὄψει τοῦ ὅτι αἱ ἐκφοβιστικαὶ αὐταὶ ἐνέργειαι σαφῶς προδιαγράφωσι τὴν διὰ τῆς βίας ἀνατροπὴν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἢ ἡγεσίας καὶ τὴν φυλάκισιν ἢ δολοφονίαν Κυπρίων, προτείνω ὅπως ἐγγραφῇ ἐνώπιον τῆς Βουλῆς πρὸς συζήτησιν καὶ λῆψιν ἀποφάσεως τὸ ἀκόλουθον θέμα:

«Αἱ παρατηρούμεναι ἐκφοβιστικαὶ ἐνέργειαι ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον κ. Βουλευτὴν νὰ ἀναγνώσῃ ὄχι τὸ αἰτιολογικὸν ἀλλὰ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον εἰσηγεῖται.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ:

Θὰ καταθέσω, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ θέμα ἐνώπιον τῆς Γραμματείας καὶ νὰ ἀναγνωσθῇ ἀπὸ τοὺς Γραμματεῖς.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

Τὸ θέμα ἔχει ὡς ἀκολούθως, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὄχι τὸ αἰτιολογικὸν ἀλλὰ τὸ προτεινόμενον θέμα.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ:

«Αἱ παρατηρούμεναι ἐκφοβιστικαὶ ἐνέργειαι ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ θέμα ἐγγραφῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ θέμα ἐγγράφεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ὡς δεύτερον θέμα.

Θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν κ. βουλευτὴν ὅτι ἡ ἔκφρασις «ἐκφοβιστικαὶ ἐνέργειαι» εἶναι ἀτυχής, καὶ μᾶλλον θὰ εἴχατε ὑπ' ὄψιν σας νὰ χρησιμοποιήσετε τὴν φράσιν «αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαί». Διότι ὑπάρχει διαφορὰ μεταξὺ τοῦ «ἀπειλῶ» καὶ «ἐκφοβίζω». Προσωπικῶς δὲν ἔχω φοβηθῆ καὶ δὲν συνηθίζω νὰ φοβοῦμαι καὶ ἐπομένως θὰ προετίμων «αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ» παρὰ «οἱ ἐκφοβισμοί».

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Πέμπτην, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.15 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν):—

Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Ποσκώτης Σταῦρος
Ποταμίτης Γιάγκος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Βελτίωσις τῆς ὁδοῦ Ἀμμοχώστου-Ἀποστόλου Ἀνδρέου—Θέσπισις πλήρους πολεοδομικῆς νομοθεσίας—Ἄρνησις τῶν ἀσφαλιστικῶν ἑταιρειῶν ὅπως προβαίνουν εἰς τὴν ἀσφάλισιν τῶν ἄνευ ὁδηγοῦ προσφερομένων πρὸς ἐνοικίασιν αὐτοκινήτων κατηγορίας «Ζ»—Προστασία τῶν σπανίων πτηνῶν τῆς οἰκογενείας ἐρωδιῶν—Ἀσφαλτόστρωσις τῆς ὁδοῦ Πλατρῶν-Φοινίου—Ἐπεξεργασία τοῦ Νομοσχεδίου περὶ συνταξιοδοτήσεως τῶν οἰκογενειῶν τῶν πεσόντων ἐθελοντῶν καὶ θυμάτων τῆς Τουρκοανταρσίας κ.λ.π.).

2. Ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Αἰμ. Φράγκος—Π. Στυλιανοῦ) ἐπὶ τοῦ περὶ Πωλήσεως Τροφίμων καὶ Φαρμάκων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

4. Ἐγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων», τῇ εἰσηγήσει τοῦ βουλευτοῦ κυρίου Β. Λυσσαρίδη.

5. Ἐγγραφὴ πρὸς συζήτησιν τοῦ θέματος «Αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων» τῇ εἰσηγήσει τοῦ βουλευτοῦ κυρίου Λέλλου Δημητριάδη.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 22ας ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

(Ὥρα Ἐνάρξεως 7.50 μ.μ.)

(Ἀρ. 39)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ διαπιστώσῃ ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις.

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὥρα ἐνάρξεως τῆς συνεδριάσεως τῆς Βουλῆς εἶναι ἡ 4η ἀπογευματινή. Ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν διαμαρτυρίαν μου διὰ τὴν περιφρόνησιν ὑπὸ τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου τῶν ἄλλων βουλευτῶν, τῶν ἄλλων κυρίων, οἱ ὁποῖοι ἦλθαν διὰ νὰ παρακολουθήσουν τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς, ὡς καὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὁ ὁποῖος ἀναμένει ἐναγωνίως τὴν συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς αὐτῆς.

Γνωρίζω ὅτι ὑπῆρχε σοβαρὸν θέμα. Ὤφειλε τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον νὰ κοθήσῃ εἰς συνεδρίασιν ἀπὸ τὴν πρωΐαν διὰ νὰ συσκεφθῇ ἐπὶ τῶν ἐξελίξεων καὶ νὰ μὴ ταλαιπωρήσῃ τοὺς ἄλλους βουλευτὰς οὔτε καὶ τὸν λαὸν διὰ νὰ ἀναμένῃ τὰς ἀποφάσεις του.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἡ περιφρόνησις τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη διὰ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν.

"Οσον ἀφορᾷ διὰ τὴν ταλαιπωρίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστη τὸ κοινὸν τὸ ὁποῖον προσῆλθεν διὰ νὰ ἀκούσῃ τὴν συζήτησιν ἐκφράζω τὴν λύπην μου, ἀλλὰ ὑπῆρξαν ὡρισμέναι ἐξελίξεις αἱ ὁποῖαι δυστυχῶς, δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ προβλεφθοῦν προηγουμένως, καὶ λόγῳ τῶν ὁποίων ἠναγκάσθη τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον νὰ ἐπεκτείνῃ εἰς χρόνον τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων καὶ εἰλικρινῶς λυποῦμαι διὰ τὴν ταλαιπωρίαν τὴν ὁποίαν ὑπέστησαν τὸ κοινὸν ἢ ἄλλοι ἐνδιαφερόμενοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ἐκφράσω τὴν λύπην μου πρὸς τὸν κ. Χριστοδουλίδην διότι ὁ πολύτιμος χρόνος του ἐσπαταλήθη. Ἐλπίζω ὅμως νὰ ἀνεψύχθη καλῶς κάτω εἰς τὸ ἀναψυκτήριο τῆς Βουλῆς. Ἐπίσης θὰ ἤθελα νὰ προσθέσω ὅτι τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς, συνεδρίαζεν ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα εἶναι ὑψίστης ἐθνικῆς σημασίας καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι τόσον οἱ ὑπόλοιποι βουλευταὶ ὅσον καὶ ὁ λαὸς θὰ ἀντιληφθοῦν ὅτι τὰ σοβαρὰ ζητήματα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ λυθοῦν ἐντὸς ἐλαχίστου χρόνου. Ἡ προσοχὴ μετὰ τῆς ὁποίας ἐξητάσθησαν τὰ ζητήματα τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐνώπιον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου πρέπει νὰ ἐκτιμηθῇ ἀπὸ τὸ κοινόν· εἶμαι βέβαιος.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προχωρήσῃ εἰς τὴν.....

Ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Σέβομαι τὴν δήλωσιν τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου διὰ τὴν ἔκφρασιν τῆς λύπης μου πρὸς τὸ κοινόν.

"Οσον ἀφορᾷ, κύριε Πρόεδρε, τὴν ἰδικήν σας παρατήρησιν, κάθε ἄλλο παρὰ ταλαιπωρούμεθα ὁσασδήποτε ὥρας καὶ ἂν προσερχώμεθα εἰς τὴν Βουλήν· καὶ ἐὰν εἰρωνεύεσθε διὰ τὸ ζήτημα τῆς ψυχαγωγίας, εἶναι γνωστὴ ἡ ψυχαγωγία τὴν ὁποίαν ἔχομεν τύχει εἰς τὴν αἴθουσαν ψυχαγωγίας τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

"Ηλπιζον ἁπλῶς. Ἐὰν βεβαίως δὲν ἐπεράσετε εὐχάριστα λυποῦμαι πάρα πολὺ καὶ ἐκφράζω τὴν λύπην μου κύριε Χριστοδουλίδη. Ἀλλὰ σᾶς διαβεβαιῶ ὅτι δὲν ἦτο διὰ νὰ σᾶς ταλαιπωρήσωμεν ἀλλ' ἁπλῶς διὰ νὰ ἐξετάσωμεν ἕνα ζήτημα ὑψίστης σημασίας διὰ τὴν Κύπρον καὶ τὸν Ἑλληνισμόν.

Κατόπιν τούτου παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὰς ἐρωτήσεις καὶ ἀπαντήσεις.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 26ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην Μαΐου 1967.

«Θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν περὶ τοῦ ἀρδευτικοῦ προβλήματος τῆς Καρπασίας ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὰ σχέδια καὶ ἀποφάσεις τῆς Κυβερνήσεως περὶ τούτου.

Καὶ συγκεκριμένως :

(α) Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται ἡ μελέτη περὶ ἀνεγέρσεως ὑδατοφρακτῶν εἰς—

Λευκόνοικον
Τρίκωμον
Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ καὶ
Ἁγίαν Τριάδα Αἰγιαλούσης.

(β) Προοπτική ἀνεγέρσεως μικρῶν ἔργων, ἀρδευτικῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν, πρὸς τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς Ὀροσειρᾶς καὶ δὴ εἰς Ἀκανθοῦν, Φλαμούδι καὶ Δαυλόν.

(γ) Τί ἀπέδειξεν ἡ καταμέτρησις τῆς στάθμης τῶν γεωτρήσεων ὑδρεύσεως τῶν χωρίων τῆς Καρπασίας καὶ ἐὰν χρειάζωνται εἰδικὰ ἔργα ἐμπλουτισμοῦ τούτων, νοουμένου ὅτι ἡ Καρπασία στερεῖται ἐνδοχώρας καὶ μεγάλων ποταμῶν».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 17ην Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 3ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη.

«(α) (1). Ἡ ἀνέγερσις ὑδατοφρακτῶν εἰς Λευκόνοικον καὶ Τρίκωμον, ἀντιστοίχως, δὲν ἐπραγματοποιήθη εἰσέτι, λόγῳ ἐγερθεισῶν ἐνστάσεων ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων κατοίκων τῶν ἐν λόγῳ χωρίων ὅταν πρὸ τριῶν ἐτῶν ἐτέθησαν τὰ σχέδια ἐνώπιόν των πρὸς ἔγκρισιν. Ἔκτοτε οὐδεμία αἴτησις ἐλήφθη ἐκ μέρους τῶν ἐνδιαφερομένων διὰ τὴν ἀνέγερσιν τῶν σχετικῶν φραγμάτων.

(2) Ἡ κατασκευὴ ὑδατοφράκτου εἰς Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ ἀναβάλλεται λόγῳ τοῦ ὅτι πρόσφατοι καταμετρήσεις ἀπέδειξαν ὑψηλὴν περιεκτικότητα ἁλάτων καθιστῶντα τὸ ὕδωρ ἀκατάλληλον δι' οἱανδήποτε ἄρδευσιν εἰς τὴν περιοχήν. Αἱ ἀναγκαῖαι καταμετρήσεις συνεχίζονται μέχρις ὅτου ἐξακριβωθῇ πέραν πάσης ἀμφιβολίας ὅτι τὸ ὕδωρ εἶναι κατάλληλον δι' ἀρδευτικοὺς σκοπούς.

(3) Ἡ ἀναβολή, ὡσαύτως, τῆς ἀνεγέρσεως τοῦ ὑδατοφράκτου Ἁγίας Τριάδος Αἰγιαλούσης ἔγκειται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι αἱ ἔρευναι καὶ μελέται τῆς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου τούτου ἀπέδειξαν ὅτι ὁ ἐν λόγῳ φράκτης εἶναι πενιχρᾶς οἰκονομικῆς ἀξίας, λόγῳ δὲ πλείστων ἄλλων ὠφελιμωτέρων ἔργων ἡ ἀνέγερσίς του ἀνεβλήθη δι' εὐθετώτερον χρόνον.

(β) Ἀναφορικῶς μὲ τὴν κατασκευὴν μικροτέρων ἀρδευτικῶν καὶ ἐμπλουτιστικῶν ἔργων εἰς τὴν βορείαν πλευρὰν τῆς ὀροσειρᾶς καὶ συγκεκριμένως εἰς Ἀκανθοῦν, Φλαμούδι καὶ Δαυλόν, τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας δύναται ν' ἀναφέρῃ ὅτι ἐπεξεργάζεται μελέτας διὰ τὴν περιοχήν, βασίμως δὲ ἐλπίζει ὅτι αὗται θ' ἀποδείξουν τὴν δυνατότητα κατασκευῆς μικρῶν ὑδατικῶν ἔργων εἰς ταύτην.

(γ) Ἡ καταμέτρησις τῆς στάθμης τῶν γεωτρήσεων ὑδρεύσεως τῶν χωρίων τῆς Καρπασίας δεικνύει ὅτι τόσον ἡ στάθμη ὅσον καὶ ἡ ἀπόδοσις τῶν ἐν λόγῳ διατρήσεων εἶναι σταθερά. Ἐπὶ τοῦ παρόντος οὐδὲν ἐμπλουτιστικὸν ἔργον ἐνδείκνυται δι' ἐμπλουτισμὸν τῶν ὑφισταμένων γεωτρήσεων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 14ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ νόμος περὶ ἐτησίων ἀδειῶν δὲν ἐφηρμόσθη εἰσέτι, ἐνῷ—ἐκ παραλλήλου—ὑπολείπονται μόνον δύο μῆνες διὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ νέου ἔτους ἀδειῶν (ἀπὸ τῆς 15ης Αὐγούστου ἑ.ἔ.) τοῦ καθιερωθέντος ἀπὸ μέρους τῶν συνδικαλιστικῶν ὀργανώσεων (ἔτος 1967—1968), παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα πότε ὑπολογίζει ὅτι θὰ τεθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐν ἰσχύϊ ὁ ἐν λόγῳ νόμος».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο, διὰ Προτάσεως, ἥτις ἐπὶ τοῦ παρόντος εὑρίσκεται ἐνώ-

πιον τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἐζήτησεν ὅπως ἐγκριθῇ ὡς ἡμέρα ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ ἐν λόγῳ Νόμου ἡ 1η Αὐγούστου 1967 καὶ ὅπως ἐκδοθῇ ἡ πρὸς τοῦτο προνοουμένη ὑπὸ τοῦ Νόμου γνωστοποίησις».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε ἰσχύων θεσμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἐνοικίου πρὸς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους εἶναι διὰ πλείστους ὅσους λόγους—οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοὶ καὶ εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς—ἀντιοικονομικός, ἀποτελῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ του καρκίνωμα (ὡς προσφυῶς ἐχαρακτηρίσθη) εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ταμείου, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ σχέδιον καὶ εἰς ποῖον στάδιον τοῦτο εὑρίσκεται, περὶ μιᾶς νέας, ριζικῆς καὶ οὐσιαστικῆς προσπαθείας δι' ἐπίλυσιν τοῦ χρονίου καὶ δαπανηροῦ τούτου προβλήματος, διὰ τῆς παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων πρὸς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους δι' ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Ἰουνίου 1967.

«Ἕνας ἀριθμὸς ἀγροτῶν γίνονται θύματα δυστυχημάτων κάθε χρόνο ἐνῶ ἀσχολοῦνται μὲ τὲς ἀγροτικές τους δουλειές. Πολλὰ ἀπὸ τὰ δυστυχήματα αὐτὰ εἶναι θανατηφόρα.

Πόσο χαμηλὰ εἶναι τὰ εἰσοδήματα τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν εἶναι γνωστό. Ἡ μεγάλη πλειοψηφία τῶν ἀγροτικῶν οἰκογενειῶν εἶναι βουλιαγμένες στὰ χρέη. Καὶ ὅταν μιὰ οἰκογένεια χάση ἀπὸ δυστύχημα τὸν προστάτη της καταστρέφεται καὶ οἰκονομικά.

Δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι θὰ πρέπει νὰ μελετηθῇ τροποποίηση τοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἔτσι ποὺ νὰ καλύπτῃ καὶ τὰ δυστυχήματα τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων»;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 22αν Ἰουνίου 1967.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας παρεχώρει ἐτησίως 7—9 ὑποτροφίας εἰς καθηγητὰς Μέσης Παιδείας διὰ παρακολούθησιν εἰς Ἑλλάδα εἰς ἀνώτερα ἐκπαιδευτήρια ἐνῶ κατὰ τὴν προσεχῆ περίοδον παρεχωρήθησαν μόνον δύο ὑποτροφίαι.

Διατὶ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον δὲν παρεχώρησε καὶ ἐφέτος τὸν ἴδιον ἀριθμὸν ὑποτροφιῶν»;

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Τὸ πρῶτον θέμα τὸ ὁποῖον προτείνω ὅπως συζητήσωμεν ἀπόψε εἶναι ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

Ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν παρακαλεῖται ὅπως ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΕΩΝ) (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίαν συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουνίου 1967.

Αἱ ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθεῖσαι συνθῆκαι ἐν Κύπρῳ ἐπηρέασαν οὐσιωδῶς τὴν ἀξίαν ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κειμένης ἐντὸς περιοχῶν ἡ γειτνιαζούσης πρὸς περιοχὰς ἔνθα αἱ συνθῆκαι αὗται ὑφίστανται.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διὰ προσωρινῶν διατάξεων πρόβλεψις περιπτώσεων καθ' ἃς ἡ καταναγκαστικὴ πώλησις ὡρισμένης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας, ἐπηρεασθείσης ὑπὸ τῶν δημιουργηθεισῶν ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 συνθηκῶν, δὲν θὰ ἀπέφερε τὴν πραγματικήν της τιμήν.

Διὰ τοῦ παρόντος παρέχεται ἐξουσία εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ Κτηματολογίου ὅπως ὁρίζῃ τὴν τιμὴν κάτω τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἐπιτρέπεται καταναγκαστικὴ πώλησις τοιαύτης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας.

Ἐκτιμημένη ἀξία σημαίνει τὴν ἀξίαν τὴν ὁποίαν ἡ ἀκίνητος ἰδιοκτησία εἶχε κατὰ τὴν 20ὴν Δεκεμβρίου 1963 ἤτοι πρὸ τῆς δημιουργίας τῶν συνθηκῶν αἵτινες ἐπηρέασαν τὴν ἀξίαν αὐτῆς.

Κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τοῦ νομοσχεδίου αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐξαιτοῦμαι τὴν ἄδειαν νὰ πῶ δύο—τρία λόγια ἀπὸ τὴν θέσιν μου διότι δὲν προτίθεμαι νὰ κάμω ὁμιλίαν. Ἀπηχοῦντες καὶ τὴν γνώμην τῆς Π.Ε.Κ. θὰ ψηφίσωμεν τὸ Νομοσχέδιον μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἀγροτικὰ κτήματα, ἡ Κυβέρνησις θὰ μεριμνήσῃ ὥστε ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει νὰ ἀποξενωθοῦν τούτων οἱ ἰδιοκτῆται των. Πολὺ δὲ περισσότερον εἰς τὴν προκειμένην περίπτωσιν ἡ ὁποία προῆλθεν ἐκ τῆς τουρκικῆς ἀνταρσίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωρινὴ ἑρμηνεία καὶ ἐφαρμογὴ τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ δεύτερον Νομοσχέδιον πρὸς συζήτησιν εἶναι ὁ περὶ Ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς Φορολογίας Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Μιχαλάκην Σαββίδην νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς του πρὸς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΞΑΙΡΕΣΕΩΣ ΕΚ ΤΗΣ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΠΡΟΣΩΡΙΝΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 19ην Ἰουνίου 1967.

Αἱ ἀπὸ τῆς 21ης Δεκεμβρίου 1963 δημιουργηθεῖσαι συνθῆκαι συνέτειναν ὥστε ἀκίνητος ἰδιοκτησία νὰ μὴ δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου ἢ νὰ ἐκμισθωθῇ ὑπ' αὐτοῦ πρὸς τρίτον λόγῳ τῆς τοποθεσίας αὐτῆς ἐν περιοχαῖς ἢ τῆς γειτνιάσεως αὐτῆς πρὸς περιοχὰς ἔνθα αἱ συνθῆκαι αὗται ὑφίστανται.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ διὰ προσωρινῶν διατάξεων ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς ἐπιβολῆς φορολογίας πάσης τοιαύτης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας δυνάμει τῶν διατάξεων τοῦ περὶ Φορολογίας Ἀκινήτου (Ἀστικῆς) Ἰδιοκτησίας Νόμου τοῦ 1962.

Λαμβάνεται ὡσαύτως πρόνοια ὥστε πᾶς ἐπιβληθεὶς φόρος ἐπὶ τοιαύτης ἀκινήτου ἰδιοκτησίας μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963 μέχρι τῆς ψηφίσεως τοῦ προτεινομένου νόμου νὰ ἀκυρωθῇ καὶ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἐπιβληθεὶς φόρος κατεβλήθη ὑπὸ τοῦ ἰδιοκτήτου νὰ ἐπιστραφῇ εἰς αὐτόν.

Κατόπιν προσεκτικῆς μελέτης τοῦ νομοσχεδίου αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, δὲν προτίθεμαι νὰ κάμω ὁμιλίαν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται νὰ ὁμιλήσετε κ. Χατζηχάρο ἀπὸ τοῦ βήματος ἢ ἀπὸ ἐκεῖ ;

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἀπὸ τὴν θέσιν μου παρακαλῶ, δύο λόγια θὰ πῶ. Προχωρῶ, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Μάλιστα, κ. Χατζηχάρο.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Διὰ τοὺς λόγους τοὺς ὁποίους ἐξέθεσα εἰς τὸ προηγούμενον Νομοσχέδιον θὰ ψηφίσωμεν καὶ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον διότι συντρέχουν οἱ ἴδιοι λόγοι ὥστε νὰ ψηφισθῇ εἰς Νόμον. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως : Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προσωρινὰι διατάξεις. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ τρίτον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς Φορολογίας Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Προσωρινὰι Διατάξεις) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ Τρίτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν ὅπως ἀναγνώσῃ πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν ἔκθεσιν τῶν τριῶν Ἐπιτροπῶν, ἤτοι Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν, Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ Ἐπιτροπῆς Νομικῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1966».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης

Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Κώστας Χριστοδουλίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Πανῖκος Σιβιτανίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ἀνωτέρω τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδριάσεις αὐτῶν συγκροτηθείσας τὴν 15ην καὶ 19ην Σεπτεμβρίου 1966, τὴν 6ην, 8ην, 10ην, 13ην καὶ 15ην Ἰουνίου 1967.

Εἰς δύο τῶν συνεδριάσεων προσκληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις ἀνέλυσε πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς τὰς διατάξεις τοῦ νομοσχεδίου.

Εἰς τὴν πρώτην, δευτέραν καὶ ἕκτην συνεδρίασιν προσκληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων (ΠΑ.ΣΥ.-Δ.Υ) οἵτινες καὶ ἐξέφρασαν ἀπόψεις τῆς Συντεχνίας των ἐπὶ τοῦ ὑπὸ ἐξέτασιν νομοσχεδίου.

Αἱ τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐζήτησαν ἐπίσης καὶ ἔλαβον γραπτῶς τὰς ἀπόψεις τῆς Ἀνεξαρτήτου Συντεχνίας Ὑπαλλήλων Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ, τῆς Ἀνεξαρτήτου Συντεχνίας τῆς Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου, τῆς Ἐλευθέρας Παγκυπρίου Ὁμοσπονδίας Προσωπικοῦ Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ (Ε.Π.Ο.Π.Α.Η.), τῆς Συντεχνίας Ὑπαλλήλων Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου, τῆς Ἑνώσεως Ὑπαλλήλων τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Κύπρου καὶ τῆς Ἐλευθέρας Παγκυπρίου Ὀργανώσεως Ἐργατοϋπαλλήλων Τηλεπικοινωνιῶν Κύπρου (Ε.Π.Ο.Ε.Τ.).

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι :

(α) Ἡ δημιουργία διαδικασίας ἀποκλειούσης τὰς ξένας πρὸς τὸ καλὸν τῆς Ὑπηρεσίας ἐπεμβάσεις, ἐπιρροὰς καὶ πιέσεις, ἤτοι τὸν ἀποκλεισμὸν τῆς εὐνοιοκρατίας καὶ τῶν «ἡμετέρων» εἴτε οὗτοι εἶναι «ἡμέτεροι» τῆς ἀρχούσης πολιτικῆς ἐξουσίας εἴτε «ἡμέτεροι» διαφόρων τμη-

ματαρχῶν, ὀργανώσεων ἢ συντεχνιῶν ἢ ἀκόμη «ἡμέτεροι» τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

(β) Ἡ εἰσαγωγὴ ὅρων ἐξασφαλιζόντων πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον τὴν συνεχῆ ἄνοδον τοῦ ποιοτικοῦ ἐπιπέδου τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας, ἵνα αὕτη δυνηθῇ νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ συνεχῶς αὐξανόμενα καὶ πολυσύνθετα καθήκοντα αὐτῆς χάριν μιᾶς ραγδαίως ἀναπτυσσομένης χώρας εἰς τὰ πλαίσια τῆς τεχνολογικῆς καὶ διαστημικῆς ἐποχῆς μας.

(γ) Ἡ ἐπιβολὴ κυρώσεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πειθαρχίας ἥτις ἀποτελεῖ προϋπόθεσιν ἀποδοτικότητος οἱασδήποτε κυβερνητικῆς μηχανῆς καὶ ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία αὐτῆς ἐκφυλίζεται καὶ μεταδίδεται εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον.

(δ) Ἡ παροχὴ προστασίας καὶ τοιούτων ὠφελημάτων διὰ νόμου ὥστε ὁ ἱκανός, ὁ εὐσυνείδητος καὶ ἐργατικὸς δημόσιος λειτουργὸς νὰ κατοχυροῦται καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν του διὰ νὰ δύναται νὰ προσφέρῃ ἀνεπηρεάστως καὶ ἄνευ φόβου τὰς πρὸς τὸ δημόσιον ὑπηρεσίας του.

Ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδει τεραστίαν σημασίαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν διότι ἀκραδάντως πιστεύει ὅτι τὸ ζωτικώτερον σῶμα διὰ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου μας ἀποτελεῖ ἡ δημοσία ὑπηρεσία. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἐκτὸς τῆς ἐξασφαλίσεως ἀφθόνου βιβλιογραφίας ἐπὶ τοῦ θέματος τῶν διοικητικῶν συστημάτων διὰ διαφόρους προηγμένας χώρας, ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν μετεκλήθησαν τὸ 1963 δύο ξένοι εἰδικοὶ οἵτινες παρέσχον γενικὰς συμβουλὰς ἐπὶ τῆς καταρτίσεως τοῦ δημοσιοϋπαλληλικοῦ κώδικος.

Ἕτερος σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ μείωσις τῶν μελῶν τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, καθ' ὅσον κατὰ τὰ πρῶτα διαμορφωτικὰ ἔτη τῆς Δημοκρατίας, ἡ πεῖρα ἀπέδειξεν ὅτι διὰ τὴν καλυτέραν λειτουργίαν τῆς Ἐπιτροπῆς θὰ ἦτο καλύτερος ὁ περιορισμὸς τῶν μελῶν αὐτῆς εἰς Πρόεδρον καὶ τέσσαρα μέλη.

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ θέμα ἀπησχόλησε ἐπὶ τριετίαν τὴν Κυβέρνησιν, ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχει ἰσχυρισμὸς ὅτι οὗτος ἀποτελεῖ ἕνα ἰδεώδη καὶ τέλειον κώδικα, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι :

(α) Αἱ συνταγματικαὶ διατάξεις δημιουργοῦν ἰδιαζούσας διὰ τὴν Κύπρον συνθήκας.

(β) Ἡ ἀποχώρησις Βρεττανῶν καὶ Κυπρίων δημοσίων ὑπαλλήλων ἅμα τῇ ἀνεξαρτησίᾳ καὶ ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη δημιουργίας νέων ὑπηρεσιῶν καὶ τῆς θεσπίσεως νέων θέσεων ἐδημιούργησαν συνθήκας ἐπιταχύνσεως τῶν προαγωγῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ μεγάλου ἀριθμοῦ προσλήψεως ἀφ' ἑτέρου εἰς βάρος τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

(γ) Ἡ μετεπαναστατικὴ περίοδος προεκάλεσε χαλάρωσιν τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἱεραρχίας εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν· καὶ

(δ) ἡ εἰδικὴ διάταξις περὶ φυλετικῆς κατανομῆς τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς ἀναλογίας 70 : 30 εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς ὑπενόμευσε τὴν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένην ἀρχὴν τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἱκανοτήτων τῶν ὑπαλλήλων.

Αἱ κυριώτεραι διατάξεις τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι αἱ ἀκόλουθοι :

Μέρος Ι.—ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Τοῦτο περιέχει τοὺς ὁρισμοὺς τῶν διαφόρων ὅρων τῶν περιεχομένων εἰς τὸ Νομοσχέδιον.

Μέρος ΙΙ.—ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ Μέρους τούτου τοῦ νομοσχεδίου καθιδρύεται Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας συνισταμένη ἐξ ἑνὸς Προέδρου καὶ τεσσάρων ἑτέρων μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας.

2. Διὰ τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Μέρους καθορίζονται αἱ ἁρμοδιότητες τῆς Ἐπιτροπῆς. Τοῦτο διαλαμβάνει ὅτι, πλὴν τῶν περιπτώσεων περὶ τῶν ὁποίων γίνεται εἰδικὴ πρόνοια εἰς τὸν ὑπὸ ψήφισιν νόμον ἢ εἰς οἱονδήποτε ἕτερον νόμον, ἀποτελεῖ καθῆκον τῆς Ἐπιτροπῆς ὁ διορισμός, ἡ ἐπικύρωσις διορισμοῦ, ἡ ἔνταξις εἰς τὸ μόνιμον προσωπικόν, ἡ προαγωγή, ἡ μετάθεσις, ἡ ἀπόσπασις καὶ ἡ ἀφυπηρέτησις δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ ἡ ἐπ' αὐτῶν ἄσκησις πειθαρχικοῦ ἐλέγχου, περιλαμβανομένων τῆς ἀπολύσεως ἢ τῆς ἀπαλλαγῆς ἀπὸ τῶν καθηκόντων αὐτῶν.

Μέρος ΙΙΙ.—ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

1. Τὸ ἄρθρον 25 τοῦ Μέρους τούτου τοῦ νομοσχεδίου προβλέπει περὶ εἰδικῶν, ἐξειδικευμένων καὶ ἐναλλαξίμων θέσεων :

(α) Εἰδικὴ θέσις εἶναι ἡ θέσις τῆς ὁποίας ἡ ἁρμοδιότης ὑπάγεται εἰδικῶς εἰς Ὑπουργεῖον, Ἀνεξάρτητον Γραφεῖον, Τμῆμα ἢ οἱονδήποτε ἄλλο Γραφεῖον ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ.

(β) Ἐξειδικευμένη θέσις εἶναι εἰδικὴ θέσις κηρυσσομένη ὡς τοιαύτη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου λόγῳ τῆς εἰδικῆς φύσεως τῶν ἁρμοδιοτήτων αὐτῆς.

(γ) Πᾶσα ἄλλη θέσις εἶναι ἐναλλάξιμος θέσις
Αἱ ἐναλλάξιμοι θέσεις ἀποτελοῦσιν ἴδιον Τμῆμα.

2. Διὰ τοῦ ἄρθρου 26 ὑποδιαιροῦνται αἱ ἐναλλάξιμοι θέσεις εἰς κατηγορίας καθοριζομένας ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀλλὰ μέχρις ὅτου καθορισθῶσιν οἱαιδήποτε τοιαῦται κατηγορίαι θὰ ἐξακολουθήσωσιν ὑφιστάμεναι αἱ ἀκόλουθοι κατηγορίαι ἐναλλαξίμων θέσεων :

(α) ἡ Γενικὴ Διοικητικὴ Κατηγορία,

(β) ἡ Γενικὴ Γραμματειακὴ Κατηγορία· καὶ

(γ) ἡ κατηγορία Κλητήρων.

Μέρος ΙV.—ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ, ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ, ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ

1. Διὰ τοῦ ἄρθρου 30 τοῦ Μέρους τούτου τοῦ Νομοσχεδίου αἱ θέσεις διαιροῦνται διὰ σκοποὺς διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς εἰς τὰς ἀκολούθους κατηγορίας:

(α) Θέσεις Πρώτου Διορισμοῦ εἰς τὰς ὁποίας δύνανται νὰ διορισθῶσι πρόσωπα μὴ τελοῦντα ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ ἢ ὑπάλληλοι·

(β) θέσεις Πρώτου Διορισμοῦ καὶ Προαγωγῆς, εἰς τὰς ὁποίας πρόσωπα μὴ τελοῦντα ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἢ ὑπάλληλοι δύνανται νὰ διορισθῶσιν ἢ προαχθῶσι· καὶ

(γ) θέσεις Προαγωγῆς, αἱ ὁποῖαι πληροῦνται διὰ τῆς προαγωγῆς ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων εἰς τὴν ἀμέσως κατωτέραν τάξιν ἢ θέσιν τοῦ συγκεκριμένου κλάδου ἢ ὑποδιαιρέσεως, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

2. Διὰ τοῦ ἄρθρου 31 καθορίζεται ἡ μέθοδος ἐνεργείας πρὸς πλήρωσιν κενῶν θέσεων ὡς ἀκολούθως :

(α) Κενὴ θέσις Πρώτου Διορισμοῦ ἢ κενὴ θέσις Πρώτου Διορισμοῦ καὶ Προαγωγῆς δημοσιεύεται εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας.

(β) Κενὴ θέσις Προαγωγῆς πληροῦται, ἄνευ δημοσιεύσεως, διὰ τῆς προαγωγῆς ὑπαλλήλου ὑπηρετοῦντος εἰς τὴν ἀμέσως κατωτέραν τάξιν ἢ θέσιν, ἀναλόγως τῆς περιπτώσεως, τοῦ εἰδικοῦ κλάδου ἢ ὑποδιαιρέσεως τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

3. Διὰ τοῦ ἄρθρου 32 ὁρίζεται ὅτι—

(α) μόνιμος θέσις πληροῦται εἴτε μονίμως εἴτε προσωρινῶς ἐπὶ συμβάσει δι' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα, εἴτε ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ὡς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἤθελεν ἀποφασίσει·

(β) προσωρινὴ θέσις πληροῦται εἴτε δι' ἀποσπάσεως μονίμου ὑπαλλήλου μὴ τελοῦντος ἐπὶ δοκιμασίᾳ εἴτε διὰ τοῦ διορισμοῦ προσώπου ἐπὶ συμβάσει δι' ὡρισμένον χρονικὸν διάστημα ἢ ἀπὸ μηνὸς εἰς μῆνα, ὡς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἤθελεν ἀποφασίσει.

4. Τὸ ἄρθρον 33 προβλέπει περὶ τῶν προσόντων ἅτινα εἶναι ἀπαραίτητα διὰ διορισμὸν εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν.

5. Διὰ τοῦ ἄρθρου 34 τοῦ Νομοσχεδίου καθιδρύονται Συμβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ δι' ἐξειδικευμένας θέσεις πρὸς τὸν σκοπὸν βοηθείας τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας εἰς τὴν ἐπιλογὴν τοῦ καλυτέρου διαθεσίμου ὑποψηφίου διὰ διορισμὸν ἢ προαγωγὴν εἰς κενὴν ἐξειδικευμένην θέσιν.

6. Διὰ τοῦ ἄρθρου 35 καθορίζεται ἡ ἀκολουθητέα διαδικασία πρὸς ἐπιλογὴν ὑποψηφίων διὰ διορισμὸν ἢ προαγωγὴν εἰς κενὰς ἐξειδικευμένας θέσεις. Τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου τούτου ὁρίζει ὅτι πρὸ παντὸς διορισμοῦ ἢ προαγωγῆς εἰς ἐξειδικευμένην θέσιν ἡ Ἐπιτροπὴ Δημοσίας Ὑπηρεσίας ζητεῖ τὴν συμβουλὴν τῆς ἁρμοδίας Συμβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

7. Διὰ τοῦ ἄρθρου 36 προβλέπεται ὅτι τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ προβῇ εἰς τὴν σύστασιν Τμηματικῶν Ἐπιτροπῶν ἵνα συμβουλεύωσι τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὡς πρὸς προαγωγὰς εἰς οἱανδήποτε θέσιν Προαγωγῆς ἡ ὁποία δὲν εἶναι ἐξειδικευμένη θέσις.

Ἡ σύστασις, αἱ ἁρμοδιότητες καὶ ἡ μέθοδος ἐνεργείας Τμηματικῆς Ἐπιτροπῆς ἀποφασίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου.

8. Τὸ ἄρθρον 44 προβλέπει περὶ τῶν προϋποθέσεων ὑπὸ τὰς ὁποίας δημόσιος ὑπάλληλος δύναται νὰ προαχθῇ εἰς ἑτέραν θέσιν ἐν τῇ δημοσίᾳ ὑπηρεσίᾳ.

9. Τὸ ἄρθρον 45 προβλέπει περὶ τοῦ χρόνου καὶ τοῦ τρόπου ὑποβολῆς ἐτησίων ἐμπιστευτικῶν ἐκθέσεων περὶ πάντων τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Προκειμένου περὶ ὑπαλλήλων ὑπηρετούντων ἐπὶ δοκιμασίᾳ αἱ τοιαῦται ἐκθέσεις ὑποβάλλονται ἀνὰ ἑξάμηνον.

10. Τὰ ἄρθρα 46, 47, 48, 49, 50 καὶ 51 ἀσχολοῦνται ἀντιστοίχως μὲ τὴν ἀρχαιότητα, ἀπόσπασιν, μετάθεσιν, ἐκπαίδευσιν, ἐξετάσεις κλπ., παραίτησιν καὶ ἀφυπηρέτησιν τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Μέρος V.—ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Τὰ ἄρθρα 53 ἕως 57 τοῦ Μέρους τούτου τοῦ Νομοσχεδίου περιέχουν διατάξεις περὶ τῶν δικαιωμάτων καὶ ὠφελημάτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ὡς εἶναι αἱ ἀπολαβαί, τὰ ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως, αἱ ἄδειαι κλπ.

Μέρος VI.—ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

Τὸ Μέρος τοῦτο τοῦ Νομοσχεδίου περιέχει διατάξεις περὶ τῶν θεμελιωδῶν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Μέρος VII.—ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

Τὸ Μέρος τοῦτο τοῦ Νομοσχεδίου προβλέπει περὶ πειθαρχικῶν ἀδικημάτων καὶ πειθαρχικῆς διαδικασίας. Δίδεται ἐξουσία εἰς Ὑπουργοὺς καὶ εἰς τοὺς Προϊσταμένους Ἀνεξαρτήτων Γραφείων νὰ ἐκδικάζωσι συνοπτικῶς ὡρισμένα πειθαρχικὰ ἀδικήματα καὶ ἐπιβάλλωσιν ὡρισμένας πειθαρχικὰς ποινάς.

Αἱ τρεῖς Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἐμελέτησαν ἐνδελεχῶς τὸ ὅλον Νομοσχέδιον προέβησαν, ἐν συνεννοήσει μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, εἰς τροποποιήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τούτου.

Αἱ κυριώτεραι τῶν τοιούτων τροποποιήσεων ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

Ἄρθρον 4 (2). Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου ἐτροποποιήθη οὕτως ὥστε ἡ θητεία τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας νὰ εἶναι ἑξαετὴς ἀντὶ πενταετής.

Ἄρθρον 13. Τὸ ἀκόλουθον νέον ἐδάφιον παρεντίθεται μετὰ τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, τοῦ ἑπομένου ἐδαφίου (2) ἐπαναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (3) :

«(2) Ἐν περιπτώσει τερματισμοῦ τοῦ διορισμοῦ τοῦ Προέδρου ἢ ἑτέρου μέλους τῆς Ἐπιτροπῆς εἴτε δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου εἴτε δυνάμει τοῦ ἐδαφίου (3) τοῦ ἄρθρου 4, ἢ ἐν περιπτώσει καθ' ἣν θέσις ἐν τῇ Ἐπιτροπῇ κενοῦται ἐξ οἱουδήποτε λόγου, ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας προβαίνει εἰς νέον διορισμὸν διὰ τὸ ὑπόλοιπον χρονικὸν διάστημα τῆς θητείας τῆς Ἐπιτροπῆς».

Ἄρθρον 31 (1). Ὅσον ἀφορᾷ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου τούτου περὶ κενῶν θέσεων Πρώτου Διορισμοῦ καὶ Προαγωγῆς, αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν βεβαιότητα ὅτι κατὰ τὴν ἑρμηνείαν τῶν διατάξεων τούτων θὰ υἱοθετηθῇ ἡ μέχρι σήμερον παραδεκτὴ ἀρχὴ ὅτι μεταξὺ ὑποψηφίων ἐχόντων ἴσα προσόντα θὰ προτιμᾶται πάντοτε ὁ εὑρισκόμενος ἤδη ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ ὑποψήφιος.

Ἄρθρον 32 (2). Ἡ ἀκόλουθος φράσις προστίθεται μετὰ τὴν λέξιν «πληροῦται» (πρώτη γραμμὴ) τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου:

«εἴτε δι' ἀποσπάσεως μονίμου ὑπαλλήλου μὴ τελοῦντος ἐπὶ δοκιμασίᾳ εἴτε».

Ἡ τροποποίησις αὕτη ἐκρίθη ἀναγκαία οὕτως ὥστε εἰς μίαν προσωρινὴν θέσιν νὰ δύναται νὰ ἀποσπᾶται καὶ ὑπάλληλος ἐκ τοῦ μονίμου προσωπικοῦ, νοουμένου ὅτι οὗτος δὲν θὰ τελῇ ἐπὶ δοκιμασίᾳ, ὡς ἀκριβῶς γίνεται καὶ σήμερον.

Ἄρθρον 36 (1). Αἱ λέξεις «προαγωγὰς εἰς οἱανδήποτε θέσιν Προαγωγῆς» ἀντικαθίστανται διὰ τῶν λέξεων «διορισμοὺς ἢ προαγωγὰς εἰς οἱανδήποτε θέσιν».

Ὁ πλαγιότιτλος τοῦ ἄρθρου τούτου τροποποιεῖται ὡς ἑξῆς :

«Τμηματικαὶ Ἐπιτροπαὶ διὰ μὴ ἐξειδικευμένας θέσεις».

Διὰ τῆς τροποποιήσεως ταύτης τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασιν Τμηματικῶν Ἐπιτροπῶν ἵνα συμβουλεύωσιν τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὡς πρὸς διορισμοὺς ἢ προαγωγὰς εἰς οἱανδήποτε θέσιν τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἄρθρον 39 (1). Ἡ φράσις «ἡ ὁποία δι' οἱονδήποτε λόγον δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ» (1η καὶ 2α γραμμὴ) νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς φράσεως «ἡ ὁποία δὲν δύναται νὰ πληρωθῇ λόγῳ μὴ ὑπάρξεως ὑποψηφίου κατέχοντος τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα» πρὸς καλυτέραν διασάφησιν τοῦ κειμένου τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου.

Ἄρθρον 45. Εἰς τὸ ἄρθρον τοῦτο προστίθεται τὸ ἀκόλουθον νέον ἐδάφιον, ὡς ἐδάφιον (4) :

«(4) Ὁ συντάσσων ἐμπιστευτικὴν ἔκθεσιν ἐν σχέσει πρὸς ὡρισμένον ὑπάλληλον, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος ἐπικρίνεται δι' ὀλιγωρίαν, παραλείψεις ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του, ὑποχρεοῦται ὅπως ἅμα τῇ ὑποβολῇ αὐτῆς ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται ὑπάλληλον τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως.

Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς εἰς αὐτὸν ἀνακοινώσεως ὁ ὑπάλληλος δικαιοῦται ὅπως ζητήσῃ ἐγγράφως παρὰ τῆς ἐνδιαφερομένης ἀρμοδίας ἀρχῆς

τὴν διαγραφὴν ἢ τροποποίησιν τοῦ μέρους τούτου τῆς ἐκθέσεως καὶ ἡ ἁρμοδία ἀρχὴ ἐξετάζει τὸ ζήτημα καὶ ἀποφασίζει ἐπὶ τούτου».

Ἡ προσθήκη τοῦ ὡς ἄνω ἐδαφίου ἐγένετο κατὰ τὸ σύστημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὑπαλληλικοῦ Κώδικος, σκοπὸς δὲ τούτου εἶναι ὅπως ἡ ἐτησία ἐμπιστευτικὴ ἔκθεσις δι' ἕνα ὑπάλληλον φέρεται εἰς γνῶσιν αὐτοῦ, ἵνα οὗτος γνωρίζῃ τὸ περιεχόμενον τοῦ προσωπικοῦ του φακέλλου. Ἐὰν εἷς Τμηματάρχης φρονῇ ὅτι ἡ ὑπηρεσία ἑνὸς ὑπαλλήλου διὰ τὸν ὁποῖον ὑποβάλλεται ἔκθεσις δὲν ὑπῆρξεν ἱκανοποιητική, οὗτος δέον νὰ ἔχῃ τὸ θάρρος τῆς γνώμης του νὰ φέρῃ τοῦτο εἰς γνῶσιν τοῦ ἐνδιαφερομένου ὑπαλλήλου. Ὡς ἐτονίσθη ὑπὸ τῶν ἐκπροσώπων τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ., τὸ ὅλον θέμα εἶναι ὑψίστης σπουδαιότητος διὰ τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, διότι ἡ ἐτησία ἐμπιστευτικὴ ἔκθεσις συνδέεται τὰ μέγιστα μὲ τὴν προαγωγὴν τῶν ὑπαλλήλων καὶ ἔχει σημασίαν ὡς πρὸς τὴν ἀξιολόγησιν τοῦ ὑπαλλήλου, διότι οὕτω θὰ ἔρχωνται εἰς γνῶσιν του αἱ τυχὸν ἐλλείψεις του.

Ἄρθρον 48. Τοῦτο ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου νέου ἄρθρου:

«Μετάθεσις.

48.—(1) Τηρουμένων τῶν διατάξεων τοῦ ἐδαφίου (2), μεταθέσεις ὑπαλλήλων ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς.

(2) Μεταθέσεις ὑπαλλήλων αἱ ὁποῖαι δὲν συνεπάγονται μεταβολὴν εἰς τὰς ὑπ' αὐτῶν κατεχομένας θέσεις καὶ τὰ συναφῆ πρὸς αὐτὰς καθήκοντα ἢ ἀλλαγὴν τόπου διαμονῆς ἐνεργοῦνται ὑπὸ τῆς ἐνδιαφερομένης ἁρμοδίας ἀρχῆς:

Νοεῖται ὅτι εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ἐπειγούσης φύσεως ἡ ἐνδιαφερομένη ἁρμοδία ἀρχὴ δύναται νὰ προβῇ εἰς προσωρινὴν μετάθεσιν συνεπαγομένην ἀλλαγὴν τόπου διαμονῆς διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὰς τεσσαράκοντα καὶ δύο ἡμέρας.

Ἡ τροποποίησις τοῦ ὡς ἄνω ἄρθρου ἀκολουθεῖ τὴν ἀπόφασιν τοῦ Ἀνωτάτου Συνταγματικοῦ Δικαστηρίου εἰς τὴν ὑπόθεσιν Νετζιατῆ ν. Δημοκρατίας.

Τὸ ἐν τῇ ἐπιφυλάξει τοῦ ἐδαφίου (2) χρονικὸν ὅριον τῶν 42 ἡμερῶν καθορίζεται δυνάμει τῶν Γενικῶν Διατάξεων 111/1, 30 (2) αἵτινες προνοοῦν καὶ τὴν καταβολὴν σχετικῆς ἀποζημιώσεως (subsistence allowance).

Ἄρθρον 59. Τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου τὸ ὁποῖον ἀπαγορεύει εἰς δημόσιον ὑπάλληλον νὰ κηρύττῃ ἀπεργίαν ἢ νὰ συμμετέχῃ εἰς ταύτην ἀπαλείφεται, τοῦ ἑπομένου ἐδαφίου (3) ἐπαναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (2).

Ἄρθρον 79 (6). Τὸ ἐδάφιον (6) τοῦ ἄρθρου τούτου ἀντικαθίσταται διὰ τοῦ ἀκολούθου:

«(6) Ἐπὶ τῇ ἀναγκαστικῇ ἀφυπηρετήσει ἐκ συνταξίμου θέσεως ἐφαρμόζονται αἱ διατάξεις τοῦ ἑκάστοτε ἐν ἰσχύϊ περὶ Συντάξεων Νόμου, Κεφ. 311, 17 τοῦ 1960, 9 τοῦ 1967 καὶ 18 τοῦ 1967, αἱ ἀφορῶσαι εἰς ὠφελήματα ἀφυπηρετήσεως ἐπὶ τῷ τερματισμῷ ὑπηρεσίας πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον».

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ἐπήνεγκον καὶ τινας ἄλλας δευτερευούσης σημασίας τροποποιήσεις ὡς καὶ λεκτικῆς φύσεως τοιαύτας.

Ὡρισμένοι βουλευταὶ ἐπεφύλαξαν τὰς ἀπόψεις των ὅσον ἀφορᾷ συγκεκριμένας διατάξεις τοῦ Νομοσχεδίου εἰς τὰς ὁποίας θὰ ἀναφερθοῦν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς συζητήσεως τοῦ θέματος εἰς τὴν Βουλήν.

Ὁ συνοπτικὸς τίτλος τοῦ νομοσχεδίου δέον ὅπως ἀναφέρηται ὡς «ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967».

Ἐν κατακλείδι αἱ Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νομοσχεδίου ὡς τοῦτο ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί.

Δὲν ὑπάρχει οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι μία εὐνομουμένη καὶ ἀρτίως λειτουργοῦσα Πολιτεία θὰ πρέπει νὰ ἔχῃ ὡς νομοθετικὸν βάθρον της ἕνα καταστατικὸν χάρτην τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων, ἕνα ἄρτιον καὶ συγχρονισμένον δημοσιοϋπαλληλικὸν κώδικα ὅστις νὰ περιέχῃ τὸ σύνολον τῶν κανόνων τοῦ Διοικητικοῦ καὶ εἰδικώτερον τοῦ Δημοσιοϋπαλληλικοῦ Δικαίου, δι' ὧν καθορίζονται ἡ θέσις τῶν ὑπαλλήλων ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ, οἱ ὅροι εἰσόδου εἰς αὐτὴν καὶ ἀποχωρήσεως ἐξ αὐτῆς, αἱ ἐξουσίαι καὶ ὑποχρεώσεις των, τὰ ἐκ τῆς κατεχομένης θέσεως ὠφελήματα, τὰ τῆς συντάξεως αὐτῶν καὶ τὰ τῆς κατοχυρώσεως τῆς θέσεως τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου ἐν τῇ ὀργανώσει καὶ τῇ λειτουργίᾳ τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν ἔναντι τῶν αὐθαιρεσιῶν τῶν προϊσταμένων αὐτοῦ καὶ τοῦ Κυβερνῶντος ἑκάστοτε πολιτικοῦ κόμματος.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ κανονικὴ καὶ ἀποδοτικὴ λειτουργία τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν δέον ὅπως ἐξασφαλίζωνται εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους δικαιώματα καὶ ὠφελήματα καὶ παρέχωνται εἰς αὐτοὺς ἐγγυήσεις ἀδιαταράκτου ἀσκήσεως τῆς ἁρμοδιότητος αὐτῶν. Συγκεκριμένως δέ, δέον ὅπως οὗτοι κατέχωσι τὴν θέσιν των σταθερῶς, ἀμείβωνται ἐπαρκῶς, προάγωνται δικαίως, τυγχάνουσιν ἀδειῶν, ἰσοηλείας καὶ συντάξεως ὅταν ἀποχωρήσωσιν ἐκ τῆς ἐνεργοῦ ὑπηρεσίας. Ἀσφαλῶς τὸ κράτος δὲν θὰ ἔχῃ καλοὺς καὶ ἀποδοτικοὺς ὑπαλλήλους ἐφ' ὅσον δὲν καθίσταται δυνατόν, διὰ τῆς παροχῆς σοβαρῶν ἐγγυήσεων, νὰ προσελκύωνται πρὸς τὰς δημοσιοϋπαλληλικὰς θέσεις οἱ πλέον ἱκανοί. Ἐπομένως ὁ ὑπαλληλικὸς κῶδιξ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐξασφάλισιν τοιούτων ἐγγυήσεων εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ὥστε νὰ ἀνυψώσῃ τὸ ἐπίπεδον τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας καὶ κατ' ἀκολουθίαν νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εὔρυθμον καὶ κανονικὴν λειτουργίαν τῆς κρατικῆς μηχανῆς πρὸς ὄφελος τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967» ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ κωδικοποιήσῃ τὴν περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Κυπριακὴν νομοθεσίαν καὶ νὰ προσαρμόσῃ ταύτην ἐπὶ συγχρονισμένων καὶ δικαιοτέρων βάσεων.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως τῆς ἀνεξαρτησίας ἀπεχώρησαν Βρεττανοὶ καὶ Κύπριοι ὑπάλληλοι καὶ ἐδημιουργήθη ἡ ἀπόλυτος ἀνάγκη νέων ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ θέσπισις νέων θέσεων, ἥτις ἐπέβαλε συνήθικας ἐπιταχύνσεως τῶν προαγωγῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ μεγάλον ἀριθμὸν προσλήψεων ἀφ' ἑτέρου εἰς βάρος τῆς ποιοτικῆς στάθμης τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας τὴν ὁποίαν ἐπεδείνωσε μὲ τὴν χαλάρωσιν τῆς πειθαρχίας καὶ τῆς ἱεραρχίας εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἡ μετεπαναστατικὴ περίοδος. Ἐξ ἄλλου ἡ εἰδικὴ συνταγματικὴ διάταξις περὶ φυλετικῆς κατανομῆς τῆς ὑπηρεσίας ἐπὶ τῆς ἀναλογίας 70 : 30% εἰς ὅλους τοὺς βαθμοὺς ὑπενόμευσε τὴν διεθνῶς ἀνεγνωρισμένην ἀρχὴν τῆς ἀξιολογήσεως τῶν ἱκανοτήτων τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία ἔχουσα ὑπ' ὄψιν της τὰ ἀνωτέρω ὡς ἐπίσης καὶ τὴν κυπριακὴν πραγματικότητα, ἤτοι τὴν σμικρότητα τοῦ τόπου μας, ὅπου εἶναι φυσικὸν ἐπακόλουθον αἱ πιέσεις ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ὡς ἐκ τῆς συγγενείας καὶ φιλίας μετὰ τοῦ κοινοῦ, κατήρτισε τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῶσιν οἱ ἀκόλουθοι σκοποί:

1. Ἡ δημιουργία τοιαύτης διαδικασίας ἥτις νὰ ἀποκλείῃ τὰς ξένας ἐπεμβάσεις καὶ πιέσεις, ἤτοι νὰ ἀποκλείῃ τὴν ἐξυπηρέτησιν τῶν εὐνοουμένων προσώπων εἴτε ὑπὸ τῆς ἀρχούσης πολιτικῆς ἐξουσίας εἴτε ὑπὸ διαφόρων Τμηματαρχῶν εἴτε ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

2. Ἡ εἰσαγωγὴ ὅρων οἵτινες νὰ ἐξασφαλίζουν, πρὸς τὸ δημόσιον συμφέρον, τὴν συνεχῆ ἄνοδον τοῦ ποιοτικοῦ ἐπιπέδου τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ νὰ δυνηθῇ αὕτη νὰ ἀνταποκριθῇ εἰς τὰ συνεχῶς αὐξανόμενα καὶ πολυσύνθετα καθήκοντα αὐτῆς.

3. Ἡ ἐπιβολὴ κυρώσεων διὰ τὴν ἐνίσχυσιν τῆς πειθαρχίας ἥτις ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν ἀποδοτικότητος οἱασδήποτε κυβερνητικῆς μηχανῆς καὶ ἄνευ τῆς ὁποίας ἡ λειτουργία αὐτῆς χωλαίνει καὶ μεταδίδεται εἰς τὸ κοινωνικὸν σύνολον, καὶ

4. Ἡ παροχὴ προστασίας καὶ τοιούτων ὠφελημάτων, διὰ τοῦ νόμου, ὥστε ὁ ἱκανὸς καὶ εὐσυνείδητος καὶ ἐργατικὸς δημόσιος ὑπάλληλος νὰ κατοχυροῦται καθ' ὅλην τὴν σταδιοδρομίαν του διὰ νὰ δύναται νὰ προσφέρῃ ἀνεπηρεάστως καὶ ἄνευ φόβου τὰς ὑπηρεσίας του πρὸς τὸ δημόσιον.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον προτοῦ λάβῃ τὴν τελικὴν μορφήν του, πολὺ ὀρθῶς ἐδόθη εἰς τὴν Γραμματείαν τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. πρὸς μελέτην. Καὶ συνεζητήθη διὰ μακρῶν εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ, καὶ αἱ ἐκφρασθεῖσαι ἀπόψεις τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἐμελετήθησαν ἐπισταμένως καὶ μετὰ πάσης δυνατῆς εὐνοίας τόσον ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ αἱ πλεῖσται ἐξ αὐτῶν ἐγένοντο ἀποδεκταί.

Βεβαίως οὐδεὶς δύναται νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἀποτελεῖ ἕνα καθ' ὅλα ἄρτιον δημοσιοϋπαλληλικὸν κώδικα καθότι ἡ ἀρτιότης ἑνὸς νομοθετήματος θὰ ἐξακριβωθῇ μόνον διὰ τῆς ἐφαρμογῆς του καὶ μετὰ πάροδον ἑνὸς εὐλόγου χρονικοῦ διαστήματος, ὁπότε οἱαδήποτε ἐλλείψεις καὶ μειονεκτήματα τούτου ἀσφαλῶς δύνανται νὰ βελτιωθοῦν διὰ τροποποιητικῶν Νομοσχεδίων.

Ἐκφράζω τὴν εὐχὴν ὅπως διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν διατάξεων τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ἐξασφαλισθοῦν εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους αἱ ἀπαιτούμεναι ἐγγυήσεις διὰ τὴν εὐσυνείδητον καὶ ἀδιατάρακτον ἄσκησιν τῶν καθηκόντων των εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἡ κανονικὴ καὶ ἀποδοτικὴ λειτουργία τῶν δημοσίων ὑπηρεσιῶν πρὸς ὄφελος τοῦ τόπου μας.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰσηγοῦμαι τὴν ψήφισιν τούτου εἰς Νόμον ὑπὸ τῆς Βουλῆς ὡς ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Οἰκονομικῶν κ. Μιχαλάκης Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον «ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1966» εἶναι Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον ἐνδιαφέρει κατ' ἐξοχὴν τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους, τὴν τάξιν ταύτην τῆς Δημοκρατίας μας, ἡ ὁποία πολλὰ ἔχει προσφέρει ἕως σήμερον καὶ ἐξακολουθεῖ νὰ προσφέρῃ διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῆς καλῆς καὶ κανονικῆς λειτουργίας τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, καὶ ἡ ὁποία ἔχει συντείνει μεγάλως εἰς τὴν ἐπιτευχθεῖσαν σημαντικὴν πρόοδον τῆς Δημοκρατίας μας.

Διὰ τοῦτο, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶχε σταλῇ πρὸ πολλοῦ εἰς τὴν Βουλήν, μόνον σήμερον εἴμεθα εἰς θέσιν νὰ τὸ συζητήσωμεν, διότι δικαίως ἡ ἐπιθυμία πάντων ἡμῶν ἦτο ὅπως ἡ συζήτησις γίνῃ ἀφοῦ προηγουμένως θὰ εἴχομεν ἐξετάσει ἐνδελεχῶς τὰς προνοίας αὐτοῦ καὶ θὰ εἴχομεν ἀκούσει τὰς παρατηρήσεις τόσον τῶν ἐνδιαφερομένων ὑπαλλήλων ὅσον καὶ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας, ἵνα οὕτω σχηματίσωμεν ὀρθὴν γνώμην περὶ τοῦ τί πράγματι ἔχομεν ὑποχρέωσιν, ὡς ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ, νὰ πράξωμεν καὶ ποίας ἀλλαγὰς νὰ

ἐπιφέρωμεν εἰς τὸ Νομοσχέδιον, ὥστε τοῦτο ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ καλύπτῃ τὰ δίκαια αἰτήματα τῶν ἐνδιαφερομένων ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἐξασφαλίζῃ τὴν ὁμαλὴν καὶ καλὴν λειτουργίαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, πρὸς διασφάλισιν τῶν συμφερόντων τῆς Δημοκρατίας μας καὶ τῆς προόδου τῆς χώρας μας.

Παρὰ ταῦτα, οὐδόλως θὰ ἤθελον νὰ νομισθῇ ὅτι τὸ προτεινόμενον σήμερον πρὸς ἐπιψήφισιν Νομοσχέδιον εἶναι καθ' ὅλα τέλειον. Τοὐναντίον, πιστεύω ὅτι μόνον ἀφοῦ τοῦτο θεσπισθῇ εἰς Νόμον καὶ ἀφοῦ οὗτος τεθῇ ἐν ἰσχύϊ θὰ δυνηθῶμεν νὰ διαπιστώσωμεν τὰς ἐλλείψεις ἢ τὸ λανθασμένον ὡρισμένων ἐκ τῶν προνοιῶν αὐτοῦ, ὁπότε θὰ ἔχωμεν νὰ φροντίσωμεν εἰς τὸ μέλλον εἴτε νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς ἀναγκαίας τροποποιήσεις εἴτε νὰ κατορθώσωμεν νὰ παρουσιάσωμεν νέον Νόμον, πολὺ καλύτερον καὶ τελειότερον τοῦ σημερινοῦ, πρὸς ἱκανοποίησιν πάντων τῶν ἐνδιαφερομένων.

Ἡ ἔκθεσις τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν εἶναι τόσον ἐμπεριστατωμένη, ὥστε θὰ ἦτο ἀπώλεια χρόνου ἐὰν ἀπεπειρώμην νὰ ἐπαναλάβω τὰ ἐν αὐτῇ ἀναφερόμενα. Θὰ ἤθελον μόνον νὰ ἀναφέρω μετ' εὐχαριστήσεως ὅτι ὅλαι σχεδὸν αἱ ἐγερθεῖσαι παρατηρήσεις τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. ἔχουν υἱοθετηθῇ ὑπὸ τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διαπιστωθέντος πάντοτε τοῦ δικαίου τῶν αἰτημάτων αὐτῆς.

Ἓν ἐκ τῶν αἰτημάτων, τὰ ὁποῖα υἱοθετήθησαν, εἶναι τὸ ἀναγόμενον εἰς τὸ ἄρθρον 31 (1). Διὰ τοῦτο, ἐζητεῖτο ὅπως διὰ κάθε κενὴν θέσιν διὰ διορισμὸν ἢ προαγωγὴν νὰ μὴ γίνεται προκήρυξις διὰ δημοσιεύσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας, ἵνα οὕτως ἀποκλείωνται οἱ ἐξωκλαδικοὶ ὑποψήφιοι διὰ τὴν κατάληψιν τοιαύτης θέσεως. Ἐὰν υἱοθετεῖτο ὅμως τὸ αἴτημα τοῦτο θὰ ἀπεστέρει τοὺς ἐξωκλαδικοὺς ὑποψηφίους, τοὺς ἔχοντας προσόντα ἀνώτερα τῶν ἤδη ὑπηρετούντων δημοσίων ὑπαλλήλων, νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα προσλήψεώς των εἰς Κυβερνητικὰς θέσεις, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ ἀνέκοπτε τὴν ἄνοδον τῆς στάθμης τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας. Διὰ τῆς ἀποστερήσεως, ἐξ ἄλλου, τῆς δυνατότητος ταύτης τῶν ἐξωκλαδικῶν ὑποψηφίων, θὰ ἀπεγοητεύοντο οἱ νέοι τῆς χώρας μας καὶ θὰ ἀπεμακρύνοντο ἀπὸ τὴν προσπάθειάν των νὰ ἀποκτήσουν τὴν ἀπαιτουμένην πανεπιστημιακὴν μόρφωσιν, ἡ ὁποία εἶναι σήμερον τόσον ἀπαραίτητος εἰς τὴν Κυβερνητικὴν μηχανήν, τὴν ἐπιφορτισμένην μὲ οἰκονομικὰς καὶ τεχνικὰς μελέτας τόσον ἀπαραιτήτους διὰ τὴν ἀνάπτυξιν καὶ τὴν πρόοδον τῆς οἰκονομίας μας.

Τοῦτο, βεβαίως, οὐδόλως ἔχει σκοπὸν νὰ παραγνωρίσῃ τὰ συμφέροντα καὶ τὴν πρόοδον τῶν ἤδη ὑπηρετούντων κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, καὶ οὐδόλως σημαίνει ὅτι οἱ ἄξιοι ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπάλληλοι θὰ ἀδικηθοῦν ἢ θὰ παραγκωνισθοῦν. Τοὐναντίον, ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, καὶ ὡς κατηγορηματικῶς ἔχει δηλώσει ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία, πάντοτε θὰ δίδεται προτίμησις εἰς τοὺς ἐν ὑπηρεσίᾳ ὑπαλλήλους ἐπὶ ἴσοις ὅροις. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι ἡ συμμετοχὴ ἐξωκλαδικῶν ὑποψηφίων θὰ εἶναι ἡ ἀσφαλιστικὴ δικλεὶς εἰς χεῖρας τῆς Ἐπιτροπῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας διὰ τὴν ἐξασφάλισιν τῶν πλέον καταλλήλων προσώπων πρὸς πλήρωσιν τῶν δημοσιευομένων θέσεων.

Ἓν ἄλλο ἐκ τῶν αἰτημάτων τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. τὸ ὁποῖον δὲν υἱοθετήθη πλήρως, εἶναι τὸ τῆς ἐγκαθιδρύσεως Ἐπιτροπῆς ἀπαρτιζομένης ἐκ καθαρῶς ὑπηρεσιακῶν παραγόντων. Εἰς τὴν περίπτωσιν, ὅμως, ταύτην, μολονότι τὸ αἴτημα δὲν υἱοθετήθη πλήρως, ἐν τούτοις προεβλέφθη δυνητικὴ πρόνοια ἐν τῷ Νόμῳ, διὰ τῆς ὁποίας δύναται τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον νὰ προβαίνῃ εἰς τὴν σύστασιν Τμηματικῶν Ἐπιτροπῶν, αἱ ὁποῖαι νὰ συμβουλεύουν τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας, οὐχὶ μόνον προκειμένου περὶ προαγωγῶν ἀλλὰ καὶ περὶ διορισμῶν.

Παρὰ τὸ γεγονὸς δὲ ὅτι διὰ τοῦ σχηματισμοῦ τοιούτων Ἐπιτροπῶν ἀφ' ἑνὸς μὲν οἱ μετέχοντες εἰς ταύτας ἀνώτεροι Κυβερνητικοὶ ὑπάλληλοι θὰ καταναλίσκουν μέγα μέρος τοῦ ἐργασίμου χρόνου των διὰ τὴν μελέτην πρὸς σύστασιν τῶν καταλλήλων προσώπων, προκαλουμένης οὕτω ἀφ' ἑνὸς μὲν καθυστερήσεως εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν τακτικῶν καθηκόντων των ἀφ' ἑτέρου δὲ δυσαρεσκείας

μεταξὺ τῆς ὑπαλληλικῆς τάξεως λόγῳ τῆς ἀναποτρέπτου δημιουργίας κλίκας εὐνοουμένων, ἄλλων δὲ καταδιωκομένων, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον θὰ εἶχε δυσαρέστους συνεπείας διὰ τὴν ὁμαλὴν λειτουργίαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανικῆς, ἐν τούτοις, νομίζω ὅτι, ἐφ' ὅσον ὑπάρχει ἡ δυνητικὴ αὕτη πρόνοια, καλὸν θὰ ἦτο ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία νὰ μὴ διστάσῃ νὰ ἐφαρμόσῃ ταύτην εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων, διότι εἶμαι βέβαιος ὅτι ἡ πεῖρα τῶν ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων θὰ ἀποβῇ λίαν ἐξυπηρετικὴ διὰ τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας, ἡ ὁποία, βασιζομένη εἰς τὰς κατὰ περίπτωσιν συστάσεις αὐτῶν θὰ δύναται νὰ διορίζῃ τὰ καταλληλότερα πρόσωπα εἰς τὰς διαφόρους θέσεις.

Ἐν κατακλείδι, θὰ ἤθελον νὰ ἀναφέρω ὅτι κατὰ τὴν ἐπεξεργασίαν τοῦ Νομοσχεδίου τούτου διεπίστωσα τόσον ἐκ μέρους τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. πλήρη κατανόησιν διὰ τὰς ληφθείσας ἀποφάσεις, αἱ ὁποῖαι, διὰ τῆς ἐπιψηφίσεως τοῦ Νομοσχεδίου, θὰ ἱκανοποιήσουν κατὰ τὸ μέτρον τοῦ δυνατοῦ ὅλα τὰ μέρη.

Πρὶν κατέλθω τοῦ βήματος, θὰ ἤθελον νὰ προσθέσω τὰ ἑξῆς: Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ὑπηρετοῦν εἰς ἀνωτέρας θέσεις ὑπάλληλοι, τῶν ὁποίων ἡ ἱκανότης καὶ ἐργατικότης ὑπὸ πάντων ἀναγνωρίζεται, καὶ οἵτινες, ἐὰν προσέφερον τὰς ἰδίας ὑπηρεσίας οὐχὶ εἰς τὴν Κυβέρνησιν ἀλλ' εἰς ἰδιωτικοὺς ἢ ἡμικρατικοὺς ὀργανισμοὺς θὰ ἀπελάμβανον ἀπολαβῶν κατὰ πολὺ ὑψηλοτέρων τῶν σήμερον ἀπολαμβανομένων, θὰ ἤθελον νὰ εἰσηγηθῶ ὅπως τὸ ζήτημα τοῦτο μελετηθῇ καὶ ἐξετασθῇ προσεκτικῶς, ἵνα ἀφ' ἑνὸς μὲν ἀποφύγωμεν τὸν κίνδυνον νὰ ἐγκαταλείψουν ἐνδεχομένως τὰς θέσεις των οἱ σήμερον ὑπηρετοῦντες εἰς Κυβερνητικὰς θέσεις, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἵνα μᾶς δοθῇ ἡ δυνατότης ἐξευρέσεως δυναμικῶν καὶ προσοντούχων προσώπων διὰ τὴν πρόσληψιν αὐτῶν εἰς τὴν Κυβερνητικὴν ὑπηρεσίαν πρὸς καλυτέραν ἐξυπηρέτησιν τῆς Δημοκρατίας μας. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :
Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ εἶναι χωρὶς ἀμφιβολίαν πολὺ σοβαρὸν διότι διὰ πρώτην φορὰν κωδικοποιοῦνται εἰς τὴν Κύπρον ὅλα τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν.

Ὅταν ληφθῇ ὑπ' ὄψιν ὁ οὐσιωδέστατος ρόλος τὸν ὁποῖον διαδραματίζει εἰς τὸν τόπον ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία διὰ τὴν καλὴν διακυβέρνησιν τῆς χώρας καὶ διὰ τὴν εὐημερίαν τοῦ λαοῦ, τότε ἡ σημασία αὐτοῦ τοῦ Νομοσχεδίου καθίσταται ἐμφανής.

Ἕνα παρόμοιον Νομοσχέδιον θὰ πρέπει νὰ ἀποσκοπῇ εἰς τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν μιᾶς ἱκανῆς καὶ πειθαρχημένης Δημοσίας Ὑπηρεσίας, εἰς τὴν ἐξασφάλισιν δικαίων καὶ ἱκανοποιητικῶν ὅρων ἐργασίας καὶ προαγωγῆς τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων καὶ εἰς τὴν ἁρμονικὴν συνεργασίαν καὶ κατανόησιν μεταξὺ Κυβερνήσεως καὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Παρὰ τὴν ὕπαρξιν μερικῶν μειονεκτημάτων εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον, οἱ σκοποὶ αὐτοὶ ἐξασφαλίζονται κατὰ σημαντικὸν βαθμόν.

Θὰ πρέπει ὅμως νὰ παρατηρήσωμεν ὅτι παρὰ τὰς γενομένας βελτιώσεις τοῦ νόμου, κατόπιν τῶν διαβημάτων τῆς ὠργανωμένης δημοσιοϋπαλληλικῆς τάξεως, τοῦ ἐνδιαφέροντος μὲ τὸ ὁποῖον ἐξητάσθησαν αἱ ἀπόψεις των, ὑπάρχουν μερικὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ βελτιωθοῦν ἔτι περισσότερον καὶ τὰ ὁποῖα θὰ συνέβαλλον εἰς τὴν ἁρμονικωτέραν συνεργασίαν καὶ κατανόησιν Κυβερνήσεως καὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Πιστεύομεν, ἐπὶ παραδείγματι, ὅτι εἰς τὰ ἀκόλουθα τοὐλάχιστον σημεῖα θὰ ἔπρεπε νὰ ἐγένοντο ὡρισμέναι ἀλλαγαὶ συμφώνως καὶ πρὸς τὰς ἀπόψεις τῆς ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. :

(α) Νὰ γίνῃ τοὐλάχιστον σαφὲς ὅτι εἰς περίπτωσιν κενῆς θέσεως Πρώτου Διορισμοῦ καὶ Προαγωγῆς, ἐπὶ ἴσων προσόντων, θὰ προτιμοῦνται οἱ ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ. Τοῦτο, ὅπως ἀντιλαμβανώμεθα, εἶναι καὶ ἡ πρόθεσις τῶν ἁρμοδίων καί, συνεπῶς, θὰ ἠδύνατο νὰ εὑρεθῇ νομικὴ διατύπωσις.

(β) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν ἐμπιστευτικῶν ἐκθέσεων θὰ ἠδύναντο νὰ καλυφθοῦν γενικῶς ὅλαι αἱ περιπτώσεις δυσμενῶν ἐκθέσεων, ὥστε ὁ δημόσιος ὑπάλληλος νὰ εἶναι πλήρως προστατευμένος ἀπὸ μίαν ἄδικον ἐπίκρισιν ἀνωτέρου του.

(γ) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν διὰ τὴν ἐπιλογὴν τοῦ καλυτέρου διὰ διορισμὸν ἢ προαγωγήν, θὰ ἠδύνατο ὁ θεσμὸς αὐτὸς νὰ καθιερωθῇ ὑποχρεωτικῶς διὰ κάθε περίπτωσιν καὶ ὄχι μόνον δι' ἐξειδικευμένας θέσεις. Ἐφ' ὅσον ἡ ΠΑ.ΣΥ.Δ.Υ. δὲν ἐπιμένει εἰς ἀντιπροσώπευσιν εἰς τὰς Συμβουλευτικὰς αὐτὰς Ἐπιτροπάς, δὲν βλέπομεν σοβαρὸν λόγον ἢ σκοπιμότητα διὰ τὴν μὴ ἐπέκτασίν των. Καὶ

(δ) Εἰς τὴν περίπτωσιν τῆς ὑπαρχούσης καὶ ὁμαλώτατα λειτουργούσης Μικτῆς Ἐπιτροπῆς Προσωπικοῦ, καὶ πάλιν δὲν εὑρίσκομεν λόγον διατὶ ὁ τόσον θετικὸς αὐτὸς θεσμὸς νὰ μὴν εὕρῃ καὶ νομικὴν κατοχύρωσιν.

Ἐπ' αὐτῶν, κυρίως, τῶν σημείων ἔχομεν τὰς ἐπιφυλάξεις μας καὶ ἐλπίζομεν, ὅτι, μὲ τὴν πάροδον τοῦ χρόνου, θὰ εὑρεθῇ ὁ τρόπος τῆς βελτιώσεως τοῦ Νόμου ἐπὶ τῶν προαναφερθέντων ἢ ἄλλων σημείων τὰ ὁποῖα ἡ πεῖρα θὰ ἤθελεν ἀποδείξει ἀναγκαῖα.

Ἐν πάσῃ περιπτώσει καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ὡς ἄνω ἐπιφυλάξεων, πιστεύομεν ὅτι τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο ἐξυπηρετεῖ τὸν βασικὸν σκοπὸν καὶ ἀποτελεῖ θετικώτατον καὶ ἀπαραίτητον βῆμα διὰ τὴν ὕπαρξιν μιᾶς καθ' ὅλα ὑγιοῦς καὶ ἀρτίας Δημοσίας Ὑπηρεσίας τόσον πολυτίμου διὰ κάθε χώραν.

Ἡ ἐπίπονος ἐργασία ἡ ὁποία ἐχρειάσθη διὰ τὴν ἑτοιμασίαν καὶ τὴν τελικὴν διαμόρφωσιν τοῦ Νομοσχεδίου πρέπει ἐπίσης νὰ ἐκτιμηθῇ.

Συνεπῶς, θὰ ψηφίσωμεν ὑπὲρ τοῦ Νομοσχεδίου. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ καλεῖται εἰς τὸ βῆμα.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Εἰς τὴν καθ' ὅλα τεκμηριωμένην ἔκθεσιν τῶν τριῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν δὲν ἔχω νὰ προσθέσω σχεδὸν τίποτε, πλὴν τῆς ὑπογραμμίσεως ἑνὸς μόνον σημείου, τὸ ὁποῖον θεωρῶ ἀπαραίτητον διὰ τὴν εὔρυθμον λειτουργίαν τοῦ ὑπὸ ψήφισιν Νομοσχεδίου. Τὸ σημεῖον τοῦτο—τὸ ὁποῖον συμπίπτει μὲ τὴν ὀρθὴν παρατήρησιν τῶν Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν, ὅτι ἡ Κυβέρνησις ἀποδίδει τεραστίαν σημασίαν εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν διὰ τοῦ Νομοσχεδίου βασικῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τῆς πολιτείας διότι ἀκραδάντως πιστεύει ὅτι ζωτικώτερον Σῶμα διὰ τὴν πρόοδον τοῦ τόπου ἀποτελεῖ ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία— εἶναι ἡ ὑπογράμμισις τῆς προσωπικῆς πεποιθήσεως ὅτι ἡ Δημοσία Ὑπηρεσία, περιβεβλημένη μὲ τὴν ἀντικειμενικὴν δικαιοδοσίαν τὴν ὁποίαν τῆς ἐνεπιστεύθησαν σχεδὸν ὁμοφώνως αἱ ἁρμόδιαι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαί, θὰ χωρήσῃ εἰς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ἔργου της μὲ πνεῦμα εὐσυνειδησίας, ἀντικειμενικότητος καὶ δημοσίας εὐθύνης. Διότι μὲ τὸν περιορισμὸν τοῦ ρόλου τῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ τὴν ἐξειδείκευσίν των δι' ὡρισμένας μόνον θέσεις—ἄρθρα 34 καὶ 35 τοῦ Νομοσχεδίου—ὡς καὶ μὲ τὴν δυνητικὴν καὶ τὴν καθ' ὅλα ὑποθετικὴν σύστασιν παρὰ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου Τμηματικῶν Συμβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν (ἄρθρον 36) τῶν ὁποίων

ἡ σύστασις, αἱ ἁρμοδιότητες καὶ ἡ μέθοδος ἐνεργείας ἀποφασίζονται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, δίδουν εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Δημοσίας Ὑπηρεσίας ὅλας τὰς προϋποθέσεις νὰ προχωρήσῃ μὲν παντελῶς ἀπερίσπαστος εἰς τὸ ἔργον της, ἀλλὰ δημιουργοῦν δι' αὐτὴν καὶ ὑποχρεώσεις ὅτι θὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ἐμπρέπον ὕψος καὶ θὰ ἐπιτελέσῃ τὸ σοβαρὸν ἔργον ποὺ τὸ Κράτος τῆς ἐμπιστεύεται μὲ πνεῦμα—ἐπαναλαμβάνω—ὑψίστης δημοσίας εὐθύνης.

Ἐξ ἄλλου παρομοίαν σχεδὸν εὐθύνην καλοῦνται νὰ ἐπιδείξουν ἐν προκειμένῳ καὶ οἱ ἁρμόδιοι Τμηματάρχαι, οἱ συντάσσοντες δυνάμει τοῦ ἄρθρου 45 τὰς ἐμπιστευτικὰς ἐκθέσεις. Ἤμην, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, μεταξὺ τῶν συναδέλφων ἐκείνων οἱ ὁποῖοι κατόπιν πολλῆς σκέψεως καὶ προσοχῆς ἀπεφάσισαν νὰ ἀποδεχθοῦν τὸ ἐν λόγῳ ἄρθρον, μετὰ τὴν προσθήκην τῆς γνωστῆς ἐπιφυλάξεως, ὅτι δηλαδή :

«ὁ συντάσσων ἐμπιστευτικὴν ἔκθεσιν ἐν σχέσει πρὸς ὡρισμένον ὑπάλληλον, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος ἐπικρίνεται δι' ὀλιγωρίαν, παραλείψεις, ἢ ἀνάρμοστον συμπεριφορὰν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων του, ὑποχρεοῦται ὅπως ἅμα τῇ ὑποβολῇ αὐτῆς ἀνακοινώσῃ εἰς τὸν περὶ οὗ πρόκειται ὑπάλληλον τὸ μέρος τοῦτο τῆς ἐκθέσεως».

Δι' αὐτό, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, θεωρῶ καθῆκον νὰ ἐπαναλάβω καὶ ἀπὸ τοῦ βήματος ὅ,τι ἐξέφρασα καὶ εἰς τὰς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικὰς Ἐπιτροπάς : Ὅτι δηλαδὴ οἱ συντάκται τῶν ἐκθέσεων θὰ ἐπιτελοῦν τὸ ἔργον των καθ' ὁλοκληρίαν εὐσυνειδήτως καὶ κατὰ τρόπον ἀπολύτως τίμιον. Ἄλλως ἡ πίστις τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων πρὸς τὸ καθῆκον θὰ κλονισθῇ καὶ αἱ ζημίαι θὰ εἶναι τεράστιαι. Καὶ εἰς τὸ λεπτὸν τοῦτο θέμα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐλπίζω βασίμως ὅτι ὡς Σῶμα δὲν θὰ παραστῇ ἀνάγκη νὰ ἐπανέλθωμεν. Ἀλλὰ καὶ προειδοποιοῦμεν ὅτι τὸ Σῶμα δύναται νὰ ἐπανεξετάσῃ τὸ θέμα ἐὰν ἡ πορεία τῶν πραγμάτων τὸ ἐπιβάλῃ.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου κατὰ Μέρη.

Καὶ παρακαλῶ ὅπως θέσῃ πρὸς ἔγκρισιν τὸ Πρῶτον Μέρος τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Μέρος Ι.—ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται περὶ τῶν ἄρθρων 1, 2 καὶ 3.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ τρία αὐτὰ ἄρθρα ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ τρία πρῶτα ἄρθρα ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος ΙΙ.—ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται περὶ τῶν ἄρθρων 4—21, ἀμφοτέρων συμπεριλαμβανομένων.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὰ ἄρθρα ταῦτα ἐγκριθῶσι ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὰ ἄρθρα ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος ΙΙΙ.—ΔΙΑΡΘΡΩΣΙΣ ΤΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Πρόκειται περὶ τῶν ἄρθρων 22—27.

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Μέρους ΙΙΙ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος ΙΙΙ ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος ΙV.—ΔΙΟΡΙΣΜΟΙ, ΠΡΟΑΓΩΓΑΙ, ΜΕΤΑΘΕΣΕΙΣ, ΠΑΡΑΙΤΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΕΙΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ.....

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἔχω μίαν ἐλαφρὰν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν, κ. Πρόεδρε, εἰς τὸ ἄρθρον 33 ἐδάφιον (στ) «οὐδεὶς διορίζεται εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἐὰν δὲν ἀπελύθη ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας προηγουμένως».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἄρθρον 33.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐδάφιον (στ).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παράγραφος (στ) ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα (στ). «Οὐδεὶς διορίζεται εἰς τὴν δημοσίαν ὑπηρεσίαν ἐκτὸς ἐὰν δὲν ἀπελύθη ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας προηγουμένως».

Εἰσηγοῦμαι νὰ προστεθῇ «δυνάμει δικαστικῆς ἀποφάσεως» οὕτως ὥστε νὰ κατοχυρωθοῦν καὶ νὰ προστατευθοῦν οἱ ἀπολυόμενοι λόγῳ καταργήσεως τῆς θέσεώς των ἢ διὰ λόγους ὑγείας, ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἔχετε διατυπώσει τὴν τροπολογίαν σας εἰς νομικὴν φρασεολογίαν ;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὄχι εἰς ἀπόλυτον νομικήν, κ. Πρόεδρε. Εἶσθε νομικὸς καὶ νομίζω.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εἰσηγοῦμαι νὰ μείνῃ «ἐκτὸς ἐὰν δὲν ἀπελύθη ἐκ τῆς δημοσίας Ὑπηρεσίας προηγουμένως» καὶ νὰ προστεθῇ «διὰ πειθαρχικοὺς λόγους».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

«Δὲν ἀπελύθη ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας προηγουμένως διὰ πειθαρχικοὺς λόγους».

Τώρα βεβαίως ἡ ἀπόλυσις ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας αὐτὸ ἐξυπακούει.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὑπάρχει περίπτωσις, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ ἀπελύθη λόγῳ ἐλλείψεως θέσεως ἢ καταργήσεως τῆς θέσεως ἢ διὰ λόγους ὑγείας καὶ μετὰ νὰ ἔγινε καλὰ ὡς δημόσιος ὑπάλληλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βλέπω τὸ σημεῖον τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις τότε θὰ θέσω τὴν τροπολογίαν αὐτὴν ἐντὸς τοῦ (στ) δηλαδή : «δὲν ἀπελύθη ἐκ τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας προηγουμένως διὰ πειθαρχικὸν παράπτωμα».

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ μέρος τοῦτο τοῦ Νόμου ἐγκριθῇ μὲ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Πέτρου Στυλιανοῦ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος IV ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος V.—ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΩΦΕΛΗΜΑΤΑ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος V ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος V ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VI.—ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ποῖον μέρος ἀναγινώσκετε τώρα σᾶς παρακαλῶ ;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VI.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος VI ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VI ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VII.— ΠΕΙΘΑΡΧΙΚΟΣ ΚΩΔΙΞ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος VII ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VII ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μέρος VIII.—ΠΟΙΚΙΛΑΙ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος VIII ἐγκριθῇ ;

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἤθελα νὰ ὑποβάλω μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν· ὅπως προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (3) μετὰ τὸ ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου 86 ἡ τροποποίησις τὴν ὁποίαν κατέθεσα εἰς τὴν Γραμματείαν. Ἡ ἐν λόγῳ τροποποίησις ἀφορᾷ τὴν συνήθη τακτικὴν ἡ ὁποία ἀκολουθεῖται ὑπὸ τῆς Βουλῆς, εἰς περίπτωσιν ψηφίσεως Κανονισμῶν νὰ τυγχάνουν τῆς ἐγκρίσεως τῆς Βουλῆς.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι ἡ τροποποίησις τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖται ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας εἶναι πολὺ λογικὴ διότι ἡ Βουλὴ θέλει ὁπωσδήποτε νὰ διατηρήσῃ τὴν νομοθετικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν τοὐλάχιστον ὄχι μόνον ὅσον ἀφορᾷ τοὺς Νόμους ἀλλὰ καὶ τοὺς Κανονισμούς. Καὶ ἐλπίζω ὅτι ἡ προθεσμία τὴν ὁποίαν προτείνεται εἶναι τοὐλάχιστον 30 ἡμερῶν ἐντὸς τῶν ὁποίων ἡ Βουλὴ νὰ ἔχῃ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐξετάσῃ τοὺς Κανονισμούς.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἐδόθη ἡ σχετικὴ τροπολογία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναγνώσῃ τὴν τροπολογίαν τοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἄρθρον 86, ἐδάφιον (3). «Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ πρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων τότε οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος VIII μὲ τὴν τροπολογίαν τὴν ὁποίαν ὑπέβαλεν ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος VIII ἐγκρίνεται.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ ἀναφερθῇ καὶ εἰς τοὺς Πίνακας, δηλαδὴ εἰς τὸ ὑπόλοιπον μέρος τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΠΡΩΤΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΜΕΡΟΣ II ΚΑΙ ΜΕΡΟΣ III.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Πρώτου Πίνακος ;

Ὁ κ. Χρύσης Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Εἰς τὸ Μέρος ΙΙ τοῦ Πρώτου Πίνακος εἰς τὴν ποινὴν 3 τὴν ὁποίαν δύναται νὰ ἐπιβάλῃ ὁ Τμηματάρχης ἢ ὁ Προϊστάμενος, νομίζω ὅτι εἶχε διορθωθῆ τὸ θέμα ὥστε ἡ διακοπὴ προσαυξήσεως νὰ μὴ ὑπερβαίνῃ τοὺς ἓξ μῆνας ἀντὶ τοὺς δώδεκα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐξ ὅσων ἐνθυμοῦμαι ἀπὸ τὰς συνεδριάσεις τῶν τριῶν Ἐπιτροπῶν ὁ κ. Δημητριάδης καλῶς πληροφορεῖ τὴν Βουλήν, καὶ ἐὰν δὲν ὑπάρχῃ ἔνστασις προτείνω ὅπως οἱ δώδεκα μῆνες γίνουν ἓξ μῆνες.

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν τροπολογίαν καὶ εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Μέρους Ι καὶ ΙΙ τοῦ Πρώτου Πίνακος ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνονται μετὰ τῆς τροπολογίας.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΠΙΝΑΞ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ Δευτέρου Πίνακος ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνεται.

Σελὶς 47 εἶναι τὸ Μέρος ΙΙ τὸ σχετιζόμενον μὲ τὸ ἄρθρον 82 (2), Τύπος Κλήσεως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ὁ Τύπος Κλήσεως ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ὁ Τύπος Κλήσεως ἐγκρίνεται.

Μέρος ΙΙ. Ἐπίδοσις Κλήσεως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως ἡ Ἐπίδοσις Κλήσεως, εἰς τὴν σελίδα 48, ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἡ Ἐπίδοσις Κλήσεως ἐγκρίνεται. Καὶ τέλος εἶναι τὸ Μέρος ΙΙΙ τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ τὴν Ἀκρόασιν ὑποθέσεως.

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ Μέρος τοῦτο ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Μέρος ΙΙΙ ἐγκρίνεται.

Ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου ἐτερματίσθη.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκριθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ παρὸν Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς ἢ οἱονδήποτε ἄλλο μέλος τῆς Ἐπιτροπῆς ὅπως προβῇ εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐκθέσεως. Τὸν κ. Πέτρον Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΝΟΥ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΧΗΡΩΝ ΚΑΙ ΟΡΦΑΝΩΝ (ΔΙΑΛΥΣΙΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ ὡς ἄνω ἀναφερόμενον νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς λαβοῦσαν χώραν τὴν 19ην Ἰουνίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νόμου εἶναι ἡ διάλυσις τοῦ Ταμείου τοῦ ἱδρυθέντος διὰ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν Νόμου (Κεφ. 314, ὡς μεταγενεστέρως ἐτροποποιήθη) ὅστις ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) Νόμων τοῦ 1962 ἕως 1966 καταργοῦνται.

Τὸ Ταμεῖον πρόκειται νὰ διαλυθῇ ἀπὸ τῆς 1ης Σεπτεμβρίου 1967 καὶ πᾶν ποσὸν εἰς πίστιν τοῦ Ταμείου θὰ μεταφερθῇ εἰς τὸ Πάγιον Ταμεῖον τῆς Δημοκρατίας.

Χορηγεῖται δικαίωμα εἰς εἰσφορέα τοῦ Ταμείου ὅπως δι' ἐγγράφου εἰδοποιήσεως διδομένης εἰς τὸν Γενικὸν Λογιστὴν ἐντὸς τεσσαράκοντα πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ προτεινομένου Νόμου ζητήσῃ ὅπως παύσῃ νὰ θεωρῆται ὡς εἰσφορεὺς τοῦ Ταμείου καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἐπιστρέφεται εἰς αὐτόν, ἢ ἐν περιπτώσει θανάτου του εἰς τὸν νόμιμον αὐτοῦ ἀντιπρόσωπον, τὸ μέχρι τῆς 31ης Αὐγούστου 1967 ποσὸν τῶν εἰσφορῶν του μεθ' ἁπλοῦ τόκου πρὸς τρία τοῖς ἑκατόν.

Ἐπίσης ἐπιστρέφεται εἰς τὸν νόμιμον ἀντιπρόσωπον Κυπρίου εἰσφορέως ἀποβιώσαντος πρὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1962, τοῦ ὁποίου ἡ χήρα ἢ τὰ ὀρφανὰ λαμβάνουν σύνταξιν ἐκ τοῦ Ταμείου, τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν εἰσφορῶν του ὡς καὶ τὸ ὁλικὸν ποσὸν τῶν εἰσφορῶν τῶν καταβληθεισῶν ὑπὸ τοῦ νομίμου ἀντιπροσώπου οἱουδήποτε εἰσφορέως δυνάμει τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Εἰδικαὶ Διατάξεις) Νόμου τοῦ 1963.

Πᾶν οὕτω ἐπιστρεφόμενον ποσὸν δὲν ὑπόκειται εἰς φόρον εἰσοδήματος.

Ἐπιφέρονται ὡρισμέναι αὐξήσεις εἰς καταβαλλομένας συντάξεις χορηγουμένας κατὰ τὴν 31ην Αὐγούστου 1967, χορηγεῖται ὅμως δικαίωμα ἐκλογῆς εἰς τὴν χήραν ὅπως δι' ἐγγράφου εἰδοποιήσεως ὑποβαλλομένης εἰς τὸν Γενικὸν Λογιστὴν οὐχὶ ἀργότερον τῆς 30ῆς Νοεμβρίου 1967 ζητήσῃ τὴν ἐφ' ἅπαξ καταβολὴν ποσοῦ ἀντὶ τῆς τοιαύτης συντάξεως, καθορισθησομένου ὡς προνοεῖται ἐν τῷ Νόμῳ.

Πᾶσα σύνταξις καταβαλλομένη ἢ καταβλητέα ἐκ τοῦ Ταμείου θὰ καταβάλληται ἐκ τοῦ Παγίου Ταμείου τῆς Δημοκρατίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, κατόπιν ἐπισταμένης μελέτης τοῦ νομοσχεδίου καὶ προσεκτικῆς ἐξετάσεως τῆς ἐπ' αὐτοῦ ὑποβληθείσης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν Ἐπεξηγηματικῆς Ἐκθέσεως, εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ψήφισιν τούτου εἰς νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν δευτέραν κατ' ἄρθρον ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις εἰς τὴν ἔγκρισιν τοῦ 1ου ἄρθρου ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διάλυσις Ταμείου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐπιστροφὴ εἰσφορῶν. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Αὔξησις συντάξεων χηρῶν καὶ ὀρφανῶν. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Δημοκρατία ὑπεύθυνος διὰ συντάξεις καταβαλλομένας ἐκ τοῦ Ταμείου. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις Νόμων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Εἰς τὸ στάδιον αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη ὅτι μοῦ ἔχει διαβιβασθῆ ὑπὸ τῆς πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Βουλῆς παράκλησις ὅπως ἡ περαιτέρω ἐργασία τῆς σημερινῆς συνεδριάσεως διακοπῆ καὶ ὅπως συνεχίσωμεν τὴν συζήτησιν τῶν ὑπολοίπων θεμάτων.....

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

(Κάτι ψιθυρίζει εἰς τὸν Προεδρεύοντα).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Λυποῦμαι πάρα πολύ, ἡ τρίτη ἀνάγνωσις δὲν ἔχει γίνει.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῆ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὑπάρχει ἔνστασις ὅπως τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον ἐγκριθῆ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἐνστάσεως τὸ Νομοσχέδιον ἐγκρίνεται εἰς Νόμον.

Ὅπως εἶχα ἀρχίσει νὰ λέγω, ἡ ἔκφρασις αὐτὴ τῆς ἐπιθυμίας ὅπως τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβληθῶσι διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς προέρχεται ἀπὸ τὴν πλειοψηφίαν τῆς Βουλῆς.

Θὰ ἤθελα νὰ ἐρωτήσω ἐὰν ὑπάρχῃ οἱαδήποτε ἔνστασις.

Ὁ κ. Γεώργιος Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Παρ' ὅλον ὅτι τὸ ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου θέμα ἐδημιούργησε σάλον καὶ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καί, κατὰ τὴν γνώμην μου, θὰ ἔπρεπε νὰ συζητηθῆ σήμερα διὰ νὰ διαλυθοῦν τὸ ταχύτερον αὐταὶ αἱ δυσμενεῖς ἐντυπώσεις, ἐν τούτοις θὰ ἀποδεχθῶ τὴν ἀπόφασιν τῆς πλειοψηφίας ὅπως τὸ θέμα τοῦτο συζητηθῆ εἰς τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν ἡ ὁποία ἐλπίζω ὅτι θὰ γίνῃ πολὺ σύντομα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Τζιρκώτην διότι δέχεται τὴν ἔκφρασιν τῆς ἐπιθυμίας τῆς πλειοψηφίας τῆς Βουλῆς.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔτιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν ἔχω καμμίαν ἔνστασιν εἰς τὴν προταθεῖσαν ἀναβολὴν μέχρι..... μέχρι πότε εἴπατε ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν ὥρισα ἀκόμη τὴν ἡμερομηνίαν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα προτοῦ ἐκφρασθῶ νὰ γνωρίζω τὴν ἡμέραν τῆς ἑπομένης συνεδριάσεως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ τὴν ὁρίσω ὑστερώτερα.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ ἤθελα προτοῦ ἀπαντήσω νὰ ἤξευρα τὴν ἑπομένην συνεδρίασιν τοῦ Σώματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Διὰ νὰ ἐπιμείνῃ τὸ ἔντιμον Μέλος, ὁ Βουλευτὴς κ. Λέλλος Δημητριάδης, νὰ γνωρίζῃ τὴν ἡμερομηνίαν μᾶλλον θὰ ἔχῃ σοβαρὸν λόγον καὶ τὸν πληροφορῶ ὅτι θὰ εἶναι ἡ προσεχὴς Δευτέρα.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Εὐχαριστῶ πολύ. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει δὲν ἔχω ἔνστασιν. Αἱ «δυσμενεῖς ἐντυπώσεις» εἰς τὰς ὁποίας ἀνεφέρθη ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Τζιρκώτης θὰ ἤθελα νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν προέρχονται ἀπὸ τὴν πλευρὰν τὴν ἰδικήν μας ἀλλ' ἦσαν ὑποβολιμαῖαι. Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Δὲν θὰ ἤθελα νὰ ὑπεισέλθω καθόλου οὔτε νὰ δώσω τὸν λόγον εἰς οἱονδήποτε βουλευτήν, ἐφ' ὅσον τὸ θέμα δὲν συζητεῖται τώρα, νὰ χρησιμοποιήσῃ οἱασδήποτε ἐκφράσεις, ἐπίθετα ἢ χαρακτηρισμούς, διότι σκοπός μας δὲν εἶναι νὰ συζητήσωμεν αὐτὴν τὴν στιγμὴν τὸ θέμα αὐτὸ καὶ λυποῦμαι διότι ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐχρησιμοποίησε τὴν λέξιν «ὑποβολιμαῖαι». Ἐν πάσῃ περιπτώσει, τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα θέματα, δηλαδὴ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἐνέγραψεν, ὡς καὶ ἡ ὑπόλοιπος Νομοθετικὴ Ἐργασία θὰ ἀναβληθοῦν διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν.

Ἐὰν ὁ κ. Κώστας Χριστοδουλίδης διαφωνῇ μὲ τὴν πλειοψηφίαν θὰ ἤθελα νὰ τὸ γνωρίζω.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Χάριν τῆς διαδικασίας ὀφείλω νὰ προειδοποιήσω ὅτι αἱ ἀποφάσεις τῆς Βουλῆς δὲν διαβιβάζονται εἰς τὸν Πρόεδρον ἢ εἰς τὴν Βουλὴν ἀλλὰ λαμβάνονται εἰς αὐτὴν τὴν αἴθουσαν. Καὶ ἐνόσῳ ἐθέσετε ζήτημα πλειοψηφίας θὰ ἔπρεπε νὰ τεθῇ ζήτημα πλειοψηφίας. Νὰ λάβῃ ἀπόφασιν αὐτὴ ἡ Βουλή. Ἐν ὄψει τοῦ.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συμφωνῶ πληρέστατα.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Συγγνώμην, κύριε Πρόεδρε, ἔχω τὸν λόγον. Ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι δὲν ἔφερεν οὐδεὶς ἔνστασιν ἐκ τῶν ὑστέρων εἶναι σὰν νὰ ἐλήφθη ἀπόφασις τῆς Βουλῆς, ἀλλὰ συζητῶ χάριν τῆς διαδικασίας, διὰ νὰ μὴν ἐπαναληφθῇ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Συμφωνῶ πληρέστατα μὲ τὸν κ. Χριστοδουλίδην καὶ ζητῶ συγγνώμην ἐὰν δὲν ἔθεσα τὸ ζήτημα ἀμέσως. Ἡ πρόθεσίς μου ὅμως, τὸν διαβεβαιῶ, ἦτο ὅτι, πρὶν

λάβω ἀπόφασιν, θὰ ἔθετα τὸ ζήτημα ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Βουλῆς. Ἐὰν δὲ ἡ πλειοψηφία τῆς Βουλῆς ἀποφασίσῃ νὰ προχωρήσωμεν εἰς τὴν συζήτησιν αὐτὴν τὴν στιγμήν, ὡς Προεδρεύων τῆς Βουλῆς οὐδεμίαν ἀπολύτως ἔνστασιν θὰ εἶχον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἤδη, κύριε Πρόεδρε, ἀπεφάσισεν ἡ Βουλὴ διὰ τῆς σιωπῆς της.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ σιωπὴ πολλὲς φορὲς μπορεῖ νὰ ἑκληφθῇ ὡς....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐὰν ἀνεμένατε θὰ ἀκούατε καὶ τὴν ἰδικήν μου δήλωσιν κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἀναμένω καὶ ἔχω ὅσην ὑπομονὴν θέλετε κύριε Χριστοδουλίδη.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Συμφωνῶ μὲ τὴν τεθεῖσαν δήλωσιν ὑπὸ τοῦ κ. Τζιρκώτη καὶ ὀφείλω νὰ ὁμολογήσω ὅτι ὅλος ὁ Ἑλληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς ἀνέμενεν ἀπόψε ἐναγωνίως τὴν θέσιν τὴν ὁποίαν θὰ ἔπαιρνεν ἡ Βουλὴ ἐπὶ τοῦ δημιουργηθέντος θέματος τοῦ ἐγγραφέντος ὑπὸ τοῦ κ. Δημητριάδη. Πολὺ περισσότερον δὲ μετὰ τὰς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι ἔγιναν σήμερα ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου, τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας, καὶ ὁμολογουμένως θὰ ἐπερίμενε νὰ ἴδῃ καὶ ποίαν στάσιν θὰ ἔπαιρνεν ἡ Βουλή, ἰδιαιτέρως δὲ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον, ἐὰν υἱοθετοῦσε τὰς δηλώσεις τοῦ Μακαριωτάτου ἢ ἐπέμενεν εἰς τὰς δηλώσεις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου. Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ ζήτημα, ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ πλειοψηφία ἐξεφράσθη περὶ ἀναβολῆς καὶ τῶν δύο θεμάτων διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν δὲν φέρω ἔνστασιν.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Βάσος Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὁ λαὸς ἀναμένει ἀπὸ ὅλους μας διὰ νὰ ἴδῃ τὶ στάσιν παίρνομεν ἐπὶ τῶν θεμάτων καὶ ἡ ἰδία ἀγωνία κατέχει ὅλους νὰ δώσουν ἐξηγήσεις εἰς αὐτὸν τὸν λαὸν πῶς σκέπτονται ἐπὶ τῶν θεμάτων. Δεδομένου ὅμως ὅτι ὁ χρόνος τῆς ἀναβολῆς εἶναι μικρὸς καὶ ἐγὼ—παρ' ὅλον ὅτι μετὰ μεγάλης διστακτικότητος—ἀποδέχομαι τὴν ἀναβολὴν μέχρι τῆς Δευτέρας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Εὐχαριστῶ τὸν κ. Κ. Χριστοδουλίδην διὰ τὴν δήλωσιν τὴν ὁποίαν ἔκαμε, ἡ ὁποία πραγματικὰ εἶναι ὑπεύθυνος δήλωσις ἀνθρώπου ὡρίμου πολιτικῶς, ὅσον ἀφορᾷ τὴν δήλωσιν τοῦ Μακαριωτάτου εἰς τὴν ὁποίαν προέβη σήμερον καὶ ἡ ὁποία ἐδημοσιεύθη εἰς τὰς ἐφημερίδας. Θὰ ἤθελα ὅμως νὰ παρατηρήσω εἰς τὸν κ. Κώσταν Χριστοδουλίδην ὅτι ἕνα ἀπὸ τὰ θέματα τὰ ὁποῖα μᾶς ἀπησχόλησαν σήμερον ἦτο αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἐχαρακτήρισε «σοβαρώτατον θέμα» καὶ ἐπομένως δικαιολογεῖται ἡ καθυστέρησις τῶν ὀλίγων ὡρῶν διὰ τὴν ὁποίαν παρεπονέθη σήμερα κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς συνεδριάσεως.

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Δὲν θὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ θέμα τῶν εὐχαριστιῶν διὰ τὸ τί εἶπεν ὁ κ. Χριστοδουλίδης. Ἁπλῶς θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω ὅτι δὲν τίθεται θέμα διαφορᾶς μεταξὺ τῶν δηλώσεων τοῦ Μακαριωτάτου καὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον ἐνέγραψα πρὸς συζήτησιν. Αὐτὸ θὰ ἤθελα νὰ διευκρινισθῇ καταλλήλως.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Τὸ θέμα δὲν συνεζητήθη καθόλου. Τὸ θέμα εἶναι ἀνοικτόν, θὰ ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν, ἡ ὁποία ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Δευτέραν καὶ ὥραν 4.30 μ.μ. μὲ τὴν ἑξῆς ἡμερησίαν διάταξιν :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία.

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.

Φαίνεται ὅτι οὐδεὶς βιάζεται διὰ τὸν συμπληρωματικὸν αὐτὸν προϋπολογισμὸν διότι τὸν βλέπω συνεχῶς ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

(2) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Γραμματέα νὰ προβῇ εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἀκόλουθα Νομοσχέδια :

1. Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

2. Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 ἐστάλη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν πρὸς ἐπεξεργασίαν καὶ ὑποβολὴν τῆς σχετικῆς ἐκθέσεως.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν διὰ τὸν ἴδιον σκοπόν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, Νομοθετικὴ Ἐργασία, πέραν τῆς νομοθετικῆς ἐργασίας εἰς τὴν ὁποίαν ἀνεφέρθην ὁρίζονται καὶ τὰ δύο Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα μόλις τώρα κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλήν.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Γ, Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰς δὲ τὸ Κεφάλαιον Δ :

(1) «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Βάσου Λυσσαρίδη).

(2) «Αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη).

Μὴ ὑπαρχούσης ἄλλης ἐργασίας κηρύττω τὴν λῆξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

(Ὥρα λήξεως 9.20μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μελέτη περὶ ἀνεγέρσεως ὑδατοφρακτῶν καὶ ἄλλων ἐμπλουτιστικῶν ἔργων εἰς Λευκόνοικον, Τρίκωμον, Κώμαν τοῦ Γιαλοῦ καὶ εἴς τινα ἄλλα χωρία τῆς Φορείας Ὀροσειρᾶς τοῦ Πενταδακτύλου καὶ τῆς Καρπασίας—Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν Νόμου, κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Περιορισμὸς Πωλήσεων) (Προσωρινὰι Διατάξεις) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ἐξαιρέσεως ἐκ τῆς Φορολογίας Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Προσωριναὶ Διατάξεις) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Δημοσίας Ὑπηρεσίας Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις βουλευτῶν (Χρ. Μιχαηλίδης—Μ. Σαββίδης—Χρ. Δημητριάδης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων Χηρῶν καὶ Ὀρφανῶν (Διάλυσις) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

6. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 26ης ΙΟΥΝΙΟΥ 1967

(Ὥρα ἐνάρξεως 5 μ.μ.)

(Ἀρ. 40)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Α εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Νίκου Ἀγγελίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 17ην Μαΐου 1967.

«Πρῶτον θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Νόμου περὶ Ἐλαιολάδου παρετηρήθησαν τυχὸν κενὰ ἢ ἐλλείψεις ἢ δυσκολίαι καὶ ἐὰν ὡς ἐκ τούτου ὁ Νόμος χρειάζεται τροποποιήσεις καὶ βελτιώσεις.

2. Ὡς γνωστὸν οἱ παραγωγοὶ ἐξ ὅλων τῶν σημείων τῆς Νήσου εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ παραδίδουν τὸ ἐλαιόλαδόν των μόνον εἰς Ἅγιον Γεώργιον Κυρηνείας, μοναδικὸν τόπον παραλαβῆς τούτου, πρᾶγμα προκαλοῦν ποικίλας δυσκολίας. Μήπως ὑπάρχει σκέψις ἐκ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου καὶ δυνατότης δημιουργίας καὶ ἄλλων τόπων παραλαβῆς τοῦ ἐλαιολάδου;

3. Ὑπάρχει τρόπος ἐξακριβώσεως τῆς ποσοστιαίας ἀναλογίας κατὰ τὴν ἀνάμειξιν Παρθένου Ἐλαιολάδου μὲ Πυρηνέλαιον ;

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουνίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 17ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Νίκου 'Αγγελίδη.

«'Επὶ τοῦ παρόντος οἱ σκοποὶ καὶ αἱ ἐπιδιώξεις τοῦ Νόμου διὰ τοὺς ὁποίους ἐθεσπίσθη οὗτος ἐξυπηρετοῦνται μᾶλλον ἱκανοποιητικῶς.

Οἱ τόποι παραλαβῆς τοῦ ἐλαιολάδου δὲν ἀποτελοῦν θέμα τῆς ἁρμοδιότητος τοῦ 'Υπουργείου 'Εμπορίου καὶ Βιομηχανίας. 'Ο χημικὸς τῆς Κυβερνήσεως μᾶς πληροφορεῖ ὅτι ἡ ἀνίχνευσις πυρηνελαίου εἶναι δυνατὴ ἐντὸς παρθένου ἐλαιολάχου οὐχὶ ὅμως καὶ ἡ ποσοστιαία ἀναλογία τούτου.

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην 'Ιουνίου 1967.

«Διὰ τὴν προαγωγὴν μαθητῶν ἐκ τῆς τρίτης τάξεως τῶν Γυμνασίων εἰς τὴν τετάρτην τάξιν τούτων ἢ τὴν πρώτην τάξιν τῶν Λυκείων, ὅπως ἀποκαλοῦνται αἱ τρεῖς ἀνώτεραι τάξεις τῶν Γυμνασίων, γίνονται ἐξετάσεις ἐπὶ θεμάτων τὰ ὁποῖα ἀποστέλλονται ἀπὸ τὸ κέντρον πρὸς ὅλα τὰ σχολεῖα.

'Επειδὴ ἡ διδαχθεῖσα ὕλη ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἱκανότης τοῦ διδάσκοντος ἀφ' ἑτέρου δὲν εἶναι εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις ἡ ἰδία, τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεων δὲν θὰ ἐξαρτῶνται ἀπὸ τὴν ἱκανότητα καὶ ἐπιμέλειαν τοῦ μαθητοῦ μόνον.

Κατόπιν τούτου παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον εἶναι τοῦτο ἱκανοποιημένον ὅτι δὲν θὰ ἀδικηθῶσι μαθηταὶ ἐξ ὑπαιτιότητος ἄλλων παραγόντων μὴ ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν μαθητῶν ἢ καὶ τῶν γονέων των».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 22αν 'Ιουνίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 15ην 'Ιουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ.

«(1) Αἱ ἐξετάσεις αὗται ἐπέχουσι τὴν θέσιν εἰσαγωγικῶν ἐξετάσεων εἰς τὴν Δ' τάξιν (Α' Λυκείου), αἵτινες προνοοῦνται ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς νομοθεσίας, τὴν ὁποίαν εἰς τὴν βάσιν της ἀκολουθοῦμεν. Αἱ ἐξετάσεις διὰ τὴν Α' Λυκείου κατὰ τὴν 'Ελληνικὴν νομοθεσίαν γίνονται ἐπὶ καθωρισμένης ὕλης καὶ ἀνεξαρτήτως ὕλης διδαχθείσης εἰς τὰ γυμνάσια ὡς καὶ ἀνεξαρτήτως ἱκανότητος τῶν διδασκόντων.

(2) 'Εν τούτοις ἀποφάσει τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου εἰσηγήσει τοῦ 'Υπουργείου Παιδείας αἱ προαγωγικαὶ ἐξετάσεις ἐκ τῆς Γ' Γυμνασίου συνεχωνεύθησαν παρ' ἡμῖν πρὸς τὰς εἰσαγωγικὰς ἐξετάσεις τῆς Α' Λυκείου (Δ' Γυμνασίου) πρὸς ἀποφυγὴν διπλῶν ἐξετάσεων καὶ ταλαιπωρίας τῶν μαθητῶν.

(3) 'Η ἐξεταζομένη εἰς τὰς ἐξετάσεις ταύτας κατὰ τὸ παρὸν ἔτος ὕλη δὲν εἶναι ἡ διδακτέα, ὡς ὤφειλε νὰ εἶναι, ἀλλ' ἡ διδαχθεῖσα κατὰ τὸ ἔτος 1966–67. Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας συνεκέντρωσε παρὰ πάντων τῶν σχολείων τὴν διδαχθεῖσαν ὕλην καὶ καθορίζει τὰ θέματα ἐκ τῆς ὕλης ταύτης. Μέχρι σήμερον οὐδὲν παράπονον διετυπώθη συναφῶς.

(4) Τὸ 'Υπουργεῖον Παιδείας ἔχει ὑπ' ὄψει του κατὰ τὸ προσεχὲς σχολικὸν ἔτος ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως αὐτοῦ νὰ καθορίσῃ τὴν διδακτέαν ὕλην εἰς ἕκαστον σχολεῖον βάσει τοῦ προγράμματος καὶ ἀπαιτήσῃ παρὰ τῶν σχολείων τὴν πιστὴν ἐφαρμογήν.

(5) Διὰ τῶν μέτρων τούτων σκοπεῖται ἡ ὁμοιόμορφος διδασκαλία εἰς πάντα τὰ σχολεῖα ὑπὸ πάντων τῶν διδασκόντων, ἡ ἄνοδος συνεπῶς τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ ἐπιπέδου εἰς πάντα τὰ σχολεῖα καὶ ὁ ἔλεγχος τῆς συντελουμένης εἰς αὐτὰ ἐργασίας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουνίου 1967.

«Εἶναι ἐμφανὲς ὅτι κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ηὐξήθη σημαντικῶς ἡ ἐργασία τοῦ Γραφείου 'Εφόρου 'Εταιρειῶν καὶ τοῦτο λόγῳ τῆς συνεχοῦς αὐξήσεως τῶν ἐγγραφομένων ἑταιρειῶν, συνεταιρισμῶν καὶ ἐμπορικῶν σημάτων.

Δεδομένης τῆς τοιαύτης αὐξήσεως (τὴν ἀκριβῆ ἔκτασιν τῆς ὁποίας κατὰ τὰ τελευταῖα 5 ἔτη θὰ παρεκάλουν τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως τὴν καταστήσῃ γνωστὴν εἰς τὸ Σῶμα), καὶ δεδομένου τοῦ γεγονότος ὅτι ἡ τοιαύτη αὔξησις δὲν συνωδεύθη μὲ οἱανδήποτε αὔξησιν προσωπικοῦ, μέχρι σήμερον, δὲν συμφωνεῖ ὁ ἁρμόδιος 'Υπουργὸς ὅτι ἐπιβάλλεται τὸ ταχύτερον ἡ ἐπάνδρωσις τοῦ Γραφείου τούτου, τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μὲ θέματα εἰς τὰ ὁποῖα ἡ μεγαλυτέρα δυνατὴ ταχύτης εἰς τὴν διεκπεραίωσιν εἶναι ἀπαραίτητος»;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουνίου 1967.

«Κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν, τὴν 16/3/1967, τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, ἐγένετο σχετικὴ συζήτησις καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνέλαβε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν 'Εκτελεστικὴν 'Εξουσίαν τὰς ἀπόψεις τοῦ Σώματος διὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἔτους ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν.

'Εν ὄψει τῶν ὡς ἄνω καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀριθμὸς ἀστυνομικῶν θὰ ἐπεθύμει ὅπως ἀφυπηρετήσῃ εἰς τὸ 60ὸν ἀντὶ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὑπάρχει πρόθεσις ἐπανεξετάσεως τοῦ ζητήματος οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιλογὴ τοῦ 60οῦ ἔτους ἀντὶ τοῦ 55ου ἔτους δι' ἀφυπηρέτησιν δι' ἐκείνους τοὺς ἀστυνομικοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπεθύμουν τοῦτο» ;

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουνίου 1967.

«Εἰς τὸν λιμένα 'Αμμοχώστου παρατηροῦνται ἀπὸ διετίας ἀφ' ὅτου παρεδόθη ὑπὸ τῆς ἀναδόχου 'Εταιρείας τὸ νέον τμῆμα του, πολλαὶ ἐλλείψεις εἰς τὸν ἐξοπλισμόν του καὶ ἡ λειτουργία του παρουσιάζει δυσκολίας καὶ κινδύνους, ἤτοι :

(1) 'Ο ἠλεκτροφωτισμὸς τόσον εἰς τὸ στόμιον τοῦ λιμένος, ὅσον καὶ ἐπὶ τῆς προκυμαίας δὲν ἔχει γίνει ἀκόμη.

(2) Οἱ ἀποθηκευτικοὶ χῶροι εἶναι ἀνεπαρκέστατοι.

(3) Τὸ σύστημα παροχῆς νεροῦ εἰς τὰ πλοῖα δὲν ἔχει συμπληρωθῆ.

(4) 'Εγκαταστάσεις δι' ἀνεφοδιασμὸν πλοίων μὲ καύσιμα δὲν ἔχουν γίνει.

(5) 'Ο μηχανικὸς ἐξοπλισμὸς φορτοεκφορτώσεων χρειάζεται συμπλήρωσιν.

Δεδομένης τῆς καταστάσεως αὐτῆς παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον Συγκοινωνιῶν καὶ "Εργων ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν πῶς ἀντιμετωπίζει τὸ πρόβλημα τοῦ σταδιακοῦ ἐξοπλισμοῦ τοῦ λιμένος καὶ πότε θὰ συμπληρώσῃ τὰς ὡς ἄνω ἐργασίας καὶ ἀνάγκας».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 23ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Παναγιώτη Τουμαζῆ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην 'Ιουνίου 1967.

«Εἰς τὸ Κυπριακὸν Ραδιόφωνον καὶ τὴν Τηλεόρασιν διαφημίζονται τὸ κάπνισμα, διάφορα στερεὰ καὶ ὑγρὰ τρόφιμα τῶν ὁποίων ἡ ὠφελιμότης εἶναι ἀμφισβητήσιμος καὶ διάφορα φάρμακα.

'Επειδὴ τὸ Ραδιοφωνικὸν "Ιδρυμα Κύπρου εἶναι μονοπωλιακὸς ἡμικρατικὸς ὀργανισμὸς καὶ κύριον σκοπὸν ἔχει νὰ μορφώσῃ καὶ νὰ δώσῃ ἀνωτέραν ψυχαγωγίαν ἐπηρεάζει πολὺ τοὺς ἀκροατὰς καὶ θεατὰς διὰ τῶν διαφημίσεών του.

Εἰς τοὺς ἀκροατὰς καὶ τοὺς θεατὰς περιλαμβάνονται καὶ ἄπειροι ἄνθρωποι μὲ ἀσθενῆ θέλησιν καὶ κρίσιν καὶ χιλιάδες νεαρῶν προσώπων τὰ ὁποῖα ἀκόμη δὲν εἶναι εἰς θέσιν νὰ διακρίνουν τὴν διαφήμισιν ἀπὸ τὴν ἀπόλυτον πραγματικότητα.

Εἰς τὰ παιδιὰ ὁ κίνδυνος νὰ παρασυρθοῦν προώρως πρὸς τὸ κάπνισμα καὶ τὴν χρῆσιν τροφίμων καὶ φαρμάκων ἀκαταλλήλων διὰ τὴν περίπτωσίν των εἶναι πολὺ μεγάλος.

Δεδομένου ὅτι διὰ τὸ κάπνισμα ἀφ' ἑνὸς ὑπάρχουν πλήρως ἐπηληθευμέναι ἀπόψεις ὅτι εἶναι βλαβερὸν κυρίως εἰς τοὺς νέους καὶ ὅτι διὰ τὰ φάρμακα ἀφ' ἑτέρου μόνον ὁ ἰατρὸς πρέπει νὰ δίδῃ ἐντολὴν διὰ τὴν χρῆσιν των.

Παρακαλῶ τὸ 'Υπουργεῖον 'Εσωτερικῶν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον ἔχει ἀντιμετωπίσει τὸ πρόβλημα τοῦτο καὶ κατὰ πόσον θὰ λάβῃ μέτρα ὥστε αἱ διὰ τοῦ ΡΙΚ διαφημίσεις τοῦ καπνίσματος, τῶν διαφόρων τροφίμων καὶ τῶν φαρμάκων νὰ γίνωνται μὲ τρόπον ὁ ὁποῖος νὰ ἐμβάλλῃ εἰς μικρότερον κίνδυνον ἰδίως τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς νέους».

'Η ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία. Τὰ ἀκόλουθα θέματα εἶναι ἐγγεγραμμένα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β :

(1) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 7) τοῦ 1967.

(2) 'Ο περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) ('Αρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.

(3) 'Ο περὶ 'Εθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 9) τοῦ 1967.

Αἱ ἐκθέσεις τῶν ἁρμοδίων 'Επιτροπῶν ἐπὶ τῶν ἐν λόγῳ θεμάτων δὲν ἔχουν κυκλοφορήσει καὶ ἐπομένως ἡ συζήτησις ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς ἡ ὁποία θὰ ὁρισθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν Κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) 'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 10) τοῦ 1967.

(2) 'Ο περὶ Κυπριακοῦ 'Ερυθροῦ Σταυροῦ Νόμος τοῦ 1967.

(3) 'Ο περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Ο περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 10) τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν· παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν 'Επιτροπὴν ἐπὶ Οἰκονομικῶν θεμάτων.

Δεύτερον, ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν· παραπέμπεται ἐπομένως εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν ἡ ὁποία δέον νὰ συνεργασθῇ μετὰ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τρίτον, ὁ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967. Τὸ Νομοσχέδιον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Ὑγείας καὶ παραπέμπεται εἰς τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας. Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ παρακαλεῖται ὅπως ἐξετάσῃ τοῦτο ὁμοῦ μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας.

Ἔληξεν ἡ κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ. Τὰ δύο ὑπὸ συζήτησιν θέματα ἔχουν ὡς ἀκολούθως :

«Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Βάσου Λυσσαρίδη).

Δεύτερον, «Αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων». (Θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη). Ἡ συζήτησις τοῦ δευτέρου θέματος τὸ ὁποῖον ἀνεβλήθη, θὰ προηγηθῇ τῆς συζητήσεως τοῦ πρώτου θέματος, δηλαδὴ τοῦ θέματος «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων».

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Λέλλος Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ὅταν ἐνέγραψα τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἀνέφερα ἐν συντομίᾳ τοὺς λόγους οἵτινες μὲ ὤθησαν εἰς τὸ νὰ καλέσω τὸ Σῶμα νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα, τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖ ἀπὸ πολλοῦ τὸν λαόν. Καὶ τὸ Σῶμα ὁμοφώνως ἐδέχθη τὴν ἐγγραφήν του.

Τὴν ἐπαύριον αἱ ἐφημερίδες ἀνέγραψαν εἰς περίοπτον μέρος τὴν εἴδησιν καὶ ὑπεδέχθησαν μὲ εὐμενῆ σχόλια τὴν πρωτοβουλίαν αὐτὴν τῆς Βουλῆς.

Ὄχι ὅμως ὅλαι αἱ ἐφημερίδες. Ὄχι οἱ ἔνοχοι. Οἱ ἔνοχοι ἐθορυβήθησαν. Καὶ ὅταν ἔλαβον τὰς ὁδηγίας των ἤρχισαν νὰ βάλλουν κατὰ τῶν πάντων μὲ ἐπίκεντρον τὸν εἰσηγητὴν τοῦ θέματος.

Μετετόπισαν τὸ θέμα, προσεπάθησαν νὰ προκαλέσουν σύγχυσιν καὶ διάσπασιν εἰς τὸν λαὸν καὶ τὴν ἡγεσίαν του καὶ ἐπεδόθησαν εἰς τὰ συνηθισμένα τεχνάσματά των :

Ὅτι προσβάλλεται ἡ Ἑλλάς, ὅτι θίγεται ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ὅτι ὑβρίζεται ὁ λαός, ὅτι ὁ ἕνας εἶναι προδότης καὶ ὅτι ὁ ἄλλος εἶναι ἀνθενωτικὸς καὶ ὅτι ὁ τρίτος εἶναι ἀνθέλλην.

Ἐπεστράτευσαν πάσης φύσεως καὶ εἴδους παράγοντας, μὴ ἐξαιρουμένων καὶ τῶν ξένων Πρεσβειῶν, διὰ νὰ πεισθῇ ὁ εἰσηγητὴς νὰ ἀποσύρῃ τὸ θέμα τοῦτο. Ἐπολέμησαν λυσσαλέα, ἀλλὰ ἔχασαν παταγωδῶς. Διότι ὁ λαὸς εἶναι ἡνωμένος καὶ ἀδιάσπαστος πέριξ τῶν ἡγετῶν του. Δὲν ἀπέσυρεν ὁ εἰσηγητὴς τὸ θέμα διότι ἐσχετίζετο πρὸς τὸ πρῶτον κροῦσμα ἀπειλῶν ἐξ Ἑλλαδικῆς πλευρᾶς. Καὶ ἔπρεπε νὰ δοθῇ ἀμέσως καὶ εὐθαρσῶς ἡ ἀπάντησις διὰ νὰ γίνῃ πλήρως ἀντιληπτὴ ἡ θέσις μας : Συνομιλίας καὶ σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ναί. Ἀπειλὰς καὶ διαλέξεις περὶ πατριωτισμοῦ, ὄχι. Ἀπεδείχθη ὅτι εἶναι μάταιον νὰ γίνεται προσπάθεια ἐξουδετερώσεως τῶν Κυπρίων διὰ τῆς «ρετσινιᾶς» τοῦ προδότου, τοῦ ἀνθενωτικοῦ ἢ τοῦ ἀνθέλληνος.

Κάθε ἀπόπειρα μετατοπίσεως τοῦ θέματος εἶναι πλέον διαφανὴς καὶ καταδικαστέα. Τὸ θέμα, Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἶναι ἁπλοῦν. Μία μερὶς ἐξάλλων ἀνθρώπων παθολογικῶς ἀντιμακαριακῶν, ἀνθρώπων τοὺς ὁποίους ὁ λαὸς ἔθεσεν εἰς τὸ περιθώριον, ἤρχισε νὰ θυσσοδομῇ ἀπὸ τῆς ἀνακηρύξεως τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐντεῦθεν.

Μὴ ἔχοντες ἔρεισμα ἢ ὑποστήριξιν, πλὴν τοῦ ὑστερισμοῦ των, ἤρχισαν νὰ ἀναζητοῦν ἐπίσημον Ἑλληνικὴν ὑποστήριξιν. Ἐβομβάρδιζον τὰς Ἀθήνας μὲ τὰς ἐπισκέψεις καὶ τὰ αἰτήματά των. Καὶ ἐπέτυχον νὰ παρασύρουν κύκλους κυβερνητικοὺς τῶν Ἀθηνῶν. Καὶ ἐξησφάλισαν οἰκονομικὴν βοήθειαν διὰ τὴν ἔκδοσιν ἐφημερίδος. Καὶ σκοπὸν τῆς ἐφημερίδος διεκήρυξαν κατ' ἀρχήν, δολίως—σκοπὸν καθ' ὅλα εὐάρεστον εἰς τὴν Ἑλλάδα—τὴν πάταξιν τοῦ κομμουνισμοῦ.

Καὶ ἐγεννήθη ἡ περιβόητος «Πατρίς». Καὶ ἤρχισεν ἡ τραγωδία. Τὰ ἑλληνικὰ κυβερνητικὰ κονδύλια κατετρώγοντο διὰ νὰ ὑποσκάπτεται ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καὶ νὰ ἐξυπηρετοῦνται τὰ κομματικὰ συμφέροντα ὄχι μόνον τῶν κύκλων τῆς «Πατρίδος» ἀλλὰ καὶ τῶν κύκλων τῶν ἑκάστοτε ἐφημέρων Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων, τὰς ὁποίας αὐτὴ αὕτη ἡ «Πατρὶς» σήμερον ἀποκαλεῖ φαύλους.

Καὶ ἤρχισεν ὁ ἀνταγωνισμὸς ἀντὶ τῆς συνεργασίας, αἱ παρεξηγήσεις ἀντὶ τῶν ἐναρμονισμένων ἐνεργειῶν. Καὶ ἡ πικρία τῶν Κυπρίων διὰ τὴν συμπεριφορὰν τῶν ἑκάστοτε Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων ὅπως προεβάλλετο ὑπὸ τῆς «Πατρίδος» ἤρχισε νὰ δηλητηριάζῃ τὴν ἀτμόσφαιραν. Ὅσοι δὲν συνεφώνουν πρὸς τοὺς κύκλους τῆς «Πατρίδος» ἦσαν προδόται. Προδόται κατέληξαν, κατὰ τὴν «Πατρίδα», νὰ εἶναι οἱ πάντες, ἡ Βουλή, ἡ Κυβέρνησις, ὁ λαός.

Οἱ μόνοι πατριῶται ἦσαν οἱ κύκλοι τῆς «Πατρίδος». Οὐδέποτε ἐφημόσθη ἐπιτυχέστερον τὸ λεχθὲν ὅτι «ἡ πατριδοκαπηλεία ἀποτελεῖ τὸ τελευταῖον καταφύγιον τῶν ἀπατεώνων». Καὶ ἡ «Πατρὶς» κραυγάζουσα ὑστερικῶς κατεδικάσθη ὑπὸ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ εἰς τὴν περιφρόνησιν τῆς κυκλοφορίας τῶν 1.000 φύλλων, συμπεριλαμβανομένων καὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης ἢ ἀναγκασμοῦ ἀγοραζομένων ὑπὸ Κυβερνητικῶν Τμημάτων, πρεσβειῶν, σωματείων καὶ στρατιωτικῶν μονάδων. Καὶ ἀντὶ νὰ συνέλθουν οἱ λογῆς-λογῆς ἐξ Ἑλλάδος ὑποστηρικταὶ τῶν κύκλων τῆς «Πατρίδος» ἀνέμιξαν καὶ ἄλλους εἰς τὸ κυκεῶνα αὐτόν. Ἀνέμιξαν τὸν στρατὸν διὰ νὰ τὸν ἐρεθίσουν, διὰ νὰ τὸν ἀποξενώσουν ἀπὸ τοὺς Κυπρίους.

Καὶ προσπαθοῦν τώρα νὰ ἀναμίξουν καὶ τὴν νέαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Ἐξηγόρασαν καὶ ἄλλην ἐφημερίδα, τὴν θλιβερὰν καὶ παραπαίουσαν «Μάχην», «τὴν ἐφημερίδα μὲ τὴν μεγαλυτέραν κυκλοφορίαν» ὅπως ἀποκαλεῖ ἑαυτήν, ἡ ὁποία ὅμως εἰς τὰ ἐπίσημα ἀρχεῖα παρουσιάζεται ὡς ὑπερέχουσα εἰς κυκλοφορίαν μόνον τῆς Ἀγγλοφώνου «Σάϋπρους Μέϊλ» καὶ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς «Πατρίδος». Τὸ ἔργον συνετελέσθη. Ὁ φαῦλος κύκλος ἤρχισε. Καὶ ἤρχισαν αἱ ἀπειλαί, τὸ καταφύγιον ἐκείνων διὰ τοὺς ὁποίους τὰ ἐπιχειρήματα ἐξηντλήθησαν καὶ τοὺς κατέλαβεν ὁ φόβος καὶ ἡ ὑστερία.

«Ἡ Ἕνωσις», γράφει ἡ «Πατρὶς», θὰ ἔλθῃ ὡς τιμωρός». Νὰ τιμωρήσῃ ποίους; Ἀπαντοῦν, ὑποκριτικῶς, φοβούμενοι τὴν μῆνιν τοῦ λαοῦ: «Τοὺς ὀλίγους δολιοφθορεῖς, ἐκείνους ποὺ ἀντέδρασαν». Ἀλλὰ ποῖοι ἀντέδρασαν; Ὁλόκληρος ἡ Κύπρος ἀντέδρασεν, ἡ Κυβέρνησις, ἡ Βουλή, ὁ Τύπος. Κάμετε τὸν κόπον κύριοι νὰ ἐξέλθετε ἐκ τῶν ζοφερῶν μαγειρείων εἰς τὰ ὁποῖα ἑτοιμάζετε καθ' ὑπόδειξιν τὰ ἄρθρα σας καὶ θὰ δῆτε ποῖοι ἀντέδρασαν. Ὁποῖον κατάντημα, ἔντιμοι κ. βουλευταί! Οἱ ἔξαλλοι κύκλοι κατώρθωσαν νὰ πείσουν ἑαυτοὺς καὶ ἀλλήλους εἰς Κύπρον καὶ εἰς Ἀθήνας ὅτι ὅλοι οἱ Κύπριοι εἶναι ἀνθενωτικοὶ καὶ ὅτι ἡ Ἕνωσις θὰ πρέπῃ νὰ ἔλθῃ διὰ νὰ τοὺς τιμωρήσῃ.

Ἀλλὰ ἐπαναλαμβάνουν: «Δὲν ἀπειλοῦμεν κανένα παρὰ μόνον τοὺς ὀλίγους δολιοφθορεῖς». Οἱ ὀλίγοι δολιοφθορεῖς ποῖοι εἶναι; Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦνται ἀπὸ τῶν στηλῶν τῶν γνωστῶν ἐφημερίδων. Ἀλλὰ αὐτοὶ εἶναι ἡ ἡγεσία τῆς Κύπρου καὶ οἱ ὀπαδοί των. Αὐτοὶ εἶναι ὁ Κυπριακὸς λαός. Ἡ

ἀνίερος συμμαχία τῶν πρώην κομματαρχῶν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῶν ἐξάλλων ἀνθρώπων τῆς Λευκωσίας πρέπει νὰ διαλυθῇ. Ἡ νέα Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δέον νὰ παραμείνῃ μακρὰν τοῦ ἀνατριχιαστικοῦ ἐναγκαλισμοῦ τῶν κύκλων τῆς «Πατρίδος». Εἰς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν δέον νὰ λεχθῇ ὅτι πρέπει νὰ ἀποδείξῃ ὅτι σέβεται καὶ δὲν ὑποσκάπτει τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν. Ὅτι εἰς τὴν Κύπρον δὲν ὑπάρχουν ἀνθέλληνες, ἀλλὰ Ἕλληνες καὶ ὅτι ὡς Ἕλληνες καὶ ἡμεῖς διατηροῦμεν τὴν ἐλευθερίαν τῆς σκέψεως, καὶ ἔχομεν δικαίωμα καὶ ἀπαίτησιν νὰ ἀποφασίζωμεν διὰ τὴν τύχην μας. Ὅτι ἡ ἕνωσις δὲν ἐπιτυγχάνεται διὰ τῶν δημαγωγικῶν διακηρύξεων καὶ τῶν πομφολύγων τῶν ἀκριβοπληρωμένων ἀρθρογράφων.

Ὅτι αὐτὸ τὸ ὁποῖον συμβαίνει σήμερον εἰς τὴν Κύπρον συνέβη καὶ πρὸ ἑκατὸν ἐτῶν εἰς τὴν Κρήτην, τῆς ὁποίας ἡ ἕνωσις δὲν ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἐν Σφακιοῖς συναισθηματικῆς ἀνακηρύξεως τῆς προσαρτήσεως ὑπὸ τῆς γενικῆς συνελεύσεως τῶν Κρητῶν τὸν Αὔγουστον τοῦ 1858, ἀλλὰ διὰ τῆς θετικῆς ἐνεργείας καὶ σκέψεως τῶν ἡγετῶν της τὸ 1912. Ὅτι ἡ ἰδέα τῆς ἑνώσεως διὰ τῆς ὁποίας ἐγαλουχήθησαν γενεαὶ γενεῶν Κυπρίων δὲν ἐπηρεάζεται οὔτε καταπίνεται, ὡς βλακωδῶς διατείνονται οἱ ὑστερικοὶ ἀντιμακαριακοί, εἰς διάστημα πέντε ἢ δέκα ἐτῶν.

Ὅτι οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ μονοπωλῇ τὸν ἑνωτικὸν ἀγῶνα ἢ νὰ διαβαθμίζῃ οἱονδήποτε Ἕλληνα. Ὅτι οἱ Κύπριοι καὶ ἡ Κυβέρνησίς των φέρουν παράσημα τιμῆς τοὺς ἀγῶνας τῆς τελευταίας δεκαετίας καὶ δὲν χρειάζονται μαθήματα πατριωτισμοῦ οὔτε ἀπὸ τὸ Ἐθνικὸν Ἵδρυμα Ραδιοφωνίας, οὔτε ἀπὸ τὸν Ἑλλαδικὸν τύπον, οὔτε ἀπὸ τοὺς Συνδέσμους τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν, οὔτε ἀπὸ ἄλλου. Ὅτι αἱ ἀπειλαὶ ὁπονθεδήποτε προερχόμεναι εἶναι ἀπαράδεκτοι καὶ ἀπορρίπτονται μετ' ἀγανακτήσεως. Ὅτι οἱ Κύπριοι ἀπέδειξαν ὅτι δὲν πτοοῦνται ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς οἱουδήποτε, οὔτε καὶ ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς μιᾶς αὐτοκρατορίας. Ὅτι ἀντὶ νὰ ἐκστομίζωνται ἀπειλαὶ καὶ κατηγορίαι κατὰ τῶν Κυπρίων θὰ ἦτο ὀρθότερον ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως νὰ διατυπώσῃ τὴν θέσιν της διὰ τὸ ἐθνικὸν θέμα τῆς Κύπρου καθαρά, κατὰ τρόπον μὴ ἐπιδεχόμενον παρεξηγήσεις. Καὶ αὐτά, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θὰ συντελεσθοῦν διὰ πολιτικῶν μέτρων καὶ ἐνεργειῶν τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ λάβῃ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις.

Νὰ ἐπισκεφθῇ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τὰς Ἀθήνας. Νὰ ὁμιλήσῃ. Νὰ ἀναφερθῇ μετὰ παρρησίας εἰς τὴν γνησίαν Ἕνωσιν τὴν ὁποίαν ἐπιθυμεῖ ὁ λαὸς καὶ νὰ ἐκφράσῃ τοὺς φόβους τοῦ λαοῦ διὰ τὰ σφάλματα καὶ τὰς ὑποχωρήσεις τῶν παλαιῶν Κυβερνήσεων. Νὰ ὁμιλήσῃ ἄνευ φόβου καὶ προκαταλήψεως καὶ νὰ καυτηριάσῃ τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰ διδάγματα πατριωτισμοῦ.

Ὅσον ἀφορᾷ τὸν νομικὸν τομέα ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς πρέπει νὰ ἀρχίσουν ἐπιτέλους νὰ θέτουν εἰς ἐφαρμογὴν τὰς διατάξεις τῆς κειμένης νομοθεσίας περὶ προστασίας τοῦ Προέδρου καὶ διαδόσεως ψευδῶν καὶ ἄλλων ἀνησυχητικῶν πληροφοριῶν.

Οἱ νόμοι τοὺς ὁποίους ἐκλήθη νὰ ψηφίσῃ προσφάτως ἡ Βουλὴ πρέπει νὰ ἐφαρμοσθοῦν καὶ ἐναντίον τῆς «Πατρίδος» καὶ ἐναντίον οἱασδήποτε ἄλλης ἐφημερίδος ἡ ὁποία τοὺς παραβαίνει. Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ ὑποδεχόμεθα μετ' ἀνακουφίσεως τὰ ὅσα ἐδήλωσε πρὸ ἡμερῶν ὁ Ἀρχιεπίσκοπος. Ἐλπίζομεν νὰ μὴ παραμείνουν ἁπλῶς λόγοι. Εἶναι καιρὸς δράσεως.

Ἡ Ἑλλὰς πρέπει νὰ κατατοπισθῇ. Αἱ παρεξηγήσεις νὰ ἐξαλειφθοῦν, ἡ ἀτμόσφαιρα νὰ ἐξυγιανθῇ, οἱ ταραξίαι νὰ ἀπομονωθοῦν καὶ νὰ ἀπομακρυνθοῦν.

Εἰς τὸ ἔργον της ἡ νέα Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις συμβούλους καὶ συμπαραστάτας πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν Κυβέρνησιν τῆς Κύπρου καὶ τὴν πλειοψηφίαν τοῦ λαοῦ της. Ὄχι τὴν ἀρρωστημένην δράκα τοῦ κύκλου τῆς «Πατρίδος» καὶ τῶν Ἑλλαδιτῶν ποὺ παρασύρουν.

Μὲ τὰς σκέψεις αὐτάς, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, εἰσάγω τὸ θέμα πρὸς συζήτησιν.

Συζήτησιν καλόπιστον, ἐποικοδομητικὴν καὶ ἐλπίζω κοσμίαν.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι.

Σκοπὸς τῆς ἐγγραφῆς τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, εἶναι ἀφ' ἑνὸς μέν, ὅπως ἐμφαίνεται καὶ ἀπὸ τὸν τίτλον, ἡ λῆψις πολιτικῶν μέτρων ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου νομικῶν μέτρων ἐναντίον μιᾶς μερίδος τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Αὐτά, κύριοι, εἶναι τὰ δύο σκέλη τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐγγράψαντος τὸ θέμα βουλευτοῦ.

Ὁ ἐν λόγῳ ὅμως βουλευτής, ἀφ' ἑνὸς πιεζόμενος ὑπὸ μιᾶς μερίδος βουλευτῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ὅπως διαγράψῃ τὸ θέμα τοῦτο ἀπὸ τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, καὶ μὴ δυνάμενος νὰ πράξῃ τοῦτο διότι θὰ ἔμενεν ἐκτεθειμένος εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἀντιλαμβανόμενος τὸ σφάλμα τὸ ὁποῖον διέπραξε, δημιουργῶν δυσμενεῖς ἐντυπώσεις ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, προσπαθεῖ σήμερον, διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του, καὶ δικηγορικῷ τῷ τρόπῳ νὰ μεταθέσῃ τὸ βάρος τῆς ἐπιθέσεώς του εἰς τὸ ἕτερον σκέλος τοῦ σκοποῦ του.

Τοῦτο ὅμως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ πράξῃ. Διότι αἱ δηλώσεις του αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν τῆς ἐγγραφῆς τοῦ θέματος ὁμιλοῦν καθαρά.

Ὁ κύριος ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἶπε καὶ τὰ ἑξῆς : «Ὅτι μεταξὺ τῶν κύκλων τούτων δὲν συμπεριλαμβάνονται μόνον πρόσωπα ἢ ὀργανισμοὶ εἰς Κύπρον ἀλλὰ καὶ ὁ Ἑλλαδικὸς τύπος καὶ τὸ Ραδιόφωνον, τὰ ὁποῖα λόγῳ τῆς ἐν Ἑλλάδι Κυβερνητικῆς λογοκρισίας πιθανὸν νὰ ἀντανακλοῦν καὶ τὴν ἐπίσημον Ἑλληνικὴν πολιτικήν» καὶ προσέθεσεν «ὅτι αἱ ἀπειλητικαὶ αὗται ἐνέργειαι προδιαγράφουν σαφῶς τὴν διὰ τῆς βίας ἀνατροπὴν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἢ ἡγεσίας καὶ τὴν φυλάκισιν ἢ δολοφονίαν Κυπρίων».

Καὶ ἐρωτῶ κύριοι βουλευταί. Ποῖος ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν; Ἀσφαλῶς ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατέχουν ὅπλα. Καὶ ὅλοι γνωρίζομεν ὅτι οἱ ἀντιφρονοῦντες πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν δὲν κατέχουν ὅπλα. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὁπλοφοροῦν εἶναι πάρα πολλοὶ πολῖται, οἱ πραγματικοὶ παρακρατικοί οἱ ὁποῖοι εἶναι οἱ ὑποστηρικταὶ τῆς Κυβερνήσεως καὶ οἱ ὁποῖοι παρανόμως καὶ ἐν γνώσει τῆς Κυβερνήσεως κατέχουν ὅπλα. Ἐπίσης κατέχει ὅπλα καὶ ὁ στρατός, τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ ὁποίου ἀποτελεῖται ἀπὸ Ἕλληνας ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας. Ἑπομένως, κύριοι συνάδελφοι, ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν δυνατότητα νὰ ἀνατρέψῃ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν δὲν εἶναι ἄλλος παρὰ ὁ στρατός. Καὶ ἐφ' ὅσον ἡ νῦν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀπαρτίζεται κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτῆς ἀπὸ ἀνωτέρους Ἕλληνας ἀξιωματικοὺς τότε αἱ δηλώσεις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου δὲν ἀποτελοῦν μόνον ὑπαινιγμοὺς ἀλλὰ σαφεῖς κατηγορίας ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἑπομένως ἡ προσπάθειά του ὅπως μεταθέσῃ τὸ βάρος τῆς ἐπιθέσεώς του ἐπὶ τῶν ἐν Κύπρῳ ἀντιφρονούντων πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν εἶναι ματαία.

Λαβὴν διὰ τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος τούτου ἔδωσαν κυρίως δημοσιεύματα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων τὰ ὁποῖα προειδοποιοῦν τοὺς ἀνθενωτικοὺς νὰ

σταματήσουν τὴν ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους δρᾶσιν των ὡς ἐπίσης καὶ σχόλιον τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος τὸ ὁποῖον φέρει εἰς γνῶσιν τῶν δολιοφθορέων καὶ τῶν ἀποστατῶν—εὐτυχῶς ὀλίγων—ὅτι αἱ ἐνέργειαί των πρὸς διάσπασιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ θὰ ληφθοῦν ὑπ' ὄψιν ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ μεγάλη ὥρα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πανελληνίων πόθων. Τὰ δημοσιεύματα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων καὶ τὸ σχόλιον τοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος ὁμιλοῦν καθαρά. Ὁμιλοῦν περὶ τῶν δολιοφθορέων, τῶν ἀποστατῶν καὶ τῶν προδοτῶν. Ὁμιλοῦν περὶ τῶν ἀτόμων ἐκείνων τὰ ὁποῖα ἀντιστρατεύονται τὸν προαιώνιον πόθον τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ. Ὁμιλοῦν περὶ τῶν ἐχθρῶν τοῦ στόχου τὸν ὁποῖον ἔταξεν ὡς σκοπόν του τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον καὶ τὸν ὁποῖον σκοπὸν διαλαλεῖ καθημερινῶς ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος, ἤτοι τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Καὶ εἶναι, κύριοι βουλευταί, πρωτοφανὲς εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν λαῶν νὰ παρουσιάζεται ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ ἀγωνιζομένου ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ὡς ὁ ὑπέρμαχος τῶν δολιοφθορέων καὶ τῶν προδοτῶν τοῦ ἀγῶνος. Διότι τίποτε ἄλλο δὲν σημαίνει παρὰ ὑπεράσπισιν τῶν προδοτῶν τὸ ἐγγραφὲν θέμα.

Ἀλλ' ὅμως ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμένῃ τὸν Ἀθηναϊκὸν τύπον καὶ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα νὰ ξιφουλκήσουν ἐν γνώσει, ἀσφαλῶς, καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Καὶ θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναμένῃ τοῦτο διότι τὸ ποτήριον ἐξεχείλισε. Διότι δὲν εἶναι πλέον διατεθειμένη νὰ ὑφίσταται τοὺς ἐξευτελισμοὺς καὶ τοὺς προπηλακισμοὺς τοῦ «κιτρίνου» Κυπριακοῦ τύπου ἡ νῦν Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις. Καὶ δὲν δύναται νὰ ἀνεχθῇ αὐτὴν τὴν κατάστασιν διότι τῆς Κυβερνήσεως αὐτῆς ἡγεῖται εἷς τίμιος καὶ ἀνιδιοτελὴς νομικὸς μὲ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ἀπαρτιζόμενον κατὰ τὸ μεγαλύτερον μέρος αὐτοῦ ἀπὸ ἀνωτέρους ἀξιωματικούς, ἄτομα τὰ ὁποῖα ἔταξαν ὡς σκοπόν των τὴν προώθησιν τῶν ἐθνικῶν συμφερόντων καὶ τὴν ἐξυγίανσιν τῆς Ἑλλάδος. Πρόσωπα τὰ ὁποῖα δὲν ἔχουν κανένα σκοπὸν νὰ πολιτευθοῦν καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται νὰ κάμουν συμβιβασμοὺς μὲ τὴν συνείδησίν των χάριν πολιτικῶν σκοπιμοτήτων ὅπως, δυστυχῶς, ἔπρατταν αἱ προηγούμεναι Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις. Καὶ τὸ ποτήριον, ὅπως εἶπα, ἐξεχείλισε. Διότι τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον δὲν ἔκαμε τὸ καθῆκον του τὸ ὁποῖον ἦτο νὰ διαφυλάξῃ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ τὰ ἱερὰ καὶ τὰ ὅσια εἰς τὰ ὁποῖα ἐπίστευεν ὁ λαὸς τοῦτος ἐπὶ χιλιετηρίδας, ἀλλ' ἠνέχθη τὸν «κίτρινον» καὶ ἀνθενωτικὸν τύπον νὰ ὀργιάζῃ.

Ἰδοὺ κύριοι μερικὰ σχόλια τοῦ διαβρωτικοῦ ἔργου τῶν ἐφημερίδων:

Τὴν 22.4.67 ἡ «Χαραυγὴ» καταδικάζει ἐντόνως τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ στρατοῦ λέγουσα ὅτι τὰ γεγονότα εἰς τὴν Ἑλλάδα ποὺ προκαλοῦν φρίκην σὲ ὅλον τὸν κόσμον δημιουργοῦν καὶ εἰς τὴν Κύπρον ἀτμόσφαιραν ἀνησυχίας.

Καὶ ἡ «Ἐλευθερία» ἐπικρίνει τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τοῦ στρατοῦ λέγουσα ὅτι οὐδεμία αἰτία ὑπῆρχε διὰ τὸ πραξικόπημα. Ὑπῆρχε μόνον ἡ σκοπιμότης νὰ μὴν γίνουν αἱ ἐκλογαί, συμπεραίνει ἡ ἐφημερίς.

Τὴν 23.4.67 ὁ «Φιλελεύθερος» ἐπιτίθεται δριμέως κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κινήματος καὶ ἐπικρίνει τὸ διάγγελμα τοῦ Πρωθυπουργοῦ κ. Κόλλια.

Τὴν 4.4.67 ἡ «Ἀλήθεια» καταδικάζει κατὰ τρόπον ἔντονον τὸ στρατιωτικὸν κίνημα, λέγει δὲ ὅτι εἶναι καιρός, ἀφήνοντας κατὰ μέρος τοὺς περὶ ἑνώσεως συναισθηματισμούς, νὰ σκεφθῶμεν σοβαρώτατα κατὰ πόσον εἶναι αὕτη σήμερον, ὑπὸ αὐτὰς τὰς περιστάσεις, δυνατή.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἀσκεῖ τὴν πλέον δριμεῖαν κριτικὴν ἐξ ὅλων τῶν ἐφημερίδων κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κινήματος. Καλεῖ εἰς συναγερμὸν τὸν Κυπριακὸν λαὸν διὰ τὴν ἀποτροπὴν δυσμενῶν ἐξελίξεων ἐν Κύπρῳ καὶ πρὸς συμπαράστασιν εἰς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν. Ὡσαύτως καταφέρεται κατὰ τοῦ θεσμοῦ τῆς βασιλείας δριμύτατα.

Τὴν 25.4.67 ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἐξακολουθεῖ νὰ καυτηριάζῃ δριμύτατα τὸ πραξικόπημα. Ἐκφράζει δυσαρέσκειαν καὶ πικρίαν διότι ὁ Κυπριακὸς λαὸς δὲν ἐκινητοποιήθη ὅσον ἔπρεπε κατὰ τῶν πραξικοπηματιῶν, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τοὺς ξένους λαούς.

Τὴν 27ην ἡ «Χαραυγὴ» λέγει ὅτι τὸ φασιστικὸν πραξικόπημα ἔχει στόχον καὶ τὴν Κύπρον. Ἐντείνει τὴν ἐπίθεσίν της κατὰ τοῦ στρατιωτικοῦ κινήματος τὸ ὁποῖον ἐπικρίνει καὶ καταδικάζει κατὰ τρόπον δριμύτερον μὲ τὴν πάροδον τῶν ἡμερῶν. Ὁμιλεῖ καὶ περὶ συγκεντρώσεως τῆς ἀριστερᾶς εἰς διαφόρους πόλεις.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἐξακολουθεῖ τὴν σφοδρὰν πολεμικήν της κατὰ τοῦ καθεστῶτος εἰς Ἑλλάδα. Τὸ φασιστικὸν καθεστώς, γράφει, δὲν ἐφείσθη οὔτε τῶν Κυπρίων, καὶ ἀναφέρεται εἰς συλλήψεις πολλῶν Κυπρίων.

Τὴν 28.4.67 ἡ «Χαραυγὴ» ἐξακολουθεῖ τὴν πολεμικήν κατὰ τοῦ νέου καθεστῶτος. Ὁμιλεῖ περὶ διαλύσεως τοῦ μύθου ὅτι τὰ ἀνάκτορα καὶ ὁ Βασιλεὺς ἦσαν ἀμέτοχοι τοῦ πραξικοπήματος. Διὰ τῆς παρουσίας τοῦ Βασιλέως εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τοῦ ὁποίου προήδρευσεν, ὁ μῦθος, γράφει ἡ ἐφημερίς, διελύθη.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» ὁμιλεῖ περὶ καταδίκης εἰς θάνατον τοῦ Γλέζου. Διὰ σχετικοῦ ἄρθρου της τονίζει ὅτι ἡ ἀντίστασις τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ ἡ παγκύπριος δημοκρατικὴ ἀλληλεγγύη θὰ φέρουν σύντομα τὴν ἀνάστασιν.

Τὴν 2.5.67 ἡ «Τελευταία Ὥρα» κριτικάρει τὸ πραξικόπημα. Ἡ κριτική της διὰ τὸ πραξικόπημα ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι δριμυτάτη. Ὡσαύτως διὰ τῆς προβολῆς τῶν γεγονότων προσπαθεῖ παντοιοτρόπως νὰ ἐκθέσῃ τὴν νέαν Κυβέρνησιν τῆς χώρας.

Τὴν 3.5.67 ἡ «Χαραυγὴ» ἐξακολουθεῖ νὰ ἀσκῇ δριμυτάτην κριτικὴν κατὰ τοῦ φασιστικοῦ καθεστῶτος εἰς Ἑλλάδα, τῆς στρατιωτικῆς δικτατορίας, ὡς χαρακτηρίζει τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν. Μόνον ἡ διεθνὴς ἀντίδρασις, γράφει, συνεκράτησε τοὺς στρατοκράτας ἀπὸ τοῦ νὰ προβοῦν εἰς ἐκτελέσεις. Ἀλλὰ δὲν θὰ διστάσουν, συνεχίζει, νὰ πράξουν τοῦτο μόλις νομίσουν ὅτι ἐκόπασεν ὁ διεθνὴς ἀντίκτυπος.

Καὶ ἡ «Ἐλευθερία» εἰς σχόλιόν της φοβεῖται τὰς ἐπιπτώσεις τῆς ἀλλαγῆς εἰς Ἑλλάδα ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ Τουρκικὴ διπλωματία θὰ ἐκμεταλλευθῇ τὴν κατάστασιν. Καλεῖ δὲ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν νὰ ἀναλάβῃ μόνη πρωτοβουλίαν ὅπως ἐξουδετερώσῃ τοὺς Τουρκικοὺς ἐλιγμούς.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» διὰ κυρίου ἄρθρου της καλεῖ τὴν Κυβέρνησιν νὰ ἐπέμβῃ ὅσο εἶναι καιρὸς καὶ νὰ μὴν ἀφήσῃ τὸν Γρίβαν ἀσύδοτον νὰ πράττῃ ὅ,τι θέλει εἰς τὸν στρατόν. (Ἡ ἐφημερὶς ἀναφέρεται εἰς τὸ τηλεγράφημα ποὺ ἀπέστειλεν ὁ Διγενῆς πρὸς τὴν νέαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὅτι αἱ Ἔνοπλοι Δυνάμεις τῆς Κύπρου συμπαρίστανται εἰς τὸ ἔργον της). Ὁ Γρίβας δὲν εἶχεν αὐτὸ τὸ δικαίωμα, συνεχίζει ἡ ἐφημερίς, καὶ ἐξέθεσε τόσον τὴν Κυβέρνησιν ὅσον καὶ τὸν λαόν, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον τὸ τηλεγράφημα τοῦτο ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν μὲ τὰ αἰσθήματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Τὴν 4.5.67 ἡ «Τελευταία Ὥρα» γράφει ὅτι ἡ Κύπρος δικαιοῦται καὶ πρέπει νὰ ἀποδεσμευθῇ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Ἀνακτοβουλίου καθ' ὅσον ἡ Χούντα ποὺ κυβερνᾶ οὐδεμίαν ἔχει σχέσιν μὲ τοὺς ἐκπροσώπους τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ οἱ ὁποῖοι ἔλαβον αὐτὰς τὰς ἀποφάσεις.

Τὴν Παρασκευήν, 5.5.67, ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἐξακολουθοῦσα τὴν πολεμικήν της κατὰ τοῦ πραξικοπήματος ἐκφράζει φόβους δι' ἐπέκτασιν τούτου εἰς Κύπρον.

Τὴν Δευτέραν, 8.5.67, οἱ «Νέοι Καιροὶ» δίδουν μεγάλην δημοσιότητα εἰς τὸν λόγον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Τάσου Παπαδοπούλου, ὅτι θὰ συντριβῇ κάθε ἀπόπειρα πραξικοπήματος ἐν Κύπρῳ, κατὰ τοὺς πρωτομαγιάτικους ἑορτασμοὺς τῶν ἐργαζομένων οἱ ὁποῖοι κατεδίκασαν τὸ πραξικόπημα.

Τὴν 11.5.67 ἡ «Χαραυγὴ» ἀσχολεῖται μὲ τὴν συγκέντρωσιν τὴν ὁποίαν ὠργάνωσεν ἡ νέα Ἐπιτροπὴ Ἀποκαταστάσεως τῆς Δημοκρατίας εἰς Ἑλλάδα εἰς τὸν κινηματογράφον «Μαγικὸ Παλάτι». Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν κατεδικάσθη ἡ Χούντα, τὸ πραξικόπημα κ.λ.π.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» εἰς ἔντονον ὕφος ἐξακολουθεῖ τὴν πολεμικήν της κατὰ τοῦ νέου καθεστῶτος εἰς Ἑλλάδα. Τὴν 15.5.67 ἡ «Τελευταία Ὥρα» μὲ δριμυτάτην καὶ ἔξαλλον πολεμικὴν καταφέρεται ἐναντίον τοῦ ἐθνικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν 16.5.67 ἡ «Χαραυγὴ» ἀσκεῖ τὴν συνήθη κομμουνιστικὴν πολεμικὴν κατὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ καὶ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως.

Τὴν 26.5.67 ἡ «Ἐλευθερία» χαρακτηρίζει τὸν θάνατον τοῦ δικηγόρου Μανδηλαρᾶ ὡς βδελυρὸν ἔγκλημα τῆς Χούντας.

Τὴν 29.5.67 ἡ «Ἀλήθεια» καταφέρεται δριμύτατα κατὰ τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Α.Σ.Δ.Α.Κ. διὰ συνέντευξίν του δοθεῖσαν εἰς τὴν «Βραδυνὴν» Ἀθηνῶν. Κατηγορεῖται ὁ κύριος Ἀρχηγὸς διὰ τὴν δήλωσίν του ὅτι ὁ στρατός μας εἶναι εἷς καὶ Ἑλληνικὸς καὶ ὅτι ἀναγνωρίζει ὡς ἀνώτατον ἀρχηγὸν τὸν Βασιλέα Κωνσταντῖνον. Κατηγορεῖ ὡσαύτως ἡ ἐφημερὶς τὸν κύριον Ἀρχηγὸν ὅτι ὑποχρεώνει, παρανόμως, τοὺς Κυπρίους ἐθνοφρουροὺς νὰ ὁρκίζωνται πίστιν εἰς τὸν Βασιλέα καὶ νὰ φέρουν σῆμα μὲ τὸ στέμμα ἀντὶ τοῦ σήματος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Καὶ ἡ «Κύπρος» καταφέρεται τὴν αὐτὴν ἡμέραν κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς ἐνασκουμένης ὑπ' αὐτῆς προπαγάνδας.

Τὴν 5.6.67 ἡ «Ἀλήθεια» λέγει ὅτι ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ δὲν εἶναι ὑπόθεσις τῆς στρατιωτικῆς ἀρβύλας, ἐπικρίνουσα τὸν στρατὸν δι' ἀνάμιξιν εἰς τὴν πολιτικήν. Ὡσαύτως κατηγορεῖ τοὺς ἐπιζητοῦντας τὴν ἄμεσον ἕνωσιν ὡς ἐπιδιώκοντας νὰ ἐκπορνεύσουν τὴν ἁγνὴν καὶ ἱερὰν παράδοσιν τῆς γνησίας ἑνώσεως.

Καὶ ἡ «Κύπρος» κατηγορεῖ διὰ τῆς κυρίας εἰδήσεώς της τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ὡς ἐνθαρρύνουσαν ἐν Κύπρῳ ἀντιμακαριακὴν κίνησιν. Ἐπιπλέον ὁμιλεῖ περὶ καταλήψεως εἰς τὴν Κυβέρνησιν τῶν Ἀθηνῶν βασιλικῶν θέσεων ὑπὸ ἀντιμακαριακῶν στοιχείων.

Καὶ ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἀπαντῶσα εἰς πατριωτικὴν ἀνακοίνωσιν τοῦ Συνδέσμου Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Ἀμμοχώστου ὁμιλεῖ περὶ βασιλικοῦ στρατοῦ ὅστις ὑπακούει εἰς τὸν Βασιλέα, εἰς τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ἐνῶ ἡ Ἐθνοφρουρὰ θὰ ἔπρεπε νὰ ὑπακούῃ μόνον εἰς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν.

Καὶ τὴν 8ην Ἰουνίου τοῦ 1967 ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἐπιτίθεται κατὰ τῶν Ἐφέδρων Ἀξιωματικῶν Ἀμμοχώστου διὰ παλαιοτέραν ἀνακοίνωσίν των καὶ ἀναφέρει ὅτι εὑρίσκονται εἰς ξένον ἔδαφος ὅσοι δὲν συμφωνοῦν μὲ τὸν Μακάριον καὶ τὸν λαὸν καὶ ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς οὐδέποτε συνεταύτισε τὸν ἀγῶνα του διὰ τὴν ἕνωσιν μὲ τὸν Βασιλέα. Διότι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι ὁ Βασιλεὺς καὶ κανεὶς δὲν εἶναι ἄρχων, πολὺ ὀλιγώτερον μία ξενόφερτος δυναστεία. Ἀκολούθως ἀναφέρει ὅτι ὁ Βασιλεὺς καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις οὐδεμίαν σχέσιν ἔχουν μὲ τὸ Κυπριακὸν στράτευμα καὶ μόνον ἐπεμβάσεις ἀξιοῦν αἱ ὁποῖαι ἔχουν δημιουργήσει τὴν ἀνεδαφικὴν κατάστασιν τῆς δυαδικῆς ἐξουσίας καὶ ἔχουν ἐκθέσει τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν καὶ ἔχουν ὁδηγήσει εἰς στρατιωτικὸν φιάσκο.

Καὶ ἡ ἐφημερὶς «Ἀλήθεια» τῆς 12ης Ἰουνίου τοῦ 1967 εἰς εὐθυμογράφημά της εἰς τὴν στήλην «Τσιμπιὲς» παρουσιάζει κατὰ τρόπον ἀνοίκειον τοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικοὺς ὅτι ἐπέπεσαν ὡς «γῦπες» εἰς τὰ ἐδέσματα κατὰ τὴν δεξίωσιν ποὺ παρέθεσε πρὸς τιμήν των ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος τὴν προτεραίαν. Ὡσαύτως, εἰς τὸ αὐτὸ εὐθυμογράφημα θίγονται γενικῶς οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ κατὰ τρόπον ἀναξιοπρεπῆ.

Τὴν 12ην πάλιν Ἰουνίου 1967 ἡ «Ἀλήθεια» διὰ κυρίου ἄρθρου της ὑποστηρίζει ἀναφανδὸν τὴν ἀνεξαρτησίαν καὶ ἐπιτίθεται δριμύτατα κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἡ ὁποία, ὡς λέγει, διὰ τοῦ ἐλεγχομένου τύπου τῶν Ἀθηνῶν καὶ τοῦ Ραδιοφώνου ἐκτοξεύει ἰταμὰς ἀπειλὰς εἰς ὅσους δὲν προσφέρουν γῆν καὶ ὕδωρ εἰς τὴν δικτατορίαν. Καὶ ἡ ἐφημερὶς συνεχίζει ὡς ἑξῆς: «Ὀφείλει νὰ κατανοήσῃ καὶ ἡ μήτηρ Ἑλλὰς ἢ μᾶλλον καὶ ὁ τελευταῖος μπουζουκοκέφαλος ποὺ κατέχει σήμερον μίαν ἐπίσημον θέσιν ὅτι εἶναι δημοκρατικὸν δικαίωμα κάθε Κυπρίου νὰ ἐκλέξῃ ὁ ἴδιος τὸν τρόπον τῆς διακυβερνήσεώς του. Τὸ νὰ θέλῃ λόγου χάριν εἷς Κύπριος τὴν ἀνεξαρτησίαν εἶναι κεκτημένον δικαίωμά του ἄπαξ καὶ ἡ Κύπρος εἶναι σήμερον κράτος ἰσότιμον, ἀνεξάρτητον καὶ κυρίαρχον, καὶ κατὰ συνέπειαν τὸ νὰ προπηλακίζεται οὗτος, νὰ χαρακτηρίζεται ὡς ἀνθέλλην καὶ νὰ ἐκτοξεύωνται ἰταμαί, κατὰ τὸν φασιστικώτερον τρόπον, ἀπειλαὶ ἐναντίον του ὅτι θὰ ὑποστῇ τὰς σκληρὰς συνεπείας, ὡς προειδοποιεῖ τὸ ἀρθρίδιον, εἶναι ἐνέργεια καταδικαστέα καὶ ἀπαράδεκτος». Ἀκολούθως κατηγορεῖ τοὺς ἐν Κύπρῳ "Ελληνας ἀξιωματικοὺς δι' αὐταρχισμὸν καὶ αὐθάδειαν, τὰ ὁποῖα ἐκλαμβάνουν, λέγει, ὡς στρατιωτικὴν ἀρετήν. Ἐν συνεχείᾳ ἡ «Ἀλήθεια» γράφει: «Ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ἦλθεν ἐδῶ μὲ τὴν ἰδικήν μας θέλησιν. Ἐκλήθη ὡς ἀδελφός, ὡς προστάτης καὶ ὑπερασπιστὴς καὶ οὐχὶ ὡς δερβέναγας ἢ ὡς δαμόκλειος σπάθη διὰ νὰ ἐκβιάσῃ καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἀπαραδέκτους νόθους λύσεις διότι οὕτω ἔδοξεν εἰς τὴν Ἀμερικανικὴν ΚΥΠ, τὸ ΝΑΤΟ καὶ τὰ τσιράκια των. Τοῦτο ἀποτελεῖ ἀπαράδεκτον κατάστασιν». Εἶναι ἐπίσης λίαν χαρακτηριστικὸς ὁ διάλογος τοῦ ἄρθρου τῆς ἐφημερίδος: «Ἰδού, ἐπαναλαμβάνομεν, ἐθνικὸν στάδιον δόξης λαμπρὸν δι' αὐτήν, διὰ τοὺς Πατακούς, τοὺς Παπαδόπουλους καὶ τοὺς Μακαρέζους. "Ολα τὰ ἄλλα, ἀπειλές, ὑπονοούμενα καὶ μεγάλα λόγια, εἶναι περιττὰ καὶ τὰ γράφομεν στὰ παληά μας τὰ παπούτσια».

Τὴν 16.6.67 ὁ «Ἀγὼν» μὲ πηχυαίους τίτλους ἀναγράφει τὴν πληροφορίαν ὅτι «ὁ βουλευτὴς Λέλλος Δημητριάδης, Κοινοβουλευτικὸς Ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ἐνέγραψεν ὡς θέμα πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Κυπριακὴν Βουλὴν «Αἱ ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων». Τὸ θέμα ἐδημιουργήθη κατόπιν τῆς μεταδοθείσης ὑπὸ τοῦ ραδιοσταθμοῦ Ἀθηνῶν προειδοποιήσεως ὑπευθύνου πηγῆς τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ὅτι δὲν θὰ λησμονηθοῦν αἱ πράξεις ὡρισμένων Κυπρίων οἱ ὁποῖοι ἀναπτύσσουν ἀντεθνικὴν δρᾶσιν ὅταν ἔλθῃ ἡ μεγάλη ὥρα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πανελληνίων πόθων».

Καὶ ἡ «Χαραυγὴ» χύνει δηλητήριον κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἐξ αἰτίας τῆς σαφοῦς προειδοποιήσεως τὴν ὁποίαν ἀπηύθυνεν ἡ Ἑλλὰς πρὸς τοὺς ἀνθενωτικούς.

Δὲν θὰ ἐπεκταθῶ περισσότερον, κύριοι, ἐδῶ εἶναι αἱ ἐφημερίδες καὶ μπορεῖ ὅποιος θέλει νὰ τὰς δῇ.

Καὶ ἐρωτῶ κύριοι βουλευταί: Ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀντίδρασις τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἰς τὸ διαβρωτικὸν ἔργον τῶν ἐφημερίδων αὐτῶν; Τίποτε δὲν ἔπραξε. Τί μέτρα ἔλαβε τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον διὰ νὰ ὑπερασπισθῇ τὴν τιμὴν καὶ τὴν ὑπόληψιν τῶν ἑκάστοτε Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων καὶ τοῦ κατασυκοφαντημένου Ἑλληνικοῦ στρατοῦ; Τίποτε δὲν ἔπραξε. Ἀντιθέτως, δὲν εἶναι μήπως ὄργανα τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τὰ ὁποῖα ἀνέκριναν ἐπὶ ἡμέρας ὁλοκλήρους "Ελληνας ἀξιωματικοὺς διὰ τοὺς ἐμπρησμοὺς εἰς τὰς πετρελαιοδεξαμενὰς τῆς Σιέλλ; Καὶ δὲν εἶναι ὁ φιλικὸς πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τύπος ὁ ὁποῖος ἐξετόξευε τότε καθημερινῶς ὑπονοούμενα ἐναντίον ὡρισμένων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ἐναντίον ὡρισμένων Κυπρίων πολιτῶν ὅτι ἐνείχοντο εἰς τοὺς ἐμπρησμοὺς αὐτούς; Καὶ μήπως ἔχουν ἄδικον οἱ ἀντιφρονοῦντες πρὸς τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν νὰ τὴν κατηγοροῦν; Μήπως δὲν εἶναι ἄτομα ἐκ τοῦ κόλπου αὐτῆς ταύτης τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως τὰ ὁποῖα ἀπεκάλεσαν τὴν "Ενωσιν «εὐσεβῆ πόθον», τοὺς "Ελληνας ἀξιωματικοὺς ὡς «παρανόμους», καὶ

τὰ ὁποῖα ἔδωσαν τὸ δικαίωμα ἐντὸς αὐτῆς τῆς αἰθούσης εἰς τοὺς ἀνθενωτικοὺς νὰ προπαγανδίζουν ἐναντίον τῆς Ἑνώσεως; Ποίαν ἐθνικὴν διαφώτισιν, κύριοι βουλευταί, ἀνέλαβε τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον; Ὄχι μόνον δὲν ἔπραξε τίποτα ἀπὸ τὰ ἀνωτέρω ἀλλ' ἔρχεται σήμερον ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου νὰ συμμαχήσῃ μὲ τοὺς ἀνθενωτικοὺς καὶ τοὺς δολιοφθορεῖς τοῦ ἀγῶνος διὰ νὰ κτυπήσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἔταξαν ὡς σκοπὸν των τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα. Ὁποῖον πραγματικῶς κατάντημα! Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, χωρὶς νὰ κατηγορηθῇ, ἐνέταξε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὰς τάξεις τῶν προδοτῶν καὶ τῶν δολιοφθορέων τοῦ ἀγῶνος. Καὶ ἀντὶ σήμερον νὰ λαμβάνωνται ἱστορικαὶ ἀποφάσεις, ἀντὶ σήμερον τὸ Σῶμα τοῦτο νὰ ψηφίζῃ τὴν ἐνσωμάτωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα, ὅπως ἔπραξαν οἱ Ἑπτανήσιοι καὶ οἱ Κρῆτες, ἔρχεται ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου νὰ ζητήσῃ ἀπὸ ἡμᾶς ὅπως ὑπεραμυνθῶμεν τῶν δολιοφθορέων καὶ ὑπερασπισθῶμεν τῶν προδοτῶν τοῦ ἀγῶνος.

Δὲν ἔχω, κύριοι, τίποτε ἄλλο νὰ προσθέσω παρὰ μόνον μίαν λέξιν. Αἶσχος.

Ἀλλὰ προτοῦ κατέλθω τοῦ βήματος θὰ ἤθελα νὰ ἀσχοληθῶ καὶ ἐπ' ὀλίγον μὲ τὰς δηλώσεις τὰς ὁποίας ἔκαμεν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου προτοῦ ἐγγράψῃ τὸ θέμα, καὶ αἱ ὁποῖαι δηλώσεις ἀναφέρουν ὅτι τὰ δημοσιεύματα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων προδιαγράφουν πολιτικὰς δολοφονίας. Καὶ ἐρωτῶ τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου: Ποίους ἐδολοφόνησεν ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἢ ἐκεῖνοι ἐκ Κύπρου τοὺς ὁποίους κατηγορεῖ; Ἂς μᾶς εἴπῃ ἔστω καὶ ἕνα. Καὶ μὲ τὴν σειράν μου ἐρωτῶ; Ποῖος ἢ ποῖοι ἐδολοφόνησαν τὸν Παναγιώτου, τὸν Νοῦρον καὶ τὸν Παντελίδην; Ποῖος ἢ ποῖοι ἐξυλοκόπησαν καὶ ἐκακοποίησαν τόσους ἀντιφρονοῦντας πρὸς ἐσᾶς; Ποῖος ἢ ποῖοι ἀπήγαγον τὸν κ. Φαρμακίδην;

Ἀναμένω τὴν ἀπάντησίν σας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος;

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης ἔχει τὸν λόγον.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί.

Εἰς τὴν ἀναζήτησιν τῆς ἀληθείας καὶ τῆς δικαιοσύνης ἐπὶ τοῦ θέματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον δὲν ἔχει θέσιν εἰς τὰς καρδίας καὶ τὰς σκέψεις μας ἡ προκατάληψις, τὸ πάθος, ἡ κομματικὴ σκοπιμότης, ἡ προσωπικὴ ἰδιοτέλεια.

Ἔχει θέσιν μόνον τὸ συμφέρον τοῦ Ἔθνους, τὸ συμφέρον τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Καὶ μὲ ὑψηλὸν κοινοβουλευτικὸν ὕφος, μὲ κοσμιότητα, μὲ αὐτοσεβασμὸν καὶ ἀλληλοσεβασμόν, μὲ ἐπιχειρηματολογίαν ἐπὶ δεδομένων, ἀντιπαρερχόμενοι ἀνοικείους χαρακτηρισμούς, πρέπει νὰ διεξάγωμεν τὴν συζήτησιν.

Τὸ πρὸς συζήτησιν θέμα εἶναι, κατὰ βάσιν, ἂν ἡ Κύπρος εἶναι Ἑλληνική, ἂν παραμένῃ πιστὴ στὴν παράδοσιν καὶ τὴν ἱστορίαν της, ἂν ἀγωνίζεται καὶ προσδοκῇ καὶ πιστεύῃ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ τὴν Ἕνωσιν.

Ἡ Κύπρος ὑπῆρξεν Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὴν αὐγὴν τῆς ἱστορίας της καὶ παραμένει Ἑλληνικωτάτη. Τὸ πιστοποιεῖ τὸ πνεῦμα καὶ ἡ ψυχή μας. Τὸ πιστοποιοῦν οἱ τάφοι τῶν ἡρώων μας. Τὸ πιστοποιεῖ ὁ ἀγὼν τῆς ΕΟΚΑ καὶ ὁ σημερινός. Τὸ ἐπιστοποίησαν ὅλοι οἱ μεγάλοι Ἕλληνες τῆς πολιτικῆς, τῆς ἐπιστημονικῆς καὶ τῆς καλλιτεχνικῆς ζωῆς οἱ ὁποῖοι ἐπεσκέφθησαν τὴν Κύπρον.

Αὐτὴν τὴν Ἑλληνικὴν Κύπρον, αὐτὸν τὸν ἀδούλωτον λαὸν ἐδοκίμασαν νὰ σπιλώσουν μία μερὶς ἀνθρώπων, εὐτυχῶς ἐλαχίστων, μὲ ὕβρεις δι' ἀνθελληνισμὸν καὶ ἀνθενωτισμὸν καὶ μὲ ἀπειλάς, στιγματίζοντες τὸν ἱερὸν Κυπριακὸν ἀγῶνα ἰσχυριζόμενοι ὅτι μέρος τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀντιφρονεῖ πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Ἑνώσεως. Μόνον ξένοι καὶ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ ἐνωτικοῦ μας ἀγῶνος ἠμφεσβήτησαν τὴν Ἑλληνικὴν ψυχὴν τῆς Κύπρου καὶ τὴν ἐπλαστογράφησαν μὲ φραγκολεβαντινισμόν.

Ἀπορρίπτομεν πᾶν ὅ,τι ἐλέχθη κατὰ τῆς τιμῆς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ καὶ ὑποστηρίζομεν ὅτι ἡ Κυπριακὴ ἀντιπολίτευσις ὑπῆρξε στεῖρα, ἀρνητικὴ καὶ οὐχὶ ἐποικοδομητικὴ καὶ ἐν οὐδεμιᾷ περιπτώσει ἤρθη εἰς τὸ ὕψος τῶν ἱστορικῶν περιστάσεων. Παρεμέρισε πάντοτε τὸ ἐθνικὸν συμφέρον, παρεμέρισε τὰ συμφέροντα τοῦ Κυπριακοῦ ἀγῶνος καὶ ἀπεδύθη εἰς ἀγρίαν πολεμικὴν καὶ ψευδολόγον δυσφήμισιν τῆς ἐθνικῆς ἡγεσίας, τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ λαοῦ μὲ ἰδιοτελῆ κριτήρια, μὲ σημαίαν τὸν ἄκρατον κομματισμὸν καὶ κίνητρον τὸ προσωπικὸν πάθος. Ἐπεστράτευσε τὸ ψεῦδος καὶ τὴν συκοφαντίαν διὰ νὰ διασπάσῃ τὸν λαὸν καὶ τὸν ἀγῶνα του, τὰς Ἀθήνας καὶ τὴν Λευκωσίαν, τὴν ἑνότητα τῶν Πανελλήνων.

Εἰς τὴν Κύπρον εἶναι καλῶς γνωστοὶ καὶ δὲν εὗρον ἔδαφος. Εὗρον ὅμως ἔδαφος εἰς τὰς Ἀθήνας, ἐξεμεταλλεύθησαν τὸν ἄκρατον κομματισμὸν καὶ τὴν πολιτικὴν σκοπιμότητα καὶ ἔτσι ἐπετεύχθη ἡ προέκτασις πρὸς Ἀθήνας τῆς διαβολῆς, τῆς συκοφαντίας, τῆς δυσφημίσεως τῆς Κυπριακῆς ἐθνικῆς ἡγεσίας, τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Αὐτὴ εἶναι ἡ περιληπτικὴ ἀνάλυσις τῶν γεγονότων, αὐτὴ εἶναι ἡ ἀλήθεια. Τὸ πονηρὸν ἐκ τῆς Κυπριακῆς ἀντιπολιτεύσεως ἀπέρρευσε καὶ ἐτράφη καὶ τὸ ἔχομεν σήμερον ἐνώπιόν μας.

Ἠλπίσαμεν ὅτι ἐπὶ τῆς νέας Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως θὰ ἀνέτελλον καλύτεραι ἡμέραι εἰς τὰς σχέσεις Ἀθηνῶν—Λευκωσίας, ὅτι θὰ ἐνεκαινιάζετο σταθερωτέρα, εἰλικρινεστέρα καὶ πλέον ἀδελφικὴ καὶ ἐθνικὴ συνεργασία. Ὅτι ὄχι μόνον θὰ ἐπανεβεβαιοῦτο ὁ εἷς καὶ μόνος καὶ ἀμετάθετος σκοπὸς τοῦ ἀγῶνος, ἡ Ἕνωσις ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος, ἀλλὰ καὶ ἡ ταύτισις ἀγῶνος θὰ ἀπεφασίζετο ἐν συνεργασίᾳ μεταξὺ Ἀθηνῶν—Λευκωσίας καὶ πᾶν σύννεφον θὰ διελύετο ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα Ἑλλάδος—Κύπρου καὶ πᾶσα κακόβουλος καὶ δυσφημιστικὴ προπαγάνδα θὰ ἔπαιρνεν ὁριστικὸν τέλος.

Προσεβλέπαμεν εἰς τοὺς νέους στρατιωτικοὺς κυβερνήτας τῆς Ἑλλάδος μὲ τὴν προσδοκίαν ὅτι θὰ ἀντελαμβάνοντο εἰς ποῖα σημεῖα ἠδίκησαν τὴν Κύπρον καὶ τὸν ἀγῶνα της οἱ πολιτικοί, πρὸς ἐπανόρθωσιν τῶν ἀδικιῶν καὶ τῶν σφαλμάτων. Καὶ ἐπιστεύσαμεν ὅτι ἡ νέα ἐξουσία τῆς Ἑλλάδος θὰ ἐσήμαινε τὸ τέρμα τῆς ἐξάλλου καὶ ἀντεθνικῆς δραστηριότητος τῆς Κυπριακῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἀτυχῶς αἱ προσδοκίαι μας δὲν ἐπηλήθευσαν καὶ αἱ Ἀθῆναι ἐνίσχυσαν διὰ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας τὴν Κυπριακὴν ἀντιπολίτευσιν εἰς τὴν συνέχισιν τῆς συκοφαντίας καὶ τῆς ἀπειλῆς.

Τὴν θέσιν ταύτην τῶν Ἀθηνῶν ἔναντι τῆς Κύπρου ὤφειλε νὰ ἀντικρύσῃ ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις. Τὰ κακῶς ἔχοντα ἀντικρύζονται διὰ τῆς συζητήσεως, τῶν ἐπιχειρημάτων, τῆς ἐθνικῆς εὐθύνης τοῦ χρέους ἔναντι τοῦ λαοῦ καὶ τοῦ ἀγῶνος του, ἐν οὐδεμιᾷ δὲ περιπτώσει διὰ τῆς σιωπῆς. Δὲν τὸ ἔπραξεν ἡ Κυβέρνησις. Ἀπεφάσισε νὰ τὸ πράξῃ ἡ Βουλὴ καὶ ὅμως ἠγέρθη σάλος μέγας καὶ ἀδικαιολόγητος. Διατί; Προλέγομεν ὅτι ὅλοι οἱ ἐπιφυλακτικοὶ διὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ὑπὸ τῆς Βουλῆς θὰ ὁμολογήσουν ἐντίμως μετὰ τὸ πέρας τῆς συζητήσεως ὅτι ἐξ αὐτῆς προῆλθε καλὸν καὶ ὄχι κακόν. Ὅταν σκεπάζωνται αἱ διαφοραὶ καὶ αἱ διχογνωμίαι γίνονται γάγγραινα, ὅταν συζητοῦνται ἐξευρίσκονται τὰ μέσα τῆς θεραπείας των.

Ἐκφράζομεν τὴν ὀδύνην καὶ τὴν θλῖψιν μας διότι τὰ πράγματα ἔφθασαν ὡς ἐδῶ ποὺ ἔφθασαν. Ἀλλὰ καὶ συγχρόνως μὲ θάρρος καὶ παρρησίαν καταδικάζομεν τὰς ἀπειλὰς ὁπονθεδήποτε καὶ ἂν προέρχωνται. Κάμνομεν δὲ ἔκκλησιν πρὸς τὴν Κυβέρνησιν τῆς μητρὸς Πατρίδος ὅπως κρατηθῇ μακρὰν ἀπὸ τοὺς κύκλους ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐνεργοῦντες ἐξ ἐνέδρας σπείρουν ζιζάνια καὶ ἐκτοξεύουν συκοφαντίας καὶ ἀπειλάς, τείνουν δὲ νὰ δημιουργήσουν χάσμα μεταξὺ ἀδελφῶν καὶ ἀδελφῶν, Ἑλλάδος καὶ Κύπρου.

Κύριοι συνάδελφοι.

Ὅ,τι ἀνακύπτει ὡς ἱστορικὸν καὶ ἐπιτακτικὸν καθῆκον τῆς στιγμῆς εἶναι ἡ διόρθωσις τῶν κακῶς ἐχόντων. Καὶ προτείνομεν:—

Λήθην εἰς τὸ παρελθὸν καὶ τὴν φοβερὰν αὐτὴν ἀντιδικίαν.

Ἑνότητα, ἐθνικὴν συνεργασίαν ὅλων τῶν Ἑλλήνων.

Πραγματοποίησιν τῶν ὡς ἄνω σκοπῶν δι' ἀμέσων ἐπαφῶν ἀνωτάτου ἐπιπέδου μεταξὺ Ἀθηνῶν—Λευκωσίας.

Κοινὴν ἀπόφασιν Ἀθηνῶν—Λευκωσίας ὡς πρὸς τὴν ἀκολουθητέαν τακτικὴν ἀγῶνος.

Τελειώνων, εὔχομαι ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ὅπως ἐκ τῆς σημερινῆς ἀντιδικίας ἀνακύψῃ ἡ κάθαρσις, ὅπως πρυτανεύσῃ ἱστορικὴ ἀνάγκη ἀδελφότητος καὶ συνεργασίας τῶν πανελλήνων δι' εὐόδωσιν τοῦ ἱεροῦ μας ἀγῶνος, τῆς Ἑνώσεως.

Κύριε Πρόεδρε, εἰς τὸ τέλος τῆς συζητήσεως θὰ ὑποβάλω πρὸς ἔγκρισιν ψήφισμα ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἕνωσιν.
Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος;
Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἔχει τὸν λόγον.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

Ἀναφορικῶς μὲ τὴν ὁμιλίαν τοῦ ἐντίμου κ. Τζιρκώτη, ἡ ἀπάντησις εἶναι ὅτι «δὲν ρίχνει πέτρες ὅποιος κατοικᾶ σὲ γυάλινο σπίτι».

Προσεπάθησε νὰ μεταθέσῃ τὸ κύριον θέμα τῆς συζητήσεως εἰς θέμα καθεστωτικὸν εἰς τὴν Ἑλλάδα. Προσεπάθησεν ἐδῶ, ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος, νὰ γίνῃ ὁ ἀπολογητὴς τῆς σημερινῆς καταστάσεως ὁ ἴδιος ἄνθρωπος καὶ οἱ ἴδιοι κύκλοι, οἱ ὁποῖοι ὑπῆρξαν ἀπολογηταὶ προηγουμένων καταστάσεων αἱ ὁποῖαι ἐφυλακίσθησαν ἀπὸ αὐτὴν τὴν κατάστασιν.

Ὁ κ. Τζιρκώτης εἶπεν «αἶσχος». Ἐγὼ δὲν εὑρίσκω λέξιν διὰ νὰ χαρακτηρίσω αὐτὴν τὴν διαγωγήν. Ἐμεῖς πιστεύομεν εἰς τὴν δημοκρατίαν, πιστεύομεν βαθειὰ εἰς τὴν δημοκρατίαν παντοῦ. Ἰδιαίτερα πιστεύομεν εἰς τὴν δημοκρατίαν στὴν Ἑλλάδα ποὺ ἐγέννησε τὴν δημοκρατίαν. Καὶ πιστεύομεν στὴν δημοκρατίαν στὴν Ἑλλάδα γιατὶ εἶναι ἡ συμμαχία μὲ τὲς δημοκρατικὲς μάζες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ ποὺ θὰ μποροῦσε καὶ μπορεῖ νὰ ἀποτρέψῃ ἐθνικοὺς κινδύνους διὰ τὴν Κύπρον. Δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ εἶναι κανεὶς εὐτυχὴς ὅταν ὁ δημοκρατικὸς λαὸς δὲν μπορεῖ νὰ στέκῃ φρουρὸς τῶν ἐθνικῶν πεπρωμένων καὶ σύμμαχος τοῦ ἀγωνιζομένου τμήματος τοῦ ἑλληνισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀκόμα ἔχει νὰ διανύσῃ πορείαν διὰ νὰ φθάσῃ μέχρι τῆς Ἑνώσεως. Γι' αὐτὸ πιστεύω ὅτι ἦταν πολὺ κακότυχη ἡ πρᾶξις τοῦ κ. Τζιρκώτη. Δὲν θέλω νὰ ἐπεκταθῶ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ θέματος. Θὰ τὸ πράξω ἐὰν προκληθῶ περισσότερον καὶ ἐὰν προκληθῇ ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς περισσότερον, ὅπως προκαλῆται ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος ἀπὸ τοὺς ἀπολογητὰς καταστάσεων τῶν ὁποίων καμμία ἀπολογία δὲν εἶναι δυνατή.

Ἐμεῖς θέλομεν νὰ ποῦμεν ὅτι ὅποιος στέκει ἐμπόδιον στὸν δρόμον ἑνὸς λαοῦ, ὅποιος καταργεῖ τὴν λαϊκὴν θέλησιν καὶ τὴν λαϊκὴν ἐξουσίαν εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅποιος ζητάει νὰ ἐξαναγκάσῃ ἕνα λαὸν ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ ἐθνικὴ λευτεριὰ νὰ δεκτῇ συμβιβασμοὺς καὶ παραχωρήσεις ποὺ καταπατοῦν αὐτὴν τὴν ἴδιαν τὴν ἐθνικὴν λευτεριὰ εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅποιος μονοπωλεῖ μὲ λόγια τὸν ἐθνικὸν ἀγῶνα καὶ συκοφαντεῖ ἕνα ὁλάκερο λαό, εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος, εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅποιος, ἐνῶ ὑποστηρίζει ἐδαφικὲς παραχωρήσεις καὶ καμουφλαρισμένες διχοτομήσεις, κατηγορεῖ τοὺς γνήσιους ἑνωτικοὺς σὰν ἀνθενωτικοὺς καὶ προδότες, εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅποιος ἀπεργάζεται καχυποψίες καὶ διάσπαση ἀνάμεσα στὲς μεγάλες δημοκρατικὲς μάζες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ στὸν Κυπριακὸ λαό, εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅποιος ἀπεργάζεται διχασμὸ καὶ ὑπονόμευση τῆς ἡγεσίας τοῦ λαοῦ κάτω ἀπὸ τὸν δοκιμασμένο ἡγέτη του, τὸν Ἀρχιεπίσκοπο Μακάριο, εἶναι δοσίλογος ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ ἀπέναντι στὸν λαό. Ὅσοι ἀπειλοῦν καὶ προσπαθοῦν νὰ ἐκφοβίσουν τὸν λαὸ γιὰ νὰ στέρξῃ εἰς λύσεις ποὺ μαγειρεύονται καὶ ἔξω ἀπὸ τὴν θέληση τοῦ λαοῦ, εἶναι δοσίλογοι ἀπέναντι στὸ ἔθνος, εἶναι δοσίλογοι ἀπέναντι στὸν λαό.

Ἀγαπητοὶ συνάδελφοι, ὁ Κυπριακὸς λαὸς στὸ σύνολό του, ἡ Κυπριακὴ ἡγεσία ὅλων τῶν ἀποχρώσεων ἔχει ἐπανειλημμένα καὶ κατηγορηματικὰ διακηρύξει πὼς μοναδικός, τελικὸς στόχος τοῦ ἀγῶνα εἶναι ἡ γνήσια ἕνωση τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος ἔχει ἐπανειλημμένως καταστήσει σαφὲς πὼς κάθε παρέκκλιση ἀπὸ αὐτὴν τὴν θέσιν εἶναι ἀπαράδεκτη, καὶ πὼς ὁ λαὸς θὰ ἀντισταθῇ ἐνάντια σὲ κάθε ἐπιβουλὴ γιὰ πλαστογράφηση τῆς θέλησης καὶ γιὰ καμουφλαρισμένη διχοτόμηση. Ἕνας ὁ στόχος: ἡ γνησία ἕνωση. Πῶς ἐξηγεῖται λοιπὸν ἡ λυσσαλέα ἐπίθεση μιᾶς μηδαμινῆς μειοψηφίας στὴν Κύπρο καὶ μερικῶν ἐξωκυπριακῶν ὑπευθυνοανευθύνων κύκλων νὰ μονοπωλήσουν τὸ ἑνωτικὸν θέμα καὶ τὸν αὐτοδιορισμό τους σὰν προστατῶν αὐτοῦ τοῦ θέματος μὲ τὸ δικαίωμα νὰ ἀποκαλοῦν ὅλους τοὺς πολιτικούς τους ἀντιπάλους προδότες καὶ ἀνθενωτικούς ; Νᾶναι τάχατες ἡ ἔγνοια τους γιὰ διαφύλαξη τοῦ ἐθνικοῦ θέματος ; Πράγματι διαπιστώνουν ὅτι στὴν Κύπρο ἔπαψε πιὰ ἡ ἕνωσις νὰ γαλουχῇ τὸν λαὸ καὶ θέλουν αὐτοὶ τώρα νὰ ξεναφέρουν πίσω τὸ πνεῦμα τῆς ἕνωσης ; Εἶναι πράγματι αὐτοὶ οἱ σκοποί των ; Ἢ μήπως ἡ ὅλη προσπάθεια ἔχει σκοπὸν νὰ καμουφλάρῃ τὴν προώθηση ἀπαραδέκτων διαμελιστικῶν σχεδίων καὶ ἔντεχνα ἐπιδιώκεται ἡ ἐκ τῶν προτέρων φίμωση τοῦ λαοῦ καὶ ἡ κάμψη κάθε ἀντίστασης ; Γιατὶ ἐὰν πραγματικὰ ὅπως οἱ ἴδιοι ἰσχυρίζονται, καὶ συμφωνῶ μαζί τους, ὑπάρχουν ἀνθενωτικοὶ ἀποτελοῦν μονάδες, —καὶ ἴσως οἱ μονάδες αὐτὲς νὰ πρέπει νὰ ἀναζητηθοῦν εἰς τοὺς κύκλους αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦν τοὺς ἄλλους—γιατὶ ὅλη αὐτὴ ἡ λυσσαλέα ἐπίθεση ἐναντίον τοῦ Μακαρίου, ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως, ἐναντίον ὅλων τῶν Κυπρίων ὅλων τῶν ἀποχρώσεων ;

Παραδέχονται αὐτοὶ οἱ κύριοι ὅτι ὅλοι οἱ Κύπριοι ἔγιναν ἀνθενωτικοὶ καὶ μόνον αὐτὴ ἡ μικρὴ μειονότης παρέμεινεν ἑνωτική ; Καὶ εἶναι αὐτὸς τρόπος προωθήσεως τοῦ ἐθνικοῦ θέματος ; Εἶναι αὐτὸς τρόπος νὰ πείσωμεν τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν ὅτι πράγματι ἡ Κύπρος αὐτὴν τὴν στιγμὴν μειοδοτεῖ ἐθνικά, ὅτι μόνον 1% τῆς Κύπρου σήμερα εἶναι ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως ; Προωθεῖ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα τὴν συνεργασίαν μεταξὺ τῆς Κύπρου καὶ τῆς Ἑλλάδος ; Ἢ ἁπλῶς τὸ μήνυμα θὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ὅτι ὁλόκληρος ὁ Κυπριακὸς λαὸς μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου δὲν ἔχει ἄλλον σκοπὸν παρὰ μόνον τὴν ἕνωσιν καὶ ὅτι αὐτὸ εἶναι τὸ μήνυμά μας πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ ὅτι ἐμεῖς παρὰ τὲς πεποιθήσεις μας, παρὰ τὴν οἱανδήποτε τακτικήν μας ἔναντι οἱασδήποτε Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀφήνομεν ὡς μοναδικὸν στόχον μας τὴν ἕνωσιν καὶ μόνον τὴν ἕνωσιν καὶ τὴν συνεργασίαν μὲ οἱανδήποτε Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ αὐτοῦ τοῦ θέματος, μὲ αὐτὸν τὸν στόχον, μὲ αὐτὴν τὴν πορείαν καὶ αὐτὴν τὴν στρατηγικὴν

χωρὶς νὰ ἐνδιαφερώμεθα διὰ τὸ ποιὸν αὐτῆς τῆς ἡγεσίας ; Αὐτὸ εἶναι τὸ μήνυμα τὸ ὁποῖον στέλλομεν πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ αὐτὸ τὸ μήνυμα νοθεύουν αὐτοὶ οἱ κύριοι. Αὐτοὶ πλαστογραφοῦν τὴν θέλησιν τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, αὐτοὶ ἐπίσης εἶναι ὑπονομευτὲς τῆς συνεργασίας ἀνάμεσα στὸν Ἑλληνικὸν λαὸ καὶ τὸν Κυπριακὸ λαό, γιατὶ συκοφαντοῦν ἕνα ὁλόκληρον λαὸ καὶ εἶναι ὑπεύθυνοι καὶ δοσίλογοι ἀπέναντι στὸ ἔθνος καὶ στὴν ἱστορία.

Ἀπ' αὐτὴ τὴν πλευρὰ τοῦ τύπου ποὺ τόσο κραυγαλέα ἀκούστηκαν οἱ ἀπειλές, ἐπανειλημμένα προωθήθηκαν ἀπόψεις γιὰ ἐδαφικὲς παραχωρήσεις καὶ ξένες στρατιωτικὲς παρουσίες στὴν Κύπρο. Νὰ σᾶς ὑπενθυμίσω ὅτι ἄρθρα ἐγράφησαν καὶ εἰς τὴν «Πατρίδα» καὶ εἰς τὴν «Ἐθνικὴν» περὶ ἐδαφικῶν παραχωρήσεων εἰς ξένους. Μήπως τὸ ἑπόμενο βῆμα θὰ εἶναι ὁ χαρακτηρισμὸς κάθε πατριώτη ποὺ ἀγωνίζεται ἐνάντια σ' αὐτὴ τὴ λύση σὰν ἀνθενωτικοῦ καὶ σὰν προδότη καὶ πῶς μπορεῖ μιὰ μηδαμινὴ μειοψηφία νὰ κατηγορῇ ἕνα ὁλάκερο λαό ; Ἡ ἔλλειψη λαϊκοῦ ἐλέγχου στὴν Ἑλλάδα ἐνθαρρύνει μερικοὺς κύκλους νὰ νομίζουν πὼς τώρα εἶναι ἡ κατάλληλη ὥρα γιὰ τελειωτικὴ λύση τοῦ Κυπριακοῦ μὲ βάση ἐδαφικὲς παραχωρήσεις. Ὅμως θὰ πρέπει νὰ φιμωθῇ καὶ ὁ Κυπριακὸς λαός. Καὶ αὐτοῦ τείνουν οἱ προσπάθειες μερικῶν κύκλων.

Εἶναι ὅμως ἀνεκτὸ ἀπὸ ἕνα λαὸ ποὺ ἀγωνίζεται γιὰ τὴν λευτεριὰ νὰ ἀνέχεται ὕβρεις καὶ ἀπειλὲς ἀπὸ κύκλους ποὺ εἶναι γνωστὸν ὅτι ἔστερξαν παραχωρήσεις ἐδαφῶν καὶ ἐξουσίες στὴν Τουρκίαν ; Καὶ ποῖοι εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ αὐτόκλητα καὶ αὐτεπάγγελτα θὰ παραχωροῦν πιστοποιητικὰ ἐθνικῆς ὑγείας καὶ θὰ τιμωροῦν τοὺς παρεκτρεπομένους'; Αὐτοὶ ποὺ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος μᾶς ἀποκαλοῦν ὅλους προδότες καὶ ἀνθενωτικοὺς ἀπὸ τὸν Μακάριον—ἀπὸ τὰ πάνω—μέχρι τὸν λαὸν πρὸς τὰ κάτω ; Μήπως ὅλη αὐτὴ ἡ προσπάθεια ἔχει γιὰ στόχο τὴν ἀκινητοποίηση τοῦ λαοῦ τὴν ὥρα τῶν παραχωρήσεων καὶ τῶν παζαρευμάτων;

Μοναδικὴ ἐγγύηση γιὰ τὴν σωστὴ λύση τοῦ ἐθνικοῦ θέματος εἶναι ἡ ἀπόλυτη συμμαχία ἀνάμεσα στὲς πλατειὲς δημοκρατικὲς μάζες τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ στὸν Κυπριακὸ λαό. Εἴμαι ἐξ ἐκείνων ποὺ πιστεύουν ἀκράδαντα ὅτι κλειδὶ στὴ λύση τοῦ Κυπριακοῦ εἶναι πραγματικὰ κυρίως ὁ Ἑλληνικὸς λαός. Παρ' ὅλα αὐτά, ὅπως εἶπα καὶ πρίν, εἶμαι ἕτοιμος νὰ παραδεχθῶ ὅτι συνεργασία καὶ συντονισμὸς ἐνεργειῶν τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως εἶναι ἐνδεδειγμένος μὲ οἱανδήποτε κατάστασιν διὰ νὰ ἀποφευχθοῦν οἱαδήποτε ἐθνικὰ μοιραῖα παραπτώματα.

Ἡ ὥρα εἶναι κρίσιμη. Οἱ πρόσφατες Ἑλληνικὲς ἐξελίξεις καὶ ἡ μεσανατολικὴ κρίση δὲν εἶναι ἄσχετες μὲ τὸ Κυπριακὸ θέμα. Καὶ οἱ κίνδυνοι γιὰ ἐπιβολὴ λύσης ἀπαράδεκτης ἀπὸ τὸν Κυπριακὸ λαὸ παρουσιάζουν σήμερα μιὰν εἰδικὴν ὀξύτητα.

Εἶναι γνωστὰ τὰ ὑποβολιμαῖα ἐπιχειρήματα γιὰ ἀναγκαιότητα συμβιβαστικῆς λύσης μιὰ καὶ «ντὲ φάκτο» ὑπάρχει ἡ Τουρκικὴ παρουσία στὴν Κύπρο. Μιὰ καὶ «ντὲ φάκτο» ὑπάρχει ἡ στρατιωτικὴ Τουρκικὴ παρουσία στὴν Κύπρο γιατὶ νὰ μὴ στέρξουμε στὴ μετονομασία μιᾶς Ἀγγλικῆς βάσης σὲ πολυεθνικὴ βάση, καὶ γιατὶ νὰ μὴ στέρξουμε ὅλα τὰ σκόρπια τάχατες Τουρκικὰ στρατεύματα στὴν Κύπρο νὰ σταθμεύουν σ' αὐτὴ τὴ βάση μὲ κυριαρχικὰ δικαιώματα ; Θὰ εἶναι φυσικὰ πρὸς τὴν Τουρκίαν γιὰ νὰ ἀπαλλαγοῦμεν ἀπὸ τὴν μόνιμη παρουσία τῆς Τουρκίας σὲ ὅλα τὰ ὑπόλοιπα ἐδάφη τῆς Κύπρου.

Αὐτὰ εἶναι τὰ ἐπιχειρήματα ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ἰσχυρίζονται ὅτι ἐφ' ὅσον εἶναι ἀδύνατος ἡ ἕνωσις χωρὶς ἐδαφικὲς παραχωρήσεις γιατὶ νὰ μὴ προβῶμεν εἰς τὸ μίνιμουμ τῶν ἐδαφικῶν παραχωρήσεων τὸ ὁποῖον εἶναι ἡ παραχώρησις μιᾶς στρατιωτικῆς βάσεως μὲ εἰδικὰ προνόμια εἰς τὴν Τουρκικὴν μειονότητα καὶ νὰ παραδεχθῶμεν ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον ἔρχεται ἡ ἕνωσις ;

Δὲν νομίζω ὅτι χρειάζεται ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος νὰ ἀναλύσω ὅτι αὐτὸ τὸ σχέδιον ἀποτελεῖ ἡ διχοτόμησιν ἢ κατοχὴν τῆς Κύπρου ἀπὸ τὴν Τουρκίαν, διότι θὰ προσβάλω τὴν διανοητικότητά σας. Ὅλοι ἀντιλαμβάνεσθε ποῦ αὐτὰ τὰ σχέδια ἀποβλέπουν.

Ἐπειδὴ δὲ αὐτὰ τὰ σχέδια ἀπορρίπτονται καὶ ἀπὸ τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ ἀπὸ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν, εἶναι δυνατὸν νὰ ὡριμάσουν εἰς τὰς σκέψεις κύκλων Κυπριακῶν οἱ ὁποῖοι ἔχουν σχέσεις μὲ ἄλλες μεγάλες καταστάσεις αἱ ὁποῖαι εἶναι δυνατὸν νὰ θέλουν οἱανδήποτε λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ διὰ νὰ παρέλθῃ αὐτὸ τὸ ποτήριον ἐπὶ τέλους τὸ ὁποῖον δηλητηριάζει κάποιες σχέσεις εἰς τὴν νοτιανατολικὴν πτέρυγα τοῦ Ν.Α.Τ.Ο. εἰς τὴν Μεσόγειον.

Εἶναι δυνατόν, ὅπως εἶπα, νὰ προκαλέσουν σκέψεις δι' ἐφαρμογὴν ἔμμεσον αὐτοῦ τοῦ σχεδίου μέσον τοῦ περιβοήτου—ὅπως ἀποκαλεῖται ἴσως λανθασμένα —«σχεδίου Λέμνιτσερ». Δηλαδὴ ψευτοεισβολὲς κατόπιν διακοινοτικῶν ταραχῶν, διπλὴ ἕνωση καὶ οὕτω καθεξῆς.

Δὲν χρειάζεται νὰ ἀπαντήσωμεν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς θὰ ἀγωνισθῇ μέχρι καὶ τοῦ τελευταίου διὰ τὴν γνησίαν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ὅτι δὲν θὰ καταθέσωμεν τὰ ὅπλα τὰ ἱερὰ ἕως ὅτου ἑνώσωμεν ὅλον αὐτὸν τὸν χῶρον μὲ τὴν Ἑλλάδα. Εἶναι γι' αὐτὸ ποὺ δὲν δεχόμεθα παραχωρήσεις, εἶναι γι' αὐτὸ ποὺ προειδοποιοῦμεν ὅτι οἱαδήποτε λύσις ἡ ὁποία ἐμπερικλείει στρατιωτικὴν παρουσίαν ξένων, ἐδαφικὲς παραχωρήσεις καὶ προνόμια ἀντίθετα μὲ τοὺς πόθους καὶ τὴν πεποίθησιν αὐτοῦ τοῦ λαοῦ, θὰ μᾶς εὕρῃ ὅλους σὰν λαὸ ἀντιμέτωπους καὶ ὅτι τὰ σχέδια ἐκείνων οἱ ὁποῖοι βυσσοδομοῦν ἐναντίον τῆς θελήσεως αὐτοῦ τοῦ λαοῦ θὰ ἀνατιναχθοῦν εἰς τὸν ἀέρα.

Ὁ κ. Τζιρκώτης εἶπεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν εἶναι ἀποφασισμένη νὰ ἀνέχεται πλέον νὰ ὑβρίζεται. Δὲν γνωρίζω ἐὰν ὁ κ. Τζιρκώτης ἀντιπροσωπεύῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος. Ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀντιπροσωπεύεται εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ἔχω τὴν ἐντύπωσιν ὅτι οἱαδήποτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις—πολὺ ὀρθὰ ἐλέχθη ἀπὸ προηγουμένους ὁμιλητὰς—θὰ πρέπει νὰ συντονίζῃ ἐνεργείας καὶ νὰ ζητῇ συνεργασίαν μὲ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν, ὅτι ὁ ὀρθὸς τρόπος συνεργασίας τῶν δύο αὐτῶν καταστάσεων εἶναι ὁ ἐπίσημος ἐπὶ ἀνωτάτου ἐπιπέδου τρόπος συνεργασίας. Θὰ ἦτο ἐντελῶς ἄηθες καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι οἱαδήποτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, συμπεριλαμβανομένης καὶ τῆς σημερινῆς, θὰ αἰσθάνεται πολὺ ἄσχημα ὅταν ὁ κ. Τζιρκώτης ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος ὁμιλῇ ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ μᾶς πληροφορεῖ ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἀποφασισμένη νὰ ἀνέχεται τὰς ὕβρεις καὶ τὰς ἀπειλάς, ἢ δὲν ξέρω ἐγὼ τί, τῶν ὑπολοίπων. Εἶναι αὐτὴ ἡ μέθοδος διὰ τῆς ὁποίας ὁ κ. Τζιρκώτης ἰσχυρίζεται ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου πρέπει νὰ ἐναρμονίζωνται ; Διότι ὅλοι μας συμφωνοῦμεν ὅτι διὰ τὴν ὀρθὴν προώθησιν τοῦ Κυπριακοῦ θέματος χρειάζεται πράγματι ἐναρμονισμὸς καὶ συντονισμὸς ἐνεργειῶν Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, οἱασδήποτε Ἑλλάδος διότι, ὅπως εἴπαμε, τὸ θέμα τῆς ἑνώσεως εἶναι ἕνωσις μὲ οἱανδήποτε Ἑλλάδα οἱουδήποτε καθεστῶτος. Παραδεχόμεθα ὅτι κάποιος συντονισμὸς ἐνεργειῶν θὰ πρέπει νὰ γίνεται μὲ οἱανδήποτε Ἑλλάδα οἱουδήποτε καθεστῶτος. Ἀρκεῖ ὁ συντονισμὸς νὰ εἶναι ἡ γνησία ἕνωσις. Θὰ ἀναμένω τὰς ἀντιδράσεις τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἰς τὴν αὐτόκλητον χρησιμοποίησιν τοῦ κ. Τζιρκώτη.

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἐπίσης φέρει μεγάλην ἔνστασιν διότι ὁ κ. Τάσος Παπαδόπουλος εἰς μίαν ὁμιλίαν του εἶπεν ὅτι θὰ συντριβῇ κάθε ἀπόπειρα πραξικοπήματος εἰς τὴν Κύπρον. Μήπως ὁ κ. Τζιρκώτης εἶναι ὑπὲρ τοῦ πραξικοπήματος εἰς τὴν Κύπρον καὶ μήπως ὁ κ. Τζιρκώτης πολὺ θλίβεται διότι ὁ Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Ὑγείας πολὺ ὀρθῶς εἶπεν ὅτι κάθε ἀπόπειρα πραξικοπήματος εἰς τὴν Κύπρον θὰ συντριβῇ; Διότι πιστεύομεν ὅτι μόνον ἡ λαϊκὴ θέλησις μπορεῖ νὰ ἐκλέγῃ λαϊκοὺς ἡγέτες καὶ διότι πιστεύομεν ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος ἀπολαμβάνει τῆς ἐκτιμήσεως καὶ τοῦ σεβασμοῦ τῶν 98% τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι δικαίως θεωρεῖται ὡς μοναδικὸς ἡγέτης τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Δι' αὐτὸ θλίβεται ὁ κ. Τζιρκώτης;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἐπίσης ἐπιτίθεται ἐναντίον τῆς ἐφημερίδος «Ἐλευθερίας» διότι ἀπεκάλεσε τὴν δολοφονίαν τοῦ Μανδηλαρᾶ βδελυρὸν ἔγκλημα. Μήπως

ὁ κ. Τζιρκώτης θὰ ἤθελε νὰ τὸ ἀποκαλέσῃ ὅτι εἶναι εὐχάριστον ἔγκλημα ἡ ἀκόμη μήπως ἡ «Ἐλευθερία» ἔπρεπε νὰ ἐπικροτήσῃ τὸ βδελυρὸν ἔγκλημα τῆς δολοφονίας τοῦ Μανδηλαρᾶ;

Ἐγὼ θὰ ἤθελα χωρὶς νὰ λαμβάνω μέρος εἰς οἱανδήποτε καθεστωτικὴν κατάστασιν εἰς Ἑλλάδα ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος νὰ πῶ εἰς τὸν κ. Τζιρκώτην ὅτι ἡ Ἑλλὰς δὲν εἶναι οὔτε τὸ α καθεστὼς οὔτε τὸ β καθεστώς, οὔτε ὁ Βασιλεὺς οὔτε ἡ Δημοκρατία εἶναι ἡ Ἑλλάς. Καὶ ἐμεῖς ἀναγνωρίζομεν τὴν Ἑλλάδα ὡς ἐκείνην πρὸς τὴν ὁποίαν θὰ ἐνωθῶμεν ὑπὸ οἱασδήποτε προϋποθέσεις. Αὐτὴ εἶναι ἡ πορεία μας καὶ θὰ ἠθέλαμεν νὰ προειδοποιήσωμεν ὅτι οἱαιδήποτε ἀπειλαί, οἱοιδήποτε ἐκφοβισμοί, ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον ἔχουν τὴν ἔννοιαν τὴν ὁποίαν ὁ κ. Τζιρκώτης ἐπεβεβαίωσεν ἐδῶ ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος—διότι ἐγὼ ἐπίστευα ὅτι δὲν εἶναι αὐτὴ ἡ ἔννοια, ὅτι ἁπλῶς ἦταν ἀνοησίες τῆς «Πατρίδος» καὶ διαφόρων ἄλλων ἐφημερίδων καὶ ὅτι ἴσως ἐκεῖ πράγματι νὰ παρεσύρθησαν ἀπὸ αὐτὲς τὲς καταστάσεις—τὸν προειδοποιῶ ὅτι αἱ ἀπειλαὶ θὰ παταχθοῦν καὶ ὅτι ὁ ὑπερήφανος Ἑλληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς θὰ ἀγωνισθῇ ἐναντίον ὅλων, ξένων καὶ ντόπιων, οἱ ὁποῖοι θὰ σταθοῦν ἐμπόδιον εἰς τὴν γνησίαν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα.

(Χειροκροτήματα ἀπὸ μέρους τοῦ κοινοῦ)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀπαγορεύονται τὰ χειροκροτήματα εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων.

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί; Ὁ κ. Παπαϊωάννου.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Εἶμαι βέβαιος ὅτι ὅλοι μας θὰ συμφωνήσωμεν πὼς ἐκεῖνο ποὺ ἔπρεπε νὰ συζητῇ σήμερον ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἔπρεπε νὰ ἦτο ἡ πορεία τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος. Ἔπρεπε νὰ ἦτο πορεία τοῦ Κυπριακοῦ ζητήματος καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον θὰ συμβάλωμεν εἰς τὸ νὰ ἐξέλθῃ τὸ Κυπριακὸν ἀπὸ τὴν σημερινὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκεται. Εἶναι ἕνα ζήτημα σοβαρώτατον ποὺ ἀπασχολεῖ καὶ ἀνησυχεῖ ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν· καὶ κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ διαμφισβητήσῃ αὐτὰς τὰς ἀνησυχίας.

Ἐὰν ὁ ἔντιμος ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἔθεσε τὸ θέμα ποὺ ἔθεσεν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς δὲν εὐθύνεται οὔτε ὁ ἴδιος οὔτε ἀσφαλῶς καὶ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον. Εὐθύνονται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκτοξεύουν τὰς ἀπειλὰς ἐναντίον τῆς καταπληκτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, ἐναντίον καὶ αὐτῶν ἀκόμη τῶν βουλευτῶν, ἐναντίον καὶ αὐτοῦ ἀκόμη τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς.

Μόλις πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἔχομεν διαβάσει εἰς ὡρισμένας ἐφημερίδας ὅτι ἐκυκλοφόρησε φυλλάδιον διὰ τοῦ ὁποίου ἀπειλεῖται ἡ ζωὴ τῶν βουλευτῶν διότι ἀπετόλμησαν νὰ θέσουν θέμα πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, καὶ τὰς ἀπειλὰς αἱ ὁποῖαι ἐκτοξεύονται ἐναντίον τῆς καταπληκτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Ἔπρεπε λοιπὸν ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου καὶ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον νὰ θέσῃ αὐτὸ τὸ σοβαρώτατον θέμα πρὸς συζήτησιν ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων. Καὶ πιστεύω ὅτι πράττων οὕτω ἔχει προσφέρει καὶ θὰ προσφέρῃ ὑπηρεσίαν εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν ὁποῖον διεξάγει ὁ Κυπριακὸς λαός. Δὲν φταίει λοιπὸν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Λέλλος Δημητριάδης ἐὰν ὑπεχρεώθη ἀπὸ τὰ πράγματα νὰ θέσῃ τοιοῦτον θέμα ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Εὐθύνονται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἐκτοξεύουν τὰς ἀπειλάς. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ἀπειλοῦν καὶ τοὺς βουλευτὰς καὶ τὸν λαὸν ὅτι ἡ ἕνωσις θὰ ἔλθῃ τιμωρός. Καὶ διερωτῶμαι: Τί εἴδους ἐλευθερία εἶναι αὐτὴ ἡ ὁποία θὰ ἔλθῃ τιμωρός; Θὰ τιμωρήσῃ; Νομίζω ὅτι μεγαλυτέρα κατασυκοφάντησις τῆς ἑνώσεως, τῆς ἰδέας τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς ἐλευθερίας δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ ἀπὸ τὰς ἀπειλὰς ποὺ ἐκτοξεύονται ἐναντίον τόσον τῶν βουλευτῶν ὅσον καὶ τῶν ἐφημερίδων ὅσον καὶ τῆς καταπληκτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ.

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Τὸ Κυπριακὸν εὑρίσκεται σήμερον εἰς τὴν πλέον κρίσιμον φάσιν του. Καὶ ὀφείλομεν νὰ ἀντιμετωπίσωμεν τὴν πραγματικότητα αὐτήν, ὀφείλομεν νὰ συμβάλωμεν μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις διὰ νὰ ἀποφύγωμεν τὸν διαμελισμὸν διότι εἰς τὰ παρασκήνια οἱ ἐχθροὶ τῆς Κύπρου προετοιμάζουν τὸν διαμελισμὸν αὐτοῦ τοῦ τόπου ἔστω καὶ ἐὰν θέλουν νὰ καλύψουν αὐτὸν τὸ διαμελισμὸν μὲ τὸν μανδύαν τῆς ἑνώσεως. Νομίζω ὅτι αὐτὴ ἡ Βουλὴ εἰς τὰς 30 Ἰουλίου 1964 μὲ θέμα τὸ ὁποῖον ἔθεσεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης, τὸ ὁποῖον ἔλεγεν «Ἡ ἐνάσκησις τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ» εἶχε πάρει ὁμοφώνως ἀπόφασιν ἡ ὁποία ἔχει ὡς ἀκολούθως:

«Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἀκραδάντως πιστεύουσα εἰς τὰς ἀρχὰς τῆς δημοκρατίας καὶ τῆς δικαιοσύνης αἱ ὁποῖαι περιέχονται καὶ εἰς τὸν Καταστατικὸν Χάρτην τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν, διερμηνεύουσα δὲ καὶ τὸ λαϊκὸν αἴσθημα, ὁμοφώνως ψηφίζει:

Ὁ Κυπριακὸς λαὸς δέον νὰ ἀποφασίσῃ ἐλευθέρως καὶ ἀδεσμεύτως διὰ τὸ μέλλον ὁλοκλήρου τῆς νήσου διὰ τῆς ἐνασκήσεως ἐντὸς τοῦ ἐλαχίστου δυνατοῦ χρονικοῦ ὁρίου τοῦ δικαιώματος τῆς αὐτοδιαθέσεως».

Αὐτὴ εἶναι ἡ ὁμόφωνος ἀπόφασις τὴν ὁποίαν ἔχει πάρει ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων εἰς τὰς 30 Ἰουλίου τοῦ 1964. Ἡμεῖς καὶ σήμερον διακηρύττομεν ὅτι ὑποστηρίζομεν αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν καὶ δὲν πρόκειται νὰ ἀλλάξωμεν τὴν πολιτικὴν ἡ ὁποία συνάδει μὲ αὐτὴν τὴν ἀπόφασιν. Ἡ πολιτικὴ μας εἶναι ἡ ἕνωσις τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα χωρὶς ἐδαφικὰ ἢ διοικητικὰ ἀνταλλάγματα. Καὶ ἀνθενωτικοὶ δὲν εἶναι ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν αὐτὴν τὴν καθαρῶς γνησίαν ἐθνικὴν πολιτικήν, ἐθνικὴν γραμμὴν ἀλλὰ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ παραχωρήσουν ὄχι μίαν ἀλλὰ δέκα βάσεις προκειμένου νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἕνωσις, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ παραχωρήσουν ὁλόκληρον τὴν Καρπασίαν, ἴσως, ἢ δὲν ξέρω καὶ πόσα ἄλλα Κυπριακὰ ἐδάφη ὡς ἀντάλλαγμα διὰ τὴν ἕνωσιν.

Ἡμεῖς, ἐπαναλαμβάνω, ὑποστηρίζομεν τὴν γνησίαν ἕνωσιν ἄνευ ἐδαφικῶν ἢ ἄλλων ἀνταλλαγμάτων καὶ εἴμεθα ἕτοιμοι νὰ παράσχωμεν καὶ παρέχομεν εἰς τὴν Κυβέρνησιν ὅλην μας τὴν ὑποστήριξιν καὶ θὰ τὴν παρέχωμεν μέχρι ποὺ νὰ πραγματοποιηθῇ αὐτὸς ὁ στόχος καὶ ὁ ὁποῖος εἶναι, κατὰ τὴν γνώμην μας, ὁ μόνος πατριωτικὸς ἐθνικὸς στόχος.

Ἑπομένως νομίζω ὅτι δὲν κερδίζομεν τίποτε μὲ τὸ νὰ διαιρῶμεν τοὺς Κυπρίους εἰς Ἕλληνας καὶ ἀνθέλληνας, εἰς ἑνωτικοὺς καὶ ἀνθενωτικούς. Κερδίζουν μόνον οἱ ἐχθροὶ τῆς Κύπρου. Ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι νομίζουν ὅτι μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον προσφέρουν ὑπηρεσίαν εἰς τὴν Κυπριακὴν ὑπόθεσιν. Δὲν ὑπάρχουν ἑνωτικοὶ καὶ ἀνθενωτικοὶ εἰς τὴν Κύπρον. Ὑπάρχουν μόνον ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι ὑποστηρίζουν τὴν ἕνωσιν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ἄνευ ἐδαφικῶν ἢ διοικητικῶν ἀνταλλαγμάτων καὶ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἕτοιμοι νὰ παραχωρήσουν ἐδαφικὰ καὶ διοικητικὰ ἀνταλλάγματα προκειμένου νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἕνωσις.

Προκειμένου νὰ διαμελισθῇ ἡ Κύπρος ἐγὼ θὰ ἐδεχόμην χίλιες φορὲς νὰ μὲ ἀποκαλοῦν προδότην παρὰ νὰ δεχθῶ τὸν διαμελισμὸν αὐτοῦ τοῦ τόπου. Καὶ δὲν θὰ δεχθῶ καὶ οὔτε τὸ κόμμα μου, οὔτε ἡ παράταξις τὴν ὁποίαν ἐκπροσωπῶ, θὰ δεχθῇ τὸν διαμελισμὸν τοῦ τόπου. Διότι πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι θὰ ἔχῃ νὰ ὑποφέρῃ χίλιες φορὲς περισσότερον ἀπὸ ὅ,τι ὑπέφερε μὲ τὴν Συμφωνίαν τῆς Ζυρίχης αὐτὸς ὁ Κυπριακὸς λαός. Αὐτὸς εἶναι ὁ διαχωρισμὸς λοιπὸν ποὺ πρέπει νὰ γίνεται. Δὲν ὑπάρχουν Ἕλληνες καὶ ἀνθέλληνες. Ὑπάρχουν Ἕλληνες οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνέχονται νὰ ἀπειλοῦνται κατὰ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀπειλοῦνται τὸν τελευταῖον καιρόν. Καὶ νομίζω ὅτι εἶναι ἴσα-ἴσα στοιχεῖον πέρα γιὰ πέρα ἑλληνικὸν τὸ νὰ μὴ δέχωνται αὐτὰς τὰς ἀπειλάς.

Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀγωνιζώμεθα κάτω ἀπὸ τὸ κράτος τῶν ἀπειλῶν καὶ τῆς βίας. Ἐδῶ πέρα προσφέρουν αὐτοὶ οἱ κύριοι ὑπηρεσίας εἰς τοὺς ἐχθροὺς τῆς Κύπρου ὅταν θέλουν νὰ δημιουργήσουν τὴν ἐντύπωσιν ὅτι ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ δὲν θέλει τὴν ἕνωσιν καὶ ὅτι παρίσταται ἀνάγκη νὰ τοὺς ἐκβιάσωμεν, νὰ τοὺς ἀπειλήσωμεν, νὰ τοὺς ἐπιβάλωμεν αὐτὴν τὴν ἕνωσιν.

Εἶναι πρὸς τιμὴν τοῦ Κυπριακοῦ τύπου—καὶ θέλω νὰ ὑπογραμμίσω αὐτὸ τὸ γεγονὸς—πρὸς τιμὴν τῆς καταπληκτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, αὐτοῦ τοῦ τύπου ποὺ ἀπεκαλέσθη σήμερον ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ «κίτρινος τύπος». Ποῖος εἶναι αὐτὸς ὁ τύπος; Εἶναι ὁ Κυπριακὸς τύπος. Μὲ τὴν ἐξαίρεσιν μιᾶς ἢ δύο ἐφημερίδων, αἱ ἄλλαι ὅλαι εἶναι ὁ Κυπριακὸς τύπος, ὅταν εἶναι ἡ «Ἐλευθερία», ὁ «Φιλελεύθερος» ἡ «Χαραυγή», ἡ «Τελευταία Ὥρα», ἡ «Ἀλήθεια», ἡ «Κύπρος», ἢ δὲν ξεύρω ποῖαι ἄλλαι ἐφημερίδες. Αὐτὸς εἶναι ὁ Κυπριακὸς τύπος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ἐπομένως δὲν εἶναι ὁ «κίτρινος τύπος». Αὐτὸς εἶναι ὁ δημοκρατικὸς τύπος. Εἶναι ὁ τύπος ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν τόλμην καὶ τὴν παρρησίαν νὰ ἐκφράζῃ ἐλευθέρως τὰς ἀπόψεις του. Καὶ νομίζω ὅτι πολὺ ὀρθῶς ἐτονίσθη ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου ὅτι ἡ δημοκρατία ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν αὐτὸ τὸ γένημα τῆς Ἑλλάδος ἡμεῖς νὰ τὸ κλωτσοκοποῦμεν. Πρέπει νὰ εἴμεθα ὑπερήφανοι διὰ τὸ ὅτι ἡ δημοκρατία ἐγεννήθη εἰς τὴν Ἑλλάδα, καὶ ὅταν ὁ Κυπριακὸς τύπος ἀσκῇ αὐτὸ τὸ δημοκρατικὸν δικαίωμα νὰ ἐλέγχῃ, νὰ ἐπικρίνῃ ἐκεῖ ποὺ χρειάζεται νὰ ἐπικρίνῃ, ἀλλὰ ὄχι νὰ ἀπειλῇ. Καὶ δὲν νομίζω ὅτι αὐταὶ αἱ ἐφημερίδες ποὺ κατωνόμασα σήμερα ἀπειλοῦν, ἢ ἔχουν ἀπειλήσει ὁποιονδήποτε μὲ οἱονδήποτε τρόπον.

Ἀντίθετα ὅμως μία ἢ δύο ἄλλαι ἐφημερίδες, ἐὰν τὰς προσέξωμεν, θὰ ἴδωμεν, σχεδὸν καθημερινῶς, ὅτι ἐκτοξεύουν ἀπειλὰς ἐναντίον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας Ἀρχιεπισκόπου Μακαρίου, τῆς Κυβερνήσεως, τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, τῶν βουλευτῶν καὶ γενικὰ ἐναντίον τῆς καταπληκτικῆς πλειοψηφίας τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ. Εἶναι, λέγω, πρὸς τιμὴν τοῦ δημοκρατικοῦ Κυπριακοῦ τύπου τὸ ὅτι ἀσκεῖ κατὰ τὸν πλέον ὑπεύθυνον καὶ δημοκρατικὸν τρόπον τὸ ἱερὸν καὶ ἀπαράβατον δικαίωμα ποὺ ἀσκεῖ, καὶ νομίζω ὅτι κανεὶς ἀπὸ ἡμᾶς δὲν θὰ εἶχε τὴν παραμικρὰν ἀντίρρησιν ὅλος ὁ τύπος νὰ ἀσκῇ κατὰ τὸν ἴδιον ὑπεύθυνον τρόπον τὴν ἰδίαν κριτικήν. Ἀντίθετα θὰ τὸ ἐθεωρούσαμεν ὡς πολὺ ὑπεύθυνον, πολὺ σοβαρὸν καὶ πολὺ δημιουργικὸν τὸ ὅτι ἀσκεῖται τοιοῦτος ἔλεγχος καὶ τοιαύτη κριτική.

Τελειώνων, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε καὶ ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, θέλω νὰ ἀπευθύνω ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου θερμὴν πατριωτικὴν ἔκκλησιν πρὸς ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅπως συνενώσῃ ἔτι περισσότερον τὰς δυνάμεις του διότι αἱ προσεχεῖς ἡμέραι καὶ ἑβδομάδες θὰ εἶναι δύσκολοι, πολὺ δύσκολοι, καὶ ὅτι πρέπει νὰ ἐνθυμούμεθα πὼς ἐὰν μέχρι σήμερον ἡ Κύπρος κατώρθωσε νὰ ἀνθέξῃ καὶ ἄνθεξεν εἰς ὅλας αὐτὰς τὰς δοκιμασίας τῶν τελευταίων τριῶν ἐτῶν τοῦτο ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν ἑνότητα ποὺ ἔχει ἐπιδείξει. Εἰς τὴν ἑνότητα λαοῦ, στρατοῦ καὶ Κυβερνήσεως. Ὑποστηρίζομεν αὐτὴν τὴν ἑνότητα μὲ ὅλας μας τὰς δυνάμεις καὶ θὰ τὴν ὑποστηρίζωμεν μέχρι τέλους, διότι πιστεύομεν ἀκραδάντως πὼς διὰ τῆς ἑνότητος αὐτῆς εἶναι ποὺ θὰ κατορθώσωμεν τελικῶς νὰ πραγματοποιήσωμεν τὴν ἕνωσιν ἄνευ οἱωνδήποτε ἐδαφικῶν ἢ διοικητικῶν ἀνταλλαγμάτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ἀκόμη ὁμιλήσει διὰ πρώτην φοράν;

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Δὲν γνωρίζω ἐὰν οἱ ἔντιμοι κύριοι βουλευταὶ θὰ ἤθελαν μικρὸν διάλειμμα. Ἴσως.....

Ἐὰν δὲν θὰ μακρηγορήσετε.....

Τὸν λόγον ἔχει..... Θὰ μακρηγορήσετε εἴπατε;

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι τώρα θὰ ἦτο ἡ κατάλληλος στιγμὴ διὰ σύντομον διάλειμμα. Θὰ συνεχίσωμεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος τὴν 7ην ἀπογευματινὴν ὥραν ἀκριβῶς.

Ἡ ὥρα εἶναι τώρα 6.30 μ.μ.

(Ὥρα διακοπῆς 6.30 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 7.10 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συνεχίζομεν μὲ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος.

Τὸν λόγον ἔχει ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Κώστας Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου τὴν Πέμπτην, 15ην Ἰουνίου, καὶ ἔχει ὡς ἑξῆς:

«Αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων».

Φυσικὰ τὸ θέμα αὐτὸ δὲν ἐγράφη τυχαίως ἀλλὰ ἐξ ἀφορμῆς ἀνακοινώσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας, καὶ συνεπῶς ἀνακοινώσεως αὐτῆς ταύτης τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς μητρὸς πατρίδος, τὴν νύκτα τῆς 14ης πρὸς τὴν 15ην Ἰουνίου, καὶ εἶχεν ὡς ἀκολούθως:—

«Θεωρεῖται ἀπαράδεκτον καὶ ἐξοργιστικὸν νὰ βλέπουν τὸ φῶς εἰς στήλας ἑλληνικῶν ἐφημερίδων τῆς Κύπρου ἁπρεπῆ δημοσιεύματα διὰ τῶν ὁποίων συκοφαντεῖται ἡ Ἑλλάς, κατηγορεῖται ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις καὶ θίγεται ὁ Ἑλληνικὸς στρατὸς ὁ ὁποῖος ἀποτελεῖ τὸ καύχημα τοῦ Ἔθνους. Παρόμοιαι ὕβρεις μόνον ἀπὸ ἐχθροὺς τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ δύνανται νὰ προέλθουν. Εἶναι καιρὸς νὰ συνέλθουν καὶ νὰ ἀναλογισθοῦν τὰς εὐθύνας των οἱ ὀλίγοι, εὐτυχῶς, Κύπριοι οἱ ὁποῖοι μὲ τὴν στάσιν των καὶ τὰ δημοσιεύματά των δηλητηριάζουν τὴν ἑλληνικὴν ψυχὴν καὶ προκαλοῦν διάσπασιν τοῦ ἀγῶνος. Πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅτι δὲν εἶναι πλέον ἀνεκτοὶ οἱ ἀποστάται καὶ οἱ δολιοφθορεῖς οἱ ὁποῖοι ὑποσκάπτουν τὴν ἑνότητα τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ Ἑλλὰς συμπαρίσταται πάντοτε στοργικὰ εἰς τὸν ἀγῶνα τῶν ἀδελφῶν μας καὶ δὲν πρόκειται βεβαίως νὰ ἀναθεωρήσῃ τὴν πολιτικήν της ἐπειδὴ ὡρισμένοι Κύπριοι ἀναπτύσσουν ἀντεθνικὴν δρᾶσιν, ἀλλὰ ἐγκαίρως προειδοποιοῦνται ὅτι αἱ πράξεις των δὲν θὰ λησμονηθοῦν ὅταν ἔλθῃ ἡ μεγάλη ὥρα τῆς πραγματοποιήσεως τῶν πανελληνίων πόθων.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας εἰς τὰς δηλώσεις του πρὸς τὸ Ἀθηναϊκὸν Πρακτορεῖον τῆς παρελθούσης Τετάρτης ἐτόνισε μεταξὺ ἄλλων τὰ ἑξῆς:—

«Μία ἄλλη ἐκδήλωσις ἥτις οὐδόλως συντελεῖ εἰς τὴν ἑνότητα τοῦ κοινοῦ μετώπου Ἑλλάδος καὶ Κύπρου εἶναι ἐπίσης τὰ συχνὰ καὶ εἰς ἀνοίκειον γλῶσσαν δημοσιεύματα μερίδος τοῦ Κυπριακοῦ τύπου ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἐν Ἑλλάδι πολιτικὰς ἐξελίξεις καὶ ἐσωτερικὰς ὑποθέσεις, πολὺ δὲ περισσότερον ἡ ἐμφάνισις ἀπὸ τῶν στηλῶν τοῦ τύπου τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὡς ἑτοίμης νὰ προβῇ εἰς ἀπαραδέκτους ὑποχωρήσεις ὡς πρὸς τὸ Κυπριακόν.

Τὰ τοιαύτης φύσεως δημοσιεύματα καλλιεργοῦν κλῖμα δυσπιστίας καὶ ἀτμόσφαιραν καχυποψίας καὶ ἐπιφέρουν ρήγματα εἰς τὸ ἐθνικὸν μέτωπον.

Δύναται, βεβαίως, ἕκαστος νὰ ἔχῃ τὰς ἀπόψεις του. Ἀλλά, ὡς καὶ ἄλλοτε ἐδήλωσα, δι' ἡμᾶς τοὺς Ἕλληνας Κυπρίους ἡ ἑκάστοτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἀποτελεῖ τὴν Κυβέρνησιν τῆς μητρὸς πατρίδος μετὰ τῆς ὁποίας ὀφείλομεν νὰ συνεργαζώμεθα διὰ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ κοινοῦ ἀγῶνος».

Ἔχουν βάσιν αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἀνέφερεν εἰς τὰς δηλώσεις του ὁ Μακαριώτατος; Ἡ πραγματικότης εἶναι ἕνα μεγάλο ΝΑΙ. Βοοῦν, κύριοι, τὰ δημοσιεύματα μερικῶν ἐφημερίδων καὶ κραυγαλέως πιστοποιοῦν τὸ ἀσφαλὲς τοῦ λόγου τούτου τοῦ Μακαριωτάτου.

Ἡ ἐφημερὶς «Ἀλήθεια» ὁτιδήποτε μπορεῖ νὰ ὑπῆρξε, κομμουνιστικὴ ὅμως οὐδέποτε. Ἐν τούτοις εἰς τὰ δημοσιεύματά της ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς ἑνώσεως εἶναι κομμουνιστικωτέρα τῶν κομμουνιστῶν καὶ προωθεῖ καὶ προάγει τὴν κομμουνιστικὴν προπαγάνδαν καὶ τὰ κομμουνιστικὰ συμφέροντα καλύτερα τῶν κομμουνιστικῶν ἐφημερίδων. Τί νὰ σταχυολογήσῃ κανεὶς ἀπὸ τὰ ἐμέσματά της ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τῶν ἑκάστοτε Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων καὶ τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν; Ἡ ἀποχαλίνωσίς της ἔφθασεν εἰς τὸ ἀπροχώρητον κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ὅτε καμμία Κυβέρνησις καὶ κανεὶς θεσμὸς ἐν Ἑλλάδι δὲν διέφυγε τὸ ὑβρεολόγιόν της.

Εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 14ης Ἰανουαρίου 1967 γράφει τὰ ἑξῆς διὰ τὸ Συμβούλιον τοῦ Στέμματος, ὀργάνου ἐνώπιον τοῦ ὁποίου ἕκαστος πολιτικὸς ἡγέτης ἀναλαμβάνει τὰς εὐθύνας του ἔναντι σημαντικωτάτων θεμάτων τῆς ἐσωτερικῆς καὶ ἐξωτερικῆς πολιτικῆς τῆς χώρας. «Ἓν σῶμα, κατὰ βάθος, ὡς ἐκ τῆς συνθέσεώς του, ἀνάπηρον, δὲν κατώρθωσε ποτὲ νὰ ἀρθῇ εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων» λέγει ὁ κ. Φαρμακίδης. Καὶ συνεχίζει: «Θὰ συνέλθουν, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, οἱ ἀρχηγοὶ τῶν κομμάτων καὶ οἱ κατὰ καιροὺς διατελέσαντες πρωθυπουργοί—ἀνάγνωθι τὰ πολιτικὰ μορμολύκεια καὶ ραμολὶ—διὰ νὰ ἀνταλλάξουν κοιμώμενοι σκέψεις καὶ νὰ προέλθουν εἰς πολιτικὸν κουτσομπολιό, ὅπως ἀκριβῶς συμβαίνει μὲ τὰς κυρίας εἰς τὰ φιλολογικὰ των τέϊα».

Ἡ ἐφημερὶς αὐτὴ καὶ οἱ ὄπισθέν της κρυπτόμενοι—καὶ δὲν εὑρίσκονται μακριὰ ἀπὸ ἡμᾶς—ἐνόμισαν ὅτι ἡ πρόσφατος κυβερνητικὴ ἀλλαγὴ εἰς τὴν μητέρα πατρίδα τοὺς παρεῖχε τὴν εὐκαιρίαν νὰ προωθήσουν τὰ ἀνεξαρτησιακά των σχέδια. Δι' αὐτὸ εἰς ἄρθρον της τῆς 24ης Ἀπριλίου 1967 ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἀγανάκτησις καὶ Ἀγωνία» οὔτε ὀλίγον οὔτε πολὺ εἰσηγεῖται νὰ θέσωμεν κατὰ μέρος τοὺς περὶ ἑνώσεως συναισθηματισμούς, ὡς χαρακτηρίζει τὸν ἑνωτικὸν ἀγῶνα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ, καὶ ἐπομένως νὰ προωθήσουν τὴν ρεαλιστικὴν δῆθεν λύσιν τῆς ἀνεξαρτησίας!

Πραγματικὴν ἀηδίαν καὶ ἀγανάκτησιν προκαλοῦν τὰ κοσμητικὰ ἐπίθετα τὰ ὁποῖα ἡ «Ἀλήθεια» χρησιμοποιεῖ διὰ νὰ σπιλώσῃ εἰς τὰ ὄμματα τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ τὰ ὀνόματα Ἑλλήνων πολιτικῶν καὶ κυβερνητικῶν παραγόντων. Οὕτω εἰς ἄρθρον της ὑπὸ τὸν τίτλον «Νὰ ἐξηγούμεθα» τῆς 8ης Μαΐου 1967 ἀποκαλεῖ τὸν Ὑπουργὸν τῶν Ἐξωτερικῶν κ. Οἰκονόμου—Γκούραν «Δόν—Κιχώτην τῆς πολιτικῆς». Τοὺς στρατιωτικοὺς τῆς μητρὸς πατρίδος οἱ ὁποῖοι ἀνέλαβον νὰ ἐκκαθαρίσουν τὸν σταῦλον τοῦ Αὐγείου εἰς Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν διάβρωσιν τοὺς ἐχαρακτήρισεν ἐπανειλημμένως «νεροκολοκύνθας, φιλοδόξους πολιτικοὺς τυχοδιώκτας, στρατιωτικοὺς μὲ..... καλὰς συστάσεις, μπουζουκοκεφάλους κ.λ.π.» Δὲν εἶναι μία μόνον Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἢ μόνον αἱ μοναρχοφασιστικαὶ—κατὰ τὴν κομμουνιστικὴν ὁρολογίαν—Κυβερνήσεις τῆς μητρὸς πατρίδος αἱ ὁποῖαι ἐδέχθησαν τὰ πυρὰ τῶν κομμουνιστῶν καὶ τῶν συνοδοιπόρων των ἐκ τῆς Κυβερνητικῆς παρατάξεως τῆς Κύπρου.

Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας ἀνέλαβον τὴν διακυβέρνησιν τῆς Ἑλλάδος αἱ ἑξῆς Κυβερνήσεις:

Κυβέρνησις Παπανδρέου, Κυβέρνησις ὑπηρεσιακὴ τοῦ Παρασκευοπούλου, Κυβέρνησις Παπανδρέου, Κυβέρνησις Νόβα, Κυβέρνησις Τσιριμώκου, Κυβέρνησις Στεφανοπούλου, Κυβέρνησις μεταβατικὴ—ὑπηρεσιακὴ τοῦ Παρασκευοπούλου, Κυβέρνησις Κανελλοπούλου καὶ ἡ νῦν Ἐθνικὴ Κυβέρνησις.

"Ολαι αὐταὶ αἱ Κυβερνήσεις, μηδὲ τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου ἐξαιρουμένης, ὑπῆρξαν τὸ ἐπίκεντρον ἀήθων καὶ μανιακῶν ἐπιθέσεων ἐκ μέρους τῶν ἀντεθνικῶς δρώντων Ἑλλήνων Κυπρίων.

Προτοῦ ὁ κ. Γεώργιος Παπανδρέου γίνῃ διὰ τοὺς κομμουνιστὰς τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Κύπρου ὁ ἀρχηγὸς τῆς κατὰ τὸ κομμουνιστικὸν πρότυπον δημοκρατίας, προτοῦ γίνῃ ὁ Κερένσκυ τῶν Ἑλλήνων κομμουνιστῶν ἀπὸ τῆς ἀπόψεως τῆς κομμουνιστικῆς διεισδύσεως καὶ διαβρώσεως τοῦ ἐσωτερικοῦ μετώπου διὰ τὴν ἀνάληψιν τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῶν κομμουνιστῶν—εὐτυχῶς ἡ δρᾶσις τῶν στρατιωτικῶν τῆς Ἑλλάδος τὴν 21ην παρελθόντος Ἀπριλίου ἀπέτρεψε τὴν ἐπανάληψιν καὶ εἰς Ἑλλάδα τῆς ἰδίας καταστάσεως, ἤτοι τῆς κομμουνιστικοποιήσεως, μετὰ τὸν ρόλον Κερένσκυ εἰς τὴν Ρωσσίαν τοῦ 1917—ὑπῆρξε καὶ αὐτὸς ὁ στόχος τῶν ἐδῶ ἀνθενωτικῶν, διὰ τὸν ἁπλούστατον λόγον ὅτι ἡ Κυβέρνησίς του ἦτο ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος μετὰ τῆς ὁποίας ὁ λαὸς τῆς Κύπρου ἀγωνίζεται διὰ νὰ ἑνωθῇ.

Ἰδοὺ τί ἔγραφεν ἡ «Τελευταία Ὥρα» ἐναντίον τῆς Κυβερνήσεως Παπανδρέου κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ 1965, εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 24ης Μαρτίου τοῦ 1965:

«Ἡ Ἀμερικανικὴ πρωτοβουλία (διὰ τῆς ὁποίας ἐπεδιώκετο ἡ ἐπίτευξις «ἐκεχειρίας» ἀκαθορίστου διαρκείας εἰς τὴν Κύπρον) τυγχάνουσα τῆς ἐγκρίσεως καὶ τῆς Βρεττανικῆς καὶ τῆς Τουρκικῆς Κυβερνήσεως, ἀφεώρα καὶ τὴν διακοπὴν παραλαβῆς Ρωσσικοῦ πολεμικοῦ ὑλικοῦ ὑπὸ τῆς Κύπρου καὶ ἐπ' αὐτοῦ ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἐδείχθη πρόθυμος νὰ προβῇ εἰς τὰς δεούσας πρὸς τὸν Πρόεδρον Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον συστάσεις».

Εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 18ης Μαΐου 1965 ἡ ἰδία ἐφημερὶς γράφει:

«Ὁ Παπανδρέου σύρεται, παρὰ τὰς ἀρχικὰς διακηρύξεις του καὶ τὰς δηλώσεις του μετὰ τὸ ταξίδι εἰς Οὐασιγκτῶνα καὶ Λονδῖνον, εἰς τὴν προδοτικὴν γραμμὴν τῆς ὑποτελείας εἰς τὸ ΝΑΤΟ τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀκολουθήσει ἡ ΕΡΕ μὲ τόσας τραγικὰς συνεπείας διὰ τὴν Κύπρον». «Ἀντεθνικὴ (συνεχίζει) βεβαίως ὑπῆρξεν ἡ πολιτικὴ τῆς Κυβερνήσεως τῆς ΕΡΕ, ἀλλὰ ἀντεθνικὴ εἶναι καὶ ἡ πολιτικὴ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος».

Εἰς σχόλιόν της ἀναφέρει:

«Ὁ Καραμανλῆς ἐξεκινοῦσε πάντοτε ἀπὸ τὰ συμφέροντα τοῦ ΝΑΤΟ. Σήμερον ὁ κ. Παπανδρέου διακηρύττει, παρὰ τὴν πικρὰν πεῖραν τοῦ Ἑλληνισμοῦ: «Ἀνήκομεν εἰς τὸ ΝΑΤΟ, θέλομεν νὰ ἀνήκωμεν εἰς τὸ ΝΑΤΟ καὶ θὰ ἀνήκωμεν εἰς τὸ ΝΑΤΟ».

«Εἶναι περιτταὶ λοιπὸν ἐπιπρόσθετοι ἐξηγήσεις» ἀναφέρει εἰς ἄλλο σχόλιόν της.

Εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 7ης Ἰουνίου γράφει:

«Ἂς προσέξῃ ὁ Παπανδρέου τὴν ἀπόστασιν λόγων καὶ ἔργων». (τίτλος ἄρθρου).

Ἀλλὰ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ, ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου, δὲν ἐξηρέθη τῆς λυσσώδους ἐπιθέσεως τῆς «Τελευταίας Ὥρας», διότι αὐτὴ πρὸς στιγμὴν ἐφοβήθη ὅτι ὁ συνεργάτης αὐτὸς καὶ προαγωγὸς τῶν συμφερόντων τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ ἀνὰ τὸ πανελλήνιον θὰ ἀνέκρουε πρύμναν.

Γράφει δι' αὐτὸν εἰς τὴν ἔκδοσίν της τῆς 18ης Μαΐου 1965:

«Ὁ υἱὸς Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἐφέρετο καὶ ὡς ἐκφραστὴς τῶν ἀπόψεων τοῦ πατρός του, ὡμίλει διὰ νέας προοπτικὰς τὰς ὁποίας ἤνοιγεν ἡ Κύπρος διὰ τὴν πολιτικὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπεκροτήσαμεν τὰς δηλώσεις καὶ πολὺ περισσότερον τὰ ὑπονοούμενά του καὶ ἀνεμένομεν κάποιο ἐνθαρρυντικὸν βῆμα. Ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν ὑπῆρξε συνέχεια».

Ἐθεώρησα περιττὸν νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὸ ἀνθελληνικὸν μένος ἄλλων φιλοκυβερνητικῶν καὶ κομμουνιστικῶν ἐφημερίδων. Ἀρκοῦν τὰ ἀναγνωσθέντα ὡς ἄνω ἀποσπάσματα δημοσιευμάτων τῆς «Ἀληθείας» καὶ τῆς «Τελευταίας Ὥρας», τὰς ὁποίας θεωρῶ ὡς τὰς πλέον ἀντιπροσωπευτικὰς τῆς ἀνθελληνικῆς καὶ ἀνθενωτικῆς ἐκστρατείας, ἐπιπλέον τῆς «Χαραυγῆς» ἡ ὁποία εἶναι τὸ ἐκφραστικὸν ὄργανον τοῦ ἐνταῦθα κλιμακίου τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ.

Ἀλλὰ κατὰ κύριον λόγον αἱ δύο αὗται ἐφημερίδες ὡς καὶ ἄλλαι ἔχουν νὰ ἐπιδείξουν ἀνακολουθίας καὶ ἀσυνεπείας ἀφαντάστου βαθμοῦ εἰς τὴν γραμμὴν τὴν ὁποίαν ἀκολουθοῦν.

Οὕτω ἡ «Ἀλήθεια» εἰς ἄρθρον της ὑπὸ τὸν τίτλον «Νὰ παύσουν οἱ ψίθυροι» τῆς 12ης Ὀκτωβρίου 1964, γράφει τὰ ἑξῆς: Θὰ παραθέσω τὸ πλεῖστον τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου διότι πείθει ἀναμφισβητήτως περὶ τῆς ἀσυνεπείας της :

«Ἀπό τινος χρόνου, κρυφὰ καὶ ἀπὸ στόματος εἰς στόμα, ἤρχισε νὰ καλλιεργῆται εἰς τὸν τόπον μας μία ἀνθενωτικὴ ἐκστρατεία ἡ ὁποία ἐὰν δὲν ἀντιμετωπισθῇ μὲ ψυχραιμίαν, σύνεσιν καὶ ἀποφασιστικότητα ἀπειλεῖ νὰ διαβρώσῃ τὸ ἐθνικὸν αἴσθημα τοῦ λαοῦ μας καὶ νὰ δηλητηριάσῃ τὰς ψυχάς μας. Δὲν χρειάζονται μαντικαὶ ἱκανότητες διὰ νὰ ἀντιληφθῇ κανεὶς ποῖος ἢ ποῖοι εὑρίσκονται πίσω ἀπὸ τὴν ὕπουλον αὐτὴν ἐκστρατείαν. Οὐδεὶς ἄλλος ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἔχουν συμφέρον νὰ μᾶς διχάσουν εἰς μίαν στιγμὴν τόσον κρίσιμον ἀλλὰ καὶ τόσον ἀποφασιστικὴν διὰ τὴν ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος ἐθνικῆς ἐπιβιώσεως ποὺ διεξάγομεν». Καὶ συνεχίζει: «Καὶ τὸ χειρότερον, ὁ ἀντεθνικὸς αὐτὸς ψίθυρος, εὑρίσκει πρόσφορον ἔδαφος εἰς ὅλας τὰς τάξεις τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος, ἐν πολλοῖς ἀκατατόπιστος ἢ χωρὶς ἐπαρκῆ διαφώτισιν γίνεται εὔκολος λεία ἐκείνων, ἔργον τῶν ὁποίων εἶναι ἡ διάσπασίς μας καὶ γενικώτερον ἡ δημιουργία κλίματος καὶ καταστάσεων ποὺ ἐξυπηρετοῦν τοὺς δολίους σκοπούς των. Ἐπὶ αἰῶνας αἱ Κυπριακαὶ γενεαὶ ἔζησαν καὶ ἐγαλουχήθησαν μὲ τὴν ἀγάπην τῆς πατρίδος, τὸν πόθον καὶ τὸ ὅραμα τῆς ἑνώσεως. Χάριν αὐτῆς τῆς μεγάλης ἰδέας ὁ λαός μας ξεσηκώθηκε τὸ 1931 καὶ ἔγραψε τὸ 55–59 τὸ ἀθάνατον ἔπος τῆς Ε.Ο.Κ.Α. Ὁ μικρὸς Δαυὶδ ἐνίκησε καὶ πάλιν τὸν γίγαντα Γολιάθ. Ἕνας μικρὸς λαὸς ἐδάμασε καὶ κατεξευτέλισε μίαν πανίσχυρον αὐτοκρατορίαν. Τὴν ἐπαύριον ὅμως τῆς νίκης ἀντὶ νὰ ἴδωμεν τὰ ἐθνικά μας ὄνειρα ἐκπληρούμενα εἴδομεν ταῦτα παραμεριζόμενα ὑπὸ τὰς εὐλογίας μερικῶν ἡγετῶν μας οἵτινες ἐνταφιάσαντες τὴν ἕνωσιν ἐσφράγισαν τὸν λίθον τοῦ μνημείου διὰ τῶν Συμφωνιῶν τῆς Ζυρίχης. Γρήγορα ὅμως ἀπεδείχθη ὅτι τὸ καθεστὼς τῆς Ζυρίχης δὲν ἦτο λύσις. Ὁ τάφος ἐντὸς τοῦ ὁποίου ἐναπετέθη ἡ ἕνωσις δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρατήσῃ ἐπ' ἄπειρον ἐσταυρωμένην τὴν μεγάλην ἰδέαν. Καὶ ἡ ἕνωσις ἀνέστη ἐκ νεκρῶν—κατ' ἀκρίβειαν δὲν εἶχεν ἀποθάνει ποτὲ διότι εἶναι ἀθάνατος—τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ κατὰ τὰς γραφὰς ὅσων κατεδίκασαν ἀπὸ τῆς πρώτης στιγμῆς τὰς ἐπαράτους συμφωνίας χαρακτηρίσαντες ταύτας ὡς ἐθνικὴν συμφοράν. Ἠκολούθησαν ἡ προσπάθεια καταγγελίας ἢ ἀναθεωρήσεως τῶν συνθηκῶν. Ἡ ἔξωθεν ἐξυφανθεῖσα τουρκικὴ ἀνταρσία καὶ ὁ μεγαλειώδης ἐθνικὸς συναγερμὸς τοῦ λαοῦ μας. Ἡ τουρκικὴ ἀνταρσία ὡδήγησε τὴν νῆσον αὐτὴν εἰς σκληρὰς περιπετείας ἀλλ' ἔφερε συγχρόνως τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐγγύτερον πρὸς τὴν ἕνωσιν, ἡ ὁποία ἀναγνωρίζεται ἤδη ἀπὸ ἐχθροὺς καὶ φίλους ὡς ἡ μόνη ὑγιὴς καὶ ρεαλιστικὴ λύσις, ἀσχέτως ἐὰν οἱ πρῶτοι ζητοῦν νὰ κερδίσουν ἐξ αὐτῆς βάσεις καὶ ἀνταλλάγματα. Ἡ διαπίστωσις εἶναι ὁμολογουμένως συγκινητική. Οὐδέποτε, κατὰ τοὺς μακροὺς αἰῶνας ποὺ προηγήθησαν, ἡ Κύπρος εὑρέθη τόσον κοντὰ εἰς τὴν Ἑλλάδα. Τὸ γλυκὸν ὅραμα τῆς ἑνώσεως μὲ τὸ ὁποῖον ἐγεννήθησαν καὶ ἠνδρώθησαν γενεαὶ γενεῶν Κυπρίων προβάλλει σήμερον ὡς ἐκθαμβωτικὴ πραγματικότης. Πόθοι καὶ ὄνειρα αἰώνων εὑρίσκουν τὴν δικαίωσίν των. Τὸ δὲ φῶς τῆς ἐλευθερίας ἤρχισε νὰ καταυγάζῃ ἤδη τὸν Κυπριακὸν οὐρανόν. Αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν ὑστάτην στιγμὴν αἱ δυνάμεις τοῦ σκότους ἐξαπέλυσαν τὴν ἀντεπίθεσίν των χρησιμοποιοῦντες πρὸς τοῦτο παντὸς εἴδους ὅπλα. Τὸν ψίθυρον, τὴν συκοφαντίαν τὴν ἐξαγορὰν καὶ διαφθορὰν συνειδήσεων, τὴν ἀμφιβολίαν, τὴν σύγχυσιν, ἀκόμη καὶ τὴν πατροπαράδοτον εὐπιστίαν μας.

"Ετσι ἐδημιουργήθη μία συγκεχυμένη κατάστασις πραγμάτων, μέσα εἰς τὴν ὁποίαν ὁ μέσος ἄνθρωπος χαμένος μέσα εἰς τὸν λαβύρινθον τῶν ἀμφιβολιῶν καὶ τῶν ἀμειλίκτων ἐρωτηματικῶν ποὺ τὸν περιζώνουν εἰς κάθε του βῆμα ἀδυνατεῖ νὰ προσανατολισθῇ καὶ νὰ εὕρῃ τὸν ὀρθὸν δρόμον του. 'Επὶ αἰῶνας ἐζήσαμεν μὲ τὸ ὅραμα τῆς ἑνώσεως. Τώρα αὐτὸ τὸ ὄνειρο εὑρίσκεται μπροστά μας. Δὲν ἔχομεν παρὰ νὰ ἁπλώσωμεν τὰ χέρια διὰ νὰ συλλάβωμεν τὴν γλυκειὰν αὐτὴν ὀπτασίαν. 'Αντὶ ὅμως ἡ ψυχή μας νὰ σκιρτήσῃ ἀπὸ χαράν, στέκομεν ἐνεοί, διστακτικοὶ καὶ ἀμφιρρέποντες ἀναμιμνησκόμενοι τοῦ μύθου τοῦ Δουρείου ἵππου. 'Εδῶ ἀκριβῶς εὑρίσκεται τὸ μεγάλο μας δρᾶμα. Τὸ νέον ἐθνικὸν δρᾶμα τοῦ λαοῦ μας τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ ἀποβῇ δι' ὅλους μοιραῖον. Μία ἀνεπανόρθωτος τραγωδία εἰς τὸ τέλος ἀκριβῶς τῆς ἐθνικῆς 'Οδυσσείας μας. Χρόνια καὶ αἰῶνες ὡς 'Οδυσσεῖς περιεπλανήθημεν τῆδε κακεῖσε, ζῶντες μὲ τὴν νοσταλγίαν τῆς 'Ιθάκης, ἀγωνιῶντες νὰ ἴδωμεν καπνὸν ἀναθρώσκοντα. Τώρα ὅμως ποὺ ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέλος τῆς ἐθνικῆς πορείας, ἡ 'Ιθάκη προβάλλει μπροστά μας ὡραία ὡς ὄνειρον καὶ ἡ πιστὴ Πηνελόπη ἀναμένει νὰ μᾶς ὑποδεχθῇ, ἡ Κυπριακὴ ναῦς ἀρνεῖται νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ μητρικὸν λιμάνι. Ποῖος πταίει δι' αὐτὴν τὴν κατάστασιν; Ποῖος κακὸς δαίμων ἐφθόνησε τὴν εὐτυχίαν μας; Ποῖοι εἶναι οἱ ἔνοχοι ποὺ δηλητηριάζουν τὴν χαράν μας; Αὐτοὶ ποὺ συμφέρον ἔχουν νὰ σπείρουν τὴν διχόνοιαν καὶ τὴν σύγχυσιν. Αὐτοὶ ποὺ ὠργάνωσαν τὴν ἐκστρατείαν ψιθύρου καὶ ποὺ κατεργάζονται τὴν διάβρωσιν τῆς ἐθνικῆς πίστεως καὶ συνειδήσεως τοῦ λαοῦ μας νύκτα καὶ ἡμέραν. Δυστυχῶς εἰς τὴν κίνησιν αὐτὴν πίσω ἀπὸ τὴν ὁποίαν κρύπτονται οἱ ἄσπονδοι ἐχθροὶ τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὑπάρχουν καὶ συνένοχοι ποὺ συνειδητὰ ἢ ἀσυνείδητα παίζουν τὸ ἴδιον παιγνίδι. Καὶ αὐτοὶ οἱ συνένοχοι εὑρίσκονται μεταξὺ μας. Εἶναι οἱ ἐξ ἡμῶν ὀλιγόπιστοι ποὺ ἐπηρεαζόμενοι ἀπὸ πρόσωπα καὶ καταστάσεις ἀπώλεσαν τὴν πίστιν των πρὸς τὴν 'Ελλάδα».

Κύριοι συνάδελφοι. Τὸ ἄρθρον αὐτὸ δὲν εἶναι οὔτε τῆς «Πατρίδος» οὔτε τῆς «'Εθνικῆς». Εἶναι τῆς «'Αλήθειας» τοῦ κ. Φαρμακίδη, ὁ ὁποῖος παραδέχεται ὅτι διεξάγεται ἀντεθνικὴ καὶ ἀνθενωτικὴ προπαγάνδα, ὡς ἰσχυρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον του—ἐνῶ ἰσχυρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον του τὸ σημερινὸν ὅτι δὲν ὑπάρχουν ἀνθενωτικοὶ—καὶ ὁ ὁποῖος συγκαταλέγεται τώρα μεταξὺ ἐκείνων ποὺ προσπαθοῦν νὰ ἐνταφιάσουν τὴν ἕνωσιν καὶ νὰ ἐπιτείνουν τὴν ἐθνικήν μας 'Οδύσσειαν, ἀπολέσας —διὰ τοὺς γνωστοὺς λόγους—τὴν πίστιν του πρὸς τὴν 'Ελλάδα. Καὶ διὰ τὴν ἀνακολουθίαν καὶ ἀσυνέπειαν τῆς «Τελευταίας "Ωρας» ἔχω νὰ παρεθέσω ὀλίγα τινά.

Εἰς ἄρθρον της ὑπὸ τὸν τίτλον «Οἱ διαστρεβλωταὶ ἀπεγυμνώθησαν» τῆς 24ης Δεκεμβρίου 1964 γράφει τὰ ἑξῆς:

«'Ημεῖς δὲν εἴχαμεν οὔτε ἔχομεν (ἡ φρᾶσις εἶναι ἐγγεγραμμένη μὲ κεφαλαῖα γράμματα) οἱανδήποτε ἀμφιβολίαν διὰ τὴν θέσιν τῆς Σοβιετικῆς 'Ενώσεως ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ. Διότι αὐτὴ ἡ θέσις ἠκολουθήθη μετὰ συνεπείας ἀπὸ καταβολῆς τοῦ Κυπριακοῦ καὶ ἐπεβεβαιώθη μὲ τὸν πλέον ἀναμφισβήτητον καὶ κατηγορηματικὸν τρόπον τόσον εἰς τὰ 'Ηνωμένα "Εθνη ὅσον καὶ κατὰ τὰς πλέον δυσκόλους στιγμὰς τοῦ ἀγῶνος μας, ὑποχρεώνουσα τὴν ἐπιδρομικὴν Τουρκίαν καὶ τὸ Ἰμπεριαλιστικὸν ΝΑΤΟ νὰ βάλουν τὴν οὐρὰν εἰς τὰ σκέλη των καὶ νὰ μὴν πραγματοποιήσουν τὴν τόσον ἐπιμελῶς σχεδιασθεῖσαν καὶ προετοιμασθεῖσαν στρατιωτικὴν ἐπέμβασίν των ποὺ θὰ εἶχεν ὡς ἀποτέλεσμα τὴν τριχοτόμησιν τῆς νήσου» καὶ συνεχίζει. «Εἶναι δι' αὐτοὺς τοὺς λόγους ποὺ ἀπὸ τὴν πρώτην στιγμὴν δὲν ἐπιστεύσαμεν εἰς τὰ παραμύθια τοῦ Γαλλικοῦ Πρακτορείου Εἰδήσεων ὅτι δῆθεν ὁ Σοβιετικὸς Πρεσβευτὴς εἰς "Αγκυραν ἐδήλωσεν ὅτι ἡ Κυβέρνησίς του ἀντιτίθεται εἰς τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς 'Ελλάδος. Δι' αὐτὸ καὶ κατηγγείλαμεν ἀμέσως τὴν ἀνίερον προσπάθειαν τοῦ Πρακτορείου αὐτοῦ τοῦ Ἰμπεριαλισμοῦ νὰ προκαλέσῃ σύγχυσιν καὶ νὰ παραπλανήσῃ τὸν Κυπριακὸν λαόν. 'Αλλὰ ἡ ἰδία ἡ πραγματικότης ἦλθε νὰ κατακεραυνώσῃ τοὺς διαστρεβλωτὰς καὶ νὰ περιλούσῃ διὰ ψυχροῦ ὕδατος τὰς κεφαλὰς ἐκείνων τῶν ὀλίγων εἰς τὴν Κύπρον οἱ ὁποῖοι ἐχαιρεκάκησαν μοχθηρῶς διότι.... «ἐγκα-

τελείφθημεν!» (τὴν λέξιν «ἐγκατελείφθημεν» γράφει ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερὶς ἐντὸς εἰσαγωγικῶν καὶ μὲ θαυμαστικὸν) ἀπὸ τοὺς Ρώσσους καὶ διότι ἐπίστευσαν ὅτι θὰ εὕρισκον πρόσχημα καὶ ἔπαλξιν διὰ τὴν προώθησιν νατοϊκῆς λύσεως».

Αὐτὰ ἔγραφεν τότε ἡ «Τελευταία Ὥρα». Ἦλθεν ὅμως ὁ Ἀραβο—ἰσραηλιτικὸς πόλεμος διὰ νὰ ἐξαναγκασθῇ ἡ ἐν λόγῳ ἐφημερὶς νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Ρωσσία παρεπλάνησε τοὺς Ἄραβας οἱ ὁποῖοι, ὡς ἔγραφε, δὲν πρέπει νὰ στηρίζωνται εἰς τοὺς λόγους της, καὶ νὰ δημιουργηθοῦν ἐπὶ τέλους ἀμφιβολίαι εἰς αὐτὴν διὰ τὴν θέσιν τῆς «συμπαραστάτιδος» Ρωσσίας τοὐλάχιστον ἔναντι τοῦ φίλου της Νάσσερ.

Ἂς μᾶς εἴπουν λοιπὸν αἱ ἐν λόγῳ ἐφημερίδες πότε καὶ εἰς ποῖον σημεῖον τῆς ἀρθρογραφίας των καὶ τῆς πολιτικῆς των ἐδικαιώθησαν.
Ἡ «Ἀλήθεια» εἰς ἄρθρον της τῆς 5ης Ἰουνίου 1967 γράφει ὅτι ἡ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ δὲν εἶναι ὑπόθεσις τῆς στρατιωτικῆς ἀρβύλας.

Φαίνεται πὼς θὰ πᾶν οἱ ἴδιοι νὰ πολεμήσουν, ὅπως μετέβησαν καὶ εἰς τὸ ὄρος Σινᾶ καὶ εἰς τὴν λίμνην τῆς Γεννησαρέτ.

Ἀλλὰ τὸ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ξέσπασμα τῆς ἐν λόγῳ ἐφημερίδος καὶ τῶν κατευθυνόντων ταύτην ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὸ ἄρθρον της ὑπὸ τὸν τίτλον «καιρὸς νὰ τὸ κατανοήσουν» εἰς τὸ ὁποῖον ἀναφέρει ὅτι ὑπὸ τὰς παρούσας ἀνωμάλους συνθήκας ἀντὶ τῆς ἑνώσεως εἶναι προτιμότερα ἡ ἀνεξαρτησία, καὶ τὴν ἕνωσιν νὰ τὴν ἀφήσωμεν διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον. Ἐπειδὴ ὅμως εἰς κάθε ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως θὰ ὑπάρχουν ἀναμφιβόλως ἀνώμαλοι συνθῆκαι φθάνομεν εἰς τό, κατὰ Φαρμακίδην, συμπέρασμα ὅτι ἡ ἕνωσις πρέπει πάντοτε νὰ ἀναβάλλεται διὰ τὸ ἀπώτερον μέλλον, ἴσως μέχρι τῆς Δευτέρας Παρουσίας, ὅτε ἐνδεχομένως θὰ εὕρῃ δικαίωσιν.

Γενικὸν λοιπὸν συμπέρασμα τῆς τεκμηριωθείσης ὡς ἀνωτέρω ἀσυνεπείας γραμμῆς ἐκ μέρους τῶν ἐν λόγῳ ἐφημερίδων ὡς καὶ ἄλλων φιλοκυβερνητικῶν καὶ κομμουνιστικῶν εἶναι ὅτι ἡ ἀσυνέπεια αὐτὴ εἶναι ἀπότοκος τῆς τακτικῆς των νὰ ἐπιτίθενται λαύρως ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος, τὴν ὁποίαν θεωροῦν ὡς τὸ μόνον ἐμπόδιον εἰς τὰ σχέδιά των προωθήσεως τῆς ἀνεξαρτησίας ὡς λύσεως τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος.

Δὲν εἶχα ἀνάγκην, συνάδελφοι, καὶ κύριοι, νὰ καταφύγω εἰς τὰ δημοσιεύματα τοῦ κ. Φαρμακίδη διὰ νὰ διαπιστώσωμεν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνθενωτικὴ καὶ ἀνθελληνικὴ ἐκστρατεία. Ἡ ἀνθελληνικὴ καὶ ἀνθενωτικὴ ἐκστρατεία ἐχαλκεύθη μέσα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν αἴθουσαν, δυστυχῶς, ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς ἰδίους ὑπευθύνους τῆς παρατάξεως ἡ ὁποία, δυστυχῶς, ἐνέγραψε τὸ θέμα. Ἐχαλκεύθη ἐν συνεργασίᾳ μὲ τοὺς κομμουνιστὰς οἱ ὁποῖοι πάντοτε ὑπῆρξαν οἱ ἐχθροὶ τῆς ἑνώσεως, ὑπῆρξαν οἱ ἐχθροὶ τοῦ ἀγῶνος, τόσον τοῦ 1955—1959 ὅσον καὶ τοῦ σημερινοῦ. Ὑπῆρξαν ἐχθροὶ αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι ὡς ἀπεσταλμένοι τοῦ Σὲρ Φοὺτ ἐπροχώρουν διὰ νὰ παραδώσουν εἰς τὸν Διγενῆ ἔγγραφα περὶ παραδόσεως διότι εἶχον τὴν ἐμπιστοσύνην του. Ἦσαν αὐτοὶ οὗτοι οἱ ὁποῖοι δῆθεν ὡς καταζητούμενοι ἔφευγον μὲ τὲς πυτζάμες ἀπὸ τὰς φυλακάς των—κάποιος ἡγέτης τῆς δῆθεν ἀντιπολιτεύσεως—διὰ νὰ σχηματίσουν τάγματα ἐναντίον τῶν πραγματικῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. Ναί. Ἡ χάλκευσις αὐτὴ ἔχει ἀπὸ πολλοῦ γίνει καὶ ἐσυνεχίσθη δυστυχῶς καὶ μέσα εἰς τοὺς κόλπους τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου. Ἐχαλκεύθη ὅταν ἀπεκαλοῦντο οἱ ἀξιωματικοί μας παράνομοι. Ὅταν ὁ Ἑλληνικὸς ὁπλισμὸς καὶ τὰ ἀδέλφια μας κατήρχοντο μυστηριωδῶς καὶ ἀθορύβως εἰς τὴν Κύπρον διὰ νὰ πολεμήσουν αὐτοὶ ἀντὶ ἡμῶν. Ἐχαλκεύθη τότε διὰ νὰ μᾶς παραδώσουν εἰς τὴν Μόσχαν αὐτοὶ οὗτοι μὲ τὸ νὰ παρουσιάζουν ὅτι τάχα εἶναι ἡ προστάτις Ρωσσία ποὺ μᾶς ἔσωσε τὰς ἀρχὰς Ἰανουαρίου ὅταν ὁ Τουρκικὸς στόλος ἐπρόκειτο νὰ ἀποβιβασθῇ. Ναί. Τὸ ἀπέκρυψαν ἀπὸ τὸν λαὸν διὰ νὰ δημιουργήσουν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἤθελαν νὰ δημιουργήσουν, τὴν τάσιν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην πρὸς τὴν «προστάτιδα Ρωσσίαν», αὐτὴν ἡ ὁποία ἔσωσε καὶ σήμερον τὸν Ἀραβικὸν κόσμον ἀπὸ τὴν πανωλεθρίαν καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν—δυστυχῶς δι' αὐτοὺς τοὺς λαούς. Εἶχαν συμφέροντα αὐτοὶ οἱ κύριοι νὰ δημιουργήσουν αὐτὴν τὴν κατάστασιν διὰ νὰ παρατείνουν τὸν ἀ-

γῶνα μας, διὰ νὰ τὸν παρατείνουν ὥστε ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ ὑποκύψῃ, νὰ ἀπαυδήσῃ, νὰ κουραστῇ ἀπὸ τὴν δίνην τοῦ ἀγῶνος καὶ νὰ παραδοθῇ εἰς τοὺς λογῆς—λογῆς ἐχθροὺς τῆς Κύπρου, εἴτε Τοῦρκοι εἶναι, εἴτε κομμουνισταί, εἴτε Ἀγγλοαμερικάνοι, εἴτε ὁποιασδήποτε ἄλλης φυλῆς. Ἀλλὰ πρὸ παντὸς νὰ ἀποκόψουν αὐτὸν τὸν λαὸν ἀπὸ τοῦ νὰ προσεγγίσῃ, νὰ πλησιάσῃ πρὸς τὴν μητέρα πατρίδα του.

Μᾶς εἶπαν ὅτι ἐθορυβήθημεν διότι δῆθεν ἐνεγράφη τὸ θέμα καὶ ὅτι δῆθεν εἴμεθα ἔνοχοι γιατὶ ἐνεγράφη τὸ θέμα. Δὲν εἴμεθα ἔνοχοι. Ἔνοχοι εἶναι οἱ ἐκθιασταὶ τοῦ Μακαρίου. Ἡμεῖς δηλοῦμεν ἀπεριφράστως: Ὑπήρξαμεν πολέμιοι τῆς πολιτικῆς Μακαρίου, εἴμεθα ὅμως ἕτοιμοι, ὅπως συμπαρεστάθημεν ἄλλοτε τὸ 55—59, ὅπως συμπαρεστάθημεν εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς διακηρύξεώς του ὅτι στόχος του εἶναι ἡ ἕνωσις, νὰ ταχθῶμεν ὄχι ὑπὸ τὸ ράσον του, κάτω ἀπὸ τὰ πόδια του διὰ νὰ ἀγωνισθῶμεν διὰ τὴν ἕνωσιν.

Ποῖοι ὅμως σήμερα σαμποτάρουν, ὑποσκάπτουν τὸ ἔργον τοῦ Μακαρίου; Ποῦ ἀνεφέροντο αἱ τελευταῖαι δηλώσεις τοῦ Μακαρίου; Ποῦ ἐστρέφοντο; Ἀφιέρωσε μόνον δύο γραμμὰς δι' ἡμᾶς. Τὸ θεωροῦμεν τιμήν μας διότι ἀνήκομεν εἰς τὴν «Πατρίδα» καὶ εἰς τὴν ἀντιπολίτευσιν. Τὸ θεωροῦμεν τιμήν μας διότι διὰ τῆς στάσεώς μας ὡδηγήσαμεν τὸν Κυπριακὸν λαὸν νὰ παραδεχθῇ ποία εἶναι ἡ ὁδὸς τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ἀκολουθήσῃ. Ναί. Καὶ ἦλθε σήμερα ὁ Μακαριώτατος μετὰ ἀπὸ τὴν διαπίστωσιν αὐτὴν τῆς ἐθνικῆς Κυβερνήσεως τῆς Ἑλλάδος νὰ ἀναγνωρίσῃ τὸ ἔργον τὸ ὁποῖον ἔκαμεν ἡ ἀντιπολίτευσις. Ναί, τὸ ἀνεγνώρισε. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ διαβάσω τὰς δηλώσεις τοῦ Μακαριωτάτου. Ὁμιλοῦν μόναι των. Καὶ τὸ ἐλαφρυντικὸν τὸ ὁποῖον ηὗρε διὰ τὸν συνάδελφον καὶ ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἦτο νὰ χαρακτηρίσῃ ὡς ἄστοχον τὴν ἐγγραφὴν τοῦ θέματος.

Ναί, ὑπάρχουν ἐκθιασταὶ τοῦ Μακαρίου καὶ ἂς ἔλθουν νὰ ὁμιλήσουν οἱ κύριοι αὐτοί, τόσον οἱ ὄπισθεν εὑρισκόμενοι ὅσον καὶ οἱ ἄλλοι κύκλοι τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, πῶς ἐξεθιάσθη σήμερα αὐτὸ τοῦτο τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον διὰ νὰ συζητήσῃ αὐτὸ τὸ θέμα. Ἤμεθα ἕτοιμοι νὰ τὸ συζητήσωμεν ἀπὸ τῆς περασμένης Πέμπτης, καὶ ὅμως ἐσεθάσθημεν τὴν πλειοψηφίαν. Δὲν τὴν ἐσεθάσθησαν αὐτοὶ οἱ κύριοι. Ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἐξεμεταλλεύθη τὴν ἰδιότητά του ὡς ἐκπρόσωπος διὰ νὰ ἐγγράψῃ τὸ θέμα—δῆθεν δημοκρατικὰ φερόμενος—ἐν ἀγνοίᾳ τῶν μελῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, ἐν ἀγνοίᾳ αὐτῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ ἐν συνεργασίᾳ μόνον μὲ τὸν Πρόεδρον τῆς Βουλῆς, τὸν ἔντιμον κ. Γλαῦκον Κληρίδην.

Ναί, καὶ δι' αὐτὸ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἐκθιάζει σήμερον τὸν Πρόεδρον Μακάριον, τὸν ἐκθιάζει μὲ παραίτησιν. Τὸν ἐξεθίασε τρίς, κύριοι, μέχρι σήμερον. Τὸν ἐξεθίασε κατὰ τὴν περίοδον τῆς μεταθατικῆς Κυβερνήσεως ὅταν ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ Ὑπουργὸς τῶν Ἐξωτερικῶν ἄλλος τὸν ὁποῖον δὲν ἐσυμπαθοῦσεν ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης. Ναί, καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς τοὺς ἀθώους, τότε, τομεάρχας κ.λ.π., ἀγνοοῦντας τὰ πάντα, νὰ δώσωμεν τὴν συμπαράστασίν μας εἰς τὸν κ. Γλαῦκον Κληρίδην. Ναί, καὶ τὴν ἐδώσαμεν χωρὶς νὰ γνωρίζωμεν ὅμως ὅτι ἀπὸ τότε ἐτεκταίνοντο ὅσα τεκταίνονται σήμερον εἰς θάρος τῆς Κύπρου.

Κύριοι, ἐκθιάζεται ὁ Μακάριος. Ἐξεθιάσθη ἐκ δευτέρου μὲ παραίτησιν τότε κατὰ τὸ ἀθῶον καὶ ἀσήμαντον Νομοσχέδιον διὰ τοὺς μισθοὺς τῶν Δικαστῶν. Ναί, κύριοι, καὶ τότε, ἂν δὲν ἀπατῶμαι, ὁ Μακάριος εἶπεν «ἂς παραιτήσῃ, ἀφῆστε τον νὰ πάῃ».

Σήμερα, κύριοι, ὁ ἐκθιασμὸς εἶναι χειρότερος, διότι ἀφορᾷ αὐτὴν ταύτην τὴν τύχην τοῦ ἔθνους. Ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ἡ Ἐθνικὴ Κυβέρνησις ἔλαθε θέσιν ἀκαταμάχητον ἔναντι τῶν δοσιλόγων, ἔναντι τῶν δολιοφθορέων.

Λοιπόν, προκαλῶ τόσον τὸν κ. Γλαῦκον Κληρίδην ὅσον καὶ τοὺς ἄλλους τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου ἐὰν ἔχουν συναίσθησιν αὐτῆς τῆς καταστάσεως νὰ ὁμιλήσουν καθαρὰ ἐνώπιον τοῦ λαοῦ, ὁποῖα ἐγένοντο κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συζητήσεων τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, τί ἀπεφασίσθη περὶ τοῦ ἐὰν ἔπρεπε νὰ συζητηθῇ αὐτὸ τὸ θέμα ἢ ὄχι. Τί ἀπεφασίσθη τὸ πρωῒ τοῦ Σαθθάτου καὶ τί ἀπεφασίσθη ὅταν ἐπῆγαν εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον.

Αὐτά, κύριοι, ὅλα ἔχουν σημασίαν διὰ τὸν λαὸν διὰ νὰ γνωρίζῃ, νὰ κρίνῃ πρόσωπα καὶ πράγματα καὶ ὄχι νὰ προσπαθοῦν οἱ τυχοδιῶκται νὰ στρέφουν τὴν μῆνιν των καὶ τὸ θέμα ἀλλοῦ, ὡς δῆθεν ἀντιπολιτευόμενοι διότι δῆθεν ἡ «Πατρὶς» τοὺς ἀπειλεῖ καὶ τὰ ὅμοια. Ὡμίλησαν ἄλλοι περὶ τῶν ἀπειλῶν.

Ναί, κύριοι, οἱ ἔνοχοι εἶναι αὐτοί, εἶναι αὐτοὶ διότι ἀκόμα καὶ δι' αὐτὸ τὸ θέμα τὸ σημερινὸν ἐνδιαφέρονται ξένοι, ἐνδιαφέρονται οἱ ἐχθροί μας, καὶ ἤδη τὸ ἔχουν ἀναλάβει ἐξ ὀνόματος αὐτῶν τῶν κυρίων. Ἐνδιαφέρονται αὐτοὶ οἱ ὁποῖοι πρόκειται νὰ διχοτομήσουν τὴν Κύπρον, καὶ ἰδού, κύριοι, ἄρθρον ἐφημερίδος τὸν ὁποῖον δὲν ἐδημοσιεύθη, δὲν ἐγνώσθη εἰς τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἀκόμα. Σύντομα, αὔριον, θὰ τὸ ἔχετε.

Νὰ τί λένε οἱ Τοῦρκοι. Ἡ ἐφημερὶς «Γενῆ Γκαζὲτ» τῆς 23ης Ἰουνίου ὑπὸ τὸν τίτλον «Εὐκαιρία διὰ τὴν Κύπρον» γράφει εἰς ἄρθρον, εἰς ὃ ἐκφράζει τὴν ἐλπίδα, ὅτι ὁ Νάσσερ ὅστις ὑπεστήριξε τὸν Μακάριον θὰ ἀντιληφθῇ κατόπιν τῶν τελευταίων γεγονότων τὴν σπουδαιότητα τοῦ Τουρκικοῦ παράγοντος· τοῦτο δὲ δύναται νὰ ὠφελήσῃ τὴν Τουρκίαν εἰς τὸ Κυπριακὸν ζήτημα. «Εἶναι ἐξ ἄλλου—συνεχίζει ἡ ἐφημερὶς—γνωστὸν ὅτι αἱ σχέσεις μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Μακαρίου δὲν εἶναι καλαί. Ἐφ' ὅσον χρόνον ὁ Μακάριος καὶ ἡ Ἑλλὰς δὲν αἰσθάνονται τὸν φόβον στρατιωτικῶν ἐπιχειρήσεων ἐκ μέρους τῆς Τουρκίας, δυνάμεθα νὰ ἐπωφεληθῶμεν τῆς διαφορᾶς αὐτῆς. Διότι ἐφ' ὅσον ὑφίσταται μεταξὺ αὐτῶν διαφωνία εἶναι φυσικὸν ἡ Ἑλλὰς νὰ εἶναι κάπως περισσότερον ὑποχωρητική. Ἡ ἀπασχόλησις τῶν μεγάλων Δυνάμεων μὲ τὸ Ἀραβοϊσραηλινὸν ζήτημα δέον ἴσως νὰ θεωρηθῇ ὡς μία ἀκόμη εὐκαιρία διὰ τὴν Τουρκίαν. Ἐν συντομίᾳ, ἔχουσι δημιουργηθῇ αἱ συνθῆκαι ὅπως ἡ Τουρκία ἐπιληφθῇ ἐκ νέου καὶ κατὰ δυναμικώτερον τρόπον τῆς θεωρήσεως τοῦ Κυπριακοῦ».

Καὶ τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴν τὴν ἔδωσαν οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου.

Συνάδελφοι, ὁ προκληθεὶς θόρυβος καὶ ἡ ἀναστάτωσις ὑπῆρξαν κατὰ τὴν ἄποψίν μου ἐντελῶς ἀδικαιολόγητοι καὶ διὰ νὰ χρησιμοποιήσω πάλιν ἔκφρασιν τοῦ Μακαριωτάτου, ἡ ὁποία ἔγινεν εἰς τὰς δηλώσεις του ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐγγραφέντος θέματος, «εἶναι ἀψυχολόγητοι».

Διεξάγομεν ἀπὸ πολλὰ χρόνια ἕνα σκληρὸν ἀγῶνα. Σκοπὸς τοῦ ἀγῶνος εἶναι ἡ ἕνωσις τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος καὶ τοῦτο κανένας ἀπὸ μᾶς οὔτε ἡ Κυβέρνησις, τοὐλάχιστον διὰ τῶν λόγων, τὸ ἀμφισβητεῖ. Ὅλοι ὁμιλοῦμεν περὶ ἑνώσεως καὶ διακηρύττομεν ὅτι ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἕνωσιν. Τὸν ἀγῶνα αὐτὸν τὸν ἔχει ἀναλάβει ὅλος ὁ Ἑλληνισμός. Τὰς εὐθύνας τοῦ ἀγῶνος, τὰς θυσίας καὶ τοὺς κινδύνους ἀνέλαβεν ὄχι μόνον ἡ Κύπρος ἀλλὰ καὶ ἡ Ἑλλάς. Σήμερον εἰς τὴν Κύπρον εὑρίσκονται ἕτοιμοι διὰ κάθε θυσίαν πολλοὶ Ἕλληνες ἀδελφοί μας, καὶ τεράστιαι εἶναι αἱ ὑλικαὶ θυσίαι τῆς μητρὸς πατρίδος καὶ μέγιστοι οἱ κίνδυνοι τοὺς ὁποίους εἶναι πρόθυμος νὰ ἐπωμισθῇ διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἀγῶνος. Ἑπομένως ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἔχει τεραστίαν εὐθύνην διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγῶνος, τῆς ἑνώσεως δηλαδή, ἔναντι ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ εἶναι ὑποχρεωμένη ἀγρύπνως νὰ παρακολουθῇ τὰς διαφόρους ἐξελίξεις τόσον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μέτωπον ὅσον καὶ εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ νὰ ἐπεμβαίνῃ ὅταν παρίσταται ἀνάγκη.

Εἰς τὴν Κύπρον ἀπὸ ἀρκετοῦ χρόνου παρατηρεῖται ἔντονος ἀντίδρασις κατὰ τῆς ἑνώσεως. Πολιτικὰ πρόσωπα, κόμματα, ἐφημερίδες διεξάγουν ἀγῶνα ἀνθελληνικὸν καὶ ἀνθενωτικόν. Ποία πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις τῶν ὑπευθύνως χειριζομένων τὸν ἀγῶνα ἔναντι ἐκείνων ποὺ ἀντιδροῦν καὶ προπαγανδίζουν ἐναντίον τοῦ σκοποῦ τοῦ ἀγῶνος; Νὰ τοὺς ἐπαινοῦν καὶ νὰ τοὺς χειροκροτοῦν ἢ νὰ τοὺς προειδοποιοῦν, νὰ τοὺς συμβουλεύουν καὶ ἐν ἀνάγκῃ νὰ τοὺς ἐξουδετερώνουν; Τί ἐκάμναμεν ἡμεῖς κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀγῶνος τῆς ΕΟΚΑ αὐτοὺς ποὺ ὡμιλοῦσαν ἐναντίον τῆς ἑνώσεως καὶ τῆς Ἑλλάδος; Τοὺς ἀγκαλιάζαμεν

καὶ ἐφροντίζαμεν νὰ ἐνδυναμωθοῦν; Ὄχι βεβαίως. Ἀντιθέτως ἀμείλικτος ἀλλὰ καὶ ἐθνοπρεπὴς ὑπῆρξεν ἡ στάσις τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ε.Ο.Κ.Α. καὶ ὁλοκλήρου τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου. Οἱ ἀντιδρῶντες ἀπεμονώνοντο, ἐξευτελίζοντο καὶ ἐτιμωροῦντο.

Ποία τώρα πρέπει νὰ εἶναι ἡ στάσις τόσον τῆς Κυπριακῆς ὅσον καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἔναντι τῶν δολιοφθορέων τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος, οἱ ὁποῖοι, δυστυχῶς, εἶναι ἀναμφισβήτητον ὅτι ὑπάρχουν καὶ δροῦν ἀνεμποδίστως; Πρέπει αἱ Κυβερνήσεις Κύπρου καὶ Ἑλλάδος νὰ παραμείνουν ἀδρανεῖς; Οὐδεὶς νομίζω λογικὸς καὶ ὑπεύθυνος ἄνθρωπος θὰ ὑποστηρίξῃ τοῦτο, διότι οὐδέποτε εἰς τὴν ἱστορίαν οἱουδήποτε λαοῦ συνέβη ἢ θὰ συμβῇ τοῦτο. Καθῆκον καὶ τῆς Κυπριακῆς καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως εἶναι νὰ ἐπέμβουν, νὰ συμβουλεύσουν, νὰ προειδοποιήσουν, νὰ ἐξουδετερώσουν, νὰ ἀπομονώσουν καὶ διατί ὄχι καὶ νὰ μὴν ἀπειλήσουν καὶ νὰ τιμωρήσουν, ἐὰν παραστῇ ἀνάγκη, τοὺς δολιοφθορεῖς τοῦ ἐθνικοῦ ἑνωτικοῦ ἀγῶνος; Διατί ἐπομένως ὅλη αὐτὴ ἡ ἀντίδρασις διὰ τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅτι οἱ δολιοφθορεῖς τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος τῆς Κύπρου πρέπει νὰ ἔχουν ὑπ' ὄψιν των ὅτι ἡ ἀντεθνικὴ δρᾶσις των δὲν θὰ λησμονηθῇ μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἀγῶνος διὰ τὴν ἕνωσιν; Μήπως ἠθέλαμεν νὰ δηλώσῃ ἡ ἐθνικὴ Κυβέρνησις τῆς Ἑλλάδος ὅτι ὅλοι οἱ ἀντιδρῶντες εἰς τὴν ἕνωσιν μετὰ τὴν πραγματοποίησίν της θὰ τιμηθοῦν καὶ θὰ προαχθοῦν εἰς ὑψηλὰ δημόσια ἀξιώματα; Ἡ ἀνακοίνωσις ὁμιλεῖ σαφῶς περὶ δολιοφθορέων τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος καὶ οὐδεὶς κατονομάζεται. Οὐδεμία ἀπειλὴ ὑπάρχει ἀλλ' ἁπλῆ προειδοποίησις. Ἀπορῶ διατὶ ὡρισμένοι ἀπὸ τοὺς ἐντίμους συναδέλφους ἐξανέστησαν. Μήπως πιστεύουν ὅτι συμφέρει ἡ ἀνθενωτικὴ προπαγάνδα ἢ μήπως ἐντάσσουν οἱ ἴδιοι τοὺς ἑαυτούς των εἰς τοὺς δολιοφθορεῖς τοῦ ἐθνικοῦ ἀγῶνος ;

Νομίζω ὅτι ἡ Βουλή μας, ἂν θέλῃ νὰ συμπεριφερθῇ ἐθνοπρεπῶς, πρέπει νὰ ἐπαινέσῃ τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν διότι ἔπραξε τὸ καθῆκον της, καὶ νὰ ἐλέγξωμεν τοὺς ἑαυτούς μας καὶ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ἡ ὁποία πρὸ πολλοῦ ἔπρεπε νὰ πράξῃ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον τώρα πράττει ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, καὶ μάλιστα πολὺ ἐντονώτερον, καὶ ἄνευ τῆς μητρικῆς ἀβροφροσύνης. Συνάμα θὰ ἔπρεπεν ἡ Βουλὴ αὐτὴ νὰ διακηρύξῃ στεντορείως ὅτι ἀποκρούει καὶ καταδικάζει προσπάθειαν ἐπιβολῆς ἢ ἀποδοχῆς ὑπὸ οἱανδήποτε μορφὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῆς νήσου, ὅτι ὁ Ἑλληνισμὸς ἀγωνίζεται μὲ ὅλας του τὰς δυνάμεις διὰ τὴν ἐπίτευξιν τῆς ἑνώσεως καὶ μόνον τῆς ἑνώσεως, καὶ ὅτι θὰ πραγματοποιήσῃ ταύτην ὁσαιδήποτε ἀντιδράσεις καὶ ἂν παρεμβληθοῦν, ὁσαιδήποτε θυσίαι καὶ ἂν ἀπαιτηθοῦν. Εὐτυχῶς ποὺ ἡ μητέρα πατρὶς τὸ ἔχει ἀποδείξει ἐμπράκτως, ἀναμένει δὲ καὶ ἀπὸ ἡμᾶς ἀνάλογον ἀνταπόκρισιν. Πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτόν, ἔντιμοι συνάδελφοι, θὰ καταθέσω τὸ ἀκόλουθον ψήφισμα:

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ ὅπως τὰ ψηφίσματα κατατεθοῦν—διότι ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἄλλα ψηφίσματα—εἰς τὴν Γραμματείαν μετὰ τὴν λῆξιν τῆς συζητήσεως.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Θὰ κατατεθῇ μόλις ἀναγνωσθῇ.

«Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων διερμηνεύουσα τοὺς προαιωνίους πόθους τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου καὶ συνειδητοποιοῦσα τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασίν του διὰ σύντομον ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν διακηρύττει ὅτι :—

(1) Παρὰ τὰς οἱασδήποτε ἀντιξόους περιστάσεις δὲν θὰ ἀναστείλῃ τὸν νῦν διεξαγόμενον μετὰ τῆς ὁμοθύμου συμπαραστάσεως ὁλοκλήρου τοῦ πανελληνίου ἀγῶνα του μέχρις ὅτου ὁ ἀγὼν αὐτὸς εὐοδωθῇ διὰ τῆς ἀμέσου ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς πατρίδος ἄνευ ἐνδιαμέσου τινὸς σταθμοῦ.

(2) Θὰ συμβάλῃ μὲ ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν της μέσα διὰ τὴν προαγωγὴν τοῦ κλίματος ψυχικῆς ἑνότητος τόσον μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ὅσον καὶ τῆς μητρὸς πατρίδος καὶ τῆς στενῆς συνεργασίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, ἀπαραιτήτου προϋποθέσεως διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος».

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ οἱ ὁποῖοι δὲν ἔχουν ὁμιλήσει ἀκόμη διὰ πρώτην φορὰν ἐπὶ τοῦ θέματος;

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναλάβῃ τὴν προεδρίαν διότι προτίθεμαι νὰ ἀγορεύσω ἀπὸ τοῦ βήματος .

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Κληρίδην)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμοι κύριοι βουλευταί,

Θεωρῶ τὸ ὑπὸ συζήτησιν θέμα ὡς λίαν σοβαρὸν καὶ διὰ τοῦτο ἐζήτησα τὸν λόγον διὰ νὰ διατυπώσω τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τούτου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Κατὰ τὴν διατύπωσιν τῶν ἀπόψεών μου δὲν θὰ ἐπιτρέψω εἰς τὸν ἑαυτόν μου νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὴν φυσικὴν ἀγανάκτησιν τὴν ὁποίαν κάθε ἄνθρωπος διακατεχόμενος ὑπὸ δημοκρατικῶν αἰσθημάτων αἰσθάνεται, ὅταν διατυποῦνται ἀπειλαὶ ἐναντίον οἱουδήποτε, οὔτε ὅμως εἶναι δυνατὸν νὰ περιορίσω τὰς παρατηρήσεις μου λόγῳ πολιτικῆς σκοπιμότητος ἢ διότι ἐπτοήθην ἐκ τῶν διατυπωθεισῶν ἀπειλῶν.

Θὰ ἐνθυμῆσθε, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, ὅτι ὅταν τὸ θέμα τοῦτο ἐνεγράφη ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπὸ τοῦ Κοινοβουλευτικοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, προέβην εἰς ἄμεσον διευκρίνησιν τῆς θέσεώς μου εἰπὼν ὅτι δὲν συνηθίζω νὰ φοβοῦμαι οὔτε καὶ νὰ ὑποκύπτω εἰς ἀπειλάς. Περιφρονῶ τὰς ἀπειλὰς διότι πιστεύω ὅτι αἱ ἀπειλαὶ εἶναι τὸ καταφύγιον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι στερούμενοι λογικῶν ἐπιχειρημάτων δὲν δύνανται νὰ ὑποστηρίξουν τὰς θέσεις των. Δι' ἐμὲ αἱ ἀπειλαὶ ρίπτονται εἰς τὸν κάλαθον τῶν ἀχρήστων.

Αἱ ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος διατυπωθεῖσαι ἀπειλαὶ στρέφονται πρὸς δύο κατευθύνσεις. Πρῶτον, στρέφονται ἐναντίον μερίδος τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, ἡ ὁποία, κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος, προέβη εἰς ἐπικρίσεις, χρησιμοποιήσασα ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμοὺς ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν, καὶ δεύτερον καὶ οὐσιαστικώτερον ἐναντίον ἐκείνων οἱ ὁποῖοι χαρακτηρίζονται ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος ὡς ἀνθενωτικοί, διότι ἔχουν τὸ θάρρος νὰ ἐκφράζουν τὰς ἀπόψεις των καὶ τὴν ἀντίθεσίν των μὲ τὸν τρόπον χειρισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ ἐθνικοῦ προβλήματος.

Εἶναι γεγονός, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, ὅτι μικρὰ μερὶς τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, παρὰ τὰς ὑποδείξεις ὑπευθύνων προσώπων τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, ἐξασκοῦσα τὸ δικαίωμα τῆς ἐλευθέρας ἐκφράσεως ἀπόψεων, ὑπερέβη τὴν καλῶς νοουμένην ἀντικειμενικὴν καὶ ἐποικοδομητικὴν κριτικὴν καὶ ἐχρησιμοποίησε βαρεῖς καὶ ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμοὺς τόσον ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ὅσον καὶ ἐναντίον ἐντίμων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν. Εἶναι ἐξ ἴσου, ὅμως, γεγονὸς ὅτι μικρὰ μερὶς τοῦ Κυπριακοῦ τύπου, καθοδηγουμένη ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ καὶ πλουσιοπαρόχως ἐπιχορηγουμένη, προβαίνει συνεχῶς εἰς κακόπιστον κριτικήν, διατυπώνει ἀπειλάς, ἐξυβρίζει τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας, μέλη τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καὶ αὐτῆς τῆς Βουλῆς.

Εἶναι ἐξ ἴσου ἀναμφισβήτητον γεγονὸς ὅτι ἀκόμη καὶ προσφάτως ἑλλαδικαὶ ἐφημερίδες ἐπικρίνουσαι ὁμιλίας πολιτικῶν προσώπων προέβησαν εἰς ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμοὺς καὶ ἐπικρίσεις.

Ἐν σχέσει μὲ τὰς παρεκτροπὰς Κυπριακῶν ἐφημερίδων, ὑπενθυμίζω τοὺς ἐντίμους κυρίους βουλευτὰς ὅτι ὑφίσταται εἰς τὴν Κύπρον νομοθεσία θεσπισθεῖσα ὑπὸ τῆς Βουλῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ὁποίας ἠδύναντο καὶ δύνανται νὰ ληφθοῦν τὰ ἐνδεικνυόμενα νομικὰ μέτρα, τὰ δὲ Κυπριακὰ Δικαστήρια εἶναι εἰς θέσιν νὰ ἐφαρμόσουν ἀκριβοδικαίως τὸν νόμον. Δὲν ἦτο ἐπομένως ἔργον τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος νὰ ἐπέμβῃ καὶ νὰ διατυπώσῃ οἱασδήποτε ἀπειλάς.

Ὁ ὀρθὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως, ἐφ' ὅσον αἱ νομοθεσίαι δὲν ἐπέφεραν τὸ ἐπιδιωκόμενον ἀποτέλεσμα, ἦτοι τὴν ἐξάσκησιν ἀντικειμενικῆς κριτικῆς ἐντὸς τῶν πλαισίων τῆς κοσμιότητος καὶ τοῦ δημοσιογραφικοῦ ἤθους, ἦτο ἡ λῆψις νομικῶν μέτρων τόσον ἐν Ἑλλάδι ὅσον καὶ ἐν Κύπρῳ ἐναντίον τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ὑπερέβησαν τὰ ὅρια τῆς ἐποικοδομητικῆς καὶ καλοπίστου κριτικῆς καὶ οὐχὶ ἡ διατύπωσις ἀπειλῶν ἐκ μέρους τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος.

Ἐπεβάλλετο ἐκ τῶν πραγμάτων ὅπως τονισθῇ καὶ εἰς τὴν παροῦσαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὅπως ἐτονίσθη καὶ εἰς προηγουμένας Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις, ἄνευ ὅμως ἀποτελέσματος, ὅτι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀνεχθῶμεν νὰ ἐπιχορηγοῦνται ἐκ δημοσίων Ἑλληνικῶν χρημάτων Κυπριακαὶ ἐφημερίδες αἱ ὁποῖαι ἔχουν τάξει ὡς σκοπόν των τὴν ἐξύβρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν μελῶν τῆς Κυβερνήσεώς του καὶ αἱ ὁποῖαι διὰ τῆς τακτικῆς αὐτῆς πικραίνουν τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ ταυτοχρόνως δημιουργοῦν σοβαρὰ προβλήματα ἀγαθῆς συνεργασίας μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου.

Ἐπεβάλλετο ἐκ τῶν πραγμάτων ὅπως καταδικασθοῦν αἱ ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος ἐκφωνηθεῖσαι ἀπειλαί, ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ὅπως ληφθοῦν τὰ ἐνδεικνυόμενα νομικὰ μέτρα ἐναντίον τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐξῆλθον τῶν πλαισίων ἅτινα καθορίζει ἡ Κυπριακὴ νομοθεσία. Καὶ ἐὰν ἀκόμη τὰ πλαίσια αὐτὰ ἐθεωροῦντο ἀνεπαρκῆ διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὴν κατάστασιν, θὰ ἔπρεπε τὰ πιθανὸν ὑφιστάμενα κενὰ νὰ συμπληρωθοῦν διὰ νομοθεσίας καὶ νὰ ἀκολουθηθῇ ἡ μόνη παραδεκτὴ πορεία ἐλέγχου τοῦ τύπου διὰ τῆς δικαστικῆς ὁδοῦ.

Τὸ θέμα τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου εἶναι βασικῆς σημασίας, διότι κατάργησις τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου σημαίνει κατάργησιν τῆς ἐννοίας τῆς δημοκρατίας. Ἡ Νομοθετικὴ Ἐξουσία καθορίζει τὰ πλαίσια ἐντὸς τῶν ὁποίων ἐξασκεῖται ἡ δημοσιογραφία, ἡ Κυβέρνησις παρακολουθεῖ τὸν τύπον καὶ φέρει ἐνώπιον τῆς Δικαιοσύνης ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐξῆλθον τῶν ὑπὸ τῆς Νομοθετικῆς Ἐξουσίας καθορισθέντων πλαισίων, τὰ δὲ Δικαστήρια διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου ἐξασκοῦν τὸν μόνον ἐπιτρεπτὸν ἔλεγχον ἐπὶ τῆς ἐλευθερίας τοῦ τύπου.

Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ εἶναι τόσον βασικὴ ὥστε νὰ μὴν ἐπιδέχεται οἱονδήποτε συμβιβασμόν. Οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀπειλῇ τὸν τύπον ἔστω καὶ ἐὰν ἡ ἀπειλὴ στρέφεται ἐναντίον μικρᾶς μερίδος αὐτοῦ, ἔστω καὶ ἐὰν ἡ ἀπειλὴ ἦτο ἀποτέλεσμα πικρίας λόγῳ κακοπίστου κριτικῆς ἢ λόγῳ χρήσεως ἀπαραδέκτων χαρακτηρισμῶν.

Ἔντιμοι κύριοι βουλευταί. Διετύπωσα ἐν συντομίᾳ τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ ἐλέγχου τοῦ τύπου καὶ τοὺς λόγους τῆς ἀντιθέσεώς μου μὲ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος διατυπωθείσας ἀπειλάς, τὰς ὁποίας ἀνεπιφυλάκτως καταδικάζω καὶ χαρακτηρίζω ὡς ἀπαράδεκτον ἐνέργειαν.

Δὲν θὰ ἤθελα ἐκ τῶν ὅσων ἀνέφερα νὰ θεωρηθῇ οὔτε ἐπὶ μιᾷ στιγμῇ ὅτι συμφωνῶ μὲ οἱανδήποτε ἐνέργειαν ἐκ μέρους τοῦ Κυπριακοῦ τύπου ἐν σχέσει μὲ τὴν ἐν Ἑλλάδι ἐσωτερικὴν κατάστασιν.

Ἐπανειλημμένως ἐκάλεσα εἰς τὸ Γραφεῖον μου δημοσιογράφους καὶ ὑπέδειξα εἰς αὐτοὺς ὅτι τὸ ἐθνικὸν συμφέρον ἐπιβάλλει εἰς ἡμᾶς νὰ συνεργαζώμεθα μετὰ

τῶν Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων ἀνεξαρτήτως τοῦ ἐὰν ἀνήκουν εἰς τὸ α ἢ β κόμμα ἢ πολιτικὴν παράταξιν. Τὴν ἰδίαν ἄποψιν διετύπωσα τόσον πρὸς τοὺς δημοσιογράφους ὅσον καὶ πρὸς ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐκινήθησαν διὰ νὰ ἐκφράσουν τὴν ἀντίθεσίν των πρὸς τὴν σημερινὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν, ὑποδείξας ὅτι ἐθνικὸν καθῆκον ἐπιβάλλει ὅπως συνεργασθῶμεν μετὰ τῆς σημερινῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν προώθησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας θέματος.

Ἀπὸ δύο ἐτῶν εἰς δημοσίας μου ὁμιλίας διετύπωσα ὡς ἀκολούθως τὰς ἀναγκαίας προϋποθέσεις διὰ τὴν ἐπίτευξιν τοῦ ἐπιδιωκομένου σκοποῦ:—

«Ἀπαραίτητος προϋπόθεσις διὰ τὴν αἰσίαν λύσιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος εἶναι ἡ διατήρησις τῆς ἑνότητος σκοποῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, ἡ διατήρησις τῆς ἀμυντικῆς μας ἱκανότητος καὶ τῆς οἰκονομικῆς μας εὐρωστίας».

Ἡ ἑνότης σκοποῦ μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου τότε μόνον εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτευχθῇ κατόπιν κοινῆς ἐκτιμήσεως τῶν κατὰ καιροὺς δεδομένων ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ καὶ κοινῆς χαράξεως τῆς τακτικῆς χειρισμοῦ.

Προτίθεμαι τώρα, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, νὰ ἀσχοληθῶ μὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν ἀπειλῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος αἱ ὁποῖαι προειδοποιοῦν τοὺς οὕτω καλουμένους ἀνθενωτικοὺς ὅτι θὰ ἔχουν συνεπείας.

Τὸ Ἐθνικὸν Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Ἑλλάδος διετύπωσε τὴν ἀπειλὴν αὐτὴν κατόπιν σειρᾶς ἰδικῶν μου ὁμιλιῶν εἰς τὰς ὁποίας ἐξέφρασα τὴν ἀντίθεσίν μου μὲ τὴν συνέχισιν τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ διαλόγου, ἐτόνισα ὅτι ἡ τακτικὴ τοῦ διαλόγου θὰ ὁδηγήσῃ εἰς ἀνυπολογίστους δυσμενεῖς συνεπείας καὶ ὅτι ἐφ' ὅσον ἡ Τουρκία ἐξακολουθεῖ νὰ ἐμμένῃ εἰς τὰς γνωστὰς ἀπόψεις της περὶ παραχωρήσεως κυριάρχου βάσεως, περὶ δημιουργίας Τουρκικῶν αὐτοδιοικουμένων περιοχῶν καὶ ἀστυνομεύσεως αὐτῶν ὑπὸ τῶν Τούρκων, ὁ διάλογος ἔπρεπεν ἤδη νὰ εἶχε τερματισθῇ.

Κατὰ τὴν περίοδον ἀμέσως πρὸ τῶν γνωστῶν ἀπειλῶν τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος, διετυπώθησαν ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος «Πατρίς», ἡ ὁποία ἐπιχορηγεῖται καὶ κατευθύνεται ὑπὸ Ἑλλαδικῶν κύκλων, χαρακτηρισμοὶ ὡς ὁ ἀνθενωτικὸς Πρόεδρος τῆς Ζυχιρικῆς Βουλῆς, ὁ ἀνεξαρτησιόπληκτος Πρόεδρος τῆς Ζυριχικῆς Βουλῆς καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Ὡσαύτως ἐκυκλοφόρησαν ὡρισμένα φυλλάδια τῶν δῆθεν συνεχιστῶν τοῦ ἀγῶνος μὲ τοὺς ἰδίους χαρακτηρισμοὺς καὶ ἐπηκολούθησαν αἱ ἀπειλαὶ τοῦ Ἐθνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἱδρύματος Ἑλλάδος. Δὲν εἶναι ἐπομένως δύσκολον διὰ νὰ ἐξαγάγῃ τις τὸ συμπέρασμα ὅτι ὑπῆρχε «κατευθύνων νοῦς»—ἐὰν δύναται ὁ ὅρος «νοῦς» νὰ χρησιμοποιηθῇ εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν—καὶ ὅτι σκοπὸς ἦτο ὁ ἐκφοβισμὸς ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἶχον τὸ θάρρος τῆς γνώμης των νὰ διαφωνήσουν μὲ τὴν ἀκολουθουμένην τακτικὴν ἔναντι τοῦ διαλόγου.

Λυποῦμαι διὰ τὸν «κατευθύνοντα νοῦν» διότι ὑποτιμᾷ τὴν νοημοσύνην τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἰδικήν μου καὶ διότι πιστεύει ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποκύψω εἰς ἀπειλάς. Ἐὰν διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἐξυβρίσεως ἀποσκοποῦν εἰς τὸ νὰ ἀποσιωπήσουν οἱανδήποτε φωνὴν ἡ ὁποία κατατοπίζει τὸν Κυπριακὸν λαὸν ἐπὶ τῆς πραγματικότητος, δὲν θὰ εἶναι ἡ ἰδική μου φωνὴ ἡ ὁποία θὰ σιγήσῃ. Διότι ἡ φιλοσοφία ἡ ὁποία διέπει τὰς σκέψεις μου δύναται συνοπτικῶς νὰ διατυπωθῇ ὡς ἀκολούθως:

«Εἰ ἀναγκαῖον εἴη ἀδικεῖν ἢ ἀδικεῖσθαι ἑλοίμην ἂν ἀδικεῖσθαι ἢ ἀδικεῖν».

Θὰ συνεχίσω ἐπομένως ἐκφράζων τὴν διαφωνίαν μου ἐπὶ τοῦ τρόπου χειρισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ ἐντὸς τῶν στενῶν πλαισίων τοῦ διεξαγομένου Ἑλληνοτουρκικοῦ διαλόγου καὶ εἶναι ἐλεύθερον τὸ Ἐθνικὸν Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Ἑλλάδος, ἡ ἐφημερὶς «Πατρὶς» καὶ οἱαδήποτε ἄλλη παρομοίας φύσεως ἐφημερίς, νὰ ἐξακολουθήσουν τὰς ἀπειλὰς καὶ τὰς ὕβρεις των.

Ἐπαναλαμβάνω ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς αὐτῆς ὅτι εἶναι σφάλμα νὰ πιστεύουν ὅτι ὁ διάλογος δύναται νὰ ὁδηγήσῃ εἰς γνησίαν ἕνωσιν. Ἐὰν δύνανται διὰ λογικῶν ἐπιχειρημάτων νὰ μὲ πείσουν περὶ τοῦ ἀντιθέτου τότε θὰ παραδεχθῶ δημοσίως ὅτι αἱ ἀπόψεις μου ἦσαν ἐσφαλμέναι, ἐὰν ὅμως ἐλλείψει ἐπιχειρημάτων νομίζουν ὅτι διὰ τῶν ἀπειλῶν καὶ τῶν ὑβριστικῶν ἐπιθέτων θὰ ἐκφοβισθῶ καὶ θὰ παύσω νὰ ἐπικρίνω τὴν τακτικὴν αὐτήν, τότε ὑποτιμοῦν τὸν χαρακτῆρα καὶ τὴν νοημοσύνην μου.

Δὲν καταλογίζω εἰς τὴν παροῦσαν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν εὐθύνην διὰ τὸν διάλογον διότι οὗτος ἤρξατο πρὸ τῆς ἀναλήψεως τῆς ἐξουσίας ὑπὸ τῆς παρούσης Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως καὶ λόγῳ τῶν διεξαχθεισῶν διαπραγματεύσεων ἐδημιουργήθη εἰς τὴν Τουρκίαν ἡ ἐντύπωσις ὅτι αἱ ἀξιώσεις της ἀποτελοῦν συζητητέον θέμα, ἐνῷ ἡ ὀρθὴ τακτικὴ θὰ ἦτο ἡ ἀπόρριψις τούτων καὶ οὐχὶ ἡ διερεύνησίς των. Θὰ καταλογίσω ὅμως εὐθύνην καὶ εἰς τὴν παροῦσαν Κυβέρνησιν ἐὰν ἄνευ οἱασδήποτε συνεννοήσεως μετὰ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως καὶ κοινῆς χαράξεως γραμμῆς χειρισμοῦ συνεχίσῃ τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν διάλογον.

Δὲν ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ παροῦσα Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι διατεθειμένη νὰ προβῇ εἰς ἀπαραδέκτους ὑποχωρήσεις, ἀλλὰ διατείνομαι ὅτι τὸ πρῶτον σφάλμα τακτικῆς χειρισμοῦ ἤδη διεπράχθη, διότι διὰ τοῦ κοινοῦ ἀνακοινωθέντος τῶν Ὑπουργῶν Ἐξωτερικῶν τῶν χωρῶν τοῦ ΝΑΤΟ τὸ ὁποῖον, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἦτο πλήρως κατατοπισμένον ἐπὶ τῶν Τουρκικῶν ἀξιώσεων, συνέστησε τὴν συνέχισιν τοῦ διαλόγου καὶ τὴν σύντομον διευθέτησιν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, μᾶς ὁδηγεῖ εἰς θέσιν ἀπὸ τὴν ὁποίαν δυσκόλως θὰ ὑπαναχωρήσωμεν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀναλύσω εἰς τὸ παρὸν στάδιον τὰς ἀπόψεις μου ἐν ἐκτάσει ἐπὶ τῶν κινδύνων τοὺς ὁποίους διαβλέπω ἐκ τῆς συνεχίσεως τοῦ Ἑλληνοτουρκικοῦ διαλόγου. Προτίθεμαι νὰ ἀναμένω λογικὸν περιθώριον χρόνου διὰ νὰ ἴδω ἐὰν θὰ πραγματοποιηθῇ διάσκεψις ἐπὶ ὑψηλοῦ ἐπιπέδου μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ἐπὶ τοῦ θέματος τοῦ περαιτέρω χειρισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Ἐπαναλαμβάνω ὅτι, ἐὰν κατόπιν μιᾶς τοιαύτης συσκέψεως διὰ λογικῶν ἐπιχειρημάτων καὶ οὐχὶ δι' ἀπειλῶν καὶ ἀπρεπῶν χαρακτηρισμῶν ἀποδειχθῇ ὅτι ἔσφαλον εἰς τὴν ἐκτίμησίν μου ὡς πρὸς τὰς Τουρκικὰς προθέσεις, εἴτε ὅτι οἱ φόβοι μου ἐπὶ τῶν ἐπιπτώσεων τοῦ διαλόγου ἦσαν ἐσφαλμένοι, θὰ παραδεχθῶ ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἀγορεύω, τὸ σφάλμα μου καὶ θὰ ὑποβάλω πρὸς αὐτὴν τὴν Βουλὴν τὴν παραίτησίν μου.

Ἀλλὰ ἂς συζητήσωμεν δι' ἐπιχειρημάτων καὶ οὐχὶ δι' ἀπειλῶν, καὶ ἐὰν ἔχουν ἐπιχειρήματα τὰ ὁποῖα δύνανται νὰ τύχουν ἀντικειμενικῆς καὶ ψυχρᾶς κριτικῆς, ἂς τὰ θέσουν δημοσίως ἢ εἰς περίπτωσιν συσκέψεως ἐνώπιον ταύτης διὰ νὰ ἴδωμεν ποῖοι κρίνουν ὀρθῶς τὰ πράγματα.

Ἡ θέσις μου ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἔχει διατυπωθῇ δημοσίως καὶ ἐπανειλημμένως. Τάσσομαι ὑπὲρ τῆς γνησίας ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς μητρὸς πατρίδος. Ἀλλὰ ἀντιτίθεμαι σφοδρῶς καὶ θὰ ἀντιτίθεμαι εἰς οἱανδήποτε παραχώρησιν Κυπριακοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν Τουρκίαν, εἴτε ὑπὸ μορφὴν κυριάρχου βάσεως, εἴτε ὑπὸ μορφὴν ἐκμισθώσεως τοιαύτης ὡς ἐπίσης καὶ εἰς τὴν ἀναγνώρισιν χωριστῶν διοικητικῶν ἐξουσιῶν εἰς τοὺς Τουρκοκυπρίους.

Διετύπωσα δι' ἀκόμη μίαν φορὰν τὰς ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος καὶ προκαλῶ ἐκείνους οἱ ὁποῖοι τάσσονται ὑπὲρ τοῦ διαλόγου καὶ οἱ ὁποῖοι ἐπικρίνουν τοὺς κατὰ τοῦ διαλόγου ἐκφραζομένους ὅπως διατυπώσουν μὲ τὴν ἰδίαν εἰλικρίνειαν καὶ σαφήνειαν τὰς ἀπόψεις των. Θέτω εἰς αὐτοὺς τὰ ἀκόλουθα ἐρωτήματα εἰς τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἀπήντησαν, οὔτε δὲ καὶ σήμερον εἰς τὰς ὁμιλίας των ἀνεφέρθησαν : Δέχονται παραχώρησιν Κυπριακοῦ ἐδάφους πρὸς τὴν Τουρκίαν ; Δέχονται τὴν ἐγκαθίδρυσιν κυριάρχου ἢ ἐκμισθωμένης βάσεως πρὸς τὴν Τουρκίαν; Δέχονται τὴν ἀναγνώρισιν χωριστῶν Τουρκικῶν περιοχῶν διοικουμένων ὑπὸ τῶν Τούρκων ; Πιστεύουν ὅτι διὰ τῆς τακτικῆς τοῦ

διαλόγου εἶναι δυνατὸν νὰ ὁδηγηθῶμεν εἰς λύσιν, ἡ ὁποία δὲν θὰ περιέχῃ τὰ προαναφερθέντα στοιχεῖα καὶ ὅτι ὁ διάλογος δὲν θὰ ἐκφυλισθῇ εἰς συζήτησιν ὡς πρὸς τὸ μέγεθος τῆς βάσεως, τὴν τοποθεσίαν αὐτῆς, τὴν μορφὴν τῶν Τουρκικῶν καντονίων καὶ τὴν ἔκτασίν των ;

Προκαλῶ αὐτοὺς νὰ συμπληρώσουν τὸ ψήφισμά των περὶ ἑνώσεως διὰ τῶν λέξεων «γνησίας ἑνώσεως» ὅρος ὁ ὁποῖος δὲν περιέχει οἱονδήποτε συστατικὸν παραχωρήσεως Κυπριακοῦ ἐδάφους ἢ ἀναγνωρίσεως χωριστῶν Τουρκικῶν διοικητικῶν δικαιωμάτων.

Ἐὰν ἔχουν λογικὰ ἐπιχειρήματα διὰ νὰ ὑποστηρίξουν τὰς ἀπόψεις των ἂς τὰ διατυπώσουν ἐδῶ μὲ παρρησίαν καὶ εἰλικρίνειαν καὶ σαφήνειαν ἀντὶ νὰ προβαίνουν εἰς ἀπρεπεῖς χαρακτηρισμούς, ἀντὶ νὰ ἀποκαλοῦν ἄλλους ὡς ἀνθενωτικούς.

Δὲν συνηθίζω νὰ διατυπώνω ὕβρεις ἐναντίον οἱουδήποτε, οὔτε καὶ νὰ θεωρῶ τὸν πατριωτισμὸν ὡς ἀτομικὴν ἰδιοκτησίαν ὡρισμένων προσώπων. Θεωρῶ, ὅμως, ἐκείνους οἱ ὁποῖοι ἐρωτοτροποῦν μὲ τὴν συνέχισιν τοῦ διαλόγου ὡς τοὺς ἀρχιτέκτονας τῆς διχοτομήσεως τῆς Κύπρου.

Καὶ τώρα, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω εἰς ὡρισμένους ὑπαινιγμοὺς διατυπωθέντας ὑπὸ τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Τζιρκώτη καὶ εἰς ὡρισμένους ὑπαινιγμοὺς διατυπωθέντας ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη.

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἀνεφέρθη εἰς πρόσωπα, χωρὶς νὰ τὰ κατονομάσῃ, τὰ ὁποῖα ἐντὸς τῆς αἰθούσης τῆς Βουλῆς αὐτῆς ἀπεκάλεσαν τὴν ἕνωσιν ὡς «εὐσεβῆ πόθον».

Δὲν ὑπῆρχε λόγος διὰ τὸν κ. Τζιρκώτην νὰ μὴ μὲ ἀναφέρῃ ὀνομαστικῶς. Ἀπεκάλεσα «εὐσεβῆ πόθον» τὸ νὰ διατυμπανίζωμεν, ὡς ἐγένετο ὑπὸ ὡρισμένων πρὸ δύο ἐτῶν, ὅτι ἡ ἕνωσις ἐπετεύχθη ἢ ὅτι ἡ ἕνωσις ἦτο ἐγγύς. Γνωρίζω καλύτερον τοῦ κ. Τζιρκώτη καὶ οἱουδήποτε ἄλλου ὅτι ἡ ἕνωσις εἶναι ἱερὸς πόθος καὶ οὐχὶ εὐσεβής. Ἐπαναλαμβάνω ὅμως ὅτι ἦτο, εἶναι καὶ θὰ ἐξακολουθῇ νὰ εἶναι «εὐσεβὴς πόθος» τὸ νὰ ἰσχυριζώμεθα ὅτι ἡ ἕνωσις ἐπετεύχθη ἢ ὅτι εἶναι ἐγγύς.

Ὅταν πρὸ δύο ἐτῶν διετύπωσα τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ ἀγὼν θὰ εἶναι δύσκολος καὶ μακρὸς καὶ ὅτι ἦτο «εὐσεβὴς πόθος» νὰ ὁμιλῶμεν περὶ πραγματοποιήσεως τοῦ ἱεροῦ μας πόθου, προέβαινον εἰς ἐκτίμησιν τῆς πραγματικότητος ἐπὶ τῶν τότε δεδομένων. Ἀπεδείχθη ἐκ τῶν πραγμάτων ὅτι ἡ ἐκτίμησίς μου ἦτο ὀρθή, διότι παρῆλθον δύο ἔτη ἀπὸ τότε καὶ ἀκόμη εὑρισκόμεθα ἐπὶ τῶν ἀγωνιστικῶν ἐπάλξεων.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν δευτέραν παρατήρησιν τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Τζιρκώτη ὅτι ἀπεκλήθησαν ἐντὸς τῆς Βουλῆς αὐτῆς Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ ὡς παράνομοι, καὶ πάλιν θὰ ἔπρεπε νὰ ἀναφερθῇ ὀνομαστικῶς εἰς ἐμέ. Ἀναφέρεται εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι εἰς ἔκθεσίν μου πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς Νομικῶν καὶ Ἐσωτερικῶν εἰς τὴν ὁποίαν ὑπέβαλα ὡρισμένας παρατηρήσεις περὶ τῆς μὴ κανονικῆς ἐφαρμογῆς τῶν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψηφισθέντων Νόμων περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, ὑπέδειξα ὅτι οἱ Ἕλληνες ἀξιωματικοί, μὴ διορισθέντες ἢ μὴ ἀποσπασθέντες δι' ἐπισήμου ἐγγράφου ἐστεροῦντο νομικῆς κατοχυρώσεως καὶ ἐξουσίας. Οὐδεὶς διεφώνησε μὲ τὴν ὀρθότητα τῆς νομικῆς θέσεως τὴν ὁποίαν ἔθεσα. Ἐπηκολούθησαν μακραὶ διαπραγματεύσεις καὶ τελικῶς, πρὸ 15 ἡμερῶν, κατόπιν κοινῆς συσκέψεως μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, κατόπιν συνεργασίας μετὰ Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης τῆς Ἑλλάδος, διετυπώθη τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον κατετέθη εἰς τὴν Βουλὴν διὰ νὰ δοθῇ νομικὴ ἐξουσία εἰς τοὺς Ἕλληνας ἀξιωματικούς. Τὸ νομοσχέδιον ἐτέθη ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως πρὸς συζήτησιν, ἐλπίζω δὲ ὅτι ἡ Βουλὴ αὐτὴ θὰ τὸ ἐγκρίνῃ ὁμοφώνως τὴν προσεχῆ Πέμπτην, διότι εἶναι ἀπαράδεκτον νὰ ὑπάρχουν Ἕλληνες ἀξιωματικοὶ εἰς τὴν Κυπριακὴν Ἐθνικὴν Φρουρὰν οἱ ὁποῖοι νὰ στεροῦνται τῆς ἀπαιτουμένης νομικῆς ἐξουσίας διὰ νὰ ἐκτελέσουν τὰ καθήκοντά των.

Ἐν σχέσει μὲ τὰς παρατηρήσεις τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, αἱ ὁποῖαι καὶ πάλιν στρέφονται ἐναντίον μου, καὶ ἰδίως τὸ μέρος ἐκεῖνο τῶν παρατηρήσεών του τὸ ὁποῖον ἀναφέρεται εἰς τοὺς ἐντὸς τῆς Βουλῆς δολιοφθορεῖς, ἐπαναλαμβάνω εἰς τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι δὲν εἶμαι δολιοφθορεὺς ἀλλὰ θὰ γίνω «ἀνατινακτὴς» οἱουδήποτε σχεδίου διχοτομήσεως τῆς Κύπρου, οἱασδήποτε προτάσεως παραχωρήσεως στρατιωτικῆς βάσεως εἰς τὴν Τουρκίαν.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης μὴ γνωρίζων τὰ γεγονότα προσεπάθησε νὰ μὲ παρουσιάσῃ ὡς ἐκβιαστὴν τοῦ Μακαριωτάτου καὶ νὰ ἀναφέρῃ ὅτι εἰς τρεῖς τοὐλάχιστον περιπτώσεις ἐξεβίασα τὸν Πρόεδρον τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας. Νομίζω ὅτι τὰ γεγονότα εἶναι εἰς ὅλους γνωστά. Διεφώνησα μὲ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ θέματος τῆς μισθοδοσίας τῶν δικαστικῶν λειτουργῶν. Διετύπωσα τὰς ἀπόψεις μου ἐνώπιον τῆς Βουλῆς καὶ ἡ Βουλὴ ἐψήφισε κατὰ τεραστίαν πλειοψηφίαν τὰς ἀπόψεις τὰς ὁποίας ἔθεσα ἐνώπιόν της. Ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἐξασκῶν τὸ δικαίωμα τῆς ἐπαναπομπῆς, ἐπανέπεμψε τὸ Νομοσχέδιον πρὸς ἐπανεξέτασιν ὑπὸ τῆς Βουλῆς καὶ ἀφοῦ ἡ Βουλὴ καὶ πάλιν συνεζήτησε τοῦτο ἀπεφάσισεν ὅπως μὴ ἀλλοιώσῃ τὴν ἀρχικήν της ἀπόφασιν. Οὐδέποτε ὑπέβαλα, οὐδέποτε ἠπείλησα ὅτι θὰ ὑπέβαλλα παραίτησιν ἐὰν αἱ ἀπόψεις μου δὲν ἐγένοντο ἀποδεκταὶ ὑπὸ τοῦ Σώματος αὐτοῦ.

Εἶναι γεγονός, ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, ὅτι κατὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος ὑπέδειξα εἰς τοὺς ἐντίμους κυρίους βουλευτὰς τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου τρόπον ἀποφυγῆς τῆς συζητήσεως, ἀπέφυγα νὰ εἴπω εἰς αὐτοὺς τὴν θέσιν μου ἢ τὰς ἀπόψεις μου διὰ νὰ μὴ τοὺς ἐπηρεάσω. Δηλῶ ὅμως ὅτι ἔστω καὶ ἐὰν οὐδεὶς ἄλλος βουλευτὴς ἦτο διατεθειμένος νὰ συζητήσῃ τὸ θέμα αὐτὸ θὰ ἐπέμενα ὅπως ἔστω καὶ ὡς ὁ μόνος ὁμιλητὴς ἀγορεύσω ἐπὶ τούτου, διότι κατὰ τὴν γνώμην μου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ δεχθῇ τις οἱανδήποτε δικαιολογίαν διὰ τὰς ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ραδιοφωνικοῦ Ἐθνικοῦ Ἱδρύματος ἐκτοξευθείσας ἀπειλὰς ἐναντίον οἱασδήποτε ἐφημερίδος καὶ οἱουδήποτε Κυπρίου.

Δὲν συνηθίζω, ἔντιμε κ. βουλευτά, νὰ ἀπειλῶ ἀλλὰ καὶ δὲν συνηθίζω νὰ ὑποκύπτω εἰς ἀπειλάς. Δὲν συνηθίζω νὰ προσάπτω ἀβασίμους κατηγορίας οὔτε καὶ νὰ ὑβρίζω, ἀλλὰ ὡς δικηγόρος μὲ πεῖραν, ἀφοῦ ἐξετάσω τὰ ἐνώπιόν μου στοιχεῖα, διατυπώνω τὰς ἀπόψεις μου καὶ προκαλῶ οἱονδήποτε ὅπως διατυπώσῃ τὰς ἰδικάς του διὰ νὰ διεξαχθῇ οὐχὶ ὑβρεολόγιον ἀλλὰ ἀντικειμενικὴ συζήτησις.

Ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, σᾶς εὐχαριστῶ θερμῶς διότι ἠκούσατε μὲ ὑπομονὴν τὴν ἀγόρευσίν μου. Ἐπαναλαμβάνω πρὸς τὴν Βουλήν, πρὸς ὁλόκληρον τὸν Κυπριακὸν λαόν, ὅτι εἶμαι ἕτοιμος νὰ συζητήσω οὐχὶ ὑπὸ τύπον ἀπολογίας ἀλλὰ ὑπὸ τύπον ἀντικειμενικῆς συζητήσεως μεθ' οἱουδήποτε εἴτε ἐξ Ἑλλάδος εἴτε ἐκ Κύπρου. Εἶμαι ἕτοιμος λέγω, νὰ συζητήσω κατὰ πόσον ὁ διάλογος εἶναι ὁ κατάλληλος τρόπος ἐπιλύσεως τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος.

Μοῦ διεμηνύθη μέσον ὡρισμένων φίλων ὅτι παρεξηγήθην εἰς Ἀθήνας καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ μεταβῶ ἐκεῖ διὰ νὰ ἄρω τὰς παρεξηγήσεις. Δὲν προτίθεμαι νὰ μεταβῶ εἰς Ἀθήνας ὡς δοῦλος πρὸς κυρίους. Εἶμαι ὅμως ἕτοιμος νὰ παρακαθήσω εἰς οἱανδήποτε σύσκεψιν σκοπὸς τῆς ὁποίας θὰ ἦτο ἡ ἀντικειμενικὴ ἐκτίμησις τῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα ἐπηρεάζουν τὸ Κυπριακόν, καὶ εἶμαι ἕτοιμος νὰ δεχθῶ οἱανδήποτε ἀπόφασιν βασιζομένην ἐπὶ ἀντικειμενικῶν κριτηρίων ἡ ὁποία θὰ ὡδήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ διάλογος θὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν γνησίαν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ἐφ' ὅσον ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Χριστοδουλίδης κατέθεσε ψήφισμα, θὰ εἰσηγηθῶ μίαν μόνον τροποποίησιν εἰς τὸ ὑπ' αὐτοῦ κατατεθὲν ψήφισμα. Εἰσηγοῦμαι ὅπως πρὸ τῆς λέξεως «ἕνωσις» προστεθῇ ἡ λέξις «γνησία» καὶ ἑρμηνευθῇ ὡς ἕνωσις ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ ἐδάφους, ἄνευ ἐδαφικῶν ἀνταλλαγμάτων καὶ ἄνευ καντονίων. Ἐὰν ὁ ἔντιμος βουλευτὴς συμφωνῇ μὲ τὴν εἰσήγησίν μου, δηλῶ ὅτι θὰ ψηφίσω τὸ ὑπ' αὐτοῦ κατατεθὲν ψήφισμα :

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ὁ κ. Φράγκος ἔχει τὸν λόγον.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

Θὰ εἶμαι σύντομος, ἔντιμε κύριε Πρόεδρε.

Θλίβομαι βαθύτατα διότι κατὰ τὴν διεξαχθεῖσαν συζήτησιν τοῦ ἐγγραφέντος θέματος ἐξετοξεύθησαν αἰχμαὶ κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀλλὰ καὶ κατὰ τῆς Ἐθνικῆς Κυπριακῆς Ἡγεσίας. Καθ' ὃν χρόνον ὁ Κυπριακὸς λαὸς ἀγωνίζεται διὰ τὴν ἐθνικήν του ἀποκατάστασιν καὶ καθ' ὃν χρόνον ἡ μήτηρ Ἑλλὰς συμμετέχει ἐνεργῶς εἰς τὸν ἀγῶνα μας διὰ τῆς ἐδῶ παρουσίας τοῦ ἐνδόξου ἑλληνικοῦ στρατοῦ, δι' ἐμὲ εἶναι ἐθνικῶς ἀπαράδεκτος οἱαδήποτε ἀμφισβήτησις τῶν ἀγνῶν προθέσεων τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως διὰ μίαν γνησίαν ἕνωσιν.

Πάντοτε ἐπίστευα καὶ πιστεύω ὅτι ἐφ' ὅσον ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν ἐθνικήν μας ἀποκατάστασιν οἱαδήποτε Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις εἶναι ἐθνικὴ καὶ μὲ αὐτὴν ὀφείλομεν νὰ συνεργαζώμεθα καὶ πρὸς αὐτὴν πρέπει νὰ ἐκπληρώνωμεν τὸν πρέποντα σεβασμόν.

Κύριοι βουλευταί. Ὁ μεγαλύτερος κίνδυνος διὰ τὸ ἐθνικὸν θέμα εἶναι ἡ διάσπασις τῶν ἀγωνιστικῶν δυνάμεων τοῦ λαοῦ. Ποιοῦμαι ἔκκλησιν πρὸς ὅλους ὅπως διαφυλάξωμεν αὐτὴν τὴν ἑνότητα ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ. Μόνον διὰ τῆς ἑνότητος ὁλοκλήρου τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τῆς ἐνεργοῦ συμπαραστάσεως τῆς μητρὸς Ἑλλάδος εἶναι δυνατὸν νὰ βαδίσωμεν τὸν δύσκολον καὶ ἀνηφορικὸν δρόμον ὁ ὁποῖος ὁδηγεῖ εἰς τὴν γνησίαν ἕνωσιν μετὰ τῆς μητρὸς Ἑλλάδος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς διὰ τῆς ἀγορεύσεώς του ἔχει ἐπιβεβαιώσει καὶ ἔχει ἐπικυρώσει τὰ ὅσα εἶχα ἀναφέρει προηγουμένως εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου. Ἀνεγνώρισε πράγματι μὲ ἀδιάσειστα ἰδικά του ἐπιχειρήματα ὅτι ὑπῆρχεν ἀνθενωτικὴ προπαγάνδα. Ἀνεγνώρισεν ὅτι καὶ νόμος ὑπῆρχε καὶ ἠδύνατο καὶ ἡ Βουλὴ καὶ ἡ Κυβέρνησις νὰ στραφῇ καὶ νὰ τιμωρήσῃ ἢ νὰ ἐπιβάλῃ περιορισμοὺς διὰ τὴν διεξαχθεῖσαν ἀνθενωτικὴν προπαγάνδαν.

Ποῦ ἦσουν, κύριε Πρόεδρε, κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ποὺ διεξήγετο ἡ ἀνθενωτικὴ προπαγάνδα;

Διατὶ ἠναγκάσθης νὰ ἀποκαλύψῃς καὶ νὰ παραδεχθῇς τοῦτο μετὰ τὴν δήλωσιν τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως;

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Καὶ ἄλλοτε τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ἠσχολήθη περὶ τῆς ἀνθενωτικῆς προπαγάνδας. Καὶ ἄλλοτε συνεζήτησε τὸ θέμα τοῦτο ἐντὸς τῶν κόλπων τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου. Ἔχω εἰς χεῖρας μου ἀντίγραφα τῶν συνεδριάσεων καὶ τῶν πρακτικῶν τὰ ὁποῖα ἔγιναν, καὶ ἀναφέρω:

Εἰς τὴν συνεδρίασίν του τῆς 26.5.66 τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ἀνέθεσεν εἰς τοὺς κ.κ. Γλαῦκον Κληρίδην καὶ Λέλλον Δημητριάδην, τοὺς δύο ἐκπροσώπους τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, νὰ ἑτοιμάσουν εἰσηγητικὸν σημείωμα ἐπὶ τῶν καλυτέρων τρόπων διαφωτίσεως τῆς κοινῆς γνώμης, διὰ τὴν ἄρσιν ὡρισμένων δυσμενῶν ἐντυπώσεων αἵτινες ἔχουν σχηματισθῆ ἐν σχέσει πρὸς τὴν Ἑλλάδα. Καὶ ἀναφέρονται ὑπεραρκετὰ τὰ ὁποῖα ὅμως δὲν εἶναι τῆς ὥρας νὰ σᾶς ἀναγνώσω. Ἁπλῶς θὰ σᾶς ἐνημερώσω ἐπὶ τῆς ληφθείσης ἀποφάσεως:

«Τρόποι διαφωτίσεως. Ἡ πλέον ἀποτελεσματικὴ διαφώτισις δύναται νὰ ἐπιτευχθῇ, κατὰ τὴν γνώμην μας, μέσῳ τοῦ τύπου. Οἱαδήποτε ἄλλη ἐνέργεια, ὅπως ὁμιλίαι βουλευτῶν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου δύνανται νὰ συμβάλουν, ἐὰν ἐκτελεσθοῦν κατόπιν συγκεκριμένου προγράμματος, ἐπὶ τῶν ἄνω ἀναφερθεισῶν θέσεων, λόγῳ ὅμως τοῦ γεγονότος ὅτι ὅσον συχναὶ καὶ ἐὰν εἶναι δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνωνται καθημερινῶς, ἐνῶ ἡ ἐπιρροὴ τοῦ τύπου ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης παραμένει ἔχουσα πρωτεύουσαν σημασίαν. Τὸ θέμα τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀπασχολήσῃ τὴν Κοινοβουλευτικὴν Ὁμάδα τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου εἶναι ἡ ἐξεύρεσις τρόπων καθοδηγήσεως τοῦ τύπου, ἢ τοὐλάχιστον τοῦ μεγαλυτέρου μέρους αὐτοῦ, μὲ βάσιν τὰς ἄνω κατευθυντηρίους γραμμάς.

Μία ἄλλη εἰσήγησις εἰς τὴν ὁποίαν προβαίνομεν εἶναι ἡ ἄνευ καθυστερήσεως διάψευσις, τόσον ἐκ μέρους τῆς Ἑλληνικῆς ὅσον καὶ ἐκ μέρους τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως, ἀβασίμων πληροφοριῶν ἐν σχέσει μὲ δημοσιευομένας εἰς τὸν τύπον πληροφορίας αἱ ὁποῖαι προξενοῦν σύγχυσιν καὶ ἐνδοιασμοὺς ὡς πρὸς τὰς ἐπιδιώξεις των εἰς τὴν κοινὴν γνώμην.

Εἰσηγούμεθα ὅπως ἐὰν ἐγκριθοῦν ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ὁμάδος αἱ θέσεις αἱ ὁποῖαι διατυποῦνται εἰς τὸ παρὸν σημείωμα συσταθοῦν δύο ὀλιγομελεῖς Ἐπιτροπαὶ κ.λ.π. καὶ νὰ ὀργανωθοῦν ἐξορμήσεις τῶν βουλευτῶν τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου».

Ἐρωτῶμεν τὸν ἔντιμον κύριον Πρόεδρον: Πότε ἐπισήμως ἢ ἀνεπισήμως ἐνήργησε, τόσον αὐτὸς ὅσον καὶ ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, διὰ νὰ διαλυθοῦν ὅλα αὐτὰ τὰ ὁποῖα εἶχεν αὐτὸ τοῦτο τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον διαγνώσει; Οὐδέποτε. Καὶ ἐὰν ἀνεμείχθη, ἀνεμείχθη κακῶς διὰ νὰ συμβάλῃ εἰς τὴν σύγχυσιν αὐτὴν ἡ ὁποία ἐπικρατεῖ μεταξὺ τοῦ λαοῦ διὰ νὰ μὴν ξέρῃ διὰ ποῖον σκοπὸν ἀγωνίζεται, διὰ νὰ ἄγεται καὶ νὰ φέρεται ἀπὸ τοὺς τυχοδιώκτας καὶ τοὺς δημοκόπους, διότι ὑπάρχει συμφέρον νὰ γίνεται τούτη ἡ σύγχυσις μέσα εἰς τὸν λαόν.

Μᾶς ὁμιλεῖ ὁ ἔντιμος Πρόεδρος ὅτι ὁ διάλογος ὁδηγεῖ εἰς ἀπαραδέκτους λύσεις. Πρωτίστως δὲν ξέρω ἐὰν μὲ αὐτὸ συμφωνῇ μὲ τὴν πολιτικὴν Μακαρίου ἢ ἐὰν διαφωνῇ μὲ τὴν πολιτικὴν Μακαρίου, ἐνόσῳ ἔδωσε τὴν συγκατάθεσίν του εἰς τὸν διάλογον. Ἐὰν φοβῆται πράγματι ὅτι αὐτὴ ἡ ἐθνικὴ Κυβέρνησις θὰ μᾶς ξεπουλήσῃ ἢ ἐὰν αἱ προηγούμεναι Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις μᾶς ἐξεπούλησαν στέλλοντας ἐδῶ τὸν τόσον ἀριθμὸν Ἑλλήνων στρατιωτῶν, ἀξιωματικῶν καὶ τοῦ ὁπλισμοῦ διερωτῶμαι διὰ τὴν τύχην τοῦ κ. Κληρίδη ὁμιλοῦντος μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον. Ἀλλὰ ὁμιλεῖ ὁ κ. Κληρίδης ὅτι δὲν δέχεται διχοτομήσεις, αὐτοδιοικήσεις καὶ τὰ παρόμοια. Ἐλησμόνησεν ὅμως ὅτι τὸν διάλογον τὸν ἐδημιούργησεν αὐτὸς τοῦτος κατὰ πρῶτον συμμετέχων εἰς τὸν διάλογον, εἰς τὴν πενταμερῆ διάσκεψιν τοῦ Λονδίνου. Ἢ μήπως διότι ἦσαν πέντε τὰ μέρη ποὺ συζητοῦσαν δὲν ἦτο διάλογος, καὶ εἶναι διάλογος σήμερα διότι διεξάγεται ἐπὶ δύο ἐπιπέδων;

Ποῖος παρεχώρησε τὰς βάσεις κύριοι; Τὰς παρεχώρησεν ἡ ἀντιπολίτευσις ἢ ἡ ἐθνικὴ Κυβέρνησις; Τὰς παρεχώρησεν αὐτὸς οὗτος ὁ κ. Κληρίδης. Τὰς παρεχώρησε καὶ τὰς ἐνίσχυσε κατόπιν διὰ τῆς ἑρμηνείας τοῦ Συντάγματος τὸ ὁποῖον ἔγινε προκαταρκτικῶς εἰς τὸ Λονδῖνον καὶ εἰς τὴν Ζυρίχην. Καὶ κατὰ τὴν ἑρμηνείαν ἡ ὁποία ἐγένετο τότε, ὅπως πολλοὶ παρεδέχθησαν, εἶναι χειρότεροι οἱ ὅροι τοῦ Συντάγματος ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα συνεφωνήθησαν εἰς τὴν Ζυρίχην καὶ τὸ Λονδῖνον. Καὶ συνένοχος εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν εἶναι ὁ κ. Γλαῦκος Κληρίδης.

Ποῖος συνέβαλεν εἰς τὴν δημιουργίαν τῶν χωριστῶν καντονίων καὶ τῆς χωριστῆς αὐτοδιοικήσεως; Συνεβάλαμεν ἡμεῖς; Συνέβαλαν αὐτοί. Αὐτοὶ ἐδημιούργησαν τὰς πρασίνας γραμμάς, μὲ πρωτεργάτην τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Βουλῆς καὶ τὸ Πατριωτικὸν Μέτωπον ἐπικουρούμενον ἀπὸ τὴν κομμουνιστικὴν τακτικήν.

Ἀλλὰ ὁ κ. Κληρίδης ἀντί, σὰν ὁ ἀπὸ μηχανῆς θεὸς ὁ ὁποῖος θὰ λύσῃ τὸ Κυπριακὸν πρόβλημα, νὰ διαφωτίσῃ τὸν Κυπριακὸν λαὸν τί πρέπει νὰ γίνῃ, ποία εἶναι ἡ τακτικὴ καὶ πῶς νὰ ἐργασθῶμεν, ξεκινᾶ ἀπὸ τὴν ἄρνησιν διὰ νὰ μὴ μᾶς πῇ τὴν θέσιν του. Ἂς μᾶς πῇ, ἀφοῦ διὰ διαλόγου δὲν πρόκειται νὰ λυθῇ τὸ ζήτημά μας, ἀφοῦ διὰ τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν ἐλήφθη τὸ γνωστὸν ψήφισμα τοῦ Μαρτίου τοῦ 1964, ἀφοῦ καὶ ἀφοῦ δὲν λύεται μὲ ὅλην αὐτὴν τὴν κατάστασιν τὴν ὁποίαν ὁ ἴδιος μᾶς ἐδημιούργησεν, ἐρωτῶ τίνι τρόπῳ, νὰ μᾶς πῇ ὁ ἴδιος, ποίαν τακτικὴν νὰ ἀκολουθήσωμεν; Τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα; Νομίζω ὅτι καὶ ἐὰν τὸν ἀκολουθήσωμεν ὁ τελευταῖος ποὺ θὰ ἀκολουθήσῃ εἰς τὸν ἔνοπλον ἀγῶνα θὰ εἶναι ὁ ἱπτάμενος πιλότος κ. Κληρίδης.

Τὸ λοιπόν, νομίζω κύριοι ὅτι δὲν πρέπει νὰ προβάλλωμεν τὴν ἄρνησιν ἐὰν θέλωμεν νὰ διαφωτίσωμεν τὸν λαόν. Πρέπει νὰ ὁμιλήσωμεν καθαρὰ εἰς τὸν λαὸν μὲ ποῖον τρόπον θὰ φέρωμεν τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου. Ὁ Ἑλληνικὸς Κυπριακὸς λαὸς δὲν εἶχεν οὐδέποτε σύγχυσιν ἐὰν θέλῃ γνησίαν ἢ νοθευμένην ἢ μὲ βάσεις ἢ χωρὶς βάσεις ἕνωσιν. Ἀνετράφη, ἔζησε καὶ θὰ ζήσῃ καὶ διεκδικεῖ ἕνωσιν μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα ἀπὸ τὴν Μούττην τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέα ὡς τὸν Ἀκάμαν τῆς Πάφου καὶ δὲν ἔχει ἀνάγκην σήμερα τῶν νουθεσιῶν τοῦ κ. Κληρίδη διὰ νὰ ζητᾶ δῆθεν καὶ νὰ ἑρμηνεύῃ τὴν ἕνωσιν. Ἀκόμη λίγο θὰ βάλλωμεν—σ' αὐτὸ τὸ κατάντημα ἔφεραν τὸν Κυπριακὸν λαὸν ὅταν ὁμιλῇ περὶ ἑνώσεως—καὶ ἐπεξηγήσεις τί σημαίνει ἕνωσις. Ἐὰν εἶναι ἔτσι τότε πρέπει νὰ ἐκδώσωμεν καὶ νέα βιβλία διὰ τὴν μαθητιῶσαν νεολαίαν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι. Δὲν θὰ σᾶς ἀπασχολήσω ἐπὶ μακρόν. Θὰ ἀναφερθῶ μόνον εἰς πέντε σημεῖα τῆς ἀγορεύσεως τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Λυσσαρίδη καὶ εἰς δύο τῆς ἀγορεύσεώς σας κ. Πρόεδρε.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης μὲ ἀπεκάλεσεν ὡς ἀντιμακαριακόν. Πληροφορῶ τὸν κ. Λυσσαρίδην ὅτι εἶμαι ἕνας ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι εἰργάσθησαν καὶ ἐπλήρωσαν ἀπὸ τὴν τσέπην των διὰ νὰ ἐκλεγῇ ὁ Μακαριώτατος πρῶτον, Μητροπολίτης Κιτίου, διὰ νὰ ἐκλεγῇ μετέπειτα Ἀρχιεπίσκοπος Κύπρου καὶ ἀκολούθως Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Τοῦτο ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα τῆς γνώμης μου καὶ δὲν σημαίνει ὅτι ὅταν κατὰ τὴν γνώμην μου νομίζω ὅτι κάμνει λάθος δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸν ἐπικρίνω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οὐδεὶς σᾶς ἀρνεῖται τὸ δικαίωμα καὶ οὐδεὶς σᾶς ἀπειλεῖ, ἔντιμε κ. βουλευτά.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἀνέφερεν ὅτι σήμερον κατηγορῶ τὰς προηγουμένας Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις τὰς ὁποίας ὑπεστήριζα προηγουμένως. Πληροφορῶ τὸν κ. Λυσσαρίδην ὅτι ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις εἶναι σεβασταὶ γιὰ μένα.

Εἰς τὴν ἀγόρευσίν μου δὲν κατεφέρθην ἐναντίον καμμιᾶς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἀνέφερα τὰ ἑξῆς:

«Ὅτι τὴν νῦν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἀπαρτίζουν ἄτομα τὰ ὁποῖα δὲν πολιτεύονται καὶ ἑπομένως δὲν δύνανται νὰ κάμουν συμβιβασμοὺς μὲ τὴν συνείδησίν των χάριν πολιτικῶν σκοπιμοτήτων ὅπως δυστυχῶς ἔπρατταν αἱ προηγούμεναι Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις».

Ὁ κ. Λυσσαρίδης μᾶς ἐκατηγόρησεν ὅτι θέλομεν τὴν διχοτόμησιν ἢ θέλομεν νὰ δώσωμεν ἀνταλλάγματα εἰς τὴν Τουρκίαν. Ὁ κ. Λυσσαρίδης μπορεῖ νὰ λέγῃ ὅ,τι θέλει. Δὲν εἶναι ὅμως ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦν ἡμᾶς σὰν σύνολον ὅτι θέλομεν νὰ δώσωμεν ἐδαφικὰ ἀνταλλάγματα οἱ ὁποῖοι ἔδωσαν βάσεις εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ ἐδιχοτόμησαν τὴν Λευκωσίαν; Καὶ μήπως δὲν εἶναι ἡ Κυβέρνησις, ἡ μόνη Κυβέρνησις τὴν ὁποίαν ὑπεστήριζεν ὁ κ. Λυσσαρίδης, ἡ Κυβέρνησις Παπανδρέου, ἡ ὁποία ἐδέχθη τὸ σχέδιον Ἄτσησον; Ὁ κ. Λυσσαρίδης μὲ ἀπεκάλεσεν ὡς ἀντιπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι μεγάλη τιμὴ δι' ἐμὲ νὰ μοῦ δίδῃ αὐτὸν τὸν τίτλον. Καὶ μὲ ἀπεκάλεσε διότι εἶπα τὰ ἑξῆς: «Ὅτι ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου θὰ ἔπρεπε νὰ περιμένῃ τὰς Ἀθηναϊκὰς ἐφημερίδας καὶ τὸ Ραδιοφωνικὸν Ἵδρυμα Ἑλλάδος νὰ ξιφουλκήσουν, ἀσφαλῶς, τῇ ἐγκρίσει τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως». Φαίνεται εἶναι ἡ λέξις «ἀσφαλῶς» ἡ ὁποία μοῦ ἔδωσε τὴν τιμὴν νὰ μὲ ἀποκαλέσῃ ὡς ἐκπρόσωπον τῆς Ἑλλάδος. Ἐὰν ὅμως ἐνεθυμεῖτο, ὁ ἐκπρόσωπος τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου, κατὰ τὰς δηλώσεις αἱ ὁποῖαι προηγήθησαν τῆς ἐγγραφῆς τοῦ θέματος τούτου, εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ὅτι τὰ δημοσιεύματα τῶν Ἀθηναϊκῶν ἐφημερίδων ἴσως ἀντανακλοῦν τὴν Κυβερνητικὴν πολιτικήν». Ἄρα τὴν τιμὴν αὐτὴν θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν δώσῃ εἰς τὸν ἐκπρόσωπον τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης ἀνεφέρθη καὶ εἰς τὸ ἀπόσπασμα τῶν «Νέων Καιρῶν», τὸ ὁποῖον ἐδιάβασα ἐγώ, καὶ εἰς τὸ ὁποῖον ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἶπεν ὅτι θὰ συντριβῇ κάθε ἀπόπειρα πραξικοπήματος ἐν Κύπρῳ. Καὶ ἐρωτᾶ ὁ κ. Λυσσαρίδης ἐὰν εἶμαι ὑπὲρ τοῦ πραξικοπήματος. Θὰ ἔπρεπεν ὅμως νὰ ἐρωτήσῃ πρῶτα τὸν ἔντιμον Ὑπουργὸν τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ἀπὸ ποῦ ἐπῆρε τὴν πληροφορίαν αὐτήν. Καὶ μήπως ἡ δήλωσις τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ ἔντιμος Ὑπουργὸς δὲν δημιουργεῖ ἐντὸς τοῦ λαοῦ ὑποψίας ἐναντίον τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως;

Καὶ τώρα θὰ ἀναφερθῶ εἰς δύο σημεῖα τοῦ κ. Κληρίδη.

Εἰς τὸ πρῶτον σημεῖον λέγει ὅτι ὁ διάλογος θὰ καταλήξῃ εἰς ἐνταφιασμὸν— ἂν δὲν κάμνω λάθος, δὲν εἶμαι βέβαιος διὰ τὴν ἔκφρασιν ποὺ εἶπε—τοῦ Κυπριακοῦ, καὶ ὅτι δὲν θὰ ἔπρεπε νὰ συνεχισθῇ, καὶ ἐρωτᾶ, ἐὰν ὁ διάλογος αὐτὸς καταλήξῃ εἰς τὸ νὰ δοθοῦν ἐδαφικὰ ἀνταλλάγματα θὰ τὰ ἀποδεχθῶμεν ;

Μὰ αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἔπρεπε νὰ τὴν πῆτε εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Δημοκρατίας ὁ ὁποῖος ἀπεδέχθη τὸν διάλογον καὶ ὄχι πρὸς ἡμᾶς.

Ἐπίσης ὁ ἔντιμος Πρόεδρος ἀπεδέχθη τὸ ψήφισμα τοῦ κ. Κώστα Χριστοδουλίδη μὲ τὴν προσθήκην μιᾶς μόνον λέξεως τῆς «γνησίας». Θὰ ἤθελα ὅμως μίαν διευκρίνισιν, ἔντιμε κ. Πρόεδρε. Ἐννοεῖτε μὲ γνησίαν ἕνωσιν, τὴν ἕνωσιν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου καὶ ἄνευ τῶν Ἀγγλικῶν βάσεων; Ἐὰν ὄχι, τότε νὰ μᾶς ὑποδείξετε τὸν τρόπον ποὺ θὰ βγάλωμεν τοὺς Ἄγγλους ἀπὸ τὰς βάσεις τὰς ὁποίας ἔδωσεν ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τὸν ἔντιμον Πρόεδρον τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν νὰ μὲ ἀντικαταστήσῃ.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Κληρίδην)

ΓΛ. ΚΛΗΡΙΔΗΣ :

Μὲ εὐχαρίστησιν ἤκουσα τὰς παρατηρήσεις τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν κ. Κώστα Χριστοδουλίδη καὶ κ. Τζιρκώτη, διότι ὡς γεγονὸς κατὰ τὴν ἀρχικήν μου ἀγόρευσιν μοῦ διέφυγαν ὡρισμένα μικρὰ σημεῖα τὰ ὁποῖα μοῦ ὑπενθύμισαν.

Καὶ ὁ μὲν κ. Χριστοδουλίδης λέγει ὅτι ὁ κ. Κληρίδης ἔδωσε τὰς βάσεις εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὁ δὲ κ. Τζιρκώτης ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἦτο ὁ δράστης διὰ παραχώρησιν τῶν Ἀγγλικῶν βάσεων.

"Εντιμοι κύριοι συνάδελφοι, ὅταν διεξήγετο ὁ 'Ελληνοτουρκικὸς διάλογος κεκλεισμένων τῶν θυρῶν εἰς πολυτελὲς ξενοδοχεῖον τῆς Ζυρίχης, ὁ κ. Κληρίδης ἦτο δικηγόρος ἐν Κύπρῳ καὶ οὐδεμίαν γνῶσιν εἶχε τῶν τεκταινομένων. 'Ανέγνωσα διὰ πρώτην φορὰν τὰς Συμφωνίας τῆς Ζυρίχης μετὰ πάροδον 15 ἡμερῶν, παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ἐπανειλημμένως ἐζήτησα ἀπὸ τὸ τότε 'Ελληνικὸν Γενικὸν Προξενεῖον ἀντίγραφον. Μοῦ ἐλέχθη ὅμως ὅτι δὲν εἶχαν ἀποσταλῆ εἰς Κύπρον ἀντίγραφα.

'Υπενθυμίζω τὸν κ. Τζιρκώτην καὶ τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι τὸ ἀρχικὸν κείμενον τῆς Συμφωνίας Ζυρίχης τὸ ὁποῖον ὑπεγράφη τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1959 δὲν φέρει τὴν ὑπογραφήν μου οὔτε τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Μακαριωτάτου, ἀλλὰ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ τότε Πρωθυπουργοῦ τῆς μητρὸς πατρίδος κ. Καραμανλῆ καὶ τοῦ Τούρκου Πρωθυπουργοῦ κ. Μεντερές. Τὸ ἐν λόγῳ κείμενον προβλέπει τὴν παραχώρησιν βάσεων εἰς τὴν Μεγάλην Βρεττανίαν.

Διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰ γεγονότα τοὺς ὑπενθυμίζω ὡσαύτως ὅτι ἡ 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις, συμβουλευθεῖσα τὴν τότε 'Ελληνικὴν στρατιωτικὴν ἡγεσίαν, διετύπωσε τὴν ἄποψιν ὅτι ὁ ἀπαιτούμενος χῶρος διὰ τὴν ἐγκατάστασιν τῶν Βρεττανικῶν βάσεων ἦτο ἄνω τῶν 250 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων. 'Επὶ ἐννέα ὁλοκλήρους μῆνας ἠγωνιζόμεθα εἰς τὴν Κύπρον εἰς μακρὰς καὶ δυσκόλους διαπραγματεύσεις διὰ νὰ ἐλαττώσωμεν τὰς Βρεττανικὰς ἐδαφικὰς ἀξιώσεις εἰς τὰ 99 τετραγωνικὰ μίλια τὰ ὁποῖα εἶναι σήμερον.

'Επειδὴ γνωρίζω ὅτι ἀποτελεῖ σφάλμα νὰ ἀποδέχεταί τις τὴν ἀρχὴν τῆς παραχωρήσεως βάσεως καὶ νὰ συζητῇ ὡς πρὸς τὸ μέγεθος αὐτῆς, διὰ τοῦτο καὶ ἐπιμένω ὅτι ἡ βάσις ἐπὶ τῆς ὁποίας διεξάγεται ὁ 'Ελληνοτουρκικὸς διάλογος ἀποτελεῖ ὕψιστον σφάλμα.

'Ο κ. Χριστοδουλίδης ἀνεφέρθη εἰς τὴν Πρασίνην Γραμμὴν καὶ εἰς τοὺς διχοτόμους τῆς Λευκωσίας καὶ τοὺς δημιουργοὺς τῶν καντονίων. Καὶ πάλιν διὰ τοὺς μὴ γνωρίζοντας τὰ γεγονότα ὑπενθυμίζω ὅτι ἡ τότε 'Ελληνικὴ Κυβέρνησις συνεφώνησε μετὰ τῆς 'Αγγλικῆς καὶ τῆς Τουρκικῆς, ἐνῷ εἶχε κατατεθῇ ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας Κυπριακὴ προσφυγή, συνεφώνησαν, λέγω, περὶ ἐκχειρίας καὶ περὶ τῆς ἀνάγκης ἀναλήψεως τοῦ εἰρηνευτικοῦ ρόλου ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν στρατευμάτων. 'Ο τότε Πρέσβυς τῆς μητρὸς πατρίδος κ. Δελιβάνης, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ 'Υπάτου 'Αρμοστοῦ τῆς Μεγάλης Βρεττανίας Σὲρ "Αρθουρ Κλάρκ καὶ τοῦ Τούρκου Πρεσβευτοῦ κ. 'Οσκὸλ παρουσιάσθησαν εἰς τὸ Προεδρικὸν Μέγαρον χωρὶς τοὐλάχιστον ὁ Πρόεδρος τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας νὰ εἶχε προειδοποιηθῇ ὑπὸ τῆς 'Ελληνικῆς Πρεσβείας ὡς πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐπισκέψεώς των, διὰ νὰ τοῦ παρουσιάσουν τὴν σύμφωνον ἀπόφασιν τῶν τριῶν Κυβερνήσεων. 'Εξεδόθη ἀνακοινωθὲν περὶ τῆς ἀναλήψεως εἰρηνευτικοῦ ρόλου ὑπὸ τῶν Βρεττανικῶν Δυνάμεων τὸ ὁποῖον ἀνέγνωσα εἰς τὸν τύπον.

Κληθεὶς τὴν ἐπομένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου καὶ παρακληθεὶς νὰ παρακαθήσω εἰς τὴν 'Επιτροπὴν 'Επαφῆς, ἡ ὁποία θὰ προέβαινεν εἰς τὰς τελικὰς διευθετήσεις, ἠρνήθην νὰ πράξω τοῦτο. 'Υπέδειξα ὅτι ἦτο σφάλμα θανάσιμον ἐνῷ εἴχαμεν προσφυγὴν ἐνώπιον τοῦ Συμβουλίου 'Ασφαλείας, ἡ ὁποία ἀνέφερεν ὅτι ἡ Τουρκία διέπραξεν ἐπέμβασιν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ ἐδάφους νὰ καθήσωμεν μὲ τὸν εἰσβολέα εἰς τὴν ἰδίαν τράπεζαν καὶ νὰ διαπραγματευθῶμεν. 'Υπέδειξα ὅτι ἡ μέχρι τότε ἀκολουθουμένη τακτικὴ εἰρηνευτικῶν δυνάμεων ἦτο ἡ παρέμβασις τῶν δυνάμεων τῶν εἰρηνευτῶν μεταξὺ τῶν ἀντιμαχαμένων, ἡ ἀπομάκρυνσις τῶν ἀντιμαχομένων εἰς ὡρισμένην ἀπόστασιν ἐκ τῶν θέσεων τῶν εἰρηνευτικῶν δυνάμεων καὶ ἡ δημιουργία καταστάσεων αἱ ὁποῖαι δυσκόλως μεταβάλλονται.

Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ ὑπογράψας, ὡς ἰσχυρίζεται ἡ κακῶς πληροφορημένη ἐφημερὶς «Μάχη», τὴν Συμφωνίαν τῆς Πρασίνης Γραμμῆς. Αὕτη ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ὑπὸ τοῦ Δρος Κουτσιούκ καὶ ἐμονογραφήθη ὑπὸ τῶν Πρεσβευτῶν 'Ελλάδος, Τουρκίας καὶ 'Αγγλίας.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἀγορεύων διετύπωσε τὴν ἄποψιν ὅτι εἰς περίπτωσιν εἰσβολῆς δὲν θὰ εἶμαι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι θὰ πολεμήσουν τὸν εἰσβολέα.

Ἐὰν ὁ κ. Χριστοδουλίδης δὲν ἔχῃ ἐμπιστοσύνην εἰς τὸ θάρρος μου καὶ ἐὰν πιστεύῃ ὅτι εἰς περίπτωσιν εἰσβολῆς δὲν θὰ εἶμαι μεταξὺ τῶν πρώτων εἰς τὴν πρώτην γραμμήν, τοῦτο θὰ ἀποδειχθῇ ὅταν καὶ ἐὰν ἔλθῃ ἡ ὥρα. Ὑπενθυμίζω ὅμως τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι δὲν συνηθίζω νὰ κρύπτωμαι καὶ ὅτι ἱπτάμενος ἐπὶ πολλὰς ὥρας ὕπερθεν Γερμανικοῦ ἐδάφους, τραυματισθεὶς καὶ διασωθεὶς δι' ἀλεξιπτώτου ἀπὸ ὕψος 8.000 ποδῶν, ἀντεμετώπισα πυρὰ τὰ ὁποῖα ὁ ἴδιος οὐδέποτε εἰς τὸν ὕπνον του ἐφαντάσθη.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἄνκαι ἔπρεπε νὰ γνωρίζῃ τὰ Κοινοβουλευτικὰ θέσμια ἐν τούτοις ἐθεώρησε σκόπιμον νὰ ἀναφερθῇ εἰς συσκέψεις τοῦ Πατριωτικοῦ Μετώπου.

Εἶναι γνωστὸν ὅτι αἱ συσκέψεις τῶν διαφόρων κομμάτων ἢ μετώπων οὐδέποτε ἀναφέρονται εἰς τὴν Βουλήν. Παρὰ ταῦτα ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἀνέγνωσεν ἰδικάς μου εἰσηγήσεις περὶ τοῦ τρόπου ἀντιμετωπίσεως τῆς καταστάσεως, διότι αἱ εἰσηγήσεις εἰς τὰς ὁποίας ἀνεφέρθη, περὶ τῆς ἀνάγκης συντονισμένων ἐνεργειῶν, περὶ τῆς ἀνάγκης καθοδηγήσεως τοῦ τύπου, περὶ τῆς ἀνάγκης καθοδηγήσεως τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ δι' ὁμιλιῶν τῶν Βουλευτῶν, εἶναι εἰσηγήσεις ἰδικαί μου καὶ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Δημητριάδη—ἐναντίον τοῦ ὁποίου σήμερον ἐπιτίθεται—ὡς πρὸς τὸν τρόπον διαλύσεως ὡρισμένων ἐσφαλμένων ἐντυπώσεων αἱ ὁποῖαι ἐδημιουργήθησαν διὰ τὴν Ἑλλάδα λόγῳ τοῦ κακοῦ χειρισμοῦ τοῦ Κυπριακοῦ ὑπὸ τῶν κατὰ καιροὺς Ἑλληνικῶν Κυβερνήσεων.

Μὲ ἐρωτᾶ ὁ κ. Χριστοδουλίδης διατὶ δὲν ἐλήφθησαν τὰ νομικὰ μέτρα τὰ ὁποῖα ἔπρεπε νὰ ληφθοῦν ἐναντίον τῶν ἐφημερίδων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι ἐπιτίθενται κατὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Καὶ ἀπαντῶ, διὰ τὸν ἴδιον λόγον διὰ τὸν ὁποῖον δὲν ἐλήφθησαν νομικὰ μέτρα καὶ ἐναντίον τῆς ἐφημερίδος τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ ἐπίλεκτον μέλος, δηλαδὴ τῆς «Πατρίδος», καὶ ἄλλων παρομοίων ἐφημερίδων. Ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις, σεβομένη τὴν ἐλευθερίαν τοῦ τύπου, ἔδειξε πέραν τοῦ δέοντος ἀνοχήν.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης διερωτᾶται ἐὰν θὰ διατυπώσωμεν νέον ὅρον τοῦ τί ἐστὶν ἕνωσις. Καὶ τοῦ ἀπαντῶ, ὅτι ὑπὸ τὸ φῶς τῶν ὅσων ἔχουν γίνει μέχρι σήμερον, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ διατυπωθῇ σαφὴς ὅρος τοῦ τί ἐννοοῦμεν ὅταν ὁμιλῶμεν περὶ ἑνώσεως.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης θὰ πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὅτι εἰς τὸ παρελθὸν ἐχαρακτηρίσθη ὡς λύσις τὸ σχέδιον Ἄτσησον παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι 300 τετραγωνικὰ χιλιόμετρα τῆς Καρπασίας παρεδίδοντο ἐσαεὶ εἰς τὴν Τουρκίαν. Ἐὰν ἑπομένως ὁ κ. Χριστοδουλίδης φοβῆται τὴν λέξιν «γνησία» ἑνώσις, τότε νὰ μοῦ ἐπιτρέψῃ νὰ ἀμφιβάλλω ἐὰν αἱ διακηρύξεις του περὶ ἑνώσεως ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου καὶ ἀδιαιρέτου ἀνταποκρίνονται πρὸς τὴν πραγματικότητα.

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης διερωτᾶται διατὶ ἐφ' ὅσον ἀντιτίθεμαι εἰς τὸν Ἑλληνοτουρκικὸν διάλογον συνεφώνησα μὲ τὴν σύγκλησιν τῆς Πενταμεροῦς Διασκέψεως εἰς Λονδῖνον τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1964.

Πληροφορῶ τὸν κ. Χριστοδουλίδην ὅτι ἡ Διάσκεψις τοῦ Λονδίνου, εἰς τὴν ὁποίαν παρεκάθησα, ἦτο ἀναγκαία οὐχὶ διότι ἐπιστεύομεν ὅτι διὰ τῆς Διασκέψεως ἐκείνης θὰ ἦτο δυνατὸν νὰ προκύψῃ λύσις τοῦ Κυπριακοῦ ἀλλὰ διότι ἦτο ἀνάγκη νὰ κερδίσωμεν χρόνον. Ἡ τακτικὴ τὴν ὁποίαν ἠκολουθήσαμεν εἰς τὴν Διάσκεψιν τοῦ Λονδίνου ἦτο ἡ ὅσον τὸ δυνατὸν κατανάλωσις περισσοτέρου χρόνου, διότι διαρκούσης τῆς Διασκέψεως δὲν ἦτο δυνατὸν ἡ Τουρκία νὰ ἐπέμβῃ καὶ ἐχρειαζόμεθα χρόνον διὰ νὰ ἐξοπλισθῶμεν.

Δὲν προτίθεμαι νὰ ἀπαντήσω εἰς οἱασδήποτε διατυπωθείσας ὑβριστικὰς παρατηρήσεις ἐκ μέρους τῶν δύο κυρίων Βουλευτῶν.

Ἐὰν ὁ ἔντιμος κ. Χριστοδουλίδης νομίζῃ ὅτι δὲν διετύπωσα τὰς ἀπόψεις μου κατὰ θετικὸν τρόπον ὡς πρὸς τὸν χειρισμὸν τοῦ Κυπριακοῦ προβλήματος, τὸν ὑπενθυμίζω ὅτι ἐὰν ἀναγνώσῃ τὰς διαφόρους δημοσίας ὁμιλίας μου θὰ δῇ ὅτι ὄχι μόνον διετύπωσα τὴν ἀντίθεσίν μου μὲ τὸν διεξαγόμενον διάλογον ἀλλὰ καὶ ταὐτοχρόνως ὑπέδειξα καὶ τοὺς τρόπους περαιτέρω χειρισμοῦ.

Διερωτᾶται ὁ κ. Χριστοδουλίδης ἐὰν συνεφώνησα μὲ τὴν διεξαγωγὴν τοῦ διαλόγου. Ἀσφαλῶς, ἔντιμοι κύριοι Βουλευταί, συνεφώνησα διὰ τὴν ἀνταλλαγὴν ἀπόψεων μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας, διὰ νὰ διαπιστωθοῦν αἱ Τουρκικαὶ θέσεις καὶ διὰ νὰ διαφανῇ κατὰ πόσον ὑπάρχει κοινὸν ἔδαφος. Δὲν συνεφώνησα ὅμως οὔτε καὶ θὰ συμφωνήσω ἐφ' ὅσον αἱ Τουρκικαὶ ἀξιώσεις διεπιστώθησαν καὶ ἐφ' ὅσον αὗται εἶναι ἀπαράδεκτοι ὅτι τὸ θιολὶ τοῦ διαλόγου πρέπει νὰ συνεχισθῇ. Αἱ Τουρκικαὶ ἀπόψεις εἶναι γνωσταί. Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον κάμνομεν σήμερα εἶναι ὅτι διερευνῶμεν ἀπαραδέκτους Τουρκικὰς ἀξιώσεις. Ἡ διερεύνησις τῶν Τουρκικῶν ἀξιώσεων δημιουργεῖ τὴν ἐντύπωσιν τῆς ἀποδοχῆς τῶν ἀρχῶν ἐπὶ τῶν ὁποίων ἐδράζονται, γεγονὸς τὸ ὁποῖον μᾶς θέτει εἰς μειονεκτικὴν θέσιν ἐκ τῆς ὁποίας δὲν θὰ ἐξέλθωμεν εὐκόλως καὶ ἄνευ δυσμενῶν ἐπιπτώσεων.

(Ὁ Πρόεδρος ἐπανέρχεται εἰς τὴν ἕδραν του)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

(Ὁ κ. Ἀναστασιάδης ἀντικαθιστᾶ τὸν κ. Κληρίδην)

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ὁμολογῶ ὅτι ὑπάρχουν δι' ἐμὲ ἀκατανόητοι ἀντιφάσεις εἰς ὅσα ἐλέχθησαν ἀπὸ τὸν ἔντιμον κ. Χριστοδουλίδην. Ὁ ἔντιμος κύριος Χριστοδουλίδης ἰσχυρίσθη ὅτι θὰ πρέπει πάντοτε νὰ ἀκολουθῶμεν τὰς ἑκάστοτε Ἑλληνικὰς Κυβερνήσεις καὶ ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ὀρθὴ πορεία διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ θέματος. Ὅμως ὁ ἔντιμος κ. Χριστοδουλίδης κατηγόρησε τὸν πρώην Πρωθυπουργὸν κ. Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος ἐπέτυχε τὴν ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, οὔτε λίγο οὔτε πολὺ ὡς Κερένσκυ. Κατηγόρησε τὸν Ἀνδρέαν Παπανδρέου ὡς «προωθητὴν» τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ. Καὶ ἐρωτῶ μὲ τὴν σειράν μου. Ἐὰν αὔριον ὁ Γεώργιος Παπανδρέου ἢ ὁ Ἀνδρέας Παπανδρέου θὰ εἶναι οἱ μέλλοντες Πρωθυπουργοὶ τῆς Ἑλλάδος τὶ θὰ λέγῃ ὁ κ. Χριστοδουλίδης ; Θὰ συμβουλεύῃ αὐτὴν τὴν Βουλὴν νὰ ἀποφύγῃ νὰ συνεργασθῇ μὲ τοὺς προωθητὰς τοῦ διεθνοῦς κομμουνισμοῦ καὶ μὲ τοὺς Κερένσκυδες ἢ θὰ εἶναι ὑπὲρ τῆς συνεργασίας μὲ οἱανδήποτε Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ θέματος; Ἐγώ, παρὰ τὴν τρομακτικήν μου ἀντίθεσιν μὲ τὸ σημερινὸν καθεστώς, εἶπα ὅτι ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ τούτου θέματος ἐφ' ὅσον ὑφίσταται σαφὴς πορεία δὲν ἀντιτίθεμαι εἰς τὸν συντονισμὸν τῶν ἐνεργειῶν οὔτε εἰς τὴν συνεργασίαν ἐπὶ τοῦ Κυπριακοῦ, ἐφ' ὅσον ἔχουν τεθῇ σαφῶς ποῖοι εἶναι οἱ ὅροι καὶ ποία εἶναι ἡ πορεία ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐδράζεται ἡ συνεργασία καὶ ὁ συντονισμὸς τῶν ἐνεργειῶν. Δὲν εἶναι ἀνθελληνικὴ ἡ προπαγάνδα ὅταν ὁ ἔντιμος κ. Χριστοδουλίδης ἀποκαλῇ μὲ αὐτὰ τὰ ἐπίθετα τοὺς ἀρχηγοὺς τῆς πλειοψηφίας τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Δὲν τίθεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὴν πλειοψηφίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ; Ἀποτελεῖ αὐτὸ ἐναρμονισμὸν τῶν σχέσεων Κύπρου καὶ Ἑλλάδος ; Δὲν εἶναι αὐτὸ ἀνάμιξις εἰς τὰ ἐσωτερικὰ τῆς Ἑλλάδος ; Δὲν εἶναι αὐτὸ καταπάτησις αὐτοῦ τὸ ὁποῖον ὁ ἴδιος ἰσχυρίζεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ γίνεται, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἔντασις μεταξὺ τῶν σχέσεων Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως, οἱασδήποτε, καὶ Κυπριακῆς Κυβερνήσεως ;

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἐδήλωσεν ὅτι δὲν εἶναι ἀντιμακαριακός. Χαίρομαι ἰδιαιτέρως διὰ τὴν δήλωσιν. Δὲν πρόκειται νὰ κάμω καμμίαν κριτικὴν τῆς δηλώσεως. Ἐὰν εἴσθε ἱκανοποιημένοι περὶ τῆς δηλώσεως, ἐγὼ προσωπικῶς δὲν θὰ τὴν κριτικάρω.

Ὁ κ. Τζιρκώτης εἶπεν ὅτι ὅλαι αἱ Ἑλληνικαὶ Κυβερνήσεις εἶναι σεβασταί. Παρ' ὅλα αὐτὰ προσέθεσεν ὅτι ὁ ἴδιος εἶχε πεῖ ὅτι αἱ σκοπιμότητες παρὰ συνείδησιν τῶν προηγουμένων Κυβερνήσεων κ.λ.π. δικαιολογοῦν τὴν σημερινὴν ἐθνικὴν Κυβέρνησιν. Ἀφήνω τὸν ἴδιον νὰ συμβιβάσῃ αὐτὸν τὸν σεβασμὸν πρὸς ὅλας τὰς Κυβερνήσεις καὶ πρὸς τὰς σκοπιμότητας παρὰ συνείδησιν τῶν προηγουμένων Κυβερνήσεων.

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἠρώτησε διὰ τὰς βάσεις εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ διὰ τὴν διχοτόμησιν τῆς Λευκωσίας. Γνωστὴ ἡ θέσις μου ἐπὶ τῆς Ζυρίχης. Ἀλλὰ θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸν κ. Τζιρκώτην ὅτι εἶναι ἴσα-ἴσα μία Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις, ὅπως προηγουμένως ἐλέχθη ἀπὸ αὐτοῦ τοῦ βήματος, ἡ ὁποία ὑπέγραψε τὴν συμφωνίαν Ζυρίχης. Δὲν εἶναι ἡ ὥρα ἀνατομίας τοῦ ἐὰν καὶ ἐφ' ὅσον μποροῦσεν ὁ Κυπριακὸς λαὸς νὰ μὴν ἀνεχθῇ τὸν ἐκβιασμὸν καὶ ποῖαι θὰ ἦσαν αἱ συνέπειαι τῆς τυχὸν ἀπορρίψεως τοῦ ἐκβιασμοῦ. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι οἱ πρωτεργάται τῆς Ζυρίχης ἦσαν ὁ κ. Καραμανλῆς καὶ ἡ Κυβέρνησίς του.

Μὲ ἐρωτᾶ ποῦ ἤμουν ὅταν ἐδιχοτομήθη ἡ Λευκωσία. Στὸ Κορνάρο, στὸ Τσιακλαγιάν, στὸν Πενταδάκτυλον, ντυμένος στὸ χακκί, μὲ τὰς σφαίρας νὰ γυρίζουν πίσω, καὶ μὲ ἀρχηγεῖον τὸ Τσιακλαγιάν. Ἐκεῖ ἤμουν ὅταν ἔγινεν ἡ πράσινη γραμμή, ἡ ὁποία ἔγινε, ὅπως πολὺ ὀρθῶς ἐτονίσθη προηγουμένως, ὄχι ἀπὸ τοὺς Κυπρίους καὶ οὔτε ἀπὸ τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Μακάριον, ὁ ὁποῖος ἐντόνως ἀντετάχθη καὶ ἀντέταξε τρομακτικὴν πίεσιν εἰς τὸ νὰ μὴ γίνῃ ἀνοικτὰ οἱοσδήποτε συμβιβασμός, οἱαδήποτε γραμμή, οἱαδήποτε ὑπαναχώρησις.

Δὲν θέλω νὰ ὑπεισέλθω εἰς τοὺς ἐκβιαστικοὺς τρόπους διὰ τῶν ὁποίων ἔγινε παραδεκτὸν οἱ Ἄγγλοι νὰ ἐπέμβουν, τάχατες, προσωρινῶς διὰ νὰ ἀποτραπῇ ἡ τουρκοποίησις τῆς Κύπρου. Δὲν θὰ εἴπω ποῖοι εἶναι οἱ ὑπεύθυνοι διότι πολὺ φοβοῦμαι θὰ στενοχωρηθοῦν πρῶτα ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μὲ προκαλοῦν νὰ εἴπω.

Πάντως θέλω νὰ γίνῃ σαφὲς ὅτι ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος δὲν ἦτο ὑπεύθυνος διὰ τὴν πρασίνην γραμμὴν καὶ διὰ τὴν ἀνακωχήν. Ἄλλοι ἦσαν οἱ ὑπεύθυνοι. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Μακάριος προέταξεν τρομακτικὴν ἀντίστασιν καὶ προειδοποίησε διὰ τοὺς κινδύνους, ὅπως προειδοποίησε δι' ὅλους τοὺς μελλοντικοὺς κινδύνους, δι' ὅλα ἐκεῖνα διὰ τὰ ὁποῖα σήμερα τὸν μέμφονται ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι εἶναι ἴσως ὑπεύθυνοι δι' ὅσα ἐγένοντο. Ἔχω πικρὰν πεῖραν ἀπὸ τὸν Πενταδάκτυλον τί ἔγινε. Καὶ ἂς μὴ ὁμιλήσω τώρα. Διότι δὲν εἶναι ἴσως ἡ ὥρα νὰ ὁμιλήσω διατὶ διεκόπη ἡ ἐπιχείρησις, πῶς διεκόπη. Προσωπικῶς ἔχω τὴν πεῖραν.

Ἐλέχθη διὰ Παπανδρέου, Ἄτσησον κ.λ.π. Δὲν πρόκειται νὰ γίνω ἀπολογητὴς τοῦ Ἄτσησον. Εἶναι γνωσταὶ αἱ ἀπόψεις μου. Ὑπενθυμίζω ἀκριβῶς ὅτι ὁ Μακάριος μᾶς ἔσωσεν ἀπὸ τὸ «Ἄτσησον». Ἑπομένως εἶναι ὀρθὸν ἡ Ἑλληνικὴ Κυπριακὴ Κυβέρνησις νὰ κρατῇ τὰ ἡνία ὅσον ἀφορᾷ τὸν χειρισμὸν τοῦ Κυπριακοῦ διὰ νὰ μᾶς ξανασώσῃ ἀπὸ Ἄτσησον, ἂν χρειασθῇ νὰ ἀντιμετωπίσωμεν Ἄτσησον. Δι' αὐτὸ εἶμαι τόσον φανατικὸς εἰς τὸ ποῖος πρέπει νὰ χειρίζεται τὸ Κυπριακὸν καὶ εἰς τὸ ποῖος πρέπει νὰ ἔχῃ τὸν κυριώτερον λόγον καὶ πῶς αὐτὸς ὁ λαὸς πρέπει νὰ γνωρίζῃ τί γίνεται καὶ διατί ἔχω ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν Μακάριον. Ἴσα-ἴσα γιατὶ ἀπέτρεψε τὸ σχέδιον Ἄτσησον.

Δὲν εἶναι δι' ἐκεῖνα ποὺ νομίζει ὁ κ. Τζιρκώτης ποὺ εἶπα ὅτι εἶναι ἀντιπρόσωπος τῆς Ἑλλάδος. Εἶναι διὰ τὸ γεγονὸς ὅτι εἶπεν ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἀνεχθῇ πλέον ὕβρεις κ.λ.π. Ἀπὸ αὐτὸ προέκυψεν ἡ ἐντύπωσίς μου ὅτι γνωρίζει καὶ ἀντιπροσωπεύει τὴν Ἑλληνικὴν Κυβέρνησιν καὶ μᾶς λέγει ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις δὲν θὰ ἀνεχθῇ.

Ἔγινεν ἐρώτησις ἐὰν ὁ Πρόεδρος ἀπεδέχθη τὸν διάλογον. Γνωσταὶ αἱ προσωπικαὶ ἀπόψεις μου ἐπὶ τοῦ διαλόγου. Ἀλλὰ ὁ Πρόεδρος ἀπεδέχθη τὸν διάλογον μὲ εἰδικοὺς ὅρους καὶ δι' εἰδικὸν χρονικὸν διάστημα. Διατὶ συνεχίσθη καὶ πῶς ἔγινεν ὁ ἐκβιασμὸς τοῦ συνοικισμοῦ θὰ ἀφήσω τὸν ἴδιον, ὅταν ὁ ἴδιος νομίσῃ ὅτι ὁ Κυπριακὸς λαὸς πρέπει νὰ πληροφορηθῇ ὅλα, νὰ ὁμιλήσῃ. Δὲν

εἶναι ὀρθὸν ἐκ μέρους μου νὰ ὁμιλήσω. Καὶ δὲν χρειάζεται ὁ Μακάριος ἀπολογητάς. Καὶ δὲν χρειάζεται ἐμένα, ἀπὸ αὐτὸ τὸ βῆμα, νὰ πῶ ποῖος εἶναι ὁ Μακάριος διὰ τὸν Κυπριακὸν λαὸν καὶ διατὶ ἐδέχθη ὅ,τι ἐδέχθη, ἀπὸ ποῖα ἐθνικὰ ἐλατήρια κινούμενος, καὶ ἀπὸ ποῖα ἐθνικὰ ἐλατήρια κινεῖται σήμερον διὰ νὰ πῇ ἐκεῖνα ποὺ δὲν πρέπει νὰ πῇ ἀκόμα.

"Οσον ἀφορᾷ διὰ τὸ τί εἶναι ἕνωσις, ἐπειδὴ ἐλέχθη προηγουμένως, δὲν θὰ ἀπασχολήσω τὴν Βουλήν. Νομίζω ὅτι ὅλοι μας γνωρίζομεν πλέον ὅτι ὑπάρχουν διαφοραὶ εἰς τὸ πῶς ἀντιμετωπίζομεν τὴν λέξιν καὶ τὸν ὁρισμὸν τῆς ἑνώσεως. Ἑπομένως εἶναι ὀρθὸν ὅταν καὶ ἐφ' ὅσον ὁμιλῶμεν περὶ ἑνώσεως νὰ προβαίνωμεν καὶ εἰς τὸν καθορισμὸν τοῦ τί ἐννοοῦμεν μὲ τὴν ἕνωσιν, ἕνωσιν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα ἢ ἁπλῶς τοῦ μεγαλυτέρου τμήματος τῆς Κύπρου μὲ τὴν Ἑλλάδα καὶ ἑνὸς μικροῦ τμήματος μὲ τὴν Τουρκίαν ;

(Χειροκροτήματα ἐκ μέρους τοῦ κοινοῦ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

(Α. ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ)

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ τοῦ θέματος ;

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ἔχει τὸν λόγον.

Ε. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ :

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Ἀντιπαρέρχομαι μετὰ περιφρονήσεως τὰς ὕβρεις καὶ τὰς συκοφαντίας τὰς ὁποίας ἐξετόξευσεν ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Χριστοδουλίδης ἀπὸ τοῦ βήματος αὐτοῦ ἐναντίον μας. Τὸν διαβεβαιῶ ὅτι οὔτε ἐζητήσαμεν οὔτε πρόκειται νὰ ζητήσωμεν πιστοποιητικὰ πατριωτισμοῦ. Ὑπάρχει ὁ λαὸς ὁ μοναδικὸς κριτὴς ὁ ὁποῖος μπορεῖ νὰ μᾶς κρίνῃ, καὶ νομίζω ὅτι αὐτὸς ὁ λαὸς εἶναι ποὺ δικαιοῦται νὰ κρίνῃ τὸν καθένα μας. Ἑπομένως δὲν πρόκειται νὰ ζητήσωμεν τέτοια πιστοποιητικά.

Ἐλέχθησαν ὅμως καὶ μερικαὶ ὕβρεις ἐναντίον τῆς χώρας ἐκείνης ἡ ὁποία μᾶς ἔδωσε βοήθειαν ὑλικήν, στρατιωτικὴν καὶ πολιτικήν, καὶ δὲν δύναμαι νὰ ἀντιπαρέλθω αὐτὴν τὴν ἐπίθεσιν ἡ ὁποία ἐγένετο ἐναντίον αὐτῆς τῆς χώρας. Ἀναφέρομαι εἰς τὴν Σοβιετικὴν "Ενωσιν. Εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους μας ὅτι τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1963 καὶ ὁλόκληρον τὸ 1964 εἰς τὴν πρώτην σύνοδον τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας καὶ ὅταν ἐδέχθη ἡ Τυλληρία τοὺς βομβαρδισμούς, τοὺς ἀνανδρους βομβαρδισμοὺς τῶν Τούρκων μὲ βόμβες ναπάλμ, ἡ Σοβιετικὴ "Ενωσις εἶναι ἡ χώρα ἐκείνη ἡ ὁποία μᾶς παρεχώρησεν ὁπλισμὸν ἀξίας δέκα ἑκατομμυρίων λιρῶν ἀπὸ τὰ ὁποῖα τὰ πέντε ἑκατομμύρια ἐντελῶς δωρεάν. Εἶναι γνωστόν, γνωστότατον ἐπίσης ὅτι μᾶς παρεχώρησε καὶ πυραύλους ἀκόμη τοὺς ὁποίους δὲν κατωρθώσαμεν νὰ μεταφέρωμεν εἰς Κύπρον διὰ νὰ τοὺς χρησιμοποιήσωμεν διὰ τὴν ἄμυναν αὐτοῦ τοῦ τόπου μέχρι σήμερον. Εἶναι γνωστὸν ὅτι ἡ Σοβιετικὴ "Ενωσις μᾶς ἔδωσεν ὅλην τὴν πολιτικὴν ὑποστήριξιν εἰς τὸ Συμβούλιον Ἀσφαλείας καὶ εἰς τὰ Ἡνωμένα "Εθνη γενικῶς, καὶ νομίζω ὅτι εἶναι τὸ ὀλιγώτερον ἀχαριστία νὰ μὴν ἀναγνωρίζωμεν αὐτὴν τὴν τεραστίαν ἀνιδιοτελῆ βοήθειαν τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωσεν ἡ Σοβιετικὴ "Ενωσις. Καὶ πιστεύω ὅτι αὐτὴ ἡ βοήθεια θὰ μᾶς σώσῃ καὶ πάλιν εἰς τὸ μέλλον διότι πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι ἡ Σοβιετικὴ "Ενωσις δὲν θὰ μείνῃ ἀδιάφορος πρὸς οἱονδήποτε ἐπίδοξον εἰσβολέα καὶ ὅτι ἡ Σοβιετικὴ "Ενωσις θὰ σταθῇ καὶ πάλιν παρὰ τὸ πλευρόν μας ὅπως ἐστάθη καὶ εἰς τὸ παρελθόν.

Ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς κ. Κληρίδης νομίζω ὅτι ἔπιασε τὴν οὐσίαν τοῦ ζητήματος ποὺ συζητοῦμεν σήμερον ἐνώπιον τῆς Βουλῆς. Καὶ ἡ οὐσία τοῦ ζητήματος τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον εἶναι κατὰ πόσον εἴμεθα διατεθειμένοι

νὰ κάμωμεν ἐδαφικὰς ἢ διοικητικὰς παραχωρήσεις πρὸς τὴν Τουρκίαν ἢ πρὸς οἱανδήποτε ἄλλην ξένην δύναμιν διὰ νὰ πραγματοποιήσωμεν, ὅπως μερικοὶ νομίζουν, τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος.

Ὁ ἔντιμος Πρόεδρος τῆς Βουλῆς, ὀρθῶς πράττων, ὑπεγράμμισεν ὅτι οὔτε ὁ ἴδιος οὔτε πιστεύω καὶ ἡ Βουλὴ εἶναι ἕτοιμος νὰ κάμῃ τοιαύτας παραχωρήσεις. Εἶναι δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ποὺ ὑποστηρίζομεν τὴν Κυβέρνησιν. Εἶναι δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ποὺ ἡ καταπληκτικὴ πλειοψηφία τοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ ἐπιμένει εἰς τὴν γραμμήν, τὴν πατριωτικὴν γραμμὴν τῆς ἑνώσεως ἄνευ ἐδαφικῶν ἢ διοικητικῶν ἀνταλλαγμάτων εἴτε πρὸς τὴν Τουρκίαν εἴτε πρὸς ὁποιανδήποτε ἄλλην ξένην δύναμιν.

Ἐδοκιμάσθη ὁ διάλογος, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι. Ὁ Ἑλλαδοτουρκικὸς διάλογος ἐδοκιμάσθη πάνω ἀπὸ ἕνα χρόνον τώρα.

Τί μᾶς ἔχει ἀποφέρει; Τὴν ἀπομόνωσιν τῆς Κύπρου εἰς τὸ διεθνὲς πεδίον. Διότι κανεὶς δὲν μπορεῖ νὰ ἰσχυρισθῇ ὅτι σήμερον τὸ Κυπριακὸν εὑρίσκεται πιὸ μπροστὰ ἀπὸ ὅπου εὑρίσκετο πρὶν ἀρχίσει ὁ Ἑλλαδοτουρκικὸς διάλογος. Ὁ Ἑλλαδοτουρκικὸς διάλογος ὀπισθοδρόμησε τὸ Κυπριακὸν ζήτημα. Καὶ ὅλοι μας θὰ πρέπει νὰ ἀναγνωρίσωμεν αὐτὴν τὴν πραγματικότητα.

Ἐπομένως ὑποστηρίζω πλήρως τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐντίμου Προέδρου κ. Κληρίδη ὅταν λέγῃ ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ τερματισθῇ ὁ διάλογος, διότι δὲν ἔχει προωθήσει τὸ Κυπριακὸν ζήτημα. Εἶναι καιρὸς νὰ ἀρχίσωμεν ἀξιοποιοῦντες τὸ ψήφισμα τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἡνωμένων Ἐθνῶν διὰ τὸ Κυπριακὸν τὸ ὁποῖον δὲν ἔχομεν ἀρχίσει ἀκόμη νὰ ἀξιοποιῶμεν. Καὶ μόνον σὰν ἀρχίσωμεν νὰ ἀξιοποιῶμεν αὐτὸ τὸ ψήφισμα εἶναι ποὺ θὰ ἀνοίξωμεν τὸν δρόμον πρὸς τὴν ἐθνικήν μας ἀποκατάστασιν ἄνευ ἐδαφικῶν ἢ διοικητικῶν ἀνταλλαγμάτων.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Τζιρκώτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΤΖΙΡΚΩΤΗΣ :

Ὁ κ. Παπαϊωάννου ὡμίλησε περὶ τῆς βοηθείας τὴν ὁποίαν θὰ μᾶς δώσῃ ἡ Ρωσσία ἐναντίον οἱουδήποτε ἐπιδόξου εἰσβολέως. Οἱ ἐπίδοξοι αὐτοὶ εἰσβολεῖς εἶναι ἀφ' ἑνὸς μὲν ἡ Τουρκία μὲ τὴν ὁποίαν συνεφώνησεν ὡς πρὸς τὴν καντονοποίησιν τῆς Κύπρου, καὶ ὁ ἄλλος εἰσβολεύς, δὲν βλέπω κανένα ἄλλον ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Ἐννοεῖ μήπως ὁ κ. Παπαϊωάννου τὰ Ἑλληνικὰ στρατεύματα ὡς τὸν δεύτερον εἰσβολέα ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἐὰν ἐπιτρέπεται ἐκ τῆς θέσεώς μου, κ. Πρόεδρε. Ἀπαντῶ εἰς τὸν κ. Παπαϊωάννου ἐν ὀλίγοις. Δὲν ἔχει ἀνάγκην τῶν πιστοποιητικῶν μας, λέγει, διὰ τὴν πατριωτικήν του δρᾶσιν. Οὐδέποτε ἰσχυρίσθημεν ὅτι δίδομεν οὔτε καὶ διὰ τοὺς ἑαυτούς μας οὔτε καὶ διὰ κανένα πιστοποιητικὰ πατριωτισμοῦ. Ἀλλὰ τὰ πιστοποιητικὰ τῆς προδοσίας τὰ ἐπῆρε ὁ ἴδιος εἰς αὐτοκριτικὴν ἐντὸς τοῦ κόμματός του. Τὰ ἐπῆρεν ὁ ἴδιος τὰ πιστοποιητικὰ τῆς προδοσίας ἀναγνωρίζων ὅτι αὐτὸς καὶ τὸ κόμμα του κακῶς ἀντελήφθησαν τὸν ἀγῶνα τῆς ΕΟΚΑ, τὸν ὁποῖον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς κατεπολέμησαν, κατεπρόδωσαν, προδώσαντες καὶ τὸν ἀρχηγὸν τοῦ ἀγῶνος, προδώσαντες καὶ ὅλους τοὺς ἀγωνιστὰς ὁσάκις τοὺς ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία, καὶ εἶναι περιττὸν νὰ ἀναφερθῶ, διότι δὲν ἔχω τὴν ἰδίαν τὴν αὐτοκριτικὴν τοῦ κ. Παπαϊωάννου καὶ τῶν ἡγετικῶν στελεχῶν τοῦ ΑΚΕΛ.

Ἐπομένως δὲν ἔχει ἀνάγκην πιστοποιητικῶν περὶ τῆς πατριωτικῆς του δράσεως, διότι μόνος του τὰ ἐπῆρεν. Τὸν προειδοποιῶ ὅμως ὅτι σύντομα θὰ πάρῃ ἀκόμα ἕνα πιστοποιητικὸν ἀπὸ τὸ ἴδιόν του τὸ κόμμα καὶ ἀπὸ τὴν ἡγεσίαν του καὶ ἀπὸ τὰ ἀγνὰ μέλη τοῦ ΑΚΕΛ διὰ τὴν νέαν προδοτικὴν στάσιν του, σταθμίσας τὰ γεγονότα ὥστε νὰ ταχθῇ ἐναντίον τῆς ἑνώσεως, νὰ ναρκοθετήσῃ τὴν ἕνωσιν μὲ τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον τὸ κομμουνιστικὸν κόμμα τὴν ναρκοθετεῖ καθημερινῶς. Καὶ τὴν ναρκοθετεῖ ἀκόμα καὶ ἐντὸς αὐτῆς τῆς Βουλῆς, ἰσχυριζόμενος ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις τάσσεται μὲ τὸν Κυπριακὸν λαόν, μὲ τὸν Ἑλληνικὸν Κυπριακὸν λαὸν ἢ μὲ τὸν Ἑλληνισμὸν διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος. Ποῦ τὰ συμφέροντα τῆς Σοβιετίας νὰ ζητήσῃ τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ;

Νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς δηλώσεις Ριζώφ, νὰ ἀναφερθῶ εἰς τὰς δηλώσεις Ποτυκόρνυ ; Εἰς ποίου νὰ ἀναφερθῶ διὰ νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις εἶναι ὁ πρῶτος καὶ ὁ μεγαλύτερος ἐχθρός, μετὰ ἀπὸ τὰς ἄλλας μεγάλας δυνάμεις, τῆς ἑνώσεως τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Ἑλλάδος ;

Καὶ ἐζήτησεν νὰ ἐκφράσωμεν καὶ εὐχαριστίας. Ἕνας ἀχάριστος ὅταν τὸ βλέπῃ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, φυσικὰ ἔχει τὴν ἀπαίτησιν νὰ τοῦ ποῦν καὶ εὐχαριστῶ.

Μᾶς ἔδωσε, λέγει, πολεμικὸν ὑλικόν. Ναί, μᾶς τὸ ἔδωσε ποὺ ἀποβιβαζόμενον ἀπὸ τὴν θάλασσαν νὰ σταματοῦν οἱ καδένες τῶν τάνκς ἐπὶ τῆς ἄμμου. Ναί, μᾶς παρέδωσε τάνκς τὰ ὁποῖα ἦσαν κατασκευασμένα ἀπὸ τὸ 1940 καὶ 1944. Ναί, μᾶς παρέδωσε πολεμικὸν ὑλικὸν μὲ σφαίρας μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀνθέξουν διὰ δύο λεπτά. Μᾶς παρέδωσεν πολεμικὸν ὑλικὸν μόνον καὶ μόνον διὰ νὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ φέρωμεν ἄλλα ὑλικὰ νὰ ἀντικαταστήσωμεν ἐκεῖνα διότι δὲν ἔχουν ἀνταλλακτικά. Ναί, αὐτὰ τὰ ὑλικὰ μᾶς παρέδωσε σὰν ἔμπορος τοῦ θανάτου ἡ Ρωσσία ἡ ὁποία σήμερα καπηλεύεται τοὺς λαοὺς τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Ναί, παρέδωσε £340.000.000 πολεμικὸν ὁπλισμὸν εἰς τὴν Αἴγυπτον καὶ εἰς τὰς ἄλλας φίλας χώρας. Ναί, κύριοι, καὶ ἰδοὺ τί ἔλεγε στοὺς φίλους τοὺς Ἀράπηδες.

Ἡ «Τελευταία Ὥρα» εἰς τὰς 20 Μαΐου: Τίτλος «Ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις ὑπὲρ τῶν Ἀράβων».

Εἰς τὰς 20 Μαΐου ἡ «Χαραυγή», ἡ ἐφημερίδα τοῦ κ. Παπαϊωάννου: «Πυκνώνουν τὰ σύννεφα πολέμου». Καὶ περὶ τῆς συνεδρίας τοῦ Συμβουλίου Ἀσφαλείας ἀσχολοῦνται καὶ προλέγουν οἱ κομμουνισταί. «Ἡ Σοβιετικὴ προειδοποίησις θὰ εὐεργετήσῃ καὶ τὴν Κύπρον».

Εἰς τὰς 26 τοῦ μηνός, ὁμιλῶ περὶ Μαΐου, ἡ «Τελευταία Ὥρα» : «Προκλητικὴ στάσις τῶν Δυτικῶν ἐνῷ ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις σταθερῶς παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Η.Α.Δ.»—τῆς Ἡνωμένης Ἀραβικῆς Δημοκρατίας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὸ ἔντιμον μέλος ὅτι ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ὑπάρχει καὶ τὸ ἄλλο θέμα, τὸ ὁποῖον ἐνέγραψεν ὁ κ. Λυσσαρίδης, καὶ ὅσον ἀφορᾷ τὴν βοήθειαν, βεβαίως, τὴν ὁποίαν ἔδωσεν ἡ Σοβιετικὴ Ἕνωσις πρὸς τὴν Ἡνωμένην Ἀραβικὴν Δημοκρατίαν θὰ ἔχῃ κάθε.....

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Λυποῦμαι, κ. Πρόεδρε.....

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

..... δυνατὴν εὐκαιρίαν νὰ ἀναφερθῇ κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος ἐκείνου.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε. Ὁ ἔντιμος βουλευτὴς κ. Παπαϊωάννου ἐξέφρασε τὴν ἄποψιν νὰ ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας πρὸς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν. Δὲν ἀποκλείεται νὰ ζητηθῇ καὶ νὰ κατατεθῇ ψήφισμα εὐχαριστιῶν πρὸς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν. Εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ ἀπαντήσω κατὰ τὸν τρόπον αὐτόν, ἀδιάφορον ἐὰν ἔχῃ ἄλλο θέμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἐλπίζω ὅτι ὁ κ. Κ. Χριστοδουλίδης θὰ εἶναι παρὼν κατὰ τὴν συζήτησιν τοῦ ἑπομένου θέματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ναί, θὰ εἶμαι παρὼν ἀλλὰ δὲν ἔχω πολλὰ νὰ ἀναφέρω ἐπὶ αὐτοῦ.

Ἡ «Χαραυγὴ»: «Ἀποφασιστικὴ θὰ εἶναι ἡ βοήθεια τῆς Σοβιετικῆς Ἕνωσης πρὸς τοὺς Ἄραβας. Ὅταν ἡ ΕΣΣΔ θὰ ἀναλάβῃ δράση, θὰ διαπιστώσετε καὶ μόνοι σας ἂν ἡ βοήθεια θὰ εἶναι στρατιωτικὴ ἢ πολιτική», γράφει ἡ «Χαραυγὴ» σας. Καὶ τὸ καϋμένον τὸ Κάϊρον γράφει ἡ «Χαραυγὴ» εἰς τὰς 28 τοῦ μηνός, ἀφοῦ τοὺς ἐφούσκωσαν μὲ λόγια, «ἱκανοποιημένον τὸ Κάϊρον ἀπὸ τὲς συνομιλίες στὴν Μόσχαν». Εἰς δὲ τὰς 30 τοῦ μηνὸς οἱ καϋμένοι οἱ ἡγέται τῶν Ἀραβικῶν κρατῶν μεταβαίνουν εἰς τὴν Μόσχαν διὰ νὰ πάρουν λόγια καὶ ὑποσχέσεις. Εἰς τὰς 3 Ἰουνίου ἡ ΕΣΣΔ καὶ ἡ ΗΑΔ δημιουργοῦν πανίσχυρον ναυτικὸν στὴν Μεσόγειον τὰ ὁποῖα ὅμως παρετάχθησαν ὀλίγα μίλια μακριὰ ἀπὸ τὴν πόλιν σας, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τὴν Λεμεσόν· ἐκεῖ εὑρίσκοντο τὰ Ρωσσικὰ πολεμικὰ κάμνοντας παρέαν μαζὶ μὲ τὰ Ἐγγλέζικα πολεμικὰ διὰ νὰ κατοχυρώσουν τὴν κατάστασιν ἡ ὁποία θὰ ἐδημιουργεῖτο εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ στάσις τῆς Σοβιετικῆς Ρωσσίας τὴν ὁποίαν ὁ κ. Παπαϊωάννου σήμερον ὀνομάζει ὡς προστάτιδα τῆς Κύπρου καὶ τῶν λαῶν τῆς Μέσης Ἀνατολῆς. Πρὸς αὐτὴν τὴν χώραν θέλει νὰ ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας καὶ ὄχι εἰς αὐτοὺς οἱ ὁποῖοι ἦλθον ἐδῶ διὰ νὰ ἀγωνισθοῦν, διότι καὶ εἰς τὴν Ἀραβίαν ὑπῆρχαν Ρῶσσοι, οὐδεὶς συνελήφθη, οὐδεὶς ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς τιμῆς, οὐδεὶς πύραυλος ἐξετοξεύθη, παρ' ὅλον ὅτι ἀπειλοῦσαν ὅτι καὶ αὐτὰς τὰς Βρεττανικὰς βάσεις θὰ καταστρέψουν μὲ τοὺς Ρωσσικοὺς πυραύλους ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον. Ὁποία ἀναισχυντία νὰ κατέρχωνται καὶ εἰς αὐτὴν τὴν Βουλὴν νὰ ὑβρίζουν τὴν Ἑλλάδα αὐτοὶ οἱ τύποι! Καὶ τοὺς ἀνεχόμεθα μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ διερωτᾶσθε ἐὰν ὑπάρχῃ ἀνθενωτικὸν καὶ ἀνθελληνικὸν κλῖμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Νομίζω ὅτι ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον ποὺ τὸ θέμα ἐξηντλήθη.

Ἐὰν ἔχῃ τίποτε νὰ προσθέσῃ ὁ κ. Παπαϊωάννου, βεβαίως δύναται νὰ τὸ προσθέσῃ.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

Ναί, ἀπὸ τῆς θέσεώς μου ἐὰν ἐπιτρέπεται, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Βεβαίως.

Ε. ΠΑΠΑ·Ι·ΩΑΝΝΟΥ :

Δὲν ἀνέμενον ἀπὸ τὸν κ. Χριστοδουλίδην νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὴν χώραν ἐκείνην ἡ ὁποία μᾶς παρέδωσεν ὁπλισμόν, τὸν ὁπλισμὸν τὸν ὁποῖον ἀνέφερον καὶ τὴν ὑποστήριξιν τὴν ὁποίαν ἀνέφερον. Ἄλλωστε εἶναι γνωστότατον τὸ μένος μὲ τὸ ὁποῖον καταπολεμεῖ αὐτὴν τὴν χώραν. Ἴσως

ὅμως ὁ ἔντιμος συνάδελφος νὰ ἐκφράσῃ τὰς εὐχαριστίας του πρὸς τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας τῆς Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία χώρα ἐπρομήθευσε τὴν Τουρκίαν μὲ τὰ βόμβας ναπάλμ, αἱ ὁποῖαι ἔσπειραν τὸν θάνατον καὶ τὴν καταστροφὴν εἰς τὴν Τυλληρίαν. Αὐτὰ εἶχα νὰ πῶ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης, καὶ ἐλπίζω ὅτι θὰ εἶναι ὁ τελευταῖος ὁμιλητὴς διότι πλέον ἀπεμακρύνθημεν κατὰ πολὺ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν θέματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Δυστυχῶς, κ. Πρόεδρε, καὶ νομίζω τὸ ἀναγνωρίζει καὶ ὁ ἔντιμος κ. Παπαϊωάννου, τοὺς Ἀγγλοαμερικάνους τοὺς ἔχουν ἀντικαταστήσει οἱ Ρῶσσοι ὡς ἔμποροι τοῦ θανάτου. Ἐξέθεσαν τοὺς Ἄραβας εἰς τὸν ἱερὸν αὐτὸν πόλεμον, ὅπως τὸν ἀπεκάλεσαν, διὰ νὰ παραμείνουν μόνοι καὶ οἱ Ρῶσσοι θεαταί, διὰ νὰ στέλλουν οἱ Ἄραβες τὸ βαμβάκι τους, τὸν ἰδρῶτα τους, τὸ ρύζι τους κ.λ.π. εἰς τὴν Σοβιετικὴν Ρωσσίαν διὰ νὰ πάρουν νέον ἐξοπλισμόν· τὸ ἴδιον ἔγινε καὶ διὰ τὴν Κύπρον. Στέλλομεν τὴν σταφίδα μας, στέλλομεν τὰ πορτοκάλια μας, στέλλομεν τὴν ζιβανίαν μας, στέλλομεν ὅλα διὰ νὰ πάρωμεν παλαιὸν ὑλικὸν διὰ νὰ μπορέσουν οἱ κύριοι νὰ τὸ ἀντικαταστήσουν μὲ ἄλλο, διὰ νὰ ἐργασθοῦν οἱ Ρῶσσοι ἐργάτες καὶ τῶν ἄλλων Ἀνατολικῶν χωρῶν καὶ οὕτω ὅπως γίνεται μὲ τὰ ἄλλα ἱμπεριαλιστικὰ κράτη. Οὐδεμία διαφορὰ καὶ ἡ συμπαιγνία εἶναι κοινή. Ἤδη ἀπεδείχθη πασιφανῶς καὶ μὲ τὰς νέας συσκέψεις ποὺ γίνονται.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ :

Ἡ ὥρα εἶναι 9.15. Προτίθεμαι νὰ διακόψω τὴν συζήτησιν δι' ἡμίσειαν ὥραν καὶ θὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὰς δέκα παρὰ τέταρτον διὰ νὰ συζητήσωμεν καὶ καταλήξωμεν ἐπὶ τοῦ συζητουμένου θέματος.

(Ὥρα διακοπῆς 9.15 μ.μ.)

(Ὥρα ἐνάρξεως 10.25 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί. Ἑπομένως ἐφθάσαμεν εἰς τὸ τέρμα τῆς συζητήσεως.

Ὑπάρχουν ψηφίσματα ;

Ὁ κ. Χριστοδουλίδης. Ἀπὸ τῆς θέσεώς σας κ. Χριστοδουλίδη ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ψηφίσματος.

Κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, συνάδελφοι. Μετὰ τὰς γενομένας ὁμιλίας καὶ τὴν κατάθεσιν ὑπ' ἐμοῦ τοῦ ψηφίσματος καὶ τῶν δοθεισῶν ἑρμηνειῶν τόσον ὑπ' ἐμοῦ ὅσον καὶ ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Προέδρου περὶ τῆς ἀποδοχῆς, καὶ τῆς εἰσηγήσεως ὅπως ἡ Βουλὴ ἀποδεχθῇ τὸ κατατεθὲν ψήφισμα, ἔγινε κάποια λεκτικὴ τροποποίησις καὶ τὸ ψήφισμα ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων, διερμηνεύουσα τοὺς προαιωνίους πόθους τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου καὶ διαδηλοῦσα τὴν ἀμετάκλητον ἀπόφασίν του διὰ σύντομον ἐθνικὴν ἀποκατάστασιν, ΔΙΑΚΗΡΥΤΤΕΙ ὅτι :

(α) Παρὰ τὰς οἱασδήποτε ἀντιξόους περιστάσεις, δὲν θὰ ἀναστείλῃ τὸν νοῦν διεξαγόμενον μετὰ τῆς ὁμοθύμου συμπαραστάσεως ὁλοκλήρου τοῦ Πανελληνίου ἀγῶνα του, μέχρις ὅτου ὁ ἀγὼν αὐτὸς εὐοδωθῇ διὰ τῆς ἄνευ ἐνδιαμέσου τινὸς σταθμοῦ ΕΝΩΣΕΩΣ ἐνιαίας καὶ ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου μετὰ τῆς Μητρὸς Πατρίδος.

(β) Θὰ συμβάλῃ μὲ ὅλα τὰ εἰς τὴν διάθεσίν της μέσα εἰς τὴν προαγωγὴν τοῦ κλίματος ψυχικῆς ἑνότητος μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ Κυπριακοῦ λαοῦ καὶ τοῦ τῆς Μητρὸς Πατρίδος ὡς καὶ εἰς τὴν στενὴν συνεργασίαν μεταξὺ Ἑλλάδος καὶ Κύπρου, ἀπαραιτήτου προϋποθέσεως διὰ τὴν εὐόδωσιν τοῦ Ἐθνικοῦ μας Ἀγῶνος».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Νῖκος Κόσιης.

Ν. ΚΟΣΙΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, παρ' ὅλον ὅτι εἶχα τὴν πρωτοβουλίαν καταθέσεως ψηφίσματος περὶ ἑνώσεως, κατόπιν τῆς τροποποιήσεως τοῦ ψηφίσματος τοῦ κ. Χριστοδουλίδη δὲν προτίθεμαι νὰ καταθέσω ξεχωριστὸν ψήφισμα ἐφ' ὅσον τὸ ἰδικόν μου περιέχεται εἰς ἐκεῖνο τοῦ κ. Χριστοδουλίδη, τὸ ὁποῖον καὶ θὰ ψηφίσω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὡς ἐδήλωσα κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς ἀγορεύσεώς μου θὰ ἤμην ἕτοιμος νὰ ὑποστηρίξω τὸ ψήφισμα τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Χριστοδουλίδη ἐὰν προσετίθετο ἡ λέξις «γνησίας» πρὸ τῆς ἑνώσεως. Ἡ φραστικὴ διατύπωσις ἡ ὁποία ἔχει γίνει μὲ ἱκανοποιεῖ πλήρως, διότι ἡ ἔκφρασις τῆς ἐπιθυμίας ἑνώσεως ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου ἑνιαίας καὶ ἀδιαιρέτου ἐκφράζει καλύτερον, κατὰ τὴν γνώμην μου, τὸ τί ἐννοοῦμεν διὰ τῆς γνησίας ἑνώσεως. Εὐχαριστῶ τὸν κ. Κόσιην διότι ἀπέσυρε τὸ ἰδικόν του ψήφισμα.

Ὑπάρχει, ἑπομένως, μόνον ἓν ψήφισμα ἐνώπιον τοῦ Σώματος. Ἐπειδὴ πρόκειται περὶ ψηφίσματος, δὲν θὰ ὑποβάλω τὴν ἐρώτησιν ἐὰν ὑπάρχῃ ἔνστασις, ἀλλὰ θὰ τὴν ὑποβάλω ὑπὸ θετικὴν μορφήν.

Ποῖοι ψηφίζουν ὑπὲρ τοῦ ψηφίσματος;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παμψηφεί, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παμψηφεί. Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς δὲν λαμβάνει μέρος εἰς τὴν ψηφοφορίαν, ἐν τούτοις εἰς τὴν παροῦσαν περίπτωσιν προσθέτει καὶ τὴν ἰδικήν του ψῆφον εἰς τὸ κατατεθὲν ψήφισμα.

Τὸ ἑπόμενον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων» (θέμα ἐγγραφὲν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Βάσου Λυσσαρίδη), λόγῳ τοῦ προκεχωρημένου τῆς ὥρας καὶ τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ ἔντιμοι κύριοι βουλευταὶ θὰ θέλουν νὰ ἐκφράσουν τὰς ἀπόψεις των ἐπὶ τοῦ θέματος, εἰσηγοῦμαι ὅπως ἀναβληθῇ διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Λυσσαρίδης.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, θὰ ἤθελα ὅπως τὸ θέμα συζητηθῇ ἀπόψε λόγῳ τῆς ἐπειγούσης φύσεως αὐτοῦ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Θὰ παρεκάλουν τὸν συνάδελφόν μου κ. Λυσσαρίδην ὅπως μὴ ἐπιμένῃ εἰς τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ ὥρα εἶναι 10.30 μ.μ. Ἤδη οἱ βουλευταί, εἶμαι βέβαιος, εἶναι κουρασμένοι, καὶ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἐγγράψει παρουσιάζει ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον καὶ ἴσως ἀρκετοὶ συνάδελφοι θὰ ἤθελαν νὰ ἀγορεύσουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι ἡ ἀναβολὴ τοῦ θέματος διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς εἶναι δικαιολογημένη ὑπὸ τὰς παρούσας περιστάσεις.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίαν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 7) τοῦ 1967.
(2) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
(3) Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
(4) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1967.
(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1967.
(6) Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νόμος τοῦ 1967, καὶ
(7) Ὁ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Ἡ προσεχὴς συνεδρία ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν, τὴν 4.30 ἀπογευματινὴν ὥραν.

Β. ΛΥΣΣΑΡΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὸ θέμα τὸ ὁποῖον δὲν συνεζητήθη ἀπόψε δὲν ἐτέθη ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἀνεβλήθη, καὶ ἐπομένως αὐτομάτως περιλαμβάνεται εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τῆς ἡμερησίας διατάξεως.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 10.30 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας
Κόσιης Νῖκος
Λυσσαρίδης Βάσος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Παύλου Παῦλος
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σιβιτανίδης Πανῖκος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος
Χριστοδουλίδης Κώστας.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Τροποποίησις Νόμου περὶ Ἐλαιολάδου καὶ ἐξακρίβωσις τῆς ποσοστιαίας ἀναλογίας κατὰ τὴν ἀνάμιξιν τοῦ παρθένου ἐλαιολάδου μὲ πυρηνέλαιον—Ἐξετάσεις μαθητῶν διὰ προαγωγὴν ἐκ τῆς Γ' τάξεως εἰς τὴν Δ' τάξιν ἢ τὴν Α' τάξιν τῶν Λυκείων καὶ ἐπὶ ποίας ὕλης κ.λ.π.),

2. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

3. Συζήτησις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λέλλου Δημητριάδη ἐγγραφέντος θέματος «Αἱ ἐκφραζόμεναι ἀπειλαὶ ὡρισμένων προσώπων ἢ ὀργανισμῶν ἐν Κύπρῳ ἢ καὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ ἡ λῆψις τῶν ἐνδεικνυομένων νομικῶν ἢ πολιτικῶν μέτρων», αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Λ. Δημητριάδης—Γ. Τζιρκώτης—Ν. Κόσιης—Β. Λυσσαρίδης—Ε. Παπαϊωάννου—Κ. Χριστοδουλίδης—Γλ. Κληρίδης—Αἰμ. Φράγκος) καὶ ἔγκρισις ψυφίσματος.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

* ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 11ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1967

("Ωρα ἐνάρξεως 5.30 μ.μ.)

(Ἀρ. 41)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουνίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Ἐζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἰουνίου 1966.

«Εἰς περιοχὴν κειμένην ἐντὸς τῶν ὁρίων τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Στροβόλου λειτουργοῦν τρεῖς σκυροθραυστικαὶ μηχαναί. Συνεπείᾳ τούτου 14 οἰκογένειαι, συμπεριλαμβανομένων 20 παιδιῶν, ἀντιμετωπίζουν σοβαρώτατον κίνδυνον πνευμονοκονιάσεως ἐκ τῆς σκόνης τὴν ὁποίαν δημιουργοῦν αἱ ἐν λόγῳ μηχαναί. Ἀριθμὸς παιδιῶν τὰ ὁποῖα κατοικοῦν εἰς τὴν ὡς ἄνω περιοχὴν ἔχουν ἤδη προσβληθῆ ὑπὸ ἀσθενειῶν καὶ ἡ ὑγεία γενικῶς τῶν κατοίκων τῆς περιοχῆς αὐτῆς ἐκτίθεται εἰς σοβαρώτατον κίνδυνον.

Ἐν ὄψει τῆς σοβαρωτάτης αὐτῆς καταστάσεως ἐρωτᾶται ἡ ἁρμοδία Ἀρχὴ νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ποῖα μέτρα προτίθεται νὰ λάβῃ διὰ τὴν μετακίνησιν τῶν ἐν λόγῳ σκυροθραυστικῶν μηχανῶν καὶ διὰ τὴν προστασίαν τῆς ὑγείας τῶν κατοίκων».

---

* (Σημ. : Ἡ συνεδρίασις τῆς 7ης Ἰουλίου ἀνεβλήθη διὰ τὴν 11ην τοῦ ἰδίου μηνὸς μὲ τὴν αὐτὴν ἡμερησίαν διάταξιν).

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην 'Ιουλίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εσωτερικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 13ην 'Ιουνίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου.

«Εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Στροβόλου ἡ 'Εταιρεία «Σκῦρα» ἐγκατέστησε κατὰ τὰ ἔτη 1960 καὶ 1961 σκυροθραυστικὰς μηχανὰς ἐπὶ τεμαχίου γῆς, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἦτο μακρὰν τῆς κατωκημένης περιοχῆς.

Κατὰ τὸν Νοέμβριον τοῦ ἔτους 1961, ἡ 'Εταιρεία ἔλαβε παρὰ τοῦ 'Επιθεωρητοῦ 'Εργοστασίων Πιστοποιητικὸν 'Εγγραφῆς 'Εργοστασίου συνθλάσεως καὶ πλύσεως σκύρων.

Κατὰ τὸ ἔτος 1966 οἱ περίοικοι κατέφυγον εἰς τὸ Δικαστήριον καὶ ἡ ὑπόθεσις συνεβιβάσθη, τῆς 'Εταιρείας ἀναλαβούσης νὰ συμμορφωθῇ πρὸς τὸν ὑπὸ τοῦ Τμήματος Μεταλλείων ὑποδειχθέντα τρόπον μειώσεως τῆς ἀναδιδομένης ὑπὸ τῶν μηχανῶν κόνεως.

'Αναλύσεις δειγμάτων ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, ληφθέντων εἰς τὴν περιοχὴν τῶν ἐν λόγῳ σκυροθραυστικῶν, γενόμεναι φροντίδι τοῦ Τμήματος Μεταλλείων, ἀπέδειξαν ὅτι δὲν ὑφίσταται κίνδυνος βλάβης τῶν πνευμόνων ἤτοι Πνευμονοκονιάσεως ἐκ τῆς εἰσπνοῆς τοῦ παρὰ τὰς ἐν λόγῳ σκυροθραυστικὰς μηχανὰς ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. 'Αναγνωρίζεται ἐν τούτοις ὅτι δημιουργεῖται εἰς τὴν ἐν λόγῳ περιοχὴν μία ὀχληρία ἐκ τῆς εἰσπνοῆς τῆς κόνεως αὐτῆς, δι' ὃ καὶ ἐλήφθησαν τὰ ὑπὸ τοῦ Τμήματος Μεταλλείων ὑποδειχθέντα προληπτικὰ μέτρα».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 15ην Μαΐου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 16ην Μαΐου 1967.

«Οἱ κάτοικοι τῶν χωρίων Διερώνας καὶ 'Αρακαπᾶ ἔχουν ὡς μοναδικὸν πόρον ζωῆς τὸ εἰσόδημά των ἀπὸ τὴν καλλιέργειαν ἐσπεριδοειδῶν καὶ τὸ πρόβλημα τῆς ἐπαρκοῦς ἀρδεύσεως τῶν φυτειῶν των ἀποτελεῖ θέμα ὑψίστης διὰ τὰς ἐν λόγῳ κοινότητας σπουδαιότητος.

'Ως ἐκ τούτου παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον μελετᾶται ἡ βελτίωσις τοῦ ὑπάρχοντος δήμματος πρὸς ἐξύψωσιν τοῦ ὕδατος καὶ μετατροπὴν τούτου εἰς φράγμα πρὸς συγκέντρωσιν τοῦ ὕδατος εἰς τρόπον ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐπαρκὴς ἄρδευσις τῶν 250 στρεμμάτων ἐσπεριδοειδῶν Διερώνας καὶ 300 τοιούτων τοῦ 'Αρακαπᾶ».

'Απάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην 'Ιουνίου 1967, τοῦ 'Υπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 16ην Μαΐου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Χριστοδούλου Μιχαηλίδη.

«'Η ἁρμοδία ὑπηρεσία τοῦ ἡμετέρου 'Υπουργείου μελετᾶ τὴν ἀνέγερσιν μικροῦ ὑδατοφράκτου ἢ γαιώδους δεξαμενῆς διὰ τὸν 'Αρακαπᾶν καὶ ἐν συνεχείᾳ θὰ μελετηθῇ ἡ δυνατότης παρομοίου ἔργου διὰ τὴν Διερώναν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 29ην 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. 'Εζεκία Παπαϊωάννου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 29ην 'Ιουνίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν ὅτι πολλὲς χιλιάδες μητέρες ἐργάζονται σήμερον καὶ ἀντιμετωπίζουσι σοβαρώτατον πρόβλημα διὰ τὴν φροντίδα τῶν μικρῶν τέκνων των, ἐρωτᾶται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων κατὰ πόσον ἡ Κυβέρνησις μελετᾶ τὴν ἵδρυσιν παιδοκομικῶν καὶ νηπιοκομικῶν σταθμῶν εἰς τὰς πόλεις καὶ τὴν ὕπαιθρον πρὸς διευκόλυνσιν τῶν ἐργαζομένων μητέρων».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 30ὴν 'Ιουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας 'Αμμοχώστου κ. Κώστα Χριστοδουλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 3ην 'Ιουλίου 1967.

«Κατόπιν τῆς δηλώσεως τοῦ Προέδρου τῆς Βουλῆς κ. Γλαύκου Κληρίδη ἐνώπιον τοῦ Σώματος τὴν 25ην 'Ιουνίου 1967, ὅτι οὗτος δὲν ὑπέγραψε τὴν Συμφωνίαν διὰ τὴν Πρασίνην Γραμμὴν ἐν Λευκωσίᾳ, καὶ

'Εν ὄψει τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς ἐφημερίδας «'Ελευθερίαν», «Φιλελεύθερον», «Μάχην», «Χαραυγὴν» καὶ «ΣΑ'Υ'ΠΡΟΥΣ ΜΕ'Ι'Λ» τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1963 δηλώσεως τοῦ εὑρισκομένου τότε ἐν Κύπρῳ Βρεττανοῦ 'Υπουργοῦ Κοινοπολιτειακῶν Σχέσεων κ. Ντάνκαν Σάντς κατὰ τὴν διάρκειαν δημοσιογραφικῆς διασκέψεως συγκροτηθείσης τὴν 30ὴν Δεκεμβρίου 1963 εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον «Λήδρα Πάλας», συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν ἡ Συμφωνία διὰ τὴν δημιουργίαν οὐδετέρας ζώνης κατὰ μῆκος ὁλοκλήρου τῆς γραμμῆς καταπαύσεως τοῦ πυρὸς εἰς Λευκωσίαν ὑπεγράφη ὑπὸ τοῦ Προέδρου 'Αρχιεπισκόπου Μακαρίου, τοῦ 'Αντιπροέδρου Δρος Κουτσιοὺκ καὶ τῶν κ.κ. Γλαύκου Κληρίδη, Χαλὶτ 'Αλῆ Ριζᾶ καὶ Ντάνκαν Σάντς.

Παρακαλεῖται ὁ κ. 'Υπουργὸς 'Εσωτερικῶν,

(α) νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν κατὰ πόσον τὴν ἐν λόγῳ Συμφωνίαν ὑπέγραψε πράγματι καὶ ὁ κ. Κληρίδης,

(β) νὰ θέσῃ ὑπ' ὄψιν τοῦ Σώματος τὸ πλῆρες κείμενον τῆς Συμφωνίας αὐτῆς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην 'Ιουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην 'Ιουλίου 1967.

«Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ἡ συσταθεῖσα Γραμματεία 'Αθλητισμοῦ ἀντικρύζῃ θέμα ἀμέσου ἢ ἐμμέσου ἐνισχύσεως τῶν πρωταθλητριῶν Κυπριακῶν ποδοσφαιρικῶν ὁμάδων εἰς τρόπον ὥστε αὗται νὰ μὴν ἐξαναγκάζωνται νὰ δίδουν καὶ τὰς δύο διεθνεῖς συναντήσεις των εἰς τὸ ἐξωτερικὸν μὲ τὰ γνωστὰ ἐπακόλουθα :

(1) 'Η ἀπόδοσις τῶν Κυπριακῶν ὁμάδων νὰ μειοῦται σημαντικῶς,

(2) Οἱ Κύπριοι φίλαθλοι νὰ στεροῦνται τῆς εὐκαιρίας νὰ παρακολουθήσουν διεθνεῖς συναντήσεις, καὶ

(3) Νὰ ἀντιμετωπίζωμεν τὰ εἰρωνικὰ σχόλια τῶν ἀθλητικῶν καὶ ἄλλων δημοσιογραφικῶν παραγόντων τῶν ξένων χωρῶν».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 4ην 'Ιουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 5ην 'Ιουλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ἡ τάξις τῶν ἡμερομισθίων Κυβερνητικῶν ὑπαλλήλων, καὶ δὴ τῶν διορισθέντων μετὰ τὴν ἀποχώρησιν τῶν Τούρκων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀντιμετωπίζει κίνδυνον ὑποσκελισμοῦ των μὲ τὸν θεσμὸν τῶν ἐξετάσεων ὑπὸ τῶν νέων ἀποφοίτων τῶν Σχολῶν Μέσης Παιδείας, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἀπαλλαγῆς τούτων ἐκ τῶν ἐξετάσεων ἀφ' ἑνὸς καὶ σταδιακῆς μονιμοποιήσεώς των ἀφ' ἑτέρου δεδομένου ὅτι :

1. Παρῆλθεν ἀρκετὸς χρόνος, πέραν τῶν δύο ἐτῶν ἀπὸ τῆς προσλήψεώς των εἰς τὴν Δημοσίαν 'Υπηρεσίαν.

2. Προσελήφθησαν κατόπιν σχετικῶν ἐξετάσεων καὶ ἐπιλογῆς,

3. Οὐδὲν συνταγματικὸν κώλυμα ὑφίσταται, καὶ

4. Τὰ ἀποκτηθέντα προσόντα των εἰς τὴν Δημοσίαν 'Υπηρεσίαν κατέστησαν τοὺς πλείστους τούτων ἱκανοὺς καὶ ἐμπείρους εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν καθηκόντων των».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς ὁρθῆς διακηρυγμένης Κυβερνητικῆς πολιτικῆς γιὰ ἀνάπτυξη τῆς κτηνοτροφίας προγραμματίζονται ἀπὸ μέρους τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου συγκεκριμένα μέτρα γιὰ τὴν ἐξασφάλιση εἰδικῶν ἐπιστημόνων γιὰ τὴν κτηνοτροφία, ζωοτεχνῶν καὶ κτηνιάτρων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 3ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1967.

«Οἱ κτηνοτρόφοι καὶ οἱ ἀγροτικὲς ὀργανώσεις ἔχουν ὑποβάλει ἀπὸ καιρὸ εἰσήγηση γιὰ τὴν παραχώρηση ὡρισμένων Κυβερνητικῶν περιοχῶν γιὰ βοσκοτόπους. Οἱ περιοχὲς αὐτὲς ἐνῷ εἶναι ἀπὸ καιρὸ ἀποκλεισμένες γιὰ τὴν κτηνοτροφία εἶναι ὅμως ἀκατάλληλες γιὰ τὴν ἀνάπτυξη δασῶν.

Ἐρωτῶμεν τὸ ἁρμόδιο Τμῆμα Δασῶν πότε οἱ περιοχὲς αὐτὲς θὰ παραχωρηθοῦν γιὰ βόσκηση στὴ κτηνοτροφία» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 10ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Ἀμμοχώστου κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 10ην Ἰουλίου 1967.

«Βρισκόμαστε μπροστὰ στὴ νέα ἐσοδεία ἀμπελουργικῶν προϊόντων. Τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο θὰ καθορίση μέσα στὸν Ἰούλιο τὲς τιμὲς ποὺ θὰ πληρωθοῦν οἱ ἀμπελουργοί.

Οἱ τιμὲς τῶν 22½ μίλς ἡ ὀκὰ ἔχουν καθοριστῆ πρὶν 10 περίπου χρόνια.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν περίοδο ὁ τιμάριθμος ἀνέβηκε ἀρκετά. Τὰ καλλιεργητικὰ ἔξοδα (λιπάσματα, γεωργικὰ φάρμακα, γεωργικὰ ἐργαλεῖα, ἐργατικὰ κ.ἄ.) ἔχουν ἐπίσης αὐξηθῆ κατὰ πολύ.

Ἐν τῷ μεταξὺ οἱ ἐξαγωγὲς τῶν ἀμπελουργικῶν μας προϊόντων ἐσημείωσαν σημαντικὴ βελτίωση.

Ἐν ὄψει ὅλων αὐτῶν τῶν παραγόντων, ἰδιαιτέρα τῆς αὔξησης τοῦ κόστους παραγωγῆς καὶ τῆς δύσκολης οἰκονομικῆς κατάστασης τῶν ἀμπελουργῶν δὲν νομίζει τὸ ἁρμόδιο Ὑπουργεῖο ὅτι ἐπιβάλλεται ἡ αὔξηση τῶν τιμῶν ὅλων τῶν ἀμπελουργικῶν προϊόντων» ;

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην Ἰουλίου 1967.

«Πρὸ τῆς θεσπίσεως τοῦ Νόμου περὶ Ἐθνοφρουρᾶς ἀρκετοὶ Κύπριοι κατετάγησαν ἐθελοντικῶς εἰς τὰς τάξεις τῆς ἐθελοντικῆς Ἐθνοφρουρᾶς, μετασχόντες καὶ εἰς διαφόρους μάχας, λαβούσας χώραν πρὸ καὶ μετὰ τὴν 2)6)1964, ὅτε ἐθεσπίσθη ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμος.

Μερικῶν ἐξ αὐτῶν, οἵτινες ἔδωκαν τὸν ὅρκον των ὡς εἰδικοὶ χωροφύλακες, ἀνεγνωρίσθησαν αἱ ὑπηρεσίαι των, τῶν ὑπολοίπων ὅμως οἵτινες ἀποτελοῦν οὐχὶ εὐκαταφρόνητον ἀριθμὸν ἐθελοντῶν, οὐδεμία ἀναγνώρισις παρεσχέθη.

Πιστεύω ὅτι ἡ ἐκ μέρους τοῦ κράτους νομικὴ ἀναγνώρισις τῶν ὑπηρεσιῶν ὅλων τῶν ἐθελοντῶν καθίσταται ἐπιβεβλημένη καὶ διὰ λόγους συντμήσεως τῆς στρατιωτικῆς θητείας, ὅσων ἐξ αὐτῶν ἡ ἡλικία καλεῖται διὰ ὑπηρεσίαν, καὶ γενικῶς διὰ λόγους ἠθικῶς ἐπιβάλλοντας τὴν νομικὴν ἀναγνώρισιν τῶν ὑπηρεσιῶν αὐτῶν.

'Ερωτᾶται κατὰ πόσον τὸ ἁρμόδιον 'Υπουργεῖον προτίθεται νὰ παράσχῃ τὴν τοιαύτην νομικὴν ἀναγνώρισιν πρὸς ὅλους τοὺς ἐθελοντὰς ἐθνοφρουρούς».

'Ερώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 11ην 'Ιουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. 'Αντωνίου 'Αναστασιάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 11ην 'Ιουλίου 1967.

«Λαμβανομένου ὑπ' ὄψιν τοῦ γεγονότος ὅτι ὁ δρόμος ὁ ὁποῖος συνδέει τὸν Πρόδρομον μὲ τὰ χωρία τῆς Μαραθάσης μέχρι τοῦ χωρίου Κάτω Πλάτρες εὑρίσκεται ἀπὸ πολλοῦ εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν καὶ εἶναι σχεδὸν ἀδιάβατος, προξενεῖ δὲ τοῦτο μεγάλας ταλαιπωρίας εἰς τοὺς κατοίκους πάντων τῶν χωρίων τῆς ὀρεινῆς αὐτῆς περιοχῆς, παρακαλῶ τὸν ἁρμόδιον 'Υπουργὸν νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ποῖα σχέδια ἔχει διὰ τὴν σύντομον ἐπιδιόρθωσιν, διαπλάτυνσιν καὶ εὐθυγράμμισιν τοῦ κυρίου τούτου ἀγροτικοῦ δρόμου καὶ πότε θὰ διατεθῇ τὸ ψηφισθὲν ὑπὸ τῆς Βουλῆς κονδύλιον διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, ἤτοι τῆς κατασκευῆς χωριτικῶν ὁδῶν».

"Εντιμε κ. Πρόεδρε, ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ 'Εργασία.

Τὸ Πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β εἶναι ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 7) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 7) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν 'Ιουνίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ ἐκ £15.000 ἀναγκαίου διὰ τὴν καταβολὴν εἰς τοὺς δικαιούχους δημοσίους ὑπαλλήλους, τῶν ὁποίων τὰ τέκνα σπουδάζουν ἐν 'Ελλάδι, ἐκπαιδευτικῶν χορηγημάτων.

Τὸ θέμα τῆς καταβολῆς ἐκπαιδευτικῶν χορηγημάτων πρὸς Κυβερνητικοὺς ὑπαλλήλους οἱ ὁποῖοι ἐδικαιοῦντο εἰς ταῦτα, πρὸ τῆς 16ης Αὐγούστου 1960, διὰ σπουδὰς τῶν τέκνων των ἐν 'Ελλάδι, ἐμελετήθη πλειστάκις ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως κατόπιν τῆς γνωστῆς ἀποφάσεως τοῦ 'Ανωτάτου Δικαστηρίου τῆς ἐκδοθείσης κατὰ τὴν 1ην Δεκεμβρίου 1964 ἐπὶ τῆς προσφυγῆς τῶν δικαιούχων δημοσίων ὑπαλλήλων οἵτινες προσέφυγαν εἰς αὐτὸ κατόπιν τῆς ἀρνητικῆς ἀπαντήσεως τὴν ὁποίαν ἔλαβον εἰς τὰς αἰτήσεις των διὰ τὴν καταβολὴν τούτων.

Τὸ ὅλον θέμα συνεζητήθη προσφάτως μεταξὺ τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς δημοσιοϋπαλληλικῆς πλευρᾶς καὶ ἀπεφασίσθη ὅπως καταβάλλεται εἰς τοὺς δικαιούχους δημοσίους ὑπαλλήλους τῶν ὁποίων τὰ τέκνα σπουδάζουν ἐν Ἑλλάδι ἐκπαιδευτικὸν χορήγημα ἐκ £60 κατ' ἔτος, ἀντὶ τοῦ ποσοῦ τῶν £130 τὸ ὁποῖον κατεβάλλετο προηγουμένως διὰ σπουδὰς ἐν τῷ Ἡνωμένῳ Βασιλείῳ, νοουμένου ὅτι εἰς ἑκάστην περίπτωσιν πληροῦνται πάντες οἱ ἐν τῷ συναφεῖ σχεδίῳ διαλαμβανόμενοι ὅροι.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα, εἰσηγεῖται πρὸς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Ὁ τίτλος τοῦ νομοσχεδίου τροποποιεῖται ὡς «Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1967» διότι ἐν τῷ μεταξὺ ἐψηφίσθη ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἄλλος νόμος περὶ συμπληρωματικοῦ προϋπολογισμοῦ μὲ τὸν ἀριθμὸν (7).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £15.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 8) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 9) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν καταβολὴν χορηγίας ἐκ £10.000 πρὸς τὸν Δῆμον Πάφου.

Κατόπιν ὑποβολῆς ἐπανειλημμένων αἰτημάτων ὑπὸ τοῦ Δήμου Πάφου ὅπως χαρισθοῦν εἰς αὐτὸν οὐχὶ μόνον αἱ καθυστερούμεναι δόσεις τῶν ὀφειλομένων δανείων ὑπὸ τοῦ Δήμου εἰς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους καὶ τὴν Κυβέρνησιν ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰς πρὸς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους ὀφειλόμενα δάνεια, πλὴν τοῦ δανείου διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σχεδίου ὑδατοπρομηθείας τὸ ὁποῖον ἀνέρχεται εἰς £73.278, ὁ Ὑπουργὸς Οἰκονομικῶν ἐπεσκέφθη τὴν Πάφον καὶ συνεζήτησε τὸ ὅλον θέμα μετὰ τοῦ Δημάρχου, προέβη δὲ εἰς τὰς ἀκολούθους εἰσηγήσεις πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον αἱ ὁποῖαι καὶ ἐνεκρίθησαν :

(α) Νὰ ἑνοποιηθοῦν ἅπαντα τὰ εἰς τοὺς Δανειστικοὺς Ἐπιτρόπους ὀφειλόμενα ὑπὸ τοῦ Δήμου δάνεια, συμπεριλαμβανομένων καὶ ἁπάντων τῶν τόκων, πλὴν τοῦ δανείου διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν, εἰς ἓν νέον δάνειον ἀποπληρωτέον δι' ἴσων ἐτησίων δόσεων ἐντὸς 25 ἐτῶν πρὸς 6%. Τὸ ποσὸν τῶν δανείων τούτων ὁμοῦ μετὰ τῶν τόκων ἀνήρχετο τὴν 30ὴν Ἀπριλίου 1967 εἰς £103.898. Ἡ ἐτησία δόσις θὰ εἶναι £8.136.

(β) Τὸ δάνειον τῶν £73.278 διὰ τὴν ὑδατοπρομήθειαν νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει. Τοῦτο εἶναι ἀποπληρωτέον ἐντὸς 20 ἐτῶν ἐντόκως πρὸς 5½%, ἡ δὲ ἐτησία δόσις εἶναι £6.131. Ἡ ὑδατοπρομήθεια, ὡς ἐπιχείρησις, ἀφήνει σημαντικὸν κέρδος κατ' ἔτος.

(γ) Ἡ κατάστασις διὰ τὰ εἰς τρίτους ὀφειλόμενα δάνεια νὰ παραμείνῃ ὡς ἔχει. Ὁ Δῆμος δὲν ὀφείλει καθυστερημένας δόσεις διὰ τὰ δάνεια ταῦτα καὶ συνεπῶς δύναται νὰ συνεχίσῃ μεριμνῶν διὰ τὴν ἀποπληρωμήν των ὡς πράττει μέχρι σήμερον.

(δ) Νὰ ἀναλάβῃ ἡ Κυβέρνησις τὴν οἰκονομικὴν ἐνίσχυσιν τοῦ Δήμου διὰ μίαν πενταετίαν διὰ χορηγίας ἐκ £10.000 ἐτησίως. Εἰς τὸ τέλος τῆς πενταετίας νὰ ἐπανεξετασθῇ τὸ θέμα τῆς τοιαύτης χορηγίας.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι ὁ Δῆμος Πάφου ἐπηρεάσθη περισσότερον τῶν ἄλλων Δήμων ὡς ἐκ τῆς διχοτομήσεώς των τὸ 1958, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους :

(α) Ἡ Πάφος εἶναι μικρὰ πόλις μὲ πληθυσμὸν 9.083 κατοίκων συμφώνως πρὸς τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1960.

(β) Ἐν συγκρίσει πρὸς τὰς ἄλλας πόλεις (πλὴν τῆς Λευκωσίας), ἡ Πάφος ἔχει μεγάλην ἀναλογίαν Τουρκικοῦ πληθυσμοῦ, 2.851 Τούρκους ἐπὶ συνολικοῦ πληθυσμοῦ 9.083, ἤτοι πέραν τοῦ 31%. Ὁ Τουρκικὸς πληθυσμὸς τῆς Λευκωσίας ἦτο 14.686 ἔναντι συνόλου ἐκ 45.629, ἤτοι 32%, ἀλλ' ἡ Λευκωσία εἶναι πρωτεύουσα, κέντρον ἐμπορικὸν σχεδὸν ὁλοκλήρου τῆς Κύπρου, καὶ τέλος εἶναι καὶ ὁ πληθυσμὸς τῶν προαστίων ὅστις εἶναι σχεδὸν ἐξ ὁλοκλήρου Ἑλληνικός.

(γ) Παρ' ὅλην τὴν ἔκτασίν της, ἡ Ἐπαρχία Πάφου δὲν ἔχει μεγάλον πληθυσμὸν — 58.159 κατὰ τὴν ἀπογραφὴν τοῦ 1960, ἐκ τῶν ὁποίων 14.175 Τοῦρκοι (καὶ ἐδῶ ἡ ἀναλογία εἶναι μεγάλη ἐν συγκρίσει πρὸς ἄλλας Ἐπαρχίας, ἤτοι 24,39%, ἐνῷ εἰς τὰς ἄλλας Ἐπαρχίας ἡ ἀναλογία εἶναι μικροτέρα).

(δ) Ἡ πόλις Πάφου οὔτε ἐμπορικὸν οὔτε βιομηχανικὸν κέντρον δύναται νὰ λογισθῇ, λόγῳ δὲ τῆς ἀποστάσεώς της ἐκ τῶν λιμένων καὶ τῶν ἄλλων ἀστικῶν κέντρων, ἡ ἀξιοποίησίς της τουριστικῶς εἶναι δύσκολος, παρ' ὅλον ὅτι ἔχει δυνατότητας πρὸς τοῦτο. Ἡ Ἐπαρχία Πάφου ἔχει καλὰς δυνατότητας διὰ γεωργικὴν καὶ κτηνοτροφικὴν ἀνάπτυξιν, ἀλλὰ πρὸς ἐπίτευξιν τούτου θὰ χρειασθῇ χρόνος.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω, ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἶναι τῆς γνώμης ὅτι ὁ Δῆμος Πάφου ἔχει ἀπόλυτον ἀνάγκην οἰκονομικῆς βοηθείας διὰ νὰ δυνηθῇ νὰ ὀρθοποδήσῃ καὶ συμφωνεῖ πλήρως μὲ τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τοῦ θέματος.

Δυνάμει τῆς ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὴν παράγραφον (δ) ἀνωτέρω παρίσταται ἀνάγκη καταβολῆς τῆς ἐκ £10.000 χορηγίας πρὸς τὸν Δῆμον Πάφου διὰ τὸ τρέχον ἔτος 1967, καὶ σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ εἰδίκευσις συμπληρωματικῆς πιστώσεως ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ καταβολὴ τῆς τοιαύτης χορηγίας.

Ἐν κατακλείδι ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου, ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £10.000 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 9) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 10) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Σταῦρος Ποσκώτης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων ἀναγκαίων διὰ τὴν καταβολὴν τῶν ἀκολούθων ποσῶν πρὸς τὴν ἐν Κύπρῳ Εἰρηνευτικὴν Δύναμιν τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν :

(α) £62.891,402 μίλς πρὸς πλήρη ἐξόφλησιν τῶν μέχρι τῆς 30/9/1966 νομικῶν ὑποχρεώσεων τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὴν Εἰρηνευτικὴν Δύναμιν· καὶ

(6) £50.000 ὡς ἐθελοντικὴν συνεισφορὰν τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὰς δαπάνας συντηρήσεως τῆς Εἰρηνευτικῆς Δυνάμεως κατὰ τὴν περίοδον 1966—1967.

Τὸ ὑπὸ τὴν παράγραφον (α) ποσὸν ἀποτελεῖ ὑποχρέωσιν τῆς Κυβερνήσεως δυνάμει τοῦ ἄρθρου 19 τοῦ περὶ τῆς Συμφωνίας τῆς Ἀφορώσης εἰς τὸ Νομικὸν Καθεστὼς τῆς ἐν Κύπρῳ Δυνάμεως τῶν Ἡνωμένων Ἐθνῶν Νόμου τοῦ 1964 (Νόμος 29 τοῦ 1964), τὸ ὁποῖον προνοεῖ ὅτι ἡ Κυπριακὴ Κυβέρνησις ὑποχρεοῦται νὰ «παράσχῃ τῇ Δυνάμει ἄνευ οἱασδήποτε ἐπιβαρύνσεως καὶ ἐν συμφωνίᾳ μετὰ τοῦ Διοικητοῦ τοιαύτας περιοχὰς δι' Ἀρχηγεῖον, στρατόπεδα ἢ ἕτερα καταλύματα ὡς ἤθελον κριθῇ ἀναγκαῖα διὰ τὴν στέγασιν τῆς Δυνάμεως καὶ τὴν ἐκπλήρωσιν τῆς ἀποστολῆς αὐτῆς».

Ἡ ἑρμηνεία τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος ἄρθρου καὶ ὁ καθορισμὸς τῶν ἐξ αὐτοῦ ἀπορρεουσῶν ὑποχρεώσεων διὰ τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ἀπετέλεσαν θέμα ἀτέρμονος ἀλληλογραφίας καὶ συζητήσεων μεταξὺ Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ ἐκπροσώπων τῆς Κυβερνήσεως.

Κατόπιν τῶν ἐν λόγῳ συζητήσεων τὸ ὅλον θέμα συνεζητήθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τὸ ὁποῖον, τῇ εἰσηγήσει τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν καὶ ἐν ὄψει τῶν ἐπανειλημμένων ἐκκλήσεων τοῦ Διεθνοῦς Ὀργανισμοῦ δι' ἐθελοντικὰς εἰσφοράς, ἐνέκρινε τὰ ἀκόλουθα :

(α) Ἡ Κυβέρνησις νὰ καταβάλῃ πρὸς τὴν Διεθνῆ Δύναμιν ποσὸν £62.891,402 μίλς πρὸς πλήρη ἐξόφλησιν τῶν μέχρι τῆς 30.9.1966 νομικῶν αὐτῆς ὑποχρεώσεων.

(γ) Ἡ Κυβέρνησις νὰ συνεισφέρῃ ἐθελοντικῶς εἰς τὰς δαπάνας συντηρήσεως τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως διὰ τὴν περίοδον 1966—1967 ποσὸν £50.000, νοουμένου ὅτι ἡ Εἰρηνευτικὴ Δύναμις θὰ ἀποσύρῃ τὰ εὑρεθέντα ἀδικαιολόγητα νομικῶς αἰτήματα.

(γ) Ἐπιπροσθέτως καὶ πρὸς περιορισμὸν τῶν δαπανῶν συντηρήσεως στρατοπέδων καὶ στεγάσεως τῆς Ἀστυνομίας τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως, τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν, ἐν συνεργασίᾳ μετὰ τοῦ Ὑπουργείου Συγκοινωνιῶν καὶ Ἔργων καὶ τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως, νὰ προβῇ εἰς τὰς κάτωθι διευθετήσεις :

(i) Μετακίνησιν τῶν Ἀστυνομικῶν τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως ἐκ τῶν ξενοδοχείων εἰς ἰδιωτικὰς κατοικίας εἰδικῶς πρὸς τοῦτο ἐνοικιασθησομένας ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

(ii) Ἐκτέλεσιν πάντων τῶν ἔργων συντηρήσεως στρατοπέδων ὑπὸ τοῦ Τμήματος Δημοσίων Ἔργων τῆς Κυβερνήσεως ἀντὶ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων. Μόνον εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις καὶ κατόπιν ἐγκρίσεως τῆς Κυβερνήσεως θὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἐκτέλεσις ἔργων συντηρήσεως ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ Ὑπουργείου Δημοσίων Ἔργων.

(iii) Προμήθειαν τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως δι' ἁπάντων τῶν ὑλικῶν συντηρήσεως (ὡς ὕδες, καρφιά, πόμολα, κλεῖδες κ.λ.π.) μέσῳ τοῦ Τμήματος Κρατικῶν Ἀποθηκῶν ἀντὶ κατ' εὐθεῖαν ἐκ τῆς ἀγορᾶς. Θὰ ἐπιτρέπεται μόνον ἡ ἀγορὰ ὑλικῶν κατ' εὐθεῖαν ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Δυνάμεως μέχρι ποσοῦ £100 μηνιαίως πρὸς ἀντιμετώπισιν ἐκτάκτων ἀναγκῶν.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὰ ὡς ἄνω εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £112.892 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἐλήξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 10) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΕΡΥΘΡΟΥ ΣΤΑΥΡΟΥ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου τούτου εἶναι ἡ σύστασις Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς νομικοῦ προσώπου.

Ὁ Ἐρυθρὸς Σταυρὸς ἱδρύθη ἐν Κύπρῳ τῷ 1950 καὶ ἐνεγράφη ὡς Φιλανθρωπικὸν Ἵδρυμα δυνάμει τοῦ περὶ Φιλανθρωπικῶν Ἱδρυμάτων Νόμου, Κεφ. 41, διότι δὲν ἠδύνατο τότε νὰ ἀποτελέσῃ ἀνεξάρτητον σῶμα καθότι, δυνάμει τῶν Κανόνων τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, μόνον εἰς ἀνεξαρτήτους χώρας αἱ ὁποῖαι προσεχώρησαν εἰς τὰς Συνθήκας τῆς Γενεύης δύνανται νὰ συσταθῶσι τοιαῦτα ἀνεξάρτητα σώματα. Αἱ ρηθεῖσαι Συνθῆκαι ἐκυρώθησαν ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας δυνάμει τοῦ περὶ Συνθηκῶν τῆς Γενεύης (Κυρωτικοῦ) Νόμου, Ἀρ. 40 τοῦ 1966, καὶ εἶναι οὕτω δυνατὸν ὅπως συσταθῇ ἀνεξάρτητος Κυπριακὸς Ἐρυθρὸς Σταυρός.

Τὸ Νομοσχέδιον προνοεῖ, μεταξὺ ἄλλων, περὶ καθιδρύσεως Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς νομικοῦ προσώπου μετὰ διηνεκοῦς διαδοχῆς πρὸς ἐπιδίωξιν τῶν ἀντικειμενικῶν σκοπῶν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἄνευ διακρίσεως καὶ συμφώνως πρὸς τὰς Συνθήκας τῆς Γενεύης καὶ περὶ τῆς ἐπισήμου ἀναγνωρίσεως αὐτοῦ. Προνοεῖ περαιτέρω ὅπως οὗτος διαδεχθῇ τὸν νῦν ὑφιστάμενον Κυπριακὸν Ἐρυθρὸν Σταυρὸν καὶ ὅπως περιέλθωσιν εἰς τὸν πρῶτον τὸ ἐνεργητικὸν καὶ τὸ παθητικὸν τοῦ δευτέρου. Προνοεῖ, τέλος, περὶ τῆς νομικῆς καθιερώσεως τοῦ ἐραλδικοῦ ἐμβλήματος τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ καὶ ἀπαγορεύσεως τῆς χρήσεως τοῦ ρηθέντος ἐμβλήματος ἢ ἄλλων ἐμβλημάτων σχετιζομένων πρὸς τὸν Διεθνῆ Ἐρυθρὸν Σταυρὸν ὑπὸ μὴ δικαιουμένων προσώπων.

Ἅμα τῇ ψηφίσει καὶ δημοσιεύσει τοῦ προτεινομένου Νόμου, θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑποβληθῇ αἴτησις εἰς τὴν Διεθνῆ Ἐπιτροπὴν τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ δι' ἀναγνώρισιν τοῦ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς ἀνεξαρτήτου σώματος. Διὰ νὰ μὴ ὑπάρξῃ δὲ κενὸν μεταξὺ τῆς ψηφίσεως τοῦ προτεινομένου Νόμου καὶ τῆς ρηθείσης ἀναγνωρίσεως, προτείνεται ὅπως ὁ Νόμος μὴ λάβῃ ἰσχὺν ἅμα τῇ ψηφίσει καὶ δημοσιεύσει του ἀλλ' ἀργότερον, εἰς ἡμερομηνίαν ἡ ὁποία θὰ ὁρισθῇ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἤτις καὶ θὰ εἶναι μεταγενεστέρα τῆς ὑπὸ τῆς Διεθνοῦς Ἐπιτροπῆς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ἀναγνωρίσεως.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σύστασις Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς νομικοῦ προσώπου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικειμενικοὶ σκοποί. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀναγνώρισις τοῦ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ ὡς Σώματος Ἐθελοντικῆς Βοηθείας. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Σεβασμὸς τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐθελοντικῆς φύσεως τοῦ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Διοίκησις. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοί. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χρῆσις τοῦ ἐμβλήματος ἄνευ ἐξουσιοδοτήσεως. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Μεταβίβασις τοῦ ἐνεργητικοῦ, τοῦ παθητικοῦ κ.τ.λ. τοῦ κλάδου. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 11ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἤλθεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΑΙΜ. ΦΡΑΓΚΟΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΗΛΗΤΗΡΙΩΝ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Ἡρόδοτος Νικολαΐδης
Νῖκος Ἀγγελίδης
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Γιάγκος Ποταμίτης.

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον ἐξητάσθη εἰς συνεδρίασιν τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ὑγείας συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰουλίου 1967.

Κατὰ τὴν ἐν λόγῳ συνεδρίασιν προσκληθεὶς παρέστη καὶ ὁ Ἀρχιφαρμακοποιὸς τῆς Κυβερνήσεως ὅστις εἶχε τὴν εὐγενῆ καλωσύνην νὰ παράσχῃ ὅλας τὰς ζητηθείσας παρ' αὐτοῦ ἐξηγήσεις ἐπὶ τοῦ Νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ Νόμου εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἐκσυγχρονισθῇ οὗτος καὶ νὰ καταστῇ σύμφωνος μὲ τὴν ἰσχύουσαν σήμερον εἰς ἄλλας προηγμένας χώρας νομοθεσίαν. Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον καθότι ὁ Πίναξ τοῦ βασικοῦ Νόμου δὲν ἔχει τροποποιηθῇ ἀπὸ τοῦ 1958 παρ' ὅλον ὅτι ἐν τῷ μεταξὺ ἔχουν εἰσαχθῇ εἰς τὴν διεθνῆ ἀγορὰν χιλιάδες νέων φαρμάκων ὅπως π.χ. εἶναι τὰ ἠρεμιστικά, ἀντικαταθλιπτικά, ὑπνωτικά, ἀντιῖσταμινικὰ κ.λ.π. Ἂν καὶ τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον κέκτηται ἐξουσίαν δυνάμει τοῦ ἄρθρου 24 τοῦ βασικοῦ Νόμου ὅπως προσθέτῃ ἢ ἀφαιρῇ οἱονδήποτε φάρμακον ἢ φαρμακευτικὸν σκεύασμα ἐκ τοῦ καταλόγου, ἐν τούτοις λόγῳ τῆς εἰσαγωγῆς εἰς τὸ ἐμπόριον πληθώρας νέων φαρμάκων αἱ προσθαφαιρέσεις θὰ ἦσαν τόσον πολλαὶ ὥστε κατέστη ἐπιθυμητὸν ὅπως καταργηθῇ ὁ Πίναξ τῶν δηλητηρίων καὶ ἀντικατασταθῇ διὰ νέου τοιούτου, πρᾶγμα ὅπερ ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ παρόντος τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου. Ἐθεωρήθη ἐπίσης σκόπιμον ὅπως ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς τροποποιήσεως τοῦ βασικοῦ Νόμου διευρυνθῶσι καὶ αἱ ἐξουσίαι τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου εἰς τρόπον ὥστε νὰ κέκτηται ἐξουσίαν πέραν πάσης ἀμφιβολίας διὰ τὴν περίληψιν εἰς τὸν κατάλογον τῶν δηλητηρίων, τῶν μυκητοκτόνων καὶ ἐντομοκτόνων γεωργικῶν φαρμάκων τὰ ὁποῖα ἐμφαίνονται εἰς τὸ Μέρος ΙΙ τοῦ Πρώτου Πίνακος. Ὡς ἐκ τούτου οὐδεὶς λόγος ὑφίσταται διὰ τὴν ὕπαρξιν ἰδιαιτέρας προνοίας εἰς τὸν Νόμον διὰ τὴν χορήγησιν ἀδειῶν πωλήσεως γεωργικῶν δηλητηρίων δυνάμει τῆς παραγράφου (β), τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ ἄρθρου 29, καὶ ὡς ἐκ τούτου αὕτη καταργεῖται. Εἰς τὸ μέλλον αἱ ἄδειαι διὰ τὴν πώλησιν γεωργικῶν φαρμάκων θὰ χορηγοῦνται βάσει τοῦ ἄρθρου 31.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 τοῦ τροποποιητικοῦ Νομοσχεδίου ἡ ἡμερομηνία ἐνάρξεως τοῦ Νόμου καθορίζεται ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ γνωστοποιήσεως ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας. Τοῦτο κατέστη ἀναγκαῖον ἀφ' ἑνὸς μὲν διὰ νὰ δοθῇ ὁ ἀπαιτούμενος χρόνος διὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἤδη ἑτοιμαζομένων νέων Κανονισμῶν καὶ ἀφ' ἑτέρου διὰ νὰ δοθῇ καιρὸς εἰς τοὺς πωλητὰς τῶν γεωργικῶν φαρμάκων ὅπως ὑποβάλωσι πρὸς τὴν ἁρμοδίαν ἀρχὴν τὰς ἀπαιτουμένας αἰτήσεις διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς σχετικῆς ἀδείας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ ὁμοφώνως εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως : Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀντικατάστασις τοῦ ὅρου «Πίναξ» ἐν Κεφ. 254 διὰ τοῦ ὅρου «Πρῶτος Πίναξ». Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὰ ἄρθρα 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 καὶ 9 ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὰ ἄρθρα 2 ἕως 9, συμπεριλαμβανομένου τοῦ 9ου, ἐγκρίνονται.

Ἤλεξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΦΡΟΥΡΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967»

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Πρόεδρος
Λέλλος Δημητριάδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 3ην Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν προσκληθέντες παρέστησαν καὶ ἐξέφρασαν τὰς ἐπὶ τοῦ νομοσχεδίου ἀπόψεις των καὶ ἐκπρόσωποι τῆς Στρατιωτικῆς Ἡγεσίας.

Σκοπὸς τοῦ νομοσχεδίου εἶναι ἡ τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου ἐπὶ τῷ σκοπῷ ὅπως καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου τοποθέτησις ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου ὁσάκις ἡ τοιαύτη τοποθέτησις καθίσταται ἀναγκαία πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στελεχώσεως τῆς Δυνάμεως.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦν ὅτι τὸ παρὸν νομοσχέδιον εἶναι ἀναγκαῖον διὰ τὴν νομιμοποίησιν τῶν πράξεων τῶν ἐν Κύπρῳ μὴ πολιτῶν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν διότι δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου λόγῳ τῆς ἰδιομορφίας τοῦ νομικοῦ καθεστῶτος ὑφ' οὗ διέπονται οἱ ἐν λόγῳ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται. Οἱ περὶ οὗ ὁ λόγος ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας Νόμου τοῦ 1964 καὶ τοὺς Πειθαρχικοὺς Κανονισμοὺς τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς τοῦ 1964, ὑπάγονται ὅμως εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀντιστοίχων νόμων τῆς χώρας των.

Τὸ κείμενον τοῦ νομοσχεδίου συνετάχθη κατόπιν συνεννοήσεων μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐκπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, ἀποτελεῖ δὲ ἀναγκαῖον νομοθετικὸν μέτρον πρὸς πλήρωσιν τοῦ ἀπὸ μακροῦ ὑφισταμένου νομοθετικοῦ κενοῦ.

Ὡς ἐκ τῶν ἀνωτέρω αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χριστόδουλος Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον τὸ τιτλοφορούμενον ὡς «ὁ περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967», ἔχει ὡς σκοπὸν νὰ τροποποιήσῃ τὸν βασικὸν νόμον διὰ νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑπὸ τοῦ Διοικητοῦ, κατόπιν ἐξουσιοδοτήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, τοποθέτησις ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ κατὰ παρέκκλισιν ἀπὸ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου, ὁσάκις ἡ τοιαύτη τοποθέτησις καθίσταται ἀναγκαία πρὸς συμπλήρωσιν τῆς στελεχώσεως τῆς Δυνάμεως.

Ἀτυχῶς, διὰ τῆς μέχρι σήμερον ἰσχυούσης νομοθεσίας περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, δὲν εἶχον νομικὴν ὑπόστασιν αἱ πράξεις τῶν ἐν Κύπρῳ μὴ πολιτῶν τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας καὶ συγκεκριμένως τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν, διότι δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ ἐφαρμογὴ τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ βασικοῦ νόμου λόγῳ τῆς ἰδιομορφίας τοῦ ἐν Ἑλλάδι νομικοῦ καθεστῶτος ὑφ' ὃ διατελοῦν οἱ ἐν λόγῳ ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται.

Οἱ ἐξ Ἑλλάδος ἀξιωματικοὶ καὶ ὁπλῖται δὲν ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τοῦ περὶ Στρατιωτικοῦ Ποινικοῦ Κώδικος καὶ Δικονομίας Νόμου τοῦ 1964 καὶ εἰς τοὺς Πειθαρχικοὺς Κανονισμοὺς περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς τοῦ 1964, καθότι ὑπάγονται εἰς τὰς διατάξεις τῶν ἀντιστοίχων ἐν Ἑλλάδι ἰσχυόντων νόμων. Διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου συμπληροῦται ἕν κενὸν ὑφιστάμενον εἰς τὴν Κυπριακὴν νομοθεσίαν καὶ κατοχυροῦται ἡ νομικὴ ὑπόστασις τῶν πράξεων τῶν Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν.

Ἀσφαλῶς ἡ συζήτησις τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἀποτελεῖ κατάλληλον εὐκαιρίαν διὰ νὰ ἐκδηλωθοῦν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς τὰ πολὺ ἔντονα συναισθήματα ἀγάπης, ἐκτιμήσεως καὶ εὐγνωμοσύνης τοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ πρὸς τοὺς ἐξ Ἑλλάδος ἀδελφοὺς ἀξιωματικοὺς καὶ ὁπλίτας, οἵτινες ἐγκατέλειψαν τὰς ἑστίας των καὶ κατῆλθον εἰς Κύπρον διὰ νὰ βοηθήσουν εἰς τὴν ὀργάνωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν τοῦ Στρατοῦ μας εἰς τρόπον ὥστε αἱ ἀμυντικαί μας δυνάμεις νὰ καταστοῦν ἱκαναὶ νὰ ἀντιμετωπίσουν οἱονδήποτε ἐσωτερικὸν ἐχθρὸν ἢ οἱονδήποτε κίνδυνον εἰσβολῆς ὅστις συχνάκις, ὑπὸ τύπον ἀπειλῶν, ἐκτοξεύεται ἀπὸ τοῦ Δεκεμβρίου 1963 ὑπὸ τῶν ὑπευθύνων τῆς Ἀγκύρας. Μερικοὶ δὲ ἐκ τῶν ἐξ Ἑλλάδος ἀδελφῶν μας ἔπεσαν ἡρωϊκῶς μαχόμενοι εἰς Λωρόβουνον, εἰς Ἀμμόχωστον καὶ ἀλλαχοῦ ἑνώνοντες τὸ πολύτιμον αἷμα των μὲ τὸ αἷμα τῶν ἡρωϊκῶν παιδιῶν μας, καὶ ἐπισφραγίζοντες οὕτω συμβολικῶς τὴν ἕνωσιν τῆς Κύπρου

μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα, τῆς ὁποίας τὴν ἐπίτευξιν οὐδεμία ἀνθρωπίνη δύναμις εἶναι ἱκανὴ νὰ ἀποτρέψῃ ἐὰν διατηρήσωμεν ἑνιαῖον καὶ ἀδιάσπαστον τὸ ἐσωτερικόν μας μέτωπον ὑπὸ τὴν πεφωτισμένην καὶ ἐπιδεξίαν ἡγεσίαν τοῦ Προέδρου Μακαρίου καὶ ἐὰν ἐπικρατήσῃ τὸ ἀπολύτως ἀναγκαῖον πνεῦμα εἰλικρινοῦς συνεργασίας μεταξὺ Ἑλληνικῆς καὶ Κυπριακῆς Κυβερνήσεως πρὸς προώθησιν τοῦ ἐθνικοῦ μας ἀγῶνος πρὸς τὸ ποθητὸν τέρμα του.

Τελειώνων τὰς ἀπόψεις μου εἰσηγοῦμαι τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ψήφισιν τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

Πρὸ τῆς ἀναγνώσεως τῶν ἄρθρων θὰ ἤθελα νὰ ὑπενθυμίσω τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων ὅτι τὸ θέμα τῆς νομικῆς κατοχυρώσεως τῶν ἐν τῇ Ἐθνικῇ Φρουρᾷ ὑπηρετούντων Ἑλλήνων ἀξιωματικῶν, ἠγέρθη εἰς ἔκθεσιν ἰδικήν μου πρὸς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν, καὶ λυποῦμαι διότι παρέστη ἀνάγκη νὰ παρέλθουν δύο ὁλόκληρα ἔτη προτοῦ διευθετηθῇ τὸ θέμα τοῦτο.

Εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ἐπιτροπῶν ἀναφέρεται ὅτι τὸ κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου συνετάχθη κατόπιν συνεννοήσεων μεταξὺ τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν τῆς Δημοκρατίας καὶ ἐκπροσώπων τῶν ἐνδιαφερομένων ἀξιωματικῶν καὶ ὁπλιτῶν. Εἶναι γεγονὸς ὅτι τὸ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν διεξήγαγε συνομιλίας ἐπὶ τοῦ θέματος. Ἀλλὰ τὸ τελικὸν κείμενον συνεζητήθη εἰς Κύπρον ὑπὸ τοῦ Στρατηγοῦ Παπαλούκα, προτοῦ ἀκόμη διορισθῇ ὡς Ἀρχηγὸς τῶν Ἑλληνικῶν Δυνάμεων ἐν Κύπρῳ, καὶ ἀποστολῆς ἐμπειρογνωμόνων τοῦ Ὑπουργείου Ἀμύνης τῆς Ἑλλάδος εἰς σύσκεψιν εἰς τὴν ὁποίαν παρεκάθησαν ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς. Τὸ συμφωνηθὲν κείμενον ἀπεστάλη εἰς Ἀθήνας καὶ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον Λευκωσίας καὶ ἔγινε δεκτὸν ὑπὸ ἀμφοτέρων τῶν Κυβερνήσεων.

Μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν βλέπω ὅτι τὸ νομικὸν αὐτὸ κενὸν καλύπτεται τώρα διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου καὶ εἰσηγοῦμαι εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ὁμόφωνον θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ βασικοῦ νόμου διὰ τῆς προσθήκης νέου ἄρθρου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τῶν περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμων 1964 ἕως 1966 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένων ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς Νόμοι 1964 ἕως 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες).

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967 εἶναι τὸ μόνον θέμα τὸ ὁποῖον παραμένει εἰς τὴν ἡμερησίαν διάταξιν, εἰς τὸ Κεφάλαιον Β, καὶ τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ σήμερον διότι δὲν ἔχει κυκλοφορήσει ἡ ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς.

Κεφάλαιον Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια καὶ Ἔγγραφα :

(1) Ὁ περὶ Διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ τῆς Ἰδιότητος τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967.

(4) Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(5) Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 6ην Ἰουλίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 καὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐσωτερικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ τῆς Ἰδιότητος τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967 παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων.

Τὰ ἔγγραφα τὰ κατατεθέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ κ. Χατζηχάρος ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε. Ἐπὶ τοῦ περὶ Διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους Νομοσχεδίου, νομίζω ὅτι ἔχει κάποιον λόγον καὶ ἡ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ Γεωργικῶν ζητημάτων. Κάποιαν ἁρμοδιότητα ποὺ μποροῦσε νά....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Δὲν ἔχω ἔνστασιν ὅπως τὸ ἐξετάσῃ καὶ ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας μετὰ τῆς Ἐπιτροπῆς Ἐσωτερικῶν.

Χ. ΧΑΤΖΗΧΑΡΟΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλονται.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως:—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετική Ἐργασία :

(1) Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967.
(2) Ὁ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.
(3) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1967.
(4) Ὁ περὶ τῆς Ἰδιότητος τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967.
(5) Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις ὁρίζεται διὰ τὴν μεταπροσεχῆ Παρασκευήν.

Παρακαλῶ τοὺς Προέδρους τῶν ἁρμοδίων Ἐπιτροπῶν ὅπως καλέσουν συσκέψεις τῶν Ἐπιτροπῶν των καὶ ὅπως ὅλα τὰ θέματα τὰ ὁποῖα ἐτέθησαν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἑτοιμασθοῦν πρὸς συζήτησιν διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ συνεδρίασις θὰ λάβῃ χώραν τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν, ἐκτὸς ἐὰν οἱ ἔντιμοι Βουλευταὶ προτιμοῦν τὴν 4.30.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΑΙ :
4.30.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
4.30.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς.

(Ὥρα λήξεως 6.20 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος
Ἀναστασιάδης Ἀντώνιος
Γιάγκου Ἀνδρέας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Ἰωαννίδης Γεώργιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τζιρκώτης Γεώργιος
Φράγκος Αἰμίλιος
Χατζηχάρος Χαρίδημος

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Μετακίνησις τῶν σκυροθραυστικῶν μηχανῶν τῶν κειμένων εἰς τὴν περιοχὴν τοῦ Συμβουλίου Βελτιώσεως Στροβόλου —Βελτίωσις τοῦ παρὰ τὴν Διερώναν καὶ Ἀρακαπᾶν «δήμματος» ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ συγκέντρωσις περισσοτέρου ὕδατος κ.λ.π.).
2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 8) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 9) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 10) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κυπριακοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Φαρμακευτικῆς καὶ Δηλητηρίων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
7. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Χρ. Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
8. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 21ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1967

(Ὥρα Ἐνάρξεως 5.37 μ.μ.)

(Ἀρ. 42)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύττω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι ἀρκετὴ ζέστη δικαιοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι βουλευταί, ἐὰν θέλουν, νὰ ἀφαιρέσουν τὰ σακκάκια των.

Τὸ πρῶτον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἶναι ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν ἀνάγνωσιν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 5ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1966.

«Ἔχω ὑπ' ὄψιν μου ὅτι, ἐν σχέσει μὲ εἰσαγόμενον ἐξ Ἀφρικῆς κρέας, αἱ μέχρι τοῦδε παρεχόμεναι ἄδειαι, αἵτινες ἐξεδόθησαν κατόπιν προσωπικῆς ἐπιθεωρήσεως ὑπὸ τοῦ Κτηνιατρικοῦ Τμήματος τῶν διαφόρων ἐργοστασίων, προέβαινον εἰς διάκρισιν μεταξὺ κρέατος δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν καὶ κρέατος διὰ βιομηχανικοὺς σκοποὺς καὶ τοῦτο διὰ λόγους ὑγείας.

Ἔχω, ἐπίσης, ὑπ' ὄψιν μου ὅτι κατὰ τοὺς τελευταίους δύο μῆνας ἤρχισαν νὰ ἐκδίδωνται ἄδειαι ἄνευ τοιαύτης διακρίσεως καὶ οὕτω ὁλόκληρος ἡ ποσότης κρέατος ἐξ Ἀφρικῆς δύναται νὰ διατεθῇ δι' ἀνθρωπίνην κατανάλωσιν, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυνατὸν νὰ ἔχῃ ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς ὑγείας τῶν καταναλωτῶν.

Ἐρωτῶ τὸν ἁρμόδιον Ὑπουργὸν ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐπὶ ποίων δεδομένων ἐβασίσθη ἡ νέα τακτικὴ ἐκδόσεως ἀδειῶν διὰ κρέατα εἰσαγόμενα ἐξ Ἀφρικῆς» ;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 8ην Σεπτεμβρίου 1966, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

«Οἱ ὅροι οἵτινες τίθενται ὡς προϋπόθεσις διὰ τὴν εἰσαγωγὴν κρεάτων ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ, τροποποιοῦνται κατὰ καιροὺς ἀναλόγως τῶν ἑκάστοτε ἐξηκριβωμένων πληροφοριῶν μας περὶ τῶν ἐνδημικῶν ἀσθενειῶν, ὡς καὶ τῶν ἐπικρατουσῶν ὑγειονομικῶν συνθηκῶν εἰς τὰς χώρας προελεύσεως τῶν κρεάτων.

Ἐπικουρικῶς πρὸς τοὺς ἐν λόγῳ ὅρους, λαμβάνονται ἐπίσης τοιαῦτα μέτρα μετὰ τὴν εἰσαγωγὴν τῶν κρεάτων εἰς Κύπρον, οἷα ἤθελον κριθῶσιν ἑκάστοτε ἀναγκαῖα, πρὸς διατήρησιν τῆς νήσου ἐλευθέρας ἐξωτικῶν ἢ ἄλλων ἐπιβλαβῶν διὰ τὴν κτηνοτροφίαν μας ζωονόσων.».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 6ην Ἀπριλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση, καὶ ληφθεῖσα τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι εἰς ἀρκετὰς χώρας τοῦ ἐξωτερικοῦ ἡ θανατικὴ ποινὴ ἔχει καταργηθῇ ἢ περιορισθῇ εἰς ὡρισμένα μόνον σοβαρὰ ἀδικήματα, καὶ ἐν ὄψει τοῦ ὅτι ἡ ἐγκληματικότης στὴν Κύπρον εἶναι περιωρισμένη, μελετᾷ τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου περὶ θανατικῆς ποινῆς»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουλίου 1967, τῆς Ὑπουργοῦ Δικαιοσύνης, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 6ην Ἀπριλίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Νίκου Κόση.

«Τὸ θέμα τῆς καταργήσεως τῆς θανατικῆς ποινῆς ἐν Κύπρῳ ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ τὸ ἀντικείμενον συνεχοῦς μελέτης καὶ παρακολουθήσεως.

Ἡ δυνατότης ἐπιβολῆς τῆς θανατικῆς ποινῆς ἔχει ἤδη περιορισθῇ σημαντικῶς κατόπιν τοῦ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1962, δυνάμει τοῦ ὁποίου γίνεται διάκρισις μεταξὺ φόνου ἐκ προμελέτης (ὁ ὁποῖος τιμωρεῖται διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς θανάτου) καὶ φόνου ἄλλου ἢ ἐκ προμελέτης καὶ ἀνθρωποκτονίας (ὁ ὁποῖος δύναται νὰ τιμωρηθῇ διὰ τῆς ἐπιβολῆς τῆς ποινῆς τῆς φυλακίσεως μέχρι καὶ ἰσοβίου τοιαύτης).

Ἐπιπροσθέτως, εἰς τὰς πλείστας τῶν περιπτώσεων θανατικῆς καταδίκης ἡ ποινὴ μετετράπη, διὰ τῆς ἀπονομῆς χάριτος, εἰς ἰσόβιον κάθειρξιν.

Τὸ θέμα εἶναι πολύπλοκον καὶ ἐξαρτᾶται ἀπὸ πολλοὺς παράγοντας, ἰδίως κοινωνιολογικούς. Τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο ἔχει συλλέξει ἀρκετὰ στοιχεῖα τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὴν βάσιν διὰ τὴν ἀπαιτουμένην μελέτην, ἥτις θὰ γίνῃ ἀπὸ κοινοῦ μετ' ἄλλων ἐνδιαφερομένων ὑπηρεσιῶν καὶ ὀργάνων».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουνίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ μέχρι τοῦδε ἰσχύων θεσμὸς τοῦ ἐπιδόματος ἐνοικίου πρὸς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους εἶναι διὰ πλείστους ὅσους λόγους—οἱ περισσότεροι τῶν ὁποίων εἶναι γνωστοὶ καὶ εἰς τὰς ἁρμοδίας ἀρχὰς—ἀντι-οἰκονομικός, ἀποτελῶν ἐν τῇ οὐσίᾳ του καρκίνωμα (ὡς προσφυῶς ἐχαρακτηρίσθη) εἰς βάρος τοῦ Δημοσίου ταμείου, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐὰν ὑπάρχῃ σχέδιον καὶ εἰς ποῖον στάδιον τοῦτο εὑρίσκεται, περὶ μιᾶς νέας, ριζικῆς καὶ οὐσιαστικῆς προσπαθείας δι' ἐπίλυσιν τοῦ χρονίου καὶ δαπανηροῦ τούτου προβλήματος, διὰ τῆς παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων πρὸς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους δι' ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης».

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 21ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ.

«Τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀνταλλάσσει ἀπόψεις μεταξὺ τῆς Παγκυπρίου Συντεχνίας Δημοσίων Ὑπαλλήλων ἐπὶ τῆς δυνατότητος παροχῆς μακροπροθέσμων δανείων πρὸς τοὺς Δημοσίους Ὑπαλλήλους δι' ἀπόκτησιν ἰδιοκτήτου στέγης, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς παροχῆς ἐπιδόματος ἐνοικίου εἰς αὐτούς.

Τὸ σοβαρὸν τοῦτο θέμα ἐξετάζεται λεπτομερῶς, ὁριστικὴ δὲν ἀπόφασις ἐπὶ τούτου δὲν ἔχει ληφθῆ εἰσέτι».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 21ην Ἰουνίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 26ην Ἰουνίου 1967.

«Κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν Βουλήν, τὴν 16ην Μαρτίου 1967, τοῦ περὶ Συντάξεων (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, ἐγένετο σχετικὴ συζήτησις καὶ ὁ Πρόεδρος τῆς Βουλῆς ἀνέλαβε νὰ μεταβιβάσῃ εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν τὰς ἀπόψεις τοῦ Σώματος διὰ τὴν ἐπανεξέτασιν τοῦ ζητήματος τοῦ ἔτους ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν.

Ἐν ὄψει τῶν ὡς ἄνω καὶ ἐν ὄψει τοῦ γεγονότος ὅτι ἀριθμὸς ἀστυνομικῶν θὰ ἐπεθύμει ὅπως ἀφυπηρετήσῃ εἰς τὸ 60ὸν ἀντὶ τὸ 55ον ἔτος τῆς ἡλικίας, ὑπάρχει πρόθεσις ἐπανεξετάσεως τοῦ ζητήματος οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτρέπεται ἡ ἐπιλογὴ τοῦ 60οῦ ἔτους ἀντὶ τοῦ 55ου ἔτους δι' ἀφυπηρέτησιν δι' ἐκείνους τοὺς ἀστυνομικοὺς οἱ ὁποῖοι θὰ ἐπεθύμουν τοῦτο»;

Ἀπάντησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 18ην Ἰουλίου 1967, τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν, εἰς ἐρώτησιν ὑποβληθεῖσαν τὴν 26ην Ἰουνίου 1967, ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Χρύση Δημητριάδη.

Ἡ ἡλικία ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν δημοσίων ὑπαλλήλων ἑκάστης χώρας ἀποφασίζεται βάσει κλιματολογικῶν, δημογραφικῶν, κοινωνικῶν, οἰκονομικῶν καὶ ἄλλων συνθηκῶν τῆς χώρας ὡς καὶ τῆς φύσεως τῶν καθηκόντων τῶν διαφόρων τάξεων ἢ κατηγοριῶν τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας.

Ἐν Κύπρῳ ἡ ἡλικία ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν καὶ τῶν Λοχιῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως καὶ τῆς Πυροσβεστικῆς Ὑπηρεσίας ἀπὸ τοῦ 1938 ὅτε παρεχωρήθη σύνταξις εἰς αὐτοὺς ἦτο ἡ ἡλικία τῶν 55 ἐτῶν καθ' ὃν χρόνον διὰ τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους ἰσχυεν ἡ ἡλικία τῶν 60 ἐτῶν. Ἡ διευθέτησις αὕτη βασίζεται ἐπὶ τοῦ γεγονότος ὅτι τὰ καθήκοντα τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν εἶναι ἰδιαζόντως δυσχερῆ καὶ ἐπίπονα καὶ ὀφείλουν νὰ ἐκτελῶνται ὑπὸ οἱασδήποτε καιρικὰς συνθήκας. Ὡς ἐκ τούτου τὸ μεγαλύτερον μέρος τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως φυσιολογικῶς δὲν δύναται νὰ προσφέρῃ ἱκανοποιητικὴν ὑπηρεσίαν εἰς τὸ κοινὸν μετὰ τὴν ἡλικίαν τῶν 55 ἐτῶν. Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σοβαρώτατον λόγον δημοσίου συμφέροντος ἡ ἡλικία ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν δὲν μετεβλήθη ὅταν προσφάτως αὕτη ἤλλαξε διὰ τοὺς λοιποὺς δημοσίους ὑπαλλήλους. Συναφῶς ἀναφέρεται ὅτι ἡ αὐτὴ ἡλικία ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως δι' ἀστυνομικοὺς καὶ λοχίας, ἤτοι τῶν 55 ἐτῶν, ἰσχύει καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα, Μεγάλην Βρεττανίαν καὶ πολλὰς ἄλλας Εὐρωπαϊκὰς χώρας.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω δὲν τίθεται θέμα ἐπανεξετάσεως τῆς ἡλικίας ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν πρὸς τὸν σκοπὸν υἱοθετήσεως τῆς ἡλικίας ἀφυπηρετήσεως τῶν 60 ἐτῶν».

Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 13ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Πέτρου Στυλιανοῦ, καὶ ληφθεῖσα τὴν 13ην Ἰουλίου 1967.

«Δεδομένου ὅτι ὁ ψηφισθεὶς νόμος περὶ πληρωμῆς εἰσφορῶν (ἐνσήμων Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων) εἰς τοὺς ὑπηρετοῦντας ἐθνοφρουρούς, δὲν προνοεῖ περὶ ποινῶν ἀφ' ἑνός, καὶ τὸ Ὑπουργεῖον Ἐργασίας (Τμῆμα Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων)

δὲν ἔχει, ἀφ' ἑτέρου, δικαίωμα παρεμβάσεως διὰ τοὺς παραβάτας τῶν ἐργοδοτῶν (τῶν μὴ συμμορφουμένων πρὸς τὰς προνοίας τοῦ νόμου), μὲ ἀποτέλεσμα οἱ πλεῖστοι τῶν ἠσφαλισμένων ἐθνοφρουρῶν νὰ ἀποστεροῦνται τῶν δικαιωμάτων των ὡς καὶ—κατὰ συνέπειαν—τῶν ὠφελημάτων των, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ κατατοπίσῃ τὸ Σῶμα ἐπὶ τῶν κάτωθι :

(α) Ἐὰν ὑπάρχῃ πρόθεσις ἐνσωματώσεως τοῦ ψηφισθέντος νόμου μετὰ τοῦ ὀργανικοῦ Νόμου περὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων, καὶ

(β) Ἀναλήψεως, κατὰ συνέπειαν, τῆς ὅλης διαδικασίας (ἐλέγχου, εἰσπράξεως εἰσφορῶν κ.λ.π.) παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 14ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λευκωσίας κ. Χαριδήμου Χατζηχάρου, καὶ ληφθεῖσα τὴν 15ην Ἰουλίου 1967.

«Ἐν ὄψει τῆς Κυβερνητικῆς ἀποφάσεως, ὅπως ἡ ἐτησία Διεθνὴς Ἔκθεσις Κύπρου, ἀπὸ ἰδιωτικὴ διοργανωθῇ εἰς Κυβερνητικὴν τοιαύτην, καὶ ἐν ὄψει τῆς εἰσηγήσεως ὅπως αὕτη ἱδρυθῇ εἰς χῶρον ἔξω τῆς πόλεως, μεταξὺ τοῦ δρόμου πρὸς τὸ χωρίον Γερόλακκον, καὶ τοῦ δρόμου Λευκωσίας Κοκκινοτριμιθιᾶς, ὁ ὁποῖος χῶρος ἐκτὸς ποὺ θεωρεῖται πολὺ κατάλληλος, ἀποτελεῖται ἀπὸ καφκάλλαν χαλίτικην γῆν, ὅπερ σημαίνει ἀπαλλαγὴν ἀπὸ τὴν πληρωμὴν ἀξίας τῆς τοιαύτης γῆς, καὶ ἀκόμη ἐν ὄψει τοῦ ὅτι θὰ ὠφελήσῃ τοὺς Τουρκοπλήκτους κατοίκους Γερολάκκου, τῶν ὁποίων χιλιάδες σκάλες χωραφιῶν ἐτέθησαν ἐν ἀχρηστίᾳ διότι δὲν δύνανται νὰ καλλιεργηθοῦν, ὡς καταληφθέντα ὑπὸ τῶν Τούρκων τρομοκρατῶν, ἕνεκα τῶν ὁποίων αἱ ζημίαι τῶν κατοίκων Γερολάκκου εἶναι τρομεραί, αἵτινες ζημίαι δύνανται νὰ μετριασθοῦν, διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς Διεθνοῦς Ἐκθέσεως εἰς τὸν ἀναφερθέντα χῶρον, ἐρωτῶμεν τοὺς ἁρμοδίους τῆς Κυβερνήσεως νὰ ἐνημερώσουν καὶ ἡμᾶς καὶ γενικῶς τὴν Βουλὴν ἐπὶ τοῦ ἄνω ζητήματος συντόμως, τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον ἡ ἐποχὴ τῆς διοργανώσεως τῆς Ἐκθέσεως πλησιάζει».

— Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 19ην Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Λεμεσοῦ κ. Γιάγκου Ποταμίτη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1967.

«Τὴν 24ην Ἀπριλίου 1967 ὑπέβαλα ἐρώτησιν ἔχουσαν ὡς ἑξῆς :

«Εἰς τὸ Ἐπαρχιακὸν Κτηματολόγιον Λεμεσοῦ ἐκκρεμοῦν 1500 περίπου ὑποθέσεις δι' ἐπιτόπιον ἔρευναν καὶ ὁ ἴδιος περίπου ἀριθμὸς ὑποθέσεων δι' ἔκδοσιν πιστοποιητικῶν ἐγγραφῆς.

Ἡ κατάστασις αὕτη ὀφείλεται :

(α) Εἰς τὸν ὄγκον ἐργασίας ὅστις ἔχει δημιουργηθῇ λόγῳ τῶν κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη γενομένων μικρῶν ἢ μεγάλων ἔργων ἀναπτύξεως τὰ ὁποῖα συνεπάγονται τὴν ἀπαλλοτρίωσιν μεγάλου ἀριθμοῦ μικρῶν ἢ μεγάλων τεμαχίων γῆς καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῶν πληρωτέων διὰ ταῦτα ἀποζημιώσεων.

(β) Εἰς τὴν ραγδαίαν οἰκοπεδικὴν ἀνάπτυξιν τῆς πόλεως, μὲ σωρείαν διαχωρισμῶν καὶ πωλήσεων οἰκοπέδων.

(γ) Εἰς τὴν ἔλλειψιν ἐπαρκοῦς ἀριθμοῦ προσωπικοῦ πρὸς διεκπεραίωσιν ὅλης αὐτῆς τῆς ὑπερόγκου ἐργασίας καθότι τὸ ὑπάρχον προσωπικὸν παρ' ὅλας τὰς φιλοτίμους καὶ εὐσυνειδήτους προσπαθείας του καὶ τὴν ὁμολογουμένην ἐργατικότητά του δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τόσον ὑπέρμετρον φόρτον ἐργασίας.

Παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον νὰ πληροφορήσῃ τὴν Βουλὴν ἐὰν καὶ πότε προτίθεται νὰ ἐπανδρώσῃ τὸ προσωπικὸν τοῦ Κτηματολογίου τῆς Ἐπαρχίας Λεμεσοῦ μὲ τὸν ἀναγκαῖον ἀριθμὸν Κτηματολογικῶν ὑπαλλήλων

οὕτως ὥστε νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκκαθάρισις ὅλων αὐτῶν τῶν ἐκκρεμουσῶν ὑποθέσεων, ἡ ὁμαλὴ λειτουργία τοῦ Κτηματολογικοῦ Ἔργου καὶ ἡ ταχεῖα διεκπεραίωσις τῶν ἐργασιῶν του πρὸς ἄρσιν τῶν ταλαιπωριῶν τοῦ κοινοῦ».

Μέχρι σήμερον δὲν ἐδόθησαν αἱ ζητούμεναι διὰ τῆς ἐρωτήσεως ταύτης πληροφορίαι.

Παρακαλεῖται καὶ πάλιν τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως δώσῃ εἰς τὴν Βουλὴν τὰς ζητουμένας πληροφορίας».

—Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ περιφερείας Πάφου κ. Γεωργίου Ἰωαννίδη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1967.

«Ὡς γνωστὸν ἡ ὁδὸς Κύκκου—Σταυροῦ Ψώκας—Ἀγυιᾶς καὶ Κανναβιοῦς ἀποτελεῖ τὴν κεντρικωτέραν καὶ κυριωτέραν δασικὴν ὁδικὴν ἀρτηρίαν τῆς νήσου.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσετε τὸ Σῶμα τῆς Βουλῆς κατὰ πόσον ἔχει ἀπασχολήσει τὸ Ὑπουργεῖον σας τὸ θέμα τῆς ἀσφαλτοστρώσεως τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἔργον τὸ ὁποῖον ἀσφαλῶς θὰ συμβάλῃ καὶ εἰς τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξιν τῆς νήσου».

—Ἐρώτησις ὑπὸ ἡμερομηνίαν 20ὴν Ἰουλίου 1967, ὑποβληθεῖσα ὑπὸ τῶν ἐντίμων Βουλευτῶν περιφερείας Λευκωσίας κ.κ. Ἰωσὴφ Γιαμάκη καὶ Νίκου Κόσιη, καὶ ληφθεῖσα τὴν 21ην Ἰουλίου 1967.

«Τὸ ὀξὺ πρόβλημα τῆς ἐλλείψεως ἱκανοποιητικῆς ποσότητος ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ ἐξοχικὰ χωρία Ἄλωνα, Πλατανιστάσα, Πολύστυπος, Λαγουδερὰ καὶ Σαράντι ὁλονὲν καὶ γίνεται σοβαρώτερον διότι ἡ σημερινὴ διαθέσιμος ποσότης τοῦ ὕδατος δὲν ἱκανοποιεῖ οὔτε καὶ τὰς ἀνάγκας τῶν κατοίκων τῶν ἄνωθι ἀναφερομένων χωρίων.

Ἡ ἔλλειψις ποσίμου ὕδατος εἰς τὰ χωρία αὐτὰ ὄχι μόνον δὲν ἐπιτρέπει τὴν τουριστικὴν ἀνάπτυξίν των ἀλλὰ τοὐναντίον ἐπηρεάζει εἰς μεγάλον βαθμὸν τὴν προσέλευσιν παραθεριστῶν. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐκ τοῦ τουρισμοῦ ἔσοδα εἶναι σημαντικὰ καὶ ἰδίως διὰ τοὺς κατοίκους τῶν ὀρεινῶν περιοχῶν ὅπου τὸ κατὰ κεφαλὴν εἰσόδημα εἶναι χαμηλὸν καὶ ἐπειδὴ τὸ πρόβλημα τοῦτο ἐκκρεμεῖ ἀπὸ πολλοῦ, παρακαλεῖται τὸ ἁρμόδιον Ὑπουργεῖον ὅπως πληροφορήσῃ τὴν Βουλήν :

(α) Εἰς ποῖον στάδιον εὑρίσκεται τὸ θέμα ὑδατοπρομηθείας τῶν ἄνωθι ἀναφερομένων χωρίων.

(β) Πῶς προτίθεται ἡ Κυβέρνησις νὰ ἀντιμετωπίσῃ ἀποτελεσματικῶς τὸ σοβαρὸν τοῦτο πρόβλημα».

Ἡ ἀνάγνωσις ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων ἐτερματίσθη, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εἰσερχόμεθα εἰς τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Ὁ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΕΩΡΓΙΑΣ ΚΑΙ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΔΙΑΤΗΡΗΣΕΩΣ ΤΟΥ ΕΔΑΦΟΥΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Γεωργίας καὶ Φυσικῶν Πόρων :

Ἀνδρέας Γιάγκου, Πρόεδρος
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Μιχαλάκης Σαββίδης
Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Αἱ ἀνωτέρω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 14ην Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν ὅστις παρέσχε εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τὰς διαφόρους προνοίας τοῦ Νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ ἐκσυγχρόνισις τοῦ βασικοῦ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους Νόμου οὕτως ὥστε νὰ προσαρμοσθῇ οὗτος πρὸς τὰς σημερινὰς ἀνάγκας.

Μία τῶν κυριωτέρων προνοιῶν αὐτοῦ εἶναι ἡ παροχὴ ἐξουσίας πρὸς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον οὕτως ὥστε νὰ δύναται, εἰς περιπτώσεις καθ' ἃς δὲν ἤθελε καταστῇ δυνατὴ ἡ ἐκλογὴ νέου Συμβουλίου δι' οἱονδήποτε Σύνδεσμον Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους, νὰ προβαίνῃ διὰ διατάγματος δημοσιευομένου εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως εἰς τὸν διορισμὸν καταλλήλων προσώπων ὅπως διαχειρίζωνται τὰς ὑποθέσεις τοῦ Συνδέσμου τούτου καὶ ὅπως ἀσκῶσι τὰς ἐξουσίας καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Συμβουλίου κατὰ τὸ χρονικὸν διάστημα τῆς θητείας ἡ ὁποία προεβλέπετο διὰ τὸ Συμβούλιον τοῦ ὁποίου ἡ ἐκλογὴ δὲν κατέστη δυνατή.

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις κρίνεται ὡς ἀναγκαία ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν καθ' ὅσον εἰς τὸ παρελθὸν πλεῖστα ὅσα Συμβούλια Συνδέσμων Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ λειτουργήσουν λόγῳ μὴ ἐπιτεύξεως ἀπαρτίας κατὰ τὰς ἐκλογὰς εἰς ἃς προβλέπεται ὅτι πρὸς ἀνάδειξιν μελῶν τοῦ Συμβουλίου Συνδέσμου τινὸς ἀπαιτοῦνται ψῆφοι πέραν τοῦ ἡμίσεος τῶν ἐπηρεαζομένων ἰδιοκτητῶν. Ἡ διατήρησις καὶ ἡ λειτουργία τῶν τοιούτων Συνδέσμων θεωρεῖται ὑψίστης σημασίας ὑπὸ τῶν δύο Ἐπιτροπῶν, ἰδίως εἰς περιοχὰς ἔνθα δέον νὰ γίνουν μεγάλαι βελτιώσεις τοῦ ἐδάφους πρὸς ἀνάπτυξιν τῆς γεωργίας, ὡς ἐκ τῶν διαφόρων ἀρδευτικῶν ἔργων, ὡς φραγμάτων, ἅτινα ἐκτελοῦνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως.

Διὰ τοῦ Νομοσχεδίου τούτου τροποποιοῦνται ὡσαύτως αἱ διατάξεις τοῦ βασικοῦ Νόμου αἱ σχετικαὶ μὲ τὴν ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἰδιοκτησίας οὕτως ὥστε νὰ προσαρμοσθῶσιν αὗται πρὸς τὰς συνταγματικὰς τοιαύτας.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὥρισαν τὴν 21ην Ἰουλίου 1967 ὡς ἡμερομηνίαν καθ' ἣν τὰ κατ' αὐτὴν ὑφιστάμενα καὶ λειτουργοῦντα Συμβούλια δέον ὅπως θεωρῶνται ὡς νομίμως ἐκλεγέντα καὶ λειτουργοῦντα μέχρι τῆς ἐκλογῆς ἢ διορισμοῦ νέων τοιούτων.

Ἐν κατακλεῖδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κύριε Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους συμφωνοῦμεν. Σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι νὰ βοηθηθοῦν ὅπως παίξουν καλύτερα τὸν ρόλον τους μέσα στὲς καινούργιες συνθῆκες τὰ Συμβούλια Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους.

Τὸ πρόβλημα τῆς διάβρωσης τοῦ ἐδάφους εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ σοβαρώτερα ποὺ ἀντιμετωπίζει ἡ γεωργία μας. Οἱ ἱδρυόμενοι Σύνδεσμοι παίζουν σημαντικὸν ρόλον, ἰδιαίτερα στὲς περιοχὲς ποὺ ἀρδεύονται ἀπὸ ὑδατοφράκτες. Ὅμως τὸ πρόβλημα τῆς διατήρησης τοῦ ἐδάφους εἶναι πολύπλευρον. Δὲν μπορεῖ νὰ ἀντιμετωπισθῆ μόνον μὲ τὴν ἵδρυσιν Συνδέσμων. Ὑπολογίζεται μὲ βάση τὰ στοιχεῖα τῶν εἰδικῶν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας, ὅτι ἕνα ἑκατομμύριον σκάλες γῆς εἶναι σήμερα ἀκατάλληλες γιὰ τὴν γεωργία λόγῳ τῆς μεγάλης διάβρωσης τοῦ ἐδάφους.

Λόγῳ ἐπίσης τῆς μεγάλης διάβρωσης κάπου ἄλλων 500.000 σκαλῶν μειώθηκε ἡ σπερματικὴ τους ἀπόδοση καὶ ἀνέβη τὸ κόστος παραγωγῆς τῶν ἀγροτικῶν προϊόντων.

Μὲ βάση τὲς ἐκτιμήσεις τῶν εἰδικῶν τοῦ Τμήματος Γεωργίας, γιὰ νὰ ἀντιμετωπισθοῦν οἱ σοβαροὶ κίνδυνοι ποὺ ἀντιμετωπίζομε ἀπὸ τὴν διάβρωση χρειάζεται νὰ γίνουν σταδιακὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα ἀξίας περίπου 5 ἑκατομ. λιρῶν. Γι' αὐτὸ ἐπιβάλλεται ἀπὸ μέρους τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ἡ προώθηση ἑνὸς μακροπνόου προγράμματος προστασίας τοῦ ἐδάφους τὸ ὁποῖον νὰ περιλαμβάνη δανειοδοτήσεις τῶν γεωργῶν μὲ μακροπρόθεσμα δάνεια καὶ μὲ χαμηλὸν τόκον, οἱ ὁποῖοι εἶναι διατεθειμένοι νὰ κατασκευάσουν ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα ἵνα ἀξιοποιήσουν τὴν γῆν τους. Νὰ αὐξηθοῦν τὰ ποσὰ εἰς τὸ νέον Πενταετὲς Πρόγραμμα δι' ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα.

Τὸ Τμῆμα Γεωργίας διαθέτει μόνον 14 μηχανήματα δι' ἔργα προστασίας τοῦ ἐδάφους. Τὰ περισότερα ἀπὸ αὐτὰ εἶναι παμπάλαια καὶ ἄχρηστα. Ἐπιβάλλεται νὰ προμηθευθῆ τὸ Τμῆμα Γεωργίας τοὐλάχιστον ἄλλα τόσα καινούργια μηχανήματα γιὰ νὰ βοηθηθοῦν οἱ γεωργοὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τὲς χιλιάδες σκαλῶν γῆς ποὺ παθαίνουν διάβρωση. Νὰ αὐξηθῆ ἐπίσης ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰδικῶν γιὰ τὴν διατήρηση τοῦ ἐδάφους στὸ Τμῆμα Γεωργίας.

Σήμερα στὸ Ὑπουργεῖο Γεωργίας ἔχομεν μόνον ἕνα ἐπιστήμονα γιὰ ὅλην τὴν Κύπρο εἰδικὸν γι' αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Χρειαζόμεθα τοὐλάχιστον ἕνα εἰδικὸν ἐπιστήμονα ἢ μηχανικὸν σὲ κάθε ἐπαρχίαν γιὰ τὰ ἔργα διατήρησης τοῦ ἐδάφους. Μόνον ἂν ὑπάρξη ἕνα τέτοιο πολύπλευρο πρόγραμμα καὶ σὲ συνδυασμὸ μὲ τοὺς Συνδέσμους Διατήρησης τοῦ Ἐδάφους εἶναι δυνατὸν νὰ ἀντιμετωπισθῆ ὀρθὰ τὸ ὀξὺ καὶ σοβαρὸν αὐτὸ πρόβλημα τῆς ἀγροτικῆς μας οἰκονομίας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Τουμαζῆς ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, κύριοι βουλευταί.

Τὸ συζητούμενον Τροποποιητικὸν Νομοσχέδιον ἐν τῇ ἁπλότητί του ἀποτελεῖ μέρος σοβαρωτάτου Νόμου ὁ ὁποῖος ἐπηρεάζει τὸ μέλλον τῆς Κυπριακῆς καὶ εἰδικώτερον τῆς γεωργικῆς οἰκονομίας.

Ἡ Κύπρος ἔχει δύο βασικὰς πρώτας ὕλας. Πρῶτον τὸν ἥλιον, καὶ γενικῶς τὸ κλῖμα της, καὶ δεύτερον τὸν ὀρυκτὸν πλοῦτον της.

Τὸ Νομοσχέδιον αὐτὸ τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον καὶ ὁ βασικὸς Νόμος ἐπὶ τοῦ ὁποίου στηρίζεται ἔχουν σχέσιν μὲ τὰς πρώτας ὕλας αἱ ὁποῖαι προέρχονται ἀπὸ τὸν ἥλιον καὶ τὸ κλῖμα. Εἰς τὸν ἥλιον καὶ τὸ κλῖμα στηρίζεται ἡ γεωργία καὶ ὁ τουρισμός μας. Ἡ γεωργία ὅμως ἐκτὸς τοῦ ἥλιου καὶ τοῦ κλίματος χρειάζεται γῆν καὶ ὕδωρ.

Αὐτὰ τὰ δύο κύρια στοιχεῖα ἔχει σκοπὸν νὰ ἐνισχύσῃ ὁ βασικὸς καὶ ὁ ἀντίστοιχος Τροποποιητικὸς Νόμος περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους τὸν ὁποῖον ἑτοιμαζόμεθα νὰ ψηφίσωμεν σήμερον. Αἱ προτεινόμεναι τροποποιήσεις εἶναι στοιχειώδεις καὶ μᾶλλον τυπικαὶ διὰ νὰ προσαρμοσθῇ ὁ Νόμος εἰς τὴν συνταγματικήν, ὅπως τὴν ὀνομάζουν οἱ νομικοί, πραγματικότητά μας.

Δὲν βλέπω νὰ γίνεται τολμηρὰ τροποποίησις τοῦ Νόμου καὶ προσαρμογὴ τούτου εἰς τὴν ραγδαίως ἀναπτυσσομένην τεχνικὴν καὶ γεωργικὴν πρόοδον ἀφ' ἑνὸς καὶ τὰς ἀνάγκας τοῦ τόπου ἀφ' ἑτέρου.

Ἡ τεχνικὴ ἔχει ἀναπτυχθῇ πολὺ καὶ τὰ μέσα τὰ ὁποῖα διαθέτομεν διὰ τὴν διατήρησιν καὶ συντήρησιν τοῦ ἐδάφους εἶναι παρὰ πολλὰ καὶ προσιτά. Αἱ ἀνάγκαι εἰς καλλιεργησίμους ἐκτάσεις καὶ εἰς νερόν, λόγῳ τῆς γεωργικῆς προόδου, εἶναι ὁμοίως πολὺ μεγάλαι. Διὰ τοῦτο καὶ αἱ προσπάθειαί μας διὰ τὴν συντήρησιν τοῦ ἐδάφους, συγκράτησιν τῆς καλλιεργησίμου γῆς καὶ ἄρξιν τοῦ ἐμπλουτισμοῦ μὲ τὰ ὄμβρια νερὰ ἔπρεπε νὰ εἶναι ἀνάλογοι μὲ τὸ μέγεθος τῶν ὠφελημάτων τὰ ὁποῖα ἀποφέρουν, καὶ τὰ ὁποῖα ὠφελήματα ἐπηρεάζονται κατὰ γεωμετρικὴν πρόοδον ἀπὸ τὰς προσπαθείας καὶ τὰς νομοθεσίας τόσον θετικὰ ὅσον καὶ ἀρνητικά.

Τὰ ὠφελήματα ποὺ ἔχομεν εἶναι πολλαπλάσια τῆς καταβαλλομένης ἐργασίας. Ἀντιθέτως αἱ κακαὶ συνέπειαι εἶναι πολλαπλάσιαι τῆς ἀμελείας μας διὰ τὴν βελτίωσιν τῆς νομοθεσίας.

Δὲν ἰσχυρίζομαι οὔτε διατυπώνω παράπονον δι' ὀλιγωρίαν περὶ τὴν συντήρησιν καὶ διατήρησιν τοῦ ἐδάφους. Εἶμαι ἱκανοποιημένος ὅτι γίνονται πολλά. Ἐκεῖνο διὰ τὸ ὁποῖον θέλω νὰ κάμω παρατήρησιν εἶναι ὅτι δὲν γίνονται τόσα ὅση ἡ σημασία τοῦ ἐδάφους καὶ τοῦ νεροῦ καὶ τὰ ἀποτελέσματα τῶν γενομένων ἐργασιῶν εἰς εὐαρίθμους περιπτώσεις εἶναι μικρότερα, πολὺ μικρότερα τῶν ἐπιδιωκομένων, τῶν ἀναμενομένων καὶ τῶν ἐπιβαλλομένων βάσει τῶν δαπανῶν καὶ τῶν διατιθεμένων τεχνικῶν καὶ οἰκονομικῶν μέσων.

Ἡ διατήρησις τοῦ ἐδάφους γίνεται καὶ διὰ τῆς ὑπὸ τοῦ κράτους ἀπ' εὐθείας κατασκευῆς ἔργων καὶ διὰ τῆς ἐπιδοτήσεως ἔργων γενομένων ἀπὸ ἰδιοκτήτας ἐπὶ τῆς ἰδιωτικῆς των περιουσίας.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν γίνονται εἰς ἀριθμὸν ὀλιγώτερα ἀλλὰ εἰς μέγεθος μεγαλύτερα ἔργα καὶ εἶναι εὐθύνη τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν νὰ ἐξευρίσκουν τὰ κατάλληλα μέρη καὶ νὰ κάμνουν τὰ κατάλληλα ἔργα.

Εἰς τὴν δευτέραν περίπτωσιν, δηλαδὴ τῆς κατασκευῆς τῶν ἔργων ἀπὸ ἰδιώτας ἐπὶ τῆς περιουσίας των, εἶναι εὐθύνη ἐπίσης τῶν ἁρμοδίων Ὑπηρεσιῶν νὰ ἐνθαρρύνουν τοὺς ἀγρότας νὰ κατασκευάζουν μικρὰ ἀλλὰ πολλὰ ἀντιδιαβρωτικὰ ἔργα καὶ νὰ καλύπτουν σημαντικὴν ἀναλογίαν τῶν ἐξόδων των ἔναντι τῆς μεγάλης ὠφελείας ποὺ θὰ προσποριοθῇ ἡ ἐθνικὴ οἰκονομία διὰ τῶν ἔργων τὰ ὁποῖα γίνονται δι' ἰδιωτικὴν ὠφέλειαν. Εἶναι ἕνας θαυμάσιος συνδυασμὸς τῆς ἰδιωτικῆς πρωτοβουλίας καὶ τοῦ δημοσίου συμφέροντος.

Τὰ ἐτησίως ψηφιζόμενα κονδύλια διὰ τὸν σκοπὸν αὐτὸν εἶναι μικρά. Εἶναι χρήσιμον καὶ ἀναγκαῖον νὰ αὐξηθοῦν αὐτὰ τὰ κονδύλια ὅσον τὸ δυνατὸν περισσότερον ἔστω καὶ ἐὰν αὐτὸ ἀποβῇ εἰς βάρος ἄλλων τομέων οἱ ὁποῖοι δὲν θεωροῦνται τόσον ζωτικῆς σημασίας, ὅπως ἡ διατήρησις τοῦ ἐδάφους καὶ ὁ ἐμπλουτισμὸς τῶν ὑπογείων ὑδάτων. Παρ' ὅλον ὅτι τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα εἶναι τόσον μεγάλον καὶ δὲν χωρεῖ νὰ μπῇ ὑπὸ ἄλλον μανδύαν προβολῆς του θέλω μὲ τὴν εὐκαιρίαν τοῦ Τροποποιητικοῦ αὐτοῦ Νομοσχεδίου νὰ ἀναφερθῶ, ἔστω καὶ δι' ἁπλοῦ ὑπαινιγμοῦ, εἰς τὸ ὑδατικὸν πρόβλημα, διότι εἶναι τόσον στενὰ συνδεδεμένον μὲ τὸ πρόβλημα τῆς διατηρήσεως τοῦ ἐδάφους καὶ δὲν νομίζω ὅτι θὰ θεωρηθῶ ὅτι εἶμαι ἐκτὸς τάξεως.

Αἰσθάνομαι ὅτι ἡ γῆ τῶν ἀγροτῶν μας εἶναι τόσον διψασμένη ποὺ καὶ ἂν ἀκόμη καταντήσουν νὰ χαιρετοῦν ἀντὶ δι' ἄλλης ἐκφράσεως μὲ τὴν λέξιν «νερόν» δὲν θὰ πρέπει νὰ παρεξηγοῦνται.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις ὅρων τινῶν ἀπαντωμένων ἐν τῷ βασικῷ Νόμῳ. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 5 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀντικατάστασις τῶν ἄρθρων 15 καὶ 16 διὰ νέου ἄρθρου.
Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸν 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐπαναρίθμησις ἄρθρων. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 31 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Προσθήκη νέων ἄρθρων εἰς τὸν βασικὸν Νόμον. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κατάργησις Πίνακος.
Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967, θὰ ἀναγινώσκηται δὲ ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 11) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 11) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες:
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Γιάγκον Ποταμίτην).

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς λαβοῦσαν χώραν τὴν 14ην Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν κληθεὶς παρέστη καὶ ἐκπρόσωπος τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, ὅστις παρέσχε εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν τὰς παρ' αὐτοῦ ζητηθείσας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἐπὶ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις χρημάτων διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τοῦ Τμήματος Τελωνείων.

Ὡς ἀναφέρεται εἰς τὴν Εἰσηγητικὴν Ἔκθεσιν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν πρὸς τὴν Βουλήν, τὸ Ὑπουργεῖον τοῦτο συναισθανόμενον τὴν ἀνάγκην ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος Τελωνείων καὶ ἀναθεωρήσεως ἐν γένει τοῦ συστήματος ἐμμέσου φορολογίας, ἤρχισεν ἀπὸ πολλοῦ τὴν προπαρασκευαστικὴν ἐργασίαν καὶ μετεκάλεσεν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ παρελθόντος ἔτους Ἄγγλον ἐμπειρογνώμονα ἐπὶ Τελωνείων καὶ Δασμῶν ὅστις, κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τόσον τῆς νομοθεσίας ὅσον καὶ τῆς λειτουργίας τοῦ Τμήματος Τελωνείων, ὑπέβαλε πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν λεπτομερεῖς ἐκθέσεις μετὰ συγκεκριμένων εἰσηγήσεων. Αἱ ἐν λόγῳ εἰσηγήσεις ὑποδιαιροῦνται εἰς δύο κυρίως κατηγορίας, ἤτοι:

(α) Κατάρτισις συγχρόνου Νομοθεσίας.

(β) Ἀναδιοργάνωσις τοῦ Τμήματος Τελωνείων καὶ Ἐκπαίδευσις Προσωπικοῦ.

Ἡ κατάρτισις καὶ συμπλήρωσις συγχρόνου νομοθεσίας περὶ Τελωνείων καὶ Δασμῶν εὑρίσκεται ἤδη εἰς προκεχωρημένον στάδιον καὶ ἐλπίζεται ὅτι συντόμως θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ κατάθεσις εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων σχετικοῦ νομοσχεδίου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν λειτουργίαν τοῦ Τμήματος Τελωνείων, δύναται νὰ λεχθῇ ὅτι παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ Τμῆμα τοῦτο εἶναι ἀμέσως ὑπεύθυνον διὰ τὴν ἐπιβολὴν καὶ εἴσπραξιν τοῦ μεγαλυτέρου ποσοστοῦ τῶν δημοσίων προσόδων (45% περίπου), ἐν τούτοις τὸ μορφωτικὸν ἐπίπεδον τῶν ὑπαλλήλων καὶ αἱ μισθολογικαὶ αὐτῶν κλίμακες δὲν συνάδουν πρὸς τὰς εὐθύνας καὶ ἁρμοδιότητας δι' ὧν συνήθως ἐπιφορτίζονται οἱ Τελωνειακοὶ Λειτουργοί. Χαρακτηριστικὸν τῆς ἐπικρατούσης καταστάσεως εἶναι ἡ ὕπαρξις μεγάλου ἀριθμοῦ ἡμερομισθίων καὶ κατωτέρων ὑπαλλήλων ἐπιφορτισμένων μὲ καθήκοντα ταξινομήσεως, ἐκτιμήσεως κ.λ.π. ἐμπορευμάτων, ὅπερ ἐλαχίστην ἀποτελεῖ ἐγγύησιν διὰ τὴν διασφάλισιν τῶν δημοσίων ἐσόδων. Ὅθεν, ἐπιβάλλεται ἡ ἐξύψωσις τῆς στάθμης τῶν Τελωνειακῶν Λειτουργῶν καὶ ἡ αὔξησις τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων οὕτως ὥστε νὰ ἐπιτευχθῇ ἓν ἰσοζύγιον μεταξὺ προσόντων, εὐθυνῶν καὶ ἀμοιβῆς.

Ὡς πρῶτον μέτρον διὰ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ μορφωτικοῦ καὶ ἐπαγγελματικοῦ ἐπιπέδου τῶν Τελωνειακῶν Λειτουργῶν πρόκειται νὰ ἱδρυθῇ Τελωνειακὴ Σχολὴ πρὸς ἐκπαίδευσιν τῶν ὑφισταμένων καὶ μελλοντικῶς διορισθησομένων Τελωνειακῶν Λειτουργῶν. Πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον τὸ Ὑπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀπέστειλεν ἤδη εἰς Ἀγγλίαν, βάσει τοῦ σχεδίου Τεχνικῆς Βοηθείας ἐξ Ἡνωμένου Βασιλείου, ἓξ Τελωνειακοὺς Λειτουργοὺς πρὸς μετεκπαίδευσιν, ἐνῷ παραλλήλως καταβάλλονται προσπάθειαι πρὸς ἐξασφάλισιν τῶν ὑπηρεσιῶν ἑτέρων δύο εἰδικῶν ἐξ Ἀγγλίας οἵτινες θὰ ἀναλάβουν τὸ ἔργον τῆς ἱδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἐν λόγῳ Σχολῆς κατὰ τὰ πρῶτα αὐτῆς στάδια. Ἐλπίζεται ὅτι ἡ Σχολὴ θὰ λειτουργήσῃ πρὸ τοῦ τέλους τοῦ τρέχοντος ἔτους.

Διὰ τῆς σκοπουμένης περὶ Τελωνείων Νομοθεσίας ἀναμένεται ὅτι θὰ ἐπέλθῃ ἁπλούστευσις τῆς διαδικασίας ἐκτελωνίσεως ἐμπορευμάτων, ἐλέγχου τῶν ἐργοστασίων κ.λ.π. Ὡς ἐκ τῆς ἐν λόγῳ ἁπλοποιήσεως ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς διὰ τῆς ἐκπαιδεύσεως ἐξυψώσεως τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ὑπαλλήλων ἀφ' ἑτέρου, ἀναμένεται νὰ ἐπέλθῃ σημαντικὴ μείωσις τοῦ Τελωνειακοῦ προσωπικοῦ καὶ δὴ τοῦ κατωτέρου τοιούτου. Οὕτω, ἐνῷ ἐπὶ τοῦ παρόντος τὸ προσωπικὸν τοῦ Τελωνείου ἀνέρχεται εἰς 370, τοῦτο διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως θὰ μειωθῇ εἰς 300.

Αἱ κυριώτεραι διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως ἐπιδιωκόμεναι μεταβολαὶ εἶναι αἱ ἀκόλουθοι:—

(α) Κατάργησις τῆς θέσεως τοῦ Τελωνειακοῦ Λειτουργοῦ, 3ης Τάξεως.

Ἡ σοβαρότης τῶν εὐθυνῶν τοῦ Τελωνειακοῦ Λειτουργοῦ ἔναντι τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ ἰδίως κόσμου καὶ ἔναντι τοῦ δημοσίου, λόγῳ τῶν μεγάλων χρηματικῶν ἐπιπτώσεων ὡς ἐκ τῶν λαμβανομένων ὑπ' αὐτοῦ ἀποφάσεων, ἐπιβάλλει ὅπως εἰς τὸ μέλλον παύσῃ ὑφισταμένη ἡ τρίτη τάξις Τελωνειακῶν Λειτουργῶν.

(6) Συγχώνευσις Προληπτικῆς Ὑπηρεσίας.

Ἐπὶ τοῦ παρόντος 62 ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ Τελωνείου ἀνήκουν εἰς τὴν Προληπτικὴν Ὑπηρεσίαν, ἀσχολούμενοι κυρίως μὲ τὴν πρόληψιν ἢ καταστολὴν τοῦ λαθρεμπορίου, τὴν ἐξέτασιν ἐπιβατῶν κ.λ.π. Κρίνεται ὅτι ὁ διαχωρισμὸς τοῦ Τμήματος εἰς Τελωνειακὴν καὶ Προληπτικὴν Ὑπηρεσίαν εἶναι ἀσύμφορος, ἐνῷ ἡ συγχώνευσις τῶν δύο Ὑπηρεσιῶν καὶ ἡ ἐξάσκησις ἁπάντων τῶν ὑπαλλήλων εἰς τὰ πάσης φύσεως Τελωνειακὰ ζητήματα ἀναμένεται νὰ συμβάλῃ θετικῶς εἰς τὴν ἀποτελεσματικωτέραν διεξαγωγὴν τῆς ἐργασίας.

(γ) Μείωσις προσωπικοῦ.

Διὰ τῆς προτεινομένης ἀναδιοργανώσεως θὰ ἐπέλθῃ μείωσις τοῦ ὑφισταμένου προσωπικοῦ κατὰ 20% περίπου, ἐνῷ ταυτοχρόνως ἀναμένεται σημαντικὴ ἐξύψωσις τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τῶν ὑπαλλήλων, ὅπερ θὰ ἔχῃ εὐμενεῖς ἐπιπτώσεις ἐπὶ τῆς Δημοσίας Ὑπηρεσίας καὶ τῶν προσόδων.

Παρὰ τὴν αὔξησιν τῶν μισθολογικῶν κλιμάκων, ἡ ἐν τῷ συνόλῳ ἐπιπρόσθετος δαπάνη ὑπολογίζεται εἰς £6.000 μόνον λόγῳ τῆς σημαντικῆς ἐξοικονομήσεως θέσεων. Σημειωτέον ἐπίσης ὅτι τὰ διὰ τὰς νέας θέσεις ἀπαιτηθησόμενα προσόντα θὰ εἶναι σαφῶς ἀνώτερα τῶν νῦν ἀπαιτουμένων.

Ὡς ἄμεσος συνέπεια τῆς νέας διαρθρώσεως θὰ εἶναι ὅτι ἀριθμὸς τῶν νῦν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Τμήματι Τελωνείων ὑπαλλήλων θὰ καταστῇ πλεονάζων. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δυνατὸν νὰ ἀπορροφηθοῦν ὑπὸ ἄλλων Τμημάτων (ὡς π.χ. τὸ Τμῆμα Λιμένων) ἢ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀπολυθοῦν ἐπὶ ἀποζημιώσει.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, ἀφοῦ ἐμελέτησεν ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα καὶ ἀφοῦ ἤκουσε καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν δοθείσας ἐπεξηγήσεις, ὁμοφώνως εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταί;

Ὁ κ. Σωτήριος Γιαννάκης.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, θὰ εἶμαι πολὺ σύντομος. Ἁπλῶς θὰ ἐξηγήσω τὸν λόγον διὰ τὸν ὁποῖον θὰ καταψηφίσω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

Διὰ τῆς ἀναδιοργανώσεως τοῦ Τμήματος Τελωνείων ὑπάρχει σαφὴς κίνδυνος δι' ἕνα σεβαστὸν ἀριθμὸν ἐργαζομένων τώρα εἰς τὸ Τμῆμα Τελωνείων νὰ μείνουν ἄνεργοι. Τοῦτο ἐπληροφορήθην ἀπὸ τοὺς ἀμέσως ἐνδιαφερομένους τελωνειακοὺς ὑπαλλήλους. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπηρεαζομένων εἶναι πέριξ τῶν 70 πτωχῶν βιοπαλαιστῶν, οἰκογενειαρχῶν, οἱ πλεῖστοι τῶν ὁποίων, σχεδὸν ὅλοι, ὑπῆρξαν στελέχη τῆς ἐνδόξου Ε.Ο.Κ.Α.

Ὑπὸ τὰς σημερινὰς δυσκόλους συνθήκας δὲν νομίζω ὅτι ἐνδείκνυνται τοιαῦται ἐνέργειαι. Ὡς ἐκ τούτου θὰ καταψηφίσω τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἤθελα νὰ μὲ πληροφορήσῃ ὁ ἔντιμος βουλευτὴς ἐὰν τὰ πρόσωπα εἰς τὰ ὁποῖα ἀναφέρεται εἶναι διωρισμένα ἢ ἐργάζωνται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ. Διότι ἐὰν εἶναι διωρισμένα ἀσφαλῶς δὲν ὑπάρχει κίνδυνος νὰ χάσουν τὴν ἐργασίαν των. Ἐὰν δὲν εἶναι διωρισμένα ἀλλ' ἐργάζονται ἐπὶ ἡμερομισθίῳ τότε θὰ δικαιοῦνται νὰ ὑποβάλουν αἴτησιν διὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ὑπὸ τοῦ Νομοσχεδίου προνοουμένων θέσεων.

Ἐάν, ἑπομένως, οἱ ἐπὶ ἡμερομισθίῳ σήμερον ἐργαζόμενοι ἔχουν τὰ βασικὰ προσόντα καὶ περαιτέρω ἔχουν τὸ πλεονέκτημα τῆς πείρας διότι εἰργάσθησαν

5 ἢ 6 ἔτη εἰς τὰς Τελωνειακὰς Ὑπηρεσίας, θὰ εὑρίσκωνται εἰς πλεονεκτικὴν θέσιν ἔναντι οἱουδήποτε ἄλλου αἰτητοῦ. Ἐὰν ὅμως δὲν ἔχουν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα, τότε ὁ τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος εἶναι ὅπως τὰ ἐπὶ ἡμερομισθίου βάσεως πρόσωπα ἀντὶ νὰ ἀπολυθοῦν καὶ παραμείνουν ἄνευ ἐργασίας, ἀπορροφηθοῦν εἰς ἄλλας Κυβερνητικὰς Ὑπηρεσίας διὰ τὰς ὁποίας πιθανὸν νὰ ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα.

Ἐδῶ ἔχομεν νὰ ἐξετάσωμεν δύο πράγματα: Τὸ δημόσιον συμφέρον ἐν σχέσει μὲ τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν Τελωνειακῶν Ὑπηρεσιῶν καὶ δεύτερον τὴν τοποθέτησιν εἰς ἄλλας Ὑπηρεσίας ἐκείνων οἱ ὁποῖοι ὑπηρετοῦν προσωρινῶς εἰς τὸ Τμῆμα αὐτὸ καὶ οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ μὴ ἔχουν τὰ ἀπαραίτητα προσόντα.

Ἡ ὀρθὴ ἀντιμετώπισις τοῦ προβλήματος δὲν εἶναι ἡ καταψήφισις τοῦ Νομοσχεδίου ἀλλὰ ἡ Βουλή, ψηφίζουσα τὸ Νομοσχέδιον, δι' ἀποφάσεώς της νὰ τονίσῃ πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ὅτι εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν πρόσωπα ἐργαζόμενα σήμερα εἰς τὸ Τελωνεῖον ἐπὶ προσωρινῆς βάσεως δὲν ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, μὴ ἀπολυθοῦν, ἀλλὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς ἄλλας Κυβερνητικὰς Ὑπηρεσίας ὅπου χρειάζονται ὀλιγώτερα προσόντα.

Ἐὰν αὐτὴ ἡ σύστασις γίνῃ ὁμοφώνως ἀπὸ τὴν Βουλήν, πιστεύω ὅτι αὐτὸς θὰ εἶναι ὁ ὀρθὸς τρόπος ἀντιμετωπίσεως τοῦ προβλήματος.

Ὁ κ. Γιαννάκης.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Συμφωνῶ, κ. Πρόεδρε, μὲ τὴν εἰσήγησίν σας, δηλαδὴ νὰ ληφθῇ ὁμόφωνος ἀπόφασις τῆς Βουλῆς ὅπως γίνῃ σύστασις εἰς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν νὰ μὴ ἀπολυθοῦν οἱ ἄνθρωποι αὐτοί.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἰδίως μάλιστα ὅταν πρόκειται περὶ προσώπων τὰ ὁποῖα ἦσαν ἀγωνισταί.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Σωστό, βέβαια.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον ἐργάζονται ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν ἐπὶ προσωρινῆς βάσεως, τὸ γεγονὸς ὅτι σήμερον ζητοῦμεν ὑψηλότερα προσόντα δὲν πρέπει νὰ ὁδηγήσῃ εἰς τὴν ἀπόλυσιν τῶν προσώπων αὐτῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν τοποθέτησίν των εἰς ἄλλας θέσεις διὰ τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα. Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον καὶ τὸ δημόσιον συμφέρον ἐξυπηρετεῖται ὅσον ἀφορᾷ τὴν καλυτέραν διοργάνωσιν τῶν Τελωνείων ἀλλὰ καὶ διότι δὲν δημιουργεῖται ἀνεργία εἰς μίαν τάξιν ἀνθρώπων.

Ὁ κ. Σαββίδης εἶχε ζητήσει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅταν εἴχαμεν ζητήσει ἀπὸ τὸν ὑπεύθυνον τοῦ Ὑπουργείου νὰ μᾶς δώσῃ λεπτομερείας κατὰ πόσον τὰ 70 αὐτὰ πρόσωπα θὰ μείνουν ἄνευ ἐργασίας, ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον μᾶς εἶχεν ἀναφέρει εἶναι ὅτι οἱ πλεῖστοι τούτων θὰ ἀπορροφηθῶσιν ἀπὸ τὸ Λιμεναρχεῖον, διὰ δὲ τοὺς ὑπολοίπους θὰ καταβληθῇ προσπάθεια ὅπως ἀπορροφηθῶσιν εἰς ἄλλας Κυβερνητικὰς θέσεις. Ἐπομένως δὲν γεννᾶται ζήτημα ἀπολύσεως, ὡς ἔχει ἀναφέρει ὁ ἔντιμος συνάδελφος κ. Γιαννάκης.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Χωρὶς νὰ θέλω νὰ ἐκληφθῇ τοῦτο ὡς ἐπίκρισις, ἦτο ἕνα σοβαρὸν σημεῖον τὸ ὁποῖον θὰ ἔπρεπε νὰ τὸ ἀναφέρῃ ἡ ἔκθεσις, ὅτι δηλαδὴ ἐξητάσθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς τὸ θέμα τῆς ἐνδεχομένης ἀνεργίας καὶ ὅτι ἐδόθησαν διαβεβαιώσεις ὅτι

οἱ πλεῖστοι ἐκ τῶν ἐπὶ ἡμερομισθίου βάσεως ἐργαζομένων εἰς τὰ Τελωνεῖα θὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς τὰς Λιμενικὰς Ὑπηρεσίας, διὰ τοὺς δὲ ὀλίγους, οἱ ὁποῖοι πιθανὸν νὰ μὴ ἀπορροφηθοῦν εἰς τὰς Λιμενικὰς Ὑπηρεσίας, ἐδόθη διαβεβαίωσις ὅτι θὰ καταβληθῇ προσπάθεια νὰ ἀπορροφηθοῦν εἰς ἄλλας Ὑπηρεσίας.

Ὁ κ. Ποταμίτης ἔχει τὸν λόγον.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Ἤθελα νὰ πῶ, κ. Πρόεδρε, ὅτι ἡ ἔκθεσις τὸ ἀναφέρει.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Συγγνώμην τότε, ἀποσύρω τὴν παρατήρησίν μου.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Δηλαδὴ ἡ παράγραφος 11 λέγει: —

«Ὡς ἄμεσος συνέπεια τῆς υἱοθετήσεως τῆς νέας διαρθρώσεως θὰ εἶναι ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν νῦν ὑπηρετούντων ἐν τῷ Τμήματι Τελωνείων θὰ καταστῇ πλεονάζων. Οἱ ὑπάλληλοι οὗτοι δυνατὸν νὰ ἀπορροφηθοῦν ὑπὸ ἄλλων Τμημάτων (ὡς π.χ. τὸ Τμῆμα Λιμένων) ἢ ἐν ἀνάγκῃ νὰ ἀπολυθοῦν ἐπὶ ἀποζημιώσει».

Ἑπομένως μπορεῖ μικρὸς ἀριθμὸς νὰ ἀπολυθῇ ἐπὶ ἀποζημιώσει.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Ἑπομένως τὸ ὅ,τι ἀνέφερα, κ. Πρόεδρε, ὅτι ὑπάρχει κίνδυνος, τὸ λέγει καὶ ἡ ἔκθεσις ὅτι πραγματικὰ ὑφίσταται κίνδυνος. Ἀλλὰ κατόπιν τῶν ὅσων ἔχετε ἀναφέρει κ. Πρόεδρε, τότε....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεὶς ἐν τῇ Βουλῇ ὁ ὁποῖος διαφωνῇ ὅπως γίνῃ ὁμόφωνος σύστασις ὅπως πρόσωπα, προσωρινῶς ἐργαζόμενα εἰς τὰς Τελωνειακὰς Ὑπηρεσίας καὶ μὴ ἔχοντα τὰ ἀπαιτούμενα προσόντα, ἀπορροφηθοῦν εἰς Λιμενικὰς ἢ ἄλλας Κυβερνητικὰς Ὑπηρεσίας διὰ τὰς ὁποίας ἔχουν τὰ κατάλληλα προσόντα.

Ἐὰν ὅλοι συμφωνῆτε ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ, θὰ ἀποστείλω ἐπιστολὴν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν, τὴν ὁποίαν θὰ πληροφορῶ περὶ τῆς ὁμοφώνου συστάσεως τῆς Βουλῆς.

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Εἰς τὴν ἔκθεσιν, κ. Πρόεδρε, ἀναφέρεται «δυνατὸν νὰ ἀπορροφηθοῦν». Θὰ ἤθελα νὰ σᾶς παρακαλέσω ὅπως τροποποιηθῇ καὶ διαβιβασθῇ εἰς τρόπον ὥστε νὰ γίνῃ «δέον ὅπως ἀπορροφηθοῦν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αὐτὸ εἶναι ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἰσηγήθην καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ σημεῖον ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐζήτησα νὰ διαπιστώσω ἐὰν ὁμοφώνως ἡ Βουλὴ ὑποστηρίζῃ αὐτὴν τὴν ἄποψιν διὰ νὰ τὴν διαβιβάσω ὡς ἄποψιν ὁλοκλήρου τοῦ Σώματος.

Νομίζω ὅτι οὐδεμία ἀντίρρησις ὑπάρχει καὶ ἑπομένως δύναμαι νὰ τὴν διαβιβάσω ὡς ὁμόφωνον σύστασιν τοῦ Σώματος.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον. Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967, ἤτοι διὰ τὴν ἵδρυσιν ὡρισμένων νέων θέσεων ἔναντι καταργήσεως ὡρισμένων ἄλλων θέσεων.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ ὁ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £9.944 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Ἄρθρον 4ον. Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Καὶ Δεύτερος Πίναξ. Δεύτερον Μέρος, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ τὸ Δεύτερον Μέρος τοῦ Δευτέρου Πίνακος ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Ο παρών Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος ('Αρ. 11) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

'Ο περὶ τῆς 'Ιδιότητος τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΙΔΙΟΤΗΤΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΟΥ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Εσωτερικῶν :
Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
'Εζεκίας Παπαϊωάννου (ἀντιπροσωπεύων τὸν κ. Χρ. Δημητριάδην).

Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Νομικῶν :
Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Γεώργιος 'Ιωαννίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 17ην 'Ιουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην προσκληθέντες παρέστησαν ὁ Διευθυντὴς τοῦ Τμήματος Μεταναστεύσεως καὶ ὁ Γενικὸς Εἰσαγγελεὺς τῆς Δημοκρατίας οἵτινες καὶ παρέσχον πρὸς τὰς δύο 'Επιτροπὰς χρησίμους πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς πρὸς τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ νομοθεσίας ἥτις νὰ διέπῃ τὰ τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου ἐν τῇ Κυπριακῇ Δημοκρατίᾳ ἀνεξαρτήτως τῆς ἐκκρεμότητος τῆς λύσεως τοῦ προβλήματος τῆς Κύπρου.

'Η ἔλλειψις νομοθεσίας διεπούσης τὰ τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου ἐν τῇ Κυπριακῇ Δημοκρατίᾳ ἐγένετο πρὸ πολλοῦ αἰσθητὴ καθ' ὅσον πολλοὶ Κύπριοι εἴτε εὑρίσκοντο πρὸ ἀδιεξόδου ἢ συνήντων ἀνυπερβλήτους δυσκολίας διὰ τὴν ἀπόκτησιν τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας λόγῳ τῆς τοιαύτης ἐλλείψεως.

Τὸ μέχρι τοῦδε ἰσχῦον δίκαιον τὸ ὁποῖον προέβλεπε τὰ τῆς ἀποκτήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου εἰς τὴν Κυπριακὴν Δημοκρατίαν ἐρρυθμίζετο διὰ τοῦ ἄρθρου 198 τοῦ Συντάγματος ὡς καὶ διὰ τοῦ εἰς αὐτὸ ἀναφερομένου Παραρτήματος Δ τῆς Συνθήκης 'Εγκαθιδρύσεως τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας.

Συμφώνως πρὸς τὸ Νομοσχέδιον ἡ ἰδιότης τοῦ πολίτου ἀποκτᾶται διὰ γεννήσεως, καταγωγῆς, ἐγγραφῆς ἢ πολιτογραφήσεως.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν διὰ τῆς γεννήσεως κτῆσιν τῆς ἰδιότητος ταύτης συνεδυάσθησαν αἱ δύο ἀρχαί, ἤτοι ἡ τοῦ δικαίου τοῦ τόπου γεννήσεως jus soli καὶ ἡ τοῦ δικαίου τῆς καταγωγῆς jus origins or sanguinis.

Πᾶν πρόσωπον γεννηθὲν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ θεωρεῖται ὡς πολίτης τῆς Δημοκρατίας ἐὰν κατὰ τὸν χρόνον τῆς γεννήσεως αὐτοῦ ὁ πατήρ του ἦτο, ἢ θὰ ἐδικαιοῦτο νὰ εἶναι ἐὰν ἔζη, πολίτης τῆς Δημοκρατίας ἢ ἐὰν ὁ πατὴρ ἦτο πρόσωπον ἄνευ ἰθαγενείας ἢ ἐν περιπτώσει τὸ περὶ οὗ πρόκειται πρόσωπον δὲν εἶναι νόμιμον τέκνον ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἦτο πολῖτις τῆς Δημοκρατίας ἢ ἐὰν τὸ πρόσωπον τοῦτο κατὰ τὴν γέννησιν αὐτοῦ δὲν ἀποκτᾶ οὐδεμίαν ἰθαγένειαν.

"Οσον ἀφορᾷ τὴν κτῆσιν τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου δι' ἐγγραφῆς αὕτη ἀποκτᾶται ὑπὸ πολίτου οἱασδήποτε κοινοπολιτειακῆς χώρας καὶ εἶναι Κυπριακῆς καταγωγῆς ἢ ὑπὸ γυναικὸς συνεπείᾳ τοῦ γάμου αὐτῆς μετὰ πολίτου τῆς Δημοκρατίας ἢ ὑπὸ ἀνηλίκου οὗτινος ὁ πατὴρ εἶναι πολίτης τῆς Δημοκρατίας συμφώνως ταῖς διατάξεσι τοῦ προτεινομένου νόμου.

Ἐν σχέσει πρὸς τὴν ἐγγραφὴν ἐγγάμου γυναικὸς καὶ πρὸς ἀποφυγὴν γάμων διευκολύνσεως (marriages of convenience) γενομένων διὰ σκοποὺς κτήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου τῆς Δημοκρατίας γίνεται πρόνοια ὅτι ὁ Ὑπουργὸς δέον νὰ ἱκανοποιηθῇ ὅτι ἡ σύζυγος συζῇ μετὰ τοῦ συζύγου αὐτῆς ὡς μόνιμος κάτοικος ἐν Κύπρῳ διὰ περίοδον οὐχὶ μικροτέραν τοῦ ἑνὸς ἔτους.

Ἡ ἰδιότης τοῦ πολίτου τῆς Δημοκρατίας διὰ πολιτογραφήσεως ἀποκτᾶται κατόπιν αἰτήσεως κατὰ τὸν καθωρισμένον τρόπον καὶ ἀφοῦ πληρωθοῦν ὡρισμέναι προϋποθέσεις ἀφορῶσαι εἰς τὸν χαρακτῆρα τοῦ αἰτητοῦ καὶ τὴν ἐν τῇ Δημοκρατίᾳ διαμονὴν αὐτοῦ.

Λαμβάνεται ἐπίσης πρόνοια περὶ τῆς ἀπωλείας, ἀποκηρύξεως ἢ στερήσεως τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου τῆς Δημοκρατίας. Ἡ τοιαύτη ἀποστέρησις δύναται νὰ γίνῃ διὰ διατάγματος τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἀπὸ πρόσωπα πολιτογραφηθέντα διὰ τοὺς ἀκολούθους λόγους :

(α) Δι' ἔργων ἢ λόγων ἀπέδειξαν ἔλλειψιν νομιμοφροσύνης ἢ δυσμένειαν πρὸς τὴν Δημοκρατίαν.

(β) Κατὰ τὴν διάρκειαν οἱουδήποτε πολέμου διεξαγομένου ὑπὸ τῆς Δημοκρατίας παρανόμως ἐπεδόθησαν εἰς συναλλαγὴν ἢ ἐπεκοινώνησαν μετὰ τοῦ ἐχθροῦ ἢ ἐπεδόθησαν εἰς τὴν διεξαγωγὴν ἢ συμμετέσχον οἱασδήποτε ἐπιχειρήσεως ἡ ὁποία ἐν γνώσει των διεξήγετο κατὰ τοιοῦτον τρόπον ὥστε νὰ βοηθήσουν τὸν ἐχθρὸν κατὰ τὸν πόλεμον τοῦτον.

(γ) Ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἀπὸ τῆς πολιτογραφήσεώς των κατεδικάσθησαν ἐν οἱαδήποτε χώρᾳ διὰ φυλάκισιν οὐχὶ μικροτέραν τῶν δώδεκα μηνῶν.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 8 προβλέπονται ἐπίσης καὶ ἕτεραι περιπτώσεις καθ' ἃς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται διὰ διατάγματος νὰ ἀποστερήσῃ οἱονδήποτε πρόσωπον τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου τῆς Δημοκρατίας.

Διὰ τοῦ ἄρθρου 12 παρέχεται ἐπίσης ἐξουσία εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον ὅπως ἐκδίδῃ κανονισμοὺς διὰ τὴν πραγμάτωσιν τῶν διατάξεων τοῦ νόμου καὶ προνοοῦντας περὶ ὡρισμένων εἰδικῶς καθωρισμένων θεμάτων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ μελετήσασαι ἐπισταμένως τὸ ὅλον θέμα ἐπέφεραν μεταξὺ ἄλλων τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

(α) Ἄρθρον 11.—Ἀδικήματα.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ηὔξησαν τὸ διάστημα φυλακίσεως τῶν ἓξ μηνῶν ὡς καὶ τὴν χρηματικὴν ποινὴν τῶν £100, αἵτινες ποιναὶ ἀναφέρονται εἰς τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου, εἰς ἓν ἔτος καὶ £200 ἀντιστοίχως.

(β) Ἄρθρον 12.—Κανονισμοὶ καὶ Θεσμοί.

Τὸ ἀκόλουθον ἐδάφιον δέον νὰ προστεθῇ ὡς ἐδάφιον (2) τοῦ ἄρθρου τούτου, τοῦ ὑφισταμένου ἐδαφίου (2) ἐπαναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (3).

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

(γ) Ἄρθρον 13.—Πρόσωπα τὰ ὁποῖα παρέλειψαν νὰ ἐκτελέσωσι πρᾶξιν ἢ ὑποβάλωσιν αἴτησιν ἐντὸς τῆς δυνάμει τοῦ Παραρτήματος Δ προθεσμίας.

Ἡ χρονικὴ περίοδος τοῦ ἑνὸς ἔτους ἥτις ἀναφέρεται εἰς τὸ ἄρθρον αὐτὸ εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν πρὸ τοῦ τέλους δέον νὰ ἀντικατασταθῇ διὰ τῆς περιόδου τῶν δύο ἐτῶν.

(δ) Νέον ἄρθρον.

Τὸ ἀκόλουθον νέον ἄρθρον δέον νὰ προστεθῇ ὡς ἄρθρον 15 εἰς τὸ τέλος τοῦ Νομοσχεδίου.

«Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος.

15. Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Νόμου ἄρχεται εἰς ἡμερομηνίαν ὁρισθησομένην διὰ γνωστοποιήσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου δημοσιευομένης ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας».

Ἡ ὡς ἄνω τροποποίησις ἐθεωρήθη ἀναγκαία καθ' ὅσον ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ Νόμου ἀπαιτεῖ τὴν ἔκδοσιν Κανονισμῶν ὡς καὶ ἄλλης προεργασίας ἥτις πιθανὸν νὰ μὴν ἀποπερατωθῇ μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ Νόμου.

(ε) Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐτροποποίησαν ἐπίσης τὸν τίτλον τοῦ Νομοσχεδίου ὡς ἀκολούθως :

«Ὁ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967».

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ἐπέφεραν ἐπίσης καὶ ὡρισμένας ἄλλας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ διορθωθὲν κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ φρονοῦσαι ὅτι τὸ παρὸν Νομοσχέδιον πληροῖ ἓν νομοθετικὸν κενὸν ἀπὸ πολλοῦ ὑφιστάμενον ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν τούτου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Δημητριάδης.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς θὰ ἤθελα, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, νὰ τονίσω τὴν ἀνάγκην τῆς ἐγκαίρου δημοσιεύσεως εἰς τὸν ἐγχώριον τύπον, ἀφ' ἧς στιγμῆς τεθῇ ἐν ἐφαρμογῇ ὁ Νόμος, τῆς ὑποβολῆς αἰτήσεως ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων, ἐντὸς τῶν προθεσμιῶν αἱ ὁποῖαι ἀναφέρονται εἰς τὸν Νόμον. Θὰ ἦτο ἐπίσης ἀναγκαῖον ὅπως δημοσιεύσεις παρομοίας φύσεως γίνουν καὶ μέσῳ τῶν Πρεσβειῶν τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸ ἐξωτερικόν, οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐπηρεασθοῦν τὰ δικαιώματα πολιτῶν, κατοίκων τῆς Κύπρου, οἱ ὁποῖοι διαμένουν εἰς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀμελήσουν νὰ ὑποβάλουν τὰς αἰτήσεις των ἐγκαίρως.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πολῖται τῆς Δημοκρατίας. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰδιότης τοῦ πολίτου δυνάμει γεννήσεως ἢ καταγωγῆς. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰδιότης τοῦ πολίτου δυνάμει ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 5ον καὶ Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 5ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἰδιότης τοῦ πολίτου δυνάμει πολιτογραφήσεως. Ἄρθρον 6ον καὶ Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 6ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀποκήρυξις τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀποστέρησις τῆς ἰδιότητος τοῦ πολίτου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Νομιμοποιηθέντα καὶ υἱοθετηθέντα τέκνα. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πιστοποιητικὸν ἰδιότητος τοῦ πολίτου ἐν περιπτώσει ἀμφιβολίας. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἀδικήματα. Ἄρθρον 11ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κανονισμοὶ καὶ θεσμοί. Ἄρθρον 12ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρόσωπα τὰ ὁποῖα παρέλειψαν νὰ ἐκτελέσωσι πρᾶξιν ἢ ὑποβάλωσιν αἴτησιν ἐντὸς τῆς δυνάμει τοῦ Παραρτήματος Δ προθεσμίας. Ἄρθρον 13ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατάργησις τοῦ Νόμου 20 τοῦ 1962. Ἄρθρον 14ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡμερομηνία ἐνάρξεως ἰσχύος. Ἄρθρον 15ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Ἐγκρίνεται.

Οἱ Πίνακες ἤδη ἐτέθησαν εἰς ψηφοφορίαν.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

Οἱ Κανονισμοὶ κατετέθησαν εἰς τὴν Βουλήν, ἐὰν δὲ ἡ Βουλὴ ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς καταθέσεώς των δὲν τροποποιήσῃ αὐτούς, ἰσχύουν ὡς ἐθεσπίσθησαν ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου. Ἐπειδὴ ἡ περίοδος τοῦ ἑνὸς μηνὸς λήγει τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν ὅτε θὰ ἔχῃ συνεδρίασιν ἡ Βουλή, θὰ θέσωμεν τὸ θέμα τοῦτο εἰς ψηφοφορίαν ἅμα τῇ λήξει τῆς περιόδου, ἤτοι τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Ὁ περὶ Ποινικοῦ Κώδικος (Τροποποιητικὸς) (Ἀρ. 2) Νόμος τοῦ 1967. Λόγῳ τοῦ ὅτι δὲν ἐκυκλοφόρησεν ἡ Ἔκθεσις τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς δὲν δύναται νὰ συζητηθῇ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ : Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθενται τὰ ἑξῆς Νομοσχέδια :

(1) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.
(5) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1967.
(6) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμος τοῦ 1967.
(7) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1967.
(8) Ὁ περὶ Κρατικῆς Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμος τοῦ 1967.
(9) Ὁ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967.
(10) * Ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ ἑπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν καὶ παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν. Τὸ Νομοσχέδιον προβλέπει διὰ μίαν χρονικὴν παράτασιν ἐντὸς τῆς ὁποίας ὅσοι δὲν ὑπέβαλον αἰτήσεις διὰ χορηγήματα νὰ δυνηθοῦν νὰ ὑποβάλουν ταύτας.

Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ὑγείας.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ Ἀναπήρους Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Νομικῶν. Τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο εἶναι τὸ βασικὸν Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον προβλέπει διὰ τὴν παροχὴν συντάξεως εἰς τὰ θύματα τοῦ ἀγῶνος ὅπως ἐπίσης καὶ εἰς τοὺς ἐξαφανισθέντας, λόγῳ τοῦ ὅτι συνελήφθησαν ὡς ὅμηροι ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ εἰς ἄλλους πολίτας. Παρακαλῶ ὅπως καταβληθῇ κάθε προσπάθεια ὅπως τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἕτοιμον διὰ συζήτησιν τὴν προσεχῆ Παρασκευήν.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Ὁ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967 παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Ἐσωτερικῶν καὶ Νομικῶν.

Τὰ ὑπόλοιπα θέματα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἀναβάλλονται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ ἔχῃ ὡς ἀκολούθως :

---

* Σημ.: Ἐκ παραδρομῆς δὲν ἀνεγνώσθη ἡ κατάθεσις τοῦ ἐν λόγῳ Νομοσχεδίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α : Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β : Νομοθετικὴ Ἐργασία :

(1) Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.

(2) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1967.

(3) Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

(4) Ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

(5) Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

(6) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1967.

(7) Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμος τοῦ 1967.

(8) Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1967.

(9) Ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμος τοῦ 1967.

(10) Ὁ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967.

Εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ τὸ θέμα τὸ ὁποῖον ἐνεγράφη ὑπὸ τοῦ ἐντίμου Βουλευτοῦ κ. Βάσου Λυσσαρίδη: «Ἡ ἐπίθεσις τοῦ Ἰσραὴλ κατὰ τῶν Ἀράβων».

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν εἰς τὰς 4.30 τὸ ἀπόγευμα. Ἐὰν οἱ ἔντιμοι κύριοι Βουλευταὶ δὲν ἔχουν ἀντίρρησιν προτίθεμαι νὰ ἀπαλείψω τὸ Κεφάλαιον Α, Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις, λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχει ὄγκος νομοθετικῆς ἐργασίας τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ διεξέλθωμεν τὴν προσεχῆ Παρασκευὴν προτοῦ ἡ Βουλὴ διακόψῃ διὰ τὸν μῆνα Αὔγουστον. Θὰ βάλω τὸ Κεφάλαιον Α εἰς τὸ τέλος, οὕτως ὥστε νὰ συμπληρωθῇ ἡ Νομοθετικὴ Ἐργασία καὶ ὑπάρχει χρόνος τότε νὰ ἀσχοληθῶμεν μὲ τὸ θέμα τῶν ἐρωτήσεων καὶ ἀπαντήσεων.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

("Ωρα λήξεως 6.35 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

Ἀγγελίδης Νῖκος	Νικολαΐδης Ἡρόδοτος
Γιάγκου Ἀνδρέας	Παπαϊωάννου Ἐζεκίας
Γιαμάκης Ἰωσὴφ	Ποταμίτης Γιάγκος
Γιαννάκης Σωτήριος	Ποσκώτης Σταῦρος
Δημητριάδης Λέλλος	Σαββίδης Μιχαλάκης
Ζιαρτίδης Ἀνδρέας	Σάντης Γεώργιος
Ἰωαννίδης Γεώργιος	Στυλιανοῦ Πέτρος
Καρσερᾶς Ἀνδρέας	Τουμαζῆς Παναγιώτης
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος	Φράγκος Αἰμίλιος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος	Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. Ἐρωτήσεις—Ἀπαντήσεις (Παροχὴ ἀδειῶν δι' εἰσαγωγὴν κρέατος ἐξ Ἀφρικῆς—Κατάργησις τῆς θανατικῆς ποινῆς—Κατάργησις τοῦ θεσμοῦ παροχῆς ἐπιδόματος ἐνοικίου εἰς Δημοσίους Ὑπαλλήλους—Ἐπανεξέτασις τοῦ θέματος τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀφυπηρετήσεως τῶν ἀστυνομικῶν καὶ λοχιῶν τῆς Ἀστυνομικῆς Δυνάμεως κ.λ.π.).

2. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Διατηρήσεως τοῦ Ἐδάφους (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ ἀγορεύσεις Βουλευτῶν (Χαμπῆς Μιχαηλίδης—Π. Τουμαζῆς) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

3. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου (Ἀρ. 11) τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ συζήτησις (Σ. Γιαννάκης—Πρόεδρος—Μ. Σαββίδης—Γ. Ποταμίτης—Π. Στυλιανοῦ) καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

4. Ἔκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ τοῦ Πολίτου τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τοῦ Βουλευτοῦ κ. Λ. Δημητριάδη, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.

5. Κατάθεσις Νομοσχεδίων.

Τιμὴ 50 Μίλς

Ἐτυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.

Πρακτικὰ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων

ΣΥΝΟΔΟΣ Ζ΄

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΙΣ 28ης ΙΟΥΛΙΟΥ 1967

(Ὥρα Ἐνάρξεως 5.20 μ.μ.)

(Ἀρ. 43)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Κηρύσσω τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδρίας αὐτῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ διαπιστώσουν ἐὰν ὑπάρχῃ ἀπαρτία.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὑπάρχει ἀπαρτία, ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Θὰ ἀρχίσωμεν μὲ τὸ Κεφάλαιον Β—Νομοθετικὴ Ἐργασία.

Λόγῳ τοῦ ὅτι ὑπάρχουν ἕνδεκα Νομοσχέδια τὰ ὁποῖα εἶναι ἕτοιμα πρὸς συζήτησιν καὶ ἐπειδὴ ἀντιλαμβάνομαι ὅτι ὡρισμένοι βουλευταὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἀναχωρήσουν διὰ τὰς ἐπαρχίας των, θὰ θέσω πρῶτον πρὸς συζήτησιν «Ὁ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967» τὸ δέκατον θέμα ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως εἰς τὸ Κεφάλαιον Β.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΩΝ (ΠΑΡΑΤΑΣΙΣ ΤΗΣ ΘΗΤΕΙΑΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης

Κοινοβουλευτική Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χρύσης Δημητριάδης.
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην Ἰουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ δι' ἀποφάσεως τῶν ἐκλελεγμένων Ἀντιπροσώπων τοῦ λαοῦ περαιτέρω παράτασις δι' ἓν ἔτος τῆς θητείας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων μέχρι τῆς διενεργείας ἐκλογῶν, καὶ ἐν πάσῃ περιπτώσει διὰ περίοδον μὴ ὑπερβαίνουσαν τὸ ἓν ἔτος.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ κατέληξαν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ἐκ τῶν πραγμάτων καθίσταται ἀδύνατος ἡ ἐκλογὴ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιβάλλεται ἡ περαιτέρω παράτασις θητείας τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τὴν ὁμαλήν, νόμιμον καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν καὶ διακυβέρνησιν τῆς πολιτείας.

Διὰ τοὺς ὡς ἄνω λόγους αἱ Ἐπιτροπαὶ συνιστοῦν ὡς καὶ εἰς τὸ παρελθὸν τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς, παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἐκ τῶν πραγμάτων κατέστη ἀδύνατος ἡ ἐμπρόθεσμος προπαρασκευὴ καὶ διενέργεια ἐκλογῶν Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων.

Καὶ ἐπειδὴ διὰ τὴν ὁμαλὴν καὶ ἀπρόσκοπτον λειτουργίαν τῆς Πολιτείας καθίσταται ἐπάναγκες ὅπως ἡ θητεία τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων περαιτέρω παραταθῇ :

Διὰ ταῦτα ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Παράτασις Θητείας. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἤλεξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ἐν σχέσει μὲ τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου παρεκλήθην νὰ ἀναφέρω ὅτι ὁ βουλευτὴς κ. Πανῖκος Σιβιτανίδης, ὁ ὁποῖος συμφωνεῖ μὲ τὴν ψήφισιν τοῦ Νομοσχεδίου, δὲν ἠδυνήθη νὰ παρευρεθῇ σήμερον διότι ὑπέστη ἐγχείρησιν. Ἐπίσης οἱ βουλευταὶ κ.κ. Ἀντώνιος Ἀναστασιάδης, Αἰμίλιος Φράγκος καὶ Βάσος Λυσσαρίδης, οἱ ὁποῖοι ἀπουσιάζουν ἐκ Κύπρου, μὲ ἐπληροφόρησαν ὅτι συμφωνοῦν μὲ τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον.

Ἡ Νομικὴ Ἐπιτροπὴ κατέθεσεν ἐπίσης Νομοσχέδιον διὰ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῶν ἐκπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων. Τὸ Νομοσχέδιον εἶναι ἀνάγκη ὅπως κηρυχθῇ ἐπειγούσης φύσεως καὶ θὰ συζητηθῇ εἰς τὸ τέλος τῆς παρούσης συνεδριάσεως.

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως κηρυχθῇ ὡς Νομοσχέδιον ἐπειγούσης φύσεως ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον περὶ παρατάσεως τῆς θητείας τῶν ἐκπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων κηρύσσεται ὡς Νομοσχέδιον ἐπειγούσης φύσεως.

Ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΙΚΗΣ ΑΚΙΝΗΤΟΥ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ (ΕΓΓΡΑΦΗ ΜΙΣΘΩΣΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :
Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Σωτήριος Γιαννάκης
Νῖκος Κόσιης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :
Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χρύσης Δημητριάδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς κοινὴν αὐτῶν συνεδρίασιν τὴν 25ην Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθέντες παρέστησαν καὶ ἐκπρόσωποι τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν οἵτινες παρέσχον πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς χρησίμους πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς μὲ τὸ παρὸν Νομοσχέδιον.

Διὰ τοῦ προτεινομένου Νόμου σκοπεῖται ἡ εἰσαγωγὴ νομοθεσίας ἥτις νὰ προβλέπῃ περὶ τῆς ἐγγραφῆς μισθώσεων κρατικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας διαρκείας ἄνω τῶν 15 ἐτῶν καὶ ὅπως ἐπὶ τῇ τοιαύτῃ ἐγγραφῇ δημιουργηθῇ ἐμπράγματον δικαίωμα πρὸς ὄφελος τοῦ μισθωτοῦ ἢ ὑπομισθωτοῦ. Τὸ δικαίωμα τοῦτο θὰ δύναται νὰ κληρονομηθῇ, ἀπαλλοτριωθῇ, ἐπιβαρυνθῇ ἢ ἀναγκαστικῶς ἐκποιηθῇ ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη ἀκίνητος ἰδιοκτησία.

Τὸ θέμα τῆς ἐγγραφῆς μακροχρονίων μισθώσεων κρατικῆς ἢ ἄλλης γῆς ἀπησχόλησε ἀπὸ πολλοῦ τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν καὶ ἡ ἀναγκαιότης τοιαύτης νομοθεσίας κατέστη ἐπιτακτικὴ ὅτε κατὰ τὸ πρόσφατον παρελθὸν ἡ Κυβέρνησις προέβη εἰς διαπραγματεύσεις διὰ τὴν ἐκμίσθωσιν κρατικῆς γῆς ἐπὶ μακροχρονίου βάσεως ἀναφορικῶς πρὸς βιομηχανικὰς περιοχὰς ἢ περιοχὰς τουριστικῆς ἀναπτύξεως. Κατέστη ἐμφανὲς ὅτι οἱ μισθωταὶ ἢ ὑπομισθωταὶ θὰ ἔπρεπε νὰ ἔχουν τὴν δυνατότητα ἀποκτήσεως ἐμπραγμάτου δικαιώματος διὰ νὰ ἔχουν εὐχέρειαν νὰ χρησιμοποιοῦν τὸ δικαίωμα τοῦτο ὅπως καὶ οἱονδήποτε ἄλλο ἐμπράγματον δικαίωμα.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ συμφωνοῦν πλήρως ὅτι ἡ προτεινομένη νομοθεσία εἶναι ἀναγκαία καὶ εἶναι τῆς γνώμης ὅτι αἱ πρόνοιαι τῆς παρούσης νομοθεσίας θὰ πρέπει νὰ ἐπεκταθοῦν καὶ ἐπὶ πάσης φύσεως ἀκινήτου ἰδιοκτησίας καὶ οὐχὶ μόνον τῆς κρατικῆς τοιαύτης. Θὰ εἰσηγοῦντο τὴν τροποποίησιν τοῦ νόμου πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ σκοποῦ τούτου. Ἐπειδὴ ὅμως οἱ ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας ἐπληροφόρησαν τὰς Ἐπιτροπὰς ὅτι μία τοιαύτη ἐπέκτασις τῶν προνοιῶν τοῦ προτεινομένου νόμου θὰ ἐπέφερεν ὄχι μόνον πλήρη συμφόρησιν τῶν ἁρμοδίων ὑπηρεσιῶν ἀλλὰ θὰ προεκάλει καὶ πλείστας ὅσας δυσκολίας κατὰ τὸ παρὸν στάδιον ἀπεφάσισαν ὅπως μὴ προβοῦν εἰς τοιαύτην τροποποίησιν.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται ὅπως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐξουσία προβῇ τὸ ταχύτερον εἰς τὴν ὑποβολὴν νομοσχεδίου τοῦ ὁποίου αἱ διατάξεις θὰ καλύπτουν γῆν ἄλλην ἢ τὴν κρατικὴν τοιαύτην, ἀφοῦ προηγουμένως προβῇ εἰς τὴν ἀναδιοργάνωσιν τῶν ἁρμοδίων Κυβερνητικῶν Τμημάτων διὰ νὰ δυνηθοῦν ταῦτα νὰ ἀνταποκριθοῦν εἰς τὸν φόρτον τῆς νέας ἐργασίας. Ἤδη διὰ τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἐπιφορτίζεται μὲ νέαν ἐργασίαν τὸ βεβαρημένον ἤδη Τμῆμα Κτηματολογίου καὶ Χωρομετρίας.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἤκουσαν καὶ τὰς ἀπόψεις τῶν ἐκπροσώπων τοῦ Ὑπουργείου Ἐσωτερικῶν εἰσηγοῦνται τὰς ἀκολούθους τροποποιήσεις.

(α) Ἄρθρον 3.—Ἐγγραφὴ Ὡρισμένων Μισθώσεων.

(i) Ἡ λέξις «εἴκοσι» ἥτις ἀπαντᾶται εἰς τὸ τέλος τῆς δευτέρας γραμμῆς μετὰ τὴν λέξιν «ὑπερβαίνουσαν» τοῦ ἐδαφίου (1) δέον νὰ ἀντικατασταθῇ ὑπὸ τῆς λέξεως «δεκαπέντε».

Ἡ τροποποίησις αὕτη εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐγγραφὴ μισθώσεων τῶν ὁποίων ἡ διάρκεια εἶναι μικροτέρα τῶν 20 ἐτῶν, χωρὶς ἐντούτοις νὰ ἐπέλθῃ συμφόρησις εἰς τὰς ἁρμοδίας ὑπηρεσίας αἵτινες θὰ ἀσχολοῦνται μὲ τὴν ἐγγραφὴν τούτων.

(ii) Αἱ λέξεις «καὶ δύναται νὰ προσαχθῇ» δέον νὰ προστεθοῦν μετὰ τὰς λέξεις «ἐὰν ὑφίσταται» εἰς τὴν ὀγδόην γραμμὴν τοῦ ἐδαφίου (2) τοῦ ἰδίου ἄρθρου.

Ἡ τοιαύτη τροποποίησις εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ καταστῇ ἐφικτὴ ἡ ἐγγραφὴ μισθώσεων εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν τὸ πιστοποιητικὸν ἐγγραφῆς δὲν εὑρίσκεται εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ μισθωτοῦ.

(β) Ἄρθρον 4.—Νομικαὶ Συνέπειαι Ἐγγραφῆς.

Αἱ λέξεις «ἀναγκαστικῶς ἀπαλλοτριωθῇ, ἐπιταχθῇ», δέον νὰ προστεθοῦν μετὰ τὴν λέξιν «ἐπιβαρυνθῇ», εἰς τὴν τετάρτην γραμμὴν τοῦ ἑδαφίου (2) τοῦ ἄρθρου τούτου.

Σκοπὸς τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς εἶναι νὰ καταστήσῃ σαφὲς ὅτι τὸ ἐμπράγματον δικαίωμα ὑπόκειται εἰς ἀναγκαστικὴν ἀπαλλοτρίωσιν ἢ ἐπίταξιν.

(γ) Ἄρθρον 5.—Ἐγγραφὴ ὑπομισθώσεως.

(i) Αἱ λέξεις «ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει» δέον νὰ προστεθοῦν μετὰ τὴν λέξιν «ὑπομισθωθῇ» εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἄρθρου τούτου.

Διὰ τῆς τροποποιήσεως αὐτῆς σκοπεῖται ὅπως οἱαδήποτε ὑπομίσθωσις ἢ καὶ ἡ οἱαδήποτε περαιτέρω ὑπομίσθωσις ἀφορᾷ καὶ εἰς μέρος τοῦ ἐμπραγμάτου δικαιώματος ἐν ἀντιδιαστολῇ πρὸς τὸ ὅλον.

(ii) Αἱ λέξεις «τὸ ἓν ἔτος» αἵτινες ἀπαντῶνται εἰς τὴν τρίτην γραμμὴν τοῦ ἰδίου ἄρθρου μετὰ τὴν λέξιν «ὑπερβαίνουσαν» δέον νὰ ἀντικατασταθῶσιν ὑπὸ τῶν λέξεων «τὰ τρία ἔτη».

(iii) Αἱ λέξεις «καὶ τοῦ ἐγγυητοῦ τοῦ ἐνυποθήκου ὀφειλέτου» δέον νὰ προστεθοῦν μετὰ τὰς λέξεις «τοῦ ἐνυποθήκου δανειστοῦ» εἰς τὴν δευτέραν γραμμὴν πρὸ τοῦ τέλους τῆς ἐπιφυλάξεως τοῦ ἄρθρου τούτου.

Σκοπὸς τῆς παρούσης τροποποιήσεως εἶναι ὅπως προστεθῇ καὶ ἡ συγκατάθεσις τοῦ ἐγγυητοῦ εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν κατὰ τὴν σκοπουμένην ἐγγραφὴν τοῦ ἐμπραγμάτου δικαιώματος κρατικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας τοῦτο εἶναι ὑποθηκευμένον ἢ ἐπιβεβαρυμένον δι' ἄλλης ἐπιβαρύνσεως.

(δ) Ἄρθρον 6.—Ἀκύρωσις Ἐγγραφῆς.

Ἡ ἐπιφύλαξις τοῦ ἄρθρου τούτου δέον νὰ ἀπαλειφθῇ.

Ἡ ἀπάλειψις τῆς ἐπιφυλάξεως αὐτῆς εἶναι ἀναγκαία διότι ἄλλως θὰ παρέμενεν δεσμευμένη ἡ κρατικὴ ἀκίνητος ἰδιοκτησία καὶ μετὰ τὴν ἐκπνοὴν τῆς μισθώσεως ἐὰν ἠρνεῖτο ὁ ἐνυπόθηκος δανειστὴς ἢ ὁ δικαιοῦχος τῆς ἐπιβαρύνσεως νὰ παράσχῃ τὴν ἔγγραφον συγκατάθεσιν αὐτοῦ καὶ τοῦ ὁποίου τὰ συμφέροντα δύνανται νὰ διασφαλισθῶσι κατ' ἄλλον τρόπον, ἐφ' ὅσον οὗτοι ἔχουν ἐκ τῶν προτέρων γνῶσιν τῆς ἐκπνοῆς τῆς περιόδου μισθώσεως.

(ε) Νέον ἄρθρον 7.

Τὸ ἀκόλουθον νέον ἄρθρον δέον νὰ προστεθῇ ὡς ἄρθρον 7, τοῦ ὑφισταμένου ἄρθρου 7 ἐπαναριθμουμένου ὡς ἄρθρου 8.

«Παροχὴ πληροφοριῶν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ.

7. Ὁ Διευθυντὴς χορηγεῖ κατὰ τὸν καθωρισμένον τρόπον οἱανδήποτε πληροφορίαν ἐν σχέσει μὲ τὸ περιεχόμενον τοῦ Μητρώου Ἐγγραφῆς Μισθώσεων εἰς οἱονδήποτε ἐνδιαφερόμενον πρόσωπον ἐπὶ τῇ καταβολῇ τοῦ καθωρισμένου τέλους.».

(στ) Ἄρθρον 8.—Κανονισμοί.

Εἰς τὸ ἐπαναριθμηθὲν ἄρθρον 8 προστίθεται καὶ ἡ ἀκόλουθος συνήθης διάταξις περὶ καταθέσεως τῶν Κανονισμῶν εἰς τὴν Βουλήν.

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἑδαφίου (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον εἴκοσι καὶ μιᾶς ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῇ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.».

(ζ) Προστίθεται νέον ἄρθρον 9 διὰ νὰ καλύψῃ τὰς ἐγγραφὰς ἤδη γενομένων μισθώσεων ὡς καὶ νέον ἄρθρον 10 περὶ τῆς ἐνάρξεως ἰσχύος τοῦ παρόντος νόμου κατὰ χρόνον ὁρισθησόμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου λόγῳ τοῦ ὅτι ἡ πρακτικὴ ἐφαρμογὴ τοῦ προτεινομένου Νόμου προϋποθέτει, πλὴν τῆς θεσπίσεως Κανονισμῶν, εἰδικὰ ἐπιπρόσθετα καθήκοντα εἰς τὰς ἁρμοδίας Κυβερνητικὰς ὑπηρεσίας.

Τὰ ἐν λόγῳ ἄρθρα ἔχουν ὡς ἑξῆς :

«Μεταβατικὴ διάταξις.

9. Οἱαδήποτε ὑφισταμένη μίσθωσις κρατικῆς ἀκινήτου ἰδιοκτησίας κατὰ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου ἐγγράφεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν διατάξεων τοῦ ἄρθρου 3, τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν, ἐντὸς ἓξ μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμερομηνίας ταύτης.

Ἔναρξις ἰσχύος.

10. Ὁ παρὼν Νόμος τίθεται ἐν ἰσχύϊ εἰς ἡμερομηνίαν ὁρισθησομένην ὑπὸ τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου διὰ δημοσιεύσεως εἰδοποιήσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας».

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐκφράζουν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως ὁ νόμος τεθῇ ἐν ἰσχύϊ τὸ συντομώτερον δυνατόν.

Πᾶσαι αἱ ὡς ἄνω τροποποιήσεις καὶ προσθῆκαι ἐτέθησαν ἐνώπιον τοῦ Γενικοῦ Εἰσαγγελέως ὅστις καὶ προέβη εἰς τὴν τελικὴν διατύπωσιν τούτων.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπέφεραν ἐπίσης καὶ ἄλλας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ νέου κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Ἐν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν τούτου ὡς ἐτροποποιήθη ὑπ' αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;
Ὁ κ. Χαμπῆς Μιχαηλίδης ἔχει τὸν λόγον.

Χ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :
Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι.
Εἴμαστε σύμφωνοι στὴν ψήφιση τοῦ Νομοσχεδίου περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας.

Ὅπως ἀναφέρεται εἰς τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς, σκοπὸς τοῦ Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐκμίσθωση κρατικῆς γῆς πέραν τῶν 15 ἐτῶν σὲ βιομηχανικὲς περιοχὲς ἢ περιοχὲς τουριστικῆς ἀνάπτυξης. **Αὐτὸ εἶναι ὀρθό.**

Ὅμως προκύπτει ἕνα ἄλλο σοβαρὸν πρόβλημα σὲ σχέση μὲ τὴν κρατικὴ γῆ. Εἶναι τὸ αἴτημα τῶν γεωργῶν καὶ κτηνοτρόφων γιὰ νὰ τοὺς δοθῇ Κυβερνητικὴ γῆ γιὰ ἀνάπτυξη τῆς ἀγροτικῆς παραγωγῆς καὶ τοῦ γεωργικοῦ εἰσοδήματος. Στοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους ἡ κρατικὴ γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν ἐνοικιάζεται γιὰ περίοδον μόνον 2–5 ἐτῶν. Καὶ θὰ εἶναι μιὰ ἄνιση μεταχείριση ὅταν σὲ ἕναν βιομήχανον ἐνοικιάζομεν τὴν Κυβερνητικὴν γῆν γιὰ περίοδο 50 ἢ 70 ἐτῶν ἐνῶ γιὰ τοὺς γεωργοκτηνοτρόφους 2 ἢ 5 χρόνια. Μέσον ὅρον ἡ Κυβερνητικὴ γῆ, χαλίτικη καὶ γῆ τῶν χαμηλῶν δασῶν, ὑπολογίζεται σὲ πάνω ἀπὸ 500.000 σκάλες.

Εἰς τὸ Πενταετὲς Πρόγραμμα ἡ Κυβέρνηση ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ αὐτὴν τὴν γῆν στοὺς γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους. Ἀνετέθη σὲ μιὰν Ἐπιτροπὴν ἀπὸ Κυβερνητικοὺς Τμηματάρχες τὸ 1960–61 νὰ ἑτοιμάσῃ σχέδια γιὰ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος. Ὅμως, φθάσαν 7 χρόνια καὶ ἀκόμη δὲν προωθήθηκαν οὔτε ἔγιναν γνωστὰ τὰ σχέδια.

Πιστεύομεν ὅτι παρὰ τὲς δυσκολίες καὶ τὴν σοβαρότητα τοῦ προβλήματος εἶναι καιρὸς νὰ δοθῆ μία τελικὴ λύση σ' αὐτὸ τὸ πρόβλημα. Καὶ ἐὰν ἡ Κυβέρνηση δὲν εἶναι ἕτοιμη νὰ προβῆ σ' αὐτὴ τὴν λύση τότε νὰ γίνεται ἐκμίσθωση τῆς γῆς σὲ γεωργοὺς καὶ κτηνοτρόφους πέραν τῶν 15 ἐτῶν, ὅπως καὶ γιὰ σκοποὺς βιομηχανικῆς καὶ τουριστικῆς ἀνάπτυξης. Νὰ ἀναπτύξωμε τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸν τουρισμόν. Πολὺ ὀρθά. Ὅμως παράλληλα νὰ ἀναπτυχθῆ καὶ ἡ ἀγροτικὴ παραγωγὴ καὶ τὸ ἀγροτικὸν εἰσόδημα.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Ἁπλῶς ἤθελα νὰ παρατηρήσω εἰς ἀπάντησιν τῶν ὅσων ἐλέχθησαν ὑπὸ τοῦ ἐντίμου συναδέλφου κ. Μιχαηλίδη ὅτι σκοπὸς τοῦ προτεινομένου Νομοσχεδίου εἶναι ἡ ἐγγραφὴ τῶν μισθώσεων. Τὸ θέμα τῆς δημιουργίας μισθώσεων δι' ἀγροτικὴν ἢ ἄλλην γῆν δὲν θίγεται εἰς τὸ παρὸν στάδιον. Αὐτὸ ἀποτελεῖ θέμα τὸ ὁποῖον ἐξετάζει σήμερον ἡ Κυβέρνησις ἀλλὰ δὲν λύεται οὔτε καὶ ἐπηρεάζεται ἀπὸ τὸ Νομοσχέδιον τὸ ὁποῖον συζητοῦμεν σήμερον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :
Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἐγγραφὴ ὡρισμένων μισθώσεων. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Νομικαὶ συνέπειαι ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἐγγραφὴ ὑπομισθώσεως κλπ. Ἄρθρον 5ον

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἀκύρωσις ἐγγραφῆς. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Παροχὴ πληροφοριῶν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κανονισμοί. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Μεταβατικὴ διάταξις. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔναρξις ἰσχύος. Ἄρθρον 10ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 10ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Κρατικῆς Ἀκινήτου Ἰδιοκτησίας (Ἐγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.
Οἱ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Κανονισμοὶ τοῦ 1967.
Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

ΧΡ. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΑΣΦΑΛΙΣΕΩΝ ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΕΡΙ ΕΤΗΣΙΩΝ ΑΔΕΙΩΝ ΜΕΤ' ΑΠΟΛΑΒΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ ΤΟΥ 1967.

Παρόντες :

Χριστόδουλος Μιχαηλίδης, Πρόεδρος
Αἰμίλιος Φράγκος
Νῖκος Κόσιης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χαρίδημος Χατζηχάρος
Πέτρος Στυλιανοῦ
Ἀνδρέας Ζιαρτίδης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων συνῆλθεν εἰς συνεδρίασιν τὴν 22αν Ἰουλίου, 1967 πρὸς μελέτην τῶν ὡς ἄνω Κανονισμῶν.

Τὸν παρελθόντα Φεβρουάριον ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐψήφισε τὸν περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμον (Ἀρ. 8 τοῦ 1967).

Συμφώνως πρὸς τὸ ἐδάφιον (1) τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ ὡς ἄνω Νόμου τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δύναται νὰ ἐκδίδῃ Κανονισμοὺς διὰ τὴν ἵδρυσιν, λειτουργίαν καὶ διοίκησιν τοῦ Ταμείου Ἐτησίων Ἀδειῶν.

Τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον δι' ἀποφάσεώς του ληφθείσης τὴν 30ὴν Ἰουνίου 1967 ἐνέκρινε τοὺς ὑπὸ μελέτην Κανονισμοὺς περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν τοῦ 1967 καὶ ἐξουσιοδότησε τὸν Ὑπουργὸν Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων ὅπως καταθέσῃ τούτους εἰς τὴν Βουλήν, ὡς προνοεῖται ὑπὸ τοῦ ἐδαφίου (4) τοῦ ἄρθρου 9 τοῦ περὶ Ἐτησίων Ἀδειῶν μετ' Ἀπολαβῶν Νόμου τοῦ 1967. Συμφώνως τοῦ ἐν λόγῳ ἐδαφίου, Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐν λόγῳ ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων. Ἐὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων δι' ἀποφάσεώς της δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ὡς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. Ἐν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς, τότε οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ Ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς οὗτοι ἤθελον τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως.

Οἱ ὑπὸ μελέτην Κανονισμοὶ ρυθμίζουν λεπτομερῶς τὰ τῆς ἱδρύσεως, λειτουργίας καὶ διοικήσεως τοῦ Ταμείου Ἐτησίων Ἀδειῶν καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς 1ης Αὐγούστου 1967.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσηγεῖται ὅπως ἡ λέξις «ἔκτακτοι» προστεθῇ εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ πρὸ τῆς λέξεως «προμήθειαι» τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως τοῦ ὁρισμοῦ «ἡμερομίσθιον».

Ἡ τοιαύτη προσθήκη εἶναι ἀναγκαία διὰ νὰ καταστῇ σαφὲς ὅτι αἱ τακτικαὶ προμήθειαι ἀποτελοῦν μέρος τῆς ἀντιμισθίας ὑπαλλήλου τινός.

Ἐν τέλει ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων εἰσηγεῖται τὴν ἔγκρισιν τῶν Κανονισμῶν τούτων μὲ τὴν ὡς ἄνω ἀναφερομένην προσθήκην.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς ὅπως ἀναγνώσουν τὴν τροποποίησιν ἡ ὁποία γίνεται εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν καὶ πρὸ τῆς λέξεως «προμήθειαι» τῆς δευτέρας ἐπιφυλάξεως τοῦ ὁρισμοῦ «ἡμερομίσθιον».

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Νοεῖται περαιτέρω ὅτι ἔκτακτα φιλοδωρήματα, ἔκτακτοι προμήθειαι καὶ χαριστικαὶ (ex gratia) πληρωμαὶ δὲν λογίζονται ὡς ἡμερομίσθια διὰ τοὺς σκοποὺς τοῦ παρόντος Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ ἔχει τὸν λόγον.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ὑποβάλλω μίαν τροποποιητικὴν εἰσήγησιν, κ. Πρόεδρε, ἀπὸ τῆς θέσεώς μου, εἰς τὸ ἐδάφιον 10 (1).

«Νοεῖται ὅτι εἰς ὡρισμένας ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γραφείου Ἐργασίας δύναται νὰ ἀποδεχθῇ αἰτησιν ἥτις ἐγένετο εἰς χρόνον ὀλιγώτερον τῶν δέκα ἡμερῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

10 (1);

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα. Μετὰ τὸ ἐδάφιον 10 (1) νὰ προστεθῇ ἐδάφιον 10 (2) καὶ νὰ ἐπαναριθμηθοῦν τὰ ὑπόλοιπα ἐδάφια, νὰ ἀναριθμηθοῦν μᾶλλον, ποὺ νὰ προνοῇ ὅτι εἰς ὡρισμένας ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γραφείου Ἐργασίας δύναται νὰ ἀποδεχθῇ αἰτησιν ἥτις ἐγένετο εἰς χρόνον ὀλιγώτερον τῶν δέκα ἡμερῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐθέσετε ὑπ' ὄψιν τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν τὴν ἐν λόγῳ τροποποίησιν;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε, τὴν ἔθεσα ἀλλὰ δυστυχῶς ἡ Ἐπιτροπὴ δὲν ἠδυνήθη νὰ τὰς ἐξετάσῃ ὅλας ἐγκαίρως.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ποῖος ὁ σκοπὸς τῆς τροποποιήσεως; Τί ἐπιδιώκεται διὰ τῆς τροποποιήσεως;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἐὰν ὁ ἐργοδοτούμενος διὰ λόγους ἀπροβλέπτους δὲν δυνηθῇ νὰ ὑποβάλῃ ἐγκαίρως τὴν αἴτησίν του, νὰ δύναται νὰ τυγχάνῃ αὐτοῦ τοῦ εὐεργετήματος εἰς ὡρισμένας καὶ πολὺ ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις, αἱ ὁποῖαι θὰ ἐπαφίενται εἰς τὴν κρίσιν τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Διευθυντοῦ. Ἐὰν οὗτος δὲν ἀποδέχεται τότε δὲν θὰ δύναται νὰ τὰς ἀναλάβῃ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἔχετε τὸ κείμενον τῆς τροποποιήσεως, τὴν ὁποίαν εἰσηγεῖσθε, ἕτοιμον;

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Μάλιστα, κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Μπορεῖτε νὰ τὸ δώσετε εἰς τὴν Γραμματείαν;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

«Νοεῖται ὅτι εἰς ὡρισμένας ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις ὁ Διευθυντὴς τοῦ Ἐπαρχιακοῦ Γραφείου Ἐργασίας δύναται νὰ ἀποδεχθῇ αἴτησιν ἥτις ἐγένετο εἰς χρόνον ὀλιγώτερον τῶν δέκα ἡμερῶν».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Δημητριάδης ἔχει τὸν λόγον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

Τὸ ἐδάφιον 10 (1), κ. Πρόεδρε, τῶν Κανονισμῶν προβλέπει ὅτι ἡ αἴτησις ὑπὸ τοῦ ἐργοδοτουμένου δέον νὰ ὑποβάλλεται εἰς τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας δέκα τοὐλάχιστον ἡμέρας πρὸ τῆς ἡμέρας κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ ἐργοδοτούμενος θὰ πάρῃ τὴν ἄδειάν του. Ὁ σκοπὸς τοῦ χρονικοῦ αὐτοῦ ὁρίου εἶναι νὰ δυνηθῇ τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας, οἱ ὑπεύθυνοι τοῦ Γραφείου Ἐργασίας νὰ ἐξετάσουν τὴν αἴτησιν καὶ νὰ τοὺς παρασχεθῇ ἀρκετὸς χρόνος νὰ ἀπαντήσουν εἰς τὸν ἐργοδοτούμενον.

Πληροφοροῦμαι ὅτι τὸ χρονικὸν ὅριον τῶν δέκα ἡμερῶν εἶναι τὸ μίνιμουμ τὸ ὁποῖον θὰ ἐχρειάζετο τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας διὰ νὰ διεξέλθῃ τὰς αἰτήσεις τῶν ἐργοδοτουμένων. Ἐὰν δηλαδὴ ὁ χρόνος αὐτὸς τῶν δέκα ἡμερῶν ἐγένετο πέντε ἢ τρεῖς, ἀντιλαμβάνομαι ὅτι θὰ ἦτο δύσκολον, ἐὰν ὄχι ἀδύνατον, διὰ τὸ Γραφεῖον Ἐργασίας νὰ ἀντεπεξέλθῃ εἰς τὰς σχετικὰς αἰτήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Νομίζω ὅτι θὰ ἦτο ἄκρως ἐπικίνδυνον ἄνευ ἐξετάσεως τοῦ θέματος ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων Κοινοβουλευτικῶν Ἐπιτροπῶν καὶ χωρὶς νὰ ἀκούσουν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἁρμοδίου Ὑπουργείου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν.

Θὰ εἰσηγούμην ὅπως ὁ ἔντιμος Βουλευτὴς ὁ ὁποῖος ἤγειρε τὸ θέμα θέσῃ τοῦτο ἐνώπιον τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς Ἐργασίας καὶ Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων καὶ ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ καταλήξῃ ὅτι πρέπει νὰ γίνῃ αὐτὴ ἡ τροποποίησις νὰ τὴν εἰσηγηθῇ εἰς τὸν Ὑπουργόν, ὁ ὁποῖος δύναται νὰ εἰσηγηθῇ εἰς τὸ Ὑπουργικὸν Συμβούλιον τὴν τροποποίησιν τῶν Κανονισμῶν.

Ὁ κ. Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Ἀντιλαμβάνομαι, κ. Πρόεδρε, ὅτι θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξουν προϋποθέσεις κατὰ τὰς ὁποίας, εἰς ὡρισμένας ἐλαχίστας περιπτώσεις, θὰ δύναται νὰ ὑπάρξῃ σχετικὴ διευθέτησις. Ἐπομένως πρὸ τῆς τοιαύτης πεποιθήσεως, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτισα, νομίζω ὅτι μποροῦμεν νὰ τὸ ἀποσύρωμεν καὶ νὰ μὴ τὸ παραπέμψωμεν εἰς τὴν Ἐπιτροπήν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Οἱ Κανονισμοὶ ἐγκρίνονται μὲ τὴν τροποποίησιν ἡ ὁποία ἤδη ἀνεγνώσθη καὶ ἐτέθη εἰς ψηφοφορίαν.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔχει κυκλοφορήσει τὸ κείμενον καὶ ἡ ἔκθεσις τοῦ Νομοσχεδίου τὸ ὁποῖον κατετέθη ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν ἐν σχέσει μὲ τὴν παράτασιν τῆς θητείας τῶν ἐκπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν. Τὸ θέμα τοῦτο εὑρίσκεται ἐπὶ τῆς ἡμερησίας διατάξεως ἡ ὁποία ἐκυκλοφόρησε σήμερον.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΕΩΣ ΝΟΜΟΥ ΤΗΣ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΗΣ «Ο ΠΕΡΙ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΩΣ ΤΗΣ ΑΣΚΗΣΕΩΣ ΤΩΝ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΠΑΙΔΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Ἐσωτερικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Πρόεδρος
Νῖκος Ἀγγελίδης
Νῖκος Κόσιης
Σωτήριος Γιανάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Χρύσης Δημητριάδης

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης
Χρύσης Δημητριάδης

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐξήτασαν τὴν παροῦσαν πρότασιν νόμου ἥτις κατετέθη ὑπὸ τῆς Νομικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Βουλῆς εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 25ην Ἰουλίου 1967.

Ἡ παροῦσα πρότασις νόμου σκοπὸν ἔχει τὴν ἄρσιν πάσης ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ἑρμηνείαν τοῦ Νόμου 49 τοῦ 1966 διὰ τοῦ ὁποίου παρατείνεται ἡ θητεία τῶν παρὰ τῇ τέως Ἑλληνικῇ Κοινοτικῇ Συνελεύσει ἀντιπροσώπων τῶν θρησκευτικῶν ὁμάδων τῶν Ἀρμενίων, Μαρωνιτῶν καὶ Λατίνων, καὶ νὰ καταστήσῃ σαφὲς ὅτι ἡ θητεία των παρατείνεται καθ' ὅσον συνεχίζεται ἡ παράτασις τῆς θητείας τῶν Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων, πρὸς τὸν σκοπὸν ὅπως ἀντιπροσωπεύωσι τὰς οἰκείας αὐτῶν ὁμάδας παρὰ τῇ Βουλῇ τῶν Ἀντιπροσώπων ἐν σχέσει πρὸς θέματα ὑπαγόμενα εἰς τὴν ἁρμοδιότητα τῆς τέως Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως.

Αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν ὑπὸ τοῦ Σώματος ψήφισιν τῆς παρούσης προτάσεως Νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως:—

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 10 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγιγνώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς Ἀσκήσεως τῶν Ἁρμοδιοτήτων τῆς Ἑλληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ Ὑπουργείου Παιδείας Νόμου τοῦ 1965 (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς Νόμος»).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 12) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £120, πρὸς καταβολὴν τούτων εἰς τὸν κ. Κ. Ἀσσιώτην, νῦν Ὕπατον Ἁρμοστὴν εἰς Ἀγγλίαν καὶ πρώην Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Ἐξωτερικῶν, ἵνα καλυφθῇ ἡ διαφορὰ τοῦ προσωπικοῦ του μισθοῦ, λόγῳ τῆς πρώην ἰδιότητος αὐτοῦ ὡς Γενικοῦ Διευθυντοῦ, καὶ τῆς ἀνωτάτης βαθμίδος τοῦ μισθοῦ ὅστις ἰσχύει διὰ τοὺς Πρέσβεις.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα τὸ νομοσχέδιον φρονεῖ ὅτι ὁ μισθὸς τοῦ νῦν Ὑπάτου Ἁρμοστοῦ εἰς Ἀγγλίαν δὲν δύναται νὰ ἐπηρεασθῇ δυσμενῶς λόγῳ μετατάξεως, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου οὕτως ὥστε νὰ συνεχίσῃ οὗτος ἀπολαύων τῆς μισθοδοσίας τὴν ὁποίαν νομικῶς δικαιοῦται.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Προοίμιον.

Ἐπειδὴ ἀπεδείχθη ὅτι ὡρισμένα ποσὰ ἐγκριθέντα ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων διὰ τοὺς σκοποὺς τοὺς προβλεπομένους εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967 εἶναι ἀνεπαρκῆ.

Καὶ ἐπειδὴ παρέστη ἀνάγκη διενεργείας δαπανῶν διὰ σκοποὺς δι' οὓς δὲν γίνεται πρόβλεψις εἰς τὸν περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμον τοῦ 1967.

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £120 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 12) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΤΑΜΕΙΟΥ ΣΥΝΤΑΞΕΩΝ ΚΑΙ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΠΙΔΟΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΓΩΝΟΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΝΑΠΗΡΩΝ ΑΥΤΟΥ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΤΙΚΟΣ) ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αἱ ὡς ἄνω δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν αὐτὴν κληθεὶς παρέστη καὶ Ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς ἐπεξηγήσεις ἀναφορικῶς μὲ τὸ παρὸν νομοσχέδιον.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ χορήγησις ἐξουσίας εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Ἀνακουφίσεως Παθόντων πρὸς παράτασιν τῶν ἐν τῷ ἐδαφίῳ (1) τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου προβλεπομένων προθεσμιῶν εἰς ἐξαιρετικὰς περιστάσεις ὅπου τοῦτο θὰ ἐκρίνετο ἀναγκαῖον.

Ἡ ἐν λόγῳ παράτασις τῶν προθεσμιῶν τούτων κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅσον εὑρέθη ὅτι ἡ 31η Δεκεμβρίου 1961, ἤτοι ἡ ὁριζομένη προθεσμία πρὸς ὑποβολὴν αἰτήσεων διὰ παροχὴν συντάξεων καὶ ἐκτάκτων ἐπιδομάτων, κατέστη ἐκ τῶν πραγμάτων ἀδύνατον ὅπως τηρηθῇ, τοσούτῳ μᾶλλον καθ' ὅσον ὁ βασικὸς Νόμος ἐδημοσιεύθη εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τῆς Δημοκρατίας τὴν 1ην Φεβρουαρίου τοῦ ἔτους 1962.

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἀφοῦ ἤκουσαν καὶ τὰς ἀπόψεις τοῦ ἐκπροσώπου τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν θεωροῦν ἀναγκαίαν τὴν παράτασιν τῶν ὡς ἄνω ἀναφερομένων προθεσμιῶν ἵνα καταστῇ δυνατὴ ἡ ὑποβολὴ αἰτήσεων ὑπὸ δικαιούχων προσώπων, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγοῦνται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Τροποποίησις τοῦ ἄρθρου 7 τοῦ βασικοῦ Νόμου. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικὸς) Νόμος τοῦ 1967 καὶ θὰ ἀναγινώσκηται ὁμοῦ μετὰ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ Νόμου (ἐν τοῖς ἑφεξῆς ἀναφερομένου ὡς «ὁ βασικὸς νόμος») καὶ ὁ βασικὸς νόμος καὶ ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρωνται ὡς οἱ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ Ἐκτάκτων Ἐπιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ Ἀγῶνος Ἐξαρτωμένων καὶ τῶν Ἀναπήρων αὐτοῦ Νόμοι τοῦ 1962 ἕως 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὰς δύο ἐκθέσεις τῶν Ἐπιτροπῶν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΚΟΙΝΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν :

Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης

Αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐμελέτησαν τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1967.

Εἰς τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ Ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὰς δύο Ἐπιτροπὰς τὰς ἀναγκαίας πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπὸς τοῦ προτεινομένου νόμου εἶναι ἡ εἰσαγωγὴ νομοθεσίας προνοούσης διὰ παραχώρησιν χορηγημάτων ἐπὶ τῆς ἰδίας βάσεως ὡς καὶ εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς, εἰς τὰς ἀκολούθους κατηγορίας πεσόντων ἢ ἀναπήρων ἢ ἐλλειπόντων μετὰ τὴν ἐκδήλωσιν τῆς Τουρκικῆς Ἀνταρσίας, ἤτοι μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963 :

(α) Μελῶν τῆς Εἰδικῆς Χωροφυλακῆς,

(β) Ὑπαξιωματικῶν, μονίμων καὶ μή, τοῦ Κυπριακοῦ Στρατοῦ καὶ ὁπλιτῶν τούτου,

(γ) Μελῶν τῆς Πολιτικῆς Ἀμύνης,

(δ) Κυβερνητικῶν Ὑπαλλήλων,

(ε) Ὑπαλλήλων Ὀργανισμῶν Δημοσίας Ὠφελείας (Ἀρχῆς Τηλεπικοινωνιῶν, Ἀρχῆς Ἠλεκτρισμοῦ, Ἱδρύματος Ραδιοφωνίας),

(στ) Ἁπλῶν πολιτῶν.

Αἱ ὡς ἄνω κατηγορίαι προσώπων δὲν καλύπτονται ὑπὸ τῶν περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς (Χορηγήματα εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς Ἀναπήρους) Κανονισμῶν τοῦ 1966, οἵτινες προνοοῦσι διὰ χορηγήματα δι' ἀναπηρίαν μόνον εἰς μέλη τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς ἢ διὰ χορηγήματα εἰς ἐξαρτωμένους ἐκ πεσόντων μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Φρουρᾶς.

Χορηγήματα βάσει τοῦ παρόντος Νόμου παραχωροῦνται εἰς τοὺς δικαιούχους ἐὰν κατέστησαν ἀνάπηροι συνεπείᾳ τραυμάτων ἢ ἀσθενείας ὀφειλομένων ἢ ὀφειλομένης εἰς ὑπηρεσίαν παρασχεθεῖσαν ἐν τῇ ἐκτελέσει τῶν καθηκόντων των ἢ κατόπιν ἐντολῆς δοθείσης εἰς αὐτοὺς ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως τῆς Δημοκρατίας.

Χορηγήματα παρέχονται ἐπίσης εἰς οἱαδήποτε ἄλλα πρόσωπα ἢ τοὺς ἐξαρτωμένους αὐτῶν ὁσάκις ταῦτα ὑπέστησαν τὴν ἀναπηρίαν ἢ ἔπεσαν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς παροχῆς βοηθείας πρὸς τὸν στρατὸν ἢ τὰς δυνάμεις Ἀσφαλείας τῆς Δημοκρατίας ἢ τὰς πολιτικὰς Ἀμυντικὰς Δυνάμεις ἢ ὑπηρεσίας.

Τοιαῦτα χορηγήματα παρέχονται καὶ εἰς ἐθελοντὰς ἢ τοὺς ἐξαρτωμένους αὐτῶν εἰς τὰς περιπτώσεις πεσόντων, ἐὰν ἡ Ἐπιτροπὴ Χορηγημάτων κατόπιν λεπτομεροῦς ἐρεύνης ἤθελεν εὕρει ὅτι αἱ παρασχεθεῖσαι ὑπηρεσίαι των παραδεδεγμένως ἐγένοντο τῇ ἐγκρίσει τῆς Κυβερνήσεως διὰ τὴν προστασίαν τῆς ἀνεξαρτησίας ἢ τῆς ἐδαφικῆς ἀκεραιότητος τῆς Δημοκρατίας λόγῳ τῶν ἀπὸ τῆς 2ας Δεκεμβρίου δημιουργηθεισῶν περιστάσεων.

Διὰ τοῦ νομοσχεδίου καθορίζεται ἐπίσης ὅτι πρόσωπόν τι θεωρεῖται ἀνάπηρον πρὸς ἄσκησιν οἱασδήποτε ἐργασίας, ἐὰν εὑρεθῇ ὑπὸ τοῦ Ἰατρικοῦ Συμβουλίου ὅτι ὁ βαθμὸς ἀναπηρίας τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος προσώπου ὑπερβαίνει τὰ δεκαπέντε τοῖς ἑκατόν. Νοεῖται ὅτι ἡ τοιαύτη ἀναπηρία προῆλθεν ἐκ τραυμάτων ἢ ἀσθενείας ἀμέσως ὀφειλομένων εἰς παρασχεθεῖσαν ὑπηρεσίαν.

Καθορίζεται ἐπίσης διὰ τοῦ νομοσχεδίου ὅτι «πεσὼν» σημαίνει πάντα Ἕλληνα Κύπριον ὅστις ἐφονεύθη κατὰ τὴν διάρκειαν παρασχεθείσης ὑπηρεσίας ἢ ἀπεβίωσε συνεπείᾳ τραυμάτων ἢ ἀσθενείας ἀμέσως ὀφειλομένων ἢ ὀφειλομένης εἰς παρασχεθεῖσαν ὑπηρεσίαν καὶ περιλαμβάνει πάντα ἐξαφανισθέντα ὡς καὶ πάντα ἀνάπηρον ὅστις κατὰ τὴν ἰατρικὴν ἔκθεσιν ἀπεβίωσεν ἐξ ὑποτροπιάσεως τῆς προκαλεσάσης τὴν ἀναπηρίαν παθήσεως ἐὰν οὗτος εἶχεν ἀποκτήσει δικαίωμα χορηγήματος καὶ δὲν ἀπώλεσε τοῦτο πρὸ τοῦ θανάτου του.

Διὰ νὰ παραχωρηθῇ χορήγημα εἰς τοὺς ἐκ τῶν πεσόντων ἐξαρτωμένους καὶ εἰς τοὺς ἀναπήρους δέον ὅπως οὗτοι ὑποβάλωσιν αἴτησιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἐπεσυνέβη ὁ θάνατος τοῦ πεσόντος ἢ κατέστη ἀνάπηρος, ἢ ἐὰν οὗτοι κατέστησαν ἀνάπηροι ἢ ὁ θάνατος ἐπεσυνέβη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὴν ἐπίσημον ἐφημερίδα τοῦ παρόντος Νόμου δέον ὅπως οὗτοι ὑποβάλωσιν αἴτησιν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του.

Αί δύο 'Επιτροπαί μελετήσασαι έπισταμένως τὸν παρὸν νομοσχέδιον εἰσηγοῦνται τὴν προσθήκην τοῦ ἀκολούθου νέου ἄρθρου 7, τῶν νῦν ὑφισταμένων ἄρθρων 7 καὶ 8 ἐπαναριθμουμένων ὡς ἄρθρων 8 καὶ 9, ἵνα ὁ προτεινόμενος νόμος συνάδῃ πρὸς τὸν περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων Νόμον ἀναφορικῶς πρὸς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ βαθμοῦ ἀνικανότητος.

«'Υπολογισμὸς βαθμοῦ ἀνικανότητος. 2 τοῦ 1964 3 τοῦ 1966.

7. 'Ο ὑπολογισμὸς τοῦ βαθμοῦ ἀνικανότητος ἀναπήρου θὰ γίνηται καθόσον εἶναι πρακτικῶς δυνατὸν καὶ τηρουμένων τῶν ἀναλογιῶν βάσει τοῦ 'Ενάτου Πίνακος τοῦ περὶ Κοινωνικῶν 'Ασφαλίσεων Νόμου».

'Επίσης αἱ δύο 'Επιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν προσθήκην τοῦ ἀκολούθου νέου ἐδαφίου (2) εἰς τὸ ἄρθρον 6, τοῦ ὑφισταμένου ἐδαφίου (2) ἐπαναριθμουμένου ὡς ἐδαφίου (3).

«(2) Κανονισμοὶ γενόμενοι ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐδαφίου (1) τοῦ παρόντος ἄρθρου κατατίθενται εἰς τὴν Βουλὴν τῶν 'Αντιπροσώπων. 'Εὰν μετὰ πάροδον τριάκοντα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς τοιαύτης καταθέσεως ἡ Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων δι' ἀποφάσεως αὐτῆς δὲν τροποποιήσῃ ἢ ἀκυρώσῃ τοὺς οὕτω κατατεθέντας Κανονισμοὺς ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει, τότε οὗτοι ἀμέσως μετὰ τὴν πάροδον τῆς ἄνω προθεσμίας δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως. 'Εν περιπτώσει τροποποιήσεως τούτων ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει ὑπὸ τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων οὗτοι δημοσιεύονται ἐν τῇ ἐπισήμῳ ἐφημερίδι τῆς Δημοκρατίας ὡς ἤθελον οὕτω τροποποιηθῆ ὑπ' αὐτῆς καὶ τίθενται ἐν ἰσχύϊ ἀπὸ τῆς τοιαύτης δημοσιεύσεως».

Αί δύο 'Επιτροπαὶ ἐπέφεραν καὶ ἄλλας λεκτικῆς φύσεως τροποποιήσεις αἵτινες ἐμφαίνονται εἰς τὸ νέον κείμενον τοῦ Νομοσχεδίου.

'Εν κατακλείδι αἱ δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ εἰσηγοῦνται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙΤΡΟΠΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΧΟΡΗΓΗΜΑΤΩΝ ΕΙΣ ΕΞΑΡΤΩΜΕΝΟΥΣ ΠΕΣΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΕΙΣ ΑΝΑΠΗΡΟΥΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν :
Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Νομικῶν :
Λέλλος Δημητριάδης, Προεδρεύων
Χριστόδουλος Μιχαηλίδης
Γιάγκος Ποταμίτης.

Αί δύο Κοινοβουλευτικαὶ 'Επιτροπαὶ ἐξήτασαν τὰς ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου προτεινομένας τροποποιήσεις εἰς συνεδρίασιν αὐτῶν συγκροτηθεῖσαν τὴν 28ην 'Ιουλίου 1967. Σκοπὸς τῶν τροποποιήσεων εἶναι ἡ σαφεστέρα διατύπωσις τῆς προθέσεως τῆς 'Εκτελεστικῆς 'Εξουσίας ὅπως δικαιοῦνται χορηγημάτων οἱ ἐκ τῶν Τουρκικῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν καταστάντες ἀνάπηροι ὡς καὶ οἱ ἐξαρτώμενοι προσώπων φονευθέντων λόγῳ τῶν ἐν λόγῳ ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν.

Αί τροποποιήσεις ἐμφαίνονται ἐπὶ τοῦ τροποποιημένου κειμένου τοῦ Νομοσχεδίου.

Αἱ Ἐπιτροπαὶ ὁμοφώνως εἰσηγοῦνται τὴν θέσπισιν τοῦ Νομοσχεδίου εἰς Νόμον ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐξουσίας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Αἱ τροποποιήσεις, αἱ ὁποῖαι προτείνονται, ἐμφαίνονται εἰς τὸ ἄρθρον 2, εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «ἀνάπηρος». Ἐπίσης εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «μερικῶς ἀνάπηρος» καὶ εἰς τὸν ὁρισμὸν τοῦ ὅρου «πεσών».

Εἰς ὅλας τὰς περιπτώσεις προστίθεται εἰς τὸ τέλος τοῦ ἀρχικοῦ ὁρισμοῦ ἡ ἀκόλουθος φράσις : «ἢ ἀμέσως ὀφειλομένων ἢ ὀφειλομένης εἰς τὰς πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Νόμου διενεργηθείσας Τουρκικὰς ἀεροπορικὰς ἐπιδρομὰς κατὰ τῆς Κύπρου», διὰ νὰ γίνῃ σαφέστερον ὅτι δικαιοῦνται χορηγημάτων καὶ τὰ θύματα τῶν Τουρκικῶν ἀεροπορικῶν ἐπιδρομῶν τῆς Κύπρου.

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ὁ κ. Πέτρος Στυλιανοῦ.

Π. ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ :

Χαιρετίζοντες, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, τὴν κατάθεσιν καὶ ψήφισιν τοῦ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχεδίου, εἰσηγοῦμαι ὅπως ὑποβάλετε ἔκκλησιν πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν περὶ καταθέσεως Νομοσχεδίου προνοοῦντος περὶ ὁμοιομόρφου μὲ τὸ ἀνὰ χεῖρας Νομοσχέδιον συνταξιοδοτήσεως, τιτλοφορουμένου «περὶ Συνταξιοδοτήσεως Ἀναπήρων, Πεσόντων ἢ Ἐκλιπόντων μετὰ τὴν Ἐκδήλωσιν τῆς Τουρκικῆς Ἀνταρσίας», ἤτοι μετὰ τὴν 21ην Δεκεμβρίου 1963 καὶ διὰ τοὺς ἀναπήρους ἀγωνιστὰς τῆς Ε.Ο.Κ.Α.

Ἡ ἐν λόγῳ ἄποψις στηρίζεται εἰς τὸ γεγονός, ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ὅτι διὰ τοῦ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχεδίου ὡς καὶ διὰ τοῦ Τροποποιητικοῦ Νόμου περὶ Ἐθνικῆς Φρουρᾶς παρέχεται ἰσοβίως καὶ ἄνευ διακρίσεως σύνταξις ἢ χορήγημα εἰς τοὺς ἀναπήρους ἐθνοφρουροὺς τοὺς ἔχοντας βαθμὸν ἀναπηρίας μέχρι 15%, ἐνῷ ἡ σύνταξις ἢ τὸ ἐπίδομα τὸ ὁποῖον παρέχεται εἰς τοὺς ἀναπήρους τοῦ ἀγῶνος 1955—1959 ἐπαφίεται εἰς τὴν κρίσιν τῆς Ἐπιτροπῆς Ἀνακουφίσεως Παθόντων ἡ ὁποία δύναται νὰ ἀρνῆται τὸ δικαίωμα συντάξεως ἢ παραχωρήσεως ἐπιδόματος πρὸς τοὺς ἀναπήρους τῆς Ε.Ο.Κ.Α. ἐπικαλουμένη τὴν οἰκονομικὴν κατάστασιν τοῦ ἀναπήρου καὶ τὰς εἰδικὰς συνθήκας τοῦ βίου ἑνὸς ἑκάστου.

Ὡς ἐκ τούτου πιστεύω ὅτι ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τοῦ ἄρθρου 15 (1) τοῦ Νόμου 4/62 εἶναι ἄδικος καὶ ἴσως ἀντισυνταγματική, δεδομένου μάλιστα ὅτι πρόκειται περὶ ἀνίσου μεταχειρίσεως τῶν ἀναπήρων ἀγωνιστῶν τοῦ ἀγῶνος 1955—1959 καὶ 1963—1967.

Εἰσηγούμεθα, ὅθεν, ὅπως διὰ καταλλήλων παραστάσεων πρὸς τὴν Κυβέρνησιν ἐπιδιωχθῇ ἡ κατάργησις τῆς παραγράφου (α) ἐκ τοῦ ἄρθρου 15 (1) τοῦ Νόμου 4 τοῦ 1962. Ἐὰν ἐπιτευχθῇ τοῦτο θὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ παροχὴ συντάξεως καὶ ἄλλων ἐπιδομάτων πρὸς ἀρκετοὺς ἀναπήρους ἀγωνιστάς, τινὲς τῶν ὁποίων ἄνκαι ἔχουσι μόνιμον ἀναπηρίαν πέραν τῶν 30% δὲν συνταξιοδοτοῦνται σήμερον διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἐργοδοτοῦνται ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως ἢ παρὰ ἰδιωτῶν μὲ μισθὸν £30 ἢ £40 μηνιαίως.

Διὰ τὴν κατάργησιν τῆς παραγράφου ταύτης τοῦ Νόμου 4 τοῦ 1962 δὲν ἐπιτυγχάνεται μόνον ἡ συνταξιοδότησις ὅλων τῶν ἀναπήρων ἐπὶ ἐνιαίας βάσεως ἀλλὰ συνάμα οἱ ἀνάπηροι δικαιοῦνται καὶ ἄλλων ἐκτάκτων ἐπιδομάτων, ὡς ἰατρικῆς περιθάλψεως, ἐπιδόματος ἐκπαιδεύσεως καὶ οὕτω καθ' ἑξῆς.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Σωτήρης Γιαννάκης ἔχει τὸν λόγον.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε, ὑποστηρίζω τὴν εἰσήγησιν τοῦ συναδέλφου κ. Πέτρου Στυλιανοῦ καὶ εἰσηγοῦμαι ὅπως διαβιβασθῇ πρὸς τὴν Ἐκτελεστικὴν Ἐξουσίαν ἡ ὁμόφωνος εἰσήγησις τῆς Βουλῆς ὅπως ἡ Κυβέρνησις καταθέσῃ τὸ ταχύτερον δυνατὸν Νομοσχέδιον συμφώνως μὲ τὸ ὁποῖον καὶ οἱ ἀνάπηροι ἀγωνισταὶ τῆς Ε.Ο.Κ.Α. συνταξιοδοτηθοῦν κατὰ ὁμοιόμορφον καὶ ἴσον τρόπον ὡς προνοεῖται εἰς τὸ ὑπὸ συζήτησιν Νομοσχέδιον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐννοεῖτε τοὺς ἀναπήρους καὶ ὄχι τοὺς πεσόντας.....

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Τοὺς ἀναπήρους.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

.....διότι οἱ πεσόντες συνταξιοδοτοῦνται.

Σ. ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ :

Μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου δύναμαι νὰ διαβιβάσω εἰς τὴν Βουλὴν ὅτι ἤδη γίνεται μελέτη καὶ ὅτι συντόμως θὰ ἐξετασθῇ ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς ἐνιαίας καὶ ἴσης μεταχειρίσεως τῶν θυμάτων ὅλων τῶν ἀπελευθερωτικῶν ἀγώνων.

Ἐὰν δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλῶ τοὺς ἐντίμους κυρίους Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου ἡ ὁποία θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τῶν ἀριθμῶν τῶν ἄρθρων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἑρμηνεία. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Τὸ δεύτερον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Χορήγημα εἰς Ἐξαρτωμένους καὶ Ἀναπήρους. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑποβολὴ αἰτήσεως διὰ χορήγημα. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 4ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Παροχὴ χορηγημάτων ἐκ τοῦ Ταμείου Χορηγημάτων Ἐθνικῆς Φρουρᾶς. Ἄρθρον 5ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 5ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Κανονισμοί. Ἄρθρον 6ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 6ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὑπολογισμὸς βαθμοῦ ἀνικανότητος. Ἄρθρον 7ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 7ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Περίπτωσις μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 8ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ἔναρξις ἰσχύος τοῦ Νόμου. Ἄρθρον 9ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 9ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.
Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Νομοσχεδίου. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :
Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Χορηγημάτων εἰς Ἐξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς ἀναπήρους Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :
Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;
(Κρούουν οἱ Κώδωνες)
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

'Ο περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ 'Υγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς 'Επιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς 'Επιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ ΤΟΥ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥ ΥΓΕΙΑΣ (ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ) ΚΥΡΩΤΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Αἰμίλιος Φράγκος, Πρόεδρος
Παναγιώτης Τουμαζῆς
Σωτήριος Γιανιάκης
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Υγείας ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 24ην 'Ιουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ κύρωσις τῆς τροποποιήσεως τοῦ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ 'Υγείας ἥτις υἱοθετήθη ὑπὸ τῆς Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ ἐν λόγῳ 'Οργανισμοῦ καὶ ἐνεκρίθη ὑπὸ τοῦ 'Υπουργικοῦ Συμβουλίου δι' ἀποφάσεως ὑπ' ἀρ. 6356 τῆς 16ης Φεβρουαρίου 1967.

Διὰ τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως σκοπεῖται ὁ ἀποκλεισμὸς ἢ ἡ ἀποπομπὴ ἐκ τοῦ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ 'Υγείας οἱουδήποτε μέλους τοῦ 'Οργανισμοῦ τὸ ὁποῖον παραγνωρίζει τὰς ἀνθρωπιστικὰς ἀρχὰς καὶ τοὺς σκοποὺς τοῦ Καταστατικοῦ διὰ τῆς ἐσκεμμένης ἀσκήσεως πολιτικῆς φυλετικῆς διακρίσεως.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ 'Υγείας ἔχουσα ὑπ' ὄψιν ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ κύρωσις τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως διὰ νόμου ψηφιζομένου ὑπὸ τῆς Βουλῆς, καὶ συμφωνοῦσα πλήρως μὲ τοὺς σκοποὺς τῆς ἐν λόγῳ τροποποιήσεως, εἰσηγεῖται τὴν ὑπὸ τῆς Βουλῆς ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Εφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

'Η Βουλὴ τῶν 'Αντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. "Αρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κύρωσις τροποποιήσεως. "Αρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Πρῶτος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Δεύτερος Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ὁ Δεύτερος Πίναξ ἐγκρίνεται.

Ἤλεξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις τοῦ Κυρωτικοῦ Νόμου.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος θὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Καταστατικοῦ τοῦ Παγκοσμίου Ὀργανισμοῦ Ὑγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικὸς Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΕΙΔΙΚΕΥΣΕΩΣ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗΣ ΠΙΣΤΩΣΕΩΣ (ΤΑΜΕΙΟΝ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ) ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 2) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Στέλιος Μιχαηλίδης
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις πιστώσεως διὰ τὴν παραχώρησιν δωρεὰν ὑπὸ τύπον χορηγίας :

(α) Κρατικῆς γῆς ἀξίας £4.700 εἰς Δερύνειαν πρὸς τὴν Φιλόπτωχον Ἀδελφότητα Ἀμμοχώστου πρὸς ἀνέγερσιν Στέγης Ἀνιάτων καὶ κατασκευὴν 'Ὁδοῦ Προσπελάσεως' καὶ

(β) μέρους δευτερεύοντος κρατικοῦ δάσους εἰς Λάρνακα ἀξίας £10.000 πρὸς τὴν Σχολικὴν Ἐφορείαν Λάρνακος πρὸς ἀνέγερσιν Δημοτικοῦ Σχολείου.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν, τοῦ κ. Ποταμίτη διατηροῦντος ἐπιφυλάξεις, φρονεῖ ὅτι ἡ παραχώρησις τῆς ὡς ἄνω κρατικῆς γῆς, διὰ τοὺς σκοποὺς οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται ἀνωτέρω, ἐπιβάλλεται, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκρίνονται.

Γ. ΠΟΤΑΜΙΤΗΣ :

Θὰ ἀπόσχω τῆς ψηφοφορίας ἔντιμε κ. Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ κ. Ποταμίτης ἀπέχει τῆς ψηφοφορίας.

Παρακαλῶ νὰ σημειωθῇ ὅτι ὁ κ. Ποταμίτης ἐδήλωσεν ἀποχήν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Ταμείου Ἀναπτύξεως ποσοῦ £14.700 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967.

Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Ἄρθρον 3ον καὶ Πίναξ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμος (Ἀρ. 2) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Παρακαλῶ ὅπως σημειωθῇ ὅτι καὶ εἰς τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ὑπάρχει ἀποχὴ ἐκ μέρους τοῦ ἐντίμου βουλευτοῦ κ. Ποταμίτη.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ (Ἀρ. 13) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
Ἰωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

Ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐμελέτησε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν Ἰουλίου 1967.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι :

(α) Ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £300 ἀναγκαίων διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐπιδιορθώσεις τῶν κτιρίων τῆς Μονίμου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Νέας Ὑόρκης διαρκοῦντος τοῦ τρέχοντος ἔτους· καὶ

(β) ἡ διάθεσις ποσοῦ χρημάτων ἐκ £800 ἀναγκαίων διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ ἐνοικίου διὰ τὰ κτίρια ἔνθα στεγάζεται ἡ Πρεσβεία Ἀθηνῶν διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ τῆς 1ης Μαρτίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1967.

Αἱ δαπάναι διὰ τὴν συντήρησιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τῶν κτιρίων τῆς Μονίμου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Νέας Ὑόρκης, αἵτινες ἀνέρχονται εἰς £300, ἐδεικνύοντο κατὰ τὰ προηγούμενα ἔτη ὑπὸ τὸ κοινὸν ἄρθρον «Συντήρησις καὶ Ἐπιδιορθώσεις Κτιρίων» τὸ ὁποῖον ἀνεφέρετο εἰς τὴν Πρεσβείαν Οὐασιγκτῶνος, τὴν Μόνιμον Ἀντιπροσωπείαν εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τὸ Γενικὸν Προξενεῖον Νέας Ὑόρκης. Κατὰ τὴν διάρκειαν ὅμως τοῦ τρέχοντος ἔτους ἐδημιουργήθησαν χωριστὰ ἄρθρα διὰ τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Μονίμου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Νέας Ὑόρκης, τὸ δὲ Ὑπουργεῖον Ἐξωτερικῶν ἐκ παραδρομῆς παρέλειψε νὰ ζητήσῃ τὴν δημιουργίαν σχετικοῦ ἄρθρου καὶ τὴν λῆψιν σχετικῆς προνοίας ἐν σχέσει μὲ τὴν συντήρησιν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τῶν κτιρίων τῆς Μονίμου Ἀντιπροσωπείας εἰς τὸν Ὀργανισμὸν Ἡνωμένων Ἐθνῶν καὶ τοῦ Γενικοῦ Προξενείου Νέας Ὑόρκης.

Ἡ πρόνοια διὰ τὸ ποσὸν τῶν 800 διὰ τὴν κάλυψιν τοῦ ἐνοικίου διὰ τὰ κτίρια εἰς ἃ στεγάζεται ἡ Πρεσβεία τῶν Ἀθηνῶν διὰ τὴν περίοδον ἀπὸ 1ης Μαρτίου μέχρι τῆς 31ης Δεκεμβρίου 1967 κατέστη ἀναγκαία καθ' ὅσον ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνησις ἤτις κατέβαλλε τοῦτο μέχρι τῆς 28ης Φεβρουαρίου 1967, ἐπληροφόρησε τὴν Κυπριακὴν Κυβέρνησιν ὅτι ἀπὸ τῆς ἐν λόγῳ ἡμερομηνίας δὲν θὰ καταβάλλῃ πλέον τὸ ἐνοίκιον τοῦτο καὶ ὡς ἐκ τούτου εἶναι ἀνάγκη νὰ καταβάλλεται ὑπὸ τῆς Κυπριακῆς Κυβερνήσεως. Ἐπιπλέον ὁ ἰδιοκτήτης ἐπληροφόρησε τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβυν ὅτι ἅμα τῇ λήξει τῆς παρούσης μισθώσεως, τὴν 31ην Αὐγούστου 1967, θὰ ζητήσῃ βάσει τῆς νέας μισθώσεως 7.000 δραχμὰς τὸν μῆνα.

Ὑπὸ τὰς ὡς ἄνω περιστάσεις εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν τῶν £800 καταχωρηθῇ εἰς τὸν Τακτικὸν Προϋπολογισμὸν διὰ τὸ ἔτος 1967 ὑπὸ νέον ἄρθρον, καὶ τοῦτο ἐπιτυγχάνεται διὰ τοῦ παρόντος Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ.

Ἐν ὄψει τῶν ἀνωτέρω ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ Οἰκονομικῶν φρονεῖ ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἡ ἔγκρισις τῶν δύο τούτων κονδυλίων, καὶ ὡς ἐκ τούτου εἰσηγεῖται εἰς τὴν Βουλὴν τὴν ἐπιψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ τὸ 1ον ἄρθρον ἐγκριθοῦν ;
Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £1.100 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκριθοῦν ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πίναξ ἐγκρίνονται.

Ἔληξεν ἡ δευτέρα ἀνάγνωσις. Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 13) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον ;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1967.

Παρακαλῶ τὸν Πρόεδρον τῆς ἁρμοδίας Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς νὰ ἀναγνώσῃ τὴν ἔκθεσιν τῆς Ἐπιτροπῆς εἰς τὴν Βουλήν.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

ΕΚΘΕΣΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΤΟΥ ΤΙΤΛΟΦΟΡΟΥΜΕΝΟΥ «Ο ΠΕΡΙ ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΥ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ ('Αρ. 14) ΤΟΥ 1967».

Παρόντες :

Μιχαλάκης Σαββίδης, Πρόεδρος
'Ιωσὴφ Γιαμάκης
Στέλιος Μιχαηλίδης
Πέτρος Στυλιανοῦ
Γιάγκος Ποταμίτης.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἐξήτασε τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Νομοσχέδιον εἰς συνεδρίασιν αὐτῆς συγκροτηθεῖσαν τὴν 22αν 'Ιουλίου 1967.

Κατὰ τὴν συνεδρίασιν ταύτην κληθεὶς παρέστη καὶ ἀνώτερος Λειτουργὸς τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν ὅστις παρέσχε πρὸς τὴν 'Επιτροπὴν χρησίμους πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις.

Σκοπὸς τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου εἶναι ἡ διάθεσις τῶν ἀναγκαίων χρημάτων διὰ τὴν ἀναδιοργάνωσιν καὶ ἑνοποίησιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν.

'Η ἐν λόγῳ ἀναδιοργάνωσις εἶναι ἀποτέλεσμα τῶν εἰσηγήσεων τῆς ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ Οἰκονομικῶν συσταθείσης κατὰ τὸν Μάϊον τοῦ 1963 Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Βοηθοῦ Γενικοῦ Λογιστοῦ, καθ' ὅσον ἐθεωρήθη ὑπὸ τῆς Κυβερνήσεως, κατόπιν ἐπανειλημμένων παραστάσεων τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀποθηκῶν, ὅτι αἱ ὑφιστάμεναι διευθετήσεις τόσον διὰ τὴν ὀργάνωσιν ὅσον καὶ τὴν ἀντιμισθίαν τῶν ὑπαλλήλων τῶν ἀποθηκῶν ἔχρηζον ἀναδιοργανώσεως.

Οἱ ὅροι ἐντολῆς τῆς ἐν λόγῳ Εἰδικῆς 'Επιτροπῆς ἦσαν οἱ ἀκόλουθοι :

(α) Διεξαγωγὴ ἐρεύνης ἐπὶ τῶν ἁρμοδιοτήτων τῶν Τμηματικῶν 'Αποθηκῶν καὶ ὑποβολὴ εἰσηγήσεων κατὰ πόσον ἐπιβάλλεται νὰ γίνουν οἱαιδήποτε μεταβολαὶ πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτεύξεως μεγαλυτέρας ἀποδοτικότητος καὶ οἰκονομίας.

(β) Διερεύνησις τῆς δυνατότητος ἀναδιοργανώσεως καὶ ἑνοποιήσεως τοῦ προσωπικοῦ ὅλων τῶν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ 'Ανωτέρου Λειτουργοῦ Κρατικῶν 'Αποθηκῶν πρὸς τὸν σκοπὸν ἐπιτεύξεως μεγαλυτέρας ἀποδοτικότητος.

'Η ἐν λόγῳ Εἰδικὴ 'Επιτροπὴ δὲν κατέστη δυνατὸν νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὸ ἔργον της μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1963, συνεπείᾳ δὲ τῆς Τουρκικῆς ἀνταρσίας καὶ τῆς ἀπουσίας τοῦ Τούρκου Βοηθοῦ Γενικοῦ Λογιστοῦ ἐκ τῶν καθηκόντων αὐτοῦ κατέστη ἀναγκαῖον ὅπως αὕτη ἀνασυσταθῇ ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀναπληρωτοῦ Γενικοῦ Λογιστοῦ.

'Η νέα 'Επιτροπὴ ὑπέβαλε δύο ἐκθέσεις ἐπὶ τοῦ θέματος. Εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς ἔκθεσιν ἀνέφερεν ὅτι δὲν ἦτο εἰς θέσιν νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὸ πρῶτον μέρος τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς ἄνευ λεπτομεροῦς διερευνήσεως τῶν ἁρμοδιοτήτων τῶν ἀποθηκῶν τῶν διατηρουμένων κεχωρισμένως ὑπὸ τῶν διαφόρων τμημάτων.

'Η τοιαύτη ἔρευνα ἦτο ἀδύνατος ἢ θὰ ἦτο τοὐλάχιστον ἀτελὴς λόγῳ τῆς ἀβεβαιότητος ὡς πρὸς τὴν μελλοντικὴν τοποθεσίαν τῶν ἐργαστηρίων καὶ ἀποθηκῶν τοῦ 'Επαρχιακοῦ Μηχανικοῦ Λευκωσίας, τοῦ 'Ηλεκτρομηχανολόγου, τοῦ Δασικοῦ Τμήματος, τοῦ Τμήματος 'Αναπτύξεως 'Υδάτων καὶ τοῦ 'Επάρχου, ἅτινα εὑρίσκοντο εἰς περιοχὰς κατεχομένας ὑπὸ τῶν Τούρκων, καὶ τοῦ ἐκκρεμοῦντος θέματος τῆς συγκεντρώσεως ὅλων τῶν μηχανολογικῶν ἐργαστηρίων ὡς καὶ τῆς συγκεντρώσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως μεθόδων ἐλέγχου τῶν βαρέων μηχανημάτων.

'Αναφορικῶς μὲ τὴν ἐξέτασιν τοῦ δευτέρου μέρους τῶν ὅρων ἐντολῆς αὐτῆς ἡ 'Επιτροπὴ ἦχθη εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι αἱ σημεριναὶ διευθετήσεις ἐν σχέσει μὲ τὰς ἀποθήκας δὲν εἶναι ἱκανοποιητικαὶ καὶ χρήζουν ταχείας ἀναδιοργανώσεως. 'Επὶ παραδείγματι διεπιστώθη ὅτι ἡ ὕπαρξις πολλῶν τμηματικῶν ἀποθηκῶν ὡδήγησεν εἰς τὴν ἀγορὰν διπλῶν ὑλικῶν καὶ εἰς τὴν πρόσληψιν προσωπικοῦ ἀποθηκῶν τὸ ὁποῖον εἶναι ἐνδεχόμενον νὰ μὴ εἶναι πλήρως ἀπησχολημένον καθ' ὅλον τὸ ἔτος.

'Η Εἰδικὴ αὕτη 'Επιτροπὴ ἦχθη ἐπίσης εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τῆς ἑνοποιήσεως καὶ ἀναδιοργανώσεως τῶν ἀποθηκῶν θὰ ἠδύναντο νὰ ἐπιτευχθοῦν σημαντικαὶ οἰκονομίαι ἀπὸ πλευρᾶς ἀγορᾶς ὑλικοῦ καὶ προσλήψεως προσωπικοῦ.

Καίτοι ἡ Εἰδικὴ 'Επιτροπὴ δὲν διεξήγαγε λεπτομερῆ ἔρευναν εἰς τὰς ὑφισταμένας τμηματικὰς ἀποθήκας ἵνα ἀποφανθῇ κατὰ πόσον θὰ ἦτο δυνατὸν οἱαιδήποτε τούτων νὰ διαλυθοῦν ἢ νὰ συγχωνευθοῦν μετ' ἄλλων ἀποθηκῶν, καὶ παρ' ὅλον ὅτι τὸ ζήτημα τῆς ἑνοποιήσεως τῶν ἐργαστηρίων εὑρίσκεται εἰσέτι ὑπὸ μελέτην, ἐντούτοις αὕτη ἐξέφρασε τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἑνοποίησις καὶ ἀναδιοργάνωσις τοῦ προσωπικοῦ τῶν ἀποθηκῶν ὑπὸ τὸν 'Ανώτερον Λειτουργὸν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν δέον νὰ προωθηθῇ ἄνευ καθυστερήσεως, καθότι οὕτω θὰ ἐκλείψουν αἱ σημεριναὶ ἀνωμαλίαι εἰς τὴν ἀντιμισθίαν τοῦ προσωπικοῦ καὶ θὰ ὑπάρξουν ἀρκεταὶ εὐκαιρίαι σταδιοδρομήσεως. 'Ως ἐκ τούτου ἡ ἐν λόγῳ 'Επιτροπὴ εἰσηγήθη ὅπως, ἐξαιρουμένου τοῦ προσωπικοῦ τὸ ὁποῖον ἀπασχολεῖται εἰς τὰς ἀποθήκας τοῦ 'Ιατρικοῦ Τμήματος, διὰ τὰς ὁποίας χρειάζονται εἰδικαὶ φαρμακευτικαὶ γνώσεις, ὡς καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀπασχολουμένου εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς 'Αστυνομίας, αἵτινες διὰ λόγους ἀσφαλείας δέον νὰ παραμείνουν εἰς χεῖρας ἀστυνομικῶν, ὅλον τὸ ὑπόλοιπον προσωπικὸν τῶν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν ἑνοποιηθῇ καὶ τεθῇ ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ 'Ανωτέρου Λειτουργοῦ Κρατικῶν 'Αποθηκῶν.

'Η 'Επιτροπὴ αὕτη προέβη εἰς περαιτέρω εἰσηγήσεις ἀναφορικῶς μὲ τὰς εὐθύνας ἄτινας δέον νὰ ἐπωμισθῇ ὁ 'Ανώτερος Λειτουργὸς Κρατικῶν 'Αποθηκῶν ὡς καὶ τὸν τρόπον λειτουργίας τῶν ἀποθηκῶν καὶ τὰς σχετικὰς λογιστικὰς διευθετήσεις.

Τὸ 'Υπουργεῖον Οἰκονομικῶν ἀφοῦ ἐξήτασε τὰς ἐν λόγῳ εἰσηγήσεις τῆς ἄνω ἀναφερομένης 'Επιτροπῆς καὶ τὰς παραστάσεις τοῦ προσωπικοῦ ἀποθηκῶν προέβη εἰς τὰς διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου προβλεπομένας εἰσηγήσεις πρὸς ἑνοποίησιν καὶ ἀναδιοργάνωσιν τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν.

'Η Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν μελετήσασα ἐπισταμένως τὰ ὡς ἄνω καὶ λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν καὶ τὰς ὑπὸ τοῦ 'Ανωτέρου Λειτουργοῦ τοῦ 'Υπουργείου Οἰκονομικῶν πληροφορίας καὶ ἐπεξηγήσεις εἰσηγεῖται τὴν εἰς νόμον ψήφισιν τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου.

'Επὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ὅμως ταύτῃ ἡ Κοινοβουλευτικὴ 'Επιτροπὴ Οἰκονομικῶν ἀποφαίνεται ὅτι ἡ διὰ τοῦ παρόντος Νομοσχεδίου ἀναδιοργάνωσις καὶ ἑνοποίησις τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κρατικῶν 'Αποθηκῶν δὲν λύει ριζικῶς τὸ πρόβλημα καὶ εἰσηγεῖται ὅπως ἡ 'Εκτελεστικὴ 'Εξουσία, ἀφοῦ καλέσῃ καὶ ξένον ἐμπειρογνώμονα ἐπὶ τοῦ τρόπου λειτουργίας κρατικῶν ἀποθηκῶν, προχωρήσῃ εἰς τὴν ἑνοποίησιν καὶ ριζικὴν ἀναδιοργάνωσιν ἀνωτέρων μεθόδων λειτουργίας τούτων ἵνα ἐπιτευχθοῦν αἱ μεγαλύτεραι δυναταὶ οἰκονομίαι καὶ ὁ καλύτερος τρόπος λειτουργίας αὐτῶν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

'Υπάρχουν ὁμιληταὶ ἐπὶ θέματος ἀρχῆς ;

'Ο κ. Σαββίδης ἔχει τὸν λόγον.

Μ. ΣΑΒΒΙΔΗΣ :

Ἔντιμε κ. Πρόεδρε, ἔντιμοι κύριοι συνάδελφοι.

Δὲν πρόκειται νὰ σᾶς ἀπασχολήσω διὰ πολλὴν ὥραν, ἀλλ' ἁπλῶς ἤθελον νὰ ἀναφέρω τὰ ἑξῆς :

Αἱ Κρατικαὶ Ἀποθῆκαι εἶναι ἕνας Ὀργανισμὸς κρατικὸς ὁ ὁποῖος διαχειρίζεται ἑκατοντάδας χιλιάδας λιρῶν καὶ ἐὰν ὀργανωθῇ καὶ λειτουργήσῃ κανονικῶς, ἐκτὸς τοῦ ὅτι μπορεῖ νὰ ἐξυπηρετήσῃ καλύτερον τὸν τόπον ἐν γένει, θὰ δυνηθῶμεν νὰ ἐξοικονομήσωμεν τεράστια ποσὰ διὰ τῶν οἰκονομιῶν τὰς ὁποίας θὰ κάμωμεν μὲ μίαν καλυτέραν διαχείρισιν. Καὶ πραγματικῶς μὲ ἐκπλήττει διότι ἐφ' ὅσον ἡ Κυβέρνησις εἶχεν ἀποφασίσει νὰ μελετήσῃ τὴν ἀναδιοργάνωσιν αὐτοῦ τοῦ σημαντικοῦ Κυβερνητικοῦ Ὀργανισμοῦ ἀνέθεσεν εἰς μίαν Ἐπιτροπὴν ἀπαρτιζομένην ἐκ Κυπρίων, οἱ ὁποῖοι ἴσως νὰ μὴν εἶναι εἰδικοί, τὴν ὀργάνωσιν τοιούτου εἴδους ἐργασίας καὶ δὲν ἔχει προβῇ εἰς τὴν ἀνάκλησιν ξένων ἐμπειρογνωμόνων ἵνα μελετήσουν καὶ ὀργανώσουν τὴν λειτουργίαν τῶν Ἀποθηκῶν αὐτῶν οὕτως ὥστε νὰ συμπτύξωμεν ὅλας τὰς Κυβερνητικὰς ἀποθήκας, νὰ ἐλαττώσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν μηχανημάτων τὰ ὁποῖα μεταχειρίζονται τὰ διάφορα Κυβερνητικὰ τμήματα εἰς ἕνα κεντρικὸν ὀργανισμόν, καὶ τοιουτοτρόπως νὰ ἔχωμεν πάντα τὰ ἀπαραίτητα μηχανήματα εἰς μικρότερον ἀριθμὸν καὶ κατὰ τὸν πλέον κατάλληλον καὶ ἐξυπηρετικὸν τρόπον.

Διὰ τοῦτο θὰ εἰσηγούμην ὅτι, ὡς ἀναφέρεται καὶ εἰς τὴν ἔκθεσίν μας, παρὰ τὸ ὅτι ἔχομεν ψηφίσει τὸ Νομοσχέδιον τοῦτο, διότι ἀναμφισβητήτως θὰ ὑπάρξῃ κάποια ὠφέλεια, θὰ ἦτο σκόπιμον καὶ ὠφέλιμον νὰ ἀνακληθῇ τὸ γρηγορώτερον εἰδικὸς ἢ εἰδικοὶ διὰ νὰ μελετήσουν καὶ ἐφαρμόσουν νέα συστήματα πρὸς ἐξυπηρέτησιν τοῦ τόπου μας καὶ τῶν Ἀποθηκῶν μας.

Εὐχαριστῶ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταί ;

Ἐφ' ὅσον δὲν ὑπάρχουν ἄλλοι ὁμιληταὶ παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν δευτέραν ἀνάγνωσιν τοῦ Νομοσχεδίου.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἡ Βουλὴ τῶν Ἀντιπροσώπων ψηφίζει ὡς ἀκολούθως :

Προοίμιον. Συνοπτικὸς τίτλος. Ἄρθρον 1ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Προοίμιον καὶ Συνοπτικὸς τίτλος ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγκρισις πληρωμῆς ἐκ τοῦ λογαριασμοῦ Παγίου Ταμείου ποσοῦ £12.496 διὰ τὴν χρῆσιν τοῦ ἔτους τοῦ λήγοντος τὴν 31ην Δεκεμβρίου 1967. Ἄρθρον 2ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκριθῇ;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 2ον ἄρθρον ἐγκρίνεται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Εἰδίκευσις τῶν δαπανηθησομένων ποσῶν. Πρῶτος Πίναξ. Ἄρθρον 3ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ 3ον ἄρθρον καὶ ὁ Πρῶτος Πίναξ ἐγκρίνονται.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἵδρυσις καὶ κατάργησις θέσεων. Δεύτερος Πίναξ. Πρῶτον Μέρος, Δεύτερος Πίναξ. Δεύτερον Μέρος. Ἄρθρον 4ον.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ 4ον ἄρθρον καὶ ὁ Δεύτερος Πίναξ, Πρῶτον Μέρος, καὶ Δεύτερος Πίναξ Δεύτερον Μέρος ἐγκριθοῦν;

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως ἐγκρίνονται.

Ἡ τρίτη ἀνάγνωσις θὰ γίνῃ δι' ἀναγνώσεως τοῦ τίτλου μόνον.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ὁ παρὼν Νόμος δύναται νὰ ἀναφέρηται ὡς ὁ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμος (Ἀρ. 14) τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὑπάρχει ἀντίρρησις ὅπως τὸ Νομοσχέδιον ψηφισθῇ εἰς Νόμον;

(Κρούουν οἱ κώδωνες)

Μὴ ὑπαρχούσης ἀντιρρήσεως τὸ Νομοσχέδιον ψηφίζεται εἰς Νόμον.

Κεφάλαιον Γ: Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

Παρακαλοῦνται οἱ ἔντιμοι κύριοι Γραμματεῖς νὰ προβοῦν εἰς τὴν κατάθεσιν Νομοσχεδίων καὶ Ἐγγράφων.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Κατατίθεται τὸ ἀκόλουθον νομοσχέδιον:

Ὁ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος τοῦ 1967.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Ὁ περὶ Συντάξεων Καθηγητῶν Νόμος τοῦ 1967 κατετέθη ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν, καὶ ἐπομένως παραπέμπεται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν τὴν 21ην Ἰουλίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 1 τοῦ 1966 καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1966 (Ἀρ. 2 τοῦ 1966).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Τὰ ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κατατεθέντα Ἔγγραφα παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ :

Ἔγγραφα ἀποσταλέντα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου Οἰκοιομικῶν τὴν 21ην Ἰουλίου 1967 συμφώνως τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Προϋπολογισμοῦ Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 1 τοῦ 1967) καὶ τῷ ἐδαφίῳ (2) τοῦ ἄρθρου 4 τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Πιστώσεως (Ταμεῖον Ἀναπτύξεως) Νόμου τοῦ 1967 (Ἀρ. 4 τοῦ 1967).

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Καὶ ταῦτα παραπέμπονται εἰς τὴν Ἐπιτροπὴν Οἰκονομικῶν.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς.....

Ὁ κ. Τουμαζῆς.

Π. ΤΟΥΜΑΖΗΣ :

Κύριε Πρόεδρε.

Νομίζω ὅτι τὸ Νομοσχέδιον διὰ τὰς Συντάξεις τῶν Καθηγητῶν Μέσης Παιδείας θὰ ἦτο ὀρθὸν νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Παιδείας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ :

Εὐχαριστῶ τὸ ἔντιμον Μέλος. Ἔχει πληρέστατον δίκαιον. Ἦτο παράλειψις ἰδική μου. Τὸ Νομοσχέδιον παραπέμπεται εἰς τὰς Ἐπιτροπὰς Οἰκονομικῶν καὶ Παιδείας καὶ πιθανόν, ἐν ἀνάγκῃ, ἐπὶ ὡρισμένων σημείων νὰ ἐξετασθῇ καὶ ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Νομικῶν. Ἀλλὰ τοῦτο, ἐὰν αἱ δύο Ἐπιτροπαὶ θεωρήσουν ὅτι χρειάζεται ἡ Ἐπιτροπὴ Νομικῶν.

Θὰ ἤθελα νὰ πληροφορήσω τὰ ἔντιμα Μέλη τῆς Βουλῆς ὅτι ἡ 7η Σύνοδος τῆς Βουλῆς τῶν Ἀντιπροσώπων ἡ ὁποία ἤρχισε τὴν 8ην Σεπτεμβρίου τοῦ 1966 καὶ συνεχίσθη μέχρι τῆς 28ης Ἰουλίου τοῦ 1967 θὰ διακοπῇ σήμερον καὶ θὰ ἐπαναρχίσωμεν τὸν Σεπτέμβριον. Κατὰ τὴν λήγουσαν Σύνοδον ἐπραγματοποιήθησαν 43 συνεδριάσεις τοῦ Σώματος κατὰ τὰς ὁποίας ἐδαπανήθησαν 83 ὧραι. Κατ' αὐτὰς παρίσταντο εἰς ἑκάστην συνεδρίασιν κατὰ μέσον ὅρον περὶ τοὺς 23 Βουλευτάς, ἤτοι ποσοστὸν 76% τοῦ ὅλου ἀριθμοῦ τῶν Ἑλλήνων Βουλευτῶν τῶν ὁποίων ἡ θητεία ἐξακολουθεῖ ἰσχύουσα.

Αἱ διάφοροι Κοινοβουλευτικαὶ Ἐπιτροπαὶ ἐπραγματοποίησαν 147 συνεδριάσεις κατὰ τὰς ὁποίας κατηναλώθησαν 285 ὧραι.

Κατὰ τὴν Σύνοδον ταύτην εἰσήχθησαν εἰς τὴν Βουλὴν 92 Νομοσχέδια πλέον 2 τὰ ὁποῖα δὲν εἶχον ψηφισθῇ κατὰ τὴν προηγουμένην Σύνοδον, ἑπομένως τὸ σύνολον τῶν Νομοσχεδίων τῶν ὁποίων ἐπελήφθη ἡ Βουλὴ ἀπὸ τῆς 8ης Σεπτεμβρίου 1966 μέχρι τῆς 28ης Ἰουλίου τοῦ 1967 εἶναι 94.

Ἡ Βουλὴ ἐθέσπισεν εἰς Νόμους 88 Νομοσχέδια, παραμένουν δὲ ἐκκρεμοῦντα 6 Νομοσχέδια.

Ἡ Βουλὴ ἐνέκρινεν ὡσαύτως 5 Κανονισμούς.

Ὑπὸ τῶν βουλευτῶν ὑπεβλήθησαν 186 Ἐρωτήσεις κατὰ τὴν ἰδίαν περίοδον καὶ ἐλήφθησαν 137 Ἀπαντήσεις.

Ὑπάρχει καὶ ὡρισμένος ἀριθμὸς Ἀπαντήσεων αἱ ὁποῖαι ἐστάλησαν σήμερον καὶ αἱ ὁποῖαι ἀκόμη δὲν ἔχουν ἀναγνωσθῇ.

Τὸ εἰς τὸ Κεφάλαιον Δ ἐγγεγραμμένον θέμα ἀναβάλλεται διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς.

Ἡ προσεχὴς συνεδρίασις τῆς Βουλῆς ὁρίζεται διὰ τὴν 15ην Σεπτεμβρίου, τὴν 4ην ἀπογευματινὴν ὥραν.

Ἡ ἡμερησία διάταξις διὰ τὴν προσεχῆ συνεδρίασιν τῆς Βουλῆς θὰ κοινοποιηθῇ εἰς τὰ ἔντιμα Μέλη ἐγγράφως. Ἐν τῷ μεταξὺ αἱ Κοινοβουλετικαὶ Ἐπιτροπαὶ θὰ ἐξακολουθήσουν ἐργαζόμεναι διὰ νὰ ἑτοιμάσουν ὡρισμένα Νομοσχέδια, οὕτως ὥστε νὰ εἶναι δυνατὸν νὰ συζητηθοῦν τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ὅτε θὰ συνεχίσῃ τὴν ἐργασίαν της ἡ Ὁλομέλεια τῆς Βουλῆς.

Κηρύσσω τὴν λῆξιν τῆς ἐργασίας τῆς συνεδριάσεως αὐτῆς καὶ εὔχομαι εἰς τοὺς ἐντίμους κ. Βουλευτὰς καλὰς διακοπάς.

(Ὥρα λήξεως 6.40 μ.μ.)

Οἱ ἀκόλουθοι Βουλευταὶ ὑπέγραψαν τὸν κατάλογον τῶν παρόντων (κατ' ἀλφαβητικὴν σειράν) :

'Αγγελίδης Νῖκος
Γιάγκου 'Ανδρέας
Γιαμάκης 'Ιωσὴφ
Γιαννάκης Σωτήριος
Δημητριάδης Λέλλος
Δημητριάδης Χρύσης
Ζιαρτίδης 'Ανδρέας
'Ιωαννίδης Γεώργιος
Κόσιης Νῖκος
Μιχαηλίδης Στέλιος
Μιχαηλίδης Χαράλαμπος
Μιχαηλίδης Χριστόδουλος
Νικολαΐδης 'Ηρόδοτος
Παπαϊωάννου 'Εζεκίας
Ποταμίτης Γιάγκος
Ποσκώτης Σταῦρος
Σαββίδης Μιχαλάκης
Σάντης Γεώργιος
Στυλιανοῦ Πέτρος
Τουμαζῆς Παναγιώτης
Χατζηχάρος Χαρίδημος.

ΠΙΝΑΞ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

1. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας καὶ Μελῶν τῆς Βουλῆς τῶν 'Αντιπροσώπων (Παράτασις τῆς Θητείας) Νόμου τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
2. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Κρατικῆς 'Ακινήτου 'Ιδιοκτησίας ('Εγγραφὴ Μισθώσεως) Νόμου τοῦ 1967, ἡ ἐπ' αὐτοῦ ἀγόρευσις τοῦ βουλευτοῦ κ. Χαμπῆ Μιχαηλίδη καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
3. "Εκθεσις ἐπὶ τῶν περὶ 'Ετησίων 'Αδειῶν μετ' 'Απολαβῶν Κανονισμῶν τοῦ 1967, καὶ ἔγκρισις αὐτῶν.
4. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Μεταβιβάσεως τῆς 'Ασκήσεως τῶν 'Αρμοδιοτήτων τῆς 'Ελληνικῆς Κοινοτικῆς Συνελεύσεως καὶ περὶ 'Υπουργείου Παιδείας (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
5. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 12) τοῦ 1967 καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
6. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Ταμείου Συντάξεων καὶ 'Εκτάκτων 'Επιδομάτων τῶν ἐκ τῶν Πεσόντων καὶ τῶν Θυμάτων τοῦ 'Αγῶνος 'Εξαρτωμένων καὶ τῶν 'Αναπήρων αὐτοῦ (Τροποποιητικοῦ) Νόμου τοῦ 1967, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
7. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Χορηγημάτων εἰς 'Εξαρτωμένους Πεσόντων καὶ εἰς 'Αναπήρους Νόμου τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τοῦ βουλευτοῦ κ. Π. Στυλιανοῦ, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
8. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Παγκοσμίου 'Οργανισμοῦ 'Υγείας (Τροποποίησις) Κυρωτικοῦ Νόμου τοῦ 1967, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
9. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Εἰδικεύσεως Συμπληρωματικῆς Πιστώσεως (Ταμεῖον 'Αναπτύξεως) Νόμου ('Αρ. 2) τοῦ 1967, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
10. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 13) τοῦ 1967, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
11. "Εκθεσις ἐπὶ τοῦ περὶ Συμπληρωματικοῦ Προϋπολογισμοῦ Νόμου ('Αρ. 14) τοῦ 1967, αἱ ἐπ' αὐτοῦ παρατηρήσεις τοῦ βουλευτοῦ κ. Μ. Σαββίδη, καὶ ψήφισις αὐτοῦ.
12. Κατάθεσις Νομοσχεδίων καὶ 'Εγγράφων.
13. 'Απολογισμὸς τῶν ἐργασιῶν τῆς Βουλῆς κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Ζ' Συνόδου αὐτῆς.

ΤΕΛΟΣ Ζ' ΣΥΝΟΔΟΥ

Τιμὴ 50 Μίλς

'Ετυπώθη ἐν τῷ Τυπογραφείῳ τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας, ἐν Λευκωσίᾳ.